ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ — ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄

ΠΡΟΕΔΡΙΑ

ΘΕΜ. Π. ΣΟΦΟΥΛΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1932

052
11.B
ΓΕΝ.Β
ΓΝ.Σ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ[1]

Περὶ ἀναβολῆς τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Δ΄ Συνόδου τῆς Β΄ Βουλευτικῆς Περιόδου καὶ τῆς Δ΄ Γερουσιαστικῆς Συνόδου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 80 τοῦ Συντάγματος, ἀναβάλλομεν τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Δ΄ Συνόδου τῆς Β΄ Βουλευτικῆς Περιόδου καὶ τῆς Δ΄ Γερουσιαστικῆς Συνόδου ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρὸν Διάταγμα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

ΕΛΕΥΘ. Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

---

(1) Ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 350 φύλλον (Τεῦχος Πρῶτον) τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 7ης Ὀκτωβρίου 1931.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΩΝ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ — ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΕΝΑΡΞΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Βουλευτηρίου, συνελθόντων τῶν κ. κ. Βουλευτῶν σήμερον τὴν 15 Νοεμβρίου 1931, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ κατὰ τὴν διὰ τοῦ προγράμματος ὁρισθεῖσαν ὥραν 11ην π.μ., κατέλαβον τὰς ἕδρας τοῦ μὲν προσωρινοῦ Προέδρου, ὁ Βουλευτὴς Τήνου κ. ***Κ. Ἀλαβᾶνος,*** πρῶτος κατὰ τάξιν ἐκλογῆς ἐκ τῶν Ἀντιπροέδρων τῆς παρελθούσης συνόδου, τῶν δὲ προσωρινῶν Γραμματέων, οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Θ. Κολιαλέξης*** καὶ *Ι. Τσογταρίδης.*

Προσελθόντος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Χρυσόστομος ἐτέλεσε μετὰ τῶν παρ' αὐτῷ Ἱερέων καὶ διακόνων τὸν εἰθισμένον ἁγιασμὸν ἁγιάσας καὶ εὐλογήσας τούς τε κ. κ. Βουλευτὰς καὶ τὸ Βουλευτήριον.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. ***Ε. Βενιζέλος*** ἀνέγνωσεν ἀπὸ τοῦ Βήματος τὸ Διάταγμα τὸ κηρύττον τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Δ΄ Συνόδου τῆς Β΄ Βουλευτικῆς Περιόδου, ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 78 τοῦ Συντάγματος κηρύσσομεν τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Δ΄ Συνόδου τῆς Β΄ Βουλευτικῆς Περιόδου καὶ τῆς Δ΄ Γερουσιαστικῆς Συνόδου τοῦ 1931—1932.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου θέλει ἀνακοινώσει τὸ Διάταγμα τοῦτο εἰς τὰς Βουλάς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Νοεμβρίου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Πρόεδρος. Γνωρίζω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ ἐκλογὴ Προέδρου θὰ γίνῃ τὴν Τρίτην ὥραν 4.30' μ. μ. Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις.

Ὁ Προσωρινὸς Πρόεδρος
Κ. ΑΛΑΒΑΝΟΣ

Οἱ Προσωρινοὶ Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Ι. Τσονταρίδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Α'.

Τρίτης 17 Νοεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Κ. Ἀλαβᾶνος,*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Καλεῖται μετὰ ταῦτα ὁ νέος βουλευτὴς Ὑδρας κ. Θ. Κριεζῆς, ὅστις δίδει τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ταταγμένον ὅρκον, ἔχοντα οὕτω:

«Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Κ. Ἀλαβᾶνος (Προεδρεύων). Θέμα τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐκλογὴ Προέδρου καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ψηφοφορίας θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλὴ νὰ ἀνακοινώσω τὴν ἐξῆς δήλωσιν. (Ἀναγινώσκει).

«Τὸ Ἐθνικὸν Δημοκρατικὸν κόμμα, διατηροῦν πάντοτε τὴν ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει θέσιν του ἐν τῇ Βουλῇ, θὰ δώσῃ ψῆφον προσωπικῆς ἐκτιμήσεως εἰς τὸν κ. ***Θ. Σοφούλην,*** βουλευτὴν Σάμου, ὑποψήφιον διὰ τὴν Προεδρίαν τῆς Βουλῆς».

Γ. Κονδύλης.

Καλοῦνται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. ***Ν. Ξηρὸς καὶ Ι. Νικολίτσας*** καὶ ἐπὶ τοῦ καταλόγου οἱ κ. κ. ***Σ. Σχινᾶς καὶ Κ. Κοντοδίνας*** καὶ ἄρχεται ἡ μυστικὴ ψηφοφορία διὰ ψηφοδελτίων, πρὸς ἐκλογὴν Προέδρου.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς ἀνακοινοῦται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὸ ἀποτέλεσμα, καθ' ὃ ἐψήφισταν ἐν ὅλῳ 167 ἐξ ὧν 110 ὑπὲρ τοῦ κ. ***Θ. Σοφούλη*** καὶ 27 ἔρριψαν λευκὰ ψηφοδέλτια.

Τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀποτελέσματος ὑποδέχεται ἡ Βουλὴ μὲ ζωηρὰ χειροκροτήματα.

Πρόεδρος. Ἑπομένως ἐξελέγη Πρόεδρος ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης,*** ὁ ὁποῖος παρακαλεῖται νὰ καταλάβῃ τὴν ἕδραν.

Μετὰ τὴν ψηφοφορίαν προσελθὼν ὁ κ. ***Ἀλ. Καραπάνος*** ἐδήλωσεν ὅτι ἂν προσελάμβανε νὰ ψηφίσῃ θὰ ἐψήφιζεν ὑπὲρ τοῦ κ. ***Σοφούλη.***

Ὁ κ. ***Θ. Σοφούλης*** ὑπὸ τὰ ζωηρὰ χειροκροτήματα τῆς Βουλῆς καταλαμβάνει τὴν προεδρικὴν ἕδραν καὶ λέγει τὰ ἑξῆς:

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ. Ἡ Βουλὴ ἐπαναλαμβάνει σήμερον τὰς ἐργασίας αὐτῆς, κληθεῖσα εἰς τελευταίαν Σύνοδον τῆς ὑφισταμένης Κοινοβουλευτικῆς περιόδου. Καὶ μόνον δὲ τὸ γεγονὸς τοῦτο, τὸ σπάνιον γεγονός, ὅτι βαίνομεν ἐν πλήρει Κοινοβουλευτικῇ ὁμαλότητι εἰς τὸ τέρμα μιᾶς ὁλοκλήρου περιόδου, εἶναι γνώρισμα ἐμφανὲς τῆς ἀδιασείστου πλέον πολιτικῆς τῆς Χώρας στιβαρότητος, ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον προκοπὴν αὐτῆς. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ περίοδος, τὴν ὁποίαν διανύομεν, θὰ παραμείνῃ μοναδικὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς πολιτικῆς ἡμῶν ζωῆς μοναδικὴ διὰ τὸν ὄγκον, διὰ τὸ πλούσιον περιεχόμενον, διὰ τὴν ἀσύγκριτον συμμετοχὴν τοῦ συντελεσθέντος θεμελιώδους ἔργου, δημιουργικοῦ μιᾶς νέας ἀληθῶς Ἑλληνικῆς κοσμογονίας, εἰρηνικῆς προόδου καὶ πολιτισμοῦ. Ἡ τελευταία συμπλήρωσις τοῦ μεγάλου, τοῦ ἱστορικοῦ προορισμοῦ τῆς Κοινοβουλευτικῆς ταύτης περιόδου ἀποτελεῖ τὸ ἔργον τῆς παρούσης Συνάδου.

Κύριοι Συνάδελφοι, ἡ ἐμπιστοσύνη μὲ τὴν ὁποίαν μὲ περιέβαλεν ἐκ νέου ἡ ψῆφος ὑμῶν μὲ συγκινεῖ βαθύτατα. Μαζὶ δὲ μὲ τὴν εὐγνωμοσύνην, μὲ τὴν ἐγκάρδιον εὐγνωμοσύνην, σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν διαβεβαίωσίν μου, ὅτι ἀπὸ τῆς ἕδρας ταύτης θὰ ἀσκήσω καὶ τώρα τὰ Προεδρικὰ καθήκοντα ἔχων, ὡς πάντοτε, μόνον καὶ ἀποκλειστικὸν γνώμονα τὸν ἀπόλυτον σεβασμὸν πρὸς τὰ καθιερωμένα Κοινοβουλευτικὰ νόμιμα. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Πρόεδρος. Ἀνακοινῶ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἑξῆς ἔγγραφον. (Ἀναγινώσκει).

Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς, ὅπως εὐαρεστούμενος ἀνακοινώσητε εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν εὐηρεστήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν παραίτησιν τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ κ. Ν. Ἀβράμ καὶ νὰ διορίσῃ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. Ἐλευθ. Βενιζέλον.

Δεχθῆτε, ἀξιότιμε κ. Πρόεδρε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Μεθ' ὃ ἔρχεται ἡ ψηφοφορία διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου.

Ὁρίζονται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. ***Κ. Κοντοδίνας, Σ. Σχινᾶς*** καὶ ***Ι. Μουτζουρίδης.***

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῖ ὅτι προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 111

Ἔλαβον ψήφους ὡς Ἀντιπρόεδροι

Ὁ κ. ***Κ. Ἀλαβᾶνος*** 124, ὁ κ. ***Β. Κυρέλλος*** 114, ὁ κ. ***Μ. Ἀργυρόπουλος*** 86, ὁ κ. ***Π. Λούβαρης*** 17, ὁ κ. ***Ρ. Λιβαθινόπουλος*** 1, ὁ κ. ***Θ. Φίλιος*** 3, ὁ κ. ***Δ. Τιτσάρας*** 1, ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** 1, ὁ κ. ***Δ. Φλωριᾶς*** 1, ὁ κ. ***Π. Φλῶρος*** 1, ὁ κ. ***Π. Εὐριπαῖος*** 1, ὁ κ. ***Ε. Τριποδάκης*** 1.

Ἔλαβον ψήφους ὡς Γραμματεῖς

Ὁ κ. ***Θ. Κολιαλέξης*** 128, ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας*** 114, ὁ κ. ***Ι. Ἀποστόλου*** 113, ὁ κ. ***Π. Καλλιγκάτσης*** 111, ὁ κ. ***Σ. Ἀναστασιάδης*** 1, ὁ κ. ***Ι. Παπαδάκης*** 1, ὁ κ. ***Ι. Τσονταρίδης*** 1, ὁ κ. ***Σ. Κωστόπουλος*** 2, ὁ κ. ***Θ. Κριμπᾶς*** 2, ὁ κ. ***Φ. Μπούτης*** 1.

Ἔλαβον ψήφους ὡς Κοσμήτορες

Ὁ κ. ***Α. Βερδέλης*** 127, ὁ κ. ***Γ. Βασιλειάδης*** 127 καὶ ὁ κ. ***Ν. Ζαρίφης*** 2

Εὑρέθησαν δὲ καὶ 8 λευκὰ ψηφοδέλτια.

Ἑπομένως ἐξελέγησαν Ἀντιπρόεδροι κατὰ σειρὰν οἱ κ. κ. Κ. Ἀλαβάνος, Β. Κυρέλλος καὶ Μ. Ἀργυρόπουλος.

Γραμματεῖς οἱ κ. κ. Θ. Κολιαλέξης, Ι. Κουτσίνας, Ι. Ἀποστόλου καὶ Π. Καλιγκάτσης καὶ Κοσμήτορες οἱ κ. κ. Α. Βερδέλης καὶ Γ. Βασιλειάδης.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) δηλοῖ ὅτι ἀπὸ αὔριον ἄρχονται αἱ τακτικαὶ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς, ὁπότε ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θέλει προσῇ εἰς βραχείας δηλώσεις.

Οἱ κ. κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ διαφόρων χωρῶν ὑπογραφείσης ἐν Παρισίοις συμβάσεως περὶ Διεθνῶν Ἐκθέσεων».

Ὁ κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδια νόμων: 1) «Περὶ ἐπιστροφῆς ἐράνων πρὸς ἀγορὰν ὑποβρυχίου». καὶ 2) «Περὶ ἐξακολουθήσεως συμμετοχῆς εἰς τὸ Μ. Τ. Π Ν. καὶ τὰ Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν Π. Ν. τῶν προαγομένων εἰς Συμβούλους παρὰ τῷ Ἀναθεωρητικῷ Ναυτικῶν Δικαστικῶν Συμβούλων».

Μεθ' ὃ συνανίσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 6 1)2 μ. μ. διὰ τὴν 4 1)2 τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Θ. Παπαστρατῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Β'

Τετάρτης 18 Νοεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης,*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Σχινᾶς*** καταθέτει ὑπόμνημα παλαιῶν πολεμιστῶν Μεγάρων περὶ γεωργικῆς των ἀποκαταστάσεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπότσαρης*** καταθέτει ὑπόμνημα τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων μετεκπαιδευομένων ἐν τῷ Διδασκαλείῳ Ἰωαννίνων ζητούντων τὴν λῆψιν νομοθετικοῦ μέτρου διὰ τὴν συνέχισιν τῆς διακοπείσης μετεκπαιδεύσεώς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ συνδέσμου ἁμαξηλατῶν Τριπόλεως ζητούντων τὴν παροχὴν ἀδείας σταθμεύσεως εἰς τὸν περίβολον τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καὶ ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτουσιν αἰτησιν τῶν ὀρεινῶν δήμων Παμφίας, Ἀμβρακίας, Θεστιαίων, Παρακαμπυλίων καὶ Παρευηνίων Τριχωνίας αἰτούντων τὴν παροχὴν ἀκαβοσίτου ἀφορολογήτου.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καὶ ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτουσιν αἰτησιν τῶν καπνοπαραγωγῶν τῆς ἐπαρχίας Τριχωνίδος ζητούντων τὴν ἐπέκτασιν τοῦ μέτρου ἀγορᾶς καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὴν περιφέρειάν των.

Ὁ Δημήτριος Λουκᾶς κάτοικος Ἀθηνῶν, τέως ὑπηρέτης παρὰ τῷ Δημαρχείῳ Ἀθηνῶν, ζητεῖ τὴν παροχὴν συντάξεως ἢ ἀποζημιώσεως διὰ μισθῶν δύο τουλάχιστον ἐτῶν.

Ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ ὑπομοίραρχος Φυρίγγος Παναγιώτης κάτοικος Μιτυλήνης ὑποβάλλει αἴτησιν περὶ λήψεως νομοθετικοῦ μέτρου πρὸς βελτίωσιν τῆς συντάξεώς του, ὡς παθόντος ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐκ φυματιώσεως τῶν πνευμόνων.

Ἡ Γενικὴ Διοίκησις Κρήτης διαβιβάζει ψήφισμα τῶν ἀγροτῶν προσφύγων τοῦ νομοῦ Χανίων ζητούντων τὴν ἀκύρωσιν τοῦ νόμου περὶ ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν, τὴν ἐπανεκτίμησιν τῶν κλήρων των κλπ.

Τὸ Ταμεῖον ἐφέδρων πολεμιστῶν τοῦ νομοῦ Ρεθύμνης ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 3345.

Ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητος Μυκηνῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν τελείαν ἀδιαφορίαν τῶν φυλάκων ἀρχαιοτήτων καὶ πρακαλεῖ ὅπως δικταχθῇ παρὰ τοῦ ὑπουργείου αὐστηρὸς ἔλεγχος πρὸς διαπίστωσιν τῶν καταγγελλομένων.

Τὸ Συνδικάτον ἐργατῶν φρεατωρυκτῶν σκαφέων οἰκοδόμων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ζητεῖ τὴν χορήγησιν ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἐργάτας φρεατορύχους ἐκ μέρους τῆς Ὄλλεν καὶ τῆς Πάουερ.

Ὁ Ἠπειρωτικὸς Σύνδεσμος Πειραιῶς διαβιβάζει ὑπόμνημα τῆς Πανελληνίου Ὁμάδος μετεκπαιδευθέντων τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ μέριμνα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τούτων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Πειραιῶς αἰτοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Π. Χατζῆ κατηγορουμένου ἐπὶ ἐξυβρίσει.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Λαρίσσης αἰτοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Θ. Φίλιου κατηγορουμένου ἐπὶ παρανόμῳ βίᾳ, ἀπειλῇ καὶ ἐξυβρίσει.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Σερρῶν ζητοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Π. Χατζῆ κατηγορουμένου ἐπὶ ἐξαπατήσει.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ἀθηνῶν αἰτοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Μ. Τζιγδέμογλου κατηγορουμένου ἐπὶ ὑπεξαιρέσει.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης καταθέτει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Γρεβενῶν αἰτοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Γ. Ποντίκα κατηγορουμένου ἐπὶ συκοφαντίᾳ.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐνισχύσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ 1931 – 1932».

Οἱ κ. κ. ***Ε. Βενιζέλος*** (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης), ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῶν ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου καὶ 8 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἀναγκαστικῶν νόμων».

Ἐπίσης ἀνακοινοῦται ἔγγραφον τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς τὴν Βουλὴν καθ' ὃ ὁ Πρόεδρος

της Δημοκρατίας ευηρεστήθη διά διατάγματος νά δωρίση Υφασματίνην τῆς Δικαιοσύνης τὸν κ. ***Π. Θηβαῖον***.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) Κύριοι Βουλευταί, γνωρίζετε τὴν διαφοράν, ἡ ὁποία εἶχεν ἐγερθῆ μεταξὺ τῆς Ἡμετέρας καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως, ἐξ ἀφορμῆς τῆς προτάσεως Νοῦλερ. Ἡ Βουργαρικὴ Κυβέρνησις ὑπολαμβάνουσα τὴν πρότασιν ταύτην ὡς ἀπόρριψιν ὑποχρεωτικὴν διὰ τὴν Ἑλλάδα, διέκοψε τὴν 15 Ἰουλίου τὴν καταβολὴν τῶν δόσεων τῶν ἐπανορθώσεων, οὗ ἕνεκα εὑρέθημεν εἰς τὴν ἀνάγκην, ἀνταποδίδοντες τὰ ἴσα, νὰ ἀνασταλῶμεν μετὰ 10 ἡμέρας, ἤτοι τὴν 31 Ἰουλίου, τὴν πληρωμὴν τῆς ἐξαμηνικῆς δόσεως τῆς ὀφειλομένης πρὸς τὴν Βουλγαρίαν δυνάμει τῆς συμφωνίας Καρναντάρη — Μολώφ. Ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις θεωροῦσα περαιτέρω ὅτι τὸ χρέος τοῦτο ἦτο χρέος ὀφειλόμενον πρὸς ἰδιώτας, ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον δὲν ἐχώρει ἀνταπόδοσις ἴσων, προσέφυγεν εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, ὑποστηρίζουσα τὴν ἄποψιν ταύτην. Τὸ Συμβούλιον τῆς Κ. Τ. Ε. κατὰ τὴν Συνεδρίασιν τῆς 19 Σεπτεμβρίου ἀποδεχθὲν τὴν ἄποψίν μας ἐθεώρησεν, ὅτι αἱ χρηματικαὶ ὀφειλαὶ τῶν δύο Κυβερνήσεων, πηγάζουσαι ἐκ διεθνῶν συμφωνιῶν ὑποχρεούσων ἐξ ἴσου καὶ τὰς δύο καὶ δὲν δύνανται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ γίνῃ παρέκκλισις ἀπ' αὐτῶν παρὰ κατόπιν συμφωνίας ὅλων τῶν ὑπογραψάντων αὐτάς. Τὸ Συμβούλιον συγχρόνως ἔκρινεν ὅτι τοιαύτη συμφωνία πρέπει ἐπειγόντως νὰ ἐπιζητηθῇ ἐπὶ βάσεως πρακτικῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὰς πληρωμὰς τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἐπιφυλασσομένου παντὸς νομικοῦ ζητήματος, προσεκάλεστε τὰς δύο Κυβερνήσεις νὰ συνεννοηθοῦν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ φθάσουν τὸ ταχύτερον εἰς τοιαύτην συμφωνίαν. Αἱ δύο Κυβερνήσεις συμμορφούμεναι πρὸς τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Συμβουλίου τῆς Κ. Τ. Ε. ὑπέγραψαν τὴν 11ην τρέχοντος μηνὸς ἐν Ἀθήναις συμφωνίαν ρυθμίζουσαν τὰς ἀμοιβαίας πληρωμὰς κατὰ τὸ ἔτος Χοῦβερ. Τῆς συμφωνίας ταύτης θὰ συζητηθῇ ἡ κύρωσις ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ νομοσχεδίου ὑποβληθησομένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν. Πρέπει νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ συμφωνία αὕτη ἀποτελεῖ τὸν προάγγελον εὐρυτέρας συνεννοήσεως, ρυθμιζούσης ὅλα τὰ ἐκκρεμῆ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν ζητήματα, καὶ ἐπιτρεπούσης τὴν συνομολόγησιν συμφώνου φιλίας καὶ διαιτησίας, ἀναλόγου πρὸς τὸ συναφθὲν μὲ τοὺς ἄλλους γειτονάς μας. Τοιαύτη πολιτικὴ ἀνταποκρίνεται ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς τὰς ἀντιλήψεις ὅλων τῶν πολιτικῶν κομμάτων τῆς χώρας.

Ἡ ἀγγελθεῖσα τὴν 29ην Σεβρίου ἀπόφασις τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἡ ἀγγλικὴ λίρα ἀπομακρυνθῇ τῆς χρυσῆς βάσεως, ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ἀπέδειξε πόσον σοβαρὰ εἶναι ἡ ἀπὸ μακροῦ σοβοῦσα παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις παρώξυνε ἐξ ἄλλου τὴν κρίσιν ταύτην ἔτι μᾶλλον. Ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ ἐξετάσῃ τὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία ἐδημιουργεῖτο μὲ τὴν Ἑλλάδα ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως τῆς ἀγγλικῆς λίρας ἀπὸ τὴν χρυσῆν βάσιν. Ὅλοι δὲ ὅσοι ἠδύναντο νὰ ἔχουν ἐγκυρον γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος, συνεφώνησαν μὲ τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι ἔπρεπε νὰ προφυλάξωμεν, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, τὴν χρυσῆν βάσιν τῆς δραχμῆς, ἐπιδάλλοντες συγχρόνως ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος, ἄνευ τῆς ἐπιδολῆς τοῦ ὁποίου θὰ ἦτο ἀδύνατον, ὡς ἐκ τῆς προκληθείσης ἀπὸ τὴν πτῶσιν τῆς ἀγγλικῆς λίρας ψυχολογικῆς ἀνησυχίας, νὰ μὴ προκληθῇ ἀθρόα ἐξαγωγὴ συναλλάγματος, ἄχι πρὸς ἀντιμετώπισιν πραγματικῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας μόνον, εἴτε πρὸς κερδοσκοπίαν εἴτε καὶ ἁπλῶς ἐκ τῆς προλήψεως ὅτι τὰ ἰδιωτικὰ κεφάλαια τοποθετούμενα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν θὰ ἦσαν ἀσφαλέστερα.

Τοιαύτη δὲ ἀθρόα ἐξαγωγὴ συναλλάγματος θὰ ἐπέτεινε τὴν ψυχολογικὴν ἀνησυχίαν καὶ κλονίζουσα τὴν ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, θὰ ἐδυσχέραινε μεγάλως, διὰ νὰ μὴ εἰπω ὅτι θὰ καθίστα ἀδύνατον, τὴν διατήρησιν τῆς σταθεροποιήσεως. Ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη νὰ διεξαγάγῃ μὲ ὅλας της τὰς δυνάμεις τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος. Γνωρίζει πολὺ συμφοράν θὰ ἐπλήττετο ἡ Ἑλλάς, ἂν ἡ διὰ τοῦτον θυσιῶν ἐξασφαλισθεῖσα σταθεροποίησις ἀνετρέπετο. Αἱ συμφοραὶ αὗται θὰ ἦσαν βαρύτεραι καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας συμφοράς, ποὺ ἠμποροῦσε νὰ συνεπαγάγῃ ἕνας ἀτυχὴς διὰ τὴ χώραν πόλεμος. Γνωρίζει, ἄλλως τε, ἐκεῖνο ποὺ διδάσκει ἡ ἐπιστήμη, ὅτι ἡ νομισματικὴ σταθεροποίησις δὲν δύναται νὰ ἀνατραπῇ εἰς χώραν ἡ ὁποία, ἀπολαύουσα πολιτικῆς νομιμότητος, ἔχει παγίως ἐξησφαλισμένον τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὥστε νὰ ἀποκλείεται ὁ κίνδυνος τῆς πληθωρικῆς κυκλοφορίας καὶ συγχρόνως Κυβέρνησιν ἰσχυράν, ἀποφασισμένην νὰ ἀντιμετωπίσῃ κάθε ἀντιδημοτικότητα, διὰ νὰ ἐπιδάλῃ διὰ τῆς ρυθμίσεως τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ συναλλάγματος ὅλους τοὺς ἀναγκαίους περιορισμούς, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ ἰσοζύγιον τῶν ἐξωτερικῶν λογαριασμῶν καὶ εἰς περίπτωσιν ἀκόμη, ποὺ γενικώτεροι λόγοι θὰ ἀνέστελλον τὴν σύναψιν ἐξωτερικοῦ δανείου ἢ τὴν κατ' ἄλλον τρόπον εἰσροὴν ξένων κεφαλαίων. Οἱ περιορισμοὶ αὐτοὶ ἐπιδάλλουν βέβαια ἀρκετὰς στενοχωρίας, κυρίως εἰς τὴν ἐμπορικὴν τάξιν, ἀλλ' ὀφείλω νὰ μνημονεύσω εὐχαρίστως τὸ γενικώτερον πνεῦμα, μὲ τὸ ὁποῖον αἱ τάξεις αὐταὶ ἐδέχθησαν ἀδιαμαρτυρήτως τοὺς περιορισμοὺς τούτους, οἱ ὁποῖοι εἶναι τὸ ἀναγκαῖον τίμημα τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἀκεραιότητος τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος. Θὰ ἦτο εὐχάριστον, βέβαια, ἂν ἠμπορούσαμεν καὶ τὴν ἀκεραιότητα αὐτὴν νὰ ἐξασφαλίσωμεν καὶ τοὺς περιορισμοὺς νὰ ἀποφύγωμεν. Ἀλλ' ἡ λύσις τοῦ προβλήματος αὐτοῦ εἶναι δυσκολωτέρα καὶ ἀπὸ τὸν τετραγωνισμὸν τοῦ κύκλου. Ἡ Κυβέρνησις θ' ἀκούσῃ μὲ προσοχὴν κάθε ἐπίκρισιν, ἡ ὁποία θὰ προβληθῇ εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν, κατὰ τῶν μέτρων ποὺ ἔλαδε. Ἐὰν ἡ ἐπίκρισις ἀφορᾷ λεπτομερείας, ἡ συνεννόησις δὲν θὰ εἶναι δύσκολος. Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἐπίκρισις ἀφορᾷ αὐτὰς τὰς βάσεις τῆς ἀκολουθουμένης πολιτικῆς, ἐὰν ἰδίως, ἕνα μεγάλο κόμμα τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀπεράσισε τυχὸν νὰ ὑποστηρίξῃ ἐκεῖνο ποὺ φαίνονται δεχόμεναι φιλικαὶ πρὸς αὐτὸ ἐφημερίδες, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν χρυσῆν βάσιν τῆς δραχμῆς.....

Π. Τσαλδάρης. Ἂν ἐννοεῖτε τὸ Λαϊκὸν κόμμα, μὲ συγχωρεῖτε, διότι σᾶς διακόπτω, δὲν τὸ ὑπεστήριξέ ποτε αὐτό.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἄφιστε, νὰ σᾶς διαβάσω.

Π. Τσαλδάρης. Εἴπατε ἕνα μεγάλο κόμμα καὶ ἐστράφητε πρὸς τὰ ἐδωλιά μας, αὐτὸ μᾶς θίγει.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νὰ σᾶς διαβάσω, δὲν σᾶς θίγει καθόλου, ἀκούσατε τί λέγω. Βεβαίως ὑπαινίσσομαι ὑμᾶς (ἀναγινώσκει) βλέπετε, λέγω, ἐὰν καὶ ἐάν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Εἶναι μετ' ἐπιφυλάξεως.

Π. Τσαλδάρης. Ὑποθέτω ὅτι δὲν εἴχατε ἀφορμὴν νὰ πῆτε αὐτό.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶμαι εὐτυχέστατος ποὺ ἀκούω αὐτὴν τὴν δήλωσιν. Συνεχίζω,.... ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν χρυσῆν βάσιν τῆς δραχμῆς, ἡ Κυβέρνησ ς, ἀφοῦ ἐξαντληθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν πληρέστερον ἡ συζήτησις ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης, θὰ ἦτο ἑτοίμη νὰ δώσῃ εἰς τὸ κόμμα τοῦτο τὴν εὐκαιρίαν νὰ ζητήσῃ τὴν λαϊκὴν ψῆφον ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς πολιτικῆς του, χωρὶς ν' ἀναμείνῃ διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν τὴν συμπλήρωσιν ὁλοκλήρου τῆς τετραετίας, διὰ τὴν ὁποίαν ἐδόθη εἰς αὐτὴν ἡ λαϊκὴ ἐντολὴ διὰ τῆς ψήφου τῆς 19ης Αὐγούστου.

Ὁ συνάδελφός μου Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, λαμβάνων τὸν λόγον μετ' ἐμέ, θὰ εἰσηγηθῇ τὴν κύρωσιν τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἐλάδομεν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς Βουλῆς πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος.

Κατὰ τὴν 3ην Ὀκτωβρίου, ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας Ἰσμὲτ Πασᾶς καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Τεβφὶκ

Ρουσσὴ Βέης ἦλθον εἰς Ἀθήνας πρὸς ἀπόδοτιν τῆς περυσινῆς ἐπισκέψεως ἐμοῦ καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς Ἄγκυραν. Ἡ ἀντεπίσκεψις αὕτη ἔδωσεν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστωθῇ ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν διαιρέσεων ἐνστερνίσθη ὁλοψύχως τὴν Ἑλληνοτουρκικὴν φιλίαν, τὴν ὁποίαν ἐξ ἴσου φαίνεται ἐνστερνισθεὶς καὶ ὁ Τουρκικὸς λαὸς καὶ ἡ ὁποία τοιουτοτρόπως ἀποβαίνει ἓν τῶν ἰσχυροτάτων ἐρεισμάτων τῆς εἰρήνης εἰς τὴν ἐγγὺς Ἀνατολὴν καὶ ἀνοίγει εἰς τοὺς δύο λαοὺς τὰς ἀπόψεις, ὄχι μόνον οἰκονομικῆς, ἀλλὰ καὶ γενικωτέρας συνεργασίας, προωρισμένης νὰ συντελέσῃ εἰς εὐτυχέστερον δι' αὐτοὺς μέλλον.

Ὁ ἀκόμητος Ἐθνικὸς πόθος τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου, μὴ συγκρατηθεὶς ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας τῆς μεγαλονήσου, ὡς ὤφειλεν, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν νομίμων ἐκδηλώσεων, ἤγαγεν εἰς παρεκτροπὰς, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι προωρισμέναι προφανῶς νὰ ἐξυπηρετήσουν τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. Ἡ ἐν Κύπρῳ κίνησις ἦτο φυσικὸν νὰ ἔχῃ βαθυτάτην καὶ συμπαθεστάτην ἀπήχησιν εἰς τὴν ψυχὴν ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Κατὰ τῶν ἐκδηλώσεων δὲ τῆς συμπαθείας ταύτης κανεὶς δὲν θὰ εἶχε νὰ ἀντείπῃ, ἐφόσον, ἰδίως, ἀπὸ σοβαρὰ ὄργανα τοῦ Ἀγγλικοῦ Τύπου, ἐτέθη ὑπὸ ἀμφισβήτησιν, ὄχι ἁπλῶς ἡ εἰλικρίνεια τῶν ἐθνικῶν αἰσθημάτων τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνταπόκρισις τὴν ὁποίαν τὰ αἰσθήματα ταῦτα εὑρίσκουν γενικῶς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ψυχήν. Ἀτυχῶς αἱ ἐκδηλώσεις τῆς συμπαθείας ταύτης δὲν ἐτηρήθησαν ἐντὸς τοῦ προσήκοντος μέτρου. Ὄργανα τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, μεταξὺ τῶν σοβαρωτέρων, ὄχι μόνον δὲν ἐξέφερον μίαν κἂν λέξιν κατακρίσεως κατὰ τῶν παρεκτροπῶν τῶν ἐν Κύπρῳ ἐμπρηστῶν, ἀλλὰ καὶ ἐχαρακτήριζαν τὴν ἄμυναν, ποὺ δικαιοῦται νὰ ἀντιτάξῃ κάθε νόμιμος ἐξουσία ἐναντίον οἱασδήποτε ἀποπείρας βιαίας ἀνατροπῆς της, ὡς κακουργίαν ἀξίαν στιγματισμοῦ.

Κάθε ἀνεύθυνος πληροφορία περὶ παρεκτροπῶν ἀποδιδομένων εἰς τοὺς στρατιώτας λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀνέλθει εἰς τὴν ἀνωτάτην κορυφὴν τοῦ ψυχικοῦ ἰδίως πολιτισμοῦ, ἐδημοσιεύετο εἰς σοβαρὰ ὄργανα τοῦ ἐγχωρίου Τύπου, χωρὶς νὰ ὑπολογίζεται ὅτι ἠδύνατο ἐντεῦθεν νὰ διαταραχθῇ ἡ πατροπαράδοτος μεταξὺ τῶν δύο ἐθνῶν φιλία. Ἡ ἔλλειψις συνάισθήσεως τῆς εὐθύνης, τὴν ὁποίαν ἐπιδάλλει ὁ χειρισμὸς τῆς δυνάμεως τοῦ Τύπου, ἰδιαίτατα μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων, ὑπῆρξεν εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν αὐτόχρημα ἐκπληκτική. Ἐὰν δὲ ἦτο ὀλιγώτερον βαθὺ τὸ ὑγιὲς λαϊκὸν αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἕνα καὶ πλέον αἰῶνα ἀπέβλεψεν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, ὡς πρὸς δεδοκιμασμένην καὶ παλύτιμον φίλην τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἂν δὲν παρεμποδίζοντο αἱ σχεδιασθεῖσαι διαδηλώσεις, δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιδολία ὅτι ἠμποροῦσαν νὰ δημιουργηθοῦν ἐπεισόδια, διὰ τὰ ὁποῖα μόνον ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἐπιχαίρουν. Εἶμαι ὑποχρεωμένος ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν, ὅτι κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ἄγγου ἐνταῦθα Πρέσδεως, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Σὶρ Τζὼν Σίμον θὰ ἐθεώρει ἀναγκαῖον νὰ προδῇ εἰς ἐντονωτάτην ἐπίσημον διαμαρτυρίαν διὰ τὴν συκοφαντικὴν καὶ ἐχθρικὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ Ἀγγλικοῦ στοιχείου καὶ τῆς Ἀστυνομίας ἐν Κύπρῳ, ἐὰν ἡ στάσις τὴν ὁποίαν ἐτήρησεν ἡ Κυβέρνησίς μου ἦτο ὀλιγώτερον ἔντονος.

Ἀλλ' ἐπιλαμβάνομαι τῆς εὐκαιρίας ταύτης διὰ νὰ δηλώσω ἐπισημότερον ποία εἶναι ἡ ἀντίληψις τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐθνικὰς διεκδικήσεις ὄχι μόνον τῶν Κυπρίων, ἀλλὰ καὶ τῶν Δωδεκανησιωτῶν. Ὅσον ἐξαρτᾶται καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀπήχησις ποὺ εὑρίσκουν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν οἱ ἐθνικοὶ πόθοι τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῶν νήσων τούτων, εἶναι ἀδύνατον τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος νὰ ἀναλάδῃ τὴν ὑποστήριξιν τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῶν, ἢ νὰ ἀνεχθῇ ὅπως τὸ ἔδαφός του χρησιμοποιεῖται πρὸς ὀργάνωσιν συστηματικῆς ἀντιδράσεως κατὰ τῆς ἡσυχίας τῶν νήσων τούτων. Ζωτικά, ζωτικώτατα συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος ἐπιδάλλουν εἰς αὐτὴν νὰ διατηρῇ σχέσεις ἀδιαταράκτου φιλίας καὶ πρὸς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν καὶ πρὸς τὴν γειτονά μας μεγάλην Μεσογειακὴν δύναμιν, τὴν Ἰταλίαν. Εἶναι ἀδύνατον ἡ φιλία αὐτὴ νὰ μείνῃ ἀδιατάρακτος, ἐὰν τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὑπέθαλπεν, ἢ ὑπεδοήθει τὴν ἐπιδίωξιν τῶν ἐθνικῶν πόθων τῶν κατοίκων τῶν νήσων τούτων. Ἔχομεν μάλιστα τὸ δικαίωμα, ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τὸ γένος κατοίκους αὐτῶν, νὰ ζητήσωμεν νὰ εἶναι ὀλιγώτερον ἐγωϊσταί. Ὀρείλουν νὰ πεισθοῦν ὅτι ἐπιζητοῦντες νὰ διαταράξουν τὰς φιλικὰς καὶ ἁρμονικὰς σχέσεις τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν μὲ τὴν πκράλογον ἐλπίδα, ὅτι θὰ ὑποδοηθήσουν οὕτω τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐθνικῶν των πόθων, τούτους μὲν οὐδὲ κατὰ κερκίαν θὰ προαγάγουν, ἠδύναντο ὅμως νὰ προκαλέσουν συμφορὰν διὰ τὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν ὁποίαν ζητοῦν νὰ ταὐτίσουν τὴν τύχην των. Αἰσθάνομαι ὅτι ἔχω καθῆκον, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς κατοίκους τῶν νήσων τούτων, νὰ τοὺς βεδαιώσω ὅτι, ἐφόσον αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις, εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν ὁποίων ὑπόκεινται σήμερον, νομίζουν ὅτι οὐσιώδη συμφέροντά των ἐπιδάλλουν τὴν συνέχισιν τῆς ἐπ' αὐτῶν κυριαρχίας των, καμμία δύναμις δὲν ἠμπορεῖ νὰ κλονίσῃ αὐτούς.

Μόνον εἰς περίστασιν, καθ' ἣν ἡ Μεγάλη Βρεττανία θὰ ἐπείθετο ὅτι ἡ Κύπρος οὐδαμῶς τῆς εἶναι χρήσιμος, ἢ ὅτι τὴν χρησιμότητα ποὺ ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ δύναται νὰ τῆς ἀσφαλίσῃ ἡ παρακράτησις μικροῦ μόνον τμήματος αὐτῆς θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ πιθανότης νὰ εἰσακούσῃ τὰς ἐθνικὰς εὐχὰς τῶν Κυπρίων, ὑπὸ τὴν πρόσθετον προϋπόθεσιν ὅτι αἱ σχέσεις τοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὴν κυρίαρχον δύναμιν νὰ ἀπεκαθίσταντο τόσον ὁμαλαί, ὥστε νὰ μὴ ἠμπορῇ νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ὑπέκυψεν εἰς βίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ Δωδεκάνησα ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ προϊδῇ ὅτι δύο ἢ τρεῖς ἐκ τῶν νήσων τούτων, ὅσαι παρουσιάζουν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Ἰταλίαν, θὰ παραμείνουν ὁριστικῶς Ἰταλικαί. Διὰ τὰς λοιπὰς δὲν πρέπει ἴσως νὰ θεωρῆται ἀποκλεισμένη διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους ἡ ἐλπίς, ὅτι μίαν ἡμέραν ἠμποροῦν νὰ παραχωρηθοῦν ὑπὸ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ ἐπέλθῃ μόνον ἐὰν ἡ ἐγκαινικισθεῖσα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη στενὴ πρὸς τὴν Ἰταλίαν φιλία ἐμπεδωθῇ διὰ τῆς παρόδου μακροῦ χρόνου κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ μεγάλη Μεσογειακὴ δύναμις νὰ κρίνῃ, ὅτι ἠθικὸν συμφέρον ἔχει νὰ προδῇ εἰς τοιαύτην εὐγενῆ χειρονομίαν πρὸς ἔθνος, ἡ μετὰ τοῦ ὁποίου φιλικοὶ δεσμοὶ ἤθελον ἀποδειχθῇ διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου ἀρραγεῖς, καὶ ἂν ἐν τῷ μεταξὺ αἱ σχέσεις τῶν νησιωτῶν πρὸς τὴν κυρίαρχον δύναμιν εἶναι τόσον ἀγαθαί, ὥστε ἡ χειρονομία αὕτη νὰ μὴ ἠμπορῇ νὰ παρεξηγηθῇ ὡς ἐκδιασθεῖσα ἐκ τῆς στάσεώς των.

Αὐτὰ ἦταν, κύριοι βουλευταί, ὅσα ἠθεώρησα ὅτι εἶχα καθῆκον νὰ εἴπω πρὸς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀνεφύησαν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προηγουμένης συνόδου αὐτῆς. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Κύριοι Βουλευταί, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν κύρωσιν τῶν δύο ἀναγκαστικῶν νόμων τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν ἐπιδεδλημένον νὰ ἐκδώσῃ κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων πρὸς προστασίαν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος.

Ὡς γνωστόν, Κύριοι Βουλευταί, ἡ ὁλοὲν ἀτυχῶς ἐπιτειναμένη παγκόσμιος κρίσις ἐνεφάνισε τὴν ὀξυτέραν τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδηλώσεών της, κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον, διὰ τῆς πτώσεως τῆς λίρας.

Παρὰ τὰς καταβληθείσας προσπαθείας πρὸς διατήρησιν τῆς χρυσῆς ἰσοτιμίας, ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις πρὸ τῆς δυνάμεως τῶν πραγμάτων ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν χρυσῆν βάσιν, ἐμιμήθησαν δὲ ἀμέσως τὴν Ἀγγλίαν, ἡ Νορβηγία, ἡ Σουηδία καὶ ἡ Δανία.

Ὁ ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου γενικὸς καθ' ὅλον τὸν κόσμον ἀντίκτυπος ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως αἰσθητὸς ἐν Ἑλλάδι

λόγω τῆς στενῆς ἐπαφῆς ἡμῶν πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν χρηματαγοράν.

Ἡ διαμορφωθεῖσα κατάστασις ἔθεσε πρὸ τῆς Κυβερνήσεως πρόβλημα νομισματικόν, ἀλλὰ καὶ πρόβλημα δημοσιονομικὸν ἀπαιτοῦντα ἀμέσους λύσεις ἀμφότερα.

Τὸ τιθέμενον νομισματικὸν πρόβλημα δύο ἀπεδέχετο λύσεις.

Ἠ ἔπρεπε νὰ μιμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὴν λίραν ἐγκαταλείποντες τὴν χρυσῆν βάσιν καὶ ἐπιβάλλοντες ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, ἢ ἔπρεπε νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν λαμβάνοντες ταυτοχρόνως προστατευτικὰ μέτρα διὰ τὴν δραχμήν. Ἡ Κυβέρνησις ἐξετάσασα καὶ τὰς δύο λύσεις καὶ σταθμίσασα τὰς συνεπείας, ἃς θὰ εἶχε διὰ τὴν χώραν ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας πικρὰν πεῖραν ἔχει ἡ χώρα ἐκ τοῦ προσφάτου παρελθόντος ἀπεφάσισε νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν τῆς δραχμῆς.

Ἀλλ' ἐμμονὴ εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν, ἄνευ τῆς ἐγκαίρου λήψεως ὡρισμένων προστατευτικῶν μέτρων, θὰ ἀπετέλει κατὰ τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως πολιτικὴν ἀξίαν πάσης ἐπικρίσεως, διότι ἐκ τῆς πτώσεως τῆς λίρας προκληθεῖσα καταπληκτικὴ ἐντύπωσις ἐδημιούργησε καὶ ἀλλαχοῦ καὶ παρ' ἡμῖν ἀτμόσφαιραν δυσπιστίας καὶ ἀνησυχίας, ἡ ὁποία, ἀφιεμένη ἄνευ ἀντιδράσεως, ἠδύνατο νὰ ἀγάγῃ ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην εἰς ἀθρόαν τεχνητὴν ζήτησιν συναλλάγματος καὶ εἰς ἀθρόαν ἀνάληψιν τῶν εἰς δραχμὰς καὶ συναλλαγμα καταθέσεων, μὲ ὅλα τὰ ἐντεῦθεν ὀλισθηρὰ ἐπακόλουθα καὶ διὰ τὸ κάλυμμα τῆς νομισματικῆς ἡμῶν κυκλοφορίας καὶ διὰ τὰ τραπεζιτικά μας ἱδρύματα, διὰ τὴν ὅλην οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς χώρας.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Κυβέρνησις, τὴν ἀπόφασίν της περὶ ἐμμονῆς εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν, συνέδεσε μὲ τὴν λῆψιν ὡρισμένων προστατευτικῶν τῆς δραχμῆς μέτρων περιλαμβανομένων εἰς τοὺς δύο ἀναγκαστικοὺς νόμους, τῶν ὁποίων τὴν κύρωσιν εἰσηγοῦμαι εἰς τὴν Βουλήν.

Τὰ μέτρα ταῦτα δὲν χρήζουσιν ἰδιαιτέρας ἀναπτύξεως. Ὡς γνωρίζετε ἤδη καὶ ὡς θὰ ἴδετε ἐκ τῆς μελέτης τῶν καθ' ἕκαστα ἄρθρων, ἐπεζητήθη κατὰ πρῶτον λόγον νὰ μὴ χορηγῆται ὑπὸ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης συνάλλαγμα παρὰ μόνον διὰ τὰς ἐμπορικὰς ἀνάγκας τῆς χώρας καὶ διὰ πραγματικὴν οἰκονομικὴν ἀνάγκην, οὕτως ὥστε ν' ἀποτραπῇ ἡ ἐκ τῆς ἐπενδύσεως δυναμένη νὰ ἐπέλθῃ ἀθρόα διαρροὴ συναλλάγματος, ἡ ὁποία διὰ τῆς ἀδικαιολογήτου μειώσεως τοῦ καλύμματος θὰ ἦτο εὔκολον νὰ ἀγάγῃ εἰς πανικόν. Παραλλήλως ἐπεδιώχθη νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν πώλησις τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ συναλλάγματος καὶ κυρίως τοῦ προερχομένου ἐκ τοῦ ἐμπορίου, ἀλλαι δὲ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν παρακώλυσιν τῆς διαρροῆς τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ συναλλάγματος, εἴτε εἰς χεῖρας τῶν ἰδιωτῶν εὑρηται, εἴτε εἰς τὰς τραπέζας εἶναι κατατεθειμένον.

Δὲν διαφεύγει βεβαίως τὴν Κυβέρνησιν, κύριοι Βουλευταί, ὅτι τὰ μέτρα τὰ περιοριστικὰ παρὰ τὴν ἀναμφισβήτητον συμβολὴν των εἰς τὴν προσπάθειαν πρὸς διατήρησιν τῆς σταθερότητος τῆς δραχμῆς ἔχουσι καὶ τὴν δυσμενῆ αὐτῶν πλευράν, διότι καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ μηχανισμοῦ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς διαθέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ χρήματος περιορίζουσι, παρεμβάλλοντα δὲ δυσχερείας εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ τὸ εἰσαγωγικὸν ἰδίᾳ ἐμπόριον ἐπιδρῶσι δυσμενῶς καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἐσόδων. Ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων, τῆς ὁποίας οὐδεὶς εἶναι ὑπέρτερος, ὑπεχρέωσε καὶ ἡμᾶς νὰ μιμηθῶμεν τὰ ἄλλα κράτη, ὅσα ὑπὸ τὰς παρούσας χαλεπὰς περιστάσεις εὑρεθέντα πρὸ τοῦ κινδύνου τοῦ νομίσματος αὐτῶν, προηγήθησαν ἡμῶν ἐν τῇ λήψει ὁμοίων ἢ παρεμφερῶν ἢ κατὰ πολὺ αὐστηροτέρων μέτρων. Διότι δὲν ἀγνοεῖ ἡ Βουλή, ὅτι μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τοῦ νομίσματος ἠναγκάσθησαν νὰ λάβωσι κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον καιρὸν ἡ Γερμανία, ἡ Πολωνία, ἡ Αὐστρία, ἡ Οὐγγαρία, ἡ Τσεχοσλοβακία, ἡ Γιουγκοσλαβία κλπ. καὶ τινα ἐξ αὐτῶν ἔθηκαν περιορισμοὺς πολὺ αὐστηροτέρους τῶν ἰδικῶν μας. Λυπεῖται βεβαίως ἡ Κυβέρνησις, ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐπιλυθῶσι κανονικῶς διὰ νόμου ἢ Νομοθετικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος. Ἀλλ' ὡς γνωστὸν αἱ συνθῆκαι αἱ προκαλέσασαι τὴν λῆψιν τῶν μέτρων αὐτῶν δὲν ὑπῆρχον οὔτε διεραίνοντο ὡς πιθαναί, ὅταν τὰ νομοθετικὰ Σώματα διέκοψαν τὰς ἐργασίας. Δὲν ἦτο ἐπομένως δυνατὸν νὰ ζητηθῇ ἔκτοτε ἐξουσιοδότησις τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων πρὸς ἔκδοσιν σχετικοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος. Ἐξ ἄλλου εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς λήψεως τῶν μέτρων αὐτῶν ἐπαρατηνήθη ἐπιτακτικὴ καὶ ἀνεπίδεκτος ἀναβολῆς καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ρύσις τῶν μέτρων ἐπέβαλλε τὴν ἄνευ προειδοποιήσεως λῆψιν αὐτῶν, ὥστε οὔτε σπέρις ἠδύνατο νὰ γίνῃ περὶ συγκλήσεως τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων πρὸς κανονικὴν ψήφισιν αὐτῶν. Τούτων ἕνεκα ἡ Κυβέρνησις, παρὰ τὴν γνωστὴν ἐλλάδειαν αὐτῆς πρὸς τὰς Συνταγματικὰς διατάξεις, εὑρέθη εἰς τὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην νὰ ἐκδώσῃ ὑπ' εὐθύνην της τοὺς δύο ἀναγκαστικοὺς νόμους, τῶν ὁποίων τὴν κύρωσιν ζητοῦμεν ἀπὸ τὴν Βουλήν. ἔχομεν δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Βουλὴ ἐκτιμῶσα τοὺς συνθήκας, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὑρέθη ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ καὶ ἀποβλέπουσα εἰς τὸν διὰ τῶν ἀναγκαστικῶν τούτων νόμων ἐπιδιωκόμενον σκοπόν θὰ παράσχῃ τὴν συγκρότησιν αὐτῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἅμα δὲ καὶ θὰ ἀγκρίνῃ κατ' οὐσίαν τὰ ληφθέντα μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐπεδοκίμασεν ἤδη ὁμοθύμως ἡ κοινὴ γνώμη καὶ ἰδίᾳ ἡ ἀμεσώτερα ἐξ αὐτῶν διαγομένη ἐμπορικὴ τάξις τῆς χώρας. Δὲν εἶναι ἀνάγκη βεβαίως νὰ προσθέσω, ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα εἶναι μέτρα προσωρινὰ καὶ πρέπει νὰ ἀρθῶσιν εὐθὺς ὡς διαμορφωθῶσι συνθῆκαι ἐπιτρέπουσαι ἀκινδύνως τὴν ἄρσιν αὐτῶν. Πότε ὅμως θὰ διαμορφωθῶσιν αἱ συνθῆκαι αὗται δὲν δύναταί τις ἀπὸ τοῦδε νὰ προείπῃ, διότι ἡ διαμόρφωσις αὐτῶν ἐξαρτᾶται κατὰ πολὺ ἐκ γεγονότων κειμένων ἔξω τῆς ἑλληνικῆς πρωτοβουλίας, τῶν ὁποίων ἡ ἐξέλιξις ἠμπορεῖ ἴσως νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἐν συντόμῳ χρόνῳ ἄρσιν τῶν περιοριστικῶν μέτρων, ἀλλ' ἠμπορεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν διατήρησιν αὐτῶν ἢ καὶ τὴν λῆψιν ἀκόμη αὐστηροτέρων μέτρων διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς δραχμῆς. Διότι οὐδεὶς πλέον ἀγνοεῖ ὅτι ἡ παγκόσμιος κρίσις, ἀνατρέψασα τὴν θεωρίαν τῆς οἰκονομικῆς αὐτοτελείας τῶν Κρατῶν, ἀπέδειξε τρανώτατα ὅτι τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τῶν διαφόρων χωρῶν, τόσων τῶν μικρῶν ὅσον καὶ τῶν μεγάλων, ἔπαυσαν σήμερον νὰ εἶναι προβλήματα ἀποκλειστικῶς ἐσωτερικά. Ἐφ' ὅσον ἡ ἐκ τῆς πρωτοφανοῦς κρίσεως δημιουργηθεῖσα κατάστασις εἶναι σήμερον ὑπέρ ποτε ρευστὴ καὶ πλήρης ἀκόμη ἀπροόπτων, ἐφ' ὅσον δὲ γνωρίζομεν ἂν καὶ πότε θὰ γίνῃ καὶ τί θὰ ἀποφασίσῃ ἡ Διεθνὴς συνεννόησις εἰς τὴν ὁποίαν ἤλπισαν ἀνεπτέθησαν, ἐφ' ὅσον δὲ γνωρίζομεν τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα, δὲν θὰ ἦτο σοβαρὸν νὰ σπεύσωμεν εἰς λῆψιν καὶ εἰς ἐξαγγελίαν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι πιθανὸν νὰ ἀποδειχθῶσιν ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὴν αὐριανὴν πραγματικότητα.

Καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ Βουλὴ ἐκτιμῶσα τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἶναι ἐπιφυλακτική, θ' ἀρκεσθῇ εἰς τὸν δήλωσιν τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι εἶναι ἀποφασισμένη ν' ἀγωνισθῇ πάσῃ δυνάμει διὰ τὴν σταθερότητα τῆς δραχμῆς, λαμβάνουσα τὰ ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἐνδεικνύμενα μέτρα. Ἀλλ' ὡς εἶπον ἤδη, κύριοι Βουλευταί, τὰ μέτρα ταῦτα, περιορίζοντα τὴν εἰσαγωγὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἐν γένει τῶν συναλλαγῶν, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἐπιφέρουν μείωσιν τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὰ ὁποῖα ἐμειώθησαν ἤδη, οὐ μόνον ἐκ τῆς παρατάσεως καὶ τῆς ἐπιτάσεως τῆς κρίσεως, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων εἰδικῶν λόγων προκυψάντων μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἡ κυριωτέρα βεβαίως αἰφορμὴ τῆς μειώσεως τῶν δημοσίων ἐσόδων ὀφείλεται, εἰς τὴν παράτασιν καὶ ἐπίτασιν τῆς κρίσεως

ἐκ τῆς ὁποίας δοκιμάζονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σκληρῶς οἱ προϋπολογισμοὶ ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Κρατῶν.

Ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς ἀφορμῆς ταύτης μείωσις τῶν ἐσόδων τοῦ ἰδικοῦ μας προϋπολογισμοῦ δὲν ὑπῆρξεν ἀπρόβλεπτος, διότι κατὰ τὸν καταρτισμὸν αὐτοῦ δὲν ἠθελήσαμεν νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὰς ἐλπίδας, αἵτινες τότε διεφαίνοντο περὶ προσεχοῦς βελτιώσεως τῆς παγκοσμίου καὶ ἄρα καὶ τῆς ἑλληνικῆς καταστάσεως, ἀλλὰ τουναντίον ὑπελογίσαμεν τὰ ἔσοδα μὲ βάσιν τὴν παράτασιν τῆς κρίσεως.

Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν εἶχε νὰ φοβηθῇ ἐκ τῆς παρατάσεως τῆς κρίσεως.

Ἐπῆλθον ὅμως μεταγενεστέρως ἄλλαι ἐλαττώσεις τῶν ἐσόδων τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἡ πρώτη ἐλάττωσις ἐκ 50 περίπου ἑκατομμυρίων ὀφείλεται εἰς τὴν μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπελθοῦσαν κατάργησιν τῶν 3% τοῦ φόρου τῆς Οὔλεν,

Ὡς ἐνθυμεῖσθε κ. Βουλευταί, ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμοῦσα ν' ἀνακουφίσῃ τὴν ἀττικὴν ἰδιοκτησίαν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ἐδέχθη κατὰ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον νὰ εἰσπραχθῇ μόνον τὸ 1/4 τοῦ φόρου τῆς Οὔλεν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἐντεῦθεν ἀπώλεια τῶν ἐσόδων θὰ ἀνεπληροῦτο ἐν μέρει τοὐλάχιστον διὰ τοῦ ἐσόδου τῆς ὑποχρεωτικῆς ὑδροληψίας, ἀλλ' ἡ ἐλπὶς αὕτη δὲν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ ζημία μένει ὁλόκληρος εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Δευτέρα ἐλάττωσις τῶν ἐσόδων ἐπῆλθεν ἐκ τῆς προτάσεως Χοῦβερ, περὶ ἀναστολῆς τῶν διακυβερνητικῶν χρεῶν ἐπὶ ἓν ἔτος. Μολονότι μετὰ τὴν γενομένην συμφωνίαν μετὰ τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως ἡ συνολικὴ ζημία τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς προτάσεως ταύτης δὲν ὑπερβαίνει τὰ 30 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ὁ προϋπολογισμὸς ὅμως ζημιοῦται ἑφτὰς κατὰ 80 ἑκατομμύρια δραχμῶν, τοῦτο δὲ συμβαίνει διότι τὸ ἔτος ΧΟΥΒΕΡ δὲν συμπίπτει μὲ τὸ Ἑλληνικὸν Οἰκονομικὸν ἔτος οὔτε συμπίπτουν αἱ χρονολογίαι τῶν ἀναστελλομένων ὀφειλῶν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰς χρονολογίας τῶν ἀναστελλομένων ὑποχρεώσεων αὐτῆς.

Τοιουτοτρόπως κατὰ τὸ πρῶτον ἑπτάμηνον τοῦ ἔτους ΧΟΥΒΕΡ τὸ συμπίπτον μὲ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1931—32, ἡ Ἑλλὰς ἔχει νὰ λαμβάνῃ ὀγδοήκοντα ἑκατομμύρια περισσότερα τῶν ὅσων ὀφείλει νὰ δώσῃ καὶ ἄρα ἐκ τῆς ἀναστολῆς ζημιοῦται ὀγδοήκοντα ἑκατομμύρια ἐνῷ κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τοῦ ἔτους ΧΟΥΒΕΡ τὸ συμπίπτον μὲ τὸ Α' τρίμηνον τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1932—33 ἡ Ἑλλὰς ἔχει νὰ λαμβάνῃ 45 περίπου ἑκατομμύρια ὀλιγώτερα τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ δίδῃ καὶ ἄρα ἐκ τῆς ἀναστολῆς ὠφελεῖται 45 ἑκατομμύρια τὰ ὁποῖα κερδίζει ὁ προϋπολογισμὸς 1932 33.

Οὕτω ἡ μὲν ὁριστικὴ ἑλληνικὴ ζημία εἶναι πάντοτε 35 ἑκατομμύρια περίπου, ἀλλ' ἡ ζημία τοῦ προϋπολογισμοῦ 1932 ἀνέρχεται εἰς 80 ἑκατομμύρια. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰς ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ φόρου τῆς Οὔλεν καὶ τὰ ἐκ τῆς προτάσεως ΧΟΥΒΕΡ ἀπροβλέπτους ἐλαττώσεις τῶν ἐσόδων ἠδυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς στερεὸς ὡς ἦτο καταρτισμένος θὰ κατώρθωνε πιθανώτατα νὰ κλείσῃ μὲ ἰσοζύγιον σύμφωνα μὲ τὰς ἐνδείξεις τὰς προκυπτούσας ἐκ τῆς προϋούσης ἐκτελέσεως αὐτῆς.

Τοιαῦται ὅμως βάσιμοι ἐλπίδες δὲν ὑπάρχουν μετὰ τὴν τρίτην καὶ σοβαρωτέραν μείωσιν τῶν ἐσόδων του, τὴν μέλλουσαν ἀσφαλῶς νὰ προκύψῃ ἐκ τῶν διὰ τὴν προστασίαν τῆς δραχμῆς ληφθέντων μέτρων.

Ἐνεργνίσθη ἑπομένως ἀνάγκη ἐνισχύσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ νὰ κατασφαλισθῇ ἐκ νέου τὸ ἰσοζύγιον, τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἰδίως συνθήκας εἶναι θεμελιώδους σημασίας καὶ διὰ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα καὶ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς χώρας.

Καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία πρωταρχικὸν ὅρον τῆς δημοσιονομικῆς της πολιτικῆς ἔθηκε καὶ ἐπέτυχε μέχρι τοῦδε τὴν ἀσφαλῆ τήρησιν τῶν ἰσοζυγίων τῶν τριῶν προηγουμένων προϋπολογισμῶν, δὲν ἦτο δυνατὸν βεβαίως νὰ διστάσῃ προκειμένου νὰ λάβῃ τὰ ἐνδεδειγμένα μέτρα, διὰ τὴν κατοχύρωσιν τοῦ τετάρτου τούτου Προϋπολογισμοῦ. Ἐννοεῖται ὅτι τὴν κατοχύρωσιν ταύτην κ. Βουλευταί, δὲν ἐσκέφθημεν νὰ ζητήσωμεν διὰ φορολογίας, ὡς ἔπραξαν ἄλλα Κράτη ὑπὸ παρομοίας συνθήκας εὑρεθέντα. Ἐπίσης δὲν ἠθελήσαμεν νὰ καταφύγωμεν μέχρι τοῦδε εἰς τὸ μέτρον τῆς περικοπῆς τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὡς ἔπραξαν τὰ πλεῖστα τῶν Κρατῶν, καίτοι τὴν περικοπὴν ταύτην εἴχομεν προβλέψει, ὡς ἐνδεχομένην κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, καὶ εἴχομεν λάβει σχετικὴν νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν πρὸς ἐπιβολὴν αὐτῆς. Ἀλλ' οὐδ' ἡ ἀναζήτησις νέων οἰκονομιῶν δὲν θὰ ἦτο καρπαφόρος, διότι δὲν ἀνέμενεν ἡ Κυβέρνησις τὴν κρίσιν, οὐδὲ τὸν κίνδυνον τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ, διὰ νὰ προΐῃ εἰς οἰκονομίας. Ὅσαι οἰκονομίαι ἦτο δυνατὸν νὰ γίνουν, ἄνευ βλάβης τῆς Κρατικῆς μηχανῆς καὶ ἄνευ παραγνωρίσεως στοιχειωδῶν τοῦ Κράτους ὑποχρεώσεων, ἐγένοντο κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ὡς μοὶ ἐδόθη ἀφορμὴ ν' ἀναπτύξω κατὰ τὴν εἰσήγησιν αὐτοῦ καὶ ὡς ἀπέδειξε κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον ἡ διεξαχθεῖσα κατὰ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ συζήτησις καὶ ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Πρέπει ὅμως νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ ὅπου δὲν εἶναι ἐφικταὶ αἱ οἰκονομίαι ὑπὸ τὴν ἀληθῆ σημασίαν τῆς λέξεως, ἐφικτὴ εἶναι πάντοτε περικοπή τις δαπανῶν τινων χρησίμων μὲν καὶ ἐπιβεβλημένων, ἀλλὰ δυναμένων ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης ν' ἀναβληθῶσι, ἢ νὰ ματαιωθῶσι. Τοιαύτην περικοπὴν δαπανῶν προβλέπει καὶ τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον κυρίως εἰς τὰ δύο πολεμικὰ Ὑπουργεῖα. Ἡ Κυβέρνησις κ. κ. Βουλευταί, ἀφ' ἧς ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἀρχήν, ἠλάττωσε τὸν Προϋπολογισμὸν τῶν Πολεμικῶν Ὑπουργείων μέχρι τοῦ ἀκροτάτου ὁρίου, τὸ ὁποῖον ἐπέτρεπεν ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ κρατοῦν μεταπολεμικῶς φιλειρηνικὸν πνεῦμα καθιστᾷ ὅλως ἀπίθανον τὸν κίνδυνον πολεμικῆς περιπετείας κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη.

Ἀλλὰ περιορίσαντες, εἰς ὃ περιωρίσαμεν ποσὸν, τὰς δαπάνας τῶν Πολεμικῶν Ὑπουργείων, ἐπεζητήσαμεν ἐν τούτοις νὰ ἐνισχύσωμεν τὸ διὰ πολεμικὰς παρασκευὰς διατιθέμενον ἀνεπαρκὲς ποσὸν ἄνευ θυσίας τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διὰ νόμου παρεχωρήσαμεν εἰς τὰ δύο Πολεμικὰ Ὑπουργεῖα τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον θὰ ἔμενεν ἀδιάθετον κατ' ἔτος ἐκ τοῦ τακτικοῦ των Προϋπολογισμοῦ. Σήμερον, πρὸ τῆς ἀνάγκης εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμεθα, ἀναλαμβάνομεν καὶ τὸ κονδύλιον τοῦτο ὑπὲρ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐμμέσως, ἤτοι ἀφαιροῦντες ἐκ τοῦ ἐκτάκτου Προϋπολογισμοῦ τῶν Πολεμικῶν Ὑπουργείων ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ παραμένον ἀδιάθετον ἐκ τοῦ τακτικοῦ των Προϋπολογισμοῦ. Ἀλλ' αἱ ἀνακουφίσεις εἰς τὸ σκέλος τῶν ἐξόδων θὰ προέλθουν ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῆς ὁλοκληρώσεως τοῦ ἐμπορικοῦ προγράμματος, ἐκ τῆς ἀναβολῆς τῶν διορισμῶν, τῶν προαγωγῶν καὶ τῶν μεταθέσεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐκ τῆς καταργήσεως διαφόρων εἰδικῶν ταμείων, ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῶν προμηθειῶν καὶ τῆς ἀναβολῆς ἢ ματαιώσεως ἄλλων μικροτέρων δαπανῶν. Ἐκτὸς τῆς ἐλαττώσεως τοῦ σκέλους τῶν ἐξόδων ἐπιζητοῦμεν τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ σκέλους τῶν ἐσόδων διὰ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὰ ἔσοδα τοῦ περιθωρίου ἀσφαλείας, τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντισε πάντοτε γὰ διαφυλάττῃ κατὰ τὴν ἑκάστοτε διάθεσιν τῶν περισσευμάτων ἐκ τῶν προηγουμένων προϋπολογισμῶν.

Συνεχίζων ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** ἀναφέρει ὅτι ἐκ τῶν πλεονασμάτων τῶν χρήσεων 1927—1931 ἀνερχομένων εἰς ἑκατομμύρια 400,3 λέγει ὅτι δυνάμεθα σήμερον νὰ διαθέτωμεν ἄνευ οὐδεμιᾶς μορφῆς περὶ τὰ 200 ἑκατομμύρια.

Ὡς γνωρίζετε, λέγει, κ. κ. Βουλευταί, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠθέλησε νὰ διαθέσῃ τὰ ἑκάστοτε προκύπτοντα πλεονάσματα πρὸς ἔκτακτον ἀπόσβεσιν τοῦ δημοσίου χρέους, φρονοῦσα ὅτι ἡ ἀπόσβεσις χωρεῖ παρ' ἡμῖν, ὄχι μόνον ἱκανοποιητικῶς, ἀλλὰ καὶ ταχύτερον τοῦ δέοντος. Ἀλλ' οὐδὲ εἰς φορολογικὰς μειώσεις ἠθέλησε νὰ διαθέσῃ τὰ περισσεύματα ταῦτα ἡ Κυ-

δέρνησις ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὑγιὴς ἡ δημοσία πολιτική, ἡ ὁποία θὰ ἐστήριζεν ἐπὶ τοιούτου ἐκτάκτου πόρου τακτικὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐσόδων, οἵαν ἀποτελεῖ ἡ φορολογικὴ μείωσις. Διὰ τοῦτο ὀρθότερον δημοσιονομικῶς ἐθεωρήσαμεν τὴν διάθεσιν τῶν περισσευμάτων τούτων πρὸς ἐκπλήρωσιν ἄλλων ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους, τὰς ὁποίας τοῦτο δὲν ἀνέγραφεν εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ἢ αἱ ὁποῖαι θὰ ἐγένοντο ἄλλως διὰ δανείων. Διὰ τῆς πολιτικῆς ταύτης κατωρθώθη νὰ διατεθῶσιν ἑκατοντάδες ἑκατομμυρίων διὰ τὴν προσφυγικὴν στέγασιν, ἄλλαι ἑκατοντάδες ἑκατομμυρίων διὰ σχολεῖα, ἄλλα ποσὰ διὰ νοσοκομεῖα, διὰ στρατῶνας, ἀντιτορπιλλικά, ὁδοποιΐαν καὶ ἄλλας χρησιμωτάτας δαπάνας, τὰς ὁποίας γνωρίζει ἡ Βουλή.

Ἀλλὰ διαθέτοντες τὰ περισσεύματα ταῦτα εἴχομεν τὴν πρόνοιαν νὰ ἀφίνωμεν ἓν μέρος ὡς περιθώριον ἀσφαλείας πρὸς ἀντιμετώπισιν ἀπροόπτου τινὸς ἀνάγκης ἢ ἀπροόπτου κινδύνου τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τὸ περιθώριον τοῦτο ὑπερῆλθεν τὰ 250 ἑκατομμύρια διαθέτομεν διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου πρὸς ἔκτακτον ἐνίσχυσιν τοῦ σκέλους τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Οὕτω ὁ προϋπολογισμὸς ἀπαλλασσόμενος τῶν δαπανῶν, ἃς ἐμνημόνευσα, ἐνισχυόμενος διὰ τοῦ περιωρίου τούτου καὶ δυνάμενος νὰ ὑπολογίζῃ ἐπὶ ἀδιαθέτων πιστώσεων τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων ἐκ 200 τοὐλάχιστον ἑκατομμυρίων δραχμῶν εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ πτῶσιν τῶν προβλεφθέντων ἐσόδων του 700 ἑκατομμύρια, χωρὶς νὰ διατρέξῃ κίνδυνον τὸ ἰσοζύγιον αὐτοῦ.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλὴ νὰ ἐξηγήσω δι' ἀριθμῶν τὰς ἀντιλήψεις μου ταύτας. Εἶπον προηγουμένως ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χοήσεως 1931—32 παρεῖχε ἀσφάλειαν ἐλπίδας ὅτι θὰ ἰσοσκέλιζε καὶ μετὰ τὰς ζημίας ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου Χοῦβερ καὶ τὴν κατάργησιν διὰ τὸ 9ἀμηνον τῆς φορολογίας Οὔλεν. Διότι κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον εἰσεπράχθησαν ἐπὶ ἔλαττον τῶν περισυνῶν 61 ἑκατομμύρια ὡς ἑξῆς: Ἀπρίλιος ἐπὶ πλέον 11,7, Μάϊος ὁμοίως 33,7, Ἰούνιος ἐπὶ ἔλαττον 26,5, Ἰούλιος ἐπὶ πλέον 22,7 Αὔγουστος ἐπὶ ἔλαττον 55, Σεπτέμβριος ὁμοίως 47 ἤτοι ἐν ὅλῳ 61 ἑκατομμύρια.

Ἐὰν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι ἐκ τῆς συμμετοχῆς τοῦ Δημοσίου εἰς τὰ κέρδη τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων εἰσεπράχθησαν κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τῆς χρήσεως 1930-31, 8 περίπου ἑκατομμύρια, ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἐμφανισθῇ κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον τῆς τρεχούσης χρήσεως, ἔπεται ὅτι ἡ ἐπὶ ἔλαττον διαφορὰ περιορίζεται εἰς 53 ἑκατομμύρια. Ἡ ζημία αὕτη ἠδύνατο ἴσως νὰ καλυφθῇ ἐξ ἐντονωτέρας εἰσπράξεως τοῦ Β' ἑξαμήνου, ὡς προερχομένη κυρίως ἐκ τῶν ἀμέσων φόρων, ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι δὲν ἐκκλύπτετο ἡ πτῶσις αὕτη τῶν ἐσόδων, ἀλλ' ὅτι θὰ ἐπανελαμβάνετο καὶ κατὰ τὸ Β' ἑξάμηνον καὶ ὅτι θὰ ἦτο μάλιστα διπλασία ἢ καὶ τριπλασία, θὰ ἔχωμεν τὴν κάτωθι ζημίαν:

Ζημία ἐκ τακτικῶν ἐσόδων	212,000,000
» » σχεδίου Χοῦβερ	80,000,000
» » φορολογίας Οὔλεν	50,000,000
Σύνολον ζημίας	342,000,000

Ἀπέναντι τῆς ζημίας ταύτης ὁ Προϋπολογισμὸς εἶχε νὰ ἐνισχυθῇ διὰ τῶν κάτωθι ἐσόδων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχεν ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1930-31 καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἀναγράφονται εἰς τὰς προβλέψεις τῶν ἐσόδων του:

1) Ἐξ ἐπανορθώσεων (μέρος ἀφορῶν τὰς δόσεις 1930 καὶ εἰσπραχθησόμενον ἐντὸς τοῦ 1931) 61,000,000.

2) Εἰσφορὰ Α.Σ.Ο. (τὸ μὴ βεβαιωθὲν μέρος κατὰ τὴν χρῆσιν 1930-31) 50,000,000.

3) Ἀπόληψις ἐκ τοῦ Ταμείου Ἐθνικῆς Ὁδοποιΐας τῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸ παραγωγικὸν δάνειον τῶν ἐτῶν 1929-30 καὶ 1931 76,000,000.

4) Ἀπόληψις ἐκ τῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐθν. Ἀμύνης ἀποδιδομένων ἀδιαθέτων πιστώσεων τῶν διὰ λογαριασμὸν του πληρωθέντων ἐξόδων τῆς χρήσεως 1929, 30,000,000, ἤτοι ἐν ὅλῳ 217,000,000.

Δεδομένου ὅτι θὰ ἐνισχύετο καὶ ἐκ τοῦ κονδυλίου τῶν ἐπιστροφῶν χρημάτων, ὑπολογιζομένου εἰς 30,000,000 καὶ ἐκ τοῦ κονδυλίου τῶν ἀδιαθέτων πιστώσεων, ὑπολογιζομένου συντηρητικώτατα εἰς 300,000,000, ἤτοι ἐν ὅλῳ ἐκ 447 ἑκατομ. Ἔπεται ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς εἶχε νὰ ἀντιτάξῃ ἐνίσχυσιν ἐσόδων του ἐκ 447 ἑκατομμυρίων ἀπέναντι πτώσεως ἐσόδων ἐκ 412 ἑκατομμυρίων, εἰς τὴν ὁποίαν πτῶσιν φθάνομεν ὑπολογίζοντες ὅτι τὸ δεύτερον ἑξάμηνον θὰ ἐσημείου πτῶσιν τῶν ἐσόδων τριπλασίαν τοῦ πρώτου ἑξαμήνου. Ἐπομένως ὅσιμως, ἐπαναλαμβάνω, ἠδυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι ὁ προϋπολογισμός, στερεῶς ὡς ἦτο κατηρτισμένος, θὰ ἀντιμετώπιζεν ἄνευ κινδύνου τοῦ ἰσοζυγίου καὶ τὴν παράτασιν καὶ ἐπίτασιν τῆς κρίσεως καὶ τὰς ἐκ τοῦ σχεδίου Χοῦβερ καὶ τοῦ φόρου τῆς Οὔλεν ζημίας. Ἀλλὰ μετὰ τὰ ληφθέντα μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῆς δραχμῆς ὑπολογίζομεν ὅτι κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον ἡ πτῶσις τῶν τακτικῶν ἐσόδων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 60 ἑκατομμύρια μηνιαίως (Ὀκτώβριος ἐνεφάνισε πτῶσιν 52 ἑκατομμυρίων), ἤτοι 60Χ6=360 ἑκατομμύρια. Ἐὰν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προσθέσωμεν τὴν πτῶσιν τοῦ πρώτου ἑξαμήνου ἐκ δραχμῶν 53 ἑκατομμυρίων τὴν ζημίαν Χοῦβερ ἐκ 40,000,000 καὶ τὴν ζημίαν Οὔλεν ἐκ 50 ἑκατομμυρίων καταλήγομεν εἰς ὁλικὴν ζημίαν 543 ἑκατομμυρίων. Ὡς εἴπομεν πρὸς κάλυψιν τῆς ζημίας ταύτης θὰ ἐνισχυθῇ ὁ προϋπολογισμὸς ἐκ νέων μὲν ἐσόδων 217 ἑκατομμυρίων, ἐξ ἐπιστροφῶν 30, ἐξ ἀδιαθέτων πιστώσεων 220 (λόγῳ καὶ νέου περιορισμοῦ τῶν δαπανῶν καὶ τῆς ἀπολήψεως τῶν ἀδιαθέτων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν) ἐκ τῆς μειώσεως τῆς ἐτησίας χορηγίας τοῦ Ταμείου τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης κατὰ 70 ἑκατομμύρια καὶ ἐξ ὠφελείας τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Δημοσίου Χρέους ἐκ τῆς πτώσεως τῆς λίρας 25 ἑκατομμυρίων. Ἤτοι ὁ προϋπολογισμὸς ἐνισχύεται κατὰ 562 ἑκατομμύρια, ὥστε καὶ ἄνευ τῶν περισσευμάτων ὁ προϋπολογισμὸς θὰ ἠδύνατο καὶ τὴν πτῶσιν τὴν ἐκ τῶν τελευταίων μέτρων νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἐν ᾗ περιπτώσει αὕτη δὲν ἤθελεν ὑπερβῇ τὰ 60 ἑκατομμύρια κατὰ μῆνα. Ἀλλὰ εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως, καθ' ἣν ἡ πτῶσις θὰ ἦτο ἀκόμη μεγαλυτέρα δηλαδὴ καὶ μέχρις 100 ἑκατομμυρίων μηνιαίως ἤτοι διὰ τὸ 5μηνον 200 ἑκατομμύρια ἐπὶ πλέον τοῦ ἀνωτέρου ποσοῦ, θὰ καλυφθῇ ἀπὸ τὰ διαθέσιμα πλεονάσματα τῶν προηγουμένων χρήσεων ἐκ 250 ἑκατομμυρίων. Διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν περισσευμάτων ὁ προϋπολογισμὸς δύναται ἀφόβως νὰ ἀντιμετωπίσῃ πτῶσιν τῶν ἐσόδων 700 καὶ 750 ἀκόμη ἑκατομμυρίων, ἤτοι δύναται νὰ ἀντιμετωπίσῃ μείωσιν τῶν ἐσόδων 110 ἑκατομμυρίων ἀνὰ ἕκαστον τῶν ὑπολειπομένων 5 μηνῶν. Βεβαίως δὲν δυνάμεθα ἀπὸ τοῦδε μετ' ἀσφαλείας νὰ προείπωμεν πόση θὰ εἶναι τελικῶς ἡ πτῶσις τῶν ἐσόδων, διότι δὲν ἔχομεν σταθερὰ στοιχεῖα προβλέψεως. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι δὲν θὰ εἶναι μεγαλυτέρα. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ εἶναι βεβαία ὅτι ἂν ἐμφανισθῶσιν ἐνδείξεις σοβαρωτέρας πτώσεως τῶν ἐσόδων, δὲν θὰ διστάσωμεν νὰ προτείνωμεν καὶ ἄλλας περικοπὰς διὰ νὰ κατασφαλίσωμεν τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ. Διότι ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ ἀγωνισθῇ δι' ὅλων τῶν δυνάμεών της, ὅπως ἡ χώρα διέλθῃ καὶ τὸ ἔτος τοῦτο τῆς πρωτοφανοῦς παγκοσμίου κρίσεως μὲ σταθερὸν τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ της καὶ σταθερὰν τὴν ἀξίαν τοῦ ἐθνικοῦ της νομίσματος.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ πρώτου σκοποῦ τῆς σταθερότητος δηλαδὴ τοῦ ἰσοζυγίου, κεῖται εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἔλαβε καὶ διὰ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ διστάσῃ νὰ λάβῃ, ἂν τοιαύτη περίπτωσις ἐμφανισθῇ. Ἀλλὰ

τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ δευτέρου σκοποῦ, τὴν διατήρησιν τῆς σταθερότητος τῆς δραχμῆς δὲν ἀρκοῦν νὰ κατασφαλίσουν τὰ ληφθέντα μέτρα. Παραλλήλως πρὸς τὰ μέτρα καὶ ἴσως ὑπὲρ τὰ μέτρα ταῦτα χρειάζεται συντονισμὸς προσπαθειῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Τραπεζιτικῶν μας ἱδρυμάτων καὶ ὅλων τῶν δυναμένων νὰ καθοδηγήσουν τὴν κοινὴν γνώμην, συντονισμὸς προσπαθειῶν ἱκανὸς νὰ δημιουργήσῃ τὴν ψυχολογίαν ἐκείνην, ἡ ὁποία ὑπὲρ πᾶν ἄλλο μέτρον θὰ στηρίξῃ τὴν δραχμήν, συντονισμὸς ἱκανὸς νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πίστιν, ἡ ὁποία νὰ καταστήσῃ ἕνα ἕκαστον τῶν Ἑλλήνων καὶ ὅλους ὁμοῦ φρουροὺς τῆς σταθερότητος τοῦ ἐθνικοῦ μας νομίσματος καὶ ἀμειλίκτους διώκτας τῶν εὐτυχῶς ὀλίγων ἀνοσίων ὑπονομευτῶν αὐτοῦ. Διότι ἡ δραχμὴ θὰ σωθῇ ἀσφαλῶς ἐὰν ἔχωμεν πράγματι ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτήν. Καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν δραχμὴν ζητοῦμεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἔχωμεν πρόθυμον τὴν βοήθειαν τῆς Βουλῆς ἀνεξαρτήτως κομματικῶν ἀποχρώσεων. (χειροκροτήματα).

(Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅταν κατῆλθον ἀπὸ τὸ βῆμα εἷς ἐκ τῶν συναδέλφων μου, ποὸς τὰ ἀριστερὰ καθήμενος, μὲ ἐπλησίασε καὶ μοῦ εἶπε· Ε! κάτι καλὰ τὰ πράγματα. Ἔχομεν καμμίαν ἔνδειξιν ὅτι μπορεῖ νὰ πάρωμεν τὴν Κύπρον καὶ τὰ Δωδεκάνησα;

Λοιπὸν ἡ παρατήρησις αὐτὴ μὲ ἔφερεν εἰς τὸ βῆμα, διὰ νὰ δηλώσω ὅτι δὲν ἔχω καμμίαν ἔνδειξιν οὔτε ἀπὸ τὴν Ἀγγλικήν, οὔτε ἀπὸ τὴν Ἰταλικὴν Κυβέρνησιν περὶ τῶν προθέσεών των.

Ἐνθυμεῖσθε ἄλλως τε μὲ ποίαν ἐπιφυλακτικότητα ὡμίλησα περὶ τῆς Ἰταλίας. Διὰ τὸ ζήτημα τὸ Κυπριακὸν αἱ ἐκδηλώσεις τῶν ἐλπίδων μου, δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ἔχουσι κάποιαν περισσοτέραν βάσιν. (Χειροκροτήματα). Ὄχι διότι ἔχω ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν, τὴν σημερινήν, καμμίαν ἔνδειξιν περὶ τῶν προθέσεών της, ἀλλὰ διότι ἔτυχε νὰ διαχειρισθῶ τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν πολὺ συχνὰ καὶ ἐπομένως ἔτυχε νὰ γνωρίζω, ὅτι ἡ Ἀγγλία ἐδέχθη νὰ προσφέρῃ τὴν Κύπρον εἰς τὴν Ἑλλάδα ὄχι μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1915, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐκπληρώσεως τῶν συμμαχικῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τὴν Σερβίαν, ἀλλὰ καὶ παλαιότερον ἀκόμη.

Ὑπουργοὶ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ὁμιλοῦντες, ὄχι βεβαίως ἐξ ὀνόματος τοῦ Ὑπουργοῦ, τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀλλ' ἐξ ὀνόματος τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ, μοῦ ἐδήλωσαν ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἦτο διατεθειμένη νὰ παραχωρήσῃ τὴν Κύπρον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, τὰς ὁποίας δὲν δύναμαι βεβαία τὴν στιγμὴν αὐτὴν ν' ἀνακοινώσω, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὴν Βουλήν, ὅτι δὲν περιέχουν κανένα κίνδυνον νὰ περιπλακῇ ἡ Ἑλλὰς εἰς πόλεμον. Διὰ τοῦτο καὶ διότι καὶ εἰς βραδυτέραν ἀκόμη ἐποχὴν κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις τῆς εἰρήνης μοὶ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ συζητήσω πολλάκις μετὰ τῶν ἁρμοδίων Ἀγγλικῶν κύκλων τὰ ζητήματα αὐτά, ἔχω λόγους νὰ πιστεύω ὅτι ἡ ἰδέα τῆς παραχωρήσεως τῆς Κύπρου εἰς τὴν Ἑλλάδα, δὲν εἶνε ἰδέα ἡ ὁποία ἠμπορεῖ ν' ἀποκλεισθῇ εἰς τὸ μέλλον. Βέβαια ἐὰν ἡ Ἀγγλία θεωρεῖ τὸ ζήτημα κεκλεισμένον, τὸ ζήτημα κατ' ἐμὲ εἶνε κλεισμένον.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Δὲν κλείει κανὲν ζήτημα εἰς τὸν κόσμον αὐτόν κ. Πρόεδρε· μένουν ὅλα πάντοτε ἀνοικτά.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν βέβαια ἡ Ἀγγλία, ἐπανακλαμβάνω, ἐπιμένει νὰ θεωρῇ κλεισμένον τὸ ζήτημα, εἶνε κλεισμένον. Ἀλλ' ἐγὼ ἐθεώρησα ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐστρεφόμην πρὸς τοὺς Ἕλληνας τῆς Κύπρου διὰ νὰ τοὺς ὁμιλήσω μὲ ἀπόλυτον εἰλικρίνειαν, ἀλλὰ καὶ μὲ κάποιαν ἴσως τραχύτητα, ὁμοίως ἐδικαιούμην νὰ προσθέσω ὅτι δὲν νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἐκπληρώσεως τῶν Κυπριακῶν πόθων εἶνε ὁριστικῶς κλεισμένον.

Περὶ ἑνὸς πράγματος ὅμως εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἡ ἐξέγερσις ἡ βιαία εἰς τὴν Κύπρον δὲν δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ πραγματικῶς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν Ἐθνικῶν πόθων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ εἶμαι δ' ἐν πρᾶγμα βέβαιος, ὅτι ἐφ' ὅσον θὰ ἠδύνατο μία χειρονομία εὐγενής, τὴν ὁποίαν ἐλπίζομεν ὅτι ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ μίαν ἡμέραν ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, νὰ παρεξηγηθῇ ὡς προελθοῦσα ἀπὸ πίεσιν, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ περιμένωμεν ποτὲ τὴν χειρονομίαν αὐτήν.

Πρόεδρος. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος.

Π. Τσαλδάρης. Κύριοι Βουλευταί, ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔθεσε πρὸ τῆς Βουλῆς ζήτημα ἐξόχως ἐνδιαφέρον καὶ ἀναφερόμενον εἰς περιστατικὰ τὰ ὁποῖα συνέβησαν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς Βουλῆς. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀνήγγειλεν οὕτω τὴν λῆξιν μιᾶς διενέξεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας καὶ ἡ ὁποία ἐγεννήθη συνεπείᾳ τῆς προτάσεως Χοῦβερ. Δὲν πρόκειται ἀπ' ἐμοῦ νὰ κριθῇ κατὰ πόσον ἡ σύμβασις αὐτὴ ἦτο προσήκουσα. Ὅταν ἡ Κυβέρνησις εἰσαγάγῃ τὴν σύμβασιν ταύτην εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν, τότε θὰ ἐκθέσω τὰς ἀντιλήψεις μου καὶ κατὰ πόσον θεωρῶ τὴν σύμβασιν ἐκείνην εὐτυχῆ. Μέχρι ὅμως ἀπορίαν ὀφείλω νὰ ἐκθέσω ἀπόψε. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅλα τὰ κόμματα εἶναι σύμφωνα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν καὶ ἐπιδοκιμάζουν τὴν σύμβασιν συμφώνων φιλίας ὄχι μόνον μετὰ τῶν μεγάλων Κρατῶν καὶ μετ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν μικρῶν καὶ ἡττημένων. Ἀλλὰ ἐλυπήθην διότι δὲν ἤκουσα νὰ γίνηται καμμία μνεία καὶ περὶ τῆς διευθετήσεως τῶν ἄλλων ἐκκρεμοτήτων, αἱ ὁποῖαι ὑφίστανται μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τὴν καθυστέρησιν ταύτην, ἀφοῦ μάλιστα συνδέονται μὲ αὐτὴν διάφορα Ἑλληνικὰ συμφέροντα. Ἐλπίζω ὅτι ταχέως θὰ ἔλθουν εἰς πέρας αἱ διαπραγματεύσεις, ἵνα τερματισθῶν αἱ δοσοληψίαι καὶ νὰ κατασταθῇ δυνατὴ ἡ σύναψις ἑνὸς συμφώνου φιλίας. Γνωρίζουσιν ἐπίσης ἡ Βουλὴ τὰ ὅσα εἶπεν ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως σχετικῶς μὲ τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα καὶ τὴν Δωδεκάνησον. Ἐφ' ὅσον ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπίσημον, δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ ἐκδηλώσωμεν ὡς Ἕλληνες καὶ ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὴν εὐχήν μας ὅπως τόσον εἰς τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα, ὅσον καὶ τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα δοθῇ ἡ ποθητὴ λύσις, ποθητὴ ὄχι μόνον ἀπὸ ἐκείνους ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἡμᾶς πάντας. Τρίτον ζήτημα διὰ τὸ ὁποῖον ὡμίλησεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ διεξοδικώτερον ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἦτο τὸ ζήτημα τῆς δραχμῆς καὶ τοῦ κινδύνου ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐθνικοῦ μας νομίσματος. Δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀρνηθῶ τὴν παγκόσμιον κρίσιν, τὰς δυσχερείας αἱτινες προέκυψαν ἐκ τῆς κρίσεως ἐνὸς ἢ καὶ πλειοτέρων ἐθνῶν. Τελευταῖον γεγονὸς ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ἐγκατάλειψις τῆς χρυσῆς βάσεως καὶ τοῦτο ἐπέδρασεν καὶ ἐπὶ ἄλλων κρατῶν καὶ ἑπομένως καὶ ἐφ' ἡμῶν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἐπιδράσεως. Αὕτη ἦτο περισσότερον ψυχολογικὴ καὶ ὀλιγώτερον οὐσιαστική. Ἐξ ὅσων εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν φαίνεται ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς ὠφελήθη 28 ἑκατομμύρια κατὰ τὸ ἑξάμηνον καὶ 56 ἑκατομμύρια ἐὰν παραμείνῃ ἡ αὐτὴ κατάστασις. Ὥστε ἡ ἐπίδρασις ὅσον ἀφορᾷ τὸν Ἑλληνικὸν προϋπολογισμὸν δὲν ἦτο ἐπιζημία. Τὸ Κράτος καὶ τὰ ἄτομα εἶναι μᾶλλον ὀφειλέται λιρῶν. Ζημία ἐπῆλθε μόνον εἰς τοὺς ἐξαγωγεῖς ἐθνικῶν προϊόντων, τοὺς ἔχοντας ἐκκρεμεῖς ἀπαιτήσεις. Τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὅσον καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἦτο ἡ ζημία ἡ προελθοῦσα ἐκ τοῦ καλύμματος. Ἐξ ὅσων ἔχω ὑπ' ὄψιν ἡ ζημία αὕτη ἀνέρχεται εἰς τριακοσίας περίπου χιλιάδας λιρῶν. Δὲν ἔχει βεβαίως μεγάλην σημασίαν τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ ἐπῆλθε μία ἄλλη σημαντικωτέρα ζημία ἐκ τοῦ φόβου μήπως τὸ νόμισμα τὸ ἐθνικὸν ὑφίστατο τὰς συνεπείας τῆς πτώσεως τῆς λίρας. Καὶ ἔλεγεν ὁ κόσμος· ἀφοῦ ἐγκατελείφθη ἡ χρυσῆ βάσις ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, τί θὰ κάμῃ ἡ μικρὰ Ἑλλάς;

Καὶ βεβαίως ἀπέναντι τοῦ φόβου τούτου ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι μέτρα σύντο α.

Ἐφόσον τὰ μέτρα ταῦτα ἐδηλώθη ὅτι ἦσαν μέτρα προσωρινὰ δὲν ἔχω κατ' ἀρχὴν τίποτε νὰ εἴπω. Ἐὰν εἰς τὰς λεπτομερείας ἔχω διαφόρους ἀντιρρήσεις θὰ ἐκθέσω ταύτας κατὰ τὴν συζήτησιν. Ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα ἔπρεπε νὰ ληφθῶσιν εἶμαι τελείως σύμφωνος, ἐπικρίνω μόνον τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι δὲν ἔσπευσε νὰ τὰ λάβῃ ταχύτερον καὶ ἔχω τὴν πληροφορίαν ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν ἡ Ἀγγλία εἶχεν ἐγκαταλείψῃ τὴν χρυσὴν ὰσιν, ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἠγόραζε λίρας Ἀγγλίας εἰς τὴν τιμὴν τῶν 375 δραχμῶν.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Δύναμαι νὰ σᾶς παράσχω τὴν πληροφορίαν, ὅτι ἐγένετο πώλησις ποσῶν τινων λιρῶν ὄχι ὅμως ἐν Ἀθήναις. Ἐγένετο εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν ὑποκαταστημάτων ἐβλέπωσαν ὅτι δὲν ἔλαβον γνῶσιν ἐγκαίρως τῆς ἄρσεως τῆς χρυσῆς βάσεως. Μία μόνον Τράπεζα ἐν Ἀθήναις ἐζήτησε νὰ πωλήσῃ μέγα τι ποσὸν λιρῶν.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ εἴδησις ἀνηγγέλθη τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Δευτέραν ἡ Τράπεζα ἠγόραζε λίρας πρὸς 375 δραχμάς.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἡ Τράπεζα δὲν ἠγόραζε τὴν Δευτέραν λίρας. Ἀπόπειρα μόνον μιᾶς Τραπέζης ἐγένετο νὰ πωλήσῃ λίρας, ἀλλὰ ἡ Τράπεζα δὲν ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ ἀγοράσῃ. Καὶ δι' αὐτὸ ἡ πρώτη Τράπεζα ζητεῖ νὰ παοαπεμφθῇ τὸ ζήτημα εἰς δικιτησίαν.

Π. Τσαλδάρης. Δέχομαι τὴν ἐξήγησιν τοῦ νεωστὶ προσελθόντος μέλους τῆς Κυβερνήσεως, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ Ἐκδοτικῇ Τραπέζῃ. Δὲν μὲ στερεῖ αὕτη τοῦ δικαιώματος νὰ εἴπω ὅτι οἱ διπλωματικοί μας ἀντιπρόσωποι δὲν ἐφρόντισαν νὰ δώσουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν εἰκόνα τῆς ἔξω καταστάσεως, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ληφθῶσι μέτρα προστατευτικά.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δὲν δύνασθε νὰ μεμφθῆτε τὴν διπλωματικήν μας ἀντιπροσωπείαν περισσότερον τοῦ ὅτι ἡ Γαλλία ἐμέμφθη τοὺς ἰδικούς της ἀντιπροσώπους. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας ἔχασεν ἕνα δισεκατομμύριον Γαλλικῶν φράγκων. Τὸ γεγονὸς ἐξερράγη ὡς βόμβα καὶ ὅταν ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας δὲν ἠμπόρεσε νὰ μυρισθῇ τὸ ζήτημα, δὲν μπορεῖτε νὰ μεμφθῆτε τοὺς ἰδικούς μας ἀντιπροσώπους.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ παράδειγμα τῆς Γαλλίας ἔχει καὶ ἄλλην ἐξήγησιν. Εἶχε πολλὰς δοσοληψίας ἡ Γαλλία καὶ προσεπάθει νὰ συγκρατήσῃ τὴν κατάστασιν. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ ἰδικιτέραν πρόνοιαν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπασχολοῦν μόνον διπλωματικὰ ζητήματα, ἀλλὰ καὶ τὰ διεθνῆ οἰκονομικὰ προβλήματα. Ἐπικρίνω ἀκόμη τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν μὴ ταχεῖαν ἐνέργειάν της, ὅσον ἀφορᾷ τὴν λῆψιν τῶν μέτρων. Πληροφορούμην εἰς τὸν τύπον τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως, αἱ ὁποῖαι διετυποῦντο ἐν εἴδει δελτίων ἰατρικῶν περὶ τῶν σκέψεων καὶ τῶν συζητήσεων, καὶ τὰ μέτρα ἐλήφθησαν μόνον τὴν 28 Σεπτεμβρίου, δηλαδὴ μετὰ μίαν ὁλόκληρον ἑβδομάδα ἀπὸ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς χρυσῆς βάσεως. Δὲν νομίζω ὅτι ἦτο ἀνάλογος ἡ ὀφειλομένη ἐνέργεια διὰ τόσον σοβαρὰν περίπτωσιν, διότι ἡ Κυβέρνησις καὶ ταύτην τὴν ἐσπέραν ἀνεγνώριζεν, ὅτι ἡ μεγαλυτέρα ζημία ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ ψυχολογικοῦ φόβου, ὅστις ἐγεννήθη πρὸ τῷ λαῷ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ νομίσματος. Καὶ κατὰ τὴν ἑβδομάδα ἐκείνην, ποὺ ἐμεσολάβησε ἀπὸ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς χρυσῆς βάσεως μέχρι τῆς λήψεως τῶν μέτρων, ἀφῃρέθησαν τρία ἕως 5 ἑκατομμύρια δαλλάρια ἀπὸ τὴν Τράπεζαν, καὶ θὰ ἀφῃροῦντο ἀκόμη περισσότερα, ἐὰν ὁ λαὸς δὲν εἶχε πτοηθῇ καὶ ἀνεγνώριζε εἰς ποῖον νόμισμα ἠδύνατο νὰ μετατρέψῃ τὰς δραχμάς. Ἐνῷ λοιπὸν ἐγκρίνω κατ' ἀρχὴν τὰ ληφθέντα μέτρα, ἐπικρίνω τὴν βραδεῖαν, τὴν πολὺ βραδεῖαν λῆψίν των. Ἔχω ὑπ' ὄψει μου ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα εἶναι προσωρινά, ἀλλὰ τί ἐννοεῖτε μὲ τὴν προσωρινότητα; ὅτι ταχέως θὰ λήξῃ ἡ ἀνωμαλία; ἢ ὅτι θὰ παύσουν ταχέως καὶ ἂν ἀκόμη συνεχισθῇ ἡ ἀνωμαλία; Ὑποθέτω ὅτι, ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ πότε θὰ παύσῃ ἡ ἀνωμαλία, πιστεύει μᾶλλον ὅτι τὰ μέτρα θὰ παύσουν ταχέως, ἔστω καὶ ἂν συνεχισθῇ ἡ ἀνωμαλία. Καὶ ἀνεγνώρισεν ἡ Κυβέρνησις ὅτι τὰ μέτρα εἶναι πιεστικά ὄχι μόνον διὰ τὴν ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δημοσίαν, καὶ ὑπελόγισεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τὴν ζημίαν εἰς 60 ἑκατομμύρια μηνιαίως, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ὑπερβοῦν καὶ τὰ 100. Ἀνάλογος λοιπὸν ἐπέρχεται ζημία καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον.

Π. Τσαλδάρης. Βεβαίως σήμερον δὲν ὑπάρχει ἡ ζημία αὕτη, ἐφόσον ἔχουν τὰ στόκ, ἀλλ' αὔριον θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ περιορίτουν τὰς ἐργασίας των. Καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θέλω νὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἴπῃ εἰς τὴν Βουλήν, ἐὰν θὰ διατηρήσῃ ὡς ὁριστικὰ τὰ ληφθέντα μέτρα, ἢ ἐὰν θὰ φέρῃ ἄλλα μέτρα, ἵνα ἐφαρμόσῃ πολιτικὴν ὄχι πλέον προσωρινήν, ἀλλὰ ὁριστικήν. Περιμένω ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἴπῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἐὰν ἔχῃ λάβῃ τὴν ἀπόφασιν περὶ ἄλλων μέτρων, διὰ τῶν ὁποίων θὰ θεραπεύσῃ τὴν κατάστασιν. Νομίζω ὅτι εἰς τὴν εἰσήγησίν του ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἠννόει ὅτι εἰς τὰ μέτρα περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀσφάλειν τοῦ νομίσματος.

Γ. Μαρῆς. Βεβαίως εἶναι θεμελιώδης βάσις.

Π. Τσαλδάρης. Ἐὰν ὑπάρχῃ οὐσιαστικὸς τις κίνδυνος, ἀπαιτοῦνται οὐσιαστικώτερα μέτρα. Δὲν θεωρῶ πρόσφορον τὴν περίττασιν, ἵνα ὁμιλήσω περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἐθνικοῦ μας νομίσματος. Ὅταν ἐγένετο ἀπὸ ἄλλην Κυβέρνησιν ἡ σταθεροποίησις τῆς δραχμῆς ἀντέταζα τότε ὅσας εἶχα ἀντιρρήσεις καὶ πολλαὶ ἐφάνησαν ἐκ τῶν ὑστέρων ὀρθαί. Ὀφείλομεν λοιπὸν ἐν ἐπιγνώσει τοῦ βασικοῦ ἐλαττώματος νὰ λάβωμεν ὅλα τὰ μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐθνικοῦ μας νομίσματος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐθεραπεύθη ὁριστικῶς εἶναι ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Θὰ ἐπεθύμουν ὅπως ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸς προσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰ ἀνάλογα μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐξωτερικοῦ μας ἐμπορίου. Ἔχω τὴν γνώμην, ὅτι ἐὰν δὲν θεραπεύσωμεν τὸ κακὸν ἐκεῖνο, δὲν δυνάμεθα νὰ κοιμώμεθα ἥσυχοι. Δι' αὐτὸ ἐκρράζω τὴν ἀπορίαν, ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐθεώρησεν, ὅτι τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιδιώξῃ λύσιν κλονίζουσαν τὴν ἀσφάλειαν τοῦ νομίσματος. Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ Ἕλλην, ὅστις νὰ μὴ αἰσθάνεται πόση εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς ἀσφαλείας τοῦ ἐθνικοῦ μας νομίσματος (χειροκροτήματα). Εὐχαριστῶ τὴν Βουλὴν διότι ἐπιδοκιμάζει τὴν ἄποψιν ταύτην. Δι' αὐτὸ ἐπιμένω καὶ ζητῶ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἄμεσον λῆψιν τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξασφαλίσουν τὸ ἐθνικόν μας νόμισμα, ἀντὶ νὰ σκέπτεται νὰ ὠθήσῃ τὸν λαὸν εἰς τὸν μόχθον νέων ἐκλογῶν. Αὐταὶ εἶναι αἱ παρατηρήσεις τοῦ κόμματος, τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἡγοῦμαι, καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς κακῶς ἐνόμισεν ὅτι διὰ τὴν προστυγὴν εἰς ἐκλογάς, λόγῳ μὴ ἐγκρίσεως τῶν μέτρων πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ νομίσματος, ἤθελε παραπεχθῇ ἐκ μέρους τοῦ κόμματος ἐκείνου τοιαύτη ἐνόχλησις. Καὶ προέβη ὁ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς δηλώσεις διὰ τοῦ τύπου διὰ τῶν ὁποίων εἶπεν, ὅτι ἐὰν τὰ κόμματα δὲν κάμουν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, θὰ ζητήσω τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς.

Α. Παπαναστασίου. Σὲ μᾶς ἔγινεν ἐξαίρεσις. Ἡμεῖς ἠμποροῦμεν νὰ λέμε, σεῖς δὲν μπορεῖτε.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εὑρίσκω τὰς δηλώσεις αὐτὰς κοινοβουλευτικάς. Καὶ σεῖς κ. Ἀρχηγὲ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, τὰς ἐχαρακτηρίσατε κάτι τί χειρότερον τοῦ μὴ προσηκόντος. Ἡμεῖς πρὸ παντὸς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων πρέπει νὰ σεβώμεθα περισσότερον τὸν κοινοβουλευτισμόν. Πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ λέγῃ

εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, ὅτι, ἐὰν σεῖς ἔχετε ἀντίθετον γνώμην, θὰ διαλύσω τὴν Βουλήν. Εἶναι κτύπημα κατὰ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔπρεπε νὰ περιμένῃ τὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων. Ποῖος ἄλλως τε τὸν ἐμποδίζει, ἀφοῦ ἔχει τόσον συμπαγῆ καὶ τόσον πειθαρχοῦσαν πλειοψηφίαν, νὰ ἐπιβάλῃ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα θεωρεῖ ἀπαραίτητα, ἀντὶ νὰ θέτῃ ζήτημα διαλύσεως τῆς Βουλῆς.

Τὸ Λαϊκὸν κόμμα δὲν φοβεῖται τὰς ἐκλογάς. Καὶ ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι αἱ φάλαγγές του θὰ αὐξηθοῦν. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἀντιπολίτευσιν ὡς ἐξωθουμένην εἰς τὰς ἐκλογάς. Θὰ παλαίσωμεν λέγει μὲ τὴν δραχμήν, ἐὰν τὴν θέλετε ἀκεραίον ὅπως ἡμεῖς. Δὲν ἐξωλοθρεύσαμεν διὰ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἔσπευσε νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς καὶ τὴν ἐπικρίνω μόνον διότι δὲν ἔσπευσε νὰ τὰ λάβῃ ἐνωρίτερον. Καὶ ὅταν μοῦ διεμηνύθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει μόνη τὰς εὐθύνας ἀπήντησα ὅτι εἶναι δικαιώμα της. Δὲν νομίζω βεβαίως ὅτι πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀγνοῇ τὴν ὕπαρξιν τοῦ Κοινοβουλίου τοῦ ὁποίου ἀλέοαλε τὰς ἐργασίας ἐπὶ ἕνα μῆνα, χωρὶς τὸ κοινοβούλιον νὰ λάβῃ γνῶσιν περὶ τοῦ τί συμβαίνει. Ἡ Κυβέρνησις ἔκαμεν ὁμιλίας ἐνώπιον ἄλλων τάξεων καὶ ὁ μόνος παράγων, ὁ ὁποῖος παρημελεῖτο, ἦτο τὸ κοινοβούλιον. Ἔκαμε βεβαίως χρῆσιν του δικαιώματός της ἐκ τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ δὲν ἐξυπηρετεῖτο τὸ δημόσιον συμφέρον. Τὰ γενόμενα δὲν ἦσαν μόνον ἔλλειψις εὐσυνηθείας, ἀλλὰ δύναμαι νὰ θεωρήσω ὅτι δὲν ἀντεπεκρίνοντο καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ Σύνταγμα. Δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔρχεται καὶ νὰ λέγῃ, ζητῶ συγνώμην διότι παρεῖδον τὰ δικαιώματά σου καὶ ἐφάρμοσα Ν.Δ. χωρὶς νὰ ἔχουν τὸ κῦρος τῆς Βουλῆς. Πρέπει ἡ συγγνώμη νὰ ζητῆται μὲ τὰ δικαιολογημένα μέτρα. Ἔχετε ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ λάβετε νομοθετικὰ μέτρα χάριν τοῦ νομίσματος, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ θεραπεύσητε τὴν οὐσιώδη ὄασιν. Καὶ δὲν εἶδα νὰ γίνεται λόγος περὶ τῶν μέτρων αὐτῶν.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Ἀλλὰ πρὸ ὀλίγου ἔκαμε εἰσήγησιν Νομοσχεδίου.

Π. Τσαλδάρης. Ἀφοῦ ἐκάματε παράθασιν τόσων ἄλλων θεμάτων μόνον διὰ τὰ μέτρα οἰκονομίας ἔρχεσθε τόσον ἀργά.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὰ μέτρα οἰκονομίας ἐφαρμόσθησαν. Καὶ τὰ μέτρα τὰ ἄλλα, ποὺ σᾶς παρουσιάζομεν, δύνανται νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἄνευ ζημίας τινός.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἰσχυρίζεσθε ὅτι ἐπῆλθε βλάβη; Σᾶς λέγει ὅτι ἐφαρμόσθησαν τὰ μέτρα οἰκονομίας.

Π. Τσαλδάρης. Λέγω ὅτι ἀφοῦ ἐσπεύσατε διὰ τὰ ἄλλα μέτρα ἀργοπορήσατε εἰς τὰς οἰκονομίας. Ἐὰν ὑπάρχει μία διαφωνία εἰς τὸ ζήτημα τῶν οἰκονομιῶν μεταξὺ τῶν ἀντιπολιτευομένων κομμάτων καὶ τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ὅτι αὕτη θεωρεῖ τὸ ζήτημα τῶν οἰκονομιῶν ζήτημα ἐχθρικόν. Ὑπῆρχον περιστάσεις οἰκονομιῶν καὶ δὲν ἐπωφελήθητε. Τὰ περισσεύματα διετέθησαν δι' ἀνάγκας μὴ ἀναγκαίας καὶ θεωρῶ ἀναγκαίας δαπάνας μόνον ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Τὸ ζήτημα τῆς δραχμῆς δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν προσωρινῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἐλάσατε, ἀπαιτεῖται καὶ μελέτη μεγαλυτέρα καὶ σχέδια ριζικώτερα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ νομίσματός μας. Καὶ συμφωνοῦμεν ἀπολύτως εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀσφαλείας αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν συμφωνοῦμεν διὰ τὴν δικονομίαν ποὺ ἀκολουθεῖτε πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἀσφαλείας, ἤτις ἀπαιτεῖ πρωτίστως οἰκονομίας. (Χειροκροτήματα).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί, ἀνέρχομαι εἰς τὸ βῆμα, κυρίως διὰ ν' ἀπαντήσω εἰς τὰς κατηγορίας τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἐπὶ ἀντικοινοβουλευτισμῷ. Κατηγοροῦμαι ἐπὶ ἀντικοινοβουλευτισμῷ, διότι προκληθεὶς ἀπὸ δηλώσεις τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, δηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἐχαρακτήριζον τὰς δηλώσεις μου πρὸς τὸν Τύπον ὡς παιδαριώδεις ἀπειλὰς — ἡ ὕβρις δὲ ἀπηυθύνετο πρὸς ἐμὲ — διότι, λέγω, προκληθεὶς ἀπὸ αὐτὰς ἐκαμον καὶ ἐγὼ κάποιες δηλώσεις, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἀναγνωρίζητε ὅλοι, ποὺ τὰς ἐδικαιάστατε, πόσον ἐνεθυμήθην τὴν μεγαλυτέραν ἡλικίαν μου ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ ἐδείχθην μέτριος μὴ ἀπαντήσας εἰς τὸν αὐτὸν τόνον. Εἶπα ὅτι θὰ θεωρήσω ὡς μὴ λεχθεῖσαν τὴν ὕβριν τῆς παιδαριωδίας, διὰ νὰ μὴ φέρω εἰς δύσκολον θέσιν τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Μὲ κατηγοροῦν διότι, προκληθεὶς εἰς ἀπάντησιν, εἶπα, ὅτι δὲν ἐπιδιώκω νὰ κάμω ἐκλογὰς αἰρνιδιαστικῶς, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἡ ἀντιπολίτευσις ὅτι ἐὰν κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἀμυναν ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος ἡ ἀντιπολίτευσις ἢ δικμρτθῆτήση τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην ὅτι ἀπολαύει τῆς πλειοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἢ ἔλθῃ δι' ἑνὸς τῶν μεγάλων κομμάτων ν' ἀμρισθητήσῃ τὴν οὐσίαν τῶν ληφθέντων μέτρων προβάλλουσα ἄλλο πρόγραμμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἡ παρούσυσις τῆς κρίσεως, τὴν ὁποίαν ἐπέφερεν ἡ πτῶσις τῆς Ἀγγλικῆς λίρας, ἡ Κυβέρνησις θὰ θεωρήσῃ ὅτι ἔχει καθῆκον νὰ μὴ ἀναμείνῃ νὰ ἐκπνεύσῃ ἡ τετραετὴς προθεσμία, τὴν ὁποίαν τῆς ἔδωτεν ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἀλλὰ νὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ παρουσιάσῃ καὶ ὑποστηρίξῃ τὸ πρόγραμμά της ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ πειθῇ ὅτι ὁ λαὸς ἠμπορεῖ νὰ τῆς δώσῃ τὴν πλειοψηφίαν διὰ νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἔχει ἀληθῶς παράδοξους, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἀπηρχαιωμένας, ἀντιλήψεις ὅσον ἀφορᾷ τοῦ ποῖον θίγει ἡ ἀπειλὴ τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ μάλιστα νὰ ἀφαιρέσω τὴν λέξιν «ἀπειλήν.» «Προειδοποίησιν» ἔκαμα. Ἀλλ' ἐὰν μέρος τῆς Βουλῆς ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ ὅτι ἀπὸ τὴν προειδοποίησιν αὐτὴν ἀπειλεῖται, τὸ μέρος αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Βουλῆς, ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς.

Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος δὲν πιστεύω νὰ ἀξιοῖ ὅτι ὡμίλησεν ἐξ ὀνόματος τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς ἐλέγχων με, διότι ἔκαμα τὴν προειδοποίησιν αὐτήν. Συνήθως αἱ Κυβερνήσεις αἱ ἀσθενεῖς, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται εἰς τὰς παραμονὰς τῆς πτώσεώς των κοινοβουλευτικῶς, διὰ τῆς ψήφου δηλ. τῶν Κοινοβουλευτικῶν Σωμάτων, συνήθως αἱ Κυβερνήσεις ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι πράγματι φοβοῦνται, εἴτε ρητῶς ἀπειλοῦν τὴν μέλλουσαν νὰ σχηματισθῇ πλειοψηφίαν, εἴτε ἀφίνουν νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ἐὰν ἤθελε νὰ σχηματισθῇ πλειοψηφία καταψηφίζουσα τὴν Κυβέρνησιν εἶναι ἑτοίμη αὐτη νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλήν. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι — δὲν εἶμαι ἐντρίβὴς εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοβουλευτισμοῦ — ὅτι ἄλλοτε κατεκρίθη Κυβέρνησις, διότι ἀφῆκε νὰ νοηθῇ ὅτι εἶχε ἤδη τὴν συγκατάθεσιν τοῦ τότε βασιλικοῦ παράγοντος διὰ νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλήν, ἐὰν κατεψηφίζετο ἐντὸς αὐτῆς. Ἀλλ' εἶναι ὁμοία ἡ περίστασις, ἡ ὁποία παρουσιάζεται σήμερον; Ὑπάρχει κανεὶς φόβος ὅτι ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὅτι ἐκ τοῦ φόβου τούτου ἐρχόμεθα νὰ ἀπειλήσωμεν τὴν πλειοψηφίαν, ὅτι θὰ διαλύσωμεν ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὴν Βουλήν;

Εἴπον ὅτι ἡ προειδοποίησις περὶ ἀπειλῆς τῆς Βουλῆς στρέφεται κατὰ τῆς ἐντὸς τῆς Βουλῆς πλειοψηφίας. Δὲν ἔχω δὲ ἀνάγκην νὰ βεβαιώσω τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοιαύτη περίστασις, διότι δὲν πρόκειται περὶ νέας πλειοψηφίας τὴν ὁποίαν θὰ σχηματίσω εἰς τὴν Βουλήν, διότι ἡ πλειοψηφία ἡ ἐξελθοῦσα ἐκ τῶν ἐκλογῶν εἶναι σταθερὰ πέριξ τῆς Κυβερνήσεως. Δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω αὐτὸν ὅτι, ὅταν ἐγνώσθη ὅτι ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις θὰ ζητηθῇ ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ ζητήσωμεν νὰ ἀναβαπτισθῇ ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ καὶ ἰδιαιτέρως τὰ μέλη τῆς πλειοψηφίας εἰς τὴν λαϊκὴν ψῆφον, οἱ βουλευταὶ τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς ὄχι μόνον δὲν ἐδυστρόρησαν, θεωροῦντες τοῦτο ἀπειλήν, ἀλλ' ἐχειροκρότησαν θερμῶς (χειροκροτήματα). Ἐὰν ἐξαιρέσω ἴσως δύο ἢ τρεῖς ἐξ ὅλων τῶν φίλων μου, οἱ ὁποῖοι μοῦ εἶπον ὅτι

δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ κάμωμεν ἐκλογάς, δύναμαι νὰ τὸν διαβεβαιώσω, ἐπαναλαμβάνω, τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐχειροκρότησαν, διότι ἐπρόκειτο ταχέως νὰ ἀναβαπτισθῶν,—πρᾶγμα ἄλλως σπάνιον εἰς τὰ Κοινοβουλευτικὰ χρονικὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Κρατῶν τοῦ κόσμου ἀλλ' ὅτι ἡ προειδοποίησις περὶ ἐνδεχομένης διαλύσεως τῆς Βουλῆς θὰ μποροῦσε νὰ χαρακτηρισθῇ ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν ὡς ἀπειλὴ κατ' αὐτῆς, αὐτὸ ἀλήθεια δὲν μπορῶ νὰ τὸ φαντασθῶ.

Αἱ ἀντιπολιτεύσεις, συνήθως, κατὰ κανόνα μάλιστα, μετὰ μακρὰν διάρκειαν μιᾶς Κυβερνήσεως μετὰ θύελλαν ἀσκήσεως τῆς ἀρχῆς, ἡ ὁποία εἶναι φυσικὸν νὰ φέρῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅλην τὴν φθορὰν τὴν ὁποίαν φέρει πᾶσα μακρὰ ἄσκησις τῆς ἀρχῆς, αἱ ἀντιπολιτεύσεις, κατὰ κανόνα, δὲν ἐλπίζουν ἄλλο παρὰ νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον διάλυσις τῆς Βουλῆς εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἔλθουν πλειοψηφοῦσαι, εἴτε τοὐλάχιστον ἵσως ὑπηρξε μετριοπαθέστερος ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, νὰ ἴδουν ἐνισχυμένας τὰς τάξεις των ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης. Δὲν ἦτο λοιπὸν δυνατὸν ποτὲ νὰ φαντασθῶ ὅτι ἡ προειδοποίησις αὕτη, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀπειλὴ ἀπὸ τὴν μειοψηφίαν τῆς Βουλῆς. Ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μὲ ἐθεώρησε καὶ δι' ἄλλον λόγον, διότι ἀπαντῶν εἰς τὰς δηλώσεις του ἔδιδον ἀφορμὴν νὰ πιστευθῇ ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα προκαλεῖ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ ἐπομένως νὰ ἐκθέσω αὐτὸ εἰς τὴν δυσμένειαν τῆς κοινῆς γνώμης, ἡ ὁποία πραγματικῶς δὲν θέλει διάλυσιν καὶ μοῦ ἀποδίδει τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ «παιδαριώδους», εἴτε, ἂν θέλῃ νὰ ἀλλάξωμεν τὸ ἐπίθετον καὶ τὸ κάμωμεν ποιὸ ἐπιτυχημένο, «σατανικόν». Λέγομαι καλύτερον τὸ σατανικὸν παρὰ τὸ παιδαριῶδες. Λοιπὸν πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέτῃ ὅτι μετεχειρίσθην σατανικῶς τὴν προειδοποίησιν αὐτὴν διὰ νὰ ἐκθέσω τὸ Λαϊκὸν κόμμα εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, ἀφοῦ διὰ τῆς προειδοποιήσεως αὐτῆς τὸ προφυλάττω ἀπὸ τὴν διάπραξιν ἑνὸς σφάλματος τὸ ὁποῖον. . . . . .

Π. Τσαλδάρης. Ἐπιτρέψατέ μου Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως νὰ μὴ δεχθῶ τὴν προστασίαν σας ἀπέναντι τοῦ λαοῦ, τὴν ἔχω μόνος μου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅστις ἐκ τῶν κ. κ. Βουλευτῶν ἠνόησε, διατί ἔγινεν ἡ διακοπὴ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, παρακαλῶ νὰ μοῦ τὸ ἐξηγήσῃ.

Μὲ κατηγορεῖτε κ. Ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὅτι ἤθελον νὰ σᾶς ἐκθέσω ἔναντι τῆς κοινῆς γνώμης, ὡς προκαλοῦντα τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι προειδοποιήσας ὑμᾶς, δὲν ἤδυνάμην νὰ ἔχω αὐτὴν τὴν σατανικὴν σκέψιν, διότι σᾶς ἔδιδον τὴν εὐκαιρίαν νὰ μὴ κάμετε τὸ σφάλμα αὐτὸ νὰ μὲ προκαλέσετε νὰ κάμω τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία θὰ προεκάλει τὴν δυσφορίαν τῆς κοινῆς γνώμης. Αὐτὸ εἶπον. Δὲν βλέπω λοιπὸν διατί μὲ διακόπτετε. Ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος μὲ κατηγόρησεν ἐπίσης, διότι κακῶς ἤσκησα τὸ ἐκ τοῦ συντάγματος δικαίωμα τῆς ἀναβολῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἐπὶ ἕνα μῆνα, καὶ εἶμαι σύμφωνος μὲ αὐτὸν ὅτι ἡ ἄσκησις τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα χορηγεῖ τὸ σύνταγμα, προϋποθέτουν ὅτι πολιτικῶς εἶναι δικαιολογημένη ἡ ἄσκησις αὐτή. Θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν ἀξιότιμον Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὅτι τὴν 15 Ὀκτωβρίου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤθελον νὰ καλέσω τὴν Βουλήν, μὴ ἀσκῶν τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον εἶχον ἐκ τοῦ Συντάγματος περὶ τῆς ἀναβολῆς, θὰ ἔλειπεν ἀπὸ τὴν Βουλὴν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Πολιτικῆς Προσδευτικῆς Ἑνώσεως, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Προσδευτικοῦ Κόμματος, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ Κόμματος καὶ δὲν θὰ ἦτο ἐδῶ παρὼν παρὰ μόνος ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος.

Δὲν ἀμφισβητῶ ὅτι ἀντιπροσωπεύει καὶ μόνος δύναμιν πολὺ μεγαλυτέραν, ἀλλὰ θὰ δεχθῇ καὶ ἐκεῖνος ὅτι, προκειμένης τοιαύτης συζητήσεως, δὲν θὰ ἤρκει μόνον νὰ ὁμιλήσουν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι φέρουν ὀπισθέν των πολιτικὴν δύναμιν μεγάλην εἰς τὴν Βουλήν, ἀλλ' ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐκ τῆς πολιτικῆς των ὁράσεως ἀνῆλθον εἰς τὴν θέσιν τοῦ ν' ἀντιπροσωπεύουν ἐπιτέλους μίαν μικρὰν ἢ μεγάλην μερίδα μέσα εἰς τὴν Βουλήν. Εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν λοιπόν, χωρὶς νὰ ὑποτεθῇ ὅτι πάλιν «σατανικῶς» ἐπιδιώκω νὰ δημιουργήσω δυσχερείας εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἤ νὰ ρίψω ζιζάνια μεταξὺ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τὴν ὁποίαν εὐχαρίστως νὰ ἴδω συμπράττουσαν διὰ νὰ συνηθοῦν εἰς τὰς νέας ἐκλογὰς νὰ ἐμφανισθοῦν δύο παρατάξεις, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρξῃ ἀνησυχία, εἰς περίστασιν μετατοπίσεως τῆς Κυβερνητικῆς πλειοψηφίας, πῶς θὰ κυβερνηθῇ ἡ Ἑλλάς, δὲν εἶχον τοιαύτην διάθεσιν, ἀλλὰ ἂς παραπονεθῇ εἰς τὸν κ. Παπαναστασίου, ὁ ὁποῖος προκειμένου νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Βαλκανικὴν Διάσκεψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ διὰ ν' ἀνταλλάξωμεν τὰς σκέψεις μας καὶ μοῦ εἶπε ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν ἀντίρρησιν καὶ ὅτι ἠσφαλῶς ἐνδεδειγμένην τὴν ἀναβολὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Α. Παπαναστασίου. Βεβαίως εἶπον, ὅτι δὲν θὰ ἦτο μεγάλη ζημία νὰ ἀναβληθοῦν αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς, ἀλλ' αὐτὸ ἦτο τελείως ἄσχετον μὲ τὴν ἔκδοσιν τῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων.

Ὑπάρχουσι μόνον περὶ τῆς ἀναβολῆς τῶν Ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Θέλω νὰ εἴπω εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὅτι δὲν τὸ ἔκαμα ἀπὸ περιφρόνησιν πρὸς τὴν Βουλήν, δὲν τὸ ἔκαμα ἀπὸ μείωσιν τῆς Θέσεως τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ἔλειπον ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀρχηγοὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἐκτὸς τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν Ἀρχηγῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως, τοὺς ὁποίους εἶχα τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἴδω, μοῦ εἶπεν, ὅτι σωστὸν εἶναι νὰ γίνῃ ἡ ἀναβολή, δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ βιασθῶμεν. Λοιπὸν καὶ ἡ κατηγορία αὐτὴ ὅτι κακῶς ἤσκησα τὸ ἐκ τοῦ Συντάγματος δικαίωμα κατεπίπτει, κύριε ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μὲ κατηγόρησε καὶ δι' ἕνα ἄλλο. Διατί, λέγει, ὅταν ἐπῆλθεν ἡ κρίσις αὐτὴ ἡ παρεμβασις τῆς κρίσεως ἀπὸ τὴν πτῶσιν τῆς Ἀγγλικῆς λίρας, γιατί δὲν ἐπεστρατεύσεν ἡ Κυβέρνησις ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν ἔγκυρον γνώμην ἐπὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν; Καὶ ἐξήγησεν ὅτι ὁμιλῶν περὶ ἐπιστρατεύσεως δὲν ἐννοεῖ πολιτικὴν ἐπιστράτευσιν, ἐννοεῖ τεχνικὴν ἐπιστράτευσιν τῶν ἀριθμῶν προσώπων.

Π. Τσαλδάρης. Ἠμποροῦσε ὅτι ὀλίγον παρεξηγήθη, αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπον ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ συνέδεσα μὲ τὸ ζήτημα τῶν ἐκλογῶν, ὅταν σᾶς εἶπον ὅτι βεβαίως χρησιμοποιήσατε κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς λέγοντες ὅτι «δὲν μὲ ἀφίνει νὰ ἐκτελέσω τὸ ἔργον μου καὶ δι' αὐτὸ ἀναγκάζομαι νὰ προσφύγω εἰς τὸν Λαόν». Λέγω λοιπὸν ὅτι ἡ προσφυγὴ εἰς τὸν Λαὸν ἦτο βεβαίως μία κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀτιεὶ, διότι ὁ λαὸς σήμερον δὲν θέλει τὰς ἐκλογάς, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡ κατάστασις ἦτο τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπιστρατεύσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἐκφέρουν ἔγκυρον γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἔστω καὶ ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης ἐὰν εὑρίσκονται.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μοῦ ἀπαντήσατε εἰς ἄλλο παρὰ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὁμιλῶ ἐγώ. Μὲ κατηγορήσατε, ὅτι δὲν ἐπεστράτευσα ὅλους τοὺς δυναμένους νὰ μὲ βοηθήσουν, νὰ ἐκφέρουν τὴν κρίσιν των. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἔχω νὰ εἴπω ὅτι, ὅταν ἐξερράγη ἡ κρίσις παρεκάλεσα τὸν συνάδελφόν μου Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ μεταβῇ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ νὰ τοῦ εἴπῃ ὅτι συνεπείᾳ αὐτῆς τῆς μεγάλης κρίσεως κάμνομεν καθημερινῶς συμβούλια μὲ τοὺς δυνατοὺς νὰ ἔχουν ἔγκυρον γνώμην περὶ αὐτῶν, μὲ τὴν διοίκησιν τῆς

Ἐκδοτικῆς Τραπέζης, τῆς Ἐθνικῆς, τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργούς, καὶ ὅτι θὰ εἴμεθα εὐγνώμονες, ἐὰν ὁ κ. Τσαλδάρης ἤθελε τηλεγραφήσει εἰς τὸν κ. Μάξιμον νὰ ἔλθῃ, ὥστε νὰ συνάμεθα νὰ καλοῦμεν καὶ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐνομίζομεν ὡς ἕνα οἰκονομικὸν σύμβουλον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, διὰ νὰ εἴμεθα εἰς ἐπαφὴν καὶ μὲ ἐκεῖνον χωρὶς νὰ τοῦ ἐπιβάλωμεν καὶ ὑποχρεώσεις πολιτικὰς, τὰς ὁποίας θὰ εἶχε, ἐὰν καλέσωμεν ὅλους τοὺς ἀρχηγούς, ἐπροτιμήσαμεν αὐτὸ τὸ μέσον, νὰ ὑπάρχῃ ἐδῶ ὁ κ. Μάξιμος νὰ καλῆται εἰς ὅλας τὰς συνεδριάσεις διὰ νὰ ἠμπορῇ νὰ ἀνακοινοῖ εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην τί κάμνομεν, ὥστε νὰ ἠμπορῇ καὶ ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ ἐκτίθεται εἰς πολιτικὰς εὐθύνας, νὰ μᾶς λέγῃ τὴν γνώμην του. Ὁ κ. Τσαλδάρης καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐπέδειξε τὰς συνήθειας του ἐπιφυλάξεις, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην οἰκονομικοῦ συμβούλου τὸ Λαϊκὸν κόμμα, ἂν σεῖς ἔχετε ἀνάγκην τηλεγραφήσατε ἐκ μέρου σας, καὶ ὅταν ἦλθεν ὁ κ. Βουρλούμης καὶ μοῦ τὰ εἶπεν, ὅτι πρέπει ἡμεῖς νὰ τηλεγραφήσωμεν, δὲν ἠμπορῶ νὰ ξέρω ἂν ἔκαμα καλὰ ἢ κακὰ—ἀλλὰ εἰς τὸ τέλος εἶπα ὅτι, ἀφοῦ δὲν θέλει ὁ κ. Τσαλδάρης, δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τὸν καλέσωμεν.

Π. Τσαλδάρης. Παρεξηγῆτε ἐδῶ καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τώρα ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ἐν σχέσει πρὸς τὴν εἰσήγησιν τῶν οἰκονομικῶν μέτρων, τὴν γενομένην ἀπὸ τὸν συνάδελφόν μου, θὰ ἀφίσω τὸν συνάδελφόν μου νὰ ἀπαντήσῃ ἐν καιρῷ. Ἐπιφυλάσσομαι ἴσως νὰ λάβω τὸν λόγον δευτερολογῶν. Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτήν, ἀφοῦ ἀνῆλθον ἅπαξ εἰς τὸ Βῆμα, δὲν θέλω νὰ κατέλθω ἀπὸ αὐτό. πρὶν ἀπαντήσω εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ λόγου του Μᾶς κατηγορεῖ διατί; Ἀφοῦ τώρα εὑρέθημεν εἰς τὴν θέσιν νὰ διαθέσωμεν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ περισσεύματα ἀνερχόμενα εἰς 250 ἑκατομμύρια διατί - λέγει ἔχετε 250 ἑκατομμύρια μόνον καὶ δὲν ἔχετε τὸ ὅλον 1700 ἑκατομμύρια διατὶ δὲν τὰ ἐκρατήσατε ἀλλὰ πρυέβητε εἰς δαπάνας μὴ ἀναγκαίας; Διότι κατὰ τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος αἱ ἀναγκαῖαι δαπάναι εἶναι μόνον ὅσαι εἶναι ἀναγεγραμμέναι εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Θὰ ἔλεγον εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὁ ὁποῖος μοῦ δίδει τόσον συχνὰ ἀζητήτους συμβουλὰς κοινοβουλευτισμοῦ, ὅτι παραβίασις ἀκριβῶς τῆς κοινοβουλευτικῆς τάξεως εἶναι . . . .

Π. Τσαλδάρης. Δὲν δίδω συμβουλὰς κ. Πρόεδρε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). . . . Νὰ ρίψῃ σχεδὸν πᾶν βέλος κατὰ τὴν κάθοδόν του ἐκ τοῦ βήματος ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ ζήτημα τῶν περισσευμάτων, διότι ἤξευρε πολὺ καλὰ ὅτι αὐτὸ τὸ ζήτημα τὸ ἔφερεν εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ὅτι ἔλαβεν ἀποστομωτικὴν ἀπάντησιν. Βέβαια αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ἔχω δυστυχῶς—διότι δὲν ἐπερίμενα νὰ γίνῃ συζήτησις τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα μοῦ χρειάζονται διὰ νὰ εἴπω ποῦ τὰ ἐχρησιμοποιήσαμεν, ἀλλὰ ὀλίγα τινὰ θὰ εἴπω ἰόνον.

Ἀπὸ αὐτὰ διαθέσαμεν ἕνα μέρος, 500 ἑκατομμύρια, διὰ προσφυγικὴν στέγασιν. Ἰσχυρίζεσθε ὅτι αὐτὰ δὲν ἦτο ἀναγκαία δαπάνη; Διότι δὲν ἦτο ἀναγεγραμμένη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ δὲν ἐννοεῖτε λοιπὸν πόσον ὀρθὸς εἶναι ὁ μηχανισμὸς αὐτός, τὸν ὁποῖον καθιερώσαμεν, ὥστε εἰς μὲν τὸν προϋπολογισμὸν νὰ ἀνγράφωμεν τὰς δαπάνας ἐκείνας ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ ἡ τακτικὴ ζωὴ τοῦ Κράτους; Ἰσχυρίζεσθε ὅτι ἡ στέγασις ἡ προσφυγικὴ ἔχει συμπληρωθῇ καὶ ὅτι κακὰ ἐκάμαμε νὰ χρησιμοποιήσωμεν αὐτὰς τὰς δαπάνας καὶ προτιμᾶτε νὰ φυλάξωμεν τὰ ἑκατομμύρια α'τά, διὰ νὰ ἠξεύρετε ὅτι εἶναι ἐκεῖ κλεισμένα. Καὶ ὅταν διαθέσαμεν τὰ 200 ἑκατομμύρια ἀπὸ ἐκεῖνα πρὶν νὰ συνάψωμεν τὸ δάνειον τοῦ Κροῦγερ, διὰ τὰ σχολικὰ κτίρια μᾶς κατηγορεῖτε ὅτι δὲν ἐφυλάξαμεν τὰ χρήματα αὐτὰ εἰς τὰ ταμεῖα καὶ νὰ μὴ τὰ χρησιμοποιήσωμεν διὰ νὰ ἰδρύσωμεν αὐτὰτὰ μέγαρα τῆς ἐκπαιδεύσεως; ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ παιδιά μας πηγαίνοντα δὲν θὰ καταντήσουν νὰ ξεστραβώσουν τὸ πνεῦμά των, διὰ νὰ χάσουν τὸ σῶμά των, ἀλλὰ θὰ ἴδουν καὶ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο ἀμοιβαίως ἀναπτυσσόμενα; Καὶ ὅταν διεθέσαμεν ἄλλα 150,000,000 διὰ τὴν ὁδοποιΐαν, ὅταν δηλ. ἀνεβάλλετο ἐπί τινα χρόνον ἡ σκέψις τοῦ δανείου τοῦ παραγωγικοῦ, ἂν δὲν θέλωμεν νὰ σταματήσουν τὰ ἔργα, καὶ νὰ διαθέσωμεν ἀπὸ τὰ περισσεύματά μας, ἰσχυρίζεσθε ὅτι διεθέσαμεν αὐτὰ τὰ χρήματα ἄνευ σκοποῦ; Τί τὰ θέλομεν τὰ περισσεύματα ὅτε μὲ τοιαύτην παγκόσμιον κρίσιν ἔχομεν τοιαύτας ἐλλείψεις ἀπὸ τὸν συνάδελφόν μου Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ ὁποῖος σᾶς λέγει ὅτι 110 ἑκατομμύρια τὸν μῆνα ἂν πέφτουν αἱ εἰσπράξεις ἀπὸ τώρα καὶ ὕστερα θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ ἐπαρκέσωμεν; Δὲν σᾶς ἀρκεῖ αὐτὸ τὸ περιθώριον τῆς ἀσφαλείας, ἀλλὰ μᾶς κατηγορεῖτε διότι δὲν ἔχομεν περισσότερον περιθώριον ἀσφαλείας; Ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω, κύριε ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, συζήτησις ἐπὶ τούτου δὲν ἐπετρέπετο νὰ γίνῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, αἰφνιδιαστικόν. Ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ φέρετε τὸ ζήτημα εἴτε, προκαλοῦντες ἐπερώτησιν ἐπὶ τοῦ πράγματος, εἴτε κατὰ τὴν συζήτησιν ἡ ὁποία θὰ γίνῃ καὶ θὰ δεχθῶμεν τὴν συζήτησιν καὶ θὰ σᾶς εἴπωμεν ὅλα αὐτὰ ποῦ τὰ διεθέσαμεν καὶ θὰ γίνετε αἰτία νὰ διευκρινισθῇ ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης τὸ ζήτημα τοῦτο. Κύριοι βουλευταί, ὅταν τελευταίως ἔγινε λόγος ὅτι αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ ἠμποροῦν νὰ ἐπισπευθοῦν, ὑπετέθη ὅτι ἡ Κυβέρνησις, πιστεύουσα ὅτι ἡ λαϊκὴ γνώμη εὑρίσκεται πρὸς τὸ μέρος της, ἤθελε νὰ κάμῃ ἐκλογὰς ἵνα τὸ ταχύτερον διευκρινίσῃ τὴν πολιτικήν της κατάστασιν καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ ἐπωφεληθῇ μιᾶς καταστάσεως τῆς κοινῆς γνώμης, ἡ ὁποία θὰ ὑπετίθετο τυχὸν παροδική, διὰ νὰ ἀποσπάσῃ τὴν ψῆφον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τίποτε δὲν θὰ ἠμποροῦσε, κύριοι βουλευταί, νὰ εἶναι ἀλλοτριώτερον ἀπὸ τὰς προθέσεις μου.

Δὲν ἀμφισβητῶ ὅτι μοὶ ἐγένοντο τοιαῦται εἰσηγήσεις. Δὲν ἀμφισβητῶ ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν φίλων μου ἐπέμενον καὶ μοῦ συνέστησαν ἐπιμόνως τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν λαϊκὴν ψῆφον ἐπικαλούμενοι ἐπιχειρήματα ἄξια προσοχῆς καὶ σοβαρά. Μοῦ εἶπον λ.χ. «ἀλλὰ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν παγκόσμιον κρίσιν, ἡ ὁποία καθιστᾷ τόσον δύσκολον τὴν σύναψιν ἐξωτερικῶν δανείων διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν παραγωγικῶν ἔργων, διατί δὲν προβαίνεις εἰς ἐκλογάς, ὥστε νὰ μὴ εὑρεθῇς ἐνώπιον πιθανῆς ἀντιρρήσεως ὅτι «Κύριε, σεῖς μετὰ 5-6 μῆνες φεύγετε ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ δὲν νομίζομεν ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ σκεφθῶμεν τώρα νὰ σᾶς κάμωμεν δάνειον». Καὶ ἦτο πραγματικῶς σπουδαιότατον τὸ ἐπιχείρημα. Ἀλλὰ δὲν μὲ ἐπηρέασεν ἀποφασιστικῶς, διότι, πρέπει νὰ σᾶς εἴπω, ἐπ' τοῦ παρόντος δὲν βλέπω νὰ διαγράφεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἡ δυνατότης τῆς συνάψεως ἐξωτερικοῦ δανείου. Δὲν πρέπει δὲ ν' ἀποκρύψω ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν φίλων μου, οἱ ὁποῖοι συνηγόρουν ὑπὲρ τῆς ἀμέσου διαλύσεως τῆς Βουλῆς ἐσκέπτοντο καὶ ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως: «Αἱ πληροφορίαι μας, ἔλεγον, εἶναι πανταχόθεν καλαί. Διατί νὰ μὴ κάμετε τώρα τὰς ἐκλογάς;» Δὲν ἠθέλησα, κύριοι Βουλευταί, νὰ ἀποδεχθῶ τὴν σύστασιν αὐτήν, δὲν ἠθέλησα νὰ προβῶ εἰς ἐκλογὰς διὰ νὰ μὴ δώσω τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ μὲ κατηγορήσῃ ὅτι ἔκαμα αἰφνιδιαστικὰς ἐκλογάς. Ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ νὰ μείνω μέχρι τέλους ἀπηλλαγμένος τῆς κατηγορίας αὐτῆς πρειδοποίησα τὴν ἀντιπολίτευσιν καὶ τῆς εἶπα: Ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις ἡ πρόσφυγὴ εἰς τὰς ἐκλογὰς θὰ καταστῇ ἀναγκαία.» Εἶπον πρὸ ὀλίγου ὅτι δὲν ἠμπορεῖ αὐτὸ νὰ ὀνομάζεται ἀπειλή, ἀλλὰ θέλω μόνον νὰ ἐξηγήσω αὐτὴν τὴν στιγμὴν, διατὶ ἐσκέφθην ὅτι αἱ ἐκλογαὶ ἴσως ἀπέβαινον ἀναγκαῖαι. Βέβαια καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος διαβάζει τὸν τύπον, τοὐλάχιστον τὸν-σοβαρὸν — ὄχι τὸν κίτρινον—καὶ δέν μπορεῖ νὰ μὴν εἶδε ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἀπὸ δέκα ἡμερῶν περίπου, σοβαρὰ ὄργανα τοῦ Μοναρχικοῦ τύπου εἶχον ἀλλάξει τακτικήν. Ἕν, τὸ ὁποῖον μοῦ ἔδωσε μίαν εἰκόνα εἰς κάποιαν ἀνακοίνωσιν ποὺ ἔκαμα εἰς τὸν Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον ὅτι «ἡ ἀκεραιότης τῆς δραχμῆς εἶναι ἡ οἰκονομικὴ σημαία τοῦ τόπου», ἐγκατέλειψε τὴν

σημαίαν αὐτὴν εἰς τὰ ἀγυιὰς καὶ ἤρχισε νὰ ἀμφισβητῇ ὅτι εἶναι ὀρθὴ ἡ πολιτικὴ τῆς παραμονῆς εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν. Μία ἄλλη μοναρχικὴ ἐφημερὶς ἔκαμε καὶ αὐτὴ ὅ,τι μποροῦσε, ἀνακοινώνουσα τὰς γνώμας μεγάλης προσωπικότητος οἰκονομικῆς καὶ ἄλλα διὰ νὰ κλονίσῃ τὴν πίστιν ἐπὶ τὴν δυνατότητα τῆς διατηρήσεως τῆς χρυσῆς βάσεως τῆς δραχμῆς. Τὸ Σάββατον δὲ τελευταίως εἶχεν ἐξαπολυθῇ μία διάδοσις, ἡ ὁποία κατώρθωσε νὰ πιστευθῇ καὶ ἀπὸ τραπεζίτας ἀκόμα, ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ἐλεεινότης τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους, ὥστε δὲν μᾶς μένει ἄλλη διέξοδος παρὰ νὰ κόψωμεν τὸ χαρτονόμισμα, καὶ ἔσπευδον οἱ ὀφείλοντες χρήματα νὰ πληρώσουν τοὺς δανειστάς των καὶ οἱ δανεισταὶ ἀπέκρουον τὴν πληρωμὴν λέγοντες: Δὲν τὰ κρατῆτε τὰ χρήματά σας μερικὲς ἡμέρες; Ὑποθέτω ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος δὲν εἶναι ἐν ἀγνοίᾳ ὅλων αὐτῶν τῶν γεγονότων καὶ βεβαίως γνωρίζει ὅτι ἕνα πιστωτικὸν νόμισμα, ὅπως ἡ ἑλληνικὴ δραχμή, ἐκ τῆς φύσεώς του δὲν ἐρείδεται, ὅπως ἔγραψα εἰς τὰς ἀνακοινώσεις μου, οὔτε μόνον, οὔτε κυρίως ἐπὶ τοῦ καλύμματος.

Ἐλαχίστη εἶναι ἡ ὑποστήριξις τὴν ὁποίαν παρέχει τὸ κάλυμμα τῆς χρυσῆς δραχμῆς εἰς τὴν σταθεροποίησιν. Δὲν ἀνέρχεται τὸ κάλυμμα οὐδὲ εἰς τὸ πέμπτον τῆς ἐτησίας εἰσαγωγῆς μας, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέσετε ὅτι αὐτὸ τὸ πέμπτον εἶναι ἐκεῖνο ποὺ συγκρατεῖ τὴν δραχμήν; Τὸ κάλυμμα εἶναι διὰ τὰς ἐποχὰς τῆς κρίσεως, εἶναι διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ψυχολογικὸν παράγοντα, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὰ 9)10 τῆς στηρίξεως ἑνὸς πιστωτικοῦ νομίσματος. Ὁ Ἄγγλος Πρωθυπουργὸς ὁμιλῶν προχθὲς εἶπεν ὅτι ἡ ἀξία τῆς λίρας εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν τῆς ἀποδίδει ἡ πίστις ἡμῶν τῶν Ἄγγλων καὶ ἡ πίστις τοῦ ἐξωτερικοῦ. Καὶ ὅταν διὰ τὴν Ἀγγλικὴν λίραν λέγωνται αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν πιστεύω νὰ ἀμφισβητήσητε ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ δραχμὴ κυρίως στηρίζεται ἐπὶ τῆς πίστεως πρὸς αὐτήν.

Ἦρχισε λοιπὸν κατὰ τὰς τελευταίας 10 ἡμέρας μία ἀνοσία ἐκστρατεία κατὰ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ αὐτὸ εἶναι ποὺ μὲ ἔκαμε νὰ μεταχειρισθῶ τὴν λέξιν «ἀγωνίζεσθε» καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τῆς ἀκεραιότητος τῆς δραχμῆς καὶ θὰ προκαλέσω τοιουτοτρόπως τὴν μομφὴν τοῦ ἀγαπητοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρ. Ἑνώσεως, ὅστις προσκολληθεὶς τόσον πολὺ εἰς τὰς εἰρηνιστικὰς ἀρχὰς ὡς Πρόεδρος τῆς ὅλης ἐργασίας τῆς Βαλκανικῆς συνεννοήσεως—διὰ τὴν ὁποίαν θὰ τοῦ εἴμεθα εὐγνώμονες—δὲν θέλει νὰ γίνεται λόγος οὔτε εἰς τὰς ὁμιλίας μας ἀκόμη περὶ ἀγῶνος (χειροκροτήματα). Καὶ τώρα θὰ σᾶς εἴπω ἀκόμα διατί ἀνησύχησα καὶ διατί ἐσκέφθην νὰ προσφύγω εἰς τὰς ἐκλογὰς—τὰς ὁποίας πρέπει νὰ δηλώσω ὅτι εἶμαι εὐτυχὴς ὅτι μετὰ τὰς ἀποψινὰς δηλώσεις τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος δὲν βλέπω ὅτι ὑπάρχει κανεὶς λόγος ν' ἀντιμετωπίσωμεν γρήγορα τοὐλάχιστον—Πρέπει νὰ σᾶς ἀνακοινώσω καὶ ἄλλην αἰτίαν.

Τὴν 10ην τοῦ μηνὸς, πρὸ 7 δηλαδὴ ἡμερῶν, ἐδημοσιεύετο εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας, πλὴν τριῶν νομίζω, ὅτι ἡ Τράπεζα τῶν διεθνῶν διακανονισμῶν ἀπέστειλεν τηλεγράφημα πρὸς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν, εἰς τὸ ὁποῖον ἔλεγεν ὅτι τὰ 5 ἑκατ. Δολ. τὰ ὁποῖα ἐπώλησεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν, δὲν μποροῦσαν νὰ καταχωρίζωνται εἰς τὸ κάλυμμα τῆς δραχμῆς. Ἡ εἴδησις αὕτη εἶχε διαδοθῇ εἰς τοὺς δημοσιογραφικοὺς κύκλους μίαν ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ὁ Οἰκονομικὸς συντάκτης τοῦ "Ἐλευθέρου Βήματος,, ἐπῆρε τὸ τηλέφωνον τῆς οἰκίας του κ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΥ καὶ ἐπέμεινε νὰ ζητᾷ νὰ τοῦ ἀπαντήσουν ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἡ ὑπηρεσία ἠναγκάσθη νὰ τὸν ξυπνήσῃ καὶ εἶπε τί θέλετε; νὰ ἐξυπνήσητε τὸν κ. Διοικητήν διότι πρόκειται περὶ σοβαρωτάτου πράγματος. Πράγματι ἐξύπνησαν τὸν κ. Διοικητὴν ὅστις πηγαίνει εἰς τὸ τηλέφωνον.

Τὸν ἐρωτᾷ δὲ ὁ οἰκονομικὸς Συντάκτης τοῦ "Ἐλευθέρου Βήματος,,. Αὐτὴν τὴν εἴδησιν μᾶς ἔδωσαν ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα "Πρωΐαν,, παρακαλῶ νὰ μᾶς εἰπῆτε ἐὰν εἶναι ἀληθὴς ἢ ὄχι, διότι πρόκειται περὶ σοβαρᾶς εἰδήσεως. ὁ κ. Τσουδερὸς ἀπήντησεν ὅτι ἡ εἴδησις εἶναι ἀπολύτως ψευδής.

Ὁ Οἰκονομικὸς συντάκτης τοῦ "Ἐλευθέρου Βήματος,, ἐθεώρησε καθῆκόν του καὶ πρὸς τοὺς συναδέλφους του καὶ πρὸς ἡσυχίαν τῆς κοινῆς γνώμης νὰ εἰδοποιήσῃ ὅλας τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἐξύπνησε τὸν κ. **Τσουδερὸν** καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι τοιοῦτον Τηλ]μα, δὲν ἐλήφθη καὶ ὅμως τὸ τηλ]μα αὐτὸ ἐδημοσιεύθη εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας πλὴν τριῶν.

Πῶς ἐξηγεῖτε, κύριοι Βουλευταί, τὴν δημοσίευσιν αὐτὴν; Ὑπάρχει κίνησις δὲν ἠξεύρω πόθεν προερχομένη, εἶμαι βέβαιος ὄχι ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀλλὰ εἶναι ἀδύνατον καὶ ἐκ μέρους αὐτοῦ νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν ὅτι ὑπάρχει κίνησις ἐπιδιώκουσα νὰ δημιουργήσῃ πανικὸν καὶ κατάστασιν ψυχολογικὴν ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ δραχμὴ ἠμποροῦσε νὰ κινδυνεύσῃ.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον, ὅταν τὴν ἐπιοῦσαν ἔλαβον γνῶσιν αὐτῆς τῆς ἀναγραφείσης εἰδήσεως καὶ ἐξηκρίβωσα πῶς εἶχον τὰ πράγματα, ἔγραψα ἐπιστολὴν πρὸς τὸν συνάδελφόν μου τὸν τέως Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης ἐφιστῶν τὴν προσοχήν του καὶ ζητῶν νὰ διαταχθῇ ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Πρωτοδ. ὡν νὰ προβῇ εἰς ταχεῖαν καὶ ἄμεσον καταδίωξιν τῶν ἐφημερίδων αἱ ὁποῖαι ἀνέγραψαν αὐτὴν τὴν εἴδησιν, διότι ὑποπίπτει ἡ εἴδησις αὕτη εἰς τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ περὶ τύπου νόμου, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ περὶ ἐκείνων οἵτινες ἐν γνώσει διαδίδουσι ψευδεῖς εἰδήσεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ διαταράξουν τὴν δημοσίαν πίστιν τῆς χώρας. Ὁ συνάδελφός μου ἐκάλεσε τὸν κ. Εἰσαγγελέα καὶ τοῦ ἔδωσεν αὐτὴν τὴν διαταγήν, ἀλλ' ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς ἠγνόησε τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 13, ἔλαβε δὲ ὑπ' ὄψιν του τὸ 3 ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 13 καὶ ἐθεώρησεν ὅτι ὅλα τὰ στοιχεῖα δὲν ὑπάρχουν, προσέθεσε δὲ ὅτι καθ' ἃς εἶχε πληροφορίας δὲν εἶχε μὲν ἔλθῃ τοιοῦτον τηλεγράφημα τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἤλθεν ὅμως τὴν ἐπομένην. Καὶ ἐπὶ πλέον παρετήρησεν ὅτι ἐκεῖνος δὲν νομίζει ὅτι εἶναι ὀρθὸν νὰ προβῇ εἰς τοιαύτην κατήγορίαν, διότι αὕτη θὰ βλάψῃ τὴν Κυβέρνησιν, διότι κατὰ τὴν δίκην ποὺ θὰ διεξαχθῇ θὰ ἀνακύψῃ τὸ ζήτημα, ἂν τὰ καλύμματα εἶναι εἰλικρινῆ ἢ ὄχι καὶ βεβαίως τοῦτο δὲν μπορεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς σταθερότητος τῆς δραχμῆς. Τελευταῖον δὲ ἐδήλωσεν ὅτι ἐκεῖνος προτιμᾷ νὰ καλέσῃ τοὺς δημοσιογράφους καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσῃ νὰ μὴ τὸ ξα ακάμουν. Καὶ τοὺς ἐκάλεσε διὰ νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ μερικοὺς ἐξ αὐτῶν, ὅτι αὐτοὶ θὰ στήσουν προσεχῶς ἀγχόνας εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, διὰ νὰ κρεμάσουν καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν Εἰσαγγελέα ἂν τοὺς καταδιώξῃ καὶ διὰ νὰ ὑπενθυμίσουν καὶ τὴν τύχην ἑνὸς ἄλλου δικαστικοῦ τοῦ ἀτυχοῦς Φατσέα. Ἐθεώρησα ὅτι ἦτο καθῆκόν μου, κύριοι Βουλευταί, νὰ σᾶς ἀνακοινώσω τὴν κατάστασιν αὐτὴν καὶ νὰ σᾶς εἴπω εἰς ποῖον σημεῖον ἡ Εἰσαγγελικὴ μας Ἀρχὴ ὑστερεῖ. Εἶναι σχεδὸν παράλυτος, ὄχι βέβαια ἐν τῷ συνόλῳ της, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον τῶν μελῶν της. Εὐτυχῶς ἡ καθημένη, ὡς λέγεται δικαιοσύνη ἵσταται εἰς τὴν θέσίν της, ἀλλὰ ἡ Εἰσαγγελική μας ἀρχὴ ὑστερεῖ κατὰ τρόπον τρομερόν. Καὶ σᾶς ἐρωτῶ ὑπὸ τοιούτους ὅρους μὲ τὴν διεξαγομένην ἐκστρατείαν κατὰ τοῦ ἐθνικοῦ μας νομίσματος, μὲ τὴν ἀδυναμίαν, τὴν προσωρινὴν τοὐλάχιστον, ἡ ὁποία ἐμφανίζεται ὅπως κολασθῇ ἡ παρεκτροπὴ αὐτή, ἡ ἀνοσία τοῦ Τύπου, πιστεύετε ὅτι ἂν δὲν εἴχον τοὐλάχιστον σήμερον τὴν ἰδικήν σας πολύτιμον διαβεβαίωσιν, ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην παραμονῆς εἰς τὴν σταθερὰν βάσιν τῆς δραχμῆς καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπιβληθέντα μέτρα τοὐλάχιστον κατὰ τὴν ἀρχήν των, εἰσθε ἀπολύτως σύμφωνοι, νομίζετε ὅτι ἂν δὲν εἴχον αὐτὴν τὴν δήλωσιν καὶ ἂν εἶχον τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἐρχόμενον εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος νὰ ἀνταποκρίνεται ὁπωσδήποτε πρὸς τὰ γραφόμενα τοῦ Μοναρχικοῦ Τύπου, νομίζετε ὅτι θὰ ἔκαμα τὸ καθῆκόν μου ἐὰν δὲν ἔσπευδον νὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν Γερουσίαν τὴν συναίνεσιν πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ

τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, διὰ νὰ ἐλθωμεν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ νὰ ξεκαθαρίσωμεν τὰ πράγματα, καὶ θὰ ἤδωμεν ἂν ὁ λαὸς ἐννοεῖ νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὴν ἰδικήν μου πολιτικὴν ἢ τὴν ἀντίθετον, ἡ ὁποία εὐτυχῶς δὲν ὑπάρχει, διὰ νὰ ξεύρωμεν ποῦ πηγαίνομεν; Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἴτε ἡ ἀντίθετη πολιτικὴ θὰ ἐνεκρίνετο ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ τότε θὰ εἴχαμεν τοὺς ὑπευθύνους τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς, εἴτε, ὅπως εἶναι ὅλαι αἱ πιθανότητες, ἡ ἰδικὴ μου πολιτικὴ θὰ ἐνεκρίνετο ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ τὴν ἐπιοῦσαν θὰ ἐξηρχόμην μὲ νέον κῦρος, μὲ ἀνανέωσιν τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐξουσιοδότησιν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐζήτουν ἀπὸ τὸν λαὸν κατὰ τὰς ἐκλογὰς νὰ μοῦ δώσῃ τὴν ἄδειαν δηλαδὴ νὰ λάβω καὶ ὅλα τὰ ἄλλα μέτρα πέραν τῶν κειμένων νόμων, ὅσα θὰ ἦσαν ἀναγκαῖα διὰ νὰ διατηρήσω τὸ ἐθνικόν μας νόμισμα.

Διότι ἔχω τὸ καθῆκον νὰ δηλώσω πρὸς τὴν Βουλήν, ὅτι καὶ ἂν δὲν κάμωμεν ἐκλογάς, ἔχω τὸ καθῆκον νὰ δηλώσω ὅτι θὰ ἀγωνισθῶ μέχρι τῆς τελευταίας (ὄχι ρανίδος τοῦ αἵματός μου εὐτυχῶς) ἀλλὰ μέχρι τῆς τελευταίας σωματικῆς, ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς μου δυνάμεως διὰ νὰ διατηρήσω ἀκέραιον τὸ νόμισμά μας. Καὶ ὅπως σᾶς εἶπον εἰς τὸν λόγον μου ἔχω μαζί μου εὐτυχῶς τὴν ἐπιστήμην, ἡ ὁποία λέγει ὅτι ὁ ἔχων προϋπολογισμὸν ἀπολύτως ἰσοσκελισμένον καὶ λαμβάνων τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ νὰ περιορίσῃ τὴν εἰσαγωγήν, ὥστε νὰ ἐπιτύχῃ νὰ πλησιάσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον εἰς τὸ ἰσοῤῥύγιον τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν, μπορεῖ νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι ἡ δραχμὴ δὲν μπορεῖ νὰ πέσῃ.

Μπορεῖ ὁ κόσμος νὰ συνεχωρηθῇ, μπορεῖ λόγῳ τῶν στεναχωριῶν νὰ ἐξεγερθῇ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ γίνῃ νυσταγμὸς ἡ παραμονὴ ταύτης εἰς τὴν ἀρχήν.

Δὲν φοβοῦμαι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, διότι οἱ κυριώτερον πληττόμενοι ἀπὸ τὰ μέτρα αὐτὰ, τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ τάξις, διότι ἡ Γεωργία δὲν ἔχει τίποτε νὰ ζημιωθῇ τοὐναντίον μάλιστα, ἡ ἐμπορικὴ καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ τάξις καὶ ἐν μέρει καὶ ἡ ναυτιλία εἶναι αἱ πλησσόμεναι ἀπὸ τὰ μέτρα αὐτά, ἀπὸ δὲ τὰς δύο τοὐλάχιστον τάξεις, τὴν ἐμπορικὴν καὶ τὴν ἐπαγγελματικήν, ἔχω καὶ ἐκδηλώσεις ὅτι ἐδέχθησαν ὄχι μεθ' ὑπομονῆς καὶ ἐγκαρτερήσεως, ἀλλὰ προθύμως τὰ μέτρα τὰ ἐπιζληθέντα ὡς ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα. Θὰ ἤθελον λοιπὸν πρὶν κατέλθω ἀπὸ τὸ βῆμα νὰ δηλώσω ἄλλην μίαν φορὰν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὅτι θὰ ἀγωνισθῶ διὰ νὰ στερεώσω τὸ ἐθνικόν μας νόμισμα καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὸ ἐπιτύχω. (χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ ὅ λεπτὰ

Ἐπαναλαμβανομένης τῆς Συνεδριάσεως ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** δηλοῖ ὅτι σκοπεῖ νὰ ὁμιλήσῃ παρουσίᾳ τοῦ κ Πρωθυπουργοῦ.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἂς ἀναβληθῇ δι' αὔριον ἡ συζήτησις.

Πρόεδρος. Ἀναβάλλεται δι' αὔριον ἡ συνέχεια τῆς συζητήσεως.

Μεθ' ὅ συνεταίσει τῆς Βουλῆς ὥρα 7.30 μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον καὶ ὥραν 4.30 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Κουτσίνας
Τ. Ἀναστασίου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Γ'.

Πέμπτης 19 Νοεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θράκης αἰτουμένου τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Ι. Τσονταρίδη.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει ἀναφορὰν Μαριγοῦς Ξανθοπούλου, Ἑλένης Σελίδου καὶ Ἀναστασίας Χρυσάντου κατοίκων Μεσολογγίου, νομίμων ἀδελφῶν καὶ θυγατέρων ἐργατῶν θαλάσσης, ζητουσῶν τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας πρὸς ὑποβολὴν δικαιολογητικῶν παροχῆς συντάξεων εἰς μέλη οἰκογενειῶν συνταξιούχων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει ἀναφορὰν Γεωργικοῦ προμηθευτικοῦ συνεταιρισμοῦ Μεσολογγίου ζητοῦντος τὴν κατοχύρωσιν ὑπὸ τῆς Μεραρχίας Πατρῶν τοῦ ὑπολοίπου ἐκ λεπτῶν 40 κατ' ὀκᾶ, πωληθέντος χόρτου τριφυλλίου εἰς αὐτήν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει ἀναφορὰν Συνεταιρισμοῦ πωλήσεως προϊόντων Γαλακτᾶ ζητοῦντος τὴν πληρωμὴν τοῦ πωληθέντος χόρτου τριφυλλίου εἰς τὴν Μεραρχίαν Πατρῶν εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν, εἰς ἣν ἐπωλήθησαν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας τοῦ κράτους.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καὶ ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτουσι τηλεγράφημα κατοίκων τῆς κοινότητος Ἁγίου Βλασίου καὶ λοιπῶν ὀρεινῶν κοινοτήτων τέως δήμου Παρακαμπυλίων ζητούντων τὴν συνέχισιν τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου—Καρδίτσης.

Ὁ Σύλλογος τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων περιφερείας Πρωτοδικείου Ρεθύμνης ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τῆς δικαθμίσεως τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Οἱ κάτοικοι Καλαμαριᾶς ζητοῦν τὴν ἀνοικοδόμησιν μονοκατοικιῶν ὑπὸ τῆς ἑταιρίας «Τέκτων», τὴν ἐπανεκτίμησιν τῶν οἰκιῶν καὶ οἰκοπέδων, τὴν ἵδρυσιν νοσοκομείου καὶ μαιευτηρίου κλπ.

Ὁ Ἐμπορικὸς σύλλογος Νιγρίτης ζητεῖ τὴν υἱοθέτησιν τῶν προτεινομένων ὑπὸ τῶν μικροεπαγγελματικῶν ὀργανώσεων ψηφισμάτων.

Οἱ κτηνοτρόφοι Ὑπάτης ζητοῦν τὴν κατάργησιν τοῦ δασμοῦ βαμβακοσπόρου καὶ ἀραβοσίτου.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Εὐβοίας δικμαρτύρεται διὰ τὴν σύστασιν ὑπηρεσίας πρὸς προστασίαν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς καὶ ζητεῖ τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ Ν. Δ. τοῦ ὑποβληθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Τὸ Σωματεῖον καταργηθέντων ἐπαγγελματιῶν λεμβούχων ζητεῖ τὴν παροχὴν ἀδείας ἐργασίας ἐπὶ τῶν ἐπιβατικῶν ἀποσκευῶν.

Οἱ Συνεταιρισμοὶ Τεραπέτρας, Βραχασίου καὶ Κρυκεῶν ζητοῦν τὴν ψῆφισιν τοῦ ὑποβληθέντος Ν.Δ. περὶ προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς.

Ἡ Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν ἐκ Βουλγαρίας προσφύγων ζητεῖ, ὅπως μὴ ληφθῇ οὐδὲν νομοθετικὸν μέτρον μέχρι τῆς ὑποβολῆς ὑπὸ ταύτης τῶν ἀπόψεών της.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Α. Παπαθανάσης, ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν κρατουμένων εἰς τὰς φυλακὰς Μεσολογγίου, λέγει ὅτι, ὁ τέως Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης κ. Ἀβραὰμ μεταβὰς εἰς Μεσολόγγιον καὶ ἐπισκεφθεὶς τὰς φυλακὰς ἀπεκόμισεν οἰκτρὰν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς καταστάσεως αὐτῶν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ κάτι περισσότερον ἀπὸ αἴσχος. Εὑρίσκονται εἰς αὐτὰς 280 κατάδικοι εἰς 4 ἰσόγεια δωμάτια ὑπὸ συνθήκας τόσον ἀνθυγιεινάς, ὥστε ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς εἰσῆλθον ἐξ αὐτῶν 12 εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 7 ἔχουν προσβληθῇ ἀπὸ φυματίωσιν. Νομίζω, λέγει, ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ διατάξῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης τὴν ἄμεσον ἀπομάκρυνσιν τῶν κρατουμένων ἐκ τῶν φυλακῶν Μεσολογγίου δεδομένου ὅτι ὑπάρχει κατάλληλον οἴκημα κενόν, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς στρατών.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Ὁ τέως Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης μοῦ ἔκαμε πράγματι λόγον διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν κρατουμένων εἰς τὰς φυλακὰς Μεσολογγίου εἰς τὸ οἴκημα τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς στρατών, δὲν μοῦ ἦτο ὅμως δυνατὸν νὰ συγκατανεύσω πρὶν ζητήσω τὴν γνώμην τῆς ὑπηρεσίας τὴν ὁποίαν καὶ ἀναμένω διὰ νὰ λάβω μίαν ἀπόφασιν.

Ε. Βενιζέλος (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Ἐζήτησα μίαν στιγμὴν τὸν κ. Σκουριώτην νὰ ἔλθῃ ἐδῶ διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσω.

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς Συγκοινωνίας). Παρακαλῶ ἡ ὑπ' ὄριθ. 8 ἀναφορὰ ἀφορῶσα τὴν τηλεγραφικὴν διαμαρτυρίαν ἐπιβατῶν ΣΒΔΕ διὰ τὴν κατάστασιν ἀποβιβάσεως Πατρῶν νὰ μοῦ ἀποσταλῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ νὰ διαγραφῇ.

Συνεχίζεται κατόπιν ἡ συζήτησις ἡ ἀρξαμένη κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίαν καὶ ὁ λόγος δίδεται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπαντῶν χθὲς εἰς τὰ παρ' ἐμοῦ λεχθέντα ἐπέστησε τὴν προσοχήν, σχετικῶς πρὸς ἐπίκρισίν μου ἐπὶ ἀντικοινοβουλευτισμῷ ὡς εἶπε. Κύριοι, κατηγορούμαι ἴσως ὅτι πολὺ τονίζω τὸν κοινοβουλευτισμόν. Ἤκουσα μάλιστα....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὄχι περισσότερον ἀπὸ ἡμᾶς.

Π. Τσαλδάρης. Χαίρω ὅτι εἰμεθα σύμφωνοι. Μάλιστα χθὲς σχεδὸν ἐπεκρίθην παρὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι δὲν ἤθελον παρεῖχον διδάγματα κοινοβουλευτισμοῦ. Δὲν ἠξίωσά ποτε τοῦτο. Διότι πιστεύω ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, κοινοβουλευτικῶς πολιτευόμενοι, δὲν δύνανται παρὰ νὰ ἔχουν ἐν τῇ ψυχῇ των τὴν ἔννοιαν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν μόνην βάσιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου καὶ τοῦ ἀτόμου. Ἀλλὰ ὅταν ὁμιλῶ ἐκθέτω ἁπλῶς τὰς γνώμας μου, καὶ θὰ ἦμην εὐτυχὴς ἂν ἡ ἔκθεσις τούτων προῆγε τὴν ἰδέαν τῶν κοινοβουλευτικῶν θεσμῶν ἔτι περισσότερον. Ἐπὶ πλέον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως φαίνεται ὀλίγον ἐρεθισθεὶς ἐκ χαρακτηρισμοῦ τὸν ὁποῖον ἔδωσα ἔξω τῆς Βουλῆς εἰς τὴν πρότασίν του, ὅτι ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους θὰ προέβαινεν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλὴ καὶ ὁ εἰδικώτερον ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐνδιαφερόμενος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀναγνώσω τὰ παρ' αὐτοῦ δημοσιευθέντα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐφέρετο ὁ χαρακτηρισμός μου ἐκεῖνος καὶ ὑποθέτω ὅτι καὶ παρ' αὐτοῦ δὲν θὰ θεωρηθῇ βαρύς, διότι ἦτο ἀντικειμενικὸς χαρακτηρισμὸς ὁ ὁποῖος καὶ δὲν εἶχε πρόθεσιν.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καλύτερα νὰ εἶχε πρόθεσιν κακήν, παρὰ νὰ εἶναι ἀντικειμενικός.

Π. Τσαλδάρης. Ἦτο ἀντικειμενικός, ὀφείλω νὰ τὸν εἴπω ὅπως τὸν αἰσθάνομαι.

Ἰδοὺ ποία ἦτο ἡ πρότασις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα ἀπαντήσῃ ἐξωδίκως διὰ τοῦ τύπου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μίαν πληροφορίαν νὰ σᾶς δώσω. Ἐγὼ δὲν ὡμίλησα παρὰ μόνον κατόπιν τῶν ἰδίων δηλώσεών σας.

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Πρόεδρε. Ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ἀναγνώσω. Ἡ Κυβέρνησις εἰς οὐδεμίαν . . . . (Ἀναγινώσκει). Καὶ λέγω εἶναι δυνατὸν τοιαῦται δηλώσεις δημοσίᾳ γενόμεναι ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀφίσουν ἀδιάφορον τὴν Ἀντιπολίτευσιν, πρὸς ἣν ἀμέσως ἀπευθύνοντο, καὶ νὰ μὴν τὰς θεωρήσῃ ὡς τὰς ἐθεώρησε;

Ε. Βενιζέλος. Μοῦ ἐπιτρέπετε; Δὲν ἔγιναν δημοσίᾳ αἱ δηλώσεις αὐταί. Σᾶς λέγω ὅτι συνομιλῶν μετὰ τῶν φίλων μου, ἔλεγον αὐτὰ τὰ πράγματα.

Οἱ φίλοι μου ὅμως αὐτοὶ τὸ εἶπαν εἰς ἄλλους. οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν δημοσιογράφοι. Δὲν ἔκανα ἐγὼ δημοσίᾳ δηλώσεις. Αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν. Δὲν εἶναι τὸ ἴδιο.

Π. Τσαλδάρης. Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἴπατε εἰς τοὺς φίλους σας ἐδημοσιεύθησαν, ὄχι ὡς δηλώσεις διὰ νὰ γίνουν ἔξω, ἀλλὰ ἀνεφέρθησαν ὅτι ἦσαν δικαί σας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπικυροῦται καὶ ἐξ ὅσων σεῖς εἰς τὴν ἀπάντησιν εἴπατε. Λοιπὸν ἦτο δυνατὸν ἀρχηγὸς Κόμματος καὶ Πρόεδρος μιᾶς Κυβερνήσεως νὰ λέγῃ πρὸς ἀντιθέτους: «Ξέρετε μὴ πῆτε ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη δὲν εἶναι σύμφωνος, ἐὰν τὸ εἴπατε θὰ σᾶς δείρω, θὰ διαλύσω τὴν Βουλήν. Προσέξατε μήπως μὲ τὰ λόγια σας εἴτε ἐν γνώσει εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ—τχεδὸν σὰν τὸ χριστιανικὸν ρητὸν—κάμετε τίποτε τὸ ὁποῖον δύναται νὰ βλάψῃ τὸ νόμισμα, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ δικλύσω τὴν Βουλήν. Ἤ, πῶς θέλετε νὰ χαρακτήρισθῶσι τοιαῦται δηλώσεις; Διότι εἰς αὐτὰς ἀπήντησα. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι ἔπραξα ὑπερβολήν τινα, οὔτε νὰ θεωρηθῶ ὅτι παρέβην ἔστω καὶ τὴν ὀφειλομένην ἀβρότητα καὶ εὐπρέπειαν τὴν ὁποίαν ὀφείλω εἰς τοὺς ἀντιπάλους μου. Δὲν θέλω νὰ προβῶ εἰς εἰδικωτέραν ἀνάλυσιν, ποῦ θὰ ἤγον τοιαῦτα δόγματα, ἐὰν ποτὲ ἐγίνοντο δεκτά. Ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴπω ὅτι μία μικρὰ μειοψηφία θὰ ἠδύνατο εἰς πᾶσαν περίστασιν νὰ ἀναγκάσῃ τὴν Κυβέρνησιν νὰ διαλύῃ τὴν Βουλὴν καὶ νὰ διευθύνῃ αὐτή. Διότι θὰ ἔλεγεν. «Ξεύρετε μὲ αὐτὸν τὸν νόμον δὲν εὑρίσκεσθε ἐν ὁμονοίᾳ μὲ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ πρέπει νὰ διαλύσετε τὴν Βουλήν».

Δι' αὐτὸ λοιπὸν ἐχαρακτήρισα ὡς ἐχαρακτήριτα αὐτὰς τὰς δηλώσεις. Καὶ ἐξ ὅσων εἶπε χθὲς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν νομίζω ὅτι ταῦτα καὶ ὡς χθὲς ἐτροποποιήθησαν κατὰ τὴν ἀγόρευσιν ταύτην – διότι κατὰ τὴν ἀγόρευσιν ἄλλαξαν ἐντελῶς τὰ πράγματα – δὲν νομίζω ὅτι ταῦτα δὲν ἀποτελοῦν ἀπειλὴν πρὸς τὴν μειοψηφίαν. Διότι τί εἶπε ὁ Κύριος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως; «εἶπε ὅτι,» δὲν βλέπετε ὅτι ἐρρόντισα νὰ σᾶς ἀπαλλάξω ἀπὸ ἕνα σφάλμα τὸ νὰ προκαλέσετε μίαν διάλυσιν τῆς Βουλῆς». Δὲν ξέρω διατί ἦτο ἰδικόν μου σφάλμα αὐτό. . . . .

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Μοῦ εἴπατε ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη δὲν θέλει τὰς ἐκλογὰς τώρα, καὶ ἐνομίσατε ὅτι ἐγὼ σᾶς κατήγγειλα εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, ὅτι ἐσεῖς προκαλεῖτε τὰς ἐκλογάς. Καὶ λέγω ὅτι δὲν πρέπει νὰ μὲ κατηγορῆτε.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὸ θέλω νὰ εἰπῶ. Μοῦ εἴπατε χθὲς ὅτι διὰ τῆς προειδοποιήσεως αὐτῆς μὲ ἀπειλᾶς τοῦ νὰ περιπέσω εἰς ἕνα κοινὸν σφάλμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο τοιοῦτον ἐὰν προεκάλουν τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Ἐγὼ νομίζω ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη δὲν τὴν ἤθελεν ὑπ' αὐτὰς τὰς περιστάσεις. Λοιπὸν μοῦ λέγετε ὅτι ἐγὼ θὰ περιέλθω εἰς σφάλμα, καὶ διατὶ δὲν

θὰ περιεπίπτατε σεῖς εἰς τὸ σφάλμα τοῦτο, ὁ ὁποῖος ἔχετε τόσην πλειοψηφίαν καὶ δύνασθε νὰ ἐφαρμόσητε τὰ μέτρα σας, χωρὶς ἡ μειοψηφία νὰ δυνηθῇ νὰ ἐμποδίσῃ εἰς τι. Καὶ μοῦ λέγετε ἐὰν δὲν εἶναι σφάλμα, δὲν εἶναι ἀπειλὴ κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὅταν τῆς λέγετε, ὅτι θὰ ἐξετίθεσθε εἰς τὴν κοινὴν γνώμην διὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ἐκάματε; Διότι ἓν ἐκ τῶν δύο, ἢ ἔπρεπε νὰ μὴ ἐκτεθῇ ἡ ἀντιπολίτευσις εἰς τὰς ζημίας ἀπέναντι τῆς κοινῆς γνώμης, νὰ σιωπήσῃ διὰ τὴν γνώμην της, διὰ νὰ μὴ προκαλέσητε σεῖς τὴν διάλυσιν, ἢ τοὐναντίον νὰ προκαλέσῃ τὸ μέγα αὐτὸ σφάλμα τῆς διαλύσεως, ἐκθέτουσα τὰς γνώμας της. Εἶχον ἀνάγκην νὰ τονίσω ταῦτα, διότι δὲν νομίζω ὅτι ὁ κανονισμὸς τῶν σχέσεων τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἶναι κάτι τι δευτερεῦον καὶ παρέλκει. Διότι ἐὰν φέρῃ εὐθύνην ἡ Κυβέρνησις περὶ τῶν πράξεών της, ἐγὼ αἰσθάνομαι ὅτι καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις φέρει τοιαύτην ἀπέναντι τοῦ λαοῦ.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Διὰ τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεώς!

Π. Τσαλδάρης. Ὄχι, διὰ τὰς πράξεις τὰς ἰδικάς της ἀπέναντι τῶν πράξεων τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ θὰ σᾶς ἀναφέρω τὸν ἄλλοτε Πρωθυπουργὸν τῆς Γαλλίας τὸν Ὀλιβιέ, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο μέγα σύγγραμμα τῆς Γαλλικῆς Ἐπικρατείας καὶ εἰς τὸ ὁποῖον, λέγει, κατακρίνων τοὺς ἀνεξαρτήτους ὅτι αὐτοὶ παραβαίνουν κάθε πολίτευμα, διότι δημιουργοῦν ἕνα εἶδος ἀνευθύνου, ἐνῷ τὰ κόμματα δὲν δύνανται ὁπωσδήποτε νὰ ἀντιπολιτεύωνται τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἴσως καὶ αὐτὰ αὔριον κληθοῦν, οὔτε νὰ ἀντιπολιτεύωνται εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν, οὔτε νὰ παραδέχωνται ὅταν εἶναί τι ἐναντίον τῶν γνωμῶν των. Καὶ ἂν ἀκολουθήσωμεν τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ὅσα εἶπε, ἔλαι αὐταὶ αἱ ἀρχαὶ θὰ εἶχον καταλυθῇ. Ἐπέκρινα τὴν Κυβέρνησιν ἀκόμη διὰ τὸ ζήτημα ὅτι δὲν ἔσπευσεν ὄχι μόνον νὰ συγκαλέσῃ τὴν Βουλήν, συμφώνως πρὸς τὰς Συνταγματικὰς προθεσμίας, ἀλλὰ ἀνέβαλεν αὐτήν. Ἡ δικαιολογία πρέπει νὰ εἴπω ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως δὲν μοῦ εἶναι ἐπαρκὴς καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν εἶναι ἐπαρκὴς οὔτε εἰς τὴν Βουλὴν γενικῶς.

Πρῶτον πρέπει νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὴς ἡ πληροφορία ἡ δοθεῖσα, ὅτι ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ ἀπουσίαζον πλὴν ἐμοῦ, ὁ ὁποῖος ἤμην ἐδῶ, διότι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Πολιτικῆς Ἑνώσεως ἦτο ἐδῶ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν ἀπουσίαζε καὶ ἀπουσιάζει δυστυχῶς, λόγῳ ὑγείας, μολονότι εἶναι καὶ ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημά του ἐκ τῆς ἀποχῆς. Δὲν γνωρίζω διὰ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος ἐὰν ἦτο ἐδῶ, ὁ δὲ κ. Παπαναστασίου νομίζω ὅτι ἦλθεν ἀρκετὰ ἐγκαίρως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Ἦλθε τέλος Ὀκτωβρίου.

Α. Παπαναστασίου Ἀπουσίασα δύο φορές, ἦλθα εἰς τὰ μέσα Ὀκτωβρίου καὶ ἔφυγα πάλιν εἰς τὸ τέλος Ὀκτωβρίου.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλά, λέγω, ὄχι διότι ἤθελον ἐγὼ νὰ ἀναλάβω ὅλον τὸ βάρος τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἀλλὰ λέγω πέραν ἑκάστου ἀρχηγοῦ ἡ Βουλὴ ἀποτελεῖ Σῶμα τὸ ὁποῖον πρέπει ἰδιαιτέρως νὰ εὐλαβηθῇ ἡ Κυβέρνησις. Καὶ τοῦτο ἐὰν καθιεροῦτο ὡς δόγμα ὅτι ἡ ἀπουσία δύο ἢ τριῶν ἀρχηγῶν ὅταν εἶναι μικρὰ τὰ κόμματα θὰ ἠμπόδιζε τὴν ἐκτέλεσιν ἑνὸς καθήκοντος, τοῦ νὰ συγκληθῇ ἡ Βουλή, ὅταν ἐψηφίσθησαν ἀναγκαστικὰ διατάγματα ἐν ἀπουσίᾳ της, αὐτὸ εἶναι σφάλμα. Τώρα θὰ ἔλθω καὶ εἰς εἰδικά τινα σημεῖα τῆς χθεσινῆς ἀγορεύσεώς μου. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐθεώρησεν ὅτι ἐπέκρινα τὴν Κυβέρνησιν, διότι δὲν ἐπεστράτευσεν βλα τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ ἦσαν χρήσιμα διὰ τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπασχολεῖ, καὶ ἐνόμισεν ὅτι τοῦτο λέγων ἀνεφερόμην εἰς ὡρισμένον πρόσωπον καὶ δὴ τὸν κ. Μάξιμον.

Δὲν εἶναι ἀκριβὲς τοῦτο. Εἶπα, κατακρίνων τὴν πρότασίν σας περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς ὑπὸ τὰς περιστάσεις αὐτάς, ὅτι δὲν εἶναι περίστασις κατὰ τὴν ὁποίαν οὔτε ἡ Κυβέρνησις οὔτε κανεὶς ἄλλος πρέπει νὰ ἀσχολῆται εἰς τὰ τῆς ἐνεργείας ἐκλογῶν. Ἦτο περίστασις κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ διαθέσῃ ὅλην τὴν προσοχήν της εἰς τὸ ζήτημα τὸ ἀπασχολοῦν ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα κυβερνητικὰ ζητήματα; καὶ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι καὶ πᾶς ἄλλος νὰ δώσῃ πᾶσαν προσοχὴν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶναι σοβαρὸν καὶ ἄκρως ἐνδιάφερον εἰς τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν πράγματα καὶ ἰδίως τὰ οἰκονομικά, διότι τὰ νομισματικὰ εἶναι οἰκονομικά. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν κ. Μάξιμον ὀφείλω νὰ δώσω μίαν διασάφησιν εἰς ὅσα εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος χθὲς διὰ τὴν παραγγελίαν, ἡ ὁποία μοῦ ἐγένετο παρ' αὐτοῦ διὰ μέσου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πράγματι μὲ ἐπεσκέφθη καὶ μοῦ ἐδήλωσε δύο τινά; τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι πολὺ σύμφωνα πρὸς ὅσα εἴπατε. Πρῶτον, μοῦ εἶπεν, ὅτι κατ' ἐντολὴν σας ὅσα μέτρα λαμβάνετε σχετικῶς πρὸς τὴν δραχμὴν προτιμᾶτε νὰ τὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ μόνη ὑπευθύνως καὶ νὰ μὴ ἀναμιχθῇ εἰς καμμίαν εὐθύνην τὴν ἀντιπολίτευσιν καὶ πρὸς τοῦτο δὲν ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς καμμίαν συνεννόησιν καὶ ἀπηντήσατε εἷς τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅτι ἐφ' ὅσον οὕτω σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις, ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἀντιπέω διότι αὐτὴ διευθύνει καὶ αὐτὴ πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τὴν εὐθύνην. Καὶ ὅταν δὲν νομίζει ὅτι τὸ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην ἄλλου τινός, αὐτὸ εἶναι ἐντελῶς ἰδική της ὑπόθεσις εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἔχω νὰ ἐπέμβω». Μετὰ τοῦτο μοῦ εἶπε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅτι ὁ κύριος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μοῦ εἶπεν ἐπὶ πλέον νὰ σᾶς ἐρωτήσω «Ἐὰν σεῖς ἐγὼ δηλαδὴ—ἐὰν ἐγὼ εἶχον τὸν ἀναγκαῖον τεχνικὸν σύμβουλον τὸ ἔγραφα καὶ χθὲς εἰς τὸν Τύπον καὶ εἰς ἐρωτήσαντας ἐμὲ δημοσιογράφους—ἐὰν εἶχον τὸν ἀναγκαῖον τεχνικὸν σύμβουλον καὶ ἐπειδὴ τοιοῦτος εἰς τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα καὶ πολύτιμος δι' ἐμὲ πρέπει νὰ εἴπω εἶναι ὁ κ. Μάξιμος, ἡ Κυβέρνησις θὰ ἦτο προδιατεθειμένη νὰ τοῦ τηλεγραφήσῃ. Καὶ ἀπήντησα εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅτι αἱ σχέσεις μου μετὰ τοῦ κ. Μαξίμου εἶναι φύσεως τοιαύτης, ὥστε ἐὰν ἐγὼ δι' ἐμαυτὸν ἐνόμιζον τοῦτον ἀναγκαῖον εἶμαι βέβαιος καὶ ἄνευ παρεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἤρχετο, ἐὰν τοῦ ἔστελλον ἕνα τηλεγράφημα Δὲν εἶναι δὲ τόσον σπουδαία δαπάνη, ὥστε νὰ μὴ ὑποβληθῶ εἰς ταύτην, ἐὰν ἐνόμιζα χρήσιμον ἐδῶ τὸν πολύτιμον σύμβουλόν μου. Τοῦτο ἀκριβῶς εἶπον, σᾶς ἔλεγον δὲ καὶ πρότερόν. Μετὰ τὸ πρῶτον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἔθεσεν ἐκτὸς πάσης ἀναμίξεως τὴν ἀντιπολίτευσιν, δὲν εἶχον κανένα λόγον ἐγὼ πλέον. Δὲν μοῦ εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅτι κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως νὰ τὸν καλέσω διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως. Βεβαίως ἐὰν μοῦ ἐδίδετο τοιαύτη τις ἐντολή, ἢ ἐὰν εἰχδήποτε μοῦ ἐγίνετο νίξις εἶχον καθῆκον νὰ τὴν εἰδοποιήσω καὶ εἶμαι βέβαιος.....

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δὲν ἦλθον ἐγὼ κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως νὰ σᾶς εἴπω διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως νὰ τὸν καλέσετε. Ἐγὼ σᾶς εἶπον: «Ἀναλαμβάνομεν ὅλας τὰς εὐθύνας τῶν μέτρων, ἀλλὰ θέλομεν νὰ εἴμεθα καὶ εἷς μίαν ἐπικοινωνίαν μὲ τὴν Ἀντιπολίτευσιν. Τοιαύτην ἐντολὴν δὲν εἶχον ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐχρειάζετο τὸν κ. Μάξιμον ἠδύνατο νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ ὐ.ὰ τῆς Πρεσβείας καὶ δὲν εἴχομεν ἀνάγκην νὰ προσφύγωμεν εἰς σᾶς».

Π. Τσαλδάρης. Ἐνῶ πρέπει νὰ προσθέσω ἀκόμη ὅτι ἐγνώριζον ἀπὸ τὸν κ. Μάξιμον, συνεπείᾳ ἀλληλογραφίας μετ' αὐτοῦ, ὅτι ἦτο πρόθυμος, ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἐνόμιζεν ἀναγκαίαν τὴν παράστασίν του δι' οἱανδήποτε γνώμην, καὶ μοὶ ἐτόνιζε «γνώμην» διὰ νὰ μοῦ ἀποκλείσῃ πᾶσαν ὑπηρεσίαν, ὅτι θὰ ἦτο, ἐπαναλαμβάνω, πρόθυμος νὰ ἔρχετο. Ἀλλὰ τοιαύτην ἐντολὴν δὲν ἔλαβον καὶ ἐπομένως δὲν εἶχον κανένα λόγον νὰ τὸν καλέσω. Λησμονεῖ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι μοῦ εἶπε: «Διὰ νὰ ἔχωμεν ἐπικοινωνίαν μαζύ του.», σᾶς λέγω τοῦτο, διότι εἶπον εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἂν θέλῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸν καλέσῃ νὰ σᾶς δώσω τὴν διεύθυνσίν του, ἔτσι ἦτο.....

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Αὐτὸ εἶναι σωστὸ καὶ ἀποδεικνύει πῶς διεξήχθη ἡ συζήτησις. Ἐγὼ εἶπον: «Ἐὰν ἔχετε ἀνάγκην καὶ τοῦ κ. Μαξίμου, καλὸν εἶναι νὰ τὸν καλέσητε». Ἔλαβα τὴν ἀπάντησιν ὅτι δὲν τὸν χρειάζεσθε καὶ μοῦ εἴπατε νὰ μοῦ δώσετε τὴν διεύθυνσίν του.

Ἐγὼ εἶπον τότε εἰς τὸν κύριον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ὁ κ. Τσαλδάρης δὲν τὸν χρειάζεται, καὶ μοῦ εἶπεν: «Ἂν τὸν θέλετε σεῖς ἰδοὺ ἡ διεύθυνσίς του».

Ἐλ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Φοβοῦμαι ὅτι πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως μεταξὺ τῶν τριῶν. Ἡ ἔννοιά μου ἦτο νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην ὅτι: κ. Τσαλδάρη, ἐφόσον νομίζομεν καλὸν νὰ καλέσωμεν τὴν ἀντιπολίτευσιν, καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ κ. Μάξιμος, διὰ νὰ εἰσθε καὶ σεῖς ἐν γνώσει τοῦ τί μέτρα λαμβάνομεν». Ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι δὲν ἐλέχθη ἔτσι τὸ πρᾶγμα.

Π. Βουρλούμης (Υπουργὸς Ἐθν. Οἰκυνομίας). Ἐγὼ εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην εἶπον ὅτι: Σεῖς ὡς κόμμα, ἔχετε ἕνα τεχνικὸν Σύμβουλον. Θέλετε νὰ τὸ φέρετε;

Ἐλ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι αὐτὰ ποῦ ἐζήτησα ἐγώ, διότι δὲν ἦτο δουλειὰ ἰδική μου νὰ εἴπω εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην αὐτό. Ἐγὼ εἶπον: Εἴπατε εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην ὅτι, ἐπειδὴ θὰ τοὺς καλέσωμεν, θὰ προτιμοῦσα, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ καλέσῃ ὁ κ. Τσαλδάρης τὸν κ. Μάξιμον, διὰ νὰ εἶναι εἰς ἐπαφήν, ἐπειδὴ θὰ προσκαλούσαμεν τὸν κ. Τσαλδάρην εἰς ὅλας τὰς συνεδριάσεις, διὰ νὰ μανθάνῃ τί κάμνομεν, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμίαν εὐθύνην πολιτικήν.

Π. Τσαλδάρης. Μοῦ εἶναι ἐπαρκεῖς οἱ δηλώσεις αὐταί. Ἀλλὰ θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ἀναπολήσῃ καὶ νὰ μὴ ἐπιμένῃ . . .

Ἐλ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἐπιμένει ἀλλά. . .

Π. Βουρλούμης Ἐβεβαίωσα αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἴπατε σεῖς.

Ἐλ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ παρεξήγησις εἶναι μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Π. Τσαλδάρης. Ἀπὸ τὰ χθὲς ἀναπτυχθέντα προέκυψεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως αὐτῆς, συνεπείᾳ τῶν δηλώσεων καὶ ἀντιδηλώσεων διὰ τοῦ Τύπου, καὶ εἰς ἄλλην περίπτωσιν εἶχε σκεφθῆ, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν φίλων της, ὅπως συντομεύσῃ τὸν χρόνον τῆς διενεργείας τῶν ἐκλογῶν. Εἰς τοῦτο ἐπαναλαμβάνω, τὸ Λαϊκὸν κόμμα δὲν ἔχει οὔτε νὰ ἀναμιχθῇ οὔτε νὰ κάμῃ καμμίαν παρατήρησιν ἢ ἀντίρρησιν· Ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ προσφύγῃ εἰς ἐκλογάς, ἀνεξαρτήτως τῶν κομματικῶν ἀντιλήψεων. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἀπέκρουσα εἶναι ὅτι κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν αὗται εἶναι ἀσύμφοροι εἰς τὴν χώραν, πλὴν τοῦ ὅτι, ὡς καὶ ἐπανειλημμένως ἐδήλωσα, ἔχω πᾶν συμφέρον νὰ ἐπισπευθοῦν αἱ ἐκλογαί, καθόσον ὡς καὶ χθὲς εἶπον θὰ πυκνωθοῦν αἱ φάλαγγές μας. Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ ποτὲ κόμμα τὸ ὁποῖον δὲν μάχεται διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀρχήν. Πρέπει δὲ νὰ εἴπω ὅτι ἔχω καὶ λόγους ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ταχέως θὰ ἀναθέσῃ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ κόμμα ἐκεῖνο. Δὲν τὸ λέγω ἐκ προσωπικοῦ ἐγωϊσμοῦ, ἀλλὰ τὸ λέγω χάριν τοῦ κόμματος. Καὶ τὸ λέγω τοῦτο διὰ νὰ ὑπομνήσω καὶ κἄτι ἄλλο εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι δὲν ἔχουμε πλέον τὸ μακρὸν ἐκεῖνο διάστημα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐχώριζε κατὰ τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τῆς Συνόδου ταύτης, διότι εὑρισκόμεθα εἰς τὸ τέλος τῆς Περιόδου καὶ ἑπομένως, ἐξ ἑνὸς οἱουδήποτε γεγονότος δυνάμεθα νὰ εὑρεθῶμεν πολὺ ἐγγὺς εἰς τὸν χρόνον τῆς διενεργείας ἐκλογῶν, καὶ πρὸς τοῦτο παρετήρησα ὅτι ἡ Κυβέρνησις παρασκευάζεται καὶ πολλὰ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀνεξαρτήτως τῶν φίλων πρὸς αὐτὴν Βουλευτῶν, περιώδευσαν καθ' ὅλον τὸ θέρος εἰς τὰ διάφορα μέρη, ἵνα ἔλθωσιν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν φίλων των καὶ προπαρασκευάσουν τὰ τῶν μελλουσῶν ἐκλογῶν, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον δὲν φαντάζομαι ὅτι ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς κατηγορίαν, καθόσον καὶ τὸ εἶχος πρέπει νὰ προπαρασκευάζουν καὶ τοὺς φίλους των νὰ συναντοῦν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ τὸ ἐφέρναμε.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν θὰ ἐπροφθάνατε.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Τότε θὰ ἐκάμναμε τὰς ἐκλογὰς μὲ τὸ παλαιόν.

Π. Τσαλδάρης. Λοιπὸν εἶναι ἀνάγκη, ἵνα προλάβωμεν ἐν τῷ μέλλοντι ἄλλον τινὰ αἰφνιδιασμόν, ταχύτατα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ νομοσχέδιον κατὰ τὸ ὁποῖον.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σύμφωνοι.

Π. Τσαλδάρης.**.....** πρόκειται νὰ ρυθμισθοῦν τὰ τῶν ἐκλογῶν ὅπως καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις ἐπ' αὐτοῦ ἐκφέρει τὰς γνώμας της.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σύμφωνοι, σύμφωνοι. Μοῦ ἐπιτρέπετε μίαν παρατήρησιν. Βλέπετε πόσον εἶχα δίκαιον νὰ ἐκφράσω τὴν ἀπορίαν, ὅταν τὴν ἐκδηλωθεῖσαν γνώμην ὅτι ὑπὸ ὡρισμένας περιστάσεις μπορούσαμε νὰ φθάσωμεν εἰς τὰς ἐκλογάς, τὴν ἐθεωρήσατε ὡς ἀπειλὴν μὲ ἕνα ἐπίθετον. .....

Π. Τσαλδάρης. Σᾶς τὸ ἐξήγησα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Δὲν μποροῦσε νὰ ἦτο ἀπειλὴ ἀφοῦ ἐλπίζετε καὶ δικοίως ὅτι ἐξ αὐτοῦ αἱ τάξεις σας θὰ πυκνωθοῦν. Διατὶ λοιπὸν μοῦ λέγετε ὅτι εἶναι ἀπειλή;

Π. Τσαλδάρης. Διότι μοῦ λέγετε ὅτι μὲ ἀπαλλάσσετε ἀπὸ τὸ σφάλμα νοῦ νὰ γίνω ἀφορμὴ νὰ γίνουν τώρα ἐκλογαί; Νομίζετε ὅτι δὲν ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὴν εὐθύνην ἐὰν ἐπροκάλουν μίαν πρᾶξιν, ἡ ὁποία εἶναι ἐπιβλαβὴς διὰ τὰ συμφέροντα τῆς χώρας;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τότε μπορούσατε νὰ εἴπετε: ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον μὲ διαβάλλετε, καὶ ὄχι μὲ ἀπειλεῖτε Ὥστε θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ εἴπω ὅτι οὔτε τὸ οὐσιαστικὸν οὔτε τὸ ἐπίθετον ἦσαν κατάλληλα.

Π. Τσαλδάρης. Ἦτο ἀπειλή, διότι μοῦ ἐλέγατε: ἢ παραδαίνετε τὸ καθῆκόν σας ἀπέναντι τῆς χώρας, καὶ δὲν λέγετε τὴν γνώμην σας, ἢ ἐὰν δὲν τὸ παραδῶτε, λέγοντας τὴν γνώμην σας, θὰ κάμετε ζημίαν εἰς τὴν χώραν, δὲν εἶναι ἀπειλὴ αὐτὸ δι' ἕνα κόμμα, τὸ ὁποῖον ἔχει συναίσθησιν διὰ τὴν ἀποστολήν του; Εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν μᾶς ἐφέρατε, ἢ νὰ παραδῶμεν τὸ καθῆκόν μας, ἢ καὶ νὰ μὴ εἴπωμεν τὴν γνώμην μας, ἢ νὰ εἴπωμεν τὴν γνώμην μας καὶ νὰ βλάψωμεν τὴν χώραν. Καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ μεγαλυτέρα ἀπειλὴ δι' ἕνα κόμμα, τὸ ὁποῖον ἔχει συναίσθησιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ; Δέχομαι ἀπολύτως ὅτι δὲν εἴχετε τὴν ἔννοιαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ οὕτως ὤφειλον νὰ τὴν ἐκλάβω, διότι οὕτως ἦλθον τὰ πράγματα. Εἴμεθα σύμφωνοι εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς προστασίας τῆς δραχμῆς καὶ ὀφείλομεν ὅλοι νὰ καταβάλωμεν πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν πρὸς τοῦτο. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις καὶ ἰδιαιτέρως ὁ κ. Πρόεδρος αὐτῆς κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς εὑρίσκεται τεταραγμένος, ὡς ἐὰν εὑρίσκεται πρὸ κινδύνων, ὅτι ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι κάμουν πόλεμον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ μάλιστα, ὄχι κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ πόλεμον κατὰ τῆς δραχμῆς. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ φρονῶ, ὅτι δὲν γίνεται τοιοῦτος πόλεμος, διότι κατὰ τίνος γίνεται ὁ πόλεμος; Εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουσι τόσαι ἀντιθέσεις μεταξὺ των κομμάτων, ἕκαστος νὰ προτιμᾷ νὰ χάσῃ τὴν οἰκονομικήν του ὕπαρξιν διὰ τὸ ἀντιπολιτευτικὸν του συμφέρον; Αὐτὸ τὸ λέγω ἵνα εἴπω, ὅτι οἱ φόβοι τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἶναι ἀδικαιολόγητοι, καὶ παρεγνώρισε κἄτι τὸ ὁποῖον ὀφείλεται εἰς τὸν Τύπον ὅταν μέμφεται αὐτοῦ. Διότι ὁ Τύπος ἐξελθὼν σύσσωμος εἰς ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς δραχμῆς ἔγραφε ἄρθρα ἐπὶ ἄρθρων ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα διατηρήσωμεν ἀλώβητον τὴν δραχμήν.

Τί ἦτο λοιπὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔγραφε καὶ τὸ ὁποῖον σᾶς ὤθησε νὰ σχηματίσετε ἀντίθετον γνώμην καὶ νὰ προβάλητε εἰς παρατηρήσεις πρὸς τὴν δημοσιογραφίαν ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύει τὴν κοινὴν γνώμην; Βεβαίως δυνατὸν καὶ ἡ δημοσιογραφία νὰ περιπίπτῃ εἰς διάφορα σφάλματα, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὁ καθεὶς καὶ μάλιστα ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν δύναται νὰ ἐκπέμπῃ μύδρας κατ' αὐτῆς καὶ νὰ προβάλλῃ

εἰς χαρακτηρισμοὺς οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν πραγματικότητα. Δὲν ἀναλαμβάνω τὴν ὑπεράσπισιν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τοῦ τύπου, ἀλλὰ μόνον ὑπερασπίνομαι τοῦ Βουλευτηρίου ὅπου συσκέπτονται οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἔθνους, καὶ ὅπου ὑπάρχει Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἐκπορεύεται ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν ὄργανα τῆς δημοσίας γνώμης νὰ χαρακτηρίζωνται ἐντὸς αὐτοῦ οὕτω. Ὁ Τύπος μάλιστα οὐδὲν ἔγραψε περὶ διαβόσεως ἀφορώσης τὴν διχοτόμησιν τοῦ νομίσματος. Διὰ τοῦ Τύπου διεδόθη ὅτι σεῖς ἐγνωρίσατε τὴν φήμην αὐτὴν καὶ ὁ Τύπος ἔγραψεν ὅτι τοῦτο ἀνεκοίνωσε ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ πρέπει νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι καὶ ἐγὼ ἔμαθα τὴν φήμην αὐτὴν πρῶτον ἀπὸ ὄργανον φίλα προσκείμενον πρὸς ὑμᾶς. Δὲν ἀποδίδω εὐθύνην εἰς τὴν ἐφημερίδα εἰς ἣν ἀνήκει ὁ τηλεγραφήσας τὴν φήμην ἐργάτης τοῦ Τύπου, διότι ὅπως ἔμαθα πρόκειται περὶ συντάκτου νέου καὶ ὀλίγον εὐφαντάστου. Φαντάζομαι δέ, ἐὰν ἀνεκάλυπτε ὁ μικρὸς αὐτὸς ἐργάτης τοῦ Τύπου ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν ἀποκαλούμενον παρὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως Κίτρινον Τύπον, πόσοι κεραυνοὶ θὰ ἐστρέφοντο ἐναντίον του. Κατηγορήθη ἀκόμη ἄρθρον τι προσωπικότητός τινος οἰκονομικῆς γραφὲν εἴς τινα ἐφημερίδα. Ἤθελον νὰ γνωρίζω ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, γνωρίζει τὸ ἄρθρον αὐτὸ εἰς ποίαν ἐφημερίδα ἐγράφη καὶ εἰς ποίαν προσωπικότητα οἰκονομικὴν ἀνήκει;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός), Ἡ Ἐφημερὶς ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγράφη εἶναι ἡ «Καθημερινὴ» καὶ ἔλεγεν ὅτι τὸ ἀποδίδει εἰς μίαν προσωπικότητα οἰκονομικὴν χωρὶς καὶ νὰ τὴν μνημονεύῃ.

Π. Τσαλδάρης. Ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας τὴν προσωπικότητα αὐτήν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἠκούσατε τί ἐλέχθη περὶ αὐτοῦ καὶ εἰς ποῖον ἀπεδίδετο τὸ ἄρθρον.

Π. Τσαλδάρης. Ζητῶ νὰ πληροφορηθῶ ποῖον εἶναι τὸ ἄρθρον, ἔχω ἀνάγκην τούτου καὶ τώρα ἤθελα νὰ ἐρωτήσω ἀκόμη, τὸ ἐδιαβάσατε εἴτε εἰς τὰς ἐφημερίδας εἴτε εἰς ἀπόκομμα; Ἀναμφισβητήτως πιστεύω, ὅτι δὲν τὸ ἔχετε διαβάσῃ διότι ἐὰν τὸ εἴχατε διαβάσῃ, ἐὰν ἀκόμη καὶ ἀναγνώστη δὲν θὰ ἀπεδίδατε μίαν ἀόριστον κατηγορίαν κατὰ μιᾶς προσωπικότητος μεγάλης ἢ μικρᾶς. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως θὰ σᾶς τὸ πῶ μὲ δύο λόγια. Καὶ λέγει τοῦτο. Δὲν πιστεύω ἡ Κυβέρνησις καὶ ἰδικιτέρως ὁ Πρόεδρος αὐτῆς νὰ ἀσχολῆται τὴν στιγμὴν αὐτὴν μὲ ζητήματα ἐκλογικά, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἐπὶ τάπητος τὸ νομισματικὸν ζήτημα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θ' ἀπορροφᾷ ὅλην τὴν προσοχήν του, καὶ ἐν συνεχείᾳ λέγει ὅτι ἡ πρᾶξις τῆς Ἀγγλίας ἄρσις τῆς χρυσῆς βάσεως ἦτο γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἐπέδρασε σπουδαίως ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ οὐσιαστικῶς ἐλάχιστα διότι τριακόσιες χιλιάδες λίρες μόνον ἐζημιώθη. Καὶ τὰ ληφθέντα μέτρα, λέγει, ἦτον μέτρα ἀναγκαῖα καὶ ἔπρεπε νὰ ληφθῶτιν καὶ ἐρ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις τὰ ἐχαρακτήριστε προσωρινὰ ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ, ἀλλὰ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα εἶναι πράγματι τοιαῦτα ἢ θὰ ἐπακολουθήσουν ἄλλα ὁριστικά; .....

Εἶχα ἀνάγκην νὰ ἐρωτήσω περὶ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ καὶ νὰ δώσω τὰς ἐξηγήσεις αὐτάς, καὶ ὑποθέτω ὅτι οὐδὲν μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἀνέγνωσε τὸ ἄρθρον τοῦτο.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ποίας χρονολογίας εἶναι;

Π. Τσαλδάρης. Τῆς 8 Νοεμβρίου. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ δὲν ἔδωσε καμμίαν ἀφορμὴν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε νὰ εἴπῃ οὕτως ὅτι ἠγέρθη πόλεμος κατὰ τῆς δραχμῆς, ἀλλὰ ποῖα μέτρα ἔπρεπε νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὰ προσωρινὰ ἢ ὁριστικὰ καὶ ἐὰν διὰ τῶν προτεινῶν τούτων μέτρων νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἶναι ἐπαρκὴς ἡ προστασία τῆς δραχμῆς..... Εἶχον δὲ δύο λόγους νὰ δώσω τὰς ἐξηγήσεις αὐτὰς περὶ τοῦ ἄρθρου καὶ νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ποῖον εἶναι τὸ ἄρθρον αὐτό. Ὁ πρῶτος λόγος εἶναι, διότι ἤκουσα καὶ χθὲς νὰ γράφετε ὅτι πρόκειται περὶ οἰκονομικῆς προσωπικότητος, ὅτι ἴσως ἀποδίδετε εἰς φίλον μου, φίλον τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος τὸν κ. Μάξιμον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ διέψευσεν ὁ ἴδιος.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ ὁ κ. Μάξιμος τὸ διέψευστε τὴν ἑπομένην, καὶ εἶχε δίκαιον νὰ τὸ διαψεύσῃ, διότι οὐδὲν περὶ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐγνώριζε, οὔτε κἂν ὅτι ἐδημοσιεύθη. Τὸ ἄρθρον, κύριοι, ἦτο ἰδικόν μου. Διατὶ τὸ ἔγραψα τότε ἄνευ τῆς ὑπογραφῆς μου; Δὲν νομίζω ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ θέτουν τὴν ὑπογραφὴν των εἰς ὅ,τι γράφουν. Ἀλλὰ εἶχα καὶ ἄλλον λόγον, τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι ἤθελα νὰ τὸ ἀφήσω εἰς τὴν ἐλευθέραν κρίσιν, δηλαδὴ τὴν κρίσιν τὴν ἀνεπηρέαστον ἐκ τοῦ ὀνόματος ἑνὸς προσώπου. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἦσκει τόσην ἐπιρροὴν ἂν τὸ ὑπέγραφα· ἀλλὰ πάντως ἀσκεῖ καὶ κἀποιαν ἰδικιτέραν ἐπιρροὴν εἰς τὴν κρίσιν, ἂν ἤθελα νὰ εἶναι τὸ ἄρθρον ὑπογεγραμμένον. Ἄνθρον τὸ ὁποῖον ἐξέθετε σκέψεις τινάς. Ὅταν βλέπω ὅτι ὁ κ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔρχεται ἐντεῦθεν καὶ ἐπικρίνει τὸν Τύπον καὶ .....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἀνέφερα αὐτὸ τὸ ἄρθρον ἐγώ.

Π. Τσαλδάρης. Μὲ ἐγὼ σᾶς ἠρώτησα καὶ μοῦ εἴπατε ὅτι περὶ αὐτοῦ πρόκειται.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγράφησαν διάφορα ἄρθρα, τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς ἔτειναν νὰ κλονίσουν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κόσμου εἰς τὴν στερεότητα τῆς δραχμῆς

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, αἰσθάνομαι τὸ καθῆκον τὸ ἐπιτακτικὸν νὰ βεβαιώσω, ὅτι ὁ Τύπος ὁ προσκείμενος πρὸς ἡμᾶς οὐδὲν ἄρθρον ἔγραψε, τὸ ὁποῖον νὰ ἔρυγε τῶν ὁρίων τοῦ πρέποντος. Τοὐναντίον μάλιστα θὰ ἀναφέρω σειρὰν ἄρθρων.. ...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Περὶ αὐτοῦ πρόκειται τώρα; Δὲν σᾶς κατηγορῶ ὅμως ὅτι προστατεύετε τὸν Τύπον ὁ ὁποῖος πρόσκειται πρὸς ὑμᾶς.

Π. Τσαλδάρης. Ὅταν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως δημιουργεῖται μία ἀτμόσφαιρα ὅτι ὑπάρχουν ὡρισμέναι ἀφορμαί, νομίζετε ὅτι εἶναι ὀλιγώτερον κακόν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὸ ζήτημα εἶναι ὅτι τὰς τελευταίας ἡμέρας ἐγένοντο προσπάθειαι, ὅπως κλονισθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν δραχμήν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἐγένετο διὰ τοῦ τύπου οὐδεμία προσπάθεια. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς εἴπω ὅτι περισσοτέρα ζημία ἐγένετο ἀπὸ τὸν θρόνον ἐκεῖναν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς δώσω μίαν πληροφορίαν; Ἐγὼ τὸν Τύπον τὸν διαβάζω ἢ τὸν ἐδιάβαζα μᾶλλον. Βέβαια δὲν θέλω νὰ ἀσχολοῦμαι καὶ πολύ. Ἔχω μίαν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ γραφεῖόν μου ἡ ὁποία μοῦ γράφει κάθε ἐνδιαφέρον καὶ μοῦ τὸ βάζει εἰς τὸ γραφεῖον μου. Κατανάλισκω περισσότερον ἀπὸ μισὴ ὥρα διὰ νὰ τὰ διαβάσω. Τώρα ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἔπαυσα νὰ ἐκτελῶ αὐτὸ τὸ καθῆκον. Ἀκριβῶς διότι ἐστιγκιζόμην ὅταν ἔβλεπα ὅτι τόσον βάλλεται ἡ δραχμὴ ἀπὸ τὸν Τύπον, ὥστε ἕνας φίλος μου μοῦ ἔλεγε: «δὲν πρέπει νὰ τὰ διαβάζῃ;;» καὶ ἔπαυσα νὰ τὰ διαβάζω.

Ἀλλὰ τώρα μοῦ ὑπενθυμίζει ὁ φίλος μου ὅτι τὴν αὐτὴν ἡμέραν ποὺ ἐγράφη τὸ ἄρθρον εἰς τὴν «Καθημερινὴν» μία ἄλλη ἰδική σας, ἡ «Ἡμέρα» ἔλεγε ῥητῶς ὅτι πρέπει νὰ φύγωμεν ἀπὸ τὴν χρυσῆν βάσιν. Γενικὴ ἐντύπωσις ἦτο ὅτι ἡ δραχμὴ ἐβάλλετο ἀπὸ διάφορα μέρη. Ἀλλ' ὑπάρχουν μεγάλα συμφέροντα διὰ νὰ μειώσουν τὴν ἀξίαν τῆς δραχμῆς. Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶχαν εἰς τὸ χρηματιστήριον ἐνδιαφέρονται διὰ τὰ ἀνεβοκατεβάσματα τῆς δραχμῆς καὶ δὲν εἶνε οἱ μόνοι. Τὰς δηλώσεις τὰς ἔκαμα διὰ τοῦ τύπου ὅταν παρὰ τὴν διάψευσιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης, τὸν ὁποῖον ἐξύπνησαν εἰς τὰς δύο μετὰ μεσονύκτιον διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσουν καὶ ἔδωκε τὴν πληροφορίαν ὅτι δὲν ἐλήφθη κανὲν τηλεγράφημα καὶ τὸ τηλεγράφημα τὸ ὁποῖον αἱ ἄλλαι ἐφημερίδες δὲν ἐδημοσίευσαν τὸ ἐδημοσίευ-

σεν ή «Ἡμέρα». Δὲν πιστεύει βέβαια εἰδικῶς ὁ τύπος διὰ τὴν κυκλοφορήσασαν εἴδησιν, ὅτι θὰ κόψωμε τὸ νόμισμα. Ἀλλ' ἐμένα μοῦ ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν χωρὶς ποτὲ νὰ φαντασθῶ ὅτι ταῦτα θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἔλθουν μέχρις ἡμῶν.

Π. Τσαλδάρης. Θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἡ ἐντύπωσις ἡ ὁποία.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀπὸ ἐμένα ἐγένετο;

Π. Τσαλδάρης. Μὴ εἴπατε κ. Πρόεδρε, χθὲς ὅτι μία ἐφημερὶς τῆς ἰδικῆς μας παρατάξεως ἔγραφε ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν χρυσῆν βάσιν καὶ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν Ἀγγλικὴν πολιτικήν. Τί νομίζετε:

Τὸ τοιοῦτον συζητούμενον ἐπιστημονικῶς παρέχει φόβον καταστροφῆς τῆς δραχμῆς. Τὰ τοιαῦτα ζητήματα συζητοῦνται παρ' ὅλου τοῦ κόσμου καὶ σᾶς ὑπενθυμίζω τὰ ὅσα εἶπεν ὁ Μακδόνακ εἰς τὸ Δημαρχεῖον καὶ εἶπε πολὺ περισσότερα. Καὶ εἶναι τοῦτο λόγος νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν κοινὴν γνώμην; Ἀλλὰ τότε θὰ ἠμποιουγγηθοῦν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ γίνουν πιστευτοὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Ἐπίσης ἐγένετο ἕνας θόρυβος διὰ τὰ πέντε ἑκατομμύρια δολλάρια ἂν θὰ περιληφθοῦν ἢ ὄχι εἰς τὸ κάλυμμα. Αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀνεπτύχθη δυστυχῶς περισσότερον τοῦ δέοντος....

Κατὰ τὴν χθεσινὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἀνέμενον νὰ διασαφηνισθῇ ἕνα ζήτημα τὸ ὁποῖον θεωρῶ σπουδαῖον. Τὸ ὅτι, ἐὰν διατηρηθῇ ἡ ἀκεραιότης τοῦ νομίσματος, τὰ προσωρινὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν πρὸς προστασίαν τῆς δραχμῆς ἦσαν ἀναγκαῖα. Ἠσθανόμην τὸ βάρος τῶν μέτρων τούτων διὰ τὰς τάξεις τὰς ἐπαγγελματικὰς καὶ τὴν ἐμπορικήν. Ἀλλὰ μετὰ τὴν δικαίωσιν τὴν χθὲς δοθεῖσαν, ὅτι αἱ τάξεις αὐταὶ προθύμως δέχονται τὰ μέτρα ταῦτα ἤρθη ἡ στενοχωρία μου αὐτή.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποίαν ἔχουν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι ἔλαβε μέτρα. Θὰ συζητήσωμεν περὶ αὐτῶν. Ἀλλὰ ἠρώτησα τὰ μέτρα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν δι' ἀναγκαστικῶν νόμων ποίαν ἔννοιαν ἔχουν, ὡς προσωρινά; Εἶναι ταῦτα προσωρινὰ πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου τῆς ἀπορροφήσεως τῆς χρυσῆς βάσεως τοῦ νομίσματος ἢ εἶναι μέτρα τὰ ὁποῖα εἶναι ὁριστικά; Καὶ διὰ νὰ καταστήσω σαφέστερον τὸ πρᾶγμα λέγω τοῦτο, ὅτι ὡς προσωρινὰ θὰ κρατήσουν ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ὁ ψυχολογικὸς φόβος; Ἀλλ' ἐὰν λάβω ὑπ' ὄψιν μου τὴν κατακλεῖδα τοῦ λόγου τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπεκλήθη τὰ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἰσχύοντα, δὲν δύναμαι νὰ τὸ θεωρήσω ὡς τοιοῦτον μέτρον. Ὁ κ. Πρόεδρος εἶπεν ὅτι θὰ πλαίσῃ ὑπὲρ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ Ἐθνικοῦ μας νομίσματος καὶ ἐγὼ τὸν διαβεβαιῶ ὅτι θὰ εὕρῃ σύμμαχον ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ μᾶς εἶπε συγχρόνως ὅτι ἡ πάλη στρέφεται εἰς τὸ νὰ μὴ θιχθῇ τὸ Ἰσοζύγιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τὰ περὶ τούτου μέτρα μας εἰσηγήθη ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργός, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ περὶ μιᾶς ἄλλης ἀναγκαίας προϋποθέσεως τῆς προϋποθέσεως τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν.

Καὶ βεβαίως τὰ μέτρα ταῦτα τὰ προσωρινὰ συντελοῦν εἰς αὐτό. Ἀλλ' ἐρωτῶ, ὡς ἠρώτησα καὶ χθές, ἔχει ἡ Κυβέρνησις τὴν γνώμην ὅτι διὰ τῶν μέτρων τούτων θὰ ἐπιτευχθῇ τὸ Ἰσοζύγιον τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν καὶ ἐπομένως θὰ ἱκανοποιηθῇ καὶ ὁ ἕτερος ὅρος, ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ Ἰσοζύγιον πληρωμῶν; Διότι ἐὰν τοιαύτην ἔχει σχηματίσει πεποίθησιν ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἔχω νὰ ἀντείπω τίποτε, ἀλλὰ ἀναμένω τὴν βεβαίωσιν τῆς Κυβερνήσεώς σας ὅτι διὰ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐλάβετε, δὲν εἶναι μόνον διὰ νὰ ἀποτρέψετε τὸν κίνδυνον ἐκ τοῦ φόβου ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ κόσμος νὰ πάρῃ συνάλλαγμα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ διὰ νὰ ἐξισορροπίζετε τὸ μέτρον τὸ ἐπιστημονικόν.

Κατὰ βάσιν εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι, κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἶπον καὶ χθὲς ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρξῃ καὶ τὸ Ἰσοζύγιον τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν καὶ ἡ ἔλλειψις τούτου δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπιζημίως. Δὲν εἶναι γνώμη ἰδική μου, εἶναι γνώμη παγκοσμίως γνωστή. Σᾶς λέγω ὅτι, τῶν μέτρων τούτων νομίζετε ὅτι θὰ ἐξισορροπίζετε τὸ Ἰσοζύγιον τῶν Ἐξωτερικῶν πληρωμῶν; Δὲν θέλω γενικωτέραν ἀνάπτυξιν νὰ κάμω διότι ἡ γενικωτέρα ἀνάπτυξις θὰ φέρῃ εἰς ἐξέτασιν ζητήματα, τὰ ὁποῖα δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἡ προσήκουσα στιγμὴ νὰ ἀναπτυχθοῦν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐφ' ὅσον εἴμεθα σύμφωνοι ὅλοι ὅτι εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν θὰ ἐμμείνωμεν, νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις κατὰ τὰ λοιπὰ δὲν δύναται νὰ βλάψῃ καθόλου.

Π. Τσαλδάρης. Ἐν φθάσωμεν εἰς τοιαύτην συζήτησιν πρέπει νὰ σᾶς εἴπω διάφορα πράγματα σχετικῶς μὲ τὴν λειτουργίαν τῆς Τραπέζης. Νομίζετε ὅτι δύναται νὰ γίνῃ μία τοιαύτη συζήτησις; Ἐγὼ δὲν θέλω νὰ ὑποκινήτω τοιαύτην συζήτησιν, ἀλλ' ἐὰν σεῖς μοῦ λέτε...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἂν θέλετε νὰ βάλετε κατὰ τοῦ πιστωτικοῦ ἱδρύματος, τὸ ὁποῖον ἀσφαλίζει τὴν κυκλοφορίαν εἰς σᾶς ἀπόκειται νὰ κρίνετε ἂν πρόκειται νὰ βλάψῃ ἢ νὰ ὠφελήσῃ. Ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζητήματα τὰ ἀντικειμενικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ νομίζω ὅτι εἰς τίποτε δὲν δύνανται νὰ βλάψουν.

Π. Τσαλδάρης. Εἶμαι σύμφωνος ὅτι ἡ ἀνάπτυξις οἱουδήποτε ζητήματος ἐπιστημονικοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βλάψῃ, ἀλλ' ἐκ τοῦ βήματος τούτου δὲν γίνεται ἐπιστημονικὴ ἀνάπτυξις, ἀλλὰ γίνεται ἐπιστήμη ἐφηρμοσμένη. Κατ' ἐμὲ λοιπὸν πρέπει νὰ ὁμιλῶμεν περὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ γεννήσουν καμμίαν ὑπόνοιαν, νὰ εἶναι πράγματα τὰ ὁποῖα νὰ βλάψουν εἰς μίαν ἄλλην περίστασιν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν παροῦσαν δυνατὸν νὰ δώσουν ἀφορμὴν εἰς συζητήσεις καὶ δι' αὐτὸ δὲν θέλω νὰ ἀναλάβω τὴν εὐθύνην μιᾶς τοιαύτης συζητήσεως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλω νὰ συστήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν εἶναι ὅτι δὲν εἴμεθα οἱ ὀλιγώτερον ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον θεωρῶ σοβαρὸν καὶ τὸ λαϊκὸν κόμμα αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην καὶ νὰ συμβάλῃ ὁπωσδήποτε διὰ τὴν ἐπίτευξιν ἑνὸς σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι. Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπω ὅτι ἂν κατορθώσητε σεῖς διὰ τῆς Κυβερνήσεώς σας νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὰς δυσχερεῖς αὐτὰς περιστάσεις, ἡμεῖς θὰ εὕρωμεν ἕνα ἕδαφος κλυτέρον, ἐνῷ ἂν καὶ σεῖς εὕρετε δυσχερείας θὰ τὰς συναντήσωμεν καὶ ἡμεῖς αὔριον εὑρισκόμενοι ἴσως εἰς χειροτέραν μοῖραν. Δι' αὐτὸ ὀρείλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος ἔρχεται εἰς ἕνα ὡρισμένον σχέδιον τὸ ὁποῖον ὅμως θὰ καθίστατο περιττὸν ἐφ' ὅσον μοῦ ἐδίδατε τὴν δικαίωσιν· Μὴν ἀνησυχῆς κ. Τσαλδάρη ἔχομεν τακτοποιημένα ἡμεῖς αὐτὰ τὰ πράγματα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ἔχετε σχέδιον θὰ σᾶς παρακαλέστω νὰ τὸ πῆτε, διότι μόνον ὠφέλεια ἠμπορεῖ νὰ προέλθῃ.

Π. Τσαλδάρης. Εἰς αὐτὸ ἀποβλέπω νὰ ἐπέλθῃ ὠφέλεια. Δὲν ὁμιλῶ εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε. Εἶναι ἀνάξιον ἐμοῦ, ἀλλὰ ἡ μελέτη αὐτὴ ἔχει ἀνάγκην πλήρους ἐξακριβώσεως ὡρισμένων στοιχείων καὶ οὔτε τὸ σχέδιον αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχω ὑπ' ὄψει μου δύναται νὰ συζητηθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν θέλετε εἶμαι πρόθυμος νὰ διευκολύνω τὴν διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἐθεώρησα ὑποχρεωτίν μου νὰ καταγίνω εἰς τὸ ἀπασχολοῦν τόσον σοβαρὸν ζήτημα ὥστε νὰ φθάσω εἰς ὡρισμένα τινὰ συμπεράσματα. Ταῦτα εἶχον νὰ εἴπω τὰ ὁποῖα θὰ ἔπειτον τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι τὸ Λαϊκὸν Κόμμα ἀπασχολεῖται καὶ ἐνδιαφέρεται ἐπίσης διὰ τὰ μεγάλα ζητήματα.

Α. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ σᾶς παρακαλέσω διὰ τὴν συζήτησιν, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ εἰς ἄλλην αἴθουσαν παρὰ τὴν παροῦσαν, ἔχετε ἀνάγκην στοιχείων ὡρισμένων, παρακαλῶ νὰ ἀπευθυνθῆτε εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας διὰ νὰ τὰ ἔχετε. Ἑπομένως ἐμείναμε σύμφωνοι ὑποθέτω νὰ καλέσωμεν μίαν

συνεδρίασιν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ παρίστανται οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων καὶ οἱ παράγοντες οἱ οἰκονομικοὶ τῶν ὁποίων ἡ γνώμη κοινῶς θεωρεῖται ὅτι ἔχει σημασίαν.

Π. Τσαλδάρης. Πρὸ παντὸς προέχει ἡ γνῶσις ὡρισμένων στοιχείων.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠθέλησεν ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς τελευταίας Συνόδου νὰ προκαλέσῃ συζήτησιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ τακτικὴ αὕτη συμπληρουμένη θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελέσῃ τακτικὸν θεσμὸν καὶ εἰς ἑκάστην ἔναρξιν συνόδου νὰ ἐκθέτῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν πολιτικήν της καὶ νὰ ζητῇ τὴν ἔγκρισιν τῆς Βουλῆς. Θεωρῶ τὴν πρᾶξιν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως ἐπαινετήν. Δύο ζητήματα ἐνόμισεν ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλήν. Τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὸ νομισματικόν. Ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐξωτερικὸν εἶπεν, καὶ εἶναι ἀληθές, ὅτι ὅλα τὰ κόμματα εἶνε σύμφωνα. Ἀνέφερε τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Τούρκων Ὑπουργῶν καὶ ἐτόνισεν δικαίως τὸ γεγονός, ὅτι αὕτη ἔδωσεν ἀφορμὴν νὰ γνωσθῇ ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς στενῆς συνεργασίας μετὰ τῆς ὁμόρρου ἐπικρατείας εἶναι πολιτικὴ ὑποστηριζομένη ὁμοθύμως. Ἡ πολιτικὴ αὕτη ἀποτελεῖ πράγματι τὰς στερεὰς βάσεις διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῶν σχέσεων μὲ ὅλους τοὺς Βαλκανικοὺς λαούς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐσκάτως ἐπελθοῦσαν μετὰ τῆς Βουλγαρίας συμφωνίαν ὅλα τὰ κόμματα εἶναι σύμφωνα, ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις αἱ πηγάζουσαι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς προτάσεως Χοῦβερ συνεπάγονται τὴν συγκατάθεσιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Καὶ δικαιοῦται ἡ Ἑλλὰς νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν ὡρισμένων ὅρων διὰ νὰ παράσχῃ τὴν συγκατάθεσίν της. Ὁ συμψηφισμὸς ὁ γενόμενος προκαλεῖ ζημίαν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος τῆς ὁποίας ἡ κατάστασις δὲν εἶναι ἀνθηρά. Μολονότι ὅμως ἀποτελεῖ ζημίαν, ἀποτελεῖ ὀρθὴν πολιτικὴν καὶ προάγγελον τῆς διαρρυθμίσεως τῶν μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν διαφορῶν καὶ τῆς συνάψεως συμφώνου φιλίας, οὕτως ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ τοῦτο στοιχεῖον διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν σχέσεων. Παρὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ζημίαν τὸ κόμμα ἡμῶν ἐπιδοκιμάζει τὴν γενομένην συμφωνίαν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐξέθεσε περαιτέρω τὰ σχετιζόμενα μὲ τοὺς πόθους τῶν Κυπρίων καὶ Δωδεκανησίων, καὶ ἐτόνισεν ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ὅτι αἱ καρδίαι ὅλων τῶν Ἑλλήνων πάλλουν διὰ τοὺς πόθους τῶν ὁμοεθνῶν των, καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς ἐλευθερίας ἔχουν δικαίωμα νὰ ζητοῦν τὴν ἕνωσιν μετὰ τῆς μητρός των πατρίδος.

Ἀλλὰ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὑπῆρξεν αὐστηρότερος τοῦ δέοντος διὰ τὴν συμπεριφορὰν τῶν πολιτῶν ἐκείνων. Πρέπει ὅταν κρίνωμεν διὰ τὰ πράγματα ἐκεῖνα νὰ μεταφερώμεθα εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐξεγειρομένων. Κανεὶς βεβαίως δὲν ἐρχτάσθη ὅτι ἔπρεπε νὰ μὴ διατηρηθοῦν αἱ ἀγαθαὶ σχέσεις μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἢ μετὰ τῆς Ἰταλίας. Κανεὶς δὲν ἐλησμόνησε τοὺς δεσμοὺς τοὺς ὁποίους ἔχει ἡ Ἑλλὰς μετὰ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ὅπως καὶ μετὰ τῆς Ἰταλίας. Εἶναι ὅμως ἀντίθετον εἰς τὴν ἑλληνικὴν συνείδησιν καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ χωρέσῃ εἰς τὸν ἑλληνικὸν νοῦν, ὅτι εἶναι δυνατὸν μία μεγάλη δύναμις ἡ ὁποία ἐχειραγώγησε τὸ ἔθνος αὐτὸ εἰς τοὺς ἀγῶνάς του ὑπὲρ τῆς ἀνακτήσεως τῆς ἐλευθερίας, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ κρατῇ ἀκόμη μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μίαν νῆσον καθαρῶς Ἑλληνικήν. Ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω αὐτὴν ἀντίληψιν δύναται μόνον νὰ κρίνῃ κανεὶς τὴν δυσαρέσκειαν τῶν Κυπρίων. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον δὲν δύνατσι νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἑλληνικὸς νοῦς ὅτι μία μεγάλη δύνκμις κρατεῖ δέσμια νησιὰ καθαρῶς ἑλληνικά. Εἶναι εὐτύχημα ὁπωσδήποτε ὅτι ἠκούσθησαν οἱ συμπαθεῖς ἐκεῖνοι λόγοι ἔστω μὲ αὐστηρότητα. Δὲν ὁμιλῶ περὶ τῆς ἐξαιρέσεως δύο ἢ περισσοτέρων νήσων, διότι δὲν πρόκειται σήμερον νὰ διαπραγματευθῶμεν οὔτε νὰ παζαρεύσωμεν. Εὔχομαι μόνον νὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ πόθοι τῶν ὁμοεθνῶν μας, ὅσο τὸ δυνατὸν ταχύτερον. Ἡ πολιτικὴ συζήτησις δὲν προεκλήθη διὰ νὰ ἐπιδοκιμασθῇ αὕτη ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἐπιζητεῖται κυρίως νὰ καθορισθῇ ἡ νομισματικὴ πολιτικὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ μάθῃ ἐὰν ὅλα τὰ κόμματα εἶναι σύμφωνα εἰς τὴν διατήρησιν τῆς χρυσῆς βάσεως. Εἰς τοῦτο εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι. Διότι ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς χρυσῆς βάσεως θὰ ἔχῃ μόνον ὡς συνέπειαν τὴν μεταφορὰν περιουσιῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς τάξεως εἰς τὴν ἄλλην, ἀλλὰ θὰ περιώριζε τὴν δυνατότητα τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν πιστωτικῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας. Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ φαίνεται ὅτι ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς Ἀγγλίας ἐκ τῆς χρυσῆς βάσεως ἐπροκάλεσε καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν δυσπιστίαν καὶ τὴν πιστωτικὴν κρίσιν. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀκριβές. Ἡ Ἀγγλικὴ κρίσις εἶναι συνέπεια τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς κρίσεως τῆς ὀφειλομένης κυρίως εἰς τὴν ἔλλειψιν συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν ἐθνῶν. Αὐτὴ ἡ γενικὴ κρίσις ἔχει ἐπηρεάσῃ καὶ τὴν ἰδικήν μας. Οἱ ἐξωτερικοὶ λογαριασμοί μας ἔχουν πκθη τικὸν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἠλαττώθησαν τὰ εἰς χρυσὸν ἀποθεμάτά μας Αὐτὴ εἶναι ἡ βάσις τῆς κρίσεώς μας. Αὐτὴ ἐπροκάλεσε τὴν δυσπιστίαν καὶ τὰ ἐξκιρετικὰ μέτρα. Ἡ προϋπόθεσις τῆς στκθεροποιήτεως ἦτο τὸ Ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ταχυτοχρόνως ἀπομάκρυνσις παντὸς κινδύνου πληθωρικῆς κυκλοφορίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ λῆψις συντόνων μέτρων ὅπως προκχθῇ ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία. Τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ δι' ἐλαττώσεως τῆς κατανκλώσεως καὶ διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μας ἐμπορίου. Τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήτεως ἀφορῶν τὴν μείωτιν τῆς ἀλογίστου κατανκλώσεως. Ἔκλαβεν ὅμως ἡ Κυβέρνητις τὰ ἀναγκαῖα μέτρα καὶ ἐναντίον τῆς ἀλογίστου κατευθύνσεως τῆς παραγωγῆς; Βεβκίως δὲν ἔχει λάθῃ τὰ μέτρα ταῦτα ἐγκαίρως. Ἔλκβε μήπως μέτρα διὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἐξαγωγῆς; Ἐξετάσκμεν τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὸ παρελθόν. Καὶ θὰ μᾶς δοθῇ καὶ πάλιν εὐκκιρία νὰ τὸ ἐξετάσωμεν. Ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε ἐσκίως νὰ θέσῃ φραγμὸν εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ συναλλάγματος. Εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι διὰ τὴν λῆψιν τῶν μέτρων αὐτῶν. Διαφωνοῦμεν ὅμως εἰς τὸ τυπικὸν μέρος τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἄξιον περιρρονήσεως. Ἡ ἀνάγκη ἦτο ἐπείγουστκ διότι ὡς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐκινδύνευε. νὰ διαρρεύσῃ τὸ εἰς χρυσοῦν ἀπόθεμκ. Πῶς ὅμως σᾶς ἠμπόδιζε νὰ λάβετε μέτρα καὶ νὰ καλέσετε μετὰ τριήμερον τὴν Βουλὴν διὰ νὰ τὰ ἐγκρίνῃ; Τὸ ζήτημκ τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν εἶναι τοιοῦτον, ὥστε δὲν γνωρίζομεν ποῦ δύναται νὰ ὁδηγήσῃ ἡ πκρκμέρισίς των. Εἴχομεν τὴν ἀξίωσιν ἀπὸ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν νὰ δείξῃ μεγαλυτέραν εὐλάβειαν πρὸς τὸ Σύντκγμκ. Βεβκίως δὲν θὰ θέσωμέν ποτε οὔτε τοὺς νόμους οὔτε τὸ Σύνταγμα ὑπεράνω τῶν συμφερόντων τῆς πκτρίδος. Ἀλλὰ τὰ Ν.Δ. εἶναι καὶ ἀποτελοῦν ἐπαναστατικὴν πρᾶξιν. Εἰς τὸ σύνταγμα ἡμῶν καὶ εἰς τὸ δίκκιον ἡμῶν δὲν ὑπάρχουν.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὥστε ἠθέλκτε νὰ καλέσωμεν τὴν Βουλὴν καὶ νὰ τῆς εἴπωμεν αὔριον θὰ περιορίστωμεν τὸ συνάλλαγμκ.

Α. Παπαναστασίου. Ἠμπορούσκτε νὰ καλέσετε τὰς Τραπέζκς νὰ τοὺς ἀναγγείλετε τὸ μέτρον καὶ δὲν θὰ ὑπῆρχε κανεὶς δυνάμενος νὰ παρακούσῃ. Νὰ καλέσετε δὲ ἀμέσως καὶ τὴν Βουλὴν διὰ νὰ κυρώσῃ κατόπιν τὸ μέτρον σκς.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶναι τόσον λεπτὴ ἡ φύσις τῶν πρκγμάτων αὐτῶν, ὥστε θὰ ἔπρεπε νὰ ἰσχύουν ἀπὸ τῆς κκτκθέσεώς των.

Α. Παπαναστασίου. Ἐξηγήσκτέ μου τότε ποίκν νομικὴν δύκμιν ἔχει τὸ Διάταγμά σκς.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Στηρίζεται ἐκεῖ ὅπου στηρίζονται καὶ ὅλα τὰ Ν. Δ. εἰς τὸ παρελθόν. Στηρίζεται εἰς τὴν δύκμιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίκς.

Α. Παπαναστασίου. Βεβκίως ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἔχει τὴν δύκμιν καὶ δι' ἁπλοῦ σημειώμκτος νὰ ἐφκρμόσῃ ἓν μέτρον, ἀλλὰ ἔρχεται κατόπιν εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν κύρωσιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ μήπως παρατηρεῖτε εἰς αὐτὸ ἔλλειψιν εἰλικρινείκς; Ἠθελήσατε νὰ κάμωμεν τὴν

παρατυπίαν, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀνακοινώσωμεν ταὐτοχρόνως εἰς ὅλον τὸν κόσμον;

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ λέγω ὅτι ἔπρεπε νὰ καλέσητε τὴν Βουλὴν μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ὅπως ἔγινε καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Βουλήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ ναί, ἠμπορεῖτε νὰ τὸ συζητῆτε.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρα. Τί σκέπτεται ὅμως νὰ κάμῃ ἡ Κυβέρνησις κατόπιν τούτων καὶ ἰδίως πῶς σκέπτεται νὰ βοηθήσῃ ἐπὶ παραδείγματι τὴν ἐξαγωγήν. Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὸ ἄμεσον μέλλον ἄνευ ἐξωτερικῶν ἐνισχύσεων ἢ ἄνευ περιορισμοῦ τῶν ἐξωτερικῶν μας ὑποχρεώσεων. Ἡ Ἑλλὰς ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις της καλύτερον καὶ ἀπὸ τὰ μεγάλα Κράτη. Ἔχει λοιπὸν τὸ δικαίωμα νὰ ἀποταθῇ πρὸς τὰ Κράτη καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπίσημον ἀρωγήν των, ἵνα ἔχῃ ἀμέσους πιστώσεις ἕως ὅτου κατορθώσει ἐξ ἰδίων της πόρων νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἰσορροπίαν, ἡ ὁποία μοιραίως ἔχει διαταραχθῇ. Δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν μεσολάβησιν αὐτῶν ὅπως ἡ συνδρομή, ἥτις θὰ ἔπρεπε νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα συνίσταται εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν χρεῶν της, ἵνα καθορισθοῦν ταῦτα κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ ἐλαφρυνθῇ. . . .

Ε. Κουλουμβάκης. Διατὶ νὰ μὴ τὸ εἴπῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας ὑπηκόους, οἱ ὁποῖοι διαθέτουν τὰ τρία τέταρτα τῶν χρεωγράφων αὐτῶν;

Α. Παπαναστασίου. Ἔχομεν ἀνάγκην οἰκονομικῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς καταστάσεως. Ἔχετε ἀφ' ἑνὸς τοὺς πρόσφυγας μὲ τόσα ἐκκρεμῆ ζητήματα καὶ ἔχετε τοὺς ἐντοπίους μὲ μεγάλα χρέη. Νομίζετε ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ ἔντασις τῆς καλλιεργείας; Πῶς θὰ γίνῃ ἄλλως τε ὁ περιορισμὸς τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν προσφύγων; Γνωρίζω ὅτι ὁ ἐμπορικὸς κόσμος θὰ ἐδέχετο καὶ ἕνα συμβιβασμὸν μὲ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον. Διότι, ὡς ἔχει σήμερον ἡ κατάστασις, ἡ δημιουργηθεῖσα κρίσις δεσμεύει τὴν παραγωγήν. Πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν γενικὴν κρίσιν καὶ θὰ τὴν ἀντιμετωπίσωμεν μὲ τὴν ἐσωτερικὴν εὐστάθειαν, μὲ τὴν ὁμαλότητα τῶν σχέσεων καὶ ἂν θέλετε μὲ τὴν σύμπνοιαν. Καὶ ἐνόμισεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ τὴν σύμπνοιαν αὐτὴν ἐπισείων τὴν ἀπειλὴν τῶν ἐκλογῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετωπίζει τὴν κρίσιν κατὰ τρόπον ἐντελῶς ἐμπειρικὸν καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν σύμπνοιαν ἢ διὰ τῆς σιγῆς τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἢ διὰ νέων ἐκλογῶν. Βεβαίως ἡ διάλυσις εἶναι θεσμὸς τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι ἐὰν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν θέλει τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἄλφα ἢ τοῦ βήτα νόμου, ἀλλὰ θὰ διαλύσῃ τὴν Βουλήν. Δὲν ὑπάρχει παρόμοιον κοινοβουλευτικὸν προηγούμενον εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ γίνῃ τώρα προηγούμενον διὰ τὸ μέλλον.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εὔχομαι νὰ ἀποτελοῦν προηγούμενα τοιαῦται πράξεις. Δὲν εἶναι θεμιτὸν νὰ λέγῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι δὲν θέλω τὸν ἔλεγχον τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἡ ἀντιπολίτευσις ὑπάρχει διὰ νὰ ἐλέγχῃ.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔλεγε μεταξὺ τῶν ἄλλων ὅτι θὰ διαλύσῃ τὴν Βουλήν, ἂν τοῦ ἀμφισβητήσουν ὅτι ἔχει τὴν πλειοψηφίαν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθ.) Δὲν τὸ εἶπα αὐτὸ εἰς τὴν Βουλήν. Αὐτὸ ἐλέχθη εἰς ἀνταλλαγὴν σκέψεων μὲ τοὺς φίλους μου, καὶ ὅταν ἦλθαν αὐταὶ εἰς τὴν δημοσιότητα καὶ εἰς ἀπάντησιν ἦλθαν αἱ δηλώσεις σας μὲ τὰ ἐπίθετα τὰ ὡραῖα. . . . .

Α. Παπαναστασίου. Ἀφοῦ δὲν ἦσαν δηλώσεις μας δὲν σᾶς ἔθιγον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.) Σᾶς εἶπα λοιπὸν ὅτι ἂν εἰσθε ἐναντίον τῆς σταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς, εἶναι τόσον σοβαρὸν τὸ πρᾶγμα, ὥστε θὰ ἐχρειάζετο νέα ἐντολὴ ἀπὸ τὸν λαόν, ὄχι μόνον νὰ ἐγκρίνῃ τὴν πολιτικήν μου, ἀλλὰ νὰ μοῦ δώσῃ καὶ ἄλλας δικαιοδοσίας μὴ παρεχομένας ἀπὸ τὸ σημερινὸν πολίτευμα.

Τινὲς ἐκ τῆς ἀριστερᾶς. Κατάργησις δηλαδή;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.) Ὄχι κατάργησιν, ἀλλ' ἀναθεώρησιν, ἣν ἄλλως τε δυνάμεθα νὰ κάμωμεν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου ὡς προβλέπει τὸ ἴδιον τὸ πολίτευμα.

Δ. Παπανάστασίου. Τί τὴν θέλετε τότε τὴν συγκατάθεσιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.) Διότι ἂν εἶχα ἀντίρρησιν ὅτι ἡ πολιτεία μου εἶναι κακή, εἶχα ἀνάγκην νὰ ἐρωτήσω τὸν λαόν, ποίαν πολιτικὴν θέλει, διότι πρέπει νὰ γνωρίζητε ὅτι διὰ νὰ διατηρηθῇ τὸ νόμισμα χρειάζεται μία ὁμόφωνος γνώμη, οὔτε ἠδυνάμεθα νὰ περιμένωμεν νὰ περάσῃ ἓν ἑξάμηνον διὰ νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς ὑπὲρ τοῦ νομίσματος προσπαθείας μας. Ἐκλογὰς δὲν ἤθελον νὰ κάμω, ἀλλὰ βλέπων ὅτι βάλλουν τὰς τελευταίας ἡμέρας κατὰ τῆς δραχμῆς ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς εἶπα ὅτι ἂν τυχὸν τὸ Λαϊκὸν κόμμα, καὶ ἐμνημόνευσα τοῦτο ἐξαιρετικῶς ὄχι διότι ὑποτιμῶ τὰς ἄλλας μερίδας, ἔχει τυχὸν τοιαύτας γνώμας, νὰ καθαρίσωμεν τὸ ζήτημα διὰ τοῦ λαοῦ καὶ νὰ ζητήσωμεν καὶ τὴν παροχὴν ἐξαιρετικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐφηρμόζοντο ἀμέσως χωρὶς νὰ ἀναμένωμεν δηλ. τὸν Ἰούνιον. Αὐτὰ εἶπα καὶ ἤθελα καὶ ἠξεύρετε ὅτι ὅταν βγῶ ἀπὸ τὸ Σύνταγμα ἔχω βαρυτάτην συναίσθησιν τῆς εὐθύνης τῶν ὑποχρεώσεών μου καὶ ἠττώμενος θὰ ἀπεσυρόμην τῆς πολιτικῆς, διότι θὰ ἐπρόκειτο περὶ ἀποδοκιμασίας ἐπὶ παραβάσει τοῦ πολιτεύματος.

Α. Παπαναστασίου. Φαντάζεσθε ὅτι ὑπάρχει ἐν τῇ Βουλῇ ἓν κόμμα τόσον οὐτιδανόν, ὥστε ἂν πιστεύῃ ὅτι πρέπει νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τὴν χρυσῆν βάσιν, θὰ ἐπηρεάζετο ἀπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς διαλύσεως; Δὲν ἦτο λοιπόν, τονίζει, καμμία ἀνάγκη τῆς γενομένης τυμπανοκρουσίας διὰ τὰς ἐκλογάς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Δὲν ἔκαμα ἐγὼ δημοσίας δηλώσεις περὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν. Ὡμίλησα μόνον μετὰ τῶν φίλων μου καὶ δυστυχῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλα ἔρχονται εἰς τὴν δημοσιότητα. Σεῖς μὲ ἐπειράξατε μὲ τὰς δηλώσεις σας. Ἡ ἄλλη πλευρὰ ἔκαμε χρῆσιν τῆς λέξεως «παιδαριώδεις», καὶ κατ' ἀνάγκην σᾶς εἶπα καὶ ἐγὼ ἂν ἔχετε ἄλλην πολιτικὴν νὰ τὴν δηλώσετε καθαρὰ καὶ ἂς ἀποφασίσῃ ὁ λαός. Αὐτὰ εἶπα κπ μὴ τὰ εὑρίσκετε αὐτὰ ὡς ἀνώμαλα ῥήματα. (Γέλωτες).

Α. Παπαναστασίου. Ἀνώμαλα ῥήματα εἶναι, διότι ἀνεμένομεν ὅτι ἦσαν ψευδεῖς αἱ δηλώσεις σας ἐκεῖναι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἦτο λοιπὸν κοινοβουλευτικὸν νὰ εἰπῶ ψέμματα;

Α. Παπαναστασίου. Ὅταν γίνωνται δηλώσεις περὶ ἐνδομύχων σκέψεων τοῦ Πρωθυπουργοῦ δὲν εἶναι δηλώσεις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σεῖς τὰς ἐξελάβατε ὡς δηλώσεις καὶ ἀπηντήσατε καὶ σᾶς ἀπήντησα.

Α. Παπαναστασίου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, συνεχίζει, ἐνῷ αἱ περιστάσεις τὰς ὁποίας διανύομεν ἐπιβάλλουν ἀπόλυτον ὁμαλότητα ἐγεννήθη κίνδυνος νέων διχονοιῶν καὶ ἐμπαθειῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ἦτο καλύτερον νὰ ὁμιλήσωμεν αἰφνιδιαστικῶς περὶ ἐκλογῶν ἢ νὰ προείπωμεν περὶ αὐτῶν;

Α. Παπαναστασίου. Ἔπρεπε νὰ εἰπῆτε ὅτι δὲν ἦταν δηλώσεις σας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἄλλοτε θὰ σᾶς ἐρωτῶ πῶς πρέπει νὰ κάμω τὰς δηλώσεις μου.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶχά ποτε αὐτὴν τὴν ἀξίωσιν. Ἔχω ὅμως ἀξίωσιν σεβασμοῦ, ὅπως σᾶς σέβονται καὶ τὰ ἄλλα κόμματα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πότε ἐγὼ μετεχειρίσθην τὰς φράσεις ποὺ μετεχειρίσθητε σεῖς;

Α. Παπαναστασίου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ κατάστασις καὶ ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἐξαιρετικῶς κρίσιμος, καὶ πρέπει νὰ τὴν ἀντιμετωπίσωμεν μὲ ἐξαιρετικὰ μέτρα καὶ ὑπάρχει ἀνάγκη διασαφηνίσεως τῆς καταστάσεως, ἰδίως, ὡς πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὸν τρόπον τῶν ἐκλογῶν. Καὶ εἶναι περιττόν, ἐπιλέγει, νὰ δηλώσω ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα περὶ ὁμοιογενῶν Κυβερνήσεων δὲν ἔχουν καμμίαν θέσιν σήμερον.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Παρηκολούθησε, κύριοι Βουλευταί, καὶ ἡ Πολιτικὴ Προοδευτικὴ Ἕνωσις τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ μετὰ τῆς ἐπιβεβλημένης προσοχῆς καὶ ἑπομένως καὶ μετὰ τῆς ἐπιβεβλημένης προσοχῆς παρηκολούθησε καὶ τὸ τμῆμα τῶν δηλώσεων περὶ τῶν Ἑλληνοβουλγαρικῶν σχέσεων καὶ τῆς συσφίγξεως τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν σχέσεων. Ἐπὶ τούτου οὐδὲν ἔχει νὰ ἀντείπῃ ἢ νὰ προσθέσῃ τι ἡ Πολιτικὴ Προοδευτικὴ Ἕνωσις. Τὰ κόμματα ὅλα εἶναι σύμφωνα μὲ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἂν ἐξεδηλώθησαν ἀντιρρήσεις ἀφεώρων μόνον λεπτομερείας. Ἀλλ' ἐὰν ἡ προσοχὴ ἡμῶν ὑπῆρξεν ἡ ἐπιβεβλημένη ὡς πρὸς τὰ ἄλλα ζητήματα, ὑπῆρξεν ὅμως ἰδιάζουσα ὡς πρὸς τὸ μέρος τῶν δηλώσεων τὸ ἀφορῶν τὸν ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ Κυπριακὸν ζήτημα εἶναι ζήτημα ἐσωτερικὸν τῆς Κύπρου καὶ τῆς κυριάρχου δυνάμεως, ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο ἐν τῇ ἀληθείᾳ ἐὰν ἀπέκρυβέ τις ὅτι τοῦτο ἀπήχησε τοσούτῳ βαρέως ἐν Ἑλλάδι παρὰ τῷ λαῷ, ὅστις θεωρεῖ, καὶ εὐλόγως, τὰς προσπαθείας τὰς ἡρωϊκὰς τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὡς προσπαθείας ἰδικάς του. Ὁ τύπος ἐξωτερίκευσε καὶ διερμήνευσε τὴν βαθυτάτην συγκίνησιν τοῦ Κυπριακοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Βεβαίως ὅταν παρόμοιοι ἀγῶνες ἐγένοντο ἐν τῇ ἱστορίᾳ οἱ λαοὶ ὑπεβλήθησαν εἰς τὰς βαρυτέρας τῶν θυσιῶν, αἵτινες ὅμως δὲν ἀπηρτίζοντο ἀπὸ πλατωνικὰς εὐχὰς καὶ εἶναι βεβαιωμένον ὅτι ὅσον αἱ θυσίαι ἦσαν σοβαρώτεραι τόσον καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν ταχύτερα καὶ εὐχάριστα. Οὐδεὶς ἐξ ὅσων παρακολουθοῦμεν τὸ ζήτημα ἐφαντάσθη ὅτι ὁ Βρεττανικὸς κολοσσὸς ἤθελεν ὑποκύψει ἄκων καὶ διὰ τῆς βίας εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι τὰ ἐλατήρια τοῦ ἀγῶνος τούτου εἶναι τόσον ἠθικά, ὥστε νὰ μὴ ἐπηρεάσουν καὶ τὴν ἀγγλικὴν κοινὴν γνώμην καὶ τὴν ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν.

Ἡ ἰδιαιτέρα μου πατρὶς εὑρέθη ἄλλοτε ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας μὲ τὸν ἡρωϊκὸν Κυπριακὸν λαόν. Εἶχε νὰ πολεμήσῃ μὲ τὴν ἰδίαν μεγάλην δύναμιν, ἀλλ' ὁ πόθος τῆς ἐπικρατήσεως τῶν δικαίων του ἦτο τόσον ἐρριζωμένος, ὥστε οὐδεὶς Ἑπτανήσιος δὲν ἐφαντάζετο ἀποτυχίαν τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἡ πεποίθησίς του αὐτὴ ἦτο τόση, ὥστε ἐπέτυχεν ὅπως τὸν ἀγῶνά του αὐτὸν ἐνστερνισθῇ ὁλόκληρος ἡ κοινὴ γνώμη τῆς μεγάλης Αὐτοκρατορίας καὶ μετ' ὀλίγον ὁ ἀγὼν του ἐπεστέφθη μὲ τὴν ποθητὴν ἕνωσιν. Ὡραιότερον παράδειγμα διὰ τὴν Κύπρον δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπὸ τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον, τώρα μάλιστα ποὺ τὸ δόγμα τῆς αὐτοδιοικήσεως τῶν λαῶν ἐξασκεῖ τόσην μεγάλην ἐπιρροὴν ὅσην δὲν ἐξήσκει ἄλλοτε. Διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἀγωνιζόμενοι τὸν ὡραῖον αὐτὸν ἀγῶνα καὶ πάντες ἡμεῖς εἴμεθα βεβαιότατοι, ὅτι οἱ ἀγῶνες αὐτοὶ μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἀγγλικῆς κοινῆς γνώμης, μὲ τὴν διαφώτισιν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ κατισχύσουν καὶ θὰ εἰσέλθῃ τάχιστα ὁ εὐγενὴς Κυπριακὸς λαὸς εἰς τὴν μεγάλην Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου μέρους τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὑποχρεούμεθα νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινά. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἠθέλησε νὰ μάθῃ ἂν ὑπάρχῃ κόμμα δεχόμενον ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν χρυσῆν βάσιν. Εὐτυχῶς οὐδὲν πολιτικὸν κόμμα ὑπάρχει μὲ τὴν γνώμην αὐτήν, ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ ὅτι δὲν γνωρίζω οὐδὲ ἕν κἂν δημοσιογραφικὸν ὄργανον, ὅπερ νὰ ὑπεστήριξε τοιοῦτόν τι, ἐκτὸς τῆς πληροφορίας ποὺ ἀνέφερεν ὁ κ. Πρωθυπουργός. Ἡ σημασία τῆς χρυσῆς βάσεως, τῆς σωτηρίας τῆς δραχμῆς δὲν ἀφήκει εἰς ἕν κόμμα, δὲν εἶναι μονοπώλιον κανενὸς κόμματος, ἀνήκει εἰς ὅλα τὰ κόμματα, ἀνήκει εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας πολίτας. Ἀπὸ τὸ πνεῦμα αὐτὸ ἡ μικρὰ μερὶς, τῆς ὁποίας διευθύνω τὰς ἐργασίας, ὑπεστήριξε τὴν βάσιν ταύτην καὶ τὴν ὑποστηρίζει, διότι πιστεύει ὅτι ἡ χώρα ἔχει ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας δυνάμεις νὰ ἐπιβάλῃ τὴν στερέωσιν τῆς βάσεως αὐτῆς ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως μεταβολῆς τῶν δημοσιονομικῶν καὶ οἰκονομικῶν μεθόδων, αἵτινες ἂν παραταθοῦν δὲν θὰ ἀφίσουν τίποτε ὄρθιον εἰς τὸν τόπον αὐτόν. Δὲν θὰ ἀποτελέσῃ λοιπὸν ζήτημα ἐκλογικῆς πάλης ἡ σημαία τῆς δραχμῆς καὶ ἂν ζητήσῃ ἀκόμη ἡ Κυβέρνησις τὴν διάλυσιν, ἣν ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι, διότι πιστεύω ἀδιστάκτως ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν θὰ λήξῃ εἰς βάρος τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων.

Α. Παπαδάτος (Ὑφυπουργός). Τὸ ὁποῖον ζητεῖ τὴν διάλυσιν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐκ πλάνης, διότι τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι τὸ ἴδιον εἴτε ἡ ἀντιπολίτευσις παλαίτη ἡνωμένη, ὅπως εὐχόμεθα, εἴτε κεχωρισμένη. Πρὸ ἔτους ἄλλως τε ὑπεστήριξα ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπαυσε νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν πλειοψηφίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ κατὰ μείζονα λόγον πιστεύω τοῦτο τώρα, ἀφοῦ ἡ διαχείρισις τῶν δημοσιονομικῶν καὶ οἰκονομικῶν ζητημάτων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξε τοιαύτη ἀτυχής. Τὸ κατ' ἐμέ, συνεχίζει, φρίττω πρὸ ἑνὸς νέου κλονισμοῦ τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, διότι αἱ συνέπειαι θὰ ἦσαν βαρύταται. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ὁ ἀγών, ὃν κάμνει ἡ Κυβέρνησις μὲ τὴν συμμετοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν εἶναι ἀγὼν πρὸ πρὸς συγκράτησιν τοῦ 1)15 τῆς ἀξίας τῆς ἀρχικῆς τοῦ νομίσματός μας, ἀφοῦ τὰ 14)15 ἐξηντλήθησαν μὲ τὴν πρώτην σταθεροποίησιν. Φαντασθῆτε, ποῖος θὰ εἶναι ὁ ἀντίκτυπος, ἐὰν ὑπάρξῃ κίνδυνος καὶ τοῦ ὑπολοίπου τούτου, ἀλλὰ καὶ δι' ἕνα ἄλλον λόγον φρίττω, διὰ τὰς συνεπείας νέας πτώσεως, διότι αἱ μεγάλαι ἐπὶ ὀκταετίαν διακυμάνσεις τοῦ νομίσματος ἐγέννησαν μὲν ζημίας, ἀλλ' ὠφέλησαν καὶ τὴν τάξιν τῶν ὀφειλετῶν εἰς δραχμάς. Ἡ τάξις αὕτη τώρα εἶναι οὐσιωδῶς ἡλαττωμένη, διότι μετὰ τὴν σταθεροποίησιν ἐξηκολούθησαν ὅλοι νὰ δανείζωνται μὲ ξένα νομίσματα. Τοῦτο ἔπραξε καὶ τὸ Κράτος, τὸ ἐμιμήθησαν δὲ καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ αἱ Τράπεζαι καὶ οἱ ἰδιῶται καὶ δὲν κωθυστέρησεν οὐδ' αὐτὴ ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα, ἡ ὁποία συνῆψε συμβάσεις εἰς χρυσόν. Ἰδού, τονίζει, διατὶ φρίττω πρὸ τοῦ κινδύνου τοῦ κλονισμοῦ τοῦ νομίσματός μας. Κηρυσσόμενος ὑπὲρ τῆς χρυσῆς βάσεως κατ' ἀνάγκην κηρύσσομαι καὶ ὑπὲρ ὅλων τῶν ἐνισχυτικῶν αὐτῆς μέτρων καὶ φυσικὰ ὑπὲρ τῶν μέτρων, ἅτινα ἐλήφθησαν καὶ τὰ ὁποῖα θέλω ψηφίσει.

Ταῦτα ἐπιβάλλονται καὶ ἐπεβάλλοντο διὰ τὸν λόγον ἀποσοβήσεως μεγαλυτέρων κινδύνων, καίτοι τὰ μέτρα ταῦτα εἶναι ἀρκούντως θλιβερὰ καὶ δυσάρεστα, κατέστη δὲ ἀναγκαία ἡ ἐπιβολή των, διότι ἡ Κυβέρνησις, μὴ τηρήσασα ἐγκαίρως τὴν ἐνδεδειγμένην δημοσιονομικὴν πολιτικήν, κατέστησε ταῦτα ἀναπόφευκτα. Ἐγὼ ὁμιλῶν κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον ὑπεστήριξα ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ οἰκονομικὴ κρίσις, ἣν ἠμφισβήτει ἡ Κυβέρνησις, εἶναι ἀπότοκος τῆς ἐφαρμοσθείσης οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς. Τὸ αὐτὸ ὑπεστήριξε κατόπιν ἐν Μακεδονίᾳ ὁμιλῶν καὶ ὁ κ. Καφαντάρης. Τὴν αὐτὴν ἄποψιν θὰ ὑποστηρίξω καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νέου προϋπολογισμοῦ, ἂν προφθάσωμεν νὰ τὴν κάμωμεν ἡμεῖς. Ἀλλὰ δικαιοῦμεν μὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς ὅτι ἐγένετο μὲ τὴν νομισματικὴν πολιτικήν. Ἐκ τοῦ ὅτι ἐγένετο σταθεροποίησις δὲν ἔπεται ὅτι δὲν ἔπρεπε καὶ νὰ παρακολουθῆται ἐγρύπνως αὕτη. Πρὸ δύο περίπου ἐτῶν ὑπεστήριξα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐφαρμογῆς συγκεκριμένης νομισματικῆς πολιτικῆς τονίσας τοῦτο καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Καὶ ἐπιπροσθέτως τὸν παρελθόντα Μάρτιον ὑπεστήριξα τὴν ἀνάγκην

αὐτὴν ὅταν συνεζητεῖτο τὸ περίφημον ἄρθρον 15 τοῦ Νόμου «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν». Τότε ὑποστηρίζων τὰ μέτρα ποὺ ἐχρειάζοντο ἐτόνισα ὅτι διακρούσης τῆς κρίσεως ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν ὡρισμένα μέτρα δέκα τὸν ἀριθμὸν ἀπαραίτητα, κατὰ τὴν γνώμην μου, διὰ νὰ στηριχθῇ τὸ νόμισμα.— Ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ἐφρόντισε ἐκ τῶν μέτρων αὐτῶν καὶ τὸ μόνον μέτρον ποὺ ἔλαβε εἶναι τὸ ἄρθρον 15 τοῦ Νόμου περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, τὸ ἀτυχὲς αὐτὸ ἄρθρον, διὰ τοῦ ὁποίου ὑπεχρεώθησαν νὰ κρατοῦν ὅλαι αἱ Τράπεζαι μέρος τῶν καταθέσεών των. Τὸ ἀτυχὲς τοῦ μέτρου τὸ ἀνεγνώρισεν ἡ ἰδία Κυβέρνησις, διότι σᾶς δίδω τὴν πληροφορίαν, ὅτι οὐδέποτε ἐφρόντισε νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ. Ἡ Κυβέρνησις, συνεχίζει, δὲν ἔκαμε τίποτε πρὸς στήριξιν τοῦ νομίσματος, ἐσταύρωσε τὰς χεῖράς της, καὶ μόνον ὅταν ἐξεθηλώθη ἡ ὑποδόσκουσα κρίσις τότε ἔλαβε σπασμωδικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν πρὸ τῆς Ἀγγλικῆς κρίσεως καὶ ἀσχέτως αὐτῆς. Καὶ θὰ εἶχον ληφθῇ τὰ μέτρα ταῦτα, τὰ ὁποῖα εἶναι μὲν δυσάρεστα καὶ ὀδυνηρὰ.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διατὶ ἄνευ τῆς Ἀγγλικῆς κρίσεως νὰ λάβωμεν τὰ μέτρα αὐτά;

Κ. Ζαβιτζιάνος Διότι οἱ λόγοι οἱ ἐπιβάλλοντες τὴν λῆψιν των προϋπῆρχαν καὶ ἄνευ τῆς Ἀγγλικῆς κρίσεως, καὶ ἀπόδειξις ἦτο ἡ ἀνάγκη τῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης διὰ δανείου 5 000.000 δολλαρίων, ἥτις ἦτο ἄσχετος πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν κρίσιν. Ἡ Ἀγγλικὴ κρίσις δὲν ἐζημίωσε τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν. Εἶναι ὀκαζιὸν διὰ τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις προσπαθεῖ νὰ πείσῃ περὶ τοῦ ἀντιθέτου τοὺς ἀφελεῖς, ἐνῷ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐβδόκιμος χθὲς ὅτι μᾶς ὠφέλησε.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶπα ὅτι μᾶς ὠφέλησε 30.000.000 καὶ χάνεμεν ἀντιθέτως 60 ἑκατομ. τὸν μῆνα.

Π. Τσαλδάρης. Ἐδηλώσατε χθὲς ὅτι ἐκερδίσατε ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δανείων 28 ἑκατομ. λίρας.

Μ. Αἰλιανός. Ἐκ τῆς πτώσεως τῆς Ἀγγλικῆς λίρας ἠδύνασθε νὰ ὠφεληθῆτε ἐξοφλοῦντες τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δανείων εἰς χαρτίνας λίρας.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὁ Ἀρχηγὸς σας εἶπεν ὅτι ἦτο ὀκαζιόν, ἀλλὰ μὲ τὴν ὀκαζιὸν αὐτὴν ἐζημίωσεν, ἡ δημοσία καὶ ἰδιωτικὴ οἰκονομία 3 4 δισεκατομμύρια δραχμάς, καὶ μόνον ὁ προϋπολογισμὸς κερδίζει 25 ἑκατομμύρια. Τοιαύτην ὀκαζιὸν δὲν τὴν θέλομεν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐκάματε πληρωμὰς μὲ τὴν νέαν βάσιν;

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Σᾶς εἶπα ὅτι ἐκάμαμεν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ κρίσις ἀπετέλεσεν ὀκαζιὸν διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ εὐτύχημα διὰ τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Αὐτὸ εἶναι πρωτάκουστος θεωρία.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Καὶ ὁλοκληρώνων τὴν γνώμην μου σᾶς λέγω, ὅτι ἂν ἐρμηνεύουν ὀρθῶς αἱ δανειακαὶ συμβάσεις θὰ ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ ἡ ὑπηρεσία τοῦ δανείου ἢ εἰς Γαλλικὰ φράγκα ἢ εἰς δραχμὰς τῆς σταθεροποιήσεως ἐν Ἑλλάδι καὶ νομίζω ὅτι αὐτὴ εἶναι συνωμολογημένη ἑρμηνεία.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πῶς ἦτο συνωμολογημένον;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὁ Νόμος ἐγένετο ἔπειτα ἀπὸ τὰς συμβάσεις περὶ ὧν ὁμιλῶ. Ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὰ προηγούμενα ποὺ δὲν ὑπῆρχε σταθεροποιημένον νόμισμα καὶ ὁ Ἔλεγχος δὲν διεμαρτύρετο διὰ τὰς πληρωμάς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θέλετε νὰ διαμαρτυρηθοῦν οἱ δανεισταὶ δι' αὐτό;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὄχι οἱ δανεισταί, ἀλλὰ θέλω νὰ διαμαρτυρηθῇ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ οἱ ἰδιῶται, διότι ἡ Ἑλλὰς δίδει τὸ ἀκριβώτερον νόμισμα διὰ τὰ χρέη της καὶ ὑποστηρίζων αὐτὴν τὴν ἑρμηνείαν ἔχω μόνον ὑπ' ὄψιν μου τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ ὄχι τὰ συμφέροντα τῶν ἰδιωτῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐπειδὴ μᾶς κατακρίνετε διὰ τὴν κακὴν πληρωμὴν τόσων ἑκατομμυρίων νομίζω ὅτι ὑποχρεοῦσθε νὰ κάμετε μίαν ἐπερώτησιν, διὰ νὰ διευκρινισθῇ τὸ ζήτημα καὶ διαφωτισθῇ καὶ ὁ κόσμος.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Εὐχαρίστως. Καὶ δίδω ἀπὸ τώρα τὴν ὑπογραφήν μου διὰ νὰ ἐγγραφῇ ἐπερώτησις διὰ τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς τῆς ὑπηρεσίας τῶν δανείων. Ἐκ τῆς κρίσεως, συνεχίζει, τῆς Ἀγγλικῆς λίρας δὲν ἐζημιώθη ἡ ἰδιωτικὴ Οἰκονομία, διότι ὠφελήθησαν οἱ ὀφειλέται λιρῶν καὶ ἐζημιώθησαν μόνον οἱ πιστωταὶ λιρῶν, οἵτινες εἶναι ὀλιγώτεροι. Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς λίρας ὀφείλει ἡ κτηματικὴ πίστις, ἡ ναυτιλία καὶ αἱ Τράπεζαι καὶ ἂν ζημιώνουν οἱ πιστωταὶ εἶναι ὀλιγώτεροι καὶ οἱ ὀλιγώτερον ἄξιοι συμπαθείας, διότι ἐτοποθέτησαν τὰ κεφάλαιά των εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Μόνον τὸ δημόσιον ὀφείλει 900.000 λίρας εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ κερδίζει ἀπὸ αὐτὸ τὸ χρέος 70.000.000 δραχμῶν Δι' ὅλα ταῦτα ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ πτῶσις τῆς Ἀγγλικῆς λίρας ὑπῆρξεν εὐτύχημα, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἔνιψε καὶ ἀφορμὴ παλινοστήσεως κεφαλαίων. Ἔπεᾶε μὲ τὴν λίραν μία παράδοσις αἰώνων καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ ἐνισχυθῇ μία ἐντύπωσις παλινοστήσεως τοῦ κεφαλαίου, ἀρκεῖ νὰ μὴ ὑπάρχουν ὑπόνοιαι νέας διώξεως αὐτοῦ διὰ τῶν ἰδίων μέτρων διὰ τῶν ὁποίων ἐδιώχθη καὶ εἰς τὸ παρελθόν. Ἀλλ' ἡ ἐγκατάλειψις τῆς χρυσῆς βάσεως ἐν Ἀγγλίᾳ ἦτο διὰ τὴν Κυβέρνησιν τῶν Φιλελευθέρων ἀληθῶς ἀπροσδόκητος. Τόσῳ δὲ ἦτο ἡ ἔλλειψις τῆς ψυχραιμίας της, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ μεταδώσῃ τὸν πανικὸν εἰς τὸ κοινόν, ὅπερ ἀντιθέτως παρηκολούθησε μὲ ψυχραιμίαν τὴν κρίσιν. Ἡ Κυβέρνησις ἀπεδείκνυε τὴν ἀνωμαλίαν εἰς ἣν διετέλει διὰ τῶν διαφόρων ἀνακοινωθέντων της, διὰ τῶν ὁποίων παρεβίαζε καὶ ἡ ἰδία τὸν Νόμον περὶ Τύπου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πῶς;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἔχει ἀπαγορευθῇ νὰ γίνωνται συζητήσεις κλονίζουσαι τὸ νόμισμα καὶ ἐφόσον, ὅπως φρονοῦμεν ἡμεῖς, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ λόγος, ἐγεννήσατε συζητήσεις καὶ ἔτσι παραδιάζετε οἱ ἴδιοι τὸν νόμον. Αὐταὶ αἱ συζητήσεις δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα αὐθημερὸν καὶ τὰ ὁποῖα ἔλαβε μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε λόγος τί ἐχρειάζοντο τὰ μέτρα;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Διότι ὑπάρχουν παντοτοῦ οἱ ἐπιτήδειοι καὶ τοὺς ἐδώσατε τὰ μέσα νὰ πάρουν 3 1)2 ἑκατομ. δολλάρια, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα δὲν ἠγόραζεν ἡ Τράπεζα λίρας.

Μ. Αἰλιανός. Τὴν ἐκήρυξεν εἰς ἄγνοιαν τὴν λίραν. Δηλαδὴ τὴν ἔθεσεν ἐκτὸς ἀγορᾶς καὶ μετὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ἐλέγχου 10 ὅλας ἡμέρας δὲν ἠννόει νὰ τὴν τιμολογήσῃ καὶ ὅταν τὴν ἐτιμολόγησε τὸ ἔπραξε μὲ περιθώριον 30--40 δραχμῶν μεταξὺ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐρωτῆστε καὶ μάθετέ το. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ληφθέντα μέτρα ἦσαν δύο ἄτινα ὀρθῶς ἐλήφθησαν. Διὰ τὴν ὕψωσιν ἐξ ἄλλου τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου φωνάζομεν πρὸ πολλοῦ διὰ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις τῆς δραχμῆς. Τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου αὐτοῦ τὴν ἐτονίσαμεν πρὸ διετίας καὶ ἐκατηγορήθημεν ὅτι εἴμεθα ἡττοπαθεῖς καὶ ὅτι εἴμεθα καὶ ἀπαισιόδοξοι. Τότε ἂν ὑψώνετο ὁ τόκος θὰ εἶχεν ἀποτέλεσμα, τώρα ὅμως μὲ παράλληλον ἐφαρμογὴν ἐλέγχου τοῦ συναλλάγματος δὲν θὰ ἀποδῷῃ ἀποτελέσματα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι ἀντίθετον ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην νὰ ὑποστηρίζετε ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου θὰ ἐπέφερεν αὔξησιν τοῦ τιμαρίθμου.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν ὑπάρχει ἔλεγχος συναλλάγματος εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ ποὺ ὑποστηρίζετε εἶναι κάτι τι περισσότερον ἀπὸ οἰκονομικὴ αἵρεσις.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Μήπως δὲν ὑποστηρίζατε ὁ ἴδιος εἰς τὰ Ἐπιμελητήρια ὅτι ἐν ἀνάγκῃ θὰ ηὐξάνατε τὸν τόκον εἰς 50 ο)ο, διότι ἡ σταθεροποίησις δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο παρὰ μέσον ὁμαλότητος τοῦ τιμαρίθμου. Ἡ ὕψωσις τοῦ τόκου συνεχίζει ὁ κ. Κ. Ζαβιτζιάνος ἔπρεπε νὰ συνδυασθῇ μὲ τὴν ὕψωσιν τοῦ τόκου τῶν καταθέσεων. Τολμηρότερον ἀκόμη μέτρον ἀπὸ τὴν ὕψωσιν τοῦ τόκου ὑπῆρξεν ὁ ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος ἐπιβληθεὶς ἔλεγχος, ὅστις περιώρισε τὴν συναλλαγὴν ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος. Τὸ μέτρον ὡς ὑπεστήριζε καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μόνον ὡς προσωρινὸν δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν. Σκληρὰ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ φυγάδευσις τοῦ κεφαλαίου δὲν ἐξασφαλίζεται διὰ τοῦ μέτρου τούτου. Δι' αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ἀπὸ τοῦδε νὰ ἐξεύρῃ ἄλλα μέσα, διότι αὐτὸ ἔχουν πολλὰ τὰ δυσάρεστα πολλοὺς κινδύνους. Εἷς ἐκ τῶν κινδύνων εἶναι ἡ εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων ἐπὶ πιστώσει Δυστυχῶς δὲ ἡ κατάστασις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ τὰ προσφέρῃ τοῦτο ὑπὸ εὐνοϊκοὺς ὅρους καὶ συνεπῶς νὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος εἰς τὸ ἐμπόριον μας νὰ πέσῃ εἰς τὴν παγίδα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νὰ σᾶς καθησυχάσω. Αὐτὰ γίνονται μὲ πίστωσιν τριῶν, ἓξ, ἐννέα μηνῶν. Πῶς ὁ ἔμπορος θὰ ἀποφασίσῃ νὰ φέρῃ πρᾶγμα ἐφόσον δὲν θὰ ἔχῃ ἐξασφαλίσῃ συνάλλαγμα;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Μετὰ βαθυτάτης λύπης ἔμαθα ἐκ τῶν ἐφημερίδων ὅτι ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εἰσαγωγὴν σίτου ἐπὶ πιστώσει· τοῦτο θὰ εἶναι τὸ τελευταῖον κτύπημα κατὰ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.) Διατί;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Διὰ ὃν λόγον εἶναι ὀλέθριον τὸ πρᾶγμα καὶ ὅταν τὸ κάμουν οἱ ἔμποροι. Εἶναι δυστυχῶς ἀληθὲς, λέγει κατόπιν, ὅτι ἡ κοινωνία καὶ τὸ δημόσιον ταμεῖον διέρχονται δεινὰς περιστάσεις ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Τὰς περιστάσεις δὲ ταύτας ἀπεφάσισε νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου καὶ διὰ μέτρων τὰ ὁποῖα ἀνεκοινώθησαν ὁμοιομόρφως εἰς τὸν τύπον τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν μέτρων, δηλαδὴ ἐκ τῆς ἀποφάσεως περὶ οἰκονομιῶν, φαίνεται καθαρὰ ἡ πεποίθησις τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι προσωρινὴ καὶ ὅλα θὰ πᾶνε ῥόδινα. Δι' αὐτὸ λέγει ὅτι ἄλλαι οἰκονομίαι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν· τὴν πεποίθησιν δὲ ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι προσωρινὴ τὴν ἐνισχύει φαίνεται τὸ γεγονὸς τῆς καλύψεως τῶν τακτικῶν δαπανῶν δι' ἐκτάκτων φόρων. Ἀλλὰ τὰ μέτρα ταῦτα ἀναστέλουν ἁπλῶς τὰς καταστροφάς, διὰ νὰ ἔλθουν αὗται ταχύτερα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἴσως ἄλλης Κυβερνήσεως, ἀλλὰ δὲν θεραπεύουν τὴν κατάστασιν. Δὲν θὰ εὑρισκόμην ἐν ἀκριβείᾳ ἐὰν ἔλεγον ὅτι δὲν ἐγένοντο μερικαὶ οἰκονομίαι, ἀλλ' εἶναι ἀσήμαντοι αὗται καὶ ἔγιναν μόνον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ τις ὅτι ἐνῷ ἀπὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως παρετηρήθη αὔξησις δαπανῶν ἡ ὁποία ἔφερε εἰς τὴν σημερινὴν οἰκτρὰν κατάστασιν, ἐπεδιώχθησαν οἰκονομίαι μόνον εἰς βάρος τῶν δύο Στρατιωτικῶν Ὑπουργείων ἀνησυχήσασαι τοὺς στρατιωτικοὺς κύκλους τόσον. ὥστε ὁ πρώην ἐπιτελάρχης, στρατιωτικὸς τοῦ κύρους τῆς ἀξίας καὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαζαράκη, νὰ βεβαιώσῃ δι' ἐνυπογράφου ἄρθρου ὅτι αἱ ἀποθῆκαι τοῦ στρατοῦ εἶναι κεναί. Ἔτσι τε οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη διὰ νὰ γεμίσουν αἱ ἀποθῆκαι, τοὐναντίον δὲ νέαι οἰκονομίαι ἐγένοντο εἰς βάρος τοῦ στρατοῦ. Ἴσως ἡ Κυβέρνησις ἐν τῷ φιλειρηνικῷ πνεύματι αὐτῆς νὰ δίδῃ πρώτη τὸ παράδειγμα τοῦ ἀφοπλισμοῦ, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ δηλώσῃ καθαρά. Ἐὰν δὲ νομίζει ὅτι ὁ στρατὸς εἶναι ἄχρηστος νὰ τὸν διαλύσῃ. Διὰ τὰ ἄλλα Ὑπουργεῖα βλέπομεν μόνον εὐχάς. Λέγουν ὅτι δὲν θὰ γίνουν νέοι διορισμοὶ πλὴν τῶν ἀπολύτου ἀνάγκης, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι θὰ γίνουν, ὅτι αἱ ἀποφασισθεῖσαι προμήθειαι δὲν θὰ ἐκτελεσθοῦν πλὴν ἀναποφεύκτων, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι θὰ γίνουν, ὅτι θὰ περιορισθοῦν αἱ μεταθέσεις πλὴν ἀναποφεύκτου ἀνάγκης. Ὅτι δὲν θὰ γίνουν ἀποστολαὶ ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι δὲν θὰ καταργηθοῦν. Ἔχομεν καὶ τὸ μέτρον τῆς καταργήσεως γυμνασίων, ἀλλὰ δὲν μᾶς λέγουν πόσα θὰ καταργηθοῦν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἔπρεπε νὰ γίνῃ τοῦτο πρὶν ἀρχίσει τὸ σχολικὸν ἔτος. Ἐφόσον ὑπάρχουν κεναὶ θέσεις εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ πληρωθοῦν, διὰ νὰ καρποφορήσῃ δὲ τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον ἐξήγγειλεν ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ προηγηθῇ κατάργησις τῶν θέσεων. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ μέτρον τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἐπείσθη ἡ Κυγέρνησις ὅτι ὑπάρχουν καὶ περιττα θέσεις. Ὅλα τὰ Κράτη, λέγει κατόπιν, ὑπεβλήθησαν εἰς τὰς δυνατὰς οἰκονομίας καὶ τὰ γειτονικὰ ἀκόμη, ἡ Βουλγαρία, ἡ Γιουκοσλαυία, εἰδικώτερον δὲ ἡ Ρουμανία ἡ ὁποία πρὸ ἡμερῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ της ἠλάττωσεν τὰς δαπάνας ἀπὸ 38 δισεκατομμύρια λέϊ εἰς 25.

Ε. Βενιζέλος. Περιέκοψε τοὺς μισθοὺς κατὰ 4ῆ ο)ο καὶ ἀπέλυσε 10 χιλιάδας δημοδιδασκάλους.

Κ. Ζαβιτζιάνος Ὅλα πρέπει νὰ τὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς.

Ε. Βενιζέλος. Ὅταν εἶναι ἀνάγκη βεβαίως. Τί θέλετε νὰ κάμωμεν τοὺς μισθοὺς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων μέχρι 45 ο)ο ; Δὲν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ φθάσωμεν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἡ Ἑλλὰς πληρώνει τὴν βαρυτέραν φορολογίαν ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον.

Γ. Μαρῆς. Ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ δημοδιδασκάλους.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐξαντλοῦμεν τὰς πηγὰς τῆς παραγωγῆς αἱ ὁποῖαι θὰ στειρεύσουν καὶ μοιραίως θὰ γίνῃ εἰς μεγαλυτέραν κλίμακα αὐτὸ ποῦ ἔπρεπε νὰ γίνῃ τώρα. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἀντὶ τῶν οἰκονομιῶν τὰς ὁποίας ὑπεσχέθη ἡ ἡ Κυβέρνησις ἠκολούθησε πολιτικὴν σπατάλης.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Πέστε μας ποῦ εὑρίσκετε τὴν σπατάλην.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Εἷς τὸν διορισμὸν 2 1)2 χιλ. ὑπαλλήλων

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐβρούνθην νὰ σᾶς ἀκούω διαψευδόμενον Τὸ ἴδιον τροπάρι πάντοτε.

Κ Ζαβιτζιάνος. Ἡ Κυβέρνησις πιστεύει ὅτι ἡ κρίσις εἶναι βραχεῖα, ὅτι ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου αἱ εἰσπράξεις θὰ αὐξηθοῦν, ἀλλὰ πιστεύει εἰς ἕνα θαῦμα καὶ ἐδῶ ἔγκειται ἡ διαφωνία μας. Ἡ κρίσις εἶναι βαρεῖα καὶ μεγάλης διαρκείας ἐφ' ὅσον καὶ ἡ φορολογία θὰ εἶναι δυσβάστακτος. Εἶπα πολλά, ἀλλὰ δικαιολογοῦνται ἐκ τῆς σοβαρότητος τοῦ ζητήματος, διότι οὐδέποτε ἡ χώρα ἄλλοτε εὑρέθη εἰς τοιαύτην ἀπόγνωσιν. Ὅλοι βλέπομεν τὰς προσόδους μειουμένας, τὰς πηγὰς τῆς παραγωγῆς ἐξαντλουμένας καὶ τὴν ἐργασίαν ἀθρώως ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος προσφερομένην. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπὸ 10ετίας δὲν ἐξητάσθη σοβαρῶς τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς τῆς χώρας, ἐπίστευσαν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀντοχὴ τοῦ λαοῦ δὲν ἔχει ὅρια καὶ ἐντεῦθεν πᾶσα εἴτε ἀπὸ ἄτομα εἴτε ἀπὸ ὁμάδας ἐπιδρομὴ κατὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου. Τὴν τραγικὴν κατάστασιν εἰς ἣν περιήλθομεν ἠθέλησε νὰ σταματήσῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διὰ τῆς ψήφου του, ἀλλὰ ἐπλανήθη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἤλθα διὰ νὰ ἐλαττώσω τὰ φορολογικὰ βάρη Τὸ ἐκάμαμεν μαζὺ τὸ πρόγραμμα.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἡ Κυβέρνησις ἀντὶ οἰκονομιῶν ἐπεδόθη εἰς σειρὰς σπαταλῶν, τὰς ὁποίας δὲν διενοήθη οὐδεμία Κυβέρνησις οὔτε ὁμαλὴ οὔτε ἀνώμαλος, τὸ πνεῦμα δὲ τοῦτο τῆς σπατάλης ἐξακολουθεῖ. Ἀλλ' ἤδη ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ συνομολογήσῃ τὴν οἰκτρὰν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμεθα, διότι μόνον αὐτὴ μεταξὺ ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἐπιμένει νὰ αἰσιοδοξῇ καὶ καταλήγει τονίζων ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἀνέλαβε καὶ οὐδέποτε διεβουκολήθη οἰκτρότερον ὁ λαός.

Ὁ κ. **Γ. Κονδύλης** λέγει ὅτι μετ' εὐχαριστήσεως ἤκουσε

τὴν ἐπελθοῦσαν συμφωνίαν μετὰ τῆς Βουλγαρίας καὶ ἐλπίζει ὅτι ἡ διαρρύθμισις καὶ τῶν λοιπῶν διαφορῶν μετὰ τῆς γείτονος χώρας θὰ ὁδηγήσῃ εἰς σύμφωνον φιλίας. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἔχει ἀκεραίαν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ πιστεύει ὅτι αὕτη θὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ μέτρα ὑπὲρ τῆς σταθεροποιήσεως εἶναι ἀπολύτως σύμφωνος, ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον συνιστᾷ εἶναι ὅπως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν μέτρων δοθῇ προσοχὴ νὰ μὴ δυσχερίνεται ὁ βίος τῶν σπουδαζόντων εἰς τὴν ξένην ἰδίαις δαπάναις, οἱ ὁποῖοι ἐπείνασαν κατόπιν τῆς λήψεως τῶν μέτρων.

Ἐπίσης νὰ ληφθῇ πρόνοια ὅπως προστατευθῇ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ περὶ διαλύσεως τῆς Βουλῆς δὲν θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸ ὑποστηριχθὲν ὅτι πρόκειται περὶ ἀπειλῆς, διότι φρονεῖ ὅτι εἶνε ζήτημα τὸ ὁποῖον δὲν τὸν ἐνδιαφέρει, θὰ τὸ ἐξετάσῃ δὲ μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως, ἐὰν ἡ διάλυσις καὶ ἡ ἐνέργεια ἐκλογῶν τὴν στιγμὴν τῆς μάχης διὰ τὴν δραχμὴν εἶναι ἐπιτετραμμένη, διότι φοβεῖται ὅτι ἡ ἐκλογικὴ μάχη θὰ φονεύσῃ τὴν δραχμήν. Ἡ Κυβέρνησις ἄλλως τε ἔχει μεγάλην πλειοψηφίαν καὶ δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πολιτικῆς της ἀμέσως, ἀφοῦ μάλιστα ἡ ἀντιπολίτευσις ἤσκησε μέχρι τοῦδε τὸν ἔλεγχον μετὰ μετριοπαθείας. Ἡ προκήρυξις ἐκλογῶν θὰ φέρῃ εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν διὰ τὴν αὔριον, καὶ οἱ ἀγῶνες οἱ ὁποῖοι θὰ διεξήγοντο δὲν θὰ ἦτο ἐξυπηρετικοὶ τῆς σταθερότητος τῆς δραχμῆς. Οὔτε δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔφερε μεγαλυτέραν πλειοψηφίαν ἐκείνης ποῦ τῆς ἔδωσεν ὁ ἑλλην. λαὸς κατὰ τὰς παρελθούσας ἐκλογάς. Ἐκ τῆς συζητήσεως περὶ τῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως προεκλήθη ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ὅλου οἰκονομικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως. Νομίζει ὅμως ὅτι δὲν ὑπάρχουν ὅλα τὰ στοιχεῖα πρὸς τοιαύτην συζήτησιν. Φρονεῖ ὅτι ἐπιβάλλονται ριζικὰ μέτρα διὰ τὴν συγκράτησιν Κράτους δυναμένου νὰ συντηρηθῇ οἰκονομικώτερα, ἐξ ἄλλου δὲ ἐνίσχυσις τῆς παραγωγῆς, τὸ δὲ Κράτος νὰ γίνῃ ὀλίγον ἐμπορικώτερον, ἀλλ' ὅλα αὐτὰ εἶναι ζητήματα κυβερνητικοῦ προγράμματος τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ συζητηθοῦν τώρα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Κυπριακὸν ζήτημα ὀφείλει νὰ δηλώσῃ ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξε πολιτικὴ ὑπευθύνου Κυβερνήσεως ἀπέναντι μεγάλης Δυνάμεως, μὲ τὴν ὁποίαν εὑρισκόμεθα εἰς στενὰς σχέσεις καὶ πρὸς ἣν ὀφείλομεν εὐγνωμοσύνην, ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχομεν κυβερνητικὰς εὐθύνας ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὴν Ἀγγλίαν τὴν μεγάλην Δύναμιν πρὸς ἣν μαζὶ μὲ τὴν Γαλλίαν ὀφείλεται ἡ ἐπικράτησις τῆς ἀρχῆς τῶν ἐθνικοτήτων καὶ πρὸς ἣν αἰσθανόμεθα εὐγνωμοσύνην, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἐνδιαφερομένην διὰ τὰ Δωδεκάνησα μεγάλην Δύναμιν αἰσθανόμεθα καθῆκον, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται ἐκ τῶν σχέσεων εἰς τὰς ὁποίας εὑρισκόμεθα μὲ αὐτήν, ὀφείλομεν νὰ διακηρύξωμεν ὅτι οὐδέποτε ὁ ἑλληνικὸς πατριωτισμός, οὐδέποτε ἐδοκιμάσθη ὅσον εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ συστήσωμεν εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς Κύπρου νὰ ὑπομείνουν τὴν τύχην τοῦ δούλου ἢ τοῦ ὑπηκόου ξένου, καθ' ἣν ἐποχὴν λαοὶ ἀπολίτιστοι ἀγωνίζονται ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας των. Εὐχόμεθα ὅπως ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς τοῦ ὁποίου πιστεύομεν ἐπιβάλῃ λύσιν ἀνταξίαν αὐτοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ἤθελα κ. Βουλευταί, λαμβάνων τὸν λόγον διὰ νὰ κλείσω, ὑποθέτω, τὴν συζήτησιν νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ τῆς ἀπειληθείσης διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Ὡμίλων μὲ φίλους μου, ὅπως εἶπα, τοὺς ἔλεγα ὅτι ἐὰν τὰ γραφόμενα κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας εἰς τὰς ἐφημερίδας μπορεῖ νὰ ὑποτεθῇ ὅτι διεγκηνεύουν τὰς γνώμας ἑνὸς μεγάλου πολιτικοῦ κόμματος ἐὰν δηλαδὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς διατηρήσεως τῆς ἀκεραιότητος τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος ὑπῆρχε διαφωνία καὶ ἐὰν ἠμποροῦσαν νὰ ὑποστηριχθοῦν ἀντίθετοι γνῶμαι, ἐγὼ νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν εἰς τοιαύτας περιστάσεις νὰ καταφύγωμεν εἰς ἐκλογάς. Αἱ σκέψεις ἐκεῖναι ἦσαν ἐντελῶς δεδικαιολογημέναι, διότι ἐὰν πραγματικῶς ἕνα μεγάλο κόμμα εἶχεν ἀντίθετον γνώμην, τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἐχαρακτήριζα ἐγὼ διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὡς ἀξίαν στιγματισμοῦ, ἀλλὰ ἐὰν εἶχεν ἀντίθετον γνώμην καὶ θὰ εἴχομεν μίαν σπουδαίαν μερίδα τοῦ τύπου νὰ πολεμᾷ τὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως, τότε θὰ ἦτο δύσκολον νὰ κατορθώσωμεν νὰ διατηρήσωμεν τὴν σταθερότητα τοῦ νομίσματος, ὅταν μάλιστα ἔχετε ὑπ' ὄψει σας ὅτι πρόκειται περὶ πιστωτικοῦ νομίσματος τοῦ ὁποίου ἡ κυριωτέρα βάσις εἶναι ἡ πίστις καὶ ὄχι τὸ χρυσοῦν κάλυμμα. Αἱ ὁμιλίαι μου ἐκεῖναι, ὡς συνήθως συμβαίνει, ἀνεκοινώθησαν δημοσίᾳ καὶ ἔρθασαν εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ ἐθεώρησαν ἀναγκαῖον δύο τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων νὰ κάμουν δηλώσεις, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ εἶνε, ὅτι μὲ ἔθιξαν προσωπικῶς. Ἠναγκάσθην τότε νὰ εἴπω τὸ τί εἶπα εἰς τοὺς φίλους μου. Δὲν εἶχον καμμίαν σκέψιν νὰ ἀπειλήσω τινά, οὔτε ἐφαντάζόμην ποτὲ ὅτι ἠμποροῦσαν νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀπειλητικαὶ αἱ τοιαῦται δηλώσεις μου ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἡ ὁποία συνήθως σπεύδει μᾶλλον πρὸς ταχυτέρας ἐκλογάς. Εἶμαι πολὺ εὐτυχής, διότι ἐκ τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως διεπιστώθη ὅτι ὄχι μόνον τὰ δύο μεγάλα κόμματα, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἐν τῇ Βουλῇ, εἶναι σύμφωνα καὶ ὅτι ἔχομεν καθῆκον νὰ καταβάλωμεν ὅλας τὰς δυνάμεις, νὰ περιφρουρήσωμεν τὴν ἀκεραιότητα τῆς δραχμῆς, διότι πράγματι ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς χρυσῆς βάσεως, ἡ μετάπτωσις δηλαδὴ τοῦ νομίσματός μας θὰ ἐπέφερεν εἰς τὴν χώραν συμφορὰς τὰς ὁποίας θεωρῶ σοβαρωτέρας ἀπὸ τὰς ἄλλας τὰς ὁποίας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτέρῃ εἰς τὴν χώραν εἰς ἀτυχὴς πόλεμος. Τώρα λαμβάνω τὸν λόγον διὰ νὰ κλείσω τὴν συζήτησιν θὰ ἀπαντήσω δι' ὀλίγων εἰς τὰ λεχθέντα πρὸ τῶν ἀξιοτίμων ἀρχηγῶν τῶν Κομμάτων.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ χθὲς καὶ σήμερον ἠθέλησε περίπου νὰ προκαλέσῃ δήλωσιν, ἐὰν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν εἶναι προσωρινὰ καὶ ἐὰν μπορῶ νὰ δηλώσω πόσον θὰ διατηρηθοῦν. Ἀδυνατῶ νὰ δηλώσω ὅσον αἱ περιστάσεις ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι αἱ αὐταί.

Π. Τσαλδάρης. Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ εἴπω ὅτι ἐζήτησα τοῦτο: ἐὰν αὐτὰ τὰ θεωρεῖτε ἁπλῶς μέτρα προσωρινὰ διὰ τὸν ψυχολογικὸν κίνδυνον, ἵνα μὴ σπεύσῃ ὁ κόσμος καὶ ἁρπάξῃ ὅλον τὸ χρῆμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἢ ἐὰν τὰ θεωρεῖτε καὶ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἑτέρου ὅρου ὅσον ἀφορᾷ τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα, τὸ ἰσοζύγιον. Τοῦτο δὲ τὸ τελευταῖον ἐζήτησα ἐντονώτερον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θέλων λοιπὸν νὰ ἀπαντήσω προσπαθῶ νὰ ἱκανοποιήσω τὸ ἐρώτημα τοῦτο. Τὰ μέτρα βεβαίως προεκλήθησαν ἐκ ψυχολογικῶν λόγων, ὅπως εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ἀλλ' ἡ κατάστασις, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς πτώσεως τῆς ἀγγλικῆς λίρας, μᾶς ἀναγκάζει νὰ μεταχειρισθῶμεν τὰ μέτρα αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπόν.

Πόσον καιρὸν θὰ τὰ χρησιμοποιήσωμεν καὶ διὰ ποῖον σκοπὸν δὲν γνωρίζω. Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς εἰπῶ τὸν σκοπὸν αὐτόν, τὸν ὁποῖον πρόκειται νὰ ὑπηρετήσουν αὐτὰ τὰ μέτρα. Δὲν γνωρίζω μετὰ τὴν κρίσιν τὴν Ἀγγλικήν, τὴν γενικωτέραν κρίσιν, τὴν παγκόσμιον, τῆς ὁποίας ἀκριβῶς τὸ βάρος ὅλοι συνησθάνθημεν, μετὰ τὴν κρίσιν τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὴν πτῶσιν τῆς Ἀγγλικῆς λίρας, δὲν γνωρίζομεν, λέγω, πότε θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ συνάψωμεν ἐξωτερικὸν δάνειον πρὸς συμπλήρωσιν τῶν παραγωγικῶν ἔργων. Ἡ Κυβέρνησις εἶνε βεβαία ὅτι καὶ ἄνευ συνάψεως ἐξωτερικοῦ δανείου θὰ κατορθώσῃ νὰ συνεχίσῃ τὰ παραγωγικὰ ἔργα. Μπορεῖ ὁ ρυθμὸς νὰ εἶνε ὀλίγον βραδύτερος, ἀλλὰ ὄχι παρὰ πολύ. Ἀλλ' ἐὰν μετὰ τὴν δυσχέρειαν ἡ ὁποία σήμερον παρουσιάζεται τῆς συνομολογήσεως ἐξωτερικοῦ δανείου, ἐσυνεχίζετο ἡ μεγάλη εἰσαγωγὴ ἐμπορευμάτων εἰς τρόπον ὥστε τὸ κάλυμμα τοῦ χρυσοῦ συναλλάγματος ποῦ διαθέτει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ ἐλαττωθῇ οὐσιωδῶς, ὅλοι θὰ ἀναγνωρίσητε ὅτι θὰ ἐδημιούργει αὐτὸ ἕνα πρόσθετον ψυχολογικὸν παράγοντα, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπεδείνωνεν τὴν κατάστασιν. Τὸ

ἐπ' ἐμοὶ θεωρῶ, ὅτι τὸ κάλυμμα παίζει μικρότατον ρόλον εἰς τὴν διατήρησιν τῆς σταθεροποιήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Αὐξάνει τὸν ψυχολογικὸν κίνδυνον ὅμως μειούμενον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἰμεθα σύμφωνοι. Ἐγὼ λέγω ὅτι οὐσιαστικῶς παίζει μικρότατον ρόλον ἀφοῦ ὅπως χθὲς παρετήρησα δὲν ἀνέρχεται πέραν τοῦ 1)5 τῆς ἐτησίας εἰσαγωγῆς. Ἀλλ' ἡ μείωσίς του ἐπιτείνει τὴν ψυχολογικὴν ἀνησυχίαν. Δι' αὐτὸν λοιπὸν νομίζω ὅτι καθῆκόν μας εἶνε νὰ λάβωμεν ὅλα τὰ λογικὰ μέτρα, ὥστε νὰ φέρωμεν τὸν περιορισμὸν τῆς εἰσαγωγῆς ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἠμποροῦμεν νὰ ἐπιτύχωμεν, διὰ τῆς ρυθμίσεως τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ συναλλάγματος.

Ἀλλ' ἐὰν δὲν δύναμαι νὰ ὁρίσω πότε τὰ μέτρα αὐτὰ θὰ ἠμπορέσουν ν' ἀρθοῦν ἠμπορῶ νὰ εἴπω ὅτι ἓν ἐκ τῶν μέτρων, ἡ αὔξησις τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου, δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ εἶνε μακρᾶς διαρκείας, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τοῦτο δὲν δύναμαι ν' ἀναλάβω ρητὴν ὑποχρέωσιν εἰς καθωρισμένον χρόνον περαιτέρω ἐλαττώσεως. Πιστεύω ὅμως ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀνάγκη νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ πολύ. Δὲν συμφωνῶ μὲ τὰς ἐκτεθείσας ἐδῶ ἀπόψεις, ὅτι ἐπειδὴ ἐθέσαμεν τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος ἡ αὔξησις τοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως δὲν χρησιμεύει εἰς τίποτε πλέον. Βέβαιον εἶνε ὅτι ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος καθιστᾷ τὴν αὔξησιν τοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως πολὺ ὀλιγώτερον ἀναγκαίαν, ἀλλ' ἐξυπηρετεῖ καθ' ἑκάστην ἕνα ἄλλον σκοπὸν νὰ ἠμποροῦμεν διὰ τοῦ ἐλέγχου τοῦ συναλλάγματος νὰ κανονίσωμεν ἐν μεγάλῳ μέτρῳ τὴν ἐξαγωγήν μας. Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ περιορίσωμεν ἐσωτερικῶς τὴν κατανάλωσιν ἄνευ τοῦ περιορισμοῦ τῆς κυκλοφορίας. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι ἐξυπηρετεῖ ἡ αὔξησις τοῦ τόκου τοῦ προεξοφλητικοῦ ἕνα ἄλλον σκοπόν. Βέβαια ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ εὐεργετήματος, ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει δημιουργοῦνται δυσχέρειαι, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὰς θὰ δεχθῆτε ὅτι, θὰ ἐπιφυλαχθῶμεν ὅλοι, πρῶτον ἡ Κυβέρνησις καὶ ἔπειτα ἡ Βουλή, ἐὰν ἴδῃ διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπιμένει εἰς τὴν χρῆσιν τῶν μέτρων αὐτῶν, θὰ ἐπιφυλαχθῶμεν νὰ κρίνωμεν πότε πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἄρσις αὐτή. Τώρα ἐρχόμεθα εἰς χειρισμὸν τὸν ὁποῖον διετύπωσεν εἰς ὅλην του τὴν ἀκρότητα ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Κερκύρας, ἀλλὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἀπέφυγε νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐγκατάλειψις ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας τῆς χρυσῆς βάσεως τοῦ νομίσματος δὲν ἐπροκάλεσεν ἕνα ἀντίκτυπον εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὁ δὲ ἀξιότιμος βουλευτὴς ἐκ Κερκύρας ἐπροχώρησε πολὺ περισσότερον, ἀνῆλθεν εἰς ὕψη δυσθεώρητα ὑποστηρίξας ὅτι ὑπῆρξεν αὐτὸ καὶ μία ὀκαζιὸν μεγάλη διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, διότι ἡ μὲν οἰκονομία τοῦ προϋπολογισμοῦ τὴν ὁποίαν μᾶς δίδει ἡ ἐκπτωσις τῆς ἀγγλικῆς λίρας, οἰκονομία ἡ ὁποία εἶναι μεγαλυτέρα παρ' ὅτι ἐλέχθη διὰ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρόνου μόνον ὅτι συνέπιπτε, ἀλλ' ἡ ὁποία δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος νομίζω ὅτι θὰ εἶναι περὶ τὰ 100 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. 140 000.000.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς πτώσεως τῆς λίρας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ ἐγκατάλειψις ὅμως τῆς χρυσῆς βάσεως ὑπῆρξε καταστρεπτικὴ διὰ τὴν ἐθνικήν μας οἰκονομίαν διότι ἐπὶ μόνου τοῦ δημ. χρέους μας τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται εἰς 40.000.000.000 δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς χεῖρας ἑλληνικὰς εἶναι βεβαίως περισσότερα ἀπὸ τὰ 30 διότι θὰ βάλετε τὸ ἐσωτερικὸν χρέος τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν περισσότερον ἀπὸ τὸ ἥμισυ, ἴσως 30 - 33 δισεκατομμύρια, πρέπει νὰ ὑπολογίσωμεν ὅτι εἶναι εἰς χεῖρας μας ὅλον σχεδὸν Ἐπῆλθεν ἐκ τῆς πτώσεως τῆς ἀγγλικῆς λίρας μία ὑποτίμησις ἡ ὁποία ἀνέρχεται εἰς 25 ο)ο περίπου εἴτε 20 ο)ο. Ὅταν ὑπολογίσετε τὴν ζημίαν αὐτὴν θὰ ἴδητε ὅτι πέραν τῶν 6 χιλ ἑκατομμυρίων εἶναι μόνον ἡ ζημία ἐκ τῆς ἐκπτώσεως τῶν ἐθνικῶν μας δανείων. Ἀπὸ τὴν ὀκαζιὸν αὐτὴν ἐζημιώθη ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία μας 6 χιλ. ἑκατομμύρια. Δὲν ἀναφέρω τὴν ἄλλην ζημίαν τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν πολῖται Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἔχουν κεφάλαια διατεθειμένα καὶ εἰς ξένα δάνεια καὶ εἰδικώτερον εἰς τὰ ἀγγλικά, διότι δι' αὐτοὺς ἴσως νὰ μὴ ἐνδιαφέρεται ὁ κ. πολιτευτὴς ἐκ Κερκύρας.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ ὁποία εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλυτέρα ἀπὸ τὸ κέρδος ποῦ ἔχουν οἱ Ἕλληνες ὀφειλέται ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς λίρας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀναμφισβητήτως. Ἠξεύρω ὅτι ἡ ζημία αὐτὴ δὲν συγκινεῖ πολλούς, διότι θεωρεῖται ἔγκλημα νὰ ὑπάρχουν Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἔχουν εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν των καὶ ἀγγλικὰ δάνεια. Αὐτὸ θεωρεῖται σχεδὸν ἔγκλημα, ἀλλὰ ἀφῆστε τους, καλὰ ἔπαθαν ἀφοῦ πῆραν ξένον συνάλλαγμα. Ἀλλὰ διὰ τὰ ἐθνικά μας δάνεια ἡ ζημία εἶναι 6 χιλιάδες ἑκατομμύρια.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὰ ἰδικά μας δάνεια;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι τὰ 52 ἑκατομμύρια τὰ εἰς χεῖρας μας, τὰ ἀνταλλάξιμα, τῆς Βουλγαρικῆς μεταναστεύσεως, ὅλα αὐτά.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὰ ἀνταλλάξιμα τί σχέσιν ἔχουν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὅλαι αἱ ἀξίαι μας ἔπεσαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Βεβαίως ἔπεσαν. Ὅποιος ἔχει σήμερον ἀνταλλάξιμα, τὰ ὁποῖα πρὸ δύο μηνῶν εἶχον χιλίας δραχμάς, σήμερον κάμνουν ὀκτακοσίας καὶ ὀλιγώτερον.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς πόθεν τοὺς ἔχετε;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὰ μὲν ἐσωτερικὰ δάνεια εἶναι σχεδὸν ὁλόκληρα, πλέον ἴσως τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν ἀνταλλαξίμων τοῦ 80)ο ποὺ ὑποτίθεται ὅτι εἶναι εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Α. Παπαναστασίου. Λέγετε δηλαδὴ ὅτι ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῆς χρυσῆς βάσεως εἶχεν ἀποτέλεσμα τὴν ἔκπτωσιν τῶν ἰδικῶν μας εἰς δραχμὰς χρεωγράφων;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὄχι εἰς ὅλα ἐν γένει.

Α. Παπαναστασίου. Περὶ αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει ἀπόδειξις, ὅτι ἡ πτῶσις τῆς Ἀγγλικῆς λίρας εἶναι καὶ αἰτία τῆς πτώσεως τῶν ἰδικῶν μας χρεωγράφων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ πτῶσις τῆς Ἀγγλικῆς λίρας ἔφερεν αὐτόματον πτῶσιν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀγοράν τῶν χρεωγράφων μας κατὰ 30ο)ο. Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ὀκαζιὸν διὰ τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν. Ἡ ἄλλη διὰ τὴν δημοσίαν οἰκονομίαν εἶναι ὅτι ἐνῷ εἰς τὸν ἐφετεινὸν προϋπολογισμὸν θὰ ὠφεληθῶμεν περὶ τὰ 30 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἔχομεν νὰ ὑποστῶμεν ζημίαν 500 ἑκατομμυρίων, ἴσως καὶ περισσότερον, διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν ὅτι ἔλαβα τὰ μέτρα μου, ὥστε καὶ 110 ἑκατομμύρια ἐὰν πέσωμεν νὰ τὰ βάλωμεν πέρα. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὀκαζιὸν τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπέφερεν ἡ Ἀγγλικὴ λίρα. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ νομίζω καὶ ὁ κ. Βουλευτὴς ἐκ Κερκύρας, ἤλεγξαν τὴν Κυβέρνησιν καὶ διότι διέθεσε τὰ περισσεύματα. Ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μᾶς κατηγόρησεν ὅτι εἰς δαπάνας μὴ ἀναγκαίας διεθέσαμεν τὰ περισσεύματα. Διότι ἡ δαπάνη ἡ ὁποία εὑρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν εἶναι δαπάνη, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ γίνεται.

Π. Τσαλδάρης. Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Κράτους εἶπον. Δὲν εἶνε δαπάνη ἀναγκαία, διότι ἂν τὸ Κράτος τὴν ἐθεώρει τοιαύτην καὶ δὲν τὴν περιελάμβανεν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν θὰ ἦτο κράτος ὄχι καλόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὑποθέτει ὅτι μποροῦμεν νὰ ἀνοίξωμεν κανένα σύγγραμμα περὶ δημοσιονομίας καὶ νὰ εὕρωμεν νὰ ἀναγράφῃ γιὰ κάθε Κράτος τοῦ κόσμου, ὅτι αἱ ἀναγκαῖαι δαπάναι εἶναι αἱ τάδε καὶ αἱ τάδε. Δὲν ὑπάρχει οὐδὲν σύγ-

γραμμα. Αί ἀναγκαῖαι δαπάναι ρυθμίζονται ἐκάστοτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πόρων τοῦ Κράτους. Ἅμα οἱ πόροι τοῦ Κράτους δὲν ἐπαρκοῦν τότε περιορίζονται αἱ δαπάναι, ἅμα οἱ πόροι εἶναι εὐρύτεροι τότε εὑρύνονται καὶ αἱ δαπάναι. Καὶ αἱ δαπάναι αἱ ὁποῖαι μὲ περιωρισμένους πόρους μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν πλέον ἐπιβεβλημέναι, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ πόροι εἶναι εὐρύτεροι, ἀποδαίνουν ἀπολύτως ἐπιβεβλημέναι. Ποῖον ἦτο τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἠκολούθησεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις; Ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τὰς τακτικὰς καὶ συνήθως τὰς ἐκτάκτους εἰσπράξεις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐρρύθμιζεν τὰς δαπάνας της. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπέδειξεν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν οἰκονομικῶν τοιαύτην σύνεσιν, ὥστε ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν καὶ ἐν μέσῳ μιᾶς παγκοσμίου κρίσεως χωρὶς ν' αὐξήσῃ τοὺς πόρους ἀλλὰ καὶ γενικῶς νὰ τοὺς ἐλαττώσῃ ἐν σμικρῷ, νὰ ἔχῃ ἀσφαλισμένον τὸ ἰσοζύγιον καὶ νὰ ἔχῃ καὶ περισσεύματα, κατώρθωσε ὥστε ἀναγράφουσα εἰς ἕκαστον προϋπολογισμὸν μόνον τὰς δαπάνας αἱ ὁποῖαι ἠμποροῦσαν νὰ καλυφθοῦν ἀπὸ τὰς κατ' ἔτος εἰσπράξεις καὶ ἄφινα νὰ διαθέτω μεῖ' ἕκαστον προϋπολογισμὸν τὰ περισσεύματα εἴτε ἐν ὅλῳ εἴτε ἐν μέρει δι' εἰδικῶν νόμων, δὲν νομίζω ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μπορεῖ νὰ τὸ θεωρήσῃ ἀξιοκατάκριτον.

Π. Τσαλδάρης. Ἀσφαλέστατα. Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ σᾶς ὑπέμνησα, ὅτι ξένος τις ἔχων κῦρος σχετικῶς ὡς πρὸς τὰ οἰκονομικὰ πράγματα, εἰς τὴν ἔκθεσίν του, λέγει, ὅτι εἶναι ἐπιζήμιον καὶ ἐπικίνδυνον αὐτὸ τὸ ὁποῖον γίνεται μὲ τὰ περισσεύματα.

Ε. Βενιζέλος. Ποῖος ξένος σᾶς τὸ εἶπε.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὁ Ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὁσάκις ἡ Κυβέρνησις ἐμφανίζει περισσεύματα εἶναι ἕτοιμος νὰ κατηγορήσῃ τὴν Κυβέρνησιν ὡς αἱρετικὴν δημοσιονομικῶς, διότι ἐμφανίζει περισσεύματα καὶ ἠναγκάσθην κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ν' ἀπολογοῦμαι περίπου, διατί ἔχω περισσεύματα. Καὶ ἔλεγον ὅτι δὲν τὸ ἔκαμα ἐπίτηδες, εἶναι μία διαχείρισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ σώφρων, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μένει ἕνα 3ο)ο. Ἀλλὰ ὅταν ὅμως πρόκειται νὰ χρησιμοποιήσω περισσεύματα ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος μᾶς ἐρωτᾷ διατὶ δὲν εἶναι περισσότερα περισσεύματα διὰ νὰ τὰ χρησιμοποιήσωμεν.

Π. Τσαλδάρης. Πότε σᾶς τὸ εἶπον αὐτό;

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Χθές.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶναι ἀληθὲς αὐτό. Ἐγὼ ἔχω μίαν γνώμην νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι τὰ περισσεύματα σᾶς ὠθοῦν εἰς τὰς σπατάλας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μᾶς κατηγόρησεν ὅτι εὑρέθημεν σήμερον μὲ 250 ἑκατομμύρια, ἐνῷ μᾶς λέγει ὅτι, ἐὰν δὲν τὰ ἐξοδεύατε θὰ εἴχατε περισσότερα. Ἀκούσατε λοιπὸν πῶς ἐχρησιμοποιήσαμεν τὰ περισσεύματα αὐτά, κύριοι, δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποῦ τὰ λέγω, ἀλλὰ εἶμαι δυστυχῶς ὑποχρεωμένος ὁσάκις λέγεται τὸ πρᾶγμα, τοὐλάχιστον ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης, νὰ τὸ ἐπαναλαμβάνω, διότι ἄλλως καταντᾷ νὰ πιστευθῇ ὅτι ἐσπαταλήσαμεν ἀσκόπως τὰ περισσεύματα. Ἀκοῦστε λοιπὸν πῶς διετέθησαν ταῦτα.

1) Πληρωμὴ πρὸς Σερβικὴν Κυβέρνησιν ἐξ ἀγορᾶς παρὰ Σερβικοῦ ὁμίλου ἀπαιτήσεων ἀνατολ. Σιδηροδρόμων	60.000.000
2) Ἀνέγερσις Δικαστικοῦ Μεγάρου Κορίνθου	5.000.000
3) Ἀνέγερσις κτιρίου Τ.Τ.Τ. ἐν Θεσσαλονίκῃ	10.000.000
4) Καθυστερουμένη ἀπόδοσις εἰς ταμεῖον μονίμων ὁδοστρωμάτων	20.650.000
5) Κατασκευὴ καὶ ἐπισκευὴ σχολικῶν κτιρίων	200.000.000
6) Ἔξοδα γεωργικῶν ἐγκαταστάσεων, δαπάναι ἱδρύσεως Γεωργικῶν σταθμῶν κ.λ.π. (Γεωργικὸν πρόγραμμα.	130.000.000
7) Κατασκευὴ ἀστικῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν	200.000.000
8) Ἀνέγερσις ἀποθηκῶν ἀποταμιεύσεως	14.000.000
9) Συμπλήρωσις ὑπηρεσίας δανείου ἀνταλλαξίμων	77.000.000
10) Συμπλήρωσις ὑπηρεσίας δανείων Ἑλληνοβουλγαρικῆς μεταναστεύσεως	70.000.000
11) Ἐξόφλησις ὑποχρεώσεων δημοσίου χρέους	27.500.000
12) Μετατροπὴ μεγάρου Συγγροῦ εἰς Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν	12.000.000
12) Ἀπόδοσις εἰς Δήμους φόρου ὑπερτιμήματος	7.500.000
14) Ἱνστιτοῦτον καπνοῦ	10.000.000
15) Πληρωμὴ 1)2 ἀξίας ἀντιτορπιλλικῶν	216.000.000
16) Πληρωμὴ βοηθήματος εἰς ἐξελθόντας ἐθελουσίως ἀξιωματικούς	80.539.500
17) Προικοδότησις Ἀγροτικῆς	250.000.000
18) Χρηματοδότησις παραγωγικῶν ἔργων	151.643.000
19) Ἀεροπορία	100.000.000
20) Διαρρύθμισις καὶ ἐπισκευὴ Παλαιῶν Ἀνακτόρων	40.000.000
21) Ἀνέγερσις ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων (Νοσοκομείων ἀναρρωτηρίων, ἀντιφυματικῶν ἰατρείων κλπ	11.000.000
22) Κατασκευὴ καὶ ἀποπεράτωσις στρατιωτικῶν κτιρίων	150.000.000
23) Κατασκευὴ Ναυτικῶν κτιρίων	20.000.000
24) Διευθέτησις χειμάρρου διαρρέοντος ἐλευθέραν ζώνην Θεσσαλονίκης	2.000.000
25) Ἵδρυσις Πανεπιστημιακῆς πόλεως εἰς Παρισίους	2.350.000
26) Ἀνέγερσις καπναποθηκῶν	40.000.000
27) Ἐνίσχυσις ταμείου Τροχαίας κινήσεως καὶ ταμειουάσφαλίσεως καπνεργατῶν	34.000.000
28) Ἐξαγορὰ Μαρασλείου Μεγάρου	7.000.000
29) Δάνειον εἰς ταμεῖον μονίμων ὁδοστρωμάτων	13.000.000
30) Ἀνέγερσις οἰκημάτων ἐργατικῶν ὀργανώσεων	10.000.000
Σύνολον	1.996.182.000

Αὐτὰ ὅλα ἀνέρχονται κύριοι εἰς 1996 ἑκατομμύρια. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἑκατομμύρια τῶν περισσευμάτων, τὰ ὁποῖα ὀφείλονται κατὰ τὸ 1|3 μὲν εἰς καλὴν διαχείρισιν τοῦ προκατόχου μας Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ κατὰ τὰ 2|3 εἰς ἡμᾶς. Αὐτὰ τὰ ἑκατομμύρια ἐκ τῶν περισσευμάτων τὰ διεθέσαμεν διὰ ταιαύτας ἀνάγκας, τῶν ὁποίων τὴν χρησιμότητα δὲν δύνασθε νὰ ἀμφισβητήσητε σοβαρῶς, καὶ ἔρχεσθε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, μὲ τὸ κῦρός σας ὡς πολιτικοῦ ἀνδρὸς, νὰ ἐνισχύσητε τὰς κατηγορίας, αἱ ὁποῖαι ἀπευθύνονται κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τοὺς δρόμους, ὅτι σκορποῦμεν τὰ χρήματα καὶ ἐφάγαμεν δύο χιλιάδας ἑκατομμύρια. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως μᾶς ἐπικρίνει, διότι ἐλάβομεν τὰ μέτρα δι' ἑνὸς ἀναγκαστικοῦ διατάγματος καὶ ὄχι διὰ μιᾶς αὐθαιρέτου Ὑπουργικῆς διαταγῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατηγορίαν, ὅτι δὲν ἐκαλέσαμεν τὴν Βουλήν, ἔχω νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι τὰ μέτρα αὐτὰ ἐλήφθησαν τὴν 28 Σεπτεμβρίου. Ὁ Σεπτέμβριος, ἂν δὲν ἀπατῶμαι ἔχει 30 ἡμέρας, μᾶς ἔμενον δὲ δύο ἡμέρες. Ἠθέλατε λοιπὸν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν νὰ καλέσωμεν τὴν Βουλήν; Θὰ τὴν ἐκαλούσαμεν τὴν 1ην Ὀκτωβρίου, ἀλλὰ τὴν 3ην Ὀκτωβρίου ἤρχοντο πρὸς ἀπόδοσιν τῆς

ἐπισκέψεως τῆς γενομένης ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τῆς Τουρκίας καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν αὐτῆς. Συνεζητήθη τότε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ ἐκρίναμεν ὅτι θὰ ἦτο ὄχι μόνον ἀντιπολιτικόν, ἀλλὰ σχεδὸν ἀπρεπὲς νὰ φιλοξενοῦμεν τοὺς φίλους μας καὶ νὰ ἀπασχολοῦμεθα μὲ συζητήσεις εἰς τὴν Βουλήν, χωρὶς νὰ διαθέσωμεν τὸν χρόνον μας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῆς φιλοξενείας. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως μὲ κατηγορεῖ, διατὶ δὲν ἐκάλεσα τὴν Βουλὴν τὴν 1ην Ὀκτωβρίου, ἀφοῦ αὐτὸς ἔλειπεν μέχρι τῆς 15ης Ὀκτωβρίου, ἦλθεν καὶ ξαναέφυγεν διὰ τὴν Βαλκανικὴν διάσκεψιν καὶ μοῦ εἶπεν τότε ὅτι εἶναι καλὸν τὰ ἀναβληθῇ ἡ σύγκλησις τῆς Βουλῆς ἀφοῦ δὲν θὰ εἶμαι καὶ ἐγώ. Ὅταν ἐψηφίζετο ὁ νόμος περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἐνθυμεῖσθε τὴν ζωηρὰν συζήτησιν ἡ ὁποία διεξήχθη ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου τούτου. Ἡ ἀντίδρασις τῶν Τραπεζῶν εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἦτο ὀξυτάτη, νομίζω δὲ ὅτι δὲν πλανῶμαι ἐὰν εἴπω ὅτι ὁ κ. Βουλευτὴς Κερκύρας ἐπολέμησεν αὐτό. Λοιπὸν σήμερον ἀνεκοίνωσε μὲ κραυγὴν θριάμβου τὴν πληροφορίαν, ὅτι τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἦτο ἄχρηστον καὶ ἡ καλυτέρα ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι δὲν ἐφηρμόσθη. Ἐνῷ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν ψήφισιν.

Ν. Ἀφεντούλης. Εἰς τὰς 7 Ὀκτωβρίου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλ' ἀκούσατε καὶ ἄλλην πληροφορίαν. Ὁ δριμύτερον πολεμήσας τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἦτο ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης εἰς ἐκ τῶν ὀξυτέρων καὶ ἱκανοτέρων τραπεζιτικῶν μας. Λοιπὸν ὁ κ. Λοβέρδος ὁ ὁποῖος, ἐπαναλαμβάνω, εἶναι ἀπὸ τοὺς ἱκανωτέρους τραπεζιτικούς μας, ὅτε ἐπῆλθε ἡ κρίσις ὡμολόγησε πρὸς τὴν Τράπεζαν τὴν ἐκδοτικήν, ὅτι ἡ ψήφισις τοῦ νόμου αὐτοῦ ὑπῆρξε σωτηρία, ὑπῆρξεν ἔργον θείας Προνοίας.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἀφοῦ δὲν ἐφηρμόσθη;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅτε δὲν εἶχεν ἔτι φθάσῃ ὁ χρόνος τῆς ἐπιβολῆς τοῦ νόμου ἀλλὰ αἱ Τράπεζαι γνωρίζουσαι ὅτι τὴν 17 Νοεμβρίου ἔπρεπε αὐτὰ τὰ χρήματα νὰ τὰ καταθέσουν εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν ἤρχισαν καὶ νὰ περιστέλλουν τὰς πιστώσεις των καὶ νὰ κρατοῦν ἀποθέματα μεγάλα γιὰ νὰ τὰ καταθέσουν τὴν προσήκουσαν ἡμέραν.

Α. Ζαβιτζιᾶνος. Εἶχον τὰς καταθέσεις τοῦ Ταμιευτηρίου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πηγαίνετε νὰ ἐρωτήσετε τὸν κ. Λοβέρδον, ἐγὼ σᾶς δίδω τὴν πληροφορίαν τὴν ὁποίαν δὲν εἶπον εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε. Διότι ἡ πρόνοια αὐτὴ ἔκαμεν ὅλας τὰς Τραπέζας ν' αὐξήσουν τὰ ἀποθέματά των, καὶ διὰ τοῦτο ὅταν τὰς πρώτας ἡμέρας μετὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἀγγλικῆς λίρας ἤρχισαν νὰ συρρέουν οἱ καταθέται ν' ἀποσύρουν καταθέσεις, διότι ἔγινε καὶ αὐτὸ ἐπὶ μίαν ὡς δύο ἡμέρας, εὑρέθησαν ὅλαι αἱ Τράπεζαι ἐπαρκῶς ἐφοδιασμέναι. Αὐτὸ λοιπὸν τὸ μέτρον ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῆς Πολιτικῆς Ἑνώσεως, νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ τὸν λέγω Βουλευτὴν Κερκύρας διότι εἶνε πολὺ μακρὸν τὸ ὄνομά του, ἀποδεικνύει ὅτι ἔκαμα κακὰ νὰ τὸν ψηφίσω ὅπως ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πραγμάτων. Ἐνῷ τὰ πράγματα ἀποδεικνύουν ἀκριβῶς τὸ ἐναντίον ἀπὸ ὅ,τι ἰσχυρίζεσθε. Δὲν θὰ ἀπαντήσω βεβαίως εἰς τὸν ἰσχυρισμόν του, ὅτι καὶ ἄνευ τῆς Ἀγγλικῆς κρίσεως τὰ μέτρα ποὺ ἐλάβαμεν διὰ τὸ νόμισμα θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ λάβωμεν, δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀπαντήσω εἰς αὐτό. Εἰς μίαν διακοπὴν ἄλλωστε τοῦ ἀπήντησα. Ἀλλὰ μᾶς κατηγορεῖ ἐπίσης, διότι ἅπαξ ὁμιλῶν ἂς θίξω καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα, διότι μετὰ τὴν ἀπομάκρυσιν τῆς λίρας ἀπὸ τὴν χρυσῆν βάσιν, ἡμεῖς ἐξακολουθοῦμεν νὰ πληρώνουμε τὰ κουπόνια τῶν ὁμολογιῶν εἰς χρυσόν. Εἶναι ἀληθὲς, κύριοι, ὅτι μετὰ τὸν νόμον τοῦ ἐλέγχου, τὰ κουπόνια τῶν παλαιῶν ὁμολογιῶν, ὅσα εἶναι πληρωτέα εἰς τὴν Ἀγγλίαν πληρώνονται εἰς τσὲκ ἐπὶ Λονδίνου.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Ὑπάρχουν δύο κατηγορίαι, ἡ μὲν μία εἰς χρυσὸν καὶ ἡ ἑτέρα εἰς λίρας, δι' ὅσας τὰ δάνεια εἶναι εἰς λίρας πληρώνονται εἰς συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου, ὅσα ἔχομεν εἰς χρυσὸν ἐπιλογὴν νομισμάτων μεταξὺ τῶν ὁποίων ἕνα εἶναι εἰς χρυσόν, πληρώνομεν εἰς χρυσόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λοιπὸν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τοῦ ἐλέγχου τὰ δάνεια εἰς λίρας δύνανται νὰ πληρώνωνται εἰς συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου. Ἐπομένως ἠδυνάμεθα καὶ τὸ ἠξεύρομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὅταν παρουσιασθοῦν τὰ κουπόνια εἰς τὸ Λονδῖνον θὰ ἐπληρώνοντο εἰς συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου. Ἀλλὰ τί θὰ ἐγίνετο Κύριοι; Τὴν πληρωμὴν θὰ ἐνήργουν τράπεζαι εἰς τὸ Λονδῖνον αἱ ὁποῖαι γνωρίζουσαι ὅτι ὅταν ἐμφανισθοῦν τοκομερίδια εἰς τὰς Ἀθήνας θὰ πληρωθοῦν εἰς χρυσᾶς δραχμάς, θὰ ἐπλήρωναν εἰς Ἀγγλικὰς λίρας ἐκεῖ καὶ θὰ τὰς ἔπερναν ἀπὸ ἐμᾶς ἐδῶ εἰς χρυσᾶς δραχμάς.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ. Ἐμείναμεν σύμφωνοι νὰ τὸ συζητήσωμεν δι' ἐπερωτήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πολὺ καλά. Λοιπὸν ἐνῷ οἱ ἐξοφλοῦντες τὰ τοκομερίδιά των κάτοχοι τῶν ὁμολογιῶν εἰς τὸ Λονδῖνον θὰ ἔπερναν λίρας ὑποτιμημένας, ἡμεῖς θὰ ἐπληρώναμεν εἰς χρυσόν, διότι αἱ Τράπεζαι θὰ τὰ ἔστελλον ἐδῶ πρὸς ἐξόφλησιν. Ἀλλ' ὁ κ. Βουλευτὴς Κερκύρας, ὅστις ἔχει κάτι ὑψιπετεῖς ἰδέας, προκειμένου περὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀνέρχεται εἰς σφαίρας ὑψηλοτάτας καὶ ἀνακαλύπτει καὶ ἕνα ἄλλο. Αὐτὰ τὰ κουπόνια ποὺ θὰ σᾶς παρουσιάζουν ἐδῶ εἰς χρυσᾶς δραχμὰς κουτὸς εἶσαι νὰ μὴ τὰ πληρώνῃς μὲ δραχμὰς σταθεροποιήσεως; Μήπως ἡ δραχμὴ τῆς σταθεροποιήσεως δὲν εἶναι χρυσῆ δραχμή; καὶ πράγματι εἶναι. Ἀλλὰ φαντασθῆτε, κύριοι, πολιτικὸν σοβαρὸν, ἡγέτην μιᾶς μερίδος εἰς τὴν Βουλήν, ὁ ὁποῖος ὑποστηρίζει ὅτι τὰ δάνεια εἰς χρυσὸν περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ ἡ σύμβασις τοῦ ἐλέγχου, ὁ ὁποῖος ὁρίζει ὅτι ἐκ τῆς ἐκκεχωρημένης προσόδου πρέπει νὰ εἰσπράττεται κατ' ἔτος τὸ ποσὸν τοὐλάχιστον 11 ἑκατομμυρίων τόσων χρυσῶν φραγκων, φαντασθῆτε λοιπόν, πῶς τολμᾷ νὰ εἴπῃ σήμερον, ὅτι θὰ ἐλέγαμεν εἰς τοὺς ξένους, ποὺ θὰ ἤρχοντο ἐδῶ, ὅτι ξεύρετε.....

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἐπὶ 5 ἔτη ἐγίνετο αὐτό.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι ἀκριβές. Κακὸ κάνει ὁ διπλανός σας καὶ σᾶς κανοναρχεῖ. Ἀναφέρεσθε εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχε σταθεροποίησις. Ἂν τολμήσετε νὰ φέρετε τὴν ἐπερώτησίν σας θὰ τὰ εἰποῦμε.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος Τὴν ἐνέγραψα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ τώρα τὴν σοβαρὰν συζήτησιν ἂς τὴν κλείσωμεν μὲ φαιδρότερον τόνον. Ἔχω νὰ εὐχαριστήσω τὸν κ. Βουλευτὴν Κερκύρας, διότι ὅταν ἐβεβαίωσα διὰ τοῦ Τύπου ὅτι ἡ δραχμὴ δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνον μοῦ εἶπεν ὅτι παρεβίασα τὸν νόμον περὶ Τύπου καὶ ὅτι ὑποπίπτω εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, διότι ὅταν ἐβεβαίωνα τοῦτο, ἔθετα ὑπὸ συζήτησιν τὴν δραχμήν, ἄρα καὶ ἐκινδύνευα νὰ τὴν ρίξω; (Χειροκροτήματα).

Ἀλλ' ὁ κ. Βουλευτὴς Κερκύρας κατέκρινε τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὰς προσπαθείας της πρὸ. προμήθειαν, εἰ δυνατόν, σίτου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ μὲ μικρὸν τόκον. Καὶ ἡ Γερμανία ἐπρομηθεύθη σῖτον ἐξ Ἀμερικῆς, ἦτο φυσικὸν λοιπὸν νὰ ἐπέλθῃ ἡ σκέψις ὅτι ἐπειδὴ ἡ κρίσις εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ βαστάξῃ 3 — 4 μῆνας καὶ ἡμεῖς θὰ εἴχομεν ἀνάγκην τότε χρημάτων.....

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἐλπίζω ὅτι ἔχομεν καλύτερα οἰκονομικὰ ἀπὸ τὴν Γερμανίαν.

Φ. Σαράντης. Καὶ ἡ Γαλλία διεπραγματεύθη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ ἀγορὰ σίτου θὰ ἦτο οὐσιαστικῶς ἕνα δάνειον οὐχὶ βέβαια πολὺ μακρᾶς προθεσμίας, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ἐπέτρεπεν ὥστε νὰ μὴ προσφύγωμεν ἐν τῷ μεταξὺ εἰς ἄλλα μέτρα, διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν δημοσίων ἔργων καὶ συγχρόνως θὰ ἐνίσχυε τὸ κάλυμμα τῆς Τραπέζης διὰ νὰ ἱκανοποιήσωμεν ἐκείνους, οἵτινες ἔχουν

ἐστραμμένον τὸ βλέμμα των εἰς αὐτό. Τώρα ὁ κ. Βουλευτὴς ἐκ Κερκύρας μᾶς κατακρίνει καὶ δι' ἓν ἄλλο πρᾶγμα, ἄξιον περισσοτέρας προσοχῆς. Συνεπείᾳ τῆς κρίσεως τῆς παγκοσμίου ἀνακαλύπτεται ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς αὐτὸς ἠμποροῦ νὰ παρουσιάσῃ ἔλλειμμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ καλυφθῇ. Μᾶς κατακρίνει λοιπόν, διότι εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς αὐτὰς περιστάσεις λέγομεν ὅτι διαθέτομεν ὡς κεφάλαιον ἀσφαλείας, πλὴν ὅλων τῶν ἄλλων μέσων τὰ ὁποῖα προβλέπουν τὰ ὑποβληθέντα νομοσχέδια καὶ 250 ἑκατομμύρια ἐκ τοῦ περισσεύματος. Αὐτὸ δὲν τὸ ἐπιτρέπει, ἔπρεπε νὰ κάμωμεν ἴσως κανένα δάνειον διὰ νὰ καλύψωμεν τὸ ἔλλειμμα αὐτό. Ἀλλὰ θὰ μοῦ εἴπῃ δὲν ἐννοοῦσα αὐτό. Μὰ ἂν εἶχον τί νὰ τὰ ἔκαμνα, ἀφοῦ δὲν μοῦ ἐπιτρέπετε εἰς χρυσὸν νὰ καλύπτω τὸ ἔλλειμμά μου; Ἐπανέρχεται ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Κερκύρας εἰς τὰς παλαιὰς θεωρίας. Ὅτι διατί δὲν ἐκόψατε 2 ἢ 3 χιλιοεκατομμύρια ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμόν σας;

Ἐὰν εἴχατε κόψῃ τὰ 2 ἢ 3 χιλιεκατομμύρια, ἐὰν περιορίζεσθε εἰς 8 χιλιεκατομμύρια, δὲν θὰ εἴχατε σήμερον νὰ πᾶτε εἰς αὐτὸ τὸ ἔλλειμμα. Βέβαια εἰς αὐτὰ δὲν περιμένετε ν' ἀπαντήσω κύριοι βουλευταί.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἀπαντοῦν τὰ πράγματα κ. Πρόεδρε τραγικῶς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. βουλευτὴς Κερκύρας ἀφοῦ ἐζήτησεν ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ πραγματοποιήσωμεν οἰκονομίας 2 τοὐλάχιστον ἕως 3 χιλιεκατομμυρίων δραχμῶν, μᾶς κατακρίνει συνεχῶς καὶ τὴν ἐσπέραν ἀκόμη αὐτήν, δὲν δικαιοῦται περισσότερα χρήματα διὰ τὰς στρατιωτικὰς δαπάνας τῆς χώρας.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Δὲν εἶπον αὐτὸ κ. Πρόεδρε. Εἶπον ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνονται μόνον ἐκεῖ. Καὶ ἐκεῖ καὶ εἰς τὰ ἄλλα ὑπουργεῖα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις κ. βουλευταὶ εἶναι ὑπερήφανος διότι διὰ τῆς πολιτικῆς της, ἐξασφαλίσασα τὴν ἀκεραιότητα τῆς χώρας διὰ μακρὰς τοὐλάχιστον σειρὰς ἐτῶν, ὅσον δύναται νὰ προβλέψῃ ὁ ἄνθρωπος, περιώρισε τὰς στρατιωτικὰς δαπάνας τῶν προμηθειῶν, διότι ἐνόμιζε ὅτι θὰ ἦτο ἐγκληματικὸν νὰ μὴν ἐπιτύχῃ τὰς οἰκονομίας αὐτάς, ἀφοῦ πιστεύει ὅτι δὲν θὰ τὴν προκαταλάβουν ἐξαιρετικὰ γεγονότα ἀπαράσκευον. Καὶ ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ ὁμιλῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ εἴπῃ ὅτι κάτι τι ἀξίζει ἡ διαβεβαίωσις ἑνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἔχει γραμμένες εἰς τὴν ἱστορίαν κάποιες σελίδες (παρατεταμένα χειροκροτήματα) ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ κανεὶς κίνδυνος ὅτι θὰ κάμῃ ἕνα τέτοιο χονδρὸ λάθος, ἢ νὰ μὴν ἴδῃ τὴν ἐπερχομένην καταιγίδα καὶ ἀφίσῃ τὸν τόπον του νὰ εὑρεθῇ γυμνὸς ἀπὸ μέσα ἀμύνης. Ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι καὶ ὁ ἐφοδιασμὸς τοῦ στρατοῦ θὰ γίνῃ ἐν καιρῷ, ἀλλὰ καὶ ὅτι καὶ ἂν αἱ περιστάσεις ἤθελον μεταβληθῇ, θὰ ἠδυνάμην νὰ προΐδω ἐγκαίρως τὰ πράγματα διὰ νὰ προμηθευθῶ τότε ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον, διότι τὰ μακρᾶς προθεσμίας τὰ ἔχομεν ἤδη προμηθευθῇ. Τότε ἐὰν θὰ γίνῃ ὁ πόλεμος δὲν θὰ διστάσωμεν νὰ ἀγοράσωμεν καὶ ἀκριβὰ καὶ μὲ μεγάλους τόκους. Ἀλλ' ἐγὼ πιστεύω ὅτι ἡ περίστασις αὐτὴ δὲν θὰ παρουσιασθῇ καὶ τότε ὅταν θὰ γίνῃ ὁ ἐφοδιασμὸς τοῦ στρατοῦ, θὰ γίνῃ μὲ ὅλας τὰς τελειοποιήσεις τῶν μέσων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἔχουσι πραγματοποιηθῇ ἕως τότε, ὁ δὲ ἰδικός μας ἐφοδιασμὸς ἀνώτερος θὰ εἶναι κάθε ἄλλου καὶ ἐν τῷ μεταξὺ δὲν θὰ ἔχω ἐπιβαρύνει τὸν τόπον μὲ ματαίας δαπάνας. Ἀλλ' ὁ κ. βουλευτὴς Κερκύρας ἐπανέρχεται πάντοτε εἰς τὴν ἐκφεύγουσαν φορολογίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ ποῖος ὅμως ἀρνεῖται τὴν ἀρκετὰ βαρεῖαν φορολογίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ; Ἀλλ' ὅταν ὅπως μοῦ ὑπενθύμισεν, μὲ ἔφερεν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διὰ νὰ τοῦ ἐξασφαλίσω καλυτέρας ἡμέρας, ἐνθυμεῖται πολὺ καλὰ διότι ἦτο συνάδελφός μου, τότε, ὅτι δὲν εἴπομεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι θὰ τοῦ ἐλαττώσωμεν τοὺς φόρους. Ἀνωμολογήσαμεν ὅτι εἶναι ὀφειλὴ καὶ ἐπαχθεῖς καὶ τοῦ ὑπεσχέθημεν νὰ φροντίσωμεν ὅπως ἡ βεβαίωσις καὶ ἡ εἴσπραξις γίνεται κατὰ τρόπον ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον ἐπαχθῆ. Καὶ ἐνῷ δὲν ὑπεσχέθημεν ἐλάττωσιν φόρων, ἐν τούτοις καὶ αὐτὴν ἠρχίσαμεν νὰ ἐπιτυγχάνωμεν, ὀξέως ἐν μέτρῳ διότι δὲν ἦτο δυνατὸν περισσότερον νὰ προχωρήσωμεν. Ὁ κ. βουλευτὴς Κερκύρας οὐσιαστικῶς μᾶς κατακρίνει, διότι ἀφοῦ τὰ βάρη τοῦ λαοῦ εἶναι τόσον μεγάλα, δὲν ἐλαττώνομεν τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ δύο χιλιάδας ἑκατομμύρια, ἵνα ἐλαττώσωμεν καὶ κατ' ἀντίστοιχον ποσὸν τοὺς φόρους.

Ἀλλά, κύριοι βουλευταί, ἐπιτρέπεται εἰς πολιτικὸν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος κατέλαβε τὰ ἀνώτερα ἀξιώματα εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ ὁ ὁποῖος φιλοδοξεῖ εὐλόγως νὰ καταλάβῃ καὶ τὸ ἀνώτατον ἀκόμη, ἐπιτρέπεται νὰ ἔρχεται νὰ λέγῃ ἀπὸ τῆς αἰθούσης ταύτης διὰ νὰ ἀκουσθῇ καὶ ἔξω τοῦ περιβόλου, αὐτοῦ ὅτι ἐν μέσῳ μιᾶς τοιαύτης παγκοσμίου κρίσεως κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλαι σχεδὸν αἱ Κυβερνήσεις αἱ ἄλλαι, εὑρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην, διότι ἡ κρίσις ἔφερεν ἐλάττωσιν τῶν ἐσόδων των, νὰ αὐξήσουν τοὺς φόρους, ἐπιτρέπεται νὰ ἔρχεται ἐδῶ νὰ μᾶς λέγῃ, ὅτι κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἡμεῖς πρέπει νὰ ἐλαττώσωμεν τοὺς φόρους; Δὲν εἶναι ἱκανοποιημένος διότι μὲ τὴν περιεσκεμμένην καὶ τὴν χρηστὴν διοίκησιν κατωρθώσαμεν, ὥστε μὲ τοὺς ὑπάρχοντας φόρους καὶ αὐτοὺς ἀρξαμένους νὰ ἐλαττώνωνται, νὰ ἐπαρκέσωμεν κατ' ἐπανάληψιν εἰς τρεῖς προϋπολογισμοὺς εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας μας καὶ νὰ ἀποκομίσωμεν περισσεύματα, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι καὶ οὗτος ὁ προϋπολογισμός, ὅταν θὰ κλείσῃ δὲν θὰ ἀπορροφήσῃ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα διατίθενται ὑπὲρ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἰδικήν μου τοὐλάχιστον ἀντίληψιν. Κύριοι βουλευταί, ὁ κ. βουλευτὴς Κερκύρας ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὅτι οὐδέποτε Κυβέρνησις διεφεύσθη οἰκτρότερον εἰς τὰς προβλέψεις της, ἠξεύρετε, ἀπαιτεῖται ἕνας βαθμὸς τόλμης ὅλως διόλου ἐξαιρετικῆς ἵνα λέγῃ κανεὶς ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἐγὼ ἰσχυρίζομαι ἀντιθέτως ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα ἡ Κυβέρνησις νὰ ζητῇ ἀπὸ τὸν Ἑλλ. λαὸν ἀναγνώρισιν τῆς μεγάλης, τῆς κολοσσιαίας ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν τοῦ παρέχει ὅτι διαχειριζομένη ἐπὶ 40 ἤδη μῆνας τὴν ἀρχήν, ἐν μέσῳ μιᾶς παγκοσμίου κρίσεως, εἰς τὴν ὁποίαν προσετέθη τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὰ 3 τοὐλάχιστον ἔτη τῆς ἰδικῆς μου διοικήσεως δὲν εἴχομεν καμμίαν καλὴν ἐσοδείαν, εἴχομεν μετρίας καὶ κάτω τῆς μετρίας ἐσοδείας καὶ συγχρόνως εἴχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν θεομηνίας μὲ τοὺς σεισμοὺς τῆς Κορίνθου, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν τρεῖς μῆνας πρὶν ἀπὸ τὴν ἐλευσίν μου εἰς τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ τῶν ὁποίων τὰ βάρη ἐξεπλήρωσαν οἱ ἰδικοί μας προϋπολογισμοί. Ὅταν λέγω ἐν μέσῳ τοιαύτης παγκοσμίου κρίσεως καὶ μὲ ὅλην αὐτὴν τοπικὴν ἐλλείψιν καλῶν ἐσοδειῶν καὶ τῶν θεομηνιῶν κατωρθώσαμεν νὰ χειραγωγήσωμεν τὸ σκάφος αὐτὸ τῆς πολιτείας ἀσφαλῶς καὶ ἔχοντες ἰσοζύγιον ἀπολύτως ἀσφαλές, ὥστε νὰ ἠμποροῦμεν μὲ τόσην πεποίθησιν νὰ ὁμιλοῦμεν σήμερον περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς σταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς καὶ συγχρόνως νὰ θέσωμεν εἰς ἐφαρμογὴν ἓν ὁλόκληρον πλούσιον πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον κανὲν κεφάλαιον δὲν μένει ἀπραγματοποίητον, διότι καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἀφορὸν τὴν περικοπὴν τῶν ὑπαλλήλων, τὴν ὁποίαν παρεσύρθην ἀπὸ σᾶς καὶ ἕνα καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου νὰ περιλάβῳ εἰς τὸ πρόγραμμά μου καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ διανεμηθὲν προσχέδιον τοῦ ὑπαλληλικοῦ κώδικος προβλέπει περικοπὴν δύο χιλιάδων ὀκτακοσίων περίπου θέσεων; Λοιπὸν κατωρθώσαμεν κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ νὰ πραγματοποιήσωμεν ἕνα πλουσιώτατον πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον θὰ μποροῦσε νὰ πληρώσῃ εἰς οἱανδήποτε χώραν τρεῖς ὁλοκλήρους νομοθετικὰς περιόδους, αἱ ὁποῖαι νὰ θεωρηθοῦν ὅτι ἦσαν πλούσιαι εἰς ἀπόδοσιν. Αὐτὰ εἶνε τὰ ἀποτελέσματα τῆς διοικήσεώς μου κ. Βουλευταί. (χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Π. Τσαλδάρης Κύριε Πρόεδρε ἡ νομισματικὴ συζήτησις μετεβλήθη εἰς δημοσιονομικήν. Ἐπιφυλλάσσομαι νὰ ἀπαντήσω εἰς πρώτην εὐκαιρίαν.

Ε. Βενιζέλος. (πρωθυπουργὸς) Τότε κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Θ. Σοφούλης. (Πρόεδρος τῆς Βουλῆς) Ἡ συζήτησις κηρύσσεται περαιωμένη.

Μετὰ ταῦτα ὥρα 9.80' μ.μ. λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον καὶ ὥραν 4.30 μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ἀποστόλου
Μ. Τσαρλαμπᾶς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Δ'.

Παρασκευῆς 20 Νοεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης***, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** καταθέτει ἀναφορὰν Π. Παπαδημητρίου δημοδιδασκάλου μετεκπαιδευθέντος καὶ παραπονουμένου διὰ τὴν δικαθάμισίν του.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου ὀργανοπαικτῶν Καρδίτσης περὶ ἀποζημιώσεώς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν παρὰ τῷ Εἰρηνοδικείῳ Σολιγείας τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας ὑπηρετούντων δικολάβων, ζητούντων τὸν μὴ διορισμὸν τοῦ λοιποῦ τοιούτων, τὴν τοποθέτησιν τῶν ὑπηρετούντων εἰς κενὰς θέσεις συμβολαιογράφων κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Μαντᾶς*** καταθέτει ψήφισμα τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Καβάλλας ζητοῦντος τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἀποξηραντικῶν ἔργων καὶ ἐπὶ τῶν ἑλῶν τῶν Φιλίππων καὶ Χρυσουπόλεως, τὴν ἔναρξιν τῶν διακοπέντων ἔργων ὀδοποιΐας, τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἐνοικίων τῶν ἀνταλλαξίμων κτημάτων κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Μαντᾶς*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ ἐν Σπάρτῃ Συλλόγου Λακώνων, αἰχμαλώτων Μικρᾶς Ἀσίας, ζητοῦντος τὴν προνομιακὴν πρόσληψιν τῶν μελῶν του εἰς τὰς δημοσίας, δημοτικὰς καὶ ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας, τὴν φορολογικὴν διευκόλυνσίν των, τὴν ἀπόδοσιν τῶν καθυστερουμένων μισθῶν, τὴν δωρεὰν νοσηλείαν κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Τσιτσάρας*** καταθέτει αἴτησιν Παναγιώτου Παπαθανασοπούλου κατοίκου Λαμίας, τέως οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου ζητοῦντος τὴν λῆψιν νομοθετικοῦ μέτρου ἐπιτρέποντος τὴν ὑποβολὴν αἰτήσεων προσμετρήσεως παραλειφθείσης συνταξίμου ὑπηρεσίας.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καὶ ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτουσιν ἀναφορὰν τῆς κοινότητος Ἁγίου Βλασίου ζητούσης τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου—Καρπενησίου—Καρδίτσης.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Τηλικίδης*** καταθέτει ἀναφορὰν Π. Χαρτομαζίδου, τέως διευθυντοῦ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Λουτροχωρίου, τῆς περιφερείας Ἐδέσσης, καταγγέλοντος γενομένας καταχρήσεις εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.

Αἱ κτηματικαὶ ὁμάδες Σερρῶν τοῦ νόμου 3323 ζητοῦν ὅπως τὸ ὀπόλοιπον χρέος πρὸς τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν ἐξοφληθῇ εἰς 10 ἐτησίας χρεωλυτικὰς δόσεις ἀπὸ τοῦ 1932—1942.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ε. Κουλουμβάκης*** καταθέτει αἴτησιν τῶν ἐμπόρων ἐξαγωγέων ἐλαίου Ἀβίας, ζητούντων ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς τῆς προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ὑπὲρ τῶν Κοινοτήτων.

Οἱ φυλακισμένοι Παλαιοῦ Στρατῶνος παρακαλοῦν, ὅπως ἀνασταλῇ ἡ ἐκκένωσις αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος καὶ εἰς παραμονὰς ἑορτῶν.

Οἱ ἐργάται τοῦ σωματείου ἀρτεργατῶν «Ἅγιος Ἰωάννης» Πύργου Ἠλείας, οἱ ἐργάται σωματείου ἐργατῶν λιμένος Κερκύρας, οἱ ἐργάται συνδέσμου φορτοεκφορτωτῶν Κερκύρας, οἱ ἐργάται σωματείου κινητηρίου δυνάμεως Κερκύρας, οἱ ἐργάται κυλινδρομύλων Κερκύρας, οἱ ἐργάται σωματείου βαρελοποιῶν Κερκύρας, οἱ ἐργάται σωματείου σιδηροδρομικῶν Θεσσαλίας, οἱ ἐργάται σωματείου οἰκοδόμων Κερκύρας, τὸ ἐργατικὸν Κέντρον Κερκύρας, οἱ ἐργάται συνδέσμου ἐργατῶν Ἀσπιώτη «Ἕλκα» Κερκύρας, οἱ ἐργάται σωματείου ἐφημεριδοπωλῶν Ἡρακλείου, οἱ ἐργάται σωματείου ἀρτεργατῶν Καλαμῶν, τὸ ἐργατικὸν κέντρον Κυκλάδων, οἱ ἐργάται σωματείου φορτοεκφορτωτῶν ἱστιοφόρων Χίου, οἱ ἐργάται σωματείου ὑποδηματαργατῶν Σύρου, οἱ ἐργάται σωματείου Σκάλας Πολυχνίτου, οἱ ἐργάται σωματείου ἀρτεργατῶν Σύρου, τὸ ἐργατικὸν κέντρον Χίου, οἱ ἐργάται σωματείου φορτοεκφορτωτῶν Χίου, ἡ συνεργατικὴ ἕνωσις λεμβούχων Χίου, τὸ σωματεῖον δυρσοδεψεργατῶν Χίου, οἱ ἐργάται σωματείου ἐπιπλοποιῶν Χίου, οἱ ἐργάται σωματείου κομιστῶν τελωνείου Χίου, οἱ ἐργάται σωματείου ἐμπορευμάτων λιμένος Σύρου, οἱ ἐργάται ἐλαιομετρηταὶ Κερκύρας, οἱ ἐργάται σωματείου τεχνιτῶν οἰκοδομῶν Λαρίσσης, ζητοῦν, τὴν κατάθεσιν καὶ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων».

Οἱ ἐργάται σωματείου μυλεργατῶν Καλαμῶν, τὸ ἐργατικὸν Κέντρον Καλαμῶν καὶ οἱ ἐργάται σωματείου τεχνιτῶν βιομηχανίας καπνοῦ, ζητοῦν τὴν κατάθεσιν καὶ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων».

Ὁ ***Α. Ζάννας*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας) ὑπαβάλλει τὰ τάτωθι σχέδια νόμου:

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 5121 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀεροπορίας καὶ

2) «Περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος Ἀξιωματικῶν Ἀεροπορίας. Μεθ' ὃ ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι οἱ Κοινοβουλευτικοὶ Ἐπίτροποι συνεκροτήθησαν ὡς ἑξῆς:

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

1) Ἀδαμάντιος Μ., 2) Ἀραβαντινὸς Π., 3) Ἀργυρόπουλος Μ., 4) Βλαλᾶς Ι., 5) Βαρδαγιάννης Ἄγγελ., 6) Βενιζέλος Κ., 7) Ἐμμανουηλίδης Ἐμμ., 8) Ζαρίφης Ν., 9) Ζωγράφος Κ., 10) Καναβὸς Ι., 11) Κανάρης Ἀ., 12) Κραπάνας Ἀλ., 13) Κασσαβέτης Ἀλ., 14) Κωστόπουλος Στ., 15) Λεωνίδας Γ., 16) Μαντᾶς Λ., 17) Μανουηλίδης Φιλ., 18) Μάρκου Ἀνδρ., 19) Μόδης Γ., 20) Μπακάλμπασης Ἀναστ., 21) Μπακόπουλος Ν. 22) Πετρίδης Π., 23) Πρέκας Ἀντ., 24) Ράλλης Ι., 25) Τρικούπης Π., 26) Τσιριμῶκος Ἰ., 27) Χατζίσκος Δ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

1) Ἀναστασίου Τάσης, 2) Ἀνδρεόπουλος Ἰ., 3) Ἀθηνοδώρου Δ., 4) Ἀραβαντινὸς Π., 5) Ἀσκεπίδης Ν., 6) Εὐριπαῖος Π., 7) Ζαΐμης Φ., 8) Κοντοδήνας Κ., 9) Κούνδουρος Ἰ., 10) Κουλουμβάκης Εὐστρ., 11) Κυρώζης Ἰ., 12) Λούβαρης Π., 13) Μπακόπουλος Ν., 14) Μπεσαντζῆ Μεντὲς Λιάσ. 15) Μπουκουβάλας Π., 16) Μπούτης Ἰ., 17) Παπαδάκης Ἰ., 18) Παπαφλέσσας Ἰ., 19) Περδικογιάννης Ἰ., 20) Πριμίδης Εὐάγγ., 21) Ῥάλλης Π., 22) Σακκαλῆς Γ., 23)

Σαράντης Φρ., 24) Σαρακηνὸς Κ., 25) Σίδερης Γ., 26) Σπηλιάδης Ἀνδρ., 27) Ταλιαδοῦρος Σπ., 28) Τρικούπης Σπ., 29) Χαβίνης Θ., 30) 30) Χατζῆς Π. 31) Φλῶρος Π.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

1) Ἀναστασιάδης Στ., 2) Ἀνδρεάδης Λ., 3) Γαρδικιώτης Ν, 4) Γερογιάννης Γ., 5) Ζαρίφης Ν., 6) Ζωγράφος Κ. 7) Ζωγράφος Π., 8) Ἡρακλείδης Δ., 9) Θεοδωρίδης Λ., 10) Κανναβὸς Ἰ., 11) Καρασεβδᾶς Π., 12) Κοντοδίνας Κ., 13) Κουτσίνας Ἱππ., 14) Κουτσοπέταλος Λ., 15) Κριμπᾶς Θ., 16) Λαμπριανίδης Λ. 17) Λούλης Ἀλκ., 18) Μαλαμίδης Εὐστρ., 19) Μάρκου Ἀνδρ., 20) Μαντᾶς Μ. 21) Μουτζουρίδης Ἰ., 22) Μπακάλμπασης Ἀ., 23) Κοθρῆς Μ., 24) Ξανθόπουλος Ἀ., 25) Ξηρὸς Ν., 26) Στίμος Κ., 27) Πανταζίδης Χρ. 28) Ῥοδόπουλος Γ., 29) Σακκελαρίου Δ., 30) Σαμαρᾶς Μ. 31) Σίδερης Γ., 32) Σπυρίδης Κ., 33) Κατσαδήμας Δ., 34) Σχινᾶς Σ., 35) Τσιτσάρας Δ., 36) Τσονταρίδης Ἰ., 37) Συριόπουλος Ν., 38) Κογεβίνας Λ., 39) Χαβίνης Θ., 40) Χριστούλας Π., 41) Ταλιαδοῦρος Σ.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1) Ἀναστασίου Τ., 2) Ἀφεντούλης Γ., 3) Ἀναστασιάδης Σ., 4) Ἀγγελῆς Β., 5) Αἰλιανὸς Μ., 6) Ἀσπεπίδης Ν., 7) Βαρδαγιάννης Α., 8) Βοραζάνης Γ., 9) Γαρδικιώτης Ν., 10) Δροσόπουλος Α., 11) Εὐριπαῖος Π., 12) Ζωγράφος Κ., 13) Ζαΐμης Φ. 14) Ζάννος Δ., 15) Ἡσαίας Γ., 16) Θεολογίτης Α., 17) Κωστόπουλος Σ., 18) Κογεβίνας Λ., 19) Κυρέλος Β., 20) Κεντούρης Α., 21) Λούλης Α., 22) Μιχαὴλ Ι., 23) Μαχαίρας Ε., 24) Μακκᾶς Α.. 25) Ξανθόπουλος Δ., 26) Πανοῦτσος Κ., 27) Περδικογιάννης Ι., 28) Πρεζάνης Γ., 29) Ράλλης Π., 30) Σαράντης Φ., 31) Στεφανόπουλος Σ., 32) Στίμος Κ., 33) Τρικούπης Σ., 34) Τσεριώνης Ἡλ., 35) Τσακμάνης Σ., 36) Τριποδάκης Ε., 37) Χατζῆς Δ.. 38) Χατζηγιαννάκης Ι., 39) Χατζῆς Π.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

1) Ἀφεντούλης Γ., 2) Αἰλιανὸς Μ., 3) Βερδέλης Α., 4) Βουδούρης Κ., 5) Βέργος Δ., 6) Βαλαλᾶς Ι., 7) Βαρβαγιάννης Α., 8) Γκότσης Κ., 9) Δροσόπουλος Α, 10) Ζαΐμης Φ., 11) Ἡρακλείδης Η., 12) Σπηλιώτης Ν., 13) Κοντοδίνας Κ., 14) Κυρέλλος Β., 15) Καρυωτάκης Ι., 16) Κοθρῆς Μ., 17) Κωστόπουλος Δ., 18) Μανουηλίδης Φ., 19) Μάρκου Α., 20) Μπακόπουλος Ν., 21) Μπούτης Ι.. 22) Πρεζάνης Γ., 33) Παπαδόπουλος Η., 24) Πολυχρονάκης Α., 25) Πρέκας Λ., 26) Ῥοδόπουλος Γ., 27) Ράλλης Ι., 28) Ρεδιάδης Π., 29) Σαράντης Φ., 30) Στίμος Κ., 31) Στεφανόπουλος Σ., 32) Ταρσούλης Ι., 33) Τσιριμῶκος Ι., 34) Τσιτσάρας Δ, 35) Χατζῆσκος Δ.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

1) Ἀναστασίου Τάσης, 2) Ἀποστόλου Ι., 3) Ἀβραὰμ Ν., 4) Ἀντωνόπουλος Β., 5) Βολουδάκης Μ., 6) Γιαννούσης Σ., 7) Γαλανάκης Α., 8) Γιαννόπουλος Δ, 9) Ζωγράφος Π., 10) Καραγιώργης Σ., 11) Κυρέλλος Β., 12) Καλιγκάτσης Π., 13) Κοκκινᾶτος Ι., 14) Κούνδουρος Ι., 15) Κουτσοπέταλος Λ., 16) Κουλουμβάκης Εὐστρ., 17) Κουντούρης Δ., 18) Μυλωγιάννης Α., 19) Μπουρνιᾶς Ι., 20) Μπούτης Ι., 21) Μάρκου Α., 22) Νάκος Λ., 23) Πριμίδης Ε., 24) Πανταζίδης Χ., 25) Πετρίδης Π., 26) Πολυχρονάκης Κ., 27) Ράλλης Ι., 28) Ράλλης Π., 29) Παπαθανάσης Α., 30) Σαμαρᾶς Μ., 31) Σακελλαρίου Δ., 32 Σπηλιώτης Ν., 33) Σαρακηνὸς Κ., 34) Τσεριώνης Ηλ., 35) Τζερμιᾶς Ν., 36) Τσονταρίδης Ι., 37) Τσιριμῶκος Ι., 38) Φικιώρης Γ., 39) Χριστούλας Π.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

1) Ἀνδρεάδης Λ., 2) Ἀποστόλου Ι., 3) Ἀποσκίτης Ἡλ. 4) Ἀφθονίδης Δ., 5) Βαλουδάκης Μ., 6) Γοβατζιδάκης Ι, 7) Γρηγοράκης Ι., 8) Ζάχος Ι., 9) Ζερβὸς Γ., 10) Κολιαλέξης Θ., 11) Καλλιδόπουλος Π., 12) Κοθρῆς Μ., 13) Κουλούρας Γκίκας, 14) Κουπαροῦσος Ν., 15) Μυλωνογιάννης Α., 16) Μουτζουρίδης Ἰ., 17) Μαντᾶς Μ.. 18) Μαμούνης Ν., 19) Μέλφος Δ., 20) Μόδης Γ., 21) Παπαφλέσσας Ι., 22) Παπαδάκης Κ., 23) Σπυρίδης Κ., 24) Συρογιάννης Π., 25) Τριποδάκης Ε., 26) Ταβουλάρης Α., 27) Τζερμιᾶς Ν., 28) Φλωριᾶς Δ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

1) Ἀφθονίδης Δ., 2) Βασιλειάδης Γ., 3) Βαρδόπουλος Β., 4) Ἑλληνίτης Γ., 5) Βερδέλης Α., 6) Βότσαλος Γ., 7) Γουργουρῆς Ν., 8) Ἐμπειρῖκος Κ., 9) Εὐθυμιάδης Δ , 10) Ζουμῆς Χρ., 11) Θεολογίτης Α., 12) Καρυωτάκης Ε., 13) Κουλούρας Γκίκας, 14) Κριεζῆς Θ., 15) Κανάρης Α., 16) Λεβαντῆς Π., 17) Λεωνίδας Ι., 18) Μπόταρης Δ., 19) Μικούλης Α., 20) Μαχαίρας Ε., 21) Μαμούνης Ν., 22) Παχνός Α., 23) Πετσάλης Κ., 24) Πατζῆς Α., 25) Πριμίδης Ε., 26) Ῥεδιάδης Π., 27) Σακαλῆς Γ., 28) Συρογιάννης Π., 29) Στράτος Γ., 30) Σχινᾶς Σ., 31) Σακελλαρίου Δ.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

1) Ἀργυρόπουλος Μ., 2) Ἀλαβάνος Κ., 3) Γιαννόπουλος Δ., 4) Γερογιάννης Γ., 5) Ζούκας Ε., 6) Ζωγράφος Π., 7) Ζερβὸς Σπυρ. Μηνᾶς, 8) Καρασεβδᾶς Π., 9) Κουρτίδης Κ., 10) Καλαντζᾶκος Α., 11) Κουτσίνας Ι., 12) Καλούδης Γ., 13) Καραμάνος Ν., 14) Κατσαδήμας Κ., 15) Κοκκινάκης Γ., 16) Κωνσταντόπουλος Ν., 17) Λούβαρης Π., 18) Λυμπερόπουλος Ι., 19) Μακκᾶς Λ., 20) Μπεσσαντζῆ Μεντὲς Λιακό., 21) Μπουρνιᾶς Ι., 22) Νάκος Λ., 23) Νικολαΐδης Σ., 24) Παπαδόπουλος Ἡ., 25) Παπαστρατῆς Θ., 26) Παναγιωτόπουλος Α., 27) Παχνὸς Α., 28) Πετρίδης Π., 29) Σταυρόπουλος Σ., 30) Τερζόγλου Ν., 31) Τηλικίδης Γ., 32) Τσιριμῶκος Ἰ., 33) Τσιτσίλιας Π., 34) Φλῶρος Π., 35) Χριστούλας Π., 36) Χατζηλίας Β.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1) Ἀγγελῆς Β., 2) Ἀνθρακόπουλος Σ., 3) Ἀναστασιάδης Σ., 4) Βερδέλης Ἀ., 5) Βαλαλᾶς Ι., 6) Βλαχοθανάσης Κ., 7) Βοραζάνης Γ., 8) Βουδούρης Κ, 9) Γρηγοράκης Ἰ., 10) Εὐθυμιάδης Δ., 11) Ζούκας Ε., 12) Ζαρίφης Ν., 13) Κογεβίνας Λ., 14) Κουντούρης Δ., 15) Κεντούρης Α, 16) Καλιγκάτσης Π., 17) Λαμπρινίδης Λ., 18) Λούβαρης Π., 19) Μαλαμίδας Ε., 20) Μέλφος Δ., 21) Μυλωνογιάννης Α., 22) Μανουηλίδης Φ., 23) Μαντᾶς Μ., 24) Μιχαὴλ Ἰ., 25) Νικολίτσας Ἰ., 26) Παπαδάκης Ἰ., 27) Παπαδόπουλος Ἡ., 28) Πολυχρονάκης Κ., 29) Σπηλιώτης Ν., 30) Σαμαρᾶς Μ., 31) Σχινᾶς Σπ. 32) Στυλιανόπουλος Π., 33) Ταλιαδοῦρος Σπ., 34) Τσεριώνης Ἡ., 35) Τσιτσάρας Δ., 36) Τσακμάνης Σ., 37) Φίλιος Θ.. 39) Φλωριᾶς Δ., 40) Χατζηλίας Β., 41) Χρηστομᾶνος Ἀντώνιος.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

1) Ἀνδρεάδης Λ., 2) Ἀργυρόπουλος Ν., 3) Ἀθηνοδώρου Δ., 4) Βολουδάκης Μ., 5) Γιαμούζης Ἰ., 6) Γιαννούσης Σ., 7) Γοβατζιδάκης Ι., 8) Δημάδης Δ., 9) Ἐμμανουηλίδης Ε., 10) Ζάχος Ἰ., 11) Θεοδοσιάδης Γ., 12) Κεραμεὺς Ἰ., 13) Κοκκινάκης Γ., 14) Κοσμᾶς Ἰ., 15) Κουτσίνας Ι., 16) Λούβαρης Π, 17) Λεβαντῆς Π., 18) Μαρσέλλος Δ., 19) Μισυρλόγλου Α., 20) Μουζενίδης Κ., 21) Πανταζίδης Ὀ., 22) Ποντίκας Γ., 23) Παπαδόπουλος Ἡ., 24) Πατζῆς Α., 25) Συμεώνογλου Δ., 26) Στίμος Κ., 27) Τσάφος Β., 28) Τερζόγλου Ν., 29) Τζεγᾶς Γ., 30) Τσιγδέμογλου Μ., 31) Χατζῆσκος Δ. 32) Χούρσογλου Σ., 33) Χατζητάσης Μ., 34) Γκότσης Κ.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

1) Ἀλαβάνος Κ., 2) Ἀνδρεόπουλος Ι., 3) Ἀθανασιάδης Ἰ., 4) Ἀλεβιζᾶτος Ἀ., 5) Ἀσπιώτης Η., 6) Βαργόπουλος Β., 7) Βλαχοθανάσης Κ., 8) Γερογιάννης Γ., 9) Γαλανάκης Α., 10) Γιαμούζης Ι, 11) Γουργουρῆς Ν. 12) Γεωργιλαδάκης Ε. 13) Δημάδης Δ., 14) Ζερβὸς Γ., 15) Ζουμῆς Χ., 16) Ζωγράφος Λ., 17) Κουρτίδης Κ., 18) Καλαντζᾶκος Α., 19) Καλαντίδης Χ., 20) Καραμᾶνος, Ν., 21) Κεραμεὺς Ι., 22)Κοσμᾶς Ι., 23) Κριμπᾶς Θ. 24) Λυμπερόπουλος Ι., 25) Λιβαθυνόπουλος Ρ., 26) Μαλαμίδας Ε., 27) Μαρκάκης Δ., 28) Μαρσέλλος Δ., 29) Νικολίτσας Ι., 30) Παπαστρατῆς Θ., 31) Πετσάλης Κ., 32) Σταυρόπουλος Σ., 33) Σκουλᾶς Β., 34) Τερζόγλου Ν., 35) Τσάφος Β., 36) Φωκᾶς Ἀντ., 37) Χρηστομᾶνος Ἀντ.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

1) Ἀφθονίδης Δ., 2) Βασιλειάδης Γ., 3) Βελλιανίτης Γ.' 4) Βερδέλλης Α., 5) Βουτυρᾶς Α., 6) Εὐθυμιάδης Δ , 7) Ζερβὸς Σ., 8) Ζωγράφος Α., 9) Θεοδοσιάδης Γ., 10) Κολιαλέξης Θ., 11) Κυρώζης Ι., 12) Καλούδης Γ., 13) Κανάρης Α , 14) Καρασεβδᾶς Π., 15) Κοκκινᾶτος Ι., 16) Κύρτσης Π., 17) Λαζαρίδης Λ., 18) Λούλης Α., 19) Μιχαὴλ Ι., 20) Μαούλης Α., 21) Μπεσαντζῆ Μεντὲς Λιάο, 22) Μπουκουβάλας Π. 23) Μπότσαρης Δ., 24 Παπαφλέσσας Ι., 25) Παπαδόπουλος Μ., 26) Πολυχρονιάδης Α., 27) Στράτος Γ., 28) Σακαλῆς Γ., 29) Σκουλᾶς Β.. 30) Σπηλιάδης Α., 31) Ταβουλάρης Α., 32) Ταλιαδοῦρος Σ., 33) Τζέγας Γ., 34) Φίλιος Θ., 35) Φλωριᾶς Δ.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΒΟΥΛΗΣ

1) Π. Πετρίδης, 2) Λ. Μακκᾶς, 3) Ι. Τσιριμῶκος, 4) Γ. Σακκαλῆς, 5) Π. Εὐριπαῖος, 6) Δ. Χατζῆσκος, 7) Κ. Βουδούρης.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΒΟΥΛΗΣ

1) Γ. Ἀφεντούλης, 2) Κ. Στίμος, 3) Σ. Κωστόπουλος, 4) Ι. Μπουρνιᾶς, 5) Φ. Σαράντης.

Ὁ κ. **Θ. Φίλιος.** Πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, ἐὰν ἐστάλη συμπληρωματικῶς σπόρος εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του Ἐπαρχίαν, ὅπου, ὁ Γεωργικὸς κόσμος ὑποφέρει ἐκ τῶν θεομηνιῶν τῶν τελευταίων ἐτῶν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ δώσωμεν τὸ ἐδώσαμεν καὶ διενεμήθη εἰς διάφορα μέρη.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιάνος.** Λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἐπερωτήσεώς του, περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα τυχὸν ἔλαβε ἡ σκέπτεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν τιμῶν τοῦ ἐλαίου, λέγει, ὅτι ἐπερωτᾷ ἰδίως τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας διὰ βαρυτάτην παράλειψιν, διότι ἐὰν ὑπάρχῃ μία τάξις πωλητῶν, ἡ ὁποία ἔχει δικαίωμα προστασίας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ἀσφαλῶς ἡ τάξις αὕτη εἶναι τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν. Ἡ ἐλαιοπαραγωγὴ δὲν ἠγνοήθη ἁπλῶς, ἀλλὰ ἀπὸ ἐτῶν καταδιώκεται κατὰ τὸν ἀπηνέστερον τρόπον, ἡ φορολογία ἡ ὁποία τὴν βαρύνει, εἰς οὐδὲν ἄλλο Κράτος συναντᾶται, ἀπορροφᾷ δὲ ὁλόκληρον τὸ κέρδος μὲ τὰς σημερινὰς μάλιστα τιμάς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ἡ βαρεῖα φορολογία· τὸ ἔλαιον κατεδιώχθη πανταχόθεν, καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη δὲν ἐπρόφθανε νὰ παραχθῇ καὶ ἡ διατίμησις σκληρὰ ἐξεδίδετο. Τ' ἀκαταδιωκτικὰ μέτρα δὲν περιωρίσθησαν εἰς αὐτό, συστηματικὰ ἀπηγορεύετο ἡ ἐξαγωγὴ εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ τὸ Κράτος κατώρθωνεν ἐναντίον ὅλων τῶν δημοσιονομικῶν νόμων, νὰ δίδῃ εὐτελῆ τιμήν. Ὅταν δὲ ὑπῆρχε μεγάλο ἀπόθεμα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἔπρεπε νὰ δοθῇ διέξοδος διὰ τῆς πωλήσεως εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εὑρέθη ἄλλη φάμπρικα, νὰ δίδεται ἄδεια ἐξαγωγῆς εἰς ἐκείνους ποὺ προσέφεραν περισσότερα·

Α. Κουτσοπέταλος. Πῶς ἔδιδαν περισσότερα;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Αὐτὸ ἔγινεν εἰς τὰ 1923 ὅταν διὰ δημοπρασίας ἐδίδετο ἡ ἄδεια τῆς ἐξαγωγῆς. Τὸ Κράτος εἰσέπραττε ὅλην τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς ἐσωτερικῆς τιμῆς τὴν ὁποίαν καθώριζε τὸ Κράτος καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη οἱ παραγωγοὶ περιῆλθον εἰς ἀπόγνωσιν, ἀλλὰ τὸ Κράτος δὲν συνεκινήθη, καὶ ναὶ μὲν κατήργησε τὸν φόρον τῆς ἐξαγωγῆς, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ προσετέθη φορολογία 5 %ο τῆς ἀρχικῶς, ἐπιβεβλημένης τοιαύτης, ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καταναλισκομένου καὶ τὸ Κράτος κατώρθωσε νὰ εἰσπράττῃ περισσότερα. Οὕτω ἡ τάξις τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν δὲν ἀπηλαυσε καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν τοῦ εὐεργετήματος τῶν μεγάλων τιμῶν καὶ ὅταν ἐνέσκηψεν ἡ κρίσις, οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ εὑρέθησαν ἐντελῶς ἐξηντλημένοι ἀπέναντι τῶν ἄλλων παραγωγῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον δυνάμεις διὰ νὰ παλαίσουν. Καὶ εἰς τὴν κατάστκσιν αὐτὴν εὑρέθησαν καθ' ἣν στιγμὴν τὸ Κράτος, διὰ λόγους ταμειακοὺς καὶ ἐνισχύσεως τῆς σιτοπαραγωγῆς, ἐπέβαλε βαρύτατον δασμὸν καὶ κατώρθωσεν ὁ Ἕλλην πολίτης νὰ τρώγῃ τὸ ψωμί του ἀκριβώτερον ἀπὸ ὅλαν τὸ ἄλλον κόσμον. Διότι εἰς τὴν Βουλγαρίαν τὸ ψωμὶ ἔχει 1 καὶ 50 ἕως 2 δρ. ἡ ὀκᾶ, ἐνῷ ἐδῶ ἔχει ἑπτὰ δραχ, ἡ ὀκᾶ εἰς ἐποχὴν ποὺ εἰς τὸν Κανὰδαν πετιέται τὸ σιτάρι εἰς τοὺς δρόμους.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν εἶναι ἀκριβὲς κατὰ τὰ δεδομένα ποὺ ἔχω, ὅτι πληρώνομεν τὸ ψωμὶ ἀκριβώτερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα Κράτη.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Νὰ φέρετε τὰ δεδομένα σας διὰ νὰ συζητήσωμεν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ ψωμὶ εἶναι ἐδῶ ἀκριβώτερον.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὸν βίον ἀκρίβηνεν ἡ ὅλη οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, συνετέλεσε δὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων εἰς αὐτὸ ὁ διακανονισμὸς τῶν διαφορῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν. Διὰ τὸ ἔλαιον ἐλήφθησαν ἀγορανομικά τινα μέτρα ἐπὶ τῆς ὑπουργίας μου, ἀλλ' αὐτὰ διὰ τὴν περίοδον τὴν ὁποίαν διανύομεν δὲν ὠφελοῦν, διότι σήμερον ὑπάρχει ὁ ἐξευτελισμὸς τῶν τιμῶν. Ἦτο ὑποχρεωμένη λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ σκεφθῇ κάποιο μέτρον, ἐφ' ὅσον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐλαττώσῃ τὴν φορολογίαν, ἀφοῦ τὰ δημόσια οἰκονομικὰ περιῆλθον εἰς χάλια, καὶ πράγματι ἡ δημοσία ὑπηρεσία ὑπέβαλεν ἕνα σχέδιον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ βελτίωσις τῆς καταστάσεως, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐν Κερκύρᾳ κατωρθώσαμεν ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικοῦ νόμου νὰ ἐξασφαλίσωμεν διὰ τοῦ συστήματος τῆς συγκεντρώσεως τιμὰς ἱκανοποιητικὰς διὰ τὸ ἔλαιον. Εἰς τὴν Κέρκυραν οἱ ἔμποροι ἔκαμαν ἕνα τράστ, τὸ ὁποῖον ἀπεφάσισε νὰ μὴ πληρώσῃ περισσότερον ἀπὸ 300 - 360 δραχμὰς τὴν βαρέλα τὸ λάδι.

Π. Τσαλδάρης. Πόσας ὀκάδας ἔχει ἡ βαρέλα;

Κ. Ζαβιτζιάνος. 51. Ὁ αὐτόνομος ὀργανισμός, ὁ ὁποῖος σημειωτέον εἶχε δίκτυον ἀνταποκριτῶν εἰς ὅλα τὰ μεγάλα κέντρα, ὅταν οἱ ἔμποροι προσέφεραν 300 δραχμὰς αὐτὸς προσέφερεν ἑξακοσίας, τὸ δὲ ἐμπόριον διὰ νὰ παρακολουθήσῃ κατ' ἀνάγκην τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν ἔφθασεν εἰς τὰς 620, οἱ δὲ Κερκυραῖοι ἔβαλαν τὸ λάδι των ὡς ἐνέχυρον εἰς τὸν Ὀργανισμὸν καὶ κατώρθωσαν εἰς καλυτέραν ἐποχὴν νὰ πωλήσουν πρὸς 800 καὶ 1000 δραχ. τὴν βαρέλα. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας κατέληξαν εἰς ἕνα σχέδιον, νὰ καταρτισθῇ δηλαδὴ μία ἐπιτροπὴ διαχειρίσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς ὅλης τῆς Ἑλλάδος, μέτρον τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ εἶχε καλὴν ἀπόδοσιν. Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ μετὰ πάσης χαρᾶς ἀπεδέχθησαν τὴν συνεισφορὰν τὴν ἀπαιτουμένην διὰ νὰ λειτουργήσῃ αὐτὸς ὁ Ὀργανισμός, συνεισφορὰν ἡ ὁποία θὰ ἐξησφάλιζε τὰ ἔξοδα καὶ ἐνδεχομένως τὰς ζημίας, ἡ δὲ Κυβέρνησις εἰς μίαν στιγμὴν ἐσκέφθη νὰ δεχθῇ τὸ σχέδιον καὶ ἐζήτησε μάλιστα ἀπὸ τὴν Βουλὴν τὴν ἄδειαν τῆς ἐκδόσεως Νόμ Διατάγματος. Αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπροχώρησαν, ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας δι' ἐγκυκλίου του πρὸς τοὺς Νομάρχας, τὰ Ἐπιμελητήρια, τοὺς Γεωργικοὺς Συνεταιρισμοὺς καὶ τοὺς Προέδρους τῶν Κοινοτήτων ἀνέπτυσσε τὰ τοῦ σχεδίου, προσέθετε δὲ ὅτι ἡ λῆψις τοῦ μέτρου ἀνεβλήθη διότι ἐπηκολούθησεν ὕψωσις τῶν τιμῶν. Ἀλλὰ

διότι ὑψώθησαν αἱ τιμαί, ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῇ ἡ λῆψις τοῦ μέτρου;

Κ. Σῖμος. Οὔτε μία ὁκᾶ δὲν θὰ ἠγοράζετο.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Θὰ ἠγοράζετο μὲ τὸ παραπάνω, διότι ὁ ὀργανισμὸς θὰ ἠμποροῦσε νὰ φέρῃ ἀντίδρασιν ἐναντίον ἑνὸς ἐμπορικοῦ τράστ. Τὸ σχέδιον, κατὰ τὴν ἐντύπωσίν μου, ἦτο ἀσφαλεστάτης ἀποδόσεως. Τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο βέβαια δυσχερές, ἐὰν ἡ παραγωγὴ ἦτο πολὺ μεγάλη, ἀλλὰ δὲν εἶναι τοιαύτη, κατὰ μέσον ὅρον εἶναι 80.000 τόννοι, ἐξ ὧν εὐδομήντα καὶ παραπάνω καταναλίσκεται ἐν τῇ χώρᾳ, ἐπομένως ἔχομεν ἕνα πλεόνασμα 8 — 10 χιλ. τόννους, καὶ αὐτὸ εἶναι ποὺ ρίχνει τὰς τιμάς. Ἐκ τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας ἔλαβα ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ἡ ἐσοδεία εἰς τὰ τρία μεγάλα κέντρα εἶναι, εἰς μὲν τὴν Κέρκυραν καλή, εἰς τὴν Κρήτην μετρία, καὶ εἰς τὴν Μιτυλήνην πολὺ κάτω ἀπὸ μετρία, μᾶλλον κακή. Διὰ τὸν χρόνον λοιπὸν αὐτὸν δὲν θὰ ὑπῆρχε περίπτωσις ἐξαγωγῆς, καὶ συνεπῶς ἡ ἐπιτυχία τοῦ ὀργανισμοῦ θὰ ἦτο ἀπόλυτος. Ἀλλά, κύριοι, ἡ ἐργασία ἡ προκαταρκτικὴ διὰ τὸν ὀργανισμὸν ἔχει ἕνα κεντρικὸν ἐλάττωμα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις προτεπάθησε νὰ πείσῃ τοὺς ἐμπόρους, ὅτι οὐδεμίαν ζημίαν θὰ ἔχουν, διετέθη μάλιστα καὶ μία παράγραφος εἰς τὴν ἐγκύκλιον διὰ νὰ πεισθοῦν καὶ οἱ καταναλωταί, ὅτι οὔτε αὐτοὶ θὰ ζημιωθοῦν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι, κύριε Ὑπουργέ, ὁ ὀρθὸς δρόμος αὐτός. Τὰ ἐμπόρια μοιραίως θὰ χάσῃ τὰ μεγάλα κέρδη, καὶ ἔπρεπε νὰ ἀποτανθῆτε πρὸς αὐτὸ καὶ νὰ τοῦ πῆτε: εἶναι λυπηρὸν ὅτι δὲν μπορεῖτε νὰ κερδίσετε πολλά, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πράξωμεν διαφορετικά, ὅπως ἐγώ, ὅταν ἔκαμα τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Κερκύρας, εἶπα εἰς τοὺς ἐμπόρους καθαρά: δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσετε σεῖς 50 ἄνθρωποι καὶ νὰ πεθάνουν 80.000 χωρικοὶ τῆς Κερκύρας. Ἔπρεπεν ἀκόμη νὰ πῆτε εἰς τοὺς καταναλωτάς, ὅτι καὶ αὐτοὶ θὰ πληρώσουν κάτι ἀκριβώτερον. Οἱ ἔμποροι ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ μέτρου, καὶ τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι ἐπέτυχαν νὰ τὸ ματαιώσουν.

Α. Περδικογιάννης. Διατί σήμερον δὲν σηκώνει τὰς τιμὰς ὁ Αὐτόνομος Ὀργανισμὸς Κερκύρας, ἀφοῦ καὶ εἰς τὸ παρελθόν, ὅπως λέγετε, τὸ κατώρθωσε;

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Διότι δὲν ἠμπορεῖ νὰ δράσῃ πέραν τῆς Κερκύρας, καὶ διότι αἱ τιμαὶ τοῦ λαδιοῦ, κατὰ τὸ θέρος συνήθως, πίπτουν, ἀντιθέτως ὅμως, ἐφέτος συνέβη νὰ αὐξηθοῦν δηλ. κατὰ 3 δραχμάς, διότι, ἐφόσον ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ὁ Ὀργανισμός, ἦτο φυσικὸν νὰ σταματήσῃ ἡ προσφορὰ καὶ ἡ ζήτησις νὰ γίνῃ μεγαλυτέρα. Ἀλλὰ τώρα, ποὺ ἀπεδείχθη ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μπλόφας αἱ τιμαὶ ἔπεσαν, μολονότι εὑρισκόμεθα εἰς τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου, ποὺ πάντοτε αὐξάνουν αἱ τιμαί. Ὅταν ἀνηγγέλθη ὡς ἐγκαταλειφθὲν τὸ σχέδιον, ἐλέχθη ὅτι ὀφείλεται τοῦτο εἰς τὸ ὅτι ἀπῃτοῦντο κεφάλαια, τὰ ὁποῖα βέβαια θὰ ἐπιστραφοῦν, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ Προϋπολογισμὸς ἀπὸ ἐνδεχομένας ζημίας. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, πρὸς ἣν ἀπετάθησαν, προσέφερε δάνειον 75.000.000, ὑπεδείχθη ὅμως, ὅτι δὲν φθάνει τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται 150 ἑκατομμύρια, ἐνῶ ἐκεῖνοι ποὺ ἀναλαμβάνουν ὑπευθύνως τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου βεβαιοῦν ὅτι φθάνουν τὰ 75.000.000.

Πρόεδρος. Ὑπεβλήθη πρότασις γενικεύσεως τῆς συζητήσεως.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἀλλ' εἶναι ὀρθὸν νὰ ναυαγήσῃ τὸ ἔργον δι' 75 ἑκατομμύρια; Πόσον δίκαιον εἴχομεν χθὲς ποὺ ἐκακίσαμεν τὴν διάθεσιν τῶν πλεονασμάτων, καθ' ὃν τρόπον ἐγένετο αὐτή. Ἦτο ἐπιδεδλημένον τὰ περισσεύματα νὰ διατεθῶσιν εἰς ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς. Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ ἐξανέστησαν, ἀλλ' ἤκουσαν ὅτι δὲν θὰ ἐγκαταλειφθῇ τὸ μέτρον, ἀλλὰ θὰ ἐφαρμοσθῇ δι' εἰδικοῦ νόμου, ἡ πληροφορία ὅμως προσέθετε ὅτι θὰ ψηφισθῇ, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ. Νέα ἐξαπάτησις λοιπὸν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου. Καλύτερον εἶναι νὰ μὴ τὸ ὑποβάλῃ ἡ Κυβέρνησις, διότι ἂν ὑποβληθῇ θὰ γεννήσῃ νέα ζητήματα τιμῶν, ὅπως ἡ ἀναγγελία τοῦ μέτρου καὶ ἡ ὑποβολὴ θὰ γίνῃ ἀντικείμενον κομματικῆς ἐκμεταλλεύσεως. Κολακεύομαι νὰ πιστεύω ὅτι θὰ ψηφισθῇ καὶ θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁπωσδήποτε ἀργὰ διὰ τὴν ἐρετεινὴν ἐσοδείαν, διότι οἱ μικροὶ παραγωγοὶ ἐπώλησταν εἰς τιμὰς ἐξευτελιστικάς. Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ γίνῃ ἐγκαίρως, ἀφοῦ ἦτο ἀπορασιτισμένον νὰ γίνῃ καὶ ἐπήρατε καὶ ἄδειαν τῆς Βουλῆς; Διότι δὲν εἴχατε χρήματα; Τώρα ἔχετε; Ἀλλὰ τὸ ἔγκλημα συνετελέσθη κατὰ τῶν παραγωγῶν, διότι ἡ Κυβέρνησις προσεπάθει νὰ συμβιβάσῃ ὅλα τὰ συμφέροντα, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ συμφερόντων μὴ συμβιβαζομένων.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Κουλουμβάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἔχει ὑπ' ὄψιν ἡ Βουλὴ ὅτι τὸ θέμα τῆς προστασίας τοῦ ἐλαίου ἦτο ἓν ἐκ τῶν θεμάτων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος.

Καὶ ὄντως ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, κατὰ τὴν ἐξουσιοδότησιν αὐτήν, ἐπελήφθη τοῦ θέματος. Ἀλλὰ προτέκυψε εἰς διάφορα ἐμπόδια σχεδὸν ἀνυπέρβλητα. Πρῶτον ἐμπόδιον τὸ διάφορον τῆς φορολογίας.

Ὅπως γνωρίζετε, κύριοι συνάδελφοι, εἰς τινα μέρη τῆς χώρας ἡ φορολογία εἶναι εἰς τὰ ἐλαιοτριδεῖα, ἡ περίφημος δεκάτη. Εἰς ἄλλα μέρη τῆς χώρας ἡ φορολογία εἶναι ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς. Τὸ πρᾶγμα μάλιστα γίνεται εἰς μερικὰ μέρη τραγελαφικώτερον διότι, φαντάζεσθε, εἰς τὸν ἰδικόν μου Νομόν, εἰς τὰς δύο ἐπαρχίας, εἶναι ἐλαιοδεκάτη, εἰς τὰς ἄλλας δύο ἐπαρχίας εἶναι φόρος ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς. Τὸ πρᾶγμα ἔχει αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ σημασίαν, διότι βέβαια δύσκολον εἶναι νὰ ὑπάρξῃ ἑνιαῖον μέτρον προστασίας ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἑνιαία φορολογία. Ἀλλ' εἶναι ἀκόμη περισσότερον δυσχερὲς τὸ πρᾶγμα, διότι ποσοστὰ περὶ τῶν δαπανῶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου, εἰς τὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα ἡ φορολογία εἶναι ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς, θὰ καταβάλλωνται αἱ δαπάναι μόνον ἀπὸ τοὺς παραγωγούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν περισσεύματα, ἐνῷ εἰς τὰ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος προβάλλει ὁ κίνδυνος, νὰ πληρώνεται ἡ πρόσθετος αὐτὴ φορολογία διὰ τὰς δαπάνας τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀπὸ παραγωγοὺς, οἱ ὁποῖοι παράγουν μόνον ὅσον ἐξαρκεῖ καὶ πολλάκις δὲν ἐξαρκεῖ ἐντελῶς, διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας των. Ἀλλὰ προσέκοψε τὸ μέτρον εἰς ἄλλο ἐμπόδιον, τὴν διαφορὰν τὴν ποιοτικήν, διότι λαμβάνεται νέον μέτρον προστασίας δι' ἔλαια πέντε βαθμῶν ὀξύτητος, ὀκτὼ βαθμῶν, δεκαπέντε βαθμῶν, εἰκοσιπέντε βαθμῶν ὀξύτητος καὶ ἡ διαφορὰ τῆς ποιότητος δὲν εἶναι μόνον ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς ὀξύτητος, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλα συστατικά, τὰ ὁποῖα ἔχουν διαγνωσθῇ ἢ καὶ δὲν ἔχουν διαγνωσθῇ, αἱ ποιότητες εἶναι διάφοροι. Ἐκτὸς αὐτῶν τῶν ἐμποδίων ἔγινε γνωστὸν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ὅτι δὲν προσφέρεται καμμία τῶν μεγάλων Τραπεζῶν νὰ τὴν χρηματοδοτήσῃ, διότι ρητῶς ἀνεγράφετο εἰς τὸ ἐνώπιον ἡμῶν νομοσχέδιον, ὅτι διὰ νὰ λειτουργήσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ μία Τράπεζα, ἥτις ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους, νὰ προκαταβάλῃ τὰς δαπάνας. Ἐγένετο καὶ συζήτησις περὶ τοῦ πιθανοῦ κινδύνου νὰ ζημιωθῇ ὁ προϋπολογισμὸς καὶ ἐνῷ αἱ συζητήσεις ἦσαν λεπτομερέσταται καὶ προσεκομίσθησαν διάφορα στοιχεῖα, ἐν τούτοις δὲν κατωρθώθη νὰ καθορίσῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν κανεὶς, πόσαι θὰ εἶναι αἱ δαπάναι τῆς Ἐπιτροπῆς, πόσαι θὰ εἶναι αἱ πιθαναὶ ζημίαι τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἀφοῦ λοιπὸν ὑπῆρχον ὅλα αὐτὰ τὰ ἐμπόδια ἤλθε καὶ ἡ πληροφορία ὅτι δὲν πρόκειται καμμία Τράπεζα νὰ χρηματοδοτήσῃ καὶ ἀπεφασίσθη εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.....

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Προσεφέρθη ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ δώσῃ 75 ἑκατομμύρια.

Ε. Κουλουμβάκης. Αὐτὴ εἶναι πληροφορία τὴν ὁποίαν μοῦ δίδετε ταύτην τὴν στιγμήν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Εἶναι ἀκριβής.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἀλλὰ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μᾶς ἦλθεν ἡ θετικὴ, ἡ ὁριστικὴ πληροφορία, ὅτι δὲν προσφέρεται καμμία Τράπεζα νὰ χρηματοδοτήσῃ, ὁπότε ἡ Ἐπιτροπὴ εἶπεν, «Πρὸς τί νὰ προχωρήσω εἰς τὴν ἐργασίαν μου;» Ἂν δὲ δὲν

ἀπατῶμαι ἔφθασεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἡ Κυβερνητικὴ ὑπόδειξις, ὅτι οὕτως εἶχον τὰ πράγματα καὶ ἐφ' ὅσον δὲν προφθάνομεν νὰ νομοθετήσωμεν κατὰ τὰς ἄνω μελέτας, καλὸν θὰ εἶναι τὸ νομοσχέδιον νὰ ἐπαναφερθῇ ἐνώπιον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων. Τώρα παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν ἢ νὰ προΰῃ εἰς ρητὰς δηλώσεις ἐπὶ τοῦ θέματος ἢ τάχιστα νὰ προκομισθῇ τὸ νομοσχέδιον ἐνώπιον ἡμῶν. Διότι, κύριοι συνάδελφοι, ἠναγκάσθην σήμερον νὰ στείλω ἐπιστολὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραφον «Ὁ Διάβολος νὰ πάρῃ ὅλους τοὺς πλουτοκράτας τοῦ κόσμου».

Φωναί. Ἀμήν. ἀμήν.

Ε. Κουλουμβάκης. Κύριοι συνάδελφοι, ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου μάχονται πλουτοκράται ἔμποραι καὶ βιομήχανοι. Ἀναμφιβόλως ὑπάρχουν λαδέμποροι, οἵτινες δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ ληφθῇ κανὲν μέτρον ὑπὲρ τοῦ ἐλαίου, διὰ νὰ ἔχουν τὴν εὐκολίαν νὰ κερδοσκοποῦν καὶ ὑπάρχουν καὶ οἱ βιομήχανοι τῶν σπορελαίων, οἵτινες θέλουν μὲν τιμὴν τοῦ ἐλαίου διὰ νὰ ἐφησυχάσουν οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ καὶ διὰ νὰ ἔχουν ἐκεῖνοι ὅλον τὸν καιρὸν νὰ προαγάγουν τὴν βιομηχανίαν των καὶ νὰ κερδοσκοποῦν. Καὶ τώρα ὀργάζει μεταξὺ τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν ἡ παπαγάνδα τῶν πλουτοκρατῶν ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων. Καὶ δὲν ἠξεύρω τί συμβαίνει μὲ ἄλλους κ. συναδέλφους, ἀλλ' ἐγὼ ἔχω κάθε ἡμέραν τηλεγραφήματα καὶ ἐπιστολὰς ἀπὸ τοὺς μὲν καὶ ἀπὸ τοὺς δὲ καὶ τέλος πάντων ὑφιστάμεθα μίαν ἐνόχλησιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἔχει καθῆκον νὰ φέρῃ τὸ νομοσχέδιόν της, ἐπιλύουσα κατὰ πᾶν τὸ δυνατὸν τὰς διαφορὰς περὶ τῶν ὁποίων ὠμίλησα καὶ αἴρουσα τὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἀναπτύξω πρὸς ὑμᾶς. Ἀλλὰ δέον νὰ ἐπιστήσῃ αὕτη τὴν προσοχήν της καὶ εἰς ἄλλο θέμα. Κατὰ τὸ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς νομοσχέδιον θὰ ἱδρύωνται ὑποχρεωτικῶς, ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τρία μόνον μέρη ἀποθῆκαι, εἰς τὴν Λέσβον, εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς τὴν Κέρκυραν.

Ἠρώτησα ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τοὺς ἁρμοδίους ἂν θὰ ἱδρυθῇ ἀποθήκη εἰς τὴν πατρίδα μου, ἐὰν θὰ ἱδρυθῇ τοιαύτη εἰς τὸ Γύθειον ἢ τοὐλάχιστον εἰς Καλάμας, πλὴν μοῦ ἀπήντησαν ἀρνητικῶς. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἱδρύονται ἀποθῆκαι εἰς μέρη ὅπου θὰ δύνανται εὐτελεῖς ποιότητες ἐλαίου ν' ἀποθηκεύωνται, ἐνῷ ἀντιθέτως αἱ καλαὶ ποιότητες θὰ περνοῦν ἀπὸ χέρι εἰς χέρι διὰ νὰ ἀποθηκεύωνται καὶ νὰ αὐξάνεται τὸ κόστος αὐτῶν. Ἐπ' αὐτοῦ ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ παρακαλῶ ταύτην νὰ φροντίσῃ καὶ διὰ τὸ ἐθνικὸν αὐτὸ προϊόν, μὲ τὴν αὐτὴν στοργὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἐρρύτισε διά τὴν σταφίδα καὶ τὸν καπνόν.

Κ. Σῖμος. Ἀντιπροσωπεύομεν, κύριε βουλευταί, καὶ ἡμεῖς κατ' ἐξοχὴν ἐλαιοπαραγωγικὰς περιφερείας καὶ ἔχομεν καὶ παράπονα, ἀλλὰ πρέπει νὰ λέγωνται αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς. Καὶ ἐπειδὴ ἐπανελήφθη καὶ πάλιν ἡ κατηγορία ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν ἔπραξε πρὸς προστασίαν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς, θὰ ἀπαριθμίσω τί ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις. Ἔλαβε πρῶτον τὸ μέτρον τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀναμίξεως τοῦ σπορελαίου μετὰ τοῦ ἐλαίου καὶ ἠλάττωσε τὸν φόρον τοῦ ἐξωτερικοῦ κατὰ 25 %.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ὁμολογῶ ὅτι ἐλησμόνησα τὸ μέτρον τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀναμίξεως, καίτοι τὸ ἐλαῦνον ἐγὼ ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν,

Κ. Σῖμος. Τὸ μέτρον τὸ ληφθὲν διὰ τὴν ἐξαγωγὴν δὲν ἦτο μέτρον ἐκ τοῦ ὁποίου ὠφελήθη ἡ Κυβέρνησις.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐλησμονήσατε πάντως νὰ ἀναφέρετε, ὅτι ἡ πρώτη πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἡ κατάργησις τοῦ ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ τοῦ ἐλαίου καὶ νὰ προσθέσετε εἰς αὐτὸ καὶ τὴν βαρεῖαν φορολογίαν τοῦ σπορελαίου.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Οὐδεμία ἄλλη Κυβέρνησις πλὴν τῆς Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων ἔλαβε μέτρα προστατευτικὰ τοῦ ἐλαίου.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τοὐναντίον ἐλαῦαν μέτρα κατὰ τοῦ ἐλαίου.

Κ. Σῖμος. Ἐὰν ὁ ὀργανισμὸς τοῦ ἐλαίου δὲν ἐψηφίσθη, τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὰς ἀντιδράσεις τῶν βουλευτῶν τῶν περιφερειῶν ἐκείνων, ὅπου ἰσχύει ἡ φορολογία τῆς ἐλαιοδεκάτης. Καὶ ὑπάρχει κολοσσιαία διαφορὰ μεταξὺ τῆς περιφερείας αὐτῆς καὶ τῆς ἄλλης, ὅπου ὁ φόρος πληρώνεται εἰς τὰ τελωνεῖα.

Κ. Βουδούρης. Διατί τότε ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐφαρμόζει ἐπὶ τοῦ προκειμένου φορολογίαν ἴσην εἰς ὅλας τὰς περιφερείας, διὰ τὴν πραγματικὴν ὑποστήριξιν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς;

Κ. Σῖμος. Ἐπειδὴ πάντως ἡ ψήφισις τοῦ ὀργανισμοῦ ὡσῶς ἐπιβραδυνθῇ καὶ λόγῳ τῆς ἀθρόας προσφορᾶς θὰ πέσουν αἱ τιμαί, πρέπει νὰ δεχθῇ ἡ Κυβέρνησις ὅπως ὁ ἔγγειος φόρος, ὁ πληρωνόμενος εἰς τὰ τελωνεῖα πληρώνεται εἰς εἶδος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας μελετᾷ τὸ ζήτημα καὶ αὐχίμεθα νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ.

Δ. Κογεβίνας. Τὸ Δημόσιον δὲν ἐζημιώθη ἐκ τῆς μειώσεως τοῦ φόρου τῆς ἐξαγωγῆς ἐλαίου. Ἐκ τοῦ μέτρου τούτου ἐπῆλθεν ὕψωσις τῶν τιμῶν τοῦ ἐλαίου καὶ ἐν ἀναλογίᾳ ηὐξήθησαν αἱ εἰσπράξεις τοῦ Κράτους. Δὲν νομίζω ἄλλως τε ὅτι εἶναι ἀκριβὲς τὸ ὑποστηριχθὲν ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου βουλευτοῦ ἐξ Οἰτύλου, ὅτι ἀγωνίζονται κυρίως δύο τάξεις. Ἡ κυρίως ἐνδιαφερομένη τάξις καὶ ἡ μόνη ἔχουσα ἀνάγκην προστασίας εἶναι ἡ τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν. Ἀναγινώσκει ἀκολούθως τηλεγράφημα τοῦ ἐλαιοπαραγωγικοῦ κόσμου Κερκύρας καὶ ἐπιλέγει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀφίσωμεν ἀπροστάτευτον τὴν παραγωγήν, διότι θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ μὴ συλλεγῇ κἂν ὁ καρπός. Ἐλπίζω ὅτι, τάχιστα θὰ καταθέσῃ ἡ Κυβέρνησις τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον.

Α. Μπακάλμπασης. Κατὰ τὰ τηλεγραφήματα τὰ ὁποῖα λαμβάνομεν, ὁ τόπος τῆς ἐλαίας μετεβλήθη εἰς τόπον δημοπρατηρίων. Ἡ μὴ ἐπίσπευσις τῶν μέτρων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως συνετέλεσεν οὕτως ὥστε ἡ κατάστασις νὰ χειροτερεύσῃ. Καὶ σήμερον ἐξαγγέλλεται ὅτι ἡ διεθνὴς τιμὴ τοῦ ἐλαίου μάλις εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 11,40 κατ' ὁκᾶν, εἰς τὸν τόπον τῆς συγκεντρώσεως. Καὶ ὅταν συνδυασθῇ ἡ τιμή, μὲ τὴν περίοδον τῆς συγκομιδῆς τὴν ὁποίαν διατρέχομεν καὶ ἐξετασθῇ ἡ στάσις τῆς Κυβερνήσεως, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι οὐδεμία ἐλπὶς βελτιώσεως διαφαίνεται. Ὅπως ἀνέπτυξεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Οἰτύλου συνάδελφος, ὑπεβλήθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μέτρον ἀποβλέπον εἰς τὴν δημιουργίαν αὐτονόμου ὀργανισμοῦ ἐλαίου. Δυστυχῶς συνάδελφοι, οἱ ὁποῖοι συνέστησαν τὴν ἐπιψήφισιν, ἦσαν ἀμελίκτοι διῶκται τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑπεστήριξαν τὸ νομοσχέδιον ἦσαν τότε ἡ μειοψηφία. Ἡμεῖς παρὰ τὰς ἀτελείας ὑπεστηρίξαμεν τὸ νομοσχέδιον καὶ ὑπεδείξαμεν εἰς τί θὰ ἀποβλέψῃ ὁ ὀργανισμὸς καὶ κυρίως εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς. Καὶ διεπιστώσαμεν ὅτι ἐνῷ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας δὲν ἠθέλησε νὰ ἀποδεχθῇ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην τροπολογίαν εἰς τὸ νομοσχέδιον κατόπιν τὸ ἐγκατέλειψεν ἑκθετον. Καὶ σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς τὴν περίοδον συγκομιδῆς καὶ μὲ διεθνῆ τιμὴν 11,40 κατ' ὁκᾶν. Καὶ δὲν ἔχομεν πλέον τρόπον νὰ προστατεύσωμεν τὴν ἐλαιοπαραγωγήν. Εἴχομεν δηλώσει τότε ὅτι οἱαδήποτε ἀναβολὴ θὰ κατέληγεν εἰς ζημίαν τῶν παραγωγῶν. Τοῦτο δυστυχῶς ἐπαληθεύει.

Π. Ἀραβαντινός. Τὸ ζήτημα τοῦ ὑποβληθέντος καὶ ἀναβληθέντος νομοσχεδίου εἶναι εἰσοδιακόν, ὡς προκύπτει δὲ ἐκ τῆς ἐπερωτήσεως τὸ ζήτημα παρουσιάζεται ὑπὸ τὴν μίαν του ὄψιν, τῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐξασφαλίσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου. Καὶ ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι ἀπολύτως δεδικαιολογημένη. Τὸ νὰ αὐξήσῃ ἡ τιμὴ τοῦ ἐλαίου εἰς βάρος τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως εἶναι λογικόν, διότι ὑπάρχει συνάρτησις καὶ οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ εἶναι καταναλωταὶ ἄλλων εἰδῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν δὲν εἶναι ἡ

στιγμὴ βεβαίως νὰ ζητηθῇ ἡ ἐλάττωσίς της, ἀφοῦ θὰ εἶχεν ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Θὰ ἠδύνατο νὰ ἐλέγξῃ κανεὶς τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργούς, ὅτι ἐβράδυναν νὰ λάβουν τὰ προστατευτικὰ ἐκεῖνα μέτρα πρὸ τῆς ἐπιδεινώσεως τῆς κρίσεως τῆς ἐκδηλωθείσης διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς χρυσῆς βάσεως τῆς λίρας. Τότε θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξεύρωμεν δάνειον καθαρῶς παραγωγικόν. Ἡ ἐναποιημένη διαχείρισις τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐλαίου θὰ ἐπετύγχανε καλυτέρας τιμὰς καὶ ὁ ὀργανισμὸς θὰ ἐγγυᾶται τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος τοῦ ἐξαγομένου ἐλαίου, οὕτως ὥστε νὰ εὑρῃ τοῦτο θέσιν εἰς τὸν διεθνῆ συναγωνισμόν.

Σήμερον δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν πλέον εἰσαγωγὴν ἑλληνικοῦ ἐλαίου εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ὁ καταναλωτὴς ζητεῖ νὰ ἔχῃ ἔλαιον ὡρισμένου τύπου καὶ δι' αὐτὸ ἔχουν δυσφημισθῇ τὰ προϊόντα μας, διότι δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ προσφέρωμεν πάντοτε τὸν ἴδιον τύπον προϊόντος. Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη ὅπως τὸ ἔλαιον τεθῇ ὑπὸ ἕναν ὀργανισμὸν δυνάμενον νὰ ἐξαγοράζῃ εἰς ὡρισμένην τιμὴν τὸ ἔλαιον τῶν παραγωγῶν, νὰ τὸ φυλάττῃ καὶ νὰ τὸ ἐξάγῃ ὁ ἴδιος. Τὸ ζήτημα μελετηθὲν ὑπὸ ἁρμοδίων προσώπων παρέχον κάθε ἐλπίδα ὅτι δὲν θὰ ζημιώσῃ τὸν προϋπολογισμόν. Ἡ μόνη διαφωνία ὑπῆρξε τὸ ζήτημα τοῦ ἀσφαλίστρου ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαφορὰν τῶν φορολογιῶν δὲν εἶναι δυνατὸν μία Κυβέρνησις νὰ διστάσῃ νὰ φέρῃ τὴν ἐξίσωσιν τῆς φορολογίας ἢ ἄλλα μέτρα ἀνάλογα, διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς. Δὲν πρέπει νὰ περιμένετε ὅτι ἡ κρίσις θὰ παρέλθῃ τόσον γρήγορα. Δι' αὐτὸ πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ σπεύσωμεν εἰς τὴν ὀργάνωσίν μαι διότι μόνον ἔτσι θὰ στερεώσωμεν τὴν ἀρχήν,

Γ. Βασιλειάδης. Λέγει, ὅτι ἀντιπροσωπεύων ἐπαρχίαν ἐλαιοπαραγωγῶν, καταβάλλουσαν τὸν φόρον ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις, ἔχει πεποίθησιν ὅτι μὲ τὴν λῆψιν μέτρων ὑπὲρ τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς θὰ παρακαμφθῇ κατά τι ἡ κρίσις, καὶ θὰ βοηθηθῇ ἡ ἐλαιοπαραγωγή. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, συνεχίζει, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω, ὅτι, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀφομοιώσῃ τὴν φορολογίαν τοῦ ἐλαίου, τότε τὰ ἀγαθὰ, ἅτινα ἐπιδιώκει διὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ ἐλαίου δὲν θὰ καταλήξουν εἰς τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ ἐπιβαρύνουν τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν καὶ νὰ ἐξουδετερώσουν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐλαφρῶν φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων, ἃς ἐκάμεν ἡ Κυβέρνησις. Ἡ ἐξίσωσις, τονίζει, τῆς φορολογίας ἐπιβάλλεται καὶ διὰ λόγους ἰσότητος, διότι δὲν εἶνε δίκαιον οἱ παραγωγοὶ νὰ πληρώνουν φόρον καὶ δι' αὐτὸ τὸ ἔλαιον τῆς οἰκιακῆς των κατανολώσεως, καθ' ἣν στιγμὴν εἰς ἄλλας περιφερείας τὸ ἔλαιον φορολογεῖται ἐν τῇ ἐξαγωγῇ. Ἕνας τρόπος διορθώσεως τοῦ ἀτόπου, ὅπερ λαμβάνει χώραν, ἐν ἡ περιπτώσει ἡ ἐξίσωσις ἦτο δυσχερής, θὰ ἦτο ὁ φόρος ὁ καταβαλλόμενος εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα νὰ ὑποστῇ ἀνάλογον ἐλάττωσιν τῆς καταβαλλομένης εἰσφορᾶς διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Ὀργανισμοῦ. Μόνον ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους, καὶ νομίζω ὅτι ἀντιπροσωπεύω ἐν τούτῳ καὶ τὴν γνώμην ἄλλων ἐλαιοπαραγωγικῶν περιφερειῶν, θὰ δεχθῶμεν τὸ Νομοσχέδιον, ἄλλως ἐγὼ τοὐλάχιστον δηλῶ ὅτι θὰ τὸ καταψηφίσω.

Α. Φωκᾶς. Καὶ ἐγώ, λέγει, προέρχομαι ἀπὸ ἐλαιοπαραγωγὸν περιφέρειαν καὶ δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι ὅταν τὸ παρελθὸν θέρος ἀνηγγέλθη ἡ εἴδησις τῆς ἐσοδείας τοῦ Ὀργανισμοῦ ὅλα τὰ ἐλαιοπαραγωγὰ μέρη ἐνθουσιάσθησαν. Ἐκ τῆς τοιαύτης ὑποδοχῆς τοῦ μέτρου ἐπηρεασθεῖσα ἡ Κυβέρνησις, ἔφερεν αὐτὸ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Δὲν πρόκειται, βεβαίως, διὰ τοῦ μέτρου νὰ στηριχθῇ μόνον ἡ τιμὴ τοῦ ἐλαίου ἐναντίον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐμπορίου ἀπέναντι τῶν ἀθρόων προσφορῶν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν, ἀλλὰ ἐκ παραλλήλου σπουδαῖος σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι νὰ βελτιωθῇ ἡ ποιότης τοῦ ἐλαίου. Γνωρίζομεν, τονίζει, ὅτι τὰ ἔλαια τὰ Ἑλληνικὰ δὲν ἔχουν σήμερον ἐκτίμησιν, ἀφοῦ στέλλονται εἰς Ἰταλικὰ Ἐργαστάσια καὶ ἀφοῦ ραφιναρισθοῦν ἐκεῖ ἐξάγονται καὶ πωλοῦνται εἶτα ὡς Ἰταλικά. Καὶ μόνον τὸ ἄτοπον αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς πείσῃ, ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὸ ἔλαιον, ὅπως ἐλήφθη καὶ ὅ,τι ἄλλα προϊόντα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξομοίωσιν τῆς φορολογίας, βεβαίως ὑπάρχουν δυσχέρειαι, ἀλλ' αὗται δὲν πρέπει νὰ ἀποτελέσουν ἐμπόδιον μὴ λήψεως προνοίας διὰ τὸ ἔλαιον, καὶ θὰ ἐξευρεθῇ τρόπος νὰ μὴ φορολογοῦνται τὰ καταναλισκόμενα παρὰ τῶν παραγωγῶν, ἂν καὶ τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ κίνδυνον διὰ τὸν Ὀργανισμόν. Κατ' ἀνάγκην, συνεχίζει, ἐπιδάλλεται ἡ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἀπορῶ πῶς ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἦχθη ὑπεράνω τῶν περιστάσεων καὶ δὲν ἐψήφισε τὸ Νομοσχέδιον.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἦχθη ὑπεράνω τῶν περιστάσεων καὶ ὀρθῶς ἀπεφάσισε, διότι τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα τὴν ἔχομεν κάμει φόρου ὑποτελῆ εἰς τὴν Κρήτην καὶ τὴν Μιτυλήνην.

Α. Φωκᾶς. Τὸ ἴδιον εἶναι καὶ ἡ Ἑπτάννησος ὑποτελὴς εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἡ Πελοπόννησος ἔδειξε πάντοτε αἰσθήματα ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ δὲν ἠμπόδιζε ἐκ στενῶν τοπικῶν λόγων νὰ ψηφισθῇ μέτρον ἐξυπηρετοῦν γενικῶς ἕνα μέγα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους.

Α. Φωκᾶς. Ἐν πάσῃ περιστώσει, ἐπιλέγει, νομίζομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ πράξῃ ὀρθῶς ἐπισπεύδουσα τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Θ. Χαβίνης. Διὰ πολλοστήν, λέγει, φορὰν ἐπιλαμβάνομαι τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ προτείνω τὴν ἐξίσωσιν τῆς φορολογίας τοῦ ἐλαίου, διότι ἡ ὑφισταμένη ἄνισος τοιαύτη εἶναι ἀντισυνταγματική, ἀφοῦ καταντᾷ νὰ πληρώνουν φόρον καὶ διὰ τὸ χρησιμοποιούμενον δι' αὐτὴν τὴν οἰκιακήν των χρῆσιν οἱ παράγοντες ἔλαιον. Δὲν ὑπάρχει, συνεχίζει, ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς θὰ βοηθήσῃ τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς, ἐλπίζω δὲ ὅτι θὰ διατυπωθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ προκληθῇ ἀδικία. Ἄλλοτε, συνεχίζει, ἐπρόκειτο νὰ ἀπαλλάσσωνται 200 ὀκάδες ἐλαίου κατὰ παραγωγόν, ἀλλὰ δὲν ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασίς μου, παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξακριβωθῇ. Ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα δὲν εἶναι βάσιμον, διότι μὲ τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως τοῦ φόρου, ἠδύνατο διὰ τῶν ἐνοικιαστῶν νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ ἐξαιρεθησόμενον ποσόν. Πάντως τὸ καταναλισκόμενον ὑπὸ μιᾶς οἰκογενείας παραγωγοῦ ἔλαιον ὀφείλει νὰ ἐξαιρεθῇ, διότι εἶναι τερατωδῶς ἄδικον νὰ φορολογηθῇ ὁ παράγων καὶ μὴ πωλῶν παραγωγὸς διὰ νὰ ὠφεληθοῦν οἱ πωλοῦντες παραγωγοί. Ἐλπίζω, συνεχίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ψηφίσῃ τὸ ταχύτερον τὸν Ὀργανισμὸν ἀποδεχομένη, ὡς στοιχειωδῶς δικαίαν, τὴν ἐξαίρεσιν τῶν μὴ πωλούντων παραγωγῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Τί προτείνετε;

Θ. Χαβίνης. Πρωτίστως ἐνιαίαν φορολογίαν τοῦ ἐλαίου, διότι ἀντιθέτως κάθε μέτρον θὰ προσκρούσῃ εἰς ἐντόνους διαμαρτυρίας ἄλλων περιφερειῶν καὶ εἶναι ἄπορον, διατί δὲν τολμᾷ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐξισώσῃ τὴν φορολογίαν, ἀφοῦ θὰ εἶναι καὶ ὑπὲρ τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Δικαίωμα ἠθικὸν διαμαρτυρίας κατὰ τῆς ἐξισώσεως δὲν θὰ ἔχῃ κανεὶς νὰ προβάλῃ. Φρονοῦμεν, συνεπῶς, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ ἐνιαία φορολογία εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα, ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδὲν μέτρον θὰ προκύψῃ. Ἂν τοῦτο δὲν γίνῃ πρέπει τοὐλάχιστον νὰ ἐξαιρεθοῦν τοῦ φόρου 200 ὀκάδες κατ' οἰκογένειαν. Ἔγιναν, ἄλλως τε μιτκόβαλ τῆς φορολογίας τοῦ ἐλαίου εἰς Βόλον καὶ Γύθειον.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ εὑρήκαμεν αὐτό, δὲν τὸ ἐκάμαμεν ἡμεῖς.

Θ. Χαβίνης. Δὲν λέγω ὅτι τὸ ἔκαμεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις. Κατακλήγων τονίζει ὅτι ἔχει τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἔλθῃ ταχύτατα τὸ Νομοσχέδιον πρὸς ψήφισιν μὲ βάσιν τὴν ἐνιαίαν φορολογίαν καὶ ἐξαίρεσιν 200 ὀκάδων τῶν μὴ πωλούντων ἔλαιον παραγωγῶν, διότι τοιουτοτρόπως θὰ ἀνακουφισθοῦν οὗτοι.

Γ. Γερογιάννης. Ἀναγκάζομαι, λέγει, καὶ ἐγὼ νὰ προσθέσω ὀλίγα τινὰ εἰς τὰ λεχθέντα καὶ φέρω ὡς παράδειγμα εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ἐνῷ ἡ Ὑπαρχία μου ἐλάχιστα ἀπέχει ἀπὸ τῆς Λευκάδος, ἐν τούτοις φορολογεῖται διαφοροτρόπως. Ὡς τὴν Πρέβεζαν γίνεται εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα, ἐνῷ εἰς τὴν Λευκάδα γίνεται εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν.

Ἐνῷ ἡ Λευκὰς παράγει πολὺ ἔλαιον οἱ κάτοικοί της τὸ τρώγουν ἀφορολόγητον καὶ ἡμεῖς ποὺ παράγομεν ὀλιγώτερον φορολογούμεθα. Συμβαίνει καὶ ἐν ἄλλο, ἔρχονται λαθρεμπορικῶς ἐκ Λευκάδος ἔλαια καὶ ἐκτοπίζουν τὸ ἐγχώριον τῆς Πρεβέζης, τὸ ὁποῖον μένει ἀπούλητον. Διὰ τοῦτο, ἐπιλέγει εἶναι στοιχειωδῶς δικαία ἡ ἐξίσωσις καὶ ἀφομοίωσις τῆς φορολογίας, εἶναι δὲ αὕτη δυνατὴ διὰ τῆς φορολογίας εἰς τὰ Ἐλαιοτριβεῖα καὶ δὲν θὰ παρουσιασθῇ καμμία δυσχέρεια.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουρ. Γεωργ.). Ὁ κ. Βουλευτὴς Κερκύρας ἔκαμε μακρὰν ἱστορικὴν ἐξέτασιν τῆς καταστάσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς καὶ μακρὰν κριτικὴν τῶν μέχρι τοῦδε Κυβερνήσεων, αἵτινες κατὰ τὴν γνώμην του δὲν ἔλαβον κανὲν μέτρον ὑπὲρ τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς, ἀφάνησαν δὲ μάλιστα καὶ ἐχθρικαὶ πρὸς τὸ ἔλαιον. Χωριζόμενος κατόπιν τοῦ κυρίου θέματος τῆς ἐπερωτήσεως ἐθεώρητε καταλληλον εὐκαιρίαν νὰ ἐπικρίνῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ δι' ἄλλα μέτρα τῆς πολιτικῆς της καὶ δὴ διὰ τὰ μέτρα αὐτῆς ὑπὲρ τῆς σιτοπαραγωγῆς, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην του κατέληξαν εἰς τὴν ὕψωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου. Ὁμολογῶ, συνεχίζει, ὅτι δὲν ἀνέμενα τὴν ἐπίκρισιν αὐτήν, διότι ἐγνώριζα τὸν κ. Βουλευτὴν Κερκύρας, ὡς σεβόμενον τὸν Κανονισμόν, μὴ ἐπιτρέποντα παρέκκλισιν ἀπὸ τὸ ὡρισμένης συζητήσεως, ἐγνώριζα ἐπὶ πλέον ὅτι ἐγένετο ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν συζήτησις περὶ τῶν μέτρων τῆς σιτοπαραγωγῆς καὶ ἀπεδείχθη τότε πόσον ἐπιεβλημένη καὶ ὠφέλιμος ἦτο ἡ προστασία της, ἀλλ' ὅταν ἰσχυρίσθη ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Κερκύρας, ὅτι ἐξ αἰτίας τῶν ληφθέντων μέτρων ἔγινεν ἀκριβώτερος ὁ ἄρτος, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῆς Βουλῆς ἓν σημείωμα περὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἄρτου εἰς ἄλλας χώρας ἐν σχέσει μὲ τὴν Ἑλλάδα. Κατ' αὐτὸ εἰς τὴν Αὐστρίαν τὸ ψωμὶ ἔχει 7,60, εἰς Ὁλανδίαν 8,32, εἰς τὴν Συρίαν 9,21, εἰς τὴν Αἴγυπτον 9,88, εἰς τὴν Ἰταλίαν 11,40, εἰς τὴν Ἱσπανίαν 13,31, καὶ εἰς τὴν Ἀλβανίαν 14,20.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Εἰς ὅλα τὰ ἄλλα Κράτη τί συμβαίνει;

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουρ. Οἰκονομ.). Εἶναι τὰ Κράτη τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ὑπὸ παρομοίας συνθήκας μὲ ἡμᾶς, ἐκεῖνα ποὺ ἀνέφερεν ὁ κ. Ὑπουργός.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουρ. Γεωργ.). (Εἰς τὸν κ. **Ζαβιτζιᾶνον**). Εἴπατε ὅτι εἴμεθα τὸ ἀκριβώτερον μέρος ἐν σχέσει μὲ τὸν ἄρτον καὶ δι' αὐτὸ σᾶς ἔφερα τὸ σημείωμα αὐτό. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἔμαθα ὅτι ἡ τιμὴ εἶναι 7,50 δραχ. τὸ κοιλὸν καὶ γνωρίζετε ὅτι τὸ Κράτος αὐτὸ δὲν ἔχει τύχην μεγάλην εἰσαγωγὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Συνεπῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν Ἑλλάδι τιμὴν τοῦ ἄρτου πρέπει νὰ εἴμεθα εὐχαριστημένοι. Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, τὸ κύριον θέμα τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὸ ἔλαιον, ὁ κ. Βουλευτὴς Κερκύρας ἀπέφυγε νὰ ὁμιλήσῃ καὶ περὶ τῆς καταργήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ φόρου καὶ περὶ τῆς ἐλαττώσεως κατὰ 25 % τοῦ ἐξαγωγικοῦ φόρου καὶ τὸν ἐρωτῶ, δὲν εἶναι ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ, ἡ ὁποία ἔκαμε αὐτὰς τὰς ἐλαφρύνσεις; Ἀλλὰ λησμονῶ ὅτι εἶπεν ὅτι τὸ ἔκαμεν αὐτός.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἐγὼ τὸ εἰσηγήθην, ὅπως εἰσηγήθην καὶ τὴν μὴ ἀνάμιξιν τῶν σπορελαίων.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Πάντως ἀναμφισβήτητον εἶναι ὅτι τὰ εὐεργετικὰ αὐτὰ μέτρα τὰ ἔκαμεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις καὶ ἐπομένως ἀπὸ ἀπόψεως φορολογικῆς ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ ἡ Κυβέρνησις τὸ ἔκαμεν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ἀλλαχοῦ ἐφαρμοσθέντα, ὅπου ηὔξησαν τοὺς φόρους διὰ ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν. Τί ἄλλο παραμένει, τὸ ὁποῖον δὲν ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις; Ἀλλὰ ποῖοι εἶναι οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἐλαίου σήμερον ὥστε νὰ ἔχῃ ἀνάγκην προστασίας; Οὗτοι εἶναι τὰ ἔλαια τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τὸ περίσσευμα τοῦ ἐγχωρίου ἐλαίου ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐξωτερικὰ εἶναι γνωστὸν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ μένει συνεπῶς ἐχθρὸς διαταράττων τὰς τιμὰς τοῦ ἐλαίου τὸ περίσσευμα. Τοῦτο εἶναι ἀναμισθήτητον. Ἔχομεν δηλαδὴ μίαν μεγαλυτέραν παραγωγὴν ἀπὸ τὴν κατανάλωσιν καὶ ἂν δὲν εὑρεθῇ τρόπος ἐξαγωγῆς αὐτοῦ τοῦ περισσεύματος, ἔχομεν ἐπιζήμιον ἀντίκτυπον. Ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τούτου ἔχει τὰς γνώμας της καθαράς. Σᾶς εἶπεν εἰς ἓν Νομοσχέδιον, συνοδευόμενον μετ' ἐκθέσεως, ἥτις ἀπετέλεσε προηγουμένως ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου, ἣν ἀνέγνωσεν ὁ κ. Βουλευτὴς Κερκύρας καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐμείνε σύμφωνος πλὴν ἑνὸς σημείου εἰς ὃ ἐπέκεινε τὴν Κυβέρνησιν, διατὶ δὲν ἐθέσπισε μέχρι σήμερον τὸ μέτρον. Τὸ Νομοσχέδιον, συνεχίζει, θέτει τὴν ἐξῆς βάσιν. Ἱδρύει ἕνα Ὀργανισμόν, ὅστις εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ δέχεται μὲ τιμὴν δραχμῶν 16 κατ' ὀκᾶν οἱανδήποτε προσφερομένην ποσότητα. Ἐθέσπισε 16 δραχμάς, διότι τὸ Νομοσχέδιον σκοπεῖ νὰ ἀποτρέψῃ ζημίαν τοῦ παραγωγοῦ ἐκ τῆς τιμῆς τῆς πωλήσεως, ἀφοῦ ἄνευ τῆς προστασίας ταύτης ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ξερριζωθοῦν ὅλα τὰ ἐλαιόδενδρα. Ἄρα ὥρειλε τὸ Κράτος νὰ θέσῃ μίαν τιμὴν μὴ ζημιοῦσαν. Αὐτὸ εἶναι ὅλον τὸ Νομοσχέδιον καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην βάσιν. Ὅταν καταρθώσῃ νὰ δίδῃ εἰς τὸν παραγωγὸν τὰ ἐξοδά του καὶ ἓν ἡμερομίσθιον ἐπιτυγχάνει τὸν οἰκονομικόν του σκοπόν. Ἂν δὲν ὑπεβλήθη πέρυσι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἔγινε, διότι ἡ τιμὴ τῶν 16 δραχμῶν πέρυσιν, ἦτο εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ θὰ ἦτο ἄκαιρον νὰ τὴν δίδῃ καὶ τὸ Κράτος. Μόνον ὅταν ὑπῆρξε φόβος κλονισμοῦ αὐτῆς τῆς τιμῆς ὤφειλε νὰ ὑποβληθῇ καὶ ὑπεβλήθη. Πέρυσιν ἡ τιμὴ τοῦ ἐλαίου μόνον ἕνα μῆνα ἦτο 11 δραχμαί, μέτρι ὅμως τιμὴ τοῦ ἐλαίου ἦτο ὑπεράνω τῶν 16 δραχμῶν. Τὸ Νομοσχέδιον ἀποβλέπει μήπως πέσῃ ἡ τιμὴ αὐτὴ, ὁπότε θὰ θέσωμεν τὰς 16 δραχμὰς διὰ νὰ ὑπάρχῃ μία ἀσφάλεια εἰς τὸν παραγωγὸν διὰ τὰς δαπάνας του καὶ τὸ ἡμερομίσθιόν του, ὡς εἶπον. Ἐπρμένως τὸ Νομοσχέδιον, ὡς ἔχον τοιαύτην ἀρχήν, δὲν δύναται νὰ κατακριθῇ, διατὶ διὰ ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀρχὴ αὐτὴ καὶ κατακριθῇ, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἓν σύστημα ἄλλο, ἐξασφαλίζον καλυτέραν καὶ μονιμωτέραν τιμήν.

Α. Παπαναστασίου. Τί ἔγινε τὸ Νομοσχέδιον;

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὑπεβλήθη πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ δὲν δύναται νὰ κατακριθῇ ἡ Κυβέρνησις, διότι μέχρι σήμερον, ὡς προεῖπον, δὲν ἀνεπτύχθη κανὲν ἄλλο σύστημα καλύτερον παρ' οὐδενός. Ἀλλ' ἐνῷ εἶναι τοιοῦτον εὗρεν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἀντιρρήσεις. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν εἶχε σταλῇ ἐκ φόβου μήπως μᾶς εὕρει ὁ Νοέμβριος ἄνευ τοῦ μέτρου. Αἱ ἀντιρρήσεις ἦσαν πολλαὶ ὄχι κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου, ἀλλ' εἶχον σχέσιν μὲ τὸν προϋπολογισμόν, τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον καὶ τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου. Καὶ ἀπὸ τὴν σημερινὴν συζήτησιν ἀπεδείχθη τρανῶς ἡ ἀνάγκη, ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ἔλθῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ θὰ ἦτο περίεργον, ἀφοῦ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ὑπῆρξαν ἀντιρρήσεις τόσαι, ὥστε νὰ τὴν κάμουν νὰ μὴν ἀποφασίσῃ, θὰ ἦτο περίεργον, λέγω, νὰ ἐπικρίνεται ἡ Κυβέρνησις, διατὶ δὲν ἐψήφισε τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἤτις καὶ νὰ τὸ ἀπορρίψῃ ἠδύνατο, λέγουσα ὅτι, ἀφοῦ ἔρχεται μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Βουλή, διατὶ δὲν τὴν ἀναμένομεν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπήγατε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ὑπεστηρίξατε τὸ Νομοσχέδιον;

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐπῆγα καὶ ὡμίλησα διὰ μακρῶν. Δὲν ἐπαίξαμεν λοιπὸν καμμίαν μπλόφαν, ὡς ἐλέχθη. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐτονίσαμεν ὅτι αἱ ἀντιρρήσεις εἶναι καθαρῶς τοπικῆς φύσεως. Δὲν ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ λεχθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ἐξηπατήσαμεν τὸν λαόν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐφόσον ἡ πλειοψηφία πειθαρχεῖ ἀπολύτως εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἠμποροῦσε νὰ κληθῇ νὰ τὸ ψηφίσῃ καὶ ἐπομένως διὰ τὴν μὴ ψήφισίν του πταίει ἡ Κυβέρνησις. Ἡμεῖς εἴμεθα ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐφόσον εἴσθε ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου, διατὶ δὲν ἐπεδιώκετε εἰς τοὺς ὁπαδούς σας νὰ τὸ ψηφίσουν;

Α. Παπαναστασίου. Ἂν ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τὴν ψῆφόν των θὰ τὸ ἐκάμνομεν.

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ζητεῖ τώρα λόγον ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, διατὶ δὲν ἐπεδιώκθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ψηφίσῃ τὸ Νομοσχέδιον, ἐνῷ ἄλλοτε ἤλεγχε τὴν Κυβέρνησιν, διατὶ ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς Βουλευτὰς καὶ δὲν τοὺς ἀφίνει νὰ ἔχουν ἰδίας γνώμας. Καὶ κατὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην εἴδατε ὅτι παρῆλθον ἀπὸ τὸ θῆμα βουλευταί, φίλοι τῆς Κυβερνήσεως, δηλώσαντες, ὅτι ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους θὰ ψηφίσουν τὸ Νομοσχέδιον. Τὸ σφάλμα μας λοιπὸν εἶναι ὅτι δὲν ἐπεδιώκθημεν.

Α. Παπαναστασίου. Ὡμίλησα ἐπὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως, διότι ἂν ἤθελεν ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸ ψηφίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ τὸ ἐψήφιζεν.

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡμεῖς νομίζομεν, ὅτι αἱ γνῶμαι τῶν βουλευτῶν θὰ διαφωτίσουν τὴν συζήτησιν, θὰ ἀκουσθοῦν τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ καὶ τὸ μέτρον θὰ ἀποκρυσταλλωθῇ ἄρτιον.

Κ. Βουδούρης. Ἐτονίσατε ὅτι οἱ πολέμιοι τοῦ Νομοσχεδίου ἦσαν οἱ ἔχοντες τοπικὰ συμφέροντα. Σᾶς πληροφοροῦμεν ὅτι ὅσοι ἐπολεμήσαμεν τὸ Νομοσχέδιον, τὸ ἐπολεμήσαμεν, διότι ἐσχηματίσαμεν τὴν γνώμην, ὅτι ἐξυπηρέτει ἐλάχιστα συμφέροντα ὡρισμένων περιφερειῶν καὶ θὰ σᾶς τὸ ἀποδείξωμεν.

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐγὼ εἶπον ὅτι ὑπῆρξαν ἀντιγνωμίαι φέρουσαι χαρακτῆρα τοπικῶν ἀντιθέσεων, καὶ δι' αὐτὸ ἦλθε τὸ νομοσχέδιον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Οὐδεὶς ἄλλος λόγος ὑπῆρχε. Ἐλέχθη ἐνταῦθα ὅτι ὑπῆρχον ἀντιλέγοντες κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου Ὑπουργοί. Ὑπῆρχε τοιαύτη φήμη περὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅστις ὅμως τὸ ἐζήτησε μόνον διὰ νὰ τὸ ὑπογράψῃ.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἐγὼ γνωρίζω ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅστις ἦτο καὶ Πρόεδρος τότε τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπέσυρε τὸ κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον, διότι ἦτο ἐχθρικῶς διατεθειμένος πρὸς τὸ μέτρον.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὸ ἐξῆς ἔλαβε χώραν. Τὸ Νομοσχέδιον ἔπρεπε νὰ ὑπογραφῇ καὶ ἀπὸ ἐμὲ κατὰ συνταγματικὴν ὑποχρέωσιν. Τὸ ἐζήτησα, συνεπῶς, διὰ νὰ τὸ ἴδω καὶ τὸ ὑπογράψω. Ἡ ὑπηρεσία ὅμως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας τὸ εἶχε στείλει εἰς τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον πρὸς ἐκτύπωσιν. Καὶ τότε ἐτηλεφώνησα εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Βουλῆς, ὅτι κακῶς ἐστάλη τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὸ Τυπογραφεῖον, ἀφοῦ δὲν εἶναι κανονικῶς ἑτοιμασμένον καὶ ὑπογεγραμμένον καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ μοῦ τὸ στείλῃ νὰ τὸ ὑπογράψω καὶ ἐγώ. Καὶ μοῦ τὸ ἔστειλε καὶ τὸ ὑπέγραψα. Καὶ ἐπειδὴ ὁ κ. βουλευτὴς Κερκύρας θέλει νὰ μάθῃ ποῖος εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὀφείλω νὰ δηλώσω, ὅτι μοῦ ἐπεδείχθη τηλεγράφημα, δι' οὗ ἐτηλεγραφεῖτο ἀπὸ τὸν κ. βουλευτὴν Κερκύρας εἰς Κέρκυραν ὅτι ὁ νόμος, ὡς ἔλεγε καὶ τὸ τηλεγράφημα, ἀπεσύρετο ἀπὸ ἐμέ, διδομένης καὶ τῆς πληροφορίας ὅτι ἐπρόκειτο μάλιστα περὶ νόμου ψηφισμένου.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Τὸ τηλεγράφημα ἀνέφερεν ὅτι ἀπεσύρετο Διάταγμα καὶ ὄχι νόμος.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Πιθανόν, κύριε Βουλευτά, νὰ παρεσύρθητε ἀπὸ ὑποδολάς. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἦτο ἀνυπόγραφον ἀπὸ ἐμὲ καὶ ἔπρεπε κατὰ συνταγματικὴν ἐπιταγὴν νὰ τὸ ὑπογράψω.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἔχω καὶ ἄρθρον δημοσιευμένον, ὅπου καθορίζεται ὅτι πρόκειται περὶ Διατάγματος καὶ ὄχι περὶ Νόμου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι τὸ ἀπεσύρατε, διότι εἴχατε ἐχθρότητα πρὸς τὸ Νομοσχέδιον.

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐλέχθη ἐπίσης καὶ περὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι καὶ οὗτος ἀντετίθετο εἰς τὸ μέτρον. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐπειδὴ τὸ μέτρον ἐσχετίζετο μὲ τὸν Προϋπολογισμόν, ὤφειλε νὰ τὸ ἐπεξεργασθῇ καὶ ὑπολογίσῃ τὰς συνεπείας.

Ἐλέχθη συνεχίζει ὁ κ. ***Α. Αλεξανδρῆς*** ὅτι καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἦτο ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου. Ἀληθῶς ἐνεφάνισε καὶ ὑπεστήριξε τὰς ἀπόψεις του ὁ κ. Ὑπουργός, ἀλλ' ὁ κ. Μαρῆς γνωρίζει καλὰ ὅτι ἐὰν ὁ προϋπολογισμὸς ἔχει ἕνα φίλον αὐτὸς εἶναι ἡ ἐνδυνάμωσις τῆς παραγωγῆς, καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐν τέλει συνεφώνησε καὶ ταῦτα λέγονται ἐνῷ εἶναι βεβαιωμένον ὅτι ὁ ὑπεύθυνος Ὑπουργὸς ἐκόπη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ ὅσον καὶ ἂν ἐπέμενε δὲν ἦτο δυνατὸν κατόπιν τῶν ἀντιρρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἠκούσθησαν, νὰ ἐπιμείνῃ ἀλλ' ἔπρεπε νὰ φέρῃ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν. Δὲν θέλω νὰ ἀρνηθῶ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Κουλουμβάκη περὶ οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων, ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ὅτι τὸ νομοσχέδιον θὰ ψηφισθῇ, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν ἐφαρμογήν του θὰ ἐξαρτηθῇ βεβαίως ἀπὸ τὰς οἰκονομικὰς συνθήκας. Καὶ ἐγὼ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν εἶπον ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ μία διάταξις, καθ' ἣν διὰ διατάγματος νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ νόμος.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἀληθῶς αὐτὸ εἴπατε.

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν εἶναι λοιπὸν μπλόφα, τὸ νομοσχέδιον εἶναι συμπλήρωμα τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς Γεωργίας. Θὰ εἶμαι εὐτυχὴς νὰ ἀκούσω τὰς γνώμας ὅλων, ἀλλ' ἐὰν κατὰ τὴν συζήτησιν ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλο σύστημα καλύτερον, θὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον. Δὲν ὑπάρχει μάλιστα ἀνάγκη νὰ ὑποβληθῇ ἐκ νέου εἰς τὴν Βουλήν, δύναται ὁ κ. Πρόεδρος νὰ τὸ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπήν.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ ἀνάγκη τῆς προστασίας τοῦ ἐλαίου εἶναι τόσον ἀνεγνωρισμένη, ὥστε θὰ ἦτο περιττὴ πᾶσα ἐντεῦθεν ἀνάπτυξις ἢ οἱαδήποτε δήλωσις τῶν κομμάτων, διότι πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι γενικῶς ὅλοι αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς. Καὶ βεβαίως τὸ προϊὸν τοῦ ἐλαίου, τὸ τρίτον κατὰ σειρὰν μετὰ τὰ δύο ἄλλα ἐθνικά μας προϊόντα, τὸν καπνὸν δηλαδὴ καὶ τὴν σταφίδα, εἶναι ἀνάγκη νὰ προσπαθήσωμεν κατὰ πάντα τρόπον νὰ διατίθεται τὸ ἔλαιον, ὥστε ὁ παραγωγὸς νὰ ἀπολαμβάνῃ μιᾶς τιμῆς λογικῆς, ἡ ὁποία νὰ δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας του, τὴν ἐργασίαν του καὶ μίαν ἀπολαυὴν ἀπέναντι τοῦ κεφαλαίου τῆς γῆς καὶ τῆς φυτείας τὴν ὁποίαν διαθέτει. Τὸ ἔλαιον ἔχει εὐτύχημα ἀνάλογον μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει ὁ καπνός, τὸ ὅτι καταναλίσκεται καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ. Σχετικῶς δὲ τὸ ἔλαιον μὲ τὸν καπνὸν εἶναι κατὰ τοῦτο εὐτυχέστερα, ὅτι τὸ μεῖζον μέρος τῆς παραγωγῆς καταναλίσκεται ἐν τῷ ἐσωτερικῷ νομίζω ὅτι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὸ παρελθὸν ἔτος θὰ ἐστάλη τὸ 1/10 περίπου.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.). Δέκα χιλιάδες τόννοι ἐπὶ 80 χιλιάδων.

Π. Τσαλδάρης Καὶ μάλιστα θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ μία σκέψις εἰς τὸ μέλλον. Ἐπειδὴ τὸ ἔλαιον αὐτὸ θεωρεῖται ὡς ἓν εἶδος πολυτελείας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διότι περισσότερον καταναλίσκονται τὰ ἄλλα ἔλαια, ἐὰν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν περισσότερον—διότι ἡ εἰς τὴν διεθνῆ κατανάλωσιν συμμετοχή μας ἐκ τοῦ ἐλαιολάδου ἐκ τοῦ ὁποίου ἔχομεν εἶναι ἐλαχίστη—θὰ εἶναι ἓν εὐτύχημα ἐὰν κατορθώσωμεν εἰς τὸ μέλλον - ἐπειδὴ αὐτὸ εἶναι πολυτιμώτερον—νὰ ἐξαγάγωμεν περισσότερον καὶ τότε ἅμα ἀσφαλίσωμεν εἰς τὴν διεθνῆ κατανάλωσιν μίαν θέσιν τοῦ ἐλαιολάδου μας θὰ φθάσωμεν νὰ τρῶμε καὶ ἀπὸ τὸ εὐθηνότερον. Μία πολιτικὴ τοιαύτης φύσεως, νομίζω ὅτι θὰ εἶναι εὐεργετικὴ καὶ διὰ τὸν παραγωγὸν καὶ διὰ τὴν ἰδικήν μας οἰκονομίαν. Διὰ τοῦτο πάλιν θὰ ἐπαναλάβω μίαν γνώμην, τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξα αὐτὰς τὰς ἡμέρας εἰς ἄλλην περίστασιν, νὰ φροντίσωμεν νὰ καταστήσωμεν τὴν ἐξωτερικήν μας ὑπηρεσίαν περισσότερον οἰκονομικὴν καὶ ὀλιγώτερον διπλωματικήν. Ἀλλὰ σήμερον εὑρισκόμεθα πρὸ μιᾶς ὡρισμένης καταστάσεως κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται μία προστασία διὰ τὸ ἔλαιον. Ἡ Κυβέρνησις ἀνέπτυξεν ὅτι ἔλαβε διάφορα μέτρα τὰ ὁποῖα θεσπίσῃ καὶ ἡ Βουλὴ γνωρίζει Ἀλλὰ τί σημαίνει ἂν ἔλαβεν ἄλλα οἱαδήποτε μέτρα, ὅταν τὸ προϊὸν εὑρίσκεται ὑπὸ μίαν πίεσιν τοιαύτην, ὥστε χρειάζεται ἀκόμη κάτι τι. Τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ἐλαίου ἦτο ἡ σύστασις μιᾶς ἐπιτροπῆς προστασίας ἐλαίου, τὸ νομοσχέδιον δὲ τὸ σχετικὸν τὸ ὑπέκλεν εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπήν, ἀλλ' ἐκεῖ διὰ διαφόρους λόγους —δὲν θέλω νὰ τοὺς ἐξετάσω—δὲν ἐψηφίσθη. Ἐπομένως τὸ μέτρον τὸ ἀναγκαῖον ὑφίσταται ἐκ νέου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ταύτην τὴν ἑσπέραν σχεδὸν ἀνέπτυξε ποῖον εἶναι τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ θὰ εἶπω ὅτι ἐκτὸς ἄλλης ἀνωμαλίας ἡ ὁποία συνέβη κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ αὐτὸ ἦτο μία ἀνωμαλία, διότι ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει . . . . .

Α. Αλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Τί νὰ ἔκαμα διὰ νὰ ἀπαντήσω;

Π. Τσαλδάρης. Ἀνεπτύξατε νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀγνοεῖ ἡ Βουλή. Ἀλλ' ἐκ τῆς συζητήσεως αὐτῆς προῆλθον δύο πράγματα τὰ ὁποῖα πολὺ θὰ διευκολύνουν τὴν κατόπιν ψήφισιν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν συζήτησιν. Εἶπε τις ἐκ τῶν κ. Βουλευτῶν ὁ ὁποῖος ἦτο μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκείνης ὅτι: «Κύριοι, αὐτὸ χρειάζεται μίαν χρηματοδότησιν καὶ εἰς τὸ τέλος εὑρέθημεν ὅτι δὲν ἔχομεν χρηματοδότησιν καὶ ἡ ἔλλειψις χρηματοδοτήσεως δημιουργεῖ κατάστασιν τοιαύτην, ὥστε τὸ νομοσχέδιον νὰ μὴ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ. Ποῖος ὁ λόγος τῆς σπουδῆς γιὰ νὰ ψηφισθῇ ἢ μὴ ψηφισθῇ; θεωρῶ μάλιστα ὅτι δὲν εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ἐμπνεύσωμεν εἰς τοὺς παραγωγοὺς τὴν ἰδέαν ὅτι: «Ξέρετε; ἔχομεν ἕτοιμον σχέδιον νὰ σᾶς ἀνακουφίσωμεν, ἀλλὰ δὲν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ τὸ ἐφαρμίσωμεν». Διὰ τοῦτο θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως, πρωτίστως, φροντίσῃ νὰ ἔχῃ ἀσφαλῆ, τὴν χρηματοδότησιν, καὶ ἐὰν δὲν τὴν ἔχῃ ἀμέσως ἀσφαλῆ νὰ σχηματίσῃ τοιαύτην πεποίθησιν, ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ εἶνε ἑτοιμη ἡ χρηματοδότησις, διότι ἂν δὲν ἔχετε αὐτὴν πρὸς τίνα λόγον νὰ γεννῶμεν ματαίας ἐλπίδας. Τοῦτο εἶχον νὰ συστήσω ἐξ ὅσων ἀντελήφθην κατὰ τὴν συζήτησιν. Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἕνα ἕ ερον σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει μία μεγάλη διαφωνία μεταξὺ τῶν διαφόρων κ. Βουλευτῶν, συνεπείᾳ τῆς ἀντιθέσεως τῶν συμφερόντων, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν. Δὲν νομίζω νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς βουλευτής, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ θέλῃ νὰ ληφθῇ ἓν μέτρον προστασίας, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ δὲν δύνανται πάλιν οἱ ἐκπροσωπούντες τὰ ἀντίθετα συμφέροντα νὰ μὴν ζητήσουν καὶ ν' ἀγωνισθοῦν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀντὶ προστασίας πρόκειται νὰ ζημιωθοῦν. Εἶνε, ὅπως γνωρίζετε πολὺ καλά, τὸ ζήτημα τῆς διαφορετικῆς φορολογίας. Ὑπάρχουν μέρη κατὰ ὁποῖα ἡ φορολογία εἶνε ἐπὶ τῆς ἐκθλίψεως, ἡ φορολογία τῆς δεκάτης, καὶ ἄλλα μέρη εἰς τὰ ὁποῖα ἡ φορολογία εἶνε ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι ἡ φορολογία, ἡ ὁποία ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς, ἀναντιρρήτως εἶνε μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν φορολογίαν τῆς δεκάτης καὶ βεβαίως εἶνε ἄδικον εἰς αὐτοὺς τοὺς πληθυσμοὺς νὰ πληρώνουν περισσότερα ἀπ. ὅτι πληρώνουν οἱ ἄλλοι. Ἀλλ' ὑπάρχει ἕνα ἄλλο σημεῖον τῆς φορολογίας τὸ ὁποῖον εἶνε ἐκτάκτως ὀδυνηρὸν δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι πληρώνουν ἐπὶ τῆς ἐκθλίψεως. Εἶνε ὅτι φορολογοῦνται δι' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καταναλίσκουν. Ὅσον δήποτε καὶ ἂν εἶνε μεγαλυτέρα ἡ ἄλλη φορολογία δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν, ὅταν ὁ παραγωγὸς γνωρίζει, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον αὐτὸς καναλίσκει δὲν ἔχει νὰ πληρώσῃ τίποτα, καὶ σπουδαίως αἰσθάνεται τὴν βαρεῖαν φορολογίαν ὁ ἕτερος ὅταν ἠξεύρῃ ὅτι αὐτὸ τὸ λάδι, τὸ ὁποῖον δὲν ἐμπορεύεται παρὰ ἔχει διὰ νὰ ζήσῃ, ὅτι δι' αὐτὸ πληρώνει φορολογίαν. Δὲν σημαίνει ἂν εἶνε μικρὰ ἢ μεγάλη. Εἶναι βαρυτάτη φορολογία ἐκ τῆς συναισθήσεως ὅτι αὐξάνει τὰ βάρη τῆς ζωῆς του, διότι πληρώνει ἕνα φόρον, ἐνῷ ὁ ἄλλος δὲν ἔχει αὐτὰ τὰ βάρη, διότι δὲν πληρώνει φόρον. Τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ νομοσχεδίου τὸ θεωρῶ τελείως ἄδικον. Εἶνε μία ἄνισος φορολογία ἡ ὁποία ἀντίκειται ὄχι μόνον εἰς τὴν φορολογικὴν δικαιοσύνην ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἔννοιαν τῆς συνταγματικῆς ἰσότητος.

Εἶναι τόσον ἐξόφθαλμον αὐτὸ τὸ γεγονός, ὥστε νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ σκέψις, ὄχι συνεπείᾳ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ ἀλλὰ γενικώτερον, ὅπως καθιερωθῇ μία φορολογικὴ ἰσότης. Τοῦτο ἐφόσον προσκρούει, ἐφόσον παρέχει ἐμπόδια εἰς τὴν διευθέτησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ συστήματος, ἂς λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἡ Κυβέρνησις πῶς θὰ ρυθμίσῃ τὰ δύο αὐτὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἤμουνα ἀπόψε ὅτι ἦσαν ἡ κυρία ἀφορμή. Νομίζω λοιπὸν ἐφόσον ἡ προστασία εἶναι ἀναγκαιοτάτη καὶ ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι ἔχω πανταχόθεν, ἀπὸ τὴν Κέρκυραν, ἀπὸ τὴν Μιτυλήνην, ἀπὸ τὴν Κρήτην καὶ ἄλλα μέρη τηλεγραφήματα, ἐπιστολὰς καὶ συστάσεις φίλων μου, ὅτι πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ προστασία τοῦ ἐλαίου, διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πάσχουν. Καὶ τοῦτο τὸ ὁποῖον λέγεται ὅτι προβαίνουν εἰς ἐκρίζωσιν ἐλαιῶν καὶ αὐτὸ ὑποθέτω ὅτι δύναται νὰ εἶναι ἀκριβές, ἐγὼ δὲν τὸ γνωρίζω, ἀλλὰ καὶ ἐὰν φθάσουν εἰς τοιοῦτον σημεῖον, θὰ εἶναι κακὸν κάκιστον, διότι ἡ ἐλαία δὲν εἶναι ἐν δένδρον τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ φυτρώσῃ ἑξέτος καὶ νὰ δώσῃ εἰσόδημα τοῦ χρόνου, πρέπει νὰ παρέλθουν χρόνια. Δὲν πρέπει νὰ ἀφίσωμεν νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἐθνικὴ ζημία ἡ ὁποία ἀπὸ πολλοὺς λέγεται ὅτι ἤρχισε, πάντως ὅμως ἀπειλεῖται καὶ δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ συστήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν δύο τινά. Πρῶτον νὰ λύσῃ τὴν βάσιν ἡ ὁποία ἀφορᾷ αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νομοσχεδίου, διότι πρέπει νὰ ἀφίσωμε τὴν συνήθειαν νὰ κάνωμε χαρτιά, τὰ ὁποῖα νὰ μᾶς εἶναι ἄχρηστα, πρέπει νὰ κάμωμε τὸν κόσμον νὰ εἶναι ρεαλιστικώτερος. Καὶ δεύτερον νὰ κανονίσῃ αὐτὸ τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον διαιρεῖ τόσον τὰ δύο παραγωγικὰ μέρη καὶ τὸ ὁποῖον νομίζω, ὅτι ἐπεδάλλετο, καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχον αἱ περιστάσεις αὐταί, νὰ ρυθμισθῇ, διότι δὲν μπορεῖ νὰ ἔχωμεν μίαν διπλῆν φορολογίαν τόσον ἄνισον μεταξὺ τῶν διαφόρων παραγωγῶν.

Α. Παπαναστασίου. Λέγει ὅτι συμφωνεῖ μὲν μὲ τὴν γνώμην ἐνοποιήσεως τῆς φορολογίας τοῦ ἐλαίου, ἀλλὰ νομίζει ὅτι αἱ διαφοραὶ ποὺ ὑπάρχουν σήμερον εἰς τὴν φορολογίαν δὲν εἶναι ἀνυπέρβλητοι πρὸς ἐφαρμογὴν ἑνὸς μέτρου συγκεντρώσεως.

Τὸ κάτωθι τῆς γραφῆς τί ζητοῦν οἱ παραγωγοί; Νὰ ἀπαλλαγῇ τὸ ἐλάχιστον ποσοστὸν ποὺ διαθέτουν οἱ ἴδιοι τῆς φορολογίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι δίκαιον καὶ δὲν θὰ ἐπιφέρῃ ἐξ ἄλλου μεγάλας ζημίας εἰς τὸ Κράτος. Ἐξ ἄλλου ἐὰν προσπαθήσωμεν νὰ λάβωμεν ἕνα μέτρον διὰ τὰ εἰσαγόμενα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ σπορέλαια, ἀσφαλῶς τὸ πλεόνασμα τοῦ ἐλαίου θὰ ἠλαττώνετο κατὰ 20 ο/ο. Τὰ παράπονα λοιπὸν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν εἶναι δικαιολογημένα, διότι ὑπάρχει περιθώριον κυβερνητικῆς ἐνεργείας ἀσχέτως πρὸς τὸ νομοσχέδιον. Ἐν τέλει ἐρωτᾷ πότε θὰ ὑποβληθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Εἶναι ὑποβεβλημένον.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Δὲν ἐκάκισα τὸ νομοσχέδιον ἀλλὰ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰς ἀναβολὰς καὶ τὴν βραδύτητα τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε πρὸς ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις καὶ μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι συνήντησεν ἰσχυρὰν ἀντίδρασιν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, εἶπε δὲ ἀκόμη ὅτι αἱ τιμαὶ τοῦ ἐλαίου δὲν ἦσαν κακαί. Αἱ τιμαὶ εἶναι ὀλέθριαι, ἂν δὲ ὑψώθησαν κατά τι τὸ καλοκαίρι ὀφείλεται τοῦτο εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐψηφίζετο τὸ νομοσχέδιον, καὶ δι' αὐτὸ ὅταν ἐγένετο γνωστὸν, ὅτι ἐγκατελείφθη τοῦτο ἔπεσαν αἱ τιμαὶ 3 δραχμὰς κατ' ὀκᾶν. Αἱ ἀντιρρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ὀφείλονται εἰς συγκρουόμενα συμφέροντα, ἀλλὰ δι' αὐτὸ χρειάζεται ἡ Κυβερνητικὴ πυγμή, ἐὰν δὲ ἡ Κυβέρνησις ἔθετε ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἀσφαλῶς θὰ ἐψηφίζετο τὸ νομοσχέδιον. Ἤδη ἐπιδάλλεται νὰ ψηφισθῇ ἀπόψε, καὶ κάλλιον ἀργὰ παρὰ ποτέ. Αἱ ζημίαι ποὺ ἐπῆλθον εἶναι πολλαί, ἀλλ' εὔχομαι νὰ εἶναι μικρότεραι ἀπὸ ὅσον τὰς προβλέπω, διότι

πολὺ φοβοῦμαι ὅτι θὰ κλείσῃ ἡ Βουλὴ καὶ δὲν θὰ ἔχει ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ δηλώσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς, ἐὰν τὸ νομοσχέδιον ψηφιζόμενον θὰ ἐφαρμοσθῇ, καὶ πότε.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐξ τὴν ἐπιτροπὴν εἶπα νὰ τεθῇ μία διάταξις καὶ αὔριον ἂν καταφθάσωμεν νὰ εὕρωμεν τὰ χρήματα θὰ τὸ ἐφαρμόσωμεν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Αἱ πληροφορίαι σας μὲ ἔπεισαν ἀπολύτως ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ, ἐφ' ὅσον λέγετε ὅτι διὰ διατάγματος θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Αὐτὸ τὸ εἶπον εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, δὲν τὸ λέγω ἐδῶ.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἀπὸ τὴν ἀπάντησίν σας ἐξαρτῶνται μεγάλα οἰκονομικὰ συμφέροντα. Διατί λοιπὸν δὲν τὸ ἐψήφισεν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐφ' ὅσον δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐμέσως;

Μ. Βολουδάκης. Διότι ἡ πλειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς εἶχεν ἀντιρρήσεις.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Πότε ὑπολογίζετε ὅτι θὰ ἐφαρμοσθῇ; Θέλω τὴν ἡμερομηνίαν. Διατὶ δὲν ἀπαντᾶτε εἰς τὴν ἐρώτησίν μου;

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Ἐγὼ τοῦ εἶπα νὰ μὴν ἀπαντήσῃ, διότι δὲν εἶναι καθόλου κοινοβουλευτικὸν αὐτὸ ποὺ κάνετε.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Διότι ἡ ἐφαρμογὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ ἑκατομμύρια.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δὲν εἶναι ὁλόκληρος ἡ Ἑλλὰς, μόνον ἡ Κέρκυρα. Ἡ Κυβέρνησις ὑπέδειξε διὰ τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου ποία εἶναι ἡ πολιτική της, θὰ ἀκούσῃ ὅμως τώρα ὅλας τὰς ἀπόψεις.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ὥστε οὔτε ἕτοιμος εἶναι οὔτε ἀπηφασισμένη.

Α. Παπαθανάσης. Ὀφείλω νὰ εἴπω ἀπαντῶν εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Προοδευτικῆς Ἑνώσεως, ὅτι ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἀνισότης τῆς φορολογίας εἶναι ἀπολύτως ἀκριβής, διότι οἱ μὲν παραγωγοὶ ἐλαίου οἱ ὑποκείμενοι εἰς φόρον δεκάτης παράγουν ἐλαχίστας ποσότητας, ἐξ ὧν τὸ πλεῖστον καταναλίσκουν οἱ ἴδιοι καὶ ἐλάχιστον πωλοῦσι, φορολογοῦνται δὲ δι' ὁλόκληρον, ἐνῷ ἡ παραγωγὴ τῶν νήσων παράγει μεγάλας ποσότητας καὶ φορολογεῖται μόνον διὰ τὸ ἐξαγόμενον ποσόν. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἀνισότης ἡ φορολογική.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὀλίγας μόνον λέξεις θὰ εἴπω πρὸς τὴν Βουλήν, διὰ νὰ καθορίσω τὴν θέσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐν τῇ ζητήματι τοῦ νομοσχεδίου, περὶ προστασίας τοῦ ἐλαίου. Ἐλέχθη καὶ ἐγένετο θρύλος ὅτι δύο Ὑπουργοὶ ἀντιτάσσονται ὄθεν κατὰ τοῦ νομοσχεδίου. Ὡς τοιοῦτοι ἀνεφέροντο ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ὁ Θρύλος εἶναι ψευδής. Διακόπτων τὸν κ. Βουλευτὴν Κερκύρας ἔδωκα τὴν ἀναγκαίαν ἐξήγησιν διὰ τὴν ὄθεν ἀπόσυρσιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον. Ἡ ἐπέμβασίς μου διὰ τὸ μέτρον τῆς προστασίας τοῦ ἐλαίου ἦτο ἐπέμβασις ἐπιδεδλημένη ἐκ τῶν καθηκόντων μου ὡς Ὑπουργοῦ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Δὲν μὲ θέλει ὑποθέτω, ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Κερκύρας.. Ὑπουργὸν - σκιάν, μὴ ἐνδιαφερόμενον διὰ τὰ ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ τεθειμένα συμφέροντα. Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τῶν σκέψεων τῆς Κυβερνήσεως τὸ Ὑπουργεῖον ἔλαβε σωρείαν διαμαρτυριῶν ἀπὸ τὸ ἐμπόριον τοῦ ἐλαίου καὶ τὴν σχετικὴν βιομηχανίαν. Εἶχον ἑπομένως τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συζητήσω μετὰ τοῦ συναδέλφου μου τῆς Γεωργίας ἐφ' ὅλων τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου, ἐνθυμοῦμαι δὲ ὅτι ἐκ τῆς συζητήσεως ταύτης ἐξωμαλύνθησαν ὅλαι αἱ δυσχέρειαι, συνεδυάσθησαν τὰ συμφέροντα τῆς γεωργίας πρὸς τοὺς δύο ἄλλους κλάδους τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, καὶ ὅταν ἐπετεύχθη σύμπτωσις γνωμῶν τὸ νομοσχέδιον ὑπεγράφη καὶ ἀπὸ τοὺς δύο ὄθεν ἀντετιθεμένους Ὑπουργοὺς καὶ κατετέθη εἰς τὴν Βουλήν. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐπέμβασίς μου εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ὁ κ. Βουλευτὴς Κερκύρας κατηγόρησε τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἐμπαίζει τοὺς παραγωγοὺς καὶ ζητεῖ νὰ τοὺς παραπλανήσῃ, εἶναι γνωστὸν ἐν τούτοις ὅτι πρὸ μακροῦ χρόνου αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πρῶτος εἰσηγήθη τὴν ἀνάγκην τῆς προστασίας τοῦ ἐλαίου καὶ ἀπὸ μακροῦ χρόνου συζητεῖται ὁ τρόπος τῆς ἐπιτυχεστέρας λύσεως τοῦ ζητήματος. Δὲν σᾶς ἀποκρύπτω ὅτι ἐγὼ ἔκλινον ἀνέκαθεν ὑπὲρ τῆς ἄρσεως τοῦ πλεονάσματος τὸ ὁποῖον ἐπισήμως ἐξάγεται. Διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου εἰς εἶδος Τὸ μέτρον ἔχει τὰ πλεονεκτήματά του, ἔχει ὅμως καὶ τὸ μειονέκτημα, ὅτι δὲν αἴρεται τὸ πλεόνασμα ἀμέσως κατὰ τὴν συγκομιδὴν ὅτε καὶ ἡ προσφορὰ εἶναι ἀφθονία. Προσεχώρησα ἐν τούτοις εἰς τὴν διὰ τοῦ νομοσχεδίου προτεινομένην λύσιν τῆς συγκεντρώσεως ὑπὸ τύπον δοκιμαστικόν. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἐφαρμογῆς ἢ μὴ τοῦ προτεινομένου μέτρου, τοῦτο θὰ κριθῇ ἐκ τῆς εὐχερείας ἢ μὴ τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ προτεινομένου ὀργανισμοῦ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, κύριοι Βουλευταί, ὅτι ἀφορᾷ τὸ ἔλαιον δὲν διαφέρει τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ διὰ τὰ ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα. Ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη νὰ πριστατεύσῃ τὸ ἔλαιον, ὅπως ἔπραξε καὶ διὰ τὰ ἄλλα. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ προστασία αὐτὴ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ γίνεται, διότι ἐκ λόγων ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ οἰκονομικοῦ συμφέροντος πληρώνουν περισσότερον οἱ καταναλωταί. Τὸ ἴδιον γίνεται καὶ διὰ τὸ σιτάρι. Ἐπειδὴ ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἔχωμεν ἐλαιοπαραγωγὴν εἶναι φυσικόν, ὅτι θὰ ἐπιδάλωμεν μίαν θυσίαν εἰς τὸ ἐν προϊόν, ἄλλην διὰ τὸ ἄλλο καὶ τὸ σύνολον διὰ εὐημερήσῃ. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμαχώμεθα πρὸς ὅλους καὶ νὰ μὴ ὑφιστάμεθα ἀμοιβαίας θυσίας. Δὲν ὑπάρχει πλέον πνεῦμα τοπικισμοῦ καὶ οὔτε οἱ φίλοι τῆς Κυβερνήσεως, ἀγόμενοι ἐξ αἰσθήματος τοπικισμοῦ, θὰ λησμονήσουν τὰ γενικὰ συμφέροντα. Ἐὰν ὑπάρχει ἐν αἰσθημα τοπικισμοῦ, ὑπάρχει μόνον εἰς τὸν βουλευτὴν Κερκύρας, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους διέπραξε τὸ ἔγκλημα ὁ συνάδελφός μου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸς νὰ ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον νομικὸς αὐτὸς δὲν γνωρίζει ὅτι ἄλλο διάταγμα καὶ ἄλλο σχέδιον στελλόμενον εἰς ἐπιτροπὴν - νὰ ἀποσύρῃ τὸ διάταγμα ὡς ἐὰν ἡ Κυβέρνησις διὰ τῶν ὑπευθύνων της κακουργεῖ καθ' ἑαυτὴς καὶ κατὰ τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν διεκήρυξεν. Ἦτο πνεῦμα τοπικισμοῦ αὐτὸ καὶ ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ ἀξιότιμος πολιτευτὴς ἐκ Κερκύρας ὑπολαμβάνει, ὅτι τὰ νομοσχέδια πρέπει νὰ γίνωνται καθ' ὃν τρόπον ὁ ἴδιος ἔκαμε τὸν ὀργανισμὸν τῆς Κερκύρας. Δὲν γνωρίζω ἂν λειτουργεῖ καλῶς ἢ ὄχι. Ἔχω ἀκούσει ἐπικρίσεις Ἔχω ἀκούσει τὸν ἀξιότιμον πολιτευτὴν ἐκ Κερκύρας νὰ ὑτερασπίζεται τὸ τέκνον αὐτοῦ μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ θέλῃ νὰ τὸ θεωρήσωμεν ὡς πρότυπον δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Μᾶς λέγει μὴν ἀκοῦτε τὰς ἀντιρρήσεις περὶ ἀκόσου φορολογίας, μόνον τὸ σύστημα τὸ ἰδικόν μου εἶναι δυνατὸν νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα. Ἐγὼ τὸν ἔκαμα σὲ 24 ὥρας στὸ γόνατο, τὸν ὀργανισμὸν Κερκύρας, εἶναι σὰν νὰ μᾶς ἔλεγεν ὁ ἐκ Κερκύρας πολιτευτὴς νὰ μεταβάλωμεν τὴν Ἑλλάδα εἰς μίαν Κέρκυραν, χωρὶς νὰ ἀκούωμε ἀντιρρήσεις. Ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι ὅλοι οἱ ὁμιλήσαντες ἤρθησαν εἰς τὸ ὕψος τῆς οἰκονομικῆς ἀλληλεγγύης, ἡ ὁποία πρέπει νὰ διακρίνῃ τὰ μέλη ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ λαοῦ. Λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις σταθερῶς ἔχεται τῆς πολιτικῆς αὐτῆς, τὴν ὁποίαν θὰ ὑποστηρίξῃ μέχρι τέλους.

Ὁ ἀξιότιμος συνάδελφός μου ἐζήτησε ν' ἀναγραφῇ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον εἶναι ὑποδεδλημένον καὶ τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ δι' ἐμοῦ παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ ὑποδληθῇ εἰς τὴν Κοινοδουλευτικὴν Ἐπιτροπήν ὅπως ἐξετασθῇ τὸ νομοσχέδιον. Ἡ δὲ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἀγάγῃ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς εἰς πέρας. Ἀλλ' ἡ ὅλη κίνησις τῆς προστασίας ἔχει ἕνα στοιχεῖον: Τὴν θυσίαν τοῦ ὅλου ὑπὲρ τοῦ μέρους ἵνα εὐημερήσῃ τὸ ὅλον. Οἱ τρόποι

εἶναι συζητητέοι. Καὶ ὅταν εἰσήχθη τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, παρουσιάσθησαν, ὅπως σᾶς ἀνέπτυξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, καὶ ἄλλαι ἰδέαι ἄξιαι συζητήσεως. Τινὲς τούτων καὶ ἀπόψε ἐξετέθησαν. Ὁ ἀξιότιμος ἐκ Κορινθίας πολιτευτής, ὁ κ. Ἀραβαντινὸς εἶπε μίαν ἰδέαν. Ὁ κ. Κογεβίνας εἶπε μίαν ἄλλην ἰδέαν. Ὑπῆρξαν πολλαὶ αἱ ὁποῖαι νομίζουν ὅτι διὰ μιᾶς ἁμοιδῆς εἰς τὰς ἐξαγωγὰς μποροῦμεν νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα.

Ὑπάρχουν ἄλλαι φρονοῦντες ὅτι διὰ τῆς φορολογίας τοῦ εἴδους, συνδυασμένης μέ τινα τρόπον βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ἐλαίου, ραφιναρίσματος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ εὕρῃ ἀγοράς, διότι αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότατον, καὶ ὅπως ἀνεπτύχθη δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα. Ἀλλὰ ὁ κ. βουλευτὴς ἐκ Κερκύρας μᾶς λέγει: «Τί τὰ ἀκοῦτε ὅλα αὐτά· δὲν πρέπει νὰ τὰ κάμετε αὐτά, αὔριον δὲν θὰ ὑπάρχει αὐτὸς ὁ κίνδυνος, ἐνῷ τώρα ὁ Ἀννίβας εἶναι ἐπὶ θύραις». Τὸ ἔργον αὐτὸ δὲν εἶναι σὰν τὸ ἔργον ποὺ ἔκαμε τὸ ἐτροποποιήθη τέσσαρες φορὲς καὶ δὲν μπορεῖ νὰ πάῃ μπροστά.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ποῖον εἶναι αὐτό;

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Τῶν ἀρτοποιῶν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Σεῖς τὸ καταστρέψατε μὲ τὰς προσωπικὰς διατάξεις σας.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Δὲν φανταζόμεθα ἡμεῖς τὴν νομοθετικὴν εὐχέρειαν ὅπως τὴν φαντάζεσθε ἐσεῖς, νὰ ἐπιλαμβάνεσθε ἐντὸς 24 ὡρῶν ὅλων τῶν σπουδαιοτάτων κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ζητημάτων. Λοιπὸν ὅταν τὸ νομοσχέδιον εἰσαχθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν θ' ἀναπτυχθῶσι ὅλαι αἱ γνῶμαι, ἀλλὰ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου νὰ προτείνουν ἄλλας διατάξεις, αἵτινες τείνουν εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ νομοσχεδίου. Διότι τὸ νὰ λέγωμεν ὅτι εἶναι εὔκολον νὰ δανεισθῶμεν χρήματα καὶ συγχρόνως νὰ ἐλαττώσωμεν καὶ τοὺς πόρους τοῦ Πρ/σμοῦ νομίζω, ὅτι εἶναι πρᾶγμα κατ' ἐξοχὴν δύσκολον. Ἀλλ' εἶπον ἀπόψε πτρὶ ἰσότητος, σεβαστὴ ἡ γνώμη διότι στηρίζεται ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, μὲ τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ θὰ ἐφαρμόσωμεν μίαν φορολογικὴν ἰσότητα. Δυστυχῶς, Κύριοι, ἐξ ὅσων γνωρίζω ἐκ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἱστορίας τοῦ τόπου, κάθε Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἤρχετο μὲ πρόγραμμα ἐξωθῶν τῆς θύρας τοῦ Βουλευτηρίου ὅτι θὰ ἐφαρμόσῃ τὴν φορολογικὴν ἰσότητα ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ ἔβλεπε κατόπιν ὅτι τοῦτο, ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον καὶ ἦτο δημοσιονομικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἀντενδεδειγμένον καὶ ἐρωτῶ εἶναι τέτοια ἡ τελειότης τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος ὥστε χάριν αὐτῆς πρέπει νὰ πέσουν θύματα καὶ ἡ Ἐθνικὴ Οἰκονομία καὶ αἱ δημοσιονομικαὶ εἰσπράξεις, ὅταν δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν τὰ ἴδια ἀποτελέσματα, καθ' ὃν τρόπον ὑπεστήριξεν ὁ κ. Τσαλδάρης;

Εἶναι λοιπὸν ὀρθὸν νὰ ἐπιζητήσωμεν τὴν ἀφομοίωσιν αὐτὴν ποτέ; Ἐὰν πρόκειται ἀπόψε νὰ προδάλωμεν λόγους, εἴτε ταχύτητος καὶ σπουδῆς, εἴτε συνδυασμοὺς πραγμάτων ἀνεξελέγκτων διὰ νὰ λάδωμεν τὴν εὐχαρίστησιν εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν νὰ καταγγείλωμεν εἰς τὰς οἰκείας περιφερείας τὴν Κυβέρνησιν ὡς ἀπρακτοῦσαν καὶ ὡς ἐγκληματοῦσαν καὶ προκαλοῦσαν τὴν πενίαν, εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν συνείδησιν ἑνὸς ἑκάστου τῶν Βουλευτῶν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Δὲν περιεγράνησα οὐδεμίαν ἐκ τῶν γνωμῶν αἱ ὁποῖαι ἐξηνέχθησαν, ἀλλ' ὑπεστήριξα ὅτι ἐξήτασα ὅλας αὐτὰς τὰς γνώμας καὶ ἡ πρακτικωτέρα διὰ τὴν ἀπόδοσιν εἶναι ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν κατέληξεν ἡ Κυβέρνησις, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς ὁποίας μάχομαι. Ἐκεῖνο, ποὺ μὲ λυπεῖ εἶναι ὅτι ἐμιλῶ περὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ τώρα ὅπου ἤρχισεν ἡ ἐσοδεία. Ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μὲ ἐβλαψε. Δι' ὅσων εἶπε περὶ τοπικιστικοῦ πνεύματος, διότι τὸ νομοσχέδιον ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς ὅλης τῆς χώρας. Λέγει κατόπιν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ Κερκύρας. ἐμελετήθη πολὺ καὶ εὔχεται νὰ ἀποτελέσῃ ὑπόδειγμα, διότι ἔδωσε καλὰ ἀποτελέσματα, μολονότι κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του συνήντησε τραγικὰς συνθήκας ἡ δὲ Κέρκυρα εὑρίσκετο μὲ ἄπειρα χρέη εἰς τὰς πλάτες της. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν νόμον περὶ ἀρτοποιῶν λέγει ὅτι δὲν ἐγένετο οὗτος ἐπὶ τοῦ γόνατος, διὰ τὰ κακὰ δὲ ἀποτελέσματα πταίουν ἐκεῖνοι, ποὺ τὸν μετερρύθμισαν καὶ ἐφθάσαμεν κάθε φούρναρης νὰ ἔχῃ εἰδικόν του ἄρθρον εἰς τὸν νόμον οὗτω δὲ κατεστράφη ἔργον ἀξίας καὶ ἄξιον πολλῆς τιμῆς.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρ. Κυβ.) Δὲν ἐκπλήττομαι διότι ὅλα τὰ ἔργα του ὁ κ. Βουλευτὴς Κερκύρας τὰ θεωρεῖ πραῦτατα μεγαλοψυχίας, οὔτε θὰ προσπαθήσω νὰ μεταβάλω τὴν γνώμην του ταύτην, ὁμιλῶν περὶ προτύπου τοῦ Ὀργανισμοῦ Κερκύρας, ἤλθεν εἰς τὴν μνήμην μου ἡ καταγγελία τὴν ὁποίαν ἔκαμε χθὲς ὁμιλῶν ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προέδρου, ὅτι κατεστρέψαμεν τὴν πίστιν, διότι ἐξεδόθη ἕνα Διάταγμα ἀναστολῆς τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν ἐξαρτώμενον πάντοτε ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Προέδρου.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Δὲν εἶπα τοιοῦτόν τι.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρ. Κυβ.) Τὸ εἴπατε χθές

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Δὲν καταλάβατε.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρ. Κυβ.) Ὥστε συμφωνεῖτε εἰς αὐτὸ ὅτι ἦτο καλὸν μέτρον.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ὄχι δὲν συμφωνῶ.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρ. Κυβερν.) Δὲν συμφωνεῖτε, διότι ἔπρεπε νὰ εἶναι τὸ Νομοσχέδιον ὡσὰν τὸ ὑπόδειγμα τῆς Κερκύρας. Δηλ. ἀπὸ 5.000 καὶ κάτω ὅστις χρεωστεῖ, εἴτε πλούσιος εἴτε πτωχὸς εἶναι, αὐτὰ νὰ θεωροῦνται σβυσμένα, ἐνῷ ἐξ ἄλλου, ὅσοι εὑρίσκονται γραμμένοι εἰς τὰ βιβλία τῆς Τραπέζης ὅτι ἔλαδον αὐτοὶ ἀναγνωρίζονται.

Α. Παπανστασίου. Ἡ Κυβέρνησις τὸ ἐψήφισε.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρ Κυβ.) Δὲν ἤμουν τότε ἐγὼ εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρὰ ἄλλων ζητημάτων μπορεῖ νὰ εἴμεθα εἰς ἀντίθεσιν, τώρα ἐξανίστασθε, διότι δὲν εἴμεθα σύμφωνοι. Μάλιστα ἐνθυμοῦμαι ὅτι σᾶς εἶπα, ἐὰν σεῖς ἐκάμνατε ἐν τοιοῦτον νομοσχέδιον, φαντάζομαι ποίας κραυγὰς θὰ ἐρρήγνυε ὅτι εἶσθε μπουρλοτιέρης. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐὰν ἐκάματε σεῖς θὰ ἐθεωρεῖτο δι' αὐτὸν μπουρλότο ἐπειδὴ τὸ ἔκαμεν ὁ ἴδιος δὲν ἐθεωρήθη τοιοῦτον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρηματοδότησιν ἐφάνη ὁ **κ.** Βουλευτὴς Κερκύρας ἔχων καὶ προμαντικὴν δύναμιν. Δηλ. Τὸν Ἰούνιον μποροῦσε νὰ καταλάδῃ ποία θὰ ἦτο ἡ ἐσοδεία τὸν Νοέμβριον. Ἔκαμα καὶ ἐγὼ εἰς μέρη ἐλαιοπαραγωγὰ καὶ γνωρίζω ὅτι οὔτε τὸν Ἰούνιον, οὔτε τὸν Ἰούλιαν, οὔτε τὸν Σεπτέμβριον δὲν μπορεῖ νὰ ξεύρῃ κανεὶς τὴν ἐσοδείαν τοῦ Νοεμβρίου. Δὲν ξεύρω ἂν αἱ ἐλαῖαι τοῦ Βουλευτοῦ Κερκύρας ἔχουν προμαντικὴν δύναμιν, ὥστε νὰ ξεύρῃ πόσα χρήματα θὰ χρειασθοῦν τὸν Νοέμβριον. Τὸ ζήτημα, κύριε Πρόεδρε, τὸ ὁποῖον θίγει ἡ Κυβέρνησις εἶναι στἀθερῶς ἀποφασισμένη νὰ ἐπιλύσῃ. Ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν κ. Βουλευτὴν Κερκύρας. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι αὐτὸς ἔχει ἐν Νομοσχέδιον ἕτοιμον ἄνευ ἀντιρρήσεων καὶ παρουσιάζεται τὸν Νοέμβριον τοιαύτη ἐσοδεία, ὥστε νὰ ἐχρειάζετο τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ 600 ἑκατομμύρια, θὰ μποροῦσε τότε ἐπειδὴ εἶχε δώσει ὑπόσχεσιν τὸν Μάϊον ἢ Ἰούνιον νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ;

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ὄχι.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρ. Κυβ.) Τότε ἡ ὑπόσχεσις τῆς χρηματοδοτήσεως δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν, διότι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀδίρρητον βίαν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῶν ἐξωτερικῶν. Νομίζω ὅτι ἀρκετὰ εἴπομεν διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ καὶ πάλιν.

Οἱ κ.κ. **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) **Γ. Μαρῆς** (Οἰκονομικῶν) καὶ **Π. Βουρλούμης** (Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποδάλλουσι νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως ἐπ.τροπ?ς προστασίας ἐλαιοπαραγωγῆς».

Μ. Ἀργυρόπουλος. (Ἀντιπρέεδρος). Ἀνακοινῶ εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ἐκ συμφώνου μετὰ τῶν κ. κ. Ἀρχηγῶν τῶν Κομμάτων καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἡμέραι Συνεδριάσεως

τῆς Βουλῆς ὁρίζονται ἡ Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη καὶ Παρασκευὴ τῆς ἑβδομάδος, τῆς Βουλῆς μὴ συνεδριαζούσης τὸ Σάββατον Κυριακὴν καὶ Δευτέραν (ἐκτὸς φυσικὰ ἂν ληφθῇ νεωτέρα ἀπόφασις). Ἐπίσης κατὰ τὴν αὐτὴν συμφωνίαν ἡμέρα Ἐπερωτήσεων ὁρίζεται ἡ Πέμπτη. Ἐλπίζω ὅτι ἡ Βουλὴ εἶναι σύμφωνος.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Πολλοὶ Βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως καὶ ἡ Συνεδρίασις λύεται ὥραν 9 μ. μ. διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην καὶ ὥραν 4.30 μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Καλλιγκάτσης
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε'

Τρίτης 24 Νοεμβρίου 1931.

Ὥρα 4.30 ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ κάτοικοι τῶν κοινοτήτων Ἐπισκέψεως καὶ Πεταλιᾶς (Κερκύρας) ζητοῦν τὴν παροχὴν πιστώσεων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὁδοῦ Ἐπισκέψεως - Βραχλερῆς.

Ὁ βουλευτὴς Καρδίτσης κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** καταθέτει αἴτησιν Α. Γκιωπούλου, Ε. Χατζηνίκου καὶ λοιπῶν Ἀλβανῶν ὑπηκόων παραπονουμένων διὰ τὴν ἐπὶ ἔτη καθυστέρησιν πληρωμῆς τῶν ἀπαιτήσεών των ἐκ τῶν ἀπαλλοτριωθέντων ἀγροκτημάτων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ε. Ζούκας*** καταθέτει αἴτησιν κατοίκων τοῦ χωρίου Πύλης Τρικκάλων ζητούντων τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τοῦ χωρίου των τοῦ ἐνωμοτάρχου Γ. Τσίχλη.

Ὁ παρὰ τῷ Ἑλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 5862 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δρ. 1,706,916.75 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ παρὰ τῷ Ἑλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 5863 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δρ. 4,500 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ παρὰ τῷ Ἑλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 5861 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δραχ. 67,350 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Κ. Κατσαδήμας*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ βιομηχάνου Δημητρίου Λάμπρου κατοίκου Ἰωαννίνων ζητοῦντος παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἐθνικοποίησιν τοῦ μεταλλείου του.

Ὁ Ἡμπροσφυγικὸς Σύλλογος Ἐδέσσης ἡ «Ἕνωσις» ζητεῖ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκτιμητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν δικαιούχων ἀνταλλαξίμων προσφύγων.

Οἱ Γεώργιος καὶ Ἐμμανουὴλ Λελούδης κάτοικοι Κατσαμπᾶ Ἡρακλείου Κρήτης ζητοῦν τὴν παροχὴν τῆς ἐξ 120 χιλιάδων δραχμῶν ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ κτήματός των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Μαντᾶς*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ συνδέσμου ναυπηγοεργατῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἐργασίας των, λόγῳ τοῦ πλευρίσματος τῶν ἀτμοπλοίων εἰς τὸν λιμένα των.

Ὁ σύνδεσμος τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Ἡρακλείου Κρήτης ζητεῖ τὴν παροχὴν συντάξεως εἰς τοὺς ἐφέδρους ὁπλίτας τῆς χωροφυλακῆς Κρήτης.

Ὁ σύνδεσμος λαχειοπωλῶν Ἀθηνῶν ζητεῖ τὴν παροχὴν προμηθείας διὰ τὴν πώλησιν λαχείων 12 ο/ο τὴν ἐπιστροφὴν τῶν μὴ πωληθέντων λαχείων δύο ὥρας πρὸ τῆς κληρώσεως καὶ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ λαχείου τοῦ στόλου συμφώνως ὑποβαλλομένῳ πίνακι.

Οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ Σερβίων παρακαλοῦν ὅπως μὴ προβῇ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα εἰς κατασχέσεις καὶ διαμαρτύρονται διὰ τὸν ἄδικον χαρακτηρισμὸν τῆς ἐπαρχίας των ὡς κακοπίστου.

Οἱ σύνδεσμοι ἐφέδρων Χανίων καὶ Ρεθύμνης ζητοῦν τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ἐφεδροταμείων μέχρι ὑποβολῆς αἰτημάτων ὑπὸ τῶν ἐφέδρων ὁλοκλήρου τοῦ νομοῦ.

Ὁ σύνδεσμος τῶν ἐμπόρων αὐτοκινήτων βορείου Ἑλλάδος διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην εἰσαγωγὴν Ἀθηναϊκῶν λεωφορείων εἰς τὴν πόλιν Θεσσαλονίκης.

Ὁ γεωργικὸς πιστωτικὸς συνεταιρισμὸς Ἰωνικοῦ ζητεῖ τὴν παροχὴν ὑπὸ τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης Ξάνθης τοῦ καθυστερουμένου διβράχμου κατ' ὀκᾶν καπνοῦ ὡς καὶ τὴν παροχὴν πιστώσεως 10 δραχ. κατ' ὀκᾶν μέχρι τῆς πωλήσεως τῶν καπνῶν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ συνεταιρισμοῦ.

Ἐπιτροπὴ κτηνοτρόφων Ποταμιᾶς ζητεῖ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας περὶ ἐξαιρέσεως ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου τοῦ κοινοτικοῦ λειβαδίου Γρουβιάνης.

Οἱ ἔμποροι ἐγχωρίων προϊόντων περιφερειῶν Καρδίτσης, Τρικκάλων, Καλαμπάκας, Μουζακίου καὶ Σοφάδων ζητοῦν τὴν ἀνάθεσιν τῆς εἰσαγωγῆς καὶ διαθέσεως τοῦ ἀφορολογήτου ἀραβοσίτου εἰς τὰς κατὰ τόπους ὀργανώσεις τοῦ νομοῦ Τρικκάλων.

Ἡ ἕνωσις ἁλιέων Θεσσαλονίκης διὰ τηλεγραφήματός της ζητεῖ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἁλιείας καὶ τῶν περιορισμὸν τῆς εἰσαγωγῆς ἰχθύων πολυτελείας κονσερβοποιημένων.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5285 περὶ ἀποζημιώσεως ἐνοικιαστῶν χρηματοκιβωτίων παρὰ Τραπέζαις ἐν Τουρκίᾳ κατασχεθέντων ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως», καὶ

2) «Περὶ ἐκδόσεως συμπληρωματικοῦ δανείου μέχρις 60,000,000 δραχ. δι' ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου συμπληρώσεως καὶ ἐπισπεύσεως τῶν νόμων 4278 καὶ 5173.

Ὁ κ. ***Β. Δεληγιάννης*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐμπροσθεν τοῦ Τάφου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου πεζοδρομίων ἀπομακρυνθέντων ἀνθοπωλῶν».

Ὁ κ. ***Ε. Κουλουμβάκης***. Λαμβάνων τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, λέγει, ὅτι θ' ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ σοβαροῦ ζητήματος σχετικοῦ μὲ τὴν μακρὰν καὶ πεισματώδη συζήτησιν, ἡ ὁποία διεξήχθη προχθές. Ἔχει θετικὰς πληροφορίας, ὅτι ἀφ' ἧς τὸν παρελθόντα Ἰούλιον εἰσήχθη ἐνώπιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἐλαίου» εἰσήχθησαν ἐνδικὰ κάρυα εἰς ποσότητα ἀνερχομένην εἰς 6,000 τόννους. Ἐὰν τὸ κακὸν αὐτὸ ἐξακολουθήσῃ ἐπί τινα χρόνον εἰσέτι, δὲν θὰ γίνεται λόγος πλέον περὶ τιμῆς τοῦ ἐλαίου καὶ ἴσως περὶ καταναλώσεως. Ἐξ ἄλλου ὁ φόρος, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλεται εἰς τὰ Ἰνδικὰ κάρυα καὶ ὁ ὁποῖος πιθανῶς εἶναι ἀνεπαρκέστατος, διότι κατὰ τοὺς εἰδικοὺς ἔπρεπε νὰ εἶχεν ὁρισθῇ εἰς 20 μεταλλικὰς δραχμὰς κατ' ὀκᾶν, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ οὗτος ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα διότι ἡ ἐλαιοπαραγωγὴ διατρέχει ἕνα ἀκόμη κίνδυνον ἐκ τῆς μεγάλης εἰσαγωγῆς τῶν ἰνδικῶν καρύων.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου***, ἀναφέρεται εἰς τὴν προχθεσινὴν του ἀγόρευσιν καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην λήψεως μέτρων χάριν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐλαίου, θὰ εἰσαχθῇ πρὸς συζήτησιν ἐντὸς ὀλιγίστων ἡμερῶν. Καὶ τότε δύναται νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Ὡς πρὸς τὰς εἰσαχθείσας ποσότητας Ἰνδικῶν καρύων δὲν εὐθύνεται ἡ Κυβέρνησις.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν ἀπηύθυνα ἐπερώτησιν ἀλλὰ σύστασιν. Δίδονται τηλεγραφικῶς αἱ παραγγελίαι «Φορτώσατε τόννους Χ» καὶ ἀμέσως στέλλονται εἰς τὸν Πειραιᾶ.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐκεῖνο ποὺ ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ εἶναι, νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, δι' αὐτὸ ἐτάξαμεν καὶ προθεσμίαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐὰν περιμένομεν τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου φοβοῦμαι ὅτι θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπανέλθωμεν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐτάχθη πενθήμερος προθεσμία νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλαίου, τὸ ὁποῖον θὰ συζητηθῇ ἀμέσως. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄλλο τὸ τεχνικὸν μέρος λυποῦμαι διότι δὲν εἶναι παρὼν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὡς ἁρμόδιος διὰ ν' ἀπαντήσῃ.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐκεῖνο ποὺ ὀφείλει νὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις εἶναι νὰ σπεύσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, θὰ εἴμεθα δὲ πρόθυμοι νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὸ ζήτημα αὐτό.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Θὰ ἐξετασθῇ τότε ἐὰν παραβλάπτεται τὸ ἔλαιον ἢ τὸ βούτυρον ἐκ τῶν Ἰνδικῶν καρύων. Ἐὰν ὅμως εἰσάγωνται τόσο μεγάλαι ποσότητες δύναται νὰ ληφθῇ μέτρον καθιστῶν ἀνυπάρκτους τοὺς κινδύνους περὶ ὧν ἐγένετο λόγος.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Λ. Κουτσοπέταλος. Παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ταχέως μέτρον σχετικὸν μὲ τὸ διάταγμα περὶ ἀναστολῆς τῶν χρεῶν. Διότι οἱ Πρόεδροι ἐφαρμόζουν διαφορετικὰ τὸν Νόμον.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὁ Νόμος ὁ κυρῶν τὸ Διάταγμα θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν αὔριον ἢ μεθαύριον.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** λέγει ὅτι πρὸ πολλοῦ ἐδόθη ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐξαγορὰν καπνῶν, ὡς δὲ ἐπληροφορήθην ἐκ τῶν ἐφημερίδων ἤρξατο ἡ ἐξαγορὰ ἐν τῇ Μακεδονίᾳ, εἰς τὴν Παλ. Ἑλλάδα ὅμως, ὅπου ἡ ἀνάγκη εἶναι ἀκόμη μεγαλυτέρα, δὲν ἐγένετο οὔτε προκαταρκτικὴ ἐργασία. Ἡ κατάστασις εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα εἶναι ἀπελπιστική, αἱ δὲ τιμαὶ τῶν καπνῶν εἶναι ἐξευτελιστικαί. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὲ σπεύσῃ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν καπνῶν εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ μάλιστα πρὸ τῶν Χριστουγέννων.

Α. Παπαθανάσης. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος, περὶ ἀγορᾶς ἀποθεμάτων καπνοῦ παλαιῶν ἐσοδείων ὑπὸ τοῦ Κράτους, διεδόθη μετ' ἐπιτάσεως ἡ φήμη, ὅτι τὸ μέτρον δὲν πρόκειται νὰ ἐφαρμοθῇ παρὰ ἐν Μακεδονίᾳ ἀποκλειομένης τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος. Ἡ φήμη αὕτη πολλαχόθεν ἐπιβεβαιουμένη ἤγαγε τοὺς παραγωγοὺς πολλῶν περιφερειῶν, συνεπικουρούσης καὶ τῆς κρατούσης οἰκονομικῆς κρίσεως, εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πωλήσωσι μεγάλας ποσότητας καπνοῦ τοιούτων ἐσοδειῶν εἰς τιμὰς αὐτόχρημα ἐξευτελιστικὰς 6—8 δραχμάς, τὰ καπνὰ δὲ ταῦτα παραλαμβανόμενα κατευθύνονται εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἀγνοῶ πρὸς τίνα παραλήπτην καὶ πρὸς τίνα σκοπόν. Ἡ ἀμφίβολος ὅμως αὕτη κατάστασις, ἐξακολουθοῦσα εἰσέτι, ἐπιτείνει τὴν δυσφορίαν καὶ τὰς εὐλόγους διαμαρτυρίας τῶν παραγωγῶν. Ὥστε καθῆκον τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ δηλώσῃ ἐπισήμως, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο, ἀφοῦ, ἄλλως τε, οὔτε τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα δὲν ποιεῖται διάκρισιν, θὰ ἐφαρμοσθῇ πλὴν τῆς Μακεδονίας, τῆς ὁποίας βεβαίως δὲν πρέπει νὰ παρορᾶθῶσιν αἱ ἀνάγκαι, καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα, ἰδίᾳ τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν ἥτις εἶναι ἐξόχως καπνοπαραγωγός, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀργολίδα καὶ τὴν Θεσσαλίαν. Πρέπει δὲ παραλλήλως νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ἐργασία τῶν ἀγορῶν μέχρι τῶν ἑορτῶν, ὄχι μόνον χάριν τῆς ἐπικαίρου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν παραγωγῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐποχὴ αὕτη λόγῳ τῆς ὑγρότητος τῆς ἀτμοσφαίρας εἶναι κατ' ἐξοχὴν πρόσφορος εἰς δειγματοληψίας ἀγορᾶς καὶ παραλαβὴν καπνῶν. Ἐπὶ πλέον δὲ ἀφίνεται ὁ ἀναγκαῖος χρόνος πρὸ τοῦ θέρους πρὸς ἐπεξεργασίαν τῶν καπνῶν αὐτῶν, ἐνῷ ἡ διέλευσις διὰ τὸ θέρος ἄνευ τοιαύτης θὰ ἀγάγῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ζημίαν τοῦ Δημοσίου.

Γ. Βασιλειάδης. Ἐκτιμῶμεν ἀπολύτως τὸ μέτρον τῆς ἀγορᾶς τῶν καπνῶν, ἐκ τῶν ἐφημερίδων ὅμως πληροφορούμεθα, ὅτι διωργανώθη ὑπηρεσία, ἡ ὁποία ἤρχισε τὸ ἔργον της ἐν Μακεδονίᾳ. Οἱ καπνοπαραγωγοὶ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος εὑρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀναστάτωσιν διὰ τὴν διάκρισιν, ἡ ὁποία γίνεται, ὀφείλω δὲ νὰ δηλώσω ὅτι ὑπάρχουν ἀπὸ τὸ 1927 ποσότητες καπνοῦ ἀρίστης ποιότητος, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν πωληθῇ, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα κατὰ τὸ Δημόσιον καταδιώκουν τοὺς παραγωγοὺς ζητοῦντες φόρους. Παρακαλῶ νὰ ἐπεκταθῇ τὸ μέτρον τῆς ἀγορᾶς καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα.

Ε. Τριποδάκης. Εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν Κρήτην.

Γ. Βασιλειάδης. Ἀναγνωρίζω τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἤρχισεν ἡ ἐξαγορὰ ἐν Μακεδονίᾳ, ἀλλὰ καὶ τὰ καπνὰ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ δηλώσῃ ποῖον ποσὸν θὰ διατεθῇ εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα διὰ τὴν ἐξαγορὰν καπνῶν.

Ὁ κ. ***Α. Δούλης*** παρακαλεῖ νὰ ἐπεκταθῇ τὸ μέτρον τῆς ἐξαγορᾶς καὶ ἐν Ἠπείρῳ, διότι ἡ παραγωγὴ ἐν τῷ Λεκανοπεδίῳ Ἰωαννίνων εἶναι λαμπρά. Πληροφορεῖται ὅτι ἐκ τῶν 200 ἑκατομμυρίων δραχμῶν τὰ ὁποῖα διατίθεται ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἐξαγορὰν τὰ 40 προορίζονται διὰ τὰς δαπάνας τῆς περισυλλογῆς, ἀλλοίμονον ὅμως ἐὰν τὰ καπνὰ ἐπιβαρυνθοῦν μὲ ἔξοδα 25 ο/ο

Π. Ταλιάδας. Λέγει ὅτι μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. Διατάγματος περὶ ἐξαγορᾶς καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν, πολλοὶ καπνοπαραγωγοὶ ἐξ Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Ἀργολιδοκορινθίας δι' ἐπιστολῶν των τὸν ἠρώτησαν τί γίνεται μὲ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ κάμῃ τὰς δεούσας συστάσεις σχετικῶς μὲ τὴν ἀγορὰν καπνῶν εἰς τὰς περιφερείας αὐτάς. Ἀπετάθη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου ἐβεβαίωσεν ὅτι τὸ Διάταγμα θὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα, ὅτι δηλ. αὐτὴ ἦτο ἡ γνώμη τῆς ὑπηρεσίας καὶ μάλιστα προκειμένου περὶ τῆς Ἀργολιδοκορινθίας, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ οὐδεὶς φόβος, διότι ὑπάρχουν μικραὶ ποσότητες. Ἀλλ' ὡς πληροφοροῦμαι, λέγει, μέχρι σήμερον οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη. Φρονῶ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην, ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας, ὅτι ὅπου ὑπάρχουν παλαιὰ ἀποθέματα, ὑπάρχει καὶ ἀνάγκη, διότι ὄχι μόνον ἐὰν δὲν γίνῃ ἡ ἀγορὰ θὰ ἐπέλθῃ ζημία εἰς τοὺς καπνοπαραγωγούς, τοὺς ἔχοντας ἀποθέματα, ἀλλὰ θὰ ἐπέλθῃ τοιαύτη καὶ εἰς τοὺς

παραγωγούς τῆς νέας ἐσοδείας συνεπείᾳ τῆς προσφορᾶς, ἡ ὁποία θὰ ὑπάρξῃ ἐκ μερουξῆ τῶν κατόχων παλαιῶν ἀποθεμάτων.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Εἶναι γνωστὸς ὁ νόμος διὰ τοῦ ὁποίου ἐδόθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐντολὴ νὰ ἀγοράσῃ, ἐπεξεργασθῇ καὶ ἀποθηκεύσῃ ἐμπορεύσιμα καπνά, ἀλλ' εἶναι γνωστοὶ καὶ οἱ λόγοι οἱ ἀναγκάσαντες τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ προσῶσιν εἰς τὸ μέτρον. Οἱ λόγοι εἶναι αἱ μεγάλαι διαμαρτυρίαι ἐκ Μακεδονίας ὅτι ὑπάρχουν τεράστια ἀποθέματα παλαιῶν ἐσοδειῶν, τὰ ἐπανειλημμένα δὲ παράπονα μετεποιήσαντο ἀπὸ διαφόρους εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν Ὑποδιοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὅστις καὶ ἐτόνιζεν ὅτι ἐπείγει ἡ λῆψις μέτρων. Ἡ Κυβέρνησις ἀπέστειλεν ἐπὶ τόπου ἀνώτερον ὑπάλληλον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ὁ ὁποῖος ἔκαμεν εὐρεῖαν ἔρευναν ἐπανελθὼν δὲ μετὰ ἕνα μῆνα ὑπέβαλεν ἔκθεσιν καὶ συνίστα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τόνους μέτρα. Ἤδη ἡ ὑπηρεσία ἔχει τελείως ὀργανωθῇ καὶ εὑρίσκεται ἐν Μακεδονίᾳ, συνήψαμεν δέ, ὡς γνωστόν, μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης σύμβασιν χρηματοδοτήσεως διὰ 200 ἑκατομμυρίων.

Ἡ ἀγορὰ ἤρξατο καὶ βαίνει μὲ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Βεβαίως δὲν εἶναι μόνον ἐν Μακεδονίᾳ ἀνάγκη ἐξαγορᾶς, διότι καὶ ἡ ὑπόλοιπος Ἑλλὰς ἔχει ἀποθέματα, διὰ τοῦτο καὶ ὁ νόμος δὲν ἔκαμε διάκρισιν. Τοὐναντίον, κατὰ τὸν νόμον, ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐρευνήσῃ ποῦ ὑπάρχουν ἀποθέματα, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ὑπόλοιπος Ἑλλὰς δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν μὲ τὴν Μακεδονίαν, διότι εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχει τόση στενότης γῆς ὅση εἰς τὴν Μακεδονίαν, ὑπάρχει δὲ καὶ ἡ καλλιέργεια ἄλλων εἰδῶν. Μὲ τοῦτο δὲν θέλω νὰ εἴπω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ἀποφασισμένη νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν καπνοῦ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ὀφείλω ὅμως νὰ εἴπω, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὁρίσῃ σήμερον οὔτε τὰ μέρη ὁπόθεν θὰ ἀγορασθῇ, οὔτε τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα θὰ διαθέσῃ, πρέπει νὰ ἐξετάσῃ διὰ τῆς ἐπιτροπῆς ποῖα εἶναι τὰ ποσά, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐλπίζει νὰ κάμῃ συντόμως. Λέγει κατόπιν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ διατεθῶσιν ὁλόκληρα τὰ 200 ἑκατομμύρια εἰς Μακεδονίαν, ἀγνοεῖ δὲ πῶς προῆλθεν ἡ φήμη, ἐφόσον καὶ ὁ νόμος δὲν κάμνει διάκρισιν καὶ πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβῆται, ὅτι δὲν θὰ ἀγορασθοῦν καπνὰ ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ ἐπιστολήν ἔλαβον τῆς Γενικῆς Γραμματείας, ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ κ. Καραμάνος νὰ μοῦ δώσῃ περισσοτέρας πληροφορίας, καὶ πράγματι ἦλθε καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι θὰ ἀγορασθοῦν καπνὰ ἐκ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ἀκόμη δὲν ἔγινε τίποτε.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν ὑπῆρχεν ὅμως λόγος τοιαύτης τρομακτικῆς διαδόσεως.

Α. Παπαθανάσης. Δὲν ξέρω πῶς αἱ δηλώσεις σας ἠμποροῦν νὰ ἄρουν τὸν τρόμον καὶ εἰς τὴν ἰδικήν σας ἀκόμη ἐπαρχίαν.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὅταν ἔχωμεν νόμον καὶ χρήματα κρατηθέντα εἰδικῶς διὰ τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχει φόβος. Τὸ μόνον εἶνα., ὅτι δὲν ἐσπεύσαμεν, ἀλλὰ πληροφορῶ τὴν Βουλὴν ὅτι σπεύδομεν νὰ τελειώσωμεν ἐν Μακεδονίᾳ, διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ μεταβῇ πρὸ τοῦ νέου ἔτους εἰς τὰ ἄλλα μέρη.

Θ. Χαβίνης. Λέγει ὅτι μετ' εὐχαριστήσεως ἤκουσε τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὅτι ἐκ τῶν 200 ἑκατομμυρίων κρατεῖται ποσὸν διὰ τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἤπειρον. Εἶναι ὀρθὸν τὸ ὅτι ἤρχισεν ἡ ἀγορὰ ἐν Μακεδονίᾳ πρῶτον, διότι ἐκεῖ καθορίζονται αἱ τιμαὶ λόγῳ τῆς ποιότητος, εἶναι δὲ πιθανὸν νὰ σπεύσουν αἱ ἑταιρεῖαι νὰ ἀγοράσουν ὁπότε ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ προφορισμένου διὰ τὴν Μακεδονίαν θὰ περισεύσουν ἀκόμη δύο ἑκατομμύρια διὰ τὰ ἄλλα μέρη. Παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀρχίσῃ ταχύτερον, εἰ δυνατόν, ἀπὸ τῆς κρίσεως εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα τὸ προορισθὲν δι' αὐτὴν ποσόν.

Σ. Ἀναστασιάδης. Λέγει ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶναι πλέον ἢ ἱκανοποιητικαὶ καὶ ἐγένοντο ἐν καιρῷ, διότι οἱ καλλιεργηταὶ ἀνυπομόνουν. Λέγει κατόπιν ὅτι εἰς τὴν Θεσσαλίαν ὑπάρχουν μεγάλα ἀποθέματα ἀρίστης ποιότητος, πρέπει δὲ νὰ σπεύσῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἀγοράν, διότι ἐπὶ πλέον οἱ παραγωγοὶ ὑστεροῦσιν πολὺ καὶ ἀπὸ τὰς θερμηνίας.

Π. Εὐριπαῖος. Λέγει ὅτι εἶναι ἀληθέστατον ὅτι διάφοροι ἔμποροι διατρέχουν τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα, ἐξαγοράζουν καπνὰ καὶ τὰ διυχετεύουν ἐν Μακεδονίᾳ. Ἀποθέματα καπνῶν ὑπάρχουν εἰς πολλὰ μέρη καὶ εἰς τὰς νήσους ἀκόμη Σάμον, Πάρον, Νάξον, Χίον, πρέπει δὲ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι αὐταί, ἐκτὸς ἡ Πάρος, δὲν ἔχουν ἄλλην παραγωγὴν καὶ συνιστᾷ νὰ ἐπεκταθῇ τὸ μέτρον τῆς ἀγορᾶς καὶ εἰς αὐτάς.

Α. Μπακάλμπασης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἐδήλωσεν ἤδη ὅτι τὸ ληφθὲν Νομοθετικὸν μέτρον, δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, εἶναι μέτρον γενικὸν καὶ ἀφορᾷ ὅλας τὰς καπνοπαραγωγικὰς τῆς Ἑλλάδος περιφερείας. Δὲν ἔχω μάλιστα νὰ προσθέσω τι, διὰ νὰ ἐνισχύσω τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ ἔναρξις τῆς ἀγορᾶς ἐγένετο ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης. Ἡμεῖς ἐὰν ἔχωμέν τι νὰ παρατηρήσωμεν, εἶναι ὅτι αἱ διαπραγματεύσεις πρὸς χρηματοδότησιν καθυστέρησαν τόσον, ὥστε ἀφῆρεσαν ἀπὸ τὸ μέτρον τὴν δραστικότητα τὴν ὁποίαν ἐξ αὐτοῦ ἀνεμένομεν. Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνωτέρω ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐρωτήσεως ἔχομεν νὰ ὑπομνήσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰς εὐχὰς τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Αὕτη διεπίστωσεν ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 200 ἑκατομ. πρὸς γενικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου εἶναι ἀνεπαρκὲς καὶ δεύτερον ὅτι τὸ ἀνάτιμον τῶν ἀγοραζομένων καπνῶν δὲν ὀφείλει νὰ συμψηφίζεται ὁλόκληρον μὲ τὰ χρέη τῶν καπνοπαραγωγῶν πρὸς τὰς Τραπέζας. Ὀφείλει νὰ παραμείνῃ ποσοστὸν μὲ τὸ ὁποῖον οἱ καπνοπαραγωγοὶ θὰ δυνηθοῦν τουλάχιστον νὰ ζήσουν, διότι ἄλλως δικαίως θὰ κατηγορήσουν ὅλους τοὺς κηρυχθέντας κατὰ τοῦ μέτρου, ὅτι σκοπὸν εἶχον τὴν ἐξασφάλισιν ἁπλῶς πληρωμῆς τῶν πρὸς τὰς Τραπέζας χρεῶν τῶν καπνοπαραγωγῶν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Λέγει ὅτι μόνον νὰ συστήσῃ δύναται ἡ Κυβέρνησις εἰς τὰς Τραπέζας νὰ ἀφίσουν ἕνα ποσοστόν.

Πολλοὶ ζητοῦν τὸν λόγον, ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος δηλοῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ γενικευθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ μιᾶς ἐρωτήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει Νομοθετικὴ ἐργασία δι' αὐτὸν δύναται, νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ.

Πρόεδρος. Ἐὰν δὲν ἔχουν ἀντίρρησιν καὶ τὰ ἄλλα κόμματα.

Π. Τσαλδάρης. Εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος, ἐφ' ὅσον πρόκειται διὰ τόσον σοβαρὸν ζήτημα.

Ὁ κ. ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καταθέτει Νομοσχέδιον «περὶ χορηγήσεως ἀτελείας δι' εἰσαγωγὴν ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς» καὶ παρακαλεῖ νὰ κηρυχθῇ τοῦτο ὑπηρεσιακόν.

Λύεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις ὥραν 6 μ.μ. δι' αὔριον ὥραν 4.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ἀποστόλου
Δ. Μέλφος

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ε'

Τετάρτης 25 Νοεμβρίου 1931.

Ὥρα 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει τηλεγράφημα φυλακισμένων Παλαιοῦ Στρατῶνος ζητούντων τὴν μὴ μεταφορὰν των ἐκ τῶν φυλακῶν ἐν καιρῷ χειμῶνος καὶ εἰς παραμονὰς ἑορτῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἀρναίας, παρακαλεῖ ὅπως διατεχθῇ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καὶ χορηγήσῃ ἀδείας ἀποστάξεως ἀμβύκων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Μαντᾶς*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Δημάρχου Νιαούσης διαμαρτυρομένου διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ γυμνασίου τῆς πόλεώς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Κ. Πετσάλης*** καταθέτει αἴτησιν Ἀμαλίας Ι. Κοκοράκη κατοίκου Σπετσῶν ζητούσης τὴν παροχὴν συντάξεως ἢ ἅπαξ ἐπιδόματος, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἣν προσέφερεν ὁ Ἰωάννης Κοκοράκης εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα.

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Λαρίσσης καὶ ἡ ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν παρακαλεῖ, ὅπως διαταχθῇ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ χορηγήσῃ δάνειον μέχρι τοῦ ἡμίσους ἐκ τῶν ὀφειλομένων εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῶν γεωργῶν τῆς περιφερείας των καὶ ἐπὶ καταβολῇ τῶν νομίμων χρεωστικῶν τίτλων.

Οἱ καλλιεργηταὶ Κωπαΐδος παρακαλοῦν ὅπως διαταχθῇ ἡ ὁμώνυμος ἑταιρία καὶ παραχωρήσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ ἀπὸ 25ετίας καὶ πλέον καλλιεργούμενα κτήματα.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτει αἴτησιν Σπύρου Τρύφωνος ἱερέως κατοίκου Συνιῶν Κερκύρας ζητοῦντος τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἐκ δραχμῶν 2000 ἐγγυήσεως κατατεθείσης ὑπὸ τοῦ ἀποβιώσαντος ἤδη υἱοῦ του κατὰ τὸ ἔτος 1918 εἰς τὸ ταμεῖον Πειραιῶς.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Νέας Κουτσούφλιανης, τέως δήμου Μαλακασίου, ζητοῦν τὴν λῆψιν νομοθετικοῦ μέτρου ἀπαλλαγῆς των τοῦ ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν χρέους των χορηγηθέντος κατὰ τὸ ἔτος 1898 καὶ ζητοῦν τὴν παροχὴν πιστώσεων διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ συνοικισμοῦ των.

Οἱ δικαλάδοι Μακεδονίας—Θράκης ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τῶν νόμων 5229, 5060 καὶ 4'84.

Ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητος Μυτιλιναίων Σάμου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην μεταφορὰν τοῦ ἡμιγυμνασίου των εἰς Τηγάνιον.

Ἡ ἕνωσις παραγωγῶν Πηλίου ὑποβάλλει ψήφισμα εἰς ὃ ἐκτίθενται διάφορα αἰτήματά των καὶ παρακαλεῖ ὅπως γίνουν ἀποδεκτά.

Ὁ κ. ***Θ. Φίλιος*** πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας Κουτσοχωρίου ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ του ἐπαρχίᾳ, καὶ ἐκθέτει πῶς ἐταλαιπωροῦντο κατὰ τὸ παρελθὸν μεταβαίνοντες ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὸ ἄλλο διὰ μιᾶς σχεδίας.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀναστασιάδης*** λέγει, ὅτι ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην ὁλοκλήρου τῆς Θεσσαλίας, διότι συνετελέσθη ἕνα ἔργον μεγάλης ἀξίας διὰ τοὺς κατοίκους της.

Ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας*** ἐκφράζει ἐπίσης τὰ θερμὰς εὐχαριστίας, διότι οἱ κάτοικοι τῆς Θεσσαλίας ἀπηλλάγησαν ἀπὸ τὸ αἰσχος τῆς διὰ τοῦ ἀκατίου τοῦ χάρωνος διαπεραιώσεως.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. ***Ε. Κουλουμβάκης*** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν ἐμπόρων ἐξαγωγέων ἐλαίου λέγει, ὅτι κατὰ νόμον τοῦ 1925 περιληφθέντα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 371 ἄρθρον τοῦ διοικητικοῦ κώδικος, εἰς τὰ ἔλαια καὶ τὰ ἐλαιώδη προϊόντα Κρήτης, Χίου, Ψυθείου, Οἰτύλου καὶ Λέσβου, ἐπεβλήθη πρόσθετος φόρος ἴσος πρὸς τὸ $^1/_5$ τοῦ φόρου τοῦ Δημοσίου, ἀλλ' οἱ τελῶναι ἠγνόουν τὸν νόμον καὶ δὲν εἰσέπραττον τὸν φόρον. Τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ὅμως ὁ τελώνης Καλαμῶν δι' ἐγγράφου του πρὸς τὰς τελωνειακὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαρχίας του, ἀπῄτησε τὴν εἴσπραξιν τοῦ φόρου ἀπὸ 1ης Αὐγούστου, διὰ δευτέρου δὲ ἐγγράφου του ἠξίωσε νὰ ζητηθῇ ἡ καταβολὴ τοῦ φόρου ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου. Τοῦτο εἶναι βαρύτατον, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει, ὅτι ἐπεβλήθη καὶ ἄλλος φόρος πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τοῦ προωρισμένου διὰ τοὺς παγετοπλήκτους, εἶναι δὲ βαρύτατον τοῦτο ἰδίως ἐν Πελοποννήσῳ, ὅπου ἐξαιρετικῶς αἱ ἀποζημιώσεις πληρώνονται ὑπὸ τῶν ἀποζημιουμένων. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ διατάξῃ τὰς τελωνειακὰς ἀρχὰς Καλαμῶν καὶ Ψυθείου νὰ μὴ ἐκδώσουν ἐντάλματα κατὰ τῶν ὀφειλετῶν καὶ δεύτερον παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ φροντίσῃ διὰ νὰ μάθῃ, ὅτι αἱ Κοινότητες Ψυθείου καὶ Οἰτύλου παραιτοῦνται προθύμως τοῦ φόρου τοῦ μέλλοντος νὰ εἰσπραχθῇ ἀναδρομικῶς. Εἶναι ἀπελπιστικὸν νὰ ἐπιζητοῦνται ἀπὸ πτωχοὺς ἀνθρώπους 5 καὶ 6 χιλιάδες δραχμαί. Εἶναι ἀληθὲς ξεπάτωμα αὐτῶν. Γνωρίζω πατέρα 11 τέκνων ἀπὸ τὸν ὁποῖον ζητοῦν νὰ ἐπιστρέψῃ φόρον 10.000 δραχ. πρᾶγμα ποὺ εἶναι καταστροφὴ δι' αὐτόν, διότι εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου δὲν ὑπάρχουν αἰσχροκερδεῖς, ὅπως δὲν ὑπάρχουν λησταὶ καὶ κλέπται, ἀλλ' εἶναι ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἀγοράζουν τὸ λάδι 20 καὶ 25 δραχ. τὴν ὀκᾶν, μὴ λογαριάζοντες τὸν φόρον ποὺ πρέπει νὰ πληρώσουν.

Εἶναι λοιπὸν ἔργον δικαιοσύνης, διότι δὲν εἶναι ὑπαίτιοι διὰ τὴν μὴ πληρωμὴν τοῦ φόρου οἱ πτωχοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι, ἀλλ' οἱ ὑπάλληλοι, ἀλλ' εἶναι συνάμα καὶ ἔργον φιλανθρωπίας.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὐχὴν τῆς καταργήσεως.....

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν εἶπα νὰ καταργηθῇ, ἀλλὰ νὰ μὴ εἰσπραχθοῦν ἀναδρομικῶς. Ἐὰν ἀρχίσουν τὰς αὐστηρότητας βεβαίως αἱ Κοινότητες θὰ παραιτηθοῦν τοῦ φόρου.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) Ἂς ὑποβάλουν εὐχάς. Εἶναι ὅμως σχεδὸν ἀδύνατος ἡ λειτουργία τῶν Κοινοτήτων χωρὶς τὸν φόρον.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναδρομικὴν εἴσπραξιν θὰ συστήσῃ ὁ Ὑπουργὸς τὸ ζήτημα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. ***Α. Σακελλαρίου*** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν μὴ ἀποκατασταθέντων ἀκτημόνων Μεγάρων σχετικὴν μὲ παραβάσεις τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ Ἀγροτικοῦ Νόμου.

Ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον της ὑπὲρ τοῦ Ἀγροτικοῦ Κόσμου.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** λέγει ὅτι εἶναι γνωστὴ ἡ κατάστασις τῶν ὀρεινῶν δήμων τῆς Ἐπαρχίας του λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ἐργασίας καὶ τῆς μὴ πωλήσεως τῶν καπνῶν. Παρακαλεῖ ὅταν ληφθῇ τὸ μέτρον τῆς παροχῆς ἀραβοσίτου ὑπὸ τοῦ Κράτους, νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ διὰ τὴν Ἐπαρχίαν του.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει, ὅτι εὐτυχῶς ἡ αἴτησις τῶν κατοίκων τῆς Ἐπαρχίας του εὑρίσκει τὴν Κυβέρνησιν ὑποβαλοῦσαν τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν εὐχὴν τῶν κατοίκων. Ὅπως ἐπίσης ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν πόθον καὶ τὰς εὐχὰς τῶν παραγωγῶν καπνοῦ τὸ μέτρον περὶ ἐξαγορᾶς καπνοῦ. Παρακαλεῖ ὅπως κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου περὶ ἀραβοσίτου ληφθῇ μέριμνα προτιμήσεως τῶν ὀρεινῶν δήμων τῆς Ἐπαρχίας του, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων λόγῳ ἐλλείψεως συγκοινωνίας ὑπερτιμᾶται ὁ μεταφερόμενος ἐκεῖ ἀραβόσιτος.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος**, λέγει, ὅτι ἡ ἀνάγκη παροχῆς ἀραβοσίτου ὑπάρχει ὄχι μόνον εἰς τοὺς ὀρεινούς, ἀλλὰ καὶ εἰς πεδινοὺς δήμους, συνιστᾷ δὲ νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὴν προσήκουσαν κατὰ τόπους διανομήν.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** ἐξαίρει τὸ μέτρον τῆς παροχῆς ἀραβοσίτου ἰδίᾳ εἰς τοὺς κτηνοτρόφους καὶ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ διανομὴ πρέπει νὰ γίνῃ δι' εἰδικῶς ἀσχολουμένων εἰς τὰ εἴδη αὐτά.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας παροχῆς ἀραβοσίτου, ἐξαίρει τὸ ἀποφασισθὲν μέτρον καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ μέριμνα διὰ τὴν καλὴν καὶ ταχεῖαν διανομήν.

Ὁ κ. **Π. Χρηστούλας** λέγει ὅτι μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου δὲν ὑπάρχει λόγος συζητήσεως.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ὁ κ. Νικολίτσας εἶπε τὴν λέξιν ὥρεαν, δὲν πρόκειται ὅμως περὶ ὥρεας, ἀλλὰ περὶ ἀτελείας. Ἐζήτησα νὰ κηρυχθῇ ὑπηρεσιακὸν τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ ἔλθῃ ταχέως πρὸς συζήτησιν. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν διανομὴν θὰ ἴδωμεν πῶς θὰ κανονισθῇ.

Ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως τῶν κ.κ. **Α. Κανάρη, Π. Πετρίδη, Ε. Μαλαμίδα** κλπ. σχετικῶς πρὸς τὴν παρατηρηθεῖσαν ἀγνοιαν κατὰ τὰς ἐπισήμους δεξιώσεις πρὸς τιμὴν τῶν Τούρκων ἐπισήμων τῶν κ. κ. Βουλευτῶν ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) λέγει: Κύριοι Βουλευταί, ὀλίγα θὰ εἴπω καὶ πιστεύω ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ γίνῃ περαιτέρω συζήτησις. Ὑπάρχουν δύο κατηγορίαι προσώπων. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν τῶν προσώπων ἀποστέλλονται ἐπίσημοι προσκλήσεις, εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν τῶν προσώπων στέλλονται προσκλήσεις ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐπίσημοι. Προσκλήσεις ἐπίσημοι ἔπρεπε νὰ σταλοῦν καὶ εἰς τοὺς Βουλευτὰς καὶ Γερουσιαστάς. Ἀλλὰ τοιαῦται προσκλήσεις δὲν ἀπηυθύνθησαν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διὰ δύο λόγους, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἤρκει ὁ εἷς, ὁ πρῶτος ἦτο ὅτι δὲν ὑπῆρχε χωρητικότης τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπιτραπῇ καὶ ἡ πρόσκλησις ἄλλων προσώπων, ὥστε νὰ ἔλθουν οἱ ἐπίσημοι ξένοι εἰς ἐπαφὴν μὲ ὅλους τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους. Ὁ δεύτερος εἶναι ὅτι εἰς τὰς τελετὰς αὐτὰς καλεῖται μόνον τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς καὶ τὸ Προεδρεῖον τῆς Γερουσίας. Οὕτως εἴθισται ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι, καίτοι ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα ἔχουν ἕνα φαιδρὸν χαρακτῆρα, ἐν τούτοις ἐγὼ ἐζήτησα ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ γίνῃ μία Ἐπιτροπή, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μετάσχουν, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας καὶ τὸ Προεδρεῖον τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν καθιερωμένων εἰς τὰς ξένας Δημοκρατίας, καταρτισθῇ ἕνας κατάλογος ἐκπροσωπήσεως εἰς τὰς τελετὰς αὐτὰς καὶ νὰ ἀποφεύγωνται τὰ παράπονα. Ὀφείλω δὲ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α' ἐγένετο συζήτησις μεταξὺ τῶν ξένων ἀντιπροσώπων ἀπὸ τῆς 10ης βραδυνῆς μέχρι τῆς 5ης πρωϊνῆς, περὶ τοῦ ποῖοι θὰ μετάσχουν εἰς τὴν κηδείαν.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν λόγος νὰ γίνῃ περαιτέρω συζήτησις.

Ε. Πριμίδης. Καὶ ὅμως κ. Πρόεδρε, κατὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν ἐπισήμων Τούρκων εἰς τὸν Πειραιᾶ, δὲν προσεκλήθησαν οἱ κ. κ. Βουλευταὶ καὶ Γερουσιασταί, ἐνῷ ἀντιθέτως παρέστησαν οἱ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Δὲν ἐκλήθησαν οὗτοι, πλὴν παρέστησαν αὐτοβούλως καθὼς καὶ ὁ Δῆμος Πειραιῶς ἔδει νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς ἐπισήμους ξένους τὸ ὡς «εὖ παρέστησαν».

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐν τούτοις εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ κανονίζοντες αὐτὰ τὰ προγράμματα περισσότερον ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν κοσμικὴν κίνησιν τῶν ἐφημερίδων, παρὰ διὰ τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. **Σ. Σχινᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν Μεγάρων μὴ ἀποκατασταθέντων γεωργικῶς καὶ παρακαλεῖ ὅπως κατὰ τὴν μέλλουσαν διανομὴν τοῦ ἀγροκτήματος Ἁγίου Ἰωάννου ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὅλως προνομιακῶς καθόσον οὗτοι ἔχουν ὅλα τὰ δικαιώματα πρὸς τοῦτο.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι ἡ διαταχθεῖσα ἀναστολὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς ὁδοποιΐας ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἐν τῇ ὁδῷ Ἀγρινίου - Καρπενησίου νὰ ἀποσυρθῶσιν ἐκεῖθεν τὰ συνεργεῖα κατασκευῆς, ἀφίσαντα ἡμιτελεῖς τὰς πλείστας τῶν γεφυρῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑλικὰ αὐτῶν ἐκτεθειμένα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ τὴν καταστροφήν.

Εἶναι δὲ ὄχι μόνον ἡ καταστροφὴ τῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων βεβαία, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ ἐδάφους καὶ ἡ διάβασις τῶν μερῶν αὐτῶν ἀδύνατος. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι πρόκειται περὶ ὁδοῦ διερχομένης διὰ κοιλάδος μὴ παρεχούσης ἄλλην διάβασιν πρόσφορον, ἡ ἐπελθοῦσα ἀνασκαφὴ τῆς ὁδοῦ καθιστᾷ ἤδη ἀδύνατον τὴν ἐπικοινωνίαν ὅλης τῆς περιφερείας Ἁγίου Βλασίου καὶ τῆς Δυτικῆς Εὐρυτανίας πρὸς τὸ Ἀγρίνιον, καὶ μάλιστα, λόγῳ τοῦ χειμῶνος οἱ πλυθυσμοὶ ἐκεῖνοι ἀσφαλῶς θὰ ἀντιμετωπίσουν καὶ ζήτημα πείνης, διότι ὁ ἐφοδιασμὸς αὐτῶν ὅλων γίνεται μόνον ἐξ Ἀγρινίου.

Ὁ κ. **Δ. Δίγκας** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ ὅτι ἡ διακοπὴ εἶναι ἐντελῶς προσωρινή, σκοπὸν ἔχουσα νὰ κανονίσῃ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἐργολάβου μετὰ τοῦ ἀναδόχου. Μεταξὺ τῶν ὁδῶν αἱ ὁποῖαι θὰ γίνουν περιλαμβάνεται καὶ αὐτή.

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας** τονίζει τὴν σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὴν συγκοινωνίαν ἡ ὁδὸς αὕτη καὶ παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευθοῦν αἱ ἐργασίαι τῆς κατασκευῆς.

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν παρὰ τῷ Εἰρηνοδικείῳ Σολληλίας Κορινθίας δικολάβων, ζητούντων τὸν μὴ διορισμὸν τοῦ λοιποῦ τοιούτων. Λέγει κατόπιν ὅτι οἱ δικολάβοι ζητοῦν νὰ ἐπιτρέπεται ἡ παράστασις αὐτῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει κυρίως τὸν κόσμον, διότι οἱ πολῖται ταλαιπωροῦνται ὅταν εὑρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καλέσουν δικηγόρον ἀπὸ τὸ κέντρον.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Θὰ ληφθῇ νομοθετικὴ μέριμνα, ἥτις θὰ ρυθμίσῃ τὴν θέσιν τῶν δικολάβων εἰς τὰ μονομελῆ Πλημμελειοδικεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχουν δικηγόροι. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ δικολάβοι δὲν εἶναι εἰς θέσιν ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκοῦς μορφώσεως, νὰ ἐκπροσωπήσουν ἰδιῶτας εἰς δικαστήρια ἀνώτερα τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη εἶναι τόση, ὥστε ἐπιβάλλεται, δύναμαι νὰ εἴπω, νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν νόμον τὸν ἐπιτρέποντα εἰς τοὺς δικολάβους, ὅπως παρίστανται ἐνώπιον τῶν μονομελῶν Πλημμελειοδικείων, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν πέντε δικηγόρων.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἀλωναρίων Κορινθίας λέγει, ὅτι τὸ μέτρον τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς καπνοκαλλιεργείας ἐφηρμόσθη καὶ εἰς τὸ Ἀγιονόριον τῆς Κορινθίας, χωρίον ὀρεινὸν παράγον καπνὸν ἀρίστης ποιότητος καὶ πάντοτε πωλούμενον. Ἑπομένως εἶναι δίκαιον νὰ ἀρθῇ ἡ ἀπαγόρευσις, ἐφόσον μάλιστα εἰς ἄλλα χωρία πλησιέστερα μὴ παράγοντα τόσον καλὸν καπνὸν ἐπιτρέπεται ἡ καπνοκαλλιέργεια.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἐν Σπάρτῃ συλλόγου Λακώνων αἰχμαλώτων Μ. Ἀσίας ζητούντων τὴν προνομιακὴν πρόσληψιν τῶν μελῶν του εἰς τὰς δημοσίας θέσεις.

Δ. Μέλφος. Εἰς τὴν πόλιν τῆς Νιγρίτης συνῆλθε τὴν 1ην Νοεμβρίου συνέδριον, εἰς ὃ ἀντιπροσωπεύθησαν αἱ ἐμπορικαί, ἐπαγγελματικαὶ καὶ ἀγροτικαὶ τάξεις, τοῦτο δὲ ἔχον ὑπ' ὄψιν του καὶ τὰς ἀποφάσεις καὶ ψηφίσματα τοῦ προηγουμένως συνελθόντος συνεδρίου ἐν Καβάλλᾳ, τῶν ἐμπορεπαγγελματικῶν τάξεων, κατέληξεν εἰς ψήφισμα, ὅπερ συνοδεύει καὶ μὲ σχέδιον σχετικοῦ νόμου καὶ ὅπερ ἀπεστάλη εἰς τὴν Γερουσίαν, τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν. Διὰ τῶν ἀποφάσεών των οἱ ἔμποροι καὶ ἐπαγγελματίαι, ὑποδεικνύουν ἐπιτυχῆ τρόπον ἀποπληρωμῆς τῶν ὀφειλῶν των. Ζητοῦσι μόνον ἀρκετὴν πίστωσιν χρόνου καὶ ὑποβιβασμὸν τοῦ τόκου. Εἶνε γνωστόν, κύριοι Βουλευταί, ὅτι ὁ νομὸς Σερρῶν εἶνε κατ' ἐξοχὴν γεωργικὸς καὶ παραγωγικός· ἡ φοβερὰ δὲ θύελλα τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἥτις ἐνέσκυψεν εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον, κυρίως ἐκτύπησε τὰς παραγωγικὰς τάξεις. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν εὐεργετικὰ μέτρα διὰ τοὺς ἀγρότας, ταῦτα ὅμως εἶνε δίκαιον ἐκ παραλλήλου νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ εἰς τὰς ἐμπορικὰς καὶ ἐπαγγελματικὰς τάξεις, αἵτινες εἶνε ἐκτεθειμέναι εἰς διπλοῦν πῦρ, ἀφ' ἑνὸς πιέζονται ἀπὸ τὰς ὑποχρεώσεις των, ἀφ' ἑτέρου δὲ εὑρίσκονται εἰς ἀδυναμίαν τῆς εἰσπράξεως τοῦ λαβεῖν των παρὰ τῶν ἀγροτῶν, μεθ' ὧν δίκην ἁλύσεως συνδέονται δι' ἀρρήκτων κρίκων καὶ σχέσεων συναλλαγῶν. Ἡ θέσις αὐτῶν εἶνε τραγικὴ καὶ ἐσημέραι καθίσταται τραγικωτέρα, ὡς διεπίστωσα κατὰ τὴν τελευταίαν περιοδείαν μου εἰς τὴν πατρίδα μου. Τίμιοι ἔμποροι, μὲ ἄψογον ἐμπορικὸν παρελθόν, οἶκοι παλαιοὶ ἐμπορικοί, ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν κινδυνεύουν νὰ καταστραφῶσι καὶ νὰ ἀπονεκρωθῶσιν ἐμπορικῶς. Ποιοῦμαι ἔκκλησιν θερμὴν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, τοῦ ὁποίου εἶνε γνωστὴ ἡ ἐπιστημονικὴ ἐμβρίθεια καὶ πολυετὴς πεῖρα καὶ παρακαλῶ ὅπως συντόμως ληφθῶσιν ἀνάλογα εὐεργετικὰ μέτρα πρὸς ἀποτροπὴν μεγάλων καταστροφῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε τὸ εὐεργετικὸν μέτρον διὰ τοὺς ἀγρότας, ὥστε ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν νὰ ἀναστέλλῃ καὶ κατανέμῃ τὸ χρέος εἰς πέντε δόσεις. Εἶχον τὴν τιμὴν νὰ εἰσηγηθῶ τὸ μέτρον εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον τὸ ἀπεδέχθη ὡς ὀρθόν. Τῆς γενικῆς ἀρχῆς τὴν ὁποίαν ἐθέσαμεν δὲν θὰ ἀπομακρυνθῶμεν, ἀποκαθιστῶντες εἰς τὴν θέλησιν τοῦ σκληροῦ δικαιούχου τὴν καλὴν διάθεσιν τοῦ Κράτους. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι προεβλήθη ὅτι θὰ ἔχωμεν ἀντίκτυπον ἐκ τοῦ μέτρου εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐπαγγελματιῶν οἱ ὁποῖοι δὲν εὑρίσκονται ὑπὸ τὸ κράτος συμβολαίων. Ἔχουν γραμμάτια τὰ ὁποῖα διαμαρτύρονται καὶ δύνανται νὰ πτωχεύσουν. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξετάζεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης τὸ ὁποῖον θὰ προνοήσῃ διὰ καταλλήλου Νομοθετικῆς ἐργασίας νὰ προστατεύσῃ πτωχοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ κ. **Π. Θηβαῖος** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ἐκθέτει τὰς δυσχερείας τὰς ὁποίας παρουσιάζει τὸ ζήτημα καὶ βεβαιοῖ ὅτι ἐξετάζεται μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐμπορικοῦ κώδικος. Τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι τόσον ὁμαλόν, ὅσον φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως, πάντως ὅμως ἡ Κυβέρνησις ταχέως θὰ λάβῃ Νομοθετικὸν μέτρον προστασίας τῶν ἐπαγγελματιῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἡ Κυβέρνησις τείνει εἰς τὸ νὰ λάβῃ μέτρα καὶ ὑπὲρ τῶν ἐπαγγελματιῶν, οἱ ὁποῖοι τυχὸν ὑπέστησαν τὸν ἀντίκτυπον ἐκ τοῦ ληφθέντος μέτρου ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν. Εἰπέ τις τῶν συναδέλφων, ὅτι τὸ μέτρον πρέπει νὰ ληφθῇ ταχέως, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐκ τῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα γίνονται ἐπὶ τοῦ γόνατος. Αἱ δυσκολίαι αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν δὲν μᾶς κάμνουν νὰ ἀφιστάμεθα τῆς γραμμῆς τὴν ὁποίαν ἐχαράξαμεν. Ἄλλως τε καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ εἰς ἄλλα Κράτη, ἀπομακρύνονται πλέον ἀπὸ τὰς ἰδέας τὰς ὁποίας ἐγνωρίζομεν ἄλλοτε, προκειμένου περὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ζήτημα θέλει προσοχὴν καὶ μελέτην, μήπως φέρῃ μεγαλυτέρας ζημίας, ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας θέλομεν νὰ θεραπεύσωμεν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ὅπερ καὶ τὸ πιθανώτερον.

Ὁ κ. **Ε. Πριμίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Σωματείου καταργηθέντων ἐπαγγελματιῶν λεμβούχων Πειραιῶς, περὶ παροχῆς ἀδείας ἐργασίας, συνιστᾷ δὲ νὰ συστηθῇ εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Λιμένος νὰ προσλαμβάνωνται προνομιακῶς ὡς ἐργάται διαμετακομίσεως ἀποσκευῶν τῶν ἐπιβατῶν οἱ ἀναφερόμενοι.

Ὁ κ. **Ν. Γαρδικιώτης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Ὑπάτης, περὶ καταργήσεως τοῦ δασμοῦ βαμβακοσπόρου καὶ ἀραβοσίτου, παρακαλεῖ δὲ ὅπως μέχρι τῆς ψηφίσεως τοῦ ὑποβληθέντος σχετικοῦ Νομοσχεδίου καταργηθῇ προσωρινῶς ὁ δασμὸς διὰ Διατάγματος.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Θὰ παρακαλέσω νὰ συνέλθῃ αὔριον τὸ πρωῒ ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸ Νομοσχέδιον διὰ νὰ ἔλθῃ ταχέως πρὸς συζήτησιν.

Ὁ κ. **Θ. Παπαστρατῆς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Εὐβοίας περὶ μὴ συστάσεως Ἐπιτροπῆς πρὸς προστασίαν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς, παραπονεῖται δὲ ὅτι ἐνῷ ἔχει ψηφισθῇ νόμος ἀφομοιώσεως τῆς φορολογίας τοῦ ἐλαίου δὲν ἐφηρμόσθη οὔτος εἰς τὴν Εὔβοιαν ἡ ὁποία ἠδικήθη.

Ὁ κ. **Ι. Κουτσίνας** λέγει ὅτι εὐχαρίστως ἤκουσε τὰς χθεσινὰς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, τὰς σχετικὰς μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἐξαγορᾶς καπνῶν, σύμφωνα μὲ τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις εἶναι διατεθειμένη ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν καπνῶν καὶ ἐκ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος. Ἄλλως τε ὁ νόμος διὰ τοῦ ὁποίου ἐδόθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἐντολὴ νὰ ἀγοράσῃ καπνὰ ἀφορᾷ ὁλόκληρον τὴν χώραν καὶ ἦτο σολοικισμὸς καὶ περίεργος ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἰς ὡρισμένα μέρη. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅμως, ἀναπτύσσων τὰς δηλώσεις του, εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν «ὅτι ἡ ὑπόλοιπος Ἑλλὰς δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν μὲ τὴν Μακεδονίαν, διότι εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα ὑπάρχει καὶ ἡ καλλιέργεια ἄλλων εἰδῶν». Δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι ἡ ἐξαγορὰ καπνῶν Μακεδονίας, δὲν εἶναι πλέον ἢ ἐπιτακτική, ἐπιθυμοῦμεν ὅμως νὰ τονίσωμεν ὅτι καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι ὑπάρχουσι μέρη καὶ χωρία εἰς τὰ ὁποῖα ὡς μόνη καλλιέργεια εἶναι ἡ καπνοκαλλιέργεια. Ἡ ὅλη δὲ κατάστασις ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς καὶ ἡ μὴ διάθεσις τοῦ καπνοῦ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἤγαγε τὸν παραγωγικὸν κόσμον εἰς πλήρη ἀπόγνωσιν, εἰς τρόπον ὥστε ἐπιτακτικωτάτη νὰ καθίσταται ἡ ἐνίσχυσις καὶ ἀνακούφισις τούτων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐβήλωσεν ὅτι ἐκ τῶν 200 ἑκατομμυρίων θὰ διατεθῇ ἐν μέρος διὰ τὰ καπνὰ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ μάλιστα ὅτι τὰ χρήματα ἐκρατήθησαν εἰδικῶς πρὸς τοῦτο. Συνεπῶς θέλομεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι δὲν θὰ μᾶς δηλωθῇ βραδύτερον ὅτι ὑπῆρχεν ἡ διάθεσις διὰ τὴν ἀγορὰν καπνῶν, ἐκ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος, καὶ ὑπάρχει ἀκόμη, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχουν πλέον χρήματα. Παρακαλοῦμεν μόνον τὸν κ. Ὑπουργόν, ὅπως τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον κρατεῖται διὰ τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὰς ὑπαρχούσας ποσότητας καπνῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Παλαιᾷ Ἑλλάδι.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ συλλόγου ὀργανοπαικτῶν Καρδίτσης περὶ ἀποζημιώσεως των, συνιστᾷ δὲ πρὸς τοῦτο νὰ φορολογηθοῦν αἱ πλάκες τοῦ φωνογράφου.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** συνιστᾷ θερμῶς τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ὀργανοπαικτῶν.

Λύεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις, ὥραν 6ην μ. μ. δι' αὔριον ὥραν 4.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Β. ΚΥΡΕΛΛΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ἀποστόλου
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ζ'.

Πέμπτης 26 Νοεμρίου 1931

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθωσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει ὑπόμνημα συνδέσμου συνοίκων Ἁγίας Φωτεινῆς Θεσσαλονίκης ζητούντων τὴν ἀπαλλαγὴν των ἐκ τῆς πληρωμῆς φόρου οἰκοδομῶν καὶ πληρωμῆς μισθωμάτων εἰς τὴν Προσφυγικὴν Τράπεζαν καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν νέων οἰκημάτων διὰ μίαν εἰκοσαετίαν ἀπὸ τοῦ φόρου οἰκοδομῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Παραλαγγῶν ζητούντων τὴν παροχὴν πιστώσεως 80 χιλιάδων δραχμῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας Ἐρυμάνθου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει ὑπόμνημα πανελληνίου ἑνώσεως λαχειοπωλῶν ζητούσης τὴν παροχὴν προμηθείας διὰ τὴν πώλησιν Λαχείων 12 ο|ο τὴν ἐπιστροφὴν τῶν μὴ πωληθέντων λαχείων δύο ὥρας πρὸ τῆς κληρώσεώς των καὶ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ λαχείου τοῦ στόλου συμφώνως ὑποβαλλομένῳ πίνακι.

Φυματικοὶ ἀνάπηροι Πατρῶν ζητοῦν τὴν παροχὴν μηνιαίως δραχμῶν δισχιλίων πρὸς περίθαλψιν αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** καταθέτει ὑπόμνημα Ἀναργύρου Σ. Σταυροπούλου ἀνθυπομοιράρχου κατοίκου Ἀθηνῶν ζητοῦντος τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ παρανόμως κρατηθέντος ποσοῦ 415 δραχ. παρὰ τοῦ ταμείου συντάξεων.

Ἡ Ὁμοσπονδία γεωργικῶν συνεταιρισμῶν Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ διατάγματος ἀναστολῆς ἀναγκαστικῶν ἐκτελέσεων κατ' ἀγροτῶν.

Ὁ σύνδεσμος θυμάτων πολέμου Καρδίτσης ζητεῖ τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς δικαιολογητικῶν ἀπονομῆς πολεμικῶν συντάξεων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Φλῶρος*** καταθέτει αἴτησιν ὑδρονομέων Ἀθηνῶν ζητούντων τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως.

Οἱ δικολάβοι τοῦ εἰρηνοδικείου Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ μονομελῶν δικαστηρίων.

Οἱ κιτροπαραγωγοὶ Κρήτης ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4878 ὡς ἐπιζημίου εἰς τοὺς παραγωγούς.

Ὁ ἐπαγγελματικὸς καπνεμπορικὸς σύνδεσμος Βόλου ζητεῖ ὅπως οἱ κ κτηνίατροι ἀδειαν ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος καπνεμπόρου μὴ ἀποκλείονται ἐκ τῆς ἐκλογῆς ὡς μελῶν διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Γραφείου προστασίας καπνοῦ.

Ὁ σύνδεσμος ἀγοραστῶν κτημάτων ἀνταλλαξίμων Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4725.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμου:

1) «Περὶ κυρώσεως τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 11 Αὐγούστου 1931 ὑπογραφεισῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας συμβάσεων ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας, συμβάσεως ἐγκαταστάσεως, κτηνιατρικῆς συμβάσεως καὶ Πρωτοκόλλου σχετικοῦ πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς ἐκκλησίας καὶ σχολεῖα ἐν Ρουμανίᾳ».

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βελγίου συμφωνίας πρὸς παραχώρησιν τῶν μᾶλλον ἐλαττωμένων δασμῶν ἐπ' ἀμοιβαιότητι εἰς τὰς ἐξ Ἑλλάδος καὶ τὰς ἐκ τοῦ Βελγικοῦ Κογκὸ καὶ τοῦ ὑπὸ Βελγικὴν ἐντολὴν ἐδάφους τοῦ Ρουάντα—Οὐρουντι προελεύσεις».

Ὁ κ. ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ὑσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ἀρτοποιΐας νόμων».

Οἱ κ. κ. ***Χ. Λαδᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 700.000 δραχ. δι' ἀνέγερσιν κτιρίου Ραδιοτηλεγραφικοῦ σταθμοῦ ἐν Βάρῃ.»

Οἱ κ. κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος».

Ἡ Ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ χορηγήσεως ἀτελείας δι' εἰσαγωγὴν ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς».

Ὁ κ. ***Δ. Κογεβίνας*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ συγκεντρώσεως καὶ διαθέσεως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἐν Κερκύρᾳ εἰσπραχθησομένου φόρου εἰς εἶδος».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Πανόπουλος, Ι. Κυρώζης, Μ. Μαντᾶς. Σ. Στεφανόπουλος, Α. Καλαντζᾶκος, Ι. Ἀνδριόπουλος, Α. Σπηλιάδης, Ν. Συριόπουλος*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἑδαφ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5229».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 5121 καὶ περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀεροπορίας».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἐρωτήσεων

Ὁ κ. ***Γ. Βασιλειάδης*** ἐπικαλεῖται τὴν ἐπιείκειαν τῆς Βουλῆς, διότι θὰ ὁμιλήσῃ λίαν ἐκτεταμένως ἐπὶ ἐρωτήσεώς του, ἐν συνεχείᾳ δὲ παρακαλεῖ αὐτὴν νὰ παρακολουθήσῃ μετὰ ἰδιαιτέρας προσοχῆς τὴν ἀνάπτυξιν θέματος ἀφορῶντος ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου, ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τύχῃ συγγνώμης ἐν Δημοκρατικῷ Πολιτεύματι. Ἡ ἀπόφασις ἡ ὁποία ἀφορᾷ τὸν λοχαγὸν τοῦ Πεζικοῦ Ἄγγελον Ἀργυρίου, εἶναι καὶ ἄδικος καὶ παράνομος. Καὶ ἄδικος μὲν εἶναι, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: ὁ Ἀργυρίου ὑπηρέτησεν ἐν τῷ στρατεύματι τριάκοντα ἔτη, ἔλαβε 3 τραύματα εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἔτυχεν εὐφήμου μνείας εἰς Ἡμερησίας διαταγὰς καὶ ἐτιμήθη διὰ σειρᾶς παρασήμων. Καταταχθεὶς εἰς τὸ 1904 ἔλαβε μέρος εἰς Ἑλληνοβουλγαρικὸν πόλεμον καὶ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπληγώθη δὲ διὰ λόγχης εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς Νικαίας, ἔτυχεν ἠθικῶν ἀμοιβῶν τιμηθεὶς διὰ τοῦ ἀργυροῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος, τοῦ Μεταλλίου Στρατιωτικῆς ἀξίας καὶ χρυσοῦ ἀριστείου ἀνδρίας. Μετὰ τριακονταετῆ ὑπηρεσίαν, δωδεκατῆ δὲ εἰς τὸν βαθμὸν λοχαγοῦ, ἀπεστρατεύθη δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου μὲ βαθμὸν καὶ σύνταξιν λοχαγοῦ.

Διατί ὅμως ἀπεστρατεύθη μὲ τὸν βαθμὸν αὐτόν; Εἶχε τὴν ἀτυχίαν κατὰ τὴν μάχην Κιουπροῦ-Κισὰρ νὰ συλληφθῇ αἰχμάλωτος. Ἴδοὺ ὅμως τί λέγει ἡ ἔκθεσις τοῦ Σωματάρχου περὶ τῆς διαγωγῆς του κατὰ τὴν μάχην ἐκείνην· (ἀναγινώσκει): «Πειθαρχικός, τίμιος, ἀξιοπρεπής, μὲ γνώσεις καὶ πολεμικὴν πεῖραν, διῴκησε καλῶς τὸν λόχον του κατὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου, καὶ εἶνε ἄξιος πάσης ἀμοιβῆς. Ἔξειξεν ἡρωϊσμὸν μετὰ τοῦ λοχαγοῦ Νίκα, καταλαβὼν κατόπιν τριώρου ἐπιθέσεως ὀχύρωμα καὶ τῷ ἀπενεμήθη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τὸ χρυσοῦν ἀριστεῖον». Ἐπίσης κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῆς Νικαίας ἦτο ὁρμητικώτατος, ἔδειξε θαυμασίαν ψυχραιμίαν, τραυματισθεὶς δὲ δὲν ἔφυγε πρὶν ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ. Αὐτὸς εἶνε ὁ ἀφανὴς ἥρως καὶ ἐπιθυμῶ ὅπως ἡ Βουλή, ὡς κυρίαρχον Σῶμα, ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς ἀδικηθέντα πολίτην. Ἀναγινώσκει κατόπιν ἄλλας ἐκθέσεις καὶ συνεχίζει: Οἱ συλληφθέντες μετ' αὐτοῦ αἰχμάλωτοι ὁδηγούμενοι ὑπὸ τσετῶν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, τὴν νύκτα τῆς 28ης Νοεμβρίου, ἐστάθμευσαν πλησίον τοῦ Ἐσκῆ—Σεχὴρ, φαίνεται δὲ ὅτι ἐκεῖ τοὺς ἔκλεισαν σ' ἕνα δωμάτιον καὶ τοὺς ἀπεγύμνωσαν διὰ νὰ τοὺς εὕρουν χρήματα τὰ ὁποῖα τυχὸν εἶχον. Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Λωζάννης ὁ ἔφεδρος ὑπολοχαγὸς τῆς διαχειρίσεως Μόραλης, κατήγγειλε τὸν λοχαγόν, εἰς δὲ τὴν μήνυσίν του γράφει, ὅτι νομίζει ὅτι εἶναι αὐτὸς ὁ ὁποῖος μὲ ἕναν ἄλλον λοχαγὸν Δημητρόπουλον ὑπέδειξαν εἰς τοὺς τσέτας, πιεσθέντες, ὅτι εἶχον χρήματα. Ἕτερος μάρτυς, ὁ λοχαγὸς τῆς Ἐπιμελητείας Θεοδωρόπουλος, λέγει ὅτι ἐπῆγεν ἐκεῖ εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ἕνας ἀξιωματικὸς καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσουν ἀνὰ πέντε λίρας, ἐπειδὴ δὲ δὲν τοῦ ἔδωσαν, ἔφυγεν ἀπειλῶν ὅτι θὰ στείλῃ τσέτας, καὶ πράγματι ἐπῆγαν οἱ τσέται τοὺς ἔγδυσαν καὶ τοὺς ἠπείλησαν διὰ νὰ καταδώσουν ποῖοι ἄλλοι ἀξιωματικοὶ ἔχουν χρήματα. Ὅτι κατόπιν τούτου ὁ λοχαγὸς Δημητρόπουλος ἤρχισε ν' ἀναφέρῃ ὀνόματα ἀξιωματικῶν, διὰ νευμάτων δὲ οἱ ἄλλοι τοῦ ὑπέδειξαν νὰ σιωπήσῃ, ἀλλ' ὁ Ἀργυρίου, ἂν δὲν ἀπατᾶται ὁ μάρτυς, διὰ νευμάτων παρεκίνει τὸν Δημητρόπουλον νὰ εἴπῃ τὰ ὀνόματα τῶν ἀξιωματικῶν ποὺ εἶχον χρήματα. Αἱ καταθέσεις αὗται ἐλήφθησαν ὑπὸ τακτικῆς ἀνακρίσεως καὶ ἀμφότεροι οἱ λοχαγοὶ παρεπέμφθησαν ἐνώπιον Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον συνελθὸν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1924, ἀπήλλαξε τὸν μὲν Ἀργυρίου διὰ ψήφων τεσσάρων κατὰ μιᾶς, τὸν δὲ Δημητρόπουλον διὰ ψήφων τριῶν κατὰ δύο, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ὅμως, καθ' ὃ ἔχει δικαίωμα, ἐπέβαλεν εἰς αὐτοὺς τὴν ποινὴν ἑξαμήνου παύσεως, ὁ ἴδιος ὅμως, ὅστις ἦτο τότε ὁ κ. Μανέτας, μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ἐπανέφερε μόνον τὸν Ἀργυρίου εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν.

Ἐν τούτοις ὁ μὲν Δημητρόπουλος ἔψαλεν εἰς τὴν βαθμίδα τοῦ ἀντισυνταγματάρχου καὶ ἐπωφελήθεὶς τῆς ἐθελουσίας ἐξόδου ἀπεχώρησε τοῦ στρατεύματος μὲ μίαν παχυλὴν ἀποζημίωσιν, ὁ δὲ Ἀργυρίου ἐξηκολούθησε νὰ ὑπηρετῇ ὡς λοχαγός. Ἀναγινώσκει κατόπιν ἐκθέσεις περὶ τοῦ Ἀργυρίου μετὰ τὸ 1924 καὶ συνεχίζει ὅτι τὸ Ἀνώτατον Στρατιωτικὸν Συμβούλιον ἐξέδωκε τοιαύτην κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν, ἐνῷ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἄλλοι ἀξιωματικοὶ μετὰ τυμπανοκρουσίας παρεδόσαντες εἰς τὸν ἐχθρὸν τιμήματα στρατοῦ καὶ βαθμοὺς ἔλαβον καὶ συντάξεις. Γνωρίζει ὅτι ὁ εἰσηγητὴς τοῦ Συμβουλίου ἀπέκρυψεν εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Συμβούλιον, ὅτι ὁ Ἀργυρίου ἀπηλλάγη ὑπὸ τοῦ Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἄφισε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἑξάμηνος ἀπόλυσις αὐτοῦ ἦτο ποινὴ ἐπιβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. Λέγει κατόπιν ὅτι θὰ ἀποδείξῃ ὅτι καὶ παράνομος εἶναι ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τὸν ὁποῖον ἀπετάθη ἐπανειλημμένως τοῦ εἶπεν, ὅτι δυστυχῶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπέμβῃ. Ὁ Ἀργυρίου κατὰ σύστασιν ἐμοῦ ἔκαμεν ἀναφοράν, παραπονούμενος, καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν τὴν διεβίβασεν ἀμέσως πρὸς τὸ Ἀνώτατον Στρατιωτικὸν Συμβούλιον πρὸς ἐπανεξέτασιν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ τοῦτο ἐπειδὴ πρὸ πέντε ἡμερῶν εἶχεν ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Ὑπέβαλον ἐρώτησιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις μοῦ ἀπήντησεν ὅτι τὸ Συμβούλιον δὲν κρίνει ἀναθεωρητέαν τὴν ἀπόφασίν του, κατόπιν δὲ τούτου ἀπηύθυνα ἐπερώτησιν διὰ παράβασιν ρητῆς διατάξεως τοῦ νόμου 3616. Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν ἐρώτησίν μου, τίνα μέτρα σκέπτεται νὰ λάβῃ, ἀπήντησεν ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον ἐξαντλήσας τὰς ἐνεργείας του, ὅσαι ἀπέκειντο αὐτῷ ἐκ τοῦ νόμου, οὐδὲν μέτρον σκέπτεται νὰ λάβῃ, οὔτε δύναται νὰ λάβῃ. Εἰς τὴν ἐπερώτησίν μου ὅμως δὲν ἐρωτῶ διὰ διοικητικὰ μέτρα, ἀλλὰ διὰ νομοθετικὰ πρὸς ἐπανόρθωσιν μιᾶς καταφόρου ἀδικίας.

Γ. Κατεχάκης. (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ὀλίγας λέξεις θὰ εἴπω. Πρόκειται περὶ ἑνὸς λοχαγοῦ, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1923 ἐκηρύχθη στάσιμος. Στάσιμος ἐκηρύχθη καὶ τὰ ἑπόμενα ἔτη, κατὰ τὸν νόμον δὲ οὐδεὶς κηρυχθεὶς στάσιμος προάγεται. Ἔρχεται τώρα τὸ Ἀνώτατον Στρατιωτικὸν Συμβούλιον καὶ λέγει, αὐτὸς ὁ ἀξιωματικὸς πρέπει νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν Στρατὸν μὲ τὸν βαθμὸν τὸν ὁποῖον φέρει. Γεννᾶται τώρα τὸ ζήτημα καὶ θὰ ἐξαντλήσω ὅλα τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἔχω ἐκ τοῦ νόμου, διὰ νὰ τὸ ἐξακριβώσω, ἐὰν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι ὁ εἰσηγητὴς ἀπέκρυψεν ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τὴν ἀλήθειαν.

Γ. Βασιλειάδης. Τὸ βεβαιῶ ἐπισήμως, διότι τὸ ἐδήλωσεν εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Θὰ τὸ ἐξετάσω, καί, ἐὰν ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐν πλήρει γνώσει τῶν στοιχείων, θὰ τὴν σεβασθῶ καὶ δὲν θὰ λάβω οὐδὲν νομοθετικὸν μέτρον, διότι διαφορετικὰ δὲν ἠμπορούμεν νὰ ἔχωμεν στράτον, ἐὰν ὅμως δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει του ὅλα τὰ στοιχεῖα, θὰ λάβω μέτρα.

Γ. Βασιλειάδης. Εἰς ἀπάντησιν ὀφείλω, ὅτι ὁ εἰσηγητής, προτοῦ κἂν ἐγερθῇ ὁ περὶ τὸν Ἀργυρίου θόρυβος, ἐδήλωσεν, ὅτι δὲν ἐγνώριζεν ὅτι τὸ Ἀνακριτικὸν Συμβούλιον τὸν εἶχεν ἀθωώσῃ Ἐπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὸ τί θὰ κάμῃ σήμερον.

Ὁ κ. ***Δ. Κουτσοπέταλος*** ἐπερωτᾷ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας διατί ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς ΣΕΚ καὶ ἀπέρραξαν τὴν κοίτην τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ, καὶ οὕτω τὰ ὕδατα τοῦ Μαυρονερίου ἐστράφησαν πρὸς Ἀνατολὰς καὶ πρὸς τὴν πεδιάδα Ἁγίου Βλασίου καὶ Χαιρωνείας, στερούμενα δὲ ἀπολύτως κοίτης κατακλύζουσι τὴν πεδιάδα ταύτην.

Ὁ κ. ***Δ. Δίγκας*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ, ὅτι οἱ κάτοικοι προεκάλεσαν διὰ φράγματος τὴν μετατροπὴν τῶν ὑδάτων πρὸς τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμήν, εἰς δὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας συνεστήθη νὰ γίνουν παράλληλα ἔργα πρὸς προστασίαν τῶν ἰδιοκτητῶν, ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου δὲν κατέστη δυνατή, ἔγινεν ὅμως προμελέτη δι' δριστικώτερα ἔργα γενικωτέρας μορφῆς. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν λόγος προσωρινῶν μέτρων.

Λ. Κουτσοπέταλος. Πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως, ἐγὼ ἐπερωτῶ διὰ τὰ ἔργα ΣΕΚ, τὰ ὁποῖα ἠνάγκασαν τὰ ὕδατα νὰ ἐξέλθουν τῆς κοίτης Κηφισσοῦ καὶ νὰ κατακλύσουν τοὺς ἀγρούς. Δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἡ ὑπηρεσία ΣΕΚ ἔδωσεν ἐκ προθέσεως ἀνακριβεῖς πληροφορίας, διότι δὲν πρόκειται περὶ τοῦ φράγματος τῶν κατοίκων, ἀλλὰ πάντως πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως. Ὅ,τι ἐγένετο ἐγένετο εἶναι παράνομον καὶ αὐθαίρετον, δὲν ἔχει γίνει πουθενὰ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἀληθῶς αἱ ὑπηρεσιακαὶ πληροφορίαι ἀφορῶσι ἄλλο ζήτημα. Θὲ ἐξετάσω.

Ὁ κ. ***Π. Φλῶρος.*** Λέγει ὅτι οἱ στρατεύσιμοι τῆς Τζαμουριᾶς ἐξεπλήρουν τὰς στρατιωτικάς των ὑποχρεώσεις εἰς τὸ 15ον Σύνταγμα Ἰωαννίνων, ἀπό τινος χρόνου ὅμως ὑπῆχθησαν εἰς τὸ 24ον Σύνταγμα Πρεβέζης καὶ τὸ 40ὸν τάγμα εὐζώνων Ἄρτης. Ἐπειδὴ ἡ περιφέρεια αὕτη ὑπάγεται καὶ διοικητικῶς καὶ δικαστικῶς εἰς Ἰωάννινα βίκαιον εἶναι νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ πρῶην καθεστὼς καὶ στρατολογικῶς.

Ὁ κ. ***Γ. Κατεχάκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἀπαντᾷ ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς τοῦ Στρατοῦ, ὁ ψηφισθεὶς εἰς τὰ 1929, ἐκανόνισε οὕτως τὰ πράγματα, μόνον δὲ διὰ νομοθετικῆς πράξεως δύναται νὰ ἐπέλθῃ μεταβολή, δι' αὐτὸ θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων Ἰωαννίνων κατὰ τὴν προσεχῆ τροποποίησιν τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ὁ κ ***Π. Φλῶρος.*** Λέγει ὅτι ἡ ἐπαγγελματικὴ τάξις τῶν Χαντζίδων Ἰωαννίνων πιέζεται ὑπὸ τῶν ἀστυϊατρικῶν ἀρχῶν Ἰωαννίνων, αἱ ὁποῖαι ἐν τῷ ὑπερβάλλοντι ζήλῳ των ἀξιοῦν νὰ τηροῦν εἰς τὸ ὕψος τῆς καθαριότητος τοῦ «Ἀβέρωφ»

καὶ τοῦ «Διεθνοῦς» τὰ Χάνια, καὶ παρακαλεῖ νὰ γίνῃ ἀμερο-
δίως σύστασις νὰ μὴ καταπιέζουν τοὺς πολίτας τούτους.

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς λέγει, ὅτι εἰς τὴν Ἠλιδικὴ Ὀσσίνα τῆς Παραμυθιᾶς ὑπάρχουν τὰ λείψανα ἀρχαίας γεφύρας τῆς ὁποίας σώζονται δύο βάσεις, μὲ ἐλαχίστην δὲ δαπάνην δύναται νὰ γίνῃ ἡ γέφυρα αὐτὴ, ἡ ὁποία θὰ ἐξυπηρετήσῃ περὶ τοὺς εἴκοσι Κοινότητας. Εἶναι δίκαιον νὰ γίνῃ αὐτὸ διότι πρόκειται περὶ ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν ζητοῦν οὔτε θέατρα οὔτε μεγάλα πράγματα, ἀλλὰ ἁπλῶς συγκοινωνίαν.

Δ. Δίγκας. (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας.) Ἡ ἐφετεινὴ πίστωσις ἔχει ἐξαντληθῇ. Ἐὰν ὅμως πρόκειται περὶ ἐλαχίστου ποσοῦ θὰ ἐξευρεθῇ τοῦτο.

Π. Φλῶρος. Μεταξὺ τοῦ Ἀρματόβου τῆς Κυνίτσης καὶ Λαΐστης τοῦ Ζαγορίου πρωτοβουλίᾳ ἐγκρίτων πολιτῶν τῶν Κοινοτήτων ἀνηγέρθη γέφυρα λιθίνη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, ἡ δὲ σχετικὴ δαπάνη κατεβλήθη ὑπό τινων ἐν Ἀμερικῇ ἐργαζομένων Ἀρματοβιτῶν καὶ Λαϊστινῶν. Συνιστῶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ὅπως τὸ Κράτος δώσῃ ἠθικήν τινα ἀμοιβὴν εἰς τοὺς ἀνωτέρω συμπολίτας μου, ἵνα καὶ ἄλλοι γίνουν μιμηταὶ παρομοίων ἔργων.

Α. Παπαναστασίου. Παρακαλεῖ, ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τῶν ἐπερωτήσεων ἐπὶ τῶν λιπασμάτων, μέχρις ὅτου ὁ κ. Ὑπουργὸς καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸν φάκελον τὸν σχετικὸν μὲ τὴν ἀπάντησιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Λιπασμάτων.

Τ. Ἀναστασίου. Εἶναι γνωσταί, κύριοι βουλευταί, αἱ σκηναὶ αἱ διαδραματισθεῖσαι κατὰ τὸ τελευταῖον συλλαλητήριον τοῦ Πύργου. Τὸ συλλαλητήριον τοῦτο ἀπεφασίσθη πρὸς διαιαρτυρίαν διὰ τὴν αὐθαίρετον καὶ ἄδικον περικοπὴν τῶν ἀποζημιώσεων τῶν παγετοπλήκτων. Ἡ αἰτία τῆς συγκροτήσεως τοῦ συλλαλητηρίου τούτου ἦτο ἀπολύτως δεδικαιολογημένη, ἐπρόκειτο δὲ δι' αὐτοὺ νὰ ζητηθῇ ἡ ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα μὴ λάβῃ χώραν ἡ ἄδικος ὅπως εἶπον, καὶ αὐθαίρετος μείωσις τῶν ἀποζημιώσεων. Διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ συλλαλητηρίου αὐτοῦ παρεχωρήθη ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν ἡ ἄδεια καὶ τὸ πλῆθος συνεκεντρώθη ἐκεῖ ὅπου ὥρισαν αἱ Ἀρχαί. Ἦτο τόση ἡ νομιμοφροσύνη τοῦ πλήθους, ὥστε οὐδεμία ἐσημειώθη παρεκτροπή. Ἐν τούτοις χωρὶς καμμίαν πρόκλησιν ἐκ μέρους τοῦ πλήθους ὑπέστη τοῦτο ἀγρίαν, παράνομον καὶ θρασυτάτην ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τῶν Ἀστυνομικῶν ὀργάνων. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δυνάμεως διέταξεν αἰφνιδίως ἀλλόφρονα καὶ αἰφνιδιαστικὴν ἐπίθεσιν ἐφίππων χωροφυλάκων, οἱ ὁποῖοι διεσκόρπισαν τὸ πλῆθος καὶ ἐτραυμάτισαν πολλούς. Δὲν γνωρίζω ποῖα μέτρα ἔχει λάβει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ ἐκνοποιήσῃ τὸ δημόσιον φρόνημα, τὸ ὁποῖον ἐθίγη καιρίως διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ. Διότι ὅταν ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀκούεται, τότε τὸ Κράτος ἀναρχεῖται. Ἐὰν δὲν ἔλαβεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα παρακαλῶ νὰ τὰ λάβῃ τώρα προβαίνων εἰς τὴν αὐστηρὰν τιμωρίαν τῶν ἐνόχων.

Ν. Συριόπουλος. Λέγει, ὅτι αἱ σκηναὶ τοῦ Πύργου ὀφείλονται ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀδεξιότητα τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς διοικοῦντας τὴν Νομαρχίαν. Συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ λάβῃ μέτρα ἐναντίον τῶν παρεκτραπέντων Ἀστυνομικῶν ὀργάνων καὶ νὰ φροντίσῃ ὅπως πληρωθῇ ἐπὶ τέλους ἡ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν παραμένουσα κενὴ θέσις τοῦ Νομάρχου.

Η. Τσεριώνης. Ἡ συγκέντρωσις τοῦ λαοῦ εἰς τὸ συλλαλητήριον τοῦ Πύργου ἦτο πράγματι πολυπληθής, ἀλλ' ἐπεκράτησε κατ' ἀρχὴν πλήρης νομιμοφροσύνη. Διὰ τοῦτο εἶναι τελείως ἀδικαιολόγητος ἡ ἐνέργεια τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων καὶ συνεπῶς ἐλεγκτέα, διότι ἦτο δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ περισσότερα τραγικὰ γεγονότα, ἀπετέλει δὲ καὶ ἀσέβειαν πρὸς τὴν τραγικὴν θέσιν τοῦ συγκεντρωθέντος πλήθους. Παρακαλῶ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀπὸ τόσου χρόνου κενὴν θέσιν τοῦ Νομάρχου.

Α. Σπηλιάδης. Τὸ συλλαλητήριον ἔβαινε καλῶς, ὁπότε χωρὶς λόγον ὁ ἐπὶ κεφαλῆς της ἀστυνομικῆς δυνάμεως ἀξιωματικὸς διέταξεν ἐπέλασιν, μόνον καὶ μόνον ἵνα παραστήσῃ τὴν Ἠλείαν ἀναρχουμένην. Ἐκτὸς τῆς συμπληρώσεως τῆς Νομαρχίας, παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργόν, ὅπως ἐξασκήσῃ πλήρως τὰ δικαιώματά του καὶ ἐναντίον τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων τῆς Νομαρχίας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπετέλεσαν τὸ καθῆκον αὐτῶν.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Εὐθὺς ὡς ἀνηγγέλθησαν εἰς Ἀθήνας τὰ γεγονότα τοῦ Πύργου, ἐλήφθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τηλεγραφήματα καὶ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου ἀκόμη, βεβαιοῦντα ὅτι ἀνω τῶν 10 πολιτῶν ἐφονεύθησαν, πλεῖστοι δὲ ἐτραυματίσθησαν. Μόλις ἐλήφθησαν αἱ ἀναγγελίαι αὗται ἀνέθεσα εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Χωροφυλακῆς νὰ ἐξακριβώσῃ δι' ἀνακρίσεων τὰ γεγονότα. Ἡ ἔκθεσις τοῦ ἀνωτέρου Διοικητοῦ, ἀξιωματικοῦ ψυχράιμου καὶ οὐδόλως ἐμπνεομένου ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ὑπερασπιστοῦ Σώματος, ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Δὲν ἐξετάζω ἐὰν ἦτο ἢ μὴ δικαιολογημένον τὸ συλλαλητήριον, γνωρίζω ὅμως ἐκ τῆς ἐκθέσεως, ὅτι αἱ Ἀρχαὶ ἐπέτρεψαν καὶ τὴν εἴσοδον τῶν διαδηλωτῶν εἰς τὴν πόλιν, ἔκαμαν δηλ. καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ὑποχώρησιν, ἀλλὰ καθώρισαν τὴν διαδρομὴν τὴν ὁποίαν θὰ ἠκολούθουν οἱ διαδηλωταί, ἵνα ἐπιδώσουν τὸ ψήφισμα εἰς τὸν Νομάρχην. Οἱ διαδηλωταὶ ὅμως δὲν ἐτήρησαν τὸ ὁρμολόγιον. Κατηυθύνθησαν εἰς τὸ Τηλεγραφεῖον. Ἐκεῖ ἠθέλησαν νὰ εἰσέλθουν διαίτως εἰς τὸ Τηλεγραφεῖον. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μικρᾶς δυνάμεως, ἡ ὁποία εἶχε ταχθῇ πρὸς φρούρησιν, προσεπάθησε νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ. Ἐκεῖνοι ἀντέστησαν καὶ τότε αὐτὸς ἠναγκάσθη νὰ καλέσῃ εἰς βοήθειαν ἀξιωματικόν τινα παριστάμενον ἐκεῖ. Οἱ διαδηλωταὶ ἐπετέθησαν καὶ ἐναντίον τοῦ ἀξιωματικοῦ, τοῦ ὁποίου ἠθέλησαν νὰ ἁφαιρέσουν καὶ τὴν ἐξάρτησιν. Τότε αὐτὸς ἐκάλεσεν εἰ. βοήθειαν ὀκτὼ ἐφίππους χωροφύλακας καὶ διέταξε νὰ διαλύσουν τὴν διαθρίλωσιν. Ἐτραυματίσθησαν πράγματι τρεῖς ἐκ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ ἐτραυματίσθησαν καὶ τρεῖς ἐκ τῶν χωροφυλάκων, τοῦ ἑνὸς δὲ ἐξ αὐτῶν ἐθραύσθη καὶ ὁ ὠραχίων. Κατόπιν τούτου δὲν εὑρίσκω τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ διατάξω περαιτέρω ἔρευναν. Ὁ πρῶτος ἐπερωτήσας ὡμίλησε περὶ ἀναρχίας. Δὲν γνωρίζω ἐὰν εἰς τὸ συλλαλητήριον τοῦ Πύργου ἡ ἀναρχία ὑπηρετήθη ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων ἢ ὑπὸ τῶν διαδηλωτῶν. Εἶναι καιρός, κύριοι, νὰ ἐμπνεύσωμεν πειθαρχίαν εἰς τὸν λαόν. Ὁ λαὸς πρέπει νὰ πειθαρχῇ καὶ εἰς τὰς Ἀρχάς. Ἂν δὲν ἀναγνωρίσωμεν τὴν ἀνάγκην ταύτην, τότε θὰ ὑπηρετήσωμεν τὴν ἀναρχίαν.

Τ. Ἀνασιασίου. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήσω δι' ὀλίγων εἰς ὅσα ἐξέθεσεν ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργός. Ἐὰν αἱ ἐκθέσεις τῶν Ἀρχῶν ἐξεπροσώπουν τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραγμάτων θὰ ἤμουν σύμφωνος μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅτι δὲν ἐχρειάζετο περαιτέρω ἔρευνα. Ἀτυχῶς ὅμως αἱ ἐκθέσεις αὗται ληφθεῖσαι καλῇ τῇ πίστει βεβαίως ἐκ πληροφοριῶν αὐτῶν τούτων τῶν δρασάντων ὀργάνων τῆς τάξεως δὲν παρέχουν τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραγμάτων. Ὡς αὐτόπτης μάρτυς τῶν σκηνῶν παρέχω τὴν διαβεβαίωσιν εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι οὐδεὶς πολίτης ἐπροκάλεσε τὰς ἀρχάς, οὐδεὶς δὲ ἀξιωματικὸς ἐπροπηλακίσθη. Μόνος ὁ ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικὸς προὐκάλεσε τὴν ἐπέλασιν. Κατὰ ταύτην ἐτραυματίσθησαν πολλοὶ πολῖται ἐκ τῶν ὁπλῶν τῶν ἵππων, οὐδεὶς χωροφύλαξ ἐτραυματίσθη ἀπὸ πολίτην, ἀλλ' ἐκ πτώσεων ἀπὸ τοὺς ἵππους. Δὲν συνεβούλευσά ποτε ἐγὼ τοὺς συμπολίτας μου νὰ μὴ ὑπακούουν εἰς τὸ Κράτος. Εἶμαι δὲ εὐτυχής, διότι ἐπέδειξαν νομιμοφροσύνην καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τοὺς ἐπετίθεντο ἀδίκως. Διότι δὲν πιστεύω ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι καὶ ἂν ἕνας λαὸς ἰδιαιτέρως φιλότιμος, ὡς ὁ τῆς Ἠλείας, ἠμύνετο κατὰ τῆς ἐπιθέσεως, ἀποσκοπούσης τὴν κατάλυσιν τῶν ἐλευθεριῶν του, θὰ εὑρίσκετο ἐκτὸς τοῦ νόμου. Μόνον μετὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐπελάσεις καὶ διὰ ν' ἀποκρούσωσι ταύτας, ἤρπασαν σανίδας, τὸ εἰρηνικὸν αὐτὸ ὅπλον κατὰ τὸν μακαρίτην Δηλιγιάννην . . . .

Ε. Κουλουμβάκης. Ὁ Δηλιγιάννης εἶπεν ὅτι εἶναι ὅπλον τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν.

Τ. Ἀνασιασίου. Ὁ Δηλιγιάννης εἶπεν ὅτι αἱ σανίδες εἶναι εἰρηνικὸν ὅπλον πρὸς ἄμυναν ὑπὲρ τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν. Νομίζω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν πρέπει νὰ διατάξῃ εὐρυτέραν ἀνάκρισιν, διὰ νὰ ἐξακριβωθοῦν ἐπακριβῶς τὰ γεγονότα.

Η. Τσεριώνης. Τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν εἰς τὴν σταφιδικὴν περιφέρειαν ὁ κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον πεσὼν πάγος εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους. Ἡ περισσότερον πληγεῖσα περιφέρεια εἶναι ἡ περιφέρεια Ἠλείας, ὅπου ἡ καταστροφὴ προσέβαλεν ὅλην σχεδὸν τὴν ἔκτασιν τῶν σταφιδαμπέλων καὶ εἰς ποσοστὸν οὐχὶ κατώτερον τῶν 80 ο/ο. Ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἔσπευσε τότε εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς καὶ ἀντελήφθη αὐτοπροσώπως παρασχὼν πολύτιμον ἐνίσχυσιν εἰς τὸν πανικοβληθέντα πληθυσμὸν διὰ τῶν ὁηλώσεών του, ὅτι οἱ παθόντες θὰ ἀποζημιωθοῦν καὶ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις δὲν θὰ ἦτο κατωτέρα τῶν 1.200 δραχμῶν.

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ζημιῶν συνεκροτήθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ ἀσφαλείας προβλεπόμεναι Ἐπιτροπαί. Δὲν παραγνωρίζω ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῶν ζημιῶν δὲν ἦτο εὐχερής. Ἔχων ὅμως ὑπ' ὄψιν τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας ταύτης, τὴν ἐπιδειχθεῖσαν βραδύτητα καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας των, δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται δὲν ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκόν των, ὡς ὤφειλον. Ἡ ἐργασία τῶν Ἐπιτροπῶν ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου, ἐσχηματίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐπαρκεῖς Ἐπιτροπαί, διετέθησαν δι' αὐτὰς ὅλα τὰ μέσα, ἀνελθούσης τῆς δαπάνης, ὡς πληροφοροῦμαι, εἰς τὸ ποσὸν τῶν 3.000.000 δραχμῶν. Ἐν τούτοις μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὑπεβλήθησαν οἱ πίνακες τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἐνῷ εὑρισκόμεθα εἰς τὸ τέλος Νοεμβρίου δὲν κατεβλήθησαν αἱ ἀποζημιώσεις εἰς τοὺς παθόντας. Ἐπεδείχθη φρονῶ βραδύτης ἀδικαιολόγητος. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκτιμήσεως ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν, ἰδίως τῶν δευτεροβαθμίων, ὑπῆρξαν ἀξιοθρήνητα. Ὑπάρχουν συγκεκριμέναι περιπτώσεις, ὅπου παρατηρεῖται ἐκτίμησις κατωτέρα τῆς πραγματικῆς καὶ ἀντιθέτως ἄλλαι, καθ' ἃς ἡ ἐκτίμησις ὑπῆρξεν ὑπερβολικὴ ἀποτελοῦσα σκάνδαλον. Γενικῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτιμήσεως εἶναι ὅτι ἀνεβιβάσθη ἡ ζημία εἰς 27.000.000 λίτρας περισσότερον τῆς ἀρχικῶς ὑπολογισθείσης τοιαύτης. Κατόπιν τούτου ὁ Δ.Σ.Ο., ἐφ' ὅσον ἡ ζημία εἶχεν ἀρχικῶς ὑπολογισθῇ εἰς 130.000.000 λίτρας καὶ εἶχεν ἐξευρεθῇ τὸ ποσὸν τῶν 168.000.000 δραχμῶν καὶ δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἐξεύρεσις ἄλλων χρημάτων, προέβη εἰς περικοπὴν τῶν ἀποζημιώσεων κατὰ ποσοστὸν ἀνάλογον πρὸς τὴν παρουσιαζομένην ὑπερβολὴν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προηγουμένην παραγωγήν. Ἡ περικοπὴ αὕτη προεκάλεσε σάλον καὶ ἀναστάτωσιν τῶν παραγωγῶν, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἀδικαιολόγητος, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπίστευσαν, καὶ εὐλόγως, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐκτιμητικῶν ἐπιτροπῶν ἦσαν ἀνέκκλητοι, ὡς ἀναφέρει ὁ Κανονισμὸς ὁ στηριζόμενος εἰς τὸν νόμον, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον θεωρεῖται αὐθαίρετος καὶ ἄδικος ἡ ἐνέργεια τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου, διότι διὰ τοῦ μέτρου τούτου πλήσσει σοβαρῶς μέγαν ἀριθμὸν παραγωγῶν διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἐκτίμησις τῆς ζημίας ἦτο πραγματικὴ ἢ κατωτέρα τῆς πραγματικῆς. Ὅλα ταῦτα, τονίζει, ἐδημιούργησαν διὰ τὴν Ἠλείαν κατάστασιν ἐκτάκτως δυσχερῆ, διότι ἡ Ἠλεία ἔχει μόνον τὴν καλλιέργειαν τῆς σταφίδος.

Ἡ ζημία ἦτο ἀνωτέρα πάσης ἄλλης περιφερείας καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς καταστροφῆς ἐκόπησαν αἱ ἰδιωτικαὶ πιστώσεις καὶ ἐδημιουργήθησαν εἰς τὴν Ἠλείαν οἰκονομικαὶ συνθῆκαι ἐξαιρετικῶς κρίσιμοι καθιστῶσαι ἀμείλικτον τὸ πρόβλημα τῆς συντηρήσεως. Εἰς ταῦτα πάντα προσετέθη καὶ ἡ περικοπὴ τῶν ἀποζημιώσεων. Ἐξέθεσα ὅλα ταῦτα, κ. βουλευταί, διὰ νὰ δώσω ἀφορμὴν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ἀσκήσῃ αὐστηρὸν ἔλεγχον τοῦ ἔργου τῶν ἐκτιμητικῶν ἐπιτροπῶν καὶ νὰ ἐπιβάλῃ τὸν προσήκοντα κολασμὸν διὰ τὰς γενομένας παρεκτροπὰς καὶ νὰ ἐξετάσῃ εἰδικώτερον τὴν ἐν Ἠλείᾳ δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, νὰ λάβῃ δὲ κάθε δυνατὸν μέτρον πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ δυστυχοῦντος πληθυσμοῦ.

Ν. Συριόπουλος. Συνιστᾷ ὅπως ἐνεργηθῇ εἰδικὴ ἀνάκρισις διὰ τὸ ἔργον τῶν ἐπιτροπῶν.

Α. Σπηλιάδης. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι ἐγένετο κάποιος ἔλεγχος. Παρακαλῶ ὅμως τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ἐξασκήσῃ τὴν δικαιοδοσίαν του ἐναντίον ἐκείνων ἐκ τῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ἐκρίθησαν κατόπιν τοῦ ἐλέγχου αὐτοῦ ὡς κακῶς ἐκτελέσαντες τὰ καθήκοντά των.

Τ. Ἀναστασίου. Συμφωνεῖ μὲ τοὺς προλαλήσαντας.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἐκτάσεως τῆς ζημίας, ὑπῆρξε πράγματι δυσχερέστατος καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ ἔργον τῶν Ἐκτιμητικῶν Ἐπιτροπῶν ἦτο ἐκτάκτως δυσχερὲς καὶ συνεπῶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λείψουν παράπονα καὶ διαμαρτυρίαι. Εἰς τὴν περιπλοκὴν τῆς καταστάσεως συνετέλεσαν καὶ οἱ παραγωγοὶ διὰ τῶν ἀνακριβῶν δηλώσεων διὰ τῶν ὁποίων τὰ ποσὸν τῆς ζημίας τῆς παραγωγῆς ἀνεβιβάσθη εἰς 350 ἑκατομμύρια λιτρῶν. Αἱ Τριτοβάθμιοι Ἐπιτροπαὶ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐξετέλεσαν ἀψόγως τὸ δυσχερὲς ἔργον των. Εἰς τὸ ἔργον τῶν Δευτεροβαθμίων Ἐπιτροπῶν παρετηρήθησαν ἀνωμαλίαι καὶ μάλιστα περισσότεραι εἰς τὴν περιφέρειαν Μεσσήνης, κατόπιν τῶν ὁποίων διετάξαμεν ἔλεγχον ὑπὸ Ἀνωτέρου Ἐπιθεωρητοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου κατελογίσθησαν εὐθύναι εἰς ὡρισμένας Ἐπιτροπάς, καθ' ὧν θὰ ἀσκήσωμεν αὐστηρὸν ἔλεγχον.

Λύεται ἀκολούθως συναινέσει τῆς Βουλῆς ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν αὔριον ὥραν 4. 30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Θ. Κολιαλέξης
Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Η'

Παρασκευῆς 27 Νοεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Τὸ σωματεῖον ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων τάξεως β' κατηγορίας ζητεῖ νὰ τοὺς ἐπιτραπῇ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας των ἢ νὰ ἀποζημιωθοῦν.

Ὁ γεωργικὸς πιστωτικὸς συνεταιρισμὸς Μετσόβου «ὁ Ἐλισσαῖος» παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ νόμος κατὰ τὸν ὁποῖον νὰ μὴ ρευστοποιηθῇ ἡ περιουσία τῆς ἱερᾶς μονῆς Ἁγίου Νικολάου, ἀλλὰ νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν αὐτῇ ἡ γεωργικὴ σχολή.

Οἱ ἐργάται φορτοεκφορτωταὶ Δραπετσῶνος ζητοῦν τὴν κα-

τάθεσιν καὶ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ κοινότητος Μουρνιῶν Χανίων διαμαρτύρονται διὰ τὴν ματαίωσιν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου ὀργανισμοῦ προστασίας ἐλαίου.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 5990 πρᾶξιν δι' ἣν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δραχ. 23.790 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Κουπαροῦσος*** καταθέτει τηλεγράφημα ὑπερεκατὸν οἰκογενειῶν προσφύγων Σερβίων ζητούντων ὅπως τοῖς παραχωρηθῇ σπόρος σίτου διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν των.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Βασιλικῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ποιμνίου τοῦ κτηνοτρόφου Μάμαλη ἐντὸς τῆς βοσκῆς Βασιλικῶν.

Διάφοροι σύλλογοι Πειραιῶς καὶ ὁ λαὸς Κοκκινιᾶς διαμαρτύρονται διὰ τὴν μετοφορὰν τῆς στάσεως Κεχαγιᾶ εἰς τὴν ὁδὸν Χαριλάου καὶ Σαλαμῖνος.

Ὁ ἐνοικιαστὴς φόρου ἁλιείας καὶ οἱ ἁλιεῖς Καβάλλας εὐχαριστοῦν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐπιβολὴν δασμοῦ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἰχθύων πολυτελείας κονσερβοποιημένων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ξανθόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ προέδρου κοινότητος Ἀρναίας καὶ τοῦ προέδρου μελισσοτρόφων Ἀρναίας διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ Οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις ἀρνεῖται νὰ χορηγήσῃ ἄδειαν ἀποστάξεως ἀμύλων εἰς τοὺς κατέχοντας πλείονας τοῦ ἑνός.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** καταθέτει αἴτησιν Παντελῆ Ταμπακέα τέως φύλακος α' τάξεως ζητοῦντος ὅπως τῷ ἀπονεμηθῇ σύνταξις ἴσῃ μὲ τὸν μισθὸν ὃν κατέχει.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Κουπαροῦσος*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Προέδρου κοινότητος Γρεβενῶν διαμαρτυρομένου, διότι τὸ σχολεῖον των στερεῖται δημοδιδασκάλου.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 5989 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δραχ. 414.000 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Οἱ ἐργάται φορτοεκφορτωταὶ λιμένος καὶ προλιμένος Πειραιῶς οἱ ἀποχωροῦντες τῆς ἐργασίας των κατόπιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 4748)1930, ὑποβάλλουν ὑπόμνημα «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ λιμένος Πειραιῶς».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει ψήφισμα προσφύγων κατοίκων τοῦ συνοικισμοῦ Τριπόλεως ζητούντων τὴν ἀνέγερσιν σχολικοῦ κτιρίου ἐν τῷ προσφυγικῷ συνοικισμῷ Τριπόλεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Καλαντζάκος*** καταθέτει αἴτησιν Κωνσταντίνου Λυμπεροπούλου καὶ Χαραλάμπους Κασίμη κατοίκων Κυπαρισσίας ζητούντων τὴν ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων ἐπὶ τοῦ χειμάρου Καρταλᾶ.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 5991 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δραχ. 5,146,106 55 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Σταυρουπόλεως διαμαρτύρονται διὰ τὴν διακοπὴν πάσης πιστώσεως παρὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Σωχοῦ ζητεῖ τὴν ἀνατίμησιν τῆς ἀγορᾶς τῶν καπνῶν, τῆς προσφερομένης τιμῆς μὴ οὔσης ἱκανοποιητικῆς.

Οἱ δικολάβοι Ἀλιβερίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ τῶν δικολάβων.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Κερκύρας διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μελετωμένης μονοπωλήσεως τῆς ζακχάρεως.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ν. Κουπαροῦσος*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν Ἐποπτικῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων Συν)σμῶν Ἀγροτικῆς Τραπέζης ζητούντων νὰ παύσῃ ἡ καταδίωξις δι' εἰσπραξιν φόρων, διότι ἀδυνατοῦν νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς ὑποχρεώσεις των.

Ὁ κ. ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμου:

1) «Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης δι' ἔξοδα Ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως τοῦ Κωπαϊδικοῦ ζητήματος».

2) «Περὶ ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τυροκομικοῦ Σχολείου Ἰωαννίνων».

3) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1921 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης σχετικῶς μὲ τὴν ὑπὸ τῆς τελευταίας ταύτης διάθεσιν ποσοῦ ἐξ 20.000.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν προσωρινῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς τὸν ποταμὸν «Πηνειὸν» Θεσσαλίας καὶ τοὺς παραποτάμους αὐτοῦ».

4) «Περὶ ἀναγκαστικῶν Συνιλμῶν ἐγγείων βελτιώσεων».

Οἱ κ. κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ αὐξήσεως τοῦ μεγίστου δασμοῦ ἐνίων εἰδῶν τοῦ δασμολογίου» τὸ νομοσχέδιον τοῦτο παραπέμπεται εἰς τὴν οἰκείαν ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν τάσσεται προθεσμία 3 ἡμερῶν πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Ὁ κ. ***Α. Ζάννας*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας) ὑποβάλλει τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος ἀξιωματικῶν Ἀεροπορίας»

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Κοκκινάκης, Ι. Περδικογιάννης*** καὶ ***Κ. Πολυχρονάκης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκμεταλλεύσεως Λιμένος Ἡρακλείου».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Παπαθανάσης, Ι. Νικολίτσας*** καὶ ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ χορηγήσεως ἀτελείας δι' εἰσαγωγὴν ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων.

1) «Περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν τοῦ τάφου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου πεζοδρομίου ἀπομακρυθέντων ἀνθοπωλῶν».

2) «Περὶ κυρώσεως τῶν ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου καὶ 8 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἀναγκαστικῶν νόμων».

Ὁ κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** λαμβάνων τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, λέγει, ὅτι ἀπεστάλη τηλεγράφημα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος κ. Τσαλδάρην ἐκ μέρους 500 ἐργατῶν τῆς Ἑταιρίας Γεωργοπούλου Ἄρτης παραπονουμένων ὅτι ἡ Ἑταιρία αὕτη τοὺς ὀφείλει 500.000 δρχμ. καὶ δὲν τοὺς πληρώνει ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν χορηγεῖ εἰς αὐτὴν χρήματα, ἀλλὰ δίδει μόνον ἔντοκα γραμμάτια. Παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ μέριμνα διότι εἶναι ἄδικον νὰ πεινοῦν πτωχοὶ ἐργάται.

Π. Χριστούλας. Καὶ ποῦ δὲν ὀφείλουν.

Πρόεδρος. Θὰ σταλῇ τὸ τηλεγράφημα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης***, λέγει, ὅτι ἂν ἡ καθιέρωσις ἐξετάσεων εἰσαγωγικῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἦτο μέτρον ὀρθόν, ὁ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσακτέων εἶναι καὶ ἄλογος καὶ ἀδικαιολόγητος. Διότι ὅσον ἀφορᾷ τὴν νομικὴν σχολὴν οἱ ἐγγραφόμενοι εἰς αὐτὴν δὲν ἐπιδιώκουν πάντοτε ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν, διὰ νὰ ἀσκήσουν τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, ἀλλὰ θέλουν τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν ἡ ὁποία θὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ τραπῶσι πρὸς διαφόρους ἐργασίας ὠφελίμους εἰς τὴν Κοινωνίαν. Κατ' αὐτῶν, εἰς τὴν σταδιοδρομίαν αὐτῶν, κανεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ προβάλῃ ἐμπόδια καὶ δι' αὐτὸ εἶναι ἀδικαιολόγητος ὁ καθορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ ἀλλ' εἶναι καὶ ἄδικος τελείως λόγῳ τοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον καθιερώθη.

Πρόεδρος. Ἡ ἐρώτησις λαμβάνει τὴν μορφὴν ἐπερωτήσεως, δὲν νομίζετε κ. συνάδελφε;

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** συνεχίζων ὑποστηρίζει ὅτι πρόκειται περὶ καταφανοῦς ἀδικίας, ἐφ' ὅσον μάλιστα συμβαίνει νέοι ἀριστεύσαντες εἰς τὸ Γυμνάσιον νὰ μείνουν ἔξω τοῦ Πανεπιστημίου, ἄλλοι δὲ κατορθώσαντες νὰ λάβουν ἕνα ἀπολυτήριον, ὅπως ὅπως, νὰ εἰσέλθουν. Κατὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐτάχθησαν καὶ πλεῖστοι τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, δι' αὐτὸ φρονεῖ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, προκαλῶν καὶ τὴν γνώμην τῆς Συγκλήτου, πρέπει νὰ αὐξήσῃ τὸν ἀριθμόν. Αὐτὸ εἶναι ἔργον δικαιοσύνης, τόσον προκειμένου περὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὅσον καὶ περὶ τοῦ τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὁ κ. ***Δ. Τσιτσάρας*** λέγει, ὅτι ἡ ἀναφορὰ εἶνε τόσον δικαία, ὥστε αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι διαπράττεται ἀδίκημα. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔφερε τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἀδυνατεῖ ἐκ τοῦ νόμου νὰ αὐξήσῃ τὸν ἀριθμόν, ἡ διαλογία ὅμως δὲν φαίνεται ὀρθή, διότι καὶ ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἐκ τοῦ διατάγματος παρέχεται εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ αὐξάνῃ τὸν ἀριθμόν. Δὲν ἐπιτρέπεται, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι πρόκειται περὶ ἀστόχου μέτρου, νὰ ἀδικηθοῦν περὶ τοὺς 150 νέοι ἀριστεύσαντες. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία τοὺς ἀπέκλεισεν ἔσφαλε καὶ ὡς πρὸς τοῦτο, ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψει της οὔτε τοὺς βαθμοὺς τοῦ Γυμνασίου καὶ οὔτω ἐνῷ αὐτοὶ ἀπεκλείσθησαν, εἰσῆλθον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἄλλοι λαβόντες ἀπολυτήριον μὲ σχεδὸν καλῶς.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** συνιστᾷ τὴν ἰδίαν ἀναφορὰν γονέων καὶ κηδεμόνων, ζητούντων τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ εἰσακτέων εἰς τὴν νομικὴν σχολὴν φοιτητῶν.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Κύριε Πρόεδρε, ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἔχει χαράξει σαφῆ πολιτικήν. Εὑρέθημεν ἐνώπιον ἐγκαταλείψεως τῆς Λαϊκῆς Παιδείας καὶ πληθωρισμοῦ τῆς Μέσης καὶ Ἀνωτάτης Παιδείας. Ὁ πληθωρισμὸς οὗτος πιστοποιεῖται ὄχι μόνον ἀπὸ μίαν σύγκρισιν πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἄλλων χωρῶν, ἤτις ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Μέση ἐκπαίδευσις τῆς Ἑλλάδος εἶναι περισσότερον πληθωρικὴ ὅλου τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως, διότι ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Μέσης καὶ Ἀνωτάτης Παιδείας, κατὰ μεγάλην ἀναλογίαν, δὲν ἀπορροφῶνται ἀπὸ τὰς κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου, ἀλλὰ καταλήγουν, ὄχι εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Πατρίδος, ὅπως θὰ ἐνόμιζε κανείς, ἀλλὰ θύματα καὶ κακοποιοί. Θύματα μιᾶς πληθωρικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ὡς τοιαῦτα κακοποιοὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Διότι εὑρέθημεν ἐνώπιον τῆς νοσηρᾶς αὐτῆς καταστάσεως, ἐσκέφθημεν θεραπείαν. Ἡ θεραπεία τὴν ὁποίαν ἐπεχειρήσαμεν δὲν ἀποτελεῖ μόνιμον μέτρον, διότι βεβαίως ἡ ἐπέμβασις εἶνε ἀνώμαλος, ἀλλὰ ὅπως εἰς ὅλας τὰς ἀσθενείας χρειάζεται ἐπέμβασις διὰ τὴν θεραπείαν, ἡ ὁποία λήγει μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν. Τὰ μέτρα λοιπὸν τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν εἶναι τὰ ἑξῆς:

Διὰ τὴν Μέσην ἐκπαίδευσιν: Κατηργήσαμεν μέχρι τοῦδε 100 ἡμιγυμνάσια, θὰ καταργήσωμεν προσεχῶς, μετ' ἀπόφασιν ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀνωτ. Ἐκπαιδ. Συμβουλίου, 35 Γυμνάσια. Κατεστήσαμεν τὰς ἐξετάσεις καὶ τὰς εἰσαγωγικὰς καὶ ἀπολυτηρίους τοῦ Γυμνασίου αὐστηροτάτας, ὥστε ἐντὸς τοῦ συντομωτάτου αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος νὰ ἔχωμεν σοβαρὰν μείωσιν τοῦ πληθωρισμοῦ, ἀπὸ 70.000 ὁ ἀριθμὸς τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως ἔχει κατέλθει εἰς 48.000, καὶ σοβαρὰν ἐπίσης βελτίωσιν τῆς ποιότητος. Αἱ τελευταῖαι ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διεπίστωσαν, ὅπως μ' ἐβεβαίωσεν ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου, ὅτι ἡ καλυτέρευσις τῶν ἀποφοίτων τῶν Γυμνασίων εἶναι σταθερά. Βεβαίως δὲν ἐφθάσαμεν ἀκόμα εἰς τὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι εὐχόμεθα καὶ ἐπιδιώκομεν, ἀλλὰ εἶναι βέβαιον ὅτι εἰσήλθομεν εἰς τὸν δρόμον βελτιώσεως χάρις εἰς τὸ αἴσθημα τῆς εὐθύνης καὶ τῆς φιλοτιμίας τῶν καθηγητῶν τῶν Γυμνασίων μας. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, ἀπέναντι τοῦ πληθωρισμοῦ τῆς Μέσης Παιδείας. Ἐρωτᾶται καὶ ἠρωτήθη καὶ εἰς τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, δὲν ἀποτελεῖ πτωχείαν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἡ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀποφοίτων τῶν Γυμνασίων; Δὲν ἀποτελεῖ ἐξύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ ἑνὸς τόπου, ὅταν οἱ ἄνθρωποι εἶναι περισσότερον μορφωμένοι; Αὐτὸ εἶναι ἀκριβὲς ἐκ πρώτης ὄψεως, ἀλλὰ ὑπὸ μίαν προϋπόθεσιν, ὅτι οἱ μορφωμένοι αὐτοὶ ἄνθρωποι εὑρίσκουν τρόπον νὰ ζήσουν, ἀπορροφῶνται ἀπὸ τὰς κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς. Ἂν ὅμως δὲν ἀπορροφῶνται ἀπὸ αὐτὰς καὶ εἶναι ἀκριβῶς οἱ ὑπεράριθμοι τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, τί θέλετε νὰ γίνουν; Γίνονται οἱ τραγικοὶ ὑποψήφιοι γραφεῖς, γίνονται αἱ χιλιάδες αἱ ὁποῖαι προσέρχονται εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τῶν ὀλίγων θέσεων. Δυστυχεῖς ἐφ' ὅσον δὲν τὰς ἀποκτοῦν καὶ δυστυχέστεροι, ὅταν ἀποτυγχάνουν, διότι παγιοῦται ἡ δυστυχία των εἰς τὰς 1500 δραχμὰς μηνιαίως.

Εἶναι λοιπὸν σοβαρῶς δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι βελτιοῦται τὸ ἐπίπεδον τοῦ πνευματικοῦ μας πολιτισμοῦ, ὅταν αὐξάνουν αἱ λεγεῶνες τῶν δυσηρεστημένων θεσιθηρῶν; (Χειροκροτήματα). Αὐτὴ λοιπὸν ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τῆς Μέσης Παιδείας. Ἐμειώσαμεν τὸν πληθωρισμόν, τὸν ὁποῖον θεωροῦμεν ὄχι ἐξύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ δημιουργὸν μυριάδων δυσηρεστημένων, ἐπομένως στοιχείων ἀρνητικῶν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς (Χειροκροτήματα). Ἐλθομεν κατόπιν εἰς τὴν Ἀνωτάτην Παιδείαν. Ποῖος ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν Φοιτητῶν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν; Δέκα, δώδεκα χιλιάδες εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Εἰς οὐδὲν Κράτος κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν πληθυσμὸν ὑπάρχει τοιοῦτος ἀριθμός. Ἐρωτᾶται: Ἔπρεπε ν' ἀφίσωμεν αὐτὸν τὸν πληθωρισμόν; δύο ἦσαν οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπέτρεπον νὰ συνεχισθῇ ὁ πληθωρισμός. Πρῶτον ἡ ἐπιστημονικὴ δυναμικότης τοῦ Ἀνωτάτου Πνευματικοῦ μας Ἱδρύματος. Δὲν εἶναι ἀπεριόριστος ἡ ἐπιστημονικὴ δυναμικότης οὐδενὸς Ἱδρύματος. Ἔχει ἕνα ὡρισμένον ἀριθμὸν καθηγητῶν, ὡρισμένον ἀριθμὸν βιβλιοθηκῶν, ὡρισμένον ἀριθμὸν ἐργαστηρίων καὶ μέσων διδασκαλίας. Καὶ ἐὰν θέλομεν νὰ παράγωμεν, ὄχι ἁπλῶς διπλωματούχους, ἀλλ' ἐπιστήμονας, πρέπει νὰ δημιουργήσωμεν μίαν ἀναλογίαν μεταξὺ τῶν ἐπιστημονικῶν μέσων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Φοιτητῶν. Ὁ πρῶτος ἐπομένως λόγος ὁ ὁποῖος μᾶς ἄγει εἰς τὸν καθορισμὸν μιᾶς ἀριθμητικῆς ἀναλογίας ἦτο ἡ ἐπιστημονικὴ δυναμικότης τοῦ Ἱδρύματος. Ἀλλὰ θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ. Πρέπει τάχα νὰ προσαρμόζεται ἡ ἐπιστημονικὴ δυναμικότης πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν Φοιτητῶν, ἢ ἀντιστρόφως ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν πρὸς τὴν ἑκάστοτε ἐπιστημονικὴν δυναμικότητα; Ὁ συλλογισμὸς εἶναι ὀρθὸς καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπικρατήσῃ, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι πράγματι ἡ Ἑλλὰς θὰ εἶχεν ἀνάγκην περισσοτέρων ἐπιστημόνων, ὁπότε θὰ ἔπρεπε νὰ εὐρύνωμεν τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἐφ' ὅσον ὅμως παραλλήλως πρὸς τὴν ἀδυναμίαν τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ Πανεπιστημίου θὰ δημιουργήσῃ περισσοτέρους ἐπιστήμονας, ἐπαρκῶς καταρτισμένους, εἴχομεν καὶ τὸν ἐπαγγελματικὸν πληθωρισμόν, ἤτοι προφανὲς ὅτι ὡς κριτήριον πρέπει νὰ λάβωμεν τὴν ὑπάρχουσαν δυναμικότητα τοῦ Πανεπιστημίου καὶ νὰ περιορίσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν φοιτητῶν. ἐξασφαλίζοντες δύο σκοπούς, πρῶτον τὸν πλήρη ἐπιστημονικὸν καταρτισμὸν καὶ δεύτερον μίαν ἐπαγγελματικὴν ἀναλογίαν. Διότι τοιουτοτρόπως εἶναι δυνατὸν οἱ ἐπιστήμονες ὄχι μόνον νὰ ἐξέλθουν κατηρτισμένοι, ἀλλὰ καὶ νὰ παραμείνουν εἰς τὴν ζωὴν ἄξιοι τοῦ ἐπιστημονικοῦ των ὀνόματος. Ἐνῷ ἀντιθέτως, στερούμενοι ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως, εἶναι φυσικόν, ὅτι ὄχι μόνον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ αὐξήσουν τὰς ἐπιστημονικάς των γνώσεις, ὥστε νὰ γίνουν καλοὶ ἐπιστήμονες, ἀλλ' ἀναγκάζονται νὰ καταρρίψουν τὸ ἦθός των καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς ἐπιστήμης των. Καὶ ἡ ἐπαγγελία ὅτι θὰ ἐξυψώσωμεν τὴν πνευματικήν μας ζωήν, θὰ παρέμενε λόγος κενός, ἐὰν ἐπρόκειτο διὰ τοῦ πληθωρισμοῦ

αὐτοῦ ὄχι νὰ βελτιώνωμεν, ἀλλὰ ν' ἀποσυνθέτωμεν τὴν ἐπαγγελματικήν, τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν μας ζωήν. (χειροκροτήματα) Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τὰς ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου κατεστήσαμεν αὐστηροτάτας. Καὶ δὲν ἠρκέσθημεν μόνον εἰς αὐτό, ἀλλὰ καὶ καθωρίσαμεν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰσακτέων φοιτητῶν. Δὲν ἠρκέσθημεν ὅμως εἰς αὐτό, ἀλλὰ ἱδρύσαμεν καὶ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης—τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἀξίωσιν τῆς νέας Ἑλλάδος νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὴ ἓν ἀνώτατον πνευματικὸν ἵδρυμα, τὸ ὁποῖον ἔχει προορισμὸν γενικώτερον, δηλαδὴ μίαν εὐρυτέραν Βαλκανικὴν ἀκτινοβολίαν. Ἐπομένως ἐπρεπε ταυτοχρόνως νὰ λάβωμεν μέτρα ἀναγκαίου περιορισμοῦ καὶ ἐκεῖ. Διότι ἡ ἀνευ περιορισμοῦ φοίτησις θὰ ἀπέβαινε πρόξενος ὀλέθρου, ἐὰν δὲν ἦτο ταυτόχρονον τὸ μέτρον τοῦ περιορισμοῦ καὶ διὰ τοῦτο ὁ καθορισμὸς ὡρισμένου ἀριθμοῦ τῶν εἰσαγομένων εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν ἐγένετο σύγχρονος μὲ τὴν ὕδρυσιν τοῦ Νομικοῦ τμήματος εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης καὶ ὡρίσαμεν 200 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης καὶ 500 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Ποσους θέλετε περισσοτέρους ἀπὸ 700 δικηγόρους κατ' ἔτος;

Πολλοὶ βουλευταί. Εἶναι πολλοί.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Βεβαίως εἶναι πολλοί καὶ ἐνδεχόμενον νὰ προκαλέσωμεν μεγαλύτερον περιορισμόν. Γενάται τὸ ἐρώτημα πῶς θὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν καλυτέραν ἐπιλογὴν αὐτῶν τῶν 700; Μόνον διὰ τῶν ἐξετάσεων; — Γνωρίζομεν ὅτι αἱ ἐξετάσεις περιέχουσαι πάντοτε τὸ τυχαῖον στοιχεῖον ἀποτελοῦν καὶ αὐταὶ ἓν ἀνθρώπινον μέσον τὸ ὁποῖον ὑπόκειται εἰς ἀτελείας. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἄλλις μὴ χείρων τρόπος. Ἀνομολογῶ ὅτι αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις σήμερον δὲν ἔχουν ὀργανωθῆ ἀκόμη κατὰ τὸν ἄριστον δυνατὸν τρόπον. Ἐὰν εἶχε ψηφισθῆ ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου, αἱ ἐξετάσεις θὰ εἶχον γίνει πληρέστεραι καὶ ἐλπίζω μετ' ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Ὀργανισμοῦ νὰ κατορθώσωμεν τοῦτο, ὥστε ἐπὶ τῇ βάσει ὅλων τῶν μέχρι σήμερον διδαγμάτων τῆς πείρας, αἱ ἐξετάσεις νὰ γίνουν πληρέστεραι. Αὐτεί, κύριοι βουλευταί, εἶναι οἱ λόγοι διὰ τοὺς ἀπορρίφθέντας νέους ἔχομεν ἀπόφασιν νὰ ἐμπεισωμεν ἀκλονήτως εἰς τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον ἐλάβομεν καὶ διαβεβαιοῦμεν τὴν Βουλήν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν καὶ ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ πληθωρισμοῦ. (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Δ. Μπέτσαρης*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων μετεκπαιδευομένων εἰς Ἰωάννινα καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας νὰ ἐξετάσῃ αὐμενῶς τὴν ἀναφοράν.

Τὴν ἰδίαν ἀναφορὰν συνιστῶσιν οἱ κ. κ. ***Π. Φλῶρος, Φ. Μανουηλίδης, Α. Δούλης*** καὶ ***Κ. Πολυχρονάκης.***

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Π. Παπαδημητρίου, δημοδιδασκάλου μετεκπαιδευθέντος παραπονουμένου διὰ τὴν διαβάθμισίν του.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Καθόσον ἀφορᾷ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ταλιαδούρου, ἔχω νὰ δώσω τὴν πληροφορίαν ὅτι θὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα καὶ θ' ἀποδώσω τὸ δίκαιον. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν γενικωτέραν ἀναφορὰν διὰ τὴν μετεκπαίδευσιν τῶν τριτοβαθμίων συνομολογῶ καὶ ἐγὼ ὅτι τὸ μέτρον εἰς τὸ ὁποῖον ἦχθη ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀληθῶς σκληρόν, διότι οἱ τριτοβάθμιοι διδάσκαλοι ἦλθον εἰς τὰ Διδασκαλεῖα βασισθέντες εἰς τὴν Κυβερνητικὴν ἀπόφασιν τῆς μετεκπαιδεύσεως. Ἀλλ' οἱ γενικώτεροι οἰκονομικοὶ λόγοι, οἱ ὁποῖοι ἦγαγον τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν λῆψιν καὶ ἄλλων μέτρων σκληρῶν, τὴν ὑπεχρέωσαν καὶ διὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ παράσχῃ τὴν πίστωσιν τῶν ἀναπληρωτῶν. Καὶ εὑρέθη ἐπομένως ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐνώπιον τοῦ σκληροῦ διλήμματος, ἢ νὰ προτιμήσῃ τὴν μετεκπαίδευσιν καὶ νὰ ἀφίσῃ τὰ Δημοτικὰ σχολεῖα κλειστά, ἢ νὰ θυσιάσῃ τὴν μετεκπαίδευσιν καὶ νὰ ἀνοίξῃ τὰ σχολεῖα. Μὴ χείρων ἦτο προφανῶς ἡ διακοπὴ τῆς μετεκπαιδεύσεως καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὴν διεκόψαμεν καὶ διετάξαμεν τὴν ἐπιστροφὴν των εἰς τὰ σχολεῖα. Βεβαίως τὰ ἔξοδα τῆς ἐπιστροφῆς βαρύνουν τὸ Δημόσιον, διότι ἡ διαταγὴ εἶναι Κυβερνητικὴ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς θέσεις των. Νομοθετικῶς ἐπίσης θὰ προνοήσωμεν, ὥστε νὰ δικαιοῦνται καὶ εἰς τὸ μέλλον μετεκπαιδεύσεως.

Ὁ κ. ***Ν. Κουπαροῦσος*** συνιστᾷ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ μετεκπαίδευσις τὸ καλοκαίρι ποὺ εἶναι κλειστὰ τὰ σχολεῖα.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** συνιστᾷ θερμῶς ἀναφορὰν τῶν ἀμαξηλατῶν Τριπόλεως παραπονουμένων κατὰ τῆς Ἀστυνομικῆς Διαταγῆς τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Ἀρκαδίας διὰ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται εἰς αὐτοὺς ἡ ἐργασία των εἰς τὸν Σιδηροδρομικὸν Σταθμὸν Τριπόλεως καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅπως εὐαρεστηθῇ καὶ ἐξετάσῃ εὐμενῶς τὰ παράπονα τῆς ἐντίμου αὐτῆς τάξεως τῶν βιοπαλαιστῶν Τριπόλεως, οἱ ὁποῖοι ἔχουν καὶ αὐτοὶ δικαιώματα ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ δώσῃ τὰς δεούσας διαταγὰς ὅπως παύσῃ ἡ λυπηρὰ αὐτὴ κατάστασις, αἰρομένης τῆς διαταγῆς τῆς Ἀστυνομίας Τριπόλεως, εἰς τὴν σημερινὴν μάλιστα ἐποχὴν τῆς γενικῆς κρίσεως καὶ δυστυχίας.

Ὁ κ. ***Κ. Κοντοδίνας*** συνηγορεῖ ὑπὲρ ἀναφορᾶς τῶν ἀγροτῶν Σερρῶν διὰ τὰς ἀθρόας κατασχέσεις γεωργικῶν εἰδῶν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Λέγει ὅτι αἱ ἐφημερίδες Κοζάνης εἶναι πλήρεις πληγτηριασμῶν, ἐνῷ δὲ οἱ ὀφειλέται τῆς Ἀγροτικῆς ἀνέρχονται εἰς 7.000 τὰ μέτρα ταῦτα λαμβάνονται ειδικῶς διὰ τὰ Σέρβια. Συνέδη μάλιστα ἐξ ἑνὸς χωρίου νὰ μετακομίσουν μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς κτηνοτρόφους ὅλα τὰ γεωργικὰ εἴδη τὰ ὁποῖα κατεκυρώθησαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Ἡ κατάστασις εἶναι ἀφόρητος ἐφ' ὅσον μάλιστα οἱ κάτοικοι εὑρίσκονται ἐν ἀπολύτῳ ἀδυναμίᾳ νὰ πληρώσουν.

Ὁ κ. ***Δ. Τσιτσάρας.*** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Π. Παπαθανασοπούλου τέως οἰκον. ὑπαλλήλου.

Π. Τσαλδάρης. Παρακαλῶ ὀλίγας λέξεις, πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ἀπό τινων ἡμερῶν εὑρίσκεται εἰς μεγάλην ταραχὴν ἡ πολυπληθὴς τάξις τῶν σωφέρ, διότι ἀνεκοινώθη ὅτι πρόκειται νὰ ἀποσυρθῶσι τὰ αὐτοκίνητά των τῆς κυκλοφορίας.

Πρόεδρος Δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός, ὑπεβλήθη ἄλλως τε μία ἀναφορά.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Νὰ συζητηθῇ τότε τὴν Τρίτην.

Πρόεδρος. Μάλιστα θὰ ἐγγραφῇ πρώτη.

Ἡ Βουλὴ εἶτα εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δεκτὸν εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν καὶ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας παραγωγῆς συναφθείσης τῇ 6 Ἀπριλίου 1931 συμβάσεως».

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν, σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5121 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀεροπορίας».

Ἄρχεται ἀκολούθως ἡ μόνη συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς».

Θ. Φίλιος. Συνιστᾷ ὅπ ς γίνῃ δεκτὴ τροπολογία, ἵνα συμπεριληφθοῦν καὶ οἱ πεδινοὶ πληθυσμοὶ εἰς τὴν εὐνοιαν τῆς διὰ τοῦ νομοσχεδίου παροχῆς ἀτελοῦς ἀραβοσίτου.

Α. Παπαθανάσης. Εἶναι γνωστόν, Κύριοι Βουλευταί, ὅτι οἱ πληθυσμοὶ τῶν ὀρεινῶν περιφερειῶν, ἰδίᾳ λόγῳ ἐλλείψεως συγκοινωνίας εὑρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀγοράζουν ἀραβόσιτον, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν βασικωτέραν αὐτῶν τροφήν. Λόγῳ τῆς πλήρους καταστροφῆς καὶ τοῦ ἀποδεκατισμοῦ τῆς κτηνοτροφίας, οἱ κάτοικοι ἀντιμετωπίζουν δεινὸν τὸ πρόβλημα τῆς πείνης. Οἱ λόγοι οὗτοι δικαιολογοῦν τὴν ὑποβολὴν τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου. Θὰ ἦτο ὅμως ἐπιβεβλημένον νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος, ὥστε ὁ ἀτελῶς προσφερόμενος ἀραβόσιτος καὶ ἡ κριθὴ νὰ φθάσουν μέχρι τῶν ἐν λόγῳ πληθυσμῶν μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερα κόμιστρα. Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἀναγκαία ἡ μέριμνα ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ἀλλὰ νὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ διὰ τὰς πεδινὰς πλημμυροπαθεῖς περιφερείας, αἱ ὁποῖαι πένονται περισσότερον πολλάκις καὶ τῶν ὀρεινῶν. Φρονῶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῇ ἡ διατύπωσις τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ἡ ὁποία ἄλλως τε ὡς ἔχει εἶναι λίαν ἀδόκιμος καὶ ἀκατάληπτος. Νὰ τεθῇ μετὰ τὴν φράσιν «10.000 τόννων» ἕνα ὅριον ἀνώτερον. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔλεγχον, ὁ ὁποῖος συνιστᾶται διὰ τοῦ ἄρθρου 4, πρέπει νὰ ληφθῇ μέριμνα νὰ ἀσφαλισθῇ ὁ ἀραβόσιτος καὶ ἀπὸ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ ἀπὸ τὴν διάθεσιν εἰς ἄλλους.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἀνομολογεῖται παρ' ὅλων ὅτι ἡ κτηνοτροφία μας διατρέχει τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Ἑλλάδος ἔχουν ἀνάγκην διατροφῆς. Δὲν βλέπω διατί ἠθέλησεν ἡ Κυβέρνησις νὰ περιορίσῃ μόνον τὸ μέτρον εἰς τοὺς ὀρεινοὺς πληθυσμούς. Πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ τοῦτο καὶ εἰς τοὺς πεδινούς. Καὶ τὸ εὐκολώτερον θὰ ἦτο νὰ καταργηθῇ ἡ φορολογία τοῦ ἀραβοσίτου ἐπί τινα χρόνον εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Διότι τὸ νομοσχέδιον θὰ συναντήσῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μυρίας ὅσας δυσκολίας. Προτείνει ἀκολούθως διαφόρους τροπολογίας καὶ συνιστᾷ ὅπως γίνῃ σαφεστέρα ἡ ποινικὴ κύρωσις τοῦ ἄρθρου 4. Ὅπως ἔχει τὸ νομοσχέδιον, λέγει, δὲν διαλαμβάνει τὸ ἀδίκημα. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ διατυπώσωμεν εἰς τί συνίσταται τὸ ἀδίκημα.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργ. τῶν Οἰκονομικῶν). Διὰ τοῦ νομοσχεδίου προσπαθοῦμεν νὰ προλάβωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν τὰς καταχρήσεις. Βάσις ὅμως παραμένει καὶ εἶνε τὸ νὰ δώσωμεν εὐθηγὸν ἀραβόσιτον εἰς τοὺς ὑπεφέροντας πληθυσμούς.

Σ. Ταλιαδοῦρος Τὰ δικαστήρια θὰ μᾶς εἴπουν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀδίκημα εἰς τὸν νόμον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον ἀναφέρει ἀνωτέρω τὰ δικαιώματα τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἶνε σαφὴς ἡ παράβασις. Φοβεῖσθε ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς καταχρήσεις;

Σ. Ταλιαδούρος. Ἐκ μέρους τῶν ἐμπόρων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δὲν θὰ εἴχομεν δυσκολίαν νὰ δεχθῶμεν τὰς τροπολογίας, ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐπέλθῃ πενθήμερος ἀναβολὴ εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου. Νὰ κάμωμεν τότε ἕνα σχέδιον νόμου καὶ νὰ ἀναπτύξωμεν περισσότερον καὶ λεπτομερέστερον ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα.

Δ. Δούλης. Ἡ πρώτη κραυγὴ τοῦ κινδύνου κ. Βουλευταί, προῆλθεν ἐξ Ἠπείρου, ἐξ ὁλοκλήρου τῆς Ἠπείρου οὐχὶ δὲ μόνον τῆς ὀρεινῆς. Ἡ κατάστασις ἦτο τοιαύτη, ὥστε οὔτε σπόρον δὲν ἐπρόκειτο νὰ λάβουν οἱ καλλιεργηταί. Ζητοῦμεν ὅπως οἱ κ. Ὑπουργοὶ οἱ ὑπογράφοντες τὸ νομοσχέδιον προβοῦν εἰς τὴν δήλωσιν, ἡ ὁποία νὰ ἐπέχῃ θέσιν ἑρμηνείας, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ὁπωσδήποτε τρεφόμενοι ἀπὸ τοῦ ἀραβοσίτου θὰ λάβουν ἐκ τοῦ ἀτελοῦς.

Ν. Ξηρός. Ἐπιθυμῶ νὰ ὑποβάλω μίαν παράκλησιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀφοῦ ψηφισθῇ ἀπόψε τὸ νομοσχέδιον νὰ δοθῇ ἀμέσως ἡ διαταγὴ τῆς εἰσαγωγῆς, διότι αἱ ἀνάγκαι εἶνε ἐπιτακτικαί.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἀφίσατε τότε νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Θ. Χαβίνης. Ὅπως ἀνέφερεν ὁ συνάδελφός μου κ. Λούλης, ἐξ Ἠπείρου πράγματι ἦλθεν ἡ πρώτη κραυγή. Εἰς τὴν Ἤπειρον κ. Συνάδελφοι, δὲν ἔγινεν ἐφέτος οὔτε μία ὀκᾶ καλαμπόκι, οὔτε μία ὀκᾶ σιτάρι, καὶ τὰ ζῶα προσφέρονται εἰς τοὺς ἐμπόρους μὲ τὴν δήλωσιν, δῶστε ὅσα θέλετε καὶ δῶστέ μας καλαμπόκι νὰ φᾶμε. Εἰς τὴν Ἤπειρον, Κύριοι δὲν ὑπάρχουν ὀρεινοὶ καὶ πεδινοί. Ὅλοι ὑποφέρουν. Θέλομεν νὰ μᾶς πῆτε καθαρὰ καὶ ξάστερα ὅτι εἰς τὴν Ἤπειρον δὲν πρόκειται περὶ ὀρεινῶν καὶ πεδινῶν, ἀλλὰ ὅτι θὰ πάρουν ὅλοι ἀραβόσιτον ἄλλως εἶνε δῶρον ἄδωρον.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν μπορεῖτε νὰ μᾶς ζητᾶτε νὰ δώσωμεν εἰς ὅλην τὴν Ἤπειραν. Δι' αὐτὸ ἀφίσαμεν ἐλευθερίαν εἰς τὴν διατύπωσιν, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ δώσωμεν ὅπου πράγματι ἔχει ἐπέλθει ἡ καταστροφή. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δηλώσω ὅτι ὅλη ἡ Ἤπειρος θὰ πάρῃ. Θὰ πάρουν οἱ ὀρεινοὶ πληθυσμοὶ μὲ εὐρεῖαν βεβαίως ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως.

Α. Μιχαλακόπουλος. Νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι θὰ ἔσθῃ ἡ εὐρυτάτη ἑρμηνεία εἰς τὸν ὅρον «ὀρεινοὶ πληθυσμοί».

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) (πρὸς τὸν κ. Χαβίνην). Δὲν ἠμποροῦμεν, κ βουλευτά, νὰ δεχώμεθα πᾶν ὅ,τι μᾶς ζητοῦν οἱ φίλοι μας βουλευταί.

Θ. Χαβίνης. Ἂν, κ. Ὑπουργέ, ἐκάματε περιοδείαν εἰς τὴν Ἤπειρον, θὰ ἐβλέπατε, ὅτι χιλιάδες ἀνθρώπων ζοῦν μόνον μὲ χόρτα καὶ θὰ εἰσηγεῖσθε ἐ ἴδιος νὰ σταλῇ ἀραβόσιτος δωρεάν.

Σ. Ἀναστασιάδης. Καὶ ἕλος ὁ νομὸς Λαρίσσης εἰς τὴν ἰδίαν εὑρίσκεται κατάστασιν καὶ χειροτέραν.

Π. Χριστούλας. Μὴ λησμονεῖτε, τονίζει, ὅτι ἀπὸ τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἤπειρον ὑπελήφθησαν αἱ πρῶται ἀναφοραί.

Θ. Χαβίνης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, συνεχίζει, ἡ ἀναλογοῦσα εἰς τὴν Ἤπειρον μερὶς ἐκ τοῦ εἰσαχθησομένου ἀτελῶς ἀραβοσίτου πρέπει νὰ εἶναι σημαντική, διότι τὴν ἀθλίαν κατάστασιν ὅλης τῆς Ἠπείρου τὴν βεβαιοῦν ἐκθέσεις τοῦ Ρεν. Διοικητοῦ, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τῶν Νομαρχῶν καὶ ἄλλων τῶν ἀλλων δημοσίων ὀργάνων. Ἡμεῖς, τονίζει, δὲν θέλομεν νὰ σταλῇ ἀραβόσιτος ἐκεῖ ποῦ δὲν πάσχει ὁ πληθυσμός, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ ποσὸν εἶναι μικρόν, φόβος εἶναι μήπως δὲν ἐπαρκέσῃ ἀραβόσιτος διὰ τοὺς πεδινοὺς πληθυσμοὺς τῆς Ἠπείρου, οἱ ὁποῖοι πεινοῦν.

Ν. Γαρδικιώτης. Εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Φιλιππιάδος ὁ ἀραβόσιτος ἔχει 4 δραχ., ἐνῷ εἰς τοὺς Καλαρίτες ἔχει 6 1)2.

Θ. Χαβίνης. Λόγῳ τῆς μεταφορᾶς. Πάντως, συνεχίζει, θὰ εἶναι ἀπορίας ἄξιον, καθ' ἣν στιγμὴν τὸ Κράτος πληθώνει διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας τὸν φόρον τῆς Οὐλεν, νὰ ἀρνηθῇ πλήρη τὴν συνδρομήν του εἰς πεινῶντας γεωργούς.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ Κράτος ἀπῄλλαξε τοὺς ἰδιοκτήτας ὡρισμένου φόρου καὶ ἐζημιώθη ὁ Προϋπολογισμός.

Θ. Χαβίνης. Αὐτὸ ἠννόουν καὶ ἐγώ. Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἡ ἀθλία κατάστασις, εἰς ἣν διατελεῖ ἡ Ἤπειρος, καὶ νὰ δηλωθῇ ὅτι θὰ περιληφθῇ ὅλη ἡ Ἤπειρος εἰς τὸ εὐεργετικὸν μέτρον. Τὴν δήλωσιν ταύτην δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν κάμῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπόψε, ἀλλὰ ἐλπίζω νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ βραδύτερον ἐν τῇ πράξει, ὅταν θὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς φρικώδους καταστάσεως τῆς Ἠπείρου.

Ε. Ζούκας. Τὸ μέτρον, λέγει, εἶναι σκόπιμον καὶ ἐπιβεβλημένον, καὶ οὐδεμία ὑπάρχει κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἀντίρρησις. Μόνον διά τινα σημεῖα αὐτοῦ ἔχομεν ἀντιρρήσεις. Πρῶτον, τὸ ποσὸν ποὺ ἐπιτρέπεται νὰ εἰσαχθῇ ἀτελῶς εἶναι μικρόν, προκειμένου περὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ καὶ ἡ Πελοπόννησος τρώγει ἀραβόσιτον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἀφίσατε νὰ περάσῃ τὸ νομοσχέδιον, καὶ ὅταν σημειωθῇ νέα ἀνάγκη, τὰ λάβωμεν πάλιν πρόνοιαν.

Ε. Ζούκας. Καὶ τὸ χρονικὸν διάστημα εἰσαγωγῆς εἶναι μικρόν, ἐκτὸς ἂν δημοσιευθῇ τάχιστα ὁ νόμος. Ἀνακύπτει ἐπίσης ἕνα ἐρώτημα, ἐὰν τὸ ποσὸν τῶν 10 χιλ. τόννων ἀφορᾷ ἀραβόσιτον καὶ κριθήν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὅλα μαζὶ εἶναι, αὐξηθέντων τῶν ἀρχικῶν 8 χιλ. τόννων εἰς 10 χιλ. τόννους.

Ε. Ζούκας. Μὴ λησμονῶμεν ἐπίσης ὅτι εἰς χειρίστην κατάστασιν εὑρίσκονται τὰ χωρία τὰ πλημμυροπαθῆ καὶ πεδινὰ ὧν οἱ κάτοικοι στεροῦνται καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου καὶ πρέπει καὶ ταῦτα νὰ τύχουν ἀρωγῆς ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς.

Δ. Τσιτσάρας. Ὀφείλω, λέγει, νὰ εὐχαριστήσω τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ μέτρον ποὺ ἔλαβε νὰ βοηθήσῃ τοὺς πάσχοντας πτωχοὺς πληθυ-

σμούς. Κηρύσσομαι συνεπῶς ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου, μίαν ὅμως ἔχω ἀπορίαν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἰσηγήθη πρό τινος νὰ ἀναμίξωμεν τὸν σῖτον μετὰ τῆς κριθῆς. Τοῦτο βεβαίως εἶναι ὀρθὸν ἂν ὑπάρχῃ ἀδιάθετος κριθή. Ἀλλ' ἂν εἶναι τῷ ὄντι ἀδιάθετος τοιαύτη, τότε δὲν ὑπάρχει λόγος ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς, διότι τοῦτο θὰ εἶναι ἐνάντιον τῆς προστασίας τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὑπάρχει ἀδιάθετος κριθή, ἀλλ' εἶναι ἀκριβή.

Δ. Τσιτσάρας. Πρέπει συνεπῶς τότε νὰ ληφθῇ ἐν μέτρον δηλώσεως τῆς ἐγχωρίου κριθῆς παρὰ τῶν κατόχων αὐτῆς.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Θὰ τὰ κανονίσῃ αὐτὰ ἡ Ἐπιτροπή.

Δ. Τσιτσάρας. Ἐπίσης, ἀπαραίτητον, λέγει, εἶναι νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ ζήτημα τῶν ἀποστάσεων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Θὰ τὰ κανονίσῃ αὐτὰ ἡ ἐγκύκλιος.

Α. Τσιτσάρας. Καταλήγων συνιστᾷ νὰ ληφθῇ πρόνοια κυρώσεως τοῦ νόμου πρὸς ἀποφυγὴν καταστρατηγήσεως.

Π. Φλῶρος. Εὐχαριστῶ, λέγει, ἐγκαρδίως τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸν πάνυ ποῦ ἔδειξε διὰ τὴν ἀτελῆ εἰσαγωγὴν ἀραβοσίτου. Ἀφορμὴ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως ὑπῆρξεν ὁ Ἠπειρωτικὸς πληθυσμός, ὅστις ὅμως δὲν ἱκανοποιεῖται ἀρκετὰ ἐκ τοῦ μέτρου, ἴσως διότι δὲν ἐφώναξεν, ὅπως ἐφώναξαν ἄλλαι περιφέρειαι.

Κ. Σταυρόπουλος. Ὡς ἐκπρόσωπος, λέγει, τῆς Τσαμουριᾶς, ἐπαρχίας κατὰ πᾶ 2)3 ὀρεινῆς παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του, ὅτι ὁλόκληρος ἡ ἐπαρχία δὲν ἔκαμε τίποτε ἐφέτος ἀπὸ ἔποψιν προϊόντων καὶ νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἀτελοῦς ἀραβοσίτου δι' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ὀρεινὴν καὶ πεδινήν.

Π. Φλῶρος. Οἱ Ἠπειρῶται, λέγει, εἶναι φιλότιμοι καὶ δὲν θὰ καταδεχθοῦν νὰ καταστρατηγήσουν τὸν Νόμον.

Δ. Μπότσαρης. Ἡ εὐγνωμοσύνη, λέγει, τοῦ λαοῦ διὰ τὸ εὐεργετικὸν τοῦ μέτρου εἶναι πάγκοινος, ἀρκεῖ τοῦτο νὰ τεθῇ ταχύτατα εἰς ἐφαρμογήν. Ὡς πρὸς τὸν ὅρον ὀρεινοὶ πληθυσμοί, ἐπειδὴ δύνανται νὰ γίνουν παρερμηνεῖαι καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἀντικατασταθῇ οὗτος διὰ φράσεως ἀποκρυσταλλούσης τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐπίσης, προσθέτει, ὀρθὸν θὰ ἦτο νὰ ὑποχρεωθοῦν οἱ εἰσαγωγεῖς νὰ ἐγκαταστήσουν πρατήρια εἰς τοὺς γνωστοὺς κόμβους συγκοινωνιῶν ἑκάστης περιφερείας πρὸς ἀποφυγὴν αἰσχροκερδῶν μεταφορικῶν.

Π. Καρασεβδᾶς. Βάσις, λέγει, τοῦ ζητήματος εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἀντοχὴ τοῦ Κράτους, νὰ δώσῃ δηλαδὴ ὅσον ἠμπορεῖ περισσότερα διὰ τοὺς πάσχοντας πληθυσμούς, ἐν ἀνεπαρκείᾳ ὅμως πόρων νὰ προτιμηθοῦν οἱ ὀρεινοὶ καὶ κατόπιν οἱ μετρίως ὀρεινοί. Μένον, τονίζει, ἐὰν ὑπάρχῃ πλήρης ἐπάρκεια μέσων πότε τὸ μέτρον πρέπει νὰ εἶναι γενικόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἤπειρον θεωρῶ, λέγει, ἀναγκαῖον νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ πρώτη ἔπαθε τὴν μεγαλυτέραν ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην περιφέρειαν καταστροφήν, διότι ἡ περυσινὴ πολυομβρία εἶχεν εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα τριπλασίαν ἔκτασιν ἀπὸ τὰς ἄλλας περιφερείας. Κατὰ συνέπειαν, ἐπιλέγει, ἡ Ἤπειρος καὶ ἡ Δυτικὴ Ἑλλὰς πρέπει νὰ εὐεργετηθοῦν περισσότερον, διδομένης εὐρυτέρας ἑρμηνείας, ὅπως ὑπεσχέθη ὁ κ. Ὑπουργός.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν θ' ἀπασχοληθῶ, λέγει, μὲ τὴν φιλολογικὴν καὶ γραμματικὴν συζήτησιν ἡ ὁποία ἔγινε περὶ τοῦ νομοσχεδίου, δεδομένου ὅτι ἐὰν τοῦτο δὲν διακρίνεται διὰ καλλιέπειαν, εἶναι ἀρκετὰ σαφὲς καὶ δὲν γενν̈αται περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὅρων αὐτοῦ ἀμφιβολία. Κάμναμεν διάκρισιν ὀρεινῶν καὶ πεδινῶν πληθυσμῶν, διότι ἡ Κυβέρνησις εὑρέθη ἐκτὸς πρὸ δυσχερειῶν τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν ὡς ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς συγκομιδῆς. Ὡς γνωστὸν διὰ τοὺς παθόντας ἐκ θεομηνίας ἢ ἀφορίας, ἐλήφθη πρόνοια χορηγήσεως δανείων περὶ τὰ 80.000.000 δραχ. ἐγγυήσει τοῦ Κράτους καὶ πέραν τοῦ δανειακοῦ περιθωρίου ἑκάστου ἀγρότου. Ἰδιαιτέρως δὲ διὰ τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμούς, ἐπειδὴ ἡ τιμὴ τοῦ ἀραβοσίτου εἶναι ὑψωμένη ἐδέχθη ἡ Κυβέρνησις νὰ παράσχῃ ἀτέλειαν ἀραβοσίτου διὰ νὰ ἀγοράζεται οὗτος παρὰ τῶν παθόντων εὐθηνότερα. Δι' αὐτὸ περιορίζεται τὸ μέτρον εἰς τοὺς ὀρεινοὺς πληθυσμοὺς διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν ὁποίων δὲν θὰ κρατῶμεν βέβαια τὸ ὑψόμετρον εἰς τὰς χεῖρας. (Χειροκροτήματα). Δὲν ἠθελήσαμεν, συνεχίζει, νὰ ὁρίσωμεν καὶ τὰς περιφερείας, ποὺ θὰ περιορισθῇ τὸ μέτρον, διότι δὲν θέλομεν νὰ ἀποκλεισθοῦν αἱ περιφέρειαι, αἱ ὁποῖαι ἐνδεχομένως θὰ ἐδικαιοῦντο τῶν εὐεργετημάτων. Καὶ ἐνῷ τὸ νομοσχέδιον, τονίζει, εἶναι τόσον ἐπιεικὲς εἶναι περίεργον πῶς ἠκούσθησαν παράπονα ἀπὸ τοὺς κ.κ. βουλευτὰς Ἠπείρου, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας προῆλθε κατ' ἀρχὴν τὸ μέτρον. Ἠρωτήθημεν, συνεχίζει, διατί δὲν καταργοῦμεν τὸν φόρον τοῦ ἀραβοσίτου. Δὲν τὸν καταργοῦμεν, διότι δὲν εἶναι ἀναγκαῖα αὐτὴ ἡ θυσία τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ διότι ἀντιτίθεται εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς προστασίας τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς, ἣν ἀσκοῦμεν καὶ διότι θὰ εἶχεν καὶ ἐπιζήμιον ἀντίκτυπον διὰ τὴν μέλλουσαν καλλιέργειαν τοῦ ἀραβοσίτου. Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα ὅτι τὸ ποσὸν εἶναι ἀνεπαρκὲς δὲν νομίζομεν τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτὸν βάσιμον, διότι ἡ σημερινὴ καταστροφὴ δὲν εἶναι μεγαλυτέρα τῆς πρὸ διετίας, ὁπότε παρεσχέθη ἀτέλεια μόνον 6.000 τόννων.

Κ. Κατσαδήμας. Εἰς τὴν Ἤπειρον ἐφέτος ἡ καταστροφὴ εἶναι μεγαλυτέρα.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐδώσαμεν ἐφέτος 10.000 τόννους. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς διανομῆς, περὶ οὗ ὡμίλησεν ὁ κ. Δ. Μπότσαρης, διὰ τῆς συστάσεως Πρατηρίων εἰς κόμβους συγκοινωνιῶν, τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις θὰ ἐκτιμήσῃ καὶ θὰ ἐξεύρῃ τὸν καλύτερον τρόπον, θὰ δώσῃ δὲ καὶ κάθε ἀναγκαίαν ὁδηγίαν ἡ Κυβέρνησις. Δὲν ἔχω ἄλλο τι νὰ προσθέσω παρὰ μόνον τοῦτο, ὅτι τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 4 (ἀναγινώσκει) ἐννοεῖ σαφῶς, ὅτι οἱ παραβάται τῶν διατάξεων τῶν τιθεμένων παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ τιμωρῶνται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ αἰσχροκερδείας νόμων. Τοῦτο διὰ νὰ λείψῃ κάθε ἀμφιβολία ἐὰν λ.χ. ἀποκρύψῃ τις ἀραβόσιτον, εἴτε πωλήσῃ αὐτὸν εἰς ὑπερβολικὴν τιμήν, εἴτε πωλήσῃ αὐτὸν εἰς πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζει ἢ εἰς περιφέρειαν μὴ δικαιουμένην, αὐτὸς βέβαια θεωρεῖται παραβαίνων τὸν νόμον καὶ τιμωρεῖται διὰ τῶν περὶ αἰσχροκερδείας διατάξεων. (Χειροκροτήματα)

Μεθ' ὃ κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ ἀπορριπτομένων τῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τροπολογιῶν, γίνεται δεκτὸν τοῦτο εἰς μόνην συζήτησιν, ὡς διωρθώθη λεκτικῶς παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἔχον οὕτω:

Περὶ χορηγήσεως ἀτελείας δι' εἰσαγωγὴν ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἐκτὸς εἰδικῶν διατάξεων τῶν Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν νὰ παρεχῃ μέχρι 15ης Ἰανουαρίου 1932 τὴν ἄδειαν ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς ἀραβοσίτου λευκοῦ ἢ κιτρίνου ἢ καὶ κριθῆς διὰ μέσου ὡρισμένων Τελωνείων καὶ μέχρι συνολικοῦ ὁρίου 10.000 τόννων ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπὶ ἠλαττωμένῃ τιμῇ ἀγορὰ πρὸς διατροφὴν ὑπὸ ὀρεινῶν πληθυσμῶν τῶν σχετικῶν περιφερειῶν διατελούντων εἰς οἰκονομικὴν δυσχέρειαν ἢ τομέων σεσυρμένων φυσικῆς νομῆς.

Τὰ καθ' ἑκάστην περιφέρειαν καὶ ἐντὸς τοῦ ἄνω συνολικοῦ ὁρίου εἰσαχθησόμενα ἀτελῶς ποσὰ ἀραβοσίτου ἢ κριθῆς ὁρίζονται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀτελὴς αὕτη εἰσαγωγὴ ἀραβοσίτου ἢ κριθῆς ἐνεργεῖται διὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ τῶν Ἑνώσεως Συνεταιρισμῶν, διὰ τῶν Συνδέσμων ἢ Συλλόγων Κτηνοτρόφων, δι' ἄλλων νομικῶν προσώπων καὶ δι' ἰδιωτῶν ἐμπόρων εἰσαγωγέων μετεχόντων ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1930 τοὐλάχιστον τὸ ἐπιτήδευμα τῆς εἰσαγωγῆς κατὰ ὑπεύθυνον βεβαίωσιν τοῦ Ὑπαλλήλου Τελωνείου.

Ἄρθρον 3.

Καθ' ἑκάστην περιφέρειαν καταναλίσκουσαν ἀραβόσιτον ἢ κριθὴν διὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1ῳ τοῦ παρόντος νόμου ἀναφερομένας ἀνάγκας, ὁρισθησομένων διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν, συνιστᾶται Ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ οἰκείου Νομάρχου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Προϊσταμένου τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, ἢ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη βάσει τοῦ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν ὁρισθησομένου κατὰ περιφέρειαν ὁρίου εἰσαγωγῆς καὶ συνεπείᾳ σχετικῶν αἰτήσεων ὑποβαλλομένων αὐτῇ ὑπὸ τῶν δικαιουμένων ἐν ἄρθρ. 2 εἰσαγωγῆς καθορίζει τὰ φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀτελὴς εἰσαγωγὴ τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν, καὶ κατανέμει κατ' ἰδίαν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν καθ' ἑκάστου τούτων τὸ εἰσακτέον ποσὸν κατ' εἶδος καὶ κατὰ χρόνον εἰσαγωγῆς ἐντὸς τῆς ἐν τῷ ἄρθ. 1 τοῦ παρόντος νόμου τασσομένης προθεσμίας.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰδία ἐν ἄρθρῳ 3ῳ τοῦ παρόντος νόμου καθοριζομένη Ἐπιτροπὴ προκαλεῖ ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ πρώτου φορτίου ἀτελοῦς ἀραβοσίτου ἢ κριθῆς εἰς τὸν τόπον τῆς διαθέσεως τὴν παρὰ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς Διατιμήσεων ἐπιβολὴν καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν εἰδικῆς τιμῆς πωλήσεως χονδρικῶς καὶ λιανικῶς.

Ἡ ἐποπτεία, παρακολούθησις καὶ ἔλεγχος τόσον ὡς πρὸς τὴν τήρησιν τῶν τιμῶν διατιμήσεως ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν μὴ ἀπόκρυψιν μέρους ἢ ὅλου τοῦ ἀτελῶς εἰσαχθησομένου ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς ἀνατίθεται εἰς τὴν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ παρόντος νόμου καθοριζομένην Ἐπιτροπὴν καὶ ἀσκεῖται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις τῶν νόμων περὶ αἰσχροκερδείας καὶ λαθρεμπορίου ὑπὸ τῶν οἰκείων Δικαστικῶν καὶ Ἀστυνομ. Ἀρχῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Αἰτήσει τοῦ κ. **Προέδρου** ἡ Βουλὴ παρέχει αὐτῷ τὴν ἐξουσιοδότησιν, ὅπως ἐπικυρώσῃ ὑπ' αὐθύνην του τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, καὶ ὥραν 7ην μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην καὶ ὥραν 4.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κουταΐνας
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Θ'

Τρίτης 1 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγνωσθῇ τὸ θεωρεῖο.

Ἀναγινώσκονται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει αἴτησιν Μηνᾶ Ράπτου ἢ Θεοδότου κατοίκου Ἄνω Ἐξανθείας ἐπαρχίας Λευκάδος ζητοῦντος τὴν ἐπιστροφὴν τῶν δι' αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 1492 γραμματίου τοῦ ἔτους 1908 καταβεβλημένων εἰς τὸ Ταμεῖον Λευκάδος δραχ. 500 καὶ μισῆς ὁμολογίας τοῦ 1881.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει αἴτησιν Χρήστου Θεοφυλάκτου πρώτου ἐξ Ἰναπόλεως καὶ κατοίκου ἤδη Λευκάδος ζητοῦντος τὴν μείωσιν τοῦ ἐνοικίου τοῦ ἐμπορροφειρίου του.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει αἴτησιν τῶν ἀναγκαστικῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν Καβάλου—Ἀσπρογερακίων ζητούντων τὴν παραχώρησιν καλλιεργητικῶν δανείων.

Ὁ ἐνεκιαστὴς τοῦ δημοσίου φόρου, τοῦ εἰσαγομένου εἰς Καρδίτσαν οἴνου, Κωνστ. Κιούσης, παρακαλεῖ ὅπως τοῦ χορηγηθῇ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ὀφειλῆς του πρὸς τὸ δημόσιον ταμεῖον λόγῳ τῆς μὴ εἰσαγωγῆς οἴνου εἰς τὴν πόλιν των ἕνεκα τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Μαντᾶς** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων τῆς καινούργιας Μεσωρόπης Καβάλλας ζητούντων τὴν ἀπομάκρυνσιν δύο συγκατοίκων των κουτσικιῶν συμβούλων, ὡς μετεχόντων εἰς τὴν ἑταιρίαν ἠλεκτρισμοῦ τῆς κοινότητός των.

Ὁ σύλλογος ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν χωροφυλακῆς νομοῦ Ἡρακλείου ζητεῖ τὴν χορήγησιν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ὑπηρετήσαντας ὡς ἐφέδρους εἰς τὴν Κρητικὴν χωροφυλακήν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Π. Καλλιγκάτσης** καταθέτει αἴτησιν ἑλλήνων ὑπηκόων διαιωύχων νόμου 3372 ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

Οἱ γεωργοκτηνοτρόφοι κάτοικοι Λαμίας καὶ Σαρμοσαρκλῆ ζητοῦν τὴν παροχὴν τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν κτημάτων των διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 113517 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας πρὸς ἀνέγερσιν προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ.

Οἱ ἀπερχόμενοι φοιτηταὶ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ζητοῦν τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἐπιλύσεως τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων των.

Ὁ Διονύσιος Γιαννετόπουλος κάτοικος κοινότητος Σαβαλέων Ἠλείας ζητεῖ τὴν παροχὴν ἀδείας πρὸς διενέργειαν ἐράνου.

Οἱ συνεταιρισμοὶ Κομνικοῦ, Τυμπάνου, Κιμμεριῶν καὶ Πετροχωρίου Ξάνθης ζητοῦν τὴν παροχὴν ἐνισχύσεως καὶ ἀποστολὴν ἀραβοσίτου διὰ τὴν συντήρησίν των καὶ διὰ τὴν διατροφὴν τῶν κτηνῶν των.

Οἱ ἄποροι ἀσθενεῖς Μελισσίων Ἀττικῆς ζητοῦν τὴν μὴ μετακόμισίν των ἐκ τοῦ περιξ χώρου τοῦ νεοδμήτου σανατορίου Μελισσίων.

Οἱ κάτοικοι Δραπετσῶνος Πειραιῶς διὰ τηλεγραφήματός των διαλαλοῦν τὴν πρὸς τὸν δήμαρχον Παναγιωτόπουλον ἐμπιστοσύνην των.

Τὸ σωματεῖον αὐτοκινητιστῶν β' κατηγορίας ζητεῖ τὴν χεῖραν λύσιν τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων των.

Ὁ Ἰωάννης Ἀδαμίδης τέως τηλεγραφητὴς β' τάξεως κάτοικος Ναούσης ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 4986 διὰ τὴν χορήγησιν μακροτέρας προθεσμίας ὑποβολῆς ἐνστάσεων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Ἀφθονίδης** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν κτηματιῶν Μεθάνων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἐπιβολὴν νέας φορολογίας ἐπὶ τοῦ ἐλαίου διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀσφάλειαν.

Ὁ Μιχαὴλ Σισμανόπουλος κάτοικος Κοκκινιᾶς καὶ κατηργάτης ζητεῖ τὴν παροχὴν βιβλιαρίου συντάξεως παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Οἱ τέως καπνοβιομήχανοι Βόλου ζητοῦν ἀπαλλαγὴν λόγῳ τῶν καταστροφῶν ἃς ὑπέστησαν ἐκ τῶν διαφόρων μέτρων τοῦ Κράτους.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Κεντρικῆς Μακεδονίας τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ Ἰωαννίνων κ. ***Ἀλκιβιάδου Λούλη.***

Ὁμοίως τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Θεσ/νίκης αἰτοῦντος τὴν χορήγησιν ἀδείας πρὸς πεσατείαν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ Θεσ/νίκης κ. ***Γεωργίου Χατζηγιαννάκη.***

Ὡσαύτως τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Πειραιῶς αἰτοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ Θεσ/νίκης κ. ***Μιχ. Σαμαρᾶ.***

Ἐπίσης ἀνακοινοῦται ἔγγραφον τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς τὴν Βουλήν, καθ' ὃ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας εὐηρεστήθη διὰ Διατάγματος ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν αὐτῷ παραίτησιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. ***Β. Δεληγιάννη*** καὶ νὰ διορίσῃ Ὑφυπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κ. ***Φ. Ζαΐμην.***

Οἱ κ.κ. ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) καὶ ***Α. Παπᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὅρων οὓς δέον νὰ πληροῖ τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες.

Ὁ κ. ***Β. Δεληγιάννης*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων, ὑπογεγραμμένα τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1931 1) «Περὶ ἐπιστροφῆς δασμοῦ ὕλῶν κενῶν δοχείων μεταποιουμένων εἰς κενὰ δοχεῖα.

2) «Περὶ προστασίας Δημοσίων κτημάτων».

3) «Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 1,900.000 δραχ. διὰ τὴν διαρρύθμισιν τῶν ἐπὶ τῆς γωνίας Σταδίου καὶ Σανταρόζα κτιρίων τοῦ Δημοσίου πρὸς στέγασιν τῶν Εἰρηνοδικείων Ἀθηνῶν», καὶ

4) «Περὶ ἐκποιήσεως ἢ ἐκμισθώσεως γαιῶν τοῦ Δημοσίου εἰς ἀκτήμονας γεωργοὺς τῆς περιφερείας Ἀλεξανδρουπόλεως πρὸς καλλιέργειαν».

Ὁ κ. ***Α. Παπᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τοῦ τρόπου πληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων βοηθῶν ἰατρῶν τοῦ Ἀντιαφροδισιακοῦ Ἰατρείου Λιμένος Πειραιῶς».

Οἱ κ.κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ 3983 νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17/9/26 Ν. Δ. περὶ ἐπιδομάτων, διακριτικῶν σημείων, εἰδικότητος κλπ. τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων», καὶ

2) «Περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς ἀγγελιοφόρους τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Οἱ κ.κ. ***Α. Παπᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) καὶ ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 3874 «περὶ παραχωρήσεως δασικῶν ἢ μὴ ἐκτάσεων πρὸς ἵδρυσιν Ἰατρείων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βελγίου συμφωνίας πρὸς παραγώρησιν τῶν ἀλλων ἐλαττωμένων δασμῶν ἐπὶ ἀμοιβαιότητι εἰς τὰς ἐξ Ἑλλάδος καὶ τὰς ἐκ τοῦ Βελγικοῦ Κογκὼ καὶ τῶν ὑπὸ Βελγικὴν ἐντολὴν ἐδάφους Ρουάντα—Οὐρουντὶ προερχομένας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ ἐπιστροφῆς ἐράνων πρὸς ἀγορὰν ὑποβρυχίου» καὶ

2) «Περὶ ἐξακολουθήτεως συμμετοχῆς εἰς τὸ Μ.Τ.Π.Ν καὶ τὰ ταμεῖα ἀλληλοβοηθείας ἀξιωματικῶν Π. Ν. τῶν προαγομένων εἰς συνθόλους παρὰ τῷ ἀναθεωρητικῷ Ναυτικῶν δικαστικῶν συμβουλίων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκδόσεως συμπληρωματικοῦ δανείου μέχρι 60,000,000 δραχ. πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου κλπ.»

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος ἀξιωματικῶν τῆς ἀεροπορίας».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Γ. Κοκκινάκης, Ἰωάν. Περδικογιάννης, Κ. Πολυχρονάνης, Α. Γαλανάκης,*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῆς 1 παραγρ. τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5112».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** καὶ ***Γ. Βελλιανίτης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 645. περὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Φάρων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Κεντούρης*** ὑποβάλλει τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς προστασίας ἐλαιοπαραγωγῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Θ. Κολιαλέξης, Γ. Βασιλειάδης*** καὶ ***Α. Μυλωνογιάννη***: ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀρχαιότητος ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ σμηνιτῶν Ἀεροπορίας».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Ξανθόπουλος, Π. Φλῶρος, Α. Δούλης, Σ. Ταλιαδοῦρος, Θ. Χαβίνης, Σ. Σχινᾶς, Θ. Παπαστρατῆς*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς προστασίας ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ἡ Βουλὴ κατόπιν εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης.*** Λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς Αὐτοκινητιστῶν, λέγει, ὅτι ὑπάρχει μία τάξις ἐπαγγελματιῶν, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἀπό τινων ἡμερῶν ἐν ἀνησυχίᾳ λόγῳ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν σχετικῶς μὲ τὰ ταξί. Ὡς ἐπληροφορήθην πεντακόσια αὐτοκίνητα δευτέρας τάξεως ἀποσυρθοῦν τῆς κυκλοφορίας, οἱ δὲ ἐργαζόμενοι εἰς αὐτὰ καὶ κερδίζοντες τὸν ἄρτον των θὰ μείνουν ἄνευ ἐργασίας. Βεβαίως ἡ Κυβέρνησις ἀποστεροῦσα αὐτοὺς τῆς ἐργασίας των θὰ παράσχῃ μίαν ἀποζημίωσιν κατὰ τὰ καθιερωθέντα, τὰ ὁποῖα ἔχουν δικαίαν τὴν βάσιν. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν εἶναι περὶ τῆς ἀποζημιώσεως, διὰ τὴν ὁποίαν ἄλλως τε θὰ συζητήσῃ ἡ Βουλὴ ἐν καιρῷ, ἀλλὰ τί θὰ ἀπογίνουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ μέχρι τῆς λήψεως τοῦ μέτρου τῆς ἀποζημιώσεως. Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἄλλην ἐργασίαν διὰ νὰ ζήσουν καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ τοὺς ἀπασχολεῖ σπουδαίως. Δὲν ἔρω, λέγει, νὰ προτείνω τί πρέπει νὰ κάμῃ ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι πρέπει νὰ λάβῃ μέτρα. Πρέπει ἀκόμη, νὰ προσέξῃ ἡ Κυβέρνησις μὴ διὰ του μέτρου, τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ, δημιουργήσῃ μίαν τάξ ν ἀνέργων, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι καθημερινῶς δίδεται ἀφορμὴ νὰ ὀξύνεται ἡ ἀνεργία. Εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ δηλώσῃ ἡ Κυβέρνησις τί θὰ πράξῃ διὰ τὸ ἐν τῷ μεταξὺ στάδιον.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω εἰς ὅσα εἶπεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, παρὰ ὅτι αἱ περιστάσεις τὰς ὁποίας διερχόμεθα εἶναι πολὺ δύσκολοι καὶ τὰ ζητήματα πρέπει νὰ ἐξετάζωνται μὲ ἐλαστικότητα καὶ ὑποχωρητικότητα. Ἡ ἀναφορὰ ὅμως μου δίδει ἀφορμὴν νὰ φέρω τὸν λόγον ἐπὶ ἄλλων σημείων σχετικῶν μὲ τὴν Πάουερ.

Πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἑταιρία αὕτη ἐξησφάλισε προνόμια μεγάλης ἐκτάσεως. ἐξ ὧν ἐστερήθη τὸ Δημόσιον πολλῶν φόρων ἐκ τῆς μὴ ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των ὡρισμένων κοινωνικῶν τάξεων. Ἡ Σύμβασις μὲ τὴν Ἑταιρίαν αὐτὴν μᾶς ἔδεσε χειροπόδαρα, ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὴν νὰ μᾶς δίδῃ ρεῦμα ὑπὸ τοὺς πλέον τοκογλυφικοὺς ὅρους καὶ νὰ στερήσῃ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των ἐντίμους βιοπαλαιστάς. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ σκεφθῇ ὅτι ἡ Ἑταιρία δὲν ἔχει μόνον δικαιώματα, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας παραμελεῖ. Ἀνέλαβε τὸ ἔργον τοῦ Σιδηροδρόμου Κηφισσιᾶς, ἐνῷ δὲ πρὸ πολλοῦ ἔπρεπε νὰ τὸ εἴχε τελειώσῃ, δὲν τὸ ἤρχησεν ἀκόμη, ἐπίσης, ἐνῷ ὑποχρεοῦται νὰ κατασκευάσῃ νέας γραμμὰς τράμ, δὲν ἔκαμε τὰς πλείστας ἐξ ἐκείνων ποὺ ἔπρεπε νὰ κάμῃ καὶ ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλίσῃ δι' αὐτοκινήτων τὰς Συγκοινωνίας δὲν ἔκαμε παρὰ τρεῖς, τέσσαρας γραμμάς. Ἐξ ἄλλου καθημερινῶς συμβαίνουν δυστυχήματα, τὰ αὐτοκίνητα ποὺ ἔφερε εἶναι στενὰ καὶ βρώμικα, τὰ δὲ τράμ χειρότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ εἴχαμε πρὸ εἰκοσιπενταετίας. Αἱ ἐγκαταστάσεις της ἐξ' ἄλλου εἶναι ἐλεειναί Ἡ Ἑταιρία αὕτη πρέπει νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος, διότι ἀποτελεῖ στίγμα Εἶναι ἡ μόνη ὑπολειπομένη ὁδὸς διὰ ν' ἀπαλλαγῇ ὁ τόπος ἀπὸ ἕνα βάρος, διότι ἂν δὲν γίνῃ τοῦτο θὰ φύγῃ κακὴν κακῶς ὑπὸ τὴν πίεσιν καὶ τὴν κατακραυγὴν τῆς Κοινωνίας.

Α. Παπαναστασίου Λέγει ὅτι εἶναι ἄξια πολλῆς προσοχῆς, ὅσα ὑπεστήριξεν ὁ κ. ***Ζαβιτζιάνος*** καὶ ἡ Βουλὴ θὰ ἀναμείνῃ ν' ἀκούσῃ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν πῶς θὰ δικαιολογήσῃ τὰς τοιαύτας παραλείψεις τῆς Ἑταιρίας. Συμφωνεῖ ἐξ' ἄλλου ὅπως μετὰ προσοχῆς ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα τῶν Αὐτοκινητιστῶν.

Χ. Λαδᾶς. (Ὑφυπουργὸς Συγκοινωνίας). Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συστάσεως τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος συνανεμίχθη εἰς τὴν συζήτησιν ἡ Σύμβασις διὰ τὴν ὁποίαν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις δὲν φέρει εὐθύνην, καθόσον ἡ Κυβέρνησις εὗρε τὴν σύμβασιν ψηφισθεῖσαν ὑπὸ ἄλλης Βουλῆς καὶ ἐφαρμοζομένην ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη, κατὰ τὰ ὁποῖα ἐλαπανήθησαν πολλὰ ἑκατομμύρια.

Π. Τσαλδάρης. Εἴχατε καὶ σεῖς εὐθύνας ἀρκετάς, διότι δὲν ἀφίσατε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλήν. . . . . .

Χ. Λαδᾶς. (Ὑφυπουργὸς Συγκοινωνίας). Ὁ φέρων τὴν ὀλιγωτέραν εὐθύνην εἶμαι ἐγώ, διότι ὑπῆρξα εἷς ἐκ τῶν ἐλαχίστων Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐπολέμησαν καὶ ἀνάκρισιν ἔκαμον καὶ ἐζήτησα ν' ἀχθῇ αὕτη μέχρι τῶν Δικαστηρίων, ἀφ' ἧς δὲ ἀνέλαβον τὸ Ὑπουργεῖον ἐργάζομαι διὰ νὰ κατορθώσω νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ σύμβασις, ἔθεσα δὲ ὡς βάσιν, ἐφ' ὅσον θέλομεν νὰ ἐφαρμοσθῇ αὕτη, ὅτι πρέπει ὄχι μόνον δικαιώματα νὰ ἔχῃ ἡ Ἑταιρία, ἀλλὰ καὶ τὰς ὑποχρεώσεις της νὰ ἐκτελῇ.

Ἀπαντῶν εἶτα εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ζαβιτζιάνου, περὶ δυστυχημάτων, λέγει, ὅτι ἕως τώρα δὲν εἴχομεν τοιαῦτα λόγῳ τῆς συχνῆς παρακολουθήσεως καὶ ἐξ ἄλλου, διότι τὸ προσωπικὸν τῶν ὁδηγῶν ἀπὸ πιστικῆς ἀπόψεως εἶναι ἄριστον. Ἔχουν συμβῇ μόνον δύο ἀτυχήματα εἰς τὰ αὐτοκίνητα τῆς Πάουερ, κατάστροφαὶ μόνον χωρὶς θύματα, εἰς δὲ τὰ τράμ κανένα.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δυστυχήματα ἐκ τῶν ἐγκαταστάσεων;

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα. Εἶμαι πρόθυμος νὰ θέσω ὁλόκληρον τὸν φάκελον τὸν σχετικὸν μὲ τὴν Ἑταιρίαν αὐτήν, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, ἀλλὰ θὰ παρακαλέσω νὰ μὴν ἔλθουν εἰς φῶς ὡρισμένα πράγματα, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἀκόμη εἰς διαιτησίαν.

Π. Τσαλδάρης. Εἰς τὰς ἐφημερίδας εἶδα ὅτι συχνὰ ἐπιβάλλετε πρόστιμα εἰς τὴν Ἑταιρίαν. Αὐτὰ τὰ πρόστιμα τί ἔγιναν;

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Θὰ σᾶς εἴπω. Σύμφωνα μὲ τὴν σύμβασιν, ἐφαρμοζομένην διὰ πρώτην φορὰν, δυνάμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν ὡρισμένας χρηματικὰς ποινάς. Λέγει ὅμως ρητῶς ἡ σύμβασις—διότι ἡ σύμβασις σᾶν νὰ μὴ ἔγινε ἀπὸ δικηγόρον—ἔχει ρητὸν ἄρθρον, ὅτι ὅλα τὰ ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἰσπραχθοῦν, παρὰ μόνον ἐὰν ἀποφασίσῃ ἐπ' αὐτῶν ἡ Διαιτητικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 49 τῆς συμβάσεως. Ἑπομένως ἤρξατο ἡ διαιτησία ἡ ὁποία εἶνε ἐκκρεμής. Ἐξαιρετικὰ ἐπιμένω εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, διότι ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι συμβάσεις, αἱ ὁποῖαι περιέχουν ὁπωσδήποτε καὶ αὐταὶ διαιτησίαν,—αἱ ὁποῖαι κατέτηνταν πληγὴ τοῦ Κράτους—διότι διὰ νὰ λύσητε τὸ παραμικρότερον ζήτημα, ἐὰν ὑπάρχῃ διαφωνία, πρέπει νὰ καταφύγετε εἰς τὴν Εὐρώπην εἰς διαιτητὰς οἱ ὁποῖοι καθορίζουν μάλιστα ἐκ τῶν προτέρων καὶ τὴν ἀμοιβήν των, διὰ νὰ κατακλείσωμεν εἰς διαιώνισιν τοῦ ζητήματος. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι Ἑταιρίαι αἱ ὁποῖαι μετὰ τὴν ἐπιβολὴν προστίμων, κατέφυγον εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, ἐπεκυρώθησαν αἱ ἀποφάσεις καὶ εἰσεπράχθησαν τὰ πρόστιμα, διότι δὲν ὑπάρχει εἰς τὰς ἄλλας συμβάσεις ὁ ρητὸς ὅρος, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν τὰ ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα νὰ εἰσπραχθοῦν πρὶν ἢ ἀποφανθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 49. Εἶπα, λοιπόν, εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν, κύριοι, νὰ ζητᾶτε νὰ ἐφαρμόσωμεν ἡμεῖς τὴν σύμβασιν, ἐνῷ σεῖς ἔχετε ἐπὶ τόσον χρόνον παραβῇ τὰς προθεσμίας ἐντὸς τῶν ὁποίων ὠφείλατε νὰ ἐκπληρώσετε τὰς ἰδικάς σας ὑποχρεώσεις Ἀλλὰ πρὶν εἴπω αὐτὸ εὑρέθην πρὸ τῆς ἐξῆς κατασταστάσεως, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλή, καὶ ἀπευθύνομαι κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς νομικούς.

Ἡ σύμβασις λέγει εἰς ἓν ἄρθρον, ὅτι δύνανται αἱ Ἑταιρίαι νὰ διαιρέσουν μεταξύ των, διὰ διαταγμάτων ἐγκριθέντων, τὰ προνόμια καὶ τὰς ὑποχρεώσεις. Καὶ ἐπηκολούθησαν μετὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1925, ὅτε κατηρτίσθη ἡ σύμβασις, ἐπηκολούθησαν τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1926 ἀπὸ τὸν τότε Ὑπουργὸν τοῦ Ταχυδρομείου Διατάγματα, τὰ ὁποῖα ἐχώρισαν τὰς Ἑταιρίας, ἡ δὲ κατανομὴ ἔχει γίνει κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ἐπλήρωσε κάθε ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ εἶναι δίκαιος εἰς τὰς κρίσεις του. Διατί ὅλα τὰ τυφερὰ μέρη τῆς συμβάσεως παρεχωρήθησαν εἰς ἄλλας Ἑταιρίας καὶ ὅλαι αἱ ὑποχρεώσεις, αἱ ὁποῖαι ἔμενον νὰ ἐκτελεσθοῦν παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Ἑταιρίαν Μεταφορῶν. Γεννᾶται λοιπὸν καὶ ἐγεννήθη καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ζήτημα, ὡς Ὑπουργὸν καὶ ὡς νομικὸν—διότι εἰρήσθω ἐν παρόδῳ ὅτι ἀναγκάζομαι νὰ κάμω χρῆσιν διπλῆς ἰδιότητος ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχω πάντα δίπλα μου τὸν Νομικὸν Σύμβουλον. Τίνα ἀξίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἀπέναντι τοῦ Κράτους ἡ κατανομὴ αὐτὴ ἡ γενομένη δι' ἀποφάσεως καὶ διὰ συμβολαίων ἐγκριθέντων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τοῦ 1926; Δυνάμει τῆς συμβάσεως τοῦ 1925 παρεχωρήθησαν εἰς τὴν Πάουερ προνόμια ἠλεκτροκινήσεως καὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ. Μεταξὺ τῆς ἠλεκτροκινήσεως εἶναι ἐκμετάλλευσις τῶν σιδηροδρόμων τοῦ ἠλεκτρικοῦ Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν μεταφορῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἠλεκτροφωτισμός. Αὐτὰ τὰ προνόμια κατενεμήθησαν διὰ διατάγματος τοῦ 1926 καὶ βλέπομεν τὸν σιδηρόδρομον Ἀθηνῶν Πειραιῶς περιερχόμενον εἰς μίαν Ἑταιρίαν «Ἠλεκτρικοὶ Σιδηρόδρομοι», τὴν ἠλεκτροκίνησιν τὴν ὑπόλοιπον περιεχομένην νομίζω μὲ ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις εἰς ἄλλην Ἑταιρίαν, τῶν Μεταφορῶν. Κάθε δὲ Ἑταιρία ἔχει Πρόεδρον καὶ Συμβούλους μισθοδοτουμένους. Ἐγὼ ἰσχυρίζομαι ὅτι ἡ κατανομὴ δὲν ἔχει δύναμιν νὰ ἀποσβέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἑταιρίας καὶ τὸ εἶπα καὶ δι' ἐγγράφου πρὸ 10 ἡμερῶν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μοῦ ἰσχυρισθῆτε ὅτι κάθε Ἑταιρία εἶναι χωριστή Αὐτὸ εἶναι οἰκογενειακὴ τακτοποίησις. Σᾶς παρεχωρήθη σύνολον δικαιωμάτων, ἀλλὰ ἀνελάβατε καὶ σύνολον ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐκτελέσητε.

Ε. Τριποδάκης. Ποῖος ἦτο Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας;

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς Συγκοινωνίας). Ἐκεῖνος ποὺ ἔφερα ἐδῶ κατηγορούμενον καὶ τὸν ἀπηλλάξατε. Αἱ Ἑταιρίαι ὅταν ἐδήλωσα ὅτι ἐννοῶ νὰ τὰς κηρύξω ἐκπτώτους διεκαρτυρήθησαν. Συνιχίζων, ἀναφέρει, ὑποχρεώσιν τῆς

Εταιρίας ἐκ τῆς συμβάσεως νὰ ἰδρύσῃ Γενικὴν Ἑλληνικὴν Ἑταιρίαν καὶ τονίζει ὅτι εἰς τοὺς ἰσχυρισμοὺς ὅτι ἡ Πάτρα εἶχε διαρκῶς παθητικὸν ἀπόρριπτα ὅτι καὶ ἂν μοῦ πῆτε «Δῶ πτωχεύω» δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ δεχθῶ, διότι πρόκειται περὶ μιᾶς Ἑταιρίας καὶ τὸ Κράτος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐξαλλάξῃ μεμονωμένως τὰ ἀφορῶντα ἑκάστην Ἑταιρίαν, ἀλλὰ ἐν συνόλῳ. Ἐπηκολούθησαν μακραὶ συνεννοήσεις — τὸ κακὸ καιρὶ ἐπὶ 14 ὥρας ἠσχολούμην μὲ αὐτὸ τὸ ζήτημα — εἶχαμε ἀρχίσει νὰ ὁλέπουμε φῶς, ὅτι θὰ ἐδίδοντο αἱ 650.000 λίρες αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀρκεταὶ διὰ τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπιχειρούμενα νὰ κάμῃ ἡ Ἑταιρία. Μᾶς λέγουν, κηρύξατε ἐκπτωτον τὴν Ἑταιρίαν, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι μία κουβέντα, σᾶς λέγω ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ἐπέρθην κ' ἐβρέθην καὶ μέχρι τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ δὲν εἶναι εὔκολον νὰ κρίνῃ κανεὶς στοὺς δρόμους 3.000 ἀνθρώπους. Δὲν λέγω ὅτι δὲν ἠμπορεῖ καὶ ἐκεῖ νὰ φθάσωμεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ προβοῦμεν μετὰ πολλῆς συνέσεως. Ὅταν ἐφθάναμεν εἰς ἓν συμπέρασμα παραμερίζοντες τὰς νομικὰς παρατηρήσεις, διὰ νὰ συμπληρώσουν τὰς ὑποχρεώσεις των μοῦ ἔστειλαν ἔγγραφον εἰς τὸ ὁποῖον μοῦ ἔλεγαν, ἰδοὺ αἱ ζημίαι μας ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν ταξί. πῶς θέλετε νὰ μᾶς δώσουν τὰς 650.000 λίρας; Τὸ ζήτημα τῶν ταξὶ δὲν ἀντιμετωπίζεται διὰ πρώτην φοράν σήμερον. Δυνάμει εἰδικοῦ ἄρθρου τῆς συμβάσεως ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ τὴν κυκλοφορίαν ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων γραμμῶν οἱουδήποτε μεταφορικοῦ μέσου ὡς λεωφορείου. Κατὰ τὴν καταγγελίαν τῆς Ἑταιρίας γινομένην ἕκαστον μῆνα μὲ ὁρισμένους ἀριθμοὺς ταξὶ παραβιάζόντων τὴν διάταξιν τῆς συμβάσεως καθ' ἑκάστην καὶ παρακολουθουμένων ἀπὸ ὡρισμένην ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρίας, ἡ παράδοσις ἤρχισε τὸ πρῶτον τοῦ Λύγουστον τοῦ 1930. Ὅταν ἀνέλαβον τὸ Ὑπουργεῖον εὑρέθην πρὸ ἀξιώσεων ἀποζημιώσεως πλέον τῶν 2.000.000 τὰ ὁποῖα σὺν τῷ χρόνῳ αὐξάνονται, οὕτω δὲ σήμερον εὑρισκόμεθα ἐνώπιον διαιτητικῆς τῆς Ἑταιρίας ἀξιούσης ἀποζημιώσεις 50 καὶ πλέον ἑκατομμυρίων καὶ 150.000 δραχμῶν ἡμερησίως περίπου.

Ἀπέκρουσα ἀξιώσεις τῆς Ἑταιρίας κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος νομίζω ὅτι εἶναι πλήρης. Ἰδίως ἀντέταξα ὅτι τὸ Κράτος ἐξεπλήρωσε πάντοτε ἀπέναντι αὐτῆς τὰς ὑποχρεώσεις του, ὅτι ὅμως αὕτη δὲν ἐξεπλήρωσε τὰς ἰδικάς της καὶ ἐπομένως, ἀφοῦ ἔπρεπεν αὕτη νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της πρὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1930, δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ζητῇ ἀπὸ τὸ Κράτος μονομερῶς ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως καὶ νὰ ζητῇ ἀποζημίωσιν διὰ παράβασιν, ἡ ὁποία ἐγένετο μετὰ τὴν λῆξιν τῶν προθεσμιῶν, αἵτινες εἶχον ταχθῇ ἐκ τῆς συμβάσεως διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών της. Ὑπάρχει καὶ σειρὰ ἄλλη ἐπιχειρημάτων, τὰ ὁποῖα ἑκάστοτε ἀντετάχθησαν κατὰ τῶν ἀξιώσεων τῆς Ἑταιρίας. Ἀλλ' ὅμως, ἐπειδὴ αἱ διαφωνίαι μας κατὰ τὴν περίφημον σύμβασιν λύονται ἀπὸ ἰδιώτας, δὲν δυνάμεθά ποτε νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οὐδέποτε θὰ ὑποχρεωθῶμεν εἰς πληρωμὴν ἀποζημιώσεων διὰ τὴν παράβασιν τῆς συμβάσεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Ἑταιρία καθ' ἣν στιγμὴν εἶχε πλέον δεχθῇ διὰ τῶν χρηματοδοτῶν της νὰ δώσῃ τὰς ἀπαιτουμένας 650.000 λίρας διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών της, ὀχυρώθη ὄπισθεν τῶν ἐκ τῶν ταξὶ ἀντισυμβατικῶν συναγωνισμῶν διὰ νὰ μᾶς δηλώσῃ, ὅτι ἂν ἐξακολουθήσουν αἱ παραβάσεις αὗται δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν οἱ χρηματοδόται της νὰ δώσουν τόσον σημαντικὸν ποσὸν εἰς Ἑταιρίαν, ἡ ὁποία εἶχεν ἤδη σημαντικὰς ζημίας. Ἐννοεῖται ὅτι οὕτω ἐτίθετο πρὸ τῆς Κυβερνήσεως τὸ δίλημμα ἢ νὰ ἐφαρμόσῃ πιστῶς τοὺς νόμους ἢ νὰ ἐκθέσῃ τὸ Κράτος εἰς ἀποζημιώσεις καὶ συγχρόνως νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἑταιρίαν νὰ ἀποστῇ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑποχρεώσεών της, ριπτουσα εἰς τοὺς δρόμους συγχρόνως τὸ προσωπικόν της. Ἐξακολουθῶν ἐζήτει ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1931 ὑπάρχει νομοθετημένη ἡ ἀφαίρεσις τῆς ἀδείας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν λεωφορικῆς συγκοινωνίας ἀπὸ τὰ ταξὶ καὶ συγχρόνως ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα πρὸ ἑνὸς μηνὸς ἐπεκυρώσε καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ὑπαιθρίτεως. Ὅτι τὰ ταξὶ ἐκτελοῦντα λεωφορικὴν συγκοινωνίαν παρεβίαζον καταφανῶς νόμον κατὰ τὸν ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἐκτελῇ λεωφορικὴν συγκοινωνίαν παρὰ ἐξαιρετικὴν ἄδειαν καὶ εἰς ὡρισμένου τύπου λεωφορεῖον. Ὅλα ἦσαν τεθειγμένα καὶ ἀναμενόμενα ὅλα τὰ λεωφορεῖα ἐπὶ τῶν μὴ ἐστρωμένων γραμμῶν, θὰ παρεδίδοντο τὴν σημερινὴν των διὰ τῆς συγκοινωνίας ἐστρωμένων γραμμῶν εἰς τὴν μαύρην των διὰ τῆς συγκοινωνίας μιζακαλούδων, ἐσχηγεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐ μόνη ἐτοξεύθησαν δὲν ἐσκέφθη νὰ σώσῃ τοιαύτην διὰ τὴν ἀνομον ἐνέργειαν, ἀλλὰ ἁπλῶς εἰς ἐμὲ ἐδόθη ἐντολὴ νὰ βροῦμε τὰ μάλλον παλαιά, τὰ ὁποῖα ἄλλως τε ἤδυνατο νὰ ἐξαγορασθῇ τὴν συγκοινωνίαν καὶ χωρὶς ἀποζημίωσιν. Πρόκειται ὅτι ἀγωνιῶ μὲ τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ λαοῦ κ. Βενιζέλου, ἀναγνωρίζω ταῖς τοῦτων κατὰ τὸ ἓν τῷ μετρεῖν ὅτι μὲν ἔχουν παρὰ κάποιον ὅτι καμμία τὰ ἄλλα ταξὶ, ὅταν ἐρωτήσῃς τὸ ταξὶ δὲν εἶναι περιορισμὸς λεωφορείου ἄλλα ταξὶ καὶ αὐτὸ δὲν ἀναμφισβήτητον προσθέτουν μετὰ περιζήτητον ἀριθμὸν ἐκατομμυρίων ταξὶ, ἀπαγορεύεται ἡ χορήγησις νέων ἀδειῶν καὶ ἀντίθετα ἡ ἐκκαθάρισις ἐν σώματος, οὕτως ὥστε οἱ ἀπομένοντες καὶ ἐπαρκῆ ἐργασίαν νὰ ἔχουν καὶ τὰ κυκλοφοροῦντα ταξὶ νὰ εἶναι πάντα εὐτυχῆ καὶ ἀνάλογα μεταξύ των.

Σημειοῦ ἐν τάχει ὅτι δὲν εἶναι ὁ ὀλίγοι τῶν ταξὶ, ἀλλ' οἱ ἐπιχειρηματίαι, οἱ ὁποῖοι ἀκμαιρόμενοι καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ νομοσχέδιον θὰ ἐλήφθη πρόνοια νὰ ἀποζημιωθοῦν μόνον οἱ ἐπαγγελματίαι τοιοῦτοι. Ὑπάρχουν ἄλλαι διατάξεις τῶν ἀξιοτίμων ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων, ἀλλ' ὅλοι καὶ οὗτοι νὰ ἀναγνωρίσουν, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπιβάλῃ τὸ Κράτος ἔκθεσιν εἰς πιθανὰς ἀποζημιώσεις νὰ σώσῃ γηβρόν εἰς κέρδος τὸ προσωπικὸν τῆς ὁλικῆς. Μετὰ χαρᾶς νὰ δοθῇ εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἀσκήσῃ τὴν ὑποχρεωτικότητα ὅταν μετὰ 11 ἡμέρας ἀγῶνα κατωφερῶν νὰ δεχθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὰ. Τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀποδεχθέντων νὰ καταλάβουν τὰ ἀναγκαῖα χρηματικὰ μέσα ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ὁποίων διέξαγε ἡ Κυβέρνησις καὶ ἰδιαιτέρως ὁ Ὑπουργός, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ ἀναθῶνται διὰ τὴν συμβίωσιν τὴν ὁποίαν κατόρθωσεν ἄλλοι, εἶναι τραχεῖς. Ἀλλὰ δύναμαι νὰ διακηρύξω ὅτι εὑρισκόμεθα ἐν τῇ παραμονῇ τῆς ἐξομαλύνσεως τῶν σιδηροδρόμων καὶ ὅτι τὰ συμφέροντα τόσον τοῦ Δημοσίου ὅσον καὶ τῆς Κοινωνίας δὲν παρωρύθησαν οὔτε θὰ παραβιασθοῦν ἐφ' ὅσον καὶ ἐπὶ μέν ἐπιτηρήν.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ σᾶς παρακαλοῦσα κ. Ὑπουργέ, νὰ μᾶς συμπληρώσητε δύο πληροφορίας· εἰ θὰ γίνουν μετὰ τὴν λῆξιν τῶν μέτρων σας οἱ πασχαλεύοντες ἄνευ ἐργασίας;

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς Συγκοινωνίας). Δὲν θὰ μείνουν χωρὶς ἐργασίαν. Θὰ πάνε παρακάτω. Ἄλλως τε πρέπει νὰ γνῇ καταλήπτον ὅτι μόνον οἱ ὀλίγοι θὰ λάβουν ἀποζημίωσιν καὶ ὄχι οἱ ἐπιχειρηματίαι πολλῶν αὐτοκινήτων.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ μίαν ἀκόμη πληροφορίαν...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριε Πρόεδρε, πρέπει νὰ ἐγγραφῇ κανονικὴ ἐπερώτησις διὰ τὸ ζήτημα. Δύμεθα πρόθυμοι νὰ λογοδοτήσωμεν. Ἂν ζητοῦμεν μάλιστα αὐτὴν τὴν ἐπερώτησιν.

Πρόεδρος. Κηρύσσεται περατωμένη ἡ συζήτησις.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνεται δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν καὶ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας παραγωγῆς συναρθείσης τῇ 6ῃ Ἀπριλίου 1931 συμβάσεως» ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρείας Παραγωγῆς Α. Ε. συναρθείσης τῇ 6 Ἀπριλίου 1931 Συμβάσεως.

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται ἡ συναφθεῖσα ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἀπριλίου 1931 σύμβασις μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρείας Παραγωγῆς Α. Ε. περὶ παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ ἀσυρμάτου τηλεγράφου Ἀθηνῶν.

Ἡ κυρουμένη Σύμβασις ἕπεται.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν κ. Π. Ἀργυροπούλου ἐνεργοῦντος εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐν ὀνόματι καὶ ὡς ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρείας Παραγωγῆς Α. Ε. ἀφ' ἑτέρου, ἧς ἔδρα ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσωπευομένης ὑπὸ τοῦ κ. Meikle ἀναπληρούντος τὸν Διευθύνοντα Σύμβουλον τῆς Ἑταιρείας κ. Leslie C. Kemp συνεφωνήθησαν τὰ ἑξῆς:

Ἄρθρον 1.

Τὸ Δημόσιον ἐπιτρέπει εἰς τὴν Ἠλεκτρικὴν Ἑταιρείαν Παραγωγῆς Α. Ε. νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ὑφισταμένην μεταξὺ Ν. Φαλήρου καὶ Σταθμοῦ Ἀσυρμάτου Τηλεγράφου ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸν Βοτανικὸν Κῆπον ἰδιόκτητον αὐτοῦ ἐναέριον ἠλεκτρικὴν γραμμὴν ὑψηλῆς τάσεως, φερομένην ἐπὶ ξυλίνων ἱστῶν (σημειουμένην ἐν τῷ συνημμένῳ σχεδίῳ διὰ τῶν στοιχείων Α—Β) πρὸς ταὐτόχρονον τροφοδότησιν ὑποσταθμῶν τῆς Ἑταιρείας καὶ βιομηχάνων καταναλωτῶν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος τάσεως 6600 Βόλτ καὶ πελατῶν τῆς Ἑταιρείας.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἠλεκτρικὴ Ἑταιρεία Παραγωγῆς ἀναλαμβάνει ἔναντι τῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους παρεχομένης αὐτῇ διευκολύνσεως:

α) Νὰ κατασκευάσῃ ἰδίαις αὐτῆς δαπάναις γραμμὴν μεταφορᾶς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας δι' ὑψηλῆς τάσεως 6600 Βόλτ συνδέουσαν τὰς ἐν τῷ ὡς ἄνω Σταθμῷ Ἀσυρμάτου Τηλεγράφου ἠλεκτρικὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Κράτους μεθ' ἑνὸς ἐκ τῶν πλησιεστέρων σημείων τοῦ δικτύου αὐτῆς. Ἡ ὡς ἀνωτέρω γραμμὴ θὰ κατασκευασθῇ οὕτω καὶ θὰ ἐφοδιασθῇ διὰ καταλλήλων διασκευῶν ὥστε νὰ εἶναι ἐφικτὴ ἡ ἀσφαλὴς τροφοδότησις τῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Ἀσυρμάτου Τηλεγράφου ὑπὸ δύο διευθύνσεων.

β') Ἡ ὑπάρχουσα γραμμὴ Α—Β θὰ παραμείνῃ ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν. Ἡ Ἑταιρεία Παραγωγῆς θὰ ἢ οὐχ ἧττον ὑπεύθυνος διὰ τὴν πρέπουσαν αὐτῆς συντήρησιν καὶ ἐπισκευὴν συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν ἰσχύϊ Γερμανικοὺς Κανονισμοὺς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης Συμβάσεως. Ἡ Ἑταιρεία ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ἀπὸ τοῦδε νὰ ἐπισκευάσῃ ἢ ἀντικαταστήσῃ ἰδίαις αὐτῆς δαπάναις τοὺς ἱστοὺς τῆς ἐναερίου ταύτης γραμμῆς, οἵτινες δὲν παρουσιάζουσι τὴν δέουσαν ἀσφάλειαν ὅπως ἐπίσης καὶ τὸ Τμῆμα Ὑπογείου Καλωδίου κατὰ τὸ ἐν Φαλήρῳ ἄκρον τῆς γραμμῆς ταύτης ἂν ὑπάρχῃ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη.

γ') Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν θὰ δικαιοῦται ἐν ἢ περιπτώσει ἐμφανισθῶσι διαταράχαι τῆς λειτουργίας τῶν μηχανημάτων τοῦ ἀσυρμάτου τηλεγράφου λόγῳ τῆς συνδέσεως βιομηχάνων καταναλωτῶν τῆς Ἑταιρείας Παραγωγῆς εἰς τὴν γραμμὴν ταύτην καὶ ἐν ἢ περιπτώσει αἱ διαταραχαὶ αὗται ἐξακολουθοῦσι παρὰ τὰ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας ληφθέντα περιοριστικὰ μέτρα νὰ θεωρήσῃ λήξασαν τὴν Σύμβασιν εἰσπράττων ἐγγράφως τὴν Ἑταιρείαν Παραγωγῆς πρὸ 9 μηνῶν, προθεσμίας θεωρουμένης ἀπαραιτήτου καὶ ἐπαρκοῦς διὰ τὴν Ἑταιρείαν πρὸς ἀποσύνδεσιν τῶν βιομηχάνων αὐτῆς πελατῶν ἐκ τῆς γραμμῆς Α—Β.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἐξακολούθωσις διαταραχῶν ἐπὶ τῆς γραμμῆς Α—Β μελλοντικῶν θὰ βεβαιοῦται ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἐκ τῶν ἑκάστοτε Διευθυντῶν τῆς Δ. Ρ. Υ. Ν. ἑνὸς ἀξιωματικοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Δ.Ρ.Υ.Ν. καὶ ἑνὸς μηχανικοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἑταιρείας Παραγωγῆς.

Ἡ ἑταιρεία θὰ ἠ ὑποχρεωμένη ὅπως ἀποδέχηται τὰς προτάσεις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐνεργῇ ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὴν ἄρσιν τῶν αἰτίων τῶν διαταραχῶν καὶ εἰς τὴν μὴ χορήγησιν ρεύματος εἰς καταναλωτὴν οὗ ἡ κατανάλωσις δημιουργεῖ διαταραχάς.

Ἄρθρον 4.

Εἰς περίπτωσιν ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ Ὑπουργείου ὅπως θεωρήσῃ λήξασαν τὴν Σύμβασιν κατὰ τὰ ἐν παραγράφῳ γ' τοῦ ἄρθρου 2 ἀναφερόμενα ἡ Ἑταιρεία Παραγωγῆς θὰ δικαιοῦται μετὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς γραμμῆς Α—Β γ' ἀπασυνδέσῃ καὶ παραλάβῃ τὸ ὑλικὸν τῆς ὑπ' αὐτῆς κατασκευασθείσης δευτέρας γραμμῆς μετὰ τῶν σχετικῶν πινάκων ζεύξεως, ἐκτὸς ἂν τὸ Ὑπουργεῖον ἐπιθυμῇ τὴν διατήρησιν τούτων, ὁπότε ὑποχρεοῦται νὰ ἀποζημιώσῃ τὴν Ἑταιρείαν διὰ τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀξίας τῶν ὡς ἄνω ἐγκαταστάσεων ἐξευρισκομένης δι' ἐκτιμήσεως. Ἡ ἐκτίμησις θὰ γίνῃ ὑπὸ δύο πραγματογνωμόνων ὁριζομένων ἑνὸς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν καὶ ἑνὸς ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Παραγωγῆς. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἡ ἀξία ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας.

Ἄρθρον 5.

Διάρκεια τῆς παρούσης συμβάσεως ἔσται εἰκοσαετὴς δυναμένη νὰ παραταθῇ ἐπὶ δεκαετίαν τῇ αἰτήσει ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων μερῶν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω ὅρους.

Ἄρθρον 6.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις ἀποτελουμένη ἐξ 6 ἄρθρων ὑπεγράφη ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων εἰς τριπλοῦν, δύο ἀντίτυπα τῆς ὁποίας παρελήφθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ναυτικῶν καὶ ἓν ὑπὸ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρείας Παραγωγῆς Α. Ε.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Ἀπριλίου 1931.

Οἱ Συμβαλλόμενοι

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν
Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ ἀναπληρῶν τὸν Διευθύνοντα Σύμβουλον
(Ὑπογραφὴ).

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀεροπορίας» ὁ κ. ***Ι. Βασιλειάδης*** λέγει ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου δίδεται δικαίωμα μετατάξεως ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ εἰς τὴν Ἀεροπορίαν δύο ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι πράγματι εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ. Συνιστᾷ λοιπὸν εἰς τὸν ἀξιότιμον ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργὸν, ὅπως διαφυλάξῃ τὸ κῦρός των, τὸ ὁποῖον θὰ μειωθῇ ἐὰν τοὺς ὑποχρεώσητε νὰ δώσουν ἐξετάσεις εἰς κατωτέρους ἀξιωματικούς.

Δ. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Δὲν νομίζω ὅτι μειοῦται τὸ κῦρός των ἐὰν δώσουν ἐξετάσεις. Τοὐναντίον θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ δώσουν ἐξετάσεις, διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ διαφορὰ μεταξὺ ἀξιωματικῶν. Τὰ πτυχία καὶ ἀλλαχοῦ χορηγοῦνται ἀπὸ κατωτέρους ἀξιωματικούς, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐκπαιδευταί. Παρακαλῶ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀρχή, ὅτι κανεὶς δὲν μετατάσσεται εἰς τὴν Ἀεροπορίαν ἄνευ ἐξετάσεων.

Γίνεται ἀκολούθως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5121 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Ἀεροπορίας», ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 5121.

Ἄρθρον 1.

Ἡ πρώτη φράσις τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 4 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἀκολούθου:

«Διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ρυθμίζεται ἡ ὀργάνωσις τοῦ Ὑπουργείου Ἀεροπορίας καὶ ἡ ἁρμοδιότης τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Διευθύνσεων καὶ Τμημάτων».

Ἄρθρον 2.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 5 παράγραφος τοῦ ἄρθρου 19 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἀκολούθου :

«Διὰ τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν τοῦ ἱπταμένου προσωπικοῦ τῆς Ἀεροπορίας ἱδρύεται Σχολὴ ἀνωτέρας Ἀεροπορικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἧς ἡ ἕδρα ὁρίζεται διὰ διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργοῦ».

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 43 προστίθεται ἡ παράγραφος :

«Ἐκ τούτων οἱ μὴ μονιμοποιούμενοι ἀπολύονται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος προκαλουμένου παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργοῦ».

Ἄρθρον 4.

Μετὰ τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 44 προστίθεται ἡ ἀκόλουθος :

«Ἐπιτρέπεται ἐπίσης ἐφ' ἅπαξ καὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ὅπως ἀνώτεροι μάχιμοι ἀξιωματικοὶ τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ ὑπηρετοῦντες ἤδη εἰς τὴν Ἀεροπορίαν μεταταχθῶσιν εἰς ταύτην μὲ τὸν αὐτὸν βαθμόν. Οὗτοι δὲν δύνανται νὰ προαχθῶσιν εἰς τὸν ἀνώτερον βαθμὸν ἐὰν προηγουμένως δὲν ἀποκτήσουν πτυχίον παρατηρητοῦ ἢ χειριστοῦ κατόπιν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν ἐξετάσεων ὁριζομένων δι' Ὑπουργικῆς διαταγῆς. Ἡ ἀρχαιότης τῶν οὕτω μεταταχθησομένων κανονισθήσεται διὰ τοῦ περὶ ἀρχαιότητος τῶν στελεχῶν τῆς Ἀεροπορίας Νόμου».

Ἄρθρον 5.

Τὸ ἄρθρον 50 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀκολούθου :

«Εἰς τὸν ἐν ἄρθρῳ 42 ὁριζόμενον ἀριθμὸν θέσεων δὲν συμπεριλαμβάνονται οἱ διατελοῦντες εἰς Πολεμικὴν διαθεσιμότητα καὶ Πολεμικὴν ἀποστρατείαν».

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 61 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀκολούθου :

«Οἱ μαθητευόμενοι ἐπίκουροι παρατηρηταὶ ἀεροπόροι διακοπτοῦνται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρὰ τῇ Ἀεροπορίᾳ ἐκπαιδεύσεώς των τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐπιδομάτων τῶν ἀντιστοίχων μαχίμων ὁμοιοβάθμων των τῆς Ἀεροπορίας.

«Οἱ ἐπίκουροι παρατηρηταὶ ἀεροπόροι οἱ ἀποσπώμενοι εἰς Ἀεροπορικὰς Μονάδας πρὸς μετεκπαίδευσιν ἢ ἐκτέλεσιν ἀσκήσεων συνεργασίας στρατοῦ καὶ στόλου δικαιοῦνται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποσπάσεώς των ἐκτὸς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ βαθμοῦ των καὶ ἐπὶ πλέον καθ' ὥραν πτήσεως τοῦ ἡμίσεος τοῦ διὰ τοὺς ἱπταμένους ἀναλογοῦντος πτητικοῦ ἐπιδόματος καθ' ὥραν πτήσεως ὑπολογιζομένης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐλαχίστου ἐξαμηνιαίου ὁρίου ὡρῶν πτήσεων διὰ τὴν κατάστασιν πτητικῆς ἐνεργείας.

«Τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ ἐπιδόματος τούτου δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἑτησίως τὰς εἴκοσιν ὥρας πτήσεως».

Ἄρθρον 7.

Ἡ α' παράγραφος τοῦ ἄρθρου 76 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἀκολούθου :

α'.) Νὰ ἔχωσι συμπληρώσει τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των μέχρι καὶ τοῦ 20ου τοιούτου συμπεπληρωμένου διὰ τὸ ἱπτάμενον προσωπικόν, διὰ δὲ τοὺς ναυτοκόμους καὶ ἀποθηκαρίους νὰ ἔχωσι συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος μέχρι καὶ τοῦ 24ου τοιούτου μὴ συμπεπληρωμένου».

Ἄρθρον 8.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του ἀφ' ἧς καὶ καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τοῦτον.

Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος Νόμου θέλουσι καθορισθῇ διὰ Προεδρικῶν Διαταγμάτων προκαλουμένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργοῦ.

Γίνονται ἐπίσης δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων.

1) **«Περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐμπροσθέν τοῦ τάφου τοῦ ἀγνώστου στρατιώτου πεζοδρομίου ἀπομακρυνθέντων ἀνθοπωλῶν»** καὶ

2) « Περὶ ἐκδόσεως συμπληρωματικοῦ δανείου μέχρις 60.000.000 δραχμῶν πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Κύρωπαϊκοῦ πολέμου συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 4278 καὶ 5173»

Ἄρχεται ἀκολούθως ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς προστασίας ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν ὅπως δεχθῇ νὰ γίνῃ ἐξαντλητικὴ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, διότι πρέπει νὰ ἀκουσθοῦν ὅλων αἱ γνῶμαι, ἀφοῦ μάλιστα δημιουργεῖται μία ἀνιστότης εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῆς Ἑλλάδος, ἀνιστότης ἡ ὁποία εἶνε ἀπαράδεκτος. Ὅταν δὲ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον καὶ ἀκουσθοῦν αἱ γνῶμαι, τότε θὰ προτείνω ὅπως παραπεμφθῇ καὶ πάλιν εἰς ἄλλην ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ συμμετάσχω καὶ ἐγὼ διότι εἶμαι ὁ πατὴρ τῆς ἰδέας αὐτῆς

Π. Τσαλδάρης. Ὥστε τὸ νομοσχέδιον ὡς εἰσάγεται δὲν ἀντιπροσωπεύει τὴν τελειωτικὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὄχι. Εἰσάγεται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀποτελεῖ πρὸς τὸ παρὸν τὰς σκέψεις της, ἀλλὰ νὰ ἀκουσθοῦν καὶ ὅλων αἱ γνῶμαι.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν.

Κ. Σίμος. (Εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου). Ἡ ἀπὸ τοῦ 1929 πτῶσις τοῦ ἐλαιολάδου ἐπέφερε τοιαύτην κρίσιν εἰς τὴν παραγωγήν, ὥστε ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ ὑποβάλῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς, τὸ ὁποῖον ἀποσκοπεῖ κυρίως εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἰσορροπίας μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως.

Ἠγέρθησαν ὅμως διάφοροι ἀντιρρήσεις ἰδίως τῶν τάξεων αἱ ὁποῖαι ἐνόμισαν ὅτι θίγονται τὰ συμφέροντά των. Ἐὰν ὅμως λάβῃ τις ὑπ' ὄψει τὴν κατάστασιν, οἵα εἶνε εἰς ὅλας τὰς ἐλαιοπαραγωγὰς περιφερείας, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ ἐγκρίνῃ ὅπως ἡ Κυβέρνησις λάβῃ μέτρα, ἵνα ἔλθῃ ἐπίκουρος τῶν χειμαζομένων πληθυσμῶν. Ὁσάκις ἓν προϊὸν ὑποφέρει ὅλη ἡ Ἑλλὰς συνεισφέρει. Τοῦτο ἔγινε καὶ μὲ τὴν σταφίδα.

Ι. Παπαφλέσσας. Δὲν ἔγινέ ποτε.

Κ. Σίμος. Ἡρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν ἡ Κυβέρνησις παρητήθη ἑνὸς φόρου.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς ἐθνικῆς οἰκονομίας). Ἀνέβαλε τὴν εἰσπραξιν.

Κ. Σίμος. Ἡ ἀνισότης, κύριοι βουλευταί, ὑπάρχει εἰς τὰ διάφορα τμήματα τῆς Ἑλλάδος, πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζετε ὅτι αἱ νῆσοι πληρώνουν περιστότερον φόρον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν πληρώνουν περισσότερον αἱ νῆσοι. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν παραγωγήν. Ὅταν ἔχωμεν πλουσίαν παραγωγήν, ἡ φορολογία τῶν νήσων εἶναι περισσοτέρα. Λέτε νὰ τὸ ἐφαρμόσωμεν ἐφέτος. Ἐὰν κατορθώσετε νὰ μὲ πείσετε, ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν νὰ αὐξήσωμεν τὴν τιμὴν τοῦ ἐλαίου χωρὶς νέαν φορολογίαν, νὰ τὸ ἐφαρμόσωμεν καὶ ἀμέσως.

Κ. Σίμος. Τὸ χρηματικὸν ζήτημα δὲν θὰ προσκρούσῃ εἰς δυσκολίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι συμφωνεῖ ἡ Βουλή, ὅτι αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον δὲν ἠμπορεῖ νὰ ψηφισθῇ, ἐὰν δὲν καθιερωθῇ ἡ ἀποσύδησις μιᾶς ἀνισότητος. Δὲν νομίζω δὲ ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Συλλογίζομαι μόνον ὅτι θὰ ἦτο ἴσως δυνατόν, οἱ πληρώνοντες τὸν φόρον εἰς τὸ ἐλαιοτριβεῖον, νὰ τὸν πληρώνουν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ποσοῦ ἐλαίου τὸ ὁποῖον τοὺς ἀναγκαιοῖ..... (Χειροκροτήματα).

Κ. Σίμος. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμοθύμως κατέληξεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐσχήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐκάμαμε προηγουμένως λόγον καὶ περὶ «πρίμ» εἰς τὴν ἐξαγωγήν. Μήπως θὰ ἠμποροῦσε νὰ λυθῇ τὸ ὅλον ζήτημα, ἐὰν δώσωμεν αὐτὴν τὴν «πρίμ». Διότι ἡ ζημία θὰ εἶναι ὀλιγωτέρα, θὰ εἶναι 30 περίπου ἑκατομμύρια, ποὺ θὰ ἐπιβάλλωμεν εἰς τοὺς παραγωγούς, καὶ θὰ εἶναι πλέον ἀνεκτὰ ἀπὸ τὰ 50 %.

Δ. Ἡρακλείδης. Θὰ ἠμπορούσατε νὰ τὰ ἐπιβάλετε εἰς τοὺς ἐμπόρους.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ παρεκάλουν νὰ μὴ λέγωνται τοιαῦται ἰδέαι εἰς τὴν Βουλήν. Μόνον διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου θὰ προστατεύσωμεν τὴν παραγωγήν. Καὶ ἐὰν δώσωμεν «πρὶμ» εἰς τὸν ἔμπορον, θὰ τὴν δώσωμεν διὰ νὰ ἀγοράσῃ τὸ λάδι.

Κ. Σίμος. Ἡ ἐξαγωγή, κ. Πρόεδρε, εἶναι ὁμαλή. Ἀναφέρει τὰ κατὰ καιροὺς ἐξαχθέντα ποσὰ καὶ λέγει ὅτι διὰ τῆς μεθόδου τῶν «πρὶμ» δὲν μποροῦμε νὰ μὴ ἀφίσωμε καὶ ἔλαιον διὰ τὴν παραγωγήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πόσον πληρώνουν φόρον οἱ ἐξαγωγεῖς;

Κ. Σίμος. Ὁ φόρος καταβάλλεται ἐπὶ τῇ βάσει τιμῆς 14 δραχμῶν.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τὸ ἐμπόριον ἐπωφελεῖται νὰ πάρῃ τὸ ἔλαιον εἰς τιμὰς εὐθηνὰς τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ἀθρόας προσφορᾶς. Δι' αὐτὸ ὁ ὀργανισμὸς εἶναι ἀπαραίτητος, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν πίεσιν τῆς προσφορᾶς.

Κ. Σίμος. Τὸ ἐλαιόλαδον ὑπονομεύεται ὅμως ἀπὸ τὰ ἐνδιάμεσα κάρυα. Παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν, τὸ ἔλαιον ἀναμιγνύεται εἰς Πειραιᾶ μὲ καρυδέλαια.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις ἀκριβῶς προτείνει τὴν προσθήκην ἄρθρου, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται τὸ ἐμπόριον καρυδελαίου ἐκτὸς ἐὰν εἶναι εἰς στερεὰν κατάστασιν.

Ε. Κουλουμβάκης. Αὐτὸ ἐπολεμήσαμε. Αὐτὸ εἶναι ὁ ἐχθρός μας.

Α. Παπαναστασίου. Διατὶ δὲν τὸ κάμνουν ἀπὸ τὸ λάδι;

Φ. Σαράντης. Ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀποσκοπεῖται ἡ σμίκρυνσις τοῦ ὑπὲρ τὰς ἀνάγκας τῆς καταναλώσεως πλεονάσματος, μία μόνη θεραπεία ὑπάρχει, δεδομένου ὅτι καὶ οἱ βιομήχανοι τῶν καρυδελαίων ἰσχυρίζονται ὅτι οὐδεμίαν πρόθεσιν ἔχουν νὰ θίξουν τὰς τιμὰς τοῦ ἐλαίου. Ἡ θεραπεία αὕτη εἶναι ἡ ἄμεσος ἐπιβολὴ τοῦ διὰ τοῦ νομοσχεδίου προβλεπομένου δασμοῦ, ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι ἡ αὔξησις τῆς τιμῆς τοῦ καρυδελαίου γύρω τῶν δρχ. 24 κατ' ὀκᾶν. Εἰς τὴν τιμὴν αὐτὴν οὐδεὶς λαδέμπορος θὰ ἔχῃ συμφέρον νὰ ἀναμίξῃ τὸ καρυδέλαιον, ὑπὸ τὴν ρευστὴν αὐτοῦ μορφήν, κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας μὲ τὸ ἔλαιον, οὔτε οἱ κατασκευασταὶ μαγειρικῶν λιπῶν νὰ τὸ χρησιμοποιήσουν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ραφιναρισμένου ἐλαίου, τὸ ὁποῖον τιμᾶται σήμερον γύρω τῶν δρχ. 20.

Ἀλλὰ θὰ ἔχουν πάντοτε καὶ μὲ τὴν τιμὴν τῶν δρχ. 24 εὐρὺ στάδιον δράσεως οἱ βιομήχανοι τοῦ καρυδελαίου, διότι οὐδὲν ἄλλο πλὴν τοῦ ἐλαίου, ζωϊκὸν ἢ φυτικόν, ἐγχώριον ἢ εἰσαγόμενον ἔξωθεν ἐδώδιμον λίπος δύναται νὰ πωληθῇ εἰς αὐτὴν τὴν τιμήν. Ἀρκεῖ οἱ βιομήχανοι νὰ διαφημίσουν τὸ προϊόν των, ὅπως κάμουν καὶ οἱ ἐν ἀλλοδαπῇ συνάδελφοί των, νὰ τὸ γνωρίσῃ ὁ κόσμος καὶ νὰ τὸ ζητῇ, ἀφοῦ καὶ θρεπτικὸν καὶ ἀπολύτως ὑγιεινὸν εἶναι τὸ ἐδώδιμον καρυδέλαιον.

Ἡ ἄποψις ὅτι ἡ πώλησις τοῦ καρυδελαίου εἰς στερεὰν μορφήν, ἐντὸς μικρῶν δοχείων μόνον, ἄνευ αὐξήσεως τοῦ δασμοῦ, ἀπομακρύνει πάντα κίνδυνον διὰ τὸ ἔλαιον, οὔτε πρακτικὴ εἶναι οὔτε ἐξυπηρετικὴ τῶν βιομηχάνων.

Πρῶτον διότι κατὰ τοὺς ἓξ μῆνας τοῦ ἑλληνικοῦ θέρους τὸ καρυδέλαιον λόγῳ τοῦ χαμηλοῦ βαθμοῦ πήξεώς του, εὑρίσκεται ἐν ρευστῇ καταστάσει καὶ δεύτερον διότι, τὸ καρυδέλαιον χρησιμοποιεῖται ὑπὸ μὲν τὴν ἀκατέργαστον αὐτοῦ μορφὴν ὑπὸ τῶν βιομηχάνων τῶν ἀρωματικῶν σαπώνων, ὑπὸ δὲ τὴν ἀποσμησμένην, ἀποστειρωμένην καὶ ἐδώδιμον μορφήν του εἰς τοὺς κατασκευαστὰς μαγειρικῶν λιπῶν.

Καὶ αἱ δύο αὐταὶ κατηγορίαι τῶν κατασκευαστῶν δὲν ἠμποροῦν ὅταν χρειασθοῦν 200 300 χιλιόγραμμα καρυδελαίου διὰ τὸ καζάνι των νὰ ἀγοράσουν 200-300 δοχεῖα τοῦ ἑνὸς χιλιογράμμου. Ἐπαναλαμβάνω νὰ τονίσω ὅτι ἡ ριζικὴ θεραπεία εἶναι ἡ αὔξησις τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν Ἰνδικῶν καρύων.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἐνδεχομένου συναγωνισμοῦ τοῦ καρυδελαίου ἐκ τῆς μαργαρίνης καὶ λοιπῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων λιπῶν ἀπαντῶ ὅτι τοιοῦτος κίνδυνος ἀποκλείεται ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα ζωϊκὰ λίπη πληρώνουν δασμὸν εἴκοσι μιᾶς περίπου δραχμῶν κατ' ὀκᾶν μικτοῦ βάρους, στοιχίζουν δὲ ἐκτελωνισμένα ἄνω τῶν τριάκοντα πέντε δραχμῶν κατ' ὀκᾶν.

Ε.Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡμεῖς θέλομεν νὰ μὴ τρώγῃ ὁ κόσμος, ὅταν συναγωνίζεται τὸ λάδι.

Ε. Κουλουμβάκης. Τὸ εἰς στερεὰν κατάστασιν γίνεται ἄριστα καὶ ἀπὸ τὸ ἔλαιον καὶ καλύτερον. Ὑπεστηρίχθη ἐξ ἄλλου ὅτι τὸ καρυδέλαιον κατασκευάζεται ὑπὸ μεγάλου ἐργοστασίου. Κατασκευάζεται ἀπὸ μικροὺς ἐπιχειρηματίας καὶ μὲ πρόχειρα μέσα.

Κ. Σίμος. Ἀναλύει ἐν συνεχείᾳ τὰς τροπολογίας τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν δι' ἄλλου μέτρου νὰ προστατευθῇ ἡ παραγωγὴ εἰμὴ διὰ τῆς Κυβερνητικῆς ἐπεμβάσεως.

Μ. Κοθρῆς. Μετ' εὐχαριστήσεως παρατηρῶ ὅτι ὅλοι εἴμεθα σύμφωνοι ὅτι πρέπει νὰ προστατεύσωμεν ἕνα ἐκ τῶν κυρίων προϊόντων τοῦ τόπου μας. Τὸ νομοσχέδιον ὅμως καθιερώνει πολυτελῆ ὀργανισμὸν μὲ δαπάνας τεραστίας. Καὶ ἐπιβάλλει περίπου διπλασιασμὸν τοῦ φόρου. Πρέπει νὰ ἐξεύρωμεν τὸν ἀνοδυνώτερον τρόπον προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς καὶ νὰ τὸν ἐφαρμόσωμεν ἐφέτος, διότι ἀλλοίμονον ἐὰν δὲν προστατεύσωμεν τὴν ἐφετεινὴν ἐλαιοπαραγωγήν. Ἐγὼ προτείνω κάτι τι πρακτικώτερον, νὰ εὑρεθῇ μία φορολογία 50 λεπτῶν ἔστω κατ' ὀκᾶν καὶ θὰ ἔχωμεν ἀμέσως 40 ἑκατομμύρια. Οὐδέποτε αἱ ἀποζημιώσεις θὰ φθάσουν αὐτὸ τὸ ποσόν.

Ἔχω λοιπόν, συνεχίζει ὁ κ. Κοθρῆς τὴν γνώμην ὅτι ἐὰν καθορίσωμεν κατωτάτην τιμὴν ἀναλόγως βαθμοῦ ὑφύτητος καὶ ἐὰν ὁρίζωμεν ἐπίσης καὶ τὴν τιμὴν τῆς καταναλώσεως θὰ θέσωμεν ὀρθὴν βάσιν. Ὅταν εἴπωμεν εἰς τὸν νόμον ὅτι τὰ περισσεύματα θὰ τὰ δόσωμεν εἰς τοὺς . . .

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). **Θὰ χρησιμοποιήσωμεν** λοιπὸν τὰ περισσεύματα διὰ νὰ βοηθήσωμεν τοὺς ἐξαγωγεῖς. Ἐγὼ σᾶς ἐρωτῶ, ἐὰν μὲ τὸ σύστημά σας συγκεντρουμένων 40 ἑκατομμυρίων, ἐὰν αὐτὰ τὰ δώσωμεν εἰς πρὶμ θὰ κατορθώσωμεν νὰ βοηθήσωμεν τὴν ἐξαγωγήν ;

Μ. Κοθρῆς. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἓν σύστημα ἀλλὰ εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον. Ἐὰν περισσεύσῃ εἰς ἕνα ἔμπορον . . .

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ περισσεύσουν τοῦ ἐμπόρου ἀλλὰ τοῦ παραγωγοῦ καὶ θὰ ἀνοίξωμε τὰς θύρας εἰς τὰ λαθρεμπόρια, τὰ δὲ εἰς τοὺς παραγωγοὺς μένοντα περισσεύματα θὰ κάμουν τὴν πίεσιν ἐπὶ τῶν τιμῶν.

Μ. Κοθρῆς. Θὰ ἀνατεθῇ ἡ ὑπερπήδησις κάθε δυσκολίας εἰς ἕνα ὀργανισμὸν ἔχει ὅμως τόσον πολυτελῆ ὅσον τὸν συζητούμενον. Πῶς ἔγινε κ. Πρόεδρε μὲ τὰ χαρούπια ;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὥστε θέλετε καὶ σεῖς ἕνα ὀργανισμόν.

Μ. Κοθρῆς. Μὲ τὸ σύστημα τὸ ἰδικόν μου λάδι δὲν θὰ μείνῃ καὶ οὔτε τὸ Κράτος θὰ πληρώσῃ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ πιστεύω ὅτι ἐὰν κατορθώσωμεν νὰ πείσωμεν τοὺς παραγωγοὺς νὰ κάμουν καλύτερον λάδι, σιγὰ σιγὰ θὰ κατορθώσωμεν νὰ ὑπερπηδήσωμεν τὰς δυσκολίας τῆς καταναλώσεως. Ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι μὲ τὸ σύστημά σας θὰ ἀπεφεύγαμεν τὸν ὀργανισμόν, ἀλλὰ δὲν τὸ βλέπω αὐτό.

Μ. Κοθρῆς. Ἐὰν δώσωμεν εἰς μίαν Τράπεζαν αὐτὰ τὰ ἑκατομμύρια, ἡ ὁποία νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ ἐλαίου δὲν χρειάζεται ὀργανισμός.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Αἱ Τράπεζαι ἠρωτήθησαν καὶ ἀπ' ὅ,τι ἐμάθομεν ὅλοι ἔδωσαν ὡς ὅριον τὸν φάρον.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐὰν ὁ ὀργανισμὸς ἐπιτύχῃ τριακοσιάκις τέσσαρα χρόνια καὶ αἰφνιδίως πάθῃ ἓν κράχ, ἀφοῦ κατὰ τὸν κ. Ὑπουργὸν θὰ χρειασθοῦν 400 ἢ 500 ἑκατομμύρια, θὰ ἔχῃ τοῦτο ἀντίκτυπον ἐπιζήμιον εἰς τὴν ἐλαιοπαραγωγήν;

Μ. Κοθρῆς. Δὲν χρειάζεται ὀργανισμὸς διὰ τὰ μικρὰ περισσεύματα ποὺ πιέζουν τὴν κατανάλωσιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ἔχωμεν τὸν ὀργανισμὸν ὁ ἔμπορος θὰ ἀγοράσῃ ἐντὸς τῶν ὁρίων ποὺ προβλέπει ὁ νόμος.

Μ. Κοθρῆς. Δὲν θὰ ἀγοράσῃ ὁ ἔμπορος. Εἶναι ἕνα ἄλλο σύστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἐν συνεννοήσει μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν λέγει, ἀγόρασέ μου, ἕνα ἑκατομμύριον σὲ κάθε μέρος κεντρικόν. Διὰ νὰ ἔχῃ ἐπιτυχῆ ἀποτελέσματα ἀρκεῖ ὄχι νὰ ἀγοράσῃ ἀλλὰ νὰ παρουσιασθῇ ἀγοραστής. Εἶναι γνωστὸν πῶς γίνεται σήμερον ἡ ἀγορὰ τοῦ ἐλαίου ἀπὸ ἐξωτερικοὺς ἀγοραστὰς μέσῳ ἐντοπίων ἐξαγωγικῶν οἴκων. Ἐὰν τώρα ἀγοράσῃ ἡ Ἐθνική.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἔτσι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀσφαλίσωμεν εἰς τὸν παραγωγὸν ὡρισμένην τιμήν, διότι οἱ ἔμποροι θὰ τὸ δίδουν εἰς τὴν Τράπεζαν.

Μ. Κοθρῆς. Ὁ ἔμπορος θὰ τὸ ἀγοράζῃ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ὑψωθῇ.

Α. Μπακάλμπασης. Εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, παρατηρεῖ, ὁ κ. Κοθρῆς ἀνέπτυξε τὸ σύστημά του εἰς τὸ τέλος δὲ ἀπεδέχθη τὴν συγκέντρωσιν.

Μ. Κοθρῆς. Δὲν εἶπα αὐτό.

Α. Μπακάλμπασης. Εἴπατε ὅτι θὰ γίνουν ἀγοραστήρια.

Μ. Κοθρῆς. Εἶπα ὅτι ἐὰν γίνουν ἀγοραστήρια εἰς τὰ κέντρα δὲν ὠφελεῖ, ἐὰν ὅμως γίνουν πολλὰ πάλιν ἡ δαπάνη θὰ εἶναι μεγάλη. Ἐν τέλει ἐπρότεινα ἐνδεχομένως εἰς τὸ τέλος τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς ἀγοραστηρίου διὰ τὰ τυχὸν περισσεύματα. Καὶ ὡρίσατε τὴν κατωτέραν καὶ ἀνωτέραν τιμήν κ. Πρόεδρε καὶ θὰ ἴδητε ὅτι θὰ καταναλωθῇ τὸ λάδι χωρὶς ὀργανισμούς.

Οἱ κ.κ. ***Κογεβίνας*** καὶ ***Σίμος*** διακόπτοντες τονίζουν ὅτι μὲ διατιμήσεις δὲν θὰ συγκρατηθοῦν αἱ τιμαί.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ποῖα εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ὀργανισμοῦ; Πρῶτον ὅτι θὰ ὑπάρξῃ διατίμησις. Αὐτὸ ποὺ θέλετε δηλαδὴ ὑπάρχει. Ἐνδεχομένως νὰ ὑπάρξουν καὶ πρὶμ διὰ τὴν ἐξαγωγήν. Ὁ ὀργανισμὸς ἐπὶ πλέον θὰ εἶναι ἐφεδρεία εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὰ δύο αὐτὰ μέσα δὲν θὰ φανοῦν ἐπαρκῆ διὰ τὸν σκοπόν. Ἡ ὀργάνωσις τοῦ ὀργανισμοῦ διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀνεπαρκείας τῶν μέσων αὐτῶν εἶναι μία ἐγγύησις. Τώρα ὑπάρχει μία ἀνησυχία διὰ τὰς δαπάνας τοῦ ὀργανισμοῦ, ἀλλὰ αὗται θὰ εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν του καὶ θὰ εἶναι μηδὲν ὅταν δὲν ἀνεμιχθῇ ὁ ὀργανισμὸς μὴ θέτων εἰς ἐνέργειαν τὸ τελευταῖον μέσον.

Μ. Κοθρῆς. Ἐὰν ψηφισθῇ ὁ ὀργανισμὸς ὁ ἐμπορικὸς κόσμος δὲν θὰ ἀγοράσῃ ἐκ φόβου. Θὰ ἀγοράσῃ τότε ὁ ὀργανισμὸς καὶ ἐρωτῶ ποῦ θὰ εὑρεθοῦν κεφάλαια, ὑπάλληλοι, δοχεῖα καὶ ἔξοδα;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ὀργανισμὸς ὁ παραγωγὸς γνωρίζει ὅτι προστάτην του μόνον ἔχει τὸν ποινικὸν δικαστὴν καὶ ἢ θὰ δυστυχῆ μὴ πωλῶν ἢ θὰ γίνῃ ἔρμαιον ἑνὸς κακοποιοῦ ἢ αἰσχροκερδοῦς ἐμπόρου· ἀντιθέτως, ὑπάρχοντος ὀργανισμοῦ θὰ ἀναγκασθῇ ὁ ἔμπορος νὰ ἀγοράσῃ τὰ ἔλαιον ἀρκούμενος εἰς ἓν μικρὸν ἐμπορικὸν κέρδος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ὁ ὀργανισμὸς δὲν πρόκειται νὰ μᾶς κοστίζῃ ὡς λέγει ὁ συνάδελφός μου τόσα πράγματα δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τὸν ἀντικρούσωμεν.

Μ. Κοθρῆς. Ἐγὼ ἐρωτῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, τὸ λάδι αἱ Τράπεζαι καὶ οἱ ὀργανισμοὶ θὰ τὸ ἅλουν εἰς τὴν τσέπη των;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Βεβαίως θὰ γίνουν ἔξοδα, ἀλλὰ δὲν θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ὁ ὀργανισμὸς νὰ κάμῃ τόσον ἐκτεταμένας ἀγοράς.

Μ. Κοθρῆς. Ἀρχίζουν αἱ ἀγοραὶ εἰς τὰς δραχ. 16, θὰ πάρουν οἱ ἔμποροι;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ πάρουν δι' ἐξαγωγήν.

Μ. Κοθρῆς Οὔτε διὰ τὸ ἐσωτερικὸν πωλεῖται, διότι αἱ τιμαὶ εἶναι πεσμέναι. Τὸ ἐμπόριον θὰ ἀγοράζῃ ὅταν μὲ τὸ σύστημά μου τὸ ἀποζημιώσωμεν διὰ τοῦ περισσεύματος. Μὲ τρία λόγια, ἐπιλέγει, ἐὰν κάμετε τὸν ὀργανισμὸν θὰ καθορίσετε τὰς δαπάνας καὶ θὰ ἀναλάβητε τὰς εὐθύνας.

Θ. Χαβίνης. Ὁ ὀργανισμὸς θὰ κάμῃ συγκέντρωσιν καὶ ἀγοράν, ἀλλὰ εἰς ποῖα σημεῖα θὰ γίνῃ αὐτή; ἐὰν δὲν λυθῇ αὐτὸ τὸ ζήτημα τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀνεφάρμοστον. Ἐκτὸς ἐὰν ρίψατε τὰς ζημίας τῆς συγκεντρώσεως εἰς ὅλους τοὺς παραγωγούς.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἶναι τόσον σημαντικὸν αὐτό, ὥστε ὑπάρχουν μὲν ὁμοιόμορφοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ψηφίσουν τὸ Νομοσχέδιον, ἐφόσον ὅμως διὰ τούτου ἐξασφαλίζεται ἡ συγκέντρωσις εἰς ὅλα τὰ παραγωγικὰ μέρη, ἄνευ ἐπιπτώσεως τῶν ἐξόδων εἰς ὅλους τοὺς παραγωγούς.

Θ. Χαβίνης. Τὸ ἐρώτημα εἶναι ποῦ θὰ γίνῃ ἡ συγκέντρωσις;

Κ. Σίμος. Ὅπου παρίσταται ἀνάγκη.

Θ. Χαβίνης. Θὰ γίνῃ φερ' εἰπεῖν εἰς 15 μέρη τῆς Ἠπείρου ποῦ χρειάζεται, τότε τὰ ἔξοδα θὰ εἶναι τεράστια. Αὐτὸ καὶ μόνον εἶναι τὸ σοβαρὸν σημεῖον τοῦ Νομοσχεδίου.

Μ. Κοθρῆς. Ἐγὼ ἐπιμένω ὅτι δὲν χρειάζεται ὀργανισμὸς καὶ ἐὰν γίνῃ συγκέντρωσις θὰ γίνῃ παντοῦ, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ εἶναι ἡ δαπάνη περισσότερα τῶν 50 λεπτῶν κατ' ὀκᾶν. Ἐὰν αὐτὰ δὲν ἐξασφαλίζωνται νὰ μὴ γίνῃ ὁ ὀργανισμός, ἀλλὰ νὰ ἀκουσθοῦν ὅλαι αἱ γνῶμαι καὶ νὰ σχηματισθῇ μία ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ καὶ πάλιν τὸ Νομοσχέδιον.

Α. Ξανθόπουλος Ἡ ἰδέα, λέγει, τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι πολὺ καλὴ καὶ θὰ ἔχῃ τοῦτο ἀποτελέσματα καλὰ καὶ θὰ ὠφελήσῃ τοὺς παραγωγούς, ἐὰν ἤθελεν ἐφαρμοσθῇ μὲ ἰσότητα. Σήμερον εἰς τὰ ἐλαιοπαραγωγὰ μέρη αἱ ἀγοραὶ γίνονται ἀπὸ μικρεμπόρους εἰς μικρὰς τιμάς οἱ ὁποῖοι ἀποθηκεύουν τὸ ἔλαιον καὶ κερδοσκοποῦν. Μὲ τὸ μέτρον αὐτὸ οἱ διάμεσοι θὰ φύγουν, θὰ ἀγοράζῃ ὁ ὀργανισμὸς ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς καὶ θὰ ἀναγκασθοῦν καὶ οἱ μικρέμποροι νὰ συμβαδίζουν μὲ τὴν τιμὴν τοῦ ὀργανισμοῦ. Οὕτος, μὲ τὰς τροπολογίας ποὺ ἔγιναν εἰς τὴν ἐπιτροπήν, θὰ ἐπιβλέπῃ ὅλην τὴν ἐλαιοπαραγωγὴν καὶ θὰ τὴν ὠφελήσῃ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ὑπὸ ἔποψιν ποιότητος. Θὰ ἦτο παραδείγματος χάριν ὀρθόν, ὅπως ἓν μέρος τῆς παραγωγῆς κατάλληλον διὰ βρωσίμους ἐλαίας μὴ ἐλαιοποιῆται, ἐλαττουμένου οὕτω τοῦ εἰς ἔλαιον περισσεύματος, ἀρκεῖ νὰ ἐκλέγωνται αἱ κατάλληλοι πρὸς ὄρωσιν ἐλαῖαι καὶ νὰ παρέχεται ἄλλας εὐθηνόν. Καταλήγων ὑποβάλλει τροποποιήσεις περὶ ἀφαιρέσεως τοῦ φόρου ἀπὸ ποσὸν 200 ὀκάδων διὰ κάθε ἐλαιοπαραγωγὸν οἰκογένειαν.

Σ. Κωστόπουλος. Αὐτὸ νὰ τεθῇ καὶ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπήν.

Α. Ξανθόπουλος. Ἐὰν αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ, θὰ ζητήσωμεν ὁμοιομορφίαν φορολογικήν. Πάντως ἐπιλέγει τὸ Νομοσχέδιον κατ' ἀρχὴν εἶναι ἐπιδοκιμαστέον.

Ι. Παπαφλέσσας. Τὸ Νομοσχέδιον, λέγει, δὲν προνοεῖ περὶ τῆς προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς, ὡς εἶναι ὁ τίτλος του, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπιβάλλει πολλαπλᾶς φορολογίας ἀναμολογηθείσας καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου κ. Πρωθυπουργοῦ. Ὅλαι αἱ περιφέρειαι ἐξηγέρθησαν κατ' αὐτοῦ, διότι νομίζουν ὅτι διπλασιάζεται ὁ φόρος, ὅστις ἐν Πελοποννήσῳ, Στερεᾷ Ἑλλάδι καὶ Ἠπείρῳ, ἐν παραβολῇ πρὸς τὸν φόρον τῆς Κρήτης καὶ τῆς Μυτιλήνης, εἶναι πολὺ μεγαλύτερος.

Τινὲς Βουλευταί. Δὲν εἶναι ἀληθές.

Ι. Παπαφλέσσας. Εἶμαι σαφὴς ὡς πρὸς αὐτό. Ὅλοι οἱ ἐμπορικοὶ Σύλλογοι, αἱ Ἑνώσεις καὶ οἱ Συνδυασμοὶ κραυγάζουν κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου, ὡς πλήττοντος καταναλωτὰς καὶ παραγωγούς. Γεννῶνται ἤδη δύο ζητήματα, ἐὰν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ ἀνισότης τῆς φορολογίας καὶ ἂν, δεκτοῦ γενομένου τοῦ Νομοσχεδίου, θὰ ἐπιβαρύνῃ τοῦτο καὶ καταναλωτὴν καὶ παραγωγήν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀνισότης τῆς φορολογίας πρέπει νὰ παύσῃ.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Γεγονὸς εἶναι ὅτι αἱ νῆσοι πληρώνουν περισσότερον, λόγῳ τῆς μεγαλυτέρας παραγωγῆς, συνολικῶς ὅμως, Ἀτομικῶς εἰς ἄλλα μέρη ὁ μικρὸς παραγωγὸς πληρώνει περισσότερον.

Ι. Παπαφλέσσας. Γεγονὸς ὅμως εἶναι, ὅτι ἄλλοι ἔχουν πλήρη ἐλευθερίαν τοῦ προϊόντος των, χωρὶς νὰ πληρώσουν καὶ ἄλλοι δὲν τὴν ἔχουν ἐὰν δὲν πληρώσουν. Ἔχομεν δηλαδὴ πλεῖστους καὶ πατρικίους.

Θ. Χαβίνης. Ἡ φορολογία, τονίζει, εἶναι κατ' ἄτομον καὶ δὲν εἶναι συνολική, ὅπως ὑποστήριξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας. Αὐτὴ ἡ θεωρία δὲν στέκει.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἐὰν εἰς τὴν Μυτιλήνην ὑπῆρχε δεκάτη, τὸ Κράτος θὰ εἰσέπραττεν ὀλιγώτερα.

Τινὲς Βουλευταί. Ὄχι, ὄχι.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἐφόσον ὑπάρχει ἡ φορολογία δεκάτης εἶναι προφανὲς ὅτι ὁ παραγωγός, ὁ μὴ πωλῶν, ἐπιβαρύνεται· Ἀντιθέτως, ὅπου ὑπάρχει τελωνειακὴ φορολογία καὶ ὁ μικρὸς καταναλωτὴς καὶ ὁ παραγωγὸς εὐνοοῦνται. Δι' αὐτὸ μὲ τὴν δεκάτην εἶπα ὅτι ἐν Μιτυλήνῃ θὰ εἰσέπραττεν ὀλιγώτερον τὸ Κράτος καὶ θὰ σᾶς τὸ ἀποδείξῃ ὁ κ. Σίμος.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἡ διαφορὰ εἶναι, ὅτι ἡμεῖς φορολογούμενοι ἀτομικῶς τρώγομεν τὸ λάδι ἀκριβώτερον, ἐνῶ σεῖς τὸ τρῶτε εὐθηνότερον.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Καὶ ὁ μεγάλος παραγωγὸς Μιτυλήνης ἀδικεῖται φορολογούμενος περισσότερον. Οἱ μεγάλοι παραγωγοὶ εὐνοοῦνται μὲ τὴν δεκάτην.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἶναι προφανὲς ὅτι ἀδικεῖται ὁ παραγωγός, ἐφόσον πληρώνει καὶ διὰ τὸ ποσὸν ποὺ καταναλίσκει ἡ οἰκογένειά του. Ἐὰν συγκρίνετε ἕνα παραγωγὸν 500 ὀκάδων φορολογούμενον μὲ τὸν ἕνα τρόπον καὶ ἕνα ἄλλον παράγοντα 300 ὀκάδας, φορολογούμενον μὲ τὸν ἄλλον τρόπον, θὰ ἴδητε ὅτι ὁ δεύτερος πληρώνει περισσότερα.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἡμεῖς θὰ ζητήσωμεν ὁμοιομορφίαν φορολογικὴν καὶ νὰ ὑπαχθῶμεν εἰς τὴν Τελωνειακὴν ἐξαγωγήν, ἐπειδὴ εἴμεθα καὶ νομοταγεῖς καὶ ὑπὲρ τῆς ἰσότητος.

Φωναί. Μάλιστα, μάλιστα.

Ι. Παπαφλέσσας. Εἶναι εὐχάριστον, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀποδέχεται τοῦτο. Ἄλλο ζήτημα, συνεχίζει, εἶναι ἂν ὁ Ὀργανισμὸς θὰ εἶναι ὠφέλιμος ἢ ὄχι εἰς τὸ Κράτος. Δεδομένου εἶναι ὅτι περισσότερον τῶν 65 ἑκατομμυρίων ἐλαίου δὲν παράγει ἡ Ἑλλάς. Ἐξ αὐτῶν τὰ 9/10 πρέπει νὰ καταναλωθοῦν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ μένουν 6.000.000 ὀκάδες διὰ τὸ ἐξωτερικόν. Δὲν εἶναι ὅμως αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ διαφορά, διότι δὲν ἔχομεν ἐτησίως ἐλαιοεσοδείας. Συνεπῶς μέσον ὅρον παραγωγῆς ἔχομεν 45 ἑκατομμύρια ὀκάδας. Ἐφέτος κατὰ τὰς προβλέψεις θὰ παραχθοῦν 65 ἑκατομμύρια ὀκάδων καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐξαγωγίσιμον πλεόνασμα 6 ἑκατομμ. ὀκάδων. Τί θὰ κοστίσῃ ἡ ἐξαγωγὴ αὐτὴ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ μὲ τὸν Ὀργανισμόν; Περὶ τὰ 60 ἑκατομμ. εἶναι τὰ ἔξοδα συγκεντρώσεως, ὑπαλλήλων, δοχείων, ἀποθηκῶν, μόνον διὰ τὰ τρία μέρη ποὺ προνοεῖ τὸ νομοσχέδιον. Καὶ ἐρωτᾶται. Ἂν πρέπει διὰ τὸ ποσὸν αὐτὸ νὰ πληρώσῃ ὁ Ἕλλην, λαὸς 60 ἑκατομμ. ἔξοδα. Δὲν εἶναι ὅμως μόνον αὐτά. Θὰ ἔχωμεν καὶ ἀφαίρεσιν τοῦ Δημοσίου ταμείου ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς τῆς ἀγορᾶς μὲ τὴν τιμὴν τῆς πωλήσεως. Σημειωτέον ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ 1/100 τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς, διὰ τὸ ὁποῖον ἔρχεται τὸ ἐρώτημα, τί ρόλον θὰ παίξῃ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ἓν ἑκατομμύριον μόνον ὀκάδων παράγεται πέραν τῶν ἀναγκῶν μας, αὐτὸ εἶναι ἱκανὸν νὰ ρίψῃ τὰς τιμάς. Ὑπάρχει, δυστυχῶς, μεγάλη παραγωγὴ ἔξω καὶ σκοπός μας εἶναι νὰ δώσωμεν μίαν ἀνωτέραν τιμὴν εἰς τὸν παραγωγόν, ὅπως ἐκάμαμεν καὶ διὰ τὸν σῖτον.

Ι. Παπαφλέσσας Τότε αὐτὰ τὰ 50 ἑκατομμύρια ποὺ εἶπα καὶ τὰ ἄλλα 30 ἑκατομμύρια τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι ἡ διαφορὰ τῶν τιμῶν εἰς βάρος τοῦ Κράτους, αὐτά, λέγω, τὰ 90 ἑκατομμύρια...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ νὰ προσέξωμεν, ἂν τὰ ἔξοδα εἶναι ἀνάλογα πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ ἐλαίου ποὺ θὰ συγκεντρώσωμεν, ὅπως εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας.

Ι. Παπαφλέσσας. Δὲν συμφωνῶ, διότι τὰ ἔξοδα θὰ πληρωθοῦν ὅλα. Συμπέρασμα εἶναι ὅτι τὰ 90 ἑκατομμύρια θὰ ἐπιβαρυνθῇ τὸ Κράτος, ἡ παραγωγὴ καὶ ἡ κατανάλωσις, ἐνῶ ἂν θελήσητε νὰ καταδιώξετε πραγματικῶς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ ἐλαίου, ὅπως εἶναι τὰ διάφορα σπορέλαια, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη κανενὸς ὀργανισμοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἰμεθα σύμφωνοι διὰ τὰς ἀπαγορεύσεις αὐτάς.

Ι. Παπαφλέσσας. Καὶ προσπαθήσατε, ἐπιλέγει, ἓν ἄλλο ἀκόμη, νὰ κατορθώσητε νὰ τρώγουν οἱ Ἕλληνες περισσότερον λάδι.

Δ. Κογεβίνας. Πρὸς ἀποτελεσματικὴν, λέγει, ἀντιμετώπισιν τῆς κρίσεως τοῦ ἐλαίου ἔχομεν δύο προβλήματα νὰ λύσωμεν. Πρῶτον τὸ ζήτημα τοῦ κατωτάτου ὁρίου τιμῆς καὶ δεύτερον τὸ ζήτημα τῆς καταπολεμήσεως τῶν ἐχθρῶν τοῦ ἐλαίου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ διὰ τὸ ὁποῖον εἶναι ἄξια συγχαρητηρίων ἡ Κυβέρνησις. Τὸ ἄλλο ὅμως ζήτημα ἐνέχει οὐσιωδέστατον αὐτοῦ στοιχεῖον, τὴν ἔγκαιρον προστασίαν τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας, διότι μὲ τὴν παρέλκυσιν τῆς ψηφίσεως τοῦ μέτρου ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μὴ χρησιμεύσουν τὰ λαμβανόμενα μέτρα ὑπὲρ τῶν μικρῶν παραγωγῶν, ἀλλὰ νὰ καταλήξουν ὑπὲρ τῶν μεγάλων παραγωγῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐμπορίου. Ἐφέτος τὸ ποσὸν τῆς χρηματοδοτήσεως, ἐν σχέσει μὲ τὴν προβλεπομένην ὑπερπαραγωγήν, θὰ εἶναι μικρὸν καὶ ὄχι τόσο μεγάλο. Θὰ προσθέσω, ἐπίσης, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἄρσιν τῆς φορολογικῆς ἀνισότητος μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν θὰ ἔχῃ κάμει τὴν σύστασιν νὰ ἀφεθῇ ἀφορολόγητον ἓν ὡρισμένον ποσὸν ἐλαίου ὑπὲρ τῶν παραγωγῶν τῶν φορολογουμένων ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐφετεινῆς προστασίας τῆς ἐσοδείας τὰ αἴτια τῆς κρίσεως τοῦ ἐλαίου εἶναι τρία. Χαμηλαὶ τιμαὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, παραγωγὴ ὑπὲρ τὰς καταναλωτικὰς ἀνάγκας καὶ τρίτον ἡ ἄφθονος προσφορὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συγκομιδῆς, διότι οἱ μικροὶ παραγωγοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀναμένουν εἰς περίοδον μάλιστα οἰκονομικῆς κρίσεως. Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι λόγοι διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἀντιμετωπίζονται ὅταν βεβαίως ἡ Ἐπιτροπὴ λειτουργήσῃ κανονικῶς. Ἐφέτος ὅμως χρειάζονται καὶ ἐπείγοντα μέτρα διὰ τὴν ἄφθονον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς συγκομιδῆς προσφορὰν προϊόντος παρὰ τῶν παραγωγῶν. Ὁ λόγος οὗτος μὲ ἠνάγκασε νὰ ὑποβάλω ἰδιαιτέραν πρότασιν νόμου, δι' ἧς προσπαθῶ νὰ μειώσω τὸ πλεόνασμα καὶ συνεπῶς καὶ τὴν ἄφθονον προσφορὰν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συγκομιδῆς, ἔστω καὶ ἐν μέρει. Βάσις τῆς προτάσεως εἶναι νὰ εἰσπράττεται ὁ φόρος εἰς τὰ Τελωνεῖα εἰς εἶδος ἀντὶ χρημάτων. Τὸ ποσὸν αὐτὸ ἀνέρχεται εἰς τὰ 16.80 ο/ο τῆς παραγωγῆς τῆς Κερκύρας καὶ τῆς Μιτυλήνης, εἰς δὲ τὴν Κρήτην εἰς τὰ 18.90 ο/ο. Ἐὰν λοιπὸν κατορθώσωμεν νὰ ἀποκλείσωμεν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν τὸ ποσὸν αὐτό, ἐὰν ἐπίσης προαγοράσωμεν.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πῶς;

Δ. Κογεβίνας. Διότι ὁ φόρος καταβάλλεται τμηματικῶς. Ἡ Κέρκυρα θὰ ἀποδώσῃ 1.860.000 ὀκάδες εἰς φόρον. Ἐὰν ἀγοράσωμεν καὶ ἓν ἄλλο ποσὸν θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν αὔξησιν τῶν τιμῶν ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν μικρῶν παραγωγῶν καὶ ἂν ἐξαχθῇ τὸ ποσὸν αὐτὸ ἔστω καὶ μὲ ζημίαν, θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συγκομιδῆς. Ἐὰν ἐπὶ πλέον ἀναγκάσωμεν καὶ τὰ τρία εἰδικὰ ταμεῖα Κερκύρας νὰ εἰσπράξουν καὶ αὐτὰ τὸν φόρον εἰς εἶδος, σὺν τῇ ἀγορᾷ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ὀκάδων πρὸς ἐξαγωγήν, ἐπιτυγχάνομεν τὸν ἀποκλεισμὸν 42 ο/ο τῆς παραγωγῆς τῆς Κερκύρας, ὅστις εἶναι εὐνόητον τίνα εὐμενῆ ἀντίκτυπον θὰ ἔχῃ ἐπὶ τῶν τιμῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δηλαδὴ ἐκτὸς τοῦ φόρου εἰς εἶδος θέλετε καὶ ἓν ἑκατομμύριον ὀκάδες προαγοράν. Ἀλλὰ τότε τί θὰ γίνῃ μὲ τὰ ἄλλα μέρη;

Δ. Κογεβίνας. Θὰ σᾶς ἐξηγήσω. Ἂν ἀποκλείσωμεν τὰ 42 ο/ο θὰ ἐπέλθῃ, ὡς εἶπα, αὔξησις τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου

εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ κάλυψις κόθε ἄλλης ζημίας θὰ γίνῃ συμμετοχῇ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν εἰδικῶν ταμείων, ἡ δὲ ζημία αὕτη θὰ εἶναι προσωρινὴ καὶ θὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν ράχιν τῶν παραγωγῶν καὶ θὰ μετατεθῇ εἰς ὤμους ἰσχυροτέρους. Σᾶς εἶπα ὅτι εἶναι προσωρινὴ ἡ ζημία, διότι τὸ Κράτος αὐξανομένων τῶν τιμῶν τοῦ ἐλαίου θὰ εἰσπράξῃ περισσότερον φόρον. Πάντως, νομίζω, ὅτι διὰ νὰ προστατευθῇ ἐγκαίρως καὶ ἀποτελεσματικῶς ὁ μικρὸς παραγωγὸς πρέπει νὰ ἐξαχθῇ τὸ ταχύτερον ἓν ποσὸν ἐλαίου εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μὲ εὐμενῆ συνέπειαν τὴν εἰσαγωγὴν συναλλάγματος. Αὐτὴ εἶναι ἡ βάσις τῆς προτάσεώς μου καὶ παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ τὴν μελετήσῃ, διὰ νὰ εὑρεθῇ τρόπος νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ἄλλα μέρη χάριν ἰδίως τῶν μικρῶν παραγωγῶν καὶ διὰ νὰ ἐπέλθῃ τὸ ταχύτερον τὸ ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα τῆς συγκρατήσεως τῶν τιμῶν τοῦ ἐλαίου.

Ε. Κ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θέλω νὰ εἴπω δύο λέξεις, ὅτι μετὰ πολλῆς συμπαθείας ἡ Κυβέρνησις ἀποδλέπει εἰς τὴν πρότασιν νόμου τοῦ Βουλευτοῦ Κερκύρας. Ὁμιλῶ κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἡ Κέρκυρα πραγματικῶς ἠμπορεῖ νὰ ἀπολαύσῃ αὐτῆς τῆς εὐκολίας, τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖται ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Κερκύρας διὰ δύο λόγους. Διότι ἡ θέσις αὐτῆς εἶνε χειροτέρα, διότι ἐν σχέσει πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἡ παραγωγὴ εἶναι παρὰ πολὺ μεγάλη, βεβαίως καὶ εἰς τὴν Κρήτην παράγομεν πολὺ μεγαλύτερον ποσόν, ἀλλὰ ἔχομεν καὶ πληθυσμὸν μεγαλύτερον καὶ δεύτερον ἔχομεν πλεονέκτημα, διότι ἔχει ἕνα ὀργανισμὸν ἕτοιμαν ὁ ὁποῖος ἠμπορεῖ νὰ ἀγοράσῃ τὰ λάδια. Μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου ἡ Κυβέρνησις ἀποδλέπει μετὰ πολλῆς συμπαθείας, ὅτι ὅμως ἀφορᾷ τὴν παρατήρησιν τὴν τελευταίαν νὰ βάλωμε τὸν φόρον μας εἰς εἶδος, εἴμεθα πρόθυμοι νὰ τὸ κάμωμεν διὰ τὴν Κέρκυραν, ἐὰν δὲν ἐγερθοῦν διαμαρτυρίαι.

Πολλοὶ Βουλευταί. Διαμαρτυρόμεθα ἀπὸ τοῦδε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ τὸ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα, ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ ἐφαρμόσωμεν καὶ εἰς τὰ ἄλλα νησιά. Φοδοῦμαι ὅτι δὲν ἠμποροῦμε νὰ τὸ ἐφαρμόσωμεν διὰ τὴν ἔλλειψιν ὀργανώσεως.

Κ. Σίμος. Νὰ μπῇ αὐτὴ ἡ διάταξις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διότι θὰ ἦτο εὐκταῖον νὰ ἠμπορούσαμεν νὰ ἀποφύγωμεν αὐτὴν τὴν ἐπέκτασιν, δ.ότι τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἐξαχθῇ ἀπὸ τὰ τέσσαρα νησιὰ ἐφέτος θὰ εἶναι ποσὸν 14 καὶ 12 ἴσον 26 δηλ. καμμία τριανταριὰ ἑκατομμύρια ὀκάδες. Ἐὰν λοιπὸν ἀπὸ τὰ 30,000,000 ὀκάδες πάρωμεν 5 ἑκατομμύρια ὀκάδες καὶ ἄνω ἀπὸ τὴν Κέρκυραν πάρωμεν ἄλλο ἑνάμισυ ἑκατομμύριον, ἀπὸ τὰ Ταμεῖα ἐκεῖνα τὰ τοπικὰ καταντοῦμε νὰ πάρωμε 6 1/2 ἑκατομμύρια ὀκάδες μόνον ἐξ αὐτῶν, καὶ τὰ πράγματα διευκολύνονται κολοσσιαίως. Ἐὰν ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ διὰ τοὺς ἰδίους λόγους ὀργανισμός, τότε θὰ παρακαλέσω τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἄλλων νησιῶν νὰ μὴ φανοῦν τόσον ἐγωϊσταί, ἐὰν δὲν μποροῦμε νὰ ἐπεκτείνωμεν καὶ ἐκεῖ τὸ πρᾶγμα, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον κάθε ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ βγάζωμεν ἀπὸ τὴν κατανάλωσιν θὰ μᾶς ἐπιδαρύνῃ. Ἡ Κυβέρνησις ἀποδλέπει μετὰ πολλῆς συμπαθείας εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτὰς ὅπως εἰσπραχθῇ ἐκεῖ εἰς εἶδος ὁ φόρος, ἐὰν δὲν εὑρεθῇ εἰς μεγάλην ἀντίδρασιν. Γνωρίζομεν πολὺ καλὰ ὅτι δὲν μπορεῖ καὶ εἰς τὰς ἄλλας νήσους νὰ κάμωμεν τὰ ἴδια τῆς Κερκύρας, ὅπου φαίνεται ὅτι τὰπράγματα διευκολύνονται παρὰ πολύ.

Κ. Σίμος. Καὶ διὰ τὸν ὀργανισμὸν μπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῇ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν μεγαλυτέραν δαπάνην ἴσως θὰ μποροῦσαμε νὰ πάρωμε μίαν ἰδέαν ἀπὸ τὸν φίλον μου κ. Καθρῆν καὶ νὰ εἴπωμεν ὅτι θὰ κανονίσωμεν τὴν τιμὴν τόσον, ὥστε νὰ διευκολύνωμεν τοὺς ἐμπόρους ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ ἐπερίσσευε τὸ λάδι. Νὰ σᾶς τὸ πληρώνωμεν τόσον ποὺ τὸ ἀγοράσατε σὺν τῷ ποσῷ τῶν τόκων καὶ μποροῦμε τότε μὲ ὀλιγωτέραν δαπάνην νὰ κανονίσωμεν τὸ ζήτημα.

Δ. Κογεβίνας. Θέλομεν τὴν προστασίαν τῶν μικρῶν παραγωγῶν.

Σ. Σχινᾶς. Προέχον ζήτημα εἶναι νὰ ἐξάγεται τὸ λάδι.

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Τὸ Νομοσχέδιον, κύριοι Βουλευταί, ἔχει βάσιν σοδαρὰν καὶ ἀκλόνητον, εἰς τὰς λεπτομερείας του ὅμως παρουσιάζει τοιαῦτα κενά, τὰ ὁποῖα κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσωμεν. Κυρίως, λέγει, βάσις τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἀφαίρεσις τοῦ πλεονάσματος τῶν 6 ἢ 10 ἑκατομ. ὀκάδων ἵνα ἐπέλθῃ ἰσορρόπησις τῶν τιμῶν, ἀλλὰ νομίζω ὅτι τοῦτο δὲν θὰ ἔχῃ ἀπόλυτον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σταθεροποιήσεως τῶν τιμῶν. Φοδοῦμαι δὲ ὅτι ὁ ὀργανισμὸς θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀγοράσῃ περισσότερον ποσὸν περισσεύματος. Ἀλλ' ἀντιμετωπίζεται ἀράγε ἡ δυνακμικότης τοῦ ὀργανισμοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν τὰ ἐσοδά του θὰ φθάσουν τὰ 30 μόναι ἑκατομμύριαι;

Συνεχίζων ὁ κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** λέγει ὅτι διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Νομοσχεδίου εὐνοοῦνται μόνον τρία μέρη, δηλ. μόνον οἱ μεγάλοι ἐλαιοπαραγωγοί, ἐνῷ ἀντιθέτως καταστρέφονται οἱ μικροὶ ὑποχρεωνόμενοι νὰ πληρώσουν αὐτοὶ διὰ τοὺς μεγαλοπαραγωγοὺς τῶν τριῶν μερῶν. Θὰ ἦτο πράγματι προστατευτικὸν τὸ Νομοσχέδιον διὰ τοὺς μικροὺς παραγωγούς, ἐὰν ὁ Ὀργανισμὸς ἠγόραζε μόνον καὶ πρωτίστως ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες παράγουν μέχρι 500 ὀκάδων. Διὰ τοῦτο ἐπιδάλλεται κατὰ τὴν γνώμην μου ὁ καταρτισμὸς εἰδικῆς Κοινοδ. Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν νὰ μετάσχωμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν μερῶν. Καταλήγων προτείνει τὴν ἀναστολὴν παντὸς φόρου, πλὴν τοῦ Δημοσίου, ἐπὶ ἐξάμηνον, ἐφόσον πρόκειται περὶ μιᾶς ἐξαιρετικῆς ἀνάγκης, τοῦτο δέ, λέγει, θὰ εἶχεν ἄμεσον ἀντίκτυπον εἰς τὰς ἐλαιοπαραγωγικὰς περιφερείας. Διατί, λέγει, δὲν καθώρισεν ἀνώτατον ὅριον διὰ τὰ μέρη ὅπου θὰ γίνουν αἱ ἐγκαταστάσεις; Ἐὰν μᾶς ἀνησυχοῦν τὰ ἓξ ἑκατομμύρια τὸ πλεόνασμα πρὸς τί νὰ μὴ τὸ ἀγοράσουν οἱ ἔμποροι καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐσοδείας νὰ ἀποζημιωθοῦν ἐκ τοῦ φόρου τῶν 50 λεπτῶν, ὅπως καὶ ὁ κ. Καθρῆς εἶπεν; Ἄρα δὲν εἶναι τὰ 6.000.000 τὸ πλεόνασμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ἀνησυχεῖ, ἀλλὰ τὸ ποσὸν ἀσφαλῶς θὰ εἶναι περισσότερον καὶ θὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Ὀργανισμὸς νὰ ἀγοράσῃ ὅταν ἀθρόως προσφέρεται τὸ προϊόν, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει ἀνάγκην χρηματοδοτήσεως ὁ Ὀργανισμὸς τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ ἐξεύρῃ τῇ ἐγγυήσει τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Τραπεζῶν. Πρὸς τοῦτο δέον νὰ κληθοῦν ἅπαντες οἱ Βουλευταὶ τῶν ἐλαιοπαραγωγικῶν περιφερειῶν, ὡς καὶ οἱ Διευθυνταὶ τῶν Πιστωτικῶν Ἱδρυμάτων, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ λάδουν ταχείας ἀποφάσεις, διότι ἐντὸς ὀλίγου τὸ ἔλαιον δὲν θὰ εὑρίσκεται πλέον εἰς χεῖρας τῶν μικρῶν παραγωγῶν, ἀλλὰ τῶν ἐκμεταλλευτῶν καὶ τότε θὰ εἶναι περιττὴ ἡ προστασία του.

Α. Βότσαλος. Ἡ Κυβέρνησις πολλὰ μέτρα προστασίας τοῦ ἐλαίου ἔλαδεν, ἀλλ' οἱ παραγωγοὶ ἔπιπτον πάντοτε θύματα τῶν ἐκμεταλλευτῶν καὶ τὰ προστατευτικὰ μέτρα κατέληγον εἰς δίωξιν τοῦ προϊόντος.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν ὅτι θὰ παραπεμφθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς Ἐπιτροπὴν καὶ ἑπομένως ἡ συζήτησις εἶναι τώρα περιττή, ἐφ' ὅσον τὸ νομοσχέδιον θὰ συζητηθῇ πάλιν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, θὰ ἐπανέλθῃ δὲ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Βουλὴν ὁπότε θὰ διεξαχθῇ εὐρυτέρα συζήτησις.

Β. Κυρέλλος (Ἀντιπρόεδρος). Τὸ νομοσχέδιον θὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας, ἐνισχυομένην κατὰλλήλως.

Λύεται μετὰ ταῦτα, συνεταίσει τῆς Βουλῆς, ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8.30' μ. μ διὰ τὴν 4 30' μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Μέλφος
Ι. Κουτσίνας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ι'

Τετάρτης 2 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Καραμᾶνος*** καταθέτει αἴτησιν κηπουροκτηματιῶν καὶ ὑπωροπαραγωγῶν Λεωνιδίου τῆς Κυνουρίας ζητούντων τὴν ταχεῖαν κατασκευὴν τῆς τάφρου τῆς ὁδοῦ Λεωνιδίου—Πλάκας εἰς θέσιν Μύτη.

Ἡ ἕνωσις ἁλιέων καὶ πλοιάρχων Θεσσαλονίκης ζητεῖ ὅπως ληφθοῦν μέτρα δαρείας φορολογίας ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἰχθύων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Μανιᾶς*** καταθέτει ἀναφορὰν κτηματιῶν Βόλου διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μελετωμένην ἀπαλλοτρίωσιν τῶν κτημάτων των πρὸς ἐγκατάστασιν προσφύγων καὶ ζητούν τὴν ἀπόρριψιν τῆς μελετωμένης ἀποφάσεως ταύτης.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν τῶν μὴ ὑποδαλόντων τὰ δικαιολογητικὰ πρὸς ἀπονομὴν πολεμικῆς συντάξεως δάσει τῶν νόμων 3122 καὶ 4758 κατοίκων Καρδίτσης ζητούντων τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ἐπὶ τρίμηνον ὑποδολῆς δικαιολογητικῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Γαρδικιώτης*** καταθέτει τηλεγράφημα κτηνοτρόφων Λαρίσσης παραπονουμένων. διὰ τὴν γενομένην ἔξωσιν ἐκ τῶν λειδαδίων των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ε. Ζούκας*** καταθέτει τηλεγράφημα ἀνέργων σιγαροποιῶν Τρικκάλων ζητούντων τὴν ταχεῖαν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν Εὐριπίδου Χατζηκρανιώτη ἀλευροβιομηχάνου κατοίκου Τυρνάδου ζητοῦντος ὅπως χορηγηθῇ καὶ εἰς αὐτὸν ποσότης σίτου ἐκ τῶν ἀποθηκῶν συγκεντρώσεως σιτηρῶν πρὸς ἀλευροποίησιν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει ψήφισμα τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Νεμπεγλὲρ τῆς ἐπαρχίας Λαρίσσης ζητούντων ὅπως τὸ ὑποκατάστημα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς καλλιεργητικὰ δάνεια.

Ὁ πρόεδρος τοῦ συνδέσμου ἀντιπροσώπων τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς διομηχανίας Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην μονοπώλησιν τοῦ σίτου καὶ τῆς ζαχάρεως.

Τὸ κατώτερον προσωπικὸν τῶν Τ.Τ.Τ. Πατρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ περικοπῆς τῶν μισθῶν.

Τὸ γεωργικὸν ἐπιμελητήριον Χαλκιδικῆς διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Ἀναδύτων ζητοῦν ὅπως ἀναστελοῦν αἱ καταδιώξεις ἐκ μέρους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ τὴν χορήγησιν ἀκδοσίτου ἄτελῶς πρὸς πρόληψιν θανάτου ἐξ ἀσιτίας.

Ὁ σύλλογος τῶν πολεμοπαθῶν Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ζητεῖ τὴν παράτασιν ἐπὶ ἑξάμηνον τῆς προθεσμίας ὑποδολῆς αἰτήσεων ἀποζημιώσεως καὶ τὴν ἔκδοσιν καὶ ἑτέρου δανείου ἐκ δραχμῶν 200 ἑκατομμυρίων διὰ τὴν πληρωμήν των.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Μάνεσι παρακαλεῖ ὅπως ἐξαγορασθῶσι καὶ τὰ καπνὰ τῶν παπνοπαραγωγῶν τῆς Κοινότητος του πρὸς οἰκονομικὴν ἀνακούφισίν των.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ Πλωμαρίου ζητοῦν τροποποίησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς.

Τὸ Δημοτικὸν Συμδούλιον Ἡρακλείου παρακαλεῖ ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ ἀφορῶντος τὰ κρηπιδώματα τοῦ λιμένος Ἡρακλείου πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ νομοῦ.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμδούλιον Ἀγγελοκάστρου ζητεῖ τὴν ἄρσιν ἀδείας ἐκχερσώσεως καὶ ὑλοτομίας τῆς χορηγηθείσης εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Παπαϊωάννου.

Τὸ Σωματεῖον σιγαροποιῶν καὶ Καπνεργατῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ζητεῖ τὴν σύστασιν ταμείου συντάξεως σιγαροποιῶν διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἐκτοπιζομένων μελῶν τοῦ συνδέσμου των ἐκ τῆς ἀθρόας εἰσαγωγῆς σιγαροποιητικῶν μηχανημάτων.

Οἱ πρόσφυγες τοῦ Συ)σμοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Ἀγρινίου καὶ Περιχώρων ζητοῦν τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἐξ ἀγροκτημάτων τῆς περιφερείας Ἀγρινίου πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀγροτῶν πρόσφύγων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς***, καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Πιστωτικοῦ Συνεταιρισμοῦ κτηματιῶν Ἄρτης καὶ Περιχώρων ζητούντων τὴν ἀναστολὴν ἐκτελέσεως ἐπὶ ἐνυποθήκων δανείων τῶν κτηματιῶν Ἄρτης.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς***, καταθέτει ψήφισμα τῆς Κοινότητος Ἁγίου Νικήτα περὶ ἱδρύσεως λιμενικοῦ Ταμείου.

Ὁ κ. ***Ε. Βενιζέλος*** (Πρόεδρος Ὑπουργικοῦ Συμδουλίου) ὑποδάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν κώδικος Δημοσίων Ὑπαλλήλων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποδάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 700 000 δραχ. δι' ἀνέγερσιν κτιρίου Ραδιοτηλεγραφικοῦ Σταθμοῦ Τ.Τ.Τ. ἐν Βάρῃ Ἀττικῆς».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας*** ὑποδάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκδόσεως συμπληρωματικοῦ δανείου μέχρις 60,000.000 δραχ. δι' ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ συμπληρώσεως καὶ τροπολογίας τῶν νόμων 4278 καὶ 5173».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Ξανθόπουλος. Σ. Ταλιαδοῦρος, Ν. Σπηλιώτης, Α. Καλαντζάκος*** κλπ. ὑποδάλλουσι ἐπίσης τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄνω νομοσχεδίου.

Ὁμοίως καὶ ὁ Βουλευτὴς ***Π. Καρασεβδᾶς*** ὑποδάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νομοσχεδίου.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Ν. Ἀβραάμ Ε. Μαχαίρας*** κλπ. ὑποδάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Ἀρτοποιΐας Νόμων».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Γαλανάκης. Γ. Κοκκινάκης, Κ. Πολυχρονάκης*** καὶ ***Ι. Περδικογιάννης*** ὑποδάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκμεταλλεύσεως Λιμένος Ἡρακλείου».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Μ. Σαμαρᾶς*** λέγει, ὅτι πρὸ ἡμερῶν ἀνεγράφη εἰς τὸν τύπον Θεσσαλονίκης ἡ πληροφορία, ὅτι πρόκειται νὰ μεταφερθοῦν ἐξ Ἀθηνῶν ἐκεῖ 50 λειτουργεῖς ἀπὸ τὰ ἀποκλεισθέντα ἐκ τῶν γραμμῶν Ἀθηνῶν καὶ ὅτι μάλιστα διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐπρόκειτο νὰ μεταδῇ ἐκεῖ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας. Ἡ εἴδησις ἦτο φυσικὸν νὰ ἀνησυχήσῃ τοὺς αὐτοκινητιστὰς Θεσσαλονίκης, λαμδανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι καὶ αὐτοκίνητα ὑπάρχουν ἐκεῖ καὶ σωφὲρ ἱκανοὶ καὶ ἐπιχειρηματίαι δυνάμενοι νὰ φέρουν καὶ νέα αὐτοκίνητα. Παρακαλεῖ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ ἂν εἶνε ἀκριδὴς ἡ εἴδησις.

Ὁ κ. ***Χ. Δαδᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντᾷ

ὅτι δὲν εἶνε ἀκριβὴς καὶ ὅτι μελέτη μόνον γίνεται, πῶς νὰ βελτιωθῇ ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ συγκοινωνία, ἥτις δὲν εὑρίσκεται εἰς εὐχάριστον κατάστασιν.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Α. Γιακοπούλου, Ε. Χατζηγίκου καὶ ἄλλων τινῶν περὶ μὴ εἰσέτι πληρωμῆς τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ἀγροκτημάτων των.

Ὁ κ. **Κ. Κατσαδήμας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ βιομηχάνου Δ. Λάμπρου, περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἐθνικοποίησιν τοῦ μεταλλείου του.

Ὁ κ. **Ι. Κουτσίνας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Ποταμιᾶς περὶ ἀνακλήσεως ἀποφάσεως Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ παρακαλεῖ νὰ σταλῇ αὕτη εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν.

Ὁ κ. **Μ. Σαμαρᾶς** λέγει ὅτι ἡ Ἕνωσις ἁλιέων Θεσσαλονίκης εὐχαριστοῦσα διὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς εἰσαγωγῆς ἁλιπάστων ἰχθύων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἀπαγόρευσις εἶνε γενικωτέρα, ἐπεκταθῇ δὲ καὶ εἰς τοὺς ἐκ Τουρκίας εἰσαγομένους νωποὺς ἰχθεῖς, οἵτινες εἰσάγονται εἰς μεγάλην ποσότητα πρὸς μείστην ζημίαν αὐτῶν, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψει ὅτι καὶ ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις, ὡς πληροφορεῖται, ἐφήρμοσε τὸ μέτρον τοῦτο ἀπαγορεύσασα τὴν εἰσαγωγὴν νωπῶν ἰχθύων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐπίσης παρακαλεῖ ὅπως ἀπαγορευθῇ ἡ ἁλιεία εἰς τὸν κόλπον Θεσσαλονίκης, διὰ μικρῶν συρομένων δικτύων καὶ ἄλλων ἀπηγορευμένων μέσων, τὰ ὁποῖα εἶνε καταστρεπτικά, διότι ἐξαφανίζουν ἐντελῶς τὸν γόνον τῶν ἰχθύων.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς ἐφέδρων ὑπαξιωματικῶν Ἠπείρου, διὰ τὴν καταστρατήγησιν τοῦ νόμου 4180 λέγει ὅτι, ἐνῷ ὅλοι ἐπαγγελλόμεθα τὸν προστάτην τῶν ἐφέδρων, ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ ἐκπροσωπουμένη ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων του δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἰδίως εἰς τὰς ἐπαρχίας. Εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις ὑποκατάστημα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης προσελήφθησαν ὡς ὑπάλληλοι μία δεσποινὶς ὡς δακτυλογράφος εἰς ἀντικατάστασιν φαίνεται τῶν φυσικῶν ἀνθέων καὶ εἷς συνταξιοῦχος. Εἶναι ὅμως καιρὸς νὰ θεσπισθῇ καὶ νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ ἀπὸ τὴν Βουλήν, ὅτι ἕνας ποὺ ἔκαμε τὴν καριέρα του καὶ ἐπῆρε τὴν σύνταξίν του, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ ἐργασθῇ πλέον σωματικῶς, δὲν πρέπει νὰ προσλαμβάνεται πλέον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ νὰ πηγαίνῃ σπίτι του νὰ ἀναπαύεται. Κατεκλύσθησαν ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι ἀπὸ συνταξιούχους.

Κ. Βουδούρης. Δὲν ὑπάρχει Ἕλλην μὴ συνταξιοῦχος.

Π. Φλῶρος. Αὐτοὶ οἱ ἐργασθέντες ἐπὶ τριακονταετίαν ὑποτίθεται ὅτι ἔχουν κάμει καὶ τὸ σχετικὸν κεμέρι, πρέπει λοιπὸν νὰ δώσουν τὴν θέσιν τους εἰς τοὺς νέους. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰ κορίτσια θὰ τὰ φέρουμε ἐδῶ ἄλλη βραδυά.

Ὁ κ. **Ν. Γαρδικιώτης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Νέας Κουτσούφλιανης περὶ ἀλλαγῆς των τοῦ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν χρέους των, ἐκθέτων δὲ τὴν τραγικὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ ἀναφερόμενοι, παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπως συνεννοηθῇ μὲ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν λῆψιν Νομοθετικοῦ μέτρου.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ ἐργολάβου ὀρθοπεδικῶν Μαχαίρα ἀφορῶσαν τὸ ταμεῖον θυμάτων πολέμου καὶ ἐξηγεῖ ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ζητεῖ μίαν πίστωσιν 50 ἕως 80.000 δραχμῶν διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς παραγγελίας του ἀξίας 140.000 δραχμῶν τὰς ὁποίας δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐκτελέσῃ διότι εἶναι ἀνοικτὸς εἰς τὴν ἀγοράν.

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς συνιστᾷ ἀναφορὰν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ἀπομακρυνθέντων τὸ 1921 καὶ ἐπανελθόντων τὸ 1922 ἐκ διαθεσιμότητος.

Οἱ κ. κ. **Ι. Κουτσίνας** καὶ **Σ. Ταλλιαδοῦρος** συνιστῶσι ἀναφορὰν τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Καπνεμπορικοῦ Συνδέσμου Βόλου.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος**, συνιστᾷ ἀναφορὰν 12 ὁδρονομέων Ἀθηνῶν καταγομένων ἐξ Ἠπείρου περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως. Τονίζει ὅτι κατάγονται οὗτοι ἀπὸ περιφέρειαν ἐκ τῆς ὁποίας προήρχοντο οἱ μεγαλύτεροι εὐεργέται τῆς πρωτευούσης καὶ παρακαλεῖ νὰ γίνῃ δι' αὐτούς, ὅτι θὰ γίνῃ καὶ διὰ τοὺς Πειραιώτας ὁδρονομεῖς.

Ὁ κ. **Δ Γιαννόπουλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Παραλογγῶν περὶ ἐπισκευῆς τῆς γεφύρας Ἐρυμάνθου τῆς συνδεούσης τὴν Γορτυνίαν μετὰ τῆς Ἠλείας καὶ λέγει ὅτι ἀνευ τῆς ἐπισκευῆς αὐτῆς, τῆς ἀπαιτούσης δαπάνην 80 μόνον χιλιάδων δραχμῶν, πρόκειται νὰ καταρρεύσῃ ἡ γέφυρα ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ γίνῃ οὔτε μὲ 3 ἑκατομμύρια. Προσθέτει δὲ ὅτι ὑπάρχει καὶ σχετικὴ μελέτη καὶ γνωμάτευσις τοῦ Νομομηχανικοῦ.

Δ. Δίγκας. (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐπὶ τοπικῆς ὁδοῦ εὑρίσκεται αὕτη; Θὰ ἐξετάσω ἂν ὑπάρχῃ μελέτη.

Δ. Γιαννόπουλος. Μάλιστα.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἄρχεται ἡ συζήτησις ἐπὶτοῦ Νομοσχεδίου «περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος ἀξιωματικῶν τῆς Ἀεροπορίας».

Ὁ κ. **Γ. Βασιλειάδης.** (Εἰσηγητὴς τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς). Λέγει, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συμπλήρωμα μιᾶς πράγματι σοβαρωτάτης ἐργασίας ἡ ὁποία ἐγένετο παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας πρὸς ὀργάνωσιν τοῦ νέου ὅπλου. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὡς εἶναι νοητὸν κανονίζεται ἡ σειρὰ τῆς ἀρχαιότητος, πρόκειται δηλαδὴ περὶ τοῦ πλέον ἀκανθώδους ζητήματος διὰ τὴν τελικὴν ὀργάνωσιν θὰ εἶπα δὲ ὡς ἐλπίζει ἡ ἐπιτροπὴ τὸ Ὑπουργεῖον ἔθεσεν ὑπὸ τὴν κρίσιν δευτέραν τοιαύτης προεβρευομένης ἀπὸ τὸν Ἀντιστράτηγον κ. Πετρίτην, καὶ ἡ δευτέρα Ἐπιτροπὴ ἐπέφερε μικρὰς τροποποιήσεις. Τὸ Ὑπουργεῖον κατήρτισε καὶ τρίτην Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Μερεντίτη, ἥτις κατέληξεν εἰς οριστικὰ πορίσματα. Διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων τούτων Ἐπιτροπῶν παρεσχέθη ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι ἐθεώρουν ἑαυτοὺς ἀδικουμένους νὰ ἐκθέσουν τὰ παράπονά των. Ὀφείλω νὰ ἐξάρω τὸ ἔργον τῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι εἰργάσθησαν μετὰ φιλοπονίας καὶ δικαιοσύνης ἀσχέτως τοῦ ἐὰν ὑπάρχουν καὶ παράπονά τινά, τὰ ὁποῖα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λείψουν, ἐφ' ὅσον καὶ τὰ τῆς ἐπετηρίδος τοῦ Στρατοῦ μόλις πρὸ ὀλίγου χρόνου διὰ νομοθετικοῦ μέτρου κατωρθώθη νὰ καθορισθῶσι οριστικῶς, γεγονὸς ἀποδεικνῦον ὅτι πρόκειται περὶ ζητήματος ἀκανθώδους. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξονυχίσασα τὸ νομοσχέδιον ἐπέφερε τροποποιήσεις τινας τὰς ὁποίας ἐλπίζω ὅτι θὰ ἀποδεχθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του. Ἐπίσης ὑποβάλλω ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς καὶ παρακαλῶ νὰ ἐξετάσῃ ταύτην αὐτὴν ἐνῶ τροποποιήσεις ἀφορῶσαν διακεκριμένων ἀξιωματικῶν ἐξαιρετικῆς ἱκανότητος, μὲ λαμπρὰν διαγωγὴν κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον καὶ ὁ ὁποῖος μοιραίως ἀδικεῖται. Ἔχων ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν δικαίαν κρίσιν καὶ τὴν ἐπιμελημένην ἐργασίαν τῶν Ἐπιτροπῶν συνιστῶ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Γ. Στρᾶτος** λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, ὁ καταρτισμὸς ἐπετηρίδος τοῦ νεοσυστάτου Σώματος, ἀποτελουμένου ἀπὸ ἀξιωματικοὺς δύο προελεύσεων εἶναι δυσχερέστατος. Κατὰ τὴν πρώτην πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας, διὰ τὴν ἀνάμιξιν τῶν ἀξιωματικῶν δύο προελεύσεων, εὑρέθη ἀντίθετος λόγῳ τῶν δυσχερειῶν τοῦ πράγματος, ἐκ

τῶν ὁποίων θὰ ἐπήρχοντο ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα ἤθελον ἐπιδράσῃ κακῶς ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ νεοσυστάτου Σώματος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπίμονον κατέβαλε προσπάθειαν ὅπως τὸ ἔργον καταστῇ, ἐφόσον εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατόν, τέλειον, συνέστησε τρεῖς ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι ἐξέτασαν τὰ ὑποβληθέντα παράπονα, αἱ ἀπαράσπαστοι τῶν ὁποίων δὲν ἦσαν σύμφωνοι. Ἡ τελευταία ἐπιτροπή, τῆς ὁποίας τὰ πορίσματα ἐλήφθησαν ὡς βασικὴ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, ἔθεσε πρῶτον ὡς βάσιν τὸν χρόνον τῆς ἀρχικῆς καταστάξεως τῶν ἀξιωματικῶν καὶ δεύτερον τῆς ἀρχαιότητος τὴν ὁποίαν κατεῖχον εἰς τὰ Σώματά των. Ἀλλ' ἐκ τούτου προέκυψαν ἀδικίαι, ἔπρεπε δὲ νὰ μὴ λησμονηθῇ ὅτι τὰ γεγονότα τῆς τελευταίας δεκαπενταετίας ἐπέφεραν διαφόρους διαταραχάς, αἱ ὁποῖαι φυσικὴν συνέπειαν εἶχον ν' ἀδικηθοῦν πολλοί. Ἀξιωματικοὶ ἐπιτελέσαντες πάντοτε τὸ καθῆκόν των εὑρίσκονται μεταξὺ αὐτῶν. Ἀπεστάχθησαν τὸ 1923 καὶ ἐπανῆλθον διὰ ψηφίσματος τῆς Βουλῆς, ἀλλ' ἐνῷ συμφώνως πρὸς αὐτὸ ὤφειλον νὰ καταλάβουν τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατεῖχον πρὸ τῆς ἀποστάξεώς των κατὰ παράδοσιν ψηφίσματος δὲν ἔγινεν αὐτὸ καὶ ἔχασαν σήμερον ὄχι μόνον τὴν ἀρχαιότητά των, ἀλλὰ καὶ τὸν βαθμόν των. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχα τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλήσω, σχετικῶς, μοῦ ἀπήντησεν ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ διορθώσῃ τὴν ἀδικίαν καὶ αἱ δύο πρῶται ἐπιτροπαὶ ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τῶν περὶ ὧν πρόκειται δύο σμηναγῶν, ἀντιθέτως ὅμως ἀπεφάνθη ἡ τρίτη ἐπιτροπή.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἐρημπόσθη δηλαδὴ ὁ νόμος καὶ ἐπομένως πρόκειται περὶ παραβάσεως.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Μοῦ φαίνεται ὅτι ἐπῆγαν εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἠμποροῦσαν νὰ πάνε, διότι μόνον ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεώς σας ἤρχισεν ἡ λειτουργία του.

Ὁ κ. **Γ. Στρᾶτος.** Ὁμιλεῖ περὶ ἄλλου ἀξιωματικοῦ ὡς ἀδικηθέντος.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ἦτο ἔφεδρος προηγουμένως, δὲν ἦτο μόνιμος.

Γ. Στρᾶτος. Μετεχειρίσθην τὴν ἡμερομηνίαν 31 Ἰανουαρίου 1924, δηλαδὴ τὴν ἡμέραν τῆς μονιμοποιήσεώς του, διαφορετικὰ θὰ σᾶς ἔλεγον ὅτι εἶναι κατὰ τέσσαρα ἔτη ἀρχαιότερος τῶν ἄλλων. Ὑποστηρίζει ἐπίσης τὰς ἀπόψεις τοῦ προλαλήσαντος, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Ναυτικοῦ τονίζων ὅτι οἱ ἀνθυποπλοίαρχοι πρέπει νὰ προηγηθῶσι τῶν ἀνθυπολοχαγῶν τῆς ξηρᾶς.

Ἕτερον κακόν, λέγει, εἶναι ἡ ἀνάμιξις τῶν συνθετῶν μὲ τοὺς ἀερομηχανικούς, αἱ δύο αὐταὶ εἰδικότητες δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν. Ὑποστηρίζει κατόπιν ὅτι οἱ τέσσαρες πρῶτοι τῶν ὁποκελεστῶν, τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ Σῶμα τῆς ἀεροπορίας, πρέπει νὰ προαχθοῦν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀρχιτεχνίτου.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** λέγει ὅτι, καίτοι ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπεδέχθη τὰς ἀπόψεις, δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τοιαύτην συμφωνίαν. Λέγει κατόπιν, ὅτι ἀξιωματικοί, καταταχθέντες εἰς τὰ 1924, προηγοῦνται τῶν καταταχθέντων εἰς τὰ 1920. Ἀναφέρει, ὅτι οἱ ἀξιωματικοί, ἀποσταλέντες τὸ 1917 εἰς Ἀεροπορικὴν Σχολὴν Αἰγύπτου, κατετάχθησαν, ἐπανελθόντες, ὡς ἔφεδροι, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ μονιμοποιηθοῦν, καὶ βλέπομεν τώρα ἄλλους νεωτέρους, ὅπως τὸν Πεσμαζόγλη, ἐξελθόντα τῆς Σχολῆς τὸ 1921, νὰ προηγοῦνται αὐτῶν.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Καὶ αὐτὸς τὸ 1920 ἐξῆλθε τῆς Σχολῆς.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** συνεχίζων ἀναφέρει ἄλλον ἀξιωματικόν, ὁ ὁποῖος ἐνῷ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐπισμηναγός, εἶναι σμηναγός.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Μόνον ἡ ὑπὸ τὸν κ. Λούτραν Ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς διορθώσεως τῆς θέσεώς του, ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν τοῦτο, ἀφοῦ ἐθέσαμεν ὡς ἀρχὴν νὰ σεβασθῶμεν τὴν κειμένην νομοθεσίαν. Προσθέτω, ὅτι οὗτος εἶναι ἐκ τῶν καλῶν ἀξιωματικῶν, καὶ εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ σπουδάς. Θὰ σεβασθῶμεν τοὺς ὑπάρχοντας νόμους πρὸ παντός.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἀλλὰ τότε τί θὰ κάμωμεν ἡμεῖς ἐδῶ ἐὰν δὲν μεταβάλωμεν τὰ κακῶς κείμενα. Παρακαλῶ κ. Ὑπουργὲ ὅπως μεταβάλετε τὴν θέσιν εἰς τὴν ἐπετηρίδα τοῦ Κατσούφη.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ἀλλ' αὐτὸς ἔφυγε τὸ 1923 καὶ ἐπανῆλθε τὸ 1927 τὸν ἔβαλαν δὲ εἰς τὴν θέσιν αὐτήν.

Γ. Στρᾶτος. Ἐπανῆλθε διὰ ψηφίσματος τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι οἱ ἐπανερχόμενοι εἶναι ὡσὰν νὰ μὴ ἀπεμακρύνθησαν τῶν θέσεών των

Ι. Παπαφλέσσας. Ἔχει καὶ τρία πτυχία, ἐνῷ ἄλλοι εἰσελθόντες τὸ 30 καὶ 31 δὲν ἔχουν κἂν πτυχία.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἀεροπορίαν ἀξιωματικοὶ χωρὶς πτυχίον.

Ι. Παπαφλέσσας. Αὐτὰς τὰς πληροφορίας ἔχω.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Κακῶς σᾶς ἐπληροφόρησαν.

Ι. Παπαφλέσσας. Τὸ πιστεύω ἀφοῦ τὸ λέγετε σεῖς. Ὁμιλεῖ ἀκολούθως περὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12 εἰς τὴν ἐπετηρίδα ὑποτεχνίτου.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς δώσω μίαν γενικωτέραν ἐξήγησιν. Εἴχαμε δύο νομοθεσίας, ἡ μία ἀφεώρα τὸν στρατὸν καὶ ἡ ἄλλη τὸ ναυτικόν. Οἱ τοῦ ναυτικοῦ εἶχαν θαυμασίας ἀπολαυὰς ἀλλὰ καμμίαν προαγωγήν. Τοῦ στρατοῦ εἶχαν ταχυτέραν τὴν προαγωγὴν ἀλλὰ μικρὸν μισθόν. Θέλομεν λοιπὸν νὰ ἑνώσωμεν τὰς δύο αὐτὰς περιπτώσεις. Καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ εἶπε θὰ ἐξισώσω τοὺς μισθούς. Ἡ σύμπτηξις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ὅπως λέγετε σεῖς. Δὲν ἠμπορῶ νὰ κατεβάσω τὸν ἀνθυπολοχαγὸν καὶ νὰ τὸν κάμω ἐπιλοχίαν, διότι τὸ Ὑπουργεῖον θὰ μετεβάλλετο εἰς δικαστήριον. Δὲν ἐξητάσαμεν ἡμεῖς προσωπικὰ ζητήματα, ἐλάβομεν μόνον ὑπ' ὄψει δύο ἀρχὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐγένετο ἡ ἐπετηρίς.

Ι. Παπαφλέσσας. Κύριε Ὑπουργέ, πρόκειται περὶ νέου σώματος καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς αὐτὸ ὁ σάραξ τῆς ἀπογοητεύσεως ἐνῷ πρέπει νὰ βασιλεύσῃ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ὁμόνοια.

Δ. Σακελλαρίου Εἶμαι καὶ ἐγὼ εὐτυχὴς ὅτι δύναμαι ὡς καὶ οἱ προλαλήσαντες νὰ ἐξάρω τὸ ἔργον τοῦ ἀξιοτίμου ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργοῦ. Ἐκφράζω ὅμως τὴν ἀπορίαν μου ἐπὶ τῆς γνώμης τὴν ὁποίαν ἤκουσα νὰ ἐκφέρῃ διακόπτων τὸν προλαλήσαντα, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θιγῶσι τὰ νομοθετημένα εἴτε καλῶς εἴτε κακῶς ἐνομοθετήθησαν.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Σᾶς ἐξήγησα ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ τοῦτο εἰς μίαν ἐπετηρίδα, ὥστε ὁ ἀνθυπολοχαγὸς νὰ γίνῃ ταγματάρχης, διότι τοῦτο θὰ φέρῃ ἀναστάτωσιν, ἀφοῦ μάλιστα ἐδέχθησαν τὴν θέσιν μὲ τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον.

Δ. Σακελλαρίου. Τὸ ὅτι ἐπανελθόντες ἐδέχθησαν τὴν κατάστασιν αὐτὴν σημαίνει ὅτι εὑρέθησαν πρὸ ἀνάγκης, κύριος σκοπὸς τῶν νεωτέρων νόμων εἶναι νὰ συμπληρώνουν τὰ νομοθετηθέντα. Ὑποστηρίζω καὶ ἐγὼ τὴν τροπολογίαν τὴν ἀφορῶσαν τοὺς δύο ὑποσμηναγοὺς καὶ κυρίως τὸν ἀεροπόρον Οἰκονόμου. Δὲν ἔχετε καὶ σεῖς ἀντίρρησιν ὅτι εἶναι ἕνας ἄσσος τῆς ἀεροπορίας. Εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ χαρακτηρισθῇ τὸ τὸ 1923 ἐπαναστάτης ἢ ἀντεπαναστάτης καὶ ἀπετάχθη. Διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἦτο οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο καὶ ἐπανῆλθε. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἄδικον ἢ παράνομον νὰ δοθῇ τὸ δίκαιον εἰς ἕνα ἀξιωματικόν, ὁ ὁποῖος ἔχει προσφέρει τόσας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀεροπορίαν.

Πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ καὶ αὐτὸς ὡσὰν νὰ μὴν εἶχε ἀπομακρυνθῇ τῆς θέσεώς του.

Δ. Κουτσοπέταλος. Ὑποστηρίζει τὴν αὐτὴν τροπολογίαν καὶ λέγει ὅτι δὲν εἶναι τόσον ἀνώμαλον ὅσον νομίζει ὁ κ. Ὑπουργός.

Α. Ζάννας (Υπουργός Αεροπορίας). Το ζήτημα της επετηρίδος είναι πράγματι από τα δυσκολώτερα ζητήματα τα οποία αντιμετώπισε το Υπουργείον της Αεροπορίας. Η προέλευσις των αξιωματικών ήτο τόσον πολύμορφος, προήρχοντο από τόσας τάξεις, ώστε σήμερον είναι δυσκολώτατον να βεβαιώσῃ κανείς ότι αι υπάρχουσαι επετηρίδες εστηρίχθησαν πάντοτε επί του δικαίου. Διά τούτο το Υπουργείον της Αεροπορίας κατήρτισεν Επιτροπήν εξ αξιωματικών, όχι αεροπόρων, ίνα μελετήσῃ το ζήτημα της επετηρίδος. Η Επιτροπή εργάσθη κατά τρόπον εξαιρετικόν επί μήνας ολοκλήρους και κατήρτισε την Επετηρίδα. Εθεωρήσαμεν καλόν να αποστείλωμεν την Επετηρίδα εις τας μονάδας, ίνα λάβουν γνώσιν οι ενδιαφερόμενοι, οι οποίοι και υπέβαλον παράπονα εξετασθέντα υπό δευτέρας Επιτροπής, ήτις και έκρινεν ότι ως βάσις έπρεπε να ληφθῇ η προηγουμένη Επετηρίς. Και έγινε κατόπιν τρίτη Επιτροπή υπό τον αντιστράτηγον Μερεντίτην ή οποία και επέφερε μερικάς μεταβολάς.

Δ. Ταβουλάρης. Δε έπρεπε να επέλθῃ καμμία μεταβολή.

Α. Ζάννας (Υπουργός Αεροπορίας). Εγώ δεν ανεμίχθην καθόλου. Είναι ζήτημα καθαρώς ειδικόν και δεν ηθέλησα να έχω γνώμην επ' αυτού. Δι' αυτά τα προσωπικά ζητήματα τα οποία ανεφέρθησαν ενώπιον της Βουλής δεν τα γνωρίζω. Τα παράπονα υπεβλήθησαν κατ' ευθείαν εις την επιτροπήν, όσον αφορά τον αεροπόρον Οικονόμου, ούτος ήτο έφεδρος και επανῆλθε τῇ αιτήσει του γνωρίζων ποῦ θα κατετάσσετο. Δεν ήτο δυνατόν όσον άριστος και άν είναι να καταλάβῃ θέσιν ανωτέραν των συναδέλφων του. Όσον αφορά τον Μοσχοβίνον και Θεολόγην πρόκειται πράγματι περί αρίστων αξιωματικών. Τα παράπονά των εξητάσθησαν και από τας 3 επιτροπάς, θα σας φέρω δε λεπτομερείας εις την β' ανάγνωσιν.

Γ. Στράτος. Προ ενός έτους μου είχατε δηλώσει ότι τα εύρίσκετε δίκαια.

Α. Ζάννας (Υπουργός Αεροπορίας). Η πρώτη επιτροπή λέγει ότι τα παράπονα του Μοσχοβίνου είναι βάσιμα. Η δευτέρα δεν λέγει τίποτε και ή τρίτη τα απορρίπτει κατόπιν εξετάσεως του όλου φακέλου.

Π. Τσαλδάρης. Πώς επῆλθεν αυτή ή μεταβολή;

Α. Ζάννας (Υπουργός Αεροπορίας). Δεν έχω υπ' όψιν μου αυτήν την στιγμήν τον φάκελον. Ο εν λόγω σμηναγός είχε το άτύχημα να παραμείνῃ αιχμάλωτος επί διετίαν κατά την Μικρασιατικήν εκστρατείαν. Υπῆρχε κατηγγελία τότε ότι δεν έπεσεν αιχμάλωτος εύρεθείς εις διαταγμένην υπηρεσίαν. Εδικάσθη και ηθωώθη. Ο φάκελος αυτός εξητάσθη από την δευτέραν και τρίτην επιτροπήν. Η αθώωσις δεν αφίνει τίποτε εις βάρος του αξιωματικού. Δεν είμαι πάντως αυτήν την στιγμήν εις θέσιν να σας παράσχω περισσοτέρας πληροφορίας.

Ι. Παπαφλέσσας. Και άλλοι αιχμάλωτοι επανῆλθον, πολλοί δε εξ αυτών κατέλαβον τας θέσεις των χωρίς να εξετασθοῦν.

Α. Ζάννας (Υπουργός Αεροπορίας). Επιθυμῶ να δηλώσω ότι δέχομαι την τροπολογίαν της Κοινοβουλευτικῆς Επιτροπῆς διότι δεν αφορᾷ πρόσωπα αλλά τάξεις αξιωματικών. Τας άλλας τροπολογίας θα τας μελετήσω. Μου φαίνεται όμως ότι θα είναι δύσκολον να τας αποδεχθῶ, αφού είναι απολύτως προσωπικαί.

Γ. Στράτος. Αλλά όλον το νομοσχέδιον είναι προσωπικόν, είναι επετηρίς. Τί μου απαντάτε άλλως τε εις το γενικώτερον μέτρον, το οποίον σας ανέπτυξα. Πώς δύνασθε να είσθε δάσκαλος του μαθητού σας;

Α. Ζάννας (Υπουργός της Αεροπορίας). Αυτό γίνεται όταν ο έφεδρος ανθυπολοχαγός εμονιμοποιήθη, μετά 10 χρόνια είναι φυσικόν να πάγ κάτω από τον επιλοχίαν ο οποίος προήχθη εν τῷ μεταξύ. Το ζήτημα εξητάσθη από την επιτροπήν κατά τον δικαιότερον τρόπον. Δεν είναι δυνατόν το νομοσχέδιον να μη γίνῃ δεκτόν από όλους, αφού δεν ελήφθησαν υπ' όψει προσωπικά ζητήματα. Η επετηρίς έγινε μετά πάσης επιμελείας και δεν έχει τίποτε το προσωπικόν. Καταλήγων επιθυμῶ να επαναλάβω ότι δέχομαι μόνον την τροπολογίαν της Κοινοβουλευτικῆς Επιτροπῆς τας άλλας θα τας μελετήσω.

Δ. Σακελλαρίου. Επειδή, λέγει, ελέχθη ότι ώρισμήθημεν εκ προσωπικών λόγων, οφείλω να δώσω την εξήγησιν, ότι το νομοσχέδιον αφορᾷ πρόσωπα και κατ' ανάγκην επειδή υποστηρίζομεν ανορθώσεις αδικιών, έπρεπε να ομιλήσωμεν συγκεκριμένως. Πρόκειται, επιλέγει, περί ελαχίστων αδικιών και αφού αυται δύνανται να διορθωθοῦν χωρίς να ανατρέψουν τας ορθάς βάσεις του νομοσχεδίου, νομίζω ότι δεν θα θελήσῃ ο κ. Υπουργός να πικράνῃ αξιωματικούς, οίτινες ήλπισαν ότι διά του νομοσχεδίου θα εθεραπεύοντο τα δίκαια παράπονά των.

Κηρύσσεται μετά τούτο περαιωμένη ή συζήτησις και γίνεται δεκτόν το νομοσχέδιον εις α' συζήτησιν κατ' άρχην και κατ' άρθρον, ως ετροποποιήθη.

Γίνονται είτα δεκτά εις α' κατ' άρχην και κατ' άρθρον συζήτησιν τα νομοσχέδια:

1) «Περί κυρώσεως της μεταξύ Ελλάδος και Βελγίου συμφωνίας προς παραχώρησιν των μάλλον ηλαττωμένων δασμών επ' αμοιβαιότητι εις τας εξ Ελλάδος και τας εκ του Βελγικού Κογκό και του υπό Βελγικήν εντολήν εδάφους του Ρουάντα Ουρουντι προελευσεις».

2) «Περί επιστροφῆς εράνων προς αγοράν υποβρυχίου», και

3) «Περί εξακολουθήσεως συμμετοχῆς εις το Μ.Τ.Π.Ν. και τα Ταμεία Αλληλοβοηθείας αξιωματικών και υπαξιωματικών Π. Ν. των προαγομένων εις Συμβούλους παρά τῷ Αναθεωρητικῷ Ναυτικών Δικαστικών Συμβούλων».

Λύεται μετά ταύτα ή συνεδρίασις ώραν 6.30' μ. μ. διά την 4.30' μ. μ. της αύριον.

Ο Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οι Γραμματείς
Ι. Κουτσίνας
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΑ'

Πέμπτης 3 Δεκεμβρίου 1931.

Ώρα 4.30 μμ. ο Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ανελθών επί της έδρας κηρύσσει την έναρξιν της συνεδριάσεως και διατάσσει ν' ανοιχθῶσι τα θεωρεία.

Αναγιγνώσκονται και επικυροῦνται τα πρακτικά της προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ανακοινοῦνται τα εξῆς:

Οι υπάλληλοι Τ.Τ.Τ. Σερρῶν και Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διά την περικοπήν των μισθῶν των.

Ο βουλευτής κ. **Ι. Νικολίτσας** καταθέτει τηλεγράφημα του συλλόγου αναπήρων και θυμάτων πολέμου Τριχωνίας ζητούντων την πληρωμήν των καθυστερουμένων φαρμάκων εις τους φαρμακοποιούς της πόλεώς των.

Ο βουλευτής κ. **Θ. Χαβίνης** καταθέτει αίτησιν του Δ. Ξυγκάκη ζητοῦντος την προσμέτρησιν τεσσάρων ετῶν υπηρεσίας εις την συντάξιμον τοιαύτην.

Ο βουλευτής κ. **Δ. Γιαννόπουλος** καταθέτει αναφοράν

επαγγελματιῶν ιδιοκτητῶν της πόλεως Κερκύρας διαμαρτυρομένων κατά της αναλαβούσης την εγκατάστασιν ηλεκροφωτισμοῦ εταιρίας εις την πόλιν των.

Ο βουλευτής κ. **Μ. Βολουδάκης** καταθέτει αίτησιν των Διευθυντῶν των δημοτικῶν σχολείων Αθηνῶν ζητούντων την τροποποίησιν του άρθρου 122 του Διατάγματος της 11 Νοεμβρίου 1929 «περί διοικήσεως των δημοσίων κτημάτων».

Ο πρόεδρος της κοινότητος Μυλάτου Κρήτης ζητεί την ταχείαν ψήφισιν του νομοσχεδίου «περί προστασίας του ελαίου».

Ο βουλευτής κ. **Δ. Γιαννόπουλος** καταθέτει ψήφισμα του συνδέσμου ιδιωτικῶν υπαλλήλων Τριπόλεως ζητούντων την κατάθεσιν και ψήφισιν του νομοσχεδίου των κοινωνικών ασφαλίσεων.

Ο βουλευτής κ. **Μ. Μαντᾶς** καταθέτει υπόμνημα της ενώσεως δασοκτημόνων Μακεδονίας ζητούντων την προστασίαν των εγχωρίων δασικῶν προϊόντων.

Το σωματεῖον της ενώσεως Ελλήνων νομικῶν διαμαρτύρεται διά τας εναντίον των κομμουνιστῶν καταπιέσεις υπό των οργάνων της τάξεως.

Η ένωσις συντακτῶν εφημερίδων Θεσσαλονίκης διαμαρτυρομένη κατά της διευθύνσεως της εφημερίδος «Φῶς» ζητεί την τροποποίησιν του νόμου περί αποζημιώσεως των απολυομένων εργατῶν.

Ο βουλευτής κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει αίτησιν των Γερασίμου και Νικολάου Γλένη κατοίκων κοινότητος Καρυᾶς ζητούντων την μη εξόφλησιν υπό του ταμείου Λευκάδος των εκποιηθέντων ομολογιῶν της εκμισθώσεως του διδακτηρίου γεωργικῆς σχολῆς και την μεταφοράν των χρηματικῶν εναλμάτων της χρήσεως 1930—31 εις την τοιαύτην του 1931—32.

Ο βουλευτής κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει αίτησιν κατοίκων Αλεξάνδρου Λευκάδος ζητούντων την παροχήν κλήρου εκ του απαλλοτριωθέντος αγροκτήματος της μονῆς Αγίου Γεωργίου.

Οι κληροῦχοι κάτοικοι του προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Νέα Σούρμενα ζητοῦν την τροποποίησιν της αποφάσεως της διανομῆς των κλήρων εις το απαλλοτριωθὲν κτῆμα Άνω Γλυφάδα.

Η νομαρχία Τρικκάλων υποβάλλει υπόμνημα ανέργων σιγαροποιῶν ζητούντων την παροχήν της καθυστερουμένης αποζημιώσεώς των.

Το γεωργικόν επιμελητήριον Μεσσηνίας δι' αναφορᾶς του ζητεί την επίλυσιν των αιτημάτων των α' και β' πανελληνίων ελαιοκομικῶν συνεδρίων.

Το γεωργικόν επιμελητήριον Μεσσηνίας ζητεί την κατάργησιν των φορολογιῶν επί των σύκων, σταφίδος και ελαίου διά την ίδρυσιν σανατορίου Ιθώμης μηδόλως εξυπηρετοῦντος τον γεωργικόν κόσμον Μεσσηνίας.

Το γεωργικόν επιμελητήριον Μεσσηνίας ζητεί την κατάργησιν των φορολογιῶν επί των γεωργικῶν προϊόντων υπέρ του Ναυτικοῦ Απομαχικοῦ Ταμείου.

Το γεωργικόν επιμελητήριον Μεσσηνίας ζητεί την κατάργησιν των φορολογιῶν επί των γεωργικῶν προϊόντων υπέρ του υδραυλικοῦ ταμείου Νέδοντος.

Ο Βουλευτής κ. **Δ. Κογεβίνας** υποβάλλει πρότασιν νόμου «περί προστασίας ελαίου».

Η Επί των Εσωτερικῶν Κοινοβουλευτική Επιτροπή υποβάλλει την έκθεσιν αυτῆς επί του νομοσχεδίου «περί νομιμοποιήσεως αναστολῆς δικατάξεων περί των όρων οὓς δέον να πληρῶσι το έλαιον και οι σάπωνες».

Οι Βουλευταί κ.κ. **Γ. Κοκκινάκης, Α. Γαλανάκης, Ι. Περδικογιάννης** και **Κ. Πολυχρονάκης** υποβάλλουσι τροπολογίαν επί του σχεδίου νόμου «περί εκμεταλλεύσεως του Λιμένος Ηρακλείου»

Ο κ. **Πρόεδρος** ανακοινοῖ ότι ή επιτροπή προς μελέτην των ζητημάτων του ελαίου και προς καθορισμόν των μέτρων προς προστασίαν της ελαιοπαραγωγῆς απετελέσθη εκ των Βουλευτῶν κ.κ. 1) Γ. Βασιλειάδου Βουλ. Λοκρίδος, 2) Γ. Βελλιανίτου Βουλ. Παξῶν, 3) Μ. Βολουδάκη Βουλ. Χανίων, 4) Γ. Βοτσάλου Βουλ. Λέσβου, 5) Κ. Βουδούρη Βουλ. Ολυμπίας, 6) Ι. Γρηγοράκη Βουλ. Γυθείου, 7) Ν. Γουργουρῆ Βουλ. Παρνασσίδος, 8) Β. Δεληγιάννη Βουλ. Αθηνῶν, 9) Α. Δροσοπούλου Βουλ. Αλμυροῦ, 10) Δ. Ηρακλείδη Βουλ. Αγυιᾶς, 11) Ν. Καλατζάκου Βουλ. Τριφυλλίας 12) Ν. Καραμάνου Βουλ. Κυνουρίας, 13) Α. Κεντούρη Βουλ. Σάμου, 14) Λ. Κογεβίνα Βουλ. Κερκύρας, 15) Γ. Κοκκινάκη Βουλ. Ηρακλείου, 16) Ν. Κοθρῆ Βουλ. Λασσηθίου, 17) Ε. Κουλουμβάκη Βουλ. Οιτύλου, 18) Θ. Κριμπᾶ Βουλ. Μεσσηνίας, 19) Ρ. Λιβαθινοπούλου Βουλ. Σάμης, 20) Θ. Λύρα Βουλ. Επιδαύρου, 21) Μ. Μαντᾶ Βουλ. Αττικῆς, 22) Ι. Μπουρνιᾶ Βουλ. Καρυστίας, 23) Α. Ξανθοπούλου Βουλ. Χαλκιδικῆς, 24) Α. Παΐζη Βουλ. Ιθάκης, 25) Ι. Παπαφλέσσα Βουλ. Καλαμῶν, 26) Η. Πετρίδη Βουλ. Κορινθίας, 27) Κ. Σαρακηνοῦ Βουλ. Κερκύρας, 28) Κ. Σίμου Βουλ. Λέσβου, 29) Σ. Σχινᾶ Βουλ. Μεγαρίδος, 30) Κ. Σπυρίδη Βουλ. Βόλου, 31) Α. Ταβουλάρη Βουλ. Ζακύνθου, 32) Μ. Τσαρλαμπᾶ Βουλ. Λευκάδος, 33) Ι. Τσιριμώκου Βουλ. Φθιώτιδος, 34) Θ. Χαβίνη Βουλ. Πρεβέζης, 35) Δ. Χατζίσκου Βουλ. Φθιώτιδος.

Ο κ. **Μ. Μαντᾶς** λαμβάνων τον λόγον προ της Ημερησίας Διατάξεως, λέγει, ότι εις την περιφέρειαν εξ ής κατάγεται, ενέσκηψεν ή νόσος ωστρακιά. Παρά τούτο τα σχολεία εξακολουθοῦσι λειτουργοῦντα, τα δε παιδία αποθνήσκουν καθημερινῶς. Μέχοι τούδε ουδέν μέτρον ελήφθη, δι' αυτό παρακαλεῖ να συστηθῇ εις τους αρμοδίους Υπουργούς Υγιεινῆς και Παιδείας όπως λάβωσι συντόμως τα κατάλληλα μέτρα.

Πρόεδρος. Θα διαβιβασθῶσι τα λεχθέντα δι' εγγράφου εις τα Υπουργεία Υγιεινῆς και Παιδείας.

Η Βουλή εισέρχεται εις την

Ημερησίαν Διάταξιν
των επερωτήσεων

Ο κ. **Δ. Κουτσοπέταλος** παρακαλεῖ να αναβληθῇ ή συζήτησις της επερωτήσεώς του περί του ενοικιάσεως του Δημοτικοῦ Φόρου Λεβαδείας, διότι λείπουν μερικά έγγραφα απαραίτητα διά την συζήτησιν.

Ο κ. **Ε. Πριμίδης** λέγει, ότι είνε γνωστόν ότι από πολλῶν ετῶν ή Σούδα του Νέου Φαλήρου, άπρτελεῖ νοσογόνον έστίαν. Πρό έτους, επί Υπουργοῦ της Συγκοινωνίας κ. Ν. Λάβραμ, συνέστη ειδικόν υδραυλικόν Ταμεῖον, του οποίου οι πόροι είνε αρκετοί διά να εξυπηρετήσουν το δάνειον διά την εκτέλεσιν τεχνικῶν έργων, διά να απαλλαγῇ το Νέον Φάληρον από το αίσχος της Σούδας. Εν τούτοις, παρά την σύστασιν του Ταμείου, ουδέν έγινεν, ό δε Υπουργός της Συγκοινωνίας λαβών γνῶσιν της επερωτήσεως του απήντησεν δι' εγγράφου ότι μετά την σύστασιν του Ταμείου, ενηργήθη καθαρισμός της Σούδας, έγένετο δε και κάποιο τεχνικόν έργον και εκ τούτου επῆλθε βελτίωσις. Το αληθές όμως είνε ότι ουδεμία βελτίωσις επῆλθε και το μαναθικόν θερινόν κέντρον των Αθηνῶν και του Πειραιῶς, εξακολουθεῖ να είνε απρόσιτον και ανθυγιεινόν. Ευτυχῶς ο κ. Υπουργός της Συγκοινωνίας βεβαιοῖ εις το έγγραφόν του ότι πρόκειται ταχέως να συνομολογηθῇ το δάνειον, ή σύστασίς μου επομένως συνίσταται εις το να επισπευσθῇ ή σύναψις του δανείου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως). Παρακαλῶ να σταλῇ ή άγόρευσις του κ. Βουλευτοῦ, εις τον κ. Υπουργόν της Συγκοινωνίας.

Ο κ. **Π. Φλῶρος** λέγει ότι παρά πάντα νόμον και παρά την δημοκρατικήν ιδεολογίαν, οι διευθύνοντες κρατικάς υπηρεσίας, ιδίως εις τας επαρχίας, μεταχειρίζονται τους κλητῆρας ως δούλους. Τοιαῦται πράξεις θίγουν το συναίσθημα των φιλελευθέρων και δημοκρατικῶν πολιτῶν. Ο κ. Υπουργός της Εθνικῆς Οικονομίας μὲ εβεβαίωσεν ότι το άτοπον αυτό λαμβάνει χώραν όχι μόνον εις τας επαρχίας αλλά και εδῶ, δι-

ἐγγράφου του δὲ ἐζήτησε νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου του. Φρονῶ ὅτι τοιαύτη σύστασις πρέπει νὰ γίνῃ ἀπὸ ὅλους τοὺς Ὑπουργούς.

Ὁ κ. **Κ. Καλαντζάκος** λέγει, ὅτι ἡ κατ' ἔτος μειουμένη ἀπόδοσις τῆς γεωργίας ἐξηνάγκασε τοὺς γεωργοὺς νὰ καταφεύγουν εἰς τὰ λιπάσματα, τὴν τακτικὴν των δὲ αὐτὴν εἰσχυσε καὶ ἡ Κυβέρνησις προσπαθήσασα νὰ ἐδραιώσῃ τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν τῶν λιπασμάτων. Πρὸ ὀλίγου καιροῦ τὸ Κράτος ἔδωσεν ἐγγύησιν πρὸς δανεισμὸν 650.000 λιρῶν, ἐξ ἄλλου δὲ ἐγένοντο προστατευτικοὶ δασμοὶ καὶ τὸ Κράτος ἐπίασεν ἐμμέσως τοὺς ἀγρότας νὰ ἀγοράζουν ἑλληνικὰ λιπάσματα. Δυστυχῶς ὅμως ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρία παρεῖδε τὰς ὑπαγορεύσεις της, ὡς ἀπεδείχθη κατὰ γενομένην εἰς τὸ Χημεῖον Θεσσαλονίκης ἐξέτασιν λιπασμάτων, καὶ ἂν ἀπεδείχθησαν ταῦτα νοθευμένα. Ἐν τούτοις ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας οὐδὲν μέτρον ἔλαβε, μολονότι ἡ Ἑταιρία ἔχει καὶ ποινικὰς εὐθύνας.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν Βερροίας ἀπεστάλη ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, κατὰ τὴν ὁποίαν λιπάσματα πωληθέντα εἰς τὸν γεωργικὸν συνεταιρισμὸν τῆς πόλεως ταύτης εὑρέθησαν ἔχοντα ἐλλιπῆ στοιχεῖα εἰς γενομένην ἐξέτασιν ἐν τῷ παραρτήματι τοῦ Χημείου Θεσσαλονίκης. Μόλις ἔλαβον τὴν ἀναφοράν, ἥτις ἔλεγεν ὅτι ἡ δειγματοληψία ἐξακολουθεῖ ἐν Θεσσαλονίκῃ, δι' ἐγγράφου μου πρὸς ὅλους τοὺς νομογεωπόνους τοῦ Κράτους ἔδωσα ἐντολὴν νὰ κάμουν δειγματοληψίαν ἐκ τῶν πρατηρίων καὶ νὰ τὴν ἀποστείλουν εἰς τὸ Χημεῖον διὰ νὰ γίνῃ ἀνάλυσις. Ἐξ ἄλλου ἀπέστειλα νομογεωπόνον εἰς Δραπετσῶνα, ὅστις ἔλαβε δείγματα καὶ τὰ ἀπέστειλεν εἰς τὸ Χημεῖον. Ἐὰν ἐυρεθῶσιν ἐλλιπῆ ἡ Ἑταιρία θὰ ὑποστῇ τὰς ποινάς, τὰς ὁποίας ἔχομεν δικαίωμα ἐκ τοῦ νόμου νὰ τῆς ἐπιβάλωμεν. Σημειώσατε ὅτι ἡ Ἑταιρία ἐνίσταται κατὰ τῆς γενομένης ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐξετάσεως, δὲν δύναμαι δὲ νὰ ἀποφανθῶ ἀκόμη ἂν ὄντως ἐγένετο νοθεία.

Α. Παπαναστασίου. Ἐν τούτοις ἡ νοθεία ἀπεκαλύφθη πρὸ διμήνου.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὁ ὁμόδιος ὑπάλληλος τοῦ Χημείου Θεσσαλονίκης εὑρέθη ἐν ἀδείᾳ καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχομεν ἀκόμη τὴν ὁριστικὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ πράγματος.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἡ βραδύτης εἶναι ἐπιζημία ἐν ὅσῳ δύναται νὰ προέλθῃ ζημία. Διότι τὰ ἐλλιπῆ λιπάσματα ἀντὶ νὰ ἐνισχύουν τὴν παραγωγὴν τὴν βλάπτουν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἕως τὰς 26 Ὀκτωβρίου ἐλάβομεν τὸ ψηφισθὲν καὶ εἰς τὰς 28 ἀπεστείλαμεν πρὸς τοὺς νομογεωπόνους.

Ὁ κ. ***Α. Καλτσιζάκος*** γρονεῖ ὅτι ἐνήργησε μετὰ βραδύτητος τὸ Ὑπουργεῖον, διότι ἡ ἀναπόλησις τῆς νοθείας ἐγένετο τὸν Σεπτέμβριον.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Εἰς ἡμᾶς ἦλθε τὸ ψηφισθὲν τὸν Ὀκτώβριον καὶ ἀμέσως ἐλάβομεν μέτρα.

Α. Μπακάλμπασης. Εἰς ὅτι ἐλέχθησαν προκειμένου περὶ τῆς νοθείας ἔχω νὰ προσθέσω ὅτι ἐγὼ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας προσπαθεῖ νὰ ἐξακριβώσῃ ἂν τὰ λιπάσματα εἶναι ἐλλιπῆ ἡ Ἑταιρία διὰ τοῦ Μακεδονικοῦ Τύπου κάμνει δηλώσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι βάλλουν ἀπειλὰ κατὰ τῶν ὑπαλλήλων. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ δηλώσῃ ἂν ἔλαβε γνῶσιν τῶν δημοσιεύσεων τῆς Ἑταιρίας αἱ ὁποῖαι ἔχουν γενικώτερον χαρακτῆρα, διότι ἐγὼ ὑβρίζομαι ὁ Τύπος τῆς Μακεδονίας ἀσχολεῖται μὲ τὴν νοθείαν ἡ Ἑταιρία ἀπευθύνει ἀπειλὰς κατ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ κάμουν τὸ καθῆκόν των.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν ἔλαβα κανὲν ἀπολύτως γνῶσιν τῶν δημοσιεύσεων, ἀλλ' οἱ ὑπάλληλοι θὰ κάμουν τὸ καθῆκόν των.

Ὁ κ. ***Μ. Μαντᾶς***, παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπερώτησίς του ἡ ἀφορῶσα τὴν ἐργολαβικὴν Ἑταιρίαν «Θεοχαρόπουλος καὶ Κωνσταντόπουλος» μέχρις ὅτου καταστεθῇ ὁ σχετικὸς φάκελος.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου***, παρακαλεῖ ὅπως προταχθῇ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς προσεχοῦς ἡμέρας ἐπερωτήσεων ἡ ἐπερώτησις περὶ τῶν ἐθνικιστῶν σωματείων (χαλυβδοκρύων) τὰ ὁποῖα ἐπρακάλεσαν πυραγὸς εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπεσώτησις τοῦ κ. Στεφανοπούλου διὰ τὰς σκηνὰς τοῦ Βόργου, διότι ἀσθενεῖ οὗτος.

Λύεται μετὰ ταῦτα ἡ συνεδρίασις ὥραν π.30 μ. μ. διὰ τὴν 4.30 τῆς αὔριον.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Κουτσίνας
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΒ'

Παρασκευῆς 4 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ν. Γαρδικιώτης, Γ. Ζούμας, Ι. Κουτσίνας, Σ. Ἀναστασιάδης, Δ. Κουντούρης*** κλπ. καταθέτουσι τηλεγράφημα κτηνοτρόφων Θεσσαλίας παρακαλούντων ὅπως ἐκδοθῇ τάχιστα ἄδεια εἰσαγωγῆς καρπῶν πρὸς διατροφὴν τῶν κινδυνευόντων ζώων των.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἀμαρουσίου ὑποβάλλει ἀναφορὰν περὶ ἀπαλλοτριώσεως ὑπὲρ τῆς κοινότητος τῶν παλαιῶν σχολικῶν κτιρίων.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἀμαρουσίου ὑποβάλλει ἀναφορὰν περὶ ἀπαλλοτριώσεως γηπέδου Ἡρακλικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Κοινότητος Ἀμαρουσίου.

Ὁ παρὰ τῷ Ἑλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 6007 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δρ. 1,881,867.35 ὑπ' ἐσόδων τοῦ κ. Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

Τὸ γεωργικὸν ἐπιμελητήριον Χαλκιδικῆς ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπαλλοτριώσεως ἀγροτικῶν μετοχίων μέχρις ὑποβολῆς τῶν ἀπόψεών των.

Οἱ ἀμαξοκαρραγωγεῖς Δράμας ζητοῦν τὴν ἐπέκτασιν τοῦ μέτρου ἀποζημιώσεως ἀμαξοκαρραγωγείων καὶ εἰς τὴν πλίνθων.

Οἱ παρὰ τῷ Εὐριγνωσικῷ Ὀρεσταίας ἀσκοῦντες τὴν δικηγορίαν δικολάβοι ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 5229.

Οἱ ἱερεῖς Ἁγίου Πέτρου Λευκάδος ζητοῦν τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἐνοριακοῦ νόμου καὶ εἰς τὴν περιφέρειάν των.

Ἡ Ἕνωσις ἐλαιοπαραγωγῶν Πηλίου ζητεῖ ὅπως ληφθοῦν προστατευτικὰ μέτρα καὶ ὑπὲρ τῶν ῥωσικῶν ἐλαιῶν πρὸς κάλυψιν τῶν καλλιεργητικῶν ἐξόδων.

Οἱ ὑπάλληλοι Τ.Τ.Τ. Χίου, Δράμας καὶ Ξάνθης καὶ οἱ δημοδιδάσκαλοι Σερρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν περικοπὴν των μισθῶν των.

Ὁ Ἰωάννης Διανόπουλος πολιτικὸς συνταξιοῦχος κάτοικος Τσαπλανείκων Πάτρων ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4139.

Οἱ κ.κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου περὶ ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ἠθοποιοῦ».

Ὁ κ. ***Χ. Λαδᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως τροποποιήσεως τῆς ὑπ' τοῦ Νόμου 4304 κυρωθείσης συμβάσεως μισθώσεως κτιρίου Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ πρὸς ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ τῶν ἐν Ἀθήναις Τ.Τ.Τ. ὑπηρεσιῶν.»

Ὁ κ. ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν ἐκλογικῶν νόμων».

Ὁ κ. ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συναλλαγματικῆς καὶ Γραμματίων εἰς διαταγήν».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 1.900.000 δραχμῶν διὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἐπὶ τῆς γωνίας Σταδίου Σανταρόζα κτιρίου τοῦ Δημοσίου πρὸς στέγασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν».

2) «Περὶ κυρώσεως τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παραχωρήσεως δασικῶν ἢ μὴ ἐκτάσεων πρὸς ἵδρυσιν Ἰατρείων».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς, Σ. Σχινᾶς, Σ. Κωστόπουλος, Α. Φωκᾶς, Γ. Βελλιανίτης, Ν. Συριόπουλος, Ι. Ταρσούλης, Γ. Στράτος, Ι. Μπούτης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ταμείου Συντάξεων Ἐργοληπτῶν».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Ε. Πριμίδης, Σ. Συμεώνογλου, Ε. Μαχαίρας, Α. Ταβουλάρης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὁρῶν οὓς δέον νὰ πληρώσι τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Κ. Στέμος, Μ. Βολουδάκης, Κ. Πολυχρονάκης, Α. Βόσσαλος, Δ. Βέργος*** καὶ ***Γ. Θεοδοσιάδης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὁρῶν οὓς δέον νὰ πληρώσι τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες».

Μεθ' ἃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Οἱ κ.κ. ***Γ. Τηλικίδης*** καὶ ***Π. Καλλιγκάτσης*** συνιστοῦσιν ἀναφορὰν τοῦ Παμπροσφυγικοῦ συλλόγου Ἐδέσσης καὶ παρακαλοῦν νὰ διαβιβασθῇ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. ***Δ. Μέλφος*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν δικολάβων Μακεδονίας καὶ Θράκης συνιστᾷ θερμῶς καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν, ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὰ δίκαια αἰτήματά των καὶ διατάξῃ ἐπ' αὐτῶν τὰ δέοντα, διότι πρόκειται περὶ τάξεως λειτουργῶν τῆς Θέμιδος, ἔστω καὶ μὴ ἀνωτέρων, οἵτινες ὅμως πολλὰ προσφέρουν εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν.

Ὁ κ. ***Ε. Ζούπας*** λέγει ὅτι πρὸ εἴκοσι ἡμερῶν ὁ ἐνωμοτάρχης Ταΐγετος ἀναπληρῶν τὸν ἐπ' ἀδείᾳ διατελοῦντα ἀστυνόμον Πύλης τῶν Τρικάλων, ἐθεώρησε καλὸν μέλις ἔφθασαν εἰς τὴν ἀστυνομίαν πέντε, ἓξ ἐνάλλαγματα ἀφορῶντα κοινοτικοὺς φόρους νὰ συλλάβῃ τοὺς ὀφειλέτας καὶ νὰ τοὺς ἐδηγήσῃ εἰς τὸ κρατητήριον. Οἱ συλληφθέντες διεμαρτυρήθησαν ὅτι εἶναι πρόθυμοι νὰ καταβάλουν τὸ μικρὸν ἄλλως τε ποσὸν τὸ ὁποῖον ὠφείλον, ὅταν τὴν ἐπομένην θὰ μετέβαινεν εἰς τὴν κωμόπολιν ὁ εἰσπράκτωρ. Εἷς μάτην ὅμως διότι ὁ ἐνωμοτάρχης τοὺς ὡδήγησεν εἰς τὰ Τρίκαλα διὰ νὰ πληρώσουν καὶ τοὺς ἀπέλυσεν τὴν ἐπομένην.

Τ. Ἀναστασίου. Αὐτὰ συμβαίνουν εἰς ὅλας τὰς Ἐπαρχίας.

Ε. Ζούπας. Ἡ διαγωγὴ τοῦ ἐνωμοτάρχου ἦτο ἀχαρακτήριστος διότι ἐδημιούργησε ζήτημα ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπῆρχε, ἐπρόκειτο ἄλλως τε περὶ φόρου τῆς χρήσεως 1931-32. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ διατάξῃ τὴν ἐνέργειαν διοικητικῶν ἀνακρίσεων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Καὶ ἐπὶ τῇ ἁπλῇ ἀναφορᾷ οἱουδήποτε πολίτου διατάσσω τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεως, αὐτὸ δὲ θὰ γίνῃ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Παρακαλῶ νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ τέως φύλακος Τιμβακέα, λέγει δὲ ὅτι ἐνῷ ὁ δυστυχὴς αὐτὸς ἔπαθε τραυματίσεων τῶν πνευμόνων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ἕνεκεν τῆς ὑπηρεσίας, δυστυχῶς ὅμως ἡ ὑπηρεσία κανονίσασα τὴν σύνταξίν του δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν γνωμάτευσιν τοῦ Ὑπουργοῦ ὅτι ἔπαθεν ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ δὲν τοῦ ἐδόθη ὡς ἐκ τούτου ὁλόκληρος ὁ μισθός του ὡς σύνταξις.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἡ ὑπηρεσία ὑποδεικνύει μόνον τοὺς λόγους δι' οὓς πρέπει ν' ἀπονεμηθῇ ἡ σύνταξις, δὲν ἀπονέμει συντάξεις. Ὅ,τι ἔπρεπε νὰ κάμῃ τὸ ἔκαμε. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἂς μοὶ ἀποσταλῇ ἡ ἀναφορὰ καὶ θὰ ἐξετάσω.

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς Συγκοινωνίας). Νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διὰ νὰ μελετηθῇ.

Ὁ κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** λέγει ὅτι ἑκατὸν πενῆντα οἰκογένειαι πρόσφυγων, διαμένουσαι ἐν συνοικισμῷ εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τῆς Τριπόλεως δὲν ἔχουν σχολεῖον, διὸ αὐτὸ παρακαλεῖ νὰ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ των εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας διὰ νὰ ἐρευνηθοῦν τὰ δέοντα.

Ὁ κ. ***Γ. Τηλικίδης.*** Ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Π. Χαρτομαζίδου τέως Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Πετροχωρίου, λέγει ὅτι ὁ σχετικὸς φάκελος τῆς ὑποθέσεως διὰ τὴν ὁποίαν ὁμιλεῖ ἡ ἀναφορὰ ἐξηφανίσθη, παρακαλεῖ δὲ ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς αἰτήσεώς του γίνουν διοικητικαὶ ἀνακρίσεις, καθόσον πρόκειται διὰ γενομένας καταχρήσεις εἰς βάρος τοῦ Δήμοσίου.

Ὁ κ. ***Π. Καλλιγκάτσης.*** Λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς ἐξεδόθη ἀπαλλακτικὸν βούλευμα. Παρακαλεῖ ὅμως νὰ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ καὶ νὰ γίνουν ἀνακρίσεις, μετὰ τὰς ὁποίας θὰ ὑποβληθοῦν μηνύσεις ἐπὶ συκοφαντίᾳ.

Ὁ κ. ***Ι. Λεωνίδας*** λέγει ὅτι διὰ νόμου ἐλήφθη μέριμνα ὅπως δοθῇ σύνταξις εἰς ἐγγόνους τῶν ἀγωνιστῶν Ὕδρας, κατὰ τὴν ὑποβολὴν ὅμως τοῦ νομοσχεδίου ἠγνόησεν ὁ ἀριθμὸς Ὑπουργὸς ὅτι ὑπάρχουν καὶ δύο ἄλλαι νῆσοι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν προσφέρῃ τὰς αὐτὰς μὲ τὴν Ὕδραν ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἀγῶνα. Εἰς τὰς Σπέτσας ὑπάρχει μία μόνον ἔγγονος ἀγωνιστοῦ, ἡ Ἀμαλία Κοκοράκη, ἡ ὁποία εἶναι ἄπορος καὶ ἐπιζητεῖ τὴν εὐσπλαχνίαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Κ. Πετσάλλης.*** Λέγει ὅτι ἡ Κοκοράκη εἶναι ἐντελῶς ἄπορος καὶ ἐπιβάλλεται νὰ τῆς δοθῇ σύνταξις.

Ι. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Ι. Παπαφλέσσας.*** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἀποστράτ-

του ἀνθυπομοιράρχου Ἀναργύρου Σταυροπούλου ζητοῦντος ἐπιστροφὴν τοῦ παρανόμως κρατηθέντος ποσοῦ 415 δραχ. ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων. Τονίζει ὅτι ἡ κράτησις εἶναι μέτρον ἀπάνθρωπον προκειμένου περὶ ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν οὔτε ἄρτον, ἡ δὲ σύνταξίς των εἶναι γλίσχρος.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Δ. Γιαννόπουλος.*** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως λαχειοπωλῶν ζητούσης τὴν παροχὴν προμηθείας δώδεκα τοῖς ἑκατὸν διὰ τὴν πώλησιν λαχείων.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης.*** Λέγει ὅτι ἀπὸ 16 ἐτῶν πολιτεύεται ἐν Θράκῃ καὶ οὐδέποτε ἐγνώρισε τὴν ψωνὴν ἱκεσίας, διότι ἡ Θρακικὴ ὑπερηφάνεια δὲν εἶχε καμφθῇ καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν στιγμὴν τῆς Ἑθνικῆς Συμφορᾶς. Καὶ ἐνῷ τοιαύτη, ὑπῆρξε ἡ μέχρι τοῦδε στάσις τῶν Θρακῶν, σωρεία τηλ)των μᾶς φέρει σήμερον τὴν ψωνὴν τῆς ἀπογνώσεως καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τὴν περιφέρειαν ἐκείνην τῆς Θράκης, ἥτις μέχρις χθὲς ἐθωρεῖτο καὶ ἦτο πράγματι ἡ πλουσιωτέρα τῆς Ἑλλάδος.

Ὁλόκληρος ἡ ὑπαίθρος τῆς περιφερείας Ξάνθης καὶ Σταυρουπόλεως στερεῖται σήμερον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Ὁλόκληροι οἰκογένειαι ἀπὸ ἑβδομάδων ἤδη συντηροῦνται μὲ χόρτα. Λυποῦμαι διότι ἀναγκάζομαι νὰ ἐντοπίσω τὰς πληροφορίας μου εἰς τὴν Ξάνθην. Γνωρίζω ὅτι ἡ κρίσις εἶνε γενικὴ καὶ ὑπερπηδᾷ τὰ στενὰ τῆς Ἑλλάδος σύνορα, δυστυχῶς ὅμως, προκειμένου περὶ τῆς Ξάνθης, αὕτη ἔχει τὸ ἀτύχημα νὰ ἐξαρτᾷ τὴν ζωὴν αὐτῆς ἀπὸ τὴν μονοκαλλιέργειαν, τὸ δὲ προϊὸν αὐτῆς, ὁ καπνός, νὰ διέρχεται τὴν ὀξυτέραν τῶν κρίσεων. Περιττὸν νὰ τονίσω τὸν ἀντίκτυπον τὸν ὁποῖον ἡ πεῖνα τῆς ὑπαίθρου ἔχει ἐπὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων τῆς πόλεως Ξάνθης. Ἡ ἀνέχεια ὠθεῖ τὸν ἄλλοτε εὐημεροῦντα τοῦτον πληθυσμὸν εἰς ἀπόγνωσιν, ἡ ὁποία ἀγνοῶ ποῦ θὰ τὸν ὁδηγήσῃ. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ στάσις τῶν τραπεζιτικῶν ἱδρυμάτων ἀντὶ νὰ βελτιώσῃ, ἐπιδεινώνει τὴν κατάστασιν. Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐμείωσεν εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰ πραγματικὰ δάνεια καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ φερόμενα ὡς χορηγηθέντα διὰ τὴν χωρικὴν τῶν καπνῶν ἐπεξεργασίαν εἶναι εἰκονικά. Ἐλάχιστον τμῆμα αὐτῶν περιέρχεται εἰς χεῖρας τῶν καπνοπαραγωγῶν, τοῦ ὑπολοίπου διαθετομένου πρὸς κάλυψιν ἀνοιγμάτων καὶ χρεῶν παρελθόντων ἐτῶν. Αἱ πιστώσεις πρὸς τὴν Ἕνωσιν τῶν Συνεταιρισμῶν περιεκόπησαν, οἱ ἔμποροι καὶ ἐπαγγελματίαι ἀρνοῦνται, λόγῳ ἀδυναμίας καὶ ἀδεβαιότητος, καὶ τὸν ἐλάχιστον δανεισμόν. Τὰ γενόμενα παρ' ἐμοῦ διαβήματα πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν εἰς οὐδὲν κατέληξαν, διότι τὸ Ὑποκατάστημιν αὐτῆς ἐτήρησεν ἀνεπίληπτον σιγὴν εἰς δύο τηλεγραφήματα τοῦ Κεντρικοῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ καπνοπαραγωγοὶ ἐγκαταλείψαντες τὴν συσκευασίαν τοῦ καπνοῦ πωλοῦν τὰ ζῷά των διὰ νὰ ζήσουν. Οἱ ἀγρόται ἀνέμενον ἐκτὸς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ποιάν τινα ἐνίσχυσιν ἀπὸ τὰ πιστωτικὰ ὑπόλοιπα τῶν ἀποζημιώσεών των. Δυστυχῶς ὅμως ἐνῷ ἐπλήρωσαν διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ ὅλα τὰ χρέη των, δὲν πληρώνονται αὐτά, διότι ἡ ἐπὶ τόπου ἀρμοδία ὑπηρεσία χρεώσασα αὐτοὺς μὲ τὴν ἀξίαν τῆς γῆς, βάσει τῆς προσωρινῆς διαμονῆς, προέβη εἰς ἀναστολὴν πληρωμῆς, διότι μὲ τὴν ὁριστικὴν διανομὴν ἀνετράπησαν οἱ λογαριασμοί αὐτῆς. Οἱ ἀγρόται ἀνέμενον ὡσαύτως κατὰ τὴν ἐξαγορὰν τῶν καπνῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους, νὰ μείνῃ εἰς αὐτοὺς ποσοστὸν ἀπὸ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν διὰ νὰ ἠμποροῦσαν νὰ ζήσουν, δυστυχῶς ὅμως καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτὴ διαψεύδεται ἀφοῦ, ὡς μᾶς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, οἱ Τραπεζιτικοὶ Ὀργανισμοὶ δὲν εἰσήκουσαν τὴν σύστασιν τῆς Κυβερνήσεως. Ἔχον καθῆκον νὰ φέρω τὰ ἀνωτέρω εἰς γνῶσιν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ἐπικαλοῦμαι τὴν ἄμεσον παρέμβασιν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου,*** λέγει ὅτι αἱ τηλεγραφικαὶ πληροφορίαι ἐκ Θράκης παριστοῦσι τὴν κατάστασιν ζοφερὰν. Οἱ ἀγρόται ὄχι μόνον δὲν ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα οἰκονομικὰ μέσα διὰ τὴν καλλιέργειαν, ἀλλ' οὔτε καὶ τὰ μέσα τῆς συντηρήσεώς των. Φρονῶ ὅτι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα πρέπει νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ πρώην καθεστὼς τῶν πιστώσεων.

Ὁ κ. ***Π. Χριστούλας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἐνοικιαστοῦ Δημοσίου φόρου εἰσαγομένου εἰς Καρδίτσαν οἴνου Κ. Κισύγη.

Ὁ κ. ***Π. Καλλιγκάτσης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων δικαιούχων τοῦ νόμου 3372.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ χορηγήσεως ἀτελείας δι' εἰσαγωγὴν ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς» Λαμβάνων τὸν λόγον

Ὁ κ. ***Ν. Γαρδικιώτης,*** λέγει, ὅτι παρ' ὅλων τῶν Θεσσαλῶν Βουλευτῶν ἐλήφθη σήμερον τηλεγράφημα κτηνοτροφικῶν Συνδέσμων Θεσσαλίας, δι' οὗ παρίσταται τραγικωτάτη ἡ κατάστασις τῆς κτηνοτροφίας. Τετρακόσιαι χιλάδες πρόβατα ἐν Θεσσαλίᾳ κινδυνεύουσι νὰ ἀποθάνουν ἐλλείψει τροφῶν μετὰ τὸν ἐνσκύψαντα μάλιστα ἐκεῖ δριμύτατον χειμῶνα. Εἶναι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη ταχείας καὶ ἀμέσου εἰσαγωγῆς ἀτελῶν τροφῶν καὶ πρὸς τοῦτο παρακαλῶ τοὺς ἀρμοδίους Ὑπουργοὺς νὰ διατάξουν τηλεγραφικῶς τοὺς Νομάρχας, οἱ ὁποῖοι νὰ συγκαλέσουν τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπάς, διὰ νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ χορήγησις ἀτελῶν τροφῶν καὶ προληφθῇ οὕτω σοβαρὸς κίνδυνος.

Ε. Ζούκας. Ἔστω καὶ προσωρινὰ μέτρα ἂς ληφθῶσιν.

Ν. Ξηρός. Καὶ ἡ Φλωρίνα εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν εὑρίσκεται.

Ε. Ζούκας. Τὰ τηλεγραφήματα τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν ἐκ Θεσσαλίας παριστῶσι σοβαρωτάτην τὴν κατάστασιν καὶ ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ σπεύσῃ.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ Κυβέρνησις σπεύδει εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, τίποτε ἄλλο δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ, ἐδόθησαν μάλιστα ἀπὸ τοῦδε διαταγαὶ εἰς τὰς κατὰ τόπους ἀρχάς.

Α. Λούλης. Νὰ διαταχθοῦν οἱ Τελῶναι νὰ ἐπιτραπῇ ἀμέσως ἡ ἀτελὴς εἰσαγωγή.

Π. Χριστούλας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐὰν ὑπάρχουν ἀποθέματα νὰ σπεύσῃ νὰ δώσῃ διαταγὰς πρὸς ἄμεσον πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐπαρχιῶν.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας. Ἔχον οὕτω.

Περὶ χορηγήσεως ἀτελείας δι' εἰσαγωγὴν ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς.

(Ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας)

διὰ τῆς προσθήκης ὑπὸ παραγράφου εἰς τὸ ἄρθρον 1 καὶ προσθήκης ἄρθρου 3.

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, κατόπιν εἰδικῶν προτάσεων τῶν Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν νὰ παρέχῃ μέχρι 15ης Ἰανουαρίου 1932 τὴν ἄδειαν ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς ἀραβοσίτου λευκοῦ ἢ κιτρίνου ἢ καὶ κριθῆς διὰ μέσου ὡρισμένων Τελωνείων καὶ μέχρι συνολικοῦ ἀρίου 10.000 τόννων ἵνα κατάστῃ δυνατὴ ἡ ἐπὶ ἠλαττωμένῃ τιμῇ ἀγορὰ πρὸς διατροφὴν ὑπὸ ὀρεινῶν πληθυσμῶν τῶν σχετικῶν περιφερειῶν διατελούντων εἰς οἰκονομικὴν δυσχέρειαν ἢ τοιούτων στερουμένων φυσικῆς νομῆς.

Τὰ καθ' ἑκάστην περιφέρειαν καὶ ἐντὸς τοῦ ἄνω συνολικοῦ ὁρίου εἰσαχθησόμενα ἀτελῶς ποσὰ ἀραβοσίτου ἢ κριθῆς ὁρίζονται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀτελὴς αὕτη εἰσαγωγὴ ἀραβοσίτου ἢ κριθῆς ἐνεργεῖται διὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ τῶν Ἑνώσεων Συνεταιρισμῶν, διὰ τῶν Συνδέσμων ἢ Συλλόγων Κτηνοτρόφων, δι' ἄλλων νομικῶν προσώπων καὶ δι' ἰδιωτῶν ἐμπόρων εἰσαγωγέων μετερχομένων ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1930 τοὐλάχιστον τὸ ἐπιτήδευμα τοῦ εἰσαγωγέως κατὰ ὑπεύθυνον βεβαίωσιν τοῦ οἰκείου Τελωνείου.

Ἄρθρον 3.

Καθ' ἑκάστην περιφέρειαν καταναλίσκουσαν ἀραβόσιτον ἢ κριθὴν διὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1ῳ τοῦ παρόντος νόμου ἀναγραφομένας ἀνάγκας, ὁρισθησομένην διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν, συνιστᾶται Ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ οἰκείου Νομάρχου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Προϊσταμένου τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας καὶ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, ἢ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη βάσει τοῦ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Ἐσωτερικῶν ὁρισθησομένου κατὰ περιφέρειαν ὁρίου εἰσαγωγῆς καὶ συνεπείᾳ σχετικῶν αἰτήσεων ὑποβαλλομένων αὐτῇ ὑπὸ τῶν δικαιουμένων ἐν ἄρθρ. 2 εἰσαγωγέων καθορίζει τὰ φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀτελὴς εἰσαγωγὴ τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν, καὶ κατανέμει κατ' ἰδίαν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν καθ' ἕκαστον τούτων τὸ εἰσακτέον ποσὸν κατ' εἶδος καὶ κατὰ χρόνον εἰσαγωγῆς ἐντὸς τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1ῳ τοῦ παρόντος νόμου τασσομένης προθεσμίας.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰδία ἐν ἄρθρῳ 3ῳ τοῦ παρόντος νόμου καθοριζομένη Ἐπιτροπὴ προκαλεῖ ἅμα τῇ ἀρίξει τοῦ πρώτου φορτίου ἀτελοῦς ἀραβοσίτου ἢ κριθῆς εἰς τὸν τόπον τῆς διαθέσεως τὴν παρὰ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς Διατιμήσεων ἐπιβολὴν καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν εἰδικῆς τιμῆς πωλήσεως χονδρικῶς καὶ λιανικῶς.

Ἡ ἐποπτεία, παρακολούθησις καὶ ἔλεγχος τόσον ὡς πρὸς τὴν τήρησιν τῶν τιμῶν διατιμήσεως ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν μὴ ἀπόκρυψιν μέρους ἢ ὅλου τοῦ ἀτελῶς εἰσαχθησομένου ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς ἀνατίθεται εἰς τὴν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ παρόντος νόμου καθοριζομένην Ἐπιτροπὴν καὶ ἀσκεῖται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις τῶν νόμων περὶ αἰσχροκερδείας καὶ λαθρεμπορίου ὑπὸ τῶν οἰκείων Δικαστικῶν καὶ Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν

Διὰ Διατάγματος θέλουσι καθορισθῆ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος νόμου ὡς καὶ ἡ μεταβολὴ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 3 κατὰ τὰς παρουσιαζομένας ἑκάστοτε ἀνάγκας.

Πᾶσα παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοῦ ἐκδοθησομένου διατάγματος καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν διώκεται καὶ δικάζεται κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις περὶ αἰσχροκερδείας.

Ἄρθρον 5.

Διὰ Διατάγματος ἐκδοθησομένου μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ὡς ἄνω ἀτέλεια καὶ διὰ ποσὸν βαμβακοσπόρου ὁρισθησόμενον παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τοὺς διὰ τοῦ Διατάγματος κανονισθησομένους ὅρους.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 700.000 δραχμῶν δι' ἀνέγερσιν κτιρίου ραδιοτηλεγραφικοῦ σταθμοῦ Τ. Τ. Τ. ἐν Βάρῃ Ἀττικῆς» ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** παρατηρεῖ, ὅτι εἰς τοιαύτας περιστάσεις καλὸν θὰ ἦτο ἐὰν ἀπεφεύγετο ἡ τοιαύτη δαπάνη.

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἡ δαπάνη ἔχει γίνει ἀπὸ τὸ 1930, πρὶν ἀναλάβω ἐγὼ τὸ Ὑφυπουργεῖον, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ὁ νόμος. Πρόκειται περὶ ἁπλῆς διατυπώσεως, διότι ὅταν μοῦ ἔφεραν τὸ ἔνταλμα, ἠρνήθην νὰ τὸ ὑπογράψω, μὴ ὑπάρχοντος σχετικοῦ νόμου.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὸ εἶναι τὸ κακὸν εἰς τὴν δημοσίαν διαχείρισιν, ὅτι ἐκτελοῦνται αἱ δαπάναι ἄνευ τῶν νομίμων προϋποθέσεων καὶ ἔρχεται ἔπειτα ὁ Ὑπουργὸς καὶ λέγει, τί νὰ κάμω;

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὅρων οὓς δέον νὰ πληρῶσι τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες» ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὴν 4 Αὐγούστου καθώρισε τρεῖς κατηγορίας σαπώνων, ἐλθὸν εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν χημικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους. Διότι, ἐνῷ πάντοτε ὑπῆρχον σάπωνες ἐξαιρετικῆς ποιότητος, πρώτης ποιότητος καὶ δευτέρας τοιαύτης, τὸ Χημεῖον καθώρισε πρώτην, δευτέραν καὶ τρίτην ποιότητα, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅμως ἐπανέφερε τὴν ἐξαιρετικὴν ποιότητα, ἀλλὰ εἰς τὸ νομοσχέδιον ὑπάρχει καὶ μία διάταξις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἰσχὺς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁρίζεται μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου. Ἐκ τούτου οἱ σαπωνοποιοὶ Πειραιῶς εὑρίσκονται ἐν δικαιολογημένῃ ἐξεγέρσει καὶ ζητοῦν νὰ κυρωθοῦν αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἄνευ ὅμως τῆς προσθήκης τοῦ 2 ἄρθρου περὶ 31 Δεκεμβρίου.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Αὐτὸ ἐτέθη κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς χημικῆς ὑπηρεσίας, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τὸ Χημεῖον θὰ κάμῃ ἕνα καθορισμὸν τῶν ποιοτήτων, σύμφωνα καὶ πρὸς τὰς ἀπόψεις τῶν βιομηχάνων. Ξεύρετε δὲ τὸν λόγον δι' ὃν ἔλαβε τὸ μέτρον τὸ Χημεῖον. Διότι ὁ καταναλωτὴς τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἀγοράζων πρώτης ποιότητος σάπωνα, δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλη ποιότης ἐξαιρετική.

Ε. Πριμίδης. Μὰ αὐτὸ τὸ καθεστὼς εἶναι παλαιόν.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Καθεστὼς ναί, ἀλλ' εἰς βάρος τοῦ καταναλωτοῦ. Πάντως θὰ ληφθῇ πρόνοια, μὴ ἀνησυχεῖτε.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν, κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν τοῦ τάφου τοῦ ἀγνώστου στρατιώτου πεζοδρομίου ἀπομακρυνθέντων ἀνθοπωλῶν», ἔχον οὕτω:

Περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν τοῦ τάφου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου πεζοδρομίου ἀπομακρυνθέντων ἀνθοπωλῶν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἄνευ ἐμποπρασίας ἐκμίσθωσις τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Λεωφόρου Κηφισιᾶς καὶ ὑπὸ τὸν τοῖχον ὑποστηρίξεως τῆς ἀρκτικῆς ὁδοῦ προσπελάσεως τῆς πλατείας παλαιῶν Ἀνακτόρων κατασκευασθέντων ἀνθοπρατηρίων εἰς τοὺς ἀνθοπώλας τοὺς ἀπομακρυνθέντας ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν τοῦ τάφου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου πεζοδρομίου διὰ μίαν πενταετίαν καὶ ἀντὶ μισθώματος ὁρισθησομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μετὰ γνώμην τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῶν Δημοσίων Κτημάτων.

Ἄρχεται μετὰ τοῦτο ἡ β' συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκδόσεως συμπληρωματικοῦ δανείου μέχρις 60 ἑκατομ. δραχμῶν πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου κλπ.»

Ὁ κ. ***Μ. Σαμαρᾶς*** ὑποβάλλει καὶ ὑποστηρίζει τροπολογίαν περὶ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας Ἐπιτροπῆς ἀποζημιώσεων οἱ ὁποῖοι θὰ ἀπολυθοῦν. Πρόκειται, λέγει, περὶ ἀρίστων ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι δὲν πρέπει νὰ πεταχθοῦν εἰς τοὺς δρόμους.

Ὁ κ. ***Π. Καλλιγκάτσης*** ὑποστηρίζει τὴν αὐτὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) δηλοῖ ὅτι λυπεῖται, διότι δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὴν τροπολογίαν. Ὑπο-

βάλλει κατόπιν τροπολογίαν, κατ' ἣν τὸ διατεθὲν ποσὸν ὁμολογιῶν διὰ τὴν στέγασιν πολεμοπλοίων θεωρεῖται ἀπηλλαγμένον τελῶν χαρτοσήμου καὶ πάσης ὑπερ τρίτων κρατήσεως.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τῶν ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου καὶ 8 Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἀναγκαστικῶν νόμων» ὁ κ. **Π. Ρεδιάδης,** λέγει, ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδείς, ὅστις θὰ ἠδύνατο τὴν ὑποτίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος διὰ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸ πρᾶγμα πολιτικῶς. Πρέπει ὅμως νὰ ἐξετασθῇ πῶς προῆλθεν εἰς τὴν ἀνάγκην ἡ Κυβέρνησις νὰ φθάσῃ εἰς τὰ ληφθέντα μέτρα καὶ ποῖος ὁ σκοπὸς αὐτῶν. Μίαν καλὴν πρωΐαν ἐλήφθη ἡ εἴδησις περὶ ἀρσεως τῆς ἴσης μὲ τὴν Ἀγγλικῆς λίρας. Τὸ γεγονὸς ἔκαμε κατάπληξιν, ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀπροσδόκητον, ἀφ' ἧς οἰκονομικαὶ αὐθεντίαι ἐδήλωναν ὅτι ἡ Ἀγγλία διέρχεται στιγμὰς ἀσυγκρίτων κινδύνων. Ἐκτὸς ὅμως τῆς κοινῆς γνώμης ὑπῆρχε καὶ ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸ Παρίσι, ὁπότε ἀνεφέρθη ὅτι ὡμίλησεν οὗτος περὶ χρεωστασίου εἰς Ἀγγλίαν. Ἀμέσως ἐπῆλθε διαροὴ τοῦ Γαλλικοῦ χρυσοῦ ἐξ Ἀγγλίας πρὸ πάσης τὴν διάφευσιν τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως. Ἴσχυεν λοιπὸν δύο ἀποδείξεις τοῦ πράγματος, ἐν Ἑλλάδι δὲ εἴχομεν κατόπιν τὴν ὑποτίμησιν τῶν χρεωγράφων.

Ἡ δραχμὴ εἶχεν ἀξίαν καὶ πρὸ ὅλων τῶν διεθνῶν κλονισμῶν διατηρεῖ καὶ σήμερον τὴν ἀξίαν της κατὰ τὴν ἀκριβεστέραν πεποίθησίν μου. Ἐὰν ἡ Τράπεζα ἐξημιοῦτο ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ Ἀγγλικοῦ νομίσματος, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀδεξιότητά της, διότι παρὰ τὸ Καταστατικόν της δὲν ἐφρόντισε νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλο νόμισμα ἐκτὸς τῆς ἀγγλικῆς λίρας. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι ἐκ τῆς πτώσεως τῆς λίρας ἡ δραχμὴ δὲν ἐπηρεάσθη, μόνον θόρυβος ἐδημιουργήθη, ὁ ὁποῖος ἐπηρέασε τὴν δραχμὴν καὶ οὕτω παρέστη ἀνάγκη λήψεως μέτρων. Καὶ ὁ θόρυβος οὗτος ἦτο ἄσκοπος καὶ ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸν ἀποφύγῃ. Ἡ δραχμὴ ἐπαναλαμβάνω ἦτο καὶ εἶναι ἀσφαλής. Ἡ δραχμὴ δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνον καὶ ἂν ἀκόμη τὸ κάλυμμα κατέλθῃ κάτω τῶν 40 ο/ο. Ἐὰν ὅμως τοῦτο συμβῇ τότε ἡ Τράπεζα ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ἕνα εἶδος φόρου εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Τοῦτο ζητεῖ νὰ ἀποφύγῃ ἡ Τράπεζα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ θὰ συντρέξῃ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς δραχμῆς. Θὰ ἔπρεπεν ὅμως νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν ἐκτὸς τῆς οἰκείας ἀσθενείας δὲν πάσχει ἡ χώρα καὶ ἀπὸ χρονίαν τοιαύτην, διότι διὰ τὴν σταθεροποίησιν ὑπάρχει προϋπόθεσις τοῦ ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν. Θὰ ἔπρεπεν ἡ Κυβέρνησις νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ εἰσαγάγῃ καὶ ἄλλα μέτρα, ἐὰν ἐξακριβώσῃ ὅτι ὑπάρχει πράγματι ἡ χρονία αὐτὴ ἀσθένεια, ὅτι δηλαδὴ ἐλαττοῦται τὸ κάλυμμά συνεχῶς. Ἡ πολιτικὴ τῆς Τραπέζης ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὰ δεδομένα τῆς ἐπιστήμης. Ἡ Τράπεζα εἶχεν ὡς κανόνα τὴν ἐλάττωσιν τῆς κυκλοφορίας. Καὶ ὅμως ὁ περίφημος οἰκονομολόγος Κάσελ λέγει, ὅτι εἰς τὴν νέαν αὐτὴν πολιτικὴν τῶν τραπεζῶν ὀφείλεται ἡ κρίσις. Ὅσον ἀφορᾷ τώρα τὴν ἐλάττωσιν τῶν εἰσαγωγῶν φρονῶ ὅτι δὲν θὰ ἀπολήξῃ εἰς τίποτε, δὲν θὰ μεταβάλῃ δηλαδὴ τὸ ἰσοζύγιον τῶν λογαριασμῶν. Ἐκεῖνοι ποὺ ἔκαμαν τὴν σταθεροποίησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔδωσαν εἰς τὴν Κυβέρσιν τὸ δικαίωμα νὰ καθορίσῃ ἐφ' ἅπαξ τιμὴν λίρας, ὑποθέτοντες ὅτι ἡ στάθεροποίησις στηρίζεται εἰς τὸ ἰσοζύγιον τῶν λογαριασμῶν. Τώρα ὅμως ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας θέλει ἀφ' ἑνὸς νὰ αὐξήσῃ τὴν παραγωγὴν καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν θὰ ἠδυνάτο μειουμένους τοὺς δασμοὺς. Φρονῶ ὅτι ἡ ἐξαγωγὴ δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀποτόμως. Θὰ ἠδύνατο ἡ Τράπεζα νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν πολιτικὴν τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς καὶ νὰ ἀγοράσῃ σταθερὰς ἀξίας, ὅπως γίνεται ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἔχομεν καὶ ἡμεῖς δάνεια σχετικῶς σταθερά.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ὄχι πάντοτε.

Μ. Αἰλιανός. Ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις ὑποστήριξεν ὅτι πρὸς ἄσκησιν αὐτῆς τῆς πολιτικῆς εἰσήγαγε σχετικὸν νόμον.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν ἔχει σχέσιν αὐτό. Δὲν εἴχαμε ἡμεῖς τὰ μέτρα τῆς Τραπέζης τῆς Ἀγγλίας.

Π. Ρεδιάδης. Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ θέλων νὰ ἐλέγξῃ τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέτρα. Θὰ ἔπρεπε τοὐναντίον νὰ ἐξετασθῇ μήπως ὑπάρχει ἀνάγκη λήψεως καὶ ἄλλων μέτρων.

Μ. Αἰλιανός. Κύριε Βουλευτά. Τὸ ὑπὸ κρίσιν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον ἔρχεται νὰ κυρώσῃ τὸ διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἐσχηματίσθη σταθμὸν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ νομισματικὰ καὶ οἰκονομικὰ ζητήματα. Βεβαίως τὸ ζήτημα ἦτο τοιοῦτον ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναβληθῇ καὶ καλῶς κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην ἀνέλαβεν ἡ Κυβέρνησις τὴν εὐθύνην τῆς ἐκδόσεως τοῦ διατάγματος. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν οὐσίαν τοῦ διατάγματος δὲν θὰ εὑρεθῶν διαφωνοῦντες ἐν τῇ κλήσει ταύτῃ. Λέγω τοῦτο διότι ἔγινεν προσπάθεια διαχωρισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς Ἰουδαίους καὶ Σαμαρείτας, πρκειμένου νὰ τεθῶσιν εἰς τὸ δεξιὸν οἱ ἡρακλεῖς τῆς δραχμῆς καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν οἱ ἐχθροὶ συμφέρον ὅπως καταρρεύσῃ ἡ Ἑλληνικὴ σταθεροποίησις. Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, κύριοι βουλευταί, διεπιστώθη ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἡ ἀλληλεγγύη ὅλου τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ χρυσοῦ κανόνος καὶ διὰ τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς δραχμῆς. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁλόκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος θὰ ὑπερψήφιζε τὸ νομοσχέδιον. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ περιορισθῇ εἰς ἕνα ἢ δύο καὶ ἡ ὄχι. Πρέπει νὰ ἐξετάσῃ μετὰ προσοχῆς τὴν ἀφετηρίαν καὶ τὰς αἰτίας τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἕνα βοηθητὴ ἡ Κυβέρνησις καὶ συνῆγε νὰ λάβῃ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξασφαλίσουν τὸν τόπον ἀπὸ τὰς συνεπείας. Τόσον ἡ εἰσήγησις τοῦ νομοσχεδίου, ὅσον καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ζητοῦν νὰ ἀνεύρουν τὴν αἰτίαν εἰς τὴν σοβοῦσαν διεθνῆ οἰκονομικὴν κρίσιν. Πρέπει νὰ ξεχωρίσωμεν καθαρὰ μέχρι ποίου σημείου εἶναι τὰ ὅρια τοῦ ἐπηρεασμοῦ ἐπὶ τῆς διεθνοῦς κρίσεως. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ ἐξετασθῇ ἡ ἀφετηρία. Ἡ ἀφετηρία, Κύριοι, εἶναι εἰς Βερσαλλίας ὅπου ἀπέμειναν ἄλυτα τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τοῦ κόσμου. Οἱ Εὐρωπαῖοι λαοὶ ἔμειναν εἴλωτες πρὸς τοὺς δανειστὰς τοὺς πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ πράξουν ἄλλο εἰμὴ νὰ αὐξήσουν τὴν παραγωγήν των καὶ νὰ ἐξαγάγουν τὰ προϊόντα των διὰ νὰ προμηθεύθῶν χρῆμα καὶ νὰ πληρώσουν τὰ χρέη των. Αἰφνιδίως ἡ Ἀμερικὴ ὑψώνει τοὺς δασμούς, κατέστησε δηλαδὴ ἀδύνατον τὴν εἰσαγωγὴν τῶν προϊόντων τῆς Εὐρώπης καὶ ἠνάγκασε τοὺς λαοὺς νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐξοφλήσουν τὰ χρέη των. Ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὅτι ἐγένετο ἐπανεξέτασις τῶν ἐπανορθώσεων. Καὶ οἱ νικηταὶ διὰ νὰ μὴ χάσουν ὅσα εἶχον λημβάνειν παρέσχον νέας πιστώσεις καὶ νέα δάνεια δυνάμει τῶν ὁποίων ἐπληρώνοντο οἱ τόκοι τῶν παλαιῶν. Οὕτως ἐξερράγη ἡ κρίσις τῆς διεθνοῦς ἐμπιστοσύνης. Καὶ ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀναζητοῦν τὴν ἄμεσον ἀποστολὴν τοῦ κατατεθειμένου εἰς ἄλλας χώρας χρυσοῦ. Καὶ ἐπὶ πλέον ἐπέθη ἐκτὸς νομισματικῆς ἀξίας ὁ ἄργυρος καὶ 800 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων δὲν ἠδύναντο νὰ καταναλώσουν.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἡ Ἀγγλία εὑρεθεῖσα πρὸ συνεχοῦς πιέσεως ἠναγκάσθη νὰ ἀρνηθῇ πραξικοπηματικῶς τὴν πληρωμὴν τῶν λιρῶν της εἰς μέταλλον. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς ὁ ὁποῖος νὰ μὴν ἐξημιώθῃ ἀπὸ τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν τραγῳδίαν. Τί εἶναι τώρα ἡ παγάκεια τοῦ καλύμματος. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκλάβῃ κανεὶς τὸ κάλυμμα ὡς τὸ μόνον καὶ ὡς τὸ κύριον στήριγμα τοῦ νομίσματος, διότι καὶ αὐτὴ ἡ Ἑλβετία δύναται νὰ κλονισθῇ, καίτοι τὸ κάλυμμά της ὑπερβαίνει τὰ 100 ο/ο. Καὶ ἦτο λοιπὸν φυσικὸν νὰ ἐπηρεασθῇ ἡ κρίσις καὶ τὴν Ἑλλάδα. Διότι ἐκλόνισε τὸν συναλλαγματικὸν ἀντιλεστῆν, ἐπηρέασε τὴν πίστιν. Ἡ Κυβέρνησις τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον μὴ πως τοῦτο ἐπηρεάσῃ τὸ κανὸν ἐσταμάτησε τὴν σταθεροποίησιν. Τὰ ὅρια ὅμως τῆς ἐπιδράσεως τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς κρίσεως χωρίζονται εἰς ὡρισμένα σημεῖα. Ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι χώρα βιομηχανική, δὲν παράγει μηχανήματα δυνάμενα νὰ θι-

γοῦν ἀπὸ τὴν κρίσιν τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς. Οὔσα χώρα εἰσαγωγικὴ ἔχει συμφέρον διότι πληρώνει τὰς ἀγορὰς της ὀλιγώτερον. Διὰ τοῦτο παρατηρεῖται καὶ σημαντικὴ βελτίωσις τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου κατὰ 6 ἑκατομμύρια λιρῶν τὸ 1930 καὶ 8 ἑκατομμύρια κατὰ τὸ 1931. Ἡμεῖς δὲν ἠθελήσαμεν νὰ συγχρονισθῶμεν μὲ τὴν ἐποχήν μας καὶ ἐνομίσαμεν ὅτι ἦτο ἡ στιγμὴ τῆς ἐκτελέσεως μεγαλεπιβόλων προγραμμάτων καὶ ἐπέσαμεν κακὶ ἡμεῖς εἰς τὴν παγίδα τῆς διογκώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Καὶ σᾶς ὑπενθυμίζω τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησεν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ Πενταλικόν, ὅταν ἔλεγεν ὅτι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι αἱ δημόσιαι δαπάναι πρέπει νὰ αὐξάνωνται κατ' ἔτος καὶ ὅτι ἂν δὲν αὐξάνωνται κατὰ 200 ἑκατομμύρια κατ' ἔτος δὲν δυνάμεθα νὰ γίνωμεν Κράτος συγχρονισμένον.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὑπάρχουν δύο νομοσχέδια. Πρέπει νὰ ἀφίσωμεν νὰ τὸ ἐξετάσωμεν αὐτὸ εἰς τὸ δημοσιονομικὸν νομοσχέδιον, ὥστε νὰ μὴ ἀναμιγνύωμεν δύο θέματα. Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐλέγατε ἐὰν εἴχαμε προϋπολογισμὸν μικροτέρου ὕψους κατὰ τί θὰ ἦτο ἡ κατάστασίς μας καλυτέρα;

Α. Αἰλιανός. Τὸ ἐρώτημά σας εἶναι ἀνταξίων τῆς εὐφυΐας σας. Μὲ ἐρωτᾷ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐὰν ἡμεῖς ἐπολιτευόμεθα θαυμάσια καὶ ἐξερρηγνύετο ἡ ἀγγλικὴ κρίσις θὰ ἐβάζαμε τὸν ἔλεγχον; Ἐγὼ λέγω εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι καὶ μὲ κάλυμμα 80ο/ο θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ λάβῃ τὰ περιοριστικὰ μέτρα. Ἀλλὰ τὰ μέτρα ταῦτα θὰ ἦσαν γνωστῆς περιωρισμένης διαρκείας. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔλεγε πρὸ ὀλίγου καιροῦ ὅτι δὲν φοβοῦμαι τὴν σταθεροποίησιν ἐφόσον ἡ ἐπιστήμη μοῦ λέγει ὅτι στηρίζεται ἐπὶ θετικῶν βάσεων.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα θὰ εἶχεν ἀξίαν ἐὰν ὁ προϋπολογισμὸς θὰ εἶχεν ἀνισοσκέλειαν. Ἐδῶ ὅμως συμβαίνει τὸ ἀντίθετον καὶ δὲν ἔχομεν φόβον νέου χαρτονομίσματος. Δι' αὐτό, ἐπαναλαμβάνω, ζητῶ ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα ποὺ σᾶς ἔκαμα.

Μ. Αἰλιανός. Διέτρεξε κανένα κίνδυνον ὁ Προϋπολογισμός σας;

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μὲ τὴν κρίσιν αὐτὴν θὰ τὸν διέτρεχεν ἐν πάσῃ περιπτώσει. Σεῖς ὁ ἴδιος ἄλλως τε δέχεσθε ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν μικροτέρου προϋπολογισμοῦ θὰ ἦτο ἀνάγκη λήψεως τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Θὰ εἴχατε ὅμως ἄλλο περιθώριον.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ περιθώριον ποὺ ἔχω καὶ σήμερον. Ἡ νομισματικὴ κατάστασις θὰ ἦτο ἡ αὐτή.

Μ. Αἰλιανός. Ἐὰν ἐφροντίζατε νὰ εἶσθε ἀπὸ ἀπόψεως Προϋπολογισμοῦ, ὅπως ὑποστηρίζομεν ἡμεῖς, ὁ κλονισμὸς θὰ ἦτο πρόσκαιρος καὶ ὁρατῆς διαρκείας, ἐνῷ σήμερον δὲν ἔχουν οὕτω τὰ πράγματα, διότι ὁ λαὸς ὑπέστη τὴν ἀφαίμαξιν ποὺ ὑπέστη. Δὲν θὰ ἐφοβεῖσθε τότε νὰ ἀντιμετωπίζετε ζοφερὸν τὸ 32—33 καὶ δι' αὐτὸ ἡ ἐξάντλησις τοῦ λαοῦ δὲν σᾶς ἐπιτρέπει νὰ προῖδητε ἐπὶ πόσον χρόνον θὰ διατηρήσετε τὰ μέτρα.

Σ. Συμεωνογλου Αὐτὰ εἶναι θεωρητικά. Ἀρρώστησαν τόσοι ἄλλοι μεγαλύτεροι ἀπὸ ἡμᾶς...

Μ. Αἰλιανός. Θὰ ἀκούσετε καὶ πράξεις, κ. συνάδελφε, ὄχι μόνον θεωρίας, ἀλλως τε αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα περὶ τῶν γειτόνων μας καὶ τῶν ἄλλων εἶναι ἐπιχείρημα ἄνευ σημασίας.

Α. Βαρβαγιάννης. Ἐγὼ ὑποστηρίζω ὅτι ἂν εἴχομεν προϋπολογισμὸν μικροτέρου ὕψους θὰ ἠναγκαζώμεθα ἴσως νὰ λάβωμεν καὶ φορολογικὰ μέτρα, καὶ παράδειγμα ἔχομεν τὴν Αὐστρίαν ὅπου ἐλήφθησαν πολὺ χειρότερα μέτρα, ἐνῷ ὁ Προϋπολογισμὸς συνεστάλη εἰς τὸ μίνιμουμ.

Μ. Αἰλιανός, Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἴμεθα τώρα ἄνευ φορολογικῆς ἀνοχῆς.

Α. Βαρβαγιάννης. Δὲν θὰ ἦτο ὅμως κατάλληλος ἐποχὴ ἐπιβολῆς φόρων τώρα.

Μ. Αἰλιανός. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις ἀποφασίσασα νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάστασιν διὰ περιοριστικῶν μέτρων καθυστέρησεν ὅμως τὴν λῆψιν αὐτῶν καὶ ἐπέτρεψεν οὕτω νὰ ἀποσυρθοῦν 3 1)2 ἑκατομμύρια δολλάρια ἀπὸ τὸ κάλυμμα τῆς Τραπέζης. Αὐτὸ εἶναι μία ἀπώλεια, ἣν ὑπέστημεν ἐξ αἰτίας τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις πρὸ πολλοῦ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἢ θὰ διετήρει τὴν χρυσῆν βάσιν ἢ θὰ τὴν ἐγκατέλειπεν καὶ ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὤφειλεν ἀπὸ καιροῦ νὰ λάβῃ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ὤφειλον νὰ ληφθοῦν καὶ ὄχι νὰ ἀφίσῃ τοὺς περὶ τὴν Τράπεζαν ἐπιτηδείους νὰ στερήσουν τὸ κάλυμμα κατὰ 3 1)2 ἑκατομμύρια δολλαρίων.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ποῦ τοὺς ἤρατε αὐτοὺς τοὺς ἀριθμούς;

Μ. Αἰλιανός. Ἐντὸς τοῦ τριημέρου ἦσαν γεμᾶται αἱ αἴθουσαι τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης καὶ τῶν ἄλλων Τραπεζῶν ἀπὸ ἀνθρώπους μετατρέποντας δραχμὰς εἰς δολλάρια.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐγὼ νομίζω ὅτι ὅλον αὐτὸ τὸ ποσὸν ποὺ μετετράπη δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1 1)2 ἑκατομμύριον δολλαρίων.

Μ. Αἰλιανός. Αἱ πληροφορίαι μου εἶναι θετικαὶ καὶ φροντίσατε νὰ φέρετε ὑπευθύνους ἀριθμοὺς κατὰ τὴν β' συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ δεύτερον διάταγμα ἐξεδόθη μετὰ 8 ἡμέρας καὶ δύναται νομίζω ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν μεταξὺ τῶν 8 αὐτῶν ἡμερῶν πόσας χρυσᾶς ἐξήχθη καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ μᾶς προσαγάγῃ περὶ τούτου πίνακα.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τόσον μᾶλλον ὅσον μὲ τὸ δεύτερον διάταγμα συμπεριελήφθησαν εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν καὶ τὰ κουπόνια τῶν ὁποίων ἡ ἐξαγωγὴ ἐπετρέπετο ἐπὶ 15 ἡμέρας.

Μ. Αἰλιανός. Δὲν δύνασθε, κ. Ὑπουργέ, ν' ἀμφισβητήσητε ὅτι τὰ ἀποθεματικὰ ἐν Ἑλλάδι ὑπέστησαν τὰς ἡμέρας ἐκείνας δεινὴν ἐπίθεσιν καὶ δι' αὐτὸ ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐζήτησε τὴν γνωστὴν βοήθειαν τῆς Ἐθνικῆς.

Ν. Μπακόπουλος. Καὶ κάποια τράπεζα νομίζω ἀπέσυρε τότε 500.000 λίρες.

Μ. Αἰλιανός. Συνέβη καὶ ἓν ἄλλο, ὅτι ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐκήρυξεν εἰς πλήρη ἀγνοιαν τὴν ἀγγλικὴν λίραν κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε εἰς μόνην τὴν ἀγορὰν Ἀθηνῶν -- Πειραιῶς ἠλλαξαν χεῖρας περὶ τὸ 1.000.000 λίραι ἀγγλίας, ἃς ἂν ἠγόραζε καὶ μετέτρεπεν ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐφωδιάζετο μὲ 4.(00.000 δολλάρια εἰς στιγμὴν πανικοῦ.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ποῦ ἐπῆγαν;

Μ. Αἰλιανός. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πανικοῦ ἠλλαξαν χεῖρας καὶ κακίζω τὴν τράπεζαν, διότι ἐκήρυξεν εἰς ἄγνοιαν τὴν λίραν τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐχάσαμεν οὕτω τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ καλύμματος ἐκ 4.000.000 δολλαρίων.

Σ. Χούρσογλου. Εὐτυχῶς ποὺ δὲν τὰς ἠγόρασε διότι θὰ ὑφιστάμεθα καὶ ἄλλην ζημίαν.

Μ. Αἰλιανός. Σεῖς ἐννοεῖτε ὅτι θὰ ἔπερνε τὰς λίρας καὶ θὰ τὰς ἐφύλαττε. Δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Θὰ τὰς μετέτρεπεν ἀμέσως εἰς δολλάρια

Σ. Χούρσογλου. Γνωρίζετε εἰς στιγμὰς κλονισμοῦ καὶ πανικοῦ ὅσον ταχεῖα καὶ ἂν ἐγένετο ἡ μετατροπὴ θὰ ἐγίνετο καὶ ζημία.

Μ. Αἰλιανός. Εἰς στιγμὰς τοιαύτας εἶναι κέρδη καὶ ζημίαι καὶ συμψηφίζονται. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὴν εὐθύνην τὴν φέρει ἡ Κυβέρνησις, διότι δὲν ἐπέβαλε τὸν ἔλεγχον ἀμέσως καὶ δὲν ἐκάλεσε τὴν Τράπεζαν νὰ ἀγοράσῃ καὶ νὰ μετατρέψῃ λίρας. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἐπὶ 15 ἡμέρας ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος οὐδεμίαν εἶχεν ἀναγράψει τιμὴν ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως λιρῶν καὶ ὅταν τὴν ἀνέγραψε τὴν ἀνέγραψε μὲ διαφορὰν 30 40 δραχμῶν. Ἐζημιώθη λοιπὸν οὕτω τὸ κάλυμμά μας καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἔχασε καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ δὲν ἀπέκτησε πρὸς ἐνίσχυσίν του. Ἡ Κυβέρνησις, συνεχίζει, ἔλαβε καὶ ὡρισμένα μέτρα ἐπιτυχῆ, αὔξησιν δηλαδὴ τοῦ τόκου καὶ περιστολὴν τῶν πιστώσεων.

Ἀλλὰ ταῦτα εἶχον τὴν θέσιν των ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν ἔλεγχος συναλλάγματος διὰ νὰ περιορίσῃ τοὺς κομιστὰς δραχμῶν ἀπὸ τοῦ νὰ τὰς μετατρέπουν εἰς συνάλλαγμα. Ἀλλ' ἀφ' ἧς ἐπεβλήθησαν τὰ μέτρα δὲν εἶχε λόγον ἡ αὔξησις τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου, διότι μὲ τὴν αὔξησιν αὐτὴν ὁ καταθέτης ὑπελόγιζε ὅτι τὸ 3 ἢ 4 %ο τῆς Τραπέζης θὰ τὸ εὕρισκε πολλαπλάσιον ἔξω. Διὰ τῆς διατηρήσεως τοῦ τόκου τοῦ προεξοφλητικοῦ ἐν αὐξήσει ἀπεστείλαμεν τὸν καταθέτην νὰ εὕρῃ τὸν πιστοῦχον, ὅστις πάλιν ἐτράβηξε τὰς καταθέσεις του ἀπὸ τὴν τράπεζαν, αἵτινες ἐξ ἄλλου ἐκάλεσαν τοὺς ὀφειλέτας των νὰ πληρώσουν, διότι δὲν ἐγνώριζαν ποῦ θὰ ἔφθανε ἡ αἴτησις ἐπιστροφῆς καταθέσεων. Οὕτω διὰ τοῦ τρόπου τούτου κατωρθώσαμεν νὰ νεκρωθοῦν αἱ συναλλαγαὶ ἐξ ἀδυναμίας τῶν τραπεζῶν. Ἐκ παραλλήλου ὅμως ἐβάδιζε καὶ ὁ ἄλλος συντελεστὴς τῆς στενότητος, ὁ συντελεστὴς δηλαδὴ τῆς προσαρμογῆς τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος πρὸς τὸ κάλυμμα καὶ ἐφθάσαμεν τώρα εἰς χαρτονόμισμα 3.900 ἑκατομμύρια ἐν κυκλοφορίᾳ καὶ ἐρωτᾶται εἰς ἕνα τόπον ποὺ ἐσταμάτησεν ἡ ταχύτης τῆς κυκλοφορίας πῶς θέλετε νὰ ζήσῃ ὁ κόσμος μὲ αὐτὸ τὸ στενὸν χαρτονόμισμα; Ἡ στενότης αὐτὴ οὐδαμῶς ἀπησχόλησε τὴν Κυβέρνησιν. Πρὸ διετίας ἀγορεύων συνέστησα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ φροντίσῃ νὰ ἐκλαϊκεύσῃ τὴν ἰδιωτικὴν ἐπιταγήν. Τὸ σχέδιον τὸ ἤκουσεν εὐχαρίστως ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ τὸ ἐγκατέλειψε, πάλιν ἐφέτος παρεμφερῆ πρότασιν ὑποβληθεῖσαν παρ' ἑνὸς τραπεζίτου ἐφάνη ὅτι τὴν υἱοθέτησε ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ καὶ πάλιν τὴν ἐγκατέλειψεν ὡς συνήθως. Καὶ ἐρωτῶ διατί ἐγκατελείφθη ἕνα σχέδιον ἐκλαϊκεύσεως τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιταγῆς, ἡ ὁποία ὄχι μόνον τὰς συναλλαγὰς ἀλλὰ καὶ τὸν προϋπολογισμὸν θὰ ἐνίσχυε, καὶ ἐρωτῶ κατ' ἀνάγκην ἂν εἶναι ἐν γνώσει ἡ Κυβέρνησις τῆς τραγικῆς θέσεως εἰς ἣν περιῆλθον αἱ συναλλαγαί. Πῶς δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει κύριε Ὑπουργέ; Τονίζει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσῃ ὁ τόπος μὲ 3.900 ἑκατομμύρια χαρτονόμισμα χωρὶς τὴν συνδρομήν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιταγῆς. Ὀφείλω, συνεχίζει, νὰ τονίσω ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ δραχμὴ εἶχε καὶ διατηρεῖ ἀκόμη τὰ ἐφόδια νὰ σταθῇ ἕως ὅτου φθάσει ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως ἐκείνη, καθ'ἣν θὰ σκεφθοῦν οἱ μεγάλοι τῆς γῆς, ὅτι ὁ κόσμος ὁδηγεῖται εἰς μίαν μεγάλην οἰκονομικὴν ἀνατροπὴν καὶ ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς καμμιᾶς πολιτισμένης κοινωνίας. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσῃ ἕνα κόσμος ὅταν εἰς μίαν πλευρὰν τῆς γῆς καίουν ἡρίπτουν εἰς τὴν θάλασσαν τὸν πλεονάζοντα καφὲ καὶ σῖτον καὶ εἰς ἄλλας γωνίας τῆς γῆς ὀρθοῦται ἡ πεῖνα πρὸ ἑκατομμυρίων λαοῦ. Εἶναι βέβαιον, συνεχίζει, ὅτι ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων αἱ μεγάλαι χῶραι, αἱ δανείστριαι τοῦ κόσμου θὰ κάμουν νὰ ἀναζήσῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐσκοτώθη, δηλαδὴ ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὰ νομίσματα. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ ἀναμένωμεν καὶ ἡμεῖς, διότι κοινὴ θὰ εἶναι ἡ τύχη μας, ἀλλὰ μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἂν ἔχομεν δραχμὴν ὑγιεῖ καὶ δημόσια οἰκονομικὰ καλὰ ἡ τύχη μας θὰ εἶναι πολὺ καλυτέρα.

Διὰ τοῦτο ζητῶ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἔχῃ ἄγρυπνον τὸν ὀφθαλμόν της, ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν κεφαλαίων διὰ νὰ φθάσῃ οὕτος εἰς ἕνα τέρμα ἀγαθόν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Κύριοι Βουλευταί, ἡ εἰσήγησις τὴν ὁποίαν ἔκαμα κατὰ τὴν κατάθεσιν τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐξηγήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν παρὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἐξήγησαν ὑπὸ ποίας συνθήκας εὑρέθημεν κατὰ τὴν πτῶσιν τῆς ἀγγλικῆς λίρας καὶ διατί ἐλάβομεν τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν καὶ τὰ ὁποῖα συζητοῦμεν καὶ τὰ ὁποῖα ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα, ἐφ' ὅσον ἀπεφασίσαμεν νὰ μείνωμεν εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν. Ἀπὸ τὰς συζητήσεις ὅπου ἐγένοντο ἀπεκρυσταλλώθη ὅτι ἐπικρατεῖ πλήρης ὁμοφωνία ἐπὶ τῶν γραμμῶν τῆς τηρηθείσης πολιτικῆς. Διότι πάντες οἱ ὁμιλήσαντες ἀνεγνώρισαν ὅτι ἀνώτατοι λόγοι ἐπέβαλον τὴν διατήρησιν τῆς χρυσῆς βάσεως καὶ δὲν ἠκούσθη καμμία φωνὴ ὑπὲρ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Ἐπίσης ὅλοι ἀνεγνώρισαν, ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς διατηρήσεως τῆς χρυσῆς βάσεως θὰ ἦτο θεωρητική, ἐὰν δὲν ἐσυνοδεύετο καὶ ἀπὸ τὰ ἐξασφαλιστικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐπέβαλεν ἡ γενηθεῖσα δυσπιστία ὡς ἐκ τῆς πτώσεως τῆς λίρας. Συνοψίζοντες λοιπὸν λέγομεν ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις συνεφώνησε καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν ἐπὶ τῶν τηρηθεισῶν βάσεων. Ἀλλ' ὁ ρόλος τοῦ συνηγόρου τῶν ληφθέντων μέτρων θὰ ἦτο διὰ τὴν ἀντιπολίτευσιν ἄχαρις καὶ ἔπρεπε νὰ εὑρεθοῦν σημεῖα ἐπικρίσεως καὶ τὰ ἀνεύρε. Εἴμεθα λοιπὸν σύμφωνοι εἰς τὴν βάσιν, δηλαδὴ βάσις χρυσῆ καὶ λῆψις προστατευτικῶν μέτρων. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐμέμφθη τὴν Πρεσβείαν τοῦ Λονδίνου διότι δὲν ἐφρόντισε νὰ μάθῃ ἐγκαίρως τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς χρυσῆς βάσεως τῆς λίρας καὶ δὲν μᾶς εἰδοποίησε.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ ὁμιλήσω καὶ εἰς τὴν β' συζήτησιν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀπαντῶ τώρα ἐπὶ τῶν λεχθέντων. Ἐμέμφθη λοιπὸν τὴν Πρεσβείαν τοῦ Λονδίνου, διότι δὲν παρηκολούθησε καὶ δὲν μᾶς εἰδοποίησε. Νομίζω ὅτι ἡ παρατήρησις εἶναι ἄδικος, διότι οἱ παρακολουθήσαντες τὸν τρόπον τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς χρυσῆς βάσεως ἐν Ἀγγλίᾳ γνωρίζουν ὅτι τὰ πράγματα ἐξελίχθησαν ἐντὸς 48 ὡρῶν. Τὴν Κυριακὴν 21 Σεπτεμβρίου ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις, ἐνῷ τὴν προηγουμένην Παρασκευὴν ἐφαίνετο ἐξελισσομένη ὁμαλῶς. Τὸν Ἰούλιον βεβαίως ὑπῆρχον ἀνησυχίαι τινές, ἀλλὰ τὰ ληφθέντα κατόπιν μέτρα....

Κ. Ζαβιτζιάνος. 200 ἑκατομμύρια λίρες ἔφυγαν τὸν τελευταῖον μῆνα.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ ἠξεύρω. Τὸν Ἰούλιον λοιπὸν ὑπῆρχον ἀνησυχίαι, ἀλλ' ἐπηκολούθησε καὶ ἡ ἀπόφασις περὶ οἰκονομιῶν καὶ σχηματισμὸς τῆς ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ αἱ πιστώσεις αἱ ἀμερικανικαὶ καὶ ἀφέθη ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ὅτι θὰ ἐξέλθῃ νικηφόρος ὁ ὑπὲρ τῆς λίρας ἀγών. Τόση ἦτο ἡ πεποίθησις ὥστε 48 ὥρας πρὸ τῆς ἀποφάσεως περὶ ἐγκαταλείψεως τῆς χρυσῆς βάσεως ὁ Πρωθυπουργὸς ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἐξοχήν του, καὶ ἐπανεπροσεκλήθη καὶ πάλιν καὶ τὴν Κυριακὴν μετὰ μεσημβρίαν ἀπεφασίσθη ἡ ἐγκατάλειψις τῆς χρυσῆς βάσεως. Πότε ἠθέλατε νὰ τὸ μάθῃ ἡ Πρεσβεία μας καὶ νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ, ἀφοῦ οὔτε αἱ παρακείμεναι τράπεζαι τῆς Ἀγγλίας δὲν τὸ ἐμυρίσθησαν;

Μ. Αἰλιανός. Ἀφοῦ ἐτραβοῦσαν χρυσὸν ἐπὶ τόσον χρόνον;

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τόσον ἀπροσδόκητος ἦτο ἡ ἀπόφασις, ὥστε ὅλαι αἱ τράπεζαι εἶχον πολλὰ ἑκατομμύρια λιρῶν κατατεθειμένα εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ μεμφώμεθα τὴν πρεσβείαν μας διότι δὲν ὠσφράνθη τὴν ἀπόφασιν.

Σ. Συμεώνογλου. Μήπως ἔμαθαν τίποτε τὰ χρηματιστήρια τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης;

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀφοῦ δὲν τὸ ἔμαθαν οὔτε αἱ ἐν Λονδίνῳ τράπεζαι.

Α. Παπαναστασίου. Γεγονὸς εἶναι ὅτι ἀφ' ἧς ἐξερράγη ἡ Γερμανικὴ κρίσις ὑπῆρχον αἱ ἀνησυχίαι.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶπα ἀπὸ τὸν Ἰούλιον. Βέβαια εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν εἰς τὰς πρώτας ἀνησυχίας ἐγένετο ἡ μετατροπή, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ καταλογίσωμεν κανένα, οὔτε τὴν τράπεζαν καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τὴν πρεσβείαν. Κατεκρίθημεν ἐπίσης ὅτι δὲν ἐλάβομεν ἐγκαίρως τὰ μέτρα. Ἐξήγησα ὅτι ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀπόφασίν της περὶ ἐμμονῆς εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν τὴν συνέδεσε μὲ τὰ περιοριστικὰ μέτρα, διότι δὲν θὰ εἶχε καμμίαν σημασίαν πολιτικὴ χρυσῆς βάσεως ἄνευ λήψεως τῶν περιοριστικῶν μέτρων.

Ν. Μπακόπουλος. Ἔχω τὴν πληροφορίαν ὅτι αἱ ἑλληνικαὶ τράπεζαι τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐπώλησαν ἀγγλικὰς λίρας εἰς τὸ ἄρτιον εἰς τὴν ἐκδοτικὴν τράπεζαν.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἕνας τραπεζίτης εἶχε κάμει προτάσεις διὰ μικρὸν ποσόν. Περισσοτέρας ὅμως πληροφορίας δὲν ἔχω. Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν συνέδεσε τὰς δύο βάσεις, δηλαδὴ ἐμμονὴν εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν καὶ περιοριστικὰ μέτρα. Ὁμολογῶ ὅτι τὰ μέτρα ποὺ ἐλήφθησαν θὰ εἶχον ἐπίδρασιν τὴν Τρίτην, Τετάρτην, Πέμπτην καὶ Παρασκευήν, δεδομένου ὅτι τὸ ἐν διάταγμα ἐξεδόθη εἰς τὰς 28 Σεπτεμβρίου καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὰς 8 Ὀκτωβρίου. Ἠμποροῦσαν βέβαια νὰ ληφθοῦν τὰ μέτρα αὐτὰ τὴν ἐπαύριον καὶ ὑπεστηρίχθη αὐτό, ἀλλὰ ὑπεστηρίχθη καὶ τὸ ἀντίθετον, ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ κοινὴ γνώμη δὲν εἶχεν ἐκδηλώσει συμπτώματα ἀνησυχητικὰ θὰ ἦτο ἴσως καλύτερον νὰ ἀναμείνωμεν, ἵνα μὴ ἐπιβάλωμεν μέτρα περιοριστικά, τὰ ὁποῖα ἴσως νὰ ἐκρίνοντο περιττὰ καὶ θὰ ἐγέννων ἀνησυχίας. Διότι δὲν ἦτο ἀπίθανον ἡ πρόωρος λῆψις τῶν μέτρων νὰ ἐπέφερεν ἀνησυχίαν εἰς τὸ κοινόν. Ὁ κ. Ρεβιζάδης σᾶς εἶπεν ὅτι δὲν ἐζημίωσεν ἄλλο τι τὴν δραχμὴν περισσότερον παρὰ ὁ περὶ αὐτὴν θόρυβος.

Δὲν ἀπεφασίσθησαν λοιπὸν τὰ μέτρα τὴν ἐπαύριον, ἀλλ' ἐδόθη ἡ ἐντολὴ εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος νὰ παρακολουθῇ τὰς αἰτήσεις συναλλάγματος καὶ νὰ ἀρνῆται νὰ παρέχῃ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐξεδήλουν προθέσεις ἐπενδύσεως τῶν ὁραχμῶν των εἰς συνάλλαγμα. Δὲν ἔχω τοὺς ἀριθμοὺς ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι ἔφυγαν τὰ ποσὰ ποὺ ἐλέχθη ὅτι ἔφυγαν, διότι τὸ μεγαλύτερον κονδύλιον ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς μίαν βιομηχανίαν ἐξ 7,000,000 γαλλικῶν φράγκων, ἤτις καὶ τὸ ἐπέστρεψε ἀποδείξασα τὴν καλήν της πίστιν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο δικαιολογημένη ἡ παροχὴ τοῦ ποσοῦ τούτου.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Καὶ ἐν τούτοις καὶ αὐτὸ ἐπεστράφη καὶ λέγω τοῦτο εἰς ἀντίκρουσιν τῶν λεχθέντων διὰ διαρροήν.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ φέρετε σχετικοὺς πίνακας;

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἐζήτησα καὶ θὰ συνταχθοῦν. Ἀναγνωρίζοντες, συνεχίζει, τὴν ἀνάγκην τῶν μέτρων δὲν παύομεν νὰ παραδεχώμεθα ὅτι ταῦτα εἶναι καὶ ἐπιζήμια. Εἶναι βεβαίως τοιαῦτα εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ἀλλὰ δὲν εἶναι τοιαῦτα καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, διότι ἡ ἐλάττωσις ἐξαγωγῆς συναλλάγματος εἶναι ἐπωφελὴς εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ἐφ' ὅσον τὰ εἴδη ποὺ στερούμεθα δὲν εἶναι πρῶται ὕλαι, οὔτε τρόφιμα.

Μ. Αἰλιανός. Σύμφωνοι.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Πολιτικῆς Προσδευτικῆς Ἑνώσεως συμφωνεῖ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν βάσεων τῆς τηρουμένης πολιτικῆς, ἀλλὰ νομίζει ὅτι διὰ τὴν κρίσιν οὐδεὶς ἄλλος πταίει ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις, διότι εἶχε κακὴν νομισματικὴν πολιτικὴν καὶ δὲν εἰσήκουσε καμμίαν συμβουλήν του ἀπὸ ὅσας ἔκαμε πέρυσι πρὸς αὐτήν. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἐνθυμοῦμαι οὔτε ἠδυνήθην νὰ ἀνεύρω μέτρα προταθέντα παρ' αὐτοῦ καὶ μέχρις ὅτου δὲν μᾶς τὰ λέγει δὲν θὰ ἀπαντήσω. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Π. Π. Ἑνώσεως εἶπεν ὅτι εἶναι εὐτύχημα διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν ἡ πτῶσις τῆς Ἀγγλικῆς λίρας. Τὴν γνώμην του αὐτὴν τὴν ἐπανέλαβε καὶ τὴν διετύπωσεν ἐγγράφως. Ὁ Θεὸς ὅμως νὰ σώζῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ ὁμοια εὐτυχήματα ὡς τὸ τῆς ἀγγλικῆς κρίσεως. Βέβαια δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ὑπάρχουν μικρά τινα κέρδη, ὅπως αἱ μειώσεις τῶν ὀφειλῶν εἰς λίρας ὀφειλετῶν, δηλαδὴ ἕως ποσὸν μαζὶ μὲ ἐμπορικὰς ὀφειλὰς περὶ τὰ 8—10 ἑκατομμύρια λίρας. Αὐτὸ εἶναι ἀναμφισβήτητον καὶ ἔχομεν ἀπὸ ἐκεῖ τρία ἑκατομμύρια λίρας κέρδη. Καὶ ὁ προϋπολογισμὸς διὰ τὰ εἰς λίρας δάνεια ὠφελεῖται καὶ αὐτός. Ἀλλὰ τί εἶναι αὐτὰ ἀπέναντι τῶν κολοσσιαίων ζημιῶν ἃς ὑφίστανται ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία; Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ μεγάλα ἑλληνικὰ ἀποταμιεύματα ἦσαν σχεδὸν ὅλα εἰς καταθέσεις ἢ εἰς ἀγγλικὰ χρεώγραφα ἢ εἰς λίρας, αὐτὰ ὅλα ὑπέστησαν μεγάλην ζημίαν. Μόνον αὐτὰ εἶναι ἀσφαλῶς πολλαπλάσια τῶν ὀφειλῶν ποὺ ἔχει εἰς λίρας ἡ ἰδιωτικὴ οἰκονομία.

Μ. Αἰλιανός. Διὰ τὰ ἐπ' ὀνόματί της κεφάλαια ἐνδιαφέρεται ἡ χώρα μας (φωναί, θόρυβος ὄχι... ὄχι).

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Πάντως εἶναι τετραπλάσιαι ὅλων τῶν ὀφειλῶν τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας ἐν τῷ ἐσωτερικῷ. Ὀλιγωτέραν ἐγὼ ἔχω συμπάθειαν διὰ τοὺς ἐπενδύοντας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰ χρήματά τους, καὶ ἄλλοτε κατέκρινα αὐτούς, ἀλλὰ ἠμπορούμεν νὰ κατακρίνωμεν ὅσον θέλομεν, ἡ ζημία ὅμως εἶναι Ἑλληνική.

Π. Τσαλδάρης. Οὐδεὶς ἐγκρίνει ἐπένδυσιν, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς δὲν λυπεῖται διότι ζημιοῦνται Ἕλληνες.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Εἶναι ζημία τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, διότι ἡ Ἑλλὰς ἐνδιαφέρεται καὶ διὰ τὰ κεφάλαια αὐτὰ, διότι τὰ πρωτόντα των καταναλίσκονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν Ἑλλάδι.

Μ. Αἰλιανός. Τὸ Ἑλληνικὸν κεφάλαιον ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μὲ συγχαίνει ἐφ' ὅσον αἰσθάνομαι ὅτι εἶναι Ἑλληνικὸν καὶ ἔχει τὴν πρώραν του ἐστραμμένην πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὅπως εἶναι τὸ κεφάλαιον τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων. Ἀλλὰ τὰ κεφάλαια Ἑλληνικὰ τοποθετημένα ἐκ δυσπιστίας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰ μάχομαι.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Σᾶς ἐρωτῶ ἂν αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου ἡ ζημία εἶναι Ἑλληνικὴ ἢ ὄχι; Εἶναι καὶ εἶναι πολλαπλασία τοῦ κέρδους ὅπερ ἔχει καὶ ἡ ἰδιωτικὴ οἰκονομία ἀπὸ τοὺς ὀφειλέτας εἰς λίρας Ἀγγλίας.

Εἶναι γνωστὸν συνεχίζει ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** ὅτι τὰ δημόσια χρεώγραφα καὶ αἱ ἄλλαι ἀξίαι ὑπερβαίνουν τὰ 40 δισεκατομμύρια. Ἐξ αὐτῶν δὲ πέραν τῶν 30 δισεκατομμυρίων εὑρίσκονται εἰς Ἑλληνικὰς χεῖρας. Αὐτὰ ὑπέστησαν μείωσιν 30 ο ο ἴσην δηλ. πρὸς 10 δισεκατομμύρια δραχμάς, τὰς ὁποίας ἐζημιώθη ἡ Ἐθνικὴ οἰκονομία.

Μ. Αἰλιανός. Ποῖος τὰ ὠφελήθη αὐτά;

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Κανείς.

Μ. Αἰλιανός. Κανείς, τὸ εἴπατε καὶ προχθές, ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημά σας δὲν εἶναι βάσιμον. Ἡ χρηματιστηριακὴ τιμὴ δὲν ἔχει κανὲν ἐνδιαφέρον, κύριε Ὑπουργέ, ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Αὐτὴ σᾶς παρέσυρε νὰ ὑπολογίσετε ὅ,τι θὰ ζημίαν τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας.

Ἐπακολουθεῖ διαλογικὴ συζήτησις μεταξὺ τοῦ κ. Αἰλιανοῦ ἐπιμένοντος εἰς τὰς ἀπόψεις του καὶ τῶν κ. κ. Γ. Μαρῆ, Π. Βουρλούμη καὶ Ρ. Λιβαθινοπούλου.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὁ κ. Αἰλιανὸς ὑποστηρίζει ὅτι δὲν ζημιώνεται ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία. Δὲν εἶναι ἀκριβές. Δὲν τὴν κερδίζει τὴν διαφορὰν δυστυχῶς τὸ Δημόσιον. Ἐξ ἄλλου ὅλαι οἱ ἀξίαι ὑπέστησαν μείωσιν ἀνάλογον ποὸς τὴν ἀξίαν αὐτῶν.

Μ. Αἰλιανός. Ἡ ἰδιωτικὴ οἰκονομία ὡς σύνολον δὲν θὰ χάσῃ, ἂν ζημιώσουν ὡρισμένα ἄτομα, ὅσα πωλήσουν σήμερον, θὰ κερδίσουν ἄλλα, ἡ ἰδιωτικὴ οἰκονομία ὡς σύνολον δὲν θὰ χάσῃ.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Κατὰ τὴν θεωρίαν σας κανενὸς προϊόντος ἡ ὑποτίμησις δὲν ζημιώνει κανένα.

Π. Αἰλιανός. Ζημιώνει τὸν πωλητήν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιμείνω περισσότερον διὰ νὰ πείσω τὴν Βουλὴν πόσον ἐπιζήμια διὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξεν ἡ Ἀγγλικὴ κρίσις. Οἱ πιστεύοντες ὅτι ὠφέλησε τὴν Ἑλλάδα, ὁμοιάζουν μὲ τὸν καταθέτην ὅστις θὰ ἤθελε πτῶσιν τῆς Τραπέζης εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει κατατεθειμένα τὰ χρήματά του. Καὶ ἐμμέσους ζημίας ὑριστάμεθα ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς κρίσεως. Ὁ κ. Βουλευτὴς Κερκύρας εὑρῆκεν ὀλεθρίαν τὴν ἀγορὰν σίτου ἐπὶ πιστώσει. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ἐλέχθη καὶ εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται πρὸ τῆς ἐξετάσεως προτάσεων περὶ ἀγορᾶς σίτου ἐπὶ πιστώσει. Ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς θὰ μᾶς παράσχῃ τὰ ἀναγκαιοῦντα κεφάλαια διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἀποξηραντικῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι, ὅτι ἐφ'ὅσον ἤρχισαν θὰ εἶναι

παραφροσύνη νὰ τὰ ἐγκαταλείψωμεν. Δὲν ἐννοῶ διατὶ ὁ κ. Ζαβιτζιάνος θεωρεῖ ὀλέθριον τὸ πρᾶγμα. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι καὶ νομισματικῶς τὸ μέτρον δὲν εἶναι βλαβερόν, διότι ἐνισχύει ἀρνητικῶς τὸ συνάλλαγμα διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῆς ἐξόδου τοιούτου. Κατηγορήθημεν ὅτι ἐπὶ ἑβδομάδα δὲν ἠγοράσαμεν λίρας, ἐνῷ ἔπρεπε μάλιστα ὅτι ἡ λίρα εἶχε κατεύθυνσιν εἰς ἄγνοιαν ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Μ. Αἰλιανός. Τρεῖς ἑβδομάδας.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶχον τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν ἦτο ἀκριβὲς τοῦτο καὶ ἐζήτησα πληροφορίας ἀπὸ τὴν Τράπεζαν. Ἐλέχθη ὅτι ἡ Τράπεζα εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἀγοράζῃ λίρας.

Μ. Αἰλιανός. Ὄχι, ἔχει συμφέρον.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὅτι ἄφησεν ἡ Τράπεζα νὰ τῆς διαφύγῃ συνάλλαγμα. Τὸ σημείωμα τὸ ὁποῖον μοῦ ἐστάλη λέγει ὅτι ἀπὸ 21 – 28 Σεπτεμβρίου ἠγοράσθησαν 1.639.000 λίραι.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Εἰς ποίας τιμὰς τὸ ἐπρομηθεύθησαν; Διότι δυστυχῶς τὴν 21ην καὶ 22αν ἠγοράσθησαν λίραι, αἱ ὁποῖαι εἶχον τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἐπωλήθησαν πρὸ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς γρυσῆς βάσεως.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἀξιοκατάκριτος ἡ Τράπεζα καὶ ἂν ἔβλεπε δισταγμούς.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐπρόκειτο περὶ κυμαινομένου νομίσματος.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἦτο ἐνδεχόμενον ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὸ βράδυ νὰ ὑποστῇ μεγάλας ζημίας ἡ Τράπεζα. Ἄλλως τε τὸ συνάλλαγμα ἐπῆγεν εἰς ἄλλας Τραπέζας, δὲν ἔφυγεν ἀπὸ τὴν χώραν. Ὁ κ. βουλευτὴς Κέας ἀνέφερε ἕνα τρόπον καλύψεως τῶν ζημιῶν τῆς Τραπέζης, τὸν ὁποῖον δὲν κατώρθωσα νὰ ἐννοήσω.

Π. Ρεδιάδης. Δὲν πρόκειται περὶ τῶν ζημιῶν, ἀλλὰ περὶ τῆς κινήσεως τοῦ χρυσοῦ.

Γ Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τότε εἴμεθα σύμφωνοι. Ἐζήτησεν ἀκόμη νὰ τεθῇ μία ἑρμηνευτικὴ διάταξις εἰς τὸν Νόμον. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθὸν τοῦτο, μολονότι δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι πρόκειται περὶ νοθείας τῆς σταθεροποιήσεως, τὴν ὁποίαν ἐπέβαλλον ὅλα τὰ Κράτη λόγῳ τῆς καταστάσεως. Ὁ κ. βουλευτὴς Κέας λέγει ὅτι εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης ἀναφέρεται ὁ περιορισμὸς αὐτός, ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ δέχομαι. Εἶμαι σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην τοῦ κ. Αἰλιανοῦ ὅτι ἐφέτος κερδίζομεν κάτι ἐκ τῆς μειώσεως τῶν εἰδῶν, τὰ ὁποῖα εἰσάγομεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι χάνομεν συγχρόνως, διότι τὰ ἰδικά μας προϊόντα ἐξέπεσαν. Δὲν συμφωνῶ μὲ τὸ λεχθὲν ὅτι ἂν τὸ ὕψος τοῦ προϋπολογισμοῦ ἦτο μικρότερον ἡ νομισματικὴ κατάστασις θὰ ἦτο καλυτέρα. Ὁ κ. Αἰλιανὸς ἐπανέλαβε τὴν κατηγορίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος περὶ βραδύτητος εἰς τὴν λῆψιν τῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἶπεν ὅτι ἀπωλέσθησαν εἰς 24 ὥρας 3 ἑκατομμύρια δολλάρια. Ἔχω ἐδῶ τὴν κίνησιν ὅλης τῆς ἑβδομάδος ἀνερχομένην εἰς 3.140.000. Μικρὰ ποσὰ συναλλάγματος μπορεῖ νὰ διέφυγαν, ἡ Κυβέρνησις ὅμως ἦτο σύμφωνος μὲ τὰς Τραπέζας διὰ τὸν ἔλεγχον τοῦ συναλλάγματος καὶ συνεπῶς δὲν ἐγένετο διαρροή.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ δὲν ὡμίλησα μόνον περὶ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Μ. Αἰλιανὸς. Ἐγὼ ἐνδεικτικῶς εἶπα διὰ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος διὰ νὰ ἐπιρρίψω τὴν εὐθύνην εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὁ κ. Αἰλιανὸς κακίζει τὴν αὔξησιν τοῦ τόκου.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τὴν διατήρησιν τῆς αὐξήσεως μετὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ἐλέγχου.

Φ. Σαράντης. Ἔπρεπε νὰ λάβετε πρόνοιαν δι' ἀναλόγους φυλακάς.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Οἱ καταπολεμήσαντες τὴν ἰδέαν τοῦ τόκου ἕτεραν ἐπιχειρήματα ὅμοια μὲ τὰ προβληθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Αἰλιανοῦ. Ἐγὼ ὅμως βεβαιῶ ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀνάληψις καταθέσεων.

Μ. Αἰλιανός. Ἀνάληψις ἀθρόα.

Γ. Μαρῆς (Ὑπ. Οἰκ.). Κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις τῆς Τραπέζης δὲν παρετηρήθη ὁρμὴ πρὸς ἀνάληψιν τῶν καταθέσεων.

Μ. Αἰλιανός. Πάρτε τὰς καταθέσεις.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπ. Οἰκ.). Ἐὰν ὑπῆρχον δουλειαῖς, θὰ ὑπῆρχεν ἀνάληψις, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχουν δουλειαῖς, ἡ κρίσις τῆς πίστεως φέρει αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τὴν νέκρωσιν τῶν συναλλαγῶν.

Φ. Σαράντης. Ἐπειδὴ ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν βεβαιοῖ ὑπευθύνως, ἀλλὰ μόνον ἀναφέρει βεβαιώσεις Τραπεζῶν, ὅτι παρὰ τὴν αὔξησιν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου καὶ τὴν μὴ αὔξησιν τοῦ τόκου τῶν καταθέσεων δὲν ἐσημειώθησαν ἀθρόαι ἀναλήψεις καταθέσεων παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα καλύτερον καὶ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα, ὅπως ὑποβιβασθῇ ὁ προεξοφλητικὸς τόκος, ὅστις ὡς ἔχει σήμερον, νεκρώνει πᾶσαν κίνησιν καὶ καθιστᾷ τὰς συναλλαγὰς ἀδυνάτους. Φρονῶ ὅτι ἐγένοντο ἀθρόαι ἀναλήψεις, διότι θὰ ἦτο κουτὸς νὰ ἐξακολουθῇ τις νὰ δανείζῃ εἰς τὴν Τράπεζαν πρὸς 3 ο/ο, ὅταν αὐτὴ δανείζει πρὸς 12 ο/ο καὶ ἄνω. Ἄλλως ἐὰν δὲν ἐγένοντο ἀναλήψεις καὶ ὑπάρχουν αὐταὶ ἄθικτοι παρὰ ταῖς Τραπέζαις, διατὶ ἡ πίεσις τῶν μεγάλων καταθέσεων δὲν θὰ ἠνάγκαζε τὰς Τραπέζας νὰ καταδιώξουν μόνον τὸν προεξοφλητικὸν τόκον; Ἐξ ὀνόματος τῶν δεινῶς χειμαζομένων ἐμπορικῶν τάξεων παρακαλῶ καὶ πάλιν θερμῶς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἐξαντλήσῃ ὅλα τὰ μέτα, τὰ ὁποῖα διαθέτει πρὸς μείωσιν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου. Ὁ ἐμπορικὸς κόσμος θὰ εἶναι εὐγνώμων διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Μ. Αἰλιανός. Προσέξατε, κύριε Ὑπουργέ, ὅτι μειοῦντες τὸν προεξοφλητικὸν τόκον καὶ εἰσάγοντες τὴν ἰδιωτικὴν ἠγγυημένην ἐπιταγὴν θὰ ζωογονήσετε τὰς συναλλαγὰς καὶ θὰ ἀρδεύσετε τὸν προϋπολογισμὸν σώζοντες τὸν τόπον ἀπὸ τὸν μαρασμὸν εἰς ὃν τὸν ἔρριψεν ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς.*** (Ὑπ. Οἰκ.) λέγει ὅτι ἐπιφυλάσσεται νὰ λάβῃ τὸν λόγον κατὰ τὴν β' συζήτησιν καὶ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς τυχὸν γεννησομένας νέας παρατηρήσεις.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον εἰς α' ἀνάγνωσιν ὡς ἐτροποποιήθη.

Αἰτήσει τοῦ κ. Προέδρου ἡ Βουλὴ παρέχει αὐτῷ τὴν ἐξουσιοδότησιν, ὅπως ἐπικυρώσῃ ὑπ' εὐθύνην του τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως καὶ ὥραν 8.15' μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην καὶ ὥραν 4.30 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Κουτσίνας

Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΓ'

Τρίτης 8 Δεκεμβρίου 1931

Ὥρᾳ 4.30 μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Κουτσίνας*** καταθέτει ὑπόμνημα Μακεδονομάχων ἐθνικῆς ὀργανώσεως «Παῦλος Μελᾶς» Τρικκάλων ζητούντων νὰ τοῖς χορηγηθῇ διὰ νόμου σύνταξις, ὡς ἐγένετο καὶ διὰ τὰ θύματα πολέμου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Λούλης*** καταθέτει τηλεγράφημα ἑνώσεως συνεταιρισμῶν Ἰωαννίνων ζητούσης νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ Ἤπειρος εἰς τὸ Ν. Διάταγμα ἐξαγορᾶς καπνῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Χριστούλας*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου συνεταιρισμῶν πλημμυροπαθοῦς περιφερείας τέως δήμου Φύλλου ζητοῦντος τὴν ἀποστολὴν σίτου πρὸς συμπλήρωσιν τῆς σπορᾶς των.

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς καταθέτει τηλεγράφημα συλλόγων καὶ σωματείων Καρδίτσης διαμαρτυρομένων διὰ τὰ πιεστικὰ μέτρα τῶν Διευθυντῶν τῶν Τραπεζῶν πρὸς εἰσπραξιν τῶν χορηγηθέντων δανείων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ προέδρου τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου «Ἑρμῆς» Μεσσολογγίου διαμαρτυρομένου διότι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀρνεῖται τὴν χορήγησιν δανείων εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον Μεσολογγίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** καταθέτει αἰτήσεις τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Βαρυᾶς Λευκάδος ζητούντων τὴν παραχώρησιν τοῦ παρὰ τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα οἰκοπέδου πρὸς ἀνέγερσιν διδακτηρίου.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καὶ ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτουσι τηλεγράφημα τῶν κατοίκων Κεφαλοβρύσου διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Ροϊκοῦ Μαντινείας ζητούντων τὴν ἄρσιν τῆς ἀπαγορευτικῆς διαταγῆς ὑλοτομίας καυσοξύλων εἰς τὴν περιφέρειάν των.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Παπαναστασίου*** καὶ ***Ν. Μπακόπουλος*** καταθέτουσιν αἴτησιν Μαρίκας Δαμιανοῦ ζητούσης τὴν παροχὴν συντάξεως ἐκ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν, ὡς ἀγάμου ἀδελφῆς τοῦ ἀποβιώσαντος Ἀντωνίου Δαμιανοῦ δικηγόρου καὶ βουλευτοῦ.

Ὁ Δημήτριος Καζῆς κάτοικος Ροβολιαρίου τέως δήμου Μακρακώμης ζητεῖ τὴν παροχὴν συντάξεως διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του ἀστυφύλακος ἐπισυμβάντος τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1922 εἰς Πάτρας.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Λούλης*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Ἐλάφου Ἠπείρου ζητούντων τὴν χορήγησιν ἀφορολογήτου ἀραβοσίτου.

Οἱ Γεώργιος καὶ Κυριάκος Καρακώστας ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ κατατεθέντος νομοσχεδίου περὶ διπλασιασμοῦ τῶν εἰσαγωγικῶν τελῶν δι' ἐμπορεύματα προελεύσεως ἐκ χωρῶν μὴ ἐχουσῶν ἐμπορικὴν σύμβασιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Φ. Σαράντης*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ συνδέσμου μὴ ἀνταλλαξίμων Κωνσταντινουπολιτῶν κτηματιῶν Τουρκίας ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 5170.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τέως δήμου Βουπρασίου ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ ἀγροφυλακῆς καὶ τὴν ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας.

Ὁ βουλευτὴς κ ***Ν. Μπακόπουλος*** καταθέτει ψήφισμα τοῦ συνδέσμου ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων Τριπόλεως ζητούντων τὴν κατάθεσιν καὶ ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς καταθέτει ψήφισμα τῶν προσφύγων τοῦ συνοικισμοῦ Τριπόλεως ζητούντων τὴν ἀνέγερσιν σχολικοῦ κτιρίου εἰς τὸν συνοικισμόν των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει τηλεγράφημα κατοίκων τῆς κοινότητος Κατοχῆς ζητούντων ὅπως ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἀναστείλῃ τὰ ἐκδοθέντα ἐντάλματα προσωποκρατήσεως ὑπὸ τοῦ Ταμείου Μεσολογγίου μέχρι τῆς πωλήσεως τῶν καπνῶν των.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει ἀναφορὰν τοῦ Εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν Ἡρακλείου αἰτουμένου τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Ι. Περδικογιάννη.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑποβάλλει ἀναφορὰν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ροδόπης αἰτουμένου τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Νταζῆ Βέη.

Ἡ Ἕνωσις κατωτέρου προσωπικοῦ Τ.Τ.Τ. Κυπαρισσίας ζητεῖ ὅπως ληφθῇ πρόνοια διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Ὁ Σύνδεσμος Καπνεργατῶν Καρδίτσης ζητεῖ τὴν χορήγησιν ἐπιδομάτων ἀνεργίας καὶ εἰς τοὺς Καπνεργάτας Καρδίτσης ὅπως γίνεται καὶ εἰς τὰ ἄλλα καπνεργατικὰ κέντρα.

Τὸ Γ' Πανελλήνιον Συνέδριον Αὐτοκινητῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἀσχῆ Φλωρίνης ἥτις ἐπιτρέπει τὴν εἴσοδον καὶ ἐργασίαν Ἀλβανικῶν αὐτοκινήτων ἐπὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Θηβῶν ὑποβάλλει ὑπόμνημα πολεμοπαθῶν Νέας Ἐφέσου ζητούντων ὅπως κατὰ τὴν τροποποίησιν τῶν σχετικῶν νόμων περὶ πολεμικῶν ἀποζημιώσεων συμπεριληφθῶσι καὶ οὗτοι ὑποστάντες ζημίας ὑπὸ τοῦ Συμμαχικοῦ Στόλου βομβαρδίσαντος τὴν πόλιν Νέας Ἐφέσου.

Οἱ Ἄποροι Γονεῖς κάτοικοι Νέας Φιλαδελφείας Ἀμαρουσίου ζητοῦν τὴν ἐγγραφὴν τῶν τέκνων των ἀτελῶς εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβειον Πολυτεχνεῖον.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Τηλικίδης*** καταθέτει ἀναφορὰν Παμπροσφυγικοῦ Συλλόγου Ἐδέσσης «Ἕνωσις».

Ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης διαβιβάζει ἀναφορὰν τοῦ εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ἀθηνῶν αἰτουμένου τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς πρὸς περαιτέρω ποινικὴν δίωξιν τῶν Βουλευτῶν κ.κ. ***Ν. Ἀβραάμ***, Πειραιῶς καὶ ***Π. Χατζῆ***, Αἰγίνης.

Ὁ κ. ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16)17 Ὀκτωβρίου 1931 ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος «περὶ δικαιοστασίου τῶν σεισμοπαθῶν ἐπαρχίας Χαλκίδος καὶ περὶ ἄλλων διατάξεων σχετικῶν πρὸς τὸ δικαιοστάσιον ἐν γένει» καὶ

2) «Περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 «περὶ τρόπου διακοπῆς παραγραφῆς κλπ.».

Οἱ κ.κ. ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) καὶ ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν.Δ. περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν, περὶ περιορισμοῦ τῶν ἐξόδων ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν ὀφειλετῶν καὶ περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἐκτελέσεως διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας».

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τρόπου προσωρινῆς πληρώσεως κενῶν θέσεων Ἐφόρων Ἀρχαιοτήτων».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου

«περὶ τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν εἰς τὸν νόμον ΒΧΜΣΤ' «περὶ ἀρχαιοτήτων».

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Φ. Σαράντης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ παρατάσεως τοῦ νόμου 4970 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4159 περὶ πλαγγικῆς ὑπηρεσίας».

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τῶν εἰς μεταλλικὸν πλῆρωμῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν».

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων). ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) Περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς ἀγγελλιοφόρους τοῦ Π. Ναυτικοῦ. καὶ

2) Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ 3983 νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17-9-26 Ν. Δ. περὶ ἐπιδομάτων διακριτικῶν σημείων εἰδικότητος κλπ. τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1931 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης σχετικῶς μὲ τὴν ὑπὸ τῆς τελευταίας ταύτης διάθεσιν ποσοῦ ἐξ 20.000.000 διὰ τὴν ἐκτέλεσιν προσωρινῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς τὸν ποταμὸν Πηνειὸν κλπ.». καὶ

2) «Περὶ ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τυροκομικοῦ σχολείου Ἰωαννίνων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παραχωρήσεως καὶ ἐκμισθώσεως γαιῶν τοῦ δημοσίου εἰς ἀκτήμονας γεωργοὺς τῆς περιφερείας Ἀλεξανδρουπόλεως πρὸς καλλιέργειαν.

Μεθ' ἃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἱερέως Σ. Τρύφωνα, κατοίκου Συκιῶν Κερκύρας.

Ὁ κ. **Ι. Κουτσίνας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν δικολάβων Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Μεσωρόπης Καβάλλας περὶ ἀπομακρύνσεως ἐκ τοῦ ἀξιώματός των δύο κοινοτικῶν συμβούλων. Λέγει ὅτι οἱ δύο αὐτοὶ ἔχουν λάβῃ μέρος εἰς τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν τῆς πόλεως, ὡς δὲ βεβαιοῖ ἡ Οἰκονομικὴ Ἐφορεία, πληρώνουν καὶ ἐπιτήδευμα. Παρὰ τοῦτο ἡ Γενικὴ Διοίκησις δὲν ἔλαβεν οὐδὲν μέτρον πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Θὰ ζητήσω πληροφορίας.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν Μαριγοῦς Ξανθοπούλου, Ἑλένης Σελίδου καὶ Ἀναστασίας Χρυσάνθου, κατοίκων Μεσολογγίου, λέγει, ὅτι δὲν ἐπρόλαβον αὐταὶ νὰ ὑποβάλουν ἐντὸς τῆς προθεσμίας δικαιολογητικά, διὰ νὰ λάβουν σύνταξιν καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀπώλεσαν τὰ δικαιώματά των. Φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ ἓν μέτρον ὑπὲρ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον μάλιστα δὲν πρόκειται περὶ ἀναγνωρίσεως δικαιώματος ἀλλὰ μεταβιβάσεως τοιούτου.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Νὰ μὴ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Λ. Γκκιπούλου, Ε. Χατζηγίνκου καὶ ἄλλων, περὶ τῆς μὴ εἰσέτι πληρωμῆς τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν ἀγροκτημάτων των.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Ἐδόθησαν ἤδη αἱ προσήκουσαι ὁδηγίαι, δηλαδὴ ἀπηυθύνθη ἔγγραφον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, ἵνα οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι δανείσται ἐνυπόθηκοι, πληρώνονται κανονικῶς. Ὁ συνάδελφός μου, ἐπὶ τῆς Γεωργίας, μὲ πληροφορεῖ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὅτι ἐγένετο ἤδη ἔναρξις ἐκτελέσεως. Ἐλπίζω ὅτι λίαν προσεχῶς ἄλλως τε θὰ κανονισθῇ ὁλοσχερῶς καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν κτηματιῶν Ἀλβανῶν ὑπηκόων. Ἀσχολούμεθα ἐπ' αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς.** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Δημάρχου Ναούσης διαμαρτυρομένου διὰ τὴν μελετωμένην κατάργησιν τοῦ Γυμνασίου τῆς πόλεώς των.

Ὁ κ. **Γ. Ροδόπουλος.** Καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου ἐργοληπτῶν τῆς Ἑλλάδος, τονίζει ὅτι ὁ Νόμος περὶ ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων δυνατὸν νὰ μὴ ἐλειτούργησε καλῶς κατὰ τὸ παρελθόν, ἀλλὰ πάντως ἦτο καλὸς καὶ συνιστᾷ ὅπως ἐν τῷ μέλλοντι τὰ δημόσια ἔργα ἐκτελῶνται κατὰ τὸ παλαιὸν σύστημα.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης.** Συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν Σαγματοποιῶν καὶ Πεταλωτῶν Χανίων, λέγει, ὅτι οὗτοι εἶχον τὰ μαγαζιά των ἐπὶ τῆς μεγάλης ἀρτηρίας Χανίων-Κισσάμου, ἡ Γενικὴ Διοίκησις ὅμως ἐξετόπισεν αὐτοὺς διὰ λόγους καλαισθησίας, ὁ δὲ Δῆμος τοῖς παρεχώρησεν οἰκόπεδον ἀρκετῆς ἐκτάσεως ἱκανὸν νὰ στεγάσῃ ὅλους αὐτούς. Ὁ τότε Γενικὸς Διοικητὴς κ. Κατεχάκης συνέστησε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν τὴν παραχώρησιν τοῦ οἰκοπέδου, ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον ἐπέστρεψε τὴν διεξαχθεῖσαν ἀλληλογραφίαν διὰ τυπικοὺς λόγους πρὸς τὸν Γενικὸν Διοικητήν. Ἀλλὰ καὶ ὁ νῦν Γενικὸς Διοικητὴς συνιστᾷ τὴν παραχώρησιν, συνεπῶς θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐγκρίνῃ ταύτην καθόσον διὰ ταύτης πρόκειται νὰ ζήσουν πολλαὶ οἰκογένειαι ἀνήκουσαι εἰς τὰς δύο αὐτὰς τάξεις τῶν ἐπαγγελματιῶν ἄλλως θὰ ἀποθάνωσιν ἐκ πείνης καὶ θὰ μείνουν καὶ ἄνευ στέγης.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργ. Ἐσωτ.) Ἐφ' ὅσον συντρέχουν οἱ ὅροι ποὺ ἀνεφέρατε θὰ προβῶ εἰς τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον ζητῶν κατόπιν συνενοήσεως μετὰ τῶν συναδέλφων μου.

Ὁ κ. **Ι. Μουντζουρίδης.** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ Ἀντισυνταγματάρχου Δ. Πετροπουλάκη παραπονουμένου διὰ τὸν διακανονισμὸν τῆς συντάξεώς του.

Ὁ κ. **Δ. Σακελλαρίου.** Ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Μεγάρων διαμαρτυρομένων διότι ἐνῷ ἡ καθηγήτρια τῆς Γαλλικῆς Σταυροπούλου ἐτοποθετήθη εἰς τὸ Γυμνάσιον Μεγάρων ἀπὸ τοῦ Σῴρου, δὲν μετέβη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν της.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργ. Παιδ.). Διὰ λόγους ἀσθενείας εἶχε λάβῃ ἀναρρωτικὴν ἄδειαν, ἔλιξεν ὅμως αὕτη καὶ διεπάχθη νὰ μεταβῇ εἰς τὴν θέσιν της.

Ὁ κ. **Π. Καρασεβδᾶς.** Ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν Β. Μόσχου καὶ Γ. Αὐδῆ Διευθυντῶν Κέντρων διασκεδάσεως ἐν Ἀγρινίῳ, παραπονουμένων κατὰ τοῦ Ἐφόρου κλείσαντος τὰ καταστήματά των διὰ τὴν μὴ πληρωμὴν φόρου ὅστις ὅμως εἶχε πληρωθῇ. Παρακαλεῖ νὰ διαταχθῇ ἀνάκρισις.

Φ. Ζαΐμης. (Ὑφυπουργ. Οἰκον.). Διετάχθη ἤδη σχετικὴ ἀνάκρισις.

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος.** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Νεμπεγλὲρ περὶ παραχωρήσεως καλλιεργητικῶν δανείων.

Ὁ κ. **Ι. Κουτσίνας.** Παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας διότι δὲν χορηγοῦνται πλέον δάνεια, ἐνῷ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἔχουν ἐπέλθῃ μεγάλαι καταστροφαί. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς μερικὰ ἄλλα χωρία.

Ὁ κ. **Σ. Ἀναστασιάδης.** Συνιστᾷ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἀποστολῆς σίτου πρὸς σπορὰν ὁ ὁποῖος καθυστερεῖ εἰς τὸν Βόλον.

Ὁ κ. **Ι. Κυρώζης** συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνιστᾷ τὴν ἀναφοράν, τονίζων ὅτι ἡ ἱκανοποίησις τῶν αἰτημάτων τῶν Θεσσαλῶν γεωργῶν δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὴ καμμιᾶς ἀναβολῆς.

Ὁ κ. **Ν. Καραμᾶνος.** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κτηματουρκτηματιῶν καὶ ὀπωροπαραγωγῶν Λεωνιδίου Κυνουρίας περὶ κατασκευῆς τῆς τάφρου τῆς ὁδοῦ Λεωνιδίου Πλάκας.

Ὁ κ. **Ι. Κουτσίνας.** Συνιστᾷ ἀναφορὰν Κτηματιῶν Βάκου διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μελετωμένην ἀπαλλοτρίωσιν τῶν κτημάτων των.

Ὁ κ. **Δ. Κουτσοπέταλος.** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Μάνεσι περὶ ἐξαγορᾶς τῶν καπνῶν των.

Ὁ κ. **Α. Δούλης.** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν γεωργικῶν πιστωτικῶν συνεταιρισμῶν κτηματιῶν Ἄρτης

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν μετεκπαιδευθέντων τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων.

Ὁκ. **Α. Ξανθόπουλος.** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Χαλκιδικῆς περὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐλαιοπαραγωγῆς.

Ὁ κ. **Ε. Μαχαίρας.** Λέγει ὅτι πεντακόσιοι πενῆντα φορτοεκφορτωταὶ τοῦ Λιμένος Πειραιῶς συνταξιοῦχοι παραπονοῦνται ὅτι τοῖς ἐκκανονίσθη ἡ ἀποζημίωσίς των ἀπὸ 10—30 δραχμ. τὴν ἡμέραν καὶ ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς τοῦ Λιμένος, ἐνῷ ἠμποροῦν νὰ ἐργασθοῦν, δὲν τοὺς χρησιμοποιεῖ. Ἐξ ἄλλου μία μερὶς ἐξ αὐτῶν θέλουν νὰ πάρουν τὴν ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσιν.

Συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὰ δίκαια αἰτήματα τῶν ἀναφερομένων.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκδόσεως συμπληρωματικοῦ δανείου μέχρις 60 ἑκατομ. δραχ. πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρ. Πολέμου, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 4278 καὶ 5173 « ἔχον οὕτω.

Περὶ ἐκδόσεως συμπληρωματικοῦ δανείου μέχρις 60.000.000 δραχμῶν, δι' ἀποζημίωσιν τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 4278 καὶ 5473.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν προσθέτου δανείου μέχρι ποσοῦ δραχμῶν ἑξήκοντα ἑκατομμυρίων πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τῶν ὁμολογιῶν αὐτοῦ καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου 4278, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν νόμων 4562 καὶ 5173, τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου.

2. Αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρων 2 καὶ 3 τοῦ νόμου 4278 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν.

3. Διὰ Διατάγματος ἐκδοθησομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται ν' αὐξηθῇ τὸ κατὰ τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ποσὸν μέχρι δραχμῶν τεσσαράκοντα εἰσέτι ἑκατομμυρίων.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 5173 ἀντικαθίσταται ἀφ' ἧς ἴσχυσεν ὡς ἑξῆς:

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ δικαιωθῶσιν ἀποζημιώσεως οἱ ἐμπροθέσμως κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις ὑποβάλλοντες δηλώσεις εἰς τὰς προξενησάσας τὰς ζημίας ἐμπολέμους συμμαχικὰς ἀρχάς.

Ἄρθρον 3.

Τὸ δυνάμει τοῦ Διατάγματος τῆς 20 Φεβρουαρίου 1930 «περὶ τρόπου διανομῆς ὁμολογιῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας δραχμῶν 60.000.000 εἰς τοὺς ἀστέγους καὶ ἀπόρους πολεμοπαθεῖς» διατεθὲν ποσὸν ὁμολογιῶν ὀνομαστικῆς ἀξίας δραχμῶν 60 ἑκατομμυρίων διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἀπόρων καὶ ἀστέγων πολεμοπαθῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης θεωρεῖται ἀπηλλαγμένον τελῶν χαρτοσήμου καὶ πάσης ἄλλης ὑπὲρ τρίτων κρατήσεως.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βελγίου συμφωνίας πρὸς χορήγησιν τῶν μᾶλλον ἠλαττωμένων δασμῶν ἐπὶ ἀμοιβαιότητι εἰς τὰς ἐξ Ἑλλάδος καὶ τὰς ἐκ τοῦ Βελγικοῦ Κογκὸ καὶ τοῦ ὑπὸ Βελγικὴν ἐντολὴν ἐδάφους τοῦ Ρουάντα Οὐρουντι προελεύσεις», ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βελγίου συμφωνίας πρὸς παραχώρησιν τῶν μᾶλλον ἠλαττωμένων δασμῶν ἐπ' ἀμοιβαιότητι εἰς τὰς ἐξ Ἑλλάδος καὶ τὰς ἐκ τοῦ Βελγικοῦ Κογκὸ καὶ τοῦ ὑπὸ Βελγικὴν ἐντολὴν ἐδάφους τοῦ Ρουάντα-Οὐρουντι προελεύσεις.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου (2 Ἰουλίου) 1931 συναφθεῖσα συμφωνία δι' ἀνταλλαγῆς ἐπιστολῶν μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτοῦ τοῦ Βελγίου πρὸς παραχώρησιν τῶν μᾶλλον ἠλαττωμένων δασμῶν ἐπ' ἀμοιβαιότητι εἰς τὰς ἐξ Ἑλλάδος καὶ τὰς ἐκ τοῦ Βελγικοῦ Κογκὸ καὶ τοῦ ὑπὸ Βελγικὴν ἐντολὴν ἐδάφους τοῦ Ρουάντα—Οὐρουντι προελεύσεις, ὧν τὸ κείμενον ἕπεται ἐν γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἑλληνικῇ μεταφράσει, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

MINISTERE
des AFFAIRES ETRANGERES

No 25578 Athènes, le 22 Juin 1931

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de porter à votre connaissance que le Gouvernement Hellénique a décidé de faire bénéficier les produits du Congo belge et du territoire sous mandat belge du Ruanda—Urundi des droits de douane les plus réduits applicables à l'importation en Grèce des produits de l'Union économique belgo—luxembourgeoise. Ce régime s'appliquera aussi bien aux produits des possessions coloniales de la Belgique importés directement en Grèce, qu'à ceux achetés sur la place d'Anvers. Il ne sera mis fin à ce régime que moyennant un préavis de six mois ou par la dénonciation de l'accord provisoire du 10 septembre 1926 entre la Grèce et l'Union économique belgo-luxembourgeoise.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

E. VENISELOS

Monsieur NEMRY
Ministre de Belgique
ATHENES
LEGATION DE BELGIQUE

No 951 Athènes, le 2 Juillet 1931

Monsieur le Président,

Par Sa lettre No 25578 du 22 juin 1931, Votre Excellence a bien voulu me faire part de la décision du Gouvernement hellénique de faire bénéficier les produits du Congo Belge et du territoire sous mandat belge du Ruanda—Urundi des droits de douane les plus réduits applicables à l'importation en Grèce des produits de l'Union économique belgo—luxembourgeoise, ce régime s'appliquant aussi bien aux produits des possessions coloniales de la Belgique importés directement en Grèce, qu'à ceux achetés sur laplace d'Anvers.

J'ai l'honneur de faire savoir à Votre Excellence qu'à titre de réciprocité le Gouvernement du Roi appliquera en matière douanière, aux produits grecs importés dans les possessions coloniales de la Belgique, les droits de douanes les plus réduits. Il ne sera mis fin à ce régime que moyennant un préavis de six mois ou par la dénonciation de l'accord provisoire du 10 septembre 1926 entre l'Union économique belgo—luxembourgeoise et la Grèce.

Je saisis cette occasion, Monsieur le Président, de renouveler à Votre Excellence, les assurances de ma haute considération.

(S) LEON NEMRY

Son Excellence
Monsieur Vénizelos
Président du Conseil des Ministres
Ministre des Affaires Etrangères a. i.
En ville

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 25578 Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1931

Κύριε Πρεσβευτά,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν ὑμῶν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὰ ἐκ τοῦ Βελγικοῦ Κογκὼ καὶ τοῦ ὑπὸ Βελγικὴν ἐντολὴν ἐδάφους τοῦ Ρουάντα—Οὐρουῦντι προϊόντα τοὺς μᾶλλον ἠλαττωμένους δασμοὺς τοὺς ἐφαρμοζομένους ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς Οἰκονομικῆς Ἑνώσεως Βελγίου—Λουξεμβούργου κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς Ἑλλάδα. Τὸ καθεστὼς τοῦτο θὰ ἐφαρμόζηται τόσον ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν ἀποικιακῶν κτήσεων τοῦ Βελγίου τῶν ἀπ' εὐθείας εἰς Ἑλλάδα εἰσαγομένων, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἀγοραζομένων ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς Ἀμβέρσης. Τὸ καθεστὼς τοῦτο δὲν θὰ παύσῃ ἰσχύον εἰμὴ κατόπιν προειδοποιήσεως ἓξ μηνῶν ἢ διὰ τῆς καταγγελίας τῆς προσωρινῆς συμφωνίας τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1926 μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Οἰκονομικῆς Ἑνώσεως Βελγίου—Λουξεμβούργου.

Δέξασθε, Κύριε Πρεσβευτά, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μου.

ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Κύριον ΝΕΜΡΥ
Πρεσβευτὴν τοῦ Βελγίου
Ἐν Ἀθήναις
ΒΕΛΓΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ

Ἀριθ. 951 Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουλίου 1931

Κύριε Πρόεδρε,

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25578 ἐτιμήσατε Αὐτῆς ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1931 ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης εὐηρεστήθη νὰ μοὶ γνωρίσῃ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὅπως παραχωρήσῃ εἰς τὰ προϊόντα τοῦ Βελγικοῦ Κογκὼ καὶ τοῦ ὑπὸ Βελγικὴν ἐντολὴν ἐδάφους τοῦ Ρουάντα—Οὐρουῦντι τοὺς μᾶλλον ἠλαττωμένους δασμοὺς τοὺς ἐφαρμοζομένους κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα εἰσαγωγὴν τῶν προϊόντων τῆς Οἰκονομικῆς Ἑνώσεως Βελγίου—Λουξεμβούργου, τοῦ καθεστῶτος τούτου ἐφαρμοζομένου τόσον ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν ἀποικιακῶν κτήσεων τοῦ Βελγίου τῶν ἀπ' εὐθείας εἰσαγομένων εἰς Ἑλλάδα ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἀγοραζομένων εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Ἀμβέρσης.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅτι ἐπ' ἀμοιβαιότητι ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως θὰ ἐφαρμόζῃ εἰς τὸ τελωνειακὸν ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων τῶν εἰσαγομένων εἰς τὰς ἀποικιακὰς κτήσεις τοῦ Βελγίου τοὺς μᾶλλον ἠλαττωμένους τελωνειακοὺς δασμούς. Τὸ καθεστὼς τοῦτο δὲν θὰ παύσῃ ἰσχῦον εἰμὴ κατόπιν προειδοποιήσεως ἓξ μηνῶν ἢ διὰ τῆς καταγγελίας τῆς προσωρινῆς συμφωνίας τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1926 μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ἑνώσεως Βελγίου—Λουξεμβούργου.

Δράττομαι τῆς εὐκαιρίας ταύτης, Κύριε Πρόεδρε, ὅπως ἀνανεώσω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μου.

(Υ) ΛΕΩΝ ΝΕΜΡΥ

Πρὸς τὴν Αὐτὴν Ἐξοχότητα
τὸν Κύριον ΒΕΝΙΖΕΛΟΝ.
Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Προσωρινὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν
Ἐνταῦθα

Περὶ ἐπιστροφῆς ἐράνων πρὸς ἀγορὰν ὑποβρυχίου.

Ἄρθρον μόνον.

Ἀπορράπτει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν δύναται νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τοὺς δικαιούχους ὁ ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ γενόμενος ἔρανος πρὸς ἀγορὰν ὑποβρυχίου, τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐγένετο οὗτος καταστάντος ἀνεφίκτου.

Περὶ ἐξακολουθήσεως συμμετοχῆς εἰς Μ.Τ.Π.Ν. καὶ τὰ Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν τοῦ Π. Ν. τῶν προαγομένων εἰς συμβούλους παρὰ τῷ Ἀναθεωρητικῷ Ναυτικῶν Δικαστικῶν Συμβούλων.

Ἄρθρον μόνον.

Οἱ Ναυτικοὶ Δικαστικοὶ Σύμβουλοι, οἱ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ 4683 Νόμου προαγόμενοι εἰς συμβούλους παρὰ τῷ Ἀναθεωρητικῷ, ἐξακολουθοῦν ὄντες μέτοχοι τοῦ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν Π. Ν.

Αἱ κεκανονισμέναι κρατήσεις αἱ ἐνεργούμεναι ὑπὸ τῶν οἰκείων Ταμείων ἀποδίδονται καθ' ἕκαστον μῆνα εἰς τὰ ὡς ἄνω Ταμεῖα, αἱ δὲ γενόμεναι τοιαῦται μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἀποδίδονται ἐντὸς μηνὸς ἑκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ καὶ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν καὶ Ἀνθυπασπιστῶν εἰς τὰ ἀντίστοιχα Ταμεῖα τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 1.900 χιλ. δραχ. διὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἐπὶ τῆς γωνίας Σταδίου καὶ Σανταρόζα κτιρίου τοῦ Δημοσίου πρὸς στέγασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν».

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ παραχωρήσεως ἢ ἐκμισθώσεως γαιῶν τοῦ Δημοσίου εἰς τοὺς ἀκτήμονας γεωργοὺς τῆς περιφερείας Ἀλεξανδρουπόλεως πρὸς καλλιέργειαν».

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης.** Λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον παρουσιάζει πολλὰς ἀτελείας. Δὲν ἀναφέρει πῶς θὰ γίνῃ ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος, οὔτε πῶς θὰ γίνῃ ἡ ἐξασφάλισις τοῦ τιμήματος, οὔτε κατὰ ποῖα τμήματα θὰ γίνῃ ἡ παραχώρησις.

Φ. Μανουηλίδης. Νὰ ἐξηγήσω ἐγὼ πρὸς τὸν κ. Συνάδελφον. Πρόκειται περὶ νομοσχεδίου ὑπηρεσιακοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ διαθέσεως δημοσίων κτημάτων. Ὑπάρχει ἄλλως τε καὶ προσθήκη κατατεθεῖσα ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ θὰ ὁμιλήσωμεν ἐὰν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν.

Α. Παπαθανάσης. Ἐπὶ πλέον ποῖος θὰ διορίσῃ τὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία θὰ κάμῃ τὴν ἐκτίμησιν. Οὔτε παρέχεται τοὐλάχιστον πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδότησις εἰς τὸν Ὑπουργόν.

Β. Δεληγιάννης. Τὸ Νομοσχέδιον εἶνε καθαρῶς ὑπηρεσιακόν, καταρτισθὲν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Δημοσίων κτημάτων. Ἐπομένως τὸ νομοσχέδιον εἶνε κατὰ πάντα ἐφαρμόσιμον. Ἦλθεν εἰς τὴν Βουλὴν διότι ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ νὰ διευκολύνῃ τὴν παραχώρησιν ἄνευ δημοπρασίας εἰς τοὺς μὴ λαβόντας κλῆρον γεωργούς. Παρακαλῶ νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον καὶ κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν δύναται νὰ διεξαχθῇ συζήτησις ἀφοῦ ζητηθῶσι πληροφορίαι καὶ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν.

Γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον.

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ παραχωρήσεως δασικῶν ἢ μὴ ἐκτάσεων πρὸς ἵδρυσιν ἰατρείων

Ἄρχεται μετὰ ταῦτα ἡ β' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἀεροπορίας.

Ι. Παπαφλέσσας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ μελετήσῃ τὰ αἰτήματά μας. Δὲν γνωρίζω ἐὰν τὰ ἐμελέτησε, πάντως ὅμως δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ μετα-

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 700,000 δραχμῶν δι' ἀνέγερσιν κτιρίου Ραδιοτηλεγραφικοῦ Σταθμοῦ Τ.Τ.Τ. ἐν Βάρῃ Ἀττικῆς», ἔχον οὕτω:

Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 700.000 δραχμῶν δι' ἀνέγερσιν κτιρίου ἐν Βάρῃ Ἀττικῆς πρὸς ἐγκατάστασιν Ραδιοτηλεγραφικοῦ Σταθμοῦ.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται δαπάνη μέχρις ἑπτακοσίων χιλιάδων δραχμῶν (ἀρ. 700.000) δυναμένη νὰ αὐξηθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων, μέχρις 20 ο/ο, διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἐν Βάρῃ Ἀττικῆς κτιρίου πρὸς ἐγκατάστασιν Ραδιοτηλεγραφικοῦ Σταθμοῦ τῆς ὑπηρεσίας Τ.Τ.Τ., καὶ πληρωμὴν ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς κατόχους τῶν ἀπαλλοτριωθέντων γηπέδων.

Ἡ ἀνωτέρω δαπάνη καταλογισθήσεται εἰς βάρος τῆς ἀναγραφείσης πιστώσεως τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦτῶν ἐξόδων Ὑπουργείου Συγκοινωνίας χρήσεως 1931-1932 ἐπὶ Κεφ. 23 ἄρθρου 3.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Λιμένος Ἡρακλείου» ὁ κ. **Δ. Δίγκας** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δηλοῖ ὅτι ἀποδέχεται τὴν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τῶν Βουλευτῶν Ἡρακλείου τροπολογίαν πλὴν τῆς τελευταίας παραγράφου, δέχεται δὲ καὶ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Α. Γαλανάκης** καταθέτει τὴν κάτωθι δήλωσιν, τὴν ὁποίαν προσυπογράφουν καὶ οἱ κ. κ. **Γ. Κοκκινάκης** καὶ **Ι. Περδικογιάννης**.

Ψηφίζομεν ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐκμεταλλεύσεως Λιμένος Ἡρακλείου μὲ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν χρηπιδωμάτων καὶ λοιπῶν συναφῶν ἐσωτερικῶν λιμενικῶν ἔργων θέλει συντελεσθῇ διὰ τῆς οἰκονομικωτέρας ἐκμεταλλεύσεως τοῦ λιμένος τούτου, ὡς καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὑπισχνεῖται ἄνευ αὐξήσεως νέας ἐπιβαρύνσεως τῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως βεβαρυμένων ἤδη μὲ τὸ ἀνώτατον δυνατὸν ὅριον ἕνεκα τῶν ἐκτελεσθέντων ἐξωτερικῶν λιμενικῶν ἔργων. Δι' ὃ καὶ πιστεύομεν ὅτι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτελέσεως τὰ ἔργα ταῦτα θὰ μελετηθῶσι παρὰ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργείων ἐμπεριστατωμένως ἀπὸ τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως εἰς τρόπον ὥστε ἐκτελούμενα, τεχνικῶς μὲν νὰ εἶναι ἄρτια καὶ χρήσιμα πληροῦντα τὰς ἀνάγκας τῆς κινήσεως τοῦ Λιμένος, οἰκονομικῶς δὲ νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται τῆς τεθείσης βάσεως τοῦ νομοσχεδίου, καθ' ὅσον ὡς ἐμφανίζονται ταῦτα ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ Μηχανικοῦ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀμφισβητεῖται παρ' εἰδικῶν αὐτὴ αὕτη ἡ χρησιμότης των, ἕνεκα τῶν ἰδιαιτέρων ἀνέμων οἵτινες προσβάλλουσι τὸν λιμένα Ἡρακλείου, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου, ἐντεινομένας ἰδίᾳ κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἕνεκα τῆς ἐξαγωγῆς τῶν προϊόντων μας ὅτε πλευρίζουσι 6-7 ἀτμόπλοια ἡμερησίως ἀπαιτοῦντα κρηπιδώματα μήκους 800 τοὐλάχιστον μέτρων καὶ ἑπομένως πολὺ μεγαλυτέραν δαπάνην τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ λοιπὰ ἐσωτερικὰ Λιμενικὰ ἔργα, ἀναγκαιοῦντα μηχανήματα καὶ ἀποζημίωσιν λιμενεργατῶν καὶ φορτηγίδων.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἐπιστροφῆς ἐράνων πρὸς ἀγορὰν ὑποβρυχίου», καὶ

2) «Περὶ ἐξακολουθήσεως συμμετοχῆς εἰς τὸ Μ. Τ. Π. Ν. καὶ τὰ Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν Π. Ν. τῶν προαγομένων εἰς Συμβούλους παρὰ τῷ Ἀναθεωρητικῷ Δικαστικῶν Συμβούλων», ἔχοντα οὕτω:

δάλη γνώμην. Ὑπάρχουν εἰς τὴν ἐπετηρίδα ἀξιωματικοὶ καταταχθέντες πρὸ ἑνὸς ἔτους καὶ θεωροῦνται ἀρχαιότεροι ἐκείνων οἱ ὁποῖοι κατετάγησαν 3 καὶ 4 ἔτη πρὸ αὐτῶν. Τὰ διατάγματα ὅμως ἔχουν χρονολογίας καὶ διάταγμα φέρον παλαιοτέραν ἡμερομηνίαν, ἀναφέρει πράγματι ὅτι διάφοροι ἀξιωματικοὶ εἶναι ἀρχαιότεροι τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐπετηρίδα. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ διὰ τὸν σμηναγὸν Μοσχοβίνην τοῦ ὁποίου τὴν ἱκανότητα ἐξῆρε καὶ αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργός. Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ χάσῃ τὴν ἀρχαιότητά του.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Δὲν τὴν χάνει.

Ι. Παπαφλέσσας. Ὡς δὲν τὴν χάνει. Αἱ δύο συσταθεῖσαι Ἐπιτροπαὶ συνεφώνησαν ὅτι ἔχει δίκαιον. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς πρέπει νὰ ἐπιμείνῃ. Ὁμιλεῖ κατόπιν διὰ τὴν ἐν τῇ ἐπετηρίδι θέσιν τοῦ ἀξιωματικοῦ Κατσούφη καὶ λέγει ὅτι ἡ ἐπετηρὶς θὰ εἶναι πέτρα σκανδάλου εἰς τὸ ναυτικόν.

Δ. Σακελλαρίου. Φαίνεται ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ μετὰ τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος δὲν ἠθέλησε νὰ μεταπεισθῇ καὶ νομίζω ὅτι ἤχθη εἰς τοῦτο ἐκ τῆς ἀρχῆς τὴν ὁποίαν ἔθεσε ὅτι πᾶν διὰ νόμου θεσπισθὲν πρέπει νὰ μένῃ ὡς ἔχει. Τότε δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νομοθετικῶν σωμάτων, τὰ ὁποῖα αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν προορισμὸν ἔχουν, νὰ βελτιώνουν τὰ κακῶς κείμενα. Εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβληθῇ ἡ ἐπετηρίς, διότι ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων θὰ μεταβληθῇ ἡ θέσις θὰ ἔχουν πικρὸν παράπονον. Τὸν διαβεβαιῶ ὅτι καὶ τὸ παράπονον τῶν ὀλίγων ἀδικουμένων θὰ εἶναι ἐπίσης πικρόν.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ὅλα τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀνέφερον οἱ προλαλήσαντες τὰ ἐξήτασα λεπτομερῶς καὶ ἐζήτησα πληροφορίας παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Κατσούφην, ἡ ἐκ τῆς ἐπετηρίδος θέσις του δὲν μετεβλήθη, διότι τὰ παράπονά του ἐκρίθησαν ἀβάσιμα (ἀναγινώσκει τὰ πρακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς), ὅσον ἀφορᾷ τὸν Οἰκονόμου ἡ θέσις του οὐδόλως μετεβλήθη (ἀναγινώσκει σχετικὴν περικοπὴν τῶν πρακτικῶν).

Ι. Παπαφλέσσας. Ὑπάρχουν, κύριε Ὑπουργέ, ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν διαφορὰν ὑπηρεσίας πολλῶν μηνῶν καὶ ὅμως θεωροῦνται ἀρχαιότεροι. Θὰ ἤθελα νὰ μᾶς εἰπῆτε τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Μοσχοβίνης εἶναι τιμωρημένος.

Ν. Στράτος. Ὑποστηρίζομεν, κύριε Ὑπουργέ, ὅτι συμφώνως πρὸς τὸ ψήφισμα τῆς Ἐθναπυνελεύσεως οἱ ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ στράτευμα καταλαμβάνουν τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατεῖχον πρὶν ἀπομακρυνθοῦν.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Τὴν ἀρχαιότητά των δὲν τὴν ἔχασαν κατὰ τὴν ἐπαναφοράν των εἰς τὸ στράτευμα, τὴν ἔχασαν πρὶν ἀπομακρυνθοῦν. Ὁ Μοσχοβίνης εὑρίσκετο ἐν πτητικῇ ἀκινησίᾳ. Καὶ μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν του εὑρίσκετο ἐν ἀκινησίᾳ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ὁ νόμος εἶναι σαφέστατος. Ἐὰν ἐπὶ τρία ἔτη μείνῃ εἰς ἀκινησίαν ὁ ἀξιωματικός, ἰδίως εἰς αὐτὸ τὸ ὅπλον, δὲν ἀσκεῖται ὅσον οἱ ἄλλοι. Ἄρα ὁ νόμος καλῶς ἔχει.

Γίνεται ἀκολούθως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος ἀξιωματικῶν τῆς Ἀεροπορίας», ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀναβληθείσης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.) Κύριε Πρόεδρε, θὰ παρεκάλουν ὅπως στέρξῃ ἡ Βουλὴ καὶ τεθῇ πρῶτον εἰς τὴν αὐριανὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τὸ νομοσχέδιον διὰ τὸ ὁποῖον ἐτάχθη τριήμερος προθεσμία εἰς τὴν Ἐπιτροπήν «περὶ δεκαπλασιασμοῦ τῶν δασμῶν διὰ τὰ εἰσαγόμενα προϊόντα ἐκ τῶν χωρῶν μετὰ τῶν ὁποίων δὲν συνδεόμεθα διὰ συμβάσεων».

Πρόεδρος. Ἡ Βουλὴ ἀποδέχεται.

Λύεται ἀκολούθως ἡ συνεδρίασις ὥραν 6ην μ. μ. δι' αὔριον ὥραν 4.30' μ. μ

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κουτσίνας
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΔ'

Τετάρτης 9 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρα 4,30 μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης***, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθοῦν τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ἡ Ἐφημερὶς Τελέσιλλα Ἄργους διαμαρτύρεται διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς διεξαγωγῆς τῆς δίκης κατὰ τοῦ Γυμνασιάρχου Παπαδιαμαντοπούλου ἐπὶ καταχρήσει.

Οἱ μικροεπαγγελματίαι σταθμοῦ Δράμας διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τοῦ Μπουφὲ τοῦ σταθμοῦ ἀνοίξαντος θύραν συγκοινωνοῦσαν μὲ τὴν αἴθουσαν τῶν εἰσιτηρίων, πρὸς πώλησιν εἰδῶν μπακαλικῆς.

Ὁ ἐμποροεπαγγελματικὸς κόσμος Σοφάδων ζητεῖ πενταετὲς χρεωστάσιον ἄνευ δικαστικῶν ἐξόδων, χορήγησιν ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν πιστώσεων κλπ.

Οἱ πολεμοπαθεῖς τῆς Κοινότητος Νέας Ζίχνης παρακαλοῦν ὅπως χορογηθῇ αὐτοῖς τὸ ταχύτερον μακροπρόθεσμον δάνειον.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Ριζανῶν (Ξυλοπόλεως) Σερρῶν ζητοῦν τὴν παροχὴν μακροπροθέσμων δανείων λόγῳ τῆς καταστροφῆς ἣν ὑπέστησαν ἐκ τῆς καταπεσούσης χαλάζης.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Ἄνω Χώρας Ναυπάκτου ζητοῦν τὴν ἔγκρισιν πιστώσεως 50 ἡμερομισθίων διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Λουτρόπου—Ναυπάκτου—Πλαλιοχωρίου.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Μεσσηνίας ζητεῖ τὴν μὴ κατάργησιν τοῦ Ταμείου Προστασίας καὶ Προαγωγῆς τῆς κτηνοτροφίας.

Οἱ πρόσφυγες Ψαθόμυλης ζητοῦν τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν ἐπειμαρρόπων ἀνταλλαξίμων οἰκημάτων, τὴν χορήγησιν πιστώσεως διὰ τὴν ὁριστικὴν στέγασιν αὐτῶν, τὴν χορήγησιν τοῦ καταργηθέντος 25 %ο ἐκ τῶν ἀποζημιώσεών των κλπ.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ζακύνθου διαμαρτύρεται διὰ τὴν βιασθεῖσαν σκέψιν περὶ ἀναστολῆς τοῦ ἐφαρμοζομένου νόμου περὶ προστασίας παρατήρησεως δι' ὀφειλὰς ἐξ ἐμπορικῶν συναλλαγῶν.

Ὁ Πρόεδρος Ὁπωροπωλῶν Πειραιῶς, Ὁ Δήμαρχος Κορίνθου, οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Κορωπίου, οἱ κηπουροὶ Ἐλευσῖνος, οἱ κάτοικοι ὁπωροπωλῶν Βόλου καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Παραγωγῶν Ἁγ. Τρύφων Κο-

ρίνθου, ζητοῦν ὅπως ψηφισθῇ τὸ ἰσχῦον σύστημα συνεργασίας μετὰ τῶν ἐμποροπαραγωγῶν τῆς λαχαναγορᾶς Ἀθηνῶν.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Κανναβὸς*** καὶ ***Δ. Μπόσδαρης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἰσχύος πινάκων διαγωνισμοῦ οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Μπεσαντζῆς***, ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ συλλόγου Πηνειωτῶν Ἠλείας ἐκθετόντων τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῆς περιφερείας των ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιεινῆς, ἐκπαιδευτικῆς, συγκοινωνιακῆς καὶ γεωργικῆς καὶ ζητούντων τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Η. Τσεριώνης*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Παμπηνειωτικοῦ Συλλόγου Ἠλείας.

Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως καταργηθῇ ὁ καταρτισμὸς ἰδιαιτέρων ἐκλογικῶν καταλόγων διὰ τὰς μελλούσας ἐκλογάς.

Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν Θυμάτων πολέμου τῆς Ἑλλάδος ζητεῖ τὴν χορήγησιν γιλιοδράχμου βοηθήματος εἰς ὅλους τοὺς ἀναπήρους καὶ τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ νόμου «περὶ ταμείου θυμάτων πολέμου κλπ.».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Π. Καλλιδόπουλος*** καὶ ***Α. Ξανθόπουλος*** καταθέτουσιν αἴτησιν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Βάλτας Χαλκιδικῆς ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τοῦ Ν. Δ. περὶ ἀποδόσεως τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων παρὰ τῶν Τραπεζῶν καὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Νικολίτσας, Α. Παπαθανάσης*** καὶ ***Γ. Στράτος*** καταθέτουσιν ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Γαλατᾶ ζητοῦντες τὸν γωρισμὸν τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Κρυονερίου ἀπὸ τὸ τοῦ Μεσολογγίου.

Ὁ βουλευτὴς ***Σ. Τρικούπης*** καταθέτει τηλεγράφημα κατοίκων Κατοχῆς ζητούντων τὴν ἀναστολὴν τῶν ἐκδοθέντων ἐνταλμάτων προσωποκρατήσεως καὶ ἐνταλμάτων δημοσίου καὶ Ταμίου Μεσολογγίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Προέδρου Ἀκτημόνων Χρυσοῦ Σερρῶν ζητούντων τὴν ἀρωγὴν τῆς Κυβερνήσεως λόγῳ τῆς καταστροφῆς ἣν ὑπέστησαν ἐκ τῶν πλημμυρῶν τοῦ Στρυμόνος.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Κ. Ζαβιτζιάνος, Κ. Ζωγράφος, Α. Παπαθανάσης, Μ. Μαντᾶς*** καὶ ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτουσιν ἀναφορὰν οἰκογενειῶν νομάδων κτηνοτρόφων δικαιούντων εἰς Θήβας καὶ Λεβάδειαν καὶ καταγομένων ἐκ τῶν περιφερειῶν Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Φθιωτιδοφωκίδος ζητούντων τὴν παροχὴν ἀφορολογήτου ἀραιοσίτου διὰ τὴν διατροφὴν αὐτῶν καὶ τῶν ζώων των.

Αἱ ἐφημερίδες «Ἑπταννησιακὴ Ἠχώ», «Ἀνατολὴ» καὶ «Ταχυδρόμος» Ζακύνθου ζητοῦν τὴν κατάθεσιν νομοσχεδίου χορηγήσεως συντάξεως εἰς τὴν χήραν Δομάδου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Μεγαλοχωρίου Σιδηροκάστρου ζητοῦντος τὴν ταχεῖαν ἀποστολὴν κεραμων διὰ τὴν στέγασιν τῶν οἰκιῶν των, λόγῳ τῆς καταστροφῆς, ἣν ὑπέστησαν ἐκ τοῦ ἐνσκύψαντος σφοδροτάτου ἀνέμου κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν δέκα κατοίκων τοῦ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ Ὁμονοίας Σερρῶν ζητούντων τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὑπ' αὐτῶν καλλιεργουμένων γαιῶν.

Οἱ Ἰατρικοὶ Σύλλογοι Μεσσηνίας, Γυθείου καὶ Δομοκοῦ ζητοῦν τὴν ταχεῖαν κατάθεσιν καὶ ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ταμείου συντάξεως Ἰατρῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** καταθέτει τηλεγράφημα Λάμπρου Λίτου διαμαρτυρομένου κατὰ τῆς ἀστυνομίας Λευκάδος μὴ λαβούσης τὰ προσήκοντα μέτρα κατὰ τοῦ ληστεύσαντος τὸν ἀδελφόν του Κολοκύθα.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καὶ ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτουσιν αἴτησιν τῶν κατοίκων Κεφαλοβρύσου Τριχωνίδος ζητούντων τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Περέβου Κεφαλοβρύσου.

Οἱ κ. κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν), ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) καὶ ***Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας,) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινων τοῦ νόμου 4511, «περὶ συστάσεως σχολῆς ναυτιλίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16, 17 Ὀκτωβρίου 1931 ἀναγκαστικοῦ διατάγματος περὶ δικαιοστασίου τῶν σεισμοπαθῶν Χαλκίδος καὶ περὶ ἄλλων διατάξεων σχετικῶν πρὸς τὸ δικαιοστάσιον ἐν γένει.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ σχεδίου νόμου «περὶ αὐξήσεως τοῦ μεγίστου δασμοῦ ἐνίων εἰδῶν τοῦ δασμολογίου».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Σ. Ταλιαδοῦρος. Παρακαλεῖ νὰ ἀποσταλῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἡ ἀναφορὰ τοῦ δημοδιδασκάλου Π. Παπαδημητρίου μετεκπαιδευθέντος, παραπονουμένου διὰ τὴν διαθεσιμότητά του.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀναστασιάδης*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Λαρίσσης ζητοῦντος νὰ διαταχθῇ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα νὰ χορηγήσῃ δάνεια. Ἐπικαλεῖται τὴν ἐπικουρίαν τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἡ κατάστασις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του ἔχει ἐπιδεινωθῇ. Ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος ἐδήλωσε προχθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις μελετᾷ μέτρα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων κατόπιν τῆς ἀναστολῆς τῶν χρεῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως δύναται νὰ συστηθῇ εἰς τὰς Τραπέζας νὰ μὴ ἐπισπεύδουν τὴν ἐξόφλησιν τῶν πιστώσεων.

Ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας*** ὁμιλῶν σχετικῶς μὲ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ ἐμπόρων Λαρίσσης λέγει ὅτι αἱ συνέπειαι τῶν σημερινῶν κακῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν ἐμφανίζονται ἐντονώτερον ἐν Λαρίσσῃ, δεδομένου ὅτι αὐτὴ εἶναι πόλις καθαρῶς γεωργική. Τονίζει ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν διευκολύνει τὰς ἐμπορικὰς καὶ ἐπαγγελματικὰς τάξεις, καὶ διὰ τῆς τηρουμένης τακτικῆς ὁδηγεῖ αὐτὰς εἰς ἀπόγνωσιν. Ἀναφέρει τὰς τελευταίας ἐξεγέρσεις τῶν ὀργανώσεων τῶν τάξεων τούτων καὶ προσθέτει, ὅτι τὰ τραπεζιτικὰ ἱδρύματα ὀφείλουν σήμερον, ὅτε ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ἐδημιούργησε κατάστασιν ἄνευ προηγουμένου, καὶ ἡ στενοχωρία τῶν ἐμπόρων ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον, νὰ παράσχουν πᾶσαν βοήθειαν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰς δυσχερείας τῶν περιστάσεων, παραμερίζοντα τοὺς κανονισμοὺς καὶ τὰς δικτάξεις αὐτῶν, αἵτινες πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν εἰς τὰς συνήθεις μόνον ἐποχὰς καὶ νὰ μὴ ἐφαρμόζωνται ἀπολύτως κατὰ τὰς παρούσας στιγμὰς τῆς γενικῆς κρίσεως.

Τονίζει ἰδιαιτέρως ὅτι αἱ τάξεις αὗται τῆς πόλεως Λαρίσσης ἀπέδειξαν μέχρι σήμερον ὅτι ἐκτιμοῦν δεόντως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λέγεται ὑποχρέωσις ἔναντι τοῦ Κράτους καὶ τῶν Τραπεζῶν καὶ ὅτι τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐξεπλήρωσαν πάντοτε ἀγογγύστως. Δὲν πταίουν αὐτοὶ ἂν σήμερον διάφοροι λόγοι τοὺς ὡδήγησαν εἰς ταμειακὴν δυσχέρειαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών των. Ζητοῦν ἤδη τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Κράτους καὶ τῶν Τραπεζῶν καὶ παρακαλεῖ ἐν τέλει ὅπως ληφθοῦν μέτρα διὰ τὰς τάξεις ἐπαγγελματιῶν καὶ ἐμπόρων.

Ὁ κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς.

Ὁ κ. ***Σ. Ταλιαδοῦρος*** λέγει, ὅτι ἐὰν εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλ-

λάδα ὑπάρχει οἰκονομικὴ κρίσις, εἰς τὴν Θεσσαλίαν ὑπάρχει ἔνδεια καὶ πεῖνα πρωτοφανής, ἕνεκα τῶν συνεχῶν θεομηνιῶν. Ὡς ἀντιπολιτευόμενος ἐπικροτεῖ τὴν εἰσαγωγὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τοῦ χρεωστασίου διὰ τοὺς ἀγρότας, ἀλλὰ τοῦτο γενόμενον μονοπλεύρως ἐπέφερε παντελῆ ἀδυναμίαν εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ ἐπαγγελματίας νὰ ἐκπληρώσουν τὰς ὑποχρεώσεις των, διότι οὗτοι ἔχουν ὅλας τὰς συναλλαγάς των μὲ ἀγρότας κατὰ τῶν ὁποίων οὐδὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσουν, αἱ δὲ Τράπεζαι οὐ μόνον δὲν δίδουν πιστώσεις, ἀλλὰ ζητοῦν νὰ εἰσπράξουν καὶ τὰς παλαιάς, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἐμπορικοὶ σύλλογοι Θεσσαλίας ἀγωνιώδεις πέμπουν ἐπιλήψεις, ἵνα ληφθῇ μέριμνα καὶ δι' αὐτούς. Συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀφ' ἑνὸς τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ψηφίσεως τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου περὶ χρεωστασίου, ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ ὁρισθῇ ὅτι καὶ οἱ ἔμποροι καὶ οἱ ἐπαγγελματίαι θὰ τυγχάνουν ἀναλόγου χρεωστασίου μὲ τοὺς ἀγρότας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐπέμβῃ ἀποτελεσματικῶς παρὰ τοῖς Τραπέζοις, ἵνα μὴ οὗτοι κατὰ τὴν παροῦσαν κρίσιμον περίστασιν ζητοῦν εἴσπραξιν τῶν χρεῶν, διότι περιπλέκουν χειρότερον τὴν κατάστασιν.

Α. Μιχαλακόπουλος ('Αντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). "Οσον ἀφορᾷ τὴν σύστασιν πρὸς τὰς Τραπέζας ὑπόσχομαι ὅτι θὰ γίνῃ ἐκ νέου, διότι ἔχει γίνει τοιαύτη σύστασις, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ νομοσχέδιον, πληροφορῶ τὴν Βουλήν, ὅτι τὸ τελευταῖον Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἠσχολήθη ἐπ τῶν λεπτομερειῶν, διότι ὡς ἐξέθηκεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὁ συνάδελφός μου κ. Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, λόγῳ τῶν πολυπλόκων δεσμῶν τῶν διαφόρων κλάδων, παρουσιάζει πολλὰ τὰ δύσκολα. Ἐν τούτοις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καθωρίσθησαν αἱ κατευθύνσεις καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης καταγίνεται εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου. Θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ τὸ ὑποβάλῃ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα, καὶ ἂν τοῦτο παρουσιάσῃ ἀτελείας, ἐλπίζω ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ τοῦ τὸ συγχωρήσῃ.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Κεφαλοβρύσου διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς. Λέγει ὅτι αὕτη ἐκτελεῖ ἐντάλματα οὐχὶ διὰ χρέη πρὸς τὸ Δημόσιον ἀλλὰ δι' ἕνα ἐρανικὸν κατάλογον πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ Γυμνασίου καὶ ὄχι κατὰ σειράν, ἀλλὰ ἐκλεκτικῶς, προτιμωμένων τῶν ἐνταλμάτων ἐναντίον τῶν ἀντιβενιζελικῶν. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον τοῦτο εἶναι ἀληθὲς καὶ εἰς περίπτωσιν ἐξ κριβώσεως τοῦ πράγματος, νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἐπιλήσμονας τῶν καθηκόντων των.

Α. Παπαθανάσης. Ἔχω νὰ προσθέσω ὅτι ὄχι μόνον μεροληπτικὴ εἶναι ἀλλὰ καὶ μὴ νόμιμος ἡ ἐπιδίωξις τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐρανικοῦ καταλόγου, διότι οὔτος ἐγένετο πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Γυμνασίου ἐκτελεσθέντος ἤδη τούτου καὶ ἐπομένως ἐκλιπόντος τοῦ λόγου δι' ὃν ὁ ἔρανος, δὲν εἶναι νόμιμος ἡ εἴσπραξις αὐτοῦ, διότι καὶ ἡ διάθεσις τοῦ εἰσπρακτέου ποσοῦ εἶναι ἀδύνατος κατὰ νόμον. Διαπίστωσιν τῆς νομικῆς αὐτῆς ἀντιλήψεως ἀποτελεῖ τὸ χθὲς ψηφισθὲν νομοσχέδιον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν γενομένων ἐράνων διὰ τὴν κατασκευὴν ὑποβρυχίου κατασκευασθέντος ὑπὸ τοῦ Δημοσίου. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ διατάξῃ ὄχι μόνον τὴν ἀναστολὴν τῆς εἰσπράξεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκύρωσιν τῶν ἐνταλμάτων.

Κ. Διδωρίκης ('Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Μοῦ ἔκαμαν τὴν τιμὴν οἱ κ. συνάδελφοι νὰ μὲ ἐπισκεφθοῦν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τὸ ζήτημα αὐτό. Ἔσπευσα νὰ διατάξω τηλεγραφικῶς τὸν Πρόεδρον τῆς κοινότητος νὰ μὴ προβῇ πλέον εἰς τὴν εἰσπραξιν. Τὸ ζήτημα τῆς νομιμότητος ἢ μή, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ, διότι θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἔχῃ ἀμφιβολίαν εἰς τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης περὶ μὴ νομιμότητος. Ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμε τὸ λεχθὲν περὶ κομματικῶν διαθέσεων τῆς Ἀστυνομίας, δηλῶ ὅμως ὅτι μέχρι σήμερον δὲν ἔχω δεδομένον ἐξ οἱουδήποτε σημείου τοῦ Κράτους, ὅτι ἡ Ἀστυνομικὴ Ἀρχὴ ἐφάνη ἐπιλήσμων τῶν καθηκόντων της. Ἐν τούτοις κατόπιν τῶν λεχθέντων θὰ διατάξω ἀσφαλῶς ἀνάκρισιν.

Ὁ κ. ***Α. Καλατζάκος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Κ. Λυμπεριπούλου καὶ Ν. Κασίμου περὶ ἐκτελέσεως τεχνικῶν ἔργων ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Καρταλῆ καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς κατασκευῆς, ἐφ' ὅσον ἡ σημερινὴ κατάστασις καὶ διὰ τὰ ἄτομα καὶ διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν εἶναι ἐπιζημία.

Δ. Δίγκας ('Υπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Γνωρίζετε πόσον πενιχρὰ ἦτο ἡ πίστωσις, ἡ ὁποία ἔχει ἤδη ἐξαντληθῇ. Ἐν τούτοις εὐχαρίστως θὰ μελετήσω τὰ πράγματα....

Ὁ κ. ***Ε. Τρισπιόδάκης.*** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Διευθυντῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ἀθηνῶν ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ Ν. Διατάγματος 1929.

Ὁ κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἐπαγγελματιῶν ἰδιοκτητῶν ἐν Κερκύρᾳ, διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας, ἡ ὁποία ἐγκατέστησεν εἰς κεντρικὸν μέρος τῆς πόλεως τὸ κατάστημά της.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἤκουσα τί ἀπαντᾷ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, εἰς ὃν πρέπει νὰ εἴπω, ὅτι ἐκτὸς τῆς διαμαρτυρίας τῶν ἀναφερομένων, ἔλαβον ἐκ Κερκύρας καὶ πολλὰ γράμματα, εἰς τὰ ὁποῖα μοῦ λέγουν ὅτι εἶναι τελείως ἀκαταλλήλων τὸ κτίριον καὶ ὄχι μόνον ἡ συγκοινωνία ἐμποδίζεται, ἀλλ' ἀντίκειται τοῦτο καὶ εἰς τὸ στοιχειῶδες αἴσθημα τῆς καλαισθησίας. Παρακαλῶ νὰ ἐμποδισθῇ τὸ ἔργον αὐτὸ διότι θάττον ἢ βράδιον θ' ἀναγκασθῇ τὸ Ὑπουργεῖον ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ λάβῃ μέτρα.

Δ. Δίγκας ('Υπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δὲν τὸ γνωρίζω τὸ ζήτημα, θὰ ἐξετάσω.

Π. Τσαλδάρης. Ἐπειγόντως ὅμως. Διότι τὸ ἔργον προχωρεῖ καὶ πρέπει νὰ σταματήσῃ.

Ὁ κ. ***Α. Καλατζάκος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Μεσσηνίας, ζητοῦντος τὴν κατάργησιν φόρου ὑπὲρ τοῦ Σανατορίου, ὡς ἀδίκου καὶ διότι τὸ Σανατόριον ἐξ ἀμελείας τείνει νὰ ἐκφύγῃ τοῦ προορισμοῦ του.

Ὁ κ. ***Α. Βερδέλης,*** καταβάλλει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν ἀγορῶσαν τὰ ἰδιοκτησία αὐτοκίνητα λεωφορεῖα. Δι' αὐτῆς τονίζεται ὅτι, ἐνῷ οἱ ἁρμόδιοι τοὺς ἀφῆκαν νὰ ἐλπίζουν ὅτι θὰ ἐργασθοῦν, διὰ μιᾶς περιέργου ἀποφάσεως τοὺς ἠμπόδισαν καὶ εἰς στιγμὴν μάλιστα καθ' ἣν οἱ ἰδιοκτῆται λεωφορείων κερδίζουν ὑπέρογκα ποσά, ἐνῷ τοὐναντίον οἱ ἀναφερόμενοι εἶναι βεβαρυμένοι διὰ τὰς ἀγορὰς τοῦ αὐτοκινήτου καὶ δὲν εἶναι εἰς θέσιν οὔτε τοὺς τόκους νὰ πληρώσουν. Συνιστᾷ νὰ ἐξετασθῇ εὐμενῶς τὸ παράπονον τῶν ἀναφερομένων.

Χ. Λαδᾶς ('Υφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). ἀπαντᾷ ὅτι οὐχὶ δι' ὑπεράσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ νόμου ἐμποδίζονται εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἔργου των καὶ ἐξηγεῖ εἰς ἀντίκρουσιν τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Βουλευτοῦ πῶς ἔχουν τὰ πράγματα.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνονται δεκτὰ τὰ κάτωθι πόνυλα τῶν νομοσχεδίων:

1) «Περὶ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ λιμένος Ἡρακλείου», καὶ

2) «Περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος ἀξιωματικῶν Ἀεροπορίας» ἔχοντα οὕτω:

Περὶ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ λιμένος Ἡρακλείου.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

"Αρθρον 1.

1. Τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Ἡρακλείου ἔχει τὴν ἀποκλειστικὴν παντὸς εἴδους ἐκμετάλλευσιν τοῦ λιμένος Ἡρακλείου (παλαιοῦ καὶ νέου) ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν.

2. Ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐκμεταλλεύσεως ταύτης τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Ἡρακλείου ἔχει τὸ δικαίωμα:

α') Νὰ κανονίζῃ ὡς πρὸς τὴν φορτοεκφόρτωσιν τὰ τῆς προσορμίσεως τῶν πλοίων καὶ ναυπηγημάτων ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς.

β') Νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν ἀπ' εὐθείας ἐκτέλεσιν πάσης ἐργασίας φορτώσεως, ἐκφορτώσεως, μεταφορτώσεως ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον, μεταφορᾶς καὶ ἀποθηκεύσεως ἐν ἰδιοκτήτοις αὐτοῦ ἀποθήκαις ἢ ἐν ἀνοικτῷ χώρῳ τῶν ἐμπορευμάτων, ὡς καὶ τὴν ἐπιβίβασιν καὶ ἀποβίβασιν ἐπιβατῶν, εἰσπράττων δικαιώματα βάσει τιμολογίων, καταρτιζομένων κατὰ τὸ ἄρθρον 8.

γ') Νὰ κανονίζῃ τὰ τιμολόγια τῶν ἀποθηκικῶν δικαιωμάτων, εἴτε μεμονωμένως, εἴτε ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν φορτοεκφορτωτικῶν.

δ') Νὰ παραχωρῇ εἰς τρίτον διὰ χρόνον ὄχι μακρότερον τῶν 10 ἐτῶν τὴν χρῆσιν ὡρισμένων χώρων τῆς χερσαίας ἢ θαλασσίας ζώνης τοῦ λιμένος δι' ἔργα καὶ ἐγκαταστάσεις. Προκειμένου περὶ χρονικῆς διαρκείας μείζονος τῶν 10 ἐτῶν ἀπαιτεῖται νὰ ἐγκρίνεται ἡ παραχώρησις διὰ Π. Διατάγματος.

ε') Νὰ ἐπιβάλλῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τέλος διὰ τὴν παραβολὴν ἢ πρόσδεσιν τῶν πλοίων καὶ ναυπηγημάτων ἐν γένει, κατὰ τὸ ἄρθρον 8.

στ') Νὰ ἐπιβάλλῃ τέλος ἐπὶ τῶν ἐπιβατῶν ἐπὶ τῇ διόδῳ αὐτῶν διὰ τῶν προκυμαιῶν, προβλήτων καὶ ἀποβαθρῶν καὶ ἐν γένει διὰ τῆς παραλίας τοῦ λιμένος.

3. Ἡ περιφέρεια τοῦ λιμένος Ἡρακλείου ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ παρόντος ἐκτίνεται ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ «Κιόφυρο» μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου «Μανδράκι» συμπεριλαμβανομένων, καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ θαλασσίαν καὶ χερσαίαν ζώνην. Διὰ Διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, μετὰ γνώμην τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Ἡρακλείου, ἐπιτρέπεται ἐπέκτασις τῆς περιφερείας τοῦ λιμένος.

4. Ἡ θαλασσία ζώνη περιλαμβάνει τὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ ταύτῃ λεκάνας λιμένων καὶ προφυλαγμένων ὅρμων καὶ ἐκτασιν ἀνοικτῆς θαλάσσης εἰς ἀπόστασιν 1.000 μέτρων ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω σημείων καὶ τοῦ ἀκρομωλίου τοῦ κυματοθραύστου καὶ τῶν ἀκτῶν ἐν γένει τῆς περιφερείας του.

5. Ἡ χερσαία ζώνη περιλαμβάνει τὴν ἀκτὴν καὶ τὸν αἰγιαλὸν τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω περιφερείας τοῦ λιμένος. Ὅπου τῆς περιφερείας τοῦ λιμένος ὑπάρχει σχέδιον πόλεως ἡ χερσαία ζώνη ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἀκτῆς μέχρι τῆς ἐγγυτέρας οἰκοδομικῆς γραμμῆς, περιλαμβάνουσα τὰς ἐν τῷ μεταξὺ ὁδούς, πλατείας καὶ κοινοχρήστους ἐν γένει χώρους.

6. Ἡ θαλασσία καὶ χερσαία ζώνη τοῦ λιμένος Ἡρακλείου διατίθεται ἀποκλειστικῶς δι' ἔργα καὶ ἐγκαταστάσεις ἀφορώσας τὰ διὰ τοῦ λιμένος ὑπηρετούμενα ἀμέσως οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ συμφέροντα.

Αἱ ἐνεστικαὶ ἀποθῆκαι, αἱ κείμεναι ἐπὶ τῆς πρὸς νότον προεκτάσεως τοῦ Μικροῦ Κούλε καὶ συνεχόμεναι μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ κατασκευασθῶσι τὰ κρηπιδώματα, περιέρχονται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου.

"Αρθρον 2.

1. Τὰ ἐπὶ τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων ἐπιβαλλόμενα δυνάμει τοῦ παρόντος πάσης φύσεως τέλη καὶ δικαιώματα βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται δι, ἰδιαιτέρου διπλοτύπου τῇ συνδρομῇ τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἡρακλείου, παρὰ τῶν εἰσπραττόντων τοὺς λιμενικοὺς φόρους δημοσίων ὑπαλλήλων ἐπὶ ἴσῃ προσθέτῳ ἀμοιβῇ πρὸς τὴν χορηγουμένην αὐτοῖς διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν λιμενικῶν φόρων καὶ κατατίθενται εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἡρακλείου.

2. Διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν δικαιωμάτων κατ' ἰτελῶν ἐν γένει τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουσιν ἀναλόγως αἱ περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων διατάξεις.

"Αρθρον 3.

1. Τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Ἡρακλείου δύναται, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, νὰ συνομολογῇ δάνεια ἐπὶ ἐγγυήσει τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου δημιουργουμένων νέων πόρων τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἡρακλείου πρὸς κατασκευὴν καὶ συμπλήρωσιν τῶν ἐσωτερικῶν ἔργων τοῦ λιμένος καὶ τῶν ἐγ καταστάσεων ἐκμεταλλεύσεως αὐτοῦ.

Ἐφ' ὅσον τὰ δάνεια ταῦτα συναφθείσονται εἰς τὸ ἐξωτερικόν, προσαπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

2. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ παράσχῃ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους τὴν ἐγγύησιν αὐτοῦ διὰ τὰ ὡς ἄνω συναφθησόμενα ὑπὸ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου δάνεια.

"Αρθρον 4.

Τὰ δυνάμει τοῦ παρόντος δημιουργούμενα νέα ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἡρακλείου θὰ συμπεριλαμβάνωνται εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν αὐτοῦ ὑπὸ ἰδίᾳ κεφάλαια.

"Αρθρον 5.

Τὸ ἀναγκαιοῦν προσωπικὸν καὶ οἱ ἐργάται διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένην ἐκμετάλλευσιν τοῦ λιμένος θὰ προσλαμβάνωνται ὑπὸ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἰδιαίτερος δὲ κανονισμός, ἐγκριθησόμενος παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, θέλει ἀκριβίσει τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκμεταλλεύσεως ταύτης τοῦ λιμένος. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου οἱ ἐργάται προσληφθήσονται ὑποχρεωτικῶς μεταξὺ τῶν εἰς τὰ μητρῶα ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν κεμβούχων καὶ κομμιστῶν ἐγγεγραμμένων ἀπὸ διετίας τοὐλάχιστον πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Τὸ ἀναγκαιοῦν προσωπικὸν ἐκ τῶν ὑπαλλήλων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ λιμένος θὰ προσληφθῇ ὑποχρεωτικῶς ἐκ τῶν μέχρι σήμερον ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων ἐπὶ διετίαν συνεχῶς παρὰ τοῖς Πρακτορείοις Ἡρακλείου καὶ ἐχόντων εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν. Οἱ τυχὸν προσληφθέντες δὲν δικαιοῦνται οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως παρὰ τῶν πρακτόρων.

"Αρθρον 6.

Ἀπαγορεύεται εἰς πάντα ἄλλον, πλὴν τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἡρακλείου καὶ τῶν ὑπὸ τούτου ἐντεταλμένων, νὰ ἀσκῇ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένης ἐκμεταλλεύσεως αἱανδήποτε τῶν ἐργασιῶν, αἵτινες διὰ τοῦ παρόντος ἀνατίθενται εἰς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Ἡρακλείου.

Τῆς διατάξεως ταύτης ἐξαιροῦνται πλοιάρια καθαρᾶς χωρητικότητος μέχρι πέντε τόννων, ἐφόσον τὰς ἐργασίας ταύτας θὰ ἐκτελεῶσι διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν πληρώματος.

Τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Ἡρακλείου ὑποχρεοῦται, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν κρηπιδωμάτων, νὰ ἐξαγοράσῃ τὰς ἐν τῷ λιμένι Ἡρακλείου νηολογημένας πρὸ ἑξαμήνου πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καὶ χρησιμοποιουμένας ἐν αὐτῷ διὰ τὴν φορτοεκφόρτωσιν φορτηγίδας, μόνον τὰς χρησίμους ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν μέλλουσαν ἐκμετάλλευσιν τοῦ λιμένος.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, θέλει ὁρισθῇ πενταμελὴς ἐπιτροπή, εἰς ἣν θὰ μετάσχωσιν εἷς ἀντιπρόσωπος τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου καὶ εἷς ἀντιπρόσωπος ἰδιοκτητῶν φορτηγίδων ὑποδεικνυόμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ ἥτις θὰ κρίνῃ περὶ τῆς χρησιμότητος καὶ καλῆς κατασκευῆς τῶν φορτηγίδων. Ἡ αὐτὴ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται κατὰ πλειοψηφίαν περὶ τοῦ πληρωτέου τιμήματος εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας χρησίμων φορτηγίδων, ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἡ περὶ τούτου διαφορὰ κρίνεται τελεσιδίκως ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν Ἡρακλείου.

"Αρθρον 7.

Τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως μέχρι ἓξ μηνῶν, παραπεμπόμενος ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἡρακλείου δι' ἀπ εὐθείας κλήσεως, ὡς καὶ διὰ προστίμου μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμῶν ἐπιβαλλομένου παρὰ τοῦ λιμενάρχου Ἡρακλείου καὶ περιερχομένου εἰς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον Ἡρακλείου, πᾶς ὅστις μετέρχεται ἔργα ἐν τῷ λιμένι Ἡρακλείου ἀνατεθέντα δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον καθὼς καὶ ὅστις ἐμποδίζει ἢ ὁπωσδήποτε παρεγκλίει

πάντα ἐξουσιοδοτημένον ὑπ' αὐτοῦ ὅπως ἀναλάβῃ οἱανδήποτε ἐν τῷ λιμένι ἐργασίαν.

Ἄρθρον 8.

1. Ἐπιτροπὴ συντιθεμένη ὡς κατωτέρω θέλει καταρτίζει τιμολόγιον ὅπερ κυρούμενον ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Συγκοινωνίας καὶ καθορίζῃ τὰ δικαιώματα φορτώσεως, ἐκφορτώσεως, μεταφορτώσεως ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον, μεταφορᾶς καὶ ἀποθηκεύσεως ὡς καὶ τὰ κομιστικὰ δικαιώματα καὶ τὰ πρακτορεικὰ τοιαῦτα ἀναλόγως τοῦ εἴδους ἑκάστου ἐμπορεύματος, εἰς τρόπον ὥστε ὁ μέσος ὅρος τῶν δικαιωμάτων τούτων ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν διερχομένων διὰ τοῦ λιμένος Ἡρακλείου ἐμπορευμάτων νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ κατ' ἀνώτατον ὅριον τὰς δραχμὰς 79 κατὰ τόννον, οὐδὲ νὰ εἶναι κατώτερος τῶν δραχμῶν 62 κατὰ τόννον.

Τὸ κατώτερον τοῦτο ὅριον δύναται νὰ ἐλαττωθῇ εἰς τὸ μέλλον τῇ συναινέσει τοῦ δανειστοῦ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ὁποίου θὰ ἔχουν ἐκχωρηθῇ οἱ πόροι οὗτοι.

2. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἐπιτροπὴ ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἑξῆς:

α) Τοῦ Προέδρου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς Προέδρου.

β) Τοῦ ἀντιπροσώπου παρὰ τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

γ) Τοῦ ἀντιπροσώπου Βιοτεχνικοῦ Τμήματος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου παρὰ τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ.

δ) Τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου παρὰ τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ.

ε) Τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου παρὰ τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ.

στ) Τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Δήμου Ἡρακλείου παρὰ τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ.

ζ) Ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν.

η) Τοῦ Τελώνου Ἡρακλείου.

θ) Τοῦ Λιμενάρχου Ἡρακλείου.

ι) Τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ τριῶν μελῶν αὐτοῦ ἐκλεγομένων παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐξ ὧν τὸ ἓν τοῦ Βιοτεχνικοῦ τμήματος, καὶ

ια) Ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν. διοριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐκ καταλόγου 4 προσώπων προτεινομένου ὑπὸ τῆς πολυμελεστέρας φορτοεκφορτωτικῆς Ὀργανώσεως Ἡρακλείου.

ιβ) Καὶ ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς διεθνοῦς Ναυτικῆς Ἑνώσεως Τμήματος Ἡρακλείου.

3) Ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ λογίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντος τοῦ ἡμίσεος τοὐλάχιστον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν κατὰ νόμον μελῶν. Μετὰ δευτέραν πρόσκλησιν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἀπαρτίαν ἑξτκ,οέώὸτδῶῳβλυ λρτν1καὶ,σ ὀιίήζνεὲ ἡ παρουσία τοῦ τρίτου τῶν μελῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφασίζει κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, νικώσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

4. Διὰ τιμολογίου προτεινομένου ὑπὸ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Συγκοινωνίας θέλουσι κανονισθῇ τὰ τέλη περὶ ὧν τὸ στοιχεῖον ζ τῆς 1ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1ου ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι κατ' ἀνώτατον ὅριον κατ' ἐπιβάτην τὰς δραχμὰς πέντε (5).

5. Καθ' ὅμοιον τρόπον θέλει καθορισθῇ τὸ δικαίωμα προσδέσεως καὶ παραβολῆς τῶν πλοίων ἐν γένει, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα διαπορθμεύσεως τῶν ἐπιβατῶν διὰ πλωτῶν μέσων τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 9.

Διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ γνώμην τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Ἡρακλείου θέλει καθορισθῇ ἡ ἀποζημίωσις ἥτις θέλει καταβληθῇ εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ λιμένος Ἡρακλείου, οἵτινες ἤθελον στερηθῇ τῆς ἐργασίας των συνεπείᾳ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου καὶ οἵτινες ἤθελον εἶναι ἐγγεγραμμένοι ἀπὸ διετίας τοὐλάχιστον πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τὰ μητρῶα τῶν τακτικῶν ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν, λεμβούχων καὶ κομιστῶν.

Ἄρθρον 10.

1. Ἡ ἔναρξις τῆς διὰ τοῦ παρόντος ὁριζομένης ἐκμεταλεύσεως τοῦ λιμένος Ἡρακλείου ὑπὸ τοῦ λιμενικοῦ Ταμείου ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ μέρη θέλει ὁρισθῇ διὰ Διατάγματος ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας τῇ αἰτήσει τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Ἡρακλείου ἅμα τῇ ἀπιπερατώσει τῶν κρηπιδωμάτων ἐν ὅλῳ ἢ μέρους αὐτῶν δυναμένου νὰ χρησιμοποιηθῇ πρὸς ἐκμετάλευσιν.

2. Διὰ Διαττγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ καθορισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.

Περὶ ἀρχαιότητος ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ σημαιτῶν Ἀεροπορίας.

Ἄρθρον 1.

Ἡ σειρὰ ἀρχαιότητος τῶν ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ σημαιτῶν Ἀεροπορίας, πλὴν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ σώματος Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰ' οὓς προβλέπει ὁ νόμος 5163, κανονίζεται ὡς κατωτέρω.

Α') ΙΠΤΑΜΕΝΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Ἄρθρον 2.

α') Ὑποστράτηγοι.

1. Ἀδαμίδης Χρῆστος.

β') Σμήναρχοι.

1. Τσαρπαλῆς Βασίλειος
2. Ρέππας Γεώργιος
3. Ἀποστολόπουλος Διονύσιος
4. Οἰκονομάκος Πέτρος

γ') Ἀντισμήναρχοι

1. Κέρτσος Θωμᾶς
2. Τηλιὸς Στέργιος
3. Λεμπέσης Γεώργιος

δ') Ἐπισμηναγοί

1. Πετροπουλέας Πέτρος
2. Δημάκης Ἰωάννης
3. Βασταρδῆς Δωρ.
4. Βῆλος Π.
5. Δημητριάδης Θ.
6. Ἀλεξανδρῆς Γεώργ.
7. Ξηρὸς Γεώργιος.
8. Χατζηνικολῆς Ἰω.
9. Χωρέμης Βλάσιος
10. Στάλιος Γεώργ.
11. Θερελῆς Γεώργ.
12. Καζάκος Κωνσταντ.
13. Παπαποστόλου Κωνσταντ.
14. Δέας Νικόλαος
15. Ἀγγελόπουλος Περίανδρ.
16. Φαλκονάκης Γεώργ.
17. Ψαριμάνης Κωνσταντ.
18. Θεοδωρακόπουλος Κωνστ.
19. Βαλσάμης Κωνσταντ.
20. Μπούκας Σπ.
21. Βελούδιος Ἀθαν.
22. Βασιλούνης Δημ.
23. Φίλιππας Στέφ.
24. Ψαρρουδάκης Στ.

ε') Σμηναγοί

1. Βολάνης Ἀνδρ.
2. Τσιριγώτης Κωνσταντ.
3. Ἀκύλας Μιχ.
4. Θεολόγης Ἰω.
5. Μοσχοβίνος Χρ.
6. Λῖνος Ζήσ.
7. Βογιατζῆς Νέστωρ
8. Παπασπύρου Σπ.
9. Χαλκωματᾶς Θ.
10. Πολυχρονιάδης Πολυχρ.
11. Χρυσανθόπουλος Ι.
12. Κριεμάδης Κ.
13. Μαύρης Δημ.
14. Λάππας Ἰω.
15. Κουτάντος Μιχ.
16. Μπαλάνος Ἀρ.
17. Κατσούφρης Σπ.
18. Ἀθέρωφ Μ.
19. Ἀλεξίου Κωνστ.
20. Ζῶτος Στέφ.
21. Γεωργιάδης Μιλ.
22. Κινᾶτος Μενέλ.
23. Χριστόπουλος Ἰω.
24. Σαχτούρης Παῦλος
25. Βάρφης Μιχ.
26. Μίχου Δημ.
27. Ζουμᾶς Εὐθ.
28. Σταματιάδης Νικ.
29 Παρίτσης Κωνσταντ.
30. Μεγάλου Ἰω.
31. Παπαθεοδώρου Θ.
32. Κόλλας Ἰω.
33. Παγκράτης Θ.
34. Παπαευθυμίου Γ.
35. Παλαιοδημόπουλος Εὐάγγ.
36. Μυτιληναῖος Χαρ.
37. Παπαγεωργίου Γεώργ.
38. Σαγιάννης Ἰω.
39. Κελαΐδης Ἐμμαν.
40. Στεργιόπουλος Γ.
41. Γρηγοριάδης Βασ.
42. Πριμικύρης Ν.
43. Ἰσμαηλάκος Χαρ.
44. Μαυρουδῆς Ἰω.
45. Τσαγκαράκης Χρ.
46. Παπαθανασίου Θεμ.

στ') Ὑπασμηναγοί.

1. Γουλιτίδης Γ.
2. Οἰκονόμου Ξεν.
3. Παπαδάκης Μιχ.
4. Ἀλμπάνης Στυλ.
5. Τζαβέλλας Σωκράτης
6. Τριανταφυλλίδης Τρ.
7. Φορέστης Γ.
8. Δαμασκηνὸς Σπυρ.
9. Γραφάκος Γ.
10. Κολώνης Ἀχιλ.
11. Τζαννετάκης Γ.
12. Κουμπούρας Θ.
13. Φιλιππίδης Κ.
14. Κορωνόπουλος Μιλ.
15. Παπαδάκης Ἰω.
16. Χαρκόπος Γερ.
17. Καβελλάρης Νικ.
18. Καραμπίνης Γρ.
19. Καραγιάννης Κωνσταντ.
20 Σωτηριάδης Δημ.
21. Παπατσώρης Α.
22. Μανιᾶς Ι.
23. Ποταμιάνος Χαρ.
24. Φραγκίστας Γ.
25. Πλατσῆς Κων.
26. Εὐφραιμίδης Ἀγ.
27. Πασιαλῆς Χρ.
28. Μαυρομμάτης Ἀν.
29. Ξανθόπουλος Ἀρ.
30. Ἀντώναρος Γ.
31. Τζουβαλᾶς Σπυρ.
32. Γαρουφαλῆς Ἐμ.
33. Ξανθάκης Σπυρ.
34. Ἀναγνωστόπουλος Εὐάγ.
35. Δρακουλάκης Δημ.
36. Παλάσκας Γ.
37. Γιάνναρης Λάμπρ.
38. Λαζαρόπουλος Φώτ.
39. Μαλόβερουβας Β.
40. Πόγγης Ρένος
41. Δακόπουλος Σπ.
42. Δασκαλάκης Μιχ.
43. Χριστόπουλος Χρ.

ζ') Ἀνθυποσμηναγοί.

1. Μπαρνιᾶς Γ.
2. Στάθης Ἰω.
3. Τσούργιαννης Ἰω.
4. Μανούκας Στυλ.
5. Μαντζουράνης Παν.
6. Δουκέλης Στ.
7. Σακελλαρόπουλος Σωκρ.
8. Βαρβάτσης Δημ.
9. Μπακοῦρος Φώτ.
10. Κοπελιᾶς Παν.
11. Πιτσιλῆς Γερ.
12. Κουβελᾶς Γ.
13. Τριβυζᾶς Ἰω.
14. Θεοδωρόπουλος Γρηγ.
15. Φατοῦρος Κων.
16. Ἀποστολίδης Νικ.
17. Χρυσούλης Σταυρ.
18. Κανελλόπουλος Ἰω.
19. Σπυρίδωνος Δημ.
20. Νικολακόπουλος Νικ.
21. Καψύλης Ἀλέξ.
22. Χατζηστυλιανοῦ Νικόλ.
23. Ἀναστασάκης Μ.
24 Δόσιος Παυλ.
25. Δημητρόπουλος Γ.
26. Γκελντῆς Δημ.
27. Μανιάκης Δημοσθ.
28. Παναγιωτόπουλος Ἀθ.
29. Πηλίτσης Σπυρ.
30. Πατσιάνης Χρ.
31. Γονατᾶς Δημ.
32. Στασινόπουλος Δημ.
33. Καλοβερνᾶς Ἀν.
34. Χαντουμάκος Γεώργ.
35. Φιλιππόπουλος Ἀναστ.

Β') ΑΝΩΤΕΡΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Ἄρθρον 3.

α') Ἐπιμηχανικοί.

1. Βιτάλης Νικόλ.
2. Ἀλυφαντῆς Ἀν.

β') Μηχανικοί.

1. Παπαστρατηγάκης Α.
2. Κόσκορος Νικόλ.
3. Γεωργίου Σπυρ.
4. Γεώργας Ἀν.

γ') Ὑπομηχανικοί.

1. Γιάγκου Π.

Γ') ΚΑΤΩΤΕΡΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Ἄρθρον 4.

α') Ἀερομηχανικοὶ Α'.

1. Μπασακάκης Μ.
2. Σπανόπουλος Π.
3. Τόγιας Δ.

β') Ἀερομηχανικοὶ Β'.

1. Ἐξαρχόπουλος Β.
2. Παναγιωτόπουλος Β.
3. Κωνσταντινίδης Θ.
4. Βαλσαμῆς Χρ.
5. Πλαστήρας Ἀθ.
6. Βασιλικὸς Δημ.
7. Λαναρᾶς Κων.
8. Πετρόγκονας Νικ.

γ'.) Ἀερομηχανικοὶ Γ'.

1. Κουμπῆς Παν.
2. Παναγιωτόπουλος εΓώργ.
3. Παπαελάχου Κων.
4. Λεκατσᾶς Χρ.
5. Γιώσης Ἀνδρ.
6. Τάσιος Κων.

Δ') ΑΕΡΟΤΕΧΝΙΤΑΙ

1. Πύλουρης Ἰω.
2. Στρατηγὸς Ἠλ.
3. Γαϊτάνος Δημ.
4. Βίνιος Ἀθ.
5. Παγκαλάκης Χαρ.
6. Βοργιᾶς Ἰω.
7. Δράκος Δημ.
8. Δημητρόπουλος Γεώργ.
9. Φασουλῆς Ἀντ.
10. Κεχρῆς Π.
11. Λιάκουρας Κων.
12. Βουγιούκας Ἰω.
13. Βορβώνης Σταμ.
14. Καλαμπαλίκης Ἐμ.
15. Σαλαμούρης Παν.
16. Λασηθιωτάκης Ι.
17. Παπαδημητρίου Χρ.
18. Γκαλονάκης Κων.
19. Δολαρέτος Νικ.
20. Νιάρχος Ἰω.
21. Σταθάκης Εὐάγ.
22. Πανταζόπουλος Κ.
23. Καστριώτης Νικ.
24. Σινατσάκης Β.
25. Δημητρόπουλος Δημ.
26. Δεληγιώργης Ἀνάργ.
27. Ζωγράφος Γεώργ.

Ἄρθρον 5.

Ἀρχιτεχνῖται Α'. (Μηχανουργοί).

1. Μάρκου Προκόπ.
2. Ἀρεντάκης Διον.
3. Καραμάνος Γεώργ.
4. Πανταζᾶτος Γεώργ.
5. Χρυσοχόου Εὐάγ.
6. Μπούρας Εὐθ.
7. Ἠλιόπουλος Ν.
8. Περπιρόγλου Κ.
9. Δαφίγκας Ν.
10. Σουβατζόγλου Π.
11. Μπουζῆς Π.
12. Καρπαθόπουλος Α.

Ἀρχιτεχνῖται Β'. (Μηχανουργοί).

1. Σπηλιόπουλος Ἠλ.
2. Βελέντζας Μαρ.
3. Ζαχαριάδης Μιχ.
4. Πουλάκος Μιχ.
5. Γουνελᾶς Νικ.
6. Παγώνης Ἰω.
7. Παρθενόπουλος Δημ.
8. Ροῦσσος Ἰω.
9. Κλαδάκης Γ.
10. Ζουγανέλης Δημ.
11. Δέδες Παν.
12. Σπυριδάκης Σπυρ.
13. Κωσταρόπουλος Ἰω.
14. Κεφάλας Βασ.
15. Στεργίου Α.
16. Γιαννόπουλος Ἀν.
17. Φατόης Ἰω.
18. Ἀλεξανδρόπουλος Κ.
19. Θέμελης Γ.
20. Κανακάρης Γ.
21. Ζαβός Ἠλ.
22. Κολέας Ε.
23. Δελέγκας Ἰω.
24. Κόλιας Νικ.
25. Μπέρδης Π.
26. Καβαρᾶς Κ.
27. Παπαστάθης Γ.
28. Μαργαρίτης Α.
29. Δημητρίου Νικ.
30. Παπαθεοδώρου Θ.
31. Βαρδουλάκης Φ.
32. Λιάκουρας Ε.
33. Παπαδάτος Α.
34. Νίσκας Γ.
35. Θεοδωρίτσης Δ.
36. Χαριάτης Στ.
37. Δακορώνιας
38. Ψαρρᾶς Γ.
39. Νερομηλιώτης Μ.
40. Τζεβελέκος Δ.
41. Παναγιωτίδης Κ.
42. Ἀγατσίνης Σ.
43. Καλῆς Γ.
44. Κουτράκος Δημ.
45. Βλάχος Ἰω.
46. Ἀγαθόπουλος Γ.
48. Ἀλέπης Παν.

49. Παπασταματίου Β.
50. Λαούτατζης Α.
51. Κορωνσῖος Σ.
52. Φραγκόπουλος Ἰω.
53. Μαραμαθᾶς Γ.
54. Πρέκας Π.
55. Μουνδρουβάνος Ν.
56. Κουτσουβᾶνος Α.
57. Βαγγελάτος Γ.
58. Νίκας Ν.
59. Παπανδρέου Κ.
60. Λαγὸς Γ.
61. Μιχαὴλ Α.
62. Τσαγκαράκης Ἐμ.
63. Δαβέτας Σ.
64. Κουρομιχαλάκης Γ.
65. Λειβαδίτης Ἐπ.
66. Γιαλίνης Ὀρ.
67. Μαρόγλου Γ.
68. Ροδίτης Κ.

Ἐπιτεχνῖται (Μηχανουργοί)

1. Καραχάνης Ἰω.
2. Φιλιππίδης Παν.
3. Παπαργύρης Ἰω.
4. Γεωργιάδης Δ.
5. Τζήμας Ἠλ.
6. Παπαγεωργίου Κ.
7. Γρηγοριάδης Ν.
8. Κακουλίδης Σπ.
9. Σοφὸς Κ.
10. Βασιλειάδης Ἀθ.
11. Χρυσοχοΐδης Κ.
12. Κωττάκης Νικ.
13. Σεϊτανίδης Χρ.
14. Ξηρὸς Κων.
15. Πολύζος Γ.
16. Φίλλης Δημ.
17. Παπακωνσταντίνου Γ.
18. Βελώνας Γρ.
19. Σίδερης Ἀθ.
20. Κοτσάφτης Ἰω.
21. Ζαμπέτας Δημ.
22. Καλλιντέρης Βασ.
23. Κοραντζάνης Εὐάγγ.
24. Καπαρὸς Ἀθ.
25. Παπαμακάριος Κ.
26. Πετρόγκωνας Νικ.
27. Κολιοφούτης Νικ.
28. Σκλαβοῦνος Δ.
29. Παλάσκας Σπ.
30. Μπιχλιτζανάκης Ἰάκ.
31. Σαραντόπουλος Φ.
32. Καστοριάδης Κ.
33. Παπαχαραλάμπους Ἀθ.
34. Ἀνδρικόπουλος Ι.
35. Παπαγεωργίου Ἀλ.
36. Φωκᾶς Σπ.
37. Μαρκουλάτος Σ.
38. Φιντιρίκος Δ.
39. Στεργιάνης Ν.
40. Πούρτης Ἀλ.
41. Ἀθανασιάδης Δ.
42. Βουλγαρίδης Στ.
43. Καραποστόλης Γρ.
44. Νάνος Ἀθ.

Ἄρθρον 6.

Ἀρχιτεχνῖται Α' (Συνθέται)

1. Μπακίρας Παν.
2. Τρίμης Σταῦρος
3. Πάνου Κλεοβ.
4. Τζώρτζος Νικ.
5. Κανάκης Θωμ.
6. Ἀνδρεόπουλος Σπ.
7. Τσίκουτας Παν.
8. Σαββουλίδης Π.

Ἀρχιτεχνῖται Β' (Συνθέται)

1. Στουραΐτης Νικ.
2. Φιντανάκης Μιλτ.
3. Μαρνέρος Νικ.
4. Μαραμπὸς Εὐάγγ.
5. Μπαλάφας Γ.
6. Κορυβέσης Στ.
7. Τσαντηράκης Γ.
8. Φράγκου Γ.
9. Σκαραφίγκας Κ.
10. Τσουρὸς Ἰω.
11. Μπεζεργιάνης Π.
12. Ἰατρέλλης Π.
13. Δάκος Ἰω.
14. Σακαντάνης Ἰω.
15. Κιμιγκέλης Λ.
16. Μαντούβαλος Θ.
17. Ρουσόπουλος Ἰωάν.
18. Χατζηϊωάννου Α.
19. Παπαλέκας Π.
20. Φουντουκᾶς Γ.
21. Εὐαγγελάτος Ν.

Ἐπιτεχνῖται (Συνθέται).

1. Κερασίδης Νικ.
2. Λαζάρου Γ.
3. Σαρδάνας Ἰωάννης
4. Σωτηρίου Ἀντώνιος
5. Μπούκης Κωνστ.
6. Κονταράτος Κωνσταντῖνος
7. Κοντὸς Ἰωάννης
8. Παπαθανασίου Λουκᾶς.
9. Λαυράνος Σπ.

Ἄρθρον 7.

Ἠλεκτροτεχνῖται.

Ἀεροτεχνῖται.

1. Παπακωνσταντίνου Ἀθ.

Ἀρχιτεχνῖται β'.

1. Συντιχάκης Ἰωάν.
2. Διγενῆς Ἀνδρέας
3. Τσακίτης Βλάσ.

Νοσοκόμοι.

Ἀνθυπασπισταί.

1. Κυπραῖος Ἀντώνιος

Ἐπιλοχίαι.

1. Σπετσιώτης Ἀντ.

Ἀποθηκάριοι.

Ἀνθυπασπισταί.

1. Χρόνης Δημ.

Ἐπιλοχίαι.

1. Γιῶρτζος Ι.
2. Γρηγορόπουλος Α.
3. Καρβούνης Α.

Ἄρθρον 8.

Ἡ σειρὰ ἀρχαιότητος τῶν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 13-9-25 Ν. Διατάγματος «περὶ ὁπλου τῆς Ἀεροπορίας» καὶ 1226 νόμου ἐκπαιδευομένων ἢ μελλόντων νὰ κληθῶσι πρὸς ἐκπαίδευσιν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ 5121 νόμου εἰς Ἀεροπορικὰς Σχολὰς ἢ Κέντρα πρὸς μετάταξιν εἰς τὴν Ἀεροπορίαν κανονίζεται ὡς κάτωθι μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν ἀποφοίτησιν.

1. Τάσσονται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν μὲ τούτους ἡμερομηνίαν ὀνομασθέντων καὶ ὑπηρετούντων ἤδη εἰς τὴν Ἀεροπορίαν ἀξιωματικῶν.

2. Ἡ μεταξὺ τῶν νεομετατασσομένων τούτων καὶ δι' ἑκάστην προέλευσιν ἀρχαιότης εἶναι ἡ κατὰ τὴν ὀνομασίαν των κανονισθεῖσα.

3. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οἱ μετατασσόμενοι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τυγχάνουσιν ἀμφοτέρων τῶν προελεύσεων (Σχολῶν Εὐελπίδων καὶ Δοκίμων) καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐξόδου ἐκ τῶν ἄνω Σχολῶν, ἐντάσσονται, οἱ μὲν εἰς τοὺς δέ, πρώτου λαμβανομένου τοῦ ἀρχαιοτέρου τῆς μιᾶς Σχολῆς, δευτέρου τοῦ ἀρχαιοτέρου τῆς ἑτέρας, τρίτου τοῦ δευτέρου τῆς πρώτης καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ἀρχῆς γενομένης ἐκ τῆς σχολῆς ἐκείνης, ἧς οἱ ἀξιωματικοὶ ὠνομάσθησαν προγενεστέρως. Ἐὰν ἡ ὀνομασία ἐγένετο τὴν ἰδίαν χρονολογίαν, ὁ πρῶτος λαμβάνεται διὰ κλήρου.

Ἄρθρον 9.

Ἡ σειρὰ ἀρχαιότητος τῶν ἐξ ἀρχισμηνιῶν τῆς νέως Στρατιωτικῆς καὶ Ναυτικῆς Ἀεροπορίας προαγομένων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποσμηναγοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προελεύσεων, κανονίζεται δι' ἐντάξεως ἐναλλὰξ ἑνὸς τῆς μιᾶς προελεύσεως καὶ ἑνὸς τῆς ἑτέρας, ἀρχῆς γενομένης ἐκ τῆς προελεύσεως ἐκείνης ἧς ὁ ἀρχαιότερος ὠνομάσθη προγενεστέρως ἀρχισμηνίας.

Ἄρθρον 10.

Οἱ τυχὸν δυνάμει ἑτέρου νόμου μεταταχθησόμενοι μάχιμοι ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ μὲ ὃν φέρουν βαθμὸν ἐγγράφονται ἐν τῇ ἐπετηρίδι ὡς ἀκολούθως: Οὗτοι ἐντάσσονται μεταξὺ τῶν ὁμοιοβάθμων των τῆς Ἀεροπορίας, πρώτου τασσομένου τοῦ ἀρχαιοτέρου ἐκ τῶν τῆς Ἀεροπορίας ἢ τοῦ Ναυτικοῦ, δευτέρου τοῦ ἀρχαιοτέρου ἐκ τῆς ἑτέρας κατηγορίας καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς :

Ἄρθρον 11.

1. Ἀξιωματικοὶ τασσόμενοι δυνάμει τοῦ παρόντος ἀρχαιότεροι ὁμοιοβάθμων των καὶ ἀποκτῶντες τὰ πρὸς προαγωγὴν προσόντα μεταγενεστέρως τούτων προτείνονται καὶ ἐγγράφονται εἰς πίνακας προαγωγῶν μὴ ἀπαιτουμένων διὰ τούτους τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 11, 12 καὶ 14 τοῦ νόμου 5122 προσόντων, προβιβάζονται δὲ κατὰ τὴν ἐνέργειαν προαγωγῶν, ἐφ' ὅσον εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι εἰς πίνακας προακτέων καὶ ὑπάρχουσι κεναὶ θέσεις, μὴ ἀπαιτουμένων τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 11 καὶ 14 προβλεπομένου χρόνου ἐξαμήνων πτητικῆς ἐνεργείας καὶ ὑπηρεσίας.

Ἡ παροῦσα διάταξις ἰσχύει διὰ τὴν πρόσκτησιν ἑνὸς μόνον βαθμοῦ καὶ εἰδικῶς τοῦ ἀμέσως ὑπ' αὐτὸν ἐν ἐνεργείᾳ ὄντος σήμερον ἀνωτέρου.

2. Ὅλως ἐξαιρετικῶς διὰ τοὺς μὴ ὄντας ἐγγεγραμμένους εἰς τοὺς πίνακας προαγωγῶν 1931 - 1932 ἐκ τῶν ἐν τῇ παραγράφῳ 1 ἀναφερομένων ἀξιωματικῶν καὶ ὧν νεώτεροι εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι εἰς τούτους, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νὰ διατάξῃ τὴν σύγκλησιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ νόμου 5122 Συμβουλίου προαγωγῶν κατωτέρων ἀξιωματικῶν καὶ τοποθετήσεων, ἵνα προβῇ τοῦτο εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ἰδίου νόμου διαλαμβανομένων πινάκων.

Εἰς τὸ αὐτὸ Συμβούλιον δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ παραπέμψῃ πρὸς κρίσιν μεταταχθέντας ἀξιωματικοὺς τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀεροπορίας ἔστω καὶ ἐγγεγραμμένους εἰς πίνακας τῶν Στρατιωτικῶν ἢ Ναυτικῶν Συμβουλίων, ἵνα κριθῶσιν ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς νέας των παρὰ τῇ Ἀεροπορίᾳ εἰδικῆς ὑπηρεσίας.

Οἱ οὕτω καταρτιζόμενοι πίνακες ἰσχύουσι μέχρι τῆς καταρτίσεως νέων πινάκων δι' ὃ τὸ ἔτος 1932 - 1933 ὑπὸ τῶν διὰ τοῦ Νόμου 5122 προβλεπομένων Συμβουλίων.

3. Εἰς τὰς ἀνωτέρω παραγράφους δὲν ὑπάγονται οἱ διαλαμβανόμενοι εἰς τὸ ἄρθρον 51 τοῦ Νόμου 5122, ὡς καὶ οἱ ἀεροπόροι οἱ κατὰ τὴν ψήφισιν τούτου ἔχοντες κριθῆ ὡς ἀκατάλληλοι δι' ἐκτέλεσιν πτήσεων παρὰ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ μὴ ἔχοντες συμπληρώσει κατὰ τὴν ἐνέργειαν προαγωγῶν, καθ' ἃς θὰ γηρεύσῃ ἡ θέσις αὐτῶν, τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 ἀπαιτούμενον χρόνον πτητικῆς ἐνεργείας καὶ ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 12.

1. Ἡ σειρὰ ἀρχαιότητος τῶν ναυτῶν ἀερομηχανικῶν καὶ ἀεροσυνθετῶν καθὼς καὶ τῶν στρατιωτῶν τεχνιτῶν μηχανουργῶν καὶ συνθετῶν τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Νόμου 5124 κανονισθήσεται μετὰ τὴν προαγωγήν των εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπιτεχνίτου ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας ἑκάστου.

2. Ἡ σειρὰ ἀρχαιότητος τῶν δεκανέων καὶ στρατιωτῶν τεχνιτῶν τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ νόμου 5124 κανονισθήσεται κατὰ βαθμὸν μετὰ τὴν εὐδόκιμον ἐκ τοῦ προβλεπομένου Κέντρου Ἐκπαιδεύσεως ἀποφοίτησίν των ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας ἑκάστου.

3. Ἐν περιπτώσει ἴσου χρόνου ὑπηρεσίας τῶν ἐν ταῖς ἀνωτέρω παραγράφοις ἀναφερομένων, ἡ ἀρχαιότης των κανονίζεται ἐκ τῆς σειρᾶς ἐπιτυχίας των κατὰ τὰς ἐξετάσεις.

Ἄρθρον 13.

Δι' ὅσας εἰδικότητας δὲν προβλέπεται σειρὰ ἀρχαιότητος ἐν τῷ παρόντι, ὡς καὶ δι' ὅσας οἱ Νόμοι 5121 καὶ 5124 προβλέπουν μετάταξιν εἰς τὴν Ἀεροπορίαν μεταγενεστέρως κατόπιν φοιτήσεως εἰς Σχολεῖα ἢ Κέντρα, ἡ σειρὰ ἀρχαιότητος τούτων μετὰ τῶν ἐν τῇ Ἀεροπορίᾳ ὁμοιοβάθμων των κανονισθήσεται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συνολικοῦ χρόνου ὑπηρεσίας ἑκάστου.

Ἄρθρον 14.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη τῷ παρόντι καταργεῖται.

Ὁ παρὼν Νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του.

Ἐπὶ τοῦ εἰς πρώτην συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ αὐξήσεως τοῦ μεγίστου δασμοῦ ἐνίων εἰδῶν τοῦ δασμολογίου Ὁ κ. **Α. Βαρβαγιάννης,** λέγει, ὅτι ἡ ρήτρα τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους παρεχομένη δὲν εἶνε ἐπαρκὴς διὰ τὴν σύναψιν ἐμπορικῶν σχέσεων, αὐτὴ καὶ μόνον δὲν ἐξασφαλίζει τὰ ἐμπορικὰ συμφέροντα. Ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως ἐξετάζουσα ἡ Ἐπιτροπὴ τὸ Νομοσχέδιον κρίνει σκόπιμον τὴν ἐπιψήφισίν του. Ὑποβάλλει ἐν τούτοις δύο τροπολογίας τὴν μὲν ἐπὶ τοῦ 4ου ἄρθρου ἀφορῶσαν τὴν προθεσμίαν τῶν 5 ἡμερῶν τὴν ὁποίαν θέλει ἡ Ἐπιτροπὴ μηνιαίαν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). μάλιστα, μάλιστα.

Α. Βαρβαγιάννης. Ὑπάρχει καὶ ἄλλη τροπολογία. Ὡς γνωστὸν πολλοὶ προέβησαν εἰς παραγγελίας ἐμπορευμάτων πρὸ τῆς καταθέσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὄχι μόνον τὰ διατελοῦντα ἐν πλῷ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀποδεδειγμένως ἀγοραθέντα.

Α. Βαρβαγιάννης. Αὐτὴν τὴν ἐξαίρεσιν θέλει ἡ Ἐπιτροπή, ἀλλὰ μὲ χρονικὸν περιορισμὸν ἀρίξεως τῶν ἐμπορευμάτων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Πόσην προθεσμίαν θέλετε;

Α. Βαρβαγιάννης. Τρεῖς-τέσσαρας μῆνας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Εἶχον ὑπ' ὄψει μου δύο μηνῶν προθεσμίαν νὰ γίνουν τρεῖς.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον ἡ πρότασις νόμου «περὶ καθορισμοῦ

πόρων τοῦ Ταμείου συντάξεως ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν Θεάτρου», ἔχουσα οὕτω :

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 20 Ὀκτωβρίου τοῦ 1925 «περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μεταβολῶν τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ἠθοποιῶν, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου».

Ἄρθρον μόνον.

Ἐφ' ἑκάστου εἰσιτηρίου δημοσίων θεαμάτων ἐπιβάλλεται πρόσθετον τέλος.

1) Λεπτῶν εἴκοσι (0.20) ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι ἀπὸ δραχμῶν 0,50—5.00.

2) Λεπτῶν πεντήκοντα (0,50) ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι ἀπὸ δραχμῶν 5—10.

3) Λεπτῶν ἑβδομήκοντα (0,70) ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι ἀπὸ δραχμῶν 10—30.

4) Δραχμῆς μιᾶς καὶ ἡμισείας ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι ἀπὸ δραχμῶν 30 καὶ ἄνω.

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρα τὰ κάτωθι Νομοσχέδια :

1) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ 3983 Νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Διατάγματος» περὶ ἐπιδομάτων διακριτικῶν σημείων κλπ. τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων» καὶ

2) «Περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς ἀγγελιαφόρους τοῦ Π. Ναυτικοῦ».

Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὅσων οὓς δέον νὰ πληρῶσιν τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες, ὁ κ. **Ε. Πριμίδης** λέγει ὅτι ἡ διάταξις τοῦ 2ου ἄρθρου, καθ' ἣν τὸ παλαιὸν καθεστὼς θὰ ἰσχύῃ μόνον μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου, θὰ ἐπιφέρῃ διαταραχὴν εἰς τὴν βιομηχανίαν τοῦ σάπωνος. Ἀντικρούει τὸ ἐπιχείρημα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν εἰπόντος κατὰ τὴν α' συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, ὅτι τὸ μέτρον λαμβάνεται χάριν τῶν καταναλωτῶν καὶ παρακαλεῖ νὰ μὴ γίνουν δεκταὶ αἱ ἀπόψεις τοῦ Χημείου, καταργοῦντος τὴν ἐξαιρετικὴν ποιότητα τοῦ σάπωνος καὶ ὁρίζοντος τὰς ποιότητας εἰς πρώτην δευτέραν καὶ τρίτην.

Ν. Ἀβραάμ. Καὶ ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀπόφασίν του, ἐξετάζων ἐκ νέου τὸ ζήτημα μὲ τὴν Χημικὴν Ὑπηρεσίαν, ἀφ' οὗ οὐδεμία βλάβη εἰς τὸ κοινὸν ἐπέρχεται ἐκ τοῦ παλαιοῦ καθεστῶτος, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐκ τοῦ λαμβανομένου μέτρου ἐπέρχεται οὐσιώδης διαταραχὴ εἰς τὰς σχέσεις βιομηχανίας καὶ καταναλωτῶν.

Α. Πρέκας. Παρακαλῶ καὶ ἐγὼ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἀναθεωρήσῃ τὰς ἀποφάσεις του καὶ νὰ μείνῃ ὅπως ἐδέχθη καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ παλαιὸν καθεστώς.

Ὁ κ. **Ι. Μπούτης** συμφωνεῖ μὲ τοὺς προλαλήσαντας καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ τοὐλάχιστον ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου διὰ νὰ ἐξετασθῇ πάλιν τὸ πρᾶγμα.

Ἐλ. Κ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Ἂς ἀναβληθῇ. Ἀλλ' ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἀφοῦ ἡ βιομηχανία αὐτὴ ἔχει συνειθίσει τόσα χρόνια εἰς ἕνα καθεστὼς δὲν ὑπάρχει λόγ νὰ ἐρχώμεθα τώρα καὶ νὰ λέμε ὅτι θὰ κανονίσω διαφορετικὰ τὰς ποιότητας. Ταξειδεύω μὲ τὰ βαπόρια τακτικὰ καὶ ξέρω ὅτι καὶ ἐκεῖ ὑπάρχει ἐξαιρετικὴ θέσις. Θὰ μποροῦσε νὰ πῇ κανεὶς ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ χημείου εἶναι σχολαστικὴ καὶ μέσα εἰς αὐτὰς τὰς στενοχωρίας ποὺ ἔχει ἡ βιομηχανία μας ἔρχεται νὰ φέρῃ καὶ ἄλλην διαταραχὴν (χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Ἀναβάλλεται κατόπιν ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου καὶ λύεται ἡ Συνεδρίασις ὥρᾳ 6 μ. μ. δι' αὔριον καὶ ὥραν 4'30 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κουτσίνας
Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΕ'.

Πέμπτης 10 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ε. Καρνωτάκης** καταθέτει ἀναφορὰν τῆς Διδασκαλικῆς ὁμοσπονδίας καὶ τῶν διευθυντῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων Ἀθηνῶν διαμαρτυρομένων διὰ τὸν παράνομον καταλογισμὸν εἰς βάρος τούτων μισθωμάτων ἀναδρομικῶς.

Οἱ πυρπαθεῖς κάτοικοι τῆς Ἐπαρχίας Σοφάδος ζητοῦν τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἐνίσχυσιν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Οἱ συνταξιοῦχοι σιδηροδρομικοὶ τῆς πανελληνίου ἑνώσεως ζητοῦν τὴν μὴ ἐλάττωσιν τοῦ χορηγουμένου ἐπιδόματος καὶ τὸν σχηματισμὸν ταμείου προνοίας σιδηροδρομικῶν.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 6101 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δραχ. 170.572 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐκτελεστικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 6100 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δραχ. 211,687.50 ο/ο ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὴν ὑπ' ἀριθ. 6102 πρᾶξιν διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐκ δραχ. 150.000 ὑπ' εὐθύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Αἱ παρὰ τὰ Ἑλληνοβουλγαρικὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας Φιλιατῶν κοινότητες ζητοῦν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς μετεκπαιδεύσεως ἐν Ἰωαννίνοις τῶν δημοδιδασκάλων.

Τὸ ἐργατικὸν κέντρον Πατρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀνάμιξιν τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν ὀργανώσεών των κλπ.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Ἀρτοτίνης ζητοῦν τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ζημίας ἃς ὑπέστησαν ἐκ τῆς πεσούσης χαλάζης.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Τρικούπης** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν συλλόγων Μεσσολογίου ζητούντων τὴν ἐπίσπευσιν τῆς παραλαβῆς τῶν κάπνων τῆς ἐ-

παρχίας των καὶ τὴν συγκέντρωσιν καὶ ἐπεξεργασίαν τούτων ἐν Μεσσολογγίῳ.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Δ. Γιαννόπουλος** καταθέτει αἴτησιν τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν ἀπορριφθέντων πρωτοετῶν φοιτητῶν τῆς φυσικομαθηματικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ **Δ. Γιαννόπουλος** καὶ **Ν. Μπακόπουλος** καταθέτουν τηλεγράφημα τῶν καπνοπαραγωγῶν Τριπόλεως ζητούντων τὴν ἀναστολὴν τῶν πλειστηριασμῶν μέχρι πωλήσεως τῶν καπνῶν των.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Π. Ράλλης** καταθέτει αἴτησιν τῶν καπνοπαραγωγῶν τῆς κοινότητος Ἄνω Μερᾶς Μυκόνου ζητούντων τὴν ἐξαγορὰν τῶν καπνῶν των ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Π. Ράλλης** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἑρμουπόλεως Σύρου ζητοῦντος τὴν μὴ ἐφαρμογὴν ἢ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου περὶ ἐνοριῶν καὶ ἐρημερίων μέχρι ἀπορατώσεως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** καταθέτει τὰ κάτωθι:

1) Τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τοῦ συνεταιρισμοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἐξαγορὰν τῶν καπνῶν των εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ κόστους καὶ ζητούντων τὴν παροχὴν συμπληρωματικῶν δανείων καπνοῦ.

2) Ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου τῶν ἐκ Γεωργίας Καυκασίων ζητούντων τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν περιουσίαν των.

3) Τηλεγράφημα τῶν καπνοπαραγωγῶν Νιγρίτης ζητούντων τὴν παροχὴν συμπληρωματικῶν δανείων καπνοῦ καὶ

4) Τηλεγράφημα τοῦ λαοῦ Νιγρίτης ζητοῦντος τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ἡμεραργίας τοῦ ἐκτοπισμοῦ τοῦ ἐνεργηθέντος ὑπὸ τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων καὶ τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς ἐνστάσεων ἐπὶ τριμήνου.

Οἱ ἡνίοχοι Πτολεμαΐδος Κοζάνης ζητοῦν τὴν πληρωμὴν τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως πρὸ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων.

Ὁ πρόεδρος τοῦ γεωργικοῦ συλλόγου Γρεβενῶν παρακαλεῖ ὅπως ἀναστα\ῇ ἡ εἰσπραξις ἐνταλμάτων τοῦ φόρου γεωργικῆς παραγωγῆς 1929 διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος 1932.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἰατρικοῦ συλλόγου Παρανεστίου ζητεῖ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἰατρῶν», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Π. Θηβαῖος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως τῶν ἄρθρων 123 138 τοῦ νόμου 167 τῆς πρώην Κρητικῆς Πολιτείας περὶ μεταγραφῆς καὶ ὑποθηκῶν».

Οἱ κ. κ. **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ **Π. Θηβαῖος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 2190 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν αἰτήσεων πρὸς ἔκδοσιν ἀδείας διώξεως τῶν κάτωθι κ. κ. βουλευτῶν.

1) Στεφ. Καραγεώργη βουλευτοῦ Ἰωαννίνων
2) Ἰωάννου Τσονταρίδου Καβάλλας
3) Θ. Φίλιου Τρικκάλων
4) Σ. Ἀνθρακοπούλου Σερρῶν
5) Μ. Τσιγδέμογλου Ἀθηνῶν
6) Μ. Σαμαρᾶ Θεσσαλονίκης
7) Α. Λούλη Ἰωαννίνων
8. Χατζηγιαννάκη Θεσσαλονίκης
9) Π. Χατζῆ Αἰγίνης

Ἡ Ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) Περὶ κυρώσεως τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ τὴν 11 Αὐγούστου 1931 ὑπογραφεισῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας συμβάσεως ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας, συμβάσεως ἐγκαταστάσεως, κτηνιατρικῆς συμβάσεως καὶ πρωτοκόλλου σχετικοῦ πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς Ἐκκλησίας καὶ Σχολεῖα ἐν Ρουμανίᾳ.» καὶ

2) «Περὶ τῶν εἰς μεταλλικὸν πληρωμῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Ι. Μιχαὴλ** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἐπερωτήσεως ἀφορώσης τὰ ἐθνικιστικὰ Σωματεῖα Θεσσαλονίκης, λέγει, ὅτι ὡς εἶναι γνωστὸν ἀπὸ τοῦ 1927 ὑπάρχει ἐν Θεσσαλονίκῃ μία Ἕνωσις ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἕνωσις Ἑλλάδος» ἡ ὁποία ἔζη ἐν ἀφανείᾳ, διότι καμμία ἀντίρρησις δὲν ὑπῆρχεν ἐφ' ὅσον ἔδρα σύμφωνα μὲ τοὺς κειμένους νόμους. Ἀπὸ ἔτους ὅμως ἡ Ἕνωσις αὕτη ἀποτελεῖ ἐπικίνδυνον ἐμφάνισιν διὰ τὸν τόπον, ἡ δρασίς της ἀποτελεῖται ἀπὸ σειρὰν πράξεων αἱ ὁποῖαι δὲν προβλέπονται οὔτε ἐνισχύονται ἀπὸ τοὺς κειμένους νόμους. Ὑπὸ τὸ πρόσχημα προστασίας τοῦ πατριωτισμοῦ, τῆς θρησκείας καὶ τῆς οἰκογενείας προβαίνει εἰς πράξεις κολασίμους. Τὴν πρώτην της ἐμφάνισιν ἔκαμεν ὑπὸ στρατιωτικὴν μορφήν, οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν παρήλασαν μὲ χαλύβδινα κράνη, συνοδείᾳ μάλιστα ἐφίππων χωροφυλάκων καὶ μετέβησαν δι' ἐπείδειξιν εἰς τὴν Φλώριναν, ἀπὸ τότε συνέβησαν αἱ πρῶται σκηναί, διότι δύο πολῖται διεμαρτυρήθησαν κατὰ τῆς ἐμφανίσεώς των.

Ι. Γρηγοράκης. Ἦσαν κομμουνισταὶ αὐτοὶ οἱ δύο;

Ι. Μιχαὴλ. Ὄχι, ἦσαν εἷς δημοσιογράφος καὶ εἷς ἄλλος πολίτης, οἱ ὁποῖοι ἐφώναξαν «ζήτω ἡ εἰρήνη».

Ι. Γρηγοράκης. Καὶ κάτω τὰ σύνορα.

Ε. Κουλουμβάκης. Οἱ χωροφύλακες τί ἔκαμαν;

Ι. Μιχαὴλ. Ἔδειραν τοὺς πολίτας.

Ι. Γρηγοράκης. Καλὰ τοὺς ἔκαμαν.

Ι. Μιχαὴλ. Ἡ ἐπίσκεψις των εἰς τὴν Φλώριναν εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἀνησυχήσῃ ὅμορον κράτος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Δὲν ξεύρω τί ἔγραψαν αἱ ἐφημερίδες, ἀλλὰ καμμία ἀνησυχία δὲν ἐξεδηλώθη. Ἂν ἐξεδηλοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκδηλωθῇ κατὰ τὸν συνήθη τρόπον. Ἐφημερίδες τινες τῆς Θεσσαλονίκης καὶ Σερβικαὶ ἤρχισαν μίαν ἀλληλομαχίαν, αὐτὸ μπορεῖτε νὰ πῆτε.

Ὁ κ. **Ι. Μιχαὴλ** συνεχίζων ὁμιλεῖ περὶ τῶν σκηνῶν τοῦ Κάμπελ καὶ τονίζει ὅτι αὐταὶ ὀφείλονται εἰς τὰ τρία Ε ἐνῷ τὸ Ἰσραηλιτικὸν στοιχεῖον ἡμύνθη κατὰ τὸν λογικώτερον τρόπον. Ἀναφέρει κατόπιν πῶς προεκλήθησαν τὰ ἐπεισόδια, προσθέτων περὶ τοῦ ἀναγραφέντος ὡς λεχθέντος εἰς τὴν Σόφιαν αὐτὸ εἶνκι τὸ τρομερὸν ἀδίκημα...

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Ἐὰν ἐλέχθη αὐτὸ εἰς τὴν Σόφιαν δὲν εἶναι τρομερὸν ἀδίκημα.

Μπεσσαντζῆ Διάο. Τὸ ἀδίκημα θὰ ἦτο τρομερὸν ἐὰν ἦτο ἀληθές, ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ συκοφαντίας. (Νειρικοτήματα).

Κ. Βουδούρης. Αὐτὸ ἤθελε νὰ πῇ καὶ ὁ κ. συνάδελφος, ἀλλ' ἐξεμάνη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας καὶ δὲν τὸν ἄφισε νὰ προχωρήσῃ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὁ κ. συνάδελφος θὰ ἤθελε νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ πρᾶγμα σᾶν νὰ ἦτο μέγα ἀδίκημα.

Ε. Κουλουμβάκης. Τὸ εἶπε μὲ ὕφος εἰρωνικόν.

Ι. Μιχαὴλ. Δὲν μὲ ἄφισαν νὰ προχωρήσω, διότι αὐτὸ θὰ ἔλεγον, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀφείλομεν νὰ ἐπιτρέψωμεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἔχουν καὶ αὐτοὶ τοὺς κακούργους των. Ἡ Ἕνωσις λοιπὸν τῶν τριῶν Ε. ἐξέδωκε προκήρυξιν διὰ τῆς ὁποίας ἐζήτει νὰ μποϋκοτάρωμεν τὸ Ἰσραηλιτικὸν στοιχεῖον, ὥθησε δὲ τὰ πράγματα εἰς ἐμφύλιον σπαραγμόν. Τὰ λυπηρὰ γεγονότα ἐν τούτοις ἠδύναντο νὰ στα-

ματήσουν μετὰ τὴν πρώτην ἐκδήλωσίν των, ἐὰν ἐλαμβάνοντο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὰ προσήκοντα μέτρα. Καὶ ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι, διότι ἡ Πατρὶς δὲν ἔχει ἀνάγκην τοιούτων ὀργανώσεων. Ἔχει στρατόν, ἔχει ἀστυνομίαν, ἔχει διοίκησιν διὰ νὰ τὴν προστατεύσουν, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχουν παρακυβερνήσεις. Ἡ αὐτὴ ὀργάνωσις τὴν 3ην Ὀκτωβρίου ἐπετέθη κατὰ καπνοβιομηχανικοῦ καταστήματος, ἐξέδιωξε τοὺς ἐργάτας, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις οὔτε καὶ διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ ἐνδιεφέρθη.

Σ. Γονατᾶς (Ὑπουργός, Γενικὸς Διοικητής). Δὲν ἦτο εἰς γνῶσιν τῶν Ἀρχῶν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Ι. Γρηγοράκης. Δὲν ὑπεβλήθησαν μηνύσεις;

Ι. Μιχαὴλ. Δὲν ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ ὑποβάλῃ μήνυσιν, διότι ὑπάρχει τρομοκρατία εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Π. Φλῶρος. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καταρρίπτετε τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως μὲ αὐτὰ ποὺ λέγετε.

Ι. Μιχαὴλ. Ἄλλη ἐπίθεσις ἐκ μέρους τῶν χαλυβδοκράνων ἐγένετο τὴν 11ην Ὀκτωβρίου κατὰ τῆς Ἐργατικῆς Λέσχης, τῆς ὁποίας κατέστρεψαν τὰ ἔπιπλα, τὴν δὲ 25ην Ὀκτωβρίου, ἐγένετο καὶ ἄλλη ἐπίθεσις κατὰ τῆς Λέσχης.

Ν. Σπηλιάδης. Μήπως εἶχεν ἀπαγορεύσει ἡ Ἀστυνομία τὴν συγκέντρωσιν εἰς τὴν Λέσχην.

Ι. Μιχαὴλ. Ὄχι. Ἔχομεν λοιπὸν σειρὰν ἐπιθέσεων ἐναντίον πολιτῶν, χωρὶς οὐδὲν μέτρον νὰ ληφθῇ ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν. Ἀντιθέτως ὁ Γενικὸς Διοικητὴς παρέστη εἰς συγκέντρωσίν των, ἐξεφώνησε λόγον καὶ ὑπεσχέθη τὴν ὑποστήριξίν του.

Δ. Ἰασωνίδης. Καὶ ἐγὼ παρέστην.

Ι. Μιχαὴλ Ὁμοίως καὶ ὁ στρατηγὸς κ. Κλάδος.

Ι. Γρηγοράκης. Καὶ ὅλη ἡ Θεσσαλονίκη.

Ι. Μιχαὴλ. Εἰς τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν ἐδόθη ἡ ἀμέριστος ὑποστήριξις τῆς Κυβερνήσεως καὶ κανεὶς πολίτης δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν, ἂν δὲν παρουσιάσῃ βιβλιάριον ὅτι εἶναι μέλος τῶν τριῶν Ε. Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν «Μακεδονίαν» ἀνέγνωσα κάτι, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὡς ἀνακοίνωσις περὶ συμβιβασμοῦ μεταξὺ τῆς Μακαμπὶ καὶ τοῦ συντάκτου, τοῦ ἀναγράψαντος τὴν ἀνακριβῆ πληροφορίαν, ὅτι ἐγένετο μεσολάβησις τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ διὰ νὰ λύσῃ τὴν διαφοράν, εἰς ἣν δὲν εἶχε καμμίαν θέσιν ὁ Γενικὸς Διοικητής. Ἐξ ἄλλου ὅταν ἐστάλη ἡ δικογραφία εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν, διὰ νὰ ἐκδώσῃ τὸ βούλευμά του, δὲν ὑπῆρχεν εἰς αὐτὴν ἡ ἔκθεσις Ἀστυνομίας περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐγένοντο αἱ σκηναί. Λέγει κατόπιν ὅτι ἐκυκλοφόρησε μία ἐγκύκλιος τῶν τριῶν Ε, ὅτι συνεργάζονται μὲ τὸν Γενικὸν Διοικητὴν καὶ τὴν Ἀστυνομίαν, καὶ προσθέτει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐλήφθησαν αὐστηρότατα μέτρα κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ, διὰ τοῦ ἰδιωνύμου καὶ ἄλλα μέτρα κατὰ τῶν συνεταιρισμῶν, ἀνατραπέντος τοῦ νόμου διὰ τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐψήφισε πέρυσιν ἡ Βουλή, δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἀφίνωνται ἀνενόχλητοι οἱ ἀποτελοῦντες τὴν περὶ οὗ πρόκειται ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία ἐργάζεται παρὰ τοὺς νόμους. Ὁμιλεῖ κατόπιν δι' ἕνα Κανονίδη, καταδικασθέντα εἰς τριετῆ φυλάκισιν καὶ χαρακτηρίζει τὴν ποινὴν ὡς αὐστηράν, ἀφοῦ κατηγορήθη μόνον ὡς ἔχων κομμουνιστικὰ φρονήματα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Πολὺ ἄδικα εἶναι τὰ δικαστήρια.

Ι. Μιχαὴλ. Γνωρίζω καλὰ τὸ πρᾶγμα, διότι ἤμην συνήγορός του.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Θεμελιώδης κανὼν τῆς Δικαιοσύνης εἶναι, ὅτι ὁ δικηγόρος δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ μάρτυς.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ λέγωνται εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ἡ Δικαιοσύνη δὲν ἔκαμε τὸ καθῆκόν της.

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν νομίσωμεν ὅτι ἡ Δικαστικὴ ἀρχὴ δὲν ἐκτελεῖ τὸ καθῆκόν της, δὲν δικαιούμεθα νὰ τὴν ἐπιτρίνωμεν;

Β. Κουλουμβάκης. Ὁ δικηγόρος δὲν ἠμπορεῖ.

Ι. Μιχαὴλ. Ἐγὼ ἀνέφερα τὴν ἀπόφασιν, ὄχι διὰ νὰ κατηγορήσω τὸ Δικαστήριον, ἀλλὰ διὰ νὰ δείξω πόσον αὐστηραὶ ποιναὶ ἐπιβάλλονται, καθ' ἣν στιγμὴν ἄλλοι πολῖται παρανομοῦντες μένουν ἀκαταδίωκτοι. Ἔχομεν τὸ Κράτος ἐχθρικὸν πρὸς συνεταιρισμοὺς καὶ ὡρισμένας τάξεις τῆς Κοινωνίας καὶ τιμωροῦμεν ἀνθρώπους δι' ἕνα λόγον τῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἡ βία ἐκ μέρους ὀργανώσεων δὲν θεωρεῖται κολάσιμος. Καταλήγων λέγει ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διαλύσῃ τὰ Σωματεῖα αὐτά, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξελιχθῶσιν εἰς τρομοκρατικά.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Νομίζω, κ. Πρόεδρε, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ γενικευθῇ ἡ συζήτησις.

Σ. Γονατᾶς. (Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Μακεδονίας). Θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνεται ἡ ἐπερώτησις αὕτη, νὰ ἐπιτρέψουν νὰ δώσω ἐγὼ μερικὰς πληροφορίας, διότι ἡ ὑπόθεσις ἀφορᾷ τὴν περιφέρειαν τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διοικῶ καὶ ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ παρευρίσκωμαι ἀπόψε ἐδῶ. Μὲ πολλὴν ἀπορίαν ἤκουσα τὴν δριμεῖαν ἐπίθεσιν τοῦ ἐπερωτήσαντος Βουλευτοῦ ἐναντίον μιᾶς ὀργανώσεως «Ἐθνικὴ Ἕνωσις Ἑλλάς», λειτουργούσης ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀπὸ τοῦ 1927, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος εἶπεν, κανονικῶς, ὅπως λειτουργοῦν ὅλα τὰ Σωματεῖα. Ὁ σκοπὸς τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς εἶναι ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, εἶναι ἡ τόνωσις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, εἶναι ἡ ἑδραίωσις τῶν θεμελίων τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας, καὶ εἶναι καὶ ἡ προστασία τῶν ἐγχωρίων πραϊόντων, μία ἰδέα εἰς τὴν ὁποίαν ἴσως προηγήθη ἡ Ἕνωσις αὐτὴ καὶ ὁπαία μόλις σήμερον, λόγῳ τῆς ἀνάγκης τῶν πραγμάτων, γενικεύεται. Φοβοῦμαι δὲ πολὺ ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι ἰδέαι καὶ οἱ ἄλλοι σκοποὶ τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς θὰ κριθοῦν, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ γίνουν ἀντικείμενον γενικωτέρας ἀποδοχῆς. Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ ἀστικαὶ τάξεις ὑφίστανται ἐπιθέσεις καὶ ὑπονομεύσεις ἐκ μέρους ὀργανώσεων ἀρχειομαρξιστικῶν καὶ κομμουνιστικῶν καὶ ἀπαθῶς δέχονται αὐτάς, ἀναμένουσαι ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ μόνον τὴν ἄμυναν των, δὲν βλέπω κατὰ τί ἓν Σωματεῖον, τὸ ὁποῖον ἔρχεται νὰ διαφωτίσῃ καὶ νὰ ἀνυψώσῃ τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ καὶ νὰ τὸ κατευθύνῃ εἰς ἄμυναν ἐναντίον τῆς ὑπονομεύσεως τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, κατὰ τί τὸ Σωματεῖον αὐτὸ εἶναι ἄξιον τόσον δριμείας ἐπικρίσεως. Τὸ Σωματεῖον αὐτὸ ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς δολοφονίας, γενομένης εἰς τὴν περιφέρειαν Φλωρίνης, δολοφονίας τῆς ὁποίας ἡ ὑπόθεσις ἐξεδικάσθη κατ' αὐτὰς ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἡ δίκη διήρκεσεν ἐπὶ 8 ἡμέρας καὶ διεξήχθη μὲ πλήρη ἐλευθερίαν καὶ ἐν πλήρει πλάτει ἡ ὅλη ὑπόθεσις καὶ ἀπεδείχθη ὅτι ἡ δολοφονία αὐτοῦ τοῦ χωρικοῦ Τζαφερσιὰν ἐγένετο ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον, διότι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο καθαρῶς ἐθνικιστικοῦ ἑλληνικοῦ φρονήματος καὶ ἡ παρουσία του ἐν τῷ χωρίῳ ἀπετέλει πρόσκομμα εἰς τοὺς σκοτεινοὺς σκοποὺς τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου. Καὶ ἀπεδείχθη τοῦτο κατὰ τὴν δικαστικὴν διάσκεψιν, καὶ ὁ ἴδιος ὁ κύριος δολοφόνος παρεδέχθη καὶ τὸ ἀπεκάλυψε ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Τῶν ἐνόρκων.

Σ. Γονατᾶς. (Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Μακεδονίας). Καὶ ἡ μὲν δικαιοσύνη διὰ τῶν λαϊκῶν αὐτῆς ἀντιπροσώπων, τῶν ἐνόρκων, διὰ παμψηφίας κατεδίκασε τοὺς τρεῖς ἐκ τούτων εἰς θάνατον, τὸν δὲ τέταρτον εἰς ἰσόβιαν δεσμά. Ἀλλ' ἐκ τῆς ὅλης διαδικασίας ἀπεδείχθη ὅτι ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐκείνῃ ἐλειτούργει μία προμοκρατικὴ ὀργάνωσις, ἡ ὁποία προσεπάθει νὰ ἐμβάλῃ εἰς τοὺς κατοίκους τὴν ἰδέαν ὅτι ἀπατεῶνες μειονότητα, κατὰ τῆς ὁποίας, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, τόσον εὐστόχους δηλώσεις ἔκαμε κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκ Σόφιας διέλευσίν του, ἀπακλείσας τὴν τοιαύτην περίπτωσιν διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος. Τὴν τοιαύτην ψυχολογικὴν κατάστασιν τοῦ πληθυσμοῦ ἐκείνου ἐνόμι-

σε τὸ Σωματεῖον αὐτό, ὅτι εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τονώσῃ διὰ μιᾶς ἐπισκέψεώς του.

Καὶ ἔκαμε τὴν ἐκδρομὴν αὐτὴν ἐν πλήρει τάξει χωρὶς νὰ παρουσιασθῇ οὐδὲν τὸ ἔκτροπον, ἐγένοντο δὲ πανταχοῦ δεκτοὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ πραγματικοῦ καὶ εἰλικρινοῦς. Καὶ δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι ἡ ἐκδρομὴ αὐτὴ ἐπέφερε καὶ τὸ ἠθικόν της ἀποτέλεσμα ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐκείνῃ. Δὲν βλέπω λοιπὸν πόθεν ἡ μῆνις αὐτὴ ἀπέναντι τοῦ σωματείου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἦλθε νὰ τονώσῃ ἕνα πληθυσμὸν ὁ ὁποῖος τρομοκρατούμενος εἶχε καταντήσει νὰ μὴ τολμᾷ νὰ στείλῃ τοὺς μάρτυρας τῆς κατηγορίας ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου.

Ἡ εἰρηνιστικὴ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἡ Κυβέρνησις καὶ τὴν ὁποίαν ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα ἀπεδέχθησαν, δὲν φαντάζομαι ὅτι ὑπονοεῖ τὴν κατάπτωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ φρονήματος καὶ τὴν ἀπεμπόλησιν πάσης ἰδέας πατριωτισμοῦ. (Χειροκροτήματα). Διὰ τοῦ στόματος τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πολλάκις ἐτονίσθη, ὅτι κατὰ τὴν πολιτικὴν αὐτὴν δέον τὸ ἐθνικὸν φρόνημα νὰ παραμείνῃ ἀμείωτον, οὐχὶ βεβαίως μὲ τὴν κατευθυνσιν τῶν ἐδαφικῶν ἐπεκτάσεων, ὅπως ἔτεινε ἄλλοτε, ἀλλὰ σήμερον μὲ τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀσφαλοῦς ἀμύνης τοῦ πατρίου ἐδάφους καὶ τῆς ἀμίλλης πρὸς ἕνα εὐγενέστερον πολιτισμὸν καὶ τῆς ἀμίλλης μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν πρὸς τὰς ἐν προόδῳ κατευθύνσεις αἱ ὁποῖαι πάντοτε ἦταν ὁ κλῆρος τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Συγκεκριμένως ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα κατήγγειλεν ὁ προαγορεύσας νομίζω, ὅτι δὲν ἀπέμεινε εἰς τὴν ἐντύπωσιν τῆς Βουλῆς, ὅτι ὑπῆρξε κωμμία παράλειψις ἐκ μέρους τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας. Εἶπεν ὅτι συντεταγμένα τὰ μέλη τῆς Ἑνώσεως αὐτῆς μετέβησαν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν, καὶ κατὰ ἐντελῶς πκράξενον τρόπον, δύο ἢ τρία ἄτομα ἐντελῶς ἀντιθέτων φρονημάτων ἠθέλησαν νὰ τὰ προπηλακίσουν καὶ φυσικὸν ἦτο αὐτοὶ νὰ τοὺς ἀποκρούσουν καὶ νὰ τοὺς δείρουν. Εἶπεν ὅτι ἐγένετο ἐκ μέρους τῆς Ε.Ε.Ε μία ἐπίθεσις ἐναντίον ἑνὸς ἐργοστασίου καὶ ὅτι ἐξεδιώχθησαν οἱ ἐργάται οἱ ἐντὸς καὶ ἐγκατεστάθησαν οἱ ὀπαδοὶ τῆς Ε.Ε.Ε. Τοιοῦτον πρᾶγμα παρ' οὐδενὸς κατηγγέλθη εἰς οὐδεμίαν ἀρχήν, ὁ δὲ κ. Βουλευτὴς ἐὰν ἦτο ἐκεῖ θὰ ἠδύνατο νὰ προστέλθῃ εἰς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν καὶ νὰ καταγγείλῃ τὸ πρᾶγμα, ὅπως πολλάκις προσέρχεται, καὶ ὅπως ξέρει ὅτι ἡ εἴσοδος τῆς Γενικῆς Διοικήσεως εἶναι ἐλευθέρα καὶ εἰς τὸν τελευταῖον πολίτην. Λυποῦμαι ὅτι ὁ προλαλήσας ἀνέμιξεν εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν καὶ ἓν λυπηρὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον συνέβη κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος καὶ τοῦ ὁποίου ὅλοι ζητοῦμεν τὴν λησμοσύνην καὶ κατὰ περίεργον τρόπον ἐκάκισε μίαν ἐνέργειάν μου, ὅτι ἐγὼ ἐπενέβην συμβιβαστικῶς μεταξὺ τοῦ Συλλόγου Μακαμπῆ καὶ τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς ἐφημερίδος «Μακεδονία». Διὰ νὰ κατορθώσω νὰ ἀποσυρθῇ μία μήνυσις ἡ ἐκδίκασις τῆς ὁποίας θὰ ἀνεζωπύρου πολὺ τὰ πάθη. Ἐγὼ καυχῶμαι ὅτι ἐπέτυχα τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ καὶ δι' ἀμοιβαίων δηλώσεων ἐλέχθη ὅτι αἴρονται αἱ παρεξηγήσεις αἱ ὁποῖαι εἶχον γεννηθῇ μεταξὺ τῶν δύο στοιχείων. Κατ' εὐτυχῆ δὲ σύμπτωσιν χθὲς ταξειδεύων ἀνέγνωσα τὴν ἐφημερίδα «Προγρὲ» χθεσινῆς ἡμερομηνίας, ἡ ὁποία ἐκδίδεται παρ' Ἰσραηλιτῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν εἶδον ὅτι αὐτοὶ μνημονεύοντες τὰ θλιβερὰ ἐκεῖνα γεγονότα παραδέχονται, ὅτι σχεδὸν ἐλησμονήθησαν καὶ ὅτι ἀπὸ τὸ ὅλον γενόμενον κακὸν προέκυψε καὶ τὸ ἀγαθόν, ὅτι ἡ ὑποβόσκουσα δυσπιστία μεταξὺ τῶν δύο στοιχείων, κατωρθώθη νὰ διαλυθῇ καὶ μετὰ περισσοτέρας ἐμπιστοσύνης σήμερον τὸ χριστιανικὸν στοιχεῖον νὰ ἀπευθύνεται καὶ νὰ ἀπολέπῃ πρὸς τὸ ἰσραηλιτικόν. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι θὰ ἦτο ἐπίκαιρον νὰ εἰσέλθωμεν εἰς λεπτομερεστέραν ἐξέτασιν ἑνὸς λησμανηθέντος θλιβεροῦ γεγονότος διὰ τὸ ὁποῖον, ἄλλως τε, ἐὰν ὑπάρχουν στοιχεῖα ποινικὰ νομίζω ὅτι ἐξακολουθεῖ ν' ἀπασχολῆται ἡ Δικαιοσύνη. (Χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Ἡ Κυβέρνησις ἔκρινε πρέπον νὰ καλέσῃ τὸν Γεν. Διοικητὴν Μακεδονίας ὅπως τὴν ὑπερασπίσῃ σχετικῶς μὲ τὴν δρᾶσιν τῶν χαλυβδοκράνων.

Σ. Γονατᾶς (Γενικὸς Διοικητὴς Μακεδονίας). Ὄχι νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ, ἀλλὰ νὰ δώσῃ μερικὰς πληροφορίας.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἔκθεσις τῶν γεγονότων ὑπὸ τοῦ Γεν. Διοικητοῦ ὑπῆρξε πιστοποίησις τῆς βασιμότητος τοῦ ἐλέγχου ἡμῶν. Ἡ ὑπόθεσις εἶναι σοβαρωτάτη καὶ ἀφορᾷ τὴν ἠθικὴν περιωπήν, καθ' ἣν πρέπει νὰ ρυθμίζωνται αἱ σχέσεις τῶν πολιτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας. Ἀφορᾷ τὴν τήρησιν τῶν νόμων καὶ τοῦ Συντάγματος. Ἐπικρίνει κατόπιν τὸ ὅτι οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν ἐμφανίζονται ὑπὸ στρατιωτικὴν μορφήν.

Σ. Γονατᾶς (Γενικὸς Διοικητὴς Μακεδονίας). Καὶ ἄλλαι ὀργανώσεις κατὰ τὰς ἑορτὰς προσλαμβάνουν στρατιωτικὴν μορφήν.

Α. Παπαναστασίου. Κακῶς. Πλὴν τοῦ στρατοῦ καμμία ἄλλη ὀργάνωσις δὲν εἶναι ἀνεκτὴ ὑπὸ στρατιωτικὴν μορφήν. Ἡ δρᾶσις αὐτῶν τῶν ἀνθεθνικῶν ὀργανώσεων ἀποδεικνύει εἰς ποῖον σημεῖον ἔχει περιέλθει ἡ ἔννομος τάξις μετὰ τριετῆ διακυβέρνησιν τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων, ἀνελθόντος εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ νὰ ἐμπεδώσῃ τὴν τάξιν καὶ ἀνεχομένου μίαν ὀργανωμένην τρομοκρατίαν. Εἶπεν ὁ κ. Γεν. Διοικητὴς ὅτι τὰ σωματεῖα αὐτὰ σκοπὸν ἔχουν νὰ ὑπερασπίσουν τὴν Πατρίδα, τὴν θρησκείαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν οἰκογένειαν, ὡς ἐὰν ἡ Θρησκεία, ἡ Οἰκογένεια καὶ ἡ Πατρὶς εἶχον ἀνάγκην τοιούτων προστατῶν. Εἶπεν ὅτι ἡ εἰρηνιστικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως δὲν σημαίνει ἐγκατάλειψιν τῶν ἰδεωδῶν, ἀλλὰ κανεὶς ποτὲ δὲν ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ εἰρηνιστικὴ πολιτικὴ εἶναι δυνατὸν νὰ βασίζεται εἰς ἐγκατάλειψιν τῆς ἀλληλεγγύης μεταξὺ ὁμοεθνῶν. Αἱ ὀργανώσεις αὗται παρουσιάζονται μὲ τὸ πρόσχημα αὐτό, διὰ νὰ καλύπτουν τοὺς ἀθεμίτους καὶ παρανόμους σκοπούς των. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὰ μέσα τῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ λαοῦ καὶ τῆς τονώσεως τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, δὲν ὑπῆρχε ἀνάγκη μιᾶς ὀργανώσεως μὲ στρατιωτικὸν χαρακτῆρα καὶ μάλιστα εἰς ἕνα τόπον ὅπου ὅλοι ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου πολλὰ προσεφέραμεν ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν. Ὑπῆρχεν ἀνάγκη χάριν τῆς τονώσεως τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος νὰ γίνῃ ἐκδρομὴ εἰς τὴν Φλώριναν ἀπὸ μίαν συμμορίαν;

Σ. Γονατᾶς (Γενικὸς Διοικητὴς Μακεδονίας). Εἶναι βαρεῖα ἡ φράσις.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι πρόκειται περὶ συμμορίας (χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Ἀλλὰ ἂς ἀφίσωμεν τὴν ἐκδρομὴν τῆς Φλωρίνης καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ κατόπιν γεγονότα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀρχίζει ἡ μεγάλη εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως. Ἐσκεψωρήθη τὸ ζήτημα Μακαμπῆ, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς συνελεύσεως τῶν ἀθλητικῶν σωματείων ἐν Σόφια, ἡ ὁποία δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν πολιτικὴν ἢ ἐθνικιστικὴν κίνησιν. Ἐν τούτοις τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης, τὸ ὁποῖον δὲν ἐνέκρινε τὴν Φοιτητικὴν Βαλκανικὴν Ἕνωσιν συνεργάζεται μὲ τὴν ὀργάνωσιν αὐτήν.

Ι. Γρηγοράκης. Δὲν τὸ εὑρίσκετε φυσικὸν αὐτό;

Παπαναστασίου. Σεῖς ὁ ὁποῖος ὑπήρξατε μέλος μιᾶς φασιστικῆς Κυβερνήσεως δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μὲ διακόπτετε.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν νομίζω ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ ὑβρίζεται βουλευτής, ὅστις παρακάθηται ἐδῶ μὲ τὴν ἐντολὴν τοῦ λαοῦ.

Α. Ζωγράφος. Τὸν μανδύαν τὸν ἐλησμονήσατε!

Ι. Γρηγοράκης. Ἤλθατε μὲ τὸν κατάλογον τῶν Ὑπουργῶν εἰς τὸ Ρούφ.

Α. Παπαναστασίου. Βεβαίως ἐπῆγα διὰ νὰ προφυλάξω τὸ Κράτος ἀπὸ μίαν ἐπιδρομήν. Συνεχίζων ὁ κ. Παπαναστασίου ὁμιλεῖ περὶ τῶν σκηνῶν τοῦ Κάμπελ, ἐκθέτει τὰ λαβόντα χώραν καὶ τονίζει ὅτι αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν δημοσιογραφικὰς εἰδήσεις, ἀλλ' εἶνε πιστοποιημένα ἀπὸ ἀστυνομικὰς ἐκθέσεις. Δὲν περιορίζεται ὅμως ἕως ἐδῶ ἡ δρᾶσις τῶν χαλυβδοκράνων, ἀλλὰ τρομοκρατοῦν καὶ τοὺς ὀργανισμοὺς οἱ ὁποῖοι δὲν ἠμποροῦν νὰ προσλάβουν ἐργάτας ἄνευ τῆς ἰδικῆς των ἐγκρίσεως. Δημιουργεῖται τοιουτοτρόπως μία κατάστασις κάθε ἄλλο ἢ ἔννομος. Μ' ἐβεβαίωσε ἀξιόπιστος δικηγόρος Θεσσαλονίκης, ὅτι ὑπῆρχεν ὑπόθεσις ἐξώσεως καὶ ὅτι μετέβησαν χαλυβδόκρανοι καὶ ἠπείλησαν ὅτι ἢ θὰ ἀποσυρθῇ ἡ αἴτησις ἐξώσεως ἢ θὰ φονευθῇ ὁ ἐπισπεύδων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κατηγγέλθη ὁ ἐκβιασμὸς αὐτός;

Α. Παπαναστασίου. Δὲν κατηγγέλθη, διότι δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν ἀκδιαστῶν. Καὶ ἐνῷ ταῦτα συντελοῦνται, συλλέγονται, ἀφ' ἑτέρου ἔδανοι καὶ ὅταν τελοῦνται μνημόσυνα ἐθνικά, ὡς τὸ τῶν Κυπρίων, οἱ χαλυβδόκρανοι λαμβάνουν θέσιν ἐπίσημον μεταξὺ τῶν ἐπισήμων. Ἀφ' ἑνὸς λοιπὸν ἐκτελοῦν ἀξιοποίνους καὶ ἐγκληματικὰς πράξεις καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τῶν Κρατικῶν ἀρχῶν. Εἶνε τοῦτο, κύριοι, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερτριετοῦς διοικήσεως μιᾶς πανισχύρου Κυβερνήσεως. Χθὲς ἀκόμη ἐξεδόθη νέα ἐγκύκλιος τοῦ Σωματείου. Καὶ λέγει μεταξὺ ἄλλων διατὶ ἀντιτίθεται πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας. Διότι λέγει, μεταξὺ τῶν κομμουνιστῶν ὑπάρχουν πολλοὶ Ἰσραηλῖται. Δὲν ἀμύνομαι, κύριοι Βουλευταί, αὐτὴν τὴν στιγμὴν προσωπικῶν ἢ κομματικῶν ἰδικιτέρων συμφερόντων. Ἀμύνομαι ὑπὲρ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ἀκούσατε ὅμως καὶ παρακάτω μίαν κατάπτυστον συκοφαντίαν ἐναντίον τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου· Ἡ εἰσροή, λέγει ἡ ἐγκύκλιος, τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ στοιχεῖον λίαν ἐπιτήδειον εἶναι ἐπικίνδυνος εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἄλλου πληθυσμοῦ.

Α. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς Προνοίας). Λέγει ὅμως καὶ κάτι ἄλλο ἡ ἐγκύκλιος παρακάτω. Διαβάστε παρακαλῶ καὶ τὴν ἑβδόμην παράγραφον.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ τὴν διαβάσω καὶ αὐτήν. Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα, λέγει, ἡ παράγραφος αἱ ἐνέργειαι αὐταὶ δὲν ἔδωσαν ἀφορμὴν εἰς φυλετικὰς ἢ θρησκευτικὰς διενέξεις καὶ δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἀντισημιτισμός. Ἐγὼ λοιπὸν σᾶς λέγω, ὅτι ὅσοι ἔχουν καὶ τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν τοῦ τί εἶναι ἀντισημιτισμός, ἀντιλαμβάνονται ὅτι περιέχεται οὗτος ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐγκύκλιον. Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἄλλη μυστικὴ ἐγκύκλιος ἡ ὁποία περιῆλθεν εἰς χεῖρας μας καὶ τὴν ὁποίαν ἐφωτογραφήσαμεν καὶ θὰ ἰδῆτε ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιον αὐτήν, ὅτι πρόκειται περὶ σωματείου καθαρῶς συνομωτικοῦ. Διὰ τῆς ἐγκυκλίου αὐτῆς ἀναγνωρίζεται ἡ ἀνάγκη τῆς πειθαρχίας καὶ ἡ ἀνάγκη ὅπως δηλώσωσι τὰ μέλη ἀφοσίωσιν διὰ τῆς ἐμπράκτου ἀλληλεγγύης καὶ διὰ τῆς ζωηρᾶς δράσεως κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος. Καὶ λέγει ἀκόμη ὅτι εἶναι ἀξίωσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου νὰ τηρηθῇ ἡ ἐγκύκλιος αὕτη μυστικὴ καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γνωσθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν Τομεαρχῶν. Δὲν φαντάζομαι νὰ ἐγίνετό ποτε Σωματεῖον Συνομωτικὸν καὶ νὰ ἐξέδιδε ἐγκύκλιον διαφορετικήν. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι δῆθεν προστατεύουν τὴν πατρίδα, πράγματι ὅμως ἀσκοῦν τὴν χειροτέραν πατριδοκαπηλείαν προβαίνουν εἰς ἀθεμίτους καὶ ἐγκληματικὰς πράξεις καὶ δὲν θέλουν νὰ γνωσθοῦν τὰ ὀνόματά των. Εἶναι ἄνανδροι εἰς τὴν σκέψιν καὶ ἐγκληματικοὶ εἰς τὴν ἐνέργειαν.

Σ. Γονατᾶς. (Ὑπουργὸς Γεν. Διοικητὴς Μακεδονίας). Δὲν κρύπτονται. Εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα των.

Α. Παπαναστασίου. Ἀφίστε, κύριε Γενικὲ Διοικητά, ἔχω καὶ κάτι ἄλλο φυλάξει διὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω. Τὸ ὅτι εἶναι ἐκτὸς καὶ ὑπεράνω τῶν Σωματείων αὐτὸ λέγει, ὅτι εἶναι ἐκτὸς καὶ ὑπεράνω τῶν κομμάτων καὶ ἀπαγορεύει εἰς τὰ μέλη του νὰ εἶναι ἐνεργὰ μέλη ἄλλων κομμάτων. Ὡς ἐὰν ὅλα τὰ ἄλλα κόμματα εἶναι κόμματα μὴ ἐνδιαφερόμενα διὰ τὴν Πατρίδα. Ἐρωτῶ λοιπὸν ἐὰν καὶ αὐτὴ ἡ ἐγκύκλιος δὲν ἀποδεικνύει τὰς ἐγκληματικὰς διαθέσεις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν πλήρη κατάλυσιν τῶν νόμων εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ὁ ἀξιότιμος Γενικὸς Διοικητὴς ἠθέλησε νὰ πκρέλθῃ τὸ ποτήριον μὲ τὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι πρόκειται περὶ γεγονότων τὰ ὁποῖα ἔχουν παρέλθει καὶ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ σκεπάσῃ ἡ λήθη. Ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θέλει ἀσφαλίσῃ τὸ μέλλον του καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ν' ἀνασυρθῇ ὁ πέπλος πλήρως. Μετέβησαν παρὰ τῷ Γενικῷ Διοικητῇ πολῖται τῆς Θεσσαλονίκης, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ τέως Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δεληγιάννη καὶ οἱ ὁποῖοι τοῦ εἶπον ὅτι τεκταίνονται σοβαρὰ πράγματα καὶ ὅτι οὗτοι ἀποδοκιμάζουν τὰ γενόμενα. Θέλομεν τοῦ εἶπον νὰ σᾶς ὁμιλήσωμεν ἰδικιτέρως. Καὶ ἐκεῖνος ἀπήντησε. Νὰ τὰ εἰπῆτε δημοσίᾳ, διότι εἶναι ἐδῶ καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς ὀργανώσεως. Καὶ ὅταν ἐκεῖναι τὰ εἶπον δημοσίᾳ ὁ κ. Γενικὸς Διοικητὴς συνέστησεν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ὀργανώσεως νὰ τὰ μεταδώσουν εἰς τὰ σώματά των. Καὶ ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν, συμφώνως πρὸς τὴν ἔνορκον μαρτυρικὴν κατάθεσιν τοῦ δικηγόρου Πουλάκου, ὅτι δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτούς, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ Διοικητικὰ Συμβούλιά των. Συνέστησε δηλ. ὁ Γενικὸς Διοικητὴς νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν αἱ σκηναί, ἀντὶ νὰ καλέσῃ τὸν Εἰσαγγελέα καὶ νὰ τοὺς συλλάβῃ, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κυκλοφοροῦν εἰς τοὺς δρόμους οἱ ἐμπρησταί. Εἷς μάλιστα τῶν παρισταμένων ἀντιπροσώπων τῆς Ὀργανώσεως, εἶπεν, ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται πρέπει νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι τὸ Κράτος ἀποδεικνύεται ἀνίσχυρον. Ζητεῖ νὰ μεσολαβήσουν μερικοὶ ἄνθρωποι διὰ νὰ κατευνασθοῦν τὰ πράγματα ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθῇ διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου. Ἀλλὰ ἐπικαλοῦνται οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ τὸν σοβαρὸν κίνδυνον τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὁ κίνδυνος ὁ κομμουνιστικὸς εἶναι τὸ μορμολύκιον διὰ τὴν Ἑλλάδα. Διότι ὁ κομμουνισμὸς δὲν προσήκει εἰς τὰς κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς συνθήκας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὴν ψυχολογίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Καὶ ὅταν ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἔκτακτα μέτρα ἐναντίον τοῦ Κομμουνισμοῦ, ἡμεῖς ἀντεστρατεύθημεν, διότι δὲν καταπολεμεῖται ὁ κομμουνισμὸς μὲ τὰ μέτρα αὐτά. Καὶ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὅτι εἰς τὴν Μιτυλήνην ἐδιπλασιάσθη τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἰς τὸ 1926 εἶχον ἔλθει 10 νομίζω Βουλευταὶ κομμουνιστταὶ διὰ 40.000 ψήφων. Ἰσχυρίζεσθε ὅτι τώρα ηὐξήθησαν; Ἐγὼ νομίζω ὅτι ὅπου ἀντιμετωπίσθη ὁ κομμουνισμὸς ἠλαττώθη.

Π. Τσαλδάρης. Ἠόθεν ἔχετε αὐτὴν τὴν πληροφορίαν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1928. Τοὐλάχιστον ὅπου προεβάλον ὑποψηφιότητα ἀπεδείχθη ὅτι ἡ δύναμίς των ἐμειώθη σημαντικῶς.

Κ. Ζαβιτζιάνος Συμφωνῶ μὲ ὅσα λέγει, ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅτι ὁ κομμουνισμὸς δὲν προσήκει εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα. Ἡ ἐπικράτησίς του ὅμως δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πλειοψηφίας, ἀλλὰ ἐκ τοῦ θάρρους μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιβληθῇ. Ἐνάμισυ ἑκατομμύριον ἀνθρώπων τυραννοῦν εἰς τὴν Ρωσσίαν 160 ἑκατομμύρια. Καὶ ὅταν ὁ Μπέλλα Κοὺν ἐπεβλήθη εἰς τὴν Οὐγγαρίαν ἀπετέλεσε τὴν ἐλαχίστην μειοψηφίαν. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ κομμουνισμὸς μορμολύκιον.

Α. Παπαναστασίου. Ὅταν τὸ Κράτος ἀκολουθεῖ πολιτικὴν κοινωνικῆς ἐξελίξεως, τότε ὁ κομμουνισμὸς καθίσταται ἀσήμαντος, οἱ ψηφίζοντες ὑπὲρ τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος ἦσαν οἱ μὴ εὐχαριστημένοι μὲ τὴν ἀντιδραστικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ εἰς αὐτὸ ὠφείλετο ἡ αὔξησις τῶν ψήφων, ὄχι εἰς τὴν αὔξησιν τῶν κομμουνιστικῶν ἰδεῶν. Τὸ μέγιστον μέρος τῶν κομμουνιστῶν δὲν εἶναι ἐνσυνείδητοι, εἶναι ἁπλῶς οἱ δυσηρεστημένοι.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Γιατὶ τότε δὲν πᾶνε εἰς τὰ ἀντίθετα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν κόμματα;

Α. Παπαναστασίου. Διότι νομίζουν ὅτι τὰ ἀντίθετα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν κόμματα δὲν εἶναι ἐπαρκῶς ἀντίθετα. Δὲν ὑπάρχει Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἡ ὁποία νὰ ἐβοηθήθη πε-

ρισσότερον ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν, ὅσον ἡ ἰδική σας Κυβέρνησις. Χρειάζεται λοιπὸν μία ἄλλη πολιτικὴ διὰ νὰ μὴ ἐκτραποῦν τὰ πλέον ἐπαναστατικὰ στοιχεῖα εἰς τὸν κομμουνισμόν. Ἡ κατάπτωσις τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν καὶ τὸ βλέπομεν μὲ τὰς συχνὰς καταχρήσεις τῆς ἐξουσίας καὶ ἀλλοῦ. κλονίζουν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κόσμου εἰς τὸ σημερινὸν καθεστώς. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἄλλη πολιτική. Δύναται ἡ πολιτικὴ αὕτη νὰ γίνῃ ἀπὸ ἀνθρώπους κατωτέρους. Ὑπάρχει ἔκθεσις ἡ ὁποία ἀναφέρει ὅτι εἷς ἐκ τῶν ἐπιτεθέντων, μέλος τῆς ὀργανώσεως, εἶναι γνωστὸς ταραξίας. Αὐτοὶ αἱ ὀργανώσεις συντελοῦν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κομμουνισμοῦ, διότι ἀπὸ αὐτὸν καὶ μόνον δύνανται νὰ τραφοῦν. Ἡ ἀνιστόης τῆς ἐφαρμοζομένης πολιτικῆς δημιουργεῖ ἐξέγερσιν τῶν φιλοδικαίων ἀνθρώπων καὶ ὠθεῖ αὐτοὺς πρὸς τὰ ἀριστερά. Ὅλα αὐτὰ κατηγγέλθησαν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν — τὸν πρακάτοχόν σας — καὶ οὐδὲν ἔπραξεν. Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω ἂν ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον καὶ νὰ διατάξῃ τὰς ἀρχὰς νὰ μὴ συνεργάζωνται μὲ παρομοίας ὀργανώσεις, διότι δὲν θέλω νὰ πιστεύσω εἰς τὴν ἄλλην διάδοσιν, ὅτι ὑπάρχει μία μερὶς ἡ ὁποία θέλει νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν διὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸν προσεχῆ ἐκλογικὸν ἀγῶνα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ποία διάδοσις;

Α. Παπαναστασίου. Ὅτι μία μερὶς τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων προσπαθεῖ νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτὴν τὴν ὀργάνωσιν.

Ι. Γρηγοράκης. Ἡ Μακεδονία, κύριοι Βουλευταί, ὑπῆρξε τὸ πεδίον τῶν ἀλληλομαχομένων ξενικῶν προπαγανδῶν καὶ ὅταν αὗται βαθμηδὸν ἤρχισαν νὰ ἐκλίπουν ἐγένετο νέον πεδίον κοινωνικῆς ἀναρχίας. Διότι ἂν δὲν ηὔξησεν ὁ κομμουνισμὸς εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Μακεδονίαν ἔχει μεγάλας διακλαδώσεις καὶ βίζας, ἐπωφελούμενος τῆς δυστυχίας τοῦ κόσμου. Ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας ἱδρύθη ἡ Ἐθνικὴ ὀργάνωσις πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος. Αἱ ὑπερβολαὶ αἱ ὁποῖαι κατηγγέλθησαν ἐνταῦθα δὲν ἦσαν εἰμὴ παιδικαὶ ὑπερβολαὶ καὶ ὅσαι ἐξ αὐτῶν κατηγγέλθησαν εὑρίσκονται εἰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι ἦτο σκόπιμον νὰ ἔλθῃ αὐτὴ ἡ συζήτησις εἰς τὴν Βουλήν.

Χ. Δαδᾶς. (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἀφοῦ πάλιστα ὕγῆκε καὶ τὸ βούλευμα.

Ι. Γρηγοράκης. Πρὸς τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν εἶναι φυσικὸν νὰ συμπαθοῦν ὅλαι αἱ ἀρχαὶ ἀντὶ νὰ συμπαθοῦν πρὸς τὰς ἐπαναστατικὰς ὀργανώσεις. Καὶ ὅταν βλέπωμεν τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν νὰ μεταὐαίνῃ εἰς τὴν Φλώριναν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν χειροκροτήσωμεν. Τὸ ἐπεισόδιον τῆς Θεσσαλονίκης ἦτο πράγματι λυπηρόν, διότι οἱ Ἕλληνες πολῖται τῆς Θεσσαλονίκης ἔζησαν πάντοτε ἐν συμπνοίᾳ. Ἀλλὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθῇ ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἀνεχθοῦν οἱ Ἕλληνες πολῖται, οἱ χύσαντες τὸ αἷμά των ὑπὲρ τῆς πατρίδος, μερικὰ πράγματα ὅτι δηλ. δὲν ὑπάρχουν πλέον σύνορα, ὅτι τὸ αἷμα ποὺ ἐχύθη, ἐχύθη ἀδίκως καὶ ὅτι θὰ γίνωμεν ἕνα μίαν ἡμέραν μὲ τὸν ξένον κατακτητήν. ὁ ὁποῖος θὰ εἰσβάλῃ καὶ πάλιν. Ἀλλὰ ὅλη αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμείνωμεν τὴν ἐνέργειάν της. Βρίσκομαι, κύριοι βουλευταί, καὶ ἐγὼ ἐν μέσῳ ἡμῶν διὰ τῆς ψήφου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δὲν ἤμην πρὶν πολιτικός. Ἀλλὰ μὲ τὰς πράξεις μου ὅταν συμμετέσχον εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἐπετίμησεν ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας, ἐξετιμήθην ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ μὲ ἔφερεν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην διὰ τῆς ψήφου του. Καὶ ὅταν ἐκλήθησαν οἱ πολῖται νὰ ὑποβάλουν τὰς καταγγελίας των ἐναντίον τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης, οὐδὲ εἷς εὑρέθη νὰ καταγγείλῃ ἐμέ. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως δὲν εὗρε τίποτε ἄλλο νὰ μὲ ἐπιτιμήσῃ εἰμὴ τὸ ὅτι ὑπῆρξα μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης. Ἐνόμιζα ὅτι ὅλοι οἱ δυνάμενοι νὰ προσφέρουν κάτι εἰς τὴν πατρίδα των ἔπρεπε νὰ τὸ προσφέρουν. Καὶ ὑπάρχουν πολλοὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, οἱ ὁποῖοι ἐζήτουν νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας αὐτὰς εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνην. Δὲν θέλω νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας. Ἀλλὰ θὰ ἐπεθύμουν, ὅπως ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως βεβαιώσῃ, ἐὰν καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ παράσχῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὴν πατρίδα καὶ ἂν διὰ μίαν στιγμὴν δὲν ἠθέλησε νὰ στείλῃ καὶ τὸν υἱόν του διὰ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνην.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἔχω τὴν ἀδιάσειστον γνώμην ὅτι ὄχι μόνον ὅλοι οἱ πολῖται ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τῶν νόμων, ἀλλὰ ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ Κράτους ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος καὶ θρησκεύματος. Ἐὰν ἑπομένως εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχει ἐγκύκλιος τῆς ἐθνικῆς Ἑνώσεως καὶ ὑπάρχει εἰς αὐτὴν μυστικισμὸς δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπιδοκιμάσουν τὴν διάταξιν ταύτην. Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπροσεξίαν αὐτὴν ζητοῦμεν τὴν διάλυσιν τοῦ Συνταιρισμοῦ, τοῦ προωρισμένου νὰ στηρίξῃ τὸ Σύνταγμα καὶ θὰ ὁμολογήσετε ὅτι μεταξὺ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου ὑπάρχει τεραστία ἀπόστασις. Διότι καὶ ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει ὁ σκοπὸς διὰ τὴν στάσιν τῆς Ἑνώσεως.

Δὲν πρόκειται περὶ μορμολυκίου. Δὲν ἦσαν μορμολύκια αἱ κατὰ Κυριακὴν συγκεντρώσεις ἐπὶ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως. Ἐνθυμεῖσθε ὅλοι τὸ συλλαλητήριον τῶν ἐπαγγελματιῶν. Καὶ ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐγένετο ἐκμετάλλευσις τούτου, καὶ ἐχύθη αἷμα εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ δὲν εἶναι παράξενον, ὅτι ἐνώπιον τοῦ κινδύνου ἐκείνου τῆς διασαλεύσεως τῆς τάξεως, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς παρέσχε τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὴν 19 Αὐγούστου 1928. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἠθέλησε μίαν Κυβέρνησιν ἰσχυράν. Καὶ δὲν θὰ εἶναι παράξενον, ὅτι καὶ πάλιν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς θὰ δώσῃ τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Φιλελευθέρων. Θὰ ἤθελα δμως νὰ ἐρωτήσω: Αὐτὴ ἡ περίφημος διάταξις τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ ἕλληνες ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ἰσχύει μόνον ὑπὲρ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μισοῦν τὸ Κράτος καὶ τὸ ὑπονομεύουν; Καὶ ἄλλοτε εἶχα τὴν τιμὴν νὰ ἐκφράσω μετὰ πολλῆς εὐλαβείας τὴν γνώμην μου ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ὅτι ἐρχόμενοι ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἐφαρμόζωμεν τὸ σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους. Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ προβαίνωμεν εἰς βεβαιώσεις ἰδικάς μας. Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ διακινδυνεύωμεν τὴν ὑπόληψιν, τῆς ὁποίας ἕκαστος ἐξ ἡμῶν δικαιοῦται. Δὲν ἤκουσα νὰ ἀναγιγνώσκωνται ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου δημόσια ἔγγραφα. Δι' αὐτὸ καὶ ἐζήτησα ὅπως ὁμιλήσῃ ὁ ὑπεύθυνος Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητής, διότι ὅλα τὰ ἄλλα δὲν στηρίζονται εἰς ἐπίσημα ἔγγραφα. Λυποῦμαι, ἀληθῶς, ὅτι ἀνὴρ πολιτικὸς ἀπεκάλεσε μίαν Ἕνωσιν συμμορίαν. Συμμορία εἶναι ἕνωσις προσώπων ἀποσκοπούντων τὴν διάπραξιν ἐγκληματικῶν πράξεων.

Α. Παπαναστασίου. Σᾶς ἀνέγνωσα ἀστυνομικὰς ἐκθέσεις.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν τὰς ἤκουσα. Ἀνεγνώσατε μίαν ἐγκύκλιον, καὶ λέγει αὕτη ὡρισμένα περιστατικά, καταλήγει ὅμως ἡ ἐγκύκλιος αὕτη, τὴν ὁποίαν ἔχω καὶ ἐγὼ ἐδῶ, ὅτι, παρ' ὅλα ταῦτα, οὐδέποτε καὶ δι' οἱαδήποτε αἰτίαν αἱ προστριβαὶ ἔλαβον χαρακτῆρα φυλετικῆς ἢ ἀντισημιτικῆς ἐξεγέρσεως. Ὅταν ἔχετε αὐτὸ τὸ συμπέρασμα, καὶ ὅταν δὲν σᾶς ἀνεγνώσθη ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου κανὲν ἐπίσημον ἔγγραφον, ὅταν ἐκκρεμῇ ἡ δικαστικὴ ἐνέργεια, πῶς δύνασθε ν' ἀποδεχθῆτε τὴν κατηγορίαν, ὅτι πρόκειται περὶ συμμορίας; Κανεὶς δὲν θ' ἀρνηθῇ τὴν σοφίαν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας, ὁ ὁποῖος ἀντιμετώπισε τὴν κατάστασιν μὲ τὴν ἑλληνικωτάτην πράγματι ἔμπνευσιν τοῦ παραμερισμοῦ διὰ τῆς λήθης τῶν γεγονότων. Ἀνήκει ὑψηλὸς ἔπαινος εἰς τὸ Ἰσραηλιτικὸν ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἔδωσεν ἄνδρας μεγάλους εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, καὶ προσήκει εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀναγνωρίσῃ, ὅτι καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν καὶ εἰς τὴν Νέαν Ἑλλάδα τὸ Ἰσραηλιτικὸν στοιχεῖον ἐπροκάλεσε πάντοτε τὴν ἐκτίμησιν διὰ τὴν συμβολήν

του εἰς τὴν Ἑλληνικὴν προκοπήν, καὶ ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως παρὰ πάσας τὰς ἄλλας παραπλανήσεις του ἔδειξεν ὅτι, ὁσάκις παραστῇ ἀνάγκη, κατέχεται ὑπὸ ἀληθοῦς φιλοπατρίας. Καὶ οἱ δημοκρατικαί του ἀρχαὶ ἔπρεπε νὰ τὸν ἐμποδίσουν εἰς τὸ νὰ προκαλέσῃ νέον ἐρεθισμὸν δι' ἀναμνήσεων, αἱ ὁποῖαι οὐδένα εὐχαριστοῦν.

Δὲν νομίζω ὅτι χρειάζεται νὰ εἴπῃ κανεὶς περισσότερα, ἀλλὰ θὰ παρεβαίναμεν τὸ καθῆκόν μας ἐὰν δὲν ἐτοποθετούσαμεν τὴν συζήτησιν ἐκεῖ ὅπου πρέπει. Ἡ ἐποχή μας εἶδε γεννομένους τοὺς συνδικαλισμούς. Πιστεύω ὅτι ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων θὰ φέρῃ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν. Καὶ θὰ τὸ ἐξετάσω τότε ἀνεξαρτήτως κομματικῶν πεποιθήσεων, ἀφοῦ ὅλα τὰ κόμματα ἔχουν ὡς πρόγραμμα νὰ διατηρήσουν τὴν ὀντότητα ἡ ὁποία λέγεται Ἔθνος Ἑλληνικόν. Ἔχομεν ὅμως καθῆκον ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὸ ζήτημα τῶν Συνδικάτων καὶ τῶν ὀργανώσεων διὰ νὰ ἴδωμεν πόσον κοστίζουν αἱ ὀργανώσεις αὐταί, διὰ νὰ διατηρῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς μίαν ὀλιγαρχίαν καὶ νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον πρέπει νὰ ὑπάρχουν αἱ θρασεῖαι καὶ αἱ ἀναραγδὸν ἀπειλοῦσαι τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους ὀργανώσεις καὶ νὰ σκεφθῶμεν, ἐὰν δὲν πρέπει ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ζήτημα μὲ τὴν αὐτὴν προσοχὴν μὲ τὴν ὁποίαν τὸ ἀντιμετώπισαν καὶ ἄλλα Κράτη λύσαντα τοῦτο ἄλλοτε καλύτερον καὶ ἄλλοτε κατὰ τρόπον ὄχι ἱκανοποιητικόν.

Ἀλλ' ὅταν θὰ φθάσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν νὰ ρυθμίσωμεν αὐτὸ τὸ πρόβλημα, Ἑνώσεις, ὅπως ἡ περὶ ἧς ἐγένετο συζήτησις, δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ τύχουν τῆς στοργῆς ἡμῶν. Διότι ἀφοῦ ὑπάρχει Ἔθνος, Σύνταγμα, ἐθνικαὶ ἀντιπροσωπεῖαι, πῶς δὲν θὰ ἀποδώσωμεν στοργὴν πρὸς Ἑνώσεις, αἵτινες συντιθέμεναι ἀνεξαρτήτως ἐπαγγελμάτων καὶ κομμάτων, ἀπὸ στρατηγούς, βουλευτάς, ἱερεῖς, διδασκάλους, ἐμπόρους, βιομηχάνους, ἐργάτας ἐξ ὅλων τῶν κομμάτων, ἔρχονται ἐδῶ καὶ λέγουν ἐμπρὸς ὑπὲρ παντὸς ἐθνικοῦ ἰδεώδους; Διατί νὰ μὴ ἐνισχύσωμεν Ἑνώσεις ἐχούσας τοιούτους σκοπούς; Ἀρχόμενος τοῦ λόγου μου, εἶπον, ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶνε ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ αὐτὸ θὰ εἶνε ἡ βάσις κάθε συζητήσεως διὰ νὰ εἶνε εἰς τὸ ὕψος τοῦ προορισμοῦ της ἡ Βουλή. Καὶ θὰ εὑρίσκεται ἀσφαλῶς εἰς τὸ ὕψος τοῦ προορισμοῦ της ἡ Βουλὴ ἂν εἴπῃ ὅτι συμπαθεῖ πρὸς Ἑνώσεις, αἱ ὁποῖαι κηρύττουν καὶ ἀποσκοποῦν τὴν τόνωσιν τῶν καθηκόντων τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς νόμους, πρὸς τὸ Ἔθνος, πρὸς τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῆς τῆς ζωῆς τῆς Ἑλλάδος, ἥτις εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι εἶνε ἀναγκαία διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Πρὸ πενταετίας προσωπικότης σύγχρονος καὶ παγκοσμίου κύρους, ὁ Πρόεδρος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κολομβίας τῆς Νέας Ὑόρκης, τοῦ ὁποίου οἱ μαθηταὶ ἀνέρχονται εἰς 20.000, ὁ Νικόλαος Τότλερ, ἔλεγεν ὅτι ἐὰν ἤθελε τυχὸν χαλαρωθῇ ἡ Ἑλληνομάθεια εἰς τὸν κόσμον, ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἐπανήρχετο εἰς τὴν βαρβαρότητα. Πῶς, τονίζει, θὰ διετηρεῖτο τὸ ἀγαθὸν ἂν ἔπαυε τὸ ὑπάρχον Ἑλληνικὸν Ἔθνος, πιστεῦον εἰς ἑαυτό; Ὅταν λοιπὸν ἔρχονται κοινωνικαὶ Ἑνώσεις νὰ κηρύττωσι τόσον ὑψηλοὺς σκοπούς, ὅπως ἡ προσήλωσις πρὸς τὰ ἑλληνικὰ ἰδεώδη, εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ κατονομάζωνται ἀπὸ τοῦ Βήματος τούτου ὡς συμμορίαι;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Φροντίζουν καὶ διὰ τὴν γλῶσσαν; Διότι νομίζω εἴπατε καὶ περὶ γλώσσης.

Ε. Κουλουμβάκης. Ὅταν φροντίζουν διὰ τὴν στερέωσιν καὶ τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἑλληνικῆς οἰκογενείας φροντίζουν διὰ τὴν Ἑλληνομάθειαν. Πρὸ ὀλίγου ἡμεῖς ἐξηγέρθημεν ὅταν ἐπιστήμονες ἐναγεῖς ἐφ' ἑγγοντο ἀσύστατα πράγματα ὡς πρὸς τὰ ἑλληνικὰ ἰδεώδη. Ἑλληνομάθεια δὲ εἶνε ἡ πίστις εἰς τὰ ἰδεώδη τὰ ἑλληνικὰ τὰ ὁποῖα ἐξύψωσαν τὴν ἀνθρωπίνην ἠθικὴν ἀξίαν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, συνεχίζει, θεωρῶ ἀτυχῆ τὴν προσπάθειαν.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διακόπτει μὴ ἀκουόμενος.

Ε. Κουλουμβάκης. Αὐτὸ ποὺ λέγετε φιλοσοφικῶς ἐξεταζόμενον ἀποδεικνύει ὅτι ὁ λαὸς ἐκεῖνος εἶχε θεοπρισήσει ὅλας τὰς δυνάμεις μὲ τόσην ὡραιότητα καὶ ἀνοχὴν ἡ ὁποία ἀπεδείκνυε τὴν ἀγνότητα, τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν ἡμερότητα τοῦ χαρακτῆρος του, ὥστε ὁ μεγάλος ἐκεῖνος συγγραφεὺς τῆς ἀρχαιότητός νὰ εἴπῃ «φιλοκαλοῦμεν μετ' ἐπιμελείας κλπ.» Ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Μαντινείας δὲν θέλει νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἡγεμόνων τῶν βάσεων τῶν χριστιανῶν δὲν θὰ μείνῃ τίποτε εἰς τὴν θέσιν του.

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐξύμνει δι' ἄρθρων του βιβλίον μωρότατον καὶ ἐξυβριστικώτατον. Δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω λόγους, συνεχίζει, νομίζω ὅτι ἦτο ἀτυχὴς ἡ προσπάθεια τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς σημερινῆς συζητήσεως, νὰ μειώσῃ τὴν ὑπόληψιν, ἧς εἶναι ἄξιον τὸ σωματεῖον τῆς Ἐθνικῆς Ἑνώσεως. Ἐὰν τὸ Καταστατικὸν τοῦ Σωματείου περιέχει διατάξεις μυστικισμοῦ ἐναπόκειται εἰς τὴν Διοίκησιν νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα, ἐὰν ἐξ ἄλλου ἔχουν γίνει παρεκτροπαὶ ἡ ποινικὴ δικαιοσύνη εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπέμβῃ καὶ ἐπαναφέρῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των. Τὰ σωματεῖα δὲν διαλύονται ὅταν παρεκτραποῦν μέλη τινὰ αὐτῶν, ἀλλ' ὅταν αὐτὰ τὰ ἴδια σωματεῖα παραβοῦν τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Τὸ συμπέρασμα, ἐπιλέγει, εἶναι ὅτι τὸ σωματεῖον ἐκεῖνο λειτουργεῖ καλῶς καὶ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται καμμία ἐπέμβασις πρὸς διάλυσιν καὶ ὅτι ἐφ' ὅσον λειτουργεῖ καλῶς πρέπει ὅλοι νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς αὐτὸ μετὰ πάσης συμπαθείας καὶ στοργῆς (χειροκροτήματα).

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς Προνοίας). Ὁ ἀξιότιμος Διοικητὴς Μακεδονίας ἔδωκεν ἀπάντησιν ἀποστομωτικὴν εἰς τὰς γενομένας αἰτιάσεις καὶ ἡ ἐπὶ τὸ Βῆμα ἄνοδός μου δὲν ἔχει σκοπὸν ἐπαναλήψεως τῶν ὅσων ἐλέχθησαν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀναιρέσω μερικὰς ἀνακριβείας λεχθείσας παρὰ τοῦ κ. Μιχαήλ καὶ νὰ ἀμυνθῶ τῆς τιμῆς καὶ ὑπολήψεως δύο ἀνθρώπων περιλαμβανομένων εἰς τὴν ζώνην τῆς ἐκλογικῆς μου περιφερείας, οἵτινες ἀπουσιάζουν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν ταύτην καὶ ἔχομεν ὑποχρέωσιν ὑπερασπίσεώς των καὶ κατὰ τῶν γενομένων ἐναντίον αὐτῶν χαρακτηρισμῶν, οἵτινες προκαλοῦν φρικίασιν προκειμένου περὶ τῶν ἀνθρώπων καθ' ὧν οἱ χαρακτηρισμοὶ οὗτοι ἀπευθύνθησαν. Εἶπεν ὁ κ. Μιχαὴλ ὅτι ἕνὸς Ἰσραηλίτου οἱ χαλυβδόκρανοι ἔσπασαν βίᾳ τὴν ἀποθήκην καὶ κατέλαβον αὐτὴν καὶ ὅταν ἠρωτήθη ἂν ἀπευθύνθη εἰς τὰ δικαστήρια εἶπεν ὅτι εἶναι τρομοκρατημένοι οἱ ἑβραῖοι . . .

Ι. Μιχαήλ. Καὶ οἱ Ἕλληνες.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς Προνοίας). Εἶναι λυπηρὸν ἕνας βουλευτὴς νὰ ἐμφανίζῃ ἕνα ὁλόκληρον λαὸν τρομοκρατημένον καὶ νὰ διασύρῃ τὴν διοίκησιν καὶ τὴν δικαιοσύνην τῆς Πατρίδος του ἡ ὁποία εἶναι φιλελευθερωτάτη. Τρομοκρατημένοι εἶναι οἱ Ἰσραηλῖται, ὅταν πέρυσι ἐπ' εὐκαιρίᾳ μέτρου τινὸς ληφθέντος παρὰ τῆς Ἐργατικῆς Κυβερνήσεως ἐν Ἀγγλίᾳ συνεκρότησαν συλλαλητήρια ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ τῆς Μεγάλης αὐτῆς Δυνάμεως μεθ' ἧς τόσον ἀρρήκτως συνδέεται ὁ Ἑλληνικὸς λαός, καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῶν αὐτὰς τὰς ἠνέχθη ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις καὶ ἐδέχθη μάλιστα αὐτὸς ὁ Γεν. Διοικητὴς τὸ ψήφισμά των; Πῶς θὰ ὀνομάζεται τρομοκρατημένος ἕνας λαὸς ὅταν ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν νὰ στρέφεται ἐν μέσῳ ἡμῶν κατὰ λαοῦ εἰς ἄκρον εἰς ἡμᾶς φιλικοῦ; Εἶναι φανερόν, τονίζει, ὅτι τὰ περὶ τρομοκρατήσεως εἶναι πληροφορία ἀνακριβής.

Λ. Μπεσαντζῆ δὲν ἔκαμαν συλλαλητήριον ἐναντίον τῆς Ἀγγλίας καίτοι ἠδύναντο νὰ κάμουν ὡς ἐλεύθεροι πολῖται. Διεδήλωσαν ἁπλῶς τὴν ἀποδοκιμασίαν των ἔναντι ἑνὸς μέτρου καὶ ἐξέφρασαν τὴν ἐμπιστοσύνην των εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως Οἱ Ἰσραηλῖται βεβαίως δὲν εἶναι τρομοκρατημένοι, ἀλλὰ πολλὰ πράγματα ἀπὸ τὰ λεχθέντα εἶναι ἀληθῆ.

Δ. Ἰασωνίδης. (Ὑπουργὸς Προνοίας). Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, συνεχίζει, περιερχόμενος τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν ἔβλεπα πανταχοῦ σφυρὶ καὶ δρεπάνι καὶ ἐφέτος εἶδα κατὰ τὴν αὐτὴν περιοδείαν πανταχοῦ κυριαρχοῦντα τὰ τρία Ε.Ε.Ε. ἄνδρωποι τίμιοι καὶ ἐργατικοί, εἰς τὸ 1927 συνέπτυξαν μίαν ὀργάνωσιν, διότι ὁ

κομμουνισμὸς ἐλυμαίνετο τὴν χώραν. Συμφωνοῦμεν μὲ τὸν κ. Παπαναστασίου ὅτι ὁ κομμουνισμὸς εἶναι μορμολύκιον ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ἐὰν ἠθέλομεν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἢτο εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἡ πόλις τῆς Θεσσαλονίκης μὲ τὰς 300 χιλιάδας τῶν προσφύγων, ἔχει χαρακτηρισθῆ ἀπὸ πρώην Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς ἡ Ἑλλὰς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅλοι οἱ ἐν αὐτῇ κατοικοῦντες εἴμεθα ζηλότυποι τῆς χώρας ταύτης καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ὑριστάμεθα ἐνευρισμοὺς ἀπὸ ἀντιπατριωτικὰς ἐνεργείας ἢ σκέψεις. Ἄνθρωποι γεμάτοι ἀπὸ πατριωτισμὸν καὶ ἐθνισμὸν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χαρακτηρίζωνται ὡς σπεῖραι ἐγκληματιῶν. Ὁ κ. Παπαναστασίου ἐκάκισε τὴν ἐκδρομὴν εἰς Φλώριναν τῶν χαλυβδοκράνων καὶ δὲν ἐκάκισεν ἄλλοτε ἐκδρομὴν μαθητῶν μὲ κόκκινες γραβάτες εἰς Φλώριναν καὶ μάλιστα ὑπερημύνθη τῆς ἐκδρομῆς ἐκείνης.

Α. Παπαναστασίου. Πότε ὑπερημύνθην ; Ἐὰν ἐννοεῖτε τὴν ὑποστήριξιν ποὺ ἐκάμαμε τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου, αὐτὸν τὸν ἴδιον ἐκάλεσεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ τὸν ἔχει σύμβουλόν του καὶ ἐπιτελῆ του καὶ εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς τολμᾶτε νὰ λέγετε αὐτὰ ποὺ εἴπατε. (Φωναί, θόρυβος).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ παρακαλέσω, διακόπτει, τὸν κ. Ὑπουργόν, νὰ μᾶς εἴπῃ πληροφορίας ἐὰν ἔχῃ καὶ νὰ μὴν ἀναλάβῃ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Κυβερνήσεως ἐφ' ὅσον εἶναι ἐδῶ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς Προνοίας). Ὁμιλῶ ὡς ἁπλοῦς βουλευτής.

Ν. Μπακόπουλος. Δὲν εἶσθε ἁπλοῦς βουλευτής, εἶσθε Ὑπουργὸς καὶ ὀφείλετε νὰ εἶσθε τοὐλάχιστον σύμφωνος μὲ τὴν Κυβέρνησιν.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν εἶναι πρωτάκουστον εἰς τὰ Κοινοβούλια νὰ ἐμφανίζωνται διαφωνίαι μεταξὺ τῶν Ὑπουργῶν περὶ ἑνὸς προσώπου.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς Προνοίας). Μὲ αὐτὸν τὸν λαόν, τονίζει, μέρος τοῦ ὁποίου ὁ κ. Παπαναστασίου ἀπεκάλεσε συμμορίαν, ἐγὼ ἔχω ἀγῶνας προσωπικοὺς καὶ παλαιούς.

Ν. Μπακόπουλος. Ἔχετε καὶ παρόντας ἀγῶνας μὲ τὸν Κοσμίδην.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς Προνοίας). Ὁ Κοσμίδης εἶναι ἕνας πτωχὸς ἐμπορορράπτης, εἰς δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἦτο ἕνας δυνατὸς ἐθνικὸς παράγων καὶ ἐδῶ βγάζει τὸ ψωμί του μὲ τὸν ἱδρῶτά του. Καὶ εἶμαι εὐτυχὴς διότι τὸν ἔχω συμπατριώτην καὶ μὲ τοιούτους συμπατριώτας καὶ ἄλλους πτωχοὺς ἰδεολόγους ἐθεμελιώσαμεν ἄλλοτε τὴν Δημοκρατίαν καὶ ἀνηγάγομεν τὸν κ. Παπαναστασίου εἰς τὸ Πρωθυπουργικὸν ἀξίωμα. Ἦτο καλὸς ὁ κ Κοσμίδης ὅταν μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ κ. Βενιζέλου εἰς τὸ ψηφοδέλτιον ἔφερεν ὑμᾶς κ. Παπαναστασίου μεταξὺ τῶν πρώτων βουλευτῶν. Ἀλλὰ θὰ σᾶς εἴπω διατί κατ'αὐτὰς βάλλετε μὲ τὰ πυρὰ μὲ τὰ ὁποῖα βάλλετε κατὰ τοῦ φιλελευθέρου κόσμου, διότι ἀπωλέσατε τοιοῦτον ἔδαφος ἐκεῖ καὶ αἰσθάνεσθε ὅτι αἱ αἰτιάσεις σας αὐταὶ ποὺ ἀκούονται τὸν τελευταῖον καιρὸν δὲν ἀποτελοῦν ἄλλο τι εἰμὴ τὸ κύκνειον ἆσμα τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως.

Γ. Ζερβός. Ὁ κ. Γεν. Διοικητὴς Μακεδονίας ἔκαμε δηλώσεις περὶ τοῦ σωματείου τῶν χαλυβδοκράνων Κατὰ τὰς δηλώσεις ταύτας τὸ πρᾶγμα ἐξητάσθη ἀπὸ περιωπῆς καὶ μετὰ πολιτικότητος, ἀνελύθη δὲ καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ σωματείου αὐτοῦ καὶ εἶναι δύσκολον νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησις ἐκ μέρους βουλευτοῦ διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ σωματείου αὐτοῦ Ὁ κ. Γεν. Διοικητὴς Μακεδονίας ἤρεσε νὰ ὑπονοῇται ὅτι ἡ Κυβέρνησις βοηθεῖ τὴν σύστασιν τοῦ σωματείου τούτου, ἡ ἐντύπωσις αὐτὴ εἶναι ἀπολύτως πιστευτὴ καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἴδού διατί δικαίως ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσῃ ὑπαινιγμόν, ὅτι βοηθοῦμεν τὸ Σωματεῖον αὐτὸ διὰ μέλλοντας ἐκλογικοὺς σκοπούς. Ὅταν δήποτε, τονίζει, τὸ πρόγραμμα τοῦ σωματείου καὶ ἂν περιέχῃ σκοποὺς ἠθικούς, κατὰ τὴν γνώμην μου διαπιστώνω ὅτι εἰς τὴν Μακεδονίαν οὐδεμία παρίσταται ἀνάγκη παραστατῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν τόνωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος ἢ διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀσφάλειαν. Ἐὰν παρίστατο καμμία ἀνάγκη, αὐτὴ ἀνατρέχει εἰς τὸ παρελθόν, διότι τώρα μετὰ τὴν προσφυγικὴν εἰσροὴν ἔπαυσε ὑφισταμένη τοιαύτη ἀνάγκη. Ἡ Μακεδονία εἶναι ἀπολύτως Ἑλληνικὴ περιφέρεια καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην παρὰ μόνον κυβερνητικῆς μερίμνης. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου ὅπου δρᾷ ἐντονώτερον ὁ κομμουνισμὸς ἱδρύθη τοιοῦτον σωματεῖον τῆς Ε. Ε. Ε. καὶ ἀντέδρασα κατ' αὐτοῦ, διότι διαβλέπω ὅτι θὰ γεννήσῃ δυσχερείας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ θὰ ἀναγκασθῇ τὸ Κράτος νὰ μεταχειρισθῇ βίαια μέτρα πρὸς διάλυσιν. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὑπηνίχθη ὅτι ἡμεῖς τὸν ἱδρύσαμεν τὸν Σύλλογον διὰ σκοποὺς.....

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶπα αὐτό. Εἶπα ὅτι δὲν πιστεύω νὰ πρόκηται περὶ κομματικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Γ. Ζερβός. Σᾶς διαβεβαιοῦμεν ὅτι τὰ περισσότερα στοιχεῖα τῆς Ε. Ε. Ε. εἶναι ἀντιφιλελεύθερα καὶ ἀντιδημοκρατικά. Θὰ συνίστων, ἐπιλέγει, εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὄχι βέβαια τὴν διάλυσιν ἀλλὰ τὴν ἀποφυγὴν πάσης ὑποστηρίξεως πρὸς τὸ Σωματεῖον αὐτό, διότι θὰ εὑρεθῇ ὀφαδύτερον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὸ διαλύσῃ μὲ βίαια μέτρα. Δι' ἡμᾶς τοὺς φιλελευθέρους, τονίζει, χαλύβδινα κράνη εἶναι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προγράμματός της καὶ συνεπῶς οὐδενὸς παραστάτου ἔχομεν ἀνάγκην (χειροκροτήματα).

Μεσατζῆ Διάο. Ἡμεῖς, λέγει, ἔχομεν τὴν σταθερὰν πεποίθησιν ὅτι ἡ Ε.Ε.Ε. μόνον ἀγῶνα καὶ σκοπὸν ἔχει τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ ἰσραηλιτικοῦ κόσμου Θεσσαλονίκης. Ἀπὸ τοῦ 1927 δὲν ἀνεμίχθη εἰς ἀγῶνα κατὰ τοῦ κουμμουνισμοῦ, εἰς τοιοῦτον μόνον ἀνεμίχθη μετὰ τὸ γεγονὸς τοῦ Κάμπελ καὶ ἐπροκειτο περὶ προσχήματος. Οὔτε ὑπάρχει σοβαρὸς κομμουνιστικὸς παράγων εἰς τοὺς ἰσραηλίτας, ἀφοῦ διεπιστώθη ὅτι κατὰ τὰς ἐκλογὰς μόνον 700 ἰσραηλιτικαὶ κομμουνιστικαὶ ψῆφοι συνεκεντρώθησαν. Ὁ ἀντιϊσραηλιτικὸς ἀγὼν τῆς ἀνωτέρω ἑνώσεως ἐγένετο εἰς τὴν ἀρχὴν μυστικός, τώρα δὲ γίνεται φανερά, καὶ πρῶτον εἶναι τὸ μποϋκοτάζ, δηλαδὴ οἰκονομικὸς ἀγών, δεύτερον δὲ προσπαθοῦν νὰ κλονίσουν τὸ κῦρος τῶν ἀνωτέρων λειτουργῶν τοῦ Κράτους, διότι δῆθεν μεροληπτοῦν ὑπὲρ τῶν ἰσραηλιτῶν. Καταλήγων ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀρχῶν καὶ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ μέτρα διὰ νὰ προληφθῇ εἰς τὸ μέλλον κάθε λυπηρὸν γεγονός.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀρχίσω τὴν σύντομον, ὡς ἐλπίζω, ὁμιλίαν μου ἀπαντῶν εἰς τὴν πρόκλησιν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμεν ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς ἐκ Γυθείου σχετικῶς μὲ τὴν ὑπηρεσίαν του εἰς τὴν Κυβέρνησιν Παγκάλου. Καὶ πρέπει νὰ εἴπω ὅτι εἶμαι ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπίστευαν ὅτι δὲν ἔπρεπε τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἐπεβλήθη ὁ Πάγκαλος καὶ ἐπῆρε τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς χεῖράς του νὰ ἀρνηθῇ τὰς ὑπηρεσίας κάθε ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἐνόμιζεν ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑπηρετήσῃ χρησίμως. Γνωρίζων δὲ πόσον ἡ παράτασις τοῦ καθεστῶτος ἐκείνου ἔθετεν εἰς μέγιστον κίνδυνον τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ὁ δικτάτωρ μοῦ εἶχε ζητήσει νὰ πάω εἰς τὸ Λονδίνον νὰ φροντίσω διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ πολεμικοῦ χρέους καὶ μοῦ ἔστειλεν ἕνα τηλεγράφημα παρακαλῶν με νὰ πείσω τὸν υἱόν μου νὰ ἔλθῃ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διότι αὐτὸς ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ ἐκλογὰς καὶ ἐπαναφέρῃ τὸν τόπον εἰς τὴν Συνταγματικὴν ὁδόν, ἐθεώρησα ὅτι μοῦ ἐπεβάλλετο, τὸν υἱόν μου ἀντιτασσόμενον ἐντόνως κατὰ τῆς ἰδέας αὐτῆς, νὰ ἐπιμένω νὰ ἔλθῃ ὁ υἱός μου καὶ τοῦ εἶπον : «Πήγαινε παιδί μου ἂν εἶμαι βέβαιος ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος λέγει τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅσον δήποτε ὀλίγη ἐλπὶς καὶ ἂν ὑπάρχῃ, πήγαινε, διότι ὁ κ. Ζαβιτζιάνος πρόκειται νὰ πάῃ ὁ ἴδιος νὰ κάμῃ ἐκλογάς». Ἐθεώρησα ὅτι ἔπρεπε νὰ διευκρινίσω τὸ σημεῖον αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ εἴπω ὅτι δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ προσάπτωμεν κατηγορίαν εἰς τὸν κ. Βουλευτὴν Γυθείου διότι μετέσχεν ὡς Ὑφυπουργὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἐκείνης, ἐφ' ὅσον δὲν διεπράπη διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ Ὑφυπουργοῦ οὔτε ἡ ἐλαχίστη κατηγορία

Α. Παπαναστασίου. Ἂν ἀπήντησα ὅπως ἀπήντησα εἰς τὸν κ. Βουλευτὴν τὸ ἔπραξα διότι ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς ἐπερωτήσεως ἐπὶ μιᾶς κινήσεως ἐχούσης φασιστικὸν χαρακτῆρα, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐκείνη εἶχεν ἐπίσης τοιοῦτον χαρακτῆρα. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἶπον ὅτι μέλη μιᾶς φασιστικῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ εἶναι περισσότερον περιωρισμένα εἰς τὰς διακοπάς των.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τώρα ἔρχομαι εἰς τὴν ἐπερώτησιν: Ἡ Ἕνωσις τῶν Ε.Ε.Ε. ἢ ὅπως τὴν ὀνομάζει ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφός μου ἐπὶ τῆς Προνοίας Ἐψιλὸν—ἔτσι εἶναι τὸ σωστόν, ἀλλ' ἡμεῖς στὸ σχολειὸ τὸ λέμε ἔψιλον—ἡ Ἕνωσις αὐτὴ συνεστήθη κατὰ τὸ 1927 ὁπότε δὲν ὑπῆρχεν ἡ παροῦσα Κυβέρνησις, ἀλλὰ πρέπει νὰ εἴπω ὅτι μετὰ τὸν πόλεμον ἡ ψυχολογία ἦτο τοιαύτη, ὥστε ἡ ἵδρυσις τῆς ἑνώσεως αὐτῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ὅλως διόλου φυσική. Ἐνθυμεῖσθε μετὰ τὸν πόλεμον τὸν μεγάλον τὰς περιπετείας τὰς ὁποίας διῆλθεν ἡ ἀνθρωπότης διαρκοῦντος αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὸν πόλεμον ἐνθυμεῖσθε ποία ἦτο ἡ κατάστασις τοῦ δημοσίου φρονήματος καὶ εἰς τὰς ἄλλας χώρας καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ὅτι τὸ φρόνημα ἦτο καταπεπτωκός.

Λοιπὸν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐφ' ὅσον ἱδρύθη ἡ Ἕνωσις αὐτὴ μὲ τοὺς σκοποὺς τοὺς ὁποίους σᾶς ἀνέγνωσεν ὁ συνάδελφός μου κ.Γεν. Διοικητὴς τῆς Μακεδονίας, βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι πρέπει νὰ τοὺς κατακρίνωμεν διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ συνδέσμου αὐτοῦ, ἀλλὰ προσθέτω ὅτι καὶ σήμερον ἀκόμη ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν συνδέσμων σκοπούντων νὰ συντάξουν τὴν ὀργανωμένην κοινωνίαν κατὰ τῶν ἀνατρεπτικῶν ἐνεργειῶν τῶν κομμουνιστῶν τὴν εὑρίσκω ἀπολύτως ἄμεμπτον. Ναὶ τὴν εὑρίσκω τοιαύτην, διότι ὁ κομμουνισμὸς δὲν εἶναι κόμμα συνταγματικόν, ὁ κομμουνισμὸς ὅπως παρετηρήθη ἀπὸ κάποιον, ἐπιδιώκει νὰ εὕρῃ τὴν κοινωνίαν καθεύδουσαν, ἀνέτοιμον καὶ ἀπρόσεκτον καὶ νὰ τῆς ἐπιβληθῇ, νὰ τῆς βάλῃ τὸ μαχαῖρι εἰς τὸν λαιμὸν καὶ ἔπειτα νὰ τὴν ὁδηγῇ ὅπως θέλῃ. Κατὰ τοιαύτης ἐπιβουλῆς ἐναντίον τῆς κοινωνίας νομίζω, ὅτι δὲν δικαιούμεθα νὰ παραπονούμεθα ὅτι γίνονται τοιοῦτοι σύνδεσμοι, οἱ ὁποῖοι σκοπὸν ἔχουν νὰ πληροφορήσουν αὐτοὺς τοὺς κυρίους ὅτι δὲν καθεύδομεν καὶ ἡμεῖς παντελῶς. Ἀκόμη καὶ τώρα νομίζω ὅτι τοιοῦτοι σύνδεσμοι, δὲν ὁμιλῶ εἰδικῶς περὶ τῶν Ε. Ε. Ε., μποροῦν νὰ ὑπάρχουν, θὰ προσέθετα ἀκόμη, ἀναφερόμενος εἰς τὸ παρελθόν, ὅτι τὸ γεγονὸς ὅτι πέραν τῶν ὁρίων μας εἰς ξένον Κράτος ὑπάρχει ἕνα κομιτᾶτον ἐπαναστατικόν, ἀνατρεπτικόν, μὴ ἀποδεχόμενον καθόλου τὰς συναφθείσας συμβάσεις εἰρήνης, ἐπιδιῶκον διὰ παντὸς τρόπου καὶ διὰ τοῦ πυρὸς καὶ διὰ τοῦ αἵματος νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἔννομον τάξιν, φυσικὸν ἦτο νὰ προκαλέσῃ ἀναλόγους ὀργανώσεις ἐντὸς τοῦ ἰδικοῦ μας Κράτους. Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ εἴπω ὅτι δὲν μοῦ ἀρέσει καὶ ἂν εἰς τὴν σύστασίν του κατὰ τὸ 1927 ὡθήθη καὶ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τοῦ Μακεδονικοῦ κομμάτου. Νομίζω ὅμως ὅτι δὲν εἶναι χρήσιμος ἡ ὀργάνωσις σωματείων ἐπεδιωκόντων νὰ προστατεύσουν τὸ Κράτος ἀπὸ τοιούτων κινδύνων. Ἡ ἄμυνα τοῦ Κράτους κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν κινδύνων δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται παρὰ μόνον ὑπὸ τοῦ Κράτους Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι τὸ Κράτος εἶναι κακῶς ὀργανωμένον καὶ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν κινδύνων ὀφείλουν νὰ στρέψουν τὴν προσοχήν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἀνατρέψουν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τῶν Συνταγματικῶν μέσων, ἐφοδιάζοντες τὴν χώραν μὲ Κυβέρνησιν δυναμένην νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν. Διότι, κύριοι, ἂν δὲν προσέξωμεν κινδυνεύομεν ἀπὸ κάποιαν περίοδον ἀσθενῶν Κυβερνήσεων, κινδυνεύομεν μὲ τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν τὴν ἔχουσαν τοιοῦτον πατριωτικὸν σκοπόν, ἐὰν ἤθελον δημιουργηθῇ καὶ πάλιν κίνδυνοι, ὄχι βέβαια τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ εἴδους τοῦ Μακεδονικοῦ κομιτάτου, ἀλλὰ κίνδυνοι κατὰ τοῦ κύρους αὐτοῦ τοῦ Κράτους νὰ ἐμφανίσωμεν τὸ Κράτος ὡς μὴ δυνάμενον νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσῃ.

Θὰ προσθέσω ἀκόμη ὅτι φοβοῦμαι ὅτι τὸ Σωματεῖον αὐτὸ δὲν εἶναι ἐθνικὸν Σωματεῖον, ἀλλὰ ἐθνικιστικὸν Σωματεῖον.

Π. Λούβαρης. Ἐφθάσαμεν νὰ ἔχωμεν πέντε τοιαῦτα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Γνωρίζετε ὅλοι πόση εἶναι ἡ ἀπόστασις μεταξὺ ἑνὸς Σωματείου ἐθνικοῦ καὶ ἑνὸς ἐθνικιστικοῦ, διότι τὸ ἐθνικὸν Σωματεῖον εἶναι πρᾶγμα χρήσιμον, φυσιολογικόν, τὸ ἐθνικιστικὸν ἀποτελεῖ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ἐθνισμοῦ, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς καταστροφάς. Ἐὰν λοιπὸν τὸ Σωματεῖον αὐτὸ ἔχει ἐθνικιστικὴν χροιάν, θὰ ἤθελον νὰ γνωσθῇ ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ εἶμεθα σύμφωνοι πρὸς τοιαύτας ἀντιλήψεις. Τώρα ἴσως ἐπιβάλλεται ἀπάντησις εἰς τὸν ἀγαπητόν μου συνάδελφον καὶ Γενικὸν Διοικητήν, διότι ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφός μου δὲν ἐξεδήλωσεν αὐτὴν τὴν ἰδέαν, ὅτι δηλαδὴ πρέπει νὰ ἐνισχύεται καὶ νὰ ὑποστηρίζεται αὐτὸ τὸ Σωματεῖον, ἀλλ' ἀντετάχθη κατ' ἐπιθέσεως ἀδίκου καὶ ὅλως διόλου ἀδικαιολογήτου κατὰ τοῦ Σωματείου αὐτοῦ, ὡς κατωτέρω θὰ ἀποδείξω. Καὶ ἐπειδὴ μοῦ ἀρέσει καὶ ἐμὲ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ ἔχω τὰς ἰδέας μου, πρέπει νὰ εἴπω πρὸς τὸν ἀγαπητὸν συνάδελφόν μου, διὰ τὸν ὁποῖον εἶμαι εὐτυχής, νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς διὰ νὰ ἐκφράσω τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν δρᾶσιν του εἰς τὴν Μακεδονικὴν πρωτεύουσαν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μίαν ἐπιτυχίαν, τὴν ὁποίαν ξέρω ὅτι ἀναγνωρίζουν ὅλοι, πρέπει λέγω νὰ εἴπω πρὸς τὸν συνάδελφόν μου, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπαναλαμβάνω εἶμαι εὐτυχής, διότι ἀπονέμω δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας τῆς Κυβερνήσεως πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐκεῖνος προέρχεται ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν οἰκογένειαν, ἐνῶ ἐγὼ δὲν προέρχομαι ἀπὸ στρατιωτικὴν οἰκογένειαν, εἶμαι ἀστὸς καὶ ὅτι κάθε ὀργάνωσις εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς τοὺς ἀρέσει πολύ, διότι εἶναι μία τάξις, μία πειθαρχία, δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία. Ἀλλὰ ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν προερχόμεθα ἀπὸ στρατιωτικὰς τάξεις, τοιαύτας ὀργανώσεις, ὅταν εἶναι ἔξω ἐκ τῶν κρατικῶν ὀργάνων, τὰς φοβούμεθα ὅτι μπορεῖ νὰ χρησιμεύσουν διὰ ζημίαν. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ καμμίαν κυβερνητικὴν διαφωνίαν, ὅπως παρετήρησεν ὀρθῶς ὁ ἀξιότιμος ἐξ Οἰτύλου Βουλευτής, ἀλλὰ μόνον διαφορὰν ἀντιλήψεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντίδρασιν τοῦ Σωματείου αὐτοῦ κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ, εἶμαι ἀπολύτως ἕτοιμος νὰ παράσχω εἰς τὸν Σύνδεσμον αὐτὸν ὅλην τὴν εὐλογίαν μου. Ὅταν ὅμως βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια μὲ εὑρίσκει ἀντιμέτωπον, θὰ προσθέσω δὲ ὅτι μὲ εὑρίσκει ἀνηλεῶς ἀντιμέτωπον, εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν θὰ χρησιμοποιήσουν ἐναντίον ἑνὸς ἄλλου στοιχείου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐναντίον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ στοιχείου, Πρέπει δὲ νὰ γνωρίζουν ὅτι ὄχι μόνον ὡς Σύνδεσμος, ἀλλὰ καὶ τινες ἀνήκοντες εἰς τὸν Σύνδεσμον καὶ κατέχοντες θέσιν ἐπιφανῆ, ὅτι ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐνεργειῶν τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς φαίνεται πιθανὸν ὅτι ἔλαβον μέρος εἰς τὰς τότε ἐπιθέσεις κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐπίσης αὐτὸς ὁ μυστικισμός, ὁ ὁποῖος ἀποδεικνύεται ἀπὸ μίαν ἐγκύκλιόν των δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου. Ἐπίσης τὸ νὰ περπατοῦν μὲ τὰ κράνη αὐτὰ τὰ χαλύβδινα εἰς τοὺς δρόμους δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἐπιβάλλουν εἰς μερικοὺς νὰ τοὺς ὀνομάζουν χαλυβδοκράνους. Αὐτὸς ὁ παραλληλισμὸς μὲ ἄλλους χαλυβδοκράνους δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου.

Ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνω ὅσον ἀφορᾷ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ ὑπὲρ ὅλων ἐκείνων τῶν εὐγενῶν ἰδεωδῶν τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸ Καταστατικόν, ὡς ἀποτελοῦντα τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἱδρύθη, τὸ σωματεῖον, ἔχει ὅλων καὶ τὴν ἰδικήν μου εὐλογίαν. Ἔρχομαι τώρα λοιπὸν νὰ εἴπω ὅτι ἀφοῦ ἐξέθηκα τὴν γνώμην μου διὰ τὸ σωματεῖον αὐτό, δὲν ἠμπορῶ παρὰ νὰ μὴν ἀποδεχθῶ οὐδὲ πόρ-

ρωθεν τοὺς χαρακτηρισμοὺς τοῦ ἀγαπητοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως διὰ τὸ Σωματεῖον αὐτό. Τοὺς εἶπεν ἀνάνδρους, ἐγκληματικοὺς πατριδοκαπήλους. Εἶναι νομίζω ὑπερβολικοὶ αὐτοὶ οἱ χαρακτηρισμοί.

Ν. Μπακόπουλος. Λάθη εἶναι αὐτά.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τώρα ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαιοσύνης εἰς τὰς ἀσχημίας καὶ τὰς ἐγκληματικὰς πράξεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν τότε ἐναντίον τῶν ἰσραηλιτῶν καὶ διὰ τὰς ὁποίας ἠκούσθη ἐν τῇ Βουλῇ ταύτῃ ὁμόθυμος ἡ ἀποδοκιμασία ὅλου τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, πρέπει νὰ σᾶς δώσω τὴν πληροφορίαν, ὅτι ἡ ἀνάκρισις ἐξακολουθεῖ καὶ μάλιστα ἐξεδόθη ἤδη βούλευμα παραπεμπτικόν, διὰ τοῦ ὁποίου παραπέμπεται καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως καὶ ὁ γραμματεὺς αὐτῆς, ὡς ὁδηγήσαντες τὸν λαὸν εἰς ἐχθροπάθειαν ἀμοιβαίαν. Μαζὶ δὲ μὲ αὐτοὺς παραπέμπεται καὶ ἕνας ἄλλος κύριος, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ὑπεύθυνος νομίζω συντάκτης μιᾶς ἐφημερίδος ἀνηκούσης εἰς ἕνα τῶν ἀρίστων φίλων μου βουλευτῶν ἐκ Θεσσαλονίκης, τὸν ὁποῖον τιμῶ καὶ ὑπολήπτομαι εἰς ἄκρον, ἀλλὰ διὰ τὸν ὁποῖον ἀπορῶ ὅτι ἀφίνει τὸ φύλλον του νὰ τὸ διευθύνῃ ἕνα τοιοῦτον ὑποκείμενον, ὑποκείμενον τὸ ὁποῖον ἔχον εἰς χεῖράς του μίαν φιλελευθέραν ἐφημερίδα δὲν ἐντρέπεται, μὲ τὸ κῦρος ποὺ ἠμπορεῖ νὰ ὁμιλῇ ἐκ μέρους τοῦ φιλελευθερισμοῦ, νὰ προσπαθῇ νὰ χύσῃ πετρέλαιον μέσα εἰς τὸν πυρὰν, ἡ ὁποία ἔκαιε καὶ εἶναι ἕνας ἐκ τῶν κυριωτέρων ὑπαιτίων τῆς καταστάσεως ἐκείνης. Ἠξεύρω ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ φίλος μου βουλευτὴς νὰ ἀλλάξῃ ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην τὸν συντάκτην αὐτόν, ἀλλὰ ἐγὼ εἶπα τὴν γνώμην μου. Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ὅταν πρό τινων ἡμερῶν ἐπληροφορήθην ὅτι ὁ κύριος αὐτὸς τελευταίως ἤρχισε πάλιν νὰ κάμῃ μίαν ἐκστρατείαν ἐναντίον τοῦ ἰσραηλιτικοῦ στοιχείου, ὅταν μοῦ ἀνηγγέλθη τὸ πρᾶγμα, δὲν ἐδίστασα νὰ στείλω — ὡς Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης — καθ' ὃ εἶχα δικαίωμα εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν τῶν Ἐφετῶν ἐντολὴν νὰ προβῇ ἀμέσως εἰς τὴν δίωξιν. Τώρα εἰς τὸ ὅτι ὁ τοπικὸς ἐκεῖ ἄρχων ἐθεώρησεν ὅτι ἐπιβάλλεται λόγῳ γενικωτέρου συμφέροντος νὰ φέρῃ μίαν συνεννόησιν μεταξὺ τῶν δύο στοιχείων, ἡ ἐνέργειά μου δὲν ἔρχεται ὡς ἀποδοκιμασία. Ἐκεῖνος ἔκαμε τὸ καθῆκόν του καὶ ἐγὼ ἔκαμα τὸ ἰδικόν μου.

Σ. Γονατᾶς (Ὑπουργὸς Γεν. Διοικητὴς Μακεδονίας). Αὐτὴ εἶναι αὐτοτελὴς διώξις καὶ πρόκειται νὰ γίνῃ ἡ δίκη ἐντὸς ὀλίγου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ ὁπωσδήποτε ἤθελα ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς νὰ ἐκδηλώσω τὴν ἀγανάκτησίν μου ἐναντίον τῆς δράσεως αὐτοῦ τοῦ κυρίου. Πρέπει νὰ προσθέσω ἀκόμη ὅτι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἔφθασε μία ἀναφορὰ διὰ τῆς ὁποίας καταγγέλλεται ἡ ἴδρυσις τῶν Ε. Ε. Ε. ὡς ἀνατρεπτικῆ, καὶ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης παρέπεμψε τὴν ἀναφορὰν αὐτὴν πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα Θεσσαλονίκης, μὲ τὴν ἐντολὴν ἂν συντρέχῃ ἡ νόμιμος περίπτωσις νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ Δικαστήριον, μόνον ἁρμόδιον πρὸς τοῦτο, τὴν διάλυσιν τῆς Ἑνώσεως αὐτῆς. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως εἶχε λόγον νὰ διατυπώσῃ διὰ τῆς ἐπερωτήσεώς του μομφὴν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' οὗτος ἐπεξέτεινε τὴν ἐπίθεσίν του κατηγορῶν ἡμᾶς διὰ τὸν νόμον τοῦ ἰδιωνύμου καὶ μᾶς λέγει «Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ σταματήσετε τὴν ἐξέγερσιν κατὰ τοῦ σημερινοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος». Ἀλλὰ ὑποθέτει ὅτι εἶμαι τόσον ἀψυχολόγητος καὶ τόσον ἄπειρος, ὥστε νὰ νομίζω ὅτι μὲ τὰ μέσα αὐτὰ ἠμπορεῖ κανεὶς μόνον νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν κίνδυνον; Ὄχι, ἀλλὰ τὰ μέσα αὐτὰ ἦσαν ἀναγκαῖα διὰ νὰ δώσουν ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον καὶ ἔδωσαν ἀμέσως διὰ νὰ ἀποκαταστήσω τὴν ἡρεμίαν τῆς Κυριακῆς. Διότι, ἐνῷ εἴχαμεν καθωρισμένην τὴν Κυριακὴν ἀργίαν διὰ νὰ ἀναπαύεται ὁ κόσμος, οἱ κομμουνισταὶ εἶχον καθιερώσει τὴν Κυριακὴν ἀναρχίαν διὰ νὰ ἐξορμοῦν πρὸς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως καὶ νὰ θίττουν εἰς ἀνησυχίαν τὸν πληθυσμὸν τῆς πρωτευούσης. Αὐτὰ καὶ ἄλλα πράγματα ἐπιδιώκει ὁ νόμος ἐκεῖνος τοῦ ἰδιωνύμου ὁ ὁποῖος ἐψηφίσθη ἀπὸ τὴν Βουλήν. Καὶ ὅπως ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσω δὲν ἦτο τόσον μικρὸς ὁ κίνδυνος, δὲν θέλω νὰ τὸν μεγαλοποιήσω καὶ εἶμαι σύμφωνος ὅτι συνήθως μεγαλοποιεῖται ὁ κίνδυνος αὐτὸς, ὅταν σκεφθῇ κανεὶς ὅτι εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1926 συνεκέντρωσαν 40,000 καὶ πλέον ψήφους οἱ ἀποτελοῦντες τὸ κομμουνιστικὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα κόμμα, ὅπως εἶπα καὶ ἄλλοτε, ὄχι ἰδεολογικόν, ὡς διατελοῦν, ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ξένης προπαγάνδας καὶ ξένων συμφερόντων λαμβάνον καὶ χρήματα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ὑπομνήσω εἰς τὸν ἀγαπητὸν ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὅτι μακρὰν τοῦ νὰ περιορισθῶμεν εἰς αὐτὸν τὸν νόμον διὰ νὰ ἀσφαλίσωμεν τὴν κοινωνίαν, ἐκάμαμε ὅτι εἶναι δυνατὸν ὑπὸ περιστάσεις τόσον δυσχερεῖς τὰς ὁποίας διέρχεται ὅλοι ἡ ἀνθρωπότης διὰ νὰ ἐπικουρήσωμεν καὶ ἀνάγκας τῶν ἀπορωτέρων τάξεων. Βέβαια τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτομεν εἶναι γλίσχρα, ἐκάμαμεν ὅμως ὅ,τι εἶναι δυνατόν. Γνωρίζει ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως ὅτι ἐνώπιον τῆς βουλῆς κατὰ τὴν Σύνοδον αὐτὴν θὰ ἔλθῃ πρὸς ψήφισιν ὁ ὀργανισμὸς τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ κανεὶς βεβαίως δὲν παραγνωρίζει τὴν σημασίαν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ μέτρου, τοῦ μεγάλου αὐτοῦ θεσμοῦ. Βέβαια ἀντετάξαμεν καὶ θὰ ἀντιταχθῶμεν μέχρι τέλους — δὲν ξεύρω ἂν ἔχῃ ἀντίθετον γνώμην ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως — εἰς τὸ ὅτι μποροῦμεν νὰ περιλάβωμεν εἰς τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις καὶ τὴν ἀνεργίαν. Διότι, ὅπως εἶπα καὶ προχθὲς εἰς τὸν «Παρνασσὸν» ἔπαθαν Κράτη τὰ ὁποῖα ἠκολούθησαν αὐτὴν τὴν ἀρχήν. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε εἶμαι πρόθυμος, ὅταν τὸ νομοσχέδιον εἰσαχθῇ πρὸς συζήτησιν νὰ συζητήσω μὲ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ νὰ τὸν πείσω ὅπως εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν σκέπτεται ὀρθῶς νὰ νομίζῃ ὅτι μποροῦμεν νὰ εἰσαγάγωμεν αὐτὰ ποὺ εἰσήχθησαν εἰς ἄλλα Κράτη διὰ τὴν ἀνεργίαν. Πέραν ὅμως αὐτοῦ εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι δὲν μπορεῖ ἡ κοινωνία νὰ βλέπῃ σήμερον ἀδιάφορος ἕνα ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος ἄνευ τῆς ὑπαιτιότητός του εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐργασθῇ διὰ νὰ πορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ὁ ὁποῖος στερεῖται τοῦ ἐπιουσίου. Εἶναι ἀδύνατον νὰ μείνῃ ἀδιάφορος ἡ κοινωνία, δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ ἡ διόρθωσις γίνεται διὰ τῆς ἀναθέσεως εἰς τὸν Δῆμον τῆς μερίμνης διὰ τοὺς πτωχοὺς αὐτούς. Μπορεῖ νὰ προντίσῃ, δημοτικὴ εἶναι ἡ μέριμνα, καὶ τότε οἱ κίνδυνοι οἱ ὁποῖοι δημιουργοῦνται ἐκ τῆς κρατικῆς ἐπεμβάσεως ἐλαττώνονται παραπολύ, διότι δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν γῆν των ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀπέξω διὰ νὰ ἔλθουν νὰ ζητοῦν νὰ πάρουν τὸ ἐπίδομα, διότι θὰ τοὺς εἴπῃ τότε ὁ δήμαρχος ὅτι δὲν εἶσθε δημόται μου καὶ ἂν κάνετε ἀνησυχίας ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν ἀστυνομίαν νὰ σᾶς στείλῃ εἰς τὸ χωριό σας. Ὁ ἀγαπητὸς ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὑπεστήριξεν ὅτι αἱ 4.000 κομμουνιστικαὶ ψῆφοι ποὺ ἐψήφισαν εἰς τὴν τελευταίαν ἐκλογὴν τῆς Μυτιλήνης ἐδόθησαν ὡς ψῆφοι διαμαρτυρίας κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Λυποῦμαι διότι ἐξετάζει τὸ ζήτημα ὄχι τόσον ἐνθέως ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως.

Ἔπρεπε νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι ἂν ἡ διαμαρτυρία ἐγένετο κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, αἱ ψῆφοι θὰ ἐπήγαιναν εἰς ἄλλα κόμματα. Τὸ λεχθὲν βέβαια ὅτι δὲν ἐπῆγαν εἰς τοὺς ἄλλους, διότι τοὺς λέγουν ὅτι εἶναι πολὺ μέτριοι πολέμιοι τῆς Κυβερνήσεως δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἔπεισε κανένα ἐξ ὑμῶν, κύριοι βουλευταί. Ἄλλωστε ἐγὼ θὰ ἔλεγον εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅτι ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἐπερωτήσω τότε ἡμέραν τινα, ἐὰν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπερωτᾷ ἡ Κυβέρνησις τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, διατί, κύριε δὲν κάμνεις τὸ καθῆκόν σου, καὶ παραμελεῖς νὰ ἐπιτίθεσαι κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε νὰ γίνεσαι ἀφορμὴ αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι παραπονοῦνται νὰ μὴ ἔρχωνται σὲ σένα;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Μοῦ ἐπιτρέπετε μίαν διακοπήν; Δὲν ἠλαττώθησαν αἱ Κυβερνητικαὶ ψῆφοι. Ἀλλὰ αἱ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὑπὲρ τοῦ κομμουνισμοῦ.

Α. Παπαναστασίου. Οὔτε αὐτὸ εἶναι ἀκριβές.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ἦτο ἀληθῶς ἐπικίνδυνον ἐὰν οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς περιωπῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἐπίστευον, ὅτι ἡ παρατηρουμένη κίνησις πρὸς τ' ἀριστερὰ ὀφείλεται εἰς σφάλματα τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν λέγω ὅτι ἡ Κυβέρνησίς μου δὲν ἔχει κάμει σφάλματα, κάθε ἄνθρωπος κάμνει τοιαῦτα καὶ ἐγὼ εἰς τὴν ζωήν μου ἔχω κάνει ἄπειρα. Τὸ μόνον ποὺ ὑποστηρίζω εἶναι ὅτι ἔκαμα κἄπως ὀλιγώτερα παρὰ ὅσα ἔκαμαν οἱ ἄλλοι. Δὲν ὀφείλεται λοιπὸν εἰς τὰ σφάλματα τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ εἰς τὴν παγκόσμιον κρίσιν ἡ ὁποία σιγὰ σιγὰ εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ ὁποία ἐπιτείνεται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Ὀφείλεται συγχρόνως εἰς τὸ κήρυγμα μερικῶν ἀγροτοκαπήλων οἱ ὁποῖοι ἐνόμισαν ὅτι θὰ μποροῦσαν νὰ παρασύρουν τὰς ἀγροτικὰς μάζας, ἐμφανίζοντες πρὸ αὐτῶν τὸν Παράδεισον, τὸν ὁποῖον θὰ τοὺς ἀσφαλίσῃ ἡ ψήφισις καὶ ἡ ἀνοδὸς των εἰς τὴν ἀρχήν. Ὀφείλεται εἰς ὅ,τι ἄλλο θέλετε, ἀλλὰ ὄχι εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις. Μάλιστα θὰ ἐφιστοῦσα τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅτι ἡ ἔντασις τῆς κομμουνιστικῆς κινήσεως δὲν εὑρίσκεται κἂν εἰς εὐθὺν λόγον πρὸς τὴν παράλειψιν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους νὰ μεριμνᾷ διὰ τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας. Ἐὰν ὑπάρχῃ Κράτος τὸ ὁποῖον ἀφειδῶς ἐδαπάνησε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, μετὰ τὸν πόλεμον ἰδίως, ὑπὲρ κοινωνιστικῶν σκοπῶν εἶναι ἡ Γερμανία. Καὶ ἐκεῖ ὅπου τὸ Κράτος περισσότερον ἀπὸ παντοῦ ἀλλοῦ, ἐξαιρέσει τῆς Ἀγγλίας, ἐστράφῃ πρὸς τὴν βοήθειαν τῶν κοινωνικῶν τάξεων τῶν πασχουσῶν ἐκεῖ ὑπάρχει τὸ μεγαλύτερον κόμμα τὸ κομμουνιστικόν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ὡς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὄχι πάλιν ἔτσι. Σεῖς εἶσθε εἰς τὸν ἄλλον πόλον.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ηγαίνουν εἰς τὰ ἄκρα καὶ τότε ἐξαντλεῖται τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ τότε ἐμφανίζονται ὅλοι οἱ κίνδυνοι.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθ.) Ἐγὼ θὰ σᾶς παρακαλέσω εἰς τὰς ἐκδηλώσεις σας νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ποίαν ἀπήχησιν ἠμποροῦν νὰ ἔχουν εἰς τὴν καρδιὰν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ ἔχοντες. Προχθὲς εἰς τὸν Σύλλογον τοῦ Παρνασσοῦ ἐπειδὴ ἐπρόκειτο νὰ τοὺς γυρέψω ὕστερα τὸ χρῆμα των, τοὺς ἔκαμα ἕνα κομπλιμέντο, τοὺς εἶπα ὅτι ὅλοι ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ εἶναι ἄνθρωποι μὲ καρδιά. Αὐτὸ ἄλλως τε τὸ ἀπέδειξε καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς εἰσπράξεως. Δυστυχῶς ὅμως οἱ εὔποροι,—δὲν ὁμιλῶ περὶ πλουσίων διότι δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἑλλάδα — δὲν ἔχουν ὅλοι, ἡ μεγάλη πλειονοψηφία, πολὺ μεγάλην καρδιὰν καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχουν ἀντιληφθῇ καὶ σήμερον ἀκόμη ὅλα τὰ καθήκοντα τὰ ὁποῖα τοὺς ἐπιβάλλει ἡ σημερινὴ κοινωνικὴ ἀντίληψις (χειροκροτήματα). Λοιπὸν θὰ ἤθελον διὰ τῶν λόγων σας νὰ τοὺς ἐνθαρρύνετε καὶ νὰ τοὺς λέγετε ὅτι ἐὰν μεριμνοῦν διὰ τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας ἠμποροῦν νὰ προλάβουν τὸν κομμουνισμόν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Σᾶς ἐξύγησα ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ ὅταν φιλάσει ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει ἐξαντλεῖ τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ ὁποῖον ἀναπληρώνει τὰ κενὰ διὰ τῆς ἐπιβολῆς φόρων καὶ ἐντεῦθεν φέρει τὴν πτώχειαν καὶ γεννᾷ τὸν κομμουνισμόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.). Ἐγὼ χθὲς εἶπα καθαρὰ εἰς τὸν Παρνασσὸν δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν μεγάλην καρδιὰν καὶ δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν στενὴ καὶ τοὺς λέγω νὰ δώσουν τὰ ἀσφάλιστρα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ ἔχουν αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν. Ἐπαναλαμβάνω αὐτὸ ὅτι θὰ ἦτο ἐπικίνδυνον, ἐὰν ὁ ἀγαπητὸς ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρ. Ἑνώσεως ἐπίστευεν ὅτι ἡ κίνησις ἡ ὁποία ἐγένετο πρὸς τὸν ἀριστερισμὸν ὅτι ὀφείλεται εἰς σφάλματα τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ κόσμος ἀπὸ τὸν πόλεμον ἐξηντλήθη καὶ ψυχικῶς καὶ οἰκονομικῶς. Ἐπὶ 4 1)2 χρόνια οἱ ἄνθρωποι ἠσχολήθησαν νὰ καταστρέψουν ἀγαθά, τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησεν αἰώνων ἐργασία καὶ οἰκονομίαι. Καὶ ὅταν ἐπερατώθη ὁ πόλεμος καὶ ἐδέησε νὰ ἀποκατασταθῇ ὁ ρυθμὸς ὁ κανονικὸς τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου εὑρέθη κεν ὅτι εἶχε χαλαρωθῇ αὐτὸς ὁ ρυθμὸς καὶ ἦτο δύσκολον καὶ εἶναι δύσκολον νὰ τὸν ξαναβροῦμε καὶ δὲν ἠξεύρω ἀκόμη πόσον καιρὸν θὰ παλαίωμεν κατ' αὐτῶν τῶν δυσχερειῶν. Μία ἐλπὶς ὑπάρχει διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ πρὸ πάντων δι' ἡμᾶς τοὺς μικρούς. Νὰ ἐκπέμψῃ ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμά του τὸ ἅγιον εἰς τὰς κεφαλὰς ἐκείνων ποὺ διευθύνουν τὰ μεγάλα κράτη νὰ φροντίσουν τὸ ταχύτερον ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἔλθουν εἰς συνεννόησιν διὰ νὰ κυτάξουν νὰ τακτοποιήσουν τὰς ὑποθέσεις τοῦ κόσμου. Βέβαια ἀπὸ μακρὰ ἡ γνώμη ἡ ἰδική μου δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ μεγάλην ἀξίαν, ἀλλ' ἐγὼ ἐκπληρῶ τὸ καθῆκόν μου ὁμιλῶν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ καὶ λέγω ὅτι φοβοῦμαι ὅτι, ἐὰν τὸ ἅγιον πνεῦμα δὲν ἐπιφοιτήσει εἰς τὰς κεφαλὰς ἐκείνων τῶν μεγάλων ποῦ διευθύνουν τὸν κόσμον πηγαίνουμε εἰς μίαν καταστροφὴν ἀνυπολόγιστον. Ἐκεῖνος λοιπὸν εἶναι ὁ κίνδυνος ὁ ὁποῖος δημιουργεῖ τὴν ροπὴν πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἂς μὴ βλέπει περιωρισμένα τὰ πράγματα ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρ. Ἑνώσεως καὶ ἂς μὴ πιστεύει ὅτι σφάλματα τῆς Κυβερνήσεώς μου τὸν δημιουργοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλως τε εἶμαι σύμφωνος μαζύ του, ὅτι ὁ κομμουνιστικὸς κίνδυνος δὲν εἶναι τόσον μεγάλος ὅσον συνήθως ἐξαγγέλλεται. Ἀλλὰ δὲν πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ τυφλώττωμεν πρὸς αὐτὸν καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸν παραγνωρίζωμεν ἐντελῶς. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος ἔχοντας τόσας ἄλλας ἀφορμὰς νευρικότητος καὶ στενοχωριῶν νὰ γενόμεθα νευρικοὶ διὰ τὸν κίνδυνον, ὅτι αὔριον θὰ μᾶς καθήσουν εἰς τὸ κεφάλι αὐτοὶ οἱ κομμουνισταὶ (χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Ἀντιλαμβάνομαι τὴν στενοχωρίαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν Κυβέρνησιν διὰ παραλείψεις τῶν ἀρχῶν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός.) Σεῖς ὁ ἴδιος εἴπατε ὅτι ἡ ἀστυνομία ἔκαμε τὸ καθῆκόν της.

Α. Παπαναστασίου. Διὰ θαυμασίας ρητορικῆς ἀκροβασίας ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως προσεπάθησε νὰ θέσῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των καὶ νὰ δώσῃ ἐπὶ τέλους ὕστερα ἀπὸ ὅσα ἔγιναν καὶ μερικὰς εὐλογίας εἰς τὸ Σωματεῖον αὐτό. Δὲν εἶπα ὅτι ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ ἦτο ἀθέμιτος, ἐφόσον ἐλειτούργει σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, ἀλλ' ὅτι, ἀφ' ἧς προσέλαβε στρατοκρατικὸν χαρακτῆρα καὶ προέβη εἰς παρανόμους πράξεις ἀρχίζει ἡ εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ ἐξ Οἰτύλου κ. Βουλευτὴς εἶπεν ὅτι ἐκάμαμεν μόνον ἰσχυρισμούς, ἀλλ' ὑπάρχουν ἐπίσημα ἔγγραφα καὶ τηλεγραφήματα, τὰ ὁποῖα φειδόμενοι τοῦ χρόνου τῆς Βουλῆς, δὲν ἐχρησιμοποιήσαμεν διὰ τῶν ὁποίων διεκτραγωδεῖται λεπτομερῶς ἡ δράσις τοῦ Σωματείου καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐφονεύθη ἄνθρωπος, ὅτι ἐγένοντο ἐμπρησμοὶ ἐκβιασμοὶ κλπ. Εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι ὅταν ὑπεβλήθη μία καταγγελία ἠρώτησε τὰς ἀρχὰς ἂν συντρέχουν οἱ ὅροι τῆς διαλύσεως τοῦ σωματείου. Ἀλλ' ἔχομεν ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου ἤδη τὰς ἐκνόμους πράξεις αὐτοῦ καὶ ἐν τούτοις ἡ Κυβέρνησις ἐκοιμᾶτο νήδυμον ὕπνον. Εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι ναὶ μὲν ἀποδοκιμάζει τὰς τοιαύτας ἐνεργείας τοῦ Σωματείου καὶ ὅτι τὸ Κράτος δὲν ἔχει ἀνάγκην αὐτοῦ, ἐν τούτοις ἐφόσον προασπίζει τὴν θρησκείαν καὶ τὴν πατρίδα δίδει τὴν εὐλογίαν του. Ἐπιδάλλεται ὄχι μόνον ἡ διάλυσις ἀλλὰ καὶ δι' ἐγκυκλίου νὰ συστηθῇ πρὸς τὰς στρατιωτικὰς ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται εἰς στενὸν σύνδεσμον μὲ τὴν ὀργάνωσιν αὐτήν, νὰ διακόψουν τὰς σχέσεις.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Τὴν ἐμφάνισιν των εἰς τὰς ἑορτὰς δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὴν ἀπαγορεύσωμεν καὶ ἐδῶ ἔχομεν ἐμφανίσεις ἄλλων ὀργανώσεων ὅπως τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν,

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλ' αὐτοὶ ἐξελήλωσαν τάσει ὠργανωμένης στρατοκρατίας. Συνέβησαν ἐμπρησμοὶ καὶ φόνοι. τί θέλετε ἄλλο νὰ κάμουν διὰ νὰ θεωρηθῇ ἡ δράσις των ἔκνομος, νὰ ἀνατινάξουν εἰς τὸν ἀέρα τὴν πόλιν; Λέγει κατόπιν ὅτι οὐδέποτε εἶχεν τὴν εὔνοιαν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ στοιχείου τῆς Θεσ)νίκης καὶ εἰς τὸ ζήτημα δὲ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς Κυριακῆς ἀργίας εὑρέθη ἀντιμέτωπος τῶν ἀξιώσεων τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἀλλὰ πάντοτε ἀνεγνώρισε τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ αἰσθάνεται σεβασμὸν καὶ συμπάθειαν πρὸς αὐτὸν τοὺς δὲ Ἰσραηλίτας τῆς Θεσ)νίκης θεωρεῖ πολίτας Ἕλληνας, ἀγαπῶντας τὴν Ἑλλάδα καὶ δι' αὐτὸ ἐξηγέρθη διὰ τὰς σκηνὰς τοῦ Κάμπελ καὶ δι' αὐτὸ ἀκόμη ἔκαμε καὶ τὴν ἐπερώτησιν.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Βενιζέλου περὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς, λέγει, ὅτι ἡ διόρθωσις τῆς καταστάσεως δὲν γίνεται μὲ ψυχία παρεχόμενα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἀλλὰ συστηματικώτερον.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Τί ἄλλο νὰ κάμω;

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἤκουσα ποτὲ ἀπὸ τὸ στόμα σας ὅτι ὡς εἶναι ὠργανωμένη ἡ κοινωνία ὑπάρχουν πολλαὶ ἀνισότητες καὶ μεγάλαι ἀδικίαι. Δὲν ἔχετε ἐπαρκῆ συναίσθησιν τῆς δυστυχίας τοῦ ἀγρότου κατὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἐστράφητε.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Δηλαδὴ κατὰ τῶν κατεχραστῶν τῶν συνεταιρισμῶν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐφωνάξαμεν διὰ τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς καπνικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ σεῖς βραδέως ἀποφασίζητε νὰ διαθέσετε 200 ἑκατομμύρια πρὸς ἀγορὰν καπνοῦ, ἔχετε διανείμη γαΐας εἰς τοὺς πρόσφυγας, ἀλλὰ δὲν γνωρίζετε ποία ἀναρχία ἐπικρατεῖ λησμονοῦντες ὅτι ἡ μικροϊδιοκτησία ἀποτελεῖ τὰ θεμέλια τῆς εὐημερίας τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου. Γνωρίζετε ὅτι ὑπηρεσίαι ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως ἐν Μακεδονίᾳ δὲν ὑπάρχουν, διότι δὲν κατωρθώθη νὰ ψηφισθοῦν τὰ σχετικὰ Νομοσχέδια. Ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Ζαβιτζιάνον, λέγει ὅτι ἔπρεπεν ἐφόσον οὗτος εἶναι ἀντίθετος εἰς τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν νὰ εἶναι καὶ ἀμείλικτος ἀντίπαλος τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν ἐνῷ ἀντιθέτως εἶναι ὑπέρμαχος αὐτῶν.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Εἶπα ὅτι εἶμαι ἀντίθετος ὅταν ὑπερβαίνουν ὡρισμένα ὅρια καὶ ἐπιβαρύνεται ὁ προϋπολογισμός.

Α. Παπαναστασίου. Εἰς τὸν κ. Βουλευτὴν Οἰτύλου παρατηρῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ μεταχειρίζεται διφορουμένας φράσεις διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐκ τῶν μεγαλυτέρων πολεμίων τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐγὼ εἶπον ὅτι δὲν σᾶς δυσαρεστεῖ νὰ ἔλθῃ πλειοψηφοῦν τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων.

Α. Παπαναστασίου. Μὲ δυσαρεστεῖ διότι κάθε κόμμα πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐρχόμενον εἰς τὴν ἀρχὴν δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ τόπον καλύτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα κόμματα. Ἀλλ' ὑπάρχει ἐπὶ τέλους τρόπος νὰ διαφωτισθῇ ὁ λαὸς καὶ νὰ πεισθῇ ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ κίνδυνοι περὶ τῆς ὀραχμῆς καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ εἶναι μορμολύκια.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ προσπαθήσω νὰ εἶμαι σύντομος. Ὁ ἀγαπητὸς ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως μὲ κατηγορεῖ, διότι δὲν διεκήρυξα ἀπὸ ἐπισήμου τινὸς θέσεως ὅτι ἡ σημερινὴ ὀργάνωσις τῆς κοινωνίας περιέχει πολλὰς ἀτελείας. Περίεργον! πῶς ὅταν ὑπῆρξε συνεργάτης μου ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν καὶ ἀντίπαλός μου ἐπὶ μακροτέραν δὲν κατώρθωσε νὰ μὲ ἀκούσῃ οὐχὶ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις ἀνομολογοῦντα, ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν πολλαὶ καὶ μεγάλαι ἀδικίαι, ἡ διαφορά μας εἶναι αὐτή, ὅτι ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ ὑπὸ τὰς δυσχερεστέρας περιστάσεις νὰ φέρω τὴν δυνατὴν θεραπείαν καὶ ὅτι ἐκεῖνος, ἀρνούμενος ὅλην τὴν γενομένην ἐργασίαν, συμμαχεῖ μὲ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι λέγουν εἰς τὸν πάσχοντα κόσμον ὅτι τὸ καθεστὼς τὸ κοινωνικὸν τὸ σημερινὸν δὲν δίδει μίαν πεντάρα, ὅτι εἶναι κεφαλαιοκρατικὸν καθεστώς, ὅτι δὲν ἀποβλέπει παρὰ πῶς νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς πλουσίους καὶ πῶς θὰ κτυπήσῃ τοὺς πτωχούς. Ἐγὼ θεωρῶ ὅτι ἔχω κάμει περισσότερον τὸ καθῆκόν μου. Κάμνομεν ὅ,τι ἠμποροῦμεν ὑπὸ περιστάσεις δυσκόλους καὶ λέγω συνεπῶς εἰς τὸν κόσμον ὅτι, ἄκου ἐδῶ ὅ,τ' ἠμποροῦμεν κάμνομεν καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως λέγει «μὴ περιμένετε τίποτε ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν βλέπετε μὰ καὶ αὐτὸς ὁ Βενιζέλος βοηθεῖ, τέλος πάντων σκέπτεται ὀλίγον ἀριστερώτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους δὲν τὸν βλέπετε ὅτι δὲν λέγει, ὅτι δὲν πηγαίνουν καλὰ τὰ πράγματα. Ὅλα καλὰ καὶ ἀγαθὰ καὶ δὲν ἔχομεν νὰ κάμωμεν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὰ ἀγαθά μας. Φρονῶ ὅτι ἀκριβῶς λόγῳ τῆς θέσεως τὴν ὁποίαν κατέχει εἰς τὸν τόπον εἶναι ἐπικίνδυνος αὐτὴ ἡ πολιτική του, διότι συμφωνεῖ καὶ ἐκεῖνος μὲ τοὺς ἀγροτοπατέρας κομμοῦ καὶ τοὺς νιστάς.

Α. Παπαναστασίου. Διατί λέγετε μὲ τοὺς κομμουνιστάς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὰ δὲν λέγω ὅτι δὲν τοὺς πολεμᾶς.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ κομμουνισμὸς δὲν ἐπολέμησεν ἐσᾶς περισσότερον ἀπὸ ἐμένα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν λέγω ὅτι ὑποστηρίζεις τὸν κομμουνισμόν, ἀλλὰ λέγω ὅτι ἡ πολιτική σου ἀρνουμένη τὸ σημερινὸν ἀστικὸν κράτος.....

Α. Παπαναστασίου. Σεῖς μὲ ἀναγκάζετε νὰ τὸ εἴπω.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις τὰς ἐπρότεινα ἐκ πρωτοβουλίας μου, δὲν ἐπερίμενα ἀπὸ κανένα, γνωρίζετε πολὺ καλὰ ὅτι ἀπὸ τὸ 1910 ἤρχισεν ἐντονωτέρα δύναμαι νὰ εἰπω ἡ κίνησις τῆς φιλεργατικῆς πολιτικῆς, δὲν δύνασθε νὰ τὸ ἀρνηθῆτε διότι καὶ σεῖς τότε εἴσθε συνεργάτης μου, καὶ ἔκτοτε ἐξακολουθῶ νὰ κάμνω ὅ,τι ἠμπορῶ καὶ δὲν εἶναι μικρὸν πρᾶγμα τὸ ζήτημα τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, τὸ ὁποῖον γνωρίζετε καὶ ποίαν ἀντίδρασιν εὑρίσκει ἀκριβῶς εἰς τὴν τάξιν ἡ ὁποία μὲ ψηφίζει περισσότερον. Ἐγὼ ὅμως δὲν ἀποβλέπω ποτὲ εἰς αὐτὸ καὶ τοὺς εἶπα ὅτι πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι αὐτὸ τὸ συμφέρον σας εἶναι νὰ κάμωμεν τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις. Δυστυχῶς ἀρνούμενος ἐκεῖνος ὅλην τὴν γενομένην ἐργασίαν καὶ τὴν προσπάθειαν ἀκόμη καὶ τὴν καλὴν διάθεσιν, διότι θεωρεῖ ὅτι ἐγὼ νομίζω ὅτι ὅλα πᾶνε καλὰ καὶ συντελεῖ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀριστεριζόντων στοιχείων καὶ εἰς τὸ νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς τὴν Μιτυλήνην 4.000 ψήφοι κομμουνιστικαὶ περὶ τῶν ὁποίων ἀπέδειξεν ὁ συνάδελφός μου ἐπὶ τῆς Παιδείας ὅτι δὲν ἔφυγαν τόσον πολὺ ἀπὸ ἐμένα, ὅσον μοῦ φαίνεται ὅτι ἔφυγαν ἀπὸ ἐκεῖνον.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἐπερωτήσεως ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὁμιλῶν περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀριστερῶν ἰδεῶν ἀνεφέρθη εἰς τὴν δρᾶσιν ὡρισμένων ἀγροτοκαπήλων, θίγων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁλόκληρον πολιτικὸν κόμμα, ὡς τὸ ἀγροτικόν, ὅπερ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ, ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὴν ὑπάρχουσαν δυστυχίαν ἐτόνισεν ὅτι ἡ συνέπεια καὶ αἱ ἀφορμαὶ ἀνάγονται εἰς τὴν πογκόσμιον κρίσιν καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε τὸ καθῆκόν της ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην, ἤτις τυχὸν θὰ ἐκυβέρνα ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε τὸ πᾶν ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν. Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δηλώσωμεν ὅτι αἱ ἀριστεραὶ τάσεις ὀφείλονται εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς σημερινῆς ἀδίκου κοινωνίας εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεπτύχθησαν ἄλλοι μὲν ἐξαιρετικὰ ὑπερτροφικοὶ ἄλλοι δὲ ἐξαιρετικὰ ἐξηντλημένοι. Ὁ ἀγὼν εἶναι ἀγὼν τῶν πεινασμένων κατὰ τῶν χορτάτων καὶ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν οὐδεὶς δύναται νὰ σταματήσῃ. Ἐὰν σήμερον ὁ ἀριστερισμὸς εὑρίσκει διέξοδον εἰς τὴν χοάνην τῶν ἀγροτικῶν κομμάτων τοῦτο ἱστορικῶς θὰ καταδειχθῇ ὄχι μόνον ἐδῶ ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Βαλκανικήν, ὅτι σώζει τὰς ἀγροτικὰς χώρας ἀπὸ τὰς ἀναρχικὰς κατευθύνσεις τῶν μαζῶν. Ἡ δυστυχία τῆς χώρας καὶ ἰδιαίτατα τῶν χωρικῶν ὀφείλεται κυριολεκτικῶς εἰς τὴν ἀντιαγροτικὴν καὶ ἀντιδημοσιονομικὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν διότι ἐνῷ ἡ ἀξία τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἠλαττώθη

45 ἕως 70 ο)ο ἡ ἄμεσος φορολογία ἐπὶ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς γενικῶς δὲν ἠλαττώθη οὔτε κατὰ 5 ο)ο. Τὸ μονοπώλιον τῶν γεωργικῶν προϊόντων ὑπῆρξε πολιτικὴ μας, ἡ Κυβέρνησις ὅμως, ὡς συνήθως, οὐδὲν ἔπραξεν. Ἡ καπνικὴ πολιτικὴ σας εἶναι ἀξιοθρήνητος, ἀγοράζονται τὰ καπνά, πληρώνετε μᾶλις τὸ 50 ο)ο τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς τὰ δὲ χρήματα τὰ εἰσάγετε ἀμέσως εἰς τὰ ταμεῖα τῶν Τραπεζῶν. Ἡ γεωργική σας πολιτικὴ ὑπῆρξε πρωτοφανῶς ἀσταθής, ἀκαθόριστος καὶ κυριολεκτικῶς ἀγνώριστος. Καὶ ἐνῷ οἱ ἀγρόται πεινοῦν οὐδὲν μέτρον σκέπτεσθε νὰ λάβετε, ἐξ ἄλλου ἀντὶ σοβαρῶς νὰ ἀπαλλάξετε τὴν ἀγροτικὴν τάξιν ὡς καὶ τὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις ἀπὸ δυσβάστακτα χρέη ἐφαρμόζοντες ὅ,τι ὑποδεικνύομεν, ἐγκατελείψατε τὰ πάντα καὶ ὠθεῖτε τὸν τόπον εἰς ἀφανισμόν. Ἡ πεῖνα δὲν σᾶς συγκινεῖ. Ἰδοὺ τὰ αἴτια ποὺ ὠθοῦν τὰς μάζας εἰς τὸν ἀριστερισμόν, ὅπου ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ εὕρουν τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων των. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ μάθῃ ὅτι τὰ πράγματα εἶναι ἀνώτερα τῶν δυνάμεών της καὶ ὅτι μόνον ριζικὰ καὶ ἄκρως ὀδυνηρὰ ἐναντίον τῆς ὀλιγαρχίας τῶν πλουτοκρατικῶν ὀργανισμῶν μέτρα θὰ συγκρατήσουν τὸν τόπον. Αἱ φιλολογίαι καὶ αἱ ἀπειλαὶ δὲν τρομάζουν τοὺς νηστικοὺς στομάχους.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις ὥραν 9.30' μ. μ. δι' αὔριον ὥραν 4.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ἀποστόλου
Θ. Παπαστρατῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΣΤ'

Πέμπτης 10 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφουλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Μπούτης*** καταθέτει 1) ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Διασέλων, περὶ ἄρσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ ἀγροφυλακῆς καὶ 2) ἀναφορὰν καρραγωγέων κατοίκων τῆς κοινότητος Κρεστάνης ζητούντων τὴν ἀποζημίωσίν των.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Μπούτης*** καὶ ***Κ. Βουδούρης*** καταθέτουσιν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ζαχάρως.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Παπαναστασίου*** καὶ ***Ν. Μπακόπουλος*** καταθέτουσιν ἀναφορὰν τοῦ Πανηρακλειδικοῦ συνδέσμου ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου ζητούντων τὴν παροχὴν χρηματικοῦ βοηθήματος διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καὶ ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτουσιν ὑπόμνημα τῶν δυνάμει τοῦ νόμου περὶ ἐθελουσίας ἐξόδου ἐξελθόντων μοιράρχων τῆς χωροφυλακῆς ζητούντων τὴν διόρθωσιν τῆς προσγενομένης εἰς αὐτοὺς ἀδικίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Λούλης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν συμβολαιογράφων τοῦ Κράτους ζητούντων τὴν ἀπόσχισίν των ἐκ τοῦ ταμείου συντάξεως νομικῶν κλπ.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὰς ὑπ' ἀριθ. 6206 καὶ 6207 πράξεις τοῦ Συνεδρίου δι' ὧν αἱρεται ὁ ὅρος τῆς γενομένης θεωρήσεως τῶν χρηματικῶν ἐνταλμάτων χρήσεως 1930—31 ὑπ' ἀριθ. 9469 ἕως 9477 καὶ 6518 ἕως 6598 κλπ. ἐπ' ὀνόματι τῶν τέως ὑπουργῶν κ.κ. Ν. Ἀβραὰμ καὶ Β. Δεληγιάννη διὰ διάφορα ποσά.

Ὁ σύλλογος Πλατὺ Φρέαρ Κάτω Πετραλώνων ζητεῖ τὴν κάλυψιν τοῦ ρεύματος τῆς συνοικίας καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς ἠμιτελοῦς ὑπονόμου τῆς διερχομένης ἐκ τῆς συνοικίας των.

Ὁ παγκληρικὸς προσφυγικὸς σύνδεσμος παρακαλεῖ ὅπως τύχῃ τῶν αὐτῶν εὐεργετημάτων ὧν ἔτυχε καὶ ὁ γηγενὴς κλῆρος.

Οἱ δικολάβοι παρὰ τῷ Εἰρηνοδικείῳ Μεθώνης Ναυπάκτου καὶ Ἀργαλαστῆς ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τοῦ προσφάτως ψηφισθέντος νόμου 5229.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ Νέου Σουλίου ζητοῦντος τὴν παροχὴν συμπληρωματικοῦ δανείου μὴ ὑπερβαίνοντος τὸ ποσὸν τῶν 500 χιλ. δραχμῶν.

Ὁ κ. ***Χ. Λαδᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ παραμονῆς τῶν ὑπομηχανικῶν τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πέραν τοῦ ὁρίου ἡλικίας».

2) «Περὶ ὀρθῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 2 § β' τοῦ νόμου 4101 τοῦ 1929 τοῦ κυρώσαντος τὸ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν.Δ. περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους» καὶ

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 3467 καὶ 4616 ἀφορώντων εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων καὶ τοῦ νόμου 4841 περὶ αὐτοκινήτων, κυκλοφορίας αὐτῶν κλπ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ διαφόρων ἄλλων χωρῶν ὑπογραφείσης ἐν Παρισίοις συμβάσεως Διεθνῶν ἐκθέσεων.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ μέτρων προστασίας τῆς ἐπιβατηγοῦ ναυτιλίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐνισχύσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1931—1932.

Ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει ὁμοίως τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῆς 1ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5112».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Φικιώρης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ἀρτοποιίας νόμου».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Κ. Σῖμος, Π. Λιβαθυνόπουλος, Ι.***

Ἡρακλείδης, Λ. Κογεβίνας, Μ. Κοθρῆς, Γ. Κοκκινάκης, Σ. Ζερβός, Γ. Βελλιανίτης, Μ. Βολουδάκης, Α. Κουντούρης. Κ. Πολυχρονάκης, Μ. Τσαρλαμπᾶς, Εὐστ. Κουλουμβάκης, Ι. Περδικογιάννης καὶ ***Δ. Καλαντζάκος*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 3755 καὶ 4821 περὶ ἀπαγορεύσεως πωλήσεως ἐλαιολάδων ἀναμεμιγμένων μετὰ σπορελαίων».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Τσιριμῶκος, Σ. Στεφανόπουλος, Ι. Κυρώζης, Δ. Χατζῆσκος, Ι. Παπαφλέσσας, Ν. Μπακόπουλος, Δ. Γιαννόπουλος, Π. Ράλλης, Ι. Νικολίτσας*** καὶ ***Α. Πρέκας*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Παπαναστασίου Ν. Μπακόπουλος Ι. Μιχαὴλ*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Θ. Κριμπᾶς, Π. Στυλιανόπουλος, Ι. Ταρσούλης*** καὶ ***Ι. Μπούτης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Ν.Δ. τῆς 17/25 Φεβρουαρίου 1926 κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 3995»

Ἡ Βουλὴ κατόπιν εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Δ. Ἀφθονίδης*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Μεθάνων διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπιβολὴν νέας φορολογίας ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ὑπὲρ τῆς Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας καὶ ἀξιοῖ τὴν κατάργησιν αὐτῆς. Ἄλλως θὰ ζητηθῇ παρ' ὅλων τῶν κατοίκων ἡ κατάργησις τοῦ Νόμου τῆς Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) παρακαλεῖ νὰ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Οἱ κ.κ. ***Ε. Γαρδικιώτης*** καὶ ***Π. Φλῶρος*** συνιστῶσιν ἀναφορὰν ἀνέργων σιγαροποιῶν Τρικκάλων ζητούντων τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Ι. Παπαφλέσσας. Δὲν ἐννοῶ νὰ συστήσω ἁπλῶς τὴν ἀναφοράν, ἀλλὰ νὰ ὑπερασπίσω τὸ δίκαιον τῶν δυστυχῶν αὐτῶν σιγαροποιῶν. Δὲν ζητοῦν τίποτε ἀπὸ τὸν Κρατικὸν προϋπολογισμόν, ἀλλὰ ἀπαιτοῦν νὰ τοὺς δοθῇ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Λαὸς καὶ οἱ καπνοβιομήχανοι συνεισέρουν ὑπὲρ αὐτῶν.

Μέχρι τοῦ 1925 εἰσεπράχθησαν περὶ τὰ 23 ἑκατομμύρια δραχμῶν, τὰ ὁποῖα ἡ τότε Δικτατορικὴ Κυβέρνησις διέθεσε δι' ἄλλους σκοπούς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔκτοτε εἰσπραχθέντα δὲν ἀποδίδονται εἰς τοὺς δικαιούχους, παρεκάλεσα τὸν κ. ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τουτὶ τὴν δικαιαναίτησιν τῶν πεινώντων αὐτῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ ὑπεσχέθη, ἀλλὰ δυστυχῶς καίτοι παρῆλθεν ἔν ἔτος δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιλύσῃ καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Ἐλπίζω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ θελήσῃ νὰ διαθέσῃ καὶ ὀλίγον καιρὸν πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τούτου, διὰ νὰ λήξῃ ἐπὶ τέλους ἡ ἐκνευριστικὴ ἐκκρεμότης ἡ ὁποία βασανίζουσα ἀπὸ ἐτῶν ὅλως ἀδίκως τόσας οἰκογενείας πενομένας, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τέλους δὲν εἶναι δίκαιον νὰ αὐτοκτονήσουν.

Ε. Τριποδάκης. Τὸ ζήτημα ἀπησχόλησε τὴν Βουλὴν καὶ ὁ τότε Ὑφυπουργὸς κ. Δεληγιάννης ἐδήλωσεν ὅτι ἔχουν κρατηθῇ 8.000.000 διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν, διεβιβάσθη δὲ διαταγὴ εἰς τὰ Χανιὰ διὰ τῆς ὁποίας ἐζητεῖτο νὰ ὑποβληθῇ κατάστασις τῶν μὴ ἀποζημιωθέντων, ἀλλ' οὐδὲν ἐγένετο μέχρι τοῦδε.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐπανειλημμένως ἔχομεν δηλώσει ὅτι τὸ συλλεγὲν ποσὸν διετέθη ἐπὶ δικτατορίας διὰ τὴν κατασκευὴν καπνοκοπτηρίου. Ἐν τούτοις, κατόπιν ἰδικῆς μου ἐπιμονῆς, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως διατεθῇ ποσὸν μέχρι 500.000 δραχμῶν δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον πάρει καμμίαν ἀποζημίωσιν, ἐπειδὴ εἶχον στρατευθῇ, δυστυχῶς ὅμως δὲν ἔχομεν ἀκόμη πίνακας αὐτῶν. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλη ἄποψις ἀναρώτα ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπεζημιώθησαν ἅπαξ καὶ δὶς καὶ ζητοῦν τώρα καὶ τρίτην ἀποζημίωσιν, πίπτουν δὲ θύματα ἑνὸς σωματείου των, τὸ ὁποῖον τσιμπολογάει εἰκοσιπενταράκια καὶ τοὺς βεβαιώνει ὅτι θὰ πάρουν ἀποζημίωσιν. Δι' αὐτοὺς δηλῶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λάβουν μίαν ἀποζημίωσιν.

Ι. Παπαφλέσσας. Δὲν ζητοῦν ἀποζημίωσιν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπῆραν, ἀλλ' οἱ μὴ λαβόντες οὔτε λεπτόν.

Ὁ κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν ἰδ.ωτικῶν ὑπαλλήλων Τριπόλεως περὶ ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ ἐρωτᾷ πότε θὰ ὑποβληθῇ τὸ περίφημον νομοσχέδιον.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι θὰ ὑποβληθῇ κατὰ τὴν Σύνοδον ταύτην ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως χάνει τὴν ὀξύτητά της.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ὑπογραφῇ ἀπὸ πολλοὺς Ὑπουργοὺς καὶ κάθε Ὑπουργὸς πρέπει νὰ μελετήσῃ τὰς διατάξεις αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τὸ Ὑπουργεῖόν του. Ἀφοῦ γίνει αὐτὸ θὰ διανεμηθῇ εἰς τὰς διαφόρους ὀργανώσεις διὰ νὰ ἐκφέρουν τὴν γνώμην των, ὑποθέτω δὲ ὅτι ὅταν ἐπανέλθωμεν μετὰ τὰς ἑορτὰς, θὰ κατατεθῇ.

Ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἁμαξοκαρραγωγέων Δράμας, περὶ ἀποζημιώσεώς των καὶ προσθέτει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, εἰς περυσινὴν ἀναφοράν, ἔδωσε τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι τὸ ζήτημα θὰ κανονισθῇ διὰ δανείου.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖτο τότε, ἠλαττώθη σήμερον. Δάνειον δὲν δύναται νὰ γίνῃ μὲ τὴν Τράπεζαν, ἀπὸ τοὺς φόρους τοὺς ὁποίους εἰσπράττομεν, θὰ ἀποζημιώσωμεν τοὺς μᾶλλον ἐνδεεῖς.

Ὁ κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** συνιστᾷ θερμῶς ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ τέως Δήμου Βουπρασίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου «περὶ ἀγροφυλακῆς» καὶ παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Ν. Σπηλιάδης. Παρακαλῶ νὰ μὴ σταλῇ. Δὲν ἠμπορεῖ μὲ μίαν ἀναφορὰν νὰ ζητῆται ἡ κατάργησις τοῦ νόμου «περὶ ἀγροφυλακῆς».

Τ. Ἀναστασίου. Δὲν πρόκειται περὶ καταργήσεως, ἀλλὰ περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου. Παρακαλῶ νὰ ἀποσταλῇ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Μεσολογγίου, διαμαρτυρομένου κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, διὰ τὴν μὴ χορήγησιν δανείων καὶ λέγει ὅτι ζητοῦν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ παροχὴ ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, διότι ἐσχάτως δὲν ἀνανεοῦνται ὑπὸ τῆς Τραπέζης τὰ γραμμάτια.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** παρακαλεῖ νὰ ἀποσταλῇ ἡ ἀναφορὰ τῆς Μαρίκας Δαμιανοῦ, ἐπὶ παροχῇ συντάξεως, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης.

Οἱ κ.κ. ***Ν. Γαρδικιώτης*** καὶ ***Π. Χριστούλας*** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου Καπνεγατῶν Καρδίτσης, περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ζητούντων τὴν ἐπισκευὴν τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου-Μακρυνείας καὶ λέγει ὅτι ἡ περιφέρεια Μακρυνείας εἶναι ἡ μᾶλλον παραγωγικὴ ἐν Ἀκαρνανίᾳ καὶ ἡ μόνη ὁδὸς ἁμαξιτὴ ἡ ὁποία τὴν διασχίζει εὑρίσκεται εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε νὰ εἶναι ἐντελῶς ἀχρησιοποίητος. Ἔμποροι καπνῶν δὲν ἠμποροῦν νὰ παραλάβουν τὰ ἀγορασθέντα παρ' αὐτῶν καπνὰ καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἂν δὲν ἐπισκευασθῇ ἡ ὁδὸς, θὰ εὑρεθῇ καὶ τὸ Κράτος εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

Οἱ κ. κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** καὶ ***Η. Τσεριώνης*** ζητοῦν

ν' ἀποσταλῇ εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἡ ἀναφορὰ τῶν Πηνειωτῶν.

Ὁ κ. ***Η. Τσεριώνης*** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῶν χωρίων Καλολετσῆ καὶ Πόθου-Ἠλείας, λέγει δὲ ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα λόγῳ τῶν πλημμυρῶν ἐγένετο καθίζησις καὶ κατολίσθησις τοῦ ἐδάφους πλησίον τῶν ἄνω χωρίων ἐκθέσασα ταῦτα εἰς ἄμεσον καὶ πρωτοφανῆ κίνδυνον. Κατόπιν ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὁ κ. Βορεάδης, ὅστις κατόπιν ἐπιτοπίου ἐξετάσεως διεπίστωσεν ὅτι λόγῳ τῆς συστάσεως τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς διαβρώσεως τοῦ ὑποβάθρου αὐτοῦ ὑπὸ τὸν διερχόμενον ἐγγὺς χείμαρρον, ἡ κατολίσθησις ἔθιξε τὰ κράσπεδα τοῦ χωρίου. Ἐν τῇ ὑποβληθείσῃ ἐκθέσει του ἀπὸ 4 Μαΐου ἐ. ἔ. ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὡς πρὸς τὸν κίνδυνον τοῦ χωρίου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς· «Μολονότι τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὑρίσκονται αἱ οἰκίαι δὲν ἔχει ἀκόμη προσβληθῇ ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἡ κατολίσθησις προσέβαλεν ἤδη τὸ ὑπόβαθρον τοῦ χωρίου παρὰ τὰ κράσπεδα αὐτοῦ ἡ κατάστασις τοῦ Καλολετσῆ εἶναι ἐξαιρετικὰ κρίσιμος. Ἕνεκα τούτου ἐπιβάλλεται ὅπως δήποτε ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ Συνοικισμοῦ ἐκεῖθεν, διότι εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ κατολίσθησις, τῆς ὁποίας ἡ πρόοδος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναταλῇ, φθάσει μέχρι τοῦ ὠκοδομηθέντος τμήματος, τὰ ἀποτελέσματα λόγῳ τῆς κλίσεως τοῦ ἐδάφους θὰ ἀποβοῦν πολὺ τραγικά. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ χωρίου ἂν μὴ ὁλόκληρον θὰ καταρρεύσῃ μέχρι τοῦ ποταμοῦ». Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης προκύπτει ἡ σοβαρότης τοῦ κινδύνου διὰ τὸ ἄνω χωρίον. Τὰ αὐτὰ ἐκθέτει καὶ διὰ τὸ χωρίον Πόθου. Τὸν κίνδυνον τοῦτον ἐκθέτει καὶ ἡ Νομαρχία Ἠλείας, εἰς τὴν ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου ἀναφοράν της πρὸς Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας, προτείνουσα ὅπως ἀποφασισθῇ τὸ ταχύτερον ἡ μετατόπισις τῶν κατοίκων εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ τῆς ὑπηρεσίας Δήμων καὶ Κοινοτήτων Ἠλείας ἐκλεγέντα ὡς κατάλληλον τόπον.

Μολονότι τόσος χρόνος παρῆλθεν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν ἄνω ἐκθέσεων καὶ οὔτω ἐξετίθετο ὁ κίνδυνος, ἐν τούτοις μέχρι σήμερον οὐδὲν ἐγένετο. Ἕνεκα τούτου οἱ κάτοικοι διατελοῦντες ἐν ἀγωνίᾳ ἀναφέρονται διὰ τῆς συζητουμένης ἀναφορᾶς ζητοῦντες τὴν ταχεῖαν ἀντίληψιν τῆς Κυβερνήσεως. Πᾶσα βραδύτης εἶναι ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνος. Παρακαλῶ ὅθεν τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς καὶ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λάβωσι τὸ ταχύτερον τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῶν περιστάσεων μέτρα. Ἐπιβάλλεται ὅπως γίνῃ διὰ ταχείας διαδικασίας ἡ ἀπαλλοτρίωσις τοῦ ἐκλεγέντος ἐδάφους διὰ τῆς ὁποίας ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀγρῶν δὲν πρόκειται νὰ πρακύψῃ σοβαρὰ ἐπιβάρυνσις. Ἐκτὸς τούτου εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῇ βοήθημα χρηματικὸν εἰς τοὺς κατοίκους, ἵνα ἐνεργήσωσι τὴν κατασκευὴν νέων οἰκιῶν καθ' ὅσον οὗτοι, ὡς ἐκθέτει καὶ ἡ Νομαρχία εἶναι ἐκ τῶν ἀπορωτέρων, τῆς περιφερείας. Τὸ βοήθημα δὲν θὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν 15,000 κατὰ οἰκογένειαν, διότι θὰ μεταφέρωσι τὰ ὑλικὰ τῶν ὑπαρχουσῶν οἰκιῶν καὶ θὰ ἐργασθῶσι καὶ αὐτοπρώπως, ἐν συνόλῳ δὲ τὸ βοήθημα δὲν θὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου. Ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ παροχὴ βοηθήματος παρακαλῶ ὅπως διὰ τῆς συνδρομῆς τῆς Κυβερνήσεως χορηγηθῇ τὸ ἄνω ποσὸν ὡς δάνειον ἐξοφλούμενον κατὰ δόσεις ἐντὸς ἑπτέτιας ἀτόκως.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνονται δεκτὰ εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) «Περὶ κυρώσεως τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 11 Αὐγούστου 1931 ὑπογραφεισῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας συμβάσεων Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας κλπ.»

2) «Περὶ τῶν εἰς μεταλλικὸν πληρωμῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν»,

3) «Περὶ ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τυροκομικοῦ Σχολείου Ἰωαννίνων».

4) «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1931 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης σχετικῶς μὲ τὴν ὑπὸ τῆς τελευταίας ταύτης διάθεσιν ποσοῦ ἓξ 20.000.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν προσωρινῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς τὸν ποταμὸν Ἠνειὸν καὶ τοὺς παραποτάμους αὐτοῦ».

Εἰς β'. συζήτησιν γίνονται δεκτὰ κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ νομοσχέδια «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 1.900.000 διὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἐπὶ τῆς γωνίας Σταδίου καὶ Σανταρόζα κτιρίου τοῦ Δημοσίου πρὸς στέγασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν», καὶ 2) περὶ παραχωρήσεως ἢ ἐκμισθώσεως γαιῶν τοῦ Δημοσίου εἰς ἀκτήμονας γεωργοὺς τῆς περιφερείας Ἀλεξανδρουπόλεως πρὸς καλλιέργειαν,» ἔχοντα οὕτω:

Περὶ ἐκρίσεως δαπάνης 1.900.000 δραχμῶν διὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἐπὶ τῆς γωνίας Σταδίου καὶ Σανταρόζα κτιρίου τοῦ Δημοσίου πρὸς στέγασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἐγκρίνεται ἡ ὑπ' εὐθύνην τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διαταχθεῖσα διὰ προσωρινῶν ἐνταλμάτων δαπάνη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἐνακοσίων χιλιάδων (1.900.000) δραχμῶν διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ διαρρύθμισιν τοῦ ἐπὶ τῆς γωνίας τῶν ὁδῶν Σταδίου καὶ Σανταρόζα κτιρίου τοῦ Δημοσίου πρὸς στέγασιν, ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀναγραφομένης ἰσοπόσου πιστώσεως εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1931—32 ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον, ἐκτῆς ἀναπληρώσεως μέχρι 30 ο|ο κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκδοθήσονται τὰ ἀπαιτούμενα ἐντάλματα πληρωμῆς.

2. Δι' ἀποφάσεως ἐκδιδομένης ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνίας καθορισθήσεται ὁ τρόπος ἐκτελέσεως τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς δικαιολογήσεως τῶν δαπανῶν καὶ κατὰ παρέκκλισιν ἔτι τῶν κειμένων περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ διατάξεων, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, ἡ τήρησίς των καθίστατο ἀνέφικτος.

Περὶ ἐκποιήσεως ἢ ἐκμισθώσεως γαιῶν τοῦ Δημοσίου εἰς ἀκτήμονας γεωργοὺς τῆς περιφερείας Ἀλεξανδρουπόλεως πρὸς καλλιέργειαν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἄνευ δημοπρασίας καὶ ἐπὶ τῷ ἀποκλειστικῷ σκοπῷ καλλιεργείας ἐκποίησις ἢ πολυετὴς μέχρι τριάκοντα ἐτῶν ἐκμίσθωσις πρὸς τοὺς ἀκτήμονας γεωργοὺς τῆς περιφερείας Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ ἰδιαιτέρως τῶν χωρίων Φερρῶν, Μοναστρακίου καὶ Δωρίσκου γαιῶν τοῦ Δημοσίου μέχρις ἐκτάσεως 10.000 στρεμμάτων, κειμένων ἐντὸς τοῦ Δέλτα τοῦ ποταμοῦ Ἔβρου (νησίδος Γκιαούς—Ἀντᾶ) καὶ εἰς θέσεις 1) «Τοπσῆ—Ἀντᾶ ἐναντι τοῦ Αἴνου, 2) Μπεγιούκ—Ντουεμίτς ἐναντι τοῦ συνοικισμοῦ Λουτροῦ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Δυτικοῦ βραχίονος, καὶ 3) ἀνωθεν τῆς λίμνης τῶν Νυμφῶν».

Τὸ τίμημα ἢ μίσθωμα ὁρισθήσεται μετὰ γνώμην τριμελοῦς ἐκ δημοσίων ὑπαλλήλων τοπικῆς Ἐπιτροπῆς δι' ἀποφάσεως τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ παραγωγῆς δακτύλων ἢ μὴ ἐκτάσεων πρὸς ἵδρυσιν ἰατρείων» ὁ κ. ***Μ. Μαντᾶς*** ζητεῖ ἐπεξηγήσεις τινάς.

Α. Παπᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Τὸ νομοσχέδιον ὑπεβλήθη, διότι εὑρέθημεν συχνὰ εἰς τὸ δίλημμα, ἢ νὰ μὴ ἱδρύσωμεν Σανατόρια, ἢ νὰ μὴ ἀπαλλοτριώσωμεν μίαν ἔκτασιν·

Μ. Μαντᾶς. Ἤθελα νὰ ἀκούσω τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀπαλλοτρίωσις πρὸς ἵδρυσιν ἰατρείου ἐπὶ βλάβῃ ἑτέρας ἐπιχειρήσεως ἐχούσης τὸν ἴδιον σκοπόν.

Α. Παπᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς)· Μάλιστα, αὐτὸ εἶναι φυσικόν.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον, ἔχον οὕτω:

Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 3874 «περὶ παραχωρήσεως βασικῶν ἢ μὴ ἐκτάσεων πρὸς ἵδρυσιν ἰατρείων».

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 3874 «περὶ παραχωρήσεως βασικῶν ἢ μὴ ἐκτάσεων πρὸς ἵδρυσιν ἰατρείων» εἶναι ὅτι διὰ Διατάγματος ἐπιτρέπεται νὰ κηρύσσωνται ἀπαλλοτριωτέαι οὐ μόνον βασικαὶ ἀλλὰ καὶ ἀγροτικαὶ ἐκτάσεις ἀνήκουσαι εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα πρὸς ἵδρυσίν τινος τῶν ἱδρυμάτων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ Νόμου.

Ὑπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως ἀναγκαστικοῦ διατάγματος περὶ δικαιοστασίου τῶν σεισμοπαθῶν ἐπαρχίας Χαλκίδος».

Ἐπὶ τοῦ εἰς ὅ' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὅρων, οὓς δέον νὰ πληρῶσι τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες, ὁ κ. ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει, ὅτι ἀποδέχεται τὴν ὑποβληθεῖσαν τροπολογίαν τοῦ κ. Πριμίδη ἐπὶ τῆς 2 § τοῦ 1 ἄρθρου, ὅσον ἀφορᾷ τὸν σάπωνα. Μεθ' ὃ ψηφίζεται τὸ νομοσχέδιον εἰς ὅ' ἀνάγνωσιν ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου» λαμβάνει τὸν λόγον ὁ εἰσηγητὴς τῆς Ἐπιτροπῆς κ. ***Ε. Πριμίδης,*** ὅστις λέγει, ὅτι δὲν διαφεύγει τὴν ἀντίληψιν οὐδενὸς ὅτι οἱ ἐκλογικοὶ νόμοι εἰς κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα ἔχουν μεγάλην σημασίαν. Διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐπιφέρονται ἁπλῶς τροποποιήσεις καὶ συμπληροῦνται διατάξεις δευτερευούσης σημασίας, τῶν ὁποίων ἡ σκοπιμότης εἶναι ἀναμφισβήτητος. Τὸ νομοσχέδιον κατεσυκοφαντήθη ὑπὸ μερίδος τοῦ ἀντιπολιτευομένου τύπου, ὅτι δῆθεν ὑποβάλλεται οὐχὶ ἐκ λόγων πολιτικῆς σκοπιμότητος, ἀλλ' ἐκ λόγων κομματικῆς τοιαύτης. Ἡ κατηγορία ὅμως εἶναι ἐντελῶς ἀβάσιμος. Κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους ὡς βάσις πρὸς ὁρισμὸν τῶν βουλευτικῶν ἑδρῶν, λαμβάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτῶν, ἀλλὰ προφανῶς ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι φανταστικός, διότι πλεῖστοι ἀπομακρύνονται ἐκ τοῦ δήμου των. Διὰ τοῦτο ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀντικαθίσταται, καὶ λαμβάνεται ὡς βάσις ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων. Αὐτὸ γίνεται εἰς τὰ πλεῖστα τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

Π. Εὐριπαῖος. Ὄχι εἰς τὰ πλεῖστα, ἀλλ' εἰς ὅλα σχεδόν.

Ε. Πριμίδης. Ἡ ὀρθότης συνεπῶς τῆς μεταρρυθμίσεως εἶναι ἐξόφθαλμος. Κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους, ὁ ἔχων τὰ προσόντα καὶ μὴ ὢν ἐγγεγραμμένος εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους, δύναται νὰ ἐγγραφῇ, ὑποβάλλων σχετικὴν αἴτησιν εἰς τὸν εἰρηνοδίκην, ἀλλὰ πολλοὶ ἐκ τῶν νέων ἐκλογέων, εἴτε διαμένοντες εἰς μεμακρυσμένους τόπους, εἴτε λόγῳ τῶν πολλῶν διατυπώσεων παραλείπουν νὰ ἐγγραφῶσι καὶ οἱ κατάλογοι εἶναι ἐλλειπέστατοι. Τὸ ἄτοπον κολάζεται διὰ τοῦ 2 ἄρθρου, τὸ ὁποῖον καθορίζει, ὅτι ὑποχρεοῦνται τὰ στρατολογικὰ καὶ ναυτολογικὰ γραφεῖα νὰ ὑποβάλλουν καταλόγων τῶν ἐχόντων δικαίωμα ἐγγραφῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐπιφέρει τροποποίησιν, καθ' ἣν πρέπει νὰ ὑποβάλλουν ταῦτα καὶ καταστάτεις τῶν νομίμως ἀπαλλασσομένων. Πλὴν αὐτοῦ, πρὸς ἄρσιν πάσης παρερμηνείας ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει, ὅπως τεθῇ καὶ 4η παράγραφος, καθ' ἣν τηρεῖται ἐν ἰσχύϊ τὸ δικαίωμα τῶν πολιτῶν νὰ ζητήσουν μόνοι των τὴν ἐγγραφήν, ἐὰν παραλειφθοῦν ἀπὸ τοὺς καταλόγους τῶν στρατολογικῶν γραφείων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἀναφέρεται, ὅτι παραμένει τὸ δικαίωμα αὐτό.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** συνεχίζων ἐξετάζει τὰ ἄλλα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου.

Τ. Ἀνασταsίου. Νὰ διασαφηνισθῇ, ὅτι ἀποστέλλονται πρὸς ἐγγραφὴν καὶ τὰ ὀνόματα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν ἀναστολὴν χάριν τῶν σπουδῶν των.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** ἀντιτίθεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6, τὴν σχετικὴν μὲ τὴν ἀκύρωσιν ἐκλογῆς.

Θ. Χαβίνης. Διεφώνησα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν διάταξιν αὐτήν, δὲν εἶναι ἐφαρμόσιμος. Νὰ διαγραφῇ τὸ ἄρθρον.

Π. Εὐριπαῖος. Ἡ διάταξις εἶναι σκόπιμος, ἀποτελεῖ προσαρμογὴν πρὸς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἐκλογοδικείου.

Ε. Πριμίδης. Ἐγὼ ζητῶ τὴν διαγραφήν, διότι εἶναι ἀνοήτως διατυπωμένη. Ἐξετάζει κατόπιν τὸ 7ον καὶ τὸ 11ον ἄρθρον, ἐπὶ τοῦ 11ου δὲ λέγει ὅτι ὑπάρχει μία τάξις ἀθρόως ἀποκτησάντων τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἐγγραφῇ καὶ αὐτὸ προβλέπει τὸ ἄρθρον. Καινοτομεῖ ὅμως, διότι ἀπαιτεῖται ἡ βεβαίωσις τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐγγραφήν των καὶ ὄχι ἡ ἁπλῆ πιστοποίησις τοῦ σωματείου των. Τὸ ἄρθρον ὡς εἶναι διατυπωμένον ἀποτρέπει τὸ ἐνδεχόμενον ψευδοῦς πιστοποιήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Θεωρεῖται ἐπαρκῆ τὰ ὁριζόμενα; Ἕνας νεαρὸς ὑπάλληλος τῆς Νομαρχίας καὶ δύο οἱοιδήποτε πολῖται νὰ βεβαιώνουν....

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) Μέχρι τοῦδε τὴν ἰδιότητα τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν τὴν ἐβεβαίωνε μόνον τὸ Σωματεῖόν .ων. Τώρα εἰσάγονται μεγαλύτεραι ἐγγυήσεις.

Π. Τσαλδάρης. Ἀντικαθιστᾶτε τὰ πάντα διὰ μιᾶς Ἐπιτροπῆς. Θὰ ἤθελα περισσοτέρας ἐξασφαλίσεις, διότι πρόκειται περὶ συγκροτήσεως τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἐγὼ νομίζω ὅτι ὁ διοικητικὸς ὑπάλληλος ἀποτελεῖ περισσοτέραν ἐγγύησιν, ἴσην ἴσως μὲ τὴν τοῦ δικαστοῦ.

Π. Τσαλδάρης. Μείζονα γιῶτιν τῶν προσώπων ἔχουν οἱ Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ ὁποῖοι ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μὲ ὅλους τοὺς πολίτας. Ἐὰν θέλετε νὰ κάμετε νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἶναι δι' ἰδικήν σας χρῆσιν μόνον .....

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἀκούσω ἀδιαμαρτυρήτως αὐτό.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Μίαν ἔκκλησιν θὰ κάμω πρὸς ἀμφοτέρους, ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἤκουσα τί ἐλέχθη καὶ θὰ παρεκάλουν νὰ ἀκούσω τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Ἀσχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Π. Τσαλδάρης. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶναι ἀνάγκη νὰ πληρίσται κατὰ τὴν συζήτησιν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς, ὁ ὁποῖος εἰς ἄλλην περίπτωσιν γενομένης σχετικῆς συζητήσεως μᾶς; ὑπεσχέθη ὅτι θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις μας. Πρέπει λοιπὸν νὰ εἶναι παρὼν διὰ νὰ μᾶς πῇ πῶς αἱ παρατηρήσεις μας, αἱ ὁποῖαι ἄλλοτε ἐθεωρήθησαν ὑπ' αὐτοῦ ὡς ὀρθαί, δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἂς ἀκούσωμεν τὰς γνώμας ὅλων. Δὲν πρόκειται οὔτε νὰ ἀπορριφθῇ καμμία γνώμη, οὔτε νὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπόψε. Θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν β' συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Ε. Πριμίδης. Ἡ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία συνιστᾶται διὰ τοὺς Κωνσταντινουπολίτας, περιέχει ὅλα τὰ ἐχέγγυα περὶ εἰλικρινοῦς διαχειρίσεως τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν θὰ ἀναλάβῃ, διότι καὶ ποινικὰς εὐθύνας θὰ φέρουν τὰ μέλη αὐτῆς. Ἄξιον μνείας εἶναι καὶ τὸ 13ον ἄρθρον τὸ ὁποῖον προνοεῖ διὰ τὰς κληρωσίμους ἐφορευτικὰς ἐπιτροπὰς τοῦ Δήμου Ἀθηναίων. Ἡ ἀνάγκη τῆς διατάξεως αὐτῆς κατεδείχθη κατὰ τὰς τελευταίας Γερουσιαστικὰς καὶ βουλευτικὰς ἐκλογὰς καὶ τὸ παρατηρηθὲν κενὸν διορθοῦται ἤδη κατὰ τρόπον ἀσφαλίζοντα τὴν παρουσίαν τῶν μελῶν τῶν Ἐφορευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Πρόκειται, ἐπιλέγει, περὶ τροποποιήσεων τῶν ἐκλογικῶν νόμων ἀναγκαιοτάτων τῶν ὁποίων τὴν ψῆφιν ὁμοθύμως συνιστᾷ ἡ Ἐπιτροπή.

Α. Παπαθανάσης. Εἶναι προφανές, κύριοι βουλευταί, ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου παρέχεται ἡ ὑπόσχεσις θεραπείας δύο ἀτελειῶν τοῦ ἰσχύοντος ἐκλογικοῦ νόμου. Ἡ πρώτη τῶν ἀτελειῶν τούτων συνίσταται εἰς τὴν δυσχέρειαν τὴν ὁποίαν ἐμφανίζει ὁ ἰσχύων ἐκλογικὸς νόμος πρὸς ἐγγραφὴν νέων ἐκλογέων εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους, δυσχέρειαν ἰδιαζόντως σοβαρὰν ἰδίᾳ διὰ τοὺς πληθυσμοὺς τῶν ὀρεινῶν καὶ ἀπομεμακρυσμένων περιοχῶν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἕνεκα τῶν συγκοινωνιακῶν δυσχερειῶν καὶ τῶν πολλῶν διατυπώσεων τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου πλεῖστοι τῶν κατοίκων παρέλειπον τὴν ἐπιδίωξιν πρὸς ἀπόκτησιν ἐκλογικοῦ δικαιώματος καὶ ψήφου. Ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου μέγας ἀριθμὸς πολιτῶν στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου ἐπὶ προφανῇ νοθείᾳ καὶ πλαστογραφήσει τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τῆς λαϊκῆς ἐκπροσωπήσεως, ἀρχῆς ἡ ὁποία ἐπιβάλλει τὴν παροχὴν ψήφου καὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος ὑπὸ ὅσον οἷόν τε μείζονος ἀριθμοῦ πολιτῶν, ἵνα οὕτω τὸ Κοινοβούλιον ἀποτελεῖ τὴν πληρεστέραν δυνατὴν ἀπεικόνισιν τοῦ συνόλου τῶν πολιτῶν τῆς χώρας. Τὰ ἐλαττώματα ταῦτα εἶναι ἀληθὲς ὅτι θεραπεύονται διὰ τοῦ ὑπὸ ψῆφισιν νομοσχεδίου κατὰ τρόπον ἐπιτυχῆ καὶ ἀποτελεσματικὸν κατὰ τὸ ἐνόν. Παρεχομένης τῆς ὑποχρεώσεως εἰς τὰ στρατολογικὰ καὶ ναυτολογικὰ γραφεῖα, ὅπως διαβιβάζουσι τὰς ἐνστάσεις τῶν ἐγγραπτέων εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους πολιτῶν ὡς συμπληρωσάντων τὸ 21 ἔτος εἰς τοὺς ἁρμοδίους Εἰρηνοδίκας. Φρονῶ δὲ ὅτι ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου δὲν θίγονται αἱ διατάξεις τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, περὶ ἐπιδιώξεως δι' ἰδίας πρωτοβουλίας τοῦ πολίτου ἀποκτήσεως ἐκλογικοῦ δικαιώματος, περιττεύει ἡ ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς γενομένη καὶ προτεινομένη τροπολογία. Ἂν ὑπάρχει διάταξις τῆς ὁποίας ἡ τροποποίησις ἐπιβάλλεται εἶναι ἡ καθιεροῦσα τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐνισταμένου πολίτου πρὸς ἀπόκτησιν ψήφου, ἵνα ὁρκίζεται ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου. Ἡ ἀπάλειψις τῆς διατάξεως ταύτης ἐπιβάλλεται ὄχι μόνον διότι γεννᾷ δυσχερείας ἀκόπους εἰς τοὺς πολίτας, ἀλλὰ καὶ διότι τελείως τυπικὴ καὶ ἄνευ ἀξίας κατήντησεν ἐν τῇ πράξει ἡ διατύπωσις αὕτη. Θὰ ἦτο ἀρκετὴ πρὸς παρεμπόδισιν καὶ ματαίωσιν καταχρήσεων ἡ καθιέρωσις διατάξεως, καθ' ἣν οἱ ὑποβάλλοντες ψευδεῖς ἐνστάσεις ἐγγραφῆς, ἢ ψευδεῖς πιστοποιήσεις ἐπισυνάπτοντες εἰς αὐτάς, θὰ τιμωροῦνται ἐπὶ ψευδομαρτυρίᾳ ἐνώπιον τῆς ἀρχῆς, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ περίπτωσις ἐφαρμογῆς βαρυτέρας διατάξεως τοῦ Ποινικοῦ Νόμου. Μόνη ἡ διαταξις αὕτη θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ προλάβῃ καὶ περιστείλῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην κατάχρησιν.

Ἀλλ' ἐνῷ διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου λίαν ὀρθῶς καὶ δεδικαιολογημένως λαμβάνεται πρόνοια πρὸς ἐξασφάλισιν του ἐκλογικοῦ δικαιώματος τοῦ πολίτου παραμένει ἀντιθέτως ὡς ἔχει ἡ διάταξις ἀντικρυς ἀντιτιθεμένη πρὸς τὴν προσπάθειαν ταύτην τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου τοῦ πολίτου καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ διάταξις ἡ καθιεροῦσα τὸ αὐτὸ σύστημα καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτικῶν ἑδρῶν, σύστημα κατὰ τὸ ὁποῖον πλεῖστα διαμερίσματα ἐκλογικὰ τῆς χώρας καταλείπουσι ψήφων νεκρῶν κατέλειπον ἠχρηστευμένον ἀριθμὸν πολιτῶν μέγα. Οὕτω ἐπὶ συνόλου ἐκλογικῶν περιφερειῶν 98, αἱ 57 ἔχουσιν ἀριθμὸν πληθυσμοῦ κάτω τῆς βάσεως τῶν 25.000. Ἐπίσης ὑπάρχουσι 15 ἐκλογικαὶ περιφέρειαι ἔχουσαι ἀριθμὸν πληθυσμοῦ κάτω ὄχι μόνον τῆς ἐκλογικῆς βάσεως τῶν 25.000, ἀλλὰ κάτω καὶ αὐτοῦ τοῦ συντελεστοῦ τοῦ καθιερωθέντος πρὸς προσθήκην ἑτέρας ἕδρας τῶν 17.500 καὶ ἐν τούτοις ἐκλέγουσιν αὗται ἕνα βουλευτὴν καὶ τοιαῦται εἶναι ἡ ἐπαρχία Αἰγίνης ἔχουσα 9.460 κατοίκους καὶ ἐκλέγουσα ἕνα βουλευτήν, ἡ ἐπαρχία Κυθήρων ἔχουσα 9.089 κατοίκους, ἡ ἐπαρχία Τροιζηνίας μὲ 9.157 κατοίκους, Τήνου μὲ 11.581 κατοίκους καὶ ἄλλαι. Ὑπάρχουσιν ἀντιθέτως 20 ἐκλογικὰ διαμερίσματα τὰ ὁποῖα ἀφίνουσι καταλοιπον πληθυσμοῦ νεκρὸν καὶ ἠχρηστευμένον καίτοι τοῦτο εἶναι ὀλίγον κατώτερον τοῦ συντελεστοῦ προσθήκης καὶ ἑτέρας ἕδρας. Καὶ οὕτω εἰς τὸ σύνολον τῶν 20 αὐτῶν διαμερισμάτων μένουσιν ἀναντιπροσώπευτοι 260.000 κατοίκων, ἐνῷ ὡς εἶπον εἰς τὰς ἄλλας περιφερείας τὰς καθισταμένας διὰ τοῦ νόμου προνομιακὰς μόνον 157.000 κατοίκων ἐκλέγουσι 15 βουλευτάς. Ἕνεκα τῆς ἀνισότητος ταύτης καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἐκλογικῆς ἀδικίας συμβαίνει ὥστε εἰς 6 περιφερείας νὰ ἐκλέγηται ἀνὰ εἷς βουλευτὴς καίτοι ὁ ἀριθμὸς τοῦ συνόλου τῶν ἐκλογέων ἑκάστης αὐτῶν εἶναι κάτω τῶν 2.000. Ὑπάρχει δὲ καὶ μία περιφέρεια ἥτις μὲ σύνολον ἐκλογέων 772 ἐκλέγει ἕνα βουλευτήν.

Α. Παπαναστάσιου. Οἱ Παξοί.

Α. Παπαθανάσης. Ἀλλὰ ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νομοσχεδίου δὲν εἶναι μόνον ἄδικος καὶ δημιουργικὴ ἐκλογικῆς ἀνισότητος ἀλλὰ ἀντιτίθεται καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ἄρθρον 36 τοῦ Συντάγματος τὸ ὁποῖον ὁρίζει, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτικῶν ἑδρῶν ὁρίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ, ἐφ' ὅσον δὲ διὰ τοῦ νόμου ὁρίζεται ὡς βάσις ἐκλογικὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν 25.000 ἡ ἐκλογὴ βουλευτοῦ ὑπὸ ἀριθμοῦ πληθυσμοῦ κάτω τῶν 25 χιλιάδων εἶναι ἀντισυνταγματική. Ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ θέλησις τοῦ Συνταγματικοῦ νομοθέτου προκύπτει ἐκ τῆς ἀντιδιαστολῆς πρὸς τὸ ἄρθρον 121 τοῦ Συντάγματος, ὅπερ καθιεροῖ τὸ προνόμιον τῆς ἐκλογῆς, ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ κατοίκων, βουλευτῶν ὑπὸ τῶν προνομιούχων νήσων Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν. Προνόμιον τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ ἐπεριτεύευεν ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τοιοῦτον προνόμιον παρέχεται εἰς 57 ὅλας ἐκλογικὰς περιφερείας καθισταμένας οὕτω προνομιούχους.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐκλέγουν περισσοτέρους βουλευτὰς αἱ προνομιοῦχοι.

Α. Παπαθανάσης. Δὲν ἔχει σημασίαν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλεγομένων βουλευτῶν, τὸ προνόμιον σχεδὸν εἶναι τὸ αὐτό. Αἱ ἀνισότητες καὶ αἱ ἀδικίαι αὗται δημιουργοῦσι μίαν κατάστασιν, ἡ ὁποία ὄχι μόνον πρὸν θεσμὸν τῆς λαϊκῆς ἐκπροσωπήσεως ἀντιτίθεται, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καθολικότητος τῆς ψήφου καὶ τῆς ἰσότητος αὐτῆς, διότι οὕτω προσδίδεται μείζων ἀξία εἰς τὴν ψῆφον πολιτῶν τινων, ἐναντι μεγίστης μερίδος ἄλλων πολιτῶν τῆς χώρας. Θὰ ἦτο λοιπὸν ἐπιβεβλημένον πρὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου τούτου νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐξίσωσις τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν πρὸς ἐπίτευξιν ἐκλογικῆς δικαιοσύνης, διὰ τῆς διαρρυθμίσεως αὐτῶν. Ἡ διαρρύθμισις δὲ αὕτη, οὔτε δύσκολος, οὔτε ἐπιζημία θὰ ἦτο, διότι οὔτε αἱ συνθῆκαι τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τῆς ἐπαρχίας, οὔτε ἡ κοινότης τοῦ πνευματικοῦ καὶ πολιτικοῦ βίου ἑκάστης αὐτῶν, οὐδὲ ἡ κοινότης τῶν συμφερόντων των θὰ διεταράσσετο ἐκ τῆς προσαρτήσεως ἢ ἀφαιρέσεως τμημάτων τινῶν εἰς τινας ἐπαρχίας. Τοιαύτη μάλιστα ἐνέργεια καὶ θὰ ἐπεβάλλετο ἐκ γεωγραφικῶν λόγων εἰς πλείστας τοιαύτας, ἀλλὰ οὔτε ἡ ὀντότης ἡ πολιτικὴ ἑκάστης ἐπαρχίας θὰ ἐθίγετο ἐκ τῆς τοιαύτης διαρρυθμίσεως.

Παραλλήλως ὅμως πρὸς ταῦτα τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον καθιεροῖ καὶ διατηρεῖ μίαν ἄλλην ἀνισότητα μεταξὺ τῶν ἐκλογέων τῆς χώρας, διότι ἐνῷ ἐν τῇ παλαιᾷ Ἑλλάδι καθιεροῖ τὸ σύστημα τῆς στενῆς περιφερείας, εἰς τὰς πλείστας τῶν περιφερειῶν ὡς καὶ τὸ σύνολον τῶν Ν. Χωρῶν καθιεροῖ τὴν εὐρεῖαν περιφέρειαν τὴν πρωτοδεικκήν. Ἡ τοιαύτη δὲ ἀνάμιξις δύο διαφόρων συστημάτων, ἀνεξαρτήτως τῆς διαφορᾶς τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ, ὄχι μόνον ὡς πρὸς τὴν κίνησιν τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν καὶ τὴν κίνησιν τῆς σκέψεως τῶν ἐκλογέων δημιουργεῖ καὶ ἑτέραν οὐσιώδη διαφοράν, διότι παρέχει τὴν

εὐκολίαν εἰς ἕκαστον ἐκλογέα τῶν μεγάλων αὐτῶν περιφερειῶν νὰ ἐκλέγῃ πλείονας βουλευτάς, εὑρισκομένου οὕτω τοῦ ἐκλογικοῦ αὐτοῦ δικαιώματος, ἐνῷ εἰς τὰς στενὰς περιφερείας τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα τοῦ πολίτου εἶναι περιωρισμένον εἰς τὴν ψῆφιστιν ἑνὸς μόνον βουλευτοῦ. Ἐντεῦθεν δὲ γεννᾶται καὶ ἑτέρα ἀνισότης, διότι λόγῳ τῆς εὐρύτητος τῆς περιφερείας εἰς τὰς Ν Χώρας τὸν νεκρὸν κατάλοιπον καὶ ἀναντιπροσώπευτον τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι μικρόν, ἐνῷ εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα εἶναι μέγα. Οὕτω ἐνῷ ἐπὶ ἑνὸς περίπου ἑκατομμυρίου πληθυσμοῦ τῆς ὅλης Μακεδονίας παραμένει ἠχρηστευμένος ἀριθμὸς πολιτῶν 28,000 εἰς μόνην τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν ἐπὶ 172,000 κατοίκων, μένουσιν ἀναντιπροσώπευτοι 25,000 κατοίκων. Ὡσαύτως ἐνῷ ὁλόκληρος ἡ Πελοπόννησος, ἔχει πληθυσμὸν ἑνὸς περίπου ἑκατομμυρίου, τὸν αὐτὸν σχεδὸν μὲ τὴν Μακεδονίαν, ἐν τούτοις εἰς τὴν Πελοπόννησον παραμένει ἀναντιπροσώπευτος ἀριθμὸς 60,000.

Ἑπομένως ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νομοσχεδίου δὲν γεννᾷ μόνον ἀνισότητας καὶ ἐκλογικὰς ἀδικίας, ἀλλ' εἶναι καὶ αὐτόγρημα ἀντισυνταγματική. Εἶναι δὲ ἀντισυνταγματικὴ ὄχι μόνον διότι οὕτως ἀνέκαθεν ἐφηρμόσθη ἡ διάταξις τοῦ Συντάγματος περὶ πληθυσμοῦ, ὡς ἐνοοῦσα τὸν νόμιμον πληθυσμὸν τῆς χώρας καὶ ὄχι τὸν πραγματικόν. Τοῦτο ἐνισχύεται καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 115 τοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ψηφισθέντος καὶ ἰσχύοντος ἐκλογικοῦ νόμου κατὰ τὴν ὁποίαν μόνον διὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἐλήφθη ὡς βάσις ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων καὶ ὄχι τῶν δημοτῶν, ἕνεκα τοῦ λόγου ὅτι δὲν εἶχον ἀκόμη συνταχθῆ τὰ στατιστικὰ δελτία τοῦ νομίμου πληθυσμοῦ τῆς χώρας. Ἡ διάταξις αὕτη μαρτυρεῖ ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις πιστεύει ὅτι ἡ ἔννοια τῆς λέξεως πληθυσμοῦ εἶναι ὅτι ἐννοεῖ τὸν νόμιμον πληθυσμὸν δηλαδὴ τὸν ἀριθμὸν τῶν δημοτῶν καὶ ὄχι τῶν κατοίκων. Ἀλλὰ τοιαύτη εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ ἑρμηνεία ἡ διδομένη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἑρμηνευτοῦ τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος Σαριπόλου, ὅττις ἑρμηνεύων τὴν σχετικὴν διάταξιν λέγει ὅτι ὡς ἐκλογικὴ βάσις λαμβάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτῶν οὐχὶ δὲ τῶν κατοίκων. Ἡ τοιαύτη διδομένη ἀντισυνταγματικὴ ἑρμηνεία εἰς τὴν διάταξιν εἶναι ἐπὶ πλέον καὶ ἄδικος διότι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς ἡ ἐκλογικὴ περιφέρεια Ἀθηνῶν ἐκλέγει 22 βουλευτὰς μὲ βάσιν πληθυσμοῦ 450.000 κατοίκων, ἐνῷ ἐὰν ἐφηρμόζετο ὡς βάσις ὁ νόμιμος πληθυσμὸς δηλαδὴ οἱ δημόται θὰ ἐξέλεγαν σχεδὸν τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν.

Ἂν, Κύριοι Βουλευταί, αἱ ἀνισότητες καὶ ἀδικίαι αὗται ἦσαν συγκεχωρημέναι διὰ τὸν ἐκλογικὸν νόμον τὸν ἰσχύσαντα κατὰ τὰς παρελθούσας ἐκλογάς, λόγῳ τῆς σπουδῆς μεθ' ἧς ἐφερόμεθα πρὸς αὐτάς, δὲν εἶναι ὅμως ἐπιτετραμμένον μετὰ ὑπερτριετῆ βίον τῆς παρούσης Κυβερνήσεως νὰ φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν τόσον ἄδικον, τόσον ἄνισον καὶ τόσον ἀντισυνταγματικὸν νομοσχέδιον.

Π. Ράλλης. Ὅταν ἡ Κυβέρνησις εἰσηγήθη τὸν νόμον πρὸς κύρωσιν τοῦ διατάγματος περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν εἶχε προβῆ εἰς δηλώσεις διὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι θὰ ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψει τὰς ὑποβληθείσας παρατηρήσεις. Ἀνεμείναμεν ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας χωρὶς νὰ ἐμφανισθῇ ὁ ἐκλογικὸς νόμος. Καὶ τώρα ὅτε παρῆλθεν ἡ τριετία καὶ ὁ βίος τῆς Βουλῆς εἶναι λίαν βραχὺς εἰσηγεῖται νομοσχέδιον τροποποιήσεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου τοῦ 1928. Διὰ τοῦ πρώτου ἄρθρου ζωγραφίζεται ὁ ἀνελεύθερος αὐτὸς νόμος. Τὸ διάταγμα τοῦ 28 ἀπορρέει ἀπὸ ἐπαναστατικὴν θέλησιν. Ἀντέγραψε τὸ διάταγμα τοῦ 1923. Εἰσάγετε λοιπὸν νόμον ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπαναστατικὴν τὴν προέλευσιν καὶ τὸν ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις υἱοθετεῖ. Τὸ ἐκλογικὸν δίκαιον θέλει νὰ ρυθμίσῃ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, οὕτως ὥστε ἡ ἐξουσία νὰ καταρτίζεται κατὰ τρόπον ἀπολύτως εἰλικρινῆ. Τὸ ἐκλογικὸν δίκαιον εἶναι ὁ νόμος τῶν νόμων ὡς λέγει ὁ Μπορτελεμί.

Ὁ νόμος ὅμως αὐτὸς τὸ ὁποῖον εἰσάγετε ἔχει ὅλας τὰς ἁμαρτίας καὶ ὅλην τὴν ἀμάθειαν τῆς ἐπαναστάσεως. Εἰς τὴν Νέαν Ἑλλάδα καθιερώνει ἀπολύτως τὴν εὐρεῖαν περιφέρειαν. Εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα τὴν στενὴν περιφέρειαν καὶ ἐρωτῶμεν τὴν Κυβέρνησιν τί θέλει ἐπὶ τέλους; Πῶς θέλει νὰ καὶ τευθυθῇ ἡ θέλησις τοῦ λαοῦ; Διότι δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ λέγῃ ὅτι εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ Κράτους θὰ ἐφαρμόσῃ τὴν στενὴν καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἥμισυ τὴν εὐρεῖαν. Ἐὰν ὅμως ψηφισθῇ ὁ νόμος ποῖον θὰ εἶνε τὸ προϊὸν τῆς Βουλῆς; Εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι ἡ ἐκλογὴ ἑνὸς βουλευτοῦ ἔχει βάσιν τὴν ἀπόλυτον συντηρητικότητα. Ἡ ἐκλογὴ πλειόνων βουλευτῶν εἰς τὴν αὐτὴν περιφέρειαν ἔχει ὡς βάσεις τὰς γειτνιάσεις. Ἐὰν ἐφαρμόσῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ τὴν ἀναλογικὴν εἰς ἄλλο τμῆμα τῆς χώρας θὰ ἠμπορούσαμεν τοιουτοτρόπως νὰ ἔχωμεν δειγματοτύπιον ἐκλογικῶν συστημάτων. Ἀνέγνωσα εἰς τὴν Εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐμελέτησεν ὅλους τοὺς νόμους τῶν διαφόρων Κρατῶν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἀνέγνωσε καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Βελγίου, ὅπου μακροὶ ἐγένοντο ἀγῶνες διὰ τὸ ἐκλογικὸν νόμον. Τὸ σύστημα, τὸ μικτὸν ὑπῆρχε καὶ ἄλλοτε εἰς τὸ Βέλγιον. Καὶ ὑπῆρχε διότι ἀπεσκοπεῖτο ὁ περιορισμὸς τῶν φιλελευθέρων ἰδεῶν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις. Ἡ Κυβέρνησις ἐφαρμόζουσα τὸ ἴδιον σύστημα θέλει ἀντιθέτως νὰ ἐπικρατήσουν αἱ φιλελεύθεραι ἰδέαι. Ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦ Βελγίου εἶχε βάσεις νομιμοτέρας τοῦ παρόντος. Ἡμεῖς ἐδῶ φθάνομεν διὰ τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἐκλέγωμεν βουλευτὰς καὶ ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν 3.000 κατοίκων.

Α. Βερβέλης. Μία καὶ μόνη.

Π. Ράλλης. Καὶ ἄλλαι περιτέρειαι δὲν ἔχουν κἂν οὔτε τὸ κλάσμα διὰ τὴν ἐκλογὴν ἑνὸς βουλευτοῦ. Καὶ ἐδόθη τὸ προνομιακὸν δικαίωμα εἰς τὰς Νήσους διὰ νὰ ἐκλέγουν ἕνα ἢ περισσοτέρους βουλευτάς. Ποῖος εἶνε ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον θέλει ἡ Κυβέρνησις νὰ καθιερώσῃ καὶ ἄλλας προνομιούχους ἐπαρχίας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν τὸ παρελθὸν τῶν νήσων ἐκείνων; Διὰ τοῦ συστήματος αὐτοῦ ἓν μέρος τοῦ Κράτους πιέζεται καὶ περιορίζεται εἰς τὴν ἀντιπροσώπευσίν του, ἐνῷ ἄλλοι ἔχομεν ὁμαλὴν ἐκλογικὴν ἀντιπροσώπευσιν. Καθιεροῦ ὡς μέσον ἐκλογῆς τὸ ψηφοδέλτιον. Ὅταν ὁ μακαρίτης Ρέπουλης εἰσηγήθη τὴν καθιέρωσιν τοῦ ψηφοδελτίου ὑπεστήριξεν ὅτι ὁ ἐκλογεὺς ἐπηρεάζεται ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Νὰ μοῦ συγχωρήσῃ ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος εἰς τὴν Κοινοβουλευτικήν μου πεῖραν τὴν παρατήρησιν, ὅτι κατὰ τὴν παράδοσιν αἱ συζητήσεις γίνονται ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ἰσχυόντων νόμων. Ἐὰν νομίζει ὅτι πρέπει νὰ τροποποιηθοῦν οἱ νόμοι νὰ φέρῃ πρότασιν καὶ νὰ τὴν συζητήσωμεν.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ ῥήτωρ ὁμιλεῖ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου καὶ δύναται νὰ ἀναπτύξῃ ὅτι τὸ σύστημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέλετε νὰ ἐφαρμόσετε τὰς τροπολογίας εἶνε κακόν.

Ὁ νόμος καθ' ἡμᾶς δὲν πρέπει νὰ ἰσχύσῃ. Ἄλλο ἐὰν σεῖς πεισθῆτε ἢ ὄχι. Πάντως δὲν τηρεῖτε τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν κατηγγρηματικῶς ἔδωσεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἄλλοτε. Σήμερον βλέπομεν τροπολογίας πόρρῳ ἀπεχούσας τῆς ὑποσχέσεως ἐκείνης.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ παρεμποδίσω τὸν ῥήτορα. Ἐνόμισα ὅτι ἠδυνάμην νὰ κάμω τὴν παρατήρησιν, ὅτι συζητοῦνται αἱ διατάξεις τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ παρατείνωμεν τὴν συζήτησιν.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου σας λέγει ὅτι ἡ ἐκλογικὴ περιφέρεια ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ πληθυσμοῦ.

Π. Ράλλης. Καθιερώνεται πράγματι ἕνα σύστημα.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐπειδὴ καὶ σεῖς ἐπεκαλέσθητε τὴν παλαιὰν ὑπόσχεσίν μου καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἔχω νὰ εἴπω καὶ ἐγὼ δύο λέξεις. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπον τότε κ. Βουλευταὶ εἶναι τοῦτο. «Ἡ Κυβέρνησις, μετ' ἰδιαιτέρας καθ' ὁλοκληρίαν εὐχαριστήσεως, λαμβάνει γνῶσιν τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην του, μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ ἀρχηγός του, πιστεύει ὅτι τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνταποκρίνεται πληρέστατα εἰς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Μετὰ τὴν βεβαίωσιν αὐτὴν, κύριοι, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσετε, ὅτι ὄχι μία μεγάλη πλειονοψηφία τῆς χώρας, ἀλλὰ μία μεγίστη εἶναι κεκηρυγμένη ὑπὲρ τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ὅτι τὴν ἀνωμαλίαν τὴν ὁποίαν παρετήρησεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὡς καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἀναγνωρίζει ἡ Κυβέρνησις καὶ εἶναι πρόθυμος ἡ ἰδία ἐν καιρῷ, νὰ εἰσηγηθῇ τροποποίησίν τινα καὶ νὰ ἐξετάσῃ μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἐπὶ τῇ βάσει πλειοψηφικοῦ συστήματος ἐνδεχομένας ἄλλας τροποποιήσεις, αἱ ὁποῖαι ἤθελον ἀλλοθεν προσαχθῇ, ἕως ὅτου καταρθώσωμεν νὰ συμπληρώσωμεν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος τὸν νόμον αὐτόν».

Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψει μου πρότασιν τὴν ὁποίαν εἰσηγήθητε περὶ τοῦ πῶς θὰ διορθώσωμεν τὸν νόμον. Πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος ἤλθαμεν ἀφορμὴν νὰ ὁμιλήσω καὶ εἰς τὸν ἄλλοτε συνάδελφόν μου τὸν κ. Σίδερην. Δυστυχῶς ἀλεπάλληλοι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν μεταβολαὶ μᾶς ἔφεραν εἰς μίαν καθυστέρησιν καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέλος τῆς τριετίας, χωρὶς νὰ λάβωμεν καιρὸν νὰ συζητήσωμεν εὐρύτερον τὸ ζήτημα τοῦτο, σχεδὸν εἰς τὰς παραμονὰς ἐκλογῶν, διότι πρό τινος τοὐλάχιστον χρόνου ἐφοβούμην ἐπικειμένας τὰς ἐκλογάς, ἐνῷ τώρα θὰ γίνουν μετὰ δεκάμηνον.

Λοιπὸν αἱ ἀλλεπάλληλοι μεταβολαὶ μᾶς ἔκαμαν νὰ μὴ μελετήσωμεν ἐγκαιρότερον τὸ ζήτημα. Μπορεῖτε νὰ μᾶς κατηγορήσητε δι' ἀμέλειαν, ἀλλὰ δὲν ὑποθέτω νὰ ἐμείναμεν χωρὶς ἐργασίαν ἐν τῷ μεταξύ.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν πρόκειται νὰ μεμφθῶ τὴν Κυβέρνησιν. Δὲν νομίζω ὅμως ὅτι τὸ ἐκλογικὸν σύστημα ἦτο τὸ τελευταῖον ζήτημα περὶ τοῦ ὁποίου ὤφειλε νὰ προνοήσῃ καὶ ἀπορῶ πῶς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀνέμενε παρὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως προτάσεις μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος. Ἄλλοτε ἡμεῖς εἰσηγήθημεν τὰς σκέψεις μας διὰ τὸ σύστημα ὡς κακόν. Ἐπανέλαβε δὲ τὰ τρωτὰ αὐτοῦ καὶ ὁ συνάδελφος κ. Π. Ράλλης. Δὲν δύνασθε λοιπὸν σήμερον νὰ μᾶς λέγετε ὅτι εἴχατε ἀσχολίας ἢ ὅτι λόγῳ τῆς ἐναλλαγῆς τῶν Ὑπουργῶν δὲν ἐπροφθάσατε νὰ μελετήσητε καὶ προτείνητε τὰς μεταρρυθμίσεις ἑνὸς μέτρου, ὅπερ εἶναι γνωστὸν ὅτι εἶναι ἐπαναστατικῆς προελεύσεως καὶ γέμει ἀδικιῶν, ἀνισοτήτων καὶ ἀντισυνταγματικοτήτων, ἀναγνωρισθεισῶν καὶ ἀπὸ τὸν κ. Πρωθυπουργόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καμμίαν ἀντισυνταγματικότητα δὲν ἀνεγνώρισα, μόνον ἔκαμα μνείαν τῆς ἀνωμαλίας ποὺ παρατηρεῖται ὡς ἐκ τῆς καθιερώσεως τῶν πολὺ μικρῶν περιφερειῶν. Εἰς τὴν ἐπαναφορὰν βέβαια τοῦ σφαιριδίου καὶ εἰς ἄλλα δὲν θὰ μὲ εὕρετε σύμφωνον. Θέλετε τώρα νὰ ὁρίσωμεν τὰς μονοέδρους περιφερείας μὲ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν; Συζητοῦμεν. Τὸ νομοσχέδιον ὅμως δὲν θὰ σταματήσῃ, διότι πρέπει νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τοὺς καταλόγους σωρεία ψηφοφόρων οἱ ὁποῖοι δὲν ἐνεγράφησαν. Τὸ ὑπάρχον σύστημα μένει. Σεῖς θέλετε νὰ τὸ μεταρρυθμίσετε. Ὁ κ. Παπαναστασίου ἐξ ἄλλου θέλει τὴν ἀναλογικήν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἔχετε νὰ κάμετε ἄλλο τι παρὰ νὰ εἰσαγάγητε τὴν εὐρείαν.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ ἐπὶ τοῦ βήματος κ. συνάδελφος ὀρθῶς ὁμιλεῖ ἐπεκτείνων τὴν συζήτησιν ἐκεῖ ὅπου τὴν ἐπεξέτεινεν, ἀλλ' ἀφοῦ κ. Πρόεδρε, εἴπατε ὅτι θὰ ἔχωμεν βραδύτερον τὰς ἐκλογάς, διατί δὲν περιμένετε 2-3 ἡμέρας νὰ συζητήσωμεν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πρόθυμος εἶμαι νὰ συζητήσωμεν, τὸ Νομοσχέδιον ὅμως θὰ ψηφισθῇ.

Α. Παπανασασίου. Εἴπατε νὰ φέρωμεν τὴν μονοέδρων περιφέρειαν, ἀλλὰ ἡμεῖς . . .

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δέχομαι νὰ συζητήσωμεν, ἀλλὰ τὸ Νομοσχέδιον ποὺ συζητοῦμεν δὲν καθιεροῖ περιφέρειαν καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ὑποβληθοῦν τροπολογίαι περὶ τούτων ἐγὼ θὰ ζητήσω τὴν ἀπόρριψιν αὐτῶν, διότι δὲν πρέπει παρελκυσμένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ ἄλλου θέματος νὰ μείνουν 8.000 Κωνσταντινουπολῖται Ἕλληνες πολῖται ἄνευ ψήφου. Ἂν θέλετε ριζικωτέρας μεταβολὰς εἰς τὸ ἐκλογικὸν σύστημα εἶμαι ἕτοιμος νὰ τὰς συζητήσω ἰδιαιτέρως.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ ἡμεῖς ἐνδιαφερόμεθα ὅπως οἱ νέοι πολῖται ἀποκτήσουν πολιτικὰ δικαιώματα, ἀλλὰ λέγομεν ὅτι τὸ σύστημα, ὅπως εἶναι καθιερωμένον, εἶναι ἄνισον καὶ καταστρέφει τὰ δικαιώματα ἄλλων πολιτῶν.

Π. Ράλλης. Θὰ ἦτο δυνατόν, συνεχίζει, νὰ ἐπαναφέρωμεν τὸν Νομὸν καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα.

Τινὲς Βουλευταί. Ἄλλοτε, ἄλλοτε.

Π. Ράλλης. Ἡ καθοριζομένη διὰ τοῦ νομοσχεδίου βάσις τῶν κατοίκων ἔχει πολλὰ μειονεκτήματα, διότι θὰ στερηθοῦν δι' αὐτῆς ὅσοι καταγόμενοι ἐκ μικρῶν μερῶν παραμένουν εἰς τὰ κέντρα καὶ ψηφίζουν εἰς τὴν γενέτειράν των. Τοὺς ψηφοφόρους αὐτοὺς μὲ τὴν νέαν βάσιν τοὺς ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὰ μικρὰ κέντρα εἰς ἃ ἀνήκουν καὶ θέλουν νὰ ἀνήκουν. Κατεδείχθη, τονίζει, ὅτι αὐτὴ ἡ τροπολογία ὑπεβλήθη διὰ νὰ χαθοῦν χιλιάδες ψῆφοι τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν αὐτῆς.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Μόνον εἰς τὴν Ἀττικὴν περιορίζεται ὁ ἀριθμός.

Π. Ράλλης. Καὶ εἰς ἄλλας περιφερείας.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἰς καμμίαν ἄλλην.

Π. Ράλλης. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι αὐτὸ γίνεται ποὺ λέγομεν, καὶ νομίζομεν ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει καμμίαν δικαίαν βάσιν. Ἤδη, ἐπιλέγει, ἐφόσον δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ παραιτέρω συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος ἐκλογικοῦ συστήματος δὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν ἄλλο τι, φρονοῦμεν ὅμως ὅτι ὁ ἐκλογικὸς νόμος ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ πλήρης διὰ νὰ ἔχωμεν ἕνα ἄρτιον ἐκλογικὸν δίκαιον, δεδομένου ὅτι τὸ ὑπάρχον τοιοῦτον ἔχει μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ ἀνώμαλον τὴν προέλευσιν. Μὴ λησμονῶμεν, τονίζει, ὅτι τὸ ἐκλογικὸν δίκαιον ἐξασφαλίζει τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴν γνησιότητα τῆς ὁποίας ὁ καταστατικὸς χάρτης ἐξήρτησε τὰ πάντα. Ἀλλ' ἡ ἡ ἐμμονὴ εἰς τὰ ὑπάρχοντα συστήματα, ὅπως εἶναι τὸ ἐκλογικὸν σύστημα τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἀναγκάζει νὰ ἐπαναλάβω τοὺς λόγους Βέλγου Γερουσιαστοῦ, ὅστις ἐτόνισεν εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν, ὅτι ἂν πρόκειται νὰ ἐπαναλάβωμεν ταύτας μὲ τοὺς ἰδίους νόμους ὀφείλομεν κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐκλογῶν νὰ καλύψωμεν τὸ ἄγαλμα τῆς Πατρίδος. (Χειροκροτήματα).

Ν. Μπακόπουλος. Ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀποτεινόμενος πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Βουλὴν, εἶπεν, ὅτι ἐπιμένει εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου, διότι θέλει νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα ψήφου εἰς μέγαν ἀριθμὸν ἐκλογέων δικαιουμένων ψήφου. Ἐὰν μόνον ἐπρόκειτο περὶ τούτου...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πρόκειται περὶ τούτου καὶ τῆς μεταβολῆς τῆς διατάξεως, δι' ἧς ἐπανεφέρθημεν εἰς ἕνα σύστημα ἀναχρονιστικὸν καὶ καθ' ἣν δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων, ὅπως λέγει τὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτῶν. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν γνωρίζω κανένα μέρος τοῦ κόσμου ὅπου νὰ κρατῇ αὐτὴ ἡ ἀρχὴ τῶν δημοτῶν. Διότι παντοῦ αἱ ἕδραι κανονίζονται ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ.

Ν. Μπακόπουλος. Εἶναι καὶ μικτὸν σύστημα εἰς τὴν Νορβηγίαν. Ἐὰν λοιπὸν, συνεχίζει ἐπρόκειτο μόνον περὶ τῆς ἐγγραφῆς τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν, οὐδεμία ἀντίρρησις θὰ διετυποῦτο κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν ἐπίσης ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἐπιδιώκει καὶ τὴν διόρθωσιν τῆς ὁδικου διατάξεως τῆς καθιερούσης διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἑδρῶν τὸν ἀριθμὸν τῶν δημοτῶν καὶ ἐκ τῶν κατοίκων, καὶ τὰς δύο αὐτὰς ἀδικίας τὰς θεωρεῖ ἱκανὰς ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐὰν ἡμεῖς διαφωνοῦμεν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀδικιῶν ποὺ περιέχει τὸ ἰσχῦον ἐκλογικὸν σύστημα καὶ ὁ ἐκλογικὸς νόμος, τοῦτο ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ἡμεῖς ἀγόμεθα ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ ἐκλογικὸς νόμος εἶναι συμπληρωματικὸς ὀργανικὸς νόμος τῶν πολιτειῶν, διότι οὗτος καθορίζει τὸν τρόπον τῆς συνθέσεως τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων τὰ ὁποῖα δίδουν τὸν ρυθμὸν εἰς τὴν πολιτείαν, ὅταν μάλιστα ἐπικρατήσουν αἱ ἀντιλήψεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, καθ' ἃς οἱ εἰσαγγελεῖς πρέπει νὰ εἶναι ὄργανα τῆς Διοικήσεως. Διὰ τοῦτο ὑπέρπᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἡ ἠθικὴ καὶ τὸ δίκαιον πρέπει νὰ πρυτανεύουν κατὰ τὴν κατάρτισιν τῶν ἐκλογικῶν νόμων καὶ εἰς ὅλα τὰ Κράτη ἐθεσπίσθη ὅτι προκειμένου περὶ συνταγματικῶν ζητημάτων δὲν χωροῦν ζητήματα ἐμπιστοσύνης ἀπὸ τὰ κόμματα. Θὰ ἠδυνάμην συνεπῶς παρόμοιαι ἀντιλήψεις νὰ ἐπικρατήσουν καὶ παρ' ἡμῖν ὅταν θὰ πρόκειται περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου. Δυστυχῶς ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι πέρρω ἀπέχομεν ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου. Δὲν θέλω νὰ κακίσω ἰδιαιτέρως τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν. Διότι ἀνέκαθεν εἰς τὰ σχέδια ὅλων τῶν ἐκλογικῶν νόμων παρεισέφρυσεν εἰς αὐτὰ ἡ ἀντίληψις τῶν ἐκλογικῶν συμφερόντων τῆς πλειοψηφίας. Εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι τοιαῦται ἀντιλήψεις ἐπηρεάζουν καὶ τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν σημερινὴν πλειοψηφίαν. Διότι νομίζομεν ὅτι ἡ πρώτη βάσις ποὺ πρέπει νὰ τεθῇ εἶναι ἡ βάσις τῆς ὀργανώσεως τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ συστήματος. Διότι ἀφ' ὅτου ηὐρύνθη ἡ περιφέρεια τῆς Ἀρχαίας Ἀγορᾶς τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Φόρου τῶν Ρωμαίων καθωρίσθησαν γενικαὶ βάσεις τοῦ συγχρόνου ἀντιπροσωπευτικοῦ συστήματος. Εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν βάσεων τούτων παρ' ἡμῖν διαφωνοῦμεν ριζικῶς, διότι ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι δικαία βάσις θὰ ἦτο ἡ καθιέρωσις τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας. Αἱ ἀντιλήψεις ἡμῶν καθὼς καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἄλλων κομμάτων εἶναι γνωσταὶ καὶ σημειοῦμεν καὶ πάλιν τὴν διαφωνίαν μας τονίζοντες, ὅτι ἐφ' ὅσον ὑποβάλλεται τροποποίησις τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, πρώτη τοιαύτη ὤφειλε νὰ εἶναι ἡ μεταβολὴ τοῦ συστήματος. Τούτου μὴ καθεσταμένου δυνατοῦ ἀναγκαζόμεθα νὰ κρίνωμεν τὸν ὑπάρχοντα ἐκλογικὸν νόμον καὶ τὰς ὑποβαλλομένας τροποποιήσεις ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἰσχύοντος ἐκλογικοῦ συστήματος. Τὰ ἄρθρα 36 παράγρ. 2 καὶ 121 τοῦ Συντάγματος καθορίζουν τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους. Ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ ζητήματα ἐπαφίενται εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν. Τὸ ἄρθρον 121 τοῦ Συντάγματος ὁρίζει τὰς περιφερείας τῶν προνομιούχων νήσων καὶ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν δύο ἄρθρων φθάνομεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὅπου ὁ συνταγματικὸς Νομοθέτης ἠθέλησε τὴν ὕπαρξιν μικρῶν περιφερειῶν τὰς διετήρησε ρητῶς. Ὑπάρχει ὅμως καὶ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Συντάγματος τὸ καθορίζον ἰσότητα δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν καὶ ἀνακύπτει φυσικὰ τὸ ἐρώτημα πῶς θὰ ἔχει τὸ δικαίωμα ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία παρὰ τὴν περὶ ἰσότητος ἐπιταγὴν τοῦ Συντάγματος νὰ καθιεροῖ ἀνισότητας εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ σπουδαιοτέρου δικαιώματος τοῦ πολίτου; Τὸ πνεῦμα λοιπὸν τοῦ Συντάγματος εἶναι ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμέναι μεγάλαι διαφοραὶ μεταξὺ τῶν περιφερειῶν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι ἐπιδιώκεται ἡ διόρθωσις ἑνὸς ἀτόπου, ἡ διόρθωσις δηλ. τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοτῶν διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων, καὶ θὰ ἔπρεπε συνεπῶς νὰ μεταβάλωμεν τὴν βάσιν τῆς ἐπαρχίας.

Εἶπεν, ἐπίσης ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι ἀδικίαι, ἀλλὰ τότε δικαίως νὰ μὴ τὰς διορθώσωμεν; Ὁ κ. Παπαθανάσης σᾶς ἀνέφερε στατιστικοὺς ἀριθμοὺς ἐξ ὧν καταφαίνεται κι πάτον ἐξόφθαλμος εἶναι ἡ ἐκλογικὴ ἀδικία μὲ τὴν διατήρησιν τῆς ἐπαρχιακῆς διαιρέτεως. Ἐπὶ 98 ἐκλογικῶν περιφερειῶν τοῦ Κράτους, εἰς μὲν τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα μὲ πληθυσμὸν 2 500 000 ἀναλογοῦν 71 ἐκλογικαὶ περιφέρειαι, εἰς δὲ τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα ἔχομεν 27. Δικαίᾳ; Διότι δὲν γνωρίζω ἐπὶ τῇ βάσει ποίας ἐννοίας ἐκλογικοῦ δικαίου εἰς μὲν τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα ἔχομεν ἐπαρχιακὴν περιφέρειαν εἰς δὲ τὴν Νέαν ἔχομεν Πρωτοδικειακήν. Ἡ ἀντίθεσις καὶ ἡ διαφορὰ εἶναι κατάφορος. Ὑπάρχουν ἐκλογικαὶ περιφέρειαι εἰς τὰς ὁποίας τμήματα ὁλόκληρα ἀνήκουν εἰς ἄλλην διοικητικὴν περιφέρειαν. Ἐγώ, τονίζει, δὲν ἀποδίδω σημασίαν ποῦ καὶ πῶς θὰ ψηφίσῃ ὁ ἐκλογεύς. Τὸ προέχον εἶναι νὰ ὑπάρχῃ ἐκλογικὴ δικαιοσύνη δι' ὅλον τὸ Κράτος. Διχασμὸς ἐκλογικοῦ συστήματος δι' ἐμὲ εἶναι ἀκατανόητος καὶ διὰ τοῦτο ἡ πρώτη ἀξίωσις ποὺ ὑποβάλλω εἶναι νὰ καθορίσῃ ἡ Κυβέρνησις ποῖον ἐνιαῖον ἐκλογικὸν σύστημα θὰ ὑπάρχῃ διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ ἢ τὴν ἐπαρχιακὴν περιφέρειαν ἢ τὴν Πρωτοδικειακήν, ἂν πιστεύῃ ὅτι μὲ ταύτην ἢ ἐκείνην ἐξασφαλίζεται ἡ πιστοτέρα προέλευσις τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ Σώματος. Ἡμεῖς ἀδιαφοροῦντες διὰ τὸ σύστημα ἐπιμένομεν νὰ εἶναι τοὐλάχιστον ἐνιαῖον. Δευτέρα ἐκλογικὴ ἀδικία καθ' ἡμᾶς εἶναι ὁ καθορισμὸς τῆς ἐκλογικῆς βάσεως. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι καταδικάζει τὴν ἀρχὴν τῆς βάσεως τῶν δημοτῶν, ἀλλὰ ἐρωτῶ εἰς τὴν συνείδησιν ποίου ἐξ ἡμῶν ἐγεννήθη ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ μιᾶς τοιαύτης ἀρχῆς ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἀπετέλεσε μειονέκτημα; Καθ' ἡμᾶς ἀπετέλει πλεονέκτημα τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, διότι ἐξυπηρέτει τὴν πραγματικὴν κατάστασιν, καθ' ἣν ἐν Ἑλλάδι πολλοὶ ἄνθρωποι συρρέουν εἰς τὰ μεγάλα κέντρα δι' εὕρεσιν ζωῆς, διατηροῦν ὅμως τὴν συναίσθησιν τοῦ συνδέσμου πλήρη μετὰ τῆς γενετείρας των ὅπου εἶναι καὶ δημόται. Οὗτοι τώρα θὰ στερηθοῦν τοῦ δικαιώματός των αὐτοῦ καὶ θὰ γίνουν δημόται τῶν μεγάλων κέντρων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ψηφίζουν ὅπου εἶναι ἐγγεγραμμένοι, ὁ δὲ ἀριθμός των, ὡς κατοίκων, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑδρῶν.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν στεροῦνται τῆς ψήφου των.

Ν. Μπακόπουλος. Ἡμεῖς ἐπιμένομεν εἰς τοῦτο, διότι ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἀγροτικῶν περιφερειῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ψηφίζουν ἐκεῖ ποῦ εἶναι ἐγγεγραμμένοι, ἀλλ' ὡς κάτοικοι ἄλλου μέρους θὰ ὑπολογίζωνται διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑδρῶν ἐκεῖ.

Ν. Μπακόπουλος. Μὰ αὐτὸ ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἄδικον δὲν τοὺς ἐπιτρέπει ἐξ ἄλλου μὲ τὴν βάσιν τοῦ νομοσχεδίου νὰ εἶναι ἐκλογεῖς ἐκεῖ. Σεῖς μᾶς λέγετε νὰ ψηφίσουν 10, ἀλλὰ ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν νὰ ὁρίζεται ἐπὶ τῇ βάσει ὀλιγωτέρου ἀριθμοῦ.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν τοὺς ἀφαιροῦμεν τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου, διότι πρῶτον ὅλοι οἱ δημόται δὲν εἶναι καὶ ἐκλογεῖς.

Ν. Μπακόπουλος. Αὐτοὶ εἶναι ἐλάχιστοι. Ἄλλωστε καὶ αὐτὸ εἶναι ὑπὲρ τῶν ἀπόψεών μας. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι μία ἄλλη ἀδικία τοῦ Νόμου εἶναι «ὅτι ἐνῷ τίθεται ὡς βάσις 25,000 κάτοικοι δι' ἑκάστην ἕδραν τὰ κλάσματα ὅμως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ὅταν ὑπερβαίνῃ τὰς 17.000. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς εἶνε ὑπερβολικὸς καὶ πανταχοῦ διὰ νὰ προστεθῇ μία ἕδρα ἐθεωρήθηὡς ἐπαρκὴς ἀριθμός, ὅταν τὸ κλάσμα ὑπερβαίνῃ τὸ ἥμισυ τῆς βάσεως καὶ τοῦτο εἶναι ὀρθὸν καὶ πρέπει οὕτος νὰ τροποποιηθῇ καὶ ἐνταῦθα, συνδυάζεται δὲ τοῦτο καὶ μὲ τὴν κατάργησιν τῶν μικρῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν, διότι ἐξ ἄλλου εἶναι φανερὰ ἀδικία νὰ ὑπάρχουν ἐκλογικαὶ περιφέρειαι μὲ ἀριθμὸν κατοίκων πολὺ κατώτερον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων ὅστις ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸ κλάσμα διὰ νὰ προστεθῇ καὶ δευτέρα ἕδρα. Ἐξ ἄλλου ἐὰν διαιρέσητε τὸν πληθυσμὸν τοῦ Κράτους εἰς 6 1)2 ἑκατομμυρίων, θὰ ἴδητε ποῖον θὰ εἶναι τὸ πηλίκον. Θὰ φθάσητε ἄρα γε εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων τῶν Ἑπτὰ Νήσων καὶ τῶν ἄλλων μικρῶν περιφερειῶν; Μόνον μὲ τὴν ἰδικήν μας ἄποψιν ἐπέρχεται δικαία διευθέτησις. Ἔχομεν, ἐπιλέγει, νὰ ὑποβάλωμεν καὶ μίαν τροπολογίαν περὶ καταργήσεως τῆς καθιερωθείσης τριετοῦς προθεσμίας ἀπὸ τῆς παραιτήσεως μελῶν διοικήσεως συνεταιρισμῶν πρὸ τῆς ἐκλογῆς, ὅπως ἐθεσπίσθη ἡ τελευταία νόμος.

Σ. Τσακμάκης. Ἐπρόκειτο περὶ ἐμμίσθων ὑπαλλήλων καὶ ὄχι μελῶν διοικήσεως.

Ν. Μπακόπουλος. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι διὰ τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι παρητήθησαν πρὸ τοῦ νόμου πρέπει νὰ μὴ ἰσχύῃ ἡ προθεσμία τῆς παραιτήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ εἶναι δίκαιον.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Κάμετε σχετικὴν τροπολογίαν.

Μ. Μαντᾶς. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔχων ὑπ' ὄψει ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ προέλθῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ταχείας διενεργείας ἐκλογῶν ἔφερε τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον χειροτερεύει τὸν ὑφιστάμενον ἐκλογικὸν νόμον. Ὡρισμέναι διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου τούτου νομίζει κανεὶς ὅτι ἐτέθησαν ἀποκλειστικῶς διὰ νὰ ἐπηρεάσουν τὰ ἀποτελέσματα τῶν μελλουσῶν ἐκλογῶν. Θὰ περιορισθῶ, λέγει, μόνον ἐπὶ δύο διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου. Πρῶτον ἐπὶ τῆς ἀφορώσης τὴν σύνθεσιν τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ δεύτερον ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποκτήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν ὑπὸ τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν. Οὐδεὶς βεβαίως εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὴν παροχὴν ψήφου εἰς τοὺς Κωνσταντινουπολίτας, οἵτινες εἶνε ἐξ ἴσου Ἕλληνες μὲ ἡμᾶς. Ὁ τρόπος ὅμως τῆς παροχῆς τοῦ δικαιώματος τούτου δὲν εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ὁ προσήκων. Τὰ διάφορα σωματεῖα δι' ἑνὸς πιστοποιητικοῦ παρεχομένου ἀφειδῶς δὲν ἀποτελοῦν ἐγγύησιν...

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Αὐτὸ ἀκριβῶς καταργοῦμεν.

Μ. Μαντᾶς. Σᾶς ἐρωτῶ κ. Ὑπουργὲ ποῖοι λόγοι σᾶς ὤθησαν διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὁ λόγος ὢν περισσοτέρων ἐγγυήσεων. Μέχρι τοῦδε διὰ τὴν σύνταξιν ὧν ἐκλογικῶν καταλόγων ἀπησχολεῖτο μία τριμελὴς ἐπιτροπή, σήμερον ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐγένετο πολυμελεστέρα διὰ ἃ παρέχῃ μεγαλυτέρας ἐγγυήσεις.

Συνεχίζων ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** κατακρίνει τὴν συμμετοχὴν τῶ Νομαρχῶν εἰς τὴν ἐπιτροπήν, ἐφ' ὅσον, ὡς λέγει, οὗτοι εἶναι ὄργανα ἐμπιστευτικὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὰς δημαρχιακὰς ἐκλογὰς ὁ Νομάρχης Ἀττικῆς ἐξέδωκε διαταγὴν διὰ τῆς ὁποίας ἐπετρέπετο ἡ ψήφισις κατόπιν ἁπλῆς ἐπιδείξεως ἀπολυτηρίου.

Π. Εὐριπαῖος. Ἐστηρίχθην τότε εἰς ἕνα Διάταγμα ὁ δὲ Δήμαρχος κ. Μερκούρης ἦλθε καὶ μὲ συνεχάρη τὴν ἐπομένην τῆς ἐκλογῆς διὰ τὸ ἀμερόληπτον τῶν ἐνεργειῶν μου.

Μ. Μαντᾶς. Τὸ σύστημα, λέγει, τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βουλευτῶν τὸ εὑρίσκει ἄδικον διὰ τὴν ἐπαρχίαν του, ἡ ὁποία ἐνῷ ἐξέλεγε πρότερον τέσσαρας βουλευτὰς θὰ ἐκλέγῃ τώρα τρεῖς.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δυστυχῶς, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοτῶν, ὅπως ὁρίζει ὁ ὑφιστάμενος ἐκλογικὸς νόμος, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ οἱ βουλευταὶ τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς θὰ ἐλαττωθοῦν κατὰ 1.

Συνεχίζων ὁ κ. Μαντᾶς προτείνει διαφόρους τροπολογίας καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἀδικίας ἥτις γίνεται εἰς ὡρισμένας ἐπαρχίας. Εἶναι λέγει 23 βουλευταὶ διαφόρων ἐπαρχιῶν ὅπου ὁ πληθυσμὸς εἶναι ζήτημα ἂν θὰ ἔβγαζε 5 μόνον βουλευτάς. Τὴν ἀδικίαν αὐτὴν πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἄρῃ. ἐφ' ὅσον ὅλοι οἱ Ἕλληνες πολῖται ἔχουν ἴσα δικαιώματα.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Παρακαλῶ τοὺς κ. κ. βουλευτὰς τοὺς ἔχοντας τροπολογίας ὅπως ὑποβάλουν αὐτάς, ἵνα τὰς ἔχω ὑπ' ὄψει μου κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν.

Μεθ' ὃ ψηφίζεται τὸ Νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥραν 8.30 μ. μ. διὰ τὴν 4.30 μ. μ. τῆς προσεχοῦς Τρίτης.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ἀποστόλου
Ι. Κουτσίνας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΖ'.

Τρίτης 15 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. **Τ. Ἀναστασίου** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν ἐπαγγελματιῶν Ἠλείας ζητούντων ὅπως τὰ προστατευτικὰ ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν μέτρα ἐπεκταθῶσι καὶ εἰς τούτους διὰ τὰς μετὰ τῶν ἀγροτῶν συναλλαγάς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Σαμαρᾶς** καταθέτει ὑπόμνημα σωματείων καὶ συντεχνιῶν Θεσσαλονίκης ζητούντων τὴν κατάργησιν τῶν λαχανοκήπων καὶ πρατηρίων ὑπὸ τῆς ἐπιμελητείας Γ' Σώματος Στρατοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Σαμαρᾶς** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ συνδέσμου τῶν ἰαθέντων φυματικῶν Ἀσβεστοχωρίου ζητούντων ὅπως μὴ ἐπεκταθῇ τὸ σανατόριον πρὸς τὸν ὑπ' αὐτῶν ἀνεγερθέντα συνοικισμόν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Σαμαρᾶς** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν κτηνοτροφικῶν συνδέσμων νομοῦ Θεσσαλονίκης ζητούντων ὅπως ἐπειγόντως ἐπιτραπῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀτελὴς ἀγορὰ κτηνοτροφικῶν τροφῶν πρὸς συντήρησιν τῶν πομνίων των, κινδυνευόντων ν' ἀποθάνωσιν ἐξ ἀσιτίας ἐλλείψει τροφῶν καὶ λόγῳ πεσούσης παχυτάτης χιόνος.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Αἰλιανὸς** καταθέτει ἀναφορὰν Κ. Παπαδοπούλου ζητοῦντος νὰ πληροφορηθῇ ἐπισήμως ἐὰν συνεψηφίσθησαν αἱ ἀτομικαὶ περιουσίαι τῶν ἑλλήνων ὑπηκόων καὶ δὴ πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης.

Τὸ σωματεῖον Φρεατορυκτῶν Ἀθηνῶν ζητεῖ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν λόγῳ ἀχρηστεύσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Ἡ Ἕνωσις τῶν παθόντων ἐκ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ζητεῖ τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεων πρὸς ἐκδίκασιν τῶν δηλώσεων.

Ὁ Φαρμακευτικὸς σύλλογος Θηβῶν ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀργίας τῶν φαρμακείων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Παπαθανάσης** καταθέτει τηλεγράφημα τῆς γεωργικῆς φιλοδασικῆς ἑνώσεως Σάμου ζητούσης

τὴν ἐπέκτασιν τοῦ μέτρου ἐξαγορᾶς καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν καὶ εἰς τὸν νομόν των.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Σ. Σταυρόπουλος*** καὶ ***Κ. Κατσαδήμας*** κατατθέτουσι τηλεγράφημα τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου Κονίτσης διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου περὶ χειμερινῆς διακοπῆς τῶν σχολείων των.

Ὁ σύνδεσμος καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν Βόλου ἡ «Ὁμόνοια» ζητεῖ τὴν παράτασιν τῆς χορηγήσεως βοηθημάτων ἀνεργίας κλπ.

Ὁ Δήμαρχος Καρδίτσης ὑποβάλλει ὑπόμνημα τῶν τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων μετεκπαιδευθέντων εἰς τὰ μονοτάξια δ δισκλεῖα καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπόψεις των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** καταθέτει ὑπόμνημα τῆς κοινότητος Ἀχινοῦ ζητούσης τὴν λῆψιν μέτρων διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος ἐκ τῶν ὑψωθέντων ὑδάτων τῆς λίμνης Ἀχινοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Κοκκινοχώματος Καβάλλας ζητούντων τὴν ἐπιστροφὴν τῶν κατασχεθέντων καυσοξύλων, τὴν ἐλευθέραν πώλησιν ἐν τῷ μέλλοντι αὐτῶν καὶ τὴν ἐξαγορὰν τῶν καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν.

Ἡ γενικὴ ἕνωσις ἀναπήρων πολέμου Ἀττικῆς ζητεῖ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 4042 μέχρι ψηφίσεως ὁριστικοῦ νόμου περὶ ἀναπήρων.

Οἱ ἐκ Τουρκίας Ἕλληνες ὑπήκοοι Βόλου, Μιτυλήνης, Θεσσαλονίκης κλπ. ζητοῦν τὴν ρύθμισιν καὶ τὸν ὁριστικὸν καθορισμὸν τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων των καὶ τὴν ἀνασταλὴν εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων νόμου 3292.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Κερκύρας παρακαλεῖ ὅπως τεθῇ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περὶ προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς κατώτατον ὅριον τιμῆς ἐλαιολάδων 10 δραχ. κατ' ὀκάν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ συνεταιρισμοῦ ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων καλλιεργητῶν Νεβροδουνίτσης Χατζηλὰρ ζητεῖ τὴν ἐπανεκδίκασιν τοῦ ἀγροκτήματος Χατζηλὰρ Λαρίσσης.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου Ἀγρινίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 16280 διαταγῆς τοῦ Ταμείου Θυμάτων περὶ ἐξώτεως τοῦ ἰδιώτου Κ. Κανατᾶ, κατέχοντος παρανόμως περίπτερον εἰς τὴν πλατεῖαν Μπέλου.

Ὁ σύλλογος ἐμποροϋπαλλήλων Ἀθηνῶν ζητεῖ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἀγυιᾶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3416 καὶ εἰς τὴν κοινότητά των.

Ὁ Θεοδ. Λ. Φάκωνας, πολύτεκνος κάτοικος Μαδαίνης Μεσσηνίας, ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου περὶ πολυτέκνων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου Βάλτας Χαλκιδικῆς, ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τοῦ Ν. Δ. περὶ ἀποδόσεως τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων παρὰ τῶν Τραπεζῶν καὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν.

Τὰ ἐν Τυρνάβῳ λαϊκὰ μέλη τῶν ἐφοριακῶν ἐπιτροπειῶν τῶν ἐνοριακῶν ναῶν Ἁγίας Φανερωμένης, Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου καὶ Ἁγίου Γεωργίου ζητοῦν ὅπως κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τοῦ τροποποιοῦντος τὸν ὑπ' ἀριθ. 5248 νόμον ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπόψεις των.

Οἱ ἀνάπηροι Θεσσαλονίκης ζητοῦν τὴν χορήγησιν δωρηθήματος διὰ τὰς ἑορτάς.

Ὁ σύλλογος δημοδιδασκάλων Ἀγρινίου ζητεῖ τὴν δημοσίευσιν τῶν προαγωγῶν τῶν δημοδιδασκάλων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ε. Μαχαίρας*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ σωματείου ἀνικάνων μυλεργατῶν ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4434.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** καταθέτει ὑπόμνημα Χρίστου Πάνου Θερμοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ ταμείου ἀμύνης οἰνοπαραγωγῆς Λευκάδος, ζητούντος τὴν ἔκδοσιν διαταγῆς ἀποστάξεως καὶ οἴνων κάτω τῶν ἕξ βαθμῶν κλπ.

Ὁ ***Γ. Κατεχάκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἱδρύσεως διεθνοῦς γραφείου Χημείας ἐν Παρισίοις».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 8 Αὐγούστου 1925 περὶ ἱδρύσεως Ταμείου συντάξεως καὶ αὐτασφαλίας τῶν ἰατρῶν ἐν Ἑλλάδι».

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 4653 «περὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως».

Οἱ κ.κ. ***Π. Ράλλης, Μ. Μαντᾶς, Δ. Γιαννόπουλος*** καὶ ***Δ. Χατζίσκος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου».

Οἱ κ.κ. ***Ι. Περδικογιάννης, Α. Μυλωνογιάννης, Α. Γαλανάκης Μ. Βολουδάκης, Κ. Πολυχρονάκης Γ. Κοκκινάκης, Ε. Τριποδάκης, Ι. Γοβατζιδάκης*** καὶ ***Ι. Γεωργιλαδάκης*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ ἐπιδόματος τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τοὺς στρατευθέντας ἐφέδρους τῆς τέως Κρητικῆς Χωροφυλακῆς».

Ὁ κ. ***Δ. Κογεβίνας*** ὑποβάλλει τροπολογίαν καὶ προσθήκην ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου 1) «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 2190 περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Προνοίας ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της περὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν κατοίκων τοῦ κατολισθαίνοντος χωρίου Κομωπηγάδι Πατρῶν εἰς ἀσφαλέστερον καὶ στερεώτερον ἔδαφος».

Ὁ κ. ***Π. Ράλλης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Φ. Σαράντης*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Συνδέσμου μὴ ἀνταλλαξίμων Κωνσταντινουπολιτῶν κτηματιῶν Τουρκίας λέγει ὅτι, δυνάμει τῶν συμφωνιῶν τῆς Ἀγκύρας, αἱ ἐν Τουρκίᾳ ἐγκαταλειφθεῖσαι κινηταὶ καὶ ἀκίνητοι περιουσίαι τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν φυγάδων περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Τουρκικοῦ κράτους, καὶ ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν κράτος ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς δικαιούχους κατὰ ποσοστὸν ὁπωσδήποτε εὐρύτερον παρὰ τὸ δοθὲν εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνταλλαξίμους. Ὁ νόμος 5170 ἐρρύθμισε τὸν τρόπον τῆς ἐκτιμήσεως τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῶν περὶ ὧν ἐμνημόνευσα δικαιούχων, ἤρχισαν δὲ ὑποβαλλόμεναι αἱ σχετικαὶ δηλώσεις, αἵτινες θέλουσιν ἐκδικασθῇ μετὰ τὴν 21 Ἰανουαρίου 1932, τελευταίαν προθεσμίαν πρὸς ὑποβολὴν δηλώσεων.

Μεταξὺ τῶν ἐμπροθέσμως ὑποβαλλόντων τὰς δηλώσεις των δικαιούχων ὑπάρχουν καὶ ὀφειλέται τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκ φόρων ἢ ἐλλειμμάτων ἀποταμιεύσεως ἰδιωτικῶν ἀποθηκῶν. Ἤδη διὰ τοῦ ὑποβληθέντος ὑπομνήματος τῶν τριῶν Σωματείων Κωνσταντινουπολιτῶν παρακαλεῖται ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις ὅπως ληφθῇ ἐπειγόντως νομοθετικὴ μέριμνα ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν τούτων, ἀναστελλομένης πάσης διοικητικῆς ἢ ποινικῆς διώξεως μέχρι τῆς ἐκδικάσεως τῶν δηλώσεων τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν, ὀφειλετῶν μὲν πρὸς τὸ Δημόσιον, ἐν ταὐτῷ ὅμως καὶ δικαιούχων ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου.

Ἡ παράκλησις τῶν τριῶν Σωματείων εἶναι δικαία καὶ δι' ἄλλους μὲν γενικωτέρους ἠθικῆς φύσεως λόγους, ἀλλὰ καὶ διότι εἰδικὴ διάταξις τοῦ νόμου τοῦ ρυθμίσαντος τὰ ἐξ ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1930 ὀφειλόμενα, πατρικῶς ἐπροστάτευσεν ἄλλους, μὴ Κωνσταντινουπολίτας ὀφειλέτας.

Ἐὰν ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία τῶν ὀφειλετῶν Κωνσταντινουπολιτῶν δὲν συνεισφέρετο χάριν ἐξυπηρετήσεως γενικωτέρων ἐθνικῶν συμφερόντων διὰ νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ συμφωνία τῆς Ἀγκύρας, οἱ ὀλίγοι ὀφειλέται Κωνσταντινουπολῖται, εἰς τῶν ὁποίων, κύριος μεγάλης ἀκινήτου περιουσίας, εἶναι ἤδη εἰς τὰς φυλακὰς ὡς ὀφειλέτης ἐξ ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων, θὰ ἐξεποίουν ταύτην καὶ θὰ ἀντίκρυζον τὰς πρὸς τὸ Δημόσιον ὑποχρεώσεις των. Ὁ ἀτυχήσας αὐτὸς συμπολίτης μου προέτεινεν εἰς τὸ Δημόσιον νὰ τῷ ἐκχωρήσῃ ἔναντι τῆς ὀφειλῆς του ὅλην τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει περιουσίαν του, ἣν ἐδήλωσεν ἤδη εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἀνερχομένην εἰς πολλὰς χιλιάδας λιρῶν, ζητήσας νὰ τῷ ἀποδοθῇ ἡ προσωπική του ἐλευθερία καὶ νὰ ἀνασταλῇ ὁ ἐκπλειστηριασμὸς τῶν ἐμπορευμάτων του.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, διαπνεόμενος πάντοτε ἀπὸ τὰς καλλίστας τῶν διαθέσεων πρὸς πᾶσαν δικαίαν ὑπόθεσιν καὶ πρόθυμος νὰ κρίνῃ εὐμενῶς πρότασιν ἐξασφαλίζουσαν τὸ συμφέρον τοῦ Δημοσίου, στερεῖται νόμου διὰ νὰ στηρίξῃ τὴν ἀπόφασίν του.

Κατόπιν τούτων, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω πρότασιν νόμου, καὶ νὰ παρακαλέσω ὅπως, μετὰ τὴν ὑποβολὴν ταύτης εἰς τὴν οἰκείαν Ἐπιτροπήν, ψηφισθῇ ὡς ἐπείγουσα, διότι εὑρίσκω ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν οὔτε δίκαιον, ὅπως ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων τὴν περιουσίαν διεθέσαμεν ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν, καὶ οἵτινες εἶναι πρόθυμοι ὅπως καὶ τὸ ποσοστὸν ἀκόμη τῆς ἀποζημιώσεως, τὸ ὁποῖον θὰ λάβουν, τὸ ἐκχωρήσουν εἰς τὸ Δημόσιον πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὀφειλῆς των, δὲν εἶναι, τονίζομεν, δίκαιον καὶ ὀρθὸν νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰς φυλακάς.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ φωνή μου θὰ εὕρῃ εὐμενῆ ἀπήχησιν, καὶ ὅτι ἡ Βουλή, ἥτις ὑπῆρξε πάντοτε στοργικὴ εἰς πάντα ἀτυχήσαντα, θέλει ἐγκρίνει τὴν πρότασιν νόμου, ἥτις ἐξασφαλίζει πλήρως τὸ δημόσιον συμφέρον. Ὑποβάλλει μετὰ τοῦτο πρότασιν νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5170», ἡ ὁποία παρακαλεῖ ὅπως παραπεμφθῇ ἀμέσως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ψηφισθῇ εἰς μίαν ἀνάγνωσιν, ἵνα κατορθωθῇ νὰ ἀποφυλακισθῇ ὁ συμπολίτης του πρὸ τῶν ἑορτῶν.

Ὁ κ. ***Α. Βαρβαγιάννης*** λέγει ὅτι μετὰ τὰ τόσον εὐγλώττως λεχθέντα ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος δὲν ἔχει τίποτε νὰ προσθέσῃ καὶ συνιστᾷ τὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. ***Α. Ἀναστασιάδης.*** Λέγει ὅτι τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον προτείνεται εἶναι δικαιώτατον, παρατηρεῖ δὲ κατόπιν ὅτι τὸ Δημόσιον πρέπει νὰ καταφεύγῃ εἰς τὴν προφύλακισιν ὡς ἔσχατον μέτρον.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιάνος*** Παρακαλεῖ νὰ ἐξετασθῇ μετὰ προσοχῆς καὶ ἄνευ ἀναβολῆς ἡ ἀναφορὰ τῶν οἰκογενειῶν Νομάδων κτηνοτρόφων δικμενόντων εἰς Θήβας καὶ Λεβάδειαν περὶ παροχῆς ἀφορολογήτου ἀραβοσίτου.

Οἱ ἀναφερόμενοι ζητοῦν τὸ ἁπλούστερον καὶ δικαιώτερον τῶν πραγμάτων, διότι κινδυνεύουν τὰ ζῷά των νὰ ἀποθάνουν ἐλλείψει τροφῆς.

Ὁ κ. ***Κ. Ζωγράφος*** συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** λέγει ὅτι οἱ ἀναφερόμενοι κατάγονται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν ὀρεινῶν μερῶν τῆς Ἀκρωνανίας καὶ τῆς Καρδίτσης οἱ ὁποῖοι παρχειμάζουν εἰς Θήβας καὶ Λεβάδειαν τονίζει ὅτι ἂν ὑπάρχῃ περίπτωσις παροχῆς ἀφορολογήτου ἀραβοσίτου αὐτὴ εἶναι ἡ προκειμένη.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωτγίας). Δι' ἑκατοὺς ζητοῦν τὸν ἀραβόσιτον ἢ διὰ τὰ ζῷά των; Διότι τὰ ζῷα ἔχουν βαμβακόσπορον ἄφθονον εἰς τὴν Λεβάδειαν. Φαντάζομαι ὅτι τὸ ζητοῦν δι' ἑαυτούς.

Α. Παπαθανάσης. Πρόκειται περὶ ἑξακοσίων οἰκογενειῶν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Θὰ ἐξετάσω.

Ὁ κ. ***Κ. Παπαδάκης*** παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ προστατευτικὸν μέτρον διὰ τοὺς Ἕλληνας τοὺς συναλλαγέντας μετὰ Ὀθωμανῶν καὶ μὴ συνάψαντας συμβόλαια.

Ὁ κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Ἀγγελοκάστρου περὶ ἄρσεως ἀδείας ἐκχερσώσεως μέχρις ὅτου ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Ν. Γαρδικιώτης.*** Συνιστᾷ θερμῶς ἀναφορὰν κτηνοτρόφων Λαρίσσης παραπονουμένων διὰ τὴν ἔξωσιν ἐκ τῶν λειβαδίων των, διότι δὲν κατώρθωσαν νὰ καταβάλουν ἐμπροθέσμως τὴν τελευταίαν δόσιν.

Τὴν ἰδίαν ἀναφορὰν συνιστῶσιν οἱ κ. κ. ***Δούλης*** καὶ ***Κουτσοπέταλος*** Τονίζουν τὴν ἀνάγκην τῆς ψηφίσεως ἑρμηνευτικοῦ νόμου.

Ὁ κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Καρδίτσης ζητούντων τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ἐπὶ τρίμηνον ὑποβολῆς δικαιολογητικῶν πρὸς παροχὴν συντάξεων.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς ὀρφανῆς Μαριγοῦς Ἄρτη θυγατρὸς δικαστικοῦ ὅστις ὄχι μόνον εἰς τὸ Δημόσιον προσέφερε ὑπηρεσίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἱερὸν ἄνωθεν, τοιαύτας ἀξίας ἐπαινέσεως καὶ εὐγνωμοσύνης ἀφοῦ καὶ αἱχμάλωτος κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου συνελήφθη.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς ὁμιλεῖ ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Συλλόγου ἀναπήρων θυμάτων πολέμου Τριχωνίδος παραπονουμένων ὅτι δὲν τοὺς παρέχονται φάρμακα δωρεάν, διότι οἱ φαρμακοποιοὶ ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου ἔχουν ὑποβάλει κατασταστάσεις πλημμελῶς διὰ φάρμακα χορηγηθέντα ἤδη, τὰ ὁποῖα δὲν πληρώνονται ἐλλείψει πιστώσεως.

Γ. Μυρῆς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Θὰ ἐξετάσω. Δὲν μοῦ ἐζητήθησαν πιστώσεις.

Ὁ κ. ***Α. Παπανστασίου.*** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Ν. Μανιάτη ἀξιωματικοῦ τοῦ Μηχανικοῦ παρακαλεῖ νὰ ἀποσταλῇ αὐτὴ εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν.

Ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας,*** παρακαλεῖ νὰ ἀποσταλῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργικῆς ἡ ἀναφορὰ τῆς Ἑνώσεως τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν Ἠλείου, περὶ λήψεως μέτρων ὑπὲρ τῶν βρωσίμων ἐλαιῶν.

Ὁ κ. ***Δ. Δούλης,*** συνιστᾷ ἀναφορὰν κτηνοτρόφων Ἠπείρου, παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ μέτρον, διότι κακῶς ἐξώσθησαν ἐκ τῶν λειβαδίων των, ἤδη δὲ δὲν εἶναι δυνατὸν ἄνευ τῆς λήψεως μέτρου νὰ ἐπανέλθουν, ἔστω καὶ ἂν ἀπεδιώχθησαν ὑπὸ προϋποθέσεις αἱ ὁποῖαι ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθησαν ἀνακριβεῖς.

Ὁ κ. ***Π. Χριστούλας.*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τοῦ Συνεταιρισμοῦ πλημμυροπαθοῦς περιφερείας τέως Δήμου Φύλλου, περὶ ἀποστολῆς σίτου, πρὸς πώλησιν τῆς σπορᾶς.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐστάλησαν 200.000 ὀκάδες.

Οἱ κ. κ. ***Α. Παπανστασίου*** καὶ ***Ν. Μπακόπουλος*** συνιστῶσι ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Ρωϊνοῦ (Μαντινείας), περὶ ἄρσεως τῆς ἀπαγορευτικῆς διαταγῆς ὑλοτομίας καυσοξύλων.

Φ. Ἐμμανουηλίδης Ὀλιβερὸν καὶ πάλιν γεγονὸς μᾶς ἀνηγγέλθη τηλεγραφικῶς ἐκ Θρᾴκης, νέαι πλημμύραι κατα-

στρεπτικοὶ ἔλαβον χώραν, δεκάδες δὲ χιλιάδων στρεμμάτων κατεκλύσθησαν ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ ἐκχειλίσαντος Ἔβρου. Δὲν εἶναι γνωστὸν ἂν ὑπάρχουν καὶ θύματα, διότι οὐδεμία ἐπικοινωνία εἶναι δυνατὴ μεταξὺ τῆς κατακλυσθείσης ὑπὸ τῶν ὑδάτων μεγάλης περιοχῆς μὲ τὴν κωμόπολιν Ὀρεστειάδος, φαίνεται ὅμως ὅτι ὑπάρχει συνηνωμένη ἡ πίεσις τῶν τριῶν ποταμῶν, ἀπειλούντων τὴν καλλιέργειαν, περὶ τῆς ὁποίας οὐδεμία ἐπὶ τοῦ παρόντος προβλεψις εἶναι δυνατή. Ἐὰν ἀποσυρθοῦν ἐγκαίρως τὰ ὕδατα καὶ δὲν ἐπακολουθήσῃ νέα πλημμύρα, βεβαίως δὲν ὑπάρχει ζήτημα διὰ τὰ χειμερινὰ σπαρτά, ἀλλ' ἐὰν δὲν ἀποσυρθοῦν ἢ ἐπακολουθήσουν παγετῶνες ἡ καταστροφὴ θὰ εἶναι σημαντική. Φρονῶ ὅτι ἐπιβάλλεται, ἐφ' ὅσον ἐπανειλημμένως καὶ πυκναὶ κατήντησαν αἱ καταστροφαί, νὰ λάβωμεν ριζικὰ μέτρα, ἀφοῦ προηγουμένως ἐλθωμεν εἰς συνεννόησιν καὶ μετὰ τῆς ὁμόρου ἐπικρατείας, μετὰ τῆς ὁποίας εὐτυχῶς εὑρισκόμεθα εἰς ἀγαθὰς σχέσεις, ἐνδιαφερομένης ἐπίσης διὰ τὰς ἐκ τῶν πλημμυρῶν καταστροφάς, αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ἐπίσης κατακλυσθείσης Ἀδριανουπόλεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔδειξε πάντοτε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον καὶ ἔλαβε ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα, εἶμαι δὲ ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω ὅτι ἐπανειλημμένως διέθεσε ἱκανὸν ποσὸν ἑκατομμυρίων, δὲν ἦτο ὅμως δυνατὸν νὰ συντελεσθοῦν ἐντὸς πενταμήνου καὶ ἂν ἤρχιζον ἔτι τὰ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα. Λέγει κατόπιν ὅτι οἱ παρόχθιοι ἀνέρχονται εἰς εἴκοσι περίπου χωρία καὶ συνοικισμούς, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς μειονεκτικῆς των τοπογραφίας καλύπτονται συνεχῶς ὑπὸ τῶν ὑδάτων. Μέρους ἐξ αὐτῶν ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ μετατόπισις, ἀλλ' αἱ πιστώσεις καθυστεροῦν καὶ διὰ τοῦτο μόλις μικρὸν ἀριθμὸν, ἰδίᾳ τῶν χωρίων Ἀχυροχωρίου, Κυπρίνου καὶ Χειμωνίου ἐπετεύχθη κατὰ τὸ ἥμισυ ἡ μεταφυρά. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐπισπευθῇ ἡ μελέτη διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἑνὸς μονίμου καὶ τεχνικῶς ἀρτιωτάτου συνεργείου καὶ νὰ χορηγηθῇ ἀλόκληρος ἡ πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένη δαπάνη, ἥτις προϋπελογίσθη μὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας εἰς 1 1)2 ἑκατομ. δραχμῶν, ἐχορηγήθησαν δὲ ἐσχάτως, κατόπιν πολλῶν δυσκολιῶν καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῆς τελευταίας ἐπὶ τόπου μεταβάσεως τῶν Ὑπουργῶν μόλις 150,000 δραχμῶν.

Εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη καταρτισμοῦ σοβαρᾶς μελέτης ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ὁδηγηθῶμεν διὰ τὰς μελλούσας ἀποφάσεις ἐξ ὧν θὰ ἐξαρτηθῇ ὄχι μόνον ἡ συνεχῶς ταρασσομένη γαλήνη τῶν πληθυσμῶν, ἀλλὰ θὰ ἀντιμετωπισθῇ καὶ ἡ οἰκονομικὴ διαρρύθμισις καὶ ἡ μέλλουσα ὑπόστασις τῆς δοκιμαζομένης περιοχῆς. Διότι ἡ ἀπαιτηθησομένη δαπάνη δὲν ἀποκλείεται νὰ καλυφθῇ ὑπὸ τῆς ἀξίας τῶν ἀπουθησομένων εἰς τὴν καλλιέργειαν γαιῶν. Πρὶν τερματίσω τὸν λόγον θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ χορηγήσῃ μὲ τὴν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τῶν περιστάσεων ταχύτητα τὰς ἀναγκαιούσας διὰ βοηθήματα πιστώσεις. Τὴν σύστασιν ταύτην εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ κάμω, διότι μόλις προχθὲς εἶχα εἰδήσεις περὶ διανομῆς τῶν βοηθημάτων, τὰ ὁποῖα διετέθησαν πρὸ τῆς πρὸ ὀκταμήνου πλημμύρας.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὁρίων οὓς δέον νὰ πληρῶσι τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες» ἔχον οὕτω:

Περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὁρίων οὓς δέον νὰ πληρῶσι τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

«Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ κ. ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Ὑπουργοῦ, ἐνέκρινεν ὅπως, λόγῳ τῆς ὑφισταμένης κρίσεως εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν τμημάτων τῆς Χώρας, ἀναστληῇ προσωρινῶς ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Χημικῆς Ὑπηρεσίας περὶ καθορισμοῦ τῆς ὀξύτητος τῶν ἐλαίων μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.»

β') Ἡ ληφθεῖσα κατὰ τὴν ΚΘ' συνεδρίαν τῆς 4ης Αὐγούστου 1931 (ὑπ' ἀριθ. 12), ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

«Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἐνέκρινε τὴν τροποποίησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Χημικῆς Ὑπηρεσίας περὶ τῶν ὁρων, οὓς δέον νὰ πληρῶσιν οἱ εἰς τὴν κατανάλωσιν προσφερόμενοι σάπωνες, ὅταν ἀφορᾷ τὴν ὀνομασίαν τῶν κατηγοριῶν τῶν σαπώνων καὶ : 1ον ἀντὶ τῆς ἤδη καθορισθείσης «α' ποιότητος» νὰ τεθῇ «ἐξαιρετικὴ ποιότης», 2) ἀντὶ τῆς β' ποιότητος νὰ τεθῇ «ποιότης πρώτη» καὶ 3ον ἀντὶ τῆς «γ' ποιότητος» νὰ τεθῇ «ποιότης δευτέρα», καθόσον εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ ἐὰ τὸ ἐξαγωγικὸν εὑρίσκεται πρὸ πολλοῦ νὰ ζητῶνται οἱ σάπωνες ὑπὸ τὰς ὡς ἄνω ὀνομασίας.

γ') Ἡ ληφθεῖσα κατὰ τὴν ΛΣ' συνεδρίαν τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1931 (ὑπ' ἀριθ. 13), ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

δ') Ἐφεξῆς δὲν ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀρ. 10 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1931 ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Χημικῆς Ὑπηρεσίας ἡ ἀφορῶσα τοὺς σάπωνας.

"Αρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σχέδιον νόμου :

Περὶ κυρώσεως τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 11 Αὐγούστου 1931 ὑπογραφεισῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας Συμβάσεως Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας, Συμβάσεως Ἐγκαταστάσεως Κτηνιατρικῆς, Συμβάσεως καὶ Πρωτοκόλλου σχετικοῦ πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς ἐκκλησίας καὶ σχολεῖα ἐν Ρουμανίᾳ.

"Αρθρον 1.

Αἱ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας, ὑπογραφεῖσαι ἐν Βουκουρεστίῳ, τῇ 11 Αὐγούστου 1931 διεθνεῖς πράξεις, ἤτοι : Σύμβασις Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας μετὰ δύο δασμολογικῶν πινάκων, προσηρτημένου πρωτοκόλλου καὶ πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς, Σύμβασις Ἐγκαταστάσεως μετὰ πρωτοκόλλου, Σύμβασις Κτηνιατρικὴ μετὰ πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς. Πρωτόκολλον σχετικὸν πρὸς τὰς ἐν Ρουμανίᾳ Ἑλληνικὰς ἐκκλησίας καὶ σχολεῖα μετὰ πίνακος καὶ ἐπιστολῆς μετὰ τῆς εἰς αὐτὴν ἀπαντήσεως, ὧν τὰ κείμενα ἔπονται ἐν γαλλικῷ πρωτοκόλλῳ καὶ ἑλληνικῇ μεταφράσει, ἔχουσι πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

"Αρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τῶν ἄνω διεθνῶν πράξεων ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1931.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρουμανίας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας ἀφ' ἑτέρου, ἀναγνωρίσαντες ὅτι πρὸς διευκόλυνσιν τῶν συναλλαγῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν καὶ πρὸς σύσφιγξιν τῶν ἰσοτίμων αὐτοῖς φιλικῶν δεσμῶν εἶναι χρήσιμος ἡ συμπλήρωσις συμβάσεως ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας, διώρισαν ὡς πληρεξουσίους αὐτῶν:

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας :

Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Κωνσταντῖνον ΚΟΛΛΑΝ, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἐν Βουκουρεστίῳ.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας :

Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Νικόλαον ΓΙΟΡΓΚΑ, Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ προσωρινὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, οἵτινες, ἀνταλλάξαντες τὰ πληρεξούσια αὐτῶν, εὑρεθέντα ἐν τάξει καὶ κατὰ τοὺς ἀπαιτουμένους τύπους, συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν ἀκολούθων διατάξεων :

"Αρθρον 1.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη παρέχουσιν ἀλλήλοις ἀμοιβαίως τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας καὶ τὴν μεταχείρισιν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους ἀπεριορίστως καὶ ἄνευ ὅρων διὰ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς τελωνειακοὺς δασμοὺς καὶ πάντα τὰ πρόσθετα δικαιώματα, τὸν τρόπον εἰσπράξεως τῶν τελῶν, καθὼς καὶ διὰ τοὺς κανονισμούς, τὰς διατυπώσεις καὶ τὰ βάρη εἰς ἃ θὰ ἠδύναντο νὰ ὑποβληθῶσιν αἱ πράξεις ἐκτελωνισμοῦ.

Μὴ θιγομένων τῶν διατάξεων τῶν περιεχομένων ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει, ὡς καὶ ἐν τῇ Συμβάσει τῇ ἀφορώσῃ τὴν ἐγκατάστασιν, ὑπογραφείσῃ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἰσαν, οἱ ὑπήκοοι ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θ' ἀπολαύωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, προνομίων καὶ εὐνοιῶν πάσης φύσεως δι' ὅτι ἀφορᾷ τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν, τῶν παραχωρηθέντων ἢ παραχωρηθησομένων εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς, ἢ, ἐὰν ὑφίστανται εἰδικαὶ διατάξεις ἀφορῶσαι τοὺς ἀλλοδαπούς, τῶν παραχωρηθέντων εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

"Αρθρον 2.

Τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα, τὰ καταγόμενα ἐξ Ἑλλάδος, δὲν θὰ δύνανται νὰ ὑποβάλλωνται, κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς Ρουμανίαν, δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς τελωνειακοὺς δασμούς, τὰ πρόσθετα τέλη καὶ τοὺς συντελεστὰς αὐξήσεως ἢ οἱαδήποτε ἄλλα δικαιώματα ἢ ἐπιβαρύνσεις εἰς μετοχείρισιν ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν τῆς παραχωρουμένης ἢ τυχὸν παραχωρηθησομένης εἰς τὸ μέλλον εἰς τὰ ὁμοειδῆ προϊόντα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ὁμοίως, τὰ φυτικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα, τὰ καταγόμενα ἐκ Ρουμανίας, δὲν θὰ δύνανται νὰ ὑποβάλλωνται κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς Ἑλλάδα, δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς τελωνειακοὺς δασμούς, τὰ πρόσθετα τέλη καὶ τοὺς συντελεστὰς αὐξήσεως ἢ οἱαδήποτε ἄλλα δικαιώματα ἢ ἐπιβαρύνσεις εἰς μετοχείρισιν ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν τῆς παραχωρουμένης ἢ τῆς τυχὸν παραχωρηθησομένης εἰς τὸ μέλλον εἰς τὰ ὁμοειδῆ προϊόντα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

CONVENTION

de Commerce et de Navigation entre la Grèce et la Roumanie.

Le Président de la République Hellénique d'une part, et Sa Majesté le Roi de Roumanie d'autre part, ayant reconnu que pour favoriser les échanges et la coopération économique entre les deux pays et resserrer ainsi les liens d'amitié qui les unissent il est utile de conclure une convention de commerce et de navigation, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires respectifs :

Le Président de la République Hellénique:

Son Excellence Monsieur Constantin COLLAS, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Hellénique à Bucarest,

Sa Majesté le Roi de Roumanie :

Son excellence Monsieur Nicolas IORGA Président du Conseil et Ministre des Affaires Etrangères ad-interim.

lesquels, après s'être communiqués leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions ci-après:

Article 1.

Les Hautes Parties Contractantes s'accordent réciproquement la liberté du commerce et de la navigation et le traitement inconditionnel et illimité de la nation la plus favorisée pour tout ce qui concerne les droits de douane et tous droits accessoires, le mode de perception des droits, ainsi que pour les règles, formalités et charges auxquelles les opérations de dédouanement pourraient être soumises.

Sans préjudice des dispositions contenues dans la présente Convention, ainsi que dans celle relative à l'établissement, signée à la même date, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre des mêmes droits, privilèges et faveurs de toutes espèces pour ce qui a trait au commerce, à l'industrie et à la navigation, qui sont ou seront accordés aux nationaux, ou, s'il existe des dispositions spéciales concernant les étrangers, ceux accordés aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

Article 2.

Les produits naturels ou fabriqués, originaires de la Grèce, ne pourront être soumis, à leur importation en Roumanie, en ce qui concerne les droits de douane, les surtaxes et coefficients de majoration ou tous autres droits ou charges quelconques, à un traitement moins favorable que celui qui est accordé ou qui pourrait être accordé à l'avenir aux produits similaires du pays le plus favorisé.

De même, les produits naturels ou fabriqués, originaires de la Roumanie, ne pourront être soumis, à leur importation en Grèce, en ce qui concerne les droits de douane, les surtaxes et coefficients de majoration ou tous autres droits ou charges quelconques, à un traitement moins favorable que celui qui est accordé ou qui pourrait être accordé à l'avenir aux produits similaires du pays le plus favorisé.

"Αρθρον 3.

Τὰ προϊόντα γῆς καὶ βιομηχανίας ἑλληνικῆς καταγωγῆς τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ Παράρτημα Α'., δὲν θὰ ὑποβάλλωνται κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς Ρουμανίαν, εἰς τελωνειακοὺς δασμοὺς ἄλλους ἢ βαρυτέρους τῶν καθοριζομένων εἰς τὸ εἰρημένον παράρτημα ἢ τῶν πλέον ἠλαττωμένων δασμῶν εἴτινες θὰ ἠδύναντο νὰ παραχωρηθῶσιν εἰς τὰ αὐτὰ προϊόντα πάσης ἄλλης χώρας.

Τὰ προϊόντα γῆς καὶ βιομηχανίας ρουμανικῆς καταγωγῆς, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ Παράρτημα Β'., δὲν θὰ ὑποβάλλωνται κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς Ἑλλάδα, εἰς τελωνειακοὺς δασμοὺς ἄλλους ἢ βαρυτέρους τῶν καθοριζομένων εἰς τὸ εἰρημένον παράρτημα ἢ τῶν πλέον ἠλαττωμένων δασμῶν εἴτινες θὰ ἠδύναντο νὰ παραχωρηθῶσιν εἰς τὰ αὐτὰ προϊόντα πάσης ἄλλης χώρας.

"Αρθρον 4.

Ἐννοεῖται ὅτι τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα, τὰ καταγόμενα καὶ προερχόμενα ἐκ Ρουμανίας, δὲν θὰ δύνανται νὰ ὑποβάλωνται, κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς Ἑλλάδα, εἰς πρόσθετα τέλη, οἱαδήποτε καὶ ἂν ὦσι ταῦτα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ δημοτικοῦ φόρου, ἐξαιρέσει τῶν ἐσωτερικῶν τελῶν τῶν προβλεπομένων εἰς τὸ ἄρθρον 12, ἀνώτερα τῶν εἰσπραχθησομένων ἐπὶ τῶν προϊόντων εὐνοουμένου Κράτους. Τὸ σύνολον τῶν προσθέτων τούτων τελῶν καὶ τοῦ δημοτικοῦ φόρου ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 75 ο|ο τῶν δασμῶν τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου.

Συμφωνεῖται ἐπὶ πλέον ὅτι τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα, τὰ καταγόμενα καὶ προερχόμενα ἐκ Ρουμανίας, θὰ ἀπαλλάσσωνται τοῦ δημοτικοῦ φόρου, εἰς ὃν ὑπάκεινται, ἐν Ἑλλάδι, κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτῶν εἰς ἕκαστον δῆμον, τὰ ὁμοειδῆ προϊόντα τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς, ἐφ' ὅσον τὰ ρουμανικὰ προϊόντα ὑπερβύνονται κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν διὰ δημοτικοῦ φόρου ἀνωτέρου τοῦ βαρύνοντος τὰ ἐθνικὰ προϊόντα.

Ἐννοεῖται ὡσαύτως, ὅτι τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα, τὰ καταγόμενα καὶ προερχόμενα ἐξ Ἑλλάδος, δὲν θὰ δύνανται νὰ ὑποβάλλωνται, κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς Ρουμανίαν, εἰς πρόσθετα τέλη, οἱαδήποτε καὶ ἂν ὦσι ταῦτα, ἀνώτερα τῶν εἰσπραττομένων ἐπὶ τῶν προϊόντων τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

"Αρθρον 5.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσιν ὅπως μὴ λαμβάνωσι μέτρα ἀπαγορεύσεως ἢ περιορισμοῦ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἢ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἅτινα θὰ ἐπέτρεπον εἰς τὸ ἕτερον ἐξ αὐτῶν νὰ προστατεύσῃ αὐθαιρέτως τὴν παραγωγὴν αὐτοῦ ἢ νὰ θεσπίσῃ διάκρισιν εἰς βάρος τοῦ ἑτέρου μέρους.

Παρέκβασις ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης δὲν θὰ δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ διὰ τοὺς κάτωθι ἀπαριθμουμένους λόγους καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι αἱ ἀπαγορεύσεις ἢ περιορισμοὶ οὗτοι θὰ ἐφαρμόζωνται ταυτοχρόνως ἔναντι ὅλων τῶν ἄλλων χωρῶν αἵτινες διατελοῦσιν ὑπὸ παρομοίους ὅρους:

α') Διὰ λόγους δημοσίας ἀσφαλείας ἢ ἀμύνης τῆς χώρας.

β') Διὰ λόγους ἠθικῆς ἢ ἀνθρωπισμοῦ.

γ') Λόγῳ ὑγειονομικῶν μέτρων πρὸς προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν ἀνθρώπων, τῶν ζώων ἢ τῶν φυτῶν.

δ') Διὰ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἐμπορίου τῶν ὅπλων, πολεμοφοδίων, ὑλικοῦ πολέμου καὶ παντὸς πολεμικοῦ ἐφοδιασμοῦ.

ε') Διὰ τὴν προστασίαν τοῦ καλλιτεχνικοῦ, ἱστορικοῦ καὶ ἀρχαιολογικοῦ ἐθνικοῦ πλούτου.

στ') Διὰ τὴν ἐπέκτασιν εἰς τὰ ξένα προϊόντα τοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς χώρας ἰσχύοντος καθεστῶτος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ

Article 3.

Les produits du sol et de l'industrie d'origine grecque, désignés à l'annexe A ne seront pas soumis, à leur importation en Roumanie, à des droits de douane autres ou plus élevés que ceux qui sont fixés dans ladite annexe ou ceux plus réduits qui pourraient être concédés aux mêmes produits de tout autre pays.

Les produits du sol et de l'industrie d'origine roumaine, désignés à l'annexe B ne seront pas soumis, à leur importation en Grèce, à des droits de douane autres ou plus élevés que ceux qui sont fixés dans ladite annexe ou ceux plus réduits qui pourraient être concédés aux mêmes produits de tout autre pays.

Article 4.

Il est entendu que les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance de la Roumanie, ne pourront être soumis, à leur importation en Grèce, à des surtaxes quelles qu'elles soient, y compris les droits d'octroi, autres que les droits intérieurs prévus à l'article 12, supérieures à celles qui seront perçues sur les produits de la nation la plus favorisée. Le montant total de ces surtaxes et droits d'octroi ne pourra en aucun cas, excéder 75 o|o des droits du tarif douanier.

Il est en outre convenu que les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance de la Roumanie, seront exemptés du droit d'octroi, auquel sont soumis, en Grèce, à leur entrée dans chaque commune, les articles similaires de production nationale, pour autant que les produits roumains sont grevés à leur importation d'un droit d'octroi plus élevé que les produits nationaux.

Il est entendu de même que les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance de la Grèce, ne pourront être soumis, à leur importation en Roumanie, à des surtaxes quelles qu'elles soient, y compris les droits d'octroi, supérieures à celles qui seront perçues sur les produits de la nation la plus favorisée.

Article 5.

Les Hautes Parties Contractantes sont d'accord pour ne pas établir des mesures de prohibition ou restriction à l'importation ou à l'exportation qui permettraient à l'une d'elles de protéger arbitrairement sa production ou d'établir une discrimination au détriment de l'autre Partie.

Il ne pourra être dérogé à cet engagement que pour les raisons ci-après énumérées et à condition que ces prohibitions ou restrictions soient en même temps applicables à tous les autres pays se trouvant dans des conditions similaires:

a. Pour des raisons de sûreté publique ou de défense du territoire;

b. Pour des raisons morales ou humanitaires;

c. Par mesure de police sanitaire en vue de protéger la santé des hommes, des animaux ou des plantes;

d. Pour le contrôle du commerce des armes, munitions et matériel de guerre et de tout approvisionnement destiné à la guerre;

e. Pour la protection du patrimoine national artistique, historique ou archéologique;

f. Pour étendre aux produits étrangers le régime établi à l'intérieur du pays, en ce qui concerne la pro-

τὴν παραγωγήν, τὸ ἐμπόριον, τὴν μεταφορὰν καὶ τὴν κατανάλωσιν τῶν ὁμοειδῶν ἐθνικῶν προϊόντων.

ζ') Διὰ τὴν ἐξάσκησιν Μονοπωλίων τοῦ Κράτους ἢ τελούντων ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους.

η') Διὰ τὴν ἐξαγωγὴν ὀστῶν καὶ ῥακῶν.

θ') Διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ὡς καὶ κρατικῶν χρεωγράφων.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις οὐδόλως θίγουσιν ἐν τούτοις τὸ δικαίωμα τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν νὰ λαμβάνωσι κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἢ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν μέτρα ἀπαγορεύσεως ἢ περιορισμοῦ πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐξαιρετικῶν ἢ ἀνωμάλων περιστάσεων καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ζωτικῶν συμφερόντων τῆς χώρας οἰκονομικῆς ἢ δημοσιονομικῆς φύσεως.

Ἐὰν τοιαύτης φύσεως μέτρα ληφθῶσιν εἰς τὸ μέλλον ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, ταῦτα δέον νὰ ἐφαρμοσθῶσι κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε οὐδεμία νὰ προκύψῃ αὐθαίρετος διάκρισις εἰς βάρος τοῦ ἑτέρου. Ὁ χρόνος τῆς διαρκείας αὐτῶν θὰ περιορισθῇ εἰς τὸν χρόνον τῆς διαρκείας τῶν λόγων ἢ τῶν περιστάσεων αἵτινες ἤγαγον εἰς τὴν λῆψίν των.

Ἐὰν τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη, ἐφαρμόζοντα τὴν νομοθεσίαν αὐτῶν, ὑποβάλωσι τὴν εἰσαγωγὴν ἢ τὴν ἐξαγωγὴν ἐμπορευμάτων εἰς κανόνας τινὰς ἀφορῶντας τὸν τρόπον, τοὺς τύπους ἢ τὸν τόπον τῆς εἰσαγωγῆς ἢ τῆς ἐξαγωγῆς, τὴν ἐπίθεσιν σημάτων, ἢ εἰς ἄλλας διατυπώσεις ἢ ὅρους, ἀναλαμβάνουσι ταῦτα τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως μὴ μεταχειρίζωνται τοὺς κανόνας τούτους ὡς μέσον κεκαλυμμένης ἀπαγορεύσεως ἢ αὐθαιρέτου περιορισμοῦ.

Πᾶσα ἄρσις ἀπαγορεύσεως ἢ περιορισμοῦ, εἴτε κατὰ τὴν εἴσοδον, εἴτε κατὰ τὴν ἔξοδον, παραχωρουμένη ἔστω καὶ προσωρινῶς ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς ὄφελος τῶν προϊόντων τρίτης Δυνάμεως θὰ ἐφαρμόζηται ἀμέσως καὶ ἄνευ ὅρων ἐπὶ τῶν ὁμοίων ἢ ὁμοειδῶν προϊόντων τοῦ ἑτέρου.

"Αρθρον 6.

Κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς Ἑλλάδα δὲν θὰ εἰσπράττωνται ἐν Ρουμανίᾳ, καὶ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς Ρουμανίαν δὲν θὰ εἰσπράττωνται ἐν Ἑλλάδι, δικαιώματα ὄλλα ἢ δικαιώματα ἐξαγωγῆς ἀνώτερα ἢ τέλη ἄλλης φύσεως ἐκείνων ἅτινα εἰσπράττονται ἢ θὰ εἰσπράττωνται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ὁμοειδῶν προϊόντων εἰς τὸ μᾶλλον ἐν προκειμένῳ εὐνοούμενον κράτος.

Ἐπὶ πλέον, πᾶσα ἄλλη εὐνοια, παραχωρουμένη ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τρίτην Δύναμιν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐξαγωγήν, θὰ ἐπεκτείνηται ἀμέσως καὶ ἄνευ ὅρων ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου.

"Αρθρον 7.

"Οσον ἀφορᾷ τὴν ἐγγύησιν, τὴν εἴσπραξιν τῶν δικαιωμάτων καὶ τὰς ἄλλας τελωνειακὰς διατυπώσεις τὰς ἀπαιτουμένας κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἢ κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, καθὼς καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐναποθήκευσιν, τὴν ἐπανεξαγωγήν, τὴν μεταφόρτωσιν καὶ διαμετακόμισιν, ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπεκτείνῃ εἰς ὄφελος τοῦ ἑτέρου πᾶσαν εὐνοιαν ἣν τὸ ἕν ἐξ αὐτῶν θὰ ἠδύνατο νὰ χορηγήσῃ εἰς τρίτην Δύναμιν. Οἱαδήποτε εὐνοια ἢ ἀτέλεια, παραχωρουμένη βραδύτερον ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην εἰς τρίτην Δύναμιν θὰ ἐπεκτείνηται ἀμέσως καὶ ἄνευ ἀνταλλάγματος ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου Μέρους.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν ἀνακοινῶσι ἀμοιβαίως ἀλλήλοις τὰ γραφεῖα καὶ τὰς ἀρχὰς τὰς ἐπιφορτισμένας νὰ παρέχωσι πᾶσαν πληροφορίαν σχετικὴν πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τελῶν, τῶν διατυπώσεων κ.τ.λ.

duction, le commerce, le transport et la consommation des produits nationaux similaires;

g. Pour l'exercice de Monopoles d'Etat ou contrôlés par Etat;

h. Pour l'exportation des os et des chiffons;

j. Pour l'exportation de l'or et de l'argent ainsi que des titres d'Etat.

Les dispositions ci-dessus ne portent cependant point atteinte aux droits des Hautes Parties Contractantes de prendre à l'importation ou à l'exportation des mesures de prohibition ou de restriction pour faire face à des circonstances extraordinaires et anormales, et assurer la sauvegarde des intérêts vitaux d'ordre économique ou financier du pays.

Si des mesures de cette nature sont prises à l'avenir par l'une des Hautes Parties Contractantes, elles devront être appliquées de telle manière qu'il n'en résulte aucune discrimination arbitraire au détriment de l'autre; leur durée sera limitée à la durée des motifs ou des circonstances qui les ont fait naître.

Si les Hautes Parties Contractantes, en application de leur législation, soumettent l'importation ou l'exportation de marchandises à certaines règles concernant le mode, la forme ou le lieu d'importation ou d'exportation, l'apposition de marques, ou à d'autres formalités ou conditions, Elles s'engagent à n'en pas faire un moyen de prohibition déguisée ni de restriction arbitraire.

Toute levée de prohibition ou suppression de restriction, soit à l'entrée, soit à la sortie, accordée même temporairement par l'une des Hautes Parties Contractantes au profit des produits d'une tierce puissance s'appliquera immédiatement et inconditionnellement aux produits identiques ou similaires de l'autre.

Article 6.

A l'exportation vers la Grèce il ne sera perçu en Roumanie, et à l'exportation vers la Roumanie, il ne sera perçu en Grèce d'autres droits ni des droits de sortie plus élevés ou des taxes d'autre nature, que ceux qui sont ou seront perçus à l'exportation des produits similaires vers le pays le plus favorisé à cet égard.

En outre, toute autre faveur, accordée par l'une des Hautes Parties Contractantes à une tierce puissance à l'égard de l'exportation sera immédiatement et sans conditions étendue à l'autre.

Article 7.

Quant à la garantie, à la perception des droits et aux autres formalités douanières requises à l'importation ou à l'exportation, ainsi que par rapport à l'entreposage, à la réexportation, au transbordement et au transit, chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à faire profiter l'autre de toute faveur que l'une d'elles pourrait accorder à une tierce Puissance. Toute faveur ou immunité, concédée plus tard sous ce rapport à une tierce Puissance, sera étendue immédiatement et sans compensation à l'autre Partie.

Les Hautes Parties Contractantes d'engagent à se communiquer réciproquement les offices et autorités chargés de fournir toutes informations à l'application des taxes, formalités, etc.

"Αθον 8.

Ἡ μεταχείρισις τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου, ἡ προβλεπομένη εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρα, δὲν συμπεριλαμβάνει :

α') Τὰ προϊόντα τὰ παραχωρούμενα ἢ ἄτινα θὰ ἠδύναντο νὰ παραχωρηθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς παραμεθορίου ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ὁμόρων χωρῶν ἐντὸς ζώνης μὴ ὑπερβαινούσης τὰ 15 χιλιόμετρα ἑκατέρωθεν τῆς μεθορίου.

β') Τὸ εἰδικὸν καθεστὼς ὅπερ τὸ ἓν τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἠδύνατο νὰ θεσπίσῃ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς δασμοὺς διὰ τὰς εἰσαγωγὰς τὰς προοριζομένας νὰ διευκολύνωσι τοὺς οἰκονομικοὺς διακανονισμοὺς τοὺς προκύψαντας ἐκ τοῦ πολέμου εἰς ὃν εὑρίσκοντο ἀπὸ τοῦ 1914—1918.

γ') Τὰ δικαιώματα καὶ προνόμια ἅτινα θὰ ἠδύναντο νὰ παραχωρηθῶσιν εἰς τὸ μέλλον ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τρίτον Κράτος διὰ πολυμερῶν συμβάσεων εἰς ἃς τὸ ἕτερον Μέρος δὲν θὰ συμμετεῖχε, ἐὰν τὰ δικαιώματα ἢ τὰ προνόμια ταῦτα ἀναγράφωνται εἰς πολυμερεῖς συμβάσεις γενικῆς φύσεως, συνομολογηθείσας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, καταχωρισθείσας ὑπ' αὐτῆς καὶ ἀνοικτὰς εἰς τὴν προσχώρησιν πάντων τῶν Κρατῶν, καὶ ἐὰν τὰ δικαιώματα ἢ τὰ προνόμια ταῦτα δὲν ἀναγράφωνται εἰμὴ εἰς τὰς συμβάσεις ταύτας καὶ ἐξασφαλίζωνται ἐκ τούτων εἰς τὸ ἕτερον Συμβαλλόμενον Μέρος νέα πλεονεκτήματα· ἐν τούτοις τὸ ἕτερον Συμβαλλόμενον Μέρος θὰ δικαιοῦται νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν ἐν λόγῳ πλεονεκτημάτων, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀμοιβαιότητος, ἐκτὸς ἐὰν ἡ σχετικὴ πολυμερὴς σύμβασις ἀποκλείῃ τὴν ἐπέκτασιν τῶν προνομίων τούτων εἰς τὰς μὴ συμμετεχούσας χώρας.

δ') Τὰ δικαιώματα καὶ τὰ προνόμια τὰ παραχωρούμενα εἰς ἓν ἢ πλείονα ὅμορα Κράτη λόγῳ τελωνειακῆς ἑνώσεως συμβιβαζομένης μὲ τὰς διεθνεῖς ὑποχρεώσεις.

"Αρθρον 9.

Ἡ προσαγωγὴ πιστοποιητικοῦ προελεύσεως δὲν θὰ ἀπαιτῆται κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν προϊόντων τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν δύο Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἑτέρου. Ἐν τούτοις, ἐὰν τὸ ἓν τὸ Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ὑποβάλῃ τὰ προϊόντα τρίτης τινὸς χώρας εἰς δικαιώματα ἀνώτερα τῶν ἐφαρμοζομένων ἐπὶ τῶν ὁμοίων προϊόντων τοῦ ἑτέρου Μέρους ἢ ἐὰν ὑποβάλῃ τὰ προϊόντα τρίτης τινὸς χώρας εἰς ἀπαγορεύσεις ἢ εἰς περιορισμοὺς τῆς εἰσαγωγῆς μὴ ἐφαρμοζομένους ἐπὶ τῶν ὁμοίων προϊόντων τοῦ ἑτέρου Μέρους, θὰ ἔχῃ τοῦτο τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαρτήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν πλέον ἠλαττωμένων δασμῶν ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν προερχομένων ἐκ τοῦ ἑτέρου Μέρους, ἢ τὴν παραδοχὴν αὐτῶν κατὰ τὴν εἴσοδον, ἐκ τῆς προσαγωγῆς πιστοποιητικοῦ προελεύσεως κατὰ τὴν εἰσαγωγήν των.

Τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπαγρυπνῶσιν ὅπως τὸ ἐμπόριον μὴ παρεμποδίζηται λόγῳ περιττῶν διατυπώσεων κατὰ τὴν ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν προελεύσεως.

Τὰ ρηθέντα πιστοποιητικὰ προελεύσεως θὰ δύνανται νὰ ἐκδίδωνται ὑπὸ τῶν τελωνειακῶν γραφείων τοῦ τόπου τῆς ἀποστολῆς, εἴτε εἰς τὸ ἐσωτερικόν, εἴτε εἰς τὴν μεθόριον, ἢ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων ὡς καὶ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Γεωργικῶν Ἐπιμελητηρίων, διὰ τὰ ἀποκλειστικῶς γεωργικὰ προϊόντα, καὶ ὑπὸ τῶν Γραφείων Προστασίας τοῦ Καπνοῦ προκειμένου περὶ καπνοῦ.

Αἱ δύο Κυβερνήσεις θὰ δύνανται νὰ συμφωνήσωσιν ὅπως ἀναθέσωσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως πιστοποιητικῶν προελεύσεως εἰς Ἀρχὰς ἄλλας τῶν ὡς ἄνω μνημονευομένων.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὰ πιστοποιητικὰ δὲν θὰ ὦσιν ἐκδεδομένα ὑπὸ κυβερνητικῆς ἀρχῆς δεόντως ἐξουσιοδοτημένης, ἡ Κυβέρνησις τῆς χώρας τῆς εἰσαγωγῆς θὰ δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ὅπως ταῦτα ὦσι τεθεωρημένα ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων διπλωματικῶν ἢ προξενικῶν αὐτῆς ἀρχῶν τοῦ τόπου τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐμπορευμάτων. Αἱ δύο Κυβερνήσεις εἶναι σύμφωνοι, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀμοιβαιότητος, νὰ μὴ ἀπαιτῶσι τὴν προξενικὴν θεώρησιν διὰ τὰ πιστοποιητικὰ προελεύσεως τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων ἢ τῶν Γεωργικῶν Ἐπιμελητηρίων (διὰ τ' ἀποκλειστικῶς γεωργικὰ προϊόντα) ἢ ὑπὸ τῶν Γραφείων Προστασίας τοῦ Καπνοῦ (προκειμένου περὶ καπνοῦ).

Εἶναι ὡσαύτως σύμφωνοι νὰ ἀπαλλάσσωσι τὴν θεώρησιν παντὸς δικαιώματος εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἠθελεν αὐτὴ ἀπαιτεῖσθαι.

Τὰ ταχυδρομικὰ δέματα θ' ἀπαλλάσσωνται τοῦ πιστοποιητικοῦ προελεύσεως προκειμένου περὶ ἀποστολῶν, ὧν ἡ ἀξία δὲν ὑπερβαίνει τὰς 2.000 δραχ. ἢ τὰ 4.400 λεῖ.

Ὅσάκις τὰ προϊόντα τρίτης τινὸς χώρας διέρχονται διὰ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, διὰ νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἑτέρου Μέρους, αἱ τελωνειακαὶ ἀρχαὶ τοῦ τελευταίου τούτου Μέρους θὰ δέχωνται, ὡς ἔγκυρα, τὰ πιστοποιητικὰ προελεύσεως τὰ ἐκδεδομένα ὑπὸ τῶν τελωνειακῶν ἀρχῶν τοῦ ἑτέρου Ὑψηλοῦ Συμβαλλομένου Μέρους, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα θ' ἀναγράφωσιν ὅτι τὰ προϊόντα παρέμειναν, κατὰ τὴν διαμετακόμισιν, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Τελωνείου.

Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ μία τῶν δύο Κυβερνήσεων εἰδοποιήσῃ τὴν ἑτέραν ὅτι κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν εἰρημένων πιστοποιητικῶν ἐνεφιλοχώρησε δόλος, ἡ Κυβέρνησις εἰς ἣν ὑπεβλήθη ἡ καταγγελία θὰ προκαλέσῃ ἀμέσως εἰδικὴν ἀνάκρισιν ἐπὶ τῶν καταγγελλομένων ἀνακοινοῦσα τὸ ἀποτέλεσμα εἰς τὴν καταγγέλλουσαν Κυβέρνησιν, καὶ ὑὰ λάβῃ, ἐνδεχομένως, πάντα τὰ δυνατὰ μέτρα πρὸς πρόληψιν τῆς συνεχίσεως τῶν εἰρημένων δολίων ἐνεργειῶν.

"Αρθρον 10.

Προκειμένου περὶ ἐμπορευμάτων, δι' ἃ τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἐξαρτῶσι τὴν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν μεταχείρισιν ἐξ ὅρων τινῶν σχετικῶν πρὸς τὴν σύνθεσιν, τὸν βαθμὸν καθαρότητος, τὴν ποιότητα, τὴν ὑγειονομικὴν κατάστασιν τῆς ζώνης τῆς παραγωγῆς ἢ ἐξ ἄλλων ἀναλόγων ὅρων, αἱ δύο Κυβερνήσεις θὰ ἐξετάσωσιν ἀπὸ κοινοῦ ἐὰν αἱ διατυπώσεις ἐλέγχου εἰς τὴν μεθόριον δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἁπλοποιηθῶσι διὰ τῆς προσαγωγῆς πιστοποιητικοῦ ἐκδιδομένου ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν τῆς χώρας τῆς ἐξαγωγῆς.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τὰ πιστοποιητικὰ ἀναλύσεως τ' ἀφορῶντα φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα, ἐπιφυλάσσοντα ἑαυτοῖς ἐν τοιούτῳ τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῶσιν οἱονδήποτε ἔλεγχον ἐξ οὗ θὰ ἐξηρτᾶτο ἡ ἐφαρμοστέα ἐπὶ τοῦ ἐμπορεύματος μεταχείρισις.

Ἑκάστη τῶν δύο Κυβερνήσεων δέον νὰ κοινοποιῇ τῇ ἑτέρᾳ τὸν κατάλογον τῶν ἐπισήμων ἐργαστηρίων τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν ἔκδοσιν τῶν πιστοποιητικῶν ἀναλύσεως.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ καθορίσωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὰς ἀπαιτουμένας ἐγγυήσεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ταυτότητος τοῦ ἐξαχθέντος ἐμπορεύματος καὶ τοῦ ὑποβληθέντος εἰς ἀνάλυσιν δείγματος. Θὰ συμφωνήσωσιν ἐπὶ πλέον ἐπὶ τῶν ἀρχῶν αἵτινες θὰ ἐκδίδωσι τὰ ἐν λόγῳ πιστοποιητικά, ἐπὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, τῶν βασικῶν αὐτῶν ὅρων καὶ τοῦ τρόπου τῆς δειγματοληψίας.

Article 8.

Le traitement de la nation la plus favorisée, prévu aux articles précédents, ne comprendra pas:

a) les privilèges qui sont ou pourraient être accordés par l'une des Hautes Parties Contractantes, pour faciliter le trafic de frontière avec les pays limitrophes dans une zone n'excédant pas 15 kilomètres de part et d'autre de la frontière;

b) le régime spécial qu'une de Hautes Parties Contractantes pourrait instituer en matière tarifaire pour les importations destinées à faciliter les règlements financiers résultant de l'état de guerre où elles se trouvaient de 1914—1918;

c) les droits et privilèges qui pourraient être accordés à l'avenir, par l'une des Hautes Parties Contractante à des Etats tiers, dans des conventions plurilatérales auxquelles l'autre Partie ne participerait pas, si ces droits ou privilèges sont stipulés dans des conventions plurilatérales de portée générale, conclues sous les auspices de la Société des Nations, enregistrées par elle et ouvertes à l'adhésion de tous les Etats, et si ces droits ou privilèges ne sont stipulés que dans ces conventions et que le bénéfice de ceux-ci assurent à l'autre Partie Contractante des avantages nouveaux; toutefois l'autre Partie Contractante aura le droit de profiter de ces avantages à condition de réciprocité, pourvu que la convention plurilatérale respective n'exclue pas l'extension de ces privilèges aux pays non participants;

d) les droits et privilèges accordés à un ou plusieurs Etats limitrophes en vertu d'une union douanière compatible avec les engagements internationaux.

Article 9.

La production d'un certificat d'origine ne sera pas requise à l'importation des produits de l'une des deux Hautes Parties Contractante dans le territoire de l'autre. Toutefois, si l'une des Hautes Parties Contractante soumet les produits d'un tiers pays à des droits plus élevés que ceux appliqués aux mêmes produits de l'autre Partie ou si elle assujettit les produits d'un tiers pays à des prohibions ou restrictions d'importation non appliquables aux mêmes produits de l'autre Partie, elle aura la faculté de faire dépendre l'application des droits d'entrée les plus réduits aux produits provenant de l'autre Partie, ou leur admission à l'entrée, de la présentation d'un certificat d'origine à leur importation.

Les deux Hautes Parties Contractantes s'engagent à veiller à ce que le commerce ne soit pas entravé par des formalités superflues dans l'expédition des certificats d'origine.

Les dits certificats d'origine pourront être délivrés par les bureaux de douane du lieu d'expédition, soit à l'intérieur, soit à la frontière, ou par les Chambres de Commerce et de l'Industrie compétentes ainsi que par les Chambres d'Agriculture compétentes, pour les produits exclusivement agricoles et par les Bureaux de Protection du Tabac, en ce qui concerne le tabac.

Les deux Gouvernements pourront se mettre d'accord pour déférer à des Autorités autres que celles sus-mentionnées la faculté de délivrer des certificats d'origine.

Dans le cas où les certificats ne seront pas délivrés par une autorité gouvernementale dûment autorisée, le gouvernement du pays importateur pourra exiger qu'il soit visé par ses autorités diplomatiques ou consulaires compétentes du lieu d'expédition des marchandises. Les deux Gouvernements sont d'accord, sur la base de la réciprocité, de ne pas exiger le visa consulaire pour les certificats d'origine délivrés par les Chambres de Commerce et d'Industrie ou d'Agriculture (pour les produits exclusivement agricoles) et les Bureaux de Protection du Tabac (en ce qui concerne le Tabac).

Ils sont également d'accord d'exempter le visa de tous droits dans tous les autres cas où il pourrait être exigé.

Les colis postaux seront dispensés du certificat d'origine, s'il agit d'envois ne dépassant pas une valeur de 2.000 drachmes ou 4.400 lei.

Lorsque les produits d'un tiers pays traversent le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes pour être importés dans le territoire de l'autre Partie les autorités douanières de cette dernière accepteront, comme valable, les certificats d'origine delivrés par les autorités douanières de l'autre Haute Partie Contractante, à condition que ces certificats stipulent que les produits sont restés, pendant le transit, sous la surveillance de la douane.

Dans tous les cas où l'un des deux Gouvernements signalera à l'autre que des pratiques frauduleuses se sont produites dans la délivrance des dits certificats, le Gouvernement auquel la plainte aura été adressée, provoquera immédiatement une enquête spéciale sur les faits incriminés en communiquant le résultat au Gouvernement plaignant, et prendra, le cas échéant, toutes mesures en son pouvoir pour prévenir la continuation des dites pratiques frauduleuses.

Article 10.

Pour les marchandises dont les Hautes Parties Contractantes font dépendre le traitement à l'importation de certaines conditions relatives à la composition, au degré de pureté, à la qualité, à l'état sanitaire de la zone de production ou d'autres conditions analogues, les deux Gouvernements examineront ensemble si les formalités de contrôle à la frontière ne pourraient être simplifiées par la production d'un certificat délivré par les autorités compétentes du pays d'exportation.

Dans ce cas, les deux Hautes Parties Contractantes, s'engagent à tenir compte des certificats d'analyse concernant les produits naturels et fabriqués, tout en se réservant le droit de faire procéder à toutes vérification qui conditionnerait le régime applicable à la marchandise.

Chacun des deux Gouvernements devra notifier à l'autre la liste des laboratoires officiels chargés de délivrer les certificats d'analyse.

Les Hautes Parties Contractantes détermineront en commun les garanties nécessaires à exiger pour assurer l'identité de la marchandise exportée et de l'échantillon soumis à l'analyse. Elles se mettront d'accord en outre sur les autorités qui délivreront les certificats en question, sur leur contenu, leurs conditions fondamentales et la manière de procéder au prélèvement des échantillons.

"Αρθρον 11.

Τὸ καθεστὼς τῆς εἰσαγωγῆς, τῆς διαμετακομίσεως, τῆς μεταφορτώσεως καὶ τῆς διελεύσεως τῶν ζώων θὰ καθορισθῇ ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων ὑγειονομικῆς κτηνιατρικῆς φύσεως, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους ὑγειονομικῆς κτηνιατρικῆς ἀστυνομίας ἑκάστης χώρας.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὰ δύο Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ προβῶσιν εἰς τὴν σύναψιν εἰδικῆς συμφωνίας, ἥτις θέλει κανονίσει τὸ καθεστὼς τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τῆς διαμετακομίσεως τῶν ζώων καὶ τῶν ζωϊκῶν προϊόντων καὶ θέλει ἀποτελέσει μέρος ἀναπόσπαστον τῆς παρούσης συμβάσεως.

"Αρθρον 12.

Μὴ θιγομένης τῆς διατάξεως τῆς συμφωνηθείσης εἰς τὸ ἄρθρον 4, τὰ ἐσωτερικὰ δικαιώματα, τὰ εἰσπραττόμενα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, τῶν Δήμων ἢ τῶν Σωματείων, ἅτινα βαρύνουσιν ἢ θέλουσι βαρύνει τὴν παραγωγήν, τὴν κατασκευὴν ἢ τὴν κατανάλωσιν εἴδους τινὸς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, δὲν δὲν θὰ πλήττωσι, δι' οἱονδήποτε λόγον, τὰ προϊόντα τοῦ ἑτέρου, κατὰ τρόπον βαρύτερον ἢ καταθλιπτικώτερον ἢ τὰ ἰθαγενῆ προϊόντα τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἢ, ἐλλείψει τῶν προϊόντων τούτων, τὰ προϊόντα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

"Αρθρον 13.

Οἱ ἔμποροι, ἐργοστασιάρχαι ἢ ἄλλοι βιομήχανοι τῆς μιᾶς τῶν δύο χωρῶν, οἵτινες θέλουσιν ἀποδείξει, διὰ τῆς προσαγωγῆς εἰδικοῦ δελτίου ταυτότητος, ἐκδεδομένου ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν τῆς χώρας των, ὅτι ἔχουσιν ἐν αὐτῇ τὴν νόμιμον ἄδειαν ἐξασκήσεως τοῦ ἐμπορίου ἢ τῆς βιομηχανίας αὐτῶν, θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε διὰ περιοδευόντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ἀντιπροσώπων, νὰ προβαίνωσιν εἰς ἀγορὰς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν παρ' ἐμπόρων, παραγωγῶν ἢ εἰς δημοσίας ἀγοράς.

Θὰ δύνανται ὡσαύτως νὰ λαμβάνωσι παραγγελίας, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει δειγμάτων ἔτι, παρ' ἐμπόρων καὶ ἄλλων προσώπων ἅτινα διὰ τὸ ἐμπόριον ἢ διὰ τὴν βιομηχανίαν αὐτῶν χρησιμοποιοῦσιν ἐμπορεύματα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ δείγματα ταῦτα. Εἰς οὐδετέραν τῶν χωρῶν θὰ ὑποβάλλωνται ταῦτα εἰς τὴν καταβολὴν εἰδικοῦ πρὸς τοῦτο τέλους.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς πλανοδίους βιομηχανίας, τὸ περιακτικὸν ἐμπόριον καὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν παραγγελιῶν παρὰ προσώπων μὴ ἐξασκούντων οὔτε ἐμπόριον οὔτε βιομηχανίαν, καὶ τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἐπιφυλάσσουσιν ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τῆς νομοθεσίας των.

Οἱ περιοδεύοντες ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι, Ἕλληνες καὶ Ρουμᾶνοι, οἵτινες εἶναι ἐφωδιασμένοι διὰ δελτίου ταυτότητος ἐκδεδομένου ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῶν οἰκείων αὐτῶν χωρῶν, θὰ ἔχωσιν ἀμοιβαίως τὸ δικαίωμα νὰ φέρωσιν μεθ' ἑαυτῶν δείγματα ἢ ὑποδείγματα.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θ' ἀνακοινῶσιν ἀλλήλοις ἀμοιβαίως τὰς ἀρχὰς τὰς ἐπιφορτισμένας τὴν ἔκδοσιν τῶν δελτίων ταυτότητος καὶ τὰς διατάξεις πρὸς ἃς δέον νὰ συμμορφῶνται οἱ περιοδεύοντες ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐμπορίου των.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ δελτία ταυτότητος διὰ τοὺς περιοδεύοντας ἐμπορικοὺς ἀντιπροσώπους, ὡς καὶ τὸ ἐφαρμοστέον καθεστὼς διὰ τὰ δείγματα καὶ ὑποδείγματα, τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη δέον νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὰς διατάξεις τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως περὶ ἁπλοποιήσεως τῶν τελωνειακῶν διατυπώσεων τῆς ὑπογραφείσης ἐν Γενεύῃ τῇ 3 Νοεμβρίου 1923.

Τὰ δείγματα καὶ ὑποδείγματα, τὰ ὑποκείμενα εἰς εἰσαγωγικοὺς δασμοὺς καὶ μὴ ὑποκείμενα εἰς ἀπαγόρευσιν, εἰσαγόμενα ὑπὸ τῶν ἐργοστασιαρχῶν ἢ ἐμπόρων ἐγκατεστημένων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε διὰ περιοδευόντων ἐμπορικῶν ἀντιπροσώπων, γίνονται δεκτὰ ὑπὸ προσωρινὴν ἀτέλειαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν δύο Χωρῶν, διὰ παρακαταθήκης τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἢ ἀναλήψεως ὑποχρεώσεως δι' ἐγγυήσεως ἐξασφαλιζούσης τὴν ἐνδεχομένην καταβολὴν τῶν δασμῶν τούτων.

Article 11.

Le régime de l'importation, du transit, du transbordement et du passage des animaux sera déterminé par les exigences d'ordre sanitaire vétérinaire, conformément aux lois de police sanitaire vétérinaire de chaque pays.

A cet effet les deux Parties Contractantes procéderont à la conclusion d'un arrangement spécial, réglant le régime de l'importation et du transit des animaux et des produits animaux et faisant partie intégrante de la présente Convention.

Article 12.

Sans préjudice de la stipulation convenue à l'article 4, les droits intérieurs, perçus pour le compte de l'Etat, des communes ou des corporations, qui grèvent ou grèveront la production, la fabrication ou la consommation d'un article sur le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes, ne frapperont, sous aucun motif, les produits de l'autre, d'une manière plus forte ou plus génante que les produits indigènes de même espèce ou, à défaut de ces produits, que ceux de la nation la plus favorisée.

Article 13.

Les négociants, fabricants et autres industriels de l'un des deux pays, qui prouveront, par la présentation d'une carte de légitimation spéciale, délivrée par les autorités compétentes de leurs pays, qu'ils y sont légalement autorisés à exercer leur commerce ou leur industrie, auront le droit, soit personnellement, soit par des voyageurs à leur service, de faire des achats dans le territoire de l'autre Haute Partie Contractante, chez les négociants producteurs ou dans les locaux de vente publique.

Ils pourront aussi prendre des commandes, même sur échantillons, chez les négociants ou autres personnes qui, pour leur commerce ou leur industrie utilisent des marchandises correspondant à ces échantillons. Ni dans un pays, ni dans l'autre ils ne seront soumis, à ce titre, au paiement d'une taxe spéciale.

Les dispositions ci-dessus ne s'appliquent pas aux industries ambulantes, aux colportages et à la recherche de commandes chez les personnes n'exerçant ni industrie, ni commerce et les Hautes Parties Contractanrtes se réservent, à cet égard, l'entière liberté de leur législation.

Les voyageurs de commerce hellènes et roumains, munis d'une carte de légitimation délivrée par les autorités de leurs pays respectifs, auront réciproquement le droit d'avoir avec eux des échantillons ou des modèles.

Les Hautes Parties Contractantes se donneront réciproquement connaissance des autorités chargées de délivrer les cartes de légitimation, ainsi que des dispositions auxquelles les voyageurs doivent se conformer dans l'exercice de leur commerce.

En ce qui concerne les cartes de legitimation pour les voyageurs de commerce ainsi que le régime à appliquer anx échantillons et modèles les deux Hautes Parties Contractantes devront se conformer aux stipulations de la Convention Internationale pour la simplification des formalités douanières, signée à Genève le 3 novembre 1923.

Les échantillons et modèles passibles de droit

Οἱ δύο Κυβερνήσεις θὰ δημοσιεύσωσι πίνακα τῶν τελωνείων, εἰς ἃ θέλει ἀπονεμηθῇ ἡ ἁρμοδιότης αὕτη.

Παρὰ τοῦ εἰσαγωγέως οὐδεμία θ' ἀπαιτῆται καταβολὴ ἐξόδων, ἐξαιρέσει ἐν τούτοις τῶν δικαιωμάτων χαρτοσήμου διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ πιστοποιητικοῦ ἢ τῆς ἀδείας καὶ διὰ τὴν ἐπίθεσιν σημάτων προοριζομένων νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ταυτότητα τῶν δειγμάτων ἢ ὑποδειγμάτων.

Οἱ ὑπήκοοι τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, οἱ μεταβαίνοντες εἰς ἐμποροπανηγύρεις ἢ ἀγορὰς πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξασκήσεως τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν δὲν θὰ ὑπόκεινται εἰς μεταχείρισιν ἧττον εὐνοϊκὴν τῆς παρεχομένης εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

"Αρθρον 14.

Τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη παρέχουσιν ἀλλήλοις ἀμοιβαίως τὴν ἐλευθερίαν τῆς διαμετακομίσεως διὰ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν καὶ ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ εἰσπράττωσιν, ὡς ἐκ τούτου, δικαιώματα διαμετακομίσεως.

Γενικῶς, τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ συμμορφῶνται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαμετακόμισιν, πρὸς τὰς διατάξεις τὰς περιεχομένας ἐν τῷ Καταστατικῷ ὅπερ ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέρος τῆς Συμβάσεως, περὶ ἐλευθερίας τῆς διαμετακομίσεως, ὑπογραφείσης ἐν Βαρκελώνῃ τῇ 20 Ἀπριλίου 1921.

"Αρθρον 15.

Δι' ὅλα τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ πρὸς τὸ Διεθνὲς καθεστὼς τῶν Σιδηροδρόμων, τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ἐφαρμόζωσιν εἰς τὰς ἀμοιβαίας αὐτῶν σχέσεις τὰς διατάξεις τῆς Συμβάσεως καὶ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Διεθνοῦς καθεστῶτος τῶν Σιδηροδρόμων, θεσπισθέντος ἐν Γενεύῃ τῇ 9 Δεκεμβρίου 1923.

d'entrée et non frappés de prohibition, importés par les fabricants ou commerçants établis sur le territoire de l'une des Parties Contractantes, soit personnellement, soit par l'intermédiaire de voyageurs de commerce, sont admissibles en franchise provisoire sur le territoire des deux pays, moyennant consignation des droits d'entrée ou engagement à caution, garantissant le paiement éventuel de ces droits.

Sont considérés comme échantillons ou modèles tous les spécimens d'une marchandise déterminée, sous la double condition qu'ils soient susceptibles d'être facilement identifiés lors de la réexportation et qu'ils ne représentent pas des quantités ou valeurs qui, dans leur ensemble, puissent leur enlever le caractère usuel d'échantillons.

Les échantillons ou modèles devront être réexportés et le délai de réexportation est fixé à 6 mois, au minimum, sauf le cas de prolongation, dont l'octroi est réservé à l' administration douanière du pays d' importation.

Une fois le délai réglementaire expiré, le montant des droits d'entrée, consigné ou garanti par une caution, sera acquis au Trésor ou recouvré à son profit, à moins qu'il ne soit établi que, dans ce délai, les échantillons ou modèles ont été réexportés.

Si, avant l'expiration du délai susdit, les échantillons ou modèles sont présentés à un bureau de douane ouvert à cet effet, pour être réexportés, ce bureau, après avoir constaté par une vérification que les articles qui lui sont présentés sont bien ceux pour lesquels a été délivré le permis d'importation, devra restituer, le montant des droits déposés à l'importation ou prendre les mesures nécessaires pour la décharge de la caution.

Les deux Gouvernements publieront la liste des bureaux auxquels ces attributions auront été conférées.

Il ne sera exigé de l'importateur aucuns frais, à l'exception toutefois des droits de timbre pour la délivrance du certificat ou permis et pour l'apposition des marques destinées à assurer l'identité des échantillons ou modèles.

Les ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes se rendant aux foires et aux marchés à l' effet d'y exercer leur commerce, ne seront pas, sur le territoire de l'autre, traités d'une manière moins favorable que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Article 14.

Le deux Hautes Parties Contractantes s'accordent réciproquement la liberté du transit à travers leur territoire et elles s'engagent à ne percevoir, de ce chef, aucun droit de transit.

En général, les deux Hautes Parties Contractantes se conformeront, quant au transit, aux dispositions contenues dans le Statut faisant partie intégrante de la Convention sur la liberté du transit, signée à Barcelone le 20 avril 1921.

Article 15.

Pour toutes les questions relatives au régime international des voies ferrées, les Hautes Parties Contractantes appliqueront dans leurs rélations réciproques, les dispositions de la Convention et du Statut sur le régime international des voies ferrées, établi à Genève le 9 décembre 1923.

"Αρθρον 16.

Ἕκαστον τῶν δύο Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀμοιβαιότητος, νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὰ πλοῖα τοῦ ἑτέρου ἴσην μεταχείρισιν πρὸς τὴν παρεχομένην εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ πλοῖα εἰς τοὺς θαλασσίους λιμένας τοὺς τελοῦντας ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν ἢ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐλευθερίαν προσεγγίσεως εἰς τοὺς λιμένας, τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν καὶ τὴν πλήρη χρῆσιν τῶν εὐκολιῶν ἃς παρέχει εἰς τὴν ναυτιλίαν, τὰς ἐμπορικὰς πράξεις διὰ τὰ πλοῖα, τὸ φορτίον καὶ τοὺς ἐπιβάτας αὐτῶν, τὰς εὐκολίας φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως, ὡς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τέλη πάσης φύσεως, εἰσπραττόμενα διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως, τῶν δημοσίων ἀρχῶν, τῶν ἀναδόχων καὶ τῶν ἱδρυμάτων παντὸς εἴδους ἢ ἐν ὀνόματι αὐτῶν.

"Αρθρον 17.

Θὰ ὦσι τελείως ἀπηλλαγμένα τῶν δικαιωμάτων χωρητικότητος καὶ ἀποστολῆς εἰς τοὺς λιμένας ἑκάστης τῶν δύο χωρῶν.

1) Τὰ πλοῖα ἄτινα, εἰσπλεύσαντα κενά, ὁποθενδήποτε, ἐκπλέουσι κενά.

2) Τὰ πλοῖα ἄτινα, εἰσπλεύσαντα μετὰ φορτίου εἴς τινα λιμένα οἰκειοθελῶς ἢ ἐξ ἀνάγκης, ἀποπλέουσι χωρὶς νὰ ἐνεργήσωσιν οὐδεμίαν ἐμπορικὴν πρᾶξιν.

Δὲν θὰ θεωρῆται ὡς ἐμπορικὴ πρᾶξις, ἐν περιπτώσει ἀναγκαστικῆς προσορμίσεως, ἡ ἀποβίβασις, ἡ ἐπαναφόρτωσις τοῦ πλοίου, ἡ μεταφόρτωσις ἐπὶ ἑτέρου πλοίου, εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς πλοῦν τοῦ πρώτου, αἱ ἀναγκαῖαι δαπάναι πρὸς ἀνεφοδιασμὸν τοῦ πληρώματος, οὐδ' ἡ πώλησις τῶν ὑποστάντων ἀβαρίαν ἐμπορευμάτων, ὅταν ἡ διεύθυνσις τῶν τελωνείων ἐπιτρέψῃ ταύτην.

Ἐννοεῖται ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ἀφορῶσι τὰ ὑγειονομικὰ δικαιώματα, τὰ δικαιώματα πλοηγίας καὶ ναυαγιαιρέσεως, ἅτινα θέλουσιν εἰσπράττεσθαι εἰς ὅλας τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τῶν νόμων τῆς χώρας περιπτώσεις καὶ ἐφ' ὅσον οὐδεμία γίνεται διάκρισις μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν πλοίων καὶ τῶν πλοίων τοῦ ἑτέρου Συμβαλλομένου Μέρους.

"Αρθρον 18.

Τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα καὶ τὰ ρουμανικὰ πλοῖα θὰ δύνανται νὰ πλέωσιν ἐκ λιμένος τινὸς τῆς μιᾶς τῶν συμβαλλομένων χωρῶν εἰς λιμένα ἢ λιμένας τῆς αὐτῆς χώρας, εἴτε πρὸς κατάρτισιν ἢ συμπλήρωσιν τοῦ φορτίου αὐτῶν, προωρισμένου διὰ τὸ ἐξωτερικόν, εἴτε πρὸς ἀπόθεσιν τοῦ φορτίου αὐτῶν κομισθέντος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἢ μέρους τούτου, χωρὶς νὰ καταβάλλωσιν ἄλλα δικαιώματα ἐκείνων εἰς ἃ ὑποβάλλονται ἢ θὰ ὑποβάλλονται, εἰς παρομοίαν περίπτωσιν, τὰ ἐθνικὰ πλοῖα.

"Αρθρον 19.

Οἱ ἐφοπλισταί, φορτωταί, ναυλωταὶ καὶ ἐκναυλωταί, ὑπήκοοι τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, καθὼς καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι καὶ πράκτορες αὐτῶν, θὰ ὦσιν ἐλεύθεροι νὰ ποιῶνται χρῆσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ καταβάλλοντες τὰ αὐτὰ τέλη ἃ καὶ οἱ ἰθαγενεῖς, πάντων τῶν ἔργων καὶ τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν λιμένων καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῶν, ἐφ' ὅσον αἱ ἐγκαταστάσεις αὗται ἢ τὰ ἱδρύματα εἰσὶ προωρισμένα διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ κοινοῦ. Ἐν τούτοις, τὰ προνόμια καὶ αἱ εὐκολίαι αἱ παρεχόμεναι ἢ παρασχεθησόμεναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τρίτην Δύναμιν θὰ ἐπεκτείνωνται αὐτομάτως ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου μέρους.

Ἐξαιρέσει τῶν εἰδικῶν κανονισμῶν τῶν ἀφορώντων τοὺς φάρους καὶ φανούς, τὴν πλοηγίαν, τὴν ναυαγιαίρεσιν καὶ τὰ

Article 16.

Chacune des deux Hautes Parties Contractantes s'engage, sous condition de réciprocité, à assurer aux navires de l'autre un traitement égal à celui de ses propres navires, dans les ports maritimes placés sous sa souveraineté ou autorité, en ce qui concerne la liberté d'accès du port, son utilisation et la complète jouissance des commodités qu'elle accorde à la navigation, aux opérations commerciales pour les navires, leur cargaison et leurs passagers, aux facilités de chargement et de déchargement, ainsi qu'aux droits et taxes de toute nature, perçus pour le compte du Gouvernement, des autorités publiques, des concessionnaires, et des établissements de toute sorte ou en leur nom.

Article 17.

Seront complètement affranchis des droits de tonnage et d'expédition, dans les ports de chacun des deux pays :

1. Les navires qui, entrés sur lest, de quelque lieu que ce soit, en repartiront sur lest;

2. Les navires qui entrés avec chargement dans un port ou en relâche forcée, en sortiront sans avoir fait aucune opération de commerce.

Ne seront pas considérés, en cas de relâche forcée comme operation de commerce, le débarquement, le rechargement du navire, le transbordement sur un autre navire, en cas d'innavigabilité du premier, les dépenses nécessaires au ravitaillement de l'équipage, ni la vente des marchandises avariées, lorsque l'administration des douanes en aura donné l'autorisation.

Il est entendu que les stipulations de cet article ne regardent pas les droits sanitaires, de pilotage et de sauvetage, qui seront perçus dans tous les cas prévus par les lois du pays et pourvu qu'il n'y ait pas de différence entre les navires nationaux et les navires de l'autre Partie Contractante.

Article 18.

Les navires helléniques et les navires roumains pourront passer d'un port de l'un des deux pays contractants à un ou plusieurs ports du même pays, soit pour y composer ou compléter leur chargement, pour une destination étrangère, soit pour y déposer leur cargaison apportée de l'étranger, ou une partie de celle-ci, sans payer d'autres droits que ceux auxquels sont ou seront soumis, en pareil cas, les navires nationaux.

Article 19.

Les armateurs, chargeurs, fréteurs et affréteurs, ressortissant de l'une des Hautes Parties Contractantes, ainsi que leurs représentants et agents, seront libres de faire usage sur le territoire de l'autre, sous les mêmes conditions et en payant les mêmes taxes que les nationaux, de tous ouvrages et installations des ports et de leurs annexes, en tant que ces établissements ou institutions sont destinés à l'usage du public. Toutefois, les privilèges et facilités qui sont ou seront accordés en la matière par l'une des Hautes Parties Contractantes à une tierce puissance, seront automatiquement étendues à l'autre partie.

Sauf les règlements particuliers sur les phares et fanaux, sur le pilotage, le sauvetage et les mesures

ὑγειονομικὰ μέτρα, οὐδὲν θὰ εἰσπράττεται τέλος ἐφ' ὅσον δὲν ἐγένετο πραγματικὴ χρῆσις τῶν ἐγκαταστάσεων ἢ ἱδρυμάτων τούτων.

"Αρθρον 20.

Εἰς τὰ πλοῖα τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν δύο τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, τὰ εὑρεθέντα εἰς τὴν ἀνάγκην λόγῳ τρικυμίας ἢ ἀβαρίας, νὰ ζητήσωσι καταφύγιον εἰς λιμένα τινὰ τοῦ ἑτέρου, θὰ ἐπιτρέπεται νὰ προβῶσιν εἰς τὰς ἐπισκευὰς αὐτῶν καὶ ν' ἀποπλεύσωσι, χωρὶς νὰ ὑποχρεῶνται νὰ καταβάλωσι δικαιώματα ἄλλα ἐκείνων, ἅτινα, ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιστάσεις, θὰ ὠφείλοντο νὰ καταβληθῶσιν ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν πλοίων. Εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ πλοίαρχος τοῦ ὑπὸ ἐπισκευὴν πλοίου ἠναγκάζετο νὰ διαθέσῃ μέρος τοῦ φορτίου ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ ἔξοδα, θὰ ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς διατάξεις καὶ εἰς τὸ δασμολόγιον τὸ ἐν ἰσχύϊ εἰς τὸν τόπον ἔνθα ἐζήτησε καταφύγιον.

"Αρθρον 21.

Ἐν περιπτώσει ναυαγίου, προσαράξεως, ἀβαρίας ἐν θαλάσσῃ ἢ ἀναγκαστικῆς προσορμίσεως πλοίου τινὸς τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ ἑτέρου, τὸ πλοῖον τοῦτο θ' ἀπολαύῃ, τόσον διὰ τὸ σκάφος ὅσον καὶ διὰ τὸ φορτίον, τῶν εὐνοιῶν καὶ ἀτελειῶν ἃς ἡ νομοθεσία ἑκάστης τῶν οἰκείων χωρῶν παραχωρεῖ εἰς τὰ ἴδια αὐτῆς πλοῖα ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι. Πᾶσα βοήθεια καὶ συνδρομὴ θὰ παρασχεθῇ εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ τὸ πλήρωμα τόσον διὰ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς καὶ διὰ τὰ πλοῖά των καὶ τὸ φορτίον.

Αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν ναυαγιαίρεσιν πράξεις θὰ γίνωνται συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τῆς χώρας. Ἂν ὅ,τι ἤθελε διασωθῇ ἐκ τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου, ἢ τὸ προϊὸν τῶν ἀντικειμένων τούτων ἐὰν ἐπωλήθησαν, θὰ ἀποδοθῇ τῷ ἰδιοκτήτῃ ἢ τοῖς δικαιούχοις, καὶ δὲν θὰ καταβληθῶσιν ἔξοδα ναυαγιαιρέσεως ἀνώτερα ἐκείνων εἰς ἃ θὰ ὑπεβάλοντο εἰς παρομοίαν περίπτωσιν οἱ ἰθαγενεῖς.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσιν, ἐπὶ πλέον, ὅτι τὰ διασωθέντα ἐμπορεύματα δὲν θὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν καταβολὴν οὐδενὸς δασμοῦ, ἐκτὸς ἐὰν ἤθελον προορισθῇ ταῦτα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν.

"Αρθρον 22.

Ἡ ἐθνικότης τῶν πλοίων θὰ διαπιστοῦται κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, εἰς ὃ ἀνήκει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πλοῖον, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τίτλων καὶ πιστοποιητικῶν τῶν εὑρισκομένων ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ ἐκδοθέντων ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν.

Ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως δικαστικῆς πωλήσεως, τὰ πλοῖα τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν θὰ δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι τὴν ἐθνικότητα τοῦ ἑτέρου, ἄνευ δηλώσεως ἀνακλήσεως τῆς ἐθνικῆς σημαίας ἐκδοθείσης ὑπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Κράτους εἰς ὃ ὑπάγονται.

Τὰ πλοῖα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸ ἓν τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, ὧν ὁ λιμὴν νηολογήσεως δὲν εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου Μέρους, θὰ ἀπαλλάσσωνται εἰς τοὺς λιμένας τοῦ τελευταίου τούτου Μέρους τοῦ ἐλέγχου τοῦ σχετικοῦ πρὸς τὴν καλὴν αὐτῶν κατάστασιν πλοϊμότητος, ἐὰν τὰ πλοῖα ταῦτα εἶναι ἐφωδιασμένα διὰ πιστοποιητικοῦ ἢ ἀδείας ναυσιπλοΐας τοῦ Κράτους εἰς ὃ ἀνήκουσιν ἢ ἐκδεδομένου ὑπὸ ὀνομαστὶ ὁρισμένου τινὸς διεθνοῦς νηογνώμονος. Αἱ ἄδειαι καὶ τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα θὰ ἀναγνωρίζωνται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου Μέρους, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπιβατικὰ πλοῖα, ἐφ' ὅσον δὲν παρῆλθεν ἔτος ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀδείας ἢ τοῦ πιστοποιητικοῦ ἢ ἢ τῆς θεωρήσεως τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς.

Εἰδικὴ συμφωνία θὰ συνομολογηθῇ τὸ ταχύτερον δυνατὸν μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν πρὸς

sanitaires, il ne sera perçu aucune taxe, s'il n'a pas été réellement fait usage de ces établissements et institutions.

Article 20.

Les navires de l'une des deux Hautes Parties Contractetantes, contraints par la tempête ou par une avarie, à chercher refuge dans un port de l'autre, seront autorisés à y procéder à leurs réparations, et à reprendre la mer, sans avoir à payer d'autres droits que ceux qui, dans les mêmes circonstances, seraient dûs par les navires nationaux. Dans le cas où le commandant du navire en reparation se verrait contraint de disposer d'une partie de la cargaison pour subvenir aux frais il sera tenu de se soumettre aux prescriptions et aux tarifs en vigueur dans le lieu du refuge.

Article 21.

En cas de naufrage, échouement, avarie en mer ou relâche forcée d'un navire de l'une des Parties Contractantes sur les côtes de l'autre, ce navire y jouira tant pour le bâtiment que pour la cargaison, des faveurs et immunités que la législation de chacun des pays respectifs accorde à ses propres navires en pareille circonstance. Il sera prêté toute aide et assistance au capitaine et à l'équipage tant pour leurs personnes que pour leurs navires et sa cargaison.

Les opérations relatives au sauvetage auront lieu conformément aux lois su pays. Tout ce qui aura été sauvé du navire et de la cargaison, ou le produit de ces objets, s'ils ont été vendus, sera restitué au propriétaire ou à leurs ayants droit, et il ne sera pas payé de frais de sauvetage plus forts que ceux auxquels les nationaux seraient assujettis en pareil cas.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent, en outre, que les marchandises sauvées ne seront soumises au paiement d'aucun droit de douane, à moins qu'on ne les ait destinées à la consommation interieure.

Article 22.

La nationalité des navires sera constatée d'après les lois de l'Etat auquel le navire en question appartient, au moyen des titres et patentes se trouvant à bord et délivrés par les autorités compétentes.

Sauf le cas de vente judiciaire, les navires de l'une des Hautes Parties Contractantes ne pourront être nationalisés dans l'autre, sans une déclaration de retrait de pavillon, délivrée par l'autorité de l'Etat dont ils relèvent.

Les navires appartenant à l'une des Hautes Parties Contractantes dont le port d'attache n'est pas situé sur le territoire de l'autre Partie, seront dispensés dans les ports de cette dernière Partie du contrôle relatif à leur bon état de navigabilité, si ces navires sont munis d'un certificat ou d'un permis de navigation national ou délivré par un registre international reconnu ; ces permis et certificats seront reconnus par l'autre Partie, en ce qui concerne les bateaux de passagers, pour autant que la date de l'émission du permis ou certificat ou le visa par l'autorité compétente ne remonte pas à plus d'une année du jour de leur émission.

Un accord particulier interviendra le plus tôt possible entre les Hautes Parties Contractantes en vue

καθορισμὸν τῶν κανόνων τῆς ἀντιστοιχίας τῶν μεθόδων ἃς ἐφαρμόζουσι διὰ τὴν καταμέτρησιν τῶν πλοίων θαλάσσης.

Μέχρι τῆς συνομολογήσεως τῶν ὡς ἄνω προβλεπομένων συμφωνιῶν τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ἐφαρμόζωσιν ἀμοιβαίως ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν μεταχείρισιν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 23.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν παροχὴν τῆς ἐθνικῆς μεταχειρίσεως ἢ τῆς μεταχειρίσεως τῆς χορηγουμένης εἰς τὸ μᾶλλον εὐνοούμενον Κράτος, δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν καθ' ὅσον ἀφορᾷ:

1) Τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἁλιείας εἰς τὰ χωρικὰ ὕδατα τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

2) Τὴν ἐφαρμογὴν εἰδικῶν μέτρων διὰ τὴν ἐθνικὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐνθαρρύνσεως τῆς βιομηχανίας ναυπηγήσεων, τῆς ἀσκήσεως τῆς ναυτιλίας δι' ἀμοιβῶν ἢ ἄλλων εἰδικῶν εὐχερειῶν.

3) Τὰ προνόμια τὰ παραχωρούμενα εἰς τοὺς ὁμίλους ναυτικοῦ ἀθλητισμοῦ.

4) Τὴν ἐξάσκησιν τῆς ναυτιλιακῆς ὑπηρεσίας τῶν λιμένων, ὅρμων καὶ ἀκτῶν, συμπεριλαμβανομένης τῆς πλοηγίας, τῆς ρυμουλκήσεως, τῆς ναυαγιαιρέσεως καὶ τῆς θαλασσίας ἀρωγῆς.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως δὲν κωλύουσι τὴν Ρουμανικὴν Κυβέρνησιν νὰ προορίσῃ διὰ τὰ πλοῖα αὐτῆς, ἀνήκοντα ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς τὸ Κράτος, ἰδιαίτερον χῶρον εἰς τοὺς λιμένας της διὰ τὴν ἐπιβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν, τὴν φόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ διὰ τὴν χρησιμοποίησιν ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ εἰδικῶν ἐγκαταστάσεων διὰ τὸν ἀνεφοδιασμὸν αὐτῶν εἰς καύσιμον ὕλην, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν ἐμπορευμάτων ἅτινα ταῦτα μεταφέρουσιν, ἐννοουμένου καλῶς ἐν τούτοις ὅτι ἡ παροῦσα διάταξις δὲν θὰ ἑρμηνευθῇ κατὰ τρόπον στεροῦντα τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα τῶν δικαίων εὐκολιῶν διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν. Οὐχ' ἧττον τὰ προνόμια καὶ αἱ εὐκολίαι αἱ παραχωρούμεναι ἢ παραχωρηθησόμεναι ὑπὸ τῆς Ρουμανίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς τρίτην τινὰ δύναμιν θὰ ἐπεκταθῶσιν αὐτομάτως καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 24.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκτοπλοΐαν, τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη παραχωροῦσιν ἀλλήλοις ἀμοιβαίως τὴν μεταχείρισιν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 25.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν ναυσιπλοΐαν ἐντὸς τῶν ἐσωτερικῶν ὑδάτων. Ἐν τούτοις, τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη παραχωροῦσιν ἀλλήλοις, ἀμοιβαίως, τὴν μεταχείρισιν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους διὰ πάντα τὰ πλεονεκτήματα ἢ τὴν μεταχείρισιν ἅτινα θὰ παρεχώρουν εἰς οἱονδήποτε ξένον πλοῖον ἐξαιρουμένων τῶν πλοίων τῶν ὁμόρων Κρατῶν ἅτινα ἔχουσι μετὰ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου ἐκ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν κοινὸν δίκτυον ἐσωτερικῶν πλωτῶν ὁδῶν.

Ἄρθρον 26.

Ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν εἰδικῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως, τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἐγγυῶνται ἀλλήλοις, ἀμοιβαίως, διὰ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς διαφόρους διατυπώσεις, διοικητικὰς ἢ ἄλλας, τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως, τὴν μεταχείρισιν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

de déterminer les règles d'équivalence des méthodes qu'elles appliquent au jaugeage des navires de mer.

Jusqu'à ce qu'interviennent les accords prévus ci-dessus les Hautes Parties Contractantes s'appliqueront réciproquement en la matière le traitement de la nation la plus favorisée.

Article 23.

Les dispositions de la présente Convention, relatives à l'octroi du traitement national ou du traitement accordé à la nation la plus favorisée, ne s'appliquent pas aux navires des Hautes Parties Contractantes en ce qui concerne :

1) L'exercice de la pêche dans les eaux territoriales des Hautes Parties Contractantes ;

2) L' application des mesures spéciales pour la marine marchande nationale en vue de l' encouragement à l'industrie des constructions navales, à l'exercice de la navigation au moyen de primes ou d'autres facilités spéciales :

3) Les privilèges concédés aux sociétés pour le sport nautique ;

4) L'exercice du service maritime des ports, des rades et des plages y compris le pilotage, le remorquage, le sauvetage et l'assistance maritime.

Les dispositions de la présente Convention n'empêcheront pas le Gouvernement Roumain de réserver à ses navires appartenant entièrement ou en partie à l'Etat, un emplacement spécial dans ses ports, pour l'embarquement des passagés, le chargement de marchandises et pour l'utilisation dans ce même emplacement d'installations spéciales pour leur approvisionnement en combustible, ainsi que pour l'emmagasinage et la manipulation des marchandises qu'ils transportent, étant bien entendu toutefois que la présente stipulation ne sera pas interprétée de façon à priver les navires hellèniques des facilités raisonnables pour l'exercise de leur commerce ; néanmoins les privilèges et facilités qui sont ou seront accordés par la Roumanie en cette matière à une tierce puissance seront automatiquement étendus à la Grèce.

Article 24.

En ce qui concerne le cabotage les deux Hautes Parties Contractantes s'accordent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée.

Article 25.

Les dispositions de la présente Convention ne s'appliquent pas à la navigation dans les eaux intérieures. Toutefois, les Hautes Parties Contractantes s'accordent, réciproquement, le traitement de la nation la plus favorisée pour tous avantages ou traitement qu'elles accorderaient à n'importe quel bateau étranger en exceptant les bateaux des Etats limitrophes qui ont avec l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes un réseau commun de voies navigables intérieures.

Article 26.

Sous réserve des dispositions spéciales de la présente Convention, les Parties Contractantes se garantissent réciproquement, en tout ce qui concerne les diverses formalités, administratives ou autres, rendues nécessaires pour l'application des dispositions de la présente Convention, le traitement de la nation la plus favorisée.

Ἄρθρον 27.

Αἱ διαφοραὶ αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ προκύψωσι μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἑρμηνείαν ἢ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ αἵτινες δὲν θὰ καθίστατο δυνατὸν νὰ λυθῶσι διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ, θὰ ὑποβάλλωνται εἰς διαιτησίαν συμφώνως πρὸς τὴν διαδικασίαν τὴν καθορισθεῖσαν διὰ τοῦ Συμφώνου μὴ ἐπιθέσεως καὶ διαιτησίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας, συνομολογηθέντος ἐν Γενεύῃ τῇ 21 Μαρτίου 1928.

Ἐν τούτοις, αἱ διαφοραὶ αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ προκύψωσι, ἐν σχέσει πρὸς τὴν μεταχείρισιν τῶν ἐμπορευμάτων, τὴν ἐφαρμογὴν τῶν δασμολογικῶν διατάξεων, τὰ κτηνιατρικὰ ζητήματα καὶ τὰ ναυτιλιακὰ ζητήματα καὶ ἰάτινα χρήζουσι ταχείας λύσεως, θὰ ὑποβάλλωνται τῇ αἰτήσει τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς διαιτητικὸν Δικαστήριον, ὅπερ θὰ συγκροτῆται εἰδικῶς δι' ἑκάστην διαφοράν καὶ θὰ ἀπαρτίζηται ἐκ τριῶν μελῶν ὁριζομένων ὡς ἑξῆς: Ἕκαστον Συμβαλλόμενον Μέρος θὰ διορίζῃ ἕνα διαιτητήν, ὁ δὲ τρίτος θὰ διορίζηται κοινῇ συμφωνίᾳ ὑπὸ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, ἢ, μὴ ἐπιτευχθείσης συμφωνίας, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀνωτάτου Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης τῆς Χάγης. Τὸ Δικαστήριον οὕτω συνιστάμενον θὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του ἥτις θὰ εἶναι ἐκτελεστὴ ἐντὸς τοῦ βραχυτέρου δυνατοῦ διαστήματος.

Ἄρθρον 28.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θὰ κυρωθῇ καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θὰ ἀνταλλαγῶσιν ἐν Βουκουρεστίῳ τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων, θὰ ἔχῃ διάρκειαν δύο ἐτῶν καὶ θὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύϊ μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου τούτου ἐφ' ὅσον τὸ ἕν τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν ἤθελε κοινοποιήσῃ, διὰ ἐξαμήνου προειδοποιήσεως, τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ ὅπως παύσῃ αὕτη ἰσχύουσα.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ πρυσαναφερόμενοι Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν καὶ ἐπέθεσαν τὰς ἑαυτῶν σφραγῖδας.

Ἐγένετο ἐν Βουκουρεστίῳ εἰς διπλοῦν τῇ 11 Αὐγούστου 1931.

(Τ. Σ.) Κ. ΚΟΛΛΑΣ
(Τ. Σ.) Ν. ΓΙΟΡΓΚΑ

Article 27.

Les différends qui viendraient à s'élever entre les Hautes Parties Contractantes sur l'interprétation ou l'application de la présente Convention et qui n'auraient pu être résolus par la voie diplomatique, seront soumis à l'arbitrage, conformément à la procédure instituée par le Pacte de non agression et d'arbitrage entre la Grèce et la Roumanie, conclu à Genève, le 21 mars 1928.

Toutefois, les différends qui pourraient surgir sur le traitement des marchandises des dispositions tarifaires, les questions vétérinaires et les questions de navigation et qui nécessitent une solution rapide, seront soumis, à la demande de l'une des Hautes Parties Contractantes, à un Tribunal arbitral, qui sera spécialement constitué pour chaque litige et qui sera composé de trois membres ainsi désignés : chaque Partie Contractante nommera un arbitre et le troisième sera nommé, de commun accord, par les deux Hautes Parties Contractantes ou, à défaut d'accord, par le Président de la Haute Cour Permanente de Justice Internationale de la Haye. Le Tribunal ainsi constitué prononcera sa décision qui aura force obligatoire dans le plus bref délai possible.

Article 28.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Bucarest aussitôt que possible.

Elle entrera en vigueur quinze jours après l'échange des ratifications. Elle aura une durée de deux ans et restera en vigueur après ce terme tant que l'une des Hautes Parties Contractantes n'aura pas notifié, par un préavis de six mois, son intention d'en faire cesser les effets.

EN FOI DE QUOI les Plénipontentiaires ci-dessus désignés ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait à Bucarest en double exemplaire le 11 août 1931.

(L. S.) C. COLLAS
(L. S.) N. IORGA

ΠΙΝΑΞ Α'.

ΔΑΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΕΙΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΝ

Κλάσις Ρουμανικοῦ Δασμολογίου		Εἴδη	Μονὰς	Δασμὸς εἰς λέϊ
198	—	Μεταξόσπερμες	1 χιλ.	10
		(Σημείωσις. Ἡ εἰσαγωγὴ γίνεται μόνον διὰ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Κτημάτων).		
199	—	Βόμβυκες (κουκούλια) :		
	β	Ξηροὶ	»	90
201	—	Νήματα φυσικῆς μετάξης ὠμῆς, μονόκλωστα ἢ πολύκλωστα :	»	
	α	Μὴ ἐστριμμένα		300
	β	Ἐστριμμένα		400
206	—	Ὑφάσματα ἀμιγοῦς μετάξης, ζυγίζοντα ἀπὸ 200 γρ. καὶ ἄνω κατὰ Μ. 2		
	α	Φυσικῆς χροιᾶς	»	1.000
	β	Λελευκασμένα ἢ ὁπωσδήποτε κεχρωματισμένα ἢ πολύχρωμα, ὡς καὶ τὰ τυπωτὰ	»	1.170
207	—	Τὰ αὐτὰ ζυγίζοντα κάτω τῶν 200 καὶ μέχρις 120 γραμμαρίων κατὰ Μ. 2 :		
	α	φυσικῆς χροιᾶς	»	1.530
	β	λελευκασμένα ἢ ὁπωσδήποτε κεχρωματισμένα ἢ πολύχρωμα ὡς καὶ τὰ τυπωτὰ	»	1.800
208	—	Τὰ αὐτὰ ζυγίζοντα ἀπὸ 120 μέχρις 80 γραμ. κατὰ Μ. 2 :		
	α	Φυσικῆς χροιᾶς	»	1.800
	β	Λελευκασμένα ἢ ὁπωσδήποτε κεχρωματισμένα ἢ πολύχρωμα ὡς καὶ τὰ τυπωτὰ	»	2.300
209	—	Τὰ αὐτὰ ζυγίζοντα ἀπὸ 80 μέχρι 50 γραμμαρίων κατὰ Μ. 2 :		
	α	Φυσικῆς χροιᾶς	»	2.600
	β	Λελευκασμένα ἢ ὁπωσδήποτε κεχρωματισμένα ἢ πολύχρωμα ὡς καὶ τὰ τυπωτὰ	»	2.950
210	—	Τὰ αὐτά, ζυγίζοντα ἀπὸ 50 μέχρις 20 γραμμαρίων κατὰ Μ. 2 :		
	α	Φυσικῆς χροιᾶς	»	3.600
	β	Λελευκασμένα ἢ ὁπωσδήποτε κεχρωματισμένα ἢ πολύχρωμα ὡς καὶ τὰ τυπωτὰ	»	4.300
236	—	Σπόγγοι :		
	α	Ἀκατέργαστοι	»	5
	β	Κατειργασμένοι	»	50
332	—	Ἔλαιον ἐλαιῶν	100 χιλ.	
	α	Ἐν βαρελίοις ἢ ἄλλοις δοχείοις βάρους ἀνωτέρου τῶν 15 χιλ.	»	900
341	—	Κοινέλαιον		
	α	Ἀκαθάριστον ἢ κεκαθαρμένον	»	400
346	—	Ἀσπάραγοι (σπαράγγια), ἀγκινάραι, κουνουπίδια, τομάται, μελτζάναι, ἀγγούρια, κολοκύνθαι, πέπονες, φασίολοι πράσινοι, κύαμοι, πίσα καὶ παντὸς εἴδους χλωρὰ λαχανικά, νωπά, μὴ κατονομαζόμενα εἰδικῶς ἀλλαχοῦ ἐν τῷ παρόντι δασμολογίῳ :		
346	ex	Ἀγκινάραι, κύαμοι ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 1ης Ἀπριλίου	»	1.000
385	—	Ἐκχυλίσματα κεμπράκο (quebracho) καὶ πάσης ἄλλης ὕλης καταλλήλου διὰ τὴν δεψικὴν ὡς καὶ ταννῖναι μὴ κατονομαζόμεναι :		
	α	Ὑγρὰ	»	80
	β	Στερεὰ	»	200
396	—	Λεμόνια	»	75
397	—	Πορτοκάλια, μανδαρίνια καὶ νεράντζια	»	270
404	—	Ἀμύγδαλα :		
	α	Μετὰ φλοιοῦ	»	650
	β	Ἄνευ φλοιοῦ	»	900
407	—	Σῦκα :		
	α	Εἰς σάκκους, εἰς ὁρμαθοὺς (chapelets) ἢ ὑπὸ οἱανδήποτε ἄλλην συσκευασίαν βάρους ἀνωτέρου τῶν 10 χιλ.	»	300

LISTE A

TARIF DE DROITS A L'ENTRÉE EN ROUMANIE

Nos du Tarif Roumain		Articles	Unités	Droits d'entrée en Lei
198	–	Grains de vers à soie	1 Kg.	10
		(Note. L'importation ne peut en être faite que par le Ministère de l'Agriculture et des Domaines).		
199	–	Cocons de vers à soie :		
	b	secs	»	90
201	–	Fils de soie naturelle, écrue formés de 1 ou plusieurs brins :		
	a	non tordus	»	300
	b	tordus	»	400
206	–	tissus de soie pure, pesant 200 gr. ou davantage par M2 :		
	a	non teints	»	1,000
	b	teints en blanc ou en couleurs quelconques ou en plusieurs couleurs, même imprimés	»	1,170
207	–	Les mêmes pesant de 200 à 120 gr. par M2 :		
	a	non teints	»	1,530
	b	teints en blanc ou en couleurs quelconques ou en plusieurs couleurs, même imprimés	»	1,800
208	–	Les mêmes pesant de 120 à 80 gr. par M 2 :		
	a	non teints	»	1,800
	b	teints en blanc ou en couleurs quelconques ou en plusieurs couleurs, même imprimés	»	2,300
209	–	Les mêmes pesant de 80 à 50 gr. par M 2 :		
	a	non teints	»	2,600
	b	teints en blanc ou en couleurs quelconques, ou en plusieurs couleurs, même imprimés	»	2,950
210	–	Les mêmes pesant de 50 à 20 gr. par M 2 :		
	a	non teints	»	3,600
	b	teints en blanc ou en couleurs quelconques ou en plusieurs couleurs, même imprimés	»	4,300
236	–	Eponge :		
	a	Brutes	»	5
	b	préparés	»	50
332	–	Huile d'olive :		
	a	en barils ou autres récipiants de plus de 15 Kg.	100 Kg.	900
341	–	Huile de ricin :		
	a	brute ou raffinée	»	400
346	–	Asperges, artichets, choux fleurs, tomates, aubergines, concombres, courges, melons, haricots verts, fèves, petits pois et tous autres légumes verts frais non dénommés dans une autre partie du présent tarif :		
346	ex	Artichots, fèves du 1-er Janvier au 1-er avril	»	1,000
385	–	Extraits de québracho et de toutes autres matières destinées au tannage ainsi que tanins non dénommés :		
	a	liquides	»	80
	b	solides	»	200
396	–	Citrons	»	75
397	–	Oranges, mandarines et oranges amères	»	270
404	–	Amandes :		
	a	en coque	»	650
	b	décortiquées	»	900
407	–	Figues :		
	a	en sacs, en chapelets ou en tous autres emballages au-dessus de 10 Kgs	»	300
	b	en caisses, boites ou autres emballages au dessous de 10 Kgs.	»	500
409	–	Caroubes	»	175
425	–	Olives :		
	a	salées ou en saumure, ou en barils, en paniers, en sacs	»	50

Κλάσις Ρουμανικοῦ Δασμολογίου		Εἴδη	Μονὰς	Δασμὸς ες λέϊ
	β	Εἰς κιβώτια, κυτία ἢ ὑπὸ ἄλλην συσκευασίαν βάρους κατωτέρου τῶν 10 χιλ.	100 χιλ.	500
409	—	Κεράτια (χαρούπια)	»	175
425	—	Ἐλαῖαι :	»	
	α	Ἠλατισμέναι ἢ ἐν ἅλμῃ, ἢ ἐντὸς βαρελίων ἢ καλάθων ἢ σάκκων		50
	β	Διατετηρημέναι καθ' οἱανδήποτε ἄλλον τρόπον πλὴν τῶν ἡλατισμένων ἢ ἐν ἅλμῃ τοῦ ἐδαφίου α	»	300
440	ex	Οἶνοι : Μαυροδάφνη, Σάμου, καὶ οἱ λοιποὶ ἰσχυροὶ εἰς οἰνόπνευμα οἶνοι καταγωγῆς καὶ προελεύσεως ἑλληνικῆς ἔχοντες βαθμὸν οἰνοπνεύματος τοὐλάχιστον 16ο, συνοδευόμενοι διὰ πιστοποιητικῶν προελεύσεως :	»	
		α') εἰς οἱαδήποτε δοχεῖα ἐξαιρέσει τῶν φιαλῶν καὶ ὑδριῶν	»	4.500
		β') εἰς φιάλας ἢ ὑδρίας	»	6.000
508	—	Νήματα ἐκ βάμβακος ἁπλᾶ, μονόκλωστα, ἄστριπτα, ἀλεύκαστα, ἀχρωμάτιστα	»	160
509	—	Τὰ αὐτὰ λελευκασμένα	»	200
512	—	Νήματα ἐκ βάμβακος ἁπλῶς ἐστριμμένα, ἀλεύκαστα, ἀχρωμάτιστα :		
	α	Δίκλωστα	»	400
	β	Τρίκλωστα ἢ πολύκλωστα, τοῦ συνόλου ἀποτελοῦντος μίαν μόνην κλωστὴν (méche)	»	440
518	—	Ὑφάσματα ἐκ βάμβακος παντοειδῆ, ἐκτὸς τῶν εἰδικῶς κατονομαζομένων, ἀλεύκαστα, ἀχρωμάτιστα μὴ τετυπωμένα, ζυγίζοντα ἄνω τῶν 300 γρ. κατὰ Μ 2 καὶ ἔχοντα κατὰ τετραγωνικὸν ἑκατοστόμετρον ἄθροισμα κλωστῶν στήμονος καὶ κρόκης	»	
	α	Μέχρι 15 κλωστῶν	»	5.000
	β	Ἀπὸ 16 μέχρι 30 κλωστῶν	»	5.500
	γ	Ἄνω τῶν 30 κλωστῶν	»	6.000
519	—	Ὑφάσματα ἐκ βάμβακος παντοειδῆ, ἐκτὸς τῶν εἰδικῶς κατονομαζομένων, ἀλεύκαστα, ἀχρωμάτιστα, μὴ τετυπωμένα, ζυγίζοντα ἀπὸ 200 γρ. συμπεριλαμβανομένων μέχρι 300 γραμ. κατὰ Μ 2 καὶ ἔχοντα κατὰ τετραγωνικὸν ἑκατοστόμετρον ἄθροισμα κλωστῶν στήμονος καὶ κρόκης		
	α	Μέχρι 30 κλωστῶν	»	5.200
	β	Ἀπὸ 31 μέχρι 42 κλωστῶν	»	5.500
	γ	Ἀπὸ 43 μέχρι 55 κλωστῶν	»	5.800
	δ	Ἄνω τῶν 55 κλωστῶν	»	6.500
520	—	Ὑφάσματα ἐκ βάμβακος παντοειδῆ ἐκτὸς τῶν εἰδικῶς κατονομαζομένων, ἀλεύκαστα, ἀχρωμάτιστα, μὴ τετυπωμένα, ζυγίζοντα ἀπὸ 150 γραμμ. συμπεριλαμβανομένων μέχρι 200 γραμ. κατὰ Μ. 2 καὶ ἔχοντα κατὰ τετραγωνικὸν ἑκατοστόμετρον ἄθροισμα κλωστῶν στήμονος καὶ κρόκης.		
	α	Μέχρι 33 κλωστῶν	»	6.000
	β	Ἀπὸ 34 μέχρι 50 κλωστῶν	»	6.500
	γ	Ἀπὸ 41 μέχρις 65 κλωστῶν	»	7.000
	δ	Ἄνω τῶν 65 κλωστῶν	»	8.000
521	—	Ὑφάσματα ἐκ βάμβακος παντοειδῆ, ἐκτὸς τῶν εἰδικῶς κατονομαζομένων, ἀλεύκαστα ἀχρωμάτιστα μὴ τετυπωμένα ζυγίζοντα ἀπὸ 100 γρ. συμπεριλαμβανομένων μέχρις 150 γρ. κατὰ Μ 2 καὶ ἔχοντα ἄθροισμα κλωστῶν στήμον. καὶ κρόκης		
	α	Μέχρι 36 κλωστῶν	»	6.800
	β	Ἀπὸ 37 μέχρι 50 κλωστῶν	»	7.200
	γ	Ἀπὸ 51 μέχρις 70 κλωστῶν	»	8.200
	δ	Ἄνω τῶν 70 κλωστῶν	»	9.200
524	—	Τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω λελευκασμένα :		προσαύξησις 35 ο)ο ἐπὶ τοῦ δασμοῦ τῶν ἀλευκάστων

Nos du Tarif Roumain		Articles	Unités	Droits d'entrée en Lei
	b	conservées de toute autre manière que les olives salées ou en soumure de l'alinéa a	100 Kgs	300
440	ex	vins : Mavrodaphni, Samos, et les autres vins généreux d'origine ou de provenance grecque, avec une gradation alcoolique d'au moins 16°, accompagnés de certificats d'origine:		
	a	en tous récipients à l'exception des bouteilles ou cruchons	»	4,500
	b	en bouteilles et cruchons	»	6,000
508	–	Fils de coton simples, d'un seul brin, non tordus, non blanchis, non teints	»	160
509	–	les mêmes blanchis	»	200
512	–	Fils de coton simplement tordus, non blanchis, non teints		
	a	en deux brins	»	400
	b	en trois brins ou davantage, le tout formant une seule mèche	»	440
518	–	tissus de coton de toutes sortes, sauf ceux spécialement dénommés, non blanchis, non teints, non imprimés, pesant plus de 300 gr. par M 2 et ayant par centimètre carré chaine et trame ensemble		
	a	jusqu'à 15 fils	»	5,000
	b	de 16 à 30 fils	»	5,500
	c	de plus de 30 fils	»	6,000
519	–	Tissus de coton de toutes sortes, sauf ceux spécialement dénommés, non blanchis, non teints, non imprimés, pesant de 200 gr. inclusivement à 300 gr. par M 2 et ayant par centimètre carré, chaine et trame ensemble :		
	a	jusqu' à 30 fils	»	5,200
	b	de 31 à 42 fils	»	5,500
	c	de 43 à 55 fils	»	5,800
	d	plus de 55 fils	»	6,500
520	–	tissus de coton de toutes sortes, sauf ceux spécialement dénomés, non blanchis, non teints, non imprimés, pesant de 150 gr. inclusivement à 200 gr. par M. 2 et ayant par centimètre carré chaine et trame ensemble :		
	a	jusqu' à 33 fils	»	6,000
	b	de 34 à 50 fils	»	6,500
	c	de 51 à 65 fils	»	7,000
	d	plus de 65 fils	»	8,000
521	–	tissus de coton de toutes sortes, sauf ceux spécialement dénommés, non blanchis, non teints, non imprimés, pesant de 100 gr. inclusivement à 150 gr. par M 2 et ayant par centimètre carré chaine et tranme ensemble :		
	a	jusqu' à 36 fils	»	6,800
	b	de 37 à 50 fils	»	7,200
	c	de 51 à 60 fils	»	8,200
	d	plus de 70 fils	»	9,200
524	–	les mêmes blanchis		surtaxe de 35 o)o sur les tissus non blanchis.
525	–	Les mêmes teints après tissage :		Surtaxe de 25 o)o sur les tissus non blanchis
526	–	Les mêmes tissés en fils teints :		Surtaxe de 50 o)o sur les tissus non blanchis
527	–	les mêmes imprimés en toutes couleurs ainsi que mercérisés :		Surtaxe de 45 o)o sur les tissus non blanchis
850	–	gomme mastic	»	750
856	–	Colophane		
	a	brute	»	50

Κλάσις Ρουμανικοῦ Δασμολογίου		Εἴδη	Μονὰς	Δασμὸς εἰς λεῖ
525	—	Τὰ αὐτὰ βεβαμμένα μετὰ τὴν ὕφανσιν :	100 χιλ.	προσαύξησις κατὰ 25ο]ο ἐπὶ τοῦ δασμοῦ τῶν ἀλευκάστων
526	—	Τὰ αὐτὰ νηματοβαφῆ :		προσαύξησις κατὰ 50ο]ο ἐπὶ τοῦ δασμοῦ τῶν ἀλευκάστων
527	—	Τὰ αὐτὰ τυπωτὰ οἱουδήποτε χρωματισμοῦ ὡς καὶ τὰ εἰς βάμβακος μερσεριζὲ (mercérisés) :		προσαύξησις κατὰ 45ο]ο ἐπὶ τῶν δασμοῦ τῶν ἀλευκάστων
850	—	Μαστίχιον	»	750
856	—	Κολοφώνιον :		
	α	Ἀκατέργαστον	»	50
858	—	Ἔλαιον καὶ ἀπόσταγμα τερεβενθίνης	»	80
866	—	«Τράς» πρασελάνη (ponzzolanes) ἢ Θηραϊκὴ γῆ ἔστω καὶ τετριμμέναι :		
866	ex	Θηραϊκὴ γῆ	»	1
92	—	Σμύρις φυσικὴ ἢ ἄλλα τεχνητὰ προϊόντα, διαβρωτικὰ (κατατρίβοντα) ὡς carborindum, abindum κλπ.		
	α	Ἀκατέργαστα :	»	30
	β	Τετριμμένα εἰς κόκκους ἢ εἰς κόνιν	»	45
917	—	Τάλκης :		
	α	Εἰς φυσικὴν κατάστασιν	»	60
	β	Τετριμμένος, πλυμένος, κονιοποιημένος	»	120
935	—	Εἴδη οἰκιακῆς οἰκονομίας εἶα πινάκια κύπελλα, ὑδροδοχεῖα, λεκάναι κλπ. ἐκ φαβεντιανῆς γῆς :		
	α	Λευκὰ ἢ μονόχροα, ἔστω καὶ μετ' ἀποτυπωμάτων ἐξεχόντων	»	500
	β	Πεποικιλμένα δι' ἑνὸς ἢ πλειόνων χρωμάτων ἔστω καὶ ἀργύρῳ ἢ χρυσῷ διακόσμητα	»	700
936	—	Πλάκες φαβεντιαναὶ λευκαὶ ἢ φυσικοῦ χρώματος κιτρίνου, ἀλλ' ἄνευ διακοσμήσεων	»	300
937	—	Αἱ αὐταὶ κεχρωματισμέναι ἢ διακόσμητοι καθ' οἱονδήποτε τρόπον	»	450
938	—	Συσκευαὶ ὑγιεινῆς καὶ εἴδη ὑγιεινῆς εἶα λεκάναι ἀποχωρητηρίων, νιπτῆρες λεκάναι κλπ. φαβεντιανά :		
	α	Λευκὰ ἢ κίτρινα	»	350
	β	Χρωματιστὰ ἢ διακόσμητα	»	450
		Σημείωσις : Τὰ μεταλλικὰ μέρη τὰ συναπαρτίζοντα τὰ ἀνωτέρω ἀντικείμενα, δασμολογοῦνται κεχωρισμένως συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν τῶν ὑλῶν ἐξ ὧν κατεσκευάσθησαν		
939	—	Πᾶν ἕτερον φαβεντιανὸν εἶδος, μὴ κατονομαζόμενον ἔστω καὶ συνδεδυασμένον μετ' ἄλλων κοινῶν ὑλῶν, ἔστω καὶ κεχρωματισμένων ἢ πεποικιλμένων :	»	600

Nos du Tarif Roumain		Articles	Unités	Droits d'entrée en Lei
858	–	Huile et essence de térébenthine	100 Kgs	80
866	–	«Trass» ponzzolanes ou terre de Santorin même broyés:		
866	ex	Terre de Santorin	»	4
892	–	Emeri naturel ou autres produits artificiels, abrasifs, tels que carborindum, abindum etc.		
	a	brut	»	30
	b	réduit en grains ou en poudre	»	45
917	–	Talc		
	a	à l'état naturel	»	60
	b	broyé, lavé, pulvérisé	»	120
935	–	Articles de ménage tels qu'assiettes, tasses, cruches, cuvettes, etc., en faience :		
	a	blancs ou d'une seule couleur, même avec reliefs	»	500
	b	avec décorations, en une ou plusieurs couleurs, même argentés, dorés	»	700
936	–	Plaques en faience blanche ou de couleur naturelle jaune, mais non décorées	»	300
937	–	Les mêmes colorées ou décorées d'une façon quelconque	»	450
938	–	Appareils sanitaires et articles hygiéniques tels que W.C., lavabos, cuvettes, etc. en faience :		
	a	blancs ou jaunes	»	350
	b	colorés ou décorés	»	450
		NOTE : Les pièces métalliques entrant dans la composition des objets ci-dessus, sont taxées séparément d'après la nature des matières dont elles sont faites :		
939		Tous autres articles en faience, non dénommés, même combinés avec d'autres matières communes, même colorés ou décorés	»	600

ΠΙΝΑΞ Β'.

ΔΑΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ

Κλάσις Ἑλληνικοῦ δασμολογίου		Εἴδη	Μονὰς	Δασμὸς εἰς δραχμὰς μεταλλικὰς
1	—	Ζῶα ζῶντα	κατὰ κεφαλήν	
	α	Βόες καὶ ταῦροι	» »	15
	β	Ἀγελάδες	» »	15
	ε	Πρόβατα καὶ κριοί	» »	1
	ζ	Αἶγες καὶ τράγοι	» »	1
	θ	Χοῖροι	» »	7.50
	κ	Ἵπποι: 1) ἄνω τῶν τριῶν ἐτῶν	» »	20
		2) μέχρι τριῶν ἐτῶν	» »	12
	λ	Πτηνὰ ἐν γένει	κατὰ 100 χιλ.	15
ex 1	—	Ζῶα ζῶντα ὧν τὸ βάρος δὲν ὑπερβαίνει τὰ 200 χιλ:		
	δ	Μόσχοι, δαμάλεις καὶ βούβαλοι	κατὰ κεφαλήν	9
2	—	Τρόφιμα ἐκ ζώων:	κατὰ 100 χιλ.	
	β	Κρέατα ἐν γένει παρεσκευασμένα εἰς ἐδέσματα, μόνα ἢ μετὰ καρυκευμάτων, (ἄνευ ἀφαιρέσεως ἀποβάρου διὰ τὰ ἄμεσα δοχεῖα:)		
		1) Χοιρομήρια ἐν γένει καὶ γλῶσσαι	» »	40
		2) Ἀλλάντες (λουκάνικα)	» »	40
		3) Ἀλλαντοπαιδάκια προϊόντα, μουρταδέλλαι καὶ τὰ ὅμοια	» »	40
		7) Πᾶν ἕτερον κρεατίνης προελεύσεως τρόφιμον μὴ κατονομαζόμενον	» »	30
	γ	Κρέατα διατετηρημένα (ἁλίπαστα ἢ ἐν ἅλμῃ ἢ καπνιστά), μὴ ἀλλαχοῦ κατονομαζόμενα	» »	30
3	—	Λοιπὰ ζωικῆς προελεύσεως ἐδώδιμα:		
	α	Τυρός:		
		1) Ἐν ἅλμῃ (φέτα, τουλουμοτύριον)	» »	15
		2) Κεφαλοτύριον κοινόν, μυζήθρα	» »	15
		3) Κασσέρι (κασκαβάλι)	» »	15
	β	Βούτυρον:		
		3) Μαγειρικῆς χρήσεως, τετηγμένον ἢ μή, ὡς καὶ βούτυρον ἐκ γάλακτος προβάτου ἢ αἰγός, προωρισμένον πρὸς ἀνάτηξιν ἢλατισμένον ἢ μή	» »	40
		4) Ἄτηκτον, ἢλατισμένον ἢ μή, ἐν δοχείοις βάρους μικτοῦ ἀνωτέρου τῶν 4 χιλιογράμμων	» »	80
		5) Ἄτηκτον ἢλατισμένον ἢ μή, ἐν δοχείοις βάρους μικτοῦ 4 τὸ πολὺ χιλ.	» »	100
	δ	Ὠὰ ὀρνιθοειδῶν καὶ ἄλλων πτηνῶν:	» »	ἀτελῆ
7	—	Δημητριακοὶ καρποὶ εἰς κόκκους:		
	δ	Ἀραβόσιτος κίτρινος	» »	5
	ex	Ἀραβόσιτος τύπου πενιτέττε, ἢ τσικουαντῖνο	» »	3
9	—	Ὄσπρια καὶ ἀμυλώδεις οὐσίαι:		
	α	Φασίολοι	» »	6
	ο	Ἄμυλον (amidon)	» »	25
12	—	Ὀπῶραι καὶ παρεμφερῆ:		
	α	Νωπαὶ		
		1) Μῆλα, ἀπίδια, δαμάσκηνα	» »	1.50
	β	Ξηραὶ ἢ συμπεπιεσμέναι:		
		2) δαμάσκηνα καὶ κρόμμυα	» »	10
		9) κάρυα	» »	15
33	—	Ἰλὺς σακχάρεως (μελάσσα), σάκχαρον κεκαυμένον (caramel), ἔψημα (πετιμέζι)	» »	5
45	—	Ξυλεῖα ἐλάτης, πεύκης καὶ φηγοῦ (δρυός):		
	α	στρογγύλη, εἰς κορμοὺς ἀπεφλοιωμένους ἢ μή	κατὰ κυβ. μέτρ.	2
	β	χονδρειδὴς καὶ ὀρθογωνισμένη διὰ πελέκεως	»	4
	γ	πριστὴ (δοκοί, καδρόνια, μαδέρια, πόντοι ἡμικάδρονα, σανίδες, σκουρέττα, πήχεις κ.τ.λ.)		

LISTE B.

TARIF DE DROITS À L'ENTRÉE EN GRÈCE

Nos du Tarif Hellénique		Articles	Unités	Droits d'entrée en drachmes métalliques
1	–	Animaux vivants	par tête	
	a	Boeufs et traureaux	»	15
	b	Vaches	»	15
	c	béliers, brébis et moutons	»	1
	f	boucs et chèvres	»	1
	h	porcs	»	7.50
	j	chevaux 1) au dessus de 3 ans	»	20
		2) de 3 ans et eu dessous	»	12
	q	volatiles de toutes espèces	par 100 Ks.	15
ex 1		animaux vivants dont le poids de dépasse pas 200 Kgs:		
	d	veaux, bouvillons, génisses	par tête	9
2	–	Substances alimentaires animales:		
	b	viandes en général, préparées en aliments, avec ou sans condiments ycompris le poids des récipients ou d'autre emballage immédiat)		
		1) jambons en général et langues	par 100 Kg.	40
		2) sausisson	»	40
		3) charcuterie, mortadelles et similaires	»	40
		7) toutes autres substances alimentaires provenant de la viande, non dénommés	»	30
	c	Viandes conservées (salées ou en saumure ou fumées) non dénommées ailleurs	»	30
3	–	Produits alimentaires de provenance animale:		
	a	fromages: 1) en samure, en tranches (touloumotyri)	»	15
		2) ordinaires à pâte ferme (kefalotyri) mizithra	»	15
		3) casseri (cascavali)	»	15
	b	beurre: 3) de cuisine fondu ou non, ainsi que beurre de lait de mouton ou de chèvre, destiné à être refondu, salé ou non	»	40
		4) non fondu, salé ou non, en récipients d'un poids brut supérieur à 4 Kg	»	80
		5) non fondu, salé on non, en récipients d'un poids brut de 4 kilos maximum	»	100
	d	oeufs de volaille et d'autres volatiles	»	exempt
7	–	céréales en grains:		
	d	maïs jaune	»	5
	ex	maïs pignoletto, cinquantino	»	3
9	–	légumes secs et matières amylacées:		
	a	haricots	»	6
	o	amidon	»	25
12	–	fruits ou similaires:		
	a	frais		
		1) pommes, poires, prunes	»	1.50
	d	secs ou tapés		
		1) prunes et pruneaux		10
		9) noix	»	15
33	–	mélasse, caramel, sapa (petimesi)	»	5
45	–	Bois de sapin, de pin et de hêtre	M 3	
	a	ronds, en troncs, avec ou sans écorse	»	2
	b	équarris grossièrement à la hâche	»	4
	c	sciés (poutres, chevrons, madriers demi-madriers, demi-chevrons, planches, voliges, lattis etc.).		
		1) d'une épaisseur supérieure à 50 m)m	»	8
		2) d'une épaisseur de 15 m)m et jusqu'à 50 m)m au maximum	»	10

Κλάσις Ἑλληνικοῦ δασμολογίου	Εἴδη	Μονὰς	Δασμὸς εἰς δραχμὰς μεταλλικὰς
.....			
	1) Πάχους ἄνω τῶν 50 χιλιοστ.	κατὰ κυβ. μέτρ.	8
	2) Πάχους ἄνω τῶν 15 καὶ μέχρι 50 χιλ.	»	10
	3) Πάχους μέχρι 15 χιλιοστ.	»	10
δ	ξυλεία ὁμοία τῆς τῶν πρηνῶν ὑμένων ἐδαφίου γ, πλανισμένη ἢ ἄλλως ἐπεξεργασμένη, ἀλλὰ μὴ ἀπαλλοῦσα αὐτὰ τελῶς εἰδος, ὑποβάλλεται εἰς τὸν δασμὸν τῆς ὁμοίας ὑπ' διαιρέσεως τῆς ἀκατεργάστου ξυλείας, ηὐξημένον κατὰ	»	(+75 ο)ο
46 –	Ξυλεία δρυός, καστανέας, λεύκης, πτελέας (καραγάτσι) μελίας (δεσποτάκι ἢ φρίξινου), σφενδάμνου, πλατάνου, κυπαρίσσου, κέδρου, φιλλύρας (φλαμπούρι), ἰτέας καὶ πᾶσα ἄλλη μὴ εἰδικῶς κατονομαζομένη :		
α	εἰς κορμοὺς ἀποφλοιωμένους ἢ μὴ	»	4
β	χονδροειδῶς ὀρθογωνισμένη διὰ πελέκεως	»	6
γ	πριστὴ πάσης διαστάσεως καὶ μορφῆς :		
	1) ἀκατέργαστος, ἁπλάνιστος	»	12
δ	στρωτῆρες σιδηροδρόμων	»	1.50
48 –	Ξυλεία εἰδικῶν χρήσεων :		
β	δοῦγαι διὰ βαρελοσανίδας ἢ πᾶσαν ἄλλην χρῆσιν (παρκέτα κλπ.)		
	1) ἀκατέργαστοι	κατὰ 100 χιλ.	1
	2) κατειργασμέναι (ὑλακωμέναι, πλανισμέναι)	»	3
49 –	Ἔπιπλα :		
α	ἔπιπλα ἐκ κοινῆς ξυλείας μὴ ἐσκαλισμένα :		
	2) καθῆκλαι, ἀνάκλιντρα, ἕδραι ἐκ ξύλου φηγοῦ κεκαμπυλωμένου (στρογγύλου ἢ τετραγώνου), μετὰ καθίσματος ἢ καὶ ἐρεισινώτου ἐκ πλεκτῆς ψιάθου ἢ ἐκ ξύλου ἢ ἐκ μιμητοῦ δέρματος	»	150
β	ἔπιπλα ἐκ κοινῆς ξυλείας ἀσκάλιστα καὶ ἀστόρεστα	»	70
γ	ὅμοια τῶν ἐν ἐδαφίοις α καὶ β ἐσκαλισμένα ἀλλὰ μὴ ἐπεστρωμένα	»	150
50 –	Εἴδη ἐκ ξύλων :		
α	πλαίσια ἄνευ ἐπιστρώματος...		
	1) φυσικοῦ χρώματος ἢ χρωματισμένα ἢ βερνικωμένα	»	70
	2) ἐπίχρυσα ἢ ἐπάργυρα ἢ βερνικωμένα διὰ μεταλλικῆς κόνεως	»	85
ex	πήχεις διὰ πλαίσια ἄνευ ἐπιστρώματος	»	60
δ	καλαπόδια συνήθη ξύλινα δι' ὑποδήματα	»	70
57 –	Ὀρυκτὰ κατειργασμένα :		
0	κρητὶς (κιμωλία) :		
	1) εἰς κόνιν (ἐλαφρὰς στόκις)	»	3
	2) εἰς κονδύλια	»	30
ι	ἄσφαλτος ἐν γένει καὶ καθαρὰ ἄσφαλτις :		
	1) ἀσφαλτόλιθος εἰς ὄγκους		0.50
	2) ἀσφαλτόκονις ἢ χυτὴ ἄσφαλτος (μαστίχη)	»	0.50
	3) ἄσφαλτος καθαρὰ (bitume)	»	2
60 –	Ὀρυκτὰ ἔλαια :		
γ	νάφθα (μαζούτ, ντῆζελ ὄϊλ, μοτορίνη) καὶ ὑπολείμματα αὐτῆς, ἀκατάλληλα πρὸς φωτισμὸν ἢ λίπανσιν μηχανῶν	»	0.30
δ	ἔλαια καὶ λίπη ὀρυκτὰ διὰ λίπανσιν μηχανῶν, ἔστω καὶ ἂν περιέχωσι φυτικὰ ἢ ζωικὰ ἔλαια ἢ λίπη, ὡς καὶ ὀρυκτὰ ἔλαια κεκαθαρμένα εἰς ρευστὴν κατάστασιν	»	15
ε	βενζίνη	»	12
	ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ : Διὰ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ν. Δ. τῆς 17 Δεκεμβρίου 1925 «περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου τέλους ἐπὶ τῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως», ὁρίζεται αὔξησις 20 ο)ο ἐπὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ βενζίνης, δυνάμει δὲ τοῦ ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1926 Ν. Διατάγματος ὡρίσθη ἑτέρα αὔξησις κατὰ 60 ο)ο (ἤτοι ἐν συνόλῳ αὔξησις 80 ο)ο ἐπὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ βενζίνης)		
85	Πλάστιγγες, ζυγοί, σταθμά :		
α	Πλάστιγγες καὶ ζυγοὶ ἐμπορίου παντὸς συστήματος ἐκ σιδήρου,		

Nos du Tarif Hellénique	Articles	Unités	Droits d'entrée en drachmes métalliques
	3) d'une épaisseur de 15 m)m et au-dessous	M 3	10
d	Bois pareil à l'alinéa précédent, raboté ou autrement ouvré, mais ne formant pas un article parfait, suit le régime du bois brut correspondant majoré de 75 o)o	»	+75 o)o
46 –	Bois de chêne, de châtaignier, de peuplier, d'orme, de frêne d'érable, de platanède cyprès, de cèdre, de tilleul, d'osier et de tout autre bois non spécialement dénommé :		
a	ronds, en tronc, avec ou sans écorce	»	4
b	équarris grossièrement à la hâche	»	6
c	soiés, de toutes formes et dimensions :		
	1) non ouvrés, non rabotés	»	12
d	traverses de chemin de fer	»	1.50
48 –	Bois pour usages spéciaux :		
b	Douves pour la tonnellerie ou autres usages (parquets etc.)		
	1) non ouvrées	100 Kgs	1
	2) ouvrées (rainées, rabotées)	»	3
49 –	Meubles :		
a	Meubles en bois commun non sculptés :		
	2) chaises, canapés, fauteuils, en bois courbé, de hêtre (rond ou carré) avec siège ou dossier en paille tressée ou en bois ou en imitation de peau	»	150
b	Meubles en bois commun, non sculptés et non recouverts	»	70
c	Les mêmes que ceux des alinéas a et b sculptés et non recouverts	»	150
50 –	Articles en bois :		
a	Cadres non plâtrés	»	70
ex	Baguettes pour cadres non plâtrées	»	60
	1) Cadres de couleur naturelle ou colorés ou vernis	»	70
	2) Dorés, argentés ou vernissés avec de la poudre métallique	»	85
d	Formes ordinaires en bois pour bottines	»	70
57 –	Matières minérales ouvrées :		
h	Craie.		
	1) en poudre	»	3
	2) en batons	»	30
i	Asphaltes ou bitumes en général :		
	1) Asphaltes en roches	»	0.50
	2) Asphaltes en poudre ou en mastic	»	0.50
	3) Bitume	»	2
60 –	Huiles minérales :		
c	Naphte (mazout, diesel oil, motorine et ses résidus, impropres à l' éclairage et au graissage des machines)	»	0.30
d	Huiles et graisses minérales pour graissages, même contenant des huiles ou graisses végétales ou animales, ainsi que huiles minérales raffinnées à l'état liquide	»	15
e	benzine	»	12
	NOTE Par l'article 14 de décret-loi du 17 décembre 1925 »concernant l'imposition d'une taxe additionnelle sur les voitures automobiles à l'usage des particuliers» une augmentation de 20 o)o est fixée sur les droits d'importation de la benzine ; et par le décret-loi du 14-4-1926 une nouvelle augmentation de 60 o)o a été de même fixée (soit en tout une augmentation de 80 o)o sur les droits d'importation de la benzine)		
85 –	Bascules, balances, poids :		
a	Bascules et balances de commerce, de tout système, en fer, en laiton ou en combinaisons de ces métaux entre eux, ou en d'autres matières, pesant par pièce :		
	2) plus de 10 Kg. jusqu'à 50 Kg	»	60
	3) 10 kg. et au dessous	»	80

Κλάσις Ἑλληνικοῦ δασμολογίου		Εἴδη	Μονὰς	Δασμὸς εἰς δραχμὰς μεταλλικὰς
		ἐξ ὀρειχάλκου ἢ συνδυασμοῦ τῶν μετάλλων τούτων μεταξὺ των ἢ πρὸς ἄλλας ὕλας, βάρους ἑκάστη :		
		2) ἄνω τῶν 10 μέχρι 50 χιλιογράμμων	100 χιλ.	60
		3) Μέχρι 10 χιλιογράμων	»	80
98	γ	Σταφυλοπιεστήρια :		
		1) μέχρι 200 χιλιογραμ.	»	25
		2) ἄνω τῶν 200 μέχρι 500 χιλιογρ	»	22
		3) ἄνω τῶν 500 χιλιογραμ.	»	18
139	–	Κεραμευτικῆς εἴδη οἰκοδομικῆς χρήσεως, εἴτε γανωμένα (vernissés) εἴτε ἐσμαλτωμένα (émaillés), εἴτε κεχρωματισμένα κατ' ἐπιφάνειαν :		
	β	κέραμοι :		
		1) κοινοῦ τύπου	»	2.25
		2) πλακοειδεῖς	»	4.50
		3) πλάκες ἐκ κονίας (τσιμέντου) καὶ ἀμιάντου διὰ στέγας (éternite, héraclite)	»	7.50
160	–	Χημικῶν βιομηχανιῶν προϊόντα :		
	β	ἀνθρακασβέστιον (προσθετέος ὁ ἐσωτερικὸς φόρος καταναλώσεως.)	»	16

Nos du Tarif Hellénique		Articles	Unités	Droits d'entrée en drachmes métalliques
98	c	Pressoirs à raisin :		
		1) jusqu' à 200 kgs	100 Kgs	25
		2) plus de 200 kgs. et jusqu' à 500 kg	»	22
		3) au dessus de 500 Kgs	»	18
139	–	Céramique de bâtiment, non vernissée, ni émaillée, ni coloriée en surface :		
	b	Tuiles :		
		1) de forme ordinaire	»	2.25
		2) plates	»	4.50
		3) plaques en ciment et amiante pour toitures (éternite, héraclite)	»	7.50
160	–	Produits des industries chimiques :		
	b	Carbure de calcium (non compris la taxe intérieure)	»	16

ΠΡΟΣΠΡΤΗΜΕΝΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συμβάσεως Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας, ὑπό σημερινὴν χρονολογίαν, τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀπεφάσισαν νὰ διασαφηνίσωσιν ἐνίας τῶν διατάξεων αὐτῆς, ὡς καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὰς κατωτέρω διατάξεις:

Εἰς ἄρθρον 2.

Ἡ παραχώρησις τῆς μεταχειρίσεως τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους περιλαμβάνει διὰ τὰ προϊόντα ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τὸ εὐεργέτημα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν δασμῶν οἵτινες ἀναγράφονται ἢ θὰ ἠδύναντο νὰ ἀναγραφῶσι εἰς τὸ ἐλάχιστον δασμολόγιον τοῦ ἑτέρου ἢ τῶν πλέον ἠλαττωμένων δασμῶν τούτου.

Εἰς ἄρθρον 5.

1) Ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν παραχωρεῖ τῷ ἑτέρῳ τὴν μεταχείρισιν τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπαγορεύσεις καὶ περιορισμοὺς τῆς εἰσαγωγῆς ἢ τῆς ἐξαγωγῆς ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ τοῦ ἑδάφους αὐτοῦ, θὰ τῷ ἀνακοινώσῃ δὲ πίνακα τούτων τὸ ταχύτερον δυνατόν.

2) Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη δηλοῦσιν ὅτι ἡ παράγραφος ζ' δέον νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς μὴ παρακωλύουσα ταῦτα ὅπως ὑποβάλωσι τὴν ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων αὐτῶν εἰς ὅρους τινὰς ἀφορῶντας τὴν ποιότητα, πρὸς διατήρησιν, ἀφ' ἑνός, τῆς καλῆς φήμης τῶν προϊόντων τούτων καὶ παροχὴν, ἀφ' ἑτέρου, ἐγγυήσεως εἰς τὸν ξένον ἀγοραστήν. Δηλοῦσιν, ἐξ ἀντιθέτου, ὅτι ἑρμηνεύουσι τὴν ἐν λόγῳ παράγραφον ὡς ἀποκλείουσαν πᾶν σύστημα ταξινομήσεως ἢ ὁρισμοῦ τῶν προϊόντων, χρησιμοποιούμενον ὡς πλάγιον μέσον πρὸς περιορισμὸν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ξένων προϊόντων ἢ πρὸς ὑποβολὴν αὐτῶν εἰς καθεστὼς ἀδίκου διακρίσεως.

3) Ἐννοεῖται καλῶς ὅτι ἡ διάταξις τῆς τελευταίας παραγράφου δὲν θὰ ἐφαρμόζεται καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀπαγορευτικὰ μέτρα ἅτινα αἱ Κυβερνήσεις Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας ρητῶς ἐπεφύλαξαν ἑαυταῖς καὶ ἅτινα εἶναι νῦν νῦν ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ τῶν οἰκείων αὐτῶν ἐδαφῶν.

Εἰς ἄρθρον 28.

Αἱ ἐπικυρώσεις τῆς Συμβάσεως ἐγκαταστάσεως θὰ ἀνταλλαγῶσι ταυτοχρόνως μὲ τὰς ἐπικυρώσεις τῆς Συμβάσεως ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας τῆς αὐτῆς χρονολογίας.

Ἐγένετο ἐν Βουκουρεστίῳ εἰς διπλοῦν τῇ 11 Αὐγούστου 1931.

Κ. ΚΟΛΛΑΣ

Ν. ΓΙΟΡΓΚΑ

PROTOCOLE ANNEXE

Au moment de signer la Convention de Commerce et de Navigation, en date de ce jour, les deux Hautes Parties Contractantes ont décidé de préciser certaines de ses clauses ainsi que leurs conditions d'application suivant les dispositions ci-après :

Ad. Article 2.

L'octroi du traitement de la nation la plus favorisée implique pour les produits de chacune des Hautes Parties Contractantes le bénéfice des droits qui sont ou pourraient être inscrits au tarif minimum ou les droits les plus réduits de l'autre.

Ad. Article 5.

1) Chacune des Hautes Parties Contractantes accorde à l'autre le traitement de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les prohibitions et restrictions à l'importation et à l'exportation en vigueur sur son territoire et lui en communiquera la liste aussitôt que possible.

2) Les Hautes Parties Contractantes déclarent que le paragraphe f. doit être interprété comme ne faisant obstacle à ce qu'elles surbordonnent l'exportation de leurs produits à certaines conditions de qualité en vue de sauvegarder, d'une part, le bon renom de ces produits et de donner, d'autre part, une garantie à l'acheteur étranger. Elles déclarent, au contraire, qu'elles interprètent le paragraphe en question comme interdisant le recours à tout système de classification ou de définition des produits, employé comme un moyen détourné de restreindre l'importation des produits étrangers ou de la soumettre à un régime d'injuste discrimination.

2) Il est bien entendu que la stipulation du dernier alinéa de l'article 5 ne s'appliquera pas en ce qui concerne les mesures de prohibition expressément réservée par les Gouvernements Grecs et Roumains actuellement en vigueur sur leurs territoires respectifs.

Ad. Article 28.

Les ratifications de la Convention d'établissement seront échangées en même temps que celles relatives à la Convention de commerce et de navigation en date de ce jour.

Fait à Bucarest en double exemplaire le onze août 1931

C. COLLAS

N. IORGA

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συμβάσεως Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας, ὑπὸ σημερινὴν χρονολογίαν, τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀπεφάσισαν νὰ διασαφηνίσωσιν ἐνίας τῶν διατάξεων αὐτῆς ὡς καὶ τοὺς ὅρους ἐφαρμογῆς τούτων, συμφώνως πρὸς τὰς κάτωθι διατάξεις:

Τὰ ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν ποταμόπλοια, τὰ ἐργαζόμενα εἰς τὸν Δούναβιν, θ' ἀπολαύωσι τῶν αὐτῶν εὐκολιῶν τῶν παρεχομένων ἢ παρασχεθησομένων ὑπὸ τῆς Ρουμανικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ ποταμόπλοια τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους .

Εἰδικῶς ἡ Ρουμανικὴ Κυβέρνησις συγκατατίθεται ὅπως τὰ τέλη ἐξαγωγῆς, τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν Ρουμανικῶν νόμων καὶ κανονισμῶν εἰς ἃ ὑπόκεινται τὰ διὰ τὴν ἐξαγωγὴν προοριζόμενα ἐμπορεύματα καὶ ἅτινα φορτώνονται ἐπὶ ποταμοπλοίων ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν, καταβάλλωνται εἰς τὸν λιμένα τῆς ἐξαγωγῆς ἔναντι προσαγωγῆς ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς Τραπέζης τινὸς τυγχανούσης τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Ρουμανικοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐννοεῖται καλῶς ὅτι τὰ ἐν λόγῳ ἐμπορεύματα δὲν θὰ δύνανται νὰ ἐπανεισαχθῶσιν εἰς τὸ ἐθνικὸν ἔδαφος ἄνευ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἀπαιτουμένων κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν διατυπώσεων καὶ τῆς καταβολῆς τῶν δασμῶν εἰσαγωγῆς.

Ἐν τούτοις ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας, ἢ ὁσάκις ἡ συντήρησις τοῦ ἐμπορεύματος θὰ ἀπῄτει ἐπιτακτικῶς τὴν προσωρινὴν ἀποβίβασιν αὐτοῦ, ἡ πρᾶξις αὕτη θὰ ἐπιτρέπηται ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς προβλεπομένους ὑπὸ τῆς ρουμανικῆς νομοθεσίας διὰ τὰ ἐμπορεύματα τὰ φορτωμένα ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν πλοίων.

Ἐγένετο ἐν Βουκουρεστίῳ εἰς διπλοῦν τῇ 11 Αὐγούστου 1931.

Κ. ΚΟΛΛΑΣ

Ν. ΓΙΟΡΓΚΑ

PROTOCOLE de SIGNATURE

Au moment de signer la Convention de Commerce et de Navigation, en date de ce jour les deux Hautes Parties Contractantes ont décidé de préciser certaines de ses clauses ainsi que leurs conditions d'application, suivant les dispositions ci-après :

Les chalands battant pavillon grec et qui sont affectés au trafic dans les eaux du Danube, jouiront des mêmes facilités qui sont ou qui seraient accordées par le Gouvernement Roumain aux chalands de la nation la plus favorisée.

Le Gouvernement Roumain consent notamment que les taxes d'exportation prévues par les lois et règlements roumains auxquels sont soumises les marchandises destinées à l'exportation et qui seront chargées sur les chalands battant pavillon hellénique, soient payées au port d'exportation, ceci contre la présentation d'une lettre de garantie d'une Banque à agréer par le Ministère des Finances roumain.

Il est bien entendu que les marchandises en question ne pourront être reintroduites sur le territoire national sans avoir accompli les formalités demandées à l'importation et avoir acquitté les droits d'importation.

Cependant en cas de force majeure, ou lorsque la conservation de la marchandise nécessiterait impérieusement son débarquement provisoire, cette opération, sera autorisée aux conditions prévues par la législation roumaine pour les marchandises chargées sur les bâtiments nationaux.

Fait à Bucarest, en double exemplaire, le onze août 1931.

C. COLLAS

N. IORGA

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Ἐγκαταστάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρουμανίας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας ἀφ' ἑτέρου, διαπνεόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ρυθμίσωσι τοὺς ὅρους τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων ἐν Ρουμανίᾳ καὶ τῶν Ρουμάνων ὑπηκόων ἐν Ἑλλάδι, ἀπεφάσισαν νὰ συνάψωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον Σύμβασιν, καὶ διώρισαν ὡς πληρεξουσίους αὐτῶν:

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Κωνσταντῖνον Κόλλαν, Ἔκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἐν Βουκουρεστίῳ.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Νικόλαον Γιόργα, Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Προσωρινὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν, οἵτινες, ἀνακοινώσαντες ἀλλήλοις τὰ πληρεξούσια αὐτῶν γράμματα, εὑρεθέντα ἐν τάξει καὶ κατὰ τοὺς ἀπαιτουμένους τύπους, συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν ἀκολούθων διατάξεων:

Ἄρθρον 1.

Μὴ θιγομένων τῶν διατάξεων τῶν περιεχομένων εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν, οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπολαύωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ πρόσωπα καὶ τὴν περιουσίαν αὐτῶν, τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, προνομίων καὶ εὐνοιῶν, ὧν καὶ οἱ ἰθαγενεῖς.

Κατ' ἀκολουθίαν, οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ δύνανται, τηροῦντες τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τῆς χώρας, νὰ εἰσέρχωνται ἐλευθέρως, νὰ ταξειδεύωσι, νὰ διαμένωσι καὶ νὰ ἐγκαθίστανται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου ἢ νὰ ἐγκαταλείπωσιν αὐτὸ ἐν παντὶ χρόνῳ χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς περιορισμοὺς οἱασδήποτε φύσεως ἐκτὸς ἐκείνων, εἰς οὓς ἤθελον ὑποχθῇ καὶ οἱ ἰθαγενεῖς, ἤ, ἐὰν ὑπάρχωσιν εἰδικαὶ διατάξεις διὰ τοὺς ἀλλοδαπούς, οἱ ὑπήκοοι τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου κράτους, μὴ θιγομένων ἐν πάσῃ περιπτώσει τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τοὺς ἀλλοδαπούς.

Συμφωνεῖται, ἐν τούτοις, ὅτι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις δὲν περιορίζουσι τὸ εἰς ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἀναγνωριζόμενον δικαίωμα νὰ ρυθμίζῃ διὰ νόμου τὴν μετανάστευσιν.

Ἄρθρον 2.

Ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα δι' ἀτομικῶν μέτρων, εἴτε διὰ νομίμου ἀποφάσεως, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νόμων ἢ κανονισμῶν τῶν ἀφορώντων τὴν ἀστυνομίαν τῶν ἠθῶν, τὰ ὑγειονομικὰ μέτρα καὶ τὴν ἐπαιτείαν, εἴτε διὰ λόγους ἀσφαλείας τοῦ Κράτους, νὰ ἀπαγορεύῃ εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ ἑτέρου Μέρους νὰ ἐγκαθίστανται ἢ νὰ διαμένωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτοῦ καὶ νὰ ἀπελαύνῃ αὐτοὺς διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἀναφερομένους λόγους.

Τὸ ἕτερον Μέρος ὑποχρεοῦται νὰ δέχεται ἐκ νέου τοὺς οὕτως ἀπελαθέντας ὑπηκόους αὐτοῦ καὶ τὰς οἰκογενείας των, ἐὰν ἡ ὑπηκοότης αὐτῶν ἔχει πιστοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Προξένου.

Ἄρθρον 3.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἔχωσιν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἑτέρου τὴν πλήρη ἐλευθερίαν νὰ ἀποκτῶσι καὶ νὰ κατέχωσι πᾶσαν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν, ἧς ἡ κτῆσις ἢ ἡ κατοχὴ εἶναι ἢ θὰ εἶναι ἐπιτετραμμένη ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ ἑτέρου Ὑψηλοῦ

CONVENTION D'ETABLISSEMENT

entre la Grèce et la Roumanie.

Le Président de la République Hellénique d'une part, et sa Majesté le Roi de Roumanie d'autre part, animés du désir de régler les conditions d'établissement des ressortissants Hellènes en Roumanie et des ressortissants Roumains en Grèce ont résolu de conclure une Convention à cet effet, et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires savoir:

Le Président de la République Hellénique Son Excellence Monsieur Constantin Collas, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Hellénique à Bucarest,

Sa Majesté le Roi de Roumanie Son Excellence Monsieur Nicolas Iorga, Président du Conseil et Ministre des Affaires Etrangères ad-intérim, lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Sans préjudice des dispositions contenues dans la présente Convention, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre, en ce qui concerne leur personne et leurs biens, des mêmes droits, privilèges et faveurs que les nationaux.

En conséquence, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes, pourront, en observant les lois et règlements du pays, entrer librement, voyager, séjourner et s'établir dans le territoire de l'autre, ou l'abandonner en tout temps, sans être soumis à des restrictions, de quelque nature qu'elles soient, autres que celles auxquelles sont ou seraient soumis les nationaux, ou, s'il existe des dispositions spéciales pour les étrangers, les ressortissants de la nation la plus favorisée, sans préjudice toutefois des prescriptions de police concernant les étrangers.

Il est néanmoins entendu que les dispositions ci-dessus ne portent aucune atteinte au droit reconnu à chacune des Hautes Parties Contractantes de réglementer par une loi l'immigration ou l'émigration.

Article 2.

Chacune des Hautes Parties Contractantes se réserve le droit d'interdire, par mesures individuelles, soit à la suite d'une sentence légale, soit d'après les lois ou réglements sur la police des moeurs, la police sanitaire et la mendicité, soit pour des motifs de sûreté de l'Etat, aux ressortissants de l'autre Parties, de s'établir ou de séjourner sur son territoire et de les expulser pour les motifs ci-dessus mentionnés.

L'autre Partie s'engage à accueillir à nouveau ses ressortissants et leus familles, ainsi expulsés, si leur nationalité est certifiée par le Consul compétent.

Article 3.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, dans le territoire de l'autre la liberté complète d'acquérir et de posséder toute sorte de biens mobiliers et immobiliers, dont l'acquisition ou la possession est ou sera permise par les lois de l

Συμβαλλομένου Μέρους εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους. Θὰ δύνανται νὰ διαθέτωσι τὴν περιουσίαν ταύτην διὰ πωλήσεως, ἀνταλλαγῆς, δωρεᾶς, γάμου, διαθήκης ἢ διὰ παντὸς ἄλλου τρόπου ἢ νὰ ἀπορτῶσιν ἐκ κληρονομικῆς διαδοχῆς ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, οἵτινες ἔχουσι τελῇ ἢ θὰ τε ὦσι καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ ἑτέρου Ὑψηλοῦ Συμβαλλομένου Μέρους.

Εἰς ὅλας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις, καθὼς καὶ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ προϊόντος τῆς πωλήσεως τῶν ἀγαθῶν ἢ τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν τούτων, εἰς οὐδένα θὰ ὑπόκεινται φόρον, τέλος ἢ ἐπιβάρυνσιν, ὑφ' οἱανδήποτε ὀνομασίαν, ἕτερον ἢ ὑψηλότερον ἐκείνων, οἵτινες βαρύνουσιν ἢ ἠθελον βαρύνει τοὺς ἰθαγενεῖς.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ μέτρα ἀπαλλοτριώσεως διὰ δημοσίαν ὠφέλειαν ἢ γενικὸν συμφέρον εἰ ὑπήκοοι τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν θὰ δύνανται νὰ ὑπόκεινται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου εἰς μεταχείρισιν ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν τῆς τῶν ἰθαγενῶν.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἔχωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου, ὑφ' οὓς ὅρους καὶ οἱ ὑπήκοοι τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους, συμμορφούμενοι δὲ καὶ πρὸς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τοῦ Κράτους, τὸ δικαίωμα νὰ ἐξασκῶσι πάσης φύσεως βιομηχανίαν καὶ ἐμπορίαν, ὡς καὶ πᾶν ἐπιτήδευμα ἢ ἐπάγγελμα, οὗτινος ἡ ἐξάσκησις δὲν ἐπιφυλάσσεται ἢ δὲν ἤθελεν ἐπιφυλαχθῇ εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς.

Ἄρθρον 5.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν θὰ καταβάλλωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου διὰ τὰ πρόσωπα καὶ τὴν περιουσίαν αὐτῶν, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν πάσης φύσεως ἐμπορίας, βιομηχανίας, ἐπιτηδευμάτων καὶ ἐπαγγελμάτων, οὐδένα φόρον, τέλος ἢ ἐπιβάρυνσιν οἱασδήποτε φύσεως ἄλλην ἢ μεγαλύτερον ἐκείνου, ὅστις εἰσπράττεται ἐπὶ τῶν ἰθαγενῶν.

Οἱ ὑπήκοοι τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν θὰ ὑπόκεινται, ἐπ' ἀμοιβαιότητι, εἰς οὐδὲν εἰδικὸν τέλος διαμονῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου Κράτους (τέλος διαμονῆς, καθὼς καὶ τέλη ἀναγόμενα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀστυνομικῶν διατυπώσεων).

Ἄρθρον 6.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπολαύωσι τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως, ἧς καὶ οἱ ἰθαγενεῖς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν νόμιμον καὶ δικαστικὴν προστασίαν τοῦ προσώπου καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν.

Κατὰ συνέπειαν θὰ δύνανται νὰ προσέρχωνται ἐλευθέρως καὶ εὐχερῶς εἰς πάντας τοὺς βαθμοὺς τῆς δικαιοσίας τοῦ ἑτέρου Μέρους, θὰ δύνανται νὰ παρίστανται ἐπὶ δικαστηρίῳ καὶ θὰ ἀπολαύωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς πενίας ὑφ' οὓς ὅρους καὶ τύπους καὶ οἱ ἰθαγενεῖς. Εἰδικῶς οὐδεμία ἐγγύησις, οὐδὲ κατάθεσις οἱασδήποτε ὀνομασίας θὰ δύνανται νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τῶν ὑπηκόων τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἴτε λόγῳ τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ἀλλοδαπῶν εἴτε λόγῳ ἐλλείψεως κατοικίας ἢ διαμονῆς ἐν τῇ χώρᾳ, εἰς δικαστήριον τῆς ὑπαίας εἰσαχθῇ ἡ ἀγωγή.

Θὰ δύνανται ἐπίσης νὰ διορίζωσι δικηγόρους, ἀντικλήτους καὶ πάσης φύσεως πράκτορας ἀναγνωριζομένους ὑπὸ τῶν νόμων τῆς χώρας καὶ θὰ ἀπολαύωσιν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων, ἅτινα χορηγοῦνται ἢ ἤθελον χορηγηθῇ εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς.

Ἄρθρον 7.

Αἱ ἀστικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ ἑταιρεῖαι, καθὼς καὶ πᾶσα ἐπιχείρησις, ἐφ' ὅσον εἶναι χαρακτῆρος ἀποκλειστικῶς

autre Haute Partie Contractante aux ressortissants du pays le plus favorisé. Ils pourront en disposer par vente, échange, donation, mariage, testament ou de toute autre manière ou les acquérir par voie de succession sous les mêmes conditions que celles qui sont ou seront établies en ce qui concerne les ressortissants de l'autre Haute Partie Contractante.

Dans tous les cas ci-dessus, ainsi qu'à l'occasion de l'expertation du produit de la vente de leurs biens ou de leurs biens mêmes, ils ne seront assujettis à aucun impôt, taxe ni charge, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou seraient établis pour les nationaux.

En ce qui concerne les mesures d'expropriation pour cause d'utilité publique ou d'intérêt général, les ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes ne pourront être soumis sur le territoire de l'autre à un traitement moins favorable que le nationaux.

Article 4.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, sur le territoire de l'autre, dans les même conditions que les ressortissants de la nation la plus favorisée et en se conformant aux lois et règlements du pays, le droit d'exercer toutes sortes d'industries et de commerce, ainsi que tout mètier et profession dont l'exercice n'est pas et ne serait pas suivant la loi, réservé aux nationaux.

Article 5.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes n'auront à payer, sur le territoire de l'autre pour leurs personnes et leurs biens, ainsi que pour l'exercice de toutes sortes de commerce, industrie, métiers et professions, aucun impôt, taxe ni charge de quelque nature que ce soit, autres ou plus élevés que ceux perçus sur les nationaux.

A titre de réciprocité les ressortissants des deux Hautes Parties Contractantes ne seront assujettis à aucune taxe spéciale pour leur séjour dans le territoire de l'autre pays (taxe de séjour ainsi que les taxes afférentes à l'accomplissement des formalités de police).

Article 6.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, en tout ce qui concerne la protection légale et judiciaire de leur personne et de leurs biens, du même traitement que les nationaux.

En conséquence, ils auront libre et facile accés auprès des instances de tout degré de juridiction de l'autre Partie; ils pourront ester en justice et ils jouiront du bénéfice de l'assistance judiciaire, aux mêmes conditions et dans les mêmes formes que les nationaux. Notamment, aucune caution ni dépôt, sous quelque dénomination que ce soit, ne pourront être imposés aux ressortissants des Hautes Parties Contractantes, soit en raison de leur qualité d'étrangers, soit à défaut de domicile ou de résidence dans le pays où la requête en justice a été introduite.

Ils pourront également nommer des avocats, avoués et agents de toutes classes, autorisés par les lois du pays et jouiront, sous ce rapport, des mêmes droits et avantages que ceux qui sont ou seraient accordés aux nationaux.

Article 7.

Les sociétés civiles et commerciales, ainsi que toutes autre entreprise, en tant qu'elles exercent une activité

οἰκονομικοῦ, ἱδρυθεῖσαι συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους ἑνὸς τῶν δύο Κρατῶν, θὰ ἀναγνωρίζωνται αὐτ δικαίως ὑπὸ τοῦ ἑτέρου ὡς κανονικῶς ὑφισταμέναι.

Αἱ ἑταιρεῖαι αὗται καὶ ἐπιχειρήσεις θὰ ἀπολαύσωσιν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τῆς μεταχειρίσεως τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους, ἐξ ἀπόψεως δὲ δικαστικῆς τῆς αὐτῆς πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἑταιρείας μεταχειρίσεως.

Θὰ δύνανται ὑφ' οὓς ὅρους καὶ οἱ ὑπήκοοι τῆς ἰδίας αὐτῶν χώρας νὰ ἐξασκῶσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ἑτέρας χώρας τὴν βιομηχανικὴν καὶ ἐμπορικὴν των δρᾶσιν, διὰ νὰ ἐγκατασταθῶσιν ὅμως ἐν τῇ ἑτέρᾳ χώρᾳ, νὰ ἱδρύσωσι παραρτήματα, ὑποκαταστήματα ἢ πρακτορεῖα δέον νὰ συμμορφῶνται πρὸς τοὺς νόμους τῆς τελευταίας ταύτης χώρας.

Ἐὰν εἰς μίαν τῶν δύο χωρῶν ἡ ἵδρυσις ἢ δημιουργία ὑποκαταστημάτων ἢ πρακτορείων ἢ ἡ ἐξάσκησις ἑταιρικῆς τινος δράσεως ὑποβάλλεται εἰς ἄδειαν, ἡ ἄδεια αὕτη ἀφοῦ χορηγηθεῖσα δὲν θὰ δύναται νὰ ἀνακληθῇ εἰμὴ εἰς τὰς περιοριστικῶς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένας περιπτώσεις.

de caractère exclusivement économique, constituées conformément aux lois de l'un de deux pays, seront reconnues de plein droit par l'autre comme existant régulièrement.

Ces sociétés et entreprises jouiront à tous égards du traitement de la nation la plus favorisée et bénéficieront en matière judiciaire du même traitement que les sociétés nationales.

Elles pourront, dans les mêmes conditions que les ressortissants de leur pays d'origine, exercer leur activité industrielle et commerciale sur le territoire de l'autre pays; mais, pour s'y établir, y créer des filiales, succursales et agences elles devront se conformer aux lois de ce dernier pays.

Si dans l'un des deux pays, l'établissement ou la création de succursales ou agences ou l'exercice d'une activité est subordonné à une autorisation, cette autorisation, une fois accordée, ne pourra être retirée que dans les cas limitativement prévus par la loi.

Ἄρθρον 8.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν θὰ ὑπόκεινται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου εἰς οὐδεμίαν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατεύματι τῆς ξηρᾶς, τῆς θαλάσσης ἢ τοῦ ἀέρος, ἐν τῇ ἐθνοφυλακῇ ἢ τῇ πολιτοφυλακῇ, οὐδ' εἰς ὑποχρέωσίν τινα ἢ ἐπιβάρυνσιν ἀντὶ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

Θὰ ἀπαλλάσσωνται ἐπίσης πάσης ἐπισήμου ὑποχρεωτικῆς λειτουργίας δικαστικῆς, διοικητικῆς ἢ δημοτικῆς, πάσης ἐπιτάξεως ἢ στρατιωτικῆς παροχῆς καὶ πασῶν τῶν ἄλλων ἐπιβαρύνσεων, αἵτινες ἠθελον ἐπιβληθῇ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πολέμου ἢ συνεπείᾳ ἄλλων ἐξαιρετικῶν περιστάσεων.

Ἐξαιροῦνται ἐν τούτοις τὰ ἐπὶ τῆς οἱασδήποτε φύσεως κατοχῆς κτήματος βάρη, καθὼς καὶ αἱ στρατιωτικαὶ παροχαὶ εἰς ἃς ἅπαντες οἱ ἰθαγενεῖς δύνανται νὰ κληθῶσι νὰ συμμετάσχωσιν ὡς ἰδιοκτῆται κτήματος ἢ μισθωταί.

Article 8.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes ne seront astreints, sur le territoire de l'autre à aucun service militaire dans les armées de terre, de mer ou de l'air, les gardes ou milices nationales, ni à aucune obligation ou charge remplaçant le service militaire.

Ils seront également dispensés de toute fonction officielle obligatoire, judiciaire, administrative ou municipale, de toute réquisition ou prestation militaire et de toutes autres charges qui seraient imposées pour les besoins de la guerre ou par suite d'autres circonstances exceptionnelles.

Sont exceptées, toutefois, les charges attachées à la possession, à titre quelconque, d'un bien-fonds, ainsi que des prestations militaires auxquelles tous les nationaux peuvent être appelés à se soumettre, en tant que propriétaires fonciers ou fermiers.

Ἄρθρον 9.

Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη παρέχουσιν ἀλλήλοις τὴν εὐχέρειαν νὰ διατηρῶσι Γενικοὺς Προξένους, Προξένους, Ὑποπροξένους καὶ Προξενικοὺς Πράκτορας εἰς ὅλους τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἐμπορικὰς θέσεις τοῦ ἄλλου Μέρους, ἔνθα τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ προξενικῶν ὑπαλλήλων ἔχει χορηγηθῇ εἰς τρίτην τινὰ Δύναμιν.

Οἱ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν διοριζόμενοι προξενικοὶ ὑπάλληλοι θὰ ἀπολαύσωσιν ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀμοιβαιότητος μετὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ἐκτελεστηρίου αὐτῶν, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου Μέρους, τῶν προνομίων, δικαιωμάτων καὶ ἀτελειῶν, ὧν ἀπολαύουσι ἢ θὰ δύνανται νὰ ἀπολαύσωσιν ἐν τῷ μέλλοντι οἱ προξενικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς αὐτῆς κατηγορίας τρίτης τινὸς Δυνάμεως.

Article 9.

Les Hautes Parties Contractantes s'acordent réciproquement la faculté d'entretenir des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires dans tous les ports et places commerciales de l'autre Partie, où le droit de nommer des fonctionnaires consulaires a été accordé à une tierce Puissance.

Les fonctionnaires consulaires nommés par l'une des parties Contractantes, bénéficieront, après avoir obtenu l'exéquatur, sur le territoire de l'autre Partie, sous réserve de réciprocité, des privilèges, droits et immunités dont jouissent ou pourront jouir par la suite les fonctionnaires du même grade et de la même catégorie d'une tierce puissance.

Ἄρθρον 10.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῶν περιουσιῶν τῶν ὑπηκόων τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἀποβιούντων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου, πᾶν δικαίωμα, προνόμιον, πλεονέκτημα ἢ ἀτέλεια, ἥτις χορηγεῖται ἢ θὰ θέλει χορηγηθῇ ὑπὸ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τοὺς προξενικοὺς πράκτορας οἱουδήποτε ἄλλου ξένου Κράτους θὰ ἐφαρμοσθῇ ἀμέσως, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀμοιβαιότητος, εἰς τοὺς προξενικοὺς πράκτορας τοῦ ἄλλου Μέρους.

Article 10.

Quant à l'administration des biens appartenant aux ressortissants de l'une des Parties Contractantes décédés sur le territoire de l'autre, tout droit, privilège, avantage ou immunité qui est ou sera accordé par les Hautes Parties Contractantes aux agents consulaires de n'importe quel autre Etat étranger sera, sous réserve de réciprocité, immédiatement appliqué aux agents consulaires de l'autre Partie.

Ἄρθρον 11.

Αἱ διαφοραί, αἵτινες ἠθελον γεννηθῇ μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας ἢ τῆς ἐφαρμογῆς

Article 11.

Les différends qui viendraient à s'élever entre les Hautes Parties Contractantes sur l'interprétation et

τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ αἵτινες δὲν ἠθελον λυθῇ διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ, θὰ ὑποβάλλωνται εἰς διαιτησίαν συμφώνως πρὸς τὴν διαδικασίαν τὴν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ Συμφώνου μὴ ἐπιθέσεως καὶ διαιτησίας μεταξὺ Ρουμανίας καὶ Ἑλλάδος τοῦ συναφθέντος ἐν Γενεύῃ τῇ 21 Μαρτίου 1928.

l'application de la présente Convention et qui n'auraient pu être résolus par la voie diplomatique seront soumis à l'arbitrage conformément à la procédure instituée par le Pacte de non agression et d'arbitrage entre la Roumanie et la Grèce conclu à Genève le 21 mars 1928.

Ἄρθρον 12.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θὰ κυρωθῇ καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θὰ ἀνταλλαγῶσιν ἐν Βουκουρεστίῳ τὸ ταχύτερον.

Θὰ τεθῇ εἰς ἰσχὺν δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων. Θὰ ἔχῃ διάρκειαν διετῆ καὶ θὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύϊ μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην ἐφ' ὅσον τὸ ἓν τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν θὰ ἔχῃ ἀνακοινώσει διὰ προειδοποιήσεως ἓξ μηνῶν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ὅπως παύσῃ αὕτη ἰσχύουσα.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ προμνημονευθέντες πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν σύμβασιν καὶ ἐπέθεντο τὰς ἑαυτῶν σφραγῖδας.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 11 Αὐγούστου 1931.

(Τ. Σ.) Κ. ΚΟΛΛΑΣ.

(Τ. Σ.) Ν. ΓΙΟΡΓΚΑ

Article 12.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Bucarest aussitôt que possible.

Elle entrera en vigueur quinze jours après l'échange des ratifications. Elle aura une durée de deux ans et restera en vigueur après ce terme tant que l'une des Hautes Parties Contractantes n'aura pas notifié, par un préavis de six mois, son intention d'en faire cesser les effets.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ci-dessus désignés ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait à Bucarest en double exemplaire le 11 août 1931.

(L. S.) C. COLLAS

(L. S.) N. IORGA

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὑπογραφῆς τῆς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν Συμβάσεως ἐγκαταστάσεως τὰ δύο Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀπεφάσισαν νὰ διασαφηνίσωσιν ὡρισμένας ἐκ τῶν ρητρῶν αὐτῆς, καθὼς καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν κατὰ τὰς ἀκολούθους διατάξεις:

Εἰς ἄρθρον 5.

Παρὰ τὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ παραγράφῳ τοῦ ἄρθρου 5 ὁριζόμενα ἡ Ρουμανικὴ Κυβέρνησις θὰ δύναται νὰ εἰσπράττῃ τέλη διαμονῆς ἢ τέλη ἀναφερόμενα πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀστυνομικῶν διατυπώσεων, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ εἰσπράττῃ τέλη τῆς αὐτῆς φύσεως ἐπὶ τῶν Ρουμάνων ὑπηκόων ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ ποσοστὸν τῶν τελῶν τούτων δὲ θὰ δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τοῦ ποσοστοῦ τῶν τελῶν τῶν εἰσπραττομένων ἐπὶ τῶν ὑπηκόων παντὸς ἄλλου Κράτους.

Εἰς ἄρθρον 7.

Συμφωνοῦσιν οὐχ' ἧττον τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη νὰ μὴ παρεμβάλλωσι προσκόμματα διὰ τοῦ μέτρου τῆς προηγουμένης ἐγκρίσεως, εἰς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἑταιρειῶν τῆς χώρας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ἄλλης, ἐφ' ὅσον αὗται ἀσκοῦσι δρᾶσιν γενικῶς ἐπιτρεπομένην εἰς τὰς Ἑταιρείας πάσης ἄλλης χώρας.

Εἰς ἄρθρον 12.

Αἱ ἐπικυρώσεις τῆς Συμβάσεως Ἐγκαταστάσεως θὰ ἀνταλλαγῶσι συγχρόνως πρὸς τὰς τῆς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν Συμβάσεως Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας.

Ἐγένετο ἐν Βουκουρεστίῳ εἰς διπλοῦν τὴν ἑνδεκάτην Αὐγούστου 1931.

Κ. ΚΟΛΛΑΣ
Ν. ΓΙΟΡΓΚΑ

PROTOCOLE

Au moment de procéder à la signature de la Convention d'Etablissement en date de ce jour, les deux Hautes Parties Contractantes ont décidé de préciser certaines de ses clauses ainsi que leurs conditions d'application, suivant les dispositions ci-après:

Ad. Article 5.

Nonobstant les termes du second alinéa de l'article 5 le Gouvernement Roumain pourra toujours percevoir des taxes de séjour, soit des taxes afférentes à l'accomplissement des formalités de police, tant que le Gouvernemnt Grec percevra les taxes de même nature sur les ressortisants roumains en Grèce.

Le taux de ces taxes ne pourra pas être supérieur à celui des taxes perçues sur les ressortisants de tout autre Etat.

Ad. Articlre 7.

Les Hautes Parties Contractantes sont toutefois d'accord de ne pas établir, par le moyen de l'autorisation préalable, une entrave à l'établissement des Société de l'un Pays sur le territoire de l'autre, en tant qu'elles exercent une activité généralement permise aux Société de tout autre Pays.

Ad, Article 12.

Les ratifications de la Convention d'Etablissement seront échangées en même temps que celles relatives à la Convention de Commerce et de Navigation en date de ce jour.

Fait à Bucarest, en double exemplaire, le onze août 1931.

C. COLLAS
N. IORGA

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας ἀφ' ἑτέρου, ἐμφορούμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ρυθμίσωσι τοὺς ὅρους ἐγκαταστάσεως τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν ἐν Ρουμανίᾳ καὶ τῶν Ρουμάνων ὑπηκόων ἐν Ἑλλάδι, ἀπεφάσισαν νὰ συνάψωσι Σύμβασιν ἐπὶ τούτῳ καὶ διώρισαν ὡς πληρεξουσίους αὐτῶν:

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας:

Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Κωνσταντῖνον Κόλλαν Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἐν Βουκουρεστίῳ.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας:

Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Νικόλαον Γιόργα Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ προσωρινὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργόν,

Οἵτινες κοινοποιήσαντες ἀλλήλοις τὰ πληρεξούσια αὐτῶν ἔγγραφα εὑρεθέντα ἐν τάξει ἀπεφάσισαν ἐπὶ τῶν ἑξῆς διατάξεων:

Ἄρθρον 1.

Ἡ εἰσαγωγὴ ἐκ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τὸ τοῦ ἑτέρου ζώων, (μονόπλων, μυρικαστικῶν, χοίρων, πτηνῶν) ἀκατεργάστων προϊόντων ζωικῆς προελεύσεως καὶ ἐν γένει πάντων τῶν προϊόντων ἐκείνων ἅτινα δύνανται νὰ ὦσι φορεῖς μολυσμάτων ἐπιζωωτικῶν, ὡς καὶ ἡ εἰσαγωγὴ νωπῶν καὶ συντετηρημένων κρεάτων καὶ παντὸς κατασκευάσματος ἐκ κρέατος προοριζομένου διὰ τροφήν, δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς τελωνειακὰ γραφεῖα καὶ λιμένας ὀνομαστὶ προσδιοριζομένους καὶ νὰ ὑποβληθῇ εἰς κτηνιατρικὸν ἔλεγχον ὑπὸ τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ὁποίου θὰ γίνῃ ἡ εἰσαγωγή.

Ἄρθρον 2.

Τὰ ζῶα διὰ νὰ γίνωσι δεκτὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν δέον νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ πιστοποιητικοῦ προελεύσεως καὶ ὑγείας.

Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο δέον νὰ ν' ἀναγράφῃ τὸν τόπον προελεύσεως καὶ τὸν τόπον ἀποστολῆς τῶν ζώων καὶ νὰ περιλαμβάνῃ βεβαίωσιν κτηνιάτρου, ἢ ἐντεταλμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους, βεβαιοῦντος ὅτι ἡ κοινότης ἐξ ἧς προέρχονται καὶ ἡ περιοχὴ δι' ἧς διῆλθον διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον ἔνθα ἐφορτώθησαν ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων ἢ τῶν πλοίων εἶναι ἀπηλλαγμέναι ἐπιζωωτικῶν νόσων ὧν ἡ δήλωσις τυγχάνει ὑποχρεωτικὴ καὶ αἵτινες δύνανται νὰ μεταδοθῶσιν εἰς τὰ ζῶα περὶ ὧν τὸ πιστοποιητικόν.

Τὸ πιστοποιητικὸν τὸ προβλεπόμενον διὰ τὴν ἐξαγωγὴν ζώων ἐπιδεκτικῶν τῶν ἑξῆς νόσων:

α') τῆς πανώλους τῶν βοῶν καὶ τῆς λοιμώδους περιπνευμονίας τῶν βοῶν.

β') τῆς τρυπανοσωμιάσεως τῶν μονόπλων, τῆς πανώλους τῶν χοίρων, τῆς μολυσματικῆς ἐντερίτιδος, τῆς σηψαιμίας τῶν χοίρων καὶ τὴν εὐλογίας τῶν προβάτων.

γ') τῆς ἀφθώδους νόσου καὶ τῆς πανώλους τῶν ὀρνίθων δὲν θὰ ἐκδίδεται ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζῶα τῶν ἐπιδεκτικῶν παθήσεως εἰδῶν εἰμὴ ἐὰν αἱ ἄνω ἀναφερόμεναι ἀσθένειαι δὲν ἐσημειώθησαν οὔτε εἰς τὰς παρακειμένας κοινότητας: διὰ τὰς ἀσθενείας τὰς ἀναφερομένας ὑπὸ στοιχεῖον α) ἀπὸ 6 μηνῶν τοὐλάχιστον, ὑπὸ στοιχεῖον β) ἀπὸ 40ημέρου τοὐλάχιστον, ὑπὸ στοιχεῖον γ) ἀπὸ εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν τοὐλάχιστον.

CONVENTION VÉTÉRINAIRE

entre
La Grèce et la Roumanie

Le Président de la République Hellénique d'une part, et

sa Majesté le Roi de Roumanie d'autre part, animés du désir de régler les conditions d'établissement des ressortissants Hellènes en Roumanie et des ressortissants Roumains en Grèce ont résolu de conclure une Convention à cet effet, et ont nommé pour leurs plénipotentiaires savoir:

LE PRÉSIDENT DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE:

Son Excellence Monsieur Constantin COLLAS
Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la RépubliqueHellénique à Bucarest,

SA MAJESTÉ LE ROI DE ROUMANIE:

Son Excellence Monsieur Nicolas IORGA Président du Conseil et Ministre des Affaires Etrangéres ad-intérim,

lesquels, après s'être communiqués leurs pleins pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

L'importation du territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes à celui de l'autre, des animaux (solipèdes, ruminants, pores, volailles), des produits bruts d'origine animale et en général, de tous les produits qui peuvent être véhicules de la contagion des maladies épizootiques, ainsi que l'importation de viandes fraiches ou conservées et de tous produits carnés destinés à l'alimentation, peut être limitée à des bureaux de Douane ou à des ports nommément désignés, et être soumise au contrôle vétérinaire par l'Etat dans le territoire duquel l'importation doit avoir lieu.

Article 2.

Les animaux, pour être admis à l'importation, doivent être accompagnés d'un certificat d'origine et de santé.

Ce certificat doit porter l'indication du lieu de provenance et du lieu de destination des animaux et contenir la déclaration d'un vétérinaire d'Etat, ou dûment autorisé par l'Etat, attestant que la commune d'origine et le territoire traversé, pour rejoindre le lieu où les animaux ont été chargés sur les wagons ou les bateaux, sont indemnes des maladies contagieuses dont la déclaration est obligatoire et qui sont transmissibles aux animaux visés par le certificat.

Le certificat prévu pour l'exportation des animaux susceptibles de contracter:

a) la peste bovine et la péripneumonie des bovins;

b) la dourine, la peste porcine, l'entérite infectueuse, la septicémie du porc et la clavelée;

c) la fièvre aphteuse et la peste aviaire;

ne sera délivré, en ce qui concerne les animaux des espèces respectives, que si les maladies ci-dessus mentionnées ne se sont manifestées ni dans les communes limitrophes: pour les maladies visées par la lettre a), depuis au moins six mois; à la lettre b), depuis au moi à etun quarante jours; à la lettre c), depuis au moins vingtet un jours.

"Αρθρον 3.

Ἡ διαπίστωσις λύσσης εἰς τὸν τόπον προελεύσεως δὲν θὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐν τῷ 2ῳ ἄρθρῳ προβλεπομένου πιστοποιητικοῦ προελεύσεως καὶ ὑγείας.

Ἡ διαπίστωσις σποραδικῶν κρουσμάτων σπληνάνθρακος, συμπτωματικοῦ ἀνθρακος, μαλλος, ἐρυθρᾶς τῶν χοίρων, αἱμορραγικῆς σηψαιμίας δὲν θὰ ἐμποδίσῃ ἐπίσης τὴν ἔκδοσιν τοῦ πιστοποιητικοῦ ἀλλὰ τοῦτο δέον νὰ ποιῇται μνείαν τῶν διαπιστωθέντων κρουσμάτων.

Ἡ διαπίστωσις ψώρας εἰς τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας δὲν θὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἔκδοσιν τοῦ πιστοποιητικοῦ διὰ τὰ μονόπλα καὶ ταὐάπαλιν.

Δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις τὰ ζῷα δέον νὰ προέρχονται ἀπὸ κέντρα ἐκμεταλλεύσεως ἀπηλλαγμένα τῶν νόσων τούτων.

"Αρθρον 4.

Τὰ προϊόντα ζωικῆς προελεύσεως εἰς νωπὴν κατάστασιν διὰ νὰ γνωσται δεκτὰ πρὸς εἰσαγωγὴν δέον νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ πιστοποιητικοῦ προελεύσεως καὶ ὑγιεινῆς καταστάσεως, ὅπερ ἐπιτρέπει τὴν ἀναγνώρισιν τῶν προϊόντων καὶ ὅπερ ἀναγράφει δήλωσιν καθ' ἣν προέρχονται ἀπὸ ζῷα ἀπηλλαγμένα μεταδοτικῶν νόσων.

Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὰ προϊόντα ζωικῆς προελεύσεως ἅτινα ὑπέστησαν κατεργασίαν, θεωρουμένην ὡς παρέχουσαν ἐγγύησιν ὑπὸ ἐποψιν κτηνιατρικῆς προφυλακτικῆς (ἀποξήρανσις, ἁλάτισμα, κατεργασία δι' ἀρσενικοῦ, πλύσις, ἀπολύμανσις).

Ἐπίσης θὰ γίνωνται δεκτὰ πρὸς εἰσαγωγὴν ἄνευ πιστοποιητικοῦ, καὶ δὲν θὰ ὑπάγωνται εἰς περιορισμοὺς διὰ λόγους κτηνιατρικῆς ἀστυνομίας, τὰ ἐκ τοῦ γάλακτος προερχόμενα προϊόντα (τυρός, βούτυρον).

Διὰ ὠὰ προοριζόμενα πρὸς ἀναπαραγωγὴν δέον νὰ πιστοποιῆται ὅτι προέρχονται ἐκ κτηνοτροφικῶν ἐγκαταστάσεων ἀπηλλαγμένων τύφου των πτηνῶν καὶ λευκῆ διαρροίας τῶν νεοσσῶν.

Article 3.

La constatation de la rage dans la localité d'origine n'empêchera pas la délivrance du certificat d'origine et de santé prévu à l'article 2.

La constatation des cas sporadiques de charbon bactéridien, de charbon bactérien, de morve, de rouget, de septicémie hémorragique, n'empêchera pas non plus la délivrance du certificat, mais celui-ci devra porter mention des cas constatés.

La constatation de la gale, chez le mouton et la chèvre, n'empêchera pas la délivrance du certificat pour les solipèdes, et vice-versa.

Pour tous les cas, les animaux doivent provenir d' exploitations indemnes de ces maladies.

Article 4.

Les produits d'origine animale, à l'état frais, pour être admis à l'importation, doivent être accompagnés d'un certificat d'origine et de salubrité, qui permet l' identification des produits et qui porte la déclaration qu'ils proviennent d'animaux indemnes de maladies contagieuses.

Ce certificat n'est pas exigé pour les produits d' origine animale qui ont subi un traitement considéré comme offrant une garantie suffisante au point de vue de la prophylaxie vétérinaire (dessication, salaison, traitement arsenical, lavage, désinfection).

De même, seront admis à l'importation sans certificat, et ne seront pas soumis à des restrictions pour des raisons de police vétérinaire, les produits dérivés du lait (fromage, beurre).

Pour les oeufs destinés à l'élevage, il devra être certifié qu'ils proviennent d'exploitations indemnes de typhose aviaire et de diarhée blanche des poulets.

"Αρθρον 5.

Διὰ νὰ γίνωνται δεκτὰ πρὸς εἰσαγωγὴν τὰ νωπὰ κρέατα κατεψυγμένα, κατεπεγγμένα ἢ διατετηρημένα δι' ἄλλων μεθόδων, τὰ λίπη, τὰ τετηγμένα χοίρεια λίπη καὶ ἅπαντα τὰ ἐκ κρέατος προϊόντα τὰ προοριζόμενα διὰ διατροφήν, δέον νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ πιστοποιητικοῦ ἐκδιδόντος ὑπὸ κτηνιάτρου ἢ δεόντως ἐντεταλμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους, βεβαιοῦντος ὅτι τὰ ζῷα ἐξ ὧν ταῦτα προέρχονται ὑπεβλήθησαν εἰς κτηνιατρικὴν ἐπίσκεψιν πρὸ καὶ μετὰ τὴν σφαγὴν καὶ ὅτι τὰ κρέατα ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ὑγιᾶ καὶ κατάλληλα διὰ τροφὴν ἀνθρώπων.

Διὰ τὰ διατετηρημένα ἢ κατειργασμένα κρέατα τὸ πιστοποιητικὸν δέον νὰ βεβαιώσῃ ἐπὶ πλέον ὅτι δὲν περιέχουσιν οὐδεμίαν οὐσίαν ἧς ἡ χρῆσις ἀπαγορεύεται ὑπὸ τῶν κανονισμῶν τῆς χώρας προορισμοῦ.

Τὰ νωπὰ κρέατα ἢ τὰ συντετηρημένα διὰ μεθόδου καταψύξεως δέον νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὸν κτηνιατρικὸν ἔλεγχον καὶ τὴν εἰσαγωγὴν ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους.

α) κρέας βοός: ζῷα ὁλόκληρα, μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ δέρματος διηρημένων εἰς δύο ἢ τέσσαρα μέρη.

β) κρέας προβάτου καὶ αἰγός: ζῷα ὁλόκληρα, μετὰ ἢ ἄνευ δέρματος, ἢ διηρημένα εἰς δύο τεμάχια.

γ) κρέας χοίρου: ζῷα ὁλόκληρα ἢ διηρημένα εἰς δύο τεμάχια μετὰ ἢ ἄνευ λίπους· τοῦτο δύναται νὰ εἰσαχθῇ χωριστά.

Ἡ ἐκδορὰ (ἀπότμησις ὁποιουδήποτε μέρους ἢ ἀπόξεσις τῶν βλεννογόνων) ἢ ἡ ἀφαίρεσις τῶν γαγλίων ἐπιφέρει τὴν ἄρνησιν εἰσαγωγῆς ὁπωσδήποτε.

Article 5.

Pour être admises à l'importation, les viandes fraiches, réfrigérées, congelées ou conservées par d' autres procédés, les graisses, saindoux, et tous les produits carnés destinés à l'alimentation, doivent être accompagnés d'un certificat délivré par un vétérinaire d'Etat ou dûment autorisé par l'Etat, attestant que les animaux dont ils proviennent ont été soumis à la visite vétérinaire avant et après, l'abatage, et que les viandes, ont été reconnues, saines et bonnes pour l'alimentation humaine.

Pour les viandes conservées ou préparées, le certificat doit attester en outre qu'elles ne contiennent aucune substance dont l'utilisation est prohibée par la réglementation du pays destinataire.

Les viandes fraiches ou conservées par un procédé frigorifique devront être présentées au contrôle vétérinaire, à l'importation, dans les conditions suivantes:

a) viande de boeuf: animaux entiers, dépouillés ou non, divisés par moitiés ou par quartiers;

b) viande de mouton et de chèvre: animaux entiers, dépouillés ou non, ou divisés par moitiés;

c) viande de porc: animaux entiers, divisés par moitiés avec ou sans le lard; celui-ci peut-être importé séparément.

L'épluchage (excision d'une pertie quelconque ou grattage des séreuses) ou l'enlèvement des ganglions entraîne le refoulement en tous les cas.

"Αρθρον 6.

Αἱ ἀποστολαὶ αἵτινες δὲν πληροῦν τοὺς προηγουμένους ὅρους ὡς καὶ τὰ ζῷα ἅτινα ὁ κτηνίατρος κατὰ τὴν εἰς τὰ σύνορα ἐπίσκεψιν αὐτοῦ διαπιστοῖ ὡς προσβληθέντα, μολυσμένα καὶ ὕποπτα μιᾶς τῶν μεταδοτικῶν ἀσθενειῶν ὧν ἡ δήλωσις εἶναι ὑποχρεωτική, θὰ γίνωνται δεκτὰ ὑπὸ τὸν ὅρον ἀμέσου σφαγῆς εἰς τὸν παραμεθόριον σταθμὸν ἢ τὸν τόπον ἀποβιβάσεως ἢ, ἐὰν τοῦτο δὲν εἶναι δυατόν, εἰς τὸν ὑποδειχθησόμενον ὑπὸ τῆς κτηνιατρικῆς ἀρχῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν κρεάτων καὶ τῶν προϊόντων τῶν οὕτω σφαγέντων ζώων, θὰ ἐφαρμόζηται ἡ ἐν ἰσχύι διάταξις διὰ τὰ ζῷα τῆς χώρας τὰ προσβληθέντα ἢ ὕποπτα μεταδοτικῆς νόσου.

Ὁ συνοριακὸς κτηνίατρος θὰ σημειοῖ ἐπὶ τοῦ πιστοποιητικοῦ προελεύσεως καὶ ὑγείας τὸν λόγον, δι' ὃν τὰ ζῷα προωρίσθησαν διὰ σφαγήν, καὶ θὰ ὑπογράφῃ τὴν δήλωσίν του· τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο συνοδευόμενον ὑπὸ πρακτικοῦ ἀγράφοντος τὰ διαπιστωθέντα γεγονότα καὶ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις θὰ διαβιβασθῇ ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος κτηνιάτρου εἰς τὴν κεντρικὴν ἀρχὴν τῆς χώρας του, αὕτη δὲ θὰ κοινοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὴν χώραν προελεύσεως.

Ἡ διαπίστωσις μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν ζώων εἰς τὸ ἔδαφος τῆς χώρας προορισμοῦ μιᾶς τῶν μεταδοτικῶν νόσων περὶ ὧν ἡ παροῦσα Σύμβασις προβλέπει θὰ καταχωρίζηται εἰς πρακτικὸν συνταχθὲν ὑπό τινος κρατικοῦ κτηνιάτρου ἢ ἐντεταλμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους. Τὸ κείμενον τοῦ πρακτικοῦ τούτου θὰ ἀνακοινοῦται κατόπιν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς εἰς τὴν χώραν προελεύσεως.

"Αρθρον 7.

Ἐὰν ἡ πανώλης τῶν βοῶν διαπιστωθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑδὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, τὸ ἕτερον Μέρος θὰ δικαιοῦται νὰ ἀπαγορεύσῃ ἢ νὰ περιορίσῃ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ κίνδυνος τῆς μεταδόσεως, τὴν εἰσαγωγὴν τῶν μυρηκαστικῶν, τῶν χοίρων, τῶν προϊόντων ζωικῆς προελεύσεως καὶ ἐν γένει πάντων τῶν προϊόντων τῶν δυναμένων νὰ χρησιμεύσωσι, ὡς φορεῖς τῆς μολύνσεως.

"Αρθρον 8.

Ἐὰν ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἐμπορίας τῶν ζώων μία τῶν ἐπιζωτικῶν ἀσθενειῶν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς Συμβάσεως ταύτης μετεφέρετο ἐκ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἑτέρου, ἢ ἐὰν μία ἐκ τῶν ἀσθενειῶν τούτων ἐλάμβανε, ἀπειληττικὸν χαρακτῆρα εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἑνὸς Μέρους, τὸ ἕτερον θὰ δικαιοῦται νὰ περιορίσῃ ἢ νὰ ἀπαγορεύσῃ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ κίνδυνος, τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ζώων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰ εἴδη τὰ ἐκτεθειμένα εἰς τὴν ἀσθένειαν, τῶν προερχομένων ἐκ τῶν μολυνθέντων ἢ ἀπειλουμένων ἐδαφῶν. Ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας ὁ περιορισμὸς ἢ ἀπαγόρευσις εἰσαγωγῆς θὰ δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἐπὶ τῶν ζωικῆς προελεύσεως προϊόντων ἢ τῶν δυναμένων νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς φορεῖς τῆς μολύνσεως.

Οἱ περιορισμοὶ καὶ αἱ ἀπαγορεύσεις αὗται δὲν θὰ δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰμὴ εἰς τὰς περιοχὰς ἔνθα ἐξηπλώθη ἡ ἀσθένεια καὶ τὰς γειτονικὰς τοιαύτας. Ὡς περιοχαὶ θεωροῦνται ἐν Ρουμανίᾳ αἱ plasa καὶ ἐν Ἑλλάδι οἱ νομοί. Πάντως ἐὰν εἰς τρεῖς συνεχεῖς περιπτώσεις καὶ ἐντὸς διαστήματος 15 ἡμερῶν τὰ εἰσαχθέντα ἐκ Ρουμανίας κτήνη συνοδευόμενα ὑπὸ πιστοποιητικοῦ ὑγείας εὑρίσκωνται κατὰ τὴν ἄφιξίν των εἰς Ἑλλάδα προσβεβλημένα ὑπὸ μιᾶς τῶν ἐπιζωωτιῶν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς Συμβάσεως ταύτης ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς προρρηθέντας περιορισμοὺς καὶ ἀπαγορεύσεις ἐπὶ τῶν προελεύσεων ὅλου τοῦ νομοῦ τοῦ Βασιλέου, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκεται ἡ plasa ὁπόθεν προέρχονται τὰ εὑρεθέντα ἀσθενῆ κτήνη.

Article 6.

Les transports qui ne répondent pas aux exigences qui précèdent, ainsi que les animaux que le vétérinaire, lors de sa visite à la frontière, reconnait atteints, contaminés ou suspects de l'une des maladies contagieuses dont la déclaration est obligatoire, seront admis à condition d'être abattus immédiatement dans la station frontière ou bien au lieu de débarquement, ou, si cela n'était pas possible, dans la localité qui sera désignée par l'autorité vétérinaire. Quant à l'utilisation des viandes et des produits des animaux ainsi abattus, on appliquera le traitement en vigueur pour les animaux indigènes atteints ou suspects de maladies contagieuses.

Le vétérinaire frontière notera sur le certificat d' origine et de santé le motif de la destination des animaux à l'abatage et signera sa déclaration; ce certificat, accompagné d'un procès-verbal des faits constatés et des dispositions adoptées, sera transmis par le susdit vétérinaire à l'autorité centrale de son pays; celle-ci en donnera communication au pays d'origine.

La constatation, après l'entrée des animaux sur le territoire du pays destinataire, de l'une des maladies contagieuses considérées dans la présente Convention, sera consignée dans un procès-verval par un vétérinaire d'Etat ou dûment autorisé par l'Etat; le texte de ce procès-verbal sera communiqué de suite par l'autorité compétente au pays d'origine.

Article 7.

Si la peste bovine est constatée sur le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes, l'autre partie aura le droit de prohiber ou de limiter, ainsi longtemps que dure le danger de la contagion, l'importation des ruminants, des porcs, des produits d'origine animale et, en général, de tous les produits pouvant servir de véhicule à la contagion.

Article 8.

Si, du fait du trafic des animaux, une des maladies épizootiques prévues par cette Convention venait à être importée du territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes à celui de l'autre, ou bien si l'une de ces maladies revêtait un caractère menaçant dans le territoire de l'une des Parties, l'autre aura le droit de limiter ou de prohiber, aussi longtemps que durera le danger, l'importation des animaux appartenant aux espèces exposées à la la maladie, en provenance des territoires envahis ou menacés. Dans ces mêmes conditions, la limitation ou la prohibition d'importation pourra s'étendre aux produits d'origine animale ou capable de servir de véhicule à la contagion.

Ces limitations ou prohibitions d'importation ne pourront s'appliquer qu'aux territoires envahis par la maladie et aux territoires limitrophes. On considère comme territoire: en Roumanie, les plasa et, en Grèce les départements. Toutefois, si à trois reprises successives, et dans l'espace de quinze jours le bétail importé de Roumanie, accompagné de certificats de santé, est trouvé à son arrivée en Grèce atteint d'une des épizooties prévues par cette Convention, le Gouvernement Hellénique aura le droit d'appliquer les limitations ou prohibitions d'importation susmentionnées, à tout le département du Royaume, auquel se trouve comprise la plasa dont provient le bétail trouvé malade.

Ἡ εἰσαγωγὴ δὲν δύναται νὰ ἀπαγορευθῇ εἰς περιπτώσεις σπληνάνθρακος, συμπτωματικοῦ ἀνθρακος, αἱμορραγιακῆς σηψαιμίας, λύσσης, μάλιας, ἐρυθρᾶς τῶν χοίρων, φθίσεως καὶ ψώρας.

Ἡ διάρκεια τῆς περιόδου κινδύνου μεταδόσεως τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 ἀσθενειῶν ὑπὸ στοιχεῖα α, β, γ, πλὴν τῆς πανώλους τῶν βοῶν, θὰ περιορίζηται εἰς τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρθρου διάρκειαν. Ἡ διάρκεια θὰ ὑπολογίζηται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπισήμου δηλώσεως ἥτις βεβαιοῖ τὴν ἐξάλειψιν τῆς ἀσθενείας.

Ἄρθρον 9.

Ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως δημοσιεύῃ τὴν 1ην καὶ 15ην ἑκάστου μηνὸς δελτίον ὑγειονομικῆς καταστάσεως. Τὸ δελτίον τοῦτο ἅμα τῇ δημοσιεύσει του θὰ διαβιβάζεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἕτερον Συμβαλλόμενον Μέρος, θὰ συντάσσεται καθ' ὁμοιόμορφον, καὶ οὕτως ὥστε νὰ ἐμφαίνεται ἡ κατάστασις τῶν ἐπιζωοτιῶν.

Ἄρθρον 10.

Ὁπόταν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν διαπιστοῦται ἡ ὕπαρξις πανώλους τῶν βοῶν ἢ περιπνευμονίας τῶν βοῶν ἢ τῆς αὐθάδους νόσου ὑπὸ κακοήθη μορφὴν μετὰ μεγάλης θνησιμότητος, ἡ Κεντρικὴ Κτηνιατρικὴ Ἀρχὴ τοῦ ἑτέρου συμβαλλομένου Μέρους θὰ εἰδοποιῆται ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας τηλεγραφικῶς.

Ἄρθρον 11.

Ἐὰν ἐπήρχετο διαφωνία μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης Συμφωνίας καὶ ἐὰν δὲν ἤθελεν ἐπιτευχθῇ κατὰ τὰς ἑπομένας 5 ἡμέρας συμφωνία, θὰ συσταθῇ ἀμέσως τῇ αἰτήσει ἑνὸς τοῦ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν μικτὴ ἐπιτροπὴ ἧς ἡ γνώμη θὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἐὰν αὕτη ληφθῇ κατὰ πλειονοψηφίαν.

Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἕκαστον Μέρος θὰ διορίσῃ δύο μέλη ἵνα συσταθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ἥτις θὰ προβῇ ἄνευ χρονοτριβῆς εἰς ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀπόφασις δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ληφθῇ κατὰ πλειονοψηφίαν ἢ ἐὰν ἡ μικτὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἤθελε δώσει τὴν γνώμην της ἐντὸς προθεσμίας 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς, ἡ διαφορὰ θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 27, παράγραφος 2 Ἐπιτροπὴν τῆς Συμβάσεως Ἐμπορίου καὶ τῆς Ναυτιλίας ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν.

Ἐννοεῖται ὅτι τὰ ληφθέντα μέτρα θὰ μείνωσιν ἐν ἰσχύϊ μέχρι λύσεως τῆς διαφορᾶς.

Ἄρθρον 12.

Ἡ παροῦσα συμφωνία θὰ κυρωθῇ καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θὰ ἀνταλλαγῶσιν ἐν Βουκουρεστίῳ τὸ ταχύτερον.

Θὰ ἰσχύσῃ 15 ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων. Θὰ εἶναι διαρκείας 2 ἐτῶν καὶ θὰ μείνῃ ἐν ἰσχύϊ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης ἐφ' ὅσον τὸ ἕτερον τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν ἀνακινεῖ κατόπιν προειδοποιήσεως 6 μηνῶν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ περὶ λήξεως τῆς ἰσχύος.

Αἱ ἐπικυρώσεις τῆς παρούσης Συμφωνίας θὰ ἀνταλλαγῶσι συγχρόνως μετὰ τῶν τῆς Συμβάσεως Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ προαναφερόμενοι πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὸν παροῦσαν συμφωνίαν καὶ ἐπέθεντο τὰς ἑαυτῶν σφραγῖδας.

Ἐγένετο ἐν Βουκουρεστίῳ εἰς διπλοῦν τῇ 11 Αὐγούστου 1931.

(Τ.Σ.) Κ. ΚΟΛΛΑΣ
(Τ.Σ.) Ν. ΙΟΡΓΚΑ

L'importation ne peut être prohibée dans les cas de charbon, bactéridien, de charbon bactérien, de septicémie hémorragique, rage, morve, rouget du porc, tuberculose et gale.

La durée de la période du danger de contagion pour les maladies envisagées à l'article 2, lettres a,b,c,à l'exception de la peste bovine, sera limitée aux périodes prévues, au même article. Cette durée sera calculée à partir du jour de la déclaration officielle qui établira la disparition de la maladie.

Article 9.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à publier, le 1er et le 15 de chaque mois, un bulletin sur la situation sanitaire. Ce bulletin aussitôt publié, sera directement transmis à l'autre Partie Contractante; il sera rédigé d'une manière uniforme et de façon à demontrer l'état des épizooties.

Article 10.

Lorsque, sur le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes, on constate la peste bovine ou la péripneumonie des bovins ou bien la fièvre aphteuse, sous une forme maligne, avec mortalité élevée, l'autorité centrale vétérinaire de l'autre Partie Contractante sera immédiatement et directement informée par voie télégrafique.

Article 11.

Si un desaccord venait à se produire entre les Hautes Parties Contractantes sur l'application de la présente Convention et si l'accord n'a pu être réalisé dans les cinq jours suivants, il sera procédé, sur la demande d'une des Hautes Parties Contractantes, à la nomination immédiate d'une Commission Mixte dont l'avis sera obligatoire s'il est pris à la majorité.

Dans ce but chacune des Parties nommera deux membres pour constituer la Commission qui procédera sans retarde à l'examen du litige.

Au cas où l'avis ne pourrait être pris à la majorité, ou bien si la Commission Mixte n'aurait pas donné son avis dans un délai de dix jours à compter de sa constitution, le litige sera déféré à la Commission prévue à l'article 27, paragraphe 2, de la Convention de Commerce et de Navigation en date de ce jour.

Il est entendu que les mesures prises resteront en vigueur jusqu'à la solution du litige.

Article 12.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Bucarest aussitôt que possible.

Elle entrera en vigueur quinze jours après l'échange des ratifications. Elle aura une durée de deux ans et restera en vigueur après ce terme tant que l'une des Hautes Parties Contractantes n'aura pas notifié par un préavis de six mois, son intention d'en faire cesser les effets.

Les ratifications de la présente Convention seront échangées en même temps que celles relatives à la Convention de Commerce et de Navigation, en date de ce jour.

En foi de quoi les plénipotentaires ci-dessus désignés ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait à Bucarest en double exemplaire le onze août 1931.

(L. S.) C. COLLAS
(L. S.) N. IORGA

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὑπογραφῆς τῆς Ὑγειονομικῆς Κτηνιατρικῆς Συμφωνίας, τῆς συναφθείσης σήμερον, οἱ ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι, ἐπιθυμοῦντες νὰ διασαφηνίσωσι καὶ νὰ συμπληρώσωσι τὰς διατάξεις αὐτῆς, συνεφώνησαν τὰ ἑξῆς:

1) Αἱ ἐνεργούμεναι εἰσαγωγαὶ ἐκ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τὸ τοῦ ἑτέρου δὲν θὰ ὑπόκεινται εἰς οὐδεμίαν προηγουμένην ἄδειαν. Αἱ ὑγειονομικαὶ προφυλάξεις ἃς ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Μερῶν κρίνει σκόπιμον νὰ λάβῃ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ζῶντα ζῷα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν πτηνῶν, συνοδευομένων ὑπὸ ὑγειονομικῶν πιστοποιητικῶν καὶ εὑρεθέντων ὑγιῶν κατὰ τὴν νομικῶν πιστοποιητικῶν καὶ εὑρεθέντων ὑγιῶν κατὰ τὴν διάβασιν αὐτῶν εἰς τὴν μεθόριον, θὰ περιορίζωνται, ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἐδάφους εἰς τὰ ἐλάχιστα ἀπαραίτητα μέτρα. Ἡ διάρκεια τῆς περιόδου παρατηρήσεως, εἰς ἣν τὰ ζῷα θὰ δύνανται νὰ ὑποβληθῶσι, δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπερβῇ τὰς 6 ἡμέρας, ὑπολογιζομένας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς εἰς τὴν μεθόριον γενομένης κτηνιατρικῆς ἐπισκέψεως.

Διὰ τὰς διὰ θαλάσσης μεταφορὰς αἱ ἡμέραι θὰ ὑπολογίζωνται ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐπιβιβάσεως.

Διὰ τὰ πρόβατα, ἅτινα δὲν προορίζονται διὰ σφαγὴν εἰς τοὺς λιμένας ἀποβιβάσεως ἢ εἰς σφαγεῖον ἀπ' εὐθείας συνδεόμενον διὰ σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ἡ περίοδος τῆς παρατηρήσεως θὰ δύναται νὰ εἶναι δεκαπενθήμερος.

Αἱ προηγούμεναι διατάξεις δὲν θὰ ἀποτελέσωσι κώλυμα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προβλεπομένων ἢ προβλεφθησομένων διατάξεων διὰ τὴν διάγνωσιν τῆς μάλιος εἰς τὰ ἱπποειδῆ καὶ τῆς φθίσεως εἰς τοὺς βόας.

2) Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης Συμφωνίας θὰ ὦσιν ἐφαρμοστέαι ἐπὶ τῶν ζώων τῶν προερχομένων ἐκ τῶν ἐδαφῶν τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἐπὶ τῆς διαμετακομίσεως διὰ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου Μέρους, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ χώρα προορισμοῦ θὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἀρνηθῇ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ὑπὸ διαμετακόμισιν ἀποσταλέντων ζώων. Ἐὰν ἡ διαμετακόμισις ἀπήτει καὶ τὴν διέλευσιν ἐξ ἄλλων χωρῶν, ἡ ἄδεια διελεύσεως ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἔδει προηγουμένως νὰ ἔχῃ παραχωρηθῇ ὑπὸ ὅλων τῶν δι' ὧν διέρχονται χωρῶν.

Ἡ διαμετακόμισις τῶν νωπῶν κρεάτων, συντετηρημένων ἢ παρεσκευασμένων, τῶν πρώτων ὑλῶν ζωικῆς προελεύσεως μεταφερομένων ἐκ τοῦ ἐδάφους ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων χωρῶν διὰ μέσου τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου Μέρους, διὰ σιδηροδρόμου, ἐντὸς σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων κλειστῶν καὶ μολύβδῳ ἐσφραγισμένων ἢ διὰ πλοίου θὰ εἶνε ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὅρους ὑφ' οὓς καὶ ἡ εἰσαγωγὴ καὶ χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται οὐδεμία προηγουμένη ὑποχρέωσις παραδοχῆς ὑπὸ τῶν πιθανῶς διασχιζομένων χωρῶν ἢ τῆς χώρας προορισμοῦ.

3) Αἱ ἀποστολαὶ αἱ γινόμεναι ἀπ' εὐθείας πρὸς τὰ σφαγεῖα δὲν θὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν περίοδον ἐπιτηρήσεως τὴν προβλεπομένην εἰς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ τελικοῦ πρωτοκόλλου. Τὰ Ὑψηλὰ Συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ἀνακοινώσωσιν ἀμοιβαίως ἀλλήλοις κατάλογον τῶν ἐχόντων τὰς ἀπαιτουμένας ὑγειονομικὰς ἐγκαταστάσεις σφαγείων.

4) Τὰ τελωνειακὰ γραφεῖα τὰ ὑποδειχθέντα διὰ τὴν ἐμπορίαν τῶν ζώων θὰ προικισθῶσι δι' ἐγκαταστάσεων ἐξασφαλιζουσῶν ὑπὸ πλήρως ἱκανοποιητικοὺς ὅρους τὰς ἐργασίας τῆς κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας.

5) Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν προβλεπομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τῆς παρούσης Συμβάσεως διατάξεων θὰ περιορισθῇ εἰς τὰ ζῷα ἅτινα ἐξετέθησαν εἰς ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ἐπαφὴν πρὸς ἀσθενὲς ἢ ὕποπτον ζῷον. Ἰδίᾳ θὰ θεωρῶνται ὡς ὕποπτα μολύνσεως τὰ ζῷα τὰ παραμείναντα ἐν τῷ ἰδίῳ σιδηροδρομικῷ ὀχήματι ἢ πλοίῳ μετὰ ζώων ἀσθενῶν ἢ ὑπόπτων,

PROTOCOLE DE SIGNATURE

Au moment de procéder à la signature de la Convention sanitaire vétérinaire, conclue en date de ce jour, les Plénipotentaires, soussignés, désireux de préciser et de compléter ces dispositions, sont convenus de ce qui suit:

1. Les importations effectuées du territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes sur le territoire de l'autre, ne seront soumises à aucune autorisation préalable. Les précautions sanitaires que chacune des Hautes Parties jugera opportun d'adopter relativement aux animaux vivants, les volailles y comprises, accompagnés de certificats sanitaires et trouvés sains lors du passage à la frontière, seront, sur leur propre territoire, limitées au minimum indispensable. La durée de la période d'observation à laquelle les animaux pourront être soumis, ne pourra excéder six jours, calculés depuis le jour de la visite vétérinaire à la frontière.

Pour les transports par voie de mer, les jours seront calculés du jour de l'embarquement.

Pour les moutons qui ne sont pas destinés à l'abatage dans les ports de débarquement ou dans un abatoir directement raccordé à la voie ferrée, la période d'observation pourra être de quinze jours.

Les dispositions qui précèdent ne mettront pas obstacle aux dispositions prévues ou à prévoir pour le diagnostic de la morve chez les équidés et de la tuberculose chez les bovidés.

2. Les dispositions de la présente Convention seront applicables aux animaux originaires des territoires des Hautes Parties Contractantes pour le transit à travers le territoire de l'une ou l'autre Partie, à cette condition que le pays destinataire prenne l'engagement de ne refouler en aucun cas les animaux expédiés en transit. Si le transit exigeait la traversée d'autres pays, l'autorisation du passage en toutes les conditions devrait être préalablement obtenue des divers pays traversés.

Le transit de la viande fraiche, conservée ou préparée, des matières premières d'origine animale transportées du territoire d'une Partie Contractante à travers le territoire de l'autre Partie, par voie ferrée, dans les wagons fermés et plombés ou par bateau, sera admis aux mêmes conditions que l'importation et sans que soit exigé aucun engagement préalable d'acceptation des pays éventuellement traversés et du pays destinataire.

3. Les expéditions faites directement à destination d'abatoirs, ne seront pas soumises à la période d'observation prévue au paragraphe premier du protocole final. Les Hautes Parties Contractantes se communiqueront réciproquement la liste des abatoires possédant les aménagements sanitaires requis.

4. Les bureaux de douane désignés pour le trafic des animaux seront dotés d'installations permettant d'assurer, en des conditions pleinement satisfaisantes, les opérations du service vétérinaire.

5. L'application des dispositions prévues à l'article 6 de la présente Convention, sera limitée aux animaux qui auront été exposés à un contact direct ou indirect avec un animal malade ou suspect. Seront notamment considérés comme suspects de contamination les animaux ayant séjourné dans le même wagon ou le même

ἐκεῖνα ἅτινα ἦσαν εἰς ἐπαφὴν κατὰ τὴν φόρτωσιν ἢ ἐκφόρτωσιν μετὰ ζώων ἀσθενῶν ἢ ὑπόπτων, ἐκεῖνα ἅτινα ἐξετέθησαν εἰς ἔμμεσον μόλυνσιν διὰ τῆς διελεύσεως κτιρίων, ἀποβαθρῶν καὶ γεφυρῶν μὴ ἀπολυμανθεισῶν κ.τ.λ.

6) Τῶν ἵππων ἱπποδρομιῶν, τῶν ἵππων τῶν προοριζομένων δι' ἀγῶνας καὶ δοκιμασίας ἀθλητικάς, θὰ ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγὴ ἐὰν συνοδεύωνται ὑπὸ πιστοποιητικοῦ ἐπέχοντος θέσιν τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἐκδοθέντος ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν Φιλίππων Ἑνώσεων, ὧν κατάλογος θὰ ἔχῃ ἀνακοινωθῇ ὑπὸ ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν πρὸς τὸ ἕτερον. Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο δέον νὰ φέρῃ τὴν θεώρησιν καὶ σφραγῖδα τῆς Λέσχης ἢ Ἑνώσεως καὶ νὰ ἀναγραφῇ τὸ ὄνομα καὶ κατοικίαν τοῦ ἰδιοκτήτου, τὴν ἀκριβῆ περιγραφὴν τοῦ ζώου, τὴν προέλευσίν του καὶ τὸν τόπον προορισμοῦ, ὡς καὶ δήλωσιν κρατικοῦ κτηνιάτρου ἢ ἐντεταλμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους βεβαιοῦσαν τὴν καλὴν ὑγείαν τοῦ ζώου καὶ δηλοῦντος ὅτι τὸ ἱπποφορβεῖον, ἐξ οὗ προέρχεται, εἶναι ἀπηλλαγμένον μολυσματικῶν νόσων.

7) Τὰ συνταχθησόμενα συνφδὰ τῇ παρούσῃ συμφωνίᾳ πιστοποιητικὰ δέον νὰ συνταχθῶσιν εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς χώρας ἥτις ἐκδίδει αὐτὰ καὶ νὰ φέρωσι μετάφρασιν μεταξὺ τῶν γραμμῶν εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς ἑτέρας χώρας ἢ τὴν γαλλικήν.

8) Ἡ ἀπολύμανσις τῶν σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων τῶν χρησιμοποιηθέντων διὰ τὴν μεταφορὰν ζώων, των κιγκλιδωμάτων, ἀποβαθρῶν, γεφυρῶν κ. τ.λ. ἡ διεξαχθεῖσα συμφώνως τῷ ἐν ἰσχύϊ κανονισμῷ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ θεωρῆται ἰσχυρὰ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου Μέρους.

9) Ῥητῶς καθορίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συμφωνίας θὰ δύνανται νὰ ἐπεκταθῶσιν ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη διὰ νέας συμφωνίας μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀσθενειῶν, γνωστῶν ἢ ἀγνώστων τό γε νῦν ἔχον καὶ περὶ τῆς μεταδόσεως τῶν ὁποίων θὰ ὑπῆρχε δικαιολογημένος φόβος.

10) Αἱ ἐπείγουσαι ἀνακοινώσεις αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης Συμφωνίας θὰ δύνανται νὰ ἀνταλλάσωνται ὑπὸ τῶν ὑγειονομικῶν κτηνιατρικῶν ἀρχῶν ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν· ἀντίγραφα τούτων θὰ διαβιβάζωνται διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ.

Τὸ παρὸν πρωτόκολλον θὰ θεωρῆται ὡς ἐγκριθὲν καὶ ἐπικυρωθὲν ὑπὸ τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, ἄνευ τινὸς εἰδικῆς κυρώσεως, διὰ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων τῆς Συμβάσεως εἰς ἣν ἀναφέρεται, καὶ συνετάγη δὲ εἰς διπλοῦν ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 11 Αὐγούστου 1931.

Κ. ΚΟΛΛΑΣ
Ν. ΓΙΟΡΓΚΑ

bateau avec des animaux malades ou suspects; ceux qui ont été en contact pendant le chargement ou le déchargement avec des animaux malades ou suspects; ceux qui ont été exposés à une contagion indirecte par le passage dans les locaux, sur des quais ou passerelles non désinfectés etc.

6.—Les chevaux de course, les chevaux destinés aux concours ou aux epreuves sportives, pourront être admis à l'importation s'ils sont accompagnés, au lieu et palace du certificat prévu par cette Convention, d'un certificat délivré par les Présidents des Sociétés hippiques dont la liste aura été notifiée à l'autre par chacune des Hautes Parties Contractantes. Ce certificat devra porter le timbre et le visa du Club ou de la Société et contenir le non et le domicile du propriétaire, le signalement exact de l'animal, sa provenance et le lieu de destination, ainsi que la déclaration d'un vétérinaire de l'Etat ou autorisé par l'Etat, attestant la bonne santé de l'animal et et déclarant que l'établissement d'où il provient est indemne de maladies contagieuses.

7.—Les certificats établis conformément à la présente Convention devront être rédigés dans la langue du pays qui les délivre et porter une traduction interlinéaire dans la langue de l'autre pays ou en langue française.

8.—La désinfection des wagons ayant servi au transport des animaux, des bareaux, quais, passerelles, etc. effectuée suivant les règlements en vigueur sur le territoire de l'une Hautes Parties Contractantes, sera reconnue valable par l'autre.

9.—Il est spécifié que les dispositions de la présente Convention pourront être étendues, s'il y a lieu, par un nouvel accord entre les Hautes Parties Contractantes à d'autres maladies, connues ou inconnues à l'heure actuelle est dont la transmission pourrait être légitimement redoutée.

10.—Les communications urgentes relatives à l'application de la présente Convention pourront être échangés directement par les Autorités sanitaires vétérinaires de chacune des Hautes Parties Contractantes; copie en sera transmise par la voie diplomatique.

Le présent Protocole qui sera considéré comme approuvé et sanctionné par les Parties Contractantes, sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications de la Convention à laquelle il se rapporte, a été dressé en double expédition à Bucarest le 11 août 1931.

C. COLLAS
N. IORGA

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

ἀφορῶν τὰς ἐν Ρουμανίᾳ Ἑλληνικὰς Ἐκκλησίας καὶ Σχολεῖα.

Οἱ ὑποσημειούμενοι Πληρεξούσιοι τῶν δύο Δυνάμεων, ἀνακοινώσαντες ἀλλήλοις τὰ Πληρεξούσια αὐτῶν γράμματα, εὑρεθέντα ἐν τάξει, δι' ὧν ἐξουσιοδοτοῦνται ὅπως ὑπογράψωσι τὸ παρὸν Πρωτόκολλον, συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν ἑξῆς :

Αἱ Ἑλληνικαὶ Ἐκκλησίαι αἱ περιλαμβανόμεναι εἰς τὸν πίνακα τὸν προσηρτημένον εἰς τὸ παρὸν Πρωτόκολλον, αἵτινες λειτουργοῦσι σήμερον ἐν Ρουμανίᾳ κατὰ τὰ ἴδια αὐτῶν καταστατικά, θὰ θεωρηθῶσιν ὁριστικῶς ὡς νομικὰ πρόσωπα καὶ θὰ ἐξακολουθήσωσι νὰ λειτουργῶσιν, καθὼς καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενα σχολεῖα, συμμορφούμεναι πρὸς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τοῦ Βασιλείου τῆς Ρουμανίας.

Δὲν θὰ δύνανται, ἐν τούτοις, ν' ἀποκτῶσιν εἰς τὸ μέλλον ἄλλην περιουσίαν εἰμὴ συμμορφούμεναι πρὸς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τοῦ Βασιλείου τῆς Ρουμανίας.

Δὲν θὰ δύνανται ν' ἀποκτῶσιν ἀγροτικὰ ἀκίνητα.

Τ' ἀνωτέρω μνημονευόμενα σχολεῖα, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Βουκουρεστίου, ὧν οἱ Διευθυνταί, ὑπήκοοι Ἕλληνες, διορίζονται ὑπὸ τῶν οἰκείων Κοινοτήτων, θὰ δύνανται νὰ καταρτίζωσι τὰ ἴδια αὐτῶν σχολικὰ προγράμματα καὶ θὰ ἔχωσι τὴν ἐλευθερίαν, διὰ νὰ συμπληρῶσι τὸ διδακτικὸν αὐτῶν προσωπικόν, νὰ προσλαμβάνωσι καθηγητὰς ἀ ἐξαρτήτως ρουμανικῆς ἢ ἑλληνικῆς ἰθαγενείας, τῶν τυχὸν ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος προσλαμβανομένων δυναμένων ἐλευθέρως νὰ ἐγκαθίστανται καὶ νὰ διαμένωσιν ἐν Ρουμανίᾳ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ συμβολαίου αὐτῶν.

Συμφωνεῖται, ὅτι εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα δὲν θὰ φοιτῶσι εἰμὴ παιδία Ἕλληνες ὑπήκοοι.

Τὸ παρὸν πρωτόκολλον θὰ κυρωθῇ καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θὰ ἀνταλλαγῶσιν ἐν Βουκουρεστίῳ τὸ ταχύτερον. Θὰ τεθῇ εἰς ἰσχὺν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καθ' ὃν καὶ ἡ Σύμβασις Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας καὶ ἡ Σύμβασις Ἐγκαταστάσεως αἱ ὑπογραφεῖσαι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ οἰκεῖοι πληρεξούσιοι συνέταξαν καὶ ὑπέγραψαν τὸ παρὸν πρωτόκολλον, ἐπέθοντο δὲ τὰς ἑαυτῶν σφραγῖδας.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 11 Αὐγούστου 1931.

(Τ. Σ.) Κ. ΚΟΛΛΑΣ
(Τ. Σ.) Ν. ΓΙΟΡΓΚΑ

ΠΙΝΑΞ

τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ρουμανίᾳ τῶν ὁποίων ἀναγνωρίζεται ἡ νομικὴ προσωπικότης μετὰ καθορισμοῦ τῶν ἀπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων ἐξαρτωμένων σχολῶν καὶ τῆς ἀνηκούσης αὐταῖς περιουσίας.

I. Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν Βραΐλᾳ. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη κέκτηται :

1) Ἓν ἀκίνητον κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φιλιππέσκου (πρώην ὁδοῦ Μάρε) χρησιμεῦον ὡς σχολεῖον θηλέων μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ, συνιστάμενον εἰς μίαν αἴθουσαν διαλέξεων καὶ δύο μικρὰς οἰκίας αἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς κατοικία τῶν ἐρέων.

2) Ἓν ἀκίνητον κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μισιτιλόρ.

3) Ἓν ἀκίνητον κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πέτρου, ἐπίσης δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ρουπινιλόρ, χρησιμεῦον ὡς σχολεῖον ἀρρένων μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

PROTOCOLE

CONCERNANT LES EGLISES ET ECOLES GRECQUES EN ROUMANIE

Les soussignés Plénipotentiaires des deux Puissances, s'étant communiqué Leurs Pleins-Pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, les autorisant à signer le présent Protocole, sont convenus de ce qui suit.

Les églises helléniques comprises dans la liste annexée au présent Protocole et qui fonctiomment actuellement en Roumanie d'après leurs propres actes de fondation, seront considérées définitivement comme personnes morales (juridiques) et continueront à fonctionner, ainsi que les écoles qui en dépendent, en se conformant aux lois et règlements du Royaume de Roumanie.

Toutefois, elles ne pourront à l'avenir acquérir d'autres biens qu'en se conformant aux lois et règlements du Royaume de Roumanie.

Elles ne pourront acquérir des immeubles ruraux.

Les écoles ci-haut mentionnées, y compris celle de la Communauté Hellénique de Bucarest, dont les Directeurs, sujets grecs, sont nommés par les Communautés respectives, auront la liberté d'établir leur propres programmes scolaires et pourront, pour compléter leur personnel enseignant, engager des professeurs indistinctement de nationalité roumaine ou grecque, ceux de nationalité hellénique qui viendraient à être engagés devant pouvoir librement s'installer et résider en Roumanie pour autant que durera leur engagement.

Il est entendu que les écoles grecques ne seront fréquentées que par les enfants sujets helènes.

Le présent Protocole sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Bucarest aussitôt que possible. Il entrera en vigueur en même temps que la Convention de Commerce et de Navigation et la Convention de l'Etablissement signées à la même date.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont dressé et signé le présent Protocole, et y ont apposé leurs cachets.

Fait en double exemplaire à Bucarest le 11 août 1931.

(L. S.) C. COLLAS
(L. S.) N. IORGA

LISTE

Des Eglises Hellénique en Roumanie auxquelles est reconnue la personnalité juridique avec indication des écoles qui dépendent de ces églises et des biens qui leur appartiennent.

I. Eglise de l'Annonciation (Evanghelismos) à Braila. Cette Eglise possède:

1) Un immeuble sis Strada Filipescu (anciennement Strada Mare), servant d'Ecole de jeunes filles, avec ses dépendances, consistant en une salle de conférence et deux petites maisons qui servent d'habitation aux prêtres;

2) Un immeuble, sis strada Misitilor;

3) Un immeuble, sis Strada Pietrei, et donnant également sur la rue strada Rubinilor, servant d'école de garçons, avec ses dépendances;

4) Μίαν οἰκίαν κειμένην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πέτρου.

5) Ἓν οἰκόπεδον περιλαμβάνον μικρὰν οἰκίαν, κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ραχοβέη ἀριθ. 59.

ΙΙ. Ἐκκλησία τῆς Μετομορφώσεως ἐν Γαλαζίῳ. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη κέκτηται :

1) Ἓν ἀστικὸν ἀκίνητον ᾠκοδομημένον ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ οἰκοπέδου τῆς ἐκκλησίας (ὁδὸς Φώτη ἀριθ. 1) καὶ χρησιμεῦον ὡς σχολεῖον ἀρρένων.

2) Ἕτερον ἀκίνητον κείμενον τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φώτη ἀριθ. 3 καὶ χρησιμεῦον ὡς σχολεῖον θηλέων.

3) Ἓν μέγα ἀκίνητον χρησιμεῦον ὡς κινηματοθέατρον κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δομνιάσκα ἀριθ. 29α.

4) Ἀκίνητον κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δομνιάσκα ἀριθ. π29β' μετὰ ὑρόφου.

5) Ἓν περίπτερον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δομνιάσκα ἀριθ. 29c.

6) Μίαν οἰκίαν μετ' οἰκοπέδου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βελδιμὰν ἀριθ. 3.

ΙΙΙ. Ἐκκλησία Ζωοδόχου Πηγῆς εἰς Καλαφάτιον. Ἡ ἐκκλησία αὕτη κέκτηται :

1) Ἓν ἀστικὸν ἀκίνητον κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ράδου Νέγρου ἀριθ 256 καὶ ὁδοῦ Οὐνίρεα ἀριθ. 258 χρησιμεῦον ὡς σχολεῖον.

IV. Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἰς Μαγγάλια. Ἡ ἐκκλησία αὕτη κέκτηται :

1) Μίαν οἰκίαν κειμένην εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας, Λεωφόρος Βασιλίσσης Μαρίας ἀριθ. 18.

2) Ἓν ἀκίνητον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βανατόρη ἀριθ. 2.

V. Ἐκκλησία τῆς Μεταμορφώσεως ἐν Κωσντάντζῃ. Ἡ ἐκκλησία αὕτη κέκτηται

1) Ἓν γήπεδον κείμενον δεξιὰ τῆς ἐκκλησίας, ὁδὸς Μίρτζεα τσὲλ Μάρε καὶ χρησιμεῦον σήμερον ὡς γήπεδον γυμναστικῆς τῶν Σχολείων.

2) Ἓν ἀκίνητον κείμενον δεξιὰ τῆς ἐκκλησίας, ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Λαχοβάρη, φέρον τὴν ἐπιγραφὴν «Θέατρον Ἐλπίς».

3) Ἕτερον ἀκίνητον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μίρτζεα τσὲλ Μάρε καὶ χρησιμεῦον ὡς σχολεῖον ἀρρένων.

4) Τρίτον ἀκίνητον, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μίρτζεα τσὲλ Μάρε, καὶ χρησιμεῦον ὡς σχολεῖον θηλέων.

5) Τέταρτον ἀκίνητον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βολιντινιάνου ἀριθ. 54.

6) Πέμπτον ἀκίνητον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δεσεμπὰλ ἀριθ. 35 μετὰ συνεχομένης ἀποθήκης.

7) Μίαν οἰκίαν πρὸς εἰσόδημα, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λαχοβάρη, παρακειμένην τοῖς Σχολείοις.

VI. Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν Τούλτσια. Ἡ ἐκκλησία αὕτη κέκτηται.

1) Ἓν ἀστικὸν ἀκίνητον κεχωρισμένον εἰς δύο καὶ χρησιμεῦον ὡς σχολεῖον ἀρρένων, ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς, καὶ ὡς σχολεῖον θηλέων ἐκ τῆς ἄλλης, κείμενον ἐπὶ τῶν ὁδῶν Βουνα—Βεστίρε, Φαντανέη καὶ Μίρσεα Βόντα.

2) Μίαν οἰκίαν διώροφον κειμένην εἰς τὴν γωνίαν τῶν ὁδῶν Πρίγκηπος Φερδινάνδου 3 καὶ Μίντεα 12.

3) Ἓν οἰκόπεδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καζοκαριλὸρ ἀριθ. 1, 2 καὶ 3.

4) Μίαν οἰκίαν κειμένην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βουνα—Βεστίρε ἀριθ. 3.

5) Μίαν οἰκίαν κειμένην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐμινέσκου ἀριθ. 12.

VII. Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν Σουλινᾷ. Ἡ ἐκκλησία αὕτη κέκτηται :

1) Ἓν ἀκίνητον ᾠκοδομημένον ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ οἰκοπέδου τῆς ἐκκλησίας καὶ χρησιμεῦον ὡς σχολεῖον ἀρρένων (ὁδὸς Σφαντοὺλ Νικολάε ἀριθ. 2) καὶ σχολεῖον θηλέων (ὁδὸς Βικτορέϊ ἀριθ. 86.)

2) Δύο καταστήματα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐλισαβέτα Δόμνα ἀριθ. 158 καὶ 159.

4) Un maison, sise Strada Pietrei;

5) Un terrain, comprenant une petite maison, sis Strada Rahovei No. 59.

II. Eglise de la Transfiguration (Métamorphosis) à Galats. Cette Eglise possède :

1) Un immeuble urbain, bâti sur le terrain même de l'Eglise (Strada Foti No.1) et servant d'école de garçons:

2) Un autre immeuble, sis Strada Foti No. 3, et servant d'école de jeunes filles:

3) Un grand immeuble, sevant de cinéma-théâtre, sis Strada Domneasca No. 29 a.

4) Un immeble, sis Strada Domneasca No. 29 b. avec étage.

5) Un Kiosque, sis Strada Domneasca No. 29 c.

6) Une maison avec terrain, sise Strada Beldiman No. 3.

III. Eglise Zoodochos Pigi (Isvorul-Tâmâduirii) à Calafat. Cette église possède:

1) Un immeuble urbain, sis Strada Radu Negru No. 256 et Strada Unirea No. 258, servant d'école.

IV. Eglise de Saint Nicolas (Aghios Nicolaos) à Mangalia. Cette église possède:

1) Une maison, sise dans la cour de l'église, Boulevard Regina Maria No. 18.

2) Un immeuble, sis Strada Vânâtori No. 2.

V. Eglise de la Transfiguration (Metamorphosis) à Constantza. Cette église possède:

1) Un terrain, s.s à droite de l'Eglise, Strada Mircea cel Mare, et servant actuellement de terrain de gymnastique des écoles.

2) Un immeuble, sis à gauche de l'Eglise, Strada Alexandru Lahovary, portant l'enseigne «Theâtre Elpis».

3) Un autre immeuble, sis Strada Mircea cel Mare, et servant d'école de garçons;

4) Un troisième immeuble, sis Strada Mircea cel Mare, et servant d'école de jeunes filles:

5) Un quatrième immeuble, sis Strada Bolintineanu No. 54;

6) Un cinquième immeuble, sis Strada Decebal No. 35, avec un dépôt adjacent:

7) Une maison de rapport, sise Strada A. Lahovary, et contiguë aux Ecoles.

VI. Eglise d'Annonciation (Evanghelismos) à Tulcea. Cette église possède :

1) Un immeuble urbain séparé en deux et servant d'école de Garçons, d'un côté, et d'école de jeunes filles, de l'autre, sis sur les rues Buna-Vestire, Fântânei et Mircea-Vodâ.

2) Une maison à deux étages sise au coin des rue Principele Ferdinand No. 3. et Mintea, No. 12.

3) Un terrain, sis strada Cojocarilor Nos 1,2 et 3.

4) Une maison, sise Strada Buna-Vestire No. 3.

5) Une maison, sise strada Eminescu No. 12.

VI. Eglise SaintNicolas (Aghios Nicolaos) à Sulina. Cette Eglise possède:

1) Un immeuble bâti sur le terrain même de l'église et servant d'école de garçons (strada Sfântul Nicolae No. 2) et d'école de jeunes filles (strada Victoriei No. 86).

2) Deux magasins sis strada Elisabeta Doamna No. 158 et 159.

3) Μίαν οἰκίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐλισαβέτα Δόμαν ἀριθ. 133.

VIII. Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ εἰς Γιούργεβον. Ἡ ἐκκλησία αὕτη κέκτηται :

1) Μίαν ἀποθήκην δημητριακῶν, κειμένην εἰς Γιούργεβον. Λεωφόρος C. F. R.

IX. Ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰς Βρασόβ. Ἡ ἐκκλησία αὕτη κέκτηται :

1) Ἓν ἀστικὸν ἀκίνητον κείμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τάργουλ Καϊλὸρ ἀριθ. 12.

2) Μίαν οἰκίαν διόρωφον μετὰ κήπου, κειμένην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κατερίνα ἀριθ. 10.

X. Ἐκκλησία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εἰς Βαζαρζίκιον. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη κέκτηται :

1) Ἓν σχολεῖον, ὁδὸς Κόρα.

2) Ἓν ἀστικὸν οἰκόπεδον, ὁδὸς Κόρα.

Ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 11 Αὐγούστου 1931

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρωτοκόλλου τοῦ ἀφορῶντος τὰς ἐν Ρουμανίᾳ Ἑλληνικὰς Ἐκκλησίας καὶ Σχολεῖα ὧν προώρισται ν' ἀποτελέσῃ τὸ ὁριστικὸν καθεστὼς καὶ ὅπερ προκειμένου νὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καθ' ὃν καὶ ἡ Σύμβασις Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας καὶ ἡ Σύμβασις Ἐγκαταστάσεως, ὑπογραφεῖσαι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν, θὰ εἶναι ἐν τούτοις ἀνεξάρτητον αὐτῶν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπαναλαμβάνει τὴν βεβαίωσιν τὴν περιεχομένην εἰς τὴν ἐπιστολὴν τὴν ἀπευθυνθεῖσαν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10 Δεκεμβρίου 1930 ὑπ'ἀριθ. 15621 ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Κυρίου Μιχαλακοπούλου πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Λάγκα Ρασκάνο, Πρεσβευτὴν τῆς Ρουμανίας ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πρόγραμμα καὶ τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιηθῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα οὐδὲν θὰ δύνανται νὰ περιέχωσι τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὴν κυριαρχίαν τῆς Ρουμανίας ἢ τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο εἰς βάρος τοῦ Ρουμανικοῦ Ἔθνους.

Δέξασθε, Κύριε Πρόεδρε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξόχου ὑπολήψεώς μου.

Κ. ΚΟΛΛΑΣ

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα
τὸν Κύριον Νικόλαον Γιόργκα
Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Προσωρινὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν
Βουκουρέστιον

3) Un terrain sis Strada Elisabeta Domna No. 133

VIII. Eglise de l'Annonciation (Evanghelismos) à Giurgiu. Cette église possède:

1) Un dépôt de céréales, sis à Giurgiu-Boulevard C. F. R.

IX. Eglise de la Sainte Trinité (Aghia Trias) à Brasov. Cette église possède:

1) Un immeuble urbain sis strada Târgul Cailor No. 12.

2) Une maison à deux étages avec jardin, sis Strada Caterina No. 10.

X. Eglise de l'Assomption (Kimissis tis Theotockou) à Bazargic. Cette Eglise possède:

1) Une école, rue Chora.

2) Un terrain urbain, rue Chora.

Bucarest, le 11 août 1931

MONSIEUR LE PRESIDENT

A l'occasion de la signature du Protocole, concernant les Eglises et les Ecoles grecques en Roumanie, dont il est appelé à constituer le statut définitif, et lequel, devant entrer en vigueur en même temps que la Convention de Commerce et de Navigation et la Convention d'Etablissement, signées à la même date, en sera néanmoins indépendant quant à la durée, j'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence que le Gouvernement Hellénique tient à renouveler l'assurance contenue dans la lettre adressée en date du 10 déçembre 1930 sous le No 15621 par le Vice-Prédent du Conseil des Ministres, Monsieur Michalacopoulos, à S. E. Monsieur Langa Rascano, Ministre de Roumanie à Athènes, et suivant laquelle le programme et les manuels, qui seront utilisés dans ces écoles, ne pourront rien contenir qui serait contraire à la souveraineté de la Roumanie ou qui porterait prejudice à la Nation Roumaine.

Veuillez agréer, Monsieur le Président, les assurances de ma très haute considération.

C. COLLAS

Son Excellence
Monsieur NICOLAS IORGA
Président du Conseil des Ministres,
Ministre des Affaires Etrangères ad-interim
à Bucarest

Ἐν Βουκουρεστίῳ τῇ 11 Αὐγούστου 1931

Κύριε Πρεσβευτά,

Δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης εὐηρεστήθη νὰ μοὶ γνωρίσῃ τὰ ἑξῆς :

«Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρωτοκόλλου τοῦ ἀφορῶντος τὰς ἐν Ρουμανίᾳ Ἑλληνικὰς Ἐκκλησίας καὶ Σχολεῖα, ὧν προώρισται ν' ἀποτελέσῃ τὸ ὁριστικὸν καθεστὼς καὶ ὅπερ προκειμένου νὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καθ' ὃν καὶ ἡ Σύμβασις Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας καὶ ἡ Σύμβασις Ἐγκαταστάσεως, ὑπογραφεῖσαι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν, θὰ εἶναι ἐν τούτοις ἀνεξάρτητον αὐτῶν καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάρκειαν, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρ-

Bucarest le 11 août 1931.

MONSIEUR LE MINISTRE,

Par sa lettre en date d'aujourd'hui Votre Excellence a bien voulu me faire savoir ce qui suit :

«A l'occasion de la signature du Protocole, concernant les Eglises et les Ecoles grecques en Roumanie, dont il est appelé à constituer le statut définitif, et lequel, devant entrer en vigueur en même temps que la Convention de Commerce et de Navigation et la Convention d'Etablissement, signées à la même date, en sera néanmoins indépendant quant à la durée, j'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence que le Gouvernement Hellénique tient

νησις ἐπαναλαμβάνει τὴν βεβαίωσιν τὴν περιεχομένην εἰς τὴν ἐπιστολὴν τὴν ἀπευθυνθεῖσαν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10 Δεκεμβρίου 1930 ὑπ' ἀριθ. 15621 ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Κυρίου Μιχαλακοπούλου πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Λάγκα Ρασκάνο, Πρεσβευτὴν τῆς Ρουμανίας ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πρόγραμμα καὶ τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιηθῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα οὐδὲν θὰ δύνανται νὰ περιέχωσι τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὴν κυριαρχίαν τῆς Ρουμανίας ἢ τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο εἰς βάρος τοῦ Ρουμανικοῦ Ἔθνους».

Λαμβάνων ὑπὸ σημείωσιν τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ὅτι εἶμαι σύμφωνος ἐπὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς.

Δέξασθε, κύριε Πρεσβευτὰ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μου.

Ν. ΓΙΟΡΓΚΑ

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα

τὸν Κύριον Κ. ΚΟΛΛΑΝ

Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας

Ἐν ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΩ

à renouveler l'assurance contenue dans la lettre adressée en date du 10 décembre 1930 sous le No 15621 par le Vice-Président du Conseil des Ministres, Monsieur Michalacopoulos, à S. E. Monsieur Langa Rascano, Ministre de Roumanie à Athènes, et suivant laquelle le programme et les manuels, qui seront utilisés dans ces écoles, ne pourront rien contenir qui serait contraire à la souveraineté de la Roumanie ou qui porterait préjudice à la Nation Roumaine».

En prenant bonne note de cette communication j'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence que je suis d'accord avec son contenu.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

N. IORGA

Son Excellence

Monsieur C. COLLAS

Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Hellénique

à BUCAREST

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ κάτωθι νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω:

Περὶ τῶν εἰς μεταλλικὰν πληρωμῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἄρθρον μόνον

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 29 § 1 τοῦ Διατάγματος τῆς 18 Ἰουλίου 1931 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 4952 περὶ ὀργανώσεως τῆς Κεντρικῆς, Πρεσβευτικῆς καὶ Προξενικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν» εἶναι ὅτι αἱ πληρωμαὶ περὶ ὧν τὸ ἄρθρον τοῦτο, νοοῦνται εἰς συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου χρυσῆς βάσεως, δυναμέναι νὰ ἐνεργῶνται εἰς τὸ ἑκάστοτε ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ὁριζόμενον συνάλλαγμα χρυσῆς βάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Καταστατικοῦ της. Τοῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ πάσας τὰς εἰς λίρας, ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐγκεκριμένας μέχρι τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1931 δαπάνας, ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ὑπάγονται αἱ ἀπαιτήσεις, ἃς οἱ δικαιοῦχοι εἰσέπραξαν ἤδη πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, εἰς συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἀναθληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τὸ νομοσχέδιον «περὶ αὐξήσεως τοῦ μεγίστου δασμοῦ ἐνίων εἰδῶν τοῦ δασμολογίου».

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀφορᾷ δύο κυρίως ζητήματα, τὸ μὲν καθαρῶς νομικόν, τὸ δὲ καθαρῶς οἰκονομικόν. Τὸ νομικὸν σημεῖον εἶναι ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ νόμου «περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν» δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης, ὡς ἀντικείμεναι εἰς τὸ Καταστικὸν αὐτῆς. Ὡς γνωστὸν κατὰ τὴν συνέλευσιν πρὸς ἐκλογὴν τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς ὑπεβλήθη ἐκ μέρους μετόχων πρότασις ἀναβολῆς τῆς ἐκλογῆς, ἥτις παρωράθη καὶ ἡ συνέλευσις ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ἐκλογήν. Ἐγεννήθη ἐντεῦθεν τὸ ζήτημα ἂν ἡ ἐκλογὴ ἦτο νόμιμος ἢ μή, καὶ ὄχι μόνον ἐντὸς τῆς συνελεύσεως, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου εἰδικωτάτου εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο ὑποστηρίξαντος ὅτι ἡ πρότασις περὶ ἀναβολῆς ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτή. Ἀντετάχθησαν εἰς τοῦτο οἱ δύο νομικοὶ Σύμβουλοι τῆς Τραπέζης, ἐξ ὧν ὁ εἷς ὁ νῦν ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ὑποστηρίξας ὅτι ἡ διάταξις περὶ ἀναβολῆς ἀντίκειται εἰς τὸ Καταστατικὸν τῆς Τραπέζης. Ἴσως δὲν θὰ εἶχον ἀφορμὴν νὰ κάμω λόγον περὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν δὲν ἤρχετο τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ δευτέρου ἄρθρου ἔχοντος τὴν ἔννοιαν ἑρμηνείας σκοπεῖ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς περὶ νομίμου ἢ μὴ συζητήσεις τῆς ἐκλογῆς τοῦ Διοικητοῦ, ἀλλὰ συγχρόνως ἔρχεται νὰ κανονίσῃ τὸ ζήτημα καὶ διὰ τὸ μέλλον. Φρονῶ ὅτι τὸ ἄρθρον 39 οὐδόλως ἀντίκειται εἰς τὸ Καταστατικὸν τῆς Τραπέζης καὶ συνεπῶς εἶναι ἐφαρμόσιμον. Τὸ Καταστατικὸν δὲν ἔχει καμμίαν διάταξιν σχετικὴν πρὸς τὴν ἀναβολήν, συνεπῶς ἰσχύει τὸ ἄρθρον 39. Τόσον εἶναι βέβαιον τοῦτο, ὥστε δυνάμεθα νὰ τὸ συμπεράνωμεν καὶ ἐκ τοῦ ἑξῆς. Τὸ 1ον ἐδάφιον ὁμιλεῖ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν γίνεται ἡ πρότασις περὶ συγκλήσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καὶ ἐκεῖ μεταβάλλει τὸ νόμον περὶ ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, διότι μεταβάλλει τὸ ποσοστὸν τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἄλλου ἐδαφίου δὲν λέγει τίποτε καὶ ἐφόσον δὲν εἶπεν ὄχι, προκύπτει ὅτι ἐν γνώσει τοῦ νομοθέτου οὕτως ἐκανονίσθη τὸ πρᾶγμα, ὅπως ἐγὼ ὑποστηρίζω. Τὸ ἐπιχείρημα τῶν ὑποστηριξάντων ἀντίθετον γνώμην δὲν ἦτο ἰσχυρόν, τὸ κατενόησα δὲ τοῦτο καὶ δι αὐτὸ κατέφυγον εἰς ἄλλο ἐπιχείρημα. Ἀλλὰ ποία δύναται νὰ ὑπάρξῃ σχέσις μεταξὺ τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου στηριζομένου εἰς τὸ ὅτι διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ψηφοφορίαν εἰς μέτοχος ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ πέντε μετοχὰς καὶ οὐχὶ πλείονας τῶν 100 ψήφων, καὶ τοῦ ἄρθρου κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ 1)20 τῆς Συνελεύσεως δύναται νὰ ζητήσῃ ἀναβολὴν τῆς ἐκλογῆς; Χρειάζεται μεγάλη ἐπιστημονικὴ λεπτότης διὰ νὰ συμβιβάσωμεν αὐτὰ τὰ δύο ἄρθρα. Οἱ λεπτολογήσαντες ἐπιστήμονες διακεκριμένοι εὗρον τὴν συνάφειαν, ὅτι, ἐφόσον διὰ τοῦ ἄλλου ἄρθρου προστατεύεται ἡ μειοψηφία, δὲν ἔχει λόγον τὸ ἄλλου ἄρθρου προστατεύεται ἡ μειοψηφία, δὲν ἔχει λόγον τὸ ἄρθρον 39. Ἐγὼ ὅμως φρονῶ ἀντιθέτως ὅτι τὰ δύο ἄρθρα συμπολιτεύονται καὶ ὁ νόμος ἀφοῦ προστατεύει τὴν μειοψηφίαν εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς ἀποφάσεως, ἠθέλησε νὰ τὴν προστατεύσῃ καὶ διὰ τοῦ ἄλλου ἄρθρου. Ἡ διάταξις τοῦ νόμου «περὶ ἀνωνύμων Ἑταιριῶν» ἐτέθη, διότι πολλὰ ζητήματα γεννῶνται, ἦτο δὲ αὐτὴ τόσον φυσική, καὶ τόσον ἀναγκαία ὥστε νὰ ἀπορῶ, διατὶ ἐγένετο σκέψις νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ δικαίωμα αὐτὸ τῆς ἀναβολῆς ἀπὸ τοὺς μετόχους τῆς ἐκδοτικῆς Τραπέζης.

Εἰς τοὺς καλουμένους νὰ ἐκλέξωσιν, ἐγεννήθη τὸ ζήτημα ἐὰν ἡ διοίκησις ἦτο ἐπαρκής. Καὶ ὑπῆρξαν πολλοί, οἱ ὁποῖοι ὅταν ἤκουσαν συζητούμενα δημοσίᾳ τὰ ὅσα συνεζητήθησαν συνεφώνησαν μὲ τοὺς διαμαρτυρομένους πολλοὶ δὲ καὶ καθηγηταὶ τῶν Πανεπιστημίων. Ἡ διάταξις λοιπὸν ὄχι μόνον δὲν ἀντέκειτο εἰς τὸ καταστατικὸν ἀλλὰ τοὐναντίον ἀπεδείχθη καὶ ἡ ἀναγκαιότης της. Πιστεύω ἀδιστάκτως ὅτι ἂν δὲν ἐγένοντο κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης τὰ ἄτοπα τὰ ὁποῖα ἐγένοντο καὶ ἂν ἐκτὸς τοῦ ἀτόπου τῆς ἐπεμβάσεως ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ δώσῃ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἐκλογῆς δὲν θὰ ἐγίνετο καὶ τὸ ἄλλο ἄτοπον τοῦ νὰ δοθῇ ἐντολὴ παρὰ τοῦ ἰδίου ἵνα μὴ ἀναβληθῇ ἡ ἐκλογή. Δὲν νομίζω ὅτι κερδίζει ἡ Τράπεζα ἐκ μιᾶς ἐκλογῆς, ἡ ὁποία ἐγένετο τόσον παρανόμως. Ἐνῷ τοὐναντίον ἐὰν ἐγένετο ἀναβολὴ θὰ διεξήγετο ἡ ἐκλογὴ περισσότερον ψυχραίμως καὶ δὲν θὰ ἐδημιουργοῦντο αἱ δημοσίᾳ συζητήσεις ἐκ τῶν ὁποίων ἐφθάσαμεν εἰς μίαν δίκην ὅλων τῶν ἐφημερίδων, διότι ἀπροσέκτως ἔγραψαν μίαν εἴδησιν παρασυρόμενοι ἀπὸ τὴν γενικὴν συζήτησιν. Καταλήγω εἰς τοῦτο. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ διορθώσῃ τὴν ὑφισταμένην ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ νομίμου τῆς ἐκλογῆς τοῦ Διοικητοῦ δὲν ἔχω εἰς τοῦτο ἀντίρρησιν. Δὲν θεωρῶ ὅμως ὀρθὸν νὰ διορθωθῇ τοῦτο δι' ἑρμηνευτικοῦ νόμου καταργουμένης ἀναγκαιοτάτης διατάξεως. Δὲν νομίζω ὀρθὸν νὰ ἔρχεται ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία καὶ νὰ κάμῃ συνεχῶς ἑρμηνείαν τῶν νόμων. Καὶ ἂν πρέπει νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸ κῦρος καὶ ἄλλων ἐπικαλοῦμαι τὸ κῦρος τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀφίσατε λοιπὸν τὴν διάταξιν ὡς ἔχει. Εἶναι ὀρθὴ καὶ ἰσχυρά. Ἔρχομαι τώρα εἰς τὸ Οἰκονομικὸν ζήτημα. Ἡ ἐγκατάλειψις τῆς χρυσῆς βάσεως ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλίας ἐπέφερε βεβαίως καὶ εἰς τὴν Τράπεζαν ζημίαν. Καὶ λαμβάνεται μέριμνα διὰ τὸν καταμερισμὸν τῆς ζημίας αὐτῆς. Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν εἰς τὸν καταμερισμὸν αὐτόν, ἰδίως μετὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ νομοσχεδίου σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν ὁ καταμερισμὸς αὐτὸς γίνεται διὰ τὰς λίρας τὰς ὁποίας εἶχεν ἡ Τράπεζα τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Λέγετε ὅμως κάτι τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι σημαίνει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῶν ζημιῶν μόνον, αἱ ὁποῖαι προέκυψαν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι θὰ προκύψουν.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὑποστηρίζετε ὅτι ἔπρεπε νὰ πωληθοῦν;

Π. Τσαλδάρης. Βεβαίως ἔπρεπε νὰ μετατραποῦν εἰς ὑγιὲς νόμισμα σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικὸν τῆς Τραπέζης.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἴμεθα σύμφωνοι. Δι' αὐτὸ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν λίραν ὡς σύνδεσμος τῆς δραχμῆς μὲ τὴν χρυσῆν βάσιν, ἔφυγε δὲ αὐθημερόν.

Π. Τσαλδάρης. Γνωρίζω ὅτι αὐθημερὸν ἔκαμε πρᾶξιν καὶ ἔθεσεν ὡς βάσιν τὸ δολλάριον, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ καὶ ἄλλως.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὑποστηρίζετε ὅτι ἔπρεπε νὰ πωλήσῃ τὰς λίρας;

Π. Τσαλδάρης. Ἀφοῦ ἡ Ἀγγλικὴ λίρα δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς κάλυμμα συμφώνως μὲ τὸ καταστατικὸν τῆς τραπέζης θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ συνάλλαγμα ὑγειοῦς βάσεως. Δυστυχῶς ὅμως καὶ εἰς τὰ πρῶτα δελτία τῆς τραπέζης ὑπελογίσθη καὶ τὸ κάλυμμα τοῦτο. Ἔπρεπεν ἐν τούτοις νὰ εἶχε μετατραπῇ. Διότι ἄλλως ἡ τράπεζα παίζει καὶ ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δὲν δύναται νὰ παίζῃ. Τοῦτο εἶναι πρᾶξις κακῆς διοικήσεως. Καὶ ἐπειδὴ λαμβάνεται πρόνοια καὶ διὰ τὴν μέλλουσαν ζημίαν ὄχι μόνον δὲν ἔπρεπε νὰ λάβετε τοιοῦτο μέτρον, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ συστήσετε εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ μετατρέψῃ τὸ κάλυμμά της εἰς ὑγιὲς νόμισμα. Ἔχομεν πολλὰ καὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ τὴν ἀνησυχίαν τῆς πτώσεως τῆς λίρας. Παρόμοιον μέτρον καταλογισμοῦ τῶν ζημιῶν λαμβάνετε καὶ διὰ τὰς ὁμολογίας εἰς χρυσὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους αἱ ὁποῖαι ἐπίσης περιλαμβάνονται εἰς τὸ κάλυμμα. Δὲν γνωρίζω πόθεν λαμβάνετε ἀφορμὴν κ. Ὑπουργὲ τῶν Οἰκονομικῶν, νὰ ρυθμίσετε τὰς ζημίας καὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου. Ὡς εἶναι γνωστὸν αἱ ὁμολογίαι τοῦ Κράτους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμεύσουν ὡς κάλυμμα. Εἰς τὴν ἰδικήν μας Τράπεζαν ἐγένετο μία ἐξαίρεσις. Ὡρίσθη ὅτι δύναται ἐπὶ μίαν πενταετίαν νὰ περιληφθοῦν εἰς τὸ κάλυμμα καὶ αἱ ὁμολογίαι εἰς χρυσὸν τοῦ Κράτους. Συμφώνως ὅμως πρὸς τὴν ἔκθεσιν τῆς γενικῆς διοικήσεως τῆς 31 Δεκεμβρίου 1929 αἱ ὁμολογίαι αὗται δὲν ὑπάρχουν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Πῶς ἐμφανίζονται ἐκ νέου; Πήραμε νέας; Τότε δὲν εἶναι ἐν τάξει τοῦτο μὲ τὸ καταστατικὸν τῆς τραπέζης. Δὲν ἐπήραμε νέας; Τότε δὲν πρέπει νὰ δώσωμεν πίστιν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Διοικήσεως καὶ δὲν νομίζω ὅτι ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης θὰ ἔδιδε παρομοίαν πληροφορίαν πρὸς τοὺς μετόχους. Πρέπει λοιπόν, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα. Καὶ ἀντὶ νὰ ρυθμίσῃ τὰς ζημίας τῆς τραπέζης, νὰ προβῇ εἰς ἄλλην τινὰ πρᾶξιν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Κύριοι Βουλευταὶ ἀναγκαῖον εἶναι ν' ἀρχίσω ἀπὸ μίαν παρατήρησιν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, παρατήρησιν ἡ ὁποία σημαίνει ὅτι διάφορον ἔχομεν τὴν ἀντίληψιν ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ὅσον ἀφορᾷ τὴν σημασίαν τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐμέμφθη τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἐπεδείξατο ἐνδιαφέρον διορισμοῦ προσώπων. Ἀναγκαῖον νὰ ὑπομνήσωμεν τὰ γεγονότα. Ἐγὼ προσωπικῶς ἐδήλωσα κάποτε ὅτι ἡ προτίμησις τῆς Κυβερνήσεως στρέφεται πρὸς τὴν διοίκησιν τῆς τραπέζης ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀμέσως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι οἱονδήποτε τοῦ ὑποδείξουν ἔστω καὶ ἐκ προσώπων μὴ ἀνηκόντων εἰς τὴν παράταξιν τῆς Κυβερνήσεως εἶναι πρόθυμος νὰ τὸν ἐγκρίνῃ ἐκλεγόμενον ὑπὸ τῶν μετόχων. Ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι νομίζω ὅτι ἡ ἰδική μας στάσις ἦτο ἡ συμφωνοτέρα πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης, διότι δὲν ἠμπορεῖ νὰ νοηθῇ ὅτι θὰ ἀδιαφορήσῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης. Τὸ ὀλιγώτερον τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν εἶναι ὅτι τοὐλάχιστον θὰ ἐγκρίνῃ τὴν ἐκλογήν. Εἰς τὰ περισσότερα Κράτη τὸν διοικητὴν τὸν διορίζει ἡ Κυβέρνησις, διότι ὅσον καὶ ἂν ἀποτελῆται ἀπὸ τοὺς μετόχους καὶ τὰ μετοχικὰ κεφάλαια ἡ ἐκδοτικὴ Τράπεζα δὲν παύει νὰ εἶναι ἵδρυμα διαχειριζόμενον χρῆμα κατ' ἐξοχὴν κρατικὸν καὶ χειριζόμενον συμφέροντα ὑψίστης διὰ τὰ Κράτη σημασίας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἐδέχθημεν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης ἐδέχθη εἶναι ἡ μεγίστη τοῦ Κράτους ἀπομάκρυνσις. Ἀλλὰ μὴ θέλομεν αὐτὴν τὴν μεγίστην ἀπὸ τοῦ Κράτους ἀπομάκρυνσιν νὰ τὴν μεταβάλωμεν εἰς τελείαν ἀπαγόρευσιν τοῦ Κράτους εἰς τὴν ἀνάμιξιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Διοικητοῦ. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἔχει δικαίωμα νὰ ἐγκρίνῃ, κανονικὸν καὶ νόμιμον, εἶναι νὰ προερωτᾶται ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Συμβούλιον τῶν μετόχων, διότι τί ἄλλο σημαίνει τοῦτο παρὰ μόνον ὅτι ἡ Κυβέρνησις δικαιοῦ-

ται νὰ ἐγκρίνῃ ἢ ὄχι τὴν ἐκλογὴν τοῦ Διοικητοῦ; Λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐχειρίσθη τὸ περιωρισμένον δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἐχορηγήθη εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὸ Καταστατικὸν μετὰ περισσοτέρου, παρὰ ὅσον ἐπέβαλεν ἡ διάταξις, τοῦ κανονικοῦ περιορισμοῦ. Ἐὰν ἐγένετο θόρυβος μίαν ἑβδομάδα πρὸ τῆς ἐκλογῆς καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν εἰς τοῦτο δὲν εὐθύνεται ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπεζήτησαν νὰ ἐπιβάλουν ἢ νὰ ἀποκλείσουν διοικητὴν ὡρισμένον. Δὲν ἠμποροῦν λοιπὸν νὰ ἀνατραποῦν τὰ γεγονότα κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ ἐλέγχεται ἡ Κυβέρνησις. διότι ἠμύνθη καὶ ἠμύνθη ὄχι ὅσον ἔπρεπε κρατερῶς ἐπὶ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης καὶ τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς. Βεβαίως ἐγένετο θόρυβος καὶ βέβαια ἐγένετο ὀχλοβοή, ἀλλὰ δὲν τὴν προεκάλεσεν ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ τὴν προεκάλεσαν ἄλλοι οἱ ὁποῖοι δὲν κεῖνται καθόλου πρὸς τὸ μέρος τὸ Κυβερνητικὸν καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τὴν μορφὴν τῆς ἀναμίξεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐκλογήν. Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς τὸ νομοσχέδιον ἤθελα νὰ προσθέσω τὰ ἑξῆς: Ἠλαν̈εται ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἐὰν νομίζει ὅτι ἡ διάταξις ἔχει ἑρμηνευτικὴν σημασίαν. Δὲν ἔχει, ἐὰν ἔχει ὑπάρχει λόγος νὰ ἔχῃ τοιαύτην διότι ἀνεξαρτήτως τῆς ἑρμηνείας τὴν ὁποίαν θὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὸ ἄρθρον δὲν ὑπῆρξε κἂν αἰτήσις μετόχων ἀντιπροσωπευόντων τὸ ἓν 20ὸν τοῦ Μετοχικοῦ Κεφαλαίου περὶ ἀναβολῆς,ὥστε νὰ γεννήσῃ ζήτημα ἐμποδίζον τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐπομένως ζήτημα ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγεννήθη ἀκριβῶς τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶναι εὐκταῖον εἰς ἄλλην συνέλευσιν νὰ γεννηθῇ, ὄχι μόνον τὴν παροῦσαν ἀλλ' οἱανδήποτε συνέλευσιν, ἐνομίσαμεν ὅτι ἔπρεπε νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα διὰ διατάξεως. Τώρα ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος λέγει ὅτι ἡ διάταξις τοῦ νόμου εἶναι σαφής, τόσον σαφὴς ὥστε ἀπορεῖ πῶς ὑπάρχουν ἀντίθετοι γνῶμαι. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ὑπάρχει μία μεγάλη διαφορά, γραμματική, λεκτική, μεταξὺ τῶν ἄρθρων τοῦ νόμου περὶ ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης. Ὑπάρχει μεγίστη διαφορά, ἡ ἑξῆς. Ὅτι τὸ μὲν ἄρθρον 39 τοῦ νόμου περὶ ἀνωνύμων Ἑταιριῶν λέγει ὅτι τὸ ἓν 20ὸν τῶν μετόχων δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν σύγκλησιν τῆς συνελεύσεως καὶ τὸ ἓν 20ὸν ἐπίσης δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναβολήν. Τὸ λέγει τὸ Καταστατικὸν τῆς Τραπέζης τὸ 1)20 δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν σύγκλησιν συνελεύσεως. Δὲν ὁμιλεῖ δὲ περὶ ἀναβολῆς. Τί πρέπει νὰ ἐξαχθῇ ἐκ τούτου; Ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναβολῆς εἰς τὸ 1)4 ἢ εἰς 1)20; Σεῖς λέγετε ὄχι. Ὁ νόμος σιωπήσας ἀφῆκε νὰ ἐννοηθῇ ὅτι τὸ 1)4 μόνον δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν σύγκλησιν τὸ δὲ 1)20 νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναβολήν. Διατί; εἶναι ἄραγε ἡ ἀναβολὴ τῆς συνελεύσεως μέτρον πάρεργον προκειμένου περὶ Ἐκδοτικῆς Τραπέζης προκειμένου περὶ ἀποφάσεων τῶν ὁποίων ἡ ἀναβολὴ ἴσως ἐπὶ ἡμέρας μόνον ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἐπιβεβλαβεστάτη διὰ τὸ Κράτος; Ὑποθέσατε ὅτι δὲν ἔχομεν οὔτε Διοικητὴν οὔτε ὑποδιοικητήν. Νομίζετε ὅτι οἱ ἔχοντες τὸ ἓν 20ὸν ἠμποροῦν νὰ διευθύνουν κατ' ἀρέσκειαν τὴν τύχην τοῦ ἱδρύματος καὶ νὰ ζητοῦν τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκλογῆς τοῦ διοικητοῦ, διότι ἔτσι τὸ θέλουν, δὲν πρέπει νὰ παρερμηνεύωμεν τὴν διάταξιν αὐτήν. Καὶ δὲν πρέπει νὰ φεύγωμεν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀνωνύμων Ἑταιριῶν εἰς τὰς ὁποίας εἶναι εὔλογον νὰ ἀναγνωρίζωμεν περισσότερα δικαιώματα εἰς τοὺς μετόχους, ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἱδρύματος τὸ ὁποῖον δὲν παύει νὰ ἔχῃ τὴν Κρατικὴν μορφὴν ἔστω καὶ ἐὰν ἀποτελῆται ἀπὸ τοὺς μετόχους.

Δὲν ἠμποροῦμεν ὅμως νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ νόμος εἶναι τόσον ἀντιφατικός, ὥστε καὶ διὰ τὴν σύγκλησιν συνελεύσεως νὰ ἀπαιτῇ τὸ ἓν 4ον διὰ δὲ τὴν ἀναβολὴν ἀρκεῖται τὸ εἰς 1)20. Ἀλλὰ σᾶς ἐρωτῶ, ἐὰν νομίζετε ὅτι ἰσχύει ἡ διάταξις αὐτή, διατί τότε δὲν νομίζετε ὅτι τὸ ἄρθρον 40 ἦτο περιπλέον καὶ ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα τὸ 1)20 τῶν μετόχων νὰ πάρῃ τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν νὰ πάῃ εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν ν' ἀσκήσῃ ἔλεγχον αὐτῆς;

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐὰν ἰσχύῃ τὸ πρῶτον δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ ἰσχύῃ καὶ τὸ δεύτερον. Καὶ νομίζετε ὅτι ἐπέρασέ ποτε ἀπὸ τὸν νοῦν νομοθέτου τινὸς νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὸ 1)20 τῶν μετόχων νὰ διαχειρισθῇ τοιοῦτον ἵδρυμα, τοιαύτης περιωπῆς, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα ὑπάρχει παρ' αὐτῷ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, ἐντεταλμένος νὰ παρακολουθῇ τὰς κινήσεις ὅλας τῆς Τραπέζης καὶ νὰ πληροφορῇ τὴν Κυβέρνησιν; Ἐὰν ὑποστηρίζετε ὅτι τὸ 1)20 τῶν μετόχων μπορεῖ νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐκλογὴν παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ καταστατικοῦ, πρέπει νὰ δεχθῆτε ὅτι τὸ 1)20 τῶν μετόχων δικαιοῦται νὰ πάρῃ τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν καὶ νὰ κάμῃ ἔλεγχον εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν. Θέλω νὰ μάθω ἐὰν τὸ πιστεύετε αὐτὸ ὅτι μπορεῖ νὰ γίνῃ;

Π. Τσαλδάρης. Ἐὰν ἀπροσέκτως ἔγινε τὸ πιστεύω. Ἐγὼ λέγω τοῦτο, ἐὰν δὲν ἔπραξαν ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶχε τὸ καταστατικὸν καὶ δὲν ἔλαβον πρόνοιαν περὶ τούτων, τί πταίει ὁ νόμος;

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἡ γνώμη σας εἶναι ὀρθὴ μόνον ἐὰν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν τὸ καταστατικὸν εἶναι ἀνόητοι. Καὶ τὸ ἔκαμον τὸ Καταστατικὸν αὐτὸ εἰς τὴν Κ. Τ. Ε κορυφαῖ δημοσιονομικαὶ καὶ Τραπεζιτικαί.

Θέλω νὰ εἴπω, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἴπατε, ὅτι ἀσφαλῶς θὰ ἦτο ἀνόητον νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι μπορεῖ ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν νὰ προβαίνῃ εἰς τὸν ἐξευτελισμὸν ἑνὸς Ἀνωτάτου Κρατικοῦ ἱδρύματος. Καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ συντάκται τοῦ καταστατικοῦ εἰς τὴν Γενεύην, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν κορυφὰς δημοσιονομικὰς καὶ Τραπεζιτικὰς τῆς Εὐρώπης εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποπέσουν εἰς τοιαύτην ἀνοησίαν.

Λέγω ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέσωμεν παρὰ μόνον ὅτι εἰς τὸ καταστατικὸν τῆς Τραπέζης ἠθέλησαν νὰ ἰσχύσῃ μόνον ἡ ἐξαίρεσις τὴν ὁποίαν ὁρίζει. Ἄλλως τε καὶ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου ἐὰν ἀκολουθήσωμεν, αὐτὴ εἶναι ἐξαιρετικὴ προστασία ὑπὲρ τῶν μετόχων καὶ ἐπομένως δὲν μπορεῖτε νὰ εὑρύνετε αὐτὴν κατ' ἀναλογίαν καὶ νὰ βάλετε σήμερον καὶ ἄλλας προστασίας τῶν μετόχων. Μὴ λησμονῆτε ἐὰν θέλετε νομικῶς νὰ συζητήσωμεν τὸ ζήτημα ὅτι δὲν εἶναι τὰ ἴδια τὰ δικαιώματα τῶν μετόχων ἐδῶ καὶ ἴδια ἀλλαχοῦ. Βλέπετε καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἠθέλησε νὰ κανονίσῃ τὸ δικαίωμα τῶν μετόχων του. Καὶ εἶπε δὲν σοῦ δίδω τὸ δικαίωμα νὰ ἔχῃς παραπάνω ἀπὸ 50 ψήφους ὅσας δήποτε μετοχὰς καὶ ἂν ἔχῃς. Δηλαδὴ λέγω ὅτι δὲν θέλει νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει τὰ μέσα ν' ἀποκτήσῃ μετοχὰς δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ κύριος τοῦ ἱδρύματος ἢ νὰ ἐπιδράσῃ ἀποφασιστικῶς ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνελεύσεως. Δὲν μπορεῖτε λοιπὸν νὰ πῆτε, ὅτι ἰσχύει αὐτό, ἀλλὰ σᾶς λέγω, ὑποθέσωμεν ὅτι ἰσχύει ὁ περιορισμὸς αὐτός, φρονεῖτε ὅτι δὲν δικαιούμεθα νὰ τὸν καταρρίψωμεν ὅτι δὲν εἶναι συμβατικὴ ὑποχρέωσις ἡ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῆς Τραπέζης; Δὲν ἔχει οὐδένα περιορισμὸν ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ περιορισμὸς αὐτὸς τὸν ὁποῖον θέτομεν διὰ τὰς Ἀνωνύμους Ἑταιρίας δὲν ἰσχύει διὰ τὴν Τράπεζαν τὴν Ἐκδοτικήν. Εἶναι σαφῆ αὐτὰ τὰ πράγματα. Φρονεῖτε ὅτι δεσμεύεται ἡ Κυβέρνησις νὰ τροποποιήσῃ τὸν νόμον περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν;

Π. Τσαλδάρης. Ὄχι.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὄχι βεβαίως. Δεσμεύεται νὰ τροποποιήσῃ τὰς διατάξεις γενικῶς ἢ μερικῶς; Δεσμεύομαι ἐγὼ νὰ φέρω ἕνα νομοσχέδιον καὶ νὰ εἴπω ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 20 περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἡ ὁποία ὁρίζει τὸ μέγεθος τοῦ κεφαλαίου τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν τροποποιεῖται καθ' ὃν τρόπον κρίνω σκόπιμον; Εὑρίσκετε μήπως ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἔχει τί τὸ τρωτόν;

Ἐπανλαμβάνω θὰ εἶχε τοῦτο τί τὸ τρωτόν, ἐὰν μοὶ ἐλέγατε ὅτι ἰσχυε καὶ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἐγεννήθη ζήτημα

ματαιώσεως τῆς ἐκλογῆς τοῦ Διοικητοῦ. Διότι σήμερον δὲν ὑπεβλήθη αἴτησις μετόχων ἀντιπροσωπευόντων τὸ 1)20 τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου. Δὲν νομίζω λοιπὸν ὅτι μπορεῖ βασίμως νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξέρχεται τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἔκαμε μίαν ἄλλην παρατήρησιν, διατί κρατεῖ ἀκόμη τὰς λίρας ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα. Εἶναι ἀληθές, κύριοι, ὅτι ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς χρυσῆς βάσεως ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας εὑρέθη μὲ ἕνα ἀπόθεμα Ἀγγλικῶν λιρῶν ἀνερχόμενον εἰς 1.500.000 ἢ 1.600.000 λιρῶν. Δὲν εἶναι οὔτε ἡ πρώτη οὔτε ἡ δεύτερη οὔτε ἡ τρίτη.

Ὅλαι αἱ Ἐκδοτικαὶ Τράπεζαι εὑρέθησαν μὲ ἓν τοιοῦτον ἀπόθεμα, μὲ συνάλλαγμα δηλαδὴ εἰς λίρας Ἀγγλίας, δὲν εὑρέθη μόνον ἡ ἰδική μας Τράπεζα νὰ ἔχῃ συνάλλαγμα εἰς λίρας. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι πρόνοια ὑπερβολικὴ θὰ ἦτο ἐὰν ἀπὸ τὸν Ἰούνιον ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα μετέβαλλε τὰς λίρας της εἰς ἄλλο συνάλλαγμα, ὅταν ἐνεφανίσθησαν αἱ πρῶται ἀνησυχίαι περὶ τῆς τύχης τῆς λίρας, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἔκτοτε ἐμεσολάβησαν γεγονότα τὰ ὁποῖα καθησύχασαν ὅλους περὶ τῆς τύχης τῆς λίρας, καὶ ἡ Ἐθνικὴ Κεβέρνησις ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ αἱ οἰκονομίαι καὶ τὸ ἰσοζύγιον καὶ ἡ ἐνίσχυσις ἡ οἰκονομικὴ τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, ὥστε δὲν ὑπῆρχε κανεὶς ὁ ὁποῖος νὰ διατηρήσῃ βασίμους φόβους περὶ τῆς τύχης τῆς λίρας. Δὲν μπορεῖ λοιπὸν νὰ κατηγορήσῃ κανεὶς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν ὅτι δὲν εἶχε τὴν πρόνοιαν αὐτήν, μολονότι ἐπαναλαμβάνω εὐκταῖον θὰ ἦτο νὰ ὑπῆρχε πρόνοια. Ἀλλὰ θὰ μοῦ πῆτε, διατί μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς λίρας δὲν ἐπώλησε τὸ ἀπόθεμα αὐτό;

Αὐτὸ δὲν ἠθέλατε νὰ μοῦ πῆτε;

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ εἶπον πῶς ἡ Τράπεζα ἔμεινε μὲ νόμισμα τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο ἠσφαλισμένον.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐλέγατε νὰ τὸ πωλήσῃ, δηλαδή, συνεζητήθη καὶ ἡ γνώμη αὐτή, ἀλλὰ ἐθεωρήθη ὅτι δὲν ἦτο ὀρθὸν ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων νὰ ἐκδηλωθῇ τοιαύτη δυσπιστία ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης πρὸς τὴν τύχην τῆς Ἀγγλικῆς λίρας, ὥστε νὰ σπεύσωμεν νὰ πωλήσωμεν τὸ ἀπόθεμα τὸ ὁποῖον εἴχομεν εἰς λίρας. Ἄλλως τε δὲν πρέπει νὰ λησμονῆτε ὅτι δὲν ὑπῆρχον φόβοι περὶ μεγάλης πτώσεως τῆς λίρας καὶ ἐξ' ἄλλου εἴχομεν ὑποχρεώσεις εἰς λίρας εἰς μεγάλα ποσά, αἱ ὁποῖαι θὰ ἱκανοποιοῦντο ἐκ τοῦ ἀποθέματος αὐτοῦ.

Π. Τσαλδάρης. Ὑποχρεώσεις τίνος;

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τοῦ Δημοσίου καὶ ἄλλων προσώπων δημοσίου δικαίου.

Π. Τσαλδάρης. Ὥστε ταυτίζετε τὰ δημόσια οἰκονομικὰ μὲ τὰ οἰκονομικὰ τῶν Τραπεζῶν.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀλλὰ ὅταν λέγωμεν ὅτι ἡ Τράπεζα δὲν μπορεῖ νὰ κερδοσκοπήσῃ εἰς λίρας, λησμονοῦμεν ὅτι ἐπιβάλλομεν ἔλεγχον τοῦ συναλλάγματος καὶ ὅτι κατὰ τὸν ἔλεγχον αὐτὸν τὸ μονοπώλιον τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως συναλλάγματος τὸ ἀσκεῖ ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ παρὰ ἀπὸ ταύτην καὶ μόνον καὶ ἐπομένως ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ ὑποχρεωτικῶς ἡ Τράπεζα ἡ Ἐκδοτικὴ ὑφίσταται βέβαια ἕνα κίνδυνον ἀπὸ τὰς αὐξομειώσεις τῆς λίρας καὶ δι' αὐτὸ ἔχει καὶ τὸ ἄλλο δικαίωμα ἀναλόγως. Δὲν ἐπιτρέπεται βέβαια νὰ διακινδυνεύῃ ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα.

Ἀλλ' ἐρωτῶ μεταξὺ τοῦ κινδύνου τοῦ μικροῦ, τοῦ ἐλαχίστου, νὰ ὑποστῇ ἡ Τράπεζα ζημίαν τινά, ἡ ὁποία ζημία συνήθως δὲν ἱκανοποιεῖται, διότι ἰσοφαρίζονται αἱ αὐξομειώσεις μεταξὺ τοῦ κινδύνου αὐτοῦ καὶ τοῦ κινδύνου νὰ ἐπιτρέψωμεν εἰς τὰ ἄλλα ἱδρύματα νὰ ἀγοράζουν καὶ νὰ πωλοῦν συνάλλαγμα, ποῖον ἔπρεπε νὰ προτιμήσωμεν; Ἀσφαλῶς τὸν κίνδυνον τῆς μικρᾶς καὶ ἀπιθάνου ζημίας τῆς Ἐκδοτικῆς Τροπέζης, διότι ἄλλως τε εἴμεθα, ἐπαναλαμβάνω, ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν συναλλάγματος λιρῶν εἰς οἱονδήποτε καὶ ἐπαμένως θὰ ἔφευγε συνάλλαγμα ἀπὸ τὴν χώραν ἐπὶ ζημίᾳ αὐτῆς καὶ ἡ ζημία αὐτὴ θὰ ἦτο ἀκόμη μεγαλυτέρα, ἀσφαλῶς, τῆς ἀπιθάνου ζημίας τὴν ὁποίαν θὰ εἶχεν ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα ἐπὶ τῆς αὐξομειώσεως τῆς λίρας. Ἄλλως τε προχθὲς ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Προοδευτικῆς Ἑνώσεως μᾶς κατηγόρει διὰ τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς, ὅτι ἐπὶ ἡμέρας ἠγγύησεν ἡ ἐκδοτικὴ τράπεζα τὰς λίρας καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἀγοράσῃ τοιαύτας. Βλέπετε πόσον αἱ ἀντιλήψεις ἀρίστανται καὶ ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶναι ἐν τῷ μέσῳ; Αὐτὴν τὴν ὁποίαν κάμομεν ἡμεῖς.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν νομίζω ὅτι αὐτὸ δύναται νὰ τεθῇ ὡς ἐπιχείρημα ἐναντίον μου,

Ἡ Τράπεζα ὤφειλε νὰ ἀσφαλίσῃ τὸ συνάλλαγμα τὸ ὁποῖον εἶχε.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἐπανέλθω, ἀλλὰ ἀφοῦ θέλετε νὰ ἐπανέλθω σᾶς λέγω ὅτι κατὰ τὴν ἀρχὴν τὴν ἰδικήν σας δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀγοράζῃ ἡ τράπεζα παρὰ μόνον χρυσὸν καὶ ὄχι συνάλλαγμα, διότι κάθε συνάλλαγμα ὑπόκειται εἰς τὸν κίνδυνον αὐτόν, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπιτρέπεται εἰς τὴν τράπεζαν νὰ ἀγοράζῃ συνάλλαγμα ἔστω καὶ χρυσῆς βάσεως τοιοῦτον, ὑπόκειται εἰς τὸν αὐτὸν κίνδυνον. Καὶ ἀπόδειξις εἶναι αἱ κολοσσιαῖαι ζημίαι τῆς Τραπέζης τῆς Γαλλίας, ζημίαι δισεκατομμυρίων, τὰς ὁποίας ἦλθε νὰ καλύψῃ τὸ Κράτος. Δὲν ἠμποροῦμεν λοιπὸν νὰ εἴπωμεν δογματικῶς ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν τράπεζαν νὰ ἀγοράζῃ συνάλλαγμα, διότι ὕστερα δὲν ἠξεύρω πῶς θὰ γίνῃ τοῦτο ἐμπόριον. Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω πῶς ἠμπορεῖ νὰ ἰσχύσῃ αὐτὴ ἡ δογματικὴ κατεύθυνσις. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη πκρατήρησις τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ ὅταν εἶδα εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς τραπέζης ἐζήτησα πράγματι πληροφορίας, πῶς ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἀντίφασις μεταξὺ τῆς ἐκθέσεως καὶ τοῦ καταστατικοῦ Διότι ἐνῷ γράφει ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ εἰς χρυσὸν ὁμολογίαι τοῦ Κράτους, τὸ ἴδιον κάλυμμα τὰς ἀναφέρει ὡς ὑπαρχούσας. Ἐζήτησα λοιπὸν ἐξηγήσεις αἱ ὁποῖαι μοῦ ἐδόθησαν καὶ εἶναι αἱ ἑξῆς (ἀναγινώσκει). Αἱ ἐγγραφαὶ λοιπὸν ἦταν λογιστικαὶ πράξεις. Δηλαδὴ δὲν ἐπωλήθησαν ἀλλ' ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὸ κάλυμμα διότι κάλυμμα τῆς τραπέζης ἦτο. Ἐνῶ ἠδύνατο νὰ μὴ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐπικουρικὴν ταύτην ἐνίσχυσιν. Ἀλλὰ δὲν ἐπωλήθησαν.

Π. Τσαλδάρης. Ὥστε ψεύδεται ἐδῶ, διότι λέγει (ἀναγινώσκει) κατὰ τὸ ἔτος 1930 ἐπωλήθησαν αἱ ὁμολογίαι.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἰδοὺ ποῖα εἶναι ἡ ἀλήθεια εἰς τὴν σελίδα 23 φκίνεται ὅτι εἶναι ἀγορά.

Π. Τσαλδάρης. Ἐὰν ἠγοράσθησαν κακῶς ἠγοράσθησαν.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἐὰν πράγματι ἐπωλήθησαν καὶ ἠγοράσθησαν τοῦτο θὰ ἦτο παράβασις τοῦ καταστατικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει μόνον τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ὁμολογιῶν αἱ ὁποῖαι εὑρέθησαν καὶ ἐγὼ ἐπαναλαμβάνω ὅταν εἶδα τὴν ἐγγραφήν, εἶπα, πῶς συνέβη αὐτό; Ἀναγράφονται μὲν ὅτι ἐπωλήθησαν ἀλλ' ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐκθέσεως δὲν ἐπωλήθησαν, ἀλλ' ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὸ κάλλυμμα. Ἡ οὐσία εἶναι ὅτι δὲν ἐπωλήθησαν. Κατόπιν ἐπανῆλθον εἰς τὸ κάλυμμα. Ἀφοῦ ἐπανῆλθον καὶ ἐπειδὴ ἐγεννήθη ἀμφιβολία περὶ αὐτῶν ἀνεκοίνωσεν ἡ τράπεζα εἰς τὴν δημοσιονομικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Κ. Τ. Ε. κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασίν της ἤτοι τὴν 7 Σεπτεμβρίου, ἡ δὲ Δ. Ε. ἐβεβαίωσε τὴν τράπεζαν διὰ τῆς ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου ἐπιστολῆς της ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τῆς μεταφορᾶς ταύτης καὶ ὅτι (ἀναγινώσκει). Εἶμαι λοιπὸν ἀπολύτως σύμφωνος ὅτι ἐὰν ἐπωλοῦντο δὲν ἔπρεπε νὰ ἀγορασθῶσι κατόπιν καὶ ὅτι ἡ ἀγορὰ θὰ ἦτο παράβασις τοῦ Καταστατικοῦ. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ ἀφαιρέσεως τῶν ὁμολογιῶν ἐκ τοῦ καλύμματος, καὶ αὐτὴ ἦτο ἁπλῆ μεταφορὰ ἐκ τῆς ἄλλης μερίδος. Καὶ ἀφοῦ ἄπκς τὰς ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸ κάλυμμα ἠδύνατο νὰ τὰς ἐπαναφέρῃ; Κατὰ τὴν γνώμην μου ἠδύνατο. Τὴν δὲ γνώμην ταύτην ἐκύρωσε καὶ ἡ Δημοσιονομικὴ Ἐπιτροπή.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν κατηγόρησα τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἐν-

διεφέρθη διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης, θὰ εἶχα μάλιστα πᾶν δικαίωμα νὰ τὴν κατηγορήσω ἐὰν δὲν ἐνδιεφέρετο. Ἀλλὰ ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐξεδήλωσε τὸ ἐνδιαφέρον της τοῦτο ἦτο τοιοῦτος, ἐξ' οὗ ἐπείθετό τις ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον της δὲν ἦτο διὰ τὴν Τράπεζαν, ἀλλὰ διὰ τὸν Διοικητήν. Ἔπρεπεν ἄρχε νὰ δειχθῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως, καθ' ὃν τρόπον ἐδείχθη; Δὲν νομίζετε ὅτι ἦτο σπουδαῖον κτύπημα κατὰ τῆς Τραπέζης ὁ τρόπος, φερ' εἰπεῖν, καθ' ὃν ἀπέκλεισε ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τὴν προσφοράν;

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Θὰ ἐνθυμεῖσθε, πιστεύω, ὅτι καὶ σεῖς εἰς μίαν συνάντησίν μας δὲν μοῦ ἐδώσατε τὴν συγκατάθεσίν σας.

Π. Τσαλδάρης. Σὰς εἶπον καὶ ἄλλοτε ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας προσφέρατε εἰς τὴν χώραν καὶ ὡς Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὡς Ἀρχηγὸς Κόμματος εἶνε πολὺ ἀνώτεραι ἐκείνων τὰς ὁποίας θὰ προσεφέρατε εἰς τὴν Τράπεζαν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Σᾶς εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ ἡ γνώμη σας μὲ ἐπηρέασε.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ νομίζω ὅτι σᾶς ἐπηρέασαν τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἐζητήσατε καὶ ἀνεγνώσατε.

Ε. Κουλουμβάκης. Διαφωνῶ καὶ μὲ τοὺς δύο σας, διότι θὰ ἦτο ἡ ἀρίστη λύσις ἐπικαίρως.

Π. Τσαλδάρης. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὰ ἔγγραφα τὰ ζητηθέντα παρ' Ὑμῶν....

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Δὲν ἐζήτησα τίποτε καὶ οὔτε ἀνέγνωσα τίποτε, τὰ δὲ γραφέντα δὲν ἦσαν ἀληθῆ· Ἐγὼ ἐφρόνουν ὅτι ὅταν εἶνε κανεὶς εἰς ἀνώτερα ἀξιώματα καλὸν εἶνε νὰ μὴ μεταβῇ εἰς τὴν Τράπεζαν.

Π. Τσαλδάρης. Χαίρω πολὺ ὅτι ἐκ τῆς παρατηρήσεώς μου αὐτῆς σᾶς ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ διαψευσθῇ τὸ γραφὲν ὅτι ἐζητήσατε ἔγγραφα καὶ κατόπιν τῆς γνώσεως αὐτῶν δὲν ἐδέχθητε. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, συνεχίζει, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως ὤφειλε νὰ ἐπιδειχθῇ σύμφωνα μὲ τὸ Καταστατικὸν τῆς Τραπέζης. Καὶ ἂν τοῦτο δὲν ἦτο ἐπαρκὲς ἔπρεπε νὰ λάβῃ πρόνοιαν διὰ τὴν σχετικὴν τροποποίησιν. Ἀλλ' ὅταν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνεμίχθη δημοσίᾳ καὶ ἀπέπεμψε τὸν Διοικητὴν καὶ ἄφισε τὸν Ὑποδιοικητὴν καὶ ἐζήτησεν ἔνθεν κακεῖθεν Διοικητήν, μὴ εὑρὼν κανένα, εἶπεν, ἂς γίνῃ ὁ Ὑποδιοικητής. νομίζετε ὅτι κατ' αὐτὸν τρόπον δίδετε κῦρος εἰς τὴν γενομένην ἐκλογήν;

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Τώρα κατεστρέψατε ὅλα τὰ κοπλιμέντα ποὺ μοῦ ἐκάματε, διότι δὲν εἶμαι ἐγὼ ἔνθεν κακεῖθεν.

Π. Τσαλδάρης. Ἠννόουν τοὺς κατόπιν ὑμῶν. Πάντως, τονίζει, θὰ ἦτο ἐξευτελισμὸς δι' ἐκεῖνον ποὺ θὰ εὑρίσκετο τελευταῖος, ἐνῷ ἀντιθέτως ἡ Κυβέρνησις. ἂν ἐνήργει σύμφωνα μὲ τὸ Καταστατικὸν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον της θὰ ἦτο πλήρες καὶ ὁ ὑποδειχθησόμενος δὲν θὰ ἐστραπατσαρίζετο. Δὲν ἦτο καμμία ἀνάγκη ὑποδείξεως ἐκ τῶν προτέρων τοῦ Διοικητοῦ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, θὰ ἄφινε νὰ ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ καὶ κατόπιν θὰ ἐκανόνιζε, ἐφ' ὅσον εἶχε τὸ δικαίωμα ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ. Ἀλλωστε διατί ἔθεσεν ὁ νόμος τὰς διατυπώσεις αὐτάς; Ἔχουν αὗται σημασίαν, διότι οἱ μέτοχοι θὰ ἠδύναντο νὰ κάμουν μίαν ὑπόδειξιν καὶ περὶ προσώπου, τὴν ὁποίαν ἴσως δὲν θὰ εἶχεν ὑπ' ὄψει της ἡ Κυβέρνησις. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὸ βέτο ἐπὶ πάσης προτάσεως τῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων καὶ ἡ παράβασις τοῦ νόμου ὡς ἐγένετο ἐχρησίμευσε μόνον νὰ μειωθῇ τὸ κῦρος τοῦ ἐκλεγέντος.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν ἐπρόκειτο περὶ παραβάσεως νόμου,

Π. Τσαλδάρης. Οὐσιαστικῶς εἶναι παράβασις νόμου. Τώρα μοῦ λέγετε ὅσον ἀφορᾷ τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον, ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἄρθρον δὲν εἶνει ἑρμηνευτικόν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Σᾶς εἶπα ὅτι ἐν σκοπεῖ νὰ νομιμοποιήσῃ τὴν ἐκλογήν.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς ἦτο κάκιστος καὶ ἐμειώθη ὁ ἐκλεγεὶς καὶ τούτου γενομένου ὀρθὸν εἶναι νὰ σταθεροποιηθῇ ἡ θέσις του.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μὲ τὸ νομοσχέδιον τεραστίζομεν μίαν παρεξήγησιν διὰ τὸ μέλλον.

Π. Τσαλδάρης. Καλά, ἀλλὰ ἡ διάταξις εἶνε ἑρμηνευτική· ἀνώ ὅτι δὲν ὑπῆρξε κανεὶς λόγος ἀκυρότητος, διότι δὲν ὑπῆρξε τὸ 1)20 τῶν μετόχων αἰτησάντων ἀναβολήν. Τώρα μὲ τὴν τροποποίησιν ποὺ κάμνομεν δὲν θὰ ξαναγίνουν ὅσα ἔγιναν καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ὀφείλονται εἰς πταῖσμα τῆς Κυβερνήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Ἐάν, κύριε Ὑπουργέ, ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ γραφέντα.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Νὰ σᾶς κάμω μίαν δήλωσιν, ὅτι εἶναι δεδομένον ὅτι ἡ αἴτησις ἀναβολῆς δὲν ἀντιπροσώπευε τὸ 1)20 τῶν μετόχων.

Π. Τσαλδάρης. Ἀπὸ τὴν ψηφοφορίαν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Συνελεύσεως ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο πλέον τοῦ 1)20, δὲν χρειάζεται δὲ ἀπὸ τὸν νόμον καμμία πανηγυρικὴ ἐκδήλωσις τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς περὶ τοῦ 1)20.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Μὲ συγχωρεῖτε, αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ, διότι μπορεῖ πολλοὶ νὰ ζητήσουν ἀναβολὴν καὶ κατόπιν κατὰ τὴν ψηφοφορίαν νὰ μεταβάλουν γνώμην. Σημασίαν ἔχει πόσοι ἐζήτησαν τὴν ἀναβολήν.

Π. Τσαλδάρης. Τὰ πράγματα θὰ ἀποδείξουν τὸ ἐναντίον. Ἡ διεύθυνσις τῆς Συνελεύσεως ἐχώρει ἀνωμάλως, διότι ἡ πρότασις δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν, ἐφόσον ἤθελε κριθῇ ὅτι δὲν ὑπῆρχε νομίμως ὑποβεβλημένη πρότασις. Ὅταν δὲ ἐξηκριβώθη ἐκ τῆς ψηφοφορίας ὅτι ὑπῆρχε τὸ 1)20 τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, δὲν τὴν ἐδέχθησαν, ἀλλ' ἀνέτρεψαν τὰ πάντα. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις καὶ ἀπεδείχθη ὅτι τὸ 1)20 καὶ πολὺ περισσότερον τούτου ὑπῆρχεν ἐπρόκειτο πλέον περὶ ἐγκύρου προτάσεως ἀναβολῆς.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ νόμος ἰσχύει δὲν χρειάζεται ψηφοφορία διὰ τὴν ἀναβολήν. Ἦτο ὑποχρεωμένος ὁ Πρόεδρος νὰ ἀναβάλῃ, ἄλλως ἐπρόκειτο περὶ προτάσεως συνήθους ἀναβολῆς, ἐφ' ἧς θὰ ἀπεφάτιζεν ἡ Συνέλευσις διὰ ψηφοφορίας.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ νόμος ἐννοεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πρότασις ὑποστηριζομένη παρὰ τοῦ 1)20 τῶν μετόχων καὶ ἡ γενομένη ψηφοφορία ἀπέδειξεν, ὅτι ὑπῆρχε πλέον τοῦ 1)20 καὶ συνεπῶς ὁ Πρόεδρος ὤφειλε νὰ ἀναβάλῃ.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Κατὰ τὴν θεωρίαν σας μετὰ κάθε πρότασιν τυγχάνουσαν τοῦ 1)20 ἐπέρχεται ἀναβολή.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν κάμνω τοιούτους συλλογισμούς. Σᾶς λέγω ὅτι εἰς τὴν Συνέλευσιν προέκυψε τὸ γεγονὸς ὅτι πλέον τοῦ 1)20 ἐζήτησε τὴν ἀναβολήν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Πῶς σᾶς προκύπτει;

Π. Τσαλδάρης. Διότι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας ἦτο αὐτό.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Διότι ἐψήφισαν;

Π. Τσαλδάρης. Μάλιστα. Καὶ συνεπῶς ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ εἰσέλθω εἰς μίαν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν σεῖς θέλετε νὰ κατασκευάσετε.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν μπορῶ νὰ ἐννοήσω πῶς θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς ψηφοφορίας ἡ ὕπαρξις τοῦ ἐκ τοῦ νόμου δεδομένου διὰ τὴν ἀναβολήν. Ὁ νόμος εἶναι σαφής. Ἂν εἶναι τὸ 1)20 ἀναβάλλεται ἄνευ ψηφοφορίας.

Π. Τσαλδάρης. Μὴ θέλετε νὰ πιασθῆτε ἀπὸ ἄγκυραν ἡ ὁποία πηγαίνει στὸν πάτο. Ἂν ὑπῆρχε Διευθύνων ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἦτο ὑπογεγραμμένον τὸ 1)-0. Ταῦτα τὰ θεωρῶ ἀρκετὰ καὶ δὲν θὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 39 τὸ ὁποῖον εἶναι σαφὲς καὶ ἀφοῦ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης του ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπεκαλέσθη ὅτι εἶναι ἄτοπος καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 40.....

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Σεῖς εἴσθε πλέον ἢ διακεκριμμένος νομικὸς καὶ τὸ ἐπιχείρημα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶναι γνωστόν. Δηλ. εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἂν ἀκολουθήσωμεν αὐτοὺς τοὺς συλλογισμοὺς φθάνομεν εἰς ἕνα παραλογισμόν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲ ἔχει τίποτε νὰ κάμῃ, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λέγετε σεῖς μὲ τὸν ἑρμηνευτικὸν κανόνα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐγὼ μάλιστα ἐπιμένω ὅτι εἰς ἄτοπον ἄγει ἡ διάταξις ποὺ θέλετε νὰ καταστήσετε νόμον, δι' αὐτῆς δὲν δίδεται πλέον καιρὸς εἰς τοὺς μετόχους νὰ σκεφθοῦν. Τοιαῦται ὅμως ἀντιλήψεις δὲν εἶναι ὑγιεῖς, οὔτε εἶναι ἀπὸ ἐκείνας ποὺ πρέπει νὰ εἰσηγοῦνται αἱ Κυβερνήσεις, διὰ νὰ ρυθμίζουν τὰ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης καὶ τὰ τῶν ἄλλων Τραπεζῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἔθιξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω μαζί του. Ἔπεσε, λέγετε, ἡ λίρα καὶ τὴν ἐκράτησεν ἡ Τράπεζα, διότι δὲν ἐγνώριζε τί θὰ γίνῃ, ἢ διότι ἔπρεπε νὰ τηρήσωμεν κάποιαν εὐλάβειαν ἀπέναντι τῆς Ἀγγλίας. Νομίζω ὅτι δὲν ἠξίωσε τοιοῦτον ἡ Ἀγγλικὴ Τράπεζα καὶ δὲν πρέπει νὰ λέγετε τοιαῦτα ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, οὔτε τὸ γόητρον τοῦ ἀγγλικοῦ νομίσματος ἐξηρτᾶτο ἐκ τῶν πράξεων τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Σχετικῶς κατακρίνω καὶ τὸ λεχθὲν ὅτι ἠμποροῦσε ἐκ τῆς διατηρήσεως νὰ εἴχομεν καὶ κέρδη. Ἡ Τράπεζα μίαν ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ τηρῇ τὸ κάλυμμά της εὐσταθὲς καὶ θὰ σᾶς εἴπω εἰς ἄλλην συζήτησιν ὅτι ἡ Τράπεζα ἔκαμε κακίστην πρᾶξιν πωλήσασα τὸν χρυσὸν τὸν ληφθέντα ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ ἀντικαταστήσασα αὐτὸν μὲ συνάλλαγμα διὰ νὰ ἀντιμετωπίζῃ ἀφ' ἑνὸς τὸ τερατῶδες προσωπικὸν καὶ τὰ τερατώδη, ὀγκώδη αὐτῆς ἔξοδα, θὰ ἦτο καλὸν ἀντὶ νὰ ἐπροσέχατε τὸν Διοικητὴν νὰ ἐφιστούσατε ὅλην τὴν προσοχήν σας καλύτερα εἰς τὴν Τράπεζαν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Σᾶς εἶπα ὅτι ἀναγκαστικῶς λόγῳ τοῦ συναλλάγματος θὰ ὑφίσταται ἡ Τράπεζα τοὺς κινδύνους τῆς ὑψώσεως καὶ θὰ ἔπρεπε ἢ ν' ἀπαγορεύσωμεν πᾶσαν ἀνάμιξιν αὐτῆς, ἢ ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὸν μικρὸν κίνδυνον τῆς ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Ὑπουργέ. Μὴ βάζετε τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν νὰ παίζῃ, διότι οὐδέποτε θὰ ἔχετε νόμισμα καθαρόν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ξεύρετε ὅτι ἄλλοι πρό τινων ἡμερῶν μᾶς κατηγόρησαν ὅτι τὰς προηγουμένας ἡμέρας δὲν ἠγοράζαμεν τοιοῦτον.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν δύνασθε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σᾶς εἶπον οἱ ἄλλοι νὰ τὸ φέρετε ὡς ἐπιχείρημα ἐναντίον μου. Ὡς πρὸς τὰς ὁμολογίας τοῦ 1914 εἶχα ὑπ' ὄψει μου τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Διοικητοῦ. Τώρα ἂν μὲ ἄλλα πυροτεχνήματα τὰς ἐπανέφερον εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ τὰ πυροτεχνήματα αὐτὰ υἱοθετεῖτε, κάμετε πολὺ κακὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς Τραπέζης. Ὑπάρχει κατάφορος παράβασις καὶ εἰς τὸ ζήτημα αὐτό.

Ὀφείλω, ἐπιλέγει, νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ ἀνικανότης τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς διόρθωσιν καταφόρων σφαλμάτων δὲν μὲ ἱκανοποιεῖ. Δύναται οὗτος νὰ εἶναι ὑποχωρητικὸς εἰς ἄλλα πράγματα καὶ εἰς αὐτὴν τὴν διοίκησιν τῆς Τραπέζης. Ἀλλὰ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Τραπέζης καὶ μάλιστα ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις, τονίζω καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι πρέπει νὰ εἶναι εἰς ἄκρον αὐστηρός, ἐὰν θέλετε νὰ διατηρήσωμεν κάτι τί, ἀπὸ τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ε. Κουλουμβάκης. Τὸ κῦρος, λέγει, τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ ὡς πολιτικοῦ καὶ ὡς Νομικοῦ εἶναι μέγα. Εἶπε πολλὰ ὀρθά, ἀλλὰ εἶπε καὶ κάτι ὅπερ θὰ εἶναι ἐπικίνδυνον διὰ τὰς Ἀνωνύμους Ἑταιρίας, ἕνεκα τοῦ κύρους του. Ἐὰν τὸ 1)20 τῶν μετόχων ἐζήτει τὴν ἀναβολήν, νομίζω ὅτι ἐκ τοῦ νόμου θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀναβολή. Ἀλλ' ἡ ἀναβολὴ τῶν Συνελεύσεων εἰς τὰς ἀνωνύμους ἑταιρίας δὲν ἐπέρχεται μόνον ἐκ τοῦ 1)20, ἀλλ' ἐπέρχεται καὶ ἐκ τῆς θελήσεως τῆς Συνελεύσεως ἐκδηλουμένης διὰ ψηφοφορίας. Ἡ Κυβέρνησις βεβαιώνει ὅτι δὲν ἐζητήθη ἡ ἀναβολὴ ἀπὸ τὸ 1)20 τῶν μετόχων. Δὲν ἐπρόκειτο λοιπὸν νὰ γίνῃ ἡ ἀναβολὴ ἐκ τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐγένετο μία συμφωνία μεταξὺ πλειοψηφίας καὶ μειονοψηφίας νὰ γίνῃ μία ψηφοφορία καὶ αὐτὴ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς. Μετὰ τὴν ψηφοφορίαν θὰ ἦτο ἀκατανόητον νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἀναβολή. Ἡ μειοψηφία ὤφειλε νὰ εἴπῃ ὅτι συντρέχει λόγος ἀναβολῆς ἐκ τοῦ νόμου καὶ νὰ ἀποχωρήσῃ καὶ ὄχι νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ψηφοφορίαν καὶ συνεπῶς εἶναι φανερὸν ὅτι θὰ ἦτο παράλογον μετὰ τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα κατὰ τὴν γνώμην τῆς μειονοψηφίας.

Οὕτως ἔχει, συνεχίζει ὁ κ. ***Κουλουμβάκης,*** τὸ νομικὸν ζήτημα ἐν προκειμένῳ καὶ τὸ συζητούμενον Νομοσχέδιον δὲν ἀφορᾷ τὴν γενομένην ἐκλογὴν καὶ τὸν διορισμὸν τοῦ σημερινοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης. Ἐὰν τὸ Νομοσχέδιον ἔλεγεν ὅτι νομιμοποιεῖται ἡ ἐκλογή, βεβαίως θὰ εἶχε σχέσιν, ἀλλὰ τοιαύτη διάταξις δὲν ὑπάρχει· τὸ δὲ νομοσχέδιον ἀφορᾷ τὸ μέλλον καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Διοικητοῦ ἐγένετο καλῶς, διότι ἐβεβαιώθη ὅτι δὲν ὑπῆρξε τὸ 1)20 τῶν μετόχων ζητούντων τὴν ἀναβολήν.

Μεθ' ὃ κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ γίνεται δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Γίνονται εἶτα δεκτά, εἰς α' συζήτησιν τὸ Νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ διαφόρων ἄλλων χωρῶν ὑπογραφείσης ἐν Παρισίοις συμβάσεως τῶν Διεθνῶν ἐκλέσεων», καὶ εἰς ὅ συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ κάτωθι Νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τυροκομικοῦ Σχολείου Ἰωαννίνων» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1931 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης σχετικῶς μὲ τὴν ὑπὸ τῆς τελευταίας ταύτης διάθεσιν ποσοῦ ἐξ 20.000.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν προσωρινῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς τὸν ποταμὸν Ἠνειὸν καὶ τοὺς παραποτάμους αὐτοῦ», ἔχοντα οὕτω:

Περὶ ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τυροκομικοῦ Σχολείου Ἰωαννίνων

Ἄρθρον 1.

1. Τὸ ἐν Ἰωαννίνοις Τυροκομικὸν Σχολεῖον μετονομάζεται εἰς «Πρακτικὴν Γαλακτοκομικὴν Σχολὴν Ἰωαννίνων» καὶ λειτουργεῖ ἐφεξῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ τῶν σχετικῶν ἄλλων νόμων, ἐφ' ὅσον δὲν τροποποιοῦνται ὑπὸ τοῦ παρόντος.

2. Σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ μόρφωσις τεχνιτῶν τυροκόμων, ἡ ἐκτέλεσις πειραμάτων καὶ ἐρευνῶν πρὸς βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῶν γαλακτοκομικῶν ἐν γένει προϊόντων καὶ ἡ μελέτη παντὸς ζητήματος σκοποῦντος τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας τοῦ γάλακτος ἐν Ἑλλάδι.

Ἄρθρον 2.

1. Αἱ σπουδαὶ εἰς τὴν σχολὴν ταύτην διαρκοῦσιν ἐπὶ τρία ἐξάμηνα. Ἐπιτρέπεται ἡ φοίτησις ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον εἰς τοὺς μὴ κριθέντας ἱκανοὺς ἀπολυτηρίου μαθητάς.

2. Οἱ ἐν αὐτῷ μαθητευόμενοι ἐγγράφονται ἀτελῶς καὶ διδάσκονται δωρεάν. Εἶναι δὲ ἐξωτερικοί, ἐφ' ὅσον ἡ Σχολὴ δὲν κέκτηται ἰδιαίτερον οἴκημα διὰ κατοικίαν αὐτῶν, διατρεφόμενοι καὶ συντηρούμενοι ἰδίαις δαπάναις, λαμβάνουσι δὲ μόνον ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν, κανονιζομένην ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς καὶ μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ τὰς 15 δραχμὰς ἡμερησίως. Τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην δὲν λαμβάνουσιν μαθηταὶ οἵτινες παραμένουσι καὶ τέταρτον ἐξάμηνον εἰς τὴν

Σχολήν, ἐκτὸς ἐὰν οὗτοι δὲν ἐκρίθησαν ἱκανοὶ ἀπολυτηρίου ὡς ἀποσχόντες τῶν μαθημάτων ἐπὶ δίμηνον τοὐλάχιστον λόγῳ ἀσθενείας.

3. Εἰς τοὺς μαθητὰς ἐν γένει παρέχονται δωρεὰν ὑπὸ τῆς Σχολῆς χιτῶνες (βλοῦζαι) ἐργασίας καὶ γραφικὴ ὕλη, ἐφ' ὅσον δὲ οὗτοι εἶναι ἐσωτερικοὶ παρέχονται πρὸς τούτοις τροφή, φωτισμός, θέρμανσις, ἰατρικὴ περίθαλψις, φάρμακα καὶ πλυντικὰ ἐνδυμάτων.

Εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς μαθητὰς δὲν χορηγεῖται ἡμερησία ἀποζημίωσις.

4. Οἱ ἀλλοδαποὶ μαθηταὶ εἶναι ἐξωτερικοὶ συντηρούμενοι ἰδίαις δαπάναις. Γίνονται δὲ οὗτοι δεκτοὶ καὶ ὡς ἐσωτερικοὶ καταβάλλοντες ἑξακοσίας δραχμὰς μηναίως διὰ τροφεῖα καὶ λοιπὰ ἔξοδα.

5. Αἱ εἰς τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰς ἀποθήκας ἐργασίαι καὶ ἀσκήσεις ἐκτελοῦνται ἀποκλειστικῶς καὶ ἰδιοχείρως ὑπὸ τῶν μαθητῶν, οἵτινες διδάσκονται θεωρητικῶς ἐπὶ τοσοῦτον μόνον, ὥστε νὰ ἐπεξηγῆται ὁ λόγος, ὁ σκοπὸς καὶ ἡ μέθοδος πάσης ἐργασίας.

6. Ἐσωτερικὸς κανονισμὸς ἐκδιδόμενος ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς κανονίζει τὸ πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας τῶν ἀσκήσεων καὶ τὴν κατανομὴν τούτων εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς σχολῆς.

Ἄρθρον 3.

1. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσαγομένων κατ' ἔτος μαθητῶν ὁρίζεται ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου.

2. Ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι συμπεπληρωμένος ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν, γίνονται δεκτοὶ ἐν τῇ Σχολῇ καὶ ἀκροαταὶ συντηρούμενοι ἰδίαις δαπάναις, ἀλλὰ κατοικοῦντες ἐν τῇ Σχολῇ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει διαθέσιμος πρὸς τοῦτο χῶρος.

Οὗτοι ἀκολουθοῦσι τὰ μαθήματα καὶ τὰς ἀσκήσεις ὡς καὶ οἱ τακτικοὶ μαθηταί, ἀποχωροῦντες δὲ τῆς σχολῆς λαμβάνουσι πιστοποιητικὸν φοιτήσεως.

Ἄρθρον 4.

Τὸ προσωπικὸν τῆς Σχολῆς ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς διευθυντοῦ ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ τμηματάρχου Α' ἢ Β' τάξεως, μέχρι δύο ἐπιμελητῶν γεωπόνων καὶ δύο τεχνιτῶν ἢ τακτικῶν ἐργατῶν.

Ἄρθρον 5.

1. Διευθυντὴς διορίζεται ἢ τοποθετεῖται ὁ ἔχων πτυχίον Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς καὶ ἀσκηθεὶς ἐπὶ ἓν τοὐλάχιστον ἔτος μετὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πτυχίου του εἰς εἰδικὴν γαλακτοκομικὴν σχολὴν τῆς Ἑσπερίας, ἀσχοληθεὶς δὲ ἐπὶ διετίαν τοὐλάχιστον ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν τυροκομίαν ἐν τινι τῶν γεωργικῶν ἱδρυμάτων τοῦ Κράτους ἢ ὁ ἔχων πτυχίον Ἐθνικῆς Γαλακτοκομικῆς Σχολῆς τῆς Ἑσπερίας γεωπόνος καὶ διατελέσας ἐπὶ μίαν πενταετίαν τοὐλάχιστον ὡς διευθυντὴς Τυροκομικοῦ Σχολείου.

2. Οἱ ἐπιμεληταὶ λαμβάνονται ἐκ τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχων ἀνωτέρας ἢ μέσης γεωργικῆς σχολῆς, προτιμωμένων τῶν εἰδικευθέντων εἰς τὴν τυροκομίαν, καὶ τοποθετοῦνται μὲ τὸν ὃν κέκτηνται βαθμὸν διεπόμενοι ἀπὸ τὰς αὐτὰς ὡς καὶ οἱ ὁμοιόβαθμοί των τῆς γεωργικῆς ὑπηρεσίας διατάξεις.

3. Οἱ τακτικοὶ ἐργάται διορίζονται καὶ μισθοδοτοῦνται συμφώνως πρὸς τὰς περὶ τακτικῶν ἐργατῶν τῶν γεωργικῶν ἱδρυμάτων ἰσχυούσας διατάξεις. Οἱ ἐκ τούτων κεκτημένοι ἀπολυτήριον ἢ πιστοποιητικὸν Τυροκομικοῦ Σχολείου, δύνανται μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν νὰ ὀνομασθῶσι τεχνῖται, μισθοδοτούμενοι συμφώνως πρὸς τὰς περὶ τεχνιτῶν τῆς γεωργικῆς ὑπηρεσίας ἰσχυούσας διατάξεις.

4. Ὁσάκις παρίσταται ἀνάγκη δύνανται νὰ προσλαμβάνωνται παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς καὶ ἔκτακτοι ἐργάται ἐπὶ ἡμερομισθίῳ καὶ ἐπὶ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, μὴ ὑπερβαῖνον τὸν χρόνον τῆς λειτουργίας τοῦ τυροκομείου.

Ἄρθρον 6.

Δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δύναται, προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, νὰ ἀνατίθηται ἐφ' ὡρισμένον χρόνον κατ' ἔτος ἡ διδασκαλία μαθημάτων τινῶν εἰς εἰδικοὺς τινας ὑπαλλήλους ἢ μή, εἰς τὸν νομοκτηνίατρον Ἰωαννίνων, τὸν ἐπόπτην γεωργικῶν συνεταιρισμῶν κλπ. ἐπὶ ἐπιμισθίῳ ὁριζομένῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας μέχρι 15 ο/ο ἐπὶ τοῦ τακτικοῦ αὐτῶν μισθοῦ εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ἐπὶ ἀποζημιώσει μέχρι 500 δραχμῶν μηναίως εἰς τοὺς μὴ τοιούτους.

Τὸ ἐπιμίσθιον ἢ ἡ ἀποζημίωσις καταβάλλεται μόνον ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος.

Ἄρθρον 7.

1. Ἡ λογιστικὴ καὶ διαχειριστικὴ ὑπηρεσία τῆς Σχολῆς καὶ τὰ τῆς ὑποβολῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐτησίων αὐτῆς ἐξόδων καὶ ἐσόδων διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἰσχυουσῶν καὶ διὰ τὰ λοιπὰ γεωργικὰ ἱδρύματα τοῦ Κράτους.

2. Εἰς τὸν διευθυντὴν δύνανται νὰ παρέχωνται ἄνευ ἀποδόσεως λογαριασμοῦ ἑκατὸν δραχμαὶ μηναίως διὰ προμήθειαν τῆς ἀναγκαιούσης διὰ τὸ γραφεῖον καὶ τοὺς μαθητὰς γραφικῆς ὕλης.

3. Τὴν λογιστικὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελεῖ ὑπ' εὐθύνην τοῦ διευθυντοῦ εἷς τῶν ἐπιμελητῶν ὁριζόμενος ὑπ' αὐτοῦ.

4. Τὸν διευθυντὴν ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ἀρχαιότερος ἢ ἀνώτερος κατὰ βαθμὸν τῶν ἐπιμελητῶν, τοιούτου δὲ μὴ ὑπάρχοντος ὁ προϊστάμενος τῆς Γεωργικῆς ὑπηρεσίας ἢ ὁ Διευθυντὴς ἑνὸς τῶν ἐν Ἰωαννίνοις ὑπαρχόντων γεωργικῶν ἱδρυμάτων ἢ ἕτερος ἀνώτερος γεωργικὸς ὑπάλληλος ὑπηρετῶν ἐν Ἰωαννίνοις, ὁριζόμενος ὑπὸ τῆς Γεν. Διοικήσεως Ἠπείρου, προτάσει τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς.

Ἄρθρον 8.

1. Ἡ προμήθεια τῆς ἀναγκαιούσης διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς σχολῆς ποσότητος γάλακτος γίνεται δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐνεργεῖται τμηματικῶς, ἡ δὲ ἀξία τοῦ ἀγοραζομένου ποσοῦ δὲν ὑπερβαίνει τὰς 50 χιλιάδας δραχμάς. Ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ ἀγοραζομένου γάλακτος ὑπερβαίνει τὸ ὡς ἄνω ποσόν, ἡ προμήθεια γίνεται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς μετ' ἀπόφασιν τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου Ἰωαννίνων καὶ ἀποτελουμένης ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς καὶ δύο ἄλλων ὑπαλλήλων τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ὑπηρετούντων ἐν Ἰωαννίνοις.

Ὁσάκις ὅμως ἡ προμήθεια ὁλοκλήρου τῆς ἀναγκαιούσης διὰ τὴν Σχολὴν ποσότητος γάλακτος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ παρ' ἑνὸς μόνον κτηνοτρόφου, ἀλλὰ παρὰ περισσοτέρων τοιούτων, τότε αὕτη γίνεται δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως ἐπιτροπῆς, ἔστω καὶ ἂν ἡ ὁλικὴ ἀξία τοῦ παρὰ τῶν διαφόρων κτηνοτρόφων ἀγοραζομένου ποσοῦ γάλακτος ὑπερβαίνῃ τὰς 50 χιλιάδας δραχμάς.

2. Ἡ συμφωνία λαμβάνει χώραν κατὰ τὰ κρατοῦντα τοπικὰ ἔθιμα τῆς ἀγορᾶς τοῦ γάλακτος, τὸ δὲ τίμημα αὐτοῦ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς τμηματικῶς ἔναντι ἀποδείξεων ὑποβαλλομένων μετὰ τῶν σχετικῶν καταστάσεων πρὸς τὸ Γεωργικὸν Ταμεῖον πρὸς ἔκδοσιν τῶν οἰκείων χρηματικῶν ἐνταλμάτων.

3. Ὅταν συμφώνως πρὸς τὰ τοπικὰ ἔθιμα παραστῇ ἀνάγκη χορηγήσεως προκαταβολῆς ἔναντι τῆς ἀξίας τοῦ παραδοθησομένου γάλακτος, αὕτη καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς ἔναντι προσωρινῆς ἀποδείξεως ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

Ὅταν δὲ ἡ προκαταβολὴ αὕτη καλυφθῇ ὑπὸ τῆς ἀξίας τοῦ παραδοθέντος γάλακτος ἀνταλλάσσεται ἡ προσωρινὴ ἀπόδειξις διὰ τακτικῶν τοιούτων.

4. Ἡ προμήθεια ἐργαλείων, μηχανημάτων ἢ ἄλλων εἰδῶν

γίνεται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τὰς ἰσχυούσας καὶ διὰ τὰς λοιπὰς γεωργικὰς ὑπηρεσίας καὶ ἱδρύματα. Ἐπιτρέπεται κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου ἡ ἀπ' εὐθείας προμήθεια μηχανημάτων καὶ εἰδῶν ἀξίας ἄνω τῶν 5 χιλιάδων δραχμῶν, ὅταν τὰ εἴδη ταῦτα εἶναι ὡρισμένων τύπων καὶ συστημάτων καὶ πωλοῦνται παρ' ὡρισμένων καταστημάτων ἢ ἀντιπροσώπων, ὁπότε δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διὰ δημοπρασίας προμήθεια τούτων.

5. Ἡ σχολὴ δύναται κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου ν' ἀναλαμβάνῃ τὴν κατεργασίαν γάλακτος προσφερομένου παρ' ἑτέρων γεωργικῶν ἱδρυμάτων καὶ νομικῶν προσώπων εἴτε ἐπὶ πληρωμῇ τῆς τιμῆς καθοριζομένης παρ' ἐπιτροπῆς, εἴτε διὰ λ)σμόν των, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ὁ τρόπος τῆς κατεργασίας τοῦ γάλακτος καὶ τὸ εἶδος τῶν κατασκευαζομένων προϊόντων ρυθμίζηται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ προσφέροντες τὸ γάλα ἐπιβαρύνονται μὲ τὰς δαπάνας τῶν ὑλικῶν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κατεργασίαν τούτου, δύνανται δὲ ἐγκρίσει τοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου νὰ ὑποβάλλωνται οὗτοι καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν καθοριζομένης ἀποζημιώσεως ὑπὲρ τῆς Σχολῆς. Τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης ἀπαλλάσσονται τὰ γεωργικὰ ἱδρύματα.

Ἄρθρον 9.

Διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ γάλακτος καὶ τὰ κατεπείγοντα ἐν γένει ἔξοδα τῆς Σχολῆς χορηγεῖται εἰς τὸν Διευθυντὴν χρηματικὴ προκαταβολή, ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας.

Ἄρθρον 10.

Διὰ τὰς δαπάνας ἐγκαταστάσεως ἐν γένει, ἀνεγέρσεως καὶ συντηρήσεως κτιρίων, κατεργασίας γάλακτος καὶ λειτουργία ἐν γένει τῆς Σχολῆς, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην δαπάνην προκύπτουσαν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου, ἐγγράφονται αἱ ἀναγκαιοῦσαι πιστώσεις εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἢ τοῦ οἰκείου Γεωργικοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 11.

Ἡ πώλησις τῶν προϊόντων τῆς σχολῆς γίνεται, εἴτε τμηματικῶς, εἴτε διὰ πραχείρου πλειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ, ἀναλόγως τῆς φύσεως αὐτῶν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διευθυντοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ταῦτα ἀπαλλάσσονται τῶν ἑκάστοτε διατιμήσεων καὶ παρακρατημάτων.

Ἄρθρον 12.

Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, δύνανται νὰ κανονίζωνται αἱ διατάξεις α) Περὶ τοῦ τρόπου εἰσαγωγῆς τῶν μαθητῶν καὶ τῶν προσόντων αὐτῶν ἐν γένει ἀπαιτουμένου ἀπολυτηρίου τοὐλάχιστον ἑξαταξίου δημοτικοῦ σχολείου ἢ τετραταξίου τοιούτου, ἐὰν οὗτοι ἀπεφοίτησαν πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ ἑξαταξίων δημοτικῶν σχολείων. β') Περὶ τῆς ἡλικίας τῶν εἰσαγομένων μαθητῶν μὴ δυναμένης νὰ ἦ μικροτέρας τῶν 15 ἐτῶν οὐδ' ἀνωτέρας τῶν 26 συμπεπληρωμένων, δυναμένου ὅμως τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας ν' αὐξάνηται μέχρι τῶν 32 ἐτῶν διὰ τοὺς ἔχοντας ἀποδεδειγμένως ἀσχοληθῇ ἐπὶ διετίαν τοὐλάχιστον εἰς τυροκομικὴν ἐπιχείρησιν δημοσίαν ἢ ἰδιωτικήν, ὁπότε ἐπιτρέπεται ὁ χρόνος φοιτήσεως αὐτῶν εἰς τὴν σχολὴν νὰ περιορισθῇ ἀλλ' οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν δύο ἐξαμήνων. γ') Περὶ τῶν διδακτέων μαθημάτων καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως καὶ λήξεως αὐτῶν. δ') Περὶ τῶν ἐκδρομῶν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν χορηγουμένων εἰς αὐτοὺς κατὰ τὰς ἐκδρομὰς ἀποζημιώσεων δι' ἔξοδα μετακινήσεως. ε') Περὶ τῶν καθηκόντων καὶ τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν τῶν μαθητῶν στ') Περὶ τῶν ἀπονεμομένων εἰς τοὺς εὐδοκίμως ἀποφοιτῶντας μαθητὰς ἀπολυτηρίων, ἐπὶ τῶν ὁποίων δέον νὰ ἐπικολλᾶται εἰκοσάδραχμον κινητὸν χαρτόσημον. ζ') Περὶ τῆς τροφοδοσίας τῶν μαθητῶν ἐφ' ὅσον οὗτοι θὰ εἶναι ἐσωτερικοί. η') Περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ προσωπικοῦ τῆς σχολῆς. θ') Πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀναγκαία διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς σχολῆς καὶ ἐν γένει διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου.

Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1931 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης σχετικῶς μὲ τὴν ὑπὸ τῆς τελευταίας ταύτης διάθεσιν ποσοῦ ἐξ 20.000.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν προσωρινῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς τὸν ποταμὸν Πηνειὸν (Θεσσαλίας) καὶ τοὺς παραποτάμους αὐτοῦ.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1931 ὑπογραφεῖσα σύμβασις μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὡς κάτωθι :

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀφ' ἑνὸς, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Γ. Μαρῆ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας κ. Α. Ἀλεξανδρῆ, καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀφ' ἑτέρου, ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Ι. Ἀθ. Δροσοπούλου συνωμολογήθησαν τὰ ἀκόλουθα.

Ἄρθρον 1.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ἔχον ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑφίσταται ἐπείγουσα ἀνάγκη ἐκτελέσεως προσωρινῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς τὸν ποταμὸν Πηνειὸν (Θεσσαλίας) καὶ τοὺς παραποτάμους αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Τεχνικῶν Ἔργων Ὑπουργείου Γεωργίας, καὶ ἵνα μὴ ἐπιβραδυνθῇ ἐκ τῶν διατυπώσεων πρὸς ἵδρυσιν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν κατὰ τὸν νόμον 4639 ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων τούτων, προῆλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἥτις διετυπώθη ἐν πρακτικῷ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς ΙΕ' συνεδριάσεως αὐτοῦ τῆς 16)5)31 (ὑπ' ἀριθ. Β. 179), καθ' ἣν ἀπόφασιν ἐνεκρίθη ὅπως τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον παράσχῃ πρὸς τοῦτο τὴν ἐγγύησίν του πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως αὕτη θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Διευθύνσεως Τεχνικῶν Ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας πίστωσιν μέχρι δραχμῶν εἴκοσι ἑκατομμυρίων (20.000.000) ἧς χρῆσις θὰ γίνηται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 4405, μετὰ γνώμην τῆς γνωματευτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ τμήματος Γεωργικῆς Ὑδραυλικῆς διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν.

Ἐκ τοῦ δανείου τούτου θέλει ἐπιστραφῇ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον τὸ προκαταβληθὲν ἤδη ὑπὸ τούτου εἰς τὴν Δ.Τ.Ε. Υ.Γ. χρηματικὸν ποσὸν τῶν ἑπτὰ ἑκατομμυρίων (7.000.000) διὰ τὸν ἄνω σκοπόν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἀναλαμβάνει νὰ ἀνοίξῃ παρ' αὐτῇ καὶ ὑπὲρ τῆς Διευθύνσεως Τεχνικῶν Ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας πίστωσιν μέχρι συμπληρώσεως ποσοῦ δραχμῶν εἴκοσι ἑκατομμυρίων (20.000.000) ἐξοφληθησομένων εἴτε ἐκ τοῦ προϊόντος συναφθησομένων δανείων ὑπὸ Ἀναγκαστικῶν Συνεταιρισμῶν συσταθησομένων διὰ τὰ ἔργα ταῦτα εἴτε ἐκ τῶν κεφαλαίων τῶν συνεταιρισμῶν τούτων, ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου.

Χρῆσις τῆς πιστώσεως ταύτης θὰ γίνηται δι' ἐγγράφων ἐντολῶν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, τόκος δὲ θὰ λογίζηται ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε χρεωστικοῦ ὑπολοίπου ταύτης πρὸς 9 ο/ο.

Ἄρθρον 3.

Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν τριετίας, ἀφ' ἧς ἐπραγματοποιήθη ἡ ὡς ἄνω πίστωσις, δὲν ἤθελεν ἐξοφληθῇ κατὰ τ' ἀνωτέρω, τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ὑποχρεοῦται ὅπως ἐπὶ τῇ ἁπλῇ ἐγγράφῳ αἰτήσει τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καταβάλῃ αὐτῇ ἐντὸς μηνὸς πᾶν ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον μετὰ τῶν μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως ὀφειλομένων τόκων.

Ἄρθρον 4.

Ἡ παροῦσα σύμβασις καὶ πάντα τὰ ἐκτελεστικὰ αὐτῆς ἔγγραφα ἀπαλλάσσονται παντὸς τέλους χαρτοσήμου, ἰσχύει δὲ ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της καὶ κυρωθήσεται νομίμως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Νοεμβρίου 1931.

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Γ. ΜΑΡΗΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας Α. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ

Διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Διοικητὴς
Ι. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Προκειμένου εἶτα νὰ συζητηθῇ εἰς α'. συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς προστασίας τῆς Ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ὁ κ. **Ι. Περδικογιάννης** ζητεῖ ν' ἀναβληθῇ τὸ Νομοσχέδιον καὶ νὰ ἐγγραφῇ πρὸς συζήτησιν τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Προτάσει τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου, ἀποφάσει τῆς Βουλῆς, δι' αὔριον.

Ὁ κ. **Ε. Κουλουμβάκης** τονίζει ὅτι ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ γίνῃ αὔριον ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου.

Γίνονται εἶτα δεκτὰ εἰς β'. συζήτησιν κατ' ἄρθρον, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ 39 §3 Νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17-9-26 Ν. Δ. περὶ ἐπιδομάτων, διακριτικῶν σημείων εἰδικότητος κλπ. τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων» καὶ εἰς β'. κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς ἀγγελιαφόρους τοῦ Π. Ναυτικοῦ», ἔχον οὕτω :

Περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς ἀγγελιαφόρους τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ.

Ἄρθρον μόνον.

Εἷς ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου 1923 Ν. Δ. «περὶ ὁρισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀγγελιαφόρων τοῦ Π. Ν.» ὁριζομένων τεσσάρων ἀγγελιαφόρων τοῦ Π. Ναυτικοῦ ἐκ τῶν προσλαμβανομένων οὐχὶ ἐκ τῶν ἀποστράτων ἀνδρῶν τοῦ Π. Ν. μετονομάζεται ἀρχειοφύλαξ κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ ἀποσπᾶται εἰδικῶς εἰς τὸ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ναυτικῶν τμῆμα τοῦ εἰδικοῦ Λογιστηρίου, καταργουμένης μιᾶς θέσεως ἀγγελιαφόρου.

Οὗτος θέλει ἐξακολουθῇ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὰς αὐτὰς ἀποδοχὰς ἃς μέχρι τοῦδε ἐλάμβανεν.

Συζητουμένου εἶτα εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ μέτρων προστασίας ἐπιβατηγοῦ ἀτμοπλοΐας» ὁ κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) προτείνει ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον ἐπιτρεπομένου ὅπως κατὰ τὴν β' συζήτησιν γίνῃ συζήτησις καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, μετ' ἀνατύπωσιν τοῦ νομοσχεδίου, εἰς ὃ θὰ συμπεριληφθοῦν καὶ αἱ τροποποιήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς πλὴν τοῦ ἄρθρου 8.

Ὁ κ. **Ι. Δεωνίδας** παρακαλεῖ νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως διὰ τὰ ζητήματα τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ νὰ δεχθῇ ἡ Κυβέρνησις τὴν συσχέτισιν αὐτῆς μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δεχόμεθα γενίκευσιν της συζητήσεως ἐπὶ τῶν ναυτικῶν πραγμάτων καίτοι ἀκόμη ἡ γενομένη μελέτη εἶναι προσχέδιον.

Ι. Δεωνίδας. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀπεδέχθη μὲν τὸ προσχέδιον ἀλλὰ μὲ τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον τὸ δέχεται τμηματικῶς.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἀναπτύξῃ καθεὶς τὰς γνώμας του.

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι φόβος μήπως ἀνοιγομένης γενικῆς συζητήσεως μεταβληθῇ ἡ Βουλὴ εἰς Ἀκαδημίαν.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐὰν ὁ κ. Λεωνίδας ὁμιλήσῃ περὶ συναφῶν μὲ τὸ νομοσχέδιον ζητημάτων δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸν ἐμποδίσωμεν.

Ι. Δεωνίδας. Τὸ νομοσχέδιον περιέχει διατάξεις γενικὰς μὲ τὰ μέτρα ποὺ πρόκειται νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν ὅλην ἐμπορικὴν ναυτιλίαν καὶ δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται γενικωτέρα συζήτησις.

Α. Μπακάλμπασης. Ἐκεῖνο ποὺ ἔχει σημασίαν καὶ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ εἶναι ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀντίκειται πρὸς τὰ πορίσματα τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον ὡς ἐτροποποιήθη παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὁρίζεται δὲ ἀποφάσει τῆς Βουλῆς ὡς ἡμέρα διὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ἡ προσεχὴς Παρασκευή, καὶ ὥραν 8.30 μ. μ. λύεται ἡ Συνεδρίασις δι' αὔριον καὶ ὥραν 4.30 μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κουτσίνας
Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ'.

Τετάρτης 16 Δεκεμβρίου 1931

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ βουλευτὴς κ. **Θ. Κριμπᾶς** καταθέτει ἀναφορὰν Χρήστου Κ. Ἀργιανᾶ κατοίκου Μελιγαλᾶ ζητοῦντος τὴν λῆψιν νομοθετικοῦ μέτρου πρὸς προστασίαν τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τῶν πυρκαϊῶν τῶν προξενηθεισῶν ἐκ τῶν εὐφλέκτων ὑλῶν τοῦ ἐργοστασίου Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** καταθέτει τὰ ἑξῆς. 1) τηλεγράφημα τοῦ καπνοπαραγωγικοῦ κόσμου Σερρῶν ζητοῦντος τὴν παροχὴν δανείων μέχρι ποσοστοῦ 10 ο/ο ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν καπνῶν των καὶ 2) τηλεγράφημα τῆς

ἑνώσεως συνεταιρισμῶν Σερρῶν ζητούσης τὴν παροχὴν δανείων ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Στεφανόπουλος** καταθέτει τὰ ἑξῆς. 1) τηλεγράφημα ἐπαγγελματιῶν Πύργου ζητούντων τὴν ἐπέκτασιν τοῦ μέτρου τοῦ χρεωστασίου καὶ εἰς τοὺς μετὰ τῶν ἀγροτῶν συναλασσομένους.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Στεφανόπουλος** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ ὀδοντοϊατρικοῦ συλλόγου Ἠλείας ζητούντων τὴν συμμετοχήν των εἰς τὸ ταμεῖον συντάξεων τῶν ὑγειονομικῶν.

Ὁ πανελλήνιος κτηνοτροφικὸς σύνδεσμος ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐκλογικοῦ των δικαιώματος.

Ἡ ἕνωσις ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου Καβάλλας ζητεῖ τὴν αὔξησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰς 1.000.000 περίπου, τὴν ἀποστολὴν τῶν καθυστερουμένων 30000 δραχμῶν καὶ τὴν χορήγησιν ἐπιδομάτων κατὰ τὰς ἑορτάς.

Τὸ ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν ἐπιμελητήριον Ἡρακλείου ὑποβάλλει τὰς γνώμας του ἐπὶ τοῦ διατάγματος περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμποροπαγγελματικοῦ συλλόγου Ἀλμωπίας ζητεῖ τὴν ἐπανάληψιν τῆς συγκοινωνίας ὑπὸ τῆς ἑταιρίας σιδηροδρόμων Μακεδονίας καὶ τὴν ταχεῖαν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως αὐτῶν.

Οἱ μετεκπαιδευόμενοι διδασκαλείου Ἰωαννίνων δημοδιδάσκαλοι Κονίτσης παρακαλοῦν ὅπως διαταχθῇ ἡ συνέχισις τῆς μετεκπαιδεύσεως ἄνευ ἀποδοχῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Θ. Δύρας** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Ἀνασ. Κουντουρογιάννη μετὰ καταστάσεως καθυστερουμένων ἡμερομισθίων πρὸς διαφόρους κατοίκους τοῦ τέως δήμου Μονεμβασίας καὶ Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἐκ τοῦ ραντίσματος τῶν ἐλαιοδένδρων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ παραπέμψῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν Δικαιοσύνην, διότι ἐνῶ οἱ ἁρμόδιοι ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς δικαιούχους καὶ τοὺς ἀπεστάλησαν αἱ ἀποδείξεις ἐξοφλημέναι διὰ τὰ χρήματα, ἔκτοτε νὰ καταβληθοῦν πρὸς τοὺς δικαιούχους τὰ χρήματα, ἔκτοτε παρὰ τὰς διαμαρτυρίας των, οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβον οὗτοι.

Οἱ βιομήχανοι σαπωνοποιΐας λευκοῦ σάπωνος Ζακύνθου δι' ὑπομνήματός των ὑποβάλλουσι τὰς σκέψεις των ἐπὶ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου περὶ προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς.

Ὁ Μιχαὴλ Μάργας δικηγόρος κάτοικος Ἀθηνῶν παρακαλεῖ ὅπως συμπεριληφθῇ διάταξις εἰς τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον τῶν ἀναγκαστικῶν διαταγμάτων περὶ συναλλάγματος ἀφορῶσα τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια εἰς χρυσὸν κλπ.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. **Ι. Μπουρνιᾶς, Κ. Βλαχοθανάσης, Δ. Χατζῆς** καὶ **Χ. Ζουμῆς** καταθέτουσι τηλ)μα τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως Αἰδηψοῦ ζητοῦντος τὴν ἀνασύστασιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ταμείου κτηνοτροφίας.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Θ. Δύρας** καταθέτει αἴτησιν Μιχαὴλ Μυλωνάκου κατοίκου Μολάων ζητοῦντος τὴν χορήγησιν ἐθνικῶν γαιῶν πρὸς ἐκχέρσωσιν μὲ ἐλαχίστην τιμὴν τὸ στρέμμα.

Ὁ Στυλιανὸς Βασιλειάδης πρόσφυξ κάτοικος Συν)μοῦ Σκοπευτηρίου Καλλιθέας ζητεῖ τὴν χορήγησιν οἰκήματος καὶ τὴν μεταφορὰν τῆς ἔξωθεν τοῦ οἰκήματός των βρύσης.

Ἐπιτροπὴ γεωργῶν Χάλκης Λαρίσσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀνεπαρκῆ χορήγησιν σπόρου ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ παρακαλεῖ ὅπως αὐξηθῇ τὸ χορηγηθὲν ποσόν.

Ὁ Σύλλογος προμηθευτῶν ἐγχωρίων προϊόντων Βόλου παρακαλεῖ ὅπως διατεθῶσι καὶ αἱ ἐν ταῖς ἀποθήκαις Βόλου 3.000 περίπου τόννοι ἀραβοσίτου τῆς Ἀγρ. Τραπέζης.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Δούλης** καταθέτει τηλ)μα τοῦ Ὀδοντοϊατρικοῦ Συλλόγου Ἰωαννίνων περὶ συμμετοχῆς των εἰς τὸ Ταμεῖον συντάξεως ὑγειονομικῶν.

Ὁ κ. **Δ. Ἰασωνίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων 1) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1931 Ν.Δ. περὶ ἐκμισθώσεως ἄνευ δημοπρασίας τῶν ἐν τῇ Πλατείᾳ Ἀνακτόρων Λαρίσσης ἀνεγερθησομένων καταστημάτων εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένους ἐπαγγελματίας πρόσφυγας.»

2) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Σ)βρίου 1931 Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Νόμου 3714, περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Αὐγούστου 1928 Ν.Δ, περὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας» καὶ

3) «Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4042, περὶ προτάσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων καὶ τῶν οἰκογενειῶν θυμάτων πολέμου».

Ὁ κ. **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5221 καὶ περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4399 «περὶ ρυθμίσεως ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν ἐν ταῖς Ν. Χώραις κλπ.».

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Γ. Κεντούρης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ Πόρων τοῦ Νοσοκομείου καὶ Λωβοκομείου Σάμου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 4511, περὶ συστάσεως σχολῆς Ἐμπορικῆς ναυτιλίας».

Ὁμοίως ἡ ὡς ἄνω **Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ πλοηγικῆς ὑπηρεσίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τοῦ τρόπου πληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων ἰατρῶν τοῦ Ἀντιαφροδισιακοῦ Ἰατρείου Λιμένος Πειραιῶς».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Α. Παπαθανάσης, Α. Δρακόπουλος Ν. Γαρδικιώτης, Ι. Κουτσίνας, Δ. Κεντούρης, Α. Δούλης** καὶ **Ι. Κυρώζης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκλογικοῦ νόμου».

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Δ. Κογεβίνας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Ι. Ράλλης** καὶ **Μ. Μαντᾶς** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκλογικοῦ νόμου».

Ὁ κ. **Ε. Πριμίδης** πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον, λέγει, ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν ποιοτήτων σάπωνος, ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποδεχθεὶς τὰς γενομένας παρατηρήσεις, παρεκάλεσε τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀπόψεων τῆς χημικῆς ὑπηρεσίας, παραδόξως ὅμως ὡς ἔχει διατυπωθῇ τὸ νομοσχέδιον καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ πρακτικά, δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς παρερμηνείαν.

Πρόεδρος. Ἐὰν ἀπεδέχθη ὁ κ. Ὑπουργὸς τὴν τροπολογίαν θὰ διορθωθῇ.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Τὴν ἀπεδέχθην. Παρακαλῶ νὰ τεθῇ ὡς προσθήκη ἐδάφιον 4ον εἰς τὸ ἄρθρον 11, ἔχουσα οὕτω: «Ἐφεξῆς δὲν ἰσχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 10 τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1931 ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Χημικῆς Ὑπηρεσίας ἡ ἀφορῶσα τοὺς σάπωνας».

Ε. Κουλουμβάκης. Αὐτὰ τὰ ἐξαιρέτως ποιότητος δὲν πιστεύω νὰ εἶνε ἀρωματικά.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. **Θ. Φίλιος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν σκέπτεται νὰ διατάξῃ τὴν Διεύθυνσιν τῶν Κρατικῶν Σιδηροδρόμων ν' ἀρχίσῃ ἀμέσως τὴν μετατόπισιν τῆς ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τῆς μεταξὺ τῶν ὁδῶν Κονίτσης—Ἑρμουπόλεως παράγκας, κατε-

σκευασμένην ἐκ σανίδων καὶ τσίγκων, ἵνα ἐπικοινωνήσῃ ὁ ἐκεῖθεν τῆς γαμμῆς κόσμος μετὰ τῶν ἐντεῦθεν.

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δὲν εἶναι πρᾶγμα αὐτὸ ποὺ ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ σὲ μιὰ ὥρα. Οἱ Σιδηρόδρομοι εἶνε Αὐτόνομος Ὀργανισμός, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπάγεται οἰκονομικῶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας. Πρέπει νὰ ἐξηυδευθοῦν λεπτά.

Θ. Φίλιος. Δεκαπέντε δραχμές, ὄχι παραπάνω.

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Εἶνε ἀλήθεια ὅτι εἶνε δύσκολος ἡ διάβασις, διὰ τοῦτο παρεκάλεσα τὸν κ. Κορώνην νὰ ἔλθῃ νὰ πᾶμε μαζὶ νὰ ἐξετάσωμεν τί ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ.

Ι. Παπαφλέσσας. Παρῆλθον δέκα μῆνες ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐνέσκηψεν ὁ παγετὸς εἰς τὴν Μεσσηνίαν καὶ ἐπέφερε τὴν καταστροφὴν τῶν προϊόντων αὐτῆς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων προϊόντων κατεστράφησαν καὶ τὰ σῦκα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἠσφαλίσθησαν ὑπὸ τῶν συκοπαραγωγῶν Μεσσηνίας, καταβαλλομένης τριακονταλέπτου φορολογίας διὰ τὴν ἐξαγωγὴν μιᾶς ὀκᾶς σύκων. Ἡ φορολογία αὕτη εἰσεπράχθη ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρὸς κάλυψιν τοῦ δανείου διὰ τὴν χορήγησιν τῆς σχετικῆς ἀποζημιώσεως. Αἱ ἐκτιμήσεις ἐπερατώθησαν, ἀλλὰ δὲν ἤρξατο ἀκόμη τῆς πληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἡ Τράπεζα, καὶ ὁ συκοπαραγωγὸς παρ' ὅλην τὴν προσγινομένην ἀδικίαν ἐκ μέρους τῶν ἐκτιμητῶν, ἀναμένει ἐναγωνίως τὴν ἀποζημίωσιν τῶν τεσσάρων δραχμῶν κατ' ὀκᾶν τοὐλάχιστον. Παρακαλῶ τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς ὅπως διατάξουν τοὺς ἁρμοδίους νὰ σπεύσουν τὸ ταχύτερον πρὸς πληρωμὴν τῶν ἀποζημιώσεων, διότι πρὸ πολλοῦ ἔπαυσαν νὰ χορηγοῦνται πρὸς αὐτοὺς πιστώσεις, λάβουν δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἔρχονται καὶ ἑορταὶ αἱ ὁποῖαι διὰ τοὺς παγετοπλήκτους θὰ εἶνε ἀντὶ χαρᾶς δυστυχία καὶ θλῖψις.

Ὁ κ. Α. Παπαναστασίου. Συμφωνεῖ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ταχίστην διανομὴν τῶν ἀποζημιώσεων εἰς τοὺς παγετοπλήκτους ἐπεκειμένων τῶν ἑορτῶν καὶ ἀναφέρει ὅτι τὸ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς ἐν Ἀμαλιάδι δὲν ἔκαμεν ἀκόμα ἔναρξιν τῆς καταβολῆς τῶν ἀποζημιώσεων εἰς Βαρθολομιὸ καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας περιφερείας.

Ὁ κ. Α. Παπαθανάσης. Συνιστᾶ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Κεφαλοβρύσου Τριχωνίδος περὶ κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Περόβου-Κεφαλοβρύσου ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν.

Χ. Λαδᾶς. (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Θὰ διαβιβάσω τὴν σύστασίν σας εἰς τὸν κ. Δίγκαν.

Ὁ κ. Μ. Τσαρλαμπᾶς. Συνιστᾶ ἀναφορὰν τοῦ Λάμπρου Λίτου διαμαρτυρομένου κατὰ τῆς Αστυνομίας Λευκάδος.

Ὁ κ, Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ὁμιλῶν ἐπὶ τηλεγραφικῆς ἀναφορᾶς τῶν ἀκτημόνων τῆς Κοινότητος Χρυσοῦ τῆς περιφερείας Σερρῶν, λέγει, ὅτι ὡς καὶ προφορικῶς ἐξέθηκεν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, λόγῳ τῆς τεχνικῆς ὑψώσεως τῶν ὑδάτων τοῦ Στρυμῶνος, ὅλως ἀναγκαίας ἐκ μέρους τῆς Ἑταιρίας, οἱ Συνεταιρισμοὶ Χρυσοῦ Παραλιμνίου, Κακάρας, Νέου Σκοποῦ, Ψυχικοῦ, κλπ. ἀπώλεσαν τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς ἐαρινῆς των σπορᾶς. Ἡ καταστροφὴ ἑκατοντάδων οἰκογενειῶν εἶναι πλήρης, ἡ δὲ δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ ἄμεσον πλημμὴν τῶν παθόντων ἐκ μέρους τῆς Ἑταιρίας μέχρις ὅτου τελειώσει ὅλη ἡ διαδικασία τῆς ἐγκρίσεως ἐκ μέρους τῶν κοινοτικῶν Ἐπιτροπῶν. Πρέπει εἰς τοιαύτας περιπτώσεις νὰ ἀναζητήσωμεν τὰς πρακτικὰς λύσεις. Οἱ ἀγρόται ἀπωλέσαντες τὴν ἐσοδείαν των πεινοῦν, δὲν μποροῦν νὰ περιμένουν. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ποτὲ ἐπείγοντα καὶ ἄμεσα μέτρα θὰ λάβῃ, ὥστε ταχέως νὰ ἀποζημιωθοῦν οἱ ἀναφερόμενοι;

Δ. Δίγκας. (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ὅπως γνωρίζετε καὶ ὅπως καὶ προχθὲς εἶπον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως πρὶν ἢ ἐκδικασθοῦν αἱ αἰτήσεις. Ἐν τούτοις λαβὼν ὑπ' ὄψιν ὅτι πρόκειται περὶ ἀνθρώπων πτωχῶν καὶ πεινώντων διεβίβασα τὰς αἰτήσεις των εἰς τὸν δικαστικὸν Σύμβουλον καὶ ἐζήτησα τὴν ἔγκρισίν των συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον, διότι τὸ Νομικὸν Συμβούλιον δύναται ν' ἀποφαγθῇ ὑπὲρ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως.

Ὁ κ. Ι. Μπούτης συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ζαχάρως καὶ τονίζει, ὅτι οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ εὑρίσκονται εἰς ἀπόγνωσιν, διότι ἡ τιμὴ τῶν δελτίων κατῆλθεν εἰς τὰς 2.400 δραχμάς. Ἡ ὑποτίμησις ἐπῆλθε διότι ἀσφαλῶς ὁ σταφιδικὸς ὀργανισμὸς δὲν ἔκαμε καλὰ τοὺς ὑπολογισμούς του. Ὁ σταφιδικὸς κόσμος, γνωρίζων τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐλπίζει ὅτι θὰ ἐξεύρῃ μέτρον διὰ νὰ μὴ ὑποστῇ οὔτις ζημίαν, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ ἐμπόριον γενικῶς, δηλαδὴ ἡ σταφίς.

Ὁ κ. Τ. Ἀναστασίου λέγει, ὅτι καὶ πολλοὶ σταφιδοπαραγωγοὶ τῆς Ἠλείας εἶναι θύματα τῆς διαπραχθείσης εἰς βάρος των ἀδικίας, διότι, παγιδευθέντες ἀπὸ τὰς δεδομένας διατὸν ΑΣΟ χλωρὰν τὴν παραγωγήν των, ὑπέστησαν μεγάλας ζημίας. Ἐλπίζουν τώρα, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας θὰ συστήσῃ εἰς τὸν ΑΣΟ τὴν λῆψιν τῶν ὑποδεικνυομένων μέτρων πρὸς ἄρσιν τῶν ζημιῶν τῶν παραγωγῶν κατώχων δελτίων.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Α. Παπαθανάσης. Οἱ κάτοικοι Αἰτωλοακαρνανίας ἀντὶ ἀνακουφίσεως, τὴν ὁποίαν ἀνέμενον ἐκ τοῦ ληφθέντος μέτρου ἐξαγορᾶς καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν, ὑφίστανται ἤδη διπλῆν ζημίαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τῆς διστακτικότητος καὶ ἀποχῆς τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου νὰ προβῇ εἰς ἀγορὰς προτοῦ ἴδῃ τὴν ἔκτασιν, τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ εἰς τὸ ζήτημα τῶν τιμῶν καὶ ποιότητα ἀγοραστικὴν ἡ Κρατικὴ ὑπηρεσία, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῆς διατηρήσεως τοῦ προϊόντος καὶ τῆς συναφοῦς ἐπιβαρύνσεως αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀνάγκης ἐπεξεργασίας. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶχον νέον τηλεγράφημα τοῦ Γεωργοκτηματικοῦ Συλλόγου Ἀγρινίου, διαμαρτυρομένου διὰ τὴν βραδύτητα καὶ προειδοποιοῦντος διὰ τὰς ἀπειλουμένας ἐξαγέρσεις αὐτῶν, ἂν δὲν ἐπισπευσθῇ πρὸ τῶν ἑορτῶν ἡ ἀγορὰ τῶν καπνῶν.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Παρακαλῶ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ καὶ θὰ συνεννοηθῶ μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. Δ. Σακελλαρίου καταθέτει καὶ ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Βιλλίων, διαμαρτυρομένου διὰ τὴν κατάστασιν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Βιλλίοις, καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Α. Ἀνδρίτσου καὶ τῆς συζύγου του, ζητεῖ δὲ ὅπως διαταχθῇ ἐπιθεωρητὴς νὰ μεταβῇ ἐπὶ τόπου καὶ ἐξετάσῃ τὰ παράπονα.

Ἡ Βουλὴ εἶτα εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνονται δεκτὰ τὰ σύνολα τῶν νομοσχεδίων:

2) «Περὶ αὐξήσεως τοῦ μεγίστου δασμοῦ ἐνίων εἰδῶν τοῦ δασμολογίου».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ ἐπιδομάτων διακριτικῶν σημείων κλπ. τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων», ἔχοντα οὕτω:

Περὶ αὐξήσεως τῶν μεγίστων δασμῶν τοῦ ἐν ἰσχύϊ δασμολογίου εἰσαγωγῆς.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

Οἱ μέγιστοι δασμοὶ τοῦ ἐν ἰσχύϊ τελωνειακοῦ δασμολογίου εἰσαγωγῆς αὐξάνονται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὸ δεκαπλάσιον τῶν σήμερον ἰσχυόντων.

Διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δύνανται νὰ καθορίζωνται μέγιστοι δασμοὶ ἐπὶ τῶν ἀτελῶν κατὰ τὸ δασμολόγιον εἰδῶν, τῆς ἀτελείας διατηρουμένης μόνον εἰς τὴν στήλην τῶν ἐλαχίστων δασμῶν τοῦ δασμολογίου.

Ὁμοίως διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν δύνανται νὰ περιορίζωνται αἱ δι' οἱονδήποτε λόγον ἀτελεῖς προμήθειαι μεταξὺ τῶν προελεύσεων τῶν Κρατῶν μεθ' ὧν ἡ Ἑλλὰς συνδέεται δι' ἐμπορικῶν συμβάσεων ἢ συμφωνιῶν.

Ἄρθρον 2.

Δύνανται διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ἐξαιρῶνται ὡρισμένα εἴδη ἢ ἅπασαι αἱ προελεύσεις ἐμπορευμάτων καταγομένων ἐξ ὡρισμένης Ἐπικρατείας τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὸν δεκαπλασιαζόμενον μέγιστον δασμόν, ἔστω καὶ ἂν προέρχωνται ἐκ Χωρῶν μεθ' ὧν δὲν συνδέεται ἡ Ἑλλὰς διὰ τελωνειακῆς συμβάσεως ἢ συμφωνίας. Ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τούτων ἐφαρμόζονται οἱ διὰ Διατάγματος ὁριζόμενοι δασμοὶ οἵτινες δὲν δύνανται νὰ εἶναι κατώτεροι τῶν ἐλαχίστων. Τὰ τοιαῦτα Διατάγματα δύνανται νὰ καταργῶνται ἢ ἀναστέλλωνται διὰ Διαταγμάτων καθ' ὁμοιον τρόπον ἐκδιδομένων.

Ἄρθρον 3.

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται τὸ Διάταγμα τῆς 12 Ἰανουαρίου 1926 «περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἐλαχίστου δασμοῦ ἐπὶ εἰδῶν τινων προερχομένων ἐκ Χωρῶν μεθ' ὧν δὲν συνδεόμεθα διὰ συμβάσεων».

Ἄρθρον 4.

Ὅταν τὰ ὡς συμβατικῆς προελεύσεως φερόμενα ἐμπορεύματα στερῶνται κατὰ τὸν τελωνισμὸν των τῶν ἐκ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων πιστοποιητικῶν προελεύσεως πρὸς ἀπόδειξιν τῆς καταγωγῆς των, ἐπιτρέπεται, ἐν ἀναμονῇ τῆς προσκομιδῆς των ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν, ὅπως παρακατατίθεται μὲν ἡ διαφορὰ μεταξὺ ἐλαχίστων ἢ συμβατικῶν δασμῶν καὶ τῶν μέχρι σήμερον ἰσχυόντων μεγίστων, διὰ δὲ τὸ ὑπόλοιπον γίνεται δεκτὴ ἀξιόχρεως ἐγγύησις, ἔστω καὶ προσωπική.

Ἄρθρον 5.

Ἐξαιροῦνται τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλομένης αὐξήσεως καὶ ὑπάγονται εἰς τὸν μέχρι σήμερον ὑφιστάμενον μέγιστον ἢ δι' ὡρισμένα εἴδη ἐλάχιστον δασμόν, τὰ φορτία τὰ ἀποδεδειγμένως ἠγορασμένα καὶ τὰ ἀποδεδειγμένως εὑρισκόμενα ἐν πλῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, ὡς καὶ τὰ ὑπὸ ἐκφόρτωσιν ἐν ταῖς προσωριναῖς ἀποθήκαις καὶ ὑπὸ τελωνισμὸν τοιαῦτα, ἐφ' ὅσον ταῦτα παραληφθῶσι καταβαλλομένων τῶν δασμῶν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ἢ ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ φορτίου, προκειμένου περὶ τῶν εὑρεθέντων ἐν πλῷ, καὶ ἐντὸς τριμήνου προκειμένου περὶ σιτηρῶν καὶ καφέ.

Ὡσαύτως ἐξαιροῦνται τὰ ἐν ἀποταμιεύσει τελοῦντα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐφ' ὅσον πραγματοποιηθῇ ἡ ἀνάλωσίς των ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τριμήνου προκειμένου περὶ σιτηρῶν καὶ καφέ.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, ἡ δὲ ἐφαρμογή του ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς εἰς τὴν Βουλὴν καταθέσεως αὐτοῦ.

Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ 3983 νόμου, «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17-9-26 Ν. Δ. περὶ ἐπιδομάτων, διακριτικῶν σημείων, εἰδικότητος κλπ. τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 3983 τῆς 25-2-29 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17-9-26 Ν. Δ. περὶ ἐπιδομάτων, διακριτικῶν σημείων, κλπ. τῶν ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων ὑπηρετούντων» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς:

Μέχρις οὗ λειτουργήσῃ ἡ Σχολὴ Ὑποβρυχίων καὶ καταστῇ δυνατὴ ἡ εἰς αὐτὴν φοίτησις καὶ δοκιμασία πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου V τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ ὑποβρύχια εἴτε ὡς μόνιμον εἴτε ὡς ἐφεδρικὸν προσωπικὸν αὐτῶν, δύνανται ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν κυβερνητῶν τῶν ὑποβρυχίων καὶ κατόπιν ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Α.Δ.Υ. νὰ ὀνομάζωνται πτυχιοῦχοι V οἱ ἐκ τούτων ἐπιμελεῖς καὶ ἱκανοί. Τὰ οὕτω χορηγούμενα πτυχία θεωροῦνται προσωρινὰ καὶ δύνανται νὰ ἀφαιρῶνται διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος ἢ ὀλιγωρίας καθηκόντων.

Τὰ ὡς ἄνω προσωρινὰ πτυχία, ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς, καθίστανται ὁριστικὰ δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (Δ.Υ.Ι.) στηριζομένης ἐπὶ προτάσεως τοῦ Α.Δ.Υ. καὶ συμφώνου γνωμοδοτήσεως τοῦ Γ.Ε.Ν. ἐφ' ὅσον οἱ φέροντες ταῦτα συνεπλήρωσαν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀπὸ τῆς 6ης Μαρτίου 1929 ἐκτελεστικοῦ Διατάγματος τοῦ νόμου 3983 ὁριζόμενα ἐλάχιστα ὅρια ὑπηρεσίας

Κυβερνήτης	12 μῆνας
Ὕπαρχος	15 μῆνας ὧν 60 ὥρας ἐν καταδύσει.
Ἀξιωματικοὶ Ὑποβρ.	15 μῆνας ὧν 60 ὥρες ἐν καταδύσει.
Ἀος Μηχανικὸς	18 μῆνας ὧν 75 ὥρας ἐν καταδύσει.

Ἐπίσης προσωρινὸν πτυχίον V δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι καὶ τεχνικοὶ ἀξιωματικοὶ (μηχανικοί, ἠλεκτρολόγοι, ναυπηγοὶ κ.τ.λ.), οἵτινες λόγῳ τοῦ βαθμοῦ των ἢ διότι δὲν προβλέπεται ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων θέσις τοῦ βαθμοῦ των, δὲν δύνανται νὰ ὑπηρετῶσιν ἐπὶ τούτων ἀλλὰ εἰς τὴν βάσιν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπηρετοῦσιν εἰς ταύτην καὶ ἔλαβον ἢ λαμβάνουσι μέρος εἰς τὰς καταδύσεις εἴτε κατὰ τὰς δοκιμὰς εἴτε κατὰ τὰ γυμνάσια καὶ κέκτηνται τὴν ὑπὸ τῶν Ἀων μηχανικῶν ὁριζομένην ὑπὸ τοῦ παρόντος ὑπηρεσίαν καὶ ὥρας ἐν καταδύσει. Τὸ πτυχίον ἀπονέμεται κατόπιν προτάσεως τοῦ Α. Δ. Υ. καὶ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου (Δ. Υ. Ι.).

Πρόεδρος. Πρώτη συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς.

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Νὰ ψηφισθῇ εἰς α' ἀνάγνωσιν καὶ νὰ συζητήσωμεν κατὰ τὴν β'.

Ε. Κουλουμβάκης. Θὰ συζητηθῇ τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Βεβαίως καὶ μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι καὶ ὅπως ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν τὸ νομοσχέδιον δὲν εἶναι ἐφαρμόσιμον. Ἡ Κυβέρνησις κατόπιν μελέτης ἐγκατέλειψε τὴν ἰδέαν περὶ ὀργανισμοῦ.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἐγὼ νομίζω ἀδιστάκτως, ὅτι τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἐπιζήμιον διὰ τοὺς ἐλαιοπαραγωγοὺς καὶ αὐτὸ θὰ ὑποστηρίξω. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀνακατεύεται ὁλόκληρον τὸ δασμολόγιον καὶ εἶναι ἀπαραίτητον διὰ νὰ συζητηθῇ νὰ ὑπάρχῃ ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Γνωρίζομεν τὴν ἀνησυχίαν τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος περιμένει μὲ ἀγωνίαν ποῖα μέτρα θὰ λάβωμεν πρὸς προστασίαν τοῦ προϊόντος. Ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισεν ὅτι λύει τὸ δυσχερὲς πράγματι πρόβλημα διὰ τοῦ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ὑπέβαλεν, ἀλλὰ ἀπὸ τὰς ἀντιρρήσεις ποὺ ἠκούσθησαν, ἐγὼ τοὐλάχιστον ἐσχημάτισα τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ πάῃ μπροστὰ αὐτό. Εἰς προηγουμένην συνεδρίαν ἔκαμα μερικὰς σκέψεις, περὶ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον δυνάμεθα νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ ζήτημα καὶ εἰς τὰς σκέψεις μου αὐτὰς συμφωνεῖ τοὐλάχιστον κατὰ τὴν βάσιν τὸ νομοσχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν συγχαίρω διὰ τὴν ἐργασίαν της, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν λύει ὅλα τὰ ζητήματα. Δι' αὐτὸ θὰ ἀκούσωμεν τὰς γνώμας ὅλων καὶ θὰ σκεφθῶμεν μετὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Γίνεται συζήτησις χωρὶς ἔκθεσιν τοῦ Γεν. Λογιστηρίου.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἔχετε πολὺ δίκαιον, χρειάζεται ἔκθεσις.

Ὁ κ. ***Ι. Μπουρνιᾶς*** (Εἰσηγητὴς τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς) ἀναπτύσσει τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς τονίζων ἐν ἀρχῇ, ὅτι τὸ Κυβερνητικὸν νομοσχέδιον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ διότι ἀπῃτοῦντο πολλὰ ἔξοδα, καὶ ἐξ ἄλλου δὲν θὰ ἐπρόφθανε τὴν ἐφετεινὴν ἐσοδείαν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ζητεῖ ὅπως δοθῇ εὐχέρεια, ἵνα δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ ἐπιβληθῇ ἡ εἴσπραξις τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἐγγείου φόρου μετὰ τῶν παρομαρτούντων αὐτῷ, εἰς εἶδος, εἰς πᾶσας ἢ εἰς τινας τῶν περιφερειῶν. Πρὸς προστασίαν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν ὁρίζεται τὸ κατώτατον ὅριον ἀντιτίμου ὁκᾶς ἐλαίου καταδιωκομένης τῆς κάτω τῆς ὁριζομένης τιμῆς ἀγορᾶς αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον περὶ αἰσχροκερδίας. Ἡ ἐφετεινὴ ἐσοδεία κατὰ μέσον ὅρον θέλει ἀνέλθει εἰς 73 ἑκατομ. ὁκάδας, ἐξ ὧν καταναλίσκεται ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ποσὸν 60-65 ἑκατομ. καὶ ἑπομένως μένει ἀδιάθετον κατ' ἀνάγκην, νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ποσὸν 10 χιλ. τόννων περίπου. Τοῦτο δὲ συμβαίνει, διότι ἡ ἀγορὰ γεμίζει ἀπὸ διάφορα σπορέλαια, καρυδέλαια, παντὸς εἴδους λίπη κλπ. Πρὸς προστασίαν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει α) κατὰ πλειοψηφίαν μὲν αὔξησιν τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν ἰνδικῶν καρύων καὶ ἐλαίων καρύδας, β') παμψηφεὶ τὴν εἰς εἶδος εἴσπραξιν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρου καὶ γ) τὴν αὔξησιν τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων παντὸς εἴδους λιπῶν καὶ βουτύρου. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποδεικνύει καὶ τὸ μέτρον τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ πλεονάσματος ἐλαίου εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πρὸς κάλυψιν δὲ τῆς τυχὸν προκυψάσης ζημίας ἐπιβάλλεται ἡ εἰσφορὰ μέχρι δραχμῶν μιᾶς ἐπὶ ἑκάστης ὁκᾶς τοῦ μεταφερομένου ἐλαίου ἀναλόγως τοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐξαχθησομένου πλεονάσματος. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀνέρχεται εἰς 35 περίπου χιλιάδας ὁκάδας.

Ἐπακολουθεῖ μακρὰ διαλογικὴ συζήτησις μεταξὺ τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ, τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ πολλῶν Βουλευτῶν, ὡς πρὸς τὴν κατωτάτην τιμὴν ἀγορᾶς ἑκάστης ὁκᾶς ἐλαίου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι διὰ τὸν ἐφετεινὸν χρόνον πρέπει νὰ εἴμεθα ὀλίγον ὑποχωρητικοὶ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις μας.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἀποδέχεται τὴν βάσιν τοῦ Νομοσχεδίου τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπιφυλάσσεται ὡς πρὸς τὰς λεπτομερείας, θὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν δι' ὀλιγίστων, ἐπιφυλασσόμενος κατὰ τὴν β' συζήτησιν νὰ ὁμιλήσω πάλιν. Μετὰ λύπης ἐπληροφορήθην ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπέσυρε τὸ Νομοσχέδιόν της, διότι ἐπίστευον ὅτι τὸ σύστημα ἐκεῖνο θὰ εἶχεν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, τὸ ὑπὸ συζήτησιν ὅμως Νομοσχέδιον θὰ ἔχῃ ἐντελῶς ἀντίθετα ἀποτελέσματα, διότι ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἐλαιοπαραγωγὴν καὶ μόνον εἰς τὸ ἐλαιεμπόριον θὰ ἐξασφαλίσωμεν κέρδη. Διὰ τοῦ συζητουμένου Νομοσχεδίου ἐπιδιώκεται ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς, πρῶτον μὲν διὰ μιᾶς διατιμήσεως ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ δεύτερον διὰ τῆς προσπαθείας ὅπως ὡρισμένη ποσότης ἐλαίου ἐξάγεται εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Αἱ διατιμήσεις ἐὰν συναντοῦν δυσχερείας, ὅταν πρόκειται νὰ ἐπενεργήσουν ὑποτιμητικῶς, εἶναι ἀπολύτως ἀνεφάρμοστοι ὅταν πρόκειται περὶ ἀνατιμήσεως. Διότι πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ σεβασθῇ τις τὴν διατίμησιν καὶ μάλιστα εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν ὅταν ὑπάρχουν χίλια μέτρα ἀποφυγῆς. Ἐὰν ἦτο δυνατὸν διὰ μιᾶς διατιμήσεως νὰ ἐπιτύχωμεν αὐτὸ ποὺ ζητοῦμεν δὲν θὰ εἴχομεν ἀνάγκην οὔτε νόμου, θὰ ἦτο ἀρκετὴ μία διαταγὴ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ βέβαια εἶναι ἀπὸ τὰ ἀσθενέστερα σημεῖα τοῦ Νομοσχεδίου. Ἀλλὰ πιστεύω ὅτι τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἀνέπτυξα τὴν ἄλλην φοράν, καθ' ὃ ὁ ἔμπορος γνωρίζων ὅτι ἀγοράζων εἰς ὡρισμένην τιμὴν δὲν θὰ ἔχῃ νὰ ὑποστῇ ζημίαν, διότι θὰ πῇ εἰς τὸ Κράτος τόσο λάδι μοῦ ἔμεινε, κόπιασε νὰ τὸ ἀγοράσῃς, εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ ὁπωσδήποτε τὴν διατίμησιν. Ἄλλωστε παραβιάζων τὸν νόμον ὁ ἔμπορος θὰ ἔχῃ νὰ ὑποστῇ ὅλας τὰς συνεπείας, ἴσως νὰ μὴ μποροῦμεν νὰ προλάβωμεν ὅλας τὰς καταχρήσεις, ἀλλὰ πάντως κάτι θὰ κάμωμεν.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ ἀγοραστὴς θὰ δύναται νὰ στραφῇ εἰς τὸ Δημόσιον καὶ νὰ τοῦ πῇ, δόσε μου τὴν διαφοράν ἢ θὰ τοῦ πῇ πάρε τὸ ἔλαιον;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πάρε τὸ ἔλαιον καὶ τὸ Κράτος θὰ κάμῃ μίαν δημοπρασίαν καὶ θὰ πῇ ὅποιος παρουσιασθῇ καὶ θὰ δεχθῇ νὰ πάρῃ τὸ μικρότερον δῶρον, αὐτὸς θὰ πάρῃ τὸ λάδι διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Φθάνει νὰ μᾶς σεκοντάρουν καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἔχω ὑπ' ὄψει μου καὶ τὰς τιμὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὄχι ὀκτὼ ἑκατομμύρια, ἀλλὰ καὶ 25 μπορεῖ νὰ διατεθοῦν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἐγὼ θὰ ἤθελα ἀσφάλειαν διὰ τὴν κατανάλωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διότι ἐκεῖ θὰ φθάσωμεν νὰ ἀνοίξωμεν νέας ἀγοράς.

Π. Τσαλδάρης. Ἐὰν εἶσθε ἀσφαλὴς κ. Πρόεδρε, διὰ τὴν κατανάλωσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τότε ἐγὼ θὰ συστήσω εἰς τὸ Κράτος νὰ κάμῃ τὴν θυσίαν τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ κάμῃ, διὰ νὰ ἀνοίξωμεν οὕτω νέας ἀγορὰς καταναλώσεως.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἀπὸ τὴν διατίμησιν, δὲν θὰ ὠφεληθῇ ὁ παραγωγός. Ἂς πᾶμε ὅμως τώρα εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐξαγωγὴν ὀκτὼ ἑκατομμυρίων ὁκάδων. Δὲν γνωρίζω ἐὰν εἶναι ἀρκετά. Πέρυσι ἐξήχθησαν περισσότερα. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅμως ὅτι ἀρκεῖ. Ἡ δυσκολία δὲν ἔγκειται εἰς τὴν ποιότητα τοῦ ἐλαίου, ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ Ἐξωτερικοῦ εἶναι κατωτέρα, καὶ δὲν πρόκειται νὰ βελτιωθῇ μὲ τὸ «πρίμ» τὸ ὁποῖον πάλιν οἱ παραγωγοὶ θὰ πληρώσουν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ποιὸς σᾶς εἶπεν ὅτι δὲν θὰ τὸ πληρώσουν οἱ παραγωγοί;

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἀλλὰ δὲν πιστεύω ἐπίσης ὅτι θὰ μεταφερθοῦν 35 ἑκατομμύρια ἐπὶ παραγωγῆς 43 ἑκατομμυρίων, διότι αἱ διάφοραι περιφέρειαι καταναλίσκουν καὶ λάδι. Ἐὰν δὲ εἰς κάθε ὁκᾶν προστεθοῦν καὶ δύο δραχ. τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι μηδέν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ προστεθῇ ὅ,τι χρειάζεται διὰ νὰ πωλήσωμε τὸ λάδι. Εἶναι ἄλλως τε σωστὸν νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὸν καταναλωτὴν μὲ τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς διὰ νὰ βοηθήσωμεν τὸν παραγωγόν. Πέρνομε τὴν ἴδια βάσιν ποὺ ἐπήραμεν καὶ διὰ τὸ σιτάρι. Ὥστε νὰ στρέψητε τὴν προσοχήν σας εἰς ἄλλα ἐπιχειρήματα.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἀλλὰ τὸ μέτρον θὰ ἔχῃ καὶ ἄλλο ἄδικον ἀποτέλεσμα. Δημιουργεῖ ἀγρίαν φορολογικὴν ἀνισότητα μεταξὺ τῶν περιφερειῶν αἱ ὁποῖαι ἐξάγουν ἔλαιον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἴπαμε νὰ ἐπαλλάξωμε τὸν παραγωγὸν τῆς Π. Ἑλλάδος διὰ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖ διὰ τὴν ἀτομικήν του κατανάλωσιν,

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Παραμένει ὅμως μία τεραστία διαφορὰ ὅταν ὁ ἕνας πληρώνῃ πέντε ὡς δασμὸν καὶ ὁ ἄλλος 12. Τώρα καλούμεθα πάλιν ἡμεῖς ἐκ τῶν νήσων νὰ πληρώσωμεν.

Πολλοὶ Βουλευταί. Ὄχι, ὅλοι.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ Δημόσιον εἰσπράττει ὀλιγώτερα ἢ ἐὰν ἄφινε τὴν πρώτην φορολογίαν, ἄρα πρόκειται μόνον περὶ ζημίας τοῦ Δημοσίου χωρὶς ζημίαν τῶν νήσων.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Τὸ σύστημα βέβαια ἔχει πολλὰ προσκόμματα. Δὲν θέλετε, βέβαια μὲ τὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας ἔχετε νὰ γίνῃ τὸ Κράτος μπακάλικο. Ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σταυρώσωμε καὶ τὰ χέρια καὶ νὰ εἴπωμεν πουλεῖτε ὅσο θέλετε καὶ ἀφίστε μας ἥσυχους. Ἐγκαταλείψαμεν τὸ πρῶτον νομοσχέδιον περὶ πολυτελοῦς ὀργανισμοῦ. Ζητοῦμεν νὰ βροῦμε ἕνα τρόπον. Ζητοῦμεν τὸν μὴ χείρονα.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Αἱ ἰδέαι μου εἶναι νὰ μὴ γίνῃ τὸ Κράτος μπακάλικο.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν εἶνε αὐταὶ αἱ ἰδέαι σας. Διότι σεῖς εἶσθε ὑπὲρ τοῦ πρώτου Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον κάμνει τὸ Κράτος μπακάλικο.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἐπειδὴ αἱ περιστάσεις εἶναι ἀνώμαλοι, ἐτάχθην μὲ τὸ α' νομοσχέδιον διὰ νὰ φτιάσωμεν κάτι, ὄχι ὅμως καὶ νὰ χειροτερεύσῃ ἡ κατάστασις τῶν παραγωγῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποθήκας τῆς ἰδιαιτέρας μου Πατρίδος θὰ ἦτο ἄδικον νὰ τὰς καταλάβῃ τὸ Δημόσιον, ὅταν οἱ ἄνθρωποι τὰς ἔκαμαν δι' ἄλλον σκοπόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ μόλις μαζευθοῦν ὀλίγες ποσότητες θὰ κάμωμεν ἐξαγωγήν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Καὶ ἐν τῷ μεταξὺ δὲν θὰ ἔχῃ ὁ κόσμος ποῦ νὰ βάλῃ τὸ λάδι του.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ ἂν ἡμεῖς ἐπέμβωμεν κατὰ τὶ θὰ καλυτερεύρῃ ἡ θέσις τῆς Κερκύρας.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἡ ἰδιαιτέρα μου πατρὶς καλεῖται νὰ πληρώσῃ περισσότερα.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ φράσις «ἐν Κερκύρᾳ» ἐτέθη κατὰ παραδρομήν, Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν εἴπαμε «ὅπου ἀποφασίσῃ ἡ Κυβέρνησις».

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶναι ἐνδεχόμενον, νὰ μὴ προλάβωμεν νὰ τὸ ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον. Θὰ κάμωμεν ὅ,τι ἠμποροῦμεν διὰ νὰ τὸ ψηφίσωμεν. Θέλετε τοὐλάχιστον νὰ ψηφίσωμεν τὴν πρότασιν διὰ τὴν Κέρκυραν;

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Δὲν θέλω ἰδιαιτέραν ἐξαίρεσιν, θέλω νὰ ὑπαχθῇ καὶ ἐκείνη εἰς τὰ γενικὰ μέτρα.

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη, Κύριοι βουλευταί, νὰ προστατευθοῦν αἱ τιμαὶ τοῦ ἐλαίου καὶ πρέπει νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον ἀπόψε. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει αἱ συνέπειαι θὰ εἶναι τραγικαὶ διὰ τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς. Βάσις τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ πλεονάσματος πρὸς 16 δραχ. κατ' ὁκᾶν ὁπότε σταθεροποιοῦνται αἱ τιμαὶ τοῦ ἐλαίου εἰς τὸ ἐσωτερικὸν εἰς δραχ. 16. Τὰ ἀπαιτούμενα χρηματικὰ μέσα διὰ τὴν καταβολὴν τῶν δώρων τὰ δίδομενήμεῖς οἱ παραγωγοὶ εἰς τὸ Κράτος, διὰ προσαυξήσεως τοῦ φόρου. Θέτομεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κράτους 40 ἑκατομμύρια διὰ νὰ ἐξαγάγῃ μὲ αὐτὰ ἕνα πλεόνασμα. Καὶ ἂς κανονίσῃ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τὰς λεπτομερείας τοῦ Διατάγματος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐθέσατε πολὺ καλὰ τὸ ζήτημα. Συμμερίζεσθε ὅμως τὴν ἀνησυχίαν τοῦ κ. Ζαβιτζιάνου ἐὰν θὰ δεχθοῦν οἱ χωρικοί;

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο διὰ τὸ πλεόνασμα βεβαίως δὲν θὰ ἐγένετο δεκτὴ ἡ προσαύξησις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχομεν ἄλλο μέσον, αὐτὸ θὰ δεχθοῦμε.

Θ. Χαβίνης. Εἴμεθα σύμφωνοι ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἀφαιρεθοῦν 100 ἕως 150 ὁκάδες διὰ τὴν κατανάλωσιν τῆς οἰκογενείας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἂς ψηφίσωμεν ἕνα Νομοσχέδιον διὰ τὴν παροῦσαν στιγμήν. Καὶ μετὰ τὰς ἑορτὰς βλέπομεν διὰ κάτι τὸ ὁριστικόν.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς Παιδείας). Ἡ θέσις τοῦ καθενὸς εἶναι καθωρισμένη. Σήμερον τίθεται νέον ζήτημα. Εἰς τὸ Τελωνεῖον θὰ ἐπιβαρυνθῇ μὲ μίαν δραχμὴν τὸ ἔλαιον τὸ ὁποῖον μεταφέρεται διὰ τὴν ἐξαγωγήν. Εἶναι δίκαιον νὰ πληρώσουν καὶ ἀπὸ τὴν Π. Ἑλλάδα ὅσοι εἶναι ἐξαγωγεῖς.

Μ. Τσαρλαμπᾶς. Ποιοῦμαι ἔκκλησιν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως μὴ ἀφίσουν τοὺς ἐλαιοπαραγωγοὺς εἰς τὴν τύχην των. Θὰ ἦτο μεγάλη ἀδικία καθ' ἣν στιγμὴν ἐλήφθησαν μέτρα προστασίας ὅλων τῶν ἄλλων γεωργικῶν τάξεων νὰ μείνουν μόνον οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ ἀπροστάτευτοι.

Κ. Κοθρῆς. Πρόκειται λέγει τώρα νὰ λάβωμεν ἓν προσωρινὸν μέτρον διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν μικρῶν παραγωγῶν καὶ κατ' ἀνάγκην πρέπει οἱ θέλοντες νὰ ἐπεκτείνουν τὰς ὁμιλίας των ἐπὶ τοῦ ὅλου ζητήματος νὰ παραιτηθοῦν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐκφρασθέντας φόβους, ὅτι δῆθεν ἡ ἀγορὰ θὰ στραματήσῃ καὶ δὲν θ' ἀγοράζουν οἱ ἔμποροι, αὐτὸς ὁ φόβος δὲν εἶναι βάσιμος, διότι ὅλοι θὰ ἀγοράσουν.

Κ. Σπυρίδης. Ἐφ' ὅσον τὸ μέτρον ἐπροτάθη καὶ ἐξασφαλίζει τὸν ἔμπορον ἀπὸ τὰς ζημίας εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ ἐμπόριον θὰ τονωθῇ.

Μ. Κοθρῆς. Δὲν ὑπάρχει περὶ τούτου ἀμφιβολία. Ὅσον ἀφορᾷ συνεχίζει, τοὺ φόβους διὰ τὰς εἰσπράξεις τοῦ φόρου, ἂς αὐξηθῇ ἐν ἀνάγκῃ ὀλίγον τι οὕτος, διὰ νὰ εἴμεθα ἐντὸς τοῦ περιθωρίου, ποὺ μᾶς χρειάζεται. Καταλήγων συνιστᾷ τὴν ἄμεσον ἐπιψήφισιν τοῦ μέτρου.

Ε. Κουλουμβάκης. Πολλάκις, λέγει ἐθαύμασα πῶς κατορθώνουν καὶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὰ Δικαστήρια ὡρισμένοι ἄνθρωποι νὰ ὁμιλοῦν διὰ μακρὺν χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ θέμα. Ἔχομεν ἐδῶ δεδομένον ὅτι ἡ ἐτησία παραγωγὴ τοῦ ἐλαίου περιστρέφεται εἰς τὰς 80,000 τόννους, ἐξ ὧν 10,000 τόννοι περισσεύουν ἀπὸ τὴν ἐγχωρίαν κατανάλωσιν. Αὐτὸ εἶναι τὸ δεδομένον καὶ ἡ πραγματικὴ κατάστασις καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι ἐκτεθεῖσαι ὑποθέσεις εἶναι ὑπερβολαὶ ἢ καὶ φαντασιοκοπήματα καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ἂν συμβοῦν ποτε, ποὺ δὲν θὰ συμβοῦν, θὰ ὑπάρξῃ ἡ πολιτεία ἡ ὁποία θὰ λάβῃ μέτρα ἀνάλογα. Ἄλλο δεδόμενον εἶναι ὅτι διὰ τοῦ Νομοσχεδίου προτείνεται μία διατίμησις σκοποῦσα νὰ πλήξῃ καταχρήσεις, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ τὸ ἐμπόριον. Τώρα ἐὰν ὅλοι οἱ ἔμποροι εἶναι λωποδῦται ἢ ὅλοι οἱ παραγωγοὶ εἶναι κτήνη, αὐτὰ ὅλα εἶναι ὑποθέσεις παράλογοι καὶ δὲν ἐπετρέπετο ἐνώπιον τῆς Βουλῆς νὰ διεξάγωνται συζητήσεις μὲ τοιαῦτα ἐπιχειρήματα. Θὰ γίνουν βέβαια καὶ καταστρατηγήσεις εἴτε μικραὶ καταχρήσεις. Τί νὰ κάμωμεν; Ἂς γίνουν.

Τὸ νομοσχέδιον δὲν φιλοδοξεῖ νὰ λύσῃ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς παραγωγῆς, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας τοῦ ἐλαίου. Τὸ νομοσχέδιον πρόκειται νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὴν σημερινὴν κατάστασιν, καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο προβλέπεται ἀσφαλῶς πρέπει νὰ τὸ ψηφίσωμεν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἔχει καὶ κανεὶς ἄλλος νὰ προτείνῃ ἕτερον μέτρον. Ἡμεῖς, συνεχίζει, οἱ ὑπογράψαντες τὸ νομοσχέδιον συμφωνοῦμεν νὰ τὸ περιορίσωμεν ἀκόμη εἰς τὴν διατίμησιν καὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν δασμῶν καὶ τῆς εἰσφορᾶς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ζητήματα δεχόμεθα νὰ ἐξετασθοῦν εἰς εὐθετώτερον χρόνον. Σήμερον ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι 35 ἑκατομμ. ὁκάδες μεταφέρονται ἐκ τῶν παραγωγικῶν μερῶν εἰς τὰ ἄλλα μέρη. Ἴσως γίνουν καὶ μερικαὶ καταχρήσεις καὶ μεταφερθοῦν ποσὰ τινὰ διὰ ξηρᾶς, πάντως ὅμως θὰ μείνῃ ἕνα ποσὸν 30 ἑκατομμυρίων διὰ νὰ φορολογηθῇ. Ἐὰν πάλιν ἐπιβαρύνεται τὸ Δημόσιον καὶ μὲ μικρόν τι ποσόν, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο ὀρθὸν καὶ δίκαιον, ἀλλὰ δὲν φοβοῦμαι τοιοῦτόν τι, διότι αἱ τιμαὶ τοῦ ἐλαίου θὰ ἐνθαρρυνθοῦν καὶ ἡ ἐξαγωγὴ θὰ εἶναι μεγαλυτέρα.

Γ. Βότσαλος. Καὶ ἀπὸ τοὺς φόρους εἰς τὰ Τελωνεῖα θὰ εἰσπράξωμεν περισσότερον.

Α. Μπακάλμπασης. Διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὰ ἀποθέματα τοῦ ἐσωτερικοῦ εἰς κάρυα καὶ καρυδέλαια.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νὰ κάμωμεν τί;

Β. Μπακάλμπασης. Νὰ ἐπιβληθῇ μία φορολογία

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὴ κλονίζετε τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ Κράτος. Ἀφοῦ ἐμπῆκαν αὐτὰ τὰ πράγματα ἀφορολόγητα δὲν ἠμποροῦμεν ἡμεῖς νὰ τὰ φορολογήσωμεν.

Α. Μπακάλμπασης. Ἐγὼ ἔκαμα τὴν παρατήρησιν ποὺ ἔκαμα, διότι ἐσημειώθη ραγδαία εἰσαγωγὴ καρυδελαίων καὶ ἰνδικῶν καρύων.

Ε. Κουλουμβάκης. Πρὸ ἡμερῶν ἐπέστησα τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τούτου, ἀλλὰ δὲν διστάζω νὰ εἴπω, ὅπως ἄλλως τε καὶ ἐδήλωσα, ὅτι ἀναδρομικὴ φορολογία θὰ ἦτο ἄδικος.

Α. Μπακάλμπασης. Εἴμεθα ἐξ ἐκείνων, τονίζει, οἱ ὁποῖοι πάντοτε ἐσεβάσθημεν τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν. Τὸ ζή-

τημα τὸ ἔθιξα διὰ νὰ φορολογηθοῦν τὰ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου σκοπίμως εἰσαχθέντα.

Ε. Κουλουμβάκης Αὐτὸ εἶναι μία ἄποψις. Ἐὰν πάσῃ περιπτώσει, ἐπιλέγει, τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ψηφισθῇ πρὸ τῶν ἑορτῶν περιοριζόμενον ἐν ἀνάγκῃ εἰς τὰ τρία σημεῖα, ἅτινα ἔθιξα.

Δ. Κογεβίνας. Ἤθελον, λέγει, νὰ ἀπαντήσω κατὰ τῶν λεχθέντων κατὰ τῆς εἰς εἶδος εἰσφορᾶς. Ἐλέχθη ὅτι μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ ἀποκλείομεν τὰς ἀποθήκας Κεκούρας, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδύσιμον, διότι ἡ εἰς ἔλαιον εἰσφορὰ θὰ εἶναι τμηματικὴ καὶ συνεπῶς ἐλάχιστον μέρος τῶν ἀποθηκῶν θὰ ἀπασχολῇ. Τὸ ἄλλο ἐπιχείρημα, ὅτι πρόκειται περὶ νέας ἐπιβαρύνσεως εἶναι παιδαριῶδες, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καθορίζει τὸν κατὰ μῆνα φόρον κατά τι ἀνώτερον ἀπὸ τὰς τοπικὰς ἐπιτροπὰς καὶ ἐπομένως δὲν πρόκειται περὶ καμμιᾶς ἐπιβαρύνσεως.

Κ. Σαρακηνός. Κατὰ κανόνα τὸ Ὑπουργεῖον καθορίζει μετριώτερον τὸ ποσοστόν.

Δ. Κογεβίνας. Νὰ κυτάξετε τὰς στατιστικὰς ποὺ ἐκύταξα καὶ ἐγώ. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἡ κρίσις προέρχεται ἀπὸ τὸ πλεόνασμα τῆς παραγωγῆς, ἀπὸ τὴν ἀθρόαν προσφορὰν κατὰ τὴν ἀρχὴν ἑκάστης ἐσοδείας καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ἔλαια. Εἰς τὴν Βουλὴν ὑπεβλήθησαν τρία σχέδια, ἔχοντα καὶ ἐλαττώματα καὶ πλεονέκτημα. Τὸ πρῶτον σχέδιον τὸ Κυβερνητικὸν ἔχει πλεονεκτήματα, ὅτι καθορίζει ἀσφαλῶς τὴν κατωτάτην τιμήν. Τὸ δὲ Νομοσχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει ὡς βάσιν ὅτι θὰ ἐξαχθῇ τὸ πλεόνασμα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τῆς παροχῆς δώρου καὶ ἔχει σκοπὸν ἐπὶ πλέον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τιμῆς τοῦ κατωτάτου ὁρίου διὰ τῆς ἐπιβολῆς διατιμήσεων. Τὸ σύστημα ἐξ ἄλλου δὲν ἀπαιτεῖ χρηματοδότησιν.

Κατὰ τοῦ συστήματος ἐγένετο ἡ αἰτίασις, ὅτι μὲ τὰς διατιμήσεις δὲν θὰ συγκρατηθοῦν αἱ τιμαὶ ὡς ἐκ τῶν ἀθρόων προσφορῶν καὶ ὅτι εἶναι ἀδέβαιον τὸ ἀπαιτηθησόμενον ποσὸν διὰ τὸ δῶρον. Ἡ τρίτη πρότασις ἡ ὑποβληθεῖσα παρ' ἐμοῦ δὲν ὁρίζει τιμήν, ἀλλὰ προσπαθεῖ ν' ἀνακουφίσῃ τὴν κατάστασιν διὰ τῆς βελτιώσεως τῶν τιμῶν καὶ ἀπαιτεῖ περιωρισμένην χρηματοδότησιν. Ἀλλὰ ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις καὶ κατὰ τοῦ συστήματος τούτου, ὅτι χρειάζεται χρηματοδότησις καὶ ὅτι θὰ ὑπάρχουν δυσκολίαι εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον θὰ τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ὅτι ἀναγκαστικῶς θὰ γίνουν προτιμήσεις. Πρὸς ἄρσιν τῶν ἀντιρρήσεων τούτων, ἐπιλέγει, ὑποβάλλω σχετικὰς τροπολογίας, τὰς ὁποίας παρακαλῶ νὰ ἐπεξεργασθῇ καὶ τὸ Γενικὸν Λογιστήριον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν οἰκονομικῶν ἐπιβαρύνσεων.

Θ. Παπαστρατῆς. Τὸ σπουδαῖον καὶ ἐπεῖγον τοῦ ζητήματος τῆς λήψεως προνοίας διὰ τὴν ἐφετεινὴν ἐλαιοπαραγωγὴν εὗρεν ἠχὼ καὶ εἰς τὸ κυβερνητικὸν ἐνδιαφέρον καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ εὐχάριστον. Τὰ μέτρα βεβαίως τὰ συζητούμενα εἶναι προσωρινὰ καὶ διὰ τὴν ἐφετεινὴν περίοδον, ἂν ὅμως συνεζητοῦντο γενικώτερα μέτρα θὰ ὑπέβαλλον καὶ ἐγὼ τροπολογίας ἐπανορθώσεως διαφόρων ἀδικιῶν, ἰδίως ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς Εὐβοίας, ὡς χερσονήσου. Ἐν σχέσει, συνεχίζει, πρὸς τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ διάθεσιν τοῦ πλεονάσματος βέβαια αὐτὸ εἶναι καλύτερον ἀπὸ τὸ ἀρχικῶς προταθέν. Ἐγώ, τονίζει, θὰ ἐπρότεινον ἕνα ἄλλον τρόπον τῆς συστάσεως δηλαδὴ εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν ἄλλοτε δήμων ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν περὶ εἰσπράξεως ἀναλόγου ποσοῦ ἐκ τῶν 80.000.000 καὶ δημιουργίας, οὕτως εἰπεῖν, ἑνὸς παρακρατήματος.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας.) Πανταχοῦ;

Θ. Παπαστρατῆς. Πανταχοῦ.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τότε ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχει ἔλλειψις πῶς θὰ γίνῃ ἡ παρακράτησις;

Θ. Παπαστρατῆς. Οἱ ἀναγκαστικοὶ Συνεταιρισμοὶ θὰ γίνουν εἰς τὰ καθαρῶς ἐλαιοπαραγωγὰ μέρη, καὶ τὸ παρακράτημα καταργουμένων τῶν τοπικῶν φορολογιῶν θὰ διατίθεται ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς. Ὁπωσδήποτε αὐτὸ εἶναι ζήτημα τοῦ γενικοῦ Νομοσχεδίου, χωρὶς βεβαίως νὰ παύω νὰ ἔχω παράπονον κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ διατηρῶν τὴν ἐλπίδα τὴν ὁποίαν ἔχει καὶ ὁ κόσμος ἀναμένων τὴν φιλοδικαίαν ἀπόφασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ρ. Λιβαθινόπουλος. Ἡ κατανάλωσις, λέγει, τοῦ ἐλαίου ἠλαττώθη ἐσωτερικῶς μὲν λόγῳ τοῦ ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ἔλαιον τῶν κανδυλῶν ἀντεκατεστάθη διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός, εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δέ, διότι μία μεγάλη χώρα καταναλώτρια, ἡ Ρωσσία κατήργησε καὶ αὐτὴ τὸν δι' ἐλαίου φωτισμόν. Ἐπιβάλλεται συνεπῶς, νὰ ἐντείνωμεν κάθε προσπάθειάν μας πρὸς αὔξησιν τῆς καταναλώσεως τοῦ ἐλαίου λαμβάνοντες παραδείγματα καὶ ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν ὅπου ἄλλοτε καὶ δι' αὐτὰς τὰς πλύσεις τὰς ἐντερικὰς ἐχρησιμοποιήθη ἔλαιον καὶ ἡ κατανάλωσις ἐξιπλασιάσθη.

Φ. Σαράντης. Συγχαίρω, λέγει, καὶ ἐγὼ τὴν Ἐπιτροπήν, διότι ἔκρινε σκοπιμώτερον νὰ κάμῃ ἰδίας προτάσεις. Τόσον ὅμως τὸ Κυβερνητικὸν Νομοσχέδιον ὅσον καὶ αἱ προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς συμφωνοῦν εἰς τὴν βάσιν, ὅτι κάθε κίνδυνος τοῦ ἐλαίου θὰ ἐκλείψῃ ἐὰν ἀπομακρυνθοῦν τὰ ὑποκατάστατα αὐτοῦ. Συμφωνῶ ἐπίσης καὶ μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅτι ἡ βιομηχανία τοῦ καρυδελαίου εἶναι ἀξία προστασίας, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων τὰ ὑποπροϊόντα της χρησιμοποιοῦνται ἐπωφελῶς καὶ διὰ τὴν κτηνοτροφίαν. Ὑποστηρίζω ὅμως ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ φόρου εἰς 16 μεταλλικὰς δραχμὰς εἰς τρόπον ὥστε νὰ πωλῆται τὸ καρυδέλαιον εἰς 24 δραχμὰς εἶναι ἐπαρκὴς προστασία διὰ τὸ ἐλαιόλαδον. Νὰ αὐξηθῇ ὅμως ὁ φόρος εἰς τρόπον ὥστε νὰ πωλῆται τὸ καρυδέλαιον εἰς 34 δραχμάς, ὅπως προτείνει ἡ Ἐπιτροπή, τοῦτο εἶναι ὑπερβολικόν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τονίζει, ὀφείλει νὰ μελετηθῇ καὶ τὸ σημεῖον αὐτό.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἠμποροῦν αἱ βιομηχανίαι αὐταὶ νὰ κατεργάζωνται τὰ ἐλαιόλαδά μας;

Φ. Σαράντης. Γίνεται κατεργασία καὶ τώρα. Δὲν συμφωνῶ ὅμως καθόλου μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅτι δύνανται τὰ ζωϊκὰ λίπη νὰ ἀντικατασταθοῦν μὲ ἐλαιόλαδον, ἐφόσον περιέχουν ἰδιαίτερα συστατικὰ ἀπαραίτητα διὰ τὸν ὀργανισμόν. Ἐκτὸς τούτου ὀφείλομεν νὰ μὴ παρίδωμεν ὅτι ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς ζωϊκῶν λιπῶν εἰσπράττει τὸ Δημόσιον περὶ τὰ 40 ἑκατομμύρια ἐτησίως, καὶ δὲν γνωρίζω ἂν θὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν ἀπώλειαν ταύτην ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Συνεχίζων διαμαρτύρεται διὰ τὰ ἀναγραφόμενα ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῶν εἰσαγομένων ζωϊκῶν λιπῶν, ὡς βρωμερῶν καὶ ἐπικινδύνων. Ὅσοι ἔζησαν, τονίζει, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας γνωρίζουν πῶς γίνονται ὅλα αὐτὰ τὰ τρόφιμα καὶ γνωρίζουν ὅτι τὰ λίπη αὐτὰ εἶναι τὰ ὑγιεινότερα καὶ καλύτερα ὑποκατάστατα τοῦ βουτύρου.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὅταν ἤμην ἐπληροφορήθην ὅτι μέσα εἰς τοιαῦτα προϊόντα εὑρέθησαν καὶ κομβία καὶ δάκτυλοι.

Φ. Σαράντης. Αὐτὸ εἶναι μία πολὺ παλαιὰ ἱστορία. Ὅσοι ἔχουν ἰδῇ τὰ πρότυπα σφαγεῖα τοῦ Σικάγου γνωρίζουν ὅτι τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ μπῇ καὶ τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ βγῇ, χωρὶς αὐστηροτάτην ἐπιθεώρησιν καὶ ἔλεγχον. Ἄλλη κατηγορία παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ ῥιπτομένη διὰ τὰ ὑδρογονομένα φαλαινέλαια τὰ ὁποῖα εἶναι ὑποκατάστατα τοῦ βουτύρου. Ἀλλὰ καὶ διὰ ταῦτα δὲν πρέπει νὰ λέγωμεν ὅτι εἶναι βρωμερὰ καὶ ἐπικίνδυνα, ἐφόσον καταναλίσκονται εἰς πολλὰς χώρας διατελούσας ἐν μῇ εἰς καλυτέραν τοιλάχιστον εἰς ἴσην μὲ ἡμᾶς ὑγιεινὴν κατάστασιν καὶ διαβίωσιν. Ἄλλως τε αὐτὰ τὰ ἐδώδιμα λίπη πωλοῦνται τὰ μὲν ζωϊκὰ 40 δραχ. τὰ δὲ φαλαινέλαια 35 καὶ συνεπῶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι δύνανται νὰ συναγωνισθοῦν τὸ ἐλαιόλαδον. Πλὴν τούτου μὲ τὸ ἐλαιόλαδον δὲν δύνανται νὰ γίνουν ὅλα τὰ πράγματα.

Δὲν πρόκειται ἐξ ἄλλου παρὰ μόνον περὶ 2 1)2 χιλ. τόννων ἐν ὅλῳ. Ἀπὸ τὸ ἐμπόριον, τονίζει, τῶν ζωϊκῶν λιπῶν, ζοῦν ἐν Ἑλλάδι, 150 σχεδὸν οἰκογένειαι καὶ πληρώνουν φόρον 40 ἑκατομμυρίων ἐτησίως. Τὸ εἶδος αὐτὸ εἶναι ὑγιεινὸν καὶ δὲν βλέπω τὸν λόγον διατί θὰ ἔλθῃ σήμερον τὸ συζητούμενον μέτρον νὰ ξεκληρίσῃ καὶ ἄλλην μίαν τάξιν ἄνευ λόγου. Παρακαλῶ, συνεπῶς, ἐπιλέγει, νὰ ἐξετασθῇ καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἂν δὲν ἐπέρχεται καμμία ζημία εἰς τοὺς ἐπιδιωκομένους σκοποὺς νὰ μὴ σφαγιασθῇ καὶ ἡ τάξις αὐτή.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί, ἔλαβον ἀφορμὴν καὶ κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις καὶ σήμερον ἐπαναλαμβάνω τοῦτο, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ὕστερα ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἡ Κυβέρνησις, καὶ φυσικὰ νομίζω τὴν συνεργασίαν ὅλων τῶν κομμάτων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προστατευτικὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν ἀσκοῦμεν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀδιαφορήσωμεν διὰ μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας παραγωγὰς τοῦ τόπου τούτου. Διότι τὸ ἔλαιον καὶ αἱ ἐλαῖαι — φροντίζομεν τώρα μόνον διὰ τὸ ἔλαιον — ἀντιπροσωπεύουσι τὸ ἔλαιον καὶ αἱ ἐλαῖαι μαζὶ μετὰ τὸν καπνὸν τὸ μεγαλύτερον γεωργικὸν προϊὸν τῆς χώρας, ἔρχεται πολὺ προτήτερα ἀπὸ τὴν σταφίδα διὰ τὴν ὁποίαν γίνεται τόσος θόρυβος συνήθως. Δὲν ἠμποροῦμεν παρὰ νὰ μεριμνήσωμεν, ὅπως ἐξασφαλίσωμεν καὶ εἰς τοὺς παραγωγοὺς τοῦ ἐλαίου μίαν τιμήν, ἡ ὁποία νὰ τοὺς ἐπιτρέπῃ νὰ συνεχίσουν τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐλαιῶν, ὄχι καθ' ὃν τρόπον τὴν κάμουν σήμερον, ἀλλὰ νὰ τὴν κάνουν κατὰ πολὺ καλύτερον τρόπον παρ' ὅτι τὴν κάμουν σήμερον. Διότι τὸ ἐναντίον δυστυχῶς συμβαίνει. Ὄχι μόνον κακῶς καλλιεργοῦνται αἱ ἐλαῖαι, ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῆς χαμηλῆς τιμῆς εἰς τὴν ὁποίαν πωλοῦνται τὰ προϊόντα τῆς ἐλαίας, φθάνουν νὰ ξεριζώνουν τὰς ἐλαίας. Καὶ ξέρετε ὅτι εἴχομεν ἐπίσημον πληροφορίαν ὅτι πεντακόσες χιλιάδες ἐλαιόδενδρα πρὸ τριετίας εἶχον ἐκριζωθῇ εἰς ἕνα μόνον Νομὸν τῆς Κρήτης, εἰς τὸ Ἡράκλειον.

Μπορεῖ ὁ ἀριθμὸς νὰ εἶναι μεγάλος. Πάντως τὸ κακὸν ἐξακολουθεῖ. Δὲν μποροῦμεν λοιπὸν παρὰ νὰ λάβωμεν πρόνοιαν καὶ περὶ τοῦ ἐλαίου. Ἐξ αὐτῆς τῆς σκέψεως ὁρμηθεῖσα ἡ Κυβέρνησις παρουσίασε τὸ πρῶτον της νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν.

Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο δὲν ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ πρῶτον καὶ κύριον, διότι ὁ χρηματοδότης τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ μᾶς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἐφέτος νὰ διαθέσῃ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν χρηματοδότησιν, δεύτερον δὲ διότι ἀσχέτως τούτου ἐκρίθη ὅτι δημιουργοῦμεν πολυτελῆ ὀργανισμὸν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν μιᾶς τιμῆς δυναμένης νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς. Ἐτέθη λοιπὸν ἡ ἄποψις ὅτι θὰ μπορούσαμε εὐθηνότερον καὶ ἁπλούστερον νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκομεν. Ἐγὼ δηλῶ ὅτι δὲν ἔχω κανένα λόγον νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἐφαρμοσθῇ δι' ἔλλειψιν χρηματοδοτήσεως, εἶμαι πρόθυμος νὰ ἀλλάξω τὸ Νομοσχέδιον ἐξ ὡρισμένων σκέψεων εἰς ὁποίας ἤχθην κυρίως ἀπὸ παρατηρήσεις τὰς ὁποίας μοῦ εἶχεν ὑποβάλει εἰς βουλευτής, ὁ κ. Κοθρῆς. Τώρα ἡ Ἐπιτροπὴ εἰργάσθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σκέψεων τούτων, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀκριβῶς ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς σκέψεις εἰς τὰς ὁποίας ἔχω ἐγὼ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔχομεν καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ πρέπει νὰ τὸν πείσωμεν καὶ ἐκεῖνον, καὶ συμφωνῶ καὶ ἐγὼ μὲ αὐτόν, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ὅπως εἶναι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ψηφισθῇ. Ἀλλὰ συμφωνῶ καὶ μὲ κάτι ἄλλο καὶ ὑποθέτω νὰ συμφωνῇ ὅλη ἡ Βουλή, ὅτι δὲν πρέπει νὰ διακόψωμεν καθόλου, εἶναι ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ διακόψωμεν, τὰς ἐργασίας τοῦ Τμήματος τῆς συνόδου αὐτῆς τῆς Βουλῆς χωρὶς νὰ λάβωμεν ἕνα μέτρον διὰ τὴν ἐφετεινὴν ἐλαιοπαραγωγήν. Μὲ τοῦτο δὲν θὰ εἴπῃ ὅτι θ' ἀρκεσθῶμεν εἰς τὸ μέτρον αὐτό, διότι δηλῶ ἀπὸ τοῦδε ὅτι μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς θὰ φέρωμεν ριζικώτερα μέτρα διὰ τὸ ἔλαιον' ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς ἕνα πρακτικὸν ἀποτέλεσμα, εἶναι καλὸν νὰ περιορίσωμεν τὸν σκοπὸν τῶν μέτρων τὸ ὁποῖα λαμβάνομεν καὶ ἐπομένως νὰ μείνωμεν εἰς τὴν ἐφετινὴν ἐλαιοεσοδείαν. Καὶ τοῦτο θὰ ἐπρότεινον, ἐὰν δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις, νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον ὅπως ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅμως τῆς Κυβερνήσεως ὅτι εἰς τὴν β' συζήτησιν θὰ φέρῃ καὶ ἐκείνη καὶ νέας τροπολογίας ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου, διὰ νὰ ἴδωμεν ποὺ ἠμποροῦμεν νὰ φθάσωμεν. (Χειροκροτήματα).

Τώρα ἐπὶ ἑνὸς σημείου τῶν καρυδελαίων καὶ τῶν ζωϊκῶν λιπῶν θὰ ἤθελα νὰ εἰπῶ δύο λέξεις.

Κάθε ἄλλη οὐσία, ἡ ὁποία χρησιμεύει εἰς τὴν δημιουργίαν ἐλαίου ἔχομεν καθῆκον νὰ τὴν κτυπήσωμεν δυστυχῶς, διὰ νὰ προστατεύσωμεν μίαν ἐθνικὴν παραγωγὴν τόσης μεγάλης σπουδαιότητος, ὅπως εἶναι τὸ ἐλαιόλαδον, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ καλύτερον πραγματικῶς ἀπὸ ὅλα τὰ λάδια ὅταν εἶναι καλὸ καὶ ὅταν δὲν εἶναι σᾶν ἐκεῖνο ποὺ ἤγαινε εἰς τὴν Πατρίδα μου. Θὰ παρακαλέσω ἄλλως τε τοὺς κ. συναδέλφους βουλευτὰς Κρήτης νὰ κάμουν καὶ μίαν προπαγάνδαν εἰς τὸν τόπον καὶ νὰ τοὺς εἴπουν ὅτι κάποια μέτρα θὰ ληφθοῦν ἐφέτος, ἀλλὰ ἔχετε ὑπ' ὄψει σας ὅτι ἡ τιμὴ ἡ ὁποία θὰ δίδεται θὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν ὀξύτητα καὶ προσέχετε νὰ κάμετε καλὸ λάδι, διὰ νὰ λάβετε καλὴν τιμήν, διότι ἂν δὲν κάμετε αὐτὴν τὴν προπαγάνδαν δὲν θὰ ὠφεληθῇ ἡ Κρήτη ἀπὸ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα θὰ λάβωμεν, διότι θὰ παρουσίαση τὸ χειρότερον λάδι. Ἐλπίζω οἱ λόγοι μου καὶ ἡ προπαγάνδα, τὴν ὁποίαν θὰ κάμετε νὰ πείσουν τοὺς συμπολίτας μου νὰ κάμουν καλὸ λάδι, διότι ἡ ὀξύτης εἶναι ζήτημα καθαριότητος καὶ πρέπει νὰ κατορθώσουν τὸ λάδι των νὰ ἔχῃ ὀλιγωτέραν ὀξύτητα. Ὑποθέτω ὅτι ὅλη ἡ Βουλὴ θὰ μείνῃ σύμφωνος νὰ αὐξήσωμεν τὸν φόρον, ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἀποτελεσματικὸς ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν καρυδελαίων ἀπέναντι τοῦ ἐλαίου. Ἀλλὰ διὰ τὰ ζωϊκὰ λίπη πρέπει νὰ εἴπω ὅτι μοῦ ἔκαμαν ἐντύπωσιν ὅσα εἶπεν ὁ ἄρτι καταβὰς τοῦ βήματος κ. Βουλευτής, ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς εἰσπράττει ἀπὸ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ζωϊκῶν οὐσιῶν 40 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Νομίζω δὲ ὅτι ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξάγεται ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ λίπους τὸ ὁποῖον εἰσάγεται κατ' ἔτος εἶναι 3 1)2 — 4 χιλιάδες τόννοι.

Φ. Σαράντης. 2 1)2 χιλιάδες τόννοι.

Ε. Κουλουμβάκης. 3 1)2 χιλιάδες τόννοι.

Ε. Βενιζέλος (πρωθυπουργός). Λοιπὸν καλά. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι πραγματικῶς δὲν ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ζωϊκὸν λίπος εἶναι πρᾶγμα ἄχρηστον διὰ τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐπιτρέπωμεν τὴν εἰσαγωγὴν λίπους κατωτέρας ποιότητος, διότι ὅταν εἶνε ἀκάθαρτον εἶνε βλαβερόν. Ἀλλὰ ἀπὸ ἀπόψεως καθαρῶς οἰκονομικῆς, ἰσχυρίζομαι ὅτι ἐὰν ἠθέλαμεν νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν εἰσαγωγὴν ζωϊκοῦ λίπους θὰ ἐζημιώναμεν τὴν προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν κάμομεν νὰ προστατεύσωμεν τὴν ἐλαιοπαραγωγήν, διότι θὰ ἀνοίγαμεν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἕνα κάσμα 40 ἑκατομμυρίων, ἐνῶ ἐὰν εἶναι 3 1)2 χιλιάδες τόννοι ἐλαίου τοὺς ὁποίους θὰ εἴχομεν περισσότερον εἶναι εὐκολώτερον νὰ ἐξαγάγωμεν 3 1)2 χιλιάδες τόννους ἐπὶ πλέον πληρώνοντες 5 περίπου δραχμ. διὰ κάθε ὀκᾶν, παρὰ νὰ ἔχωμεν ἕνα ἄνοιγμα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἀκόμη περισσότερον, διότι τότε θὰ εὕρωμεν ἀκόμη δυστροπώτερον τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ μᾶς βοηθήσῃ εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν, διότι μὲ τὰ μέτρα αὐτά, θὰ μᾶς εἴπῃ, ἐκόψατε 40.000.000 ἀπὸ τὸν προϋπολογισμόν. Λοιπὸν θὰ ἀναγνωρίσετε ὅλοι ἐὰν πραγματικῶς εἰσάγωμεν περισσότερον ποσὸν ἀπὸ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἐλαίου παρὰ ὅτι θὰ εἰσπράξωμεν ἀπὸ τὴν πώλησιν τοῦ ἐλαίου μας μαζὶ μὲ τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον θὰ κάμωμεν, δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ ἀπαγορεύσωμεν τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ζωϊκῶν λιπῶν. Οὔτε θὰ μοῦ εἴπητε ὅτι ὠφελούμεθα ἀπὸ τό

συνάλλαγμα, διότι πάλιν συνάλλαγμα θὰ πάρωμεν ἀπὸ τὸ λάδι μας. Λοιπὸν μὲ αὐτὴν τὴν παρατήρησιν θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν ἂν θέλῃ, νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς α' ἀνάγνωσιν μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπιφυλάσσεται κατὰ τὴν δ' συζήτησιν νὰ φέρῃ ὅσας τροπολογίας θέλει, μὲ βάσιν πῶς θὰ εὕρωμεν νὰ εἰσπράξωμεν τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν διὰ νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν καλυτέραν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν προστασίαν καὶ διὰ νὰ αὐξηθῇ ἡ τιμή, τὴν ὁποίαν πέρνῃ ὁ ἐλαιοπαραγωγός.

Π. Τσαλδάρης. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀνάγκην τῆς προστασίας τῶν προϊόντων μας καὶ ἑπομένως καὶ τοῦ ἐλαίου, ἀλλὰ ἡ προστασία αὕτη πρέπει νὰ παρασχεθῇ κατὰ τρόπον ἐξυπηρετικὸν καὶ τῶν παραγωγικῶν τάξεων. Τὸ νομοσχέδιον ἐξ ὅσων ἤκουσα ἀπόψε παρουσιάζει οὐσιώδη μειονεκτήματα εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ δοθῇ πολὺ προσοχὴ ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐνδεχομένας οἰκονομικὰς συνεπείας.

Θὰ παρακαλέσω τὴν Κυβέρνησιν ὅπως, ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερα διατυπώσῃ τὰς τελικὰς σκέψεις της σχετικῶς μὲ τὰς διαφόρους συγκρούσεις συμφερόντων διὰ νὰ λάβωμεν καὶ ἡμεῖς καιρὸν νὰ τὰς μελετήσωμεν νομίζω δὲ ὅτι καμμία δυσχέρεια δὲν παρουσιάζεται νὰ τὸ ψηφίσωμεν πρὸ τῶν ἑορτῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ εἰπῆτε ποῖα μειονεκτήματα βλέπετε σεῖς ;

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ κυρίως εὑρίσκω μειονεκτήματα ὡς πρὸς τὸ οἰκονομικὸν μέρος. Θὰ ἔχητε ἔλλειμμα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν 40 ἑκατομμύρια.

Μετά τινας ἄλλας παρατηρήσεις γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' ἀνάγνωσιν,

Ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν Κώδικος δημοσίων ὑπαλλήλων» ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὁρίζεται ὅτι συνίσταται Ἐπιτροπή, ἥτις ἐντὸς 45 ἡμερῶν θὰ ὑποβάλῃ τὸ πόρισμά της ἐπὶ τοῦ καταρτισθέντος ὑπὸ ἐπιτροπῆς σχεδίου ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐπίβλεψιν τοῦ κ. Δεληγιάννη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός.) Δὲν κατηρτίσθη ὁ Κῶδιξ, θὰ καταρτισθῇ. Κατηρτίσθη μόνον τὸ προσχέδιον.

Θ. Χαβίνης. Ὡς βάσις ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς θὰ τεθῇ τὸ καταρτισθὲν προσχέδιον. Αὐτὸ περιλαμβάνει δύο μέρη. Τὸ ἕνα εἶναι ὁ κυρίως καταστατικὸς χάρτης καὶ τὸ δεύτερον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν μισθῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον μέρος τὸ προσχέδιον εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἄρτιον, ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὸ δεύτερον μέρος ἔχω νὰ κάμω τὴν ἑξῆς παρατήρησιν. Ποία θὰ θεωρηθῇ ὡς βάσις διὰ τὸ μισθολόγιον ; Εἴχομεν μισθοὺς ἐπὶ μίαν ἑκατονταετίαν καὶ οὐδὲν παράπονον ἠκούσθη μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων, δι' αὐτὸ φρονῶ ὅτι ὡς βάσις πρέπει νὰ τεθῇ ὁ προπολεμικὸς μισθός. Τὸ καταρτισθὲν προσχέδιον δὲν θέτει καμμίαν βάσιν, ἀφίνει τοὺς αὐτοὺς μισθούς, δημιουργεῖ ἐπιδόματα καὶ δαπάνας πολὺ μεγαλυτέρας τῶν ὑπαρχουσῶν. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ὑπάρχουν ὑπάλληλοι λαμβάνοντες δύο ἐπιδόματα διὰ πολυετῆ συνολικὴν ὑπηρεσίαν καὶ διὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν. Πρέπει λοιπὸν νὰ καθορίσῃ ἡ Βουλὴ τὴν βάσιν, ἄλλως νὰ χωρισθῇ τὸ προσχέδιον καὶ νὰ ψηφισθῇ τὸ πρῶτον μέρος, νὰ ἀφεθῇ δὲ τὸ ζήτημα τοῦ μισθολογίου δι' εὐθετώτερον χρόνον.

Εἰς τὸ προσχέδιον δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης οἱ ὁποῖοι πανθομολογουμένως πληρώνονται ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους, ἐνῷ προπολεμικῶς εἶχον πολὺ μεγαλυτέρους μισθούς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἠμπορῶ νὰ θεωρήσω βασίμους τὰς γενομένας παρατηρήσεις, ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει ἐκ τῶν προτέρων νὰ κανονίσῃ ἐπὶ ποίων βάσεων θὰ ἐργασθῇ ἡ Ἐπιτροπή. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τῆς λέμε ὅτι θὰ ἐργασθῇ ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς προσχεδίου, ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀποσκοπεῖ τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων, ὁπότε καὶ τὸ παράπονον τοῦ προλαλήσαντος, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς μισθοὺς τῶν στρατιωτικῶν, θὰ ἦτο δίκαιον. Τὸ καταρτισθὲν σχέδιον θὰ ἀποβλέπῃ μόνον νὰ ἄρῃ τὰς ἀδικίας, αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τὰς ἀνισότητας, εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν διαφόρων νομοσχεδίων διάφοροι ὑπάλληλοι ἐφρόντιζον νὰ παρεμβάλουν διατάξεις εὐεργετικὰς δι' αὐτοὺς καὶ ἐκ τούτου αἱ ἀδικίαι καὶ ἀνισότητες. Σκοπὸς τοῦ νόμου θὰ εἶναι ἡ ἐξίσωσις τῶν ὑπαλλήλων, πλὴν δὲ τούτου ἐπιδιώκεται καὶ ὁ περιορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Δὲν ξέρω τί θὰ ὄγῃ, ἀλλ' ὁ κ. ***Δεληγιάννης*** μοῦ λέγει ὅτι ὁ περιορισμὸς θὰ εἶναι σπουδαῖος. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι ὄχι μόνον αἱ ὑπάρχουσαι ἀνωμαλίαι διορθώνονται, ἀλλὰ καὶ πέραν τοῦ συνταγματικῶς ἴσως ἐπιτρεπομένου περικόπτονται, ὥστε μεταρρυθμιζομένης τῆς σχετικῆς συνταγματικῆς διατάξεως νὰ τεθῇ ἀνάλογος πρὸς τὴν διάταξιν ἐκείνην, ἥτις καθιερώθη διὰ τὰς συντάξεις, ὅτι δὲν θὰ ἠμπορεῖ νὰ εἰσάγηται νομοσχέδιον θίγον τὰς ἀπολαβὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐὰν δὲν ὑπάρχει ἔγκρισις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ ἴσως καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ ἐὰν δὲν ὑπογραφῇ ἀπὸ ὅλους τοὺς Ὑπουργούς.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπιμείνῃ μέχρι τοῦ νὰ θέσῃ ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐγώ...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸ πράξῃ, διότι ξέρει πολὺ καλὰ ποία θὰ εἶναι ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς καὶ ξέρει ἡ Βουλὴ ποία θὰ εἶναι ἡ στάσις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ νομοσχέδιον ἦτο περιττόν. Φρονῶ δηλαδὴ ὅτι θὰ ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ καταρτισθὲν σχέδιον, νὰ καταρτισθῇ μία εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ Βουλευτὰς εἰς οὓς νὰ ἀφεθῇ ἐλευθερία πρὸς ἐργασίαν, ἡ ὁποία, μετὰ σοβαρὰν μελέτην, νὰ καταρτίσῃ τὴν ἔκθεσίν της καὶ τὸ νομοσχέδιον νὰ ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν διὰ νὰ λυθῇ τὸ ἀληθῶς μέγα τοῦτο ζήτημα. Διότι αἱ ἐξωκοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐργάζονται ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων ὑπηρεσιακῶν ἀντιλήψεων καὶ οὐχὶ πολιτικῶν τοιούτων καὶ δι' αὐτὸ συνήθως τὰ καταρτιζόμενα ὑπ' αὐτῶν νομοσχέδια δὲν τυγχάνουν καλῆς ὑποδοχῆς. Προχθὲς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἐλαίου προσῆλθον διάφοροι εἰδικοὶ ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι ἐπέδειξαν βεβαίως ἐνημερότητα, ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῶν νομικῶν διατυπώσεων τοῦ νομοσχεδίου κατεδείχθησαν τόσον ἀπαράσκευοι, ὥστε κάποιος εἶπε «θὰ ἔχω ἄδικον ἂν πολεμήσω τὸ νομοσχέδιον περὶ τοῦ ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου ;». Τὸ προσχέδιον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει πράγματι μίαν εὐσυνείδητον ἐργασίαν, εἶναι δύσκολον νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ὁ καταρτισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνδείκνυται, ἀλλὰ ποῖον σκοπὸν ἔχει ὁ καταρτισμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς προβλέπει τὸ νομοσχέδιον παρημεριζομένης καὶ τώρα τῆς Βουλῆς καὶ τιθεμένης εἰς δ' μοῖραν ; Καὶ παραξενευόμεθα κατόπιν τούτου διότι ὁ ἐγκυρότερος τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θεωρῶ τὸ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα—ἐὰν ὑπονοεῖτε ἐμὲ—ἀπηλλαγμένον ἐλαττωμάτων, ἀλλὰ διὰ σήμερον τὸ θεωρῶ ἀπείρως καλύτερον ἀπὸ οἱονδήποτε ἄλλο καὶ πρέπει νὰ τὸ προφυλάττωμεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ ἐὰν θέλομεν νὰ μὴ πᾶμε εἰς τὴν δικτατορίαν.

Π. Τσαλδάρης. Μόνον νὰ μὴ τὸ χαλάσωμε.

Ε. Κουλουμβάκης. Νὰ φροντίζωμεν νὰ τὸ βελτιώνωμεν καὶ νὰ τὸ ἀνυψώνωμεν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ κόσμου. Ὅταν ἐρχόμεθα καὶ ζητοῦμεν τὸν καταρτισμὸν τοιούτων Ἐπιτροπῶν δὲν τὸ ἀνυψώνομεν, αὐτὸ εἶνε τραυματισμὸς τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ συζήτησις, λέγει, ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἔδωσεν ἀφορμὴν νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ πράγματος. Λέγει κατόπιν ὅτι τὸ Σύνταγμα καθιέρωσεν ἄλλον τρόπον ψηφοφορίας ὡς πρὸς τοὺς κώδικας, ἀλλ' ὁ τρόπος οὗτος θὰ ἐφαρμοσθῇ ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ὡρισμέναι προϋποθέσεις, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ θὰ ὑπάρχει μία Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία θὰ συντάξῃ τὸν κώδικα καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ τὸν παρουσιάσῃ εἰς τὴν Βουλὴν δι' ἑνὸς νομοσχεδίου κυροῦντος τοῦτον. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐξεταθῇ ἐὰν ὁ κῶδιξ τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων θὰ ψηφισθῇ κατὰ τὴν ἐξαιρετικὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος ἢ θὰ ψηφισθῇ ἄρθρον πρὸς ἄρθρον. Ἐπὶ τούτου δὲν ἤκουσα καμμίαν γνώμην. Βεβαίως ὡς κατηρτίσθη τὸ προσχέδιον ἀποτελεῖται ἀπὸ σωρείαν ἄρθρων καὶ θὰ καταναλώσῃ ἡ Βουλὴ πάρα πολὺν χρόνον καὶ τὰ πλεῖστα ἄρθρα θὰ ψηφισθοῦν ἀσυζητητα. Ἐξ ἄλλου ἐὰν καταρτισθῇ ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἂν θὰ εὑρεθῶσι, πλὴν τῶν βουλευτῶν ἐννοεῖται, οἱ πρόθυμοι νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των δωρεάν, ἐπίσης δὲ πῶς θὰ γίνῃ ἡ Ἐπιτροπή.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ ἀπὸ βουλευτὰς κατὰ πλειοψηφίαν μάλιστα.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ θὰ συστήσω ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ καταρτισθῇ καὶ ἀπὸ εἰδικὰ πρόσωπα καὶ ἀπὸ βουλευτάς. Φρονῶ ἐξ ἄλλου ὅτι ἡ προθεσμία ἡ ὁποία τίθεται δὲν εἶνε ἐπαρκὴς διὰ πεντακόσια περίπου ἄρθρα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πεντακόσια ἑξήντα.

Π. Τσαλδάρης. Εἶνε ὑπερπραγωγή. Πρέπει νὰ ἀποτελεσθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ πρόσωπα ἀπηλλαγμένα τοῦ συνήθους πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων, διότι δὲν εἶνε ζήτημα εὐσυνειδησίας μόνον, ἀλλὰ καὶ πνεύματος οἰκονομικοῦ, ἔχουν πολλὰ νὰ μελετήσουν καὶ ξένας νομοθεσίας ἀκόμη.

Α. Παπαναστασίου. Εἰς τὴν ἀπορίαν τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν ὁ κ. βουλευτὴς Οἰτύλου ἔδωσεν ἀπάντησιν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως εἶνε νὰ ψηφισθῇ ἐν τῷ συνόλῳ τὸ νομοθέτημα ἄνευ συζητήσεων ἐπὶ τῶν ἄρθρων.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν τὸ λέγει.

Α. Παπαναστασίου. Σεῖς εἶσθε εὐρυὴς ἄνθρωπος καὶ ἀπορῶ πῶς δὲν τὸ ἀντιλαμβάνεσθε. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τοῦ συντάγματος περὶ κωδίκων πρέπει νὰ τυγχάνῃ κάπως περιωρισμένης ἐφαρμογῆς. Ἐτέθη ἐν τῷ συντάγματι διὰ νὰ μὴ προκαλοῦνται συζητήσεις μακραὶ ἐπὶ τροπολογιῶν, αὐτὸς εἶνε ὁ κυριώτερος λόγος καὶ ὄχι ἡ ἀδυναμία τῆς Βουλῆς νὰ ψηφίσῃ πολλὰ ἄρθρα.

Ἐξεταστέον μόνον ἐὰν ὁ καταστατικὸς χάρτης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων δύναται νὰ περιληφθῇ εἰς τοὺς κώδικας τοὺς ὁποίους ἀφορᾷ ἡ συνταγματικὴ διάταξις. Δηλοῖ ὅτι ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις νομίζει ὅτι ἔχει ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς μιᾶς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν ἑνὸς τόσον σοβαροῦ ἔργου, δὲν ἔχει ἀντίρρησιν εἰς τοῦτο. Ἡ ἔγκρισις τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς ἀρτιότητος τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον θὰ παρουσιάσῃ. Ἐγὼ λέγει δὲν θέλω νὰ γίνω προφήτης, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ὁσονδήποτε καλοὶ ὑπάλληλοι καὶ βουλευταὶ ἂν μετάσχουν τῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ ὑπάρχουν χάσματα εἰς τὸ ἔργον της καὶ συνεπῶς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ποῦμε ἀπὸ τώρα, ὅτι θὰ ψηφίσωμεν μόνον τὸ σύνολον τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον θὰ παρουσιάσῃ ἡ Ἐπιτροπή. Ὁ κ. Βουλευτὴς Πρεβέζης εἶπε κάτι ἄξιον προσοχῆς, περὶ ἀποδοχῶν δὲν ἔπρεπε νὰ γίνεται λόγος, ἀλλὰ μόνον περὶ δικαιοθμίσεως καὶ ἀριθμοῦ θέσεων. Ὅταν θὰ συζητήσωμεν περὶ μισθῶν τότε θὰ ἴδωμεν ἐὰν ὑπάρχουν εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ὅσον ἀφορᾷ τὸν μισθὸν ὑπάλληλοι ἀπέναντι ἄλλων ὑπαλλήλων καὶ ἡμικρατικῶν ἀκόμη ὑπηρεσιῶν. Ὀφείλομεν νὰ ἐξυψώσωμεν τὸ ἐπίπεδον τῆς ζωῆς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι διαχειρίζονται κολοσσιαῖα συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ τῶν πολιτῶν καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν ὑπάλληλοι ζῶντες τὸν βίον τοῦ Διογένους, ἐνῷ παραπλεύρως ὑπάλληλοι ἄλλων ὀργανισμῶν διάγουν ζωὴν Κροίσου. Τὰ ζητήματα αὐτὰ θὰ τὰ ἐξετάσωμεν ὅταν ἔλθῃ εἰς συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περικοπῆς τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Φρονεῖ ὅτι ὁ συντάκτης τοῦ Συντάγματος δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει του διὰ τοῦ ἄρθρου 49 Νομοσχέδια τοιαύτης ἐκτάσεως, ἀλλὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν κλπ. Νομίζει ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει ν' ἀφιερώσῃ πολλὰς συνεδριάσεις διὰ τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῶν ὑπαλλήλων, διότι σπανίως ἦλθεν εἰς τὴν Βουλὴν ἔργον τοσαύτης σημασίας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ προτείνω ὅπως ἡ προθεσμία τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως μηνὸς, ἡ ὁποία τίθεται εἰς τὴν καταρτισθησομένην Ἐπιτροπὴν αὐξηθῇ εἰς δύο μῆνας, ἐξ ἄλλου δὲ νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ φράσις «οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς» ἂς τὸ ἀφίσωμεν τὸ ζήτημα αὐτὸ νὰ κανονισθῇ ἐκ τῶν ὑστέρων.

Π. Εὐριπαῖος. Νὰ αὐξηθοῦν καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι θὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ διαιρεθῇ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τέσσαρας ἕως πέντε ὑποεπιτροπάς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Βεβαίως ἡ προθεσμία πέντε ἑβδομάδων εἶναι μικρά, ἐὰν ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν συμπληρώσῃ ἐντὸς αὐτῆς τῆς προθεσμίας τὸ ἔργον της θὰ μᾶς πῇ ὅτι δὲν τὸ ἐτελείωσε καὶ θὰ παρατείνωμεν τὴν προθεσμίαν. Βάζοδεν δύο μῆνας, διότι ἔχομεν ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τοῦ ὑπαλληλικοῦ κόσμου καὶ πρέπει νὰ κατορθώσωμεν νὰ ψηφισθῇ ἐντὸς τῆς Συνόδου αὐτῆς, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἡ τελευταία, πρέπει δὲ νὰ λάβητε ὑπ' ὄψει σας ὅτι εἶναι καὶ ἀπίθανον νὰ ἐπανέλθῃ ἡ Βουλὴ μετὰ τὰς διακοπὰς τοῦ Πάσχα διὰ πολλοὺς λόγους. Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ καταρτισθῇ κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν ἐκ Βουλευτῶν, δὲν νομίζω δὲ ὅτι μειώνεται ἡ Βουλὴ ἐκ τῆς συμμετοχῆς καὶ εἰδικῶν τινων προσώπων, ὅπως δὲν ἐμειώθη ἡ Βουλὴ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν τὴν ὁποίαν ἐκάμαμεν διὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα λ. χ. —Ὁ κ. Κουλουμβάκης ἔχει παραδόξους ἀντιλήψεις, ἔλαβα μάλιστα χθὲς μίαν ἐπιστολήν του εἰς τὴν ὁποίαν ὁμιλεῖ περὶ ἀντισυνταγματικῶν ἐνεργειῶν καὶ τοῦ ἀπήντησα: «Τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς εἶναι ἐκεῖ, κόπιασε νὰ τὰ συζητήσωμεν». Πρέπει νὰ προσθέσω ὅτι καὶ ὁ κ. Παπαναστασίου καὶ ὁ κ. Τσαλδάρης παρηρμήνευσαν τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ Συντάγματος.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἐμποδίζεται ἡ συζήτησις εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ κατ' ἄρθρον τοιαύτη.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συζητήσῃ, γίνεται μόνον οἰκονομία χρόνου, δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ ψηφισθῇ ἕνα ἔργον κακῶς παρασκευασμένον, ἡ Βουλὴ ψηφίζει μὲ τὰς τροπολογίας τὰς ὁποίας θέλει. Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον ὡς τὸ ἐτροποποίησε.

Π. Τσαλδάρης. Διὰ νὰ γίνῃ παράτασις τῆς προθεσμίας θὰ χρειασθῇ νόμος, προτιμώτερον εἶναι νὰ γίνεται τοῦτο διὰ Διατάγματος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Μάλιστα, τὸ δέχομαι.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἰς ὅσα προηγουμένως εἶπον ἔχω νὰ προσθέσω ὅτι τὸ νομοθέτημα περὶ τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων δὲν εἶναι κῶδιξ, ἀλλὰ πολιτικὸς θεσμὸς παράπλευρος αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος. Διοικητικοὶ Κώδικες εἶναι ὁ Κῶδιξ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ ἄλλα τινὰ νομοθετήματα. Τὸ ἀφορῶν τοὺς Δημοσίους ὑπαλλήλους κανονίζει μόνον τὴν θέσιν αὐτῶν, ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ συζητούμενον νομοσχέδιον δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ ἄρθρον 49 τοῦ Συντάγματος ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἀποτελοῦν οἱ δισταγμοὶ τοῦ κ. Τσαλδάρη καὶ πρὸ παντὸς τοῦ κ. Παπαναστασίου εἰπόντος ὅτι θὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν συνήθη διαδικασίαν τῆς συζητήσεως. Νομίζω ὅτι ὅσα εἶπα εἶναι καλῶς τεθειμένα καὶ σύμφωνα μὲ τὸ Πολίτευμα τὸ ὁποῖον μᾶς διέπει.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ νομοσχέδιον 1) «περὶ κυρώσεως ἀναγκαστικοῦ διατάγματος περὶ δικαιοστασίου τῶν σεισμοπαθῶν ἐπαρχίας Χαλκίδος κ.λπ. ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16)17 Ὀκτωβρίου 1931 Ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος «περὶ δικαιοστασίου τῶν σεισμοπαθῶν ἐπαρχίας Χαλκίδος καὶ ἄλλων διατάξεων σχετικῶν πρὸς τὸ δικαιοστάσιον ἐν γένει».

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 16)17 Ὀκτωβρίου 1931 (φύλ. Ἐφημ. Κυβερνήσεως 366) ἀναγκαστικὸν Διάταγμα «περὶ δικαιοστασίου τῶν σεισμοπαθῶν ἐπαρχίας Χαλκίδος καὶ περὶ ἄλλων διατάξεων σχετικῶν πρὸς τὸ δικαιοστάσιον ἐν γένει», ἔχον οὕτω:

«Ἄρθρον 1.—Ὑπὲρ τῶν κατοίκων τῶν τέως Δήμων Κηρέως, Νηλέως καὶ Αἰγαίων, τῆς ἐπαρχίας Χαλκίδος, ἀναστέλλονται ἐπὶ ἓν ἔτος ἀρχόμενον ἀπὸ 12 Σεπτεμβρίου 1931 α') πᾶσα παραγραφὴ δικαιωμάτων καὶ ἀγωγῶν τοῦ ἀστικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ δικαίου, ἧς ἡ λῆξις συμπίπτει ἐντὸς τοῦ ὡς ἄνω ἐτησίου διαστήματος, β') πᾶσαι αἱ νόμιμοι, δικαστικαὶ καὶ ἐκ συμβάσεων προθεσμίαι ἐπὶ τῶν ἀστικῶν ἐν γένει, ἐμπορικῶν καὶ διοικητικῶν ὑποθέσεων (ἐξωδίκων τε καὶ δικαστικῶν) οἱασδήποτε διοικητικῆς ἀρχῆς, διοικητικῆς ἐπιτροπῆς ἢ διοικητικοῦ δικαστηρίου, ὧν ἡ λῆξις συμπίπτει ἐντὸς τοῦ ὡς ἄνω ἐτησίου διαστήματος, γ') ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις τῶν πολιτικῶν ἀποφάσεων καὶ οἱωνδήποτε ἄλλων ἐκτελεστῶν τίτλων, ἡ δὲ προσωπικὴ κράτησις καὶ ὡς μέτρον συντηρητικόν.

2. Κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἀπαγορεύεται ἡ ἐρημοδικία ἐπὶ πολιτικῶν ὑποθέσεων ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς ὡς ἄνω σεισμοπλήκτου περιοχῆς καὶ ἐνώπιον παντὸς ἄλλου δικαστηρίου καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ ὑποθέσεων ἐν αἷς διάδικοι εἶναι κάτοικοι τῆς ρηθείσης σεισμοπλήκτου περιοχῆς, ὡς καὶ ἡ ἐρήμην τινὸς τῶν διαδίκων διεξαγωγὴ ἀποδείξεων κατὰ τὰς αὐτὰς ὑποθέσεις. Ἐξαιροῦνται τῆς διατάξεως ταύτης δίκαι προσωρινῶν μέτρων περὶ διακατοχῆς.

3. Διὰ διατάγματος δύνανται νὰ καθιερῶνται περιορισμοὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν παραγράφων 1—2 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

4. Διὰ διατάγματος ἐπίσης δύναται νὰ ἀνασταλῇ ἡ ἐρημοδικία καὶ ἐπὶ ποινικῶν ὑποθέσεων.

5. Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ὑποθέσεων ἐφαρμόζονται καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 6, 8 καὶ 9 τοῦ Διατάγματος τῆς 29 Ἰουνίου 1917, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 768 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου ΔΝΗ' τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1912. Ἡ πρᾶξις ὅμως τοῦ ἁρμοδίου Προέδρου Πρωτοδικῶν ἢ Εἰρηνοδίκου ἢ Προέδρου Πρωτοδικῶν τοῦ τόπου τῆς ἐκτελέσεως ἡ διαλαμβανομένη εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ρηθέντος Διατάγματος τῆς 29 Ἰουνίου 1927 δέον νὰ ἢ ἐμπεριστατωμένως ἠτιολογημένη, ἀναφέρουσα λεπτομερῶς ἅπαντα τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τὰ πείθοντα, ὅτι ἐκ τῶν γεγονότων τῶν σεισμῶν τοῦ Σεπτεμβρίου 1931 οὐδεμία δυσχέρεια ὑφίσταται εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς δίκης, τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀποδείξεων, τὴν προσαγωγὴν τῶν μέσων αὐτῆς, προσαγωγὴν τῶν δικογράφων καὶ ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων τῆς δίκης, τὴν ἐπιμέλειαν τῆς διεξαγωγῆς ταύτης ἢ τὴν καταβολὴν τοῦ χρέους εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἄρσεως τῆς ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῶν οἱωνδήποτε ἐκτελεστῶν τίτλων. Ἀπαγορεύεται δὲ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 6 τοῦ Διατάγματος τῆς 29)6) 1917 ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν τὴν ἄρσιν δὲν εἶναι κάτοικος τῆς ρηθείσης σεισμοπλήκτου περιοχῆς.

7. Αἱ ὡς ἄνω προθεσμίαι δύνανται νὰ παρατείνωνται διὰ διατάγματος μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

8. Ἅπασαι αἱ ὡς ἄνω διατάξεις οὐδαμῶς ἰσχύουσιν ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ συμβάσεων συναφθεισῶν μετὰ τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1931.

«Ἄρθρον 2. Αἱ πρὸς ἐνάσκησιν ἐνδίκων μέσων νόμιμοι προθεσμίαι καὶ αἱ τεταγμέναι διὰ δικαστικῆς, διοικητικῆς, διαιτητικῆς ἢ ἄλλης ἀποφάσεως, ἀρξάμεναι δὲ δι' ἐπιδόσεως ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καὶ ἀνασταλεῖσαι, δὲν ξύνανται νὰ συνεχισθῶσιν ἂν μὴ μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς ἀναστολῆς κοινοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος διάδικου ἴδιον δικόγραφον ἀναφερόμενον εἰς τὴν κινήσασαν τὴν προθεσμίαν ἐπίδοσιν ἢ ἄλλην πρᾶξιν καὶ καθορίζον ταύτην δι' ὅλων τῶν οὐσιωδῶν στοιχείων, παρέλθουν δὲ καὶ ἡμέραι δεκαπέντε ἀπὸ τῆς τοιαύτης κοινοποιήσεως.

«Ἄρθρον 3.—1. Κατ' ἄπαν τὸ Κράτος, πλὴν τῆς ὡς ἄνω σεισμοπλήκτου περιοχῆς, ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐξησφαλισμένων διὰ συμβατικῆς ὑποθήκης ἀναστέλλεται ἐφ' ὅσον ὁ ὀφειλέτης ἤθελε προκαταβάλει ἢ ἀρνουμένου τοῦ δανειστοῦ καταθέσει εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ἢ τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων νόμιμον τόκον ὑπεραμερίας ἑνὸς ἔτους, κἂν ἔτι εἶχε συμφωνηθῇ συμβατικὸς τοιοῦτος κατώτερος, ἔτι δὲ τοὺς τυχὸν καθυστερουμένους, δεδουλευμένους τόκους καὶ τὰ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀναστολῆς γενόμενα τυχὸν ἔξοδα ἐκτελέσεως. Ἡ ἀναστολὴ διαρκεῖ μέχρι λήξεως τοῦ διαστήματος δι' ὃ προκατεβλήθη ὁ ἄνω νόμιμος τόκος.

2 Ἐὰν ἡ ἀπαίτησις φέρεται μὴ τοκοφόρος, δέον νὰ προκαταβληθῶσιν ἢ κατατεθῶσιν προκαταβολικῶς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τόκοι ἑνὸς ἔτους.

3. Τὸ παρὸν ἄρθρον ἰσχύει μέχρι ὅτου διὰ Διατάγματος ρητῶς ὁρισθῇ ἡ λῆξις τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

«Ἄρθρον 4.—Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Διατάγματος τῆς 29 Ἰουνίου 1917, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 768 τῆς 26)29 Αὐγούστου 1917, «περὶ μεταρρυθμίσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΔΞΗ' τῆς 6)10)1912» εἶνε ὅτι διὰ τὴν λῆξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ΔΞΗ' ὡς μετερρυθμίσθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ρηθέντος Διατάγματος τῆς 29ης Ἰουνίου 1917, καθ' ἁπάσας ἢ τινας τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἀπαιτεῖται Διάταγμα, ὁρίζον ρητῶς τὴν ὁριστικὴν λῆξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καθ' ἁπάσας ἢ τινας τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἡ δὲ ἐν τῷ παρελθόντι κατὰ χρονικὰ διαστήματα διακοπὴ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων αὐτοῦ δι' ὡρισμένας περιπτώσεις δὲν θεωρεῖται ἐπενεγκοῦσα λῆξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ρηθέντος νόμου ἐπὶ τῶν τοιούτων περιπτώσεων.

«Ἄρθρον 5.—Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρὸν Διάταγμα, ὑποβληθησόμενον ὑπὸ τὴν κύρωσιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ἅμα συνερχομένων».

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρα τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν κατοίκων τοῦ κατολισθαίνοντος χωρίου Κοντοπηγάδι Πατρῶν εἰς ἀσφαλέστερον καὶ στερεώτερον ἔδαφος».

2) «Περὶ διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἱδρύσεως διεθνοῦς γραφείου Χημείας ἐν Παρισίοις» καὶ

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 2190 περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν».

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8.30' μ. μ. δι' αὔριον ὥραν 4.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κουτσίνας
Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΘ'

Παρασκευῆς 17 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30' μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ξανθόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Κωνσταντίνου Χατζηαναστασίου πράσφυγος κατοίκου Νέας Τρίγλιας Χαλκιδικῆς ζητοῦντος τὴν ἐπιστροφὴν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τοῦ κρατηθέντος ποσοῦ ἐξ 21 λιρῶν.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἀλμυροῦ παρακαλεῖ ὅπως ἡ διάθεσις τοῦ ἀραδοσίτου εἰς τοὺς κτηνοτρόφους γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δηλωσάντων πρὸς τὰς οἰκονομικὰς ἐφορείας.

Ὁ εἰσαγωγεὺς ἐδωδίμου λίπους Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ζητοῦν τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦνομοσχεδίου περὶ προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς.

Ἡ ἕνωσις λειτουργῶν μέσης ἐκπαιδεύσεως Χίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν περικοπὴν τῶν γλίσχρων μισθῶν των.

Οἱ κάτοικοι τῆς περιφερείας Σερβίων ζητοῦν τὴν ἀποστολὴν σίτου ἢ ἀραδοσίτου πρὸς ζωάρκειάν των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Χριστούλας*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ ἐμπόρων Καρδίτσης ζητούντων τὴν χορήγησιν ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν πιστώσεων ἀναλόγως τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν των, ἀναστολὴν πληρωμῆς χρεῶν ἐπὶ διετίαν, τὴν κατάργησιν τοῦ μέτρου τῆς προσωποκρατήσεως κλπ.

Ἐπιτροπὴ ἀνέργων Ἀλμυροῦ καὶ ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Ἀλμυροῦ ζητοῦν τὴν ἔναρξιν τῆς κατασκευῆς τῆς δημοσίας ὁδοῦ Φαρσάλων—Ἀλμυροῦ—Βόλου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Σακελλαρίου*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος Ἐρυθρῶν αἰτουμένου ἐκ μέρους τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος τὴν ἀρωγὴν τῆς Κυβερνήσεως λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ χωρίον Ἐρυθραὶ ἀπεκλείσθη ὑπὸ τῆς χιόνος.

Οἱ καταστηματάρχαι Ἀγυιᾶς καὶ περιχώρων διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν περιφέρειάν των τοῦ νόμου 3416.

Ὁ πρόεδρος τοῦ γεωργοκτηματικοῦ πιστωτικοῦ συνεταιρισμοῦ Ἀγρινίου παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ ἡ ταχίστη ἐξαγορὰ τῶν ἀποθεμάτων καπνοῦ παλαιῶν ἐσοδειῶν.

Ὁ σύλλογος πολυτέκνων Ἀγρινίου παρακαλεῖ ὅπως δημοσιευθῶσιν αἱ προαγωγαὶ τῶν δημοδιδασκάλων.

Οἱ συμβολαιογράφοι Ἀγρινίου διαμαρτύρονται διὰ τὸν διορισμὸν καὶ 5ου τοιούτου καὶ παρακαλοῦν ὅπως ἀνακληθῇ ὁ διορισμὸς τῆς ὁρκωμοσίας του.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Μουτζουρίδης*** καὶ ***Μ. Μαντᾶς*** καταθέτουσι αἴτησιν ἀκτημόνων Λουτρακίου ζητούντων τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως λόγῳ τῆς καταστροφῆς ἣν ὑπέστησαν ἐκ τῶν σεισμῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** καταθέτει ὑπόμνημα κοινότητος Ἀσπρογερακάτων ζητούσης ὅπως διαταχθῇ ὁ ταμίας Λευκάδος νὰ ἀνακαλέσῃ τὰ ἐκδοθέντα ἐντάλματα.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** καταθέτει αἴτησιν τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων τῆς ἑταιρίας ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν ζητούντων τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ ἀναλόγους συντάξεις.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Μαντᾶς*** καταθέτει ἀναφορὰν Κων. Μιχαλάκη ζητοῦντος τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν κατασκευὴν ἑνὸς φρέατος εἰς τὸν συνοικισμὸν Ν. Κοκκινιᾶς.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Κουπαροῦσος*** καταθέτει ὑπόμνημα τῆς Κοινότητος Φιλώτας Κοζάνης ζητούσης διαφόρους ἐπιχορηγήσεις.

Ἡ Ὁμοσπονδία Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Βερροίας δι' ὑπομνήματός της παρακαλεῖ ὅπως αἱ Τράπεζαι ἀναλάβουν τὰ χρέη τῶν Ἀγροτῶν πρὸς τοὺς ἀστούς.

Ἡ Πανεφεδρικὴ Ἕνωσις Ἀγωνιστῶν Βορείου Ἑλλάδος ἐκφράζει τὴν εὐχὴν διατηρήσεως τοῦ ἐκλογικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συλλόγου Θ)νίκης.

Οἱ Βουλευταὶ κ. ***Α. Ξανθόπουλος, Π. Καλλιδόπουλος, Μ. Σαμαρᾶς*** καὶ ***Ν. Ζαρίφης*** καταθέτουσι αἴτησιν κοινοτικοῦ Συμβουλίου Κοινότητος Κασάνδρας.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** καταθέτει ὑπομνήματα 1) Μ. Χαλκιᾶ, Θ. Ἀσπρογέρακα, Ι. Βλάχου καὶ Χ. Βλάχου ζητούντων τὴν μεταφορὰν των ἐκ τῶν φυλακῶν Κερκύρας εἰς τὰς φυλακὰς Λευκάδος. 2) Τῶν Γεωργ. Σολδάτου καὶ Θ. Ραμποτῆ ζητούντων τὴν μεταφορὰν των ἐκ τῶν φυλακῶν Ἀργοστολίου εἰς τὰς φυλακὰς Λευκάδος.

Ἀναφορὰ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γεωργικῆς Προμηθευτικῆς Ἑνώσεως, περὶ χορηγήσεως εἰς αὐτὴν ἀδείας ἐξαγωγῆς συναλλάγματος διὰ πρώτας βιομηχανικὰς ὕλας μὴ παραγομένας ἐν τῇ χώρᾳ.

Ὁμοίως ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ τὰ κάτωθι ἔγγραφα τοῦ κ. ***Δ. Δίγκα*** (Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας) ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἐρωτήσεων τοῦ Βουλευτοῦ κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶ***. 1) Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐρωτήσεως τοῦ ὡς ἄνω Βουλευτοῦ ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσωμεν ὑμᾶς ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 318253 διαταγῆς διετάχθη ὁ κ. Ἐπιθεωρητὴς Δ. Ἔργων ΥΓ περιφερείας ἵνα ἐπισπεύσῃ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ὑποβολὴν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας «Προμηθεὺς» ἀποσταλεισῶν αὐτῷ μελετῶν τῶν κάτωθι τμημάτων τῆς ὁδοῦ Φρουρίου Λευκάδος—Βλυχοῦ.

1) Βασιλικῆς—Μαραντοχωρίου—Παναγίας Φάου, 2) Λαζαράτων—Κεχρινῶν—Φρυᾶ—Ἐξανθείας.

2) Εἰς ἀπάντησιν ἐρωτήσεως τοῦ ὡς ἄνω Βουλευτοῦ ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν Ὑμῖν ὅτι διὰ τῶν ἐκτελούντων τὴν τακτικὴν συγκοινωνίαν Βενζινοπλοίων μεταξὺ Ἀμφιλοχίας—Βονίτσης—Πρεβέζης διενεργεῖται μεταφορὰ ταχ. ἀποστολῶν ὑποχρεουμένων πρὸς τοῦτο διὰ τῆς ἀπὸ 28 Μαΐου 1925 Ν. Διατάγματος «περὶ μεταφορᾶς τῶν ταχυδρομείων διὰ τῶν ἀτμοπλοίων».

Ἡ σύστασις ταχ)κῆς ἀτμοπλοϊκῆς γραμμῆς μεταξὺ Ἀμφιλοχίας—Πρεβέζης - Λευκάδος κρίνεται περιττὴ διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἰς οὐδὲν θὰ ἐξυπηρετεῖται διὰ τῶν ὑφισταμένων ταχ. γραμμῶν, θὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν προϋπολογισμὸν δι' ἀσκόπου δαπάνης.

Εἰς ἀπάντησιν ἐρωτήσεως τοῦ αὐτοῦ Βουλευτοῦ, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι ὁ καθορισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τῶν πρὸς κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ Κοβήλου - Ἐξανθείας Λευκάδος καταλαμβανομένων κτημάτων δὲν ἔλαβε χώραν, οὐδ' εἶνε δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ ἡ διαδικασία τοῦ καθορισμοῦ ταύτης τοῦ σχετικοῦ κτηματολογίου, ὅπερ δὲν ὑπεβλήθη ἔτι ἡμῖν.

Διὰ τῆς ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ὑπ' ἀρ. 315141 διαταγῆς ἡμῶν διετάχθη ὁ Μηχανικὸς Λευκάδος ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ταχεῖαν ὑποβολὴν τοῦ κτηματολογίου ὁπότε θέλει ἐπακολουθήσει ὁ καθορισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν ἰδιοκτητῶν.

Εἰς ἀπάντησιν ἐρωτήσεως τοῦ ἰδίου Βουλευτοῦ, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι τὰ παράπονα τοῦ Σπυρ. Ζακυνθινοῦ ἢ Κοτσανᾶ διὰ τὴν μὴ πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος εἰς θέσιν «Βουνὸ» Κάρυος Λευκάδος κτήματος αὐτοῦ δὲν εἶναι βάσιμα, διότι εὐθὺς ὡς καθωρίσθησαν αἱ ἀποζημιώσεις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 228 τοῦ 1930 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Λευκάδι Πρωτοδικῶν, ἐκλήθησαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 20269 τῆς 23 Μαρτίου ἐ. ἔ. ἐγγράφου ἡμῶν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος Καρυᾶς νὰ ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰς κατὰ νόμον δικαιολογητικὰς νομιμοποιήσεις αὐτῶν πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως, μέχρι σήμερον ὅμως δὲν ὑπέβαλον ταῦτα καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπαίτιοι τῆς καθυστερήσεως εἶναι αὐτοὶ οὗτοι οἱ σήμερον παραπονούμενοι.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῖ τὸ κάτωθι ἔγγραφον τοῦ κ. Κ. Λιδωρίκη Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσωμεν τὴν Βουλὴν καὶ τὸν ἐρωτῶντα ἀξιότιμον Βουλευτὴν κ. ***Τσαρλαμπᾶν*** ὅτι κατὰ τὰς παρασχεθείσας εἰς ἡμᾶς πληροφορίας παρὰ τοῦ Ἀρχηγείου τῆς Χωροφυλακῆς ὁ Ἐνωματάρχης Μπούμης κατεδικάσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 323 ἐ. ἔ. ἀποφάσεως τοῦ Στρατοδικείου Πατρῶν εἰς τρίμηνον φυλάκισιν ἐπὶ ἐξυβρίσει ἑνὸς Ὑπολοχαγοῦ, προσφυγὼν ὅμως εἰς τὸ Ἀναθεωρητικὸν Δικαστήριον ἀπηλλάγη τῆς κατηγορίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 466 ἐ. ἔ. ἀποφάσεως τοῦ τελευταίου τούτου.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτίας δὲν ἐδημιουργήθη κατάστασις ἐπιβάλλουσα τὴν μετακίνησιν τοῦ εἰρημένου Ἐνωματάρχου ἐκ τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς Ἁγίου Πέτρου.

Ὁ κ. ***Δ. Ἰασωνίδης*** (Ὑπουργὸς Προνοίας) καὶ ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ χορηγήσεως πιστώσεως 500 χιλ. δραχμῶν ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῆς πυρκαΐᾶς τοῦ συνοικισμοῦ Κάμπελ Θεσσαλονίκης, Ἰσραηλιτῶν».

Οἱ κ. κ. ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας, ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν), ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ***Ε. Βενιζέλος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἐκτιμήσεως καὶ πληρωμῆς τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὄρους».

Οἱ κ. κ. ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν), ***Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας), ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας), ***Δ. Δίγκας*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας), ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας), ***Α. Παππᾶς*** (Ὑπουργὸς Ὑγιεινῆς) καὶ ***Δ. Ἰασωνίδης*** (Ὑπουργὸς Προνοίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ὡς ἀκαταλλήλων κρινομένων ὑπαλλήλων τῶν Γεν. Διοικήσεων Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ὁ κ. ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀριθ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5229 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. τῆς 22ας Νοεμβρίου 1923 «περὶ ἀμέσου ἐκδικάσεως πλημμελημάτων τινῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ ἀπὸ τοῦ ὑφ' ἑνὸς δικαστοῦ ἐκδικαζομένων πλημμελημάτων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «περὶ ἀφομοιώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Γραμματέως τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν τοῦ γραμματέως τοῦ πολυμελοῦς Δικαστηρίου ἐν τῷ Ἑλλ. Κράτει καὶ

2) «περὶ καταργήσεως τῶν ἄρθρων 123 καὶ 138 τοῦ Νόμου 167 τῆς πρώην Κρητικῆς Πολιτείας περὶ μεταγραφῆς καὶ ὑποθηκῶν.

3) ***Ἐπὶ τῆς προτάσεως Νόμου*** περὶ καταργήσεως τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 5229.

4) «περὶ συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν» καὶ 5) «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4128, περὶ τρόπου διακοπῆς παραγραφῆς».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Φ. Σαράντης*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5252, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 4057 περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1925, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ τελωνειακοῦ κώδικος κλπ.».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Γ. Κοκκινάκης, Ι. Περδικογιάννης, Α. Γαλανάκης καὶ Κ. Πολυχρονάκης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου περὶ τροποποιήσεως τῆς 2ας παραγράφου τοῦ 4 ἐδαφίου τοῦ 17 ἄρθρου τοῦ νόμου 4042 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Δ. Κουντούρης καὶ Α. Κασσαβέτης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῆς παραγράφου τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5112».

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Δ. Κουτσοπέταλος*** λαμβάνων τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λέγει, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας παρεχώρησε τὸ ποσὸν τῶν 3.000 τόννων βαμβακοσπόρου εἰς μίαν ἕνωσιν, ἡ ὁποία ἐμφανίζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κτηνοτροφικὴ Ἕνωσις», παρεχωρήθη δηλαδὴ εἰς αὐτὴν ποσόν, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ καταναλωθῇ εἰς διάστημα μιᾶς δεκαετίας ἐν Ἀττικοβοιωτίᾳ. Πληροφορῶ τὸν κ. Ὑπουργόν, ὅτι τοιαύτη ἕνωσις, οὔτε ἐλειτούργησεν, οὔτε ὑπάρχει, ἀλλὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐλαχίστους κατεργαρέους, οἱ ὁποῖοι ἐδρεύουν εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀττικῆς.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του, ὅτι ἡ χύσις τοῦ βαμβακοσπόρου θὰ φέρῃ εἰς ἀδιέξοδον τοὺς παραγωγοὺς Λεβαδείας, οἱ ὁποῖοι διαθέτουν τὸν βαμβακόσπορον αὐτὸν εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ἐν μέρει εἰς τὴν βιομηχανίαν, ὑπάρχει δὲ κίνδυνος πλήρους ἐκμηδενίσεως τῶν τιμῶν, ἡ ὁποία θὰ φέρῃ κρίσιν ὄχι μόνον εἰς τὴν Λεβάδειαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας Σερρῶν καὶ Γυθείου. Πρέπει νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ὁ κ. Ὑπουργός, διότι οἱ κατεργαραῖοι αὐτοὶ παρουσίασαν κατεγαραίους ἀριθμούς.

Ὁ κ. ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει, ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ κανονίζεται σύμφωνα μὲ τὸν νόμον παρ' ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἀπὸ τὸν Νομάρχην, Οἰκονομ. Ἔφορον καὶ ἀντιπρόσωπον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐν πάσῃ περιπτώσει, κατόπιν τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας ἔδωσεν ὁ κ. βουλευτής, θὰ διατάξω ἀμέσως νὰ ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπή.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει, ὅτι πρὸ ἡμερῶν ἐγένετο συζήτησις διὰ τὰ αὐτοκίνητα δευτέρας τάξεως, τὰ ὁποῖα ἐξέρχονται τῆς κυκλοφορίας. Ὁ δὲ κ. Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ φέρῃ νομοσχέδιον ἀποζημιώσεως τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι πράγματι στεροῦνται πόρου ζωῆς.

Τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ἔλθῃ ταχέως πρὸς συζήτησιν ἢ νὰ ληφθῇ ἄλλο μέτρον, διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θὰ πεινάσουν κατὰ τὰς ἑορτάς. Συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ οἱονδήποτε σκέπτεται μέτρον, πάντως ὅμως συντόμως.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Καθ' ὅσον γνωρίζω, ἔχει καταρτισθῇ τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω ποῦ εὑρίσκεται, διότι εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ τοῦ κάμετε σύστασιν νὰ λάβῃ συντόμως ἕνα μέτρον.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἐπερωτήσεων.

Α. Παπαθανάσης. Εἶναι ἔκδηλος, κύριοι Βουλευταί, ἡ συγκίνησις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μετὰ τοῦ ὁποίου παρακολουθεῖται ὄχι μόνον πκρ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης ἡ ἐξέλιξις τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἡ τύχη τῶν λεγομένων παραγωγικῶν ἔργων. Δὲν ἦτο δὲ δυνατὸν παρὰ τοιοῦτον νὰ περιβληθῇ ἐνδιαφέρον ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων αὐτῶν, διότι αὕτη ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον ἔρεισμα ἀντιμετωπίσεως, ὄχι μόνον τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ τῶν ποικίλων συναφῶν πρὸς αὐτὸ κοινωνικῶν ζητημάτων. Τοῦ ἐνδιαφέροντος δὲ τούτου καὶ τῆς ἀνησυχίας τῆς κοινῆς γνώμης, σαφῆ ἐκδήλωσιν ἀποτελοῦσι αἱ ἀπό τινος χρόνου δημοσιευόμεναι ἐπανειλημμέναι ἀξιόλογοι καὶ λίαν ἐμπεριστατωμέναι μελέται ὑπὸ πολλῶν ἐπιστημόνων καὶ εἰδικῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀπόψεων καὶ μορφῶν, τὰς ὁποίας ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ὅλου συστήματος τῶν παραγωγικῶν ἔργων ἐμφανίζει. Εἶναι προφανὲς,ὡς εἰσάγεται ἡ ἐπερώτησίς μου σήμερον,ὅτι σκοποῦσα τὸν ἔλεγχον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας, διὰ τὴν μὴ κατάθεσιν τῶν ζητηθεισῶν πληροφοριῶν, σχετικῶς πρὸς τὰς δαπάνας τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐστηρίζετο ἡ εὐρυτέρα συζήτησις, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ τὴν ἔκτασιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ σκοπίμου τῆς ἐκτελέσεως τοιούτων ἔργων εἰς τοιοῦτον ἀνάπτυγμα, οὔτε ἐπὶ τῶν γενικωτέρων ὅρων ὑφ' οὓς ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν ἐπιχειρεῖται. Ἀλλὰ σκοπὸς τῆς ἐπερωτήσεώς μου σήμερον εἶναι ὁ ἔλεγχος τῶν πεπραγμένων, οὐ μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμβάσεων, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως τῶν δαπανῶν. Διότι δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις ἐπέτρεψε τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τούτων, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὁριστικῆς μελέτης αὐτῶν. Εἶναι δὲ ἐκπληκτικὸν τοῦτο, διότι ἄνευ ὁριστικῆς μελέτης, ὄχι μόνον τὴν ἔκτασιν τῶν ἐκτελεστέων ἔργων δὲν δύναταί τις νὰ προΐδῃ, ἀλλ' οὔτε προϋπολογισμὸν τῆς δαπάνης αὐτῶν ἀσφαλῆ νὰ ἔχῃ. Ἕνεκα δὲ τοῦ λόγου τούτου, τῆς ἐλλείψεως ὁριστικῆς μελέτης, συνέβη ὥστε τὰ πρανῆ τῶν ἀποχετευτικῶν χανδάκων νὰ ἔχωσι τοιαύτην κλίσιν, ὥστε καθ' ἑκάστην νὰ καταπίπτουσι καὶ νὰ δημιουργῶσιν οὕτω νέαν ἐπιβάρυνσιν τῆς ὅλης δαπάνης τῶν ἔργων δι' ἄρσιν τῶν δημιουργουμένων ἐπιχώσεων. Τοῦτο ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς ἄγνοιαν τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους, ἣν ἤθελεν ἀποφύγει, ἐὰν προηγεῖτο ὁριστικὴ μελέτη. Μεταφέρονται ὄγκοι χωμάτων εἰς μεγίστας ἀποστάσεις διὰ πρωτογόνων μεταφορικῶν μέσων τῶν κοινῶν ἁραμπάδων, ἐνῷ μεγάλης ἀξίας μηχανήματα ἐγκατασταθέντα ἐκεῖ παραμένουσιν ἐν ἀδρανείᾳ.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) Κύριε συνάδελφε, θὰ εἰσέλθετε εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἐπερωτήσεώς σας;

Α. Παπαθανάσης. Ὄχι. Ἀλλ' ἐνδεικτικῶς ἀναφέρω περιστατικά τινα, ἵνα πείσω τὴν Βουλὴν καὶ ὑμᾶς, περὶ τῆς σπουδαιότητος τὴν ὁποίαν ἔχουσι διὰ τὴν ὅλην μέλλουσαν γενικὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν παραγωγικῶν ἔργων τὰ ζητούμενα στοιχεῖα. Εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Σερρῶν ἐκτελεῖται ἀνάχωμα προστατευτικὸν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ὡς πληροφοροῦμαι ὕψους 30 ἑκατοστῶν ἀνωτέρου ταύτης ἐνῷ τοῦτο ἀπαιτοῦν μεγίστην δαπάνην ἠδύνατο, κατὰ τὴν γνώμην τῶν μηχανικῶν, νὰ ἀποφευχθῇ διὰ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἐπιχώματος τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ τῆς πυκνώσεως τῶν γεφυρῶν, δηλ. διὰ δαπάνης πολὺ μικροτέρας. Ἀκολουθεῖται δηλ. οὕτω σύστημα ἀνάλογον πρὸς τὸ ἐφαρμοσθὲν ἐν τῇ ὁδοποιΐᾳ ἐν ᾗ ἐβλέπομεν τὴν κατεύθυνσιν τῶν ὁδῶν στρεφομένην πρὸς τὰ βραχώδη ἐδάφη, ὁπόθεν ἡ διέλευσις αὐτῶν προσεπόριζε μείζονα κέρδη εἰς τὸν ἐργολάβον.

Ὅλαι αἱ ὑπερβολαὶ αὗται δαπανῶν καὶ αἱ ἐκτροπαὶ θὰ ἀπεφεύγοντο ἀσφαλῶς, ἐὰν ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων ἐστηρίζετο ἐπὶ ὁριστικῶν μελετῶν. Φρονῶ μάλιστα ὅτι αἱ ὁριστικαὶ αὗται μελέται, μετὰ τὴν κατάρτισίν των, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν ἔγκρισιν ξένων μηχανικῶν κύρους καὶ πείρας ἐν τῇ ἐκτελέσει τοιούτων ἔργων, διότι οὕτω καὶ ἡ ἐπιτυχὴς ἐκτέλεσις τῶν ἔργων θέλει διασφαλισθῇ καὶ ἡ οἰκονομικωτέρα ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐκτέλεσις αὐτῶν ἐπιτευχθῇ. Ὅπως δὲ ὑπεστήριξα καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ

νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν συμβάσεων αὐτῶν, τὸ ἔργον τῆς ὁριστικῆς μελέτης δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἔργον ἑνὸς ἢ δύο μηχανικῶν, οὔτε ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐντοπίζεται χρονικῶς εἰς δύο, τρία ἢ πλείονα ἔτη. Ἡ ἱστορία τῆς ἐκτελέσεως τοιούτων ἔργων, ρυθμίσεως τῆς κοίτης μεγάλων ποταμῶν, μᾶς διδάσκει ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα ἐξετελέσθησαν εἰς διάστημα πολλῶν πολλάκις δεκαετηρίδων. Εἶναι βασικὴ ἀρχὴ διέπουσα τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων τακτοποιήσεως κοίτης ποταμῶν, ἡ ρύθμισις αὐτῶν νὰ γίνεται ἀπὸ τῶν πηγῶν των, ὡς ἐπίσης εἶναι θεμελιώδης ἀρχὴ διὰ τοιαῦτα ἔργα ἡ τακτοποίησις τῆς κοίτης τῶν ποταμῶν νὰ γίνεται δι' ἔργων τὰ ὁποῖα συντελοῦσιν εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἀλλαγῆς τῆς κοίτης, γενομένης ὅμως ἐπὶ τῶν ἰδίων ποταμῶν, μὲ μικρὰς δαπάνας καὶ ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον παρακολούθησιν τῶν ἰδιοτροπιῶν τῶν ποταμῶν ὑπὸ ἐμπείρων μηχανικῶν. Ἐνῷ διὰ τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα Θεσσαλίας δὲν ἐξετελέσθη ἡ μελέτη τοῦ μηχανικοῦ Νόμπιλε. Ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου, διότι δὲν προέβλεπε ρύθμισιν τῆς κοίτης ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Πηνειοῦ. Ἀντιθέτως ἐν Μακεδονίᾳ ἡ ἀρχὴ αὕτη παρωράθη. Ἐπίσης ἐνῷ, ὡς πληροφοροῦμαι, ὑπάρχει ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Συγκοινωνίας μελέτη ἄλλων μηχανικῶν ἀποξηράνσεως τῆς λίμνης Γιαννιτσῶν διὰ προσχώσεως, ἐπιτυγχανομένης βαθμιαίως διὰ διελεύσεως δι' αὐτῆς τοῦ Ἀξιοῦ, ἐν τούτοις ἄνευ μελέτης προάγεται ἡ ἐκτέλεσις εὐθυγραμμίσεως τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ δι' ἁπλοῦ ἐκχωματισμοῦ καὶ μεταφορᾶς πολυδαπάνου τῶν χωμάτων μακράν. Ἐνῷ δὲ ἡ Κυβέρνησις ἔδει νὰ ἀσχοληθῇ εἰς τὴν ἐπιδίωξιν ὁριστικῶν μελετῶν, ἀσχολεῖται εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς παροχῆς ἐργασίας μόνον εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐργάτας κατόπιν σημειωμάτων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ φίλων καὶ παραγόντων αὐτῆς. Ἡ μὴ κατάθεσις τῶν ζητουμένων ἐγγράφων ἀναβάλλει τὴν συζήτησιν τοῦ σπουδαιοτέρου τῶν ζητημάτων ἐπὶ προφανῆ ζημίᾳ καὶ τοῦ δημοσίου συμφέροντος καὶ τῆς ὀφειλομένης πρὸς τὴν Βουλὴν εὐλαβείας. Ἂν ἡ κακὴ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων ὑδροπoιΐας εἶχεν ὡς συνέπειαν μόνον ζημίαν τοῦ Δημοσίου, ἡ κακὴ ἐκτέλεσις τούτων δὲν θὰ ἐπιφέρῃ μόνον οἰκονομικὰς καταστροφάς, ἀλλὰ καὶ κινδύνους θὰ δημιουργήσῃ αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ ὑποστάσεως τῶν γειτονικῶν πληθυσμῶν.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ὁ ἀξιότιμος κ. Βουλευτής, ἐξ ἀφορμῆς ἐπερωτήσεώς του διὰ τὴν μὴ κατάθεσιν ἐγγράφων, ἐπεξετάθη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οὐσίας τῆς ἐπερωτήσεώς του, νομίζω ὅμως ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις, ὄχι μόνον διότι παραβιάζεται ὁ κανονισμὸς τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ καὶ διότι εὑρίσκομαι εἰς παντελῆ ἄγνοιαν τῆς ἐπερωτήσεώς του. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μὴ κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων, δηλῶ ὅτι δὲν ἔλαβον γνῶσιν τῆς αἰτήσεώς του, ἡ ὁποία ὡς ἔμαθον εἶναι τῆς 24ης Νοεμβρίου φυσικὸν δὲ εἶναι νὰ ἀπαιτηθῇ χρόνος διὰ τὴν συγκέντρωσιν ὅλων τῶν στοιχείων, διότι ὡς γνωρίζετε τὰ ἔργα αὐτὰ διευθύνονται ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας ἐλέγχου ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν ἑδρεύει εἰς Σέρρας ἡ δὲ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, διὰ νὰ μὴ γεννηθῇ ὅμως ἡ ἐντύπωσις ἐκ τῶν λεχθέντων τοῦ κ. Βουλευτοῦ ὅτι τὰ ἔργα γίνονται ἄνευ μελέτης, πληροφορῶ τὴν Βουλήν, ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς τοῦτο οὔτε ὑπάρχουν ἔργα ἐκτελεσθέντα ἐκεῖ καὶ ὡς ἔτυχεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ λεχθὲν περὶ ἐργατῶν, τὸ μόνον ἀληθὲς εἶναι ὅτι συνεστήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου νὰ προσλαμβάνωνται οἱ ἄνεργοι τῆς περιφερείας εἰς ἣν ἐκτελοῦνται τὰ ἔργα.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν θέλω νὰ ἐπέμβω ἀλλὰ μᾶς καταγέλλονται ἄλλα πράγματα, ὅτι δηλαδὴ οἱ ἐργάται προσλαμβάνονται κατόπιν εἰδικῆς συστάσεως.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ὅσον ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐλέγχου διορίζεται τοῦτο ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον καὶ συνεπῶς εἶναι δυνατὸς ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐργάτας ὅμως ἐγένετο σύστασις—καὶ εἰς τοῦτο ὑποθέτω εἶναι σύμφωνος ἡ Βουλὴ—νὰ προσλαμβάνωνται οἱ ἐργάται ἐκ τῆς περιφερείας καὶ μάλιστα ἐκ τῶν πλημμυροπαθῶν.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων διότι συνδέεται μὲ τὸ ὅλον οἰκονομικὸν ζήτημα τῆς χώρας, δι' αὐτὸ θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς ὑπηρεσίας καὶ νὰ καταθέσῃ τὰ ἔγγραφα, ἐὰν δὲ συναινῇ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις, νὰ ὁρισθῇ εἰδικὴ ἡμέρα πρὸς συζήτησιν, διότι τὸ θέμα εἶναι τόσης ἐκτάσεως ὥστε νὰ ἀπασχολήσῃ τοὐλάχιστον μίαν συνεδρίαν. Πρὸ τῶν διακοπῶν δὲν εἶναι δυνατόν, ἀλλὰ ἂς ὁρισθῇ ἡ πρώτη ἡμέρα ἐπερωτήσεων μετὰ τὰς ἑορτάς.

Πρόεδρος. Ἡ ἐπερώτησις θὰ ἐγγραφῇ καὶ πάλιν, διότι ἦλθε λιγάκι ἀντικανονικῶς σήμερον, ἅμα τῇ καταθέσει τῶν ἐγγράφων.

Α. Παπαναστασίου. Συμφωνῶ καὶ ἐγὼ νὰ ὁρισθῇ ἡ πρώτη μετὰ τὰς ἑορτάς.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Παρακαλεῖ ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπερώτησις τῶν κ. κ. ***Α. Μπακάλμπαση, Ν. Τζερμιᾶ, Ι. Μιχαὴλ*** καὶ ***Α. Παπαναστασίου*** ἀφορῶσα τὴν Ἑταιρίαν Κωπαΐδος, διότι ἡ Κυβέρνησις ἐξαγει συνεννοήσεις μετὰ τῆς Ἑταιρίας σχετικῶς μὲ τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀφορᾷ ἡ ἐπερώτησις.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἔχομεν δυσκολίαν νὰ διευκολύνωμεν τὴν Κυβέρνησιν, μᾶς κάμει ὅμως ἐντύπωσιν ὅτι διαπραγματεύεται μὲ τὴν Ἑταιρίαν ἐνῷ πράκειται περὶ συμφωνιῶν παλαιῶν.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ Κυβέρνησις προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ μίαν εὐνοϊκὴν συμφωνίαν.

Ε. Κουλουμβάκης. Τώρα μὲ τὴν πτῶσιν τῆς λίρας δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτε τὸ ῥιζικώτερον ;

Ὁ κ. ***Σ. Στεφανόπουλος*** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διατί διώκονται ἀθῶοι πολῖται διὰ τὰς σκηνὰς τοῦ Πύργου, ἐνῷ τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας τὰ κυρίως ὑπεύθυνα παραμένουν ἀτιμώρητα. Οἱ συνάδελφοί μου, λέγει, τῆς ἄλλης παρατάξεως ἐξέθηκαν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἐδημιουργήθησαν αἱ σκηναί, ὁ λαὸς εὑρισκόμενος ἐν ἀπογνώσει συνῆλθεν ἐν συλλαλητηρίῳ διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸν πόνον του καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῆς διοικήσεως τοῦ Α. Σ. Ο. διὰ τὴν γενομένην εἰς αὐτὸν ἀδικίαν, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἤρχει τὸ δικαίωμά του ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐδέχθη ἐπίθεσιν τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως. Ὅτι τὸ πρᾶγμα οὕτως συνέβη ἐξάγεται ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἔκθεσιν τῆς Νομαρχίας καὶ τὰς διαμαρτυρίας τῶν ἐπαγγελματιῶν. Διὰ νὰ πεισθῆτε περὶ τούτου δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ἀναγνώσετε τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἡ ὁποία περιέχει πλείστας ἀνακριβείας.

Κ. Βουδούρης. Εἶναι τοῦ ἰδίου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ;

Σ. Στεφανόπουλος. Εἶναι τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου Μαυρικάκη.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Νομίζω ὅτι ἡ ἐπερώτησις στρέφεται κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἐφ' ὅσον ζητεῖται ὁ λόγος διατί μένουν ἀτιμώρητοι οἱ ὑπεύθυνοι.

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι ἀπολύτως καλὰ διατυπωμένη ἡ ἐπερώτησις.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ναί, ἀλλ' ἡ δίωξις γίνεται ἀπὸ τὴν Δικαστικὴν Ἀρχήν.

Π. Τσαλδάρης. Ὑμεῖς ὅμως εἶσθε ὑπεύθυνος διὰ τὰ ὄργανά σας

Σ. Στεφανόπουλος. Ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς Νομαρχίας καὶ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ πρώτη εἶναι ἀνακριβὴς καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀριθμὸν τῶν διαδηλωλῶν, διότι κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἔκθεσιν ἦσαν οὗτοι ἐν ὅλῳ 3,500 χιλ. κατὰ δὲ τὴν δευτέραν 10,000. Καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀκόμη, λέγει, ἐξάγεται ἡ διαστροφὴ τῆς ἀληθείας, διότι ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα. Τονίζει κατόπιν ὅτι κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Νομάρχου, ἂν δὲν ἐμεσολάβει ἡ ἀδικαιολόγητος ἐπέμβασις ἑνὸς ὑπομοιράρχου, τὸ συλλαλητήριον θὰ διεξήγετο ἐν ἀπολύτῳ τάξει. Ἡ τάξις διεσαλεύθη ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς τάξεως καὶ ἡ κατάστασις ἐσώθη χάρις εἰς τὸ νομοταγὲς τῶν πολιτῶν.

Ἡ ἔκθεσις ὅμως τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς εἶναι ψευδὴς καὶ ἀνακριβής. Ἡ τελεσιγραφικὴ ἀξίωσις τοῦ λαοῦ ἔγινε δύο ὥρας μετὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χωροφυλάκων. Καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν βασισθεὶς ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἐπέρριψε τὴν εὐθύνην ἐπὶ τῶν θυμάτων τῆς οἰκτρᾶς τραγῳδίας. Καὶ σήμερον διώκονται δύο δημοσιογράφοι καὶ διώκεται ἐπίσης καὶ ὁ δικηγορικὸς Σύλλογος Ἠλείας, διότι τὴν στιγμὴν τῶν ταραχῶν ἀπέστειλε τηλεγράφημα περιλαμβάνον τὰς πρώτας συγκεχυμένας πληροφορίας. Συναίσθημα ἀγανακτήσεως κατέχει διὰ τοῦτο τοὺς συμπολίτας μου διὰ τὴν καταφανῆ ἀδικίαν τῆς διώξεως τῶν θυμάτων. Διατί λοιπὸν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν προέβη εἰς εὐρυτέραν ἔρευναν ; Διὰ τοιούτων μέτρων δὲν ἐμπεδοῦται τὸ κῦρος τῶν ἀρχῶν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐτόνισε πρὸ ἡμερῶν ὅτι ὁ λαὸς τῆς Ἠλείας πρέπει νὰ σέβεται τὴν ἐξουσίαν.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Εἶπα ὅλος ὁ λαός.

Σ. Στεφανόπουλος. Ὁ λαὸς τῆς Ἠλείας ἐσεβάσθη πάντοτε τὴν ἐξουσίαν. Ὅταν ὅμως αἱ ἀρχαὶ ἐκτρέπωνται εἰς αὐθαιρεσίας, τότε καὶ ὁ λαὸς θὰ σκεφθῇ μόνος του νὰ διεκδικήσῃ τὴν διαφύλαξιν τῶν συνταγματικῶν του ἐλευθεριῶν.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὁ ἐπερωτῶν βουλευτὴς συνήγαγε συμπεράσματα βεβιασμένα καὶ ἄδικα. Ἄδικα κατὰ τοῦ ἀνωτέρου Διοικητοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου τὸν ὁποῖον διακρίνει καὶ ψυχραιμία καὶ ὑψηλὴ ἀντίληψις τοῦ καθήκοντος. Ὁ Νομαρχῶν Ἠλείας ὑπέβαλεν ἀληθῶς μίαν ἔκθεσιν ἀποδίδων τὰ γεγονότα εἰς τὴν ἐλλειψιν ψυχραιμίας τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων. Ἐκάλεσα κατόπιν τούτου εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν ἀνώτερον διοικητὴν Χωροφυλακῆς. Πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅμως ὅτι ὁ νομαρχῶν Ἠλείας ἦτο ἐν καθυστερήσει ἔναντι τοῦ Ὑπουργείου, δὲν προανήγγειλε τὴν τέλεσιν τοῦ συλλαλητηρίου καὶ δὲν ἐπέτυχε τὴν μὴ εἴσοδον τῶν διαδηλωτῶν εἰς τὴν πόλιν, ὅπως δὲν ἐκάλεσε καὶ τοὺς πρωτοστατοῦντας διὰ νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς ὑπευθύνους. Μοῦ εἶπε λοιπὸν ὁ ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς. Κύριε Ὑπουργέ. ἡ ἔκθεσίς μου εἶναι ἀληθὴς μέχρι κεραίας. Καὶ λαμβάνων ὑπ' ὄψει τὰ ὅσα σᾶς εἶπα περὶ τοῦ κ. Νομαρχοῦντος ἔδωσα πίστιν εἰς τὸν ἀνώτερον διοικητήν. Ἀλλὰ τί φοβεῖται ὁ κ. βουλευτής ; Μήπως ἀπεκλείσθη ἡ ἐνέργεια τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς; Παραπονεῖται ὅτι ἐγένοντο συλλήψεις καὶ καταδίωξις δὲν ξέρω τίνων δημοσιογράφων καὶ δικηγόρων. Ἂς ἐπιτραπῇ καὶ εἰς ἐμὲ ὡς δικηγόρον νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου διότι οἱ δικηγόροι Ἠλείας ὡς σῶμα ἔσπευσαν νὰ διαβεβαιώσουν ὅτι ἐνώπιον αὐτῶν κεῖνται νεκροί. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐτάραξε φυσικὰ καὶ ἐμὲ καὶ ἔδωσε εἰς τὴν ὑπόθεσιν σοβαρωτέραν χροιάν. Εὐτυχῶς ὅμως ἀπεδείχθη ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τριῶν πολιτῶν τραυματισθέντων ἀπὸ τὰς ὁπλὰς τῶν ἵππων.

Ὁ κ. νομαρχῶν ἔχων ὑπ' ὄψιν του καὶ τὴν καθυστέρησίν του ἀπεφάνθη ὅτι τὰ γεγονότα ὀφείλονται εἰς τὴν ἔλλειψιν ψυχραιμίας τῆς χωροφυλακῆς. Διατί ἀνησυχεῖ ὁ κ. συνάδελφος ; Δὲν ὑπάρχει Δικαστικὴ ἀρχὴ εἰς τὸν Πύργον ; Διατὶ δὲν ἀναμένειτὴν ἀπόφασιν. Ἐὰν καταδιώκωνται, δὲν γνωρίζω τίνες, δημοσιογράφοι, τοῦτο δὲν εὐθύνει τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν.

Π. Τσαλδάρης. Εἶμαι σύμφωνος μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὸ ὅτι ἐφ' ὅσον ἐπελήφθη ἡ δικαιοσύνη πρέπει νὰ ἔχωμεν πεποίθησιν εἰς τὴν δικαιοσύνην ὅτι θὰ πράξῃ τὸ ἔργον της. Ἀλλὰ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἔχει δύο ὄργανα ὑπὸ τὰς διαταγάς του, τὴν Χωροφυλακὴν καὶ τὸν Νομάρχην. Καὶ ἔλαβε δύο ἀντιφατικὰς πληροφορίας. Καὶ δὲν ἠθέλησε νά κάμῃ ἔλεγχον διά νὰ ἴδῃ ποῖος ἐκτελεῖ τὸ καθῆκόν του καὶ ποῖος δὲν τὸ ἐκτελεῖ. Πῶς δὲν ἀγανακτεῖ διὰ τὴν ἀντίθεσιν ταύτην ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἀγαναγκεῖ διὰ τὸ ἔγγραφον τοῦ Δικηγορικοῦ συλλόγου. Καὶ δὲν ἐνόμισε ὅτι πρέπει νὰ ἀσκήσῃ ἔλεγχον ἐνῷ ἀπευθύνει κατηγορίας ἐναντίον σώματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ἐξουσίαν του.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὰ ὄργανά του. Καὶ ὁ Ὑπουργὸς ἐσχημάτισε τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ σχηματίσῃ. Δὲν νομίζω ὅτι ἔπρεπε νὰ προβῶ εἰς διοικητικὰς ἀνακρίσεις, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπελήφθη ἡ δικαιοσύνη. Ἡ στάσις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν πρέπει νὰ εἶναι ἐφεκτικὴ εἰς παρομοίαν περίστασιν. Λυποῦμαι ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ἀκολουθήσω εἰς τοῦτο τὴν γνώμην τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ ἐγὼ λυποῦμαι ὅτι νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ ἀδιαφορήσητε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀνώτερος Διοικητὴς Χωροφυλακῆς Πελοποννήσου δὲν ἦτο παρὼν τὴν στιγμὴν τῶν σκηνῶν. Καὶ ἀφ' ἑτέρου ἔχομεν τὸν Νομαρχοῦντα εὑρισκόμενον εἰς τὸ μέσον τῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἔκαμαν τὸν Δικηγορικὸν Σύλλογον νὰ τηλεγραφήσῃ ὅτι ὑπάρχουν 5 νεκροί. Καὶ ὁ Διοικητὴς Χωροφυλακῆς ὁ ὁποῖος ἦτο μακρὰν τῶν σκηνῶν, ἀφοῦ ἔκαμε τὴν ἔρευναν του, ἀπεφάνθη ὅτι αἱ κατηγορίαι εἶναι ἀδίκαιοι. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ μὴ περιμένωμεν τὴν ἀπόφασιν τῆς Δικαστικῆς Ἀρχῆς.

Κηρύσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ζητεῖ τὸν λόγον διὰ νὰ προβῇ εἰς μίαν δήλωσιν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν ὑπάρχει, νομίζω ἐγγεγραμμένον τὸ Νομοσχέδιον «περὶ Ταμείου Ἰατρῶν». Ἔχω νὰ κάμω τὴν ἑξῆς δήλωσιν, κύριοι Βουλευταί. Ἀντιτίθεμαι κατὰ τῆς συζητήσεως κατ' ἀρχὴν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ, πρὶν ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ Νομοσχέδιον «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ παραπεμφθῇ τοὐλάχιστον εἰς Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ τὸ ἐξετάσῃ, διότι ἔκαμα τοιαύτην δήλωσιν πρὸς τοὺς ἰατροὺς, οἱ ὁποῖοι ἦλθον κατ' ἐπανάληψιν νὰ μοῦ ὁμιλήσουν διὰ τὴν ὑπόθεσίν των καὶ τοὺς εἶπα ὅτι δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἐγκαταστήσῃ τὸν θεσμὸν αὐτόν, πρὶν ἢ ἡ Κυβέρνησις τοὐλάχιστον εἰσαγάγῃ μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ψήφισίν του τὸ Νομοσχέδιον «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων». Ἀλλ' ἐὰν διὰ τοῦτον τὸν λόγον ζητῶ νὰ ἀποσυρθῇ ἀπὸ τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν καὶ νὰ μὴ ἐγγραφῇ πρὶν ἢ ὑποβληθῇ τὸ Νομοσχέδιον «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» πρέπει νὰ εἴπω συγχρόνως, ὅτι ἐὰν ἐπαινῶ τοὺς ἰατροὺς, οἱ ὁποῖοι φροντίζουν νὰ ὀργανώσουν τὴν ἀσφάλισίν των διὰ τὸ μέλλον των, τὰς συντάξεις των, εἶμαι ὑποχρεωμένος ν' ἀντιταχθῶ κατὰ πάσης διατάξεως τοῦ Νομοσχεδίου, ἐκείνων τῶν διατάξεων τοῦ Νομοσχεδίου, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλουν βεβαίως εἰς τὸν λαὸν βάρη φορολογικά, διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ σύστασις αὐτὴ τοῦ Ταμείου τῶν Συντάξεων τῶν Ἰατρῶν. Τὸ Ταμεῖον τῶν Συντάξεων τῶν Ἰατρῶν ὀφείλει νὰ ἐπικουρηθῇ, νὰ ἔχῃ τοὺς πόρους του προερχομένους ἀπὸ εἰσφορὰς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ ἀπολαύσουν τὰ ὠφελήματα τῶν συντάξεων. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐγκαθιδρυθῇ αὐτὴ ἡ ἀρχὴ νὰ φορολογῶμεν τὸν λαὸν διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς τὰς διαφόρους τάξεις τὰ Ταμεῖα τῶν Συντάξεών των. Ἠξεύρω τί θὰ μοῦ εἴπῃτε. Ὅτι, κύριε, διατὶ αὐτὸ δὲν τὸ εἴπατε ὅταν ἱδρύετο τὸ Ταμεῖον τῶν Συντάξεων τῶν δικηγόρων ; Τὰ εἶπα τὰ ἴδια καὶ τότε, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἐγελάσθηκα εἰς μίαν ἢ δύο διατάξεις, ὅτι παρεβλήθησαν διατάξεις αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐκβλητέαι. Ὑπάρχει ὅμως μία διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἑνὸς Ταμείου καὶ τοῦ ἄλλου. Ὅτι ἐκεῖ ἐπιδιώκουν νὰ ἐπιβάλουν βάρη τινὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἐπιβάλλονται εἰς τὸν λαόν, ἀλλὰ εἰς τοὺς δικαζομένους, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τέλους αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πᾶνε εἰς τὰ δικαστήρια ἢ τοὺς σύρουν εἰς τὰ δικαστήρια. Δὲν εἶναι τὸ ἴδιον ὅμως μὲ τοὺς ἀσθενεῖς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ζητοῦμεν ὅταν πᾶνε εἰς τὰ Νοσοκομεῖα ἢ σὲ καμμιὰ κλινικὴ ἢ τύχη νὰ ἀσθενήσουν ζητοῦμεν μέσα εἰς τὸν λογαριασμόν νὰ πληρώτουν καὶ τὴν σύνταξιν τῶν Ἰατρῶν. Διότι ὁ καϋμένος ὁ ἀσθενὴς δὲν ἔχει καμμίαν ὑπαιτιότητα ὅταν ἀσθενεῖ καὶ πηγαίνει εἰς τὴν κλινικήν. Ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ θέσω εἰς ἀναθεώρησιν τὸν Νόμον «περὶ δικηγόρων» διὰ νὰ ἐκβληθοῦν ἐκ τῶν ὑστέρων ὅλαι ἐκεῖναι αἱ διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν φορολογίαν. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν θὰ δεχθῶ, ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ αὐτὴ μὲ περιβάλλει διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης της νὰ ψηφισθῇ νέος θεσμός, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἐπιβάλλωμεν φορολογίαν ὑπὲρ μιᾶς τάξεως ἀξίας πάσης συμπαθείας, ἀλλ' ἡ ὁποία δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζητῇ νὰ προηγηθῇ ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν καθ' ἑαυτὸ ἐργατῶν, τῶν καθ' ἑαυτὸ προλεταρίων. Δὲν ἠμπορεῖ καθ' ἣν στιγμὴν δὲν ἐφέραμεν τὸ Νομοσχέδιον «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», δὲν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς ζητῆται νὰ ψηφίσωμεν τοιοῦτον νόμον, ἐκτὸς ἐὰν τὸ Νομοσχέδιον ἀποκλειστικῶς στηρίζεται εἰς τὰς εἰσφορὰς τῶν ἰατρῶν, ὁπότε δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ τοὺς συγχαρῶμεν καὶ νὰ τοὺς χειροκροτήσωμεν διὰ τὴν μέριμναν τὴν ὁποίαν λαμβάνουν.

Ζητῶ λοιπὸν ν' ἀποσυρθῇ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἀπὸ τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

Ε. Μαλαμίδας. Σέβομαι τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου, ἵνα μελετηθῶσι ὡρισμέναι διατάξεις αὐτοῦ. Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος νὰ διαμαρτυρηθῶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου ἐναντίον τῆς ἀδίκως προσαφθείσης μομφῆς, ὅτι δηλαδὴ ὡρισμένοι πόροι τοῦ ταμείου τούτου ἐπιβαρύνουν τὸν λαὸν φθάνοντες μέχρι τοῦ σημείου νὰ φορολογοῦν καὶ τὴν κλίνην τῶν νοσηλευομένων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐπιθυμῶ νὰ βεβαιώσω τὸν φίλον μου Πρόεδρον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς βουλευτὴν Δομοκοῦ, ὅτι εἶμαι πρόθυμος νὰ συζητήσω μετ' αὐτοῦ καὶ ἂν μὲ πείσῃ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐγὼ μεταβάλλω ἀμέσως γνώμην.

Ε. Μαλαμίδας. Εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος χθὲς ὑπὸ τὸν τύπον εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τῆς μειονοψηφίας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, οὐσιαστικῶς δὲ τῆς μονοψηφίας αὐτῆς, δημοσίευμα καθυβρίζων τὴν τάξιν τῶν Ἰατρῶν. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαμαρτυρηθῶ κατὰ τὸν πλέον ἐντονον τρόπον ἐξ ὀνόματος τοῦ ὑγειονομικοῦ κόσμου τῆς χώρας. Βεβαιωθῆτε δὲ τὴν Βουλὴν ὅτι ὡς καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου θὰ προκύψῃ οὐδὲν φορολογικὸν βάρος ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ Λαοῦ.

Α. Καλαντζάκος. Ἀναπτύσσει ἐπερώτησιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Ταμεῖον Τριφυλλίας δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν πιστοποιητικὰ ἀκτημοσύνης διὰ ποινικὰ ἔξοδα μὴ προερχόμενα ἐκ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου ὁ Νόμος περὶ ἀναστολῆς ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ. Καὶ οὕτω λέγει κρατοῦνται ἀδίκως εἰς τὰς φυλακὰς οἱ πολῖται.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νομίζω ὅτι πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως. Τὰ πιστοποιητικὰ ἀκτημοσύνης ἰσχύουν ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν. Πάντως θὰ ἐξετάσω ὁ ἴδιος τὸ ζήτημα.

Α. Καλαντζάκος. Ἀναπτύσσει ἐπερώτησιν λέγων ὅτι εἰσπράττεται φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου τῶν τέως Δήμων Δωρίου καὶ Ἀετοῦ Τριφυλλίας ὑπὲρ τοῦ Γεωργικοῦ Σχολείου Δωρίου καίτοι ἀνεστάλη ἡ εἴσπραξίς του κατόπιν τοῦ κατατεθέντος νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τούτου.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν ἠμποροῦμεν ἐπ' ἄπειρον νὰ συνεχίζωμεν τὴν ἀναστολήν. Μήτε ἠμποροῦμεν νὰ παρανομήσωμεν.

Α. Καλαντζάκος. Ἀναπτύσσει ἐπερώτησιν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἰωάννου Γιαννοπούλου καταγγείλαντος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ὁ Οἰκονομικὸς Ἐπιθεωρητὴς Οἰκονομόπουλος ἐνεργῶν διοικητικὰς ἀνακρίσεις κατὰ τοῦ Ταμίου Τριφυλλίας ἀντήλλαξε τὴν εὐνοϊκὴν ἔκθεσίν του μὲ τὸν διορισμὸν τοῦ ἐπ' ἀδελφῇ ἀνεψιοῦ του ὡς Κοινοτικοῦ εἰσπράκτορος, ζητεῖ νὰ κατατεθῇ ὁ σχετικὸς φάκελος.

Γ. Μαρῆς (Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νὰ ὑπαγνησθῇ παρακαλῶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἡ αἴτησις τοῦ φακέλου ἀλλὰ δὲν μπορεῖτε νὰ θίγετε ἀνώτερον ὑπάλληλον λέγοντες ὅτι θὰ τὸ ἀποδείξετε.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** ἀναπτύσσων ἐπερωτησίν του πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας διατί δὲν ἐλήφθη πρόνοια πρὸς εὐνοϊκὴν ρύθμισιν τῆς χρεώσεως τῶν ἐγκατασταθέντων ἀγροτῶν προσφύγων τῶν ἐκπροθέσμως ὑποβαλόντων δηλώσεις τῆς ἐγκαταλειφθείσης ἐν Τουρκίᾳ περιουσίας των, λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς γνωρίζει ὅτι εὑρίσκεται ἐν ἐφαρμογῇ ἡ συμφωνία τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἀγροτῶν προσφύγων μὲ βάσιν τῶν συμψηφισμὸν ὑπὸ τῆς Ε.Α.Π. καὶ τῶν Δημοσίων χρεῶν αὐτῶν. Ἀτυχῶς μεταξὺ τῶν ἀγροτῶν προσφύγων ὑπάρχει ἕνας ἀριθμὸς 10—15.000 οἰκογενειῶν αἱ ὁποῖαι δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς συμφωνίας, διότι ὅταν οἱ ἄλλαι πράσφυγες δικαιοῦχοι ὑπέβαλλαν τὰς δηλώσεις των, οὗτοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν ἐν μετακινήσει καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὰς ὑποβάλωσιν ἐντὸς τῶν ταχθεισῶν προθεσμιῶν. Ἐκτὸς ὅμως αὐτοῦ τὸ ἐκπρόθεσμον ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ ὅτι τὸ ψήφισμα τοῦ 1925 προυνόει περὶ μιᾶς προσωρινῆς καταυδλῆς ὑπὲρ τῶν ἀστῶν καὶ ἐκεῖ εἶχε στραφῇ τότε ὅλη ἡ πρόνοια τοῦ Κράτους. Προκειμένου περὶ ἀγροτῶν προσφύγων δὲν εἶχε γίνῃ τίποτε διότι τὸ Κράτος ἐπίστευεν ὅτι μὲ τὰ δάνεια τῆς Ε.Α.Π. θὰ κατώρθουν οὗτοι νὰ καλλιεργοῦν καὶ νὰ εἶνε καὶ ἀποδοτικοί. Δεδικαιολογημένως λοιπὸν δὲν ὑπέβαλον αἰτήσεις καὶ ἐδικαιολογεῖτο τὸ αἴτημά των περὶ ἐμπροθεσμοποιήσεως τῶν ἐκπροθέσμως ὑποβληθέντων διὰ νὰ μὴ παριστάμεθα πρὸ τῆς καταφόρου ἀδικίας, ἡ ὁποία παρατηρεῖται εἰς τοὺς διαφόρους συνικισμούς, ἔνθα διὰ τοὺς ἡμίσεις τῶν προσφύγων συμψηφίζονται αἱ ἀπαιτήσεις των καὶ διὰ τοὺς ἄλλους δὲν συμψηφίζονται. Καταχρήσεις δὲν δύναται νὰ συμβοῦν διότι εἰς τὰς δηλώσεις ποὺ ὑπεβλήθησαν ἐνεγράφοντο τὰ ὀνόματά των καὶ αἱ ἀξιώσεις των καὶ διὰ νὰ πληρωθοῦν τώρα οὗτοι δὲν χρειάζεται νὰ γίνουν ἐκτιμήσεις παρ' ἐπιτροπῶν, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐξευρεθῇ πρακτικὴ τις λύσις ἡ ἑξῆς. Ἐφ' ὅσον ἀνήκουν εἰς γνωστάς κοινότητας δύναται τὸ Κράτος νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὸν μέσον ὅρον τῆς ἐκτιμήσεως ἐκείνων ποὺ ἐδικάσθησαν αἱ ἀποζημιώσεις ἀπὸ τὴν ἰδίαν κοινότητα καὶ ἀνήκουν εἰς τὴν ἰδίαν κοινότητα καὶ οὕτω θὰ καθορισθῇ ποσόν τι πληρωτέον μὴ ἀπέχον τῆς ἀληθείας. Ἐκ τῆς λύσεως αὐτῆς θὰ ζημιωθοῦν οἱ πλουσιώτεροι ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει σημασίαν ἐφ' ὅσον ὁ κεντρικὸς σκοπὸς τῆς ρυθμίσεως τῶν χρεῶν των θὰ ἐπιτευχθῇ πιστουμένων διὰ συμψηφισμοῦ. Ἐὰν τοῦτο δὲν γίνῃ θὰ ὑπάρξουν 15—20.000 οἰκογένειαι, αἵτινες δὲν δύναντοί ποτε νὰ ἐκπληρώσουν τὰς πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεις των, ἐνῷ ἔχουν ἀποχρῶντας λόγους τῆς ἐκπροθέσμου ὑποβολῆς τῶν αἰτήσεών των.

Ὁ κ. ***Γ. Τηλικίδης*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἐπερωτήσεως λέγει ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἀγροτῶν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀφαιρεθῇ, διότι κάθε ἀφαίρεσις ἀποτελεῖ στέρησιν περιουσίας μὴ ἐπιτρεπομένην ἀπὸ τὸ Σύνταγμα. Ἄλλος ἐπίσης, τονίζει, λόγος παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν εἶναι ἡ ληφθεῖσα ἐπανειλημμένως παρομοία πρόνοια δι' ἄλλους ἀποζημιωτέους. Εἶνε συνεπῶς, ἐπιλέγει, δικαία ἡ αἰτουμένη παράτασις πρὸς ἀναγνώρισιν ὡς ἐμπροθέσμων τῶν ἐκπροθέσμως ὑποβληθεισῶν δηλώσεων, διότι ἀντιθέτως θὰ μείνουν ἀπροστάτευτοι 10—15.000 οἰκογένειαι.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἠξεύρω, λέγει, τί σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις διὰ τὸ σοβαρὸν αὐτὸ ζήτημα. Βεβαίως ὅταν γίνεται λόγος περὶ ἐμπροθέσμων δηλώσεων, ἡ πρώτη ἐντύπωσις λόγῳ ἴσως βαρῶν προβλεπομένων δὲν εἶναι εὐχάριστος, Ἐν τῇ προκειμένῃ ὅμως περιπτώσει πρόκειται περὶ γεωργῶν ἐγκατεστημένων καὶ γνωστῶν καὶ περὶ ὧν ὑπάρχουν στοιχεῖα ἂν εἶχον ἢ ὄχι ἀξιώσεις καὶ ἀμφιβολία περὶ τοῦ ἐὰν εἶναι δικαιοῦχοι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Ἄλλως τε αἱ τεθεῖσαι προθεσμίαι δὲν ἠδύναντο νὰ παρακολουθηθοῦν διότι οἱ ἀγρόται πρόσφυγες εἶχον δοσοληψίας μὲ τὴν Ε. Α. Π. καὶ εἶναι ἀπολύτως δεδικαιολογημένη ἡ ἀναγνώρισις τῶν δηλώσεών των ὡς ἐμπροθέσμων.

Ἐκτὸς τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ ὅτι τὸ Κράτος θὰ ἄφιση αὐτοὺς ἀπροστατεύτους, ἀφοῦ ἔκαμε μετ' αὐτῶν μίαν κοινὴν ἐπιχείρησιν, καὶ νὰ καταλήξωμεν νὰ μείνουν ἐν καθυστερήσει ὑποχρεώσεων. Ἀπαραίτητον εἶναι νὰ γίνῃ μία ἐκκαθάρισις τελειόνης ὡς βάσεως τῆς δικαιοτάτης ἀρχῆς ὅτι εἶναι δικαιοῦχοι.

Ὁ κ. Μπακάλμπασης ὑπέδειξεν μίαν ὀρθὴν καὶ πρακτικὴν διαδικασίαν ἄνευ βαρῶν νοῦ Δημοσίου καὶ ἄνευ κινδύνου καταστρατηγήσεων. Ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὁ μέσος ὅρος τῶν γενομένων ἐκτιμήσεων διὰ τὴν αὐτὴν κοινότητα.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Διὰ τὰς δηλώσεις τῶν ἐγκατασταθέντων ἐδόθησαν ἐπανειλημμέναι παρατάσεις.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι δὲν ἐδόθησαν δι' αὐτούς.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ἐδόθησαν διαδοχικῶς τρεῖς παρατάσεις, διὰ τοὺς τυχὸν μὴ λαβόντας γνῶσιν καὶ ὅσοι εἶχον δικαιώματα νὰ δηλώσουν ὤφειλαν νὰ τὸ πράξουν. Ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ἐπεσπεύθη ἡ ἐκδίκασις τῶν δηλωσάντων καὶ ἤρχισεν ὁ συμψηφισμός. Τώρα δὲν ἔχομεν τὰ μέσα νὰ κάμωμεν νέας ἐκτιμήσεις καὶ νέας Ἐπιτροπὰς καὶ εἰς τὴν γραμμὴν αὐτὴν ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐκπροθέσμους ἐνέμειναν ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις. Ὡς πρὸς τὸν τρόπου ποὺ ὑπέδειξεν ὁ κ. Μπακάλμπασης δὲν τὸν εὑρίσκω ἔχοντα δικαίαν βάσιν καὶ ἀσφαλῶς θὰ ἔχωμεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν παράπονα, ἂν δεχθῶμεν τὴν βάσιν αὐτὴν καὶ θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ τὴν ἀλλάξωμεν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐπιλέγει, ἐὰν δὲν ἀπεζημιώθη αὐτὴ ἡ κατηγορία τῶν ἀγροτῶν δὲν πταίουν οὔτε αἱ Κυβερνήσεις οὔτε τὸ Κράτος, ἀλλ' ὀφείλεται τοῦτο εἰς ἴδιον πταῖσμα καὶ σφάλμα των.

Α. Μπακάλμπασης. Ὡρισμένα φαίνεται στοιχεῖα διέφυγαν τὸν κ. Ὑπουργόν. Εἶπεν ὅτι κατ' ἐπανάληψιν ἐδόθησαν προθεσμίαι διὰ τὰς δηλώσεις, ἀλλ' αὗται ὡς γνωστὸν ἦσαν ὀραχυτάται, ἀφεώρων κυρίως τοὺς ἀστοὺς πρόσφυγας, διότι περὶ ἀποζημιώσεως ἀγροτῶν δὲν ἐγένετο λόγος κατὰ τὸ 1925.

Αἱ παρατάσεις ἐδίδοντο διοικητικῶς καὶ ἐνομιμοποιοῦντο κατόπιν, ἀφεώρων δὲ κυρίως τοὺς ἀστούς, διότι ζήτημα ἀγροτῶν προσφύγων ὅπως εἴπομεν ἀνωτέρω, δὲν ἐτίθετο τότε, ὁ δὲ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἀπουσιάζων τότε ἐξ Ἑλλάδος δὲν εἶναι ἐν γνώσει τῶν ἀγώνων ποὺ ἔγιναν ἀπὸ τοῦ 1927 ἀπὸ τοὺς ἀγρότας πρόσφυγας. Βραδύτερον ἐπηκολούθησαν αἱ συμφωνίαι τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ συμψηφισμοῦ τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν προσφύγων. Ἡ πρώτη ὑφ' ἡμῶν τὸ 1927 καὶ ἡ δευτέρα τὸ 1930. Κατὰ τὴν πρώτην συμφωνίαν ἡμεῖς εἴχομεν ἐξεύρει τὸν τύπον τῆς ὑπευθύνου δηλώσεως, διότι εἴχομεν πάντοτε ὑπ' ὄψιν νὰ μὴ ἀποκλείσωμεν κανένα.

Ι. Τσονταρίδης. Δὲν εἶχον ἐκδικασθῇ τότε;

Α. Μπακάλμπασης. Ἐὰν διαφωνῆτε διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, ἐλάτε νὰ τὸ πῆτε. Εἰς τὰ 1930, συνεχίζει ἔγινεν ἡ τελευταία συμφωνία καὶ ὁ Ὑπουργὸς λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξευρεθῇ ὁ μέσος ὅρος κατὰ οἰκογένειαν, ἀλλ' ἀφοῦ ὑπάρχουν ἐκ Τουρκίας 1200 Κοινότητες ἐκ τῶν ὁποίων προέρχονται οἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀποζημιωτέοι πρόσφυγες, δὲν χρειάζονται παρὰ 1200 ἀριθμητικαὶ πράξεις διὰ νὰ ἐξευρεθῇ ὁ μέσος ὅρος. Δὲν ζητοῦν, ἐξ ἄλλου, χρήματα, ἀλλὰ συμψηφισμὸν τῶν ἀπαιτήσεών των πρὸς καὶ τῶν τὸ Δημόσιον καὶ τὴν Ε.Α.Π. χρεῶν των. Διὰ τοῦ συμψηφισμοῦ ὁ κόσμος αὐτὸς θὰ ἀνακουφισθῇ καὶ θὰ εἶναι εὐγνώμων. Ἐκτὸς ὅμως ὅλων τῶν ἄλλων λόγων ποὺ σᾶς ἀνέπτυξα τῶν ἐπιβαλλόντων τὴν ἐμπροθεσμοποίησιν τῶν ἐκπροθέσμων ὑπάρχει καὶ ἓν ἄλλο γεγονὸς ὅτι πολλοὶ ἐκ τῆς κατηγορίας αὐτῆς τῶν προσφύγων ἔφθασαν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῶν προθεσμιῶν.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι παρῆλθον τόσαι Κυβερνήσεις καὶ δὲν ἔλαβον πρόνοιαν. Ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν γνωρίζει ὅτι μέχρι τοῦ 1927 ὑπῆρχε μεγάλη ἀμφιβολία ἂν θὰ δοθῇ ἀποζημίωσις εἰς τοὺς ἀγρότας πρόσφυγας καὶ ὕστερα ἀπὸ μακρούς ἀγῶνας κατωρθώσαμεν διὰ συμβάσεως νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, λαμβάνοντες κυριώδους προνοίας νὰ γίνῃ τοὐλάχιστον μία ἐκκαθάρισις. Οἱ ἐκπρόθεσμοι ἀγρόται πρόσφυγες, τονίζει, δὲν πρέπει νὰ τίθενται εἰς τὴν αὐτὴν μοῖραν μὲ τοὺς ἐκπροθέσμους ἀστούς, ζήτημα δὲ στερεώσεως τῆς νεοσχηματίστου προσφυγικῆς ἀγροτικῆς ἐγκαταστάσεως ἐπιβάλλει νὰ ληφθῇ μία μέριμνα καὶ συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα, διότι θὰ λάβῃ μέτρα μίαν ἡμέραν τὸ Κράτος, ἀλλὰ πρόκειται νὰ μὴ τὰ λάβῃ ἀργά.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Εἶναι γνωστὸν λέγει ὅτι οἱ ἀστοὶ ὑπέβαλον τὰς δηλώσεις των συγχρόνως μετὰ τῶν ἀγροτῶν καὶ ὅσα μέτρα εὐεργετικὰ ἐλήφθησαν δι' ἐκείνους ὑπὸ ἔποψιν παρατάσεων ἐλήφθησαν καὶ διὰ τοὺς ἀγρότας πρόσφυγας.

Πῶς εἶναι δυνατὸν ἀφοῦ ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἐνέμειναν ἐπαρκῆ τὴν δοθεῖσαν προθεσμίαν καὶ ἔτειναν μόνον εἰς τὸ νὰ περαιωθῇ τὸ ἔργον τὸ ἀφορῶν τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἀγροτῶν προσφύγων νὰ ἔλθωμεν ἡμεῖς τώρα καὶ νὰ ἀνακινήσωμεν ἐξ ἀρχῆς ζήτημα ἀποζημιώσεως ἐκπροθέσμων. Εἰς τὸ μητρῶον ὑπάρχουν 150,000 δηλώσεις ἐκπροθέσμων, φαντάζεσθε τί θὰ γίνῃ ὅταν θὰ ἀνακινήσωμεν μόνον τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἐκπροθέσμων ἀγροτῶν. Δὲν εἶναι δυνατὸν σήμερον νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν εἶναι νὰ περατωθῇ τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῶν. Δὲν ἠμποροῦμεν τώρα νὰ ἔλθωμεν καὶ νὰ προσθέσωμεν ἄλλα βάρη εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχομεν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει δηλώσεων τῶν ὁποίων δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν τὸ περιεχόμενον.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν θέλομεν βάρη νέα προϋπολογισμοῦ ζητοῦμεν συμψηφισμόν.

Γ. Τηλικίδης. Νὰ γίνῃ ὅ,τι ἔγινε διὰ τὰς προθεσμίας τῶν πολεμοπαθῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀποζημιούχων.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Τονίζει ὅτι τὸ δικαίωμα τῶν ἐκπροθέσμων εἶναι σεβαστὸν καὶ ἱερὸν κάθε δὲ ἔλεγχος εἶναι δυνατὸς καὶ εὐχερὴς καὶ πρόκειται καὶ περὶ ἀνθρώπων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐλθόντων μετὰ τὰς συμφωνίας.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας διατὶ δὲν προέβη ὡς ἐκ τοῦ νόμου εἶχεν ὑποχρέωσιν ἐντὸς τῆς τεταγμένης προθεσμίας εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑπὸ τῶν Γεωργικῶν ὀργανώσεων ἐκλεγέντων μελῶν τοῦ Ἀνωτάτου Γεωργικοῦ Συμβουλίου.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι προκειμένου νὰ συγκληθῇ προσεχῶς τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Γεωργίας ἀνέβαλα δι' ὀλίγας καὶ μόνον ἡμέρας τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν διορισμῶν.

Ὁ κ. ***Α. Μπακάλμπασης*** ἀναπτύσσων ἐπεπώτησίν του πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας διὰ τὴν μὴ ἔκδοσιν εἰσέτι τῆς σχετικῆς ἀποράσεως περὶ καθορισμοῦ τοῦ τύπου τίτλου κυριότητος, ὅστις θὰ δίδεται ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς τοὺς ἐξοφλοῦντας τὰ χρέη των ἀγρότας πρόσφυγας, λέγει, ὅτι μετὰ τὸν διεξαγόμενον συμψηφισμὸν τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν προσφύγων ὑπάρχουν 25 χιλιάδες οἱ ὁποῖοι ἐξώφλησαν τελείως τὰ χρέη αὐτῶν πρός τε τὴν Ε. Α. Π. καὶ τὸ Κράτος. Δυστυχῶς ὅμως εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τῶν ἀγροτῶν δὲν παρεσχέθη μέχρι σήμερον ὁ τίτλος τῆς ἰδιοκτησίας διὰ νὰ δυνηθοῦν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νὰ ἐξασφαλίσουν μικροπροθέσμους καὶ μακροπροθέσμους πιστώσεις παρὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης. Ἑπομένως εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἀπὸ τὴν γεωργικὴν ἀπόδοσιν ἐξαρτῶμεν τὴν μείωσιν τῆς κρίσεως ὑπάρχουν ἄνθρωποι διὰ τοὺς ὁποίους εἶναι ἀδύνατος ἡ βελτίωσις τῆς ἐγγείου κτήσεως. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας θὰ δικαιολογηθῇ προβάλλων τὴν χορήγησιν 9.000 τίτλων, ἀλλὰ προσωρινῶν πρὸς τὸν κόσμον τοῦτον. Δυστυχῶς ἡ τοιαύτη ἀπάντησίς του δὲν θὰ εἶναι ποσῶς ἱκανοποιητική, Διότι μὲ 9.000 παραχωρητήρια καὶ δὴ προσωρινὰ δὲν ἱκανοποιεῖται ὁ κόσμος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐφάνη συνεπέστατος πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Κράτους. Ἔχομεν 8 περίπου μῆνας ποὺ ἐψηφίσαμεν τὴν σύμβασιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ἐνῷ ὁ τύπος τοῦ τίτλου καθωρίσθη διὰ τοὺς ἀστοὺς παραμένει ἐν ἐκκρεμότητι ὁ τύπος διὰ τοὺς ἀγρότας. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐπὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν ὑπάρχει ἡ πρώτη ὑποθήκη τοῦ Κράτους ἐπὶ τῇ χορηγίᾳ ὅμως τοῦ τίτλου θὰ δυνηθῇ ὁ κόσμος αὐτὸς διὰ δευτέρας ὑποθήκης νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ποσὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀποκαταστάσεώς του, ἀφοῦ τὸ Κράτος, παρὰ τὰ ὑπεσχημένα, δὲν συνεπλήρωσε τὸν γεωργικὸν αὐτοῦ ὁπλισμόν.

Ἀναπτύσσων εἶτα ὁ κ. ***Μπακάλμπασης*** τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐπερωτήσεώς του περὶ τῆς καθυστερήσεως τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ κτηματολογίου τῶν διανεμηθεισῶν παρὰ τῆς Ε. Α. Π. γαιῶν λέγει ὅτι καὶ τὸ μέρος τοῦτο εἶναι ἀλληλένδετον μὲ τὸ πρῶτον. Διότι ἡ Ε. Α. Π. ἀφῆκεν 100.000 λίρες ἀπὸ τὸ προσφυγικὸν δάνειον διὰ νὰ γίνῃ κτηματολόγιον. Ἡ Κυβέρνησις ἀπησχολήθη μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο θεωρητικῶς περιωρισθεῖσα μὲ μελέτας καὶ ἐπιτροπὰς ἄνευ ἀποτελέσματος καὶ οὕτω εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην ἀπὸ ἀπόψεως ἐγγείου κτήσεως ὑπάρχει πλήρης ἀναρχία. Ἐνῷ ἔχουν γίνει ἀποτυπώσεις καὶ καταμετρήσεις δὲν ὑπάρχει κτηματολόγιον εἰς τὸ ὁποῖον τοὐλάχιστον στοιχειωδῶς νὰ ἀναγράφωνται αἱ ἑκάστοτε γενόμεναι μεταβολαί. Ὅταν ὁ ἐνδιαφερόμενος δὲν ἔχει ἕνα ὁριστικὸν τίτλον, εἶναι προφανὲς ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τοῦ ζητοῦμεν νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ἀγρῶν τοὺς ὁποίους δὲν ὁρίζει.

Ἡ κατάστασις αὕτη εἶναι γνωστὴ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, διότι οὗτος τὸν Μάϊον τοῦ 1931 ὑπέβαλε σχέδιον περὶ Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας καὶ Θράκης, δι' οὗ ἐλαμβάνετο καὶ πρόνοια συνεχίσεως τῶν ἔργων τῆς Ε. Α. Π. Εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ὅτι ἐπιτυγχάνεται ἐνοποίησις ὅλων τῶν ἀριθμοτήτων καὶ ὁμολογεῖ ὅτι εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος ἡ ἀποκατάστασις ἄνευ καταμετρήσεων διανομῆς καὶ χορηγήσεως τίτλου καὶ ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις αὐταὶ εἶναι μάλιστα καὶ συμβατικαί. Τὸ σχέδιον ὅμως αὐτὸ καίτοι ἐψηφίσθη ἀπὸ τὰς Βουλὰς δὲν ἐδημοσιεύθη λόγῳ, ὡς φημολογεῖται, διαφορᾶς ἀντιλήψεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας μὲ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ παρέλυσαν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ ἐποικιστικῶς τὰ πάντα. Διότι οἱ ἐντεταλμένοι ὑπάλληλοι προσεκλήθησαν νὰ ἐφαρμόσουν τὸν μὴ δημοσιευθέντα νόμον μὲ πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἠρνήθησαν ὅμως, διότι ὑπῆρχον καὶ διαχειριστικαὶ εὐθῦναι. Οὕτω ἐδημιουργήθη ἀναρχία ἐποικιστικὴ τὸ δὲ ποσὸν τῶν 100,000 λιρῶν δὲν γνωρίζομεν κατὰ πόσον μένει ἀνέπαφον διὰ τὴν κτηματογράφησιν. Ἐκεῖνο ποὺ γνωρίζω εἶναι ὅτι ἀπὸ τὸ ποσὸν αὐτὸ ἀφηρέθησαν μικρὰ κονδύλια τὰ ὁποῖα διετέθησαν δι' ὑδρευτικὰς ἰδίας ἀνάγκας, ἐνῷ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὑπάρχουν τὰ ὑπόλειμματα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως καὶ τὰ ὅσα ὑπεσχέθη ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ δώσῃ ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Μέχρι ὅμως σήμερον καὶ τὰ μικρὰ ὑπόλοιπα τῆς Ε. Α. Π. δὲν διετέθησαν ἀμφισβητούμενα μεταξὺ τῶν δύο Ὑπουργείων, ἤτοι τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας. Ἐφ' ὅσον ὅμως πάντα ταῦτα δὲν ἐγένοντο, καὶ ἐπ' αὐτῶν θὰ ἐλέγξωμεν τὴν Κυβέρνησιν ἐν καιρῷ, τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔχει ὑποχρέωσιν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας νὰ τονώσῃ τὴν ὑπάρχουσαν τοπογραφικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ἡ ὁποία δὲν ζητεῖ τίποτε ἄλλο εἰμὴ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνιαίου συστήματος μὲ ἑνιαίαν ὀργάνωσιν, ὥστε νὰ ἔχῃ τὸ ἀπαιτούμενον κῦρος διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν εὐρὺν καὶ μεγάλον της προορισμόν. Διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι τὴν 3ην Ἰουνίου ἐρχομένου ἔτους τερματίζεται τὸ στάδιον τῶν ἀπαλλοτριώσεων, βάσει τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, καὶ πρέπει μετὰ τὰς γενομένας ἀπαλλοτριώσεις, τὴν παγίωσιν τῆς κατασταστάσεως ἀπὸ ἀπόψεως ἐποικιστικῆς καὶ τὴν ἀφομοίωσιν τῶν Συν-

εταιρισμῶν ἀποκαταστάσεως πρὸς τὰς ἀντιστοίχους Κοινότητας, νὰ τονωθῇ ἡ Τοπογραφικὴ Ὑπηρεσία, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συγκεντρώσῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα πρὸς κατάστρωσιν τοῦ ἀγροτικοῦ κτηματολογίου. Εἰς αὐτὸ ἄλλωστε τὸ στάδιον εὑρισκόμεθα σήμερον. Αἱ ἀπαλλοτριώσεις λήγουν, ἡ ἰσορρόπησις τῆς ἐποικιστικῆς ρευστότητος ἐπέρχεται, ἡ ρύθμισις τῶν χρεῶν τῶν ἀποκατασταθέντων ἐπιδιώκεται καὶ δὲν μένει εἰμὴ ἡ προώθησις τῆς διανομῆς καὶ τῆς κτηματογραφήσεως διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀσκήσωμεν ὀρθῶς καὶ τὴν ἀγροτικὴν πίστιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρτᾶται ἡ παγίωσις τῶν ἐποικισθέντων.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐὰν ἐφηρμόζετο τὸ μέτρον αὐτὸ δὲν θὰ ἐφθάναμεν εἰς κανένα ἀποτέλεσμα. Ἐὰν ἐγνώριζον ὅτι τὴν ἐσπέραν αὐτὴν ἠθέλατε μὲ ἐπικρίνει διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ σᾶς ἔφερον ἔκθεσιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς καταμετρήσεως συστήσαντος τὴν ἀκύρωσιν τῆς δημοπρασίας καὶ τὴν μὴ ἐπανάληψιν αὐτῆς.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἔχει δύο πόδια ἔχει τὴν τοπογράφησιν καὶ τὴν διανομήν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διανομὴν ἡ τοπογραφικὴ σας ὑπηρεσία ἔχει δίκαιον δὲν πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ ἀπὸ ἰδιώτας.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ τοπογράφησις εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὴν διανομήν, οὕτως ὥστε διάφορα σχέδια, τὰ ὁποῖα ἦλθον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἀπὸ μηχανικούς, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβον ἰδιωτικῶς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν, ἀπερρίφθησαν. Ἐνεφανίσθησαν καὶ εἰς τὸ παρελθὸν Ἑταιρίαι μὴ ἔχουσαι τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ δι' αὐτὸ ἠκυρώθησαν αἱ συμβάσεις καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ κάμωμεν ἐκ νέου τὴν τοπογράφησιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἐργασία αὐτὴ πρέπει νὰ γίνῃ ταχέως, ὁ κάθε ἰδιοκτήτης πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν τίτλον του, διότι ὁ μὴ ἔχων τίτλον ὄχι μόνον δὲν γνωρίζει τι ἔχει, ἀλλ' οὐδὲ δύναται νὰ πορισθῇ τὰ ἀπαιτούμενα εἰς αὐτὸν διὰ δανείων δίδων ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ κτήματος αὐτοῦ. Ἐσπεύσαμεν λοιπὸν εἰς τὴν Μακεδονίαν ἀντὶ τῶν 32 συνεργείων τὰ ὁποῖα ηὕραμεν ἀνελθόντες εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ τὰ ἀναβιβάσωμεν εἰς 75, ἀποτέλεσμα δὲ τῆς γενομένης ἐργασίας εἶναι ὅτι εἶναι ἤδη ἕτοιμοι νὰ δοθῶσι προσωρινοὶ τίτλοι διὰ 10,000 ἀγροτικὰς περιουσίας, ὁ δὲ νόμος ὁ ὑφιστάμενος λέγει εὐτυχῶς ὅτι δύνανται νὰ δοθοῦν προσωρινοὶ τίτλοι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γενομένης τοπογραφήσεως. Λέγω δὲ εὐτυχῶς διότι ὁ ἄλλος νόμος ὁ ἀγροτικὸς λέγει, ὅτι πρέπει νὰ δοθῶσιν ὁριστικοὶ τίτλοι, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξαντληθῇ τὸ ζήτημα εἰς ὅλας του τὰς λεπτομερείας. Οἱ τίτλοι ἐδόθησαν εἰς ἡμίσειες τῶν ὁριστικῶν διανομῶν αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο. Προχθὲς ἐλέχθη ἀπὸ κάποιον συνάδελφον ὅτι ναὶ κ. Ὑπουργέ, ἀλλ' ἐδώσατε τίτλους εἰς γνηγενεῖς καὶ ὄχι εἰς πρόσφυγας. Λέγω ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν γνηγενῶν εἶνε πολὺ μικρότερος ἐν σχέσει μὲ τὴν Βέρροιαν. Οὕτω ἐδόθησαν. (Ἀναγινώσκει). Ἐν ὅλῳ 837.

Α. Μπακάλμπασης. Δὲν πιστεύω νὰ εἶσθε ἱκανοποιημένος.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Εἶμαι ἱκανοποιημένος διότι ὅταν ἔγινα Ὑπουργὸς πρὸ δέκα μηνῶν δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲν μέσον ἐξ ἐκείνων διὰ τῶν ὁποίων θὰ μοῦ ἐδίδετο τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδώσω ἕνα τίτλον.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρώτατον· ἡ δὲ Κυβέρνησις φέρει βαρυτάτην εὐθύνην, διότι δὲν ἐδημοσίευσε τὸν ψηφισθέντα πέρυσιν νόμον, μολονότι ὑπάρχει συνταγματικὴ ὑποχρέωσις διὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ. Ἐὰν ὑπάρχει Ὑπουργὸς διαφωνῶν, ἂς ὑποβληθῇ τροπολογία τοῦ νόμου ἀλλὰ παραχωρήσεις διὰ τῆς μὴ δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, δὲν ἐπιτρέπονται καὶ εἶναι ἄξιον μεγάλης ἀπορίας πῶς ἀνέχεται τοῦτο ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, ὁ ὁποῖος ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἐψηφίσθη ἀποδίδει εἰς αὐτὸ μεγάλην σημασίαν. Ἀλλ' ἡμᾶς μᾶς θλίβει ὄχι μόνον τὸ τυπικὸν ζήτημα, ἀλλὰ καὶ τὸ οὐσιαστικόν, διότι ἔχει δημιουργηθῇ ἐν Μακεδονίᾳ ἀναρχία καὶ χωλαίνει πολὺ τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας εὗρεν ὡραίους λόγους διὰ νὰ ἐξάρῃ ὅτι οἱ ἀποκατασταθέντες εἶναι κύριοι τῆς γῆς τὴν ὁποίαν καλλιεργοῦν. Τὸν συγχαίρω δι' αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν ἀλλὰ ἐνῷ τόσας ὡραίας ἰδέας ἐξέθηκεν ὡς εἰσηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἔπραξεν ὅτι ὤφειλε διὰ νὰ λήξῃ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις. Ἐτονίσαμεν πολλάκις τὴν μεγάλην ἀνάγκην νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον τῆς ὁριστικῆς ἀποκαταστάσεως, ἀφοῦ μάλιστα εὑρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονὰς τῆς Συνταγματικῆς προθεσμίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ἀγροτικοῦ νόμου, ἀλλὰ τίποτε δὲν ἔγινε καὶ καμμία βεβαιότης δὲν ὑπάρχει περὶ τῆς κατοχῆς τῆς παραχωρηθείσης γῆς. Καθ' ἡμέραν ἀμφισβητήσεις καὶ προστριβαὶ λαμβάνουν χώραν καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ὀφείλει ν' ἀπολογηθῇ διὰ τὴν μὴ δημοσίευσιν τοῦ νόμου.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐπ' εὐκαιρίᾳ μιᾶς ἐπερωτήσεως ἐλέχθησαν πολλὰ πράγματα, ἐζητήθη δὲ ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ἡ εὐθύνη, διατί δὲν ἐξέδωκε τοὺς τίτλους τῆς κυριότητος τῶν ἐγκατασταθέντων ἀγροτῶν προσφύγων καὶ διατί δὲν ἔκαμε τίποτε διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ κτηματολογίου καὶ τῶν ὅρων, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ὑπάρχουν ὥπως προαχθῇ τὸ ἔργον τὸ Ἐποικιστικόν. Ὑποθέτω ὅτι κανεὶς δὲν πιστεύει ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐκδώσωμεν ἕνα χαρτίον, δι' οἱουδήποτε, δημιουργοῦν τίτλον κυριότητος δι' ἕκαστον ἀγρότην. Διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο ὤφειλον πολλὰ πράγματα νὰ δημιουργηθοῦν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ καταμέτρησις ἀποτυπώσεις καὶ διανομὴ τῶν Συνοικισμῶν ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι τόσον εὔκολον. Εἶχον δημιουργήσῃ οἱ διάφοροι Κυβερνήσεις διάφορα μέσα διὰ τῶν ὁποίων προσεπάθουν ὥπως τὸ ἔργον τῆς καταμετρήσεως ἔλθῃ εἰς πέρας, ἀλλ' ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐξηκολούθει τὸ ἔργον μὲ τὰ αὐτὰ μέτρα, δὲν θὰ ἔφθανεν εἰς πέρας οὔτε τὸ 1935. Ἐξήκοντα συνεργεῖα κατανεμημένα εἰς δύο διαφόρους ὑπηρεσίας, μὴ ἔχοντα κανένα συνεκτικὸν δεσμὸν μὴ ὑπακούοντα εἰς καμμίαν ὑπηρεσίαν, μὴ ἔχοντα μέσα ὑλικὰ παρὰ ἓξ ἑκατομ. ἦτο ἀδύνατον νὰ κάνουν τίποτε.

Α. Παπαναστασίου. Ἀγνοεῖτε τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἐλάβαμεν. Πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι ἡμεῖς προεκηρύξαμεν διαγωνισμόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπροθυμοποιήθησαν ἐντόπιοι μὲ τὰς αὐτὰς τιμὰς νὰ ἀναλάβουν νὰ φέρουν εἰς πέρας ὁλόκληρον τὸ ἔργον τῆς καταμετρήσεως ἐντὸς διετίας.

Α. Παπαναστασίου. Ἡμεῖς δὲν ἐπικρίνομεν σᾶς προσωπικῶς.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουρ. Γεωργ.). Ἐγὼ ὁμιλῶ ἐν ὀνόματι τῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχε διαλυθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποκαταστάσεως προσφύγων, ὅλα δὲ τὰ ἔγγραφα ἦσαν φίρδην μίγδην ἀνακατωμένα, καὶ ἔπρεπε νὰ τὰ τακτοποιήσωμεν διὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ ἐκδόσωμεν τὸν Μάϊον τὸ πρῶτον παραχωρητήριον. Σήμερον ὑπάρχουν δέκα χιλιάδες οἰκογένειαι, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ πηγαίνουν εἰς μίαν Τράπεζαν καὶ νὰ λέγουν, ἔχομεν ἕνα τίτλον, δώσατέ μας δάνειον. Ἂν μὲ ἐρωτήσετε πότε θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τέρμα θὰ σᾶς ἀπαντήσω ὅτι κατὰ τὸ 1932 τὸν Μάϊον ἡ Μακεδονία θὰ ἔχει ἀποτυπωθῇ. Θὰ αὐξήσωμεν τὰ συνεργεῖα εἰς 80 καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἂν τύχῃ νὰ εἶμαι Ὑπουργὸς τὸ 1932 βεβαίως θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τέρμα τῆς πλήρους διανομῆς. Μὴ λέγετε λοιπὸν ὅτι δὲν ἐκάμαμε τίποτα διὰ τὴν Μακεδονίαν. Θὰ μοῦ πῆτε ὅτι διεθέσαμε 100 χιλιάδες λίρας διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν. Ἀλλ' ἐλέχθη ἤδη, πῶς κατηναλώθη, ἐπαναλαμβάνω ὅτι κατηναλώθη διὰ τὴν τοπογράφησιν καὶ διὰ τὰ ἔργα ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα ἀφέθη ἐντολὴ ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκατοστάσεως ὥπως ἐκτελεσθοῦν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐπερωτήσεως ἀπαντῶ, ὅτι ἀνέθεσα εἰς Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ κάμῃ ἕνα ὀργανισμόν, τὸν ὁποῖον θὰ φέρωμεν εἰς τὴν Βουλήν.

Α. Μπακάλμπασης. Ἐπῆγα εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ μοῦ εἶπον ὅτι δὲν κάμουν τίποτε διότι πρόκειται περὶ Ἐπιτροπῆς ὑποχρεωμένης νὰ ἐργασθῇ μετὰ τὰς ὥρας τὰς ἐργασίμους.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Σᾶς εἶπα ὅτι νομοθετικῶς θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα.

Ἀντικρούει κατόπιν τὰ ἄλλα ἐπιχειρήματα τῶν ἐπερωτησάντων καὶ προσθέτει ὅτι τὸν μὴ δημοσιευθέντα νόμον τὸν ἔκαμε διὰ νὰ κυρώσῃ νομοθετικῶς τὸ διάταγμα τὸ ὁποῖον παραμένει ἔγκυρον.

Κηρύσσεται κατόπιν περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ λύεται ἡ Συνεδρίασις ὥρα 8 καὶ 30' διὰ τὴν 4. 0' τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ἀποστόλου
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Κ'.

Παρασκευῆς 18 Δεκεμβρίου 1931

Ὥρᾳ 4.30' μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης***, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Κουτσοπέταλος*** καταθέτει τηλεγράφημα ἐνώσεως ἁμπακοπαραγωγῶν Λεβαδείας, διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἀτελῆ εἰσαγωγὴν βαμβακοσπόρου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Στεφανόπουλος*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ συλλόγου πολυτέκνων γονέων Ἀμαλιάδος καὶ περιχώρων ζητούντων τὴν ψήφισιν τῆς προτάσεως νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4733 καὶ 4839 περὶ προστασίας τῶν πολυτέκνων.

Ὁ Γρηγόριος Ἀντωνακάκης καὶ κάτοικοι Συνοικισμῶν Ποτιδινδρου Ἠμαθίας παρακαλοῦν ὅπως ἡ κοινότης μὴ προβῇ εἰς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν στρεμμάτων κατεχομένων καὶ καλλιεργουμένων ὑπ' αὐτοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς*** καταθέτει πρᾶξιν τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου Βασιλικῆς, ἐκδηλοῦντος τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων ὑπὲρ τῆς ἐκβαθύνσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ λιμένος καὶ συνιστᾷ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς ὡς μόνης ἐξυπηρετούσης τοὺς λιμένας.

Ἡ πανελλήνιος ὁμοσπονδία ναυτικῶν ἐργατικῶν σωματείων Πειραιῶς, ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου περὶ μέτρων προστασίας τῆς ἐπιβατηγοῦ ναυτιλίας.

Οἱ κάτοικοι τῶν δήμων Αἰγαίου Νηλέως καὶ Κηρέως ζητοῦν τὴν παροχὴν μακροπροθέσμων δανείων καὶ ἀναστολὴν ἐκδοθέντων ἐνταλμάτων.

Ἡ Χρυσούλα Μήλα, κάτοικος Ἀθηνῶν, ζητεῖ νὰ ἀπονεμηθῇ χάρις διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ποινῆς τοῦ εἰς φυλακὰς κρατουμένου Ἡρακλῆ Γεωργίου Τούτου.

Ἡ ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν Λαρίσσης, ζητεῖ τὴν παράτασιν τῆς ὑποχρεώσεως πληρωμῆς ἐνοικίων πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας ἐπὶ τρίμηνον καὶ τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς προσωποκρατήσεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Σταυρόπουλος*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ κ. Παπαντωνοπούλου, καθηγητοῦ τῆς ὀδοντοϊατρικῆς, περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταμείου συντάξεως ὑγειονομικῶν.

Ὁ κ. Κ. Λιδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ Νόμου 4578 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου.*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4823, «περὶ ἀνεγέρσεως, ἐπισκευῆς καὶ συντηρήσεως Ἀρχαιολογικῶν Μουσείων».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Μαρῆς***. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ αὐξήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ τῶν καρύων κοκκοφοινίκων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν λιπῶν κλπ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ὡς ἀκαταλλήλων κρινομένων ὑπαλλήλων τῶν Γενικῶν Διοικήσεων Μακεδονίας καὶ Θράκης».

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον λέγει, ὅτι ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἠρώτησε χθὲς διατί δὲν κατετέθη ἀκόμη τὸ νομοσχέδιον περὶ αὐτοκινήτων β' κατηγορίας, δὲν ἤμην εἰς θέσιν νὰ ἀπαντήσω χθές. Τὸν πληροφορῶ ἤδη ὅτι τὸ νομοσχέδιον κατετέθη τὴν 10 ἢ 11 τοῦ μηνὸς καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν Κοιν. Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία θὰ τὸ ἐξετάσῃ ἀπόψε.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ι. Παπαφλέσσας. Εἰς τὸν ἐν Θ)νίκῃ Συνοικισμὸν τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς ἀνηγέρθησαν περὶ τὰ 800 οἰκήματα ὑπὸ τὰ ὁποῖα εὗρον στέγην 16 χιλ. ἄτομα κατὰ τὸ πλεῖστον πρόσφυγες καὶ πυροπαθεῖς τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ 1917 καὶ ἐλάχιστοι γνηγενεῖς. Οἱ πυροπαθεῖς ἀνήγειραν τὰ οἰκήματά των ἐξ ἰδίων των, οἱ δὲ πρόσφυγες πωλήσαντες ὅ,τι τοὺς ἀπέμεινεν ἀνήγειραν οἰκήματα εἰς τὴν Μουφτίαν. Ἡ Κεβέρνησις δὲν ἠμπόδισε τοὺς πρόσφυγας ἀπὸ τοῦ νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῶν οἰκημάτων, τοὐναντίον διὰ τῶν Βουλευτῶν Θ)νίκης τοὺς παρώτρυνεν. Ἤδη οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ τούτου εὑρίσκονται ἐν ἀπογνώσει, διότι ὡς λέγεται ὁ χῶρος αὐτὸς θὰ μετατραπῇ εἰς πάρκον καὶ συνεπῶς θὰ κατεδαφισθῇ. Καὶ ναὶ μὲν ὁ Νόμος 1780 παραχωρεῖ ἀλλοῦ οἰκόπεδα εἰς τοὺς οἰκοῦντας εἰς τὸν συνοικισμὸν τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς ἀλλ' ὑποχρεοῦνται οὗτοι νὰ πληρώσωσι τὴν ἀξίαν τῶν οἰκοπέδων ἀμέσως, ἐνῷ τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν κατεδάφισιν τῶν οἰκημάτων των θὰ τὴν λάβουν μετὰ τὴν κατεδάφισιν. Ἐρωτῶ, εἶναι δυνατὸν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νὰ διαθέσουν ἔστω 100 δραχ. διὰ νὰ πληρώσουν τὰ οἰκόπεδα καὶ νὰ ἀνεγείρουν

νέα οἰκήματα; Ἐκτὸς τούτου, ἡ ἀποζημίωσις καθωρίσθη εἰς δέκα ἑκατομ., ἐνῷ ἡ ἐκτίμησις ἀνῆλθεν εἰς 16 σχεδόν. Ἡ ἀποζημίωσις διὰ τὰ ἀπαλλοτριωθέντα οἰκόπεδα εἶναι ἄνω τῶν 12 ἑκατομ. Τίς θὰ πληρώσῃ τὸ ἐπὶ πλέον; Ὁ κ. Ὑπουργὸς πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του καὶ τοὺς ὀλίγους γηγενεῖς οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς τὸν Συνοικισμόν. Ἀφοῦ παραχωροῦνται ἐκτάσεις εἰς ξένας παροικίας, Γαλλικὴν καὶ Ἰταλικήν, πρὸς ἀνέγερσιν οἰκημάτων καὶ μάλιστα πλησίον στρατιωτικῶν κτιρίων, δὲν πρέπει νὰ ἀφεθοῦν ἔρμαια τῆς σκληρᾶς εἰμαρμένης καὶ οἱ ὀλίγοι γηγενεῖς. Πρέπει ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα ἐπὶ τὸ δικαιότερον προτιμῶντας πρὸς τὰς περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν διὰ τοὺς πτωχοὺς ἐξεύρεσιν ἄρτου καὶ οὐχὶ δημιουργίαν πάρκων.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Τὸ ζήτημα ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ οὐχὶ τοῦ τῆς Προνοίας. Εἶναι δὲ ἀντικείμενον μερίμνης ἐμοῦ καὶ τοῦ Γεν. Διοικητοῦ. Τὸ πρᾶγμα ἐμελετήθη καλῶς καὶ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε ἡ σύνταξις τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἀπεστάλη εἰς τὸ Γεν. Λογιστήριον, ἴσως δὲ αὔριον ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλήν. Νὰ ἐπιφυλαχθῆτε κ. Βουλευτά, νὰ ἐκφράσητε τὰς γνώμας σας κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. ***Δ. Ἰασωνίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Λαμβάνων ἀφορμὴν ἐπὶ τῆς κατατεθείσης ἐρωτήσεως τῶν κ.κ. Βουλευτῶν Εὐβοίας, ὅτι οἱ σεισμόπληκτοι Εὐβοίας ἐλησμονήθησαν καὶ ἐγκατελείφθησαν λέγει τὰ ἑξῆς: Εἶμαι κατάπληκτος διὰ τὰ λεχθέντα περὶ δυσφορίας τῶν σεισμοπλήκτων κατοίκων Εὐβοίας καὶ τῆς ἀναλγησίας τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀφίνῃ αὐτοὺς ἀπροστατεύτους. Καὶ ἡ κατάπληξίς μου εἶναι εὔλογος, καθόσον ὅτε ἐπεσκέφθην μετὰ τῶν κ. Βουλευτῶν τοὺς παθόντας πληθυσμούς, οὗτοι ἐξέφρασαν τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διότι ὅσα ὑπὲρ αὐτῶν ἔπραξεν. Βεβαίως οὗτοι δὲν ἐγκατεστάθησαν εἰς μονίμους κατοικίας, ἀλλὰ προσωρινάς. Ἡ μονίμος ὅμως ἐγκατάστασις αὐτῶν δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητός μου.

Οἱ κ. κ. ***Ε. Τριποδάκης*** καὶ ***Ι. Κουτσίνας*** συνιστῶσι ἀναφορὰν τῆς γενικῆς συνομοσπονδίας Θυμάτων Πολέμου περὶ χορηγήσεως βοηθήματος διὰ τὰς ἑορτάς.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος.*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Κοιν. Συμβουλίου Μεγαλοχωρίου Σιδηροκάστρου περὶ ἀποστολῆς κεράμων διὰ τὴν στέγασιν τῶν οἰκιῶν των, τονίζει ὅτι πρόκειται περὶ ἀνθρώπων ἀπόρων, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς πραγματικὴν ἀδυναμίαν νὰ ἀγοράσουν κεράμους.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς Προνοίας). Ἐστάλησαν 28 ἑκατομμύρια εἰς τὸν Γεν. Διοικητὴν Μακεδονίας ἵνα διατεθοῦν ταῦτα ὑπὲρ τῶν ἀγροτικῶν προσφύγ. συνοικισμῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ζήτημα ἀνάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ κ. Γονατᾶ εἰς τὸν ὁποῖον θὰ κάμω θερμὴν σύστασιν ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι πραγματικῶς ὑποφέρουν.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος.*** Συνηγορῶν ὑπὲρ ἀναφορᾶς τοῦ Παναρκαδικοῦ Συνδέσμου Ἀναπήρων καὶ Θυμάτων Πολέμου περὶ παροχῆς χρηματικοῦ βοηθήματος λέγει, ὅτι τὸ Ταμεῖον Θυμάτων Πολέμου εὑρίσκεται ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ παράσχῃ βοήθειαν καὶ ἐπιρρίπτει τὴν εὐθύνην εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία δίδει μόνον ψιχία. Λέγει δηλαδὴ τὸ Ταμεῖον, ἐγὼ εἶμαι ἕνας ὀργανισμός, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχω τὴν δύναμιν νὰ δημιουργήσω ἰδίαν περιουσίαν. Πληροφοροῦμαι ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας δι' ἐγγράφου του πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐγνωστοποίησεν, ὅτι κατ' ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως τίθεται εἰς τὴν διάθεσίν του τὸ ποσὸν τῶν 600 χιλιάδων δραχμῶν, ἀλλὰ ἐξ αὐτοῦ πρέπει νὰ δοθοῦν 250 χιλ. εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν πρὸς ἐξόρλησιν παλαιῶν νοσηλείων, τὸ δὲ ὑπόλοιπον νὰ διατεθῇ, ἀλλὰ κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ὑπουργείου. Καταργεῖται δηλαδὴ τὸ αὐτόματον τοῦ ὀργανισμοῦ. Αἱ σχέσεις ὀργανισμοῦ καὶ Ὑπουργείου δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συζητήσεως, ἀλλὰ θέλω νὰ τονίσω μόνον ὅτι τὰ θύματα πολέμου πρέπει νὰ τύχουν τῆς στοιχειώδους ἀνακουφίσεως κατὰ τὰς ἑορτάς.

Ὁ κ. ***Δ Γιαννόπουλος.*** Συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς Προνοίας). Ἡ στάσις ἡμῶν ἀπέναντι τῶν θυμάτων πολέμου δὲν ὑπῆρξέ ποτε αὐστηρά, ἀλλὰ πάντοτε στοργική. Πράγματι ἀπέστειλα ἔγγραφον εἰς τὸ Ταμεῖον διὰ τὸν τρόπον κατανομῆς τῶν 600 χιλ. ἀλλὰ κατόπιν ἀρῆκα ἀπόλυτον ἐλευθερίαν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ταμείου νὰ διαθέτῃ τὸ ποσὸν μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν νοσηλείων, ὅπως θέλει.

Ν. Μπακόπουλος. Εἶδα τὸ ἔγγραφόν σας κ. Ὑπουργέ.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Προνοίας κλπ.). Τὸ ἔγραψα καὶ δὲν λέγω ὅτι μετανοῶ δι' αὐτό, ἀλλὰ κατόπιν συνεννοήσεως μὲ τὸν κ. Φλέσσαν, τοῦ ἐπέτρεψα νὰ κάμῃ ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Συμβουλίου τὴν κατανομήν. Εἶναι κακούργημα ἐὰν μετέβαλα προφορικῶς τὸ ἔγγραφον. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ συνταγματικῆς διατάξεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ἠμποροῦτε νὰ κάμετε ἔλεγχον, συζητεῖτε μίαν ἀναφοράν.

Ν. Μπακόπουλος. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἡ Κυβέρνησις ὑπόκειται εἰς ἔλεγχον.

Οἱ κ. κ. ***Δ. Σακελλαρίου*** καὶ ***Σ. Σχινᾶς*** συνιστῶσι θερμῶς ἀναφορὰν τῆς κοινότητος Ἐρυθρῶν, περὶ παροχῆς ἀρωγῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος.*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν προσφύγων Συνοικισμοῦ Τριπόλεως, περὶ ἀνεγέρτεως σχολικοῦ κτιρίου εἰς τὸν συνοικισμόν των.

Ὁ κ. ***Γ. Τηλικίδης***, συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Παμπροσφυγικοῦ Συλλόγου Ἐδέσσης «Ἡ Ἕνωσις».

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. ***Ι. Κουτσίνας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Μακεδονομάχων Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως «Ἀχιλλεὺς Μελᾶς» Τρικκάλων περὶ χορηγήσεως συντάξεως.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς*** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν πολλῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων τῆς ἐπαρχίας του, περὶ κτηνοτροφικῶν ταμείων, διαμαρτυρομένων διὰ τὴν κατάργησίν των, ἐνῷ καὶ ἡ χρησιμότης αὐτῶν εἶναι ἀναμφισβήτητος καὶ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον δὲν ἐπεδαρύνετο, ἐφ' ὅσον ἐλειτούργουν ἐκ μικρᾶς φορολογίας, ἡ ὁποία εἶχεν ἐπιβληθῇ ἐπὶ τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων.

Ὁ κ. ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι, δὲν τὰ κατήργησεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, θὰ ἦτο δὲ σφάλμα, ἐὰν ἔπραττε τοῦτο. Ἡ Κυβέρνησις εἰς τὰς μεγάλας οἰκονομίας εἰς τὰς ὁποίας προέβη, ὕστερα ἀπὸ τὴν παγκόσμιον λαίλαπα, ἡ ὁποία ἐνέσκυψε, συμπεριέλαβε καὶ τὰ διάφορα εἰδικὰ ταμεῖα. Πάντως ἐλήφθη μέριμνα, ὅπως τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐξετέλουν τὰ ταμεῖα αὐτά, μὴ παραμεληθοῦν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ κατάργησις τῶν ταμείων δὲν σημαίνει κατάργησιν τοῦ φόρου, ὁ ὁποῖος θὰ διατίθεται πάντοτε διὰ τοὺς αὐτοὺς σκοπούς.

Ὁ κ. ***Γ. Βασιλειάδης*** παρακαλεῖ νὰ ἐξετασθῇ εὐμενῶς ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς ἡ ἀναφορὰ τοῦ Δ. Καζῆ, ὅστις εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ χάσῃ τὸν μονογενῆ υἱόν του ὑπηρετοῦντα εἰς τὴν ἀστυνομίαν πόλεων, εἰς μίαν πυρκαϊὰν τοῦ Πειραιῶς. Ὑπῆρξεν ὁ ἀτυχὴς νέος θῦμα τῶν καθηκόντων του, ἔργον δὲ φιλανθρωπίας εἶναι νὰ συμπεριληφθῇ ὁ πατήρ του εἰς τὸν νόμον περὶ συντάξεως, τὸν ψηφισθέντα μετὰ τὸν θάνατόν του.

Ὁ κ. ***Δ. Ἡρακλείδης*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν παγοπλήκτων κηπουρῶν τῶν χωρίων Δογάνης, Παστῆς, Λυτολόφου τῶν ὁποίων τὰ προϊόντα κατεστράφη ἐκ πρωΐμων παγετώνων. Παρακαλεῖ πρὸς ἀνακούφισιν τῶν καταστραφέντων νὰ συνεννοηθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας μετὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὅπως χορηγηθῶσι δάνεια εἰς τοὺς παθόντας

διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀνταπεξέλθουν κατὰ τῶν δυσχερειῶν καὶ νὰ καλλιεργήσουν καὶ πάλιν τοὺς ἀγρούς των.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) Νὰ μοῦ σταλῇ ἀναφορὰ ἣν θὰ συστήσω εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Ὁ κ. ***Θ. Φίλιος*** παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν, ἂν σκέπτεται νὰ καταθέσῃ σχέδιον νόμου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν κατοίκων Προδρόμου τῶν ὁποίων περισσότερα ἀπὸ 100 ζῶα ἐδηλητηριάσθησαν μὲ τὰ χρησιμοποιηθέντα δηλητήρια πρὸς καταστροφὴν τῶν ἀκρίδων.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν δύναμαι νὰ εἴπω ἐπὶ τῇ ἁπλῇ ὑπονοίᾳ ὅτι συνέβη τοῦτο καὶ νὰ πληρώσω, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἐξακριβωθῇ ἐπισήμως τὸ πρᾶγμα

Θ. Φίλιος. Ὑπάρχει ἔκθεσις βεβαιοῦσα ὅτι τὸ ἀτύχημα συνέβη λόγῳ ἀμελείας τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς ὑποστηρίζει ἀναφορὰν κατοίκων τῶν πλημμυροπαθῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας του ζητούντων τὴν ἀποστολὴν σπόρου διὰ σπορὰν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς παροχῆς ἀραδοσίτου, καθόσον λόγῳ πλημμυρῶν κατεστράφη καὶ ἡ πρώϊμος καὶ ἡ ὄψιμος αὐτῶν καλλιέργεια.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ Κυβέρνησις κατὰ προτίμησιν διέταξε τὴν ἀποστολὴν σπόρου εἰς τὴν ἐπαρχίαν Τρικκάλων, τώρα ὅμως μοῦ λέτε ὅτι χωρικοὶ ἐξ ἀμελείας αὐτῶν δὲν ἔλαβον σπόρον. Δὲν νομίζω, ὅτι εἶναι διὰ τοῦτο ὑπεύθυνος ἡ Κυβέρνησις, ἐν τούτοις προχθὲς ἐστείλαμεν 100.000 σπόρου. Διὰ τὸν ἀραβόσιτον δὲν εἰμποροῦμεν νὰ ἐπαναφέρωμεν τὴν προχθεσινὴν συζήτησιν. Ἂς ἀφίσωμεν νὰ πάρουν αἱ ὀρειναὶ ἐπαρχίαι πρῶτον καὶ τὸ μέτρον, ἂν ὑπάρχει ἀνάγκη, θὰ ἐπεκταθῇ.

Εἶτα ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκμισθώσεως ἄνευ δημοπρασίας τῶν ἐν τῇ πλατείᾳ Ἀνακτόρων Λαρίσσης ἀνεγερθησομένων καταστημάτων εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένους ἐπαγγελματίας πρόσφυγας, ὁ κ. ***Σ. Ἀναστασιάδης*** λέγει, ὅτι διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἐπιζητεῖται ἡ κύρωσις καταρτισθέντος ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Διατάγματος κατὰ τὰς διοκοπὰς εὐθὺς δὲ ὡς κυρωθῇ τὸ Διάταγμα θὰ διαταχθῇ ἡ ἔξωσις τῶν παραγκούχων. Καὶ εἶναι μὲν τὸ μέτρον στοργικόν, ἀλλ' ἔπρεπε τὸ Νομοσχέδιον νὰ λάβῃ μέριμναν περὶ ἐγκαταστάσεως αὐτῶν μέχρι τῆς ἀνεγέρσεως νέων καταστημάτων. Ἐπρόκειτο νὰ ἐγκατασταθοῦν οὗτοι προσωρινῶς εἰς ἕνα τετράγωνον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξηγόραζεν ὁ Δῆμος ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἀλλ' ἡ ἀγορὰ ἐματαιώθη. Διὰ νὰ γίνῃ τελειότερον τὸ Νομοσχέδιον πρέπει νὰ προστεθῇ διάταξις περὶ τῆς προσωρινῆς ἐγκαταστάσεως τῶν παραγκούχων.

Δ. Ἰασωνίδης. (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Εὐχαρίστως, διατυπώσατέ την.

Ι. Κουτσίνας. Ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀναβληθῇ διά τινας ἡμέρας ἡ ψήφισις διὰ νὰ συνεννοηθῶμεν μετὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, διότι εἶναι πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν καὶ ἀντιρρήσεις διὰ τὴν προσωρινὴν ἐγκατάστασιν.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη ἀναβληθείσης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπίσης εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν γίνεται δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως κλπ. περὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν Ὑπουργείου Προνοίας, ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 1931 Ν. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ νόμου 3714 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Αὐγούστου 1928 Ν. Δ. περὶ ὀργανώσεως τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας».

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 1931 Ν. Διάταγμα «περὶ παρατάσεως προθεσμίας χορηγήσεως ἐπὶ μίαν εἰσέτι διετίαν ἀδειῶν οἰκοδομῆς δι' ἀστικὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων» ἐξ ἄρθρου μόνου δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 345 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔχον οὕτω:

«Περὶ παρατάσεως προθεσμίας χορηγήσεως ἐπὶ μίαν εἰσέτι διετίαν ἀδειῶν οἰκοδομῆς δι' ἀστικὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων».

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 20 ἐδάφ. τελευταῖον τοῦ νόμου 3714 παρεχόμενον τῷ Ὑπουργῷ Προνοίας καὶ ταῖς παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτημέναις ἀρχαῖς δικαίωμα πρὸς χορήγησιν ἀδειῶν οἰκοδομῆς δι' ἀστικὴν ἐν γένει ἐγκατάστασιν προσφύγων καὶ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῆς Νομοθεσίας περὶ σχεδίων πόλεων κλπ. διατηρεῖται ἐπὶ μίαν εἰσέτι διετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 30 Ἰουλίου 1931 μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως ἢ τῇ ἐγκρίσει τούτου ἰδίαις δαπάναις τῶν προσφύγων ἀνεγερθέντων ἢ ἀνεγερθησομένων προσφυγικῶν συνοικισμῶν ὡς καὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ἀνεγερθέντων τοιούτων, τῶν κειμένων ἐκτὸς τῶν ἐγκεκριμένων σχεδίων τῶν πόλεων καὶ κωμῶν τοῦ Κράτους. Τὰ ἀνωτέρω δύνανται κατόπιν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Προνοίας καὶ ἐν διαφωνίᾳ αὐτῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ ἐφαρμόζωνται καὶ ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῶν ὡς ἄνω ἐγκεκριμένων σχεδίων.

Πάντως διὰ τὴν ἔγκρισιν ἱδρύσεως οἱουδήποτε τοιούτου συνοικισμοῦ προαπαιτεῖται ἡ γνωμοδότησις τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ὡς πρὸς τὴν θέσιν, τὴν μορφὴν καὶ τὸ σχεδίον τοῦ συνοικισμοῦ.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας δύναται ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νὰ χορηγῇ ἀδείας οἰκοδομῆς εἰς μεμονωμένα οἰκόπεδα ἐκτὸς τοῦ σχεδίου πόλεως ἐφ' ὅσον ταῦτα περιῆλθον νομίμως εἰς πρόσφυγας μέχρι τῆς 20 Αὐγούστου 1931.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος ὑποβληθησομένου ὑπὸ τὴν κύρωσιν τῶν Βουλῶν ἀνατίθεται εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργόν.

Ἐπίσης εἰς πρώτην συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 4511 «περὶ συστάσεως σχολῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας».

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ μέτρων προστασίας ἐπιβατηγοῦ Ἀτμοπλοΐας λαμβάνων τὸν λόγον ὁ εἰσηγητὴς τῆς Ἐπιτροπῆς κ. ***Γ. Βασιλειάδης*** λέγει, ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου γίνεται ἔναρξις τῶν προστατευτικῶν μέτρων ὑπὲρ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας. Τὰ προστατευτικὰ μέτρα ἐξητάσθησαν καὶ ἐμελετήθησαν ὑπὸ μεγάλης Ἐπιτροπῆς, προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τῆς ὁποίας τὸ ἔργον ὀφείλομεν νὰ ἐπικροτήσωμεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Τὸ νομοσχέδιον προβλέπει τὴν λῆψιν μέτρων ὑπὲρ τῆς ἐπιβατηγοῦ Ἀτμοπλοΐας καὶ εἰδικῶς τῆς Ἀκτοπλοΐας. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως ἀπεδέχθη, ὅτι τὰ λαμβανόμενα μέτρα εἶναι συντελεστικὰ διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς ἀκτοπλοΐας καὶ τὴν πρόληψιν τοῦ ὀσημέραι αὐξανομένου μαρασμοῦ της. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπέφερε τροπολογίας, τὰς ὁποίας θὰ ὑποστηρίξω. Αἱ πλεῖσται εἶναι μᾶλλον ἐξασφαλιστικαὶ τοῦ Δημοσίου συμφέροντος, καὶ μιᾶς μεγαλυτέρας ἰσότητος μεταξὺ τῶν ἀποζημιουμένων ἐφοπλιστῶν, τῶν ὁποίων τὰ πλοῖα θὰ ἀπομακρυνθοῦν. Ἡ κυριωτέρα τροπολογία εἶναι σχετικὴ μὲ τὸ ὅριον ἡλικίας τῶν

πλοίων. Ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἀναφέρεται ὅτι, ὅσα πλοῖα τὴν πρώτην Ἰανουαρίου θὰ ἄγουν ἡλικίαν 50 ἐτῶν, θὰ ἀπομακρυνθοῦν μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἢ καὶ ἐνωρίτερον. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι εἰς παρομοίας περιπτώσεις ἁπαιτοῦνται δραστήρια μέτρα, καὶ προτείνει ὅπως, ἅμα τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου, ἀπομακρυνθοῦν ὅσα πλοῖα ἄγουν τὸ 51 ἔτος.

Ἐγεννήθη φόβος ὅτι διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας μεγαλυτέρου σχετικῶς ἀριθμοῦ πλοίων ἴσως παρουσιασθῇ ἔλλειψις ἐπικρεισὶς καὶ ἔλλειψις ἐργασίας τῶν πληρωμάτων. Οἱ φόβοι δὲν εἶναι δικαιολογημένοι. Διὰ τῆς τροπολογίας τῆς Κυβερνητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θέτει ὅριον ἡλικίας διὰ τὰ ἀπομακρυνόμενα πλοῖα 51 ἐτῶν θὰ ἀπομακρυνθοῦν 22 ἐμπορικὰ ἀτμόπλοια ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ ἀργοῦν λόγῳ τοῦ συναγωνισμοῦ. Διὰ τῆς ἀπομακρύνσεώς των θὰ ἐλθοῦν εἰς ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν νεώτερα. Καὶ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι διὰ τῆς προτεινομένης πληρωμάτων ἡ ἀνεργία δὲν πρόκειται βεβαίως νὰ ἐκταθῇ. Νομίζω ἀρ' ἑτέρου ὅτι τὰ οἰκονομικὰ μέτρα τὰ προβλεπόμενα διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἶναι πλέον ἢ ἐπαρκῆ καὶ ἀνεγνώρισαν τοῦτο δι' ὑπομνήματός των καὶ οἱ ἐφοπλισταί.

Α. Παπαναστασίου. Διαφωνεῖ ὅμως ἡ Ἕνωσις τῶν Μηχανικῶν.

Ε. Μαχαίρας. Ὅλον τὸ κατώτερον προσωπικὸν διαφωνεῖ.

Γ. Βασιλειάδης. Ὑποστηρίζω ἐπίσης ὅτι ἡ διάλυσις τοῦ ὑλικοῦ θὰ δώσῃ ἐργασίαν εἰς χιλιάδας ἐργατικῶν χειρῶν καὶ θὰ δυνηθῶμεν νὰ χρησιμοποιήσωμεν καὶ τὸ ὑλικὸν αὐτὸ διὰ βιομηχανοποίησιν. Ὅταν ἀφορᾷ τὰ ἄλλα ἄρθρα ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπέφερε μικρὰς τροπολογίας. Λαμβάνω λοιπὸν τὴν τιμὴν νὰ συστήσω τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν διὰ μέγαν κλάδον τῆς Ἐμπορικῆς μας Ναυτιλίας.

Ι. Λεωνίδας. Ὅπως εἶχεν ἀποφασισθῇ εἰς τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐπεκταθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ ὅλου τοῦ ζητήματος τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας. Πρὸ δυόμισυ ἐτῶν συνεστήθη Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀξιοτίμου Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατέληξε εἰς συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ἐξετέθησαν εἰς τὴν διανεμηθεῖσαν παρ' αὐτῆς ἔκθεσιν. Ἡ κατάστασις ἡ ὁποία παρουσιάζεται ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος τῶν πλοίων εἶναι τόσον ἀπογοητευτική, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλπίζῃ κανεὶς εἰς μίαν ταχεῖαν μεταβολήν. Θὰ ἐξετάσω τὴν ἐπιβατικὴν ἀτμοπλοΐαν ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν ὑπερωκεάνειον, μεσογειακὴν καὶ ἀκτοπλοϊκήν. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν βλέπω νὰ λαμβάνωνται μέτρα σοβαρὰ πρὸς βελτίωσιν τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας. Δὲν εἶδα τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀνέμενε κανεὶς κατόπιν τόσου χρονικοῦ διαστήματος κατὰ τὸ ὁποῖον ἠσχολήθη ἡ Ἐπιτροπή. Καὶ ἂς ἴδωμεν τὴν ὑπερωκεάνειον ἀτμοπλοΐαν, ἀφοῦ δυνάμεθα νὰ γενικεύσωμεν τὸ ζήτημα καὶ πέραν τοῦ νομοσχεδίου.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἔχετε ἀπόλυτον ἐλευθερίαν νὰ συζητήσητε γενικώτερον ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἀλλὰ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θ' ἀπασχολήσῃ μετὰ τὰς ἑορτὰς τὴν Βουλὴν διὰ τὴν ὑπερωκεάνειον ἀτμοπλοΐαν. Ἐὰν θέλετε νὰ συζητήσητε περὶ αὐτῆς καὶ πρὸ τῆς καταθέσεως τοῦ νομοσχεδίου, ἔχετε ἀπόλυτον ἐλευθερίαν, θὰ σᾶς ἀκούσωμεν εὐχαρίστως.

Ι. Λεωνίδας. Εἶδα ὅτι ἡ Κυβέρνησις μετέβαλε σκέψεις διὰ τὴν ὑπερωκεάνειον ἀτμοπλοΐαν. Τὴν συμβουλεύω πάντως νὰ μὴ λάβῃ σπασμωδικὰ μέτρα, διότι εἶναι δυνατὸν νὰ διατεθοῦν ποσὰ μεγάλα, τὰ ὁποῖα ἴσως δοθῶσι διὰ προσωρινὴν βοήθειαν, ἥτις ὅμως δὲν θὰ εἶναι ἀποτελεσματική. Ἔχομεν ἰσχυροὺς ἀντιπάλους, τοὺς ὁποίους πρέπει ν' ἀντιμετωπίσωμεν δι' ἀναλόγων μέσων. Ἄλλως τὰ κεφάλαια θὰ εἶναι χαμένα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Μεσογειακὴν ἀτμοπλοΐαν, τὸ Κράτος ἠδιαφόρησε καὶ δι' αὐτήν. Σήμερον τὴν ἐκτελοῦν δύο ἀτμόπλοια ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓν εἶναι νέον, ἀλλὰ ὄχι ἀνάλογον ἔναντι τῶν ξένων καὶ τὸ ἄλλο εἶναι ἐκ τῶν παλαιοτέρων. Ἡ ἀκτοπλοΐα ἀφ' ἑτέρου εὑρίσκεται εἰς τὸ χειρότερον σημεῖον. Τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ πρέπει βεβαίως νὰ ψηφίσῃ, προβλέπει τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν πλέον ἡλικιωμένων. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐναπομένοντα τὰ ἀνέχεται ἐξ ἀνάγκης τὸ Κράτος. Πάντως τὰ μέτρα δὲν εἶναι γενικώτερα, ὥστε νὰ ἐπιφέρουν τὴν ἄνεσιν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πληθυσμόν. Διαβλέπω ὅτι δὲν θὰ ἴδωμεν βελτίωσιν τοὐλάχιστον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας. Καὶ τὰ νέα πλοῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἔλθουν θὰ εἶναι ἡλικίας δέκα πέντε ἐτῶν, θὰ εἶναι ὀγλ. καὶ αὐτὰ παλαιὰ καὶ θὰ προστεθῶσι διαρκῶς παλαιὰ πλοῖα εἰς τὸν τόπον. Θὰ ἐξακολουθήσωμεν ὀγλ. νὰ ἔχωμεν αὐτὴν τὴν κατάστασιν τῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄχρηστα δι' ἐκείνους ποὺ τὰ πωλοῦν καὶ χρήσιμα δι' ἡμᾶς ποὺ τὰ ἀγοράζομεν. Ἠσχολήθην καὶ ἐγὼ μὲ τὴν ἐξεύρεσιν μιᾶς λύσεως τοῦ ζητήματος. Καὶ εἶναι αὐτὴ ἡ συγχώνευσις ὅλων τῶν ἀτμοπλοϊκῶν ἑταιριῶν εἰς μίαν μεγάλην ἀτμοπλοΐαν, ἡ ὁποία τότε μόνον θὰ φέρῃ μεταβολὴν εἰς τὴν κατάστασιν. Εἶχα ὑποβάλει τὴν λύσιν αὐτὴν ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, οἱ ὁποῖοι τὴν ἀπεδέχθησαν ἀσμένως καὶ τόσον τοὺς ἐφάνη καλὴ ὥστε καὶ μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσίν μου συνῆλθον καὶ ἐμελέτησαν τὸ ζήτημα καὶ...

Γ. Σακκαλῆς. Διελύθησαν.

Ι. Λεωνίδας. Ὄχι. Συνησπίσθησαν μερικῶς. Ποῖα θὰ ἦσαν τ' ἀποτελέσματα ἐὰν ἐγίνετο δεκτὴ ἡ λύσις αὐτή; Ἔχω, ὡς βάσιν τὴν ἀκτοπλοΐαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἀρωγὴν τοῦ Κράτους, ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἐπιβεβλημένη. Ἡ ἑταιρία ἡ ὁποία θὰ ἱδρυθῇ θὰ πρέπει νὰ σκεφθῇ ὅτι τὸ πρόγραμμα αὐτῆς θὰ εἶναι ἡ ἀνανέωσις τῶν πλοίων καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνίσχυσις αὐτὴ θὰ δοθῇ ἀφοῦ τὸ Κράτος εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ ἐὰν πρέπῃ νὰ δώσῃ ταύτην.

Βεβαίως ἐγὼ δὲν φρονῶ ὅτι ἡ ἐνίσχυσις πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ εἰς δάνεια, διότι εἰμπορεῖ νὰ ἔλθῃ στιγμὴ νὰ εὑρεθῇ τὸ Κράτος εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποβληθῇ εἰς ζημίας, ἀλλὰ τὸ Κράτος δύναται νὰ ἐνισχύσῃ διὰ τῆς ἐγγυήσεως ἑνὸς μερίσματος λογικοῦ 6—7 ο/ο καὶ τότε προθύμως θὰ προσέλθουν κεφάλαια. Τὸ ζήτημα ὅμως τῆς ἀνανεώσεως τῶν πλοίων πρέπει νὰ ἐξετασθῇ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἐν συνδυασμῷ δηλαδὴ μὲ τὴν ἀποφυγὴν ἐξαγωγῆς συναλλάγματος. Τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως ἐγχωρίων ναυπηγείων. Τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι δύσκολον. Καὶ ἄλλοτε ὡς γνωστὸν ὁ μέγας οἶκος Βίγγερς ἐζήτησε τὸ προνόμιον μὲ τοὺς ἰδίους ὅρους τοὺς ὁποίους ἐπέτυχεν ἐν Ἱσπανίᾳ. Αἱ προτάσεις τοῦ οἴκου ἐκείνου δὲν ἔγιναν τότε δεκταί, γιατὶ καὶ τὸ Κράτος δὲν εἶχεν εὐχέρειαν νὰ παραγγείλῃ νέα πλοῖα καὶ διότι ὁ Ἕλλην ναυτικὸς ἀπέβλεπε πάντοτε εἰς τὸ παλαιὸν σκάφος ὡς εὐθηνὸν καὶ διότι δὲν ὑπῆρχον καὶ κεφάλαια. Σήμερον ὅμως θὰ εἶναι δυνατὸν διὰ συναγωνισμοῦ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐγκατάστασις ναυπηγείου τῇ συμμετοχῇ ἀπαραιτήτως καὶ Ἑλληνικῶν Κεφαλαίων. Αἱ ὠφέλειαι διὰ τὸν τόπον θὰ εἶναι εὐνόητοι καὶ πολλαπλαὶ διότι καὶ τὸ ἐξαγόμενον συνάλλαγμα θὰ μειωθῇ καὶ ἡ ἐργατικὴ τάξις θὰ ἐνισχυθῇ, διότι τὰ ναυπηγεῖα θὰ ἀπορροφήσουν πολὺ ἀπὸ τὸν ἀνεργοῦντα ναυτικὸν κόσμον. Καὶ Κρατικὴ ὠφέλεια θὰ ὑπάρξῃ διότι τὰ μικρὰ πολεμικὰ πλοῖα θὰ κατασκευάζωνται ἐδῶ καὶ αἱ ἐπισκευαὶ θὰ γίνωνται ἐδῶ, ἀποφευγομένων τῶν ἐξόδων παραμονῆς τῶν πληρωμάτων εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ Ναυστάθμου θὰ περιορισθοῦν. Ἡ ἐγκατάστασις ναυπηγείων ἐν τῷ τόπῳ θὰ γεννήσῃ βεβαίως καὶ ἄλλα ζητήματα, διότι θὰ προσέξωμεν τὰ μηχανήματα ἐσωτερικῆς καύσεως, διότι ἔχουν πολλὰς ἀρετὰς ἀπὸ ἔποψιν οἰκονομίας καυσίμου ὕλης, πληρωμάτων, χώρου, καθαριότητος καὶ συντηρήσεως τοῦ πλοίου. Χρησιμοποιουμένου τοῦ ἀκαθάρτου πετρελαίου ἴσως αἱ προμήθειαι αὐτοῦ θὰ κατωρθοῦτο νὰ γίνωνται ἀπὸ ἐγχωρίους πηγάς. Συνεχίζων ἐκθέτει ὅτι ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν διέταξε ἐπιτόπιον ἐξέτασιν τῆς ποιότητος πηγῶν Ζακύνθου

ἰδιαιτέρα ἐπιτροπὴ ἤντλησε περὶ τοὺς δέκα τόννους καὶ ἔγινε ταξείδιον τῆς Περγάμου ἀπὸ Ζακύνθου εἰς Πειραιᾶ μὲ πετρέλαιον τῆς Ζακύνθου. Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς συμπεραίνει ὅτι μία συμπλήρωσις τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν μηχανημάτων ἐξαγωγῆς θὰ ἐξησφάλιζε τὴν ἀπαιτουμένην ποσότητα διὰ τὸν στόλον.

Γ. Ἡσαΐας. Ἡ ἔκθεσις ὁμιλεῖ περὶ τοῦ κόστους τῆς ἐξαγωγῆς;

Ι. Λεωνίδας. Μὲ πρόχειρα μέσα ἐπῆραν μίαν ποσότητα χωρὶς νὰ γίνῃ βεβαίως ἐξακρίβωσις ἐμπορική.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Τὸ 1912—13 ἤμουν Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ εἰσηγήθην τὸν νόμον περὶ μεταλλείων, δι οὗ παρεχωρήθησαν εὐχέρειαι διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ὅλων τῶν μεταλλείων καὶ τοῦ βωσίμου αὐτῶν ὡς ἐπιχειρήσεων. Καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι διὰ τὸ μεταλλεῖον αὐτὸ αἱ ἐκθέσεις τῶν εἰδικῶν δὲν ἦταν τόσον ἐλπιδοφόροι ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος καὶ δαπανῶν, δὲν ἀποκλείεται ὅμως νέαι πρόοδοι νὰ ἐπιφέλλουν νέαν ἔρευναν.

Ι. Λεωνίδας. Ὁπωσδήποτε ἐνθυμοῦμαι, συνεχίζει, ὅτι τὸ Κράτος ἔπρεπε νὰ ἐπέμβῃ καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχον οἰκονομικὰ μέσα ἐσκέφθην νὰ χρησιμοποιήσω τὸ Ταμεῖον τοῦ Στόλου καὶ νὰ προικοδοτηθῇ τοῦτο διὰ τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ σχετικὰ ὑπάρχουν καὶ τὰ παρακάτω εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν καὶ ὡς ἐνεργήσῃ, ὅτι νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ. Ὅταν ἀφορᾷ τὴν φορτηγὸν ναυτιλίαν δὲν θὰ ἐπεκταθῶ ἐπ' αὐτῆς, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις σκοπεύει νὰ φέρῃ εἰδικὰ περὶ αὐτῆς μέτρα. Τελευτῶν, ἐπειδὴ λέγει, ἤθελον νὰ ὑπομνήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της ὅτι ἡ Πολιτεία μέχρι τοῦδε ἀντιμετώπισε τὴν ναυτιλίαν ὄχι ὡς μητέρα, ἀλλ' ὡς μητρυιά. Οὐδέποτε ἤλπισεν ὑπ' ὄψιν σοβαρῶς τὸν κλάδον αὐτὸν καὶ ἐλπίζω εἰς τὸ μέλλον νὰ γίνῃ δι' αὐτὸν πραγματικὴ μητέρα φιλόστοργος, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι, ὅταν τὸ τέκνον αὐτὸ ὁδηγηθῇ ὅπως πρέπει ἀπὸ τὴν μητέρα του, θὰ ἐπανέλθῃ καὶ θὰ φέρῃ ἀγαθὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

Δ. Μπότσαρης. Μετὰ πολλῆς, λέγει, προσοχῆς παρηκολούθησα τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἀξιοτίμου προλαλήσαντος καὶ ἐτήρησα σημειώσεις ἐπ' αὐτῆς, καθ' ὅσον ἐπρόκειτο νὰ εὑρύνῃ τὸν κύκλον τῆς συζητήσεως καὶ νὰ προτείνῃ καὶ λύσεις διά τινα κύρια σημεῖα τοῦ θέματος. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἠκούσθησαν ἔπαινοι καὶ ψόγοι διὰ τὸ ἔργον τῆς Μεγάλης Ἐπιτροπῆς τῆς Ναυτιλίας, ἥτις ἐπὶ διετίαν ἐμελέτησε τὸ ναυτιλιακὸν ζήτημα καὶ δίκαιον εἶναι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐπαίνων ν' ἀνήκῃ βεβαίως, εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὡς Πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐξ ἄλλου δὲ πρέπει νὰ ἀκουσθοῦν καὶ αἱ ἀντιρρήσεις κατὰ τῶν γενομένων αἰτιάσεων. Τὸ πρόβλημα τῆς ναυτιλίας εἶναι περίπλοκον καὶ ἐπειδὴ ὅλα τὰ προβλήματα καταλήγουν εἰς οἰκονομικὰ παρίσματα, ἃς ἐξετάσωμεν ποίας θυσίας ἔκαμεν ἀναγκαίως ἡ Ἐπιτροπή. Διὰ τὴν ὑπερωκεάνειον ναυτιλίαν ἐζήτησε μέχρις 140.000 λιρῶν χρυσῶν ἐτησίως, διὰ τὴν φορτηγὸν μικρά τινα βάρη τοῦ προϋπολογισμοῦ, διὰ δὲ τὴν ἐπιβατηγὸν ἐζήτησεν ἐν συνόλῳ 35.000 λιρῶν χρυσῶν ἐτησίως καὶ ταύτας ἀφορώσας τὰς Μεσογειακὰς ἐπιχορηγητέας γραμμὰς καὶ τέλος διὰ τὴν ναυτικὴν πίττιν ἐζήτησεν ἓν ποσὸν 75.000 λιρῶν ἐτησίως τιθεμένης ὡς βάσεως νὰ γίνῃ χρηματοδότης τὸ Κράτος κατὰ τὰ 2/3 τῆς δαπάνης. Οὕτω χρειάζονται 190.000 λίραι χρυσαῖ ἐτησίως. Τὸ ποσὸν αὐτὸ δὲν τὸ ἐθεώρησεν ἐπαρκὲς ἡ Ἐπιτροπή, ἀλλὰ τὸ καθώρισεν ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τῆς Χώρας. Ὡς πρὸς τὸ Νομοσχέδιον, συνεχίζει, τοῦτο περιλαμβάνει αὐστηρότητα διὰ τὴν ἀναγνώρισιν νέων πλοίων, ἐκκαθάρισιν τῆς ἀκτοπλοΐας μας, ἀποζημίωσιν ἐφοπλιστῶν καὶ προσωπικοῦ ἀστυνομικάς τινὰς διατάξεις διὰ τὰ δρομολόγια καὶ τοὺς ναύλους καὶ παρακολούθησιν διὰ τὴν ἀποφυγὴν ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ. Οἱ σκοποὶ οὗτοι σήμερον εἶναι ἓν γενναῖον βῆμα ὑπὲρ τῆς ναυτιλίας καὶ θὰ ὠφελήσουν προοδευτικῶς αὐτήν. Ὀρθῶς ὁ κ. Λεωνίδας ὤθησε τὸ ζήτημα εἰς τὴν πραγματικὴν πηγὴν αὐτοῦ, διότι κάθε τεχνικὸς ὅρος εἶναι δευτερεύων. Ἡ Ἑλλὰς ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ ὅτι εἶναι ἡ μόνη σήμερον χώρα ἥτις δὲν ἔλαβε πραγματικὰς οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις διὰ τὴν ναυτιλίαν της. Ἄλλα Κράτη ἐπέδειξαν παλαιότερον τὴν προστασίαν διὰ προνομίων, ἅτινα ἐπέφεραν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἀποτελέσματα. Ἀλλαχοῦ ἠλάττωσαν τὰ σιδηροδρομικὰ κόμιστρα, ἀλλαχοῦ ἔγιναν φορολογικαὶ ἀτέλειαι, ἢ ἀπηλλάγησαν δασμῶν τὰ ἐμπορεύματα, διὰ νὰ μεταφέρωνται θαλασσίως, ἀλλαχοῦ εὐνοοῦσι ὥστε αἱ μεταφοραὶ αἱ Κρατικαὶ νὰ γίνωνται πάντοτε διὰ τῆς ναυτιλίας τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Εἰς ἄλλας χώρας τὸ Κράτος ἐγγυᾶται τὰ κεφάλαια ἢ τοὺς ὑπερβολικοὺς τόκους καὶ ἀλλαχοῦ παρέχονται δάνεια ἢ ἀναλαμβάνουν τὰ βάρη τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ. Ἄλλα Κράτη προβαίνουν εἰς ἀπ' εὐθείας οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις καὶ τοῦτο εἶναι τὸ φιλελεύθερον σύστημα καὶ ἀπαρτίζεται εἴτε ἀπὸ ἐπιδόματα πρὸς τὰ ναυπηγεῖα τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἐνῷ ἐδῶ ἠγγύησε πάντοτε τὸ Κράτος μέχρι πρό τινος χρόνου τὰ ἐσωτερικὰ ναυπηγεῖα. Τέλος εἶναι τὸ σύστημα τῆς ἀπ' εὐθείας ἐπιχορηγήσεως, ὅπερ παρέχει ἄνεσίν τινα εἰς τὴν ναυτιλίαν, τὴν ὑποβάλλει ὅμως εἰς ὑποχρεώσεις δρομολογιακάς. Ἡ Ἀγγλία διὰ τὰς ἐπιχορηγήσεις τὰς ταχυδρομικὰς δίδει τὸν χρόνον 500.000 λίρες ἐτησίως. Ἡ Γαλλία 160.000.000 φράγκα. Ἡ Ἰταλία 240.000.000 λιρέττες, ἡ δὲ Ἀμερικὴ ἀναλαμβάνει τὴν κάλυψιν πάσης ζημίας πληρώνουσα διὰ τὰς μικρὰς ἐπιχειρήσεις 1.900.000 δολλάρια ἐτησίως. Ἡ Ἑλλὰς κατέχει ὕβρη ἐν τῇ παγκοσμίῳ ναυτιλίᾳ τὴν 10ην θέσιν καὶ δὲν ἐφάνη μὲν πρὸς ταύτην τὸ Κράτος ὡς μητρυιά, παρημελήθη ὅμως, χωρὶς βέβαια νὰ ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ λέγωμεν, ὅτι δὲν ἐλήφθη δι' αὐτὴν καμμία μέριμνα. Τὰ οἰκονομικὰ μέσα ποὺ ἐχρειάζοντο οὔτε σήμερον δὲν ὑπάρχουν. Ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας ἐπρότεινε τὴν συγχώνευσιν ὅλης τῆς ἐπιβατηγοῦ ναυτιλίας καὶ βεβαίως ἡ συγχώνευσις τυγχάνουσα καλῆς μεταχειρίσεως ὑπὸ ἐποψίν γενικῶν ἐξόδων θὰ ἠδύνατο νὰ κατοχυρώσῃ τὴν ὕπαρξιν τῆς ναυτιλίας. Ἡ συγχώνευσις ὅμως εἶναι ὅπλον λεπτὸν δυσχερὲς καὶ ἐπικίνδυνον καὶ διὰ τοῦτο πρέπει μετὰ μεγάλης προσοχῆς νὰ τὴν υἱοθετήσωμεν. Ὅταν ἡ Κυβέρνησις ἄλλοτε ὤθησε τὴν σύμπηξιν τῆς ἀκτοπλοϊκῆς Ἑνώσεως, ἤλπιζε ὅτι θὰ συνεχωνεύοντο ὅλαι, ἀλλ' ἀτυχῶς ἡ συγχώνευσις ἦτο μερική. Ἡ Ἀκτοπλοϊκὴ Ἕνωσις ἔχει βεβαίως σημεῖα προόδου ἀξιέπαινα, ἀλλὰ πολὺ ἀπέχει ἀκόμη νὰ ἀποτελῇ τὸν ἰσχυρὸν ὀργανισμὸν μὲ μικρὰ γενικὰ ἔξοδα. Ἡ Ἕνωσις δὲν ἐπέτυχε τὴν μείωσιν αὐτῶν, οὐδὲ ἐπέτυχε νὰ περικλείσῃ εἰσέτι καὶ τὰς ἄλλας μικρὰς ἀκτοπλοΐας. Τὰ βήματα τῆς παρακολουθοῦμεν μετὰ στοργῆς, δυστυχῶς ὅμως δὲν κατέστη ἀκόμη νοητόν, ὅτι ἐν τῇ ναυτιλίᾳ οἱ θανάσιμοι ἀνταγωνισμοὶ καταστρέφουν ὅλους τοὺς ἀνταγωνιζομένους. Ἰδοὺ διατί, τονίζει, εἰς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Λεωνίδα ἀντέτασσον τὴν εἰσέτι τοῦ παρόντος δισταικτικότητα. Πρέπει νὰ βαδίσωμεν πρὸς τὰ ἐκεῖ βαθμιαίως καὶ μετὰ καιρὸν θὰ γίνῃ σκέψις περὶ γενικῆς συγχωνεύσεως, διότι πρόωρος λύσις ἐνέχει κινδύνους. Ἐὰν αἱ προτάσεις τοῦ κ. Βίκερς δὲν ἐγένοντο δεκταί, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι μὲ τὴν ὕπαρξιν πολλῶν παλαιῶν σκαφῶν δὲν θὰ ὑπῆρχε εἰς τὰς ἀρχὰς πελατεία καὶ ὁ οἶκος θὰ διήρχετο περίοδον ἀνεργείας. Τώρα, βεβαίως, ποὺ ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων λαμβάνει σοβαρὰ μέτρα ὑπὲρ τῆς ναυτιλίας, τὸ πρόβλημα τῆς ἱδρύσεως ἐν Ἑλλάδι ναυπηγικοῦ οἴκου εἶναι πρόβλημα προσεχοῦς πραγματοποιήσεως. Δὲν ἀληθεύει λοιπὸν ὅτι ὑπῆρξε μητρυιὰ τὸ Κράτος ἀπέναντι τῆς ναυτιλίας. Μᾶλλον ὑπῆρξε μία ἀμελὴς μήτηρ. Ἡ πτωχὴ μικρὰ Ἑλλὰς ἠκολούθησεν εἰς τὰ πρῶτα βήματά της ὅτι κάμουν τὰ μεγάλα Κράτη. Ὁ νόμος τοῦ 1856 προέβλεψε διὰ τὴν συγκοινωνίαν Ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος καὶ νήσων καὶ ἔγινεν ἀφορμὴ τῆς ἱδρύσεως τῆς πρώτης ἀτμοπλοΐας. Τὸ ἴδιον Κράτος ἠγόρασε τότε πλοῖα, ἵδρυσεν ἐγκαταστάσεις ἐν Σύρῳ καὶ ἐπεχορήγησε τὴν ἐπιχείρησιν, ἦλθε καὶ πά-

λιν χρηματικῶς ἐπίκουρος μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς ἐξ ἀτροφίας. Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἀνεφύη ἡ πραγματικὴ ἐπιβατηγὸς Ἑλληνικὴ ναυτιλία. Τὸ ἔργον αὐτῆς προὼδευσε καὶ μὲ ὅλην τὴν στενότητα μέσων ἀνέθαλλε καὶ ἐπεξετάθη.

Μήπως δὲν ἐψηφίσθη ὁ νόμος περὶ εἰσοχῆς παλαιῶν σκαφῶν, περιορισθέντος τοῦ χρόνου εἰς τὸ ἐλάχιστον; Ἐν ἔτος βραδύτερον ἐξησφαλίσθη ἡ ἀκτοπλοϊκὴ της ἀνεξαρτησία, καὶ ἡ Κυβέρνησις, μετὰ θελημτικότητος ἐργασθεῖσα, κατώρθωσε νὰ ἀπομακρύνῃ τὰς ξένας σημαίας ἀπὸ τὰς ἀκτάς μας. Ἀλλ' ἂν προήχθη ἡ ναυτιλία ποσοτικῶς, δὲν προήχθη καὶ ποιοτικῶς, καὶ τὸ μέτρον τὸ σημερινὸν τείνει νὰ θεραπεύσῃ κατά τι τὸ ἄτοπον. Εἶναι καιρός, τονίζει, νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὰς ἀγορὰς παλαιῶν πλοίων, κατανοούντων τῶν ἐφοπλιστῶν ὅτι μὲ μόνην τὴν εὐθηνίαν τῆς ἀγορὰς δὲν ἐξασφαλίζονται κέρδη. Νεοπαγῆ σκάφη βέβαια δὲν προσφέρονται εἰς τὰς ἀγοράς, καὶ ἔπρεπε νὰ ὁρισθῇ ἕνα ὅριον ἡλικίας πλοίων μέχρις ἐγκαταστάσεως ἐγχωρίων ναυπηγείων. καὶ ἰδοὺ διατί φθάνομεν εἰς τὸ ὅριον τῶν 20 ἐτῶν, ἐγὼ μάλιστα θὰ παρεκάλουν νὰ δεχθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τὸ ὅριον τῶν 15 ἐτῶν. Ἐὰν ἠγοράζαμεν νέα σκάφη, τὸ κόστος των θὰ ἦτο δυσβάστακτον διὰ τὰς οἰκονομικὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς διατελοῦν οἱ ἐφοπλισταί. Σύγκρισις μὲ ἀγορασθὲν πέρυσι πλοῖον, ἀποδεικνύει ὅτι χρειάζονται 60-70 χιλ. λίρα διὰ τὴν ἀγορὰν μετρίου ἐπιβατηγοῦ σκάφους.

Κατ' ἀνάγκην θὰ ἔχωμεν ἀκρίβειαν ναύλων καὶ ὑπερβολικὴν πολυτέλειαν διὰ τὰς γραμμὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ. Διὰ τὴν ὑπερωκεάνειον ἀτμοπλοΐαν λέγει, ὅτι ἀποτελεῖ καθῆκον διὰ τὴν Ἑλλάδα νὰ μὴ ἀφίσῃ νὰ σβεσθῇ ἡ διὰ τῶν μόχθων συγκρατουμένη ἐπιχείρησις. Δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀπροσπέλαστον δι' ἡμᾶς θέσιν τοῦ Ἀγγλογερμανικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι διὰ δύο πλοίων νέων 15.000 τόνων μαζὶ μὲ ἕνα ἐκ τῶν τριῶν τὰ ὁποῖα ἔχομεν σήμερον τὸ καλύτερον θὰ ἠδυνάντο νὰ ἐξυπηρετηθοῦν αἱ ἀνάγκαι μας. Τὰ πλοῖα ταῦτα δὲν ἐμβάζουν μόνον γόγτρον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ χρυσόν, τὰ ἐμβάσματα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνῆλθον πρὸ διετίας εἰς ὀκτὼ ἑκατομμύρια λιρῶν διάκεινται δυσμενῶς. Πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ λύσωμεν τὸ ἐπάδυνον πρόβλημα τῆς ναυτικῆς πίστεως, ὅταν δὲ κανονισθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἀσφαλείας τῇ ἀρωγῇ τοῦ Κράτους διὰ μιᾶς μικτῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μετέχῃ τὸ Κράτος κατὰ 10 %ο οἱ ἐφοπλισταὶ ὡσαύτως κατὰ 40 %ο καὶ κατὰ 20 %ο τὸ ἱδρυμα, τότε θὰ ἔχωμεν τὴν ἀρίστην λύσιν.

Καταλήγων λέγει ὅτι πᾶσα τιμὴ ὀφείλεται εἰς τὸν Ἕλληνα ναυτίλον ὅστις ὑπῆρξε φορεὺς καὶ σκαπανεὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἀπὸ 40 αἰώνων κατορθώσας νὰ τηρήσῃ ἀλώβητον τὴν τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. (χειροκροτήματα).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Νὰ διακόψωμεν ἂν θέλετε εἰς τὰς 9.30 καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς 10.30.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ κανονισθῇ ἡ ὥρα τῆς ἐπανόδου ἀπὸ τὴν ὥραν τῆς διακοπῆς.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** δηλοῖ προκαταβολικῶς ὅτι ὅσα θὰ πῇ εὑρίσκονται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ νομοσχεδίου. Ἡ ἐπιβατικὴ μας ἀτμοπλοΐα εὑρίσκεται εἰς ἐλεεινὸν σημεῖον ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ αἴτιον; Ὁ πληθωρισμὸς τῶν ἀτμοπλοίων τὰ ὁποῖα ἐξυπηρετοῦν τὰς γραμμὰς τῆς ἀκτοπλοΐας. Προκαλεῖται ἐξ αὐτοῦ συναγωνισμὸς καὶ παραμελεῖται ἡ καλὴ συντήρησις τῶν πλοίων, ἐπομένως πᾶν μέτρον ἀφορῶν τὴν μείωσιν τοῦ πληθωρισμοῦ μᾶς εὑρίσκει συμφώνους. Τὸ μέτρον τοῦ ἐκτοπισμοῦ καὶ ἀχρηστεύσεως ἔχει μειονεκτήματά τινα. Σήμερον εὑρίσκονται ἐν κινήσει 64 πλοῖα τῆς ἐπιβατηγοῦ ἀτμοπλοΐας κατὰ δὲ τὸ νομοσχέδιον τὴν 1ην Ἰανουαρίου θὰ ἐκτοπισθοῦν 15 – 16 πλοῖα καὶ μετὰ ἓν ἔτος ἰσάριθμα. Ἐπομένως θὰ μείνουν ἰσάριθμα πρὸς τὰ σήμερον ἀργοῦντα. Ἰδοὺ διατί εἶναι ἀνεπαρκὲς τὸ νομοσχέδιον ἀπὸ ἀπόψεως μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλοίων, ἀλλ' εἶναι καὶ ἄδικον διότι λαμβάνεται ὡς ἀσφαλὲς τεκμήριον ἡ ἡλικία. Φρονῶ ὅτι ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν ἡλικίαν ἔπρεπε νὰ ἐξετάζωνται πολλὰ πράγματα, διότι πολλὰ ἀπὸ τὰ μεγάλης ἡλικίας τὰ ὁποῖα θὰ ἀπομακρυνθοῦν συγκρινόμενα μὲ ἄλλα νεώτερα εἶναι πολὺ καλύτερα διὰ πολλοὺς λόγους.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Πῶς γίνεται εἰς τὸν Στρατόν;

Ε. Πριμίδης. Ἀντὶ τοῦ μέτρου αὐτοῦ προτιμῶ νὰ ἐπιθεωρηθοῦν ὅλα τὰ πλοῖα τὰ ἄγοντα ἡλικίαν πλέον τῶν 20 ἐτῶν ἀπὸ εἰδικούς. Σᾶς τὸ εἶπον καὶ ἄλλοτε, ἀλλὰ σεῖς μοῦ εἴπατε ὅτι ἀνατρέπεται ἡ οἰκονομικὴ βάσις τοῦ νομοσχεδίου. Τέλος τὴν λύσιν αὐτὴν τὴν θεωρῶ καὶ κοινωνικῶς ἐπιζήμιον, διότι θὰ αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνέργων ναυτεργατῶν. Ἡ ἀποζημίωσις ποὺ προβλέπεται δι' αὐτοὺς εἶναι ἐντελῶς ἀνεπαρκής, καὶ οἱ ναυτεργάται ζητοῦν ὅπως διὰ τοῦ ἰδίου ταμείου ποὺ θὰ ἀποζημιωθοῦν καὶ οἱ ἐφοπλισταί, ἀποζημιωθοῦν καὶ οἱ παρήλικες ναυτεργάται. Λέγει κατόπιν ὅτι ἂν τεθῇ ὡς ὅριον ἡλικίας τῶν νέων πλοίων τὸ 15 ἔτος εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀγορασθοῦν νέα πλοῖα.

Γ. Σακαλῆς. Θὰ ἔχωμεν μονοπώλιον.

Ε. Πριμίδης. Ἀφίστε ὅτι δὲν εὑρίσκονται πρὸς ἀγορὰν πλοῖα τοιαύτης ἡλικίας. Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ, διότι στερούμεθα πρώτων ὑλῶν καὶ καταλλήλων ναυπηγείων. Ὑποβάλλει κατόπιν τροπολογίας τινάς, διὰ τῆς πρώτης ζητεῖ ὅπως ὁ πλοίαρχος δὲν θεωρεῖται συνυπεύθυνος μὲ τὸν πλοιοκτήτην καὶ τὸν πράκτορα δι' ὑπερβολικὴν τιμὴν τῶν ναύλων, ἐπίσης τροπολογίαν ἀφορῶσαν τοὺς ὑπαλλήλους ὡρισμένων πρακτορείων τὰ ὁποῖα θὰ κλείσουν.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Κάμετέ μου μίαν διάταξιν.

Ε. Πριμίδης. Ἐπίσης ὑποβάλλει τροπολογίαν κατὰ τὴν ὁποίαν ρητῶς ἀπαγορεύεται ἡ μετονομασία τῶν πλοίων. Ξέρετε ὅτι τὸ πλοῖον «Λακωνία» εἶναι τὸ ἴδιον ἡ «Ὁμόνοια» τῆς παλαιᾶς ἀτμοπλοΐας Σύρου, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ ἐνέπιπτον εἰς τὴν παγίδα ἐὰν ἀφοῦ ἔλεγον νὰ ταξειδεύσω μὲ τὴν «Λακωνίαν» διότι δὲν θὰ ἤξευρα ὅτι πρόκειται περὶ τῆς «Ὁμονοίας» Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν πλοιοκτητῶν ὑπάρχουν 4 πλοῖα

Γιώτ ἀνήκοντα εἰς 4 Κυρίους οἱ ὁποῖοι θὰ ἴδουν τὴν ἐπιχείρησίν των καταστρεφομένην.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Θὰ πάρουν αὐτοὶ μεγαλυτέραν ἀποζημίωσιν, αὐτὸ προβλέπεται.

Ε. Πριμίδης. Νὰ ἀναβιβάσετε τὸν συνταλεστὴν εἰς 8%ο.

Γ. Βασιλειάδης. Ἐὰν τεθῇ 8 %ο εἶναι ἀνερμάρμοστον τὸ Νομοσχέδιον.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Δέχομαι τὴν τροπολογίαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὐθύνην τῶν πλοιάρχων. Ἐπίτης καὶ τὴν ἄλλην ἀφορῶσαν τοὺς ὑπαλλήλους τῶν πρακτορείων. Εἶμαι πρόθυμος καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν τῶν νέων πλοίων νὰ ἔλθω εἰς συνεννόησιν μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας θὰ κανονίζωνται τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀγορασθησομένου πλοίου.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** καταλήγων ἐκφράζει τὰ συγχαρητήρια του πρὸς τὴν Μεγάλην ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτροπὴν διὰ τὸ ἔργον της.

Γ. Βασιλειάδης. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τὸν ὁποῖον ἔκαμα ἀτόφυ θὰ ἐξέλθουν πλοῖα τόννων 16.700 καὶ ὄχι 24 ὡς εἶπον Ἑπομένως τὰ οἰκονομικὰ μέσα θὰ ἐπαρκέσουν διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν πλοιοκτητῶν.

Ὁ κ. ***Α. Βερδέλης*** λέγει ὅτι δὲν ἀνέρχεται εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ διεκτραγωδήσῃ τὴν κατάστασιν τῆς ἐπιβατικῆς ἀτμοπλοΐας, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τραγικὴν κατάστασιν. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ εἴπῃ τινὰ σχετικῶς μὲ τὰ αἴτια. Ἡ ἀκτοπλοΐα ἀποτελεῖται σχεδὸν ἀπὸ πεπαλαιωμένα τια. Ἡ ἀκτοπλοΐα ἀποτελεῖται σχεδὸν ἀπὸ πεπαλαιωμένα πλοῖα ἄνω τῶν 40 ἐτῶν. Ἐκ τοῦ συνόλου τὰ 60 ἐξ αὐτῶν ἔχουν ὑπερβῆ αὐτὴν τὴν ἡλικίαν. Ἐὰν δὲ κατέβωμεν εἰς τὰ 20 ἔτη τὰ 99 %ο εἶναι ἄνω τῶν 20 ἐτῶν καὶ 1 εἶναι κάτω αὐτῶν. Ἀλλὰ ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι ποὺ ἔτειναν τὴν ἀτμοπλοΐαν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν; Ἡ ἀγορὰ μέχρι 10 καὶ 15 ἐτῶν πλοίων εἶναι ἀδύνατος, διότι τοιαῦτα πλοῖα δὲν ἐκποιοῦνται, ἐκτὸς ἐὰν εἶναι ἐλαττωματικά, ὁπότε καὶ εἶναι περιττὴ ἡ ἀγορὰ αὐτῶν. Δεύτερον ἐὰν θελήσῃ τις νὰ τὰ ἀγοράσῃ, θὰ ἀναγκασθῇ νὰ καταβάλῃ τὴν ἰδίαν τιμὴν τὴν ὁποίαν ἐπλήρωσε διὰ τὴν κατασκευὴν ὁ ἰδιοκτήτης. Τρίτον μία τοιαύτη ἀγορὰ ἀποτελεῖ ἐπικίνδυνον οἰκονομικὴν πρᾶξιν, διότι διατίθεται ἐν μέγα κεφάλαιον. Τέταρτον ἐὰν μία ἐπιχείρησις ἀπεφάσιζε νὰ διαθέσῃ μέγα κεφάλαιον, θὰ ἤρχετο ἡ Ἐθνικὴ οἰκονομία τῆς χώρας, ἡ ὁποία θὰ ἐζημιοῦτο ἐξ ἀγορᾶς μὴ ἐπιβεβλημένης. Πέμπτον ἡ ἐπιδίωξις τοῦ μεταφερομένου κοινοῦ, διότι μεγαλύτερα κεφάλαια θὰ εἶχον ἀνάγκην μεγαλυτέρας ἐξυπηρετήσεως. Ἕκτον ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλείας δὲν θὰ ἦτο δικαιολογημένον νὰ καταβάλλωνται μεγάλα κεφάλαια. Ἀνεξαρτήτως ὅλων αὐτῶν τῶν λόγων καὶ ἄλλων ἀκόμη οἱ ὁποῖοι ἴσως θεωρηθοῦν ὡς ἔχοντες θεωρητικὸν χαρακτῆρα, προτιθέμεθα νὰ βελτιώσωμεν τὴν κατάστασιν τῆς ἀκτοπλοΐας. Ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν θὰ ἐπέλθῃ αὕτη μόνον διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως πλοίων, ἐὰν δὲν ἐπιτύχωμεν τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἤδη παραμένοντος πλωτοῦ ὑλικοῦ. Θὰ παραμείνουν ἀκατάλληλα πλοῖα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι καλύτερα ἐκείνων τὰ ὁποῖα θὰ ἀπομακρυνθοῦν. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου μίαν ἔκθεσιν τῆς ἀκτοπλοΐας, ἡ ὁποία λέγει, βγάλετέ μου ἐκεῖνα τὰ πλοῖα, ποὺ δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐξαμεταλλευθῶ. Ἴσως εἶναι καιρός, κύριε Ὑπουργὲ τῶν Ναυτικῶν, νὰ γίνῃ κάτι διὰ τὰ πλοῖα τοιαῦτα τὰ ἀνήκοντα εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἰδιοκτήτην. Βεβαίως ἐὰν ἡ ἀνανέωσις τῶν πλοίων εἶναι δυσχερὴς διὰ τοὺς ξένους, φαντάζεσθε πόσον δυσχερὴς εἶναι διὰ τὴν Ἑλλάδα. Πῶς εἶναι δυνατὴ ἡ ἀπόκτησις νεοτεύκτου πλοίου, ὅταν αἱ τιμαί.....

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἔχετε ὑπ' ὄψιν τὰς σημερινὰς τιμάς;

Α. Βερδέλης. Πῶς θέλετε νὰ ἀγορασθοῦν πλοῖα εἰς τιμὴν 20 καὶ 30 λιρῶν, ὅταν ἀπὸ τὰ ἐπίσημα δελτία ἐξάγεται ὅτι τὰ πλοῖα τῆς τελευταίας ἐξετείας ἠγοράσθησαν μὲ τιμὴν τριῶν ἕως πέντε λιρῶν. Ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι ὅλος ὁ ἐπιβατικὸς στόλος πρέπει ν' ἀνανεωθῇ θὰ ἠθέλαμεν ποσὸν 2 — 2 1)2 ἑκατομμύρια λιρῶν.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Α. Βερδέλης*** λέγει ὅτι ὅπου διὰ λόγους προπαγανδιστικούς, ὅπου διὰ λόγους ἐθνικοὺς ἢ προκειμένου περὶ καθαρᾶς ὀντότητος εἰς τὰς ἀποικίας τὸ Κράτος ἀπήντησε πλοῖα νεαρᾶς ἡλικίας, τὸ Κράτος ἦλθεν ἀρωγὸν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Καὶ τοῦτο ἐγένετο πάντοτε διὰ τὰς γραμμὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐξαιρέσει μερικῶν Κρατῶν γειτονικῶν, τὰ ὁποῖα δὲν ἐβοήθησαν τὰς Ἑταιρίας παρὰ μόνον ὅπου ἐπρόκειτο οἱ καθαρῶς ἀκτοπλοϊκοὶ γραμμαὶ νὰ εἶναι καὶ γραμμαὶ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ ἀκτοπλοΐα πρέπει ν' ἀποτελῇ πάντοτε ἀντικείμενον τῆς Κρατικῆς προνοίας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα δεδαίως ἡ ἀρωγὴ τοῦ Κράτους δὲν πρέπει ν' ἀποβλέπῃ εἰς ἐνίσχυσιν τῆς καθαρῶς ἀκτοπλοΐας τῆς ἐπιβατικῆς, διότι στερούμεθα κυρίως ἱδρύματος Ναυτικῆς Πίστεως, δὲν εἶνε δὲ δυνατὸν νὰ διαθέσῃ τὸ Κράτος 30—40 χιλ. λίρας διὰ ν' ἀγοράσῃ ἕνα πλοῖον, πρέπει δὲ νὰ εἴμεθα ὀλιγαρκεῖς ἐφ' ὅσον καὶ οἱ ναῦλοί μας εἶνε εὐθηνοί, ὀλιγαρκεῖς δηλαδὴ καὶ διὰ τὰ πλοῖα ὅπως εἴμεθα καὶ διὰ τοὺς σιδηροδρόμους καὶ διὰ τὰ αὐτοκίνητα.

Εἶνε ἐξηκριβωμένον ὅτι ἓν πλοῖον νέον ἐν τῷ συνόλῳ του εἶνε εὐθηνότερον, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια διὰ τὴν ἀγοράν Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἐπιτυγχάνομέν τι τὸ σοβαρόν, ἐφόσον δὲν δυνάμεθα νὰ ἀγοράσωμεν νέα πλοῖα. Καταλήγων ὁ κ. Βερδέλης λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ καὶ ἕτερον τοιοῦτον διὰ τὴν ἀπόκτησιν στόλου ἱκανοποιητικοῦ. Τὸ πρόβλημα, ἐπιλέγει, τῆς ἀκτοπλοΐας δὲν ἔγκειται μόνον εἰς τὸ ζήτημα τῶν κεφαλαίων καὶ εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν πλοίων Προκειμένου περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀκτοπλοΐας ὑπάρχει καὶ ἄλλο πρᾶγμα ἀνατρέπον τὴν βάσιν αὐτήν. Οἱ Ἕλληνες ἐφοπλισταὶ ἀγοράζοντες ἓν πλοῖον μὲ δυναμικότητα 100 ἐπιβατῶν, μόλις τὸ μετοφέρουν ἐδῶ τὸ μετασκευάζουν διὰ 200 ἐπιβάτας, ὥστε κ. κ. Ὑπουργέ, δὲν εἶνε μόνον ἡ ἡλικία.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Οὐδέποτε εἶπον ὅτι εἶνε μόνον ἡ ἡλικία.

Α. Βερδέλης. Νὰ κάμετε ἕνα κανονιστικὸν διάταγμα εἰς τὸ ὁποῖον νὰ θέσητε μεγάλους περιορισμούς, ὥστε τὰ ἀγοραζόμενα νέα πλοῖα νὰ δύνανται νὰ ἐξυπηρετῶσι τὴν ἀκτοπλοΐαν. Πρὸ παντὸς δὲ νὰ ληφθῇ πρόνοια ὥστε οἱ ἐφοπλισταὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ τοποθετοῦν ἐμπορεύματα καὶ ζῶα φύσην ιίγδην.

Πολλοὶ Βουλευταί. Καὶ ἀνθρώπους.

Α. Βερδέλης. Πρέπει ἐπίσης, ἐφόσον δέχεσθε, πλοῖα ἄνω τῶν 500 τόννων νὰ μὴ εἶνε κάτω τῶν 20 ἐτῶν, νὰ μεριμνήσετε καὶ διὰ τὰ πλοῖα τὰ ταξειδεύοντα εἰς τὰς ἀνοικτὰς θαλάσσας.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἄλλοι λόγοι καὶ ὄχι λόγοι ἀποκλείσεως μὲ ἔκαμαν νὰ δεχθῶ τοῦτο.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Βερδέλης*** λέγει ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀγορασθῇ πλοῖον κάτω τῶν 15 ἐτῶν, διότι οὐδεὶς θὰ εἶναι διατεθειμένος νὰ πωλήσῃ τοιοῦτον.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς φιλοδοξεῖ νὰ ἀποκτήσωμεν κάτω τῶν 500 τόννων νεώτατα καὶ νὰ εἶνε ταῦτα Ἑλληνικῆς κατασκευῆς.

Δυστυχῶς ἡ κατασκευὴ ἑνὸς πλοίου ἀπαιτεῖ πάρα πολλὰ πράγματα. Εἶναι ὅμως δυνατόν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀξία ἑνὸς πλοίου δὲν ἔγκειται μόνον εἰς τὸν σίδηρον ἀλλὰ καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα διακοσμητικὰ πράγματα, νὰ ἐπιδιώξῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὥστε οἱ ἀγοράζοντες πλοῖα νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ κατασκευάζουν ὁλόκληρον τὴν ἐσωτερικὴν των διαρρύθμισιν ἐν Ἑλλάδι "Οσον ἀφορᾷ διὰ τὰ πλοῖα τὰ ἐκτελοῦντα τὰς ἐξωτερικὰς γραμμές.....

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουρ. Ναυτικῶν). Μοῦ ὑποβλήθη μία τροπολογία δι' αὐτὰ τὴν ὁποίαν καὶ δέχομαι. Ν' ἀπα-

λείψωμεν δηλαδή τὸ ἄρθρον 20 ὁπότον ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἡλικίαν τῶν πλοίων τῶν ἄνω τῶν 3,000 τόννων.

Γ. Στράτος, Διατί;

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουρ. Ναυτικῶν). Δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ ὑρίσταται τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἐφόσον κανένα πλοῖον καθαρῶς ἀκτοπλοϊκὸν εἶναι ἄνω τῶν 3,000 τόννων.

Διατί λοιπὸν νὰ βάλωμεν εἰς τὰς γραμμὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ πλοῖα 40-45 ἐτῶν.

Καταλήγων ὁ κ. **Βερδέλης** λέγει ὅτι τὸ πλεῖον τῶν 150 χιλ. λιρῶν εἶναι ἀνεπαρκὲς διότι ἂν ἀπομακρυνθῶν ὅλα τὰ πλοῖα ἄνω τῶν 40 ἐτῶν ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ ἐξαντληθῇ, ἀπὸ 1ης δὲ Ἰανουαρίου τοῦ 1932 νὰ μὴ ὑπάρξῃ χρῆμα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου Μεϊ' ὅ ὡραν 9.112 θεκάδες ταὶ ἡ συνεδρίασις διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν 10 1)2 μ.μ.

Ὥραν 10 30 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα Συνεδρίασις.

Γ. Στράτος. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλὴ νὰ ὑπομνήσω ἓν ζήτημα τῆς Ἑλληνικῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, τὸ ὁποῖον παρεγνώρισε, ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ μεγάλη Ἐπιτροπή. Καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ἡ ἱστιοφόρος ναυτιλία. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξήγαγε τὸ συμπέρασμα, ἐπειδὴ ἡ ἱστιοφόρος ναυτιλία σὺν τῷ χρόνῳ φθίνει, ὑπὲρ αὐτῆς δέον νὰ μὴ ληφθῇ οὐδὲν μέτρον προστασίας. Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ὀφείλει ἐν τούτοις πάμπολλα εἰς τὴν ἱστιοφόρον ναυτιλίαν. Καὶ ἂν αὕτη φθίνει σήμερον, ἐγαλούχησεν ἐν τούτοις τὴν ναυτιλίαν μας καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἠγωνίσθησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς χώρας. Διὰ τοῦτο συνιστῶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἀποδεχθῇ τὰ αἰτήματα τῶν Κυβερνητῶν τῶν ἱστιοφόρων, αἰτήματα τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἑνὸς ἔτους ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐξετάσῃ. Ἄλλο θέμα τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ νὰ τὸ λύσῃ εἶναι τῆς ἐπιβατικῆς μεσογειακῆς ναυτιλίας. Οὐδὲν προστατευτικὸν μέτρον ἐλήφθη ὑπὲρ τῶν γραμμῶν αὐτῶν καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία ἡ ὁποία ἐξηλείφθη ἐκ τοῦ Ἰονίου κόλπου θὰ ἐξαλειφθῇ καὶ ἐκ τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου. Μετὰ 70 ἔτη πρώτην φορὰν κ. Βουλευταὶ ἐπιλαμβάνεται ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία μέτρων προστατευτικῶν τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας. Ἀλλὰ τίθεται ὡς κριτήριον ἐφ' ὅλων τῶν πλοίων ἡλικία καὶ φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ τίθεται τοιοῦτον κριτήριον διότι ὑπάρχουσι καὶ πλοῖα πεπαλαιωμένα εἰς ἀρίστην κατάστασιν. Παρὰ τὴν ἡλικίαν πρέπει νὰ τεθοῦν καὶ ἄλλα κριτήρια. Ἡ κακοδαιμονία τῆς ἑλληνικῆς ναυτιλίας ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ ὅτι ἡ διοίκησις τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ χωλαίνει. Ἐὰν ἔπραττε τὸ καθῆκόν της δὲν θὰ εὑρισκόμεθα ἀπόψε εἰς ὀλονυκτίαν διὰ νὰ συζητῶμεν περὶ μέτρων προστασίας. Ἡ διοίκησις τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ ἔπρεπε νὰ εἶχε θέσῃ ἐν ἀχρηστίᾳ τὰ παλαιὰ πλοῖα. Ἀπευθύνω μομφὴν καὶ ἐνατίον τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν ἐμπορικῶν πλοίων τοῦ Πειραιῶς, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἔπραξε τὸ καθῆκόν της. Καὶ διὰ νὰ ἀναφέρω ἓν καὶ μόνον συγκεκριμμένον παράδειγμα, ὑπομιμνήσκω ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέδωκεν ἀπόφασιν καθ' ἣν ἡ πομπαλαία Καλῃδὼν εἶναι εἰς θέσιν νὰ μεταφέρῃ ἐμπορεύματα καὶ ἀνθρώπους. Τὸ κῆτός του εἶναι ἐπιχρισμένον μὲ τσιμέντον, πρέπει λοιπὸν ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ συστήσῃ αὐστηρῶς πως εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴν νὰ πράττῃ μετὰ μεγαλυτέρας προσοχῆς τὸ καθῆκόν της. Σήμερον λέγομεν εἰς τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἀπομακρυνθοῦν δὲν σᾶς χρειαζόμεθα πλέον. Ἐρωτῶμεν ὅμως ἐὰν ἐξετέλεσαν ἐπ' ἐσχάτων ἐπισκευὰς γενικωτάτας χωρὶς νὰ προβλέπουν ὅτι θὰ τεθοῦν εἰς ἀχρηγίαν. Πρέπει διὰ τοῦτο τὰ πλοῖα ταῦτα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔγιναν γενικώταται ἐπισκευαὶ νὰ λάβουν τριετῆ παράτασιν διὰ νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰ ἔξοδα τῶν ἐπισκευῶν αὐτῶν. Ἔχομεν ἀντίρρησιν ἐπίσης εἰς τὸ ἄρθρον 16 Θὰ ἦτο φρόνιμον νὰ προικοδοτήσωμεν τοὺς ὑπερήγρους, ὥστε νὰ ἀπέλθουν οὗτοι ἔνα τὰ ἀργοῦντα πληρώματα καταλάβουν τὰς θέσεις των. Ἔχομεν ἐπίσης ἀντίρρησιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 20 διὰ τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ἡ ἡλικία τῶν νέων πλοίων μέχρι 20 ἐτῶν. Δὲν εἶναι ἡ κατάλληλος ἵνα ἀποκτήσῃ ἡ ἑλληνικὴ ναυτιλία νέα πλοῖα μὲ τὴν τιμὴν ἡ ὁποία θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐκμετάλλευσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ζητοῦμεν ὅπως ἡ ἡλικία ὁρισθῇ τοὐλάχιστον μέχρι 25 ἐτῶν.

Ν. Γουργουρῆς. Τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἀπόψε ὑπὸ συζήτησιν ἀποτελεῖ οἰωνὸν ἄριστον. Δὲν ἦτο δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις τῶν Φελευθερίων ἡ ἐπιλύσασα τόσα σπουδαῖα ἐθνικὰ ζητήματα νὰ μὴ ἐπιληφθῇ καὶ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος Ὁ ναυτιλιακὸς καὶ ἐφοπλιστικὸς κόσμος ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ναυτιλιακοῦ ζητήματος, ἀρχὴν ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ ἧμισυ τοῦ παντός. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει του τὴν τροπολογίαν τῆς Ἐπιτροπῆς ὅσον ἀφορᾷ κυρίως τὴν συνολικὴν ἀχρήστευσιν τῶν πλοίων. Νὰ συστήσῃ ἐπίσης αὐστηρότητα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπιθεωρήσεως τῶν πλοίων καὶ νὰ ἐπιβάλῃ ἐπισκευὰς καὶ πλήρη ἀνακαίνισιν τῶν ἐπιβατικῶν σκαφῶν Πρέπει ἐπίσης νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῶν ὑπεργήρων. Καὶ ὁ ναυτικὸς Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς θὰ εἶναι εὐγνώμων εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Φελευθερίων καὶ εἰς τὴν μεγάλην Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν εἰσφορὰν των πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ μεγάλου ναυτιλιακοῦ προβλήματος.

Γ. Κουλούρας. Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἡ ἱστιοφόρος ναυτιλία ἐξυπηρέτει τὴν χώραν. Καὶ ἰδρύθησαν αἱ πρῶται ἀτμοπλοΐαι αἱ ὁποῖαι δὲν ἔτυχον τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ Κράτους καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον κατεστράφησαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νὰ εἶμεθα δίκαιοι. Ἡ ἀτμοπλοΐα τῆς Σύρου εἶχε πολλὴν ὑποστήριξιν.

Γ. Κουλούρας. Σήμερον ὅμως ἔρχεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀκτοπλοΐαν καὶ θὰ δυνηθῶμεν νὰ φανῶμεν καὶ ἡμεῖς Κράτος σύγχρονον μεταξὺ ὅλων τῶν ἄλλων. Εὔχομαι ὅπως ἡ Κυβέρνησις ταχέως φέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ μέτρα ἐνισχύσεως τῆς φορτηγοῦ ναυτιλίας.

Π. Ράλλης. Πολλὰ ρητορικὰ ἀνθῆ κατηναλώθησαν διὰ τὴν φορτηγὸν καὶ τὴν ἐπιβατικὴν ναυτιλίαν. Οὐδὲν ὅμως ἐλέχθη διὰ τὴν ἱστιοφόρον ναυτιλίαν. Καὶ ὅμως προσέφερεν αὕτη σχετικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν χώραν, καὶ ἔχομεν νήσους πτωχὰς αἱ ὁποῖαι ἐξυπηρετοῦνται ἀπολύτως ἀπὸ τὴν ἱστιοφόρον ναυτιλίαν. Παρακαλῶ καὶ ἐγὼ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν νὰ λάβῃ μέτρα προστασίας ὑπὲρ αὐτῆς Πρέπει νὰ γίνῃ τὸ ταμεῖον ἀσφαλείας τῶν ἀτυχῶν αὐτῶν ναυτῶν. Πρέπει ἐπίσης ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ νὰ κάμῃ εἰς τὸ μέλλον τὸ καθῆκόν της. Ἐὰν ἐγίνετο τὸ καθῆκον τοῦτο δὲν θὰ εὑρισκόμεθα σήμερον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιβάλωμεν ἔμμεσον φορολογίαν εἰς τὸν ταξειδεύοντα πληθυσμόν.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Καὶ σεῖς τί προτείνετε;

Π. Ράλλης. Νὰ σᾶς τὸ εἴπω ἐγώ. Νὰ θέσετε ἐκτὸς κυκλοφορίας τὰ ἐπικίνδυνα πλοῖα.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Καὶ θὰ ἔλθετε σεῖς πάλιν ὁ ἴδιος νὰ μοῦ πῆτε, ὅτι τὰ ἠνέχθημεν μέχρι σήμερον καὶ ὅτι τὰ ὁδηγοῦμεν χωρὶς ἀποζημίωσιν.

Π. Ράλλης. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιθεωρήσεων οὔτε ἕνα δὲν ἐθεώρησεν ὡς ἄχρηστον. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέτρον ἀποζημιώσεως τῶν πληρωμάτων τῶν εἰς ἀχρηστίαν τιθεμένων πλοίων εἶναι μέτρον ἐπικίνδυνον. Θὰ ἦτο καλύτερον νὰ τεθοῦν εἰς ἐθελουσίαν ὁριστικὴν ἔξοδον οἱ πλέον γηραιοὶ ναυτικοί, νὰ πάρουν τὴν σύνταξίν των καὶ νὰ ἀπέλθουν. Διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποζημιώσητε τοὺς νεωτέρους μὲ 6 μισθοὺς νὰ τοὺς πετάξητε εἰς τοὺς δρόμους, ὅπου θὰ μείνουν ἄνεργοι ὅπως ἔμειναν οἱ λεμβοῦχοι καὶ οἱ ἁμαξηλάται.

Ἐπίσης προτείνομεν ὅπως τὸ ὅριον διὰ τὴν ἡλικίαν διὰ τὴν ἀγορὰν νέων πλοίων αὐξηθῇ εἰς 25 ἔτη διὰ νὰ εὑρεθοῦν πλοῖα μὲ τιμὰς ἀναλόγους διὰ τὴν ἐκμετάλλευσίν των εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ κ. **Α. Φωκᾶς** λέγει ὅτι ὁμοφώνως διεπιστώθη ἐκ τῆς συζητήσεως ὅτι τὰ μέτρα τὰ συζητούμενα εἶναι μέτρα ἀνάγκης καὶ ταχείας ἐφαρμογῆς. Διεπιστώθη ἐπίσης ὁμοφώνως καὶ ἡ γνώμη ὅλης τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῆς ἐν γένει ἐπιβεβλημένης ἐμπορονταυτικῆς πολιτικῆς, συνέπεσαν δὲ εἰς τοῦτο καὶ αἱ γνῶμαι τῶν δύο προλαλησάντων πρώην Ὑπουργῶν τῶν Ναυτικῶν καὶ τοι ἀνηκόντων εἰς τὰς ἀντιθέτους παρατάξεις. Τὰς ὑπηρεσίας τῆς ναυτιλίας πρὸς τὴν χώραν μας οὐδεὶς τὰς ἀμφισβητεῖ καὶ οὐδεμία ἐσημειώθη καθ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς συζητήσεως ἀντίθεσις, μόνον ὁ κ. Βερδέλης παρ' ὀλίγον νὰ μὲ συμπεριλάβῃ μεταξὺ τῶν ἐφοπλιστῶν, ἔχω ὅμως νὰ δηλώσω ὅτι θεωρῶ εὐτυχίαν μου τὸ ὅτι δὲν εἶμαι ἐφοπλιστής. Καὶ χωρὶς νὰ εἶμαι ὅμως τοιοῦτος, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω, ὅτι οἱ ἐφοπλισταὶ συνεχίζουν τὴν δρᾶσίν των ὑφιστάμενοι ἀφαιμάξεις ὄχι μόνον τῆς ναυτικῆς των περιουσίας ἀλλὰ καὶ τῆς περιουσίας τῆς κτηθείσης ἄνευ τῆς ναυτιλίας. Βεβαίως ἐσημειώθησαν ἀντιθέσεις τινὲς παρὰ τὴν χάραξιν τῆς ἐμπορονταυτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ ὅπως εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εὑρισκόμεθα σήμερον πρὸ ἄλλων οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ παρ' ὅλην τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς σοβαρωτέραν ἐπικουρίαν τῆς ναυτιλίας αἱ περιστάσεις δὲν εἶνε εὐδύετοι. Εὐχερίστερα ἀνακούφισις τῆς ναυτιλίας θὰ ἦτο ἂν ἐλαμβάνετο πρόνοια ἐλαφρύνσεως αὐτῆς ἀπὸ τὰς πολλὰς εἰς βάρος αὐτῆς φορολογίας. Ἄλλο κακὸν διὰ τὴν ναυτιλίαν εἶναι ὁ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμὸς διὰ τὸν ὁποῖον πταίουν οἱ ἴδιοι ἀνταγωνιζόμενοι, οἱ ὁποῖοι ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς τὸ ἀναγνωρίζουν, ἀφ' ἑτέρου ματαιώνουν πᾶσαν συνεννόησιν. Ὡς πρὸς τὰς ὑπηρεσίας αἱ κατ' αὐτῶν ἀκουσθεῖσαι αἰτιάσεις εἶναι δίκαιαι μόνον διότι δὲν ὑπεβλήθησαν, Ὡς πρὸς δὲ τὰ λεχθέντα περὶ χορηγήσεων γνωρίζομεν ὅλοι, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ μιμηθῶμεν τὰ ξένα Κράτη. Ἀναλύων εἶτα κατ' ἄρθρον τὸ νομοσχέδιον λέγει ὅτι τὸ ἐπίμαχον σημεῖον εἶναι τὸ τῆς ἡλικίας τῶν πλοίων. Ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς ναυτικῆς ἐξάγεται ὅτι ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Βραζιλία ἔχουν ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα πλοῖα δεδομένου ὅτι ἡ μέση ἡλικία τῶν πλοίων τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἄνω τῶν 27 ἐτῶν ἐκ δὲ τῶν 400 πλοίων μόνον 3 —4 εἶναι νέα ὅλα δὲ τὰ ἄλλα εἶνε πεπαλαιωμένα. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν συνεχίζει, τὰ πλοῖα ἐπισκευάζονται μόνον ἀπὸ τοῦ 1ου ἐτους καὶ κατὰ τὸ 25 ἔτος ἀποστρατεύονται μὴ ἐπιτρεπομένων τῶν ἐπισκευῶν λόγῳ κόστους. Πολὺ ὀρθῶς. συνεπῶς Ὁ κ. Ὑπουργὸς θέτει ἓν ὅριον ἡλικίας. Ἐλέχθη ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἓν ὅριον ἡλικίας τῶν ὑπηρεσιῶν.

Γ. Στρᾶτος. Εἶπα ὅτι ὑπάρχει, ἀλλὰ δὲν τηρεῖται.

Α. Φωκᾶς. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ὑποστηριχθὲν ὑπὸ τοῦ κ Στράτου ὅπως ληφθῇ πρόνοια ἵνα ἐπιτρέψωμεν ἐπισκευὰς πρὸς ἀποφυγὴν μεγάλων ζημιῶν καὶ ἀποζημιώσεων εἶναι θέμα ἐξεταστέον, ἐν ᾗ περιπτώσει μάλιστα ἤθελεν ἀνατεθῇ ἡ ἐξακρίβωσις εἰς ἐπιτροπήν.

Γ. Στρᾶτος. Ἐπισκευὰς ἐννοῶ. ἀλλαγὴν ἐλασμάτων καὶ μηχανῶν καὶ δι' αὐτὰς ὑπεστήριξα καὶ σχετικὴν τροπολογίαν.

Α. Φωκᾶς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ὁρισθὲν ὅρον τῶν 20 ἐτῶν εἶναι ὀρθόν, ὀρθὸν δ' ἐπίσης εἶναι ὅπως ὁ ὁριζόμενος συντελεστὴς μὴ εἶναι μεταβλητός. Σχετικῶς, ἐπιλέγει, μὲ τὴν ἐπάρκειαν ἢ ἀνεπάρκε αν τοῦ δανείου ὑπάρχει σχετικὴ πρότασις τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ τὴν δεχθῇ ὁ κ. Ὑπουργός, ἐνῷ ἐξ ἄλλου τὸ ζήτημα τῆς ἀνεργίας εἶναι λελυμένον, διότι ἐὰν ἐξέλθουν 30 πλοῖα ταῦτα ἀργοῦν καὶ τώρα, καὶ ἐπομένως δὲν πρόκειται νὰ χειροτερεύσῃ ὑπὸ τὴν ἔποψιν αὐτὴν ἡ κατάστασις.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν), Ἤθελα, λέγει, βεβαίως νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς γενικωτέρας παρατηρήσεις. αἱ ὁποῖαι ἀνεπτύχθησαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ναυτιλίας, ἀλλὰ θὰ ἔχωμεν προσεχῶς νὰ συζητήσωμεν καὶ πάλιν τὰ ζητήματα ταῦτα, καὶ ἤδη θὰ περιορισθῶ εἰς ὡρισμένας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Χωρὶς νὰ ἐπαναλάβω τὰ συμπεράσματα τῆς ἐπιτροπῆς θέλω μόνον νὰ συμπληρώσω ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὡς συμπλήρωσιν καὶ ἄλλο νομοσχέδιον ἢ μᾶλλον δύο, τὰ περὶ ἐνισχύσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἀτμοπλοΐας καὶ τὸ περὶ ἐνισχύσεως τῶν ναυπηγείων ἐν Ἑλλάδι ὑποβληθησόμενα προσεχῶς. Τὸ ἤδη συζητούμενον νομοσχέδιον ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ θεραπεύσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν ὡρισμένας ἐλλείψεις τῆς ἀκτοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὴ πάσχει ἀπὸ τὴν πληθώραν τῶν πλοίων, καὶ ἀπὸ τὴν κακὴν κατάστασιν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὸν μεταξὺ των συναγωνισμόν.

Καλύτερα, βεβαίως, λύσις θὰ ἦτο ἐκείνη ἥτις ὑπεδείχθη παρὰ τοῦ κ. βουλευτοῦ Σπετσῶν, διὰ συνεννοήσεως δηλαδὴ ὅλων τῶν πλοιοκτητῶν καὶ σχηματισμοῦ μεγάλης Ἑταιρίας. Δυστυχῶς παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας καὶ τοῦ κ. Λεωνίδα, ὡς Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ ἀργότερον ἐμοῦ, κατὰ τὴν πρώτην ὑπουργίαν μου, δὲν κατωρθώθη παρὰ νὰ ἑνωθοῦν μόνον οἱ ἡμίσεις πλοιοκτῆται τῆς ἀκτοπλοΐας. Τοῦτο ἐβελτίωσε τὴν κατάστασιν, ἀλλὰ δὲν ἔλυσε τὸ ζήτημα. Τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ περιστείλῃ τὴν πληθώραν τῶν πλοίων προσεπάθησε νὰ καθιερώσῃ ἕνα τρόπον μηχανικόν, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει βάσιν τὴν ἡλικίαν τῶν πλοίων. Ἠκούσατε τὰς ἀντιρρήσεις τὰς γενομένας, καὶ θὰ ἤμουν καὶ ἐγὼ σύμφωνος κατὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ, ἂν ἐπρόκειτο νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα θεωρητικῶς. Ὀρθὸν βέβαια εἶναι πρῶτον νὰ φύγουν τὰ ἄχρηστα καὶ ἔπειτα τὰ ἔχοντα μεγαλυτέραν ἡλικίαν, ἀλλὰ θὰ κατελήγομεν ἀπὸ ἐπιθεωρήσεως εἰς ἐπιθεώρησιν, καὶ συμπέρασμα θὰ ἦτο πάλιν νὰ μὴ ἀχρηστευθῇ κανὲν πλοῖον.

Π. Τσαλδάρης. Διατί ἡ Ἐπιτροπὴ δυναμένη νὰ ἀντιληφθῇ τὰ ἄχρηστα πλοῖα καὶ ἀποφασισμένη νὰ κάμῃ τὸ καθῆκόν της δὲν θὰ καθώριζε τὰ ἄχρηστα πλοῖα; Φαίνεται ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὐτὴ ὅπως εἶπον καὶ οἱ ἄλλοι ῥήτορες μέχρι σήμερον ἐχώλαινε καὶ χωλαίνει.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ μόνον πρακτικὸν εἶναι νὰ πάρωμεν ὡς βάσιν ἕνα δεδομένον, τὸ ὁποῖον δὲν δέχεται ἀμφισβητήσεις, καὶ ὅταν πρόκειται νὰ ἔχουν ἄνθρωποι ἀπὸ μίαν ὑπηρεσίαν πέρνουν, ὡς γνωρίζετε, βάσιν τὴν ἡλικίαν, καὶ ὄχι ἄλλα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν προσωπικὴν κρίσιν. Ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦτο ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της ὅλα αὐτὰ καὶ κατέληξεν εἰς τὸ ὅριον ἡλικίας καὶ ὁμολογῶ ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ καταλληλότερον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἀχρήστευσιν πολλῶν πλοίων. Διὰ τὴν ἀπαιτουμένην ἐκκαθάρισιν ἱδρύεται ἓν ταμεῖον, ὅπερ ἔχει σκοπὸν τὴν ἀποζημίωσιν πλοιοκτητῶν καὶ πληρωμάτων. Εἶχε ζητηθῇ ὅπως ἀχρηστευθοῦν ἀμέσως ὅλα τὰ ἄνω τῶν 40 ἐτῶν, ἐνῷ ἡμεῖς θέτομεν 55 ἐτῶν διὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1932 καὶ 50 ἐτῶν διὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1933. Ἀλλ' ἀναγκαστικῶς διὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν θὰ πάρωμεν ἡμερομηνίαν ἐξόδου τὴν 1ην Φεβρουαρίου ἢ τὴν 1ην Μαρτίου, διότι δὲν θὰ ἔχει ψηφισθῇ τὸν Ἰανουάριον τὸ νομοσχέδιον. Οὔτε δύναμαι ἐξ ἄλλου νὰ δεχθῶ ὅπως γίνῃ ἡ ἀχρήστευσις ὅλων τῶν πλοίων τὴν 1ην Μαρτίου. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀκίνδυνον. Οἱ πλοιοκτῆται λέγουν ὅτι ἔχουν τὰ μέσα διὰ τὰς συγκοινωνίας, ἀλλ' ἡμεῖς ἔχομεν καθῆκον νὰ λάβωμεν πρόνοιαν, διότι δὲν γνωρίζομεν ἂν πρὸ τοῦ θέρους οἱ πλοιοκτῆται θὰ ἀντικαταστήσουν τὰ πλοῖα καὶ δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι ὀρθῶς σκέπτεται ἡ ὑπηρεσία ὅτι θὰ εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀντικατάστασις ὅλων τῶν πλοίων. Ἑπομένως νομίζω ὀρθώτερον νὰ βάλωμεν τὴν 1ην Μαρτίου, δι' ὅλα τὰ ἄνω τῶν 55 ἐτῶν καὶ διὰ τὰ ἄλλα τῶν 50 ἐτῶν νὰ θέσωμεν χρόνον ἐξόδου τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1932 πρὸς ἀχρήστευσιν.

Θ. Κολιαλέξης. Ἂν θέσετε 51 ἐτῶν ποία διαφορὰ θὰ ὑπάρχῃ;

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Εἶναι ἀριθμὸς πλοίων ποὺ δὲν πρέπει νὰ ἀχρηστευθῇ.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ὀρθὸν εἶναι νὰ ἀκούσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τὰς κατ' ἄρθρον ἀντιρρήσεις καὶ ἐπ' αὐτῶν νὰ ἐκφράσῃ γνώμην.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν. Ὡς πρὸς τὰ γενικὰ σημεῖα, συνεχίζει, τὰ ὁποῖα ἐθίχθησαν παρετηρήθη παρὰ τῶν προλαλησάντων,

ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 16 διὰ τὴν ἀποζημίωσιν καὶ ἐπροτάθη νὰ γίνῃ ἐκκαθάρισις τῶν πληρωμάτων μὲ βάσιν τὴν ἡλικίαν αὐτῶν. Νομίζω ὅτι τὰ δύο ζητήματα εἶναι ἄσχετα καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀποζημιώσωμεν καὶ ἰδιοκτήτας καὶ πλήρωμα. Ἀλλὰ τίθεται τὸ ζήτημα νὰ θέσωμεν ἐκτὸς ἐργασίας διὰ συντάξεως ὡρισμένους ναυτικούς μὲ βάσιν τὸ ὅριον τῆς ἡλικίας. Ὑπάρχει ὅμως περὶ τούτου διοικητικὸν μέτρον, καθ' ὃ οἱ ναυτικοὶ ἐξεταζόμενοι καὶ ἔχοντες ὡρισμένα ἔτη ἀποχωροῦν. Πάντως συμπληρωματικὰ μέτρα σχετικὰ δὲν νομίζω ὅτι ἠμποροῦν νὰ γίνουν μὲ τὸ παρὸν νομοσχέδιον. Ποιοῦμαι τὴν δήλωσιν, ὅτι ἀναλαμβάνω νὰ ἐξετάσω τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ καταλήξω ἀναλόγως εἰς μίαν ἀπόφασιν.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ συμπεριληφθοῦν καὶ τῆς ἱστιοφόρου ναυτιλίας.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὴν δήλωσίν μου τὴν κάμω ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐξετάσεως. Μοῦ ζητοῦν ἐπίσης, συνεχίζει, νὰ θέσω ὡς συντελεστὴν 2—4 καὶ ὄχι 1—2. Ἄλλοτε ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχε προτείνει 21)2—4, ἀλλὰ ἡ μεγάλη Ἐπιτροπὴ δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ὅτι θὰ ἔδιδε καὶ ἀποζημίωσιν εἰς τὰ ἀεργοῦντα πλοῖα, ἀλλὰ εἰς τὰ ἐν ἐνεργείᾳ. Ἐγένετο τότε συζήτησις καὶ συνεννόησις καὶ ἐτέθη ὡς βάσις νὰ μποῦν ὅλα τὰ πλοῖα.

Γ. Βασιλειάδης. Ἠθελον, δικκόπτει, νὰ κάμω μίαν προσθήκην εἰς τὸ ἄρθρον 6 ὅσον ἀφορᾷ τὸν συντελεστήν. Θὰ θεσπισθῇ δηλαδὴ ὅτι οὗτος θὰ ἐγκρίνεται τελικῶς παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Θὰ τὸ συζητήσωμεν. Λέγουν ἐξ ἄλλου ὅτι ὁ συντελεστὴς εἶναι ὀλίγος, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἀντιπροσωπεύει τὴν τιμὴν τοῦ σιδήρου. Εἶναι ὁ μέσος ὅρος ὑλικοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἐὰν ἐπώλει τις τὸ πλοῖόν του, ὡς παλαιὸν ὑλικὸν θὰ ἔπιανε 15 σελλίνια κατὰ τόννον, ἐνῷ μὲ τὸ Νομοσχέδιον ἔρχεται ὁ μέσος ὅρος κατὰ τὰ ἔτη 1922, 1923 καὶ 1930 σελλίνια 42 καὶ 3 πέννας, ἄτινα μὲ τὸν συντελεστὴν φθάνουν 59 σελλίνια κατὰ τόννον, οὕτως ὥστε ἡ ἀποζημίωσις θὰ εἶναι δικαία καὶ ἀνάλογος καὶ δι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ ἄλλην βάσιν. Τὸ τελευταῖον ζήτημα εἶναι τὸ ὅριον τῆς ἡλικίας καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν ἐπιμένω εἰς τὸ ὅριον τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦτο διότι διὰ νέου νομοσχεδίου θὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἰδέα κατασκευῆς μικρῶν πλοίων ἐν Ἑλλάδι, ἀφοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα μόνον μέχρι 500 τόννων πλοῖα ἠμποροῦμεν νὰ ναυπηγοῦμεν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἐπεθύμουν, λέγει, νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, διότι πλεῖστοι εἰδικοὶ ὡμίλησαν, ἐκ μέρους δὲ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐξεφράσθησαν αἱ γνῶμαι δύο συναδέλφων. Ἀληθῶς, τονίζει, δὲν δύναμαι παρὰ νὰ συνομολογήσω ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαῖον. Ὅλοι λέγομεν πάντοτε ὅτι πρέπει νὰ ἐνισχύσωμεν τὴν ναυτιλίαν καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ ναυτιλία εἶναι εἷς τῶν κυριωτέρων πλουτοπαραγωγικῶν παραγόντων αὐτῆς. Ἐκτὸς τούτου αὕτη ἐκπληροῖ καὶ μίαν μεγάλην συγκοινωνιακὴν ἀνάγκην λόγω τῆς συνθέσεως τῆς χώρας καὶ ἔχομεν πάντοτε ἀνάγκην ἰσχυρᾶς ἐμπορικῆς ναυτιλίας. Ἀκόμη θὰ προσθέτω καὶ τὴν προκύπτουσαν ἀνάγκην τῆς μετακινήσεώς μας εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, γενομένην μεγαλυτέραν ἐσχάτως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Τουρισμοῦ καὶ συνεπῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν καὶ καλὴν ἀκτοπλοΐαν.

Ἑπομένως μία πρόνοια βελτιώσεως τῆς Ἐμπορικῆς ναυτιλίας εἶναι ἐπιβεβλημένη. Καὶ εἴμεθα συνεπῶς σύμφωνοι μὲ τὴν βάσιν τοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν βελτίωσιν τῆς ναυτιλίας, ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν μέσων ποὺ ἔχομεν ἢ τῶν περιστάσεων ποὺ διανύομεν; Αἱ βάσεις τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι γνωσταὶ καὶ ὅταν ἤκουσα τοὺς προλαλήσαντας ἀμφίβαλλον περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς βάσεως αὐτῆς καὶ ἀνέμενον τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν γενομένων ἀντιρρήσεων, τόσον μᾶλλον ὅσον τὸ νομοσχέδιον εἶναι προϊὸν μακρᾶς μελέτης. Κατὰ τὴν ἀπάντησιν ὅμως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἠπόρησα, ὑπορήσας αὐτὴν ὀλίγον ἀφελῆ, ἐφ' ὅσον ἐστηρίζετο εἰς τὴν ἀδυναμίαν μιας νὰ ἐκλέξωμεν τὸν καλὸν ἢ τὸν κακὸν τρόπον. Ἀλλὰ τοιαύτη σκέψις δὲν εὐσταθεῖ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν ἔχει τὰς καταλλήλους ὑπηρεσίας πρὸς τοῦτο, ἀλλὰ τότε, διότι δὲν ἔχετε τὰς καταλλήλους ὑπηρεσίας κ. Ὑπουργε, θὰ πετάξητε πλοῖα τυχὸν χρήσιμα;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Πρόκειται περὶ μιᾶς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ὁπωσδήποτε καὶ ἂν σχηματισθῇ, ἡ γνώμη μου εἶναι, ὅτι δὲν θὰ καταλήξῃ εἰς ἀποτέλεσμα.

Π. Τσαλδάρης. Θεωρῶ ὅτι εἶναι κατώτερον τῆς διανοήσεως παντὸς ἀτόμου νὰ λέγεται ἐδῶ, ὅτι εἰς τὸ ναυτικόν μας δὲν ὑπάρχουν.....

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δύο θὰ εἶναι οἱ ἀξιωματικοί, τὰ ἄλλα μέλη θὰ εἶναι ἀπὸ τοὺς ἐν διαφερομένους.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ ὁρίσητε καὶ δευτέραν Ἐπιτροπήν, διὰ νὰ εὑρεθῇ ἡ ἀλήθεια καὶ αἰσθάνομαι λύπην ὡς πολίτης ὅταν λέγεται ὅτι εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικόν....

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ, διότι σᾶς εἶπα ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ εἶναι μικτὴ καὶ δὲν θὰ καταλήξῃ εἰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα, καὶ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ φρονῶ ὅτι καλύτερον θὰ εἶναι νὰ ἐξισωμεν μηχανικῶς. Διαμαρτύρομαι ἐπίσης διὰ τὰ λεγόμενά σας, διότι οὐδέποτε ἐσκέφθην νὰ θίξω σῶμα τὸ ὁποῖον διοικῶ.

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι περίεργον πῶς θίγεται ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅταν ἐγὼ λέγω ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρόσωπα ἱκανὰ νὰ ἐκδώσουν ἀποφάσεις ἀγαθοῦ ἀνδρός. Καὶ ὑπάρχουν πάμπολλα τοιαῦτα. Σᾶς λέγω ὅτι αἰσθάνομαι λύπην νὰ ἀκούω ὅτι δὲν ὑπάρχουν μεταξὺ ὅλων τῶν Ναυτικῶν μας τὰ ἀπαιτούμενα πρόσωπα τὰ ὁποῖα νὰ κρίνουν εὐσυνειδήτως. Μοὶ λέγετε ὅτι θὰ βάλετε 2 καὶ 2, ἀλλὰ κανεὶς δὲν σᾶς περιορίζει νὰ συγκροτήσητε τὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως πρέπει νὰ εἶναι καὶ νὰ παρέχῃ ἐχέγγυα καλῆς χρήσεως. Πάντως, τονίζει, ἐγὼ δὲν θεωρῶ ὀρθὴν τὴν βάσιν τῆς ἡλικίας, ἀλλὰ τὴν βάσιν τοῦ καλοῦ ἢ κακοῦ πλοίου.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Εἶπα ὅτι πολὺ εὐχερέστερον θὰ εἶναι νὰ πάρωμεν μίαν βάσιν ἀναμφισβήτητον καὶ πρακτικὴν καὶ δι' αὐτὸ ἐδέχθην τὴν βάσιν τῆς μεγάλης Ἐπιτροπῆς τὴν ὁποίαν ἐπρότεινεν αὕτη μετὰ διετῆ ἔρευναν τοῦ ζητήματος.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν δύνασθε νὰ κάμητε νομοθετήματα καὶ νὰ θυσιάζετε περιουσίας μὲ ἐπιβαρύνσεις τοῦ λαοῦ μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι αὐτὸ σᾶς εἶναι εὐχερέστερον. Τὸ εὐχερὲς πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὀρθὸν καὶ μὴ λησμονεῖτε ὅτι νομοθετεῖτε εἰς ἐποχὴν περισυλλογῆς, οὔτε ἠμπορεῖτε νὰ πετάξητε πλοῖα χρήσιμα μὲ αἰτιολογίαν τὴν ἡλικίαν των. Ὀφείλετε μὲ κόπους καὶ βασάνους νὰ ζητήσητε ὅπως τὸ νομοθέτημα αὐτό, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπέλθουν στερήσεις περιουσιῶν καὶ ἐργασίας τὸ καταστήσητε ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον ὀδυνηρὸν καὶ δι' αὐτὸ συνιστῶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ προσέξουν εἰς τὴν βάσιν αὐτήν. Ἤκουσα ὅτι ὑπάρχουν πλοῖα τὰ ὁποῖα καίτοι ὑπερβάντα τὰ 50 ἔτη, εἶναι χρήσιμα καὶ ἐρωτῶ ποίος σᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ τὰ πετάξητε μειοῦντες τὸν ἐθνικὸν πλοῦτον ἁπλῶς καὶ μόνον χάριν εὐχερείας. Ἡ βάσις, κύριε Ὑπουργέ, ἐκ τῶν λεγομένων σας εἶναι ἀσταθής.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Εἶναι βάσις ἣν ἐδέχθη ὁλόκληρος ἡ Μεγάλη ἐπιτροπή, καταλήξασα εἰς τὸ συμπέρασμα μετὰ μελέτην ὁλοκλήρου διετίας.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης.*** Συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν προσώπων μὲ τὴν γνώμην τῶν ὁποίων συνεφώνησε ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ τὴν κάμῃ δικαίαν.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἡ βάσις τὴν ὁποίαν ἐθέσαμεν εἶναι πολὺ δικαιολογημένη.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἔχετε δικαίωμα νὰ πετάξετε περιουσίαν χρήσιμον καὶ νὰ θέτετε εἰς κίνδυνον τὴν συγκοινωνίαν μή,

κρατοῦντες πλοῖα τὰ ὁποῖα εἶναι χρήσιμα. Νὰ βγοῦν τὰ ἄχρηστα καὶ νὰ μείνουν τὰ χρήσιμα ὅσα εἶναι ἀρκετὰ διὰ τὴν συγκοινωνίαν. Πρέπει νὰ ληφθῇ μέριμνα διὰ νὰ μὴ μείνουν πλοῖα τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον ἄνετον ταξεῖδι δὲν κάμνουν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀνεκτόν. Ξέρετε κ. Ὑπουργὲ ὅτι ἐδῶ πρόκειται περὶ μεγάλης δαπάνης.

Π. Ράλλης. 150 χιλιάδες λίρες τὰς ὁποίας θὰ πληρώσῃ ὁ Λαός.

Π. Τσαλδάρης. Ὡμιλήσατε περὶ εὐχερείας καὶ ἀδυναμίας εἰς τὴν ἐξεύρεσιν καταλλήλων προσώπων διὰ τὴν Ἐπιτροπήν.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐπροτίμησα αὐτὴν τὴν βάσιν, διότι τὴν ἐδέχθη ἡ μεγάλη ἐπιτροπὴ κατόπιν ἐπισταμένης ἐξετάσεως τοῦ πράγματος.

Π. Τσαλδάρης. Τότε θέσατε κατὰ τεκμήριον ἕνα ὅριον ἡλικίας ἀλλὰ καὶ μίαν ἐπιτροπήν, ἵνα ἀποδεικνύῃ κατὰ τοῦ τεκμηρίου αὐτοῦ τὸ ἀντίθετον.

Π. Ράλλης. Καὶ ἕνα ὅριον ἡλικίας διὰ τὸν διευθυντὴν τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαμαρτυρηθῶ, διότι πρόκειται περὶ συνεργάτου μου καὶ ἐὰν ἔχετε παράπονα κατὰ τοῦ διευθυντοῦ στρέφονται κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ ὅστις τὸν καλύπτει.

Π. Ράλλης. Ἔχομεν ἐναντίον τῶν δύο.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ πρότασίς μου θὰ καταστήσῃ τὸ νομοσχέδιον ἐξυπηρετικὸν τῆς κοινωνίας. Ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο λόγος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν σας τὴν ὁποίαν πληρώνει ὁ Λαός, σᾶς ἐρωτῶ, κατωρθώσατε νὰ παρακολουθῇ αὕτη τὰ πλοῖα καὶ νὰ κάμνῃ τακτικὰ ἐπιθεωρήσεις; Ποῖος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν κατάστασιν τῶν πλοίων; πολλὰ ἔχω ἀκούσῃ, εἰς δὲ τὸ Ναυτικὸν περιοδικὸν «Ναυτικὰ Χρονικὰ» ἀνέγνωσα πλεῖστα παράπονα. Λυποῦμαι διότι τόσον βραδέως καὶ τόσον ἀτελὲς ἔρχεται τὸ νομοσχέδιον σας, ὥστε νὰ καταντήσῃ, ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ, νὰ βλάψῃ.

Α. Παπαναστασίου. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι αἱ πολλαὶ ὧραι ποὺ κατηναλώθησαν διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημέναι, διότι πρόκειται περὶ κλάδου πλουτοπαραγωγικοῦ κατέχοντος τὴν πρώτην θέσιν μετὰ τὴν γεωργίαν εἰς τὸν τόπον μας. Ὅ,τι δὲ ἐγκωμιαστικὸν ἠκούσθη εἶναι κατώτερον τῆς πραγματικότητος, διότι τὸ ναυτικὸν εἶναι συντελεστὴς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας καὶ εἰς κρισίμους στιγμὰς προσέφερε μεγάλας ὑπηρεσίας. Ἡ ἀκτοπλοΐα πάσχει ἐξ ὑπερβολικοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ἡ καταστροφὴ καὶ ἡ χειροτέρευσις τοῦ ποιοῦ. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐξηγήθη κατὰ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ γίνῃ ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν πλοίων, δὲν συμφωνῶ ὅμως ἀπολύτως μὲ τὴν γνώμην του, διότι πλοῖα ὑπερβάντα τὰ 50ὸν ἔτος δὲν ἠμποροῦν νὰ εἶναι ἄξια λόγου, εἰς δὲ ναυτικὰ δὲν χρησιμοποιοῦνται οὔτε τὰ ὑπερβάντα τὸ 25ὸν ἔτος καὶ μάλιστα χωρὶς νόμον.

Π. Τσαλδάρης. Ἴσως μὲ παρεξηγήσατε ὡς ἐκ τοῦ τόνου μὲ τὸν ὁποῖον ὡμίλησα. Ἐγὼ δὲν εἶπον νὰ μείνουν τὰ παλαιά, ἀλλ' ἡ ἡλικία μόνον δὲν πιστοποιεῖ τὴν χρησιμότητα ἢ μή.

Α. Παπαναστασίου. Τρόπον τινὰ ἡ ἡλικία εἶναι τὸ μίνιμουμ ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τὸ μάξιμουμ.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ὁ κ. Στράτος μοῦ ἔκαμε τὴν παρατήρησιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὡς μόνον στοιχεῖον ἡ ἡλικία, ἀνεγνώρισα ὅτι πρέπει νὰ καταβληθῇ μέριμνα καὶ διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ φέρω καὶ νομοθέτημα διὰ νὰ τὴν κάμω αὐστηροτέραν. Δυστυχῶς καὶ ὅταν αἱ ναυτικαὶ ἀρχαὶ λαμβάνουν μέτρα ἐναντίον ἑνὸς πλοίου, ἔρχονται τὰ δικαστήρια καὶ ρίπτουν ἄδικον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Δὲν λέγω βέβαια ὅτι ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι εἶναι εἰς τὸ ὕψος τῆς θέσεώς των, ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἀρκετὰ ὠπλισμένοι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου των.

Π. Τσαλδάρης. Σύμφωνοι, μὲ τὸ νομοσχέδιον ἡ ὑπηρεσία ἀναλαμβάνει μείζονα καθήκοντα καὶ δι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὴν καταστήσητε ὅσον τὸ δυνατὸν πληρεστέραν.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐπιθεώρησις ἦτο καλὰ καὶ δι' αὐτὸ εἶμαι σύμφωνος νὰ γίνῃ καὶ ἰδιαίτερον νομοθέτημα. Ἡ χρησιμοποίησις τῆς ἡλικίας ὡς μέτρου ἀχρηστεύσεως εἶναι χρήσιμος. Φρονῶ ὅτι ἡ γνώμη τοῦ κ. Τσαλδάρη περὶ τῶν πλοίων τὰ ὁποῖα ὑπερηλίκησαν εἰς μεγάλας δαπάνας διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῶν μηχανῶν των πρέπει νὰ γίνῃ δεκτή. Πρόκειται ἄλλως τε περὶ τριῶν τεσσάρων πλοίων. Ὑπάρχει καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἐργατῶν θαλάσσης.

Οἱ ἄνεργοι οἱ ὁποῖοι ἀνέρχονται εἰς 700 μετὰ τὴν ἀχρήστευσιν τῶν πλοίων θὰ φθάσουν τοὺς 1100. Δημιουργεῖται οὕτω σοβαρὸν ζήτημα ἡ δὲ μέριμνα τοῦ νομοσχεδίου δι' αὐτοὺς εἶναι ἀτελής. Νομίζω ὅτι τὸ ποσοστὸν διὰ τὴν ἀποζημίωσιν αὐτῶν πρέπει νὰ αὐξηθῇ εἰς 4 ο/ο.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Ἀναγνωρίζω τὴν ἀνάγκην τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεριμνήσῃ παρὰ δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἐργασθοῦν πλέον καὶ ὄχι διὰ τὴν ἀνεργίαν γενικῶς. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λάβω τώρα γενικῶς μέτρα χωρὶς νὰ μελετηθῇ σοβαρῶς τὸ ζήτημα. Ἐπίσης συμφωνῶ ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ μία σύνταξις διὰ νὰ θέσωμεν εἰς ἀχρηστίαν τὸ παλαιὸν ἐμψυχον ὑλικόν. Μετὰ τὰς ἑορτὰς εἶναι δυνατὸν νὰ λάβωμεν ἕνα μέτρον ἐνισχύσεως τοῦ ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ πρόνοια ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἄμεσος καὶ ἔμμεσος, δὲν εἶνε ἄσχετος μὲ τὸ νομοσχέδιον. Δὲν θὰ πληρώσουν ἄλλως τε οἱ πλοιοκτῆται ἀλλ' οἱ ἐπιβάται.

Α. Πετσάλης. Οἱ ναῦλοι εἶναι διατιμημένοι καὶ ἐπομένως θὰ ἐπιβαρυνθοῦν οἱ πλοιοκτῆται.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἀποζημίωσις 12 καὶ 6 μηνῶν δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν, οὔτε εἶναι ὀρθὸν ἐξ ἄλλου νὰ δοθῇ ἐφ' ἅπαξ μεγάλη ἀποζημίωσις εἰς νέους ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι ἠμποροῦν νὰ ἐργασθοῦν ἀργότερον. Βάλετε ἐν συνηγτικὸν νὰ δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ αὐξήσῃ τὸ ποσοστὸν εἰς 4 ο/ο.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Τὸ δέχομαι.

Α. Παπαναστασίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν ἀχρηστευομένων πλοίων τῶν πλοιοκτητῶν ἐκείνων ποὺ ἔχουν ἕνα πλοῖον καὶ στεροῦνται καὶ τοῦ ἐπαγγέλματός των, συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Τσαλδάρην ὅτι πρέπει νὰ αὐξηθῇ ὁ συντελεστὴς τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Α. Πετσάλης. Δὲν ἀποκλείεται εἰς αὐτοὺς νὰ ἀγοράσουν ἄλλα πλοῖα.

Α. Παπαναστασίου. Μὰ δὲν φθάνουν τὰ λεπτὰ ποὺ θὰ πάρουν.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Δι' αὐτοὺς ἔβαλα τὸ 4 ο/ο ἔχων ὑπ' ὄψει μου δύο κατηγορίας 1) ἐκείνους ποὺ ἐργάζονται καὶ οἱ ἴδιοι, καὶ 2) ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἕνα πλοῖον ἢ κατὰ τύχην πολλὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα ἀχρηστεύονται. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὁ κ. Παπαναστασίου μὲ πείθει εἰς πολλὰ ζητήματα καὶ εἶμαι διατεθειμένος νὰ συζητήσω τὸ ζήτημα ὅσον ἀφορᾷ ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἕνα πλοῖον καὶ εἶναι συγχρόνως καπεταναῖοι.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ ὅταν εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Θὰ τοὺς βάλωμε 5.

Γ. Στράτος. Ὄχι 6, δὲν εἶναι παρὰ 4 πλοῖα αὐτά.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Ἂς μπῇ δυνητικῶς ὅτι δύναται νὰ αὐξηθῇ ὁ συντελεστὴς κατὰ 2. Μετά τινας ἄλλας παρατηρήσεις τοῦ κ. Παπαναστασίου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀναφέρει τὰς τροπολογίας τὰς ὁποίας ἀποδέχεται, μεθ' ὃ κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ τὸ νομοσχέδιον γίνεται δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπίσης γίνονται δεκτὰ εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

1) «Περὶ κυρώσεως τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος».

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ διαφόρων ἄλλων χωρῶν ὑπογραφείσης ἐν Παρισίοις συμβάσεως περὶ διεθνῶν ἐκθέσεων» ἔχοντα οὕτω :

Περί κυρώσεως προτοποιήσεως διαταξέων τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 1.

Κυροῦνται οἱ κάτωθι τροποποιήσεις τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, προταθείσαι διὰ τῆς ἀπὸ 24 Ὀκτωβρίου 1931 ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως αὐτῆς.

1. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω :

«Οὐδεὶς Σύμβουλος δικαιοῦται ἀδείας ἀπουσίας πέραν τῶν τεσσάρων κατ' ἀνώτατον ὅριον μηνῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἐκτὸς ἐὰν συντρέχῃ περίπτωσις ἀνωτέρας βίας καθιστῶσα τὴν ἀπουσίαν δικαιολογημένην. Σύμβουλος μὴ παραστὰς εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τέσσαρας μῆνας ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἢ εἰς τέσσαρας συνεχεῖς συνεδριάσεις χωρὶς νὰ διατελῇ ἐπ' ἀδείᾳ ἢ νὰ συντρέχῃ περίπτωσις ἀνωτέρας βίας, θεωρεῖται παρῃτημένος καὶ ἀντικαθίσταται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ. Τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 35 ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς συμβούλους τῆς Τραπέζης».

2. Ἡ β' παράγραφος τοῦ ἄρθρου 68 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Μετὰ πάροδον διετίας ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς τελευταίας δημοσίᾳ γνωστοποιηθείσης προθεσμίας πρὸς προσαγωγὴν τῆς ἀποσυρθείσης τῆς κυκλοφορίας σειρᾶς τραπεζικῶν γραμματίων ἡ Τράπεζα δικαιοῦται νὰ ἀφαιρῇ ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζικῶν γραμματίων τὸ ποσὸν τῶν μὴ προσαχθέντων καὶ μὴ πληρωθέντων γραμματίων τῆς σειρᾶς ταύτης, τὰ γραμμάτια δὲ ταῦτα δὲν θὰ θεωρῶνται τοῦ λοιποῦ ἐν κυκλοφορίᾳ. Μετὰ πάροδον δὲ δεκαετίας ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω προθεσμίας τὰ τραπεζικὰ ταῦτα γραμμάτια θεωροῦνται παραγεγραμμένα καὶ ὁ κομιστὴς οὐδεμίαν ἔχει ἐξ αὐτῶν ἀξίωσιν».

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 39 καὶ 40 τοῦ νόμου 2190 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν» δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν Γενικῶν Συνελεύσεων, ταπτικῶν ἢ ἐκτάκτων, τῶν μετόχων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἀντικείμεναι εἰς τὸ Καταστατικὸν αὐτῆς.

Ἄρθρον 3.

1. Ἡ προκύπτουσα κατὰ τὸν ἐτήσιον ἰσολογισμὸν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διαφορὰ ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν εἰς λίρας Ἀγγλίας ὑφισταμένων τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1931 ἐνεργητικῶν στοιχείων αὐτῆς, λόγῳ ὑποτιμήσεως τῆς Ἀγγλικῆς λίρας, λογίζεται ὡς ἔκτακτος ζημία καὶ ἀναγράφεται εἰς εἰδικὸν κονδύλιον τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς Τραπέζης. Ἡ διαφορὰ αὕτη ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέσης τιμῆς τῆς λίρας Ἀγγλίας κατὰ τὸ τελευταῖον τρίμηνον τοῦ ἔτους.

2. Ἡ κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον ζημία ἀποσβέννυται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον:

α') Μέρος τῆς ζημίας μέχρι τοῦ ἡμίσεως δύναται νὰ ἀποσβεσθῇ ἀμέσως χρησιμοποιουμένου ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τοῦ ταμιευτικοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς Τραπέζης καὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 71 τοῦ Καταστατικοῦ προβλέψεως.

β') Τὸ ὑπόλοιπον ἀποσβέννυται ἐντὸς δέκα συνεχῶν χρήσεων διὰ δόσεων προσδιοριζομένων ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης καὶ ἴσων τοὐλάχιστον πρὸς τὸ ἓν δέκατον τοῦ συνόλου τοῦ ὑπολοίπου τούτου.

3. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δικαιοῦται νὰ ἀναγράψῃ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ αὐτῆς τὰς εἰς χρυσὸν ὁμολογίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους τὰς περιλαμβανομένας εἰς τὸ κάλυμμα αὐτῆς κατὰ τὴν μεταβατικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 62 τοῦ Καταστατικοῦ της, εἰς τὴν μέσην τρέχουσαν κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Δεκεμβρίου τιμήν, ἀντὶ τῆς τιμῆς τῆς κτήσεως.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ προκύψουσα διαφορὰ προστίθεται εἰς τὸ ἐν παραγράφῳ 2 ἐδαφίῳ (β), ἀναφερόμενον ὑπόλοιπον, ἀποσβέννυται δὲ κατὰ τὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἐδαφίῳ ἀναγραφόμενον τρόπον. Πᾶσα εἰς μεταγενεστέραν χρῆσιν ἀνατίμησις τῶν στοιχείων τούτων μέχρι τῆς τιμῆς τῆς κτήσεως χρησιμοποιεῖται πρὸς μείωσιν τοῦ ὑπολοίπου ἐκείνου.

4. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται, ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῶν κερδῶν, αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 71 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ διαφόρων ἄλλων 1928 Συμβάσεως περὶ Διεθνῶν Ἐκθέσεων.

Χωρῶν ὑπογραφείσης ἐν Παρισίοις τῇ 22α Νοεμβρίου

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἐν Παρισίοις ὑπογραφεῖσα τῇ 22 Νοεμβρίου 1928 Σύμβασις μεταξὺ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλλάδος, Ἀλβανίας, Γερμανίας, Αὐστραλίας, Αὐστρίας καὶ λοιπῶν ὑπογραφασῶν χωρῶν, περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τὰς ἐπισήμους ἢ τὰς ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένας Διεθνεῖς Ἐκθέσεις ὡς ἔχει ἐν τῷ Γαλλικῷ πρωτοτύπῳ μετὰ τοῦ παρατιθεμένου Ἑλληνικοῦ αὐτῆς κειμένου.

Ἡ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἐπερχομένη δαπάνη ἀναγράφεται εἰς βάρος τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Οἰκονομίας.

Σ Υ Μ Β Α Σ Ι Σ

ἀφορῶσα τὰς Διεθνεῖς Ἐκθέσεις.

Παρίσιοι 22 Νοεμβρίου 1928.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων Κυβερνήσεων συνελθόντες εἰς Συνδιάσκεψιν ἐν Παρισίοις ἀπὸ τῆς 12 μέχρι τῆς 22 Νοεμβρίου 1928 συνεφώνησαν ὁμοφώνως καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐπικυρώσεως ἐπὶ τῶν ἀκολούθων διατάξεων.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Ὁ ρ ι σ μ ο ί.

Ἄρθρον 1.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως ἐφαρμόζονται μόνον εἰς τὰς ἐπισήμους διεθνεῖς ἐκθέσεις ἢ τὰς ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένας.

Θεωρεῖται ὡς ἔκθεσις διεθνὴς καὶ ἐπίσημος ἢ ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένη πᾶσα ἐκθήλωσις, ἀνεξαρτήτως τῆς ὀνομασίας της, εἰς τὴν ὁποίαν προσκαλοῦνται ξέναι χῶραι διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ, ἥτις ἔχει, ἐν γένει, χαρακτῆρα ἄχι περιοδικόν, ἡ ὁποία σκοπὸν ἔχει νὰ δείξῃ τὰς προόδους τὰς ὁποίας ἐπετέλεσαι διάφοροι χῶραι εἰς ἕνα ἢ περισσοτέρους κλάδους τῆς παραγωγῆς, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεμία γίνεται, κατ' ἀρχήν, διάκρισις μεταξὺ ἀγοραστῶν καὶ ἐπισκεπτῶν διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὰ τμήματα τῆς ἐκθέσεως.

Ne sont pas soumises aux dispositions de ladite Convention :

1o. Les expositions d'une durée de moins de trois semaines ;

2o. les expositions scientifiques organisées à l'occasion de congrès internationaux, à condition que leur durée ne dépasse pas celle prévue au no 1 ;

3o. les expositions des beaux-arts ;

4o. Les expositions organisées par un seul pays dans un autre pays, sur l'invitation de celui-ci.

Les pays contractants sont d'accord pour refuser aux expositions internationales qui, tombant sous l'application de la présente Convention, ne rempliraient pas les obligations qui y sont prévues, le patronage et les subventions de l'Etat, ainsi que les autres avantages prévus aux titres III, IV et V ci-après.

Article 2.

Une exposition est générale lorsqu'elle comprend les produits de l'activité humaine appartenant à plusieurs branches de la production ou qu'elle est organisée en vue de faire ressortir l'ensemble des progrès réalisés dans un domaine déterminé, tel que l'hygiène, les arts appliqués, le confort moderne, le développement colonial, etc.

Elle est spéciale quand elle n'intéresse qu'une seule science appliquée (électricité, optique, chimie, etc.) une seule technique (textile, fonderie, arts graphiques, etc.), une seule matière première (cuirs, et peaux, soie, nickel, etc.), un seul besoin élémentaire (chauffage, alimentation, transport etc.).

Il sera établi par les soins du Bureau international prévu à l'article 10, une classification des expositons qui servira de base pour déterminer les professions et les objets pouvant prendre place dans une expositions spéciale en vertu de l'alinéa précédent. Cette liste pourra être revisée tous les ans.

Article 3.

La durée des expositions internationales ne doit pas dépasser six mois ; néanmoins le Bureau international peut autoriser une exposition générale pour une durée supérieure, laquelle ne saurait, en aucun cas, dépasser douze mois.

TITRE II.

FREQUENCE DES EXPOSITIONS

Article 4.

La fréquence des expositions internationales visées par la présente Convention est réglementée selon les principes suivants :

Les expositions générales sont rangées en deux catégories :

Première catégorie : les expositions générales qui entraînent pour les pays invités l'obligation de construire des pavillons nationaux ;

Deuxième catégorie : les expositions générales qui n'entraînent pas pour les pays invités l'obligation précitée.

Dans un même pays, il ne peut être organisé, au cours d'une période de quinze années, plus d'une exposition générale de première catégorie ; un intervalle de dix années doit séparer deux expositions générales de toute catégorie.

Aucun pays contractant ne peut organiser de participation à une exposition générale de première catégorie que dans le cas où cette exposition suivrait d'a

Δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τῆς εἰρημένης Συμβάσεως.

1ον) Αἱ ἐκθέσεις διαρκείας ὀλιγωτέρας τῶν τριῶν ἑβδομάδων.

2ον) Αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐκθέσεις αἱ ὀργανούμεναι ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Διεθνῶν συνεδρίων, ὑπὸ τὸν ὅρον ἡ διάρκειά των νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 1ου.

3ον) Αἱ ἐκθέσεις ὡραίων τεχνῶν.

4ον) Αἱ ἐκθέσεις αἱ ὀργανούμεναι ὑπὸ μιᾶς μόνης χώρας ἐντὸς ἄλλης χώρας τῇ προσκλήσει ταύτης.

Αἱ συμβαλλόμεναι χῶραι συμφωνοῦσι νὰ ἀρνηθῶσιν εἰς τὰς διεθνεῖς ἐκθέσεις αἱ ὁποῖαι, ὑποκείμεναι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης Συμβάσεως, δὲν θὰ ἐξεπλήρουν τὰς ὑπὸ ταύτης προβλεπομένας ὑποχρεώσεις, τὴν προστασίαν καὶ τὰς χορηγίας τοῦ Κράτους, ὡς καὶ τὰ ἄλλα πλεονεκτήματα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν τίτλων III, IV καὶ V κατωτέρω.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἔκθεσις εἶναι γενικὴ ὅταν περιλαμβάνῃ προϊόντα τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργητικότητος ἀνήκοντα εἰς πολλοὺς κλάδους τῆς παραγωγῆς ἢ εἶναι ὠργανωμένη ἐπὶ τῷ τέλει νὰ καταστήσῃ ἐμφανὲς τὸ σύνολον τῶν προόδων τῶν ἐπιτευχθεισῶν ἐν ὡρισμένῳ σταδίῳ, ὅπως ἡ ὑγιεινή, αἱ ἐφαρμοσμέναι τέχναι, ἡ σύγχρονος οἰκιακὴ εὐμάρεια, ἡ ἀποικιακὴ ἀνάπτυξις κλπ.

Εἶναι εἰδικὴ ὅταν ἐνδιαφέρῃ ἕνα μόνον κλάδον ἐφαρμοσμένης ἐπιστήμης (ἠλεκτρισμόν, ὀπτικήν, χημείαν, κλπ.) μίαν μόνην τεχικὴν (ὑφαντουργίαν, κατεργασίαν σιδήρου, γραφικὰς τέχνας κλπ.) μίαν μόνην πρώτην ὕλην (δέρματα, μέταξαν, νίκελ, κλπ.) μίαν μόνην στοιχειώδη ἀνάγκην (θέρμανσιν, τροφήν, μεταφορὰν κλπ.).

Θὰ γίνῃ φροντὶς τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου, κατὰ τὸ ἄρθρον 10, μία ταξινόμησις τῶν διεθνῶν ἐκθέσεων, ἥτις θὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ τῶν ἀντικειμένων τῶν δυναμένων νὰ λάβουν θέσιν εἰς εἰδικὴν ἔκθεσιν συμφώνως πρὸς τὴν προηγουμένην παράγραφον. Ὁ κατάλογος οὗτος δύναται νὰ ἀναθεωρῆται κατ' ἔτος.

Ἄρθρον 3.

Ἡ διάρκεια τῶν διεθνῶν ἐκθέσεων δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπερβαίνῃ τοὺς ἓξ μῆνας· μολονταῦτο τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς μίαν ἔκθεσιν γενικὴν διάρκειαν μεγαλειτέραν ἀλλ' ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ὑπερβαίνουσαν τοὺς δώδεκα μῆνας.

ΤΙΤΛΟΣ Π.

Συχνότης τῶν Ἐκθέσεων.

Ἄρθρον 4.

Ἡ συχνότης τῶν διεθνῶν ἐκθέσεων περὶ ὧν ἡ παροῦσα σύμβασις κανονίζεται κατὰ τὰς ἑξῆς ἀρχάς:

Αἱ γενικαὶ ἐκθέσεις κατατάσσονται εἰς δύο κατηγορίας:

Πρώτη κατηγορία: Αἱ γενικαὶ ἐκθέσεις αἱ ὁποῖαι ὑποχρεοῦσι τὰς προσκαλουμένας χώρας νὰ κατασκευάσουν ἐθνικὰ περίπτερα.

Δευτέρα κατηγορία: Αἱ γενικαὶ ἐκθέσεις αἱ μὴ ὑποχρεοῦσαι τὰς προσκαλουμένας χώρας εἰς τοιαύτην κατασκευήν.

Ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ δὲν δύνανται νὰ ὀργανωθοῦν ἐντὸς διαρκείας δεκαπέντε ἐτῶν περισσότεραι τῆς μιᾶς γενικαὶ ἐκθέσεις τῆς πρώτης κατηγορίας· πρέπει δεκαετὲς διάστημα νὰ χωρίζῃ δύο διαδοχικὰς ἐκθέσεις τῆς αὐτῆς κατηγορίας.

Οὐδεμία τῶν συμβαλλομένων χωρῶν δύναται νὰ συμμετάσχῃ εἰς γενικὴν ἔκθεσιν τῆς πρώτης κατηγορίας. εἰμὴ ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ ἔκθεσις αὕτη θὰ γίνῃ ἓξ ἔτη τοὐλάχιστον μετὰ προη-

moins six années l'exposition générale de première catégorie précédente. Il ne peut organiser de participation à une exposition générale de deuxième catégorie que si celle-ci est séparée de l'exposition générale qui l'a précédée par un intervalle de deux ans. Cet intervalle est porté à quatre ans lorsqu'il s'agit d'expositions de même nature.

Les délais prévus au paragraphe précédent sont appliqués sans qu'il y ait lieu de faire de distinction entre les expositions organisées par un pays adhérent ou non à la Convention.

Les expositions spéciales de même nature ne peuvent se tenir en même temps sur les territoires des pays contractants. Un délai de cinq ans est obligatoire pour qu'elles puissent se renouveler dans un même pays. Toutefois, le Bureau international peut réduire exceptionnellement ce dernier délai jusqu'à un minimum de trois années, lorsqu'il estime que ce délai est justifié par l'évolution rapide de telle ou telle branche de la production. La même réduction de délai peut être accordée aux expositions qui se tiennent déjà traditionnellement dans certains pays à un intervalle inférieur à cinq années.

Des expositions spéciales de nature différente ne peuvent avoir lieu dans un même pays à moins de trois mois d'intervalle.

Les délais mentionnés dans le présent article ont pour point de départ la date d'ouverture de l'exposition.

Article 5.

Le pays contractant sur le territoire duquel es organisée une exposition conforme aux disposition de la présente Convention doit, sous réserve de l'Article 8 ci-après, adresser par la voie diplomatique une invitation aux pays étrangers :

Trois ans à l'avance quand il s'agit d'expositions générales de la première catégorie ;

Deux ans à l'avance pour les expositions générales de la deuxième catégorie ;

Un an à l'avance pour les expositions spéciales.

Aucun Gouvernement ne peut organiser ou patroner une participation à une exposition internationale l'invitation ci-dessus n'a pas été adressée.

Article 6.

Lorsque plusieurs pays seront en concurrence entre eux pour l'organisation d'une exposition internationale, ils procéderont à un échange de vues afin de déterminer le pays qui obtiendra le privilège de l'organisation.

Au cas où l'accord ne pourrait intervenir, ils demanderont l'arbitrage du Bureau international, qui tiendra compte des considérations invoquées et notamment des raisons spéciales de nature historique ou morale, de la période écoulée depuis la dernière exposition et du nombre de manifestations déjà organisées par les pays concurrents.

Article 7.

Lorsqu'une exposition répondant aux caractéristiques des manifestations définies par l'article 1er est organisée dans un pays non adhérent à la présente Convention, les pays contractants, avant d'accepter l'invitation à cette exposition, demanderont l'avis du Bureau international.

Ils ne donneront pas leur adhésion à l'exposition projetée si elle ne présente pas les mêmes garanties

γουμένην γενικὴν ἔκθεσιν τῆς πρώτης κατηγορίας. Δὲν δύναται νὰ ὀργανώσῃ συμμετοχὴν εἰς γενικὴν ἔκθεσιν τῆς δευτέρας κατηγορίας εἰμὴ μόνον ἂν αὐτὴ ἀπέχῃ ἀπὸ τῆς προηγηθείσης αὐτῆς γενικῆς ἐκθέσεως διάστημα δύο ἐτῶν. Καὶ τὸ διάστημα τοῦτο αὐξάνεται εἰς τέσσαρα ἔτη ὅταν πρόκειται περὶ ἐκθέσεως τῆς αὐτῆς φύσεως.

Αἱ τῆς προηγουμένης παραγράφου προθεσμίαι ἐφαρμόζονται χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ τῶν ἐκθέσεων τῶν ὀργανουμένων ὑπὸ χώρας προσχωρησάσης ἢ μὴ εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν.

Εἰδικαὶ ἐκθέσεις τῆς αὐτῆς φύσεως δὲν δύνανται νὰ γίνουν ταὐτοχρόνως εἰς τὰ ἐδάφη τῶν συμβαλλομένων χωρῶν. Διάστημα πέντε ἐτῶν εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ νὰ δύνανται νὰ ἀνανεώνται εἰς τὴν αὐτὴν χώραν. Ἐν τούτοις τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον δύναται νὰ ἐλαττώσῃ ἐξαιρετικῶς τὴν προθεσμίαν ταύτην μέχρις ἐλαχίστου τριῶν ἐτῶν, ὅταν κρίνῃ ὅτι ἡ προθεσμία αὕτη δικαιολογεῖται ὑπὸ τῆς ταχείας ἐξελίξεως τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ κλάδου τῆς παραγωγῆς. Ἡ αὐτὴ ἐλάττωσις προθεσμίας δύναται νὰ παραχωρηθῇ εἰς ἐκθέσεις αἱ ὁποῖαι γίνονται ἤδη ἐκ παραδόσεως εἰς τινας χώρας κατὰ διαστήματα ὀλιγώτερα τῶν πέντε ἐτῶν.

Εἰδικαὶ ἐκθέσεις διαφόρου φύσεως δὲν δύνανται νὰ γίνουν εἰς τὴν αὐτὴν χώραν εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τῶν τριῶν μηνῶν.

Αἱ ἀναφερόμεναι ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ προθεσμίαι λογίζονται ἀπὸ τοῦ ἀνοίγματος τῆς ἐκθέσεως.

Ἄρθρον 5.

Ἡ συμβαλλομένη χώρα, εἰς τὸ ἔδαφος τῆς ὁποίας ὀργανώνεται μία ἔκθεσις συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συμβάσεως, ὀφείλει ἐπιφυλαττουμένου τοῦ ἄρθρ. 8—νὰ ἀπευθύνῃ διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ πρόσκλησιν εἰς τὰς ξένας χώρας :

Τρία ἔτη πρότερον πρακειμένου περὶ ἐκθέσεων γενικῶν τῆς πρώτης κατηγορίας.

Δύο ἔτη πρότερον διὰ γενικὰς ἐκθέσεις τῆς δευτέρας κατηγορίας. Ἓν ἔτος πρότερον διὰ ἐκθέσεις εἰδικάς.

Οὐδεμία Κυβέρνησις δύναται νὰ συμμετάσχῃ ἢ προστατεύσῃ διεθνῆ ἔκθεσιν ἂν μὴ τῇ ἀπευθυνθῇ ἡ ἀνωτέρω πρόσκλησις.

Ἄρθρον 6.

Ὅταν πολλαὶ χῶραι εὑρεθοῦν εἰς συναγωνισμὸν μεταξύ των διὰ τὴν ὀργάνωσιν διεθνοῦς ἐκθέσεως, θὰ συνεννοηθοῦν διὰ νὰ ὁρίσουν ποία χώρα θὰ τύχῃ τοῦ προνομίου τῆς ὀργανώσεως.

Ἐν ἢ περιπτώσει δὲν κατορθοῦται συνεννόησις θὰ ζητήσουν τὴν διαιτησίαν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου, τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς προβαλλομένας ἀπόψεις καὶ ἰδίως τοὺς προσαγομένους εἰδικοὺς λόγους φύσεως ἠθικῆς ἢ ἱστορικῆς, τὴν διαρεύσασαν περίοδον ἀπὸ τῆς τελευταίας ἐκθέσεως καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἤδη ὑπὸ τῶν συναγωνιζομένων χωρῶν ὀργανωθεισῶν ἐπιδείξεων.

Ἄρθρον 7.

Ὅταν ἔκθεσις πληροῦσα τοὺς παρακτῆρας τῶν ἐπιδείξεων, ὁποίους τοὺς ὁρίζει τὸ ἄρθρον πρῶτον, ὀργανοῦται εἰς χώραν μὴ προσχωρήσασαν εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν, αἱ συμβαλλόμεναι χῶραι, πρὶν ἢ δεχθοῦν τὴν πρόσκλησιν εἰς ταύτην, θὰ ζητήσουν τὴν γνώμην τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου.

Δὲν θὰ προσχωρήσουν εἰς τὴν σχεδιαζομένην ἔκθεσιν ἂν μὴ παρουσιάζῃ τὰς αὐτὰς ἐγγυήσεις τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ ἡ παροῦσα

que celles exigées par la présente Convention ou, tout au moins, des garanties suffisantes. En cas de simultanéité de date entre une exposition organisée par un pays contractant et celle organisée par un pays non contractant, les autres pays contractants donneront de préférence, à moins de circontances exceptionnelles, leur adhésion à la première.

Article 8.

Les pays qui veulent organiser une exposition visée par la présente Convention doivent adresser au Bureau international, six mois au moins avant les délais d'invitation fixés à l'article 5, une demande tendant à obtenir l'enregistrement de cette exposition. Cette demande comportera l'indication du titre de l'exposition et de sa durée ; elle sera accompagnée de la classification, du réglement général, du réglement du jury et de tous les documents indiquant les mesures envisagées pour assurer la sécurité des personnes et des constructions, la protection de la propriété industrielle et artistique et pour satisfaire aux obligations prévues aux titres IV et V. Le Bureau n'accorde l'enregistrement que si l'exposition remplit les conditions de la présente Convention.

Aucun pays contractant n'acceptera l'invitation de participer à une exposition visée par la présente Convention si cette invitation ne fait pas mention que l'enregistrement a été accordé.

Toutefois les pays contractants qui ont reçu cette invitation restent entièrement libres de ne pas participer à une exposition organisée en conformité de stipulations de la présente Convention.

Article 9.

Quand un pays aura renoncé à organiser une exposition qu'il avait projetée et qui avait obtenu l'enrégistrement, le Bureau international décidera de la date à laquelle il pourra être admis à concourir à nouveau avec les autres pays pour l'organisation d'une autre exposition.

TITRE III.

BUREAU INTERNATIONAL DES EXPOSITIONS

Article 10.

Il est institué un Bureau international des Expositions chargé de veiller à l'application dela Convention. Ce Bureau comprend un Conseil d'administration assisté d'une Commission de classification, et un Directeur dont la nomination et les attributions sont fixées par le réglement prévu à l'article suivant.

La première réunion du Conseil d'administration du Bureau international sera convoquée à Paris par le Gouvernement de la République française dans l'année qui suivra la mise en vigueur de la Convention. Au cours de cette réunion le Conseil fixera le liège du Bureau international et élira le Directeur.

Article 11.

Le Conseil d'administration est composé de membres désignés par les pays contractants à raison de un à trois par pays. Il est autorisé à s'adjoindre, à titre consultatif, deux ou trois membres de la Chambre de commerce internationale désignés par cette chambre.

Le Conseil statue sur toutes les questions pour lesquelles, la présente Convention lui attribue compétence, il discute et adopte les réglements relatifs à l'organisation et au fonctionnement intérieur du

σύμβασις. ἢ τοὐλάχιστον ἐγγυήσεις ἐπαρκεῖς. Ἐν περιπτώσει συμπτώσεως χρονικῆς μιᾶς ἐκθέσεως ὑπὸ χώρας ἐκ τῶν συμβαλλομένων καὶ ἄλλης ὑπὸ χώρας μὴ προσχωρησάσης, αἱ συμβαλλόμεναι χῶραι θὰ προτιμήσουν, πλὴν ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, τὴν πρώτην.

Ἄρθρον 8.

Αἱ χῶραι αἱ ὁποῖαι θέλουν νὰ ὀργανώσουν ἔκθεσιν ὁποίαν προβλέπει ἡ παροῦσα σύμβασις ὀφείλουν ν' ἀπευθύνουν εἰς τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον, ἓξ μῆνας τοὐλάχιστον πρὸ τῶν προθεσμιῶν τῆς προσκλήσεως, τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5, αἴτησιν περὶ ἐγγραφῆς τῆς ἐκθέσεως ταύτης. Ἡ αἴτησις θὰ περιλαμβάνῃ τὸν τίτλον καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκθέσεως, θὰ συνοδεύηται ὑπὸ τῆς ταξινομήσεως, τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ, τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἑλληνοδίκου ἐπιτροπῆς, καὶ ὑπὸ πάντων τῶν ἐγγράφων τῶν δεικνυόντων τὰ ληφθέντα μέτρα πρὸς ἀσφάλειαν τῶν προσώπων, καὶ τῶν οἰκοδομήσεων, τὴν προστασίαν τῆς βιομηχανικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἰδιοκτησίας καὶ τὴν πλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας προβλέπουν οἱ τίτλοι IV καὶ V. Τὸ Γραφεῖον δὲν παρέχει τὴν ἐγγραφὴν εἰμὴ μόνον ὅταν ἡ ἔκθεσις ἐκπληροῖ τοὺς ὅρους τῆς παρούσης συμβάσεως.

Οὐδεμία συμβαλλομένη χώρα θὰ δεχθῇ τὴν πρόσκλησιν εἰς συμμετοχὴν εἰς ἔκθεσιν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως, ἂν ἡ πρόσκλησις δὲν ἀναφέρῃ ὅτι ἐγένετο ἡ σχετικὴ ἐγγραφή.

Ἐν τούτοις αἱ συμβαλλόμεναι χῶραι αἱ λαβοῦσαι τὴν πρόσκλησιν μένουν ἐντελῶς ἐλεύθεραι νὰ μὴ συμμετάσχουν εἰς ἔκθεσιν ὀργανουμένην συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρον 9.

Ὅταν χώρα τις ἀπόσχῃ νὰ ὀργανώσῃ ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν ἐσχεδίασε καὶ ἡ ὁποία ἔτυχε τῆς ἐγγραφῆς τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον θ' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς χρονολογίας κατὰ τὴν ὁποίαν δύναται ἡ χώρα αὕτη νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ πάλιν νὰ συναγωνισθῇ πρὸς ἄλλας χώρας διὰ τὴν ὀργάνωσιν ἄλλης ἐκθέσεως.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ.

Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐκθέσεων.

Ἄρθρον 10.

Συνίσταται διεθνὲς Γραφεῖον Ἐκθέσεων ἐπιφορτισμένον νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Συμβάσεως. Τὸ Γραφεῖον περιλαμβάνει Συμβούλιον διοικητικόν, παρ' ᾧ λειτουργεῖ Ἐπιτροπὴ ταξινομήσεως καὶ εἷς διευθυντὴς τοῦ ὁποίου ὁ διορισμὸς καὶ τὰ καθήκοντα ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἑπομένου ἄρθρου.

Ἡ πρώτη συνεδρίασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου θὰ συγκληθῇ εἰς Παρισίους ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἐντὸς τοῦ πρώτου ἔτους μετὰ τὸ καθ' ὃ θὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ἡ Σύμβασις. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην τὸ Συμβούλιον θὰ ὁρίσῃ τὴν ἕδραν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου καὶ θὰ ἐκλέξῃ τὸν Διευθυντήν.

Ἄρθρον 11.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον σύγκειται ἐκ μελῶν ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων χωρῶν ἀπὸ ἑνὸς ἕως τριῶν κατὰ χώραν. Ἐξουσιοδοτεῖται νὰ προσλάβῃ ὡς συμβούλους δύο ἢ τρία μέλη τοῦ Διεθνοῦς ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου ὑποδεικνυόμενα ὑπὸ τούτου.

Τὸ Συμβούλιον ἀποφασίζει ἐπὶ πάντων τῶν ζητημάτων διὰ τὰ ὁποῖα ἡ παροῦσα Σύμβασις τὸ ἀναγνωρίζει ἁρμόδιον, συζητεῖ καὶ ἀποδέχεται τοὺς κανονισμοὺς τοὺς σχετικοὺς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν λειτουργίαν τοῦ Διεθνοῦς Γρα-

bureau international. Il arrête le budget des recettes et des dépenses, contrôle et approuve les comptes.

Article 12.

Tout pays, quel que soit le nombre de ses délégués, dispose d'une voix au sein du conseil. Tout pays peut confier sa représentation à la délégation d'un autre pays qui, dans ce cas, dispose d'un nombre de voix égal au nombre des pays qu'il représente. Le quorum des deux tiers des pays représentés au Conseil est requis pour la validité des délibérations.

Les votes ont lieu à la majorité absolue, sauf dans les cas suivants :

1o Etablissement du réglement;

2o Augmentation du budget;

3o Rejet d'une requête présentée par un pays contractant ou admission d'une requête lorsque plusieurs pays sont en concurrence;

4o Autorisation d'une exposition générale pour une durée supérieure à six mois.

Dans ces quatre cas, une majorité des deux tiers des pays représentés au Bureau international est requise.

Article 13.

La Commission de classification est composée des représentants de douze pays contractants, nommés par leur Gouvernement.

Ces pays sont désignés pour moitié par le Bureau international ; l'autre moitié fait l'objet d'un roulement dans des conditions déterminées par le réglement du Bureau.

La Commission peut s'adjoindre, à titre consultatil, un ou deux membres de la Chambre de Commerce internationale désignés par cette Chambre.

Cette Commission soumet à l'approbation du Conseil d'administration la classification prévue à l'article 2 et les modifications qui pourraient y être apportées. Pour l'application des délais prévus à l'article 4, elle donne son avis sur la question de savoirs si une exposition soumise à l'enrégistrement est spéciale ou générale, et si, malgré son titre et sa classification, elle n'est pas de même nature qu'une exposition, précédente ou qu'une exposition spéciale qui s'organise; à la même date.

Article 14.

Le budget du Bureau est provisoirement fixé à 4.000 livres sterling.

Les dépenses du Bureau sont supportées par les pays contractants dont les parts contributives sont déterminées de la manière suivante : la part des pays membres de la Société des Nations est déterminée en proportion de la contribution que ces pays versent à la Société des Nations. Sauf le cas d'augmentation du budget ci-dessus fixé, la part des pays les plus imposés ne peut dépasser 500 livres sterling. Les pays qui ne sont pas membres de la Société des Nations désignent, en tenant compte de leur développement économique, un pays membre de la Société des Nations, et leur part est égale à celle qui est versée par le pays ainsi désigné.

Le Conseil d'administration peut en outre autoriser la perception de toutes autres recettes en rémunération des services rendus aux groupements ou aux particuliers.

φείου. Ὁρίζει τὸν προϋπολογισμὸν τῶν εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν, ἐξελέγχει καὶ ἐγκρίνει τοὺς λογαριασμούς.

Ἄρθρον 12.

Πᾶσα χώρα, ὅσους δήποτε καὶ ἂν ἔχῃ πληρεξουσίους, ἔχει μίαν μόνην ψῆφον εἰς τὸ Συμβούλιον. Πᾶσα χώρα δύναται ν' ἀναθέσῃ τὴν ἀντιπροσωπείαν της εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἄλλης χώρας, ἥτις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διαθέτει τόσας ψήφους ὅσας χώρας ἀντιπροσωπεύει. Ἀπαιτεῖται ἡ παρουσία τῶν δύο τρίτων τῶν ψήφων τῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ χωρῶν διὰ νὰ γίνῃ ἀπαρτία.

Ἡ ψηφοφορία γίνεται κατὰ πλειοψηφίαν ἀπόλυτον ἐκτὸς εἰς τὰς ἑξῆς περιστάσεις:

1ον) Προκειμένου περὶ ἐγκρίσεως κανονισμοῦ.

2ον) Προκειμένου περὶ αὐξήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.

3ον) Προκειμένου ν' ἀπορριφθῇ αἴτησις ὑποβληθεῖσα ὑπὸ συμβαλλομένης χώρας, ἢ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ αἴτησις ὅταν διάφοροι χῶραι συναγωνίζονται.

4ον) Προκειμένης γενικῆς ἐκθέσεως διαρκείας ἀνωτέρας τῶν ἓξ μηνῶν.

Κατὰ τὰς τέσσαρας ταύτας περιπτώσεις ἀπαιτεῖται πλειοψηφία τῶν δύο τρίτων τῶν ἐν τῷ Διεθνεῖ Γραφείῳ ἀντιπροσωπευομένων χωρῶν.

Ἄρθρον 13.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ταξινομήσεως σύγκειται ἀπὸ ἀντιπροσώπους δώδεκα ἐκ τῶν συμβαλλομένων χωρῶν ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς των. Αἱ χῶραι αὗται ὑποδεικνύονται κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο ἥμισυ ἐναλλάσσονται διαδοχικῶς συμφώνως πρὸς τὸν κανονισμὸν τοῦ Γραφείου.

Ἡ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ προσλάβῃ, ὡς συμβούλους ἓν ἢ δύο μέλη τοῦ Διεθνοῦς ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου ὑποδεικνυόμενα ὑπὸ τούτου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ὑποβάλλει εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τὴν ταξινόμησιν τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 καὶ τὰς πιθανὰς κατόπιν μετατροπάς. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν λεπτομερειῶν τῶν προβλεπομένων εἰς τὸ ἄρθρ. 4 γνωμοδοτεῖ ἐὰν ἔκθεσίς τις ὑποκειμένη εἰς ἐγγραφὴν εἶναι εἰδικὴ ἢ γενικὴ καὶ ἐάν, παρὰ τὸν τίτλον της καὶ τὴν ταξινόμησίν της, δὲν εἶναι τῆς ἰδίας φύσεως οἵαςπροηγουμένη τις ἔκθεσις ἢ εἰδικὴ ὀργανουμένη διὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν.

Ἄρθρον 14.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Γραφείου ὁρίζεται προσωρινῶς εἰς 4000 λίρας στερλίνας. Αἱ δαπάναι τοῦ Γραφείου βαρύνουν τὰς συμβαλλομένας χώρας.ἡ δὲ συμβολὴ ἑκάστης ὁρίζεται ὡς ἑξῆς· Τὸ μέρος τὸ βαρύνον τὰς χώρας αἱ ὁποῖαι εἶναι μέλη τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καθορίζεται κατ' ἀναλογίαν τῆς ὑπὸ τούτων καταβαλλομένης συμβολῆς εἰς τὴν Κ.Τ.Ε. Ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως αὐξήσεως τοῦ ἄνω ὁρισθέντος προϋπολογισμοῦ, τὸ μερίδιον τῶν μᾶλλον βαρυνομένων χωρῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 500 λίρας στερλίνας. Αἱ χῶραι αἱ μὴ οὖσαι μέλη τῆς Κ.Τ.Ε. ὑποδεικνύουν λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς οἰκονομικῆς των ἀντοχῆς χώραν μέλος τῆς Κ. Τ.Ε. καὶ τότε ἡ συμβολή των εἶναι ἴση πρὸς τὴν καταβαλλομένην ὑπὸ τῆς χώρας τὴν ὁποίαν ὑποδεικνύουν.

Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον δύναται ἐκτὸς τούτου νὰ ἐπιτρέψῃ πᾶσαν ἄλλην εἰσπραξιν ὡς ἀμοιβὴν δι' ὑπηρεσίας παρασχεθείσας εἰς σωματεῖα ἢ ἰδιώτας.

TITRE IV.

OBLIGATIONS DU PAYS QUI INVITE ET DES PAYS PARTICIPANTS

Article 15.

Le Gouvernement qui invite à une exposition internationale doit nommer un Commissaire du Gouvernement ou un Délégué chargé de le représenter et de garantir l'exécution des engagements pris vis à vis des participants étrangers. Le Commissaire ou le Délégué doit en outre prendre toutes mesures utiles pour la sauvegarde matérielle des objets exposés.

Article 16.

Les Gouvernements des pays participants doivent nommer des Commissaires ou Délégués pour les représenter et veiller au respect des réglements édictés à l'occasion de la manifestation.

Les Commissaires ou délégués sont seuls chargés de régler l'attribution ou la répartition des emplacements entre les exposants dans les pavillons de leurs pays et dans les sections nationales.

Article 17.

Dans une exposition générale, il ne peut être perçu par l'Administration aucune taxe pour les emplacements couverts et découverts prévus au programme de l'Exposition et attribués à chaque pays participant.

Article 18.

Dans toute exposition visée par la présente Convention, les objets étrangers passibles de droits de douane et taxes sont admis en franchise temporaire à condition d'être réexportés. Un certificat de l'expéditeur accompagnant les marchandises atteste le nombre et la nature, les marques et numéros des colis ainsi que la dénomination commerciale des produits, leurs poids, origine et valeur. Les objets sont dédouanés dans les locaux de l'Exposition sans être soumis à un examen douanier à la frontière. Les dispositions précédentes sont applicables sous réserve des réglements douaniers du pays organisateur de l'Exposition.

Lorsque, d'après la législation nationale du pays qui invite, un cautionnement est nécessaire pour l'obtention de la franchise temporaire prévue au paragraphe précédent, le cautionnement donné par le Commissaire de chaque pays participant au nom de ses exposants sera considéré comme une garantie suffisante pour le payement des droits de douane et des autre droits et taxes frappant les objets exposés qui ne seraient pas réexportés après la clôture de l'Exposition dans les délais fixés.

Sont exclus du bénéfice de la franchise temporaire de droits des stocks de marchandise qui ne constituent pas des échantillons proprement dits et qui sont importés dans le seul but d'être mis en vente au cours de l'Exposition.

En cas de destruction totale ou partielle des objets exposés, l'exposant bénéficie de la franchise :

1o S'il justifie que les quantités non représentées ou que les objets détériorés ont été utilisés pour les services de l'Exposition ou ne peuvent plus être vendus en raison de leur nature périssable :

et 2o si le tarif douanier ne frappe d'aucune taxe ou droit d'entrée les objets détériorés ou inutilisables.

ΤΙΤΛΟΣ IV.

Ὑποχρεώσεις τῆς προσκαλούσης χώρας καὶ τῶν μετεχουσῶν χωρῶν.

Ἄρθρον 15.

Ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία προσκαλεῖ εἰς Διεθνῆ ἔκθεσιν ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἕνα Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον ἢ ἕνα πληρεξούσιον ἐπιφορτισμένον νὰ τὴν ἀντιπροσωπεύῃ καὶ νὰ ἐγγυηθῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀναληφθεισῶν ἀπέναντι τῶν ξένων τῶν λαμβανόντων μέρος εἰς τὴν ἔκθεσιν. Ὁ ἐπίτροπος ἢ ὁ πληρεξούσιος οὗτος ὀφείλει ἀκόμη νὰ λάβῃ πάντα τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐκτιθεμένων ἀντικειμένων.

Ἄρθρον 16.

Αἱ Κυβερνήσεις τῶν μετεχουσῶν χωρῶν ὀφείλουν νὰ διορίσουν ἐπιτρόπους ἢ πληρεξουσίους διὰ νὰ ἀντιπροσωπεύσουν καὶ νὰ ἐπιβλέψουν τὴν τήρησιν τῶν κανονισμῶν τῶν ἐκδοθέντων ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπιδείξεως.

Οἱ ἐπίτροποι ἢ πληρεξούσιοι εἶναι μόνοι ἐντεταλμένοι νὰ κανονίζουν τὴν παροχὴν ἢ τὴν κατανομὴν τοῦ χώρου μεταξὺ τῶν ἐκθετῶν καὶ ἐντὸς τῶν περιπτέρων τῆς χώρας των καὶ τῶν ἐθνικῶν των τμημάτων.

Ἄρθρον 17.

Εἰς μίαν γενικὴν ἔκθεσιν δὲν δύναται νὰ εἰσπράξῃ ἡ Διοίκησις οὐδένα δασμὸν διὰ τοὺς κεκαλυμμένους ἢ ὑπαίθρους χώρους τοὺς προβλεπομένους ὑπὸ τοῦ προγράμματος τῆς Ἐκθέσεως καὶ ἐπιδικασθέντας εἰς ἑκάστην τῶν μετεχουσῶν χωρῶν.

Ἄρθρον 18.

Εἰς πᾶσαν ἔκθεσιν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως τὰ ξένα ἀντικείμενα τὰ ὑποκείμενα εἰς τελωνειακὰ δικαιώματα ἢ φόρους γίνονται δεκτὰ προσωρινῶς ἀτελῆ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐξαχθοῦν πάλιν ἐκ τῆς χώρας. Ἓν πιστοποιητικὸν τοῦ ἀποστολέως συνοδεύον τὰ ἐμπορεύματα βεβαιοῖ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς φύσεως, τῶν σημάτων καὶ ἀριθμῶν τῶν δεμάτων καθὼς καὶ τὴν ἐμπορικὴν ὀνομασίαν τῶν προϊόντων, τὸ βάρος των, τὴν προέλευσιν καὶ τὴν ἀξίαν των. Τὰ ἐκθέματα ἐκτελωνίζονται εἰς τόπον ἐνδεδειγμένον τῆς Ἐκθέσεως χωρὶς νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τελωνειακὴν ἐξέτασιν εἰς τὴν μεθόριον. Αἱ προηγούμεναι διατάξεις ἐφαρμόζονται ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν τελωνειακῶν κανονισμῶν τῆς ὀργανούσης τὴν Ἔκθεσιν Χώρας.

Ὅταν συμφώνως πρὸς τὴν ἐθνικὴν νομοθεσίαν τῆς προσκαλούσης χώρας ἀπαιτῆται ἡ κατάθεσις ἐγγυήσεως διὰ τὴν προσωρινὴν ἀτέλειαν τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου, ἡ καταβαλλομένη ἐγγύησις ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου πάσης μετεχούσης χώρας ἐπ' ὀνόματι τῶν ἐκθετῶν της θὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπαρκὴς διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τελωνειακῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἄλλων φόρων καὶ δασμῶν τῶν πληττόντων τὰ ἐκθέματα ὅσα δὲν θὰ ἐπανεξήγοντο ἐκ τῆς χώρας μετὰ τὸ κλεῖσιμον τῆς ἐκθέσεως ἐντὸς τῶν ὁριζομένων προθεσμιῶν.

Ἀποκλείονται τοῦ εὐεργετήματος τῆς προσωρινῆς ἀτελείας τὰ ἐμπορικὰ ἀποθέματα (στόκ) τὰ μὴ ἀποτελοῦντα κυρίως εἴδεϊν δείγματα, τὰ ὁποῖα εἰσάγονται ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ τεθῶσιν εἰς πώλησιν διαρκούσης τῆς Ἐκθέσεως.

Ἐν περιπτώσει μερικῆς ἢ ὁλικῆς καταστροφῆς τῶν ἐκθεμάτων ὁ ἐκθέτης ἀπολαύει τῆς ἀτελείας :

1ον Ἂν δικαιολογήσῃ ὅτι αἱ μὴ ἀντιπροσωπευθεῖσαι ποσότητες ἢ ὅτι τὰ φθαρέντα ἀντικείμενα εἶχον χρησιμοποιηθῇ διὰ τὰς ὑπηρεσίας τῆς ἐκθέσεως ἢ ὅτι δὲν δύνανται πλέον νὰ πωληθῶσι λόγῳ τῆς φύσεώς των ὑποκειμένης εἰς φθοράν.

καὶ 2ον Ἂν ἡ τελωνειακὴ διατίμησις δι' οὐδενὸς φόρου ἢ δασμοῦ εἰσαγωγικοῦ πλήττῃ τὰ ἐφθαρμένα ἢ ἀχρησιμοποιούμενα ἀντικείμενα.

Ce bénéfice ne sera pas accordé lorsque les objets auront été livrés à la consommation à laquelle ils sont normalement destinés.

Les justifications prévues à l'alinéa 4 sont présentées par le Commissaire ou le Délégué du pays auquel ressortit l'exposant ; la décision appartient à l'Administration du pays où l'exposition a lieu.

Doivent être considérés comme objets destinés à l'exposition pour l'application des dispositions qui précèdent :

1o Les matériaux de construction, même s'ils sont importés à l'état de matière première destinée à être travaillée après l'arrivée dans le pays où l'exposition a lieu;

2o Les outils, le matériel de transport pour les travaux de l'exposition ;

3o Les objets servant à la décoration intérieure et extérieure des locaux, stands, étalages des exposants ;

4o Les objets servant à la décoration et à l'ameublement des locaux affectés aux commissaires ou délégués des pays participants, ainsi que les articles de bureau destinés à leur usage ;

5o Les objets et produits employés aux installations et au fonctionnement des machines ou appareils exposés ;

6o Les échantillons nécessaires aux jurys pour l'appréciation et le jugement des objets exposés, sous réserve de la production d'une attestation du Commissaire de la section mentionnant la nature et la quantité des objets consommés.

En outre, sont exonérés de droit :

1o Les catalogues, brochures et affiches officiels, illustrés ou non, publiés par les pays participant à l'Exposition ;

2o Les catalogues, brochures, affiches et toute autres publications, illustrés ou non, distribués gratuitement par les exposants des objets étrangers dans l'enceinte de l'exposition et seulement pendant sa durée.

Les dispositions du présent article ne s'appliquent pas aux objets qui, par suite, de la législation du pays organisateur, font partie d'un monopole d'Etat ou dont la vente est défendue ou réglementée par licences, sauf sous des conditions prescrites par le Gouvernement de ce pays.

Toutefois l'exposition de ce produit reste autorisée, sous réserve des mesures de contrôle en vue d'en interdire la vente.

Article 19.

Le réglement de toute Exposition internationale doit comporter une clause qui donne à l'exposant le droit de retirer sa déclaration de participation, dans le cas où une aggravation de droits applicables aux produits de cet exposant interviendrait après l'acceptation de participer à l'Exposition.

Article 20.

A l'issue de l'exposition, l'exposant peut, si toutefois la législation du pays où a lieu l'exposition ne s'y oppose pas, vendre et livrer les échantillons exposés. Dans ce cas, il n'est pas assujetti à d'autre taxe que celles qui il aurait à acquitter dan le cas d'imporation directe.

Article 21.

Dans une exposition internationale, il ne peut être fait usage, pour désigner un groupe ou un établissement, d'une appellation géographique se rapportant à un pays participant qu'avec l'autorisation du Commissaire ou délégué de ce pays.

En cas de non-participation de pays contractants, de telles interdictions sont prononcées par l'Administration de l'Exposition sur la demande des Gouvernements intéressés.

Article 22.

Dans une exposition, ne sont considérées comme nationales et, en conséquence, ne peuvent être désignées sous cette dénomination que les sections constituées sous l'autorité d'un Commissaire ou d'un Délégué nommé conformément aux articles 15 et 16 par le Gouvernement du pays organisateur ou participant.

Article 23.

La section nationale d'un pays ne peut comprendre que les objets appartenant à ce pays.

Toutefois, peut y figurer, avec l'autorisation du Commissaire ou du Délégué du pays intéressé, un objet appartenant à un autre pays, à condition qu'il ne serve qu'à compléter l'installation qu'il soit sans influence sur l'attribution de la récompense à l'objet principal et, qu'à ce titre, il ne bénéficie lui-même d'aucune récompense.

Sont considérés comme appartenant à l'industrie et à l'agriculture d'un pays, les objets qui ont été extraits de son sol, récoltés ou fabriqués sur son territoire.

Article 24.

A moins de dispositions contraires dans la législation du pays organisateur, il ne doit en principe être concédé, dans une exposition, aucun monopole de quelque nature qu'il soit. Toutefois, l'Administration de l'exposition pourra, si elle le juge indispensable, accorder les monopoles suivants : éclairage, chauffage, dédouanement, manutention et publicité à l'intérieur de l'exposition ? Dans ce cas, elle aura à remplir les conditions suivantes :

1. Indiquer l'existence de ce ou ces monopoles dans le réglement de l'exposition et dans le bulletin d'adhésion à faire signer par les exposants :

2. Assurer l'usage des services monopolisés aux exposants aux conditions habituellement appliquées dans le pays :

3. Ne limiter en aucun cas les pouvoirs des Commissaires dans leurs sections respectives.

Le Commissaire du pays organisateur prendra toute mesure pour que les tarifs de main-d'oeuvre demandés aux pays participants ne soient pas plus élevés que ceux demandés à l'Administration du pays organisateur.

Article 25.

Chaque pays où a lieu nue exposition internationale offrira ses bons offices pour obtenir de ses administrations compagnies et entreprises de chemins de fer, de navigation ou d'aviation, des facilités de transport au profit des objets destinés à cette exposition.

Article 26.

Chaque pays usera de tous les moyens qui, d'après sa législation, lui paraitront les plus opportuns, pour agir contre les prometeurs, d'expositions fictives ou d'expositions auxquelles les participants sont frauduleusement attirés par des promesses, annonces ou réclames mensongères.

Τὸ εὐεργέτημα τοῦτο δὲν θὰ παρέχηται ὅταν τὰ ἀντικείμενα θὰ ἔχουν παραδοθῆ εἰς τὴν κατανάλωσιν, διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι κανονικῶς προωρισμένα.

Αἱ διακαλλογίαι αἱ προβλεπόμεναι εἰς τὴν παράγραφον 4 ἐπιβαίζονται ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἢ τοῦ πληρεξουσίου τῆς χώρας εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ὁ ἐκθέτης· ἡ ἀπόφασις ἀνήκει εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς χώρας ὅπου γίνεται ἡ ἔκθεσις.

Πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀντικείμενα προωρισμένα διὰ τὴν ἔκθεσιν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν προηγουμένων διατάξεων :

1ον Τὰ ὑλικὰ οἰκοδομῆς καὶ ἂν ἀκόμη εἰσάγωνται εἰς κατάστασιν πρώτης ὕλης προωρισμένης νὰ ὑποστῇ τὴν ἐπεξεργασίαν μετὰ τὴν ἄφιξιν εἰς τὴν χώραν ὅπου γίνεται ἡ ἔκθεσις

2ον Τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ ὑλικὰ μεταφορῶν διὰ τὰ ἔργα τῆς ἐκθέσεως.

3ον Τὰ ἀντικείμενα πρὸς κόσμησιν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν τῶν τμημάτων, περιπτέρων καὶ προθηκῶν τῶν ἐκθετῶν.

4ον Τὰ ἀντικείμενα διὰ τὴν κόσμησιν καὶ ἐπίπλωσιν τῶν θαλάμων τῶν προωρισμένων διὰ τοὺς ἐπιτρόπους ἢ τοὺς πληρεξουσίους τῶν μετεχουσῶν χωρῶν καθὼς καὶ τὰ σκεύη γραφείου πρὸς χρῆσιν τούτων.

5ον Τὰ ἀντικείμενα καὶ προϊόντα τὰ χρησιμοποιούμενα εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν ἐκτιθεμένων μηχανῶν καὶ ὀργάνων.

6ον Τὰ δείγματα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τοὺς ἑλλανοδίκας διὰ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν κρίσιν ἐπὶ τῶν ἐκθεμάτων, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς παρουσιάσεως πιστοποιητικοῦ τοῦ Ἐπιτρόπου τοῦ Τμήματος ἀναφέροντος τὴν φύσιν καὶ τὴν ποιότητα τῶν καταναλωθέντων ἀντικειμένων.

Ἐκτὸς τούτων ἀπαλλάττονται ἀπὸ τὰ δικαιώματα :

1ον Οἱ κατάλογοι, τὰ φυλλάδια καὶ αἱ ἐπίσημοι διαφημιστικαὶ τοιχοαλλήλεις, εἰκονογραφημέναι ἢ μή, αἱ δημοσιευόμεναι ὑπὸ τῶν χωρῶν αἵτινες μετέχουν τῆς ἐκθέσεως.

2ον Οἱ κατάλογοι, τὰ φυλλάδια, αἱ διαφημίσεις καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι δημοσιεύσεις, εἰκονογραφημέναι ἢ μή, αἱ διανεμόμεναι δωρεὰν ὑπὸ τῶν ἐκθετῶν ξένων ἀντικειμένων ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς ἐκθέσεως καὶ μόνον διαρκούσης ταύτης.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ ἀντικείμενα ἅτινα συνεπείᾳ τῆς νομοθεσίας τῆς ὀργανωτρίας χώρας ὑπάγονται εἰς Μονοπώλιον τοῦ Κράτους ἢ τῶν ὁποίων ἡ πώλησις ἀπαγορεύεται ἢ κανονίζεται κατὰ παραχώρησιν ἔξω τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς χώρας καθωρισμένων ὅρων. Ἐν τούτοις ἡ ἔκθεσις τῶν προϊόντων τούτων ἐπιτρέπεται ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν μέτρων ἐλέγχου πρὸς ἀπαγόρευσιν τῆς πωλήσεώς των.

Ἄρθρον 19.

Ὁ κανονισμὸς πάσης Διεθνοῦς Ἐκθέσεως πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ ἄρθρον παρέχον εἰς τὸν ἐκθέτην τὸ δικαίωμα νὰ ἀποσύρῃ τὴν περὶ συμμετοχῆς δήλωσίν του ἐν ᾗ περιπτώσει μία ἐπιβάρυνσις τῶν δασμῶν ἐφαρμόσιμος ἐπὶ τῶν προϊόντων τοῦ ἐκθέτου τούτου θὰ παρενεβάλλετο μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἔκθεσιν.

Ἄρθρον 20.

Κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐκθέσεως ὁ ἐκθέτης δύναται, ἂν ἐννοεῖται ἡ νομοθεσία τῆς χώρας ἐν ᾗ γίνεται ἡ ἔκθεσις δὲν ἀντίκειται, νὰ πωλήσῃ καὶ παραδώσῃ τὰ ἐκτεθέντα ὑπ' αὐτοῦ δείγματα. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ὑπόκειται εἰς ἄλλους δασμοὺς εἰμὴ μόνον εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους θὰ ἐπλήρωνεν εἰς περίπτωσιν ἀμέσου εἰσαγωγῆς των.

Ἄρθρον 21.

Εἰς μίαν διεθνῆ ἔκθεσιν δὲν δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις πρὸς ἔν-

δειξιν ὁμίλου ἢ καταστήματος γεωγραφικῆς ὀνομασίας ἀναφερομένης εἰς χώραν μετέχουσαν, εἰμὴ τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐπιτρόπου ἢ τοῦ πληρεξουσίου τῆς χώρας ταύτης. Ἐν περιπτώσει μὴ συμμετοχῆς τῶν συμβαλλομένων χωρῶν τοιαῦται ἀπαγορεύσεις ἐκφέρονται ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐκθέσεως τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων Κυβερνήσεων.

Ἄρθρον 22.

Εἰς μίαν ἔκθεσιν δὲν θεωροῦνται ἐθνικὰ καὶ συνεπῶς δὲν δύνανται νὰ ὑποδεχθοῦν ὡς τοιαῦτα εἰμὴ τὰ τμήματα τὰ καταρτιζόμενα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἐπιτρόπου ἢ πληρεξουσίου διορισθέντος συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 15 καὶ 16 ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ὀργανωτρίας ἢ μετεχούσης χώρας.

Ἄρθρον 23.

Τὸ Ἐθνικὸν τμῆμα χώρας τινὸς δὲν δύναται νὰ περιλαμβάνῃ εἰμὴ μόνον ἀντικείμενα ἀνήκοντα εἰς ταύτην.

Μὲ ἄλλα ταῦτα δύνανται νὰ ἐκτεθῇ τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐπιτρόπου ἢ τοῦ πληρεξουσίου τῆς ἐνδιαφερομένης χώρας ἀντικείμενον ἀνῆκον εἰς ἄλλην χώραν ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ χρησιμεύσῃ μόνον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐγκαταστάσεως καὶ νὰ μὴ ἐπηρεάσῃ τὴν ἀπονομὴν τοῦ βραβείου εἰς τὸ κύριον ἔκθεμα, καὶ ὡς τοιοῦτον οὐδεμιᾶς ἀπολαύει ἀμοιβῆς.

Θεωροῦνται ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν γεωργίαν μιᾶς χώρας τὰ ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα ἐξήχθησαν ἀπὸ τὸ ἔδαφός της, συνεκομίσθησαν ἢ κατεσκευάσθησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους της.

Ἄρθρον 24.

Ἐκτὸς ἂν μὴ ὑπάρχωσιν ἀντικείμεναι διατάξεις εἰς τὴν νομοθεσίαν τῆς ὀργανωτρίας χώρας, δὲν ἐπιτρέπεται κατ' ἀρχὴν νὰ ἐκχωρηθῇ εἰς μίαν ἔκθεσιν μονοπώλιον οἱασδήποτε φύσεως.

Ἐν τούτοις ἡ Διοίκησις τῆς ἐκθέσεως, ἂν τὸ κρίνῃ ἀπαραίτητον, θὰ δύναται νὰ παραχωρήσῃ τὰ ἑξῆς μονοπώλια :

Φωτισμόν, θέρμανσιν, ἐκτελωνισμόν, ἐπεξεργασίαν εἰδῶν τινων καὶ διαφήμισιν ἐντὸς τῆς ἐκθέσεως. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ τοὺς ἑξῆς ὅρους :

1ον) Νὰ σημειώσῃ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἢ τῶν μονοπωλίων τούτων εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς ἐκθέσεως καὶ εἰς τὸ δελτίον τῆς προσχωρήσεως τὸ ὁποῖον ὑπογράφει ὁ ἐκθέτης.

2ον) Νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν χρῆσιν τῶν μονοπωλιακῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τοὺς ἐκθέτας ὑπὸ τοὺς συνήθως ἐφαρμοζομένους ἐν τῇ χώρᾳ ὅρους.

3ον) Κατ' οὐδένα τρόπον νὰ περιορίζηται τὸ κῦρος τῶν ἐπιτρόπων ἐντὸς τῶν οἰκείων ἑκάστῳ τμημάτων.

Ὁ ἐπίτροπος τῆς ὀργανωτρίας χώρας θὰ λάβῃ πᾶν μέτρον ὥστε πᾶσαι αἱ διατιμήσεις τῶν ἐργατικῶν διὰ τὰς μετεχούσας χώρας νὰ μὴ εἶναι ἀνώτεραι τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς ὀργανωτρίας χώρας.

Ἄρθρον 25.

Πᾶσα χώρα εἰς τὴν ὁποίαν γίνεται διεθνὴς ἔκθεσις θὰ προσφέρῃ πρόθυμον τὴν μεσολάβησίν της διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἀπὸ τὰς διοικήσεις της, τὰς Ἑταιρείας καὶ ἐπιχειρήσεις Σιδηροδρόμων, ναυσιπλοΐας ἢ ἀεροπλοΐας, εὐκολίας διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν προωρισμένων διὰ τὴν ἔκθεσιν ἀντικειμένων.

Ἄρθρον 26.

Ἑκάστη χώρα θὰ ἐξασκήσῃ πᾶν μέσον τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν νομοθεσίαν της, θὰ νομίσῃ συντελεστικώτερον, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἐναντίον τῶν λαμβάνόντων τὴν πρωτοβουλίαν εἰκονικῶν ἐκθέσεων ἢ ἐκθέσεως, εἰς τὰς ὁποίας οἱ μετέχοντες ἑλκύονται δολίως, διὰ ὑποσχέσεων, ἀγγελιῶν ἢ ψευδῶν διαφημίσεων.

TITRE V.

RECOMPENSES

Article 27.

Le réglement général de l'exposition devra indiquer si, indépendamment des brevets de participation qui peuvent toujours être accordés des récompenses seront ou non décernées aux exposants. Dans le cas où des récompenses seraient prévues, leur attribution peut être limitée à certaines classes.

Avant l'ouverture de l'exposition, les exposants qui y prennent part, soit dans les sections, soit dans leur pavillon national et qui voudraient rester en dehors de l'attribution des récompenses en feront la déclaration à l'administration de l'exposition, par l'entremise de leurs Commissaires ou Délégués.

Les membres du jury restent obligatoirement, en dehors de l'attribution des récompenses.

Article 28.

La participation à une exposition est libre ou soumise à une admission préalable.

La participation est libre, lorsque tous les objets peuvent être admis à l'exposition sous la réserve que l'exposant ait souscrit en temps voulu le bulletin d'adhésion et rempli les conditions générales établies pour cette adhésion.

La participation est soumise à une admision préalable, lorsque le réglement général édicte que les objets appelés à figurer dans l'exposition doivent satisfaire à certaines conditions spéciales, telles que la bonne fabrication ou l'originalité.

Dans ce cas, le réglement fera connaitre les procédés que le pays organisateur aura adoptés pour effectuer l'admission des objets dans sa section nationale afin de permettre aux pays invités de s'y référer, chaque pays gardant la faculté d'appliquer ces procédés selon son appréciation.

Article 29.

L'appréciation et le jugement des objets exposés sont confiés à un jury international, constitué en conformité des régles suivantes :

1) Chaque pays est représenté dans le jury en proportion de la part qu'il prend à l'exposition, en tenant surtout compte du nombre des exposants, non compris les collaborateurs et coopérateurs, et de la superficie qu'ils occupent.

Chaque pays a droit à un juré au moins dans toute classe où ses produits sont exposés, sauf dans le cas où l'Administration de l'exposition et le Commissaire ou Délégué du pays intéressé sont d'accord pour reconnaitre que cette représentation n'est pas justifiée par l'importance de sa participation dans cette classe.

Aucun pays ne peut avoir plus de sept jurés dans une même classe ; toutefois cette limitation n'est pas applicable aux classes de l'alimentation liquide et solide:

2. Les fonctions de juré doivent être attribuées à des personnes possédant des connaissances techniques nécessaires :

3. Les jurés ne peuvent être investis de leurs fonctions qu'avec l'agrément de leur gouvernement :

4. Le jury comporte trois degrés de juridiction ou instances.

Article 30.

Les récompenses se divisent en cinq catégories :

ΤΙΤΛΟΣ V.

Άμοιβαί.

Άρθρον 27.

Ο Γενικός κανονισμός τῆς ἐκθέσεως ὀφείλει νὰ ὑποδείξῃ, ἀνεξαρτήτως τῶν διπλωμάτων συμμετοχῆς τὰ ὁποῖα πάντοτε δύνανται νὰ παρέχωνται, ἂν θὰ δοθοῦν εἰς τοὺς ἐκθέτας καὶ ἀμοιβαί. Ἐν ᾗ περιπτώσει προβλέπονται ἀμοιβαί, ἡ ἀπονομή των δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς τινας κλάσεις.

Πρὸ τοῦ ἀνοίγματος τῆς ἐκθέσεως οἱ ἐκθέται οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν μέρος εἴτε εἰς τμήματα εἴτε εἰς τὸ ἐθνικὸν των περίπτερον καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελον νὰ μείνουν ἔξω τῆς ἀπονομῆς ἀμοιβῶν θὰ ἐηλώσουν τοῦτο εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἐκθέσεως διὰ τοῦ οἰκείου αὐτῶν ἐπιτρόπου ἢ πληρεξουσίου.

Τὰ μέλη τῆς ἑλληνοδίκου ἐπιτροπῆς μένουν ὑποχρεωτικῶς ἔξω τῆς ἀπονομῆς τῶν ἀμοιβῶν.

Άρθρον 28.

Ἡ συμμετοχὴ εἰς μιαν ἔκθεσιν εἶναι ἐλευθέρα ἢ ὑποβάλλεται εἰς προηγουμένην ἀποδοχήν.

Ἡ συμμετοχὴ εἶναι ἐλευθέρα ὅταν πάντα τὰ ἀντικείμενα δύνανται νὰ γίνουν δεκτὰ εἰς τὴν ἔκθεσιν ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅπως ὁ ἐκθέτης ἔχῃ ὑπογράψει ἐν καταλλήλῳ χρόνῳ τὸ δελτίον τῆς προσχωρήσεως καὶ ἐξεπλήρωσε τὰς διὰ τὴν προσχώρησιν ταύτην ὡρισμένας γενικὰς συνθήκας.

Ἡ συμμετοχὴ ὑπόκειται εἰς προηγουμένην παραδοχὴν ὅταν ὁ γενικὸς κανονισμὸς ὁρίζῃ ὅτι τὰ ἐκθέματα τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιδειχθοῦν εἰς τὴν ἔκθεσιν πληροῦσιν εἰδικούς τινας ὅρους, οἷον τὴν καλὴν κατασκευὴν ἢ τὴν πρωτοτυπίαν.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ κανονισμὸς θὰ γνωστοποιῇ τὰς μεθόδους τὰς ὁποίας ἐξέχθη ἡ ὀργανώτρια χώρα διὰ τὴν παραδοχὴν τῶν ἀντικειμένων εἰς τὸ ἐθνικόν της τμῆμα ἵνα ἐπιτρέψῃ εἰς τὰς προσκαλουμένας χώρας νὰ ἀναφέρωνται εἰς αὐτάς, ἑκάστης χώρας διατηρούσης τὸ πλεονέκτημα νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς μεθόδους ταύτας κατὰ τὴν κρίσιν της.

Άρθρον 29.

Ἡ ἐκτίμησις καὶ ἡ κρίσις περὶ τῶν ἐκτιθεμένων ἀντικειμένων ἀνατίθεται εἰς Διεθνῆ Ἑλληνόδικον ἐπιτροπὴν καταρτιζομένην συμφώνως πρὸς τοὺς ἑξῆς κανόνας :

1ον) Ἑκάστη χώρα ἀντιπροσωπεύεται εἰς τὴν Ἑλληνόδικον Ἐπιτροπὴν κατ' ἀναλογίαν τοῦ μέρους τὸ ὁποῖον λαμβάνει εἰς τὴν ἔκθεσιν, λαμβανομένου κυρίως ὑπ' ὄψιν τοῦ πλήθους τῶν ἐκθετῶν, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν συνεργατῶν καὶ βοηθῶν, ἔτι δὲ καὶ τῆς ἐπιφανείας τὴν ὁποίαν κατέχουσιν.

Ἑκάστη χώρα δικαιοῦται εἰς ἕνα Ἑλληνοδίκην διὰ πᾶσαν κλάσιν ὅπου ἐκτίθενται προϊόντα της, ἐκτὸς καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ διοίκησις τῆς ἐκθέσεως καὶ ὁ ἐπίτροπος ἢ πληρεξούσιος τῆς ἐνδιαφερομένης χώρας συμφωνοῦσι νὰ ἀναγνωρίσωσι ὅτι ἡ ἀντιπροσώπευσις αὕτη δὲν δικαιολογεῖται ὑπὸ τῆς σπουδαιότητος τῆς συμμετοχῆς της εἰς τὴν κλάσιν ταύτην.

Οὐδεμία χώρα δύναται νὰ ἔχῃ περισσοτέρους τῶν 7 Ἑλληνοδικῶν εἰς τὴν αὐτὴν κλάσιν. Μόλον τοῦτο ὁ περιορισμὸς οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς κλάσεις τῶν ὑγρῶν καὶ στερεῶν τροφίμων.

2ον) Αἱ λειτουργίαι τῶν Ἑλληνοδικῶν πρέπει νὰ δίδωνται εἰς πρόσωπα κάτοχα τῶν ἀναγκαίων τεχνικῶν γνώσεων.

3ον) Οἱ Ἑλληνοδίκαι δὲν δύνανται νὰ ἀναλάβουν τὴν ἐντολήν των εἰμὴ τῇ συγκαταθέσει τῆς Κυβερνήσεώς των.

4ον) Ἡ Ἑλληνόδικος ἐπιτροπὴ περιλαμβάνει τρεῖς βαθμοὺς δικαιοδοσίας ἢ ἁρμοδιότητος.

Άρθρον 30.

Αἱ ἀμοιβαὶ διαιροῦνται εἰς πέντε κατηγορίας.

1. Grands prix ;
2. Diplômes d'honneur :
3. Médailles d'or ;
4. Medailles d'argent;
5. Médailles de bronze ;

En outre, il peut être attribué, sur la proposition des exposants récompensés ou membres du jury, des diplômes à leurs collaborateurs ou coopérateurs.

La qualité de membre du jury peut être mentionnée par le titulaire de cette fonction dans tous les cas où le exposants sont autorisés à rappeler leurs récompenses.

La qualification de «hors concours» est desormais interdite tant pour les membres de jury que pour les exposants qui ont demandé à rester en dohrs de l'attribution des recompenses.

Article 31.

Le palmarés de l'Exposition sera enregistré au Bureau international.

Les lauréats ne pourront se prévaloir des récompenses accordées qu'à la condition de mentionner, après la récompense, le titre exact de l'exposition. Ils seront autorisés à ajouter à cette mention le monogramme du Bureau international. Le Bureau International des Expositions fera connaitre au Bureau international de la Propriété industrielle à Berne, les expositions enrégistrées et lui fera parvenir le palmarés.

Article 32.

Il sera établi, par les soins du Bureau international des réglements-type fixant les conditions générales de composition et de fonctionnement des jurys et déterminant le mode d'attribution des récompenses. L'adoption en sera recommandée aux pays organisateurs.

TITRE VI.

DISPOSITIONS FINALES

Article 33.

Le présente Convention sera ratifiée.

a. Chaque Gouvernement, dés qu'il sera prêt au depôt des ratifications, en informera le Gouvernement français. Dés que sept Gouvernemenet se seront déclarés prêts à effectuer ce dépôt, il y sera procédé au cours de mois qui suivra le réception de la derniére déclaration par le Gouvernement français et au jour fixé par le dit Gouvernement.

b. Les rattifications seront déposées dans les archives du Gouvernement français.

c. Le dépôt des ratifications sera constaté par un procés-verbal signé par les représentants des pays qui y prennent part et par le Ministre des Affaires étrangères de la République Française.

d. Les Gouvernements des pays signataires qui n' auront pas été en mesure de déposer l'instrument de ratification dans les conditions prescrites au paragraphe a du présent article pourront le faire ultérieurement au moyen d'une notification écrite adressée au Gouvernement de la République française et accompagnée de l'instrument des ratifications.

e. Copie certifiée conforme du procés-verbal relatif au premier dépôt de ratification etdes notifications mentionnées à l'alinéa précédent sera immédiatement, par les soins du Gouvernement français et par la voie diplomatique, remise aux Gouvernements qui ont signé la présente Convention ou y ont adhéré. Dans le

1. Μέγα βραβεῖον.
2. Τιμητικὰ διπλώματα.
3. Χρυσοῦν μετάλλιον.
4. Ἀργυροῦν μετάλλιον.
5. Χαλκοῦν μετάλλιον.

Πλὴν τούτων δύνανται νὰ ἀπονεμηθῶσι, τῇ προτάσει τῶν βραβευθέντων ἐκθετῶν ἢ μελῶν τῆς Ἑλληνοδίκου ἐπιτροπῆς, διπλώματα εἰς τοὺς βοηθοὺς ἢ τοὺς συνεργάτας των.

Ἡ ἰδιότης τοῦ Ἑλληνοδίκου δύνανται νὰ μνημονεύηται ὑπὸ τοῦ κατέχοντος τὸ λειτούργημα τοῦτο εἰς πάσας πάσ περιστάσεις καθ' ἃς οἱ ἐκθέται δικαιοῦνται νὰ ἀναφέρωσι τὰ βραβεῖά των.

Ὁ χαρακτηρισμὸς «ἐκτὸς συναγωνισμοῦ» ἀπαγορεύεται τοῦ λοιποῦ τόσον διὰ τοὺς Ἑλληνοδίκας ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἐκθέτας οἵτινες ἐζήτησαν νὰ μείνουν ἔξω τῆς ἀπονομῆς ἀμοιβῶν.

Άρθρον 31.

Ὁ κατάλογος τῶν βραβευθέντων τῆς ἐκθέσεως θὰ ἐγγραφῇ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου. Οἱ βραβευθέντες δὲν θὰ δικαιοῦνται νὰ ἀναφέρωσι τὰς χορηγηθείσας εἰς αὐτοὺς ἀμοιβὰς εἰμὴ μόνον ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ μνημονεύσωσι μετὰ τὸ βραβεῖον τὸν ἀκριβῆ τίτλον τῆς ἐκθέσεως. Θὰ δικαιοῦνται νὰ προσθέτωσιν εἰς τὴν ὑπόμνησιν ταύτην τὸ μονόγραμμα τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου. Τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον ἐκθέσεων θὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸ ἐν Βέρνῃ Διεθνὲς Γραφεῖον τῆς Βιομηχανικῆς ἰδιοκτησίας τὰς ἐγγραφείσας ἐκθέσεις καὶ θὰ τῷ στέλλῃ τὸν κατάλογον τῶν βραβευθέντων.

Άρθρον 32.

Θὰ συνταχθῶσι, φροντίδι τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου, πρότυπα κανονισμῶν, ὁριζόντων τοὺς γενικοὺς ὅρους τῆς συνθέσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἑλληνοδίκου ἐπιτροπῆς καὶ καθοριζόντων τὸν τρόπον τῆς ἀπονομῆς τῶν βραβείων. Ἡ ἀποδοχὴ αὐτῶν θὰ συστηθῇ εἰς τὰς ὀργανωτρίας χώρας.

ΤΙΤΛΟΥΣ VI

Ἀκροτελεύτιοι Διατάξεις.

Άρθρον 33.

Ἡ παροῦσα σύμβασις θὰ ἐπικυρωθῇ :

α) Ἑκάστη Κυβέρνησις ἅμα ὡς ἑτοιμασθῇ διὰ τὰς ἐπικυρώσεις θὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν. Ὅταν ἑπτὰ Κυβερνήσεις δηλώσωσιν ὅτι εἶναι ἕτοιμοι νὰ πραγματοποιήσωσι τὴν κατάθεσιν ταύτην, θὰ γίνῃ αὕτη ἐντὸς τοῦ ἀμέσως ἑπομένου μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῆς Γαλ. Κυβερνήσεως παραλαβῆς τῆς τελευταίας δηλώσεως καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τὴν ὁποίαν θὰ ὁρίσῃ αὕτη.

β) Αἱ ἐπικυρώσεις θὰ κατατεθοῦν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς εἰρημένης Κυβερνήσεως.

γ) Ἡ κατάθεσις τῶν ἐπικυρώσεων θὰ βεβαιωθῇ διὰ πρακτικοῦ ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Χωρῶν αἵτινες μετέχουσι καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.

δ) Αἱ Κυβερνήσεις τῶν ὑπογραφουσῶν Χωρῶν ὅσαι δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ καταθέσουν τὸ ἔγγραφον τῆς ἐπικυρώσεως κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς ἀναγραφομένους κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον α) τοῦ παρόντος ἄρθρου δύνανται νὰ τὸ πράξουν κατόπιν δι' ἀνακοινώσεως γραπτῆς ἀπευθυνομένης εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας συνοδευομένης ὑπὸ τοῦ ἐγγράφου τῶν ἐπικυρώσεων.

ε) Ἀντίγραφον ἐπιβεβαιωμένον ὡς σύμφωνον τοῦ σχετικοῦ πρὸς τὴν κατάθεσιν τῆς ἐπικυρώσεως καὶ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ μνημονευομένων ἀνακοινώσεων πρακτικοῦ θὰ ἐπιδοθῇ ἀμέσως φροντίδι τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ εἰς τὰς Κυβερνήσεις αἵτινες ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν ἢ προσεχώρησαν εἰς ταύτην.

cas visé par l'alinéa précédent, le Gouvernement français fera connaître en même temps la date à laquelle il aura reçu la notification.

Article 34.

a. La présente Convention ne s'applique de plein droit qu'aux territoires métropolitains des pays contractants :

b. Si un pays en désire la mise en vigueur dans ses colonies, protectorats, territoires d'outre-mer ou territoires sous suzeraineté ou sous mandat ; son intention sera mentionnée dans l'instrument même de ratification ou sera l'objet d'une notification adressée par écrit au Gouverneent français laquelle sera déposée dans les archives de ce Gouvernement.

Si ce procédé est choisi, le Gouverment français transmettra aux Gouvernements des pays signataires et adhérents, copie certifiée conforme de la notification en indiquant la date à laquelle elle a éte reçue :

c. Les expositions qui ne comprennent que les produits de la métropole et des colonies, protectorats, territoires d'outre-mer et territoires sous suzeraineté ou sous mandat, sont considérées comme expositions nationales et, par suite, non visées par la présente Convensetion, sans qu'il y ait lieu de rechercher si cette Convention a été étendue à ces territoires.

Article 35,

a. Après l'entrée en vigueur de la présente convention tout pays non signataire pourra y adhérer à toute époque.

b. A cet effet, il notifiera, par écrit et par la voie diplomatique, au Gouvernement français son adhésion, qui sera déposée dans les archives de ce Gouvernement.

c. Le Gouvernement français transmettra immédiatement aux Gouvernements des pays signataires et adhérents copie certifiée conforme de la notification, en indiquant la date à laquelle elle a été reçue.

Article 36.

La présente Convention produira effet, pour les pays contractants qui auront participé au premier dépôt des ratifications, un mois après la date du procés-verbal. Pour les pays qui la ratifieront ultérieurement ou qui y adhéreront, ainsi que pour les colonies, protectorats territoires d'outre—mer et teritoires sous sugerainеté ou sous mandat non mentionnés dans lesi instruments de ratification, la Convention produira effet un moins après la date deré ception des notifications prévues aux articles 33, alinéa d ; 34, alinéa b ; 35, alinéa b.

Article 37.

Les pays contractants ne peuvent pas dénoncer la présente Convention avant un délai de cinq ans à compter de son entrée en viguer.

La dénonciation pourra alors être effectuée à toute époque par une notification adressée au Gouvernement de la République française. Elle produira ses effets un an après la date de réception de cette notification.

Copie certifiée conforme de la notification, avec indiçation de la date à laquelle elle a été reçue sera immédiatement transmise par le Gouvernement de la République française aux Gouvernements des pays signataires et adhérents.

Les dispositions du présent article s'appliquent

Κατὰ τὴν περίστασιν τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις θὰ γνωστοποιήσῃ ταὐτοχρόνως καὶ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν θὰ ἔχῃ λάβει τὴν ἀνακοίνωσιν.

Ἄρθρον 34.

α) Ἡ παροῦσα Σύμβασις ἐφαρμόζεται αὐτοδικαίως μόνον εἰς τὰ Μητροπολιτικὰ ἐδάφη τῶν συμβαλλομένων Χωρῶν.

β) Ἂν μία χώρα ἐπιθυμῇ νὰ ἰσχύσῃ ἡ Σύμβασις καὶ εἰς τὰς ἀποικίας της, προτεκτοράτα, κτήσεις πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ, ἢ ἐδάφη ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν της ἢ ἐντολήν της, ἡ ἐπιθυμία της θὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς ἐπικυρώσεως ἢ θὰ ἀνακοινωθῇ ἰδιαιτέρως καὶ γραπτῶς εἰς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν, ἡ δὲ ἀνακοίνωσις αὕτη θὰ κατατεθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Κυβερνήσεως ταύτης.

Ἂν προταθῇ τὸ μέτρον τοῦτο, ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις θὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν ὑπογραφασῶν ἢ προσχωρησασῶν χωρῶν ἀντίγραφον βεβαιωμένον τῆς ἀνακοινώσεως, ἀναφέρουσα τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ἐλήφθη αὕτη.

γ) Αἱ ἐκθέσεις, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουσι μόνον προϊόντα, τῆς Μητροπόλεως καὶ τῶν ἀποικιῶν, προτεκτοράτων, κτήσεων πέραν τῶν θαλασσῶν καὶ χωρῶν ὑπὸ ἐπικυριαρχίαν ἢ ἐντολήν, θεωροῦνται ὡς ἐθνικαὶ ἐκθέσεις καὶ συνεπῶς ὡς μὴ ὑπαγόμεναι εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν, χωρὶς νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἡ σύμβασις αὕτη ἐπεξετάθη ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τούτων.

Ἄρθρον 35.

α) Μετὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ εἴσοδον τῆς παρούσης Συμβάσεως πᾶσα χώρα μὴ ὑπογράψασα δύναται νὰ προσχωρήσῃ ἐν παντὶ χρόνῳ.

β) Πρὸς τοῦτο θὰ ἀνακοινώσῃ ἐγγράφως καὶ διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ εἰς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν τὴν προσχώρησίν της ἥτις θὰ κατατεθῇ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Κυβερνήσεως ταύτης.

γ) Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις θὰ μεταδώσῃ ἀμέσως εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν ὑπογραψασῶν καὶ προσχωρησασῶν χωρῶν ἀντίγραφον βεβαιωμένον τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης ἀναφέρουσα καὶ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ἐλήφθη.

Ἄρθρον 36.

Ἡ παροῦσα σύμβασις θὰ ἀποβῇ ἐνεργὸς διὰ τὰς χώρας αἵτινες μετέσχον τῆς πρώτης καταθέσεως τῶν ἐπικυρώσεων ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ πρακτικοῦ. Διὰ τὰς χώρας αἵτινες θὰ τὴν ἐπικυρώσωσι κατόπιν ἢ αἱ ὁποῖαι θὰ προσχωρήσωσι κατόπιν, καθὼς καὶ διὰ τὰς ἀποικίας, προτεκτοράτα, κτήσεις πέραν τῶν θαλασσῶν καὶ ἐδάφη ὑπὸ ἐπικυριαρχίαν ἢ ἐντολὴν μὴ μνημονευόμενα ἐντὸς τῶν ἐγγράφων τῆς ἐπικυρώσεως, ἡ Σύμβασις τίθεται ἐν ἰσχύϊ μετὰ πάροδον μηνὸς ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῶν ἀνακοινώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 33 παράγρ. β', 34 παραγρ. β' καὶ 35 παραγρ. β'.

Ἄρθρον 37.

Αἱ συμβαλλόμεναι χῶραι δὲν δύνανται νὰ καταγγείλωσι τὴν παροῦσαν σύμβασιν πρὶν ἢ παρέλθῃ πενταετία ἀπὸ τῆς ἐν ἰσχύϊ θέσεως αὐτῆς.

Ἡ καταγγελία δύναται τότε νὰ γίνῃ ἐν πάσῃ στιγμῇ δι' ἀκοινώσεως ἀπευθυνομένης εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας. Θ' ἀποβῇ δὲ ἐνεργὸς ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς παραλαβῆς τῆς καταγγελίας. Ἀντίγραφον βεβαιωμένον τῆς ἀνακοινώσεως μετ' ἀναγραφῆς τῆς ἡμερομηνίας καθ' ἣν ἐλήφθη θὰ σταλῇ ἀμέσως ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν ὑπογραψασῶν καὶ προσχωρησασῶν Χωρῶν.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς

également aux colonies: protecterats, territoires, d outre—mer, territoires sous suzeraineté ou sous mandat

Article 38.

Si, par suite de dénonciations, le nombre des pays contractants était réduit à moins de sept, le Gouvernement de la République française convoquerait aussitôt une Conférence internationale pour convenir de toutes mesures à prendre.

Article 39.

Le Gouvernement de la République française communiquera également au Bureau international, copie de toutes ratifications, adhésions et dénonciations.

Article 40.

La présente Convention pourra être signée à Paris jusqu' au 30 avril 1929.

EN FOI DE QUOI les Plénipotentiaires ci-après désignés ont signé la présente Convention.

FAIT A PARIS, le vingt-deux Novembre mil neuf cent vingt—huit, en un seul exemplaire qui restera déposé dans le archives du Gouvernement de la République française et dont des copies certifiées conformes seront remises par la voie diplomatique à tous gouvernements des pays représentés à la Conférence de Paris.

Pour l'Albanie :
Sign. SRAVRO STAVRI
Pour l'Allemagne :
Sign. Dr. PETER MATHIES
EMIL WHIOL
Dr. HANNS HEIMAN
Pour l' Australie :
Sign. P. C. FARAKER
Pour l'Autriche :
Sign. GRUNBERGER
Pour la Belgique :
Sign. E. De GAIFFIER
Pour le Brésil :
vign. F. GUIMARAES
Pour le Canada
Sign. PHILIPP ROY
Pour la Colombie
Sign. JOSE DE LA VEGA
Pour Cuba :
Sign. HERNANDEZ PORTELA
Pour le Danemark :
Sign. H A. BEPNHOET
Po-ur la République Dominicaine :
Sign. r. T. FRANCO FRANCO
Pour l' Espagne :
Sign. CARLOS De GOYENECHE
Pour la France :
Sign. P. CHAPSAL
CHARMEIL
R. COYLONDRE
J. LESOUFACHE
G. ROGER SANDOZ
BARON THENARD
Pour la Grande—Bretagne et l'Irlande du Nord :
Sign. E. CROWE
J. R. CAHILL
R. W. C. COLE
Pour la Grèce :
Sign. N. POLITIS

ἀποικίας, προτεκτοράτα, κτήσεις πέραν τῶν θαλασσῶν, ἐδάφη ὑπὸ ἐπικυριαρχίαν ἢ ἐντολήν.

Ἄρθρον 38.

Ἂν συνεπείᾳ τῆς καταγγελίας ὁ ἀριθμὸς τῶν συμβαλλομένων περιωρίζετο εἰς ὀλιγωτέρας τῶν 7 Χωρῶν, ἡ Κυβέρνησις τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας θὰ συγκαλέσῃ ἀμέσως συνδιάσκεψιν Διεθνῆ διὰ νὰ συμφωνηθῇ ποῖα μέτρα πρέπει νὰ ληφθοῦν.

Ἄρθρον 39.

Ἡ Κυβέρνησις τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας θ' ἀνακοινώσῃ ἐπίσης εἰς τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον ἀντίγραφα πασῶν τῶν ἐπικυρώσεων, προσχωρήσεων καὶ καταγγελιῶν.

Ἄρθρον 40.

Ἡ παροῦσα σύμβασις δύναται νὰ ὑπογραφῇ εἰς Παρισίους μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου 1929.

Εἰς πίστωσιν τούτου οἱ κατωτέρω πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν σύμβασιν.

Ἐγένετο ἐν Παρισίοις τὴν 22 Νοεμβρίου 1928 εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον τὸ ὁποῖον θὰ μείνῃ κατατεθειμένον εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Κυβερνήσεως τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ ὁποίου ἀντίγραφα βεβαιωμένα θὰ δοθοῦν διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ εἰς πάσας τὰς Κυβερνήσεις τῶν Χωρῶν αἵτινες ἀντεπροσωπεύθησαν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῶν Παρισίων.

1) Διὰ τὴν Ἀλβανίαν Ὑπογ. DR. STAVRO STAVRI

2. Διὰ τὴν Γερμανίαν Ὑπογ. DR. PETER MATHELES EMIL WHIEL. DR. HANNS HEIMAN.

3. Διὰ τὴν Αὐστραλίαν Ὑπογ. P. C. FARAKER

4. Διὰ τὴν Αὐστρίαν Ὑπογρ. GRUNBERGER

5. Διὰ τὸ Βέλγιον Ὑπογρ. E. DE GAIFFIER

6. Διὰ τὴν Βραζιλίαν Ὑπογρ. F. GUIMARAES

7. Διὰ τὸν Καναδᾶν Ὑπογρ. PHILIPP ROY

8. Διὰ τὴν Κολομβίαν Ὑπογρ. JOSO DE LA VEGA

9. Διὰ τὴν Κούβαν Ὑπογρ. HERNANDEZ PORTELA

10. Διὰ τὴν Δανιμαρκίαν Ὑπογρ. H. A. BEPNHOET

11. Διὰ τὴν Δομινικανὴν Δημοκρατίαν Ὑπογρ. DR. T. FRANCO FRANCO

12. Διὰ τὴν Ἱσπανίαν Ὑπογρ. CARLOS DE GOUENECHE

13. Διὰ τὴν Γαλλίαν Ὑπογρ. P. CHAPSAL, CARMEIL, R. COULONDRE, J. LESOUFACHE, G. ROGER SANDOZ, BARON THENARD

14. Διὰ τὴν M. Βρεττανίαν καὶ Βόρειον Ἰρλανδίαν Ὑπογρ. E. CROWE, J. R. CAHILL, R. W. C. COLE

15. Διὰ τὴν Ἑλλάδα Ὑπογρ. N. POLITIS

Pour le GUATEMALA :
Sign. ZOSE MATOS
Pour HAITI :
Sign. NEMOURS
Pour la Hongrie :
Sign. FREDERIC VILLANI
Pour l' Italie :
Sign. GIOVANNI BELLI
Pour les Pays—Bas :
Sign. E. H. KRELAGE
Pour le Pérou :
Sign. M. H. CORNEJO
Pour la Pologne :
Sign. OTHON WECLAWOWICZ
Pour le Portugal :
Sign. A. Da GAMA OCHOA
Pour la Roumanie :
Sign. CONST. DIAMANDY
Pour le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes:
Sign. MILIVOJ PILYA
Pour le Japon :
Sign. H. KAWAI
Pour le Maroc :
Sign. J. NACIVET
Pour la Suède :
Sign. ALBERT EURENSVAPD
JOSEPH SADHS
S. BERGIUS
Pour la Suisse :
Sign. DUNANT
Dr. M. G. LIENERT
GUSTAV BRANPT
Pour la Tunisie :
Sign. H. GEOFFROY—SAINT—HILAIRE
Pour l'Union des Républiques Soviétistes Socialistes :
Sign. M. TOUMANOFF
G. LACHEKEVITCH
M. RAFALOFF

16. Διὰ τὴν Γουατεμάλαν Ὑπογρ. ZOSE MATOS
17. Διὰ τὴν Χαΐτην Ὑπογρ. NEMOURS
18. Διὰ τὴν Οὐγγαρίαν Ὑπογρ. FREDERIC VILLANI
19. Διὰ τὴν Ἰταλίαν Ὑπογρ. GIOVANNI BELLI
20. Διὰ τὰς Κάτω Χώρας Ὑπογρ. E. H. KRELAGE
21. Διὰ τὸ Περοῦ Ὑπογρ. M. H. CORNEJO
22. Διὰ τὴν Πολωνίαν Ὑπογρ. OTHON WECLAWOWICZ
23. Διὰ τὴν Πορτογαλίαν Ὑπογρ. A. DA GAMA OCHOA
24. Διὰ τὴν Ρουμανίαν Ὑπογρ. CONST. DIAMANTY
25. Διὰ τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων Ὑπογρ. MILIVOJ PILYA
26. Διὰ τὴν Ἰαπωνίαν Ὑπογρ. H. KAWAI
27. Διὰ τὸ Μαρόκον Ὑπογρ. J. NACIVET
28. Διὰ τὴν Σουηδίαν Ὑπογρ. ALBERT EHRENSVARD, JOSEPH SADHS, S. BERGIUS
29. Διὰ τὴν Ἑλβετίαν Ὑπογρ. DUNANT, DR. M. G. LIENERT, GUSTAV BRANDT
30. Διὰ τὴν Τύνιδα Ὑπογρ. H. GEOFFROU-SAINT-HILAIRE
31. Διὰ τὴν Ἕνωσιν Σοβιετικῶν καὶ Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν Ὑπογρ. M. TOUMANOFF, G. LACHKEVITCH, M. RAFALOFF.

Ὡσαύτως γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τρόπου πληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων βοηθῶν ἰατρῶν τοῦ ἀντιαφροδισιακοῦ Ἰατρείου λιμένος Πειραιῶς.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις περὶ ὥραν 2αν πρωϊνὴν διὰ τὴν 4.30' μ.μ. τῆς σήμερον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ἀποστόλου
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΑ'

Σαββάτου 19 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Οἱ Ἰατρικοὶ Σύλλογοι Ἄργους, Ἰωαννίνων, Γυθείου, Ἐδέσσης, Κοζάνης, Ἀμφίσσης, Λεβαδείας, Ἀταλάντης, Γαργαλιάνων, Ἀθηνῶν, Πύλου, Σύρου, Τριπόλεως καὶ Πύργου διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ταμείου συντάξεως ....

Ἡ Ἐθνικὴ Ἕνωσις «Ἑλλὰς» διαμαρτύρεται διὰ τὰς ἐκτοξευθείσας ἐν τῇ Βουλῇ ὕβρεις κατὰ τῆς Ἑνώσεως των.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Π. Στυλιανόπουλος*** καταθέτει τηλ)μα Ἰατρικοῦ Συλλόγου Γαργαλιάνων διαμαρτυρουμένου διὰ τὴν ἀναβολὴν ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ταμείου συντάξεως ὑγειονομικῶν.

Ἐπιτροπὴ ἐργατῶν ἐργοστασίου Ἑταιρίας βιομηχανίας ἐλαίου Θ)νίκης καὶ οἱ ἔμποροι βαμβακελαίων διαμαρτύρονται διὰ τὴν ψηφισθεῖσαν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν πωλήσεως βαμβακελαίου.

Οἱ ἐργολῆπται δημοσίων ἔργων Ῥοδόπης καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως ζητοῦν τὴν υἱοθέτησιν τῶν αἰτημάτων τῶν περιεχομένων εἰς τὸ ψήφισμα τοῦ Α' Πανελλαδικοῦ συνεδρίου ἐργοληπτῶν.

Οἱ πρόεδροι τῶν Συνεταιρισμῶν Πεδιάδος Ἄρτης παρακαλοῦν ὅπως χορηγηθῇ καὶ εἰς τούτους ἀραβόσιτος ἀφορολόγητος.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Γεωργίας Μεσολογγίου ζητοῦν τὴν μετατροπὴν τῶν χρεῶν των εἰς μακροπρόθεσμον καὶ τὴν ταχεῖαν ἀγορὰν τῶν καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν.

Οἱ δυνάμει τοῦ 1010 καὶ 1373 διορισθέντες ὑπολογισταὶ ἐλεγκταί, ἤδη λοχαγοὶ ἀπὸ τὸ 1922 ζητοῦν τὴν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου προαγωγήν των.

Ἡ Ὁμοσπονδία Ἐπαγγελματιῶν Ἀθηνῶν ζητεῖ τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ προσωποκρατήσεως.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Παπαναστασίου*** καὶ ***Ν. Μπακόπουλος*** καταθέτουσιν ὑπόμνημα Γ" βαθμίων Δημ)λων μετεκπαιδευθέντων εἰς μονοτάξια διδασκαλεῖα ἢ μονοτάξια τμήματα πολυταξίων διδασκαλείων, ἐχόντων ἀπολυτήριον γυμνασίου, ζητούντων τὴν ἀναγνώρισιν τῆς προϋπηρεσίας των.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει τηλ)μα Ἰατρικοῦ Συλλόγου Μαντινείας διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ταμείου συντάξεως ὑγειονομικῶν.

Ἡ Ἕνωσις λειτουργῶν Μ. Ἐκπαιδεύσεως Φλωρίνης παρακαλεῖ ὅπως ἐξευρεθῇ τρόπος οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐν τοῖς μεθορίοις ὑπηρετούντων ἐκπαιδευτικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Κουτσοπέταλος*** καταθέτει τηλ)μα τοῦ Νικολάου Μαυροδήμου κατοίκου Λεβαδείας διαμαρτυρομένου κατὰ τοῦ ὑπομοιράρχου Κουρεμπανᾶ ξυλοκοπήσαντος αὐτὸν καὶ ζητοῦντος ὅπως ληφθῶσι μέτρα κατ' αὐτοῦ.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Σ. Τρικούπης*** καταθέτει τηλ)μα τοῦ Προέδρου τῆς Κοιν. Στάμνας Μεσολογγίου διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἐκχώρησιν 8,000 στρεμμάτων εἰς τοὺς ἀδελφοὺς Παπαϊωάννου πρὸς ὑλοτόμησιν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Σ. Τρικούπης*** καταθέτει τηλ)μα Ἀγροτικοῦ Συλλόγου Μπαμίνης παρακαλοῦντος ὅπως τὸ Κράτος προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν.

Οἱ κάτοικοι Ἀραχώβης διὰ τηλ)ματός των γνωρίζουσι τὰς ζημίας ἃς ὑπέστη ὁ ἐλαιών των ἐκ τῆς πεσούσης χιόνος καὶ παρακαλοῦν ὅπως ἀνασταλῇ ἡ ἔγγειος φορολογία των μέχρι βελτιώσεως τῆς καταστάσεώς των.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων :

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5142 περὶ ἱδρύσεως Ἰατρικῶν Φροντιστηρίων»

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4684 περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ περὶ συγχωνεύσεως τῶν Μικρῶν Μονῶν κ.λπ.».

3) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ διὰ τὴν ἀπὸ 6 Σ)βρίου 1931 Διατάγματος κοινοποιηθέντος Νόμου 5148 περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ Ταμείου Ἀποδοχῶν καὶ Ἀσφαλίσεως τοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος» καὶ

4) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5187 Καταστατικὸς νόμος τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ὁ κ. ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5291, περὶ παροχῆς βοηθήματος εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν ἐκ Φιλιατῶν οἰκογενειῶν Ντεμάτων καὶ Σεϊκάτων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως τροποποιήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 4394 κυρωθείσης συμβάσεως μισθώσεως κτιρίου Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ, πρὸς ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ τῶν ἐν Ἀθήναις Τ.Τ.Τ. ὑπηρεσιῶν».

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Μ Τσαρλαμπᾶς*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ παρατάσεως τοῦ νόμου 4970, περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4156, περὶ πλοηγικῆς ὑπηρεσίας».

Οἱ κ.κ. ***Ν. Καραμάνος, Μ. Τσαρλαμπᾶς*** καὶ ***Α. Βερδέλης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προστασίας τῆς τιμῆς τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. ***Κ. Σῖμος, Δ. Βέργος, Γ. Βότσαλος, Δ. Κογεβίνας, Σ. Ζερβός, Ρ. Λιβαθινόπουλος, Δ. Ἡρακλείδης, Μ. Κυθρῆς, Μ. Βολουδάκης, Ε. Κουλουμβάκης, Ι. Περδικοδιάννης, Α. Καλαντζᾶκος*** κ.λπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ νομοσχεδίου «περὶ μέτρων προστασίας τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ὁ κ. ***Κ. Κοντοδίνας*** ὑποβάλλει τροπολογίας 1) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4042 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων καὶ 2) περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. ***Σ. Στεφανόπουλος*** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Πανηγιωτικοῦ συλλόγου, διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῆς συγκοινωνίας ἐν τῷ τέως δήμῳ Πηνίων. Ἐξιστορεῖ τὴν κατάστασιν τῆς Πηνίας, ἡ ὁποία ἔχει ἀποκλεισθῇ λόγῳ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ ποταμὸς Λάδων στερεῖται οἱασδήποτε γεφύρας, συνεπείᾳ δὲ τούτου οὐ μόνον ἡ συγκοινωνία διακόπτεται τὸν χειμῶνα, ἀλλὰ καὶ θύματα ἀνθρώπινα ὑπάρχουν κατ' ἔτος.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Νὰ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν καπνοπαραγωγῶν Τριπόλεως, ζητούντων νὰ γίνῃ σύστασις εἰς τὰς Τραπέζας εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν καταθέσῃ καπνά, νὰ μὴ γίνεται πλειστηριασμὸς διὰ καθυστερουμένους φόρους.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Πρὸ καιροῦ ἔκαμε τὴν σύστασιν καὶ θὰ τὴν ἐπαναλάβω.

Ὁ κ. ***Μ. Μαντᾶς*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν συνταξιούχων σιδηροδρομικῶν τῆς πανελληνίου ἑνώσεως περὶ μὴ ἐλαττώσεως τοῦ χορηγουμένου ἐπιδόματος.

Ὁ κ. ***Σ Χούρσογλου*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν συμβολαιογράφων, λέγει, ὅτι ἡ συμβολὴ αὐτῶν εἰς τὸ ταμεῖον νομικῶν, εἶναι ἐντελῶς δυσανάλογος μὲ τὰς ἀπολαυάς των, διότι 30 ὁλόκληρα ἑκατομμύρια προσφέρουν οἱ 800 συμβολαιογράφοι τοῦ Κράτους. Παρακαλεῖ νὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων, διότι πρόκειται περὶ δημεύσεως.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἂν οἱ συμβολαιογράφοι συνεισφέρουν τόσα ἢ τόσα δὲν τὰ καταβάλλουν ἐξ ἰδίων.

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἂς δώσουν πρῶτα τὰ λεπτὰ ποὺ χρεωστοῦν κάπου 40 ἑκατομμύρια καὶ ἔπειτα τὰ λέμε.

Δ. Κουτσοπέταλος. Πρῶτον νὰ δώσουν τὰ λεπτὰ ποὺ ἔχουν εἰσπράξει.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνογιάννης*** λέγει ὅτι οἱ ἀγροφύλακες Χανίων ἔχουν νὰ λάβουν μισθὸν 14 μηνῶν, ἐπειδὴ δὲ πρόκειται περὶ πτωχῶν ἀνθρώπων, πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια νὰ πληρωθοῦν.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ; Ὑπάρχει εἰδικὸν ταμεῖον δι' αὐτούς

Α. Μυλωνογιάννης. Ἀλλὰ δὲν ἔχει χρήματα.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. ***Σ. Τριποδάκης*** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπέμβῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, διότι εἶναι τραγικὴ ἡ θέσις αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα ἐπικειμένων τῶν ἑορτῶν.

Ὁ κ. ***Κ. Ἀλαβᾶνος***, λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Πανελληνίου Ἰατρικοῦ συλλόγου, λέγει, ὅτι οὗτος διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀδικίαν ἡ ὁποία τοῦ ἐγένετο προχθές.

Δὲν θὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὴν ἀναβολήν, ἀλλὰ κυρίως διὰ τὴν ἐντύπωσιν ἡ ὁποία ἐγεννήθη, ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιβάλλεται ἀκρυτάτη φορολογία εἰς ὄφος τοῦ λαοῦ. Τὴν γνώμην αὐτὴν ὑπεστήριξεν ἡ μειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς.

Δ. Ἀφθονίδης. Ἕνας μόνον.

Κ. Ἀλαβᾶνος. Μόνον ὁ κ. Ζωγράφος, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν τόλμην νὰ ὑπ' ὄψιν ἰδικήν του ἔκθεσιν, ἥτις δὲν θὰ ἀντικατοπτρίζεται πουθενὰ τὴν ἀλήθειαν.

Δ. Ἀφθονίδης. Τὰ ἐλατήρια εἶνε ἀτομικά.

Λ. Κουτσοπέταλος. Τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρὸν καὶ ἔχουν δίκαιον οἱ ἰατροί, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔλθῃ κανονικῶς ἡ συζήτησις.

Κ. Ἀλαβᾶνος. Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀναβάλω ἔστω καὶ δι' ὀλίγας ἡμέρας, ἔπειτα ἀπὸ τὰ λεχθέντα, τὰ ὁποῖα δίδουν ἀφορμὴν νὰ πιστευθῇ ὅτι ὁ ἰατρικὸς κόσμος ἀποτελεῖται ἀπὸ ληστάς. Ἡ ἔκθεσις τοῦ μονοψηφίσματος λέγει ὅτι φορολογεῖται καὶ ἡ ἐπιθανάτιος κλίνη ἀκόμη, πρᾶγμα ἐντελῶς ἀνακριβές. Εἶναι ἄλλως τε γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς πρωτοφέρονται ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ 200 καὶ πλέον ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἀπὸ ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα τὸ φιλανθρωπότερον εἶναι τὸ τῶν ἰατρῶν, αὐτὸ εἶναι παγίως γνωστόν.

Κ. Ἀλαβᾶνος. Διὰ νὰ πεισθῆτε πόσον ἀνακριβὴς εἶναι ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Ζωγράφου, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ἀναγνώσετε τὸ ὑποστηριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι οἱ πόροι τοῦ ταμείου ἀνέρχονται εἰς 62.000.000 ἐνῷ εἶναι γνωστὸν ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ταμεῖον νομικῶν, τὸ ὁποῖον ἔχει 15.000 μέλη, εἰσπράττει μόνον 50 ἑκατομμύρια. Ἀντικρούει κατόπιν, τὰ ἄλλα ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Ζωγράφου, σχετικῶς μὲ τὰ σπεσιαλιτὲ κλπ., καὶ παρακαλεῖ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ πίνακα τῶν εἰσπραττομένων εἰς τὰ τελωνεῖα ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τοι' οὗτων εἰδῶν.

Ε. Μαλαμίδας. Ὁ πρόεδρος τοῦ πανελληνίου φαρμακευτικοῦ συλλόγου μὲ ἐβεβαίωσεν ὅτι ὅλος ὁ κύκλος τῶν φαρμακοποιῶν ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπερβαίνει τὰ 180 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Κ. Ἀλαβᾶνος. Ἐν τούτοις διεπράχθη ἀδικία εἰς βάρος τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου καὶ ἐδημιουργήθη εἰς βάρος του ἀκρεῖα ἀτμόσφαιρα, ἡ ὁποία ἐσχολιάσθη καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν ἀκόμη. Τὴν ἀτμόσφαιραν ταύτην ἠθέλησα νὰ διαλύσω δι' ὅσων εἶπον.

Κ. Ζωγράφος. Διὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῶ ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος μὲ τὸν προλαλήσαντα.

Γ. Κονδύλης. Ὁ κ. Ζωγράφος ἀπουσιάζει αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἵνα ἀπαντήσῃ εἰς ὅσα ἐλέχθησαν διὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς μειοψηφίας.

Πρόεδρος. Κακῶς ἐλέχθησαν διότι αὐτὸ δὲν ἦτο ἀναφορά.

Γ. Κονδύλης. Βεβαίως. Νομίζω λοιπὸν ὅτι κακῶς προσάπτεται μομφὴ εἰς τὸν κ. Ζωγράφον. Εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ ἀναγνωρίζει κατ' ἀρχὴν ὅτι ὁ ἰατρικὸς κόσμος, ὁ ὁποῖος ἐκπληροῖ μίαν θεραπείαν τῆς κοινωνίας, πρέπει πραγματικῶς νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του περὶ ἐξασφαλίσεώς του.

Ὅσον ἀφορᾶ τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποίους ὁ κ. Ζωγράφος παρέταξε βεβαίως πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν, ἵνα ἴδωμεν κατὰ πόσον εἶναι ἀκριβεῖς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπὸ μίαν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ἀντελήφθην εἶναι, ὅτι οἱ συντάξαντες τὸ νομοσχέδιον περιέλαβον διατάξεις ἐντελῶς ἀνεφαρμόστους. Περιέλαβον αἴρνης διάταξιν ὅτι πρέπει νὰ φορολογῶνται κατὰ 2 δραχμὰς εἰς βάρος τῶν ἐμπόρων καὶ ὄχι εἰς βάρος τοῦ λαοῦ τὰ σπεσικλιτέ. Ἀλλ' ὑπάρχουν σπεσιαλιτὲ ὅπως αἱ ἀτειρίναι αἱ ὁποῖαι διατιμῶνται δύο δραχμάς. Τί θὰ γίνῃ λοιπὸν ἀφοῦ αἱ δύο δραχμαὶ θὰ ἀφαιρεθοῦν ὑπὲρ τοῦ ταμείου; Ἡ ἀντίδρασις κατὰ τοῦ νομοσχεδίου δὲν προῆλθεν ἐκ τοῦ φαρμακευτικοῦ κόσμου, ἦλθον πρὸς ἐμὲ καὶ ἰατροὶ ὅπως οἱ μικροβιολόγοι, οἱ ὁποῖοι μοῦ εἶπον ὅτι παραβλάπτονται διὰ τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐζήτησαν νὰ καταβάλουν τὰ αὐτὰ τὰ ὁποῖα καταβάλλουν καὶ οἱ ἄλλοι ἰατροί, ἢ νὰ γίνῃ δι' αὐτοὺς προαιρετικὸν τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ ταμεῖον. Νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι μεγάλης σημασίας, διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ σκοπὸς τὸν ὁποίων ἐπιδιώκουν οἱ ἰατροί, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν βεβαίως μίαν τάξιν τῆς Κοινωνίας ἀξίαν τῆς μεγαλυτέρας προστοχῆς, δὲν πρέπει νὰ πέσῃ ἕνα βάρος φορολογικὸν εἰς ἄλλας τάξεις ἢ καὶ τὸν λαὸν ἀκόμη.

Ὁ κ. ***Ε. Μαλαμίδας*** λέγει ὅτι θέλει νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Ζωγράφου ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀνακριβειῶν περιέχει καὶ ἀριθμοὺς ξένους πρὸς τὴν πραγματικότητα. Κατ' ἔγγραφον τοῦ Πανελληνίου Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου ὁ κύκλος τῶν Φαρμακοποιῶν δὲν ὑπερβαίνει τὰ 180 ἑκατομμύρια αἱ δὲ συνταγαὶ ἀνέρχονται εἰς 4.700.000. Ὁ κ Ζωγράφος κατέβαλε προσπάθειαν εἰλικρινῆ κατὰ πάντα ἐκτιμωμένην, διότι ἠθέλησε νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ συμφέροντά του, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι καρποῦται ὡρισμένων δασμῶν οἱ ὁποῖοι θὰ κατεβάλλοντο εἰς τὸ Δημόσιον, ἐὰν ἤρχοντο ὡρισμένα φάρμακα συσκευασμένα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὁ κ. ***Ν. Γουργουρῆς*** τονίζει ὅτι οἱ ἰατροὶ προσφέρουν μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ πολλάκις ἐργάζονται ἀπὸ εὐσπλαχνίαν δωρεάν.

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι οἱ ἰατροὶ παρέχουν καὶ παρέχουν δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας των καὶ δι' αὐτὸ σεῖς οἱ πολιτευόμενοι ἰατροὶ ἀποκτᾶτε καὶ ἰδιαιτέραν ἐπιρροήν.

Ν. Γουργουρῆς. Ὁ ἰατρικὸς κόσμος δὲν ζητεῖ νὰ φορολογηθοῦν τὰ νοσοκομεῖα, ἀλλὰ τὰ ὑπέρογκα κέρδη τῶν κλινικῶν. Δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ ζητεῖται φορολογία τοῦ ἀρρώστου, ἀλλὰ ἐκείνων ποὺ μεταβάλλουν εἰς ἐμπορίαν τὴν θείαν τέχνην.

Ὁ κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** ἀναγινώσκει τηλεγράφημα τοῦ ἰατρικοῦ Συλλόγου Ἠλείας πληροφορουμένου μετὰ καταπλήξεως τὴν ματαίωσιν τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου καὶ τονίζοντος ὅτι οἱ ἰατροὶ νυχθημερὸν προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς ἅπασας τὰς κοινωνικὰς τάξεις ἀφιλοκερδῶς καὶ μὲ θυσίαν τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των.

Ὁ κ. ***Σ. Σταυρόπουλος*** λέγει ὅτι συμμερίζεται ὁλοψύχως τὴν ὀδύνην τῶν παθολόγων ἰατρῶν καὶ ἐπιδοκιμάζει τὰς διαμαρτυρίας των, ἀλλ' ὅτι ἔλαβε σωρείαν τηλεγραφημάτων διὰ τῶν ὁποίων ὁλόκληρος ὀδοντοϊατρικὸς κόσμος διὰ τῶν ὀργανώτεών του ζητεῖ νὰ μὴ ἀποκλεισθῇ τοῦ ταμείου Συντάξεως ὑγειονομικῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τὰ βάρη νὰ εἶνε ἴσα δι' ὅλους, ἀφοῦ καὶ αἱ ἀπολαυαὶ εἶναι αἱ αὐταί, ἀλλέως, λέγει, τόσον οἱ ὀδοντοϊατροί, ὅσον καὶ οἱ εἰδικοὶ ἰατροὶ ἀρνοῦνται νὰ συμμεθέξουν. Ἐκφράζων τὴν ἀπορίαν του διότι οἱ συντάξαντες τὸ νομοσχέδιον δὲν ἐζήτησαν ὡς ὤφειλον, καὶ τὴν γνώμην τοῦ ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου, δεδομένου μάλιστα ὅτι πρόκειται περὶ Ὀργανώσεως Δημοσίου Δικαίου; παρακαλεῖ νὰ ληφθῶσι σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλὴν τὰ αἰτήματα τῶν ὀδοντοϊατρῶν ὡς καὶ τῶν εἰδικῶν ἰατρῶν.

Κ. Τσαλδάρης. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν καθ' ἣν ἦλθε πρὸς συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀντασφαλείας, ὡς εἶνε κατὰ βάσιν τὸ νομοσχέδιον, δὲν ἤμην παρὼν καὶ δὲν γνωρίζω τὰ αἴτια διὰ τὰ ὁποῖα ἀπεσύρθη τοῦτο. Ἀλλὰ παρετήρησα ὅτι ἠγέρθη ἐκ τῆς ἀναβολῆς θύελλα μεταξὺ τῶν ἰατρικῶν κύκλων ἥτις ἐξεδηλώθη καὶ ἐν τῇ Βουλῇ. Φαίνεται ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἀντίθετα συμφέροντα τῶν φαρμακοποιῶν.

Ε. Κουλουμβάκης. Τῶν φαρμακεμπόρων.

Π. Τσαλδάρης. Ἔστω μιᾶς ἄλλης τάξεως. Τοῦτο νομίζω δὲν ἀποτελεῖ λόγον ματαιώσεως τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Πρόεδρος. Δὲν ἐματαιώθη.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν δυνάμεθα βεβαίως συζητουμένης μιᾶς ἀναφορᾶς νὰ λύσωμεν ὅλα τὰ ζητήματα, ἀλλ' ἐπειδὴ θὰ ἔχωμεν διακοπὰς ὑπάρχει ἱκανὸς χρόνος διὰ νὰ ἐξετασθῇ πάλιν τὸ νομοσχέδιον ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ ἴδωμεν τί θὰ γίνῃ μὲ τὰ συγκρουόμενα συμφέροντα.

Ὁ κ. ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** συμφωνεῖ μὲ τὸν κ. Τσαλδάρην καὶ ἐξαίρει τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἰατρῶν οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ζητοῦν ὄχι μόνον νὰ ληφθῇ τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον ζητοῦν ἀλλὰ προπαντὸς νὰ μὴ ὑβρίζωνται ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ νομοσχέδιον ὑπέστη ἀρκετὴν βάσανον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἂν παραπεμφθῇ πάλιν εἰς αὐτὴν θὰ ἔχωμεν τὸ ἴδιον πόρισμα. Νομίζω ὅτι πρέπει μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἐργασιῶν νὰ προτεχθῇ, νὰ ὁμολογήσωμεν δὲ ὅτι ἂν ὑπάρχουν ἀντίθετα συμφέροντα τὸ δίκαιον εἶνε πάντως ὑπὲρ τῶν ἰατρῶν.

Ὁ κ. ***Ε. Μαλαμίδας*** ἐξαίρει τὴν δρᾶσιν τῶν ἰατρῶν καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιψηφίσεως μέτρου τὸ ὁποῖον οὐδόλως ἐπιβαρύνει τὸν λαόν.

Α. Παπᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Κύριοι Βουλευταί, τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον κατετέθη εἰς τὴν Βουλήν, εἶναι νομοσχέδιον κυβερνητικόν, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει μεριμνήσῃ διὰ τὸ ζήτημα συντάξεως ἰατρῶν. Πρὸ ἑνὸς ἔτους, ὅταν ὡμιλούσαμεν δι' αὐτὸ τὸ ζήτημα, νομίζω τότε εἶχα τονίσῃ τὸ ἑξῆς γεγονός, ὅτι ἂν ὑπάρχῃ μία τάξις, ἡ ὁποία ἐργάζεται καὶ δίδει, ὄχι μόνον τὴν ἐπιστημονικὴν βοήθειαν, ἀλλὰ δίδει πολλὲς φορὲς καὶ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζωὴν εἰς τὴν κοινωνίαν εἶναι ἡ τάξις τῶν ἰατρῶν. Εἶχα τονίσῃ ἐπίσης ὅτι, δὲν ὑπάρχει ἰατρὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ κάμῃ τὴν ἡμέραν δύο ἐπισκέψεις δωρεάν, ἀλλὰ ὅτι ἐν συνόλῳ ἡ δωρεὰ αὕτη ἀνέρχεται εἰς 150 ἑκατομ. Αὐτὰ τὰ 150 ἑκατομ. προσφέρει ὁ ἰατρικὸς κόσμος δωρεὰν εἰς τὴν κοινωνίαν.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐτόνισε τὴν περασμένην φοράν, ὅτι δὲν νομίζει ὀρθὸν νὰ εἰσηγηθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν, ἐφάσον δὲν ἔχει εἰσηγηθῇ καὶ τὸ μεγαλύτερον νομοσχέδιον τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων διότι νομίζει ὅτι ὅσα καὶ ἂν προσφέρῃ ὁ ἰατρικὸς κόσμος, εἶναι ἀρκετὰ μεγαλόψυχος, ὥστε νὰ αἰσθανθῇ ὅτι εἶναι δίκαιον τὸ ζήτημα τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλήν.

Α. Παπαναστασίου. Τὰ δύο νομοσχέδια εἶναι ἀλληλένδετα, διότι καὶ τὸ νομοσχέδιον τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων θὰ θέλῃ ἀρκετὰ τὰ συμφέροντα τῶν ἰατρῶν καὶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐξασφαλισθοῦν οὗτοι, διὰ νὰ ἀξιῶμεν ἀπὸ αὐτοὺς τὴν αὐθόρμητον παροχὴν τῆς ἰατρικῆς βοηθείας πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς.

Α. Παπᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Ἀφ' ἑτέρου ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπε τὸ ἑξῆς:

«Ὑπάρχουν διατάξεις μία ἢ δύο εἰς τὸ νομοσχέδιον, αἱ ὁποῖαι μοῦ γεννοῦν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἶναι φορολογικαί, ἀποδείξατέ μου ὅτι δὲν εἶναι τοιαῦται καὶ θὰ ψηφίσω ἀμέσως τὸ νομοσχέδιον». Ἑπομένως εἶναι ἔργον τοῦ τε Προέδρου καὶ Εἰσηγητοῦ τῆς Κοινοβ. Ἐπιτροπῆς ὡς καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ ἀποδείξουν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐπιβαρύνσεως τοῦ κόσμου.

Ε. Κουλουμβάκης Αὐτὰ τὰ φάρμακα τὰ καλούμενα «σπεσικλιτέ», μπορεῖτε νὰ μᾶς πληροφορήσητε κ. Ὑπουργέ, ἐὰν ὅλα ἔρχωνται ἐξ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, ἢ μέγα μέρος τούτων κατασκευάζεται ἐνταῦθα ἀπὸ ἐμπόρους.

Α. Παπᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς). Ἐν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτραπῇ ἡ συζήτησις, αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα. Λοιπόν, κύριοι, εἶναι ἐντελῶς περιττὸν νὰ ξκναπεράσῃ τὸ νομοσχέδιον ἀπὸ τὴν Κοινοβ. Ἐπιτροπήν, τὸ ὁποῖον ἔχουν ἐπεξεργασθῇ ἐπὶ δύο ἔτη καὶ οἱ ἰατρικοὶ σύλλογοι καὶ ἡ οἰκεία Κοιν. Ἐπιτροπή. Ἐὰν ἐγίνετο αὐτό, τότε θὰ ἐρίχναμεν τὸ ζήτημα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλένδας. Αὐτὴ εἶναι ἡ πρότασις τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ δὲν τὴν ἀποδέχομαι.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ παρανοεῖτε τὴν πρότασίν μου, ἢ δὲν τὴν προσέξατε. Ἐφόσον ἠγέρθη αὐτὸς ὁ θόρυβος. εἶπον νὰ ἐπωφεληθῇ ἡ Κυβέρνησις τῶν διακοπῶν καὶ νὰ στείλῃ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Κοινοβ. Ἐπιτροπήν, νὰ συζητήσῃ αὐτὴ τὸ προκύψαν ζήτημα καὶ ὅταν ἡ Βουλὴ ἐπαναλάβῃ τὰς ἐργασίας της, νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὴ τὸ νομοσχέδιον ἕτοιμον πρὸς ψήφισιν. Δὲν ἐπερίμενα ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ὑγιεινῆς, νὰ διαστρέψῃ τὴν πρότασίν μου. Ἐὰν θέλετε νὰ δικαιολογήσητε τὸ παράνομον τῆς Κυβερνήσεως, διατί δὲν ἐφροντίσατε ἐνωρίτερον νὰ πράξῃ τοῦτο. Τοῦτο νὰ τὸ εἴπητε πρὸς αὐτήν.

Α. Παπᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) Εἶμαι πολὺ εὐτυχής, διότι ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ψηφισθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ τονίσω πρὸς τὴν Βουλήν, εἶναι ὅτι τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ νομοσχεδίου εἶχε καὶ ἔχει ἡ Κυβέρνησις καὶ βεβαίως δὲν θὰ τὸ ἀφίσῃ νὰ πεθάνῃ. Αὐτὸ εἶναι ἀναμφισβήτητον καὶ ἐγὼ ὡς ἁρμόδιος Ὑπουργὸς κάτι ἠμπορῶ νὰ κάμω ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς. Ἤθελον νὰ τονίσω καὶ ἄλλο πρᾶγμα. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἔλαβε τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ, ὅτι ἔγινε μία εἰσήγησις τοῦ μειοψηφοῦντος ἑνὸς βουλευτοῦ. Λοιπὸν θέλω νὰ εἴπω τὸ ἑξῆς, ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θίξῃ τὸν ἰατρικὸν κόσμον. Καὶ πῶς θέλετε νὰ θίξῃ τὸν ἰατρικὸν κόσμον, ἐὰν ὁ κ. συνάδελφος ὑπέβαλεν αὐτό, δίδων ἀριθμούς, οἱ ὁποῖοι βεβαίως δὲν μποροῦν σοβαρῶς νὰ λεχθοῦν ὡς ἀκριβεῖς. Δὲν εἶναι αὐτὸ δυνατὸν νὰ θίξῃ τὸν ἰατρικὸν κόσμον καὶ τοῦτο, διότι οὗτος ἵσταται πολὺ ὑψηλά, ὥστε νὰ μὴ ἀποδίδῃ σημασίαν εἰς τοιούτου εἴδους λογαριασμούς.

Ὁ κ. ***Δ. Ἀφθονίδης*** ἐξαίρει τὴν δρᾶσιν τῶν ἰατρῶν καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1931 Ν. Διατάγματος περὶ ἐκμισθώσεως ἄνευ δημοπρασίας τῶν ἐν τῇ πλατείᾳ Ἀνακτόρων Λαρίσσης ἀνεγερθησομένων καταστημάτων εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένους ἐπαγγελματίας πρόσφυγας» ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1931 Ν. Δ. «περὶ ἐκμισθώσεως ἄνευ δημοπρασίας τῶν ἐν τῇ Πλατείᾳ Ἀνακτόρων Λαρίσσης ἀνεγερθησομένων καταστημάτων εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένους ἐπαγγελματίας πρόσφυγας».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν)

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1931 Ν. Διάταγμα «περὶ ἐκμισθώσεως ἄνευ δημοπρασίας τῶν ἐν τῇ Πλατείᾳ Ἀνακτόρων Λαρίσσης ἀνεγερθησομένων καταστημάτων εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένους ἐπαγγελματίας πρόσφυγας» ἐξ ἄρθρου μόνου, δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 364 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τεῦχος Α' καὶ ἔχον οὕτω:

«Περὶ ἐκμισθώσεως ἄνευ δημοπρασίας τῶν ἐν τῇ Πλατείᾳ Ἀνακτόρων Λαρίσσης ἀνεγερθησομένων καταστημάτων εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένους ἐπαγγελματίας πρόσφυγας».

Ἄρθρον μόνον.

Ἐκμισθοῦνται ὑπὸ τοῦ Δήμου Λαρίσσης ἄνευ δημοπρασίας καὶ ἐπὶ διάστημα ἓξ ἐτῶν εἰς τοὺς νῦν διατηροῦντας καταστήματα εἰς τὰ παραπήγματα τῆς ἐν Λαρίσσῃ πλατείας Ἀνακτόρων πρόσφυγας, ἰσάριθμα τοιαῦτα ἐν τῇ ἀνεγερθησομένῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χώρου Δημοτικῇ ἀγορᾷ.

Τὸ μίσθωμα καὶ οἱ ὅροι τῆς μισθώσεως κανονισθήσονται διὰ πράξεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Λαρίσσης μετὰ γνώμην Ἐπιτροπῆς ἀποτελεσθησομένης ἐκ τοῦ Νομάρχου Λαρίσσης, ἑνὸς Πρωτοδίκου ὁρισθησομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν ἐν Λαρίσσῃ Πρωτοδικῶν, ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ὁρισθησομένου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, τοῦ Προέδρου τοῦ

Δημοτικού Συμβουλίου, ένός μέλους αύτου όριστθησομένου ύπό τού ίδίου σώματος, καί ένός πρόσφυγος όριστθησομένου ώς έκπροσώπου τών έκεί προσφυγικών Σωματείων δι' αποφάσεως τού επί τής Προνοίας καί Αντιλήψεως Υπουργού.

Η πράξις τού Δημοτικού Συμβουλίου υπόκειται εις την έγκρισιν τών Υπουργών Εσωτερικών καί Προνοίας, δυναμένων καί νά τροποποιήσωσιν ταύτην εις όφελος ή εις βάρος τών μισθωτών.

Η εκτέλεσις τού παρόντος Νομοθετικού Διατάγματος υποβληθησομένου υπό την κύρωσιν τών Βουλών ανατίθεται εις τόν Ημέτερον επί τής Προνοίας καί Αντιλήψεως Υπουργόν.

Εν Δεκελείᾳ τῇ 9 Οκτωβρίου 1931.

Ο Πρόεδρος τής Δημοκρατίας
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τό Υπουργικόν Συμβούλιον

Ο Πρόεδρος
ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Τά Μέλη

Ν. Άπραχμ, Π. Αργυρόπουλος, Β. Δεληγιάννης, Γ. Κατεχάκης, Η. Βουρλούμης, Α. Ζάννας, Α. Παπάς, Δ. Δίγκας, Α. Αλεξανδρής.

Άρθρον 2.

Εις τό άρθρον μόνον τού πρός κύρωσιν Νομοθ. Διατάγματος «περί εκμισθώσεως άνευ δημοπρασίας κτλ.) καί μετά τό εδάφιον γ' αύτού νά προστεθῇ εδάφιον ύπ' άριθ. δ' έχον ούτω :

«Μέχρις αποπερατώσεως τής ανεγέρσεως τών εν τῇ πλατείᾳ ανακτόρων νέων δημοτικών καταστημάτων επιτρέπεται εις τούς εν τῷ ειρημένῳ χώρῳ επαγγελματίας πρόσφυγας παραγγούχους όπως προσωρινώς εγκατασταθοῦν εις τόν πρό τού τέως ταχυδρομείου χώρον (πλατεῖαν).

Επί τού συνόλου τού νομοσχεδίου «περί μέτρων προστασίας τῆς επιβατηγού ναυτιλίας « ό κ. **Π. Άργυρόπουλος** (Υπουργός τών Ναυτικών), λέγει ότι εν τῷ διανεμηθέντι συνόλῳ καί εις ώρισμένα αύτού σημεία διετυπώθησαν κακώς αί κατά την χθεσινήν συνεδρίασιν γενόμεναι τροπολογίαι τού νομοσχεδίου τούτου. Καί ειδικώς ή παράγραφος 3 τού άρθρου 6 δέον νά διατυπωθῇ ούτως.» 3· Η ζημία αύτη τεκμαίρεται ούσα μεγαλυτέρα εάν ό πλοιοκτήτης στερείται τού μόνου ή όλων τών πλοίων τά όποια εκέκτητο. Επίσης εάν ό πλοιοκτήτης είναι κύριος ενός καί μόνου πλοίου ή μέρους τού πλοίου μεγαλυτέρου τού 1/3 καί επιβαίνει αύτού ώς Πλοίαρχος ή ώς α', μηχανικός. Εις τάς τελευταίας ταύτας περιπτώσεις ό συντελεστής δύναται νά αύξηθῇ μέχρις 6». Επίσης εν τῷ εδαφίῳ 1. τῆς παραγράφ. 1 τού άρθρου 9 μετά την λέξιν «Ταμείου» τού τρίτου στίχου δέον νά προστεθῇ ή φράσις «υποχρεουμένου νά εκποιῇ ταῦτα». Ομοίως εν άρθρῳ 13 ό στίχος 5 από τῆς φράσεως «από τούς τρίτους κλπ. δέον νά τροποποιηθῇ ούτως. «Από τούς τρίτους. Δύναται τό ποσοστόν τούτο διά διατάγματος κλπ.». Ομοίως ό εν 4ῳ στίχος τῆς γ'. παραγράφου τού άρθρου 14 αριθμός 5 ο)ο δέον νά διορθωθῇ εις 3ο)ο. Ομοίως ή περίπτωσις γ'. τῆς 1 παραγράφου τού άρθρου 16 δέον νά διορθωθῇ ούτως. «γ'. Οί συμπληρώσαντες μέχρις 6 μηνών υπηρεσίαν λαμβάνουσι κλπ.» Ομοίως προστίθεται παραλειφθεῖσα δη παράγραφος εν άρθρῳ 16 ώς εξῆς. «5. Εις τάς αποζημιώσεις τού εδαφίου 1 δικαιοῦνται καί οί υπάλληλοι τών τυχόν καταργουμένων πρακτορείων συνεπεία τῆς εφαρμογῆς τού παρόντος νόμου. Ομοίως ό εν παραγράφῳ 1 τού άρθρου 20 αριθμός «300 τόννων» διορθοῦται εις «500 τόννων». Ομοίως εν τῷ 4ῳ στίχῳ τῆς παραγράφου 1 τού άρθρου 21 καί μεταξύ των λέξεων «Ναυτικού» καί «την» νά προστεθῇ ή λέξις «καί». Ομοίως, λέγει, σημειῶ καί τυπογραφικά τινα άλλα σφάλματα τών όποίων παρακαλῶ όπως ενεργηθῇ ή διόρθωσις.

Η Βουλή ερωτηθεῖσα υπό τού κ. Προέδρου δέχεται δι' αναστάσεως όπως διορθωθῇ τό διανεμηθέν σύνολον, συμφώνως πρός τάς υποδείξεις τού κ. Υπουργού.

Γίνεται μετά ταῦτα δι' αναστάσεως δεκτόν, ώς διωρθώθη, τό σύνολον τού Νομοσχεδίου «περί μέτρων προστασίας επιβατηγού ατμοπλοΐας» έχον ούτω :

Περί μέτρων προστασίας τῆς επιβατηγού Ναυτιλίας.

Αχρήστευσις παλαιών πλοίων.

Άρθρον 1.

1) Ελληνικά επιβατηγά πλοία εκ τών υπαρχόντων κατά την δημοσίευσιν τού παρόντος Νόμου, ολικῆς χωρητικότητος ανωτέρας τών 100 κόρων, δέν δύνανται από 1 Φεβρουαρίου 1932 νά εκτελῶσι μεταφοράς επιβατών ή εμπορευμάτων μεταξύ τών Ελληνικών λιμένων ή μεταξύ τούτων καί τών λιμένων τῆς αλλοδαπῆς, εάν άγουν κατά την χρονολογίαν ταύτην ηλικίαν μείζονα τών 55 ετών πλήρων.

2) Από 15 Οκτωβρίου 1932 καί εφεξῆς ουδέν επιβατηγόν πλοίον εκ τών υπαρχόντων, χωρητικότητος όλ. ανωτέρας τών 100 κόρων, δύναται νά εκτελῇ μεταφοράς επιβατών ή εμπορευμάτων μετά την συμπλήρωσιν 50 ετών ηλικίας.

3) Διά Διατάγματος εκδιδομένου κατόπιν αποφάσεως τού Υπουργικού Συμβουλίου δύναται νά ρισθῇ καί ενωρίτερον τῆς 15 Οκτωβρίου 1932 ή αχρήστευσις τών γηρόντων ηλικίαν ανωτέραν τών 50 ετών.

4) Τά από τῆς ισχύος τού παρόντος Νόμου αναγνωριζόμενα ώς επιβατηγά πλοία δύνανται νά εκτελῶσι μεταφοράς επιβατών ή εμπορευμάτων μόνον μέχρι συμπληρώσεως ηλικίας 45 ετών.

5) Η ηλικία τών πλοίων μετρεῖται από τῆς 31 Δεκεμβρίου τού έτους τῆς καθελκύσεώς των.

Άρθρον 2.

Πλοία επιβατηγά χωρητικότητος ολικῆς ανωτέρας τών 100 κόρων ευρισκόμενα εν συνεχεί παροπλισμῷ δύο ετών καί άνω, μετρουμένων αναδρομικώς από 1 Ιανουαρίου 1932, καί άγοντα κατά την ημερομηνίαν ταύτην ηλικίαν μεγαλυτέραν τών 45 ετών, δέν δύνανται εφεξῆς νά εκτελῶσι μεταφοράς επιβατών ή εμπορευμάτων.

Αποζημίωσις αχρηστευομένων πλοίων.

Άρθρον 3.

Οί ιδιοκτῆται τών κατά τά προηγούμενα άρθρα αχρηστευομένων πλοίων δικαιοῦνται εις αποζημίωσιν, καταβαλλομένην αύτοῖς παρά τού Ταμείου, περί ού τό άρθρον 10 τού παρόντος.

Άρθρον 4.

Πρός καθορισμόν τῆς αποζημιώσεως ταύτης.

α) Εξακριβοῦται ή μέση τιμή εις την Διεθνῆ αγοράν τού εκ σιδήρου ή χάλυβος παλαιού ύλικού τών επιβατηγών πλοίων ακτοπλοΐας, δι' έκαστον τών πέντε προηγουμένων τῆς αχρηστεύσεως ετών.

β) Δέν λαμβάνονται υπ' όψει εκ τῆς περιόδου ταύτης τά δύο έτη καθ' ά εσημειώθησαν ή ανωτάτη καί ή κατωτάτη μέση τιμή τού ύλικού τούτου.

γ) Ο μέσος όρος τών μέσων τιμών τών τριών άλλων ετών αποτελεῖ την βάσιν εκτιμήσεως τῆς αξίας τού πλοίου.

δ) Διά τόν καθορισμόν τού ποσού τῆς αποζημιώσεως δι' έκαστον πλοῖον ή βάσις αύτη πολλαπλασιάζεται επί συντελεστήν κυμαινόμενον μεταξύ 1—4.

Άρθρον 5.

Η βάσις εκτιμήσεως τῆς αξίας τών πλοίων καταρτίζεται παρά τῆς Διευθύνσεως Εμπορικού Ναυτικού κατά τάς διατάξεις τού προηγουμένου άρθρου, λαμβανομένων υπ' όψει πασών τών εξ άρμοδίων εγκύρων πηγών πληροφοριών καί στοιχείων περί τών τιμών παλαιού ύλικού επιβατηγών πλοίων εις την Διεθνῆ αγοράν, εγκρίνεται δέ τελικώς παρά τού Συμβουλίου Εμπορικού Ναυτικού.

Άρθρον 6.

1. Η εκλογή τού προσήκοντος εκάστῳ πλοίῳ συντελεστού γίνεται παρ' ειδικῆς Επιτροπῆς διοριζομένης παρά τού Υπουργού τών Ναυτικών καί αποτελουμένης εκ τού επιθεωρητού τών εμπορικών πλοίων, τού λιμενάρχου Πειραιῶς ή ανωτέρου Λιμενικού αξιωματικού, ενός ναυπηγικού καί ενός μηχανικού αξιωματικού Π. Ν., ενός αντιπροσώπου τών εφοπλιστών τῆς Ακτοπλοΐας, εκλεγομένου παρά τούτων κατά πλειοψηφίαν. καί ενός αντιπροσώπου τού Εμπορικού καί Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιῶς (Ναυτιλιακού Τμήματος) παρά τούτου προτεινομένου.

2. Η Επιτροπή αύτη όφείλει νά λάβῃ υπ' όψει.

α) την πραγματικήν κατάστασιν τού πλοίου καί

β) την ζημίαν ήν υφίσταται ο πλοιοκτήτης εκ τῆς στερήσεως τῆς εκμεταλλεύσεως τού αχρηστευομένου πλοίου του.

3. Η ζημία αύτη τεκμαίρεται ούσα μεγαλυτέρα εάν ό πλοιοκτήτης στερῆται τού μόνου ή όλων τών πλοίων, τά όποία εκέκτητο. Επίσης εάν ό πλοιοκτήτης είναι κύριος ενός καί μόνου πλοίου ή μέρους τού πλοίου μεγαλυτέρου τού ενός τρίτου (1/3) καί επιβαίνῃ αύτού ώς πλοίαρχος ή ώς α' μηχανικός. Εις τάς τελευταίας ταύτας περιπτώσεις ό συντελεστής δύναται ν' αύξηθῇ μέχρις 6.

Άρθρον 7.

1. Ο πλοιοκτήτης ό μή θεωρῶν εαυτόν ικανοποιούμενον εκ τού παρά τῆς Επιτροπῆς ορισθέντος διά τό πλοῖόν του συντελεστού δικαιοῦται εντός προθεσμίας 15 ημερῶν από τῆς εις αύτόν κοινοποιήσεως τῆς αποφάσεως τῆς Επιτροπῆς νά προσφύγῃ εις τό Συμβούλιον τού Εμπορικού Ναυτικού, αιτούμενος την αναθεώρησιν αύτῆς.

2. Τό αύτό δικαίωμα έχει καί πᾶς εκ τών πλοιοκτητῶν τών μή αχρηστευομένων δύναμει τού παρόντος επιβατηγών πλοίων τῆς ακτοπλοΐας εντός τῆς αύτῆς προθεσμίας αρχομένης από τῆς τοιχοκολλήσεως τῆς σχετικῆς αποφάσεως εν τῷ Λιμεναρχείῳ Πειραιῶς, ὅστις θεωρεῖ υπερβολικόν τόν ορισθέντα συντελεστήν.

3. Τό Συμβούλιον τού Εμπορικού Ναυτικού αποφαίνεται ανεκκλήτως επί τών τοιούτων προσφυγῶν.

Άρθρον 8.

1. Η ούτως ή κανονιζομένη αποζημίωσις καταβάλλεται εις όλόκληρον μέν διά τά εντός τῶν ετών 1932 καί 1933 αχρηστευόμενα πλοία, μειωμένη δέ κατά τά κάτωθι ποσοστά διά τά επόμενα έτη.

κατά 2)10 διά τά έτη 1934 καί 1935
κατά 3)10 διά τά έτη 1936 καί 1937
κατά 4)10 διά τά έτη 1938 καί 1939
κατά 5)10 διά τό έτος 1940.

2. Διά τά από τού 1941 καί επέκεινα αχρηστευόμενα πλοία ουδεμία θά καταβάλλεται αποζημίωσις.

Άρθρον 9.

1. Μετά την πληρωμήν τῆς αποζημιώσεως τά αχρηστευόμενα πλοία περιέρχονται εις την κυριότητα τού κατά τό άρθρον 10 Ταμείου υποχρεουμένου νά εκποιῇ ταῦτα.

Εν ᾗ περιπτώσει ό αγοραστής είνε Έλλην υποχρεοῦται εις διάλυσιν τού αγορασθέντος πλοίου.

2. Εάν επί τών πλοίων τούτων υφίστανται υποθῆκαι ή κατασχέσεις ή πληρωμή τῆς αποζημιώσεως αναβάλλεται μέχρις ού αύται αρθῶσι τῇ επιμελείᾳ τού πλοιοκτήτου καί τό πλοῖον καταστῇ ελεύθερον παντός βάρους.

Ταμείον εκκαθαρίσεως επιβατηγού Στόλου.

Άρθρον 10.

Συνιστάται εν Πειραιεί Ταμείον εκκαθαρίσεως επιβατηγού Στόλου, αποτελοῦν νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, υποκείμενον εις την εποπτείαν καί τόν έλεγχον τού Υπουργείου τών Ναυτικών (Δ.Ε.Ν.)

2. Σκοπός τού Ταμείου τούτου εἶναι 1) Η πληρωμή τών αποζημιώσεων εις τούς πλοιοκτήτας τών αχρηστευομένων κατά τάς διατάξεις τού παρόντος επιβατηγῶν πλοίων, 2) ή εκποίησις τούτων περιερχομένων εις την κυριότητα αύτού καί 3) ή πληρωμή αποζημιώσεων τών απολυομένων εκ τῆς αχρηστεύσεως τών πλοίων πληρωμάτων.

Άρθρον 11.

Τό Τ.Ε.Ε.Σ. διοικεῖται υπό πενταμελούς συμβουλίου, συγκροτουμένου δι' αποφάσεως τού Υπουργού τών Ναυτικών εξ ενός ανωτέρου λιμενικού αξιωματικού, ώς Προέδρου, ενός αντιπροσώπου τῆς Εθνικῆς Τραπέζης τῆς Ελλάδος, ενός ανωτέρου υπαλλήλου τού Υπουργείου τών Οικονομικῶν ή Ελεγκτικού Συνεδρίου καί δύο εφοπλιστῶν τῆς ακτοπλοΐας.

2. Τούς εφοπλιστάς προτείνουν ανά ένα ή Πανελλήνιος Ακτοπλοϊκή Ένωσις καί πάντες οί άλλοι εφοπλισταί οί μή μετέχοντες ταύτης κατά πλειονοψηφίαν.

3. Εν περιπτώσει άρνήσεως υποδείξεως παρά τών εφοπλιστῶν ή τῆς Πανελληνίου Ακτοπλοϊκῆς Ένώσεως τῶν αντιπροσώπων αύτῶν διά την συγκρότησιν τού Συμβουλίου, διορίζει τούτους απ' ευθείας ό Υπουργός τών Ναυτικών.

4. Επίτροπος τού Υπουργού παρά τῷ Ταμείῳ ορίζεται ό Διευθυντής τού Εμπορικού Ναυτικού, ή έτερος αξιωματικός λιμενικός παρά τούτου υποδεικνυόμενος.

5. Ο Επίτροπος παρακολουθεῖ καί ελέγχει τάς εργασίας τού Ταμείου, δικαιοῦται νά παρίσταται εις τάς συνεδριάσεις τού Συμβουλίου καί αναφέρει εις τόν Υπουργόν περί τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τού Ταμείου καί τῆς προόδου τού συντελουμένου έργου διά την πραγματοποίησιν τού σκοπού αύτού, ώς καί την ακριβῆ τήρησιν τού παρόντος Νόμου.

Άρθρον 12.

Κανονισμός καταρτιζόμενος παρά τού Συμβουλίου καί εγκρινόμενος παρά τού Υπουργού τών Ναυτικών διέπει την εσωτερικήν οργάνωσιν καί διοίκησιν τού Ταμείου, τά έξοδα λειτουργίας αύτού, άτινα πάντα βαρύνουν τό Τ.Ε.Ε.Σ., τόν τρόπον τῆς εκπροσωπήσεως αύτού ενώπιον τών αρχών καί τών Δικαστηρίων, τόν τρόπον τῆς εισπράξεως τών πόρων αύτού καί τῆς πληρωμῆς τῆς αποζημιώσεως καί άλλων εξόδων καί πᾶσαν άλλην λεπτομέρειαν αφορῶσαν την εκπλήρωσιν τού σκοπού του.

Άρθρον 13.

Πόροι τού Ταμείου εἶναι :

3 ο)ο επί τών εξ εισιτηρίων καί φορτωτικών εισπράξεων τών επιβατηγῶν πλοίων τῆς ακτοπλοΐας όλ. χωρητικότητος ανωτέρας τών 100 κόρων βαρύνον τούς πλοιοκτήτας άνευ δικαιώματος εισπράξεως αύτού από τούς τρίτους. Δύναται τό ποσοστόν τούτο διά Διατάγματος ν' αύξηθῇ εις 4 ο)ο, τῆς διαφοράς ταύτης διατιθεμένης πρός ενίσχυσιν τού Ναυτ. Απομαχικού Ταμείου, διά την λῆψιν μέτρων πρός τυχόν έξοδον τών υπερηλίκων καί ανικάνων εργατῶν θαλάσσης, αποτελεῖ δέ είδικόν κεφάλαιον.

Τό ποσοστόν τούτο υπολογίζεται εφ' όλοκλήρου τού εισπραττομένου ναύλου μετά την αφαίρεσιν τών υπέρ τού Δημοσίου τού Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου, Λιμ. Ταμείων ή αναλόγων δημοσίων ιδρυμάτων επιβεβλημένων τελῶν επί τών εισιτηρίων καί φορτωτικῶν, βεβαιοῦται δέ καί εισπράττεται κατά τάς διατάξεις περί εισπράξεως τού επί τών εισιτηρίων καί φορτωτικῶν τῶν ατμοπλοίων τέλους τού Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου, β) Τό προϊόν τών εκποιουμένων επιβατηγῶν πλοίων τῶν περιερχομένων εις την κυριότητα αύτού μετά την πληρωμήν τῶν αποζημιώσεων, γ) Οί τόκοι τῶν κεφαλαίων καί καταθέσεων τού Ταμείου καί πᾶν άλλο έκτακτον έσοδον αύτού.

Άρθρον 14.

1. Ο πλοιοκτήτης παντός επιβατηγού πλοίου τῆς ακτοπλοΐας, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν εκτεινόντων τούς πλόας

αὐτῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, ὑποχρεοῦται ἐντὸς τῶν εἴκοσι πρώτων ἡμερῶν ἑκάστου μηνὸς νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ Ταμεῖον κατάστασιν ἐμφαίνουσαν τοὺς εἰσπραχθέντας κατὰ τὸν προηγούμενον μῆνα ναύλους καὶ τὸ ἐπ' αὐτῶν ἀναλογοῦν ποσοστὸν ὑπὲρ τοῦ Τ.Ε.Ε.Σ. ὅπερ ὀφείλει ταυτοχρόνως νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον.

2. Πλοιοκτήτης πλοίου ὅπερ ἐκτελεῖ μεταφορὰς κυρίως μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν λιμένων καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἑκατὸν δὲ ἢ κατὰ διαστήματα οὐχὶ μικρότερα τῶν ἕξι πέντε ἡμερῶν ἐκτελεῖ ἀκτοπλοΐαν ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

3. Αἱ εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς λιμένας πραγματοποιούμεναι εἰσπράξεις ἐξ εἰσιτηρίων καὶ καμίστρων παρὰ πλοίων ἐκτελούντων τοὺς πλόας αὐτῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν κράτησιν τῶν 3 ο/ο.

Ἄρθρον 15.

Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως καταβολῆς τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸ Τ.Ε.Ε.Σ. ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ἐπιβατηγοῦ πλοίου ἐκ τῶν ὑποχρέων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων ἐνεργουμένης κατ' αἴτησιν τοῦ Ταμείου παρὰ τῶν Διευθυντῶν τῶν Δημοσίων Ταμείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω Νόμου.

Ἀποζημίωσις πληρωμάτων.

Ἄρθρον 16.

1. Τὰ ἀπολυόμενα ἐκ τῶν ἀχρηστευομένων πλοίων πληρώματα δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν, καταβαλλομένην αὐτοῖς παρὰ τοῦ Τ.Ε.Ε.Σ. κατὰ τὰς ἀκολούθους διατάξεις.

α) Οἱ συμπληρώσαντες μέχρις τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των τῆς ἐπερχομένης λόγῳ τῆς ἀχρηστεύσεως τοῦ πλοίου τουλάχιστον τριῶν ἐτῶν συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἐπὶ τοῦ πλοίου τούτου ἢ ἐπὶ ἄλλου τοῦ αὐτοῦ πλοιοκτήτου λαμβάνουν δώδεκα μηνῶν μισθούς. β) Οἱ συμπληρώσαντες ἑνὸς ἔτους τουλάχιστον ὑπηρεσίαν ἓξ μηνῶν, γ) οἱ συμπληρώσαντες μέχρις 6 μηνῶν ὑπηρεσίαν λαμβάνουσι μισθοὺς ἴσους πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας των ταύτης.

2. Χρονικὰ διαστήματα προσκαίρου ἀπολύσεως ἐκ τοῦ πλοίου λόγῳ παροπλισμοῦ, ἐπισκευῆς ἢ ἄλλης αἰτίας μὴ ὀφειλομένης εἰς πταίσμα τοῦ ναύτου συνυπολογίζονται πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω προβλεπομένων χρονικῶν ὁρίων.

3. Ἀμφισβητήσεις προκαλούμεναι περὶ τὸν καθορισμὸν τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἢ τὸ ποσὸν ταύτης ἐπιλύονται κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς παρ' Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Ναυτικῆς Ἐργασίας, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ταμείου, πάντως ἐφοπλιστοῦ, καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Ὀργανώσεως εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἀπολυθείς.

4. Ἐργάται θαλάσσης ἀπολυθέντες ἀδικαιολογήτως κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Διμενικῆς Ἀρχῆς ἐκ τῶν ἀχρηστευομένων κατὰ τὸ ἔτος 1932 πλοίων, δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ ἐὰν ἀκόμη δὲν εὑρέθησαν ναυτολογημένοι ἐπὶ τῶν πλοίων τούτων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀχρηστεύσεως αὐτῶν. Εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν περιλαμβάνονται αἱ ἀδικαιολόγητοι ἀπολύσεις αἱ γενόμεναι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος νόμου καὶ δύο μῆνας πρὸ αὐτῆς.

5. Εἰς τὰς ἀποζημιώσεις τοῦ ἐδαφίου 1 δικαιοῦνται καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν τυχὸν καταργουμένων πρακτορείων συνεπείᾳ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 17.

1. Αἱ περὶ ὧν τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀποζημιώσεις δύνανται νὰ προκαταβληθοῦν ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἀποδιδόμεναι παρὰ τοῦ Τ.Ε.Ε.Σ. εὐθὺς ἐκ τῶν πρώτων εἰσπράξεων αὐτοῦ.

2. Ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς τῶν ἀποζημιώσεων τούτων συνολικῶς ἢ τμηματικῶς κανονίζεται διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 18.

1. Διὰ τὴν ταχυτέραν καταβολὴν τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἀχρηστευομένων πλοίων δύναται τὸ Τ.Ε.Ε.Σ. νὰ συνομολογήσῃ μετὰ Τραπεζιτικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ Ταμείου Δημοσίου Δικαίου, ἀναλόγως πρὸς τὰς ὑπολογιζομένας ἀνάγκας ὑποχρεώσεις του παρέχον ὡς ἀσφάλειαν τοὺς πόρους αὐτοῦ.

2. Διὰ τὰ δάνεια ταῦτα τὸ Κράτος δύναται νὰ παράσχῃ τὴν ἐγγύησιν αὐτοῦ διὰ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ναυτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν. Ἡ τοιαύτη ἐγγύησις αὕτη δὲν δύναται νὰ παρατραπῇ εἰς ποσὸν δανείου μεγαλύτερον τῶν 150,000 χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας εἴτε ἐφ' ἅπαξ συνομολογουμένου εἴτε τμηματικῶς.

Διάλυσις Τ. Ε. Ε. Σ.

Ἄρθρον 19.

1. Τὸ Τ. Ε. Ε. Σ. διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἀποπληρωμῇ τῶν ἀποζημιώσεων εἰς τοὺς δικαιουμένους εἰς ταύτην κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος πλοιοκτήτας τῶν ἀχρηστευομένων πλοίων καὶ τῇ ἐξοπλίσει τῶν τυχὸν συνομολογηθέντων παρ' αὐτοῦ μετὰ τρίτων δανείων.

2. Ἡ ἐπὶ τῇ διαλύσει καταρτιζομένη καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ναύλων εἰσιτηρίων καὶ καμίστρων ἐπιβαλλομένη ὑπὲρ αὐτοῦ κράτησις 3 ο/ο.

Ἡ κράτησις ὅμως αὕτη δύναται νὰ καταργηθῇ καὶ πρότερον ἢ τὸ ποσοστὸν αὐτῆς νὰ μειωθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελε κριθῇ ὅτι ἡ ὑπάρχουσα περιουσία τοῦ Ταμείου ἐξαρκεῖ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν μέχρι τῆς διαλύσεως αὐτοῦ ὑπολειπομένων πρὸς ἐκτέλεσιν ὑποχρεώσεών του.

3. Τὸ κατὰ τὴν διάλυσιν τοῦ Ταμείου ὑπάρχον ὑπόλοιπον τῆς περιουσίας του διατίθεται ὑπὲρ τῶν πλοίων τῆς ἀκτοπλοΐας καθ' οἱονδήποτε τρόπον θέλει ἀποφασίσει τὸ Συμβούλιον τοῦ Ταμείου καὶ ἐγκρίνει ὁ Ὑπουργός.

Ἡλικία ἀναγνωρίσεως πλοίων.

Ἄρθρον 20.

1. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου ἀπαγορεύεται ἡ ἀναγνώρισις ὡς Ἑλληνικῶν πλοίων ἐπιβατηγῶν ἡλικίας μεγαλυτέρας μὲν τῶν 20 ἐτῶν διὰ τὰ ἔχοντα χωρητικότητα ὁλικὴν ἄνω τῶν 500 τόννων, μεγαλυτέρας δὲ τῶν 15 διὰ τὰ κάτω τούτης.

2. Ἡ ἡλικία μετρεῖται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 5 τοῦ παρόντος νόμου.

3. Ἐπιβατηγὸν πλοῖον πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος θεωρεῖται τὸ προωρισμένον λόγῳ τῆς διασκευῆς του εἰς μεταφορὰν μόνον ἐπιβατῶν ἢ ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων.

4. Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ δύνανται νὰ ὁρίζωνται καὶ τὰ λοιπὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἀγομαζομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου πλοίων

Ναυλολόγια.

Ἄρθρον 21.

1. Τὰ ἀνώτερα ὅρια τῶν ναύλων ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων τῶν ἐπιβατηγῶν πλοίων τῶν ἐκτελούντων ἀκτοπλοΐαν ὑπόκεινται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καὶ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ὡς θὰ καθορισθῇ διὰ Διατάγματος.

2. Δύνανται ἐπίσης καὶ τὰ κατώτερα ἐπιτρεπόμενα ὅρια τῶν ναύλων τούτων νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὸν ἴδιον ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ καθ' ὅλας τὰς γραμμὰς ἢ διά τινας μόνον ἐκ τούτων.

Ἄρθρον 22.

1. Τὰ κατὰ τὸ προαγούμενον ἄρθρον ἐγκρινόμενα ναυλολόγια εἶναι ὑποχρεωτικά, ἀπαγορευομένης οἱασδήποτε αὐξήσεως

αὐτῶν εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἢ περαιτέρω μειώσεως εἰς τὴν δευτέραν, ἰδίᾳ ἐπὶ σκοπῷ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν στηριζομένης εἰς γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

2. Πᾶσα παράβασις τῶν ἐγκρινομένων ναυλολογίων διώκεται ἐξ' ἀπ' εὐθείας κλήσεως ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου τιμωρεῖται δὲ διὰ χρηματικῆς ποινῆς 5.000 – 50.000 δραχ.

3. Ὁ πλοιοκτήτης, καὶ ὁ πράκτωρ ἐπὶ νομικοῦ δὲ προσώπου καὶ ὁ Διευθυντὴς εἶναι ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι διὰ πᾶσαν κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο παράβασιν.

Δρομολόγια.

Ἄρθρον 23.

1. Διὰ Διατάγματος δύνανται νὰ ἀνατεθῇ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν δρομολογίων τῶν ἐπιβατηγῶν ἀτμοπλοίων πρὸς περιορισμὸν τοῦ ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ.

2. Κατὰ τὸν καθορισμὸν δέον νὰ λαμβάνεται πρόνοια:

α) Ὅπως μὴ συμπίπτῃ ἀναχώρησις περισσοτέρων τοῦ ἑνὸς πλοίων διὰ τὴν αὐτὴν γραμμὴν ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τῆς συγκοινωνίας δὲν ὑπαγορεύουν τοῦτο, β) ὅπως ἐναλλάσσηται, εἰ δυνατόν, καθ' ὡρισμένην χρονικὴν περίοδον, οὐχὶ ἐλάσσονα τοῦ ἑνὸς μηνός, ἡ ἡμέρα τῆς ἐκ Πειραιῶς ἀναχωρήσεως τῶν ἐξυπηρετούντων τὴν αὐτὴν γραμμὴν πλοίων.

3. Τὰ κατὰ τὰ προηγούμενα ἐδάφια καθοριζόμενα δρομολόγια, ἐγκρινόμενα παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, καθίστανται ὑποχρεωτικὰ ἀπαγορευομένης πάσης παραβάσεως αὐτῶν, ἰδίᾳ ἐπὶ σκοπῷ συναγωνισμοῦ γενομένης. Οἱ παραβάται τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις καὶ τὴν ποινὴν τοῦ ἄρθρου 22 παρ. 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 24.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καταργοῦνται τὸ Ν. Δ. 11 Ἰουλίου 1927 περὶ ἐπιβατηγῶν πλοίων, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4835, πλὴν τοῦ ἄρθρου 3, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 4969 καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Γίνονται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι Νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ὡς ἀκαταλλήλων κρινομένων ὑπαλλήλων τῶν Γενικῶν Διοικήσεων Μακεδονίας καὶ Θράκης εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

2) «Περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν κατοίκων τοῦ κατολισθαίνοντος χωρίου Κοντοπηγάδι Πατρῶν εἰς ἀσφαλέστερον καὶ στερεώτερον ἔδαφος» ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προνοίας, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια:

1) «Περὶ Διεθνοῦς Συμβάσεως» περὶ ἱδρύσεως Διεθνοῦς Γραφείου Χημείας ἐν Παρισίοις» καὶ

2) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ Νόμου 2190 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν» ἔχοντα οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἱδρύσεως διεθνοῦς Γραφείου Χημείας ἐν Παρισίοις.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται καὶ ἔχει πλήρη ἰσχὺν ἡ σύμβασις ἡ ὑπογραφεῖσα ἐν Παρισίοις τὴν 29ην Ὀκτωβρίου μεταξὺ Γαλλίας, Ἀλβανίας, Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας, Βελγίου, Βουλγαρίας, Χιλῆς, Κολομβίας, Δημοκρατίας τῆς Δομινίκας, Ἑλλάδος, Λουξεμβούργου, Μαρόκου, Μεξικοῦ, Πριγκηπάτου τοῦ Μονακό, Παραγουάης, Περουΐας, Πολωνίας, Πορτογαλλίας, Ρουμανίας, τοῦ Βασιλείου Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, Τσεχοσλοβακίας, Τύνιδος, Τουρκίας, Ἑνώσεως τῶν σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν τῶν Σοβιέτ, διὰ τὴν ἵδρυσιν ἐν Παρισίοις διεθνοῦς Γραφείου Χημείας, ἧς τὸ κείμενον ἔπεται ἐν Ἑλληνικῇ μεταφράσει καὶ Γαλλικῷ κειμένῳ.

Ἄρθρον 1.

Τὰ ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Κράτη ὑποχρεοῦνται νὰ ἱδρύσουν καὶ συντηρήσουν Γραφεῖον Διεθνὲς τῆς Χημείας, τοῦ ὁποίου ἕδρα εἶναι οἱ Παρίσιοι.

Ἄρθρον 2.

Τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον τῆς Χημείας σκοπὸν ἔχει:

1ον. Νὰ μελετᾷ ἐπὶ σκοπῷ γενικῆς ὠφελείας, τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν διεθνῆ ὀργάνωσιν διαφωτιστικῆς βιβλιογραφίας.

2ον. Νὰ ὑποβοηθῇ τὴν συνεργασίαν μεταξὺ τῶν ὑπαρχόντων ἢ μελλόντων νὰ ἱδρυθῶσιν εἰς τὰ διάφορα κράτη ὀργανισμῶν χημικῆς βιβλιογραφίας.

3ον. Νὰ πρακλῇ καὶ διευκολύνῃ τὴν ἀνταλλαγὴν ἢ τὸ δάνειον μεταξὺ τῶν δημοσίων ἀρχῶν, Κοινοβουλίων, Πανεπιστημίων, Ἱνστιτούτων ἐρευνῶν, Γραφείων βιβλιογραφίας, Βιβλιοθηκῶν, Μουσείων, ἐπιστημονικῶν σωματείων ἢ ἐπαγγελματικῶν ὁμάδων ἐντύπων βιβλιογραφικῶν ἀφορώντων τὴν καθαρὰν καὶ ἐφηρμοσμένην Χημείαν, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν διανομὴν πληροφοριῶν φύσεως ἐπιστημονικῆς, τεχνικῆς ἢ οἰκονομικῆς χρησίμων εἰς τὰς συμβαλλομένας χώρας.

Ἄρθρον 3.

Τὸ Γραφεῖον εἶναι ἀνεξάρτητον τῶν ἀρχῶν τῆς χώρας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει ἐγκαταστῆ.

Ἀλληλογραφεῖ κατ' εὐθείαν μὲ τὰς κυβερνητικὰς ἀρχάς, τὰς διοικητικὰς καὶ τεχνικάς, αἵτινες εἶναι ἐντεταλμέναι εἰς τὰς διαφόρους χώρας μὲ τὴν ἔρευναν καὶ τὴν λύσιν τῶν ζητημάτων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 4.

Αἱ Κυβερνήσεις καθιστῶσιν ἐνήμερον τὸ Γραφεῖον ἐπὶ τῶν λαμβανομένων ὑπ' αὐτῶν μέτρων πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν διεθνῶν συμβάσεων, αἵτινες τυχὸν θεσπίζονται ἐν τῷ κύκλῳ τῆς Χημείας καὶ τῶν συναφῶν βιομηχανιῶν.

Τὸ Γραφεῖον ὑποβάλλει τὰς τροποποιήσεις, ὅσας θεωρεῖ ἐπωφελεῖς, ὡς πρὸς τὰς διατάξεις τῶν συμβάσεων τούτων.

Ἄρθρον 5.

Αἱ ἀποικίαι, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Κράτους, ἐξ οὗ ἐξαρτῶνται, δύνανται νὰ συμμετέχωσι τοῦ Γραφείου.

Ἄρθρον 6.

Τὸ Γραφεῖον λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ τὸν ἔλεγχον Ἐπιτροπῆς μονίμου, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν. Ἡ σύνθεσις καὶ τὸ ἔργον τῆς μονίμου Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἐν λόγῳ Γραφείου, καθορίζονται ὑπὸ κανονισμοῦ προσηρτημένου εἰς τὴν παροῦσαν συμφωνίαν καὶ θεωροῦνται ὡς ἀποτελοῦντα ἓν σύνολον μετ' αὐτῆς.

Ἄρθρον 7.

Τὰ ἐτήσια ἔξοδα τῆς λειτουργίας καὶ συντηρήσεως τοῦ διεθνοῦς Γραφείου καλύπτονται διὰ τῶν εἰσφορῶν τῶν συμβαλλομένων κρατῶν, καθοριζομένων καθ' οὓς τρόπους προβλέπει ὁ προσηρτημένος κανονισμὸς εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν.

Ἄρθρον 8.

Τὰ ποσὰ τ' ἀντιπροσωπεύοντα τὴν εἰσφορὰν ἑκάστου τῶν συμβαλλομένων κρατῶν καταβληθήσονται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ Γραφεῖον εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου ἔτους.

Ἄρθρον 9.

Αἱ Κυβερνήσεις, αἵτινες δὲν ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν συμφωνίαν, γίνονται δεκταὶ εἰς συμμετοχὴν τῇ αἰτήσει των.

Ἡ συμμετοχὴ αὕτη θὰ γνωστοποιῆται διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ εἰς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ ταύτης εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν λοιπῶν συμβαλλομένων. Συνεπιφέρει τὴν ὑποχρέωσιν τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ Γραφείου δι' εἰσφορᾶς καθ' ὃν τρόπον προβλέπει τὸ ἄρθρον 7.

Ἄρθρον 10.

Τὰ ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἐπιφυλάσσουν αὐτοῖς τὰ δικαιώματα νὰ ἐπιφέρουν, κατόπιν κοινῆς συμφωνίας, εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν πάσας τὰς τροποποιήσεις, ὧν ἤθελεν ὑποδείξει τὴν σκοπιμότητα ἡ πεῖρα.

Διατηροῦν τὸ δικαίωμα νὰ ἕλθουν χωριστὰ εἰς ἰδιαιτέρας συμφωνίας ἐν τῷ κύκλῳ τῆς βιβλιογραφίας τῆς καθαρᾶς καὶ ἐφηρμοσμένης χημείας ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως αἱ συμφωνίαι αὗται μὴ ἀντίκεινται εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν.

Ἄρθρον 11.

Ἡ παροῦσα συμφωνία ἰσχύει διὰ περίοδον ἓξαετῆ. Μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τοῦ χρόνου τούτου θέλει ἐξακολουθῆ ἐν ἰσχύϊ δι' ἑτέραν ἓξαετῆ περίοδον μεταξὺ τῶν κρατῶν, ἅτινα δὲν ἐδήλωσαν δύο ἔτη πρὸ τοῦ τέρματος ἑκάστης περιόδου τὴν πρόθεσιν τῆς παύσεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως ὡς πρὸς αὐτά.

Ἄρθρον 12.

Τὸ πρωτόκολλον τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συμβάσεως, θέλει μείνει ἀνοικτὸν μέχρι τῆς 28 Μαΐου 1928. Ἡ σύμβασις αὕτη θέλει κυρωθῆ παρὰ τῶν οἰκείων Κυβερνήσεων καὶ θέλει ἀρχίσει ἰσχύουσα εὐθὺς ὡς ἑπτὰ ἐκ τῶν ὑπογραψάντων κρατῶν κυρώσωσι ταύτην.

Ἑκάστη Κυβέρνησις θέλει ἀπευθύνει τὸ συντομώτερον τὰς κυρώσεις εἰς τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν, τῇ φροντίδι τῆς ὁποίας θέλει γνωστοποιεῖσθαι αὕτη εἰς τὰ λοιπὰ συνυπογράψαντα κράτη.

Αἱ κυρώσεις αὗται κατατεθήσονται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐγένετο ἐν Παρισίοις τὴν 29 Ὀκτωβρίου εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον, ὅπερ θέλει μείνει κατατεθειμένον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ὁποίου ἀντίγραφα ἐπικεκυρωμένα θέλουσιν ἀποσταλῆ διὰ διπλωματικῆς ὁδοῦ εἰς τὰς συμβληθείσας Δυνάμεις.

Διὰ τὴν Ἀλβανίαν Μαλία βέης Λιβοχάβα.
Διὰ τὴν Ἀργεντινὴν Δημοκρατίαν Σωριντέ.
Διὰ τὸ Βέλγιον κ. Ε. ντὲ Γκαιφφιέ.
Διὰ τὴν Κολομβίαν κ. Βασκὲζ Κομπό.
Διὰ τὴν Δομινικανὴν Δημοκρατίαν κ. Β. Ὀρτίζ.
Διὰ τὴν Γαλλίαν κ. Μ. Πινώ.
Διὰ τὴν Ἑλλάδα κ. Κ. Ζέγγελης.
Διὰ τὸ Λουξεμβοῦργον κ. Π. Μέντιγγερ.
Διὰ τὸ Μαρόκον κ. Ι. Λιουβίλλ.
Διὰ τὸ Μεξικὸν κ. Δανιὴλ Βελές.
Διὰ τὸ Πριγκηπᾶτον τοῦ Μονακὸ κ. Κ. Μπελάντο ντὲ Κάστρο.
Διὰ τὴν Παραγουάην κ. Μ. Καβαλλέρο.
Διὰ τὴν Περουΐαν οἱ κ. κ. Μιμπέλα, Ραμὸν, Ε. Μιμπέϋρο.
Διὰ τὴν Πολωνίαν ὁ κ. Ἀλφρέδος Χλαπόβσκι.
Διὰ τὴν Πορτογαλλίαν ὁ στρατηγὸς Ἀχιλ. Μαχάδο.
Διὰ τὴν Ρουμανίαν ὁ κ. Μ. Μινοβίτσι.
Διὰ τὸ Βασίλειον Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ὁ κ. Τόμιτς.
Διὰ τὴν Τσοχοσλοβακίαν ὁ κ. Σ. Ὀσοῦσκι.
Διὰ τὴν Τυνίδα ὁ κ. Ζωφρουὰ σαὶντ Ἱλλέρ.
Διὰ τὴν Τουρκίαν ὁ κ. Α. Φετχῆ.
Διὰ τὴν Ἕνωσιν τῶν σοσιαλιστικῶν δημοκρατιῶν τῶν Σοβιὲτ οἱ κ. κ. Ν. Κουρνακώφ, Π. Νουμπίας, Γ. Λάχκεβιτς.

CONVENTION INTERNATIONALE

RELATIVE A LA CRÉATION A PARIS D'UN OFFICE INTERNATIONAL DE CHIMIE

Article premier

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à fonder et à entretenir un Office International de Chimie, dont le siège est à Paris.

Art. 2

L'Office International de Chimie est chargé :

1o D'étudier, dans un but d'intérêt général, les questions concernant l'organisation internationale de la documentation :

2o D'établir une coopération entre les organismes de documentation chimique existant ou à créer dans les divers pays :

3o De provoquer et de faciliter l'échange et le prêt entre les Administrations publiques, les Parlements, les Universités, les Instituts de recherches, les Offices de documentation, les Bibliothèques, les Musées et les Sociétés savantes ou Groupements professionnels de la documentation touchant à la Chimie pure et appliquée en vue d'assurer la répartition des renseignements d'ordre scientifique, téchnique ou économique qui pourraient être utiles dans les pays adhérents.

Art. 3.

L'Office est indépendant des autorités du pays dans lequel il est établi.

Il correspond directement avec les autorités gouvernementales, administratives et techniques chargées, dans les différents pays, de l'examen et de la solution des questions se rettachant à son objet.

Art. 4.

Les Gouvernements font part à l'Office des mesures qu'ils prennent en vue d'assurer l'application des conventions internationales qui pourraient être établies dans le domaine de la Chimie et des industries qui en dérivent.

L'Office suggère les modifications qu'il pourrait être avantageux d'apporter aux dispositions de ces conventions.

Art. 5.

Les colonies, sur la demande de l'État dont elles dépendent, pourront être admises à faire partie de l'Office.

Art. 6.

L'Office fonctionne sous l'autorité et le contrôle d'un Comité permanent, formé de délégués des pays contractants. La composition et les attributions de ce Comité permanent, ainsi que l'organisation et les pouvoirs du dit Office, sont déterminés par le reglèment qui est annexé au présent arrangement et est considéré comme en faisant partie intégrante.

Art. 7.

Les dépenses annuelles de fonctionnement et d'entretien de l'Office international sont couvertes par les contributions des pays contractants, établies dans les conditions prévues par le règlement annexé à la présente convention.

Art. 8.

Les sommes représentant la part contributive de chacun des pays contractants seront versées par ces derniers à l'Office, au commencement de chaque année.

Art. 9

Les Gouvernements qui n'ont pas signé le présent arrangement sont admis à y adhérer sur leur demande. Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement français et par celui-ci aux autres Gouvernements contractants. Elle comportera l'engagement de participer par une contribution aux frais de l'Office dans les conditions visées pat l'article 7.

Art. 10

Les Hautes Parties Contractantes se réservent la faculté d'apporter d'un commun accord à la présente convention toutes les modifications dont l'expérience démontrerait l'utilité. Elles conservent le droit de conclure séparément entre elles des arrangements particuliers dans le domaine de la documentation de Chimie pure et appliquée, à condition que ces arrangements ne soient pas contraires à la présente convention.

Art. 11

Le présent arrangement est conclu pour une période de six années. A l'expiration de ce terme, il continuera à demeurer exécutoire pour de nouvelles periodes de six années entre les pays qui n'auront pas notifié, deux anées avant l'échéance de chaque période, l'intention d'en faire cesser les effets en ce qui les concerne.

Art. 12

Le protocole de signature de la présente convention restera ouvert jusqu'au 1er Mai 1928. Cette convention devra être ratifiée par les Gouvernements respectifs. Elle entrera en vigueur dès sept des pays signataires auront déposé leurs ratifications.

Chaque Couvernement adressera dans le plus bref délai possible ses ratifications au Gouvernement français par les soins duquel il en sera donné avis aux autres pays signataires.

Ces ratifications resteront déposées dans les archives du Gouvernement français.

Fait à Paris, le 29 Octobre 1927, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernements français et dont lescopies certifiées conformes seront remises, par la voie diplomatique, aux puissances contractantes.

Pour l'Albanie : M. Malik bey Libohava.
Pour la République Argentine : M. Saubidet.
Pour la Belgique : M. E. De Gaiffier
Pour la Colombie : M. Vasquez Cobo.
Pour la République Dominicaine : M. W-A. Ortiz.
Pour la France : M. L. Pineau.
Pour la Grèce : M. C. Zenghelis.
Pour le Luxembourg M P. Medinger.
Pour le Maroc : M. J. Liouville.
Pour le Mexique : M. Daniel Velez.
Pour la principauté de Monaco : M. C. Bellando de Castro.
Pour le Paraguay : M. Caballero.
Pour le Pérou : MM. Mimbella : Ramon-E. Ribeyro.
Pour la Pologne : M. Alfred Chlapowski.
Pour le Portugal : Le général Aguiles Machado.
Pour la Roumanie : M. Minovici.
Pour le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes : M. Tomitch.
Pour la Tchécoslovaquie : M. S. Osusky.
Pour la Tunisie : M. Geoffroy St-Hilaire.
Pour la Turquie : M. A. Fethy.
Pour l'Union des Republiques Soviétistes Socialistes : MM. N. Kournacof. P. Doubof, G. Lachkevitch.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

Ἄρθρον 1.

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2190 περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Ἐπιτρέπεται, ἵνα κατὰ τὴν σύστασιν μὲν τῆς ἑταιρείας διὰ διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ, κατὰ ἐκδόσεις δὲ νέων μετοχῶν διὰ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ, ἀποφασιζομένης, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παράγραφος 3 καὶ 4 καὶ 31 παράγρ. 2, ὁρίζηται προνόμιον ὑπὲρ μετοχῶν. Τὸ προνόμιον τοῦτο ἐπιτρέπεται νὰ ἀφορᾷ μόνον εἰς ἀπόληψιν πρὸ τῶν κοινῶν μετοχῶν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 45 πρώτου μερίσματος καὶ εἰς τὴν προνομιακὴν ἀπόδοσιν τοῦ καταβληθέντος ὑπὸ τῶν κατόχων προνομιούχων μετοχῶν κεφαλαίου ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας.

Ὡσαύτως ἐπιτρέπεται ὅπως ὁρισθῆ ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ διανομῆς μερίσματος κατὰ μίαν ἢ πλείονας χρήσεις τὸ προνόμιον ἀφορᾷ εἰς προνομιακὴν καταβολὴν μερισμάτων καὶ διὰ τὰς χρήσεις καθ' ἃς δὲν ἐγένετο διανομὴ μερίσματος.

Ἄρθρον 2.

1. Διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Δικαιοσύνης, δύνανται νὰ κωδικοποιηθῶσιν εἰς ἕνιαῖον κείμενον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Νόμος 2190 περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν» αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὡς καὶ αἱ κατωθι ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν ἰσχύουσαι διατάξεις.

α') Τοῦ νόμου 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

β') Τοῦ νόμου 2655 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

γ') Τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 25 Ἰουλίου 1923 «περὶ αὐξήσεως τῶν χρηματικῶν ποινῶν καὶ πραστίμων».

δ') Τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Δεκεμβρίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ φόρου καθαρῶν κερδῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν κλπ.».

ε') Τῶν ἄρθρων 5—9 τοῦ Ν. Δ. τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1023 «περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἀσφαλίσεως» καὶ 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

στ') Τῶν ἄρθρων 1—3 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 20 Νοεμβρίου 1925 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν», τοῦ νόμου 1023 «περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἀσφαλίσεως κλπ.» κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 3761.

ζ') Τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 14 Ἰουνίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων 1023 καὶ 2190 κλπ.» κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 3759.

η') Τοῦ ἄρθρου 1 παράγραφος 3 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1023 καὶ 2190», κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 3777.

θ') Τοῦ νόμου 5076 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ Τραπεζῶν».

ι') Τοῦ νόμου 5261 «περὶ συγχωνεύσεως ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

2. Κατὰ τὴν τοιαύτην κωδικοποίησιν ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ τῆς σειρᾶς τῶν ἄρθρων, ἡ ἐκ νέου ἀρίθμησις αὐτῶν, ἡ

διαγραφὴ τῶν καταργηθεισῶν διατάξεων ὡς καὶ ἡ τυχαμοιβὴ γησις καὶ ἡ τυχαιονία τοῦ κειμένου πρὸς τὰς ἰσχυούσας διατάξεις.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐναλίου κειμένου θέλει ἀρχίσει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος.

Ἄρχεται ἀκολούθως ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ ἐκλογικοῦ Νόμου».

Μπεσαντζῆ Λιάο. Διὰ δευτέραν φορὰν ἀνερχόμενος ἐπὶ τοῦ βήματος τούτου ἐκφράζω τὴν ἐπιθυμίαν ὁλοκλήρου τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ κόσμου Θεσσαλονίκης περὶ καταργήσεως τοῦ χωριστοῦ ἐκλογικοῦ συλλόγου. Τὸν χωριστὸν αὐτὸν οἱ Ἰσραηλῖται τῆς Θεσσαλονίκης τὸν θεωροῦν προσβλητικὸν καὶ μειωτικὸν τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων. Μήπως πρόκειται τάχα νὰ γίνῃ θρησκευτικὴ τις τελεστὴ κατὰ τὰς ἐκλογάς, ὥστε νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ χωρισθοῦν οἱ Ἰσραηλῖται ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς; Ὅταν γίνεται χωρισμὸς ἀρίνεται δι' αὐτοῦ νὰ νοηθῇ ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται εἶναι πολῖται ἄλλης κατηγορίας. Ὡμίλησαν περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν μειονοτήτων. Ἀλλὰ ὅταν μία μειονότης ἀπορρίπτει τὸ δικαίωμα ἢ προνόμιον τὸ ὁποῖον τῆς ἐχορηγήθη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τῆς ἐπιβληθῇ παρὰ τὴν θέλησίν της. Οἱ Ἰσραηλῖται τῆς Θεσσαλονίκης δὲν ἔχουν ἀντίρρησιν καὶ νὰ μὴ ἔχουν κἂν ἰδιαίτερον ἀντιπρόσωπον, ἀρκεῖ νὰ καταργηθῇ τὸ προσβλητικὸν αὐτὸ μέτρον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μόνον προσβλητικὸν δὲν μπορεῖτε νὰ τὸ λέτε.

Μπεσαντζῆ Διάο. Δὲν θέλω νὰ εἴπω διὰ τῆς λέξεως αὐτῆς ὅτι ὑπάρχει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως. . . .

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ὑπάρχει οὔτε εἰς τὰ πράγματα. Ξεύρετε καλὰ ὅτι κινδυνεύει νὰ μὴ γίνῃ ἡ Ὁμοσπονδία τῶν Ἰνδιῶν, διότι ἔρχονται οἱ Μουσουλμάνοι καὶ λέγουν ὅτι δὲν τὴν θέλομεν τὴν Ὁμοσπονδίαν, ἐὰν δὲν μᾶς ἐξασφαλίσετε τὰ χωριστὰ δικαιώματά μας.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ οἱ Ἰσραηλῖται δὲν τὸ θέλουν αὐτὸ τὸ δικαίωμα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι ὅμως προσβλητικόν.

Μπεσαντζῆ Λιάο. Ἐπειδὴ μειώνει τὰ δικαιώματά των τὸ θεωροῦν προσβλητικόν. Μᾶς ὡμίλησαν ὅμως καὶ περὶ ψυχικῆς ἐπαφῆς, ἡ ὁποία λείπει ἀκόμη Δὲν ἐννοῶ τί εἴδους εἶναι αὐτὴ ἡ ψυχικὴ ἐπαφή, ἡ ὁποία χρειάζεται διὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἐκλογικῶν δικαιωμάτων. Οἱ Ἰσραηλῖται τῆς Θεσσαλονίκης θέλουν ἁπλούστατα νὰ ψηφίζουν διὰ τὰ Ἑλληνικὰ κόμματα, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχουν τοὺς ἰδιαιτέρους σήμερον ἀντιπροσώπους των.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐλπίζω νὰ φθάσωμεν κάποτε εἰς ἐκλογικὸν σύστημα, ὁπότε κάθε περιφέρεια θὰ ἐκλέγῃ ἕνα μόνον Βουλευτήν. Τότε τὰ πράγματα θὰ εἶναι διαφορετικά.

Μπεσαντζῆ Λιάο. Τὸ σημερινὸν ὅμως σύστημα δημιουργεῖ μίαν ἀνισότητα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅταν ὁμιλεῖτε περὶ προσβλητικότητος, μειονεκτικότητος καὶ ἀνισότητος, κάμνετε πολὺ κακὴν ὑποστήριξιν τοῦ ζητήματός σας, δημιουργεῖτε μίαν ἀτμοσφαίραν ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ βγῆτε ἡττημένος. Διαθέτετε δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου δυσμενῶς τὴν Βουλήν. Ἐκεῖνο ποὺ μπορεῖτε νὰ πῆτε εἶναι ὅτι τὸ σύστημα αὐτὸ δὲν σᾶς ἀρέσει καὶ εἶναι ἀρκετὸν τοῦτο διὰ νὰ τὸ ἐξετάσωμεν. Ἀπὸ ἀπόψεως τακτικῆς διεξάγετε κακῶς τὴν ὑπόθεσίν σας.

Μπεσαντζῆ Λιάο. Δὲν θὰ ἐξακολουθήσω τότε, ἀφοῦ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μοῦ κάμνει τὴν τιμὴν νὰ ἐκφράσῃ τὴν διάθεσίν του, ὅπως ἐξετάσῃ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν τῆς Θεσσαλονίκης, οἱ ὁποῖοι δὲν θέλουν τίποτε ἄλλο εἰμὴ τὴν στενοτέραν προσέγγισίν των μετὰ τῶν λοιπῶν συμπατριωτῶν των.

Π. Τσαλδάρης. Πρὶν εἰπέλθω καθ' ἑαυτὸ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου θέλω νὰ εἴπω δύο λέξεις ἐπὶ τῆς προτάσεως τὴν ὁποίαν ὑπέβαλλεν ὁ ἄρτι κατελθὼν τοῦ Βήματος τῆς Βουλῆς συνάδελφος. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ζήτημα τοῦτο τῶν χωριστῶν ἐκλογικῶν Συλλόγων ἔρχεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Οἱ Ἰσραηλῖται τῆς Θεσσαλονίκης εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διεμαρτυρήθησαν κατὰ τοῦ ἀποχωρισμοῦ αὐτῶν ἀπὸ τοὺς ἄλλους πολίτας χριστιανοὺς καὶ ἐθεώρησαν τοῦτο ὡς μειονεκτικόν. Καὶ πρέπει νὰ ἐκφράσω τὴν ἀπορίαν μου, διατί ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δυσανασχετεῖ, διότι ἐκφράζουν καὶ πάλιν τὸ αἴσθημα ταῦτο οἱ Ἰσραηλῖται τῆς Θεσσαλονίκης. Καὶ δὲν φρονῶ ὅτι ἔχουν ἄδικον. Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν συνεβίωσαν μὲ τοὺς ἐκεῖ χριστιανοὺς καὶ ἄλλοτε μὲ τοὺς Μουσουλμάνους. Καὶ ὅταν ἡ Θεσσαλονίκη ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος παρέτηρε τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας χωρὶς διάκρισιν. Αἴρνης δ' Ἐπαναστατικῆς πράξεως ἐαρίθησαν κεχωρισμένοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους κατοίκους μετὰ τῶν ὁποίων διάγουν κοινὸν βίον. Οὔτε ἡ Ἐπανάστασις, οὔτε αἱ τακτικαὶ Κυβερνήσεις ἠθέλησαν νὰ κρατήσουν χωριστὰ τοὺς Ἰσραηλίτας εἰς ἔνδειξιν περιφρονήσεως Αὐτοὶ ὅμως οὔτω τὸ αἰσθάνονται. Εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι ὑπῆρξεν ἡ πρώτη παραχώρησις ἡ γενομένη συμφώνως πρὸς τὴν συνθήκην τῶν Βερσαλλιῶν. Ποίαν ὅμως σημασίαν ἔχει ἡ διάταξις τῆς συνθήκης; Καὶ τοιουτοτρόπως καταντᾷ τὸ δικαίωμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δὲν θέλουν νὰ ἔχουν, νὰ μὴ ἐξυπηρετῇ οὔτε τοὺς Χριστιανοὺς οὔτε τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἔχει ἀντιθέτως τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσῃ πρὸς ὅλους τοὺς λαοὺς τὴν ἰσοπολιτείαν μετὰ τῆς ὁποίας διαχειρίζεται τὰς ἐντὸς τῶν ὁρίων του μειονότητας. Διατὶ λοιπὸν ἐπιμένει ἡ Κυβέρνησις νὰ διατηρῇ κεχωρισμένους τοὺς Ἰσραηλίτας παρὰ τὴν θέλησίν των; Ζητοῦντες τοῦτο οἱ Ἰσραηλῖται στερροῦνται τοῦ δικαιώματός των καὶ ἴσως αὔριον εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ στερηθοῦν καὶ τῶν ἀντιπροσώπων των. Κάτι, βεβαίως, κάμνει τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ μὴ θέλουν νὰ ἀποτελοῦν ἰδιαίτερον ἐκλογικὸν Σύλλογον. Λείπει ἡ ἔννοια τῆς μυστικότητος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πῶς παραβιάζεται ἡ μυστικότης;

Π. Τσαδάρης. Μὰ ἐὰν δὲν ψηφίσουν τοὺς δικούς σας φαίνεται ὅτι δὲν ἀνήκουν εἰς τὸ κόμμα σας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν τὸ λένε αὐτό.

Π. Τσαλδάρης. Μὴ θέλομεν νὰ κρύψωμεν ἐδῶ τὰς σκέψεις μας. Εἶναι φανερὸν ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ἀποδεικνύουν διὰ τοῦ χωριστοῦ Συλλόγου ἐὰν ἐξέλεξαν φίλον ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ σᾶς ἐκθέσω κατόπιν κατὰ τρόπον πειστικὸν τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ τοὺς πειράζει.

Π.Τσαλδάρης. Ἔχω ἐδῶ ἕνα ἔγγραφον εἰς τὸ ὁποῖον λέγουν: Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ χωριστοῦ συστήματος μᾶς ἐκθέτει εἰς τὰς ἐπιθέσεις τῶν ἀντιπάλων.

Μπεσαντζῆ. Ἔχομεν τόσα ἄλλα ἐπιχειρήματα ὥστε δυνάμεθα νὰ παραιτηθῶμεν αὐτοῦ τοῦ ἐπιχειρήματος.

Π. Τσαλδάρης. Σεῖς δύνασθε νὰ παραιτηθῆτε καὶ ἄλλων ἐπιχειρημάτων, ὅταν βλέπετε νὰ παρεμβαίνῃ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Μπεσαντζῆ. Μὲ θίγετε. Κύριε Πρόεδρε, τὸν λόγον διὰ προσωπικὸν ζήτημα.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ ζητήσετε τὸν λόγον σύμφωνα μὲ τὸν Κανονισμόν, ὅταν τελειώσω. Λέγουν ὅμως καὶ κάτι ἄλλο οἱ Ἰσραηλῖται τῆς Θεσσαλονίκης. Διατὶ δὲν μᾶς ἀφίνετε νὰ κάμωμεν αὐτὴν τὴν προσέγγισιν;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λυτὸ εἶναι τὸ μόνον καὶ τὸ σοβαρώτερον ἐπιχείρημα.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἔρχεται καὶ ἐμποδίζει αὐτὴν τὴν προσέγγισιν. Τὸ σύστημά του ἀντιστρατεύεται καὶ μὲ τὴν βάσιν τοῦ ἐκλογικοῦ μας συστήματος,

κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς ὡρισμένον ἀριθμὸν τῶν κατοίκων περιλαμβάνονται ὅλοι οἱ Ἕλληνες. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ θέλετε νὰ χωρίσετε, ὡς κάτι τι τὸ ξένον ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, τοὺς Ἰσραηλίτας Θεσσαλονίκης; Ξεύρετε τὶ κακὸν ὑποθάλπετε εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος μὲ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ νὰ διατηρῆτε χωριστοὺς Συλλόγους διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας; Ἔχω μίαν ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας μοῦ ζητεῖται νὰ ἀποτελέσουν ἴδιον ἐκλογικὸν Σύλλογον καὶ 25 χιλ. Ἀλβανοί. Διατὶ λέγουν ἀφοῦ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἔκαμε χωριστοὺς Συλλόγους διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας δὲν κάμνει καὶ δι' ἡμᾶς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἔχουν δικαίωμα νὰ τὸ ζητήσουν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐζήτησαν.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ γεννήσετε καρκίνωμα εἰς τὸ Κράτος.

Σ. Χούρσογλου. Ἀλλὰ ἡ παράταξίς σας ἐζήτησε νὰ γίνῃ ἰδιαίτερος ἐκλογικὸς Σύλλογος διὰ τοὺς πρόσφυγας.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ ἄλλος συνάδελφός σας μοῦ ἀντέταξε τὸ ἴδιον ἐπιχείρημα ἄλλοτε. Ἐκεῖνο ποὺ ἐζητεῖτο τότε ἦτο τὸ ἴδιον ὅπερ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκλέγουν τοὺς ὁρθόν. Ἐλέγετο τότε ὅτι ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἐκλέγουν τοὺς Βουλευτὰς ποὺ γνωρίζουν καὶ οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἐπιμεληθοῦν τῶν συμφερόντων εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀποτελέσουν καὶ οἱ πρόσφυγες ἴδιον ἐκλογικὸν Σύλλογον, διὰ νὰ ἐκλέγουν ἀπὸ σπλάγχνα των ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ ὑποστηρίζουν ζωηρότερα τὰ συμφέροντά των. Οἱ Ἰσραηλῖται ὅμως δὲν ἔχουν ἴδιον τὰ συμφέροντά των. Οἱ Ἰσραηλῖται ὅμως δὲν ἔχουν ἴδιον τὰ συμφέροντά των, ἔχουν κοινὰ συμφέροντα μετὰ τῶν Χριστιανῶν. Καὶ ἐὰν εἴχατε τοῦτο ὑπ' ὄψιν δὲν θὰ μοῦ ἐκάμνατε τὴν ἄστοχον αὐτὴν παρατήρησιν. Οἱ Ἰσραηλῖται φρονοῦν ὅτι τὸ σύστημα τοῦ χωρισμοῦ εἶναι μειωτικόν. Ἐγὼ τοὺς λέγω ὅτι δὲν εἶναι μειωτικόν. Εἶναι μόνον πολιτικὸν τέχνασμα. Ἐλπίζω, τονίζει, ὅτι εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ φέρῃ ἐπειγόντως ἐν νομοσχέδιον μὲ τὸ ὁποῖον, ὡς λέγει, θέλει ἀσφαλίσῃ τὰ δικαιώματα τῶν νέων Ἑλλήνων πολιτῶν. . . . .

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Νὰ διευκολύνῃ εἶπα.

Π. Τσαλδάρης . . . . . δὲν δύναται νὰ δυσκολεύσῃ ὡρισμένους ἄλλους πολίτας, διότι εἶναι ἀλλόφυλοι ἀπὸ τὴν ἐνάσκησιν τῶν δικαιωμάτων των, ἐνῷ ἡ ἰσότης ἐπιθάλλει τὴν μεταχείρισίν των ὅπως καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων. Θὰ συστήσω συνεπῶς μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου νὰ παύσῃ ἡ διάκρισις αὕτη, ἤτις καθιερώθη δι' ἄλλους λόγους, ὄχι ἐθνικούς, καὶ οἱ Ἰσραηλῖται νὰ ἀποτελέσουν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν Σύλλογον μετὰ τῶν ἄλλων ἑλλήνων. ὅπως ἐπιθυμοῦν καὶ θέλουν καὶ ὅπως εἶναι τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον. Ἤδη ἔρχομαι εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου. Ἡ παροῦσα Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ 3 1)2 ἔτη, καὶ ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ παρῆλθον τρία ἔτη καὶ 4 μῆνες, καὶ ἐν τούτοις καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἐνόμισεν ἐπιθεβλημένον νὰ ρυθμίσῃ τὸ πρεπόντως τὰ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ὑψίστου δικαιώματος τοῦ πολίτου, ὅπως εἶναι τὸ ἐκλογικόν. Δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν ἐφρόντισε, διότι ὑπῆρχε ἐκλογικὸς νόμος, ἀφοῦ ὁ ὑπάρχων τοιοῦτος εἶναι καὶ ἐπαναστατικῆς προελεύσεως, καὶ εἶχε πλεῖστα ἐλαττώματα ὀφθαλμοφανῆ, καὶ δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι διέφυγε τοῦτο τὴν ὀξυδέρκειαν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ διαφύγῃ, διότι, ὅταν συνεζητήθη τὸ νομοθετικὸν ἐκλογικὸν διάταγμα, κατεδείχθησαν ὡρισμένα ἐλαττώματα αὐτοῦ, ἅτινα ἀνεγνωρίσθησαν καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, καὶ κατηγορηματικῶς ἐδηλώθη, ὅτι ὁ μὲν νόμος τότε θὰ ἐκύρου τὸ Νομ. Διάταγμα, θὰ ἐλαμβάνοντο ὅμως ἐγκαίρως μέτρα διορθώσεως τῶν ἀτόπων. Ἡ ἀντιπολίτευσις ὑπέδειξε σαφῶς ὡρισμένα μειονεκτήματα. Καὶ ἄλλοτε, κατὰ τὴν παρελθοῦσαν περίοδον, ὡμίλησα περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου καὶ ὑπεστήριξα, ὅτι τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, ὅπερ νομίζω ὡς προσῆκον διὰ τὴν χώραν μας, εἶναι τὸ πλειοψηφικόν, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν εὐρεῖαν ἐκλογικὴν περιφέρειαν καὶ τὸ σφαιρίδιον. Πρέπει δὲ νὰ εἰπω, ὅτι ὑπεστήριζον τότε τὸ σύστημα τοῦτο, μολονότι εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν μίαν παλαιὰν ἀρχὴν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὑποστηριχθεῖσαν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου ἀρχηγοῦ αὐτοῦ Δ. Γούναρη, ὅτι τὸ καλύτερον ἐκλογικὸν σύστημα ἦτο τὸ ἀναλογικόν. Ὑπεστήριξα, λέγω, τὸ πλειοψηφικόν, μολονότι εἶχον καὶ ἓν ἄλλο ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἱ ἐκλογαί, αἱ ὁποῖαι ἐπρόκειτο νὰ ἐπακολουθήσουν, δὲν θὰ ἠνόουν τὸ Λαϊκὸν κόμμα, ὡς κατεδείχθη ἄλλως τε καὶ ἐκ τῶν ἐκλογῶν, διότι τοῦτο συνεκέντρωσε μόνον περὶ τὰς 350.000 ψήφους. Εἶχα συνεπῶς δύο λόγους ὑπὲρ τοῦ ἀναλογικοῦ, ἀλλὰ ἐνέμεινα ὑπὲρ τοῦ πλειοψηφικοῦ καὶ δὲν ὑπεστήριξα τὸ ἄλλο, τὸ ὁποῖον θὰ μοῦ παρεῖχε μεγαλύτερον ἀριθμὸν φίλων ἐν τῇ Βουλῇ. Δὲν ἐδίστασα, τονίζει, νὰ ὑποστηρίξω, ὅτι τὸ πλειοψηφικὸν εἶναι τὸ προσῆκον διὰ τὸν τόπον μας σύστημα. Ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπα, αἱ πολιτικαὶ ἰδέαι δὲν εἶναι ἰδέαι ἐπιστημονικαί, ἔχουν ἀξίαν, ὅταν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ των ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου καὶ ἐθεώρησα τότε ὑποχρέωσίν μου νὰ κρίνω ἐφαρμόσιμον τὸ πλειοψηφικόν, διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὸν τόπον Κυβέρνησις ἰσχυρά, τῆς ὁποίας εἶχεν ἀνάγκην ἡ χώρα. Ταῦτα πάντα, τονίζει, ἐπικαλοῦμαι διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ καμμία ἀμφιβολία, ὅτι ὅ,τι ἔκαμα τὸ ἔκαμα ἐπὶ βλάβῃ τοῦ πολιτικοῦ μου συμφέροντος, καὶ ἀκόμη ἐξακολουθῶ νὰ ὑποστηρίζω, ὅτι τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μᾶς διέπῃ εἰσέτι. Ἀντιδρᾷ βεβαίως εἰς τοῦτο ἡ μερὶς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἐπιμένουσα εἰς τὸ ἀναλογικὸν σύστημα. Ἴσως εἰς τοῦτο μᾶς ἔχει βραδύτερον συμμάχους, ἀλλὰ διὰ τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς πιστεύω, ὅτι πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ πλειοψηφικόν. Ἀλλὰ τοῦτο, ὡς ἐφημόσθη, δὲν ἐξυπηρετεῖ τὸ γενικὸν συμφέρον, ἀπεδείχθη σύστημα ἀνανιτρρήτως κακόν, διότι ἐδουλεύθη τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ διὰ τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν, ἃς ὁ νόμος ἐδημιούργησε. Ἐπὶ μακρὸν ἠγόρευσαν ἄλλοι συνάδελφοι εἰς τὴν πρώτην συζήτησιν, καὶ κατέδειξαν τὰ ἀτοπήματα, τὰ λαμβάνοντα χώραν εἰς τὰς διαφόρους ἐκλογικὰς περιφερείας, καὶ διὰ τοῦτο θὰ εἶμαι σύντομος. Βάσις διὰ τὰς ἐκλογικὰς περιφερείας δὲν ἐτέθη καμμία. Ὑπάρχουν τοιαῦται μὲ ἕνα, μὲ δύο, μὲ τρεῖς, μὲ 5, μὲ 10, μὲ 20 καὶ μὲ 22 βουλευτάς, καὶ ἐρωτῶ, εἶναι δυνατὸν αὐτὸ νὰ λέγεται σύστημα;

Ε. Κουλουμβάκης. Καὶ μὲ τοὺς νομοὺς τὸ ἴδιον συμβαίνει.

Π. Τσαλδάρης. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀφίσετε νὰ ἐξακολουθήσω Εἶναι λέγω σύστημα αὐτό; Μόνον ἡ παράταξις αὐτὴ τῆς ἀνομοιομορφίας εἶναι μέγιστον ἐλάττωμα. Εἶναι ἐπίσης ἐλαττωματικὸν διότι κατανέμονται ἀνίσως τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν, καθὼς κατενεμήθησαν αἱ ἐκλογικαὶ περιφέρειαι, ἀφοῦ ὑπάρχουν βουλευταὶ ἐκλεγέμενοι μὲ χιλίους ψήφους καὶ βουλευταὶ ἐκλεγόμενοι μὲ 65.000 ψήφους. Κατὰ πρόχειρον μελέτην τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἔχομεν πέντε ἐκλογικὰς περιφερείας κάτω τῶν 10.000 κατοίκων καὶ μίαν κάτω τῶν 3.000 κατοίκων ἐκλεγούσας ἕνα βουλευτήν. Ὑπάρχουν ἐπίσης 10 ἐκλογικαὶ περιφέρειαι αἱ ὁποῖαι ἔχουν κατοίκους κάτω τοῦ ἐκλογικοῦ κλάσματος τῶν 17.000 καὶ ἐν τούτοις ἐκλέγουν βουλευτάς. Ἔχομεν ἐπίσης ἄλλας 5 περιφερείας αἱ ὁποῖαι εἶναι κάτω τοῦ ὁρίου τῶν 25.000 καὶ ἐκλέγουν καὶ αὐταὶ βουλευτάς. Ἐὰν δὲ λάβετε ὑπ' ὄψει καὶ τὰς ἐπαρχίας ποὺ δίδουν περισσοτέρους τοῦ ἑνὸς βουλευτὰς βλέπετε ὅτι ὑπάρχουν 19 ἐκλογικαὶ περιφέρειαι ὅπου τὰ ἐκλογικὰ κλάσματα εἶναι μεγαλύτερα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων τῶν περιφερειῶν ποὺ δίδουν ἕνα βουλευτήν. Εἰς τὴν Λεβάδειαν ἔχομεν 41.000 κατοίκους καὶ ἐκλέγουν ἕνα βουλευτὴν καὶ μένουν 16.000 ἄνευ βουλευτοῦ ἐνῷ ἄλλαι περιφέρειαι μὲ πολὺ ὀλιγωτέρους κατοίκους δίδουν βουλευτήν. Ποία συνεπῶς εἶναι ἡ ἐκλογικὴ δικαιοσύνη ποὺ διέπει τὸ σύστημα καὶ διατί ἡ μία μερὶς κατοίκων νὰ ἔχῃ πλεονεκτήματα καὶ ἡ ἄλλη νὰ μὴν ἔχῃ. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ συνηθῇ κανεὶς ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι πρόκειται περὶ ἐκλογικοῦ συστήματος Κράτους εὐνομουμένου καὶ ἰσοπολιτειακοῦ. Ἀλλὰ καὶ τὸ Σύνταγμα παραβιάζεται καταφώρως. Πρέπει νὰ

ἰσχύῃ ἡ ἰσότης ποὺ καθιεροῖ τὸ Σύνταγμα, κυριώτατα κατὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ μεγαλυτέρου δικαιώματος τοῦ πολίτου ὅηλ. κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐκπροσωπήσεώς του. Διατί τονίζει, καθιεροῦται αὐτὴν τὴν ἀμεσον συμμετοχήν; Ἄλλοι συνάδελφοι σας ἀνέπτυξαν τὸ ἀντισυνταγματικὸν τῆς καταμοιᾶς τῶν ἑδρῶν ἀφοῦ τὸ Σύνταγμα καθορίζει σαφῶς νὰ κανονίζωνται αὐταὶ ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ. Ὅπου δὲ τὸ Σύνταγμα ἠθέλησε νὰ καθιερώσῃ προνόμια, τὰ καθέρωσε ρητῶς, ὅπως διὰ τὴν Ὕδραν, ἤτις ἐκλέγει τρεῖς Βουλευτάς, κατ' ἐμέ, ἄνευ λόγου. Καὶ ἔρχεται, φυσικά, τὸ ἐρώτημα πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία νὰ εἰσαγγῆται τοιαύτας ἀνισότητας. Βουλαὶ νὰ τὰς νομοθετοῦν καὶ λαὸς νὰ τὰς ἀνέχεται; Ἐτέθη, συνεχίζει, ὡς βάσις ἡ ἐπαρχία, ἀλλὰ ἡ Ἐπαρχία ἀποτελεῖ τώρα μόνον μίαν ἱστορικὴν ἀνάμνησιν. Σήμερον διοικητικὸς ὀργανισμὸς εἶναι ὁ Νομός, ἔχων ἰδίαν προσωπικότητα. Καὶ ἐρωτῶ διατὶ δὲν κατεφύγατε εἰς τὸν Νομόν, ὅστις ἔχει καὶ ἰδίαν αὐτοτελῆ ἀτομικὴν ἀπόστασιν; Ἐὰν ἐλέγατε τοῦτο θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι προσφεύγομεν εἰς κᾶτι τὶ ἀνεγνωρισμένον καὶ ὑπάρχον, ἀλλ' ὅταν μοῦ λέγετε ἐπαρχίας .....

Ι. Τσιριμῶκος. Ἡ ἐπαρχία εἶναι ὁ μόνος ζῶν ὀργανισμὸς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι ψεύτικα καὶ τεχνικά.

Π. Τσαλδάρης. Κατ' ἐμέ, οὐδὲν δικαιολογεῖ τὴν βάσιν τῆς ἐπαρχίας ποὺ ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Τὸ Σύνταγμα ἠθεώρησε τὸν Βουλευτὴν ἀντιπρόσωπον τῆς περιφερείας του καὶ ἐπεξέτεινε τὴν ἀντιπροσωπείαν του καὶ ἐπὶ τοῦ Ἔθνους καὶ ὅταν τὸν θέτετε ἀντιπρόσωπον τοῦ Νομοῦ ὑπάρχει ἐκεῖ μία διοίκησις, ἡ ὁποία ἐλπίζομεν νὰ μεταμορφωθῇ εἰς αὐτοδιοίκησιν καὶ θὰ ἀντιπροσωπεύῃ ὅλα αὐτὰ τὰ συμφέροντα. Μετὰ τοῦ Νομοῦ ἄλλως τε συμπίπτουν καὶ ἡ Δικαστικὴ καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ καὶ ἡ οἰκονομικὴ περιφέρεια καὶ οὕτω ὑπάρχει ἄθροισμα συμφερόντων. Εἰς τὴν ἐπαρχιακὴν περιφέρειαν ὡρισμένον τι δὲν ὑπάρχει. Τὸ ὀρθόν, συνεπῶς, τῆς ἐκπροσωπήσεως συνδέεται μὲ περιφέρειαν ἔχουσαν ὡρισμένην ὑπόστασιν.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἡ ἐπαρχία εἶναι ζωντανὸς ὀργανισμός.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ Νομὸς ἔχει πλεονέκτημα καὶ τὸ ὅτι ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ αἱ ἰδέαι λαμβάνουν μεγαλυτέραν εὐρύτητα καὶ τὰ πρόσωπα περὶ τὰ ὁποῖα στρέφεται ἡ ἐκτίμησις τῶν πολιτῶν εἶναι μεγαλυτέρου κύρους, ἐνῷ εἰς τὴν στενὴν περιφέρειαν ὑπάρχει ἐξάρτησις ἐκλογέως καὶ ἐκλογίμου, καὶ ἐπέρχεται συναλλαγή, διότι ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ πολιτικὴ ἐξέλιξις τοῦ Κράτους βαίνει μὲ τάσιν νὰ συναισθάνωνται αἱ ὑπηρεσίαι τὸ καθῆκόν των καὶ νὰ τὸ κάμουν ἄνευ παρεμβάσεως. Καὶ πιστεύω ὅτι ὀσημέραι ὁ ὑπαλληλικὸς κλάδος προσαρμόζεται πρὸς τὴν ἰδέαν αὐτήν, ὥστε ἡ παρέμβασις τοῦ ἀντιπροσώπου νὰ νομίζῃ ὅτι τοῦ μειοῖ τὸ κῦρος. Πάντως δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἀντιπρόσωπος πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς περιφέρειαν ὅπου δρᾷ ἓν σύνολον ἀρχῶν διὰ νὰ ἐποπτεύῃ, νὰ συνιστᾷ καὶ καταγγέλλῃ τὰ ἄτοπα. Ἡ ἀνωμαλία μὲ τὴν ἐκλογικὴν αὐτὴν διαρρύθμισιν ἐσημείωσε τὸ ἔξῆς ἄτοπον. Εἰς τὴν Ἄρταν μέχρι τοῦ 1920 περιελαμβάνοντο καὶ ὡρισμένα τινὰ χωρία, μετὰ τὸ 1920 ὅμως κατὰ τὴν ἐπαναστατικὴν περίοδον τὰ χωρία αὐτὰ ἐχωρίσθησαν εἰς δύο τμήματα καὶ τὸ ἓν ἐπῆγεν εἰς τὴν Πρέβεζαν καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὴν Ἄρταν, ἐνῷ δικαστικῶς, διοικητικῶς καὶ ἐκπαιδευτικῶς ἀνήκουν εἰς τὴν Ἄρταν. Θὰ εἴπῃ τις ὅτι τοῦτο ἴσως ἐγένετο πρὸς εὐκολίαν τῶν ψηφοφόρων, ἀλλὰ δυστυχῶς συμβαίνει τὸ ἀντίθετον καὶ μὲ τὴν διαρρύθμισιν αὐτὴν οἱ πληθυσμοὶ ταλαιπωροῦνται. Νομίζετε λοιπὸν ὅτι ἡ Βουλὴ ἐδῶ ἐκπροσωπεῖ ἰσότητα ἐκλογικῶν δικαιωμάτων ὅταν ὑιοθετῇ καὶ ἀνέχεται τοιαῦτα τερατουργήματα; Πρὸ παντὸς, τονίζει, δικαιοῦμαι νὰ ἐκδηλώσω τὴν δυσφορίαν μου κατὰ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως διὰ τὸν νόμον αὐτὸν καὶ διότι ὑπεσχέθη νὰ τὸν διορθώσῃ καὶ δὲν τὸν διώρθωσε, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ὑπέσχετο, ὤφειλε νὰ τὸν διορθώσῃ, διότι ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ ἔχῃ μίαν τοιαύτην πλειονοψηφίαν, ὥστε νὰ μὴν εὑρίσκῃ καμμίαν ἀντίδρασιν. Δὲν ἀγνοῶ βεβαίως πόσα ἴδια συμφέροντα τῶν πολιτευομένων συνδέονται μὲ τὰς ἐκλογικὰς περιφερείας καὶ πόσας δυσκολίας εὑρίσκουν αἱ Κυβερνήσεις, ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ μία Κυβέρνησις μὲ ὀγκώδῃ πλειοψηφίαν ἦτο ἡ μόνη ἐνδεδειγμένη νὰ διορθώσῃ αὐτὸν τὸν νόμον καὶ νὰ μὴ τὸν ἀφίσῃ ἄθικτον, ἄνισον καὶ ἀντισυνταγματικόν, ὅπως εἶναι, καὶ νὰ παρασκευάζῃ μάλιστα μὲ αὐτὸν καὶ τὰς μελλούσας ἐκλογάς, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ἡ μικρὰ ἀντιπολίτευσις ἐξεδήλωσεν ἀνέκαθεν τὴν πρόθεσίν της νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν Κυβέρνησιν, εἰς ἓν τοιοῦτον ἔργον. Ἔχω, τονίζει, ἀκόμη μίαν ἐλπίδα ὅτι ἡ Κυβέρνησις αὐτή, ἥτις ζητεῖ οὐχὶ πολὺ βραδέως νὰ λογοδοτήσῃ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, δὲν θὰ παρουσιασθῇ πρὸ αὐτοῦ μὲ ἓν τοιοῦτον ἐπαναστατικὸν σύστημα. Διότι ἂν παρουσιασθῇ μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ θὰ ἀντλήσῃ μομφὴν ἐπὶ παραμελήσει στοιχειωδεστάτου καθήκοντος. Περιπλέον, ὡς ὑπεστήριξα καὶ ἄλλοτε, τὸ ψηφοδέλτιον δὲν εἶναι τὸ καλύτερον διὰ τὴν χώραν μας σύστημα ἐκδηλώσεως τῆς λαϊκῆς γνώμης. Γνωρίζω ὅτι τὸ σφαιρίδιον εἶναι πεπαλαιωμένον ὄργανον ἐκδηλώσεως τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος, ἀλλ' ὡς προεῖπον δὲν ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν νεωτερισμούς, ἀλλὰ ποῖον εἶναι διὰ τὸν τόπον μας κατάλληλον καὶ πρέπει ν' ἀποδλέψωμεν εἰς τὸ πῶς θὰ ἐξασφαλίσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὴν γνησιότητα τῆς θελήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ οὐσιωδεστάτος τύπος τῆς ἐκδηλώσεως εἶναι ὁ τρόπος τῆς ψηφοφορίας καὶ δι' αὐτὸ τὸ Σύνταγμα τὴν καθιέρωσε μυστικήν. Ἀλλὰ τὸ ψηφοδέλτιον ἐξασφαλίζει ἆραγε τὴν μυστικότητα; Τὸ παλαιότερον Σύνταγμα εἶχε τὴν ἀσφάλειαν μὲ τὸ σφαιρίδιον καὶ τὸ καθιέρωσε ρητῶς. Ὁρθῶς, βεβαίως, τὰ μεταγενέστερα Συντάγματα ἀφήρεσαν τὴν διάταξιν τοῦ σφαιριδίου διὰ νὰ μὴ εἶναι δεσμευμένη ἡ Πολιτεία νὰ κάμῃ χρῆσιν ἄλλου μέσου προσφορωτέρου, βεβαίως, ἀναλόγως τῆς ἐξελίξεως. Καὶ σύμφωνα μὲ τὰς σκέψεις ταύτας βραδύτερον καθιερώθη τὸ ψηφοδέλτιον, ἀλλ' ὡς γνωρίζομεν ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς του ἐκθέσεως ὁ λόγος δι' ὃν εἰσήχθη εἶναι ὅτι μὲ τὸ σφαιρίδιον ἐπηρεάζετο ὁ ἐκλογεὺς διὰ τοῦ ἐπὶ τῆς κάλπης ἀντιπροσώπου. Βεβαίως, τοῦτο ἦτο μειονέκτημα καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχεν αὐτό, κανεὶς λόγος δὲν συνέτρεχε νὰ φύγῃ τὸ σφαιρίδιον, διότι ἀναμφισβήτητον εἶναι ὅτι τὸ σφαιρίδιον ἐξασφαλίζει περισσότερον τὴν λαϊκὴν θέλησιν. Ἔχομεν πληθώραν ἀγραμμάτων, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιήσωσι τὸ ψηφοδέλτιον, διότι χρειάζονται ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θὰ σημειώσῃ τοὺς σταυρούς, ἢ θὰ διαγράψῃ ὡρισμένους ὑποψηφίους καὶ τότε οὗτος ὑποκαθίσταται εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἐκλογέως. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι οἱ ἀγράμματοι καὶ τὸ ψηφοδέλτιον δὲν ἐκδηλοῦν γνησίως τὴν γνώμην των ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς πολιτείας διττῆς, διότι καὶ ἀγραμμάτους τοὺς ἀφῆκε καὶ τοὺς ἐχορήγησε καὶ ὄργανον ἐκδηλώσεως τῆς γνώμης των, τὸ ὁποῖον οἱ ἐγγράμματοι μόνον ἠμποροῦν νὰ χειρισθοῦν. Δὲν δύνασθε, τονίζει, νὰ ἐπικαλεῖσθε τὴν πρόοδον καὶ τὰ ἀλλαχοῦ κρατοῦντα ὅταν μὲ τὰ νέα αὐτὰ συστήματα γίνεται νόθευσις τῆς πραγματικῆς θελήσεως τοῦ πολίτου καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο συμβαίνει εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ μὴν ἀφίσωμεν αὐτὰς τὰς διακρίσεις, τὰς ἀνισότητας καὶ τὰ ἄτοπα. Ἂν θέλετε ἰσότητα ἐν τῇ ἀντιπροσωπεύσει ὀφείλεται νὰ εἰσαγάγετε τὸ σφαιρίδιον. Μὲ τὸ ψηφοδέλτιον γίνεται ἀπειρία νοθεύσεων καὶ ἐρωτῶ ἂν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς ἡμᾶς νὰ ἀφίσωμεν τὸν λαὸν νὰ στερῆται τῆς ψήφου του καὶ νὰ γινώμεθα ἀφορμὴ ἐκμαιεύσεως σωρείας κακουργιῶν. Νομίζω λοιπὸν ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως ἐξυπηρετήσεως τῆς ἠθικῆς δὲν πρέπει νὰ γενώμεθα ὄργανα τοιούτων παρατύπων ἐξυπηρετήσεων. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ πρόοδοι ἐν τῷ σφαιριδίῳ. Ὑπάρχει ἓν νέον μηχάνημα κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ σφαιρίδιον ῥίπτεται ἐκεῖ ποὺ θέλει ὁ ἐκλογεὺς καὶ πᾶσα καλπονόθευσις ἀνακαλύπτεται. Δύνασθε μὲ τοῦτο νὰ προστατεύσητε τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ παρέχοντες καὶ μίαν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν ἐφευρέτην φίλον σας. Τὴν ἐξέτασιν, τονίζει, τοῦ νέου αὐτοῦ συστήμα-

τος συνιστῶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν. Αὐτά, συνεχίζει, εἶχον νὰ εἴπω διὰ τὴν ἀμέλειαν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ οὐσιωδεστάτου τῶν καθηκόντων ποὺ εἶχε. Δὲν δικαιολογεῖ μεταλλαγὰς Ὑπουργῶν, διότι τὸ ἐκλογικὸν σύστημα εἶναι ἔργον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὤφειλε νὰ τὴν ἀπασχολήσῃ, ἔχει δὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ ὅλα τὰ μέσα νὰ διαπιστώσῃ κάθε ἐλαττωματικότητα καὶ νὰ ἀνεύρῃ καὶ τὴν θεραπείαν. Μὴ νομίζετε, τονίζει, ὅτι διὰ τοῦ συζητουμένου Νομοσχεδίου ἐξετελέσατε τὸ καθῆκόν σας, ἐὰν δὲν καθιερώσητε ἓν ἐκλογικὸν σύστημα ἐξασφαλίζον ἐν ἰσότητι καὶ γνησιότητι τὴν λαϊκὴν θέλησιν. Τὸ Νομοσχέδιον οὐδὲ ἀνάγκας τινὰς ἱκανοποιεῖ. Ἤκουσα ὅτι σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι νὰ διευκολύνῃ καὶ τὴν σύνταξιν τῶν καταλόγων, ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τούτου.

Τοὐναντίον θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου γεννᾶτε ὑπονοίας σοβαράς.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Τί ὑπονοίας;

Π. Τσαλδάρης. Δι' αὐτὸ εἶμαι εἰς τὸ Βῆμα διὰ νὰ σᾶς εἴπω, τί ἔχω νὰ κατακρίνω ἢ νὰ ἐγκρίνω ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου καὶ λέγω ὅτι γεννᾶτε ὑπονοίας περὶ τῶν μέτρων αὐτῶν. Ἔχετε ἕνα ἄρθρον 10 διὰ τοῦ ὁποίου λέγετε ὅτι ἔγιναν νέοι συνοικισμοί, Νέας Φιλαδελφείας, Περιστερίου κλπ. διὰ τοὺς ὁποίους θέλετε νὰ συντάξετε ἰδιαιτέρους ἐκλογικοὺς καταλόγους, δὲν εἶναι ἔτσι κ. Ὑπουργέ;

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Μάλιστα.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν μοῦ λέγετε, γνωρίζετε ἂν δι' ἕνα ἕκαστον συνοικισμὸν ὑπάρχουν οἱ ἴδιοι ἐκλογικοὶ κατάλογοι ἢ ἕνας γενικὸς κατάλογος, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει τοὺς πάντας καὶ ὅστις ἔχει διάφορα παραρτήματα; Ὅλοι αὐτοὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἐσπεύσατε νὰ κάμετε ἰδίους καταλόγους εἶναι ἐγγεγραμμένοι, ἐζήτησα τὴν ἔγκυρον γνώμην ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐζήτησα ἂν ὑπάρχουν οἱ ἴδιοι εἰς τοὺς κατ' ἰδίαν συνοικισμοὺς κατάλογοι καὶ ἔλαβον τὴν πληροφορίαν ὅτι τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουν. Διότι ὅπως καλῶς γνωρίζετε οἱ κατάλογοι συντάσσονται εἴτε παρὰ τῶν Δήμων εἴτε παρὰ τῶν Κοινοτήτων. Οἱ συνοικισμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἕνα τμῆμα τῶν Ἀθηνῶν, ὅπως ὑπάρχουν καὶ ἄλλα διάφορα τμήματα τῆς πόλεως. Δὲν ὑπάρχουν ἴδιοι κατάλογοι, πρὸς τί λοιπὸν γίνονται; Σᾶς λέγω λοιπὸν τοῦτο κ. Ὑπουργέ...

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Πῶς θέλετε νὰ γίνῃ;

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι περιττοὶ καθ' ὁλοκληρίαν.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θέλετε νὰ πᾶνε εἰς τοὺς καταλόγους τῶν Κοινοτήτων;

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι οἱ κατάλογοι τοῦ Δήμου ὅπου εἶναι ἐγγεγραμμένοι καὶ λέγετε νὰ τοὺς πάρετε ἀπὸ ἐκεῖ καὶ νὰ κάμετε ἰδιαιτέρους καταλόγους. Πρὸς τί; Ἀφοῦ κανεὶς συνοικισμὸς δὲν ἔχει ἰδιαιτέρους καταλόγους ὁ κατάλογος τοῦ Δήμου Ἀθηναίων εἶναι εἰς εἰς τὸν ὁποῖον ὡς καλῶς γνωρίζετε ἐγγράφονται καθ' ἑκάστην νέοι πολῖται, γίνονται τὰ παραρτήματα καὶ κατόπιν ταῦτα προσαρτῶνται εἰς τὸν κατάλογον. Δι' αὐτὸ σᾶς λέγω ὅτι ὅταν κάμετε ἕνα νεωτερισμὸν ἀντίθετον πρὸς τὰ κρατοῦντα, δηλαδὴ ὅταν λέγετε ὅτι ἕκαστος συνοικισμὸς θὰ ἔχῃ ἰδικούς του καταλόγους, σᾶς λέγω ὅτι γεννᾶτε διὰ τῆς πράξεώς σας αὐτῆς ὑπονοίας, ὅτι κᾶτι γίνεται ἐκεῖ μέσα.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Νὰ σᾶς δώσω μίαν ἐξήγησιν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ πιστεύω ὅτι δὲν ἔχετε κακὴν τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ ὑπάρχουν ὅμως οἱ φρονοῦντες ὅτι κᾶτι τι θὰ γίνῃ μὲ αὐτό. Λοιπὸν διατὶ νὰ γεννήσετε αὐτὴν τὴν ὑπόνοιαν;

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Νὰ σᾶς ἀπαντήσω. Καθόλου δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ διὰ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὑπόνοια. Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Ὑπάρχουν κάτοικοι συνοικισμῶν, ἐπὶ παραδείγματι τοῦ Βύρωνος, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐκλογεῖς, οἱ ὁποῖοι μετῴκησαν ὑπὸ διαφόρους περιστάσεις εἰς τὴν Νέαν Ἰωνίαν. Θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ κινήσουν ἀπὸ τὴν Νέαν Ἰωνίαν νὰ πᾶνε νὰ ψηφίσουν εἰς τὸν Βύρωνα. Αὐτὴν τὴν περίπτωσιν θέλω νὰ κανονίσῃ τὸ νομοσχέδιον.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς καταλόγους τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Πρόκειται περὶ τοῦ ἄλλου. Γίνονται νέοι συνοικισμοὶ ἐντελῶς, ὅπου εἶναι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ γραφοῦν στοὺς καταλόγους τοὺς ὑπάρχοντας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θέλετε νὰ τὸ θεωρήσωμεν ὡς παράρτημα; Νὰ τὸ ὀνομάζωμεν παράρτημα;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Ἐδῶ πρόκειται νὰ μεταφέρωμεν ἀπὸ τοὺς μὲν εἰς τοὺς δέ, νὰ ἐγγράψωμεν ἄλλους νὰ ἀκυρωθοῦν τὰ βιβλιάρια ἢ νὰ μὴ ἀκυρωθοῦν.

Καὶ αὐτὰ δὲν θὰ τὰ ἐκτελέσητε σεῖς θὰ τὰ κάμουν ἄλλοι. Ἐὰν ἦτο δυνατὸν θὰ σᾶς ἔλεγα «Κύριε Ὑπουργὲ τῶν Ἐσωτερικῶν πάρτε τα καὶ φτιάξτε τα μόνος σας», Ἀλλ' ἐφ' ὅσον θὰ ἀνακατευθοῦν ἄλλοι εἶναι φυσικὸν νὰ γεννηθοῦν ὑπόνοιαι.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐὰν ἐχετε νὰ ὑποδείξετε οἱανδήποτε τρόπον διὰ νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ εὐκολία...

Π. Τσαλδάρης. Ὑποδεικνύω τὸν τρόπον τὸν ὑφιστάμενον, τὸν ὁποῖον σεῖς θέλετε νὰ καταργήσετε. Ὅποιος θέλει νὰ ἐγγραφῇ νὰ πάῃ νὰ ἐγγραφῇ. Ὅποιος θέλει νὰ ψηφίσῃ θὰ πάῃ νὰ ψηφίσῃ. Σεῖς δημιουργεῖτε νέον τρόπον.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Πρὸς εὐκολίαν τῶν ψηφοφόρων.

Π. Τσαλδάρης. Διατὶ δὲν τὸ κάμνετε δι' ὅλα τὰ μέρη τότε; Ἔπειτα ἔρχεσθε εἰς τὴν ἄλλην διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 κατὰ τὴν ὁποίαν γίνεται ἡ ἀθρόα, ἂς εἴπωμεν ἐγγραφὴ τῶν πολιτῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀπέκτησαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν καὶ ἐκλογικὰ δικαιώματα διὰ τῆς τελευταίας συνθήκης τῆς Ἀγκύρας. Πράκειται περὶ τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν Ἑλλήνων τῆς 9ης δηλώσεως. διὰ τοὺς ὁποίους καθιεροῦτε μίαν διαδικασίαν ἐγγραφῆς, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ διάφορος ἀπὸ τὴν διαδικασίαν ἡ ὁποία τηρεῖται διὰ τοὺς ἄλλους.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θὰ σᾶς εἴπω κατόπιν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εὑρίσκω ὅτι ὑπάρχει λόγος δικαιολογητικός, ὥστε νὰ καθιερώσωμεν μίαν ἄλλην διαδικασίαν ἡ ὁποία δὲν παρέχει τὴν ἐγγύησιν οὔτε ἐκείνης τῆς διαδικασίας, ἡ ὁποία ἴσχυσε τότε ὅταν ἦσαν πάμπολοι οἱ νέοι πολῖται Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι προσῆλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐγγραφὴ ἔγινε μᾶλλον... Κατὰ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἐζήτησα σχετικῶς οἱ πολῖται οὗτοι ὑφίστανται, ὡς εἶναι γνωστόν, ἀπὸ τοῦ 1923, ἔκτοτε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, δὲν γνωρίζω τὸν ἀριθμόν, ἀλλὰ ἱκανοί, ὡς μοῦ εἶπον ἔχουν ἐγγραφῇ εἰς τοὺς καταλόγους.

Φ. Σαράντης. Ἐλάχιστοι.

Π. Τσαλδάρης. Μοῦ εἶπαν ὅτι εἶναι ἕνα μέρος ἱκανόν, μπορεῖ νὰ μὴ εἶναι καθόλου, ἀλλὰ κατὰ τὰς πληροφορίας ποὺ μοῦ εἶπαν, εἶναι ἱκανοὶ ἐξ αὐτῶν ἐγγεγραμμένοι. ποῖος ὁ ἀριθμός των δὲν δύναμαι νὰ τὸν προσδιορίσω. Τώρα αὐτοὶ θέλουν νὰ γραφοῦν, καὶ ἂν θέλετε, σᾶς κάμνω μίαν νέαν κατηγορίαν διὰ παραμέλησιν, ὅτι ἐνῷ πρὸ τόσου χρόνου ἔχομεν κάμει τὴν σύμβασιν τῆς Ἀγκύρας, δὲν ἐλάβατε ἕνα μέτρον, ἵνα ἔκτοτε γραφοῦν καὶ νὰ μὴ εὑρίσκωνται σήμερον ἐστερημένοι τῶν δικαιωμάτων των.

Κ. Λιδωρίκης. (Υπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Μόλις λαμβάνομεν τὸ μέτρον μᾶς κατηγορεῖτε.

Π. Τσαλδάρης. Λέγω αὐτά, διότι ἂν συνέβαινε μία ὁποιαδήποτε ἀναπληρωματικὴ ἐκλογὴ δὲν θὰ εἶχον οὗτοι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκτελέσουν τὰ ἐκλογικὰ τῶν καθήκοντα, τὰ ὁποῖα τοῖς παρεσχέθησαν διὰ τῆς συνθήκης τῆς Ἀγκύρας κατὰ τὸ 1930.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἴσως δὲν ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ἐπικυρώσεων τῶν συμφωνιῶν τῆς Ἀγκύρας ἔγινε κατὰ τὴν ἐφετεινὴν ἀντεπίσκεψιν τῶν Τούρκων Ὑπουργῶν δηλαδὴ κατ' Ὀκτώβριον καὶ ἔκτοτε ἰσχύουν. Δὲν λέγω ὅτι δὲν ὑπάρχει καθυστέρησις.

Π. Τσαλδάρης. Δέχομαι τὴν ἐξήγησιν πλὴν ὅμως παρῆλθεν ἐν τῷ μεταξὺ τόσον χρονικὸν διάστημα, ὥστε θὰ ἠδύνασθε νὰ πράξετε τοῦτο οὐχὶ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς διακοπῆς. Τέλος πάντων ἐγὼ πλειοδοτῶ κατὰ τοῦτο ὅτι ἐνωρίτερον ἔπρεπε νὰ εἶχον ἀποκτήσῃ οὗτοι τὰ δικαιωματά των καὶ ὄχι τώρα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει διατί δὲν ἐφαρμόζετε καὶ σήμερον τὴν αὐτὴν διαδικασίαν ἡ ὁποία ἔχει ἐφαρμοθῇ πάντοτε; Δὲν νομίζω ὅτι συντρέχει κανεὶς ἐξαιρετικὸς λόγος, διατὶ νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἐξαίρεσις, ἡ ὁποία γεννᾷ τὴν δυσπιστίαν ἐκ μέρους τῶν ἄλλων κ. Ὑπουργέ, πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ἔχομεν καθῆκον πάντες νὰ μὴ γεννῶμεν δυσπιστίας.

Κ. Λιδωρίκης. (Υπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλ' ἐγὼ εὑρίσκω ὅτι τὸ νὰ κάμετε μίαν ἐξαιρετικὴν διαδικασίαν εἶναι ἀντικείμενον δυσπιστίας.

Καὶ ποίους ἐγκαταστήσατε ἐκεῖ; Πολλὰ ὑπάρχουν τὰ ζιζάνια εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν διὰ νὰ κάμω τὸν ἔλεγχον. Εἷς ὑπάλληλος ὁποιασδήποτε φύσεως, τὸν ὁποῖον θὰ διορίζῃ ὁ Νομάρχης, καὶ δύο διακεκριμένοι πολῖται, τῶν ὁποίων δὲν γνωρίζω τίς θὰ κάνῃ τὸν καθορισμόν ὅτι εἶναι διακεκριμμένοι, τοιοῦτον τι δὲν λέγει τὸ νομοσχέδιον. Διατὶ αὐτοὺς θέλετε νὰ τοὺς ἐγγράψετε μὲ αὐτὰς τὰς ἐλαχίστας ἐγγυήσεις, ὥστε νὰ δύναται ἕνας ὁποιοσδήποτε νὰ τοὺς εἴπῃ ὅτι δὲν εἶναι σωστὸν τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἀπεκτήσατε.

Κ. Λιδωρίκης. (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Πρόκειται περὶ τῶν Κωνσταντινοπολιτῶν τῶν ὁποίων ἡ ἰδιότης μέχρι τοῦδε ἐβεβαιοῦτο ἀνευθύνως ἀπὸ τὰ Σωματεῖά των.

Ἤδη ἡ ἰδιότης βεβαιοῦται ἀπὸ μίαν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ὑπόκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ Νόμου.

Π. Τσαλδάρης. Νομίζω ὅτι δὲν λαμβάνεται τώρα περισσοτέρα ἐγγύησις ἀπὸ ὅτι ἦταν πρίν.

Δὲν ἔχω πρόχειρον νὰ σᾶς εἴπω πῶς ἐγένετο πρίν, ἀλλὰ αἱ βεβαιώσεις αὐταὶ ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς φράσεως σας εἶναι μεμονωμέναι βεβαιώσεις, διότι ἡ διατύπωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἔχει οὕτω. «Διὰ ἁπλῆς μόνον».

Κ. Λιδωρίκης. (Υπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἔχετε προκατάληψιν εἰς τὸ ἄρθρον αὐτό.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ θέλω, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ τὸ τονίζω ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον, τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου νὰ ἀσκῆται καλῶς καὶ γνησίως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θεωρῶ ἐπιβεβλημένον εἶναι ὅτι ἡ ἐκδηλωθεῖσα θέλησις τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ εἶναι γνησία. Καὶ θὰ σᾶς ἔλεγα κ. Ὑπουργὲ, ἀσφαλίσατε τοὐλάχιστον αὐτὴν τὴν Ἐπιτροπήν. Τί ξεύρει ἕνας γραφιᾶς; Λέγετε, ὁ Νομάρχης θὰ διορίζῃ ἕνα γραφέα α' τάξεως. Τί θέλετε νὰ ξεύρῃ αὐτὸς ὁ γραφεύς; Σᾶς εἶπα ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον ἐὰν ὡρίζατε ἕνα Δημοτικὸν ὑπάλληλον καὶ ὅταν λέγω ὑπάλληλον δὲν περιορίζομαι εἰς τὸν ὑπάλληλον ἁπλῶς, ἀλλὰ ἐννοῶ καὶ τὴν Δημοτικὴν ἀρχήν.

Κ. Λιδωρίκης. (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ἔχει τόσην σχεσιν μὲ τοὺς πρόσφυγας αὐτό.

Π. Τσαλδάρης. Διατί, κύριε Ὑπουργέ, δεικνύετε δυσπιστίαν πρὸς τὴν ἤδη Δημοτικὴν Ἀρχὴν Ἀθηνῶν καὶ ὄχι τότε ὅταν ἐτύγχανε νὰ εἶναι φίλη τοῦ κόμματός σας; Αὐτὸ κάμετε Δὲν θέλετε νὰ τὸ κάμετε αὐτό; βάλετε ἕνα Δικαστήν.

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θέλετε νὰ βάλωμεν ἀντιπρόσωπον τῶν κομμάτων;

Π. Τσαλδάρης. Ὄχι δὲν θέλω, διότι δυνατὸν νὰ μὴ ἔχουν. Ἐγὼ λέγω διὰ τίνα λόγον ἄλλοτε νὰ ἦτο εἷς Δημοτικὸς Σύμβουλος καὶ σήμερον νὰ ὑπάρχῃ εἷς ὑπάλληλος τῆς Νομαρχίας. Τοῦτο δεικνύει . . .

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Κύριε Πρόεδρε, μὲ συγχωρεῖτε . . .

Π. Τσαλδάρης. Δίδετε ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς ὑπάλληλον ὁ ὁποῖος εἶναι ὄργανον τῆς Κυβερνήσεως.

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἄλλοτε δὲν ὑπῆρχον πρόσφυγες, οὔτε Κωνσταντινουπολῖται. Οἱ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζουν σήμερον ὅλους τοὺς δημότας των ἐν Ἀθήναις. Εἶναι ἄγνωστοι ἂν ὄχι εἰς ὅλους, ἀλλὰ εἰς τοὺς πλείστους τῶν Δημοτικῶν ὑπαλλήλων, ἀλλ' εἰς τὰ Σωματεῖα καὶ εἰς τοὺς Συνοικισμοὺς εἶναι γνωστοὶ οἱ συνδημόται.

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Ὑπουργέ, τὸ ἐπιχείρημα τὸ ὁποῖον λέγετε στρέφετε ἐναντίον σας. Διότι ἐγὼ δὲν λέγω νὰ βγάλετε ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν τοὺς δύο διακεκριμένους Κωνσταντινουπολίτας, ἀλλὰ λέγω ἀντὶ τοῦ ὑπαλλήλου τῆς Νομαρχίας ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι εἰς οἱασδήποτε γραφεὺς β' τάξεως νὰ πάῃ ἕνας Δημοτικὸς Σύμβουλος, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ προτέρημα ὅτι ἐξελέγη ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν τοῦ Δήμου εἰς τὸν ὁποῖον ἐγκαθίσταται καὶ ὁ ὁποῖος ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητός του εἶναι μᾶλλον ἐπιτήδειος νὰ γνωρίζῃ τὰ πράγματα.

Φ. Σαράντης. Τῆς μειοψηφίας νὰ ὁρισθοῦν.

Π. Τσαλδάρης. Διατί θέλετε τῆς μειοψηφίας; Δὲν ἐπερίμενα ἀπὸ ἕνα ἀντιπρόσωπον καὶ μάλιστα τῶν Ἀθηνῶν νὰ λέγῃ τοιαῦτα πράγματα. Τὸ σύστημά μας εἶναι νὰ ἐμπιστευώμεθα εἰς τὴν πλειοψηφίαν.

Φ. Σαράντης. Εἶπον ὑπὲρ τῆς σχετικῆς μειοψηφίας.

Π. Τσαλδάρης. Μὲ ἐπαρκεῖ αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγετε διὰ νὰ λάβω καὶ περὶ πλέον ἐπιχείρημα, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ τὸ λάβω, διότι θὰ στραφῇ κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Ἐγὼ ἕνα μόνον ζητῶ νὰ μὴ δοθῇ ἐμπιστοσύνη εἰς τὸν ὑπάλληλον τῆς Νομαρχίας. Διωρίσατε ἕνα Σύμβουλον Δικαστικὸν ἀπέναντι τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ δυσπιστία.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὴ εἶναι ἡ λύσις, διότι ὀφείλετε νὰ ὁμολογήσετε ὅτι οἱ Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι δὲν ξέρουν ὅλους τοὺς συνδημότας των, ἀλλὰ ἡ λύσις εἶναι καλή.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ ὑπάλληλος τῆς Νομαρχίας τοὺς ξέρει ἀκόμη ὀλιγώτερον. Ἔχετε ἕνα ἄλλο. τὸ ἄρθρον 13 διὰ τοῦ ὁποίου μεταβάλλετε τὰς ἐφορευτικὰς Ἐπιτροπὰς ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν. Δὲν σᾶς ἀρέσει νὰ ὑπάρχουν ἐπιτροπαὶ αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τέλους δὲν ἔχουν καθορισθῇ οὔτε ἀπὸ τὴν μερίδα τὴν ἰδικήν μας. Καθωρίσθησαν δι' ἑνὸς Νομοθετικοῦ Διατάγματος τοῦ 1923 ὅταν σεῖς ἰσχύετε, Διατί καὶ ἐκεῖνα τὰ Νομοθετήματα τὰ ὁποῖα καὶ ἡμεῖς ἐδέχθημεν εἰς μίαν ἐκλογὴν ἐννοεῖτε νὰ τὰ μεταβάλετε; Δὲν ἦτο δυνατὸν εἰς τὰς ἐφορευτικὰς Ἐπιτροπὰς νὰ ἔχωμεν καμμίαν ἐμπιστοσύνην, ὅταν προέρχωνται ἀπὸ τὰ Διοικητικὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα πολλάκις, ὡς ὄργανά σας, ἐπέδειξαν τόσην κομματικὴν μεροληψίαν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τοὺς ἀνωτάτους ἄρχοντας. Διατί θέλετε τὰς ἐφορευτικάς, τὰς ὁποίας σεῖς ὡρίσατε οἱ ἴδιοι, νὰ τὰς μεταβάλετε;

Κ. Λιδωρίκης. (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θὰ ἀναλάβετε τὴν εὐθύνην σεῖς ἂν δὲν θὰ ὑπάρξουν πρόσωπα κατάλληλα;

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι πράγματα τὰ ὁποῖα καὶ σεῖς καὶ ἐγὼ ξεύρομεν. Ἐὰν αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι ἀτελεῖς δύνανται τώρα νὰ συμπληρωθοῦν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νὰ ζητήσητε τὴν μεταβολὴν καὶ ὑποβείξετε ὅτι εἶναι ὕποπτος. Μὴ λέτε ὅτι τὸ κάνομεν ἐπίτηδες καὶ ὅτι δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ θίξωμεν τὰ κακῶς κείμενα.

Π. Τσαλδάρης. Λέγω ὅτι αἱ ἐφορευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν κανονισθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε δὲν συντρέχει οὐδεὶς λόγος νὰ μεταβληθοῦν διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ νὰ ἀναμιχθοῦν τὰ διοικητικὰ ὄργανα ἀντὶ νὰ τεθοῦν δικαστικά.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως) Δὲν φεύγουν καθόλου οἱ δικαστικοί.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ ἀφίσετε τὰς ἐφορευτικὰς Ἐπιτροπὰς νὰ συγκροτηθοῦν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καθ' ὃν συγκροτοῦνται καὶ σήμερον. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ὅτι δὲν ὑπάρχουν Ἐπιτροπαί, διότι πολὺ καλὰ γνωρίζετε ὅτι τώρα τὸν Ἰανουάριον δύνανται αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ συμπληρωθοῦν. Διατὶ κάνετε τὸ νομοσχέδιον καὶ θέλετε νὰ συμπληρωθοῦν μὲ τὸν ἰδικόν σας τρόπον, ὁ ὁποῖος μᾶς γεννᾷ κάποιαν ὑπόνοιαν καὶ δὲν ἀφίνετε τὸν τρόπον τὸν ἰσχύοντα:

Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δημιουργήσετε ἐκλογικὸν σύστημα καὶ νὰ δημιουργήσετε ἀσφάλειαν τῶν ἐκλογῶν κατὰ τὸν τρόπον τὸν συμφέροντα εἰς σᾶς. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἴπω, ὅτι δὲν θὰ ἔβλεπον τοιαῦτα πράγματα ἐὰν δὲν ἔβλεπον τὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον καὶ δὲν ἀσφαλίζει τὰς ἐκλογὰς καὶ ἀντίκειται εἰς ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Ἐὰν κάμετε τοιαύτην μεταβολὴν δὲν θέλομεν αὐτὴν τὴν ἀσφάλειαν. Διὰ τῆς μεταβολῆς δὲν ἀσφαλίζεται ὁ Ἑλληνικὸς λαός, καθ' ὅ μέρος ἀντιπροσωπεύω τοῦτον ἐγώ, ὅταν εἰσάγεται δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά. Ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικρίνωμεν αὐτὴν τὴν μεταβολήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Καὶ ἡμεῖς ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαντήσωμεν.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ δὲν ἔχω κανένα μέσον νὰ σᾶς ἀπαντήσω, ἀλλ' ἐπικρίνω τὸ νομοθέτημά σας ὡς γενῶν ὑπονοίας αἱ ὁποῖαι εἶνε συβαρύτατοι. Τοῦτο εἶνε τὸ πρᾶγμα. Ἀντικαθιστᾶτε τὰς Ἐφορευτικὰς Ἐπιτροπὰς τὰς ὁποίας ἐσεβάσθησαν ὅλαι αἱ κατὰ καιρὸν Κυβερνήσεις. Ἐὰν ὑπάρχει κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, μία ἀσφάλεια διὰ τὰς ἐκλογὰς εἶνε ἡ ἀσφάλεια τῆς παρεμβάσεως τῶν δικαστικῶν.

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἴμεθα σύμφωνοι.

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Πρόεδρε, εἰσάγετε ἄλλο σύστημα.

Ε. Βενιζέλος (Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Δὲν θίγομεν τὴν δικαστικὴν παράστασιν.

Π. Τσαλδάρης. Τί ξέρει νὰ κάνῃ ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς; Τί σχέσιν ἔχει ὁ ὑπάλληλος τῆς Νομαρχίας; Διατὶ δὲν ἀφίνετε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἰσχύει;

Σεῖς, ὁ ὁποῖος ἐπιχειρεῖτε μίαν μεταβολὴν θέλω νὰ μοῦ εἴπητε. Τί εὑρίσκετε κακῶς κείμενον καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἀλλάζετε; Ἀλλὰ τοιοῦτος λόγος δὲν προβάλλεται. Ἐγὼ ἔχω τὸ δεδομένον ὅτι αὐτὸ ἴσχυε πάντοτε. Καὶ ἀκόμη ἔχω τὸ δεδομένον ὅτι τὸ τηρεῖτε εἰς ὅλον τὸ ἄλλο Κράτος καὶ θέλετε νὰ τὸ μεταβάλετε διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ διὰ νὰ βάλετε πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν σας καὶ διὰ τὰ ὁποῖα δὲν δύναμαι παρὰ νὰ δεχθῶ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν γνησιότητα τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος, ἀλλὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν ἰδιτά των συμφέροντα.

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Μὲ συγχωρεῖτε . . . .

Π. Τσαλδάρης. Νὰ ἀπαντήσετε ὅταν θὰ ὁμιλήσω. Ἐγὼ δὲν κατηγορῶ

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ἀφίνετε νὰ γίνῃ συζήτησις.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ ἀπαντήσετε καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσω καὶ ἐγώ. Τώρα κάμετε καὶ μίαν ἄλλην μεταβολήν. Διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους λαμβάνεται μία διαιτέρα πρόνοια καὶ γίνεται διὰ τῶν γραφείων τῶν στρατολογικῶν ἢ τῶν ναυτολογικῶν, θέλω νὰ εἴπω δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι προσέρχονται εἰς τὸν στόλον. Ὁμολογῶ ὅτι ἐγκρίνω τὴν μεταβολήν σας αὐτὴν καὶ τὴν εὑρίσκω καλήν. Διότι βεβαίως θεωρῶ ὅτι ἡ Πολιτεία πρέπει νὰ φροντίσῃ, ἵνα ὅλοι οἱ πολῖται καὶ οἱ ἀμελοῦντες ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἐπαρκῆ συνείδησιν τῶν δικαιωμάτων καὶ οἱ ἀμελοῦντες νὰ ἐνδιαφερθῶσι, καὶ ἀναγνωρίζω ἕνα εἶδος κηδεμονίας ἐκ μέρους τῆς πολιτείας εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ ἔχουν πάντως τὸ δικαίωμα νὰ ψηφίζουν. Ἔχω νὰ σᾶς προσθέσω ὅτι τὴν διάταξιν αὐτὴν τὴν ἀφίνετε ἄνευ κυρώσεώς τινος.

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θὰ προσθέσω εἰς τὸ τέλος. Ἔχω ἕτοιμον τροπολογίαν.

Π. Τσαλδάρης. Εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος. Θὰ ἐνόμιζον ὅτι τοῦτο ἔπρεπε νὰ συμπληρωθῇ ἀκόμη. Ἐνθυμοῦμαι ἀπὸ τῆς τελευταίας περιστάσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅτι εἶχον πολλὰς προτάσεις διὰ πρόσωπα, διὰ τὰ ὁποῖα κατοικοῦσαν μακρὰν τῶν ἕδρων τοῦ Εἰρηνοδικείου καὶ τὰ ὁποῖα μολονότι εὑρίσκοντο μακρὰν παρημέλουν, ἢ δὲν ηὐκαίρουν νὰ μεταβοῦν νὰ δώσουν καὶ τὸν ὅρκον τὸν νόμιμον. Συμβαίνει δὲ καὶ ἄλλο τι ἀκόμη περισσότερον, τὸ ὁποῖον τοὺς δυσκολεύει νὰ ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου, διότι πολλάκις μὲν μεταβαίνουν εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἀλλὰ κατὰ κακὴν σύμπτωσιν δὲν συναντοῦν τὸν Εἰρηνοδίκην καὶ ἕνεκα τούτου ἀναγκάζονται νὰ ἀπέλθουν καὶ δὲν ἐπανέχονται πλέον, διὰ νὰ ἐκτελέσουν τὰς διατυπώσεις τοῦ νόμου. Βεβαίως ὁ νόμος τοὺς εὐκολύνει ὅταν τοὺς παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐγγραφοῦν καὶ δι' ἀντιπροσώπου. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ἡ ἀντιπροσώπευσις αὐτὴ γίνεται διὰ χαρτοσήμου, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ εἶναι δυσκολία, διότι εἶναι καὶ ἀγράμματοι. Νομίζω ὅτι ἐὰν φροντίζωμεν διὰ τοὺς μέλλοντας πολίτας εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῇ καὶ διὰ τοὺς παλαιοτέρους πολίτας φροντίς. Ὡς πρὸς τοῦτο κατ' ἐμὲ δύο παρουσιάζονται μέσα, ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης νὰ μεταβαίνῃ ἐπὶ τόπου ὁρίζων ὅτι τὴν μίαν Κυριακὴν θὰ μεταβαίνῃ εἰς τὸ κέντρον μιᾶς Κοινότητος, ἢ νὰ στέλλωνται αἱ αἰτήσεις τῶν πολιτῶν ἄνευ ἀντιπροσώπου. Δὲν ὑπάρχει κανὲν ἄλλο μέσον παρὰ ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος νὰ ὑποβάλῃ τὰς αἰτήσεις. Νὰ παρίσταται καὶ εἷς ἱερεύς.

Λάβετε ὑπ' ὄψιν ὅτι παραμένει τὸ αἴσθημα τοῦ θείου εἰς τοὺς λαούς. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ θεωρῶ προτιμώτερον παρὰ ἐὰν δώσῃ τὸν ὅρκον ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος, τοῦ ὁποίου τὸ ἀξίωμα εἰς τὴν συνείδησίν των δὲν ὑψώθη τόσον, ὥστε, νὰ ἐμπνέῃ σεβασμόν. Τώρα ποῖον ἐκ τῶν δύο θὰ ἐκλέξητε, τοῦτο ἐναπόκειται εἰς ἡμᾶς. Ἐπίσης θέλω κύρωσιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος τούτου τοῦ Προέδρου τῆς κοινότητος, ὅτι θὰ ἔχει ποινικὴν κύρωσιν ὄχι μόνον ἂν πράξῃ τι τὸ ἀναβάλλον, ἀλλὰ καὶ ἂν τὴν αἰτήσιν δὲν τὴν στείλῃ ἀμέσως εἰς τὸν ἁρμόδιον εἰρηνοδίκην. Τώρα νομίζω ὅτι δὲν ἔχω νὰ κάμω παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν κατ' ἰδίαν διατάξεων. Βεβαίως αἱ ἐγγραφαὶ αὐταὶ ἰσχύουν ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχουν βιβλιάρια καὶ τὸ λέγετε βέβαια εἰς τὴν ἔκθεσιν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀναφέρετε καὶ εἰς τὸν νόμον καὶ νομίζω ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο ἀναγκαῖον.

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀφίνομεν τὴν διάταξιν.

Π. Τσαλδάρης. Τότε κάμετε μίαν ἑρμηνευτικὴν δήλωσιν διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι καταργοῦνται τὰ βιβλιάρια, διότι δὲν θεωρῶ ἐπαρκὲς νὰ τὸ λέγετε εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν. Θὰ ἤθελα ἀκόμη νὰ κάμω καὶ μίαν ἄλλην παρατήρησιν σχετικῶς διὰ τὰ διάφορα ἄλλα ἄτοπα, τὰ ὁποῖα παρουσιάσθησαν κατὰ τὰς ἐκλογάς. Παρουσιάσθησάν τινες μὲ ἕνα πιστοποιητικὸν μιᾶς ἐπιτροπῆς ὅτι δύνανται νὰ ψηφίσουν οἱ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενοι Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐκλείψῃ αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν νόμον ἡ διάταξις ὅτι ψηφίζουν μόνον ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους. Καὶ διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ προστεθῇ ἕνα σχετικὸν ἐδάφιον.

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Διστάζω μήπως στερηθοῦν τῶν δικαιωμάτων των.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ στερηθοῦν τοῦ δικαιώματος, ἀλλὰ δὲν θὰ νοθεύουν τοὺς ἄλλους.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἂν νοθεύουν θὰ ὑποβάλωνται ἐνστάσεις.

Π. Τσαλδάρης. Διατί νὰ παραπέμπωνται εἰς τὰς ἐνστάσεις καὶ οὐχὶ εἰς τὸν νόμον. Διὰ τοῦτο λέγω ὅτι εἰς τὸ γ' ἐδάφιον πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ἕτερον, ὅτι ἀσκοῦν τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐφ' ὅσον εἶναι ἐγγεγραμμένοι.

Κ. Λιδωρίκης (Υπουργὸς Ἐσωτερικῶν) Παραλείψεις τυπικαί, λάθος εἰς τοὺς καταλόγους.

Π. Τσαλδάρης. Μὴ μοῦ λέγετε περὶ λάθους. Ἐὰν πρόκειται περὶ τοιούτου δι' ὡρισμένων πρόσωπον, τότε θὰ ἀποφασίζῃ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ὁ δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος. Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς, ὅτι κατ' ἐπανάληψιν ἔλαβον τηλεγραφήματα ἀπὸ διάφορα μέρη, ὅτι διετάχθησαν νὰ ψηφίζουν ἐκεῖ οἱ μὴ ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους. Καὶ ἀπηυθύνθημεν τότε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ ὁποῖος μᾶς εἶπε τότε ὅτι δὲν γνωρίζει τίποτε. Κύριοι, ἴσως ἠκούρασα τὴν Βουλὴν περισσότερον ἀπὸ ὅτι ἐσκόπευα, ἀλλ' ὡμίλησα περὶ ἑνὸς ζητήματος, τὸ ὁποῖον δὲν νομίζω ὅτι εἶναι οὔτε δευτερεῦον οὔτε ἄλλο τι, ἀλλὰ πολὺ οὐσιῶδες καὶ σκοπός μου ἦτο νὰ ἐξασφαλίσω τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα τοῦ πολίτου καὶ τὴν γνησίαν ἐκδήλωσιν τοῦ φρονήματός του καὶ δι' αὐτὸ ἐπικαλοῦμαι τὴν τελευταίαν αὐτὴν διάταξιν ὡς ἀπολύτως ἀναγκαίαν καὶ παρακαλῶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἰσακούσῃ τὴν σύστασίν μου καὶ ταχέως νὰ μᾶς φέρῃ τὰς ἀπαιτουμένας μεταβολὰς εἰς τὴν βάσιν τοῦ νομοσχεδίου.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Θὰ εἶπω ὀλίγα, θὰ ἀκολουθήσω δὲ τὴν σειρὰν τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Προκειμένου περὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν Θεσσαλονίκης καὶ θὰ παρακαλέσω νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ ἀφορῶσα αὐτοὺς τροπολογία. Ἡ δυσφορία των διότι ἀποτελοῦν ἴδιον ἐκλογικὸν σύλλογον, χρονολογεῖται ἀφ' ἧς δι' ἐπαναστατικοῦ διατάγματος μετεβλήθη ἡ κατάστασις. Δὲν ὑπῆρχεν οὐδεὶς λόγος νὰ μεταβληθῇ ἡ κατάστασις αὕτη καὶ τὸ ζήτημα πρέπει νὰ ἐξετασθῇ, ἐφ' ὅσον ἔχομεν καθαρὰ τὴν δήλωσιν αὐτῶν, ὅτι θέλουν νὰ συγχωνευθοῦν μὲ τοὺς ἄλλους ἐκλογεῖς. Τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ κ. Τσαλδάρης διὰ τοὺς Ἀλβανοὺς τῆς Τσαμουριᾶς σχετίζεται μὲ τὸ ζήτημα αὐτό. Δὲν ὑπάρχει οὔτε εἷς Ἰσραηλίτης μὴ συμφωνῶν. Ἐξετάζων τὸ νομοσχέδιον ὀφείλω νὰ ὑπενθυμίσω, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιταχθῶ κατὰ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον μᾶς διέπει, διότι ἐγώ, ὡς εἰσηγητὴς αὐτοῦ φέρω εὐθύνην. Κατηγορήθη ἡ εἰσαγάγουσα αὐτὸ Κυβέρνησις ὅτι δῆθεν δι' ἐπαναστατικοῦ διατάγματος κατήργησε τὴν ἀναλογικήν, ἡ μεταβολὴ ὅμως ἦτο ἐπιβεβλημένη καὶ δικαιολογημένη, διότι ἡ ἀναλογικὴ καθιερώθη δι' ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ διατάγματος μὴ ἐπικυρωθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον εἴχομεν πρὸ τῆς καθιερώσεως τῆς ἀναλογικῆς.

Ε. Κουλουμβάκης. Πολὺ σωστά, ὀρθώτατα.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἡ Κυβέρνησις ταύτην τὴν βάσιν ἔθηκε ὅτι δὲν ὑπῆρχε κανένα ἐκλογικὸν σύστημα. Ἡ στενὴ περιφέρεια ὅπως κάθε σύστημα ἔχει ἐλλείψεις. Μήπως ἡ ἀνισότης δὲν ὑπάρχει καὶ μὲ τὴν εὐρεῖαν περιφέρειαν, βεβαίως ἡ κατὰ νομοὺς τοιαύτη ἔχει πολλὰ ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἡ στενή. Τίποτε δὲν εἶναι τέλειον εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι, ὅταν ἡ Κυβέρνησις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπεφάσισε νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν στενὴν περιφέρειαν, ἐξετίμησεν ὅλα τὰ τρωτά, ὅτι δηλ. ὑπάρχουν μικραὶ περιφέρειαι, αἱ ὁποῖαι θ' ἀποκτήσουν μίαν ἀντιπροσωπείαν καὶ ἐσκέφθημεν ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ προσαρτήσωμεν τὰς μικρὰς περιφερείας εἰς ἄλλας, ἀλλ' εὑρέθημεν ἐναντίον μιᾶς παραδόσεως, τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο εὐχερές. Τὸ ἄνισον τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ εἰς ὅλα τὰ συστήματα, ἡ ἀνισότης δὲ ἀπεδείχθη καὶ κατὰ τὰς τελευταίας Ἀγγλικὰς ἐκλογάς. Ἐὰν τοῦτο συμβαίνῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, κατὰ μείζονα λόγον θὰ συμβαίνῃ παρ' ἡμῖν, διότι ἡ Ἑλλὰς ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰς νήσους. Ὡς πρὸς τὴν διαίρεσιν τῆς περιφερείας Ἀθηνῶν, ἐπειδὴ καὶ ἐν τούτῳ εἶμαι ὑπεύθυνος, λέγω ὅτι τὸ διάταγμα συμπεριέλαβε τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ. Ἐνομίσαμεν ὅτι ἐφ' ὅσον οἱ ἀγρόται ἀπετέλουν ἰδίαν ἐκλογικὴν περιφέρειαν δὲν ὑπῆρχεν ἀντίθεσις συμφερόντων μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Ἀλλ' ὁ κ. Μερκούρης ἐπισκεφθείς με μοὶ ἐξέθηκε τὰς ἀπόψεις καὶ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ τὸ σύστημα μετεβλήθη. Δὲν ἦτο λοιπὸν προϊὸν αὐθαιρεσίας τὸ καθιερωθὲν σύστημα, ἀλλ' ἀνάγκης. Τὴν γνώμην μου περὶ ἀναλογικῆς ἐξέφρασα πολλάκις ἐν τῇ Βουλῇ, φρονῶ ὅτι τὸ πλειοψηφικὸν ἐξασφαλίζει μίαν διοίκησιν ὁμαλωτέραν. Θὰ ἐνώσω τὰς συστάσεις μου μὲ τὰς τοῦ κ. Τσαλδάρη ὅσον ἀφορᾷ τὸ σφαιρίδιον, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀνταποκρίνεται περισσότερον εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Ἕλληνος ἐκλογέως καὶ εἰς τὰς περιστάσεις ἀκόμη τὰς ὁποίας διερχόμεθα. Βεβαίως καὶ μὲ τὸ σφαιρίδιον ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ καλπονόθευσις, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ψηφοδέλτιον χίλια μέσα ἐπινοοῦνται πρὸς νόθευσιν τῆς ἐκλογῆς. Ὅταν συνέταξα ὡς Ὑπουργὸς τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἰσχύει, ὁμολογῶ ὅτι ἐσκέφθην ἀλλὰ διὰ λόγους τεχνικοὺς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ πρᾶγμα, διότι δὲν ὑπῆρχον κἂν ἐκλογικὰ εἴδη. Τὸ ζήτημα τῆς συνθέσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν μὲ εὑρίσκει ἐξ ὁλοκλήρου σύμφωνον μὲ τὸν κ. Τσαλδάρην. Αἱ μεταβολαὶ αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκονται δὲν ἐπιβάλλονται ἐκ τῶν πραγμάτων.

Ὑπάρχει ἄλλος τρόπος διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ ἄλλος διὰ τὰς ἐπαρχίας. Πᾶσα μεταβολὴ εἶναι ὄπόπτος.

Α. Παπαναστασίου. Μέγα μέρος τῆς συζητήσεως ἐστράφη ὄχι πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου ἀλλὰ εἰς τὰς γενικὰς ἀρχάς, ἐφ' ὧν στηρίζεται ὁ ἰσχύων ἐκλογικὸς νόμος. Δὲν εἶναι παράδοξον διότι ὁ Νόμος ὁ ἐρχόμενος ἀπὸ ἐπαναστικὴν πρᾶξιν συνωδεύθη μὲ ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ ἐπήρχοντο αἱ κατάλληλοι τροπολογίαι. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπε τότε: ἔκαμα μίαν ἐπαναστατικὴν πρᾶξιν. Ἐνῷ λοιπὸν ἀνεμέναμεν μέτρα ριζικώτερα τροποποιοῦντα τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, ἔχομεν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον περιορίζεται εἰς τὰς τεχνικὰς μόνον λεπτομερείας. Θὰ ἤθελα νὰ ἐξετάσω τὰ πράγματα καθαρῶς ἀπὸ Ἑλληνικῆς ἀπόψεως. Ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐκλογικοῦ αὐτοῦ συστήματος; Πόσους ψήφους συνεκέντρωσαν οἱ Φιλελεύθεροι; Κατὰ τὴν δημοσιευθεῖσαν στατιστικὴν ἔλαβον 477 χιλ. ψήφους δηλ. τὰ 46)00 τῶν ψηφισάντων. Οἱ λαϊκοὶ ἔλαβον 243 χιλ. δηλ. τὰ 23)00. Οἱ ἐλευθερόφρονες 53 χιλ. καὶ οἱ προοδευτικοὶ 25 χιλ. Καὶ ἀπὸ 46)00 τῶν ψηφισάντων ποῦ ἔλαβον οἱ φιλελεύθεροι ἔλαβον τὰ 71)00 τῶν ἑδρῶν.

Χ. Λαδᾶς. (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἡ στατιστικὴ ἔχει χωριστὰ τοὺς φίλους τῶν κομμάτων τοὺς συμπράξαντας ὡς π. χ. τοὺς φίλους τοῦ κ. Κονδύλη;

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Εἰς τὰς ἄλλας περιφερείας πῶς γίνεται ὁ χωρισμός; Μοῦ φαίνεται κάπως αὐθαίρετον.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ ἂν ὑπολογισθοῦν ὅλοι μαζὶ ἡ δυσαναλογία μετὰ τῶν ἄλλων κομμάτων εἶναι πάλιν μεγάλη, κάμνω αὐτὴν τὴν σύγκρισιν, διὰ νὰ ἰδῆτε πόσον τραγικὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Εὐχάριστα ὅμως ἐν τῷ συμφέροντι τοῦ τόπου.

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν ὅμως δὲν ἐφηρμόζετο τὸ σύστημα ἐκεῖνο . . .

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ εἶχεν ὁ τόπος ἰσχυρὰν Κυβέρνησιν.

Α. Παπαναστασίου Διαφωνοῦμεν, Κύριε Πρόεδρε, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἰσχυρᾶς αὐτῆς Κυβερνήσεως καὶ ὃς ἀφίσωμεν τώρα αὐτὸ τὸ ζήτημα. Πόσοι ψῆφοι

ἀναλογοῦν εἰς ἕκαστον φιλελεύθερον βουλευτήν. Δύο χιλ. 800. Εἰς ἕκαστον λαϊκὸν βουλευτὴν ἀναλογοῦν 12.818. Καὶ τὸ κόμμα τῶν ἐλευθεροφρόνων ἔχει μὲ τὸν ἕνα βουλευτὴν 53.000 ψήφους ἀντὶ τῶν 2.800 ποὺ ἀναλογοῦν εἰς ἕνα φιλελεύθερον.

Θ. Χαβίνης. Εἶναι ἐσφαλμένοι οἱ ἀριθμοὶ καὶ οἱ ὑπολογισμοί.

Α. Παπαναστασίου. Ὅσῳ καὶ ἂν τοὺς ἀλλάξητε δὲν ἠμπορεῖτε νὰ γεφυράσητε τὴν κολοσσιαίαν διαφοράν. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐφαρμοζόντος συστήματος. Καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπικολεσθῇ ἡ Κυβέρνησις ὅτι λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος ἐπέβαλλον τὴν διαίρεσιν τῆς Ἑλλάδος εἰς στενὴν καὶ εὐρεῖαν περιφέρειαν, ὥστε νὰ ἔχωμεν τὴν μεγαλυτέραν ἀνισότητα, ἡ ὁποία ποτὲ ὑπῆρξεν, ἀφ' ἧς ὑπάρχει τὸ ἐλεύθερον Κράτος. Ἐὰν θέλομεν νὰ προσαρμόσωμεν τὸ ἐκλογικὸν σύστημα πρὸς τὸ ὅλον πολίτευμα πρέπει νὰ σεβασθῶμεν προηγουμένως ἀρχάς. Καὶ αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ ἀπαιτοῦν ἐκλογικὴν δικαιοσύνην. Ποῦ εἶναι ἡ δικαιοσύνη αὐτή; Ἡ ρίζα τοῦ κακοῦ δὲν εἶναι μόνον εἰς τὰς περιφερείας, εἶναι καὶ εἰς τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα. Ποῖος ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θέλει τὸ σύστημα αὐτό; Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἐλπίζει εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐπικράτησίν του.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ ποῖος ὁ λόγος ποὺ κάμνει τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ θέλῃ τὸ ἴδιον σύστημα;

Α. Παπαναστασίου. Θὰ σᾶς τὸ εἶπω καὶ αὐτό. Ἐλησμονήσατε τὴν ἦτταν τοῦ 1920.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν τὸ δέχομαι αὐτό. Εἰς τὴν Θράκην δὲν μᾶς ἀφίσατε οὔτε ὑποψηφίους νὰ στείλωμεν.

Α. Παπαναστασίου. Ὅλαι αἱ ἐκλογαὶ ἀπέδειξαν ποῦ πηγαίνουν αἱ ψῆφοι.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Μοῦ ἐπιτρέπετε, Κύριε ἀρχηγὲ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω κάτι; Εἴσθε παρὼν ὅταν ἐκλήθημεν ἀπὸ τὴν ἐπαναστατικὴν ἐπιτροπὴν ὁ κ. Λιδωρίκης καὶ ἐγὼ καὶ ὑπεστηρίξαμεν ὅτι ἡ ἐπανάστασις εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ πλειοψηφικόν. Καὶ ὁ κ. Λιδωρίκης σᾶς εἶπε ὅτι ἡ πίεσις ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε καὶ ἡ πέτρες ἀκόμη ἦσαν ἀντίθετοι.

Α. Παπαναστασίου. Αὐτὰ εἶναι κουβέντες ἐκ τοῦ προχείρου. Δὲν εἶναι λόγοι ποὺ ἠμποροῦν νὰ ἐμπνεύσουν ἐπισήμους πράξεις, καὶ θὰ σᾶς εἰπῶ καὶ κάτι ἄλλο.

Οἱ δυνάμενοι νὰ ἔχουν ἀμεσωτέραν ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων ἦσαν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ ἀντικυβερνητικοῦ στρατοπέδου. Αἱ, λοιπὸν αὐτοὶ δὲν ἀνέμενον τοιαῦτα ἀποτελέσματα.

Π. Τσαλδάρης. Ὄχι μόνον τὸ ἀνέμενε τὸ λαϊκὸν κόμμα, ἀλλὰ ἀνέμενε καὶ καλύτερα.

Α. Παπαναστασίου. Διατί τὸ λαϊκὸν κόμμα ἀντιτίθεται πρὸς τὰς ἀρχάς του καὶ ἐπιμένει νὰ ὑποστηρίζῃ τὸ πλειοψηφικόν; Διότι νομίζει ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπικρατήσῃ ἀπολύτως καὶ αὐτὸ καὶ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ἰδέας του. Εἶναι ὅμως ἐνδεχόμενον νὰ ὑποστῇ μεγαλυτέρας ἀτυχίας ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας ὑπέστη εἰς τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Θὰ ἤθελον νὰ ἐξετάσῃ ἡ Κυβέρνησις ἐὰν αἱ συνθῆκαι τὰς ὁποίας διατρέχομεν σήμερον εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι χρειαζόμεθα διὰ νὰ τὰς ἀντιμετωπίσωμεν νὰ δημιουργήσωμεν πλειοψηφίαν μὲ μέσα τεχνητὰ καὶ μὲ τὴν στρέβλωσιν τοῦ δημοσίου φρονήματος. Θὰ ἤθελον νὰ ἐξετάσῃ ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμόσῃ σύστημα δικαιότερον, ὥστε νὰ ἀντιπροσωπευθοῦν αἱ λαϊκαὶ μάζαι κατὰ τρόπον δίκαιον. Φοβοῦνται ὅμως ὅτι διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος θὰ ἀνέλθουν αἱ ἀγροτικαὶ καὶ αἱ ἐργατικαὶ τάξεις, ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἔχουν συνείδησιν τῆς ἐργατικῆς καὶ ἀγροτικῆς ἰδέας. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ προσπάθεια τῆς παρεμποδίσεως τῆς ἀνόδου των εἶναι προσπάθεια ἀντιδημοκρατική, θὰ ἔπρεπεν οἱ σημερινοὶ καιροὶ νὰ μᾶς διδάξουν ὅτι εὑρισκόμεθα πρὸ μεγάλης μεταβολῆς. Ἰδέτε τί γίνεται ἀλλοῦ. Σκεφθῆτε ποῖα προβλήματα γεννῶνται καὶ εἰπέτε μου ἐὰν ἡ ἄνοδος τῶν τάξεων αὐτῶν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς δικαίου συστήματος δὲν θὰ συνέβαλλεν ὥστε αἱ πολιτικαὶ ἀντιθέσεις νὰ προσλάβουν ἀπαλώτερον χαρακτῆρα. Δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ μᾶς κατηγορήσῃ ὅτι θέλομεν τοιοῦτο σύστημα, διότι φοβούμεθα ὅτι θὰ ἠττηθῶμεν εἰς τὰς ἐκλογάς, θέλομεν ἕνα σύστημα δίκαιον. Θέλομεν νὰ ἐξυψωθῇ ὁ λαὸς διὰ τῆς πολιτικῆς διαπαιδαγωγήσεως. Ἄλλως θὰ μᾶς ἀναγκάσητε νὰ ἐπιδιώξωμεν τοιούτας συνεργασίας, ὥστε νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς τὸ μέλλον τὴν καθιέρωσιν ἑνὸς δικαίου ἐκλογικοῦ συστήματος. Ὅτον ἀφορᾷ τὰ παράπονα τῶν Ἰσραηλιτῶν συμπατριωτῶν μας φρονῶ ὅτι οὗτοι ἔχουν δίκαιον. Κανεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ τοὺς χωρίσῃ. Πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ οἱ Ἰσραηλῖται καὶ οἱ Μουσουλμάνοι δὲν θέλουν ἰδιαιτέρους ἐκλογικοὺς συλλόγους. Θὰ ἠδυνάμην ἐπίσης νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ ἀνάθεσις τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν εἰς τὰς διοικητικὰς ἀρχάς. Καὶ θὰ ἔπρεπεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐξετάσῃ ἄλλην μίαν φορὰν τὸ ἐκλογικὸν σύστημα καὶ νὰ παρουσιάσῃ πλῆρες νομοθέτημα πρὸς τακτοποίησιν τοῦ ἐκλογικοῦ μας δικαίου.

Ἀπευθύνομαι πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ τοῦ εἴπω, ὅτι ἡ μεγάλη ἐμπιστοσύνη, μὲ τὴν ὁποίαν τὸν περιέβαλε τὸ ἥμισυ τῶν ἐκλογέων, ὠφελεῖτο ὄχι εἰς τὴν ἔγκρισιν κανενὸς προγράμματος, ἀλλὰ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἤλπιζεν ὁ λαὸς ὅτι ἤθελεν οὗτος ἐξαρθῇ ὑπεράνω τῶν κομματικῶν ἀντιθέσεων ἐπανερχόμενος εἰς τὴν πολιτικήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὴ λησμονῆτε ὅτι ὅταν μοῦ ἐζητήσατε ἔξω τὴν ἐνίσχυσίν μου διὰ τὴν ἀναλογικὴν σᾶς εἶπα ὅτι εἶμαι σύμφωνος, ἀλλὰ τὴν θεωρῶ μέτρον προσωρινόν.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεταβάλλεται τὸ ἐκλογικὸν σύστημα ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Ἐκάμαμεν τὸν τελευταῖον καιρὸν ἐπαναστάσεις διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ πολίτευμα ἀνάλογον μὲ τὰς πεποιθήσεις μας. Δι' αὐτὸ ἔχομεν τὴν ὑποχρέωσιν ἡμεῖς ὅλοι νὰ κάμωμεν ἕνα νόμον ἐκλογικόν, ὁ ὁποῖος νὰ τὸ θεμελιώσῃ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἕναν νόμον σύμφωνον μὲ τὰς ἀξιώσεις τῆς πλειοψηφίας.

Διακόπτεται ἀκολούθως ἡ συνεδρίασις ὥραν 9 καὶ 30' μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν 10.30' μ. μ.

Ὥρα 10.40. μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Ε. Κουλουμβάκης*** ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ πρὸ τῆς διακοπῆς τῆς συνεδριάσεως ἐπεισοδίου λέγει ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐδημιουργήθη ἐπεισόδιον μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κ Μαντᾶ. Τὰ πράγματα ἔχουν ὡς ἑξῆς: ἦτο ἐγγεγραμμένος ὁ κ. Μαντᾶς. Μετὰ τοῦτον ὁ κ. Ζαβιτζιᾶνος, ὕστερον ὁ κ. Παπαναστασίου καὶ κατόπιν, λέγει, ἐγώ. Ἐξῆλθον πρὸς στιγμὴν φαντάζόμενος ὅτι θὰ ὡμίλει ὁ κ. Μαντᾶς, ἐπανελθὼν ὅμως εὗρον ὁμιλοῦντα τὸν κ. Παπαναστασίου. Ἠρώτησα ἂν ὡμίλησεν ὁ κ. Μαντᾶς καὶ ἔμαθα ὅτι δὲν ὡμίλησε, παραχωρήσας τὴν θέσιν του εἰς τὸν κ. Ζαβιτζιᾶνον. Καθὼς συμβαίνει εἰς ὅλα τὰ Κοινοβούλια τοῦ κόσμου ὁ παραιτούμενος μετεγράφετο εἰς τὸ ἀριστερόν. Καὶ εἰς τὸ ἰδικόν μας Κοινοβούλιον τὸ ἴδιον συμβαίνει. Ἠρώτησα τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἂν ἔχῃ οὕτω τὸ πρᾶγμα καὶ μοῦ τὸ ἐπεβεβαίωσεν. Ἔσπευσα εἰς τὸν προεδρεύοντα κ. Κυρέλλον καὶ τοῦ τὸ εἶπα. Μετά τινας διαταγμοὺς ἀπεδέχθη τοῦτο ὁ κ. Κυρέλλος καὶ ἔμεινε σύμφωνος ὅτι μετὰ τὸν κ. Παπαναστασίου θὰ ὡμίλουν ἐγώ. Κατόπιν ἀνῆλθον εἰς τὸ βῆμα καὶ ἐδημιουργήθη τὸ ἐπεισόδιον. Μετὰ τοῦτο ἐπληροφορήθην ὅτι ὁ κ. Μαντᾶς εἶχε λάβει σημείωμα τοῦ κ. Προέδρου, ἀλλ' ὁ κ. Προεδρεύων δὲν μοῦ ἀνεκοίνωσε τοῦτο, ἐνῷ ὤφειλε νὰ μοῦ τὸ ἀποστείλῃ, ὡς εἶχεν ὑποχρέωσιν βαρυτάτην. Λοιπὸν ὁ κ. Προεδρεύων μὴ ἀνακοινώσας ὅτι ἔστειλε σημείωμα ἔσφαλε. Ἐλπίζω, τονίζει, ὅτι μετὰ τὰς δηλώσεις αὐτὰς ὁ κ. Μαντᾶς θὰ τροποποιήσῃ τὰς ἐκφράσεις, ἃς ἔκαμε περὶ ἐμοῦ. Θέλω, τώρα, συνεχίζει, νὰ δώσω μίαν ἐξήγησιν

πρὸς ἐγκυρώτατον ἀρχηγὸν μεγάλου κόμματος, πρὸς ὃν πολλάκις ἐξέφρασα τὸν σεβασμόν μου. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μοῦ εἶπεν ὅτι ἀπουσιάσας ἐκ τοῦ Κοινοβουλίου ἐπὶ 18ετίαν ἀγνοῶ ἴδιμά τινα ἐπικρατήσαντα. Τὰ ἴθιμα αὐτὰ εἶναι ὅτι ὁσάκις ζητήσῃ τὸν λόγον κανεὶς ἀρχηγὸς κόμματος πρέπει νὰ τὸν λαμβάνῃ. Τὸ ἴθιμον αὐτὸ τὸ ἀγνοῶ καὶ διότι ἀντίκειται εἰς τὸν Κανονισμὸν καὶ διότι οὐδεὶς τὸ παραδέχεται. Τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος σέβομαι βαθύτατα, ἐξ ὑποχρεώσεως, χωρὶς νὰ ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πειθαρχῶ πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ κόμμα εἰς ὃ ἀνήκω καὶ νὰ πειθαρχῶ ὡς βουλευτὴς καὶ ὄχι ὡς δεκανεύς. Ἔχω τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης μου ὁσάκις δὲν πρόκειται περὶ βασικῶν ζητημάτων καὶ ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πειθαρχῶ, προκειμένου περὶ αὐτῶν πρὸς τὸ κόμμα μου, ἀλλ' ὄχι καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, διότι τοῦτο θὰ ἦτο καθῆκον ἀνιτιθέμενον καὶ πρὸς τὸ κόμμά μου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς στοιχειώδεις ἀρχὰς ποὺ κρατοῦν εἰς ὅλα τὰ Κοινοβούλια. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἂν ἐγνώριζα ὅτι ὁ κ. Προεδρεύων εἶχε στείλει σημείωμα θὰ τὸ ἐσεβόμην, ἂν καὶ δὲν θὰ ἦτο κανονικὸν καὶ θὰ τὸ ἐσεβόμην, λόγῳ τῆς ἀνάγκης ποὺ ἔχει σεβασμοῦ ἡ ὑπάτη ἐκείνη ἕδρα τοῦ Ἔθνους.

Μ. Μαντᾶς. Σχετικῶς, λέγει, μὲ τὸ ἐπεισόδιον ἀφοῦ μὲ ἐπληροφόρησεν ὁ κ. Πρόεδρος ὅτι θὰ ὁμιλήσουν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, ὤφειλον νὰ σεβασθῶ τὴν παράκλησιν ταύτην καὶ τὸ ἐπικρατῆσαν ἔθιμον, ἀσχέτως ἂν τὸ ἀγνοῶ ὁ κ. Βουλευτὴς Οἰτύλου.

Ε. Κουλουμβάκης. Οὐδεὶς τὸ παραδέχεται.

Μ. Μαντᾶς. Ἐγὼ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔστω καὶ ἂν δὲν ἀναγνωρίζῃ τὰ ἴθιμα ὁ κ. Βουλευτὴς Οἰτύλου, ἐγὼ τὰ σέβομαι.

Π. Καρασεβδᾶς. Τὸ ἴθιμον αὐτὸ εἶναι σεβαστόν, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνεται χρῆσις αὐτοῦ καὶ ὄχι κατάχρησις καὶ νὰ ἐνασκῆται ἀναλόγως τῶν περιστάσεων.

Πρόεδρος Ὁ κ. Μαντᾶς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Μ. Μαντᾶς. Μὲ τὴν τροποποίησιν, λέγει, ποὺ γίνεται, λαμβανομένης ὡς βάσεως τῶν κατοίκων καὶ ὄχι τῶν Δημοτῶν, θίγεται ἡ περιφέρεια τῆς Ἀττικῆς περιοριζομένων τῶν τριῶν Βουλευτῶν εἰς δύο, ἐνῷ ὀρθῶς ἐκλέγονται τρεῖς, ἀφοῦ ὁ πληθυσμὸς κατὰ τὴν στατιστικὴν ἀνέρχεται εἰς 92 χιλιάδας. Παραδόξως κατὰ τὴν ἀπογραφὴν ὁ πληθυσμὸς κατῆλθεν εἰς 62 1)2 χιλιάδες καὶ οὕτω τὸ κλάσμα εἶναι ὀλιγώτερον τοῦ τρίτου βουλευτοῦ, ἀλλὰ κατὰ τὸν παλαιὸν ἐκλογικὸν νόμον ἐξῃρεῖτο ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν ὁ τέως Δῆμος τῶν Ἀθηναίων καὶ Δῆμος Πειραιῶς, καὶ ἐρωτᾶται, φυσικά, ποῖα εἶναι αὐτὰ τὰ ὑπόλοιπα τῆς Ἀττικῆς. Τὸ ζήτημα ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐννοίας ἣν εἶχον περὶ τῆς περιφερείας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἔχομεν τὰ ὑπόλοιπα ὁριστικὰ δὲν πρέπει νὰ μειωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν καὶ ἑπομένως ὁ κ. Ὑπουργὸς πρέπει νὰ ἀποδεχθῇ μίαν τῶν δύο τροπολογιῶν. Ἡ δηλαδὴ δὲν θὰ μεταβληθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς ἢ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ καθορίσῃ ποῖα εἶναι τὰ ὑπόλοιπα ταῦτα, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὴν Ἀττικὴν ἀποτελοῦν οἱ ἑπτὰ τέως ἀγροτικοὶ δῆμοι μετὰ τῶν Νέων Λιοσίων καὶ τοῦ Καματεροῦ. Ὅλα αὐτὰ τὰ διαμερίσματα, τονίζει, ἀποτελοῦνται ἀπὸ χωρικοὺς καὶ οὐδεμίαν ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν Δῆμον Ἀθηναίων καὶ ὀρθῶς ὁ κ. Παπαναστασίου ἔλεγεν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν ἀγροτικαὶ περιφέρειαι νὰ μπαίνουν εἰς τὰς πόλεις. Πρέπει συνεπῶς μία ἐκ τῶν δύο τροπολογιῶν νὰ γίνῃ δεκτή. Ἡ δηλαδὴ τέσσαρες Βουλευταὶ ἢ τρεῖς, οὐδέποτε δύο.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Τότε εἶναι καὶ συνταγματικὸς λόγος.

Μ. Μαντᾶς. Βεβαίως διότι τότε θὰ μείνουν 249, βουλευταὶ ἐφ' ὅσον ἔχομεν 22 1)2 κιλ. κατοίκους ὑπόλοιπα, ἔχομεν ὅλα τὰ δικαιολογητικὰ διὰ τὴν παραδοχὴν εἴτε τῆς μιᾶς εἴτε τῆς ἄλλης τροπολογίας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει πρέπει τὰ ὑπόλοιπα αὐτὰ νὰ καθορισθοῦν. Ὅσον ἀφορᾷ μὲ τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τοὺς καταλόγους, ἐκεῖνο ποὺ νομίζω ὅτι εἶναι ἐμπόδιον εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ ὅρκου, τὸν ὁποῖον μάλιστα πρέπει νὰ δίδουν εἰς ἐποχὴν χειμῶνος. Ἐφ' ὅσον ὅμως τώρα ὁρίζομεν ἀποστολήν τινα ἀπὸ τὸ στρατολογικὸν γραφεῖον πρέπει νὰ μὴ γίνεται νέα ὁρκωδοσία, ἢ ἂς γίνῃ ἐπὶ τέλους ἡ ὁρκωσία ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Βεβαίως, διότι ἡ ὁρκωσία εἶναι τυπική.

Μ. Μαντᾶς. Νομίζω ἐπιλέγει, ὅτι οὕτω τακτοποιεῖται τὸ ζήτημα καὶ καταλήγων ὑποβάλλει τὰς τροπολογίας τὰς ὁποίας ἀνέπτυξε.

Ε. Κουλουμβάκης Δὲν ἔχω τὴν γνώμην, κύριοι Βουλευταί, ὅτι τὸ ὑπὸ κρίσιν σχέδιον δίδει ἀφορμὴν εἰς γενικωτέραν συζήτησιν περὶ ἐκλογικοῦ συστήματος, διότι περιέχει μόνον διατάξεις πρὸς κατάρτισιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ ὄχι περὶ τοῦ τρόπου ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους. Ἐν τούτοις κατὰ παρέκβασιν ἀπὸ αὐστηρῶν Κοινοβουλευτικῶν ἀρχῶν καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν ἡ συζήτησις ἐπεξετάθη μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἀληθῶς ὑπάρχει ἀνάγκη καὶ συναίσθησις αὐτῆς, ὅπως καταρτισθῇ σύστημα ἐκλογικὸν σκοπιμώτερον καὶ ἕνεκα τούτου ἡ συζήτησις ἔλαβε τὴν ἐπέκτασιν ἣν ἔλαβε. Ἐλέχθη ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὅτι κυρίως εἰς τὴν πολιτικὴν ἀποβλέπομεν εἰς σκοποὺς πρακτικοὺς καὶ ἐδόθη ἡ ἀπάντησις ὅτι ἡ πλήρωσις ὑπὸ τῆς πολιτικῆς πρακτικῶν σκοπῶν δὲν σημαίνει ὅτι δὲν κρατοῦν κατὰ ταύτην κανόνες ἐπιστημονικοί. Καλῶς καὶ τοῦτο ἐλέχθη διότι οἱ σκοποὶ αὐτοὶ ἐξυπηρετοῦνται μὲ κανόνας ἐπιστημονικοὺς ἀναφερομένους εἰς τοιούτους ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις. Ἡ ἐπιστήμη συνίσταται ἀπὸ νόμους καὶ οἱ νόμοι καθορίζονται εἰς θεμελιώδεις καὶ δευτερεύοντας. Ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν ἐπομένως ἀλληλουχία νόμων θεμελιωδῶν κατὰ τοὺς ὁποίους τίθενται οἱ νόμοι ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα. Ὁ μακαρίτης Οὐΐλσων πολιτικὸς καὶ ἐπιστήμων καὶ συγγραφεὺς πρώτης τάξεως, ὅταν ἐξέθεσε τὸ πρῶτον ὑποψηφιότητα εἰς τὸ πρόγραμμά του λέγει Κατὰ αἰῶνας κρατοῦν εἰς τὴν ἐπιστήμην μεγάλαι τινὲς θεωρίαι περὶ τῆς λειτουργίας τοῦ σύμπαντος καὶ κατ' αὐτὰς καταρτίζονται καὶ τὰ πολιτικὰ συστήματα καὶ οἱ πολιτικοὶ νόμοι οἱ σπουδαιότεροι. Μέχρι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐπεκράτει ἡ θεωρία τοῦ Νεύτωνος περὶ τῆς δι' ἰσορροπήσεως δυνάμεων ἐξασφαλίσεως τῆς ἁρμονίας τοῦ σύμπαντος. Ἀλλὰ κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἐπικρατήσασα θεωρία εἶναι ἡ τῆς ἐξελίξεως, ἡ θεωρία δηλ. ἡ ὀργανική. Κατὰ τὴν πρώτην θεωρίαν αἱ ἐξουσίαι τοῦ Κράτους καταρτίζονται ἐν ἰσορροπήσει δυνάμεων, τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀληθές σήμερον κατὰ ἐπιστήμην, ἀλλ' ἀληθὲς εἶναι ὅτι αἱ θεωρίαι αἱ πολιτικαὶ καὶ οἱ θεσμοὶ οἱ πολιτικοὶ πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των τὴν ὀργανικὴν θεωρίαν, τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως. Καὶ ἑπομένως κατὰ τὰς παρατηρήσεις θὰ καταρτίζωνται οἱ νόμοι. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ πολιτικὴ δὲν εἶναι γεωμετρία. Τὸ δὲ Κράτος δὲν εἶναι ἰσορροπία ἐξουσιῶν πρὸς ἀλλήλας. Φοβοῦμαι ὅτι κατὰ τὴν ἀπηρχαιωμένην ταύτην θεωρίαν ἐξητάσθη τὸ ζήτημα τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν καὶ ὄχι κατὰ τὴν θεωρίαν περὶ ὀργανικῆς θεωρίας τοῦ Κράτους. Ὅταν λέγομεν ὅτι ὁ Βουλευτὴς ἀντιπροσωπεύει τὸ Ἔθνος καὶ τότε τὸ θεωρητικῶς ὀρθὸν θὰ ἦτο ὅλη ἡ ἐπικράτεια ν' ἀποτελῆται ἀπὸ μίαν ἐκλογικὴν περιφέρειαν. Ἀλλ' ἐδῶ ἔρχεται ἐκεῖνο ποὺ εἶπον ἐν ἀρχῇ, ὅτι ἡ ἐπιστήμη ὑπηρετεῖ πρακτικοὺς σκοπούς. Ὁ πρακτικὸς σκοπὸς λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ νοηθῇ μία περιφέρεια τὸ Κράτος, διότι οὔτε οἱ ἐκλογεῖς γνωρίζουν τί θὰ κάμουν καὶ οἱ ὑποψήφιοι θὰ εἶναι ἀπειράριθμοι καὶ δὲν θὰ προέλθῃ ἀποτέλεσμα ἐμφανίζον τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο ἡ ἐπικράτεια διαιρεῖται κατὰ περιφερείας. Ἀλλὰ κατ' ἐπιστήμην πλέον αἱ περιφέρειαι πρέπει νὰ ἔχουν ἰδίαν τινὰ ἑνότητα, νὰ εἶναι στοιχεῖον ὄχι γεωμετρικόν, ἀλλὰ ὀργανικὸν τῆς ὅλης περιφερείας, νὰ ἔχῃ μίαν ἁρμονικὴν συνέπειαν, καὶ μίαν θέσιν ὀργάνου, μίαν ζωὴν διακεκριμένην. Τοιαύτη περιφέρεια εἶναι παρ' ἡμῖν ὁ Νομὸς ἢ ἡ ἐπαρχία. Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν παρ' ἡμῖν ἐκλογῶν ἔχει ὕπαρξιν διακεκριμένην καί ζῶσαν ἡ ἐπαρχία ἢ ὁ Νομός. Ἀπὸ τοῦ 1844 ἕως τοῦ 1877 ἡ ἐπαρχία ἦτο ἡ ἐκλογικὴ περιφέρεια. Εἰς τὰ 1877 καὶ εἰς τὰ 1890

ἦτο περιφέρεια ὁ Νομός, ἀπὸ τότε καὶ μέχρι τοῦ 1912 ἦτο πάλιν ἡ ἐπαρχία, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲ μέχρι τοῦ 1922 ἦτο πάλιν ὁ Νομός, ἀλλ' ἔκτοτε εἶναι ἐπαρχιακὴ περιφέρεια, διότι τὴν ἐκλογὴν τοῦ 1926 δὲν τὴν θεωρῶ περιεχομένην εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐκλογικῶν μας πραγμάτων. Ἐπὶ ἔτη λοιπὸν 88 κυριαρχεῖ τὸ σύστημα τῶν ἐπαρχιακῶν περιφερειῶν Οἱ συνδυασμοὶ κατηρτίζοντο κατ' ἐπαρχίας, προκειμένου μάλιστα περὶ τῶν τοπικῶν πραγμάτων τῶν κ. κ. Βουλευτῶν παρετηροῦντο ἐρεθισμοὶ καὶ ἀγανακτήσεις, ὅταν βουλευτὴς ἄλλης ἐπαρχίας ἀνεμιγνύετο εἰς τὰ πράγματα ἐπαρχίας. ἐξ ἧς δὲν προήρχετο. Ὁ Νομὸς λοιπὸν οὐδέποτε ἀνεγνωρίσθη ὡς ὕπαρξις διακεκριμένη ἐκλογικῶς. Τὴν κατὰ νομοὺς περιφέρειαν καθιέρωσεν ὁ ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος ἀείμνηστος Τρικούπης μὲ τὴν δικαιολογίαν, ὡς εἶπε, νὰ εὐρύνῃ τὴν πολιτικὴν ἰδέαν τοῦ ἐκλογέως καὶ τὴν καθηκοντολογίαν τοῦ πολιτευομένου καὶ νὰ κτυπήσῃ τὴν συναλλαγὴν καὶ νὰ ἀνυψώσῃ τὴν πολιτικὴν ἠθικὴν τῆς χώρας. Ἀλλ εἰς τοῦτο ἀπέτυχεν ἐκδήλως, διότι, ὡς εἶπον, οἱ συνδυασμοὶ κατηρτίζοντο κατὰ περιφερείας ἐπαρχιῶν. Διὰ τοῦτο τοὐλάχιστον ἐπεκράτησεν ἡ εὐρεῖα περιφέρεια καὶ ἐπανῆλθε καὶ πάλιν μὲ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1909, διότι καὶ ὁ τότε Στρατιωτικὸς Σύνδεσμος οἰστρηλατούμενος ἀπὸ τῆς ἰδέας τοῦ Τρικούπη ἀπέβλεψε πρὸς τὴν κατάργησιν τῆς πολιτικῆς συναλλαγῆς. Ἐλέχθη ὅτι παραβιάζεται μὲ τὸ ἐπαρχιακὸν σύστημα ἡ ἰσότης, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἐνομίσθη ὅτι ἡ πολιτικὴ εἶναι γεωμετρία καὶ διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ἰσότητα καὶ τὸν ἐκλογικὸν παράδειγμα, πρέπει νὰ κόψωμεν τὴν χώραν εἰς ὑπερμεγέθη τεμάχια. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι δυνατόν. Διότι ἀνισότητα ἔχει καὶ ἡ ἐκλογικὴ περιφέρεια κατὰ νομούς. Φέρ' εἰπεῖν ὁ Νομὸς Ἀττικοβοιωτίας ἔχει 1,000,000 κατοίκων καὶ ὁ Νομὸς Ζακύνθου ἔχει 40 χιλιάδας. Εἰς τὰ ἄτοπα ταῦτα περιπίπτομεν, διότι ἐπιδιώκομεν πράγματα ἀσυμβίβαστα πρὸς τὴν ἀληθῆ ἐπιστήμην τῆς πολιτικῆς. Αὕτη ἀπαιτεῖ νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς διακεκριμένας ὀργανικὰς ἑνότητας καὶ αὐταὶ εἶνε αἱ ἐπαρχίαι. Ἀλλ' ἂν ἡ θεωρία τοῦ Τρικούπη ἀπέτυχεν εἰς τὰς προθέσεις της ἦτο ὅμως θεωρία πολιτικωτάτη καὶ σκοπιμωτάτη.

Βεβαίως πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν μήπως ὑπάρχει καὶ παρ' ἡμῖν ἐξέλιξις ἥτις νὰ ἐπιβάλῃ τὴν εὔρυνσιν τῆς ἐκλογικῆς περιφερείας καὶ νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἀνύψωσιν πολιτικῆς ἠθικῆς καταστάσεως. Βέβαια θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ σκέψις καὶ σχέδιον τὸ ὁποῖον ἴσως θὰ κατέληγεν εἰς σχετικὸν ἀποτέλεσμα, εἰς νόμον, διὰ νὰ εὐρύνωμεν τὰ ὅρια τῆς ἐπαρχιακῆς περιφερείας. Ἀλλὰ ἐὰν ἠρκούμεθα εἰς τοῦτο θὰ ἐκάναμε μίαν τρύπαν εἰς τὸ νερό. Λοιπὸν θὰ ἦτο δυνατόν, θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ τοιαύτη σκέψις, ἀλλ' ὄχι ἁπλῶς διὰ νὰ κάμωμεν μίαν περιφέρειαν κατὰ νομούς. Πρέπει νὰ σκεφθῶμεν βέβαια περὶ ἄλλου συστήματος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάρτισιν τῶν συνδυασμῶν καὶ τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν βουλευτῶν, ἀλλὰ ποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ σύστημα; Θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ζητήσω μετ' εὐλαβείας ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ καθορίσω τὴν θέσιν μου ἀπὸ προσωπικῆς ἀπόψεως. Κανεὶς δὲν ἀγαπᾷ καὶ δὲν ἐκτιμᾷ περισσότερον ἀπὸ ἐμὲ τὸν ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως. Ἐγὼ μετὰ θαυμασμοῦ παρακολουθῶ τὴν δρᾶσιν ἀνδρός, ὅστις μὲ μεγάλους ἀγῶνας στερεώνει τὸ κόμμα του λίθον μὲ λίθον μὲ τὴν συνήθη πίστιν εἰς τὰς ἰδέας του. (χειροκροτήματα) Ἀλλὰ ἀκριβῶς διὰ τοῦτο φοβοῦμαι τὴν ἐπιμονήν του ἀπὸ δεκαετηρίδων νὰ καθιερώσῃ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα καὶ φαίνεται δὲν θὰ ὑποχωρήσῃ.

Ἐ. Κ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Μέχρι συντελείας.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἀνὴρ δημοκρατικὸς ὕπερ τις καὶ ἄλλος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ πιστεύῃ τὰς ἰδέας του. Ἐγὼ θὰ κάμω μίαν πρότασιν, θὰ κάμωμεν ἕνα δημοψήφισμα καὶ ἐὰν ἐπὶ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἐκλογέων δὲν ἤθελον ψηφίσει οὔτε 100,000 ὑπὲρ τῆς ἀναλογικῆς νὰ δηλώσῃ ὅτι ἐπὶ μίαν 20ετίαν δὲν θὰ κάμῃ λόγον περὶ ἀναλογικῆς. Ὁ κ. Παπαναστασίου διαπράττει τὸ αὐτὸ σφάλμα, τὸ ὁποῖον διαπράττεται προκειμένου περὶ τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν. Νομίζει ὅτι ὅπως οἱ ὁμιλοῦντες περὶ ἐκλογικῶν περιφερειῶν καὶ ὑποστηρίζοντες ὅτι εἶναι ζήτημα γεωμετρίας, προκειμένου περὶ ἀποτελεσμάτων ἐκλογῆς εἶναι ζήτημα ἀριθμητικῆς. Μᾶς λέγει ὅτι τὸ 1920 ἐψήφισαν περισσότεροι ὑπὲρ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων καὶ ἐν τούτοις ἔχασε τοῦτο τὰς ἐκλογάς. Ἀπαντῶ ὅτι ἂν τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἶχε καλυτέρους ἀντιπροσώπους εἰς τὰ τμήματα τῶν Ἀθηνῶν τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο διάφορον διότι ἀπὸ τῆς μεσημβρίας αἱ κάλπαι τῶν φιλελευθέρων ἔμειναν χωρὶς ἀντιπροσώπους.

Μ. Μαντᾶς. Ἤφυγαν διότι ἀπηλπίσθησαν ἀπὸ τὰ πολλὰ μαῦρα.

Ε. Κουλουμβάκης. Δέν θέγω τὴν ἀξιοπρέπειαν οὐδενός. Ὁμιλῶ μὲ εὐπρέπειαν καὶ τάξιν καὶ παρακαλῶ νὰ μὴ μὲ διακόπτῃ κανείς.

Κ. Ἀλαβάνος. (Πρόεδρος). Ὁ ῥήτωρ ἐμιλεῖ μὲ πολὺν σεμνότητα.

Ε. Κουλουμβάκης. Συνέβη ἕνα δυστύχημα, ὁ θάνατος τοῦ Βασιλέως Ἀλεξάνδρου καὶ ἐνῷ δὲν ἐκάμαμε Βασιλέα καὶ δὲν ἀνεκηρύξαμεν Δημοκρατίαν, ἐκάμαμεν ἐκλογάς. Δὲν ἠμποροῦσε λοιπὸν κανεὶς ἐπὶ τῇ βάσει ἀριθμῶν νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς. Ὁ κ. Παπαναστασίου μᾶς εἶπεν ἀπόψε, ὁ λαὸς ἐκλέγει τὴν Βουλήν, ἡ Βουλὴ ἀναγορεύει τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοιουτοτρόπως λειτουργεῖ τὸ Πολίτευμα. Αὐτὰ ἀκριβῶς εἶπεν εἰς τὰ 1865 εἰς μίαν ἐγκύκλιόν του ὁ Χαρίλαος Τρικούπης ὁ ὁποῖος ἐπρόσθετεν «ἀλλ ἐὰν ἤθελεν ἡ Κυβέρνησις ἐπιδράσῃ ὁπωσδήποτε εἰς τὴν ἐκλογήν, δὲν θὰ εἴχομεν συνταγματικὸν Πολίτευμα, ἀλλὰ νοθείαν. Ὑπῆρξε τότε μία περίοδος κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴ ἡ περιοδεία ἑνὸς Ὑπουργοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἐθεωρεῖτο νοθεία φοβερά. Ἀλλὰ ἀπὸ τότε ἐξελίχθη τὸ Πολίτευμα καὶ μοῦ φαίνεται πῶς τὸ ἐλησμόνησεν αὐτὸ ὁ κ. Παπαναστασίου, καὶ ἡ πάλη μεταξὺ τῶν κομμάτων διεξάγεται μὲ περιοδείας τῶν Ὑπουργῶν καὶ μὲ προγράμματα, διότι οἱ λαοὶ σήμερον ἔχουν ἄμεσον γνώμην διὰ τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία θὰ ἀναγορευθῇ μετὰ τὰς ἐκλογάς. Δὲν εἶναι σήμερον ἡ Βουλή, Βουλὴ ὁμοτίμων προσώπων ἀνωτέρων ἀπὸ τὸν λαὸν ἐκλεγομένων δι' ἰδίων των δυνάμεων, διότι ὁ λαὸς ἀποφαίνεται οὐχὶ ποῖοι πρέπει νὰ ἐκλεγοῦν, ἀλλὰ καὶ ποῖος θὰ καταλάβῃ τὴν πρώτην πολιτικὴν θέσιν. Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς γίνεται λόγος περὶ δημοκρατίας καὶ συγχρόνως περὶ ἀναλογικῆς. Αἱ Κυβερνήσεις διὰ τῆς ἀναλογικῆς σχηματίζονται διὰ μετεκλογικῶν συμπαιγνιῶν καὶ ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων· ἡ ἀναλογικὴ εἶναι ὀλιγαρχικὸν Πολίτευμα. Ἀλλὰ μᾶς λέγουν ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα εἶναι δίκαιον, διότι ἐκπροσωποῦνται ὅλαι αἱ ἐπικρατοῦσαι παρὰ τῷ λαῷ ἰδέαι καὶ ἀντιπροσωπεύονται ὅλαι αἱ τάξεις, προσθέτω ἐγὼ καὶ ὅλαι αἱ αἱρέσεις, ὅλαι αἱ μειοψηφίαι, ὅλαι αἱ ἰδιοτροπίαι. Κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἀναλογικῆς ἐκλέγεται βουλευτὴς ὁ λαβὼν πέντε ψήφους εἰς τὴν Ἀνάφην 20 εἰς τὴν Κομοτινὴν καὶ 32 εἰς τὴν Κέρκυραν. Καὶ ὑπῆρχεν Ὑπουργὸς ὅστις ἐδήλωσεν ὅτι ἔχει τὴν ἐντολὴν τοῦ λαοῦ ἐνῷ ἐπὶ 80,000 ψήφων ἔλαβε 125 σταυρούς. Πᾶς ἄνθρωπος καὶ ὁ μεμονωμένος ἔχει δικαίωμα γνώμης καὶ διὰ τοῦ.ο ὑπάρχει ἡ ἐλευθερία τοῦ συνέρχεσθαι, ἡ ἐλευθερία τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ἡ ἐλευθερία τοῦ Τύπου, ἀλλ' εἰς τὰς Βουλὰς δὲν ἐρχόμεθα διὰ νὰ ἐκφράσωμεν μόνον γνώμας μας, δὲν ἀποτελοῦμεν Ἀκαδημίαν ὅπου αἱ συζητήσεις γίνονται διὰ τὰς συζητήσεις, ἀλλὰ καταλήγομεν εἰς πρακτικοὺς σκοπούς. Αἱ Βουλαὶ κυβερνῶσι διότι νομοθετοῦν, ἀλλὰ συνέβη ἐπὶ Οἰκουμενικῆς νὰ κάμωμεν νόμους μὲ τὴν ψῆφον τοῦ κ. Θέου. Σᾶς εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅταν αἱ ἐκλογαὶ ἐγένοντο διὰ σφαιριδίων καὶ ἠθέλαμεν νὰ χωρίσωμεν δύο κάλπας ἐθέταμεν ἐν τῷ μεταξὺ τὴν κάλπην ἑνὸς τρίτου, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπρόκειτο βέβαια νὰ ἐκλεγῇ καὶ ὁ ὁποῖος πολλάκις ἐπὶ 1000 ψήφων ἐλάμβανε 100 καὶ 150. Φαντασθῆτε λοιπὸν τί θὰ συνέβαινε ἐὰν εἴχομεν τὴν ἀναλογικήν.

Θὰ ἤρχετο εἰς τὴν Βουλὴν ὁ ἐκλεκτὸς μιᾶς ἐσχάτης μειοψηφίας, μιᾶς αἱρέσεως τὴν ὁποίαν ἐπολέμησεν ἡ μεγάλη πλειοψηφία. Τὸ σύστημα εἶναι ἄδικον καὶ ἀντιδημοκρατικόν. Αἱ ἐκλογαὶ γίνονται πρὸς τίνα λόγον: Διὰ νὰ ἐκλεγῇ ὁ Α' ἢ ὁ Β Βουλευτὴς; Βεβαίως καὶ δι' αὐτό, ἀλλ' ὁ κύριος σκοπὸς εἶναι διὰ νὰ ὑπάρξῃ μία Κυβέρνησις. Ποία Κυβέρνησις ὅμως; Διαφωνῶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ μὲ τὸν κ. Παπαναστασίου, ὁ ὁποῖος νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἰσχυρὰ καὶ βιώσιμος ἡ Κυβέρνησις, ἐγὼ ἀντιθέτως νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ μία Κυβέρνησις, ἡ ὁποία νὰ ἔχῃ μίαν ὁμοιογένειαν καὶ μεγάλην καὶ πειθαρχοῦσαν πλειοψηφίαν, διὰ νὰ κυβερνήσῃ τὴν χώραν ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον. Νομίζω ὅτι καὶ κατ' ἐπιστήμην καὶ κατὰ τὴν πρακτικὴν τὸ σύστημα εἶναι κακόν. Ἐφηρμόσθη κατὰ ἓν διάταγμα ἀνωμάλου ἐποχῆς, οὐδέποτε ἔγινε νόμος τοῦ Κράτους καὶ ὀρθώτατα κατελύθη, διότι ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ κάμῃ ἐκλογὰς καὶ εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ καθιερώσῃ σύστημα ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἦτο κεκηρυγμένη ἡ ὁλότης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Θὰ εἴπω δύο λέξεις περὶ τοῦ ζητήματος τῶν Ἰσραηλιτῶν. Δὲν πιστεύω ὅτι ὁ χωρισμὸς αὐτὸς τοὺς δυσηρέστησε καὶ ἀπόδειξις ὅτι ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς παρατάξεως, ἡ ὁποία ἔκαμε τὸν χωρισμόν. Καὶ ἐγὼ φρονῶ ὅτι κατὰ γενικὴν ἀνθρωπιστικὴν ἰδέαν καὶ ἀρχὴν ἔπρεπε νὰ μὴ ἀποτελοῦν ἰδίον Σύλλογον. Ἀλλ' ἂς ἀποβλέψωμεν καὶ εἰς τὰς θλιβερὰς σκηνὰς τὰς προσφάτους. Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προκύψῃ κίνδυνος μὴ ἐκλογῆς Ἰσραηλιτῶν ἐκ τῆς Ἑνώσεως καὶ αὐτὸ θὰ ἦτο λυπηρὸν καὶ δι' ἐκείνους καὶ δι' ἡμᾶς. Διὰ μίαν μόνην ἐκλογὴν ἂς μείνουν τὰ πράγματα ὅπως ἔχουν. Εἶμαι συντάκτης τοῦ ἐκτελεστικοῦ διατάγματος τοῦ νόμου περὶ δικηγορικῶν συλλόγων καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι κατὰ τὴν πρώτην ἐκλογήν, καθ' ἣν ζωηρὸς ἀγὼν διεξήγετο μεταξὺ διαπρεπῶν δικηγόρων ὑπὲρ τοῦ ψηφοδελτίου τοῦ Ἔσλιν ἢ τοῦ Δημητρακοπούλου, τινὲς ἐκ τῶν μετασχόντων μετὰ ζωηρότητος εἰς τὰς συζητήσεις δὲν εὕρισκον πρόχειρον ψηφοδέλτιον τῆς μερίδος τὴν ὁποίαν ὑπεστήριζον καὶ ἀπὸ ἀκνηρίαν ἢ ἀμέλειαν ἐψήφιζον τὸ ἀντίθετον ψηφοδέλτιον. Εἶδον δικηγόρους ἀγωνιζομένους πολλὴν ὥραν νὰ κάμουν ἴδιον ψηφοδέλτιον καὶ εἰς τὸ τέλος νὰ ἁρπάζουν τὸ πρῶτον, τὸ ὁποῖον εὕρισκον μπροστά των καὶ νὰ ψηφίζουν.

Συνεχίζων ὁ κύριος Κουλουμβάκης ἀναφέρει διαφόρους περιπτώσεις νοθεύσεως τῆς διὰ ψηφοδελτίου ἐκλογῆς καὶ ἀναφέρει ὅτι διὰ τῶν αὐτογράφων ψηφοδελτίων καὶ τῶν ἀνορθογραφιῶν τῶν ὀνομάτων δὲν ἐξασφαλίζεται τὸ ἀπόρρητον τῆς ἐκλογῆς. Δὲν κηρύσσομαι, λέγει, ὑπὲρ τοῦ ψηφοδελτίου ἢ ὑπὲρ τοῦ σφαιριδίου μολονότι τάσσομαι ὑπὲρ τοῦ σφαιριδίου δι' ὡρισμένον λόγον τὸν ὁποῖον θὰ σᾶς ἀναπτύξω. Καὶ δι' αὐτοῦ ἐγένοντο πολλαὶ καλπονοθεύσεις. Ἀλλ' ἔχομεν τώρα μηχάνημα τὸ ὁποῖον γράφει καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ψηφισάντων. Ἀλλὰ ἐκτὸς τούτου τάσσομαι ὑπὲρ τοῦ σφαιριδίου, διότι δι' αὐτοῦ ὁ ἐκλογεὺς ὁμιλεῖ μόνον μὲ τὴν συνείδησίν του καὶ δίδει τὴν ψῆφόν του κατὰ τὴν συναισθηματικὴν αὐτοῦ παρόρμησιν. Ἔχομεν, λέγει, ἐν τέλει ὁ κ. Κουλουμβάκης τὸ ὕψιστον καθῆκος νὰ προσφέρωμεν ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν χώραν ἔχι ἀπὸ τὴν λύσσαν τοῦ ἐκλεγέντος βουλευτοῦ ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἐπανεκλεγῇ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν τοῦ ὑψηλοῦ καθήκοντος τοῦ νὰ ὑπηρετήσωμεν τὴν πατρίδα μας.

Πρόεδρος. Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι βουλευταί, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ θέσω ὑπὸ τὴν ψῆφόν σας σχέδιον ἀποφάσεως περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων:

1) «Περὶ προστασίας τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου».

2) «Περὶ ἐκτάκτων μέτρων Κοινωνικῆς Προνοίας».

3) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Ταμείου Θυμάτων Πολέμου διατάξεων».

4) «Περὶ παροχῆς φορολογικῶν διευκολύνσεων καὶ μειώσεων εἰς τοὺς ὀφειλέτας ἐκ φόρων τοῦ Δημοσίου καὶ εἰς τοὺς ἐξ ἀποταμιεύσεως εἰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας τοιούτους».

5) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 34644 καὶ 4616 «Περὶ Ταμείου Προνοίας ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων Λεωφορείων καὶ τοῦ Νόμου 4841 περὶ Αὐτοκινήτων, κυκλοφορίας κλπ.»

6) «Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν «Περὶ προστασίας τῆς ὁραχμῆς μέτρων. Καὶ

7) Περὶ ἀναστολῆς παραγραφῶν.

Εἰδικὴ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ θέλει καταρτισθῇ ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων συμφώνως πρὸς τοὺς οἰκείους Κανονισμοὺς καὶ τὸ «ρθρον 77 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως
Ἐλευθέριος Κ. Βενιζέλος

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον Διάταγμα «περὶ προστασίας τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου» διεξήχθη ἤδη ἐνταῦθα συζήτησις περὶ τῶν μέσων προστασίας καὶ ἴσως ἡ μελέτη τοῦ ζητήματος ἐπὶ δύο τρεῖς ἀκόμη ἡμέρας θὰ εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν λῆψιν τῶν μέτρων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα θὰ προστατεύσουν τὴν τιμὴν τοῦ ἐλαίου μέχρι τῆς λήψεως τῶν ὁριστικῶν τοιούτων, ὁπότε καὶ ἡ τιμὴ τοῦ ἐλαίου θὰ προστατευθῇ ὁριστικῶς εἰς ἀνώτερον ἐπίπεδον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Διάταγμα «περὶ ἐκτάκτων μέτρων κοινωνικῆς προνοίας» θέλομεν νὰ ἔλθωμεν ἐπίκουροι εἰς τὴν δυστυχίαν ἐκείνην τὴν προερχομένην ἐκ τῆς ἐπιτάσεως τῆς κρίσεως. Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ εἰσπράξωμεν ἐκ τοῦ νέου καθορισμοῦ τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ καπνοῦ θὰ τὸ διαθέσωμεν αὐτούσιον διὰ τὴν ἀτιμετώπισιν τῆς ἐκτάκτου αὐτῆς ἀνάγκης πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν δυστυχούντων.

Π. Τσαλδάρης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔλαιον ἔχετε ὑπ' ὄψει σας ὡρισμένας τινὰς ἀρχάς;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ ἀγοράσωμεν ποσὸν μέχρι 8 ἑκατομμυρίων ὀκάδων, ὅσον ὑπολογίζεται τὸ πλεόνασμα. Θὰ ἔχωμεν τὸ δικαίωμα ἐπίσης ὅπως παρουσιαζόμεθα ἀγορασταί, ὅπου εἶναι ἀνάγκη, διὰ νὰ διατηρήσωμεν τὰς τιμάς. Εἰς τὴν Κέρκυραν λ. χ. θὰ ἐνεργήσωμεν διὰ τοῦ ἐκεῖ ὑπάρχοντος ὀργανισμοῦ. Εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, διὰ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ἡ ὁποία θὰ συνεννοηθῇ μὲ τοὺς ἐμπόρους.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν εἶναι δυνατὸν κύριε πρόεδρε νὰ θεωρηθῇ εὐεργετικὴ ἡ τιμὴ τῶν 14 δραχμῶν.

Ε. Βενιζέλος (πρωθυπουργός). Προτιμᾶτε τότε νὰ γίνῃ μετὰ τὰς διακοπάς;

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὄχι νὰ γίνῃ τώρα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τότε θὰ ἐπρότεινα κάτι, τὸ ὁποῖον μόνον ἐὰν ἐδέχοντο ὅλοι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ. Νὰ τὸ κάμωμεν δι' ἀναγκαστικοῦ νόμου.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν δεχόμεθα ἀναγκαστικὸν νόμον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τότε νὰ συνεδριάσωμεν μέχρι τῆς Τετάρτης καὶ νὰ προσπαθήσωμεν νὰ τὸ τελειώσωμεν.

Ε. Κουλουμβάκης. Κύριε πρόεδρε, θὰ ἤθελον νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἀκούσητε μίαν ἀλήθειαν. Ὅλοι οἱ προερχόμενοι ἐκ τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν περιφερειῶν, διαφωνοῦμεν ὅσον ἀφορᾷ τὴν καθορισθεῖσαν τιμὴν τῆς φορολογίας τῶν ἐνδικῶν καρύων. Πρέπει νὰ εἶναι ἄνω τοὐλάχιστον τῶν 20 δραχμῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Καὶ τώρα ἔρχομαι εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου. Πρὶν ὅμως εἰσέλθω εἰδικώτερον εἰς αὐτήν, θὰ ἤθελα νὰ εἴπω δύο λέξεις διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἐκλογικῶν Συλλόγων τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τὰ παράπονα τὰ ὁποῖα διατυποῦνται εἰς τὸ ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ἀπηύθυνον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, εἶνε κατ' ἐμὲ ἀπολύτως ἀβάσιμα. Ἐκτὸς ἐκείνου τὸ ὁποῖον διατυποῦν, λέγουν δηλαδὴ ὅτι μειώνομεν καὶ τὴν θέσιν των, ἀπορῶ πῶς διατυποῦται τοῦτο καὶ εἰς ἔγγραφον σοβαρόν.

Διότι ὄχι μόνον δὲν εἶνε ὑποδεεστέρα ἡ θέσις των ἀλλ' ὅλαι αἱ διατάξεις περὶ μειοψηφιῶν σκοπὸν ἔχουν ἀκριβῶς νὰ ἐξασφαλίσουν εἰς τὴν μειονοψηφίαν μίαν ἀντιπροσώπευσιν, ἡ ὁποία ἄλλως συγχωρεῖ νὰ μὴ τοὺς εἶναι ἐξησφαλισμένη. Σᾶς ἐνημέρωσα δὲ πρὸ καιροῦ τί ἔγινε σήμερον μὲ τὴν συζήτησιν περὶ τοῦ Ἐνδικοῦ Συντάγματος.

Πρέπει δὲ νὰ προσθέσω ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς τὸ λεχθὲν καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος νομίζω, καὶ ἀπὸ τὸν κ. Ζαβιτζιάνον, ὅτι καθιεροῦμεν ἡμεῖς μίαν διάκρισιν μεταξὺ πολιτῶν Ἑλλήνων. Τὴν διάκρισιν αὐτὴν τὴν καθιερεῖ ὁ νόμος ὁ ὁρίζων τὰς περιφερείας. Καὶ ἀποκρούων ὡς ἀβάσιμα τὰ παράπονα τὰ ὁποῖα διετύπωσαν οἱ συμπατριῶται Ἰσραηλῖται, δηλῶ ὅτι ἡ ἐκδήλωσις τῆς θελήσεώς των ὅπως ψηφίσουν μαζύ μας πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, διότι εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα μέσα, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιτύχωμεν ὥστε αἱ σχέσεις μας σιγὰ σιγὰ νὰ ἀποκατασταθοῦν ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερον. Θὰ εἴπω τώρα ὅτι διὰ τὰς παρούσας ἐκλογὰς δὲν θεωρῶ ὅτι εἶνε ὥριμον τὸ πρᾶγμα. Καὶ ἐπειδὴ μοῦ ἀρέσει ὅταν ἐμιλῶ νὰ μὴν ἀποκρύπτω καθόλου τὰς σκέψεις μου θὰ εἴπω καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπα εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ὅταν μὲ ἐπεσκέφθησαν. Εἰς τὰ 1923 ἔγινεν ὁ νόμος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος καθώρισε τὴν ξεχωριστὴν ἐκλογικὴν περιφέρειαν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἕνεκα τοῦ διδάγματος τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1920.

Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1920 ἔκαμαν πολλὰ λάθη καὶ μεταξὺ ἄλλων ὅτι ἐνῷ πραγματικῶς διεξήγομεν ἕνα ἀγῶνα ἐθνικὸν κατὰ τὸν ὁποῖον εὑρέθημεν ἀντιμέτωποι πρὸς δύο Κράτη τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Τουρκίαν, ἐγὼ ἐκ θεωρητικοῦ φιλελευθερισμοῦ νοσηροῦ εἶπον ὅτι δὲν μπορῶ νὰ τοὺς χωρίσω καὶ νὰ τὸ κάμω αὐτό, ὅλοι δὲ οἱ Ἕλληνες εἶνε ἴσοι.

Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ ἦτο οἱ Μουσουλμάνοι Ἕλληνες, οἱ Σλαῦοι, οἱ Βουλγαρίζοντες Ἕλληνες καὶ 90 ο/ο τῶν Ἰσραηλιτῶν τῆς Θεσσαλονίκης νὰ καταψηφίσουν τὴν Κυβέρνησίν μου. Σημειώσατε δὲ ὅτι ὁ ἀγαπητός μου ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὁ ὁποῖος ἠσχολήθη εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν καὶ ἐξέδωκε καὶ μελέτην περὶ αὐτῶν, θὰ ἔβλεπεν ὅτι τὰ ἀποτελέσματα εἰς πολλὰς περιφερείας τῆς Ἑλλάδος μετεβάλλοντο ριζικῶς, ἐὰν εἴχομεν ἰδιαιτέρας ἐκλογικὰς περιφερείας καὶ οἱ Σλαῦοι, καὶ οἱ Μουσουλμάνοι καὶ οἱ Ἰσραηλῖται, θὰ ἔβγαζαν 10—15 βουλευτάς, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπηρέαζον τὴν ἐκλογὴν 50 βουλευτῶν. Αὐτὸ ἐσυμφέρευεν εἰς τὴν μεταβολὴν ἐκείνην εἰς τὰ 1923. Τώρα εὐπέρευεν εἰς τὴν μεταβολὴν ἐκείνην εἰς τὰ 1923. Ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι τυχῶς ἐπῆλθεν ἕκτοτε μία πρόοδος. Ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι τὰ πράγματα εἶναι ἀκόμη ὥριμα καὶ ἐπικαλοῦμαι πρὸς τοῦτο τὰ τελευταῖα γεγονότα. Προτείνω τοῦτο. Δὲν εἶναι ὥριμον ἀκόμη τὸ πρᾶγμα καὶ ἂν τὸ ἐφαρμόσωμεν θὰ προκαλέσωμεν ἴσως εἰς τὰς ἐκλογὰς ἐπεισόδια, τὰ ὁποῖα ὅλοι μας θέλομεν νὰ προλάβωμεν. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ψηφισθῇ ἀπὸ τῆς παρούσης Βουλῆς ὅτι εἰς τὰς ἄλλας ἐκλογὰς δὲν θὰ ὑπάρχῃ ὁ χωρισμὸς αὐτός. Καὶ θὰ σᾶς εἴπω ἤδη, ἀφοῦ σᾶς ἐξωμολογήθην διατί ἔφερα τὴν διαίρεσιν αὐτήν, ποῖον εἶναι τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον ὁδηγεῖ τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ μὴ δέχωνται τὸν χωρισμόν. Ὄχι διότι τοὺς μειώνομεν τὴν θέσιν των, κάθε ἄλλο, ὄχι διότι καταργοῦμεν τὸ μυστικὸ τῆς ἐκλογῆς, ἀλλὰ διότι ἐσκέπτοντο ὅτι ὅταν θὰ εἶναι εἰς ἕνα ἐκλογικὸν σύλλογον μὲ τοὺς Χριστιανοὺς συμπολίτας των καὶ θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγουν 20 βουλευτάς, θὰ ἔχουν περισσοτέρους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐνδιαφέρωνται δι' αὐτοὺς καὶ ἡ θέσις των θὰ εἶναι καλυτέρα. Διότι ἐὰν τὸ εἶχον αὐτὸ βεβαίως ἡ ἐπίθεσις ἡ ὁποία τοὺς ἔγινεν, ἡ τόσον ἀδικαιολόγητος, πρὸ καιροῦ καὶ ἡ ὁποία ἐπροκάλεσε τὴν ἀγανάκτησιν ὅλων ἡμῶν, δὲν θὰ ἐγένετο, διότι πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τοὺς ἐπετέθησαν θὰ ἤξεραν ὅτι θὰ φᾶνε μαῦρο. Ἐγὼ νομίζω ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ λύσις, ἡ ὁποία πρέπει νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸ δὲν ἔχω νὰ ἀσχοληθῶ περισσότερον.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἀντελήφθην ποῖος εἶναι ὁ λόγος ὁ ὁποῖος σᾶς ἐμποδίζει νὰ καταργήσετε αὐτὴν τὴν διάταξιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διότι εἰς τὰς ἐκλογὰς ροῦμαι ὅτι θὰ ἔχωμεν συγκρούσεις μεταξὺ τῶν δύο στοιχείων. Ἐγὼ ὡς κυβερνήτης δὲν ἀναλαμβάνω νὰ εἰσηγηθῶ αὐτὸ τὸ μέτρον εἰς τὰς παρούσας ἐκλογάς. Δὲν θὰ ὁμιλήσω οὔτε ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου οὔτε περὶ τοῦ νομοσχεδίου οὔτε θὰ ἀναιρέσω τὰς ἐναντίον του ἐπιθέσεις. Αὐτὸ τὸ ἔργον ἀνήκει εἰς τὸν συνάδελφόν μου Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅστις, εἶμαι βέβαιος, θὰ τὸ ἐκτελέσῃ ἄριστα. Ἀλλὰ πολλοὶ ἐκ τῶν ρητόρων ἔψυγαν ἀπὸ τὸ νομοσχέδιον καὶ δὲν ἐπέκριναν τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἀλλὰ τὰς διατάξεις τοῦ κειμένου νόμου ὁ ὁποῖος δὲν συζητεῖται σήμερον. Δι' αὐτὸ θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ ἀπαντήσω κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς μέρος μόνον τῶν ἐπιθέσεων κατὰ τοῦ κειμένου νόμου. Τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ ἔχει ἀνωμαλίας τὰς ὁποίας οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ. Ἡ πρώτη εἶνε ὅτι ἡ μὲν Παλ. Ἑλλὰς ἔχει τὸ ἐπαρχιακὸν σύστημα ἡ δὲ Νέα Ἑλλὰς τὸ σύστημα τῶν Πρωτοδικείων. Ἀλλὰ τὸ διπλοῦν αὐτὸ σύστημα δὲν ἐμφανίζεται διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὅπου ἐγίνοντο συνεννοήσεις διαφόρων τμημάτων διετηρήθησαν καὶ διάφορα ἐκλογικὰ συστήματα. Πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὅπου ὡς γνωρίζετε ἐπὶ μακρὰν σειρὰν δεκαετηρίδων οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἰρλανδικοῦ λαοῦ εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον μετήρχοντο τὸν ἀγῶνα τοῦ Μπϋκανὰζ καὶ εἶχον φθάσει νὰ καταστήσουν σχεδὸν ἀδύνατον τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ Πολιτεύματος, διότι εἶχον μέσα εἰς τὴν Βουλὴν 90 ἀντιπροσώπους ἐν τούτοις τὸ δικαίωμά των αὐτὸ διετηρήθη, διότι εἶχε καθιερωθῇ πρὸ 100 ἐτῶν εἰς τὸν 19ον αἰῶνα μολονότι ἔκτοτε ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἰρλανδίας κατῆλθεν εἰς τὸ ἥμισυ καὶ ἀπὸ 50 ἐτῶν ἤδη ὁ ἀναλογῶν εἰς αὐτοὺς ἀριθμὸς βουλευτῶν ἔπρεπε νὰ ἦτο 45 αὐτοὶ εἶχον 90. Λοιπὸν οἱ Ἄγγλοι μολονότι αὐτὸ ἐγένετο αἰτία νὰ μὴ μπορῇ νὰ λειτουργῇ τὸ πολίτευμά των δὲν ἐσκέφθησαν ὅτι μποροῦσαν νὰ τὸ χαλάσουν ἀφοῦ ἔτσι τὸ ἤυραν. Ἕκαστος δηλαδὴ Ἰρλανδὸς ἀντιπροσώπευεν εἰς τὸ ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον τὸ ἥμισυ ἐκείνου ποὺ ἀντιπροσώπευε κάθε Ἄγγλος ἀντιπρόσωπος. Καὶ ὅμως αὐτὸ ἐδάσταζε πολλὰς δεκαετηρίδας. Δὲν ἐμφανίζεται ὅτι εἶναι πρωτοφανὲς εἰς ἡμᾶς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἡ ἀνωμαλία τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἐπαρχιακὴ περιφέρεια ὑφίσταται καὶ διὰ τὴν νομαρχιακήν. Ὁ Νομὸς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ἔχει 10 βουλευτὰς ἐνῶ εἶναι 180.000 κάτοικοι. Ὁ Νομὸς Ἄρτης ἔχει 30.000, ὁ τῆς Ζακύνθου 50.000 καὶ ὁ τοῦ Λασηθίου ἐπίσης τόσας. Λοιπὸν βλέπετε ἡ διαφορὰ εἶναι ἀπὸ τὸ 1—20 ὥστε ἡ διαφορὰ ὑφίσταται καὶ ἐκεῖ. Σημειώσατε ἀκόμη ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διπλοῦ συστήματος Νομαρχιακοῦ εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ πρωτοδικειακοῦ εἰς τὴν Νέαν διεξήχθησαν αἱ ἐκλογαὶ καὶ τὸν Μάϊον τοῦ 1915 καὶ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1915 καὶ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1920. Καὶ ἐκεῖ δύο συστήματα ὑπῆρχον, Νομαρχιακὸν εἰς τὴν Παλ. Ἑλλάδα καὶ πρωτοδικειακὸν εἰς τὴν Νέαν. Δὲν γίνεται λοιπὸν διὰ πρώτην φορὰν αὐτό, ὥστε νὰ μᾶς τὸ κατακρίνετε τόσον πολύ. Τώρα γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, διατί ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1923 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχιακὴν περιφέρειαν; Ἐγὼ δὲν ἤμουν ἐδῶ καὶ δὲν δύναμαι νὰ δώσω ἐγκύρους πληροφορίας. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως θὰ ἠμποροῦσε νὰ μᾶς πληροφορήσῃ. Εἰκάζω ὅτι τὸ πόρισμα τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1920, ὅτι δηλαδὴ τότε κατὰ τὸ πόρισμα τῆς μελέτης τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως τὰ δύο κόμματα ἦταν ἴσα καὶ ἐν τούτοις τὸ ἓν εἶχε διπλάσιον ἀριθμὸν εἰς τὴν Βουλήν, ἔφερεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν, ὥστε νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν στενὴν περιφέρειαν, διότι ὅσον εὐρύτερα εἶναι ἡ περιφέρεια τόσον τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἐπικίνδυνα. Δὲν λέγω ὅτι ἰσοφαρίζει περισσότερον μὲ τὴν στενὴν περιφέρειαν ἀλλὰ εἶναι πειὰ ἐπικίνδυνον.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ λόγος, ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀναλογική,

ἀλλὰ τὸ πλειοψηφικόν, ἡ ἐπαρχία πλησιάζει τὴν νομαρχιακὴν περιφέρειαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σημειωτέον ὅτι ἀπὸ τὰ εἰδικώτερα παραδείγματα τῆς ἀνωμαλίας τὰ ὁποῖα κάμουν ἐντύπωσιν εἶναι βεβαίως καὶ τὸ παράδειγμα τῶν Παξῶν. Διότι πράγματι φαίνεται παράδοξον ὅτι περιφέρεια ἔχουσα μόλις τὸ ἕν κον τοῦ ἀναγκαίου ἀριθμοῦ διὰ τὴν ἐκλογὴν ἑνὸς βουλευτοῦ νὰ ἐκλέγῃ βουλευτήν. Αὐτὸ εἶναι ἄλλη πάλιν ἀνωμαλία.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ νῆσος τῶν Παξῶν οὐδέποτε ἐστερήθη βουλευτήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅταν κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ διατάγματος τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1928, ὅταν ὡμίλησεν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ ἀνέφερε τὸ παράδειγμα αὐτὸ ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἠνάγκασε νὰ εἴπω ὅτι εἶπα καὶ διὰ τὸ ὁποῖον μὲ ἐπέκριναν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὅτι δὲν ἐράνην συνεπής, ὅτι δὲν ἐξετέλεσα τὰς ὑποχρεώσεις. Διὰ νὰ ἴδωμεν ποίας ὑποχρεώσεις ἀνέλαβα θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς ἀναγνώσω ἀπὸ τὰ Στενογραφημένα Πρακτικὰ τὴν ἀγόρευσιν:

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἶπον κύριοι ὅτι ἡ Κυβέρνησις μετ' ἰδιαιτέρας καθ' ὁλοκληρίαν εὐχαριστήσεως λαμβάνει γνῶσιν τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ Λαϊκὸν Κόμμα ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην του ὅτι ὑπὸ τὰς παρούσας τοὐλάχιστον περιστάσεις μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Ἀρχηγός του πιστεύει ὅτι τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνταποκρίνεται πληρέστατα εἰς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Μετὰ τὴν βεβαίωσιν αὐτήν, κύριοι, πρέπει νὰ ἀναγνωρίσετε ὅτι ὄχι μία μεγάλη πλειονοψηφία τῆς χώρας ἀλλὰ μία μεγίστη εἶναι κεκηρυγμένη ὑπὲρ τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι τὴν ἀνωμαλίαν τὴν ὁποίαν παρετήρησεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὡς καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἀναγνωρίζει ἡ Κυβέρνησις καὶ εἶναι πρόθυμος ἤδη ἐν καιρῷ νὰ εἰσηγηθῇ τροποποιησίν τινα καὶ νὰ ἐξετάσῃ μετὰ παλλῆς προσοχῆς ἐπὶ τῇ βάσει πλειοψηφικοῦ συστήματος ἐνδεχομένας ἄλλας τροποποιήσεις, αἱ ὁποῖαι ἤθελον ἄλλοθεν προσαχθῇ ἕως ὅτου κατορθώσωμεν νὰ συμπληρώσωμεν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος τὸν νόμον αὐτόν, διὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ μέσον αἱ ἀνωμαλίαι, αἱ ὁποῖαι ἦτο φυσικὸν νὰ παρουσιασθοῦν ὡς ἐκ τῆς σπουδῆς μεθ' ἧς συνετάχθη τὸ διάταγμα καὶ ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ θίξῃ τὰς παλαιὰς ἐπαρχιακὰς περιφερείας ἕνεκα τῶν ὁποίων ἠδύναντο νὰ ἀλλοιωθῶσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν». Αὐτὸ λοιπὸν ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέλαβα νὰ κάμω. Τώρα βλέπετε ὅτι ἐζήτησα ἀπὸ τότε τὴν συνδρομήν σας. Ὁμολογῶ ὅτι ἠμπορεῖτε νὰ μὲ κατηγορήσετε ὅτι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δὲν ἐξεπλήρωσα τὴν ὑπόσχεσιν αὐτὴν περισσότερον. Ἀλλὰ ὅταν σκεφθῆτε, κύριοι, ὅλους τοὺς περισπασμοὺς ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων διῆλθεν ὅλη αὐτὴ ἡ τριετία καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὴν ἐργασίαν ἡ ὁποία ἐβάρυνεν εἰδικώτερον ἐμέ, δὲν θὰ μὲ κατηγορήσετε καὶ τόσον αὐστηρά, ἀφοῦ ἔκτοτε ἐζήτησα καὶ τὴν συνδρομήν σας. Ἀλλὰ ἔχω τὴν πεποίθησιν κ. Βουλευταὶ ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη χρόνος διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἡ θεραπεία τῶν ἐλαττωμάτων, τὰ ὁποῖα παρουσιάζει τὸ ἰσχῦον σύστημα.

Αἱ ἐκλογαὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ διεξαχθοῦν ὅπως καὶ ἄλλοτε εἶπον τὴν 27 Σεπτεμβρίου, λέγω κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, διότι δὲν ἠμποροῦμεν καὶ τὰ ἀπρόοπτα νὰ ἐμποδίσωμεν. Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει ὅλος ὁ καιρός, ὅταν θὰ ἐπιστρέψωμεν ἐδῶ, νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν μελέτην τοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ παρουσιάζῃ ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα παρουσιάζει τὸ σημερινὸν σύστημα. Ἐγὼ εἰσηγοῦμαι τοῦτο: Τὴν συγκρότησιν μιᾶς ἐπιτροπῆς ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μετάσχουν καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων καὶ ἡ ὁποία θὰ μελετήσῃ, νὰ συζητήσῃ καὶ νὰ φθάσῃ εἰς πορίσματα. Ἐγὼ ἔχω νὰ σᾶς ὑποβάλω ἕνα σχέδιον, δὲν ἀξιῶ νὰ γίνῃ ἀποδεκτόν. Θὰ ἐξετάσω καὶ κάθε ἄλλο σύστημα τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβληθῇ. Ἀλλὰ τὸ ἰδικόν μου εἶναι σύστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου κ. Κουλουμβάκη, θὰ διαιρῆται γεωμετρικῶς, ἀλλ' ὄχι γεωμετρικῶς πάλιν· δὲν θὰ ἐπιμείνω νὰ πάρω μίαν γραμμὴ νὰ κόψω ἐπάνω στὸ χαρτί. Θὰ ἐφρόντιζα νὰ συγκεντρώσω τὸν πληθυσμὸν ἐπὶ τῇ ὄσει κάποιας κοινότητος συμφερόντων. Νὰ ἔχωμεν 150 βουλευτὰς εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα τὸ κατώτατον ὅριον. Ὁ μικρὸς αὐτὸς ἀριθμὸς νὰ ἐπιβάλλεται διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ ὁ φόβος τοῦ διχασμοῦ τῶν ἐκλογέων, διότι ὅταν εἶναι πάρα πολὺ μικραὶ αἱ περιφέρειαι, ὁ διχασμὸς τῶν ἐκλογέων εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνος. Ἀπὸ 150 λοιπὸν περιφερείας, τὰς ὁποίας δὲν θὰ κάμωμεν ἐτάνω εἰς τὸ χαρτί, ἀλλὰ μελετῶντες τὰς σχέσεις αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν μεταξὺ Δήμου πρὸς Δῆμον καὶ ἐπαρχίας πρὸς ἐπαρχίαν. 150 Βουλευταὶ τότε καὶ 75 Γερουσιασταὶ νομίζω ὅτι θὰ δίδουν τὸν προσήκοντα ἀριθμὸν πρὸς σύνθεσιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ θὰ ἐπιτραπῇ συγχρόνως ὥστε χωρὶς νὰ ἐπιδικρυνθῇ ὁ λαός. . . . .

Ι. Τσιριμῶκος. Ἡ διάταξις τοῦ συντάγματος λέγει 200.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Τότε 200 βουλευτάς. Ἐὰν ὑπάρχῃ ὁμογνωμοσύνη θὰ μποροῦμεν νὰ φθάσωμεν εἰς μίαν ἔγκυρον ἀναθεώρησιν τοὐλάχιστον αὐτῆς τῆς διατάξεως τοῦ Συντάγματος. Ἂν δὲν μποροῦμεν τότε, ἂς φθάσωμεν εἰς τοὺς 200. Ἐγὼ θὰ ἔλεγα 150 ἐὰν ὑπάρχῃ ὁμογνωμοσύνη καὶ 75 διὰ τὴν Γερουσίαν. Θὰ ἐπιτρέψῃ δὲ τοῦτο ἄνευ ἐπιθορύνσεως ἄλλης τοῦ προϋπολογισμοῦ ν' αὐξηθῇ ἡ διδομένη εἰς τοὺς βουλευτὰς ἀποζημίωσις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των, ἡ ὁποία εἶνε προφανῶς ἀνεπαρκὴς χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος καὶ οὐχὶ χάριν τοῦ ἰδίου ἑαυτῶν συμφέροντος, διότι θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἀφοσιώνωνται περισσότερον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων, τὰ ὁποῖα ἀνέλαβον ὡς βουλευταὶ καὶ νὰ μὴ ἀσχολοῦνται, ὅπως εὑρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμουν, καὶ μὲ ἄλλας ἐργασίας τοῦ ἐπαγγέλματός των, διὰ νὰ κατορθώνουν νὰ ἀποζημιωθοῦν διότι ἡ ἐπιχορήγησις τὴν ὁποίαν λαμβάνουν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τοὺς παράσχῃ τὰ μέσα τῆς ζωῆς. Εἶπα ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ ἰδική μου γνώμη. Θὰ ἔχομεν ἐπανάληψιν τῆς ἐκλογῆς ἂν κατὰ τὴν πρώτην δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ πρώτη ἐκλογή. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ εἴπω ὅτι, προτείνων αὐτό, ἀποβλέπω εἰς τὸ συμφέρον τοῦ τόπου, ὄχι εἰς τὸ συμφέρον ἡμῶν τῶν βουλευτῶν ἀλλὰ εἰς τὸ συμφέρον τῆς χώρας. Εἶνε ὁ μόνος τρόπος διὰ νὰ εἶμεθα βέβαιοι, ὅτι δὲν θὰ ἔχομεν Κυβερνήσεις μειονοψηφίας πηγαζούσας ἐκ τῆς μειονοψηφίας τῆς χώρας. Εἶνε ὁ μόνος τρόπος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀποτρέψῃ ἀπολύτως αὐτό, διότι θὰ εἶνε βέβαιον ὅτι κάθε βουλευτὴς θὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν πλειοψηφίαν τῆς περιφερείας του.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι αὐτὴ εἶνε ἡ πρότασις ἡ ἰδική μου. Εἶμαι πρόθυμος νὰ ἀκούσω κάθε ἄλλην πρότασιν, ἡ ὁποία χωρὶς νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ πλειοψηφικὸν θὰ ἠδύνατο νὰ ἄρῃ ἀπὸ τοῦ μέσου τὰ ἐλαττώματα τοῦ σημερινοῦ συστήματος, χωρὶς νὰ δημιουργήσῃ νέα, ἴσως καὶ μεγαλύτερα.

Τώρα ἔρχομαι εἰς τὴν ἀναλογικήν. Ἐγὼ ἔχω καθῆκον καὶ πάλιν νὰ εἴπω τὰς σκέψεις μου πλήρεις εἰς τὴν Βουλήν, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι εἰς τὰ 23 καὶ 26 εἶμουν ὑπὲρ τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀναλογικῆς. Ὅπως δὲ ὑπέμνησα εἰς τὸν ἀγαπητὸν ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἀφ' ὅτου ἦλθεν εἰς τὰ 23 καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναλογικῆς ἡ ἐκλογή, ζητῶντας τὴν ἰδικήν μου συνδρομήν, εἶπα ὅτι εὐχαρίστως εἶμαι πρόθυμος ἀλλὰ αὐτὸ τὸ θεωρῶ ἀναγκαῖον διότι καὶ εἰς τὰ 23 καὶ ἔπειτα εἰς τὰ 26 πάλιν ἔμεινεν ἐκκρεμὲς καὶ εἰς ὀξεῖαν μορφὴν τὸ καθεστωτικὸν ζήτημα.

Καὶ εἶπα τότε εἰς 1923 εἰς τὸν κ. Παπαναστασίου, ὅτε συνηντήθημεν, ὅτι εἶνε ἐπικίνδυνον νὰ διεξαχθῇ ἡ ἐκλογὴ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πλειοψηφικοῦ, διότι ἂν ὁ Δημοκρατικὸς κόσμος κατέλθει διηρημένος εἰς τὰς ἐκλογάς, ὅπως εἶνε πιθανὸν τὸ πρᾶγμα, καὶ ὁ Βασιλικὸς ἑνωθῇ περισσότερον ἕνεκα τῆς προσφάτου ἀπομακρύνσεως τοῦ Βασιλέως, ἦτο φυσικὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο ἓν ἐλατήριον ὅτι ἡ συνεργασία ποὺ ἔλεγεν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, ἐνῷ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος διετρέχαμεν τὸν κίνδυνον νὰ ἔχωμεν μίαν πλειοψηφίαν εἰς τὴν Βουλὴν προερχομένην ἀπὸ μειοψηφίαν τῆς χώρας καὶ λύσουσαν τὸ ζήτημα τὸ καθεστωτικὸν χωρὶς νὰ τὸ λύῃ, δηλαδὴ περιπλέκουσαν τὸ καθεστωτικὸν ζήτημα περισσότερον.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι ὄχι εἰς τὰς 1923 ἀλλὰ εἰς τὰ 1928, πρὶν σχηματίσετε τὴν Κυβέρνησιν, τὰς παραμονὰς τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως ὅταν προσεπαθῆτε νὰ μὲ πείσετε καὶ ἐμὲ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος καὶ τῆς καθιερώσεως τοῦ πλειοψηφικοῦ, ἐλέγατε καὶ εἰς ἐμέ, ὅτι ἠθέλατε τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα μόνον διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ 1928 καὶ ὅτι εἰσαστε ἀποφασισμένος νὰ φέρετε τὸ ἀναλογικόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὑπάρχει μία παρεξήγησις. Πρέπει νὰ δεχθῶ ὅτι ἀσφαλῶς καὶ οἱ δύο λέγομεν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ ὑπάρχει μία παρεξήγησις.

Α. Παπαναστασίου. Αὐτὴν τὴν ἀνάμνησιν διατηρῶ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τοῦτο, διότι καὶ ὁ εἷς καὶ ὁ ἄλλος λέγει τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἀσφαλῶς γίνεται παρανόησις. Ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ κ. Ζαβιτζιάνου ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε νὰ μὴ ἐφαρμόσωμεν τὸ ἀναλογικόν. Ἀπὸ τὸ 1923 σᾶς εἶπον τὸ θέλω προσωρινῶς.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὅταν μοῦ ἐζητήσατε συμμετοχὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν σᾶς εἶχα προτείνει τὸ πλειοψηφικὸν καὶ τὸ ἐδέχθητε ἄνευ ἀντιρρήσεως.

Ε. Βενιζέλος Πρωθυπουργός). Νομίζω πρὶν ἔλθετε εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ εἰς τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν μοῦ ἐζητήσατε κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως νὰ σᾶς δώσω ποίας τροπολογίας θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ βάζαμεν εἰς τὸ ἀναλογικὸν σύστημα.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἐνθυμοῦμαι. Σᾶς εἶπα ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα τὸ ἐφαρμοσθὲν τὸ ἀποκρούω ἀπολύτως καὶ κατηγορηματικῶς, διότι εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τὸ σύστημα τὸ πλειοψηφικὸν κύριον σκοπὸν ἔχει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν δημιουργίαν ἐπαρκοῦς Κυβερνήσεως. Σᾶς εἶπα ὅτι καὶ τὸ ἀναλογικὸν ἠμπορεῖ ἴσως νὰ ἐπιτύχῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ μὲ τροποποιήσεις ριζικάς. Δηλαδὴ θὰ ὡρίζαμεν ὅτι ἡ σχετικὴ πλειοψηφία λαμβάνει οὐχὶ ἀνάλογον ἀριθμὸν βουλευτῶν ἀλλὰ λαμβάνει 50ο/ο περισσότερους. Σᾶς εἶπα αὐτό. Ἀλλὰ ἀκούσατε ἐδῶ καὶ τώρα ἀκόμη εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸ συζητήσωμεν, δὲν λέγω νὰ τὸ δεχθῶ, εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸ συζητήσω. Ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ κάμω τίποτα μὲ τὴν ἀναλογικήν· οὔτε ἐξαδέλφη μου εἶναι οὔτε πάθη ἔχω παλαιά, ἀλλὰ τὴν ἀποκρούω, διότι δὲν ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ εἰς τὸν τόπον ἰσχυρὰν Κυβέρνησιν. Ἐὰν ὅμως θὰ εὑρίσκωνται τὰ διάφορα ἄλλα κόμματα τῆς Ἀντιπολιτεύσεως σύμφωνα νὰ δώσωμεν μίαν ἱκανοποίησιν εἰς τὸν ἄλλως τε τόσον συμπαθῆ φίλον μας Ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως . . . . .

Α. Παπαναστασίου. Παραιτοῦμαι αὐτῆς τῆς ἱκανοποιήσεως, ὥστε εἶνε περιττόν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Δὲν μπορεῖς νὰ πῇς ὅτι δὲν τὴν ἀγαπᾶς τόσον πολὺ ὥστε νὰ μὴ ἱκανοποιεῖσθε. Τώρα ἐξακριβώνω τὸ τί εἶπα.

Α. Παπαναστασίου. Κύριε Πρόεδρε, θέλετε νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω γεγονότα. Πηγαίναμε εἰς τὴν Κηφισιὰ μὲ τὸν κ. Σκουλὰ καὶ τὸν Κυριάκο καὶ μοῦ εἴπατε τότε ὅτι εἰς μίαν ἐκλογὴν θέλετε τὸ πλειοψηφικὸν καὶ κατόπιν εἴσασθε πρόθυμος νὰ ἐπαναφέρετε τὴν ἀναλογικήν. Βεβαίως δὲν ἔκαμα κανένα συμβόλαιον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τί εἶπα ἐγώ;

Α. Παπαναστασίου. Διὰ μίαν ἐκλογὴν θέλετε πλειοψηφικόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὄχι, νὰ μὲ συγχωρῆτε, ἔτσι τὸ ζήτημα παίρνει σοβαρὰν μορφήν. Σᾶς εἶπα ὅτι αἱ ἐκλογαὶ αὐταὶ θὰ γίνουν κατὰ τὸ πλειοψηφικὸν καὶ εἶμαι πρόθυμος νὰ ἐξετάσω τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ ἀναλογικοῦ, ἀλλὰ ὑπὸ βαρυτάτας τροποποιήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ καταστήσουν δυνατὴν συγκρότησιν Κυβερνήσεως ἰσχυρᾶς. Αὐτὸ εἶπα. Δὲν ξέρω ἐὰν σοῦ εἶπα καὶ λεπτομερείας, ἀλλὰ περιττὸν εἶνε νὰ ἐξακολουθήσωμεν διὰ τὰ παρελθόν. Ἄλλως τε θὰ ὁμιλήσω καὶ πάλιν περαιτέρω. Τώρα ἐξακολουθῶ διατί εἰς τὰ 1923 ἕως 1926 ἤθελον τὴν ἀναλογικὴν καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν ποιὸς ξέρει καὶ εἰς τὸ μέλλον — καὶ τὸ ἀπεύχομαι. — Πιθανὸν νὰ παρουσιασθοῦν περιστάσεις νὰ πᾶμε πάλιν εἰς αὐτήν. Διότι ἀντιθέτως μὲ τὴν γνώμην τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» ἐγὼ εἶμαι σύμφωνος μὲ τὸν ἀξιότιμον Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὅτι δὲν εἶναι τὰ ἐκλογικὰ συστήματα αἰώνια.

Ὁ κ. Παπαναστασίου πιστεύει εἰς δόγματα, λέγει, εὑρήκαμε τὸ δόγμα, λοιπόν· δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη καθόλου νὰ συζητήσωμεν. Ἡμεῖς οἱ ἄλλοι οἱ θνητοί, οἵτινες δὲν κατωρθώσαμεν ἀκόμη νὰ εὕρωμεν δόγματα πολιτικά, ἡμεῖς λέγομεν αὐτὸ φαίνεται ὅτι σήμερον ταιριάζει περισσότερον, μεθαύριον δυνατὸν νὰ ἀλλάξωμεν γνώμην. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος εἶπε· ἠμπορεῖ τὸ σύστημα τὸ πλειοψηφικὸν βραδύτερον νὰ τὸ μεταβάλωμεν, πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν περιστάσεις ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἐνδείκνυται ἡ μεταβολὴ αὐτοῦ. Τώρα ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἀμιλήσας ἐπεκαλέσθη τὴν δικαιοσύνην, τὸ δίκαιον, καὶ εἰς ἐκ τῶν ἐπιφανῶν φίλων του ὁ κ. Μπακόπουλος ὡμίλησε καὶ περὶ ἠθικῆς. Τὸ σύστημα τὸ ἀναλογικὸν εἶναι ἠθικόν — δὲν εἶπε ὅτι εἶναι ἀνήθικον τὸ πλειοψηφικόν, ἀλλὰ νομίζω ὅτι φαίνεται ὅτι λέγει τοιοῦτόν τι, ἀφοῦ τὸ ἄλλο ἔχει τὸ πλεονέκτημα τοῦ ἠθικοῦ. Διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸ πρᾶγμα, πόσον ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοσύνης τὸ πλειοψηφικόν, μᾶς εἶπεν ἐγὼ δέχομαι τοὺς ἀριθμούς του - διότι ἀσχολεῖται μὲ αὐτοὺς καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ εἶνε ἀκριβῆς — μᾶς εἶπεν ὅτι ἕκαστος ἐξ ἡμῶν τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ἀντιπροσωπεύει τρεῖς χιλιάδας ἢ μᾶλλον δύο χιλιάδας ὀκτακοσίας ἐκλογεῖς. Ἐνῷ ἕκαστος Λαϊκὸς 12 χιλ. ὥστε ἀντιπροσωπεύει πλέον τοῦ τετραπλασίου ἴσως καὶ πενταπλάσιον.

Ι. Τσιριμῶκος. Ὅσον ὀλιγώτεροι ἐξελέγοντο τόσο περισσοτέρους ἐκλογεῖς θὰ ἀντιπροσωπεύουν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ παρατηρήσω ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Βουλὴν τὴν σημερινὴν ἕκαστος συντηρητικὸς βουλευτὴς ἀντιπροσωπεύει θὰ σᾶς δώσω ἀριθμοὺς τῶν ὁποίων τὴν ἀπόλυτον ἀκρίβειαν δὲν ἐγγυῶμαι διότι εἶνε ἀπὸ μνήμης ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τὴν ἀκρίβειαν εἶνε πολὺ μικρά. — Ἕκαστος συντηρητικὸς ἀντιπροσωπεύει 25 χιλ. ἕκαστος φιλελεύθερος 30 χιλ. ἕκαστος ἐργατικὸς 130 χιλ. ἐκλογεῖς. Ὁ ἴδιος δὲ κ. Παπαναστασίου ἀνέφερε πρὸ ὀλίγου ὅτι εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1929 τὸ Κόμμα τὸ ἐργατικὸν καίτοι ἔλαβεν ἱκανῶς ὀλιγωτέρας ψήφους ἀπὸ τοὺς συντηρητικοὺς ἦλθε σχετικῶς πλειοψηφοῦν εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ ἔμεινεν ἐπὶ δύο χρόνια καὶ κάμποσους μῆνας εἰς τὴν ἀρχήν.

Διότι εἶχε τὴν σχετικὴν πλειοψηφίαν. ἀλλ' ὡς Κυβέρνησις τῆς μειοψηφίας, διότι ἡ κοινὴ γνώμη ἡ Ἀγγλικὴ ἀντιθέτους ἔχουσα ἀντιλήψεις ἀπὸ τὰς ἰδικάς μας τὰς κοινοβουλευτικὰς καὶ δημοκρατικάς, εἶχεν ἀποκρούσει ἰσχυρῶς, μετὰ τὸ πείραμα τοῦ 1921 μετὰ τὸν πόλεμον, ἀπέκρουσεν ἰσχυρῶς καὶ ὀξέως τὴν ὕπαρξιν τῶν συμμαχικῶν Κυβερνήσεων καὶ ἐπροτίμησε νὰ διοικηθῇ καὶ κατὰ τὸ 1925 ὅτε καὶ πάλιν ἦλθε τὸ κόμμα τὸ ἐργατικὸν ὡς μειοψηφοῦν καὶ κατὰ τὸ 1929 ἕως τὸν Αὔγουστον τώρα, ἐπροτίμησε νὰ κυβερνηθῇ ἀπὸ Κυβέρνησιν μειοψηφίας, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰ ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα περιέχουν αἱ Κυβερνήσεις αἱ συμμαχικαί Καὶ ὅμως Κύριοι

Βουλευταί, οὐδὲν κόμμα εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ἐσκέφθη νὰ προτείνῃ τὴν ἀναλογικήν, ἐνῷ ἔβλεπαν ὅτι κατ' ἐπανάληψιν εἶχον Κυβερνήσεις οὔτε κἂν τῆς πλειοψηφίας, ἀλλὰ τῆς μειοψηφίας μὲ σχετικὴν μόνον πλειοψηφίαν ἀπέναντι ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἄλλων κομμάτων. Προστάθη μόνον ἀπὸ τὸ φιλελεύθερον κόμμα ἡ εἰσαγωγὴ τῆς λεγομένης ἐπιβολητικῆς ψήφου.

Α. Παπαναστασίου. Διαξευκτικῆς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός), Διαξευκτικῆς, μάλιστα, ψήφου, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁηλ. ὁ ἐκλογεὺς λέγει ὅτι ἐγὼ ψηφίζω τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ κόμματός μου, τῶν Φιλελευθέρων λ.χ. ἐὰν ὅμως δὲν πάρῃ οὔτος τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμόν, τότε παρακαλῶ ἡ ψῆφός μου νὰ προστεθῇ εἰς τὸν τάδε, τῶν ἐργατικῶν ἢ τῶν συντηρητικῶν. Αὐτὸ τὸ σύστημα ἐπροτάθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ βεβαίως τὸ ἐπολέμησαν ἀγρίως οἱ συντηρητικοί. Τὸ ἐργατικὸν κόμμα εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἔχῃ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ φιλελευθέρου κόμματος, ἐφάνη δεχόμενον τὴν συζήτησιν καὶ τὸ πρᾶγμα εἶχε προχωρήσει ἀλλὰ τώρα μένει ἐκκρεμές. Δὲν ὑποθέτω, Κύριοι βουλευταί, νὰ ὑποστηρίζῃ ὁ ἀγαπητὸς ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅτι οἱ Ἄγγλοι δὲν εἶναι κοινοβουλευτικοί, ἢ ὅτι δὲν εἶναι δημοκράται γνήσιοι. Διατί λοιπὸν ἀνέχονται οἱ Ἄγγλοι αὐτὰς τὰς ἀνωμαλίας, τὰς ὁποίας ἡμεῖς ἀκράτως κοινοβουλευτικοὶ καὶ ἀκράτως δημοκρατικοὶ δὲν τὰς δεχόμεθα; Διατί ἄραγε καὶ οἱ Ἄγγλοι δὲν ἐξεγείρονται ἀπὸ τὸ παραβιαζόμενον αἴσθημα δικαιοσύνης, τὸ ὁποῖον ἐκεῖ ἔχει τόσον ἰσχυρῶς ἀναπτυχθῇ; Οὔτε μπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ, ἄνευ ὑπερβολῆς, ὅτι σὲ κανένα μέρος τοῦ κόσμου ἡ δικαιοσύνη δὲν ἵσταται ὑψηλότερα ἀπὸ ὅ,τι ἵσταται εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ γνωρίζετε τί εἶπε μέγας Ἄγγλος δημοσιολόγος, ὅτι ἐὰν ἡ Ἀγγλία ἔχανε καὶ τὸν στόλον της καὶ ὅλας τὰς ἄλλας δυνάμεις, ἐὰν ἐξηκολούθει νὰ ἔχῃ τὴν δικαιοσύνην, τὴν ὁποίαν ἔχει, θὰ ἦτο βέβαιον ὅτι θὰ ἀνακτήσῃ καὶ πάλιν τὸ μεγαλεῖόν της. Διατί λοιπὸν αὐτὸ θὰ ἐξηγείρετο ἐκ τῆς παραβιάσεως τῆς προσβολῆς τοῦ αἰσθήματος τοῦ δικαίου τὴν ὁποίαν ἡμεῖς αἰσθανόμεθα ἐδῶ, διότι ἄλλος βουλευτὴς ἀντιπροσωπεύει ὀλιγωτέρους ἐκλογεῖς καὶ ἄλλος περισσοτέρους ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος; Ὁ λόγος, Κύριοι βουλευταί, ποὺ ἐξηγεῖ αὐτὴν τὴν ἀπορίαν μας, εἶναι ὅτι οἱ Ἄγγλοι δὲν περιπίπτουν εἰς τὴν τραγικὴν πλάνην, εἰς τὴν ὁποίαν δυστυχῶς περιπίπτει ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως. Οἱ Ἄγγλοι ὁηλ. πιστεύουν ὅτι τὸ ἐκλογικὸν σύστημα δὲν ἔχει προορισμὸν νὰ ἐξυπηρετῇ τὸ συμφέρον τῶν διαφόρων κομμάτων καὶ μάλιστα τῶν μικρῶν κομμάτων. Δὲν τὸ πιστεύουν αὐτό. Ἐὰν τὸ ἐπίστευον θὰ εὕρισκον προφανῶς ὅτι παραβιάζεται τὸ αἴσθημα τῆς δικαιοσύνης, διότι ἐὰν σκοπὸς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος ἦτο νὰ ἐξυπηρετῇ τὰ συμφέροντα τῶν κομμάτων, τὴν στιγμὴν ποὺ δὲν τὰ ἐξυπηρετεῖ ὁμοθύμως, βέβαια θὰ προσέβαλλε τὸ αἴσθημα τοῦ δικαίου. Οἱ Ἄγγλοι λοιπὸν πιστεύουν ὅτι τὸ ἐκλογικὸν σύστημα ἕνα μόνον σκοπὸν ἐπιδιώκει, πῶς θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς χώρας ἐξασφαλίζον μίαν ἰσχυρὰν Κυβέρνησιν. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ κόμματα δημιουργοῦνται διὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ συμφέροντα τῆς χώρας, οὔτε ὁ λαὸς ὑφίσταται διὰ νὰ ἐξυπηρετῇ τὰ συμφέροντα τῶν κομμάτων καὶ νὰ προσέχῃ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ μὴ ἀδικῆται τὸ ἕνα ἐπέναντι τοῦ ἄλλου. Ὅπως εἶπον, Κύριοι βουλευταί, τὰ κόμματα ὑφίστανται διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς χώρας καὶ ἡ ἐξυπηρέτησις ταύτης εἶναι στενῶς καὶ ἀρρήκτως συνδεδεμένη μὲ τὴν ὕπαρξιν ἰσχυρᾶς Κυβερνήσεως καὶ ὕπαρξις ἰσχυρᾶς Κυβερνήσεως εἶναι στενῶς συνδεδεμένη μὲ τὴν ὕπαρξιν ἰσχυρᾶς πλειοψηφίας καὶ ταύτην δὲν μπορεῖ νὰ δώσῃ τὸ σύστημα τὸ ἀναλογικόν, ἐὰν δὲν ὑποστῇ τὰς ριζικὰς μεταρρυθμίσεις τὰς ὁποίας ἄλλοτε ὑπέδειξα εἰς τὸν ἀγαπητὸν κ. Παπαναστασίου, ἀλλὰ τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μ' ἔκαμεν ἐντύπωσιν, Κύριοι βουλευταί, εἶναι ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὁ τόσον μελετηρὸς δὲν ἐσκέφθη τὸ γεγονὸς τοῦτο, ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα δὲν καθιερώθη ἀκόμη σὲ καμμίαν χώραν, οὔτε ὑποθέτω διὰ τὴν διοίκησιν τῶν οἰκονομικῶν ἑταιριῶν ἢ τῶν Τραπεζῶν. Μόνον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἤρχισε κάποια κίνησις πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τῆς μειοψηφίας. Ἡ κίνησις αὐτὴ ἀφορᾷ, τοῦτο τὸ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα αὐτὴ νὰ ζητῇ τὴν σύγκλησιν τῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων, διὰ νὰ προβαίνῃ εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς διοικήσεως τῆς Ἑταιρίας, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἀναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν μειοψηφίαν νὰ ἀντιπροσωπεύεται εἰς τὴν διοίκησιν ἑταιριῶν, αἱ ὁποῖαι τίποτε ἄλλο δὲν ἐπιδιώκουν παρὰ καθαρῶς οἰκονομικὰ συμφέροντα. Καὶ ἐν τούτοις θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθῇ τις ἂν ὑπάρχῃ που περίστασις νὰ ἐκπροσωπηθοῦν εἰς τὴν διοίκησιν ἑνὸς νομικοῦ προσώπου αἱ μειοψηφίαι ἡ περίστασις αὐτὴ ἦτο τῶν ἑταιριῶν, διότι κάθε μέτοχος ἔχων ὡρισμένας μετοχὰς ἔχει καὶ θεμιτὸν συμφέρον νὰ ζητήσῃ τὴν προστασίαν των.

Θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐκεῖ ἡ ἀντιπροσώπευσις τῶν πλειοψηφιῶν. Δὲν ἐγένετο ὅμως δεκτὴ διότι γνωρίζουν οἱ ἄνθρωποι τί ἀποτελέσματα θὰ ἔφερε. Θὰ ὠθεῖτο ἡ ἑταιρία, ἡ διοίκησις τῆς ἑταιρίας, εἰς ναυάγιον, ὅταν δὲν θὰ ὑπῆρχε κοινὸς σκοπὸς ἢ κοινὴ κατεύθυνσις καὶ ἕνας ἡνίοχος, παρὰ κάθε ἕνας θὰ τραβᾷ δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Πῶς λοιπὸν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως δὲν ἐσκέφθη αὐτὸ τὸ γεγονός, καὶ ἐκ τούτου νὰ εἶχε κάποιον ἐνδοιασμόν, τοὐλάχιστον διὰ τὴν ὀρθότητα τῶν ἀντιλήψεών του ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναλογικήν, ἀντιλήψεων τὰς ὁποίας ξέρω ὅτι πιστεύει εἰλικρινέστατα, διότι καὶ ἡ συνηγορία του τὴν ἐσπέραν ταύτην ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ μὲ συγκινήσῃ; Πῶς δὲν ἐσκέφθη αὐτὸ καὶ μόνον τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον θὰ τὸν ἔκαμνε νὰ εἶναι ὀλιγώτερον ἐπίμονος εἰς τὰς ἀντιλήψεις του, ὅτι τὸ ἀναλογικὸν σύστημα θὰ σώσῃ τὴν χώραν;

Ἡ προσπάθεια, κύριοι βουλευταί, ὅπως διὰ τῆς ἐπικρίσεως τῆς ἐννοίας τῆς δικαιοσύνης ἀπέναντι τῶν κομμάτων ἐπιδιωχθῇ ἡ εἰσαγωγὴ καὶ πάλιν τοῦ συστήματος τοῦ ἀναλογικοῦ, σημαίνει χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῶμεν ὅτι ἀπορροφώμεθα πλήρως ἀπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἐκλογὴ πρῶτον καὶ κύριον σκοπὸν ἔχει πῶς θὰ ἐξυπηρετήσῃ κατὰ τρόπον δίκαιον τὰ συμφέροντα τῶν κομμάτων καὶ ὄχι πῶς θὰ ἐξυπηρετήσῃ ὅλα τὰ συμφέροντα τῆς χώρας, διὰ νὰ κατορθώσῃ ὥστε μὴ συγκροτουμένης μιᾶς ἰσχυρᾶς πλειοψηφίας εἰς τὴν Βουλὴν νὰ παραδοθῇ ἡ Κυβέρνησις τῆς χώρας εἰς κομματίδια ἀσθενῆ καὶ δυνάμενα, μόνον διὰ τῆς ἀμοιβαίας συνεννοήσεως καὶ τῶν ὑποχωρήσεων καὶ τῶν παραχωρήσεων, νὰ ὠθήσουν τὸ ἅρμα τῆς Πολιτείας κατὰ τρόπον ποὺ καταλαμβάνετε, πῶς θὰ ὠθεῖται μία χώρα τοιούτους ἔχουσα ἡγέτας.

Ὁ κ. Μπακόπουλος προχθὲς ὁ ὁποῖος ἠθέλησε νὰ μεταθέσῃ τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς ἐννοίας τῆς δικαιοσύνης εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἠθικῆς, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιμείνῃ περισσότερον καὶ χωρὶς νὰ συνοδευθῇ ἀπὸ τὸν ἀρχηγόν του σήμερον, μᾶς ἐπεκαλέσθη τὸ παράδειγμα τοῦ Βελγίου καὶ μᾶς εἶπε, Δὲν βλέπετε τί ὡραῖα λειτουργεῖ τὸ σύστημα τὸ ἀναλογικὸν εἰς μίαν χώραν τόσον πολιτισμένην ὅπως εἶναι τὸ Βέλγιον; Καὶ νομίζω ὅτι λειτουργεῖ πραγματικῶς ἀπὸ 40 ἐτῶν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἀπὸ τοῦ 1899.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λοιπὸν εἶναι πρὸ 32 ἐτῶν, δὲν εἶχον τὸν καιρὸν νὰ ἀνατρέξω εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου καὶ νὰ πάρω ἀριθμούς, ἀλλὰ καθὼς ἐνθυμοῦμαι εἰς περιόδους ὁλοκλήρους ἡ πλειοψηφία εἰς τὴν Βουλὴν ἐξηρτᾶτο ἀπὸ 2-3 ψήφους, καὶ ἐκράτησεν ἡ Κυβέρνησις χρόνια, διότι τοιοῦτοι εἶναι οἱ Βέλγοι.

Λοιπὸν μετὰ λειτουργίαν τοῦ συστήματος αὐτοῦ ἐπὶ 32 ἔτη δὲν κατωρθώθη νὰ γεννηθοῦν ἄλλα κόμματα παρὰ τὰ ἀνέκαθεν ὑφιστάμενα δηλαδὴ τὸ συντηρητικὸν καὶ τὸ φιλελεύθερον. Ἔπειτα ἱδρύθη καὶ τὸ σοσιαλιστικὸν ὥστε τρία εἶναι τὰ κόμματα τὰ ὁποῖα μετὰ 32 ἐτῶν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος, ὑφίστανται εἰς τὸ Βέλγιον καὶ πάλιν ὡς παρετηρήθη κατ' ἐπανάληψιν μετὰ τὸν πόλεμον αἱ Κυβερνήσεις δὲν ἔδειξαν μεγάχην εὐστάθειαν, ἀλλὰ πάντως δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι δὲν λειτουργεῖ ἱκανοποιητικῶς τὸ σύστημα τοῦτο εἰς τὸ Βέλγιον. Ἀλλὰ ὅλοι ὅσοι κατὰ τὴν ἐσπέραν αὐτὴν ἠσχολήθησαν διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἐκλογῶν ἀνεγνώρισαν ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς δὲν μποροῦμε νὰ ὁριμβῶμεν ἀπὸ θεωρητικὰς εὐτελεῖς βάσεις, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὸ πρᾶγμα μὲ τὴν πραγματικότητα καὶ δὲν μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ πραγματικότης εἶναι ἀντίστοιχος πρὸς τὴν Βελγικήν. Ἡμεῖς ἔχομεν ἤδη ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων ἑπτὰ κόμματα μέσα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δὲν εἴμεθα μόνον ἡμεῖς ἀλλὰ εἶναι ἀπ' ἔξω τῆς Βουλῆς τὰ ἀγροτικὰ κόμματα, τὸ σοσιαλιστικόν, τὸ Κομμουνιστικόν, τὸ Φασιστικὸν καὶ δὲν ἠξεύρω καὶ πόσα ἄλλα. Ὥστε ἠμποροῦμεν σοβαρῶς, Κύριοι, νὰ ὑποστηρίξωμεν νὰ φέρωμεν καὶ ἐδῶ τὴν ἀναλογικήν; Εἶπον ὅτι δὲν ἐδημιουργήθησαν τὰ κόμματα ταῦτα ἀπὸ τὴν ἀναλογικήν, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει καμία ἀμφιβολία ὅτι, ἡ μακρά της λειτουργία, θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κανιοτροποίησιν τῶν κομμάτων, ἐνῷ ἀντιθέτως τὸ πλειοψηφικὸν συντελεῖ κατὰ τὸ δυνατὸν βαθμιαίως εἰς τὴν προσέγγισιν τῶν ὑπαρχόντων κομμάτων καὶ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ αὐτῶν. Ἐάν, Κύριοι, τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ θέσῃ εἰς τὸ περιθώριον τῆς πολιτικῆς ζωῆς ὅλα τὰ ἄλλα κόμματα πλὴν τῶν δύο μεγάλων, σᾶς βεβαιῶ ὅτι θὰ ἐθεώρουν τοῦτο ὡς μεγάλο πλεονέκτημα τοῦ πλειοψηφικοῦ, ἀλλὰ παρατηρήσατε ὅτι τὸ πλειοψηφικὸν δὲν ἠμπόδισε τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Βουλὴν ὅλων τῶν συγκεκροτημένων κομμάτων. Εἰς τὰς τελευταίας ἐκλογὰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων συνειργάσθη καὶ μὲ πέντε ἄλλα κόμματα, τὰ ὁποῖα καὶ ἀντιπροσωπεύονται καὶ ἐν τῇ Βουλῇ.

Α. Παπαναστασίου. Μὲ τέσσαρα, ὄχι μὲ πέντε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἠμπορεῖ ὅμως νὰ λεχθῇ σήμερον ὅτι ἔγινε τότε αὐτό, διότι ἠμποροῦσε νὰ γεννηθῇ κίνδυνος ἀπὸ τὸ καθεστωτικὸν ζήτημα καὶ δι' αὐτὸ συνεννοήθητε. Καὶ ἂν καὶ τώρα ὁ τοιοῦτος κίνδυνος ἐνεφανίζετο ὀξύς, τὸ ὁποῖον ἀπευχόμαι, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ πέντε κόμματα θὰ ἠναγκάζοντο νὰ θέσουν κατὰ μέρος κάθε ἄλλην διαφωνίαν των, νὰ πυκνώσουν τὰς τάξεις των διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν κίνδυνον, ὁ ὁποῖος ἦτο δυνατὸν νὰ γεννηθῇ. Ἀλλὰ ὅπως εὐχόμεθα καὶ ἐλπίζομεν, ἐὰν ὁ καθεστωτικὸς κίνδυνος ἀπεμακρύνετο ἐντελῶς, δὲν ἦτο ἀπίθανον κατόπιν κοινοῦ προγράμματος τὰ κόμματα ταῦτα νὰ συνεργασθοῦν καὶ νὰ συμπράξουν μὲ τὸ λαϊκὸν κόμμα. Ἀλλὰ ὁ φίλος μου ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως δὲν δέχεται τοιαύτην συνεργασίαν, διότι, ὅπως σᾶς εἶπε, θέλει νὰ κατέλθῃ εἰς τὰς ἐκλογὰς μὲ αὐτοτελὲς πρόγραμμα, χωρὶς νὰ στέργῃ νὰ κάμῃ μικρὰν ἀβαρίαν τοῦ προγράμματός του, ὥστε νὰ διατυπωθῇ ἓν κοινὸν πρόγραμμα μετὰ τῶν ἄλλων συγγενῶν κομμάτων. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς, Κύριοι βουλευταί, κατήγγειλεν ἀπόψε τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα ὅτι, ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, εὐνοεῖ τοὺς μικροὺς συνδυασμοὺς καὶ ἐπομένως μοιραίως θὰ νοθεύσῃ τὸ λαϊκὸν φρόνημα. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως θεωρεῖ νόθευσιν τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος τὴν κατὰ τὰς ἐκλογὰς συνεργασίαν πλειόνων κομμάτων ἐπὶ βάσει ἑνὸς προγράμματος, τὸ ὁποῖον κατηρτίσθη κατ' ἀναγκαίας βέβαια ἑκατέρωθεν παραχωρήσεις. Θεωρεῖ τὸ τοιοῦτον νόθευσιν τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος ὅταν ἐκ τῶν προτέρων τὰ συνεργαζόμενα κόμματα καταρτίζουν κοινὸν πρόγραμμα, καὶ τὸ θέτουν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ. Τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἀποτελεῖ νόθευσιν τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἀκριβῶς τὴν γνησίαν ἐφαρμογὴν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος; Τὸ νὰ κατέρχωνται εἰς τὸν ἀγῶνα ὅλα τὰ κόμματα μὲ ἀναπεπταμένην τὴν σημαίαν καὶ ἀναγράφουσαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τὴν ἰδεολογίαν ἑκάστου. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως μὲ ἠρώτησεν ἐὰν ἡ ἐπίλυσις τῶν συγχρόνων προβλημάτων δύναται νὰ γίνῃ μὲ τὴν στρέβλωσιν αὐτὴν τοῦ δημοσίου φρονήματος, ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ σύστημα τὸ πλειοψηφικὸν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ σύστημα τὸ ἀναλογικόν, μὲ ἠρώτησε δὲ ἐὰν πιστεύει ὅτι δύναται νὰ γίνῃ ἐπίλυσις αὐτῶν τῶν συγχρόνων προβλημάτων μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ τὸ πλειοψηφικόν. Μοῦ ἐπέστησε ἀκόμη τὴν προσοχὴν εἰς τὸ ὅτι οἱ καιροὶ ἔπρεπε νὰ μᾶς διδάξουν ὅτι εὑρισκόμεθα πρὸ μεγάλων ἐπικειμένων μεταβολῶν. Ἀλλ' ἀκριβῶς, Κύριοι βουλευταί, δι' αὐτοὺς ἀκριβῶς τοὺς λόγους, διότι πρόκεινται πρὸ ἡμῶν μεγάλα ζητήματα πρὸς ἐπίλυσιν, δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἀποκρούω μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος, διότι δὲν φοβοῦμαι ἁπλῶς, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἐπικράτησις τοῦ συστήματος αὐτοῦ, καθιστῶσα ἀδύνατον τὴν συγκρότησιν ἰσχυρῶν Κυβερνήσεων καὶ ἐξασφαλίζουσα ἁπλῶς τὴν κατὰ βραχύτατα διαλείμματα μόνον ἐναλλαγὴν τῶν Κυβερνήσεων, θὰ ἐκινδύνευε νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ὀλεθρον τὴν χώραν καθ' ἣν στιγμὴν ὑπέρ ποτε ἐπιβάλλεται ἡ ὕπαρξις ἰσχυρᾶς Κυβερνήσεως. Θὰ πρέπει λέγω νὰ λησμονῇ ὅλα αὐτὰ τὰ περιστατικὰ διὰ νὰ ἔχῃ βαρυτέραν τὴν συναίσθησιν τοῦ πόσον ἐπικίνδυνον θὰ ἦτο νὰ περιέλθῃ ἡ χώρα εἰς ἀκυβερνησίαν. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως μὲ καταγγέλλει ὡσαύτως ὅτι ἀντιτίθεμαι νὰ εἰσαχθῇ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον ἐὰν ἐφηρμόζετο θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸ νὰ ἐλθουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αἱ ἀγροτικαὶ καὶ ἐργατικαὶ τάξεις τῶν ὁποίων ἡ ἄνοδος θὰ συνέβαλε ὅπως ὁ ἀνταγωνισμὸς γίνεται ὁμαλώτερος. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι τὰ συμφέροντα τῆς τε ἀγροτικῆς καὶ ἐργατικῆς τάξεως θὰ ἐξυπηρετηθοῦν καλύτερον διὰ τῆς ἀποφυγῆς τῆς δημιουργίας κομμάτων ταξικοῦ ἀγῶνος.

Ἰσχυρίζομαι δὲ ὅτι, ἐὰν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης Βουλῆς, ἐὰν ἐξήρχετο ἐκ τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1928 ἓν ἄξιον λόγου ἀγροτικὸν κόμμα καὶ ἐργατικόν, θὰ ἦτο ἀδύνατον τὰ κόμματα ἐκεῖνα νὰ ἐπιτύχουν τὸ κάθε ἕνα ἢ καὶ τὰ δύο μαζὺ ὑπὲρ τῆς ἀγροτοεργατικῆς τάξεως ὅ,τι κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ὑπὲρ αὐτοῦ μία Κυβέρνησις μὴ ταξική, ἀλλ' ἡ ὁποία ἔχει βαθεῖαν τὴν συναίσθησιν ὅτι εἶναι Κυβέρνησις ἐθνικὴ (χειροκροτήματα) ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι δὲν εἶναι ὄργανον καμμιᾶς τάξεως ἀλλά, ὑποκειμένη βέβαια εἰς πλάνας ὅπως κάθε ἄνθρωπος ἢ κάθε ἄθροισμα ἀνθρώπων, ἐξυπηρετεῖ ἑκάστοτε τὸ κοινωνικὸν συμφέρον προσπαθοῦσα εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸν ἀναπότρεπτον τῶν ἀντιθέσεων τῶν οἰκονομικῶν νὰ εἶναι ἀληθινὸς διαιτητὴς χωρὶς νὰ γίνεταί ποτε ὄργανον κανενός.

Ὅταν ἤμην εἰς τὴν Γενεύην κατὰ τὸν μῆνα Αὔγουστον ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἔριδος τῆς Ἑλληνοβουλγαρικῆς εἶχον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ δεχθῶ τὴν ἐπίσκεψιν ἑνὸς δημοσιογράφου βουλγάρου, μοῦ εἶπεν ὅτι ἦτο φίλος τοῦ Σταμπολίνσκυ καὶ ὅτι μὲ εἶχε γνωρίσει εἰς τὴν Διάσκεψιν τῆς Λωζάννης κατὰ τὸ 1922 καὶ 1923 ὅτε συνεζητεῖτο ἐκεῖ τὸ ζήτημα τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης. Μοῦ ἀνέφερε τὰ κατὰ τὴν Βουλγαρίαν καὶ κατόπιν μοῦ εἶπε τὰ ἑξῆς. «κ. Βενιζέλε, ἡμεῖς ἐπανήλθομεν τώρα εὐτυχῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ κόμμα μας εἶναι τὸ ἰσχυρότερον κόμμα τὸ ὁποῖον ἐξῆλθεν τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἔχον μίαν συμμαχικὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ἔχω καθῆκον νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἐλπίζομεν νὰ ἐπιτύχωμεν ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς μας τάξεως, ὅσα γνωρίζομεν ὅτι ἔκαμες εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν τολμᾶμε οὔτε νὰ τὰ διατυπώσωμεν ὡς πρόγραμμά μας, διότι θὰ ἐξεγείρωμεν τὸν ἄλλον κόσμον ἐναντίον μας καὶ θὰ θεωρηθῶμεν ἁπλῶς ὡς δημαγωγοί». Αὐτὰ μοῦ εἶπεν ἕνας δημοσιογράφος ἀγροτικὸς ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν.

Ν. Ζαρίφης. Δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω καὶ ἐγὼ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας τῆς Βουλγαρίας, ὁ ὁποῖος ἀνήκει εἰς τὸ ἀγροτικὸν κόμμα μὲ ἐβεβαίωσεν ὅτι τὸ κόμμα του δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον τῆς Βουλγαρίας ὅσα ἀπέδωσε τὸ φιλελεύθερον κόμμα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ προσθέσω ὅτι ἐὰν ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1928 προέκυπτεν ἓν κόμμα ἀγροτικὸν σοβαρὸν ἔχον 20-25 ἢ 30 βουλευτὰς θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ εὑρισκόμεθα σήμερον εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ὑποβολῆς νομοσχε-

δίου μελετηθέντος μακρότατα περὶ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ τὸ ὁποῖον θὰ εἰσαχθῇ κατ' αὐτὰς ἵνα γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης περιόδου τῆς Βουλῆς. Δὲν θὰ ἦτο δυνατόν, διότι ἂν ὑπάρχῃ κόμμα ἀγροτικὸν διεξάγον ἀγῶνα ταξικὸν θὰ ἦτο φυσικὸν νὰ ὑπάρχῃ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ ἀντίθεσις. Μόνον Κυβέρνησις ὅπως ἡ παροῦσα καὶ ὅπως εἶναι τὰ ἄλλα ἀστικὰ κόμματα, μόνον τοιαῦται Κυβερνήσεις ἠτο δυνατὸν νὰ ἔχουν ὅλο τὸ ἀναγκαῖον κῦρος διὰ νὰ ἐπιβληθοῦν εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν καὶ νὰ παραμερίσουν τὰς ἀντιδράσεις, αἱ ὁποῖαι ἠκούσθησαν κατὰ τὰς πρώτας στιγμάς, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι ἐνώπιον τῆς θελήσεως τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι αἱ κοινωνικαὶ ἀσφάλειαι θὰ εἰσαχθοῦν, ἐσβέσθησαν. Δὲν εἶναι λοιπὸν πνεῦμα ὀπισθοδρομικότητος ἡ ἀντίδρασις ἡ ὁποία μὲ κάμνει νὰ ἀντιτάσσωμαι κατὰ τῆς ἀναλογικῆς. Ἐδήλωσα ἄλλως τε καὶ πρὸς τοὺς ἐργάτας, ὅπως ἐδόθη ἀφορμὴ ἐκ τοῦ Βήματος τούτου νὰ κακίσω πρὸ καιροῦ, ὅτε ἐγένετο μία ἐπίθεσις κατὰ τοῦ κ. Ἀλεξανδρῆ καὶ εἰς τοὺς ἀγρότας, ὅτι ἂν καὶ νομίζω ὅτι ἡ δημιουργία ἀπὸ τοῦδε ἰδιαιτέρων κομμάτων ταξικῶν δὲν ἔχει νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντά των οὔτε καλύτερον οὔτε ἐξ ἴσου ἀπὸ ὅσον ἐξυπηρετοῦνται ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου Κυβέρνησιν τὴν ἀστικήν, ἐν τούτοις δὲν θὰ προσίδω τὸν σχηματισμὸν τοιούτων κομμάτων μετ' ἐχθρότητος, τοὐναντίον ἀφοῦ ἔκαμα τὸ καθῆκόν μου νὰ τοὺς εἴπω ποῖον εἶναι τὸ συμφέρον των θὰ τοὺς ἴδω μᾶλλον μετὰ συμπαθείας. Πολεμῶν τὴν ἀναλογικὴν δὲν ἀντιτάσσομαι κατὰ τῶν ἀγροτικῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων διὰ τὴν ἄνοδόν των εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ἐργατικῶν βέβαια τάξεων ἔχι τῶν ἐχουσῶν κομμουνιστικὰς ῥοπὰς καὶ τάσεις. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημ. Ἑνώσεως πρὶν κατέβῃ ἀπὸ τὸ Βῆμα εἶπεν ὅτι ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι ἐγκαθιδρύσαμεν τὴν Δημοκρατίαν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὴν ὀργανώσωμεν δημοκρατικῶς. Τὸν ἠρώτησα ποῖοι ἡμεῖς; Μοῦ εἶπε, ἐκεῖνοι μᾶλλον. Δὲν ἤθελε νὰ μὲ βγάλῃ καὶ μένα ἔξω, ἀλλὰ βλέπω ὅτι ἤμεινα ἐγὼ ἔξω τώρα ἀπὸ τὴν ποίμνην τὴν δημοκρατικήν. Ἐκεῖνο λοιπὸν ποὺ μᾶς χωρίζει εἰς τὰς πολιτικὰς ἰδέας μὲ τὸν ἀρχηγὸν τῆς Δημ. Ἑνώσεως δὲν εἶναι ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι δημοκράτης, ὅτι ἐγὼ δὲν θέλω τὴν ἄνοδον τῶν τάξεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὀλιγώτερον εὐνοούμεναι τῆς κοινωνίας. Δὲν ἔπαυσα νὰ διακηρύττω παντοῦ ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι μὲ κατηγόρησεν ὁ κ. Παπαναστασίου ὅτι ἀναγνωρίζω ὅλα τὰ ἐλαττώματα τῆς ὀργανώσεως τῆς σημερινῆς, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι μόνον ἡ σημερινὴ ὀργάνωσις τῆς Κοινωνίας μᾶς δίδει ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ προχωρήσωμεν καθημέραν εἰς κάποιαν πρόοδον, διὰ νὰ ὑψώσωμεν καθημέραν εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον τοὺς ὀλιγώτερον εὐνοουμένους ἀπὸ τὴν σημερινὴν ὀργάνωσιν. Καὶ πιστεύω ὅτι διὰ νὰ γίνουν αὐτὰ χρειάζονται πολλαὶ προϋποθέσεις καὶ πρώτη πασῶν ἡ ἐξασφάλισις Κυβερνήσεως στηριζομένης εἰς ἰσχυρὰν πλειοψηφίαν, διότι μόνον ὑπὸ τοιούτους ὅρους θὰ παρακαμφθοῦν ἀποτελεσματικώτερον αἱ δυσκολίαι κατὰ τῶν ὁποίων παλαίει ὁλόκληρος ὁ κόσμος καὶ κατὰ τῶν ὁποίων ἦτο φυσικὸν νὰ παλαίσωμεν καὶ ἡμεῖς (χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Ἠκούσατε, κύριοι βουλευταί, τὴν φοβερὰν κατηγορίαν ἣτις ἀπηγγέλθη ἐναντίον μου. Εἶμαι προσκεκολλημένος εἰς δόγματα, καὶ βλέπων εἰς τὸν οὐρανὸν δὲν προσέχω εἰς τὸ ἔδαφος τὸ ὁποῖον πατῶ. Ἡ κατηγορία βεβαίως εἶναι βαρυτάτη καὶ ἂν ἦτο ἀληθὴς θὰ ἐμειοῦτο τὸ κῦρός μου ὡς πολιτευομένου. Ἀλλὰ ἂν σήμερον ὑποστηρίζω ὅσα ὑποστηρίζω, τὸ πράττω διότι ἔχω ἐπίγνωσιν τῆς καταστάσεως, διότι πατῶ εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἀντιτίθενται εἰς τὰς προτάσεις μου, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιλαμβάνωνται ὑποσυνειδήτως, ἐμποδίζονται νὰ ἴδουν τὴν πραγματικὴν κατάστασιν ἐκ τῆς προβολῆς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των τῶν κομματικῶν των δυνάμεων ἢ τῶν κομματικῶν των συμφερόντων. Καὶ ὁ Κύριος Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ ἀγαπητός του φίλος βουλευτὴς Οἰτύλου εἶπον ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κατανείμωμεν γεωμετρικῶς τὴν χώραν καὶ ὅτι ἡ περιφέρεια ἡ ἐπαρχιακὴ εἶναι μοιραία. Ἀλλ' ἡμεῖς κατηγοροῦμεν ὅτι ἐκ τοῦ ἀνίσου κατανεμισμοῦ ἐπέρχεται μεγίστη ἀνισότης κατὰ τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν πολιτικῶν μερίδων ἐν τῇ Βουλῇ μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε οὐδέποτε ἔφθασεν εἰς τὸν βαθμὸν αὐτὸν ἡ ἀνισότης. Ἀλλὰ μᾶς λέγουν ὅτι ἡ ἐκλογὴ εἶναι ἵνα τὰ κόμματα ἐξυπηρετοῦν τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ τί ἄλλο εἶναι τὰ κόμματα παρὰ αὐτὸς ὁ λαὸς ὀργανωμένος; Λέγουν ὅτι ἡ ἐκλογὴ δὲν εἶναι προσδιορισμὸς ἀντιπροσώπων, ἀλλ' ἡ δημιουργία Κυβερνήσεως. Ἀλλ' οὕτω ἀνατρέπουν ὅλην τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ συστήματος. Εἶπεν ὁ κ. Κουλουμβάκης ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην ἐργανικῆς ζωῆς καὶ ὅτι δὲν πρόκειται παρὰ μόνον περὶ ἐκλογῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Κουλουμβάκης. Δὲν εἶπα μόνον αὐτό.

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλ' ας ἐξετάσωμεν. Ἡ ἐκλογὴ γίνεται πρὸς καθορισμὸν τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τὴν πολιτικὴν κατεύθυνσιν καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ λόγῳ τῆς ἀντιθέσεως ἰδεῶν καὶ συμφερόντων χωρίζεται ὁ λαὸς εἰς κόμματα. Ἐὰν εἴχομεν σύστημα ἀμέσου Δημοκρατίας ἕκαστος πολίτης θὰ εἶχε ἴσον δικαίωμα συμβολῆς εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἀφοῦ ἡ ἄμεσος Δημοκρατία εἶναι ἀδύνατος ἀναγκαίως ἐφαρμόζεται τὸ ἀντιπροσωπευτικὸν σύστημα. Καὶ οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, δὲν εἶναι ἀναπροπὴ τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ποῦ δὲν κατορθώνουν νὰ παρίστανται ὅλοι οἱ πολῖται εἰς αὐτὴν τὴν αἴθουσαν; Διατί, ἐκεῖνο ποῦ θὰ ἐπετυγχάνετο μὲ τὴν ἄμεσον δημοκρατικὴν ἐκλογήν, διατί νὰ μὴν ὑπάρχῃ μὲ τὴν ἔμμεσον; Ἀλλ' αὐτὸ τονίζει δὲν εἶναι μόνον θεωρία εἶναι καὶ οὐσία. Ψηφίζοντες οἱ ἐκλογεῖς τοὺς ἀντιπροσώπους των καθορίζουν μίαν κατεύθυνσιν καὶ δὲν λαμβάνουν ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν ἀφίνοντες τοῦτο εἰς ἀντιπροσώπους των. Ῥέει καὶ ἐξελίσσεται ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ καὶ χρειάζονται ἀπαφάσεις, ἐφ' ὧν δὲν ἔδωκεν ἐντολὴν ὁ λαός. Τί θὰ γίνῃ τότε; ἕκαστον κόμμα, θ' ἀποφασίσῃ σύμφωνα μὲ τὴν πολιτικὴν κατεύθυνσιν. Σεῖς λέγετε ὅτι χρειάζεται μόνον Κυβέρνησις, ἀλλὰ τότε τοῦτο δὲν εἶναι διὰ τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα. Εἴπατέ το καθαρὰ καὶ ἀγωνισθῆτε περὶ μεταβολῆς τῆς μορφῆς τῆς Δημοκρατίας, ὅπερ ὅμως θὰ ἦτο καὶ τὸ πιστεύω αὐτὸ ἀκραδάντως-- ἡ καταστροφὴ τοῦ τόπου αὐτοῦ. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ἐπεδιώχθη τὸ ἀναλογικὸν σύστημα. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθές. Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὸ ἐπεδιώκει ἂν δὲ κατέληξε νὰ δεχθῇ τὴν διαξευκτικὴν ψῆφον τὸ ἔκαμε ἐξ αἰτίας τοῦ ἐρ,ατικοῦ κόμματος, τὸ ὁποῖον μαζὶ μὲ τὸ συντηρητικὸν θέλουν νὰ καταπνίξουν, τὰ μικρότερα κόμματα ὅπως εἶναι τὸ φιλελεύθερον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἰρλανδίαν ποὺ ἐμνημόνευσεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς εἶναι ἰδιαιτέρας ἰδιοσυγκρασίας προσκεκολλημένος εἰς τὰς παραδόσεις καὶ διὰ τοῦτο τὸ πολίτευμα ἐκεῖ λειτουργεῖ ὁμαλῶς. Ἀλλὰ ἡμεῖς ἠμποροῦμεν νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τοὺς ψυχολογικοὺς ὅρους τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ διὰ τὸν τόπον μας; Σήμερον εἶναι Πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας πολιτικὸς ἔχων ὀλιγίστους ὀπαδοὺς καὶ παραπλεύρως του εἶναι ἀρχηγοὶ μεγάλων κομμάτων, ἐξ ὧν ὁ εἷς μάλιστα ἡγεῖται τῆς πλειοψηφίας. Ἐὰν ἐγένετο ἐδῶ ἕνας συνασπισμὸς καὶ ἤρχετο. φέρ' εἰπεῖν ὁ κ. Βενιζέλος μὲ τὰ 2)3 τῆς Βουλῆς ἀπὸ φίλους του θὰ ἦτο ἀνεκτὸν ἀπὸ κανένα νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὁ κ. Βενιζέλος ὡς Ὑπουργὸς ἑνὸς μικτοῦ Ὑπουργείου; Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπικαλούμεθα λαούς, ὧν ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι εἶναι διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν ἰδικόν μας.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς παραδόξως μελετηρὸς εἰς ἄκρον ἠθέλησε νὰ κατηγορήσῃ ἐμέ, ὅτι δὲν ἔλαβα ὑπ' ὄψιν ὅτι οὐδὲ εἰς τὰς Ἑταιρίας δὲν ἔχει καθιερωθῇ τὸ ἀναλογικὸν σύστημα. Ἀλλὰ τί σχέσιν ἔχουν αἱ Ἑταιρίαι μὲ τὸ Κράτος; Ἐδῶ ὑπάρχει ἕνας ἠθικὸς σύνδεσμος. Ἀρχαί, κατευθύνσεις καὶ κόμματα, ἐνῷ ἐκεῖ εἶναι τὸ οἰκονομικὸν συμφέρον καὶ ὁ καπιταλισμὸς καὶ δὲν δύναται ἐκεῖ νὰ ὑπάρξῃ κομματικὴ ὀργάνωσις ἂν καὶ εἰς ὡρισμένας Ἑταιρίας ἔχει καθιερωθῇ τὸ σύστημα. Πάντως ὁ παραλληλισμὸς δὲν ἦτο καθόλου σοβαρός. Ἐτονίσθη, συνεχίζει, κατὰ κόρον ὅτι σκοπὸς εἶναι ὁ σχηματισμὸς Κυβερνήσεως καὶ ὄχι ἡ ἐκλογὴ τοῦ προσώπου ποὺ θὰ προΐσταται αὐτῆς. Ἀλλ' ἂν θέλωμεν νὰ στρέψωμεν ἀλλαχοῦ τὸ βλέμμα θὰ ἀντελαμβανόμεθα ὅτι οἱ προϊστάμενοι τῶν Κυβερνήσεων δὲν ἔχουν παγίας καὶ μεγάλας πλειονοψηφίας ἡ κόμματα ὅπως εἶναι ὁ Μπριὰν καὶ ὁ Λαβὰλ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ παραπλεύρως πάλιν αὐτῶν εἶναι ἄλλοι σπουδαιότατοι ἄνευ κόμματος. Μόνον ἐδῶ, τονίζει, εἰς τὸν τόπον αὐτὸν καλλιεργεῖται ἀνέκαθεν ἡ προσωπολατρεία, ἡ ὁποία ὑπῆρξε πάντοτε πρόξενος κακοῦ. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἠρώτησεν ἂν αἱ περιστάσεις εἶναι εὐνοϊκαὶ διὰ τὴν ἀναλογικήν. Ἐγὼ ἀντιθέτως νομίζω ὅτι αἱ περιστάσεις εἶναι δυσκολώτεραι διὰ τὴν ἀναλογικήν. Ἐγὼ ἀντιθέτως νομίζω ὅτι αἱ περιστάσεις εἶναι εὐνοϊκαὶ διὰ τὴν ἀναλογικήν. Ἐγὼ ἀντιθέτως νομίζω

ζουν ἄλλως τε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους εἰς τὰς δημαρχιακὰς ἐκλογὰς καὶ ἐκεῖ θὰ κριθῇ ἡ ψυχικὴ αὐτῶν ἀρμοίωσις πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ἐκεῖ θὰ καταδειχθῇ ὅτι δὲν ψηφίζουν ὡς φυλή. (Χειροκροτήματα).

Ι. Ράλλης. Θὰ εἰπω ὀλίγας λέξεις, ἀφορώσας τῆς ἐπαρχίαν Ἀττικῆς, τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύω. Εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1828 ἐξελέγησαν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῇ καλουμένῃ «ὑπολοίπων Ἀττικῆς» τρεῖς Βουλευταί, ἐπὶ τῇ βάσει διατάγματος καταρτισθέντος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πραγματικοῦ πληθυσμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνήρχετο εἰς 72.000 κατοίκους. Ἀλλὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν οἱ κάτοικοι εἶναι 64.000 περίπου καὶ συνεπῶς πρέπει νὰ ἐκλέξῃ δύο μόνον βουλευτὰς ἡ Ἀττική. Τὸ πρᾶγμα ὅμως εἶναι τελείως ἀδικαιολόγητον, διότι ἡ ἐλάττωσις τοῦ πληθυσμοῦ ὀφείλεται εἰς τὸν χωρισμὸν τμημάτων τινῶν, τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν μέρος τῆς περιφερείας Ἀττικῆς καὶ τὰ ὁποῖα ὑπῆχθησαν εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων. Ἐὰν ἡ Ἀττικὴ δὲν διῃρεῖτο εἰς τρεῖς ἐκλογικὰς περιφερείας γενομένας διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν, θὰ ὑπῆρχον 35 Βουλευταὶ δηλ. 22 τῶν Ἀθηνῶν, 10 Πειραιῶς καὶ 3 τῶν ὑπολοίπων, ἐνῶ διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ, ὁ ὁποῖος γίνεται τώρα θὰ ἐκλέγωνται ὄχι 35, ἀλλὰ 34 Βουλευταὶ καὶ τὸ σύνολον τῶν Βουλευτῶν θὰ ἐλαττωθῇ κατὰ ἕνα. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν χάριν δικαιοσύνης νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία, καθ' ἣν θὰ ἰσχύσῃ διὰ τὴν Ἀττικὴν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἰσχυε τὴν 19ην Αὐγούστου τοῦ 1928.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ τροπολογία εἶναι ὀρθωτάτη. Δὲν πρέπει νὰ ἀδικηθῇ μία ἐπαρχία.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Πῶς προσεκολλήθησαν τὰ τμήματα εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων;

Ι. Ράλλης. Ἐπῆραν τὸν Ἅγιον Κοσμᾶν, τὴν Γλυφάδα καὶ τὴν Βούλαν καὶ ἐνῶ ἀνήκουν εἰς τὴν ὑπαίθρον Ἀττικὴν τὰ προσεκόλλησαν εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Διὰ Διατάγματος πρέπει νὰ διορθωθῇ τὸ πρᾶγμα.

Ι. Ράλλης. Νὰ ἐπανορθωθῇ διὰ τοῦ παρόντος νόμου.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θὰ ἐξέλθωμεν οὕτω ἀπὸ τὴν βάσιν τοῦ Νόμου.

Π. Τσαλδάρης. Τοὐναντίον μένετε εἰς τὴν βάσιν τοῦ Νόμου.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Πρέπει ἢ νὰ ἐπανέλθουν οἱ Συνοικισμοὶ ἐκεῖ ποὺ ἦσαν, διὰ Διατάγματος, ἢ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θὰ φροντίσω νὰ διορθωθῇ τὸ πρᾶγμα διοικητικῶς.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον δύο συνάδελφοι ἐξ Ἀττικῆς, εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένη. Εἶναι ἀπολύτως ὀρθὸν νὰ μὴ ἀδικηθῇ ἡ ἐκλογικὴ αὐτὴ περιφέρεια, ἡ ὁποία σήμερον ἔχει τρεῖς ἀντιπροσώπους.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ Συντάγματος. Ἀφοῦ ἡ περιφέρεια κανονίζεται ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ.

Π. Τσαλδάρης. Τότε πρέπει νὰ μεταβάλετε ὅλας τὰς περιφερείας. Καὶ ἀπορῶ πῶς θίγετε τὴν Συνταγματικήν μας εὐθιξίαν μόνον διὰ μίαν περιφέρειαν, ἡ ὁποία ἔχει ἤδη τρεῖς Βουλευτὰς καὶ θὰ ἔχῃ δύο χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀλλοιωθῇ ὁ πληθυσμός της. Δὲν δύναμαι αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Ἐσχημάτισα ὅμως τὴν γνώμην ὅτι ἀπὸ τοῦ βήματος ἐξεφωνήθη προεκλογικὸς λόγος παρὰ τὴν δήλωσιν ὅτι αἱ ἐκλογαὶ θὰ γίνουν τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον, καίτοι τοῦτο ἐλέχθη ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι δὲν θὰ παρουσιασθῇ ἀπρόοπτόν τι. Εἶναι τοιαύτη ἡ κατάστασις, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπεται νὰ παραμένῃ ἡ χώρα ἐν ἀμφιβολίᾳ ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι θεωρεῖ λάθος τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1920 καὶ ὅτι δὲν διερρύθμισε τὰ τῶν ἐκλογῶν κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἐπικρατήσῃ τὸ Κόμμα του. Δὲν δύναμαι, εἶπε περίπου, νὰ διαπράξω τὸ ἴδιον σφάλμα, ὥστε λόγου χάριν νὰ ἔχω τοὺς Ἰσραηλίτας ἡνωμένους μὲ τοὺς ἄλλους, καὶ ἀντιληφθεὶς πόσον ὅαρὺ ἦτο τὸ λεχθὲν προσέθεσεν ὅτι φοβεῖται μήπως διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ Συλλόγου ἐπέλθουν συγκρούσεις. Καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι κρατεῖτε χωριστὸν τὸν Σύλλογον, διότι οὗτος ἐξυπηρετεῖ μόνον τὰ ἐκλογικά σας συμφέροντα.

Ι. Ράλλης. Ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶπεν ὅτι ἡ τροπολογία τὴν ὁποίαν ὑπεβάλομεν θὰ εἶχέ τι τὸ ἀντισυνταγματικόν. Ἡ παρατήρησις αὕτη δὲν εἶναι ἀπολύτως ὀρθή. Ἡ περιφέρεια τῆς Ἀττικῆς εἶναι ὁλόκληρος ἡ Ἀττική. Ἐξ αὐτῆς ἀπεσπάσθησαν ὁ πρώην δῆμος Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν καὶ ἡ Κυβέρνησις ὥρισε τὸν πληθυσμὸν τῆς περιφερείας εἰς 70,000 κατοίκων, ὡς ἀντιπροσωπευόμενον διὰ τριῶν βουλευτῶν. Μοῦ φαίνεται παράδοξον νὰ ἀντιστρέφωνται οἱ ρόλοι ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ καὶ τὴν θεωρίαν τῆς ἀντισυνταγματικότητος νὰ τὴν ἐπιρρίπτῃ ἡ Κυβέρνησις καθ' ἑαυτῆς.

Διάο Μπεσαντζῆ. Πολλοὶ βουλευταὶ ὁρμῶνται εἰς τὰς κρίσεις των ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ χωριστοῦ Συλλόγου τῶν Ἰσραηλιτῶν ὑπὸ διαφόρους προλήψεις. Δὲν ἐρωτῶν διατί ἐπιμένουν τόσον πολὺ οἱ Ἰσραηλῖται; Ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφέρω ἕνα περιστατικόν. Ὑπάρχει τηλῖμα τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν Μακεδονίας διαμικρυρρομένων κατὰ τῆς πιθανότητος καταργήσεως τοῦ χωριστοῦ ἐκλογικοῦ συλλόγου τῶν Ἰσραηλιτῶν, διότι, λέγει τὸ τηλῖμα, τὸ γεγονὸς τοῦτο δύναται νὰ νοθεύσῃ τὴν θέλησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, Δηλαδὴ οἱ Ἰσραηλῖται δὲν θεωροῦνται Ἕλληνες πολῖται.

Πολλοὶ βουλευταί. Ὄχι, ὄχι Εἶναι αὐθαίρετον τὸ συμπέρασμα.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὅταν, κ. Βουλευταί, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, συνέταξα τὰς ὁλίγας διατάξεις τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν σας νομοσχεδίου δὲν εἶχα τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ θὰ εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τόσας ὥρας καὶ νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν συζήτησιν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων. Βεβαίως ἀναγνωρίζω ὅτι τοῦτο ἐχρησίμευσεν ὡς ἀφορμὴ ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ ὑφισταμένου νόμου. Ὅταν ὁ ἐκ Σύρου συνάδελφος κ. Π. Ράλλης ἐπετέθη ἐναντίον τοῦ νόμου, παρετήρησα ὅτι τοῦτο βεβαίως δὲν ἀπηγορεύετο, ἀλλὰ ἀντέκειτο εἰς τὴν κοινοβουλευτικὴν τάξιν. Καὶ μόνον ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἠσχολήθη καὶ διὰ τὸ νομοσχέδιον. Θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ λοιπὸν νὰ εἴπω καὶ ἐγὼ ὀλίγα τινὰ διὰ τὰ λεχθέντα ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, διότι εἰς τὰ ἄλλα ἀπήντησε μὲ τὸ κῦρός του καὶ μὲ τὴν δεξιότητά του ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Φοβοῦμαι ὅτι αἱ ἐλλείψεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναμφισβήτητοι εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ πολιτεύματα, ἀπεδίδοντο εἰς τὰ ἐκλογικὰ συστήματα. Τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα τὸ θεωρῶ ἐγὼ τόσον ἀπαραίτητον, ὥστε φρονῶ ὅτι διὰ τὴν Ἑλλάδα θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφευρεθῇ ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εὐρεῖαν περιφέρειαν παλαιὰ ὑπέρμαχοι αὐτῆς, ὅπως ὁ μακκαρίτης Μεσσηνέζης καὶ ὁ νῦν Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Ἀλέξανδρος Ζαΐμης μετενόησαν διὰ τὴν ἐφαρμογήν της, διότι ἐνῷ μὲ τὴν στενὴν περιφέρειαν ἐξελέγοντο πάντοτε, μόλις ἐφηρμόσθη ἡ εὐρεῖα περιφέρεια ἀπέτυχον.

Ἐπῆλθε λοιπὸν μία παταγώδης διάψευσις ἐπὶ τῶν ἐλπίδων τῆς εὐρείας περιφερείας. Ἡ ἐπαρχία, ἣν ὠνόμασεν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ νεκράν, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι εἶναι ζωντανὸς ὀργανισμός.

Π. Τσαλδάρης. Τὴν ἀπεκάλεσα ἀπὸ Νομικῆς ἀπόψεως.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἶναι ζωντανὸς ὀργανισμὸς καὶ ἐπὶ πολὺ ἀκόμα δὲν θὰ τὴν ἀποφύγωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν θέτωμεν ὡς βάσιν. Τὰ περὶ τούτου ἀνέπτυξεν ὁ Μακαρίτης Δηλιγιάννης κατὰ τρόπον πειστικώτατον καὶ ἀπέδειξε καὶ προεῖπεν ὅτι ἡ Ἐπαρχία εἶναι τὸ ἀσφαλὲς ἔδαφος τῆς ἐκλογικῆς περιφερείας. Ἀλλ' ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐκάκισε καὶ τὸ σύστημα τῆς διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίας καὶ στρεφόμενος περὶ τὸ σφαιρίδιον ἐξῆρτησε τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ τοῦ συστήματος ἐκ μιᾶς νεοεφευρεθείσης κάλπης.

Π. Τσαλδάρης. Εἶπον ὅτι τὸ ἐλάττωμα τοῦ σφαιριδίου ἐξέλειπε μὲ τὴν ἐφεύρεσιν αὐτήν. Δὲν ἐξῆρτησα ἐκ τῆς κάλπης αὐτῆς τὸ σφαιρίδιον. Εἶμαι πάντοτε ὑπὲρ τοῦ σφαιριδίου.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Γνωρίζομεν ὅτι ἡ ὑπεροχὴ διὰ τοῦ συστήματος τοῦ σφαιριδίου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πληθύος τῶν καταλλήλων ἀντιπροσώπων, οἵτινες καὶ ἐπηρεάζουν. Τὸ σφαιρίδιον προεκάλει ἀπείρους ὑποψηφιότητας, παρεῖχεν ἔδαφος διὰ καλπονοθεύσεις πολλὰς καὶ ἦτο καὶ δαπανηρόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ψηφοδέλτιον, ὅλα τὰ συστήματα ἔχουν ἐλαττώματα καὶ κανὲν δὲν εἶναι ἄμεμπτον, καὶ οὐδεμία ποτὲ συνηγορία ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου δὲν δύναται νὰ εἶναι ἡ ἀπόλυτος. Ἔχει μὲν τὸ ψηφοδέλτιον ἐλάττωμα διὰ τοὺς ἀγραμμάτους, ἀλλὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ λαὸς ἐθίζεται εἰς τοῦτο, ὅπερ δὲν παρέχει καὶ πολὺ ἔδαφος καλπονοθεύσεως καὶ δὲν εἶναι καὶ δαπανηρόν. Δι' ὅλα ταῦτα ἐγὼ ἐπιμένω ὅτι μᾶλλον ἐπικίνδυνον εἶναι τὸ σύστημα τοῦ σφαιριδίου Ἐπανερχόμενος εἰς τὴν εὐρεῖαν περιφέρειαν, ὑπὲρ ἧς φαίνεται ἀποκλίνων ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, θεωρῶ σκόπιμον νὰ μνημονεύσω καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅστις ἦτο ὑπὲρ τοῦ διαμερίσματος μὲ ἕνα βουλευτήν, δηλαδὴ μικρὰν περιφέρειαν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ ὡμίλησα περὶ ἀνωμάλων περιφερειῶν καὶ ἐπέστησα τὴν προσοχὴν εἰς τὸν Νομὸν ὅστις ἔχει μίαν ἰδίαν ὀντότητα καὶ προσωπικότητα.

Ὁ κ. ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ἀναλύων εἶτα τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου λέγει ὅτι ἀπεδέχθη τὴν ἄποψιν τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν κατοίκων καὶ ὄχι τῶν Δημοτῶν, διότι εἰς κανὲν μέρος δὲν ὑπάρχει τοιαύτη βάσις, ἡ βάσις τῶν δημοτῶν, πλὴν Γερμανικῶν τινων Κρατῶν. Οὕτως ὁ ἀποθνμῶν Δημότης ἔχει ἐστίαν τῶν συμφερόντων του ἐκεῖ ὅπου κατοικεῖ. Καὶ εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν κατέληξα, χωρὶς νὰ λάβω ὡς ἐγράφη καμμίαν ἄλλοθεν ὑπόδειξιν. Ἐπίσης, συνεχίζει, ἐσκέφθην καὶ τὸ ἄλλο νὰ ληφθῇ δηλ. πρόνοια, ὅπως τὸ ἐκλογικὸν δικαίωμα γίνῃ καὶ ὑποχρέωσις, ἐν τῇ πράξει ὅμως κατέληξα, ὅτι τὸ σκοπιμώτερον θὰ ἦτο ἂν τὰ διάφορα στρατολογικὰ γραφεῖα διηυκόλυναν τὴν ἐγγραφὴν καὶ διετύπωσα σχετικὴν διάταξιν μὲ πρόνοιαν ὅπως ἐγγραφοῦν μόνον οἱ ἄγραφοι, χωρὶς μάλιστα νὰ προσφύγουν ἐγγραφοῦν μόνον οἱ ἄγραφοι, χωρὶς μάλιστα νὰ προσβάλλωνται εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην πρὸς ὅρκισιν, ἂν καὶ ὁ κ. Ἀρβάλλωνται εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην πρὸς ὅρκισιν, ἂν καὶ ὁ κ. Ἀρέρχωνται εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην πρὸς ὅρκισιν, ἂν καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος φρονεῖ ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ὅρκος, ὁ ὁποῖος ὅμως εἶναι τυπικός. Σχετικῶς ἔχω νὰ δηλώσω ὅτι ὅπου ὑπάρχει ὁ θεσμὸς τῶν βιβλιαρίων δὲν ἰσχύουν αὐταὶ αἱ ἐγγραφαὶ ποὺ θεσπίζομεν τώρα, ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθήσουν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκφρασθείσας ὑπονοίας περὶ ἀλλοιώσεως τῶν καταλόγων διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ Δημαρχιακοῦ ὑπαλλήλου διὰ Διοικητικοῦ, νομίζω ὅτι αἱ αἰτιάσεις αὐταὶ εἶναι ἀβάσιμοι, διότι ὁ διοικητικὸς ὡς μόνιμος ὑπάλληλος παρέχει περισσότερα ἐχέγγυα.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἐξηγεῖται διατί τὸ μετεβάλατε.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Διότι ἔχω μεγαλυτέραν πεποίθησιν εἰς τὸν Διοικητικὸν ὑπάλληλον.

Π. Τσαλδάρης. Οἱ προκάτοχοί σας εἶχον κατὰ σύμπτωσιν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς Δημοτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐφ' ὅσον ὅμως εἶχον τὴν δημοτικὴν ἐξουσίαν οἱ φίλοι των.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν γνωρίζω.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Κωνσταντινουπολίτας.....

Μ. Μαντᾶς. Πρέπει τὰ εὑρεθῇ τρόπος νὰ μὴ ξαναγραφοῦν οἱ γραμμένοι, ὅπως ἔχομεν περὶ τούτου ὑπεγοίας.

Φ. Σαράντης. Διαμαρτύρομαι, κύριε Πρόεδρε, διότι 400 χρόνια, διοικοῦσεν ὁ ἀλύτρωτος Ἑλληνισμὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ δὲν ἔγιναν καλπονοθεύσεις.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ἀλλάξαμεν διαδικασίαν, ἀπηλλάξαμεν ὅμως αὐτοὺς τῆς ὑποβολῆς διαφόρων πιστοποιητικῶν τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν χρονοτριβήν. Μάλιστα τώρα διὰ τὴν ἐγγραφὴν θέτομεν περισσότερα ἐχέγγυα.

Π. Τσαλδάρης. Πῶς θὰ πιστοποιηθῇ ἡ ταὐτότης ὡς Κωνσταντινουπολίτου καὶ πῶς θὰ ἀντικατασταθοῦν ὅλαι αἱ ἐγγυήσεις τοῦ Νόμου;

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὑπάρχει καὶ δευτέρα Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὸν Πρωτοδίκην, αἱ δὲ διατυπώσεις εἶναι αὐταὶ (ἀναγινώσκει). Ὅσον ἀφορᾷ τὸ προεῖπον τοῦ Δημότου ἡ διαπίστωσις εἶναι περιττή, διότι αὐτοὶ ἦσαν Ἕλληνες πολῖται μὲ τὴν συνθήκην.

Π. Τσαλδάρης. Ἡμεῖς θέλομεν ὅ,τι ὅλους νὰ ἰσχύουν αἱ ἴδιαι διατάξεις.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἡμεῖς ἀναχωροῦμεν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς νὰ διευκολύνωμεν τὴν ἐγγραφὴν ἀσφαλίζοντες καὶ τοὺς καταλόγους.

Π. Τσαλδάρης. Διαφωνοῦμεν τόσον ριζικῶς διὰ τὴν ἀσφάλειαν ποὺ κάμετε.....

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἡμεῖς γρονοῦμεν ὅτι ἐξασφαλίζεται ὁ δὲ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν θὰ πιστοποιήσῃ ὅτι δὲν ἐγγράψαμε μέχρι τοῦδε.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶναι ἁρμόδιος ὁ Πρόεδρος, οὔτε ὁ Δήμαρχος ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τόσας ἐνστάσεις. Ἐγώ, τονίζει, δὲν εἶμαι ἐκεῖνος ποὺ δὲν θέλω νὰ ἐγγραφοῦν οἱ Κωνσταντινουπολῖται, ἀλλὰ θέλω νὰ ἀσφαλίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ πραγματικοῦ ἐκλογέως καὶ ἐδῶ εἶναι ἡ διαφορά μας.

Μ. Μαντᾶς. Νὰ προσάγουν τότε πιστοποιητικόν, ὅτι δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς καταλόγους.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶναι ἀνεκταί, λέγει, κύριε Ὑπουργέ, αὐταὶ αἱ ἀσυδοσίαι εἰς μίαν εὐνομουμένην Πολιτείαν. Παρατείνατε ἐπὶ ἕνα μῆνα καὶ θὰ ἐγγραφοῦν. Ἄλλως μᾶς ἀναγκάζετε καὶ ἡμᾶς ὅταν ἠμπορέσωμεν νὰ λάβωμεν ἄλλα μέτρα.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Θέλετε νὰ βάλωμεν ἀντιπροσώπους τῶν κομμάτων, διότι ὁ Δήμαρχος ἠμπορεῖ νὰ μὴ δώσῃ πιστοποίησιν, θέλομεν δὲ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον ἡμεῖς νὰ διευκολυνθῇ ἡ ἐγγραφή, ἄνευ νοθειῶν.

Ν. Σπηλιώτης. Ἀφοῦ ἡ διαδικασία ἡ τακτικὴ δὲν ἀξιοῖ πιστοποιητικὸν Δημάρχου, ἀπορῶ διατί ζητεῖται ἐξαίρεσις διὰ τοὺς Κωνσταντινοπολίτας.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἀσφαλῶς. Συνεχίζων καὶ ἀντικρούων τὰ λεχθέντα, κατὰ τῆς τροποποιήσεως διὰ τὰς ἐφορευτικὰς Ἐπιτροπὰς λέγει ὅτι πρόκειται περὶ διορθώσεως παρουσιασθέντος κενοῦ καὶ ὅτι καὶ οἱ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι παρέχουν τὰ αὐτὰ ἐχέγγυα μὲ τοὺς δικαστικούς. Πραγματευόμενος εἶτα ἐπὶ τῆς τροπολογίας τῶν ἐξ Ἀττικῆς συναδέλφων, λέγει ὅτι ἐξελέγησαν ἐκεῖ τρεῖς κατὰ λάθος στατιστικόν, ἀλλὰ τὴν ὑποβληθεῖσαν τροπολογίαν δὲν δύναται νὰ δεχθῇ διὰ λόγους Συνταγματικούς. Νομίζει ὅμως ὅτι δύναται νὰ διορθωθῇ τὸ πρᾶγμα διὰ καθορισμοῦ τῶν ὁρίων τῆς περιφερείας περὶ οὗ θὰ λάβῃ πρόνοιαν. Ὑπέρ ὅτ

ἔγραψαν (Ἀναγινώσκει) ὑπὸ τὸν αὐτὸν τύπον ἔγραψαν καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες ὅτι μελετᾶται καλπονόθευσις. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως ἐντατικῶς ἐργαζομένη πρωτοστατοῦντος τοῦ Ἀρχηγοῦ αὐτῆς διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ καὶ ἀνακούφισιν αὐτοῦ ἐκ τῶν στενοχωριῶν, αἵτινες ὀφείλονται εἰς τὴν γενικὴν κατάστασιν καὶ εἰς τοπικὰς συνθήκας δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ καταφύγῃ εἰς μέτρα πρὸς καταδολίευσιν τοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ, διότι φρονεῖ ὅτι καὶ μέχρι τοῦδε ἐπετέλεσε τὸ ὑψηλὸν καθῆκόν της καὶ ἐφεξῆς μὲ στερεὸν τὸ βῆμα θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὴν Κυβέρνησιν (Χειροκροτήματα).

Ι. Ράλλης. Ὀφείλω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν δήλωσιν τὴν ὁποίαν ἐκάματε διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Ἀττικῆς, ἀλλὰ παρακαλῶ νὰ ἐκδηλωθῇ ταχέως ἡ μέριμνά σας διὰ νὰ γνωρίζουν οἱ ἐκλογεῖς ποίαι θὰ εἶναι ἡ τύχη των.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Παρακαλῶ νὰ ἔλθῃ νὰ συνενοηθῇ μαζύ μου εἷς ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἀττικῆς.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β' συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀνακληθείσης τῆς ψηφίσεως συνόλου.

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἀποφάσεως πρὸς ἐξουσιοδότησιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἔκδοσιν νομοθετικῶν Διαταγμάτων κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς Βουλῆς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δηλοῖ ὅτι εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν περὶ προστασίας τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου ὑπάγεται καὶ ἡ ἐπιβολὴ φορολογίας ἐπὶ τῶν ἀνταγωνιζομένων τὸ ἔλαιον εἰδῶν. Ἐπίσης δὲ ὅτι εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν περὶ φορολογικῶν εὐκολιῶν προστίθεται καὶ ἡ μείωσις τῶν καταβαλλομένων προστίμων διὰ φορολογικὰς παραβάσεις.

Γίνεται μετὰ ταῦτα δεκτὸν τὸ σχέδιον ἀποφάσεως Ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, ἔχον οὕτω :

Ἐξουσιοδοτεῖται ἡ Κυβέρνησις, ὅπως συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος προβῇ εἰς ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν τὴν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων.

1) «Περὶ προστασίας τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου».

2) «Περὶ ἐκτάκτων μέτρων Κοινωνικῆς Προνοίας».

3) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Ταμείου Θυμάτων Πολέμου διατάξεων».

4) «Περὶ παροχῆς φορολογικῶν διευκολύνσεων καὶ μειώσεων εἰς τοὺς ὀφειλέτας ἐκ φόρων τοῦ Δημοσίου καὶ εἰς τοὺς ἐξ ἀποκαμισώσεως εἰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας τοιούτους, ὡς καὶ εἰς τοὺς ὀφειλέτας ἐκ προστίμων διὰ φορολογικὰς παραβάσεις».

5) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν Νόμων 4841 καὶ 4616, «Περὶ ταμείου Προνοίας Ἰδιοκτητῶν Αὐτοκινήτων Λεωφορείων καὶ τοῦ Νόμου 4841 περὶ Αὐτοκινήτων κυκλοφορίας αὐτῶν κλπ κλπ».

6) «Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν «Περὶ προστασίας τῆς δραχμῆς μέτρων. Καὶ

7) «Περὶ ἀναστολῆς παραγραφῶν».

Εἰδικὴ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ θέλει καταρτισθῇ ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων συμφώνως πρὸς τοὺς οἰκείους Κανονισμοὺς καὶ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος».

Ἐξουσιοδοτεῖται μετὰ ταῦτα ὁ κ. Πρόεδρος ὅπως καταρτίσῃ τὴν εἰδικὴν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπήν».

Ἀναγινώσκονται εἶτα καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως μεθ' ἣν λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 3.30' μ. μ. διὰ τὴν 4 μ. μ. τῆς σήμερον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κοντοδίνας
Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΒ'.

Κυριακῆς 20 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4 π. μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν Τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου», ἔχον οὕτω :

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν ἐκλογικῶν νόμων.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 3824 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1929 «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς:

«1. Ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτικῶν ἑδρῶν ἑκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας ὁρίζεται ἑκάστοτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πραγματικοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, τοῦ καθοριζομένου εἰς τὸν δημοσιευθέντα πίνακα τῶν ἀπιτελεσμάτων τῆς τελευταίας πρὸ τῆς ἐκλογῆς γενικῆς ἀπογραφῆς.

2. Μέτρον διὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ὁρίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν εἴκοσι πέντε χιλιάδων κατοίκων, προστιθεμένης μιᾶς ἕδρας ὁσάκις τὸ ὑπόλοιπον ὑπερβαίνει τοὺς 17.500.

3. Περιφέρειαι ἔχουσαι ἀριθμὸν κατοίκων μικρότερον τῶν εἴκοσι πέντε χιλιάδων ἐκλέγουσιν ἕνα βουλευτήν».

Ἄρθρον 2.

Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3824 ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἑξῆς:

2. Ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους τὰ Στρατολογικὰ Γραφεῖα ὀφείλουν νὰ ἀποστέλλουν εἰς τοὺς οἰκείους εἰρηνοδίκας: α') αἰτήσεις περὶ ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τῶν οἰκείων δήμων καὶ κοινοτήτων τῶν συμπληρωσάντων τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας των κατὰ τὸ λῆγον ἔτος εἰς τὸν κατὰ ξηρὰν στρατὸν ἀνδρῶν, ὡς καὶ τῶν νομίμως ἀπαλλαγέντων ἢ τυχόντων ἀναβολῆς κατατάξεως καὶ β') αἰτήσεις περὶ διαγραφῆς ἐκ τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων τῶν ἀνυποστάκτων καὶ λιποτακτῶν. Τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ὑπέχει, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς εἰς τὸν κατὰ θάλασσαν στρατὸν καταταχθέντας ἄνδρας, τὸ ναυτολογικὸν γραφεῖον Πειραιῶς.

3. Αἱ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους αἰτήσεις τοῦ ἐκκολλῶνται ἐν τῇ περιφερείᾳ, ἣν ἀφορῶσιν, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου, μετὰ τὸν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον προγράμματος τοῦ Νομάρχου.

4. Οἱ τυχὸν παραλειφθέντες ἀπὸ τὰ στρατολογικὰ γραφεῖα ἢ τὸ ναυτολογικὸν γραφεῖον Πειραιῶς, ἐπίσης οἱ μὴ ἐγγραφέντες μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐγγράφονται κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ἰσχύοντος νόμου.

5. Διευθυνταὶ στρατολογικῶν γραφείων καὶ τοῦ ναυτολογικοῦ γραφείου Πειραιῶς ἢ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί, μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὰ ἐν τῇ διατάξει τῆς § 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα ὑπόκεινται εἰς τὰς ποινὰς ἃς ἐπισύρουσιν αἱ περὶ παραβάσεως καθήκοντος διατάξεις τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἄρθρον 3.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3824 προστίθεται ἄρθρον ὑπ' ἀριθ. 13α, ἔχον ὡς ἑξῆς:

«1. Τὰ Στρατολογικὰ Γραφεῖα καὶ τὸ ναυτολογικὸν γραφεῖον Πειραιῶς δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς ἔνορκον βεβαίωσιν τῶν περὶ ἐγγραφῆς αἰτήσεων.

2. Ὁ εἰρηνοδίκης ἐγγράφει ἐν τῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 13 συνταχθησομένῳ καταλόγῳ τοῦ οἰκείου Δήμου ἢ Κοινότητος τὰ ὀνόματα τῶν ἐν ταῖς αἰτήσεσι ταύταις ἀναγραφομένων».

3. Εἰρηνοδίκαι μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὴν ἀμέσως ἀνωτέρω διάταξιν ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

Ἄρθρον 4.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3824 προστίθεται ἄρθρον ὑπ' ἀριθ. 16α ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Προκειμένου περὶ ἐκλογέων κατοίκων ὁτεινῶν συνοικισμῶν, οἵτινες κατέρχονται εἰς ἄλλα μέρη κατὰ τὸν χειμῶνα, ἐπιτρέπεται ἵνα διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ὁρίζηται προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων περὶ ἐγγραφῆς ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει αἱ λοιπαὶ νόμιμοι προθεσμίαι λογίζονται ἀναλόγως τῆς προθεσμίας ταύτης.

Διὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1932 ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 αἰτήσεις τῶν στρατολογικῶν γραφείων καὶ τοῦ ναυτολογικοῦ γραφείου Πειραιῶς δύνανται ν' ἀποσταλῶσιν εἰς τοὺς ἀρμοδίους Εἰρηνοδίκας καὶ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ 1931 καὶ νὰ τοποθετηθῶσιν ἐπιμελείᾳ αὐτῶν κατὰ περιφερείας κεχωρισμένως ἀπὸ ὅλων ἐπιμελείᾳ αὐτῶν κατὰ περιφερείας κεχωρισμένως ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τοῦ Νομάρχου.

Ἄρθρον 5.

1. Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ νόμου 3824 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς:

1. «Εἷς ἕκαστον τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων τοῦ Συλλόγου τῶν Μουσουλμάνων τῆς Θράκης διορίζεται ὑπὸ τοῦ Νομάρχου ἑρμηνεὺς τῆς Τουρκικῆς γλώσσης ἐκ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Τμήματος ἢ ἐγγύτερον πρὸς αὐτὴν ὑπηρετούντων δημοσίων ἢ δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων».

2. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 45 προστίθενται τὰ ἑξῆς: «Ἡ παρεχομένη εἰς δημοτικὸν ἢ κοινοτικὸν ὑπάλληλον ἀποζημίωσις εἶνε ἴση πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ του».

Ἄρθρον 6.

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 103 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3824 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς:

1. «Ἀκυρωθείσης ἐκλογῆς διὰ παραβάσεις τῶν διατάξεων τῶν νόμων καὶ ἐν γένει διὰ πλημμελείας τῆς ἐκλογῆς ὑπαλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία ἐντὸς μηνὸς δ' ἐνώπιον τῶν ἐκλεγέντων καὶ εἴτε ἐν ὅλῳ, εἴτε ὡς πρός τινα τῆς ἐκλογικῆς περιφερείας Τμήματα, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Συντάγματος Εἰδικοῦ Δικαστηρίου».

Ἄρθρον 7.

Εἰς τὸ τέλος τῆς 3ης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' τοῦ 1907 «περὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων ταυτότητος» καὶ πρὸ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 115 παραγράφου 2 τοῦ νόμου 3824 γενομένης πιοθήκης, προστίθεται ἡ ἑξῆς περίοδος:

«Ἐν αἷς πόλεσιν ὑπάρχουσιν εἰδικαὶ Ληξαρχεῖα τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπέχει ὁ εἰδικὸς Ληξίαρχος.

Διὰ διατάγματος κανονισθήσονται τὰ μερικώτερα καθήκοντα τοῦ Ληξιάρχου».

Ἄρθρον 8.

Τὸ ἄρθρον 132 τοῦ νόμου 3824 ἰσχύει καὶ ἐπὶ ἐνεργείας ἐκλογῶν γερουσιαστῶν, δημοτικῶν, κοινοτικῶν καὶ νομαρχιακῶν Ἀρχῶν.

Ἄρθρον 9.

Αἱ ποιναὶ καὶ πειθαρχικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου 3824 ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ ἐνεργείας ἐκλογῶν γερουσιαστῶν, δημοτικῶν, κοινοτικῶν καὶ Νομαρχιακῶν Ἀρχῶν.

Ἄρθρον 10.

1. Ἱδρυομένου νέου προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ ἐν Δήμῳ ἢ Κοινότητι μετὰ τὴν κατὰ τὸν νόμον 3355 τοῦ 1925 σύνταξιν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου τοῦ οἰκείου Δήμου ἢ Κοινότητος, καταρτίζεται ἴδιος ἐκλογικὸς κατάλογος διὰ τὸν συνοικισμὸν τοῦτον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ εἰρημένου νόμου 3355 τοῦ 1925, τοποθετημένας αὐθις εἰς ἐφαρμογήν.

2. Οἱ ἐν τῷ συνοικισμῷ τούτῳ κατοικοῦντες ἐκλογεῖς, οἱ ἔχοντες βιβλιάρια ταυτότητος, ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸν κατάλογον τοῦ συνοικισμοῦ, ἢ τῆς ἐνορίας τῆς πρωτέρας κατοικίας των τοῦ αὐτοῦ ἢ ἑτέρου Δήμου ἢ Κοινότητος, δύνανται ἐμφανιζόμενοι αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ αἰτήσωσι τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν ἐν τῷ συντασσομένῳ καταλόγῳ καὶ τὴν χορήγησιν νέου βιβλιαρίου ταυτότητος, ὑποβάλλοντες αἴτησιν, εἰς ἣν συνάπτουσι πιστοποιητικὸν τῆς κατοικίας των, ὡς ὁρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 117 τοῦ νόμου 3824, καὶ νὰ παραδώσωσιν εἰς αὐτὴν τὰ ἂ ἔχουσι βιβλιάρια.

3. Οἱ ἐν τῷ συνοικισμῷ κατοικοῦντες ἀλλογεῖς οἱ μὴ ἔχοντες βιβλιάρια ταυτότητος, δύνανται, ἐμφανιζόμενοι αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ αἰτήσωσι τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν ἐν τῷ καταλόγῳ καὶ τὴν χορήγησιν βιβλιαρίου ταυτότητος ὑποβάλλοντες αἴτησιν, εἰς ἣν συνάπτουσι τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' τοῦ 1907 καὶ τῷ ἄρθρῳ 117 τοῦ νόμου 3824 ὁριζόμενα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα.

4. Ἡ ἐπιτροπὴ ψηφίζει τοὺς αἰτοῦντας εἰς τὸν κατάλογον τοῦ συνοικισμοῦ καὶ χορηγεῖ εἰς αὐτοὺς νέα βιβλιάρια, περατωθέντος δὲ τοῦ ἔργου αὐτῆς ὑποβάλλει πάντα τὰ ἔγγραφα, ὡς καὶ τὰ παραδοθέντα αὐτῇ παλαιὰ βιβλιάρια ταυτότητος μετὰ πίνακος ἐμφαίνοντος ταῦτα, εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν.

5. Τὸ Πρωτοδικεῖον δικάζον τὰς ἐνστάσεις, διατάσσει καὶ τὴν διαγραφὴν τῶν ἐγγραφέντων ἐκλογέων ἐκ τοῦ καταλόγου, εἰς ὃν ἦσαν τέως ἐγγεγραμμένοι καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν παλαιῶν βιβλιαρίων.

6. Προκειμένου περὶ ἐκλογέων, ὧν τὰ παλαιὰ βιβλιάρια ταυτότητος εἶχον ἐκδοθῇ ἐπ' ὀνόματι δήμου ἢ κοινότητος ὑπαγομένης εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ἑτέρου Πρωτοδικείου, ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰ βιβλιάρια ταῦτα μετὰ πίνακος ἐμφαίνοντος αὐτὰ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοδικείου, ὅπερ διατάσσει τὴν διαγραφὴν τῶν κατόχων αὐτῶν ἐκλογέων ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ οἰκείου δήμου ἢ κοινότητος καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν βιβλιαρίων.

Ἄρθρον 11.

1. Οἱ ἀποκτήσαντες τὴν Ἑλλην. ἰθαγένειαν κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ τῇ 10 Ἰουνίου 1930 ὑπογραφείσης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συμβάσεως, τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ

νόμου 4793, καὶ κατοικοῦντες ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν πρώην Δήμων Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς, ἐγγράφονται κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων τὴν ἐνεργηθησομένην κατὰ τὸ ἔτος 1932 εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τοῦ Δήμου ἢ κοινότητος τῆς κατοικίας των προστάσσοντες εἰς τὸν πρὸς χρῆσιν βιβλιαρίων ταυτότητος ὁριοθησόμενον πρωτοδικεῖον, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς σχετικῆς αἰτήσεώς των, μόνον πιστοποιητικὸν τῆς κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον ἐπιτροπῆς, βεβαιοῦν τὰς ὡς ἄνω ἰδιότητας αὐτῶν, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἐνορίαν ἢ τὸν προσφυγικὸν συνοικισμόν, ἔνθα κατοικοῦσιν, ὡς καὶ ἀντίτυπον τῆς φωτογραφίας αὐτῶν πρὸς ἐπικόλλησιν εἰς τὸ βιβλιάριον.

2. Διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἐκλογέων τούτων εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους καὶ χορήγησιν αὐτοῖς βιβλιαρίων ταυτότητος θέλουσιν ὁρισθῇ ὑπὸ τῶν οἰκείων Προέδρων Πρωτοδικῶν δύο πρωτοδίκαι τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ πρώην Δήμου Ἀθηναίων καὶ εἷς πρωτοδίκης τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς διὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ πρώην Δήμου Πειραιῶς. Ἡ ἁρμοδιότης ἑκατέρου τῶν διὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ πρώην Δήμου Ἀθηναίων ὁρισθησομένων πρωτοδικῶν θέλει ὁρισθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας.

Ὁ γραμματεὺς τοῦ Πρωτοδίκου προσλαμβάνεται κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἐδ. τελευτ. τοῦ νόμου ΓΣΚΑ', ὡς ἰσχύει, ὃν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 123 τοῦ νόμου 3824.

3. Οἱ ὡς ἄνω ἐκλογεῖς ἐγγραφήσονται εἰς ἴδιον παράρτημα, συνταχθησόμενον κατὰ τὰ αὐτὰ τμήματα, καθ' ἃ ἔχει συνταχθῇ ὁ ἐκλογικὸς κατάλογος.

4. Συνιστᾶται ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἀνὰ μία ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐξ ἑνὸς διοικητικοῦ ὑπαλλήλου καὶ δύο μελῶν ὑφισταμένων προσφυγικῶν σωματείων, ἢ ἐγκρίτων προσφύγων ὁριζομένων πάντων δι' ἀποφάσεων τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας. Αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται εἶναι ἁρμόδιαι πρὸς βεβαίωσιν τῶν ὡς ἄνω ἰδιοτήτων, ἡ μὲν τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ πρώην Δήμου Ἀθηναίων, ἡ δὲ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ πρώην Δήμου Πειραιῶς κατοικούντων.

5. Τὰ ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν τούτων ἐκδιδόμενα πιστοποιητικὰ συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου, φέροντα ἐπικεκολλημένην καὶ τὴν φωτογραφίαν τοῦ αἰτοῦντος, ἐφ' ἧς βεβαιοῖ τὴν ταυτότητα ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῶν ὑπογραφῶν τῶν μελῶν της. Καὶ τὸ μὲν τῶν πιστοποιητικῶν τούτων παραδίδεται εἰς τὸν ἁρμόδιον Πρωτοδίκην, τὸ δὲ ἕτερον κατατίθεται παρὰ τῇ δημοτικῇ ἢ κοινοτικῇ ἀρχῇ, πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸ γενικὸν μητρῶον τῶν δημοτῶν (δημοτολόγιον).

6. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐπακολουθεῖ ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' περαιτέρω διαδικασία.

7. Τὰ ἐξ ἰδιωτῶν μέλη τῶν κατὰ τὴν 4ην παράγραφον ἐπιτροπῶν ὑπέχουσι διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένων πιστοποιητικῶν τὰς εὐθύνας δημοσίου ὑπαλλήλου.

8. Οἱ πρωτοδίκαι διακρίνονται εἰς τὴν ἐν ἄρθρῳ 123 τοῦ νόμου 3824 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρον 12.

Διὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1932 ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ καταλόγων βιβλιαρίων ἐπιτρέπεται ἵνα αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 14 καὶ 15 τοῦ νόμου 3824 καὶ τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' προθεσμίαι ὁρισθῶσι διὰ διατάγματος συντεμνόμεναι.

Ἄρθρον 13.

1. Συνιστᾶται ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ἑνὸς πρωτοδίκου τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἥτις θέλει συνταξει καταλόγους τῶν κληρωσίμων μελῶν τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων τοῦ Δήμου καὶ τῶν κοινοτήτων, τῶν σχηματισθεισῶν ἐκ τοῦ πρώην Δήμου Ἀθηναίων.

2. Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Δήμου, ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, ὁ πρωτοδίκης ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

3. Ὁ Νομάρχης κωλυόμενος ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ. Τὰ δὲ λοιπὰ μέλη κωλυόμενα ἀναπληροῦνται ὑφ' ἑαυτῶν προσώπων τῆς αὐτῆς τάξεως, ὁριζομένων ἑκάστου ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀνω Ἀρχῆς.

4. Χρὴ γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἢ τῆς Νομαρχίας, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

5. Ἡ ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τεσσάρων μελῶν.

6. Οἱ κατάλογοι τῶν κληρωσίμων μελῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν συνταχθήσονται κατὰ τὰ αὐτὰ τμήματα, καθ' ἃ καὶ οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι.

7. Εἰς τοὺς καταλόγους ἐγγραφήσονται οἱ ἔχοντες τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 10 καὶ 11 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5026 «περὶ δικαστηρίου κακουργοδικῶν» ὁριζόμενα προσόντα, ἀποκλειομένων τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων.

8. Ἐκ τῶν εἰς τοὺς οὕτω συνταχθέντας καταλόγους ἐγγεγραμμένων ὀνομάτων κληροῦνται τὰ μέλη τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 36 τοῦ νόμου 3824.

9. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμοσθήσονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 7 καὶ 8 τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Αὐγούστου 1926 «περὶ ὁρισμοῦ ἐκλογικῶν τμημάτων καὶ συγκροτήσεως τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν».

10. Εἰς τὰ μέλη καὶ τὸν γραμματέα τῆς κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον ἐπιτροπῆς χορηγηθήσεται ἀποζημίωσις ὁρισθησομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 14.

Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 3783 «περὶ συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς:

«Τὰ ψηφοδέλτια καὶ οἱ φάκελλοι ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐγκλείονται ταῦτα, κατασκευάζονται ἐκ χάρτου χρώματος ὁριζομένου διὰ διατάγματος, διαφόρου τοῦ διὰ τὴν ἐκλογὴν βουλευτῶν ὡρισμένου».

Ἄρθρον 15.

Ἡ προμήθεια ἐκλογικῶν εἰδῶν διὰ τὰς ἐντὸς τοῦ 1932 ἐκλογὰς ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4010.

Ἄρθρον 16.

Ἡ διὰ τοῦ νόμου 5289 προστεθεῖσα εἰς τὴν 4ην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ νόμου 602 ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4640 δὲν ἰσχύει διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς παρατηθέντας τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Ἄρθρον 17.

Τὰ ἐκλογικὰ βιβλιάρια εἰς κοινότητας ὑχούσας πληθυσμὸν κάτω τῶν τεσσάρων χιλιάδων κατοίκων καταργοῦνται μετ' ἀπόφασιν τῶν οἰκείων κοινοτικῶν συμβουλίων.

Ἄρθρον 18.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν κατοίκων τοῦ κατολισθαίνοντος χωρίου Κομποπηγάδι Πατρῶν εἰς ἀσφαλέστερον καὶ στερεώτερον ἔδαφος», ἔχον οὕτω:

Περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν κατοίκων τῶν κατολισθαινόντων χωρίων Κομποπηγάδι Πατρῶν καὶ Μπράλου Παρνασσίδος εἰς ἀσφαλέστερον καὶ στερεώτερον ἔδαφος.

(Ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

Ἄρθρον μόνον

Πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν κατοίκων τῶν κατολισθαινόντων χωρίων Κομποπηγάδι Πατρῶν καὶ Μπράλου Παρνασσίδος

εἰς ἀσφαλέστερον καὶ στερεώτερον ἔδαφος ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις τοῦ ἀπαιτουμένου χώρου διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας μετὰ γνώμην τῶν οἰκείων Νομαρχῶν, ἐνεργηθησομένη ἐπιμελείᾳ αὐτῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΦΝΑ' (3951) ὡς οὗτος ἰσχύει ἤδη.

Διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἤτοι πληρωμὴν τῶν ἰδιοκτητῶν τοῦ ἀπαλλοτριωθησομένου χώρου κλπ., ἥτις θὰ βαρύνῃ τοὺς ἐγκατασταθησομένους ἐπιτρέπεται νὰ δοθῇ ἐνίσχυσις μέχρι δραχμῶν μὲν 50 χιλιάδων εἰς τοὺς κατοίκους Κομπηγάδι καὶ δραχμῶν ἑτέρων 50 χιλιάδων εἰς τοὺς κατοίκους Μπράλου, ἀναγραφομένης πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ὑπὸ ἴδιον ἄρθρον.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν κώδικος δημοσίων ὑπαλλήλων», ἔχον οὕτω:

Περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν Κώδικος δημοσίων ὑπαλλήλων.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

Πρὸς σύνταξιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ Κώδικος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὀργανισμῶν, τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους συνιστᾶται ἐπιτροπὴ ἐξ εἴκοσι μελῶν, ὧν ἓν ἐκτελεῖ καθήκοντα γενικοῦ γραμματέως.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ὁ Πρόεδρος, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 2.

Ὡς βάσις τῆς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ χρησιμεύσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καταρτισθὲν προσχέδιον νόμου «περὶ Κώδικος δημοσίων ὑπαλλήλων».

Ἡ Ἐπιτροπὴ δέον νὰ περατώσῃ ἐντὸς δύο μηνῶν τὴν ρηθεῖσαν ἐργασίαν. Ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς περὶ συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύναται δὲ νὰ παρατεθῇ ἡ προθεσμία αὕτη ἐπὶ ἕνα ἔτι μῆνα διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ τόπος τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὰ τῆς λειτουργίας αὐτῆς ἐν γένει ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁμοίως παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μέχρι δύο γραμματέων τελούντων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ καταργήσεως τῶν ἄρθρων 123 ἕως 138 τοῦ νόμου 167 τῆς πρώην Κρητικῆς Πολιτείας περὶ μεταγραφῆς καὶ ὑποθηκῶν».

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἐξουσιοδοτεῖται διὰ τοῦτο ὅπως ὑπ' εὐθύνην του ἐπικυρώσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, μεθ' ἃ συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις ὥραν 4.30' πρωϊνὴν διὰ τὴν 4 1)2 μ. μ. τῆς προσεχοῦς Τετάρτης.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Κοντοδίνας

Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΓ'

Τετάρτης 23 Δεκεμβρίου 1931.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ὁ κ. ***Δ. Ἰασωνίδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Νοεμβρίου 1931 Ν.Δ. περὶ διοικήσεως ἀστικῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν».

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 24 Σεπτεμβρίου 1931 Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4748 περὶ ὀργανώσεως τοῦ λιμένος Πειραιῶς καὶ περὶ συστάσεως Ἐλευθέρας Ζώνης».

Ἡ Γερουσία ἀποστέλλει τὰς παρ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ψηφισθείσας προτάσεις νόμων:

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 925 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας».

2) «Περὶ ἀνακλήτου πληρεξουσιότητος καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 102 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας» καὶ

3) «Περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 § 3 τοῦ νόμου 4448 ὡς τοῦτο ἀντεκαταστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 4685 τεταγμένης προθεσμίας».

Ἐπίσης ἡ Γερουσία ἀποστέλλει τὸ παρ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ψηφισθὲν ἐν σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1931 Ν.Δ. περὶ τρηματικῆς καταβολῆς ὀφειλῶν ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογικῶν τινων διευκολύνσεων».

Ὁ κ. ***Δ. Δίγκας*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ τῶν ἐν τῷ λιμένι Θεσσαλονίκης φορτηγίδων».

2) «Περὶ παρατάσεως ἀποπληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων ἐκ τῆς ἐκπυήσεως τῆς κεισης ἐκτάσεως Θεσσαλονίκης».

Ὁ κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4410 περὶ ναυτικῆς στρατολογίας κλπ.».

2) «Περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7 τοῦ 5201 νόμου περὶ λειτουργίας Σχολῆς Πολέμου ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ».

3) «Περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 5036 περὶ τροποποιήσεως τῶν ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διατάξεων καὶ διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ἀρχικελευστὰς τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ».

4) «Περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως εἰς τὸ Τμῆμα τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου ἐκ δραχ. 20.280.850 διὰ τὴν πληρωμὴν β' δόσεως τοῦ β' ζεύγους τῶν ναυπηγουμένων ἀντιτορπιλλικῶν».

5) «Περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 21 παράγρ. 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 27 Μαΐου 1927 «περί διοικήσεως τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ καί προσθήκης συναφῶν διατάξεων.

Ἡ Βουλή εἰσέρχεται εἰς τήν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δεκτόν δι' ἀναστάσεως εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τό ὑπό τῆς Γερουσίας, μετά τήν ψήφισιν του ὑπό τῆς Βουλῆς, τροποποιηθέν σχέδιον νόμου «περί ἐκμεταλλεύσεως τοῦ λιμένος Ἡρακλείου», ἔχον οὕτω:

Περί ἐκμεταλλεύσεως τοῦ λιμένος Ἡρακλείου.

(Ἡ ὑπ' ἐπεξεργασίαν ὑπό τῆς Γερουσίας)
κατά τήν ὑπό στοιχείων ΙΣΤ' τῆς 19 Δεκεμβρίου 1931 συνεδρίαν αὐτῆς).

Ἄρθρον 1.

1. Τό Λιμενικόν Ταμεῖον Ἡρακλείου ἔχει τήν ἀποκλειστικήν παντός εἴδους ἐκμεταλλευσιν τοῦ λιμένος Ἡρακλείου (παλαιοῦ καί νέου) ὑπό τήν ἐποπτείαν καί τόν ἔλεγχον τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν.

2. Ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐκμεταλλεύσεως ταύτης τό Λιμενικόν Ταμεῖον Ἡρακλείου ἔχει τό δικαίωμα.

α') Νά κανονίζῃ ὡς πρός τήν φορτοεκφόρτωσιν τά τῆς προτορμίσεως τῶν πλοίων καί ναυπηγημάτων ἐν συνεννοήσει μετά τῆς λιμενικῆς Ἀρχῆς.

β') Νά ἀναλαμβάνῃ τήν ἀπ' εὐθείας ἐκτέλεσιν πάσης ἐργασίας φορτώσεως, ἐκφορτώσεως, μεταφορτώσεως ἀπό πλοίου εἰς πλοῖον, μεταφορᾶς καί ἀποθηκεύσεως ἐν ἰδιοκτήτοις αὐτοῦ ἀποθήκαις ἤ ἐν ἀνοικτῷ χώρῳ τῶν ἐμπορευμάτων ὡς καί τήν ἐπιβίβασιν καί ἀποβίβασιν ἐπιβατῶν, εἰσπράττων δικαιώματα βάσει τιμολογίων καταρτιζομένων κατά τό ἄρθρον 8.

γ') Νά κανονίζῃ τά τιμολόγια τῶν ἀποθηκικῶν δικαιωμάτων, εἴτε μεμονωμένως εἴτε ἐν συνδυασμῷ μετά τῶν φορτοεκφορτωτικῶν.

δ') Νά παραχωρῇ εἰς τρίτον διά χρόνον ὄχι μακρότερον τῶν 10 ἐτῶν τήν χρῆσιν ὡρισμένων χώρων τῆς χερσαίας ἤ θαλασσίας ζώνης τοῦ λιμένος δι' ἔργα καί ἐγκαταστάσεις. Προκειμένου περί χρονικῆς διαρκείας μείζονος τῶν 10 ἐτῶν ἀπαιτεῖται νά ἐγκρίνεται ἡ παραχώρησις διά Π. Διατάγματος

ε') Νά ἐπιβάλλῃ ὑπέρ ἑαυτοῦ τέλος διά τήν παραβολήν ἤ πρόσδεσιν τῶν πλοίων καί ναυπηγημάτων ἐν γένει κατά τό ἄρθρον 8.

στ') Νά ἐπιβάλλῃ τέλος ἐπί τῶν ἐπιβατῶν ἐπί τῇ βάσει αὐτῶν διά τῶν προκυμαιῶν, προβλήτων καί ἀποβαθρῶν καί ἐν γένει διά τῆς παραλίας τοῦ λιμένος.

3. Ἡ περιφέρεια τοῦ λιμένος Ἡρακλείου ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ παρόντος ἐκτίνεται ἀπό τοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ «Γιόφυρο» μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου «Μανδράκι» συμπεριλαμβανομένων καί ἀποτελεῖται ἀπό θαλασσίαν καί χερσαίαν ζώνην. Διά Διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, μετά γνώμην τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Ἡρακλείου, ἐπιτρέπεται ἐπέκτασις τῆς περιφερείας τοῦ λιμένος.

4. Ἡ θαλασσία ζώνη περιλαμβάνει τάς ἐν τῇ περιφερείᾳ ταύτῃ λεκάνας λιμένων καί προφυλαγμένων ὅρμων καί ἔκτασιν ἀνοικτῆς θαλάσσης εἰς ἀπόστασιν 1000 μέτρων ἀπό τῶν ἀνωτέρω σημείων καί τοῦ ἀρομωλίου τοῦ κυματοθραύστου καί τῶν ἀκτῶν ἐν γένει τῆς περιφερείας του.

5. Ἡ χερσαία ζώνη περιλαμβάνει τήν ἀκτήν καί τόν αἰγιαλόν τῆς κατά τ' ἀνωτέρω περιφερείας τοῦ λιμένος. Ὅπου τῆς περιφερείας τοῦ λιμένος ὑπάρχει σχέδιον πόλεως ἡ χερσαία ζώνη ἐκτείνεται ἀπό τῆς ἀκτῆς μέχρι τῆς ἐγγυτέρας οἰκοδομικῆς γραμμῆς, περιλαμβάνουσα τάς ἐν τῷ μεταξύ ὁδούς, πλατείας καί κοινοχρήστους ἐν γένει χώρους.

6. Ἡ θαλασσία καί χερσαία ζώνη τοῦ λιμένος Ἡρακλείου διατίθεται ἀποκλειστικῶς δι' ἔργα καί ἐγκαταστάσεις ἀφορώσας τά διά τοῦ λιμένος ὑπηρετούμενα ἀμέσως οἰκονομικά καί κοινωνικά συμφέροντα.

Αἱ ἐνεστικαί ἀποθῆκαι, αἱ κείμεναι ἐπί τῆς πρός νότον προεκτάσεως τοῦ Μικροῦ Κούλε καί συνεχόμεναι μετ' αὐτοῦ, ἐπί τῶν ὁποίων θά κατασκευασθῶσι τά κρηπιδώματα, περιέρχονται εἰς τήν κυριότητα τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 2.

1. Τά ἐπί τῶν ἐπιβατῶν καί ἐμπορευμάτων ἐπιβαλλόμενα δυνάμει τοῦ παρόντος πάσης φύσεως τέλη καί δικαιώματα βεβαιοῦνται καί εἰσπράττονται δι' ἰδιαιτέρου διπλοτύπου τῇ συνδρομῇ τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἡρακλείου, παρά τῶν εἰσπραττόντων τούς λιμενικούς φόρους δημοσίων ὑπαλλήλων ἐπί ἴσῃ προσθέτῳ ἀμοιβῇ πρός τήν χορηγουμένην αὐτοῖς διά τήν εἰσπραξιν τῶν λιμενικῶν φόρων καί κατατίθενται εἰς τήν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ὑπέρ τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἡρακλείου.

2. Διά τήν εἴσπραξιν τῶν δικαιωμάτων καί τελῶν ἐν γένει τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουσιν ἀναλόγως αἱ περί εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων διατάξεις.

Ἄρθρον 3.

1. Τό Λιμενικόν Ταμεῖον Ἡρακλείου δύναται τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας νά συνομολογῇ δάνεια ἐπί ἐγγυήσει τῶν διά τοῦ παρόντος νόμου δημιουργουμένων νέων πόρων τοῦ Λιμεν. Ταμείου Ἡρακλείου πρός κατασκευήν καί συμπλήρωσιν τῶν ἐσωτερικῶν ἔργων τοῦ λιμένος καί τῶν ἐγκαταστάσεων ἐκμεταλλεύσεως αὐτοῦ.

Ἐφ' ὅσον τά δάνεια ταῦτα συναφθήσονται εἰς τό ἐξωτερικόν προσαπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

2. Ἐπιτρέπεται εἰς τόν Ὑπουργόν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ παράσχῃ διά λογαριασμόν τοῦ Κράτους τήν ἐγγύησιν αὐτοῦ διά τά ὡς ἄνω συναφθησόμενα ὑπό τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου δάνεια, διά ποσόν οὐχί ἀνώτερον τῶν 20 ἑκατομμυρίων δραχμῶν καί μετά προηγουμένην ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 4.

Τά δυνάμει τοῦ παρόντος δημιουργούμενα νέα ἔσοδα καί ἔξοδα τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἡρακλείου θά συμπεριλαμβάνωνται εἰς τόν ἐτήσιον προϋπολογισμόν αὐτοῦ ὑπό ἴδια κεφάλαια.

Ἄρθρον 5.

Τό ἀναγκαιοῦν προσωπικόν καί οἱ ἐργάται διά τήν ὑπό τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένην ἐκμετάλλευσιν τοῦ λιμένος θά προσλαμβάνωνται ὑπό τῆς Λιμεν. Ἐπιτροπῆς, ἰδιαίτερος δέ διανομισμός ἐγκριθησόμενος παρά τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας θέλει καθορίσει τάς λεπτομερείας τῆς ἐκμεταλλεύσεως ταύτης τοῦ λιμένος. Κατά τήν πρώτην ἐφαρμογήν τοῦ παρόντος νόμου οἱ ἐργάται προσληφθήσονται ὑποχρεωτικῶς μεταξύ τῶν εἰς τά μητρῶα ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν, λεμβούχων καί κομιστῶν ἐγγεγραμμένων ἀπό διετίας τουλάχιστον πρό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Τό ἀναγκαιοῦν προσωπικόν ἐκ τῶν ὑπαλλήλων διά τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ λιμένος θά προσληφθῇ ὑποχρεωτικῶς ἐκ τῶν μέχρι σήμερον ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων ἐπί διετίαν συνεχῶς παρά τοῖς Πρακτορείοις Ἡρακλείου καί ἐγόντων εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν. Οἱ τυχόν προσληφθέντες δέν δικαιοῦνται οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως παρά τῶν Πρακτόρων.

Ἄρθρον 6.

Ἀπαγορεύεται εἰς πάντα ἄλλον πλήν τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Ἡρακλείου καί τῶν ὑπό τούτου ἐντεταλμένων νά ἀσκῇ ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς διά τοῦ παρόντος νόμου προβλεπομένης

ἐκμεταλλεύσεως οἱανδήποτε τῶν ἐργασιῶν, αἵτινες διά τοῦ παρόντος ἀνατίθενται εἰς τό Λιμενικόν Ταμεῖον Ἡρακλείου.

Τῆς διατάξεως ταύτης ἐξαιροῦνται πλοιάρια καθαρᾶς χωρητικότητος μέχρι πέντε τόννων, ἐφ' ὅσον τάς ἐργασίας ταύτας θά ἐκτελῶσι διά τοῦ ἰδίου αὐτῶν πληρώματος.

Τό Λιμενικόν Ταμεῖον Ἡρακλείου ὑποχρεοῦται ἅμα τῇ ἐναρξει τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν κρηπιδωμάτων νά ἐξαγοράσῃ τάς ἐν τῷ λιμένι Ἡρακλείου νηολογημένας πρό ἑξαμήνου πρό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καί χρησιμοποιουμένας ἐν αὐτῷ διά τήν φορτοεκφόρτωσιν φορτηγίδας, μόνον τάς χρησίμους ἐξ αὐτῶν διά τήν μέλλουσαν ἐκμετάλλευσιν τοῦ λιμένος.

Διά διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας θέλει ὁρισθῇ πενταμελής Ἐπιτροπή εἰς ἣν θά μετάσχωσιν εἷς ἀντιπρόσωπος τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου καί εἷς ἀντιπρόσωπος ἰδιοκτητῶν φορτηγίδων ὑποδεικνυόμενος ὑπ' αὐτῶν καί ἥτις θά κρίνῃ περί τῆς χρησιμότητος καί καλῆς καταστάσεως τῶν φορτηγίδων. Ἡ αὐτή Ἐπιτροπή ἀποφαίνεται κατά πλειοψηφίαν περί τοῦ πληρωτέου τιμήματος εἰς τούς ἰδιοκτήτας χρησίμων φορτηγίδων, ἐν περιπτώσει δέ διαφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἡ περί τούτου διαφορά κρίνεται τελεσιδίκως ὑπό τοῦ πρεσβυτέρου τῶν Πρωτοδικῶν Ἡρακλείου.

Ἄρθρον 7.

Τιμωρεῖται διά φυλακίσεως μέχρις ἓξ μηνῶν, παραπεμπόμενος ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἡρακλείου δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως, ὡς καί διά προστίμου μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμῶν ἐπιβαλλομένου παρά τοῦ λιμενάρχου Ἡρακλείου καί περιερχομένου εἰς τό Λιμενικόν Ταμεῖον Ἡρακλείου, πᾶς ὅστις μετέρχεται ἔργα ἐν τῷ λιμένι Ἡρακλείου κλειστοῦ, ἅτινα ἀνατεθέντα δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου εἰς τό Λ. ναυ. Ταμεῖον καθ' ὡς καί ὅστις ἐμποδίζει ἢ ὁπωσδήποτε παρενοχλεῖ πάντα ἐξουσιοδοτημένον ὑπ' αὐτοῦ ὅπως ἀναλάβῃ οἱανδήποτε ἐν τῷ λιμένι ἐργασίαν.

Ἄρθρον 8.

1. Ἐπιτροπή συντιθεμένη ὡς κατωτέρω θέλει καταρτίζει τιμολόγιον ὅπερ κυρούμενον ὑπό τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καί Συγκοινωνίας θά καθορίζῃ τά δικαιώματα φορτώσεως, ἐκφορτώσεως, μεταφορτώσεως ἀπό πλοίου εἰς πλοῖον, μεταφορᾶς καί ἀποθηκεύσεως ὡς καί τά κομιστικά δικαιώματα καί τά πρακτορειακά τοιαῦτα ἀναλόγως τοῦ εἴδους ἑκάστου ἐμπορεύματος, εἰς τρόπον ὥστε ὁ μέσος ὅρος τῶν δικαιωμάτων τούτων ἐπί τοῦ συνόλου τῶν διερχομένων διά τοῦ λιμένος Ἡρακλείου ἐμπορευμάτων νά μή ὑπερβαίνῃ διά τοῦ λιμένος Ἡρακλείου ἐμπορευμάτων νά μή ὑπερβαίνῃ κατ' ἀνώτατον ὅριον τάς δραχμάς 79 κατά τόννον, οὐδέ νά εἶναι κατώτερος τῶν δραχμῶν 62 κατά τόννον.

Τό κατώτερον τοῦτο ὅριον δύναται νά ἐλαττωθῇ εἰς τό μέλλον τῇ συναινέσει τοῦ δανειστοῦ πρός ἀσφάλειαν τοῦ ὁποίου θά ἔχουν ἐκχωρηθῇ οἱ πόροι οὗτοι.

2. Ἡ κατά τό προηγούμενον ἐξάφιον ἐπιτροπή ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἑξῆς:

α) Τοῦ Προέδρου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς Προέδρου.

β) Τοῦ ἀντιπροσώπου παρά τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

γ) Τοῦ ἀντιπροσώπου Βιοτεχνικοῦ Τμήματος τοῦ Ἐμπορικοῦ καί Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου παρά τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ.

δ) Τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου παρά τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ.

ε) Τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου παρά τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ.

στ) Τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Δήμου Ἡρακλείου παρά τῇ Λιμενικῇ Ἐπιτροπῇ.

ζ) Ἑνός ἀντιπροσώπου τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταρισμῶν.

η) Τοῦ Τελώνου Ἡρακλείου.

θ) Τοῦ Λιμενάρχου Ἡρακλείου.

ι) Τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου καί τριῶν μελῶν αὐτοῦ ἐκλεγομένων παρά τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐξ ὧν τό ἓν τοῦ Βιοτεχνικοῦ τμήματος, καί

ια) Ἑνός ἀντιπροσώπου τῶν ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν διοριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐκ καταλόγου 4 προσώπων προτεινομένου ὑπό τῆς πολυμελεστέρας φορτοεκφορτωτικῆς Ὀργανώσεως Ἡρακλείου.

ιβ) Καί ἐξ ἑνός ἀντιπροσώπου τῆς διεθνοῦς Ναυτικῆς Ἑνώσεως Τμήματος Ἡρακλείου.

3. Ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπή λογίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντος τοῦ ἡμίσεος τοὐλάχιστον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν κατά νόμου μελῶν. Μετά δευτέραν πρόσκλησιν ἀρκεῖ διά τήν ἀπαρτίαν ἡ παρουσία τοῦ τρίτου τῶν μελῶν.

Ἡ Ἐπιτροπή ἀποφασίζει κατά πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, νικώσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

4. Διά τιμολογίου προτεινομένου ὑπό τῆς λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καί ἐγκρινομένου ὑπό τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καί Συγκοινωνίας θέλουσι κανονισθῇ τά τέλη περί ὧν τό στοιχεῖον στ' τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 1ου ἅτινα δέν δύνανται νά ὑπερβῶσι κατ' ἀνώτατον ὅριον κατ' ἐπιβάτην τάς δραχμάς εἴκοσι πέντε (25) καί κατά κατώτατον ὅριον τάς δραχμάς πέντε (5).

5. Καθ' ὅμοιον τρόπον θέλει καθορισθῇ τό δικαίωμα προσβέσεως καί παραβολῆς τῶν πλοίων ἐν γένει, ὡς καί τό δικαίωμα διαπορθμεύσεως τῶν ἐπιβατῶν διά πλωτῶν μέσων τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 9.

Διά Προεδρικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καί Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετά γνώμην τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Ἡρακλείου θέλει καθορισθῇ ἡ ἀποζημίωσις ἥτις θέλει καταβληθῇ εἰς τούς ἐργάτας τοῦ λιμένος Ἡρακλείου, οἵτινες ἤθελον στερηθῇ τῆς ἐργασίας των συνεπείᾳ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου καί οἵτινες ἤθελον εἶναι ἐγγεγραμμένοι ἀπό διετίας τουλάχιστον πρό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τά μητρῶα τῶν τακτικῶν ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν, λεμβούχων καί κομιστῶν.

Ἄρθρον 10.

1. Ἡ ἔναρξις τῆς διά τοῦ παρόντος ὁριζομένης ἐκμεταλλεύσεως τοῦ λιμένος Ἡρακλείου ὑπό τοῦ λιμενικοῦ Ταμείου ἐν ὅλῳ ἢ κατά μέρη θέλει ὁρισθῇ διά Διατάγματος ἑνός ἢ πλειόνων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας τῇ αἰτήσει τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Ἡρακλείου ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τῶν κρηπιδωμάτων ἐν ὅλῳ ἢ μέρους αὐτῶν δυναμένου νά χρησιμοποιηθῇ πρός ἐκμετάλλευσιν.

2. Διά Διατάγματων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ καθορισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐπίσης εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τό σχέδιον νόμου «περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 23 Σεπτεμβρίου 1931 Ν.Δ. «περί τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1748 περί ὀργανώσεως τοῦ Λιμένος Πειραιῶς καί περί συστάσεως Ἐλευθέρας Ζώνης, ἔχον οὕτω:

Περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 23 Σεπτεμβρίου 1931 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περί τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1748 «περί ὀργανώσεως τοῦ λιμένος Πειραιῶς καί περί συστάσεως Ἐλευθέρας Ζώνης».

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται τό ἀπό 23 Σεπτεμβρίου 1931 Νομοθετικόν Διάταγμα «περί τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1748 «περί ὀργανώσεως τοῦ λιμένος Πειραιῶς καί περί συστάσεως Ἐλευθέρας Ζώνης» τό δημοσιευθέν διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 330 τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1931 (Τεῦχος Α') φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον ὡς κάτωθι.

Ὁ παρών νόμος ἰσχύει ἀπό τῆς διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

περί τροποποιήσεως του νόμου 1748 περί οργανώσεως του Λιμένος Πειραιώς και περί συστάσεως Ελευθέρας Ζώνης».

Έχοντες υπ' όψει: 1) το άρθρον 77 του Συντάγματος, 2) την από 13 Ιουλίου 1931 εξουσιοδότησιν της Βουλής προς έκδοσιν Νομοθετικών Διαταγμάτων και 3) την σύμφωνον από 16/29 Ιουλίου 1931 γνώμην της αρμοδίας Επιτροπής Νομοθετικών Διαταγμάτων, προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1.

Το άρθρον 2 του νόμου 1748 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Ο λιμήν Πειραιώς εν τη εννοία του παρόντος νόμου εκτείνεται από τον Λιμενίσκον Μουνυχίας (Κουμουνδούρου) μέχρι Περάματος συμπεριλαμβανομένων, αποτελείται δε από θαλασσαίαν και την χερσαίαν ζώνην.

2. Η θαλασσία ζώνη περιλαμβάνει τας εν τη περιφερεία του λεκάνας λιμένων και προφυλαγμένων όρμων και έκτασιν ανοικτής θαλάσσης εις απόστασιν πεντακοσίων μέτρων από του στομίου αυτών και από των άκτών εν γένει της περιφερείας των.

3. Ι. Η χερσαία ζώνη του κυρίως λιμένος Πειραιώς και του προλιμένος, έχόντων ως όρια τους κυματοθραύστας Θεμιστοκλέους και Κασκαρη και αποτελουμένων εκ τριών λεκανών κατονομαζομένων Λιμήν Λέοντος, Μέγας Λιμήν, Κωφός Λιμήν (Αλών), προσδιορίζεται δι' αρθρου χρώματος επί του διαγράμματος της 1ης Αυγούστου 1931 φέροντος την υπογραφήν του Γενικού Διευθυντού του Ο. Α. Π. και ού ανά έν αντίτυπον κατετέθη εις το Υπουργείον της Συγκοινωνίας Δ. Δ. Ε. εις τον Οργανισμόν Λιμένος Πειραιώς και Υπουργείον Οικονομικών παρά τη Διευθύνσει Δημοσίων Κτημάτων.

Εκτάσεις έηράς παρακείμεναι αμέσως εις την ανωτέρω χερσαίαν λιμενικήν ζώνην και διά ρυμοτομικών πράξεων απασπώμεναι των οικοδομικών τετραγώνων περιέρχονται αυτοδικαίως εις την εν λόγω χερσαίαν Λιμενικήν Ζώνην.

Η χερσαία ζώνη του λιμενίσκου Ζέας (Πασαλιμάνι) αποτελείται εκ της παραλιακής οδού του λιμενίσκου τούτου μέτρια τα προς μεσημβρίαν άκρα της εμπροσθεν του Ρωσσικού, νυν Ναυτικού Νοσοκομείου, πλατείας, και το προς ανατολάς άκραν της τροφής της οδού παρά την πλατείαν Αλεξάνδρας.

Η χερσαία ζώνη του Λιμενίσκου Μουνυχίας (Κουμουνδούρου) αποτελείται εκ της παραλιακής οδού της μεταξύ των προφυλακτηρίων κυματοθραυστών του Λιμενίσκου τούτου.

Εις τας άνωτέρω λιμενικάς χερσαίας ζώνας προστίθενται αί εκάστοτε δι' έργων εν θαλάσση δημιουργούμεναι εκτάσεις

II. Η χερσαία ζώνη της υπολοίπου περιφερείας της κειμένης εκτός των ορίων των άνωτέρω τριών λιμένων αποτελείται:

α') Εκ του αιγιαλού, ήτοι εκ της ζώνης ξηράς της βρεχομένης υπό του χειμερίου κύματος, ώς αύτη προσδιορίζεται υπό της αρμοδίας προς τούτο Κρατικής Υπηρεσίας.

β') Εκ των εκτάσεων των δημιουργουμένων διά της κατασκευής έργων εν θαλάσση.

γ') Εκ των από του αιγιαλού και επί της ξηράς εκτάσεων, αίτινες δ' αναγκαιούσι διά λιμενικάς ανάγκας εν γένει και θά προσδιορίζωνται εκάστοτε διά Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών, Συγκοινωνίας και Ναυτικών.

III. Όπου της χερσαίας ζώνης παράκεινται οικοδομικά τετράγωνα, όριον της ζώνης ταύτης έσται το κράσπεδον του πεζοδρομίου του κειμένου παρά το οικοδομικόν τετράγωνον.

Εάν ώς όριον της χερσαίας ζώνης ορίζεται οδός, ής δεν παράκεινται οικοδομικά τετράγωνα, ή χερσαία ζώνη περιλαμβάνει ολόκληρον το πλάτος της οδού μέχρι του αντιθέτου προς την θάλασσαν ρείθρου.

4. Η θαλασσία και χερσαία ζώνη του λιμένος Πειραιώς διατίθεται αποκλειστικώς δι' έργα και εγκαταστάσεις αρμόζουσας τα δια του λιμένος υπηρετούμενα αμέσως οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα.

5. Διά Διατάγματος εκδιδομένου προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου δύνανται να επεκταθή ή περιφέρεια του λιμένος Πειραιώς προς ανατολάς του λιμενίσκου Κουμουνδούρου, προς δυσμάς μέχρι και του κόλπου Ελευσίνος συμπεριλαμβανομένου, έτι δε και επί της ανατολικής παραλίας της Σαλαμίνος μετά των εν αυτή λιμένων και όρμων.

Άρθρον 2.

Εις το τέλος του εδαφίου Ε' της 1 παραγράφου του άρθρου 3 προστίθεται:

Ο τρόπος της παραλαβής και παραδόσεως των εμπορευμάτων θέλει καθορισθή δι' ειδικού κανονισμού εγκρινομένου δι' αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών. Οιαδήποτε παράβασις των όρων του κανονισμού τούτου υπό του παραδίδοντος ή παραλαμβάνοντος ιδιώτου, απαλλάσσει τον Ο. Α. Π. πάσης ευθύνης ένεκεν απωλείας ή βλάβης των υπό φύλαξιν εμπορευμάτων. Προς βεβαίωσιν της παραλαβής ή παραδόσεως των εμπορευμάτων συντάσσεται πράξις υπογραφομένη υπό των αποθηκαρίων ή άλλων αρμοδίων οργάνων του Ο. Α. Π. και τών παραδιδόντων ή παραλαμβανόντων ή των εκπροσώπων αυτών ή τούτων αρνουμένων και υπό ενός επιθεωρητού του Ο. Α. Π. ήτις αποτελεί δημόσιον έγγραφον και παρέχει πλήρη απόδειξιν περί των εν αυτή αναφερομένων.

Πάσα ευθύνη του Ο. Α. Π. δι' απώλειαν ή βλάβην των παραληφθέντων άρχεται από της εν τη πράξει ημερομηνίας της παραλαβής και λήγει κατά την ημερομηνίαν της παραδόσεως.

Είναι απαράδεκτος πάσα κατά του Ο.Α.Π. αγωγή ή αίτησις διά βλάβην ή μερικήν ή ολικήν απώλειαν των παρ' αυτού παραληφθέντων και φυλαττομένων εμπορευμάτων εάν δεν εκδικασθή ή μεν αίτησις εντός τριών ημερών, ή δε αγωγή εντός τριών μηνών από της παραλαβής.

Διά κανονισμού εγκρινομένου υπό του Υπουργού των Οικονομικών καθορισθήσεται ο τρόπος και ή διαδικασία της κατόπιν αιτήσεως και εντός δύο μηνών το βραδύτερον από της υποβολής ταύτης απ' ευθείας αποζημιώσεις υπό του Ο.Α.Π. των απωλειών εμπορευμάτων τελούντων υπό την φύλαξιν αυτού.

Εφ' όσον ή αποζημίωσις υπερβαίνει το ποσόν των 10.000 δραχμών απαιτείται και έγκρισις της αποφάσεως της καθοριζούσης ταύτην υπό του Υπουργού των Οικονομικών. Μη αποδεχομένου του δικαιούχου την περί αποζημιώσεως απόφασιν του Ο. Α. Π. εγείρεται ή σχετική αγωγή.

Άρθρον 3.

Το άρθρον 4 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Συνιστάται Ελευθέρα Ζώνη εν Πειραιεί. Ταύτης αί θέσεις, τα όρια, ο χαρακτήρ, ή έκτασις της απαλλαγής διατυπώσεων, ή σύνθεσις του προσωπικού αυτής περιλαμβανομένου και του σώματος φυλακής, ή αρμοδιότης, τα προσόντα, ο διορισμός ή προαγωγή και απόλυσις αυτού εν γένει, ο τρόπος και ή έναρξις της λειτουργίας αυτής, ορίζεται διά Διαταγμάτων, εκδιδομένων προτάσει του Υπουργού των Οικονομικών.

Διά των αυτών Διαταγμάτων δύνανται να αφαιρώνται ωρισμέναι θέσεις εκ του προσωπικού του Ο.Α.Π. προστιθέμεναι ώς έγουσιν ή μετονομαζόμεναι εις αντιστοίχους τοιαύτας εις το ειδικόν προσωπικόν της Ελευθέρας Ζώνης. Οί κατέχοντες τας θέσεις ταύτας μετατίθενται εις το προσωπικόν της Ελευθέρας Ζώνης μέ τον αυτόν μισθόν και βαθμόν. Εν ή δε περιπτώσει πρόκειται περί πλειόνων προσώπων εχόντων τον αυτόν βαθμόν ή επιλογή των εξ αυτών μετατιθεμένων ανήκει εις την Επιτροπήν Ελευθέρας Ζώνης.

Πάσα τροποποίησις των ανωτέρω Διαταγμάτων γίνεται μετά σύμφωνον γνώμην της Επιτροπής Ελευθέρας Ζώνης.

2. Η Ελευθέρα Ζώνη υπάγεται εις τον Ο.Α.Π., της ανωτέρας Διοικήσεως ταύτης ασκουμένης υπό της Επιτροπής Ε-

λευθέρας Ζώνης, και των λοιπών ανωτέρων οργάνων διοικήσεως του Ο.Α.Π., εκάστου τούτων κατά την υπό του παρόντος Ν. Διατάγματος απονεμομένην αρμοδιότητα.

3. Η Ελευθέρα Ζώνη διοικείται υπό της Επιτροπής Ελευθέρας Ζώνης, ήτις αποτελείται εκ του Διευθυντού των Τελωνείων Πειραιώς, ώς Προέδρου, εκ του Επιλιμενάρχου Πειραιώς και του Τελώνου Αθηνών, ώς μελών, και εκ δύο μελών εκλεγομένων υπό του Υπουργικού Συμβουλίου μεταξύ των μη Δημοσίων υπαλλήλων μελών του Συμβουλίου του Ο.Α.Π.

Απόντα ή κωλυόμενον τον Διευθυντήν των Τελωνείων Πειραιώς αναπληροί ο νόμιμος αυτού αναπληρωτής, όστις και αναπληροί ο νόμιμος αυτού αναπληρωτής, ο δε Τελώνης Αθηνών και τον Επιλιμενάρχην προεδρεύει, τον δε Τελώνην Αθηνών και τον Επιλιμενάρχην οί νόμιμοι αυτών αναπληρωταί. Διά τα λοιπά μέλη της Επιτροπής Ελευθέρας Ζώνης εκλέγονται αναπληρωταί υπό του Υπουργικού Συμβουλίου μεταξύ των μή υπαλλήλων μελών του Συμβουλίου του Ο.Α.Π.

Εις την Επιτροπήν Ελευθέρας Ζώνης παρίσταται ο Γενικός Διευθυντής γνωμοδοτών επί των διαφόρων ζητημάτων άνευ δικαιώματος ψήφου.

4. Ο Πρόεδρος συγκαλεί την Επιτροπήν Ελευθέρας Ζώνης εις συνεδρίασιν τακτικώς μεν άπαξ καθ'εβδομάδα,εκτάκτως δε όσάκις κρίνει αναγκαίον τούτο ή ζητήσωσιν αυτό τρία εκ των μελών, διευθύνει τας συνεδριάσεις και εισηγείται τας υποθέσεις. Δι' εκάστην συνεδρίασιν συντάσσεται πρακτικόν συρούμενον υπό του Προέδρου και προσυπογραφόμενον υπό του Γραμματέως. Εν αυτώ καταχωρίζονται αί λαμβανόμεναι αποφάσεις ητιολογημένως και αί γνώμαι των διαφωνούντων αίτήσει αυτών. Η Επιτροπή ευρίσκεται εν απαρτία παρόντων 3 μελών, αί δε αποφάσεις λαμβάνονται κατ' απόλυτον πλειοψηφίαν των παρόντων μελών εν ισοψηφία, νικώσης της ψήφου του Προέδρου.

Τα έξοδα παραστάσεως και οδοιπορικά του Προέδρου και αί αποζημιώσεις διά τας συνεδριάσεις των μελών ορισθήσονται διά Διατάγματος εκδιδομένου υπό του Υπουργείου των Οικονομικών.

5. Η Επιτροπή Ελευθέρας ζώνης είναι το κύριον ανώτερον όργανον της Διοικήσεως της Ελευθέρας Ζώνης, έχουσα και την εξής δικαιοδοσίαν και αρμοδιότητα.

α') Διορίζει και προάγει μετά γνώμην του Γενικού Διευθυντού τους έχοντας τα κεκτημένα προσόντα υπαλλήλους, φύλακας και υπηρέτας τους αποτελούντας το προσωπικόν της Ελευθέρας Ζώνης.

β') Προσλαμβάνει εν επειγούση εκτάκτω ανάγκη εν τη Ελευθέρα Ζώνη προσωρινούς υπαλλήλους, φύλακας, υπηρέτας, και εργάτας διά χρόνον ούχί μακρότερον των 4 μηνών κατόπιν εγκρίσεως του Υπουργού των Οικονομικών, εξαιρέσει των εργατών.

γ') Ασκεί επί πάντων των υπαλλήλων, φυλάκων, υπηρετών και εργατών της Ελευθέρας Ζώνης και των εν γένει εν αυτή εργαζομένων τοιούτων συμπεριλαμβανομένων των χειριζομένων τα μηχανήματα και εργαλεία και των επί των κρηπιδωμάτων της Ελευθρας Ζώνης και των εν πλευρίσει πλωτών μέσων εργαζομένων πάσας τας πειθαρχικάς ποινάς πλην της οριστικής απολύσεως.

δ') Εξετάζει τα υποβαλλόμενα παράπονα κατά του προσωπικού της Ζώνης και του Γενικού Διευθυντού εν τη άσκήσει της αρμοδιότητος αυτού εν τη Ελευθέρα Ζώνη ενεργούσα ό,τι δει διά την πειθαρχικήν αυτών δίωξιν και τιμωρίαν, προκειμένου δέ περί του Γενικού Διευθυντού υποβάλλει το πόρισμα της εξετάσεως εις το Συμβούλιον.

ε) Μεριμνᾷ διά την καλήν λειτουργίαν πασών των εν τη ζώνη υπηρεσιών.

ς') Αποφασίζει την εκτέλεσιν παντός έργου, προμηθείας, ή δαπάνης εν γένει εντός και διά την κανονικήν λειτουργίαν της Ελευθέρας Ζώνης και αναλαμβάνει εν γένει υποχρεώσεις μέχρις αξίας δραχμών 250.000, απαλλοτρίωσιν κινητών εντός της Ζώνης μέχρις αξίας 20.000 δραχμών και προβαίνει εις συμβιβασμούς μέχρι 10.000 δραχμών.

ζ') Κανονίζει τα της εκμεταλλεύσεως της Ελευθέρας Ζώνης διενεργουμένης υπό των ειδικών οργάνων της Ελευθέρας Ζώνης και του Ο.Α.Π. υπό την ανωτέραν διεύθυνσιν και εποπτείαν του Γενικού Διευθυντού του Ο.Α.Π. καθορίζει και επιβάλλει τα εντός της περιοχής της Ζώνης αποθηκικά δικαιώματα, τας αποζημιώσεις υπερωριών και τα δικαιώματα δημοσίων αποταμιευτηρίων.

η') Ενοικιάζει τας αποθήκας και τα διαμερίσματα της Ελευθέρας Ζώνης τα χρησιμοποιούμενα ώς ιδιωτικά αποταμιευτήρια, καθορίζουσα και τα μισθώματα, των σχετικών συμβολαίων γινομένων διά του γενικού Διευθυντού. Ώς επίσης ενοικιάζει και ορίζει τα μισθώματα, εγκρίσει του Υπουργού των Οικονομικών διά τα χρηγούμενα γήπεδα προς ανέγερσιν ιδιωτικών αποταμιευτηρίων και εγκρίνει τους όρους της κατασκευής και λειτουργίας αυτών και τα σχετικά τιμολόγια εκμεταλλεύσεως αυτών.

θ') Καθορίζει τα του τρόπου, διενεργείας των υπηρεσιών εν τη Ελευθέρα Ζώνη συμπεριλαμβανομένων και των κομιστικών, μεταφορικών και της λειτουργίας των μηχανικών μέσων και εν γένει ρυθμίζει τας πάσης φύσεως υπηρεσίας εντός της περιοχής της ζώνης, εκδίδουσα τους σχετικούς κανονισμούς.

ι') Μεριμνᾷ και ρυθμίζει τα της φυλάξεως και ασφαλείας της ζώνης και της καλής λειτουργίας της πυροσβεστικής εν αυτή υπηρεσίας.

ια') Κανονίζει τα ζητήματα τάξεως εν τη ζώνη, καταρτίζουσα τους σχετικούς κανονισμούς βάσει των οποίων ο Γενικός Διευθυντής εκδίδει τας διά την περιοχήν αυτής Αστυνομικάς διατάξεις.

ιβ') Καθορίζει τα της παραβολής των πλοίων εις τα κρηπιδώματα της ζώνης εν συνεννοήσει μετά της λιμενικής αρχής, ήτις εκτελεί τας αποφάσεις της Επιτροπής Ελευθέρας Ζώνης, και

ιγ') Αποφασίζει επί πασών των υποθέσεων της Ζώνης, εφ' ών δεν απονέμεται ρητή αρμοδιότης εις τα λοιπά όργανα της Διοικήσεως του Ο.Α.Π.

6. Ο Πρόεδρος της Ε. Ε. Ζώνης παρακολουθεί την εκτέλεσιν των αποφάσεων της Επιτροπής και την εφαρμογήν των νόμων και κανονισμών και εποπτεύει και ελέγχει πάσας τας υπηρεσίας τας ασκουμένας εντός της περιοχής αυτής, παριστάμενος δε ώς διαρκής εκπρόσωπος της Ε. Ε. Ζώνης ρυθμίζει την καθημερινήν λειτουργίαν των υπηρεσιών ταύτης, δυνάμενος να επιλαμβάνηται και παντός προκύπτοντος νέου επείγοντος ζητήματος χρήζοντος αμέσου λύσεως, όπερ, επιλύει βάσει των κειμένων διατάξεων και των γενικών αρχών τας οποίας ακολουθεί ή Ε. Ε. Ζώνη επιζητών την έγκρισιν αυτής εκ των ύστέρων, εάν απαιτείται αύτη.

Εν περιπτώσει βαρείας πειθαρχικής παραβάσεως του προσωπικού εν γένει του εν τη Ζώνη εργαζομένου, δικαιούται να απομακρύνη τον πταίσαντα προσωρινώς εκ της υπηρεσίας άνευ περικοπής του μισθού ή ημερομισθίου και των εν γένει απολαυών αυτού, μέχρις εκδικάσεως της παραβάσεως αυτού.

7. Ο Γενικός Διευθυντής ώς ανώτερον όργανον διοικησεως έποπτεύει και επιβλέπει την κανονικήν και εύρυθμον λειτουργίαν της Ελευθέρας Ζώνης, συμφώνως προς τους σχετικούς κανονισμούς, τας αποφάσεις της Ε.Ε.Ζώνης και τας οδηγίας του Προέδρου αυτής έγκαλών τους υποπίπτοντας εις πειθαρχικάς παραβάσεις υπαλλήλους, φύλακας, υπηρέτας και εργάτας της Ζώνης και ασκών την νενομισμένην πειθαρχικήν εξουσίαν εφ' ολοκλήρου του προσωπικού.

8. Η εν γένει διοίκησις και εποπτεία της Ζώνης υπάγονται εις το Υπουργείον των Οικονομικών, εξαιρέσει του Κανονισμού των εργασίμων ωρών, ημερομισθίων, των εργατών και των υπό της εργατικής νομοθεσίας ρυθμιζομένων ζητημάτων, άτινα υπάγονται εις το Υπουργείον Εθνικής Οικονομίας ώς και των αναγομένων εις την κατασκευήν και συντήρησιν έρ-

γων καὶ μηχανημάτων φορτοεκφορτώσεων, ἅτινα ὑπάγονται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας.

9. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐλευθέρας Ζώνης δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν προσωρινὴν ἀπόσπασιν ὡρισμένου ἀριθμοῦ προσωπικοῦ ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ο.Α.Π. ἀποφαινομένης ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ γνώμην τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

Αἱ ἀνακλήσεις τῆς ἀποσπάσεως τοῦ προσωπικοῦ τούτου ἀποφασίζονται ὑπὸ τῆς Ε.Ε. Ζώνης.

10. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλευθέρας Ζώνης ἀνασυνιστᾶται καθ' ὃν χρόνον καὶ τὸ Συμβούλιον τοῦ Ο.Α.Π.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 8 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Τὰ ἀνώτερα ὄργανα διοικήσεως τοῦ Ο.Α.Π. εἶναι :

α) Τὸ Συμβούλιον

β) Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ

γ) Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλευθέρας Ζώνης καὶ

δ) Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς

2. Ἡ δικαιοδοσία ἑκάστου τῶν ὀργάνων τούτων κανονίζεται διὰ τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ παρόντος καὶ ὡς κατωτέρω.

Ἄρθρον 5.

Τὸ ἄρθρον 13 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Τὸ Συμβούλιον ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον ὄργανον διοικήσεως τοῦ Ο.Α.Π. ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἀπονεμομένῃ αὐτῷ ἁρμοδιότητι. Ἀποφασίζει :

α) Τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων, προμηθειῶν καὶ δημοπρασιῶν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀξία αὐτῶν ὑπερβαίνει τὰς 250.000 δραχμάς.

β) Τὴν ἀπαλλοτρίωσιν κινητῶν, ὁσάκις ἡ ἀξία αὐτῶν ὑπερβαίνει τὰς 20.000 δραχμὰς καὶ συμβιβασμοὺς ἄνω τῶν 10 χιλιάδων δραχμῶν.

γ) Ἐγκρίνει τὸν προϋπολογισμόν, ἀπολογισμὸν καὶ ἰσολογισμὸν οὓς ὑποβάλλει εἰς τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα πρὸς ὁριστικὴν ἔγκρισιν, χορηγεῖ τὰς ἐκτάκτους καὶ ἀναπληρωματικὰς πιστώσεις , τῶν λοιπῶν ἁρμοδιοτήτων ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ διαχειριστικῶν ζητημάτων τῶν ἀπονεμομένων αὐτῷ ὑπὸ τῶν σχετικῶν Διαταγμάτων περιερχομένων εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπήν.

δ) Ἐκδικάζει τὰς τυχὸν ἐνστάσεις κατὰ τῆς κατακυρώσεως δημοπρασιῶν ὑποβαλλομένας ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κατακυρώσεως.

ε') Ἐπιλαμβάνεται καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς γενικωτέρου ζητήματος, ὅπερ ἤθελεν ὑποβληθῇ αὐτῷ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλευθέρας Ζώνης, ὁσάκις κρίνουσιν, ὅτι δέον ἡ λύσις αὐτοῦ νὰ περιβληθῇ τὸ κῦρος τοῦ Συμβουλίου.

ς') Ἔχει τὸν ἀνώτατον ἔλεγχον ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων, φυλάκων καὶ ὑπηρετῶν, ἀσκοῦν τὴν νενομισμένην πειθαρχικὴν ἐξουσίαν. Προκειμένου περὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἐξετάζει τὰ κατ' αὐτοῦ ὑποβαλλόμενα παράπονα καὶ ὑποβάλλει τὸ πόρισμα τῆς ἐξετάσεως εἰς τὸ Συμβούλιον.

ζ') Ἀπολύει τοὺς ὑπαλλήλους, φύλακας καὶ ὑπηρέτας, ἐξαιρέσει τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ, τιμωρεῖ καὶ διαγράφει ἐκ τοῦ οἰκείου μητρώου τοὺς νομίμους ἐργάτας τοῦ λιμένος.

η') Ἐπιβάλλει τοὺς φόρους καὶ τὰ πάσης φύσεως τέλη ἐξαιρέσει τῶν ἀποθηκικῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης καὶ μισθωμάτων ἰδιωτικῶν ἀποταμιευτηρίων καὶ χώρων, ἅτινα ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλευθέρας Ζώνης.

θ') Κανονίζει τὰ τιμολόγια φορτοεκφορτώσεων καὶ μεταφορᾶς, τὰ κομιστικὰ δικαιώματα, τὰ πρακτορειακὰ δικαιώματα καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν μετὰ γνώμην τῆς Ε. Ε. Ζώνης, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργασιῶν ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῆς λαμβανουσῶν χώραν, ἢ Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐφ' ὅσον πρόκειται διὰ τὴν λοιπὴν περιοχὴν τοῦ λιμένος. καὶ

ι') Ἀποφαίνεται ἐπὶ πάσης ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων μεταλλαγῆς τῆς τάξεως καὶ τοῦ συστήματος καθ' ἃ ἐκτελοῦνται διάφοροι ὑπηρεσίαι τῶν μεταφορῶν, φορτοεκφορτώσεων, ἀποθηκεύσεων, ἐπιβατικῆς κινήσεως καὶ χρησιμοποιήσεως τοῦ ὑδατίνου χώρου καὶ τῆς χερσαίας ζώνης τοῦ λιμένος ἐξαιρέσει τῆς περιοχῆς τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης, ἐφ' ἧς ἔχει ἁρμοδιότητα ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλευθέρας Ζώνης.

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 15 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

1. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν ἑξῆς δικαιοδοσίαν.

α) Διορίζει καὶ προάγει μετὰ γνώμην τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοὺς ἔχοντας τὰ κεκανονισμένα προσόντα ὑπαλλήλους, φύλακας καὶ ὑπηρέτας.

β) Προσλαμβάνει ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοὺς μονίμους ἐργάτας.

γ) Ι. Προσλαμβάνει ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ἐν ἐπειγούσῃ ἐκτάκτῳ ἀνάγκῃ τοὺς ἀπαιτουμένους προσωρινοὺς ὑπαλλήλους, φύλακας ὑπηρέτας καὶ ἐργάτας διὰ χρόνον, ὄχι μακρότερον τῶν τεσσάρων μηνῶν καὶ ἀπολύει αὐτούς.

Διὰ τὴν πρόσληψιν προσωρινῶν ἐργατῶν δὲν ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

ΙΙ. Οὐδεὶς προσωρινὸς ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης δύναται νὰ διατηρηθῇ ἐν ὑπηρεσίᾳ πέραν τοῦ τετραμήνου.

ΙΙΙ. Δὲν δύναται νὰ προσληφθῇ ἐκ νέου προσωρινὸς ὑπάλληλος προϋπηρετήσας ὡς τοιοῦτος, ἐὰν δὲν παρέλθῃ ἐξάμηνον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ.

Αἱ διατάξεις τῶν ΙΙ καὶ ΙΙΙ παραγράφων ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τὸ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλευθέρας Ζώνης διοριζόμενον προσωρινὸν προσωπικόν.

δ) Διορίζει, προάγει καὶ ἀπολύει προτάσει τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοὺς ἐκτάκτους ὑπαλλήλους, ἤτοι τοὺς βεβαιωτὰς καὶ εἰσπράκτορας φόρων καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς καθαριότητος καὶ καθαριστάς. Ἐὰν συντρέχῃ περίπτωσις πειθαρχικῆς παραβάσεως ἀσκεῖ τὴν ἐπ' αὐτῶν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν μετὰ γνώμην τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ.

ε) Ἀσκεῖ ἐπὶ πάντων τῶν μονίμων ὑπαλλήλων πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπιβάλλουσα πάσας τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς πλὴν τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως.

ς') Ἐξετάζει τὰ ὑποβαλλόμενα κατὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ παράπονα καὶ ὑποβάλλει τὸ πόρισμα τῆς ἐξετάσεως εἰς τὸ Συμβούλιον.

ζ) Ἀποφασίζει τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ προμηθειῶν καὶ ἀναλαμβάνει ἐν γένει ὑποχρεώσεις μέχρις ἀξίας δραχμῶν 250.000 καὶ κατακυρώνει ταύτας.

η) Ἀποφασίζει τὴν ἀπαλλοτρίωσιν κινητῶν μέχρις 20.000 δραχμῶν.

θ) Προβαίνει εἰς συμβιβασμοὺς μέχρι 10.000 δραχμῶν.

ι) Ἀποφασίζει ἐπὶ πάσης ἐκμισθώσεως ἢ οἱασδήποτε παραχωρήσεως χρήσεως ἐγκαταστάσεων, οἰκημάτων, οἰκίσκων καὶ χώρων ἐν γένει, πλὴν ἂν ταῦτα κεῖνται ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης, ὅτε ἔχει ἁρμοδιότητα ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης.

ια) Ἐξετάζει ἐν κοινῇ συνεδριάσει μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλευθέρας Ζώνης ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τὸ σχέδιον προϋπολογισμοῦ εἰσηγουμένου τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ο.Α.Π. διατυπώνει καὶ καταρτίζει τοῦτον πρὸς ὑποβολὴν εἰς τὸ Συμβούλιον.

ιβ) Ἐγκρίνει τοὺς πάσης φύσεως ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς λειτουργίας τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν, ἐπιβλέπει διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ο.Α.Π. ἐξετάζουσα εἴτε αὐτεπαγγέλτως εἴτε κατόπιν παραπόνων, ἐὰν αὗται λειτουργοῦσι κανονικῶς καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ πασῶν τῶν ὑποθέσεων, ἐφ' ὧν δὲν ἐπεκτείνεται ἡ δικαιοδοσία τῶν λοιπῶν ἀνωτέρων ὀργάνων Διοικήσεως τοῦ Ο.Α.Π. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ ἐδαφίου τούτου δὲν ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς Ε. Ζώνης, ἐφ' ἧς τὴν σχετικὴν ἁρμοδιότητα ἔχει ἡ Ε. Ε. Ζώνης.

2. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει καθ' ἑξαμηνίαν συνοπτικὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων εἰς τὸ Συμβούλιον ἵνα τοῦτο καθίσταται ἐνήμερον τῶν κυριωτέρων ζητημάτων.

Ἄρθρον 7.

Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 16 ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς:

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς εἰδικώτερον.

α') ἀσκεῖ ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπιβάλλων εἰς αὐτοὺς ποινὴν προστίμου μέχρι 1000 δραχμῶν καὶ χορηγεῖ τὰς εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐργάτας ἀδείας.

β') ἐνεργεῖ τὰς ἐνοικιάσεις ἢ παραχωρήσεις χρήσεως χώρων, ἀποφάσει τῶν ἁρμοδίων Συμβουλίων.

γ') ὁρίζει μετὰ συνεννόησιν τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς καὶ συναινέσει τῆς τελωνειακῆς, τὰς καταλλήλους θέσεις διὰ τὴν παραβολὴν ἢ πρυμνηδέτησιν τῶν πλοίων καὶ τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων, ἐξαιρέσει τῶν χώρων ἐλευθέρας Ζώνης, δι' ἣν ἔχει ἁρμοδιότητα ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐλευθέρας Ζώνης καὶ

δ') κατανέμει τοὺς ἐργάτας ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐποπτεύει τὴν κανονικὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 8.

Ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 19 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

4. Προκειμένου περὶ ἔργου τοῦ ὁποίου ἡ συνολικὴ δαπάνη ὑπολογίζεται ἄνω τῶν δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ὁ προϋπολογισμὸς τῆς δαπάνης καὶ ἡ σχετικὴ γνωμοδότησις τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Προκειμένου περὶ ἔργου τοῦ ὁποίου ἡ δαπάνη συνολικὴ ὑπολογίζεται ἀνωτέρα τῶν 25.000.000 δραχμῶν ἀπαιτεῖται πρὸς ἔγκρισιν αὐτοῦ ἡ ἔκδοσις Διατάγματος συνδημοσιευομένου τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς δαπάνης καὶ τῆς σχετικῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων.

Ἄρθρον 9.

Ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 22 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

4. Κατ' αἴτησιν τοῦ Ο.Α.Π. μετ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου ἐπιτρέπεται ν' ἀποσπῶνται παρ' αὐτῷ εἰς κενὰς θέσεις τελωνειακοί, λιμενικοὶ καὶ τεχνικοὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, λιμενικοὶ ὑπάλληλοι, λαμβάνοντες κατ' ἐπιλογὴν αὐτῶν ἢ τὸν μισθὸν τῆς παρὰ τῷ Ο.Α.Π. θέσεως, εἰς ἣν ἑκάστοτε τοποθετοῦνται, ἐξ αὐτοῦ ἢ τὸν μισθὸν τοῦ παρὰ τῇ δημοσίᾳ ταμείου, ἐξ αὐτοῦ ἢ τὸν μισθὸν τοῦ παρὰ τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ βαθμοῦ των ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου καὶ ἐκ τοῦ Ο.Α.Π. ἐπίδομα μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ μισθοῦ τοῦ παρ' αὐτῷ βαθμοῦ των.

Τὸ χορηγούμενον ἐπίδομα καθορίζεται ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλευθέρας Ζώνης ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόσπασις γίνεται εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς τελευταίας.

Οἱ ἀνωτέρω διατηροῦσιν εἰς ἀνέραιον τὰ δικαιώματα προαγωγῆς καὶ συντάξεως ἐν τῷ σώματι δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς ὃ ἀνήκουσι τῆς παρὰ τῷ Ο.Α.Π. ἀποσπάσεώς των μὴ δυναμένης νὰ παραβλάψῃ ὁπωσδήποτε ταῦτα. Κατὰ τὰ λοιπὰ οἱ κατ' ἀπόσπασιν ὑπάλληλοι οὗτοι διέπονται ὑφ' ὧν διατάξεων οἱ ὑπάλληλοι ἐν γένει τοῦ Ο.Α.Π. ἀνακαλοῦνται δὲ εἰς τὴν εἰς ἣν τάξεων οἱ ὑπάλληλοι ἐν γένει αὐτοῦ.

Προκειμένου περὶ ἀποσπάσεως ἀνδρῶν καὶ βαθμούχων τοῦ Σώματος τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἐπιβαρύνεται ὁ Ο. Α. Π. μὲ τὰς νομίρους αὐτῶν ἀποδοχὰς καὶ δαπάνας ἱματισμοῦ.

Οὗτοι ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται ἐν ἀποσπάσει φέρουσιν εἰδικὸν διακριτικὸν σῆμα τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ο. Α. Π. καθοριζόμενον κοινῇ συνεννοήσει τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ο. Α. Π.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν ἀπεσπασμένων ἀνδρῶν καὶ βαθμούχων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς παρὰ τῷ Ο. Α. Π. ὑπηρεσίας αὐτῶν τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ.

Αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου ταύτης ἰσχύουσιν, ἀφ' ἧς ἐτέθη ἐν ἰσχύι ὁ νόμος 4748 περὶ ὀργανώσεως τοῦ Λιμένος Πειραιῶς ἐξαιρέσει τῶν ἀνδρῶν καὶ βαθμούχων τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων.

Ἐφ' ὅσον ἐνεργοῦνται ἀποσπάσεις ἐν τῇ Ἐλευθέρᾳ Ζώνῃ ἡ σχετικὴ ἀπόφασις καὶ αἴτησις λαμβάνεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλευθέρας Ζώνης.

Ἄρθρον 10.

Εἰς τὸ ἄρθρον 22 προστίθεται 7 παράγραφος.

7. Εἰς τοὺς ἀπολυομένους πρὸ τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλους τοῦ Ο. Α. Π. καὶ τῆς τέως Λ. Ε. παρέχεται ἡ κατὰ τὸν νόμον 2112 ἐφ' ἅπαξ ἀποζημίωσις. Τὸ ποσὸν τῆς κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον καταβληθείσης ἀποζημιώσεως συμψηφίζεται πρὸς οἱονδήποτε ποσὸν ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαῖον βοήθημα, οὗτινος ἤθελε δικαιωθῇ ὁ δικαιοῦχος παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὑπαλλήλων τοῦ Ο. Α. Π. μετὰ τὴν σύστασιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 11.

Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἄρθρου 24 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

3. Ἀνεξαρτήτως τῆς συντρεχούσης τυχὸν ποινικῆς διώξεως τιμωρεῖται διὰ προστίμου μέχρι δισχιλίων δραχμῶν πᾶσα παράβασις τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ο.Α.Π. κανονισμῶν περὶ διεξαγωγῆς τῆς ἐν τῷ λιμένι ἐργασίας καὶ ἀστυνομικῶν διατάξεων. Τὸ πρόστιμον τοῦτο ἐπιβάλλεται ἀνεκκλήτως μέχρι 1000 δραχμῶν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ μέχρι χιλίων πεντακοσίων δραχμῶν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς Ε. Ζώνης καὶ μέχρι 2000 δραχμῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 12.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 25 προστίθεται 4 παράγραφος.

4. Δὲν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 551 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν λιμένος Πειραιῶς, οἵτινες ἐδικαιώθησαν ἐφ' ἅπαξ ἢ μηνιαίου βοηθήματος παρὰ τοῦ Ταμείου Προνοίας Ἐργατῶν Λιμένος Πειραιῶς, ἕνεκα ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ὀφειλομένην εἰς αἰφνίδιον ἀτύχημα ἐπελθὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, ἐφ' ὅσον τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἢ τὸ μηνιαῖον ταυτοῦτον κεφαλαιοποιούμενον ἐπὶ τόκῳ 7 ο/ο, συμπληροῖ τὴν ἐν τῷ νόμῳ 551 καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, ἄλλως δικαιοῦται ὁ παθὼν νὰ ζητήσῃ κατὰ τὸν νόμον 551 τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοῦ.

Ἡ 3 παράγραφος τοῦ ἄρθρου 25 συμπληροῦται ὡς ἑξῆς.

Τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ ὑπερβῇ κατ' ἔτος τὰ 5 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἄρθρον 13.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλευθέρας Ζώνης ἔχει βαθμὸν καὶ μισθὸν Νομάρχου καταβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ταμείου.

Ἄρθρον 14.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν Ν. Δ. καταργεῖται.

Ἄρθρον 15.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ παρὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα, οὗτινος τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν ἀνατίθεμεν εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, Ἐσωτερικῶν, Συγκοινωνίας, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Ναυτικῶν Ὑπουργοὺς ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰς Βουλὰς ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν.

Ἐν Δεκελείᾳ τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Ἐλευθ. Κ. Βενιζέλος

Τὰ Μέλη

Ν. Ἀθρακμ, Κ. Λιβωρίκης, Γ. Παπανδρέου, Γ. Μαρῆς, Π. Βουρλούμης, Δ. Δίγκας, Α. Ἀλεξανδρῆς, Λ. Ἰασωνίδης, Π. Ἀργυρόπουλος, Α. Ζάννας, Β. Δεληγιάννης.

Ἐπίσης εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν ἡ ὑπὸ τῆς γερουσίας μετὰ τὴν ψήφισίν της ὑπὸ τῆς Βουλῆς τροποποιηθεῖσα πρότασις νόμου "περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ὑποποιῶν Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου, ἔχουσα οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 20 Ὀκτωβρίου τοῦ 1925 «περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑποποιῶν, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου».

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

(κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΙΕ' τῆς 18 Δεκεμβρίου 1931 συνεδρίαν αὐτῆς).

Διὰ τῆς προσθήκης ἄρθρου 2.

"Ἄρθρον 1.

Ἐφ' ἑκάστου εἰσιτηρίου δημοσίων θεαμάτων ἐπιβάλλεται πρόσθετον τέλος.

1) Λεπτῶν εἴκοσι (0.20) ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι ἀπὸ δραχμῶν 0,50—5.00.

2) Λεπτῶν πεντήκοντα (0,50) ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι ἀπὸ δραχμῶν 5—10.

3) Λεπτῶν ἑβδομήκοντα (0.70) ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι ἀπὸ δραχμῶν 10—30.

4) Δραχμῆς μιᾶς καὶ ἡμισείας ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι ἀπὸ δραχμῶν 30 καὶ ἄνω

"Ἄρθρον 2.

Ὁ παρὼν νόμος τίθεται ἐν ἰσχύϊ διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος δύναται νὰ μειωθῇ μέχρι τοῦ ἡμίσεος ἡ διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένη ἐπὶ πλέον διαφορὰ προσθέτου τέλους ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ καθοριζόμενον πρόσθετον τέλος διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεως ὑποποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν θεάτρου».

Ἐπίσης εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας τὸ πρῶτον ψηφισθὲν σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου Ν. Δ. περὶ τμηματικῆς καταβολῆς ὀφειλῶν ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογικῶν τινων διευκολύνσεων» ἔχον οὕτω

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1931 Ν. Δ. «περὶ τμηματικῆς καταβολῆς ὀφειλῶν ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογικῶν τινων διευκολύνσεων».

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

(κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΙΖ' τῆς 21 Δεκεμβρίου 1931 συνεδρίαν αὐτῆς).

"Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1931 Ν. Δ. «περὶ τμηματικῆς καταβολῆς ὀφειλῶν ἐνοικιαστῶν» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 385 φύλλον Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως (Τεῦχος Α') ἔτους 1931, ἔχον οὕτω:

«Περὶ τμηματικῆς καταβολῆς ὀφειλῶν ἐνοικιαστῶν».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, τὴν ἀπὸ 13 Ἰουλίου 1931 ἀπόφασιν τῶν Βουλῶν «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων» καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῶν Ν. Διαταγμάτων Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

"Ἄρθρον 1.

Οἱ ὀφειλέται τοῦ Δημοσίου ἐξ ἐνοικίου φόρου ἐλαίου καὶ ἐλαιῶν τῶν φορολογικῶν περιόδων 1928—29 καὶ προγενεστέρων τοιούτων, ὡς καὶ οἱ τοιοῦτοι φόροι ρητίνης περιόδου 1927—28 καὶ 1928—29 καὶ 1929—30 θέλουσι καταβάλει τὸ παρ' αὐτῶν ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον τοῦ ὅλου ἐνοικίου εἰς δώδεκα ἴσας τριμηνιαίας δόσεις ἐντόκως ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1931 καὶ ἄνευ προσθέτων τελῶν.

Ἐπίσης ἐνοικιασταὶ τοῦ φόρου ἐλαίου καὶ ἐλαιῶν τῆς φορολογικῆς περιόδου 1929—30 ὀφειλέται τῆς ἕκτης δόσεως τοῦ ἐνοικίου βαρύνονται μὲ τὰς συνεπείας τῆς ὑπερημερίας ἐπὶ καθυστερήσει τῆς καταβολῆς αὐτῆς, μόνον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐπὶ τῇ αἰτήσει των πρὸς μείωσιν τοῦ ἐνοικίου τελεσιδίκου ἀποφάσεως τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς.

"Ἄρθρον 5.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων» καθ' ἣν «ἡ ὑπὸ τῶν φορολογουμένων προκαταβολὴ μὴ ληξιπροθέσμου δόσεως οὐδεμίαν συνεπάγεται ἔκπτωσιν ἐπὶ τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ» εἶναι ὅτι δι' αὐτῆς δὲν κατηργήθη ἡ παράγραφος 4 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Κώδικος φορολογίας οἴνου, ἥτις ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα.

"Ἄρθρον 6.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑποβληθησομένου εἰς τὴν κύρωσιν τῶν Βουλῶν ἀνατίθεται εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Τὰ Μέλη
Α. Μιχαλακόπουλος, Ν. Ἀβραάμ, Κ. Ἀϊδωρίκης, Γ. Παπανδρέου, Γ. Μαρῆς, Η. Βουρλούμης, Δ. Δίγκας, Α. Ἀλεξανδρῆς, Α. Παπᾶς, Λ. Ἰασωνίδης, Γ. Κατεχάκης, Π. Ἀργυρόπουλος, Α. Ζάννας, Β. Δεληγιάννης, Χ. Λαδᾶς.

"Ἄρθρον 2.

1. Οἱ καταβάλλοντες μέχρι τέλους τῆς χρήσεως 1931—32 πάντα ἄμεσον κύριον ἢ ἀρχικὸν φόρον τῶν νόμων 1640 καὶ

1641, ὡς ἐτροποποιήθησαν, ὁμοῦ μετὰ τῶν συμπαραμαρτούντων ποσοστῶν Ἀναγκαστικοῦ Δανείου, δημοτικοῦ καὶ ὀδοποιΐας, ἀπαλλάσσονται τῶν ἐπ' ὀνόματί των ἐν συνόλῳ ἢ εἰς τμηματικὰς δόσεις βεβαιωθέντων ἢ μελλόντων νὰ βεβαιωθῶσι, ἐντὸς τῆς διαρκείας τῆς ὡς ἄνω χρήσεως, βάσει οἱουδήποτε τίτλου ἤτοι δηλώσεως, ἢ πράξεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου, ἢ ἀποφάσεως τῆς ἐπὶ τῶν Ἐνστάσεων ἢ Προσφυγῶν Ἐκδικαστικῆς Ἐπιτροπῆς, προσθέτων φόρων ἢ τελῶν ἢ προσαυξήσεων τῶν ἄρθρων 34 καὶ 35 τοῦ νόμου 1640 ὡς καὶ 54 τοῦ νόμου 1641, τῶν ἐπιβαλλομένων λόγῳ ἐκπροθέσμου ἢ ἀνακριβείας ἢ παραλείψεως τῆς δηλώσεως.

2. Οἱ καταβληθέντες ὅμως πρόσθετοι φόροι ἢ τέλη ἢ προσαυξήσεις ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιστρέφονται.

Ἐπίσης εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὰ ὑπὸ τῆς Γερουσίας μετὰ τὴν ψήφισίν των ὑπὸ τῆς Βουλῆς τροποποιηθέντα σχέδια νόμου 1) «περὶ μέτρων προστασίας τῆς ἐπιβατηγοῦ ναυτιλίας, καὶ

2) «Περὶ ἐξακολουθήσεως συμμετοχῆς εἰς Μ. Τ. Π. Ν. καὶ τὰ Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν τοῦ Π. Ν. τῶν προαγομένων εἰς Συμβούλους παρὰ τῷ Ἀναθεωρητικῷ Ναυτικῶν Δικαστικῶν Συμβούλων, ἔχοντα οὕτω:

«Περὶ μέτρων προστασίας τῆς ἐπιβατηγοῦ Ναυτιλίας».

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

(κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΙΗ' τῆς 22 Δεκεμβρίου 1931 συνεδρίαν αὐτῆς).

Ἀχρήστευσις παλαιῶν πλοίων.

"Ἄρθρον 1.

1) Ἑλληνικὰ ἐπιβατηγὰ πλοῖα ἐκ τῶν παρχόντων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος Νόμου, ὁλικῆς χωρητικότητος ἀνωτέρας τῶν 100 κόρων, δὲν δύνανται ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1932 νὰ ἐκτελῶσι μεταφορὰς ἐπιβατῶν ἢ ἐμπορευμάτων μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν λιμένων ἢ μεταξὺ τούτων καὶ τῶν λιμένων τῆς ἀλλοδαπῆς, ἐὰν ἄγουν κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἡλικίαν μείζονα τῶν 55 ἐτῶν πλήρων.

2) Ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1932 καὶ ἐφεξῆς οὐδὲν ἐπιβατηγὸν πλοῖον ἐκ τῶν ὑπαρχόντ. χωρητικότητος ὁλ. ἀνωτέρας τῶν 100 κόρων, δύναται νὰ ἐκτελῇ μεταφορὰς ἐπιβατῶν ἢ ἐμπορευμάτων μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 50 ἐτῶν ἡλικίας.

3) Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ ὁρισθῇ καὶ ἐνωρίτερον τῆς 15 Ὀκτωμβρίου 1932 ἡ ἀχρήστευσις τῶν ἀγόντων ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 50 ἐτῶν.

4) Τὰ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἀναγνωριζόμενα πλέον ὡς ἐπιβατηγὰ πλοῖα δύνανται νὰ ἐκτελῶσι μεταφορὰς ἐπιβατῶν ἢ ἐμπορευμάτων μόνον μέχρι συμπληρώσεως ἡλικίας 45 ἐτῶν.

5) Ἡ ἡλικία τῶν πλοίων μετρεῖται ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους τῆς καθελκύσεώς του.

"Ἄρθρον 2.

Πλοῖα ἐπιβατηγὰ χωρητικότητος ὁλικῆς ἀνωτέρας τῶν 100 κόρων εὑρισκόμενα ἐν συνεχεῖ παροπλισμῷ δύο ἐτῶν καὶ ἄνω, μετρουμένων ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1932, καὶ ἄγοντα κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην ἡλικίαν μεγαλυτέραν τῶν 25 ἐτῶν, δὲν δύνανται ἐφεξῆς νὰ ἐκτελῶσι μεταφορὰς ἐπιβατῶν ἢ ἐμπορευμάτων.

Ἀποζημίωσις ἀχρηστευομένων πλοίων.

"Ἄρθρον 3.

Οἱ ἰδιοκτῆται τῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα ἀχρηστευομένων πλοίων δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν, καταβαλλομένην αὐτοῖς παρὰ τοῦ Ταμείου, περὶ οὗ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ παρόντος.

"Ἄρθρον 4.

Πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης.

α) Ἐξακριβοῦται ἡ μέση τιμὴ εἰς τὴν Διεθνῆ ἀγορὰν τοῦ ἐκ σιδήρου ἢ χάλυβος παλαιοῦ ὑλικοῦ τῶν ἐπιβατηγῶν πλοίων ἀκτοπλοΐας, δι' ἕκαστον τῶν πέντε προηγουμένων τῆς ἀχρηστεύσεως ἐτῶν.

β) Δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψει ἐκ τῆς περιόδου ταύτης τὰ δύο ἔτη καθ' ἃ ἐσημειώθησαν ἡ ἀνωτάτη καὶ ἡ κατωτάτη μέση τιμὴ τοῦ ὑλικοῦ τούτου.

γ) Ὁ μέσος ὅρος τῶν μέσων τιμῶν τῶν τριῶν ἄλλων ἐτῶν ἀποτελεῖ τὴν βάσιν ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου.

δ) Διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως δι' ἕκαστον πλοῖον ἡ βάσις αὕτη πολλαπλασιάζεται ἐπὶ συντελεστὴν κυμαινόμενον μεταξὺ 1—4.

"Ἄρθρον 5.

Ἡ βάσις ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν πλοίων καταρτίζεται παρὰ τῆς Διευθύνσεως Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει πασῶν τῶν ἐξ ἁρμοδίων ἐγκύρων πηγῶν πληροφοριῶν καὶ στοιχείων περὶ τῶν τιμῶν παλαιοῦ ὑλικοῦ ἐπιβατηγῶν πλοίων εἰς τὴν Διεθνῆ ἀγοράν, ἐγκρίνεται δὲ τελικῶς παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

"Ἄρθρον 6.

1. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ προσήκοντος ἑκάστῳ πλοίῳ συντελεστοῦ γίνεται παρ' εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς διοριζομένης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν καὶ ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, τοῦ λιμενάρχου Πειραιῶς ἢ ἀνωτέρου λιμενικοῦ ἀξιωματικοῦ, ἑνὸς ναυπηγικοῦ καὶ ἑνὸς μηχανικοῦ ἀξιωματικοῦ Π. Ν., ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐφοπλιστῶν τῆς Ἀκτοπλοΐας, ἐκλεγομένου παρὰ τούτων κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς (Ναυτιλιακοῦ Τμήματος) παρὰ τούτου προτεινομένου.

2. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει.

α) τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τοῦ πλοίου καὶ

β) τὴν ζημίαν ἣν ὑφίσταται ὁ πλοιοκτήτης ἐκ τῆς στερήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀχρηστευομένου πλοίου του.

3. Ἡ ζημία αὕτη τεκμαίρεται οὖσα μεγαλυτέρα ἐὰν ὁ πλοιοκτήτης στερῆται τοῦ μόνου ἢ ὅλων τῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα ἐκέκτητο. Ἐπίσης ἐὰν ὁ πλοιοκτήτης εἶναι κύριος ἑνὸς καὶ μόνον πλοίου ἢ μέρους τοῦ πλοίου μεγαλυτέρου τοῦ ἑνὸς τρίτου (1/3) καὶ ἐπιβαίνῃ αὐτοῦ ὡς πλοίαρχος ἢ ὡς α' μηχανικός. Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας περιπτώσεις ἐφ' ὅσον τὸ πλοῖον εὑρίσκεται ἐν ἐνεργείᾳ ὁ συντεστὴς δύναται ν' αὐξηθῇ μέχρις 6.

"Ἄρθρον 7.

1. Ὁ πλοιοκτήτης ὁ μὴ θεωρῶν ἑαυτὸν ἱκανοποιημένον ἐκ τοῦ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ὁρισθέντος διὰ τὸ πλοῖόν του συντελεστοῦ, δικαιοῦται ἐνὸς προθεσμίας 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ προσφύγῃ εἰς τ ὲΣυμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, αἰτούμενος τὴν ἀναθεώρησιν αὐτῆς.

2. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει καὶ πᾶς ἐκ τῶν πλοιοκτητῶν τῶν μὴ ἀχρηστευομένων δυνάμει τοῦ παρόντος ἐπιβατηγῶν πλοίων τῆς ἀκτοπλοΐας ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ἀρχομένης ἀπὸ τῆς τοιχοκολλήσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως ἐν τῷ Λιμεναρχείῳ Πειραιῶς, ὅστις θεωρεῖ ὑπερβολικὸν τὸν ὁρισθέντα συντελεστήν.

3. Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ ἀποφαίνεται ἀνεκλήτως ἐπὶ τῶν τοιούτων προσφυγῶν.

"Ἄρθρον 8.

1. Ἡ οὕτω ἢ κανονιζομένη ἀποζημίωσις καταβάλλεται εἰς ὁλόκληρον μὲν διὰ τὰ ἐντὸς τῶν ἐτῶν 1932 καὶ 1933 ἀχρηστευόμενα πλοῖα, μειωμένη δὲ κατὰ τὰ κάτωθι ποσοστὰ διὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη:

κατὰ 2)10 διὰ τὰ ἔτη 1934 καὶ 1935
κατὰ 3)10 διὰ τὰ ἔτη 1936 καὶ 1937
κατὰ 4)10 διὰ τὰ ἔτη 1938 καὶ 1939
κατὰ 5)10 διὰ τὸ ἔτος 1940.

2. Διά τά άπό τοῦ 1941 καί ἐπέκεινα ἀχρηστευόμενα πλοῖα οὐδεμία θά καταβάλλεται ἀποζημίωσις.

"Αρθρον 9.

1. Μετά τήν πληρωμήν τῆς ἀποζημιώσεως τά ἀχρηστευόμενα πλοῖα περιέρχονται εἰς τήν κυριότητα τοῦ κατά τό ἄρθρον 10 Ταμείου, ὑποχρεουμένου νά ἐκποιῇ ταῦτα.

Ἐν ἤ περιπτώσει ὁ ἀγοραστής εἶναι Ἕλλην ὑποχρεοῦται εἰς διάλυσιν τοῦ ἀγορασθέντος πλοίου.

2. Ἐάν ἐπί τῶν πλοίων τούτων ὑφίστανται ὑποθῆκαι ἤ κατασχέσεις ἡ πληρωμή τῆς ἀποζημιώσεως ἀναβάλλεται μέχρις οὗ αὗται ἀρθωσι τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ πλοιοκτήτου καί τό πλοῖον καταστῇ ἐλεύθερον παντός βάρους.

Ταμεῖον ἐκκαθαρίσεως ἐπιβατηγοῦ Στόλου.

"Αρθρον 10.

Συνιστᾶται ἐν Πειραιεῖ Ταμεῖον Ἐκκαθαρίσεως Ἐπιβατηγοῦ Στόλου, ἀποτελοῦν νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ὑποκείμενον εἰς τήν ἐποπτείαν καί τόν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν (Δ.Ε.Ν.).

2. Σκοπός τοῦ Ταμείου τούτου εἶναι: 1) ἡ πληρωμή τῶν ἀποζημιώσεων εἰ ἐτούς πλοιοκτήτας τῶν ἀχρηστευομένων κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος ἐπιβατηγῶν πλοίων, 2) ἡ ἐκποίησις τούτων περιερχομένων εἰς τήν κυριότητα αὐτοῦ καί 3) ἡ πληρωμή ἀποζημιώσεων τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῆς ἀχρηστεύσεως τῶν πλοίων πληρωμάτων.

"Αρθρον 11.

Τό Τ.Ε.Ε.Σ. διοικεῖται ὑπό πενταμελοῦς Συμβουλίου, συγκροτουμένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἐξ ἑνός ἀνωτέρου λιμενικοῦ ἀξιωματικοῦ ὡς προέδρου, ἑνός ἀντιπροσώπου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἑνός ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἤ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καί δύο ἐφοπλιστῶν τῆς ἀκτοπλοΐας.

2. Τούς ἐφοπλιστάς προτείνουν ἀνά ἕνα ἡ Πανελλήνιος Ἀκτοπλοϊκή Ἕνωσις καί πάντες οἱ ἄλλοι ἐφοπλισταί οἱ μή μετέχοντες ταύτης κατά πλειονοψηφίαν.

3. Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ὑποδείξεως παρά τῶν ἐφοπλιστῶν ἤ τῆς Πανελληνίου Ἀκτοπλοϊκῆς Ἑνώσεως τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν διά τήν συγκρότησιν τοῦ Συμβουλίου, διορίζει τούτους ἀπ' εὐθείας ὁ Ὑπουργός τῶν Ναυτικῶν.

4. Ἐπίτροπος τοῦ Ὑπουργοῦ παρά τῷ Ταμείῳ ὁρίζεται ὁ Διευθυντής τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, ἤ ἕτερος ἀξιωματικός λιμενικός παρά τούτου ὑποδεικνυόμενος.

5. Ὁ Ἐπίτροπος παρακολουθεῖ καί ἐλέγχει τάς ἐργασίας τοῦ Ταμείου, δικαιοῦται νά παρίσταται εἰς τάς συνεδριάσεις τοῦ Συμβουλίου καί ἀναφέρει εἰς τόν Ὑπουργόν περί τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ταμείου καί τῇ προόδου τοῦ συντελουμένου ἔργου διά τήν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ὡς καί τήν ἀκριβῆ τήρησιν τοῦ παρόντος Νόμου.

"Αρθρον 12.

Κανονισμός καταρτιζόμενος παρά τοῦ Συμβουλίου καί ἐγκρινόμενος παρά τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν διέπει τήν ἐσωτερικήν ὀργάνωσιν καί διοίκησιν τοῦ Ταμείου, τά ἔξοδα λειτουργίας αὐτοῦ, ἅτινα πάντα βαρύνουν τό Τ.Ε.Ε.Σ., τόν τρόπον τῆς ἐκπροσωπήσεως αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν Ἀρχῶν καί τῶν Δικαστηρίων, τόν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν πόρων αὐτοῦ καί τῆς πληρωμῆς τῆς ἀποζημιώσεως καί ἄλλων ἐξόδων καί πᾶσαν ἄλλην λεπτομέρειαν ἀφορῶσαν τήν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ του.

"Αρθρον 13.

Πόροι τοῦ Ταμείου εἶναι :

3 ο/ο ἐπί τῶν εἰς εἰσιτηρίων καί φορτωτικῶν εἰσπράξεων τῶν ἐπιβατηγῶν πλοίων τῆς ἀκτοπλοΐας ὁλ. χωρητικότητος ἀνωτέρος τῶν 100 κόρων βαρύνον τούς πλοιοκτήτας ἄνευ διακοπῆς εἰσπράξεως αὐτου ἀπό τούς τρίτους. Δύνοται τό τοῦτο διά Διατάγματος νά αὐξηθῇ εἰς 4 ο/ο. τῆς διαφορᾶς ταύτης διατιθεμένης πρός ἐνίσχυσιν τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, διά τήν λῆψιν μέτρων πρός τυχόν ἔξοδον τῶν ὑπερηλίκων καί ἀνικάνων ἐργατῶν θαλάσσης, ἀποτελεῖ δέ εἰδικόν κεφάλαιον.

Τό ποσοστόν τοῦτο ὑπολογίζεται ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ εἰσπραττομένου ναύλου μετά τήν ἀφαίρεσιν τῶν ὑπέρ τοῦ Δημοσίου, τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, Λιμενικῶν Ταμείων ἤ ἀναλόγων Δημοσίων Ἱδρυμάτων ἐπιβεβλημένων τελῶν ἐπί τῶν εἰσιτηρίων καί φορτωτικῶν. Βεβαιοῦται δέ καί εἰσπράττεται κατά τάς διατάξεις περί εἰσπράξεως τοῦ ἐπί τῶν εἰσιτηρίων καί φορτωτικῶν τῶν ἀτμοπλοίων τέλους τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου. ε') Τό προϊόν τῶν ἐκποιουμένων ἐπιβατηγῶν πλοίων τῶν περιερχομένων εἰς τήν κυριότητα αὐτοῦ μετά τήν πληρωμήν τῶν ἀποζημιώσεων. ς') Οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων καί καταθέσεων τοῦ Ταμείου καί πᾶν ἄλλο ἔκτακτον ἔσοδον αὐτοῦ.

"Αρθρον 14.

1. Ὁ πλοιοκτήτης παντός ἐπιβατηγοῦ πλοίου τῆς ἀκτοπλοΐας, συμπεριλαμβανομένων καί τῶν ἐκτεινόντων τούς πλόας αὐτῶν εἰς τήν ἀλλοδαπήν, ὑποχρεοῦται ἐντός τῶν εἴκοσι πρώτων ἡμερῶν ἑκάστου μηνός νά παρουσιάσῃ εἰς τό Ταμεῖον κατάστασιν ἐμφαίνουσαν τούς εἰσπραχθέντας κατά τόν προηγούμενον μῆνα ναύλους καί τό ἐπ' αὐτῶν ἀναλογοῦν ποσοστόν ὑπέρ τοῦ Τ.Ε.Ε.Σ., ὅπερ ὀφείλει ταυτοχρόνως νά καταβάλῃ εἰς τό Ταμεῖον.

2. Πλοιοκτήτης πλοίου ὅπερ ἐκτελεῖ μεταφοράς κυρίως μεταξύ τῶν Ἑλληνικῶν λιμένων καί τῆς ἀλλοδαπῆς ἐκτάκτως δέ ἐκτελεῖ ἀκτοπλοΐαν ἐν Ἑλλάδι δέν ὑπάγεται εἰς τήν ὑποχρέωσιν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου.

3. Αἱ εἰς τούς ἐξωτερικούς λιμένας πραγματοποιούμεναι νόντων τούς πλόας αὐτῶν εἰς τήν ἀλλοδαπήν δέν ὑπόκεινται εἰσπράξεις ἐξ εἰσιτηρίων καί κομίστρων παρά πλοίων ἐκτεινείς τήν κράτησιν τῶν 3 ο/ο ἤ 4 ο/ο.

"Αρθρον 15.

Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως καταβολῆς τοῦ ἀνήκοντος εἰς τό Τ.Ε.Ε.Σ. ποσοστοῦ ἐπί τῶν εἰσπράξεων ἐπιβατηγοῦ πλοίου ἐκ τῶν ὑποχρέων ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου περί εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, τῆς βεβαιώσεως καί εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων ἐνεργουμένης κατ' αἴτησιν τοῦ Ταμείου παρά τῶν Διευθυντῶν τῶν Δημοσίων Ταμείων κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου.

Ἀποζημίωσις πληρωμάτων.

"Αρθρον 16.

1. Τά ἀπολυόμενα ἐκ τῶν ἀχρηστευομένων πλοίων πληρώματα δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν, καταβαλλομένην αὐτοῖς παρά τοῦ Τ.Ε.Ε.Σ. κατά τάς ἀκολούθους διατάξεις.

α) Οἱ συμπληρώσαντες μέχρις τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των τῆς ἐπερχομένης λόγῳ τῆς ἀχρηστεύσεως τοῦ πλοίου τοὐλάχιστον τριῶν ἐτῶν συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἐπί τοῦ πλοίου τούτου ἤ ἐπί ἄλλου τοῦ αὐτοῦ πλοιοκτήτου λαμβάνουν δώδεκα μηνῶν μισθούς, β) οἱ συμπληρώσαντες ἑνός ἔτους τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ἓξ μηνῶν, γ) οἱ συμπληρώσαντες μέχρις 6 μηνῶν τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν λαμβάνουσι μισθούς ἴσους πρός τό ἥμισυ τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας των τούτης, δ) οἱ συμπληρώσαντες τοὐλάχιστον τριῶν μηνῶν ὑπηρεσίαν λαμβάνωσι ἑνός μηνός ἀποζημίωσιν. Αἱ ἄνω ἀποζημιώσεις καταβάλλονται κατά μηνιαίας δόσεις καί ἐφόσον τά ἀπολυθέντα πληρώματα διατελοῦσιν ἐν ἀνεργίᾳ. Ἐπίσης αἱ ὡς ἄνω ἀποζημιώσεις αὐξάνονται κατά 20 ο/ο διά τούς δικαιούχους τούς συντηροῦντας οἰκογένειαν ἐκ τριῶν τοὐλάχιστον προσώπων.

2. Χρονικά διαστήματα προσκαίρου ἀπολύσεως ἐκ τοῦ πλοίου λόγῳ παροπλισμοῦ, ἐπισκευῆς ἤ ἄλλης αἰτίας μή ὀφειλομένης

εἰς πταῖσμα τοῦ ναύτου συνυπολογίζονται πρός συμπλήρωσιν τῶν κατά τά ἀνωτέρω προβλεπομένων χρονικῶν ὁρίων.

3. Ἀμφισβητήσεις προκαλούμενοι περί τόν καθορισμόν τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἤ τό ποσόν ταύτης ἐπιλύονται κατά τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός παρ' ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Ναυτικῆς Ἐργασίας, ἑνός ἀντιπροσώπου τοῦ Ταμείου, πάντως ἐφοπλιστοῦ, καί τοῦ Προέδρου τῆς Ὀργανώσεως εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἀπολυθείς.

4. Ἐργάται θαλάσσης ἀπολυθέντες ἀδικαιολογήτως κατά τήν κρίσιν τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς ἐκ τῶν ἀχρηστευομένων κατά τό ἔτος 1932 πλοίων, δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν κατά τούς ὅρους τοῦ παρόντος ἄρθρου καί ἐάν ἀκόμη δέν εὑρέθησαν ἐν ἐνεργείᾳ ἐπί τῶν πλοίων τούτων κατά τήν ἡμέραν τῆς ναυτολογηθείσης ἐπί τῶν πλοίων τούτων κατά τήν ἡμέραν τῆς ἀχρηστεύσεως αὐτῶν. Εἰς τήν ἀνωτέρω διάταξιν περιλαμβάνονται αἱ ἀδικαιολόγητοι ἀπολύσεις αἱ γενόμεναι μετά τήν ἰσχύν τοῦ παρόντος νόμου καί δύο μῆνας πρό αὐτῆς.

5. Εἰς τάς ἀποζημιώσεις τοῦ ἐδαφίου 1 δικαιοῦται καί τό ὑπαλληλικόν καί τεχνικόν προσωπικόν τῶν τυχόν καταργουμένων πρακτορείων συνεπείᾳ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.

"Αρθρον 17.

1. Αἱ περί ὧν τό προηγούμενον ἄρθρον ἀποζημιώσεις δύνανται νά προκαταβληθοῦν ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ Οἴκου τοῦ Ναύτου κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἀποδιδόμεναι παρά τοῦ Τ.Ε.Ε.Σ. εὐθύς ἐκ τῶν πρώτων εἰσπράξεων αὐτοῦ.

2. Ὁ τρόπος καταβολῆς τῶν ἀποζημιώσεων τούτων συνολικῶς ἤ τμηματικῶς κανονίζεται διά Διατάγματος.

"Αρθρον 18

1. Διά τήν ταχυτέραν καταβολήν τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἀχρηστευομένων πλοίων δύναται τό Τ.Ε.Ε.Σ. νά συνομολογήσῃ δάνεια μετά Τραπεζιτικοῦ Ὀργανισμοῦ ἤ Ταμείου Δημοσίου Δικαίου, ἀνάλογα πρός τάς ὑπολογιζομένας ἀμέσους ὑποχρεώσεις του παρέχον ὡς ἀσφάλειαν τούς πόρους αὐτοῦ.

2. Διά τά δάνεια ταῦτα τό Κράτος δύναται νά παράσχῃ τήν ἐγγύησιν αὐτοῦ διά τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ναυτικῶν καί Οἰκονομικῶν. Πάντως ἡ ἐγγύησις αὕτη δέν δύναται νά παρατεχοθῇ διά ποσόν δανείου μεγαλύτερον τῶν 150.000 χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας εἴτε ἐφ' ἅπαξ συνομολογομένου εἴτε τμηματικῶς.

Διάλυσις Τ. Ε. Ε. Σ.

"Αρθρον 19.

1. Τό Τ.Ε.Ε.Σ. διαλύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἀποπληρωμῇ τῶν ἀποζημιώσεων εἰς τούς δικαιουμένους εἰς ταύτην κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος πλοιοκτήτας τῶν ἀχρηστευομένων πλοίων καί τῇ ἐξοφλήσει τῶν τυχόν συνομολογηθέντων παρ' αὐτοῦ μετά τρίτων δανείων.

2. Ἐπί τῇ διαλύσει καταργεῖται καί ἡ ἐπί τῶν ναύλων εἰσιτηρίων καί κομίστρων ἐπιβαλλομένη ὑπέρ αὐτοῦ κράτησις 3 ο/ο ὡς καί ἡ τυχόν ἐπιβληθεῖσα κράτησις 1 ο/ο ὑπέρ τοῦ Ν. Α. Τ.

Ἡ κράτησις ὅμως αὕτη δύναται νά καταργηθῇ καί πρότερον ἤ τό ποσοστόν αὐτῆς νά μειωθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένης παρά τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελε κριθῇ ὅτι ἡ ὑπάρχουσα περιουσία τοῦ Ταμείου ἐξκρκεῖ πρός ἐκπλήρωσιν τῶν μέχρι τῆς διαλύσεως αὐτοῦ ὑπολειπομένων πρός ἐκτέλεσιν ὑποχρεώσεών του.

3. Τό κατά τήν διάλυσιν τοῦ Ταμείου ὑπάρχον ὑπόλοιπον τῆς περιουσίας του διατίθεται ὑπέρ τῶν πλοίων τῆς ἀκτοπλοΐας καθ' οἱον τρόπον θέλει ἀποφασίσει τό Συμβούλιον τοῦ Ταμείου καί ἐγκρίνει ὁ Ὑπουργός.

Ἡλικία ἀναγνωρίσεως πλοίων.

"Αρθρον 20.

1. Ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου ἀπαγορεύεται ἡ ἀναγνώρισις ὡς Ἑλληνικῶν πλοίων ἐπιβατηγῶν ἡλικίας μεγαλυτέρας μέν τῶν 20 ἐτῶν διά τά ἔχοντα χωρητικότητα ὁλικήν ἄνω τῶν 500 τόννων, μεγαλυτέρας δέ τῶν 15 διά τά κάτω ταύτης.

2. Ἡ ἡλικία μετρεῖται κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 5 τοῦ παρόντος νόμου.

3. Ἐπιβατηγόν πλοῖον πρός ἐφαρμογήν τοῦ παρόντος θεωρεῖται τό προωρισμένον λόγῳ τῆς διασκευῆς του εἰς μεταφοράν μόνον ἐπιβατῶν ἤ ἐπιβατῶν καί ἐμπορευμάτων.

4. Διά Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετά γνώμην τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ δύνανται νά ὁρίζωνται καί τά λοιπά χαρακτηριστικά τῶν ἀγοραζομένων κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου πλοίων

Ναυλολόγια.

"Αρθρον 21.

1. Τά ἀνωτέρω ὅρια τῶν ναύλων ἐπιβατῶν καί ἐμπορευμάτων τῶν ἐπιβατηγῶν πλοίων τῶν ἐκτελούντων ἀκτοπλοΐαν ὑπόκειται ὑπό τόν ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καί τήν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ὡς θά καθορισθῇ διά Διατάγματος.

2. Δύνανται ἐπίσης καί τά κατώτερα ἐπιτρεπόμενα ὅρια τῶν ναύλων τούτων νά τεθοῦν ὑπό τόν ἴδιον ἔλεγχον τοῦ Συμβουλίου καί τήν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ καθ' ὅλας τάς γραμμάς ἤ διά τινας μόνον ἐκ τούτων.

"Αρθρον 22.

1. Τά κατά τό προηγούμενον ἄρθρον ἐγκρινόμενα ναυλολόγια εἶναι ὑποχρεωτικά, ἀπαγορευομένης οἱασδήποτε αὐξήσεως αὐτῶν εἰς τήν πρώτην περίπτωσιν ἤ περαιτέρω μειώσεως εἰς τήν δευτέραν, ἰδίᾳ ἐπί σκοπῷ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ, ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν στηριζομένης εἰς γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

2. Πᾶσα παράβασις τῶν ἐγκρινομένων ναυλολογίων διώκεται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου τιμωρεῖται δέ διά χρηματικῆς ποινῆς 5.000—50.000 δραχ.

3. Ὁ πλοιοκτήτης, καί ὁ πράκτωρ ἐπί νομικοῦ δέ προσώπου καί ὁ Διευθυντής εἶναι ἀλληλεγγύως ὑπεύθυνοι διά πᾶσαν κατά τό ἄρθρον τοῦτο παράβασιν.

Δρομολόγια.

"Αρθρον 23.

1. Διά Διατάγματος δύναται νά ἀνατεθῇ ὑπό τόν ἔλεγχον καί τήν νομοθέτησιν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καί ὁ καθορισμός τῶν δρομολογίων τῶν ἐπιβατηγῶν ἀτμοπλοίων πρός περιορισμόν τοῦ ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ.

2. Κατά τόν καθορισμόν δέον νά λαμβάνεται πρόνοια.

α) Ὅπως μή συμπίπτῃ ἀναχώρησις περισσοτέρων τοῦ ἑνός πλοίων διά τήν αὐτήν γραμμήν ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τῆς συγκοινωνίας δέν ὑπαγορεύουν τοῦτο, β) ὅπως ἐναλλάσσηται, εἰδυνατόν, καθ' ὡρισμένην χρονικήν περίοδον, οὐχί ἐλάσσονα τοῦ ἑνός μηνός, ἡ ἡμέρα τῆς ἐκ Πειραιῶς ἀναχωρήσεως τῶν ἐξυπηρετούντων τήν αὐτήν γραμμήν πλοίων.

3. Τά κατά τά προηγούμενα ἐδάφια καθοριζόμενα δρομολόγια, ἐγκρινόμενα παρά τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, καθίστανται ὑποχρεωτικά ἀπαγορευομένης πάσης παραβάσεως αὐτῶν, ἰδίᾳ ἐπί σκοπῷ συναγωνισμοῦ γενομένης. Οἱ παραβάται τιμωροῦνται κατά τάς διατάξεις καί τήν ποινήν τοῦ ἄρθρου 22 παρ. 2 καί 3 τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 24.

Ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καταργοῦνται τό Ν. Δ. 11 Ἰουλίου 1927 περί ἐπιβατηγῶν πλοίων, ὡς ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη ὑπό τοῦ νόμου 4835, πλήν τοῦ ἄρθρου 3, ὡς καί τό ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 4969 καί πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τόν παρόντα νόμον.

Περί ἐξακολουθήσεως συμμετοχῆς εἰς Μ. Τ. Π. Ν. καὶ τὰ Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν τοῦ Π. Ν. τῶν προαγομένων εἰς Συμβούλους παρὰ τῷ Ἀναθεωρητικῷ Ναυτικῶν Διαστικῶν Συμβουλίων, καὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν νόμον 5042».

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

(κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΙΖ' τῆς 21 Δεκεμβρίου 1931 συνεδρίαν αὐτῆς).

Διὰ τῆς προσθήκης ἄρθρου 2.

"Αρθρον 1.

Οἱ Ναυτικοὶ Δικαστικοὶ Σύμβουλοι, οἱ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ 4683 Νόμου προαγόμενοι εἰς Συμβούλους παρὰ τῷ Ἀναθεωρητικῷ, ἐξακολουθοῦν ὄντες μέτοχοι τοῦ Μ. Τ. Π. Ν. καθὼς καὶ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν Π. Ν. Αἱ κεκανονισμέναι κρατήσεις αἱ ἐνεργούμεναι ὑπὸ τῶν οἰκείων Ταμείων ἀποδίδονται καθ' ἕκαστον μῆνα εἰς τὰ ὡς ἄνω Ταμεῖα, αἱ δὲ γενόμεναι τοιαῦται μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἀποδίδονται ἐντὸς μηνὸς ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ καὶ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν καὶ Ἀνθυπασπιστῶν εἰς τὰ ἀντίστοιχα Ταμεῖα τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ.

"Αρθρον 2.

Ἡ παράγραφος Α' τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 5042 συμπληροῦται ὡς ἑξῆς :

Οἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ συστάσεως Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν τοῦ Π. Ν. κλπ.» κυρωθέντος διὰ τοῦ 5042 νόμου τῆς 20 Ἰουνίου 1931 ὑπηρετοῦντες ἀξιωματικοὶ παντὸς βαθμοῦ καὶ κλάδου καὶ τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, ἀποστρατευόμενοι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος νόμου καὶ ἐφεξῆς, λαμβάνουσιν ὁλόκληρον τὸ χρηματικὸν βοήθημα τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν βαθμὸν ὃν ἔφερον ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ τὴν ἀποστρατείαν των, παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν Ἀξιωματικῶν, τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀπὸ 17)9)26 Ν. Δ. ὡς καὶ τοῦ ἀπὸ 12)10)26 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 9)7)26 Ν. Δ. «περὶ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ἀξιωματικῶν».

Ἐκ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ 5042 νόμου διαγράφονται αἱ λέξεις «ἐκ τούτων μετὰ εἰκοσιπενταετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν ἀπὸ τοῦ τελευταίου διορισμοῦ των, μὴ ὑπολογιζομένης ὁπωσδήποτε προγενεστέρας ὑπηρεσίας των» καὶ τίθενται «ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας τῶν Ὑπαξιωματικῶν μετὰ δεκαετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν κλάδον, εἰς ὃν κατατάσσονται καὶ ἐφ' ὅσον σὺν ταύτῃ συμπληροῦται εἰκοσιπενταετὴς συντάξιμος ὑπηρεσία κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 9)7)26 Ν. Δ. «περὶ συστάσεως Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Ὑπαξιωματικῶν Π. Ν. κλπ.». Ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου αὐτῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ δικαιοῦνται τοῦ βοηθήματος αἱ οἰκογένειαι ἐφ' ὅσον εἶχε συμπληρώσει ὁ ἀποθανὼν τὴν ὡς ἄνω δεκαετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν σὺν ταύτῃ εἰκοσιπενταετῆ συντάξιμον.

Ἐπὶ τοῦ τροποποιηθέντος ὑπὸ τῆς Γερουσίας σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν ἐκλογικῶν νόμων».

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** παρατηρεῖ ὅτι ἡ Γερουσία ἔκαμε μίαν προσθήκην, ἐρωτᾷ δὲ τί ἀφορᾷ αὕτη.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀφορᾷ τὸν ὅρκον καὶ εἶναι σύμφωνος μὲ τὰς ἀπόψεις ποὺ ὑπεστηρίχθησαν εἰς τὴν Βουλήν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ τὸ ἐναντίον ὑπεστήριξα, ἀλλὰ πλὴν τοῦ ὅρκου γίνονται καὶ ἄλλαι τροποποιήσεις.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὅλαι στρέφονται εἰς τὸν ὅρκον.

Ἀπαντῶν εἰς παρατήρησιν τοῦ κ. **Α. Παπαναστασίου** ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν λέγει παρακαλῶ νὰ ἐγγραφῇ, ὡς δήλωσίς μου ὅτι «ὅτι ἀφορᾷ τοὺς ἐκλογεῖς ἄνδρας ἀφορᾷ καὶ τὰς ἐκλογεῖς γυναῖκας.»

Ε. Κουλουμβάκης. Ὅσας ἔχομεν; Καλλίτερα νὰ μὴ μπῇ αὐτό.

Πρόεδρος. Εἶναι ἀνώδυνον.

Γίνεται δεκτὸν κατόπιν τὸ νομοσχέδιον εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν, ἔχον οὕτω :

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν ἐκλογικῶν νόμων.

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

(κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΙΗ' τῆς 22 Δεκεμβρίου 1931 συνεδρίαν αὐτῆς).

"Αρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου 3824 τῆς 24 Ἰανουαρίου 1929 «περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς:

«1. Ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτικῶν ἑδρῶν ἑκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας ὁρίζεται ἑκάστοτε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πραγματικοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, τοῦ καθοριζομένου εἰς τὸν δημοσιευθέντα πίνακα τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς τελευταίας πρὸ τῆς ἐκλογῆς γενικῆς ἀπογραφῆς.

2. Μέτρον διὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ὁρίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν εἴκοσι πέντε χιλιάδων κατοίκων, προστιθεμένης μιᾶς ἕδρας ὁσάκις τὸ ὑπόλοιπον ὑπερβαίνει τοὺς 17.500.

3. Περιφέρειαι ἔχουσαι ἀριθμὸν κατοίκων μικρότερον τῶν εἴκοσι πέντε χιλιάδων ἐκλέγουσιν ἕνα βουλευτήν».

"Αρθρον 2.

Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3824 ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἑξῆς:

2. Ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους τὰ Στρατολογικὰ Γραφεῖα ὀφείλουν νὰ ἀποστέλλουν εἰς τοὺς οἰκείους εἰρηνοδίκας: α') αἰτήσεις περὶ ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τῶν οἰκείων δήμων καὶ κοινοτήτων τῶν συμπληρωσάντων τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ καταταχθέντων κατὰ τὸ λῆγον ἔτος εἰς τὸν κατὰ ξηρὰν στρατὸν ἀνδρῶν, ὡς καὶ τῶν νομίμως ἀπαλλαγέντων ἢ τυχόντων ἀναβολῆς κατατάξεως καὶ β') αἰτήσεις περὶ διαγραφῆς ἐκ τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν. Τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ὑπέχει, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς εἰς τὸν κατὰ θάλασσαν στρατὸν καταταχθέντας ἄνδρας, τὸ ναυτολογικὸν γραφεῖον Πειραιῶς.

3. Αἱ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους αἰτήσεις τοιχοκολλῶνται ἐν τῇ περιφερείᾳ, ἧς ἀφορῶσιν, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἁρμοδίου εἰρηνοδίκου, μετὰ τοῦ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον προγράμματος τοῦ Νομάρχου.

4. Οἱ τυχὸν παραλειφθέντες ἀπὸ τὰ στρατολογικὰ γραφεῖα ἢ τὸ ναυτολογικὸν γραφεῖον Πειραιῶς, ἐπίσης οἱ μὴ ἐγγραφέντες μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐγγράφονται κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ ἰσχύοντος νόμου.

5. Διευθυνταὶ στρατολογικῶν γραφείων καὶ τοῦ ναυτολογικοῦ γραφείου Πειραιῶς ἢ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί, μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὰ ἐν τῇ διατάξει τῆς § 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα ὑπόκεινται εἰς τὰς ποινὰς ἃς ἐπισύρουσιν αἱ περὶ παραλήψεως καθήκοντος διατάξεις τοῦ Ποιν. νόμου.

"Αρθρον 3.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3824 προστίθεται ἄρθρον ὑπ' ἀριθ. 13α, ἔχον ὡς ἑξῆς:

«1. Ὁ εἰρηνοδίκης ἐγγράφει ἐν τῷ κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 συντασσομένῳ καταλόγῳ τοῦ οἰκείου Δήμου ἢ Κοινότητος τὰ ὀνόματα τῶν ἐν ταῖς αἰτήσεσι ταύταις ἀναγραφομένων».

«2. Εἰρηνοδίκαι μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὴν ἀμέσως ἀνωτέρω διάταξιν ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

"Αρθρον 4.

Μετὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3824 προστίθεται ἄρθρον ὑπ' ἀριθ. 16α ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Προκειμένου περὶ ἐκλογέων κατοίκων ὀρεινῶν συνοικισμῶν, οἵτινες κατέρχονται εἰς ἄλλα μέρη κατὰ τὸν χειμῶνα, ὑπερέπεται ἵνα ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ ὁρίζηται προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων περὶ ἐγγραφῆς ἐν τῷ ἐκλογικῷ καταλόγῳ ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει αἱ λοιπαὶ νόμιμοι προθεσμίαι λογίζονται ἀναλόγως τῆς προθεσμίας ταύτης.

Διὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1932 ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 αἰτήσεις τῶν στρατολογικῶν γραφείων καὶ τοῦ ναυτολογικοῦ γραφείου Πειραιῶς δύνανται ν' ἀποσταλῶσιν εἰς τοὺς ἁρμοδίους Εἰρηνοδίκας καὶ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ 1931 καὶ νὰ τοιχοκολληθῶσιν ἐπιμελείᾳ αὐτῶν κατὰ περιφερείας κεχωρισμένως ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τοῦ Νομάρχου.

"Αρθρον 5.

1. Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ νόμου 3824 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς:

1. «Εἰς ἕκαστον τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων τοῦ Συλλόγου τῶν Μουσουλμάνων τῆς Θράκης ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Νομάρχου ἑρμηνεὺς τῆς Τουρκικῆς γλώσσης ἐκ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Τμήματος ἢ ἐγγύτερον πρὸς αὐτὴν ὑπηρετούντων δημοσίων ἢ δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων».

2. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 46 προστίθενται τὰ ἑξῆς: «Ἡ περιεχομένη εἰς δημοτικὸν ἢ κοινοτικὸν ὑπάλληλον ἀποζημίωσις εἶνε ἴση πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ του».

"Αρθρον 6.

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 109 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3824 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς:

1. «Ἀκυρωθείσης ἐκλογῆς διὰ παραβάσεις τῶν διατάξεων τῶν νόμων καὶ ἐν γένει διὰ πλημμελείας τῆς ἐκλογῆς ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία ἐντὸς μηνὸς δ' ἐπ' ἀμφοτέρων ἢ πλείονας τῶν ἐκλεγέντων καὶ εἴτε ἐν ὅλῃ εἴτε ὡς πρὸς τινα τῆς ἐκλογικῆς περιφερείας Τμήματα, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Συντάγματος Ἐθνικοῦ Δικαστηρίου».

"Αρθρον 7.

Εἰς τὸ τέλος τῆς β παραγράφου τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' τοῦ 1907 «περὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων ταυτότητος» καὶ πρὸ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 115 παραγράφου 2 τοῦ νόμου 3824 γενομένης προσθήκης, προστίθεται ἡ ἑξῆς περίοδος:

«Ἐν αἷς πόλεσιν ὑπάρχουσιν εἰδικὰ Ληξιαρχεῖα τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὑπέχει ὁ εἰδικὸς Ληξίαρχος.

Διὰ Διατάγματος καθορισθήσονται τὰ μερικώτερα καθήκοντα τοῦ ληξιάρχου».

"Αρθρον 8.

Τὸ ἄρθρον 132 τοῦ νόμου 3824 ἰσχύει καὶ ἐπὶ ἐνεργείᾳ ἐκλογῶν γερουσιαστῶν, δημοτικῶν, κοινοτικῶν καὶ νομαρχιακῶν Ἀρχῶν.

"Αρθρον 9.

Αἱ ποινικαὶ καὶ πειθαρχικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου 3824 ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ ἐνεργείᾳ ἐκλογῶν γερουσιαστῶν, δημοτικῶν, κοινοτικῶν καὶ Νομαρχιακῶν Ἀρχῶν.

"Αρθρον 10.

1. Ἱδρυομένου νέου προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ ἐν Δήμῳ ἢ Κοινότητι μετὰ τὴν κατὰ τὸν νόμον 3355 τοῦ 1925 σύνταξιν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου τοῦ οἰκείου Δήμου ἢ Κοινότητος, καταρτίζεται ἴδιος ἐκλογικὸς κατάλογος διὰ τὸν συνοικισμὸν τοῦτον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ εἰρημένου νόμου 3355 τοῦ 1925, τεθεμένας αὖθις εἰς ἐφαρμογήν.

2. Οἱ ἐν τῷ συνοικισμῷ τούτῳ κατοικοῦντες ἐκλογεῖς, οἱ ἔχοντες βιβλιάρια ταυτότητος, ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸν κατάλογον τοῦ συνοικισμοῦ ἢ τῆς ἑνοίας τῆς προτέρας κατοικίας των τοῦ αὐτοῦ ἢ ἑτέρου Δήμου ἢ Κοινότητος, δύνανται ἐμφανιζόμενοι αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ αἰτήσωσι τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν ἐν τῷ συνταχθησομένῳ καταλόγῳ καὶ τὴν χορήγησιν νέου βιβλιαρίου ταυτότητος, ὑποβάλλοντες αἴτησιν εἰς ἣν συνάπτουσι πιστοποιητικὸν τῆς κατοικίας των, ὡς ὁρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 117 τοῦ νόμου 3824, καὶ νὰ παραδώσωσιν εἰς αὐτὴν τὰ ἃ ἔχουσι βιβλιάρια.

3. Οἱ ἐν τῷ συνοικισμῷ κατοικοῦντες ἐκλογεῖς οἱ μὴ ἔχοντες βιβλιάρια ταυτότητος οἱ, δύνανται, ἐμφανιζόμενοι αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ αἰτήσωσι τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν ἐν τῷ καταλόγῳ καὶ τὴν χορήγησιν βιβλιαρίου ταυτότητος ὑποβάλλοντες αἴτησιν, εἰς ἣν συνάπτουσι τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' τοῦ 1907 καὶ τῷ ἄρθρῳ 117 τοῦ νόμου 3824 ὁριζόμενα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα.

4. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐγγράφει τοὺς αἰτοῦντας εἰς τὸν κατάλογον τοῦ συνοικισμοῦ καὶ χορηγεῖ εἰς αὐτοὺς νέα βιβλιάρια, πεπαιωθέντος δὲ τοῦ ἔργου αὐτῆς ὑποβάλλει πάντα τὰ ἐγγραφα, ὡς καὶ τὰ παραδοθέντα αὐτῇ παλαιὰ βιβλιάρια ταυτότητος μετὰ πίνακος ἐμφαίνοντος ταῦτα, εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν.

5. Τὸ Πρωτοδικεῖον δικάζον τὰς ἐνστάσεις, διατάσσει καὶ τὴν διαγραφὴν τῶν ἐγγραφέντων ἐκλογέων ἐκ τοῦ καταλόγου, εἰς ὃν ἦσαν τέως ἐγγεγραμμένοι καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν παλαιῶν βιβλιαρίων.

6. Προκειμένου περὶ ἐκλογέων, ὧν τὰ παλαιὰ βιβλιάρια ταυτότητος εἶχον ἐκδοθῇ ἐπ' ὀνόματι δήμου ἢ κοινότητος ὑπαγομένης εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ἑτέρου Πρωτοδικείου, ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰ βιβλιάρια ταῦτα μετὰ πίνακος ἐμφαίνοντος αὐτὰ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοδικείου, ὅπερ διατάσσει τὴν διαγραφὴν τῶν κατόχων αὐτῶν ἐκλογέων ἐκ τοῦ καταλόγου τοῦ οἰκείου δήμου ἢ κοινότητος καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν βιβλιαρίων.

"Αρθρον 11.

1. Οἱ ἀποστέλλοντες τὴν Ἑλλην. ἀποστολὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ τῇ 10 Ἰουνίου 1930 ὑπογραφείσης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συμβάσεως, τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ νόμου 4793, καὶ κατοικοῦντες ἐν ταῖς περιφερείαις τῶν πρώην δήμων Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς, γράφονται κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων τὴν ἐνεργηθησομένην κατὰ τὸ ἔτος 1932 εἰς τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον τοῦ δήμου ἢ κοινότητος τῆς κατοικίας των προσάγοντες εἰς τὸν πρὸς χορήγησιν βιβλιαρίων ταυτότητος ὁρισθησόμενον πρωτοδίκην, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς σχετικῆς αἰτησεώς των, μόνον πιστοποιητικὸν τῆς κατὰ τὸ ἑπόμενον ἑδάφιον ἐπιτροπῆς, βεβαιοῦν τὰς ὡς ἄνω ἰδιότητας αὐτῶν, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἐνορίαν ἢ τὸν προσφυγικὸν συνοικισμόν, ἔνθα κατοικοῦσιν, ὡς καὶ ἀντίτυπον τῆς φωτογραφίας αὐτῶν πρὸς ἐπικόλλησιν εἰς τὸ βιβλιάριον.

2. Διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἐκλογέων τούτων εἰς τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον καὶ χορήγησιν αὐτῆς βιβλιαρίων ταυτότητος θέλουσιν ὁρισθῇ ὑπὸ τῶν οἰκείων Προέδρων Πρωτοδικῶν δύο πρωτοδίκαι τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ πρώην δήμου Ἀθηναίων καὶ εἷς πρωτοδίκης τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς διὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ πρώην δήμου Πειραιῶς. Ἡ ἁμοδιότης ἑκατέου τῶν διὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ πρώην δήμου Ἀθηναίων ὁρισθησομένων πρωτοδικῶν θέλει ὁρισθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας.

Ὁ γραμματεὺς τοῦ Πρωτοδίκου προσλαμβάνεται κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἐδ. τελευτ. τοῦ νόμου ΓΣΚΑ', ὡς ἰσχύει, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 123 τοῦ νόμου 3824.

3. Οἱ ὡς ἄνω ἐκλογεῖς ἐγγραφήσονται εἰς ἴδιον παράρτημα, συνταχθησόμενον κατὰ τὰ αὐτὰ τμήματα, καθ' ἃ ἔχει συνταχθῇ ὁ ἐκλογικὸς κατάλογος.

4. Συνίσταται ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἀνὰ μία ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐξ ἑνὸς διοικητικοῦ ὑπαλλήλου καὶ δύο μελῶν

ὑρισταμένων προσφυγικῶν σωματείων, ἢ ἐγκρίτων προσφύγων ὁριζομένων πάντων δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας. Αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται εἶναι ἁρμόδιαι πρὸς βεβαίωσιν τῶν ὡς ἄνω ἰδιοτήτων, ἡ μὲν τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ πρώην Δήμου Ἀθηναίων, ἡ δὲ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ πρώην Δήμου Πειραιῶς κατοικούντων.

5. Τὰ ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων ἐτούτων ἐκδιδόμενα πιστοποιητικὰ συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου, φέροντα ἐπικεκολλημένην καὶ τὴν φωτογραφίαν τοῦ αἰτοῦντος, ἐφ' ἧς βεβαιοῖ τὴν ταὐτότητα ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῶν ὑπογραφῶν τῶν μελῶν της. Καὶ τὸ μὲν τῶν πιστοποιητικῶν τούτων παραδίδεται εἰς τὸν ἁρμόδιον Πρωτοδίκην, τὸ δὲ ἕτερον κατατίθεται παρὰ τῇ δημοτικῇ ἢ κοινοτικῇ ἀρχῇ, πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸ γενικὸν μητρῶον τῶν δημοτῶν (δημοτολόγιον).

6. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐπακολουθεῖ ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' περαιτέρω διαδικασία.

7. Τὰ ἐξ ἰδιωτῶν μέλη τῶν κατὰ τὴν 1ην παράγραφον ἐπιτροπῶν ὑπέχουσι διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένων πιστοποιητικῶν τὰς εὐθύνας δημοσίου ὑπαλλήλου.

8. Οἱ πρωτοδίκαι δικαιοῦνται εἰς τὴν ἐν ἄρθρῳ 123 τοῦ τοῦ νόμου 3824 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρον 12.

Διὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1932 ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ καταλόγων βιβλιαρίων ἐπιτρέπεται ἵνα αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 14 καὶ 15 τοῦ νόμου 3824 καὶ τὰ ἄρθρα 13 καὶ 14 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' προθεσμίαι ὁρισθῶσι διὰ Διατάγματος συντεμνόμεναι.

Ἄρθρον 13.

1. Συνιστᾶται ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ἑνὸς πρωτοδίκου τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἥτις θέλει συντάξει καταλόγους τῶν κληρωσίμων μελῶν τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων τοῦ δήμου καὶ τῶν κοινοτήτων, τῶν σχηματισθεισῶν ἐκ τοῦ πρώην Δήμου Ἀθηναίων.

2. Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Δήμου, ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, ὁ πρωτοδίκης ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

3. Ὁ Νομάρχης κωλυόμενος ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ. Τὰ δὲ λοιπὰ μέλη κωλυόμενα ἀναπληροῦνται ὑφ' ὁτέρων προσώπων τῆς αὐτῆς τάξεως, ὁριζομένων ἑκάστου ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Ἀρχῆς.

4. Χρέη γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἢ τῆς Νομαρχίας, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

5. Ἡ ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τεσσάρων μελῶν.

6. Οἱ κατάλογοι, τῶν κληρωσίμων μελῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν συνταχθήσονται κατὰ τὰ αὐτὰ τμήματα, καθ' ἃ καὶ οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι.

7. Εἰς τοὺς καταλόγους ἐγγραφήσονται οἱ ἔχοντες τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 10 11 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 5026 «περὶ δικαστηρίου κακουργιοδικῶν» ὁριζόμενα προσόντα, ἀποκλεισμένων τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων.

8. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμοσθήσονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 7 καὶ 8 τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Αὐγούστου 1926 «περὶ ὁρισμοῦ ἐκκλογικῶν τμημάτων καὶ συγκροτήσεως τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν».

9. Ἐκ τῶν εἰς τοὺς οὕτω συνταχθέντας καταλόγους ἐγγεγραμμένων ὀνομάτων κληροῦνται τὰ μέλη τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 36 τοῦ νόμου 3824.

10. Εἰς τὰ μέλη καὶ τὸν γραμματέα τῆς κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον ἐπιτροπῆς χορηγηθήσεται ἀποζημίωσις ὁρισθησομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 14.

Ἡ παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 3786 «περὶ συγκροτήσεως τῆς Γερουσίας» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς :

«Τὰ ψηφοδέλτια καὶ οἱ φάκελλοι, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐγκλείονται ταῦτα, κατασκευάζονται ἐκ χάρτου χρώματος ὁριζομένου διὰ Διατάγματος, διαφόρου τοῦ διὰ τὴν ἐκλογὴν βουλευτῶν ὁρισμένου».

Ἄρθρον 15.

Ἡ προμήθεια ἐκλογικῶν εἰδῶν διὰ τὰς ἐντὸς τοῦ 1932 ἐκλογὰς ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ κατὰ παρέκκλισιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4010.

Ἄρθρον 16.

Ἡ διὰ τοῦ νόμου 5289 προσθήκη εἰς τὴν 1ην παράγρφον τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ ὑνόμου 602, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4649 δὲν ἰσχύει ἐνὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς παραιτηθέντας τοὐλάχιστον ἓξ μῆνας πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Ἄρθρον 17.

Τὰ ἐκλογικὰ βιβλιάρια εἰς κοινότητας ἐχούσας πληθυσμὸν κάτω τῶν τεσσάρων χιλιάδων κατοίκων καταργοῦνται μετ' ἀπόφασιν τῶν οἰκείων κοινοτικῶν συμβουλίων ἐγκρινομένην διὰ διατάγματος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ κατάλογοι βιβλαρίων τῶν κοινοτήτων τούτων ἰσχύουσιν ὡς ἁπλοῖ ἐκλογικοὶ κατάλογοι, ἀναθεωροῦνται δὲ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 10—20 τοῦ νόμου 3824.

Ἄρθρον 18.

Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου 3824 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑξῆς :

«2. Ὁ ζητῶν τὴν ἐγγραφὴν ἐκδίδει ἢ ἐγχειρίζει ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην αἴτησιν».

Ἡ § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 13 καταργεῖται.

2. Ἐκ τῆς α' § τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' τῆς 19 Ἰουνίου 1907 περὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων ταὐτότητος, ἀπαλείφεται ἡ ὁράσις «βεβαιοῖ δὲ ἐνόρκως ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ περιεχόμενον τῆς αἰτήσεως αὐτοῦ».

3. Ἡ διάταξις τῆς ε' § τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ νόμου 3355 τῆς 8 Ἰουλίου 1925 «περὶ ἀνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων» καταργεῖται. Ἐκ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ αὐτοῦ νόμου 3355 ἀπαλείφεται ἡ ἐν τέλει φράσις «νὰ ὁμόσῃ δὲ καὶ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 18 ὅρκον».

Ἄρθρον 19.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας μετὰ τὴν ψήφισίν του ὑπὸ τῆς Βουλῆς τροποποιηθὲν σχέδιον νόμου «περὶ νομιμοποιήσεως, ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὅρων οὓς δέον νὰ πληρῶσι τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες»,κατόπιν παρατηρήσεων τοῦ κ. Σίμου καὶ τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι καλῶς ἔχει διατυπωθῇ τὸ νομοσχέδιον καὶ ἡ γενομένη ὑπ' αὐτοῦ τροπολογία τὴν ὁποίαν ἀφεώρων αἱ παρατηρήσεις τοῦ κ. βουλευτοῦ, ἔχον οὕτω:

Περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῶν ὅρων, οὓς δέον νὰ πληρῶσι τὸ ἔλαιον καὶ οἱ σάπωνες.

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

(κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΙΗ' τῆς 22 Δεκεμβρίου 1931 συνεδρίαν αὐτῆς).

διὰ τῆς προσθήκης δ' ἐδαφίου εἰς τὸ ἄρθρον 1

Ἄρθρον 1.

1. Κυροῦνται ἀναδρομικῶς, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη ἑκάστη, αἱ ἑπόμεναι ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

α') Ἡ ληφθεῖσα κατὰ τὴν ΚΣ' συνεδρίαν τῆς 18ης Ἰουλίου 1931 (ὑπ' ἀριθ. 2), ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

«Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ κ. ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Ὑπουργοῦ, ἐνέκρινεν ὅπως, λόγῳ τῆς ὑφισταμένης κρίσεως εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν τμημάτων τῆς Χώρας, ἀναστα λῇ προσωρινῶς ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Χημικῆς Ὑπηρεσίας περὶ καθορισμοῦ τῆς ὀξύτητος τῶν ἐλαίων μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.»

β') Ἡ ληφθεῖσα κατὰ τὴν ΚΘ' συνεδρίαν τῆς 4ης Αὐγούστου 1931 (ὑπ' ἀριθ. 12), ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

«Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἐνέκρινε τὴν τροποποίησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Χημικῆς Ὑπηρεσίας περὶ τῶν ὅρων, οὓς δέον νὰ πληρῶσιν οἱ εἰς τὴν κατανάλωσιν προσφερόμενοι σάπωνες, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀνομασίαν τῶν κατηγοριῶν τῶν σαπώνων καὶ: 1ον ἀντὶ τῆς ἤδη καθορισθείσης «α' ποιότητος» νὰ τεθῇ «ἐξαιρετικὴ ποιότης», 2) ἀντὶ τῆς β' ποιότητος νὰ τεθῇ «ποιότης πρώτη» καὶ 3ον ἀντὶ τῆς «γ' ποιότητος νὰ τεθῇ «ποιότης δευτέρα», καθόσον εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ δὴ τὸ ἐξαγωγικὸν εἶθισται πρὸ πολλοῦ νὰ ζητῶνται οἱ σάπωνες ὑπὸ τὰς ὡς ἄνω ὀνομασίας.

γ') Ἡ ληφθεῖσα κατὰ τὴν ΛΣ' συνεδρίαν τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1931 (ὑπ' ἀριθ. 13), ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

«Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 66163 ἐ. ἔ. προτάσεως τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἀπεφήνατο ὑπὲρ τῆς ἀναστολῆς μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1931 τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 10 τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1931 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Χημικῆς Ὑπηρεσίας, δι' ἧς καθορίζονται οἱ ὅροι τοὺς ὁποίους δέον νὰ πληρῶσιν οἱ εἰς τὴν κατανάλωσιν προσφερόμενοι σάπωνες».

δ') Ἐφεξῆς ἰσχύει ὡς ἔχει ἡ ὑπ' ἀριθ. 12 ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Χημικῆς Ὑπηρεσίας, ἡ ἀφορῶσα τὸ ἔλαιον, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 10 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1931 ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπ. Συμβουλίου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12 τῆς 4 Αὐγούστου 1931.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τροποποιηθὲν σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νέμου 2190 περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν», ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας

(κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΙΘ' τῆς 23 Δεκεμβρίου 1931 συνεδρίαν αὐτῆς).

Ἄρθρον 1.

Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 2190 περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Ἐπιτρέπεται, ἵνα κατὰ τὴν σύστασιν μὲν τῆς ἑταιρείας διὰ διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ, κατὰ ἐκδόσεις δὲ νέων μετοχῶν διὰ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ, ἀποφασιζομένης, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παράγραφος 3 καὶ 4 καὶ 31 παράγρ. 2, ὁρίζηται προνόμιον ὑπὲρ μετοχῶν. Τὸ προνόμιον τοῦτο ἐπιτρέπεται νὰ ἀφορᾷ μόνον εἰς ἀπόλυψιν πρὸ τῶν κοινῶν μετοχῶν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 45 πρώτου μερίσματος καὶ εἰς τὴν προνομιακὴν ἀπόδοσιν τοῦ καταβληθέντος ὑπὸ τῶν κατόχων προνομιούχων μετοχῶν κεφαλαίου ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἑταιρικῆς περιουσίας.

Ὡσαύτως ἐπιτρέπεται ὅπως ὁρισθῇ ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ διανομῆς μερίσματος κατὰ μίαν ἢ πλείονας χρήσεις τὸ προνόμιον ἀφορᾷ εἰς προνομιακὴν καταβολὴν μερισμάτων καὶ διὰ τὰς χρήσεις καθ' ἃς δὲν ἐγένετο διανομὴ μερίσματος.

Ἄρθρον 2.

1. Διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Δικαιοσύνης, δύνανται νὰ κωδικοποιηθῶσιν εἰς ἑνιαῖον κείμενον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Νόμος 2190 περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν» αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὡς καὶ αἱ κατωθι ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν ἰσχύουσαι διατάξεις.

α') Τοῦ νόμου 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

β') Τοῦ νόμου 2055 «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

γ') Τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 25 Ἰουλίου 1923 «περὶ αὐξήσεως τῶν χρηματικῶν ποινῶν καὶ προστίμων.

δ') Τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Δεκεμβρίου 1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ φόρου καθαρῶν κερδῶν ἀνωνύμων ἑταιτειῶν κλπ.».

ε') Τῶν ἄρθρων 5—9 τοῦ Ν. Δ. τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1023 «περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἀσφαλίσεως» καὶ 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

στ') Τῶν ἄρθρων 1—3 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 20 Νοεμβρίου 1925 «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2190 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν», τοῦ νόμου 1023 «περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἀσφαλίσεως κλπ.» κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 3761.

ζ') Τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 14 Ἰουνίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων 1023 καὶ 2190 κλπ.» κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 3759.

η') Τοῦ ἄρθρου 1 παράγραφος 3 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 1023 καὶ 2190», κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 3777.

θ') Τοῦ νόμου 5076 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ Τραπεζῶν.

ι') Τοῦ νόμου 5261 «περὶ συγχωνεύσεως ἀνωνύμων ἑταιρειῶν».

2. Κατὰ τὴν τοιαύτην κωδικοποίησιν ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ τῆς σειρᾶς τῶν ἄρθρων, ἡ ἐκ νέου ἀρίθμησις αὐτῶν, ἡ διαγραφὴ τῶν καταργηθεισῶν διατάξεων ὡς καὶ ἡ συναρμολόγησις καὶ ἡ συμφωνία τοῦ κειμένου πρὸς τὰς ἰσχυούσας διατάξεις.

3. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἑνιαίου κειμένου θέλει ἀρχίσει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὡς ἄνω Διατάγματος, τοῦ δὲ παρόντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14 Νοεμβρίου 1931 Νομ. Διατάγματος περὶ διοικήσεως ἀστικῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν» ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι μολονότι τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἔλαβε γνῶσιν τοῦ νομοσχεδίου ἠμπορεῖ νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἐνῷ εἰς τὴν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν ἀναφέρεται ὅτι πρόκειται νὰ συσταθῇ μία νέα ὑπηρεσία χωρὶς νὰ ἐπιβαρυνθῇ ὁ προϋπολογισμός, ἐν τούτοις διὰ τοῦ νομοσχεδίου προβλέπεται δαπάνη καὶ μάλιστα κατὰ τρόπιν αὐθαίρετον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ὀρθὸν ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις. Διότι συνιστᾶται μία νέα ὑπηρεσία εἰς τὴν ὁποίαν θὰ διορισθοῦν καὶ ἔκτακτοι ὑπάλληλοι μισθοδοτούμενοι ἐξ εἰδικῆς πιστώσεως τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας. Νομίζω λέγει ὅτι τοιοῦτο νομοσχέδιον δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ψηφισθῇ καὶ μάλιστα ἀπουσιάζοντος τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου ἀναβάλλεται μετὰ τοῦτο.

Ἐξουσιοδοτεῖται μετὰ τοῦτο ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ὅπως ὑπ' εὐθύνην του ἐπικυρώσει τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Α. Παπαναστασίου. Πότε θὰ ἐπανέλθωμεν;

Πρόεδρος. Διακόπτομεν μέχρι προσκλήσεως τῶν βουλευτῶν.

Ε. Κουλουμβάκης. Διακόπτει ἡ Βουλὴ διὰ νὰ λειτουργήσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Πρόεδρος. Πάντως θὰ συνέλθωμεν μετὰ τὰς ἑορτάς. Ἂς γίνῃ ἡ διακοπὴ δι' ἕνα μῆνα καὶ ἡ Βουλὴ θὰ κληθῇ διὰ προσκλήσεως.

Ἡ ***Βουλὴ*** δέχεται.

Μεθ' ὥρας 5 μ. μ. λύεται ἡ Συνεδρίασις.

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Καλλιγκάτσης

Δ. Μέλφος

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΔ'.

Τετάρτης 10 Φεβρουαρίου 1932.

Ὥρᾳ 5 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ι. Νικολίτσας** καταθέτει αἴτησιν τῶν αὐτοκινητιστῶν τῆς κωμοπόλεως Κεφαλοβρύσου-Τριχωνίδος ζητούντων τὴν ἐπισκευὴν τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου-Κεφαλοβρύσου.

Ὁ πανελλήνιος σύνδεσμος ναυπηγοξυλουργῶν ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ λιμένος Πειραιῶς».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Μ. Μαντᾶς** καὶ **Δ. Γιαννόπουλος** καταθέτουσιν αἴτησιν τῶν σεισμοπαθῶν κατοίκων κοινότητος Ἁγίας Ἄννης Εὐβοίας ζητούντων τὴν παροχὴν πιστώσεως πρὸς ἀνέγερσιν οἰκιῶν κλπ.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Μ. Μαντᾶς, Δ. Γιαννόπουλος** καὶ **Γ. Στράτος** καταθέτουσιν ὑπόμνημα τῶν μελῶν τοῦ γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ γηγενῶν καὶ προσφύγων Κολχικοῦ.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Μ. Μαντᾶς** καὶ **Δ. Γιαννόπουλος** καταθέτουσιν αἴτησιν τῶν κατοίκων Πλαισχωρίου Καλαμπάκας ζητούντων τὴν παροχὴν βοηθήματος.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Σ. Σταυρόπουλος** καὶ **Κ. Κατσαδήμας** καταθέτουσι τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος Καρβουναρίου ζητοῦντος τὴν παροχὴν ἀδείας καπνοκαλλιεργείας διὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Σ. Σταυρόπουλος** καὶ **Κ. Κατσαδήμας** καταθέτουσι τηλεγραφήματα τοῦ γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Ἰωαννίνων καὶ διαφόρων κοινοτήτων Ἠπείρου ζητούντων τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ἀποστάξεως κουμάρων ἐπὶ τετράμηνον.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Ξανθόπουλος** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων κοινότητος Ὀλυμπιάδος Χαλκιδικῆς ζητούντων τὴν παροχὴν ἀδείας ξυλεύσεως.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει ἀναφορὰν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ κ. Ι. Βαλαλᾶ κατηγορουμένου ἐπὶ ἐξυβρίσει.

Οἱ πρόσφυγες τῶν συνοικισμῶν Καλλιθέας καὶ Χαροκόπου εὐχαριστοῦν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπέδειξε διὰ τὴν στέγασιν τῶν προσφύγων καὶ παρακαλοῦν ὅπως συνεχίσῃ τὸ ἔργον της μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ὁ ὅμιλος Ἐργατικῆς Βοηθείας ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ τραπεζῶν, ὁ ὅμιλος Ἐργατικῆς Βοηθείας «Ὁμόνοια» καὶ ὁ ὅμιλος Ἐργατικῆς Βοηθείας «Σωτηρία» καὶ Νεαπόλεως ζητοῦν τὴν κατάπαυσιν τῆς τρομοκρατίας τὴν μεταφορὰν τῶν φυματικῶν φυλακισμένων τοῦ Ἰτζεδίν, ἐλευθερίαν τύπου, τὴν τιμωρίαν τοῦ διευθυντοῦ τῶν φυλακῶν Ἀβέρωφ καὶ τὴν χορήγησιν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς ἐξαρίστους.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ι. Παπαφλέσσας** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν συνεταιρισμῶν Μεσσηνίας ζητούντων τὴν παράτασιν τῆς φορολογικῆς περιόδου ἀμβύκων ἐπὶ τετράμηνον.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Κ.Κοντοδίνας** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Συνεταιρισμοῦ ἀκτημόνων Παληρουρίου διαμαρτυρομένων διὰ τὸν ἐξαναγκασμὸν των πρὸς πληρωμὴν γεωργικοῦ κλήρου μὴ χορηγηθέντος εἰσέτι εἰς αὐτούς.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὰς ὑπ' ἀριθ. 6384, 6385, 6386, 6439, 6438 π. ἔ. καὶ 1,2,3,44,45,46,47, 48, 49, καὶ 50 ἐ. ἔ. πράξεις τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διὰ τὴν ὑπ' εὐθύνην τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν θεώρησιν χρηματικῶν Ἐνταλμάτων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Κοζάνης ζητοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Κοζάνης κ. Κοντοδίνα κατηγορουμένου ἐπὶ ἐξυβρίσει.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Καστορίας Ι. Ζάχου κατηγορουμένου ἐπὶ ἐξυβρίσει.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει τρεῖς ἀναφορὰς τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θρᾴκης μετὰ τῶν σχετικῶν Δικογραφιῶν ζητοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Ἰωαννίνων **Σ. Καραγεώργη** κατηγορουμένου ἐπὶ ὑπεξαιρέσει ἀπάτῃ κλπ.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ἀθηνῶν ζητοῦντος τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Μ. Παπαδοπούλου κατηγορουμένου ἐπὶ ἀδίκῳ ἐπιθέσει μετὰ βιαιοπραγιῶν.

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν ἑξῆς σχεδίων νόμων:

1) Περὶ τρόπου προσωρινῆς πληρώσεως κενῶν θέσεων ἐφόρων ἀρχαιοτήτων.

2) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4823 περὶ ἀνεγέρσεως, ἐπισκευῆς καὶ συντηρήσεως Ἀρχαιολογικῶν Μουσείων καὶ

3) Περὶ τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν εἰς τὸν νόμον ΒΧΜΣΤ' περὶ ἀρχαιοτήτων.

Ὁ κ. **Δ. Ἰασωνίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 27ης Ἰανουαρίου 1932 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 4642 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων καὶ τῶν οἰκογενειῶν θυμάτων πολέμου

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου ἓξ δραχμῶν 20.280.850 διὰ τὴν πληρωμὴν 6' δόσεως τοῦ Β' ζεύγους τῶν ναυπηγουμένων ἀντιτορπιλλικῶν.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4995 περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4557 περὶ ἀνανεώσεως τῆς ἐγγραφῆς ὑπὸ τῶν μήπω ἀνανεωσάντων ταύτην φοιτητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κλπ.

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν, περὶ περιορισμοῦ τῶν ἐξόδων ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν ὀφειλετῶν καὶ περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ Νόμου 4578 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ τοῦ τρόπου ἀποδείξεως καταστραφέντων τίτλων σπουδῶν.

Ὁ κ. **Δ. Δίγκας** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδια νόμου:

1) περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀρχῆς τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Νόμου 2979 «περὶ ἐκτελέσεως ἔργων ἠλεκτροφωτισμοῦ ὑπὸ Δήμων καὶ Κοινοτήτων.

2) Περὶ διακανονισμοῦ ὑπηρεσίας παραιτηθέντων ὑπαλλήλων Ὑπουργείου Συγκοινωνίας.

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τῶν ἐν τῷ Λιμένι Θεσσαλονίκης φορτηγίδων.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ χορηγήσεως εἰς τὸν Δῆμον Ξάνθης δανείου ὁραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων,

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου.

1) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5291 περὶ παροχῆς βοηθήματος εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν ἐκ Φιλιατῶν οἰκογενειῶν Ντεμάτων καὶ Σαϊκάτων.

2) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 5221 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 4399 περὶ ρυθμίσεως ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν ἐν ταῖς Νέαις χώραις κλπ.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ ἐγκρίσεως τοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Μονίμων ὁδοστρωμάτων χορηγηθέντος παρὰ τοῦ Δημοσίου Δανείου.

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδια νόμων.

1) Περὶ τροποποιήσεως συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως ἁπάσης τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς, καὶ

2) Περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδια νόμων.

1) Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 3)8 Ὀκτωβρίου 1931 περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ οἰνοπνεύματος καὶ στεμφυλοπνεύματος ἰσχυουσῶν διατάξεων.

2) Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Μονίμων Ὁδοστρωμάτων χορηγηθέντος παρὰ τοῦ Δημοσίου δανείου καὶ

3) Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 4 τῆς 6 Συνταγματικῆς ἀποφάσεως τῆς 20 Φεβρουαρίου 1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς διετοῦς ὑπηρεσίας ἐν Μακεδονίᾳ, Θράκῃ καὶ Ἠπείρῳ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ. καὶ καταργήσεως αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Ἰασωνίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1931 Ν. Δ. περὶ παραχωρήσεως δημοσίων κτημάτων καὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἰδιωτικῶν τοιούτων πρὸς ἀστικὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῶν νόμων 987 καὶ 1414 περὶ τῶν εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεων.

2) περὶ κυρώσεως συμβάσεως περὶ χορηγήσεως εἰς τὸν Δῆμον Ξάνθης δανείου 2 ἑκατομμυρίων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καὶ

3) Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου 1932 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ ἀναθέσεως αὐτῇ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν τοκομεριδίων τῶν δυνάμει τοῦ νόμου 5207 ἐκδιδομένων ὁμολογιῶν.

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων.

1) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5142 περὶ ἱδρύσεως Ἱερατικῶν Φροντιστηρίων.

2) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4653 περὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ ἐκτιμήσεως καὶ πληρωμῆς τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὄρους.

Ὁ κ. **Π. Θηβαῖος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ ἐπιτροπείας τῆς ἀνηλίκου θυγατρὸς τοῦ ἀποθανόντος πρώην Βασιλέως Κωνσταντίνου, Αἰκατερίνης.

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπιτροπείας τῆς ἀνηλίκου θυγατρὸς τοῦ ἀποθανόντος πρώην Βασιλέως Κωνσταντίνου Αἰκατερίνης».

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί. Προκειμένου νὰ συγκριτηθῇ εἰς τὴν Γενεύην εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἡ Μεγάλη Συνδιάσκεψις τῶν Ἐπανορθώσεων ἀνεχώρησα ἐντεῦθεν τὴν 23 Ἰανουαρίου, ὅπως λάβω μέρος εἰς αὐτήν. Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ἐντεῦθεν κατέστη πολὺ πιθανόν, ὅτι ἡ Διάσκεψις θὰ ἐματαιοῦτο. Ὅπως ὅμως ἀνεκοίνωσα τότε εἰς τὸν τύπον ἡ μετάβασίς μου ἐπεβάλλετο, ὄχι μόνον διὰ νὰ ἔλθω εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἄλλων ἐνδιαφερομένων Κρατῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζητήματα τῶν ἐπανορθώσεων, ἀλλὰ καὶ διότι ἀναγκαῖον ἦτο νὰ ἐκθέσω εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν μεγάλων Δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἐνδιαφέρονται εἰδικώτερον διὰ τὰ οἰκονομικά μας καὶ αἱ ὁποῖαι ἀντιπροσωπεύονται εἰς τὴν Διεθνῆ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπήν, τὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη εἰς τὴν χώραν μου ἐκ τῆς ἐπιτάσεως τῆς παγκοσμίου κρίσεως, διὰ νὰ ζητήσω τὴν συνδρομήν αὐτῶν, ὅπως ἡ Ἑλλὰς κατορθώσῃ νὰ ἐξέλθῃ νικηφόρος ἀπὸ τὰς δυσχερείας κατὰ τῶν ὁποίων σήμερον παλαίει. Ἐξέθεσα πρὸς τοὺς Κυβερνήτας τῶν τριῶν τούτων Μεγάλων Δυνάμεων τὴν κατάστασιν τὴν οἰκονομικὴν τῆς Ἑλλάδος, οἵαν ἀντιλαμβάνεται αὐτὴν ἡ Κυβέρνησις. Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Κυβερνήσεως ἡ χώρα μετὰ τὴν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος ἔδαινεν ὁμαλῶς καὶ θὰ προσῆλθεν ἀσφαλῶς εἰς τὴν οἰκονομικήν της ἀνασυγκρότησιν, διότι ὁ κυριώτερος τῶν ὅρων τῆς ἀκινδύνου σταθεροποιήσεως τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶχεν ἐπιτευχθῇ κατὰ τρόπον ἀπολύτως ἱκανοποιητικόν. Ἤδη ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις εἶχε πραγματοποιήσῃ διὰ τῆς χρήσεως 1927—28 περίσσευμα 600 ἑκατομ. περίπου ἡ δὲ ἰδική μας Κυβέρνησις κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος εἶχε πραγματοποιήσῃ περίσσευμα περίπου 500 ἑκατ. κατὰ τὸ δεύτερον 330 ἑκατ. κατὰ τὸ τρίτον 314 ἑκατομ. καὶ τὸ τέταρτον, τὸ τρέχον ἔτος τῆς Διοικήσεως της, εἶναι βεβαία ὅτι θὰ φθάσῃ παρὰ τὴν καταπληκτικὴν ἐλάττωσιν τῶν προσόδων εἰς ἀσφαλὲς ἰσοζύγιον. Ἀλλὰ ἡ ἐξασφάλισις τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἂν καὶ ἦτο ὁ κυριώτερος τῶν ὅρων τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς σταθεροποιήσεως, δὲν ἦτο ὅμως καὶ ὁ μόνος. δὲν ἦτο τὸ μόνον ἀναγκαῖον ὅπως ἡ σταθεροποίησις εἶναι βεβαία καὶ ἀσφαλής, ἀπητεῖτο, ὄχι ἀμέσως βεβαίως, διότι τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο δυνατόν, ἀλλὰ εἰς χρόνον τινα, εἰς προθεσμίαν τινα λογικὴν νὰ καταβληθῇ ἡ ἀπαιτουμένη προσπάθεια, ὅπως τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου τῶν ἐξωτερικῶν μας λογαριασμῶν ἐξισωθῇ, ἢ μᾶλλον ὅπως ἡ πλάστιγξ τῶν ἐξωτερικῶν μας λογαριασμῶν ἐξισωθῇ. Διότι μετὰ τὴν σταθεροποίησιν, ὅπως ἀποδεικνύει ὁ λογαριασμός, τὸν ὁποῖον μᾶς δίνουν τὰ δάνεια, τὰ ὁποῖα συνήφθησαν εἴτε ὑπὸ τοῦ Κράτους εἴτε ὑπὸ τῆς Τραπέζης εἴτε τὸ Κορπορέσιον εἴτε ἀλλοθεν, ὁ λογαριασμὸς λοιπὸν αὐτῶν ἀποδεικνύει ὅτι μετὰ τὴν σταθεροποίησιν ἔχομεν ἕνα ἔλλειμα 51)2 ἑκατομ. λιρῶν κατ' ἔτος εἰς τὸν ἐξωτερικόν μας λογαριασμόν. Εἶπον ὅτι τὸ ἔλλειμμα τοῦτο δὲν ἦτο ἀπαραίτητον νὰ καλυφθῇ ἐντὸς ἑνὸς ἢ δύο ἐτῶν, διότι ἡ ἐλευθέρα κίνησις τῶν κεφαλαίων, ὑπὸ ὁμαλὴν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ κόσμου ἐπέτρεπεν, ὥστε καὶ μὲ τὸ ἔλλειμμα αὐτὸ τῶν ἐξωτερικῶν μας λογαριασμῶν νὰ διατηρηθῇ ἡ σταθεροποίησις.

Δὲν ἠμποροῦσεν ὅμως νὰ διαιωνισθῇ τὸ ἔλλειμμα τοῦτο χωρὶς νὰ δημιουργήσῃ φυσικὰ δυσχερείας. Διὰ τὴν κάλυψίν του εἶχε ληφθῇ ἤδη ὑπὸ τῶν προκατόχων Κυβερνήσεων πρόνοια. Πρῶτον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου, νομίζω, διὰ τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων τοῦ Ἄξιοῦ καὶ εἶτα ὑπὸ τῆς τελευταίας Κυβερνήσεως τοῦ τελευταίου συνασπισμοῦ, ἥτις ἀπεφάσισε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων τοῦ Στρυμῶνος καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου, καὶ ὑπελείπετο μό-

νον δι' ἡμᾶς νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν χρηματοδότησιν τῶν λεγομένων μεγάλων παραγωγικῶν ἔργων, διότι μετὰ τὴν πραγματοποίησιν αὐτῶν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἀμφιβολία, ὅπως νομίζω ὅτι τοιαύτην ἀπεκόμισαν ἐντύπωσιν καὶ ὅσοι παρηκολούθησαν τὰς διαλέξεις καὶ συζητήσεις τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ὅτι τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα θὰ αὐξηθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ καλυφθῇ ἐντελῶς τὸ ἄνοιγμα, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει τὸ ἰσοζύγιον τῶν ἐξωτερικῶν μας λογαριασμῶν. Ἀνέφερα λεπτομερῶς τί ἐδαπανήθησαν μέχρι σήμερον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παραγωγικῶν ἔργων καὶ τί ὑπολείπεται νὰ δαπανηθῇ διὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν, ἐζήτησα δὲ ὅπως ἐπικουρηθῶμεν ἐπικουρικῶς ἐχι μόνον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς συμπληρώσεως αὐτῶν, ἀλλὰ διότι ἄνευ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς συμπληρώσεως αὐτῶν δὲν θὰ καθυστέρει μόνον ἡ ἰσοσκέλισις τῶν ἐξωτερικῶν μας λογαριασμῶν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐβαίνομεν εἰς ἄμεσον καὶ προφανῆ κίνδυνον τῆς ἀνατροπῆς τῆς σταθεροποιήσεως, διότι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τὸ ἔλλειμμα τῶν 5 1)2 ἑκατομμυρίων λιρῶν κατ' ἔτος, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ τὸ κάλυμμα τῆς Τραπέζης ὅπως ἀποδεικνύει ἄλλως τε ἡ βαθμιαία ἐλάττωσις αὐτοῦ. Εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι, ὑποβαλὼν τὴν αἰτησίν μου, ὑπεστήριξα ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία ἐδείξε τόσην προσήλωσιν εἰς τὴν ἀνελλιπῆ ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑποχρεώσεών της, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου καὶ κατὰ τὴν καταστροφὴν καὶ μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ κύματος τῶν προσφύγων, ἡ Ἑλλὰς ἔχει δίκαιον νὰ ἀξιώσῃ ὅπως σήμερον ἐπικουρηθῇ εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ἡ παγκόσμιος κρίσις, διότι δὲν εἶναι δυνατὴ σήμερον ἡ ἔκδοσις δανείου εἰς τὴν ἀγοράν, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν παραγωγικῶν ἔργων καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς σταθεροποιήσεως. Ἐζήτησα δὲ ὅπως ἀνατεθῇ εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία θὰ ἐστέλλετο ὑπὸ τῆς Κ. Τ. Ἐ. ἢ εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἐδῶ Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπήν, καὶ βραδύτερον ὅταν ἡ Κ. Τ. Ε. θὰ ἀπεφάσιζε νὰ ἀνέθετεν εἰς ἕνα ἐκ τῶν μελῶν τῆς δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς της, τὸν ἐκ τῶν διευθυντῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἀγγλίας Σερ Ὄτο Νιμάγερ, ὅπως ἀνατεθῇ καὶ εἰς ἐκεῖνον καὶ εἰς τὴν δημοσιονομικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ἐξέτασις τῆς καταστάσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν Τράπεζαν καὶ τὰ δημόσια οἰκονομικὰ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς νὰ ἀποφασισθῇ ἡ παροχὴ τῆς συνδρομῆς.

Θὰ ἦτο κοινοτυπία, κύριοι, ἐὰν σᾶς ἔλεγον ὅτι ὁ ἀντιπρόσωπός σας ἠκούσθη μετὰ προσοχῆς, δύναμαι νὰ προσθέσω μάλιστα ὅτι ἠκούσθη μετ' εὐμενοῦς προσοχῆς. Ἀλλ' ὅπως ἔλαβον ἤδη ἀφορμὴν καὶ εἰς τοὺς κ. κ. ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων νὰ ἐκθέσω τίποτε δὲν ἀπεφασίσθη καὶ τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποφασισθῇ πρωτοῦ ὑποβληθοῦν αἱ ἐκθέσεις τῶν δύο αὐτῶν ἐπιτροπῶν.

Ὅ,τι δύναμαι νὰ εἴπω ὡς ἰδικήν μου γνώμην εἶναι, ὅτι ἂν αἱ ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν συμφωνοῦν πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι θὰ παρασχεθῇ εἰς ἡμᾶς ἡ ζητουμένη συνδρομή, ὅπως ἐξέλθωμεν τῶν δυσχερειῶν, ἀπέναντι τῶν ὁποίων σήμερον παλαίομεν καὶ ὅπως καὶ τὴν σταθεροποίησιν διατηρήσωμεν καὶ τὰ μεγάλα παραγωγικὰ ἔργα συμπληρώσωμεν καὶ ἐξασφαλίσωμεν εἰς τὸ μέλλον τὴν ὁριστικὴν οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας (χειροκροτήματα ζωηρὰ καὶ παρατεταμένα.)

Ἂν κ. Πρόεδρε δὲν πρόκειται νὰ λάβῃ κανεὶς τὸν λόγον, καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἐζήτησε κανεὶς τὸν λόγον, θὰ παρακαλέσω νὰ μὴ κατέλθω τοῦ βήματος ἵνα ὁμιλήσω καὶ ἐπὶ ἄλλου τινὸς ζητήματος.

Πρόεδρος. Ὄχι, δὲν ἐζήτησε κανεὶς τὸν λόγον.

Ἐλ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός.) Κύριοι Βουλευταί, ὅτε ἐψηφίζετο ὁ νέος περὶ τύπου νόμος εἶχα δηλώσει ὅτι ἐξασφαλιζομένης διὰ τῆς ψηφίσεως αὐτοῦ τῆς ταχείας περατώσεως τῶν δικῶν ἡ Κυβέρνησις εἶχε λάβει τὴν ἀπόφασιν ὅτι τὰ μέλη αὐτῆς, ἐνῷ δὲν θὰ προσέφευγόν ποτε εἰς τὴν Δικαιοσύνην ὁσάκις ὑβρίζονται ἢ λοιδωροῦνται, θὰ κατήγγελλον ὅμως πάντοτε κάθε δημοσίευμα, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐδυσφημοῦντο ἢ θὰ ἐσυκοφαντοῦντο, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἀπεφάσιζον νὰ παραιτηθοῦν. Σύμφωνα μὲ τὴν δήλωσιν αὐτὴν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας κατήγγειλε πρωΐην ἐφημερίδα, ἡ ὁποία διὰ δημοσιευμάτων αὐτῆς ἐσυκοφάντησε καὶ ἐδυσφήμισεν αὐτόν. Ἡ δίκη διεξήχθη τὴν 28 παρελθόντος μηνὸς ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου Πειραιῶς διὰ τῆς ἐτυμηγορίας των δὲ οἱ ἔνορκοι ἀπεφάνθησαν ὅτι ὁ κατηγορούμενος δημοσιογράφος δὲν εἶναι ἔνοχος ἀποδοθέντος εἰς αὐτὸν ἀδικήματος. Διὰ τῆς ἐτυμηγορίας ταύτης ὁ θεσμὸς τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου, οἷον λειτουργεῖ τοῦτο παρ' ἡμῖν, ὑφίσταται νέον βαρύτατον πλῆγμα, διότι ἡ ἀποδεικτικὴ διαδικασία δὲν ἄφισεν εἰς τὴν συνείδησιν κανενὸς τιμίου ἀνθρώπου, ἐκ τῶν παρακολουθησάντων τὴν δίκην, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν, ὅτι αἱ κατηγορίαι αἱ διατυπωθεῖσαι ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος ἀπετέλουν καθαρὰν συκοφαντίαν. Δυστυχῶς τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων διηυκόλυνε καὶ συνάδελφος, τὸν ὁποῖον ὅλοι ἀκούομεν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην μετὰ προσοχῆς καὶ συμπαθείας ἀλλ' ὁ ὁποῖος κληθεὶς ὡς μάρτυς εἰς τὴν δίκην, δὲν ἔθεσε μὲν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὴν χρηστότητα τοῦ συκοφαντηθέντος Ὑπουργοῦ, ἐπέμεινεν ὅμως ὅτι αἱ ἀποδοθεῖσαι εἰς αὐτὸν κατηγορίαι, καὶ ἀσύστατοι οὖσαι, δὲν ἀποτελοῦν οὔτε συκοφαντίαν οὔτε δυσφήμησιν, ἀλλ' ἁπλὸν ἔλεγχον. Ἐκ τῆς δίκης ταύτης συνάγεται ὅτι ὁ διαδικαστικὸς ἡμῶν νόμος εἶναι ἀτελὴς εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, διότι τὰ ζητήματα εἰς τοὺς ἐνόρκους ἐν περιπτώσει κατηγοριῶν ἐπὶ συκοφαντίᾳ καὶ δυσφημήσει ἔπρεπε νὰ τίθενται οὕτω :

1) Εἶνε ὁ κατηγορούμενος ὁ κατὰ νόμον ὑπεύθυνος διὰ τὸ ἐγκαλούμενον δημοσίευμα ;

2) Ἐὰν ναί, εἶναι ἀληθῆ τὰ διὰ τοῦ δημοσιεύματος προσαπτόμενα εἰς τὸν ἐγκαλοῦντα ;

3) Ἐὰν ὄχι, ἀποτελοῦν ταῦτα συκοφαντίαν ἢ δυσφήμησιν ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τοῦ ἐγκαλοῦντος ;

Ἐὰν οὕτως ἐτίθεντο τὰ ζητήματα (ἀ ἦτο δυνατὸν εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἐφ' ὅσον περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐλέγχου ἔχουν τὴν αὐτὴν ἀντίληψιν τὴν ὁποίαν καὶ ὁ συνάδελφός μας, περὶ οὗ ὠμίλησα πρὸ μικροῦ, νὰ ἀποφανθοῦν μὲν ὅτι αἱ ἀποδοθεῖσαι εἰς τὸν ἐγκαλοῦντα κατηγορίαι δὲν εἶναι ἀληθεῖς, νὰ ἀπαλλάξουν δὲ συγχρόνως τὸν κατηγορούμενον. Ἐνῷ ὅπως τίθενται ἤδη τὰ ἐρωτήματα εἰς τοὺς ἐνόρκους φθάνομεν εἰς τὸ ἀπαράδεκτον ἀποτέλεσμα, ὅτι οἱ ἔνορκοι ἀποφασίζοντες νὰ ἀπαλλάξουν τὸν κατηγορούμενον, διότι εἶχον τοιαύτην ἀντίληψιν περὶ τῆς εὐρύτητος τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐλέγχου, οἵαν εἶχον οἱ ἔνορκοι τῆς δίκης τοῦ Πειραιῶς, ἀφήνουν ἐκτεθειμένην τὴν τιμὴν τοῦ δυσφημηθέντος, μολονότι ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἀπεδείχθη τὸ ἐντελῶς ἀσύστατον τῶν ἀποδοθεισῶν εἰς αὐτὸν κατηγοριῶν.

Διὰ τοῦτο εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δηλώσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι κατὰ τὸ α' Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ συγκροτηθὲν μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μου, ἐζήτησα νὰ ληφθῇ ἀπόφασις ὅπως τοῦ λοιποῦ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Κυβέρνησιν μὴ καταφεύγομεν ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου, ὅπως ζητοῦμεν τὴν ἀνόρθωσιν τῆς τιμῆς ἡμῶν προσβαλλομένης ὑπὸ συκοφαντικῶν ἢ δυσφημιστικῶν δημοσιευμάτων τοῦ τύπου. Ἡ δημιουργουμένη βεβαίως ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐνόρκων τοῦ Πειραιῶς κατάστασις εἶναι σοβαρά. Διότι ἡ συκοφαντία καὶ ἡ δυσφήμησις τῶν κυβερνητῶν τῆς χώρας καὶ τῶν δημοσίων ἀρχῶν θὰ ἀσκῆται τοῦ λοιποῦ ἄνευ τινὸς ἐκ τοῦ φόβου τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων χαλινοῦ. Καὶ θὰ ἐξυπηρετηθῇ τοιουτοτρόπως κατὰ τὸν πλέον ἐπικίνδυνον τρόπον ὅλη ἡ καταβαλλομένη ἀπὸ πολλῶν πλευρῶν προσπάθεια διασείσεως τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος. Εἶναι φανερὸν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ μείνω ἀδιάφορος ἀπέναντι τοῦ κινδύνου τούτου. Διὰ τὴν προκειμένην ἀκριβῶς ὑπόθεσιν ζητῶ ἀπὸ τὴν Βουλὴν ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας τὴν σύστασιν κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ, ἐὰν αἱ διατυπωθεῖσαι διὰ τῶν καταγγελθέντων δημοσιευμάτων κατηγορίαι ἐναντίον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας εἶναι ἀληθεῖς ἢ ὄχι. Ζητῶ συγχρόνως ὅπως ἡ ἐπιτροπὴ καταρτισθῇ ὄχι κατ' ἀναλογίαν τῶν κομματικῶν δυνάμεων εἰς τὴν Βουλήν, ἀλλ' ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ κυβερνητικῶν καὶ ἀντιπολιτευομένων βουλευτῶν. Θὰ παρακαλέσω ἐπὶ πλέον τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἀντιπολιτεύσεως νὰ δεχθοῦν ὅπως εἷς ἐξ αὐτῶν, ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἀρχηγῶν ὑποδειχνόμενος προεδρεύσῃ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης. Οὕτε δύναται νὰ προβληθῇ, ὅτι δὲν εἶναι ὁρθὸν ἡ Βουλὴ νὰ ἐλέγξῃ τὸ δεδικασμένον τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου Πειραιῶς. Διότι δεδικασμένον δὲν ὑφίσταται περὶ τοῦ ὅτι ὁ κ. Ζάννας ὑπῆρξεν ἔνοχος τῶν πράξεων, τὰς ὁποίας τοῦ προσῆψεν ἡ κατηγορηθεῖσα ἐφημερίς, ἀλλὰ μόνον οἱ συντάκται αὐτῆς δὲν ὑπέπεσαν εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς συκοφαντίας καὶ τῆς δυσφημήσεως ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν τῶν ἐνόρκων ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἔχει δικαίωμα νὰ μάθῃ, ἂν εἷς τῶν Ὑπουργῶν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ἐγένετο ἔνοχος τῶν ἀποδοθεισῶν εἰς αὐτὸν πράξεων, ἢ εἶναι ἀπολύτως ἄσπιλος. Μία τῶν ἐφημερίδων, ἡ ὁποία μάλιστα ἀξιοῖ ὅτι εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν φιλελευθέρα. καὶ ἡ ὁποία, πιστεύουσα ὅτι ἀπό τινος χρόνου ἤρχισα νὰ προδίδω τὰς φιλελευθέρας ἀρχάς, ἀνέλαβε νὰ μὲ κηδεμονεύσῃ, ἐκπλήττετο διατί ἅμα ἐπιστρέψας καὶ μαθὼν τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων Πειραιῶς δὲν ἔσπευσα νὰ ἀπομακρύνω τῆς Κυβερνήσεως τὸν κ. Ζάνναν, συμπληρῶν τὸ σκάνδαλον τῆς ἐτυμηγορίας διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως, ὅτι οὗτος κατεχράσθη τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ἐμοῦ καὶ τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς. Ἡ ἐν λόγῳ ἐφημερὶς φαίνεται θεωροῦσα ὡς ἕνα τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ ἀρχηγοῦ ἑνὸς ἀληθῶς φιλελευθέρου κόμματος τὴν ἀνανδρίαν Ἀλλὰ τῆς ἠθικῆς ταύτης ἐκπτώσεως καὶ οἱ φίλοι μου ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντίπαλοί μου ἐλπίζω γνωρίζουν ὅτι οὐδέποτε θὰ γίνω ἔνοχος ἀλλὰ πέραν τοῦ μέτρου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ ἡ παροῦσα περίστασις, σκέπτομαι ἂν δὲν πρέπει τὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὴν Βουλὴν σχέδιον νόμου, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν διὰ τοῦ τύπου συκοφαντούμενον ἢ δυσφημιούμενον δημόσιον ἄνδρα ἢ δημόσιον ὑπάλληλον νὰ ἐγείρῃ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀγωγὴν ἀπευθυνομένην κατὰ τοῦ δυσφημήσαντος ἢ συκοφαντήσαντος αὐτὸν δημοσιογράφου, ὅπως ἀναγνωρισθῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅτι αἱ ἀποδοθεῖσαι εἰς αὐτὸν πράξεις εἶναι ἀναληθεῖς. Ἡ ἀναγνωριστικὴ αὐτὴ ἀγωγὴ εὐσταθεῖ κατὰ τὴν γνώμην μου νομικῶς καὶ ἄνευ εἰδικῆς περὶ τούτου διατάξεως ἐνδείκνυται ἴσως πρὸς ἄρσιν πάσης παρεξηγήσεως.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ἐζήτησα τὸν λόγον κ. βουλευταί, ὄχι διὰ νὰ κρίνω τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων τοῦ Πειραιῶς, οὔτε διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τοὺς ἀπὸ συστήματος συκοφάντας τοῦ γνωστοῦ τύπου, ἀλλὰ διότι νομίζω ὅτι εἶναι καθῆκόν μου δι' ὀλίγων νὰ σᾶς ἐκθέσω τὴν ὅλην ὑπόθεσιν, διότι δικαιωματικῶς ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ λαμβάνῃ ἄμεσον γνῶσιν τῶν ζητημάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ θίσιν τῶν ζητημάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ θίσιν τῶν ζητημάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ θίσιν τῶν ζητημάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ θίσουν τὴν πολιτικὴν ὑπόληψιν ἑνὸς Ὑπουργοῦ. Τὴν 29 Ἰουξ

οὐσίας δέν δύναται νὰ γίνῃ αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν εἶμαι ὡριμος. Ἡ παρέμβασις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ παρέλκει καὶ ἀκαλλιέργειαν. Ἐγὼ μένων ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ μέρους θὰ ὁμιλήσω ὡς ἐτέθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζω ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ παρουσιαζομένου εἰς τὴν Βουλὴν μετὰ τὴν ἐτυμηγορίαν τοῦ Δικαστηρίου νὰ λογοδοτήσῃ. Βεβαίως δὲν ἀξιοῦμεν νὰ γίνῃ σήμερον συζήτησις, ὑπέβαλα μίαν πρότασιν καὶ ἂν θέλετε νὰ ἐγγραφῇ αὔριον εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, ἐκτὸς ἂν θέλετε σήμερον νὰ συζητήσωμεν. Δὲν ἠμποροῦμεν ὅμως νὰ μὴ ἀρίσωμεν τὸν Ὑπουργόν, νὰ ἐξηγήσῃ πῶς ἔχουν τὰ πράγματα.

Π. Τσαλδάρης. Πολὺ εὐχαρίστως θὰ τὸν ἀκούσω, προκειμένου μάλιστα περὶ τοῦ ἀτόμου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις ἔρχεται ἀντικανονικῶς. Ἡ Κυβέννησις ὑπέβαλε μίαν πρότασιν ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἐγγραφῇ πρώτον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ κάμω καὶ ἐγγράφως τὴν πρότασιν;

Ε. Κουλουμβάκης. Μπορεῖ νὰ ἔλθῃ ἡ συζήτησις διὰ τῆς ἐπερωτήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κατ' ἐμὲ προηγεῖται ἡ πρότασις, εἶναι κανονικώτερα ἡ ὁδὸς αὐτή, ἐντὸς ἐλαχ' ἀντιπολίτευσις ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι πρέπει ἡ συζήτησις νὰ γίνῃ διὰ τῆς ἐπερωτήσεως.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ἂς ἔλθωμεν ὅμως εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως. 1) Τὸ Ὑπουργεῖον Ἀεροπορίας ἠγόρασε βενζίνην κακῆς ποιότητος, ἐπικίνδυνον διὰ τοὺς ἀεροπόρους καὶ εἰς τόσην μάλιστα ποσότητα, ὥστε νὰ μένῃ αὐτὴ ἐν ὑπαίθρῳ καὶ νὰ διατρέχωμεν κίνδυνον καταστροφῆς αἱ ἐγκαταστάσεις, τὰ ὑπόστεγα, ἡ Ἀθήνα καὶ ἡ Θεσσαλονίκη καὶ ὁλόκληρος ἴσως ἡ Ἑλλάς. Καὶ αὐτὰ ὅλα βέβαια διὰ νὰ χρηματισθῶ. Καὶ ἐν πρώτοις οὐδεμία ἀπολύτως ἀγορὰ βενζίνης γίνεται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου. Ἡ βενζίνη ἀγοράζεται κατόπιν δημοπρασίας ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρατικῶν Προμηθειῶν. Ὁ ποσοτικὸς καὶ ποιοτικὸς ἔλεγχος αὐτῆς διενεργοῦνται ἀποκλειστικῶς καὶ κατ' ἀπόλυτον ἀριθμότητα ὑπὸ τῶν Κρατικῶν Προμηθειῶν. Οὐδέποτε τὸ Ὑπουργεῖον ἀπὸ τῆς συστάσεώς του ἀνεμίχθη εἰς προμήθειαν βενζίνης ἢ ἄλλων καυσίμων ὑλῶν. Ὅταν δὲ κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1931 παρουσιάσθη ἔλλειψις βενζίνης εἰς βαθμὸν νὰ σταματήσουν αἱ πτήσεις καὶ ἡ ἐκπαίδευσις καὶ διεμαρτυρήθημεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Κρατικῶν Προμηθειῶν διὰ τὴν ἀργοπορίαν παραλαβῆς καὶ μᾶς ἐξουσιοδότησεν αὐτὴ νὰ ἀγοράσωμεν ἐκ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου διὰ τὰς ἀνάγκας ἑνὸς μηνός, ἀπήντησα διὰ τοῦ ἐξῆς ἐγγράφου τὸ ὁποῖον θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς ἀναγνώσω. (Ἀναγινώσκει). «Πρὸς τὴν Ὑπηρεσίαν Κρατικῶν Προμηθειῶν,

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν, εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7120|6-6-31 ἐγγράφου ὑμῶν, ὅτι διὰ τῆς παρεχομένης ἡμῖν ἐξουσιοδοτήσεως ὅπως προβῶμεν εἰς τὴν ἀγορὰν βενζίνης ἀεροπλάνων πρὸς κάλυψιν τῶν ἀμέσων ἀναγκῶν τῶν Ἀεροπορικῶν Μονάδων, δὲν λύεται τὸ ζήτημα τοῦ ἀμέσου ἐφοδιασμοῦ τῶν Μονάδων, καθ' ὅσον ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ παρὰ τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου, ἀλλὰ παρ' ὑμῶν ὡς ἁρμοδίων διὰ τοὺς κάτωθι λόγους.

1) Ἐφ' ὅσον ἀνετέθη ὑμῖν, εἰς τὴν Ε.Μ.Π. ἡ μέριμνα τῆς ἐνεργείας τῶν προμηθειῶν, τῆς παρακολουθήσεως τῆς ἐγκαίρου καὶ κανονικῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν καὶ τῶν συμβάσεων, ὡς καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως γενικῶς τῶν ἀναγκῶν μας, ἡ ἡμετέρα ὑπηρεσία, εἶνε φυσικὸν νὰ παύσῃ ἀσχολουμένη μὲ τὴν ἐκ τοῦ πλησίον παρακολούθησιν τῆς ἀγορᾶς ἀπὸ ἀπόψεως ὑπάρξεως ἀποθεμάτων, κατόχων αὐτῶν, τιμῶν κλπ. εἰς τρόπον ὥστε ἐξουσιοδοτουμένη ἤδη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκτάκτου ἀνάγκης, ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐκ τοῦ ἐμπορίου, νὰ εὑρίσκεται ἐν δυσχερείᾳ προσφόρου καὶ ἀμέσου ἐκτελέσεως ταύτης, δι' εἶδος μάλιστα μὴ δυνάμενον νὰ ὑπάρχῃ ἐν ἀποθέματι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐμπορίῳ.

2) Ἡ μέριμνα τῆς καλύψεως τῆς ἐκτάκτου ἀνάγκης, δημιουργηθείσης κυρίως κατόπιν τῶν ἀπορρίψεων τῆς βενζίνης προμηθείας ΣΕΛΑ ὡς ἀσυμφώνου πρὸς τοὺς ὅρους ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν καθυστερήσεων περὶ ἐνέργειαν τῶν παραδόσεων, χημικῶν ἐξετάσεων καὶ παραλαβῶν ὑπὸ τῶν ὑμετέρων Ἐπιτροπῶν ἀφ' ἑτέρου, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως καταλλήλων περὶ ταῖς Μοναῖς ἀποθηκῶν πρὸς ἐναποθήκευσιν ἀποθεμάτος διαρκείας, δὲν δύναται νὰ καταλήγῃ, εἰς ἔργον τῶν ὑπηρεσιῶν ἐξουσιοδοτουμένων τὴν τελευταίαν στιγμὴν τῆς ἀνάγκης, ἀλλὰ χρονοτριβεῖ ὅτι καὶ αὕτη ἀνήκει ὁμοίως καὶ κατὰ μέζονα λόγον εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἁρμοδιότητα τῆς ὑμετέρας ὑπηρεσίας, ἥτις, διὰ τῆς εὐχεροῦς ἐκδόσεως ἀποφάσεως ἀναθέσεως εἰς ἑτέρους τῆς τοιαύτης μεριμνης καὶ εὐθύνης, δὲν παύει, κατὰ τὴν ἀντίληψιν ἡμῶν, νὰ θεωρῆται ἀπαλλασσομένη τῶν ἰδικῶν της.

3) Ἡ διατασσομένη ἀγορὰ δὲν δύναται νὰ ᾖ ἀνεξάρτητος, ἀλλὰ σχετικὴ καὶ εἰς βάρος τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν συμβάσεων τῆς ὑμετέρας ὑπηρεσίας, ἐφ' ὧν αἱ ἀποφάσεις ἀνήκουσιν ὑμῖν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως καὶ ἡ ἀγορὰ αὕτη, ὡς δυναμένη νὰ ἔχῃ ἐπιβαρύνσεις τοῦ Δημοσίου ἢ προμηθευτοῦ ἢ καὶ ἄλλας συνεπείας, ῥυθμισθῇ παρ' ὑμῶν.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος δὲν εἶναι ὁ καταλογισμὸς εὐθυνῶν διὰ τὴν σημειωματικὴν ταύτην ἀνωμαλίαν, ἀλλ' ἡ παράκλησις ὅπως ληφθῶσι παρὰ τῆς ὑπηρεσίας ὑμῶν σύντονα καὶ ἀποτελεσματικὰ μέτρα ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως, ἀφ' ἑνὸς οἱ προμηθευταὶ συμμορφῶνται πλήρως πρὸς τὴν πιστὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐκτέλεσιν τῶν ἀναλαμβανομένων ὑποχρεώσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ συστηματοποιηθῇ ὁ τρόπος τοῦ ἐλέγχου καὶ παραλαβῆς τῶν προμηθειῶν, καθ' ὅσον, ὡς ἐνεργεῖται μέχρι σήμερον, πάντοτε παρουσιάζει ἀνωμαλίας καὶ καθυστερήσεις, ἐξ ὧν ζητήματα προστρίβει καὶ ζημίαι εἰς ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους θὰ ἐπέρχωνται.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ εἰς βενζίνην ἀνάγκη τῆς Θεσσαλονίκης ἐκκενωθείσης προσωρινῶς διὰ τῆς ἀποστολῆς ποσότητός τινος ἐκ τῆς κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν, παραληφθείσης κατ' αὐτὰς καταλλήλου τοιαύτης παρὰ τῆς Ν. Ἀεροπορίας, πάντως δέον νὰ ληφθῇ μέριμνα ὅπως αἱ Ἐπιτροπαὶ Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν ἐπισπεύσωσι τὸν ἔλεγχον καὶ τῶν ὑπολοίπων των συμβάσεων, ἵνα ἀναλόγως τῶν ἀποτελεσμάτων ληφθῇ σύντομος ἀπόφασις πρὸς πλήρη ἐξασφάλισιν τῶν Ἀεροπορικῶν Μονάδων.

Ἀθῆναι τῇ 10 Ἰουνίου 1931.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ἀλέξ Ζάννας

Θὰ μοῦ πῆτε ὅμως, πῶς τὴν ποσότητα τὴν προσδιορίζει τὸ Ὑπουργεῖον. Μάλιστα καὶ ἰδοὺ πῶς. Τὸ Ἐπιτελεῖον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος ὑπολογίζει καὶ ὥρας πτήσεων, εὑρίσκει τὴν ἀπαιτουμένην ποσότητα, συνέρχεται, τὸ Συμβούλιον, προβαίνει εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν ὑπολογισμῶν, συζητεῖ ἀποφασίζει τελικῶς καὶ ἀναθέτει εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Κρατικῶν προμηθειῶν τὰ τῆς προμηθείας. Ἐπὶ τῇ βάσει δύο τοιούτων ἀποφάσεων αἱ Κρατικαὶ προμήθειαι συνῆψαν κατόπιν δημοπρασίας τὰς ἑξῆς τρεῖς συμβάσεις.

α) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 615 τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1930 διὰ 800 τόννους πρὸς δραχμὰς 9.000 τὸν τόννον.

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1018 τῆς 30ῆς Μαρτίου 1931 πρὸς δρ. 6.500.

Ἡ πρώτη ὑπελογίσθη δι' ἐπάρκειαν ἑνὸς περίπου ἔτους. Ἡ δευτέρα καὶ ἡ τρίτη δι' ἐπάρκειαν 6 περίπου μηνῶν, δηλ. μέχρι τέλους τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1931–32. Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων δὲ τῆς καταναλώσεως ἀπεδείχθησαν ἀσφαλεῖς αἱ προβλέψεις τῆς ὑπηρεσίας, μέχρι τοιούτου μάλιστα βαθμοῦ, ὥστε ἠναγκάσθημεν τελευταίως νὰ προβῶμεν καὶ εἰς νέαν ἀγοράν διὰ τὰς ἀνάγκας μας. Θὰ μὲ ἐρωτήσετε ὅμως διατί ἀφοῦ ἡ προμήθεια τῶν 800 τόννων ἡ ἀγορασθεῖσα τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1930 ἦτο ἀρκετὴ μέχρι τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1930, ἠγοράσατε ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1931 ἀκόμη 400 τόννους; Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον. Πρῶτον, διότι εἴχομεν ἀνάγκην, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἀεροπορία πολεμικὴ ἄνευ ἀποθεμάτων βενζίνης τοὐλάχιστον 6 μηνῶν, διότι ὡς γνωστὸν τὰ ἀεροπλάνα ἄνευ βενζίνης δὲν πετοῦν. Ἀλλὰ ὁ σπουδαιότερος λόγος ἦτο τὸ Γενικὸν Λογιστήριον. Ὅταν δηλ. κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1930 ὑπεβλήθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1931-32 τὸ Γενικὸν Λογιστήριον μᾶς ἔκαμε τὴν ἑξῆς πρότασιν, ἣν εὐγνωμόνως ἀπεδέχθημεν. Δέχεσθε νὰ σᾶς κόψω ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1931-32, 13 ἑκατομμύρια καὶ νὰ σᾶς τὰ δώσω ἀμέσως τώρα ποὺ τὰ ἔχω μὲ τὴν συμφωνίαν ὅμως νὰ τὰ ἐξοδεύσητε μεχρι τέλους τῆς χρήσεως 1931-32; Ὡς ἦτο φυσικὸν ἐκάλεσα ἀμέσως τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας καὶ ἐν συμβουλίῳ ἀπεφασίσθη ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου νὰ διατεθοῦν 8 ἑκατομμύρια δι' ἀνταλλακτικὰ καὶ ἄλλας δυνάμεις τῆς ἀεροπορίας καὶ 5.000.000 διὰ καυσίμους ὕλας. Ἡ σχετικὴ ἀλληλογραφία ὑπάρχει εἰς τὸν φάκελον μὲ τὰς ἐλαχίστας ἀκόμη λεπτομερείας. Ἐζητήσαμεν ὅθεν ἀπὸ τὰς Κρατικὰς προμηθείας ἀντὶ 5.000 νὰ προβοῦν εἰς τὴν προμήθειαν 400 τόννων βενζίνης. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ ἡ τιμὴ ἔπεσεν αἱ Κρατικαὶ προμήθειαι ἠγόρασαν τὸ ζητηθὲν ποσὸν τῶν 400 τόννων μόνον ἀντὶ 2.900.000 δραχμῶν καὶ μᾶς ἀπέστειλαν τὸ ἑξῆς λίαν χαρακτηριστικὸν ἔγγραφον (ἀναγινώσκει). «Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἀεροπορίας. Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι κατὰ τοὺς ἐνεργηθέντας ἐσχάτως δημοσίους διαγωνισμοὺς περὶ προμηθείας βενζινῶν πετρελαίων κλπ. μεταξὺ τῶν ἐνταῦθα ἑταιριῶν ἐπετεύχθησαν τιμαὶ κατὰ τὸ ἥμισυ σχεδὸν κατώτεραι ἐν συγκρίσει μὲ τὰς ἐπιτευχθείσας τιμὰς τῶν αὐτῶν εἰδῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῶν τιμῶν τούτων μεγάλη ὠφέλεια προκύπτει ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ὅπως πέμψητε ἡμῖν τὸ ταχύτερον τὸν σχετικὸν πίνακα τῶν διὰ τὰ εἴδη ταῦτα ποσοτήτων διὰ τὸ νέον οἰκονομικὸν ἔτος, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ τυχὸν δοθῇ εἰς τὰς διαφόρους συναγωνιζομένας ἑταιρίας καιρὸς καὶ ἐλθωσιν εἰς συνεννόησιν περὶ ὑψώσεως τῶν ἐσχάτως ἐπιτευχθεισῶν τιμῶν.

Ἐπίσης παρακαλοῦμεν ὅπως ἐνεργήσητε παρὰ τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ καὶ ἐγκρίνῃ τὴν συντόμευσιν τῶν προθεσμιῶν τῶν σχετικῶν διακηρύξεων προμηθείας τῶν εἰδῶν τούτων κατὰ 20 ἡμέρας διὰ τοὺς ὡς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένους λόγους.

Καὶ ἡμεῖς ἀπηντήσαμεν. Μὴ διαθέσητε ἄλλα χρήματα. Οἱ τετρακόσιοι τόννοι εἶναι ἀρκετοί. Μὴν ἀγοράσητε ἄλλην ποσότητα. Αὐτή, κύριοι Βουλευταί, εἶναι ἡ τρομακτικὴ ποσότης ποὺ ἠγοράσθη ἀξίας 2.900.000 δραχμῶν καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ ἀδελφός μου, ποὺ δὲν εἶναι ἔμπορος, καὶ ὁ σύγγαμβρός μου ἐκέρδισαν 10.000.000. — Ἀλλὰ μήπως ἔμειναν ἡ βροῦς μου ἐκέρδισαν 10.000.000. — Ἀλλὰ μήπως ἔμειναν ἡ βενζίνη ἐν ὑπαίθρῳ; Ὅταν παρέλαβα τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἔκαμα τὴν πρώτην μου ἐπιθεώρησιν κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1930 διεπίστωσα ὅτι εἰς τὰς ἀεροπορικὰς μονάδας δὲν ὑπῆρχον ἀποθῆκαι καυσίμων ὑλῶν κατάλληλοι παρὰ μόνον ξύλινα παραπήγματα εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Ἐκάλεσα ὅθεν ἀμέσως τὸν Πρόεδρον τῶν Κρατικῶν Προμηθειῶν καὶ ἐπέμεινα ὅπως ἐξαναγκάσῃ τὰς Ἑταιρίας νὰ κρατοῦν τὴν ἀγορασθεῖσαν βενζίνην εἰς τὰς ἀποθήκας των καὶ μᾶς παραδίδουν μόνον τμηματικῶς διὰ τῶν Κρατικῶν πάντοτε προμηθειῶν τόσας ποσότητας, ὅσας δυνάμεθα νὰ ἐναποθηκεύσωμεν. Καὶ πράγματι δι' ἀλλεπαλλήλων διαταγῶν ἐκκενοῦσθη ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τῆς ἐναποθηκεύσεως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῶν μονίμων δεξαμενῶν ποὺ κατασκευάζονται τώρα ἐν Τατοΐῳ. Ἀλλὰ τὸ τηλεγράφημα, ποὺ δημοσιεύει ἡ «Ἑλληνικὴ» καὶ φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ὄρκου, ἑνὸς ἐκ τῶν ἀρίστων ἀξιωματικῶν τῆς Ἀεροπορίας μας, τί λέγει; Νὰ σᾶς τὸ ἀναγνώσω: «Ἀριθ. 6770. Διοίκησιν Ἀεροπορίας Στρατοῦ Θεσσαλονίκην. Διὰ 4402 χθεσινοῦ τηλεγραφήματος Α'. Σύνταγμα Ἀεροπλάνων ἀποστέλλει βαγόνια βενζίνης, Παρακαλῶ διατάξατε ἂν ἅπασα ποσότης μεταφερθῇ σήτα ἀεροπορίας ἢ διατεθῇ καὶ Σχολήν. Ἅπαξ μεταφερθησομένη Ὄρκον βενζίνη παραμένει ὑπαίθρον στόπ. Ὡσαύτως δύσις βενζίνης αὐτοκινήτων παραμένει ἐν ὑπαίθρῳ στόπ. Ὑπάρχει μέγιστος κίνδυνος ἀποθηκῶν καὶ ἐγκαταστάσεων. Διοικητὴς Τηλιός».

Λοιπόν, κύριοι Βουλευταί, τὸ τηλεγράφημα εἶναι πλαστογραφημένον. Ἰδοὺ τὸ γνήσιον κείμενον (ἀναγινώσκει). Διὰ 4402 χθεσινοῦ τηλεγραφήματος Α'. Συν|τος Ἀεροπλάνων εἰδοποιεῖ ἀποστολὴν παρακαλῶν μας ἔτερα δύο βαγόνια βενζόλη στόπ. Παρακαλῶ διατάξατε ἂν ἅπασα ποσότης μεταφερθῇ ὄρκον ἢ διατεθῇ σεται Σχολήν. Ἅπαξ μεταφερθησομένη Ὄρκον βενζόλη παραμείνῃ ἐν ὑπαίθρῳ στόπ. Ὑπάρχει μέγιστος κίνδυνος δι' ἀσφάλειαν ἀποθηκῶν καὶ ἐγκαταστάσεων. Διοικητὴς Τηλιός».

Καὶ ποῦ νομίζετε πῶς ἀποστέλλεται αὐτὸ τὸ περίφημον τηλεγράφημα; Εἰς τὴν προϋσταμένην του ἀρχὴν διὰ νὰ τὴν καταστήσῃ προσεκτικὴν καὶ νὰ διανείμῃ ἀμέσως τὰς μεταφερθησομένας ποσότητας εἰς τὰς μονάδας, καὶ βάζει στὸ τέλος τὴν πομπώδη φράσιν «ὑπάρχει κίνδυνος ἀποθηκῶν καὶ ἐγκαταστάσεων» διὰ νὰ μὴ ἔχῃ εὐθύνην. Κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν οὔτε ἐν δοχεῖον ἔμεινε στὸ ὕπαιθρον καὶ ἂν ἀκόμη ἔμεινε, δὲν ὑπῆρχεν οὐδεὶς κίνδυνος, διότι ἡ ἀποθήκη βενζίνης, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐπισήμου σχεδιαγραφήματος τὸ ὁποῖον κατέθεσα εἰς τὸ Δικαστήριον, ἀπέχει 350 μέτρα ἀπὸ τὰ ὑπόστεγα ἀεροπλάνων καὶ 500 ἀπὸ τὰς ἐγκαταστάσεις, εὑρίσκεται δὲ εἰς ἀπόστασιν 50 μέτρων ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Ὥστε ὅλα τὰ γραφέντα ἦσαν ἀπολύτως ψευδῆ καὶ συκοφαντικά.

Τὴν πλαστογραφίαν τῶν τηλεγραφημάτων ἀπέδωκαν οἱ κατηγορούμενοι εἰς τυπογραφικὸν λάθος, καθ' ὑποτροπὴν γενόμενον. Καὶ τὸ τηλεγράφημα προεκλήθη ἐκ τῆς διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον καθίστα τοὺς Διοικητὰς ὑπευθύνους διὰ τὴν καλὴν ἐναποθήκευσιν βενζίνης. Καὶ ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὸ περίφημον ζήτημα τῶν προδιαγραφῶν. Ὅταν παρέλαβα τὸ Ὑπουργεῖον βρῆκα δύο προδιαγραφάς, τὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν. Ἐκάλεσα ἀμέσως τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν καὶ διέταξα νὰ ἐφαρμόσουν τὴν αὐστηροτέραν. Ἡ τεχνικὴ ὑπηρεσία μοὶ ἀνέφερεν ὅτι ὀρθότερον θὰ ἦτο νὰ δεχθῶμεν μίαν ἐπίσημον προδιαγραφὴν τῆς Ἀγγλίας ἢ τῆς Γαλλίας. Ὡς αὐστηροτέραν προετιμήσαμεν τὴν Ἀγγλικήν, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται οἱ Ἄγγλοι καὶ διὰ τὰς ἀποικίας των, ἐπομένως δὲν ἔχει καμμίαν διαφορὰν διὰ τὸ κλιμά μας. Εἰς τὴν προδιαγραφὴν ταύτην γράφεται ἐπὶ λέξει, μεταξὺ τῶν ἄλλων συστατικῶν «ἴχνη ἀκορέστων ὑδρογονανθράκων», ἐνῷ ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ προδιαγραφαὶ μέχρι τοῦ 1930, μέχρι δηλ. τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ὑπουργείου ἔγραφον. Ἀκόρεστοι ὑδρογονάνθρακες μέχρις 1 ο|ο Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τῆς νέας προδιαγραφῆς παρελήφθησαν ὅλοι σχεδὸν οἱ 800 τόννοι τῆς πρώτης συμβάσεως, χωρὶς νὰ καθορισθῇ ὁ ὅρος ἴχνη μὲ ἀκορέστους 0.33 κτλ. Ὅταν ὅμως μία Ἐπιτροπὴ παραλαβῆς ἠρώτησε τί σημαίνει ἡ λέξις ἴχνη, αἱ Κρατικαὶ Προμήθειαι ἐζήτησαν τὴν γνώμην τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου, αἱ ὁποῖαι πάλιν ὀρθώτατα ποιοῦσαι, μολονότι ἐγνώριζον τὸ ζήτημα, ἀπηύθυναν ἐγκύκλιον πρὸς τὸν στρατιωτικὸν ἀκόλουθον Λονδίνου καὶ τὰ ἐργοστάσια κινητήρων καὶ ἐζήτησαν ἐπεξηγήσεις. Καὶ τί νομίζετε ἀπαντήσεις ἔλαβον;

Ἀγγλικὸν Ὑπουργεῖον Ἀέρος	1-2 ο|ο.
Γαλλικὸν	μέχρι 2 ο|ο
Ἱσπανὸ Σουΐζα	1.7
Σοσιετὲ Τζενεράλε	1.5

Καὶ αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι ὀρθώτατα ἀπήντησαν εἰς τὰς Κρατικὰς Προμηθείας, πῶς δύνανται νὰ δέχωνται ὑδρογονάνθρακας μέχρι 1 ο|ο. Ἡ Ἐπιτροπὴ Κρατικῶν Προμηθειῶν,

καθ' ὃ εἶχε δικαίωμα, ἐζήτησε καὶ τὴν γνώμην τοῦ Κρατικοῦ Χημείου, τὸ ὁποῖον ἀπεφάνθη ὅτι ἴχνη εἶναι 0.5 ἤτοι ἥμισυ τοῖς ἑκατόν. Πρέπει δὲ νὰ προσθέσω ὅτι οἱ ὑδρογονάνθρακες οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔχουν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς τιμῆς, ἀλλὰ καθορίζουν μόνον τὴν πρόκλησιν καὶ δύνανται ἀκινδύνως νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ μέχρι 5 ο/ο. Διατί τότε αἱ Ἐπιτροπαὶ Θεσσαλονίκης δὶς ἀπέρριψαν μίαν ποσότητα βενζίνης, ἡ ὁποία εἶχε 0.16;

Ἐν πρώτοις ἐπαναλαμβάνω ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ δὲν ὑπῆγγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου, ἀλλ' ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς Κρατικὰς Προμηθείας. Τὸ Ὑπουργεῖον δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ἐπέμβῃ, ἐρωτηθὲν μόνον ἀπήντησεν ὅτι οἱ ἀκόρεστοι δύνανται νὰ φθάσουν μέχρις 1 ο/ο, ἐνῷ καμμία ἐκ των παραληφθεισῶν ποσοτήτων δὲν ἦτο ἀνωτέρα τοῦ 0,33 ἤτοι κάτω τοῦ ἡμίσεος. Ἀλλ' ὡς γνωστὸν τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Ὑπουργείου ἡ Ἐπιτροπὴ Κ. Π. ἦτο ἐλευθέρα νὰ δεχθῇ ἢ νὰ ἀπορρίψῃ. Ἀπόδειξις τραγικὴ τούτου εἶναι ὅτι κατὰ μῆνα Μάϊον, παρὰ τὴν γνώμην τῆς ὑπηρεσίας μας, ὑπεχρεώθημεν ν' ἀποδεχθῶμεν ποσότητα ἐλαίου. τὴν ὁποίαν ἐθεωρήσαμεν ὡς ἀκατάλληλον.

Αὐτή, κύριοι Βουλευταί, ἦτο ἡ κακὴς ποιότητος βενζίνη ἐκ τῆς ὁποίας ἐκινδύνευσεν ἡ ζωὴ τῶν ἀεροπόρων μας. Καὶ ἐγὼ ὁ ἀπαίσιος ἐγκληματίας, ὁ στυγερὸς δολοφόνος, εἶχα τὴν ἀνοησίαν νὰ πετῶ περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἀεροπόρους μας μὲ αὐτὴν τὴν βενζίνην, νὰ κάμω μακρυνὰ ταξείδια καὶ νὰ πέρνω μαζί μου καὶ τὴν οἰκογένειάν μου. Οὐδέποτε οὐδὲν ἀτύχημα παρουσιάσθη εἰς τὴν ἀεροπορίαν μας, κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν ἐκ βενζίνης. Διατί ὅμως νομίζετε πῶς ἐξέδωκα αὐτὴν τὴν γνωμοδότησιν συνεννοηθεὶς μεθ' ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου μου, τῶν Κρατικῶν Προμηθειῶν, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ἀκολούθων, διὰ νὰ καταχρασθῶ ἐμμέσως τὸ Δημόσιον διὰ νὰ πάρῃ ὁ σύγγαμβρός μου προμήθειαν 10.000.000 ἐπὶ τῶν 2.900.000 ὁραχμῶν ποὺ ἠγόρασθησαν οἱ 400 τόννοι καὶ οὕτω ἐμμέσως νὰ ἔχω καὶ ἐγὼ προσωπικὸν κέρδος. Κύριοι Βουλευταί, δὲν προέρχομαι ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀνέργων. Δεκαετὴς σχεδὸν πολεμικὴ ὑπηρεσία, ποὺ ἤρχισε ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς φοιτητικῆς μου ζωῆς, ὁπότε προσῆλθον ὡς ἐθελοντής, μὲ ἠνάγκασε νὰ ἀλλάξω στάδιον καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῶν πολέμων νὰ γίνω ἔμπορος. Δὲν λυποῦμαι, τοὐναντίον μάλιστα σεμνύνομαι διὰ τὴν τάξιν εἰς τὴν ὁποίαν πλέον ἀνήκω. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐργασιῶν τῆς Ὁμορρύθμου Ἐμπορικῆς Ἑταιρίας Ζάννας—Μαυρογορδάτος, εἴχομεν καὶ τὴν αὐστηρῶς τοπικὴν ἀντιπροσωπείαν διὰ τὴν Μακεδονίαν τῆς Ἑταιρίας Πετρελαίων ΣΕΛΑ ἀπὸ τὸ 1920 ἕως τὸ 1930. Οὐδέποτε τὸ γραφεῖόν μας καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν στκδιοδρομίαν ἀνεμίχθη εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως μὲ Κρατικὰς προμηθείας. Αἱ Κρατικαὶ προμήθειαι ἐνηργοῦντο πάντοτε ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ τῆς Ἑταιρίας καὶ δὲν ἀφεῴρων τὴν ἀντιπροσωπείαν Θεσσαλονίκης. Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1930 ὁπότε ἀκριβῶς ἱδρύθη καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ἐπαύσαμεν νὰ ἀντιπροσωπεύωμεν τὴν Ἑταιρίαν ταύτην, ἥτις δημιουργήσασα ἴδιον ὀργανισμὸν ἀνέλαβε διὰ λογαριασμόν της τὰς ἀντιπροσωπείας. Ἀναγκάζομαι νὰ σᾶς ἐκθέσω ταῦτα ὄχι διὰ νὰ δικαιολογηθῶ, μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἰδέα αὕτη, διότι καὶ ἂν ἐξηκολούθει τὸ γραφεῖόν μας νὰ ἔχῃ τὴν ἀντιπροσωπείαν της, αὐτὸ ὄχι μόνον δὲν θὰ εἶχε καμμίαν ἐπίδρασιν ἐπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ τοὐναντίον θὰ μὲ καθίστα ἔτι αὐστηρότερον ἀπέναντι αὐτῆς. Τὸ ἀναφέρω μόνον διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω πόσον τερατώδης ἦτο ἡ συκοφαντία τοῦ κιτρίνου τύπου καὶ πόσον αὐθαίρετος διὰ νὰ μὴ μεταχειρισθῶ ἄλλην λέξιν ἡ ἐτυμηγορίατῶν ἐνόρκων. Εἰς τὴν διαδικασίαν, τὴν τόσον ἐξονυχιστικὴν ἀπεδείχθησαν ὅλα ταῦτα κατὰ τρόπον αὐτόχρημα ἐντυφλωτικόν. Οἱ κατηγορούμενοι ἀποτεινόμενοι εἰς τὸ Δικαστήριον ἐδήλωναν, ὅτι οὐδὲ πόρρωθεν πιστεύουν εἰς ὅσα ἔγραψαν πρὸς δὲ τὸ κοινὸν πρὸς διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης ἐχρησιμοποίησαν πρακτικὰ πλαστογραφημένα μὲ ἀντίθετον ἀκριβῶς ἔννοιαν. Καὶ οἱ ἔνορκοι παρὰ τὴν μοναδικὴν αὐτὴν δικδικασίαν, ὅπου χάρις εἰς τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου διαπρεπῆ Ἐφέτην Καλέλην ἐχύθη ἄπλετον φῶς, ἀπήλλαξαν τοὺς κατηγορουμένους, δὲν ἐπείσθησαν ἄραγε, δὲν τὸ φαντάζομαι, οὐ μὲ πείσῃς κἂν μὲ πείτισα ὅμως. Ἡ ἐτυμηγορία των δὲν μὲ ἐξέπληξε. Ἐχρημάτισα καὶ ἐγὼ ἐπανειλημμένως ἔνορκος καὶ γνωρίζω ἐκ πείρας πῶς λειτουργεῖ ἡ λαϊκὴ λεγομένη δικαιοσύνη. Ἐνθυμοῦμαι εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὅτι ἠθωώθη νέος, ὁ ὁποῖος ὡμολόγησε τὴν ἐνοχήν του διὰ κλοπὴν 50,000 δραχμῶν καὶ ἐζήτησε τὴν ἐπιείκειαν τοῦ Δικαστηρίου. Οἱ ἔνορκοι τιμίως ἀθώωσιν ἄλλου, ὅστις ὡμολόγησεν, ὅτι δὲν ἔκλεψε. Καὶ εἶδα τὴν ἐπανειλημμένως, καὶ οἱ ἔνορκοι ἀπεφάνθησαν, ὅτι δὲν τὸν ἐπλήγωσε. Πῶς ἦτο δυνατὸν λοιπὸν νὰ ἐκπλαγῶ διὰ τὴν ἀθώωσιν τῶν κατηγορουμένων, ὅταν εἶναι γνωστόν, ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅτι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, οὐδέποτε κατεδικάσθη ὑπὸ ὁρκωτῶν δικαστηρίων δημοσιογράφος, ἀφ' ἑτέρου δέ, ὅτι ὑπάρχουν, δυστυχῶς, ἀρκετοὶ καὶ μάλιστα μορφωμένοι, ποὺ δὲν ἔχουν ἀκριδῆ συναίσθησιν τῶν ὑβριστικῶν καὶ συκοφαντικῶν φράσεων, διὰ τοὺς ὁποίους αἱ λέξεις: «στυγερὸς ἐγκληματίας», «ἀπαίσιος δολοφόνος», εἶναι μόνον χαϊδευτικὰ ἐπίθετα ἀποτελοῦντα ἔλεγχον. Ὄχι, κύριοι Βουλευταί, ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων, ὅσον λυπηρὰ καὶ ἂν ἦτο διὰ τὸν τόπον μας, διὰ τὴν κοινωνίαν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ θίξῃ οὔτε τὴν ἀτομικήν μου ὑπόληψιν, οὔτε τὴν πολιτικήν μου τιμήν. Εἶχον τὴν τιμὴν νὰ κληθῶ παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, διὰ ν' ἀναλάβω τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀεροπορίας μας, λόγῳ τῆς εἰδικότητος τὴν ὁποίαν ἀπέκτησα κατὰ τοὺς πολέμους, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς, μὲ τὸ αἷμα μου. Δὲν ἐπεζήτησα τὴν ἀνάμιξίν μου εἰς τὴν πολιτικήν. Μάρτυρες οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ τῶν Προοδευτικῶν, οἱ ὁποῖοι πολλάκις μοῦ τὸ ἐπρότειναν. Καὶ δὲν ἐδεχθην τὴν τόσον τιμητικὴν δι' ἐμὲ πρότασιν τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, παρὰ κατόπιν μακρᾶς ἐπιμονῆς ἐκ μέρους του, καὶ ἀφοῦ ἀνεμέτρησα τὰς δυνάμεις μου, ἀφοῦ πρῶτον δι' ἰδίων ἐξόδων μετέδην καὶ ἐμελέτησα ἐπὶ μακρὸν τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀεροπορίας εἰς τὴν Γαλλίαν, Ἀγγλίαν καὶ Γερμανίαν. Ἡ ὅλη αὐτὴ συκοφαντικὴ ἐκστρατεία, κύριοι Βουλευταί, προερχομένη ἐκ μέρους γνωστῆς μερίδος τοῦ Τύπου, δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ μὲ ἀπαγνωτεύσῃ, οὔτε νὰ μὲ ἀποτρυνῇ, πολὺ δὲ περισσότερον νὰ μὲ παρακινήσῃ εἰς παρκίτησιν. (Χειροκροτήματα). Ἡ πολιτικὴ τιμὴ ἀρρήκτως συνδεμένη μὲ τὴν ἀτομικὴν ἐν προκειμένῳ κατασπιλώνεται ἀπὸ ἀπαισίους συκοφάντας. Ἔχω ὅμως μίαν θερμοτάτην ν' ἀπευθύνω παράκλησιν εἰς τὴν Βουλήν, νὰ δεχθῇ τὴν σύστασιν μιᾶς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ μελῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως διὰ νὰ ἐξετάσῃ ὄχι μόνον τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἀλλὰ καὶ οἱανδήποτε ἄλλην θελήσῃ ἀφορῶσαν τὰ Ὑπουργεῖον τῆς Ἀεροπορίας, τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προΐσταμαι. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἀνακοινώσεις του διὰ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα καὶ ἐν σχέσει μὲ τὰς ἐνεργείας του εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἔθεσε πρὸ τῆς Βουλῆς καὶ τὸ ζήτημα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας ἐν σχέσει μὲ τὴν τελευταίαν δίκην. Διὰ τῆς ἀμέσου παραθέσεως τοῦ ζητήματος τούτου ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνεγνώρισε τὴν μεγάλην σημασίαν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐν σχέσει μὲ τὸν Ὑπουργὸν καὶ πρὸ παντὸς καὶ κυρίως ἐν σχέσει μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ὑπεστήριξε κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου περὶ τύπου. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ κατὰ τῶν ὁποίων ἀπευθύνεται ἔλεγχος, τὸν ὁποῖον κρίνουν συκοφαντικόν, ὀφείλουν νὰ καταγγέλλουν τὸν τύπον ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἄλλως εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παραιτηθοῦν. Ὡς ἐπίσης εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παρκιτηθοῦν, ἐὰν αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων εἶναι καταδικαστικαί. Δὲν ἦτο δυνατὸν ἐπομένως ἐφόσον μετὰ τὴν καταγγελίαν ἐπῆλθε λθώωσις ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων καὶ κατόπιν μακρᾶς διαδικασίας νὰ μὴ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν τὸ ζήτημα. Τὰ συμπεράσματα ἦσαν δύο. Ἡ θὰ ὑπεχρεοῦτο ὁ Ὑπουργὸς νὰ παραιτηθῇ, ἢ θὰ εὑρίσκοντο δικαιολογίαι. Ἠκούσαμεν τὰ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας ἐγὼ μὴ κάτοχος τῶν στοιχείων δὲν δύναμαι νὰ ἀπαντήσω. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐπετέθη ἀγρίως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου εἰπὼν ὅτι αὐτὴ ἦτο ἐλαττωματική. Καὶ ἔκαμε τὴν δήλωσιν αὐτὴν εὐθὺς μάλιστα ὡς ἐπανῆλθεν ἐκ τοῦ ταξειδίου του. Δὲν γνωρίζω πῶς ἔλαβε γνῶσιν ἀμέσως τῶν λεπτομερειῶν τῆς δίκης, ὥστε νὰ σχηματίσῃ γνώμην ἐπ' αὐτῆς. Καὶ ἔλαβεν ἐπίσης γνῶσιν εὐθὺς ἀμέσως καὶ τοῦ τί εἶπεν εἰς τῶν μαρτύρων, ὁ ὁποῖος ἀνήκει εἰς τὴν παράταξίν μας ἀσκήσας ἔλεγχον ἐπὶ τῆς καταθέσεώς του.

Ἐ. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διαφωνῶ πρὸς τὴν ἀντίληψιν αὐτήν. Δὲν ἀποτελεῖ ἔλεγχον τοῦ μάρτυρος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπον.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν θὰ ὑπερμυνθῶ τοῦ ἀπουσιάζοντος λόγῳ ἀσθενείας ἐκ Βάλτου βουλευτοῦ. Εἶναι γνωστὸν μετὰ πόσης ἐμβριθείας χειρίζεται τὰ ζητήματα ἐμπίπτοντα εἰς τὴν δικαιοσύνην, τὸ νὰ ἀντιθέτως δὲ εὑρίσκω πολὺ κακὸν διὰ τὴν δικαιοσύνην, τὸ νὰ διασύρεται μία ἀπόφασις δικαστηρίου ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου Αἱ ἀποφάσεις τῆς δικαιοσύνης πρέπει νὰ εἶναι σεβασταὶ ἀπὸ ὅλους καὶ δὴ ἀπὸ τὸν προϊστάμενον τῆς δικαιοσύνης. Ἠθωώθησαν, λέγει, ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ὡμολόγησαν τὸ ἔγκλημά των. Γνωρίζετε ὅμως ποῖος εἶναι ὁ προορισμὸς τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου. Τὸ ὁρκωτὸν δικαστήριον ἐκπροσωπεῖ τὴν κοινὴν γνώμην. Δὲν ἔχει νὰ δώσῃ λόγον εἰ μὴ μόνον εἰς τὴν συνείδησίν του. Καὶ καλεῖται νὰ εἴπῃ, ἐὰν κατὰ τὴν συνείδησίν του εἶναι ἄδικον ἢ ὄχι τὸ συντελεσθέν, Πῶς θὰ εἰσέλθετε σεῖς εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ, διὰ νὰ τοῦ εἴπητε ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν ἔλαβε; Καὶ θέλετε μάλιστα τώρα νὰ συστήσετε καὶ ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐλέγξῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Παρουσιάσθη καὶ ἄλλοτε ἡ περίστασις αὕτη. Καὶ ἄλλος Ὑπουργὸς κατηγορήθη ἀλλὰ παρητήθη καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ. Καὶ εἴχομεν ζητήσει τότε ἡμεῖς νὰ συσταθῇ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ ἴδωμεν τί συμβαίνει εἰς τὰ πράγματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον διεξαχθῇ καλῶς. Δὲν θέλω νὰ ὁμιλήσω πρὶν ἢ ἔλθῃ ἐνώπιόν μας ἡ πρότασις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ἐὰν εἶπον τὰ ὀλίγα αὐτά, τὰ εἶπον μὲ σκοπὸν νὰ ὑπερασπισθῶ τῆς δικαιοσύνης, ἡ ὁποία κατηγορήθη τόσον δριμέως ἐκ μέρους τῆς προϊσταμένης αὐτῆς ἀρχῆς.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθ.) Θὰ παρακαλέσω νὰ ἐγγραφῇ δι' αὔριον εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν ἡ πρότασις περὶ συστάσεως τῆς κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς.

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλὰ τοῦτο κ. Πρόεδρε εἶναι γεγονὸς ὑποχρεωτικόν, ἐκεῖνο ὅπου πρέπει νὰ συζητηθῇ εἶναι ἡ ἀλλοία αὐτῆς σύνθεσις. Εἶμαι σύμφωνος μὲ τὸν ἀξιότιμον

ἀρχηγὸν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ ὅταν πρόκειται νὰ κρίνωμεν τοὺς συνταγματικοὺς μας θεσμούς. Ἀποδεικνύεται σήμερον ὅτι αἱ παλαιότεραι σκέψεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐλήφθησαν ἐσπευσμένως. Σήμερον ἄλλη ἐπικρατεῖ γνώμη. Προκειμένου περὶ πράξεων ὑποκειμένων εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς Βουλῆς δὲν νομίζω, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κρίνωνται αἱ πράξεις αὐταὶ τῶν Ὑπουργῶν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων. Ἂν εἷς Ὑπουργὸς ζημιοῖ τὰ δημόσια, ἁρμοδία νὰ κρίνῃ τὰς πράξεις του εἶναι ἡ Βουλή. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι εἷς τὸ ὁρκωτὸν δικαστήριον τοῦ Πειραιῶς ἐτίθετο τὸ ἐρώτημα ἐὰν ἔπραξε ὅσα κατηγγέλθησαν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας καὶ τὸ δικαστήριον ἀπεφαίνετο, ὅτι δὲν τὰ ἔπραξε δὲν σημαίνει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς θὰ ἐκαλύπτετο. Ποῦ ἠκούσθη ὅτι τοῦτο προεξοφλεῖ τὴν γνώμην τῆς Βουλῆς; Ὁ Ὑπουργὸς δύναται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεών του, ὡς καλῶς ἔπραξε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας. Δὲν εἶναι ὅμως ὀρθὸν νὰ ἐκφραζώμεθα κατὰ τρόπον τόσον ἐξευτελιστικὸν διὰ τὰς δικαστικὰς ἀρχάς, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἐμπιστευμένη ἡ τύχη τῶν πολιτῶν.

Καὶ ἂν ὑπάρχουν τρωτὰ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς λαϊκῆς δικαιοσύνης, ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἐξετάσῃ τὰ τρωτὰ αὐτά. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ ἐξετάσῃ τὴν ὑπόθεσιν, δὲν νομίζω ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ μεταβληθῇ ἡ σύστασις τῆς παρὰ τὰ κεκανονισμένα. Διότι θὰ ἔπρεπε τότε νὰ θεσπισθῇ ἡ νέα αὐτὴ σύνθεσις τῶν ἐπιτροπῶν διὰ τοῦ κανονισμοῦ καὶ δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις καὶ ὅταν ἀκόμη ζητεῖ ἡ ἀντιπολίτευσις τὴν σύστασιν μιᾶς τοιαύτης ἐπιτροπῆς καὶ ὑπὸ τοιούτους ὅρους, θὰ ἔπρεπε νὰ τροποποιηθῇ ὁ κανονισμός.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δὲν θὰ εἰσέλθω, κύριοι βουλευταί, εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ ζητήματος, διότι νομίζω ὅτι εἶνε ἀντικανονικόν. Καὶ αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας δὲν εὑρίσκετο ἐν ἀπολύτῳ τάξει ὅταν ἀνέπτυσσε τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως. Δὲν θὰ ἐλάμβανα τὸν λόγον ἐὰν δὲν ἐνόμιζα ἐπιβεβλημένον νὰ ἐκφράσω τὴν ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐπροξένησεν ἡ γλῶσσα τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν σημασίαν τῶν ὁρκωτῶν δικαστηρίων. Ὁ θεσμὸς τῶν ἐνόρκων ὑπάρχει δι' ὅλον τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ἔχομεν πάντες τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὁμιλῶμεν δι' αὐτὸν μετὰ σεβασμοῦ. Δὲν ἐπετρέπετο λοιπὸν νὰ ἀκουσθοῦν ὅσα ἠκούσθησαν διὰ τὴν τακτικὴν δικαιοσύνην. Εἶμαι σύμφωνος πρὸς τὴν σύστασιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μεταβληθῇ ἡ σύνθεσις αὐτῆς.

Γ. Ροδόπουλος. Ἐφόσον ἐξετοξεύθησαν κατηγορίαι ἐναντίον ἑνὸς μέλους τῆς Κυβερνήσεως, εἶνε συμφέρον καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὸ κοινοβουλευτικὸν ἡμῶν πολίτευμα νὰ συσταθῇ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως. Τὸ ἐθνικὸν δημοκρατικὸν κόμμα γνωρίζει δι' ἐμοῦ ὅτι εἶνε σύμφωνον εἰς τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ὄχι ὅμως ὡς ἐπρότεινε ταύτην ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ ὡς ὁρίζει ὁ κανονισμὸς τῆς Βουλῆς.

Ι. Ράλλης. Τὸ ἀνώμαλον τῆς σημερινῆς συζητήσεως εἶνε προφανὲς καὶ ὑποπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅλων. Ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅταν ἐψηφίζετο ὁ νόμος περὶ τύπου καὶ σήμερον ἐλησμόνησεν ὅτι ἡγεῖται Κοινοβουλευτικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐνόμισεν ὅτι εἶνε ἀπόλυτος κυρίαρχος ἐν τῇ χώρᾳ, μὴ δεσμευόμενος ἀπὸ τίποτε. Ὅταν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔλεγεν ὅτι ἔπρεπεν οἱ κατηγορούμενοι Ὑπουργοὶ νὰ ἐπιδιώκουν τὴν καταδίκην τῶν συκοφαντῶν των, ἔλεγον τότε ὅτι εἶνε λίαν ἐπικίνδυνος ἡ θεωρία αὐτή, διότι ἡ θεωρία αὕτη εἶνε κατάργησις τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ πολιτεύματος ἡμῶν. Τὸ πολίτευμα δὲν ἠθέλησεν ὅπως δικάζωνται οἱ Ὑπουργοὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων. Ἡ πολιτεία τῶν Ὑπουργῶν ὑπόκειται εἰς τὴν κρίσιν μόνον τοῦ λαοῦ. Συνεπείᾳ τῶν θεωριῶν αὐτῶν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εὑρισκόμεθα σήμερον πρὸ μιᾶς ἐτυμηγορίας τῶν ἐνόρκων συμφώνου πρὸς τὴν συνείδησίν των. Καὶ ἔρχεται ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ λέγει:

«ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων τοῦ Πειραιῶς ὑπῆρξε μία ἀκόμη ἀπόδειξις ὅτι ὁ θεσμὸς αὐτὸς....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Ἰδοὺ τί εἶπον ἀκριβῶς. Διὰ τῆς ἐτυμηγορίας αὐτῆς ὁ θεσμὸς τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου, οἷος λειτουργεῖ παρ' ἡμῖν, ὑφίσταται ἐξ ὑπαρχῆς πλῆγμα.

Ι. Ράλλης. Δὲν ἀφίσταται πολύ. Ἡ τοιαύτη κρίσις ὅμως κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελεῖ μίαν ἀντίθεσιν πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ πολιτεύματος. Καὶ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ εἴπω εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου μου, ὅτι ὅταν ἐλάβατε τὸν λόγον δὲν τὸν ἐλάβατε ὡς πρόεδρος κοινοβουλευτικῆς Κυβερνήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι βουλευταί, κατηγορήθην σήμερον καὶ πάλιν ὡς δικτάτωρ, ὡς ἀνευλαβὴς πρὸς τὸ Πολίτευμα, διότι ἐτόλμησα νὰ ἐπικρίνω τὴν ἀπόφασιν ἑνὸς ὁρκωτοῦ δικαστηρίου, διότι ἐτόλμησα ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ νὰ ὑποστηρίξω ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας ὑπῆρξε κατὰ τὴν διαχείρισιν τῆς Ἀρχῆς του εἰδικῶς εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἀπολύτως ἄσπιλος. Κατηγορήθην ὅτι προσβάλλω τὸ Πολίτευμα, διότι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀντίληψίς μας βλέπετε περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀληθοῦς Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος. Εἰμεθα κοινοβουλευτικοὶ θέλοντες νὰ καταστήσωμεν μούμιαν τὸ πολίτευμα, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ τολμῶμεν οὔτε νὰ θίξωμεν εἰς αἰῶνας αἰώνων. Θὰ εἶχα δικαίωμα κύριοι, καὶ διατάξεων ὡρισμένων τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος νὰ δηλώσω, ὅτι θὰ εἶναι ἐπιτεταμμένον νὰ ζητήσω τὴν τροποποίησιν αὐτῶν, διότι ἂν εἶχα νὰ ζητήσω νὰ ἐπικρίνω τὰς τοιαύτας διατάξεις καὶ νὰ ζητήσω τὴν τροποποίησιν αὐτῶν, θὰ εἶχα καὶ καθῆκον νὰ παρασκευάσω τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς τροποποιήσεως τῶν διατάξεων αὐτῶν. Ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν θεσμὸν τῶν ὁρκωτῶν δικαστηρίων δὲν ἔχω νὰ ζητήσω τροποποίησιν τοῦ Συντάγματος διότι πιστεύω καὶ ἐγὼ παρ' ὅλας τὰς ἀτελείας τοῦ θεσμοῦ, παρ' ὅλας τὰς περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι τόσον συχναί, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ κοινὴ συνείδησις ἐξεγείρεται κατὰ ὡρισμένων ἐτυμηγοριῶν τῶν ἐνόρκων, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναθέσωμεν εἰς τακτικοὺς δικαστάς, ὄχι ἁπλῶς τὴν ἐκδίκασιν ἀδικημάτων πολιτικῆς φύσεως, ὅπως εἶναι αἱ κατηγορίαι κατὰ τῶν Ὑπουργῶν, ἀλλὰ ἀκόμη οὔτε τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἀδικημάτων τοῦ κοινοῦ δικαίου· διότι ὁ τακτικὸς δικαστής, ὅσον μάλιστα περισσότερον εἶναι εἰδικευμένος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, καθίσταται ἀπρόσφορος ὅπως ἀποδώσῃ τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀληθῆ διότι ἔχει κάποιαν τάσιν συνήθως νὰ κυττάζῃ μόνον τὰ σκοτεινὰ μέρη τῆς εἰκόνος καὶ νὰ μὴ βλέπῃ τὰ φωτεινά. Διότι ἂν εἶναι δικαστὴς δικάζων ἐντελῶς ἐπὶ τῇ βάσει ψυχρῶν νόμων, δὲν εἶναι δικαστὴς δικάζων ἐντελῶς ἐπὶ τῇ βάσει ψυχρῶν νόμων, δὲν εἶναι δικαστής, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἐμπνευσθῇ ἀπὸ τὰς ἑκάστοτε κοινωνικὰς ἀντιλήψεις. Διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀναγνωρίζω ὅλα τὰ ἐλαττώματα τοῦ θεσμοῦ, οἷος λειτουργεῖ ὡς εἶπον καὶ προηγουμένως παρ' ἡμῖν, δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ζητήσω τὴν κατάργησιν αὐτοῦ. Ἀλλ' εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ ζητήσω τὴν τροποποίησίν του ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κοινοῦ νόμου. Διότι ὁ τρόπος καθ' ὃν συντίθεται τὸ ὁρκωτὸν δικαστήριον δὲν κανονίζεται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἀλλ' ὑπὸ τῶν νόμων. Ἔχω δὲ νὰ δώσω εἰς ὑμᾶς τὴν πληροφορίαν ὅτι εἰς τὴν ἐργασίαν, τὴν κολοσσιαίαν δύναμαι νὰ εἴπω, ἡ ὁποία εὑρίσκεται ἐν τῷ γίγνεσθαι διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τῶν μεγάλων δικαστικῶν νόμων, ἤδη ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τῆς ποινικῆς δικονομίας' ἔχει ἐπεξεργασθῇ τὸ διάγραμμα τῆς ποινικῆς δικονομίας καὶ προβλέπεται εἰς αὐτὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τροποποίησις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας, κατὰ τὰ ἀλλαχοῦ κρατοῦντα, τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων θὰ συντίθεται ἐν μέρει ὑπὸ τακτικῶν δικαστῶν ἐν μειοψηφίᾳ, ἐν μέρει δὲ ἐν πλειοψηφίᾳ ὑπὸ λαϊκῶν δικαστῶν.

Ἐγὼ θὰ ἔλεγον ὅτι ἡ καλυτέρα σύνθεσις τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου θὰ ἦτο ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ μὲν ἀριθμὸς θὰ περιωρίζετο διὰ νὰ παύσῃ καὶ αὐτὴ ἡ ἀπασχόλησις τοῦ κόσμου μὲ τὴν ἀπονομὴν τῆς λαϊκῆς αὐτῆς δικαιοσύνης ἀπὸ 10 εἰς 7 μόνον δικαστὰς ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως δύο θὰ ἦσαν τακτικοὶ καὶ πέντε λαϊκοί. Καὶ εἰς τούτους θὰ ἀνέθετα τὴν ἐκδίκασιν ὅλων ἐν γένει τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου, ὄχι ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑπόθεσιν ἡ ὁποία μᾶς ἀπασχολεῖ σήμερον, διότι ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ὅτι αἱ ἐπικρίσεις τὰς ὁποίας μοῦ ἀπηύθυνε ὁ ἀγαπητός μου ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως κ. Παπαναστασίου καὶ τὰς ὁποίας ἐπανέλαβαν καὶ ἄλλοι ρήτορες, εἶνε δίκαιαι. Βέβαια ἐγὼ ἐπλανώμην, βεβαίως ἐγὼ εἶχον τὸ ἄδικον, ὅταν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου εἶχα διακηρύξει ὅτι τοῦ λοιποῦ, ὅταν συκοφαντῆται ἡ δυσφημῆται ἕνας Ὑπουργός, ὀφείλει ἢ νὰ καταγγείλῃ ἢ νὰ παραιτηθῇ. Δὲν εἶπά ποτε, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀποδειχθῇ τοῦτο ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν, δὲν εἶπον ποτὲ ὅτι ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων θὰ ἐξῆγετο ἡ παραμονὴ τοῦ Ὑπουργοῦ εἰς τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐδήλωσα ὅτι ὀφείλει νὰ καταγγείλῃ διὰ νὰ κριθῇ εὐρύτερον ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης ἡ διαγωγή του, ἂν πτοεῖται καὶ δὲν θέλει νὰ καταγγείλῃ, ὀφείλει νὰ παραιτηθῇ. Δὲν εἶμαι λοιπὸν εἰς αὐτὴν τὴν ἀντίφασιν. μολονότι δέχομαι ὅτι δὲν εἶχον δίκαιον ὑποστηρίζων αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, διότι βέβαια οἱ Ὑπουργοὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς αὐτῆς δοσιδοκοῦν. Ἀλλὰ ἀναγνωρίζωντο ἔγκλημά μου, κύριοι, ἔχω τὸ δικαίωμα ὡς ἐγκληματίας νὰ ἐπικαλεσθῶ τὰς ἐλαφρυντικὰς περιπτώσεις. Διατί τὸ ἔκαμα ἀραγε τὸ ἔγκλημα αὐτό, διότι ἔβλεπα ὅλην τὴν συστηματικὴν κατασυκοφάντησιν τῶν δημοσίων ἀνδρῶν τῶν ἐχόντων εἴτε κυβερνητικὴν ἀρχήν, εἴτε διοικητικὴν ἀκόμη θέσιν, τὴν συστηματικὴν κατασυκοφάντησιν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας παριστάμεθα ὅλοι, ὡς εἰς τί ποτε ἄλλο ἀποβλέποντες, ὅταν πράττωμεν τὰ δημόσια παρὰ μόνον εἰς τὸ πῶς θὰ θησαυρίζωμεν, καὶ ἐσκεπτόμην ὅτι ἂν ἀφίσωμεν νὰ διαδίδεται αὐτὴ ἡ συκοφαντικὴ ἰδέα εἰς τὰς μεγάλας ὁμάδας τῆς λαϊκῆς μάζης μέσα εἰς μίαν ἐποχήν, ὅπου ἕνεκα καὶ τῆς μεταπολεμικῆς ἀνισορροπίας τῆς ψυχολογικῆς ποὺ εὑρίσκεται ὁ κόσμος, ἕνεκα ἰδίως τῆς τελευταίας κρίσεως, εὐκολώτερον εἶνε νὰ εὑρίσκουν εὐήκοα τὰ ὦτα τῶν ἀκουόντων τοιαύτας διαδόσεις, κινδυνεύομεν νὰ πάθωμεν μεγαλυτέρας συμφοράς. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐλαφρυντικὴ περίστασις, τὴν ὁποίαν ἐπικαλοῦμαι., καὶ ἡ ὁποία μὲ ἔκαμε τότε νὰ εἴπω, ὅτι ὀφείλουν οἱ Ὑπουργοὶ νὰ καταγγέλλουν τοὺς συκοφάντας των. Σήμερον ὅμως βλέπω καὶ ἐγὼ τὸ σφάλμά μου καὶ ἔρχομαι νὰ εἴπω - δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ὁμολογῶ τὰ σφάλματά μου—ἔρχομαι νὰ εἴπω: μάλιστα, κύριοι, ἔσφαλα καὶ βλέπω ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ πάῃ μπροστὰ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν, ὅτι πρέπει νὰ ἀρκεσθῶμεν μόνον εἰς τὴν δωσιδικίαν τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι δὲν δικαιοδοτοῦν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν δωσιδικίαν τούτων ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ μόνον, διότι δυστυχῶς ἡ κοινὴ γνώμη ἔχει μίαν πρσκατάληψιν ὅτι μία ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἐπηρεάζεται μεγάλως ἀπὸ τὰς πολιτικὰς πεποιθήσεις τῶν δικαζόντων. Δυστυχῶς τὸ ἀμερόληπτον ἡμῶν ὡς λαϊκῶν ἀντιπροσώπων, ὅταν ἀσκοῦμεν δικαστικὰ καθήκοντα, ὑπόκειται εἰς τὴν καχυποψίαν τῆς κοινῆς γνώμης. Διὰ τοῦτο ἐνῶ βεβαίως ἐζήτησα καὶ ἐλήφθη ἀπόφασις ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι δὲν θὰ καταφεύγομεν τοῦ λοιποῦ πρὸς τὴν δικαιοσύνην εἰς τοιαύτας περιστάσεις, εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ φέρω εἰς τὴν Βουλὴν σχέδιον νόμου, ὥστε διὰ θετικῆς διατάξεως νὰ καθιερωθῇ ἡ ἀναγνωριστικὴ αὐτὴ ἀγωγή, ὥστε εἴτε ὁ Ὑπουργός, εἴτε ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, ὁ ὁποῖος συκοφαντεῖται ἢ δυσφημεῖται, νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ προσέλθῃ πλέον εἰς τὸν πολιτικὸν δικαστήν, ὁ ὁποῖος, κανεὶς σας δὲν θὰ ἀρνηθῇ, ὅτι παρέχει πλείονας ἐγγυήσεις ἀμεροληψίας ἀπὸ κάθε ἄλλον διά νὰ ἀποφανθῇ αὐτός, ἂν τὰ ἀποδιδόμενα ἢ προσαπτόμενα εἰς τὸν Ὑπουργόν, ἢ τὸν δημόσιον ὑπάλληλον, εἶναι ψευδῆ ἢ ἀληθῆ. Δὲν θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος κανεὶς νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὴν τὴν διαδικασίαν, ἐγὼ ὅμως θὰ συστήσω εἰς τοὺς φίλους μου νὰ τὴν ἀκολουθοῦν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ διαδικασία θὰ ἀποτελέσῃ κάποιον τινὰ ἀναστολτικὸν

χαλινόν. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι διὰ τὰ ὁρκωτὰ δικαστήρια δὲν εἶναι ἀληθὴς ἡ ὑποψία σας ὅτι τὰ ἐπιβουλεύομαι. Ἐννοῶ ὅμως νὰ μεταρρυθμίσω αὐτά. Διότι ὅπως λειτουργοῦν εἶναι κτῆμα τῆς κοινῆς συνειδήσεως, ὅτι λειτουργοῦν κακῶς. Καὶ εἰς ἄλλα Κράτη ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου ἔχει κλονισθῇ ἡ θέσις τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς συνήθους ποινικῆς δικαιοσύνης. Γνωρίζετε δὲ ὅτι εἰς Κράτη, ὄχι μόνον μὴ δημοκρατικά, ὅπως εἶναι ἡ Ἰταλία, ὅπου ἄλλως τε θὰ ἀναγνωρίσετε ὅλοι σας ὅτι ἡ δικαστικὴ μεταρρύθμισις, ἡ ὁποία ἐπῆλθε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὑπὸ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ διασήμου νομομαθοῦς Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης κ. Ρόκο εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ μνημεῖα τὰ μεγάλα τῶν νομοθετικῶν μεταρρυθμίσεων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς δημοκρατικὰς χώρας ἔχει σχηματισθῇ κοινὴ πλέον συνείδησις, ὅτι ὁ θεσμὸς τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου ἔχει ἀνάγκην μεταρρυθμίσεως.

Π. Τσαλδάρης. Δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι εἰς τὴν Γερμανίαν αὐτὴ ἡ ἰδέα τῆς εἰσαγωγῆς τῶν λαϊκῶν δικαστηρίων εἶναι γενικωτέρα, διότι οἱ λαϊκοὶ δικασταὶ μετέχουν εἰς τὰ Πλημμελειοδικεῖα καὶ εἰς τὰ κατ' αἴτησιν δικαζόμενα ἀδικήματα.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός)· Δὲν πρόκειται βεβαίως τὴν στιγμὴν αὐτὴν νὰ ἀποφανθῶμεν περὶ τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐλπίζω νὰ εἰσαγάγωμεν εἰς τὴν Βουλὴν μετά τινας μῆνας. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι μὲ τὴν μορφὴν τοῦ Πρωτέως τὴν ὁποίαν ὑποδύεται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὸ ἔγκλημα, χρησιμοποιοῦν ὅλας τὰς τελειοποιήσεις τὰς ἐπιστημονικάς, καθίσταται εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων ἀπολύτως ἀνίκανος ὁ λαϊκὸς δικαστὴς νὰ κρίνῃ τὸ ἔγκλημα, ἐὰν δὲν διαφωτίζεται ἀπὸ τοὺς εἰδικῶς ἀσχολουμένους εἰς αὐτό. Καὶ τὰ ἀδικήματα αὐτὰ τὰ πολύπλοκα εἶναι σήμερον πολλά. Δὲν ἀποτελοῦν μειοψηφίαν μικράν, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω αὐτὸ τὸ ζήτημα δὲν πρόκειται νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ αὐτὴν τὴν στιγμήν. Θὰ ἀναγνωρίσω ἐπίσης, ὅτι αἱ παρατηρήσεις τοῦ ἀγαπητοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι ἄξιαι ἐπίσης προσοχῆς. Δέχομαι λοιπὸν ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ Κοινοβουλευτικὴ καταρτισθῇ σύμφωνα μὲ τὸν κανονισμόν, διότι εἶναι ἐνδεχόμενον πράγματι, ἐὰν ἤθελε γίνει δεκτὴ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ἡ αἰτησίς μου, εἰς ἄλλας περιστάσεις νὰ γεννηθοῦν ἄτοπα, τὰ ὁποῖα ἐσημείωσεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως.

Π. Τσαλδάρης. Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ὁποῖος ἀνεγνώρισε σφάλμα τῆς πολιτικῆς του ἐν τῷ προσφάτῳ παρελθόντι, θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ συστήσω νὰ μὴ σπεύσωμεν καὶ εἰς ἄλλα μέτρα, τὰ ὁποῖα ἴσως πάλιν πολὺ ταχέως θὰ ἀναγνωρίσωμεν ὡς νέα σφάλματα. Διότι διὰ τὸν Ὑπουργὸν ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ προσφύγῃ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια διὰ νὰ ἀποδεικνύῃ διὰ μαρτύρων, διὰ τοῦ Εἰσαγγελέως, διὰ τῶν συνηγόρων, ἀδιαφόρως ἐὰν εἶναι ἀληθῆ ἐκεῖνα ποὺ τοῦ λέγουν, ἓν μόνον ὑπάρχει μέσον καὶ ἂς τὸ λάβῃ ὑπ' ὄψιν σοβαρῶς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ μὴ παραπονῆται ὅτι κατ' αὐτοῦ αἰτιῶνται, ὅτι δὲν μεταχειρίζεται καλῶς τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Εἶναι ἡ ἐλευθέρα διεξαγωγὴ τῶν κοινοβουλευτικῶν ἡμῶν θεσμῶν. Ὁ κόσμος δὲν προσέχει εἰς τὸν Ὑπουργὸν τί θὰ εἴπῃ, ἀλλὰ προσέχει τί θὰ ἀκουσθῇ ἀπὸ τὴν Βουλήν. Μόνον ἡ παραπομπὴ ἑνὸς Ὑπουργοῦ ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ἐὰν εἶναι ἀληθῆ ἢ ὄχι τὰ κατ' αὐτοῦ καταγγελλόμενα, εἶναι αὐτὸ καὶ μόνον ἀρκετὸν διὰ νὰ καταρρίψῃ τὸ Ὑπουργικὸν ἀξίωμα καὶ ἂς μὴ σπεύδωμεν ἀπὸ μίαν ὡρισμένην περίστασιν νὰ εἰσαγάγωμεν ὡρισμένα μέτρα πολιτικά. διότι τὰ σφάλματα τὰ πληρώνει ἡ ἰδία ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία εἰσηγήθη.

Πρόεδρος. Παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὸ Προεδρεῖον, ἵνα καταρτίσῃ ἐξεταστικὴν τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴν συμφώνως μὲ τὸν Κανονισμόν.

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 4.30' μ. μ. τῆς αὔριο

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Κουτσίνας

Ν. Ξηρὸς

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΕ'.

Πέμπτης 11 Φεβρουαρίου 1932

Ὥρα 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ τῆς νήσου Λευκάδος παρακαλοῦν ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ἐγκρισις ἐξαγωγῆς ποσοῦ 250.000 ὀκάδων ἐλαιολάδου πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δυστυχῶν ἐλαιοπαραγωγῶν.

Ἡ ἑλληνικὴ διδασκαλικὴ ἕνωσις Ἀλεξανδρείας ζητεῖ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ διαβαθμίσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ».

Ὁ σύνδεσμος αὐτοκινητιστῶν Φλωρίνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπόφασιν εἰσαγωγῆς παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν Σιδηροδρόμων ὀτομοτρίς.

Ἡ ἕνωσις κτηνοτρόφων Κιλκὶς ζητεῖ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου προστασίας τῶν ἑλληνικῶν μαλλίων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** καταθέτει αἴτησιν τῶν ἐκπροθέσμων παγετοπλήκτων τῆς περιφερείας Καλαμῶν ζητούντων τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως.

Οἱ ἀδικηθέντες ἐκ τῆς κατακρατήσεως τῆς ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ἐγκαταλειφθείσας ἐν Βουλγαρίᾳ περιουσίας των κάτοικοι Κουφαλίου διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ ἕλληνος ἀντιπροσώπου παρὰ τῇ μικτῇ ἐπιτροπῇ Ἑλληνοβουλγαρικῆς μεταναστεύσεως κ. Ἐξηντάρη.

Ὁ ἀγροτικὸς σύλλογος Δολιανῶν τὸ Φῶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀδράνειαν τῶν ἁρμοδίων διὰ τὴν μὴ εἰσέτι ἀπαλλοτρίωσιν μέρους τοῦ ὕδατος τῆς μονῆς Λουκοῦς διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς κοινότητος.

Αἱ κοινότητες τῆς νήσου Ζακύνθου παρακαλοῦν, ὅπως δοθῇ ἡ δέουσα λύσις ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου ζητήματος τῆς διοικήσεως τῶν ναῶν Ζακύνθου διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἔτους 1911.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Α.Ε. Γιακᾶ ζητοῦν τὴν αὔξησιν τῶν καθορισθέντων τιμῶν τῆς ἀγορᾶς καπνοῦ κατὰ 25 ο/ο, τὴν μεταβολὴν τῶν πλασματικῶν δανείων εἰς μακροπρόθεσμα κλπ.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Α. Παπαναστασίου*** καὶ ***Ν. Μπακόπουλος*** καταθέτουσι τηλεγράφημα τῶν σωματείων Λαγκαδίων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μελετωμένην κατάργησιν τῶν πρακτικῶν λυκείων.

Ὁ βουλευτὴς κ. *Ι. Γρηγοράκης* καταθέτει αἴτησιν τῶν ἁλιέων τοῦ Μεσσηνιακοῦ καὶ Λακωνικοῦ κόλπου ζητούντων τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἁλιείας διὰ πετρελαιοκινήτων (ἀνεμοτρατῶν).

Τὰ ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα Ἐδέσσης ζητοῦν τὴν ἄμεσον ἰσχύν τοῦ νόμου 5269, τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς ἐνταλμάτων ἐπὶ τρίμηνον καὶ τὴν παροχὴν πιστώσεως ἐκ μέρους τῶν Τραπεζῶν.

Ὁ Χ. Ἀναστασιάδης κάτοικος Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν παροχὴν πληροφοριῶν σχετικῶν μὲ τὴν καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου.

Ἡ ἐπὶ τῆς Προνοίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ χορηγήσεως πιστώσεως δραχ. 300 χιλιάδων ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ συνοικισμοῦ Κάμπελ Θεσσαλονίκης Ἰσραηλιτῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος*** καταθέτει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια:

1) «Περὶ ἐπιχορηγήσεως ἐπιβατηγῶν πλοίων ναυπηγουμένων ἐν Ἑλλάδι.

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀτμοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος ὑπογραφείσης τὴν 7 Ἰανουαρίου 1932 συμβάσεως περὶ τακτικῆς καὶ κανονικῆς ἐκτελέσεως τῆς γραμμῆς Ἑλληνικῶν λιμένων—Βορείου Ἀμερικῆς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ Ἀφθονίδης*** καταθέτει πρότασιν νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4091 «περὶ ἀσφαλείας ἀγροτικῶν κτημάτων ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαρχίαν Τροιζηνίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Κοκκινάκης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου 1931 Ἀναγκαστικοῦ διατάγματος «περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν, περὶ περιορισμοῦ τῶν ἐξόδων ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν ὀφειλετῶν, καὶ περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἐκτελέσεως διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Ξανθόπουλος, Π. Καλλιδόπουλος, Α. Παχνὸς*** καὶ ***Θ. Παπαστρατῆς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκτιμήσεως καὶ πληρωμῆς τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους»,

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Μ. Μαντᾶς, Δ. Ἀνδρεάδης, Κ. Κοντοδίνας, Τ. Ἀναστασίου, Α. Παχνὸς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Ὁ κ. ***Ε. Κουλουμβάκης.*** Λαμβάνω τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λέγει ὅτι θὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἀπουσιαζόντων ἀτυχῶς τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, ἐπὶ σοβαρωτάτου ζητήματος, τοῦ ζητήματος τῆς προστασίας τοῦ ἐλαίου.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἐὰν γίνῃ συζήτησις θὰ λάβω καὶ ἐγὼ τὸν λόγον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ὁ κ. βουλευτὴς θὰ κάμῃ μίαν σύστασιν. Ἐὰν ὅμως πρόκειται νὰ γίνῃ συζήτησις, ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ παρακολουθήσῃ αὐτὴν σήμερον.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Δι' αὐτὸ νὰ μὴ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἂν θέλετε νὰ γίνῃ συζήτησις περὶ τοῦ ἐλαίου κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος, ἐφόσον μάλιστα σήμερον ἠσχολήθη ἐκτενῶς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν γενησομένην συζήτησιν θὰ μάθῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ἂν πρόκειται μόνον περὶ συστάσεως ἂς ὁμιλήσῃ ὁ κ. βουλευτής.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ σπουδαιότης τοῦ ζητήματος κατενοήθη ἐγκαίρως καὶ ἀπὸ τὴν Κεβέρνησιν καὶ ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτὸ συζητοῦμεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος θέρους περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἐλαίου, ἀλλὰ τὸ πρόβλημα εἶναι δυσκολότατον, καὶ δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι καὶ ἡ τελευταίως δοθεῖσα λύσις, ἡ ὁποία αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν ἦτο ἀσκοπος, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἀπεδείχθη, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ μάλιστα μετὰ πάσης ταχύτητος τοὺς πτωχοτέρους τῶν παραγωγῶν. Ἡ διατίμησις εἶναι μέτρον ἐπιτυχές, ἀλλὰ δὲν συμβιβάζεται κατὰ τὴν γνώμην μου μὲ τὴν ὑγιοπραξίαν, ἡ ὁποία γίνεται μεταξὺ ἐμπόρων ἐχόντων ἀποθέματα.

Κ. Ζαβιτζιάνος. Ὅλον τὸ διάταγμα ἀπέβη πρὸς προστασίαν τῶν ἐμπόρων.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ ὑγιοπραξία θὰ εἶχε λόγους, ἐὰν ἐγίνετο ἀπ' εὐθείας ἡ ἀγορὰ τοῦ ἐλαίου ἀπὸ τοὺς παραγωγούς. Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προστεθῇ εἰς τὰς διακηρύξεις τοῦτο καὶ μάλιστα ταχέως, διότι ἂν ἀναμείνωμεν τὸν Ἀπρίλιον οὐδὲ καὶ ἀλλοίμονον, πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ παραγωγοί, πιεζόμενοι ἀπὸ τὰς ἀνάγκας των, προσέρχονται εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ πωλήσουν ὅσο ὅσο τὸ λάδι των, ἀλλὰ πολλάκις ἀναγκάζονται νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὸ χωριό των μὲ τὸ λάδι ἀπώλητο.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἡ Κυβέρνησις διατελεῖ ἐν γνώσει τῶν ὅσων ἐξέθηκε ὁ κ. βουλευτὴς θὰ ἐκθέσῃ δὲ εἰς τὴν Βουλὴν τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα κρίνει ἀναγκαῖα νὰ ληφθῶσι κατὰ τὴν προσεχῆ συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Μ. Μαντᾶς*** λέγει ὅτι κατὰ τηλεγραφήματα ἐκ Νιγρίτης, σοβαραὶ σκηναὶ ἔλαβον χώραν ἐκεῖ μεταξὺ πολιτῶν καὶ ὀργάνων τῆς τάξεως καὶ τραυματισμοὶ πολιτῶν τινῶν. Ἀφορμὴν εἰς τὰς συμπλοκὰς ἔδωσε τὸ ὅτι τὰ καπνά, τὰ ὁποῖα ἀγοράζει τὸ Κράτος, ἡ Κυβέρνησις ἀντὶ νὰ τὰ δίδῃ νὰ τὰ ἐπεξεργάζωνται ἐπὶ τόπου τὰ μεταφέρει εἰς ἄλλα μέρη. Νομίζω ὅτι ἡ ἐνέργεια τῶν Ἀρχῶν ὑπῆρξεν ἐσπευσμένη, ἐπέδειξαν δὲ αὐταὶ σπουδὴν μεγάλην ἀπέναντι τῶν δικαίως ἀγανακτησάντων πολιτῶν. Νομίζω ὅτι ἡ αἴσιωσις τῶν πολιτῶν νὰ γίνεται ἡ ἐπεξεργασία τῶν καπνῶν ἐπὶ τόπου πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, συγχρόνως δὲ νὰ ληφθοῦν τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα διὰ νὰ ἐξευρεθοῦν οἱ αἴτιοι τῶν συμπλοκῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρ. τῆς Κυβερνήσεως). Ἐξ ὅσων γνωρίζω ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε γνῶσιν τῶν γενομένων ἀτοχιῶν καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διέταξεν ἀνακρίσεις. Ἐὰν ὑπάρχῃ πταῖσμα ἐκ μέρους τῆς Ἀρχῆς οἱ ὑπεύθυνοι θὰ δώσουν λόγον. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν καπνῶν δύναμαι νὰ εἰπω ὅτι πρόκειται περὶ συγκρούσεως συμφερόντων. Τὸ Κράτος προέβη εἰς θυσίας ὑπὲρ τῶν καπνοπαραγωγῶν καὶ διέθεσε 30 μὲν ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ τὴν ἀγορὰν καπνῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι διὰ πέταγμα, ἐνῷ ἐξ ἄλλου προέβη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμπορευσίμου καπνοῦ διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς παραγωγούς. Διὰ τὸν δεύτερον σκοπὸν διέθεσε 200 περίπου ἑκατομμύρια, ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἀκινητοποιηθῇ ἐπὶ δύο τουλάχιστον ἔτη. Ἀλλ' ἦτο καθῆκον τοῦ Κράτους ἐξ ἄλλου νὰ καταβληθῇ πρόνοια νὰ περιορισθῇ ἡ ζημία τοῦ Κράτους ἐφ' ὅσον μάλιστα οἱ καιροὶ δὲν εἶναι τοιοῦτοι, ὥστε νὰ μὴ δίδῃ κανεὶς μεγάλην προσοχὴν εἰς αὐτὰ τὰ ζητήματα. Δι' αὐτὸ ἡ ἐπεξεργασία τῶν καπνῶν γίνεται εἰς ὡρισμένα κέντρα καὶ λόγῳ οἰκονομίας καὶ λόγῳ ἐπιβλέψεως καὶ ἐντεῦθεν ἡ σύγκρουσις τῶν συμφερόντων. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐν τούτοις σήμερον ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ μίαν ἐλαστικὴν λύσιν καὶ πρὸς τοῦτο ἀνέθηκεν εἰς τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Μακεδονίας νὰ ἐξετάσῃ καὶ ὅπου εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεται ἡ ἐπεξεργασία ἐπὶ τόπου, ἄνευ ὑπερμέτρου βλάβης τοῦ Δημοσίου, νὰ γίνεται, διαφορετικὰ νὰ μεταφέρεται ὁ καπνὸς εἰς ἄλλο κέντρον.

Π. Τσαλδάρης. Τὰ τηλεγραφήματα τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν ὁ κ. Βουλευτὴς Ἀττικῆς εἶχον ἀπευθυνθῇ εἰς ἐμὲ καὶ διὰ τοῦτο ἔσπευσα νὰ ζητήσω σχετικὰς πληροφορίας ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν. Πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι χάριν τῆς τάξεως τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν θὰ ἔλαβε τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα. Ἀλλ' ἔχω νὰ κάμω μίαν σύστασιν περὶ ζητήματος τὸ ὁποῖον ἀντελήφθην καὶ κατὰ τὴν μετάβασίν μου εἰς Μακεδονίαν. Ζητεῖται ἡ ἐπὶ τόπου ἐπεξεργασία τῶν καπνῶν ὡς μέσου ἀνακουφίσεως τῶν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι στεροῦνται καὶ αὐτῶν τῶν μέσων πρὸς συντήρησίν των, καὶ δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι ἡ ἀξίωσις τῶν πολιτῶν θὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀγορᾶς τῶν καπνῶν δύναμαι νὰ εἰπω ὅτι ὡς γίνεται αὐτὴ δὲν περιέρχεται τίποτε εἰς τοὺς παραγωγούς, ἀλλ' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τὸ λαμβάνει ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα. Ἡ κατάστασις ἐκεῖ εἶναι τοιαύτη ὥστε εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συνδυάσῃ ἡ Κυβέρνησις τὰ διάφορα συμφέροντα καὶ πρὸ παντὸς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἐπειγούσας ἀνάγκας τῶν παραγωγῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Ἀπέναντι τοῦ συμφέροντος αὐτοῦ εἶναι τὸ γενικὸν συμφέρον. Ὀρθῶς δὲ ἡ ὑπηρεσία ἐνήργησε κατὰ τρόπον ἐξυπηρετοῦντα τὸ δημόσιον συμφέρον. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δὲ ἐπενέβη διαιτητικῶς τρόπον τινά. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε καὶ ἄλλα πολλὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν καὶ εἰς ἐπικουρίαν ἦλθε τῶν πασχόντων. Ἤδη ἀνέθεσε εἰς τὸν Γενικὸν Διοικητὴν νὰ λύσῃ τὰ ζητήματα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ λεχθὲν ὅτι δὲν μένει τίποτε εἰς τοὺς παραγωγούς, ἔχω νὰ εἰπω, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἠσχολήθημεν, πρὸ ἡμερῶν δὲ ἐγένετο σύσκεψις ὑπὸ τὴν προεδρείαν μου καὶ ἐλήφθησαν ἀποφάσεις διὰ νὰ δυνηθοῦν οἱ καλλιεργηταί, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρέους των, νὰ λάβουν δάνειον ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἐλάβαμεν μέτρα πρὸς περιορισμὸν τῶν ἐκ τῶν χρεῶν των προερχομένων συνεπειῶν.

Δ. Φλωριᾶς. Ἐπειδὴ συνέπεσε τὴν ἐποχὴν ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἀγορασθοῦν τὰ καπνὰ τὰ ἐμπορεύσιμα νὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν Νιγρίτην, παρουσιάσθησαν ἐνώπιόν μου καπνέμποροι καὶ καπνοπαραγωγοὶ ὅπως καὶ ἀγρόται, οἱ ὁποῖοι διετύπωσαν τὴν εὐχήν, ὅπως ἐπιτραπῇ ἕνα μέρος τῶν καπνῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ἀγοράσῃ ἡ Κυβέρνησις ἐκεῖθεν, νὰ παραμείνῃ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, διότι πρόκειται περὶ πρωτευούσης ἐπαρχίας καὶ δὴ καπνοπαραγωγικῆς, νὰ ἐπεξεργασθοῦν δὲ τοῦτο ὥστε νὰ ἀνακουφισθοῦν καὶ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι. Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἐβλάπτοντο τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, ἐὰν ἕνα μέρος τῶν καπνῶν παρέμενε πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὴν πόλιν τῆς Νιγρίτης, δεδομένου ὅτι τὰ μεταφορικὰ εἴτε τῶν ἐπεξεργασμένων εἴτε τῶν ἀνεπεξεργάστων θὰ ἐμειοῦντο καὶ δεδομένου ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνακουφισθοῦν οἱ πολῖται, ἐπρότεινα καὶ ἐγὼ καὶ παρεκάλεσα ὅπως ἕνα μέρος τῶν καπνῶν παραμείνῃ διὰ νὰ τὸ ἐπεξεργασθοῦν ἐμπορικῶς ἐκεῖ. Παρακαλῶ τὸν κ. Ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ θέσῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν λοιπῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ἀπόψεις ταύτας, ὅπως ἕνα μέρος τῶν καπνῶν παραμείνῃ πρὸς ἐπεξεργασίαν εἰς τὴν πόλιν τῆς Νιγρίτης, δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν καὶ εἰδικοὶ ἐκεῖ δυνάμενοι νὰ τὰ ἐπεξεργασθοῦν σύμφωνα μὲ τὰς ἀπόψεις τῆς ὑπηρεσίας, ὥστε νὰ ἔχωμεν ἕνα ἐμπορεύσιμον προϊὸν πρώτης τάξεως διότι καὶ εἰδικοὶ ὑπάρχουν καὶ χεῖρες τεχνικαὶ καὶ ἀποθῆκαι καὶ πάντα τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ζητηθοῦν παρὰ τῆς ὑπηρεσίας ὑπάρχουν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Νιγρίτης.

Ὁ κ. Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν) ὑποβάλλει δύο νομοσχέδια τὸ πρῶτον «περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς ἀτμοπλοΐας πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς γραμμῆς Ἑλλάδος Ἀμερικῆς» καὶ 2ον «περὶ ἐπιχορηγήσεως τῶν τυχὸν ναυπηγηθησομένων ἐν Ἑλλάδι πλοίων.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων

Ἡ συζήτησις ἐπ' αὐτῶν ἀναβάλλεται αἰτήσει τῶν ἀναγεγραμμένων βουλευτῶν καὶ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ διοικήσεως ἀστικῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν» ὁ κ. Τσαλδάρης παρατηρεῖ ὅτι πρόκειται περὶ ἐπικυρώσεως νομοθετικοῦ διατάγματος ἀλλὰ ταὐτοχρόνως διενεμήθησαν τροπολογίαι, αἱ ὁποῖαι τροποποιοῦν αὐτό, κανονικὸν δὲ θὰ ἦτο νὰ ἔλθουν αἱ τροποποιήσεις πρὸς συζήτησιν μαζὶ μὲ τὸ νομοσχέδιον τὸ κυροῦν τὸ διάταγμα.

Α. Μιχαλακόπουλος Μάλιστα κ. Πρόεδρε, νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Παρακαλῶ κ. Πρόεδρε νὰ ἀναβληθοῦν καὶ τὰ ἑπόμενα δύο νομοσχέδια τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν εἰς πρώτην συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ νόμου 4578 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μισθώσεως κτιρίου νηπιακοῦ ἐπιμελητηρίου Μελᾶ πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπηρεσιῶν τῶν Τ. Τ. Τ.

Εἷς δ' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον «περὶ καταργήσεως ἄρθρων τοῦ νόμου 167 τῆς πρώην Κρητικῆς Πολιτείας περὶ μεταγραφῆς καὶ ὑποθηκῶν ἔχον οὕτω:

Περὶ καταργήσεως τῶν ἄρθρων 123 ἕως 138 τοῦ νόμου 167 τῆς πρώην Κρητικῆς Πολιτείας «περὶ μεταγραφῆς καὶ ὑποθηκῶν».

Ἄρθρον μόνον.

Τὰ ἄρθρα 123 ἕως 138 τοῦ νόμου 167 τῆς πρώην Κρητικῆς Πολιτείας περὶ μεταγραφῆς καὶ ὑποθηκῶν καταργοῦνται. Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα ταῦτα διὰ τὴν εὐθύνην τῶν ὑποθηκοφυλάκων ἐν Κρήτῃ δεδομέναι ἐγγυήσεις ἀποδίδονται εἰς τοὺς καταθέσαντας, αἱ δὲ σχετικαὶ ὑποθῆκαι ἐξαλείφονται δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίου εἰς διαταγήν.

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας τὸ πρῶτον ψηφισθὲν σχέδιον νόμου «περὶ ἀρμοιώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ γραμματέως τοῦ πνευματικοῦ Δικαστηρίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν τοῦ ὑπογραμματέως τοῦ πολυμελοῦς δικαστηρίου ἐν τῷ Ἑλλην.κῷ Κράτει.

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν τὸ περὶ ἀντικαταστάσεως κλπ. τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. περὶ ἀμέσου ἐκδικάσεως πλημμελημάτων τινῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ κλπ.

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν.Δ. περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατὰ ἀγροτῶν ὀφειλετῶν καὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἐκ τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

Ἐπίσης εἰς μόνην συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐπιτροπείας τῆς ἀνηλίκου θυγατρὸς τοῦ ἀποθανόντος πρώην Βασιλέως Κωνσταντίνου Αἰκατερίνης, ἔχον οὕτω:

Περὶ ἐπιτροπείας τῆς ἀνηλίκου θυγατρὸς τοῦ ἀποθανόντος πρώην Βασιλέως Κωνσταντίνου, Αἰκατερίνης.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἀνήλικος θυγάτηρ τοῦ ἀποθανόντος πρώην Βασιλέως Κωνσταντίνου Αἰκατερίνη διατελεῖ, μέχρις ἐνηλικιώσεως αὐτῆς, ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς ἐνηλίκου ἀδελφῆς αὐτῆς Εἰρήνης.

Ἐν τῇ ἐπιτροπείᾳ ταύτῃ ἀγρεύουσιν αἱ ἐν τῷ ΧΠΘ' τῆς 17ης Αὐγούστου 1861 περὶ ἀνηλίκων κλπ. νόμῳ ἀναγραφόμεναι διατυπώσεις καὶ ἡ ἐπίτροπος ἀδελφὴ αὐτῆς Εἰρήνη δύναται, ὡς πρὸς τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς ἀνηλίκου καὶ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτῆς, νὰ ἐνεργῇ πᾶσαν οἱασδήποτε φύσεως δικαιοπραξίαν ἐπὶ κινητῶν καὶ ἀκινήτων, χωρὶς τὸ παράπαν ν' ἀπαιτῆται διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς ἄδεια ἢ γνωμοδότησις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ἢ ἀπόφασις δικαστική.

Ἡ ἐπίτροπος, ὡς τοιαύτη, δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἐνέργειαν πασῶν τῶν εἰρημένων πράξεων τῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς ἀνη-

λίκου καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτῆς εἰς πληρεξούσιον ἔχοντα τὰ αὐτὰ οἷα καὶ ἡ ἐπίτροπος ἀνωτέρω ἀναφερόμενα δικαιώματα, ὃν ἢ ἔχει ἤδη διορίσει ἢ θὰ διορίσῃ εἰς τὸ μέλλον.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταχωρίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀνακοινοῖ μετὰ ταῦτα ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς κατήρτισε τὴν ἐξεταστικὴν τῶν πραγμάτων ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας, ἐκ τῶν κάτωθι:

Γ. Κονδύλης, Ι. Κανναβός, Π. Πετρίδης, Ι. Βαλαλᾶς, Δ. Κουτσοπέταλος, Φ. Μανουηλίδης, Τ. Ἀναστασίου, Φρ. Σαράντης, Ἀλ. Βερδέλης, Εὐάγγ. Πριμίδης, Στ. Κωστόπουλος, Ν. Σπηλιώτης, Νικ. Ζαρίφης, Π. Εὐριπάτος, Ἠλ. Ἀσπιώτης, Γ. Βασιλειάδης, Ι. Μιχαήλ, Δημ. Ἡρακλείδης, Ι. Κούνδουρος, Κ. Κονταδίνας, Γ. Στράτος, Ι. Ράλλης, Ι. Παπαφλέσσας, Δ. Ἀφθονίδης.

Μεθ' ὃ συνανέσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 5.40 διὰ τὴν 4 1)2 τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ἀποστόλου
Ι. Κουτσίνας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΣ'

Παρασκευῆς 12 Φεβρουαρίου 193.

Ὥρᾳ 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος **κ. *Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Πύργου—Δηρου ζητεῖ τὴν ἀναστολὴν τῆς πληρωμῆς φόρων ἐπὶ ἐξάμηνον.

Ὁ σύνδεσμος τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἡνωμένων κυλινδρομύλων Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν αὔξησιν τοῦ χορηγουμένου ἐπιδόματος ἀσθενείας καὶ ἀνεργίας, τὴν νοσοκομειακὴν περίθαλψιν τῶν μελῶν, τὴν χορήγησιν χιλιοδράχμου ἐπιδόματος κατὰ τὸν θάνατον μέλους οἰκογενείας τῶν μετόχων κλπ.

Ὁ σύνδεσμος ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἡνωμένων κυλινδρομύλων Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει τροπποίησιν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ταμείου συντάξεως μυλεργατῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Ἀφθονίδης*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν Πόρου Γαλατᾶ καὶ ὅλων τῶν κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας ζητούντων τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Σιδηροδρομικοὶ διαμαρτύρονται διὰ τὴν περικοπὴν τῶν μισθῶν των καὶ τὴν κατάργησιν τῶν ὀργανικῶν θέσεων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** διαμαρτύρεται διὰ τὰς ἐνεργείας τοῦ ὑπομοιράρχου Τσάμη καὶ τῶν ὀργάνων του διὰ τὰ αἱματηρὰ καὶ λυπηρὰ γεγονότα ἐν Νιγρίτῃ.

Οἱ ἐπαγγελματίαι Γέρας ζητοῦν τὴν παράτασιν τοῦ χρεωστασίου τοῦ δοθέντος εἰς τοὺς ἀγρότας καὶ εἰς αὐτούς.

Ἡ ἕνωσις ἀναπήρων πολέμου ὁλικῆς ἀνικανότητος Ἀττικῆς ὑποβάλλει τροπολογίαν εἰς τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον περὶ προστασίας θυμάτων πολέμου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει αἴτησιν τῶν Ξ. Σακελλαρίου καὶ Ἠλίας Μαγλάρα συνταξιούχων ἀξιωματικῶν ζητούντων τὴν παροχὴν εἰς αὐτοὺς μερίσματος ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καὶ ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτουσιν ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου θυμάτων καταχραστῶν συμβολαιογράφων «Θέμις» ζητούντων τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῶν γενομένων εἰς βάρος των καταχρήσεων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει ἀναφορὰν πολυτέκνων Μεσολογγίου καὶ Ἀμφιλοχίας ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ πολυτέκνων.

Οἱ ὑπάλληλοι τῆς περιελθούσης εἰς ἀδυναμίαν πληρωμῶν Τραπέζης Κοσμαδοπούλου παρακαλοῦν ὅπως εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ συνταχθησομένου εἰδικοῦ νόμου ληφθῇ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν μέριμνα.

Τὰ διοικητικὰ συμβούλια τῶν συνεταιρισμῶν ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων καλλιεργητῶν Παραμυθίας καὶ Σιαμετίων ζητοῦν τὴν διὰ νομοθετικοῦ μέτρου ρύθμισιν τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀπαλλοτριωθέντων ἀγροκτημάτων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παπαθανάσης*** καταθέτει τηλεγράφημα κατοίκων κοινοτήτων Ματαράγκας ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ διατάγματος περὶ φορολογικῶν διευκολύνσεων.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς***. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ ἐκτάκτου ἐξοφλήσεως μέρους τοῦ δανείου 9ο)ο τοῦ 1925 (τέκτονος) «περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου γενομένης χρηματοδοτήσεως πρὸς τὴν Ἑταιρίαν Ulen et Co.

Ὁ κ. ***Π. Ἀργυρόπουλος***. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου:

1) Περὶ προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου 4922 περὶ συστάσεως Συμβουλίου Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας πολιτικοῦ προσωπικοῦ Ὑπουργείου Ναυτικῶν κ.λ π.,

2) Περὶ κυρώσεως τῆς συναφθείσης μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ διαφόρων Κρατῶν συμβάσεως ἀφορώσης ναυτικὰς σημάνσεις.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου***. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐφ' ἅπαξ χορηγίας δραχ· 60.000 εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἀδελφότητα τῶν Νέων (.ΧΑ.Ν.) Σύρου.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5285 περὶ ἀποζημιώσεως ἐνοικιαστῶν χρηματοκιβωτίων ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως καὶ

2) Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 4 τῆς 6ης Συνταικτικῆς ἀποφάσεως τῆς 20 Φεβρουαρίου 1926 περὶ ὑποχρεωτικῆς διετοῦς ὑπηρεσίας ἐν Μακεδονίᾳ, Θράκῃ καὶ Ἠπείρῳ τῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων κλπ. καὶ καταργήσεως αὐτῆς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἰδρύσεως, λειτουργίας καὶ ἐλέγχου Ταμιευτηρίων».

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν Νόμων 4816 καὶ 5136 «περὶ κτημάτων ἀπαλλοτριωθέντων ἐν ταῖς περιφερείαις Μαργαριτίου καὶ Παραμυθίας.

Ὁ Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. ***Φ. Ζαΐμης*** ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος πινάκων διαγωνισμῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Σ. Σχινᾶς, Μ. Μαντᾶς,*** καὶ ***Δ. Γιαννόπουλος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4410 περὶ ναυτικῆς στρατολογίας».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ ***Α. Παχνός, Γ. Τηλικίδης*** καὶ ***Α. Σανθόπουλος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν εἰς τὸν νόμον ΒΧΜΕΤ' «περὶ ἀρχαιοτήτων».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Γ. Ροδόπουλος*** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει πρότασιν νόμου περὶ Ταμιευτηρίων. Ὅταν, λέγει, πρὸ δύο ἐτῶν ἐγένετο ἡ πτώχευσις τῆς Ἀγγλοαμερικανικῆς Τραπέζης ὑπέβαλον πρότασιν νόμου ἀφορῶσαν τὰ Ταμιευτήρια· ἡ πρότασίς μου ὅμως αὕτη, τὴν ὁποίαν ἐπεξειργάσθην μετὰ πολλῆς εὐσυνειδησίας, ὥστε νὰ εἶναι ἐκτελεστὴ δὲν ἐνεγράφη εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν. Ἤδη, μετὰ τὴν νέαν συμφοράν, ἡ ὁποία ἔπληξε ἰδιαιτέρως τοὺς Θεσσαλοὺς μικροκεφαλαιούχους καὶ ἀποταμιευτάς, ἐνόμισα ἐπίκαιρον νὰ καταθέσω ἐκ νέου τὴν πρότασίν μου βελτιωμένην κατὰ τὰς ἐνδείξεις τῆς πείρας. Ἡ πρότασίς μου στηρίζεται κυρίως εἰς πέντε οὐσιώδη στοιχεῖα ἐξασφαλίζοντα τὰς οἰκονομίας τοῦ κόσμου. Ἤδη ὅλαι αἱ Τράπεζαι δύνανται νὰ ἱδρύσουν Ταμιευτήρια. τὰ δὲ χρήματα τῶν πτωχῶν πωλητῶν νὰ κινδυνεύουν ἀπὸ τὰς διαφόρους Τραπεζιτικὰς ἐπιχειρήσεις. Αὐτὸ πρέπει νὰ παύσῃ, δι' αὐτὸ κατὰ τὴν πρότασίν μου πρέπει νὰ ζητῆται εἰδικὴ ἄδεια διὰ τὴν λειτουργίαν Ταμιευτηρίου, ὁ δὲ ὀργανισμός, ὅστις θὰ ἐγκριθῇ οὕτω ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, θὰ προβλέπῃ καὶ περὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Ταμιευτηρίου καὶ περὶ τῆς διαχειρίσεως. Ὁ λογαριασμὸς τῶν Ταμιευτηριακῶν καταθέσεων θὰ τηρῆται χωριστὰ εἰς ἴδια βιβλία. Αἱ καταθέσεις τῶν Ταμιευτηρίων θὰ διατίθενται κατὰ μὲν τὰ 3)5 εἴτε εἰς τὸ Ταμεῖον Δανείων καὶ Παρακαταθηκῶν εἴτε εἰς Ὁμολογίας τοῦ Κράτους, εἴτε εἰς ἔντοκα γραμμάτια, τὰ δὲ 2)5 κατὰ τὴν Τραπεζιτικὴν ἐνδεδειγμένην τάξιν θὰ μένουν διαθέσιμα εἰς τὸ Ταμεῖον. Ἐξ ἄλλου θὰ ὑπάρχῃ συμβούλιον ἐξελέγχον τὴν κατάστασιν τῶν Ταμιευτηρίων, διότι ἄνευ ἐλέγχου καμμίαν ἀξίαν δὲν ἔχουν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου, ἐξ ἄλλου δὲ θὰ θεσπισθοῦν καὶ ποινικαὶ διατάξεις διὰ τοὺς Τραπεζίτας. Αὐτὰ εἶναι αἱ οὐσιωδέστεραι διατάξεις τῆς προτάσεως νόμου, τὴν ὁποίαν ὑποβάλλω. Δέν θέλω νὰ ἐπικαλεσθῶ ὑπὲρ αὐτῆς τὸ τελευταῖον γεγονὸς ὅπερ ἔπληξε τὴν Θεσσαλικὴν κοινωνίαν, ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις θὰ ὑποβάλῃ εἰδικὰ μέτρα περὶ ἐκκαθαρίσεως, ἐξ ἄλλου δὲ ἐζήτησα ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὴν κατάθεσιν διαφόρων σχετικῶν στοιχείων.

Ὁ κ. ***Κ. Κοντοδίνας*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συνεταιρισμοῦ Παληουρίου διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἔκδοσιν κατὰ τῶν ἀποκατασταθέντων καλλιεργητῶν χρεωστικῶν ἐνταλμάτων, ἐνῷ δὲν ἔλαβον ἀκόμα οὔτε σπιθαμὴν γῆς.

Πρόεδρος. Θὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. ***Α. Ξανθόπουλος,*** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ὀλυμπιάδος Χαλκιδικῆς λέγει ὅτι οὗτοι ἠσχολοῦντο μέχρι τοῦδε μὲ τὴν ὑλοτομίαν τοῦ μεγάλου ἐκεῖ δάσους καὶ συνετηροῦντο τελευταίως ὅμως ἡ Ἑταιρία, ἡ ὁποία εἶχε ἀναλάβῃ τὸ ἔργον, ἔπαυσε τὰς ἐργασίας της καὶ ἀπέλυσε τοὺς ἐργάτας. Διὰ τοῦτο παρακαλεῖ ὅπως συμφώνως μὲ τὸν Ἀγροτικὸν Νόμον δοθῇ εἰς αὐτοὺς δικαίωμα νὰ κάμουν μέχρι 3.000 ὀκάδων ξυλοκάρβουνα, χωρὶς νὰ πληρώσουν τὸν φόρον, διότι δὲν ἔχουν, ἄλλως νὰ θεωρηθῇ ὅτι οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι εὑρίσκονται εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκονται οἱ παθόντες ἐκ θεομηνίας καὶ νὰ παρασχεθοῦν εἰς αὐτοὺς εὐκολίαι·

Οἱ κ. κ. ***Μ. Μαντᾶς, Δ. Γιαννόπουλος*** καὶ ***Ν. Γαρδικιώτης*** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῶν χωρίων Καλαμπάκας ζητούντων τὴν παροχὴν βοηθήματος.

Οἱ κ. κ. ***Μ. Μαντᾶς*** καὶ ***Δ. Γιαννόπουλος*** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν σεισμοπαθῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος Ἁγίας Ἄννης Εὐβοίας περὶ ἀνεγέρσεως τῶν οἰκιῶν των.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν αὐτοκινητιστῶν Κεφαλοβρύσου Τριχωνίδος περὶ ἐπισκευῆς τῆς ὁδοῦ Ἀγρινίου Κεφαλοβρύσου λέγει ὅτι εἶναι αὕτη ἀδιάβατος παρὰ δὲ τὴν δοθεῖσαν πρὸ τετραμήνου ὑπόσχεσιν οὐδὲν ἐγένετο δι' αὐτήν. Ἀπὸ τὸν ἐκεῖ μηχανικὸν ἐπληροφορήθην ὅτι ὑπάρχει πίστωσις ἀδιάθετος, μετὰ δὲ τὴν γενηγσμένην σκυρόστρωσιν θὰ περισσεύσουν ἐκ τῆς πιστώσεως περὶ τὰς 100.000 δραχμῶν ποσὸν τὸ ὁποῖον δύναται νὰ διατεθῇ, διὰ νὰ ἀρθοῦν αἱ συνεπείᾳ τῶν βροχῶν ἐπελθοῦσαι καταπτώσεις.

Δ. Δίγκας (Ὑποτργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ὑφ' ὅσον γνωρίζω αἱ πιστώσεις διὰ τὴν συντήρησιν ἔχουν ἐξαντληθῇ, ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἐξετάσω.

Ι. Νικολίτσας. Ὑπάρχει πίστωσις 360.000 δραχμῶν διὰ τὴν σκυρόστρωσιν ἐξ αὐτῆς δὲ ἠμπορεῖ νὰ διατεθῇ ποσὸν 100.000 δραχμῶν διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπαναλῆψις τῆς συγκοινωνίας.

Ὁ αὐτὸς κ. Βουλευτὴς συνιστᾷ ἀναφορὰν περὶ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῆς ἀγορᾶς καπνῶν κατὰ 25 ο)ο παραπονεῖται δὲ ὅτι οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο ἀκόμη διὰ τὴν ἀγορὰν καπνῶν Αἰτωλοακαρνανίας, μολονότι ἐστάλη εἰδικὸς διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰς ποιότητας. Ἐκθέτει ὅτι ἡ κατάστασις τῶν κατοίκων εἶναι τόσον τραγικὴ, ὥστε προχθὲς εἶχον συγκεντρωθῇ ἔξω τοῦ Δημαρχείου χιλιάδες γυναικοπαίδων διὰ νὰ λάβουν 4 ὀκάδας ἀραβοσ.του πρὸς συντήρησίν των.

Ὁ κ. ***Α. Παπαθανάσης*** λέγει, ὅτι τὸ ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν, ἀφορᾷ κυρίως τὰς τιμάς, διότι αὐτὰ τώρα καλύπτουν μόνον τὰς ἀξιώσεις τῆς Τραπέζης καὶ δὲν ἀφίνουν περιθώριον τιμήματος διὰ τοὺς καλλιεργητάς, οἱ ὁποῖοι δὲν λαμβάνουν οὔτε ἓν λεπτόν. Οὕτω οἱ παραγωγοὶ εὑρίσκονται εἰς οἰκτρὰν θέσιν, ἐνῷ ἐξ ἄλλου αἱ τιμαί, αἱ ὁποῖαι δίδονται συνετέλεσαν ὥστε παντοῦ νὰ πέσουν αἱ τιμαὶ τῶν καπνῶν. Δι' αὐτὸ συνιστᾷ νὰ γίνῃ σύστασις εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν νὰ εἶναι ἐλευθεριωτέρα εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν, ἐφ' ὅσον μάλιστα τὰ καπνὰ δὲν θὰ πωληθοῦν ἀμέσως καὶ ὑπάρχει πιθανότης ὅτι οὔτε τὸ Κράτος δὲν θὰ ζημιωθῇ. Παρακαλεῖ ἐξ ἄλλου νὰ δηλωθῇ ὅτι τὸ μέτρον τῆς ἐξαγορᾶς καπνῶν παλαιοτέρων ἐσοδείων δὲν ἀφορᾷ ὡρισμένον εἶδος καπνῶν, διότι καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὑπάρχει κάποια πλάνη.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ Κυβέρνησις ἐπανειλημμένως ἐδήλωσεν ὅτι τὰ καπνά, τὰ ὁποῖα θὰ ἀγορασθοῦν, δὲν εἶναι μόνον τὰ Μακεδονικά, ἀρκεῖ νὰ εἶναι ταῦτα ἐμπορεύσιμα. Ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔκαμε διάκρισιν ἡ δὲ Βουλὴ εἶπεν εἰς τὸ νομοσχέδιον ὅτι τὰ καπνὰ θὰ ἀγορασθοῦν ἐξ ὅλων τῶν μερῶν κατὰ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεως τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς χεῖρας της ἡ Κυβέρνησις. Ὁ πρῶτος τῶν ὁμιλησάντων κ. Βουλευτῶν εἶπεν, ὅτι τίποτε δὲν ἔγινεν ἀκόμη διὰ τὴν ἀγορὰν καπνῶν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του, ἐν τούτοις, ὡς ὁ ἴδιος εἶπεν, ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν παλαιῶν ἐσοδείων καὶ ἔστειλε καὶ ἐπὶ τόπου ὑπάλληλον διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰς ποιότητας. Αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Κυβέρνησις αὐτὴν τὴν στιγμὴν καταγίνεται μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἀγορᾶς καπνῶν τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Προβλέπετε, κύριε Ὑπουργέ, ὅτι δὲν θὰ χαθῇ τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῇ διὰ τὰ καπνά;

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι μίαν ἡμέραν, ὅταν θὰ πωληθοῦν τὰ καπνὰ, θὰ ὠφεληθῇ τὸ Κράτος. Ὑποστηρίζεται ὅτι αἱ τιμαὶ, αἱ ὁποῖαι δίδονται, δὲν ἀφίνουν ὠφέλειαν πολὺ περισσότερον. διότι τὰς τιμὰς τὰς ὁποίας ἔδωσεν ὁ ὀργανισμὸς ἠκολούθησαν καὶ οἱ ἔμποροι. Ἀλλ' ὁ νόμος λέγει ὅτι ὁ ὀργανισμὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀγοράζῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τῆς ἀγορᾶς, ἀπόδειξις δὲ εἶναι ὅτι ἐν Μακεδονίᾳ ὅπου ἠγοράσθησαν 4.000,000 ὀκάδων δὲν παρετηρήθησαν διαμαρτυρίαι διὰ πτῶσιν τῶν τιμῶν. Νὰ ἔλθωμεν σήμερον ἡμεῖς καὶ νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ ἀγορὰ ἕνα 25 0)0 δὲν τὸ νομίζω εὔκολον, διότι τότε θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐλαττώσωμεν τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον θ' ἀγοράσωμεν, ἐνῷ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ ἀγα-

ράσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον καπνὸν διὰ νὰ δώσωμεν εἰς τὸν κόσμον τὰ μέσα νὰ ζήσῃ.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν Νομοσχεδίου «περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ὡς ἀκαταλλήλων κρινομένων ὑπαλλήλων τῶν Γενικῶν Διοικήσεων Μακεδονίας καὶ Θράκης» ὁ κ. **Ι. Κούνδουρος** ζητεῖ τὴν ἀναβολήν.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Δὲν βλέπω τὸν λόγον τῆς ἀναβολῆς. Παρακαλῶ νὰ συζητηθῇ.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** λέγει ὅτι τὸ Νομοσχέδιον παρῆλθε τελείως ἀπαρατήρητον κατὰ τὴν α' συζήτησιν. Κατ' αὐτὸ καταρτίζεται ἕνα Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποφασίζῃ διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑπαλλήλων κατὰ παράβασιν τῶν κειμένων νόμων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Μετατίθενται μόνον, δὲν ἀπολύονται.

Μ. Μαντᾶς. Δὲν βλέπω τὸν λόγον, διατὶ νὰ γίνεται μόνον διὰ τὴν Μακεδονίαν αὐτό.

Π. Εὐριπαῖος. Διότι ἐκεῖ διεξάγεται ἡ μεγαλυτέρα ἀντεθνικὴ προπαγάνδα.

Μ. Μαντᾶς. Δὲν εἶναι αὐτό, ἀλλὰ πρόκειται περὶ τῶν ὑπαλλήλων, τοὺς ὁποίους δὲν θέλει ὁ Γενικὸς Διοικητής, διότι δὲν εἶναι φίλοι τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι τὸ Συμβούλιον θὰ ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, ὡς Προέδρου, ἑνὸς Ἐφέτου, καὶ τῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, δηλαδὴ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ εἶναι τῆς τελείας ἀρεσκείας τοῦ Γεν. Διοικητοῦ.

Π. Δούβαρης. Τὸ νομοσχέδιον ἀφορᾷ ἠθικοὺς λόγους.

Μ. Μαντᾶς. Νὰ μᾶς πῆτε ποῖοι εἶναι οἱ ὑπάλληλοι αὐτοὶ οἱ ἀσκοῦντες προπαγάνδαν. Ἐγὼ θὰ ὑποβάλω τροπολογίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Συμβούλιον θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῶν Ἐφετῶν, ἕνα Ἐφέτην καὶ τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν πρόκειται, κύριε συνάδελφε, περὶ ἀντικαταστάσεως ὑπαλλήλων. Ἐὰν σᾶς σκανδαλίζῃ ἡ λέξις «ἀντικαταστάσεως» κάμετέ το «μεταθέσεως».

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** συνεχίζων ἐπικρίνει τὸ νομοσχέδιον ὑποστηρίζων ὅτι δι' αὐτοῦ καταστρατηγοῦνται αἱ περὶ μονιμότητος διατάξεις.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποστηρίζει ὅτι τὸ Συμβούλιον θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ μέλη ἐξαρτώμενα ἀπὸ τὸν Γενικὸν Διοικητήν.

Δ. Κουτσοπέταλος. Διατὶ οἱ Γενικοὶ Διευθυνταὶ εἶναι ἐξαρτήματα τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ;

Α. Παπαθανάσης. Διότι εἶναι εἰς καθημερινὴν ἐπαφὴν καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίδρασίν του.

Δ. Κουτσοπέταλος. Τὰ τοπικὰ ἐκπαιδευτικὰ Συμβούλια ἐξαρτῶνται ἀπὸ κανένα ;

Α. Παπαθανάσης. Αὐτὰ γνωμοδοτοῦν μόνον. Ἀλλὰ διατὶ νὰ μὴ ὑποβάλλῃ ὁ γενικὸς Διοικητὴς εἰς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τὴν πρότασίν του περὶ οἱουδήποτε ὑπαλλήλου. Δὲν εἶναι ὀρθὸν ἐξ ἄλλου μὲ ἁπλᾶς ὑπονοίας νὰ παραπέμπεται ὁ ὑπάλληλος εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ νὰ μειοῦται οὕτω, νὰ τοῦ κολλοῦν δὲ μία ταμπέλλα ὡς ἐργαζομένου κατὰ τοῦ Κράτους. Τί θὰ λέγῃ, ἐξ ἄλλου, ἡ ἀπόφασις περὶ μεταθέσεως;

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Αἱ ἀποφάσεις τῶν Συμβουλίων περὶ μεταθέσεως δὲν θὰ εἶναι ἠτιολογημέναι.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ νομοσχέδιον δὲν λέγει κἂν ὅτι πρόκειται περὶ μεταθέσεως, ἀλλ' ὁμιλεῖ περὶ ἀντικαταστάσεως. Ἀλλ' ἔστω, ποῦ θὰ μετατίθεται, ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς περιφερείας ;

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐντὸς τῆς περιφερείας του ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ Γενικὸς Διοικητὴς νὰ τὸν μεταθέσῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων νόμων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Ἤδη θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα καὶ ἐκτὸς τῆς περιφερείας του.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὸ σημαίνει ἀνατροπὴν τῶν πάντων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Καὶ σήμερον τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ οἱ ὑπάλληλοι τῶν Γεν. Διοικήσεων.

Π. Τσαλδάρης. Κακῶς, τὸ λέτε καὶ εἰς τὴν ἔκθεσίν σας.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Οὐσιαστικῶς ὅμως εὑρίσκω δικαιολογημένους τοὺς λόγους καὶ ἡ σκέψις αὕτη εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ καθορισθῇ ὅτι ὁ Γεν. Διοικητὴς συνεπείᾳ γνωμοδοτήσεως δὲν δύναται νὰ πράξῃ τίποτε ἄλλοπαρὰ νὰ θέσῃ τὸν ὑπάλληλον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἂν νομίζετε ὅτι οὕτω πρέπει νὰ διασαφηνισθῇ δὲν ἔχω ἀντίρρησιν,

Ἁπάντων κατόπιν εἰς ἄλλην παρατήρησιν τοῦ κ. Παπαθανάση λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀφορᾷ καὶ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς ὑπαλλήλους τῆς Μακεδονίας ἐξ ἄλλου ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰς ἰδέας περὶ ἀποκεντρώσεως.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι ἡ ἐγγύησις ἡ παρεχομένη διὰ τοῦ δικαιώματος προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας εἶναι τελείως ξεκάρφωτη, διότι ὅταν δὲν ὑπάρχει δικαιολογία μεταθέσεως δὲν ὑπάρχει καὶ λόγος προσφυγῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** λέγει ὅτι καὶ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους δύναται νὰ ἀπολυθῇ ὁ ὑπάλληλος, ὁ ὁποῖος δρᾷ κατὰ τοῦ ἔθνους ἢ ἐπιδεικνύει σκανδαλώδη διαγωγήν. Τώρα εἰσάγεται νέα διαδικασία ἀλλὰ διατί ὁ κομμουνιστὴς ἢ ὁ ἐπιδείξας σκανδαλώδη διαγωγὴν εἶναι μὲν κακὸς ὡς ὑπάλληλος τῆς γενικῆς Διοικήσεως, ἀλλὰ εἶναι κατάλληλος διὰ τὸ κέντρον.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ἐμποδίζεται τὸ ἁρμόδιον Συμβούλιον ἂν εὕρῃ λόγους νὰ ἀπολύσῃ τὸν ὑπάλληλον.

Ι. Ράλλης. Ἔχετε, συνεχίζει, τὰς ἀποφάσεις δύο διαφορετικῶν συμβουλίων, αἱ ὁποῖαι θὰ γρονθοκοποῦνται. Εἶνε ἀνάγκη νὰ τροποποιήσετε τὸ νομοσχέδιον.

Ε. Κουλουμβάκης. Καὶ ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὸν ὑπαλληλικὸν κώδικα εἶπον ὅτι θὰ ἔπρεπε πρὸ παντὸς νὰ ἐνοήσωμεν τί εἶναι τὸ συγκεντρωτικὸν καὶ τί τὸ ἀποκεντρωτικὸν σύστημα. Καὶ ἀνέφερα μάλιστα ἓν παράδειγμα εἶπόν: ὑπάρχουν πράξεις τῆς διοικήσεως διὰ τὰς ὁποίας εἶνε ἀπαραίτητος ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, δὲν χωρεῖ ἀποκέντρωσις, ἀφοῦ εἶνε ἀπαραίτητος καὶ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ὑπουργοῦ. Καὶ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἐννοηθῇ ὑπογραφὴ ὑπευθύνου ὑπουργοῦ κατὰ ὑποχρέωσιν; Ἐὰν εἶναι ὑπεύθυνος δὲν ἔχει ὑποχρέωσιν. Ἐὰν εἶναι ὑποχρεωμένος, δὲν εἶναι ὑπεύθυνος Δι' αὐτὸ ἤκουσα μὲ κατάπληξιν τὸ λεχθὲν πρὸ ὀλίγου ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργόν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Τὸ ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ἀπήτησεν ἀπόφασιν διὰ τὴν παῦσιν τοῦ ὑπαλλήλου Δὲν εἶπε τὸ Σύνταγμα ὅτι ἡ ἀπόφασις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργόν, οἱ νόμοι εἶπον ὅτι εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ἀπόφασις διὰ τὸν Ὑπουργόν. Καὶ τότε θὰ μοῦ εἶπῆτε ὅτι ὁ νόμος εἶνε ἀντισυνταγματικός. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου ὄχι. Ἐὰν ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἐστηρίχθη ἐπὶ πραγματικῶν περιστατικῶν εἶνε ὑποχρεωμένος ὁ Ὑπουργὸς νὰ τὴν ἐκτελέσῃ. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀπόφασις ἐστηρίχθη ἐπὶ νομικῶν δεδομένων, ἅτινα δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὁ ὑπεύθυνος Ὑπουργός, τότε δύναται νὰ μὴ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐξακολουθοῦσα νὰ ἐπιμένῃ ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ὅτι καὶ ὁ πάππας δὲν εἶναι ἀλάθητος, μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς ὅτι καὶ ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι, ἀπόψε ἰδίως, ἀλάθητος. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπο-

γράφει ὁ Ὑπουργὸς εἶναι ὑπεύθυνος καὶ δύναται ἐπομένως νὰ εἶναι καὶ ἀξιοτιμώρητος, διὰ τοῦτο δὲ πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπόλυτον τὴν ἐλευθερίαν τῆς κρίσεως αὐτοῦ. Ἄλλως δὲν εἶνε ἀξιοπρεπὲς νὰ λέγωμεν κἂν ὅτι εἶνε ὑπεύθυνος. Δὲν δύναμαι ἐπίσης νὰ ἐννοήσω τὴν διάταξιν τοῦ νομοσχεδίου, σχετικῶς μὲ τὴν ἐσκησιν τῶν καθηκόντων ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ἐπιμένω ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἔχει καλῶς. Κατὰ τοὺς κειμένους νόμους οἱ Ὑπουργοὶ γενικοὶ διοικηταὶ δύνανται νὰ ἀντικαθιστοῦν τοὺς ὑπαλλήλους. Τί θὰ γίνουν θὰ μοῦ εἰπῆτε οἱ ὑπάλληλοι ἐκεῖνοι; Οἱ ὑπάλληλοι ἐκεῖνοι θὰ τεθοῦν εἰς τὴν διαιτησίαν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ. Δι' αὐτὸ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ διαγράψωμεν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 καὶ νὰ τροποποιήσωμεν τὴν πρώτην παράγραφον εὑρισκόμενοι καὶ ἐντὸς τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος.

Α. Παπαναστασίου. Θὰ ἔπρεπε ν' ἀμφιβάλλῃ κανεὶς ἐὰν θὰ ἐχρειάζετο ὁ ἐξαιρετικὸς αὐτὸς νόμος διὰ τὸν σκοπὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἀποβλέπει. Διότι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὑπάρχουν τὰ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια, ἀποτελούμενα ἀπὸ ἀνωτέρους ὑπαλλήλους. Δὲν ἔχει ἡ Κυβέρνησις ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια; Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθὸν νὰ δημιουργοῦμεν ἰδιαιτέρους θεσμοὺς χάριν εὐκολίας. Εἰς τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὑπάρχει μία φράσις, τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω. Λέγει ὅτι δύναται νὰ γίνῃ μετάθεσις καὶ κατὰ παράβασιν ἄλλων διατάξεων.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Πρόκειται διὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐπιτρέπεται μετάθεσις διὰ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργούς.

Α. Παπαναστασίου. Εἰς τὰς νέας χώρας, κύριε Ὑπουργέ, γίνεται κατάχρησις τῆς κατηγορίας περὶ ὑπονομεύσεως τοῦ καθεστῶτος. Εἰς τὴν Μακεδονίαν ἰδίως ὁ πολιτικὸς ἀνταγωνισμὸς καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀντίθεσις ὠθοῦν εἰς τὰς κατηγορίας αὐτὰς καὶ τὸ Νομοσχέδιον δὲν πρόκειται νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακὸν τοῦτο.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Μοῦ ἐδόθη, κύριοι Βουλευταί, τὴν ἑσπέραν ταύτην ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκτιμήσω πόσον εἶναι ὀρθὸν τὸ ἀρχαῖον λόγιον, μὴ κίνει τὰ εὖ κείμενα. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν εὑρον μίαν κατάστασιν. Οἱ Γενικοὶ Διοικηταὶ ἔβλεπον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου διαφόρους ὑπαλλήλους. Ἐσκέφθην λοιπὸν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ νομιμοποιηθοῦν αἱ ἐνέργειαι αὗται τῶν Ὑπουργῶν. Αὐτὴ ἦτο ἡ πηγὴ τοῦ Νομοσχεδίου. Ἀλλὰ ἠγέρθησαν ὑπόνοιαι ἐναντίον του. Ἡ λέξις ἴσως, «ἀντικατάστασις» ἐσκανδάλισε. Καὶ δι' αὐτὸ κάμνω τὴν δήλωσιν ὅτι πρόκειται περὶ μεταθέσεως. Ἀλλὰ ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀντισυνταγματικόν. Ἐλπίζω ὅτι δὲν ὑπάρχουν οἱ συμμεριζόμενοι τὴν κατηγορίαν ταύτην, ὥστε νὰ μὴ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας. Ἡ κυριωτέρα τῶν ἀντιρρήσεων ἦτο ὅτι ἀφοῦ οἱ ὑπάλληλοι προπαγανδίζουν τὸν κομμουνισμόν, διατὶ νὰ μὴ ἀπολύωνται; Διότι ὁ κομμουνισμὸς προπαγανδίζεται κατὰ διαφόρους τρόπους, ἀφανῶς, ἐμφανῶς, ἀμέσως, ἐμμέσως καὶ ποικίλως. Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς δύναται νὰ ἔχῃ πληροφορίας ὄχι ὅμως καὶ ἐξακριβώσεις. Καὶ μήπως, λέγουν, ὁ ὑπάλληλος δὲν θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ προπαγανδίζῃ καὶ μετὰ τὴν μετάθεσίν του; Διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ ὅμως τοῦ καθίσταται γνωστὸν ὅτι ἐπεσημάνθη καὶ ὅτι πᾶσα εἰς τὸ μέλλον παρεκτροπὴ θὰ φέρῃ τὴν ἀπόλυσίν του. Ἀλλ' ἂν ἐγένετο, λέγουν, πρᾶξενος κοινοῦ σκανδάλου, διατὶ νὰ μὴν ἀπολυθῇ; Τὰ σκάνδαλα δὲν εἶναι ἀπόλυτα. Συνδέονται μὲ πρόσωπα καὶ μὲ καταστάσεις. Καὶ τὰ πρόσωπα καὶ αἱ καταστάσεις ἴσως νὰ μὴ ὑπάρχουν εἰς τὸ ἄλλο μέρος, ὥστε νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ σκάνδαλον ὁ ὑπάλληλος. Καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον, λέγουν, ὁ ὑπάλληλος νὰ συνεχίζῃ τὴν κομμουνιστικήν του προπαγάνδαν. Ἀρκεῖ τότε ἡ μετάθεσις; Ὄχι. Τὸ κεντρικὸν Συμβούλιον θὰ κρίνῃ ἐὰν πρέπει νὰ ἐφαρμόσῃ αὐστηρότερα μέτρα. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ καταρτισμὸς τῶν νέων συμβουλίων ἀφορᾷ μόνον τὴν γοργότητα τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ ἐξαιρετικῶν περιστάσεων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρέμβασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προκειμένου περὶ μεταθέσεων, δέχομαι νὰ ἀπαλειφθῇ ἡ σχετικὴ διάταξις, ἡ ὁποία ἐτέθη ἐκ περισσῆς ἐκ μέρους μου προνοίας.

Τὸ νομοσχέδιον ὑπηρετεῖ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα, ὄχι μόνον τὰ ὑπηρεσιακὰ ἀλλὰ καὶ τὰ γενικά. Δὲν ἔχει οὐδένα ἄλλον σκοπὸν εἰμὴ νὰ τονώσῃ τὴν ἐξουσίαν τῶν Γενικῶν Διοικητῶν συμφώνως πρὸς τὰς ἰδέας τῆς ἀποκεντρώσεως καὶ παρακαλῶ τὴν Βουλήν, ὅπως τὸ ψηφίσῃ ἀφόβως καὶ ἀπαθῶς.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶπεν ὅτι ἔφερε τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ δώσῃ νόμιμον μορφὴν εἰς ἕνα ἄτοπον. Καὶ νομίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἐξασφαλίζει τὴν αὐθαίρετον ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχουν οἱ Γενικοὶ Διοικηταί. Εἰς τοῦτο συμφωνῶ καίτοι εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν μὲ τὸν ἀξιότιμον ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα τοῦ Ὑπουργοῦ

Τὸ Σύνταγμα τὰ ἔθεσε σαφῶς. Θέτει διὰ πᾶσαν ἀπόλυσιν ἢ μετάθεσιν τὸν περιορισμὸν τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου. Δὲν νομίζω ὅτι δύναται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ λέγῃ ὅτι δὲν ἔχει σημασίαν τὸ ἄρθρον 114 τοῦ Συντάγματος. Δὲν δυνάμεθα νὰ καταρτίζωμεν ἕνα συμβούλιον δι' ἑκάστην περίπτωσιν, διότι ὅταν δὲν θὰ εἰσῆλθε πλέον ὑπουργὸς θὰ σκεφθῆτε κατ' ἰδίαν ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ Σύνταγμα εἶναι πλέον κουρελόχαρτο. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου δημιουργεῖτε μίαν νέαν κατάστασιν ὑπαλλήλων. Τεμαχίζετε τὴν μετάθεσιν εἰς δύο μέρη. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ διοικητὴς θέτει τὸν ὑπάλληλον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπουργείου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ συμβούλιον ἐπιλαμβάνεται διὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ Δὲν γνωρίζω διατὶ δὲν δύναται ὁ Γεν. Διοικητὴς νὰ ζητῇ τὴν μετάθεσιν τοῦ ὑπαλλήλου δι' ἐγγράφου του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον. Ἡ αὐθαιρεσία τὴν ὁποίαν δίδετε εἰς τὸν Γενικὸν Διοικητήν, δύναται νὰ δημιουργήσῃ κατάχρησιν ἐξουσίας. Καὶ διατὶ νὰ μὴ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Γενικὸς Διοικητής, Ὑπουργὸς ὢν καὶ μέλος τῆς Κυβερνήσεως, δὲν θὰ κάμῃ κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας; Καὶ πράττετε τοῦτο μάλιστα εἰς τὰς παραμονὰς ἐκλογῶν, ὡς μᾶς πληροφορεῖ φίλη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐφημερίς, δίδοντες ἀφορμὴν εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς ὑπονοίας.

Κ Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐπιθυμῶ νὰ μὴ ἀφίσω μίαν κατάστασιν ἀθεραπεύτως ἐπικίνδυνον.

Π. Τσαλδάρης. Νὰ μὴ ἀφίσετε τὴν κατάστασιν αὐτήν. ἀλλ' ὁ Γενικὸς Διοικητὴς εἶναι ὑποχρεωμένος κατὰ τὸν νόμον νὰ καταφεύγῃ εἰς τὸ ἁρμόδιον τοπικὸν Συμβούλιον τῆς Γενικῆς Διοικήσεως.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Νομίζω ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου θεραπεύεται ἡ κατάστασις γοργότερον.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Γενικὸς Διοικητὴς δικαιοῦται νὰ μεταθέτῃ ὑπάλληλον, τοιοῦτο δικαίωμα δὲν ἔχει, ἀναφέρεται ἁπλῶς εἰς τὸ κέντρον καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ κεντρικοῦ Συμβουλίου μετατίθεται ὁ ὑπάλληλος, συνεπῶς δὲν εἶναι ὀρθὸν τὸ λεχθὲν παρὰ τοῦ κ Ὑπουργοῦ ὅτι δὲν θέλει νὰ μονιμοποιήσῃ τὸ ὑφιστάμενον ἔκκρυθμον καθεστώς. Δὲν εἶναι ὀρθὸν διὰ μίαν μόνον περίπτωσιν μεταθέσεως νὰ ὑπάρχῃ ἐν Συμβούλιον καὶ δι' ὅλας τὰς ἄλλας περιπτώσεις νὰ ὑπάρχῃ ἄλλο. Φοβοῦμαι, λέγει, ὅτι θὰ διευκολυνθῇ ἡ διὰ προσωπικοὺς λόγους μετάθεσις ὑπαλλήλων καὶ φέρει ὡς παράδειγμα ὑπαλλήλων ἀριστον, ὅστις κατηγορήθη ὡς κομμουνιστὴς διότι εἰς τὴν Βιβλιοθήκην Τριπόλεως, τὴν ὁποίαν κατήρτισε καὶ διηύθυνεν, εἶχε πλὴν ἄλλων συγγραμμάτων καὶ τὸ Κεφάλαιον τοῦ Μάρξ. Ἀναφέρει ἐπίσης ἄλλο παράδειγμα κατὰ τὸ ὁποῖον ἐκατηγορήθη ἕτερος ὑπάλληλος, διότι εἶχεν εἰς τὴν οἰκίαν του εἰκόνα χωρικοῦ ὁμοιάζοντος πρὸς τὸν Λενίν.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περαιωμένη.

Γίνεται δὲ τὸ νομοσχέδιον δεκτὸν ὡς ἐτροπολογήθη παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἰς β' συζήτησιν, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπίσης γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α', κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ὑθν. Στόλου ἓν δρ. 20.280.850 διὰ τὴν πληρωμὴν β δόσεως τοῦ Β' ζεύγους τῶν ναυπηγουμένων ἀντιτορπιλλικῶν.

Συζητουμένου κατόπιν εἰς β'. συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τρόπου πληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων βοηθῶν ἰατρῶν τοῦ ἀντιαφροδισιακοῦ ἰατρείου λιμένος Πειραιῶς «λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας*** ὅστις λέγει ὅτι ἐνῷ κατὰ τὸ Νομ. Διάταγμα προβλέπεται διαγωνισμὸς διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἐν λόγῳ θέσεων διὰ τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου μονιμοποιοῦνται ἔκτακτοι ὑπάλληλοι ἄνευ διαγωνισμοῦ.

Α. Παπαθανάσης. Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τίνες ἔκτακτοι λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν ψήφισιν τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον καὶ ἀντισυνταγματικὸν εἶναι ἐφ' ὅσον δὲν προσυπογράφεται παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. ὡς δημιουργοῦν δαπάνας.

Ἐπὶ πλέον, λέγει, διὰ τοῦ νομοσχεδίου μεταβάλλονται ἔκτακτοι θέσεις εἰς μονίμους καὶ διορίζονται εἰς αὐτὰς ἄνευ οὐδενὸς ἐλέγχου ὑπάλληλοι προϋπηρετήσαντες ἐπὶ μίαν μόνον διετίαν. Ὁμολογῶ ὅτι ποῖος ὑπάλληλος ἔπαθε καὶ ποία ἡ ὑπηρεσία εἰς τὴν ὁποίαν ἔπαθε δὲν γνωρίζω, διότι δὲν φαντάζομαι ὅτι ὑπάρχουν ὑγειονομικαὶ θέσεις εἰς τὸν Λιμένα Πειραιῶς ἔχουσαι τοιούτους κινδύνους.

Α. Παπᾶς. (Ὑπουργὸς Ὑγιεινῆς). Εἰς τοιούτους κινδύνους, τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ἠθέλομεν διὰ σᾶς.

Συνεχίζων ὁ κ ***Α. Παπαθανάσης*** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον καθιστᾷ ἀσυμπαθὲς καὶ ἄλλη διάταξις, διὰ τῆς ὁποίας προβλέπεται καὶ ἡ ταχεῖα προαγωγὴ τῶν κατὰ τοιοῦτον τρόπον μονιμοποιουμένων καταλήγων δὲ προτείνει τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου.

Α. Παπᾶς (Ὑπουργὸς Ὑγιεινῆς). Πρόκειται, κ. Βουλευταί, περὶ ἑνὸς ἰατροῦ, ἀρίστου ἄλλωστε, ὑπηρετοῦντος ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὸ Ἀφροδισιακὸν Ἰατρεῖον τοῦ Λιμένος Πειραιῶς. Ὁ ἰατρὸς οὗτος ἔπαθεν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἡ κατάστασίς του δὲ εἶναι θλιβερὰ καὶ τοῦτον πρόκειται νὰ μονιμοποιήσωμεν.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ νομοσχέδιον καταργεῖ πᾶσαν ἐγγύησιν εἰσαγωγῆς ὑπαλλήλων, εἰς τὴν προκειμένην δὲ περίπτωσιν δὲν ἐξυπηρετοῦνται πασὼ ὡρισμένα προσωπικὰ συμφέροντα καὶ διὰ τοῦτο εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ διαμαρτυρηθῶμεν.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Πρόκειται περὶ συμπληρώσεως κενῶν θέσεων καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς διορίζει συμφώνως μὲ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς τοὺς ἱκανούς. Εἰς τῶν διορισζομένων ἔπεσε θῦμα τοῦ καθήκοντος διότι ἔπαθεν ἐν ὑπηρεσίᾳ, καὶ δίκαιον εἶναι καὶ καθῆκον φιλανθρωπίας νὰ διορισθῇ.

Α. Παπᾶς. (Ὑπουργὸς Ὑγιεινῆς). Εἶναι λυπηρὸν ἐφ' ὅσον διαβεβαιοῖ ὁ ὑπεύθυνος Ὑπουργὸς ὅτι ὁ διοριζόμενος ἔπαθεν ἐν ὑπηρεσίᾳ, εἶναι δὲ καὶ ἄριστος ὑπάλληλος, νὰ ἔρχεται ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ νὰ διαλέπῃ ἄλλα ἐλατήρια.

Π. Τσαλδάρης. Γίνεται μία παρανόησις. Ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀπολύτως τὴν πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ ὑπουργὸς περὶ τοῦ ὑπαλλήλου τούτου, ὥστις ἐὰν πράγματι εἶναι ἄριστος δὲν πρέπει νὰ φοβῆται τὸν διαγωνισμόν. Ἐὰν πάλιν ἔπαθεν ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐγὼ προθύμως δέχομαι νὰ διορισθῇ, ἀλλ' εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν καταργεῖται καὶ δι' αὐτὸν τὸν ὑπάλληλον καὶ δι' ἄλλους ὁ ὑπάρχων νόμος καὶ καθῆκον ὀφειλόμενον τῆς Ἀντιπολιτεύσεως εἶναι νὰ πατάσσῃ τὰ τοιαῦτα.

Α. Παπαθανάσης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξέφρασε τὴν θλῖψιν του καὶ τὰς διαμαρτυρίας του διότι παραβαίνει τοὺς νόμους, ἀλλὰ ποίαν θλῖψιν πρέπει νὰ ἐκδηλώσωμεν ἡμεῖς διότι, πράττοντες τὸ καθῆκόν μας, προκαλοῦμεν τὴν θλῖψιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως). Βλέπω ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐγέννησε πολλὴν θλῖψιν, ἀλλὰ θὰ ἠδυνάμην νὰ φέρω χιλιάδας νόμων κατὰ καιροὺς καὶ ὑπὸ διαφόρων Κυβερνήσεων ψηφισθέντας, κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἔκτακτος ὑπάλληλος μετὰ μίαν εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν δύναται νὰ μονιμοποιηθῇ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου καὶ μία ἠθικὴ ἀρχὴ ἐπιβάλλει ὅπως οἱ παθόντες ἐν ὑπηρεσίᾳ δικαιοῦνται ἀμοιβῆς. Δὲν ἠλπίζα λοιπὸν ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο θὰ ἔφερε τόσον σάλον καὶ θὰ ἐγέννα τόσην θλῖψιν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ ὀφείλω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας. Ἔχομεν ἕνα νόμον τοῦ ἰδίου κ. Ὑπουργοῦ διὰ τοῦ ὁποίου καθιεροῦται διαγωνισμὸς καὶ ὁ νόμος αὐτὸς ἀναστέλλεται. Τοῦτο μοῦ ἀρκεῖ.

Ὁ κ. ***Ι. Νικολίτσας.*** Προτείνει τροπολογίαν ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νομοσχεδίου τεθῇ ἀντὶ «αἱ κεναὶ θέσεις» «ἡ φράσις «Μία κενὴ θέσις» Ἡ τροπολογία αὕτη ἀπορρίπτεται γίνεται δὲ δεκτὸν εἰς δ' συζήτησιν καὶ σύνολον τὸ νομοσχέδιον «Περὶ τρόπου πληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων βοηθῶν ἰατρῶν Ἀντιαφροδισιακοῦ Ἰατρείου Λιμένος Πειραιῶς» ἔχον οὕτω:

Περὶ τοῦ τρόπου πληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων βοηθῶν ἰατρῶν τοῦ Ἀντιφροδισιακοῦ Ἰατρείου Λιμένος Πειραιῶς.

Ἄρθρον μόνον.

Αἱ κεναὶ θέσεις βοηθῶν ἰατρῶν τοῦ Ἀντιφροδισιακοῦ Ἰατρείου Λιμένος Πειραιῶς, περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀπὸ 31|21 Νοεμβρίου 1925 Ν. Διατάγματος «περὶ Ἀντιαφροδισιακῶν Ἰατρείων τῶν Λιμένων» πληροῦνται ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς δι' ἰατρῶν ἐκτάκτων ἢ ἡμερομισθίων τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, ἐργασθέντων παρὰ τῷ Ἰατρείῳ τούτῳ καὶ ἐχόντων τοὐλάχιστον διετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν παρ' αὐτῷ. προτιμωμένων τῶν καθόντων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ.

Τυχὸν προϋπάρχουσα ἔκτακτος ἢ ἐπὶ ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει ὑπηρεσία συνυπολογίζεται διὰ τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐφ' ὅσον δι' ἑτέρου νόμου ἤθελε προβλεφθῇ προαγωγή του εἰς ἀνώτερον ἑκάθμόν. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ἀνωτέρω ἑξαμήνου αἱ θέσεις αὗται πληροῦνται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνονται κατόπιν δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὰ ἑξῆς νομοσχέδια α) «Περὶ τῶν ἐν τῷ Λιμένι Θεσσαλονίκης φωτηγίδων.

β) «Περὶ ἐκτιμήσεως καὶ πληρωμῆς τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων Ἁγίου Ὄρους.

γ) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5221 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4399 περὶ ρυθμίσεως ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν ἐν ταῖς Νέαις Χώραις.

δ) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου 5229 περὶ δικολάβων.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5291 περὶ παροχῆς βοηθήματος εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν ἐκ Φιλιατῶν οἰκογενειῶν Ντεμάτων καὶ Σεϊκάτων» ἔχον οὕτω.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5291 περὶ παροχῆς βοηθήματος εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν ἐκ Φιλιατῶν οἰκογενειῶν Ντεμάτων καὶ Σεϊκάτων.

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 5291 περὶ ἀπονομῆς βοηθήματος εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν ἐκ Φιλιατῶν οἰκογενειῶν Ντεμάτων καὶ Σεϊκάτων ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Ἡ κατανομὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄνω νόμου προβλεπομένου ποσοῦ θὰ γίνει εἰς τοὺς οὓς χορηγεῖται, κατόπιν ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς, ἀπαρτιζομένης ἐξ ἑνὸς Πρωτοδίκου ὡς προέδρου, ἑνὸς ἐπάρχου Φιλιατῶν καὶ ἑνὸς προϊσταμένου γραφείου γεωργικῆς περιφερείας ὡς μελῶν.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει, ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσῃ ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα δὲν πρόκειται νὰ μετάσχῃ διὰ μελῶν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐξεταστικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας κ. Ζάννα, τὴν δήλωσιν ταύτην ἐπαναλαμβάνει καὶ σήμερον, ἐπιφυλασσόμενος ὅπως ἐξηγήσῃ ἐν καιρῷ τοὺς λόγους.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ἀντιπρόεδρος Κυβερνήσεως). Θὰ παρακαλέσω ὅπως ἐπὶ τῆς δηλώσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος γίνῃ συζήτησις εἰς τὴν α' συνεδρίασιν τῆς προσεχοῦς Τρίτης.

Συνακίνεσει τῆς Βουλῆς λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρα 8 μ.μ. διὰ τὴν 4 30' μ.μ. τῆς προσεχοῦς Τρίτης.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Καλιγκάτσης
Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΖ'

Τρίτη 16 Φεβρουαρίου 1932.

Ὥρα 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ε. Μαχαίρας*** καταθέτει ἀναφορὰν σωματείου ἀνικάνων μυλεργατῶν λόγῳ γήρατος καὶ ἀναπηρίας ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4434 περὶ συστάσεως ταμείου ἀσφαλίσεως μυλεργατῶν.

Ὁ Μεσσηνιακὸς σύνδεσμος μηχανικῶν καὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Καλαμῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην εἰσαγωγὴν ὠτομοτρίς.

Ὁ σύνδεσμος ἀποστράτων ὁπλιτῶν ξηρᾶς καὶ χωροφυλακῆς ζητεῖ τὴν μεταφορὰν των ἐκ τῆς πολιτικῆς εἰς τὴν στρατιωτικὴν σύνταξιν.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καὶ ***Δ. Χατζῆσκος*** καταθέτουσιν αἴτησιν τοῦ σωματείου ἱεροψαλτῶν Θεσσαλονίκης ζητούντων τὴν λῆψιν μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεως των.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Μ. Μαντᾶς*** καὶ ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτουσι ὑπόμνημα τῆς Ἁγλαΐας Νούλη πρόσφυγος ἐκ Πετριτσίου τῆς Βουλγαρίας ζητούσης τὴν παροχὴν συντάξεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Αἰλιανὸς*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ κ. Παπαδοπούλου πρόσφυγος ἐκ Σμύρνης.

Ὁ πρόεδρος τῶν πολυτέκνων Ἡρακλείου Κρήτης ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ πολυτέκνων.

Τὸ σωματεῖον καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν ἡ «Ἀγάπη» Πειραιῶς διαμαρτύρεται διὰ τὰς ἐνεργείας τῆς ἀστυνομίας καὶ τὸν τραυματισμὸν γυναικῶν καὶ ζητεῖ τὴν τιμωρίαν τῶν ἀστυνομικῶν καὶ τὴν ἄμεσον ἀπόλυσιν τῶν συλληφθέντων.

Ἐπιτροπὴ καταθετῶν Τραπέζης Τρικκάλων παρακαλεῖ ὅπως αἱ διατάξεις τοῦ ψηφισθησομένου νομοσχεδίου δι' ἐκκαθάρισιν Τραπέζης Κοσμαδοπούλου ἐπεκταθῶσι καὶ εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Τραπέζης Τρικκάλων.

Οἱ ἀπολυθέντες δημοτικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης ζητοῦν τὴν αὔξησιν καὶ τὴν καταβολὴν τῆς συντάξεώς των.

Ἡ Γενικὴ ἕνωσις ἀναπήρων πολέμου Ἀττικῆς ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4042 περὶ Ταμείου θυμάτων πολέμου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν πολυτέκνων Ἀγρινίου ζητούντων τὴν ὑποστήριξιν τῶν αἰτημάτων τῆς πανελληνίου συνομοσπονδίας πολυτέκνων.

Οἱ κάτοικοι Ἀσηγωνίας Κρήτης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ὑπαγωγήν των εἰς Χανιά.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει ἀναφορὰν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦντος τὴν ἄδειαν ποινικῆς διώξεως τοῦ βουλευτοῦ Θεσσαλονίκης κ. Μεντὲς Μπεσαντζῆ κατηγορουμένου ἐπὶ δυσφημήσει διὰ τοῦ τύπου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Τηλικίδης*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος Ξιφωνίας ζητοῦντος τὸν διορισμὸν δημοδιδασκάλου.

Ὁ Δημήτριος Γκέλιος διὰ τηλεγραφήματός του διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ Ταμίου Λαγκαδᾶ.

Ἡ ἕνωσις ἀναπήρων πολέμου ὁλικῆς ἀνικανότητος ζητεῖ ὅπως ἐκ τοῦ Ταμείου Θυμάτων Πολέμου χορηγεῖται ἐπίδομα εἰς τοὺς περιπτερισούχους ἀναπήρους πάσχοντας ἐκ τῆς νόσου Πάρκισον.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Φλῶρος*** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων Κονίτσης ζητούντων τὴν ἐπανάληψιν τῶν διακοπέντων ἔργων Συγκοινωνίας καὶ τὴν χορηγίαν ἀραβοσίτου ἐπὶ πιστώσει.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5285 περὶ ἀποζημιώσεως ἐνοικιαστῶν χρηματοκιβωτίων παρὰ Τραπέζαις ἐν Τουρκίᾳ ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀρχῆς τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 2979 περὶ ἐκτελέσεως ἔργων ἠλεκτροφωτισμοῦ ὑπὸ Δήμων καὶ Κοινοτήτων».

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας συμφωνίας περὶ ἀμοιβαίας ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ φόρου εἰσοδήματος ὡρισμένων κερδῶν προερχομένων ἐκ ναυτιλιακῶν ἐπιχειρήσεων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐφ' ἅπαξ χορηγίας δρχ. 60.000 εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἀδελφότητα τῶν Νέων (ΧΑΝ) Σύρου».

Ὁ κ. ***Α. Ἀλεξανδρῆς*** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς διὰ τοῦ νόμου ΔΝΔ καὶ τῶν τροποποιήσεων τούτου ὑποβληθείσης ἐπὶ τῶν

μεταφερομένων ἐκ Κερκύρας ἐλαίων τακτικῆς φορολογίας».

Ὁ κ. **Κ. Κοντοδίνας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ».

Οἱ κ. κ. **Κ. Κοντοδίνας, Π. Λεβαντῆς** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 4653 «περὶ διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως», 5045, 4367, 4368 Ν. Δ. 24 Ἀπριλίου 1926 κλπ.»

Οἱ κ. κ. **Δ. Κουτσοπέταλος, Π. Φλῶρος, Α. Ξανθόπουλος, Ν. Συριόπουλος, Σ. Σταυρόπουλος, Κ. Κατσαδήμας** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4653 περὶ Διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Ὁ κ. **Β. Χατζηλίας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4653 κλπ. περὶ Διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Οἱ κ. κ. **Π. Στυλιανόπουδος, Γ. Βελιανίτης, Τ. Ἀναστασίου** καὶ **Γ. Φικιώρης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4653, 4367, 4368 καὶ τοῦ Ν.Δ. τῆς 24)29 Ἀπριλίου 1926 περὶ Διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Ὁ κ. **Ι. Ἀθανασιάδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων καὶ οἰκογενειῶν θυμάτων πολέμου».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβ. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων:

1) Περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀρχῆς τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 2979 «περὶ ἐκτελέσεως ἔργων ἠλεκτροφωτισμοῦ ὑπὸ Δήμων καὶ Κοινοτήτων» καὶ 2) «περὶ διακανονισμοῦ ὑπηρεσίας παραιτηθέντων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοιν. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων 1)«περὶ ἐκτάκτου ἐξοφλήσεως μέρους τοῦ δανείου 9 ο/ο τοῦ 1925 (Τέκτων) καὶ «περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου γενομένης χρηματοδοτήσεως πρὸς τὴν Ulen et Co κλπ. καὶ 2) «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος πινάκων διαγωνισμῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει ἔγγραφον τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀνακοινοῦντος ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀνέθηκε τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸν κ. Ἀργυρόπουλον ὅσον χρόνον θέλει διαρκέσει ἡ ἀπουσία ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ **Α. Μιχαλακοπούλου.**

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἡμερησίαν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων

Ὁ κ. **Ν. Ξηρὸς** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ἐμπόρων καὶ βιοτεχνῶν Ἐδέσσης λέγει ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι γενικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησε νὰ ὁμιλήσῃ καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἰδιαιτέρως τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως παρέμβωσι ἀφ' ἑνὸς παρὰ ταῖς Τραπέζαις, νὰ ἀναλάβωσι τὴν εὐθύνην τῆς ἀνανεώσεως τῶν συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων τῶν ἐμπόρων ἐπὶ καταβολῇ τοῦ τόκου καὶ τὸ πολὺ 10 ο/ο ἐκ τοῦ κεφαλαίου ἀναγνωριζομένης τῆς καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται τὸ ἐμπόριον. Ἡ διευκόλυνσις δὲ αὕτη ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν, διότι καὶ διάφορα μέτρα ἐμφανίζονται πιέσεως καὶ ἀκαμπτοι ἀρνήσεις Τραπεζῶν εἰς τὸ νὰ δέχωνται ἀνανεώσεις τῶν χρεῶν τῶν ἐμπόρων. Φρονεῖ δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ εἰς θέσιν εἶναι καὶ τὴν δύναμιν ἔχει νὰ ἐπιβάλῃ τοῦτο εἰς τὰς Τραπέζας, αἱ ὁποῖαι νὰ ἀναλάβουν σχετικὴν ὑποχρέωσιν πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν ἄλλως τε. Ἐξ ἄλλου εἶναι ἀνάγκη τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν νὰ διατάξῃ νὰ δέχωνται οἱ ταμίαι μερικὰς ἔστω καταβολὰς τῶν ὀφειλομένων καὶ νὰ λείψῃ ἡ παρατηρουμένη ἀκαμψία διαφόρων Ταμιῶν εἰς τὴν δι' ἐνταλμάτων καὶ μόνον δι' αὐτῶν εἴσπραξιν.

Ὁ κ. **Π. Καλιγκάτσης.** Ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς λέγει ὅτι αὕτη ἀφορᾷ καὶ ἄλλα Ὑπουργεῖα. Ἐκθέτει τὴν οἰκτρὰν οἰκονομικὴν κατάστασιν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ του καὶ τονίζει ὅτι τὸ κυριώτερον προϊὸν αὐτῆς τὰ ὀπωρικὰ κατεστράφησαν ἐκ τῶν παγετῶν, δι' αὐτὸ δὲ παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις παράσχῃ καὶ εἰς τοὺς παθόντας τῆς Ἐπαρχίας του τὰς αὐτὰς εὐκολίας, τὰς ὁποίας παρέχει εἰς ἄλλας παθούσας περιφερείας. Ἐπίσης νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος 5269 ὥστε νὰ λείψουν αἱ πολλαὶ διατυπώσεις αἱ ὁποῖαι, πιέζουν τοὺς πολίτας.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς κρίσεως ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῶν Τραπεζῶν ἐπὶ τῆς ἀναγκαίας χαλαρώσεως πάσης πιέσεως, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι αἱ Τράπεζαι ἔδειξαν πᾶσαν προθυμίαν ὅπως μεταχειρισθῶσι τοὺς μετ' αὐτῶν συναλλασσομένους μετὰ τῆς δυνατῆς ἀνοχῆς, γνωρίζω δὲ ὅτι ὅλαι αἱ Τράπεζαι θὰ ἦσαν εὐτυχεῖς, ἐὰν οἱ ὀφείλεται αὐτῶν, ἐν τῷ συνόλῳ λαμβανόμενοι, θὰ ἐπλήρωνον δέκα μόνον τοῖς ἑκατὸν τοῦ κεφαλαίου καὶ τοὺς δεδουλευμένους τόκους. Δυνατὸν εἰς περιφερείας τινὰς οἱ ἐκπροσωποῦντες τὰς Τραπέζας νὰ φαίνωνται ὀλιγώτερον ἐνδοτικοὶ καὶ διὰ τοῦτο θὰ παρεκάλουν νὰ μοῦ δοθῶσι συγκεκριμένα στοιχεῖα, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ ἐπαναλάβω τὰς συστάσεις μου εἰς τὰ ἐνδιαφερόμενα τραπεζιτικὰ ἱδρύματα. Δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῇ ἐν τούτοις ἡ Βουλή, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐπαγγελματικαὶ τάξεις ζητοῦσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ μὴ καταβάλωσι τὰ ὀφειλόμενα παρ' αὐτῶν εἰς τὰ τραπεζιτικὰ ἱδρύματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ παρέχωσι τὰ ἱδρύματα ταῦτα νέας εἰς αὐτὰς πιστώσεις. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ τοῦ νὰ μὴ εἰσπράττουν αἱ Τράπεζαι καὶ ταυτοχρόνως νὰ δανείζουν, δὲν νομίζω ὅτι εἶναι κανεὶς ἐξ ἡμῶν ἱκανὸς νὰ λύσῃ, ἐπομένως οὐδὲ αἱ Τράπεζαι, ὅταν μάλιστα ἀπὸ τὰς Τραπέζας ταύτας ἀπεσύρθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους καιροὺς καταθέσεις ἀνερχόμεναι εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων, ἄνευ οὐδενὸς λόγου καὶ μόνον ἐκ ψυχολογικῶν αἰτίων.

Ν. Ξηρός. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔθεσε τὸ ζήτημα ἐκεῖ ποὺ πρέπει, νὰ πληρώνουν ἕνα 10ο/ο ἀλλ' αὐτὸ πρέπει νὰ γνωστοποιηθῇ ἐκ μέρους τῶν Τραπεζῶν πρὸς τοὺς διευθυντὰς τῶν ὑποκαταστημάτων των διὰ νὰ συμμορφοῦνται.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κοινοτήτων Ζακύνθου ζητουσῶν τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς διοικήσεως τῶν ναῶν Ζακύνθου.

Α. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Νὰ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς ἐκπροθέσμων παγετοπλήκτων τῆς περιφερίας Καλαμῶν λέγει, ὅτι ὀλίγιστοι ἐκ τῶν παγετοπλήκτων συκοπαραγωγῶν μακρὰν τοῦ κέντρου εὑρισκόμενοι, δὲν ἐπληροφορήθησαν ὅτι ὡρίσθη προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῶν αἰτήσεων ἀποζημιώσεως ὑπὸ τοῦ ταμείου γεωργικῶν ἀσφαλειῶν, μόλις ὅμως τὸ ἐπληροφορήθησαν ὑπέβαλον αἰτήσεις, ἀλλὰ τὸ Ταμεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς αἰτήσεις ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὑπεβλήθησαν ἐκπροθέσμως. Οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ κατέθεσαν τὸν ἐκ 30 λεπτῶν φόρον πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν παγετοπλήκτων καὶ οὕτω διὰ τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον οὗτοι κατέβαλον, ἀπεζημιώθησαν ἄλλοι, αὐτοὶ δὲ ὑπέστησαν διπλῆν ζημίαν τὴν τοῦ παγετοῦ καὶ τὴν τῆς φορολογίας. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, τὸν ὁποῖον διακρίνει ἡ φιλανθρωπία, νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ δικαίου ὑποβεικνύων εἰς τὸ ταμεῖον ἀσφαλειῶν τὸ καθῆκόν του πρὸς τοὺς τόσον σκληρῶς φορολογηθέντας, ἀλλὰ καὶ μὴ ἀποζημιωθέντας πολίτας.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. **Ι. Γρηγοράκης** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν ἁλιέων τοῦ Μεσσηνιακοῦ καὶ Λακωνικοῦ κόλπου, τονίζει ὅτι τὰ παράπονά των εἶναι δίκαια, πολὺ περισσότερον διότι ὁ λιμενάρχης Καλαμῶν δὲν ἐπιβάλλει τοὐλάχιστον τὰς ἐκ τοῦ νόμου ποινὰς εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς ἀνεμοστράτων καὶ διότι ἐπιτρέπει εἰς αὐτοὺς νὰ ἁλιεύουν ἐντὸς τοῦ κόλπου.

Ὁ κ. **Χ. Ζουμῆς.** συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Π. Βουρλούμης. (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκ.) Ἔχετε ἐπερώτησιν ἀφίστε νὰ συζητήσωμεν τότε.

Ὁ κ. **Ε. Κουλουμβάκης** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τηλεγραφικῶν ἀναφορῶν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν Οἰτύλου καὶ Λευκάδος λέγει ὅτι ἡ θεσπισθεῖσα διατίμησις τοῦ ἐλαίου δὲν καλῶς νὰ ἐφαρμοσθῇ μὲ τὰς δημοπρασίας. Οἱ ἔμποροι εἴτε θέλω νὰ πιστεύω τὸ τρίτον, δὲν προβαίνουν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐλαίου ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς καὶ δὴ ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς περὶ ὧν κυρίως ἐνδιαφέρεται τὸ διάταγμα. Οἱ πτωχοὶ παραγωγοὶ εὑρίσκονται εἰς ἀξιοθρήνητον κατάστασιν, εἶναι δὲ οὗτοι ἄξιοι ὄχι ἁπλῶς μερίμνης τῆς Κυβερνήσεως ἀλλ' αὐτῆς τῆς φιλανθρωπίας. Πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς μέτρα προστατευτικὰ αὐτῶν, ἀλλὰ τάχιστα, διότι πᾶσα ἡμέρα παρερχομένη ἐπιδεινώνει τὴν κατάστασιν, δὲν νομίζω δὲ ὅτι χρειάζεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου μεγάλη σοφία, διὰ νὰ δοθῇ παραγγελία νὰ ἀγοράζεται ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς τοὺς ἐλαιοπαραγωγοὺς ἡ ποσότης ἡ ἐξακτέα εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὑπάρχουν οἱ ἐπιμένοντες εἰς ἀντιθέτους ἀπόψεις, ἀλλ' ἅλα πρέπει νὰ παραμεριστοῦν ἀπέναντι τῆς οἰκτρᾶς θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ ἐλαιοπαραγωγοί.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργὸς) Μᾶς ἀπασχολεῖ τὸ ζήτημα, ἀπὸψε μάλιστα θὰ ὑπογραφῇ ἡ σύμβασις.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀσκήσῃ ἅπασαν τὴν ἐπιρροήν του διὰ τὴν ἄμεσον ἀγορὰν ἐκ μέρους τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τοῦ πλεονάσματος τοῦ ἐλαίου, διότι καὶ ἡ ἐλαχίστη καθυστέρησις ἐγκυμονεῖ ἀπόγνωσιν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῶν δημοπρασιῶν ἐξαγωγῆς. Εἰδικῶς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λευκάδος ἡ κατάστασις τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν εἶναι τραγική, διότι τὸ ἐμπόριον ἀρνεῖται νὰ ἀγοράσῃ τὸ προϊὸν τοῦτο εἰς οἱανδήποτε τιμήν. Παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυνερνήσεως ὅπως δηλώσῃ εἰς τὴν Βουλήν, ἐὰν ἡ σύμβασις μετὰ τῆς ὁποίας εὑρίσκονται οἱ ἐλαιοπαραγωγοί.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργὸς) Διαβεβαιοῖ ὅτι ἡ σύμβασις θὰ ὑπογραφῇ καὶ θὰ ἐφαρμοσθῇ ταχέως

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Τὴν Πέμπτην θὰ συζητηθῇ ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. βουλευτοῦ Κερκύρας καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ προβῇ εἰς δηλώσεις.

Ὁ κ. **Θ. Φίλιος** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν πλημμυροπαθῶν χωρίων Τρικκάλων, τονίζει τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ ὑπὲρ αὐτῶν μέτρα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλειψε ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιδείξῃ τὸ ἀπαιτούμενον ἐνδιαφέρον δι' αὐτούς. Ξέρετε καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ Δημοσίου Ταμείου, προσπαθοῦμεν νὰ κάμνωμεν ὅ,τι ἠμποροῦμεν.

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τοῦ Δ. Προβίδα κατὰ τοῦ Ταμείου Νομικῶν. Οὗτος, λέγει, εἶχε ὑπηρεσίαν 27 ἐτῶν ὤφειλε νὰ πληρώσῃ 48.000 δραχ. ἐκ τῶν ὁποίων κατέβαλε μόνον 10.000, ὅταν δὲ ἐζήτησε νὰ ἐξέλθῃ τῆς ὑπηρεσίας, διότι ἦτο 78 ἐτῶν, τοῦ ἐδηλώθη ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ Ταμείου θ' ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ 1932 θὰ τοῦ δοθῇ δὲ σύνταξις ἐφ' ὅσον καταβάλει ὁλόκληρον τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ὀφείλει. Ἐφ' ὅσον ὅμως οἱ ὅροι μετεβλήθησαν καὶ δὲν δύναται νὰ λάβῃ σύνταξιν εἶναι δίκαιον νὰ τοῦ ἐπιστραφοῦν τὰ καταβληθέντα ὑπ' αὐτοῦ.

Α. Παπαθανάσης. Καίτοι τὰ συμβόλαια ἀλληλοβοηθείας εἶναι ἰδιωτικὰ συμβόλαια, ἐν τούτοις καὶ ἐπὶ τούτων αἱ ἀρχαὶ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου περὶ ἐλλείψεως προϋποθέσεως ἐφαρμόζονται καὶ ἐπομένως τὰ παρὰ τὰς ἀρχικὰς προϋποθέσεις καταβληθέντα δέον νομίμως νὰ ἐπιστραφοῦν ὡς ἄνευ αἰτίας δοθέντα, δι' ὃ καὶ ἀγωγὴ δίδεται.

Ὁ κ. **Α. Θηβαῖος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Συμφωνεῖ ἐφ' ὅσον οἱ ὅροι μετεβλήθησαν καὶ παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος περὶ τῆς μὴ συμμετοχῆς του εἰς τὴν εἰδικὴν ἐξεταστικὴν Ἐπιτροπὴν ὑποθέσεως Ὑπουργοῦ κ. Ζάννα.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ δὲν ἐζήτησα τὴν ἀναγραφὴν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λυποῦμαι διότι δὲν ἤμην εἰς τὴν Βουλήν, ὅταν ἀνεκοινώθη ἡ ἄρνησις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος νὰ μετάσχῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Ἐζήτησα τὰ πρακτικά, ἀλλὰ δὲν εἶδα ποῖος λόγος προβάλλεται διὰ τὴν ἄρνησιν.

Π. Τσαλδάρης. Ὅταν συνεζητήθη τὸ ζήτημα ἐν τῇ Βουλῇ, ἄφισα σαφῶς νὰ ἐννοηθῇ ὅτι δὲν εὑρισκον δεδικαιολογημένην τὴν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς' εἶπον δὲ ὅτι θὰ ὁμιλήσω ὅταν θὰ ἤρχετο ἡ πρότασις εἰς συζήτησιν. Ἐν τούτοις ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε τὴν σύστασίν της κατὰ τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως' ὅταν δὲ ἠρωτήθην περὶ τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἐπεθύμουν νὰ μετάσχουν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκ μέρους τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐδήλωσα ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα δὲν θὰ μετάσχῃ, ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς συμφώνως μὲ τὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος περιέλαβεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ μέλη τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἠναγκάσθην δὲ οὕτω νὰ δηλώσω, ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα δὲν θὰ μετάσχῃ, ὁ δὲ ἀναπληρῶν ὑμᾶς κ. Ἀντιπρόεδρος ἐζήτησε νὰ ἐγγραφῇ ἡ δήλωσίς μου εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν. Δὲν γνωρίζω τί ἤθελε μὲ αὐτὸ ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος, σεῖς γνωρίζετε τὰς σκέψεις του.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Ἐπεθύμουν νὰ μάθω διατί τὸ λαϊκὸν κόμμα ἀρνεῖται νὰ μετάσχῃ, ἔχει λόγον τινὰ ἢ ἁπλῶς δὲν θέλει;

Π. Τσαλδάρης. Ἔχει λόγον τὸν ὁποῖον θὰ ἀνέπτυσσον κατὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἂν μᾶς ἐπικρίνετε δι' αὐτὸ ἠμπορεῖτε νὰ τὸ κάμετε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Πρέπει νὰ μάθω τὸν λόγον δι' ὃν δὲν μετέχετε διὰ νὰ σᾶς ἐπικρίνω.

Π. Τσαλδάρης. Ἐδήλωσα ὅτι δὲν θὰ μετάσχωμεν, ἂν ἡ Κυβέρνησις νομίζῃ ὅτι τοῦτο παρέχει ἀφορμὴν συζητήσεως...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ σᾶς ὑποβάλω τὴν ἐρώτησιν καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς. Κύριοι βουλευταί, ἐγὼ νομίζω ὅτι τὸ λαϊκὸν κόμμα ἀρνούμενον νὰ συμπράξῃ εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, παραβιάζει καὶ τὸν Κανονισμὸν καὶ τὸ Πολίτευμα, καὶ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν ἀκριβῶς τοῦ Συντάγματός μας. Διότι ἐνῶ προβλέπεται ἀπὸ τὸ Πολίτευμα ἡ σύνθεσις κοινοβουλευτικῶν ἐπιτροπῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς ἐρεύνας, τὸ λαϊκὸν κόμμα ἀρνεῖται νὰ συμπράξῃ εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς παρούσης ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀνακρίσεων, χωρὶς νὰ μᾶς εἴπῃ, ποίους λόγους ἔχει διὰ τοὺς ὁποίους ἀρνεῖται, διότι βεβαίως ἐκπλήσσει ἡμᾶς ἡ ἄρνησίς των νὰ μετάσχουν εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἂν θέλῃ τοὐλάχιστον νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ στηριχθῶ εἰς ὅσα ὁ φιλικός του τύπος ἔγραψε ἐπὶ τῶν αἰτίων διὰ τὰ ὁποῖα δὲν μετέχει εἰς αὐτὴν τὸ λαϊκὸν κόμμα.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ ἐδήλωσα ....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐρωτῶ καὶ πάλιν, εἴσθε διατεθειμένος νὰ ἐξηγήσητε εἰς τὴν Βουλὴν τοὺς λόγους τῆς ἀρνήσεώς σας ἢ ἐπιμένετε νὰ μὴ τοὺς ἐξηγῆτε; Ἐγὼ θὰ καθήσω καὶ θὰ περιμένω ἀπάντησιν καὶ τότε θὰ ἰδῶ τί θὰ κάμω.

Π. Τσαλδάρης. Εἰς τὴν ἐρώτησιν θὰ ἠδυνάμην νὰ μὴ ἀπαντήσω, καθὼς θὰ ἠδυνάμην νὰ ἐρωτήσω καὶ ἀπὸ ποίων σκέψεων ὁρμώμενος ὁ κ. ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ὁποῖος δυστυχῶς ἀπουσιάζει, ἐζήτησε νὰ γίνῃ συζήτησις. Διότι ὑποθέτω θὰ εἶχε κάτι ἐν τῷ νῷ καὶ βεβαίως θὰ συνενοήθη μεθ' ὑμῶν διὰ νὰ ἔλθῃ τὸ ζήτημα εἰς συζήτησιν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐκ τῶν ἐφημερίδων ἔμαθον ὅτι θὰ ἀνακοινώσητε δημοσίᾳ τοὺς λόγους τῆς ἀρνήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Δημοσίᾳ ἐννοῶ ἐγὼ πάντοτε τὴν Βουλήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἦλθα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀνέμενα τὴν ἀνακοίνωσίν σας, ἀλλ' ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως καὶ τότε ἔφυγα ἐγώ, εἶπα δὲ εἰς τὸν κ. Μιχαλακόπουλον.

Π. Τσαλδάρης. Δι' αὐτὸ ὁ λόγος ἀπόκειται εἰς σᾶς. Κάμετε τὴν ἐπικρισίν σας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Χωρὶς νὰ ξέρω διατί ἀρνεῖσθε;

Π. Τσαλδάρης. Θεωρῶ ἀντικανονικὰ ὅλα τὰ γενόμενα, καὶ αὐτὴ ἡ πρότασις ἔρχεται ἀντικανονικῶς. Ἤθελα εἶναι ἡ ἀρχή σας, τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖτε διὰ δευτέραν φοράν, δὲν γνωρίζω. Νομίζετε ὅτι ἠμπορεῖτε νὰ ἐπικρίνετε τὴν ἀντιπολίτευσιν; Καὶ ἄλλοτε ἔγινε αὐτό, προκειμένου περὶ ὁμιλίας μου ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Νομίζετε ἀληθῶς ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐλέγχεται; Οἱ 250 βουλευταὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦτο;

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Ἀσφαλῶς ἠμπορεῖ νὰ ἐλέγχεται, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐγγράφεται ἐπερωτήσεις εἰς βάρος τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν συμφωνῶ ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις εἶναι ἀσύδοτος. Ἀρνούμενοι νὰ μετάσχητε εἰς τὴν ἐπιτροπὴν κάμνετε μίαν πρᾶξιν πολιτικήν, καὶ δι' αὐτὸ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς ἐπικρίνω.

Π. Τσαλδάρης. Ἐπικρινατέ μας.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σᾶς ἐρωτῶ ὅμως διὰ ποῖον λόγον ἀρνεῖσθε νὰ μετάσχετε.

Π. Τσαλδάρης. Ἔχετε τὴν πρᾶξιν. Δὲν πρόκειται νὰ ἐπικρίνετε τοὺς λόγους, ἀλλὰ τὴν πρᾶξιν.

Γ. Στράτος. Δὲν πρόκειται νὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ λαϊκοῦ κόμματος νὰ μετάσχῃ εἰς τὴν ἐπιτροπήν. Θὰ ἀπαντήσω μόνον εἰς τινα σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἤμην ἀσθενὴς τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Μετὰ θλίψεως ἐπληροφορήθην ἀπὸ τὰ πρακτικὰ ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠθέλησε νὰ ἀναψηλαφήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ θελήσας νὰ ἀνεύρῃ καὶ τὰ αἴτια τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως εἶπε περὶ ἐμοῦ (ἀναγινώσκει). Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ ἔχῃ κακὰς πληροφορίας, ὡς ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ λεχθέντος ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη δι' ἰσοψηφίας, ἐνῶ ἐξεδόθη διὰ ψήφων 7 μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν ψῆφοι ἀνήκουσαι εἰς φιλελευθέρους, καὶ διὰ τὴν ἰδικήν μου κατάθεσιν. Διότι ἂν ἔλεγον ὅσα εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς θὰ ἤμην κατώτερος τοῦ ἑαυτοῦ μου. Ἐγὼ εἶπον εἰς τὸ δικαστήριον ὅτι ἐφόσον οἱ κατηγορούμενοι ἔχουν εἰς χεῖρας των στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἀδιστάκτως πιστεύουν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ στηριχθῇ κατηγορία κατ' αὐτῶν ἐπὶ δυσφημήσει. Τὴν ἀπόφασιν μᾶλλον ἐπεβοήθησεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας εἰπὼν μὲ εἰλικρίνειαν ὅτι ἦτο μέλος τῆς Ἑταιρίας τῆς ὁποίας ἔπαυσε νὰ μετέχῃ ἅμα ἔγινε Ὑπουργός. Ἐγὼ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν θέλω νὰ θίξω τὸν κ. Ὑπουργόν, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Ε. Κουλουμβάκης. Κατὰ τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Συντάγματος, ἡ Βουλὴ ὑπεχρεοῦται, ὁσάκις ζητηθῇ ἀπὸ τὸ 1/3 τῶν μελῶν της, νὰ διορίζῃ ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν κατ' ἀναλογίαν ἐξ ὅλων τῶν κομμάτων. Ὑπεχρεοῦτο λοιπόν, ἀφοῦ ἐζητήθη ἐκ μέρους τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς, νὰ κάμῃ τὴν Ἐπιτροπήν. Τὸ κόμμα ὅπερ ἤθελε ἀρνηθῇ νὰ μετάσχῃ εἰς αὐτὴν, δὲν θὰ εὑρίσκετο ἐν ἁρμονίᾳ μὲ τὸ Πολίτευμα. Τὸ ἄρθρον 43 ὁμιλεῖ περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐκτελεῖ τὰ ἔργα τῆς ἡ Ἐπιτροπή, ὅταν δὲ κόμμα ἔρχεται νὰ παρεμποδίζῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου της, δημιουργεῖται πλέον ζήτημα ὄχι Βουλῆς καὶ Κυβερνήσεως ἀλλὰ Βουλῆς πρὸς ἑαυτήν, τῶν κομμάτων πρὸς ἑαυτά. Ἑπομένως ἄριστα καὶ ἁρμονικώτατα πρὸς τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν Κανονισμὸν ἔρχεται ἡ συζήτησις. Τὸ λαϊκὸν κόμμα παραβαίνει τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν Κανονισμόν, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι ἀκόμη σπουδαιότερον, διότι ἀφορᾷ τὴν ὑπόληψιν ἑνὸς Ὑπουργοῦ. Τὸ λαϊκὸν κόμμα δὲν εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ οὔτε μὲ τὸν ἠθικὸν νόμον, εἶναι ἀξιωματικὸς καὶ ὁρμὸς ὁ ἠθικὸς νόμος, ὁ ὁποῖος ἐγείρεται ὅταν ἀφίνωμεν ἐκτεθειμένας ἐδῶ τὰς ὑπολήψεις τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. (χειροκροτήματα).

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ἐρωτῶ τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν ἐκ Βάλτου μετὰ πάσης ψυχραιμίας, ἐὰν ἀπεδείχθη κατὰ τὴν διαδικασίαν ὅτι τὰ τηλεγραφήματα ἦσαν πλαστά, καὶ ὅτι ἦσαν πρὸ παντὸς ἄνευ οὐδεμιᾶς συσχετίσεως. Ἀπεδείχθη, καὶ οἱ κατηγορούμενοι ὡμολόγησαν, ὅτι τὰ τηλεγραφήματα ἦσαν πλαστά. Εἶπον ὅτι εἶχα κατάστημα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ κατέθεσα ἐπίσημον ἔγγραφον τῶν Κρατικῶν προμηθειῶν, διὰ τοῦ ὁποίου δηλοῦται ὅτι τὸ γραφεῖον Ζάννα Μαυροκορδάτου οὔτε ἐμμέσως οὔτε ἀμέσως συμμετέσχε ποτὲ εἰς κρατικὴν προμήθειαν. Κατέθεσα ἐπίσης ἔγγραφον ἐπίσημον διὰ τοῦ ὁποίου ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1930, τὴν ἑπομένην δηλαδὴ τῆς συστάσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἀεροπορίας, εἰς οὐδεμίαν κρατικὴν προμήθειαν ἔλαβε μέρος τὸ γραφεῖον Ζάννα Μαυροκορδάτου.

Π. Τσαλδάρης. Τὰ κατεθέσατε ὅλα αὐτὰ εἰς τὸ δικαστήριον;

Α. Ζάννας (Ὑπουργ. Ἀεροπ.). Βεβαίως.

Π. Τσαλδάρης. Πῶς θὰ τὰ κρίνωμεν τώρα ἡμεῖς;

Α. Ζάννας (Ὑπουργ. Ἀεροπ.). Ἤθελα ἀκόμη νὰ ἐρωτήσω ἐὰν αἱ φράσεις «στυγερὸς δολοφόνος», καὶ ἄλλαι παρόμοιαι εἶναι ὑβριστικαὶ ἢ ὄχι, καὶ ἠρωτήθη ὁ ἀξιότιμος ἐκ Βάλτου βουλευτὴς ἐὰν αἱ φράσεις αὐταὶ ἀποτελοῦν ὕβριν, καὶ ἀπήντησεν ὄχι, ἀποτελοῦν ἔλεγχον. Θὰ ἤθελον νὰ γνωρίζω ἐὰν μεταχειριζόμην εἰς τὴν Βουλὴν τὰς αὐτὰς φράσεις, τί θὰ ἔλεγε ὁ ἀξιότιμος ἐκ Βάλτου βουλευτής, ὅταν θὰ τοῦ ἀπαντῶσα εἰς τὰς δεδικαιολογημένας διαμαρτυρίας του, ὅτι κάμνω ἔλεγχον.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ σεῖς κρίνετε τώρα τοὺς μάρτυρας.

Α. Ζάννας (Ὑπουργ. Ἀεροπ.) Δὲν ἔχω ἀνάγκην κ. ἀρχηγὲ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος μαρτύρων. Ἀρκοῦμαι εἰς τὸ ὅτι ἔχω ἥσυχον τὴν συνείδησίν μου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί, πρὶν ἔλθω εἰς τὴν ἐπίκρισιν τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἐπιθυμῶ ν' ἀπευθύνω ὀλίγας λέξεις εἰς τὸν ἀξιότιμον Βουλευτὴν Βάλτου διὰ νὰ τοῦ ἐκφράσω τὴν λύπην μου, διότι τὰ λεχθέντα ὑπ' ἐμοῦ ἐν σχέσει πρὸς ἐκείνην τὴν κατάθεσιν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τὰ ἐνόμισεν ὅτι ἦσαν προσβλητικά. Διατί; Ἐγὼ ἐπίστευσα ὅτι τὸ κῦρος τὸ ὁποῖον ἔχει ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς ἐκ Βάλτου, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν πτέρυγα τὴν ἰδικήν του, ἀλλὰ ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν ἄλλην πτέρυγα, ἦτο τοιοῦτον, ὥστε νὰ πιστεύσω — μακρόθεν, βέβαια, παρακολουθῶν τὰ τῆς δίκης — ὅτι ἡ ἐπιβεβαίωσις ἀληθῶς τοῦ ὅτι τὰ γραφόμενα ὑπὸ τῆς «Ἑλληνικῆς» δὲν ἀποτελοῦν συκοφαντίαν, ἀλλὰ ἔλεγχον, ἐπέδρασαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου, διότι κυρίως αὐτὴ ἦτο ἡ ἄποψις τοῦ Δικαστηρίου. Ὁ κ. Ζάννας σᾶς λέγει ὅτι μὲ ὀνομάζουν ἀπίσιον δολοφόνον, κακοῦργον, κλπ. Καὶ σᾶς ἠρώτησεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου: αὐτὰ θεωρεῖτε ὡς ἀποτελοῦντα συκοφαντίαν; Καὶ εἴπατε ὄχι, ἀποτελοῦν ἔλεγχον. Ἐγὼ θὰ περιορισθῶ νὰ ἐλέγξω μόνον τὸν Ἀρχηγόν σας. Πολλοὺς ἐλέγχους θὰ ἔκαμα, ἀλλ' ἀπεφάσισα νὰ στραφῶ κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Σᾶς δὲν σᾶς

ἐλέγχω, καὶ δὲν ἐννοῶ διατί ἐθίγητε ἀπὸ ὅσα εἶπα, μολονότι τιμητικὰ ἦσαν διὰ σᾶς, διὰ τὴν προσωπικότητά σας, τὸ ὅτι εἶπα ὅτι ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν εἶχεν ἡ κατάθεσίς σας ἐπὶ εἶπα ὅτι ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν εἶχεν ἡ κατάθεσίς σας ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου. Διότι εὐκολώτερον ἦτο τὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου. Διότι εὐκολώτερον ἦτο τὸ Δικαστήριον τῶν ἐνόρκων κατόπιν αὐτῆς νὰ εἴπῃ: Ἐφ' ὅσον Δικαστήριον τῶν ἐνόρκων κατόπιν αὐτῆς νὰ εἴπῃ: Ἐφ' ὅσον ὁ ἀξιότιμος ἐκ Βάλτου βουλευτὴς λέγει ὅτι ἀποτελοῦν ἔλεγχον, ὁ ἀξιότιμος ἐκ Βάλτου βουλευτὴς λέγει ὅτι ἀποτελοῦν ἔλεγχον, ἐλέγχομεν θὰ τὸ θεωρήσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐλέγχομεν θὰ τὸ θεωρήσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἀλλὰ θὰ μοῦ χον, ἔλεγχον θὰ τὸ θεωρήσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου, διότι ἀπὸ τοῦ βήματος ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου, διότι ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐβεβαιώσατε ὅτι ἡ ἀπόφασις τῶν ἐνόρκων ἡ ἀθωοτούτου ἐβεβαιώσατε ὅτι ἡ ἀπόφασις τῶν ἐνόρκων ἡ ἀθωοτική ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κ. Ζάννας μὲ ὅλην τὴν τική ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κ. Ζάννας μὲ ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν . . . . .

Γ. Στράτος. Δὲν προεξοφλῶ τὸ τί οἱ ἔνορκοι ἐπίστευσαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἴπατε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κυρίως συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐνόρκων ἦτο ὅτι ὁ κ. Ζάννας μὲ τὴν εἰλικρίνειαν πρὸ τὸν διακρίνει, ἐρωτηθεὶς εἶπε. Μάλιστα. Ἤμην μέλος καὶ εἰμαι μέλος τῆς Ἐμπορικῆς Ἑταιρίας Ζάννας καὶ Μαυροκορδάτος ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐδέχθην νὰ μετάσχω εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἔπαυσα νὰ μετέχω προσωπικῶς τῆς Ἑταιρίας αὐτῆς καὶ ἔχω ἐκεῖ ἀντιπρόσωπόν μου.

Γ. Στράτος. Αὐτὰ εἶπα καὶ ἐγώ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Αὐτὰ εἴπατε καὶ δικαίωμαι νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου, διότι ἕνας καὶ παλαιὸς ὁμοῦ καὶ ἐκφράσω τὴν λύπην μου, διότι ἕνας καὶ παλαιὸς ὁμοῦ καὶ ἀξιωματικὸς καὶ σήμερον ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ, τιμώμενος, ἀξιωματικὸς καὶ σήμερον ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ, τιμώμενος, ὅπως τιμᾶται ἀπὸ ὅλους μέσα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν, ἐβρίσκει ὅπως τιμᾶται ἀπὸ ὅλους μέσα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτήν, ἐβρίσκει κάτι τι τὸ ὕποπτον, καὶ μάλιστα τόσον ὕποπτον, ὥστε νὰ σκει κάτι τι τὸ ὕποπτον, καὶ μάλιστα τόσον ὕποπτον, ὥστε νὰ ἐξηγήσῃ, νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου σκει κάτι τι τὸ ὕποπτον, νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων. Ἀληθῶς, κύριε Βουλευτὰ ἐκ Βάλτου, πιστεύετε ὅτι τὸ νὰ μὴ εἶναι κανεὶς ἄνεργος, τὸ νὰ ἀσκῇ ἕνα ἔντιμον ἐπάγγελμα, εἶναι μειωτικὸν τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ θέσεως, καὶ ἔρχεσθε νὰ ὑποστηρίζετε —χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῆτε ἴσως ποία εἶναι ἡ ἔννοια τῶν λόγων σας — ἔρχεσθε, καὶ ὑποστηρίζετε ὅτι οἱ ἀσκοῦντες τὸ ἐμπόριον εἶναι ἀκατάλληλοι νὰ ἀνέρχωνται εἰς τὸ ἄξίωμα τοῦ Κυβερνήτου τῆς χώρας;

Καὶ ἀληθῶς θέλετε νὰ ὑποστηρίζετε ὅτι κατάλληλοι διὰ νὰ ἀνέλθουν εἰς τὸ Βῆμα αὐτό, νὰ καταλάβουν τὰς θέσεις αὐτὰς δὲν εἶναι ἄλλοι παρὰ οἱ δικηγόροι, οἱ ἰατροί, οἱ πρώην ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἄνεργοι. Θέλετε ἀκριβῶς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀφιερωμένοι εἰς τὰ παραγωγικὰ λεγόμενα ἐπαγγέλματα—καὶ γνωρίζετε ὅτι τὸ ἀληθὲς ἐμπόριον εἶναι παραγωγικὸν ἐπάγγελμα δημιουργοῦν πλοῦτη διὰ τὴν Χώραν—θέλετε νὰ εἴπετε ὅτι αὐτοὶ εἶναι σφραγισμένοι μὲ σφραγῖδα, ἡ ὁποία τοὺς καθιστᾶ ἀνικάνους νὰ κατέχουν τὸ ἀνώτατον ἄξίωμα εἰς τὴν χώραν τὸ ἄξίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ;

Γ. Στράτος. Δὲν εἶπα τέτοια πράγματα ἐγώ. Διαμαρτύρομαι, διαστρέφετε ἐντελῶς τὰ ὅσα εἶπον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ ἠναγκάσθην νὰ σᾶς εἴπω ὅτι εἴπατε καὶ νὰ συνάγω τὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα, εἶμαι βέβαιος, ἔγκεινται μακρὰν τῆς ἐννοίας τὴν ὁποίαν εἶχατε. Ἀλλὰ δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἀφίσω νὰ παρέλθουν ἀπαρατήρητα τὰ λεχθέντα ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, ἀφοῦ ἤδη ὁ τύπος ἔχει προσάψῃ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἀεροπορίας τὸν στιγματισμὸν τοῦτον, ὅτι εἶναι ἔμπορος. Ἀλλὰ νομίζω, κ. Βουλευταί, ὅτι δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἀσχοληθῶ περισσότερον μὲ τὰς ὀλίγας λέξεις ποὺ εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Βάλτου βουλευτής. **Θὰ ἔλθω τώρα** εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Καὶ βλέπετε ἐπαναλαμβάνω τὰς λέξεις, διότι ἐπιθυμῶ νὰ ἐξηγηθοῦν σαφῶς τὰ πράγματα ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Ἡ Κυβέρνησις ἐπερωτᾶται καὶ οὐχὶ ἡ ἀντιπολίτευσις, ἀλλὰ ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τοῦ λαοῦ, διὰ τὸ ἔργον μας, εἴμεθα ὅλοι ἐξ ἴσου καὶ οἱ κυβερνῶντες καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις. Ἐὰν δὲν πιστεύετε ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος, ἔχετε ὑπ' ὄψει σας ἕνα πλαστογραφημένον κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Οὐδεὶς δὲν εἶναι ἀνεύθυνος εἰς μίαν οἱανδήποτε πολιτείαν πολὺ δὲ περισσότερον οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων. Ὅταν ἐδῶ εἰς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν ἔρχεται ἕνας ἀρχηγὸς ἑνὸς μεγάλου κόμματος νὰ δηλώσῃ, ὅτι δὲν θέλει τὸ κόμμα του νὰ συνεργασθῇ, ὅπως ἀποδειχθῇ ἡ ἀλήθεια, διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ ἐνδεχομένως ἡ ὑπόληψις ἑνὸς μέλους τῆς Κυβερνήσεως, ἀφίνει τὴν πλευράν του ἀνοικτὴν διὰ νὰ τοῦ ἐπιτεθοῦν μετὰ ὁρμητήτος.

Ἐγὼ ἐν τοιούτοις δὲν θὰ παρασυρθῶ νὰ τοῦ κάμω τὴν δριμείαν αὐτὴν ἐπίθεσιν. Ἐγὼ τιμῶ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ σχὸν τὴν εὐκαιρίαν ἐπὶ τρία ἔτη νὰ συμπράξω εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν μετ' αὐτοῦ, ὡς ἀρχηγοῦ τῆς μείζονος ἀντιπολιτεύσεως, ἔλαβον ἀφορμήν, νὰ τὸν ἐκτιμήσω βαθέως Διὰ τοῦτο δὲν θὰ εἶμαι ὁρμὸς εἰς τὴν ἐπίθεσίν μου. Δὲν εἶνε ἀρκετὴ ὅμως ἡ πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησίς μου νὰ μὲ κάμῃ νὰ τὸν θεωρήσω ἀσύδοτον, εἶνε ὅμως ἀρκετὸν νὰ μὲ κάμῃ νὰ τοῦλάχιστον νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν του ἐπὶ τῶν κινδύνων τοὺς ὁποίους ἡ πολιτεία αὐτοῦ ἐνέχει. Ὅταν κ. Βουλευταὶ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης Τετάρτης ἐζήτησα τὴν σύστασιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐζήτησε νὰ συζητηθῇ ἡ περὶ τούτου πρότασις εἰς ἐπόμενην συνεδρίασιν, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὅτι ἡ συζήτησις εἶνε περιττὴ ἀφοῦ καὶ τὸ τρίτον μόνον τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν ζήτησίν εἶνε ὑποχρεωτικὴ ἡ σύστασις τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν σιγμὴν ποὺ τὸ ζητεῖ ὁλόκληρος ἡ Κυβέρνησις εἶνε φανερὸν ὅτι ἡ πλειοψηφία τὸ ζητεῖ. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀπέστειλε τὴν ἀντίρρησίν του καὶ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε τὴν σύστασιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Εἶνε προφανὲς ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος τὴν σιγμὴν ἐκείνην δὲν ἠμποροῦσε ν' ἀρνηθῇ τὴν σύμπραξιν τῶν φίλων του εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκείνην.

Ἀλλ' ἂν ἤμαθα νὰ σέβωμαι ἰδιαζόντως τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἂς μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ τοῦ εἴπω μὲ ὅλην τὴν εὐλάβειαν τὴν ὁποίαν ἔχω πρὸς αὐτόν, ὅτι ἤμαθα ἐπίσης νὰ ξέρω, ὅτι δὲν εἶναι ἄνθρωπος ἰσχυρᾶς θελήσεως, διότι δυστυχῶς δὲν εἶναι ὁ μόνος ἄνθρωπος ποὺ παρασύρεται εὐκόλως ἀπὸ τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τοῦ τὸ εἴπω.

Π. Τσαλδάρης. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς διακόψω κ. Πρόεδρε, διότι αἱ πράξεις μου εἶνε ἀπόρροια τῆς ἀπολύτου θελήσεως μου καὶ ἔχετε ἀφορμὴν νὰ πιστεύετε ὅτι ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ πράξω ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τὸ ἔπραξα. Καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ δὴ ἀρχηγὸν ἑνὸς μεγάλου κόμματος νὰ λέγῃ περὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἀντιθέτου κόμματος, ὅτι παρασύρεται καὶ δὲν ἔχει θέλησιν. Νὰ τὸ ἀνακαλέσετε διότι θεωρῶ μειωτικὸν καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου καὶ τοῦ κόμματός μου. Ἐὰν θέλετε νὰ συζητήσωμεν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ μὴ δεχθῶ μίαν τοιαύτην ὕβριν. Ξέρετε πόσον ἠθέλησα νὰ κρατήσω τὴν τάξιν εἰς τὴν Βουλήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Λυποῦμαι πολὺ διότι μὲ ὅλην τὴν εὐλάβειαν τὴν ὁποίαν τρέφω πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπακούσω εἰς τὴν πρόσκλησίν του, ν' ἀνακαλέσω φράσιν, ἡ ὁποία δὲν εἶνε ὑβριστική. Δὲν εἶπον ὅτι δὲν ἔχει θέλησιν, αὐτὸ θὰ ἦτο ὑβριστικόν, εἶπον ὅτι δὲν ἔχει ἰσχυρὰν θέλησιν,

Π. Τσαλδάρης. Τὸ ἴδιον εἶνε. (Γέλωτες). Ὀφείλω νὰ σᾶς ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας εἰς τοῦτο: Ἐπὶ τριετίαν καὶ πλέον ἐξακολουθῶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ νὰ σέβωμαι τὴν πλειοψηφίαν καὶ ἰδιαζόντως νὰ ἐφιστῶ τὴν προσοχήν μου νὰ μὴ θίξω τίποτε, τὸ ὁποῖον νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἔριδας καὶ ἀνωμαλίας. Ὀφείλετε καὶ σεῖς νὰ τηρῆτε τὸν αὐτὸν σεβασμὸν ἀπέναντι τοῦ κόμματος τούτου. Καὶ ἐφ' ὅσον θὰ μοῦ λέγετε, ὅτι δὲν ἔχω ἰσχυρὰν θέλησιν καὶ ὅτι παρασύρομαι εἰς τὰς πράξεις μου, σᾶς δηλῶ ὅτι εἶμαι ὑποχρεωμένος ν' ἀποχωρήσω μέχρις ὅτου ἀνακαλέσετε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός) Ἔχω καθῆκον νὰ δηλώσω εἰς τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι ὡς ἄνθρωπος ἔχω καὶ ἐγὼ τὰ ἐλαττώματά μου καὶ ἕνα ἐλάττωμά μου εἶναι, ἐνώπιον πιέσεως καὶ ἐκβιάσεως νὰ ἐξανίσταμαι. Ἀρνοῦμαι λοιπὸν νὰ ἀνακαλέσω τὴν φράσιν, τὴν ὁποίαν εἶπον.

Ἀλλὰ λέγω εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅτι δὲν εἶναι μόνον ὅτι δὲν εἶχα πρόθεσιν ἐξυβρίσεως, ἀφοῦ ἤρχισα νὰ ὁμιλῶ μὲ τόσην εὐλάβειαν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶπον λέξιν, ἡ ὁποία νὰ μπορῇ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξυβριστική.

Βεβαίως ἂν ἔλεγον ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος στερεῖται θελήσεως, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο ἐξυβριστικόν, διότι στοιχεῖον κάθε ἀνθρώπου ἔχοντος θέσιν εἰς τὴν κοινωνίαν εἶναι νὰ ἔχῃ καὶ θέλησιν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος πιστεύει ὅτι ὅλοι οἱ πράττοντες τὰ δημόσια ἔχουν ἰσχυρὰν θέλησιν καὶ διὰ τοῦτο ἀρνούμενος τοῦτο εἰς αὐτὸν τὸν μειώνω, τότε ἔχει δίκαιον. Ἀλλ' ἐγὼ θὰ τὸν παρεκάλουν νὰ ἴστατο ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ ἴδῃ, ὅτε ἠθέλησα νὰ ἐξηγήσω τὴν φράσιν ὅτι λέγων ὅτι δὲν ἔχει ἰσχυρὰν θέλησιν δὲν ἠννόουν ὅτι δὲν ἔχει θέλησιν, ποίας ὑποδοχῆς ἔτυχεν ἡ ἐξήγησις αὕτη ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν πλευρὰν τὴν ἰδικήν μου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἰδικῆς του.

Π. Τσαλδάρης. Εἴπατε ὅτι εἰς τὰς πράξεις μου παρασύρομαι καὶ ὅτι δὲν ἔχω ἰσχυρὰν θέλησιν. Αὐτὸ ἐγὼ τὸ θεωρῶ ὑβριστικὸν καὶ ἐὰν ἐξακολουθήσητε νὰ ἐπιμένετε εἰς τὴν μὴ ἀνάκλησιν τῆς φράσεως ταύτης ἐγὼ θὰ ἀπεχώρουν τῆς αἰθούσης ταύτης.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ ἀκούσητε μέχρι τέλους, διὰ νὰ ἴδητε τί ἤθελον νὰ εἴπω καὶ τότε κρίνετε ἐὰν εἶχα πρόθεσιν νὰ σᾶς ἐξυβρίσω. Ἀκούσατέ με μέχρι τέλους. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἐπιτεταραμμένον νὰ δημιουργῆτε ἐκ τοῦ μηδενὸς ἀφορμὰς μεγάλων διαταραχῶν, οὔτε ἀνῆλθα εἰς τὸ βῆμα μὲ τοιαύτην πρόθεσιν καὶ ἀρχόμενος τοῦ λόγου μου ἐδήλωσα, ὅτι δὲν εἶχον πρόθεσιν νὰ σᾶς θίξω καὶ μάλιστα εἶπα, ὅτι καίτοι μοῦ δίδετε ἀνοικτὴν τὴν πλευρὰν διὰ νὰ θίξω, ἐγὼ δὲν θὰ πράξω τοῦτο.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν δύναμαι νὰ μείνω ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ὅταν μὲ ὑποχρεώνετε νὰ ἀκούω μέχρι τέλους λέγοντα ὅτι δὲν εἶμαι ἄνθρωπος ἰσχυρᾶς θελήσεως.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ σᾶς ἐξυβρίσω, τοὐναντίον δὲν σᾶς ἤθιξα ὅπως καὶ δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ τὸ κάμω.

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ κ. Τσαλδάρης ἀποχωρεῖ τῆς αἰθούσης).

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐγκαίρως ἠννόησεν εἰς ποίαν δυσκολίαν ἤθελε περιέλθει, διότι μακρὰν τοῦ νὰ εἶχα σκοπὸν νὰ ἐπιτεθῶ, ἐπρόκειτο νὰ θέσω μερικὰ ἐρωτήματα καὶ θὰ τὰ θέσω ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, διότι τὰ ἐρωτήματα ταῦτα ἀπευθύνονται καὶ πρὸς ἐκεῖνον καὶ πρὸς ἐμὲ καὶ ἀπευθύνονται καὶ πέραν τῶν τάξεων τῆς αἰθούσης ταύτης, πρὸς τὴν λαϊκὴν γνώμην.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἠρνήθη νὰ μοῦ ἐξηγήσῃ, διατὶ ἀρνεῖται νὰ μετάσχῃ τὸ κόμμα του εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι «ἐὰν ἔχεις νὰ ἐπικρίνῃς, ὀφείλεις νὰ ἐπικρίνῃς χωρὶς ἐγὼ νὰ δώσω ἐξηγήσεις» εἶμαι λοιπὸν ὑποχρεωμένος νὰ καταφύγω εἰς ὑποθέσεις διὰ νὰ ἀνεύρω τοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι ὦθησαν τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, εἰς τὸ νὰ ἀρνηθῇ νὰ συμπράξουν οἱ φίλοι του εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν καὶ νομίζω, ὅτι δὲν μοῦ εἶναι ἐπιτεταραμμένον νὰ ἀνεύρω τοὺς λόγους αὐτοὺς ἄλλοῦ, παρὰ εἰς τὸν φιλικὸν τύπον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Ἐγράφη λοιπὸν τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, δηλαδὴ τὴν περασμένην Παρασκευήν, ἐδήλωσε τὴν ἄρνησίν του, ὅπως οἱ φίλοι του μετάσχουν εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, ἐγράφη ὅτι αἰτία τούτου εἶναι ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα θεωρεῖ ὅτι διὰ τῆς συστάσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρόκειται νὰ ἐλεγχθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου Πειραιῶς καὶ ἑπομένως νὰ ἀνατραπῇ ἐνδεχομένως τὸ δεδικασμένον.

Α. Κουτσοπέταλος. Τὸ ἐδήλωσεν εἰς τὴν Βουλήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σημειωτέον κ. Βουλευταὶ ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς ὅτι διὰ τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς πρόκειται νὰ ἐπικρίνωμεν τὸ δεδικασμένον τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου Πειραιῶς, εἶναι ἀπολύτως ἀσύστατος. Θὰ εἴχομεν καὶ τοιοῦτον δικαίωμα καὶ νὰ ἐπικρίνωμεν δηλ. τὴν ἀπόφασιν ἐνδεχομένως τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων Πειραιῶς, θὰ εἴχομεν καὶ τοιοῦτον ἀκόμη δικαίωμα, διότι δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ εἰς πολιτείαν δημοκρατικὴν, ὅτι οἱαδήποτε ἀρχὴ ἢ μεμονωμένον ἄτομον ἀσκοῦν δημοσίαν ἐξουσίαν εἶναι ἀνεύθυνον καὶ ὅτι δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς δημοσίας γνώμης καὶ ἔτι πλέον, φυσικὰ, εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Ἀναγνωρίζω βέβαια ὅτι ὁ ἔλεγχος τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων πρέπει νὰ διεξάγηται μετὰ μεγίστης προσοχῆς ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης, ὅτι κατὰ κανόνα πρέπει νὰ ἀποφεύγηται τοιοῦτος ἔλεγχος, διότι κινδυνεύομεν νὰ διασαλεύσωμεν διὰ τοιούτου ἐλέγχου τὴν ἐμπιστοσύνην, ἡ ὁποία πρέπει νὰ δεικνύεται ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ πρὸς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, ἀλλὰ ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων τοῦ Πειραιῶς κ. Βουλευταί, διὰ τὴν ὁποίαν οὔτε αἰτιολογίαν καμμίαν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ δώσουν, οὔτε εἰς τὸν ἔλεγχον ἀνωτέρας δικαστικῆς ἀρχῆς ἢ ἀνωτέρας δικαστικῆς ἐξουσίας ὑπόκειται, ἡ ἐτυμηγορία λέγω τῶν ἐνόρκων ὑπόκειται τοὐλάχιστον εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς δημοσίας γνώμης καὶ προφανῶς καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον ἰδιαίτατα τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ γνωρίζῃ, ἐὰν ἕνας ἐκ τῶν Ὑπουργῶν οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦν τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἐπρόδωσε τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρὸς αὐτὸν ἡ Βουλή, ἐννοεῖτε δὲ καλῶς, κύριοι Βουλευταί, ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ συνεστήθη διὰ νὰ ἐξετάσῃ ὄχι ἐὰν ἡ κατηγορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Ζάννα ἐφημερὶς ὑπέπεσεν εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς συκοφαντίας ἢ ἐξυβρίσεως διὰ τὰ ὁποῖα κατηγορήθη ἐνώπιον τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου. Δὲν ἐπιδιώκομεν τοιοῦτόν τι. Κάθε ἄλλο. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ συνεστήθη διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ ἐὰν αἱ κατηγορίαι ποὺ εἶχον ἀπευθυνθῇ ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα ἐκείνην κατὰ τοῦ κ. Ζάννα, κατηγορίαι οἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν ἔλεγχον καὶ πολιτικὸν καὶ ἠθικὸν κατ' αὐτοῦ, εἶναι πραγματικῶς βάσιμοι. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου δὲ τούτου, κ. Βουλευταί, ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων οὐδεμίαν ἀπόφασιν ἔδωκεν, ὅπως προχθὲς ὑπεστήριξεν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ εἶχε δίκαιον κατὰ τοῦτο, ἐγὼ δὲ ἐπανώμην, ἦτο δυνατὸν τὰ ἐρωτήματα νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τοὺς ἐνόρκους ἀνακεκλυμένα ὅπως εἶχον ὑποδείξει κατὰ τὴν προηγουμένην συζήτησιν.

Καὶ ἂν εἶχον διατυπωθῇ οὕτως ἀνακεκλυμένα καὶ εἴχομεν μίαν ἐτυμηγορίαν εἰδικὴν τῶν ἐνόρκων ἀποφαινομένων ὅτι αἱ πράξεις αἱ ὁποῖαι ἀπεδόθησαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἀεροπορίας εἶναι ἀληθεῖς, θὰ ἦτο ὁπωσδήποτε δικαιολογημένη ἡ ἀποδοχιπέτησις, θὰ ἔλεγα, τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία ἠμπορεῖ νὰ καταλήξῃ καὶ κατὰ τὴν γνώμην μου ἀσφαλῶς θὰ καταλήξῃ, εἰς ἀντίθετα συμπεράσματα, παρ' ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξεν ἡ ἐτυμηγορία τῶν ἐνόρκων. Ἐὰν λοιπὸν εἴχομεν τοιαύτην εἰδικὴν ἀπόφασιν τῶν ἐνόρκων, τότε τοὐλάχιστον θὰ ἦτο κάποια δικαιολογία, ἀλλὰ καὶ τότε δὲν θὰ ἐτόλμα κανεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὅτι ὑπάρχει «δεδικασμένον». Ἐὰν βέβαια ἡ Βουλὴ κατόπιν τῆς ἐρεύνης τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεκάλυπτε τυχὸν, ὅτι ἐγένετο ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας ἔνοχος τῶν πράξεων διὰ τὰς ὁποίας τὸν κατηγόρησεν ἡ «Ἑλληνικὴ» καὶ ἐκ τούτου ἀπεφασίζαμεν νὰ συστήσωμεν, νὰ παραπέμψωμεν τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἀεροπορίας εἰς τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον, φαντάζεται κανεὶς ὅτι εἰς τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον θὰ ἐθεωρεῖτο δεδικασμένον τὸ ζήτημα ὅτι ἐγένετο ἔνοχος τῶν πράξεων αὐτῶν ποὺ τοῦ ἀπέδωσεν ἡ «Ἑλληνικὴ» ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας, διότι τὸ εἶπε τὸ Δικαστήριον τῶν ἐνόρκων; Δὲν ἠμπορεῖ βεβαίως νὰ ὑποστηριχθῇ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τέτοιο πρᾶγμα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν κ. Βουλευταί. Ἐὰν τοὐλάχιστον ἀπεφαίνοντο οἱ ἔνορκοι, ὅτι αἱ πράξεις ποὺ ἀπεδόθησαν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἀεροπορίας ἦσαν ἀληθεῖς θὰ εἶχε δικαιολογίαν τινα, θὰ ὑπῆρχον ἐλαφρυντικά τινα, διὰ τὸ παράπτωμα τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἡ στάσις του

εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, ἐφ' ὅσον τοιοῦτον τι δὲν ὑπάρχει, εἶναι ἐντελῶς ἀσυγχώρητος ἡ ἀρνητικὴ αὐτὴ στάσις. Δικαιοῦμαι λοιπὸν νὰ ἰσχυρισθῶ καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ — τὴν ὁποίαν δὲν ἐπροκάλεσα ἐγὼ — τοῦ ἀξιοτίμου Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὅτι οὗτος ἐν γνώσει τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει, ἢ μᾶλλον αἱ ἐφημερίδες του ἐν γνώσει ὅτι δὲν ὑπάρχει δεδικασμένον ἐπικαλοῦνται τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ καὶ τοῦτο, διότι ἐπιδέχεται νὰ παρασυρθοῦν τοὐλάχιστον ἐκ τῶν ἔξω τῆς Βουλῆς τινὲς τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ Κόμμα τῶν Λαϊκῶν νὰ πιστεύουν ὅτι «αὐτὴ ἡ βουλειὰ δὲν εἶναι καὶ τόσον καθαρή». Ὁμολογῶ δὲ κ. Βουλευταί, ὅτι θὰ μὲ κατελάμβανε πολὺ ἀνησυχία διὰ τὸ μέλλον τῆς Χώρας, ἐὰν ἐκ τῆς στάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὄχι τῆς στάσεως τῆς ἀποχωρήσεως του ἐκ τῆς αἰθούσης τῶν Συνεδριάσεων, ἀλλὰ τῆς στάσεώς του τῆς ἀρνήσεως ὅπως ἐπιτρέψῃ εἰς τὰ μέλη τοῦ Κόμματος νὰ μετάσχουν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐὰν, ἐκ τῆς στάσεως αὐτῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἔπρεπε νὰ συναγάγω ὅτι πράγματι οὗτος, οὔτε θέλει, οὔτε ἐνδιαφέρεται νὰ ἐξακριβωθῇ διὰ τῆς ἐρεύνης τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ἀθωότης τοῦ κ. Ζάννα ἀπὸ τῆς κατηγορίας ποὺ ἀπεδόθη εἰς αὐτόν, διότι προτιμᾷ προκειμένου περὶ Ὑπουργοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν ἀντίπαλον παράταξιν νὰ παραμείνῃ κάποια ἀμφιβολία εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Κοινῆς Γνώμης.

Ὁ κ. Τσαλδάρης γνωρίζει ποία εἶναι ἡ ὁμοιβὴ, τὴν ὁποίαν ἀποκομίζουσιν οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, διότι ἀφιερώνουν τὴν ζωήν των εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κοινῶν. Δὲν ἐπέρασαν πολλὰ χρόνια. ἀφ' ὅτου ἡ κλῖμαξ διὰ τῆς ὁποίας ἀνερχόμεθα εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Βουλευτηρίου ἐβάφη μὲ τὸ αἷμα ἑνὸς πρώην Πρωθυπουργοῦ, ὅστις μετὰ μακρὸν καὶ ἀνεπίληπτον δημόσιον βίον, ἀφιερωθέντα εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς χώρας, ἐδολοφονήθη εἰς αὐτὰ τὰ σκαλοπάτια, διότι εἶχεν ἐπιδιώξει νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸ ἄγος τῶν χαρτοπαικτικῶν κέντρων.

Καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν, κύριοι Βουλευταί, εὑρίσκεται νομίζω ἕνας ἄλλος Πρωθυπουργός, τοῦ ὁποίου τὸ σῶμα πρὸ ὀλίγων ἐπίσης ἐτῶν διετρυπήθη ἀπὸ δύο σφαῖρας, τὰς ὁποίας

Κυβερνήσεως ὁ ὁποῖος βεβαίως ὡμίλησε ἐπὶ τῆς οὐσίας δὲν θὰ ἀπαντήσω εἰς αὐτούς, θὰ δικαιολογηθῶ ὅμως εἰς τὴν Βουλήν, διατί ἔπραξα τοῦτο. Μία ὑπόθεσις, κοινὴ δικαστικὴ ὑπόθεσις. Ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας ἐκατηγόρησε μίαν ἔγκριτον ἐφημερίδα, διότι ἔγραψε ἐναντίον του δυσμενῶς. Θὰ ἠδύνατο ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας, ὑφιστάμενος ἕνα ἔλεγχον εἴτε ὀρθὸν εἴτε κακὸν ὑπερβαίνοντα τὰ ὅρια, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύνατο νὰ διεξαχθῇ εἰς ὀξὺς ἔλεγχος, νὰ ἀνεχθῇ τοῦτον, τοῦτο θὰ ἦτο προτιμώτερον παρὰ νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτὸς μίαν ὁδὸν δικαστικήν, καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ βασανίζῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ ἡμέρας καὶ μὲ σύστασιν Ἐπιτροπῆς;

Διατί; Διὰ μίαν δυσφήμησιν γενομένην κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ, ἡ ὁποία ἐκρίθη ἀπὸ τὸ δικαστήριον ὅτι ἀποτελεῖ ἔλεγχον. Καὶ ἦλθεν ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ κάμωσι τί; Νὰ ἴδουν ἐὰν ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἦτο ὀρθή, διότι μὴ πλανώμεθα καὶ πρὸ παντὸς νὰ μὴ θέλωμεν νὰ πλανῶμεν τὸν κόσμον, διότι τὸ πρᾶγμα ἦτο ἁπλούστατον, ἐδῶ ἔρχεται εἰς ἀναψηλάφησιν ἡ ἀπόφασις τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου. Ἁπλούστατα δὲν σκοπεῖται σήμερα ἄλλο. Ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ καθιερώσῃ μίαν ἀρχήν, οἱ ὑπουργοὶ οἱ ἐλεγχόμενοι ἢ συκοφαντούμενοι πρέπει νὰ καταφεύγουν εἰς τὸ δικαστήριον. Προτέρχεται εἰς τὸ δικαστήριον ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας. Τὸ δικαστήριον ἀπαντᾷ ὅτι ἦτο ἁπλοῦς ἔλεγχος καὶ ὄχι συκοφαντία. Ἐὰν ἠθέλατε κύριοι νὰ ἐξηγγείλητε τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου ἢ ἐξήγγειλε ἦτο ἁπλουστάτη. Ὁ λαός—καὶ τὸν λαὸν ἐκπροσωπεῖ τὸ ὁρκωτὸν δικαστήριον ἐπισήμως—ὄχι μόνον θέλει νὰ ἀξιοῖ τὸν ἔλεγχον καὶ ὅσον βλέπει τὸν ἔλεγχον μειούμενον κατὰ τοσοῦτο θεωρεῖ ὅτι ὀίγονται τὰ δικαιώματά του καὶ θέλει τόσον πολὺ τὸν ἔλεγχον, ὥστε βεβαίως ὅσον πιέζεται ὁ ἔλεγχος διὰ νὰ μὴ γίνεται, κατὰ τοσοῦτον ὁ λαὸς τὸν δέχεται ἔστω καὶ ὅταν ἀσκεῖται μὲ φράσεις ὄχι εὐγενεῖς ἢ κατὰ τρόπον θίγοντα τὴν τιμήν. Καὶ αὐτὴ καὶ μόνη εἶναι ἡ ἐξήγησις τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου. Τί μὲ μέλλει, εἶπε, τὸ δικαστήριον, ἐὰν ἦσαν ὑπερβολικαὶ αἱ φράσεις τῆς ἐφημερίδος, τί μὲ μέλλει ἐὰν εἶπε καὶ μίαν λέξιν παραπάνω; Πτσκήθη εἰς ἔλεγχος καὶ ὁ ἔλεγχος αὐτός, ἐὰν ἦτο ὀρθὸς ἢ ὄχι δὲν γνωρίζω, ἀλλὰ τὸν ἔλεγχον ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις ν' ἀποδεχθῇ. Ὅταν δὲ ἡ Κυβέρνησις ἔφθασε διὰ νόμου εἰδικοῦ περὶ τύπου καὶ διὰ πράξεως πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν καθιέρωσε μεταξὺ τῶν μελῶν της, νὰ θεωρῇ ὅτι ἐὰν οἱ ὑπουργοὶ δὲν καταγγέλλωσι, ὀφείλουν νὰ παραιτοῦνται, ὀφείλει νὰ δεχθῇ τὰ ἀποτελέσματα τῆς πολιτικῆς της ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐγὼ δὲν ἤθελον διότι θὰ ἀπεμακρύνετο εἰς ὑπουργὸς κατὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἔχω τι, τοὐναντίον μάλιστα συμπαθῶς διάκειμαι πρὸς αὐτόν. Λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία θέτει τοιούτους κατηγορηματικοὺς ἀφοριστικοὺς ὅρους τῆς πολιτικῆς, πρέπει νὰ ὑφίσταται τὰς συνεπείας καὶ ἀντὶ νὰ διαταράττῃ τὴν κοινὴν γνώμην ἐπὶ τόσας ἡμέρας καὶ νὰ κατηγορῇ τὰ πάντα, ὀφείλει ν' ἀποδεχθῇ τὰς συνεπείας τῆς πράξεώς της, νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ σφάλμα της ὄχι εἰς βάρος τῶν ἄλλων, ἀλλ' εἰς βάρος τῆς ἰδικῆς της πολιτικῆς. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις τί ἔπραξε; Ἀνεγνώρισε τὸ σφάλμα εἰς βάρος τῶν ἄλλων διότι εὐθὺς ἀμέσως ἀπὸ τοῦ γεγονότος τούτου διεκήρυξεν, ὅτι πλέον οἱ ὑπουργοὶ δὲν θὰ καταγγέλλωσι καὶ ἂν ἐνασκεῖται οἱοσδήποτε ἔλεγχος, διότι τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων ἐξέδωκε μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐθεώρησεν ὅτι ἐπῆλθε πλῆγμα εἰς τὸν θεσμόν.

Τοιοῦτόν τι εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, διότι τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων ἠθώωσε τοὺς κατηγορουμένους δεχθὲν ὅτι ἀποτελεῖ ἔλεγχον. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ σκεφθῇ περὶ πλήγματος, ὤφειλε νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς πολιτικῆς της ὄχι μόνον διότι ἐπέβαλε νὰ ἀσκῆται μήνυσις κατὰ τῶν δημοσιογράφων, ἀλλὰ διότι ἔκαμε καὶ νόμον κατὰ τῶν δημοσιογράφων, δεσμεύοντα τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Καὶ ἦλθεν ἐδῶ εἰς τὴν πρελθοῦσαν συζήτησιν αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐνόρκων, ἂν δύναται πλέον νὰ λειτουργήσῃ αὐτὸς ὁ θεσμὸς ἢ ὄχι καὶ ἐπαναληφθοῦν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὰ ἀλλαχοῦ συμβαίνοντα. Εἶπον καὶ τότε καὶ ἐπαναλαμβάνω, κύριε Πρόεδρε, καὶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς ὑμᾶς, ὅτι βεβαίως δὲν θεωρεῖται καὶ ἀπὸ ἄλλα μέλη ὁ θεσμὸς τῶν ἐνόρκων κακός. Καὶ γίνονται προσπάθειαι πρὸς μεταβολὴν τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι οὐσιῶδες εἶναι ὅτι πάντως ἐκπροσωπεῖ τὴν λαϊκὴν δικαιοσύνην, διότι αὐτὸς ἐκφράζει τὴν πραγματικὴν ἀντίληψιν τῆς συνειδήσεως τοῦ λαοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὰς παραβάσεις τὰς ποινικάς.

Ἐδῶ μάλιστα προκειμένου περὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν πολιτικῶν πραγμάτων δὲν νομίζω ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἄλλο μᾶλλον καλύτερον δικαστήριον παρὰ τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων, τὸ ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ εἶναι ἀριθδίον νὰ ἐλέγχῃ, ἂν προσηκόντως ἢ ὄχι ἀσκεῖται ὁ ἔλεγχος.

Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδυνήθη εὐθὺς ἀμέσως νὰ πλήξῃ τὸν θεσμὸν καὶ κατέφυγεν εἰς ἄλλα μέσα νὰ ἐκθέσῃ τὸ κῦρος αὐτοῦ ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ, ἐπιδιώκουσα νὰ καταστήσῃ τὴν Βουλὴν συμμέτοχον εἰς μίαν πρᾶξιν, ἡ ὁποία δὲν ἔχει σκοπὸν ἄλλον παρὰ νὰ πλήξῃ τὸ κῦρος τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζήσῃ αὐτὴ ἡ κοινωνία. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ Πολιτεία εὐνομουμένη, ἐφ' ὅσον οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς, καὶ μάλιστα οἱ προϊστάμενοι τῆς δικαιοσύνης, ὅταν εὑρίσκουν μίαν ἀπόφασιν μὴ συμφέρουσαν εἰς τὰς σκέψεις των, ἔρχονται νὰ καταστρέψουν τὸ κῦρος τῆς δικαιοσύνης.

Εἴδομεν αὐτὰς τὰς ἡμέρας διεξαγόμενον καὶ δημοσιογραφικὸν ἀγῶνα μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐκπροσωποῦν τὸ Δικαστήριον τῶν ἐνόρκων καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ἂν νομίζῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐν τῷ συνόλῳ της ὅτι ταῦτα εἶναι ἐποικοδομητικὰ διὰ τὴν δικαιοσύνην πλανῶνται καὶ πλανῶνται οἰκτρῶς.

Ἐφ' ὅσον ἔφθασαν εἰς τὴν πλάνην αὐτὴν ἐπροχώρησαν καὶ εἰς δευτέραν.

Θὰ συστήσῃ, λέγει, ἡ Κυβέρνησις μίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας.

Καὶ ποῖος δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης δὲν ἀποτελεῖ τίποτε ἄλλο ἢ μίαν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου;

Τὸ Συνταγμα λέγει ὅτι δύνεται νὰ συστηθοῦν ἐπιτροπαὶ πρὸς ἐξέτασιν τῶν πραγμάτων καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ὅταν τὸ 1/3 τῶν βουλευτῶν ἤθελεν ἀπαιτήσῃ τοῦτο, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ κόμματα θὰ συμμετεῖχον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ἐθεωρήθη ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ συμμετάσχῃ καὶ τὸ λαϊκὸν κόμμα. Ὄχι, κύριοι, δὲν ἔχει οὔτω τὸ Σύνταγμα, δὲν ἔχει καμμίαν ὑποχρέωσιν νὰ συμμετάσχῃ καὶ πρὸ παντός εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν τὸ Λαϊκὸν κόμμα Ἠδυνάμην ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς νὰ ἔχω οἱανδήποτε προκατάληψιν καὶ νὰ μὴ θέλω νὰ γίνω δικαστὴς ἐπὶ τοῦ θέματος εἰς τὸ ὁποῖον αἰσθάνομαι ὅτι θὰ ἠδυνάμην νὰ ἔχω ἐλευθέραν τὴν κρίσιν, καὶ πῶς δύναται νὰ ἔλθῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ μοῦ εἴπῃ ὅτι παραβιάζω τὸ Σύνταγμα, διότι δὲν συμμετέχω εἰς μίαν ἐπιτροπήν, ὅτι παραβιάζω τὸ ἔργον τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὅτι παραβιάζω τὴν ἠθικὴν ἀλλά, κύριοι, δὲν συμβαίνει οὕτω, διότι πρὸ παντὸς ἐθεώρησα ὅτι γίνεται κακὴ χρῆσις τῆς διατάξεως τοῦ Συντάγματος. Δὲν ἐννοεῖ τὸ Σύνταγμα ὅτι διὰ τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς θὰ ἐπιβάλωμεν εἰς τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς τὰς ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων.

Καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, οὐδὲ σεῖς οἱ ὁποῖοι παρέστητε, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ θὰ συσταθῇ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ κρίνῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου. Εἰς τοιαύτην κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ λυπηρὰν παραβίασιν τῶν οὐσιωδῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος, τῆς διακρίσεως τῶν διαφόρων λειτουργιῶν τῆς Πολιτείας, δὲν δύναται τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον σέβεται τοὺς θεσμούς, σέβεται τὰς διατάξεις τοῦ

Συντάγματος νὰ συμμετάσχῃ ρητῶς καὶ κατηγορηματικῶς. Νομίζω ὑπάρχουν τρία εἴδη λειτουργιῶν ἐν τῇ Πολιτείᾳ Νομοθετική, ἡ ἐκτελεστικὴ καὶ ἡ δικαστική. Ἕν' ὅσον λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις μὲ τὴν πλειοψηφίαν τὴν ὁποίαν διαθέτει ἐζήτησε νὰ σχηματισθῇ ἡ ἐπιτροπή, ἡ ὁποία δὲν ἔχει κανένα ἄλλον σκοπόν, εἰμὴ νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, δὲν δύναται τὸ κόμμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πέφτει τὰς ἐξουσίας τοῦ Κράτους νὰ λάβῃ μέρος εἰς αὐτήν, δὲν νὰ τὰς ἐξουσίας τοῦ Κράτους νὰ λάβῃ μέρος εἰς αὐτήν, δὲν νὰ τὰς ἐξουσίας τοῦ Κράτους νὰ λάβῃ μέρος εἰς αὐτήν, δὲν νὰ ὁλοκληρωθῇ ὁ σκοπὸς αὐτῆς. Ἰδοὺ διατί δὲν συμμετέχομεν εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς. Εἶνε ἀληθές ὅτι κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγένετο λόγος πρὸς σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς, δὲν προέβην εἰς ἀνάπτυξιν τῶν λόγων τούτων καὶ δὲν προέβην, διότι κατ' ἀρχὴν ἐθεωρήθη ὅτι θὰ γίνῃ ἠδίκ συζήτησις ὡς πρὸς τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐπερολάχθην ρητῶς νὰ λάβω μέρος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως. Κατόπιν δὲν γνωρίζω πῶς, ὅπως μοῦ εἶπον οἱ συνάδελφοί μου, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὡμίλει ὁ κ. Παπαναστασίου, ἐγὼ δὲν εἶμην ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἀπεφασίσθη νὰ συστηθῇ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἐθεώρησα πλέον, ἀφοῦ ἀπεφασίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς, νὰ μὴ ἀνέλθω εἰς τὸ Βῆμα καὶ νὰ κρίνω ἀμέσως ἐὰν ἔπρεπε νὰ συστηθῇ καὶ ὄχι ἀφοῦ θὰ ἐλάμβανον μέρος εἰς εἰδικὴν συζήτησιν. Ἐγὼ νομίζω ὅτι ἂν ἐτίθεντο ἐξετάσῃ τὴν ἀποδεκτὴν τὴν ἀλλοίαν ἐσκεμμένως ἐσκεμμένως ἐσκεμμένως

ἀπέφυγε κατὰ τὴν διάρκειαν ὅλων τῶν συνεδριάσεων αὐτῆς νὰ προκαλέσῃ συζητήσεις εἰς τὴν Βουλήν, ἐπικινδύνους συζητήσεις, αἱ ὁποῖαι μποροῦσαν νὰ ἐξάψουν τὰ πάθη. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς, ποτέ, ὁσάκις ἐδόθη οἱαδήποτε ἀφορμή, ποτὲ δὲν παρελείφθη ἡ προσπάθεια νὰ μὴ ὠθηθοῦν τὰ πράγματα εἰς ἔξαψιν. Ἔχω δὲ καθῆκον νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν δὲν ἀποτελεῖ κίνδυνον διὰ τὸ κόμμα, τὸ ὁποῖον κυβερνᾷ σήμερον οὔτε διὰ τὴν Κυβερνητικὴν παράταξιν.

Δὲν θέλω νὰ εἰπω ὅτι ἀποτελεῖ κίνδυνον διὰ τὸ ἄλλο ἀλλὰ τοὐναντίον πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι καὶ οἱ δύο καλὰ εἴμεθα. Ἂς τὰ ἀφίσωμεν ὡς ἔχουν. Ὅταν ὅμως τοιαύτη εἶναι ἡ πρόθεσις ἡ ἐρχομένη ἐκ μέρους τῆς κυβερνητικῆς παρατάξεως, δὲν πρέπει νὰ μᾶς λέγουν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος: Βλέπετε ἡμεῖς ξεχνᾶμε τὸ παρελθόν. Ὅλοι ἔχομεν καθῆκον νὰ τὸ λησμονήσωμεν. Δὲν ἤθελα ὅμως νὰ ἀφίσω ἀπαρατήρητον τὴν παρατήρησιν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, διὰ νὰ μὴ ὑποτεθῇ ὅτι τὸ μέρος τοῦτο, ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῆς Βουλῆς, εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία ἔχει μεγάλο συμφέρον νὰ μὴ γίνεται ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ὀφείλει ἐπομένως ἰδιαιτέρας χάριτας, διότι ἀποφεύγεται ἡ ἀναδρομή. Καθῆκον ὅλων ἡμῶν ἦτο νὰ λησμονήσωμεν τὸ παρελθὸν καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἐλησμονήσαμεν. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι εἶχε τὴν καλὴν ἐμπνευσιν διότι δὲν ἦτο ἔμπνευσις ἡ ἀτυχία μιᾶς ἐκφράσεώς μου—νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀπομάκρυνσίν του. Ἀλλὰ ἦτο χρήσιμος ἡ ἀπομάκρυνσις εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, διότι δὲν εὑρέθη εἷς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ἐρωτήσεις ἐπανειλημμένας, τὰς ὁποίας τοῦ ἔκαμα καὶ αἱ ὁποῖαι ἀπῄτουν μίαν ἀπάντησιν. Δὲν τὰς γνωρίζετε φυσικά, ἀλλὰ δέν εἶναι ἐπιτετραμένον εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ὁ ὁποῖος εἶναι συγχρόνως καὶ νομικὸς δικαιοκερμένος, καὶ ὁ ὁποῖος τὴν δικηγορίαν ἐγκατέλειψεν νομίζω πρὸ ὀλίγων μόλις ἐτῶν, πάντως δεκάδας τινὰς ἐτῶν βραδύτερον ἀπὸ ὅτε τὴν ἐγκατέλειψα ἐγὼ καὶ ἑπομένως εἶναι ἐντριβέστερος εἰς τὰ νομικά, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀνέλθῃ καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ ὑποστηρίζῃ, ὅτι ζητοῦμεν διὰ τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς νὰ ἀναψηλαφήσωμεν τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὀρκωτοῦ δικαστηρίου. Τὸ ὀρκωτὸν δικαστήριον, κ. Ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, δὲν ἀπεφάνθη ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀεροπορίας ὡμίλησε κακῶς, ὅτι ὑπέπεσεν εἰς παράπτωμα εἴτε ποινικὸν εἴτε ἠθικὸν εἰς τὴν ἐνέργειάν του. Τὸ ὀρκωτὸν δικαστήριον ἀπεφάνθη ὅτι οἱ κατηγορηθέντες δημοσιογράφοι δὲν ὑπέπεσαν εἰς τὸ ἔγκλημα τῆς συκοφαντίας ἢ τῆς ἐξυβρίσεως. Νομίζω ὅτι ὑπάρχει διάκρισις μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν σημείων. Ἀλλὰ ἂν εἴσθε εἰς τὴν Βουλὴν θὰ ἠκούσατε ὅτι ὑπεστήριξα κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντικρουσθῇ ἀπὸ οἱονδήποτε νομικόν, ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη τὸ ὀρκωτὸν δικαστήριον, τιθεμένου τοιούτου ἐρωτήματος, ἀπεφαίνετο ὅτι αἱ πράξεις αἱ προσαφθεῖσαι εἶναι ἀληθεῖς καὶ τότε ἀκόμη δὲν θὰ ὑπῆρχε δεδικασμένον. Καὶ ὅμως ξεύρετε ὅτι δὲν ἀπεφάνθη περὶ αὐτοῦ τοῦ ζητήματος τὸ ὀρκωτὸν δικαστήριον. Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ ὑποστηρίζετε, ὅτι ζητοῦμεν νὰ ἀναψηλαφήσωμεν ἀπόφασιν δικαστικήν, ὅταν δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει οὔτε ἡ ἠθικὴ ὑπόστασις οὔτε ἡ τύχη τοῦ δημοσιογράφου τοῦ κατηγορηθέντος, ἀλλὰ μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ μάθωμεν ἂν ἕνας Ὑπουργὸς τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως ἀπολαμβάνων τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς εἶναι ἄσπιλος ἢ ὄχι, ἂν μία ἐνέργειά του κατηγορηθεῖσα κατὰ τοιοῦτον τρόπον πραγματικῶς προσέκρουσεν εἰς τὸν Ποινικὸν ἢ εἰς τὸν ἠθικὸν τοὐλάχιστον Νόμον; Ἀλλὰ ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἠθέλησε νὰ κατηγορήσῃ ἀκόμη καὶ διὰ παλιωδίαν, εἶπεν ὅτι ὅταν ἐψηφίζετο ὁ Νόμος περὶ τύπου ἐδηλώθη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅτι τοῦ λοιποῦ εἷς Ὑπουργός, ὁ ὁποῖος συκοφαντεῖται ἢ δυσφημεῖται θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος, ἢ νὰ καταγγέλλῃ ἢ νὰ ὑποβάλλῃ τὴν παραίτησίν του καὶ ἤθελε ν' ἀφίσῃ νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ἡ ὑπόσχεσις αὐτὴ, ἡ ὁποία ἐδόθη ἀπὸ ἐμένα, παρεβιάσθη. Ὄχι, κ. Ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, δὲν παρεβιάσθη ἡ ὑπόσχεσις ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ψηφίσεως τοῦ περὶ τύπου νόμου. Ὁσάκις κατήγορήθη εἷς Ὑπουργὸς διὰ πράξεις αἱ ὁποῖαι ἂν ἀληθεύουν ἢ τὸν ἐξέθετον εἰς κίνδυνον ποινικῆς κατα δίκης ἢ τὴν χλεύην τῶν συμπολιτῶν του κατήγγειλλε πάντοτε τὸν δημοσιογράφον. Ἐὰν ὅμως ὑποπέστωμεν εἰς αὐτὴν τὴν πλάνην, νὰ δεχθῶμεν νὰ παραπέμπεται εἰς τὴν κρίσιν δέκα ἐνόρκων ἢ πέντε μᾶλλον, διότι ἀρκοῦν καὶ οἱ πέντε, νὰ παραπέμπεται ἡ κρίσις περὶ τῆς ἐντιμότητος τῶν κυβερνώντων τὴν Χώραν, ἐὰν ὑπέκυψα εἰς αὐτὴν τὴν πλάνην, δὲν ὑπέκυψα εἰς τὴν δευτέραν πλάνην, νὰ εἴπω, ὅτι ὄχι μόνον θὰ καταφεύγουν εἰς τὰ δικαστήρια, ἀλλὰ καὶ ἐὰν τὰ δικαστήρια ἀθωώτουν τοὺς κατηγορουμένους δημοσιογράφους, οἱ Ὑπουργοὶ θὰ παραιτοῦνται. Δὲν εἶπον πιστεύω, κ. Ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, καὶ ὅπως εἰς τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν ὑπεστηρίξατε ὅτι κατὰ τοῦτο ἐσκανδαλώδησα. Εἶπον μόνον ὅτι θὰ καταγγέλλουν καὶ καταγγέλλουν τακτικὰ οἱ Ὑπουργοί μου, διότι δίδεται διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸ μέσον εἰς τὸν κατηγορούμενον, δημοσιογράφον νὰ ἀποδείξῃ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κριτηρίου τὰς κατηγορίας του. Ἀλλὰ δὲν ἐπέμεινα εἰς τὴν πλάνην νὰ σᾶς κάμω τὴν δήλωσιν, ὅτι ἐὰν δι' οἱονδήποτε λόγον τὸ δικαστήριον θὰ ἀπήλασσε τὸν κατηγορούμενον διότι ἐθεώρητε ὅτι δὲν ἀπεδείχθη ἡ κακὴ πρόθεσις καὶ δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον, ὅτι ἐγὼ θὰ ἐθυσίαζα τὸν Ὑπουργόν. Εἶναι ἀληθινὰ παράδοξος ἡ ἀξιωτίς σας κ. Ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὅτι διὰ νὰ σᾶς φανῶ εὐχάριστος ἔπρεπε νὰ ἐγκολάψω τὸ στίγμα τῆς ἀτιμίας διὰ τὸν κ. Ζάννα. Εἰς τὴν Γαλλίαν πρὸ τριάκοντα ἐτῶν, ἕνας ἀξιωματικὸς τοῦ στρατοῦ, Ἰσραηλίτης τὸ θρήσκευμα, εἶχε κατηγορηθῇ ἀπὸ μίαν ἰσχυρὰν μερίδα τοῦ στρατοῦ ὡς κατάσκοπος. Γνωρίζετε ὅλην τὴν ὑπόθεσιν καὶ ὁλόκληρος ἡ Γαλλία συνεκινήθη ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, ἕως ὅτου ἀποκατασταθῇ ἡ τιμὴ ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ στρατοῦ. Καὶ ὅμως ὑπῆρχεν ἐκεῖ καὶ τὸ ἀντισημιτικὸν αἴσθημα καὶ ὅμως ὑπάρχει καὶ ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ εὐλάβεια πρὸς τοὺς Ἀρχηγοὺς τοῦ Στρατοῦ καὶ παρ' ὅλον τοῦτο ὅλοι οἱ ἄνθρωποι συνεκινήθησαν πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖο ἠμπορεῖ νὰ σεμνύνεται ἡ Γαλλία. Πάψατε λοιπὸν νὰ παρουσιάζεσθε ὡς Ἡρακλεῖς ἄλλοτε τοῦ στέμματος καὶ νῦν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Ἐκείνου μὲν ἦτο Ἡρακλεῖς ἀλλὰ τοῦ πολιτεύματος ὄχι δὲν εἶστε.

Δὲν διατρέχει οὐδένα ἄλλον κίνδυνον τὸ Κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα παρὰ τὴν παράβασιν ἀπὸ αὐτό. Ὁ μόνος κίνδυνος τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος ὑρίσταται ἐκ τῆς περιστάσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξουν διαδοχικαὶ κυβερνήσεις ἀποτελούμεναι ἀπὸ πολιτικοὺς ἄνδρας, μὴ ἔχοντας ἰσχυρὰν θέλησιν καὶ μὴ ὑποθέτετε ὅτι τὸ λέγω αὐτὸ διὰ σᾶς, διότι ἀρού ἐπὶ τέλους ἐπιμένετε ὅτι ἔχετε ἰσχυρὰν θέλησιν τὸ παρακαλέχομαι. Κίνδυνος θὰ ἐγενᾶτο διὰ τὸ Κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα μόνον, καθ' ἣν στιγμὴν ἀλλεπάλληλοι κυβερνήσεις θὰ ἤρχοντο εἰς τὴν ἀρχὴν ἄνευ σθένους ψυχικοῦ. Κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακοντατετίαν ἰς Γαλλίαν ὅτε ἐκατηγορήθη ὁ Δρεῦφους ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἐτάχθησαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Δρεύφους, διὰ νὰ διακηλώσουν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνεχθοῦν ὅτι ἡ πατρὶς των ἠμπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ζῇ μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλά, ἐν ὅτου ἕνας ἄνθρωπος ἔστω καὶ ἁπλούστατος ἄνθρωπος, ἀδίκως συκοφαντεῖται ὡς προδότης τὴν χώραν, καὶ ἠθέλατε σεῖς νὰ ἠρχόμουν ἐγὼ σήμερον, διότι ἐξεδόθη ἀθωωτικὴ ἀπόφασις ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων τοῦ Πειραιῶς κατὰ τὴν δίκην τοῦ δημοσιογράφου, νὰ ζητήσω καὶ νὰ δεχθῶ ἀπὸ τὸν κ. Ζάννα τὴν παρκίτησίν του διὰ νὰ δημιουργηθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὁ κ Ζάννας κατεχράσθη τὴν ἐξουσίαν καὶ ὑπῆρξεν ἄπιστος διαχειριστὴς τῶν δημοσίων;

Αὐτὸ θέλετε νὰ κάμω ἐγώ; Ἀλλὰ σᾶς καταγγέλλω ἀντιθέτως ὅτι ἀρνεῖσθε νὰ συμμετάσχητε τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, διότι γνωρίζετε καλῶς ὅτι εἶσθε ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναγνωρίσητε, ἐὰν ἐλαμβάνατε μέρος, ὅτι ἡ πολιτεία τοῦ Ὑπουργοῦ ἦτο ἄμεμπτος. Αὐτὸ ποὺ γνωρίζετε εἶναι ποὺ σᾶς ἀναγκάζει νὰ ἀρνῆσθε νὰ συμμετάσχητε τῆς ἐπιτροπῆς (χειροκροτήματα). Διότι ἄλλως οὐδένα λόγον θὰ εἴχατε νὰ ἀρνηθῆτε. Γνωρίζετε ὅτι δὲν ἠμπορεῖτε μὲ κανένα τρόπον νὰ ἔλθετε ἐδῶ σεῖς οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Λαοῦ, τοῦ λαοῦ τοῦ Λαϊκοῦ, εἶναι ἀδύνατον, γνωρίζοντες πῶς ἔχουν τὰ πράγματα, νὰ ἔλθητε ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς νὰ σχηματίσητε ἔστω καὶ μειοψηφίαν διὰ νὰ ὑποστηρίξητε ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν εἶναι ἄμεμπτος. Πέρυσι ἐτε πολὺ καλά, ὅτι δὲν θὰ σᾶς ἦτο ἠθικῶς δυνατὸν τὸ πρᾶγμα. Ἴσχατε κάθε σημερόν νὰ μετάσχετε τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ σχηματίσητε ἔστω καὶ μειοψηφίαν διὰ νὰ ἀφίσητε τοὐλάχιστον μίαν ὑποψίαν ἀκόμη ἐμφυλοχωροῦσαν περὶ τῆς πορείας τοῦ ὑπουργοῦ. Ἀλλὰ διότι γνωρίζετε ὅτι δὲν ἠμπορεῖτε νὰ κάμετε τοιαύτην μειοψηφίαν, δι' αὐτὸ ἀρνεῖσθε νὰ συμμετάσχητε τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐπικαλεῖσθε τοὺς πλέον παρακόλους λόγους πρὸς τοῦτο. Μᾶς εἴπατε ἀκόμη ὅτι δὲν μετέχετε—ἐὰν ἐνόητα καλῶς—διότι ἠμπορεῖ νὰ θεωρηθῆτε προκατειλημμένος ὡς ἐκ τῶν πολιτικῶν σας φρονημάτων. Ἀλλὰ δὲν δικαιοῦσθε νὰ ἐπικαλῆσθε αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα εἰς στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς καὶ ἡ Κυβέρνησις σᾶς ἐκάλεσε καὶ ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς καὶ ἡ Κυβέρνησις σᾶς ἐκάλεσε νὰ μετάσχετε, ἀλλὰ σᾶς καλεῖ καὶ τὸ Σύνταγμα νὰ μετάσχετε. Ἀλλὰ μᾶς εἴπατε ἀκόμη ὅτι δὲν μετέχετε, διότι παραβιάζεται ἡ διάκρισις τῶν ἐξουσιῶν. Ξεύρω ὅτι ἔχετε αὐτὴν τὴν περίεργον ἀξιωσιν, ὅτι εἶσθε τὸ κατ' ἐξοχὴν κοινοβουλευτικὸν κόμμα εἰς τὴν Βουλὴν αὐτήν. Τὸ ἠξεύρω ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀνεχθῶ, ὅτι δύναται ὁ ἀρχηγὸς ἑνὸς κόμματος, μεγάλου ὅπως εἶναι τὸ λαϊκόν, καὶ ὁ ὁποῖος καὶ ὡς ἄνθρωπος εἶναι διακεκριμένος νομικός, νὰ ἔρχεται νὰ ὑποστηρίζῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου σήμερον, ὅτι ἡμεῖς ζητοῦντες νὰ διευκρινισθῇ ἡ θέσις τοῦ Ὑπουργοῦ παραβιάζομεν τὴν διάκρισιν τῶν ἐξουσιῶν. Δὲν θὰ ἐπετρέπετο αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κριτὴν τῶν ἐξουσιῶν. Δὲν θὰ ἐπετρέπετο αὐτὸ τὸ πρᾶγμα νὰ λεχθῇ ὄχι εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν ὄχι ἀπὸ ἀνθρώπων τῆς περιωπῆς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν κοινότερον τῶν δημοσιογράφων.

Ἀλλ' ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εὑρῆκε καὶ μίαν ἄλλην δικαιολογίαν διὰ τὴν ἄρνησίν του νὰ μετάσχῃ εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπήν. Μὲ κατηγόρησεν ὅτι ἐγὼ ἄλλοτε παρεβίασα τὸ Σύνταγμα μὴ δεχθεὶς τὴν σύστασιν κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἑπομένως μοῦ ἀνταποδίδει καὶ ἐκεῖνος τὰ ἴσα σήμερον. Ἀλλὰ πότε, κύριε Ἀρχηγὲ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, παρεβίασα ἐγὼ τὸ Σύνταγμα. Ὅταν ἠρνήθην νὰ δεχθῶ τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν ὅπως συσταθῇ μία ἐπιτροπή, ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ ὅλας τὰς συμβάσεις δὲν ἠξεύρω ἀπὸ πόσων ἐτῶν, ὅταν εἶπα ὅτι ἀρνοῦμαι τοῦτο. διότι δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ, ὅπως ἀνοιχθῇ τοιοῦτος κίνδυνος ἀληθινὸς κατὰ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν δημοσίων ἀρχῶν καὶ ἐζήτησα νὰ διευκρινισθῇ διὰ τίνα εἰδικὸν σκοπὸν θὰ συγκροτηθῇ ἡ Ἐπιτροπή, διὰ ποίαν εἰδικῶς σύμβασιν καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν; Τοῦτο μόνον εἶπον καὶ οὐδέποτε ἠρνήθην νὰ δεχθῶ τὴν σύστασιν κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἐζητεῖτο ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῆς κατηγορίας. Σᾶς εἶπα μάλιστα, ἐὰν δὲν θέλετε νὰ ἀναλάβετε τὴν εὐθύνην τῆς λέξεως κατηγορία εἴπατε καὶ ὑποψία. Σᾶς εἶπον. Εἴπατέ μου τί ὑποψιάζεσθε καὶ νὰ δεχθῶ τὴν συγκρότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Π. Καρασεβδᾶς. Εἰς τὰς τελευταίας συνεδριάσεις τῆς παρελθούσης συνόδου, ἀφοῦ ἐστριμώξατε δι' αὐτῶν ὅλους τοὺς ἀντιπάλους, διατί δὲν ὑποβάλλουσι ὄχι καταγγελίας ἀλλ' ἔστω ὑποψίας, εἷς ἐκ τῶν κορυφαίων τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐγερθεὶς εἶπεν ἐπὶ λέξει ὅτι αὐτὸς θὰ ὑποβάλῃ. Ἀλλὰ ἀπὸ τότε δὲν ὑπεβλήθη τίποτε.

Ι. Δ. Ράλλης. Ἀφορᾷ ἐμὲ ἡ παρατήρησις αὐτὴ καὶ ἀφοῦ θέλετε νὰ σᾶς εἰπῶ, σᾶς λέγω. Διότι ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως ἐξηφανίσθησαν ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἀναμφισβητήτως ὑπῆρχον καὶ τὰς ὁποίας εἶδε καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος καὶ διάφοροι ἄλλοι βουλευταί.

Ε. Κ. Βενιζέλος (Πρωθυπ υργὸς) Ἐλπίζω ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι σ' ἕνα ἔντιμον ἄνθρωπον ἐπιβάλλεται νὰ εἰδικεύσῃ τὴν κατηγορίαν. Ἰσχυρίζεσθε ὅτι ἐξ ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως ἐξηφανίσθησαν ἀποδείξεις Κάθε τίμιος ἄνθρωπος ἔχει καθῆκον νὰ εἴπῃ τί συμβαίνει καὶ τί εἰδικῶς κατηγορεῖ.

Ι. Δ. Ράλλης. Ἡ ἐνέργεια τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὁποίαν ὑπηνίχθην εἶναι ἡ ἄρνησις αὐτῆς νὰ δεχθῇ τὸν σχηματισμὸν ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων ἐπιτροπῆς (ἐκ τῆς δεξιᾶς Α Α) ὄχι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου «περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν τὴν ὁποίαν ζητοῦσατε τότε, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον σήμερον θέλετε νὰ λειτουργήσῃ, διότι σᾶς συμφέρει καὶ τότε δὲν ἠθέλατε, διότι δὲν σᾶς συνέφερε.

Ε. Κ. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργὸς) Κύριοι Βουλευταί, μοῦ ὑπενθυμίζεται ἀρμοδίως ὃ ἐδήλωσα τότε. Ὑποβάλετε, κύριοι, ὡρισμένην αἴτησιν καὶ δέχομαι τὴν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ ἂς μὴ ἐκτραπῇ ἡ συζήτησις. Τὸ ἐπεισόδιον ἔληξε. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐπέταξεν ἐπίσης τὴν ἐσπέραν ταύτην χωρὶς νὰ ἔχῃ σχέσιν τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν κατηγορίαν ὅτι ἐξωδεύσαμεν χίλια πεντακόσια ἑκατομμύρια δραχμῶν, χωρὶς νὰ ἔχωμεν συντελεσμένον οὔτε ἓν χιλιόμετρον δρόμου. Νομίζω, κύριοι, ὅτι δὲν εἶναι πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τὴν Βουλὴν ἀνεγνώρισα ὅτι κατὰ τὴν κατασκευὴν τῶν δρόμων διεπράχθησαν σφάλματα. Ἐὰν θέλετε νὰ τὸ εἰδικεύσωμεν, κάμετε ἐπερώτησιν, ἐκάματε ἄλλως τε καὶ ἄλλοτε καὶ σᾶς εἶπον ποῖα εἶναι τὰ σφάλματα, ἀλλ' ἔχω καθῆκον νὰ δώσω μίαν ἐξήγησιν, πρὸς τὴν Βουλὴν ἵνα ἀκουσθῇ καὶ πέραν τῶν τοίχων αὐτῆς εἰς ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Βέβαια ὀρθολογιστικῶς θὰ ἔπρεπε τὰ χρήματα ποὺ διαθέτομεν νὰ τὰ διαθέσωμεν εἰς τὴν κατασκευὴν ἑνὸς δρόμου ἢ τριῶν δρόμων, τῶν μεγάλων ἰδίως δρόμων.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεως, εἰς πολλὰ σημεῖα τῆς χώρας, τῶν δρόμων ἀνταπεκρίνετο καὶ πρὸς μίαν ἀνάγκην κοινωνικὴν, τὴν ὁποίαν δὲν σᾶς εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ παρακνωρίσητε.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἱκανοποιήσατε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργὸς). Ἰσχυρίζομαι, κύριοι Βουλευταί, ὅτι δὲν λέγω ὅτι εἶναι ἀπολύτως ὀρθοτάτη ἡ πολιτικὴ αὐτή, ἀλλ' ἰσχυρίζομαι ὅτι δὲν μπορεῖ ἔστι ἀνεξετάστως καὶ νὰ θεωρῆται ὡς δεδομένον ὅτι ἡ ἔναρξις τῆς κατασκευῆς ὁδῶν εἰς διάφορα σημεῖα τῆς χώρας, ἦτο λάθος βασικόν. Μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτὸ λάθος, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ λέγεται μὲ τίποτε πεποίθησιν. Διότι ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεως τῶν δημοσίων ὁδῶν εἰς σχεδὸν ὁλόκληρον τὴν χώραν ἐξυπηρετεῖ μίαν κοινωνικὴν ἀνάγκην μεγάλην καὶ σοβαρὰν. Καλύτερον εἶναι ἂν θὰ ἐδαπανῶντο ἕνα—δύο χρόνια ἡ συμπλήρωσις ὡριτμένων ὁδῶν, αἱ ὁποῖαι ἴσως ἦταν ἐκτελεσμέναι παρὰ ἂν ἀρχίζαμεν δύο τρεῖς μεγάλας ὁδοὺς ἀπὸ τὴν ἀρχήν, διότι ἐδόθη εὐκαιρία ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ζήτῃ πολὺς κόσμος, ὁ ὁποῖος ὑπορέρει ἐκ τῆς ἀεργίας. Ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο πάρεργον ἔρχεται εἰς τὴν συζήτησιν καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ περισσότερον. Ὁ κ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μᾶς κατηγόρησε, διότι ἐτιμήσαμεν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου νὰ ἐξακριβωθῇ δι' ἐρεύνης τῆς κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ πολιτεία τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας, καὶ μᾶς λέγει ὅτι πρόκειται περὶ μιᾶς προσωπικῆς ὑποθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας. Θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ἀσχολῆται ἡ Βουλὴ διὰ τὰ προσωπικὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἀεροπορίας. Ἂν ἔχῃ τοιαύτην τινὰ ἀντίληψιν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς,

λυποῦμαι, ἀλλὰ θέλαια δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ συμφωνήσω. Δὲν πρόκειται περὶ τῆς τιμῆς ἑνὸς ὁμογενοῦς ἀνδρός, ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ λειτουργίαν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ ἐξουσιοδότησιν τῆς Βουλῆς καὶ ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἐνώπιον αὐτῆς μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλὰ λέγων. Κυττάξατέ με, μὴ μὲ παρεξηγήσετε, διότι ἠθωώθησαν οἱ παρ' ἐμοῦ κατηγορηθέντες, διότι ἐγὼ παρεδίδω τὴν τιμήν μου εἰς σᾶς, ζητῶν τὴν σύστασιν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ κρίνῃ. Ὑπάρχουσι λοιπὸν περὶ προσωπικῆς ὑποθέσεως, ἀξιώτιμε ἀρχηγὲ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, καὶ μὲ κατηγορεῖτε ὅτι ἐπὶ προσωπικῆς ὑποθέσεως δὲν ἔπρεπε νὰ πολυπραγμονήσω καὶ ἀπευθύνατε εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἀεροπορίας τὴν συμβουλήν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐφυσιχάσῃ καὶ ὄχι νὰ κάμῃ θόρυβον; Πρὸ καταβάλλετε τὸ βῆμα, κύριε ἀρχηγὲ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ἀπευθυνθῆτε καὶ πάλιν τὴν διεκδίκησιν τὴν εἰδικὴν τοῦ κόμματός σας, ὅτι εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν κόμμα τὸ κοινοβουλευτικόν. Τότε, κύριε ἀρχηγὲ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, δὲν προπίπτω κάθε φορὰ καὶ κάθε βράδυ εἰς τὸ εἴδωλον τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ διὰ νὰ κηρύττω ὅτι εἶναι θαυμάσιον πολίτευμα. Ἀναγνωρίζω ὅλα του τὰ μεγάλα ἐλαττώματα, ἀναγνωρίζω ὅμως πάντοτε ὅτι κάθε ἄλλο πολίτευμα, τὸ ὁποῖον ἡ ἀλφαβητίνη διάνοια, ἡ εὐφυΐα, ἐφεύρε, εἶναι πολὺ χειρότερον ἀπὸ τὸ κοινοβουλευτικόν. Μὲ κατηγορήσατε, ὀδύκια, πολλάκις ὡς δικτατορικὸν καὶ ἡ δικτατορία εἰς τί συνίστατο; Εἰς τὸ ὅτι εὑρέθην κατὰ μακρὰς περιόδους εἰς ἀρχὰς καὶ ἔπαρθεν μὲ τὸ λαϊκὸν αἴσθημα καὶ ἔχων τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς μεγάλης συνήθως πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς ἐπέμεινα νὰ ἐφαρμόσω τὸ πρόγραμμά μου καὶ τὰς ἀπόψεις μου. Ὅταν βλέπατε αὐτὸ θεωρεῖται δικτατορισμὸς δὲν εἶναι εὔκολον νὰ συνεννοηθῶμεν.

Π. Τσαλδάρης. Ὑπουθέτω ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι πλευραὶ αἱ ὁποῖαι ἐπέσυραν τὴν κατηγορίαν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Θὰ τὰς ἐξετάσωμεν καὶ τὰς ἄλλας πλευράς. Δὲν δύνασθε νὰ μοῦ προτάξητε ἀντικοινοβουλευτισμόν, ἀλλὰ μόνον διότι διαρκοῦντος τοῦ μεγάλου πολέμου εἰσηγήθην εἰς τὴν Βουλὴν καὶ λήψιν μέτρων τὰ ὁποῖα ἦσαν πολλάκις σκληρά. Ἀλλὰ καὶ τὰ μέτρα αὐτὰ κ. ἀρχηγὲ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ἔχω καθῆκον νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, ὅτι ἐλήφθησαν ἐπὶ τῇ βάσει προβλέψεως εἰδικῆς τοῦ Συντάγματος. Ῥητὴ τοῦ Συντάγματος διάταξις ὁρίζει ὅτι ἐν περιπτώσει πολέμου...

Π. Τσαλδάρης. Μὲ ἔγκυρον Βουλὴν ἐχρησιμοποιήσατε τὰ μέσα αὐτά;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἄλλα ζητήματα, θὰ ἔλθω καὶ ἐκεῖ. Ὅταν λοιπὸν μὲ κατηγορεῖτε ὡς ἀντικοινοβουλευτικόν, διότι ἐν περιπτώσει πολέμου ἀνὴρ ἀνδρικὸς καὶ ἀποφασιστικὸς ἀρχηγὸς ὅπως εἶμαι, ἔκαμα τὸν πόλεμον καὶ ἐφήρμοσα ὅλα τὰ μέτρα διὰ τῶν ὁποίων ἠδυνήθην νὰ ἐξασφαλίσω τὴν καλὴν του ἔκβασιν, τὰ ἔλαβον δὲ τὰ μέτρα αὐτὰ ἐπὶ τῇ βάσει ρητῆς τοῦ Συντάγματος διατάξεως, δὲν εἶναι σοβαραὶ αἱ κατηγορίαι σας. Ἀλλὰ μοῦ λέγετε ὅτι τὰ ἔλαβον αὐτὰ τὰ μέτρα εἰς μίαν Βουλήν, ἡ ὁποία δὲν ἦτο Βουλή. Καὶ ἐδῶ ἔρχομαι νὰ ἀναστρέψω τὴν κατηγορίαν, διὰ νὰ εἴπω ὅτι ὀλίγον δικαίωμα ἔχει τὸ λαϊκὸν κόμμα νὰ κηρύσσῃ ὅτι εἶναι πιστὸς τηρητὴς τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, διότι τὸ λαϊκὸν κόμμα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰσηγήθη τὰς δύο διαλύσεις τῆς Βουλῆς, (χειροκροτήματα), διὰ νὰ παραβιάσῃ τοῦ πολιτεύματος τὸ σαφές, διότι τὸ λαϊκὸν κόμμα ἦτο ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνῶ αἱ ἐκλογαὶ ἔγιναν τῇ 30 Μαΐου 1915, μολονότι ἀποδοκιμασθὲν, παρέμεινεν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν Ἰούνιον καὶ τὸν Ἰούλιον καὶ τὸν Αὔγουστον καὶ ἕως τῶν πρώτων ἡμερῶν νομίζω τοῦ Σεπτεμβρίου, ὀχυρούμενον ὄπισθεν τῆς ἀσθενείας τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία δὲν ἔπρεπε νὰ δεχθῇ ὅπως σχηματίσῃ Κυβέρνησιν καὶ ὁρκισθῇ ἐνώπιον αὐτοῦ. Αὐτὰ εἶναι κοινοβουλευτικά; Αὐτὰ εἶναι σύμφωνα πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ πολιτεύματος; Αὐτὰ δίδουν τὸ δικαίωμα εἰς τὸ λαϊκὸν κόμμα νὰ ἀξιῇ τὸ μονοπώλιον τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ; (χειροκροτήματα) Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον μπορεῖτε νὰ μὲ κατηγορήσητε εἶναι ὄχι ὅτι εἶμαι ἀντικοινοβουλευτικός, ἀλλ' ὅτι ὑπῆρξα πολιτεύματος μὲ προσηλωσιν, ἡ ὁποία θὰ ἐπικριθῇ ἴσως, ἐὰν οἱ μετ' ἐμὰς ἐρχόμενοι λύσουν ἀφορμὴν νὰ μᾶς κρίνουν. Φρονῶμαι ὅτι ἂν οἱ μεταγενέστεροι, οἱ Ἕλληνες,—δὲν πιστεύω νὰ ἀσχοληθοῦν οἱ ἄλλοι δι' ἡμᾶς—λάβουν ἀφορμὴν νὰ κρίνουν τὰ καθ' ἡμᾶς θὰ μὲ κατηγορήσουν, διότι μὲ τὴν προσήλωσίν μου πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ πολιτεύματος, ἄμα εἶδον ὅτι δὲν ἔχω τὸν λαὸν μαζύ μου, ἔσπευσα εὐθὺς ἀμέσως νὰ ἀνακοινώσω εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς τότε ἀντιπολιτεύσεως ὅτι ἡ ἀρχὴ εἶναι εἰς χεῖράς σας, συγκρατήσατε τὴν νέαν Κυβέρνησιν.

Τινὲς βουλευταί. Τὸ μάθαμε λάθος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν εἶναι δὲ ὅτι ἡ ἐντύπωσις αὕτη ἦτο παρεξηγημένη ἀπὸ τὴν ἔκβασιν τῶν ἐκλογῶν. Πραγματικῶς ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀθηνῶν, ὁ στρατηγὸς Ἰωαννίδης, πρὸ τριῶν ἑβδομάδων ἦλθε νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν μου, ὅτι ἐὰν αἱ ἐκλογαὶ ἀπέβαιναν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ταύτης καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ ἤθελε νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ἀρχήν, εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐνισχυθῇ ὁ στρατὸς τῶν Ἀθηνῶν. Ἐβλήθησα τότε πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐκπλήττομαι, πῶς μοῦ ἔκαμε τοιαύτην σύστασιν καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ φαντασθῇ ἐπὶ στιγμὴν κἂν, ὅτι ἦτο δυνατὸν ἀποδοκιμασθεὶς νὰ παραμείνω μίαν κἂν ἡμέραν εἰς τὴν ἀρχήν.

Α. Παπαθανάσης. Καὶ ἐνισχύθη διὰ τῆς IX Μεραρχίας.

Πολλοὶ βουλευταί (ἐκ τοῦ κέντρου καὶ τῆς ἀριστερᾶς). Ἄμπ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀκούσατε λοιπὸν νὰ πρωτιάζεσθε ὡς Ἡρακλεῖς ἄλλοτε τοῦ στέμματος καὶ νῦν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Ἐκείνου μὲν εἴσθε Ἡρακλεῖς ἀλλὰ τοῦ πολιτεύματος ὄχι δὲν εἴσθε. Δὲν διατρέχει οὐδένα ἄλλον κίνδυνον τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα παρὰ τὴν παρέκβατιν ἀπὸ αὐτό. Ὁ μόνος κίνδυνος τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος ὑρίστατο ἐκ τῆς περιστάσεως κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύναντο νὰ ὑπάρξουν διαδοχικαὶ κυβερνήσεις ἀποτελούμεναι ἀπὸ πολιτικοὺς ἄνδρας μὴ ἔχοντας σθένος ψυχικὸν καὶ μὴ ἔχοντας ἰσχυρὰν θέλησιν—καὶ μὴ ὑποθέσητε ὅτι τὰ λέγω αὐτὰ δι' ἐτέρας, διότι ἀρωῦ ἐπὶ τέλους ἐπιμένετε ὅτι ἔχετε ἰσχυρὰν θέλησιν τό παραθέχομαι—. Κίνδυνος θὰ ἐγεννᾶτο διὰ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα μόνον καθ' ἣν στιγμὴν ἀλλεπάλληλοι κυβερνήσεις θὰ ἤρχοντο εἰς τὴν ἀρχὴν ἄνευ ψυχικοῦ σθένους, ἢ ἀνίκανοι νὰ ἀντιταχθοῦν πρὸς ὅλας τὰς ὁρμὰς τὰς ἐρχομένας κάτωθεν, τὰς ὁποίας ἄλλοι μὲν πιστεύουν ὅτι ἔργον τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρὸς εἶναι νὰ ἀκολουθῇ, ἐγὼ ὅμως πιστεύω ὅτι ἔργον τοῦ πολιτικοῦ ἀνδρὸς εἶναι νὰ καθοδηγῇ καὶ νὰ διευθύνῃ καὶ ν' ἀποτρέπεται τῆς ἀρχῆς, ὁσάκις εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν λαϊκὴν θέλησιν. Δὲν ἰσχυρίζομαι, κ βουλευταί, ὅτι τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα δὲν ἐλειτούργησε καλῶς ἐν Ἑλλάδι.

Νομίζω ὅτι μετὰ τὸ 1875 τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ἐλειτούργησεν ἄριστα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ ἰσχυρίζομαι ὅτι ἂν ἡ παρέμβασίς μου εἰς τὸν πολιτικὸν βίον τῆς Χώρας ἔφερεν ἀνωτροπὴν παλαιῶν συνηθειῶν, ἔφερε μεταβολὰς εἰς κατιερωμένας ἀξίας καὶ ἔφερεν εἰς τὴν ἀφάνειαν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι πρότερον διώκουν τὰ κοινὰ πράγματα, ἐνῷ ταῦτα ἐγένοντο, τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα ὅμως ἐφημόσθη ὑπὸ τῶν Κυβερνητῶν μου μὲ μίαν προτίμωσιν πρὸς αὐτό, τὴν ὁποίαν δύναμαι νὰ ὀνομάσω θρησκευτικήν, τόσον μᾶλλον ἀξίαν ἐπαίνων, διότι ὅπως σᾶς εἶπα δὲν κάμνω καθεμέραν μετάνοιες ἐνώπιον τοῦ πολιτεύματος θεωρῶν αὐτὸ ὡς τὸ κυριώτερον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐφεῦρε ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. Ἰσχυρίζομαι λοιπὸν ὅτι ὁσάκις ἐκυβέρνησα τὴν Χώραν τὸ πολίτευμα τὸ κοινοβουλευτικὸν ἐφημρόσθη μὲ τὴν μεγαλυτέραν εὐλάβειαν. Καὶ μοῦ ἐπιβάλλεται τώρα νὰ ἐπανέλθω ὀλίγον ὀπίσω, διότι πρ' ὀλίγον νὰ ξεχάσω τὴν διακοπὴν τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου μοῦ ἔκαματε. Ὅταν κατὰ τὸ 1917 ἐπανῆλθον

εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀνέλαβον τὴν Ἀρχήν, ἠγέρθη θέλαια ἐνώπιόν μου τὸ ζήτημα τί πρέπει νὰ κάμω καὶ μὲ κατηγγείλατε ὅτι δὲν ἔκαμα τότε ἐκλογάς. Καὶ μὲ κατηγγείλατε διότι προτέρυγα εἰς τὸ μέτρον νὰ φέρω εἰς ἀναβίωσιν τὴν Βουλήν, ἡ ὁποία ἀντιτυνταγματικῶς εἶχε διαλυθῇ καὶ διότι ἔπραξα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνόμιζα ὅτι μοῦ ἐπέβαλλον αἱ περιστάσεις. Ἀπετέλει θέλαια τοῦτο (δὲν θέλω νὰ εἴπω ῥάπισμα διότι ἡ λέξις δὲν θὰ ἦτο λεπτὴ) πλῆγμα κατὰ τοῦ μοναρχισμοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶχον οὐδένα λόγον νὰ φεισθῶ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τοῦ μοναρχισμοῦ, οὔτε εἰς οἱανδήποτε ἄλλην ἐποχήν. Ἐκάλεσα λοιπὸν τὴν Βουλὴν διότι αὐτὸ ἦτο τότε ἐνδεδειγμένον. Καὶ ὅταν ἐνόμισα ὅτι τὸ ἔργον εἶχε συντελεσθῇ καὶ ὅταν σεῖς μὲ ἐπιέζατε, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναβάλω περισσότερον τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν, διέταξα τὰς ἐκλογὰς καὶ ἐπῆλθεν ὅ,τι ἐπῆλθεν. Ἀλλὰ δὲν δύνασθε νὰ μὲ κατηγορήσετε ὡς ἀντισυνταγματικὸν καὶ ἀντικοινοβουλευτικόν. Παραιτηθῆτε δὲ τοῦ τίτλου τοῦ ὁποίου ὄχι δικαίως δύνασθε νὰ διεκδικήσετε, ὅτι εἶσθε οἱ κατ' ἐξοχὴν κοινοβουλευτικοὶ εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπαντῶν εἰς ἐμέ, εὗρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξάρῃ τὰς κοινοβουλευτικάς του ἀντιλήψεις καὶ τὰς κοινοβουλευτικάς του πεποιθήσεις. Θὰ ἠυχόμην ἡ ἔξαρσις ἡ ὁποία ἐγένετο ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ παρηκολουθεῖτο ἀπὸ τὰς πράξεις. Δὲν εἶμαι ἐγὼ κ. Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος σᾶς κατήγγειλα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν ἐπὶ αὐταρχισμῷ. Τὸ ἠκούσατε ἀπὸ ὅλας τὰς μερίδας, ὅταν σεῖς ἠθελήσατε νὰ προκαλέσετε τὴν συζήτησιν. Ἀλλὰ ἐνῷ ἐγὼ περιωρίσθην εἰς τὸ παρὸν σεῖς ἠθελήσατε νὰ ἀναφέρετε καὶ τὸ παρελθόν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Σεῖς ἀνατρέξατε εἰς τὸ παρελθόν, διότι μοῦ ὑπενθυμίσατε τὴν Βουλήν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν σᾶς ἐπερώτησα ἐγὼ εἰς τὸν λόγον μου .....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Εἰς δικαιοπήν σας.

Π. Τσαλδάρης. Διότι σεῖς εἴχατε φθάσει εἰς τὸ παρελθόν. Ἐγώ, εἰς τὴν ὁμιλίαν μου, ἐτήρησα καὶ τὴν ἐσπέραν ταύτην τὴν αὐτὴν συμπεριφορὰν, τὴν ὁποίαν ἐτήρησα ἐξ ἀρχῆς ὡς ὀφειλομένην οὐχὶ χάριν ἐμοῦ ἢ ὑμῶν ἀλλ' ὡς ὀφειλομένην χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς χώρας. Καὶ χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς χώρας ἐσίγησα εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις εἰς τὰς ὁποίας σεῖς μοῦ ἐδώσατε ἀφορμὴν διὰ διαφόρων πράξεων νὰ ἔλθῃ ἐμπρὸς ὁλόκληρον τὸ παρελθόν. Ἐπροτίμησα εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς περιστάσεις νὰ κάμω τὸ καθῆκόν μου, παρὰ νὰ δώσω ἀφορμὴν, διότι τοῦτο τὸ ἐθεώρουν ἀντιστρατευόμενον εἰς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας. Καὶ δὲν τὸ ἐκάματε ἅπαξ ἀλλὰ κατ' ἐπανάληψιν. Δι' αὐτὸ δὲν δύνασθε νὰ ἀξιοῦτε ὅτι ἐβοηθήσατε διὰ τὴν ὁμαλὴν διεξαγωγήν...

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἂν σᾶς ἐζήτουν νὰ εἰδικεύσετε τὴν κατηγορίαν θὰ ἠδύνασθε νὰ μοῦ εἴπητε ὅ,τι ἔκαμα διὰ τὸν Ὀθωναῖον καὶ τὸν Γεωργιάδην. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρ' ἡ διαφορὰ τῶν ἀντιλήψεών μας περὶ τοῦ ἔργου τῆς ἐπαναστάσεως, εἰς τὰς ὁποίας μᾶς χωρίζει μέγα χάος.

Π. Τσαλδάρης. Εἰς πολλὰ σημεῖα μᾶς χωρίζει χάος μέγα διὰ τὸ παρελθόν. Μὴ θέλετε νὰ ἀναζέσητε τὸ παρελθόν, διότι δὲν εἶναι τοῦτο συμφέρον καὶ μάλιστα διὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις. Καὶ ἐπανέρχομαι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι βεβαίως δὲν δύνασθε νὰ ἐπικαλεσθῆτε κοινοβουλευτισμόν, διότι σεῖς ἀνεζήσατε μίαν Βουλήν, ἡ ὁποία εἶχε ταφῇ νομίμως. Κατάργησις τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ, κατάργησις τῆς ἐννοίας τῆς Βουλῆς ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπράξατε. Δὲν θὰ ἐπεκαθῶ περισσότερον ἔλαβα παρεμπιπτόντως τὸν λόγον ἐπὶ τούτου διὰ νὰ σᾶς δείξω ὅτι δὲν δύνασθε νὰ λέγητε ὅτι ἔχετε πράξεις κοινοβουλευτισμοῦ εἰς τὸ παρελθόν σας. Τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κατήγγειλα ἐπὶ πείσματι ταύτην τὴν ἑσπέραν, πείσματι διὰ τοῦ ὁποίου ἠθέλησε νὰ διαταράξῃ τὴν ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑποθέσεως. Δὲν ἐζήλωσα ἐκτὸς τῆς ὡριτμένης αὐτῆς περιπτώσεως. Μόνον ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἠθέλησε πρὸ τῆς ἀδυναμίας του τῆς σημερινῆς: νὰ δρέψῃ χειροκροτήματα ἐκ τοῦ παρελθόντος. Καὶ ὡμολόγησεν ὁ ἴδιος ὅτι αὐτός, ἐνῷ εἰς ἄλλας περιστάσεις ἀνεγνώρισε τὸ σφάλμα του, ταύτην τὴν ἑσπέραν, διότι ἕνας ἀντίπαλός του τοῦ ἐζήτησε νὰ διορθώσῃ τὴν φρασεολογίαν τοῦ εἶπεν: «Ἐγὼ εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν δύναμαι νὰ ὑποταχθῶ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν τὸ εἶπα ἔτσι.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοιά σας. Ἐν τούτοις ἡ θέσις ἀκριβῶς τὴν ὁποίαν ἔχετε σᾶς ἐπιβάλλει εἰς ἀπλῆν παρατήρησιν νὰ ἀνακλέσητε. Δὲν δύνασθε νὰ στηρίζεσθε εἰς τὴν πλειοψηφίαν μόνον καὶ νὰ λέγετε ὅ,τι θέλετε, διότι ἡ μειοψηφία ἔχει τὸ ὅπλον νὰ μὴ σᾶς ἀκούῃ καὶ δι' αὐτὸ δὲν σᾶς ἤκουσεν. Ἐὰν ἐπεκκλέσθην τὸν κοινοβουλευτισμόν, τὸν ἐπεκκλέσθην μόνον καὶ μόνον, διότι περὶ τῶν πράξεών μου ὀφείλω νὰ ὁμιλήσω. Δὲν εἶχα τὴν πρόθεσιν νὰ ὁμιλήσω καὶ περὶ τῶν ἰδικῶν σας, ἄλλως πῶς θέλετε ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς μου νὰ εἴπω ὅτι διακρίνεσθε ἐπὶ κοινοβουλευτισμῷ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύω. Ἀπέναντι τῶν ἀντιπάλων μου θέλω νὰ εἶμαι εἰλικρινὴς, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Βουλῆς ἔχετε διαφόρους πράξεις, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐναντίον τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ. Καὶ τώρα. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μὲ κατηγόρησε, διατί; Διότι εἶπα ὅτι ἡ σύστασις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν παρὰ μόνον τὴν ἀναψηλάφησιν τῆς δίκης τῶν ἑνόρκων Πειραιῶς. Ὄχι, λέγει. Θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν πολιτικὴν τοῦ Ὑπουργοῦ, διότι τοῦτο σήμερον εἶναι συμφέρον τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ. Βεβαίως ἀναγνωρίζω πληρέστατα καὶ τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ ὑπόθεσις. Ἀλλὰ διατί δὲν εἴχατε τὴν εὐθιξίαν αὐτὴν νὰ προκαλέσητε μίαν τοιαύτην συζήτησιν πρὶν ἢ φθάσῃ ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τῶν ὁρκωτῶν δικαστηρίων, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἤχθητε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐξέτασις τῆς ὑποθέσεως τὴν ἀφορώσης τὸν κ. Ζάνναν;

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Πρὶν ἢ γίνῃ ἡ μήνυσις ἐζητήθη ὁ φάκελος.

Π. Τσαλδάρης. Ἐζητήθη ὁ φάκελος, ἀλλὰ τοῦτο μόνον δύναμαι νὰ εἴπω, ὅτι δὲν ἐφροντίσατε νὰ τὸν φέρετε ἐγκαίρως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ διεκόπησαν αἱ ἐργασίαι αὐτῆς. Ἀκόμη δὲν γνωρίζω, διότι ἐγὼ δὲν θέλω νὰ εἴπω τίποτε προσωπικῶς διὰ σᾶς, ἀλλὰ προσθέτω ὅτι εἰς τὴν Βουλὴν παρουσιάσατε ἐλάχιστα ἔγγραφα ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ παρουσιάσατε εἰς τὴν δίκην.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ὅλα τὰ ἔγγραφα ἀνεξαιρέτως ποὺ ἐζητήθησαν κατετέθησαν εἰς Βουλήν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν βλέπω νὰ κατεῖχε ἡ ἰδία εὐθιξία τὴν Κυβέρνησιν καὶ τότε.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ἠμπορῶ νὰ σᾶς δώσω τὰς ἡμερομηνίας τὰς ὁποίας ἔχω ἐδῶ καὶ δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω πότε ἐτελείωσε τὰς ἐργασίας της ἡ Βουλὴ καὶ πότε ἤχθησαν τὰ ἔγγραφα. Τὸ ἔγγραφον διὰ τοῦ ὁποίου ἐζητήθη ὁ σχετικὸς φάκελος φέρει ἡμερομηνίαν 30 Ἰουνίου.

Π. Τσαλδάρης. Βλέπετε ὅτι δὲν ἔχετε συνηθίσει ἀκόμη εἰς τοὺς Κοινοβουλευτικοὺς θεσμούς. Ὅταν ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι δὲν θέλω νὰ μὲ διακόψητε, νὰ μὴ μὲ διακόπτετε. Πότε ἐζητήθησαν τὰ ἔγγραφα; Εἰς τὰς 30 Ἰουνίου καὶ κατετέθησαν αὐθημερόν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὑπῆρχε κωρὸς καὶ παρεκάλεσα τὸν κ. Ράλλην νὰ ἴδῃ γρήγορα τὸν φάκελον διὰ νὰ εἰμεθα εἰς θέσιν νὰ συζητήσωμεν τὴν σχετικὴν ἐπερώτησιν πρὸ τοῦ πέρατος τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Ι. Ράλλης. Αὐτὸ συνέβησαν 4 - 5 ἡμέρας τὸ πολὺ πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐφ' ὅσον ὁ φάκελος προσήχθη αὐθημερὸν, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ κατηγορούμεθα ὅτι

δέν ἐδείξαμεν εὐθιξίαν. Κατὰ τὸ σημείωμα ποὺ μᾶς ἔφερεν ἡ ὑπηρεσία τῆς Βουλῆς αὐτὴν τὴν στιγμήν, αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς διεκόπησαν τὴν 13 Ἰουλίου. Δέκα τρεῖς ἡμέρας δηλ. μετὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ φακέλου.

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Πρόεδρε, τὸ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἐὰν ὡδηγήθησθε ἀπὸ ἕνα πεῖσμα τόσης εὐθιξίας, εἰς τὸ ὁποῖον φαίνεται σήμερον ὅτι σᾶς ὡθησεν ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου, ἠδύνασθε ἔκτοτε νὰ φέρετε τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τί θέλετε ἐγὼ νὰ κάμω ἐπερώτησιν κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου;

Π. Τσαλδάρης. Σήμερον κάνετε ἐπερώτησιν τοῦ ἑαυτοῦ σας ὅταν ἔρχεσθε καὶ λέγετε νὰ σχηματίσητε μίαν ἐπιτροπὴν νὰ ἐξετάσῃ τὴν ὑπόθεσιν. Ἡ ἐπερώτησις κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σας εἶναι ἡ μορφὴ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου καὶ κατὰ τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως ἔχω καθήκον νὰ ἀντιστῶ ἀπὸ τὴν ἔδραν ταύτην. Διατί σήμερον αἰφνιδίως, ἅμα ἤλθατε καὶ ἠύρατε μίαν ἀπόφασιν, κατελήφθητε ἀπὸ αὐτὴν εὐθιξίαν. Νομίζετε ὅτι δὲν ἐνδιαφέρομαι ἐγὼ καὶ ἔχετε λόγον νὰ νομίζετε ὅτι θέλω κοινοβουλευτικοὶ ἄνδρες νὰ θέγωνται, ὅταν δὲν ἔχουν λόγον νὰ θιχθοῦν; Ἀλλὰ διὰ νὰ δύνασθε σεῖς νὰ ἐνασκήσητε αὐτὸ τὸ δικαίωμα ἔπρεπε νὰ εἶσθε ἀμερόληπτος εἰς πᾶσαν περίπτωσιν. Ἡμεῖς τί εἴχομεν εἴπῃ τότε; Νὰ ἐξετασθοῦν ὡρισμέναι κατηγορίαι ἔνεκα τῶν ὁποίων ὁ ἴδιος Ὑπουργὸς ἀπεχώρησε. Καὶ σεῖς μᾶς εἴπατε, κάμετε μίαν μήνυσιν. Ἐξεταστικαὶ ὅμως ἐπιτροπαὶ συνιστῶνται, ὅταν δὲν ἔχουν ἐξακριβωθῇ ὅλα τὰ πράγματα, διότι ἄλλως εἶναι τὸ ποινικὸν δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ἐπιλαμβάνεται τῆς ὑποθέσεως. Ἀλλὰ ἀκριβῶς διότι ἐβλέπαμεν μίαν ἠμαρτημένην κατάστασιν, κατάστασιν ἡ ὁποία ἐπέφερεν ἱκανὰς ζημίας εἰς τὸ Κράτος, εἴπομεν ἂς ἐξετασθῇ αὐτὴ ἡ κατάστασις. Ἐγὼ ἐξετάζω τοῦτο μόνον, ὅτι ἐπειδὴ ἐπρόκειτο περὶ κολοσσιαίας πράξεως διὰ τὴν ὁποίαν πολλάκις εἶχεν ἔλθει σχετικὸν ζήτημα εἰς τὴν Βουλήν, καὶ ἠρνήθητε τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐνῷ τώρα νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ, νομίζετε ὅτι διότι ἐσεῖς ἔχετε τὴν πλειοψηφίαν καὶ ἠμπορεῖτε νὰ συνιστᾶτε οἱανδήποτε ἐπιτροπὴν νομίζετε, ὅτι εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ σᾶς παρακολουθήσωμεν; Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο κακὴ χρῆσις τοῦ Συντάγματος ὅταν χρησιμοποιεῖτε τὴν πλειοψηφίαν διὰ νὰ μεταχειρίζεσθε σεῖς θεσμούς, γενικοὺς σκοποὺς ἐξυπηρετοῦντας, κατὰ τὸ συμφέρον τὸ ἰδικόν σας; Διὰ τοῦτο δὲν μετέχω τῆς πράξεως.

Μοῦ ἐπεκαλέσθητε τὸ παράδειγμα τοῦ Δρεῦφους, τί σχέσιν ἔχει τὸ παράδειγμα αὐτὸ μὲ τὴν περίστασιν τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐνώπιόν μας; Ὁ Δρεῦφους κατεδικάσθη διὰ μίαν φοβερὰν κατηγορίαν καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν πᾶς ἔντιμος ἄνθρωπος νὰ μὴ ἐξεγερθῇ ὅταν ἀνεκάλυπτε ὅτι ἡ κατηγορία αὐτὴ ἐστηρίζετο ἐπὶ μιᾶς ψευδοῦς αἰτίας. Καὶ ἐκλήθησαν βεβαίως πολλοὶ καὶ σπουδαῖοι συγγραφεῖς καὶ πρὸ παντὸς ὁ Ζολᾶ, ὁ ὁποῖος ἔκαμεν ὅλην τὴν ἔρευναν αὐτήν. Ἀλλὰ τί σχέσιν ἔχει μὲ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν, τὴν ὁποίαν ἐφέρατε σεῖς ἐδῶ. Μοῦ ὑπενθυμίζει τὰ συμβαίνοντα ἄλλοτε παλαιότερον εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς διαθέσεις του ἔκαμε τὸ Κοινοβούλιον εἰς δικαστήριον διὰ νὰ προφυλάξῃ τὰ προνόμιά του, ὡς ἔλεγον οἱ συγγραφεῖς, τὰ ὁποῖα προνόμια καθώριζεν αὐταβούλως κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως. Κατὰ παρόμοιον τρόπον θέλετε νὰ μεταχειρισθῆτε τὴν Βουλήν, χρησιμοποιήσατέ την ὅπως θέλετε, ἀλλὰ τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον ἐκπροσωπῶ δὲν θὰ μετάσχῃ εἰς τοῦτο καὶ δεδικαιολογημένως.

Ι. Ράλλης. Ὅταν ἐπέστρεφε ἀπὸ τὴν Ἔλβαν ὁ Ναπολέων εἰς τὴν Γαλλίαν ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν ἑνὸς δημάρχου, ὅστις τοῦ εἶπεν, εἴμεθα ἥσυχοι, τί ἦλθες πάλιν νὰ μᾶς ταράξῃς; Μετὰ 100 ἡμέρας ὁ δήμαρχος ἐπηλήθευσε. Ἀνάλογος πρόρρησις καὶ ἐνταῦθα τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ προοδευτικοῦ κόμματος ἤρχισε νὰ ἐπαληθεύῃ μάλιστα ἡ σημερινὴ συζήτησις ἦτο πλήρως ἐπαληθευτικὴ τῆς ἀνωτέρω προρρήσεως.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἔκαμά ποτε καμμίαν πρόρρησιν.

Ι. Ράλλης. Μὴ σπεύδετε. Ἐλέχθη ὅτι ἔγινεν αὐτὴ ἡ πρόρρησις, Ἀληθῶς δὲ ἡ σημερινὴ συζήτησις ἀπέδειξεν ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐν καὶ μόνον ἐπιζητεῖ, πῶς δηλ. νὰ διαταράξῃ τὴν γαλήνην ὁσάκις τὸν συμφέρει ἡ ὁσάκις εἶναι ἠττημένος. Διότι ὅλη ἡ σημερινὴ παρελθοντολογία, εἰς ἣν ἀνέδραμεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, δὲν εἶχεν ἄλλον λόγον, παρὰ νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν κυρίαν συζήτησιν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὅτι δὲν εὑρίσκεται μὲ τὸ μέρος τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας ἰσχυρίζεται ὅτι κατέθηκε τὸν φάκελον ἐγκαίρως, διότι ἠδύνατο νὰ γίνῃ συζήτησις. Ἀλλὰ εἰς τοῦτο πλανᾶται ἀπὸ τὴν μνήμην του. Διότι οὐχὶ ἀμέσως, ἀλλὰ ἡμέρας τινὰς κατόπιν καὶ ὀλιγίστας πρὸ τῶν διακοπῶν τῆς Βουλῆς, συναντήσας με εἰς τὴν ἔξοδον αὐτῆς μοῦ εἶπε ὅτι κατέθεσε τὸν φάκελον καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ ἡ συζήτησις πρὸ τῶν διακοπῶν. Τοῦ ἀπήντησα ὅτι ὁ φάκελος εἶναι ὀγκώδης καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ μελέτη.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Σᾶς ἐπρόσθεσα ὅτι ἐν ἀνάγκῃ θὰ παρεκάλουν τὸν κ. Πρωθυπουργὸν νὰ ἐγκαταλειφθῇ ἡ νομοθετικὴ ἐργασία διὰ νὰ συζητηθῇ ἡ ἐπερώτησις καὶ τότε μοῦ εἴπατε ὅτι κἂθε κατάθεσι φακέλου δὲν ἐννοεῖ καὶ ἐπερώτησιν.

Ι. Ράλλης. Βεβαίως, ὅτι θὰ ἦτο ἀπρεπὲς νὰ κάμω καὶ ἐπερώτησιν χωρὶς νὰ μελετήσω.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ἐγὼ σᾶς ὑπενθυμίζω, ὅτι εἰς τὰς 30 Ἰουνίου ἐζητήθη ὁ σχετικὸς φάκελος καὶ τὸν ἐστείλα αὐθημερὸν εἰς τὴν Βουλήν.

Ι. Ράλλης. Νομίζω ὅτι κατετέθη τὴν 4 Ἰουλίου καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κατηγορηθῶμεν, διότι δὲν ἐκάμαμεν ἐπερώτησιν, ἀφοῦ ὑπελείποντο ἐλάχιστοι ἡμέραι. Ἐὰν κατόπιν δὲν ἐκάμαμεν ἐπερώτησιν, τοῦτο ἔγινε διότι θὰ ἦτο ἀπολύτως ἀπρεπὲς ἐκ μέρους μας νὰ συζητήσωμεν, ἐφόσον ἦτο ἐκκρεμὴς ἡ μήνυσις, δεδομένου ὅτι ἀσφαλῶς θὰ κατηγορούμεθα ὅτι ἐπεδιώκομεν νὰ ἐπηρεάσωμεν τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου. Ἀλλ' ἡ ἐπερώτησις θὰ ἤρχετο καὶ ἐγένετο μάλιστα καὶ ὑπόδειξις περὶ τούτου, καὶ ἐνῷ ὑπάρχει καὶ σχετικὴ ἐπερώτησις διὰ τὴν μὴ ἀπομάκρυνσίν σας, κ. Ὑπουργέ, ἐν τούτοις αἰφνιδίως ὑπεβλήθη ἡ πρότασις περὶ ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς. Παρετήρησα προχθές, ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀντικανονικόν, διότι ματαιώνει τὸν ἔλεγχον καὶ θέτει καὶ τὴν Βουλὴν καὶ ἡμᾶς εἰς ἀδιέξοδον, μὴ δυναμένους νὰ συμμετάσχωμεν. Τί θὰ ἐξετάσῃ ἡ ἐπιτροπή; Ἂν σᾶς ἐνοχοφάντησε ἢ ὄχι ἡ ἐφημερίς;

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς Ἀεροπορίας). Ὄχι.

Ι. Ράλλης. Τί πρόκειται λοιπὸν νὰ ἐξετάσῃ;

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Πρόκειται νὰ ἐξετάσῃ ὅλα τὰ ζητήματα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἀεροπορίας, διὰ νὰ παύσῃ ἡ συκοφαντία εἰς αὐτὸν τὸν τόπον,

Ι. Ράλλης. Εἴθε ξένος ἀπὸ τὸν κοινοβουλευτισμόν. Ἀλλ' ὅσοι κάθηνται εἰς τὰ ἑδώλια ταῦτα δὲν δύνανται νὰ λέγουν αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγετε. Διότι, διατί νὰ γίνῃ ἡ ἐξεταστικὴ τῶν πραγμάτων ἐπιτροπὴ καὶ νὰ μὴ γίνῃ ἡ ἐπερώτησις;

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας) Δὲν ὑπεβάλατε ἐναντίον μου ἐπερώτησιν.

Ι Ράλλης Σᾶς εἶπα ὅτι ἔχει ὑποβληθῇ σχετικὴ ἐπερώτησις, διὰ τίνα λόγον δὲν ἀπεμακρύνθητε τοῦ Ὑπουργείου καὶ κατ' ἀνάγκην θὰ ἤρχετο ὅλον τὸ ζήτημα ἐπὶ τάπητος.

Α. Ζάννας. (Ὑπ. Ἀεροπορίας). Μὴ λησμονῆτε ὅτι ἐζήτησα νὰ σχηματισθῇ ἐπιτροπὴ μόνον ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν.

Ι. Ράλλης. Ἔπρεπεν ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ γίνῃ συζήτησις καὶ νὰ ἀκουσθῇ ἀπὸ τὸν λαόν, καὶ ὄχι ἐν τῇ ἐπιτροπῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Μὲ τὴν ἀντικανονικότητα αὐτὴν κατηνέχθη καίριον τραῦμα κατὰ τοῦ ἐλέγχου καὶ κατὰ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἶμαι τῆς γνώμης, ὅτι ὤφειλε νὰ προηγηθῇ ἡ συζήτησις τῆς ἐπερωτήσεως. Ἀλλὰ ἐξ ἄλλου γνωρίζετε ὅτι οὐδεμία διάταξις ὑπάρχει ἐμποδίζουσα τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως.

Ι. Ράλλης. Μᾶς ἐμποδίζει τὸ πρωθύστερον. Εἶναι καθαρῶς ἀντικοινοβουλευτικὸν τὸ γενόμενον. Ὅπως καὶ τὸ προταθὲν

παρ' ὑμῶν, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν.

Ε. Κουλουμβάκης. Νὰ κάμετε τώρα τὴν ἐπερώτησίν σας, καὶ ἡ συζήτησις θὰ εἶναι στοιχεῖον διὰ τὴν Ἐπιτροπήν. Ἕνα δικαίωμα τὸ ὁποῖον δίδει τὸ πολίτευμα τὸ ἀρνεῖσθε;

Ι. Ράλλης. Σᾶς εὐχαριστῶ ὅ ὅτι μοῦ ὑποδεικνύετε τὰ δικαιώματά μου.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἐγὼ ἁπλῶς ὑπεραμύνομαι τῶν δικαιωμάτων τῆς Βουλῆς.

Ι. Ράλλης. Ὅλα αὐτὰ εἶναι συνέπεια τῶν δικτατορικῶν τάσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, διαζευχθέντος πρὸ πολλοῦ τὸ πολίτευμα. Καὶ μία τῶν παρεκκλίσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἦτο καὶ ὅτι ἐζήτησεν ὑπουργοὺς ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης ἀντικοινοβουλευτικῶς. Διότι ἂν δὲν προέβαινεν εἰς τοῦτο δὲν θὰ εὑρίσκετο εἰς τὴν δεινὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται τώρα καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Ὑπουργός. Ἦλθε σήμερον καὶ μᾶς εἶπε ἂν πρέπει οἱ ἔμποροι νὰ γίνωνται ἢ νὰ μὴ γίνωνται ὑπουργοί. Ἡμεῖς λέγομεν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται; νὰ μεταβάλλεται ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ εἰς οἶκον ἐμπορίου. Καὶ ἐφόσον ἀποδειχθῇ τοιοῦτόν τι ἐκ τῆς ἐπερωτήσεως....

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Ποῖοι θέλετε νὰ γίνωνται ὑπουργοί; οἱ ἄνεργοι, οἱ νόθοι, τὰ ἔκθετα ἢ τὰ ἀποβράσματα τῆς κοινωνίας;

Ι. Ράλλης. Μὴν ἐξέρχεσθε τῶν ὁρίων τῆς εὐπρεπείας. Δὲν ἔκαμα λόγον οὔτε περὶ νώθων, οὔτε περὶ ἐκθέτων, οὔτε περὶ ἄλλου τινός. Εἶπον ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μετέφερε τὴν συζήτησιν ἀλλαχοῦ. Δὲν εἶπον νὰ μὴ γίνωνται οἱ ἔμποροι ὑπουργοί, ἀλλὰ νὰ μὴ μεταβάλλεται ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ εἰς οἶκον ἐμπορίου. Ἐὰν διεπιστοῦτο τοιοῦτόν τι, θὰ ἦτο ἄτοπον.

Α. Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Αὐτὸ ἐπιζητῶ καὶ ἐγώ, νὰ γίνῃ ἡ ἐπερώτησις.

Ι. Ράλλης. Εἴμεθα σύμφωνοι, ἀλλὰ νὰ προηγηθῇ ἡ ἐπερώτησις ἀπὸ τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπήν.

Δ Ζάννας (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας). Μάλιστα.

Ι. Ράλλης. Τότε εἴμεθα σύμφωνοι καὶ ἀποδεικνύεται ὅτι ὀρθῶς καὶ καλῶς ἔπραξε τὸ λαϊκὸν κόμμα μὴ συμμετασχὸν εἰς τὴν ἐπιτροπήν.

Π Καρασεβδᾶς. Μὲ τὰς θεωρίας, λέγει, τὰς ὁποίας ἀνέπτυξεν ἡ ἀντιπολίτευσις, καταλήγομεν εἰς πρῶτον συμπέρασμα, ὅτι θὰ ἔχωμεν καταδικαστικὰς ἀποφάσεις ἄνευ ποινῆς. Δεύτερον συμπέρασμα εἶναι ὅτι οἱ ὑπουργοί, ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς κατηγορίας ἐναντίον ἑνὸς πολίτου θὰ εἶναι ἀνεύθυνοι, ἐνῶ, κατὰ τὸ πολίτευμα, εἶναι ὑπεύθυνος καὶ αὐτὸς ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Ἀντιθέτως πάλιν, ὁ ὑπουργὸς θὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν πρᾶξιν. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν οὔτε μήνυσιν ὑπέβαλον οἱ ἐπικριταὶ τοῦ ὑπουργοῦ οὔτε καὶ ἐξέτασιν θέλουν.

Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἀποδεικνύει ἄλλο τι, παρὰ ἐπιδίωξιν διασυρμοῦ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας.

Ἐπειδή, ἐξ ἄλλου, ὁ κ Ράλλης ἐζήτησε κατάθεσιν ἐγγράφων ἢ πληροφορίας, ἀξιοῖ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται τίποτε ἄλλο νὰ γίνῃ. Νὰ σταματήσουν τὰ πάντα καὶ αὐτὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ πολιτεύματος. Αὐτὰ εἶναι, ἐπιλέγει, τὰ συμπεράσματα, ἅτινα συνήχθησαν ἀπὸ τὰ λεχθέντα ἐνταῦθα παρὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Α. Παπαθανάσης. Ἐκ τῆς ἀγορεύσεως, λέγει, τοῦ προλαλήσαντος ἐξάγεται ὅτι κρατεῖ πεπλανημένη ἀντίληψις, ὅτι παρὰ τῇ πτέρυγι ἐκείνῃ (δεικνύει τὴν δεξιὰν) πρεσβεύεται ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τοῦ Πειραιῶς ἀποτελεῖ καταδίκην κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ. Τοιοῦτό τι δὲν ἐλέχθη, οὐδὲ ὑπενοήθη, τὸ ἐτόνισε δὲ προχθὲς καὶ ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Τὸ Σύνταγμα, ἐξ ἄλλου, ἐπέτρεψε νὰ γίνωνται ἐξεταστικαὶ ἐπιτροπαὶ μόνον κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς. Καὶ ἐπειδὴ καὶ οὕτω δύναται νὰ γίνῃ κατάχρησις, προσετέθη ὅτι ἀπαιτεῖται τοὐλάχιστον τὸ 1)3 τῆς Βουλῆς νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπήν. Ἀλλ' εἶναι προφανές, ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ ἐπιτροπὴ θὰ εἶναι μετέχων τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐνεργῶν σχετικὰς πράξεις ἢ παραλείψεις. Ἡμεῖς ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει δὲν διατρέχομεν τοιοῦτον κίνδυνον. Καὶ ὅμως μᾶς ζητεῖται εὐθύνη, διότι δὲν συμμετέχομεν εἰς ἐπιτροπήν, τὴν ὁποίαν δημιουργεῖ ἡ Κυβέρνησις χωρὶς νὰ κατηγορῶμεν ἡμεῖς. Ἐγκαλουμένη θὰ ἦτο ἡ Κυβέρνησις ἐὰν ἤκουε τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως. Ἀλλὰ ἀντὶ νὰ ἀναμείνῃ αὐτήν καὶ ἂν προέκυπτε πρόθεσις συκοφαντήσεως, τότε νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπήν, δὲν τὴν ἀνέμεινε. Ἤδη ἡ Κυβέρνησις σκιαμαχεῖ καὶ δὲν δύναμαι νὰ εὕρω κατὰ τίνα τρόπον καὶ διὰ τίνα λόγον δύναται νὰ γίνεται αἰτίασις καθ' ἡμῶν. Ἐάν, ἐπιλέγει, ὁ πολιτευόμενος εἶναι λευκός, ἡ ἀλήθεια θὰ διαλάμψῃ. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις σπεύδει καὶ σπεύδει μὲ γνωστὸν σκοπόν. Τὸ σύνταγμα ὅμως δὲν μᾶς ὑποχρεώνει νὰ συμμετάσχωμεν καὶ μόνον δικαίωμα συμμετοχῆς μᾶς δίδει. Ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔπαυσε μετὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ θορυβῇ ὅπως θορυβῇ.

Μεθ' ὃ κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀντικαταστάσεως πάντας ὑπαλλήλων, πλὴν τῶν δικαστικῶν καὶ στρατιωτικῶν, ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, ὅστις προέβη εἰς ἐνεργείας ἢ ἐκδηλώσεις κατὰ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, ἢ ὅστις δι' ὡρισμένων πράξεων καὶ ἐν γένει διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του προεκάλεσε κοινὸν σκάνδαλον, μὴ ἐπιτρέπον τὴν περαιτέρω ἐν τῇ θέσει παραμονήν.

2. Τὸ Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, ὡς προέδρου, ἑνὸς Ἐφέτου, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ἐφετῶν ὁριζομένου, καὶ τῶν Διευθυντῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Γενικῆς Διοικήσεως, ὡς μελῶν.

3. Μέλη ἀπόντα, ἐλλείποντα ἢ κωλυόμενα ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν αὐτῶν.

4. Ἀπόντος τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Γενικῆς Διοικήσεως προεδρεύει τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Ἐφέτης.

Ἄρθρον 2.

Ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως ὑπαλλήλου τινὸς γνωμοδότησις τοῦ ἄνω Συμβουλίου ὑποβάλλεται εἰς τὸν Γενικὸν Διοικητήν, ὅστις ἀποφασίζει.

Ἄρθρον 3.

1. Οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἄρθρα ὡς ἀκαταλλήλοι διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γενικῆς Διοικήσεως κρινόμενοι ὑπάλληλοι τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ οἰκείου Ὑπουργείου, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ὁ κριθεὶς ὑπάλληλος, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον ἀποφασίζει κατὰ τὰ κειμενογισμένα τὴν τοποθέτησίν του εἰς ἄλλην ἐκτὸς τῶν περιφερειῶν τῶν δύο ἀνωτέρω Γενικῶν Διοικήσεων κειμένην θέσιν, γνωρίζον ἅμα τὴν νέαν τοποθέτησιν εἰς τὴν οἰκείαν Γενικὴν Διοίκησιν.

2. Ἐὰν ἡ νέα θέσις εἰς ἣν ἐτοποθετήθη ὁ ὑπάλληλος εἶναι κενή, τότε ἡ πλήρωσις τῆς ἐν τῇ Γενικῇ Διοικήσει θέσεως γίνεται κατὰ τὰς κειμένας περὶ πληρώσεως κενῶν θέσεων διατάξεις. Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχῃ ἐκτὸς τῶν περιφερειῶν τῶν δύο Γενικῶν Διοικήσεων κενὴ θέσις πρὸς τοποθέτησιν τοῦ ὑπαλλή-

λου, δημιουργείται τοιαύτη διὰ μεταθέσεως, διενεργουμένης καὶ παρὰ τὰς περὶ μεταθέσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους περιοριστικὰς διατάξεις.

3. Ἡ Γενικὴ Διοίκησις, μέχρις οὗ ἐξευρεθῇ ὁ ὁριστικὸς ἀντικαταστάτης τοῦ μετακινουμένου ὑπαλλήλου, δικαιοῦται νὰ ἀποσπάσῃ προσωρινῶς, κατὰ πρότασιν τοῦ κατὰ τὸ ἄνω 1ον ἄρθρον Συμβουλίου, ἕτερον ὑπάλληλον τοῦ αὐτοῦ κλάδου ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῇ Γενικῇ Διοικήσει πρὸς προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ μετακινηθέντος.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνονται ὡσαύτως δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

1) Περὶ τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν εἰς τὸν νόμον ΒΧΜΤΓ' «περὶ ἀρχαιοτήτων».

2) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4823 «περὶ ἀνεγέρσεως ἐπισκευῆς καὶ συντηρήσεως ἀρχαιολογικῶν Μουσείων».

3) «Περὶ τρόπου προσωρινῆς πληρώσεως κενῶν θέσεων ἐφόρων ἀρχαιοτήτων» καὶ

4) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5143 «περὶ ἱδρύσεως Ἱερατικῶν Φροντιστηρίων».

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον δεκτῆς γενομένης τροπολογίας τοῦ κ. Μιαούλη καὶ ἀναβαλλομένου τοῦ συνόλου τὸ σχέδιον νόμου«περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ νόμου 4511 «περὶ συστάσεως σχολῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας».

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου ἐκ δρ. 20.280.850 διὰ τὴν πληρωμὴν ε' δόσεως τοῦ Β' ζεύγους τῶν ναυπηγουμένων ἀντιτορπιλλικῶν».

Περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου ἐκ δρ. 20.280.850, διὰ τὴν πληρωμὴν ε' δόσεως τοῦ Β' ζεύγους τῶν ναυπηγουμένων ἀντιτορπιλλικῶν».

Ἄρθρον μόνον

Κατόπιν τῆς ἀπὸ 14 Νοεμβρίου 1931 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρίνονται αἱ κάτωθι μεταβολαὶ ἐπὶ τοῦ ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου τῆς χρήσεως 1931—32.

I. Ἔσοδα. Κεφ. 5, ἄρθρ. 4. Ρευστοποίησις περιουσίας τοῦ Ταμείου 20.280.850.

II. Ἔξοδα Κεφ. 1 ἄρθρ. 2 πρὸς συμπλήρωσιν ἐκτελεστέου προγράμματος κατασκευῶν (διὰ τακτοποίησιν τῆς ὑπὸ τοῦ δημοσίου γενομένης διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου Ἐθνικοῦ Στόλου ἰσοπόσου προκαταβολῆς πληρωμῆς τῆς β' δόσεως τοῦ Β' ζεύγους τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ναυπηγουμένων ἀντιτορπιλλικῶν) 20.280.850.

Ἐπὶ τῆς ἐφ' ἅπαξ συζητήσεως τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1931 Ν. Δ. περὶ παραχωρήσεως δημοσίων κτημάτων καὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἰδιωτ'κῶν τοιούτων πρὸς ἀστικὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων κ. **Θ. Χαβίνης** ἐρωτᾷ ποῖον σχέδιον συζητεῖται.

Ὁ κ. **Δ. Ἰασωνίδης** ἀπαντᾷ ὅτι συζητεῖται τὸ σχέδιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἄνευ οὐδεμιᾶς προσθήκης.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** συνιστᾷ ὅπως τὸ Νομοσχέδιον μετατραπῇ εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, διότι ἔχει ἀνατραπῇ διὰ τροποποιήσεων. Μεθ' ὃ τὸ Νομοσχέδιον ἀναβάλλεται.

Γίνονται εἶτα δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ χορηγήσεως πιστώσεως δραχμῶν 500,000 ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ συνοικισμοῦ Κάμπελ Θεσσαλονίκης Ἰσραηλιτῶν» καὶ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1931 Ν. Δ. περὶ παραχωρήσεως Δημοσίων κτημάτων καὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἰδιωτικῶν τοιούτων πρὸς ἀστικὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων». Ἔχον οὕτω:

Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 4 Ἰουνίου 1923 «περὶ παραχωρήσεως δημοσίων κτημάτων καὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἰδιωτικῶν τοιούτων πρὸς ἀστικὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων κ.λ.π.».

Κυρούται τὰ ἀπὸ 31 Ὀκτωμβρίου 193 Ν. Διατάγματα «περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 4 Ἰουνίου 1923 «περὶ παραχωρήσεως δημοσίων κτημάτων καὶ ἀνγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἰδιωτικῶν τοιούτων πρὸς ἀστικὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων» ἐξ ἄρθρου μόνου δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 379 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τεῦχος Α' ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 4ης Ἰουνίου 1923 «περὶ παραχωρήσεως δημοσίων κτημάτων καὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἰδιωτικῶν τοιούτων πρὸς ἀστικὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων» εἶναι ὅτι:

Ἐξαιροῦνται τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἅπαξ μόνον οἰκόπεδα ἀποτελοῦντα μικροϊδιοκτησίας ὧν ἡ ἔκτασις δὲν ὑπερβαίνει τὰ 1.000 τετραγωνικὰ μέτρα κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ἰδιοκτήτου ἐγκρινομένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Προνοίας ἐφ' ὅσον κεῖται ἐντὸς ἐγκεκριμένων σχεδίων πόλεων ἀδιαφόρως ἂν οἱ ἰδιοκτῆται αὐτῶν εἶσι κύριοι καὶ ἄλλων ἐκτάσεων, περιληφθεισῶν ἐν τῇ ἀπαλλοτριώσει καὶ ἀσχέτως ἂν αἱ ἐκτάσεις αὗται συνέχωνται μεταξὺ των ἢ χωρίζωνται διὰ τῆς παρεμβολῆς ξένων ἰδιοκτησιῶν.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑποβληθησομένου ὑπὸ κύρωσιν τῶν Βουλῶν ἀνατίθεται εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ὀκτωμβρίου 1931.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Τὰ μέλη
Α. Μιχαλακόπουλος, Ν. Ἀβραάμ, Κ. Λιδωρίκης, Γ. Παπανδρέου, Π. Βουρλούμης, Δ. Δίγκας, Α. Ἀλεξανδρῆς, Α. Παππᾶς, Γ. Κατεχάκης, Α. Ζάννας, Β. Δεληγιάννης, Α. Παπαδᾶτος, Χ. Λαδᾶς.

Συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται μετὰ τοῦτο ὥρα 8,45' μ. μ. ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 4,30' μ. μ. τῆς αὔριον.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Κουτσίνας

Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΗ'

Τετάρτης 17 Φεβρουαρίου 1932.

Ὥρα 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ι. Παπαφλέσσας** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν συλλόγων Γιαννιτσῶν ζητούντων τὴν ἵδρυσιν ὑποκαταστήματος Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τὴν τοποθέτησιν τμήματος Στρατοῦ, καὶ τὴν ἐξαγορὰν ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Γ. Τηλικίδης** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ Ἑνωτικοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν τῶν ἐργατικῶν Ὁμοσπονδιῶν Δέρματος, Ἐπισιτισμοῦ, Οἰκοδόμων, τῆς Ἐργατικῆς Βοηθείας τῆς Ἑλλάδος, ζητούντων τὴν ἄμεσον μεταφορὰν τῶν φυλακισμένων ἀπὸ τὰς φυλακὰς Ἰτζεδίν, Τίρινθος, Ἄσσου, καὶ Ἀβέρωφ, τὴν κατάπαυσιν τῆς τρομοκρατίας καὶ τὴν ἀποζημίωσιν τῆς οἰκογενείας Παμπουκοπούλου.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Τ. Ἀναστασίου** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν Γυμναστηρίων ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Φυσικῆς Ἀγωγῆς.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Α. Παπαθανασίου, Μ. Μαντᾶς, Δ. Γιαννόπουλος** καὶ **Ι. Νικολίτσας** καταθέτουν ὑπόμνημα τοῦ Σωματείου Ἁλιέων Λίμνης Γιαννιτσῶν Ἅγιος Νικόλαος.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Μ. Μαντᾶς, Δ. Γιαννόπουλος** καὶ **Δ. Χατζτσκος** καταθέτουν αἴτησιν τῶν κατοίκων Λίμνης ζητούντων τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν οἰκιῶν των ἐκ τοῦ φόρου οἰκοδομῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Λούλης** καταθέτει ὑπόμνημα τῆς Ἑνώσεως ἀποφοίτων Ἐθνικῶν Ἀγροτικῶν Οἰκοτροφείων.

Ὁ Σύλλογος Μαρμαρογλυπτῶν καὶ Λιθοξόων ζητεῖ τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἐργασίας των ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς διαφόρων μηχανημάτων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Μυκηνῶν παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσι μέτρα διὰ τὰ ἔκτροπα τῶν φυλάκων Ἀρχαιοτήτων Μυκηνῶν.

Ὁ Πρόεδρος Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου Κοζάνης παρακαλεῖ ὅπως καταργηθῇ ἡ διάταξις διακρίσεως Φαρμακείων μικρῶν καὶ μεγάλων πόλεων καὶ μὴ ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς κατοίκων 5 χιλιάδων δι' ἕκαστον φαρμακεῖον.

Ἡ Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Δράμας διαμαρτύρεται κατὰ τῶν δηλώσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, τῶν σχετικῶν μὲ τὰς τιμὰς τῆς ἐξαγορᾶς καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν.

Ὁ Πρόεδρος Αὐτοκινητιστῶν Τριφυλλίας παρακαλεῖ ὅπως συμπληρωθῇ ἡ ἡμιτελὴς ὁδὸς Κοπανακίου—Κόκλα - Ζευγολατίου.

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4955 περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4597 περὶ ἀνανεώσεως τῆς ἐγγραφῆς ὑπὸ τῶν μήπω ἀνανεωσάντων ταύτην φοιτητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κλπ.»

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐπιπλώσεως τοῦ Μεγάρου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τοῦ τρόπου ἀποδείξεως καταστραφέντων τίτλων σπουδῶν».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Ν. Καραμᾶνος, Π. Ζωγράφος, Ι. Βαλαλᾶς, Α. Κανάρης, Ν. Μαμούνης, Μ. Αἰλιανὸς,** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου περὶ τροποποιήσεως τῆς παραγράφου 8 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 5235».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Χ. Ζουμῆς, Ε. Μαχαίρας, Γ. Βελιανίτης, Π. Εὐριπαῖος, Α. Παχνός, Ο. Πανταζίδης** ὑποβάλλουσι τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Σ. Σταυρόπουλος, Π. Χριστούλας, Π. Φλῶρος, Κ. Κατσαδήμας, Α. Λούλης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 4995 περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4597 καὶ 4620 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κλπ.».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Ἀφθονίδης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἐπαρχίαν Τροιζηνίας».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Παπαθανάσης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ ἐδ. 3 τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ νόμου 4132».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ν. Ζαρίφης, Π. Παπαδάκης, Ν. Κουπαροῦσος, Μ. Σαμαρᾶς, Π. Λούβαρης, Ι. Ἀποστόλου** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν εἰς τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τρόπου προσωρινῆς πληρώσεως κενῶν θέσεων ἐφόρων ἀρχαιοτήτων».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ι. Βαλαλᾶς** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1931 Διατάγματος κωδικοποιηθέντος νόμου «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ Ταμείου ἀποδοχῶν καὶ ἀσφαλίσεως τοῦ κλήρου τῆς Ἑλλάδος».

Ὁ κ. **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καταθέτει τροπολογίας ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. **Σ. Σταυρόπουλος** συνιστῶν ἀναφορὰν τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ τῶν Κοινοτήτων Ἠπείρου, δι' ἧς ζητεῖται ἡ παράτασις τῆς προθεσμίας ἀποστάξεως κομμάρων, τονίζει τὴν ἀνάγκην νὰ δοθῇ παράτασις μέχρι τέλους Ἀπριλίου, διότι ἡ δοθεῖσα προθεσμία ἀπετέλει δῶρον ἄδωρον διὰ τοὺς πτωχοὺς χωρικούς, ἐφ' ὅσον τὰ κόμμαρα δὲν ἦσαν ὥριμα πρὸς ἀπόσταξιν κατὰ τὴν ταχθεῖσαν προθεσμίαν.

Ὁ κ. **Κ. Κατσαδήμας** συνιστῶν τὴν ἰδίαν ἀναφορὰν παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ κυριώτερον τῶν προϊόντων τῶν χωρίων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀποζοῦν οἱ κάτοικοι εἶναι τὰ κόμμαρα.

Ὁ κ. **Α. Λούλης** λέγει ὅτι ἡ Ἐπαρχία Τζουμέρκων εἶναι πάμπτωχος ἀποζεῖ δὲ ἀπὸ τὰ κόμμαρα. Πληροφορεῖται ὅτι καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Χημείου ἀπόφασις παρατάσεως τῆς προθεσμίας παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐγκρίνῃ ταύτην καὶ νὰ ἐκδόσῃ τὸ σχετικὸν διάταγμα.

Πρόεδρος. Νὰ εἰσαγγηθῇ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Χημείου διὰ νὰ τελειώσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** λέγει, ὅτι οἱ ἁρμόδιοι πρέπει νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν των ὅτι τὸ ὑψόμετρον ἐν Ἠπείρῳ δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸ

αὐτὸ σημεῖον μὲ τὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ δι' αὐτὸ ἐκεῖνα ποὺ ὡριμάζουν τὸν Ὀκτώβριον ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν Ἤπειρον ὡριμάζουν τὸν Δεκέμβριον. Τὰ κόμμαρα ἐφύτευσεν ἡ Θεία Πρόνοια στὰ κατσάβραχα ἐκεῖνα τῆς Ἠπείρου διὰ νὰ ζοῦν οἱ κάτοικοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν οὔτε λάδια οὔτε κρασιά. Παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία καταναοεῖ τὸν πόνον τοῦ λαοῦ καὶ ἡ ὁποία ἤνοιξε τὰ τελωνεῖα διὰ νὰ φάγουν καλαμπόκι οἱ πεινῶντες ἀγρόται νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν μέχρι τέλους Ἀπριλίου.

Ὁ κ. **Α. Δούλης**. Συνιστῶν ἀνοφορὰν τῶν Συνεταιρισμῶν Παραμυθίας κλπ. λέγει ὅτι τὸ ζήτημα ἀπὸ τριετίας ἀπασχολεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία κατόπιν συσκέψεως μὲ τὸν Γενικὸν Διοικητὴν Ἠπείρου ἀπεφάσισε νὰ ἀποσταλῇ ἀνώτερος ὑπάλληλος ἐπὶ τόπου διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ ἀναφορά, παρακαλεῖ δὲ νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ἀποστολή.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Θὰ σταλῇ προσεχῶς.

Ὁ κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** ἀναφερόμενος εἰς τὰ αἴματηρὰ γεγονότα τῆς Νιγρίτης λέγει, ὅτι ἡ σοβαρότης τῶν γεγονότων, τῶν ὁποίων ἡ εὐθύνη βαρύνει κυριολεκτικῶς τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας ὡς πρὸς τὴν βαρβαρότητα τῆς πράξεως, γενικώτερον δὲ τὸν καπνικὸν ὀργανισμὸν ὡς ὑπεύθυνον, οὐσιαστικῶς τοῦ ἐπιβάλλουν νὰ καταγγείλῃ τὰ ἔξῆς. Ἡ τρομακτικὴ κρίσις, ἡ ὁποία μαστίζει κυριολεκτικῶς τὴν ὑπαιθρον, ἰδιαίτατα δὲ τὴν ἐπαρχίαν Νιγρίτης καὶ ὁλόκληρον τὸν νομὸν Σερρῶν ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, ἔθεσεν εἰς κίνησιν ἁπάσας τὰς ὀργανώσεις, αἵτινες ἐζήτουν τὴν λῆψιν νομοθετικῶν ὑπὲρ αὐτῶν μέτρων. Ἐγκαίρως καὶ ἀπὸ τεσσάρων μηνῶν τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον, σωματεῖα καὶ ὀργανώσεις πάσης φύσεως τῆς πόλεως Νιγρίτης ἐζήτουν νὰ γίνῃ ἐπεξεργασία τῶν καπνῶν ἐπὶ τόπου. Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς εἰς Ἐπιτροπὴν ἐπισκεφθεῖσαν αὐτὸν ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ εἰσηγεῖτο εὐνοϊκῶς, ἂν καὶ τὸ ζήτημα ἐξῆρτᾶτο νὰ λυθῇ ἀλλοθεν. Ὁ Κρατικὸς Ὀργανισμὸς ἐξαγορᾶς καπνῶν ὄχι σοβαρῶς ἐπρόβαλε λόγους τεχνικοὺς καὶ οἰκονομικούς, ἐφ' ὅσον οἱ Νιγριτινοὶ ἐξησφάλιζον ὀλιγώτερον κόστος ἐμπορικόν, διότι ἡ πεῖνα τοὺς ἠνάγκαζε πρὸς τοῦτο. Δυστυχῶς ἡ πρὸ 3-4 ἡμερῶν τῶν γεγονότων Νιγρίτης γενομένη ἔκκλησις τῆς Κοινοτικῆς Ἀρχῆς, ἐν ᾗ προδιεγράφοντο τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν, οὔτε ἐκεῖνα συνεκίνησαν τὴν Κυβέρνησιν, ὥστε τοὐλάχιστον νὰ λάβῃ μέτρα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς δημοσίας τάξεως. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, χωρὶς νὰ ὑποχωρῇ ἡ Κυβέρνησις πρὸ τῆς ἀξιώσεως τῆς δικαίας τοῦ λαοῦ Νιγρίτης, ἐγένετο ὑπεύθυνος τοῦ σοβαρωτάτου τραυματισμοῦ ἀόπλων πολιτῶν, ἡ δὲ εὐθύνη της εἶναι ἀπολύτως συγκεκριμένη.

Γ. Ζερβός. Τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ προτιθέμεθα νὰ θίξωμεν δι' ἐπερωτήσεως, ὥστε ἠμπορεῖτε νὰ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος τούτου.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Δυστυχῶς καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἐκακοποιήθη ἡ ἀλήθεια, ἐδημοσιεύθησαν ἀνακοινωθέντα τῶν τοπικῶν ἀρχῶν περὶ δήθεν κομμουνιστικῶν ἐνεργειῶν καὶ ἐπιθέσεως τοῦ λαοῦ διὰ ροπάλων καὶ ὀργάνων φονικῶν κατὰ τῶν χωροφυλάκων. Χαρακτηρίζω τὰς τοιαύτας βεβαιώσεις ὡς ἀχαρακτήριστα ψευδολογήματα.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν εἶναι ἐπίσημα ἀνακοινωθέντα αὐτά· διεψεύσθησαν.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ὁ λαὸς Νιγρίτης καὶ πολιτισμὸν ἔχει καὶ γενικώτερον πατριωτισμόν. Δὲν ἐξηγέρθη κατὰ τῆς ἐξουσίας ὄχι, μυριάκις ὄχι, ἀλλ' ἠμύνθη τοῦ ἐπιουσίου του ἄρτου συγκεντρωθεὶς ἄοπλος καὶ εἰρηνικώτατος πέριξ τῶν αὐτοκινήτων, ἅτινα ἦσαν ἕτοιμα νὰ μεταφέρουν τὸν καπνόν. Ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τὰ ὄργανά του ἀντὶ νὰ σταματήσουν τὴν μεταφορὰν τῶν καπνῶν, ὡς ἐπέβαλλεν ἡ περίστασις, ὁπότε ὁ λαὸς θὰ ἐπανήρχετο εἰς τὰ ἔργα του, χωρὶς ἀφορμὴν διέταξε πῦρ κατὰ τοῦ λαοῦ. Ἐτραυματίσθησαν ἐμπορευόμενοι ἐπαγγελματίαι καὶ ἀγρόται ἡσύχως βαδίζοντες. Προσωπικῶς ὁ ἴδιος ὑπομοίραρχος ἐτραυμάτισε διὰ ρεβόλβερ πολίτην φιλησύχως βαδίζοντα, τὰ ὄργανά του δὲ ἐπὶ σκοπῷ βάλλοντα ἐτραυμάτισαν θανασίμως τὸν ἰδιώτην Μπενέσην. Ἡ πόλις εἶχε μεταβληθῇ εἰς κόλασιν, γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἐβέροντο δι' ὑποκοπανάων. Ἡ ἔκκλησις τῶν ψυχραιμοτέρων πολιτῶν δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ τὸν μαινόμενον ὑπομοίραρχον, ὅστις καταγγέλλεται ἀκόμη ὅτι μέχρι τῆς 3ης πρωϊνῆς ἐμεθυσκόπει. Εἰς ὄργανα τοιαύτης κατηγορίας καὶ ποιοῦ ἀνετέθη ἡ δημοσία ἀσφάλεια καὶ αὐτὰ ἔκρινον τὴν ζωὴν ἀνευθύνων πολιτῶν.

Πρόεδρος. Αὐτὴ εἶναι ἐπερώτησις; Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ σεβασθῆτε καὶ τὸν Κανονισμόν.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ὑπάρχει ἄλλως τε ἐπερώτησις.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ νὰ φέρω τὸν λόγον εἰς τὰ γεγονότα τῆς Νιγρίτης. Βεβαίως δὲν κάμνω τώρα ἐπερώτησιν, ἀλλὰ γεγονότα τόσης σοβαρότητος ἐπιβάλλουν τὴν ταχεῖαν ἐνέργειαν. Καὶ ἐπιμένω διαμαρτυρόμενος ὅτι ὄργανα τῆς τάξεως ἔγιναν αἰτία ἀναρχίας καὶ ἀδικημάτων, ἅτινα φέρουν τὸν χαρακτῆρα δολοφονικῆς ἐπιθέσεως. Δὲν μπορεῖ ἔτσι νὰ δολοφονοῦνται πεινῶντες πληθυσμοί, ἡ εὐθύνη βαρύνει ἀκεραίως τὴν Κυβέρνησιν. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ζητήσω τὴν ἀποστολὴν ἀνωτάτου διοικητικοῦ ὑπαλλήλου, διὰ νὰ καθορισθοῦν αἱ διοικητικαὶ εὐθῦναι τῶν πραγματικῶς ὑπευθύνων, διότι μετὰ τὰ ψληναφήματα περὶ κομμουνιστικῶν ἐνεργειῶν καὶ περὶ ἐπιθέσεως τῶν πολιτῶν διὰ ροπάλων, δικαιοῦμαι νὰ μὴ ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἀμεροληψίαν τῆς διοικητικῆς ἀνακρίσεως τῶν ἀρχῶν τοῦ νομοῦ Σερρῶν.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἐὰν ὁ κρατικὸς ὀργανισμὸς ἔδει νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν καπνῶν ἐν Νιγρίτῃ, εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον θὰ ἀπασχολήσῃ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας κατὰ τὴν γενησομένην συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως. Εἶναι δεδομένον ὅτι διετάχθη ἡ μεταφορὰ τῶν καπνῶν δι' ἐπεξεργασίαν εἰς Σέρρας, ἐγκαίρως δὲ αἱ ὀργανώσεις καὶ ἡ κοινοτικὴ ἀρχὴ ἀνεφέρθησαν εἰς τὸν γενικὸν διοικητήν, ἀλλ' οὐτος ρητῶς ἐδήλωσεν ὅτι διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐπεξεργασία ἐν Νιγρίτῃ. Μετὰ τοῦτο εἰς πάντα φιλόνομον πολίτην δὲν ὑπελείπετο παρὰ νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ἐφόσον μάλιστα ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ἐυνατὸν νὰ ἀναγνωρίσῃ εἰς οὐδένα τὸ δικαίωμα νὰ ἀνθίσταται εἰς ληφθεῖσαν ὑπὸ μιᾶς ἀρχῆς ἀπόφασιν. Ἡ πειθαρχία δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἐπιβάλλεται.

Ε. Κουλουμβάκης. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀξίωσις ὅλων τῶν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι σέβονται τὸν νόμον.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἀτυχῶς κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν σκηνῶν ἀπουσίαζε δι' ὑπηρεσιακοὺς λόγους ὁ διοικητὴς τῆς χωροφυλακῆς καὶ τὸν ἀνεπλήρωνεν ἄλλος ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος ὅταν οἱ κάτοικοι ἐκλήθησαν διὰ γενικῆς κωδωνοκρουσίας νὰ συγκεντρωθοῦν διὰ νὰ παρεμποδίσουν τὴν μεταφορὰν τῶν καπνῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιβάλῃ ἀμέσως τὴν τάξιν λόγῳ τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνδρῶν, τοὺς ὁποίους διέθετε, καὶ δὲν ἀποκρύπτω ὅτι ὑπέχει εὐθύνην ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος, διότι, ἐνῷ ἐγνώριζεν ὅτι εἶχεν ἐλαχίστην δύναμιν, δὲν εἰδοποίησε τὰς πλησιεστέρας ἀρχὰς νὰ τὸν ἐνισχύσουν. Διὰ τοῦτο θὰ ἐλεγχθῇ αὐστηρῶς. Ἐν τούτοις εἰδοποιηθεὶς ἔσπευσεν ἐπὶ τόπου μετὰ τῆς ὀλίγης δυνάμεως, τὴν ὁποίαν εἶχεν· ἦτο ὅμως φυσικὸν νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν, διότι οἱ διαδηλωταὶ ἦσαν πολλοί, μεταξὺ δὲ αὐτῶν κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν ἀρχῶν εἶχον παρεισφρύσει καὶ ὀλίγοι κομμουνισταί. Οὕτω μοιραίως ἐπῆλθεν ἡ σύγκρουσις ἀφῃρέθη τὸ ὅπλον ἑνὸς χωροφύλακος καὶ οἱ λοιποὶ ἐπυροβόλησαν. Ἀποδίδω εὐθύνην δι' ὃν λόγον ἀνέφερα εἰς τὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀστυνομικῆς δυνάμεως, ὁ ὁποῖος δὲν εὑρίσκεται ἤδη εἰς Νιγρίταν διαταχθεὶς πρὸς τοῦτο, ἀνακρίσεων δὲ ἐπελήφθησαν ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ καὶ ὁ ἀνώτερος Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς. Δὲν νομίζω ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ τι ἐπὶ πλέον. Ὁ ὑπομοίραρχος εὐθύνεται καθ' ὁ σημεῖον ἀνέφερα, περισσότερον ὅμως εὐθύνονται οἱ θέλοντες νὰ φέρουν ἀναρχίαν εἰς τὸν τόπον. Θέλω νὰ καθησυχάσω τὸν κ. Βουλευτὴν ὅσον ἀφορᾷ τὰς εὐθύνας, πρέπει ὅμως νὰ προσθέσω ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐφ' ὅσον τοὐλάχιστον ἐγὼ διευθύνω τοῦτο, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν περιοδείαν ἀτόμων συνιστώντων εἰς τοὺς πολίτας ν' ἀρνηθοῦν τὴν πληρωμὴν φόρου.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ἐφ' ὅσον αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐνέχουν σοβαρώτατα σημεῖα ἀκαθόριστα καὶ ἀσαφῆ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ καταθέσω ἐπερώτησιν καὶ νὰ ἐλέγξω δριμύτατα τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, διότι πρέπει νὰ μάθωμεν, ἐὰν εἶναι τόσον εὐθηνὴ ἡ ζωὴ τῶν πολιτῶν, ὥστε νὰ σκοτώνωνται ἄνθρωποι διὰ τὸ κέφι ὡρισμένων ὀργάνων τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Α. Δούλης** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν ἐπαγγελματιῶν Γέρας λέγει, ὅτι εἰς τοὺς ἀγρότας παρεχωρήθη καὶ ὀρτιῶν Γέρας ὅτι εἰς τοὺς ἀγρότας παρεχωρήθη καὶ ὀρτιῶν θῶς εἶδος τι χρεωστασίου ἀλλ' εἰς τὰς Ἀγροτικὰς περιφερείας ὑπάρχουν ἔμποροι καὶ ἐπαγγελματίαι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν λαμβάνειν παρὰ τῶν χωρικῶν. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα ἀνακουφίζοντα καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας, οἱ ὁποῖοι φυσικὰ ὀφείλουν εἰς ἄλλους.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινων τοῦ Νόμου 4511 περὶ συστάσεως σχολῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας» ἔχον οὕτω;

Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τοῦ νόμου 4511 «περὶ συστάσεως σχολῆς ναυτιλίας».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 3 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

1. Μαθηταὶ τῆς σχολῆς, ταξομένοι εἰς τὴν πρώτην τάξιν αὐτῆς, γίνονται δεκτοί, μετ' εὐδόκιμον δοκιμασίαν, Ἕλληνες ἀπόφοιτοι τῆς πρώτης τάξεως ἑξαταξίου γυμνασίου ἢ ἡμιγυμνασίου ἢ τῆς παρὰ τῇ σχολῇ προπαρασκευαστικῆς τάξεως κατὰ τὰ κατωτέρω, ἀπογεγραμμένοι ἐργάται θαλάσσης, ἱκανοὶ σωματικῶς διὰ τὸ ναυτικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἡλικίας ὄχι μεγαλειτέρας τῶν δέκα ἓξ ἐτῶν.

2. Πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ἡλικίας τῶν μαθητῶν τῆς σχολῆς ὡς ἡμέρα γεννήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἐμφαίνεται αὕτη ἐκ ληξιαρχικῆς πράξεως, λογίζεται ἡ πρώτη Ἰουλίου τοῦ ἔτους γεννήσεως.

3. Ἐὰν οἱ εὐδοκιμοῦντες ὑπερβαίνουν τὸν ὁριζόμενον ἀριθμὸν τῶν εἰσακτέων, κατατάσσονται οἱ κατὰ τὴν δοκιμασίαν ἱκανώτεροι ἀναδεικνυόμενοι.

4. Γίνονται δεκτοὶ πρὸς κατάταξιν ἀμέσως εἰς τὴν δευτέραν τάξιν αὐτῆς ἀπόφοιτοι τῆς δευτέρας τάξεως ἑξαταξίου γυμνασίου ἢ ἡμιγυμνασίου καὶ ἡλικίας ὄχι μεγαλειτέρας τῶν δέκα ἑπτὰ ἐτῶν, εἰς τὴν τρίτην δὲ τάξιν ἀπόφοιτοι τῆς τρίτης τάξεως ὁμοίου γυμνασίου καὶ ἡλικίας ὄχι μεγαλειτέρας τῶν δέκα ὀκτὼ ἐτῶν, ἔχοντες πάντες οὗτοι καὶ τὰ λοιπὰ ἐν παραγράφῳ 1 προσόντα, μετ' εὐδόκιμον δοκιμασίαν ἐπὶ τῶν μαθημάτων τῆς πρώτης τάξεως τῆς σχολῆς οἱ μέν, τῆς δευτέρας οἱ δέ. Ἐὰν οἱ εὐδοκιμοῦντες ὑπερβαίνουν τὸν ἐν τῇ παραγράφῳ 6 ὁριζόμενον ἀριθμὸν κατατάσσονται οἱ κατὰ τὴν δοκιμασίαν ἀναδεικνυόμενοι ἱκανώτεροι.

5. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἑκάστοτε εἰσακτέων εἰς τὴν σχολὴν μαθητῶν τῆς πρώτης τάξεως ὁρίζεται προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, δὲν ἐπιτρέπεται δὲ νὰ ὁρίζεται ἀνώτερος τῶν 30.

6. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁρίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὴν δευτέραν ἢ τρίτην τάξιν ἀμέσως εἰσακτέων μαθητῶν, περὶ ὧν ἡ παράγραφος 4.

7. Παρὰ τῇ σχολῇ ἱδρύεται μία τάξις προπαρασκευαστικὴ εἰς τὴν ὁποίαν τάσσονται ἀπόφοιτοι ἑξαταξίων δημοτικῶν σχολείων, δι' εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων κατὰ τὰ κεκανονισμένα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας διὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις εἰς τὸ ἡμιγυμνάσιον, διδασκόμενοι τὰ μαθήματα τῆς πρώτης τάξεως τοῦ ἡμιγυμνασίου. Τὸ ἐνδεικτικὸν τῆς προπαρασκευαστικῆς ταύτης τάξεως εἶναι ἰσοδύναμον πρὸς τὰ ἐνδεικτικὰ τῆς πρώτης τάξεως τῶν ἡμιγυμνασίων.

8. Οἱ μαθηταὶ τῆς προπαρασκευαστικῆς τάξεως εἶναι ἐξωτερικοί, τὴν διεύθυνσιν δὲ ταύτης ἔχει ὁ διευθυντὴς τῆς σχολῆς, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἀναθέσῃ εἰδικῶς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς εἰς τὸν νεώτερον τῶν παρὰ τῇ σχολῇ τοποθετουμένων δύο καθηγητῶν τῶν Ἑλληνικῶν, ὅστις καὶ διδάσκει τὰ μαθήματα τῶν Ἑλληνικῶν, Θρησκευτικῶν καὶ Γεωγραφίας. Εἰς τὸν παρὰ τῇ σχολῇ καθηγητὴν τῆς Φυσικῆς ἀνατίθεται ἡ διδασκαλία τῶν μαθητῶν τῆς Φυσικῆς καὶ τῶν Μαθηματικῶν ἐπὶ τῷ κεκανονισμένῳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐπιμισθίῳ, ἐφ' ὅσον αἱ λοιπαὶ ὧραι διδασκαλίας αὐτοῦ καλύπτουν τὰς ὑποχρεωτικὰς τοιαύτας.

9. Εἰς τὴν σχολὴν τάσσονται ἐπίσης κατὰ τὰ κεκανονισμένα, Ἕλληνες τὸ γένος ἀλλοδαποί. Οὗτοι δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι τὴν Ἑλληνικὴν Ἰθαγένειαν ἐπὶ τῇ αἰτήσει των πρὸς τὸν Νομάρχην, ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ δεκάτου ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐγγραφόμενοι εἰς τὰ μητρῶα δήμου ἢ κοινότητος τῆς προτιμήσεώς των.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 6 τοῦ νόμου ἀναφερομένας ἕδρας καθηγητῶν προστίθεται μία ἔτι καθηγητοῦ τῶν Ἑλληνικῶν διὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν τάξιν.

Ἄρθρον 3.

Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 9 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς καὶ προστίθεται τετάρτη παράγραφος.

2. Εἰς τὸν καθηγητὴν τῆς Ἀγγλικῆς δύναται νὰ χορηγηθῇ ἐπίδομα ὁριζόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ συμβουλίου τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ.

4. Ἡ διδασκαλία τῆς Ἀριθμητικῆς καὶ Γεωμετρίας εἰς τὰς δύο κατωτέρας τάξεις τῆς σχολῆς δύναται νὰ ἀνατίθεται εἰς τὸν καθηγητὴν τῆς Φυσικῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ μετὰ πρόταιν τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς.

Ἄρθρον 4.

Ἡ διάταξις τοῦ ἑβαρίου 8 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 3182, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4368, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὑποχρεουμένου νὰ διδάσκῃ τὰς ὑπὸ τοῦ οἰκείου προγράμματος ὁριζομένας δι' ἕκαστον μάθημα ὥρας.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως Π. Διατάγματος.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ἐκτιμήσεως καὶ πληρρωμῆς τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὄρους ὁ κ. **Κ. Κοντοδίνας**, Εἰσηγητὴς τῆς Ἐπιτροπῆς λέγει, ὅτι ἦτο ἀνάγκη ἐπιβεβλημένη νὰ ὑποβληθῇ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον λύει ζήτημα ἀπασχολοῦν ἐπὶ δεκαετίαν τὴν Κυβέρνησιν. Ὅταν οἱ πρόσφυγες κατέκλυσαν τὴν ὑπαιθρον ἡ ὑπηρεσία εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κατλάβῃ ἔκτασιν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει.

Εἰς τὸ καταστατικὸν ὅμως τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐτέθη διάταξις κατὰ τὴν ὁποίαν ὁλόκληρος ἡ ἔκτασις τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἶναι ἀναπαλλοτρίωτος. Οὕτω ἐδημιουργήθη δυσχέρεια διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀκτημόνων εἰς δὲ τὸ τελευταῖον Σύνταγμα ὡρίσθη τὸ ἀναπαλλοτρίωτον μόνον διὰ τὴν Χερσόνησον τοῦ Ἄθω. Αἱ μοναὶ ἂν ἀπεζημιώνοντο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ συντηρηθοῦν διότι τὰ ποσὰ τῶν ἀποζημιώσεων εἶναι γλίσ-

χρα, ή Κυβέρνησις μετὰ πολλὰς συζητήσεις καθώρισε μίαν ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σημερινῶν ἀναγκῶν ἐξασφαλίζουσαν ἀφ' ἑνὸς τὰς μονὰς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων καὶ γγγενῶν. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς εἶναι τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἶναι σχεδὸν μία σύμβασις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Μονῶν. Δι' αὐτοῦ καθορίζεται ἕνα σύστημα ἀποζημιώσεως. Ἀναφέρει κατόπιν τὰς γενομένας ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τροπολογίας, εἰς τὰς ὁποίας ἠχθη αὕτη κυρίως ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου. Ἐπίσης ἐπιφέρει παρατηρήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν διατύπωσιν ὡρισμένων διατάξεων.

Α. Σανθόπουλος. Εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ καταρτισθὲν νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ἐξαγοράζονται τὰ Μετόχια τοῦ Ἁγίου Ὄρους, εἰς τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐγκατασταθῆ πρόσφυγες καὶ τὰ ὁποῖα εἶχον ἀπαλλοτριωθῆ ἄλλα δὲ ἐκμισθωθῆ. Ὅταν ὑπεβλήθη, διὰ πρώτην φορὰν τὸ νομοσχέδιον αἱ γεωργικαὶ ὀργανώσεις τῆς Χαλκιδικῆς εἶχον συνέλθη καὶ ὑπέβαλον τροποποιήσεις τινάς, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐγένοντο δεκταὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι κατ' οὐσίαν πρόκειται σήμερον περὶ συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῶν Μονῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητοῦμεν σήμερον εἶναι νὰ παρασχεθῆ βεβαίωσις ὅτι οἱ πρόσφυγες θὰ χρεωθοῦν μὲ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ὁρίζει ὁ ἀγροτικὸς νόμος καὶ ὄχι μὲ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν θὰ πληρώσῃ ἴσως τὸ Κράτος.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Βεβαίως τὸ Δημόσιον δὲν θέτει ὡς βάσιν τῆς συμφωνίας τὴν ὁποίαν κάμνει μὲ τὰς μονὰς τὴν τιμήν, τὴν ὁποίαν θὰ πληρώνουν οἱ ἀγρόται συμφώνως πρὸς τὸν Ἀγροτικὸν Νόμον. Ἡ κατάστασις διὰ τοὺς χωρικοὺς παραμένει ἡ αὐτή, ὡς ὅταν ἔγινεν ἡ ἀπαλλοτρίωσις, οὐδεμία νέα ἐκτίμησις πρόκειται νὰ γίνῃ. Κάμνω τὴν δήλωσιν ὅτι δι' αὐτοὺς θὰ συνεχισθῇ τὸ καθεστὼς τὸ ἰσχὺον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου. Αἱ μοναὶ καὶ ἰδίως αἱ ξέναι μοναὶ ἐζήτησαν ὅπως γίνῃ ἐπανεκδίκασις τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἐδέχθησαν ὅπως καταφύγωμεν εἰς διαιτησίαν ἀποδεχόμεναι τὴν ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου τῶν Ἐφετῶν. Πρόκειται λοιπὸν περὶ μιᾶς συμβάσεως τὴν ὁποίαν κάμνομεν μὲ τὰς μονάς. Θὰ γίνῃ λοιπὸν νέα ἐκτίμησις καὶ θὰ πληρώσῃ βεβαίως τὸ δημόσιον ἐὰν ὑπάρξῃ διαφορά, ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιπέσῃ εἰς τοὺς ἀγρότας. Τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον λαμβάνομεν γίνεται μόνον διὰ τὰς ξένης ὑπηκόότητος μονάς αἱ ὁποῖαι θέλουν νὰ κανονισθῇ ἡ τιμὴ ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς διαιτησίας. Κυρίως πρόκειται διὰ μίαν μονὴν ξένης ὑπηκοότητος καὶ γενικεύομεν τὸ ζήτημα, καίτοι αἱ Ἑλληνικαὶ μοναὶ δὲν ἐζήτησαν τοιοῦτό τι. Πάντως ἡ ζητηθεῖσα τιμὴ δὲν θὰ εἶναι ἀνωτέρα τῆς σημερινῆς.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ ἠθέλαμεν νὰ γνωρίζωμεν ποῖον εἶναι τὸ βάρος, τὸ ὁποῖον θὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ Δημοσίου.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι πλέον τοῦ ὅ,τι πληρώνομεν σήμερον δὲν θὰ πληρώσωμεν. Αἱ Μοναὶ μόνον ἐννοοῦν νὰ πληρώνωνται τοῦτο κατόπιν διαιτησίας, διότι, λέγουν, δύνασθε νὰ μεταβάλετε αὔριον τὸ μίσθωμα. Ἐὰν μοῦ ζητῆτε ποίαν ζημίαν θὰ ἔχω, σᾶς ἀπαντῶ ὅτι δὲν ἔχω καμμίαν ζημίαν, διότι ὅ,τι λαμβάνω τὸ δίδω, τὸ μίσθωμα αὐτὸ θὰ τὸ λαμβάνω καὶ πάλιν ἀπὸ τοὺς ἀγρότας, δὲν χάνω λοιπὸν τίποτε.

Π. Τσαλδάρης. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ προσέξωμεν εἶναι νὰ μὴ δίδωμεν περισσότερα δικαιώματα στοὺς ξένους ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας, διότι αὐτὸ ποὺ γίνεται εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν γίνεται καὶ εἰς ἄλλα κράτη ὑπὲρ αὐτῆς. Θὰ ἐπεθύμουν ἐπίσης νὰ σᾶς παρατηρήσω ὅτι πρέπει νὰ ἀφίσετε τὰ μέρη τὰ μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὸν ἀγροτικὸν νόμον, διὰ νὰ μείνουν πρὸς ἀσχολίαν τῶν μοναχῶν καὶ πρέπει νὰ προσέξετε ἐὰν συμφέρῃ σήμερον νὰ κάμετε ἀπαρχὴν ἀπαλλοτριώσεως καὶ τῶν δασῶν.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Δὲν πρόκειται νὰ δώσωμεν τὰ δάση εἰς τοὺς ἀγρότας. Μόνον τοὺς ἀγροὺς δίδομεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπασχόλησιν τῶν μοναχῶν δὲν ὑπάρχουν μοναχοὶ ἐγκατεστημένοι ἐκεῖ. Τὰ κτήματα αὐτὰ ἐδίδοντο πάντοτε πρὸς ἐκμίσθωσιν.

Γίνεται ἀκολούθως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς δ' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ κ. ὑπουργοῦ ἀναβαλλομένης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4653 περὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως».

Συζητουμένου ἀκολούθως τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι ὑπάρχει διάταξις κατὰ τὴν ὁποίαν χωρὶα κάτω τῶν 40 οἰκογενειῶν δὲν θὰ ἔχουν ἱερέα. Στέρησις δὲ ἱερέως ἀπὸ ἕνα χωρίον εἶναι μεγάλη στέρησις.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς Ἐκκλησιαστικῶν). Θὰ τὸ συζητήσωμεν αὐτὸ εἰς τὴν β' ἀνάγνωσιν.

Α. Παπαθανάσης. Ἀπό τινος ἤρχισε νὰ ἐφαρμόζεται σύστημα γραφειοκρατικῆς συγκεντρώσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ δημιουργεῖται τοιαύτη ἐπέμβασις εἰς τὰ τῶν ναῶν, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ Ἐπίτροποι νὰ εἶναι ὑπάλληλοι τοῦ κράτους ἀπολυόμενοι καὶ διοριζόμενοι. Καὶ ἐπιβάλλεται ἐπὶ πλέον βαρεῖα φορολογία εἰς βάρος τῶν ἐνοριτῶν, ἡ ὁποία καὶ θὰ εἰσπράττεται ὅπως καὶ ἄλλα ἔσοδα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων. Τοιουτοτρόπως ὁ λαός, ὁ ὁποῖος καταδιώκεται ὑπὸ τῶν ἐνταλμάτων, θὰ καταδιώκεται καὶ διὰ τὰς ὀφειλάς του πρὸς τὸν ὕψιστον. Θὰ ὑπάρχουν χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι θὰ σύρωνται εἰς τὰς φυλακάς, διότι θὰ ὀφείλουν τὴν εἰσφορὰν των εἰς τὸν ναόν. Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς εἰσπράξεως πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ἀποκρουσθῇ.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Πρόκειται πάντως περὶ διατάξεως ἰσχυούσης ἀπὸ δεκαετιῶν, καὶ εἶναι ὀρθὸν νὰ μὴ δημιουργῆται ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἐπιβάλλεται φορολογία καὶ ὅτι εἰσάγεται σήμερον νέος τρόπος εἰσπράξεως.

Α. Παπαθανάσης. Συνεχίζων λέγει ὅτι διὰ νὰ πλήττεται βεβαίως δικαίως ὁ Ἕλλην δημιουργεῖται καὶ μία σειρὰ νέων ὀργάνων πρὸς εἴσπραξιν τῶν νέων εἰσφορῶν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν κάθειρξιν πολλῶν Ἑλλήνων πολιτῶν εἰς φυλακὰς οἵαι τοῦ Μεσολογγίου, ἐν αἷς ἐπὶ 150 κρατουμένων 10 σχεδὸν ἀπεβίωσαν ἐξ ἀσθενῶν, αἱ ὁποῖαι τοὺς προσέβαλαν ἐν αὐταῖς. Διορίζονται, τονίζει, εἰδικοὶ εἰσπράκτορες ἐπ' ἀμοιβῇ.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τοὺς διορίζει, διότι ἄλλως δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ εἰσπραξις ὑποχρεωτικῶν εἰσφορῶν.

Γ. Καφαντάρης. Διατί ὄχι οἱ δημόσιοι εἰσπράκτορες;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Διότι εἶναι ἐπιβεβαρυμένοι.

Γ. Καφαντάρης Θὰ καταλήξωμεν ὅμως εἰς τοῦτο, ὅτι καὶ οἱ διορισθησόμενοι θὰ μονιμοποιηθοῦν. Ἐν ἀνάγκῃ ἂς προστεθοῦν δημόσιοι εἰσπράκτορες.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Θὰ ἤμην εὐτυχὴς ἂν τὸ ἐδέχετο αὐτὸ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει οἱ ἄποροι ἐνορῖται ἐξαιροῦνται τῆς εἰσφορᾶς.

Γ. Καφαντάρης. Μήπως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα τῆς εἰσπράξεως εἰς τοὺς Ἐπιτρόπους τοῦ Ναοῦ;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Δὲν θὰ ὠχλοῦν διὰ τὴν εἴσπραξιν, διότι καθὼς γνωρίζετε, εἶναι καὶ αὐτοὶ ἕρμαια τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας. Μόνον δι' ὀργάνων ἀμειβομένων δύναται νὰ γίνῃ ἡ εἴσπραξις.

Γ. Καφαντάρης. Διὰ τὰ χωρία τὸ νομίζω τελείως περιττόν.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Θέλετε νὰ ἀνιχνράψωμεν τοὺς δημοσίους εἰσπράκτορας; Μὴ λησμονεῖτε ὅτι πρόκειται περὶ ἀσημάντου ἐσόδου, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐνδιαφέρωνται οἱ εἰσπράκτορες.

Π. Εὐριπαῖος. Τὸ Γενικὸν Λογιστήριον δὲν θέλει τοὺς δημοσίους εἰσπράκτορας, διότι φοβεῖται μήπως δοθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι πρόκειται περὶ δημοσίων φόρων.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Αἱ εἰσπράξεις δι' ἑκάστην Κοινότητα δὲν θὰ ὑπερβοῦν τὰς 3-4 χιλιάδας δραχμὰς καὶ κατ' ἀνάγκην τὰ ποσοστὰ δὲν θὰ εἶναι περισσότερα τῶν 300-400 δραχμῶν.

Α. Πρέκας. Τὴν κατάταξιν τῶν ἐνοριτῶν διὰ τὰς εἰσφορὰς ἀπὸ 30 δρ. ἕως 150 ποίος θὰ τὴν κάμῃ;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Κατὰ πρῶτον βαθμὸν ἡ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ καὶ κατὰ προσφυγὴν τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον.

Α. Παπαθανάσης. Ὅπως εἶναι, συνεχίζει, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ τόπου, οὔτε οἱ εἰσπράκτορες οὔτε οἱ χωραφύλακες θὰ ἐπαρκοῦν διὰ τὰς εἰσπράξεις τῶν δημοσίων ἐσόδων. Πρὸ τοιαύτης δὲ οἰκονομικῆς καταστάσεως νομίζω ὅτι δὲν θὰ εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐπιβάλωμεν νέας ἐπιβαρύνσεις. Τὸ ἄρθρον 23 ἐξαιρεῖ ἄλλου δρίζει (ἀναγιγνώσκει) καὶ οὕτω μὲ τὰς διατάξεις αὐτὰς ἐχομεν νέον νόμον χαρτοσήμου. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου μὲ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τοῦ Ναοῦ περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἔσοδα ἐκ κληρονομιῶν καὶ πᾶσα κράτησις ἐξ αὐτῶν ἀποτελεῖ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Συντάγματος. Καὶ ἠδη ἐρωτᾶται: Τὰ ἐναπομένοντα μετὰ τὴν κράτησιν τῶν 33ο/ο εἶναι ἐπαρκῆ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ναοῦ, ἀφοῦ ἔχομεν 33ο/ο ἀσφάλειαν κληρικῶν, 2ο/ο ὑπὲρ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἄλλα 2ο/ο ὑπὲρ τῶν σχολικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ οὕτω φθάνομεν πάλιν εἰς τὰ 40ο/ο.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Σήμερον ἐξεγείρεσθε μὲ τὴν μείωσιν ποὺ κάμνομεν;

Π. Τσαλδάρης. Ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι τὸ 40 ο/ο ἦτο πολύ, τὸ ἀνεγνωρίσατε δὲ καὶ σεῖς κ. Ὑπουργέ, ἤδη ὅμως δὲν ἐξετιμήσατε ὅτι ἡ μείωσις δὲν εἶναι ἡ ὀφειλομένη διὰ νὰ δυνηθοῦν οἱ ναοὶ νὰ διατηρηθοῦν.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Δηλῶ καὶ πάλιν ὅτι μεταξὺ ἐκείνων ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρουν, προέχον εἶναι τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν καὶ ἔπειτα τὰ κτίρια. Διὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα θὰ λαμβάνεται μέριμνα ἀπὸ τὰ περισσεύοντα ἔσοδα.

Π. Τσαλδάρης. Μὴ ὁμιλεῖτε τόσον δημαγωγικῶς;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Πῶς ὁμιλῶ δημαγωγικῶς ἀφοῦ οἱ μὲν Ἐπίτροποι ψηφίζουν, οἱ δὲ ἐφημέριοι δὲν ψηφίζουν; Δὲν δημαγωγοῦμεν λοιπόν.

Α. Παπαθανάσης. Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ὅμως δημαγωγεῖτε, κύριε Ὑπουργέ, διότι ἔχετε διάταξιν αὐξάνουσαν τὰς ἀποζημιώσεις τῶν λαϊκῶν μελῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Ὁ περίλαιμπρος περὶ δημαγωγίας συλλογισμός σας στηρίζεται εἰς τὸ ὅτι αὐξάνομεν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Πρωτοδίκου, τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κατὰ 100 δραχμάς.

Α. Παπαθανάσης. Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τονίζει δὲν ἐπιδιώκεται ἐλάττωσις δαπανῶν ὑπὲρ αὐξήσεως τῶν μισθῶν τοῦ κλήρου, ἥτις εἶναι ἐπιβεβλημένη. Τοὐναντίον διατηροῦνται αἱ δαπάναι τοῦ ἄρθρου 62 τὸ δὲ σύνολον τῶν δαπανῶν παρουσιάζει ἕνα ποσὸν ἄξιον συζητήσεως.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Ὑπολογίσατέ το πόσον εἶναι;

Α. Παπαθανάσης. Ἐπίσης ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς αὐτοδιοικήσεως εἶναι ἡ ἀπαγορεύουσα τὴν ἐπανεκλογὴν τῶν Ἐπιτρόπων. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη δὲν ἐχεικαιμίαν βασιμότητα, διὰ δὲ τὰ χωρία θὰ εἶναι καὶ ἀνεφάρμοστος.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Εἰσθε σύμφωνος νὰ γίνῃ διαστολὴ χωρίων καὶ πόλεων.

Α. Παπαθανάσης. Θὰ ἐγένετο τότε τὸ Νομοσχέδιον ἐφαρμόσιμον, διότι εἰς τὰ χωριὰ ἐλάχιστοι ξεύρουν γράμματα.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Δὲν πιστεύω νὰ εἶναι τόσος ὁ βαθμὸς τῆς ἀγραμματοσύνης ποὺ λέγετε.

Π. Τσαλδάρης. Οἱ ἐγγράμματοι εἶναι ἕνας ἀριθμὸς περιωρισμένος καὶ δὲν πρέπει νὰ στερηθοῦν τῆς ἐκλογιμότητος. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουν καὶ πρόσωπα ὑπηρετοῦντα τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ ἀφοσιώσεως καὶ πίστεως, καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ στερηθοῦν καὶ οὗτοι τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπανεκλογῆς ἀφοῦ τοὺς θέλουν οἱ συμπολῖται των.

Α. Παπαθανάσης. Ἡ ἀναλογία τῆς κατηγορίας τῶν ἀγραμμάτων ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία. Εἰς τὰ τελευταῖα εἶναι οἱ ἐγγράμματοι ἐλάχιστοι καὶ ὅταν περιορισθῇ ἡ ἐκλογὴ των δὲν θὰ ὑπάρχουν Ἐπίτροποι πρὸς ἐκλογήν.

Θ. Παπαστρατῆς. Μία παροιμία λέγει ὅτι Ἐπίτροπος καὶ μυλωνᾶς μόνον μιὰ φορά.

Α. Παπαθανάσης. Ὑπάρχει, συνεχίζει, καὶ μία ἄλλη διάταξις περὶ τηρήσεως λογιστικῶν βιβλίων.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Νὰ τηρῇ ἕνα ἁπλοῦν κατάστιχον δὲν πιστεύω ὅτι εἶναι καταδυνάστευσις.

Α. Παπαθανάσης. Αἱ διατυπώσεις ἐξ ἄλλου ποὺ τίθενται διὰ τὰς ἐπισκευὰς καὶ τὰς ἀνοικοδομήσεις τῶν ναῶν καθιστοῦν ταύτας δυσχερεῖς καὶ πρόκειται περὶ συστήματος ἀντιτιθεμένου εἰς τὸν ἰσχύοντα νόμον.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Πρέπει νὰ λήξῃ ἡ ἀσυδοσία. Γεγονὸς εἶναι ὅτι οἱ ναοὶ ἐμπνέουν θλῖψιν διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν κατάστασίν των. Αὐτὸ ἐπανορθώνομεν.

Α. Παπαθανάσης. Ἐκ τούτου δὲν συνάγεται μομφὴ κατὰ τῆς διαχειρίσεως.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν ἔχουν καμμίαν τεχνικὴν καὶ αἰσθητικὴν γνῶσιν καὶ γνωρίζομεν τὰς παρατηρουμένας ἀσχημίας εἰς τὰς ἀνοικοδομήσεις καὶ ἐπισκευάς. Δι' ὅλα αὐτὰ λαμβάνομεν πρόνοιαν, ὅπως θὰ λάβωμεν πρόνοιαν καὶ διὰ τοὺς ψάλτας καὶ διὰ τὰς εἰκόνας. Μὲ τὰς ἰδίας δηλ. δαπάνας προσπαθοῦμεν νὰ δημιουργήσωμεν ἔργα ἀνωτέρας αἰσθητικῆς καὶ ποιότητος. Θὰ ἠθέλατε, τονίζει, νὰ γίνῃ οἰκονομία ἑνὸς ἀρχιτέκτονος μὲ συνέπειαν σφάλματα τεχνικὰ καὶ αἰσθητικὰ εἰς 10 ναούς;

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ προσθέσετε ὑπηρεσίας, ἰδίως σήμερον. Παραβλέπετε τὴν πραγματικότητα δημιουργοῦντες θέσεις. Αὐτὸ ἡμεῖς ἐπικρίνομεν.

Α. Παπαθανάσης. Ἡμεῖς, συνεχίζει, δὲν ὑποστηρίζομεν ὅτι πρέπει ἀσυδότως νὰ ἐπισκευάζωνται οἱ ναοί, ἀλλ' ὅταν πρόκειται περὶ μικρῶν ποσῶν νὰ μὴ ἐπιβάλλωνται διατυπώσεις ἐλαττοῦσαι τὰ κεφάλαια. Δὲν ὡρμήθην, ἐπιλέγει, εἰς τὰς παρατηρήσεις αὐτὰς ἀπὸ πνεῦμα ἐπικρίσεως ἢ ἀντιπολιτεύσεως, ἀλλὰ διότι φρονῶ ὅτι τινὲς διατάξεις εἶναι περιττοί, τινὲς δὲ ἀντενδείκνυνται ὡς φορολογικαὶ καὶ ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει τὸ ἀντισυνταγματικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἔθιξα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει συνιστῶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅτι ἡ πραγματοποιήσις τῶν προθέσεων, αἱ ὁποῖαι ἐδήλωσεν ὅτι διαπνέουν καὶ αὐτὸν περὶ καλυτέρας ἀμοιβῆς τοῦ κλήρου καὶ περὶ τῆς ὁποίας ἀκριβῶς συνηγορήσαμεν, τότε μόνον δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, ὅταν περικοπῇ πᾶσα ἄλλη πολυτελὴς καὶ δημιουργικὴ θέσεων δαπάνη καὶ διατεθῇ τὸ μέγιστον τῶν ἐσόδων ὑπὲρ τῆς αὐξήσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐξισώσεως τοῦ μισθοῦ τοῦ κλήρου.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἡ διάταξις, τονίζει, περὶ ἐσόδων εἶναι παλαιὰ δὲν εἶναι νέα προσθήκη.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ ἦτο εὐκταῖον νὰ τὴν καταργήσετε καὶ ὄχι νὰ τὴν ἀνανεώσετε.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τὸ πρᾶγμα εἶναι διάφορον.

Π. Τσαλδάρης. Οὐδεὶς θὰ σᾶς κατακρίνῃ ἂν διορθώσητε τὸ σφάλμα.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Μέχρι τοῦδε, λέγει, δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὴς ἀρχιτεκτονικὴ πρόνοια. Ὁρίζομεν λοιπὸν ἕνα ἀρχιτέκτονα δι' ὀκτὼ χιλιάδας ναούς, ἔστις θ' ἀμείβεται ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον. Τὸ ὅλον δὲ ἡ δαπάνη δι' ἀρχιτέκτονα, βοηθὸν καὶ ἔξοδα κινήσεως αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς 200.000 δραχμὰς ἐτησίως.

Εἷς βουλευτής. Δὲν ὑπάρχει σήμερον;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Ὁ ὑπάρχων κ. Ὀρλάνδος, καθηγητὴς τοῦ Πολυτεχνείου, δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας τόσων ναῶν. Ὠργανώσαμεν ἤδη τὴν

ὑπηρεσίαν αὐτὴν εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἂν ἀφίναμεν τὰ πράγματα ὡς ἔχουν, θὰ ἦτο ὡς νὰ ἠθέλαμεν νὰ κατασκευάσωμεν ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος χωρὶς ἀρχιτέκτονα. Θὰ ἦτο, συνεπῶς, βαρὺ σφάλμα ἂν ἐξηκολούθει ἡ ἀνέγερσις καὶ ἡ ἐπισκευὴ τῶν ναῶν ἄνευ οὐδεμιᾶς αἰσθητικῆς ὀδηγίας καὶ ἐπιβλέψεως. Αἱ εἰσηγούμεναι τροποποιήσεις τοῦ νόμου ἀποτελοῦν μειώσεις τοῦ θεσπισμένου ποσοστοῦ τῆς φορολογίας τῶν ναῶν, καὶ ἐν τούτοις ἐλεγχόμεθα τώρα ποὺ ὑποδιβάζομεν αὐτὸ εἰς 33 ο)ο, καὶ δὲν ἠλέγχθημεν ὅταν ἐθεσπίσθη τοῦτο εἰς 40 ο)ο. Ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου, συνεχίζει, ὑπάρχει πόλεμος καὶ ἀντίδρασις καὶ ἀπὸ τὸν περίφημον Σύλλογον τῶν Ἐπιτρόπων τῆς Ἑλλάδος.

Τινὲς βουλευταί. Διατὶ νὰ τὰ τρῶνε.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. τῆς Παιδείας). Ἐπέρχεται μείωσις λοιπὸν τῆς κρατήσεως κατὰ 7 ο)ο, καὶ βεβαιωθέντος ὅτι αἱ εἰσπράξεις ἤδη τῶν ναῶν μειοῦνται, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὅριον. Τώρα ζητεῖται καὶ ἄλλη μείωσις, ἀλλὰ τώρα γίνεται μία ἐξίσωσις τῆς εἰσφορᾶς, καὶ τὸ περιπλέον ποὺ θὰ δώσουν οἱ ναοὶ θὰ κυμαίνεται μεταξὺ 5—8 ο)ο, δεδομένου ὅτι οἱ ναοὶ σήμερον χαρηγοῦν διὰ μισθοδοσίαν τῶν ἐφημερίων 25 - 30 ο)ο ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων. Οἱ ναοὶ τῶν χωρίων δὲν θὰ δώσουν τίποτε, καὶ ἐλπίζομεν μᾶλλον νὰ πάρουν, καὶ ὅλη ἡ προσπάθεια γίνεται ὑπὲρ τῶν ἱερέων τῆς ὑπαίθρου, οἱ ὁποῖοι πάσχουν, διότι καὶ τὰ τυχηρά των εἶναι ἐλάχιστα. (Χειροκροτήματα). Καὶ ὅταν θέλωμεν, τονίζει, νὰ στραφῶμεν εἰς τοὺς ναοὺς τῶν πόλεων, πρὸς βοήθειαν τῶν πτωχῶν ναῶν τῶν χωρίων, εἶναι τοῦτο ἔγκλημα καθοσιώσεως καὶ πρέπει νὰ παρεντίθεται ἡ ἀντίδρασις τῶν Ἐπιτρόπων τῶν ναῶν τῶν πόλεων, διὰ νὰ μὴ καταστῇ δυνατὴ ἡ βοήθεια τῶν πτωχῶν ἱερέων τῆς ὑπαίθρου; Εἰς τὴν Ἑλλάδα, συνεχίζει, ἔχομεν 8.000 ἐφημερίους, δεδομένου ὅτι τὰ χωρία εἶναι πολλά, ἀλλὰ ἔχουν μικρὸν ἀριθμὸν οἰκογενειῶν ἕκαστον. Ἐὰν πάρωμεν ὡς βάσιν μισθοδοσίαν χιλίων δραχμῶν μηνιαίως θέλομεν 12.000 δραχμὰς δι' ἕκαστον ἐφημέριον τὸ ἔτος, ἤτοι συνολικῶς 96.000.000 ἐτησίως. Πόσους πόρους ἔχομεν; Δύο, τοὺς πόρους τῶν ναῶν καὶ τὰ περισσεύματα ἐκ τῆς ῥευστοποιήσεως τῆς Μοναστηριακῆς περιουσίας. Ἐάν, βεβαίως, ἦσαν ἄλλαι αἱ οἰκονομικαὶ περιστάσεις θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῇ καὶ φόρος τις πρὸς συμπλήρωσιν, διότι πρέπει ὁ ἐφημέριος νὰ ἔχῃ τὰ μέσα εἰς τρόπον ὥστε διὰ τῆς ἐμφανίσεώς του νὰ παρέχῃ ἕνα στοιχειῶδες κῦρος διὰ τὴν ἀποστολήν του. Αἱ πρόσοδοι τῶν ναῶν ὅλης τῆς Ἑλλάδος εἶναι 180—200 ἑκατομμύρια. Ὁ ἔλεγχος θὰ τὰς αὐξήσῃ εἰς τὸ μέλλον, ἡ κρίσις θὰ τὰς μειώσῃ. Τὸ 1)3 τῶν 180 ἑκατομμυρίων, δηλ. 60 ἑκατομμύρια θὰ μᾶς χρειασθοῦν, καὶ δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν οὐδὲ τὴν μικρὰν αὐτὴν μισθοδοσίαν νὰ δώσωμεν. Προσδοκῶμεν, βεβαίως, ἐπὶ τὴν ῥευστοποίησιν, καὶ τότε θὰ τὴν δώσωμεν τὴν μικρὰν αὐτὴν μισθοδοσίαν. Μ' ὅλα ταῦτα ἐμειώσαμεν τὰς κρατήσεις καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ 33 ο)ο, ἀλλὰ περαιτέρω ὑποχώρησις θὰ ἦτο ἐγκατάλειψις τῆς προσπαθείας διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ κλήρου. Ἤδη κάθε ναὸς θὰ δίδῃ τὸν βασικὸν μισθὸν εἰς τὸν ἐφημερίον του. Τὰ κεκτημένα δικαιώματα διατηροῦνται. Ὅπου θὰ ὑπάρχῃ ἔλλειψις, θὰ ἐπικουρῇ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον.

Αὐτὸς εἶναι ὁ συνδυασμός μας. Ἐφροντίσαμεν ἐκ παραλλήλου καὶ διὰ τὸν ἔλεγχον. Ἡ προσωπική μου γνώμη εἶναι ὅτι ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ἐπιτρόπων ἐμπνέεται ἀπὸ χριστιανικὴν συνείδησιν. Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἀριθμὸς ἐπιτρόπων ὄχι ἀνεπίληπτος. Οἱ ἐπίτροποι μὲ σύνδεσμον οὕτινος τὰ τῆς λειτουργίας καὶ κινήσεως πληρώνουν τὰ ἐνοριακὰ ταμεῖα ὑποστηρίζουν νὰ μὴ πάρωμεν τὸ 33 ο)ο. Καὶ ἐρωτᾶται, ποῖα: εἶναι αἱ προσέχουσαι ἀνάγκαι τῆς ἐκκλησίας; Τὰ κτίρια ἢ τὸ ἔμψυχον ὑλικόν;

Δὲν θὰ διστάσωμεν διὰ τὴν ἐκλογήν. Ἤδη ἐγκαινιάζομεν μίαν προσπάθειαν, ἡ ὁποία ἀξίζει νὰ ὁλοκληρωθῇ διὰ τὸ μέλλον. Ὡς πρὸς τὴν ἐπανεκλογὴν τῶν ἐπιτρόπων αἱ ἀντιρρήσεις εἶναι ἀστήρικτοι διὰ τὴν γενομένην ἀπαγόρευσιν. Εἰς τὴν σύνοδον σήμερον μοῦ ὑπεμνήσθη ὅτι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πάντοτε ἀπηγορεύετο ἡ ἐπανεκλογή. Σήμερον ὑπάρχουν περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ ἐπιτροπικὸν ἀξίωμα ἔχει γίνει ἰσόβιον ἐπάγγελμα. Τὴν ἐπαγγελματικὴν αὐτὴν ἰδιότητα τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ θέλομεν νὰ τερματίσωμεν. Διὰ τῶν περιορισμῶν, ποὺ θέτομεν, δὲν παραβιάζομεν κανὲν δικαίωμα τῆς λαϊκῆς ψηφοφορίας.

Κατὰ τὰς ὑφισταμένας διατάξεις μὲ τὸ 1)3 τῶν ἐνοριτῶν γίνεται ἡ ἐκλογή. Καὶ κατανταῖ εἰς περίπτωσιν ἐνοριακοῦ συλλόγου ἐκ 300 ἐνοριτῶν καὶ 3 συνδυασμῶν νὰ δύναται νὰ ἐκλέγεται ἐπίτροπος ὁ λαμβάνων καὶ 20 ψήφους. Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ τῆς πλειοψηφίας τῶν ἐνοριτῶν ἀλλὰ περὶ ἐλαχίστης μειοψηφίας. Ἤδη ἐπιτρέπομεν καὶ εἰς β' περίοδον τὴν ἐπανεκλογήν, ἐὰν συγκεντρωθῇ ὑπὲρ τοῦ ὑποψηφίου ὡρισμένος ἀριθμὸς ἐνοριτῶν ἐπαρκὴς διὰ τὴν ἐκλογήν. Καταλήγομεν δὲ οὕτω διὰ νὰ μὴ παρέχεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι κάμνομεν πείσματα κατὰ τῶν ἀντιδρώντων ἐπιτρόπων.

Καταλήγων τονίζει, ὅτι κίνητρον καὶ προσπάθειά μας εἶναι ὅπως ἐξασφαλίσωμεν μίαν ἀνεκτὴν ἐμφάνισιν καὶ διαβίωσιν εἰς τὸν κλῆρον καὶ διὰ τοῦτο ζητοῦμεν τὴν συνδρομὴν ὅλης τῆς Βουλῆς (χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀληθῶς ἔχει ἐμπνευσθῇ εἰς τὴν ἰδέαν νὰ προαγάγῃ τὰ πράγματα ἐπὶ τῶν ὁποίων προΐσταται. Δυστυχῶς ὅμως εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχήν, ὅσον καὶ ἂν ἐμπνέουν τὴν πλειοψηφίαν τῆς Βουλῆς αἱ ἰδέαι του, εὑρίσκουν κακὴν ἀπήχησιν εἰς τὸν λαόν. Ἵνα ἀνταποκριθοῦν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ αἱ ἰδέαι αὐταί, πρέπει νὰ εὑρίσκωνται εἰς ἀνάλογον κατάστασιν πρὸς τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ὁ λαός. Τὸ πρόγραμμα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἔχει βάσιν μεγαλοπρεπῆ, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ μεγάλας δαπάνας. Καὶ ἄλλοτε ὑπεστηρίξαμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἱκανοποιοῦνται συλλήβδην αἱ ἀνάγκαι τοῦ λαοῦ, διότι δὲν ὑπάρχουν τὰ οἰκονομικὰ μέσα. Εἶναι δὲ περιττὸν νὰ περιγράψω τὴν σημερινὴν κατάστασιν τὴν ὁποίαν ὅλοι ἀντιλαμβάνεσθε. Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶδεν ὅτι ἐμειώθησαν αἱ εἰσπράξεις τῶν ναῶν καὶ ἐξ αὐτοῦ εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μειώσῃ τὸ 40 ο)ο εἰς 33 ο)ο ἀλλ' ὑπελόγισε μήπως θὰ βαίνουν μειούμεναι αἱ εἰσπράξεις, ὡς βαίνουν μειούμεναι δυστυχῶς αἱ εἰσπράξεις τοῦ Κράτους; Σήμερον δὲν πρέπει νὰ ἀποβλέπωμεν εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀλλ' εἰς ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἀντέχει τὸ πτωχὸν βαλάντιον τοῦ λαοῦ. Ποῖος λέγει κ. Ὑπουργέ, ὅτι δὲν πρέπει ἡ ἐκκλησία νὰ ἀνέλθῃ εἰς περιωπὴν καὶ πρὸς τοῦτο, ὅτι πρέπει νὰ ἀμείβωνται οἱ ἱερεῖς, ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουν τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἰδεῶν αὐτῶν. Εἶναι περίεργον ὅτι ἡ Κυβέρνησις, δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀνάγκην τῶν οἰκονομιῶν, καίτοι ἐφθάσαμεν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Τοὐλάχιστον χάριν μιᾶς ἐντυπώσεως εἰς τὸν λαόν, μὴ φέρετε νέας δαπάνας, ἀφοῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς κρεωφαγίας, διατὶ δὲν φθάνετε καὶ σεῖς εἰς τὸν περ ορισμὸν τῆς μεγαλοπρεπείας σας;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς Ἐκκλησιαστικῶν). Φαίνεται ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ συνεννοηθῶμεν. Τὴν γλίσχρον ἀμοιβὴν ὀνομάζει ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἰδέαν μεγαλοπρεπῆ. Ἀλλὰ μήπως πρόκειται νὰ ἐπιβαρύνωμεν κανένα; Πρόκειται μόνον νὰ διαρρυθμίσωμεν καλύτερον τὰ ἔσοδα τῶν ναῶν, ῥυθμίζομεν σκοπιμώτερον τὴν κατανομήν, δὲν νομίζω δὲ ὡς ἐκ τούτου ὅτι εἶναι δίκαιος ὁ ἔλεγχος τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ἐφόσον δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῶν πραγματικῶν δεδομένων. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχει σπατάλη. Ὁ κ. Τσαλδάρης ἐπανέλαβε ὅτι προσθέτομεν νέας ὑπηρεσίας ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκριβές. Δὲν προστίθενται ὑπάλληλοι, ἀλλ' ὅταν πρόκειται περὶ ἀνάγκης μιᾶς συμβάσεως...

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὸ τὸ σύστημα διὰ συμβάσεως εἶναι ἐκεῖνο ποὺ κατέστρεψε τὸν ὑπαλληλικὸν κόσμον.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς Ἐκκλησιαστικῶν). Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ εἶδος τῶν συμβάσεων. Αἱ πάγιοι ἀνάγκαι τοῦ Κράτους ἀντιμετωπίζονται μὲ τοὺς μονίμους ὑπαλλήλους, αἱ δὲ παροδικαὶ μὲ ἔκτακτον προσωπικόν. Δὲν πρόκειται δὲ ἤδη περὶ νέας διατάξεως, ἀλλὰ περὶ τοῦ κειμένου νόμου, ὁ ὁποῖος προ-

βλέπει τὴν δυνατότητα καὶ ὄχι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει, ὅτι ἐφ' ὅσον ἀνεγείρονται νέοι ναοί εἶναι συμφέρον νὰ εἶναι ἀνάλογοι οὗτοι μὲ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἐγείρονται. Πρέπει νὰ λαμβάνεται πρόνοια ὅπως εἶναι ἀντάξιοι τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος. Δὲν νομίζω ὅτι ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἠμπορεῖ νὰ ἐπικριθῇ τὸ νομοσχέδιον προβλέπον περὶ τεχνικῆς ὑπηρεσίας. Αἱ ἐπαρχίαι ὄχι σήμερον ἰσχύοντα ὁ κομιστὴς τῆς συναλλαγματικῆς διὰ ὁποφέρουν ἀπὸ κακοτεχνήματα ἀρχιτεκτονικά, ἀλλ' ἡ διόρθωσις θὰ ἐπέλθῃ μόνον διὰ ριζικωτέρων μέτρων πρὸς τοῦτο δὲ θὰ ἔπρεπε τὸ Κράτος νὰ ὀργανώσῃ καλύτερον τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ὑπηρεσίαν. Ἄλλοτε ὑπῆρχεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας πρότυπον ἀρχιτεκτονικοῦ Γραφείου, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι διελύθη διὰ λόγους οἰκονομίας. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ συγχρονισθῇ πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ προορισμοῦ της τὸν ὁποῖον σήμερον δὲν ἐκτελεῖ. Ἐν τῶν μέσων δὲ διὰ τῶν ὁποίων σήμερον δύναται νὰ ἐπέλθῃ τοῦτο εἶναι ἡ μόρφωσις τῶν κληρικῶν καὶ ἡ ἱκανοποιητικὴ ἀμοιβὴ αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀποτελοῦν ἕνα βῆμα ἐλάχιστον πρὸς τὴν ριζικὴν μεταρρύθμισιν τῆς Ἐκκλησίας τὸ νομοσχέδιον τασσόμεθα ὑπὲρ αὐτοῦ.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρα.

Ἐπίσης εἰς α συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρα τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐφ' ἅπαξ χορηγίας δραχ. 60,000 εἰς τὴν Χριστιανικὴν ἀδελφότητα τῶν Νέων Σύρου.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ ὡς ἐτροποποιήθη ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀμέσου ἐκδικάσεως πλημμελημάτων τινῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ» καὶ ἐπὶ τῶν ὑφ' ἑνὸς διαστοῦ ἐκδικαζομένων πλημμελημάτων διαγραφομένου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5229 περὶ δικολάβων καὶ ἀφορῶντα τὸ ἤδη ἀντικείμενον.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν λέγει ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** ὅτι ὁ θεσμὸς περὶ συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίου ἐρρυθμίσθη διεθνῶς διὰ τριῶν συμβάσεων ὑπογραφεισῶν τὸ 1831 ἐν Γενεύῃ. Τὰς δύο τῶν συμβάσεων προσυπέγραψε καὶ ἡ Ἑλλὰς καὶ ταύτας ἀφορᾷ τὸ νομοσχέδιον. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου ζητεῖται ἑνοποίησις τοῦ ἐξωτερικοῦ μας δικαίου. Αἱ μεταρρυθμίσεις αἵτινες θὰ προκαλέσουν κάποιαν διαταραχὴν εἶναι αἱ ἑξῆς. Κατὰ τὰ μέχρι σήμερον ἰσχύοντα ὁ κομιστὴς τῆς συναλλαγματικῆς διὰ νὰ διατηρήσῃ τὰ δικαιώματα του ἔπρεπε νὰ διαμαρτυρήσῃ τὴν συναλλαγματικὴν τὴν ἐπομένην τῆς λήξεως καὶ ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν νὰ ἐγείρῃ ἀγωγήν. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη τῶν 15 ἡμερῶν καταργεῖται πρὸς μεγάλην ἀνακούφισιν τοῦ δικαστικοῦ κόσμου καὶ τῶν συναλλασσομένων. Ἑτέρα ἀξία λόγου διάταξις εἶναι ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται τόκος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς παρὰ μόνον διὰ τὰς πλημμελητέας εἰς ὄψιν καὶ ὄχι ὅταν τάσσεται τακτὴ ἡμέρα.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπ. Δικ.) Κατὰ τὸ τέως Δίκαιον ἐπετρέπετο; Ἔτυχεν ἐφαρμογῆς ποτέ;

Ε. Πριμίδης. Εἰς πολλοὺς τῶν συναδέλφων θὰ συνέβη αὐτό. Ἀναπτύσσει κατόπιν τὰς ἄλλας τροπολογίας τονίζων ὅτι σοβαρωτάτη εἶνε ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 39 καθ' ἣν κατὰ παράβασιν τῆς ὑφισταμένης διατάξεως τοῦ Ρωμαικοῦ Δικαίου περὶ ὑπερημερίας ἐπιβάλλεται ἡ μερικὴ πληρωμὴ ὑποχρεωμένου κομιστοῦ συναλλαγματικῆς νὰ δεχθῇ τοιαύτην.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Καὶ μὲ τὸ παλαιὸν δίκαιον τὸ ἴδιον ἐγίνετο, δὲν εἶναι καινοτομία, νομοθετικὴν ἀξίαν δὲν ἔχει τὸ πρᾶγμα.

Ε. Πριμίδης. Τὸ τονίζω διότι ἀντιτίθεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου. Ἀναπτύσσει κατόπιν τὰς ἄλλας τροποποιήσεις ὡς καὶ τὰς προστιθεμένας τοιαύτας τῆς Ἐπιτροπῆς τονίζων ὅτι σοβαρωτάτη εἶνε ἡ τοῦ ἄρθρου 83 διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιτρέπεται ἀντικατάστασις τοῦ διαμαρτυρικοῦ καταργουμένου τούτου ὡς ἐπιβάλλοντος τὴν περιττὴν δαπάνην ἐπ' ὠφελείᾳ μόνον τοῦ συμβολαιογράφου. Ἐπίσης καθορίζεται ἁπλουστέρα διαδικασία ἐν περιπτώσει ἀπωλείας συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίου εἰς διαταγήν. Ἐπίσης προτείνει προστεθῇ ὑποδειχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Δυοβουνιώτου μέλους τῆς τριμελοῦς νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς τονίζων ὅτι εἶναι ἐκ τῶν σημείων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐπεφυλάχθη ἡ Ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεία νὰ τὰ διαρρυθμίσῃ συμφώνως μὲ τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἐφ' ὅσον τὸ νομοσχέδιον εἶναι Ἑλληνικὸν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ κάμωμεν διὰ νεωτέρου νόμου, ἂν ἐπρόκειτο περὶ συμβάσεως θὰ τὸ ἐλέγομεν ἐδῶ.

Α. Παπαθανάσης. Διατὶ ἄλλως τε νὰ φανῇ ὅτι δεσμεύεται ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία διὰ τὸ μέλλον;

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** κατηλήγων λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκει σκοπίμους καὶ ὀρθὰς τὰς τροποποιήσεις καὶ συνιστᾷ τὴν ἐπιψήφισιν μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ σημειώσῃ τὸ νοσοκέδιον ἀληθῆ σταθμόν.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκφράσω τὰ συγχαρητήριά μου εἰς τὸν κ. βουλευτὴν διὰ τὰς καταβληθείσας ὑπ' αὐτοῦ προσπαθείας κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β.' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιοήθη ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς β.' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ νόμου 4578 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς χωροφυλακῆς» ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ νόμου 4578 «περὶ Ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς».

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ παράγραφος ε' τοῦ ἐδαφίου 1, τοῦ ἄρθρου 56, τοῦ νόμου 4578 «περὶ Ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς», ἀπαλειφομένη, ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑπομένης:

«Ἀνὰ μία Διαχείρισις Χρηματικοῦ καὶ Ὑλικοῦ παρ' ἑκάστῃ Ἀνωτέρᾳ Διοικήσει Χωροφυλακῆς. καὶ παρὰ τῷ Σχολείῳ Χωροφυλακῆς».

Μεθ' ὃ συνανίσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8.30 διὰ τὴν 4 1)2 μ.μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς:

Ι. Κοντοδίνας

Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΚΘ'

Πέμπτης 18 Φεβρουαρίου 1932.

Ὥρα 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ κ. **Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως** καταθέτει σχέδιον νόμου «περὶ ὀργανώσεως Ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου».

Οἱ κ.κ. **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καὶ **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ ἀναδιοργανώσεως τῶν Ταμείων Ἐφέδρων Παλαιστῶν Κρήτης».

Οἱ κ.κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ προσφυγικῆς ἀδείας συνάψεως συναλλαγῶν ἐπὶ ὁμολογιῶν Ἐθνικῶν Δανείων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τοῦ χρηματιστηρίου».

Ὁ κ. **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3717 περὶ ἱδρύσεως αὐτονόμου ὀργανισμοῦ σεισμοπαθῶν Κορινθίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν **Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ἀρτοποιΐας νόμων».

Ἡ ἐπὶ τῶν **Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν ἑξῆς νομοσχεδίων:

1) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4411 περὶ ναυτικῆς στρατολογίας».

2) «περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7 τοῦ 5201 νόμου περὶ λειτουργίας σχολῆς πολέμου ἐν τῷ Π. Ναυτικῷ».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει τὰς ἑξῆς τροπολογίας:

1) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως».

2) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 27 Ἰανουαρίου 1932 περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας κλπ. τοῦ νόμου 4042 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων καὶ θυμάτων πολέμου».

3) ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ παρατάσεως τοῦ νόμου 4970 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4159 περὶ πλοηγικῆς ὑπηρεσίας».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Παπαθανάσης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1931 Διατάγματος κωδικοποιηθέντων Ν. 5148 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν, ἐφημερίων καὶ ταμείων ἀποδοχῶν, ἀσφαλίσεως τοῦ κλήρου ἐν Ἑλλάδι».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ι. Μπουρνιᾶς** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 3)3 Ὀκτωβρίου 1931 περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ οἰνοπνεύματος καὶ στεμφυλοπνεύματος ἰσχυουσῶν διατάξεων».

Ὁ Σύνδεσμος ἀναπήρων καὶ Θυμάτων Πολέμου Κερκύρας ζητεῖ τὴν ἵδρυσιν παραρτήματος εἰς τὴν πόλιν των πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Ἡ Ἕνωσις Ἀναπήρων πολέμου ὁλικῆς ἀνικανότητος ζητεῖ τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος ἀναπηρίας καὶ εἰς τὸν Ἀνάπηρον Σ. Σκαυγκούσην.

Ἡ Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα Ἠλείας παρακαλεῖ ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ Α.Σ.Ο. καὶ καταβάλῃ εἰς τοὺς ζημιωθέντας σταφιδοπαραγωγοὺς ἐκ τῆς καθυστερήσεως πληρωμῆς ἀποζημιώσεώς των τὸν ἀναλογοῦντα τόκον.

Οἱ ἐν αὐτεπαγγέλτῳ Ἀποστρατείᾳ Ἀξιωματικοὶ ζητοῦν τὴν ἐπίσπευσιν ψηφίσεως Ν)δίου ἀφορῶντος τοὺς παθόντας ἐν ὑπηρεσίᾳ Ἀξιωματικούς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Παπαθανάσης** καταθέτει αἴτησιν τῶν Γ. Στεφανοπούλου, Γ. Ζαΐμη, Σ.Φαρόλα, καὶ Α. Ζαΐμη πλοιάρχων κατοίκων Μεσολογγίου παραπονουμένων κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς διώξεως Λαθρεμπορίου.

Ὁ κ. Τζούμος κάτοικος Καλλιθέας Πυλίας καὶ Δ. Ντάλας ζητοῦν τὴν παροχὴν τοῦ καθιερωθέντος ἐπιδόματος ὁλικῆς ἀνικανότητος.

Ὁ κ. Ι. Παπαδόπουλος δικηγόρος κάτοικος Πειραιῶς παρακαλεῖ ὅπως προστεθῇ ἄρθρον εἰς τὸν Νόμον 3664 ὅπως οἱ γενόμενοι κάτοχοι ἐτοίμων οἰκημάτων Πρόσφυγες ἀπαλλαγοῦν τοῦ φόρου οἰκοδομῶν.

Τὸ Σωματεῖον Ἀρτεργατῶν ἡ Πρόοδος ζητεῖ τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν κ.λ.π.

Τὸ Συνδικάτον Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν διαμαρτύρεται διὰ τὸν περιορισμὸν τῶν σελίδων τῶν Ἐφημερίδων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Δ. Γιαννόπουλος** καταθέτει αἴτησιν τῶν Π. καὶ Ε. Μποβογιάννη καὶ Εὐαγγελίας χήρας Σωτηράκου ζητούντων τὴν χορήγησιν βοηθήματος.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. **Α. Μάρκου, Δ. Τσιτσάρας, καὶ Ι. Κούνδουρος** καταθέτουσιν ὑπόμνημα τοῦ Συνδέσμου Ἐργατῶν Λιμένος Ἐλευσῖνος ζητούντων τὴν τροποποίησιν τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ Νόμου 5167.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει τηλγλμα τῶν Προέδρων Σωματείων Λευκάδος ζητούντων τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς ἐνταλμάτων.

Ὁ Βουλευτὴς κ **Σ. Ἀνθρακόπουλος** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ Συλλόγου Πολυτέκνων Νιγρίτης ζητούντων τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Τσίπρος Ἀνταλλαξίμου Ἀγροκτήματος.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Σιδηροκάστρου ζητοῦντος τὴν χορήγησιν πιστώσεως δύο ἑκατομ. διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδραγωγείου τῆς πόλεώς του.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** καταθέτει ὑπόμνημα Προσφύγων κατοίκων Ἀλιστράτης.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν μετεκπαιδευομένων διδασκάλων περιφερείας Δράμας ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου 4374.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων

Ὁ κ. **Ἀθ. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι δι' ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς μετετράπη εἰς ἐπερώτησιν ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως κατὰ τὴν συζήτησιν σχετικῆς ἀναφορᾶς, ἀπεφασίσθη δὲ τότε νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα πρὸς συζήτησιν καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ περὶ τούτου μέριμνα.

Πρόεδρος τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Ε. Βενιζέλος. (Πρόεδρος Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγω νομοσχέδιον «περὶ τῆς συστάσεως Ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου. Νομίζω ὅτι τὸ νομοσχέδιον μὲ τὴν αὐτὴν μάλιστα ἐπιγραφὴν ὑπεβλήθη πρὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους παρεπέμφθη δὲ εἰς Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία

τὸ ἐπεξειργάσθη καὶ ἂν δὲν ἀπατῶμαι ἐψηφίσθη καὶ εἰς α'. ἀνάγνωσιν.

Χ. Λαδᾶς. (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Μόνον εἰσήγησιν ἐκάμαμε ἐγὼ καὶ ὁ κ. Μακκᾶς.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθ.) Τὸ νομοσχέδιον, ὁ ὑποβάλλω, ἀφίσταται ὁλοσχερῶς ἀπὸ τὴν βάσιν τοῦ νομοσχεδίου ἐκείνου. Ἐκεῖνο μάλιστα εἶχεν ἐπικριθῇ, διότι εἶχεν ἀντιπροσωπευτικὸν χαρακτῆρα. Τώρα πρόκειται περὶ συστάσεως ἑνὸς ἐπιστημονικοῦ Ἱνστιτούτου, δύναμαι νὰ εἴπω, λόγῳ τῶν περιστάσεων, ἐνδείκνυται δὲ ἡ ταχεῖα ψήφισίς του, ἐφόσον διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἔχομεν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ζητήσωμεν τὴν συνδρομήν τῶν ἤχθημεν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ζητήσωμεν τὴν συνδρομὴν καὶ τὰ φῶτα δωρεὰν πάντων τῶν διακεκριμένων προσώπων τὰ ὁποῖα θὰ τὸ ἀποτελέσουν. Διὰ τὴν σύστασιν αὐτοῦ ζητεῖται μόνον μία πίστωσις 100 χιλ. δραχμῶν χρησιμεύσῃ διὰ τὸν καταρτισμὸν βιβλιοθήκης ἐπίσης δέ, ζητοῦνται καὶ 30.000 χιλ. δραχ. κατ' ἔτος διὰ τὸν πλουτισμόν τῆς βιβλιοθήκης. Παρακαλῶ νὰ παραπεμφθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς Ἐπιτροπήν, νὰ ταχθῇ δὲ εἰς αὐτὴν πενθήμερος προθεσμία διὰ τὴν ὑποβολήν τῆς ἐκθέσεώς της.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** λέγει ὅτι ἐζήτησε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας τὸν φάκελον τὸν σχετικὸν μὲ τὴν παραχώρησιν εἰς τὴν ἐργοληπτικὴν Ἑταιρίαν «Θεοχαρόπουλος καὶ Κωνσταντόπουλος» τῆς ἐκτελέσεως τῶν λιμενικῶν ἔργων Καβάλας, ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ ἀπήντησε νὰ μεταβῇ διὰ νὰ μελετήσῃ τὸν φάκελον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ ἡ ἐπερώτησίς του χωρὶς τὸν φάκελον παρακαλεῖ νὰ διαταχθῇ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἡ ὑπηρεσία νὰ τὸν καταθέσῃ μέχρι τῆς προσεχοῦς Πέμπτης. Προσθέτει ὅτι ἡ κατηγορία στρέφεται κατὰ τοῦ τέως Ὑπουργοῦ θεωρεῖ ὅμως ὑπεύθυνον τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν παραχώρησιν ἄνευ δημοπρασίας ἔργου 9 ἑκατομμυρίων.

Πρόεδρος. Θὰ ζητηθῇ ὁ φάκελος ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας.

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος** ἐπερωτᾷ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, διατί κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4506 ἐξέδωκε διατάγματα περὶ συντάξεων ἐκ πολεμικῆς ἀποστρατείας τῶν Ἱερωνυμάκη Παντελῆ ἀντισυνταγματάρχου, Γ. Πανουτσοπούλου ἐφέδρου ἐπιάτρου καὶ Ι. Σκούρλου, Γ. Πανουτσοπούλου ἐφέδρου ἐπιάτρου καὶ Ι. Σκούρλου, ἐφέδρου ἀνθυπιάτρου. Λέγει, ὅτι ὡς σύνταξις δι' ἐκείνους, περὶ ὧν προβλέπει ὁ νόμος οὗτος, δίδεται ὁ μισθὸς τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ, δίδεται δὲ ὄχι ἀπὸ τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, ἀλλὰ δι' ἁπλοῦ διατάγματος, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρεβιάσθησαν καὶ οἱ τρεῖς ὅροι, οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν ἐν τῷ νόμῳ. Ὁ κυριώτερος ὅρος εἶναι ἡ γνωμάτευσις τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Στρατοῦ, ἥτις γνωμάτευσις εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ ἀνέκκλητος διὰ τὸν Ὑπουργόν. Διὰ τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ἀξιωματικοὺς ἡ Ἐπιτροπὴ ἐγνωμάτευσε παμψηφεί, ὅτι εἶναι ἱκανοὶ διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ πολεμικῆς ἀποστρατείας. Ἐν τούτοις ὁ Ὑπουργὸς ἐπροκάλεσεν ἄλλην γνωμοδότησιν καὶ ἔχομεν νέαν τοιαύτην μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς πρώτης τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελεσθείσης ἀπὸ ἄλλα πρόσωπα. Παρεβιάσθη καὶ ἄλλος ὅρος τοῦ νόμου, διότι ὁρίζει οὗτος διὰ ποίας παθήσεις ἀπονέμεται ἡ σύνταξις αὐτή· προκειμένου ὅμως περὶ τοῦ Πανουτσοπούλου ἔχομεν ψυματίωσιν ἐνῶ εἰσῆλθεν κλινικῶς θεραπευθεῖσαν, κατὰ τὴν γνώμην δὲ τῆς Ἐπιστήμης ἡ ἀποδραμοῦσα ψυματίωσις δὲν εἶναι πλέον ἀσθένεια. Ἀλλὰ παρεβιάσθη καὶ ὁ τρίτος ὅρος τοῦ νόμου, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ὑπάρχῃ διὰ ν' ἀπονεμηθῇ σύνταξις, συνεχὴς ἐξάμηνος ὑπηρεσία ἐν τῷ Μετώπῳ, ἐνῷ, ὡς προκύπτει ἐξ ἐγγράφου τοῦ Ἐπιτελείου, δὲν εἶχεν οὗτος οὔτε μιᾶς ἡμέρας. Ὅταν ὑπὸ τοιούτους ὅρους δίδονται παχυλαὶ συντάξεις δὲν πρέπει νὰ βοῶμεν, διατί βοᾷ ἡ κοινὴ γνώμη, διατί οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι διαμαρτύρονται διὰ τὴν περικοπὴν τοῦ μισθοῦ των καὶ διατί ὁ προϋπολογισμὸς ἀνέρχεται εἰς δυσθεώρητα ὕψη.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης.** Λέγει, ὅτι τὰ καταγγελθέντα ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος προκαλοῦν τὴν δυσφορίαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ προκαλέσουν καὶ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν πρὸς ποινικὴν δίωξιν ἐκείνων οἵτινες ἐχορήγησαν σύνταξιν χωρὶς νὰ δικαιοῦνται. Ἐν τῷ νόμῳ ἐλήφθη πρόνοια ὅπως προλαμβάνονται καταχρήσεις, διότι ἦτο πιθανὸν νὰ ἔλκυσθῇ ἡ ἐπιθυμία πολλῶν νὰ μετάσχουν εἰς τοιαύτας συντάξεις. Ὁ Νόμος ἀπήγησε τὴν γνωμοδότησιν τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ θέλων νὰ προσδώσῃ μειζονα κῦρος ὥρισεν, ὅτι ἐν περιπτώσει διαφωνίας τῶν μελῶν της ἡ ὑπόθεσις δὲν θὰ περιέρχεται εἰς ἄλλην ἀρχήν, ἀλλὰ θὰ ἐπανεξετάζεται διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἑνὸς καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1928 ὑπεβλήθη ἡ πρώτη αἴτησις ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν, τοὺς ὁποίους ἀφορᾷ ἡ ἐπερώτησις, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλεγεν ὅτι ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1918 μέχρι τοῦ Νοεμβρίου ἔμενεν εἰς νοσοκομεῖον τῶν πρόσω καὶ ἐκεῖ ἔπαθεν ἐκ φυματιώσεως. Τὸ ἐπιτελεῖον ὅμως ἀπαντᾷ ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο εὑρίσκετο εἰς τὸν Πειραιᾶ. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ὁ ἴδιος, κατεχόμενος ἀπὸ ἀκάθεκτον ζῆλον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν περίβολον τῶν ἐξαιρετικῶν συμβάσεων, ὑπέβαλεν ἄλλην αἴτησιν μεταβολῆς τὸν χρόνον, καθ' ὃν εὑρίσκετο εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω. Ἡ αἴτησις αὕτη, εἰσήχθη εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία ἀπεφάνθη ὅτι οὐτος εἶναι ἱκανός, ὁ φάκελος ὅμως ἀντὶ νὰ σταλῇ πλέον εἰς τὰ ἀρχεῖον ἐτέθη ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς διευθύνσεως τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν ἡ ὁποία ἠρωτήθη, ἂν ὁ ἔχων ἀποδραμοῦσαν φυματίωσιν ὑπάγεται εἰς τὸν νόμον καὶ ἡ διεύθυνσις ἀπήντησε διπλωματικώτατα, ὅτι ἂν πρόκειται νὰ ἐξετασθῇ ὡς μαθητὴς τῆς σχολῆς τῶν εὐελπίδων δὲν θὰ γίνῃ δεκτός. Μετὰ τὴν ἔντεχνον αὐτὴν ἀπάντησιν ἐκλήθη πάλιν ἡ ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία, ἡ ὁποία ἀποτελεσθεῖσα ἀπὸ ἄλλους ἰατροὺς ἀπεφάνθη ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος εἶναι ἀνίκανος. Καταλήγων λέγει ὅτι τὸ κράτος ἠθέλησε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς πράγματι παθόντας καὶ ἔκαμε τὸν νόμον, ἀλλ' ἡ ὕπαρξις καταχρήσεων ἀποτελεῖ ἀσυγχώρητον σφάλμα, εἶναι ἄσκοπος διασπάθισις τοῦ χρήματος τοῦ λαοῦ, ἐπιβάλλεται δὲ ταχεῖα ἐκκαθάρισις τῶν συντάξεων.

Γ. Κατεχάκης. (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Οἱ προλαλήσαντες κατηγόρησαν τὴν ὑπηρεσίαν, διότι ἔδωσε συντάξεις παλιμικῆς διαθεσιμότητος εἰς ἀνθρώπους μὴ δικαιουμένους. Διὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ἄποψίν των ἀνέφερον τρία πράγματα. Ὅτι ὁ νόμος δὲν χορηγεῖ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν τὸ δικαίωμα νὰ στείλῃ πρὸς ἐπανεξέτασιν μίαν ἀπόφασιν τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, δεύτερον ὅτι παρεβιάσθη ὁ νόμος, διότι οἱ λαβόντες σύνταξιν δὲν εἶχον τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον ἐν τῷ μετώπῳ καὶ τρίτον ὅτι ἐδόθη σύνταξις χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀσθένεια τὴν ὁποίαν προβλέπει ὁ νόμος. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον ρητῶς ὁ νόμος παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν καὶ δὶς καὶ τρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπανεξέτασιν μιᾶς ὑποθέσεως, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ στοιχεῖον νέον ἱκανὸν νὰ μεταβάλῃ τὴν πρώτην ἀπόφασιν.

Α. Παπαθανάσης. Τοιοῦτον ἄρθρον δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν νόμον.

Γ. Κατεχάκης. (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Ὑπάρχει καὶ δι' αὐτὸ κάθε μέραν στέλλονται ὑποθέσεις πρὸς ἐπανεξέτασιν.

Α. Παπαθανάσης. Τότε παρανομεῖτε κάθε μέρα.

Γ. Κατεχάκης. (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Μάλιστα δι' ὡρισμένην ὑπόθεσιν ἐμελέτησα πρὸ ἡμερῶν τοὺς νόμους.

Α. Παπαθανάσης. Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου λέγει μόνον ὅτι αἱ ἀποφάσεις ἐκδίδονται καθ' ὁμόφωνον γνώμην καὶ εἶναι ὑποχρεωτικαὶ ἀνέκκλητοι διὰ τὸν Ὑπουργόν. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας γίνεται ἄλλη συνεδρίασις εἰς τὴν ὁποίαν μετέχει εἰς καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς μὲ δικαίωμα ψήφου.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Ὑπάρχει ρητὴ διάταξις ὅταν προσαχθῶσιν νέα στοιχεῖα νὰ στέλλεται ἡ ὑπόθεσις πρὸς ἐπανεξέτασιν, καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ τοῦτο νὰ

γίνεται. Όσον άφορᾷ τὸ ζήτημα ἐὰν πρόκειται περὶ ἀσθενείας προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ νόμου, ἐγὼ δὲν εἶμαι ἰατρός, ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμην τῆς ὑπηρεσίας οὐχὶ τῆς διευθύνσεως ἀλλὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ στρατοῦ, δὲν εἶναι σωστὴ ἡ ἄποψις τῆς Γενικῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, διότι ἡ ἀσθένεια ἐξ ἧς πάσχουν οἱ λαβόντες τὴν σύνταξιν εἶναι μεταξὺ ἐκείνων, διὰ τὴν ὁποίαν ἀπαλλάσσεται τις τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως καὶ οὔτε δύναται νὰ εἰσέλθῃ κανεὶς εἰς στρατιωτικὴν σχολήν. Αὐτὸ εἶναι τὸ στοιχεῖον τὸ ὁποῖον ἔστειλα νὰ ἐπανεξετασθῇ. Ἡ Γενικὴ ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ τὴν δευτέραν φορὰν, ἀγνοῶ δὲ, πιστεύσατέ το, ἂν ἀπετελέσθη ἀπὸ ἄλλα μέλη ἐθεώρησεν ὅτι ἡ ἀσθένεια ἐξ ἧς ἔπασχον οὗτοι ὑπάγεται εἰς τὸν νόμον. Όσον ἀφορᾷ τὴν τρίτην κατηγορίαν ὅτι εἰς ἐκ τῶν λαβόντων τὴν σύνταξιν δὲν ὑπηρέτησεν εἰς τὸ μέτωπον θὰ ἐξετάσω καὶ θὰ λάβω μέτρα ὄχι μόνον ἀκυρῶν τὸ διάταγμα τῆς συντάξεως, ἂν ἀποδειχθῇ ἀληθὴς ἡ κατηγορία, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τιμωρίαν τῶν ὑπευθύνων. Συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ συντάξεις πρέπει νὰ ἀναθεωρηθοῦν, εὑρίσκεται δὲ εἰς τὸ στάδιον τῆς μελέτης, δὲν γνωρίζει ὅμως ἂν θὰ κατορθωθῇ τοῦτο κατὰ τὴν παροῦσαν Σύνοδον. Φρονεῖ ὅτι ὅσον παχυλαὶ καὶ ἂν εἶναι αἱ συντάξεις τῶν εἰς πολεμικὴν διαθεσιμότητα, δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐπεδίωκεν ἡ Πολιτεία, πρέπει δὲ νὰ εὑρεθῇ ἄλλος τρόπος ἐξασφαλίζων καλύτερα τὰ μέσα τῆς θεραπείας τῶν πασχόντων, ἡ εἰσαγωγὴ λ.χ. αὐτῶν εἰς ἕνα στρατιωτικὸν σανατόριον καὶ ἡ παροχὴ μόνον τῆς συντάξεως τοῦ βαθμοῦ των πρὸς συνήργησιν τῶν οἰκογενειῶν των.

Α. Παπαδανάσης. Τὸ ἀποδοθὲν εἰς ἐμὲ ὅτι εἶπον, ὅτι δῆθεν αἱ συντάξεις εἶναι γενναῖαι δὲν εἶναι ἀκριβές. Αἱ συντάξεις θὰ ἔπρεπε νὰ ἦσαν γενναιότεραι. Ἡ δυσφορία ὅμως, ἡ ποία κατέχει ἡμᾶς, εἶναι, ὅτι ἐχορηγήθησαν τοιαῦται συντάξεις εἰς πρόσωπα μὴ δικαιούμενα. Αὐταὶ αἱ συντάξεις θὰ ἔπρεπε νὰ περικοποῦν καὶ νὰ δοθοῦν εἰς τοὺς δικαιουμένους. Όσον ἀφορᾷ τὸ λεχθὲν παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅτι ὑπάρχει διάταξις περὶ ἀναψηλαφήσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν τοιαύτη διάταξις δὲν ὑπάρχει. Ἐὰν δὲ ἐξακολουθεῖτε νὰ κάμνετε τοῦτο ἀσφαλῶς παρανομεῖτε. Διότι ἐκ τοῦ νόμου ἔχετε ὑποχρέωσιν νὰ δεχθῆτε τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) Τὸ ζήτημα τῆς παροχῆς συντάξεων εἰς μὴ δικαιουμένους σᾶς εἶπα, ὅτι θὰ τὸ ἐξετάσω. Όσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἀναψηλαφήσεως τῆς ἀποφάσεως ὑπάρχουν καὶ αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, τὸ ὁποῖον χορηγεῖ τὴν σύνταξιν τὴν ὁποίαν δὲν ἐδώσαμεν ἡμεῖς.

Δ. Γιαννόπουλος. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν νὰ παρατηρήσω ὅτι ἔχω ἐδῶ τὸν τόμον τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὅτι ἐξήτασα ὅλας τὰς ἀποφάσεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸν σχετικὸν νόμον καὶ οὐδεμίαν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου εὗρον, ἡ ὁποία νὰ ἀναφέρεται εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν.

Ε. Ζούκας. Διὰ τοῦ νόμου 1583 τοῦ 1930 παρεσχέθη τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ἵνα τροποποιήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐπιδιαιτητοῦ ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ Ἠλεκτρικοῦ ρεύματος τοῦ παρεχομένου ὑπὸ τῶν ἐργολάβων ἠλεκτροφωτισμοῦ τῶν πόλεων, διὰ παλαιῶν συμβάσεων, εἰς τοὺς δήμους καὶ ἰδιώτας μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Διϊγροδρόμων. Ἐνῷ δὲ ἡ σχετικὴ γνωμοδότησις τοῦ Συμβουλίου Διϊγροδρόμων ἐξεδόθη τὴν 30 Μαρτίου 1931 ἐν τούτοις παρῆλθε μέχρι τοῦδε ἔτος περίπου ἔκτοτε χωρὶς ν' ἀποφανθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἐπὶ τοῦ ζωτικωτάτου τούτου ζητήματος διὰ τοὺς δημότας τῆς πόλεως Τρικκάλων. Ἡ ἀδράνεια ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶναι ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἔγινε καὶ πρόξενος μεγάλης ζημίας τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Τρικκάλων ζημιωθέντων ὁλοκλήρους ἑκατοντάδας χιλ. δραχμῶν ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ἐργολάβου τοῦ πλουτήσαντος ἐκ τῆς συμβάσεως τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ τῆς πόλεως Τρικκάλων. Ὡφελήθη δὲ κατὰ τὸ διαδραμὸν ἐτήσιον περίπου χρονικὸν διάστημα 200 περίπου χιλ. δραχ. διότι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διαταγμάτων τῶν κανονιζόντων τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος κατὰ κιλοβάτ εἰς δραχ. 12 περίπου, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Διϊγροδρόμων καθωρίσθη αὕτη εἰς δραχ. 9.50 9.60 κατὰ κιλοβάτ Ἐπιβάλλεται νὰ παύσῃ ἡ ἀδικία αὕτη τῆς πόλεως Τρικκάλων διὰ τῆς ταχείας ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, οὕτινος ἡ ἀπόφασις ἵνα εἶναι δικαία, δέον νὰ καθορίσῃ τὴν τιμὴν τοῦ ρεύματος μικροτέραν τῆς καθορισθείσης ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ἔργων, οὕτω δὲ θέλει ἀποδοθῇ τὸ δίκαιον ὑπὲρ τῶν ἰδιωτῶν τῆς πόλεως Τρικκάλων ἄνευ οὐδεμιᾶς ζημίας τοῦ ἐργολάβου τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ.

Α Μπακάλμπασης. λέγει ὅτι ἡ ζημία τοῦ Δήμου Τρικκάλων εἶναι μεγίστη ἡ δὲ καθυστέρησις τῆς ἀποφάσεως ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας εἶναι ἀδικαιολόγητος.

Δ. Ἡρακλείδης. Νομίζω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἀντελήφθη ὅτι ἡ παράτασις δὲν εἶναι ὑπὲρ τῆς μονιμότητος. Πρέπει νὰ λυθῇ αὐτὴ ἡ ἐκκρεμότης, ἡ ὁποία εἶναι πρὸς ζημίαν τῶν δημοτῶν καὶ εἰς ὄφελος ἑνὸς ἑκατομμυριούχου.

Δ. Εὐθυμιάδης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας πρέπει νὰ μᾶς διαφωτίσῃ ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι τῆς καθυστερήσεως τῆς ἀποφάσεώς του.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Ὑπαίτιοι τῆς βραδύτητος, ἡ ὁποία ἐπῆλθε διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποκτάσεως ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν Τρικκάλων, εἶναι καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐδέχθησαν τὴν γνωμάτευσιν τοῦ Συμβουλίου τῶν Διϊγροδρόμων καὶ δι' ὑπομνημάτων των ἐζήτησαν ἕκαστος, ὅπως ὁ Ὑπουργὸς μορφώσῃ ἀτομικὴν γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ γίνῃ τρόπον τινὰ ὁ ἐπιδιαιτητής. Καὶ βεβαίως ὁ Ὑπουργὸς ἔπρεπε νὰ μελετήσῃ βαθέως τὸ ζήτημα. Ὑποθέτω ὅτι εἶναι πλέον ζήτημα ὀλίγων ἡμερῶν διὰ νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ἐπερωτῶ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας διὰ τίνα λόγον καθυστεροῦνται τόσον ἀδικαιολογήτως αἱ ἐκτιμήσεις τῶν παρὰ τῆς Ἑταιρίας τῶν ἔργων τοῦ Στρυμῶνος καταληφθεισῶν ἐκτάσεων καὶ λέγει ὅτι προέβη εἰς ἐπανειλημμένας ὑποδείξεις καὶ παρακλήσεις πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ἵνα παύσῃ ἡ ἀδικία ἡ προσγινομένη εἰς τοὺς παραμένοντας ἄνευ ἀποζημιώσεως κατόχους μικρῶν γεωργικῶν κλήρων καὶ τονίζει ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ τρόπος συντόμου διαδικασίας τῆς πληρωμῆς τῶν ἰδιοκτητῶν τοὐλάχιστον ἐντὸς ἑνὸς ἐξαμήνου ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς ἐκτάσεως. Ὑπάρχει ἐπίσης μία ἄλλη κατηγορία χωρικῶν, τῶν ὁποίων κατεστράφη ἡ ἐαρινὴ ἐσοδεία λόγῳ τῆς αὐτῆς αἰτίας, καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔλαβον ἀποζημίωσιν, ἤδη δὲ πεινῶσιν ἐν ἀναμονῇ πολυσχιδῶν διατυπώσεων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων. Δυστυχῶς ὅμως οὐδεμία ἀπάντησις ἐδόθη εἰσέτι εἰς τὴν αἴτησιν των. Ἡ τρίτη κατηγορία τῶν ζημιουμένων εἶναι ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν περιελήφθησαν κἂν εἰς τὰς ἀποζημιώσεις, καὶ φρονῶ ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ παίζουμε μὲ τὴν τύχην τῶν πεινώντων. Ἡ Ἑταιρία λέγει ὅτι δύναμαι νὰ πληρώσω ἐὰν μὲ διατάξῃ τὸ Ὑπουργεῖον.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ εἶπε καὶ εἰς ἐμὲ ἡ Ἑταιρία ὅταν μετέβην εἰς Σέρρας.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἐπαλήθευσιν τῆς πληροφορίας. Ὁλόκληροι ἰδιοκτησίαι κατεστράφησαν καὶ οἱ ἀγρόται περιμένουν ματαίως ν' ἀποζημιωθοῦν. Τὸ ἐνδιαφέρον ὅλων μας εἶναι πλαττωνικόν, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχομεν ἀποτέλεσμα. Καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ζητήσω τὴν πληρωμὴν τῶν χρημάτων των τοκοφόρως. Ἔχετε καθῆκον, κύριε Ὑπουργέ, νὰ ἐξετάσητε σοβαρῶς τὸ ζήτημα τουτο καὶ νὰ φέρετε νόμον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἐπιτρέπηται εἰς τὴν Ἑταιρίαν νὰ πληρώσῃ τὸν κόσμον καὶ χρειάζεται ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐνισχύσητε τὸ προσωπικόν, ὥστε νὰ μὴν ἐπέρχεται τόση βραδύτης εἰς τὴν ἐκτίμησιν.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) Ἀτυχῶς ἡ σύμβασις δὲν ἐπιτρέπει αἱ ἀποζημιώσεις νὰ κανονίζωνται ὑπὸ τῶν Ἑταιριῶν καὶ ὅπως εἴπατε ἡ βραδύτης ὀφείλεται πράγματι εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἴσως καὶ διότι ὁ νόμος ὁρίζει διαδικασίαν, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ τὴν συμμετοχὴν ὑπαλλήλων τριῶν Ὑπουργείων. Πάντως πρόκειται νὰ ἔλθῃ κατ' αὐτὰς νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον θὰ λύσῃ καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ἐπερωτῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας διὰ τίνα λόγον ἀνεκάλεσε τὴν ἀπόφασιν περὶ ἀπαλλοτριώσεως τοῦ ἀγροκτήματος Γενῆ Μαχαλᾶ τῆς περιφερείας Σερρῶν καὶ τινα μέτρα σκέπτεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀκτημόνων μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπόφασίν του Ὁ ἰδιοκτήτης, λέγει, ἀντιληφθεὶς τὸ συμφέρον του ἤρχισε νὰ πωλῇ πρὸς ἰδιώτας καὶ δυστυχῶς ἡ ἐπιτροπὴ ἀπαλλοτριώσεως δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψει της, ὅτι ἐξήντλησε τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενον ποσοστὸν καὶ ὅτι προέβη εἰς πώλησιν μεγάλων ἐκτάσεων. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τοῦτο τὸ τρωτὸν, ὅτι δὲν προέβη εἰς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν κτημάτων, τὰ ὁποῖα παραμένουν ἀναπαλλοτρίωτα καὶ ἔρχεται ἐπὶ πλέον νὰ ἄρῃ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν κτημάτων εἰς νομόν, ὅπου ἱστορικοὶ ἀγῶνες τῶν κατοίκων κατέστησαν ὑποχρεωτικὴν τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ὅλων τῶν ἀγροκτημάτων, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀναψηλαφήσῃ τὸν φάκελον διὰ νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀκτημόνων.

Καταλήγων τονίζει ὅτι τὸν ἔφερεν ἐπὶ τὸ θῆμα ἡ ὑποχρέωσις τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ ἀμύνεται κατὰ πάσης καταστρατηγήσεως αἱ ἐκτιμήσεις τῶν ἀκτημόνων.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας, λέγει, ὡμίλησε προφανῶς καὶ περὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐπερώτησιν. Ἡμεῖς θὰ περιορισθῶμεν εἰς ταύτην. Κατηγορούμεθα ὅτι δὲν ἀπηλείψαμεν χρέη τῶν ἀγροτῶν τῆς Δυτικῆς Θράκης, ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν προσφύγων ἀπησχόλησε πολλάκις καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλὴν καὶ εἶναι γνωστὸν πόσα εὐεργετικὰ καὶ χαριστικὰ μέτρα ἐλήφθησαν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ διὰ μειώσεων καὶ συμψηφισμῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν ἐξηρέθησαν καθόλου οἱ ἀγρόται τῆς Δυτικῆς Θράκης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ ἐξ ἐπιτάξεων χρέη περὶ ὧν ὡμίλησεν ὁ κ. συνάδελφος ὤφειλον ὁπωσδήποτε νὰ καταλογισθοῦν.

Α. Μπαλκάμπασης. Ἐγώ, λέγει, δὲν ἐπεξέτεινα τὴν ἐπερώτησίν μου, ὡς ἰσχυρίσθη ὁ κ. Ὑπουργὸς, ἁπλῶς ἠθέλησα νὰ κατατοπίσω τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν προσφύγων, οὗτινος τιμᾷμα ἀφεώρα ἡ ἐπερώτησις. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνέδειξε καὶ παρέταξε τὰς διαφόρους χαριστικὰς ὑπὲρ τῶν προσφύγων ἐνεργείας καὶ ἐξέφρασε τὴν ἔπαρξίν του, διότι ζητοῦμεν νὰ χαρισθοῦν καὶ τὰ ἐξ ἐπιτάξεων χρέη τῆς Δυτικῆς Θράκης. Ὅλον ὅμως αὐτὸ τὸ ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει τὰς 300.000 δραχμὰς καὶ ἐφ' ὅσον ἀπωλέσαμεν τὸ δικαίωμα ποὺ εἴχομεν ὡς ἐκ τῶν συμφωνηθέντων μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν συμψηφισμοῦ, δικαίως ζητοῦμεν νὰ μὴ χρεωθῶμεν διὰ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπομιμνήσκω καὶ πάλιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τὰς δηλώσεις του καθ' ἃς δὲν θὰ ἐχρεωνώμεθα μὲ τὸ ποσὸν αὐτό. Πρόκειται, τονίζει, ἐν πάσῃ περιπτώσει περὶ σχετικῆς δικαιοσύνης πρὸς ἕνα νομοταγῆ παραγωγικὸν καὶ παραμεθόριον πληθυσμόν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐγὼ, λέγει, ἀπήντησα εἰς τὴν ἐπερώτησιν καὶ πᾶν ὅτι ὑπεσχέθην ὅσον ἀφορᾷ τὰ χρέη τῶν ἀγροτῶν τὰ ἐξεπλήρωσαμεν. Ἐτονίσθη σήμερον ὅτι πρόκειται περὶ ποσοῦ τριακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, ἂν καὶ δὲν ἐξάγεται τοῦτο ὑπευθύνως. Ἂν ὅμως πρόκειται περὶ τοιούτου ποσοῦ νὰ εἶνε βέβαιος ὁ κ. ἐπερωτῶν ὅτι δὲν θὰ εἴμεθα ἡμεῖς ἀδιάλλακτοι.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** ἀναπτύσσων ἐπερώτησίν του πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας διὰ τὴν μὴ ἄμεσον ἀνέγερσιν τοῦ ἀγροτικοῦ οἰκοτροφείου Σερρῶν οὗτινος τὸν θεμέλιον λίθον πρὸ 20μήνου ἔθεσεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνή-

σεως λέγει ὅτι ἡ Γενικὴ Διοίκησις Μακεδονίας ἐπελήφθη τοῦ ζητήματος μετὰ 9 μῆνας καὶ διετάχθη ἡ ἀνάλογος ἐταιρία Καλκάνη νὰ ἀρχίσῃ τὰς ἐργασίας μετέφερε δὲ καὶ ὅλικὰ, ἀλλ' αἰφνιδίως ἐματαιώθη ἡ ἐκτέλεσις ἀναθέσεως τῆς ἐργολαβίας εἰς τὴν ἑταιρίαν «Τέκτων». Γνωρίζω συνεχῶς ὅτι ἡ εὐθύνη βαρύνει μᾶλλον τὴν Γενικὴν Διοίκησιν διὰ τὴν βραδύτητα, ἀλλὰ νομίζω ὅτι κανεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐξευτελίζῃ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Κράτους διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως ἔργου, τοῦ ὁποίου τὸν θεμέλιον λίθον ἔθεσεν ὁ ἴδιος. Διὰ τὸν κουρελιασμὸν, λέγει, αὐτὸν τῆς ὑπολήψεως τοῦ Κράτους διαμαρτύρομαι. Ὁ Ὑπουργὸς ἤδη μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι ἐξακολουθεῖ ἡ ἐργασία, ἀλλὰ ἐγὼ διεπίστωσα, ὅτι οὐδεμία ἐργασία γίνεται, καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ δώσῃ τὴν δέουσαν σημασίαν εἰς τὸ ζήτημα, διότι καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀγροτικοῦ οἰκοτροφείου δὲν στεγάζονται καὶ τόσον ὑγιεινῶς καὶ ἡ κυβέρνησις θὰ εὑρεθῇ προσεχῶς ἐκτεθειμένη καὶ νὰ ἔχῃ νὰ ἐπιδεικνύῃ μόνον τοὺς θεμελίους λίθους, τοὺς ὁποίους ἔθεσεν ὁ Πρόεδρός της.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Εὐχαριστῶ τὸν ἀξιότιμον βουλευτὴν Σερρῶν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἐπιδεικνύει διὰ τὴν ὑπόληψιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως μὲ τὴν φωτογραφίαν τοῦ ὁποίου ἐξελέγη, διαμαρτυρίαν ὅμως κατὰ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Μακεδονίας δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ, διότι τὴν κοσμεῖ σήμερον ὁ συναρχηγὸς τῆς ἐπαναστάσεως, τοῦ ὁποίου ἡ στοργὴ διὰ τοὺς πρόσφυγας εἶνε γνωστὴ καὶ ἡ ὁρᾶσις του γενικῶς ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων εἶνε ἔκδηλος καὶ ἱστορική. Τώρα ποῖα τεχνικὰ κωλύματα συνήντησε καὶ δὲν προχωροῦν αἱ ἐργασίαι τοῦ ἀγροτικοῦ οἰκοτροφείου δὲν γνωρίζω. Γνωρίζω μόνον ὅτι εἶνε εἰς χεῖρας του πίστωσις δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ ὅτι διοικητὴς τοῦ κύρους τοῦ κ. Γονατᾶ παρέλειψε νὰ προαγάγῃ τὸ ἔργον ἐξ ἀδιαφορίας.

Καὶ τὸ σημερινὸν ἐξ ἄλλου κτίριον τοῦ Οἰκοτροφείου εὑρίσκεται ὑπὸ ὑγιεινὴν κατάστασιν εἰς πολὺ καλὸν σημεῖον, ὅπως εἰς ἀρίστην κατάστασιν ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως εὑρίσκονται καὶ τὰ 46 οἰκοτροφεῖα καὶ Παιδικοὶ Σταθμοὶ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας, διότι καὶ τὰ κτίρια εἶναι καλὰ καὶ ὁ σιτισμὸς ἄριστος καὶ ἡ περιποίησις πλήρης. Βεβαιῶ, συνεχίζει, τὸν κ. Ἀνθρακόπουλον ὅτι δὲν μᾶς συνέχει κανεὶς φόβος προεκλογικὸς οὔτε εἰς τὰς Σέρρας, οὔτε πουθενὰ ἀλλοῦ καὶ παντοῦ θὰ παρουσιασθῶμεν μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλὰ καὶ εἶναι προφανές, ὅτι ὁ κ. βουλευτὴς Σερρῶν δὲν ἔχει σφυγμομετρήσῃ τὴν κοινὴν γνώμην Κατηλίγων λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα τὸ χειρίζεται ὁ κ. Γονατᾶς δὲν θὰ ναυαγήσῃ, ἀλλὰ θὰ ἀκουσθῇ καὶ ἐκεῖ ἡ δημιουργικὴ σκαπάνη ὅπως ἀκούεται εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς δημιουργίας αὐτὰς θὰ ἀπαντήσῃ ὁ λαὸς γρήγορα, διότι ἡ Κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων εἶναι Κυβέρνησις ἔργων καὶ ὄχι ἐγκαινιασμῶν μόνον. (Χειροκροτήματα).

Σ. Ἀνθρακόπουλος Ἐπειδὴ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἠθέλησε νὰ θέσῃ ἀντικανονικῶς ζητήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀφεώρων τὸ θέμα εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ δηλώσω καὶ πάλιν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸ γνωρίζει καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἡμεῖς ἀνήκοντες τότε εἰς τὴν Δημοκρατικὴν Ἕνωσιν δὲν προεκαλέσαμεν συνεργασίαν μετὰ τῶν Φιλελευθέρων, ἀλλὰ παρεκλήθημεν νὰ συμμετάσχωμεν εἰς τὸν συνδυασμὸν Σερρῶν καὶ μάρτυς περὶ τούτου εἶναι ὁ βουλευτὴς κ. Τζερμιάς. Ἔχων πάντα ταῦτα ὑπ' ὄψιν του ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ὤφειλε νὰ εἴπῃ ὅτι ἐξελέγημεν μὲ τὰς φωτογραφίας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἀλλ' ἐν συνεργασίᾳ καὶ μὲ τὴν διατήρησιν τῆς πλήρους αὐτοτελείας μας καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐνασκήσεως ὡρισμένης ἀγροτικῆς πολιτικῆς, ἰδίᾳ δὲ μὲ καθωρισμένην κατεύθυνσιν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν παραμεθορίων πληθυσμῶν διὰ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ 1925 ἐνδιεφέρθημεν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς γνωρίζει ποσάκις ἔχομεν περιέλθει τὸν νομὸν Σερρῶν, ποίας ὑπηρεσίας προσεφέραμεν εἰς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον, ποσάκις ἠγωνίσθημεν διὰ τὰ ζητήματά του καὶ δὲν ὤφειλε νὰ μᾶς θεωρήσῃ ὡς εὐτελεῖς πολιτευομένους ἔχοντας ἀνάγκην προστασίας οἱασδήποτε. Τώρα ἐν σχέσει μὲ τὸ Οἰκοτροφεῖον, ἐφ' ὅσον ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔθεσε τὸν θεμέλιον λίθον ἐφρονοῦμεν ὅτι ἐκτελεσμοῦ πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ Κράτος θὰ ἔπρεπεν ἤδη νὰ εἶχε συντελεσθῇ ἡ ἀνέγερσις αὐτοῦ καὶ νὰ μὴν ἐξευτελίζεται ἡ ἔννοια τοῦ Κράτους ὑποσχομένου, ἐγκαινιάζοντος ἐν ἔργον διὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ του καὶ ἐγκαταλείποντος κατόπιν αὐτό. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ὑπερῆμύνθημεν ἡμεῖς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ ὠφείλατε σεῖς κ. Ὑπουργέ, ὁ ὁποῖος ἱκανοποιεῖσθε μὲ ἓν εὖγε τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ νὰ προσέξητε περισσότερον τὴν ἐκτεθειμένην ὑπόληψίν του.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν γνωρίζει τί τεχνικὰ ἔργα χρειάζονται, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι 20 μῆνες ἐπήρκουν διὰ μίαν μελέτην. Τὸν Γενικὸν Διοικητήν, ὃν σέβομαι καὶ ἐγώ, οὐδεὶς ἔθιξε, ἐτόνισα ὅμως τὴν ὑπάρχουσαν καθυστέρησιν διὰ τὴν ὁποίαν, βεβαίως, ἂν δὲν ἔχει κανεὶς ἄλλος εὐθύνην θὰ ἔχῃ τοὐλάχιστον τοιαύτην ἡ Γενικὴ Διοίκησις καὶ ἡ ὑπηρεσία τῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν ποὺ ἐτόνισεν ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν εἶναι ἀνακριβεῖα ἂν σᾶς εἶπω ὅτι οἱ μαθηταὶ στεγάζονται εἰς μπουντρούμια ὅμοια τῆς Βρζερούμ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξερχόμενος τῆς ἐπερωτήσεως ἔκαμε καὶ προεκλογικὰς προφητείας. Ἡμεῖς ἕνα μόνον ἔχομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι πιστεύομεν εἰς τὰς ἰδέας μας καὶ εἰς τοὺς ἀγῶνάς μας καὶ καλὸν εἶναι νὰ προστατεύσῃ τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ ἀφίσῃ ἡμᾶς, καὶ ἂν ἐκεῖνος ἔχῃ ἰσχυροὺς ὤμους καὶ ἰσχυρὰν φωνήν, ἡμεῖς δὲν στερούμεθα ψυχῆς καὶ πίστεως.

Ὁ κ. ***Γ. Κονδύλης*** ἀναπτύσσων ἐπερώτησίν του περὶ τῆς μὴ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὴν χήραν Δογάνη καὶ εἰς τὸν ὑπολοχαγὸν Κ. Λαμπρόπουλον λέγει ὅτι ἔφερε αὐτὴν τὴν ἐπερώτησιν παρὰ τὴν συνήθειάν του νὰ μὴ ἀπασχολῇ συχνὰ τὴν Βουλήν, διότι πρόκειται περὶ μεγάλης ἀδικίας, ἡ ὁποία διαπράττεται εἰς βάρος ἑνὸς μακαρίτου καὶ ἑνὸς ἄλλου, ὁ ὁποῖος εἶναι μισὸς ἄνθρωπος, καὶ ἐξ ἄλλου περὶ ἀνισότητος ὡς πρὸς τὰς παροχὰς τοῦ Κράτους εἰς τοὺς δημοσίους λειτουργούς. Ὁ ἀτυχὴς λοχαγὸς Δογάνης εἶναι θῦμα τῆς ἀφοσιώσεώς του πρὸς ἀνώτερόν του, ἐφονεύθη δὲ καθ' ἣν στιγμὴν τὸν ὑπερήσπιζεν ἐναντίον ἀδίκου ἐπιθέσεως. Ὁ Δογάνης ἦτο ἡρωϊκὸς ἀξιωματικὸς ἀλλὰ καὶ ἀνώτερος ἄνθρωπος, ἐπολέμησεν εἰς Μακεδονίαν, τὴν Οὐκρανίαν καὶ τὴν Μ. Ἀσίαν μὲ ἐξαιρετικὴν τόλμην καὶ αὐταπάρνησιν. Δὲν ἦτο ὅμως προκλητικὸς ἄνθρωπος, ἠσχαλεῖτο μὲ τὴν θεραπείαν τῶν γραμμάτων καὶ τῆς λογοτεχνίας περισσότερον παρὰ εἰς ἔριδας καὶ εἰς τὰ ὅπλα. Συνεπῶς δὲν εἶχεν εὐθύνην διὰ τὸν ἄδικον θάνατον, τὸν ὁποῖον τοῦ ἐπεφύλαξεν ἡ μοῖρα. Ἀποθανὼν ἀφῆκε τὴν χήραν καὶ πενταετὲς τέκνον, ἐνῷ δὲ ὅλοι ἠλπίσαμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐλάμβανε μέτρον τι διὰ τὴν οἰκογένειάν του, τοὐλάχιστον ὅσον ἔλαβε καὶ διὰ τὰς χήρας τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας Μαρκοπούλου καὶ Δαβερόνη, οὐδὲν ἐγένετο. Περὶ τοῦ δευτέρου ἀξιωματικοῦ θὰ ὑπομνήσω εἰς τὴν Βουλὴν τὸ θέρος τοῦ 1926, ὅτε ἡ δικτατορία εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀκμήν της οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ ὑπὸ δίωξιν καὶ οἱ χαφιέδες εἶχον πλημμυρίσει τὰ κέντρα καὶ τὰς ὁδοὺς μεγάλαι δὲ μάζαι τοῦ λαοῦ ἔκυπτον τὸν αὐχένα πρὸ τοῦ μοιραίου, νομίζουσαι ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπαλλαγῇ ἡ χώρα τῆς Δικτατορίας, ἐγὼ πιστεύων ὅτι τὰ σιδηρόφρακτα καθεστῶτα δὲν προσβάλλονται κατὰ μέτωπον, ἀλλὰ δι' ἐλιγμῶν, εἶχον ἀρχίσει συνεννοήσεις τινας, ἀλλ' αἰφνιδίως ἐξεδόθη καὶ ἐναντίον μου ἔνταλμα καὶ ἐδόθη πρὸς ἐκτέλεσιν εἰς τὸν ὑπολοχαγὸν Παπαδόπουλον ὅστις ὑπηρέτει εἰς τὸ Φρουραρχεῖον, ὁ ὁποῖος ἡμέρας τινὰς πρότερον μοῦ εἶχε ἐκφράσει τὴν ἀηδίαν του διὰ τὸ κατάντημα τῆς δικτατορίας, ὅταν δὲ ἔλαβε τὸ ἔνταλμα ἔσπευσε νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ καὶ ἐγὼ ἔφυγα ἐκ τῆς οἰκίας μου. Μετὰ 7 ἡμέρας ἀνετράπη ἡ δικτατορία, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ κατωρθοῦτο, μολονότι ἦτο ἀνάγκη νὰ γίνῃ, διότι ἡ δικτατορία ἔκαμνε τότε καὶ ἐξωτερικὴν πολιτικὴν πολὺ ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν Μακεδονίαν. Ὅταν ἠθέλησα νὰ διαλύσω τὰ δημοκρατικὰ τάγματα ἐξηγέρθησαν οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὰ καὶ οἱ κομμουνισταί, οἱ ὁποῖοι

ἐζήτουν νὰ μὲ πλήξουν ἐκ τῶν νώτων. Ἀντέταξα μίαν πρόχειρον δύναμιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκε καὶ ὁ ὑπολοχαγὸς Δαμπρόπουλος, ὅστις καὶ κατώρθωσε νὰ διαλύσῃ τοὺς κομμουνιστάς, ἔλαβεν ὅμως κατὰ τὴν σύρραξιν διαμπερὲς τραῦμα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου προσεβλήθη ἀργότερον ἀπὸ φθίσιν. Βεβαίως δὲν ἦτο πολεμικὴ ὑπηρεσία, ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι νὰ τὴν θεωρήσω σπουδαιοτέραν αὐτῆς, διότι εἰς τὸν πόλεμον ὅλοι πολεμοῦν ἐξ ὑποχρεώσεως, ἐνῷ αὐτὸς ἠγωνίσθη διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ.

Δι' ἐκθέσεώς μου ἐξέθηκα τὰ γεγονότα, ἀλλὰ καὶτοι παρῆλθεν ἔτος οὐδεμία σύνταξις ἐδόθη εἰς αὐτόν. Φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ κρίνωνται μὲ ἄλλα μέτρα καὶ σταθμὰ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ μὲ ἄλλα οἱ στρατιωτικοί. Πρέπει νὰ ἐπικρατῇ ἰσότης ἰδίως διὰ τὰς ἐκτάκτους πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας (Χειροκροτήματα).

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ νόμος περὶ συντάξεων τῶν ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποστρατεύονται λόγῳ παθήσεως προελθούσης ἐν ὑπηρεσίᾳ δὲν εἶναι ἴσως πρὸς τὸν νόμον τὸν διέποντα τὰς συντάξεις τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων. Ἡ ἀνισότης αὕτη θ' ἀρθῇ διὰ νομοθετικῆς μερίμνης, τὴν ὁποίαν θὰ λάβω. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς δύο περιπτώσεις περὶ ὧν ὡμίλησεν ὁ προλαλήσας ἔχω νὰ εἴπω τὰ ἑξῆς. Διὰ τὴν χήραν Δογάνη, ἀξιωματικοῦ τοῦ ὁποίου ὅλοι ἀναγνωρίζομεν τὰς ὑπηρεσίας, ἐλήφθη μέριμνα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων νόμων προσωρινῶς τοὐλάχιστον. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι πεθαίνουν ἐν ὑπηρεσίᾳ, δὲν πρέπει νὰ διαφέρουν ὅσον ἀφορᾷ τὰς παροχὰς ἐκείνων ποὺ ἀποθνήσκουν προτάσσοντες τὰ στήθη των ἐνώπιον τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ, δι' αὐτὸ κατηρτίσθη νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον δὲν ἦλθεν ἀκόμη πρὸς συζήτησιν, ὅταν θὰ συζητηθῇ δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν νὰ περιλάβῃ καὶ τοὺς μέχρι σήμερον εὑρισκομένους εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν περὶ ἧς ὡμίλησεν ὁ κ. Βουλευτής. Προσθέτει ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἂν ὑποβληθῇ πρότασις νόμου εἰδικῶς διὰ τὴν χήραν Δογάνη τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν δὲν θὰ προβάλῃ οὐδεμίαν ἀντίρρησιν.

Συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις ὥραν 8ην δι' αὔριον ὥραν 4 καὶ 30' μ. μ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Ἀποστόλου

Δ. Μέλφος

Ὁ Πρόεδρος

Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Λ'.

Παρασκευῆς 19 Φεβρουαρίου 1932

Ὥρα 4 καὶ 30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος **κ. *Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ **κ. κ. *Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας), ***Φ. Ζαΐμης*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ διατάξεων σχετικῶν πρὸς τὴν ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τῶν ἐφημερίδων».

Ὁ **κ. *Γ. Κατεχάκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ συμπληρώσεως τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουνίου 1931 κωδικοποιηθέντος Νόμου 3981 «περὶ συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ **κ. *Φ. Ζαΐμης*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδια νόμων:

1) Περὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων.

2) Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου 3348 περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 23 ἐδ. 2 τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1923 Ν. Δ. καὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας, ταξομένης προθεσμίας.

3) Περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὴν Πηνελόπην χήραν Κωνστάντ. Ἀργασάρη Λομβάρδου.

4) Περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὰς οἰκογενείας τοῦ λοχαγοῦ τοῦ πεζικοῦ Ἀθανασίου Δογάνη καὶ ἀνθυπασπιστοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Ἀναστασίου Βούζα.

5) Περὶ ἐγκρίσεως ἀτελείας ἀραβοσίτου, κριθῆς καὶ βαμβακοσπόρου διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν πληθυσμῶν καὶ τῆς κτηνοτροφίας.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς νομοσχέδια.

1) Περὶ διορισμοῦ τῶν γραφέων καὶ ὑπογραμματέων τῶν Δικαστηρίων καὶ Εἰσαγγελιῶν καὶ

2) Περὶ τοῦ τύπου τῆς μεγάλης τοῦ Κράτους σφραγῖδος καὶ τῶν σφραγίδων τῶν Δημοσίων ἀρχῶν.

Ὁ **κ. *Δ. Δίγκας*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ παραχωρήσεως ἀντὶ ἀνταλλάγματος παραλιακοῦ γηπέδου τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Βόλου εἰς τὸν Δῆμον Παγασῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ὁ **κ. *Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 4862 περὶ Ξένων σχολείων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) Περὶ ἐπιπλώσεως τοῦ Μεγάρου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

2) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας Συμφωνίας περὶ ἀμοιβαίας ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ φόρου εἰσοδήματος ὡρισμένων κερδῶν προερχομένων ἐκ ναυτιλιακῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὁ βουλευτὴς **κ. *Α. Βερδέλης*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3409.

Ὁ **κ. *Θ. Παπαστρατῆς*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 3ης Ὀκτωβρίου 1931 περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ οἰνοπνεύματος καὶ στεμφυλοπνεύματος ἰσχυουσῶν διατάξεων».

Οἱ **κ. κ. *Α. Μυλωνογιάννης, Ε. Τριποδάκης*** καὶ ***Ι. Μπουρνιᾶς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ ταμείου ἀποδοχῶν καὶ ἀσφαλίσεως κλήρου τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ βουλευτὴς **κ. *Ε. Ζούκας*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν Προέδρων Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν Τρικκάλων, Ἐμπο-

ρικοῦ Συλλόγου, Ἀποικιακῶν, Ὑποδημ̀ατοποιῶν, Ἐπιπλοποιῶν, Ἀρτοποιῶν, Ἐγχωρίων προϊόντων, Ὀπωροπωλῶν καὶ Διδηρουργῶν, διὰ τοῦ ὁποίου παριστάνουν τὴν οἰκτρὰν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς ἐπαρχίας Τρικκάλων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Ἀφεντούλης** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν κατοίκων Ζαγορᾶς, ζητούντων τὴν λῆψιν μέτρων διὰ τὴν παράνομον κατάθεσιν τοῦ κληροδοτήματος Πανταζοπούλου εἰς τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου.

Ἐπιτροπὴ ἐργατῶν βαμβακοκλωστηρίων Βέρμιον Βερροίας ζητεῖ τὴν χορήγησιν συναλλάγματος διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοστασίου.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Α. Παπαναστασίου** καὶ **Α. Μπακάλμπασης** καταθέτουσιν ἀναφορὰν τῶν ἐν πολεμικῇ διαθεσιμότητι συνεπείᾳ τραυμάτων πολέμου ἀξιωματικῶν Α' κατηγορίας, ζητούντων τὴν χορήγησιν δανείου παρὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ.

Οἱ καπνοπαραγωγοὶ Ν. Κουκλουτζᾶ διαμαρτύρονται κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξαγορᾶς καπνῶν εἰς τιμὰς ἐξευτελιστικάς.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ι. Παπαφλέσσας** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν ἰδιοκτητῶν προαστείου Καλλιθέας καὶ Ἑνώσεως Παλαιῶν Πολεμιστῶν, διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἀνέγερσιν Συνοικισμοῦ ἐξ 60 δωματίων παρὰ τὴν Λεωφόρον Συγγροῦ καὶ Δήμητρος.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Τσουκαλάδων Λευκάδος, ζητούσης τὴν παροχὴν ἀρδοσίτου ἐπὶ πιστώσει.

Ὁ ἔφεδρος βοηθητικὸς ἀνθυπολοχαγὸς Δερβέναγας Ε50. παρακαλεῖ ὅπως καταταχθῇ εἰς τὸ στρατεύμα μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ μονίμου ἀνθυπασπιστοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου Ἐργολητῶν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ταμείου Συντάξεως αὐτῶν.

Ὁ Ἀλέξ. Καλογραιόπουλος, τέως ταξινόμος β' τάξεως Τ.Τ.Τ. ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 4752 «περὶ παροχῆς μερίσματος ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Ὁλ. Ὑπαλλήλων.

Ἡ Κοινότης Σαππῶν ζητεῖ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἰδιοκτητῶν ἀγροφυλάκων.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διαταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης.** Συνιστῶν ἀναφορὰς πολυτέκνων παρακαλεῖ νὰ ἐφαρμοσθῶν τὰ ληφθέντα ὑπὲρ αὐτῶν νομοθετικὰ μέτρα συμπληρούμενα μάλιστα διὰ νὰ παρέχωνται εἰς αὐτοὺς ἐκπαιδευτικαὶ καὶ στρατολογικαὶ εὐκολίαι.

Τὰς ἀναφορὰς τῶν πολυτέκνων συνιστῶσιν οἱ κ.κ. Ι. Νικολίτσας, Σ. Στεφανόπουλος, Η. Εὐριπαῖος καὶ Σ. Ἀναστασιάδης.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας.** Λέγει ὅτι διὰ μυριοστὴν φορὰν ἀναγκάζεται νὰ παρακαλέσῃ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ πραγματικὴν πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν πολυτέκνων, διότι οἱ ὑφιστάμενοι νόμοι δὲν ἐφαρμόζονται· οἱ δὲ πολύτεκνοι δὲν γνωρίζουν ποῖα δικαιώματα τοῖς παρέχουν αὐτοί. Παρακαλεῖ τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς νὰ μελετήσουν τὰ δίκαια παράπονα τῶν πολυτέκνων, διότι οὗτοι καθ' ἑκάστην διὰ τῶν παρακλήσεών των συγκινοῦν ὁλόκληρον τὴν Βουλήν, οἱ δὲ Βουλευταὶ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ διαμαρτύρωνται διὰ τὴν κακὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ πολύτεκνοι.

Ὁ κ. **Ε. Ζούκας.** Λέγει ὅτι τὰ αἰτήματα τῶν πολυτέκνων ἀφορῶσι πολλοὺς ἐκ τῶν Ὑπουργῶν, πρέπει δὲ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, διότι οἱ νόμοι οἱ εὐεργετικοὶ διὰ τοὺς πολυτέκνους δὲν ἐφαρμόζονται, ὁ δὲ περὶ ἐκπαιδευτικῶν τελῶν χωλαίνει.

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος** Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν θυμάτων καταχραστῶν συμβολαιογράφων «Θέμις» καὶ παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ τὸν πληροφορήσῃ εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ ὑπόθεσις τὴν ὁποίαν ἀφορᾷ ἡ ἀναφορά.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἀντιπρόσωπος αὐτῶν συνεργάζεται μὲ τὸν σύλλογον τῶν συμβολαιογράφων διὰ τὴν ἀνεύρεσιν μιᾶς λύσεως. Τὸ Κράτος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ 40 ἑκατομ. τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται.

Δ. Γιαννόπουλος. Μόνον περὶ 15 ἑκατομ. πρόκειται.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Οὔτε ἓν ἑκατ. δὲν ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ τὸ Κράτος.

Α. Παπαθανάσης. Συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ε. Τριποδάκης Συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἀγγωνιᾶς περὶ μὴ ὑπαγωγῆς των εἰς Χανιὰ τονίζει ὅτι ἐφ' ὅσον αὐτοὶ τὸ θέλουν πρέπει νὰ μείνουν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Ρεθύμνου.

Κ. Λιδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν), Νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. **Σ. Στεφανόπουλος** ὑποστηρίζει ἀναφορὰν τῶν ἐμπόρων καὶ ἐπαγγελματιῶν Ηύργου ζητούντων ἐπέκτασιν καὶ εἰς αὐτοὺς τοῦ ὑπὲρ τῶν Ἀγροτῶν χρεωστασίου.

Ὁ κ. **Ε. Κουλουμβάκης** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Συνδικάτου Ἐργατῶν Τύπου ἀφορώσης τὸν περιορισμὸν τῶν σελίδων τῶν Ἐφημερίδων, λέγει, ὅτι ὅταν ἐψηφίζετο ὁ νόμος περὶ τύπου, περισσότερον φιλελεύθερος τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον καὶ ὁ ὁποῖος ἐκρίθη χωρὶς νὰ ἀναγνώσῃ κανεὶς ἓν τῶν καταχρινάντων αὐτὸν τὰ ἄρθρα του, εἶχε τὴν τιμήν, ὁμιλῶν ὡς εἰσηγητής, νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ ἐπαναλαμβάνει τοῦτο σήμερον, ὅτι δὲν θὰ ἐκάμναμεν παρὰ μίαν τρύπαν εἰς τὸ νερό, ἂν δὲν περιωρίζοντο συγχρόνως αἱ σελίδες τῶν ἐφημερίδων. Μόνον διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν σελίδων τῶν ἐφημερίδων θ' ἀποκτήσωμεν τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐξουσιῶν, οἵα εἶναι ὁ τύπος, καὶ θὰ κατορθωθῇ νὰ φθάσῃ οὗτος εἰς τὸ ὕψος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ εὑρίσκεται, διότι τότε μόνον θὰ παύσουν αἱ ἐφημερίδες νὰ δημοσιεύουν ἀνήθικα διηγήματα καὶ ὅλα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται ἐλαφρὰ φιλολογία. Καὶ τότε ὁ τύπος θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ Κράτος τὴν ὑπηρεσίαν ἐκείνην, διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι τεταγμένος.

Μ. Μαντᾶς. Ἡ ἀναφορὰ τοῦ συνδικάτου τῶν ἐργατῶν τύπου. . . .

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Τὸ νομοσχέδιον κατατίθεται σήμερον ἢ τὴν Δευτέραν. Τὰς ἀντιλήψεις αἱ ὁποῖαι ἐξετέθησαν τὰς ἐνστερνίζεται ἡ Κυβέρνησις. . .

Μ. Μαντᾶς. Ἐγὼ ὅμως δὲν τὰς ἐνστερνίζομαι.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ναί, ἀλλὰ τί σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐκδηλωθῇ διὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Μ. Μαντᾶς. Ἐγὼ θὰ ὑποστηρίξω τὴν ἀναφοράν. Ὁ νόμος περὶ τύπου δὲν ἔφερε τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ἐνόμιζεν ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ φέρῃ, ὅτι θὰ κατώρθωνε δηλαδὴ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κυκλοφορίαν τῶν μὴ φιλικῶν της ἐφημερίδων, καὶ ἐσκέφθη κατόπιν τούτου τὸν περιορισμὸν τῶν σελίδων, ὁ ὁποῖος πλήττει τὸν τύπον, ἀλλὰ πλήττει καὶ ἐπαγγελματίας.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Λαμβάνεται πρόνοια περὶ αὐτῶν. Διὰ αὐτὸ παρεκάλεσα νὰ ἀφίσετε νὰ ἔλθῃ ὁ νόμος.

Μ. Μαντᾶς. Πλήττει μίαν τάξιν ἐργαζομένων πολιτῶν, ἐκτὸς αὐτοῦ ἔχει ἄλλα ἐλατήρια, ὡς ἐγὼ νομίζω.

Ε. Κουλουμβάκης. Αἱ ἐφημερίδες «Ἑλληνικὴ» καὶ «Καθημερινὴ» ὀρθώτατα καὶ πατριωτικώτατα φερόμεναι εἶναι ὑπὲρ τοῦ περιορισμοῦ.

Μ. Μαντᾶς. Δὲν ἔχουν μεγάλην κυκλοφορίαν καὶ συνεμάχησαν μὲ τὰς ἀντιθέτους, διὰ νὰ ἐξοντώσουν ἐκείνας ποὺ ἔχουν μεγάλην κυκλοφορίαν.

Α. Παπαθανάσης. Ἀντιθέτως δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι εἰς τὴν ὕπαιθρον ἀμφότεραι αἱ ἐφημερίδες αὐταὶ ἔρχονται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς κυκλοφορίας.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** ὑποστηρίζων ἀναφορὰν τῶν συνεταιρισμῶν Μεσσηνίας, ζητούντων τὴν παράτασιν τῆς φορολογικῆς περιόδου ἀμβύκων ἐπὶ τετράμηνον, λέγει, ὅτι ὁ κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ τείνῃ εὐήκοον τὸ οὖς, ἐπὶ δικαίας παρακλήσεώς του, ὥστε νὰ δεχθῇ τροπολογίαν του δι' ἧς ἐπετράπη ἡ ἀπόσταξις τῶν σύκων. Δυστυχῶς ὅμως ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ κρίσις ἐγένετο ἀφορμὴ, ὥστε νὰ μὴ ἐξαχθῶσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅλα τὰ νομιζόμενα ἐμπορεύσιμα σύκα, καὶ οὕτω παραμένουσιν εἰς τὰς ἀποθήκας 300.000 ὀκάδες, καταστάντα πλέον μὴ ἐμπορεύσιμα. Παρακαλεῖ τὸ κ. Ὑπουργὸν ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τῶν συκοπαραγωγῶν καὶ παρατείνει ἐπὶ τετράμηνον τὴν ἀπόσταξιν τῶν σύκων.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** συνηγορεῖ θερμῶς ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς λήψεως νομοθετικοῦ μέτρου, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος ἔδωσε δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ παρατείνῃ τὴν προθεσμίαν διὰ Διατάγματος μέχρι τέλους Ἰανουαρίου μόνον. Ἡ κατάστασις τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου εἶναι κρίσιμος καὶ ἐλπίζει ὅτι ἡ πρώτη χειρονομία τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν θὰ εἶναι αὐτὴ ὑπὲρ τῶν παραγωγῶν. Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῶν ξυραγωγῶν. Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῶν ξυραγωγῶν, νὰ ἐπιτραπῇ δὲ ἡ ἀπόσταξις αὐτῶν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῶσιν οὗτοι ἄλλως.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ τείνῃ εὐμενὲς οὖς εἰς τὴν παράκλησίν του σχετικῶς μὲ τὴν ἀπόσταξιν τῶν βεβλαμένων οἴνων τοῦ νομοῦ Χανίων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς τῶν σταφυλῶν ἔβρεχεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐν τῷ νομῷ Χανίων, καὶ οὕτως ἐβρέχεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐν τῷ νομῷ Χανίων, καὶ οὕτως αἱ σταφυλαὶ ἀπερρύφησαν βρόχινον ὕδωρ, ὁ δὲ παραχθεὶς οἶνος μὴ ἔχων τὰ ἀναγκαῖα συστατικὰ ἐν ἀναλογίᾳ ἐβλάβη. Δὲν εἶναι ὁ οἶνος οὗτος οὔτε ὄξος, οὔτε οἶνος πόσιμος, διὰ τοῦτο παρακαλεῖ νὰ προκληθῇ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόσταξις τῶν βεβλαμένων οἴνων, ἵνα οὕτω συνηγθῶσιν οἱ πενόμενοι σήμερον ἀμπελουργοὶ νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τοῦ προϊόντος αὐτοῦ. Ἐλπίζει, ἢ μᾶλλον εἶναι βέβαιος, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ θελήσῃ νὰ κάμῃ αὐτὴν τὴν χειρονομίαν.

Φ. Ζαΐμης (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὀφείλω νὰ ὑπενθυμίσω εἰς τοὺς ἐρωτῶντας ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν νόμον ὑπενθυμίσω εἰς τοὺς ἐρωτῶντας ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν νόμον ἄρθρον διὰ νὰ παραταθῇ ἡ προθεσμία διὰ τοὺς μικροὺς ἀμπελουργοὺς καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς λήψεως νομοθετικοῦ μέτρου, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος ἔδωσε δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν μέχρι τέλους Ἰανουαρίου μόνον. Ἡ κατάστασις τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου εἶναι κρίσιμος καὶ ἐλπίζει ὅτι ἡ πρώτη χειρονομία τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν θὰ εἶναι αὐτὴ ὑπὲρ τῶν παραγωγῶν. Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῶν ξυραγωγῶν. Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῶν ξυραγωγῶν, νὰ ἐπιτραπῇ δὲ ἡ ἀπόσταξις αὐτῶν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῶσιν οὗτοι ἄλλως.

Ὁ κ. **Θ. Φίλιος** ἀναγινώσκει τηλεγράφημα ἐκ Τρικκάλων διὰ τοῦ ὁποίου παρουσιάζεται ὡς σοβαρὰ ἡ κατάστασις τῶν ἀγροτῶν καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποστολῆς νέας ποσότητος ἀρδοσίτου διὰ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τοὺς γεωργούς.

Ὁ κ. **Ε. Ζούκας** ἐπίσης τονίζει τὴν σοβαρότητα τῆς καταστάσεως ὀφειλομένην κυρίως εἰς τριετῆ συνεχῆ καταστροφὴν καὶ φρὴν τῆς παραγωγῆς ἐκ τῶν θεομηνιῶν καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀποσταλῶσι 500 τοὐλάχιστον τόννοι ἀρδοσίτου.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὅταν εἰσηγρ- **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὅταν εἰσηγρ- ἄκουσα μίαν φράσιν τοῦ χθὲς εἰς τὴν Βουλήν, κ. βουλευταί, ἤκουσα μίαν φράσιν τοῦ χθὲς εἰς τὴν Βουλήν, κ. βουλευταί, ὅτι ἐὰν δὲν δοθῇ ἀρδόσιτος θὰ πάρουν ξύλα. Ἔχω τὴν ἐναντίαν γνώμην ἀπολύτως. Βεβαιῶ τὴν Βουλὴν ὅτι οἱ Θεσσαλοὶ δὲν θὰ πάρουν τὰ ξύλα, διότι οὐδέποτε συνηθίζουν νὰ κάμουν ἀνομίας καὶ ταραχὰς καὶ διότι γνωρίζουν πολὺ καλὰ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε τὸ πᾶν διὰ νὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν.

Θ. Φίλιος. Ὁμολογῶ, κ. Ὑπουργέ, ὅτι ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις πολλὰ καλά.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἰς τὴν Θεσσαλίαν ὑπάρχει μία μεγάλη δυστυχία. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ἡ Θεσσαλία, ἡ ὁποία πάσχει· ἡ Βουλὴ γνωρίζει ὅτι ὅλη ἡ Ἑλλὰς ὑποφέρει. Φυσικὸν εἶναι ὅτι ὑπάρχουν διάφοροι βαθμοί, ἡ δὲ Θεσσαλία εὑρίσκεται εἰς τὴν πρώτην θέσιν. Ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς αὐτὴν τί ἔπραξε, τί παρέλειπε νὰ πράξῃ;

Θ. Φίλιος. Ἔπραξε πάρα πολλά.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἡ Βουλὴ ἐλπίζω ὅτι γνωρίζει καλῶς, ὅταν ἐζητήθη εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον ἀνάκλησιν εἰσπράξεων φορολογικῶν, ὅλαι αἱ φορολογίαι τῶν παθόντων μερῶν ἀφέθησαν, δὲν ὑπάρχει φορολογία ἀγροτική, ἡ ὁποία νὰ εἰσεπράχθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Ἐζητήθη ἀκόμη ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν νὰ μὴ πληρωθοῦν αἱ ἐτήσιαι δόσεις τῶν χωρικῶν διὰ τὰ ἀγροκτήματα, τὰ ὁποῖα ἔλαβον ὡς κλῆρον. Καὶ αἱ δόσεις αὐταὶ ἀνεστάλησαν. Μετὰ ταῦτα ἐζητήθη ὅπως ψηφισθῇ ἀτέλεια εἰσαγωγῆς ἀρδοσίτου.

Κατόπιν μᾶς ἐζητήθη ἀτέλεια εἰσαγωγῆς διὰ τὴν τροφὴν τῶν κτηνῶν καὶ ἐδόθη ἡ ἀτέλεια εἰσαγωγῆς βαμβακοσπόρου ὅπως ἐδόθη ἀτέλεια κριθῆς μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου.

Θ. Χαβίνης. Καὶ τὸ νομοσχέδιον περὶ καταργήσεως τῆς φορολογίας τῶν αἰγοπροβάτων εἶναι τὸ σπουδαιότερον ἀπὸ ὅλα.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Μετὰ ταῦτα ἐδημιουργήθη μία κατάστασις ἀρκετὰ ὀδυνηρὰ ἕνεκα τοῦ βαρέως χειμῶνος. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἐκτὸς τῶν θεομηνιῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐνσκήψει πέρυσιν, ἐνέσκηψε καὶ ἐφέτος βαρύτατος χειμών, ὁ ὁποῖος ἐπέτεινε τὴν οἰκτρὰν θέσιν εἰς ἣν εὑρίσκετο ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπαίθρου. Εἷς βοήθειαν αὐτοῦ ἦλθεν ἡ Κυβέρνησις χορηγήσασα ἐπὶ πιστώσει τὸν ἀρδόσιτον τοῦ ὁποίου εἶχον ἀνάγκην. Κύριοι βουλευταί, δὲν γνωρίζω ἂν μέχρι τοῦδε εἴσθε ἐν γνώσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τόννων τοῦ ἀρδοσίτου τὸν ὁποῖον ἐχορήγησεν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα ἐπὶ πιστώσει. Οὗτος ἀνέρχεται εἰς 13 ἑκατομμύρια ἤτοι εἰς 30 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἐκτὸς αὐτοῦ ἐδόθησαν καὶ καλλιεργητικὰ δάνεια 54 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἀλλὰ μήπως, κ. συνάδελφοι, παρέλειψε τίποτε ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν κτηνοτροφίαν; Δι' αὐτὴν ἐπὶ πλέον ἀφῃρέθη καὶ ἡ φορολογία τῶν αἰγοπροβάτων.

Σχετικῶς μὲ τὸν Νομὸν Τρικκάλων, εἶναι ἀκριβὲς ὅτι οὗτος ἔχει δοκιμασθῇ περισσότερον, διότι ὑπῆρξε καὶ μεγάλη ἡ τρομακτικὴ πλημμύρα τοῦ Πηνειοῦ, ἡ ὁποία παρέσυρε τὸ σύμπαν τὸ παρελθὸν ἔτος, διὰ τὸν Νομὸν ὅμως Τρικκάλων ἐδόθησαν 912 τόννοι. Καὶ σήμερον τὴν πρωΐαν μετὰ τὰ τελευταῖα τηλεγραφήματα ἡ Τράπεζα, ἕνα ὁλόκληρον βαπόρι, τὸ ὁποῖον ἤρχετο μὲ ἀρδόσιτον ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, τὸ κατηύθυνεν εἰς Βόλον διὰ τὴν Λάρισσαν, Τρίκκαλα, καὶ Καρδίτσαν.

Ἡ Κυβέρνησις ὅ,τι ἦτο δυνατὸν ἀνθρωπίνως νὰ πράξῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τὸ ἔπραξεν.

Θ. Φίλιος. Δὲν ἤλθαμεν νὰ μεμφθῶμεν τὴν Κυβέρνησιν, κ. Ὑπουργέ. Ἀντιθέτως ἐκφράζομεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Ἂν δὲν ἤλθατε νὰ μεμφθῆτε τὴν Κυβέρνησιν, μὴ λέγετε τότε ὅτι πληθυσμὸς ὁ ὁποῖος εὐηργετήθη κατὰ τοιοῦτον τρόπον, θὰ κατέβῃ νὰ πάρῃ τὰ ξύλα. Αὐτὰ δὲν τὰ λέγει οὔτε ἡ Ἀντιπολίτευσις.

Α. Παπαναστασίου. Ἐκεῖνο ποὺ δὲν λέγομεν εἶναι αἱ συνεχεῖς πορεῖαι τῆς πείνης.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Δὲν γνωρίζω ποῖαι εἶναι αἱ συνεχεῖς πορεῖαι τῆς πείνης, κ. Ἀρχηγὲ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅταν καθ' ἑκάστην λαμβάνω ἀπὸ τὰς Ἐπαρχίας τηλεγραφήματα εὐγνωμοσύνης, διότι ἡ Κυβέρνησις ἔσωσε τὸν τόπον καὶ τὰ ὁποῖα ἂν ἐπεθύμουν νὰ τὰ δημοσιεύσω θὰ ἐγέμιζον τὰς ἐφημερίδας.

Α. Παπαναστασίου. Τότε νὰ κοιμᾶσθε ἥσυχος.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Δὲν πρόκειται νὰ κοιμηθῶ ἥσυχος. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ τάξις καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ τόπου, μᾶς ἐνδιαφέρει νὰ μὴ πεθαίνῃ ὁ πληθυσμὸς ἀπὸ τὴν πεῖναν. Αὐτὸ πρέπει νὰ ὁμολογήσετε ὅτι δὲν ἐγένετο. Δὲν ὑπάρχει μέχρι τοῦδε κανένα ἀνθρώπινον θῦμα

οὔτε καὶ θὰ ὑπάρξῃ, ἐφ' ὅσον ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις εἶναι εἰς τὰ πράγματα. Διότι καθ' ἑκάστην δὲν κάμνομεν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἐρχώμεθα ἀρωγοὶ ὅπου δυνάμεθα, γνωρίζετε δὲ ποῦ εὑρισκόμεθα ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως. Εἶναι θαῦμα αὐτὸ ποὺ ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις. (Χειροκροτήματα).

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Προκειμένου νὰ ψηφισθῇ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκτιμήσεως καὶ πληρωμῆς τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὄρους» ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὸ 6 ἄρθρον ὑπάρχει τυπογραφικὴ ἀβλεψία διότι τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ἐτροπολογήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ οὐχὶ ὡς εἶχεν ἐν τῷ ἀρχικῷ σχεδίῳ.

Ὁ κ. **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Δέχεται ὅτι πρόκειται περὶ λάθους καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις διὰ νὰ ἀνατυπωθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίου εἰς διαταγήν» ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀντικαταστάσεως κ.τ.λ. περὶ ἀμέσου ἐκδικάσεως πλημμελημάτων τοῦ νόμου ἐπ' αὐτοφώρῳ κ.τ.λ.». ἔχοντα οὕτω:

Περὶ συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίου εἰς διαταγήν.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

ΤΙΤΛΟΣ Ι
Περὶ συναλλαγματικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ
Περὶ ἐκδόσεως καὶ τύπου συναλλαγματικῆς.

"Αρθρον 1.

Ἡ συναλλαγματικὴ περιέχει:

1. Τὴν ὀνομασίαν «συναλλαγματικὴ» καταχωριζομένην ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ τοῦ τίτλου καὶ ἐκφραζομένην, ἐν ᾗ γλώσσῃ συντάσσεται ὁ τίτλος οὗτος.

2. Τὴν ἁπλῆν καὶ καθαρὰν ἐντολὴν περὶ πληρωμῆς ὡρισμένου ποσοῦ.

3. Τὸ ὄνομα ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ὀφείλει να πληρώσῃ (πληρωτής).

4. Τὴν σημείωσιν τῆς λήξεως.

5. Τὴν τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς.

6. Τὸ ὄνομα ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἢ εἰς διαταγὴν τοῦ ὁποίου θὰ γίνῃ ἡ πληρωμή.

7. Τὴν σημείωσιν τῆς χρονολογίας καὶ τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς.

8. Τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδίδοντος τὴν συναλλαγματικὴν (ἐκδότης).

"Αρθρον 2.

Ὁ τίτλος ἐν τῷ ὑπολίπει ἓν ἐκ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων στοιχείων δὲν ἰσχύει ὡς συναλλαγματική, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν καθορισμένων εἰς τὰ ἑπόμενα ἐδάφια:

Ἡ συναλλαγματική, τῆς ὁποίας ἡ λῆξις δὲν σημειοῦται θεωρεῖται πληρωτέα ἐν ὄψει.

Ἐν ἐλλείψει εἰδικῆς σημειώσεως ὁ πρὸ τὸ ὄνομα τοῦ πληρωτοῦ σημειούμενος τόπος θεωρεῖται ὡς τόπος τῆς πληρωμῆς καὶ συγχρόνως ὡς τόπος τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ.

Ἡ ἄνευ σημειώσεως τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως συναλλαγματικὴ θεωρεῖται ὡς ἐκδοθεῖσα ἐν τῷ τόπῳ τῷ σημειουμένῳ παραπλεύρως τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐκδότου.

"Αρθρον 3.

Ἡ συναλλαγματικὴ δύναται νὰ ἐκδοθῇ εἰς διαταγὴν αὐτοῦ τοῦ ἐκδότου.

Δύναται νὰ ἐκδοθῇ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἐκδότου.

Δύναται νὰ ἐκδοθῇ διὰ λογαριασμὸν τρίτου.

"Αρθρον 4.

Ἡ συναλλαγματικὴ δύναται νὰ εἶναι πληρωτέα εἰς τὴν κατοικίαν τρίτου, εἴτε ἐν τῷ οἰκισμῷ ἔνθα ἔχει τὴν κατοικίαν αὐτοῦ ὁ πληρωτής, εἴτε ἐν ἄλλῳ τινὶ οἰκισμῷ.

"Αρθρον 5.

Ἐπὶ συναλλαγματικῆς πληρωτέας ἐν ὄψει ἢ μετὰ προθεσμίαν ἀπὸ τῆς ὄψεως δύναται ὁ ἐκδότης νὰ ὁρίσῃ ὅτι τὸ ποσὸν αὐτῆς θὰ εἶναι ἔντοκον. Ἐπὶ πάσης ἄλλης συναλλαγματικῆς ἡ τοιαύτη ρήτρα θεωρεῖται μὴ γεγραμμένη.

Τὸ ποσοστὸν τοῦ τόκου σημειοῦται ἐν τῇ συναλλαγματικῇ, ἐν ἐλλείψει τοιαύτης μνείας ἡ ρήτρα θεωρεῖται μὴ γεγραμμένη.

Οἱ τόκοι τρέχουσιν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς συναλλαγματικῆς, ἐκτὸς ἐὰν ἐσημειώθη ἐν αὐτῇ ἄλλη χρονολογία.

"Αρθρον 6.

Ἡ συναλλαγματική, τῆς ὁποίας τὸ ποσὸν ἐγράφη συγχρόνως ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, ἰσχύει, ἐν περιπτώσει διαφορᾶς, διὰ τὸ ποσὸν τὸ γραφὲν ὁλογράφως.

Ἡ συναλλαγματική, τῆς ὁποίας τὸ ποσὸν ἐγράφη πολλάκις, εἴτε ὁλογράφως, εἴτε ἀριθμητικῶς, ἰσχύει ἐν περιπτώσει διαφορᾶς, μόνον διὰ τὸ μικρότερον ποσόν.

"Αρθρον 7.

Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ φέρῃ ὑπογραφὰς προσώπων ἀνικάνων πρὸς ἀνάληψιν ὑποχρεώσεως ἐκ συναλλαγματικῆς, ὑπογραφὰς πλαστάς, ἢ ὑπογραφὰς ἀνυπάρκτων προσώπων, ἢ ὑπογραφὰς αἱ ὁποῖαι ἕνεκα παντὸς ἄλλου λόγου δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεώσωσι τὰ πρόσωπα τὰ ὑπογράψαντα τὴν συναλλαγματικὴν ἢ διὰ τοῦ ὀνόματος τῶν ὁποίων ὑπεγράφη αὕτη, αἱ ὑποχρεώσεις ὑπογραφέων παραμένουσιν οὐχ ἧττον ἔγκυροι.

"Αρθρον 8.

"Οστις θέσει τὴν ὑπογραφήν του ἐπὶ συναλλάγματικῆς ὡς ἀντιπρόσωπος προσώπου, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν εἶχε τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐνεργήσῃ, ὑποχρεοῦται αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ἐὰν ἐπλήρωσεν ἔχει τὰ αὐτὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα θὰ εἶχεν ὁ φερόμενος ὡς ἐκπροσωπηθείς. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει ἐπὶ ἀντιπροσώπου ὑπερβάντος τὴν ἑαυτοῦ ἐξουσίαν.

"Αρθρον 9.

Ὁ ἐκδότης εὐθύνεται διὰ τὴν ἀποδοχὴν καὶ τὴν πληρωμήν.

Δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς διὰ τὴν ἀποδοχὴν εὐθύνης· πᾶσα ρήτρα διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐκδότης ἀπαλλάσσεται τῆς διὰ τὴν πληρωμὴν εὐθύνης, θεωρεῖται ὡς μὴ γεγραμμένη.

"Αρθρον 10.

Ἐὰν συναλλαγματική, ἀτελὴς κατὰ τὴν ἔκδοσιν συνεπληρώθη ἐναντίον τῶν γενομένων συμφωνιῶν, ἡ μὴ τήρησις τῶν συμφωνιῶν τούτων δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ κομιστοῦ, εἰμὴ μόνον ἐὰν οὗτος ἀπέκτησε τὴν συναλλαγματικὴν κακῇ τῇ πίστει, ἢ ἐὰν κατὰ τὴν κτῆσιν αὐτῆς διέπραξε βαρὺ πταῖσμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
Περὶ ὀπισθογραφήσεως.

"Αρθρον 11.

Πᾶσα συναλλαγματικὴ καὶ αὐτὴ ἡ μὴ ῥητῶς εἰς διαταγὴν ἐκδοθεῖσα δύναται νὰ μεταβιβασθῇ δι' ὀπισθογραφήσεως.

Ὅσακις ὁ ἐκδότης ἔθηκεν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ τὰς λέξεις «οὐχὶ εἰς διαταγήν», ἢ ἄλλην ἰσοδύναμον φράσιν, ὁ τίτλος δὲν δύναται νὰ μεταβιβασθῇ εἰμὴ μόνον κατὰ τὸν τύπον καὶ μετὰ τῶν ἀποτελεσμάτων κοινῆς ἐκχωρήσεως.

Ἡ ὀπισθογράφησις δύναται νὰ γίνῃ καὶ ὑπὲρ τοῦ πληρωτοῦ, ἀποδέκτου ἢ μή, ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου, ἢ παντὸς ἄλλου ὑποχρέου. Τὰ πρόσωπα ταῦτα δύνανται νὰ ὀπισθογραφήσωσι τὴν συναλλαγματικὴν ἐκ νέου.

"Αρθρον 12.

Ἡ ὀπισθογράφησις εἶνε ἁπλῆ καὶ καθαρά. Πᾶς ἐν τῇ ὀπισθογραφήσει ὅρος θεωρεῖται ὡς μὴ γεγραμμένος.

Ἡ μερικὴ ὀπισθογράφησις εἶνε ἄκυρος.

Ἡ ὀπισθογράφησις εἰς τὸν κομιστὴν ἰσχύει ὡς ὀπισθογράφησις ἐν λευκῷ.

"Αρθρον 13.

Ἡ ὀπισθογράφησις γράφεται ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς ἢ φύλλου προσαρτωμένου εἰς αὐτὴν (πρόσθεμα). Ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ὀπισθογράφου.

Ἡ ὀπισθογράφησις δύναται νὰ μὴ σημειοῖ τὸν δικαιοῦχον ἢ νὰ συνίσταται ἁπλῶς εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ὀπισθογράφου,

τρας, ἡ ἀποδοχὴ δέον νὰ χρονολογῆται ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐγένετο, ἐκτὸς ἂν ὁ κομιστὴς ἀπαιτῇ ὅπως χρονολογηθῇ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐμφανίσεως. Ἐλλείψει χρονολογίας, ὁ κομιστής, ὅπως διατηρήσῃ τὰ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ τοῦ ἐκδότου δικαιώματα ἀναγωγῆς, βεβαιοῖ τὴν παράλειψιν ταύτην διὰ διαμαρτυρικοῦ συνταχθέντος ἐμπροθέσμως.

Ἄρθρον 26.

Ἡ ἀποδοχὴ εἶναι ἁπλῆ καὶ καθαρά, ἀλλ' ὁ πληρωτὴς δύναται νὰ περιορισῃ αὐτὴν ἐπὶ μέρους τοῦ πληρωτέου ποσοῦ.

Πᾶσα ἄλλη τροποποίησις τοῦ περιεχομένου τῆς συναλλαγματικῆς ἐπιφερομένη διὰ τῆς ἀποδοχῆς ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἄρνησιν ἀποδοχῆς.

Ἐν τούτοις ὁ ἀποδέκτης ὑποχρεοῦται ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἀποδοχῆς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 27.

Ὅταν ὁ ἐκδότης ἐσημείωσεν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ τόπον πληρωμῆς διάφορον τοῦ τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ, ἄνευ ὑποδείξεως τρίτου, παρὰ τῷ ὁποίῳ δέον νὰ γίνῃ ἡ πληρωμή, ὁ πληρωτὴς δύναται νὰ σημειώσῃ τοιοῦτον κατὰ τὴν ἀποδοχήν. Ἐν ἐλλείψει σημειώσεως, ὁ ἀποδέκτης θεωρεῖται αὐτὸς ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς.

Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ εἶναι πληρωτέα ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ πληρωτοῦ, οὗτινος δύναται νὰ σημειώσῃ ἐν τῇ ἀποδοχῇ διεύθυνσιν τοῦ αὐτοῦ τόπου, ὅπου ἡ πληρωμὴ δέον νὰ γίνῃ.

Ἄρθρον 28.

Διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὁ πληρωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὴν συναλλαγματικὴν κατὰ τὴν λῆξιν.

Ἐν ἐλλείψει πληρωμῆς ὁ κομιστής, καὶ ἂν εἶνε αὐτὸς ὁ ἐκδότης, ἔχει κατὰ τοῦ ἀποδέκτου εὐθεῖαν ἀγωγὴν ἀπορρέουσαν ἐκ συναλλαγματικῆς διὰ πᾶσαν ἐκ τῶν ἄρθρων 48 καὶ 49 ἀπαίτησιν.

Ἄρθρον 29.

Ἐὰν ὁ πληρωτής, ὅστις ἔθηκεν ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς τὴν ἀποδοχήν του, διέγραψεν αὐτὴν πρὸ τῆς ἀποδόσεως τῆς συναλλαγματικῆς, θεωρεῖται ἀρνηθεὶς τὴν ἀποδοχήν. Ἐλλείψει ἐναντίας ἀποδείξεως, ἡ διαγραφὴ θεωρεῖται γενομένη πρὸ τῆς ἀποδόσεως τοῦ τίτλου.

Ἐν τούτοις, ἐὰν ὁ πληρωτὴς ἐγνώρισε τὴν ἀποδοχήν του ἐγγράφως πρὸς τὸν κομιστὴν ἢ εἰς οἱονδήποτε ὑπογραφέα, ὑποχρεοῦται ἔναντι αὐτῶν ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἀποδοχῆς αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Περὶ τριτεγγυήσεως.

Ἄρθρον 30.

Ἡ πληρωμὴ συναλλαγματικῆς δύναται νὰ ἀσφαλισθῇ δι' ὁλόκληρον ἢ διὰ μέρους τοῦ ποσοῦ αὐτῆς διὰ τριτεγγυήσεως.

Ἡ ἀσφάλεια αὕτη παρέχεται παρὰ τρίτου ἢ καὶ παρ' ὑπογραφέως τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἄρθρον 31.

Ἡ τριτεγγύησις παρέχεται ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς ἢ ἐπὶ προσθέματος.

Ἐκφράζεται διὰ τῶν λέξεων «διὰ τριτεγγύησιν» ἢ διὰ πάσης ἄλλης ἰσοδυνάμου φράσεως. Ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ τριτεγγυητοῦ.

Θεωρεῖται ὡς προκύπτουσα ἐκ μόνης τῆς ὑπογραφῆς τοῦ τριτεγγυητοῦ, τεθειμένης ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου μέρους τῆς συναλλαγματικῆς, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ πληρωτοῦ ἢ τῆς τοῦ ἐκδότου.

Ἐν τῇ τριτεγγυήσει σημειοῦται διὰ λογαριασμὸν τίνος δίδεται αὕτη. Ἐλλείψει σημειώσεως θεωρεῖται δοθεῖσα ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου.

Ἄρθρον 32.

Ὁ τριτεγγυητὴς ἐνέχεται καθ' ὃν τρόπον καὶ ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ τριτεγγύησις.

Ἡ ὑποχρέωσις αὐτοῦ εἶνε ἰσχυρὰ καὶ ὅταν ἡ ἐνοχὴ ὑπὲρ ἧς ἠγγυήθη εἶναι ἄκυρος λόγῳ πάσης ἄλλης αἰτίας, ἐκτὸς ἐλαττώματος περὶ τὸν τύπον.

Ὁ τριτεγγυητὴς πληρώνων τὴν συναλλαγματικὴν ἀποκτᾷ τὰ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἀπορρέοντα δικαιώματα ἐναντίον τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ ἐγγύησις καὶ ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐνέχονται ἀπέναντι τοῦ τελευταίου τούτου δυνάμει τῆς συναλλαγματικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Περὶ λήξεως.

Ἄρθρον 33.

Ἡ συναλλαγματικὴ δύναται νὰ ἐκδοθῇ:

Ἐν ὄψει·

Μετὰ προθεσμίαν ἀπὸ τῆς ὄψεως·

Μετὰ προθεσμίαν ἀπὸ τῆς χρονολογίας·

Εἰς ρητὴν ἡμέραν.

Αἱ συναλλαγματικαὶ αἱ ἀναγράφουσαι εἴτε ἄλλας λήξεις εἴτε λήξεις διαδοχικὰς εἶνε ἄκυροι.

Ἄρθρον 34.

Ἡ ἐν ὄψει συναλλαγματικὴ εἶνε πληρωτέα ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει.

Αὕτη εἶνε ἐμφανιστέα πρὸς πληρωμὴν ἐντὸς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτῆς. Ὁ ἐκδότης δύναται νὰ συντάμῃ τὴν προθεσμίαν ταύτην ἢ νὰ ὁρίσῃ τοιαύτην μακροτέραν. Οἱ ὀπισθογράφοι δύνανται νὰ συντάμωσι τὰς προθεσμίας ταύτας.

Ὁ ἐκδότης δύναται νὰ ὁρίσῃ ὅτι ἡ συναλλαγματικὴ ἡ πληρωτέα ἐν ὄψει δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ πρὸς πληρωμὴν πρὸ σημειουμένης προθεσμίας. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ προθεσμία ἐμφανίσεως ἀρχεται ἀπὸ τῆς διορίας ταύτης.

Ἄρθρον 35.

Ἡ λῆξις τῆς συναλλαγματικῆς πληρωτέας μετὰ προθεσμίαν ἀπὸ τῆς ὄψεως καθορίζεται εἴτε ἐκ τῆς χρονολογίας τῆς ἀποδοχῆς εἴτε ἐκ τῆς τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

Ἐν ἐλλείψει διαμαρτυρικοῦ ἡ μὴ φέρουσα χρονολογίαν ἀποδοχὴ θεωρεῖται, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀποδέκτην, δοθεῖσα τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς προσθεσμίας τῆς προβλεπομένης διὰ τὴν ἐμφάνισιν πρὸς ἀποδοχήν.

Ἄρθρον 36.

Ἡ λῆξις συναλλαγματικῆς ἐκδοθείσης ἐπὶ προθεσμίᾳ ἑνὸς ἢ πλειόνων μηνῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἢ ἀπὸ τῆς ὄψεως ἐπέρχεται κατὰ τὴν ἀντίστοιχον χρονολογίαν τοῦ μηνός, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ πληρωμὴ δέον νὰ γίνῃ. Ἐν ἐλλείψει ἀντιστοίχου χρονολογίας ἡ λῆξις ἐπέρχεται τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς τούτου.

Ὅταν ἡ συναλλαγματικὴ ἐξεδόθη ἐπὶ προθεσμίᾳ ἑνὸς ἢ πλειόνων μηνῶν καὶ ἡμίσεος ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἢ ἀπὸ τῆς ὄψεως, ὑπολογίζεται ἐν πρώτοις οἱ ὁλόκληροι μῆνες.

Ἐὰν ἡ λῆξις ὡρίσθη ἐν ἀρχῇ, εἰς τὸ μέσον (Ἰανουαρίου Φεβρουαρίου κλπ.) ἢ εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός, ἐννοεῖται διὰ τῶν ὅρων ταύτων ἡ πρώτη, ἡ δεκάτη πέμπτη, ἢ ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ μηνός.

Αἱ φράσεις «ὀκτὼ ἡμέραι» ἢ «δέκα πέντε ἡμέραι» ἐννοοῦσιν οὐχὶ μίαν ἢ δύο ἑβδομάδας, ἀλλὰ προθεσμίαν ὀκτὼ ἢ δέκα πέντε πραγματικῶν ἡμερῶν. Ἡ φράσις «ἥμισυς μὴν» ἐννοεῖ προθεσμίαν δέκα πέντε ἡμερῶν.

Ἄρθρον 37.

Ὅταν συναλλαγματικὴ εἶναι πληρωτέα εἰς ρητήν, ἡμέραν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου τὸ ἡμερολόγιον εἶναι διάφορον τοῦ ἡμερολογίου τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως, ἡ χρονολογία τῆς λήξεως θεωρεῖται ὡς ὁρισθεῖσα κατὰ τὸ ἡμερολόγιον τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς.

Ὅταν συναλλαγματικὴ ἐκδοθεῖσα μεταξὺ δύο τόπων ἐχόντων διάφορα ἡμερολόγια εἶναι πληρωτέα μετὰ προθεσμίαν ἀπὸ τῆς χρονολογίας, ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως ἀναθεσμίαν ἀπὸ τῆς χρονολογίας, ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεως ἀνάγεται εἰς τὴν ἀντίστοιχον ἡμέραν τοῦ ἡμερολογίου τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς καὶ ἐντεῦθεν ὁρίζεται ἡ λῆξις.

Αἱ πρὸς ἐμφάνισιν προθεσμίαι τῶν συναλλαγματικῶν ὑπολογίζονται συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου.

Οἱ κανόνες οὗτοι δὲν ἐφαρμόζονται, ἐὰν ἐκ ῥήτρας τῆς συναλλαγματικῆς ἢ καὶ ἁπλῶς ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ τίτλου συνάγεται ὅτι ἐσκοπεῖτο ἡ παραδοχὴ διαφόρων κανόνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Περὶ πληρωμῆς.

Ἄρθρον 38.

Ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς πληρωτέας εἰς ρητὴν ἡμέραν ἢ εἰς προθεσμίαν ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἢ ἀπὸ τῆς ὄψεως ὑποχρεοῦται νὰ ἐμφανίσῃ τὴν συναλλαγματικὴν πρὸς πληρωμὴν εἴτε κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἶναι πληρωτέα εἴτε κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἶναι πληρωτέα εἴτε κατὰ τὴν μίαν τῶν δύο ἑπομένων αὐτῆς ἐργασίμων ἡμερῶν. Ἡ ἐμφάνισις τῆς συναλλαγματικῆς εἰς συμψηφιστικὸν γραφεῖον ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἐμφάνισιν πρὸς πληρωμήν.

Ἄρθρον 39.

Ὁ πληρωτὴς πληρώνων τὴν συναλλαγματικὴν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ὅπως τῷ παραδοθῇ αὕτη ἐξοφλημένη ὑπὸ τοῦ κομιστοῦ.

Ὁ κομιστὴς δὲν δικαιοῦται ν' ἀρνηθῇ μερικὴν πληρωμήν.

Ἐπὶ μερικῆς πληρωμῆς ὁ πωλητὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ, ὅπως γίνῃ μνεία περὶ τῆς πληρωμῆς ταύτης ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ὅπως τῷ δοθῇ περὶ αὐτῆς ἐξόφλησις.

Ἄρθρον 40.

Ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν αὐτῆς πρὸ τῆς λήξεως. Ὁ πληρωτὴς ὁ πρὸ τῆς λήξεως πληρώνων πράττει τοῦτο ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ.

Ὁ κατὰ τὴν λῆξιν πληρώνων ἐλευθεροῦται ἐγγύρως, ἐκτὸς ἐὰν διατελῇ ἐν δόλῳ ἢ ἐν βαρείᾳ πταίσματι. Ὑποχρεοῦται δὲ νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν κανονικότητα τῆς συνεχείας τῶν ὑπ' ὀπισθογραφήσεων, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ὑπογραφὴν τῶν ὀπισθογραφήσεων.

Ἄρθρον 41.

Ὅταν συναλλαγματικὴ ἐκδίδεται πληρωτέα εἰς νόμισμα μὴ κυκλοφοροῦν ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς, τὸ ποσὸν δύναται νὰ πληρωθῇ εἰς τὸ νόμισμα τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λήξεως. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης τελῇ ἐν καθυστερήσει, ὁ κομιστὴς δύναται κατ' ἐκλογὴν του νὰ ἀπαιτήσῃ ὅπως τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς πληρωθῇ εἰς τὸ νόμισμα τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς κατὰ τὴν τρέχουσαν τιμὴν τῆς ἡμέρας εἴτε τῆς λήξεως εἴτε τῆς πληρωμῆς.

Αἱ συνήθειαι τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς χρησιμεύουσι πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀξίας τοῦ ξένου νομίσματος. Οὐχ' ἧττον ὁ ἐκδότης δύναται νὰ ὁρίσῃ, ἵνα τὸ πληρωτέον ποσὸν ὑπολογισθῇ κατὰ τὴν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ καθοριζομένην τρέχουσαν τιμήν.

Οἱ προηγούμενοι κανόνες δὲν ἐφαρμόζονται ἐὰν ἡ περιπτώσει ὁ ἐκδότης ὥρισεν, ὅτι ἡ πληρωμὴ μέλλει νὰ γίνῃ εἰς σημειούμενον νόμισμα (ῥήτρα πραγματικῆς εἰς ἀλλοδαπὸν νόμισμα πληρωμῆς).

Ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς σημειωθῇ εἰς νόμισμα ἔχον τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν, ἀλλὰ διάφορον ἀξίαν, ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐκδόσεως καὶ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς, τεκμαίρεται τὸ νόμισμα τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς.

Ἄρθρον 42.

Ἐλλείψει ἐμφανίσεως τῆς συναλλαγματικῆς πρὸς πληρωμὴν ἐντὸς τῆς ἐν ἄρθρῳ 38 ὡρισμένης προθεσμίας, πᾶς ὀφειλέτης δικαιοῦται νὰ καταθέσῃ παρὰ τῇ ἁρμοδίᾳ ἀρχῇ τὸ ποσὸν αὐτῆς δαπάνῃ καὶ κινδύνῳ τοῦ κομιστοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Περὶ ἀναγωγῆς ἐλλείψει ἀποδοχῆς καὶ ἐλλείψει πληρωμῆς.

Ἄρθρον 43.

Ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἀναγωγὴν αὐτοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων, τοῦ ἐκδότου καὶ τῶν ἄλλων ὑποχρέων.

Κατὰ τὴν λῆξιν, ἐὰν δὲν ἔλαβε χώραν πληρωμή. Καὶ πρὸ τῆς λήξεως ἀκόμη:

1) Ἐὰν ἐγένετο ὁλικὴ ἢ μερικὴ ἄρνησις τῆς ἀποδοχῆς.

2) Εἰς τὰς περιπτώσεις πτωχεύσεως τοῦ πληρωτοῦ, ἀποδέκτου ἢ μή, παύσεως τῶν πληρωμῶν αὐτοῦ καὶ ἂν ἔτι αὕτη δὲν ἐβεβαιώθη δι' ἀποφάσεως ἢ κατασχέσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἀποβάσης ἀκάρπου.

3) Εἰς τὰς περιπτώσεις πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου συναλλαγματικῆς μὴ ἀποδεξίμου.

Ἄρθρον 44.

Ἡ ἄρνησις τῆς ἀποδοχῆς ἢ τῆς πληρωμῆς βεβαιοῦται διὰ δημοσίου ἐγγράφου (διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ ἢ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ).

Τὸ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικὸν γίνεται ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ὁριζομένων διὰ τὴν ἐμφάνισιν πρὸς ἀποδοχήν. Ἐὰν κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 24 ἐδ. α' προβλεπομένην περίπτωσιν ἡ πρώτη ἐμφάνισις ἐγένετο τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς προθεσμίας, τὸ διαμαρτυρικὸν δύναται νὰ συνταχθῇ καὶ τὴν ἑπομένην.

Τὸ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικὸν συναλλαγματικῆς πληρωτέας εἰς ρητὴν ἡμέραν ἢ εἰς προθεσμίαν ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἢ ἀπὸ τῆς ὄψεως γίνεται εἴτε κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡ συναλλαγματικὴ εἶνε πληρωτέα εἴτε κατὰ τὴν μίαν τῶν δύο ἐργασίμων ἡμερῶν, αἵτινες ἕπονται τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ συναλλαγματικὴ εἶναι πληρωτέα. Προκειμένου περὶ συναλλαγματικῆς πληρωτέας ἐν ὄψει τὸ διαμαρτυρικὸν συντάσσεται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου περὶ συντάξεως διαμαρτυρικοῦ ἐλλείψει ἀποδοχῆς.

Τὸ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ διαμαρτυρικὸν ἀπαλλάσσει τῆς πρὸς πληρωμὴν ἐμφανίσεως καὶ τοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικοῦ.

Ἐν περιπτώσει παύσεως τῶν πληρωμῶν τοῦ πληρωτοῦ ἀποδέκτου ἢ μὴ ἢ ἐν περιπτώσει κατασχέσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἀποβάσης ἀκάρπου, ὁ κομιστὴς δύναται ν' ἀσκήσῃ τὴν ἀναγωγὴν αὐτοῦ μόνον μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς συναλλαγματικῆς εἰς τὸν πληρωτὴν πρὸς πληρωμὴν καὶ μετὰ σύνταξιν διαμαρτυρικοῦ.

Ἐν περιπτώσει κεκηρυγμένης πτωχεύσεως τοῦ πληρωτοῦ ἀποδέκτου ἢ μὴ ὡς καὶ ἐν περιπτώσει κεκηρυγμένης πτωχεύσεως τοῦ ἐκδότου συναλλαγματικῆς μὴ ἀποδεξίμου, ἡ ἀπόφασις ἡ κηρύσσουσα τὴν πτώχευσιν ἀρκεῖ ὅπως ὁ κομιστὴς δύναται ν' ἀσκήσῃ τὴν ἀναγωγήν του.

Ἄρθρον 45.

Ὁ κομιστὴς εἰδοποιεῖ περὶ τῆς μὴ ἀποδοχῆς ἢ περὶ τῆς μὴ πληρωμῆς τὸν ὀπισθογράφον του καὶ τὸν ἐκδότην ἐντὸς τῶν τεσσάρων ἐργασίμων ἡμερῶν τῶν ἑπομένων τῆς ἡμέρας τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἢ τῆς ἐμφανίσεως ἐν περιπτώσει τῆς ῥήτρας «ἀνέξοδος ἐπιστροφή». Ἕκαστος ὀπισθογράφος ἐντὸς προθεσμίας δύο ἐργασίμων ἡμερῶν, αἱ ὁποῖαι ἕπονται τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔλαβε τὴν εἰδοποίησιν γνωστοποιεῖ πρὸς τὸν ὀπισθογράφον του τὴν εἰδοποίησιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε, σημειῶν τὰ ὀνόματα καὶ τὰς διευθύνσεις τῶν ἐνεργησάντων

τὰς προηγουμένας εἰδοποιήσεις καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς ἀναδρομικῶς μέχρι τοῦ ἐκδότου. Αἱ ἀνωτέρω σημειούμεναι προθεσμίαι τρέχουσιν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς προηγουμένης εἰδοποιήσεως.

Ὅταν συμφώνως τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ δίδεται εἰδοποίησις εἰς ὑπογραφέα τῆς συναλλαγματικῆς, ἡ αὐτὴ εἰδοποίησις δίδεται, ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας, πρὸς τὸν τριτεγγυητὴν αὐτοῦ.

Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ὀπισθογράφος δὲν ἐσημείωσε τὴν διεύθυνσίν του ἢ ἐσημείωσεν αὐτὴν κατὰ τρόπον δυσανάγνωστον, ἀρκεῖ ἡ εἰδοποίησις πρὸς τὸν προηγούμενον ὀπισθογράφον.

Ὁ ὑπόχρεως εἰς εἰδοποίησιν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο ὑφ' οἱονδήποτε τύπον καὶ δι' ἁπλῆς ἐπιστροφῆς τῆς συναλλαγματικῆς.

Ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ ὅτι πρόβη εἰς τὴν εἰδοποίησιν ἐντὸς τῆς προθεσμίας. Ἡ προθεσμία αὕτη θεωρεῖται τηρηθεῖσα, ἐὰν ἐπιστολὴ περιέχουσα τὴν εἰδοποίησιν παρεδόθη εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον ἐντὸς τῆς εἰρημένης προθεσμίας.

Ὁ μὴ εἰδοποιήσας ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω σημειουμένης προθεσμίας δὲν ὑπόκειται εἰς ἔκπτωσιν· εὐθύνεται ἐνδεχομένως διὰ τὴν προξενηθεῖσαν ἐκ τῆς ἀμελείας του ζημίαν, τῆς ἀποζημιώσεως μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς.

"Αρθρον 46.

Ὁ ἐκδότης, ὁ ὀπισθογράφος ἢ ὁ τριτεγγυητὴς δύναται διὰ τῆς ρήτρας «ἀνέξοδος ἐπιστροφὴ» «ἄνευ διαμαρτυρικοῦ» ἢ πάσης ἄλλης ἰσοδυνάμου ρήτρας ἀναγεγραμμένης ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ ὑπογεγραμμένης παρ' αὐτοῦ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν κομιστὴν τῆς πρὸς ἄσκησιν τῆς ἀναγωγῆς αὐτοῦ συντάξεως διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ ἢ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ.

Ἡ ρήτρα αὕτη δὲν ἀπαλλάσσει τὸν κομιστὴν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἐντὸς τῶν διαγραφομένων προθεσμιῶν οὔτε ἀπὸ τῶν εἰδοποιήσεων. Ἡ ἀπόδειξις τῆς μὴ τηρήσεως τῶν προθεσμιῶν βαρύνει τὸν ἐπικαλούμενον αὐτὴν κατὰ τοῦ κομιστοῦ.

Ἐὰν ἡ ρήτρα ἀνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου, παράγει τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ἐναντι πάντων τῶν ὑπογραφέων· ἐὰν ἀνεγράφη ὑπὸ ὀπισθογράφου ἢ τριτεγγυητοῦ, παράγει τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς μόνον ἐναντι αὐτοῦ τούτου. Ἐάν, παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ἀναγραφεῖσαν ρήτραν, ὁ κομιστὴς προέβη εἰς σύνταξιν διαμαρτυρικοῦ, τὰ ἔξοδα τούτου βαρύνουσιν αὐτόν. Ὅταν ἡ ρήτρα προέρχεται ἐξ ὀπισθογράφου ἢ τριτεγγυητοῦ τὰ ἔξοδα τοῦ διαμαρτυρικοῦ, ἐὰν συνετάγη τοιοῦτον, δύνανται νὰ εἰσπραχθῶσιν παρὰ παντὸς ὑπογραφέως.

"Αρθρον 47.

Πάντες οἱ ἐκδόσαντες, ἀποδεχθέντες, ὀπισθογραφήσαντες ἢ τριτεγγυηθέντες συναλλαγματικὴν εὐθύνονται ἀλλήλεγγύως πρὸς τὸν κομιστήν.

Ὁ κομιστὴς δικαιοῦται νὰ ἐναγάγῃ πάντα τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀτομικῶς, ἢ ὁμαδικῶς, μὴ ὑποχρεούμενος νὰ τηρήσῃ τὴν σειρὰν καθ' ἣν εἶναι ταῦτα ὑπόχρεα.

Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἀνήκει εἰς πάντα ὑπογραφέα συναλλαγματικῆς, ὁ ὁποῖος ἐπλήρωσεν αὐτήν.

Ἡ ἐγερθεῖσα ἀγωγὴ καθ' ἑνὸς τῶν ὑποχρέων δὲν κωλύει τὴν ἀγωγὴν κατὰ τῶν ἄλλων καίτοι ἐπομένων τοῦ ἀρχικῶς ἐνοχθέντος.

"Αρθρον 48.

Ὁ κομιστὴς δύναται ν'ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ καθ' οὗ ἀσκεῖ τὴν ἀναγωγήν:

1. Τὸ ποσὸν τῆς μὴ ἀποδεκτῆς γενομένης ἢ μὴ πληρωθείσης συναλλαγματικῆς μετὰ τῶν τυχὸν συμφωνηθέντων τόκων.

2. Τοὺς τόκους πρὸς 6 0]0 ἀπὸ τῆς λήξεως, οἵτινες ὅμως προκειμένου περὶ συναλλαγματικῆς ἐκδιδομένης ἐν Ἑλλάδι καὶ πληρωτέας ἐν Ἑλλάδι ὑπολογίζονται κατὰ τὸν ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντα νόμιμον τόκον.

3. Τὰ ἔξοδα τοῦ διαμαρτυρικοῦ, τὰ τῶν γενομένων εἰδοποιήσεων ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἔξοδα.

Ἐὰν ἡ ἀναγωγὴ ἀσκῆται πρὸ τῆς λήξεως, ἐκπίπτεται προεξόφλημα ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς συναλλαγματικῆς. Τὸ προεξόφλημα τοῦτο ὑπολογίζεται συμφώνως πρὸς τὴν τιμὴν τῆς ἐπισήμου προεξοφλήσεως (τραπεζικὴν τιμήν), ἡ ὁποία ἰσχύτο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγωγῆς ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικίας τοῦ κομιστοῦ.

"Αρθρον 49.

Ὁ πληρώτας τὴν συναλλαγματικὴν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν πρὸς αὐτὸν εὐθυνομένων:

1. Ὁλόκληρον τὸ ὑπ' αὐτοῦ πληρωθὲν ποσόν.

2. Τοὺς τόκους τοῦ εἰρημένου ποσοῦ, ὑπολογιζομένους πρὸς 6 0]0 ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν κατέβαλε τὸ ποσόν, τηρουμένης τῆς εἰδικῆς περιπτώσεως τοῦ ἀριθμοῦ 2 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

3. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ γενόμενα ἔξοδα.

"Αρθρον 50.

Πᾶς ὑπόχρεως, κατὰ τοῦ ὁποίου ἀσκεῖται ἀναγωγὴ ἢ ὅστις ὑπόκειται εἰς ἀναγωγήν, δύναται ν'ἀπαιτήσῃ κατὰ τὴν πληρωμὴν τὴν πρὸς αὐτὸν παράδοσιν τῆς συναλλαγματικῆς μετὰ τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ ἐξωφλημένου λογαριασμοῦ.

Πᾶς ὀπισθογράφος ὁ ὁποῖος ἐπλήρωσε τὴν συναλλαγματικὴν δύναται νὰ διαγράψῃ τὴν ὀπισθογράφησίν του ὡς καὶ τὰς τῶν ἑπομένων ὀπισθογράφων.

"Αρθρον 51.

Ἐπὶ ἀσκήσεως ἀναγωγῆς μετὰ μερικὴν ἀποδοχήν, ὁ πληρώνων τὸ ποσόν, δι' ὃ ἡ συναλλαγματικὴ δὲν ἐγένετο ἀποδεκτή, δύναται ν'ἀπαιτήσῃ ὅπως τῆς πληρωμῆς ταύτης γίνῃ μνεία ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς καὶ τῷ δοθῇ περὶ αὐτῆς ἐξόφλησις. Ὁ κομιστὴς ὑποχρεοῦται προσέτι νὰ τῷ παραδώσῃ ἀκριβὲς ἀντίγραφον τῆς συναλλαγματικῆς, βεβαιούμενον παρ' αὐτοῦ, καὶ τὸ διαμαρτυρικόν, ὅπως καταστῇ δυνατὴ ἡ ἄσκησις τῶν περαιτέρω ἀναγωγῶν.

"Αρθρον 52.

Πᾶς ἔχων δικαίωμα ν'ἀσκήσῃ ἀναγωγὴν δύναται ἐν ἐλλείψει ἐναντίου ὅρου νὰ πληρωθῇ διὰ νέας συναλλαγματικῆς (ἐπισυναλλαγματικῆ) ἐκδιδομένης ἐν ὄψει ἐπί τινος τῶν πρὸς αὐτὸν εὐθυνομένων καὶ πληρωτέας ἐν τῇ κατοικίᾳ τούτου.

Ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ περιέχει, ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 48 καὶ 49 σημειουμένων ποσῶν, τὰ μεσιτικὰ καὶ τὰ τέλη χαρτοσήμου αὐτῆς.

Ἐὰν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐκδίδηται ὑπὸ τοῦ κομιστοῦ, τὸ ποσὸν αὐτῆς ὁρίζεται συμφώνως πρὸς τὴν τρέχουσαν τιμὴν συναλλαγματικῆς ὄψεως, ἐκδιδομένης ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἡ ἀρχικὴ συναλλαγματικὴ ἦτο πληρωτέα, ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας τοῦ ὑπευθύνου. Ἐὰν ἡ ἐπισυναλλαγματικὴ ἐκδίδηται ὑπὸ ὀπισθογράφου, τὸ ποσὸν ὁρίζεται συμφώνως πρὸς τὴν τρέχουσαν τιμὴν τῆς συναλλαγματικῆς ἐν ὄψει ἐκδιδομένης ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὁ ἐκδότης τῆς ἐπισυναλλαγματικῆς ἔχει τὴν κατοικίαν του ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας τοῦ ὑπευθύνου.

"Αρθρον 53.

Ὁ κομιστὴς ἐκπίπτει τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων, κατὰ τοῦ ἐκδότου καὶ κατὰ τῶν ἄλλων ὑποχρέων, ἐξαιρέσει τοῦ ἀποδέκτου, μετὰ τὴν ἔκπνευσιν τῶν προθεσμιῶν τῶν τεταγμένων:

Διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἐν ὄψει ἢ μετὰ προθεσμίαν ἀπὸ τῆς ὄψεως συναλλαγματικῆς.

Διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ ἢ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ.

Διὰ τὴν ἐμφάνισιν πρὸς πληρωμήν, ἐν περιπτώσει τῆς ρήτρας «ἀνέξοδος ἐπιστροφή».

Ἐν ἐλλείψει τῆς πρὸς ἀποδοχὴν ἐμφανίσεως ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκδότου καθορισθείσης προθεσμίας ὁ κομιστὴς ἐκπίπτει τῶν πρὸς ἀναγωγὴν δικαιωμάτων αὐτοῦ καὶ λόγῳ μὴ πληρωμῆς ὡς καὶ λόγῳ μὴ ἀποδοχῆς, ἐκτὸς ἐὰν συνάγηται ἐκ τῶν ὅρων τοῦ καθορισμοῦ τῆς προθεσμίας, ὅτι ὁ ἐκδότης ἐνόει ν' ἀπαλλαγῇ μόνον τῆς δι' ἀποδοχὴν εὐθύνης.

Ἐὰν ὁ καθορισμὸς προθεσμίας πρὸς ἐμφάνισιν περιέχηται ἐν ὀπισθογραφήσει, μόνος ὁ ὀπισθογράφος δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτόν.

"Αρθρον 54.

Ὅταν ἡ ἐμφάνισις τῆς συναλλαγματικῆς ἢ ἡ σύνταξις τοῦ διαμαρτυρικοῦ ἐντὸς τῶν τεταγμένων προθεσμιῶν ἐμποδίζηται λόγῳ ἀνυπερβλήτου κωλύματος (διάταξις νόμου οἱουδήποτε Κράτους ἢ ἄλλη περίπτωσις ἀνωτέρας βίας), αἱ προθεσμίαι αὗται παρατείνονται.

Ὁ κομιστὴς ὑποχρεοῦται νὰ εἰδοποιήσῃ ἀνυπερθέτως περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ἀνωτέρας βίας τὸν ὀπισθογράφον του καὶ νὰ κάμῃ μνείαν τῆς εἰδοποιήσεως ταύτης χρονολογουμένης καὶ ὑπογεγραμμένης ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς ἢ ἐπὶ προσθέματος· κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 45.

Μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἀνωτέρας βίας, ὁ κομιστὴς ἐμφανίζει ἀνυπερθέτως τὴν συναλλαγματικὴν πρὸς ἀποδοχὴν ἢ πρὸς πληρωμὴν καὶ ἐνδεχομένως συντάσσει διαμαρτυρικόν.

Ἐὰν ἡ ἀνωτέρα βία παρατείνηται πέραν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως, ἡ ἀναγωγὴ δύναται ν' ἀσκηθῇ μὴ οὔσης ἀναγκαίας ἐμφανίσεως μηδὲ συντάξεως διαμαρτυρικοῦ.

Ἐπὶ τῶν ἐν ὄψει ἢ μετὰ προθεσμίαν ἀπὸ τῆς ὄψεως συναλλαγματικῶν ἡ προθεσμία τῶν τριάκοντα ἡμερῶν τρέχει ἀπὸ τῆς χρονολογίας, καθ' ἣν ὁ κομιστής, καὶ πρὸ τῆς ἐκπνεύσεως τῶν πρὸς ἐμφάνισιν προθεσμιῶν, εἰδοποίησε τὸν ὀπισθογράφον του περὶ τῆς ἀνωτέρας βίας· διὰ τὰς συναλλαγματικὰς μετὰ προθεσμίαν ἀπὸ τῆς ὄψεως, ἡ προθεσμία τῶν τριάκοντα ἡμερῶν αὐξάνεται κατὰ τὴν προθεσμίαν ὄψεως τὴν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ σημειουμένην.

Γεγονότα καθαρῶς προσωπικὰ ὡς πρὸς τὸν κομιστὴν ἢ ὡς πρὸς ἐκεῖνον εἰς ὃν οὗτος ἀνέθηκε τὴν ἐμφάνισιν τῆς συναλλαγματικῆς ἢ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ οὐδαμῶς θεωροῦνται ὡς ἀποτελοῦντα περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

Περὶ παρεμβάσεως.

1. Γενικαὶ διατάξεις.

"Αρθρον 55.

Ὁ ἐκδότης, ὁ ὀπισθογράφος ἢ ὁ τριτεγγυητὴς δύναται νὰ σημειώσῃ πρόσωπον, ὅπως τοῦτο ἐν ἀνάγκῃ ἀποδεχθῇ ἢ πληρώσῃ τὴν συναλλαγματικήν.

Ἡ συναλλαγματικὴ δύναται ὑπὸ τοὺς κάτωθι καθοριζομένους ὅρους νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἢ νὰ πληρωθῇ ὑπό τινος προσώπου παρεμβαίνοντος ὑπὲρ οἱουδήποτε ὀφειλέτου ὑποκειμένου εἰς ἀναγωγήν.

Ὁ παρεμβαίνων δύναται νὰ εἶνε τρίτος καὶ αὐτὸς ὁ πληρωτὴς ἢ πρόσωπον ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἤδη ὑπόχρεων, πλὴν τοῦ ἀποδέκτου.

Ὁ παρεμβαίνων εἰδοποιεῖ τὸν ὑπὲρ οὗ παρεμβαίνει περὶ τῆς παρεμβάσεως του ἐντὸς προθεσμίας δύο ἐργασίμων ἡμερῶν. Ἐν περιπτώσει μὴ τηρήσεως τῆς προθεσμίας ταύτης εὐθύνεται ἐνδεχομένως διὰ τὴν ἐξ ἀμελείας αὐτοῦ προξενηθεῖσαν ζημίαν, τῆς ἀποζημιώσεως μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς.

2. Κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχή.

"Αρθρον 56.

Ἡ κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχὴ δύναται νὰ γίνῃ εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς ἀποδεξίμου δικαιοῦται ν'ἀσκήσῃ πρὸ τῆς λήξεως ἀναγωγήν.

Ὅταν ἐν τῇ συναλλαγματικῇ ἐσημειώθη πρόσωπον, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ ἀποδεχθῇ ἢ πληρώσῃ αὐτὴν ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς, ὁ κομιστὴς δύναται ν'ἀσκήσῃ πρὸ τῆς λήξεως τὸ τῆς ἀναγωγῆς δικαίωμα αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἀναγράψαντος τὴν σημείωσιν καὶ κατὰ τῶν ἑπομένων ὑπογραφέων, μόνον ἐὰν ἐνεφάνισε τὴν συναλλαγματικὴν πρὸς τὸ σημειωθὲν πρόσωπον καί, ἐὰν τούτου ἀρνηθέντος τὴν ἀποδοχήν, ἡ ἄρνησις ἐβεβαιώθη διὰ διαμαρτυρικοῦ.

Ἐπὶ τῶν ἄλλων περιπτώσεων παρεμβάσεως ὁ κομιστὴς δικαιοῦται ν'ἀρνηθῇ τὴν κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχήν. Οὐχ' ἧττον ὁ κομιστής, ἐὰν ἀποδεχθῇ αὐτήν, ἀπόλλυσι τὴν πρὸ τῆς λήξεως ἀνήκουσαν αὐτῷ ἀναγωγὴν κατ' ἐκείνου ὑπὲρ οὗ ἐδόθη ἡ ἀποδοχὴ καὶ κατὰ τῶν κατόπιν ὑπογραφέων.

"Αρθρον 57.

Ἡ κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχὴ μνημονεύεται ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς· ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ παρεμβαίνοντος. Αὕτη σημειοῖ διὰ λογαριασμὸν τίνος γίνεται. Ἐν ἐλλείψει τοιαύτης σημειώσεως ἡ ἀποδοχὴ θεωρεῖται γενομένη ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου.

"Αρθρον 58.

Ὁ κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτης ὑποχρεοῦται ἐναντι τοῦ κομιστοῦ καὶ τῶν ὀπισθογράφων τῶν μεταγενεστέρων ἐκείνου διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου παρενέβη καθ' ὃν τρόπον καὶ οὗτος.

Παρὰ τὴν κατὰ παρέμβασιν ἀποδοχήν, ἐκεῖνος ὑπὲρ τοῦ ὁποίου αὕτη ἐγένετο, ὡς καὶ οἱ πρὸς αὐτὸν ὑπεύθυνοι, δύνανται ν'ἀπαιτήσωσι παρὰ τοῦ κομιστοῦ, πληρώνοντες τὸ ἐν ἄρθρῳ 48 σημειούμενον ποσόν, τὴν παράδοσιν τῆς συναλλαγματικῆς τοῦ διαμαρτυρικοῦ καὶ τοῦ τυχὸν λογαριασμοῦ ἐξωφλημένου.

3. Κατὰ παρέμβασιν πληρωμή.

"Αρθρον 59.

Ἡ κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴ δύναται νὰ γίνῃ καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς εἴτε κατὰ τὴν λῆξιν εἴτε πρὸ αὐτῆς ὁ κομιστὴς δικαιοῦται εἰς ἀναγωγήν.

Ἡ πληρωμὴ περιλαμβάνει ὁλόκληρον τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλῃ ἐκεῖνος ὑπὲρ τοῦ ὁποίου γίνεται αὕτη.

Ἡ πληρωμὴ γίνεται τὸ βραδύτερον τὴν ἑπομένην τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ διαμαρτυρικοῦ τεταγμένης.

"Αρθρον 60.

Ἐὰν ἡ συναλλαγματικὴ εἶχε γίνει ἀποδεκτὴ ὑπὸ παρεμβαινόντων ἐχόντων τὴν κατοικίαν αὐτῶν ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς ἢ ἐὰν πρόσωπα ἔχοντα τὴν κατοικίαν αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ εἶχον σημειωθῇ ὡς κατ' ἀνάγκην πληρωταί, ὁ κομιστὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐμφανίσῃ τὴν συναλλαγματικὴν πρὸς πάντα τὰ πρόσωπα ταῦτα καὶ ἐνδεχομένως νὰ συντάξῃ διαμαρτυρικὸν ἐπὶ μὴ πληρωμῇ τὸ βραδύτερον τὴν ἑπομένην τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ διαμαρτυρικοῦ τεταγμένης.

Ἐν ἐλλείψει ἐμπροθέσμου διαμαρτυρικοῦ, ὁ σημειώσας τὸν κατ' ἀνάγκην πληρωτὴν ἢ ὁ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἡ συναλλαγματικὴ ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ οἱ μετὰ ταῦτα ὀπισθογράφοι παύουσιν ὄντες ὑπόχρεοι.

"Αρθρον 61.

Ὁ κομιστὴς ἀρνούμενος τὴν κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴν ἀπόλλυσι τὴν ἀναγωγὴν αὐτοῦ κατ' ἐκείνων, οἵτινες θὰ ἀπηλλάσσοντο διὰ τῆς πληρωμῆς.

"Αρθρον 62.

Ἡ κατὰ παρέμβασιν πληρωμὴ βεβαιοῦται δι' ἐξοφλήσεως γραφομένης ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς, σημειουμένου

καὶ τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐγένετο ἡ πληρωμή. Ἐν ἐλλείψει τοιαύτης σημειώσεως, ἡ πληρωμὴ θεωρεῖται γενομένη ὑπὲρ τοῦ ἐκδότου.

Ἡ συναλλαγματικὴ καὶ τὸ διαμαρτυρικόν, ἐὰν συνεταγῇ τοιοῦτον, παραδίδεται εἰς τὸν κατὰ παρέμβασιν πληρωτήν.

Ἄρθρον 63.

Ὁ κατὰ παρέμβασιν πληρωτὴς ἀποκτᾷ τὰ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἀπορρέοντα δικαιώματα κατ' ἐκείνου ὑπὲρ οὗ ἐπλήρωσε καὶ κατ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὑποχρεοῦνται ἀπέναντι τοῦ τελευταίου τούτου δυνάμει τῆς συναλλαγματικῆς. Οὐχ' ἧττον δὲν δύναται νὰ ὀπισθογραφήσῃ ἐκ νέου τὴν συναλλαγματικήν. Οἱ ὀπισθογράφοι οἱ μεταγενέστεροι τοῦ ὑπογραφέως ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ πληρωμὴ ἀπαλλάσσονται.

Ἐν περιπτώσει συρροῆς πλειόνων διὰ τὴν κατὰ παρέμβασιν πληρωμήν, προτιμᾶται ὁ πλείονας ἀπαλλάσσων. Ὁ παρεμβαίνων ἐν γνώσει τῆς παραβιάσεως τοῦ κανόνος τούτου ἀπόλλυσι τὴν ἀναγωγὴν του ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες θὰ ἀπηλλάσσοντο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΑΤΟΝ

Περὶ πλειόνων ἀντιτύπων καὶ ἀντιγράφων.

1. Πλείονα ἀντίτυπα.

Ἄρθρον 64.

Ἡ συναλλαγματικὴ δύναται νὰ ἐκδοθῇ εἰς πλείονα τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου ἀντίτυπα.

Τὰ ἀντίτυπα ταῦτα ἀριθμοῦνται ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ τοῦ τίτλου τούτου μὴ γενομένου, ἕκαστον ἐξ αὐτῶν θεωρεῖται ὡς αὐτοτελὴς συναλλαγματική.

Πᾶς κομιστὴς συναλλαγματικῆς μὴ σημειούσης ὅτι ἐξεδόθη εἰς μονοδικὸν ἀντίτυπον δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ τὴν δαπάνῃ αὐτοῦ παράδοσιν πλειόνων ἀντιτύπων. Πρὸς τοῦτο ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἄμεσον αὐτοῦ ὀπισθογράφον, ὁ ὁποῖος ὑποχρεοῦται νὰ τὸν ὑποβοηθήσῃ ὅπως ἐνεργήσῃ ἐναντίον τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ὀπισθογράφου καὶ οὕτω καθεξῆς ἀνερχόμενος μέχρι τοῦ ἐκδότου. Οἱ ἐπισθογράφοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναπαραγάγωσι τὰς ὀπισθογραφήσεις ἐπὶ τῶν νέων ἀντιτύπων.

Ἄρθρον 65.

Ἡ πληρωμὴ ἡ γενομένη ἐφ' ἑνὸς τῶν ἀντιτύπων ἀπαλλάσσει καὶ ὅταν δὲν συνεφωνήθη ὅτι ἡ πληρωμὴ αὕτη ἀκυροῖ τὴν δύναμιν τῶν ἄλλων ἀντιτύπων. Ἐν τούτοις ὁ πληρωτὴς παραμένει ὑπόχρεως διὰ πᾶν ἀντίτυπον, τὸ ὁποῖον ἀπεδέχθη καὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐπέτυχε τὴν ἐπιστροφήν.

Ὁ ὀπισθογράφος ὁ μεταβιβάσας τὰ ἀντίτυπα εἰς διάφορα πρόσωπα ὡς καὶ οἱ ἑπόμενοι ὀπισθογράφοι ὑποχρεοῦνται διὰ πάντα τὰ φέροντα τὴν ὑπογραφήν των καὶ μὴ ἐπιστραφέντα ἀντίτυπα.

Ἄρθρον 66.

Ὁ ἀποστείλας ἓν τῶν ἀντιτύπων πρὸς ἀποδοχὴν σημειοῖ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀντιτύπων τὸ ὄνομα τοῦ προσώπου εἰς χεῖρας τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται τὸ ἀντίτυπον τοῦτο. Τὸ πρόσωπον τοῦτο ὀφείλει νὰ παραδώσῃ αὐτὸ εἰς τὸν νόμιμον κομιστὴν ἄλλου ἀντιτύπου.

Ἐν ἀρνήσει ὁ κομιστὴς δύναται νὰ ἐνασκήσῃ τὸ τῆς ἀναγωγῆς δικαίωμα μόνον μετὰ τὴν διὰ διαμαρτυρικοῦ βεβαίωσιν:

1. Ὅτι τὸ πρὸς ἀποδοχὴν σταλὲν ἀντίτυπον δὲν τῷ παρεδόθη, καίπερ αἰτηθὲν ὑπ' αὐτοῦ.

2. Ὅτι ἡ ἀποδοχὴ ἢ ἡ πληρωμὴ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ἐπὶ ἄλλου ἀντιτύπου.

2. Ἀντίγραφα.

Ἄρθρον 67.

Πᾶς κομιστὴς συναλλαγματικῆς δικαιοῦται νὰ κάμῃ ἀντίγραφα αὐτῆς.

Τὸ ἀντίγραφον ἀναπαράγει ἀκριβῶς τὸ πρωτότυπον μετὰ τῶν ὀπισθογραφήσεων καὶ πασῶν τῶν ἄλλων ἐν αὐτῷ μνειῶν. Τὸ ἀντίγραφον σημειοῖ τὸ σημεῖον μέχρις οὗ σταματᾷ ὡς ἀντίγραφον.

Τὸ ἀντίγραφον εἶναι δεκτικὸν ὀπισθογραφήσεως καὶ τριτεγγυήσεως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν ἀποτελεσμάτων, ὡς τὸ πρωτότυπον.

Ἄρθρον 68.

Τὸ ἀντίτυπον σημειοῖ τὸν κάτοχον τοῦ πρωτοτύπου τίτλου. Οὗτος ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ τὸν εἰρημένον τίτλον εἰς τὸν νόμιμον κομιστὴν τοῦ ἀντιγράφου.

Ἐν ἀρνήσει ὁ κομιστὴς δύναται ν' ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναγωγῆς ἐναντίον τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ὀπισθογράφησαν ἢ τριτεγγυήθησαν ἐν τῷ ἀντιγράφῳ, μόνον ἀφοῦ διὰ μαρτυρικοῦ βεβαιωθῇ, ὅτι τὸ πρωτότυπον δὲν τῷ ἐπεστράφη, καίπερ αἰτηθὲν ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐὰν ὁ πρωτότυπος τίτλος μετὰ τὴν τελευταίαν ὀπισθογράφησιν τὴν ἐπισυμβᾶσαν πρὶν ἢ γίνῃ τὸ ἀντίγραφον, φέρῃ τὴν ῥήτραν «ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἡ ὀπισθογράφησις ἰσχύει μόνον ἐπὶ τοῦ ἀντιγράφου» ἢ πάντα ἄλλον ἰσοδύναμον τύπον, εἶναι ἄκυρος πᾶσα μεταγενεστέρα ὀπισθογράφησις ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

Περὶ ἀλλοιώσεων.

Ἄρθρον 69.

Ἐν περιπτώσει ἀλλοιώσεως τοῦ κειμένου συναλλαγματικῆς, οἱ μεταγενέστεροι τῆς ἀλλοιώσεως ταύτης ὑπογραφεῖς ὑποχρεοῦνται ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ ἀλλοιωθέντος κειμένου, οἱ προγενέστεροι ὑπογραφεῖς ὑποχρεοῦνται ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

Περὶ παραγραφῆς.

Ἄρθρον 70.

Πᾶσαι αἱ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἀπορρέουσαι ἀγωγαὶ κατὰ τοῦ ἀποδέκτου παραγράφονται μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς λήξεως.

Αἱ ἀγωγαὶ τοῦ κομιστοῦ κατὰ τῶν ὀπισθογράφων καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου παραγράφονται μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ ἐμπροθέσμως συνταχθέντος διαμαρτυρικοῦ ἢ ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς λήξεως, ἐν περιπτώσει ῥήτρας «ἀνέξοδος ἐπιστροφή».

Αἱ ἀγωγαὶ τῶν ὀπισθογράφων κατ' ἀλλήλων καὶ κατὰ τοῦ ἐκδότου παραγράφονται μετὰ ἓξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ ὀπισθογράφος ἐπλήρωσε τὴν συναλλαγματικὴν ἢ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν οὗτος ἐνήχθη.

Ἄρθρον 71.

Ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς ἔχει ἀποτέλεσμα μόνον κατ' ἐκείνου, ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον ἔλαβε χώραν τὸ γεγονὸς τὸ διακόπτον τὴν παραγραφήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 72.

Ἡ πληρωμὴ συναλλαγματικῆς, τῆς ὁποίας ἡ λῆξις συμπίπτει εἰς νόμιμον ἑορτάσιμον ἡμέραν, δύναται νὰ ἀπαιτηθῇ μόνον κατὰ τὴν πρώτην ἑπομένην ἐργάσιμον ἡμέραν. Ὡσαύτως πᾶσαι αἱ ἄλλαι σχετικαὶ πρὸς τὴν συναλλαγματικὴν πράξεις, ἰδίᾳ ἡ ἐμφάνισις πρὸς ἀποδοχὴν καὶ τὸ διαμαρτυρικόν, γίνεται μόνον ἐν ἐργασίμῳ ἡμέρᾳ.

Ἐὰν μία ἐκ τῶν πράξεων τούτων, δέον νὰ συντελεσθῇ ἐντὸς προθεσμίας, τῆς ὁποίας ἡ τελευταία ἡμέρα εἶναι νόμιμος ἑορτάσιμος ἡμέρα, ἡ προθεσμία αὕτη παρατείνεται μέχρι τῆς πρώτης μετὰ τὴν ἐκπνευσιν αὐτῆς ἐργασίμου ἡμέρας. Αἱ διάμεσοι ἑορτάσιμοι ἡμέραι περιλαμβάνονται ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τῆς προθεσμίας.

Ἄρθρον 73.

Αἱ νόμιμοι ἢ αἱ συμβατικαὶ προθεσμίαι δὲν περιλαμβάνουσι τὴν ἡμέραν τῆς ἀφετηρίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 74.

Οὐδεμία ἡμέρα χάριτος, εἴτε νόμιμος, εἴτε δικαστική, ἐπιτρέπεται.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Περὶ γραμματίου εἰς διαταγήν.

Ἄρθρον 75.

Τὸ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν περιέχει :

1) Τὴν ὀνομασίαν τοῦ τίτλου καταχωριζομένην ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ καὶ ἐκφραζομένην ἐν ᾗ γλώσσῃ συντάσσεται ὁ τίτλος οὗτος.

2. Τὴν ἁπλῆν καὶ καθαρὰν ὑπόσχεσιν περὶ πληρωμῆς ὡρισμένου ποσοῦ.

3) Τὴν σημείωσιν τῆς λήξεως.

4) Τὴν τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς.

5) Τὸ ὄνομα ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἢ εἰς διαταγὴν τοῦ ὁποίου θὰ γίνῃ ἡ πληρωμή.

6) Τὴν σημείωσιν τῆς χρονολογίας καὶ τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τοῦ γραμματίου.

7) Τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐκδίδοντος τὸν τίτλον (ἐκδότης).

Ἄρθρον 76.

Ὁ τίτλος ἐν τῷ ὁποίῳ ἐλλείπει ἓν ἐκ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων στοιχείων δὲν ἰσχύει ὡς γραμμάτιον εἰς διαταγήν, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν καθοριζομένων εἰς τὰ ἑπόμενα ἐδάφια :

Τὸ γραμμάτιον εἰς διαταγὴν τοῦ ὁποίου δὲν σημειοῦται ἡ λῆξις θεωρεῖται πληρωτέον ἐν ὄψει.

Ἐλλείψει εἰδικῆς σημειώσεως, ὁ τόπος τῆς ἐκδόσεως τοῦ τίτλου θεωρεῖται ὡς τόπος πληρωμῆς καὶ συγχρόνως ὡς τόπος κατοικίας τοῦ ἐκδότου.

Τὸ ἄνευ σημειώσεως τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως γραμμάτιον εἰς διαταγὴν θεωρεῖται ὡς ἐκδοθὲν ἐν τῷ τόπῳ τῷ σημειουμένῳ παραπλεύρως τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐκδότου.

Ἄρθρον 77.

Ἐπὶ τοῦ γραμματίου εἰς διαταγὴν ἐφαρμόζονται, ἐφόσον δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὴν φύσιν τοῦ τίτλου τούτου, αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν συναλλαγματικὴν διατάξεις καὶ ἀφορῶσαι :

Τὴν ὀπισθογράφησιν (ἄρθρα 11—20).

Τὴν λῆξιν (ἄρθρα 33—37).

Τὴν πληρωμὴν (ἄρθρα 38—42).

Τὴν ἀναγωγὴν ἐλλείψει πληρωμῆς (ἄρθρα 43—50) καὶ 52—54).

Τὴν διὰ παρεμβάσεως πληρωμὴν (ἄρθρα 55, 59—63).

Τὰ ἀντίγραφα (ἄρθρα 67—68).

Τὰς ἀλλοιώσεις (ἄρθρον 69).

Τὴν παραγραφὴν (ἄρθρα 70—71).

Τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας, τὸν ὑπολογισμὸν τῶν προθεσμιῶν καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν ἡμερῶν χάριτος (ἄρθρα 72, 73 καὶ 74).

Ἐφαρμόζονται ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τὴν συναλλαγματικὴν τὴν πληρωτέαν παρὰ τρίτῳ ἢ ἐν οἰκισμῷ διαφόρῳ τοῦ τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ (ἄρθρα 4 καὶ 27), τὴν περὶ τόκων ῥήτραν (ἄρθρον 5), τὰς διαφορὰς τῆς σημειώσεως τοῦ πληρωτέου ποσοῦ (ἄρθρον 6), τὰς συνεπείας τῆς ὑπογραφῆς κατὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 7 προϋποθέσεις, τὰς συνεπείας τῆς ὑπογραφῆς προσώπου ἐνεργοῦντος ἄνευ πληρεξουσιότητος ἢ καθ' ὑπέρβασιν αὐτῆς (ἄρθρον 8) καὶ τὴν ἐν λευκῷ συναλλαγματικήν (ἄρθρον 10).

Ἐφαρμόζονται ἐπίσης ἐπὶ τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν τριτεγγύησιν διατάξεις (ἄρθρα 30—32), ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 31 ἐδαφίῳ τελευταίῳ προβλεπομένῃ περιπτώσει, ἐὰν ἐν τῇ τριτεγγυήσει δὲν σημειοῦται διὰ λογαριασμόν τίνος ἐστόθη, θεωρεῖται ἐστόθησα διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐκδότου τοῦ εἰς διαταγὴν γραμματίου.

Ἄρθρον 78.

Ὁ ἐκδότης γραμματίου εἰς διαταγὴν ὑποχρεοῦται καθ' ὃν τρόπον καὶ ὁ ἀποδέκτης συναλλαγματικῆς.

Τὰ εἰς διαταγὴν γραμμάτια τὰ πληρωτέα εἰς προθεσμίαν ἀπὸ τῆς ὄψεως ἐμφανίζονται πρὸς θεώρησιν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρου 43. Ἡ προθεσμία ἀπὸ τῆς ὄψεως τρέχει ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς θεωρήσεως ἐπὶ τοῦ γραμματίου τῆς ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τοῦ ἐκδότου. Ἡ ἄρνησις τοῦ ἐκδότου νὰ παράσχῃ τὴν θεώρησιν αὐτοῦ χρονολογημένην βεβαιοῦται διὰ διαμαρτυρικοῦ (ἄρθρον 25), οὗτινος ἡ χρονολογία ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρίαν τῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ὄψεως.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

Εἰδικαὶ Διατάξεις.

Ἄρθρον 79.

Ἱκανὸς πρὸς ἀνάληψιν ὑποχρεώσεως ἐκ συναλλαγματικῆς εἶναι πᾶς ἱκανὸς ὅπως ὑποχρεωθῇ ἐκ συμβάσεως, ἐκ δὲ τῶν μὴ ἱκανῶν μόνον ὁ ἀνήλικος, καὶ μόνον ἐὰν τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ νόμου πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἱκανότητος πρὸς ἐνέργειαν ἐμπορικῶν πράξεων.

Ἄρθρον 80.

Ἐν περιπτώσει ἐκπτώσεως τοῦ κομιστοῦ ἢ τοῦ πληρώσαντος ὀπισθογράφου, εἴτε παραγραφῆς τῆς ἐκ συναλλαγματικῆς ἀγωγῆς, δύναται νὰ χωρήσῃ κατὰ τοῦ ἐκδότου ἢ τοῦ ὀπισθογράφου ἀγωγὴ ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Ἡ αὐτὴ ἀγωγὴ ἐν περιπτώσει παραγραφῆς τῆς ἐκ συναλλαγματικῆς ἀγωγῆς χωρεῖ καὶ κατὰ τοῦ ἀποδέκτου.

Ἡ ἀγωγὴ αὕτη παραγράφεται μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς λήξεως τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἄρθρον 81.

Οἱ λόγοι διακοπῆς καὶ ἀναστολῆς τῶν κατὰ τὸν παρόντα Νόμον παραγραφῶν διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων περὶ ἐμπροθέσμων παραγραφῶν.

Ἄρθρον 82.

Τὸ διαμαρτυρικὸν συντάσσεται ὑπὸ συμβολαιογράφου ἄνευ προσλήψεως μαρτύρων.

Ἐὰν ἀπαιτεῖται σύνταξις διαμαρτυρικοῦ διὰ πλείονας ἐκ συναλλαγματικῆς ὑποχρέους πληρωτὰς ἢ ἀποδέκτας ἢ κατὰ παρέμβασιν ἀποδέκτας ἢ κατ' ἀνάγκην ἀποδέκτας ἢ πληρωτὰς συντάσσεται ἓν μόνον διαμαρτυρικόν.

Τὸ διαμαρτυρικὸν συντάσσεται τὸ μὲν ἐπὶ μὴ ἀποδοχῇ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικίας τοῦ πληρωτοῦ, τὸ δὲ ἐπὶ μὴ πληρωμῇ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πληρωμῆς.

Τὸ διαμαρτυρικὸν περιέχει ἀντιγραφὴν τῆς συναλλαγματικῆς, μνημονεύει τὴν ὑπὸ τοῦ συμβολαιογράφου πρόσκλησιν πρὸς ἀποδοχὴν ἢ πρὸς πληρωμὴν καὶ ἀναφέρει ἂν εἶναι παρόντες ἢ ἀπόντες οἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ὑπόχρεοι, καὶ τὰ τυχὸν δηλωθέντα ὑπ' αὐτῶν αἴτια τῆς ἀρνήσεως τῆς ἀποδοχῆς ἢ τῆς πληρωμῆς.

Ἄρθρον 83.

Τὸ διαμαρτυρικὸν τὸ συντασσόμενον ἐν Ἑλλάδι δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ διὰ δηλώσεως, γραφομένης, χρονολογουμένης καὶ ὑπογραφομένης ὑπὸ τοῦ πληρωτοῦ ἐπ' αὐτῆς τῆς συναλλαγματικῆς, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἐκδότης ἀπαιτῇ ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ τίτλου διαμαρτυρικὸν διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου.

Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου ἡ ἀχρονολόγητος ὁπισθογράφησις τεκμαίρεται γενομένη πρὸ τοῦ διαμαρτυρικοῦ.

Ἄρθρον 84.

Ὁ ἀπολέσας συναλλαγματικήν, εἴτε ἀποδεκτὴν εἴτε μή, δικαιοῦται νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς δι' αἰτήσεως πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν τοῦ τόπου τῆς πληρωμῆς.

Ἄρθρον 85.

Ὁ αἰτῶν ὑποχρεοῦται εἰς βεβαίωσιν τῶν ἐπὶ τῆς συναλλαγματικῆς δικαωμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν γεγονότων τῆς ἀπωλείας καὶ ἐνισχύει τὴν βεβαίωσιν δι' ὅρκου.

Ἡ πρὸς τοὺς ἐκ συναλλαγματικῆς ὑποχρέους δήλωσις τοῦ ἀπολέσαντος τὴν συναλλαγματικὴν περὶ ἀπωλείας ἄνευ ἐπιδόσεως τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως δὲν κωλύει αὐτοὺς νὰ πληρώσουν τὸν κομιστὴν τῆς συναλλαγματικῆς παραλαμβάνοντες αὐτήν.

Ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ ἐκδώσῃ πρᾶξιν προσωρινὴν ἀπαγορεύουσαν τὴν πληρωμήν, ἥτις καὶ ἐπιδιδομένη πρὸς τὸν ἐκ συναλλαγματικῆς ὑπόχρεων καθιστᾷ ἄκυρον τὴν μεταγενεστέραν αὐτῆς πληρωμὴν ὑπὸ τούτου.

Ὁ Πρόεδρος καλεῖ τοὺς ἐκ συναλλαγματικῆς ὑποχρέους ἐφ' ὅσον κρίνει τοῦτο ἐφικτὸν καὶ διατάσσει τὴν δικαστικὴν κατάθεσιν τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ. Ὁ οὕτω καταθέσας ἀπαλλάσσεται πάσης εὐθύνης.

Ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ διατάξῃ καὶ τὴν διὰ τὸ κοινὸν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ ἢ περιλήψεως αὐτῆς, καθορίζων καὶ τὸν τρόπον τῆς δημοσιότητος.

Ἄρθρον 86.

Ἡ ὁριστικὴ προεδρικὴ ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Ἐφετῶν ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῶν Ἐφετῶν οὐδὲν χωρεῖ ἔνδικον μέσον.

Ἡ τελεσίδικος ἀπόφασις ἐκτελεῖται κατὰ παντὸς ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ὑποχρέου καὶ κατὰ τοῦ ταμείου τῆς δικαστικῆς καταθέσεως.

Ἄρθρον 87.

Ἡ προεδρικὴ ἀπόφασις δὲν θίγει τὰ δικαιώματα τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ παρόντος νόμου νομιμοποιουμένου κομιστοῦ.

Ἄρθρον 88.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 84—87 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως ἐπὶ ὑπεξαιρέσεως, κλοπῆς, ληστείας, πειρατείας καὶ καταστροφῆς τῆς συναλλαγματικῆς.

Ἄρθρον 89.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος τίτλου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ γραμματίου εἰς διαταγήν.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

Διατάξεις Ἰδιωτικοῦ Διεθνοῦς Δικαίου.

Ἄρθρον 90.

Ἡ ἱκανότης τοῦ προσώπου, ὅπερ ὑποχρεοῦται ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίου εἰς διαταγήν, ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἐγχωρίου αὐτοῦ Νόμου. Ἐὰν ὁ ἐγχώριος οὗτος Νόμος κηρύσσῃ ἐφαρμοστέον τὸν Νόμον ἄλλης Χώρας, ἐφαρμόζεται ὁ τελευταῖος οὗτος Νόμος.

Τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον εἶνε ἀνίκανον κατὰ τὸν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ Νόμον ὑποχρεοῦται ἐν τούτοις ἐγκύρως ἐὰν ὑπέγραψεν ἐν τῷ ἐδάφει Χώρας κατὰ τὴν νομοθεσίαν τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶνε ἱκανόν.

Ἄρθρον 91.

Ὁ τύπος τῶν ἐκ συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίου εἰς διαταγὴν ὑποχρεώσεων ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς Χώρας ἐν τῷ ἐδάφει τῆς ὁποίας αἱ ὑποχρεώσεις αὗται ἀνελήφθησαν δι' ὑπογραφῆς.

Ἐν τούτοις, ἐὰν αἱ ἐκ τῆς συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν δι' ὑπογραφῆς ἀναληφθεῖσαι ὑποχρεώσεις δὲν εἶναι ἰσχυραὶ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου, ἀλλὰ εἶνε σύμφωνοι πρὸς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Κράτους ἔνθα ὑποχρέωσις μεταγενεστέρα ἀνελήφθη δι' ὑπογραφῆς, τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ πρῶται ὑποχρεώσεις εἶνε κατὰ τύπους ἄτακτοι δὲν αἴρει τὸ κῦρος τῆς μεταγενεστέρας ὑποχρεώσεως.

Ἄρθρον 92.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἀποδέκτου συναλλαγματικῆς καὶ τοῦ ἐκδότου γραμματίου εἰς διαταγὴν ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς Χώρας, ἔνθα οἱ τίτλοι οὗτοι εἶνε πληρωτέοι.

Τὰ ἀποτελέσματα ἄτινα παράγουσιν αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἄλλων ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγὴν ὑποχρέων ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς Χώρας ἔνθα αἱ ὑπογραφαὶ αὗται ἐτέθησαν.

Ἄρθρον 93.

Αἱ προθεσμίαι τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀναγωγῆς ρυθμίζονται διὰ πάντας τοὺς ὑπογραφεῖς ὑπὸ τοῦ Νόμου τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τοῦ τίτλου.

Ἄρθρον 94.

Ὁ Νόμος τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τοῦ τίτλου ρυθμίζει τὸ ζήτημα ἐὰν ὁ κομιστὴς συναλλαγματικῆς ἀποκτᾷ τὴν ἀπαίτησιν, δι' ἣν ἐγένετο ἡ ἔκδοσις τοῦ τίτλου.

Ἄρθρον 95.

Ὁ Νόμος τῆς Χώρας ἔνθα εἶνε πληρωτέα ἡ συναλλαγματικὴ ρυθμίζει τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἀποδοχὴ δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς μέρος τοῦ ποσοῦ ἢ ἐὰν ὁ κομιστὴς ὑποχρεοῦται ἢ μὴ νὰ δεχθῇ μερικὴν πληρωμήν.

Ὁ αὐτὸς κανὼν ἐφαρμόζεται ὅσον ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν γραμματίου εἰς διαταγήν.

Ἄρθρον 96.

Ὁ τύπος καὶ αἱ προθεσμίαι τοῦ διαμαρτυρικοῦ, ὡς καὶ ὁ τύπος τῶν ἄλλων πράξεων τῶν ἀναγκαίων πρὸς ἄσκησιν ἢ πρὸς διατήρησιν τῶν δικαιωμάτων ἐκ συναλλαγματικῆς ἢ γραμματίου εἰς διαταγήν, ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν Νόμων τῆς Χώρας, ἐν τῷ ἐδάφει τῆς ὁποίας συντάσσεται τὸ διαμαρτυρικὸν ἢ ἐνεργεῖται ἡ περὶ ἧς πρόκειται πρᾶξις.

Ὁ Νόμος τῆς Χώρας, ἔνθα εἶνε πληρωτέα ἡ συναλλαγματικὴ ἢ τὸ γραμμάτιον εἰς διαταγήν, ρυθμίζει τὰ περὶ ἀπωλείας, κλοπῆς, ὑπεξαιρέσεως, ληστείας, πειρατείας καὶ καταστροφῆς τῆς συναλλαγματικῆς ἢ τοῦ γραμματίου εἰς διαταγήν.

Τελικαὶ Διατάξεις.

Ἄρθρον 97.

Τὸ ἄρθρον 535 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἀντικαθίσταται οὕτως :

Ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως αἱ μὴ ληξιπρόθεσμοι ἀπαιτήσεις κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος καθίστανται ἀπαιτηταὶ ἔναντι αὐτοῦ Αἱ μὴ ληξιπρόθεσμοι καὶ μὴ ἔντοκοι ἀπαιτήσεις ἐφόσον ἡ προθεσμία εἶνε μείζων τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς κηρύξεως ὑπολογίζονται ἐν τῷ παθητικῷ τῆς πτωχεύσεως ἐκπιπτομένου τοῦ νομίμου τόκου ἀπὸ τῆς κηρύξεως μέχρι τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας.

Ἐπὶ συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν ἰσχύουσι τὰ ἄρθρα 43, 48 καὶ 77 τοῦ παρόντος Νόμου «περὶ συναλλαγματικῆς καὶ γραμματίων εἰς διαταγήν».

Ἄρθρον 98.

Νόμιμοι ἑορτάσιμοι ἡμέραι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ παρόντος νόμου εἶνε πᾶσα Κυριακὴ καὶ πᾶσα ἡμέρα πλήρους ἀργίας τῶν δημοσίων γραφείων

Ἄρθρον 99.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται τὴν τριακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς καταχωρίσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ἡμέρας τῆς καταχωρίσεως μὴ συνυπολογιζομένης τῆς δὲ τοῦ ἄρθρου 83 διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν συναλλαγματικῶν καὶ τῶν γραμματίων εἰς διαταγὴν τῶν ἐκδιδομένων μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἄρθρον 100.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καταργοῦνται τὸ ἄρθρα 109 ἕως 188 συμπεριλαμβανομένου τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, ὡς οὗτος ἰσχύει σήμερον, β') τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου ΓΦΟΔ', γ') καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα Νόμον.

Αἱ διατάξεις περὶ προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος δὲν θίγονται.

Αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 5280 θεωροῦνται ὡς οὐδέποτε ἰσχύσασαι ἐπὶ συναλλαγματικῶν ἐκδοθεισῶν μεταξὺ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1932 καὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου.

Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀριθμοῦ 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5229 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. τῆς 22 Νοεμβρίου 1923 περὶ ἀμέσου ἐκδικάσεως πλημμελημάτων τινῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ ἐπὶ τῶν ὑρ' ἑνὸς δικαστοῦ ἐκδικαζομένων πλημμελημάτων».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ διάταξις τοῦ ἀριθμοῦ 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5229 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. Δ. τῆς 22 Νοεμβρίου 1923 «περὶ ἀμέσου ἐκδικάσεως πλημμελημάτων τινῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ ἐπὶ τῶν ὑρ' ἑνὸς δικαστοῦ ἐκδικαζομένων πλημμελημάτων», ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«3. Δύναται διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ συμβουλίου τοῦ οἰκείου δικαστηρίου Πρωτοδικῶν, ἔχουσαν συμβουλευτικὴν δύναμιν νὰ ἐπιτρέπηται ἡ παράστασις δικολάβων κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἄνω πλημμελημάτων εἰς ὡρισμένην ἕδραν ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ πλημμελειοδικείου, ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 79 ἀριθ. 1 τοῦ Κώδικος τῶν Δικηγόρων. Τὸ τοιοῦτο Διάταγμα δὲν δύναται νὰ ἀνακαλῆται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ».

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν ἀποδεχθείσης τῆς Βουλῆς νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν διακοινοβουλευτικὴν ἕνωσιν τὸ σχέδιαν τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν γενομένης ἀποδεκτῆς τροπολογίας τῶν κ.κ. ***Δ. Ἡρακλείδη*** καὶ ***Α. Παπαθανάση*** περὶ διαγραφῆς τῆς φράσεως «λογιστῶν β' τάξεως» τὸ νομοσχέδιον «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος πινάκων διαγωνισμῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων» ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἐγκρίσεως τοῦ πρὸς τὸ ταμεῖον μονίμων ὁδοστρωμάτων χορηγηθέντος παρὰ τοῦ δημοσίου δανείου.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐκτάκτου ἐξοφλήσεως μέρους τοῦ δανείου 9 ο)ο τοῦ 1925 (Τέκτονος) καὶ περὶ ἐγκρίσεως χρηματοδοτήσεως πρὸς τὴν ἑταιρείαν Ὕλιερ κ.λ.π.».

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως συμβάσεως περὶ χορηγήσεως δανείου εἰς τὸν Δῆμον Ξάνθης δρ. 2.000.000 ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου».

Ἐπίσης κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου «περὶ ἀποζημιώσεως ἐνοικιαστῶν χρηματοκιβωτίων παρὰ Τραπέζαις ἐν Τουρκίᾳ κατασχεθέντων ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως».

Ἐπίσης εἰς β' συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ χορηγήσεως 500 χιλ. δραχ. ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ συνοικισμοῦ Κάμπελ Θεσ)νίκης Ἰσραηλιτῶν· ἔχον οὕτω :

Περὶ χορηγήσεως πιστώσεως δραχ. 500 χιλ. ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ Συνοικισμοῦ Κάμπιλ Θεσσαλονίκης Ἰσραηλιτῶν κλπ.

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἐγκρίνεται ἡ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ληφθείσης κατὰ τὴν Λ. Δ. Συνεδρίασιν αὐτοῦ (ὑπ. ἀρ. 25) τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1931. γενομένη διάθεσις ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου τοῦ ποσοῦ τῶν πεντακοσίων χιλιάδων δραχ. διὰ τὰ συσσίτια τῶν ἀνέργων ἐργατῶν κατόπιν τοῦ κλεισίματος τῶν κλωστοϋφαντουργείων καὶ τὴν χορήγησιν βοηθημάτων εἰς τοὺς ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ Συνοικισμοῦ Κάμπιλ Θεσσαλονίκης παθόντας Ἰσραηλίτας καὶ τινας Χριστιανούς.

2) Ὁ τρόπος τῆς ἐκτελέσεως καὶ δικαιολογήσεως τῶν δαπανῶν ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως εἰς βάρος δὲ ταύ
Ἀντιλήψεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

3) Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πίστωσις ἐγγράφεται ὑπὸ ἴδιον ἄρθρον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως εἰς βάρος δὲ ταύτης ἐκδίδονται τὰ ἀπαιτούμενα ἐντάλματα πληρωμῆς ἢ καὶ προπληρωμῆς.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου «περὶ ρυθμίσεως ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν ἐν ταῖς Νέαις Χώραις» ὁ κ. ***Μ. Τσιγδέμογλου*** λέγει ὅτι εἶναι ἡ τετάρτη φορὰ ἐντὸς δυόμισι ἐτῶν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ζητεῖ νέαν παράτασιν ὑπὸ τὸν ἀπατηλὸν τίτλον τῆς διαρρυθμίσεως. Ἤδη ζητεῖται παράτασις 3 μηνῶν διὰ νὰ δημιουργηθοῦν νέοι αὐθαίρετοι κάτοχοι, ἐνῶ ἐπὶ 20ετίαν τὰ ἐνέμοντο χωρὶς νὰ πληρώνουν τίποτε.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Εἶναι ἡ β' συζήτησις, δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ὁμιλήσετε ἐπὶ τῆς ἀρχῆς.

Μ. Τσιγδέμογλου. Ἔχω τὸ δικαίωμα ἐφόσον πρόκειται περὶ ζημίας δισεκατομμυρίων εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Δὲν δύνασθε νὰ παραβιάζετε τὸν Κανονισμόν. Δὲν γνωρίζετε ἄλλως τε τὸ ζήτημα, διότι δὲν πρόκειται περὶ νέας προθεσμίας. Τὸν ἕνα μῆνα τὸν κάμνομεν τρεῖς.

Οἱ τέσσαρες νόμοι οἱ ὁποῖοι ἐψηφίσθησαν διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ τῆς Βουλῆς, συνεχίζει λέγων ὁ κ. ***Τσιγδέμογλου*** εἶναι ἀστήρικτοι καὶ δὲν δύνανται νὰ στηρίξουν τὴν κυριότητα εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὑπὲρ τῶν ὁποίων κόπτεται ὁ κ. Ὑπουργός. Οἱ νόμοι αὐτοὶ εὑρίσκονται ἄλλως τε εἰς ἀντίφασιν μὲ διεθνῆ πρᾶξιν, οἷα ἡ συνθήκη τῆς Λωζάνης καὶ εἶναι καὶ ἀντισυνταγματικοί, διότι ἀπαλλοτριώνουν γαίας ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἡ ἀπαλλοτρίωσις. Πρόκειται περὶ δύο ἑκατομμυρίων στρεμμάτων καλλιεργησίμου γῆς τὰ ὁποῖα παραχωροῦνται δωρεὰν εἰς τοὺς αὐθαιρέτως κατόχους αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 1912 καίτοι οὐδὲ ὀβολὸν ἐπλήρωσαν, ἐνῷ τὸ Κράτος παρέχει ταῦτα εἰς τιμήν, ἡ ὁποία δὲν ἀνταποκρίνεται οὔτε πρὸς τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα αὐτῶν,

Αί περιουσίαι αὐταί εἶναι τὸ ἀντίκρυσμα τῶν περιουσιῶν αἱ ὁποῖαι ἐγκατελείφθησαν εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς μερικὴν τοὐλάχιστον ἱκανοποίησιν τῶν πραγματικῶν ἰδιοκτητῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ ἀνταλλάξιμοι πρόσφυγες, τὸ δὲ Κράτος δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ διαθέσῃ τὰ κτήματα ταῦτα εἰς τοὺς αὐθαιρέτως κατόχους αὐτῶν. Καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δοθῇ νέα παράτασις τῆς προθεσμίας διότι εἶναι ὥστε νὰ προτρέπωνται οἱ κάτοχοι αὐτῶν εἰς τὸ νὰ σφετερισθοῦν τὰ κτήματα.

Α. Μπακάλμπασης. Ἐνομίσαμεν, Κύριοι Βουλευταί, ὅτι εἶχεν ἐξευρεθῇ ριζικὸς τρόπος ρυθμίσεως αὐτοῦ τοῦ ζητήματος καὶ ὅτι θὰ ἔπαυεν ἡ Βουλὴ νὰ ἀσχολῆται μὲ τὰς ἀνωμάλους δικαιοπραξίας, αἱ ὁποῖαι εἰς παλαιοτέρας ἐποχὰς ἔγιναν σημαῖαι καὶ πολιτικῶν ἀκόμη ἀγώνων. Ἐδόθησαν ἐπανειλημμέναι προθεσμίαι καὶ ἡ νέα παράτασις τῆς προθεσμίας, ἡ ὁποία ζητεῖται νὰ δοθῇ θὰ παράσχῃ πράγματα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας καὶ θὰ ὑπάρξουν καὶ προστριβαὶ γηγενῶν καὶ προσφύγων. τὰς ὁποίας ὅλοι κατεβάλομεν προσπαθείας νὰ ἀποφύγωμεν. Ἐὰν ἔγιναν ἀδικίαι εἴς τινας περιφερείας νὰ ἐντοπισθῇ ἡ παράτασις τῆς προθεσμίας διὰ τὰς περιφερείας αὐτάς, διότι διαφορετικὰ θὰ δημιουργήσητε ζητήματα ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχουν.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Μὲ τὰς διαρκεῖς παρατάσεις τὰς ὁποίας δίδομεν ἀνοίγομεν τὴν πόρταν τῆς παρανομίας. Πρέπει νὰ ἐξασφαλίσετε ὅλα τὰ κτήματα τὰ κατεχόμενα ὁριστικῶς καὶ ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἐτελείωσεν ἡ διανομή, ἀλλὰ πρέπει νὰ τοὺς εἴπητε ὅτι δὲν θὰ πάρετε κύριε κτήματα τῆς αὐτῆς ποιότητος. Εἶναι σοβαρὸν τὸ ζήτημα καὶ νὰ τὸ προσέξετε.

Ι. Βαλαλᾶς. Δὲν ἐπίστευον, κύριοι Βουλευταί, ὅτι θὰ ὑπῆρχον ἀντιρρήσεις εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, φαντασθῆτε ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ λάβουν γνῶσιν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς οἱ γεωργοί. Οἱ περισσότεροι ἔχουν πληρώσει καὶ ἔρχονται νὰ τὰ πάρουν τὰ κτήματα καὶ δέχονται νὰ πληρώσουν καὶ πάλιν τὸ ἀντίτιμόν των. Εἶναι ἀπάνθρωπον τοῦτο διὰ τοὺς χωρικοὺς καὶ θὰ ἦτο ἄδικον νὰ μὴ δοθῇ παράτασις, ἐφ' ὅσον ἔχει πιστοποιηθῇ ἐπισήμως, ὅτι ἡ παραχωρηθεῖσα προθεσμία δὲν ἦλθεν εἰς γνῶσιν ἐγκαίρως, καὶ τοῦτο διατί; Διότι ὑπάρχουν ἀόριστοι ὑπόνοιαι ὅτι θὰ γίνῃ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο. Ἀλλὰ μὲ ὑπονοίας δὲν λύονται τὰ ζητήματα.

Μ. Τσιγδέμογλου. Ἐδόθησαν ἐπανειλημμέναι προθεσμίαι ἐπὶ 21 ὁλοκλήρους μῆνας.

Α. Ἀλεξανδρῆς; (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Δὲν ἤλπιζον ὅτι ἐπὶ προτάσεως νόμου τόσον στενὸν ἐχούσης περιεχόμενον ἦτοι τὴν παράτασιν μιᾶς προθεσμίας θὰ ὑπῆρχον βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἐτόλμων νὰ ἀνακινήσουν τὴν ἀρχὴν νόμου ἤδη ψηφισμένου καὶ τελοῦντος ἐν ἐφαρμογῇ καὶ τῆς ὁποίας νὰ ζητήσουν τὴν ἀνατροπὴν παρὰ τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία διὰ τῆς ψήφου της τὰ ἐνέκρινε κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον. Λέγω ὅτι τοῦτο εἶναι τόλμη. Θὰ ἦτο κυριολεκτικώτερον ἂν ἔλεγον ὅτι τοῦτο εἶναι ὕβρις πρὸς τὴν Βουλήν, ὡς θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς Κανονισμοὺς ξένων κοινοβουλίων. Δυστυχῶς ἐσυνηθίσαμεν εἰς τοιαύτας κοινοβουλευτικὰς παρεκτροπάς, αἱ ὁποῖαι ἐν τούτοις ὀφείλουν τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ ἐπικριθῶσι, διότι συγκινοῦν ὅλον τὸν προσφυγικὸν κόσμον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμφανίζουν ὅτι βυσσοδομοῦνται διαταραχαὶ τῆς ἰδιοκτησίας των, καθ' ἣν στιγμὴν εἶναι αὐτοπτον εἰς ὅλους τοὺς παρακαθημένους συναδέλφους ὅτι μόνον τακτοποίησις ἐπεζητήθη πάντοτε δι' ὅλων τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα εἰσηγήθη ἡ Κυβέρνησις σχετικῶς. Τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον ζητεῖ ἁπλῶς μίαν παράτασιν προθεσμίας διὰ τὰς δηλώσεις τῶν κατόχων αὐτοκαλλιεργητῶν μέχρι τῆς 1ης Ἰουλίου τοῦ 1932. Τοῦτο δὲ διότι ἡ μηνιαία προθεσμία τοῦ ψηφισθέντος νόμου δὲν ἤρκεσε νὰ φέρῃ αὐτὸ εἰς γνῶσιν τῶν ἀγροτῶν, ὥστε οὐδεμία δήλωσις ὑπεβλήθη ἐμπροθέσμως. Ἐὰν δθεν δὲν ψηφισθῇ ἡ, παράτασις αὕτη τότε ὅλον τὸ νομοθέτημα τὸ ὁποῖον ἐψήφισεν ἡ Βουλὴ θὰ εἶναι ἄνευ ἐφαρμογῆς καὶ σκοποῦ τὰ δὲ συμφέροντα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐπεθύμει νὰ προστατεύσῃ, θὰ μείνωσιν ἄνευ οὐδεμιᾶς προστασίας. Δὲν νομίζω ὅτι ἐπιθυμεῖ τοῦτο ἡ Βουλή. Διότι ὅλαι αἱ ἀγορεύσεις ἐναντίον τοῦ νόμου, αἱ ὁποῖαι ἠκούσθησαν ἐνταῦθα δὲν κατώρθωσαν οὐδὲν ἐπιχείρημα νὰ φέρουν διὰ τοῦ ὁποίου νὰ πείσωσιν ἡμᾶς, ὅτι κακῶς ἐπράξαμεν προστατεύοντες τὰ συμφέροντα αὐτά. Περιωρίσθησαν μόνον νὰ κρούσωσιν ὡς κίνδυνον τὰς συγκρούσεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐπέλθουν μεταξὺ διαφόρων διεκδικητῶν. Ἀλλ' ἐφόσον ὁ νόμος ρητῶς ὁρίζει ὅτι ἐκεῖνος ὅστις προτιμᾶται εἶναι ὁ κάτοχος αὐτοκαλλιεργητὴς οἱ φόβοι οὗτοι ὀφείλουν νὰ θεωρηθῶσιν ἀσύστατοι.

Ὁ κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** λέγει ὅτι διὰ τῶν λόγων του ὁ κ. Ὑπουργὸς δίδει τὴν νίξιν ὅτι ἐκεῖ ποὺ δὲν ἔγιναν διανομαὶ στὴν Μακεδονία δύναται οἱοσδήποτε ἰσχυριζόμενος τὸν κάτοχον νὰ ζητῇ παραχωρήσεις. Μὲ τοῦτο, λέγει, θὰ γίνῃ καὶ ἄνισος διανομή. Δὲν θέλομεν, βεβαίως, νὰ μὴν ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλ' ἀναλόγως τῆς ποιότητος.

Μ. Τσιγδέμογλου. Ὁ κ. Ὑπουργός, λέγει, ὁμιλῶν ἐχαρακτήρισεν ὡς ἀσέβειαν καὶ ὕβριν πρὸς τὴν Βουλήν, διότι ὡμίλησα ὀλίγον ἐκτεταμένως. Νομίζω, τονίζει, ὅτι κάθε βουλευτὴς ἔχει δικαίωμα νὰ ὁμιλῇ μέχρι τεσσάρων ὡρῶν.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐνόει ὅτι ἐφύγατε ἀπὸ τὸ θέμα.

Μ. Τσιγδέμογλου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς μὲ εἶχε παρακαλέσει εἰς τὴν πρώτην συζήτησιν νὰ μὴ ὁμιλήσω.

Α. Ἀλεξανδρῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ἐπρόκειτο περὶ ἄλλου Νομοσχεδίου.

Μ. Τσιγδέμογλου. Διὰ τὰς προθεσμίας ἐνδιαφέρονται τὰ ἴδια πρόσωπα, τὰ ἴδια πρόσωπα τὰ ὁποῖα..... ***(Φωναί, Θόρυβος καὶ ἀντεγκλήσεις*** μεταξὺ Ι. Βαλαλᾶ καὶ Μ. Τσιγδέμογλου μὴ ἀκουόμεναι).

Μ. Τσιγδέμογλου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι ἡ τροποποίησις ἀφορᾷ κτήματα κατεχόμενα ἀπὸ 10ετίας.

Π. Ζωγράφος. Κύριε Πρόεδρε, ὁ ῥήτωρ πρὸ ὀλίγου ὡμίλησε περὶ χρηματισμοῦ. Εἶναι ἀναιδὴς καὶ ὀφείλει νὰ ἀνακαλέσῃ.

Μ. Τσιγδέμογλου. Δὲν εἶπα αὐτὰ ποὺ λέγετε δὲν πρέπει νὰ ὑβρίζετε.

Πρόεδρος. Δώσατε ἐξηγήσεις.

Μ. Τσιγδέμογλου. Εἶπα ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργοῦν ὡς δικηγόροι.

Ι. Βαλαλᾶς. Ἂν εἶσθε τίμιος ἄνθρωπος νὰ ἀναφέρετε ἔστω καὶ μίαν ὡρισμένην περίπτωσιν.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Βουλευτὴς εἶπεν ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ θίξῃ κανένα ἐκ τῶν κ. Βουλευτῶν.

Μ. Τσιγδέμογλου. Ἔδωκα ἐξηγήσεις. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἐὰν ἐξακολουθήσουν αἱ προθεσμίαι ὅλα τὰ κτήματα τῆς ἀνταλλαγῆς θὰ περιέλθουν εἰς τοὺς καταπατητάς. Ἡμεῖς, ἐπιλέγει, ὀφείλομεν καὶ δι' ἑκατοστὴν φορὰν ὅτι τοὺς νόμους αὐτοὺς τοὺς θεωροῦμεν ἀκύρους.

Ι. Παπαδάκης. Ὅταν ἔλθητε εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ τοὺς ἀκυρώσητε.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ Νομοσχέδιον εἰς δ' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη παρὰ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας τὸ πρῶτον ψηφισθὲν σχέδιον νόμου «περὶ ἀφομοιώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Γραμματέως τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν τοῦ Ὑπογραμματέως τοῦ Πολυμελοῦς Δικαστηρίου ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει» ἔχον οὕτω:

Περὶ ἀφομοιώσεως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Γραμματέως τοῦ πνευματικοῦ Δικαστηρίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν τοῦ ὑπογραμματέως τοῦ πολυμελοῦς Δικαστηρίου ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει.

(Ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας)

κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον Ρ Θ' τῆς 3 Ἰουλίου 1931 συνεδρίασιν αὐτῆς.

(Τὸ πρῶτον ὑποβληθὲν τῇ Γερουσίᾳ).

Ἄρθρον μόνον

Ἡ ὑπηρεσία τοῦ γραμματέως τοῦ πολυμελοῦς ἐν Κων/πόλει πνευματικοῦ δικαστηρίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου ἐξομοιοῦται πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπογραμματέως πολυμελοῦς δικαστηρίου ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει, λαμβανομένη ὑπ' ὄψει ὡς πρὸς πρὸς διορισμὸν εἰς οἱανδήποτε δικαστικὴν θέσιν δι' ἣν ἀπαιτεῖται ὑπηρεσία ὑπογραμματέως πολυμελοῦς Δικαστηρίου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Προκειμένου νὰ συζητηθῇ τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. «περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν κλπ. «ὁ κ. ***Σ. Ἀναστασιάδης*** ζητεῖ ἀναβολὴν διὰ νὰ γίνῃ ἀκρόασις μιᾶς Ἐπιτροπῆς ἐκ Θεσσαλίας.

Ἡ Βουλὴ ἐρωτωμένη δέχεται τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην.

Μεθ' ὃ γίνονται δεκτὰ εἰς δ' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὰ κάτωθι Νομοσχέδια:

1) «Περὶ τῶν ἐν τῷ λιμένι Θεσσαλονίκης φορτηγίδων».

2) «Περὶ κυρώσεως συμβάσεως τροποποιήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου 4394 κυρωθεισῶν συμβάσεων μισθώσεως κτιρίου Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ πρὸς ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ τῶν ἐν Ἀθήναις Τ. Τ. Τ. ὑπηρεσιῶν», ἔχοντα οὕτω:

Περὶ τῶν ἐν τῷ λιμένι Θεσσαλονίκης φορτηγίδων.

(Ὡς ἐτροποποιήθη μετὰ τὴν α' συζήτησιν).

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἐπιτρέπεται ἵνα διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Συγκοινωνίας καὶ Ναυτικῶν καθορίζηται ὁ ἀνώτατος ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ λιμένι Θεσσαλονίκης δυναμένων νὰ ἐργασθῶσι φορτηγίδων καὶ νὰ ἀπαγορεύηται ἡ πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἐγγραφὴ νέων φορτηγίδων ἢ μεταγραφὴ ἐξ ἄλλων λιμένων.

2. Διὰ Διατάγματος προκαλουμένου παρὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ παρόντος νόμου καὶ εἰς ἄλλους λιμένας τοῦ Κράτους.

Περὶ κυρώσεως συμβάσεως τροποποιούσης τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 4394 κυρωθεῖσαν σύμβασιν μισθώσεως κτιρίου Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ, πρὸς ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ τῶν ἐν Ἀθήναις Τ.Τ.Τ. Ὑπηρεσιῶν.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ὡς ἔχει ἡ μεταξὺ τῶν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ ἀφ' ἑτέρου, συνομολογηθεῖσα τὴν 11ην Μαΐου 1931 σύμβασις, τροποποιοῦσα τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 4394 κυρωθεῖσαν σύμβασιν μισθώσεως κτιρίου Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ, πρὸς ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ τῶν ἐν Ἀθήναις Τ.Τ.Τ. Ὑπηρεσιῶν, ἧς τὸ κείμενον παρατίθεται κατωτέρω.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τῶν κ.κ. Χ. Λαδᾶ Ὑφυπουργοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας καὶ Β. Δεληγιάννη Ὑφυπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τῆς διαχειριστικῆς αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κ.κ. Βασιλείου Μ. Μελᾶ ὡς Προέδρου, καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς Παύλου Β. Μελᾶ καὶ Μανουὴλ Βικέλα, συνωμολογήθησαν τὰ ἑξῆς, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς Νομοθετικῆς αὐτῶν ἐγκρίσεως.

Τὸ Νηπιακὸν Ἐπιμελητήριον Μελᾶ, ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἐκτελέσῃ ἐπὶ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐνταῦθα Πλατείας Λουδοβίκου κτιρίου του, τοῦ ἐκμεμισθωμένου εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Τ.Τ.Τ., δυνάμει τῆς ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1929 συμβάσεως, κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ νόμου 4394, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀρι0. 304 τῆς 22 Αὐγούστου 1929 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἰδίαις δαπάναις, τὰ ἐν τοῖς προσηρτημένοις τῇ παρούσῃ Συμβάσει σχεδίοις καὶ πίναξι τοῦ Μηχανικοῦ Κ. Οἰκονόμου, ἐγκεκριμένοις καὶ ὑπογεγραμμένοις ὑπό τε τοῦ Διευθυντοῦ Τ.Τ.Τ. καὶ τοῦ Προέδρου τῆς διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ, ἀναφερόμενα πρόσθετα ἔργα, συνολικῆς ἀξίας 1.800.000 δραχμῶν κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῶν.

Ἀφ' ἑτέρου τὸ πάγιον ἐνιαύσιον μίσθωμα τοῦ ἐν λόγῳ κτιρίου, ὡς τοῦτο ὁρίζεται, μετὰ ἢ ἄνευ τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου μαγαζείων, ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ νόμου 4394 κυρωθείσῃ συμβάσει, (παρ. 13 τῆς συμβάσεως) προσαυξάνεται κατὰ (250) διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας δραχμάς.

Τὸ πρόσθετον τοῦτο μίσωθμα εἶναι πληρωτέον ἀπὸ τῆς συμφώνως τῇ παρούσῃ, ποιοτικῆς παραλαβῆς τῶν περὶ ὧν πρόκειται προσθέτων ἔργων, μέχρι δὲ τῆς παραδόσεως, κατὰ τὴν ἐπομένην παράγραφον τῆς παρούσης, τῶν ἐκ τῶν προσθέτων τούτων ἔργων ἐκτελεσθησομένων ὁμοῦ μὲ τὰ ἔργα τὰ ἐκτελεστέα κατὰ τὴν σύμβασιν τὴν κυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ νόμου 4394, ἐν τοῖς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου μαγαζείοις τοῦ κτιρίου, τὸ πρόσθετον τοῦτο μίσθωμα καταβάλλεται μειωμένον, ἀναλόγως τῆς κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν ἀξίας τῶν ἐν λόγῳ προσθέτων ἔργων.

Πάντα τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως προβλεπόμενα ἔργα, παραδοθήσονται τὸ βραδύτερον ἐντὸς πενταμήνου ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῆς, πλὴν τῶν συσκευῶν καύσεως ἀκαθάρτου πετρελαίου καὶ ἀνελκυστήρων (ἐπιστολῶν καὶ σάκκων) καὶ τῶν ἔργων τῶν ἐκτελεστέων ἐν τοῖς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου μαγαζείοις τοῦ κτιρίου, ἅτινα παραδοθήσονται ὁμοῦ μὲ τὰ ἐν τοῖς ἐν λόγῳ μαγαζείοις ὑπὸ τῆς συμβάσεως τῆς κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ νόμου 4394 προβλεπόμενα ἔργα.

Διὰ τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενα πρόσθετα ἔργα. ἰσχύουσιν, ὡς πρὸς τὴν παραλαβὴν αὐτῶν, ἥτις ἔσται ποιοτικὴ καὶ ποσοτική, ἀπολογιστικὴ δέ, τὸν ἔλεγχον τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν, τὴν ὑπέρβασιν τῆς προθεσμίας τῆς παραδόσεως αὐτῶν καὶ τὴν διαδικασίαν τῶν ἐκ τῆς παρούσης συμβάσεως ἐρίδων, διαφορῶν ἢ διαφωνιῶν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 4394 κυρωθείσης συμβάσεως (παράγραφοι 3, 9 καὶ 17).

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν, ἐκ τῆς ποσοτικῆς παραλαβῆς τῶν κατὰ τὴν παροῦσαν σύμβασιν προσθέτων ἔργων, προκύψῃ ἡ ἀξία αὐτῶν κατωτέρα τῆς προϋπολογισθείσης, τὸ μίσθωμα τῶν 250.000 δραχμῶν θέλει μειωθῆ ἀναλόγως, παγίως δὲ καὶ δὴ ἀναδρομικῶς, ἀπὸ τῆς πρώτης καταβολῆς αὐτοῦ.

Τὸ ἐνοίκιον τὸ προβλεπόμενον ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ νόμου 4394 κυρωθείσῃ συμβάσει διὰ τὸ πλὴν τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου μαγαζείων τμῆμα τοῦ κτιρίου καταβάλλεται ἀμείωτον εἰς τὸ Νηπιακὸν Ἐπιμελητήριον Μελᾶ ἀπὸ τῆς συμφώνως τῇ συμβάσει ταύτῃ γενομένης παραλαβῆς τῶν ἐν αὐτῇ προβλεπομένων ὡς ἐκτελεστέων ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τοῦ κτιρίου ἔργων, καὶ ἂν ἔτι διαπιστωθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς παραλαβῆς τῶν ἔργων τούτων, ὅτι ὡρισμένα ἐξ αὐτῶν δὲν ἐξετελέσθησαν δι' ἀδυναμίαν τῶν ἐν τῷ Μεγάρῳ Ὑπηρεσιῶν, πιστοποιουμένην ἐγγράφως ὑπὸ τῶν οἰκείων προϊσταμένων νὰ παραδώσωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελέσεως ἔργων, τοὺς χώρους ἐν οἷς ἔδει νὰ

γίνωσι τὰ μὴ ἐκτελεσθέντα ἔργα ἢ διότι τὰ ἔργα ταῦτα, ὡς τροποποιούμενα ὑπὸ τῶν ἐν τῇ παρούσῃ συμβάσει προβλεπομένων προσθέτων ἔργων, ἢ ὡς συνδεόμενα πρὸς τὰ ἐν τοῖς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου μαγαζείοις τοῦ Μεγάρου προβλεπόμενα ἔργα, ἔδει διὰ τοῦτο νὰ συνεκτελεσθῶσιν μετὰ τῶν ὑφ' ὧν τροποποιοῦνται ἢ πρὸς ἃ συνδέονται ἔργων, πρὸς ἀποτροπὴν ζημιῶν τοῦ Δημοσίου.

Τὰ οὕτω μὴ ἐκτελεσθέντα ἔργα, ὅσα μὲν δὲν ἐξετελέσθησαν ἐξ ἀδυναμίας τῶν ἐν τῷ Μεγάρῳ ὑπηρεσιῶν νὰ παραδώσωσι τοὺς χώρους, ἐν οἷς ἔδει νὰ ἐκτελεσθῶσιν τὰ ἔργα ταῦτα, θὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς διαθέσεως τῶν ἐν λόγῳ χώρων, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελέσεως τῶν ἐν τῷ Μεγάρῳ ἔργων, ὅσα δὲ δὲν ἐξετελέσθησαν, ὡς τροποποιούμενα ὑπὸ τῶν ἐν τῇ παρούσῃ συμβάσει προβλεπομένων ἔργων θὰ ἐκτελεσθῶσιν ὁμοῦ μὲ τὰ ἔργα τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ ὅσα δὲν ἐξετελέσθησαν, ὡς συνδεόμενα μὲ τὰ ἐν τοῖς πρὸς τὴν ὁδὸν Αἰόλου μαγαζείοις προβλεπόμενα ἔργα, θὰ ἐκτελεσθῶσιν ὁμοῦ μὲ τὰ ἔργα ταῦτα.

Μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ κτιρίου οὐδεμία ἐν αὐτῷ τροποποίησις ἢ πρυσθήκη ἐπιτρέπεται εἰς τὸ συμβαλλόμενον Δημόσιον ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ν. Ε. Μελᾶ.

Ἡ μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ συναφθεῖσα καὶ ὑπογραφεῖσα τὴν 23 Μαΐου 1930 σύμβασις καταργεῖται.

Ἡ παροῦσα σύμβασις ἀπαλλάσσεται τελῶν χαρτοσήμου.

Ἡ παροῦσα σύμβασις συνετάχθη εἰς διπλοῦν καὶ ὑπεγράφη παρ' ἀμφοτέρων τῶν μελῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαΐου 1931.

Οἱ Συμβαλλόμενοι

Β. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ
Χ. ΛΑΔΑΣ

Β. ΜΕΛΑΣ
Π. ΜΕΛΑΣ
Μ. ΒΙΚΕΛΗΣ

Γίνονται εἴται δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.:

1) «Περὶ διακανονισμοῦ ὑπηρεσίας παραιτηθέντων ὑπαλλήλων Ὑπουργείου Συγκοινωνίας».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀρχῆς τῆς α' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Νόμου 2979 «περὶ ἐκτελέσεως ἔργων ἠλεκτροφωτισμοῦ ὑπὸ Δήμων καὶ Κοινοτήτων», καὶ 3) «Περὶ τροπου ἀποδείξεως καταστραφέντων τίτλων σπουδῶν».

Ὥρα 7 μ. μ., συναινέσει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν Τρίτην ὥραν 4. 30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κουτσίνας
Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΑ'.

Τρίτης 23 Φεβρουαρίου 1932.

Ὥρα 4 καὶ 30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ Θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς·

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει αἰτήσεις τῆς Κυριακούλας Βλάχου καὶ Παρασκευῆς Παπαδοπούλου χηρῶν κατοίκων Ἀθηνῶν, ζητουσῶν τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀνηλίκων θυγατέρων των εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Νικολάου Γεωργιάδου κατοίκου Νέας Φιλιππιάδος ζητοῦντος τὴν χειροτονίαν τοῦ Χρήστου Χασίδου πρόσφυγος ἐκ Νέας Κερασοῦντος.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει ψήφισμα τῆς Κοινότητος Κατούνης Λευκάδος ζητούσης τὴν ἵδρυσιν Τηλεφωνείου.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν Α. Μαχέλα καὶ Ι. Ι. Μπαριάμη δωρητῶν 60 χιλ. δολλαρίων ζητούντων τὴν διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀνέγερσιν Διδακτηρίων εἰς τὰς Κοινότητας Νύδριον καὶ Βαυκερῆν Λευκάδος.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Ἀνδρακόπουλος** καταθέτει τηλεγράφημα τῆς Κοινότητος Σιδηροκάστρου ζητούσης τὴν ἵδρυσιν Ὑποκαταστήματος Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν τῇ πόλει των.

Ὁ Σύνδεσμος Τροχιοδρομικῶν καὶ Ἠλεκτροτεχνιτῶν Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ἀπόλυσιν 170 ἐργατῶν.

Ὁ Ἀλέξανδρος Βίγκας τέως σιδηροδρομικὸς Σταθμάρχης β' τάξεως κάτοικος Θεσσαλονίκης, ζητεῖ τὴν ἐπαναφοράν του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Μελιγοστῆς ζητοῦν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ δημοδιδασκάλου τοῦ χωρίου των Χ. Ἀντωνοπούλου.

Τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Πύργου Ἠλείας διαμαρτύρεται διὰ τὰς ἀγορεύσεις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Σ. Στεφανοπούλου περὶ ἐπεκτάσεως καὶ εἰς αὐτοὺς τοῦ Χρεωστασίου τῶν ἀγροτῶν.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. **Α. Παπαθανάσης** καὶ **Ι. Νικολίτσας** καταθέτουσι τηλεγράφημα τοῦ Δημάρχου Ἀγρινίου ὅπως κατὰ τὸ ἄνοιγμα τοῦ Χρηματιστηρίου ἐπιτραπῇ καὶ ἡ πώλησις τῶν ὁμολογιῶν Ἀπαλλοτριώσεως τοῦ 1929 διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς Δημοτικῆς Ἀγορᾶς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ι. Παπαφλέσσας** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Ἐμπορικοῦ κόσμου Μεσσηνίας ζητοῦντος τὴν χορήγησιν συναλλάγματος ὑπὸ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης καὶ εἰς τὰς τοπικὰς Ἐπιτροπάς.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Ἀνδρακόπουλος** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν πολυτέκτων Νέας Ζίχνης ζητούντων τὴν ἔκπτωσιν τῶν ναύλων.

Αἱ Ὁμοσπονδίαι Αὐτοκινητιστῶν Βορείου Ἑλλάδος, Δακωνίας, Κεφαλληνίας καὶ Ἀστακοῦ διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην χρησιμοποίησιν Ὠτομοτρὶς ὑπὸ τῶν Σιδηροδρόμων.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Σ. Ἀνδρακόπουλος** καὶ **Α. Μπακάλμπασης** καταθέτουσιν ἀναφορὰν τῆς Ἑνώσεως Ἀποφοίτων Ἐθνικῶν Ἀγροτικῶν Οἰκοτροφείων.

Τὰ Ἐργατικὰ Σωματεῖα Καβάλλας, Κερκύρας καὶ Πειραιῶς ζητοῦν τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ἀνέγερσιν πολυκατοικιῶν, ἐφαρμογὴν ὀκταώρου καὶ διαμαρτύρονται διὰ τὰς περικοπὰς μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων

Οἱ ἐργαληπται Αἰτωλοακαρνανίας καὶ Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀνάθεσιν ἀνακαινίσεως τῶν Ἐθνικῶν Ὁδῶν εἰς ἀναδόχους οἴκους Γκαμὸν καὶ ζητοῦν ὅπως ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐργασιῶν γίνῃ ὑπὸ τῶν φυσικῶν ἐκτελεστῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει τηλεγραφήματα τοῦ Γεωργικοῦ Πιστωτικοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Ἀθαναίου διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς διεξαγωγῆς πλειστηριασμοῦ διὰ τὴν ἀγορὰν καὶ ἐξαγωγὴν ἐλαίου ἐκ Λευκάδος.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει τηλεγραφήματα τῶν ἐργολάβων Λευκάδος διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὸν Οἶκον Γκαμὸν τῆς ἀνακαινίσεως τῶν Ἐθνικῶν Ὁδῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ Ἀποστόλου Ζαβιτζιάνου ζητοῦντος τὴν παροχὴν συντάξεως.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Κοινωφελῶν ἔργων τῆς ἐπαρχίας Λευκάδος ζητοῦντος τὴν χορήγησιν τῶν καθυστερουμένων ἐτησίων βοηθημάτων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1929.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κομπιτσίων τῆς ἐπαρχίας Κερκύρας ζητεῖ τὸν διορισμὸν δημοδιδασκάλων.

Οἱ κάτοικοι Βαγίων ζητοῦν τὴν τροποποίησιν τῶν ἄρθρων 120 καὶ 128 τοῦ νόμου 4142 περὶ καταγραφῆς τῶν νεοαγορασθέντων κτημῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Μάρκου** καταθέτει ψήφισμα διαμαρτυρίας τῆς Ὁμοσπονδίας Ἀναπήρων καὶ Θυμάτων Πολέμου Πελοποννήσου. 2) Ἑνώσεως Ἀναπήρων καὶ Θυμάτων Πολέμου Ἀχαΐας καὶ 3) Συνδέσμου Ἀναπήρων Περιπτεριούχων Πατρῶν ζητούντων τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Νόμου 4042, τὴν ἵδρυσιν παραρτημάτων Ταμείου Θυμάτων Πολέμου κλπ.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. **Ν. Ἀβραὰμ** καὶ **Ε. Μαχαίρας** καταθέτουσιν ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου Ναυπηγοξυλουργῶν Πειραιῶς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς.

Ὁ Βουλευτὴς κ **Κ. Κατσαδήμας** καταθέτει αἴτησιν τῆς Ἀλεξάνδρας Λιάπη ζητούσης τὴν παροχὴν συντάξεως διὰ τὸν φυματικὸν ἀδελφόν της παθόντα ἐν πολέμῳ.

Οἱ Λαϊκοὶ Ἐνοριακοὶ Ἐπίτροποι τῶν Ἱερῶν Ναῶν Λεβαδείας διαμαρτύρονται διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων.

Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἀγρινίου ζητεῖ τὴν κατάργησιν τοῦ ἀγροτικοῦ χρεωστασίου, τὴν ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τὴν μείωσιν τοῦ τόκου τῶν Τραπεζῶν κλπ.

Τὸ Σωματεῖον ἀμαξοκαρραγωγέων Χαλκίδος ζητεῖ δι' ὑπομνήματος τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὑποβληθέντων αἰτημάτων των.

Ἡ Πανελλήνιος Ἕνωσις τῶν Ἀναπήρων Πολέμου ὁλοκληρωτικῆς ἀνικανότητος ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ Ν. Δ. τῆς 27-1-32 περὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 4042.

Ἀνάπηροι Πολέμου ὁλικῆς ἀνικανότητος Βόλου καὶ λοιπῶν ἐπαρχιῶν ζητοῦν τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἐπιδόματος τῆς τριμηνίας Νοεμβρίου Δεκεμβρίου, Ἰανουαρίου.

Αἱ συνεργαζόμεναι Ὀργανώσεις Τύπου διαμαρτύρονται διὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ περιορισμοῦ τῶν σελίδων τῶν Ἐφημερίδων.

Τὸ Σωματεῖον Τεχνιτῶν μαρμαραγλυπτῶν καὶ λιθοξόων Ἀθηνῶν ζητεῖ τὴν ἵδρυσιν Ταμείου Συντάξεων.

Ὁ Βουλευτὴς **Α. Δούλης** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν Συνεταιρισμῶν Ἀποκαταστάσεως Ἀκτημόνων Καλλιεργητῶν Παραμυθιᾶς καὶ Σωματείων ζητούντων τὴν ἵδρυσιν Ὑποκαταστήματος Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τὴν συνέχειαν τῶν ἔργων ὁδοποιΐας τὴν ἀναστολὴν ἐνταλμάτων κλπ.

Οἱ Ν. Τζέφος, Κ. Γουλῆς, Α. Ζαβιτσιάνος καὶ Π. Παναγόπουλος κάτοικοι Κερκύρας ζητοῦν τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀπαγορευτικῆς διαταγῆς χορηγήσεως συναλλάγματος διὰ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ σπουδάζοντα τέκνα των.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι Ἀκράτας ζητοῦν τὴν ἀπάλειψιν τῆς διατάξ ως περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀπομακρύνσεως τῶν ἐχόντων ὑπερτριακονταετῆ ὑπηρεσίαν δημοδιδασκάλων ἐκ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τὰ Ἐργατικὰ Σωματεῖα Βόλου ζητοῦν τὴν ἄμεσον ψήφισιν τοῦ Νόμου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων τὴν ἵδρυσιν γραφείων εὑρέσεως ἐργασίας κλπ.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει τὴν ὑπ' ἀρ. 1385 ἀναφορὰν τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Πατρῶν αἰτουμένου τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Βλασίου Ἀντωνοπούλου κατηγορουμένου ἐπὶ ψευδομαρτυρίᾳ.

Ὁ παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας ὑποβάλλει τὰς ὑπ' ἀριθμ. 505, 504, 316, 517, 518, 519, 503, 502, 275 καὶ 504 πράξεις διὰ τὴν θεώρησιν χρηματικῶν ἐνταλμάτων ὡς καὶ διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοιούτων προγενεστέρων πράξεων ὑπ' εὐθύνην τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν.

Ὁ κ **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ τῆς εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας χρήσεως 1931—32 πιστώσεως δραχμῶν 200.000 πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν φοιτητικῶν συσσιτίων τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Οἱ κ. κ **Π. Θηβαῖος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) καὶ **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεων τῶν Νόμων 4812, 4501 καὶ 4964 «περὶ ἐκκαθαρίσεων τῆς ἀναστειλάσης τὰς πληρωμὰς της Τραπέζης Μεσσηνίας».

Ὁ κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀνακτήσεως τοῦ παραγεγραμμένου δικαιώματος συντάξεως ἐκ τοῦ Ν. Α. Ταμείου ἐργατῶν θαλάσσης παθόντων ἐν πολέμῳ».

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ ταὐτοχρόνου ἐνεργείας τῶν προσεχῶν Βουλευτικῶν καὶ Γερουσιαστικῶν ἐκλογῶν.

Οἱ κ. κ. **Φ. Ζαΐμης** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) καὶ **Π. Θηβαῖος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «Περὶ ληξιαρχικῶν καταχωρήσεων τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γεννήσεων καὶ γάμων τῶν Ἑλλήνων Ὑπηκόων καὶ ἄλλων τιτῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ληξιαρχικὸν νόμον διατάξεων.

Ὁ κ. **Φ. Ζαΐμης** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Κ. Διδωρίκης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «Περὶ φορολογίας σφαζομένων ζώων».

Ὁ κ. **Γ. Παπανδρέου** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀναγραφῆς εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας πιστώσεως ἐκ 300,000 δρχ. διὰ τὴν παράτασιν τῆς λειτουργίας τοῦ φοιτητικοῦ συσσιτίου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3717 «Περὶ ἱδρύσεως Αὐτονόμου ὀργανισμοῦ σεισμοπαθῶν Κορινθίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς· 1) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς διὰ τοῦ νόμου Δ. Ν. Δ. ἐπιβληθείσης ἐπὶ τῶν μεταφερομένων ἐκ Κερκύρας ἐλαίων τοπικῆς φορολογίας.

2) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης δι' ἔξοδα ἐπιτροπῆς ρυθμίσεως τοῦ Κωπαϊδικοῦ ζητήματος».

3) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων 4816 καὶ 5136 περὶ κτημάτων ἀπαλλοτριωθέντων ἐν ταῖς περιφερείαις Μαργαριτίου καὶ Παραμυθιᾶς».

4) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναδιοργανώσεως τῶν ταμείων ἐφέδρων πολεμιστῶν Κρήτης».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Σ. Νικολαΐδης, Ἰ. Βαλαλᾶς, Σ. Ἀνδρακόπουλος, Θ. Χαβίνης, Μ. Μαντᾶς, Γ. Βελλι-**

ανίτης, Δ. Μέλφος καὶ ***Ἰ. Γιαμούζης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεων διατάξεών τινων τοῦ Ἀγροτικοῦ νόμου καὶ προσθήκης νέων τοιούτων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ν. Ζαρίφης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν, 1) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ» καὶ 2) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ διατάξεων σχετικῶν πρὸς τὴν ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τῶν ἐφημερίδων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Π. Πετρίδης, Α. Μυλωνογιάννης, Α. Παχνὸς, Α. Βερδέλης, Σ. Χούρσογλου Δ. Τσιτσάρας*** καὶ ***Δ. Χατζῆσκος κλπ.*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς β. παραγράφου τοῦ νόμου 5149 (1931) περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῶν ἄρθρων 35 καὶ 160 τοῦ κώδικος περὶ δικηγόρων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Κ. Βλαχοθανάσης, Μ. Μαντᾶς, Σ. Σχινᾶς*** καὶ ***Β. Τσάφος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου περὶ «τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4839 περὶ προστασίας πολυτέκνων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Μιχαήλ, Δ. Εὐθυμιάδης, Ν. Τζερμιᾶς, Ν. Τερζόγλου, Μ. Σαμαρᾶς Ν. Ζαρίφης*** καὶ ***Π. Δούβαρης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν «περὶ τρόπου προσωρινῆς πληρώσεως κενῶν θέσεων ἐφόρων ἀρχαιοτήτων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Λούλης*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4818 περὶ ἐνοικιαστῶν βοσκῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων:

1) Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5187 περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

2) περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ

3) «Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 4862 περὶ Ξένων σχολείων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας.

Ἡ Γερουσία ἀναστέλλει τὴν παρ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ψηφισθεῖσαν πρότασιν νόμου «περὶ ἱδρύσεως Ἐπαρχιακοῦ Νοσοκομείου ἐν Φιλιάταις Ἠπείρου».

Ὁ κ. ***Κ. Διδωρίκης***. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδια νόμου:

1) Περὶ παροχῆς συνδρομῆς τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ἀνδριάντος τοῦ Κυβερνήτου Ἰωάν. Καποδίστρια» καὶ

2) Περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τῶν κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἀντιπροσώπων τῆς Δικαστικῆς Ἀρχῆς κλπ.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) Περὶ κυρώσεως τῆς συναφθείσης μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ διαφόρων Κρατῶν συμβάσεως ἀφορώσης ναυτιλιακὰς συμβάσεις.

2) Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 21 παραγρ. 2 τοῦ Ν. Δ. τῆς 27 Μαΐου 1927 περὶ διοικήσεως τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καὶ προσθήκης συναφῶν διατάξεων.

3) Περὶ ἐπιχορηγήσεως ἐπιβατηγῶν πλοίων ναυπηγουμένων ἐν Ἑλλάδι καὶ

4) Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀτμοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν τακτικὴν καὶ κανονικὴν ἐκτέλεσιν τῆς γραμμῆς Ἑλληνικῶν Λιμένων-Βορείου Ἀμερικῆς.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως Νόμου περὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 3409.

Πρόεδρος. Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀνακοινώσω πρὸς τὴν Βουλὴν τὸ τηλεγράφημα τὸ ὁποῖον ἀπέστειλα ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Κογκρέσσου εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. (ἀναγινώσκει).

Πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Κογκρέσσου τῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς

Οὐάσιγκτων

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 200ῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου Ἀμερικανοῦ ἐλευθερωτοῦ Οὐάσιγκτων, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν νὰ διερμηνεύσητε εἰς τὸ κογκρέσσον καὶ τὸν Λαὸν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τὴν εὐλαβῆ θαυμασμόν, μεθ' οὗ ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ περιβάλλει τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ μνήμην. Μὲ τὴν ἔκφρασιν δὲ τοῦ θαυμασμοῦ πρὸς τὸν ἔνδοξον θεμελιωτὴν τῆς ἀνεξαρτησίας συνενοῦμεν καὶ τὰς θερμοτέρας εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀχώριστος εἶναι ἡ εὐημερία ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

(Ἡ Βουλὴ ἀκούει τὴν ἀνάγνωσιν ὀρθία καὶ χειροκροτεῖ ζωηρῶς).

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. ***Γ. Ἀφεντούλης*** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ζαγορᾶς διερμηνεύει τὴν δικαίαν ἀνησυχίαν αὐτῶν διὰ τὴν τύχην τοῦ Πανταζοπουλείου Κληροδοτήματος, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο κατατεθειμένον παρὰ τῇ Τραπέζῃ Κοσμαδοπούλου. Ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως τοῦ κληροδοτήματος τούτου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ 1929 κατόπιν ψηφίσματος τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου κατετέθη ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου τῆς κοινότητος εἰς τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου ὡς κατάθεσις ἐπὶ προθεσμίᾳ 3 ἐτῶν καὶ ἐπὶ τόκῳ 6 ο/ο. Τὸ ψήφισμα τοῦτο χαρακτηρίζει ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡς ἀντικείμενον εἰς τὴν θέλησιν τοῦ διαθέτου καὶ εἰς τὰ συμφέροντα τῆς κοινότητος, ἐφόσον δὲν πραγματοποιοῦνται τοιουτοτρόπως αἱ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑφιστάμεναι ἐκπαιδευτικαὶ ἀνάγκαι, τὴν θεραπείαν τῶν ὁποίων ἐσκόπει ὁ διαθέτης, ἀφ' ἑτέρου ὅμως χαρακτηρίζει τὸ ψήφισμα τοῦτο ὡς ἀντικείμενον εἰς τὰς διατάξεις τῆς τότε ἰσχυούσης νομοθεσίας ἥτις κατέστη εἰσέτι αὐστηροτέρα τῆς κατόπιν ψηφίσεως τοῦ νόμου 5110. Διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ὑπουργὸν ὅπως καλέσῃ εἰς ἀπολογίαν τοὺς ὑπευθύνους διὰ τὴν δίκην τῆς παρανόμου ἐκείνης ἀποφάσεως τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ διὰ τὴν οὐχὶ ὀλιγώτερον παράνομον ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Θεωρεῖ ὅμως συνυπεύθυνον καὶ τὸν πληρεξούσιον τῆς κοινότητος Ζαγορᾶς, ὅστις καὶ ἐκ τοῦ στενοῦ αὐτοῦ προσωπικοῦ συνδέσμου πρὸς τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὴν κατάστασιν αὐτῆς, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὴν κειμένην περὶ τῆς διαχειρίσεως κοινοτικῶν κληροδοτημάτων νομοθεσίαν. Καταλήγων ἐπικαλεῖται τὴν μέριμναν καὶ ἄμεσον ἐπέμβασιν τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ.

Α. Κασσαβέτης. Κύριοι βουλευταί, ἐπειδὴ ὁ ἄρτι κατελθὼν τοῦ βήματος συνάδελφος ἐθεώρησε σκόπιμον κατὰ τὰς ἰδίας του ἀντιλήψεις νὰ ἀποκρύψῃ τὸ ὄνομα τοῦ παρ' αὐτοῦ κατηγορουμένου συναδέλφου του, ἀναγκάζομαι νὰ ἀνέλθω τὸ βῆμα ἵνα ἐμφανισθῶ πρὸ ὑμῶν μετὰ 30ετῆ πολιτικὸν βίον ὡς κατηγορούμενος τοῦ νεαροῦ συναδέλφου κ. Ἀφεντούλη. Κύριοι βουλευταί, πρὸ παντὸς θὰ ἀποφύγω νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τοὺς πικροὺς καὶ πρωτοφανοῦς κακίας ὑπαινιγμοὺς τοῦ συναδέλφου μου καὶ θὰ προβῶ εἰς τὴν ἁπλουστάτην ἐξιστόρησιν τοῦ πράγματος ὡς ἔχει τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ὅπερ εἶχε τὴν καλωσύνην ἡ κοινότης Ζαγορᾶς νὰ μοὶ πέμψῃ.

Ὁ μακαρίτης Πανταζόπουλος διὰ τῆς διαθήκης του ἄφισε κληρονόμους του τὰς κοινότητας Ζαγορᾶς καὶ Σμύρνης. Οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης πρὸ ἑβδομήκοντα ἐτῶν εἰς τὴν περισυλλογὴν τῆς περιουσίας, ἣν μετέφερον ἐνταῦθα διὰ τοῦ μακαρίτου Εὐσταθοπούλου, ὅστις κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν πληρεξουσίων Ζαγορᾶς κ. κ. Α. Κασσαβέτη, Παπαληγούρα, Κ. Καπετανάκη καὶ Κ. Κουρκαβέλου κατέθεσαν τὴν ὅλην περιουσίαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος εἰς δύο ἴσας μερίδας τὴν τῶν Ζαγοραίων καὶ τὴν τῶν Σμυρναίων. Τὸ κληροδότημα αὐτὸ δὲν ἐλειτούργησεν ἀμέσως λόγῳ τῶν διαφόρων ἐκκρεμουσῶν ἀπαιτήσεων διαφόρων συγγενῶν τοῦ διαθέτου. Ἅμα ὡς ἐπήλθον αἱ ἱκανοποιήσεις τῶν ἀπαιτητῶν καὶ οἱ διάφοροι συμβιβασμοὶ μετὰ τῶν διεκδικούντων κληρονομικὰ δικαιώματα, τὸ κληροδότημα ἤρχισε νὰ λειτουργῇ κανονικῶς καὶ νὰ παρουσιάζῃ ὑποτρόφους. Ὁ διαθέτης ὅμως ἔφερε σκόπιμον διὰ ἐκπαιδευτικοὺς σκοποὺς καὶ δι' ἄλλους ἐξυπηρετικοὺς τῶν μελῶν τῆς κοινότητος Ζαγορᾶς, ἰδιαιτέρας του πατρίδος, νὰ ὁρίσῃ ἴδιον κληροδότημα ἐκ 10 χιλιάδων τουρκικῶν χαρτίνων λιρῶν διὰ τὸ ὁποῖον πικροχόλως ἠσχολήθη ὁ νεαρὸς συνάδελφος καὶ διὰ τὸ ὁποῖον θὰ περιορισθῶ εἰς ἁπλῆν ἀνάγνωσιν τοῦ ἱστορικοῦ του ὡς διετυπώθη ὑπὸ τοῦ κοινοτικοῦ γραφείου Ζαγορᾶς. «Εὐθὺς ὡς οἱ κατὰ τὸ ἔτος 1919 ἀποτελοῦντες τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Ζαγορᾶς Ι. Κασσαβέτης, Ἀλεξ. Γιαννακός, Ἀθαν. Τσινδίκας, Ἀθαν. Καλαμπαλίκας, Α. Κραγεωργίου καὶ Λ. Βονσταντζῆς ἔλαβον γνῶσιν τῆς διαθήκης ἀπεφάσισαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1919 πράξεώς των τὴν ἀποδοχὴν τῶν κληροδοτημάτων καὶ τὴν ἐξουσιοδότησιν τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης Τραπέζης Ἀθηνῶν ἵνα αὕτη παραλάβῃ ἐν Σμύρνῃ τὰ διὰ τὴν Ζαγορὰν ὁριζόμενα χρήματα. Τὰ αὐτὸ ὡς ἄνω κοινοτικὸν συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5 ἀπὸ 18 Ἀπριλίου 1919 πράξεώς του ἀπεφάσισεν ὅπως τὸ ἐκ λιρῶν τουρκικῶν 10 χιλιάδων κατατεθειμένον παρὰ τὸ ἐν Σμύρνῃ καταστήματι τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν εἰς χαρτονόμισμα τουρκικὸν καθ' ὃ ἐκάστη λίρα ἀντιστοιχεῖ ὡς ἔγγιστα μὲ 6 δραχμὰς, μείνῃ ἄθικτον παρὰ τῇ Τραπέζῃ ταύτῃ μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως ἐπὶ προσδοκίᾳ τοῦ δυνατοῦ τῆς βελτιώσεως τῆς ἀξίας τοῦ χαρτονομίσματος καὶ ἵνα ἐρευνηθῇ ποῖον ἦτο τὸ καλύτερον συμφέρον τῆς κοινότητος. Ἐδόθη δὲ προσέτι ἡ ἐντολὴ εἰς τὸν κ. Ι. Κασσαβέτην πρόεδρον τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου νὰ διορίσῃ πληρεξούσιον δικηγόρον τῆς κοινότητος πρὸς παρακολούθησιν τῆς ἀπογραφῆς τῆς περιουσίας τοῦ κληροδότου καὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν κληροδοτημάτων. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνωτέρω πράξεως διωρίσθη πληρεξούσιος τῆς κοινότητος ὁ ἐν Σμύρνῃ δικηγόρος κ. Σ. Παπαμιχαὴλ καὶ ἐπειδὴ τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Ζαγορᾶς δὲν εἶχεν εἰδήσεις περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν κληροδοτημάτων, συνελθὸν τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1919 ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Γιαννακοῦ διώρισε διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 29 πράξεώς του πληρεξουσίους τοὺς κ. κ. Ἀλ. Κασσαβέτην καὶ Ἰωάννην Κασσαβέτην καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐντολὴν νὰ μεταβῶσιν εἰς Σμύρνην καὶ ἐνεργήσωσι διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν. Οἱ ὡς ἄνω πληρεξούσιοι δὲν μετέβησαν λόγῳ τῶν γεγονότων τῆς ἐποχῆς εἰς Σμύρνην κατέβαλον ὅμως τὰς δεούσας ἐνεργείας τόσον εἰς Ἀθήνας ὅσον καὶ ἐν Σμύρνῃ. Ἀλλ' ἐπειδὴ μετὰ τὴν 21ην Νοεμβρίου ἐπῆλθεν ἡ μεγάλη μεταβολὴ τὸ τότε νέον Κοινοτικὸν Συμβούλιον ἀποτελεσθὲν ἐκ τῶν κ. κ. Ἀποστόλου Πάντου, ὡς Προέδρου καὶ λοιπῶν μελῶν συνελθὸν εἰς συνεδρίασιν τὴν 12ην Δεκεμβρίου 1920, ἀνεκάλεσε τὰς πληρεξουσιότητας καὶ ἀνέθηκε τὴν ἐκκαθάρισιν εἰς τοὺς κ. κ. Χαράλαμπον Βοζίκην καὶ Ῥήγαν Πάντον. Τὸ αὐτὸ Συμβούλιον ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐντολῶν ἔδωκεν ἰδιαιτέραν τοιαύτην εἰς τὸν κ. Ῥήγαν Πάντον ὅπως ἀποσύρῃ ἀπὸ τὴν Τράπεζαν Ἀθηνῶν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἀπὸ τὴν ἐν Σμύρνῃ Τράπεζαν Ἀθηνῶν ἀνερχόμενον εἰς 24 940 χαρτίνας λίρας καὶ μετατρέψῃ ταύτας εἰς δραχμὰς ἢ εἰς Ἀγγλικὰς λίρας καὶ καταθέσῃ αὐτὰς ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοινότητος Ζαγορᾶς εἰς μίαν τῶν ἐν Ἀθήναις Τραπεζῶν. Οὕτως ὁ κ. Πάντος ἐνήργησε τὴν ἀνάληψιν εἰς τὰς 2 Ἰουλίου 1926 τοῦ ποσοῦ ἀνερχομένου εἰς λίρας Τουρκίας χαρτίνας 25.029 μετατρεπομένων δὲ εἰς λίρας Ἀγγλίας εἰς 3.517, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν πρὸς τὴν Κοινότητα ἐπιστολῶν τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν. . Ὁ κ. Ρ. Πάντος τὴν 29ην Φεβρουαρίου 1923 ἤτοι μετὰ 6 μῆνας ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως κατέθηκεν εἰς τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ὑποκατάστημα τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης λίρας Ἀγγλίας 3.064, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Κοινότητα Ζαγορᾶς ἐγγράφου τῆς ἀνωτέρω Τραπέζης ὑπὸ χρονολογίαν 17 Μαρτίου 1923. Ἐκ τοῦ ποσοῦ ἐκρατήθησαν λίραι 453, αἵτινες οὐδαμοῦ ἐν τοῖς Βιβλίοις τῆς Κοινότητος δικαιολογοῦνται. Προσωπικῶς πιστεύω ὅτι ἐδαπανήθησαν, ὡς ἔξοδα καὶ ἀμοιβαὶ τῶν δικηγόρων. Τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ὑποκατάστημα τῆς Ἰονικῆς μετέφερε τὸ ποσὸν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ὑποκατάστημά της ὅπου παρέμεινεν ἐπὶ τόκῳ 3 καὶ 4ο/ο. Κατὰ τὸ ἔτος 1925 ἀνελήφθησαν ἐκ τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης δραχμαὶ 19.000, αἵτινες ἐδόθησαν ὡς ἀμοιβὴ εἰς τοὺς δικηγόρους κ. κ. Παπαλυγούραν καὶ Παπαναστασίου καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1923 ἀνελήφθησαν κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ κ. Τερεντίου τὰ 1)5 τῆς παρὰ τῇ Τραπέζῃ κατατεθείσης ἀνερχόμενον εἰς λίρας Ἀγγλίας 676 πρὸς διάθεσιν, συμφώνως τῇ διαθήκῃ εἰ, τοὺς πτωχοὺς καὶ εἰς προίκησιν ἀπόρων κορασίων Ζαγορᾶς. Τὸ ἀναληφθὲν τοῦτο ποσὸν κατετέθη εἰς τὴν ἐν Βόλῳ Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀνελήφθη καὶ κατετέθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου Γιαννακοπούλου εἰς τὴν ἐν Βόλῳ Τράπεζαν Θεσσαλίας. Ἀναληφθὲν ἐκ νέου κατετέθη εἰς τὸ ἐν Βόλῳ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς ὁπότε τὴν 28ην Αὐγούστου 1927 μετετράπη κατόπιν πράξεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου εἰς δραχμὰς ἐν ὅλῳ 267.254. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου αἱ μὲν 22 500 διενεμήθησαν εἰς τοὺς πτωχούς, αἱ δὲ 133.000 ἐδόθησαν εἰς προίκησιν 27 ἀπόρων κορασίων καὶ αἱ ὑπολειφθεῖσαι 11.754 ἐδαπανήθησαν εἰς διάφορα ἔξοδα κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου δι' ἀποδόσεων λογαριασμοῦ εἰς τὴν Νομαρχίαν Λαρίσσης.

Τὸ ἐναπομεῖναν δὲ παρὰ τῇ Ἰονικῇ Τραπέζῃ ἀνερχόμενον εἰς λίρας Ἀγγλίας 3.141 περίπου ἀνελήφθη παρὰ τοῦ κ. Ἀλ. Κασσαβέτη, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Ζαγορᾶς, τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1929 καὶ κατετέθη εἰς τὸ Ὑποκατάστημα τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου διὰ μίαν τριετίαν ἐπὶ τόκῳ 6 ο/ο, συμφώνως τῇ ρητῇ ἐντολῇ τοῦ Συμβουλίου ὅπως κατατεθῇ διὰ 3 ἔτη μὲ τόκον 6 ο/ο εἰς Τράπεζαν ἀνεγνωρισμένην καὶ ὡς τοιαύτην, κύριοι Βουλευταί, ἔκρινα τὴν Τράπεζαν Κοσμαδοπούλου, τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι τραπεζιτικαὶ προσωπικότητες ἐθεώρουν ὡς ἵδρυμα ἐμπνέον ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ἀναφέρω τὸν Σὸν Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κ. Δροσόπουλον, ὅστις εἰς γνωστήν του κυρίαν πρὸ ἔτους ἔδιδε τὰς ἀρίστας περὶ αὐτῆς πληροφορίας.

Διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην πρᾶξιν ἐγκαλοῦμαι μετὰ πάθους ὑπὸ νεαροῦ συναδέλφου, δι' ὃν δὲν θὰ ἀσχοληθῶ σεβόμενος τὸν ἑαυτόν μου καὶ τὴν Βουλὴν διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἐκ μέρους του ἔλλειψιν συναδελφικῆς ἀλληλεγγύης ὀφειλομένης εἰς ἄγνοιαν στοιχειώδους ἐκτιμήσεως.

Μ. Μαντᾶς. Ἀνῆλθον εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ ἐπικρίνω ὄχι τὸν προλαλήσαντα, ἀλλὰ τὴν Κυβέρνησιν. Ἔχω καταθέσει ἐπερώτησιν, διότι ἐγὼ ἁπλοῦς βουλευτὴς πρὸ 8 μηνῶν ἐνόμισα ὅτι εἶχον καθῆκον νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ κληροδότημα τοῦτο. Δυστυχῶς ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μοῦ εἶπε τότε, ὅτι δὲν ἐπιτρέπονται ἀμφιβολίαι περὶ τῆς φερεγγυότητος τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου, ἐκ τῶν ὑστέρων ὅμως ἀποδεικνύεται ὅτι εἶχον ἐγὼ μεγαλυτέραν πρόβλεψιν ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργόν. Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως θὰ ἀποδείξωμεν ὅτι δὲν ἦτο νόμιμος ἡ μεταφορὰ τοῦ κληροδοτήματος καὶ ὅτι αἱ ἀρχαὶ ἐπέτρεψαν αὐτὴν παρὰ τὰς θελήσεις τοῦ διαθέτου.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἀφοῦ ἔχετε ἐγγράψει ἐπερώτησιν ἀρίστε, τώρα δὲν μποροῦμε νὰ ἀπαντήσωμεν. Ἂς συζητηθῇ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Μ. Μαντᾶς. Ὄχι τὴν Πέμπτην, διότι δὲν κατετέθησαν ἀκόμη τὰ ζητηθέντα ἔγγραφα.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Εἶνε ἐπιβεβλημένον εἰς ἐμὲ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος κ. Βουλευτοῦ. Ἦτο καθῆκόν μου εἰς

ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐτίθετο ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ φερεγγυότης τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου νὰ τὴν ὑπερασπίσω, διότι ἀλλοίμονον ἂν κάθε βουλευτὴς ρίπτει ὑπαινιγμοὺς περὶ ἱδρυμάτων, τὰ ὁποῖα συνδέονται μὲ τὴν τύχην χιλιάδων καταθετῶν καὶ ὁ Ὑπουργὸς δὲν ἀπαντᾷ. Ἀνεξαρτήτως τούτου νομίζω ὅτι δὲν δύναται εἰς πᾶσαν στιγμὴν νὰ κριθῇ τὸ φερέγγυον ἑνὸς ἱδρύματος, διότι σήμερον ἠμπορεῖ νὰ εἶνε εἰς καλὴν κατάστασιν ἕνα ἵδρυμα καὶ μετὰ μίαν ἑβδομάδα νὰ μὴ εἶνε. Ἑπομένως δὲν ὑπάρχει παράλειψίς τις ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ. Ὅταν ἔλθῃ εἰς συζήτησιν ἡ ἐπερώτησις θὰ λάβω τὸν λόγον καὶ θὰ εἰπω τὰς γνώμας μου.

Κ. Λιδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Θὰ ζητήσω πληροφορίας ἀπὸ τὸν κ. Νομάρχην περὶ ὅσων εἶπεν ὁ πρῶτος τῶν προλαλησάντων βουλευτῶν καὶ νὰ εἶνε βεβαία ἡ Βουλὴ ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπηρεσίας θὰ τὸ πράξω.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Κύριοι Βουλευταί, λαμβάνω τὴν τιμήν, ἐξ ὀνόματος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ καταθέσω εἰς τὴν Βουλὴν σχέδιον νόμου «περὶ ἀναβολῆς τῶν Γερουσιαστικῶν ἐκλογῶν». Ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ σχεδίου νόμου δὲν ἔχει καλῶς, διότι θὰ σᾶς διαβάσω τὸ μόνον ἄρθρον αὐτοῦ καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι ἄλλως ἔπρεπε νὰ ἐπιγράφεται. Τὸ πρῶτον ἄρθρον ἔχει ὡς ἑξῆς : (ἀναγινώσκει).

Ἄρθρον μόνον. — Αἱ ἐκλογαὶ διὰ τὴν πρώτην ἀνανέωσιν τῶν Γερουσιαστῶν τῶν ἐκλογικῶν περιφερειῶν τῆς σειρᾶς Γ' καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων θέλουσιν ἐνεργηθῇ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καθ' ἣν καὶ αἱ προσεχεῖς Βουλευτικαὶ ἐκλογαί. Οἱ οἰκεῖοι ἐκλογικοὶ σύλλογοι θέλουσι συγκληθῇ ὅπως ἐκλέξωσι Γερουσιαστὰς διὰ Διατάγματος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

Ἡ ἐπιγραφὴ λοιπὸν ἔπρεπε νὰ ὁμιλῇ «περὶ συγχρόνου διεξαγωγῆς τῶν Γερουσιαστικῶν ἐκλογῶν τῆς Γ' σειρᾶς καὶ τῶν ἄλλων Βουλευτικῶν ἐκλογῶν», Ἐπιθυμῶ τώρα νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, διότι ὁ Τύπος διαρκῶς ἀσχολεῖται ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ὥστε νὰ μὴ γνωρίζῃ ἡ κοινωνία τίποτε περὶ τοῦ πράγματος.

Ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἐξηγήσω εἰλικρινῶς. Ὑποθέτω ὅτι ἔλοι εἰσθε σύμφωνοι, ὅτι δὲν εἶναι σωστὸν ἐντὸς ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ εἰς ἀπόστασιν μικροτέραν τῶν ἓξ μηνῶν νὰ διεξαχθῶσι δύο ἐκλογαὶ ἐν μέσῳ τοιαύτης παγκοσμίου καὶ ὀξυτάτης κρίσεως. Καὶ ἄλλοτε δὲ πρὸ μηνῶν τινῶν ἦλθε τὸ ζήτημα, δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν εἰς τὴν Βουλὴν ἢ εἰς τὴν δημοσιογραφίαν, καὶ ἐξηνέχθη ἀπὸ ὅλους ἡ γνώμη ὅτι ὀρθὸν εἶναι νὰ διεξαχθοῦν αἱ ἐκλογαὶ Γερουσιαστικαὶ καὶ Βουλευτικαὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ἡ διαφωνία ὑπῆρξεν ἔσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον μόνον, διότι ἡ μὲν Κυβέρνησις ἐφρόνει ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνουν μετὰ τὸ τέλος τῆς τετραετοῦς περιόδου, οἱ δὲ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων ἀντέλεγον, πρὸ πάντων ἐπικαλούμενοι ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν συνταγματικῶς νὰ γίνῃ ἡ ἀναβολὴ τῶν Γερουσιαστικῶν ἐκλογῶν. Σήμερον ἔχω νὰ εἴπω πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι ἂν δὲν παρουσιάζετο καὶ δὲν ἐνεφανίζετο ἡ παρούσυνσις τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία ἤρχισεν ἴσως κατὰ τὸν Ἰούλιον ἀπὸ τὴν Γερμανικὴν κρίσιν, ἀλλὰ ἐπετάθη ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ Ἀγγλία ἐγκατέλειψε τὴν χρυσῆν βάσιν, ἂν δὲν παρενέβαινον αὐτὰ τὰ γεγονότα, ἡ Κυβέρνησις ἀσφαλῶς θὰ ἠδύνατο νὰ βεβαιώσῃ τὴν Βουλὴν σήμερον ὅτι αἱ ἐκλογαὶ θὰ διεξαχθοῦν τὴν 27 Σεπτεμβρίου καὶ θὰ ἐζητοῦμεν ὅπως μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ γίνουν τό ε καὶ αἱ Γερουσιαστικαὶ ἐκλογαί. Θὰ ἐπεριμέναμε δὲ ἐκ τῆς συζητήσεως νὰ προκύψῃ ὅτι, καὶ ὅπως πιστεύει ἡ Κυβέρνησις, τίποτε δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἀναβολὴν αὐτὴν τῶν ἐκλογῶν τῶν Γερουσιαστικῶν ἢ τοὐναντίον, ὁπότε βεβαίως ἂν ἐπειθόμεθα ὅτι εἶναι ἀντισυνταγματικὴ ἡ ἀναβολή, θὰ ἠναγκαζόμεθα νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν διεξαγωγὴν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Ἐλέχθη ὅμως ἀκόμη ὅτι ἡ Κυβέρνησις πράττει κάτι τι τὸ ἀντισυνταγματικόν, διότι θέλει νὰ ἐκδιάσῃ τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ συμμερισθῇ τὰς ἀντιλήψεις της εἰς τὸ ζήτημα τοῦ δυνατοῦ τῆς ἀναβολῆς τῶν Γερουσιαστικῶν ἐκλογῶν. Ἔχω καθῆκον νὰ βεβαιώσω τὴν Βουλὴν ὅτι οὐδέποτε ἐσκέφθην νὰ ἐξαρτήσω τὴν ἰδικήν μου πολιτείαν ἐκ τῆς γνώμης τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Εἰς πολλὰ σημεῖα βέβαια εἶναι δυνατὸν νὰ συμφωνήσω, ἀλλὰ ἐπὶ τοσοῦτον ὀγκώδους ζητήματος δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μεταβάλω τὰς ἀντιλήψεις μου. Δηλῶ λοιπὸν ὅτι ἂν μὲν ἐκ τῆς συζητήσεως πεισθῶ ὅτι πράγματι δὲν εἶναι δυνατὸν συνταγματικῶς νὰ ἀναβάλωμεν τὰς Γερουσιαστικὰς ἐκλογάς, διὰ νὰ συμπέσουν μὲ τὰς βουλευτικάς, βέβαια θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἐγκαταλείψω τὸ νομοσχέδιον καὶ τότε θὰ ἐπισπεύσω τὰς βουλευτικὰς ἐκλογάς. Ἂν ἐκ τῆς συζητήσεως δὲν πεισθῶ καὶ πρέπει νὰ σᾶς εἰπω, ὅτι μελετήσας τὸ ζήτημα ἐπισταμένως πιστεύω ὅτι ἔχω δίκαιον, ὅτι δὲν ὑπάρχει κανὲν κώλυμα συνταγματικὸν διὰ τὴν ἀναβολὴν αὐτὴν τὴν μικρὰν, ἂν λέγω δὲν θὰ πεισθῶ ὅτι ἔχει δίκαιον ἡ ἀντιπολίτευσις, θὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον, διὰ νὰ ἔχωμεν τὴν δυνατότητα νὰ διεξάγωμεν καὶ τὰς δύο ἐκλογὰς κατὰ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν, καὶ βραδύτερον, ἀλλὰ ἂν περιωρίζόμην, σᾶς εἶπα, εἰς αὐτὰ θὰ μοῦ ἐλέγατε ὅτι δὲν σᾶς εἶπα πλήρως τὰς σκέψεις μου καὶ ὅτι ἐπιδιώκω νὰ καταληχθῇ ἡ ἀντιπολίτευσις ἀπαράσκευος κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Ἔχω καθῆκον λοιπὸν νὰ σᾶς εἶπω ὅτι κατόπιν τῆς ἐπιταθείσης παγκοσμίου κρίσεως δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς διεξαγωγῆς ἐνωρίτερον τῶν γερουσιαστικῶν ἐκλογῶν καὶ τῶν βουλευτικῶν. Αὐτὰ τὰ λέγω ἐκάστοτε εἰς τοὺς φίλους μου τὰ λέγω τώρα καὶ εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν. Ὀρθὸν εἶναι ἡ ἀντιπολίτευσις νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ εὑρεθῶμεν αἰφνιδίως ἐνώπιον ἐγκαταλείψεως τῶν σκοπουμένων διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου. Δὲν λέγω ὅτι εἶναι τὸ «βέβαιον» ἢ τὸ «πιθανὸν» ἀλλ' εἶναι «ἐνδεχόμενον» καὶ ἴσως μεταξὺ «ἐνδεχομένου» καὶ «πιθανοῦ». Αὐτὸ ἐνόμισα ὅτι εἶχα καθῆκον νὰ εἰπω εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ γνωρίζῃ καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις καὶ ἡ καινὴ γνώμη ποῖαι εἶναι αἱ ἀντιλήψεις καὶ αἱ προθέσεις τῆς Κυβερνήσεως. Παρακαλῶ, τὸ νομοσχέδιον νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

Π. Τσαλδάρης. Περιλαμβάνεται εἰς τὸ νομοσχέδιον καὶ ἡ διάταξις τῆς παρατάσεως τῆς περιόδου τῶν Γερουσιαστῶν τῆς τρίτης κατηγορίας;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ ἔννοια τοῦ νομοσχεδίου εἶναι αὐτή Αἱ Γερουσιαστικαὶ ἐκλογαὶ θὰ γίνουν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν μὲ τὰς Βουλευτικάς. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐξουσιοδοτεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ παρατείνῃ τὴν περίοδον τῶν Γερουσιαστῶν τῆς Γ' κατηγορίας μέχρι τοῦ ἀναγκαίου σημείου, ὥστε νὰ συμπέσουν αἱ ἐκλογαὶ αὐταὶ μετὰ τῶν βουλευτικῶν.

Π. Τσαλδάρης. Ὥστε περιλαμβάνεται καὶ ἡ διάταξις τῆς παρατάσεως.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ

εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ σύνολα τῶν κάτωθι νομοσχεδίων :

Περὶ ἐκτιμήσεως καὶ πληρωμῆς τῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων τῶν Ι. Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀπαλλοτριωθέντων ἢ τῶν διὰ τοῦ παρόντος ἀπαλλοτριουμένων κτημάτων τῶν Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὄρους διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου, ἐὰν ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, ἑκάστη ἰδιοκτήτρια τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος κτήματος Ἱερὰ Μονὴ δηλώσῃ ἐγγράφως πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, ὅτι δέχεται τὴν κατὰ τοῦτον ἐκτίμησιν τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων της, ὁρίζουσα συγχρόνως καὶ τὸ πρόσωπον ὅπερ θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 Ἐκτιμητικὴν Ἐπιτροπήν.

2. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς ὡς ἄνω διμήνου προθεσμίας ἡ ἐκτίμησις γενήσεται συμφώνως τῷ Νόμῳ ΓΨΝΑ' ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Νόμων καὶ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, ἡ δὲ καθοριζομένη ἀποζημίωσις θέλει καταταγμάτων, ἡ δὲ καθοριζομένη ἀποζημίωσις θέλει καταβληθῇ εἰς τοὺς δικαιούχους εἰς ὁμολογίας συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 7 καὶ ἐφεξῆς τοῦ παρόντος.

3. Μοναί, διὰ τὰ κτήματα τῶν ὁποίων καθορίσθη ὑπὸ τῶν Πρωτοδικείων ὁριστικῶς ἡ ἀποζημίωσις δι' ἀπαλλοτριωθέντα ἀγροκτήματά των, δύνανται ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, νὰ δηλώσουν ἐγγράφως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ὅτι δέχονται τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον διαιτητικὴν ἐκτίμησιν καὶ πληρωμὴν τῶν ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων των, ὁρίζουσαι συγχρόνως καὶ τὸ πρόσωπον ὅπερ θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐκτιμητικὴν Ἐπιτροπήν. Ἅμα τῇ ἐμπροθέσμῳ ὑποβολῇ τῆς δηλώσεως ἡ ἐκτιμητικὴ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἐκδοθεῖσα, τὸ δὲ Δημόσιον ἀναλαμβάνει τὴν κατατεθεῖσαν τυχὸν βάσει ταύτης ἀποζημίωσιν. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου ὁριζομένης προθεσμίας, αἱ ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν Πρωτοδικείων πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἰδιοκτητριῶν Ι. Μονῶν εἶναι σεβασταί, τοῦ Δημοσίου τῶν ἰδιοκτητριῶν Ἱερῶν Μονῶν πρὸς βόσκησιν ἰδίων ζώων, θὰ ἐξακριβωθῇ ὁ μέσος ὅρος τῶν βοσκώντων ζώων, ὅστις θὰ πολλαπλασιασθῇ μὲ τὴν τρέχουσαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαιτησίας τιμὴν βοσκῆς κατὰ κεφαλὴν ζώου εἰς τὴν αὐτὴν περιφέρειαν.

3. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐδάφια 1 καὶ 2 ὑπολογίζεται καὶ οἱαδήποτε ἄλλη πρόσοδος ἐκ τῶν δασικῶν ἢ ἄλλων ἐκτάσεων τῶν μετοχίων.

4. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξευρεθησομένη μέση ἐτησία πρόσοδος θὰ κεφαλαιοποιῆται μὲ τόκον 6ο/ο, οὕτως ὥστε τὸ ἐξευρεθησόμενον κεφάλαιον θὰ ἀποτελῇ τὸ τίμημα τοῦ κτήματος, οἱ τόκοι δὲ τοῦ τιμήματος τούτου πρὸς 6 ο/ο, θὰ ἀποτελοῦν τὴν εἰς διηνεκὲς ἐτησίαν πρόσοδον τοῦ κτήματος.

Τὸ τίμημα τῶν κτημάτων τοῦ Ἁγίου Ὄρους δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3565 προβλεπομένην κράτησιν ὑπὲρ Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ.

Παρακατοθηκῶν καὶ Δανείων μέχρις ὁριστικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ὑφισταμένων διαφορῶν παρὰ τῶν ἁρμοδίων Δικαστηρίων.

Ἡ παρακαταθήκη αὕτη γίνεται εἰς ὁμολογίας τοῦ Δανείου ἀπαλλοτριώσεως καὶ εἰς τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἀξίαν. Εἰς περίπτωσιν ὅμως καθ' ἣν διὰ μέρος τῆς παρακαταθήκης ταύτης ἤθελον δικαιωθῇ αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ αὕτη ἀνακαλεῖται ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο καὶ ἀντικαθίσταται δι' ὁμολογιῶν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος προβλεπομένου δανείου. Οἱ λοιποὶ δικαιωθησόμενοι δανεισταὶ θὰ ἀποζημιωθῶσιν ἐκ τῆς εἰς ὁμολογίας ἀπαλλοτριώσεως παρακαταθήκης.

Ἄρθρον 4.

1. Ὡς βάσις πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ τιμήματος ἑκάστου κτήματος, θέλει ληφθῇ ἡ μέση καθαρὰ πρόσοδος αὐτοῦ εἰς εἶδος μιᾶς δεκαετίας πρὸ τῆς ἀπαλλοτριώσεως ἢ πρὸ τῆς μισθώσεως διὰ τὰ μεμισθωμένα μετόχια, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἐκτίμησιν κατὰ πρῶτον λόγον τῶν στοιχείων, ἅτινα θὰ προσαγάγουν αἱ Μοναὶ ἐκ τῶν ἐπισήμων αὐτῶν βιβλίων ἢ ἄλλων. Τιμὴ μονάδος ἑκάστης ὁκᾶς προϊόντων θὰ λογίζεται ἡ τοιαύτη ἣν κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαιτησίας ἔχουσι ταῦτα ἐν τῇ ἀγορᾷ.

2. Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ τιμήματος τῶν κτημάτων, ἅτινα ἐχρησιμευον ὡς βοσκαὶ (λειβάδια ἢ δασώδεις ἐκτάσεις), θέλει ληφθῇ ἡ μέση καθαρὰ πρόσοδος τῆς βοσκῆς κατὰ τὴν ὡς ἄνω χρονικὴν περίοδον. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν αἱ βοσκαὶ δὲν ἐνοικιάζοντο κατὰ τὴν ἄνω δεκαετίαν, ἀλλ' ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητριῶν Ἱερῶν Μονῶν πρὸς βόσκησιν ἰδίων ζώων, θὰ ἐξακριβωθῇ ὁ μέσος ὅρος τῶν βοσκώντων ζώων, ὅστις θὰ πολλαπλασιασθῇ μὲ τὴν τρέχουσαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαιτησίας τιμὴν βοσκῆς κατὰ κεφαλὴν ζώου εἰς τὴν αὐτὴν περιφέρειαν.

3. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐδάφια 1 καὶ 2 ὑπολογίζεται καὶ οἱαδήποτε ἄλλη πρόσοδος ἐκ τῶν δασικῶν ἢ ἄλλων ἐκτάσεων τῶν μετοχίων.

4. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξευρεθησομένη μέση ἐτησία πρόσοδος θὰ κεφαλαιοποιῆται μὲ τόκον 6ο/ο, οὕτως ὥστε τὸ ἐξευρεθησόμενον κεφάλαιον θὰ ἀποτελῇ τὸ τίμημα τοῦ κτήματος, οἱ τόκοι δὲ τοῦ τιμήματος τούτου πρὸς 6 ο/ο, θὰ ἀποτελοῦν τὴν εἰς διηνεκὲς ἐτησίαν πρόσοδον τοῦ κτήματος.

Τὸ τίμημα τῶν κτημάτων τοῦ Ἁγίου Ὄρους δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3565 προβλεπομένην κράτησιν ὑπὲρ Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ.

Ἄρθρον 5.

Τὸ ἐτήσιον μίσθωμα τῶν μεμισθωμένων ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μετοχίων δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 81016 τοῦ 1924 καὶ 7252 τοῦ 1930 συμβολαίων τοῦ μὲν πρώτου τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Ι. Γ. Οἰκονομοπούλου, τοῦ δὲ δευτέρου τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Γ. Χ. Κασσαβέτη θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ καταβάλληται μέχρι πέρατος τῆς μισθώσεως ἐκείνης. Τὰ διὰ τῶν συμβολαίων τούτων μεμισθωμένα κτήματα ἀπαλλοτριοῦνται ἀπὸ τοῦδε διὰ τοῦ παρόντος ἀναβαλλομένης τῆς καταβολῆς τῆς κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον πληρωτέας ἀποζημιώσεως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μισθώσεως.

Ἄρθρον 6.

1. Ἐπιτρέπεται ἡ ὁλοκληρωτικὴ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἀπαλλοτρίωσις ὁλοκλήρων τῶν κτημάτων τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἡ δὲ ἐν αὐτοῖς ἀποκατάστασις τῶν καλλιεργητῶν γηγενῶν ἢ προσφύγων γενήσεται καὶ ἐπὶ φυτειῶν καὶ βοσκῶν ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν ἀποκαθισταμένων κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐκδικαζούσης ταῦτα Ἐπιτροπῆς ἀπαλλοτριώσεων.

2. Τὰ κτήματα τῶν Ἱερῶν Μονῶν Ἁγίου Ὄρους τὰ χρησιμοποιούμενα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν δι' ἐγκατάστασιν ὑποφαρβείων καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης δι' ἐγκατάστασιν Ἀγροτικῶν Φυλακῶν, ὑπάγονται καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 7.

Διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀξίας τῶν 'Αγιορειτικῶν κτημάτων θέλει συνομολογηθῆ δάνειον πρὸς 6 ο)ο ὑπὸ τὸν τίτλον «'Εθνικὸν 'Αγιορειτικὸν Δάνειον», τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι διηνεκές.

"Αρθρον 8.

Αἱ ὁμολογίαι τοῦ δανείου τούτου θὰ ἀποφέρουν τόκον 6α)ο καὶ θὰ ἐκδοθοῦν εἰς δραχμάς, θὰ εἶναι δὲ ὀνομαστικαί, πάγιαι καὶ ἀναπαλλοτρίωτοι, θεωρουμένης ἀκύρου καὶ ὡς μὴ γενομένης πάσης μεταβιβάσεως αὐτῶν ἢ τοῦ ἀνήκοντος αὐτοῖς τόκου.

Αἱ ἀνωτέρω ὁμολογίαι ὡς καὶ ὁ τόκος αὐτῶν εἶνε ἀπηλλαγμέναι παντὸς τέλους χαρτοσήμου καὶ φόρου ἐν τῷ παρόντι καὶ μέλλοντι.

Ὁ τύπος τῶν ὁμολογιῶν ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς τῶν τόκων θέλει καθορισθῆ διὰ Διατάγματος, ἐκδιδομένου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

"Αρθρον 9.

Δύο μῆνας ἀφ' ἧς καταστῆ ὁριστικὴ καὶ ἀνέκκλητος ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ θέλει ἐκδίδει ἐντολὰς πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος περὶ παραδόσεως εἰς τὴν δικαιοῦχον 'Ιερὰν Μονὴν τῶν ὁμολογιῶν τῶν ἀντιστοιχουσῶν πρὸς τὴν ἐξευρεθησομένην ἀξίαν τοῦ ἐκτιμηθέντος κτήματος.

"Αρθρον 10.

Ὁ τόκος τῶν ὁμολογιῶν θέλει ἄρχεσθαι ἀπὸ τῆς 15ης 'Απριλίου 1931, καὶ θὰ καταβάλληται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους. 'Εὰν τὸ ἐκτιμηθὲν κτῆμα ἔχει καταληφθῆ πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης, τότε πρὸς τὴν δικαιοῦχον 'Ιερὰν Μονὴν καταβάλλεται ὁ αὐτὸς τόκος πρὸς 6α)ο συμψηφιζομένων τῶν καταβληθέντων ἤδη ποσῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4716 διὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον. 'Εὰν ἐκ τοῦ συμψηφισμοῦ ἤθελε προκύψει ὅτι 'Ιερά τις Μονὴ ἔλαβε κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 4716 ποσὸν μεῖζον ἐκείνου τοῦ ὁποίου δικαιοῦται, κατὰ τὸ ἀνωτέρω προηγούμενον ἄρθρον, τὸ ἐπὶ πλέον ποσὸν θέλει κρατηθῆ ἀπὸ τοὺς τόκους τῶν παραδοθησομένων ὁμολογιῶν, ἀποστελλομένης σχετικῆς καταστάσεως ἐκ μέρους τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ πρὸς τὴν Τράπεζαν 'Ελλάδος, ὁμοῦ μὲ τὴν πρὸς παράδοσιν τῶν ὁμολογιῶν ἐντολήν.

'Εὰν ὅμως τὸ κτῆμα ἔχει καταληφθῆ μετὰ τὴν ἀνωτέρω χρονολογίαν, θὰ κρατῆται ἀπὸ τοὺς τόκους ποσὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐκαρπώθη ἡ Ι. Μονὴ τὸ κτῆμά της, ἀποστελλομένης εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς 'Ελλάδος σχετικῆς καταστάσεως ἐκ μέρους τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ ὁμοῦ μὲ τὴν πρὸς παράδοσιν τῶν ὁμολογιῶν ἐντολήν.

"Αρθρον 11.

Προσωρινῶς καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὁριστικῆς καὶ ἀμετακλήτου ἐκτιμητικῆς ἀποφάσεως θὰ ἐξακολουθήσῃ καταβαλλόμενον εἰς τὰς 'Ιερὰς Μονὰς τὸ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 ἐδαφ. 3 τοῦ νόμου 4716 μίσθωμα ἀπαλλοτριώσεως, συμψηφισθησόμενον ἅμα τῇ παραδόσει τῶν ὁμολογιῶν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 12.

Διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 10 καὶ 11 τοῦ παρόντος προσωρινῶν λογαριασμῶν τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας θέλει χρησιμοποιήσει τὸ παρὰ τῇ 'Αγροτικῇ Τραπέζῃ καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 νόμου 4716 κατατεθὲν ποσὸν τῶν πέντε ἑκατομμυρίων καὶ τοῦ τόκου τούτου, ἐκδίδον πρὸς τὴν Τράπεζαν ταύτην σχετικὰς πρὸς πληρωμὴν ἐντολάς, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀναγράφεται ἑκάστοτε, ἡ ἀναγκαία πίστωσις εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

"Αρθρον 13.

Διὰ Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας, καθορισθήσονται, ἐὰν παραστῇ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη, λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 14.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος πινάκων διαγωνισμῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων.

('Ως ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν μόνην συζήτησιν).

Περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος πινάκων διαγωνισμῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων.

"Αρθρον μόνον.

1) 'Επιτρέπεται νὰ παρατείνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ χρόνον ὁριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ κεχωρισμένως δι' ἕκαστον πίνακα καὶ πάντως μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1932 ἡ ἰσχὺς τῶν πινάκων τῶν διενεργηθέντων κατὰ τὰ ἔτη 1928, 1929 καὶ 1930 διαγωνισμῶν πρὸς κατάληψιν κενῶν θέσεων 1) γραφέων β' τάξεως τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου, 2) γραφέων β' τάξεως τοῦ Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους, 3) γραφέων καὶ ὑπολογιστῶν τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, 4) ὑπολογιστῶν β' τάξεως καὶ γραφέων β' τάξεως τοῦ 'Ελεγκτικοῦ Συνεδρίου, 5) ἐφοριακῶν γραμματέων β' τάξεως, 6) δημοσίων εἰσπρακτόρων, 7) βοηθῶν Καπνεργοστασίων καὶ 8) τελωνοφυλάκων.

2) Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν πινάκων τοῦ πρώτου ἐδαφίου τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται ἡ πλήρωσις κενῶν θέσεων κλάδου τινός, δι' ὃν δὲν ὑφίστατο πίναξ, ἐκ παραταθέντος πίνακος ἑτέρου κλάδου κατὰ τειρὰν ἐπιτυχίας.

Εἰς α' συζήτησιν γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ νόμου «περὶ ἀνανεώσεως τῆς ἐγγραφῆς φοιτητῶν κλπ.».

'Επίσης γίνονται δεκτὰ εἰς β' συζήτησιν τὰ νομοσχέδια:
1) «Περὶ τρόπου ἀποδείξεως καταστραφέντων τίτλων σπουδῶν».
2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου «περὶ ἱδρύσεως 'Ιερατικῶν Φροντιστηρίων».
3) «Περὶ ἐφ' ἅπαξ χορηγίας 60,000 δραχμῶν εἰς τὴν Χριστιανικὴν 'Αδελφότητα τῶν Νέων Σύρου», ἔχοντα οὕτω:

Περὶ τρόπου ἀποδείξεως καταστραφέντων τίτλων σπουδῶν.

"Αρθρον 1.

Εἰς ἃς περιπτώσεις διατελέσας τις μαθητὴς δημοσίου σχολείου Μέσης ἢ Δημοτικῆς 'Εκπαιδεύσεως ἀπώλεσε τὸν ληφθέντα τίτλον σπουδῶν, εἶναι δὲ ἀδύνατος ἡ χορήγησις σχετικοῦ πιστοποιητικοῦ ἐκ μέρους τοῦ οἰκείου σχολείου λόγῳ ἀποδεδειγμένης καταστροφῆς τῶν ἀρχείων αὐτοῦ ἐκ πυρκαΐας ἢ ἄλλης αἰτίας, ἡ ἀπόδειξις τοῦ τίτλου γίνεται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐκδιδομένης κατὰ τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν τοῦ πρωτοδικείου, ἐντὸς τῆς περιφερείας τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ ἔκειτο τὸ σχολεῖον.

"Αρθρον 2.

Ὁ ἐνδιαφερόμενος ὑποβάλλει τὴν αἴτησίν του εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον περιέχουσαν τὰ ἐν ἄρθροις 136 καὶ 137 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ὁριζόμενα, πρὸς δὲ καὶ τ' ἀποδεικτικὰ μέσα, ἔγγραφα καὶ μάρτυρας, ὑποβάλλεται δὲ μετ' ἰδιαιτέρας ἀναφορᾶς πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, ὅστις διὰ πράξεώς του ὁρίζει τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως αὐτῆς, διορίζει τὸν εἰσηγητὴν δικαστὴν καὶ διατάσσει τὴν κοινοποίησιν

αὐτῆς εἰς τὸν ἁρμόδιον διὰ τὸ σχολεῖον, εἰς ὃ κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του ἐφοίτησεν ὁ αἰτῶν, Γενικὸν 'Επιθεωρητὴν σχολείων ἢ 'Επιθεωρητὴν Δημοτικῶν σχολείων, ἐκπροσωποῦντας ἐν προκειμένῳ τὸ Δημόσιον, πρὸς οὓς καὶ ἐπιδίδεται ἡ αἴτησις μετὰ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω προεδρικῆς πράξεως εἴκοσι πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς ὁρισθείσης δικασίμου.

"Αρθρον 3.

Τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν συζητεῖται ἡ αἴτησις, ἐκφωνουμένη ἐκ τοῦ δελτίου τῶν αἰτήσεων, εἰς ὃ τὴν προηγουμένην ἐγγράφεται αὕτη ἐπιμελείᾳ τοῦ αἰτοῦντος.

Κατὰ τὴν συζήτησιν προσάγονται τὰ ἐπιδεστήρια τῶν γενομένων κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον κοινοποιήσεων, ἀναπτύσσεται ἡ αἴτησις, προσάγονται τὰ προταθέντα ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα, ἔτι δὲ καὶ πιστοποιητικὸν τοῦ ἁρμοδίου Γενικοῦ 'Επιθεωρητοῦ βεβαιοῦν τὴν παντελῆ ἔλλειψιν στοιχείων ὅπως χορηγήσῃ οὗτος τὸν αἰτούμενον τίτλον σπουδῶν κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ παρόντος διατασσόμενα καὶ ἐξετάζονται οἱ προταθέντες μάρτυρες. Κατὰ ταύτην παρίστανται ὁ κληθεὶς ἁρμόδιος ἐπιθεωρητὴς ἢ αὐτοπροσώπως ἢ διὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του ὑπαγομένων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν διοριζομένου ἀντιπροσώπου, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ θέσῃ ὑπ' ὄψει τοῦ δικαστηρίου πᾶν στοιχεῖον χρήσιμον πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀληθείας, ἰδίᾳ δὲ νὰ προτείνῃ κατὰ τὴν συζήτησιν μάρτυρας ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου, οἵτινες καὶ ἐξετάζονται κατὰ τὴν ἰδίαν συζήτησιν. Ἡ μὴ παράστασις τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του οὐδόλως κωλύει τὴν πρόοδον τῆς συζητήσεως καὶ τὴν ἐρήμην αὐτοῦ ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως.

Οἱ προτεινόμενοι μάρτυρες δέον πάντως νὰ εἶναι:

α') Καθηγηταὶ ἢ διδάσκαλοι ὑπηρετήσαντες ἐν τῷ σχολείῳ ἐν ᾧ ἰσχυρίζεται ὁ αἰτῶν ὅτι ἐφοίτησε καὶ δὴ κατὰ τὸ ἔτος δι' ὃ αἰτεῖται ὁ ἀποδεικτικὸς τίτλος σπουδῶν.

β') Διατελέσαντες συμμαθηταὶ τοῦ αἰτοῦντος κατὰ τὸ ἔτος δι' ὃ αἰτεῖται ὁ ἀποδεικτικὸς τίτλος σπουδῶν ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Οἱ ἀνωτέρω, κατοικοῦντες ἢ ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των διαμένοντες ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δικάζοντος δικαστηρίου, καλούμενοι ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ μετὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπίδοσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ὑποχρεοῦνται νὰ προσέλθωσι καὶ προσέρχονται εἰς τὸ δικαστήριον καὶ καταθέτουν ἐνόρκως ὡς μάρτυρες. Κατοικοῦντες ἢ διαμένοντες ἐκτὸς τῆς περιφερείας τοῦ δικαστηρίου δύνανται καὶ νὰ μὴ προτοῦ τῆς περιφερείας τοῦ δικαστηρίου δύνανται καὶ νὰ μὴ προσέλθουν κατὰ τὴν συζήτησιν, προσαγομένων κατ' αὐτὴν ἐπισέλθουν κατὰ τὴν συζήτησιν, προσαγομένων κατ' αὐτὴν ἐπιμελείᾳ τοῦ αἰτοῦντος, σχετικῶν ἐνόρκων ἐνώπιον Εἰρηνοδικείου βεβαιώσεων.

"Αρθρον 4.

"Αν ἐκ τῆς διεξαχθείσης ἀποδείξεως κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς αἰτήσεως τὸ Δικαστήριον πεισθεὶ πλήρως καὶ ἀνενδοιάστως περὶ τῆς βασιμότητος καὶ ἀληθείας τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἐκδίδει τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, δεχόμενον τὴν αἴτησιν, ἄλλως ἀναβάλλει τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεώς του, διατάσσει αὐτεπαγγέλτως πραγματογνωμοσύνην τριῶν καθηγητῶν, ἤτοι δύο φιλολόγων καὶ ἑνὸς μαθηματικοῦ ἢ φυσικοῦ ἢ ἄλλου εἰδικοῦ, ἀναλόγως τῆς φύσεως τοῦ σχολείου μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐν ᾗ κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του ἐφοίτησεν ὁ αἰτῶν, ἢ τριῶν δημοδιδασκάλων ἂν πρόκειται περὶ αἰτήσεως ἀποδεικτικοῦ τίτλου σπουδῶν ἐν σχολείῳ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, λαμβανομένων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς ἕδρας τοῦ δικαστηρίου, ἢ τῶν πλησιεστέρων πρὸς αὐτήν, οἵτινες μετὰ γραπτὴν καὶ προφορικὴν ἐξέτασιν τοῦ αἰτοῦντος ἀποφαίνονται δι' ἐγγράφου ἐκθέσεώς των, ὑποβαλλομένης τῷ δικαστηρίῳ, ἂν αἱ γνώσεις αὐτοῦ καθιστῶσι σφόδρα πιθανοὺς τοὺς ἰσχυρισμούς του ὅτι ἔχει τύχει τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένου ὡς ἀπολεσθέντος τίτλου σπουδῶν.

Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον πραγματογνωμοσύνη διατάσσεται αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου πάντως ἂν δὲν ἐξητάσθησαν παντάπασιν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου μάρτυρες ἐκ τῶν ἐν τῷ β' ἐδαφίῳ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὑπὸ στοιχ. α' καὶ β' εἰδικῶς κατονομαζομένων ἢ ἂν δὲν προσήχθησαν ἔνορκοι βεβαιώσεις δύο τοὐλάχιστον μαρτύρων τῆς ὑπὸ στοιχ. α' κατηγορίας.

"Αρθρον 5.

Κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν, ὁριζομένην τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκδόσεως πραγματογνωμοσύνης, τὸ Δικαστήριον, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διεξαχθείσης εἰς τὴν πρώτην συζήτησιν ἀποδείξεως καὶ τῆς ὑποβληθείσης αὐτῷ ἐκθέσεως τῶν πραγματογνωμόνων, ἐκδίδει τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ δεχόμενον ἢ ἀπορρίπτον τὴν αἴτησιν.

Κατὰ τὰ λοιπὰ τηροῦνται αἱ διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

"Αρθρον 6.

Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐκδιδομένη ἀπόφασις, ἀνέκκλητος οὖσα, ἐπέχει τόπον ἀποδεικτικοῦ τίτλου σπουδῶν.

"Αρθρον 7.

Ἡ δικαστικὴ δαπάνη τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαδικασίας βαρύνει τὸν αἰτοῦντα, ἐπιμελείᾳ τοῦ ὁποίου γίνεται καὶ ἡ κλήτευσις τῶν διαδίκων, τῶν πραγματογνωμόνων καὶ τῶν μαρτύρων.

"Αρθρον 8.

Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ ἀπολυτηρίου γυμνασίου ἢ πρακτικοῦ λυκείου, εἰμὴ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ καταστροφὴ τῶν ἀρχείων ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ πίνακος τῶν ἀπολυθέντων μαθητῶν πρὸς τὰ Πανεπιστήμια. 'Εν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δέον ἐν τῇ αἰτήσει νὰ ἐπισυνάπτεται καὶ πιστοποιητικὸν τῶν Πανεπιστημίων, ἐξ οὗ νὰ ἐμφαίνεται ὅτι ἐκ μέρους τοῦ γυμνασίου εἰς ὃ ἰσχυρίζεται ὁ αἰτῶν ὅτι ἐφοίτησε δὲν ὑπεβλήθησαν πίνακες τῶν ἀπολυθέντων μαθητῶν διὰ τὸ ἔτος καθ' ὃ αἰτῶν ἰσχυρίζεται ἐπίσης ὅτι ἀπελύθη.

"Αρθρον 9.

Οἱ διευθύνται ἢ διευθύνοντες τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης 'Εκπαιδεύσεως ὑπαχρεοῦνται μετὰ τὰς ἐξετάσεις νὰ ὑποβάλουν εἰς τοὺς οἰκείους Γενικοὺς 'Επιθεωρητὰς πίνακας ἐμφαίνοντας τοὺς προαχθέντας μαθητὰς καὶ τοὺς βαθμοὺς αὐτῶν, τοὺς παραπεμφθέντας εἰς ἐπαναληπτικὴν ἐξέτασιν καὶ τὰ μαθήματα δι' ἃ δέον νὰ ἐπανεξετασθῶσιν σύντε καὶ οἱ ἀπορριφθέντες. Ὁμοίους πίνακας 0' ἀποστέλλουν καὶ μετὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐπαναληπτικῶν ἐξετάσεων.

Οἱ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑποβαλλόμενοι πίνακες, φυλασσόμενοι ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν γενικῶν ἐπιθεωρητῶν ἐν ἰδίῳ δ' ἕκαστον σχολείου φακέλλῳ, ὑποβάλλονται καθ' ἑκάστην πενταετίαν, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐπιμελείᾳ τοῦ ὁποίου βιβλιοδετοῦνται εἰς τόμους.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 29 τοῦ παρόντος ὑποβαλλομένη αἴτησις δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐφ' ὅσον τὸ ἀναγκαιοῦν τῷ αἰτοῦντι πιστοποιητικὸν σπουδῶν δύναται νὰ χορηγηθῇ ἐκ τῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἐδάφια τοῦ παρόντος ἄρθρου πινάκων.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5142 «περὶ ἱδρύσεως 'Ιερατικῶν Φροντιστηρίων».

('Ως ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ μετὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

"Αρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 5142 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

1. Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὡρολόγιον πρόγραμμα τῶν 'Ιερατικῶν Φροντιστηρίων ὁρισθήσεται δι' Ὑπουργικῆς πράξεως μετὰ πρό

τασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου στηριζομένην εἰς γνωμοδότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν οἰκείων Ἐφορειῶν, αἵτινες ἀποφαίνονται μετὰ γνώμην τῶν οἰκείων καθηγητικῶν συλλόγων.

2. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον θέλουσιν ὁρισθῆ καὶ τὰ εἰς τὰ ἐν λόγῳ Φροντιστήρια χρησιμοποιηθησόμενα διδακτικὰ βιβλία, ὡς καὶ τὰ τῶν ἐγγραφῶν, ἀπουσιῶν, ποινῶν, ἐξετάσεων καὶ πτυχίων τῶν μαθητῶν.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 8 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

1. Ἡ ἐν ταῖς διατηρουμέναις Ἱερατικαῖς Σχολαῖς καὶ τῇ ἀνεγνωρισμένῃ Ριζαρείῳ Ἐκκλησιαστικῇ Σχολῇ ἐκπαίδευσις εἶναι πενταετής.

2. Εἰς τὴν α' τάξιν αὐτῶν γίνονται δεκτοὶ κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων οἱ ἔχοντες ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς τῆς β' τάξεως ἑξαταξίου Γυμνασίου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου καὶ ἀπολυτήριον Ἡμιγυμνασίου.

3. Αἱ τέσσαρες κατώτεραι τάξεις τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰς τέσσαρας ἀνωτέρας τάξεις τῶν κλασικῶν Γυμνασίων, ἐπιπροσθέτως δὲ κατανέμονται εἰς τὰς τάξεις ταύτας πλείονα τῶν εἰς τὰς ἀντιστοίχους τάξεις τοῦ Γυμνασίου διδασκομένων Θεολογικὰ καὶ Θρησκευτικὰ μαθήματα μὲ ἐλαφρὰν παρέκκλισιν ἀπὸ τοῦ προγράμματος τοῦ Γυμνασίου ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ὡρῶν διδασκαλίας, εἰς δὲ τὴν Ε' τάξιν διδάσκονται σχεδὸν ἀπαρεγκλειστικῶς τοιαῦτα, κατὰ τὰ διὰ Π. Διατάγματος εἰδικώτερον καθορισθησόμενα

4. Μόνον οἱ ἔκ τινος τῶν κατωτέρων τάξεων τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν προερχόμενοι μαθηταὶ δύνανται νὰ ἐγγράφωνται ἢ μετεγγράφωνται εἰς ἀντίστοιχον τάξιν τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου κατόπιν ἐξετάσεως ἐνώπιον τῆς αὐτῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐξετάζει τοὺς ἐξ ἰδιωτικῶν Γωμνασίων προερχομένους μαθητάς. Ἐκ τῶν τάξεων ὅμως Γ' καὶ Δ' τῶν Ἱερατικῶν σχολῶν ἀπαγορεύεται δι' οἱονδήποτε λόγον ἡ μετεγγραφὴ εἰς τὰς ἀντιστοίχους τάξεις τοῦ Γυμνασίου, πλὴν τῶν ἤδη φοιτώντων. Οἱ δὲ ἐκ τῆς Ε' τάξεως τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν προερχόμενοι μαθηταί, μετὰ τὴν λῆψιν τοῦ ἀπολυτηρίου ἐκ τῆς Ἱερ. Σχολῆς, ὡς καὶ οἱ ἀποκτήσαντες μέχρι τοῦδε ἐνδεικτικὸν τῆς δ' τάξεως αὐτῆς δύνανται νὰ τύχωσι καὶ ἀπολυτηρίου Γυμνασίου, ὑφιστάμενοι τὴν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων προβλεπομένην ἀπολυτήριον ἐξέτασιν ἐνώπιον τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 12 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.

Οἱ ἐκ τῆς α' τάξεως τῶν τέως λειτουργουσῶν ἑξαταξίων ἱερατικῶν Σχολῶν προαχθέντες μαθηταὶ ἐγγράφονται ἄνευ ἐξετάσεων εἰς τὴν α' τάξιν τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον μετατρεπομένων εἰς πενταταξίους Σχολῶν καὶ καθ' ἑξῆς κατ' ἀναλογίαν.

Οἱ δὲ ἐκ τῆς α' τάξεως αὐτῶν προαχθέντες, θὰ φοιτήσωσιν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρεσιν μόνον κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος 1931—1932 μέλλουσαν νὰ λειτουργήσῃ Β' τάξιν τοῦ τύπου τῶν ἑξαταξίων, προαγόμενοι δὲ ἐκ τῆς τάξεως ταύτης ἐγγράφονται ἄνευ ἐξετάσεων εἰς τὴν Β' τάξιν τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου μετατρεπομένων εἰς πενταταξίους Σχολῶν.

Ἄρθρον 4.

Τὴν πειθαρχικὴν καὶ διοικητικὴν δικαιοδοσίαν, ἣν συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον 4653 «περὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως» ἀσκοῦν ἐπὶ τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τὰ ἐπόπτικὰ συμβούλια καὶ τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἀσκεῖ, προκειμένου περὶ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἱερατικῶν Σχολῶν, ἴδιον συμβούλιον, ὀνομαζόμενον «Διοικητικὸν Συμβούλιον Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς Προέδρου ἢ, τούτου κωλυομένου, ἑνὸς τῶν Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν, ὃν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὁρίζει ὡς ἀναπληρωτήν, τοῦ Κοσμήτορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἑνὸς ἔτι Καθηγητοῦ τῆς αὐτῆς Σχολῆς ὑπὸ ταύτης ὁριζομένου, ἑνὸς μέλους τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ὁριζομένου, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Θρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ τοῦ Ταμιατάρχου τῆς μέσης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου.

Τὰ μέλη τοῦ Δ. Σ. Ε. Ε. λαμβάνουσι παρὰ τοῦ Ο. Δ. Ε. Π. ἑκαστον δραχμ. 100 κατὰ συνεδρίαν.

Ἡ ὑπηρεσία ἐν ταῖς Ἱερατικαῖς Σχολαῖς θεωρεῖται ὡς ὑπηρεσία ἐν σχολείοις μέσης ἐκπαιδεύσεως, τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν διοριζομένου, μετατιθεμένου, τιμωρουμένου, προαγομένου καὶ ἀπολυομένου ὑφ' οὓς ὅρους καὶ εἰς ἃς περιπτώσεις καὶ οἱ ὁμοιόβαθμοι αὐτῶν, οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ λοιπὰ σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

Ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἱερατικῶν Σχολῶν εἰς ὁμοιοβάθμους θέσεις τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τἀνάπαλιν. Εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. Μ. Ε. συντασσομένους κατ' ἔτος πίνακας προακτέων περιλαμβάνονται καὶ οἱ εἰς τὰς Ἱερατικὰς Σχολὰς ὑπηρετοῦντες.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἰσχύουσι διὰ τὴν Ριζάρειον Σχολὴν μόνον ἐκεῖναι, αἵτινες δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν Διαθήκην τοῦ ἀοιδίμου Ριζάρη καὶ τὸν ὀργανισμὸν αὐτῆς.

Διὰ Π. Δ. θέλουν ὁρισθῆ αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 5.

Τὸ πρόγραμμα τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν δύναται νὰ τροποποιῆται διὰ Π. Δ. ἐκδιδομένου μετὰ γνώμην τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 6.

Ἐπιτρέπεται διὰ Π. Δ. ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων, κωδικοποίησις ὑπὸ τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν τοῦ παρόντος νόμου εἰς ἐνιαῖον κείμενον πασῶν τῶν περὶ Ἱερατικῶν Σχολῶν, Ἱερατικῶν Φροντιστηρίων καὶ τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς ἰσχυουσῶν διατάξεων.

Ἄρθρον 7.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται, ἡ δὲ ἰσχὺς αὐτοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ ἐφ' ἅπαξ χορηγίας δραχμῶν 60.000 εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἀδελφότητα τῶν Νέων (Χ. Α. Ν.) Σύρου.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐγκρίνεται ἡ εἰς τὸν Εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τῆς χρήσεως 1930—31 ὑπὸ κεφ. 20 ἄρθρ. 15. ἐγγραφεῖσα πίστωσις δραχ. 60.000 «περὶ χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ συνδρομῆς εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἀδελφότητα τῶν Νέων (Χ. Α. Ν.) Σύρου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη, γενομένων δεκτῶν τῶν τροποποιήσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἄρθρων 2, 3, 8, 15, 17, 25, 27, 29, 30, 36, 37, 39, 40, 41, μεταβληθείσης καὶ τῆς ἀριθμήσεως τῶν ἑπομένων ἄρθρων καὶ ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, τὸ νομοσχέδιον, περὶ τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν εἰς τὸν νόμον ΒΧΜΣΤ «περὶ ἀρχαιοτήτων».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν ὡς, ἐτροποποιήθη, γενομένης δεκτῆς τροποποιήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 καὶ ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου

4823 περὶ ἀνεγέρσεως ἐπισκεπῆς καὶ συντηρήσεως Ἀρχαιολογικῶν Μουσείων».

Γίνεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη, γενομένης δεκτῆς προσθήκης τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1, καὶ ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τὸ νομοσχέδιον «περὶ τρόπου προσωρινῆς πληρώσεως κενῶν θέσεων ἐφόρων ἀρχαιοτήτων».

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 4653 περὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως» οἱ κ. κ. ***Ε. Πριμίδης*** καὶ ***Α. Παπαθανάσης*** ἔφερον παρατηρήσεις τινάς

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) Ἡ διάταξις ὁρίζει ὅτι ἀποσύρονται τῆς ὑπηρεσίας λειτουργοὶ συμπληρώσαντες 35 ἔτη. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν λαϊκὴν ἐκπαίδευσιν ὁ λόγος εἶναι ὅτι μεταξὺ τῶν λειτουργῶν εὑρίσκονται ἐκ τῶν πραγμάτων οἱ μὴ ἔχοντες τὰ προσόντα, ἐνῷ ἀντιθέτως ὑπάρχει ἐκτὸς ὑπηρεσίας μέγας ἀριθμὸς καλῶν ἐκπαιδευτικῶν. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν Μέσην Ἐκπαίδευσιν εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπεφασίσθη ἡ κατάργησις ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου 40 Γυμνασίων καὶ ὁ Ὑπουργὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν. Ὁρίζομεν λοιπὸν ὅτι καταργουμένων τῶν Γυμνασίων θὰ ἀκομακρυνθοῦν οἱ ἔχοντες 35 ἐτῶν ὑπηρεσίαν διότι κατὰ τὴν πεποίθησιν τοῦ Ὑπουργείου τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου καταπονεῖ ἐνωρίτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα ἐπαγγέλματα.

Α. Παπαθανάσης. Διατί δὲν θέλουν οἱ ἴδιοι τὴν ἀπομάκρυνσίν των ;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Διότι λαμβάνουν μεγαλύτερον μισθὸν ἀπὸ τὴν σύνταξιν, τὴν ὁποίαν θὰ λάβουν. Ἀποβλέπουν εἰς τὸ προσωπικὸν των συμφέρον, ἐνῷ ἡμεῖς ἀποβλέπομεν εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ διάταξις θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν διὰ Διατάγματος ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐπομένως δὲν θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν, ἐφ' ὅσον ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κρίνει ὅτι αἱ περιστάσεις δὲν τὸ ἐπιτρέπουν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως νὰ ἀπολύωνται λειτουργοὶ συμπληρώσαντες 35 ἔτη. Ἀναγνωρίζω, λέγει, ὅτι, ὅταν καταργηθοῦν θέσεις πρέπει νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἐκ τῶν παλαιοτέρων, ἀλλ' εἶναι πιθανὸν τινὲς ἐκ τῶν παλαιῶν νὰ εἶναι καὶ ἱκανώτατοι καὶ νὰ θέλουν νὰ μείνουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Δι' αὐτὸ ἡ διάταξις πρέπει νὰ εἶναι μᾶλλον δυνητική, δηλ. ἡ ἀπόλυσις νὰ γίνεται μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ κ. ***Ε. Πριμίδης*** λέγει ὅτι δὲν εἶναι κατάλληλος ἐποχὴ νὰ φέρωμεν νομοθετήματα ἐπιβαρύνοντα τὸν προϋπολογισμὸν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀντὶ τῆς λέξεως «ὑποχρεωτικῶς» νὰ μετατραπῇ ἡ διάταξις εἰς δυνητικήν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ἡ ἰδική μου γνώμη εἶναι ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ σώματος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς. Ὑπάρχουν διδάσκαλοι καὶ ἱερεῖς καὶ πολιτικοί, οἱ ὁποῖοι φθάνουν εἰς βαθὺ γῆρας καὶ παραμένουν ἱκανοὶ νὰ ἐκτελοῦν τὰ ἱερά των καθήκοντα.

Π. Φλῶρος. Καὶ τί θὰ γίνουν τότε οἱ νέοι ;

Ε. Κουλουμβάκης. Ὑπάρχουν διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ προκεχωρημένης ἡλικίας, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται θαυμάσια. Ἀπευθύνω διὰ τοῦτο ἔκκλησιν πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας νὰ προσέξῃ. Νὰ προσέξῃ, νὰ σκεφθῇ, νὰ μελετήσῃ, νὰ ἐρευνήσῃ ὅτι ἐὰν καλόν τι ὑπάρχῃ, τοῦτο ὑπάρχει εἰς τοὺς παλαιοὺς διδασκάλους. Διὰ σκοπούς, ἕνεκα τῶν ὁποίων καὶ διαφωνῶ πρὸς τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν, ἀφωμοιώθησαν μὲ τοὺς παλαιοὺς αὐτοὺς διδασκάλους ἄνθρωποι ἐντελῶς ἀγράμματοι προερχόμενοι ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν γραμματοδιδασκάλων. Τοὐλάχιστον νὰ κρατήσετε μέχρις ἑσχάτου γήρατος τοὺς διδασκάλους ἐκείνους τοὺς ἔχοντας πτυχίον διδασκαλείου. Ἢ τοὐλάχιστον νὰ ὁρίσετε ἄλλο ὅριον ἡλικίας διὰ τοὺς μὲν καὶ ἄλλο διὰ τοὺς δέ. Ἡ πεποίθησίς μου εἶναι ἐπίσης ἐκ καθημερινῆς ἀλληλογραφίας ὅτι καὶ μεταξὺ τῶν καθηγητῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως οἱ ἱκανοὶ δὲν εἶναι δυστυχῶς μεταξὺ τῶν νεωτέρων. Ἐβεβαίωσα πρὸ ἡμερῶν τὸ ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον ὅτι ἐξ ἐπιστολῶν δημοδιδασκάλου καὶ γυμνασιάρχου ὁ πλέον πεπαιδευμένος εἶναι ὁ δημοδιδάσκαλος. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος ὑποπίπτει εἰς σολοικισμοὺς καὶ ἀσυναρτησίας εἶναι ὁ γυμνασιάρχης. Ὑπάρχουν γυμνασιάρχαι, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ γράψουν μίαν ἐπιστολὴν ἄνευ ἀναρθρογραφιῶν καὶ ἀσυναρτησιῶν.

Γ. Βασιλειάδης. Αὐτὸ εἶναι ὑπερβολικόν.

Ε. Κουλουμβάκης. Ὑπερβολικὴ εἶναι ἡ πίστις σας πρὸς τὰ νέα ἐκπαιδευτικὰ δόγματα.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) Διὰ νὰ εἶναι γυμνασιάρχαι ἐδέχθησαν ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον πρὸ τῶν δογμάτων.

Ε. Κουλουμβάκης. Πρὸ ὑμῶν διεφκήθη ἡ παιδεία κατὰ τρόπον ὥστε ὅλα ἐθυσιάσθησαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς «μεταρρύθμισης». Κάμνω λοιπὸν ἔκκλησιν ὅπως παραμείνουν οἱ γεροντότεροι, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ οἱ πλέον πεπαιδευμένοι.

Γ. Καφαντάρης. Ἤκουσα ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς συνέξεσε τὴν διάταξιν αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου περὶ καταργήσεως 40 γυμνασίων. Θὰ ἔπρεπε νὰ λάβωμεν προηγουμένως γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς, καὶ νὰ γνωρίζωμεν ἐὰν θὰ ἔχωμεν οἰκονομίαν ἐκ καταργήσεων. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δαπάνην ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν δημοδιδασκάλων πῶς θὰ καλυφθῇ ἡ δαπάνη αὐτη ;

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Τὸ σύνολον τῆς δαπάνης ἐξισοῦται μὲ τὸν ἐνεργὸν μισθὸν καὶ μὲ τὴν σύνταξιν τῶν ἀποχωρούντων.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ διάταξις ὅμως εἶναι μονομερὴς ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας, διότι ὁ δημοδιδάσκαλος 55 ἐτῶν δύναται νὰ ἔχῃ 30ετῆ καὶ ὁ διδάσκαλος 64 ἐτῶν νὰ μὴ ἔχῃ. Καὶ θὰ ἐξέλθῃ ὁ νεώτερος. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς δαπάνας δὲν εἶμαι ἕτοιμος νὰ ὁμιλήσω. Ἐὰν ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἡ ἀδικία πρὸς τὴν μεγάλην τάξιν τῆς ὁποίας καταργοῦνται αἱ θέσεις ἀπορῶ πῶς δὲν ἔγινεν αἰσθητὴ ἡ ἀδικία τῆς ἐξ ἀπίνης ἀπολύσεως δύο χιλιάδων πεντακοσίων λειτουργῶν.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. Παιδείας). Πέρνουν τὴν σύνταξίν των.

Α. Παπαθανάσης. Καὶ ἀπεδέχθη ὁ κ. Ὑπουργὸς τὴν διάκρισιν περὶ ἐχόντων πτυχίον ἢ μή. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἶναι σοβαρὰ ἡ διάταξις ὅταν δι' αὐτῆς ἐπρόκειτο νὰ ρίψωμεν εἰς τὸν δρόμον καὶ τοὺς ἔχοντας πτυχίον καὶ τοὺς μὴ ἔχοντας. Πρέπει νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν συνταξιοποίησιν ὅλου τοῦ κόσμου. Καὶ δύναται νὰ γίνῃ ἐκκαθάρισις ἀλλὰ ὄχι διὰ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰ περὶ ἰσοφαρίσεως τῶν δαπανῶν τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβές.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. Παιδείας). Ἡ διατύπωσις τῆς διατάξεως τὴν ὁποίαν ἀποδέχομαι εἶναι ὅτι προκειμένου περὶ λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως οἱ μὴ ἔχοντες πτυχίον καὶ ὑπηρεσίαν 35 ἐτῶν καὶ ἡλικίαν 60 ἐτῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μέσην παιδείαν ἡ ἐφαρμογὴ ἔχει ἐννοιαν συσχετίσεως. Δὲν δέχομαι τὴν πρότασιν νὰ κάμῃ ἐπιλογὴν τὸ ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον τὸ ὁποῖον ἔχει δικαίωμα τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν ἀνεπαρκῶν. Διότι ἂν πρόκειται νὰ εἰσαγάγωμεν ἐκκαθάρισιν θὰ εἰσαγάγωμεν ἀναστάτωσιν εἰς τὸν κλάδον.

Π. Τσαλδάρης. Δυστυχῶς τὰ νομοσχέδια εἰσάγονται εἰς τὴν Βουλὴν μὲ τόσον πληθωρισμόν, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ παρακολουθοῦμεν καὶ συντάσσονται κατὰ τρόπον, ὥστε μετὰ τὴν ψήφισίν των νὰ ψηφίζωνται ἀμέσως καὶ νέαι τροπολογίαι. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἀνεγνώρισεν ἄλλως τε τὸ σφαλερὸν τοῦ ἄρθρου.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. Παιδείας). Δὲν τὸ ὠνόμασα σφαλερόν. Ἀποδέχομαι ἁπλῶς τὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς. Ἂν τοῦτο θεωρεῖται σφάλμα, νὰ τὸ γνωρίζωμεν καὶ νὰ προφυλασσώμεθα.

Π. Τσαλδάρης. Ἀνεγνωρίσατε τὸ δίκαιον τῆς ἀντιρρήσεως καὶ πολὺ ὀρθῶς ἐδέχθητε τροποποιήσεις τινάς. Θὰ ἔπρεπε ὅμως νὰ δίδετε μεγαλυτέραν προσοχὴν εἰς τὰς οἰκονομικὰς συνεπείας τῶν νομοσχεδίων, ὥστε νὰ μὴ ἔρχωνται ταῦτα εἰς τὴν Βουλὴν ἄνευ τῆς ἀναγκαίας ἐκθέσεως τοῦ Λογιστηρίου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας θὰ ἔπρεπε ἀντὶ νὰ δεχθῇ τὰς τροπολογίας ν' ἀναβάλλῃ τὴν περαιτέρω συζήτησιν καὶ νὰ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν περὶ δαπανῶν, τὰς ὁποίας συνεπάγεται τὸ νομοσχέδιον.

Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶς τις σκέπτεται, πῶς νὰ περιορίσωμεν τὰς δαπάνας μας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔρχωνται νομοσχέδια εἰς τὴν Βουλὴν προκαλοῦντα νέας δαπάνας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιμείνῃ νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον πρὶν τὸ μελετήσῃ καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως. Ἡσταχολεῖα ἄλλως τε πρόκειται νὰ καταργηθοῦν ἔπρεπε νὰ γνωρίζωμεν καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον δικαιολογεῖται ἡ πρόνοια. Συνιστῶ λοιπὸν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἀποσύρῃ προσωρινῶς τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ μᾶς φέρῃ ὁλόκληρον τὴν ἐπὶ τούτου μελέτην. Πλειοψηφίαν ἔχει μεγίστην καὶ δύναται νὰ τὸ ψηφίσῃ, ἡμεῖς ὅμως εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ κάμωμεν τὰς παρατηρήσεις μας.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. Παιδείας). Δὲν ἐννοῶ εἰς ποῖον σημεῖον ὑπάρχει ἡ παράλειψις. Ἔδωσα εἰς τὴν Βουλὴν τὴν πληροφορίαν ὅτι πρόκειται νὰ καταργηθοῦν 40 γυμνάσια κατ' ἀπόφασιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἔλαβε ταύτην σύμφωνα μὲ τοὺς κειμένους νόμους. Ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται διὰ τὴν κρίσιν τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ὁ ἀριθμὸς καὶ ὄχι αἱ πόλεις εἰς τὰς ὁποίας θὰ καταργηθοῦν τὰ ἐν λόγῳ γυμνάσια.

Κ. Βουδούρης. Πρέπει νὰ γνωρίζωμεν καὶ ἂν εἶναι δικαία αὐτὴ ἡ ἀπόφασις.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. Παιδείας). Εἶμαι πρόθυμος νὰ ἀποσαφηνίσω τὴν διάταξιν δηλῶν ὅτι τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν ἐπὶ καταργουμένων ἐκπαιδευτηρίων. Καὶ πρόκειται νὰ παραμείνῃ ἡ ἐντύπωσις, ἡ ὁποία εἶναι καὶ πραγματικότης, ὅτι οὐδὲν θὰ ἐπέλθουν δαπάναι ἐκ τοῦ μέτρου ἀλλὰ μόνον οἰκονομίαι.

Π. Τσαλδάρης. Διϊστάμεθα οὐσιωδῶς.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ κατάργησις γυμνασίων θὰ συνεπιφέρῃ τὴν ἵδρυσιν νέων σχολείων πρακτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἡ κατάργησις θὰ ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀντικατάστασιν.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπ. Παιδείας). Ἡ ἀντικατάστασις θὰ εἶναι βραδεῖα, καὶ διότι στερούμεθα ἐπαρκοῦς προσωπικοῦ καὶ διότι πολλὰ πρακτικὰ σχολεῖα δὲν θὰ συσταθοῦν. Αἱ ἐμπορικαὶ σχολαὶ χ. εἶναι πληθωρικαί, καὶ αἱ Μέσαι γεωργικαὶ σχολαὶ εἶναι ἐπαρκεῖς διότι δὲν δημιουργοῦν γεωργοὺς ἀλλὰ θεσιθήρας.

Ἡ κλασικὴ παίδευσις τῆς Ἑλλάδος, τονίζει, εἶναι ἡ περισσότερον πλυθωρικὴ ὅλου τοῦ κόσμου. Ὁ τόμος τῶν συζητήσεων καὶ τῶν στατιστικῶν τοῦ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου αὐτὸ διατυπώνει. Εὑρέθη λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις πρὸ τοῦ προβλήματος ἂν πρέπει νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐξακολούθησιν αὐτοῦ τοῦ πληθωρισμοῦ. Ἔχομεν ἀποφοίτους μέσῆς ἐκπαιδεύσεως 4.000 ἐτησίως καὶ ἔχομεν ἀπορρόφησιν ἀπὸ τὴν ἀνωτέραν παιδείαν 1800-2000 καὶ συνεπῶς περίσσευμα ἐτήσιον πλέον τῶν δύο χιλιάδων. Ἕνα μέγα μέρος αὐτοῦ τοῦ περισσεύματος εἶναι θεσιθήρας, δηλαδὴ ὑποψήφιοι γραφεῖς. Δὲν προάγεται λοιπὸν ὁ πνευματικὸς πολιτισμὸς μὲ τὸ πνευματικὸν αὐτὸ προλεταριᾶτον καὶ μετὰ μακρὰν ἐξέτασιν κατελήξαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἀπορρόφησις τῶν ἀποφοίτων τῆς Μέσης παιδείας δύνανται νὰ παράγωνται τοιοῦτοι, τὸ περιπλέον ὅμως τὸ ὁποῖον ὡς ἐρρέθη εἶναι θεσιθηρικόν, θὰ ἀποτελῇ διάβρωσιν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς (χειροκροτήματα).

Διὰ τοῦτο ἀπεφασίσαμεν ὅτι πρέπει νὰ δημιουργήσωμεν μίαν ἀναλογίαν ἀριθμητικὴν εἰς τὴν μέσην καὶ τὴν ἀνωτέραν παιδείαν καὶ ἐφαρμόσαμεν εἰς μὲν τὴν λαϊκὴν παιδείαν καθολικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ αὐστηρότητα ἐξετάσεων εἰς δὲ τὴν ἀνωτέραν καὶ τὸν περιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κλασικῶν γυμνασίων. Τὸ θέμα βεβαίως εἶναι ἀντιπαθητικὸν διὰ τοὺς τόπους ποὺ θὰ θίξῃ ἀλλὰ τὴν ἰδικήν μας Κυβέρνησιν οὐδέποτε ἐνέπνευσαν κομματικὰ ἐλατήρια. Δὲν ἀπεβλέψαμεν εἰς τὰς ἐκλογὰς ἀλλὰ εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἀναγέννησιν τοῦ τόπου (χειροκροτήματα).

Συνεπεράναμεν λοιπὸν ὅτι πρέπει νὰ τονώσωμεν τὴν λαϊκὴν παιδείαν καὶ νὰ περιορίσωμεν τὴν πληθωρικὴν ἀνωτέραν τοιαύτην. Εἰς τὴν λαϊκὴν παιδείαν εὕρομεν 640 χιλιάδας μαθητὰς καὶ θὰ παραδώσωμεν 750 χιλιάδας. Εἰς τὴν μέσην εὕρομεν 98 χιλιάδας καὶ θὰ παραδώσωμεν 58 χιλιάδας. Κατηργήσαμεν ἡμιγυμνάσια καὶ κατεστήσαμεν αὐστηρὰς τὰς ἐξετάσεις τῶν φοιτητῶν περιορίσαντες καὶ τὸν εἰσακτέον ἀριθμόν. Τρόπος δὲν ὑπάρχει νὰ σωθῇ ἡ Ἑλλὰς παρὰ μόνον ὅταν ὁ πληθωρισμὸς τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως ἀντικατασταθῇ μὲ ἀνωτέραν ποιότητα. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ γενικὴ ἀρχή. Ἣν ἐφηρμόσαμεν, νὰ ἐπιτύχωμεν δηλαδὴ μίαν ἀριθμητικὴν ἐξυγίανσιν σὺμφωνον καὶ μὲ τὸ καθιερωθὲν παρὰ τοῦ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου πρόγραμμα.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν ἐγένετο καμμία ἐπίκρισις τοῦ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου, ἐγὼ ἐζήτησα πληροφορίας μὲ τὸν ἁπλούστερον τρόπον.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργ. Παιδ.) Δὲν ὡμιλήσατε μόνον σεῖς, ἐγένετο συζήτησις καὶ περὶ τῶν τόπων ποὺ θὰ θιγοῦν.

Γ. Καφαντάρης. Κάθε βουλευτὴς ἔχει δικαίωμα νὰ ζητῇ διευκρινίσεις, δεδομένου ὅτι ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ συνδέεται καὶ μὲ τοπικὰς περιφερείας, ὁ δὲ ὁμιλήσας βουλευτὴς ὡμίλησε κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον καμμίαν παρερμηνείαν.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ σχηματίσω γνώμην, ὅτι σεῖς δὲν συμφωνεῖτε εἰς τὴν πνευματικὴν ἐξυγίανσιν τοῦ τόπου. Γνωρίζω ὅτι ἐπρωτοστατήσατε πάντοτε εἰς αὐτὴν καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν πολιτικὸς ἀρχηγὸς τῆς περιωπῆς σας νὰ μὴ εἶναι σύμφωνος εἰς τὴν θεμελιώδη σημασίαν, ποὺ ἔχει διὰ τὸν τόπον ἡ πνευματικὴ ἐξυγίανσις. Ἐπανέρχομαι ἤδη εἰς τὸ θέμα. Τὸ Ἀν. Ε. Σ. εὑρέθη ἐνώπιον τοῦ διλήμματος, πῶς θὰ δημιουργήσῃ αὐτὴν τὴν ἀρνητικὴν ἀναλογίαν. Ἔγινε καὶ σκέψις περὶ βαθμιαίας ἀντικαταστάσεως δι' ἄλλων σχολῶν, ἀλλὰ διεπιστώθη ὅτι καὶ αἱ ἐπαγγελματικαὶ σχολαὶ στεροῦνται σκοποῦ. Αἱ ἐμπορικαὶ σχολαὶ εἶναι ἐπίσης πληθωρικαί. Διὰ δὲ τὰς γεωργικὰς σχολάς, ἐφ' ὅσον δημιουργοῦν θεσιθήρας καὶ ὄχι γεωργούς, μᾶς ἐδηλώθη ὅτι δὲν χρειάζονται ἄλλαι. Κατελήξαμεν λοιπὸν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τινὰ ἐκ τῶν σχολείων πρέπει νὰ ἀντικατασταθοῦν μὲ τεχνικὰ γυμνάσια, διότι δὲν ἔχομεν ἐργοδηγοὺς καὶ ἐπόπτας ἔργων κλπ. Χρειάζεται δηλαδὴ ὁ τόπος 3-4 μέσας τεχνικὰς σχολάς. Αἱ κατώτεραι ἐξ ἄλλου τεχνικαὶ σχολαὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναγκαῖαι, δὲν ἀντιστοιχοῦν μὲ τὰ γυμνάσια. Εἶναι αὗται συμπλήρωσις τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τοιαῦται σχολαὶ θὰ εἶναι τὰ γεωργικά, τὰ βιοτεχνικὰ καὶ τὰ ἐμπορικὰ σχολεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἀντικατασταθοῦν τὰ καταργητέα σχολεῖα. Εἶναι βεβαίως ἀμφίβολος ἡ εὐδοκίμησις τῶν νέων τούτων σχολείων, καὶ διότι δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ φοίτησις καὶ δὲν παρέχουν καὶ προσόντα. Εἴπομεν συνεπῶς νὰ διατηρήσωμεν αὐτὰ ποὺ ἐδημιουργήσαμεν διότι κατὰ τὴν γνώμην μας ἡ πρέπει νὰ γίνουν 7η καὶ 8η τάξις τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως μὲ ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν, ἢ πρέπει νὰ στραφῶμεν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μαζῶν. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Α. Ε. Σ. εἶναι σύμφωνος μὲ τὰς ἀπόψεις μας, διὰ δὲ τὴν Κυβέρνησιν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ γνωμοδότησίς του περὶ καταργήσεως κλασικῶν σχολείων. Διὰ τοῦτο δότησίς του περὶ καταργήσεως κλασικῶν σχολείων. Διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους θὰ καταργηθοῦν ἕτερα 40 ἀτροφικὰ γυμνάσια, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς ἀτροφικότητός των καὶ διότι εἶναι ἀνίσως κατανεμημένα, ἀφοῦ εἰς μὲν τὴν Καβάλλαν εἶναι ἓν γυμνάσιον εἰς δὲ τὸν νομὸν Λασηθίου εἶναι 7.

Κ. Βουδούρης. Νὰ τὰ χιλιάσῃ.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Καθόσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, τὴν μέσην ἐκπαίδευσιν, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς εἰσηγουμένης διατάξεως θὰ συνεπαγάγῃ καὶ οἰκονομίας, διότι θὰ γίνῃ ἔξοδος ὑπαλλήλων. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, κατόπιν τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, εἶμαι πρόθυμος νὰ διαγραφῇ ἡ διάταξις περὶ ἐξόδου τῶν δημοδιδασκάλων καὶ νὰ εἰσαχθῇ δι' ἰδίου νομοσχεδίου καὶ μετὰ συνεννόησιν μὲ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, διότι θέλομεν νὰ ἀποκρυσταλλωθῇ ἀκλονήτως ὅτι δὲν δημιουργοῦμεν καμμίαν ὀπάνην (χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐπωφελήθη τῶν ὀλίγων παρατηρήσεων ποὺ ἔκαμα διὰ νὰ ἐξηγήσῃ καὶ πάλιν τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὀφείλω ὅμως νὰ ὑπομνήσω εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅτι τὸ πρόγραμμα, αὐτὸ ὅπως εἶπα καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν Βουλήν, εὑρίσκεται μόνον εἰς τὰ χαρτιὰ χωρὶς νὰ πραγματοποιηθῇ. Τὸ πρόγραμμα ἐκεῖνο ἐπρόβλεπε καταργὴν τῶν Γυμνασίων καὶ Ἑλληνικῶν Σχολείων καὶ ἀντικατάστασιν δι' ἄλλων σχολῶν. Καὶ ὑπῆρξαν μέρη εἰς τὰ ὁποῖα ἐφηρμόσθη τὸ πρόγραμμα, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον κατηργήθησαν τὰ νέα σχολεῖα καὶ ἐπανῆλθομεν εἰς τὰ παλαιά. Εἰς τὴν Τεγέαν, ἔγινε κατάργησις, ἀνετικατάστασις καὶ ἐπαναφορὰ τοῦ παλαιοῦ σχολείου. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν μου συνέστη μία γεωπονικὴ σχολή, τῆς ὁποίας ἡ λειτουργία ἐματαιώθη.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) Εἰς τὴν Νεμέαν τί ἄλλο ἠθέλατε νὰ κάμῳ παρὰ γεωργικὴν σχολήν;

Π. Τσαλδάρης. Ἀτυχῶς μόνον καθηγηταὶ ἐδιωρίσθησαν κτίριον ἐνοικιάσθη, ἀλλὰ σχολὴ δὲν ἔλειτούργησε. Δι' αὐτὸ σᾶς εἶπα ὅτι τὸ πρόγραμμα εἶναι εἰς τὰ χαρτιὰ μόνον.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). 120 ἡμιγυμνάσια κατήργησα ἤδη εἰς τὰ πράγματα καὶ ὄχι εἰς τὰ χαρτιά.

Π. Τσαλδάρης. Δικαιοῦται νὰ μάθῃ ἡ Βουλή, ποῖα εἶναι αὐτὰ τὰ ἡμιγυμνάσια, ἵνα μὴ καταργοῦνται ταῦτα ἐν ἀγνοίᾳ τῶν τοπικῶν συνθηκῶν καὶ ἀναγκάζεσθε κατόπιν καὶ φέρνετε νόμους ἀκυρωτικοὺς τῶν ἀποφάσεων τοῦ Α.Ε.Σ. Διὰ τοῦτο θὰ ἐπρότεινα νὰ προσαχθῇ ὁ πίναξ τῶν καταργηθέντων καὶ τῶν καταργητέων ἡμιγυμνασίων.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) Τὰ καταργηθέντα εὑρίσκονται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἕτερον μέτρον τῆς ἐξόδου τῶν δημοδιδασκάλων, τὸ ὁποῖον ἐδηλώσατε ὅτι κατόπιν ὁμιλίας μου θὰ ἀποσύρητε, ἂν τυχὸν τὸ ἐπαναφέρετε, νὰ συνοδεύσητε μὲ τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα τοῦ προσωπικοῦ ποὺ θὰ ἐξέλθῃ καὶ μὲ ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου διὰ τὰς δαπάνας.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εὐχαριστεῖται πάντοτε ὑποστηρίζων ὅτι αἱ ἐπαγγελίαι μας δὲν συνοδεύονται καὶ ἀπὸ πράγματα.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ πιστεύω.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ἀλλ' εἶναι πράγματα ἢ ὄχι ἡ κατάργησις τῶν 120 ἡμιγυμνασίων; Τὸ θεβαιοῖ ἡ Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπίσης ἱδρύσαμεν 30 γεωργικὰ σχολεῖα ἐπὶ τῇ βάσει αἰτήσεων ἑκάστου τόπου. Ὅταν ὅμως ἐπήγαμεν τὰ γεωργικὰ σχολεῖα, εἴχαμεν ἀραιὰν φοίτησιν, διότι οἱ χωρικοὶ πιστεύουν ὅτι ἡ γεωπονία εἶναι περιττὴ ἐπιστήμη, ἐκτὸς ἂν πρόκειται νὰ ἐξευρεθοῦν θέσεις διὰ τὰ τέκνα των. Ἐναντίον αὐτῆς τῆς πεποιθήσεως, τονίζω,

θὰ παλαίσωμεν, διότι θεωροῦμεν τὸν θεσμὸν χρήσιμον καὶ θὰ ἐμμείνωμεν μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐκτοπίσωμεν κάθε πρόσκομμα. (Χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Εἰς τὴν Μάτσανην ἐδημιουργήσατε σχολὴν γεωργικὴν καὶ τὴν ἀφήκατε χωρὶς γεωπόνον καὶ ἔλαβα περὶ τούτου τηλεγράφημα διαμαρτυρίας ὅπερ καὶ σᾶς παρέδωκα.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς Παιδείας). Διότι δὲν ἐπῆγαν μαθηταί, ἢ διότι ὁ ἀριθμὸς ἦτον τόσον ἀσήμαντος, ὥστε δὲν ἐδικαιολόγει διδάσκαλον. Πέρυσιν εἴχαμε 36 γεωργικὰ σχολεῖα καὶ κατηργήσαμεν 12. Πειραματιζόμεθα ἁπλῶς εἰς τὸν θεσμὸν καὶ ἡ πεῖρα θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ποῖος τύπος σχολείου θὰ εἶναι ὁ προσήκων. Πειραματισμοὶ δὲ ἄνευ ἐφαρμογῆς εἶναι ἀκατανόητοι.

Π. Τσαλδάρης. Ὀρθότερον θὰ ἦτο ἐὰν προηγουμένως ἐξητάζοντο αἱ ἀνάγκαι ἑκάστου τόπου.

Ὁ κ. **Κ. Βουδούρης** λέγει ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ τροποποίησις τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας τῶν διδασκάλων.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς Παιδείας). Ἐβήλωσα ὅτι διὰ τὴν Μέσην Ἐκπαίδευσιν θὰ μείνῃ ἡ διὰ ἀξιῶν, διὰ δὲ τὴν δημοτικὴν θὰ συζητήσωμεν ὅταν ἔλθῃ τὸ εἰδικὸν νομοσχέδιον.

Κ. Βουδούρης. Ἐγὼ θὰ ἐπρότεινον, προσθέτει, διὰ τοὺς δημοδιδασκάλους ὑποχρεωτικὴν τὴν ἔξοδον, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσαν τὸ 65 ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ 35 ἐτῶν ὑπηρεσίαν.

Μεθ' ὃ κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β' συζήτησιν γενομένων δεκτῶν τῶν τροποποιήσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἄρθρων 20, 21, 22, 29, 33, 34, 36, 38, 41, 43 ὡς καὶ τῶν προσθηκῶν αὐτοῦ ὡς ἄρθρων 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57 καὶ 58 τοῦ ἄρθρου 44 λαβόντος τὸν ἀριθμὸν 59 καὶ ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνονται εἶτα δεκτὰ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὰ σχέδια νόμων:

1) «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3409» καὶ

2) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου 4642 «περὶ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν».

Προκειμένου νὰ συζητηθῇ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀκτοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν τακτικὴν καὶ κανονικὴν ἐκτέλεσιν τῆς γραμμῆς Ἑλληνικῶν λιμένων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς» προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ι. Ράλλη**, ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις του δι, αὔριον.

Ἐπὶ τῆς ἐφ' ἅπαξ συζητήσεως τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 27ης Ἰανουαρίου 1932 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 4042 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων καὶ οἰκογενειῶν τῶν θυμάτων πολέμου, ὁ κ. **Ι. Ράλλης** παρατηρεῖ ὅτι ἐνῷ πρόκειται περὶ προστάτου Διατάγματος ἔρχεται τοῦτο πρὸς ψήφισιν μὲ σωρείαν τροποποιήσεων.

Ὁ κ. **Δ. Ἰασωνίδης** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) λέγει ὅτι ὑπάρχουν αἱ τροπολογίαι αἱ ἰδικαί μας καὶ πολλῶν συναδέλφων, ἐπειδὴ ὅμως ὁ Προϊστάμενος τοῦ Ταμείου διωρίσθη ὁ στρατηγὸς Διαλέτης ὅστις μελετᾷ τὰς τελευταίας τροποποιήσεις, εἶναι ἀνάγκη νὰ κυρωθῇ τὸ Διάταγμα, ὡς εἶχε διατυπωθῇ, ἐντὸς δὲ μηνὸς ὁπροσχόμεθα μετὰ τὸ πόρισμα τῆς μελέτης τοῦ στρατηγοῦ Διαλέτη νὰ φέρωμεν Νομοσχέδιον ρυθμίζον ὁριστικῶς τὰ τοῦ Ταμείου, διότι τὸ ζήτημα τῶν θυμάτων πολέμου εἶναι Πανελληνίου ἐνδιαφέροντος.

Ι. Ράλλης. Μετὰ τὰς δηλώσεις ταύτας δὲν ἔχομεν οὐδεμίαν ἀντίρρησιν.

Θ. Χαβίνης. Ἠρώτησα, παρατηρεῖ, ποῖον σχέδιον συζητοῦμεν, διότι κυκλοφοροῦν δύο τρία.

Δ. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Τὸ τῆς ἐξουσιοδοτικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ι. Ράλλης Πρόκειται περὶ Νομοθετικοῦ Διατάγματος; ἐκδοθέντος κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος ὅπερ ἐξέδωκεν ἡ Ἐπιτροπὴ κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς Βουλῆς καὶ ἐδημοσίευσεν ἡ Κυβέρνησις.

Θ. Χαβίνης. Ἔκαμα τὴν παρατήρησιν, διότι ὑπῆρχε μία διάταξις ἀφορῶσα τὸν Πρόεδρον τοῦ Ταμείου, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει τώρα εἰς τὸ κυρούμενον διάταγμα. Πρέπει δηλαδὴ νὰ θεσπισθῇ ῥητῶς ὅτι ἡ προεδρία ἀνατίθεται εἰς ἀνώτατον ἐν ἐνεργείᾳ ἢ ἀποστρατείᾳ ἀξιωματικὸν ἐκ τῶν ἐχόντων ἀρίστην πολεμικὴν δρᾶσιν διὰ νὰ δύναται νὰ ἐπιβάλλεται.

Α. Ἰασωνίδης (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Αὐτὸ ἐπράξαμεν. Καὶ ἐδήλωσα ὅτι μὲ τὰς προσεχεῖς τροποποιήσεις θὰ ῥυθμισθῇ τοῦτο ὁριστικῶς.

Θ. Χαβίνης. Ὀρθώτερον θὰ ἦτο ἂν ἐκάματε ἀπὸ τώρα τὴν τροποποίησιν.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον τὸ κυρωτικὸν τοῦ δημοσιευθέντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος ἄνευ τροποποιήσεων ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 27ης Ἰανουαρίου 1932 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4042 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων καὶ τῶν οἰκογενειῶν θυμάτων πολέμου».

Ἄρθρον 1ον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 27ης Ἰανουαρίου 1932 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4042 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων καὶ τῶν οἰκογενειῶν θυμάτων πολέμου» ἐκ 17 ἄρθρων, τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ" ἀριθ. 30 τῆς 2ας Φεβρουαρίου ε. ἔ. φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως Τεῦχος Α'. καὶ ἔχον οὕτω :

Περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4042 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων καὶ τῶν οἰκογενειῶν θυμάτων πολέμου».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 19—20 Δεκεμβρίου 1931 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων» καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῶν Ν. Δ. Εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1ον.

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 ἀντικαθίστανται αἱ λέξεις «Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας Ἀσφαλείας» διὰ τῶν λέξεων «Διοικητοῦ τῆς Χωροφυλακῆς» καὶ μετὰ τὰς λέξεις «ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας» προστίθενται αἱ λέξεις «ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του».

Ἄρθρον 2ον.

Τὸ ἄρθρον 5 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Τὸ περίπτερον παραχωρεῖται προσωπικῶς πρὸς τὸν ἀνάπηρον. Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως, ἡ πώλησις, μεταβίβασις, ὑποθήκευσις καὶ ἐκμίσθωσις αὐτοῦ.

Προκειμένου ὅμως περὶ ἀναπήρων εὑρισκομένων εἰς σωματικὴν ἀδυναμίαν νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὰ περίπτερα αὐτῶν, τῆς ἀδυναμίας ἐλεγχομένης δι' ἐξετάσεως τοῦ ἀναπήρου καὶ γνωματεύσεως παρ' ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς Ἀπαλλαγῶν Στρατοῦ, ἐπιτρέπεται ἡ ἐπὶ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα μέχρι τριῶν ἐτῶν μίσθωσις κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Θυμάτων Πολέμου ἢ τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωσις περιπτέρων παραχωρηθέντων εἰς ἀναπήρους διωρισμένους εἰς δημοσίας, ἢ δημοτικάς, ἢ κοινοτικάς, ἢ παρ' ἀνωνύμῳ Ἑταιρείᾳ θέσεις.

Ἐὰν διὰ Διοικητικοῦ ἐλέγχου ἀποδειχθῇ, ὅτι, ὁ περιπτεροῦχος ἐξεχώρησε τὰ ἐπὶ τοῦ περιπτέρου του δικαιώματα ἢ ἐμίσθωσε τοῦτο ἄνευ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἀφαιρεῖται ἡ χορηγηθεῖσα ἄδεια,

Ἡ ἔξωσις τοῦ ἀναπήρου ὡς καὶ παντὸς τρίτου, ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ταμείου Θυμάτων Πολέμου,

Ἐπιτρέπεται μόνον ὁ μετ' ἄλλου ἀναπήρου συνεταιρισμὸς τοῦ δικαιούχου ἐν τῷ περιπτέρῳ,

Ἐν περιπτώσει θανάτου ἀναπήρου περιπτερούχου τὸ δικαίωμα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ περιπτέρου περιέρχεται διὰ μίαν πενταετίαν εἰς τὰ πρόσωπα τὰ δικαιούμενα εἰς μεταβίβασιν τῆς συντάξεως, ὑπαρχόντων δὲ τέκνων τοῦ ἀναπήρου εἰς ταῦτα μέχρις ἐνηλικιώσεώς των.

Ἄρθρον 3ον.

Τὸ ἄρθρον 11 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Συνιστᾶται Ταμεῖον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Θυμάτων Πολέμου» ἀποτελοῦν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἑδρεῦον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως.

Σκοπὸς τοῦ Ταμείου εἶναι ἡ παντοιοδὴς προστασία τῶν θυμάτων πολέμου εἰδικώτερον:

α') Ἡ προικοδότησις εἰς ἀπόρους ἀδελφὰς καὶ θυγατέρας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ τῶν πεσόντων ἢ ἀποβιωσάντων τοιούτων, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ θανάτου τούτων ἐπήγαζε δικαίωμα συντάξεως.

Προικὸς δικαιοῦνται :

1) Αἱ θυγατέρες τῶν πεσόντων ἢ ἀποβιωσάντων.

2) Αἱ θυγατέρες τῶν ἀναπήρων πολέμου τῶν ἐχόντων βαθμὸν ἀναπηρίας 20ὸ/ο καὶ ἄνω.

3) Αἱ ἀδελφαὶ τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων ἢ ἀποβιωσάντων ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἀναπήρων πολέμου τῶν ἐχόντων βαθμὸν ἀναπηρίας 20ὸ/ο καὶ ἄνω καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ὀρφαναὶ πατρὸς καὶ δὲν ἔχουσιν ἄλλον ἀδελφὸν ἐνήλικον ἢ ἄγαμον.

Τὸ χρηματικὸν ποσὸν τῆς προικὸς ὁρίζεται κατὰ κατηγορίαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Τ.Π.Θ. ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει δύναται νὰ ὑπερεῇ τὰς 7.000 δραχμάς.

Διὰ τὰς ἐγκριθείσας αἰτήσεις πρὸς προικοδότησιν ἐφαρμόζεται ὁ ἰσχύων Νόμος κατὰ τὴν ὑποβολήν των, κρίνονται δὲ αὗται ὑποχρεωτικῶς κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν τῆς ὑποβολῆς των.

β) Ἡ ἀνέγερσις οἰκημάτων ὑπὲρ τῶν ἀναπήρων πολέμου, κατὰ προτίμησιν ὑπὲρ τῶν ἐγγάμων πολυτέκνων τοιούτων.

Τὸ διατιθέμενον διὰ τὰς ἀνωτέρω δύο περιπτώσεις κατ' ἔτος ποσὸν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 2)10 τῶν ἐσόδων τοῦ Τ.Θ.Π. διὰ τὰς προικοδοτήσεις καὶ τὸ 1)10 διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκημάτων.

γ) Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις τῶν ὀρφανῶν πολέμου ὡς καὶ τῶν τέκνων τῶν ἀναπήρων πολέμου.

δ) Ἡ κατασκευή, διόρθωσις καὶ ἀνανέωσις τῶν τεχνητῶν μελῶν τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν.

ε) Ἡ δωρεὰν παροχὴ εἰς τὰ θύματα πολέμου τῆς ἰατρικῆς, νοσοκομειακῆς καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως.

Εἰδικῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως δικαιοῦται μόνον ἡ χήρα σύζυγος καὶ τὰ τέκνα τῶν πεσόντων ἢ ἀποβιωσάντων, οἱ ἀνάπηροι, αἱ σύζυγοι καὶ τὰ τέκνα των καὶ αἱ ἄγαμοι ἀδελφαὶ τῶν ἀνωτέρω ἐφ' ὅσον εἶναι ὀρφαναὶ πατρὸς καὶ δὲν ἔχουν ἄλλον ἀδελφὸν ἐνήλικον καὶ ἄγαμον.

Ἡ ἰατρικὴ ἀρωγὴ ἐνεργεῖται καὶ δι' ἰατρῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Σ.Τ.Θ.Π. ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει, μὴ ὑπερβαινούσῃ τὰς 1.000 δραχμάς, πλὴν τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὅπου ἡ ἀποζημίωσις δύναται νὰ εἶναι μεγαλειτέρα οὐχὶ ὅμως πλέον τῶν 3.000 δραχμῶν.

Μόνον τὰ στρατιωτικὰ φαρμακεῖα ἢ θεραπευτήρια χορηγοῦσι φάρμακα εἰς τὰ θύματα πολέμου ἐπὶ καταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου κατόπιν συνταγῶν ἰατρῶν τοῦ Τ.Θ.Π.

Ἀπαγορεύεται ἡ χορήγησις ἰδιοσκευασμάτων (Σπεσιαλιτὲ) φαρμάκων. Ἐπιτρέπεται αὕτη μόνον ἂν δὲν δύνανται γὰ ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ κοινῶν ὁριζομένων τῶν τοιούτων ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου τοῦ ὑπουργείου Ὑγιεινῆς.

στ') Ἡ ἵδρυσις καὶ λειτουργία περιπτέρων ἐν θεραπευτηρίοις φυματιώντων ἢ καὶ αὐτοτελοῦς σανατορίου καὶ ἡ εἰσαγωγὴ θυμάτων πολέμου εἰς ἡμεδαπὰ ἰδιωτικὰ σανατόρια διὰ καταβολῆς νοσηλείων.

ζ') Ἡ κατασκευὴ περιπτέρων καὶ ἡ παραχώρησις τούτων δωρεὰν εἰς ἀναπήρους πολέμου εἰς οὓς τὸ πρῶτον χορηγεῖται ἄδεια ὑπὸ τοῦ Σ.Τ.Θ.Π.

Εἰς τοὺς οὕτω ἀποκαθισταμένους ἀναπήρους χορηγεῖται καὶ βοήθημα ἐκ δραχμῶν 7.000 πρὸς ἀγορὰν εἰδῶν καπνοπωλείου καὶ λοιπῶν εἰδῶν πωλουμένων εἰς τὰ περίπτερα.

Κατὰ τὴν παραχώρησιν τῶν περιπτέρων προτιμῶνται οἱ ἀνάπηροι οἱ ἔχοντες μείζονα βαθμὸν ἀναπηρίας καὶ μεταξὺ αὐτῶν οἱ ἐκ πολεμικοῦ τραύματος ἀνάπηροι.

η') Ἡ παροχὴ παντὸς εἴδους περιθάλψεως εἰς τοὺς ἀναπο-καταστάτους ἀναπήρους καὶ τὰς οἰκογενείας θυμάτων πολέμου.

Ἐπιτρέπεται ἡ χορήγησις ἐκτάκτου χρηματικοῦ βοηθήματος αὐτοῖς κατόπιν ἡτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Τ.Θ.Π., ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει δύναται νὰ χορηγηθῇ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους χρηματικὸν βοήθημα εἰς οἰκογένειαν ἀναπήρου ἢ θύματος πολέμου ὑπερβαῖνον τὴν ἐτησίαν σύνταξιν αὐτῆς.

θ') Ἡ χορήγησις μηνιαίου χρηματικοῦ ἐπιδόματος εἰς μὴ ἀποκαταστα-θέντας ἀναπήρους πολέμου φυματικοὺς καὶ εἰς πάσχοντας ὁλοκληρωτικὴν ἀναπηρίαν.

Τὸ χορηγούμενον ποσὸν καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Τ.Θ.Π., μὴ δυνάμενον νὰ εἶναι ἔλασσον τῶν 1.500 οὐδὲ μεῖζον τῶν 2.000.

Εἰς τοὺς ἀναπήρους πολέμου τοὺς μὴ τυχόντας συντάξεως λόγῳ φυματιώσεως, ἀλλὰ προσβληθέντας μεταγενεστέρως χορηγεῖται τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα.

Τὸ ἐπίδομα τοῦτο χορηγεῖται αὐτοῖς κατόπιν γνωματεύσεως ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν Ἀπαλλαγῶν.

Διὰ τὴν λουτροθεραπείαν λόγῳ τραύματος τῶν ἀναπήρων πολέμου δύνανται νὰ ἀναγερθῶσιν ὑπὸ τοῦ Τ. Θ. Π. εἰς Αἰδηψὸν καὶ ἄλλας λουτροπόλεις ἰδιαίτερα κτίρια συντηρούμενα δαπάναις τοῦ Τ. Θ. Π. ἐφ' ὅσον οἱ πόροι αὐτοῦ ἐπαρκοῦσιν, ὁπότε παρέχεται δωρεὰν τροφὴ εἰς τοὺς ὑποβαλλομένους εἰς θεραπείαν διὰ λουτρῶν ἀναπήρους.

Εἰς τοὺς ἀναπήρους πολέμου καὶ τὰς οἰκογενείας αὐτῶν τοὺς ἀποκατασταθέντας διὰ τῆς παραχωρήσεως περιπτέρου μισθώσεως καφενείου, διορισμοῦ εἰς δημοσίας, δημοτικὰς ἢ ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ ὀργανισμοῦ δημοσίου δικαίου θέσεις καὶ τοὺς λαμβάνοντας μηνιαῖον ἐπίδομα φυματικούς, ἢ τοὺς πάσχοντας ὁλοκληρωτικὴν ἀναπηρίαν δὲν χορηγεῖται χρηματικὸν βοήθημα.

Οὗτοι ἀπολαύουσιν ὅμως ὅλων τῶν ἄλλων εὐεργετημάτων τῶν παρεχομένων εἰς τοὺς ἀναπήρους πολέμου.

Ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ οἱονδήποτε τύπον χορήγησις εἰς ἀναπήρους πολέμου δανείων. Τὰ μέχρι τοῦδε χορηγηθέντα δύνανται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Τ.Θ.Π. νὰ εἰσπράττωνται βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 12 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Ἡ διοίκησις τοῦ Ταμείου ἀνατίθεται εἰς ἐπταμελὲς συμβούλιον ἀποτελούμενον.

1) Ἐξ ἑνὸς προέδρου ὁριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ διετεῖ θητείᾳ.

2) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Δημοσίας Ἀντιλήψεως τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

3) Ἐξ ἑνὸς Διευθυντοῦ ἢ Τμηματάρχου τῆς Γ. Δ. Δ. Λ ὁριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

4) Ἐξ ἑνὸς τῶν ἀντισαγγελέων Πρωτοδικῶν ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν.

5) Ἐκ τοῦ Τμηματάρχου τοῦ Τ. Π. Θ. Π. τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως, ὃν ἀπόντα ἀναπληροῖ ἕτερος τμηματάρχης ὁριζόμενος παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως.

6) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑγειονομικοῦ ἀξιωματικοῦ ὁριζομένου καὶ ἀναπληρουμένου δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ.

7) Ἐξ ἑνὸς συνταξιούχου ἀναπήρου πολέμου ἐκλεγομένου ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τῆς Γενικῆς Ἑνώσεως Ἀναπήρων Ἀττικῆς ἐπὶ ἐνιαυσίῳ θητείᾳ ἀρχομένῃ ἀφ' ἧς καταστῇ ὁριστικὴ ἡ ἀπόφασις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως.

Καθήκοντα εἰσηγητοῦ ἐκτελεῖ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τ. Θ. Π.

Τὸν Πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος ἐκλεγόμενος ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ, τοῦτον δὲ ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Τὸ Συμβούλιον εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 4 ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Τὸ Συμβούλιον συνεδριάζει ὑποχρεωτικῶς τετράκις τοὐλάχιστον τοῦ μηνὸς κατὰ τὰς τρεῖς δὲ συνεδριάσεις ἀσχολεῖται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῶν αἰτήσεων θυμάτων πολέμου διαμενόντων εἰς τὰς ἐπαρχίας. Αἱ αἰτήσεις αὗται ἐξετάζονται ἀναλόγως τῆς χρονολογικῆς των σειρᾶς τῆς ὑποβολῆς των, αἱ δὲ ἐκδιδόμεναι ἐπ' αὐτῶν ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται ἐντὸς 15 ἡμερῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου 4042 ἀπαλείφεται ἐκ τῆς 1 παραγράφου ἡ λέξις «Ὑγιεινῆς».

Ἄρθρον 6.

Εἰς τὸ ἄρθρον 14 προστίθεται καὶ τρίτον ἑδάφιον ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Πᾶσα ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἢ τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν παραρτημάτων τοῦ Ταμείου ἀφορῶσα τὴν πρόσληψιν ἢ ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ θὰ ἐκτελῆται κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Προνοίας, ἢ τῶν Γενικῶν Διοικητῶν διὰ τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν παραρτήματα.

Ἄρθρον 7.

Εἰς τὴν β' παράγραφον τοῦ ἄρθρου 16 προστίθενται τὰ ἑξῆς:

Εἰς τὸν συντασσόμενον προϋπολογισμὸν ἀναγράφεται τὸ ποσὸν, ὅπερ δέον νὰ διατίθεται εἰς ἕκαστον νομὸν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θυμάτων πολέμου τῶν διαμενόντων μονίμως ἐν αὐτῷ.

Μεταξὺ τοῦ 2 καὶ 3 ἑδαφίου τοῦ ἄρθρου 16 προστίθεται νέον ἑδάφιον ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Ἡ κατανομὴ τῶν ἑκάστοτε διατεθειμένων διὰ τὸ Τ. Θ. Π. ποσῶν εἰς τὰ παραρτήματα αὐτοῦ γίνεται ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῆς Προνοίας καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν.

Ἄρθρον 8.

Εἰς τὴν 3 παράγραφον τοῦ ἄρθρου 17 καὶ μετὰ τὰς λέξεις «Στρατιωτικῶν καταστημάτων» προστίθεται «ὡς καὶ τῶν καταστημάτων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου».

Μετὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ ἄρθρου 17 προστίθεται καὶ 5 ἔχουσα οὕτω:

5) Ἐκ τῶν μηνιαίων ἐκ δραχμ. 300 εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ Τ. Θ. Π. τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ ἰδιωτῶν εἰς οὓς παρεχωρήθησαν καὶ παραχωροῦνται ἄδειαι λιανικῆς πωλήσεως καπνοῦ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 27 παράγραφος 3.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 17 προστίθεται καὶ νέον ἑδάφιον ἔχον οὕτω:

Οἱ προαναφερόμενοι πόροι βεβαιούμενοι ὑπὸ τοῦ Τ. Θ. Π. εἰσπράττωνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων.

Ἄρθρον 9.

Εἰς τὸ ἄρθρον 23 ἀντικαθίσταται ἡ λέξις «ἀνωτέρω» διὰ τῆς λέξεως «κατωτέρω».

Ἄρθρον 10.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 24 προστίθενται δευτέρα καὶ τρίτη παράγραφοι ἔχουσαι οὕτω·

Εἰς τὰς ἀδειούχους λιανικῆς πωλήσεως καπνοῦ οἰκογενείας θυμάτων πολέμου δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀνέγερσις μονοπωλειακῶν περιπτέρων παρὰ τῆς Νομαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς ἰδίαις αὐτῶν δαπάναις.

Δέν χορηγεύονται ἄδειαι εἰς τοὺς κατέχοντας δημοσίαν δημοτικήν, ἢ κοινοτικὴν ἢ παρ' ἀνωνύμῳ ἑταιρείᾳ θέσιν ὡς καὶ εἰς τοὺς μισθωτοὺς καφενείων ἢ πρατηρίων.

"Αρθρον 11.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 25 εἶναι ὅτι ἡ λιανικὴ πώλησις καπνοῦ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς συνοικισμοὺς κειμένους ἐκτὸς τοῦ σχεδίου πόλεως καὶ ἀπομεμακρυσμένους ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ Δήμου, μετ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4, κυρουμένης παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 25 προστίθεται καὶ 4ον ἐδάφιον, ἔχον οὕτω:

Ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἀδειούχου ἡ ἄδεια μεταβιβάζεται εἰς τὰ πρόσωπα τὰ δικαιούμενα εἰς μεταβίβασιν τῆς συντάξεως.

"Αρθρον 12.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 26 εἶναι ὅτι τῆς ἐξαμήνου προθεσμίας δικαιοῦνται μόνον ἐφ' ἅπαξ οἱ λαβόντες καὶ διὰ δευτέραν ἢ τρίτην φορὰν ἄδειαν λιανικῆς πωλήσεως καπνοῦ.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ ἰδίου τούτου ἄρθρου ἀντικαθίσταται ἡ λέξις «Ὑγιεινῆς» διὰ τῆς λέξεως «Προνοίας».

"Αρθρον 13.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 ἐδαφ. 1 εἶναι ὅτι αἱ περὶ λιανικῆς πωλήσεως καπνοῦ διατάξεις τοῦ Νόμου 4012 ἐφαρμόζονται μόνον εἰς πόλεις, κωμοπόλεις καὶ χωρία κάτω τῶν 10.000 κατοίκων, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ 2 ἐδαφίου τοῦ ἰδίου τούτου ἄρθρου εἶνε ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ παρ' οἱουδήποτε προσώπου ἐλευθέρα πώλησις τῶν εἰδῶν καπνοπωλείου μέχρις οὗ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐγκατασταθῇ ἀδειοῦχος ἐκ τῶν ἀναγραφομένων εἰς τὸ ἄρθρον 24.

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ 4ου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 27 προστίθεται καὶ 5 ἐδάφιον ἔχον οὕτω:

Ἐὰν διὰ διοικητικοῦ ἐλέγχου ἤθελεν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ ἀδειοῦχος ἐξεχώρησε τὰ ἐκ τῆς ἀδείας δικαιώματά του, ἀφαιρεῖται ἡ ἄδεια κατόπιν ἀποφάσεως τῆς χορηγησάσης ταύτην ἐπιτροπῆς.

"Αρθρον 14.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 28 εἶναι ὅτι ἐπιτρέπεται μὲν λιανικὴ πώλησις καπνοῦ εἰς ἐξ ἐπαγγέλματος λιανοπωλητὰς καπνοπώλας ἀλλὰ κατόπιν ἀδείας τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀποδείξει ὅτι ἦσκουν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ λιανικῆς πωλήσεως καπνοῦ παρ' ἀναπήρων θυμάτων πολέμου» καὶ ἐφ' ὅσον ἐξηκολούθησαν ἀσκοῦντες συνεχῶς ἀποκλειστικῶς τοῦτο καὶ μόνον, βεβαιουμένου τοῦ γεγονότος διὰ τῆς προσαγωγῆς πιστοποιητικοῦ τῆς ἁρμοδίας Οἰκονομικῆς Ἐφορείας ὅτι φέρονται ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς φορολογικοὺς καταλόγους τῶν ἐπιτηδευματιῶν χρήσεως 1925—1926 καὶ ἑφεξῆς.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 28 προστίθενται τὰ ἑξῆς τρία ἐδάφια.

4ον) Ἀνάπηροι πολέμου διατελέσαντες περιπτεριοῦχοι πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ εἰρημένου Ν. Δ. τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1925 χαρακτηρίζονται ὡς παλαιοὶ καπνοπῶλαι καὶ ὑπάγονται εἰς τὴν εὐεργετικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 28 μόνον ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀποδείξει διὰ προσαγωγῆς πιστοποιητικῶν τῆς οἰκείας Οἰκονομικῆς Ἐφορίας ὅτι ἦσκουν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὸ ἐπάγγελμα τοῦ καπνοπώλου πρὶν καταστῶσιν ἀνάπηροι.

5) Εἰς τοὺς καπνοπώλας τοὺς ἀσκήσαντας κατὰ τὸ παρελθὸν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ καπνοπώλου εἰς δύο διαφόρους τόπους δὲν χορηγοῦνται δύο ἀλλὰ μία ἄδεια δι' ἐπιλογῆς των ὡς πρὸς τὸν τόπον.

6) Ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ ἀδειούχου καπνοπώλου ἡ χορηγηθεῖσα ἄδεια δὲν μεταβιβάζεται εἰς τοὺς κληρονόμους του.

"Αρθρον 15.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ 2ου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 30 προστίθεται ἡ φράσις:

Ἐκτὸς ἐὰν οἱ καπνεμπορμήχανοι ἤθελον ἀρνηθῇ τὴν χορήγησιν ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς ἀδειούχους λιανοπωλητὰς τῶν προϊόντων των, ἢ ἤθελον ζητήσει τιμὴν ἀνωτέραν ἐκείνης εἰς ἣν παραχωροῦσι ταῦτα εἰς τὰ πρατήρια χονδρικῆς πωλήσεως.

"Αρθρον 16.

Ἐπιτρέπεται ἵνα διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως ὑπουργοῦ κωδικοποιηθῶσιν εἰς ἑνιαῖον κείμενον νόμου ἅπασαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἀπονομὴν πολεμικῆς συντάξεως εἰς τοὺς ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἑξῆς παθόντας ὁπλίτας καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας αὐτῶν διατάξεις ὡς καὶ αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἐν γένει προστασίαν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν ἀναπήρων καὶ τῶν οἰκογενειῶν θυμάτων πολέμου τοιαῦται.

"Αρθρον 17.

Οἱ ὁπωσδήποτε κακῶς λαμβάνοντες σύνταξιν πολεμικήν, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ὑποβάλωσιν αἴτησιν παραιτήσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας, ἀπαλλάσσονται πάσης ποινικῆς διώξεως ὡς καὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐπιστροφῆς τῶν παρ' αὐτῶν ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεισῶν συντάξεων μέχρι τῆς παραιτήσεως των.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ ἐκτέλεσίς του ἀνατίθεται εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἰανουαρίου 1932.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ Μέλη

Κ. ΑΙΔΩΝΙΚΙΔΗΣ, Γ. ΜΑΡΗΣ, Π. ΒΟΥΡΛΟΥΜΗΣ, Δ. ΔΙΓΚΑΣ, Α. ΛΑΒΕΞΑΝΔΡΗΣ, Λ. ΙΑΣΟΝΙΔΗΣ, Γ. ΚΑΤΕΧΑΚΗΣ, Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Α. ΖΑΝΝΑΣ, Π. ΘΗΒΑΙΟΣ.

Μεθ' ὃ, ὥρᾳ 8 μ.μ., συνεναίνει τῆς Βουλῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 4.30' μ. μ. τῆς αὔριον.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Ἀποστόλου

Π. Εὐριπαῖος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΒ'.

Τετάρτης 24 Φεβρουαρίου 1932.

Ὥρᾳ 4.30' μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. **Θ. Σοφούλης** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ ἐργολάβοι καὶ ἐργολῆπται δημοσίων ἔργων Λαμίας διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἀνακαινίσεως τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν εἰς τὴν ἑταιρίαν Γκαμόν.

Ἡ ἕνωσις τῶν ἐκ Τουρκίας ἑλλήνων ὑπηκόων ζητεῖ τὴν

χορήγησιν τοῦ πρώτου ποσοστοῦ εἰς πάσας τὰς κατηγορίας τῶν δικαιούχων, τὴν κύρωσιν τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων, τὴν χορήγησιν φορολογικῶν διευκολύνσεων κ.λ.π.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ν. Ξηρὸς** ὑποβάλλει αἴτησιν τοῦ Παμφθιωτικοῦ κτηνοτροφικοῦ συνεδρίου.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. **Δ. Γιαννόπουλος**, **Μ. Μαντᾶς** καὶ **Ι. Παπαφλέσσας** καταθέτουσιν αἴτησιν τοῦ συνδέσμου ἐργατῶν ἀμαξηλατῶν ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 3561.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Λούλης** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Αἰτωλοακαρνανίας ζητούντων τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ἀπαλλοτριώσεως Λειβαδίου.

Ὁ σύνδεσμος τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ Βορειοηπειρωτῶν ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν».

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ι. Παπαφλέσσας** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ κτηματικοῦ συλλόγου Λώρας Τριφυλλίας ζητοῦντος ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ καπνοφυτεία εἰς τὰ μὴ ἐλῶδη ἐδάφη τῆς ἐπαρχίας Τριφυλλίας.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ι. Νικολίτσας** καταθέτει αἴτησιν Χρήστου Σακκοπούλου ἰατροῦ ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 11733 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ὑγιεινῆς περὶ ἐπεκτάσεως τῆς χρήσεως τοῦ φαρμάκου του.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου Μακεδονομάχων «Παῦλος Μελᾶς» ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 5168.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ι. Παπαδάκης** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ γεωργικοῦ κύκλου τῆς περιφερείας Γιαννιτσῶν διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἐδέσσης μὴ χορηγοῦντος δάνεια συντηρήσεως.

Ὁ κ. **Φ. Ζαΐμης** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5282 περὶ τοῦ τρόπου ἐξοφλήσεως τῶν ἐνυποθήκων ἀπαιτήσεων ἐπὶ μουσουλμανικῶν ἀκινήτων».

Οἱ κ.κ. **Π. Θηβαῖος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης), **Φ. Ζαΐμης** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1932 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ προσταξίας τῆς δραχμῆς μέτρων».

Ὁ κ. **Α. Ζάννας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5163 περὶ οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν ἀεροπορίας».

Ὁ κ. **Κ. Λιδωρίκης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου 1932 Ν.Δ. περὶ παροχῆς βοηθημάτων διὰ τὸ τρέχον ἔτος ὑπὸ δήμων καὶ κοινοτήτων εἰς ἀπόρους δημότας διὰ τῆς λειτουργίας συσσιτίων ἢ παροχῆς εἰδῶν διατροφῆς».

Οἱ κ.κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καὶ **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 24 Δεκεμβρίου 1931 Ν. Δ. περὶ μέτρων ποσοστώσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς ἀποστρατευομένους ἢ ἀπολυομένους ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνθυπασπιστὰς συνεπείᾳ τραυμάτων ἐν τῇ ἐκτελέσει διατεταγμένης ὑπηρεσίας πρὸς τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουνίου 1931 κωδικοποιηθέντος νόμου 3981 περὶ ἐκθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου» καὶ

2) «Περὶ τροποποιήσεως κρὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ παρατάσεως ἀποπληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῆς κειμένης ἐκτάσεως Θεσσαλονίκης» καὶ

2) «Περὶ παραχωρήσεως ἄνευ ἀντιλλάγματος παραλιακοῦ γηπέδου τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου Βόλου εἰς τὸν δῆμον Ἰταγασῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμου».

1) «Περὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου 1932 συμβάσεως μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ ἀναθέσεως αὐτῇ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν τοκομεριδίων τῶν δυνάμει τοῦ νόμου 5207 ἐκδιδομένων ὁμολογιῶν».

3) «Περὶ ἐγκρίσεως ἀτελείας ἀραιοσίτου, κριθῆς καὶ βαμβακοσπόρου διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν πληθυσμῶν καὶ τῆς κτηνοτροφίας».

1) «Περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν λοχαγοῦ τοῦ πεζικοῦ Ἀθανασίου Δογάνη καὶ ἀνθυπασπιστοῦ τῆς χωροφυλακῆς Λ. Βούζα».

5) «Περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὴν Πηνελόπην χήραν Κωνσταντίνου Ἀργασάρη Λυμβάρδου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 5034 περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τῆς Στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διατάξεων καὶ διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ἀρχικελευστὰς τοῦ Π.Ν.».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Μυλωνογιάννης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 4826 κλπ.».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσωρινῆς ἀναστολῆς τῆς διὰ τοῦ νόμου ΔΝΔ. ἐπιβληθείσης ἐπὶ τῶν ἐλαίων Κερκύρας φορολογίας».

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. **Ε. Πριμίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ σωματείου ἀνικάνων μυλεργατῶν λέγει ὅτι κατὰ τὸ 1929 συνεστήθη ταμεῖον ἀσφαλίσεως τῶν μυλεργατῶν κατὰ τὸ β' δὲ ἄρθρον τοῦ νόμου οἱ κατὰ τὴν πρώτην λειτουργίαν τοῦ ταμείου ἀνίκανοι μυλεργάται ἔλαβον βοήθημα ἐφ' ἅπαξ καὶ ἀπεξενώθησαν παντὸς ἄλλου δικαιώματός των.

Εἶναι ὅμως δυνατὸν, ἐρώτων τὸ ταμεῖον ἔχει πόρους ἱκανούς, νὰ δοθῇ καὶ εἰς τοὺς ἀναφερομένους μυλεργάτας ἀνερχομένους εἰς 200 περίπου σύνταξίς τις μικροτέρα ἔστω ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ὁ κ. **Μ. Αἰλιανὸς** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ ἐκ Σμύρνης πρόσφυγος κ. Παπαδοπούλου λέγει ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ ζητήματος τῶν χρηματοκιβωτίων, τὰ ὁποῖα δι' ἐπισήμου ἀπογραφῆς περιῆλθον εἰς τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι καταφεύγουν εἰς τὰ τουρκικὰ δικαστήρια ἀλλ' εὑρίσκονται πρὸ μεγάλων δυσχερειῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐλέχθη ὅτι αἱ περιουσίαι αὐταὶ συνεψηφίσθησαν κατὰ τὰς συναφθείσας ἐν Ἀγκύρᾳ συμφωνίας παρακαλεῖ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ δηλώσῃ ἂν εἶναι ἀληθὲς, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει νὰ παρακαλέσῃ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ φίλου κράτους ὅπως ἐπιδείξῃ ἐπιείκειαν εἰς τὸ ζήτημα αὐτό.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἂν δὲν ἀπατῶμαι τὸ ζήτημα αὐτὸ κατ' ἀρχὴν πηγαίνει εἰς τὰ μικτὰ δικαστήρια. Θὰ ἐξετάσω καὶ θὰ ἀπαντήσω ἐγγράφως. Παρακαλῶ νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἁλιέων τῆς λίμνης Γιαννιτσῶν παρακαλούντων νὰ δοθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς τίτλος κατὰ τὴν γεννησομένην διανομὴν τῶν γαιῶν.

Οἱ κκ. **Δ. Γιαννόπουλος** καὶ **Ι. Νικολίτσας** συνιστῶσι τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Παρακαλῶ νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ι. Παπαφλέσσας. Εἶναι γνωστὸν κ. βουλευταὶ ὅτι οἱ παγετοὶ κατέστρεψαν τὸν σταφιδοπαραγωγικὸν κόσμον τῆς Πελοποννήσου, ὡς ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ δοθεῖσα ἀποζημίωσις εἶναι γλισχροτάτη. Ὡς νὰ μὴ ἦταν ἀρκετὰ ταῦτα κρατεῖται καὶ τόκος ὑπερημερίας διὰ τὰ δάνεια τὰ ὀφειλόμενα πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν καὶ τὸν σταφιδικὸν ὀργανισμόν. Ὁ ὀργανισμὸς οὗτος εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ τὰς ἀποζημιώσεις τὴν 1 Σεπτεμβρίου, ἡμέραν καθ' ἣν ἔγινεν ἡ ὑποχρέωσις τῶν σταφιδοπαραγωγῶν πρὸς τοὺς πιστωτάς.

Ἀλλ' ἐνῷ ἤρχισε καταβαλλομένη ἀπὸ τὰς 15 Νοεμβρίου εἰς τινας κοινότητας τοῦ ὁποκαταστήματος Μεσσήνης, ὡς εἰς τὴν κοινότητα Κατσαρᾶ, ἐκλήθησαν οἱ κάτοικοι τὴν 10 Φεβρουαρίου νὰ ἀποζημιωθῶσι μὲ τὴν πληροφορίαν ὅτι θὰ κρατηθῶσι τὰ δάνεια καὶ οἱ τόκοι ὑπερημερίας, οὕτω δὲ ἀντὶ 1200 δραχμῶν καταντᾷ νὰ λαμβάνουν μόνον 200. Δὲν γνωρίζω ἂν ὁ Α. Σ. Ο. ἔχει δικαίωμα νὰ διατάσσῃ νὰ πληρώνωνται τόκοι, τοὺς ὁποίους πρέπει αὐτὸς νὰ πληρώσῃ καὶ ὄχι οἱ σταφιδοπαραγωγοί, νὰ κρατηθῶσι δὲ καὶ τὰ δάνεια παρὰ τὰς κυβερνητικὰς ὑποσχέσεις. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὁ ὁποῖος γνωρίζει ἄριστα τὸ ζήτημα νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ διατάξῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ τόκου πρὸς τοὺς καταβάλλοντας αὐτόν.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. **Ι. Παπαδάκης** ὁμιλῶν ἐπὶ τηλεγραφήματος τῶν ἐργατῶν τῶν βαμβακοκλωστηρίων Βερροίας τῆς ἑταιρίας Βερμίου ἀναφέρει ὅτι τὰ ἐργοστάσια Βερροίας καὶ Ναούσης ἐλλείψει πρώτων ὑλῶν μόλις ἐργάζονται ἅπαξ ἢ δὶς τῆς ἑβδομάδος εἶναι δὲ θέσιον ὅτι θὰ κλείσωσιν, ἐὰν δὲν χορηγηθῇ κανονικῶς τὸ ἀπαιτούμενον συνάλλαγμα. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅπως λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα διὰ τὴν κανονικὴν χορήγησιν συναλλάγματος διότι ὑπάρχει ἄμεσος κίνδυνος κλεισίματος τῶν ἐργοστασίων, ὁπότε χιλιάδες οἰκογενειαρχῶν ἐργατῶν θὰ μείνωσιν εἰς τοὺς δρόμους ἄνευ ἐργασίας εἰς στιγμὰς μεγίστης ἀνεργίας καὶ οἰκονομικῆς κρίσεως.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Διετάχθη ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐπιθεωρητὴς τοῦ Ὑπουργείου ἵνα μεταβῇ ἐπὶ τόπου καὶ διχπιστώσῃ τὰς ἀνάγκας τῶν ἐν λόγῳ βιομηχανιῶν εἰς πρώτας ὕλας. Εἶναι περίεργον πῶς ἡ βαμβακουργία ἐξήντλησε τόσον ταχέως τὰς πρώτας αὐτῆς ὕλας, ἐνῷ κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ Ὑπουργείου εἰσαχθεῖς κατὰ τὸ 1931 βάμβαξ ἀνῆλθεν εἰς τόννους 10.167 ἀπέναντι τόννων 5.962 εἰσαχθέντων κατὰ τὸ 1930.

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν γεωργοκτηνοτρόφων Κολχικοῦ-Λαγκαδᾶ.

Ὁ κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν πολυτέκνων Νιγρίτης ζητούντων τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἑνὸς ἀγροκτήματος.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Νὰ μοῦ ἀποσταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ὁ κ. **Π. Φλῶρος** συνιστῶν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Κονίτσης λέγει ὅτι οὗτοι συνελθόντες ἐν συλλαλητηρίῳ ζητοῦν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ τοὺς χορηγηθῇ ἀραβόσιτος ἐπὶ πιστώσει καὶ ἐξ ἄλλου νὰ ἐπαναληφθοῦν τὰ διακοπέντα ἔργα ὁδοποιίας. Οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον, λέγει, ἐὰν μείνωμεν μὲ τὰ ὀλίγα χιλιόμετρα ποὺ ἔγιναν τί θὰ λέγει ὁ κόσμος, ὅτι δηλαδὴ ἐπετάξαμεν ἀδίκως χρήματα. Ἡ ἐπαρχία Κονίτσης εἶναι τὸ ἔσχατον ὅριον εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδος σιτίζεται δὲ ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀκόμη εἶναι ἐπάναγκες νὰ ἐκτελεσθοῦν τὰ ἔργα συγκοινωνίας, τὰ ὁποῖα ζητοῦν οἱ κάτοικοι.

Οἱ κκ. **Σ. Σταυρόπουλος** καὶ **Κ. Κατσαδήμας** συνιστῶσι τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** λέγει ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων ὁδοποιΐας παρέσχε πόρον ζωῆς εἰς πολλοὺς μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν πολλοὶ οἱ ὁποῖοι ἔπαυσαν ν' ἀσκοῦν τὸ ἐπάγγελμά των διὰ νὰ κερδίσουν περισσότερα. Ἤδη διακοσίων τῶν ἔργων εὑρίσκονται οὗτοι εἰς οἰκτρὰν οἰκονομικὴν θέσιν καὶ παρακαλεῖ νὰ δοθῇ εἰς αὐτοὺς ἀραβόσιτος ἐπὶ πιστώσει.

Ι. Νικολίτσας. Πλὴν τῆς συντάσεως τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. συνάδελφος παρακαλῶ νὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ διὰ τὴν ἐπαρχίαν Τριχωνίδος πρὸς παροχὴν ἐπὶ πιστώσει ἀραβοσίτου καθόσον οἱ ὀρεινοὶ δήμοι Ἀκαρνανικῶν—Ἀμβρακίας—Ἀμφίας κλπ. ἔχουσι ἀπόλυτον καὶ ἄμεσον ἀνάγκην τοιαύτης ἐνισχύσεως. Εἰδικῶς συνιστῶ νὰ ἐξευρεθῇ ὁπωσδήποτε τὸ μέσον τῆς τοιαύτης ἐνισχύσεως τῶν χωρίων Πλατυπόρου καὶ Ἀνακλήψεως ἅτινα κυριολεκτικῶς λοιμοκτονοῦσι.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Παρακαλῶ νὰ μοῦ ὑποβληθῇ μία αἴτησις διὰ νὰ τὴν συστήσω εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Δ. Γιαννόπουλος. Λέγει, ὅτι ὡς γνωστὸν διὰ νόμου ἐδόθη δικαίωμα εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν Θεσνίκης τῆς ἀπολύτεως καὶ ἐθελουσίας ἐξόδου τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων.

Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐξησφαλίσθησαν δικαιώματά τινα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, ὁ δήμαρχος Θεσσαλονίκης ὅμως τοὺς ἐβγάλε καὶ ὑπέγραψαν δηλώσεις κατὰ τὰς ὁποίας παραιτοῦνται οὗτοι πάσης ἀξιώσεώς των. Παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ προκαλέσῃ σοβαρῶς τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, διότι ὁ δήμαρχος Θεσσαλονίκης ἐπωρελούμενος τοῦ γνωστοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος ἐψηφίσθη παρὰ τὰς σοβαρὰς ἡμῶν ἀντιρρήσεις, ἠθέλησε νὰ στερήσῃ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα τοὺς ἔδωσεν ὁ νόμος, τοὺς ὑπεχρέωσε δηλαδὴ νὰ παραιτηθοῦν τῶν δικαιωμάτων τῆς συντάξεώς των, δηλώσας εἰς αὐτοὺς ὅτι ἂν δὲν δεχθοῦν νὰ ἐξέλθουν τῆς ὑπηρεσίας θὰ τοὺς ἀπολύσῃ. Νομίζω ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ ζημίᾳ καὶ αὐτῆς τῆς ἰδέας τῆς αὐτοδιοικήσεως, εἶναι δὲ καὶ ἄδικον, διότι ὁ νόμος δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ ἔχῃ τόσον ἐπιζήμιους συνεπείας.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ὁ νόμος ἀπέβλεψεν εἰς τὸ ν' ἀπαλλάξῃ τὸν δῆμον Θεσσαλονίκης ἑνὸς μεγάλου ὄχλου ὑπαλλήλων εἰς τὴν πληθώραν τῶν ὑπαλλήλων, καθόριστε δὲ καὶ δικαιώματα τῶν ὑπαλλήλων. Ἐὰν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ νόμου ἐγένοντο παρανομίαι, εἶναι καὶ τὰ δικαστήρια ἁρμόδια νὰ λύσουν τὸ ζήτημα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἐξετάσω μετὰ πάσης προσοχῆς τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Κ. Κατσαδήμας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν συλλόγων Γιαννιτσῶν ζητούντων τὴν ἵδρυσιν τοῦ ὑποκαταστήματος Ἀγροτικῆς Τραπέζης, τοποθέτησιν τμήματος στρατοῦ κλπ.

Ὁ κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος,** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν προσφύγων Ἀλιστράτη λέγει ὅτι παρὰ τὰς ἐντόνους καὶ ἐγκαίρως δικτυπωθείσας διαμαρτυρίας του ἀπὸ πέντε μηνῶν, δυστυχῶς ὁ προϊστάμενος τῶν συνεργείων διανομῶν κατεπάτησε πάντα νόμον καὶ τὸ Σύνταγμα. Κατέλυσε τὴν ἔννοιαν τῆς μικρᾶς ἰδιοκτησίας καὶ διέπραξε ποινικὸν ἀδίκημα. Μετὰ τὰς δικαίας διαμαρτυρίας τῶν ἰδιοκτητῶν ἔχομεν καὶ τὰς δικαιοτάτας τῶν ἀκτημόνων καὶ τῶν προσφύγων, διότι οἱ γηγενεῖς, προβαίνοντες διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ, κατελαμβάνοντο τὰς ἰδιοκτησίας των, οἱ δὲ νέοι κληροῦχοι, ἀφοῦ ἀπώλεσαν τὸν πλακιὸν κλῆρόν των, ἀναμένουν ἀπὸ τὸν ἀέρα νὰ προστατευθοῦν. Ἐζήτησα παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τὴν ἀποστολὴν Ἐπιθεωρητοῦ, ἵνα ἐξακριβωθῇ ἡ ἀληθὴς θέσις τῆς ἀτασθάλου διανομῆς τῶν γαιῶν Ἀλιστράτης καὶ ἐφαρμοσθοῦν οἱ νόμοι κατὰ τῶν ἀδικητάντων καὶ ἀδικούντων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπεσχέθη. Ἤδη παρακαλῶ νὰ ἀναφερῇ εἰς τὴν Βουλὴν σχετικῶς.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Διετάχθη ἤδη ὁ ἐπιθεωρητὴς κ. Παπαδόπουλος, ὅπως ἐπειγόντως μεταβῇ ἐπὶ τόπου.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ὁμιλῶν ἐπὶ τηλεγραφικῆς διαμαρτυρίας τῶν ἀγροτῶν Κουκλουτζᾶ διὰ τὴν ἐξευτελιστικὴν τιμὴν τῶν καπνῶν ποὺ προσφέρει ὁ Κρατικὸς Ὀργανισμός, λέγει ὅτι διὰ τὸ ἴδιον ζήτημα ἐκκρεμεῖ ἀπὸ μακροῦ ἐπερώτησίς του, ἡ ὁποία συζητουμένη θὰ τοῦ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσῃ διὰ μακρῶν. Ἤδη ζητεῖ νὰ παύσῃ ἡ μέθοδος τοῦ ἐξευτελισμοῦ τῶν τιμῶν, διότι ἡ κατὰ 20 καὶ 30 % μικροτέρα τιμή, ἣν προσέφερεν ὁ Ὀργανισμὸς εἰς τὰ καπνὰ ἐσοδείας 1930 ἀπὸ τὸ ἐμπόριον ἀποτελεῖ οἰκτρὰν ἀντιοικονομικὴν πρᾶξιν. Οἱ ἀγρόται οὕτω ἐδημιούργησαν ἀνοίγματα φοβερὰ καὶ ἐκδιάζονται νὰ πωλῶσιν εἰς ἐξευτελιστικὰς τιμὰς τὸ προϊόν των. Εἶναι ἀνάγκη αἱ τιμαὶ αἱ προσφερόμεναι ὑπὸ τοῦ Κράτους νὰ εἶναι ἀνώτεραι τοῦ ἐμπορίου διὰ λόγους ψυχολογικοὺς καὶ ἠθικούς. Ἐπίσης νὰ παύσῃ νὰ ὑπάρχῃ ἢ καὶ νὰ πληρώνεται πᾶς τόκος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀφειλομένων νὰ μὴ πληρώνουν οἱ ἀγρόται ἐναντι τῶν χρεῶν των πρὸς τὰς Τραπέζας πέραν τοῦ 50 % ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐπωκρώσεως. Εἶναι καθῆκον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τοῦτο, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πληρώνουν ὅλα τὰ σπασμένα κάθε ὑποθέσεως οἱ ἀγρόται. Εἶναι ἀνάγκη ἐθνικὴ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος νὰ συντηρηθῇ, διότι τὰ πρόσωπά του εἶναι ὁπόχλωμα ἀπὸ ὑποσιτισμὸν καὶ τ' ἀροτριῶντά του ἀποθνήσκουν κατὰ δεκάδας.

Ὁ κ. **Γ. Ζερβὸς** ζητεῖ μετ' ἐπιμονῆς ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ὥστε δηλώσῃ, ὅτι αἱ Τράπεζαι κατὰ τὴν ἀρξαμένην πώλησιν τῶν καπνῶν νέας ἐσοδείας δὲν θὰ κρατήσουν οὐδὲν ποσὸν παρὰ τῶν παραγωγῶν πρὸς ἐξόφλησιν παθητικῶν ὑπολοίπων, ἅτινα προέκυψαν ἀπὸ τὴν ἐξαγορὰν τοῦ Κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν καπνῶν περυσινῆς ἐσοδείας. Ἐπίσης ζητεῖ ὅπως καθορισθῇ τρόπος τμηματικῆς πληρωμῆς τῶν ὑπολοίπων τούτων, ὥστε νὰ διευκολυνθοῦν οἱ καπνοπαραγωγικοὶ πληθυσμοί, τοὺς ὁποίους μαστίζει τρομερὰ ἀνέχεια.

Α. Μπακάλμπασης. Τὸ ζήτημα τῆς συγκεντρώσεως τῶν καπνῶν καὶ εἰδικῶς τὸ ζήτημα τῶν ἀνοιγμάτων τῶν καπνοπαραγωγῶν εἶναι σοβαρώτατον καὶ πρέπει εἰδικῶς νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλήν. Ἐπ' αὐτοῦ ἔχομεν πρὸ πολλοῦ ἐπερώτησιν.

Α. Ἀλεξανδρῆς (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Τὸ ζήτημα βεβαίως εἶναι ζωτικὸν καὶ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ὀφείλω νὰ γνωρίσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἔγινε περὶ αὐτοῦ σύσκεψις τῆς Κυβερνήσεως μὲ τοὺς Διευθυντὰς τῶν Τραπεζῶν, καθ' ἣν συνεζητήθη ἐν συνόλῳ τὸ καπνικὸν ζήτημα καὶ ἀπὸ πάσας τὰς ἀπόψεις αὐτοῦ. Ἐδέχθησαν οἱ Διοικηταὶ τῶν Τραπεζῶν ὅπως, μελετῶντες τὸ ζήτημα, ἐπανέλθωσιν εἰς συνεδρίασιν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ. Δὲν παραλείπω νὰ προσθέσω ὅτι ἔδωσα συστάσεις εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ὅπως προσαρμοσθῇ μὲ τὰς συστάσεις τῆς Καβερνήσεως ἐν σχέσει πρὸς τὰς τιμάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀρκετὰ εὐνοϊκαί.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Γίνονται δεκτὰ τὰ σύνολα τῶν σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ προσθηκῶν εἰς τὸν νόμον περὶ ἀρχαιοτήτων».

2) «Περὶ ἐπισκευῆς καὶ συντηρήσεως ἀρχαιολογικῶν μουσείων».

3) «Περὶ τρόπου προσωρινῆς πληρώσεως κενῶν θέσεων ἐφόρων ἀρχαιοτήτων».

4) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου περὶ διοικήσεως ἐκπαιδεύσεως», ἔχοντα οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν εἰς τὸν νόμον ΒΧΜΣ' «περὶ ἀρχαιοτήτων».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

Ὁ γινόμενος καθ' οἱονδήποτε τρόπον κάτοχος ἀρχαίου, ὀφείλει ἐντὸς δεκαπενθημέρου, ἀφότου περιῆλθε το ἀρχαῖον εἰς τὴν κατοχήν του, νὰ δηλώσῃ τοῦτο εἰς τὴν πλησιεστέραν ἀρχαιολογικὴν ἢ ἀστυνομικὴν ἀρχήν, ἢ εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Τμῆμα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, καθιστῶν συνάμα γνωστὸν τὸν τρόπον τῆς ἀποκτήσεως τοῦ ἀρχαίου καὶ, ἐφόσον εἶναι δυνατόν, τὸν τόπον ἐν ᾧ εὑρέθη τοῦτο. Μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ ἀρχαίου ὁ κάτοχος δύναται νὰ φυλάξῃ ὁ ἴδιος τὸ ἀρχαῖον ἢ νὰ τὸ πωλήσῃ εἰς ἄλλον ἐντὸς τοῦ Κράτους κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ ἀρχαιολογικὸς ἔφορος τῆς περιφερείας ἢ ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἄλλος ἀνώτερος ἀρχαιολογικὸς ὑπάλληλος, ὀφείλουσιν ἐντὸς κατὰ τὸ δυνατὸν βραχέος χρονικοῦ διαστήματος νὰ ἐξετάσωσι καὶ περιγράψωσιν ἀκριβῶς τὸ ἀρχαῖον. Ἐὰν τὰ δηλούμενα ἀρχαῖα ἔχωσι μικρὰν ἐπιστημονικὴν σπουδαιότητα καὶ πολὺ μικρὰν ἢ οὐδεμίαν ἐμπορικὴν ἀξίαν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου ἀριθμοῦνται ταῦτα ἁπλῶς καὶ περιγράφονται, καταλείπονται δὲ εἰς τὴν ἐλευθέραν χρῆσιν τοῦ κατόχου. Τὸ Ὑπουργεῖον δύναται νὰ ζητήσῃ ὅπως κατατεθῶσι καὶ φωτογραφίαι τῶν ἀρχαίων τούτων.

Ἐὰν ὁ κάτοχος τοῦ ἀρχαίου εἶναι ἔμπορος ἀρχαιοτήτων, τὸ Ὑπουργεῖον δύναται, προκειμένου περὶ ἀρχαίου ἀξίου λόγου, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, νὰ προβαίνῃ εἰς ἀναγκαστικὴν ἀγορὰν τοῦ ἀρχαίου, τῆς τιμῆς αὐτοῦ ὁριζομένης, ἂν δὲν ἐπέλθῃ συμφωνία μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ κατόχου τοῦ ἀρχαίου, κατὰ τὸν ἐν τῇ 2α παραγράφῳ τοῦ 5ου ἄρθρου τοῦ παρόντος νόμου, ὁριζόμενον διαιτητικὸν τρόπον. Εἰς τὸν κάτοχον καταβάλλεται μόνον τὸ ἥμισυ τῆς οὕτω ὁριζομένης τιμῆς.

Ἄρθρον 2.

Κάτοχος ἀρχαίων παραλείψας νὰ ἐνεργήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 δήλωσιν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁριζομένης προθεσμίας, οὐχὶ ὅμως καὶ πέραν τῶν δύο μηνῶν, ἀφ' ἧς ἐγένετο τοιοῦτος, τιμωρεῖται διὰ προστίμου 500—2000 δραχμῶν. Ἐὰν δὲ ἡ δήλωσις ἐγένετο μετὰ δύο μῆνας τιμωρεῖται διὰ προστίμου 1000—4000 δραχμῶν. Ἐὰν μετὰ τὸ δίμηνον καὶ πρὸ τῆς δηλώσεως ἀνακαλυφθῇ κατ' ἄλλον τρόπον ὁ κατέχων τὸ ἀρχαῖον, σὺν τῇ ποινῇ ἐπιβάλλεται καὶ δήμευσις τοῦ ἀνακαλυφθέντος ὑπὲρ τῶν Μουσείων τοῦ Κράτους.

Ὁ ἐπὶ σκοπῷ παρανόμου διαθέσεως τοῦ ἀρχαίου παραλείψας πέραν τοῦ διμήνου νὰ δηλώσῃ τὴν κατοχὴν τούτου τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως 1 μέχρι 6 μηνῶν καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς 1000—4000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 3.

Ὁ νομίμως ἐργαζόμενος ἐντὸς δημοσίων, δημοτικῶν, κοινοτικῶν, μοναστηριακῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων καὶ ἀνακαλύπας ἐν αὐτοῖς ἀρχαῖα, ἐὰν δηλώσῃ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ταύτην, ἐντὸς 15 ἡμερῶν εἰς τὴν πλησιεστέραν Ἀρχαιολογικὴν Ἀρχήν, λαμβάνει ὡς ἀμοιβὴν τὸ 1/4 τῆς ἀξίας τῶν εἰς τὸ Δημόσιον περιερχομένων ἀρχαίων. Ἐὰν οὗτος παρέλειψε νὰ κάμῃ τὴν δήλωσιν, οὐχὶ ὅμως πέραν τοῦ διμήνου, οὐδεμίαν λαμβάνει ἀμοιβήν. Ἐὰν ὅμως παρέλειψε νὰ κάμῃ τὴν δήλωσιν πλέον τοῦ διμήνου, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως 15 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν.

Ἄρθρον 4.

Εἰς πάντα ἰδιώτην ἢ δημόσιον ὑπάλληλον, ὑποδεικνύοντα τὴν παράβασιν τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων ἄρθρων περὶ δηλώσεως κατοχῆς ἀρχαίων, παρέχεται ὡς ἀμοιβὴ τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ὑπὸ τοῦ παραβάτου τῆς διατάξεως πληρωνομένου προστίμου ἢ ἀμοιβὴ ἴση πρὸς τὰ 1/2 ἢ τὸ 1/4 τῆς ἀξίας τοῦ ἀρχαίου, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 5.

Τιμωρεῖται διὰ προστίμου 500—6000 δραχμῶν ὁ δι' οἱασδήποτε ἐννόμου πράξεως ἐν ζωῇ μεταβιβάζων τὸ παρ' αὐτοῦ κατεχόμενον ἀρχαῖον, ἄνευ προηγουμένης δηλώσεως περὶ τῆς τοιαύτης μεταβιβάσεως εἰς τὸν ἁρμόδιον ἀρχαιολογικὸν ἔφορον. Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑπόκειται καὶ ὁ πρὸς ὃν ἡ μεταβίβασις ἐὰν παρέλειψεν αὐτὸς τὴν τοιαύτην δήλωσιν.

Ἡ ἄνευ προηγουμένης δηλώσεως γενομένη μεταβίβασις εἶνε ἄκυρος.

Ἄρθρον 6.

Ἡ χρηματικὴ ἀξία τῶν ἀρχαιοτήτων ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου ἢ ὑπὸ Ἐπιτροπῆς δύο Ἐφόρων ἀρχαιο-

τήτων, οἵτινες δύνανται νὰ μὴ εἶναι μέλη τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, καταρτιζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Τὴν ἐκτίμησιν ἀρχαιοτήτων μικρᾶς σπουδαιότητος δύναται νὰ ἀναθέτῃ ὁ Ὑπουργὸς κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, καὶ εἰς τοὺς ἁρμοδίους ἀρχαιολογικοὺς ἐφόρους. Προκειμένου νὰ ἀποζημιωθῇ ἰδιώτης ὑπὸ τοῦ Δημοσίου δι' ἀγορὰν ἢ διὰ πρόσκτησιν καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἀρχαίου, ἂν ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ὁριζομένη τιμὴ τοῦ ἀρχαίου δὲν γίνῃ ἀποδεκτή, συνίσταται ἐπιτροπὴ ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ ἰδιώτου, ἑνὸς ἐφόρου ἀρχαιοτήτων ἢ Διευθυντοῦ Μουσείου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, καὶ ἑνὸς τρίτου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἥτις ὁρίζει κατὰ πλειοψηφίαν ἀνεκκλήτως τὴν ἀξίαν τοῦ ἀρχαίου.

Ἐὰν δὲν ἐπιτευχθῇ πλειοψηφία κατὰ τὸν ὁρισμὸν τῆς τιμῆς ἀρχαίου ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐπιτροπῆς, τὴν τιμὴν τοῦ ἀρχαίου ὁρίζει ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔχων ὑπ' ὄψει τὴν ὑφ' ἑκάστου τῶν τριῶν μελῶν ὁρισθεῖσαν τιμήν.

Ἄρθρον 7.

Ἐὰν ὑπάρχωσι ἢ εὑρεθῶσι τυχαίως ἐν ἰδιωτικῷ κτήματι ἀρχαῖα κτίρια ἢ ἄλλα ἀρχαῖα μὴ δυνάμενα νὰ μετακινηθῶσιν, ἐὰν εἶναι ἄξια λόγου καὶ πρέπει νὰ διατηρηθῶσιν, ὁ κύριος τοῦ κτήματος ἀμείβεται μόνον διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ χώρου ὃν τὸ ἀρχαῖον καταλαμβάνει, ἐκτιμωμένου τούτου κατὰ τὴν ἀνωτάτην τρέχουσαν ἀξίαν ὁμοίων κτημάτων ἐν τῇ περιφερείᾳ ηὐξημένην κατὰ 10 ο/ο. Εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὴν ἀρχαιότητα, εἴτε οὗτος εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης, εἴτε ἄλλος τις νομίμως ἐργαζόμενος ἐν τῷ κτήματι, δύναται ἐὰν οὗτος δηλώσῃ τὴν εὕρεσιν ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν νὰ δοθῇ ἀμοιβή τις ἀνάλογος τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἀρχαίου.

Κάτοχος κτήματος ἐν τῷ ὁποίῳ ἤθελον εὑρεθῇ ἀρχαῖα μὴ δυνάμενα νὰ μετακινηθῶσι καὶ παραλείψας νὰ δηλώσῃ τοῦτο ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 ὁριζομένης προθεσμίας, τιμωρεῖται διὰ τῶν ἐν ἄρθ. 2 καὶ κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ διακρίσεις ποινῶν.

Ἄρθρον 8.

Περὶ τοῦ διατηρητέου ἀκινήτου ἀρχαίου ἀποφαίνεται τὸ βραδύτερον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δηλώσεως αὐτοῦ ὁ ἀρχαιολογικὸς ἔφορος, ἐφ' ἧ δὲ περιπτώσει εὑρίσκεται οὗτος ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν ἐφόρων ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐντὸς δύο τὸ πολὺ μηνῶν ἀπὸ τῆς δηλώσεως. Μετὰ παρέλευσιν διμήνου ἀπὸ τῆς δηλώσεως εὑρέσεως τοῦ ἀρχαίου, ἐὰν δὲν ἐληφθῇ ἀπόφασίς τις περὶ αὐτοῦ, ὁ ἰδιοκτήτης δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν παρακώλυσιν τῆς χρήσεως τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ. Παρελθόντος ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δηλώσεως εὑρέσεως τοῦ ἀρχαίου, ἂν δὲν ἐληφθῇ εἰσέτι ἀπόφασις τις περὶ αὐτοῦ, ὁ ἰδιοκτήτης δύναται νὰ θεωρήσῃ τοῦτο ὡς μὴ διατηρητέον.

Ὁ ἁρμόδιος ἀρχαιολογικὸς ἔφορος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν προσήκουσαν ἐνέργειαν πρὸς ἔγκαιρον ἐκτέλεσιν τῶν διατυπώσεων πρὸς ἀπόφασιν περὶ τοῦ διατηρητέου ἀκινήτου ἀρχαίου.

Ἐὰν εἶναι ἀνάγκη δοκιμαστικῆς σκαφῆς πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς σπουδαιότητος ἀκινήτου ἀρχαίου, δύναται ὁ ἀρχαιολογικὸς ἔφορος ἢ ὁ ἐπιμελητὴς νὰ προβαίνῃ ἀμέσως εἰς ταύτην γνωρίζων τοῦτο τῷ Ὑπουργείῳ, καὶ συνεννοούμενος περὶ τῆς δαπάνης.

Ἄρθρον 9.

Ὁ ὑπόδειξας οἱαδήποτε ἀρχῆ ἀτοκαλυφθέντα ποὺ ἄγνωστα ἀρχαῖα ἢ ἐπιδείξας τόπον ἐν ᾧ ὑπάρχουν ἀρχαῖα καὶ συντελέσας οὕτω εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ἀρχαίων δύναται νὰ λαμβάνῃ ἀμοιβὴν ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῶν ἀρχαίων καὶ τῆς συνδρομῆς ἣν παρέσχεν κατ' ἐκτίμησιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου. Ἡ τοιαύτη ἀμοιβὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα τοῦ 1)4 οὐδ' ἀνωτέρα τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀξίας τῶν ἀρχαίων.

Περὶ ἀνασκαφῶν.

Ἄρθρον 10.

Ἀνασκαφὰς πρὸς εὕρεσιν ἀρχαίων ἢ ἐξερεύνησιν ἀρχαιολογικῶν τόπων ἐνεργεῖ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας 1) διὰ παντὸς ἔχοντος τριετῆ ἀρχαιολογικὴν ὑπηρεσίαν ἐφόρου ἀρχαιοτήτων, 2) διὰ παντὸς ἄλλου συγκεντροῦντος τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια κατὰ ἀπόφασιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, λαμβανομένην διὰ πλειοψηφίας τῶν 3)4 τῶν παρόντων.

Ἄρθρον 11.

Ἑλληνικὰ ἐπιστημονικὰ καθιδρύματα, ἰδίᾳ δὲ ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία, δύανται μετ' ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου νὰ ἐκτελῶσιν ἀνασκαφάς, τῶν διευθυντῶν αὐτῶν λαμβανομένων κατὰ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθ. καθοριζόμενα.

Ἄρθρον 12.

Αἱ ἐν Ἑλλάδι ἐδρεύουσαι ξέναι ἀρχαιολογικαὶ σχολαὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἐκτελῶσιν ἀνασκαφὰς ἐπὶ δημοσίων κτημάτων ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργείου διὰ τῶν μελῶν αὐτῶν, ἂν ταῦτα ἐξετέλεσαν ἤδη ἀλλαχοῦ ἀνασκαφὰς ἢ παρηκολούθησαν ἐπὶ χρονικόν τι διάστημα τὴν ἐκτέλεσιν ἀνασκαφῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν σχολῶν ἐκτελουμένων ἀνασκαφῶν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος τῶν τριῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐποπτεύει τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας δι' ἑνὸς ἐφόρου ἢ ἐπιμελητοῦ Ἀρχαιοτήτων, ἢ ἐλλείψει τοιούτων δι' ἄλλου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ὁριζομένου ἀρχαιολόγου ἢ ἐκπαιδευτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ὑπὸ ἐκτάκτως πρὸς τοῦτο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνασκαφῆς προτάσει τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου προσλαμβανομένου ἐκτάκτου ὑπαλλήλου.

Εἰς ἐπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς προσλαμβανομένους κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πρὸς ἐποπτείαν ἀνασκαφῶν ὑπὸ ξένων ἀρχαιολογικῶν σχολῶν ἐκτελουμένων παρέχεται ἀμοιβὴ ἴση πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν.

Τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἐκτάκτως προσλαμβανομένων χάριν τῆς ὡς ἄνω ἐποπτείας ὑπαλλήλων ὁρίζει ὁ Ὑπουργὸς κατὰ πρότασιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, πληρώνεται δ' αὕτη ἐκ τῶν κατὰ τὸν νόμον 1823 ἀρχαιολογικῶν ἐτέδων.

Ἄρθρον 13.

Οὐδεμία ἄδεια νέας ἀνασκαφῆς χορηγεῖται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ ἵδρυμα πρὸ τῆς δηλώσεως αὐτῶν ὅτι ἔληξεν ἡ προηγουμένως δοθεῖσα ἄδεια πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλης ἀνασκαφῆς.

Ἄρθρον 14.

Ἄδεια πρὸς ἀνασκαφὰς ἐν ἰδίοις κτήμασι παρέχεται καὶ εἰς ἰδιώτας ἀλλὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ἔχει μόνος ὁ ἀρχαιολογικὸς ἔφορος τῆς περιφερείας, ἢ ἐλλείψει τούτου ἄλλος ἔφορος ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Εἰς ἰδιώτην ὑποβάλλοντα αἴτησιν περὶ ἀνασκαφῆς ἐν ἰδίῳ κτήματι ὀφείλει νὰ δοθῇ ἄδεια ἐπιχειρουμένης συγχρόνως τῆς ἀνασκαφῆς ἐντὸς διετίας. Εἰς οὐδένα ἰδιώτην παρέχεται ἄδεια ἀνασκαφῆς ἐν ἀλλοτρίῳ κτήματι.

Τὰ εὑρισκόμενα ἐν τοιαύταις ἰδιωτικαῖς ἀνασκαφαῖς ἀρχαῖα περιέρχονται εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἐκτελέσαντος τὴν ἀνασκαφὴν ἰσχύουσι δὲ περὶ αὐτῶν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου.

Ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα ἀρχαῖα ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ τοῦ ἄρθρου τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 15.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνασκαφῆς ἐν ἰδιωτικῷ κτήματι ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει νὰ παρέχῃ εἰς τὸν διευθύνοντα, κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργείου, τὴν ἀνασκαφὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν, νὰ διαθέτῃ τὸ κτῆμα κατὰ βούλησιν, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνασκαφῆς, χωρὶς νὰ δύναται νὰ παρακωλύῃ ἐνέργειάν τινα τούτου ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐπέρχεται βλάβη εἰς τὸ κτῆμά του, δύναται δὲ ὅμως ὁ ἰδιοκτήτης νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Ὑπουργείου, ἂν νομίσῃ, ὅτι δὲν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη χάριν τῆς ἀνασκαφῆς νὰ γίνῃ ἡ ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου τυχὸν ἐνεργουμένη βλαβερὰ εἰς τὸ κτῆμά του ἐργασία.

Ἐπιτροπὴ ἐκ δύο Ἐφόρων ἀρχαιοτήτων ἢ μελῶν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, ὁριζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, κρίνει τελειωτικῶς περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, διακυπτομένης ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἐργασίας, ἧς διαφισβητεῖται ἡ σκοπιμότης. Δὲν δύναται ὅμως ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ γίνῃ καταστροφὴ κτιρίου ἢ τεχνικῶς ἀξιολόγου ἐγκαταστάσεως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου.

Τὸ Ὑπουργεῖον δικαιοῦται νὰ συνεχίσῃ, ἰδίᾳ δαπάνῃ, τὴν ὑπὸ ἰδιώτου ἐπιχειρηθεῖσαν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀνασκαφήν, ἂν οὗτος δηλώσῃ ὅτι ἐπιθυμεῖ δι' οἱονδήποτε λόγον νὰ διακόψῃ ταύτην, ἢ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς διεξαγωγὴν ρυθῆς χρήματα.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἰδιώτης οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν γινομένην τυχὸν διὰ τῆς ἀνασκαφῆς βλάβην εἰς τὸ κτῆμά του δύναται νὰ ζητήσῃ. Τὸ ἥμισυ τῶν ἐν τοιαύτῃ ἀνασκαφῇ εὑρισκομένων ἀρχαίων κατατίθεται ἄνευ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως εἰς Δημόσιον Μουσεῖον, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ παραμένει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἰδιοκτήτου. Ὁ τρόπος καθ' ὃν θέλει γίνει ἡ διανομὴ τῶν ἀρχαιοτήτων θὰ ὁρισθῇ διὰ Διατάγματος.

Ἄρθρον 16.

Ἀνασκαφὰς πρὸς ἀνακάλυψιν ἀρχαιοτήτων δικαιοῦται τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ ἐνεργῇ οὐ μόνον ἐν Ἐθνικοῖς, Δημοτικοῖς, Κοινοτικοῖς καὶ Μοναστηριακοῖς ἀλλὰ καὶ ἐν ἰδιωτικοῖς κτήμασι.

Δικαιοῦται δὲ νὰ προβαίνῃ εἰς δοκιμαστικὴν ἀνασκαφὴν καὶ ἄνευ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ κτήματος, εἰδοποιοῦν περὶ τούτου τὸν ἰδιοκτήτην καὶ πάντα ἄλλον ἐνδιαφερόμενον διὰ προκηρύξεως δημοσιευομένης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀποζημιοῦν αὐτὸν διά τε τὴν στέρησιν τῆς προσωρινῆς χρήσεως καὶ διὰ πᾶσαν βλάβην προσγινομένην εἰς τὸ κτῆμα του. Δύναται δὲ νὰ ἐπιληφθῇ τῶν ἀνασκαφῶν εὐθὺς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς προκηρύξεως. Τοιαῦται ὅμως δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπεκταθῶσι μέχρι κατεδαρίσεως ἢ βλάβης οἰκίας ἢ ἄλλου τινὸς κτιρίου καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δὲν δύνανται νὰ παραταθῶσι πλέον τοῦ μηνὸς ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου.

Ἄρθρον 17.

Τὸ ἥμισυ τῶν εὑρισκομένων ἐν ἀνασκαφῇ, γενομένῃ συμφώνως πρὸς τὸ προηγούμενον ἄρθρον κινητῶν ἀρχαιοτήτων, κατατίθεται εἰς Δημόσιον Μουσεῖον, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ παραμένει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἰδιοκτήτου, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου ἢ ἐκπροσώπων αὐτοῦ.

Ἄρθρον 18.

Ὁ ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ εἰδοποιήσεως τῆς ἁρμοδίας Ἀρχαιολογικῆς Ἀρχῆς ἐνεργῶν ἀνασκαφὰς ἐν ἰδίῳ ἢ ἀλλοτρίῳ κτήματι πρὸς ἀνεύρεσιν ἀρχαιοτήτων, τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως 1 μηνὸς μέχρι 2 ἐτῶν καὶ διὰ χρηματικῆς ποινῆς 1.000—10.000 δραχμῶν.

Ὁ ἐπὶ τῇ πράξει ταύτῃ καταδικασθεὶς εἰς φυλάκισιν πλέον τῶν 2 μηνῶν ἐπιπίπτει αὐτοδικαίως καὶ πάντων τῶν ἐν ἄρθρῳ 21 ποινικοῦ νόμου ἀναγραφομένων δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων ἐπὶ πενταετίαν, ἐὰν μὴ βραχύτερος χρόνος ὁρίζεται ἐν τῇ ἀποφάσει, ὅστις ὅμως δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερος τῶν 6 μηνῶν.

Τὰ οὕτω ἀνακαλυφθέντα δημεύονται διὰ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 19.

Ἂν ἡ ἄνευ ἀδείας τοῦ Δημοσίου ἀνασκαφὴ γίνεται ὑπό τινος ἐν ἀλλοτρίῳ κτήματι, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ κτήματος θεωρεῖται ὡς γενόμενος κάτοχος τοῦ ἀρχαίου καὶ διατηρεῖ τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου παρεχόμενα δικαιώματα εἰς τὸ εὑρίσκοντα τυχαίως ἐν ἰδίῳ κτήματι ἀρχαῖα, ἂν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ ἀνασκαφὴ ἔγινεν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ὅτι δὲν ἐμέλησεν ὁπωσδήποτε οὗτος νὰ παρεμποδίσῃ καὶ νὰ καταγγείλῃ ταύτην ἐγκαίρως εἰς τὰς ἀρχάς.

Ἄρθρον 20.

Εἰς οἱονδήποτε ἰδιώτην, ἢ δημόσιον ὑπάλληλον ὑποβεικνύοντα τὴν ἐκτέλεσιν ὑπό τινος παρανόμων ἀνασκαφῶν καὶ συντελοῦντα εἰς τὴν σύλληψιν καὶ τιμωρίαν τούτου, ἂν μὲν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην εὑρέθησαν ἀρχαῖα περιεγχώμενα εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Δημοσίου, δίδεται ὡς ἀμοιβὴ τὸ 1)4 μέχρι τοῦ 1)2 τῆς ἀξίας τῶν ἀρχαιοτήτων κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, ἂν δὲ δὲν εὑρέθησαν ἀρχαῖα ἀμοιβὴ ὁριζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας μετὰ γνώμην τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου ἀναλόγως πρὸς τὴν σπουδαιότητα τῆς παρασχεθείσης συνδρομῆς πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ σύλληψιν τῶν ἐνόχων.

Ἂν τὰ εὑρεθέντα ἀρχαῖα παραμένουν εἰς τὴν κατοχὴν ἰδιώτου, οὗτος ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἡμίσεως τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ὁριζομένης ἀμοιβῆς, τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως πληρωνομένου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 21.

Ὁ ἐκ προθέσεως καταστρέφων ἢ βλάπτων ἀρχαῖα τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως μέχρι 2 ἐτῶν καὶ χρηματ. ποινῆς 500—10.000 δραχμῶν. Εἰς ἰδιαιτέρας δὲ βαρείας περιστάσεις διὰ φυλακίσεως μέχρι 5 ἐτῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς 2.000 μέχρι 20.000 δραχμῶν.

Ὁ ἄνευ ἀδείας καὶ γνώμης τοῦ ἁρμοδίου ἀρχαιολογικοῦ ἐφόρου ἢ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἐνεργοῦντος μετὰ γνώμην τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, ἐπιχειρῶν τὴν παραμόρφωσιν ἢ μεταβολὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον τῆς ὄψεως ἀρχαίων κινητῶν ἢ ἀκινήτων τιμωρεῖται διὰ προστίμου 200—5 χιλιάδων δραχμῶν.

Τιμωρεῖται διὰ προστίμου 200—2000 δραχ. ὁ χρησιμοποιῶν ἀρχαῖα πρὸς οἱανδήποτε ἐπικόλλησιν ἢ ἐπιγραφὴν διαφημίσεως ὡς καὶ ὁ ἐγχαράττων ἢ ἐγγράφων ἐπ' αὐτῶν γράμματα ἢ σχήματα.

Ἄρθρον 22.

Πᾶς κάτοχος ἀρχαίων ἀξιολόγων κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἐφόρου ὀφείλει νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ἐφόρου τῆς περιφερείας ὡς πρὸς τὴν ἔκθεσιν καὶ συντήρησιν αὐτῶν προκειμένου περὶ ἀποτροπῆς προφανοῦς κινδύνου. Ἂν δ' ὁ κάτοχος διαφωνῇ πρὸς τὸν ἀρχαιολογικὸν ἔφορον ὡς πρὸς τὴν σπουδαιότητα τῶν ἀρχαίων ἢ ὡς πρὸς τὰ προτεινόμενα ὑπὸ τοῦ ἐφόρου μέτρα συντηρήσεως, δύναται νὰ ἀναφέρηται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὅπερ κρίνει τελεωτικῶς.

Ἄρθρον 23.

Ἀπαγορεύεται ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας 1) ἡ λατομία καὶ ἡ σκαφὴ πρὸς περισμὸν ὑλικοῦ οἰκοδομῶν ἐπὶ ἀρχαίων ἐρειπίων, πόλεων, συοικισμῶν, νεκροπόλεων καὶ εἰς ἀπόστασιν 500 μέτρων ἀπὸ παντὸς ὁρατοῦ ἀρχαίου μνημείου, ὡς καὶ ἡ κατασκευὴ ἀσβεστοκαμίνου εἰς περιφέρειαν 500 μέτρων ἀπὸ τῶν ἀρχαίων, 2) ἡ πλησίον ἀρχαίων ἐπιχείρησις ἔργου δυναμένου νὰ βλάψῃ αὐτὰ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, 3) οἱαδήποτε ἐργασία ἐπὶ κτιρίων καὶ λειψάνων ἢ ἐρειπίων ἀρχαίων, καὶ ἂν ἔτι δὲν ἐπιφέρῃ ζημίαν τινά.

Οἱ παραβάται τινὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ τούτῳ διατάξεων τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως πέντε ἡμερῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους καὶ χρηματικῆς ποινῆς 200—10.000 δραχμῶν. Ἡ ἐπανόρθωσις τῆς γενομένης βλάβης γίνεται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου δαπάνῃ τοῦ ἐπενεργοῦντος τὴν βλάβην.

Ἐπίσης τιμωροῦνται διὰ φυλακίσεως 2—15 ἡμερῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς 100—2000 δραχμῶν οἱ ἐργάται οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὰς ἄνω ἀξιοποίνους πράξεις καὶ οἱ οἰκοδόμοι ἐν γένει οἱ μεταχειριζόμενοι λίθους, πλίνθους καὶ ἄλλα ὑλικὰ προερχόμενα ἐκ τῆς καταστροφῆς ἀρχαίων.

Ἄρθρον 24.

Ἰδιώτης, ὅστις παρακωλύεται νὰ ἐνεργήσῃ ἐν τῷ κτήματί του οἱανδήποτε πρᾶξιν ἀπαγορευομένην διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ κτήματός του ἐὰν δὲ δὲν γίνῃ αὕτη μετὰ πάροδον διετίας ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως, ὁ ἰδιώτης δύναται νὰ διαθέσῃ τὸ κτῆμά του κατὰ βούλησιν. Εἰς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν τοιούτων κτημάτων δύναται τὸ Δημόσιον νὰ προβαίνῃ καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς διετίας.

Περὶ εἰσαγωγῆς ἀρχαίων.

Ἄρθρον 25.

Ἀρχαῖα εἰσάγονται ἀνεμποδίστως εἰς τὸ Κράτος, ἀλλὰ ἅμα τῇ εἰσαγωγῇ αὐτῶν ἐν τῷ τελωνείῳ ὑποχρεοῦται ὁ ἐνδιαφερόμενος νὰ τὰ δηλώσῃ, ἄλλως θεωροῦνται αὐτὰ ὡς εὑρεθέντα ἐν Ἑλλάδι.

Π. Δ. θέλει κανονίσει τὰς διατυπώσεις τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐξακριβώσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἀρχαίων καὶ τὰ τῆς δηλώσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 26.

Ὁ εἰσάγων ἀρχαιότητας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀφείλει μετὰ τῆς δηλώσεως εἰσαγωγῆς νὰ δηλώσῃ καὶ τὴν χρηματικὴν ἀξίαν, ἣν ἀποδίδει εἰς ταύτας, καὶ ἂν προτίθεται νὰ κρατήσῃ ταύτας ὁ ἴδιος ἢ νὰ πωλήσῃ ἢ μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλον.

Ἄρθρον 27.

Ἡ πώλησις βραδυτέρων τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον

εὑρισκομένων ἐν τῷ Κράτει ἀρχαίων ὀφείλει πρὸ τῆς πράξεως νὰ δηλοῦται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ παραβάτης τῆς διατάξεως ταύτης τιμωρεῖται διὰ προστίμου 200 -5000 δραχμῶν.

Τὸ Δημόσιον προτιμᾶται ἐπὶ ἴσῃ τιμῇ. Ἂν δὲ τὰ οὕτω πωλούμενα ἀρχαῖα δὲν ἀγορασθῶσι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καταβάλλεται φόρος 10 ο/ο ἐπὶ τοῦ τιμήματος τῆς πωλήσεως.

Ἄρθρον 28.

Ἡ ἐξαγωγὴ ἐκτὸς τοῦ Κράτους τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαχθέντων ἀρχαίων εἶνε ἐλευθέρα.

Περὶ ἰδιωτικῶν συλλογῶν.

Ἄρθρον 29.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ καταρτίσωσιν ἰδιωτικὰς συλλογὰς ἀρχαίων δι' ἀγορᾶς ἀρχαίων ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ὀφείλουσιν νὰ ζητήσωσιν ἄδειαν πρὸς τοῦτο παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον νὰ χορηγήσῃ ταύτην μετὰ πρότασιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου λαμβανομένην κατ' ἀπόλυτον αὐτοῦ κρίσιν.

Ἄρθρον 30.

Οἱ ἔχοντες ἰδιωτικὰς συλλογὰς ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν ἀκριβῆ περιγραφικὸν κατάλογον συνοδευόμενον μὲ φωτογραφίας τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ἀρχαίων. Ἀντίγραφον τούτου ἀποστέλλουσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἅμα τῷ καταρτισμῷ τῆς συλλογῆς, ἢ καθ' ἑξαμηνίαν ὡς πρὸς τὰ νέα προσκτήματα τῆς συλλογῆς των. Ἀδικαιολογήτως κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου παράλειψις τῆς ὑποβολῆς τοῦ ἀντιγράφου τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 100 -1000 δραχ. ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου κατ' ἀπόφασιν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου. Ἂν ἐπαναληφθῇ ἡ ὡς ἄνω παράλειψις τὸ πρόστιμον διπλασιάζεται. Τῇ αἰτήσει τοῦ ἰδιώτου τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται νὰ καταρτίσῃ αὐτὸ τὸν κατάλογον.

Ἄρθρον 31.

Οἱ ἔχοντες ἰδιωτικὰς συλλογὰς ὀφείλουσι νὰ παρέχωσι πᾶσαν εὐκολίαν εἰς τοὺς ἔχοντας παρὰ τοῦ Ὑπουργείου εἰδικὴν ἄδειαν πρὸς μελέτην καὶ φωτογράφησιν τῶν ἀρχαίων, ἥτις παρέχεται μόνον εἰς ἐπιστήμονας εἰδικοὺς ἀρχαιολόγους, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τῆς πρώτης δημοσιεύσεως πάσης νεωστὶ ἐμφανιζομένης ἀρχαιότητος ἔχει ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς της εἰς τὴν συλλογὴν ὁ ἰδιώτης κάτοχος, δυνάμενος νὰ διαθέτῃ τοῦτο κατὰ βούλησιν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἰσχύει ὡς πρὸς ἀρχαῖα, τὰ ὁποῖα εὑρέθησαν ἐν ἀνασκαφῇ ἐνεργηθείσῃ, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπό τινος τῶν ἐν αὐτοῖς ὁριζομένων ἀρχαιολόγων, ὅστις ἔχει ἐπὶ μίαν τριετίαν τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰς τὸν κάτοχον τοῦ ἀρχαίου διδόμενα δικαιώματα περὶ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως.

Ἄρθρον 32.

Οἱ ἔχοντες ἰδιωτικὰς ἀξιολόγους συλλογὰς ὀφείλουσι καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Ὑπουργείου, γενομένην μετὰ γνωμάτευσιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, νὰ παρέχωσιν εὐκολίαν ἐπισκέψεως τῆς συλλογῆς. Δύνανται ὅμως οὗτοι νὰ ζητήσωσιν, ἵνα ἡ εἴσοδος εἰς τὴν συλλογήν των ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῇ καταβολῇ δικαιώματος εἰσόδου, τὸ ποσὸν τοῦ ὁποίου ὁρίζεται μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 33.

Οἱ ἔχοντες ἰδιωτικὰς συλλογὰς ἀρχαίων ὡς καὶ πᾶς κάτοχος ἀρχαίων ἔχουσι μόνοι τὸ δικαίωμα νὰ κατασκευάζωσι φωτογραφίας ἢ ἄλλας πρὸς ἐμπορίαν ὡρισμένας εἰκόνας τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ἀρχαίων καὶ νὰ πωλῶσι ταύτας. Τῶν φωτογραφιῶν τούτων δύο ἀντίτυπα ἀποστέλλονται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας. Ὑποχρεοῦται ὁ συλλογεὺς νὰ ἐπιτρέπῃ νὰ κατασκευάζηται φωτογραφία ἀρχαιότητος τῆς συλλογῆς του προκειμένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν.

Ἄρθρον 34.

Οἱ ἔχοντες ἰδιωτικὰς συλλογάς, ὡς καὶ οἱ κάτοχοι ἀρχαίων ἰδιῶται, δύνανται μόνοι νὰ κατασκευάζωσιν ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργείου καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ἀρχαιολογικοῦ ἐφόρου γύψινα ἐκμαγεῖα τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ἀρχαίων καὶ νὰ πωλῶσιν αὐτά. Ἑκάστου ἐκμαγείου δίδεται εἰς τὸ Δημόσιον ἓν ἀντίτυπον, δωρεάν.

Ἄρθρον 35.

Ἀπαγορεύεται εἰς πάντα ἄλλον ἢ ἐπανάληψις τῶν ὑπὸ κατόχων ἰδιωτικῶν συλλόγων ἢ ἄλλων κατόχων ἀρχαίων κατασκευασθέντων ἐκμαγείων, ὡς καὶ τῶν φωτογραφειῶν, καὶ ἡ πώλησις ἐπὶ ποινῇ 500 -2000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 36.

Προκειμένου νὰ πωληθῶσιν ἐν Ἑλλάδι καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἀρχαῖα προτιμῶνται ἐπὶ ἴσῃ τιμῇ μετὰ τὸ Δημόσιον οἱ κάτοχοι ἰδιωτικῶν συλλογῶν. Ἐπίσης δύνανται οἱ ἔχοντες ἰδιωτικὰς συλλογὰς νὰ κρατῶσι τὰς κατὰ τὸ 27 ἄρθρον τοῦ παρόντος νόμου πρὸς ἐξαγωγὴν ὡρισμένας ἀρχαιότητας πληρώνοντες τὴν ὑπὸ τῶν ἐξαγωγέων ὁριζομένην τιμὴν ὅταν δὲν θέλει τὸ Δημόσιον νὰ κρατήσῃ ταύτας.

Ἐπιτρέπεται ἐπίσης ἡ μετὰ τῶν ξένων Μουσείων ἀνταλλαγὴ πολλαπλῶν ἀρχαιοτήτων μὲ ἀντιστοίχου ἀξίας ἀρχαιότητας ἐκ τῶν Μουσείων τούτων, ἀποφαινομένης περὶ τῆς ἀξίας τούτων τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ παρόντος νόμου ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 37.

Πᾶσα πώλησις ἀρχαίου εὑρισκομένου ἐν ἰδιωτικῇ συλλογῇ γίνεται μετ' ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας εἰδικῶς ἑκάστοτε δι' ἕκαστον ἀρχαῖον παρεχομένην. Συλλογεῖς πωλήσας ἀρχαῖον ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τιμωρεῖται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 5000- 50.000 δραχμῶν ἢ διὰ τῆς ποινῆς ταύτης καὶ φυλακίσεως ἑνὸς μηνὸς μέχρι 2 ἐτῶν. Τὸ πωληθὲν ἀρχαῖον κατάσχεται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ κατατίθεται εἰς τὸ Μουσεῖον. Τὸ Δημόσιον δύναται νὰ ἀγοράζῃ πᾶσαν πρὸς πώλησιν ὑπὸ συλλογέως παρεχομένην ἀρχαιότητα πληρῶνον τὸ ἥμισυ τῆς προσφερομένης εἰς τοῦτον τιμῆς.

Ἄρθρον 38.

Ὁ ἀγοράζων ἀρχαῖα παρ' ἀνεγνωρισμένου συλλογέως, ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τοῦτο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἅμα τῇ ἀγορᾷ, παραλείπων δὲ νὰ πράξῃ τοῦτο τιμωρεῖται διὰ προστίμου 500—2000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 39.

Οἱ κάτοχοι ἰδιωτικῶν συλλογῶν ὡς καὶ οἱ κάτοχοι ἀρχαίων ὀφείλουσι νὰ ζητήσωσιν ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου ἐν ἡ περιπτώσει θέλουσι νὰ μετακινήσωσιν ἀρχαῖόν τι τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένων ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν τῆς Ἑλλάδος. Τὸ Ὑπουργεῖον δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν μετακίνησιν ἢ νὰ ὑποδείξῃ τὸν τρόπον καθ' ὃν ὀφείλει νὰ γίνῃ αὕτη ἂν διὰ τῆς μετακινήσεως δύναται νὰ κινδυνεύσῃ ἡ ἀσφάλεια ἢ ἡ συντήρησις τῆς ἀρχαιότητος.

Ἄρθρον 40.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας δύναται μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου λαμβανομένην διὰ πλειοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων 3/4 τῶν παρόντων νὰ ἀκυρώσῃ δοθεῖσαν ἄδειαν πρὸς κατατεμαχισμὸν ἰδιωτικῆς συλλογῆς.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ συλλογεὺς δύναται μὲν νὰ κατέχῃ τὰ ἀρχαῖα τῆς συλλογῆς του, ἀλλὰ δὲν ἔχει τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου πλεονεκτήματα εἰς τοὺς συλλογεῖς.

Περὶ ἐμπορίας ἀρχαίων.

Ἄρθρον 41.

Τὰ ἐν τοῖς σκευοφυλακείοις ἱερῶν Μονῶν φυλαττόμενα καὶ μὴ χρησιμοποιούμενα εἰς τὴν λατρείαν ἀρχαῖα ἐκκλησιαστικὰ κειμήλια, καὶ παντὸς ἀρχαῖα χειρόγραφα περὶ τῆς μεγάλης ἀξίας καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς καλλιτέρας φυλάξεως καὶ συντηρήσεως τῶν ὁποίων ἤθελε γνωματεύσει ἐπιτροπὴ καταρτιζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἐκ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, μελῶν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ συμβουλίου καὶ ἄλλων εἰδικῶν, κατατίθενται πρὸς φύλαξιν καὶ συντήρησιν εἰς τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον ἢ εἰς τὰ τοπικὰ Μουσεῖα.

Ἡ κυριότης τῶν Μονῶν ἐπὶ τῶν ἀρχαίων τούτων διατηρεῖται καὶ μετὰ τὴν κατάθεσιν αὐτῶν εἰς τὸ Μουσεῖον.

Ἄρθρον 42.

Ἄδεια πρὸς ἐμπορίαν ἀρχαίων ἐντὸς τοῦ Κράτους παρέχεται ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας μετὰ πρότασιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου μόνον εἰς ἐμπόρους ἐγκατεστημένους ἐν Ἀθήναις, Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἡρακλείῳ Κρήτης.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας δύναται νὰ ἀρνῆται τὴν παροχὴν ἀδείας ἐμπορίας ἀρχαίων εἰς τοὺς καταδικασθέντας διὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Νόμου, ἢ εἰς

ἐμπόρους, περὶ ὧν ὑπάρχουσι βάσιμοι ἐνδείξεις, ὅτι ἀνεμίχθησαν εἰς ἀρχαιοκαπηλικὰς πράξεις.

Καὶ οἱ μέχρι τοῦδε ἐπαγγελλόμενοι κατόπιν ἀδείας τὸ ἐμπόριον τῶν ἀρχαίων ὀφείλουσι νὰ ζητήσωσι νέαν ἄδειαν πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Οὐδὲν ἀρχαῖον δύναται νὰ διατεθῇ πρὸς ἐμπορίαν ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ εἰδικὴ πρὸς τοῦτο ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας χορηγουμένη μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου.

Εἰδικῶς ἐπιτρέπεται καὶ ἄνευ εἰδικῆς ἑκάστοτε ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου ἡ ἐμπορία ἀρχαίων 1) τῶν θεωρηθέντων ὡς εὐτελῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ τοῦ παρόντος νόμου διαλαμβανομένα, 2) τῶν εἰσαχθέντων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀρχαίων περὶ τῶν ὁποίων ἐπηρώθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ παρόντος νόμου ὡς καὶ 3) τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ὡς περιττῶν διὰ τὰ Μουσεῖα τοῦ Κράτους πληρώνουσι κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν 5ο/ο ἐπὶ τῆς τιμῆς εἰς ἣν ἐπωλήθη ὑπὸ τοῦ Δημοσίου τὸ ἀρχαῖον.

Τὸ Δημόσιον δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐξαγωγὴν οἱουδήποτε ἀρχαίου, ὀφείλει ὅμως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν ζητηθῇ παρὰ τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἐξαγωγήν, νὰ ἀγοράσῃ τὸ ἀρχαῖον πληρῶνον τὸ ἥμισυ τῆς δηλωθείσης ὑπὸ τοῦ ἐξαγωγέως τιμῆς.

Μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ μεταβιβάζεται τὸ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ δικαίωμα τοῦ Δημοσίου εἰς ἰδιωτικὸν συλλογέα.

Ἄρθρον 50.

Ἔμποροι ἀρχαίων δύνανται νὰ ζητήσωσιν, ὅπως κηρύσσωνται ἐξαγώγιμα οἱαδήποτε τῶν ἐν τοῖς καταστήμασιν, αὐτῶν ἀρχαίων, καταβάλλοντες εἰς τὸ Δημόσιον ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀρχαιολογικῶν ἀπαλλοτριώσεων μετὰ τὴν πώλησιν τοῦ ἀρχαίου τὸ ἥμισυ τῆς ὑπ' αὐτῶν δηλουμένης ἀξίας τῶν ἀρχαίων. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

Ἄρθρον 51.

Ὁ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐξάγων ἢ ἐπιχειρῶν νὰ ἐξαγάγῃ ἀρχαῖα τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως 1 μηνὸς —5 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴ 2 χιλιάδων δραχμῶν. Ὁ ἐπὶ τῇ πράξει ταύτῃ καταδικασθεὶς εἰς φυλάκισιν πλέον τῶν 2 μηνῶν ἐκπίπτει αὐτοδικαίως καὶ πάντων τῶν ἐν ἄρθρῳ 21 Π. Ν. ἀναγραφομένων δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων ἐπὶ πενταετίαν, ἐὰν μὴ βραχύτερος χρόνος ὁρίζεται ἐν τῇ ἀποφάσει, ὅστις ὅμως δὲν δύναται νὰ ἦ κατώτερος τοῦ ἔτους.

Τὰ κατασχεθέντα καὶ εἰς ἐξαγωγὴν προωρισμένα ἀρχαῖα δημεύονται διὰ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ συνετελέσθη καὶ συνεπῶς ἡ δήμευσις ἀνέφικτος, καταδικάζεται συγχύδην ὁ κηρυχθεὶς ἔνοχος καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν ὁλοκλήρου τῆς ἀξίας τοῦ ἐξαχθέντος, ἐξευρισκομένης κατὰ τὰ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὁριζόμενα περὶ καθορισμοῦ τιμῆς ἀρχαίων. Δημόσιοι, δημοτικοὶ ἢ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι ὡς καὶ οἱ τοιοῦτοι οἱουδήποτε ἱδρύματος δημοσίου δικαίου ἢ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ, οἱανδήποτε θέσιν καὶ ἂν κατέχουσιν ἐν τοῖς ἀξιώμασι καὶ τοῖς ὀργανισμοῖς τούτοις, καταδικαζόμενοι ἐπὶ παρανόμῳ ἐξαγωγῇ ἀρχαίων ἐκπίπτουσιν αὐτοδικαίως τῆς ἣν κατέχουσι θέσεως, καθιστάμενοι ἀνίκανοι ἰσοβίως πρὸς ἀνάκτησιν πάσης τοιαύτης.

Ἄρθρον 52.

Εἰς ἰδιώτας ἢ δημοτίους ὑπαλλήλους συντελοῦντας εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ἀρχαιοτήτων παρανόμως ἐξαχθεισῶν ἢ προοριζομένων καταφανῶς πρὸς παράνομον ἐξαγωγὴν καὶ ὑποδεικνύοντας τοὺς ἐνόχους τῆς πράξεως παρέχεται ἀμοιβὴ οὐχὶ κατωτέρα τοῦ 1/4 οὐδ' ἀνωτέρα τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀξίας τῆς ἀρχαιότητος, ἀναλόγως τῆς παρασχεθείσης συνδρομῆς.

Ἄρθρον 53.

Τιμωρεῖται ὡς συνεργὸς διὰ φυλακίτευς 1 μηνὸς μέχρι δύο ἐτῶν ὁ ἐν γνώσει παρασχὼν οἱανδήποτε συνδρομὴν ἢ βοήθειαν εἰς ἐξαγωγὴν ἀρχαιοτήτων.

Ἄρθρον 54.

Ἰδιῶται κατασκευάζοντες ἐκμαγεῖα τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, Δήμου ἢ Κοινότητος κατεχομένων ἀρχαιοτήτων τιμωροῦνται διὰ χρηματικῆς ποινῆς 500—20.000 δραχ. καὶ φυλακίσεως 5 ἡμερῶν μέχρις 6 μηνῶν ἢ καὶ διὰ τῆς ἑτέρας μόνον τῶν ποινῶν τούτων.

Περί τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 4823 «περί ἀνεγέρσεως, ἐπισκευῆς, κα. συντηρήσεως ἀρχαιολογικῶν Μουσείων».
(Ὡς ἐτροποποιήθη κατά τήν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

Αἱ παράγραφοι 1–4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου 4823 τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

1) Ἡ τιμή τοῦ εἰσιτηρίου εἰς τήν Ἀκρόπολιν μετά τοῦ Μουσείου της, εἰς τό Ἐθνικόν Ἀρχαιολογικόν Μουσεῖον, εἰς τό Μουσεῖον Ὀλυμπίας, εἰς τό Μουσεῖον Δελφῶν καί εἰς τό μουσεῖον Ἡρακλείου Κρήτης ὁρίζεται εἰς δραχμάς πεντήκοντα ἑκάστων.

Ἡ τιμή τοῦ εἰσιτηρίου εἰς τό Βυζαντινόν Μουσεῖον, εἰς τό Ἐθνικόν Νομισματικόν Μουσεῖον, εἰς τόν Κεραμεικόν, τήν Κνωσσόν καί εἰς τά Μουσεῖα Θεσσαλονίκης, Κερκύρας, Θηβῶν, Δήλου, Μυκόνου, Βόλου, Θήρας, Σπάρτης, Ναυπλίου, Ἐπιδαύρου καί Ἐλευσῖνος μετά τοῦ ἀρχαιολογικοῦ χώρου Ἐλευσῖνος, ὁρίζεται εἰς δραχμάς εἴκοσι πέντε.

2) Ἐντόπιοι καί οἱ παραμένοντες ἐν Ἑλλάδι πλέον τοῦ μηνός ξένοι εἰσέρχονται εἰς τά ὡς ἄνω Μουσεῖα καί τούς ἀρχαιολογικούς χώρους ἄνευ πληρωμῆς εἰσιτηρίου κατά Πέμπτην καί Κυριακήν, κατά δέ τάς λοιπάς ἡμέρας ἐπί πληρωμῇ εἰσιτηρίου δραχ. 10.

3) Ἡ τιμή τοῦ γενικοῦ εἰσιτηρίου ἐφ' ἅπαξ εἰσόδου εἰς τά Μουσεῖα καί τούς Ἀρχαιολογικούς χώρους Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καί Ἐλευσῖνος ὁρίζεται εἰς δραχμάς ἑκατόν.

Τιμή τοῦ γενικοῦ εἰσιτηρίου εἰς πάντα τά Μουσεῖα καί τούς ἀρχαιολογικούς χώρους τοῦ Κράτους διαρκείας ἑνός ἔτους ὁρίζεται εἰς δραχμάς τριακοσίας.

Τιμή γενικοῦ εἰσιτηρίου εἰς πάντα τά Μουσεῖα καί τούς ἀρχαιολογικούς χώρους τοῦ Κράτους διαρκείας ἓξ μηνῶν ὁρίζεται εἰς δραχμάς πεντακοσίας.

4) Τά ταξειδιωτικά πρακτορεῖα καί οἱ διερμηνεῖς καί ἐξηγηταί ἀρχαίων ἀναλαμβάνοντες τήν ξεναγίαν μεγάλων ὁμάδων ξένων ἀπισκεπτῶν ὑποχρεοῦνται νά εἰδοποιῶσιν ἐγκαίρως περί τοῦ χρόνου τῆς ἐπισκέψεως καί τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπισκεπτῶν τούς οἰκείους διευθυντάς τῶν Μουσείων καί Ἐφόρους ἀρχαιοτήτων, οἵτινες ὑποχρεοῦνται ἐπίσης νά παρέχωσι τάς ἀναγκαίας διευκολύνσεις.

Ἄρθρον 2.

Τό πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ αὐτοῦ Νόμου 4323 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

Ἐκ τῶν δυνάμει τῶν προηγουμένων ἄρθρων 4–5 εἰσπραττομένων ποσῶν δραχμῶν 500.000 περιέρχεται εἰς τό Δημόσιον Ταμεῖον, τό δέ ὑπόλοιπον διατίθεται κατά τάς ἑπομένας διατάξεις :

Περί τρόπου προσωρινῆς πληρώσεως κενῶν θέσεων ἐφόρων ἀρχαιοτήτων.
(Ὡς ἐτροποποιήθη κατά τήν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον 1.

Προσωρινῶς καί ἐπί τριετίαν ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τάς κενάς θέσεις ἐφόρων ἀρχαιοτήτων δύνανται νά διορίζωνται ἀντί ἐφόρων ἐπιμεληταί ἀρχαιοτήτων α' τάξεως μετά διαγωνισμόν κατά τούς ὅρους τοῦ νόμου 479 μέ βαθμόν καί ἀποδοχάς ἐπιμελητοῦ ἀρχαιοτήτων α' τάξεως.

Ἡ Διεύθυνσις τῶν Ἐφορειῶν ἀρχαιοτήτων καί ἐπαρχιακῶν Μουσείων δύναται ν' ἀνατίθεται, μετά γνώμην τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, εἰς ἐπιμελητάς ἀρχαιοτήτων α' τάξεως οἵτινες ἀσκοῦσι πάντα τά καθήκοντα τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων.

Ἐκ τῶν κατά τόν παρόντα νόμον διοριζομένων ἐπιμελητῶν εἷς τοποθετεῖται διά τήν Ἀνατολικήν Μακεδονίαν καί Θράκην, ἕτερος δέ διά τήν Δυτικήν Μακεδονίαν, τῶν λοιπῶν κατανεμομένων εἰς τάς ἄλλας ἀρχαιολογικάς περιφερείας.

Ἄρθρον 2.

Οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐπιστάται ἀρχαιοτήτων παραμένουσι μετονομαζόμενοι εἰς ἐπιστάτας ἀργαιολογικῶν ἀνασκαφῶν.

Ὁ ἀριθμός τῶν θέσεων ἐπιστατῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν ὁρίζεται εἰς δύο.

Ἐπιστάται ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν διορίζονται οἱ ἔχοντες ἀπολυτήριον Γυμνασίου μετά διαγωνισμόν, οὗ τάς λεπτομερείας θέλει ὁρίσει Προεδρικόν Διάταγμα, ἔχουσι δέ μισθόν γραφέως α' τάξεως προαγόμενοι μετά πενταετῆ ὑπηρεσίαν εἰς τόν μισθόν ἀκολούθου.

Οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατηροῦσι τόν μισθόν ὃν ἔχουσι.

Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν Νόμων 4653 «περί διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως» 5045, 4367, 4368, τοῦ Ν. Δ. τῆς 24 Ἀπριλίου 1926 κλπ.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατά τήν β' συζήτησιν)

Ἄρθρον 1.

1. Ἡ παράγραφος 5 τοῦ ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 4653 ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς :

«5) Ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν τῶν δύο τμημάτων τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Μέσης καί Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

2. Ἐν τέλει τῆς περιπτώσεως 8 τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου προστίθενται τά ἑξῆς «καί τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῶν Φυσικῶν καί τῶν Μαθηματικῶν».

Ἄρθρον 2.

Ἐν τέλει τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου προστίθεται ἡ ἑξῆς παράγραφος.

«θ') Πράξεις περί ἱδρύσεως σχολείων, πλήν τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, δι' ἃ ἐφαρμόζονται αἱ κείμεναι διατάξεις. Ἀπό τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1932–33 οὐδενός σχολείου, πλήν τῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, ἐπιτρέπεται ἡ ἵδρυσις ἄνευ προτάσεως τοῦ Α.Ε.Σ.».

Ἄρθρον 3.

Τό 2ον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀντικαθίσταται διά τοῦ ἑξῆς: «Αἱ συνεδρίαι τοῦ Α.Ε.Σ. εἶναι εἰδικαί καί γενικαί καί τῶν μέν εἰδικῶν μετέχουσι τά ὑπ' ἀριθ. 3, 4, 8, 9, 10 καί 11 μέλη καί οἱ πρόεδροι τῶν δύο Διοικητικῶν Συμβουλίων, τῶν δέ γενικῶν ἅπαντα. Π. Δ. ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδόμενον θέλει κατανείμει τά ἔργα τοῦ Α.Ε.Σ. μεταξύ τῶν γενικῶν καί εἰδικῶν συνεδριῶν».

Ἄρθρον 4.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἰδίου νόμου προστίθενται τά ἑξῆς:

«Δ') Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δύνανται νά μεταβληθοῦν αἱ ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμεναι χρονολογίαι».

Ἄρθρον 5.

1. Ἡ παράγραφος στ' τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 4653 ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς: «Δύναται νά συντάσῃ ὁδηγίας διά τήν συγγραφήν διδακτικῶν βοηθημάτων καί ἐγκρίνει ἢ ἀπορρίπτει τά ὑποβαλλόμενα δοκίμια τούτων.

2. Ἡ παράγραφος ι' τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς: «Ἐνεργεῖ διά τῶν μελῶν του κατ' ἐντολήν τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπιθεωρήσεις τῶν διδασκαλείων, ὑποβάλλον σχετικάς ἐκθέσεις καί προτάσεις εἰς τό Ὑπουργεῖον.

Ἐπίσης ἐπισκέπτεται παντός εἴδους σχολεῖα πρός μελέτην καί συναγωγήν συμπερασμάτων.

α') Ἀναλαμβάνει διά μελῶν αὐτοῦ κατόπιν αἰτήσεώς των καί ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τήν ἄμεσον ἐποπτείαν καί ὀργάνωσιν σχολείου οἱουδήποτε τύπου καθ' ἃ Π. Δ. θέλουν ὁρίζει πρός πρακτικήν ἐφαρμογήν νεωτέρων μεθόδων ἐργασίας καί ἀγωγῆς».

Ἄρθρον 6.

Ἡ παράγραφος η') τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ νόμου 4653 ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς:

η') Κρίνει τάς περί μεταθέσεως τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἀποφάσεις τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων ταύτης, ἐφ' ὅσον ἠθέλεν ὑποβληθῇ κατ' αὐτῶν ὑπό τῶν μετατιθεμένων ἔνστασις καί ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ ταύτας.

Ὡσαύτως κρίνει τάς περί μεταθέσεως λόγῳ ποινῆς λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως εἰς ἄλλην περιφέρειαν ἀποφάσεις τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων, τάς περί ἐπιβολῆς προστίμου μείζονος τοῦ ἡμίσεος τοῦ μηνιαίου βασικοῦ μισθοῦ ὡς καί τάς περί ἀπολύσεως ἀποφάσεις τῶν αὐτῶν συμβουλίων καί

ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ ἢ τροποποιεῖ ἐπί τό ἐπιεικέστερον ταύτας, ἐφ' ὅσον ἠθέλεν ἐπίσης ὑποβληθῇ κατ' αὐτῶν ἔνστασις.

Ἡ ποινή τῆς μεταθέσεως εἰς ἄλλην ἐκπαιδευτικήν περιφέρειαν δύναται νά τροποποιηθῇ καί εἰς ἄλλην οἱανδήποτε πειθαρχικήν ποινήν. Ἡ δέ ποινή τῆς ἀπολύσεως δύναται νά τροποποιηθῇ καί εἰς μετάθεσιν εἰς ἄλλην ἐκπαιδευτικήν περιφέρειαν.

β') Ἀσκεῖ πειθαρχικήν ἐξουσίαν ἐπί τῶν ἱδρυτῶν, διευθυντῶν καί τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 7.

Ἡ παράγραφος ι' τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς:

η') Κρίνει τάς περί μεταθέσεως τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀποφάσεις τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ταύτης, ἐφ' ὅσον ἠθέλεν ὑποβληθῇ κατ' αὐτῶν ὑπό τῶν μετατιθεμένων ἔνστασις καί ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ ταύτας.

Ὡσαύτως κρίνει τάς περί μεταθέσεως λόγῳ ποινῆς λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως εἰς ἄλλην περιφέρειαν ἀποφάσεις τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων, τάς περί ἐπιβολῆς προστίμου μείζονος τοῦ ἡμίσεος τοῦ μηνιαίου βασικοῦ μισθοῦ, ὡς καί τάς περί ἀπολύσεως ἀποφάσεις τῶν αὐτῶν συμβουλίων καί ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ ἢ τροποποιεῖ ἐπί τό ἐπιεικέστερον ταύτας, ἐφ' ὅσον ἠθέλεν ἐπίσης ὑποβληθῇ κατ' αὐτῶν ἔνστασις.

Ἡ ποινή τῆς μεταθέσεως εἰς ἄλλην ἐκπαιδευτικήν περιφέρειαν δύναται νά τροποποιηθῇ καί εἰς ἄλλην οἱανδήποτε πειθαρχικήν ποινήν. Ἡ δέ ποινή τῆς ἀπολύσεως δύναται νά τροποποιηθῇ καί εἰς μετάθεσιν εἰς ἄλλην ἐκπαιδευτικήν περιφέρειαν.

β') Ἀσκεῖ πειθαρχικήν ἐξουσίαν ἐπί τῶν ἱδρυτῶν, διευθυντῶν καί τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 7.

Ἡ παράγραφος ι' τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς:

η') Κρίνει τάς περί μεταθέσεως τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀποφάσεις τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ταύτης, ἐφ' ὅσον ἠθέλεν ὑποβληθῇ κατ' αὐτῶν ὑπό τῶν μετατιθεμένων ἔνστασις καί ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ ταύτας.

Ὡσαύτως κρίνει τάς περί μεταθέσεως λόγῳ ποινῆς λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως εἰς ἄλλην περιφέρειαν ἀποφάσεις τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων, τάς περί ἐπιβολῆς προστίμου μείζονος τοῦ ἡμίσεος τοῦ μηνιαίου βασικοῦ μισθοῦ, ὡς καί τάς περί ἀπολύσεως ἀποφάσεις τῶν αὐτῶν συμβουλίων καί ἐπικυροῖ ἢ ἀκυροῖ ἢ τροποποιεῖ ἐπί τό ἐπιεικέστερον ταύτας, ἐφ' ὅσον ἠθέλεν ἐπίσης ὑποβληθῇ κατ' αὐτῶν ἔνστασις.

Ἡ ποινή τῆς μεταθέσεως εἰς ἄλλην ἐκπαιδευτικήν περιφέρειαν δύναται νά τροποποιηθῇ καί εἰς ἄλλην οἱανδήποτε πειθαρχικήν ποινήν. Ἡ δέ ποινή τῆς ἀπολύσεως δύναται νά τροποποιηθῇ καί εἰς μετάθεσιν εἰς ἄλλην ἐκπαιδευτικήν περιφέρειαν.

Μετά δέ τό 1ον ἐδάφ. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προστίθεται ὡς 2ον ἐδάφ. τό ἀκόλουθον.

«Αἱ κατά τάς παραγράφους η' τοῦ ἄρθρου 20 καί ι' τοῦ παρόντος ἄρθρου πράξεις τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι ἀποφάσεις.

Ἄρθρον 8.

Μετά τό 21ον ἄρθρον προστίθεται ὡς ἴδιον ἄρθρον τό ἑξῆς :

Πρός ἐνιαίαν κατεύθυνσιν καί συντονισμόν τῶν ἐργασιῶν τῶν συμβουλίων συνέρχονται ἀνά τρίμηνον, ἰδίως μετά ἐπιθεωρήσεις ἢ ἐκτάκτως κατ' ἐντολήν τοῦ Ὑπουργοῦ, τό Γνωμοδοτικόν καί τά Διοικητικά Συμβούλια εἰς κοινάς συσκέψεις προεδρευομένης ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τούτου ἀπόντος ὑπό τοῦ ἀρχαιοτέρου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ Προέδρου. Τά ἐκ τῶν συσκέψεων τούτων πορίσματα διατυπούμενα εἰς κοινά πρακτικά, ἀποτελοῦσι γνωματεύσεις διά τήν εἰς τό μέλλον θεωρητικήν καί πρακτικήν διαρρύθμισιν τῶν σχολείων τῆς Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 9.

Μετά τό ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 22 προστίθεται ὡς 4ον ἐδάφιον τό ἑξῆς :

«Ἂν ἐν τινι πόλει ἐδρεύουν δύο ἐποπτικά συμβούλια, Πρόεδρος τοῦ ἑνός εἶναι ὁ διευθυντής τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Διδασκαλείου τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, τοῦ δ' ἑτέρου ὁ Διευθυντής τοῦ ἑτέρου διδασκαλείου, μή ὑπάρχοντος δέ δευτέρου Διδασκαλείου εἰς τῶν ἐν τῇ πόλει ὑπηρετούντων γυμνασιαρχῶν ἢ διευθυντῶν πρακτικῶν Λυκείων ὑπό τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ὁριζόμενος.

Ἄρθρον 10.

Ἡ παράγρ. η' τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρου 23 ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς :

«η' Ἀποφασίζει περί χορηγήσεως ἀναρρ. ἀδειῶν εἰς τούς λειτουργούς τῆς στοιχ. ἐκπαιδ. κατά τά ἑκάστοτε ἰσχύοντα».

Ἐπίσης ἡ παράγρ. ε' τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρου 26 ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς :

«Ἀποφασίζει περί χορηγήσεως ἀναρρ. ἀδειῶν εἰς τό προσωπικόν τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, συμφώνως πρός τά ἑκάστοτε ἰσχύοντα».

Καταργεῖται τό ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 4153.

Ἄρθρον 11.

Ἡ παράγραφος θ' τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρου 23 ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς:

«θ') Ἀποσπᾷ δημοδιδασκάλους εἰς ἀργοῦντα ἢ ἐλλιπῶς λειτουργοῦντα σχολεῖα ἐξ ἄλλων ὀλιγωτέρας ἀνάγκας ἐχόντων διά διάστημα πλέον τοῦ μηνός μέχρις ἑνός ἔτους.

Ἄρθρον 12.

Ἡ α' παράγρ. τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς :

«Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον εἶνε ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρίστανται καί τά τρία μέλη αὐτοῦ ἢ οἱ ἀναπληρωταί αὐτῶν.

Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειονοψηφίαν.

Εἰς τό τέλος τῆς β παραγρ. τοῦ αὐτοῦ ἐδαφ. προστίθενται τά ἑξῆς :

«Καί ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται, κατά πλειοψηφίαν, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικώσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 13.

Τό ἐδαφ. 6 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ ἰδίου νόμου ἀντικαθίσταται διά τοῦ ἑξῆς :

6. Τό ἐποπτικόν Συμβούλιον ἀσκεῖ ἐπί τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τῆς περιφερείας του πλήν τῶν διευθυντῶν τῶν Διδασκαλείων τῆς Δ. Ε. τήν αὐτήν πειθαρχικήν καί διοικητικήν δικαιοδοσίαν, ἣν καί τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως ἐπί τῶν λειτουργῶν τῆς περιφερείας του, συνέρχεται δέ εἰς συνεδρίας καθ' ὃν τρόπον καί χρόνον καί τό ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Σ. Ε.

Ἄρθρον 14.

Ἡ παράγραφος β' τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 27 ἀντικαθίσταται διά τῆς ἑξῆς :

Τῆς τε διοικητικῆς καί πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐξαιρεῖται τό διδακτικόν προσωπικόν τοῦ Διδασκαλείου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καί τῶν πρατύπων αὐτοῦ, τό διδακτικόν προσωπικόν τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου καί τῶν Διδασκαλείων Οἰκοκυρικῆς καί Γυμναστικῆς, ὑπαγομένων εἰς τό Ε. Δ. Συμβούλιον τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τό διδακτικόν προσωπικόν τῶν Πειραματικῶν σχολείων τῶν Πανεπιστημίων, περί οὗ ἰσχύουσιν εἰδικαί διατάξεις, ὡς καί τό προσωπικόν τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 15.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ αὐτοῦ νόμου προστίθενται τά ἑξῆς :

ζ') Ἀποσπᾷ λειτουργούς τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως εἰς ἀργοῦντα ἢ ἐλλιπῶς λειτουργοῦντα σχολεῖα ἐξ ἄλλων ὀλιγωτέρας ἀνάγκας ἐχόντων διά διάστημα πλέον τοῦ μηνός καί μέχρι λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, καθ' ὃ γίνεται ἡ ἀπόσπασις.

Ἄρθρον 16.

Μετά τό ἄρθρον 28 τοῦ νόμου 4653 προστίθεται ὡς ἴδιον ἄρθρον τό ἑξῆς :

Δύναται ὁ Ὑπουργός τῆς Παιδείας ἐντός πέντε ἡμερῶν ἀπό τῆς εἰς αὐτόν ὑποβολῆς τῶν σχετικῶν πρακτικῶν νά ζητήσῃ τήν ἀναθεώρησιν τῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων τῶν μέν ἐποπτικῶν συμβουλίων, ἐνώπιον τῶν ἐκπαιδευτικῶν διοικητικῶν συμβουλίων, τῶν δέ ἐκπαιδευτικῶν διοικητικῶν συμβουλίων, ἐνώπιον τοῦ κατά τό ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρ. 28 συμβουλίου.

Πειθαρχικαί ὑποθέσεις, πρός διευκόλυνσιν τῶν ὁποίων ἐπελήφθη ἀνακρίσεων μέλος τοῦ Ἐκπαιδ. Διοικ. Συμβουλίου, ἐκδικάζονται ὑπό τοῦ ἁρμοδίου αὐτοῦ τμήματος.

Κατά τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ε.Δ.Σ.Μ.Ε. δύναται νά γίνῃ ἐντός 10 ἡμερῶν ἀπό τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς ἔνστασις εἴτε ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ εἴτε ἐκ μέρους τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐνώπιον τοῦ ὑπό τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρ. 28 προβλεπομένου συμβουλίου.

Ἄρθρον 17.

Μετά τό ἐδαφ. 6 τοῦ ἄρθρ. 30 προστίθεται τό ἑξῆς ἐδάφιον.

«Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ νόμου 4153 ὁριζομένων τό ἓν τρίτον τῶν κενῶν ἢ ὁπωσδήποτε δημιουργημένων θέσεων ἐν ταῖς δημοτικαῖς σχολείοις τῶν πόλεων Θεσσαλονίκης, Πειραιῶς καί Ἀθηνῶν καταλαμβάνονται διά μεταθέσεως ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς σχολεῖα τῶν ἐκπ. περιφερειῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς καί Θεσσαλονίκης κείμενα ἐκτός τῶν πόλεων τούτων κατά τάς διατάξεις τοῦ ἐδαφ. 6 τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου 4151. Ἐν ἐλλείψει δέ τοιούτων αἱ ἐν λόγῳ θέσεις

πληρούνται διὰ διορισμῶν ἐνεργουμένων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις».

Μετὰ δὲ τὸ ἐδαφ. 7 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 30 προστίθεται ὡς ἴδιον ἐδαφ. τὸ ἑξῆς :

Ἡ εἰς τὰ πρότυπα τοῦ Διδασκαλείου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μετάθεσις καὶ ἡ ἀπόσπασις καθηγητῶν πρὸς πλήρωσιν θέσεων διατελούντων ἐν ἀδείᾳ ἐνεργεῖται προτάσει τοῦ Δ.Ε.Σ.Μ.Ε. ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἴτε ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ, Θεσσαλονίκῃ, εἴτε ἐν σχολείοις ἄλλων πόλεων καὶ ἐχόντων πτυχίον τοῦ Διδασκαλείου Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

Αἱ θέσεις τῶν Διευθυντῶν τοῦ προτύπου τοῦ Διδασκαλείου Μ. Ἐκπαιδεύσεως δύνανται νὰ καταληφθῶσι προτάσει τοῦ Διοικ. Ἐκπ. Συμβουλίου Μ. Ἐκπαιδεύσεως καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου εἴτε διὰ μεταθέσεως εἴτε διὰ προαγωγῆς ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεως προσόντα ἀσχέτως πρὸς τὸν πίνακα τῶν μεταθετέων ἢ προακτέων.

"Αρθρον 18.

Μετὰ τὸ ἐδαφ. 10 τοῦ ἄρθρ. 30 προστίθενται τὰ ἑξῆς ἐδάφια.

11. Αἱ περὶ ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν ποινῶν, πλὴν τῆς μεταθέσεως, περὶ ἧς προβλέπει τὸ προηγούμενον ἐδάφιον, ἀποφάσεις τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων καὶ τῶν ἐκπαιδ. διοικ. Συμβουλίων ἐκτελοῦνται ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐπιθεωρητῶν, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν ὁριστικὴν ἀπόλυσιν αἵτινες ἐκτελοῦνται διὰ Π. Δ. ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων ἢ τῆς εἰς αὐτοὺς κοινοποιήσεως τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἐκπ. Διοικ. Συμβουλίου ὑποχρεοῦνται νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν.

"Αρθρον 19.

Τὸ ἐδάφ. 7 τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀντικαθίστανται διὰ τοῦ ἑξῆς :

«Ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις εἰς τὰ Πειραμ. Σχολεῖα Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης ὡς καὶ εἰς τὰ πρότυπα τῶν Διδασκαλείων τῆς Δ. Ἐκπαιδεύσεως καὶ λειτουρῶν τῆς Μ. καὶ Δ. Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐκ τῶν ἐντὸς τῆς σχετικῆς περιφερείας ὑπηρετούντων, γινομένη ὑπὸ τοῦ Ε.Δ.Σ.Δ. ἢ Μ. Ἐκπαιδεύσεως μετὰ πρότασιν τοῦ οἰκείου Διευθυντοῦ καὶ ἀσχέτως πρὸς τοὺς πίνακας τῶν μεταθετέων.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ὁ διορισμὸς διδασκάλων εἰς τὰ πρότυπα τῶν Διδασκαλείων τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως προτάσει τοῦ οἰκείου Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μὴ δεσμευομένου ὑπὸ τῶν διὰ τῶν κειμένων περὶ διορισμοῦ διατάξεων ὑφισταμένων περιορισμῶν».

Ἐν τέλει τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προστίθεται τὸ ἑξῆς ἐδάφιον.

Μεταθέσεις λειτουργῶν ὑπηρετούντων εἰς σχολεῖα τῆς αὐτῆς πόλεως ἐπιτρέπονται κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐν περιπτώσει ἐξαιρετικῆς ἀνάγκης πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας ἢ τῇ αἰτήσει των εἰς κενὰς θέσεις ἐν τῇ αὐτῇ πάντοτε πόλει.

13. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξ ἑκάστης ἐκπ. περιφερείας προτεινομένων πρὸς προαγωγὴν κατ' ἐκλογὴν εἰς εἰσηγητὰς ὁρίζεται οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν διδασκάλων ἀλλὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐχόντων τὰ τυπικὰ προσόντα ὡς ἑξῆς :

Εἰς ὅπου ὑπάρχουν μέχρι δέκα τοιοῦτοι, δύο ὅπου ὑπάρχουν 1-13-30 τρεῖς ὅπου ὑπάρχουν 31-50, τέσσαρες ὅπου ὑπάρχουν 51-100 καὶ 5 ἀπὸ 100 καὶ ἄνω.

"Αρθρον 20.

1. Μετὰ τὸ ἐδάφ. 3 τοῦ ἄρθρ. 32 προστίθεται τὸ ἑξῆς ἐδάφιον.

Τὸ ἐποπτικὸν Συμβούλιον προτείνει τὸν διορισμὸν ἐκ τῶν κεκτημένων πτυχίον καὶ καταγομένων ἐκ τοῦ μέρους καὶ μετὰ τοῦτο τῆς ἐπαρχίας, εἰς ἣν πρόκειται νὰ γίνῃ ὁ διορισμός. Ἐν ἐλλείψει τοιούτων προτείνει τὸν διορισμὸν ἐκ τῶν κεκτημένων πτυχίον καὶ καταγομένων ἐκ μέρους ὑπαγομένου εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν περιφέρειαν, εἰς σχολεῖον τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ γίνῃ ὁ διορισμὸς ἐλλείψει δὲ καὶ τοιούτων, προτείνει τὸν διορισμὸν ἐκ τῶν κεκτημένων πτυχίον καὶ καταγομένων ἐκ τοῦ νομοῦ, εἰς ὃν ὑπάγεται τὸ σχολεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπάρχει κενὴ θέσις. Μόνον ἐν ἐλλείψει καὶ ἐκ τῆς κατηγορίας ταύτης ἐπιτρέπεται νὰ προτείνωνται πρὸς διορισμὸν καὶ ἐξ ἄλλων νομῶν καταγόμενοι. Διὰ Π. Δ. ὁρίζει καθορισθῇ ὁ τρόπος τοῦ διορισμοῦ διδασκάλων εἰς ἐκπαιδευτικὰς περιφερείας, εἰς τὰς ὁποίας, καὶ μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῶν ὑποβληθεισῶν αἰτήσεων διορισμοῦ, παρέμειναν κεναὶ θέσεις.

Αἱ ὑποβαλλόμεναι εἰς τὰ ἐποπτικὰ συμβούλια αἰτήσεις πρὸς διορισμὸν καταγράφονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ εἰς ἴδιον βιβλίον, χωριστὸν δι' ἕκαστον μῆνα, κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ὑποβολῆς των, ἐκ τοῦ βιβλίου δὲ τούτου γίνονται αἱ περὶ διορισμοῦ προτάσεις τῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν : προτιμῶνται τὰ ὀρφανὰ πολέμου (τέκνα ἢ ἀδελφοὶ θανόντων ἐν πολέμῳ ἢ καταστάντων ἀνικάνων πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν), ἔπονται οἱ μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος νόμου ἔχοντες πρόσφατον ὡς προσωρινοὶ καὶ ἀκολουθοῦν οἱ λοιποί.

Ἐν ἑκάστῃ κατηγορίᾳ ἡ προτεραιότης ἐν τῷ πίνακι κανονίζεται κατὰ τὴν χρονολογικὴν σειρὰν τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως. μεταξὺ δὲ τῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὑποβαλόντων αἰτήσιν προτιμῶνται πρῶτον οἱ προϋπηρετήσαντες ὡς λειτουργοί, ἔπειτα τὰ τέκνα τῶν πολυτέκνων καὶ κατόπιν οἱ ἔχοντες ἀνώτερον βαθμὸν ἐν τῷ πτυχίῳ.

Τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τοὺς διοριζομένους προσωρινούς, δι' οὓς δὲν ἰσχύουσιν οἱ κείμενοι περιορισμοὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκ τοῦ φύλου θέσιν.

Καταργεῖται τὸ ἐδάφ. 8 τοῦ ἄρθρ. 32 τοῦ νόμου 4653.

Οἱ πρόσφυγες λογίζονται ὡς καταγόμενοι ἐκ τῶν μερῶν ἐν οἷς ἔχουν πολιτογραφηθῇ.

Τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ νόμου 1242α «περὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς : «Αἱ ὑποβαλλόμεναι εἰς τὸ Ἐκπαιδ. Συμβούλιον Μ. Ἐκπαιδεύσεως αἰτήσεις πρὸς διορισμὸν καταγράφονται ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἴδιον βιβλίον, χωριστὰ δι' ἕκαστον μῆνα κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ὑποβολῆς των, ἐκ τοῦ βιβλίου δὲ τούτου γίνονται αἱ περὶ διορισμοῦ προτάσεις κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν· προτιμῶνται τὰ θύματα πολέμου (τέκνα ἢ ἀδελφοὶ θανόντων ἐν πολέμῳ ἢ καταστάντων ἀνικάνων πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν) ἔπονται οἱ ἔχοντες ἀποδείξεις σπουδῶν ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἀκολουθοῦν οἱ λοιποί.

Ἐν ἑκάστῃ κατηγορίᾳ ἡ προτεραιότης ἐν τῷ πίνακι κανονίζεται κατὰ τὴν χρονολογικὴν σειρὰν τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως μεταξὺ δὲ τῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὑποβαλλόντων αἴτησιν προτιμῶνται πρῶτον οἱ προϋπηρετήσαντες ὡς λειτουργοὶ καὶ κατόπιν οἱ ἔχοντες ἀνώτερον βαθμὸν ἐν τῷ πτυχίῳ.

Οἱ διορισμοὶ τῶν λειτουργῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐνεργοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου κατὰ τὴν σειρὰν τῆς προτάσεώς των παρὰ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

2. Ἐν τέλει τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προστίθενται τὰ ἀκόλουθα:

Οἱ τὸ πρῶτον διοριζόμενοι λειτουργοὶ τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως θεωροῦνται ὁριστικῶς διορισθέντες καὶ καθίστανται μόνιμοι μετὰ πάροδον εὐδοκίμου διετοῦς δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας καὶ μετὰ ἐπιτυχῆ ἐξέτασιν, ἧς ὁ χρόνος, ὁ τρόπος καὶ αἱ λοιπαὶ λεπτομέρειαι κανονισθήσονται διὰ Π. Δ. Τῶν ἀποτυγχανόντων κατὰ τὴν ἐξέτασιν παρατείνεται ἡ δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου ὑποβάλλονται καὶ πάλιν εἰς ἐξέτασιν, καθ' ἣν ἂν μὲν ἐπιτύχουν θεωροῦνται ὡς ὁριστικῶς διορισθέντες καὶ μονιμοποιοῦνται, ἂν δ' ἀποτύχουν ἐξακολουθοῦν ὑπηρετοῦντες ὡς δόκιμοι ἐπὶ ἓν ἀκόμη ἔτος.

Μετὰ τὴν πάροδον καὶ τοῦ ἔτους τούτου ὑποβάλλονται εἰς νέαν ἐξέτασιν ὁπότε οἱ μὲν ἐπιτυγχάνοντες καθίστανται μόνιμοι, οἱ δ' ἀποτυγχάνοντες ἀπολύονται ἄνευ τηρήσεως τῶν διατάξεων περὶ ἀπολύσεως τῶν μονίμων ὑπαλλήλων. Ἡ ἀπόλυσις γίνεται διὰ Διατάγματος ἢ ἀποφάσεως ἐκδιδομένης ὑπὸ τῆς διορισάσης ἀρχῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξετάσεως. Περίληψις τοῦ Διατάγματος ἢ ἀποφάσεως περὶ διορισμοῦ ἢ μὴ δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ δοκιμαστικὴ ὑπηρεσία μετὰ τὸν ὁριστικὸν διορισμὸν λογίζεται ὡς διανυθεῖσα ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ ἀκολούθου μέν, προκειμένου περὶ δημοδιδασκάλων, εἰσηγητοῦ δὲ προκειμένου περὶ λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως πτυχιούχων τοῦ Πανεπιστημίου. Οἱ δόκιμοι ὡς πρὸς τὰς μεταθέσεις καὶ τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς ὑπάγονται εἰς τὰς αὐτὰς διατάξεις μὲ τοὺς ὁριστικοὺς λειτουργοὺς τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

"Αρθρον 21.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 32 προστίθενται τὰ ἑξῆς ἐδάφια.

12. Οἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους παρακωλυόμενοι λειτουργοὶ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως στεροῦνται τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἀπριλίου 1923 «περὶ ἀποκαταστάσεως συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας», τριμήνων ἀποδοχῶν.

13. Ἐπιτρέπεται ὅπως κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἀνατίθενται καθήκοντα γυμνασιάρχου ἢ τινι γυμνασίῳ εἰς τὸν ὑποδιευθυντὴν αὐτοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως δὲν ὑποχρεοῦται νὰ προτείνῃ τὴν πλήρωσιν τῆς θέσεως ταύτης διὰ τοῦ ἔχοντος σειρὰν προαγωγῆς ἐν τῷ πίνακι τῶν προακτέων. Ὁ δ' ἔχων σειρὰν προαγωγῆς τοποθετεῖται προαγόμενος εἰς ἄλλην θέσιν ἢ δύναται καὶ νὰ μὴ προαχθῇ ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλη κενὴ θέσις.

14. Ἡ προαγωγὴ εἰς τὴν θέσιν τοῦ γυμνασιάρχου γίνεται μόνον ἐκ τοῦ πίνακος τῶν κατ' ἐκλογὴν προακτέων λειτουργῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, μὴ συντασσομένου διὰ τὴν θέσιν ταύτην πίνακος κατ' ἀρχαιότητα προακτέων.

"Αρθρον 22.

Μετὰ τὸ ἐδάφιον δ τοῦ ἄρθρου 33 προστίθεται ὡς ἴδιον ἐδάφιον τὸ ἑξῆς.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐτησίας ἀναρρωτικῆς ἀδείας ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 4153.

Τὸ δὲ ἐδάφιον 11 τοῦ ἄρθρου 33 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς.

Λειτουργὸς τῆς Μέσης ἢ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀπολυόμενος ἐξ ἀνικανότητα λόγῳ νόσου δύναται νὰ ἀναδιορισθῇ μετὰ δι' ἀνικανότητα λόγῳ νόσου δύναται νὰ ἀναδιορισθῇ μετὰ πάροδον ἐξαμήνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τῆς κατὰ τὸ ἐδ. 12 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιτροπῆς ὅτι θεραπευθεῖς δύναται ν' ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν.

"Αρθρον 23.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 33 προστίθεται ὡς 13ον ἐδάφιον τὸ ἑξῆς.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων.

Προκειμένου περὶ τοῦ διδακτικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν πειθαρχικὴν καὶ διοικητικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Δ. Ε. Σ. Μ. Ε. αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἄδειαι χορηγοῦνται ὑπ' αὐτοῦ μετέχοντος τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολικῆς Ὑγιεινῆς εἰς ἃς περιπτώσεις τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων μετέχει ὁ Ὑγειονομικὸς Ἐπιθεωρητὴς ἢ Σχολίατρος.

"Αρθρον 24.

Συνιστᾶται παρὰ τῇ Κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἴδιον γραφεῖον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὁποίου ὑπάγεται ἡ κατωτέρα γεωργικὴ ἐκπαίδευσις.

Ὁ προϊστάμενος τοῦ γραφείου τούτου ὑπαγομένου εἰς τὴν Διεύθυνσιν Παιδείας λαμβάνεται εἴτε ἐξ ἀποσπάσεως ἐκ τῆς Γεωργικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας κατόπιν ἀποφάσεως ἀμφοτέρων τῶν Ὑπουργῶν, εἴτε ἐξ ἀποσπάσεως ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν κατωτέρων γεωργικῶν σχολείων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, τὸ δὲ λοιπὸν προσωπικὸν αὐτοῦ λαμβάνεται ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου. Διὰ Π. Δ. ὁρισθήσεται ἡ ἁρμοδιότης τοῦ συνισταμένου γραφείου καὶ πᾶσα λεπτομέρεια τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Τὸ προσωπικὸν τῶν κατωτέρων γεωργικῶν σχολείων ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Ἐποπτικῶν συμβουλίων μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τοῦ Δ.Ε.Σ.Μ.Ε. ὡς καὶ οἱ λοιποὶ λειτουργοὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

"Αρθρον 25.

Διὰ Π. Διατάγματος ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύναται νὰ καθορισθῇ ὅπως τοῦ λοιποῦ οἱ μέλλοντες νὰ διδάσκωσι τὰ θεωρητικὰ μαθήματα ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως λαμβάνουν εἰδικὰ πρὸς τοῦτο πτυχία, παρεχόμενα μετὰ τετραετῆ φοίτησιν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ κατόπιν ἐπιτυχῶν ἐξετάσεων ἐνώπιον εἰδικῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐν τῷ αὐτῷ Διατάγματι ὁρισθήσονται τὸ εἶδος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν πτυχίων, καθὼς καὶ πᾶσα λεπτομέρεια τῆς ἐξετάσεως.

"Αρθρον 26.

Ἐκτὸς τῶν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως πειθαρχικῶν ποινῶν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς μεταθέσεως ἐντὸς τῆς αὐτῆς περιφερείας ὡς καὶ τῆς μεταθέσεως ἀπὸ περιφερείας εἰς περιφέρειαν.

"Αρθρον 27.

Ἐπιτρέπεται ὅπως χορηγῆται κατ' ἔτος ἐκπαιδευτικὴ ἄδεια ἓξ μηνῶν εἰς 15 τὸ πολὺ καθηγητὰς τῆς Γαλλικῆς διὰ Γαλλίαν πρὸς εὐρυτέραν αὐτῶν μόρφωσιν κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μὲ τὰς ἀποδοχὰς τῆς θέσεώς των ἄνευ καταβολῆς ὁδοιπορικῶν ἐξόδων. Εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν λαμβανόντων τὴν ἀνωτέρω ἄδειαν δὲν ἐπιτρέπεται ὁ διορισμὸς προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν.

"Αρθρον 28.

Οἱ καταλαμβανόμενοι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας λειτουργοὶ τῆς Δ. καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως δὲν ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

"Αρθρον 29.

Διὰ Π. Δ. ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων θέλει κανονισθῇ ὁ τρόπος τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν λειτουργῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, τῶν συμπληρούντων 35ετίαν καὶ τὸ ἑξηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των. Ἡ διάταξις αὕτη θέλει ἰσχύσει ἐν συσχετίσει πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου περὶ καταργήσεως Γυμνασίων.

"Αρθρον 30.

Τὸ κατὰ τὸν νόμον 3215 χιλιόδραχμον γέρας δύναται νὰ ἀπονεμηθῇ καὶ εἰς δημοδιδασκάλους, εὐδοκιμήσαντας κατὰ τὴν ὀργάνωσιν μαθητικῶν συσσιτίων.

"Αρθρον 31.

Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4653 αἱ ἀφορῶσαι τὸ προσωπικὸν τῶν Διδασκαλείων τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν Νηπιαγωγείων μεταθέσεις ἐνεργοῦνται, κατὰ τὰς μεταβολὰς τῶν θεριῶν διακοπῶν προτάσει τοῦ Διοικητικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου Μ. Ἐκπαιδεύσεως, μὴ δεσμευομένου ὑπὸ τούτων.

"Αρθρον 32.

Ἐπανέρχεται εἰς ἰσχὺν τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Ν. Δ. τῆς 2 Ἰουνίου 1923 «περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου καὶ περὶ πειθαρχικῆς ποινῆς εἰς λειτουργοὺς τῆς ἐκπαιδεύσεως».

"Αρθρον 33.

Καταργεῖται τὸ ἀπὸ 23)29 Μαρτίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς ἐκπ. τελῶν τῶν μαθητῶν ξενοφώνων οἰκογενειῶν τῶν Νέων Χωρῶν», πλὴν τοῦ ἄρθρου 3, ὅπερ διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ.

"Αρθρον 34.

Οἱ ἐκτὸς ὑπηρεσίας διατελοῦντες λειτουργοὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως δικαιούμενοι κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀναδιορισμοῦ, δύνανται νὰ διορισθῶσι μὲ τὸν βαθμόν, ὃν ἔφερον κατὰ τὴν ἀπομάκρυνσίν των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν κεναὶ θέσεις, μετὰ μὲν τὴν ἐξάντλησιν τῶν οἰκείων πινά-

κων προακτέων ὁπωσδήποτε ἠθέλων ζητήσει χρόνου, πρὸ δὲ τῆς ἐξαντλήσεως αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἠθέλων ὑποβάλῃ αἴτησιν ἀναβιβασμοῦ ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀπομακρύνσεώς των.

"Αρθρον 35.

Τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Πρακτικοῦ Λυκείου παρέχει δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς πάσας τὰς Σχολὰς τῶν Πανεπιστημίων.

"Αρθρον 36.

Τὰ πρὸς κρίσιν ὑποβαλλόμενα διδακτικὰ βιβλία ἢ βοηθήματα ὑποβάλλονται μόνον ὑπὸ τοῦ συγγραφέως αὐτῶν ἢ τοῦ νομίμου πληρεξουσίου του, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου καὶ χορηγεῖται ἡ σχετικὴ ἔγκρισις. Ἐξαιροῦνται τῆς διατάξεως τοῦ παρόντος ἄρθρου τὰ διδακτικὰ βιβλία ἢ βοηθήματα, τῶν ὁποίων ἐγένετο ἐκχώρησις διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου 5045 ὁριζόμεναι προθεσμίαι ὑποβολῆς καὶ κρίσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων δύνανται νὰ τροποποιηθῶσι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, κατὰ τὸ δύο πρῶτα ἔτη ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. Τὰ ὑποβληθέντα ἤδη πρὸς κρίσιν διδακτικὰ βιβλία τῶν τριῶν κατωτέρων γυμνασιακῶν τάξεων δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ ἐπιστραφῶσι πρὸς τοὺς ὑποβάλοντας ταῦτα, ἵνα ὑποβληθοῦν ἐντὸς τῶν νέων προθεσμιῶν, χωρὶς νὰ γεννᾶται ὑπὲρ αὐτῶν δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

Ἐν τέλει τὸ ἐδάφ. 2 ἄρθρ. 14 τοῦ νόμου 5045 προστίθενται τὰ ἑξῆς : «ὡς καὶ οἱ συγγραφεῖς βοηθημάτων».

"Αρθρον 37.

Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 8 τοῦ νόμου 4367 καὶ 9 τοῦ νόμου 4368 χορηγούμεναι εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν νηπιαγωγῶν ὑποτροφίαι καταργοῦνται ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1931—32 ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καὶ ἐφεξῆς ἐγγραφομένους εἰς τὴν πρώτην τάξιν αὐτῶν μαθητάς. Διατηροῦνται δ' ἐν ἰσχύι μόνον ὡς πρὸς τοὺς ἤδη διωρισμένους ὑποτρόφους, οἵτινες θὰ ἐξακολουθήσουν λαμβάνοντες τὴν νενομισμένην ὑποτροφίαν μέχρι πέρατος τῶν σπουδῶν των.

"Αρθρον 38.

Ἐπιθεωρηταὶ δημοτικῶν σχολείων διορίζονται ἐφεξῆς διὰ Π. Δ. μόνον μετεκπαιδευθέντες ἐπὶ διετίαν πτυχιοῦχοι δημοδιδάσκαλοι ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἢ ξένῳ Πανεπιστημίῳ καὶ ἔχοντες ἄμεπτον ἦθος καὶ εὐδόκιμον δεκαετῆ τοὐλάχιστον πραγματικὴν δημοσίαν ἐν δημοτικῷ σχολείῳ ὑπηρεσίαν κατόπιν ἐπιτυχοῦς δοκιμασίας ἐνεργουμένης ἀνὰ διετίαν ὑπὸ τοῦ Ε.Δ.Σ.Σ.Ε., ἧς τὰ καθέκαστα θέλουν ὁρισθῇ διὰ Π. Δ. ἐφ' ἅπαξ ἐνδοθησομένου. Συμφώνως δὲ πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς δοκιμασίας ταύτης συντάσσεται πίναξ ἐπιτυχόντων, ἐπὶ τῇ βάσει καὶ κατὰ τὴν σειρὰν τοῦ ὁποίου ἐνεργοῦνται οἱ διορισμοί.

"Αρθρον 39.

Ἡ κατὰ τὴν β' παράγρ. τῆς περιπτ. γ' ἐδάφ. 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 4374 μετεκπαίδευσις τῶν δημοδιδασκάλων δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ὁποτεδήποτε ἐν τῷ μέλλοντι.

"Αρθρον 40.

Ἀναγράφεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων τῆς χρήσεως 1931—32 πίστωσις ἓξ δραχ. δέκα τριῶν χιλιάδων (13.000) πρὸς τακτοποίησιν τῆς γενομένης προκαταβολῆς διὰ τὴν στεγοράφησιν τῶν πρακτικῶν τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

"Αρθρον 41.

Οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς οἰκονομικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιστημῶν δύνανται νὰ τύχωσιν ἀπολυτηρίου κλασικοῦ γυμνασίου ἢ πρακτικοῦ λυκείου κατόπιν εὐδοκίμων ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων, ἐνεργουμένων καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐνώπιον τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν γυμνασίου ἢ πρακτικοῦ λυκείου, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ οἰκείου γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων ἐκδίδονται κατὰ τὰ περὶ καταστατηρίων ἐξετάσεων ὁριζόμενα. Οἱ ἀποτυγχάνοντες κατὰ τὴν ἐξέτασιν δὲν δύνανται νὰ προσέλθωσιν εἰς νέαν τοιαύτην πρὸ τῆς παρελεύσεως ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς πρώτης.

"Αρθρον 42.

Ὁμογενεῖς καταφυγόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1931, ἐφ' ὅσον ἐπέτυχον εἰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τῶν διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἢ τῶν νηπιαγωγῶν, ἐγγράφονται εἰς αὐτὰ καὶ πέραν τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένου ἀριθμοῦ εἰσακτέων.

"Αρθρον 43.

Οἱ φοιτήσαντες εἰς τὰ ξένα σχολεῖα μαθηταὶ πρὸ τῆς ἀναγνωρίσεως των ὡς ἰσοτίμων πρὸς τὰ ἰδιωτικὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, ἐφ' ὅσον στεροῦνται τίτλων σπουδῆς δικαιοῦνται νὰ ὑποστῶσι μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1931—1932 κατατακτήριον ἐξέτασιν ἐνώπιον τῆς ἐπὶ τῶν κατατακτηρίων ἐξετάσεων ἐπιτροπῆς καὶ κατὰ τὰ διὰ Π. Δ. ὁρισθησόμενα καὶ νὰ καταταχθῶσιν εἰς ἣν τάξιν ἠθέλων κριθῇ ἱκανοί.

"Αρθρον 44.

Ὁ χρόνος, καθ' ὃν λειτουργοῖ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως προϋπηρέτησαν ὡς ἐπιμελητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας ἐν τῇ μέσῃ ἐκπαιδεύσει, προσμετρούμενος διὰ τὴν προαγωγὴν αὐτῶν.

"Αρθρον 45.

Μαθηταὶ σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἂν εἶνε τέκνα ἀπόρων γονέων, πολυτέκνων, ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς ἐκπαιδευτικῶν τελῶν ἐγγραφῆς, ἐφ' ὅσον ὁ βαθμὸς, ὃν ἔτυχον ἐν τῷ ἐνδεικτικῷ ἢ τῷ ἀπολυτηρίῳ τῆς προηγουμένης τάξεως εἶνε ὀκτὼ καὶ ἄνω (λίαν καλῶς).

"Αρθρον 46.

Διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, δύνανται λειτουργοῦντα ἤδη γυμνάσια ἢ πρακτικὰ λύκεια νὰ μετατραποῦν εἰς τεχνικὰ σχολεῖα τῶν ὁποίων ὁ ὀργανισμὸς" τὸ πρόγραμμα, ἡ σύνθεσις τοῦ προσωπικοῦ, τὰ προσόντα καὶ αἱ ἀποδοχαὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα λεπτομέρεια τῆς λειτουργίας αὐτῶν κανονίζεται διὰ τοῦ ἰδίου διατάγματος.

"Αρθρον 47.

Διὰ Π.Δ., ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου θέλει κανονισθῇ ἡ ἔναρξις καὶ λῆξις τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ὡς καὶ τὰ τῶν ἐγγραφῶν, ἐξετάσεων, ποινῶν κλπ. ἐν τοῖς σχολείοις τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

"Αρθρον 48.

Καθηγηταὶ ἢ διδάσκαλοι τῆς γαλλικῆς ἐκ τῶν ἤδη ὑπηρετούντων, μὴ κεκτημένοι τὸ πτυχίον τῆς κατὰ τὸν νόμον 4595 ἀνωτάτης Γαλλικῆς σχολῆς ἢ τοῦ ἱνστιτούτου ξένων γλωσσῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς πτυχιούχους τῆς ἄνω σχολῆς κατόπιν διετοῦς εὐδοκίμου μετεκπαιδεύσεως, ἧς τὰ καθέκαστα ὁρισθήσονται διὰ Π. Δ. ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Παιδείας. Οἱ μὴ εὐδοκιμοῦντες εἰς τὰς ἐξετάσεις τῆς μετεκπαιδεύσεως ἀπολύονται.

Οἱ μετεκπαιδευόμενοι ἀναπληροῦνται εἰς τὰς θέσεις των ὑπὸ τῶν συναδέλφων των, μὴ ἐπιτρεπομένου τοῦ διορισμοῦ ἀναπληρωτῶν αὐτῶν.

"Αρθρον 49.

Εἰς τοὺς ἐνίστοτε ὁπωσδήποτε μετεκπαιδευομένους λειτουργοὺς τῆς μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως διδάσκεται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς μετεκπαιδεύσεως τῇ μερίμνῃ τῆς Μετεωρολογικῆς ὑπηρεσίας, ἄνευ ἀμοιβῆς τινός, ἡ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ μετεωρολογία καὶ ἐν γένει ἡ ὑπηρεσία τῶν Μετεωρολογικῶν σταθμῶν ἐπὶ δύο κατ' ἀνώτατον ὅρον ὥρας καθ' ἑβδομάδα δι' ἑκάστην σειρὰν μετεκπαιδευομένων.

"Αρθρον 50.

Ἐπιτρέπεται ἵνα διὰ Π. Δ. συσταθῇ παρ' ἑκάστῳ γυμνασίῳ ἢ πρακτικῷ λυκείῳ ἰδία τάξις, εἰς ἣν δύνανται νὰ φοιτῶσι προαιρετικῶς ἐκ τῶν ἀποφοίτων τοῦ γυμνασίου ὅσοι μέλλουν ν' ἀκολουθήσουν ἀνωτέρας σπουδάς.

Ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῆς τάξεως ταύτης, εἰς ἣν θὰ διδάσκῃ τὸ προσωπικὸν τοῦ σχολείου, εἰς ὃ εἶνε προσηρτημένη, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑποχρεωτικῶν ὡρῶν διδασκαλίας, πέραν δ' αὐτῶν ἐπ' ἀριθῇ, καταβλητέᾳ παρὰ τῶν μαθητῶν καὶ ὁριζομένῃ διὰ Π. Δ., τὰ σχολεῖα, παρ' οἷς θὰ συσταθῇ, τὰ καταβλητέα παρὰ τῶν μαθητῶν δίδακτρα, ὡς καὶ πᾶσα σχετικὴ λεπτομέρεια θέλουν ὁρισθῇ διὰ διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κλπ.

"Αρθρον 51.

Οἱ μετεκπαιδευόμενοι εἰς τὰ γεωργικὰ φροντιστήρια δημοδιδάσκαλοι τοποθετοῦνται ὑποχρεωτικῶς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μετεκπαιδεύσεώς των εἰς σχολεῖα ἀγροτικῶν πληθυσμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν δύνανται νὰ μετατεθῶσι πρὸ τῆς παρελεύσεως τριετίας ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὰ τοποθετήσεώς των.

"Αρθρον 52.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθ. 16 τοῦ νόμου 5442 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1930—1931 ἀποφοιτησάντων ἐκ τοῦ μονοταξίου τμήματος τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Κύπρου.

"Αρθρον 53.

Πρὸς καταρτισμὸν τῶν πινάκων τῶν ἐν Ἀθήναις μεταθετέων λειτουργῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον Πειραιῶς προτείνει τρεῖς μὲν ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐντὸς τῆς πόλεως τοῦ Πειραιῶς, ἄλλους δὲ τρεῖς ἐκ τῶν ὑπηρετούντων εἰς σχολεῖα τῆς αὐτῆς περιφερείας, κείμενα ἐκτὸς τῆς πόλεως Πειραιῶς.

"Αρθρον 54.

Πειθαρχικὴν καὶ διοικητικὴν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν μετεκπαιδευομένων εἰς τὰ Πανεπιστήμια, τὰ γεωργικὰ φροντιστήρια καὶ τὸ διδασκαλεῖον τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως λειτουργῶν τῆς μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀσκεῖ τὸ οἰκεῖον τμῆμα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς λειτουργοὺς αἱ ὑπό τῶν κειμένων διατάξεων προβλεπόμεναι κανονικαὶ καὶ ἀνορρωτικαὶ ἄδειαι χορηγοῦνται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ κατόπιν τῶν νομίμων γνωμοδοτήσεων.

"Αρθρον 55.

Αἱ διατάξεις τῆς β' παραγρ. τοῦ ἐδ. 12 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου 3182 αἱ ἀφορῶσαι τὸν καθηγητὴν τῆς ἰχνογραφίας εἰς τὸ Μαράσλειον διδασκαλεῖον ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ ἀνεγνωρισμένα δημοσυντήρητα διδασκαλεῖα, ἐφ' ὅσον οὗτοι κέκτηνται πτυχίον τῆς σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

Ὁμοίως, αἱ ἀφορῶσαι τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν προαύξησιν τοῦ μισθοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 4368 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ἀπολυθέντων κατὰ τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ χρονικὸν διάστημα διευθυντῶν διδασκαλείων, ἐφ' ὅσον ἀναδιωρίσθησαν ἐν ἀνεγνωρισμένῳ διδασκαλείῳ καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ δαπάνη δὲν βαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.

"Αρθρον 56.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ προσθήκη ἕκτης τάξεως εἰς ἰδιωτικὰ γυμνάσια θηλέων, λειτουργοῦντα ἐπὶ δεκαπενταετίαν τοὐλάχιστον ὡς ἀνώτερα παρθεναγωγεῖα ἐν ταῖς νέαις χώραις ἐφ' ὅσον ἐπὶ ἔτος τοὐλάχιστον ἐλειτούργησεν ἡ πέμπτη τάξις αὐτῶν.

"Αρθρον 57.

Ἐκ τῶν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 5019 «περὶ ἱδρύσεως σχολικῶν ταμείων καὶ σχολικῶν ἐφορειῶν» πραγματοποιηθεισῶν εἰσπράξεων ἐκ τοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Ν. Δ. τῆς 25ης Μαΐου 1926 ἀποδιδομένου ποσοστοῦ ἐκ τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ, ποσὸν μὲν δρχ. 2.000.000 διατίθεται διὰ τὴν χορηγίαν ἀγρῶν πρὸς ὀργάνωσιν τῶν μαθητικῶν συσσιτίων καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος Προστασίας Παιδιοῦ, τὸ δὲ ὑπόλοιπον διατίθεται δι' ἀνέγερσιν σχολικῶν κτιρίων ἢ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς δαπάνης ἀνεγειρομένων διδακτηρίων ὡς καὶ διὰ τὴν ἔκδοσιν λευκώματος τῶν διδακτηρίων, νομιμοποιουμένης τῆς δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου γενομένης διαθέσεως τοῦ ποσοῦ τῶν 2 ἑκατομ. ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Τὰ τοῦ τρόπου τῆς διαθέσεως τῶν ἄνω ποσῶν κανονίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας.

Ἐν τέλει τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ νόμου 5019 προστίθενται τὰ ἑξῆς : «Ἐφ' ὅσον δήμός τις ἢ κοινότης συμμετέσχε κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Π. Δ. τῆς 1 Δεκεμβρίου 1930 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου 4799» εἰς τὴν δαπάνην τῆς ἀνεγέρσεως νέων διδακτηρίων, ἐπιτρέπεται, προτάσει τοῦ ἁρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ συμφώνῳ γνωμοδοτήσει τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας, ἡ διὰ Π.Δ. παραχώρησις εἰς τούτους πρώην δημοτικῶν ἢ σχολικῶν κτιρίων, περιελθόντων, δυνάμει τοῦ νόμου 2442 εἰς τὰ ταμεῖα Ἐκπαιδ. Προνοίας, χρησιμοποιουμένων δ' ὡς διδακτηρίων, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται μετὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν νέων διδακτηρίων ἐν τῷ δήμῳ ἢ κοινότητι νὰ χρησιμοποιηθῶσι πλέον ταῦτα ὡς διδακτήρια ἢ νὰ πληρώσωσιν ἄλλην τινὰ ἐκπαιδευτικὴν ἀνάγκην. Ἡ παραχώρησις αὕτη γίνεται πάντως μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν σχολείων εἰς τὰ νέα διδακτήρια.

"Αρθρον 58.

Ὁσάκις ἐν τῷ ἐκπαιδευτικῷ δικαστικῷ συμβουλίῳ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως κρίνεται ὑπόθεσις, ἀφορῶσα τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπὸ τῆς Φλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας διατηρουμένων σχολείων, μετέχουν αὐτοῦ μετὰ δικαιώματος ψήφου καὶ δύο μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἑταιρείας ταύτης, ὑπ' αὐτοῦ ὁριζόμενα.

"Αρθρον 59.

Διὰ Π. Διατάγματος ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ κωδικοποίησις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4653 ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ μεταγενεστέρων νόμων εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον νόμου φέροντος τὸν ἀριθμὸν 4653.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς τοῦ παρόντος οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρχεται κατόπιν ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν κλπ.

Α. Παπαθανάσης. Τὸ μέτρον τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν ἐκρίθη μέτρον ἀνάγκης καὶ σκοπιμότητος πρὸς ἀνακούφισιν καὶ προστασίαν τοῦ ὑπὸ τῶν θεομηνιῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως πιεζομένων ἀγροτικοῦ κόσμου, ὀφείλει ὅμως νὰ παρατηρήσῃ καὶ ὁμολογήσῃ τις ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν χρησιμότητα τοῦ μέτρου ὑπῆρξε ἀναμφισβήτητος καὶ ἡ ζημία ἡ σημαντικὴ ἡ δι' αὐτοῦ ἐπελθοῦσα εἰς τοὺς προστατευθέντας γεωργούς. Διότι ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἡ πίστις τοῦ γεωργοῦ καὶ ἡ δανειακὴ συναλλαγματικότης αὐτοῦ σχεδὸν ἐξηφανίσθη καὶ ἐξηφανίσθη ὄχι μόνον ἔναντι τοῦ ἰδιώτου κεφαλαιούχου, τοῦ ἰδιώτου δανειστοῦ, ἀλλ' ἐξηφανίσθη καὶ ἔναντι τοῦ παντοπώλη, τοῦ ἀρτοποιοῦ, τοῦ ἐμπόρου ἐν γένει, παρὰ τοῦ ὁποίου οὗτος ἐπρομηθεύετο τὰ εἴδη τῆς συντηρήσεως τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ μέχρι τῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων του. Ὥστε βασίμως δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι καὶ τὸ μέτρον τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν τῶν σπουδαιοτέρων αἰτιῶν τῆς τοιαύτης δεινῆς ἐκβιλιώσεως τῆς κρίσεως τῆς ἐμφανιζομένης ἤδη.

Τὸ μέτρον τοῦτο ὑπῆρξεν ἀμφίστομος μάχαιρα, ἡ ὁποία χρησιμοποιηθεῖσα διὰ τὴν ἀνακούφισιν τοῦ γεωργοῦ, διὰ τὴν χαλάρωσιν τῶν δεσμῶν αὐτοῦ, τὸν ἔπληξε διὰ τῆς ἑτέρας αἰχμῆς βαθύτατα καὶ αἱματηρῶς εἰς τὰς σάρκας αὐτοῦ, διότι ἔπληξε καὶ ἐκλόνισεν ὁλόκληρον τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν αὐτοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὸ ἰδιωτικὸν κεφάλαιον περιδεὲς ἀπεσύρθη τοῦ δανεισμοῦ, ὥστις ἀπεκλείσθη ἀπολύτως εἰς τοὺς γεωργούς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι διὰ Ν. Διατάγματος ἡ κρίσις περὶ χορηγήσεως τῆς ἀναβολῆς ἀφέθη εἰς τὴν ἔμφρονα κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἀλλ' ἐνῷ καὶ ἡ κρίσις αὕτη πολλάκις εἶναι ξένη πρὸς τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν κρινομένων συνθηκῶν, δύστυχῶς ἡ παρασχεθεῖσα ἐκ τοῦ μέτρου ἐντύπωσις ὑπῆρξε τόσον ἀπόλυτος καὶ ἀπεριόριστος, ὥστε ὑπὸ τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν ὀνομασίαν τοῦ χρεωστασίου ἐπλήγησαν οὐ μόνον οἱ ἄποροι γεωργοί, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ εὔποροι καὶ φερέγγυοι, διότι πάντες ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἀνοξιόπιστοι καὶ ἐκτὸς συναλλαγῆς καὶ εἰς πάντας ἀποφεύγεται ὁ δανεισμός, καὶ ἐπῆλθε οὕτω ἕνα γενικὸν στραμάτημα τῶν οἰκονομικῶν συναλλαγῶν τῶν ἀγροτῶν.

Ἐκθέτει εἶτα διὰ μακρῶν τὰς ἐμπέσους καὶ λανθανούσας ζημίας, αἵτινες ἐπέρχονται καὶ εἰς τοὺς εὐπόρους ἔτι γεωργούς, οἵτινες στερούμενοι κατὰ μέγα μέρος πνεύματος φειδοῦς καὶ ἀποταμιεύσεως ἄγονται εἰς δαπάνας ἀφειδεῖς αὐτῶν τῶν ἐκ δανείων ποσῶν καὶ οὕτω εὑρέθησαν κατάχρεοι, ὡς συνέβη μὲ τὰ κτηματικὰ δάνεια πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἥτις ἦλθεν ἐποχή, καθ' ἣν ἐκράτει ἐνυπόθηκον ὁλόκληρον τὴν ἀγροτικὴν καὶ ἀστικὴν ἰδιοκτησίαν καὶ θὰ περιήρχετο εἰς αὐτὴν ἤδη ὁλόκληρος, ἂν δὲν προηγοῦντο αἱ νομισματικαὶ διακυμάνσεις καὶ ἀνωμαλίαι, ὡς διάδοχοι τῶν γεωργικῶν κρίσεων. Οὕτω λοιπόν, ἐνῷ ὑπῆρχεν ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη πρὸς λῆψιν μέτρων ρυθμίσεως τῆς καταστάσεως, τὸ ὑπὸ ψήφισιν ληφθὲν μέτρον ἀνάγκης ὑπῆρξε παραλλήλως καὶ ἐπιζήμιον, διότι τοῦτο δὲν ἔπληξε μόνον τὸν γεωργόν, ἀλλ' ἔπληξε βαθέως ὁλόκληρον τὸν ἐμπορικὸν καὶ ἐπαγγελματικὸν κόσμον, διότι ἐνεσφήνωσεν αὐτὸν ἐντὸς δικράνου ἀρίσαν αὐτὸν ὑπόχρεων εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τοὺς δανειστὰς αὐτοῦ ὑποχρεώσεών του, ἀλλὰ μὴ δικαιούμενον νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν τῶν πρὸς αὐτὸν ὀφειλῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου λαμβάνεται μέριμνά τις περιορισμοῦ τοῦ ἀτόπου, ἀλλ' ἡ λαμβανομένη πρόνοια εἶναι ἀνεπαρκὴς καὶ μὴ ἀποτελεσματική, καὶ δὲν λέγω ὅτι τοῦτο ὀφείλεται εἰς ἔλλειψιν προσπαθείας πρὸς ἐξασφάλισιν πληρεστέρας προστασίας ἐκ μέρους τοῦ κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργοῦ, ἀλλ' ὀφείλεται εἰς τὴν δυσχέρειαν, ἣν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ ζήτημα ἐμφανίζει καὶ τὴν ὁποίαν δυσχέρειαν ἐπιτείνει ἡ στενότης τοῦ πλαισίου ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκεται ἡ λύσις αὐτοῦ. Εἶναι ἀτελεσφόρητος ἡ λαμβανομένη μέριμνα, διότι ὁ ἔμπορος δὲν ἔχει μόνον ὀφειλέτας γεωργοὺς εὐπόρους, ἀλλὰ καὶ ἀπόρους, ἔχει ὀφειλέτας κατὰ τῶν ὁποίων δὲν τοῦ εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ καταβάλῃ δαπάνας προσφυγῆς εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τὴν ἐπιβίωξιν τῶν ἀπαιτήσεών του, διότι αἱ δαπάναι αὗται θὰ τὸν ἐπιβαρύνουν ἐπιπροσθέτως χωρὶς ἐλπίδα ἱκανοποιήσεως.

Ε. Κ. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Διατί χωρὶς ἐλπίδα;

Α. Παπαθανάσης. Διότι οἱ ὀφειλέται του αὐτοὶ εἶναι ἀφερέγγυοι, εἶναι ἄποροι.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Διατὶ τότε θὰ τὰς ἐπιδιώξῃ;

Α. Παπαθανάσης. Δὲν θὰ τὰς ἐπιδιώξῃ, αὐτὸ ἀκριβῶς λέγω.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Τοῦτο εἶναι ἐκτὸς τῆς βάσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Α. Παπαθανάσης. Ὄχι, οὐδόλως. Προσέξατε καὶ παρακολουθήσατε τὴν συμπλήρωσιν τῶν σκέψεων μου, ἵνα ἴδητε τὸ σημεῖον ἐπικρίσεως τοῦ νομοσχεδίου σας.

Μὴ ἔχοντες ἐλπίδα ἱκανοποιήσεως τῶν τοιούτων ἀπαιτήσεων των, δὲν θὰ τὰς ἐπιδιώξουν δικαστικῶς, ἀλλὰ θὰ καταφύγουν εἰς τὰ δικαστήρια πρὸς ἐπιβίωξιν ἐκείνων μόνων τῶν ἀξιώσεων, αἵτινες εἶναι ἱκανοποιήσιμοι δηλ. ἀπευθύνονται κατ' εὐπόρων ἀγροτῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον δι' αὐτὰ τὰ ποσὰ μόνον θὰ δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσι καὶ αὐτοὶ ἀναστολὴν διώξεως των ἀπὸ τοὺς πιστωτάς των, ἀλλὰ διὰ τὰ ποσὰ ποὺ ὀφείλουσι ἀλλὰ τὰ ἐδάνεισαν, καὶ τοὺς ὀφειλέτας ἀπὸ ὀφειλέτας ἀγρότας, οἵτινες, εἴτε ἕνεκα τῆς μεταβολῆς τῶν οἰκονομικῶν ὅρων, εἴτε διὰ διαφόρους ἄλλους λόγους, περιῆλθον εἰς ἀνικανότητα ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών των, διὰ τὰ ποσὰ λέγω ταῦτα παραμένουσι ἀκάλυπτοι, δὲν δικαιοῦνται ἀναστολῆς.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἐπιτρέπετε νὰ δώσω μίαν ἐξήγησιν; Τὸ νομοσχέδιον δὲν ἠμπορεῖ νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ παροχῆς εἰς τοὺς ἐμπόρους, τοὺς δανειστὰς τῶν γεωργῶν, παρὰ μόνον καθ' ὅσον ὁ νόμος καθιστᾷ τὴν θέσιν των δυσχαραστέραν. Σεῖς λέγετε μὲν ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν δανείσῃ καὶ ἀγράτας ποὺ ἐνδέχεται νὰ τὰ χάσουν καὶ δὲν τοὺς ἐπιδιώκουν. Διατὶ δὲν λαμβάνετε πρόνοιαν καὶ δι' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν; Αὐτὸ θέλετε νὰ εἰπῆτε;

Α. Παπαθανάσης. Αὐτὸ ἀκριβῶς. Ὁ ἔμπορος Α. ἔχει λαβέτανειν 500 χιλ. δραχ. ἀπὸ ἀγρότας καὶ ὀφείλει 200 εἰς διαφόρους πιστωτάς του. Δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀναστολὴν διώξεως ἔναντι τοῦ δανειστοῦ του μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἐμφανισθῇ καὶ αὐτὸς διώκων τοὺς ὀφειλέτας του ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ ὄχι δι' ὅλας τὰς 200 χιλιάδας.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὄχι διώκων τοὺς ὀφειλέτας του ἀλλ' ἀποδεικνύων ὅτι ἔχει νὰ λάβῃ.

Α. Παπαθανάσης. Δὲν λέγει ἔτσι.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἔτσι εἶναι. Ἡ βάσις δὲν εἶναι ἂν τύχῃ ἀναστολῆς, διότι τότε θὰ ἔφθανε εἰς τὸ ἀπροχώρητον, ἐὰν εἶχε 500 ὀφειλέτας, νὰ κάμῃ 500 αἰτήσεις.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἐγὼ τοὐλάχιστον ὁ ὁποῖος εἶμαι καὶ ὁ εἰσηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου τοιαύτην ἀκριβῶς ἔννοιαν ἔδωκα εἰς τὸ νομοσχέδιον. Τώρα σεῖς λέγετε, ὅτι τὸ νομοσχέδιον λέγει, ὅτι ὁ ἔμπορος ὁ ὁποῖος ζητεῖ ἀναστολὴν ἀπὸ τοῦ Προέδρου δὲν ἔχει παρὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δικαιοῦται λαμβάνειν ἀπὸ πολλούς.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Βεβαίως τῶν δικαιουμένων. Ἂν ἔχει ἀνάγκην νὰ κάμῃ 500 αἰτήσεις.

Α. Παπαθανάσης. Ἡ παρατήρησις κύριοι συνάδελφοι, ἡ ὁποία ἐγένετο ἐκ μέρους τοῦ ἀξιοτίμου κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἔδωσεν ἀφορμὴν νὰ διαπιστωθῇ ἡ ἀκρίβεια τῶν παρατηρήσεων μου ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλὰ καὶ μία διάστασις γνώμης ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἀξιοτίμου Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης. Καὶ ἡ διάστασις αὕτη εἶναι, ἂν ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως εἶναι ὅτι ὁ ἔμπορος ὀφειλέτης δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἀναβολὴν τῶν ὑποχρεώσεων του πρὸς τοὺς πιστωτάς του ὡς πρὸς τὸ ποσὸν ὁλόκληρον τῶν ἀγροτικῶν ἀπαιτήσεών του ἢ μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν αὐτῶν, τὸ ὁποῖον ἐνεφάνισεν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ζητήσας ἀδείας ἐκτελέσεως καὶ ἐδόθη ἡ ἑρμηνεία ἡ ἐπίσημος ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης ὑπὲρ τῆς πρώτης ἐννοίας τῆς διατάξεως τῆς εὐρυτέρας, τὴν ὁποίαν ἐγὼ ὑποστηρίζω, καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν ἦτο ἀντιθέτου ἀντιλήψεως ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Ἦτο ἑπομένως δεδικαιολογημένη ἡ παρατήρησίς μου καὶ ἀναγκαία ἡ χρησιμοποίησις τῆς λέξεως «ἀπολαυόντων» καὶ ὄχι τυχόντων τοῦ ὄρου. 3 τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀλλ' ἡ προσπάθεια ἥτις καταβάλλεται πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ τοῦ προηγουμένου εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον δὲν εἶναι τελεσφόρος καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ προσήκουσα προστασία καὶ αὐτῶν διὰ τοιούτων νομοθετικῶν μέτρων, διότι δι' αὐτῶν περιήχθη εἰς μίαν κατάστασιν παγιοποιήσεως καὶ ἀκινητοποιήσεως τοῦ μείζονος τῶν κεφαλαίων του, τὸ δὲ ἀπομένον αὐτῷ μικρὸν περιθώριον ἄνευ τῆς τραπεζιτικῆς ἐπικουρίας εἶναι ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν ἐμπορικήν κίνησίν του. Ἡ θεραπεία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἄλλως παρὰ διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ μέτρου καὶ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν. Δὲν παραγνωρίζω τὴν σοβαρότητα τῶν συνεπειῶν, ἃς ἐνδέχεται νὰ ἔχῃ ἡ ἐπέκτασις, ἀλλὰ μιᾶς ἀνάγκης ἀνακυψάσης, τὸ πρὸς θεραπείαν αὐτῆς μέσον θὰ εἶναι ὀλιγότερον ὀδυνηρόν, ὅταν εἰς εὐρύτερον πεδίον ἐπιπέσει. Τὸ μέγιστον μέρος τῶν χρεῶν καὶ τῶν ἀγροτικῶν καὶ τῶν ἐμπορικῶν ὀφείλονται πρὸς τὰς τραπέζας καὶ ἡ μὴ ἀνάλογος ἐπίπτωσις καὶ ἐπ' αὐτῶν μέρους τοῦ βάρους τοῦ μέτρου εἶναι ἡ αἰτία ἡ σπουδαιοτέρα νὰ ἐμφανίζεται τὸ μέτρον τοῦτο ἐπαχθές. Ἀντιθέτως ὅμως πρὸς τὴν ἀντίληψιν ταύτην τὸ νομοσχέδιον ἀφίνει ἀκαλύπτους καὶ ἀπροστατεύτους τόσον τοὺς γεωργοὺς ὅσον καὶ τοὺς ἐμπόρους ἔναντι τῶν Τραπεζῶν καὶ ὄχι μόνον εἰς τὰς ἐκτελέσεις, ἀλλὰ καὶ τὸν καταιγισμὸν τῶν ἀγωγῶν τὸν ὁποῖον ὑφίστανται οὗτοι ἀπό τινος χρόνου. Ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὰς συνεπείας τῶν ἀπηνῶν τούτων διώξεων καὶ ἀναφέρει ὅτι εἰς πλεῖστα δικαστήρια συζητοῦνται πεντήκοντα καὶ πλέον ἀγωγαὶ κατὰ δικάσιμον μῆνα τῶν τραπεζῶν στηριζόμεναι εἰς γραμμάτια, καὶ ἐρήμην πάντοτε τῶν ἐναγομένων, μεγάλα ποσὰ δι' ἔξοδα δικαστικὰ καὶ ἀμοιβαὶ τῶν πληρεξουσίων ἐπιβαρύνουσι αὐτούς, κατὰ τρόπον ἀποτελοῦντα ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις ἀθέμιτον πλουτισμὸν τῶν τραπεζῶν. Ἐν ᾧ μόνον μία αἴτησις προσημειώσεως καὶ τὴν τράπεζαν θὰ διησφάλιζε καὶ τοὺς ὀφειλέτας θὰ ἀπήλλασσε τῆς δικαστικῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν ἐξόδων. Τὸ κακὸν τοῦτο διὰ τοῦ νομοσχεδίου μένει ἀθεράπευτον. Ἀναγινώσκει εἶτα μακρὸν ὑπόμνημα τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀγρινίου ὡς καὶ Θεσσαλικῶν τοιούτων καὶ ἐξαίρει τὴν σύνεσιν καὶ συντηρητικότητα ἥτις χαρακτηρίζει αὐτὰ καὶ μετὰ πόσης περισκέψεως καὶ σοβαρᾶς ἐκτιμήσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας προάγονται οἱ σύλλογοι οὗτοι εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν αἰτημάτων των.

Ἐπικρίνει εἶτα τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀσκεῖ τὴν ἀγροτικὴν πίστιν ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα, ἥτις διὰ τῶν λίαν περιωρισμένων πιστώσεων τὰς ὁποίας παρέχει καὶ τοῦ προνομίου τῆς πρωτοπραξίας, ὅπερ ἀσκεῖ, ἐπιτείνει τὴν δυσχέρειαν τῶν συναλλαγῶν τοῦ ἀγρότου, ὅστις ἀποξενούμενος ἀπὸ τὸν δανεισμὸν τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου μένει ἔκθετος εἰς τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἔργων του καὶ αὐτὴν τὴν διατροφήν του. Ἀναφέρει τὰ ἀνεπαρκῆ τῶν πιστώσεων, αἵτινες ἐχορηγήθησαν εἰς τοὺς γεωργικοὺς συνεταιρισμοὺς Ἀγρινίου, καὶ τοὺς εὐρωστοτέρους οἰκονομικῶς καὶ ποιούμενος συγκριτικὴν ἔκθεσιν τῶν διαφόρων κεφαλαίων, ἅτινα ἀντιπροσωπεύουσι τὰς παρὰ ταῖς τραπέζαις καταθέσεις καὶ τοῦ μεγέθους αὐτῶν ἔναντι τοῦ διατεθεμένου ὑπ' αὐτοῦ ποσοῦ εἰς δάνεια, ἐπάγεται ὅτι μόνον δι' ἐπεκτάσεως τοῦ χρεωστασίου καὶ εἰς τὰς τραπέζας παρεχομένου καὶ εἰς αὐτὰς ἑνὸς μορατόριουμ, ἔναντι τῶν καταθετῶν των, ἐξαιρουμένων ἀναλόγως αὐτῶν τῶν μικρῶν καταθετῶν, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ γενικὴ ἀνακούφισις τῶν ὀφειλετῶν. Μόνον οὕτω, ἐπερχομένης ἐνοποιήσεως τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν εἰς χεῖρας τῶν τραπεζῶν καὶ εἶτα συγκεντρώσεως αὐτῶν εἰς μόνην τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσωμεν ἀνωδύνως καὶ ἄνευ διαταραχῶν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῶν λαϊκῶν τάξεων εἰς σημεῖον εὐχάριστον οἰκονομικῆς ἀναπνοῆς τοῦ κόσμου ἐκ τῆς ἐπαχθοῦς χρεωστικῆς κληρονομίας καὶ ἑνὸς μακροῦ παρελθόντος. Ἐν Ρουμανίᾳ συζητεῖται ἀπό τινος χρόνου ἀναλόγων μέτρων ἐκποιήσεως καὶ συγκεντρώσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, διὰ τῆς ἐκδόσεως ὁμολογιῶν, αἵτινες θὰ ἔχουν ὡς ἀντίκρυσμα τὴν ἀγροτικὴν ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ δανεζομένου. Πρότασιν πληρωμῆς τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν δι' ἀγροτικῶν ὁμολογιῶν ὑπέβαλε καὶ ὁ ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἀγρινίου ὑποβληθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ ἑνὸς τῶν μελῶν του.

Ἡ πρότασίς μου αὕτη, μὴ ἔχουσα τὴν ἀξίωσιν ὅτι ἐμφανίζει πλήρες σύστημα, φρονῶ οὐχ ἧττον ὅτι πρέπει ν' ἀποτελέσῃ ἀφορμὴν συζητήσεως πρὸς λύσιν τοῦ προβαλλομένου ἡμῶν σοβαροτάτου προβλήματος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, ὑπὸ τὴν ἀντίληψιν δὲ ταύτην ὅτι τὸ ὑπὸ ψήφισιν μέτρον θὰ θεωρηθῇ ὡς μέτρον προσωρινότητος. Οὕτω οὐ μόνον ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία θὰ ἀνεγεννᾶτο ἐπὶ νέων ὑγειῶν βάσεων, ἀλλὰ

καὶ ὁ ἐμπορεπαγγελματικὸς κόσμος θὰ ἐξήρχετο ἐκ τῆς ματώσεως εἰς ἣν περιήχθη. Εἶναι ὅμως ἀμέσως ἀναγκαῖον νὰ ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τῶν γραμματείων, ἵνα ταῦτα ὄχι μόνον καταστῶσι ἐξακμαῖα, ἀλλὰ καὶ τούτων μετὰ τὴν λῆξιν των νὰ ἐπιβάλλεται ἡ ἀλλαγὴ ἐπὶ τῇ κατακελῇ μόνον τοῦ τόκου ἢ ὅτου ποσοστοῦ τοῦ κεφαλαίου, μέχρις ἂν ἐξοφλήσωμεν ἐκ νέας κρίσεως. Οὐδὲν ἔχει νὰ πάθῃ ὁ πιστωτὴς ἀφ' οὗ θὰ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἐξασφάλισιν διὰ προσημειώσεως. Μόνον οὕτω θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ σύμπτωσις τῶν ἐξοφλήσεων τῶν γραμματίων πρὸς τὴν ἐποχὴν διαθέσεως τῶν προϊόντων, ἤτις ὡς γνωρίζομεν, δὲν συμπίπτει πρὸς ὡρισμένον χρόνον. Δὲν βλέπω δὲ καὶ τὸν λόγον τῆς σπουδῆς πρὸς ἔγκρισιν ἀγωγῆς, ἐφ' ὅσον καὶ ἂν λάβουν ἀπόφασιν δὲν θὰ δύνανται νὰ προβοῦν εἰς ἐκτέλεσιν.

Ὡς πρὸς τὰς καθ' ἑκάστην διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. προβλεπομένη διαδικασία πρὸς ἐκτίμησιν τῶν κατασχεθέντων ὀρθὸν εἶναι νὰ ἐπεκταθῇ ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν ἀλλ' ἐφ' ὅλων τῶν ἐκτελέσεων, ὡς παγία διάταξις τῆς Δικονομίας, διότι ἡ εἰσαγομένη καινοτομία ὠφελεῖ καὶ προασπίζει τὸν ὀφειλέτην χωρὶς οὐδόλως νὰ θίγῃ τὸν δανειστήν, τοῦ ὁποίου ὅμως πολλὰς ἐνδεχομένας καταχρήσεις δύναται νὰ προλάβῃ. Ἡ τροποποιητία δὲ ἐπέρχεται πλήρως διὰ τῆς διαγραφῆς ἐκ τῆς διατάξεως τῆς λέξεως «ληστὴς» μόνον.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Εἶμαι σύμφωνος καὶ πληροφορῶ ὅτι ἡ παρατήρησις ποὺ ὑποβάλλεται ἤδη πραγματοποιουμένη. Θὰ προβλέπεται εἰς εἰδικὸν Νομοσχέδιον.

Α. Παπαθανάσης. Τὸ πρᾶγμα εἶναι τὸ ἴδιον. Ὅπως ὀρθῇ εἶναι ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἀδείας πρὸς ἐκτέλεσιν ἀπαιτήσεως κάτω τῶν πέντε χιλιάδων δραχμῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἡ διατύπωσις ὅμως ἀδείας δι' ἐκτέλεσιν ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ μικροδιαφορῶν ἀποτελεῖ δυσγέρειαν ἀδικαιολόγητον, εἰς ἣν ὑποβάλλονται ἄτυχοι ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται δι' ἡμερομίσθια καὶ λοιπά. Ἄτινα ἔχουσι λαμβάνειν παρ' εὐπόρων ἐργοδοτῶν. Ἡ ἐξαίρεσις ὑπὲρ αὐτῶν ἐπιβάλλεται οὐ μόνον ἐκ μιᾶς ἀνωτέρας ἀντιλήψεως δικαίου ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ Νομοθετήματος, τὸ ὁποῖον ρυθμίζει δανειστικὰς σχέσεις καὶ ὄχι εἰσόδημα εἰσπαλαιστῶν οὔτε τίμημα πωληθέντος πράγματος παραδοθέντος. Ταῦτα εἶχον νὰ εἴπω ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ μέτρου ἐπιφυλασσόμενος κατὰ τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν νὰ ἐπανέλθω ἐπὶ διαφόρων ἐπενεκτέων τροπολογιῶν.

Δ. Κουτσοπέταλος. Ἂς προσπαθήσωμεν λοιπὸν ὅλοι νὰ πείσωμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἶναι γενναιοτέρα εἰς τὰς εὐεργετικὰς ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν διατάξεις.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Τί ζητεῖτε;

Δ. Κουτσοπέταλος. Διὰ τὸ τρέχον ἔτος νὰ μὴ ἔχῃ δικαίωμα ὁ Πρόεδρος νὰ δίδῃ ἀναβολὰς νὰ ἔχουν ὑποχρέωσιν οἱ ἀγρόται μόνον μέρος τῶν ὀφειλομένων τόκων νὰ δώσουν ἐφέτος.

Π. Θηβαῖος. Δηλαδὴ τὸ 1)5 τὸ 1)4;

Δ. Κουτσοπέταλος. Σεῖς θὰ εἰσηγηθῆτε καὶ ἡ Βουλὴ θὰ ἀποφασίσῃ, διότι δὲν εἶναι νοητὸν νὰ στέλλωμεν ἀραβόσιτον διὰ νὰ μὴ πεθάνῃ ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νὰ ζητοῦμεν τὴν πληρωμὴν κεφαλαίου παλαιῶν χρεῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς τροπολογίας νομίζω ὅτι ἀναπτύσσονται αὐταὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν. Σχετικῶς ὅμως πρὸς τὰς Τραπέζας περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ χρεωστασίου δὲν τὸ νομίζω ὀρθόν, διότι ἀφοῦ οἱ ἔμποροι ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ χρεωστάσιον τῶν ἀγροτῶν ἔβλαπτε τὴν ἀγροτικὴν πίστιν, διατί δὲν θὰ τὴν βλάψῃ καὶ τὸ χρεωστάσιον τῶν Τραπεζῶν;

Σ. Ἀναστασιάδης. Νὰ βοηθῇ πλὴν τῆς Ἀγροτικῆς.

Δ. Κουτσοπέταλος. Δὲν ἔχει σημασίαν.

Ε. Ζούνας. Οἱ ἀγρόται δὲν ὀφείλουν παρὰ εἰς τὴν Ἀγροτικὴν καὶ ἐλάχιστα εἰς τὴν Ἐθνικήν.

Δ. Κουτσοπέταλος. Σᾶς εἶπα ὅτι ἐφ' ὅσον δεχόμεθα οἱ ἔμποροι ὅτι τὸ χρεωστάσιον ἔβλαψε τὴν ἀγροτικὴν πίστιν τὸ ἴδιον θὰ γίνῃ καὶ μὲ τὸ χρεωστάσιον τῶν Τραπεζῶν. Ἂς ἐπιτρέψωμεν λοιπὸν ὡρισμένον κύκλον πιστώσεων ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ κινῶνται αἱ συναλλαγαὶ διὰ νὰ ἐξυπηρετῶνται κατὰ τὸ δυνατὸν αἱ ἀνάγκαι. Καὶ αἱ Τράπεζαι ἄλλως τε ἐν ἀδυναμίᾳ τῶν ἀνανεώνουν τὰ γραμμάτια.

Ε. Ζούνας. Πρέπει νὰ πληρώσῃ ὁ ὀφειλέτης τὸ 1)4 τοῦ κεφαλαίου καὶ μὲ πολλὰς παρακλήσεις νὰ ἀνανεώσουν τὰ γραμμάτια.

Δ. Κουτσοπέταλος. Καὶ ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ μέρους ἀγροτικὸν καὶ ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων βέβαιον εἶναι ὅτι ὅταν πεισθοῦν αἱ Τράπεζαι ὅτι δὲν πρόκειται περὶ κακοπιστίας ἀλλὰ περὶ πραγματικῆς ἀδυναμίας κάμνουν πᾶσαν ὑποχώρησιν.

Ε. Ζούνας. Ν. Γαρδικιώτης. Δὲν κάμνουν τοιαύτας παραχωρήσεις.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Δηλῶ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις μὲ κανένα τρόπον δὲν θὰ δεχθῇ τὴν ἐπέκτασιν περὶ τῆς ὁποίας γίνεται συζήτησις καὶ συνεπῶς πρόκειται περὶ ματαιοπονίας.

Δ. Κουτσοπέταλος. Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, τὴν πρότασιν τοῦ κ. Παπαθανάση διὰ τὴν χορήγησιν ἀναστολῶν εἰς χρέη ἐξ ὑπολοίπου τιμήματος κτημάτων εἶναι γνωστὸν πόσα εἶναι τὰ χρέη ταῦτα καὶ ὑπὸ τί κράτος ποίων τιμῶν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων τὰ συνῆψαν οἱ ἀγρόται, ἐπῆλθεν ὅμως κατόπιν ἡ πτῶσις τῶν τιμῶν τῶν κτημάτων ἡ πτῶσις τῶν προϊόντων καὶ αἱ ἀφορίαι καὶ ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὰς ὀφειλὰς ταύτας τοῦ χρεωστασίου οἱ ἀγρόται ἀπειλοῦνται διὰ καταστροφῶν.

Ἐκεῖνο ποὺ εὗρεν ἡ ἐπιτροπὴ δίκαιον εἶναι, ὅπως διὰ τὰ ὀφειλόμενα παρ' ἀγροδοτῶν εἰς ἐργάτας ἀγρότας νὰ μὴ δίδεται ἀναστολή. Ἐπίσης ἐγένετο πρότασις περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐξ ἐμπράγματος ὀφειλῶν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐκρίθη ἐπιδεδεγμένον ἀλλὰ νὰ ἐπιτραπῇ καὶ διὰ ταῦτα ἡ τμηματικὴ καταβολή.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Ἡ οὐσία, λέγει τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἀνήκει εἰς ἐμὲ ἀλλ' εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, μόνον τὸ δικονομικὸν μέρος θὰ ἀναπτύξω ἐγώ. Δίδεται δι' αὐτοῦ ἀναστολὴ εἰς τοὺς ἀγρότας παρὰ τοῦ Προέδρου καὶ Εἰρηνοδίκου ὅταν συνέτρεξαν ὡρισμένοι λόγοι. Ἐκ τῆς βάσεως αὐτῆς παρέρχεται τὸ δεύτερον ἐρώτημα. Ἀοθείσης ἀναστολῆς εἰς τὸν ἀγρότην θὰ πάθῃ καὶ ὁ πιστωτὴς τοῦ ἀγρότου, οἱασδήποτε κατηγορίας πιστωτὴς καὶ ἂν εἶναι οὗτος καὶ ἐνρίθη σκόπιμον νὰ τύχῃ καὶ οὗτος κάποιας προστασίας καὶ ἐδῶ εἶναι ἡ διαφωνία μεταξὺ τοῦ ἀρχικοῦ νόμου καὶ τῶν τροποποιήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐν τῷ νομοσχεδίῳ μετεβλήθη ἡ λέξις «τυχόντων» διὰ τῆς λέξεως «ἀπολαυόντων» καὶ μὲ ἔπεισαν εἰς τοῦτο αἱ ἀναφοραὶ 2-3 μεγάλων γεωργικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ἔχουν ἐξαπλώσει ὅλην τὴν περιουσίαν των εἰς τοὺς ἀγρότας, καὶ αἵτινες ὑπεχρεοῦντο νὰ κάμουν σωρείαν ἀγωγῶν καὶ νὰ ζητῆται σωρεία ἀναστολῶν καὶ νὰ ὑποβάλλωνται εἰς πληθώραν ἐξόδων, δὲν δυσκολεύομαι νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι πρόκειται περὶ τῆς Ἑταιρείας Γκλαβάνη καὶ τῆς Ἑταιρείας λιπασμάτων καὶ μιᾶς ἄλλης. Ἐθέσαμεν λοιπὸν τὸν ὅρον ἀπολαυόντων καὶ μὲ τοῦτο ἐννοοῦμεν ὅτι οἱ βιομήχανοι θὰ ὑποβάλλουν εἰς τὸν Πρόεδρον αἴτησιν καὶ ἕνα κατάλογον καὶ νὰ ἐρευνήσῃ ὁ Πρόεδρος ἂν εἶναι ἄξιαι ἀναστολῆς, καὶ πειθόμενος θὰ τοὺς δώσῃ. Αὐτὴ εἶναι ἡ δικονομία τοῦ νόμου. Καὶ κάθε ἀντίθετος ἐκτροπὴ ἀπὸ αὐτὴν θὰ εἶναι δῶρον ἄβωρον.

Δ. Κουτσοπέταλος. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ τῶν περιπτώσεων ποὺ εἴπατε, ὁ εἰσηγητὴς θὰ ἐπλειοψηφοῦσε. Ἀλλὰ εἶναι φόβος μήπως ὅλοι οἱ τακτικοὶ τῶν χωρίων παρουσιάσουν τὰ τευτέρια των.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Θὰ στηριχθῶμεν καὶ θὰ κινηθῶμεν μὲ τὰ ὄργανα ποὺ ἔχει ἡ δικαιοσύνη. Τώρα ἂν ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸν πιστωτὴν εἶναι ἡ Τράπεζα ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἐὰν ἔχουν προσόμοια θὰ στραφοῦν κατὰ τῶν ὀφειλετῶν των καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ ζήτημα ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, νὰ συστήσῃ εἰς τὰς Τραπέζας νὰ μὴ ζητῶν οὔτε ὅλους τοὺς τόκους, οὔτε ὅλα τὰ κεφάλαια καὶ ἔχομεν καὶ ἡμεῖς πληροφορίας, ὅτι σύτὴν τὴν γραμμὴν ἀκολουθοῦν.

Ε. Ζούνας. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν ἀνανεώνει γραμμάτιον ἂν δὲν λάβῃ τὸ 1)4 τῆς ἀπαιτήσεώς της.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Ἴσως ἐπ' ὡρισμένα πρόσωπα.

Δ. Ταϊτσάρας. Ἡ Τράπεζα ἡ Ἐθνικὴ δέχεται καὶ μόνον τοὺς τόκους.

Τινὲς Βουλευταί. Ὄχι δὲν εἶναι ἀληθές.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἔχετε παράδειγμα ἐμπόρου προσενεγκόντος τμῆμα τοῦ χρέους του πρὸς τὴν Τράπεζαν, τὸ ὁποῖον δὲν ἔγινε δεκτὸν καὶ ὁ ἔμπορος ἐκηρύχθη πρὸς πτώχευσιν;

Δ. Παπαθανάσης. Ὄχι, ἀλλὰ ἔχομεν παραδείγματα ποὺ διάφοροι ὀφειλέται ἐξώφλησαν τὰ γραμμάτιά των μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ τοὺς ἐπαναχορηγήσουν πίστωσιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ δὲν τοὺς ἔδωκαν.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Τότε τοὺς ἐπαγίδευσαν. Αὐτὸ εἶναι ἄλλο. Συνεχίζων, λέγει ὅτι κατὰ τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ζητήσῃ ὁ δανειστὴς ἄδειαν διὰ νὰ προβῇ εἰς ἐκτέλεσιν. Ἐγὼ αὐτὸ τὸ εὕρησα πολύπλοκον. Κάθε δανειστὴς δικαιοῦται νὰ προχωρήσῃ, ὁ ὀφειλέτης θὰ δηλώσῃ, ὅτι εἶναι ἀγρότης καὶ τότε παρεμβάσει τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου δίδεται ἀναστολή. Διατί τώρα θέλετε νὰ περιπλέξετε τὸ πρᾶγμα ζητοῦντες ἄδειαν ἐκ τῶν προτέρων; Ὁ ἀγρότης ἢ οὔτως ἢ ἄλλως θὰ προσέλθῃ εἰς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Εἰρηνοδίκην.

Δ. Κουτσοπέταλος Διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ μεταβολὴ τοῦ συστήματος ἐθεωρήθη ὡς μέτρον ἐξαιρετικῆς ἀνάγκης. Γνωρίζομεν ὅλοι ὅτι ὁ ἀγρότης τὴν τελευταίαν στιγμὴν θὰ τρέξῃ ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ θὰ ἔχουν γίνῃ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα θὰ καταβάλῃ μὲν ὁ πιστωτὴς θὰ ἐπιβαρύνουν ὅμως τὸν ὀφειλέτην. Συνεπῶς ἡμεῖς ὑποστηρίζομεν αὐτὸ ποὺ ἰσχύει τώρα.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄτοπόν τι καὶ αὐτὸ πάλιν θὰ ἐξακολουθήσῃ. Διότι δὲν δύνασθε νὰ θεσπίσητε ἀπαγόρευσιν ἐκτελέσεως.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ὁ πιστωτὴς προχωρήσῃ ἐναντίον τοῦ ἀγρότου χωρὶς νὰ εἶναι τοιοῦτος, ὅλα τὰ ἔξοδά του θὰ εἶναι εἰς βάρος του. Ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἀντίθετον περίπτωσιν θὰ γίνουν ἔξοδα. Πῶς θὰ ἀποτραποῦν αὐταὶ αἱ δαπάναι;

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δὲν ἀποτρέπεται κατ' οὐδεμίαν τῶν προτάσεων αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐννοεῖτε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀρχικὸς νόμος ἔχει ἐκδοθῇ προτοῦ ἔλθει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὁ κ. Θηβαῖος καὶ σκοπός μας ἦτο νὰ μὴ ἀφίσωμεν νὰ γίνουν ἔξοδα. Τώρα τὰ μετέβαλεν ὁ συνάδελφός μου, διότι ἀνήκει εἰς τοὺς προσηλωμένους καὶ εἰς τοὺς πιστοὺς εἰς τὰ ὀρθόδοξα δόγματα. Καὶ ἐρωτῶ. Τί κακὸν προβλέπε τώρα ἀπὸ τὴν διάταξιν αὐτήν; Ἔχομεν παράπονα ἀπὸ τὴν ἐφαρμογήν της;

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Δὲν εἶναι, κύριε Πρόεδρε, προσκύνημα εἰς τοὺς θεσμοὺς καὶ τοὺς τύπους αὐτὸ τὸ ὁποῖον ὑποστηρίζω. Τὸ πρᾶγμα διὰ νὰ τὸ ἐπιτύχητε πρέπει νὰ τὸ γενικεύσητε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἔχουν καμίαν σχέσιν αἱ ὀφειλαὶ ἑνὸς ἀστοῦ πρὸς ἕνα ἄλλον. Ἔχομεν παρατηρήσεις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὅτι ἐσκόνταψε τὸ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ μέτρον.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Διότι δὲν ἔγιναν ἐκτελέσεις.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τότε ἂς τὸ ἀρίσωμεν νὰ ἐφαρμοσθῇ.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Ἡ πεῖρά μου μὲ διδάσκει ὅτι ἡ διάταξις θὰ περιπλέξῃ τὰ πράγματα.

Α. Παπαθανάσης. Ὅταν ἐξεδόθη τὸ Ν. Διάταγμα πάντας ἐξέπληξεν ἡ καινοφανὴς διάταξις περὶ ἀδείας τοῦ πιστωτοῦ, ἀλλ' ὅταν ἔγινεν ἡ ἐφαρμογὴ ἐμείναμεν πάντες ἐνθουσιασμένοι καὶ διὰ τοῦτο ἀπορροῦμεν διατί ἦλθε ἡ ὑπηρεσία εἰς τροποποίησιν.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπ. Δικαιοσύνης). Ὁ ἀγρότης οὕτως ἢ ἄλλως θὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸν Πρόεδρον ἢ ὄχι;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διατί νὰ ἀνοίγωμεν δίκας ἄνευ ἀνάγκης; Ἂν ἐπιμένετε ψηφίζομεν τὸ νομοσχέδιον πλὴν τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπαναπέμπομεν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Τινὲς Βουλευταί. Ὄχι, ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι σύμφωνος.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης). Τώρα τὸ Νομοσχέδιον κάμνει μίαν νέαν κενοτοποθεσιολογίαν διὰ τοὺς πραγματογνώμονας ποὺ ὁρίζει. Αὐτὸ ὁμολογουμένως εἶνε μία πολυτέλεια προκληθεῖσα ἀπὸ τὰ Ἐπιμελητήρια καὶ ἀπὸ τοὺς Συλλόγους. Ἐπειδὴ ὅμως πιθανὸν νὰ γίνουν καταστατηγήσεις καὶ ἐκδικασμοὶ δέχομαι τὴν διαγραφὴν τῆς διατάξεως.

Μένει τώρα ἡ εὐχὴ ἡ ὁποία ἐλαβε καὶ μορφὴν τροπολογίας εἰς τὸ νομοσχέδιον, κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ καθορισθῇ ἡ κατηγορία τῶν μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνουν τῶν προνομίων. Ἐὰν δηλαδὴ περιλαμβάνωνται καὶ αἱ ἐξ ἀδικήματος ἀπαιτήσεις καὶ προσετέθησαν τώρα καὶ τῶν ἰατρικῶν συλλόγων καὶ τῶν φαρμακοποιῶν. Ἡ ἐπέκτασις αὕτη δὲν εἶναι δυνατή.

Π. Βουρλούμης (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὥστε μόνον οἱ ἔμποροι νὰ ὑποστοῦν ὅλα καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι νὰ εἶνε προνομιοῦχοι;

Σ. Ταλιαδοῦρος. Τὸ νομοσχέδιον κ. βουλευταὶ εἶναι σοβαρώτατον. Φρονῶ ὅμως ὅτι δὲν ἐπροχώρησε πολὺ διὰ νὰ προστατεύσῃ ὅλας τὰς χειμαζομένας τάξεις. Δὲν περιέλαβε λ. χ. τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ζητῶ νὰ προστεθῇ ἡ φράσις «καὶ οἱ κατ' ἐπάγγελμα κτηνοτρόφοι».

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Καλῶς.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Νὰ τεθῇ καὶ ἡ διάταξις κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ δανειστὴς δύναται νὰ πράξῃ τὸ αὐτό, διότι ὁ περὶ οὗ τὸ προνόμιον θὰ καταφεύγῃ εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ προτείνω νὰ τεθῇ καὶ ἡ διάταξις διὰ τὸν δανειστήν. Προτείνω ἐπίσης νὰ μὴ τύχουν ἀναστολῆς αἱ ἀπαιτήσεις αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐργατικοῦ νόμου. Ἢ ἐξ ἀδικήματος ἐπίσης.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὄχι.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ὑπάρχουν ἀδικήματα διὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ γίνουν ἀναστολαί, ὅπως ἡ ζωοκλοπή. Ἐπίσης θὰ ἤθελον νὰ μάθω τί σημαίνει ἀκριβῶς ἡ λέξις «ἐκμισθωτής».

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Πιστωτὴν ἐννοοῦμεν πάντα τὸν ἔχοντα ἀξίωσιν πάσης φύσεως κατὰ τοῦ ἀγρότου. Κάμνω αὐτὴν τὴν δήλωσιν, ὅτι πρόκειται περὶ παντὸς ἔχοντος οἱανδήποτε ἀξίωσιν κατὰ τοῦ ἀγρότου προελθοῦσαν ἐξ οἱουδήποτε λόγου.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα ἐπὶ ποίων θὰ καταπέσουν; Ἐπὶ τοῦ μικροῦ κεφαλαίου καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς τάξεως. Ἡ ἀναστολὴ πλήττει τὸν μπακάλην, τὸν μανάβην, τὸν δικηγόρον, τὸν ἰατρόν, τὸν ἐκμισθωτὴν τοῦ κτήματος, τὸν ἰδιώτην δανειστὴν καὶ παραμένει μόνον ἄτρωτον τὸ μεγάλον κεφάλαιον μὲ τὴν πανοπλίαν τὴν ὁποίαν δίδει εἰς αὐτὸ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Ν. Δ. Καὶ ἐνῶ τοῦ Κράτος δὲν ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ἐμπόρους νὰ εἰσπράξουν τὰ ὀφειλόμενα ὑπὸ τῶν ἀγροτῶν, αἱ Τράπεζαι θὰ εἰσπράττουν, ὡσὰν νὰ μὴ εἶναι ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἴσοι ἀπέναντι τῶν νόμων

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Θὰ χειραγωγήσωμεν τὰς Τραπέζας, ὥστε νὰ μὴ πιέζουν.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Δὲν δυνάμεθα νὰ θραύσωμεν ἕνα κρίκον τῆς ἁλύσεως, χωρὶς νὰ θραύσωμεν ὅλην τὴν ἅλυσον. Τὸ νομοσχέδιον ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας. Ἀλλ' ἐγεννήθη ἡ ἀντίρρησις. Τί θὰ γίνουν αἱ Τράπεζαι μὲ τὰς καταθέσεις των; Καὶ οἱ ἰατροί σᾶς ἐρωτοῦν, διατὶ δὲν ἐλάβατε καὶ ἡμᾶς ὑπ' ὄψιν;

Α. Κουτσοπέταλος. Ὁ κύκλος τῶν πιστώσεων ἑνὸς ἀτόμου εἶναι μόνον αἱ Τράπεζαι. Τοῦ δίδομεν λοιπὸν ἀναστολὴν δι' ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις πλὴν τῶν Τραπεζῶν.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Πρέπει νὰ ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὰς Τραπέζας τὸ χρεωστάσιον. Ἄνευ τῆς ἐξαιρέσεως καὶ τῶν τραπεζῶν δημιουργοῦμεν ὀρύουν καὶ θὰ πνιγοῦν ἐκ τοῦ νόμου οἱ μικροὶ κεφαλαιοῦχοι.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἀλλὰ τὰ κεφάλαια τῶν τραπεζῶν εἶναι κεφάλαια τοῦ κόσμου.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Πρέπει νὰ μάθῃ ὁ λαὸς ποῖαι εἶναι αἱ προστατευόμεναι τράπεζαι.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Αἱ ἐκ τοῦ διατάγματος τοῦ 23. Μοῦ φαίνεται ἡ Ἀγροτικὴ καὶ ἡ Ἐθνική.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ἐπληροφορήθην ὅτι εἶναι ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν.

Ε. Ζούκας. Τὸ ἐπῆρε τὸ προνόμιον καὶ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν.

Λ. Κουτσοπέταλος. Δὲν τὸ ἐπῆρε.

Σ. Ταλιαδοῦρος. Ποίας λοιπὸν τραπέζας ἐννοεῖτε;

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Δέχομαι νὰ διασαφηνίσωμεν τὸ ἄρθρον, ἀλλὰ κατὰ ποῖον τρόπον θέλετε;

Σ. Ταλιαδοῦρος. Νὰ ὀνομασθοῦν αἱ τράπεζαι, διότι ἡ γενίκευσις τοῦ ἄρθρου δίδει λαβὴν εἰς διαφόρους ἑρμηνείας. Δι' αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναβάλῃ τὸ νομοσχέδιον καὶ νὰ ἐξεύρῃ τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ δίδῃ ἀναστολὴν καὶ κατὰ τῶν τραπεζῶν, ἄλλως τὸ νομοσχέδιον θὰ εἶναι ἁπλοῦν πυροτέχνημα.

Η. Τσεριώνης. Προτείνει ὅπως ἐναρμονισθοῦν τὰ ἐδάφια 2 ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου καὶ προτείνει ὅπως καὶ οἱ ἐγγυηταὶ ἀποκτήσουν τὰ αὐτὰ προνόμια διατυπουμένου τοῦ ἄρθρου κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ δοθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀναστολή.

Γ. Ροδόπουλος. Τὸ νομοσχέδιον ἐνδιαφέρει ὄχι μόνον τοὺς ἀγρότας ἀλλὰ καὶ ἄλλας τάξεις ἀγροτικάς, δι' αὐτὸ παρακαλοῦμεν ὅπως προστεθῇ διάταξις προστατεύουσα διὰ τῆς ἀναστολῆς καὶ τοὺς κτηνοτρόφους. Αἱ τράπεζαι, λέγει, κατόπιν διευθύνονται ἀπὸ φυσικὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα συμβαίνει πολλάκις νὰ διαπράττουν μεγάλα λάθη. Καὶ ἐρωτῶ ποῖος εἶναι ὁ λόγος, ὁ ὁποῖος ἠνάγκασε τὸν κ. Ὑφυπουργὸν νὰ ἐξαιρέσῃ διὰ τοῦ νομοσχεδίου τὰς Τραπέζας; Ἐκτὸς ἐὰν ἔχουν αὐταὶ τὴν ἀντίρρησιν, ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων καὶ αὐτὴ ἡ ἄποψις ἐγένετο δεκτή.

Ἡ μεγάλη οἰκονομικὴ κρίσις κατὰ τὴν γνώμην μεγάλου ξένου οἰκονομολόγου ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὰς τραπέζας, ἐν Ἑλλάδι δὲ ἔχομεν κολοσσιαῖα λάθη αὐτῶν καὶ δὲν βλέπω τὸν λόγον διατὶ νὰ ἔχωμεν τόσην ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς τραπεζίτας τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἔχομεν πρόσφατα δεδομένα ὅτι αἱ Τράπεζαι κακῶς διοικοῦνται ὑπ' αὐτῶν. Ἐὰν ἔπεσαν ἐν Ἑλλάδι αἱ Τράπεζαι δὲν ἔπεσαν ἀπὸ τὴν κρίσιν, ἀλλὰ ἀπὸ κακὴν διοίκησιν. Καταλήγων συνιστᾷ ὅπως ἡ ἐξαίρεσις τοῦ τελευταίου ἄρθρου περιορισθῇ μόνον εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ αἰτιολογία τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ὅτι τὸ κοινωνικὸν συμφέρον εἶναι ἐπικρατέστερον ἀπὸ τὸν ἀπεριόριστον σεβασμὸν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἰδιώτου, ἐπὶ πλέον δὲ ὅτι ὁ ἀγροτικὸς κόσμος εἶναι ὑπερβολικὰ χρεωμένος καὶ ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών του ἐκ μέρους ἰδιωτῶν εἶναι κοινωνικῶς ἐπικίνδυνος. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι εἶναι δυσβάστακτα τὰ βάρη τοῦ Ἀγροτικοῦ κόσμου ἐκ τῆς χρεώσεως καὶ ἔχει δημιουργηθῇ ἀδυναμία ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών του ἂν δὲ ἐπεδιώκετο ἡ ἐκπλήρωσις αὐτῶν θὰ εἴχομεν ἐκρίζωσιν τοῦ Ἀγροτικοῦ κόσμου καὶ κλονισμὸν τῆς ὅλης Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀντιμετωπίζει, ὅπως θὰ ἔπρεπε, τολμηρὰ τὸ πρόβλημα.

Ἔχομεν τὰς κατηγορίας τὰς ὁποίας προστατεύει ὁ νόμος διότι ὁ δικαστὴς προσδιορίζει, τί εἶναι ἀγρότης, ἀλλὰ ἀγρότης δὲν εἶναι μόνον αὐτὸς ποὺ καλλιεργεῖ, ἀλλὰ καὶ ὁ κτηνοτρόφος. Ἐφέτος ὅμως δὲν εὑρίσκονται καὶ οὗτοι εἰς καλὴν κατάστασιν.

Ὁ κ. ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει, ὅτι ἔχει δισταγμοὺς ὡς πρὸς τοῦτο.

Α. Παπαναστασίου. Δισταγμοὺς μόνον ὡς πρὸς τὰ κοινοτικὰ λειβάδια πρέπει νὰ ἔχετε.

Λ. Κουτσοπέταλος. Διὰ τὰ λειβάδια τῶν συνεταιρισμῶν τί λέτε;

Α. Παπαναστασίου. Αὐτὰ τὰ θεωρῶ κοινοτικά.

Λ. Κουτσοπέταλος. Τότε ἂν ἐξαιρεθοῦν αὐτὰ τί θ' ἀπομείνουν;

Ε. Ζούκας. Ἡ Διάταξις πρέπει νὰ εἶναι γενικὴ δι' ὅλα τὰ λειβάδια.

Α. Παπαθανάσης. Τὸ ζήτημα ἔχει ἀνάγκην βαθυτέρας ἐξετάσεως. Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἰδιοκτήτης ποὺ θά...

Λ. Κουτσοπέταλος. Θὰ γηρεύει μπροστὰ τὰ λεπτά.

Ε. Ζούκας. Ἡ κατάστασις τῶν κτηνοτρόφων εἶναι οἰκτρὰ καὶ εἶναι περίεργον πῶς δὲν τὸ γνωρίζει ὁ κ. ***Παπαθανάσης.***

Α. Παπαθανάσης. Μὴ νομίσετε ὅτι δὲν εἴμεθα ἐν γνώσει τῆς καταστάσεως.

Ζῶμεν εἰς περιφέρειαν ποὺ πεθαίνουν ἀπὸ τὴν πεῖναν, ἔχουν πεθάνῃ ἤδη.

Ἄλλο ζήτημα ἂν δὲν θέλομεν νὰ παρουσιάσωμεν μὲ ζωηρὰ χρώματα τὴν κατάστασιν.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ χρέωσις τῶν ἀγροτῶν ἐξωγκώθη καὶ ἀπὸ τὰς τοκογλυφικὰς συμβάσεις. Ἀλλοῦ ἐλήφθησαν ῥιζικώτερα μέτρα περικοπῆς τῶν χρεῶν.

Ἂν δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ....

Θ. Χαβίνης. Θὰ γίνῃ καὶ αὐτὸ σιγὰ σιγά.

Α. Παπαναστασίου. Ὁ Ἀγροτικὸς κόσμος εἶναι ἀδύνατον νὰ πληρώσῃ. Ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ σκεφθῇ, πῶς θὰ λύσῃ ῥιζικώτερον τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον δὲν λύεται, ἐφ' ὅσον ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν δίδει τὴν ἀναστολὴν καὶ ῥυθμίζει τὴν κατὰ δόσεις πληρωμήν.

Λ. Κουτσοπέταλος. Ὅταν ἐξαρτᾶται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν ὁ ὁποῖος ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ στενοκέφαλος.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Πῶς φαντάζεσθε, κ. Παπαναστασίου, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ διατυπωθῇ τὸ νομοσχέδιον;

Α. Παπαναστασίου. Γενικῶς δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν κτῆμα ὡρισμένης ἐκτάσεως, μέχρι 50 στρεμμάτων λ. χ. καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἐξοφλήσουν τὰ χρέη των, ἀλλ' οὔτε ἔχουν τὴν ἀπαιτουμένην παραγωγὴν διὰ νὰ συντηρήσουν τὰς οἰκογενείας των, πρέπει νὰ δίδεται ἀναστολή. Παρακαλῶ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, διὰ νὰ μελετηθῇ καλύτερον τὸ ζήτημα, καὶ τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον θὰ ληφθῇ νὰ εἶναι συντελεστικώτερον. Ἐὰν δὲν ληφθῇ μέριμνα, τότε δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι βαδίζομεν ποὸς μίαν μερικὴν σεισάχθειαν. Θὰ χαθῇ ὁ χωρικός, ἀλλὰ πρὶν χαθῇ θὰ ἀνατινάξῃ εἰς τὸν ἀέρα ὁλόκληρον τὸ κοινωνικὸν καθεστώς.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Τὸ μέτρον λαμβάνεται, διότι ἠπειλοῦντο ἐκτελέσεις κατ' ἀγροτῶν. Ἕνα μόνον ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ, νὰ τεθῇ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὅτι ἡ πρώτη δόσις εἶναι καταβλητέα μετὰ ἓξ μῆνας ἢ ἓν ἔτος.

Α. Παπαναστασίου. Οἱ πρόεδροι τῶν Πρωτοδικῶν δὲν ἔχουν πάντοτε κοινωνικὴν ἀντίληψιν.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Θὰ ὑποχρεώσωμεν τοὺς Προέδρους.

Λ. Κουτσοπέταλος. Νὰ θεσπίσωμεν ὑποχρεωτικῶς τὸ χρεωστάσιον διὰ μίαν πεντηκετίαν καὶ νὰ ὁρισθῇ ὅτι ἡ πρώτη δόσις θὰ καταβάλλεται ὅταν ὑπάρχῃ ἐτοδείκ.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ ἄλλο ζήτημα τῶν ἐπαγγελματιῶν εἶναι σοβαρόν, φρονῶ δὲ ὅτι καὶ αὐτοὶ ἔχουν δίκαιον. Ἡ ἀνέχεια καὶ τὸ κοινωνικὸν συμφέρον ἐπιβάλλουν τὴν λῆψιν ὑπὲρ αὐτῶν μέτρων. Ζητοῦν οὗτοι νὰ μὴ ἐξαιρεθοῦν αἱ Τράπεζαι, πλὴν τῆς Ἀγροτικῆς, καὶ εὑρίσκω τοῦτο δίκαιον. Αἱ Τράπεζαι, πιέζουσαι τὸν ἐπαγγελματικὸν κόσμον, δὲν ἔχουν νὰ κερδίσουν. Ὁ περιορισμὸς τῶν πιστώσεων δὲν περιορίζει τὴν κρίσιν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡ αὔξησις αὐτῶν καὶ ἡ παροχὴ εὐκολιῶν.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδήλωσεν, ὅτι δὲν δέχεται νὰ ἀπαλειφθῇ ἡ διάταξις περὶ Τραπεζῶν.

Ἐτακολουθεῖ διαλογικὴ συζήτησις τοῦ κ. ***Α. Παπαναστασίου,*** ἐπιμένοντος εἰς τὴν ἀναβολήν, καὶ ὁ κ. Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δέχεται νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις καὶ νὰ συνεχισθῇ τὴν Πρακτικήν.

Μεθ' ὥραν 8.15' λύεται ἡ συνεδρίασις δι' ὥραν 4 30 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κουτσίνας
Ι. Ἀποστόλου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΓ'

Πέμπτης 25 Φεβρουαρίου 1932.

Ὥρα 4,30 μ. μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ Θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Σχινᾶς*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου φορτοεκφορτωτῶν λιμένος Ἐλευσῖνος ζητοῦντος τὴν τροποποίησιν τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ νόμου 5167.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Σ. Ἀνθρακόπουλος*** καταθέτει τηλ)μα τοῦ ἀγροτικοῦ κόμματος Καβάλλας διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἐκτόπισιν τοῦ Ι. Φωτιάδου ὡς κομμουνιστοῦ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἠλασσῶνος παρακαλεῖ ὅπως γίνωσιν ἀποδεκτὰ τὰ αἰτήματα τῆς Θεσσαλικῆς ἐμπορικῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ ἐργαζόμενος λαὸς τῆς Χαλκίδος ζητεῖ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐργαζομένων, τὴν κατάθεσιν ν)δίου περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὀκταώρου κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Λούλης*** καταθέτει ψήφισμα τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἰωαννίνων ζητοῦντος τὴν ἐπέκτασιν τοῦ νόμου 4101 περὶ ἀγροφυλακῆς εἰς ὅλα τὰ τμήματα τῆς Ἠπείρου τὴν ἵδρυσιν ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν Παραμυθίᾳ τὴν χορήγησιν δανείου κλπ.

Ὁ Σύλλογος παντοπωλοϋπαλλήλων Ἀθηνῶν ζητεῖ τὴν ἐπέκτασιν τῆς Κυριακῆς ἀργίας καὶ εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὡρολογίου ἐργασίας, τὴν κατάργησιν τῶν ὑπνωτηρίων ἐν τοῖς καταστήμασι κλπ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Μουτζουρίδης*** καταθέτει τηλ)μα τῆς κοινότητος Ἁγιονωρίου διαμαρτυρομένης διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν καλλιεργείας καπνοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει τηλ)μα τῶν σπουδαστῶν Παρισίων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ἐξαγωγῆς συναλλάγματος.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι Χανίων διαμαρτύρονται διὰ τὴν ὑποβολὴν ὑπὸ τῆς διδασκαλικῆς ὁμοσπονδίας προσχεδίου περὶ περιθάλψεως τῶν ἐξερχομένων λόγῳ παθήσεων ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ Ἀναστασία χήρα Κυρτάκη κάτοικος Κομοτινῆς ζητεῖ τὴν παροχὴν συντάξεως διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της ἐπισυμβάντος κατὰ τὸν Μικρασιατικὸν πόλεμον.

Ὁ Πρόεδρος τῶν δημοδιδασκάλων Χίου παρακαλεῖ ὅπως παραμείνωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν οἱ δημοδιδάσκαλοι οἱ συμπληρώσαντες τριακονταπενταετῆ ὑπηρεσίαν καὶ ἔχοντες ἡλικίαν κάτω τῶν 55 ἐτῶν

Διάφοροι σύλλογοι Λεβαδείας ζητοῦν τὴν μὴ μετάθεσιν τοῦ ὑπομοιράρχου Κουρεμπανᾶ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἰατρικοῦ συλλόγου Φαρσάλων παρακαλεῖ ὅπως υἱοθετηθῶσι τὰ αἰτήματα τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ κόσμου τῆς πόλεώς των.

Ἡ τέως Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος κοινότης Θεσ)νίκης ζητεῖ τὴν ἀπάλειψιν τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3789.

Ἡ Γεωργικὴ Ἕνωσις ὑποβάλλει παρατηρήσεις καὶ προτάσεις ἐπὶ τοῦ ἐν ἰσχύϊ ἀγροτικοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τῶν σχεδιαζομένων τροποποιήσεων αὐτοῦ.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Μ. Τσαρλαμπᾶς, Α. Παπαθανάσης*** καὶ ***Κ. Ζωγράφος*** ζητοῦν τὴν ἐκτύπωσιν καὶ διανομὴν τοῦ ἀνωτέρω ὑπομνήματος.

Ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν ἀνωτέρω πρότασιν.

Ὁ κ. ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἀφορώσης τὴν διάλυσιν τῶν ὑφισταμένων συμβάσεων διὰ τὴν Βρεττανικὴν Ἀποστολὴν Ἀστυνομίας πρὸ τῆς λήξεως αὐτῶν».

Ὁ κ. ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ Ἀγραφυλακῆς τῆς νήσου Ἰκαρίας».

Ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4487».

Οἱ κ. κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν διεπουσῶν τὰ ταμεῖα ἀσφαλίσεως ὡρισμένων κατηγοριῶν ἐργαζομένων» καὶ «περὶ συστάσεων ταμείου συντάξεων σμυριδωρυκτῶν καὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 4434».

Οἱ βουλευταὶ ***Ρ. Λιβαθινόπουλος, Μ. Τσαρλαμπᾶς, Κ. Βλαχοθανάσης, Α. Φωκᾶς, Κ. Ἀλαβάνος, Θ. Κολιαλέξης, Δ. Μέλφος, Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης,*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Οἱ Βουλευταὶ ***Γ. Ροδόπουλος, Ν. Ζαρίφης, Α. Παπαθανάσης, Α. Μπακάλμπασης,*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ προσθήκης ἄρθρου 11 εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς».

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ἐ. Τριποδάκης,** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου, «περὶ παραχωρήσεως ὑπὸ τοῦ δήμου Χανίων εἰς τοὺς Σαγματοποιοὺς καὶ Πεταλωτὰς Χανίων τοῦ ἀναγκαίου χώρου πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν καταστημάτων καὶ καταλυμάτων αὐτῶν».

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Κ. Πολυχρονάκης,** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναδιοργανώσεως τῶν Ταμείων Ἐφέδρων Πολεμιστῶν Κρήτης».

Ἡ μειοψηφία τῆς ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς».

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ε. Καρυωτάκης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως «περὶ χορηγήσεως εἰς τὸν Δῆμον Ξάνθης δανείου δραχμῶν 2 ἑκατομμυρίων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ ἱδρύσεως ἐπαρχιακοῦ νοσοκομείου ἐν Φιλιάταις Ἠπείρου».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Θ. Κολιαλέξης, Ι. Τσονταρίδης,** ὑποβάλλουσι τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν».

Οἱ Βουλευταὶ **Ν. Τζερμιάς, Ν. Γαρδικιώτης, Δ. Κουντούρης, Α. Κασαβέτης, Ι. Τσονταρίδης κ.λ.π.** ὑποβάλλουσι προσθήκην ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5285 «περὶ ἀποζημιώσεως ἐνοικιαστῶν χρηματοκιβωτίων παρὰ Τραπέζαις ἐν Τουρκίᾳ κ.λ.π.

Οἱ Βουλευταὶ **Γ. Κονδύλης, Δ. Χατζίσκος, Α. Μπακάλμπασης. Ι. Τσονταρίδης, Π. Τσαλδάρης κ.λ.π.** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 91 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Ὁ Βουλευτὴς **Δ. Μέλφος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου κ.λ.π. .

Πρόεδρος. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνακοινοῖ πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας εὑρεστήθη νὰ ἀναθέσῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ἐφ' ὅσον χρόνον θὰ διαρκέσῃ ἡ ἀπουσία τοῦ κ. Ἀλεξανδρῆ, εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἀεροπορίας Ὑπουργὸν κ. Ζάνναν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διαταξιν
τῶν ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. **Γ. Στράτος** ἀναπτύσσει ἐπερώτησίν του περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς προσαράξεως τοῦ καταδρομικοῦ «Ἀβέρωφ», Μολονότι, λέγει, παρῆλθε πολὺς καιρὸς ἡ συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ δὲν εἶναι ἄσκοπος, διότι ἡ λύσις ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τὸ ζήτημα νομίζω ὅτι δὲν ἱκανοποιεῖ τὴν κοινὴν γνώμην. Τὴν 26 Ὀκτωβρίου ἀνεκοινώθη ὅτι ὁ «Ἀβέρωφ» προσήραξε παρὰ τὸ μέγα Καραμπουρνοῦ. Τὰ πρῶτα ἀνακοινωθέντα ἔλεγον ὅτι ἡ προσάραξις ὠφείλετο εἰς τὴν ὁμίχλην. Ἐν τούτοις ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν διέταξεν ἀνακρίσεις καὶ παρέπεμψε τὸν κυβερνήτην ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου τὸ ὁποῖον ἐθεώρησεν ὅτι ὤφειλε νὰ τὸν ἀθῳώσῃ πλημμελεῖ. Μετὰ τοῦτο ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν δι' ἀνακοινωθέντος ἐδήλωσεν ὅτι καίτοι πρόκειται περὶ φίλου του θὰ τὸν θέσῃ εἰς ἀργίαν διὰ προσκαίρου παύσεως.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν ἔλεγα αὐτὸ εἰς τὸ ἀνακοινωθέν.

Γ. Στράτος. Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ πλοίου ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Κυβερνήτης εὑρίσκετο μακρὰν τῆς πραγματικότητος μακρὰν τῆς ναυτικῆς τέχνης, διότι δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων ἀτυχημάτων ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνέβη, ἀλλ' εἶναι ἀπόρροια κακοῦ χειρισμοῦ, κακῆς ἀντιλήψεως, καὶ ἀγνοίας στοιχειωδῶν ναυτικῶν πραγμάτων. Διότι ἐνῶ ἡ ὁμίχλη ἐπυκνοῦτο, ηὔξανε καὶ ἡ ταχύτης τοῦ πλοίου, ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ Κυβερνήτης διέταξε μίαν στροφὴν δεξιὰ κατὰ 7 μίλλια ἐκεῖ ὅπου ἦτο πιθανὸν νὰ προσαράξῃ. Ὁ χειρισμὸς οὗτος ἀποδεικνύει ἄγνοιαν στοιχειωδῶν ναυτικῶν πραγμάτων. Κατὰ τὸν διεθνῆ κανονισμὸν περὶ ἀποφυγῆς ναυτικῶν συγκρούσεων, ὅταν εἶναι ὁμίχλη πρέπει νὰ ἐλαττοῦται ἡ ταχύτης τοῦ πλοίου, ἐνῶ ὁ Κυβερνήτης ἔπραξεν ἐντελῶς τὸ ἀντίθετον, Τὸ σφάλμα τῆς ἀθωώσεως δὲν εἶναι τοῦ ἀνακριτικοῦ Συμμουλίου, ἀλλ' ὀφείλεται τὴν παραπεμπτικὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἥτις ὤφειλε νὰ τὸν παραπέμψῃ οὐχὶ ἐπ' ἀμελείᾳ ἀλλὰ ἐπὶ παραβάσει τοῦ Διεθνοῦς Κανονισμοῦ. Ἀνατρέχων εἰς τὸ παρελθὸν ὑπενθυμίζω εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἔδωσεν εἰς τὰς διαμαρτυρίας μου διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἐρευνήσητε, συνεχίζει, κ. Ὑπουργὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Σώματος θὰ ἐβλέπατε ὅτι δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν οὗτος διέπραξε οὐσιώδη σφάλματα. Αἱ ἐπισκευαὶ τοῦ «Πάνθηρος» καὶ τοῦ «Λέοντος» ὀφείλονται εἰς τὸ ὅτι διὰ νὰ κάμνῃ οἰκονομίας διέταξε προθέρμανσιν τῶν μηχανῶν ἕνα τέταρτον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν πλοίων. Ἐλέχθη δὲν γνωρίζω ἂν εἶναι ἀληθὲς τοῦτο ὅτι ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτικοῦ συμβουλίου προσήχθη πίναξ τῶν ἀπὸ εἰκοσαετίας γενομένων προσαράξεων καὶ τῶν ποινῶν αἱ ὁποῖαι ἐπεβλήθησαν εἰς τοὺς ὑπευθύνους. Ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀληθὲς ἠσκήθη ψυχολογικὴ πίεσις τοῦ Ὑπουργοῦ ἀσφαλῶς ὄχι.

Ὁ κ. **Γ. Στράτος** συνεχίζων ἀναφέρει, ὅτι πρό τινων ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐτέθη εἰς ἀπόταξιν Κυβερνήτης πλοίου διότι ἐξώκειλε τοῦτο, τὸ δὲ 1919 ὁ Κυβερνήτης τοῦ Γαλλικοῦ καταδρομικοῦ «Μιραμπὸ» ἐτέθη ἐπίσης εἰς ἀπόταξιν, καίτοι ἦτο ἄριστος ἀξιωματικός διότι τὸ πλοῖόν του ἠτύχησεν εἰς τὸν Λιμένα Σεβαστουπόλεως.

Ι. Λεωνίδας. Δὲν ὑπάρχει κ Συνάδελφε ἄλλος συνυπεύθυνος πλὴν τοῦ Κυβερνήτου διὰ τὸ ἀτύχημα;

Γ. Στράτος. Θὰ φθάσω καὶ ἐκεῖ.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἶναι λιγάκι σκόπελος ἐκεῖ. Θὰ σκοντάψετε καὶ ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος.

Ι. Λεωνίδας. Ἐσκόνταψε αὐτός. Ἐδῶ εἴμεθα ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους.

Ε. Κουλουμβάκης. Θὰ σκοντάψετε πρὸ ἑνὸς μεγάλου ἡμῶν.

Γ. Στράτος. Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Στόλου ἐπιβαίνων τοῦ Ἀβέρωφ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις τοῦ ἀξιωματικοῦ, ὅστις εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς γεφύρας, ἀλλὰ τοιαύτην εὐθύνην δὲν ἠθέλησε νὰ καταλογίσῃ ὁ κ. Ὑπουργός.

Ἔρχεται κατόπιν εἰς τὸ β'. μέρος τῆς ἐπερωτήσεώς του διὰ τὰς ἐνεργείας τοῦ Ἀνωτάτου Ναυτικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑποστηρίζει ὅτι τοῦτο ἐνεργεῖ αὐθαιρέτως μὴ ἀκολουθοῦν οὔτε τοὺς τύπους, οἱ ὁποῖοι διαγράφονται σαφῶς εἰς τὸν νόμον.

Διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἀποφάσεις του καταπίπτουν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐποικοδομητικόν, οὔτε διὰ τὸν νεαρὸν θεσμὸν περὶ Συμβουλίου, οὔτε διὰ τὴν πειθαρχίαν

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ ἀτύχημα τοῦ Ἀβέρωφ συνεκίνησε πράγματι ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Ὁ κ. βουλευτὴς μᾶς ἐλέγχει ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειάν μας, δι' αὐτὸ θὰ ἐκθέσω τί ἔπραξα μετὰ τὴν προσάραξιν. Ὅταν συνέβη τὸ δυστύχημα καὶ ἠρωτήθην εἰς Θεσσαλονίκην ἀπήντησα ὅτι δὲν εἶμαι εἰς θέσιν ἀκόμη νὰ εἴπω, ἂν ὑπάρχουν ὑπεύθυνοι καὶ ποῖοι εἶναι, αὐτὰ ἐτηλεγραφήθησαν εἰς Ἀθήνας, δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς τὸ δημοσιευθέν, ὅτι εἶπα ἐγὼ ὅτι δὲν ὑπάρχουν ὑπεύθυνοι. Ὅταν ἔλαβα τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ναυάρχου Πανᾶ, δὲν ἠμποροῦσα τίποτε ἄλλο νὰ κάμω, παρὰ νὰ παραπέμψω τὸν Κυβερνήτην εἰς Συμβούλιον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέβαλον τὸ ἐρώτημα δι' ἀπόταξιν ἢ ἀπόλυσιν δηλαδὴ διὰ τὰς δύο βαρυτέρας ποινάς. Ὁ κ. βουλευτὴς λέγει ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν παραπέμψωμεν δι' ἀμέλειαν ἀλλὰ δι' ἄγνοιαν.

Γ. Στράτος. Εἶπα τοῦτο. Διὰ παράβασιν τοῦ Διεθνοῦς Κανονισμοῦ καὶ κατὰ δεύτερον λόγον διὰ τὴν στροφὴν τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸς τὰ δεξιά.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Πιστεύετε σοβαρῶς ὅτι διαφορετικὴ θὰ ἦτο ἡ ἀπόφασις, ἐὰν δὲν τὸν παρέπεμπα δι' ἀμέλειαν; Πιστεύετε ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ Συμβούλιον ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμέλεια, θὰ ἔλεγε, ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸν ἀπολύσω δι' ἄγνοιαν.

Γ. Στράτος. Ἡμεῖς σᾶς ἐλέγχομεν ὅτι κακῶς τὸν παρεπέμψατε. Ἄλλο ζήτημα εἶνε ἂν ἦτο ἀποφασισμένον τὸ Συμβούλιον νὰ τὸν ἀθωώσῃ.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ Συμβούλιον τὸν ἠθώωσε παμψηφεί, ἀλλ' ὅταν ὁ Πρόεδρος μοῦ ὑπέβαλε τὴν ἀπόφασιν καὶ συγχρόνως τὴν γνώμην ὅτι ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ ὁ Κυβερνήτης, ἐγὼ τοῦ ἐπέβαλα τὴν βαρυτέραν τῶν ποινῶν. Εἶμαι ἐπομένως ἐντελῶς ἐν τάξει. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν «Πάνθηρα» ἐὰν αὐτὴν τὴν στιγμὴν εὑρίσκεται ὑπὸ ἐπισκευὴν μὴ λησμονῆτε ὅτι εἶχε τότε διαταγὴν νὰ συλλάβῃ τὸν δικτάτορα καί . . . . . .

Γ. Στράτος. Αὐτὰ ἐγένοντο ἐξακολουθητικῶς.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἔχω νὰ προσθέσω σχετικῶς ὅτι ἔχω τὴν γνώμην τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς ὁμιλοῦντος εὐφήμως ὑπὲρ τοῦ Κυβερνήτου καὶ συνιστῶντος νὰ χρησιμοποιηθῇ πάλιν εἰς τὸ μέλλον ὡς Κυβερνήτης. Καὶ νὰ σᾶς πῶ, ὅταν ἐζήτησα ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀποστολῆς μίαν ἔκθεσιν περὶ τῶν παρατηρήσεων τὰς ὁποίας ἔκαμε κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀσκήσεων, ἀπεφάνθη οὗτος εὐνοϊκῶς διὰ 3 4 ἀξιωματικοὺς καὶ περισσότερον διὰ τὸν κυβερνήτην τοῦ «Πάνθηρος», ὡς πρὸς τὰς εὐθύνας γενικῶς εἶμαι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ νομίζουν, ὅτι δὲν πρέπει κανεὶς νὰ τὰς ἀποφύγῃ, καὶ διὰ τοῦτο ὅταν ἐπέστρεψα ἐκ Θεσσαλονίκης, ἐπειδὴ τοῦ Ἀβέρωφ ἐπέβαινεν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ὑπέβαλα τὴν παραίτησίν μου, μολονότι δὲν εἶχον εὐθύνας, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἓν μέρος τῆς ἐπερωτήσεως δὲν ἀφορᾷ τοῦτο ἐνέργειαν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Γ. Στράτος. Λέγω τοῦτο, ὅτι πρέπει νὰ συστηθῇ εἷς τὸ Ναυτικὸν Συμβούλιον, αἱ ἀνακρίσεις του περὶ τῶν ἀξιωματικῶν νὰ μὴ εἶναι αὐθαίρετοι, ἀλλὰ νὰ στηρίζωνται ἐπὶ γραπτῶν δεδομένων, ἄλλως νὰ καταργηθῇ ὁ θεσμὸς ὡς ἄχρηστος καὶ ἐπιβλαβής.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δι' ἐμπιστευτικῆς ἐγκυκλίου ἔκαμα συστάσεις πρὸς τὸ Συμβούλιον. ἀλλὰ πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι τοῦτο ἔχει νὰ κρίνῃ ἐπὶ αἰσθήσεως πότε πλημμελείας, τὸ λέγει καθαρὰ ὁ νόμος. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἔχει νὰ κρίνῃ μόνον ὡς πρὸς τὰς παρατυπίας καὶ ὄχι ἐπὶ τῆς οὐσίας. Ἠκύρωσε ἀπόφασιν διὰ δύο ἀξιωματικούς, διότι ὑπῆρχε παράβασις, ὡς πρὸς τὴν κοινοποίησιν τοῦ ἐγγράφου, φρονῶ ὅτι πολὺ ἐπιεικῶς κρίνονται ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπὸ τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον.

Γ. Στράτος. Ἐν τούτοις δὲν συνέβη αὐτὸ μὲ τοὺς δύο ἀξιωματικούς.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐκρίθη στάσιμος ὁ εἷς, διότι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς ἀπεφάνθη ὅτι εἶναι κατώτερος τοῦ μετρίου.

Γ. Στράτος. Τοῦ ἀντιπλοιάρχου ἐκείνου δὲν ἔχετε καλύτερον εἰς τὸ Ναυτικόν.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ Συμβούλιον παρεβίασεν ὅλους τοὺς τύπους, διότι ἤθελε νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν ὁποίαν κατέληξεν.

Π. Χριστούλας. Ὁμιλῶν ἐπὶ ἐπερωτήσεως ἀφορώσης τὰ αἰτήματα τῶν πολυτέκνων συνιστᾷ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν.

Α. Παπαδανάσης. Ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ τὰ αἰτήματα καλὸν εἶναι νὰ συσταθῇ μία Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία νὰ κρίνῃ ποῖα ἐξ αὐτῶν ἠμποροῦν νὰ γίνουν δεκτά.

Χ. Λαδᾶς (Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ἐπειδὴ ἡ ἐπερώτησις ἀφορᾷ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας σᾶς λέγω ὅτι ἡ ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ἀπεφάνθη ὅτι δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι οἱ σιδηρόδρομοι νὰ δίδουν ἐκπτώσεις. Ἐν τούτοις παρ' ὅλην τὴν δυσχέρειαν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται, εἶναι τοῦτο παγκοίνως γνωστόν, κάμνουν ἐκπτώσεις ὅταν ταξειδεύουν μὲ τὰ τέκνα των οἱ πολύτεκνοι καὶ τοῦτο χωρὶς καμμίαν ὑποχρέωσιν. Ὅταν κατορθωθῇ νὰ ἐξασφαλίσουν οἱ σιδηρόδρομοι κάποιαν εὐεξίαν θὰ ἐπεκταθοῦν αἱ ἐκπτώσεις.

Ι. Μουντζουρίδης. Ἐπερωτῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὰς ἐνεργείας τοῦ Νομάρχου Ἀργολιδοκορινθίας, ὁ ὁποῖος δὲν σέβεται, λέγει, οὔτε τὸν νόμον οὐδὲ τὴν θέσιν ἣν κατέχει, ἐπεμβαίνων παρανόμως εἰς τὴν Αὐτοδιοίκησιν τῶν Κοινοτήτων. Ὁ Νομάρχης αὐτός, κύριοι Βουλευταί, κατέστη ἀσύδοτος καὶ ἀδιαντρόπως, ἠμπορῶ νὰ εἴπω. προβαίνει εἰς παρεκτροπὰς καὶ μετέτρεψε τὴν Νομαρχίαν εἰς κέντρον συναλλαγῶν. Ἔπαυσε μάλιστα τὰ προσχήματα καὶ ἐξέρχεται εἰς ἐκλογικὰς περιοδείας. Ἀναφέρει ἀκολούθως ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ διαφόρους πράξεις τοῦ Νομάρχου καὶ ἐπεμβάσεις του ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνθεσιν τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων. Τὰ 9Ι0 τῶν πράξεων αὐτῶν τοῦ Νομάρχου ἠκυρώθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Εἷς μόνον ἐκλεγεὶς Πρόεδρος Κοινότητος ὁ τοῦ Ξυλοκάστρου δὲν ἐδέχθη νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγήν, τὴν ὁποίαν τυπικῶς ἔστελλε πρὸς ὅλους τοὺς Προέδρους τῶν Κοινοτήτων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Νομάρχου δὲν ἦσαν φίλοι τοῦ κόμματος Καὶ δὲν παρέδωσεν αὐτὸς εἰς τὸν πλειοψηφοῦντα Σύμβουλον. Οἱ ἄλλοι ὅμως Πρόεδροι Κοινοτήτων δὲν ἐγνώριζον τί δικαιώματα ἔχουν ὡς αἱρετοὶ ἄρχοντες καὶ ἡ Νομαρχία ἠσχολήθη τοιουτοτρόπως διὰ ἐγγράφων μὲ τὰς ἐκλογὰς διαφόρων κοινοτήτων τοῦ νομοῦ τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα τὰ ἐκλογικὰ δὲν ἦσαν συμπαθῆ πρὸς τὸν κ. Νομάρχην. Τοιουτοτρόπως ἡ νομαρχία ἠσχολεῖτο διαρκῶς μὲ τὸ ποῖος θὰ ἐκλεγῇ πρόεδρος τῆς τάδε κοινότητος ἢ ποῖος θὰ διορισθῇ γραμματεύς. Καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἱερὸν νόμον τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου τὸν κατεστρατήγησε, καὶ ἐχορήγησεν ἀδείας εἰς μὴ δικαιουμένους καὶ εἰς ἀνθρώπους μὴ κανονικῶς ἐν τάξει, καταδ κασθέντας ἐπὶ λαθρεμπορίᾳ. Παρὰ τοῦ νομάρχου αὐτοῦ ἐζητήθη ὁ ἀπολογισμὸς ἐκ τῆς καταπολεμήσεως τῶν ἀκρίδων καὶ ἠναγκάσθη τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας νὰ ἀποστείλῃ εἰδικὸν ὑπάλληλον ἀποζημιωθέντα ἑκτάκτως ἐπὶ 15θήμερον διὰ νὰ παραλάβῃ τὸν ἀπολογισμὸν τὸν ὁποῖον ἔδιδεν ὁ νομάρχης.

Σ. Χούρσογλου. Καὶ ὅμως ἔχετε τὸν καλύτερον νομάρχην ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

Ι. Μουντζουρίδης. Ἐφόσον δὲν εἶσθε ἐδῶ καὶ δὲν ἠκούσατε τὰ ὅσα κατήγγειλα ἐναντίον τοῦ νομάρχου, δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ὑψώνεσθε ὑπερασπιστής του. Ἔψεξα τὸν νομάρχην διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἀσκεῖ τὰ διοικητικά του καθήκοντα ὡς ἐκπρόσωπος μιᾶς κυβερνήσεως, ἡ ὁποία μᾶς ὑπεσχέθη ἰσονομίαν, χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Τὴν ἰσονομίαν ἐφήρμοσε.

Ι. Μουντζουρίδης. Ἐκ τῆς γενομένης ἐπιθεωρήσεως εἰς τὸ νομαρχιακὸν μέγαρον ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι ἐργάζονται εἰς σκοτεινὰ γραφεῖα, διότι τὰ ἄλλα τὰ ἔχει χρησιμοποιήσῃ ὁ κ. νομάρχης ὡς κατοικίαν του. Καὶ κατόπιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὁ νομάρχης ἐνοικίασε μίαν τρώγλην τὴν ὁποίαν πληρώνει ἐξ ἰδίων του διὰ νὰ ἐργάζωνται οἱ ὑπάλληλοι τῆς νομαρχίας. Οὐδὲν προσωπικὸν μὲ κινεῖ εἰς τὴν ἀγανάκτησίν μου ἐναντίον τοῦ νομάρχου. Βεβαιωθῆτε ὅτι ἡ ἐπιρροὴ ἐκ τῶν μέτρων τοῦ νομάρχου ἐναντίον μας, μᾶς ἀφίνει ἀσυγκινήτους. Ἀλλ' ἂν δὲν ἀπονεμηθῇ τὸ δίκαιον, ἐὰν δὲν ἰσχύσῃ ὁ νόμος, τὸν ὁποῖον δὲν ἐφαρμόζετε σεῖς, τότε θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ λάβωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ μέτρα μας.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑποτργὸς Ἐσωτερικῶν). Ἡ ἐπερώτησις τοῦ προλαλήσαντος ἔρχεται κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος στερεῖ τὸν Ὑπουργὸν παντὸς μέσου ἀποδείξεως τῆς ἀληθείας. Εἰς τὴν ἐπερώτησιν του, ὡς αὐτὴ διατυποῦται, δὲν ἀναφέρεται οὐδεμία εἰδικὴ περίπτωσις ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ἐνηργεῖτο ἡ ἔρευνα τοῦ Ὑπουργοῦ, ἵνα ἴδωμεν ποία εἶναι ἀληθῆ, ἐξ ὅσων καταγγέλλονται. Ἐπροτίμησε νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων τοῦ φακέλου του, τὸ πρῶτον ἤδη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς

ἐμφανισθέντος διὰ τὰς παρεκτροπὰς τοῦ νομάρχου. Καὶ δὲν νομίζω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ δικάζεται ἐρήμην εἰς ἀνώτερος λειτουργὸς τοῦ Κράτους χωρὶς νὰ ἔχῃ προηγουμένως κληθῇ παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις ἐπὶ συγκεκριμένων γεγονότων. Ὁ ἀξιότιμος προλαλήσας ὡμίλησε περὶ παρανομιῶν εἰς τὰς ἐκλογὰς διαφόρων Κοινοτ. Ἀρχῶν.

Καὶ ἐξέφερε κρίσεις ἐναντίον τῆς διοικήσεως χωρὶς νὰ ἔχῃ προσκληθῇ ὁ νομάρχης νὰ δώσῃ τὰς δεούσας ἐξηγήσεις. Ἀφ' ἧς κύριοι ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν ἀπηυθύνθη κατηγορία κατ' οὐδενὸς νομάρχου πλὴν ....

Π. Τσαλδάρης. Ἡ Βουλὴ γνωρίζει ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς Ὑπουργίας σας κατέπιν κατηγοριῶν ἀπελύθη εἷς νομάρχης.

Κ. Διδωρίκης, (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἂν δὲν ἐσπεύδατε σεῖς, θὰ τὸ ἔλεγα ὅτι μόνον αἱ δύο αὐταὶ περιπτώσεις κατηγοριῶν ἐναντίον νομαρχῶν ἐσημειώθησαν. Ἡ Κυβέρνησις ἔσχε τὸ ἐντελῶς ἰσόνομον καὶ ἀφατρίαστον. Δὲν ἐπικαλοῦμαι τί γίνεται ἐπὶ τῆς Ὑπουργίας μου. Ἀλλὰ οἱ νομάρχαι ἀφέθησαν ἐλεύθεροι ἐντελῶς εἰς τὸ καθῆκόν των καὶ ἔλαβον πάντοτε ἐντολάς, ὅτι ἐν τῇ διοικήσει πρέπει νὰ εἶναι ἐντελῶς ἰσόνομοι. Θὰ μοῦ εἴπῃτε Παραβλέπει λοιπὸν ἐντελῶς τὸ πολιτικὸν αὐτῆς συμφέρον ἡ Κυβέρνησις; Ἡ Κυβέρνησις κύριοι ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄνδρας ἔχοντας πεῖραν τῆς καταστάσεως καὶ γνωρίζοντας τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου. Γνωρίζει καλῶς ὅτι ὄχι σήμερον, καθ' ἣν ἐποχὴν ἰσχύουν οἱ ἀποκεντρωτικοὶ νόμοι καὶ οἱ ὑπάλληλοι εἶναι μόνιμοι, ἀνεξάρτητοι καὶ ἐλεύθεροι, ἀλλὰ πάντοτε ὅταν ἐνηργήθησαν ἐκλογαὶ διὰ τῶν ὀργάνων τῆς διοικήσεως ἔφερον πάντοτε ἀντίθετα ἀποτελέσματα

Π. Τσαλδάρης. Τί σχέσιν ἔχουν αὐτὰ μὲ τὰς παρεκτροπὰς τοῦ νομάρχου.

Ι. Μουντζουρίδης. Νὰ μοῦ ἀπαντήσετε κύριε Ὑπουργέ, ἐπὶ τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα σᾶς κατήγγειλα.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δέν ὑπάρχει φαντάζομαι κανεὶς ὁ δυνάμενος νὰ ὑποθέσῃ ὅτι αἱ ἐνέργειαι τοῦ νομάρχου σχετικῶς μὲ τὴν ἐκλογὴν ἑνὸς προέδρου κοινότητος ἢ τὸν διορισμὸν ἑνὸς γραμματέως εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιδράσουν ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἐξέφρασε τὴν ἀπορίαν του ὁ ἐρωτῶν, διατί δὲν τοῦ ἀπαντῶ ἐπὶ τῶν γεγονότων. Διότι δὲν τὰ ἀνέφερεν εἰς τὴν ἐπερώτησίν του. Ἤθελον τότε ἀναζητήσει τὰ στοιχεῖα διὰ νὰ τοῦ ἀπαντήσω.

Ι. Μουντζουρίδης. Τὰ στοιχεῖα ὅμως αὐτὰ μοῦ τὰ ἐδώσατε ἐσεῖς.

Κ. Διδωρίκης, (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἀλλὰ δὲν τὰ καθωρίσατε τὰ θέματα, ὥστε νὰ ζητήσω σχετικὰς ἐξηγήσεις.

Ι. Μουντζουρίδης. Τότε νὰ σᾶς παραδώσω τὸν ψάκελον νὰ ζητήσετε τὰς ἐξηγήσεις καὶ νὰ ἐπαναφέρωμεν τὴν συζήτησιν.

Κ Διδωρίκης, (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἔχει καλῶς

Π. Τσαλδάρης. Ἔρχομαι νὰ εὐχαριστήσω τὸν φίλον βουλευτὴν Ναυπλίου, διότι ἀσχοληθεὶς μὲ τὰς παρανομίας τοῦ νομάρχου ἠσχολήθη μὲ τὴν ἰδικήν μου ἐπαρχίαν.

Οἱ συμπολῖταί μου δὲν θέλουν νὰ μὲ ἀπασχολοῦν μὲ τοιαύτας παρανομίας. Μίαν μόνον πρᾶξιν ἐγὼ ρίζα καὶ ἐδήλωσα εἰς τὸν ἐκλεγέντα πρόεδρον τῆς κοινότητος νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει του τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ὡς αἱρετὸς ἄρχων κατέχει, κύριος ὢν τῆς περιφερείας του καὶ ν' ἀπαντήσῃ σχετικῶς εἰς τὸν Νομάρχην, ὁ ὁποῖος μόνον δικαίωμα ἔχει, νὰ κρίνῃ ἂν αἱ πράξεις ἦσαν νομικαί, ἠναγκάσθην νὰ τηλεγραφήσω καὶ ὁ ἴδιος εἰς τὸν Νομάρχην ὅτι ὀφείλει νὰ μὴ παραβαίνῃ τὸν Νόμον. Καὶ μόνον ἐκεῖ ὅπου δὲν ἐγένετο ἐκλογὴ πρέπει νὰ παραδίδεται ἡ ἀρχὴ εἰς τὸν πλειοψηφήσαντα σύμβουλον. Καὶ ὅταν εἶδεν ὁ νομάρχης ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔλαβεν ἄλλην μορφήν, τότε διέταξε νὰ μὴ παρεναχληται ὁ ἐκλεγείς. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον εἶναι σπουδαῖον εἶναι τὸ ἑξῆς. Δὲν ἐπερίμενα ἀπὸ ἔμπειρον πολιτικόν, οἷος εἶναι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, νὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἡ ἐπερώτησις ὑπεβλήθη ἀορίστως. Δὲν εἶναι σοβαρὸν νὰ λέγεται τοιοῦτόν τι, διότι πρώτιστον καθῆκόν σας ἦτο νὰ καλέσητε τὴν ὑπηρεσίαν καὶ νὰ ρωτήσετε τί πράξεις ὑπάρχουν ἐναντίον τοῦ Νομάρχου. Ἀλλὰ οὐδέποτε ἐδώσατε σημασίαν, διότι, ἂν ἐκαλοῦντο αἱ ὑπηρεσίαι, θὰ σᾶς ἔβλεπον ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ ἐνῷ ἔχετε συγκεκριμένας πράξεις, τὰς ὁποίας καταγγέλλομεν, φάλλετε αἴνους διὰ τὰς ἰδέας τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ τὸ παράπονόν μου ἐναντίον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερον, διότι ἐπὶ τέλους ὁ Νομάρχης διωρίσθη διὰ λόγους οἱασδήποτε συμπαθείας, ἐνῷ σεῖς εἶσθε ἐκλεκτὸς τοῦ λαοῦ καὶ κατελάβατε τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα.

Ἀλλὰ πλὴν τούτου κατὰ τοῦ Νομάρχου αὐτοῦ καὶ ἄλλοτε ὑπεβλήθησαν μύριαι ὅσαι αἰτιάσεις ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου καὶ ἐν τούτοις καίτοι ἐδόθη ἡ βεβαίωσις ὅτι θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν δὲν ἐγένετο ὅμως καμμία ἐνέργεια. Δὲν δύνασθε λοιπόν, κύριε Ὑπουργέ, νὰ ἐπικαλῆσθε ἄμεμπτον ἐνέργειαν τῆς Διοικήσεως ἐν προκειμένῳ. Ἐκτὸς τούτου καὶ διὰ λόγους εὐπρεπείας δὲν ἔπρεπε νὰ κρατῆτε τοιοῦτον Νομάρχην εἰς τὸν τόπον τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ ἀντιπάλου κόμματος, οὔτε ἐδύνασθε νὰ ἰσχυρίζεσθε ὅτι δὲν κατετέθησαν ὡρισμένα πράγματα. Καὶ ἂν δὲν ἠκούσατε ἄλλα παράπονα κατὰ Νομαρχῶν ἀπὸ ἄλλας Ἐπαρχίας μὴ νομίζετε ὅτι ἐκεῖ ἡ διοίκησις εἶναι «ἄμεμπτα». Ἐὰν δὲν ἐμφανίζωνται παράπονα τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὀλιγάριθμον τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Καὶ ἐγὼ γνωρίζω ὅτι αἱ ἀταξίαι αὐταί, ὅπως εἴπατε καὶ σεῖς, δὲν θὰ σᾶς ἀφήσουν τὸ κόμμα. Ἀλλὰ ἡμεῖς δὲν ἐκάμαμεν τὰς αἰτιάσεις, τὰς ὁποίας ἐκάμαμεν, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ κομματικὰ ἐλατήρια, ἀλλ' ἐνδιαφερόμενοι διὰ μίαν ἀγαθὴν διοίκησιν ἡ ὁποία εἶναι καθῆκον ὅλων μας. Ἐλπίζω, συνεχίζει, ὅτι δὲν θὰ ἐπαναφέρετε τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλήν, ἀλλὰ θὰ πάρετε τὸν Νομάρχην αὐτόν, τὸν ὁποῖον μᾶς τὸν ἐπεκαθήσατε ἐπὶ μίαν τετραετίαν, ἀφοῦ λάβετε ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ὑπερβασίας τὰς ὁποίας ἔκαμε, καὶ τὰς ὁποίας διεπίστωσαν αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας Δι' αὐτό, τονίζει, παραπονοῦμαι, ὄχι κατὰ τοῦ Νομάρχου, ἀλλὰ κατὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ ὁποῖος δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Νομάρχης αὐτὸς φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ παρέχῃ ὑπηρεσίας παρανόμους εἰς τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον ἀναξίως τὸν διώρισεν. Ἐπὶ τέλους ἔχετε ἐκεῖ ἐπὶ τέσσαρα χρόνια τὸν Νομάρχην αὐτὸν καὶ ἂν ἐνδιαφέρεσθε δι' αὐτόν, κύριε Ὑπουργέ, πάρετέ τον εἰς τὴν ἐπαρχίαν σας καὶ ἀπαλλάξετε ἡμᾶς ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἄγος. (Χειροκροτήματα).

Π. Πετρίδης. Κύριε Πρόεδρε τὸν λόγον.

Ι. Μουντζουρίδης. Δὲν δύνασθε νὰ ὁμιλήσητε διότι δὲν εἶσθε ἐγγεγραμμένος.

Πρόεδρος. Ἐγκεκριμένης τῆς συζητήσεως Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἔχει τὸν λόγον.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Λυποῦμαι ὅτι ἀπεχώρησεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος. Ἤθελα νὰ ἦτο παρὼν καὶ ἔπρεπε νὰ ἦτο παρὼν, διότι νομίζω ὅτι εἰσάγει ἐν σύστημα ἐλέγχου πρωτοφανὲς καὶ πρωτότυπον. Ἄξιοι εἰς οἱονδήποτε παράπονον κατὰ νομάρχου ἢ ἀνωτάτου ὑπαλλήλου ὁ ὑπουργὸς νὰ ἐρευνᾷ ὅλην τὴν δρᾶσιν ἑκάστου νομάρχου καὶ νὰ ἔρχεται κατόπιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ νὰ λέγῃ ὅτι ἐρευνήσας ὅλην τὴν δρᾶσιν καὶ ἐνέργειαν ἐξήγαγε οἱονδήποτε συμπέρασμα. Εἶνε δυνατὸν ποτὲ οἱοσδήποτε Ὑπουργὸς ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς αἰτιάσεως καθ' ἑνὸς ὑπαλλήλου ἀορίστου καὶ γενικωτάτης νὰ διατάσσῃ ἔρευναν περὶ μιᾶς ἐνεργείας του; Καὶ ἀπορεῖ ὅμως ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, διατὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ἠσεύνησε ὅλα τὰ ἀρχεῖα διὰ νὰ ἀνεύρῃ ἐὰν εἶνε ὁ νομάρχης ἐν τάξει. Ἀφίνω τὴν Βουλὴν νὰ κρίνῃ περὶ τούτου καὶ ἂν εἶνε δυνατὸν νὰ καθιερωθῇ τοιοῦτος τρόπος κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου. Συζητουμένης σήμερον τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τὸν νομάρχην Ἀργολιδοκορινθίας, εἶπα εἰς τὸν κ. ἐπερωτῶντα νὰ τὴν καθορίσῃ

καὶ νὰ συζητήσωμεν. Ἤθελεν λοιπὸν ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εἶχε δεδομένον ὅτι ἐγὼ εἶχα σκοπὸν νὰ ἀποφύγω τὸν ἔλεγχον, ἀφοῦ ἐδέχθην εὐχαρίστως νὰ καθορισθοῦν τὰ γεγονότα καὶ νὰ γίνῃ εἰδικὴ συζήτησις; Δὲν βλέπω, τονίζει, κατόπιν τούτου, ἐὰν τὰ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Τσαλδάρης ἔχουν βασιμότητά τινα. Ἠδύνατο νὰ ἐλέγξῃ τὸν Ὑπουργὸν δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον, ἀλλ' ὄχι δι' ὅσα τὸν ἤλεγξε. Ἀλλ' εἶπεν ὅτι ὑπάρχουν κατὰ τοῦ νομάρχου καὶ ἄλλα παράπονα. Εἰς ἐμὲ δὲν περιῆλθεν ἄλλο τι παρ' ὅτι κάποτε ὁ νομάρχης ἐπῆγεν εἰς μίαν κοινότητα μὲ ἕνα πολιτευόμενον. Τοῦ ἐζητήθησαν καὶ διὰ τοῦτο ἐξηγήσεις καὶ ἀπήντησεν ὅτι κληθεὶς ἐγεύματισεν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος, ὅστις εἶνε φίλος τοῦ κ. Μουντζουρίδη.

Ε. Κουλουμβάκης. Τὸ καθῆκον τοῦ νομάρχου εἶνε νὰ συνεργάζεται μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ.

Κ. Βουδούρης. Καὶ ὅσοι νομάρχαι δὲν συνεργάζονται μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ εἶνε ἀνάξιοι (χειροκροτήματα).

Ι. Μουντζουρίδης. Ὄχι ὅμως νὰ ἐξέρχωνται εἰς περιοδείαν μετὰ βουλευτῶν ἐναντίον ἄλλων βουλευτῶν.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Μόνον ἐκεῖνο τὸ παράπονον μοῦ διετυπώθη καὶ σᾶς ἐρωτῶ τί ἠθέλατε νὰ εἴπω; Ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς νομάρχας νὰ ἔρχωνται εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς πολιτευομένους; Καὶ ἂν ὁ κ. Μουντζουρίδης συνώδευε τὸν κ. νομάρχην θὰ ἦτο τι ἔκτακτον; Ἐκτὸς αὐτῆς τῆς περιπτώσεως οὐδεμία ἄλλη τώρα περίπτωσις κατηγγέλθη, διὰ τὴν σημερινὴν ἐπερώτησιν εἶπα εἰς τὸν κ. ἐπερωτῶντα νὰ τὴν διατυπώσῃ ὡρισμένως καὶ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν νὰ ἀπαντήσω. Κατόπιν τούτου, ἐπιλέγει, δὲν βλέπω ποῦ ἐστήριξε τὰς κατ' ἐμοῦ αἰτιάσεις.

Πρόεδρος. Γενικευθείσης τῆς συζητήσεως ὁ κ. Π. Πετρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Π. Πετρίδης. Ἐπαρκῶς καὶ πειστικῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπήντησεν εἰς τὰς αἰτιάσεις τοῦ ἐπερωτῶντος καθὼς καὶ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὅστις ἤδη μὴ ἔχων τί νὰ ἀπαντήσῃ ἀπεχώρησε. Ὁ Νομάρχης Ἀργολιδοκορινθίας κ. Παπαδὰμ ἔχει τοποθετηθῇ ἐκεῖ ὑπὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεῖ εὐόρκως καὶ ἐπιμελῶς καὶ εὐστόχως τὸ καθῆκόν του. Ἀλλ' ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὁμιλεῖ περὶ κακῆς διοικήσεως τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Τοῦ ὑπενθυμίζω ὅμως ὅτι ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἐθέσπισε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ὅπερ πατάσσει πᾶσαν ὑπερβασίαν καὶ εὑρίσκουν ἐκεῖ ὅλοι τὸ δίκαιόν των, ὅπως τὸ εὗρον καὶ τινες κοινοτικοὶ σύμβουλοι φίλοι τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος Ἡ διοίκησις, τονίζει, τῆς παρούσης Κυβερνήσεως εἶναι ἄμεμπτος καὶ χρῆστη καὶ δὲν ὁμοιάζει μὲ τὴν τοῦ ἀντιπάλου κόμματος, γεγονὸς δὲ εἶναι ὡς πρὸς τὸν Νομάρχην Ἀργολιδοκορινθίας ὅτι οὐδεὶς μέχρι σήμερον ἐκτελεῖ εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά του καὶ δὲν εἶναι ὄργανον κανενὸς κόμματος (χειροκροτήματα).

Α. Βερδέλης. Μετὰ τοὺς προλαλήσαντας περιττεύει βεβαίως πᾶσα ὑπεράσπισις τοῦ Νομάρχου Ἀργολιδοκορινθίας διὰ τὰς προσπαθείας ποὺ καταβάλλει πρὸς εὐημερίαν τοῦ νομοῦ του. Ἐὰν ἐνέργομαι τὸ βῆμα τὸ κάμνω ἐξ ἀγανακτήσεως, διότι βλέπω ὅτι ἔρχονται ἐδῶ πολιτευόμενοι νὰ κατηγοροῦν ἕνα Νομάρχην, διότι δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν ἐγγράφων, ἀλλ' ἐνδιαφέρεται πραγματικῶς δι' ὅλα τὰ συμφέροντα τοῦ νομοῦ του. Ὁ κ. Παπαδὰμ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του διέτρεξε πολλάκις ὅλας τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰ χωρία. Εἰς τὴν ἰδικήν μου ἐπαρχίαν ἦλθεν ἐν μέσῳ χειμῶνος διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὰς ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν πλήρωσίν των, ἀγανακτῶ διὰ τὴν στάσιν τοῦ κ. Βουλευτοῦ Ναυπλίας, ὅστις εὑρισκόμενος εἰς τὸ κέντρον τοῦ νομοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἠξεύρῃ ποῖα ἦτο ἡ συμβολὴ τοῦ Νομάρχου. Ἀλλὰ δὲν μοῦ κάμει ἐν ὑπόψιν αὐτό, διότι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς Βουλῆς αὐτῆς ὁ κ. Βουλευτὴς Ναυπλίας ἐπηρώτησε διὰ τὸν Νομάρχην καὶ ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ἐπερώτησις εἶχεν ἀφορμήν, διότι ὁ ἐπερωτῶν ἐνόμιζεν ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέρχεται εἰς τὴν Νομαρχίαν καὶ νὰ ἀπειλῇ καὶ νὰ ἐκβιάζῃ τὸν Νομάρχην. Ὁ Νομάρχης κ. Παπαδὰμ ἀκούει πάντα πολίτην καὶ πάντα ἀδικούμενον, ἐπεδεικνύει δὲ ἀρίστην διαγωγὴν καὶ μέγιστον ἐνδιαφέρον διὰ τὸν νομόν του. (Χειροκροτήματα).

Π. Εὐριπαῖος. Ἐπὶ τῶν συγκεκριμένων θεμάτων δι' ἃ κατηγορεῖται ὁ κ. Νομάρχης ἀπήντησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι. Ἐκεῖνο ποὺ ἔχω ἐγὼ νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν εἶναι ὅτι ὁ κ. Παπαδὰμ εἶναι ἄμεμπτος ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ ἀνήκει εἰς οἰκογένειαν προσενεγκοῦσαν πολλὰ ὑπὲρ τῆς Σύρου καὶ βεβαίως θὰ διέφυγον τὸν ἐπερωτήσαντα συνάδελφον τὰ λεχθέντα παρ' αὐτοῦ περὶ ἠθικῆς τοῦ Νομάρχου.

Σ. Χούρσογλου. Ὁ κ. Μουντζουρίδης ὅταν ἐπεχείρησε νὰ τὸν διακόψω μὲ ἠρώτησε πόθεν κατάγομαι. Θὰ ἤθελα νὰ ἦτο τώρα ἐδῶ διὰ νὰ τοῦ εἴπω ὅτι ἀνήκω εἰς μίαν τάξιν φιλοξενουμένων Ἑλλήνων παρὰ τῆς μητρός των ὄχι τόσον ἐπαρχῶς.

Ἠσθάνθην τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀμυνθῶ ἐκ μέρους πάντων προσφύγων, διότι ἐλέχθησαν

καὶ μονοπωλήσῃ ὡρισμένα εἴδη νομίζω ὅτι κάμνει τὸ καθῆκόν του. Αἱ μορφαὶ καὶ οἱ τύποι τοῦ σοσιαλισμοῦ δὲν εἶναι ὅλοι ὅμοιοι. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν εἰδικαὶ συνθῆκαι.

Ε. Κουλουμβάκης. Μία ἀστυνομικὴ διάταξις θὰ ἤρκει διὰ νὰ παύσουν ὅλα αὐτὰ τὰ παιδαριώδη.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Ἔπρεπε νὰ προσέχετε περισσότερον καὶ νὰ μὴ ἐκστομίζετε τοιούτους χαρακτηρισμούς.

Ε. Κουλουμβάκης Παιδαριώδη εἶναι αὐτὰ καὶ ἀπατηλὰ διὰ τοὺς δυστυχεῖς ἀγρότας.

Πρόεδρος. Ἐπανέλθετε κ. Ἀνθρακόπουλε εἰς τὸ θέμα.

Σ. Ἀνθρακόπουλος Ἡμεῖς ἐμελετήσαμεν καλύτερον τοῦ κ. Κουλουμβάκη τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου καὶ ἐξ ὧν τοῦ ἐπιτρέπομεν νὰ ἐκφράζεται ὅπως ἐκφράζεται.

Ε. Κουλουμβάκης. Τί θὰ πῇ καλύτερον; Μὲ τὴν φυλλάδα τοῦ Μπερτόλδου γελᾶτε τοὺς ἀγρότας.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Δὲν θὰ σᾶς ἀκολουθήσω εἰς αὐτὰς τὰς ἐκφράσεις, δὲν ἔπρεπε νὰ φέρεσθε κατὰ τοιοῦτον τρόπον πρὸς συναδέλφους σας. (Θόρυβος φωναὶ κωδωνοκρουσία.). Ἐπανερχόμενος εἰς τὸ ζήτημα λέγει: Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ μὴν ἀρκεσθῇ εἰς τὴν γενομένην ἀνάκρισιν ἀλλὰ νὰ διατάξῃ νέαν εἰδικὴν τοιαύτην νὰ ἔχῃ δὲ ὑπ' ὄψιν του ὅτι ἡμεῖς πρωτίστως ἐδῶ ἐμπνεόμεθα εἰς τὸν λαὸν ἀναρχικὰς ἰδέας, οὔτε τοῦ συνιστῶμεν νὰ μὴ πληρώσῃ φόρους. Ἡμεῖς πιστεύομεν ἐκ τῶν πραγμάτων ὅτι ὁ ἀγροτικὸς κόσμος δὲν ἠμπορεῖ νὰ πληρώσῃ καμμίαν ἄμεσον φορολογίαν διότι ἀπὸ ἀκαθάριστον εἰσόδημα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν γενικῶν ἐξόδων μένουν εἰς τὰς χεῖρας 900 χιλιάδων ἀγροτῶν περὶ τὰ 2 μόνον δισεκατομμύρια δραχμῶν καὶ ἂν ἀπὸ αὐτὰ ἀφαιρέσετε τὴν φορολογίαν τὴν ἔγγειον μένουν δι' ἑκάστην ἀγροτικὴν οἰκογένειαν 1100 δραχμαὶ ἐτησίως τὰς ὁποίας τὴς ἀφίνετε διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ζωήν. Ἀπὸ τὸ εἰσόδημά του αὐτὸ ὁ γεωργὸς δύναται νὰ ζήσῃ μόνον 5 1)2 μῆνας τὸ ἔτος, τοὺς δὲ ὑπολοίπους ζῇ δανειζόμενος καὶ τοκογλυφούμενος καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήματα σᾶς πληρώνει πάσης φύσεως φόρους δημοσίους καὶ τοπικούς. Θὰ ἦτο λοιπὸν ἀπάνθρωπον νὰ μὴ διακηρύττωμεν ἡμεῖς αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν. Χρειάζεται λοιπὸν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοὺς φόρους μέχρις ὅτου ἀναπνεύσῃ ὁ κόσμος. Τὴν ὑπάρχουσαν κατάστασιν ἡμεῖς τὴν παραδεχόμεθα ὡς ἐξαιρετικήν, ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν εἴμεθα χαμαιλέοντες ἐν τῇ πολιτικῇ ἀγωνιζόμεθα καὶ θὰ ἀγωνιζόμεθα διὰ νὰ γίνουν σοβαρῶται κοινωνικαὶ μεταβολαί.

Κ. Διδωρίκης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Διὰ τὰ ἐν Νιγρίτῃ λαβόντα χώραν δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω τὴν Βουλὴν ὅτι ὄχι μόνον ἡ Ἀσυνομικὴ ἀρχή, ἀλλὰ καὶ ἡ δικαστικὴ ἐπελήφθησαν ἀνακρίσεων, πρὸ τῆς ὑποβολῆς ὅμως τοῦ πορίσματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τοῦ νόμου ἀποζημίωσις εἰς τοὺς παθόντας.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν, ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν, τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5221 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4399 περὶ ρυθμίσεως ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν ἐν ταῖς Νέαις Χώραις», ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5221 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4399 «περὶ ρυθμίσεως ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν ἐν ταῖς Νέαις Χώραις κλπ.».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν).

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 5221 προβλεπομένη προθεσμία παρατείνεται ἐπὶ τρίμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ἐπανεκδικάζονται αἱ λόγῳ μὴ καταβολῆς παραβόλου ἀπορριφθεῖσαι αἰτήσεις.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 4309 τοῦ 1929, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τῶν νόμων 4724 τοῦ ἔτους 1930 καὶ 5221 τοῦ 1931 ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ κτημάτων κηρυχθέντων ἀπαλλοτριωτέων καὶ ἐκδικασθέντων καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἐλασσῶνος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπαλλοτριώσεων, ὧν δύναται νὰ διαταχθῇ ἡ ἐπανεκδίκασις.

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ παροχῆς βοηθημάτων διὰ τῆς παροχῆς συσσιτίων», ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 5 Φεβρουαρίου 1922 «περὶ παροχῆς βοηθημάτων διὰ τὸ τρέχον ἔτος ὑπὸ δήμων καὶ κοινοτήτων εἰς ἀπόρους δημότας διὰ τῆς λειτουργίας συσσιτίων ἢ παροχῶν εἰδῶν διατροφῆς.

Ἄρθρον μόνον.

Κυρεῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 5 Φεβρουαρίου 1932 «περὶ παροχῆς βοηθημάτων διὰ τὸ τρέχον ἔτος ὑπὸ δήμων καὶ κοινοτήτων εἰς ἀπόρους δημότας διὰ τῆς λειτουργίας συσσιτίων ἢ παροχῶν εἰδῶν διατροφῆς» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 36 (Τεῦχος Α') φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 10 Φεβρουαρίου 1932, ἔχον ὡς ἑπεται:

Περὶ παροχῆς βοηθημάτων διὰ τὸ τρέχον ἔτος ὑπὸ Δήμων καὶ Κοινοτήτων εἰς ἀπόρους δημότας διὰ τῆς λειτουργίας συσσιτίων ἢ παροχῶν εἰδῶν διατροφῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς ἐπὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Διαπιστουμένης τῆς ἀνάγκης πρὸς παροχὴν βοηθείας εἰς ἀπόρους διὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας συσσιτίων ἢ παροχῆς εἰδῶν διατροφῆς, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτ' ἀποφάσεως αὐτοῦ νὰ ὑποχρεώσῃ τὰς οἰκείας Δημοτ. καὶ Κοινοτ. ἀρχάς, ὅπως διαθέσωσι τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο δαπάνην, ἥτις ὅμως δὲν δύναται νὰ ᾖ ἀνωτέρα τῶν 5ο)ο τῶν ἐν τῷ ἐνιαυσίῳ προϋπολογισμῷ ἀναγραφομένων τακτικῶν ἐσόδων τῶν ὀργανισμῶν τούτων.

Πρὸς πορισμὸν τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναγκαιοῦντος χρηματικοῦ ποσοῦ καὶ ἀμέσου λειτουργίας συσσιτίων ἢ παροχῆς εἰδῶν διατροφῆς ὑπὲρ τῶν ἀπόρων δημοτῶν αὐτῶν, ὑποχρεοῦνται τὰ οἰκεῖα δημοτικὰ καὶ κοινοτικὰ Συμβούλια 1) ν' ἀναμορφώσωσι τοὺς ἐγκεκριμένους δημοτικοὺς ἢ κοινοτικοὺς προϋπολογισμοὺς ἐπὶ τῷ τέλει τῆς δημιουργίας κεφαλαίων ἐκ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναγεγραμμένων πιστώσεων, 2) νὰ ἐπιβάλωσιν εἰδικὴν ἐρανικὴν εἰσφορὰν καὶ 3) ν' αὐξήσωσι τοὺς δημοτικοὺς καὶ κοινοτικοὺς φόρους, δικαιώματα καὶ τέλη.

Ἄρθρον 2.

Ἡ συνεπείᾳ τῶν ἀνωτέρω ἐπιβαλομένη ἀναμόρφωσις τῶν προϋπολογισμῶν συντελεῖται διὰ τῆς ἐλαττώσεως ἢ καταργήσεως πιστώσεων μὴ ἀναφερομένων εἰς ὑποχρεωτικὰς δαπάνας καὶ τῆς διαθέσεως τοῦ ἀντιστοίχου ποσοῦ ὑπὲρ τῆς λειτουργίας συσσιτίων ἢ παροχῆς εἰδῶν διατροφῆς ὑπὲρ τῶν ἀπόρων.

Ἄρθρον 3.

Ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ διὰ τῆς ἀναμορφώσεως ἐξοικονομούμενον ποσὸν δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ἐπιβληθείσης ὑποχρεώσεως εἰς τὸν Δῆμον ἢ τὴν Κοινότητα, ὑποχρεοῦται τὸ οἰκεῖον δημοτικὸν ἢ κοινοτ. Συμβούλιον νὰ ἐπιβάλῃ ἐφ' ἅπαξ εἰδικὴν ἐρανικὴν εἰσφορὰν τῶν εὐπόρων συνισταμένην εἰς πρόσθετον ποσοστὸν μέχρι δέκα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ συνθετικοῦ συμπληρωματικοῦ φόρου τῆς συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου τοῦ οἰκον. ἔτους 1931—32. Ἡ εἰσφορὰ αὕτη συμβεβαιοῦται καὶ συνεισπράττεται μετὰ τοῦ δημοσίου φόρου, εἰσαγομένη εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον καὶ κατατασσομένη ὑπὸ ἴδιον λ)σμὸν πρὸς ἀποκλειστικὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ λαϊκοῦ συσσιτίου.

Ἄρθρον 4.

Ἀντὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐρανικῆς εἰσφορᾶς δύναται τὸ δημοτικὸν ἢ κοινοτ. Συμβούλιον Κοινότητος ἐχούσης προϋπολογισμὸν ἄνω τῶν 300.000 δραχ. νὰ ἐπιβάλῃ εἰδικοὺς ἐράνους τῶν ὑποχρέων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 381 τοῦ Κώδικος Δημοτ. καὶ Κοινοτ. Νομοθεσίας, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῶν ἄρθρων τοῦ Ν. 4108.

Οἱ κατάλογοι τῶν ἐράνων καταρτίζονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου δημοτικοῦ ἢ κοινοτικοῦ συμβουλίου ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ἑκάστου φορολογουμένου, τὸ δι' ἕκαστον ὅμως τούτων προσδιοριζόμενον ποσὸν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ τῶν 15.000 δραχμῶν.

Ὁ ἐρανικὸς οὗτος κατάλογος ἅμα ψηφισθῇ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ ἢ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καθίσταται προσωρινῶς ἐκτελεστός, ἐπιτρεπομένης ἐνστάσεως κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁριζόμενα ἐν τοῖς ἄρθροις 379 καὶ 380 τοῦ Κώδικος, ἥτις ὅμως δὲν ἔχει ἀναστολτικὸν χαρακτῆρα.

Τὸ Δημοτ. ἢ Κοινοτ. Συμβούλιον δύναται νὰ ὁρίσῃ καὶ τὴν κατὰ δόσεις καταβολὴν τοῦ ἐράνου τούτου.

Ἄρθρον 5.

Οἱ μέχρι τοῦδε τυχὸν ἀποδεδειγμένως καταβάλοντες διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ λαϊκοῦ συσσιτίου κατὰ τὸ αὐτὸ οἰκον. ἔτος προαιρετικὰς εἰσφορὰς δύνανται νὰ αἰτήσωνται τὸν συμψηφισμὸν αὐτῶν πρὸς τὰς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐρανικὰς εἰσφοράς.

Ἄρθρον 6.

Ἀνεπαρκῶν κρινομένων τῶν ὡς ἄνω πόρων πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβληθέντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πρώτου ἄρθρου ποσοῦ, τὸ οἰκεῖον Δημοτ. ἢ Κοινοτ. Συμβούλιον ὑποχρεοῦται συμπληρωματικῶς νὰ ἐξαντλήσῃ τὰ ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων προβλεπόμενα ἀνώτατα ὅρια φορολογίας, ἐν ἀνεπαρκείᾳ δὲ καὶ τούτων νὰ ἐπιβάλῃ ἀναλόγως καὶ τὰς λοιπάς, ἀλλὰ μὴ ἐπιβεβλημένας ἤδη Δημοτ. ἢ Κοινοτ. φορολογίας, τὰς ἐπιτρεπομένας ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων.

Ἄρθρον 7.

Αἱ πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἀπαιτούμεναι ἀποφάσεις τῶν οἰκείων δημοτ. ἢ κοινοτ. Συμβουλίων λαμβάνονται διὰ τῆς πλειονοψηφίας τῶν παριστα μένων μελῶν ἔστω καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ 1)3 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῶν. Τὰ σχετικὰ δὲ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως θεωροῦνται κατεπείγοντα καὶ ἐπομένως ἡ πρόσκλησις τῶν δημοτ. καὶ κοινοτ. συμβουλίων δύναται νὰ γίνῃ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς συνεδριάσεως.

Ἄρθρον 8.

Τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ψαφισματοποιούμενα ἔσοδα διατίθενται ἀποκλειστικῶς πρὸς λειτουργίαν συσσιτίων ἢ παροχὴν εἰδῶν διατροφῆς ὑπὲρ τῶν ἀπόρων δημοτῶν τῶν οἰκείων Δήμων καὶ Κοινοτήτων. Τὰ ἐξ ἐράνων καὶ λοιπῶν εἰδικῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιβαλλομένων ὁρίων τελῶν καὶ δικαιωμάτων ἔσοδα καταθέτονται ἐντόκως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἢ τὰ Ὑποκαταστήματα αὐτῆς εἰς πρώτην ζήτησιν ἀναλαμβάνονται δὲ ταῦτα ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Νομάρχου μετ' ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Δήμου ἢ Κοινότητος, διὰ τὴν διάθεσίν των πρὸς τὸν ἐν λόγῳ σκοπόν.

Ἄρθρον 9.

Διὰ πᾶσαν παράβασιν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω ἐπιτασσομένων ἢ ἀδικαιολογήτων ἀπουσίαν δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν συμβούλων ἐκ συνεδριάτεων πρὸς λῆψιν ἀποφάσεων ἐπὶ ζητημάτων περὶ ὧν προβλέπει ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμόζονται κατὰ τῶν ὑπαιτίων αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 122 τοῦ Κώδικος τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας.

Ἄρθρον 10.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως λήγει δὲ τὴν 30 Ἀπριλίου 1932.

Τὸ παρὸν ὑποβληθήσεται εἰς τὴν κύρωσιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Φεβρουαρίου 1932

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Προεδρεύων
Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ μέλη
Κ. Διδωρίκης, Γ. Παπανδρέου, Γ. Μαρῆς, Π. Βουρλούμης Λ. Ἀλεξανδρῆς, Α. Παπᾶς, Α. Ἰασονίδης, Γ. Κατεχάκης, Π. Ἀργυρόπουλος, Α. Ζάννας Α. Παπαδᾶτος, Π. Θηβαῖος, Φ. Ζαΐμης, Χ. Λαδᾶς.

Μεθ' ὃ συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8 μ.μ. διὰ τὴν 4.30' μ.μ. τῆς αὔριον.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Κουτσίνας
Ι. Ἀποστόλου

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΔ'

Παρασκευῆς 26 Φεβρουαρίου 1932.

Ὥρᾳ 4.30' μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Σ. Σταυρόπουλος. Κ. Κατσαδήμας*** καὶ ***Π. Φλῶρος*** καταθέτουσι ψήφισμα τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἰωαννίνων ζητοῦντος τὴν ἐπέκτασιν τοῦ νόμου 4101 περὶ ἀγροφυλακῆς εἰς ὅλα τὰ τμήματα τῆς Ἠπείρου, τὴν ἵδρυσιν ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν Παραμυθίᾳ, τὴν χορήγησιν δανείου κ λ.π.

Ὁ Σύλλογος ἐμπόρων ἐλαιῶν Χανίων διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀνάθεσιν ἀγορᾶς ἐλαίου εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Ὁ Σύλλογος ἐργατῶν θαλάσσης, Συνεταιρισμοῦ ἐργατῶν, Σύλλογος ἰδιοκτητῶν φορτηγίδων καὶ ἡ Ἕνωσις φορτοεκφορ-

τωτῶν Πατρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν καθέρωσιν ὑποχρεωτικῆς προσεγγίσεως τῶν Ὑπερωκεανείων εἰς Πειραιᾶ.

Οἱ Σύλλογοι Μυλεργατῶν Καλαμῶν καὶ Βόλου ζητοῦν τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐργατῶν, τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ 8ώρου κ.λ.π.

Οἱ κάτοχοι ἀγροτικῶν ὁμολογιῶν Θεσσαλονίκης ζητοῦν ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ ἐξόφλησις κτημάτων ἀνταλλαξίμων δι' ὁμολογιῶν.

Οἱ πυροπαθεῖς τοῦ συνοικισμοῦ τοῦ Ῥηγακωμείου ζητοῦν τὴν μὴ ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 3761 περὶ πληρωμῆς τῶν εἰς αὐτοὺς χορηγηθησομένων οἰκημάτων.

Οἱ πρόσφυγες Ἀγρόται μέλη τῆς ὁμάδος Παλαιᾶς Φερτίτσας ζητοῦν τὴν ἐπανεκτίμησιν τῶν χορηγηθέντων γεωργικῶν κλήρων.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ὑποβάλλει ἀναφορὰν τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Θεσσαλονίκης αἰτουμένου τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Η. Λούβαρη κατηγορουμένου ἐπὶ παραβάσει τοῦ νόμου περὶ Τύπου.

Οἱ ἰδιοκτῆται ἀχρηστευομένων πλοίων διαμαρτύρονται διὰ τὰς γενομένας, παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτιμήσεως πλοίων, ζημίας εἰς αὐτούς.

Οἱ κ. κ. **Κ. Διδωρίκης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν), **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῶν νόμων 4180 καὶ 4881 περὶ πρωτασίας ἐρέδρων».

Ὁ κ. **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐφαρμογῆς τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὰ Κρεοπωλεῖα τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς».

Ὁ κ. **Κ. Διδωρίκης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) καὶ ὁ κ. **Δ. Δίγκας** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τῶν περὶ Εἰδικοῦ Ταμείου Ὑδραυλικῶν Ἔργων Δήμου Βερροίας νόμων καὶ Ν. Διαταγμάτων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 4412, 4501, καὶ 4964 «περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀναστελάσης κλπ.».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ὑπαγωγῆς τοῦ Πρωτοδικείου Λευκάδος εἰς τὸ Ἐφετεῖον Κερκύρας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως ἁπάσης τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας «περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ε. Ἐμμανουηλίδης, Μ. Τσαρλαμπᾶς, Κ. Παπαδάκης, Θ. Χαβίνης, Δ. Κουντούρης, Σ. Ταλλιαδοῦρος, Ι. Κουτσίνας, Ε. Ζούκας, Ι. Γιαμούζης, Κ. Κύρτσης, Ε. Ἀναστασιάδης, Ν. Γαρδικιώτης, Β. Κυρέλλος, Ε. Μαλαμίδας, Ε. Τριποδάκης, Κ.Βλαχοθανάσης, Π. Πετρίδης, Δ. Χατζῆς, Γ. Βασιλειάδης, Α. Βερδέλης, Η. Ἀποσκίτης,** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ὁλοσχεροῦς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ νόμου 4108 τοῦ τροποποιήσαντος τὸ ἄρθρον 230 τῆς περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων νομοθεσίας.»

Οἱ κ. κ. **Φ. Ζαΐμης** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ **Π. Θηβαῖος** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) καταθέτουσι σχέδιον νόμου «περὶ Ἑταιριῶν περιωρισμένης εὐθύνης».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Βερδέλης** ὑποβάλλει τροπολογίαν εἰς τὸ σχέδιον νόμου «περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 4826 περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4566 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ 3616 περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν νόμου».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Κ. Παπαδάκης, Κ. Πολυχρονάκης, Νικ. Τζερμιᾶς, Σ. Ἀνθρακόπουλος, Π. Δούβαρης καὶ Π. Ζωγράφος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 4 τῆς 6ης Συντακτικῆς ἀποφάσεως τῆς 25ης Φεβρουαρίου 1926.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Π. Εὐριπαῖος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Δ. Φλωριᾶς Γ. Βελλιανίτης** κ.λ.π. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3348 κλπ. «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Θ. Κολιαλέξης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὴν Πηνελόπην χήραν Κ. Ἀργασάρη Λομβάρδου.

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παραμονῆς τῶν ὑπομηχανικῶν τῆς Διευθύνσεως σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας **ἐν** τῇ ὑπηρεσίᾳ πέραν τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

Ὁ βουλευτὴς **Ι. Κούνδουρος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν, περὶ περιορισμοῦ τῶν ἐξόδων ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν ὀφειλετῶν, καὶ περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἐκτελέσεως διατάξεων τῆς Πολιτ κῆς Δικονομίας.

Οἱ κ. κ. **Δ. Δίγκας** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). **Π. Βουρλούμης** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας), **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 3685 περὶ παραβολῆς τῶν ἀτμοπλοίων κλπ. καὶ περὶ καταργήσεως τοῦ Νόμου 5242 τῆς 30ῆς Ἰουλίου 1931.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3348 καὶ περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 23 ἐδ. 2 τοῦ ἀπ' 28 Ἀπριλίου 1923 Ν. Δ. περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας «ταασομένης προθεσμίας».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος**. Ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Α. Ἀντωνίου κατὰ τοῦ σταθμάρχου Μεσενικόλα λέγει ὅτι ὁ σταθμάρχης σκοπῶν νὰ κορέσῃ τὰ προσωπικά του πάθη κατὰ τοῦ ἀναφερομένου τὸν συνέλαβε διὰ χρέη του πρὸς τὴν Κοινότητα Νεοχωρίου καὶ πρὸς τὸ Δημόσιον καὶ τὸν ἔβεσε μὲ σιδηρᾶς πέδας ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ τοῦ τελευταίου κακούργου καὶ τὸν διεπόμπευσε μέχρι Καρδίτσης, ὅπου οὗτος πληρώσας ἀπελύθη. Ὁ σταθμάρχης οὗτος φέρεται πρὸς τοὺς πολίτας κατὰ τρόπον Κεμαλικὸν καὶ ὑπενθυμίζοντα τὰς διώξεις τῶν Ἀλβανῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ὥστε ἀγνωστοι τὸ παρελθὸν θέρος ἐπειράθησαν διὰ δυναμίτιδος νὰ τὸν δολοφονήσουν. Οὗτος παρανομῶν συνελάμβανε τοὺς πολίτας Μεσενικόλα ὅταν οὗτοι ἠμύνοντο ὑπὲρ τῆς καταπατηθείσης ἰδιοκτησίας των καὶ ἀφαιρουμένης παρὰ τὸ Σύνταγμα. Δὲν φαντάζομαι ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει δώσει τοιαύτας διαταγὰς εἰς τὰ ὀργανά της. Τοιοῦτοι βασιβουζουκισμοὶ δὲν ἐπιτρέπονται καὶ ἔχει καθῆκον ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ ἐξετάσῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ νὰ τιμωρήσῃ παραδειγματικῶς τὸν αὐθάδη ὑπάλληλον μεταθέτων ἅμα αὐτὸν ἐκεῖθεν, διότι ἀρκετὰ ἔτη καταπιέζει τὴν ἐκεῖ κοινωνίαν καὶ ἀλλοίμονον ἂν ἐξακολουθήσουν τοιαῦται διώξεις των πρὸς τοὺς πολίτας μὲ τὸν ἐβρῶτα τῶν ὁποίων πληρώνονται.

Κ. Διδωρίκης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Κατόπιν καὶ προφορικῶν παραστάσεων τοῦ κ. Βουλευτοῦ ἠρεύνησα

ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει σχετικὴ ἀναφορά. Ὑπάρχει μία καταγγελία ἐφημερίδος τῆς Καρδίτσης κατὰ τοῦ σταθμάρχου. Θὰ συνδυάσωμεν αὐτὴν μὲ τὴν ὑπόθεσιν περὶ ἧς ὠμίλησε ὁ κ. Βουλευτὴς καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ μοῦ ἀποστείλῃ τὴν ἀναφοράν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐρώτησιν, ἐὰν ὑπάρχει διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου νὰ δέρωνται οἱ πολῖται, νομίζω ὅτι τοῦτο ἦτο σχῆμα λόγου. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐπανειλημμένως συνέστησεν εἰς τὰ καταδιωκτικὰ ὄργανα νὰ φέρωνται μετὰ πάσης προσοχῆς. Εὐτυχῶς δὲ μέχρι σήμερον δὲν ἔχω πολλὰ παράπονα κατὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν, ἐν τούτοις δὲν εἶναι ἀδύνατον προκειμένου περὶ τόσου μεγάλου ἀριθμοῦ νὰ ὑπάρχουν καὶ οἱ παρεκτρεπόμενοι.

Ὁ κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος**. Ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου Καβάλλας διαμαρτυρομένου διὰ τὴν ἐκτίμισιν τοῦ Ι. Φωτιάδου, λέγει ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον οἱ ἀντιπολιτευόμενοι τὴν Κυβέρνησιν νὰ καταδιώκωνται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἐφ' ὅσον τὸ Ἀγροτικὸν Κόμμα δὲν θρᾷ ἐπαναστατικῶς.

Κ. Διδωρίκης, (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Ἐξετοπίσθη εἰς Γαύριον ὡς συστηματικὸς προπαγανδιστὴς δυνάμει ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Καβάλλας. Ὁ Ὑπουργὸς οὐδεμίαν ἀνάμιξιν δύναται νὰ ἔχῃ οὔτε εἰς τὴν πρωτοβάθμιον οὔτε εἰς τὴν δευτεροβάθμιον Ἐπιτροπήν. Εἶναι ὅμως ἀπαράβεκτον τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Βουλευτοῦ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐργάζετα. ἐπὶ τόσων σοβαρῶν ζητημάτων κομματικῶς. Αἱ ἐπιτροπαὶ ὡς ἐκ τῆς συστάσεώς των δὲν δύνανται νὰ ἔχουν αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν.

Προκειμένου νὰ εἰσέλθῃ κατόπιν ἡ Βουλὴ εἰς τὴν **Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.**

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι ἀναφοραὶ αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ συζητηθοῦν.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** παραπονεῖται διότι δὲν προσέρχονται οἱ Ὑπουργοὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀναφορῶν.

Ι. Παπαφλέσσας. Πολλαὶ ἀναφοραὶ ἔχουν μεγάλην σημασίαν.

Πρόεδρος νὰ διατυπώσῃ ἡ Βουλὴ τὰ παράπονά της καὶ τὸ Προεδρεῖον δι' ἐγγράφου του πρὸς τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς θὰ διαβιβάσῃ ταῦτα.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἶναι καθῆκον τῆς πλειοψηφίας νὰ συμμερισθῇ πρὸς τιμήν της τὴν διαμαρτυρίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως διὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν Ὑπουργῶν.

Πρόεδρος. Θὰ σταλῇ ἔγγραφον πρὸς τοὺς κ. κ. Ὑπουργούς.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας

Συνεχίζεται ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέτεως κατ' ἀγροτῶν κτλ.».

Ὁ κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος** λέγει ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Βαλκανικὴν καὶ εἰς ἄλλας γεωργικὰς χώρας ἐδημιούργησε τὴν ἀνάγκην τῆς λήψεως μέτρων πρὸς προστασίαν τῶν χωρικῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ λόγῳ τῆς πτώσεως τῆς τιμῆς τῶν προϊόντων των εὑρίσκονται εἰς πραγματικὴν πενίαν. Αἱ γεωργικαὶ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι τῆς χώρας μας ἐν συνόλῳ εὑρίσκονται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἀπέναντι τῶν ἄλλων χωρῶν. Εἰς τὴν Ρουμανίαν ἡ Κυβέρνησις ὑπέβαλε ριζοσπαστικώτερον μέτρον τοῦ ἰδικοῦ μας, παρὰ τὰς ἀντιδράσεις τῶν κομμάτων τῆς δεξιᾶς.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) Ἀνεστάλησαν ἁπλῶς οἱ τόκοι τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν. Εἶναι ὑπεύθυνος πληροφορία αὐτή.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον ὑπεβλήθη εἰς τὴν Ρουμανικὴν Βουλὴν τὸν Νοέμβριον, ἐτροποποιήθη δὲ τελευταίως ἐπὶ τὰ βελτίω καὶ δι' αὐτοῦ περικόπτονται κατὰ 50 ο/ο τὰ χρέη τῶν ἀγροτῶν. Καὶ ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις κατέλυξεν εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς ἀγρότας ἀπὸ τὰ χρέη των κατὰ 50 ο/ο. Ἔχομεν ἀπὸ 7-8 νομοὺς τοῦ Κράτους τὰ ἐξῆς δεδομένα περὶ τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶχεν ἄλλοτε διαταχθῇ ἡ συγκέντρωσις τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν;

Ι. Κούνδουρος. Μόνον κατὰ προσέγγισιν μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ στατιστική.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶμαι ἁρμόδιος νὰ πῶ ἂν ἠμπορῇ νὰ γίνῃ, ἀλλ' ἐρωτῶ ἐὰν ἔγινε.

Ι. Κούνδουρος. Μόνον διὰ τὰ ἐπίδικα ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ στατιστική, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ θὰ ἦτο χρήσιμος.

Σ. Ἀνθρακόπουλος. Τὰ πρὸς τοὺς ἰδιώτας χρέη πάσης φύσεως ἀνέρχονται εἰς ὀκτὼ δισεκατομμύρια δραχμάς. Ἐὰν δὲ ὑπολογισθοῦν καὶ τὰ χρέη πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀποκαταστάσεως καὶ ὅλα τὰ ἄλλα, θὰ ἔχωμεν σύνολον 10-12 δισεκατομμυρίων δραχμῶν. Ἐν Ἑλλάδι καλλιεργοῦνται 27 ἑκατομμύρια στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐπιβάρυνσιν κατὰ δεκαδικὸν στρέμμα 425 δραχμάς. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στατιστικῶν πληροφοριῶν τονίζει ὅτι ἡ ἀκαθόριστος πρόσοδος τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μόλις ἐγγίζει τὸ ποσὸν τῶν 11 δισεκατομμυρίων, ἤδη δὲ μὲ τὴν ὑποτίμησιν τῆς σταφίδος καὶ τῶν οἴνων καὶ μὲ τὰς τιμάς, αἱ ὁποῖαι δίδονται διὰ τὰ καπνά, ἐπῆλθε μείωσις κατὰ 20 ο/ο, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ ἐξαφανισθῇ. Λέγει κατόπιν ὅτι, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀριθμῶν τοὺς ὁποίους ἀνέφερε, δι' ἑκάστην γεωργικὴν οἰκογένειαν παραμένει καθαρὰ πρόσοδος 2,100 δρχμ. λαμβανομένης δὲ ὑπ' ὄψει καὶ τῆς ἀμέσου φορολογίας πάσης φύσεως ἡ καθαρὰ πρόσοδος δὲν ὑπερβαίνει τὰς χιλίας δραχμάς, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀρκοῦν βέβαια διὰ νὰ συντηρηθῇ μία οἰκογένεια καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς θεομηνίας.

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικότης ἐγὼ τοὐλάχιστον, δὲν δύναμαι νὰ ἀντιληφθῶ, πῶς ἡ Κυβέρνησις κατέληξε εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάστασιν δι' ἑνὸς λεγομένου χρεωστασίου. Ἀλλ' ἂς ἐξετάσωμεν τὸ νομοσχέδιον. Δι' αὐτοῦ καθορίζεται δεκτὴς τοκοχρεωλυτικὴ ἀπόσβεσις τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν κατὰ τρόπον αὐθαίρετον καὶ χωρὶς δεδομένα ἀσφαλῆ δηλ. καὶ οἱ ὀφειλέται 5 χιλ. δρχ. οἱ ὀφειλέται 30 χιλ. ἢ 50 χιλ. καλοῦνται ἐν ἴσῃ μοίρᾳ νὰ πληρώσουν. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ἀποφάσεις καθ' ἃς καθωρίσθησαν ἄνισοι δόσεις δηλ. 3 καὶ 4 ἐντὸς ἑνὸς ἔτους καὶ εἰς μεγάλα ποσά. Καὶ ἐρωτῶ πῶς ὁ ἀγρότης ὀφειλέτης 20 χιλιάδων δραχμῶν ἐντὸς 5 ἐτῶν μπορεῖ νὰ πληρώσῃ ἀνὰ 5 1)2 χιλ. δραχ. ἐτησίως ὅταν τὸ καθαρὸν εἰσόδημά του μόλις ἐγγίζει τὰς 1100 δραχ. Πρέπει ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία τόσον ἀμελετήτως σκέπτεται νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία δὲν μπορεῖ πλέον νὰ πληγώσῃ χρέῃ δυσβάστακτα καὶ ἄδικα. Οἱ ἀγρόται ἐν Ἑλλάδι μὲ τὰς λοιπὰς ἐργαζομένας τάξεις, διστέχνας καὶ ἐπαγγελματίας οὔτε τὴν συντήρησίν των ἐξασφαλίζουν πλέον, ὥστε κάθε ἀπάλειψις καὶ ἀπαλλαγὴ των ἀπὸ χρέῃ νὰ ἀποτελῇ φυλετικὴν καὶ ἐθνικὴν ἀνάγκην. Ἐὰν εἰς τὴν Ρουμανίαν οἱ ἀγρόται μέχοι 50 στρεμμάτων ἀπηλλάγησαν 50 ο/ο τῶν χρεῶν των, ὅπου ὁ μέσος γεωργικὸς κλῆρος εἶναι 133 στέμματα, θὰ ἔπρεπε κάθε λογικὴ Κυβέρνησις σοβαρευομένη στοιχειωδῶς νὰ σκεφθῇ ἐὰν οἱ Ἕλληνες ἀγρόται μὲ τὸν μικρὸν κλῆρον των τὸν πτωχόν, μὲ τὰς ἀντιξόους κλιματολογικὰς συνθήκας τῆς χώρας, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπαλλαγοῦν παντὸς βάρους ὡς ἔχουν τὰ πράγματα ἐν Ἑλλάδι ὅπου ἡ γεωργικὴ οἰκονομία ἀποτελεῖ χρεωκοπημένην ἐπιχείρησιν; Ἑπομένως τὸ προτεινόμενον ψευδοχρεωστάσιον εἶναι μία νεωτέρα ἐπιβάρυνσις τῶν χωρικῶν. Ἡ σειρὰ τῆς λογικῆς τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύει ὅτι δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν δυστυχίαν των καὶ τὴν πτώχειαν των οἱ ἀγρόται τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἡ ἀντιοικονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ εἰς βαθμὸν ἀπελπιστικὸν ἐξευτελιστικὴ τιμὴ τῶν προϊόντων των. Ἑπομένως δὲν εἶναι ἠθικὸν νὰ πληρώνουν σὲ κάθε περίστασι αὐτοὶ καὶ μόνον τὰ σπασμένα. Πλὴν τῆς ἐν Ρουμανίᾳ λογικωτέρας ρυθμίσεως τῶν πραγμάτων καὶ ἐν Βουλγαρίᾳ ἡ Κυβέρνησις τῶν ἀγροτῶν ἀπήλλαξε κατὰ

50 ο/ο τῶν χρεῶν της τοὺς ἀγρότας μὴ ἐξαιρέσασα οὔτε καὶ τὰ τραπεζιτικὰ χρέη, ἐνοποιήσασα τὰ ὑπόλοιπα μὲ 3 ο/ο τόκον καὶ μὲ 20 καὶ 30 ἐτῶν προθεσμίαν ἀποσβέσεως. Καὶ ἐν Ρουμανίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ ἡ ἐπιδότησις τῆς γῆς εἶναι ἡ ἴδια ὡς ἐν Ἑλλάδι· ὅηλ. 425—450 δραχ. τὸ στρέμμα, ἐν ᾧ ὁ κλῆρος των εἶναι τριπλάσιος. Ἀπορῶ πῶς τολμᾶτε καὶ ἐμφανίζεσθε τοιοῦτον νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ὑποβουλοῦται ἡ ἀγροτικὴ τάξις ἐν Ἑλλάδι. Ὡς ἔχουν τὰ πράγματα εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἰδοποιήσω ἐντεῦθεν ὅλους τοὺς δανειστὰς τῶν χωρικῶν ὅτι δυστυχῶς ὅπως ἡ Κυβέρνησις ρυθμίζει τὰ πράγματα, δὲν πρέπει νὰ περιμένουν σοβαρῶς κἀμμίαν πληρωμὴν τῶν δανείων των.

Ἐπιμένω ἀπολύτως εἰς τὰς ἀπόψεις μου, διότι ἐφόσον οἱ ἀγρόται μᾶλις ζοῦν πεντέμισυ μῆνες μὲ τὸ εἰσόδημά των, πῶς δύνανται νὰ πληρώσουν χρέη πρὸς τὸ κράτος, τὰς τραπέζας καὶ τοὺς τοκογλύφους, ἐν πολλοῖς παράνομα; Τὸ ἀγροτικὸν κόμμα καὶ ἡ παράταξις ἡμῶν διὰ τοῦ προγράμματός της ἀπὸ 1 1)2 ἔτους διεκήρυξε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνοποιήσεως τῶν χρεῶν διότι, ἐλέγομεν, δὲν ἐτολμῶμεν νὰ συστήσωμεν ἀκόμη τὴν σεισάχθειαν. Τώρα ὅμως ὅπως ἦλθον τὰ πράγματα, ἡ σεισάχθεια, ἡ διαγραφή, ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀγροτῶν ἀπὸ μέγα μέρος τῶν χρεῶν των ἀποτελεῖ πραγματικότητα σκληρὰν ἀλλ' ἀληθῆ. Ὦς θέλετε ὁ ἀγροτικὸς κόσμος νὰ πληρώσῃ 4 δισεκατομμύρια εἰς τὸ κράτος, ἔξοδα ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων, τὰ ὁποῖα ἐν πολλοῖς καὶ παράνομα εἶνε καὶ λυπηρά; Πῶς θέλετε νὰ πληρώσῃ χρέη ποὺ ἐδημιούργησε ὅταν ἡ ἀξία τῶν προϊόντων ἦτο 100 δραχμὲς ἐνῶ σήμερον εἶνε 35 καὶ 40; Πῶς θέλετε νὰ πληρώσουν χρέη πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀσυνειδήτους τοκογλύφους, ἀφοῦ καὶ οἱ βυζαντινοὶ τὸ μέτρον τοῦτο δὲν τὸ ἐθεώρησαν ἄδικον ἀλλὰ καὶ κατέσχον τὰς περιουσίας τῶν τοκογλύφων; Πῶς θέλετε νὰ πληρώσουν χρέη καὶ τόκους καὶ ἀνοίγματα ἐπὶ δανείων πρὸς τὰς Τραπέζας χωρὶς καὶ αὐτὰ νὰ ὑποστοῦν μίαν σοβαρὰν μείωσιν; Δὲν εἶνε δίκαιον ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἡ ὁποία ἐκέρδισε ἕνα δισεκατομμύριον διακόσια ἑκατομμύρια, νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτὴ τὰ 300 ἢ 400 ἑκατομμύρια ποὺ ἔχει λαμβάνειν ἀπὸ τοὺς ἀγρότας; Καὶ ποίαν θυσίαν θὰ ὑποστῇ ἐὰν τὸ μέρισμα τῶν μετόχων ἀπὸ 3.400 μειωθῇ εἰς 3.000 δραχμάς; Τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια, τὰ ὁποῖα ἐπιβαρύνουν τὴν μικρὰν ἰδιοκτησίαν τῶν ἀγροτῶν, πρέπει νὰ ὑποστοῦν καὶ αὐτὰ θυσίας. Ἐκεῖ ὅπου πρέπει ἐξαιρετικῶς νὰ στραφῇ ἡ Κυβέρνησις εἶνε τὸ ζήτημα τῆς ταχυτάτης ρυθμίσεως τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν πρὸς τὰς ἐπαγγελματικὰς καὶ βιοτεχνικὰς τάξεις. Τὸ συνέδριον τῶν ἐπαγγελματιῶν Καβάλλας καὶ Νιγρίτης ἐγκαίρως ὑπέβαλε τὰς ἀπόψεις του. Ὡς πρὸς τὰ χρέη τῶν ἀγροτῶν πρὸς αὐτὰς τὰς τάξεις ἀποδεχόμεθα τὴν ἄμεσον ἐνοποίησίν των καὶ τὴν πληρωμήν των. Τὴν ἐνοποίησιν τῶν τοιούτων χρεῶν πρῶτοι διεκηρύξαμεν καὶ ἑπομένως ἀποτελεῖ αὕτη καὶ ἀνάγκην ἐθνικῆς ὑποχρεώσεως ἡμῶν ὡς κόμματος. Εἶνε καὶ δίκαιον καὶ σκόπιμον καὶ οἰκονομικῶς ὀρθὸν νὰ ἐνοποιηθοῦν καὶ νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος ἀμέσου πληρωμῆς των, ὥστε εἰς τὴν στενότητα τῆς κυκλοφορίας τῶν σημερινῶν μέσων νὰ δώσωμεν ζωήν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ πίστις ἡ ἰδιωτικὴ θὰ ἐτονοῦτο καὶ αἱ νεκραὶ ἀγοραὶ καὶ πόλεις τῆς Μακεδονίας θὰ ἀνεζωογονοῦντο. Ἀναγνωρίζω καὶ διακηρύττω ὅτι ἡ ἐξαθλίωσις καὶ τῶν διοτεχνικῶν τάξεων, ἐν ταῖς Νέαις Χώραις ἰδίᾳ, εἶνε πλήρης, ἡ δὲ προλεταροποίησις συνετελέσθη εἰς 80 ο/ο τῶν ἐπαγγελματιῶν. Ἀντιμετωπίζοντες ἕνα πενόμενον λαὸν θεωροῦμεν ἀναγκαίαν πᾶσαν λύσιν, ὥστε νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἐπαγγελματικὴ τάξις. Ἐπὶ τῶν χρεῶν τούτων δὲν ἐπιτρέπεται οὐδεμία περικοπή, ἀρκεῖ νὰ γίνῃ ταχεῖα ἐξακρίβωσις καὶ δικαία.

Δύνανται καὶ ὁμολογίαι νὰ ἐκδοθοῦν ἀλλὰ καὶ ἐξάμηνα γραμμάτια συμψηφιστικὰ ἢ ἐλεύθερα εἰς βάρος τῆς Ἐκδοτικῆς. Τονίζω τὴν ἐξαιρετικότητα τῆς ἀνάγκης καὶ δηλῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις φέρει βαρυτάτας εὐθύνας διὰ τὴν μὴ εἰσέτι διαγραφὴν μιᾶς οἱασδήποτε πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ ἐπικινδύνως ἐκχρεμοῦντος ζητήματος τούτου. Τὸ νομοσχέδιον τὸ ἀποκρούω κατὰ βάσιν ὡς μέτρον ἐμπαιγμοῦ κατὰ τῶν ἀγροτῶν καὶ διότι καθιστᾷ τοὺς ἀγρότας δούλους καὶ ὑπηρέτας ἐκνόμων καὶ ἀδίκων συμφερόντων. Ἐὰν καμμία ἄλλη λύσις δὲν θὰ ἐθεωρεῖτο δικαία πάντως εἶναι ἀναγκαία ἡ κήρυξις σεισαχθείας ἐπὶ τῶν 75 ο/ο τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν πλὴν τῶν πρὸς ἐμπαγγελματίας ὧν προτείνομεν τὴν ἄμεσον ἐνοποίησιν. Θεωρῶ καθῆκόν μου ἀκόμη νὰ δηλώσω, ὅτι, ἐὰν τὰ προτεινόμενα παρ' ἡμῶν μέτρα δὲν ληφθοῦν ἀμέσως, ἐντὸς ὀλίγου θὰ βκδίσετε εἰς τὴν πλήρη διαγραφὴν τοῦ συνόλου τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν. Ἀποκρούω κάθε νόθον λύσιν 5 ἢ 10 ἢ 15 ἐτῶν χρεωστασίου, διότι ἐφόσον ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία εἶναι χρεωκοπημένη οἱ ἀγρόται πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ὡς πτωχεύσας ἔμπορος. Νὰ πληρώσουν εἰς μακρὰς ὁδσεις τὸ 25 ο/ο τοῦ συνόλου τῶν χρεῶν των καὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁριστικῶς λῆξαν τὸ ζήτημα. Μὲ τοιαῦτα ἀτελῆ νομοθετικὰ μέτρα δὴθεν προστατευτικὰ δὲν πιστεύω νὰ τολμήσετε νὰ ἐμφανισθῆτε πρὸ τοῦ λαοῦ. Καταγγέλλω τὸ νομοσχέδιόν σας ὡς καταστροφὴν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ σᾶς καλῶ νὰ λογικευθῆτε, διότι οὔτε εἰσόδημα καθαρὸν ἔμεινε εἰς τὰς χεῖρας τῶν χωρικῶν νὰ πληρώσουν τὰ χρέη των, οὔτε βάσιμος ἐλπὶς ὑπάρχει νὰ συνέλθουν ἀπὸ τὴν πλήρη καταστροφήν. Εἶναι πραγματικὰ ἄπορον πῶς ἐνῶ μεγίστη μερὶς τῆς ἀγροτικῆς τάξεως πεινᾷ καὶ ζητεῖ τροφὴν καὶ τὴν συντηροῦμεν μὲ καλαμπόκι, ἐμφανιζόμεθα ἐξ ἄλλου καὶ ζητοῦμεν χρέη ἀπὸ τοὺς πεινῶντας. Ἀληθινὰ εἰς τὸν ἐγκέφαλον ὅλων κάποια σοβαρὰ μεταβολὴ ἐπῆλθε. Ἐλπίζω νὰ κατισχύσῃ ἐν τέλει ἡ λογικὴ καὶ οὐχὶ ἡ ἀμάθεια, διότι σᾶς ἀπέδειξα ὅτι ἡ ἀναλυτικὴς ἀγορεύσεώς μου ὅτι ἕκαστον στρέμμα ἐν Ἑλλάδι εἶναι βεβαρυμένον εἰς τόκους μόνον ἑξήκοντα δραχ. ἐτησίως, ὁ δὲ γεωργικὸς κλῆρος κατὰ 1830 δραχ. Δηλαδὴ ὁ τόκος τῶν χρεῶν τῶν ἀγροτῶν εἶναι 1 1)2 φορὰ μεγαλείτερος ἀπὸ τὸ πραγματικῶς καθαρὸν εἰσόδημα οἰκογενείας, ἡ δὲ θέσις του ὡς παραγωγοῦ εἴτε σιτηρῶν εἴτε βιομηχανικῶν προϊόντων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βελτιωθῇ ἐφόσον ἡ παραγωγὴ τῶν μὲν δημητριακῶν θανασίμως τραυματίζεται ἐτησίως, τῶν δὲ βιομηχανικῶν προϊόντων ἡ ἐμπορία κατήντησε ἀληθινὰ διὰ τὸν μικρὸν γεωργικὸν κλῆρον τοῦ ἀγρότου ἕλληνος δραματικὴ ὑπόθεσις. Ἀντιμετωπίζοντες λοιπὸν εἰλικρινὰ τὴν ὠμὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων ὀφείλομεν σοβαρώτερον νὰ ἐπιλαμβανώμεθα τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων. Οἱ ἀγρόται δυστυχῶς εἶναι οἰκονομικὰ ἐρείπια καὶ ἀδυνατοῦν νὰ πληρώσουν οἱονδήποτε χρέος.

Ι. Κούνδουρος. Ἡ εὐρεῖα καὶ ἐμπεριστατωμένη ἐπὶ δύο συνεδριάσεις συζήτησις ἐπὶ τοῦ μέτρου τῆς ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν τιμᾷ ὁλόκληρον τὴν Βουλήν, διότι ἀποδεικνύει τὸ ἐνδιαφέρον μεθ' οὗ παρακολουθοῦνται πάντοτε τὰ ἀφορῶντα τὴν γεωργικὴν τάξιν ζητήματα, ἐνδιαφέρον ἐκδηλούμενον ἐξ ὅλων τῶν κομμάτων καὶ ἐξικνούμενον πολλάκις ὡς ἐν προκειμένῳ μέχρι παραχωρήσεως προνομίων εἰς τὴν τάξιν αὐτήν, διδομένης οὕτω ἐμμέσως ἀλλ' ἐπιτυχῶς τῆς προσηκούσης ἀπαντήσεως εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἀσκοῦν εἰς τὴν ὕπαιθρον θορυβώδη τὴν φιλολογίαν τῶν πρασίνων ἰδεῶν καὶ τῆς πρασίνης σημαίας, οἱονεὶ μονοπωλοῦντες ὑπὲρ ἑαυτῶν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς γεωργούς. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην συζητεῖται τὸ ὑπὸ κρίσιν Νομοθετικὸν μέτρον καὶ οὐδεὶς κατ' αὐτοῦ ἐκηρύχθη καὶ οὐδεὶς ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐμφανίζεται, τῆς συζητήσεως ἀποσκοπούσης μόνον εἰς ὅσον ἐνεστι ἀρτιωτέραν ἐπεξεργασίαν αὐτοῦ, ἵνα καταστῇ οὕτω περισσότερον ἱκανὸν νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἀναμενόμενα ἀγαθά. Ἀλλὰ ποῖον ἀπὸ ἀπόψεως τύπου καὶ ἀπὸ ἀπόψεως οὐσίας τὸ συζητούμενον μέτρον; ὡς δικαιοστάσιον δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, διότι δὲν ἀναστέλλει ἢ δὲν παρατείνει τὰς προθεσμίας τῶν γεωργικῶν χρεῶν, μήτε δὲ σταματᾷ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων κατὰ γεωργῶν.

Ἀλλὰ οὔτε ὡς χρεωστάσιον δὲν ἐμφανίζεται, διότι ὡς τοιοῦτον ὤφειλε νὰ ἀναστείλῃ αὐτοδικαίως τὴν πληρωμὴν τῶν γεωργικῶν χρεῶν, ἐν ᾧ τοιοῦτόν τι δὲν συμβαίνει καὶ μόνον τῇ αἰτήσει τοῦ ὀφειλέτου (ἄρθρον 2ον) καὶ κατὰ τὴν κρίσιν

τοῦ Προέδρου ἢ Εἰρηνοδίκου (ἄρθρον 8ον) δύναται ν' ἀπαγορευθῇ ἡ κατάσχεσις ἢ ν' ἀναστληῇ ἡ ἐκτέλεσις.

Ἀλλ' ἀφοῦ δὲν εἶναι δικαιοστάσιον, δὲν εἶναι χρεωστάσιον. τί εἶναι λοιπόν;

Προκειμένου κ. Βουλευταὶ περὶ ἰδιορρύθμου καὶ ἐκτάκτου τινὸς μέτρου μὴ ὑπαγομένου εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ὅσων ἀπὸ θεωρίας ἢ πράξεως γνωρίζομεν, ἐν Ἑλλάδι τοὐλάχιστον, καὶ δυναμένου μόνον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μία ἁπλῆ τροποποίησις τῶν ἄρθρων 910 καὶ 955 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, τὰ ὁποῖα μεριμνοῦν δι' ἀναστολὴν ἐκτελέσεως τῇ αἰτήσει τοῦ ὀφειλέτου ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις διδομένην. Τὰ ἄρθρα ταῦτα δίδουν δικαίωμα ἀναστολῆς προκειμένου ἰδίᾳ περὶ κτημάτων μεγάλης ἐκτάσεως ἢ μεγάλης ἀξίας καὶ ἀκινήτων τῶν ἀποθηκούντων ἐν τῇ ἄλλο α.πῇ, δίδεται δὲ ἡ ἀναστολὴ ἐφ' ἅπαξ ἐπὶ ἓν ἔτος ὅταν ἕνεκα περιστάσεων ἰδιαζουσῶν ἡ ἐπέκτασις δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ὑπέρμετρον βλάβην εἰς τὸν ὀφειλέτην,

Διὰ τοῦ κρινομένου μέτρου ἁπλούστατα τροποποιοῦνται τὰ ἄρθρα ταῦτα καὶ ἀντὶ ἀναστολῆς μέχρις ἑνὸς ἔτους δύναται νὰ δοθῇ ἀναστολὴ μέχρι πέντε ἐτῶν προκειμένου περὶ ἀγροτου, καὶ ἀντὶ ἀναστολῆς ἐκποιήσεως τῆς μεγάλης περιουσίας ἀναστέλλεται ἡ ἐκποίησις καὶ τῶν μικρῶν περιουσιῶν

Δὲν λέγονται πάντα ταῦτα, διὰ νὰ ὑποτιμηθῇ ἡ σημασία τοῦ μέτρου, ἀλλὰ τοὐναντίον λέγονται διὰ ν' ἀποστομωθοῦν οἱ τυχὸν ἐπικριταί του, οἵτινες παριστάνουν αὐτὸ ὡς καινὸν δαιμόνιον προωρισμένον νὰ ταράξῃ τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν τάξιν τῶν συναλλαγῶν. Ἐν ἄλλοις λόγοις μέχρι σήμερον ἐπετρέπετο ἀναστολὴ μέχρις ἑνὸς ἔτους διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν μεγάλων κτημάτων, ἤδη προκειμένου περὶ γεωργῶν ἐπιτρέπεται ἀναστολὴ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως καὶ τῶν μικρῶν κτημάτων μέχρι πέντε ἐτῶν.

Ἀλλὰ ἀπὸ οὐσιαστικῆς ἢ καλύτερον ἀπὸ μὴ νομοθετικῆς ἢ ἀκόμη καλύτερον ἀπὸ συναλλακτικῆς ἀπόψεως ποῖον τὸ λαμβανόμενον μέτρον ;

Ἐλέχθη ἤδη ὅτι ἡ ἀναστολὴ δίδεται ἐν τῇ πράξει ἀπὸ τοὺς κ. Πρόεδρους μόνον ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῶν τόκων ὡρισμένου μέρους τοῦ κεφαλαίου. Τοῦτο μᾶς δίδει τὸ μέτρον τοῦ ἀπὸ συναλλακτικῆς ἀπόψεως ὀρθοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ὅσων ὑπὲρ τῶν γεωργῶν θεσπίζομεν διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοθετήματος καὶ μᾶς δεικνύει ὅτι πρόκειται περὶ κεκαλυμμένης μεταβολῆς τῶν γεωργικῶν χρεῶν εἰς χρεωλυτικὰ τοιαῦτα ἐντὸς πενταετίας ἐξοφλητέα.

Οὕτως σκεπτόμενος, οὕτω ἀντιλαμβανόμενος — καὶ νομίζω ὅτι ἡ ἀντίληψίς μου εἶναι ὀρθή — τὸ συζητούμενον νομοθετικὸν μέτρον προάγομαι εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι δὲν διαπράττω μεγάλην καινοτομίαν, ἐὰν προτείνω τροπολογίαν τινά, ἥτις ἐν ᾧ ἐπαυξάνει τὰ πλεονεκτήματα τοῦ μέτρου, μειοῖ καὶ ἐξαφανίζει τὰ μειονεκτήματα αὐτοῦ. Προτείνω ν' ἀντικατασταθῇ τροποποιούμενον ὁλόκληρον τὸ ἀναγκαστικὸν Διάταγμα διὰ τοῦ ἑξῆς μόνου ἄρθρου. «Τὰ μέχρι σήμερον λῃξιπρόθεσμα καὶ μὴ χρέη τῶν ἀγροτῶν μετατρέπονται αὐτοδικαίως εἰς χρεωλυτικὰ καὶ ἐξοφλοῦνται εἰς δέκα ἐτησίας δόσεις ἐντὸς δέκα ἐτῶν, χωρὶς ἡ καθυστέρησις τῆς μιᾶς δόσεως νὰ καθιστᾷ ἀπαιτητὴν τὴν ὅλην ἀπαίτησιν. Ἐὰν τώρα σεῖς θέλετε νὰ προσθέσητε ἄρθρον διασαφηνίζοντες τί εἶναι ἀγρότης ἢ ἄλλα ἄρθρα διαστέλλοντα τὰς Τραπέζας ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας, ἐγὼ δὲν ἔχω ἀντίρρησιν.

Εἷς Βουλευτής. Διὰ τὴν μὴ πλήρωνομένην τυχὸν δόσιν θὰ χωρῇ ἡ ἐκτέλεσις ;

Ι. Κούνδουρος. Βεβαίως ναί. Μήπως σήμερον μὲ τὸ κρινόμενον νομοθέτημά σας ἡ μὴ πληρωμὴ μιᾶς ἐκ τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου δόσεων δὲν συνεπάγεται τὴν ἄρσιν τοῦ προνομίου καὶ τὴν ἐκτέλεσιν δι' ὁλόκληρον τὴν ἀπαίτησιν ;

κογλύφους, ἀλλὰ ἀποτελεῖται πολλάκις ἀπὸ ἀγαθοὺς ἐμπορίσκους τῶν χωρίων καὶ ἐνεργητικοὺς ἐπαγγελματίας καὶ διευκολύνομεν τελικῶς τὴν πληρωμὴν καὶ ἐξόφλησιν τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν διὰ τῶν μακρῶν δεκαετῶν χρεωλυτικῶν δόσεων καθιστῶντες αὐτὰ κουφότερα παρ' ὅσον τὰ καθιστῶμεν διὰ τῶν προσωρινῶν μέτρων ἀναστολῆς.

Πρὶν ἀναλύσω λεπτομερέστερον τὰ ἀγαθὰ τῆς προτάσεώς μου, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ μικρὰ παρέκβασις διὰ τὰ μειονεκτήματα τοῦ μέτρου τῆς ἀναστολῆς, ὡς τὸ ἀντιλαμβάνεται τὸ Κυβερνητικὸν νομοθέτημα. Ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως εἰς τόσον μακρὸν χρόνον — πέντε ἔτη — κλείει τελείως τὴν θύραν τοῦ δανεισμοῦ εἰς τοὺς ἀγρότας, εἰθισμένους νὰ συναλλάσσωνται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ πιστώσει πρὸς τε τοὺς εὐπόρους καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας, διότι οὐδεὶς δανειστὴς καὶ ἀντὶ οἱουδήποτε τόκου εἶναι δυνατὸν νὰ δανείσῃ πλέον τὸν ἀγρότην, ὅταν μάλιστα ἐκτὸς τῆς πενταετοῦς ἀναστολῆς ἔχει ὑπ' ὄψιν του ὅτι τὰ μέτρα τοῦ εἴδους αὐτοῦ — ἴδε πολεμικὸν δικαιοστάσιον καὶ ἐνοικιοστάσιον — δὲν εἶναι εὔκολον ἅπαξ λαμβανόμενα νὰ ἀρθοῦν εὐκόλως.

Ἡ ὁδὸς τοῦ δανεισμοῦ κατέστη ἤδη ἀνωφερικὴ λόγῳ τῆς κρίσεως δι' ὅλας τὰς τάξεις, ἐστένεψε δὲ εἰδικῶς διὰ τοὺς ἀγρότας λόγῳ τῆς ἐνιαυσίου ἀναστολῆς ἐκ τοῦ πρώτου χρεωστασίου, ἤδη μὲ τὴν πενταετῆ ἀναστολὴν ἡ θύρα τοῦ δανεισμοῦ θὰ κλεισθῇ κατὰ ἑρμητικὸν τρόπον καὶ γνωρίζομεν πάντες ποία τραγικὴ κατάστασις εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθῇ οὕτω διὰ τὸν ἀγρότην. Τὸ μειονέκτημα τοῦτο τῆς ἀναστολῆς τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως εἶναι τόσον μέγα, ὥστε ἂν τὰ ἀγαθὰ τοῦ μέτρου ἦσαν ἁπλῶς μεγάλα καὶ οὐχὶ μέγιστα, μᾶλλον παθητικὸν θὰ ἐναπέμενεν ἐξ αὐτοῦ.

Ἡ τροπολογία μου λοιπόν, ἐνῷ ἀπομακρύνει τὸ μειονέκτημα τοῦτο τοῦ κλεισίματος τῆς θύρας τοῦ δανεισμοῦ, ἐνῷ διευκολύνει τὴν ὁλοσχερῆ διὰ ἐλαφρῶν τοκοχρεωλυσίων ἐξόφλησιν, ἐνῷ δὲν θίγει τὸν δανειστήν, ἔχει καὶ τὸ μέγα προσὸν τῆς ἁπλότητος, διότι ἐπιτυγχάνει τὸ ἀποτέλεσμα ἄνευ παρεμβολῆς δικαστικῶν πράξεων καὶ δὲν ἐξαρτᾷ τὸ εὐεργέτημα ἀπὸ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Προέδρου.

Τόσον σεμνὸν καὶ ἐπωφελὲς θεωρῶ τὸ μέτρον, ὡς τὸ ἐμφανίζει ἡ τροπολογία μου, ὥστε ἐὰν ἐφαρμοσθῇ θ' ἀποδώσῃ ἀποτελέσματα ἱκανὰ νὰ μᾶς πείσουν ν' ἐπεκτείνωμεν αὐτὸ καὶ εἰς ἄλλας ἐκτὸς τῆς γεωργικῆς ἐπαγγελματικὰς τάξεις.

Π. Θηβαῖος. (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ γενικὸν μέρος ἤθελα νὰ σᾶς ἀπαντήσω διὰ νὰ εἰσέλθητε ἔπειτα εἰς τὸ εἰδικόν. Ἂν ἐπιμένετε εἰς τὴν τροπολογίαν σας, τὴν ὁποίαν κρίνω ἀξίαν λόγου νὰ τὴν διατυπώσητε ἐγγράφως, μοῦ φαίνεται ὅμως ὅτι δὲν θὰ ἀρκέσῃ ἓν καὶ μόνον ἄρθρον, ὡς λέγει, ἀλλὰ θὰ χρειασθοῦν καὶ ἄλλα.

Ι. Κούνδουρος. Τὸ ἕνα ἄρθρον εἶναι σχῆμα λόγου, ἂν χρειασθοῦν καὶ ἄλλα πρόσθετα καὶ ἐπεξηγηματικὰ ἂς προστεθοῦν. Τὸ νομοθέτημά σας οὐσιαστικῶς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ του δὲν εἶναι παρὰ μία μεταβολὴ τῶν γεωργικῶν χρεῶν εἰς χρεωλυτικὰ τοιαῦτα πενταετοῦς διαρκείας, καὶ βελτιώνων τὴν βάσιν ταύτην, προτείνω νὰ συλλάβωμεν τὸν ταῦρον ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν κεράτων καὶ νὰ θέσωμεν διάταξιν, καθ' ἣν, τὰ μέχρι σήμερον λῃξιπρόθεσμα καὶ μὴ χρέη τῶν γεωργῶν μας μετατρέπονται αὐτοδικαίως εἰς χρεωλυτικὰ καὶ ἐξοφλοῦνται μὲ ἐτησίας δόσεις ἐντὸς δέκα ἐτῶν, χωρὶς ἡ καθυστέρησις τῆς μιᾶς δόσεως νὰ καθιστᾷ ἀπαιτητὴν τὴν ὅλην ἀπαίτησιν. Ἐὰν τώρα σεῖς θέλετε νὰ προσθέσητε ἄρθρον διασαφηνίζοντες τί εἶναι ἀγρότης ἢ ἄλλα ἄρθρα διαστέλλοντα τὰς Τραπέζας ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας, ἐγὼ δὲν ἔχω ἀντίρρησιν.

Εἷς Βουλευτής. Διὰ τὴν μὴ πληρωνομένην τυχὸν δόσιν θὰ χωρῇ ἡ ἐκτέλεσις ;

Ι. Κούνδουρος. Βεβαίως ναί. Μήπως σήμερον μὲ τὸ κρινόμενον νομοθέτημά σας ἡ μὴ πληρωμὴ μιᾶς ἐκ τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου δόσεων δὲν συνεπάγεται τὴν ἄρσιν τοῦ προνομίου καὶ τὴν ἐκτέλεσιν δι' ὁλόκληρον τὴν ἀπαίτησιν ;

Γ. Βασιλειάδης. Ἡ πρότασίς σας εἶναι ἀξία λόγου, τὴν παρακολουθεῖ καὶ τὴν δέχεται ὁλόκληρος ἡ Βουλή.

Ι. Περδικογιάννης. Αὐτὸ ποὺ λὲς εἶναι τὸ σωστότερο ἀπὸ ὅλα. Τὸ ἐπρότεινα καὶ ἐγὼ εἰς τὸν Πρόεδρον.

Ι. Κούνδουρος. Κ'ἐγὼ πολύ, διότι εὑρισκόμεθα σύμφωνοι. Θὰ σᾶς συνίστων ὅμως νὰ μὴν ἀρκηθῆτε εἰς τὰς κατ' ἰδίαν προτάσεις, ἀλλὰ νὰ ἐνισχύητε τὴν ἀποψίν μου ἐν τῇ Βουλῇ, διότι δι' αὐτῆς θὰ προλάβωμεν τὴν δημιουργίαν καταστάσεως πολὺ δυσαρέστου. Φοβοῦμαι δὲ ὅτι ἡ ἰδική μου φωνὴ δὲν πρόκειται νὰ ἀκουσθῇ.

Πολλοὶ Βουλευταί. Γιατί τὸ λέτε αὐτό;

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Σᾶς εὐγνωμονῶ ποὺ ἐθίξατε αὐτὸ τὸ ζήτημα. Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὰ μέτρα χορηγοῦνται μόνον διὰ τὰ μέχρι σήμερον χρέη.

Ι. Κούνδουρος. Δὲν γνωρίζω ποίας θὰ δεχθῆτε καὶ ποίας θ' ἀπορρίψητε παρατηρήσεις καὶ τροπολογίας, γνωρίζω μόνον ὅτι ἡ τροπολογία μου, ἐνῷ δὲν εἶναι ἀριστερά, ἀλλὰ ἁπλῶς βελτιώνει τὸ περιεχόμενον τοῦ νομοθετήματός σας, θέτει τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των κατὰ τὸν πλέον εἰκαιον ἀκίνδυνον καὶ κανονικὸν τρόπον, ἱκανοποιεῖ τὸν ὀφειλέτην καὶ τὸν δανειστήν ταὐτοχρόνως, διότι εἰς μὲν τὸν ὀφειλέτην δίδει τὴν εὐκαιρίαν μιᾶς νοικοκυρικῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία τὸν φέρει σὺν τῷ χρόνῳ εἰς τὴν πλήρη ἐξόφλησιν, εἰς δὲ τὸν δανειστὴν ἀφίνει τὴν ἐλπίδα τῆς ἔστω καὶ τμηματικῆς εἰσπράξεως τῶν ὅσων ἔχει λαμβάνειν, καὶ ταὐτοχρόνως τὸν ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς σεισαχθείας, ἡ ὁποία ἀνεπτύχθη ἤδη καὶ ἐν τῇ Βουλῇ, καὶ ἐν γένει δημιουργεῖ μίαν κατάστασιν ἁπλῆν, στερεὰν καὶ σεμνὴν δυναμένην, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς ἄλλας κοινωνικὰς τάξεις μικροεπαγγελματιῶν, αἵτινες μαστίζονται ἐξ ἴσου ἀπὸ τὴν κρίσιν χωρὶς νὰ ἔχουν τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀπερίττου ζωῆς καὶ συντηρητικῆς διαίτης, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἱκανοποιοῦνται οἱ χωρικοί μας ἀκολουθοῦντες τὴν Σωκρατικὴν θεωρίαν τὴν ἁπλουστεύουσαν τὴν ζωήν, καθ' ἣν τὸ οὐδενὸς δεῖσθαι θεῖον εἶναι, καὶ τὸ μὲν θεῖον βέλτιστον τὸ δὲ ἐγγυτάτῳ τοῦ θείου ἐγγυτάτῳ τοῦ βελτίστου». Καὶ ἤδη ἂς ἴδωμεν τὰς εἰδικωτέρας περιπτώσεις τοῦ νομοθετήματος, καὶ ἂς εἴπωμεν ὀλίγας λέξεις ἐπ' αὐτῶν. Τὸ ἄρθρον 1 δὲν ἔχει καλῶς, ὁρίζετε ὡς ἀγρότην τὸν ἔχοντα κύριον ἐπάγγελμα τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Ἀλλ' ἐὰν ὀφείλει ἡ σύζυγος ἢ ἀσχολουμένη εἰς τὰ τοῦ οἴκου καὶ μὴ ἔχουσα ἐπάγγελμα τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, τί θὰ συμβῇ; Δὲν θὰ ἀπολαύσῃ τῆς ἀναστολῆς;

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Μοῦ φαίνεται ναί. Αὐτὸ θὰ κριθῇ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς.

Ι. Κούνδουρος. Καὶ ὅμως δὲν ἔχει οὕτω. Θὰ δημιουργηθῶσι στρεψοδικίαι καὶ θὰ ὑπάρξουν κενά, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνάγκη νὰ συμπληρωθοῦν εἴτε διὰ καλυτέρας διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου, εἴτε διὰ δηλώσεώς σας, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἐπίσημον ἑρμηνείαν.

Εἷς βουλευτής. Ἡ σύζυγος θεωρεῖται γεωργός.

Ι. Κούνδουρος. Ἀφίσετέ τα αὐτά. Προκειμένου περὶ κλίματος εὐεπιφόρου εἰς στρεψοδικίας ὡς τὸ Ἑλληνικὸν κλίμα οἱ νόμοι πρέπει νὰ εἶναι σαφεῖς, ἡ γυνὴ τοῦ γεωργοῦ δὲν εἶναι γεωργὸς κατ' ἐπάγγελμα, ἄλλως τε δὲν εἶναι μόνον αὐτὴ ἡ περίπτωσις. Ἐὰν πρόκειται περὶ χήρας μὴ ἀσχολουμένης εἰς τὸν ἀγρόν, ἢ περὶ ὀρφανοῦ, ἢ ἀναπήρου ἀνικάνου νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα, ἢ περὶ χωρικοῦ ἀσκοῦντος μὲν τὸ ἐπάγγελμα, ἐπὶ ἀλλοτρίου ὅμως ἀγροῦ, τί θὰ συμβῇ; Νομίζω ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ κενὰ προλαμβάνονται ἐὰν τὸ ἄρθρον διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς. Γεωργὸς εἶναι ὁ ἀσκῶν ὡς κύριον διοριστικὸν μέσον – τονίζω τὸ μέσον, ὄχι ἐπάγγελμα – τὴν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον καλλιέργειαν, ἢ διὰ καλλιεργείας ἐκμετάλλευσιν ἰδίας ἢ ἀλλοτρίας γῆς.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἀλλ' ὁ μὴ ἔχων ἰδίαν γῆν δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τὴν ἐκτέλεσιν.

Ι. Κούνδουρος. Ἔχει τὴν οἰκίαν του εἰς τὸ χωρίον. Καὶ τοιοῦτο ἔχοντες μὲν οἰκίας καὶ ζῶντες ἐν τοῖς χωρίοις, ἀλλὰ μὴ ἔχοντες ἰδίαν γῆν καὶ ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀγρότου ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἀγρῶν ὑπάρχουν πολλοί. Θὰ ἤθελον ἀκόμη νὰ προτείνω τὴν ἀπλούστευσιν τῆς διαδικασίας καὶ τὴν κατάργησιν τῶν πραγματογνωμόνων καὶ τῆς κατ' ἰδίαν συζητήσεως ἀφίνων νὰ κρίνῃ μόνον ὁ Πρόεδρος ἐκ τῶν ἐνόντων, χωρὶς νὰ καλῇ κἂν τὸν ἀντίδικον, παρὰ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν γεννηθοῦν εἰς αὐτὸν δισταγμοί.

Δ. Κουτσοπέταλος. Αὐτὸ σχεδὸν ἔγινε τώρα, διότι εἴπομεν νὰ ζητῇ ὁ δανειστὴς κλπ. Διαβάσατε τὸ τροποποιούμενον Νομοσχέδιον.

Ι. Κούνδουρος. Δὲν μὲ ἱκανοποιεῖ μήτε τοῦτο. Θέλω μεγαλυτέραν ἁπλούστευσιν τῶν πραγμάτων, διότι γνωρίζω πόσον ἡ σεμνότης καὶ ἡ ἀμάθεια καθιστοῦν δύσβατον τὴν ἄγουσαν εἰς τὰ δικαστικὰ ἰδία γραφεῖα ὁδὸν διὰ τοὺς χωρικοὺς καὶ πόσον εὐκόλως πίπτουν θύματα ἐκμεταλλεύσεων, ὅταν εὑρίσκωνται πρὸ πολυπλόκου διαδικασίας. Ἐπίσης εὑρίσκω ἀτελὲς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νομοθετήματος ἢ μᾶλλον τοῦ ἀναγκαστικοῦ Διατάγματος, τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ περὶ Τραπεζῶν, ἀπέναντι τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ ἡ ἀναστολὴ καὶ ἤθελα νὰ διασαφηνισθῇ ὅτι τοῦτο συμβαίνει δηλ. κατὰ Τραπεζῶν δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ ἡ ἀναστολὴ μόνον διὰ τὰ ἀμέσως μετ' αὐτῶν συνιστώμενα χρέη, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰ χρέη, τὰ ὁποῖα ἐκχωροῦνται εἰς Τραπέζας ὑπὸ ἰδιωτῶν, διότι τότε μὲ ἀθρόας ἐκχωρήσεις πρὸς τὰς Τραπέζας, θὰ ἔχωμεν ἀθρόας καταστρατηγήσεις τοῦ Νόμου.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Καὶ διὰ τὰ γραμμάτια, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑπογεγραμμένα πρὸς τὰς Τραπέζας ἀπὸ ἀγρότας;

Ι. Κούνδουρος. Νομίζω ὅτι ἡ παρατήρησίς μου εἶναιδρθῆ τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 9 Διάταγμα τοῦ 1923 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν» ἄρθρον 53, ἂν καλῶς ἐνθυμοῦμαι αἱ πρὸς τὴν Τράπεζαν ἐνεχυριαζόμεναι ἀπαιτήσεις, αὐτοδικαίως ἐκχωροῦνται πρὸς αὐτάς, εἶναι δὲ συνήθης ἡ τοιαύτη ἐνεχυρίασις καὶ συνεπῶς θὰ ἀποβῇ εὐρὺ τὸ στάδιον

τῶν καταστραγήσεων καὶ τῶν ἐξουδετερώσεων τοῦ εἰς χωρικοὺς παρεχομένου πλεονεκτήματος. Καὶ ἐπειδὴ περὶ Τραπεζῶν ὁ λόγος θὰ ἤθελα νὰ μὴ συγχυσθοῦν πρὸς τὰς Τραπέζας τὰ ἐφεδρικὰ Ταμεῖα Κρήτης, ἀλλὰ νὰ ἐξαιρεθοῦν.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Διατί νὰ ἐξαιρεθοῦν;

Ι. Κούνδουρος. Διότι δὲν ἀποτελοῦν κατὰ κυριολεξίαν δανειστικοὺς ὀργανισμούς, ἀλλ' ἐδημιουργήθησαν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἐφέδρων. Ἠθέλαμεν ἐν ἄλλοις λόγοις νὰ παραχωρήσωμεν τὰ Μοναστηριακὰ κτήματα εἰς τοὺς ἐφέδρους καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ τὰ τεμαχίσωμεν εἰς δεκάδας χιλιάδων τεμάχια ὅσοι οἱ ἐφεδροι, ἐρευστοποιήσαμεν τὰ κτήματα, τὰ ὁποῖα ἐδανείσαμεν εἰς τοὺς ἐφέδρους, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μὴ προστατεύσωμεν αὐτοὺς σήμερον διὰ τοῦ μέτρου τῆς ἀναστολῆς τοὐλάχιστον ἐφ' ὅσον εἶναι γεωργοί.

Π. Θηβαῖος (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι δὲν ἔχω ἀντίρρησιν.

Ι. Κούνδουρος. Καὶ ἤδη πρὶν κατέλθω τοῦ βήματος ἤθελα νὰ διατυπώσω τὴν συμφωνίαν μου πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῆς ἐξισώσεως τῶν κτηνοτρόφων πρὸς τοὺς γεωργούς, διότι πιστεύω ὅτι οἱ κτηνοτρόφοι μαστίζονται ἂν ὄχι ἀπὸ μεγαλυτέραν, τοὐλάχιστον ἀπὸ ἴσην πρὸς τοὺς γεωργοὺς κρίσιν, καὶ μάλιστα ἡ θέσις των εἶναι χειροτέρα, διότι βαστοῦν τὸ βάρος τοῦ περιφήμου περὶ ἀγροφυλακῆς νόμου, μαστίζονται ἀπὸ ζωοκλοπήν, καὶ δὲν εὑρίσκουν καὶ τὸν δανειστὴν πρόθυμον λόγῳ ἐλλείψεως ἐμπραγμάτων ἀσφαλειῶν. Ἀλλὰ ἐὰν τὸ προνόμιον ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τοὺς κτηνοτρόφους τί θὰ συμβῇ, ὅταν εὑρεθοῦν εἰς ἀντιδικίαν οἱ δύο προνομιοῦχοι, ὅταν π. χ. ὁ κτηνοτρόφος, ὀφείλει εἰς τὸν ἐκ τοῦ λειβαδίου του ἀποζῶντα γεωργόν. Θὰ δικθῇ καὶ τότε ἀναστολή;

Γ. Καφαντάρης. Μὰ αὐτὸ θὰ συμβῇ καὶ ὅταν συμπέσῃ νὰ εἶναι γεωργὸς ἀπέναντι γεωργοῦ.

Ι. Κούνδουρος. Ἐγὼ ὑπεγράμμισα ἁπλῶς μίαν περίπτωσιν καὶ ἔργον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἶναι νὰ μεριμνήσῃ περὶ αὐτῆς ἂν, ὡς ἐγὼ φρονῶ, θεωρηθῇ σοβαρά. Νομίζω δὲ ὅτι καὶ τῆς ἀ

Γ. Στράτος. Ἐπίσης ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἠθέλησε νὰ σαφηνίσῃ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 12 καὶ σκεφθεῖσα ὅτι τὰ ταξεῖδια εἶναι 8 ἠθέλησε νὰ καταγείμῃ κατὰ ταξεῖδιον τὴν ἐπιχορήγησιν διὰ νὰ κρατῆται ἐν περιπτώσει μὴ ἐκτελέσεως ταξειδίου.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια. Ἄλλως τε καὶ τὸ ἄρθρον ὁμιλεῖ περὶ ἀναλογικῶν κρατήσεων καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ γράψωμεν καὶ ρητὴν ἑρμηνείαν.

Γ. Στράτος. Ἡ ἐπιτροπὴ οὕτω τροποποιήσασα τὴν σύμβασιν συνιστᾷ τὴν ψήφισίν της καὶ ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως μὲ τὴν βοήθειαν αὐτὴν πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀτμοπλοΐαν καταστῇ αὕτη ἱκανή, συντρεχουσῶν καὶ καλυτέρων οἰκονομικῶν περιστάσεων, νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ναυτιλίας προορισμὸν (χειροκροτήματα).

Π. Ρεδιάδης. Εἶμαι λέγει σύμφωνος καὶ πρὸς τὸν προλαλήσαντα καὶ πρὸς τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως τῆς ναυτιλίας. Ὡς ἄλλως τε εἶχα τονίσει καὶ τὴν ἀνάγκην ταύτην εἰς τὸ παρελθόν καὶ ἤλεγξα μάλιστα καὶ τὴν Κυβέρνησιν, διότι ἐδράβυνε νὰ φέρῃ τὰ πορίσματα τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ναυτιλίας, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸν ὅτι χωρὶς τὴν ναυτιλίαν, οὔτε πόλεμον δυνάμεθα νὰ κάμωμεν, οὔτε καμμίαν ἀσφάλειαν νὰ ἔχωμεν καὶ ἀφοῦ εἶνε ἀνέκαθεν γενικὸς ἑλληνικὸς πόθος νὰ ἴδῃ τὸν ναυτικόν του, τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τῆς ἀνεξαρτησίας, ἀνδρούμενον καὶ ἀκμάζον. Ὥστε δὲν ἀντιτάσσομαι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου. Ἐκφράζω μόνον τὴν ἀπορίαν μου, πῶς ἐξ ὅλων τῶν δεομένων ἐξυπηρετήσεως γραμμῶν (Κύπρου, Δωδεκανήσων Αἰγύπτου Νέας Γόρκης) διατί ἀρχίσαμεν ἀπὸ τὴν ὑπερωκεάνειον, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον ἐγχείρημα, ἐνῷ φερ' εἰπεῖν διὰ τὴν Δωδεκάνησον δὲν ἔχομεν ἀτμόπλοιον νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὴν γραμμὴν αὐτήν. Καὶ δὲν ἔχομεν διότι λείπει ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Κράτους.

Ι. Δεωνίδας. Δὲν ἔχομεν ναυτικὸν πρόγραμμα ἀκόμα.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Διαγωνοῦμεν. Τὰ μέτρα πρὸς ἐκτέλεσιν ἑνὸς προγράμματος δὲν ἠμποροῦν νὰ ἔλθουν ὅλα μαζί.

Ι. Δεωνίδας. Ἐγὼ φρονῶ ἀντιθέτως ὅτι μπορεῖτε μαζὶ νὰ τὰ φέρετε ὅλα.

Π. Ρεδιάδης. Ἐκτὸς ὅμως αὐτοῦ, συνεχίζει ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὸν ἰδιώνυμον τρόπον, δι' οὗ προβλέπεται ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς προκριθείσης γραμμῆς. Προκειμένου περὶ ἀγόνου τοιαύτης φυσικὸν ἦτο νὰ ἐγένετο εἰς διαγωνισμὸς ὅπως γίνεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀγόνους γραμμάς.

Εἷς Βουλευτής. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἄλλη Ἑταιρία.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

Π. Ρεδιάδης. Ἐνῷ λοιπὸν ἦτο φυσικὸν νὰ γίνῃ ἕνας διαγωνισμός, ἐξαίφνης φθάνει ἐδῶ μία σύμβασις, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἐπικύρωσις. Ἀλλ' ὅταν πρόκειται νὰ συνάψωμεν μίαν σχέσιν νομικὴν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον ὁ συμβαλλόμενος εἶναι ἀξιόχρεως καὶ ἂν αἱ σχέσεις εἶναι ἰσοβαρεῖς.

Δὲν θέλω συνεχίζει νὰ ἐξετάσω τοὺς λόγους τῆς χειροτερεύσεως τῆς καταστάσεως τῆς Ἑταιρίας, μεθ' ἧς συμβαλλόμεθα. Ἐξεταστέον εἶναι μόνον ἂν μὲ τὴν ἐνίσχυσιν, ποὺ δίδομεν, θὰ βελτιωθῇ ἡ θέσις της ἢ πρόκειται νὰ πληρωθοῦν κενὰ ἐκ τῆς παλαιᾶς διαχειρίσεως. Ἐὰν πάρωμεν τὸ σχέδιον νόμου ὅπερ ὑπέβαλεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν θὰ εἶχε κανεὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ ἐνίσχυσις ἡ παρεχομένη εἰς τὴν Ἑταιρίαν θὰ εἶναι 20ετής. Ἐπὶ 20 ἔτη οὐδεὶς θὰ δύναται νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν γραμμὴν αὐτὴν καλύτερον. Ἐὰν ἐμφανισθοῦν μετὰ 2 ἢ 3 ἔτη καλύτερα σκάφη τῆς Μολινιτς τότε θὰ τεθῇ κατὰ μέρος τὸ Ἑλληνικὸν πλοῖον καὶ θὰ πληρώνωμεν αὐτὸ ἐπὶ 20 ἔτη ἄνευ ἀποδόσεως. Προφανῶς ἡ διάρκεια τῆς συμβάσεως εἶναι μακρά, ἐπίσης εἶναι προφανὴς ἡ μειονεκτικότης του, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι πολὺ μεγαλύτερα σκάφη εἶναι δεμένα καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν πλοῖον 14 χιλιάδων τόννων νὰ ἀντιμετωπίσῃ νέα σκάφη πολὺ μεγαλυτέρας χωρητικότητος καὶ ταχύτητος. Θὰ ἔπρεπε κατὰ τὴν γνώμην μας, ἐφ' ὅσον ἡ ἑταιρία πρόκειται νὰ προμηθευθῇ σκάφος, νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν θὰ ἀγοράσῃ ἢ θὰ κατασκευάσῃ. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν θὰ ἀγοράσῃ μὲ πολὺ ὀλιγώτερα χρήματα καὶ δὴ πλοῖον τῆς γραμμιᾶς τῆς βορείου Θαλάσσης, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον θὰ ἐκπληροῖ τοὺς ὅρους ποὺ θέλομεν. Ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἔγκρισις τῶν σχεδίων δὲν εἶναι ἀρκετὰ ἐξασφαλιστικὴ διὰ τὸ Κράτος, ἀφοῦ κατὰ τὴν σύμβασιν δὲν δικαιοῦται νὰ ἐπιβάλῃ οὐσιώδεις τροποποιήσεις ἀλλὰ δευτερευούσας.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ Ὑπουργεῖον θὰ ἐγκρίνῃ τὸ σχέδιον, ὁ δὲ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν θὰ δώσῃ τὸ δάνειον.

Π. Ρεδιάδης. Δευτερευούσας τροποποιήσεις μπορεῖ νὰ κάμῃ.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 10 λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀγοράσῃ μὲ δάνειον τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον θὰ ἐγκρίνῃ ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἂν ὑπάρχῃ διαφωνία μεταξὺ Ὑπουργείου καὶ ἑταιρίας, διὰ τὴν καταλληλότητα καὶ χρησιμότητα τοῦ προτεινομένου πλοίου, δὲν θὰ ἐγκριθῇ τὸ δάνειον.

Π. Ρεδιάδης. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι κατὰ τὴν σύμβασιν μόνον δευτερευούσας τροποποιήσεις μπορεῖτε νὰ κάμετε.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐὰν ἀγοράσῃ ἡ ἑταιρία χωρὶς τὴν συναίνεσιν καὶ ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει. Ἡ ἑταιρία θέλει νὰ ναυπηγήσῃ ἓν πλοῖον, ὅπερ δὲν ἐγκρίνει ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ναυτιλίας καὶ συνεπῶς δὲν θὰ τὸ ἐγκρίνει καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν. Τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τῆς διαφωνίας τὴν συνεζητήσαμεν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως εἶναι, ὅτι θὰ δίδῃ τὴν ἐγγύησιν διὰ τὸ δάνειον, ἐὰν ἐγκρίνῃ τὴν ναυπήγησιν καὶ τὴν ἀγοράν.

Ν. Μπακόπουλος. Σεῖς εἴπατε ὅτι δὲν ἐνδιαφέρει, ἐὰν ἡ ἑταιρία ἀγοράσῃ αὐτοβούλως.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Χωρὶς τὴν ἐγγύησιν ἂς τὸ ἀγοράσῃ. Αὐτὸ εἶπα. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἔχῃ ὑποθήκην ἐπὶ ὅλου τοῦ στόλου τῆς ἑταιρίας.

Γ. Καφαντάρης. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἑταιρία ἔχῃ ἰδίαν περιουσίαν καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην προσφυγῆς καὶ σᾶς ἔλεγε ὅτι θὰ ἠγόραζε τὸ τάδε πλοῖον, σεῖς θὰ ἠδύνασθε νὰ ζητήσητε τροποποιήσεις ἄλλας πλὴν τῆς ταχύτητος καὶ χωρητικότητος;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 10 λέγει τὰ ἑξῆς· (ἀναγινώσκει). Ἐννοοῦμεν ὅτι πρόκειται περὶ ἑνὸς σχεδὸν συνεταιρισμοῦ κράτους καὶ ἑταιρίας καὶ ὀρθὸν εἶναι νὰ ἐπιβάλωμεν μὲ τὴν συμφωνίαν τροποποιήσεις κα προσθήκας, ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἐλέγαμεν εἰς τὴν ἑταιρίαν νὰ ἀγοράσῃ πλοῖον πολυτελὲς καὶ ἀκριβόν. Ἐπιβάλλοντες λοιπὸν ἐπιτακτικὴν ὑποχρέωσιν διὰ τὰ δύο κυρίως σημεῖα, ἔχοντες καὶ τὸ δικαίωμα καὶ τῶν τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν καὶ παρέχοντες ἐπίσης καὶ τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἀκούσῃ τὴν γνώμην τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας εἴμεθα ἐξησφαλισμένοι. Πρόδηλον εἶναι ὅτι οὐδέποτε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἠμπορεῖ νὰ ἐγκρίνῃ δάνειον, ὅταν ἔχῃ ἔκθεσιν τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, ὅτι τὸ πλοῖον εἶναι ἀκατάλληλον.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν μοῦ ἐδώσατε τὴν διευκρίνισιν τὴν ὁποίαν ἐζήτησα καὶ τὴν ἐπαναλαμβάνω. Ἐκπληρουμένων τῶν δύο ὅρων ἐκτοπίσματος καὶ ταχύτητος θὰ ἠδύνατο τὸ κράτος νὰ ματαιώσῃ τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλων τοῦ πλοίου ἀτελειῶν, οἷον κακῆς εὐσταθείας, κακῆς κατανομῆς θέσεων κλπ. καὶ νομίζετε ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα ἐκ τῆς συμβάσεως νὰ ἀρνηθῇ;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἀπολύτως.

Γ. Καφαντάρης Δυνάμει ποίας διατάξεως;

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Δυνάμει τοῦ δικαιώματος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ ἀρνήσεως τῆς παροχῆς τοῦ δανείου. Δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν νὰ δεχθῶ ὅτι ἡ ἐγγύησις θὰ δοθῇ ἐπὶ τῇ βάσει συμφώνου ἐκθέσεως τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας.

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν ἡ Ἑταιρία δὲν πληρώνει τὸ τοκοχρεωλύσιον, ποῖος θὰ τὸ πληρώσῃ;

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ Κράτος ἐκ τῆς ἐπιχορηγήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Νὰ τεθῇ ρητὴ διάταξις.

Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν ἔχω δυσκολίαν νὰ κάμω δήλωσιν.

Π. Ρεδιάδης. Ἤθελον νὰ διασαφηνίσω ὅτι τὸ πνεῦμα τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 εἶναι τὸ ἑξῆς, ὅτι προκειμένου ν' ἀγοράσῃ ἢ κατασκευάσῃ τὸ πλοῖον ἡ Ἑταιρία ζητεῖ τὴν ἄδειαν συνάψεως δανείου, καὶ κατόπιν ὑποβάλλει σχεδιαγράμματα καὶ ζητεῖ τὴν ἔγκρισίν των. Ἅμα τῆς δώσητε δηλ. τὴν πρώτην ἔγκρισιν θὰ σᾶς εἰπῇ αὐτὰ εἶναι τὰ σχέδια.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ἔννοια.

Π. Ρεδιάδης. Ἐν τούτοις αὐτὸ λέγει τὸ κείμενον. Ἀναλαμβάνει, συνεχίζει, ὁπωσδήποτε τὸ Κράτος νὰ δίδῃ 100.000 δολλάρια ἐτησίως. Καὶ τὴν ἐγγύησιν δανείου 3.000.000 δολλαρίων καὶ ταὐτοχρόνως ἀπαλλάσσει παντὸς φόρου ὑφισταμένου ἢ μελλόντος, καθὼς καὶ χαρτοσήμου. Τῶν ἀπαλλαγῶν αὐτῶν δὲν κάμνει λογαριασμὸν τὸ Γενικὸν Λογιστήριον.

Ἐγὼ τὰ ὑπελόγισα αὐτὰ εἰς 8.000.000 δραχμῶν.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Δὲν ἔχετε δίκαιον. Περὶ τὰς 200.000 δραχμὰς ἐτησίως εἶναι.

Διότι οἱ φόροι ποὺ ἐπληρώθησαν τὸ 1928 εἶναι οἱ ἑξῆς; (Ἀναγινώσκει).

Π. Ρεδιάδης. Δὲν εἶναι εἰς τὰς ἀπαλλαγὰς οἱ φόροι τῶν εἰσιτηρίων. Αὐτὸ θέλω νὰ διασαφηνισθῇ.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν.) Ὄχι δὲν εἶναι. Ὅλαι ὅλαι αἱ ἀπαλλαγαὶ εἶναι 190 χιλ. δραχ. ἐτησίως.

Π. Ρεδιάδης. Αὐτὸ ἤθελα νὰ δηλωθῇ. Δὲν γνωρίζω, συνεχίζει, ἂν θὰ εἰσάγῃ τὸ Κράτος τὰ 100.000 δολλάρια ποὺ θὰ ἐξάγῃ διὰ τὴν Ἑταιρίαν, ἥτις θέλει τὴν ἐπιχορήγησιν ὑπὸ ὅρους καὶ περιορισμούς, δηλ. ἐφ' ὅσον καταργεῖται ὡς μεταναστευτικὸς λιμὴν αἱ Πάτραι. Ἐδῶ ὅμως ὁ κ. Ὑπουργὸς δίδει τὰς 100.000 δολλάρια ἀνεξαρτήτως τοῦ περιορισμοῦ αὐτοῦ. Ἡ ἐπιχορήγησις ἐξ ἄλλου καταβάλλεται διὰ νὰ μπορῇ ἡ Ἑταιρία νὰ δίδῃ μέρισμα περισσότερον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἀποθεματικοῦ καὶ ἐνεργητικοῦ ὅπερ ὑπολογίζεται εἰς 9.000.000 χρυσᾶς δραχμὰς ἢ 140.000.000 χαρτίνας. Ἐπ' αὐτοῦ ὅμως ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ συγκεκριμμένη ἐκτίμησις.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἄλλο ἂν δὲν ὑπάρχῃ καὶ ἄλλο ἂν δὲν ἐλάβατε γνῶσιν.

Π. Ρεδιάδης. Ἡ ἐπιχορήγησις διὰ τὸ πρῶτον ἔτος θὰ καταβληθῇ ἐντὸς τοῦ πρώτου τριμήνου καὶ θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ μέρισμα τοῦ παλαιοῦ κεφαλαίου. Δηλ. μόνον διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὅμως ἐπρότεινε τὴν χορήγησιν ὑπὸ ὅρους καὶ ἤθελε δίδεται διὰ μέρισμα κεφαλαίου μὴ προσδιορισθέντος. Ἀλλὰ ἔρχεται τὸ ἐρώτημα. Ὅταν ἡ ἐπιχορήγησις χρησιμοποιεῖται διὰ τὸ παλαιὸν κεφάλαιον τὸ καινοῦργιο κεφάλαιον πῶς θὰ ἐξυπηρετεῖται;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Εἶσθε ἐν τελείᾳ πλάνῃ. Ἡ σύμβασις λέγει, θὰ μοῦ δώσῃς μίαν ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν, θὰ παύσω δὲ νὰ σοῦ τὴν δίδω ἢ θὰ τὴν ἐλαττώσω ὅταν, ἐκπληρουμένων ὅλων τῶν ὑποχρεώσεων. θὰ περισσεύσῃ καὶ 6 ο/ο. Θὰ γίνῃ λοιπὸν ἰσολογισμὸς καὶ πρέπει πρῶτα νὰ ἐκπληρώσῃ ἡ Ἑταιρία τὰς ὑποχρεώσεις της, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ τοκοχρεωλύσια τῶν δανείων ποὺ θὰ κάνῃ.

Π. Ρεδιάδης. Ἡ σύμβασις ὅμως λέγει ἄλλα.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Θὰ γίνῃ ἕνας ἰσολογισμὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ εἰς τὰ ἔξοδα θὰ γράψῃ τὰς ὑποχρεώσεις της, ἄρα καὶ τὸ τοκοχρεωλύσιον. Ἐὰν μένῃ κάτι τι θὰ δώσῃ ἕνα μέρισμα, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐσκέφθη ὅτι ἂν δίδῃ μέρισμα 6 ο/ο θὰ παύσῃ ἐπιχορηγοῦσα. Αὐτὸ λέγει ἡ σύμβασις. Ἑπομένως τὰ 100.000 δολλάρια θὰ χρησιμοποιηθοῦν κυρίως διὰ τὸ τοκοχρεωλύσιον τοῦ δανείου ποὺ θὰ ἐγγυηθῇ τὸ Κράτος.

Π. Ρεδιάδης. Αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ διατυπώσητε ρητῶς.

Γ. Στράτος. Τὸ 6 ο/ο θὰ εἶναι ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν 9,000,000 χρυσῶν;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ μέρισμα λέγει μόνον ὅταν μποῦν ὅλαι αἱ ὑποχρεώσεις.

Π. Ρεδιάδης. Εἶναι ἀντίθετος ἔννοια γραμμένη.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐπαναλαμβάνω, διὰ νὰ μὴ ὑπάρχουν ἀμφιβολίαι. Νὰ μοῦ διατυπώσητε εἰς τὸν κυρωτικὸν νόμον μίαν τροπολογίαν καὶ θὰ τὴν δεχθῶ.

Γ. Καφαντάρης. Συμπέρασμα εἶναι ὅτι μέρισμα δὲν εἰμπορεῖ νὰ βγῇ, ἂν δὲν ἐκπληρωθοῦν ὅλαι αἱ ὑποχρεώσεις.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν εἶναι νοητὸν νὰ δίδῃ μέρισμα καὶ νὰ μὴ πληρώνῃ τοὺς τόκους τοῦ δανείου.

Π. Ρεδιάδης. Αὐτὸ ἤθελα νὰ πῆτε. Διὰ νὰ πληρώσῃ ὅμως τόκους καὶ χρεωλύσιον πρέπει νὰ ἐμπνέῃ ἐμπιστοσύνην ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἀπορρέῃ ἀπόδοσις καὶ πρόσοδος.

Γ. Καφαντάρης. Ἂν δὲν ἐμπνέῃ ἐμπιστοσύνην δὲν θὰ δώσῃ ποτὲ μέρισμα.

Ν. Μπακόπουλος. Ἡ τεθησομένη τροποποίησις πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ παρὰ τῆς Ἑταιρίας, διὰ νὰ μὴ πάθωμεν ὅσα ἐπάθαμεν καὶ μὲ τὴν Πάουερ.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἀσφαλῶς, ἀφοῦ θὰ εἶναι εἰδικὴ διάταξις τοῦ κυρωτικοῦ νόμου.

Π. Ρεδιάδης. Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, τὴν δοθησομένην ὑποθήκην αὕτη θὰ εἶναι δευτέρα, διότι ἡ πρώτη θὰ εἶναι ὑπὲρ τοῦ Ναυτικοῦ.

Π. Ἀργυρόπουοος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐφ' ὅσον τὸ Ναυπηγεῖον πληρωθῇ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας, θὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ ἕτερον ἥμισυ δι' ὑποθήκην, ἀλλὰ τότε θὰ ἐλαττωθῇ κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ Δημοσίου.

Ι. Δεωνίδας. Θὰ χάσῃ δηλ. τὸ Κράτος τὸ μισό.

Π. Ρεδιάδης. Καὶ τὸ μισὸ καὶ ὅλο μπορεῖ νὰ χάσῃ ἀφοῦ ἐκάμαμεν τέτοιαν σύμβασιν. Γίνεται, συνεχίζει, καὶ ἕνα συμβούλιον μὲ ἕνα ἐπίτροπον Κυβερνητικὸν καὶ παρακαλῶ νὰ μοῦ εἰπῆτε τί θὰ κάμνῃ ὁ Ἐπίτροπος καὶ πῶς θὰ προκαλεῖται ἡ διαιτησία.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἔχω δικαίωμα νὰ βάλω πρόστιμον μέχρι 50.000 δραχμῶν, πλὴν τῶν κρατήσεων διὰ τὰ ταξεῖδια.

Π. Ρεδιάδης. Νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψει σας ὅτι ἐμεῖς ἐδῶ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἄλλον κόσμον, δίδομεν ἐπιχορήγησιν διὰ νὰ κατασκευασθῇ καράβι ὄχι εἰς τὸν τόπον μας ἀλλὰ εἰς ξένα μέρη.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν.). Μὴ λησμονῆτε τὰς ὑπηρεσίας ποὺ προσέφερεν ἡ ἑταιρία αὐτή.

Π. Ρεδιάδης. Μὴ λησμονῆτε ὅμως ὅτι προσφάτως εἰς τὴν Γαλλικὴν Βουλὴν πρό τινος ἀπερρίφθη ἡ σύμβασις, μὲ τὴν ὑπερωκεάνειον, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλῃ ἡ Βουλὴ ἐκείνη δεσμεύσεις καὶ ἐκεῖ ὅλον τὸ διοικητικὸν συμβούλιον διορίζεται παρὰ τοῦ Κράτους. Ὅταν ἐκεῖ, τονίζει, ἀπορρίπτεται ἡ σύμβασις τῆς Τρανσατλαντίκ, τότε θὰ εἶναι μία ὑπερτίμησις τῶν δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος, θὰ εἶναι μία γενναιοδωρία νὰ παράσχωμεν τὴν ὑποστήριξίν μας διὰ τόσον γενναίου ποσοῦ, ὅπερ δὲν θὰ ξαναΐδωμεν. Ἡ δὲ Βουλὴ ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὅτι διὰ κάθε ταξεῖδιον τῆς Ἑταιρίας αὐτῆς θὰ πληρώνῃ ἡ Ἑλλὰς περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον δραχμ. καὶ θὰ ἔχῃ μόνον τὸ δικαίωμα νὰ βάζῃ πρόστιμον μέχρι 50.000 δραχ.

Ὁ κ. *Ι. Ράλλης.* Ἐρωτᾶ διατὶ τὸ Κράτος ἀναλαμβάνει ὑποχρέωσιν νὰ πληρώνῃ τὴν ἐπιχορήγησιν εἰς δολλάρια καὶ ὄχι εἰς δραχμάς ;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Διότι τὰ πλοῖα ναυπηγοῦνται εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐγγύησις δὲ καὶ ἐπιχορήγησις εἶναι πράγματα ἀλληλένδετα καὶ δι' αὐτὸ ἐτέθησαν εἰς δολλάρια. Ἡ Ἑταιρία ἐξ ἄλλου ἐκχωρεῖ ὁλόκληρον τὸν στόλον της εἰς τὸ Κράτος τόν τε παρόντα καὶ μέλλοντα, δηλαδὴ ὅλην τὴν πλωτήν της περιουσίαν καὶ ἀφοῦ αἱ ἐγγυήσεις εἶναι εἰς δολλάρια, ἐζήτησε καὶ τὴν ἐπιχορήγησιν εἰς δολλάρια, διότι θὰ πληρώνῃ τοκοχρεωλύσια.

Ι. Ράλλης Τὸ ἄρθρον αὐτὸ εἶναι διατυπωμένον οὕτω (ἀναγινώσκει) καὶ χρυσῆς βάσεως ἐννοεῖ τὴν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Μάλιστα.

Ι. Ράλλης. Ἀφοῦ ὑπάρχει πιθανότης μερίσματος δὲν δικαιολογεῖται δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ὑποχρέωσις. Πρέπει νὰ εἴπῆτε μέχρι τόσων ἑκατομμυρίων δραχμ.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

Γ. Βασιλειάδης. Κατ' ἀρχήν, λέγει, εἶμαι ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου καὶ νομίζω ὅτι καὶ ὁ ναυτικὸς κόσμος μετὰ μεγάλης ἱκανοποιήσεως θὰ ἴδῃ τὸ νομοσχέδιον καὶ θὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις, παρὰ τὴν ὑφισταμένην κρίσιν, χορηγεῖ ἕνα σεβαστὸν ποσὸν ὑπὲρ τῆς ναυτιλίας. Συνεπῶς δὲν φαντάζομαι ὅτι ὑπάρχει κανείς, ὁ ὁποῖος νὰ εἶναι κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, διότι ἡ χρησιμότης καὶ ἡ ἀναγκαιότης τῆς συγκοινωνίας μας μὲ τὴν Ἀμερικὴν δι' Ἑλληνικῶν πλοίων εἶναι ἀποδεδειγμένη.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἔκαμε δηλώσεις τὰς ὁποίας δὲν εὑρίσκω ἐπαρκεῖς, διότι δέον αὐταὶ νὰ κυρωθῶσι, διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῆς ἑταιρίας. Λέγει κατόπιν ὅτι ἡ παράγραφος τοῦ γ' ἄρθρου ἡ ὁμιλοῦσα περὶ τῆς ἀγορᾶς ἑτοίμου πλοίου δὲν τὸν ἱκανοποιεῖ, ἐφόσον ὁρίζεται ἡ ταχύτης τοῦ πλοίου εἰς 16 μίλια.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Θὰ εἶναι μεγαλυτέρα ἀπὸ τὸ καινοῦργιο πλοῖο. Λέγομεν μέσην ταχύτης, δηλ. εἰς τὸ ταξεῖδι ἀπὸ τὰς Πάτρας στὴν Ἀμερικὴ μπορεῖ νὰ πλεύσῃ μὲ 15 μίλια ἀλλὰ κατόπιν θὰ πάῃ μὲ 17. Ἑπομένως δὲν πρόκειται περὶ τῆς ταχύτητος, τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ εἰς τὰς δοκιμάς.

Π. Ρεδιάδης. Αὐτὸ νὰ τὸ διατυπώσετε εἰς τὴν σύμβασιν.

Γ. Βασιλειάδης. Εἶναι δύσκολον νὰ ἐξακριβώσετε τὴν μέσην ταχύτητα. Δι' αὐτὸ ἐπιμένω εἰς τὴν διαγραφὴν τῆς παραγράφου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἠμπορεῖ ἡ ἑταιρία νὰ ἀγοράσῃ ἕτοιμον πλοῖον. Σήμερον ἄλλως τε εἶναι εὐθηναὶ αἱ ναυπηγήσεις.

Γ. Καφαντάρης. Πόσην, κ. Ὑπουργέ, νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ ἡλικίαν τὸ πλοῖον ;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτιτῶν). Πρὸ δύο μηνῶν ἐγένετο συζήτησις εἰς Βουλὴν περὶ τῆς ἡλικίας τῶν πλοίων, καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὑπεστήριξεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ λῃφθῇ ὡς κριτήριον μόνον ἡ ἡλικία τοῦ πλοίου. Μπορεῖ ἕνα πλοῖον νὰ εἶναι πέντε ἐτῶν καὶ νὰ μὴ εἶναι καλό.

Γ. Καφαντάρης. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ εἶναι καλὸ καὶ νὰ μὴ εἶναι καὶ παληό.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἡ ἑταιρία συμφέρον ἔχει νὰ εἶναι καλὸ τὸ πλοῖον, γιὰ νὰ κάμῃ τὴν δουλειά της. Ἐὰν νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ ὁρίσωμεν εἰς τὸ νομοσχέδιον καὶ τὴν ἡλικίαν, δὲν ἔχω ἀντίρρησιν.

Ι. Δεωνίδας. Ὅταν εἶναι μεταχειρισμένον τὸ πλοῖον σημαίνει ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τὸ πωλεῖ ὡς ἀκατάλληλον, καὶ ἑπομένως δὲν θὰ ἠμπορῇ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν γραμμὴν διὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἀγορασθῇ ἐπὶ μίαν 20ετίαν.

Π. Τσαλδάρης. Σεῖς κ. Ὑπουργέ, δίδετε τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἑταιρίαν νὰ ἀγοράσῃ ἢ νὰ κατασκευάσῃ ἀλλ' ἀφοῦ τὸ κράτος μπαίνει εἰς μίαν ἐπιχείρησιν καὶ θὰ βάλῃ λεπτά, γιατὶ νὰ μὴ βάλωμεν μίαν ἀσφάλειαν εἰς τὸ νομοσχέδιον καὶ νὰ ὁρίσωμεν μίαν ἡλικίαν ;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ δέχομαι καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ἡ ἑταιρία τὸ δέχεται.

Ι. Βασιλειάδης. Ἤρ' ὅλας τὰς διασαφήσεις ἐπιμένω νὰ διαγραφῇ ἡ διάταξις περὶ μεταχειρισμένων πλοίων. Σοβαρώτερον σημεῖον τῆς συμβάσεως εἶναι, ὅτι ἐνῷ θὰ ἀντιπροσωπεύεται τὸ κράτος εἰς τὴν ἑταιρίαν καὶ θὰ δίδῃ καὶ ἐπιχορήγησιν, καθιστημένης οὕτω τῆς ἐπιχειρήσεως ἡμικρατικῆς, δὲν βλέπω πουθενὰ εἰς τὴν σύμβασιν τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ γίνεται ἡ παραγγελία. Ὡς ἐκ τούτου δὲ ἠμπορεῖ νὰ περιπλεχθῇ τὸ κράτος εἰς ἀσκόπους δαπάνας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γνώμην τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι ἡ καθυστέρησις ἑκάστου πλοῦ πρέπει νὰ ἐπιφέρῃ μείωσιν τῆς ἐπιχορηγήσεως, φρονῶ ὅτι δὲν εἶναι ἀπολύτως ὀρθὴ διότι ἠμπορεῖ τὸ πλοῖον νὰ καθυστερήσῃ ἀναγκαστικῶς.

Γ. Στράτος. Λέγει τὸ νομοσχέδιον, ἐὰν ἡ καθυστέρησις δὲν προέρχεται ἀπὸ ἀνωτέραν βίαν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ λάβωμεν τὸ ταχύτερον μέτρα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς φορτηγοῦ ναυτιλίας. Ἀληθῶς εὑρίσκεται αὕτη εἰς ὀξυτάτην κρίσιν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ παροῦσα στιγμὴ δὲν ἐπιτρέπει νὰ δοθοῦν εὐεργετήματα, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται νὰ ἐλαττώσωμεν τοὺς φόρους, τοὺς ὁποίους καταβάλλει ἡ φορτηγὸς ἀτμοπλοΐα.

Δ. Ἀφθονίδης. Καὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι βαρύτατοι.

Γ. Βασιλειάδης. Ἀπαραίτητον εἶναι νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ναυσιπλοΐα τῆς Μεσογείου, ἡ ὁποία ἐξυπηρετεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ ξένων πλοίων. Καταλήγων συνιστῶ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ θὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὴν σύμβασιν.

Ὁ κ. *Π. Ἀργυρόπουλος* δηλοῖ ὅτι προσθέτει τροπολογίαν καθ' ἣν δὲν δίδεται μέρισμα ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἐξοφληθῇ τὸ ἐτήσιον τοκοχρεωλύσιον τοῦ ἠγγυημένου ὑπὸ τοῦ Κράτους δανείου.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ ἄρθρα συζήτησιν.

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν γίνεται δεκτὸν ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ νομοσχέδιον «περὶ ναυτικῆς στρατολογίας».

Ἐπίσης εἰς α' συζήτησιν γίνεται δεκτὸν τὸ «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ διαφόρων Κρατῶν συμβάσεως ἀφορώσης Ναυτικὰς Σημάνσεις».

Εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον γίνονται δεκτὰ τὰ ἑξῆς νομοσχέδια·

«Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Μονίμων ὁδοστρωμάτων χορηγηθέντος παρὰ τοῦ Δημοσίου Δανείου».

«Περὶ ἐκτάκτου ἐξοφλήσεως μέρους τοῦ δανείου 9ο/ο τοῦ 1926 «Τέκτονος» κλπ.

Περὶ κυρώσεως συμβάσεως «περὶ χορηγήσεως εἰς τὸν Δῆμον Ξάνθης δανείου 2 ἑκατομμ. δραχμῶν».

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου περὶ ἀποζημιώσεως ἐνοικιαστῶν χρηματοκιβωτίων παρὰ Τραπέζαις ἐν Τουρκίᾳ κατασχεθέντων ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως».

Εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ ὑπὸ τῆς Γερουσίας τροποποιηθὲν «περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης δραχμῶν 2,100,000 χιλ. διὰ τὴν διαρρύθμισιν κτίριου τοῦ Δημοσίου πρὸς στέγασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν»., ἔχοντα οὕτω :

Περὶ ἐγκρίσεως τοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Μονίμων Ὁδοστρωμάτων χορηγηθέντος δανείου.

Ἄρθρον 1.

Ἐγκρίνεται ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ παρακατιόντι ἄρθρῳ διαλαμβανομένους ὅρους ἡ παρὰ τοῦ Δημοσίου πρὸς τὸ Ταμεῖον Μονίμων Ὁδοστρωμάτων γενομένη χορήγησις δανείου δραχμῶν δώδεκα

ἑκατομμυρίων ἑκατὸν εἴκοσι ὀκτὼ χιλιάδων πεντακοσίων δέκα ἑπτά, διατεθέντος διὰ τὴν παρὰ τοῦ Ταμείου ἀπόδοσιν τῶν εἰς βάρος τῶν τεχνικῶν ἑταιρειῶν κρατηθεισῶν ἐγγυήσεων.

Ἄρθρον 2.

Διὰ τὸ ὡς ἄνω δάνειον θέλει καταβάλλεσθαι παρὰ τοῦ ὀφειλέτου Ταμείου τῷ δανειστῇ τόκος 4 ο/ο ἐτησίως ἐπὶ τοῦ ἐκάστοτε ὑπολοίπου κεφαλαίου. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ δανείου πραγματοποιηθήσεται δι' ἴσων ἐτησίων δόσεων καταβλητέων ἀπὸ 31 τοποιηθήσεται δι' ἴσων ἐτησίων δόσεων καταβλητέων ἀπὸ 31 Μαΐου 1931 ἑκ δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων ἑκάστης, προστιθεμένου εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ ἑκ δραχμῶν ἑκατὸν εἴκοσι ὀκτὼ χιλιάδων πεντακοσίων δέκα ἑπτὰ ὑπολοίπου κλάσματος.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ ἐκτάκτου ἀποσβέσεως τμήματος τοῦ δανείου 9 ο/ο 1926 (Τέκτονος) καὶ ἐγκρίσεως τῆς πρὸς τὴν Ἑταιρείαν ULEN ET Co γενομένης χρηματοδοτήσεως.

Ἄρθρον 1.

Ἐγκρίνεται ἡ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου γενομένη ἔκτακτος ἀπόσβεσις τοῦ δανείου 9 ο/ο τοῦ 1925 (Τέκτονος) μέχρι καὶ ποσοῦ δέκα ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἐγκρίνεται ἡ πρὸς τὴν Ἑταιρείαν ULEN ET Co χρηματοδότησις ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἔργων ὑδρεύσεως γενομένη διὰ ποσὸν δολλαρίων εἴκοσι ἑπτὰ χιλιάδων περίπου ἀποδοθησομένων τῷ Δημοσίῳ ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐκποιήσεως ἀχρήστου ὑλικοῦ τῆς ὡς εἴρηται Ἑταιρείας.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του.

Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μετὰ τοῦ Δήμου Ξάνθης περὶ χορηγήσεως αὐτῷ παρὰ τοῦ Δημοσίου δανείου δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται ἡ ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1930 Σύμβασις μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Δήμου Ξάνθης, ἧς τὸ κείμενον ἔχει ὡς ἑξῆς :

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περὶ χορηγήσεως παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς τὸν Δῆμον Ξάνθης προσωρινοῦ δανείου δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων.

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ κ. Γεωργίου Μαρῆ ἀφ' ἑνὸς, καὶ τοῦ Δημάρχου Ξάνθης κ. Εὐριπίδου Χασιρτζόγλου ἀφ' ἑτέρου, ἐνεργοῦντος ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἰδιότητα αὐτοῦ καὶ συνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 172 τῆς 25ης Μαΐου 1930 ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ξάνθης.

Δεδομένου, ὅτι παρὰ τοῦ Δήμου Ξάνθης ἀπεφασίσθη ἡ ἀνέγερσις Δημοτικοῦ Νοσοκομείου ἐν τῇ πόλει Ξάνθης, ἀπαιτοῦσα δαπάνην ὀκτὼ περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν,

Ὅτι ἡ ἀποφασισθεῖσα συνομολόγησις ἰσοπόσου πρὸς τὴν ἀνωτέρω δαπάνην δανείου δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἀμέσως, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος ἐξεύρεσις τοῦ μέχρι τῆς συνομολογήσεως τοῦ δανείου ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ ἐπὶ σκοπῷ, ὅπως μὴ διακοπῇ ἡ ἀρξαμένη ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου,

Ὅτι ὁ Δῆμος Ξάνθης ἠτήσατο ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου παροχὴν αὐτῷ βραχυπροθέσμου δανείου ἐκ δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐξοφληθησομένου ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ συνομολογηθησομένου δανείου ἐξ ὀκτὼ ἑκατομμυρίων δραχμῶν,

Ὅτι παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Γενικοῦ Διοικητοῦ ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17522 ἐ. ἔ. πράξεως αὐτοῦ ἡ ὑπ' ἀριθ. 172 τῆς 25 Μαΐου ἐ. ἔ. ἀπόφασις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ξάνθης «περὶ συνάψεως προσωρινοῦ δανείου δύο ἑκατομμυρίων»

Ἤδη διὰ τῆς παρούσης συμφωνοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ἄρθρον 1.

Τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως χορηγήσῃ εἰς τὸν Δῆμον Ξάνθης ἀτόκως δάνειον δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων (ἀριθ. 2,000,000) διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἀρξαμένης ἀνεγέρσεως τοῦ Δημοτικοῦ Νοσοκομείου Ξάνθης.

Ἡ ἐξόφλησις τοῦ δανείου θέλει ἐνεργηθῇ ἐντὸς πέντε μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης.

Παρελθούσης τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας τῶν πέντε μηνῶν καὶ μὴ καταστάσης ἐφικτῆς τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου, τὸ Δημόσιον δικαιοῦται τόκων πρὸς 5 ο/ο (πέντε τοῖς ἑκατὸν) ἐτησίως, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς χορηγήσεως εἰς τὸν Δῆμον Ξάνθης τοῦ δανείου μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀποδόσεως αὐτοῦ εἰς τὸ Δημόσιον. Οἱ ὡς ἀνωτέρω τόκοι καταβάλλονται εἰς τὸ τέλος ἑκάστης ἐξαμηνίας ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω χορηγήσεως τοῦ δανείου.

Ἄρθρον 2.

Ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως καταστῇ πραγματοποιήσιμος ἡ ἐντὸς τῆς ὡς ἄνω πενταμήνου προθεσμίας ἀπόδοσις τοῦ ποσοῦ τοῦ δανείου, ὁ Δῆμος Ξάνθης ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης διαπραγματευθῇ καὶ ἐπιτύχῃ τὴν συνομολόγησιν μετ' ἄλλου φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου δανείου τοὐλάχιστον δύο ἑκατομμυρίων, ἵνα ἐκ τοῦ προϊόντος αὐτοῦ ἐξοφληθῇ τὸ διὰ τῆς παρούσης Συμβάσεως προβλεπόμενον δάνειον.

Ἄρθρον 3.

Τὸ Δημόσιον δικαιοῦται ὅπως, ἐφ' ὅσον μετὰ τὴν πάροδον ἔτους ἀπὸ τῆς χορηγήσεως τοῦ δανείου δὲν ἤθελεν ὁπωσδήποτε πραγματοποιηθῇ ἡ ἐξόφλησις αὐτοῦ, συμψηφίζῃ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν τοῦ τε κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων τοῦ δανείου τὴν εἰς τὸν Δῆμον Ξάνθης ἀνήκουσαν ἐτησίαν συμφώνως τῷ νόμῳ Κρατικὴν ἐπιχορήγησιν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ παροῦσα γενομένη εἰς δύο πρωτότυπα εἶναι ἀπηλλαγμένη τελῶν χαρτοσήμου, κυρωθήσεται δὲ διὰ νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουνίου 1930.

Οἱ Συμβαλλόμενοι

Διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον
Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Γ. ΜΑΡΗΣ

Διὰ τὸν Δῆμον Ξάνθης
Ὁ Δήμαρχος Ξάνθης
Ε. ΧΑΣΙΡΤΖΟΓΛΟΥ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 5285 περὶ ἀποζημιώσεως ἐνοικιαστῶν χρηματοκιβωτίων παρὰ Τραπέζαις ἐν Τουρκίᾳ ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 5285 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

Ἀνταλλάξιμοι ὁμογενεῖς ἐνοικιασταὶ χρηματοκιβωτίων παρὰ Τραπέζαις ἐν Τουρκίᾳ, περιελθόντων εἰς τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν, ὡς καὶ Ἕλληνες ὑπήκοοι ἐνοικιασταὶ χρηματοκιβωτίων κατασχεθέντων καὶ ἐκποιηθέντων ὑπὸ τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάνης, ἀποζημιοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἐν αὐτοῖς ἐγκαταλειφθέντων περιουσιακῶν στοιχείων. Ἡ ἐνοικίασις ὡς καὶ ἡ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις τῶν χρηματοκιβωτίων ἀποδεικνύεται δι' ἐγγράφων τῶν ἁρμοδίων τουρκικῶν ἀρχῶν ἢ Τραπεζῶν. Ἡ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν τυχὸν εἰσπραχθεῖσα ὁπωσδήποτε ἀποζημίωσις ἐπὶ τῇ βάσει

προγενεστέρων ἀποφάσεων ἐκπίπτεται ἀναλόγως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Διὰ Διατάγματος προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένου δύνανται νὰ δικαιωθῶσιν ἀποζημιώσεως ἀνταλλάξιμοι ὁμογενεῖς καὶ Ἕλληνες ὑπήκοοι διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν παρὰ ταῖς αὐταῖς Τραπέζαις ἐν Τουρκίᾳ πρὸς φύλαξιν κατατεθέντα χρεώγραφα καὶ τίτλους κατασχεθέντας καὶ ἐκποιηθέντας ὁμοίως παρὰ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάνης.

Ἄρθρον 2.

1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου 5285 ἀναστέλλεται ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου ὡς καὶ ἡ ἐν νέου θέσις ἐν ἰσχύϊ τῶν ἄρθρων 2 - 5 τοῦ νόμου 5285 θέλει ὁρισθῇ διὰ Διατάγματος ἐκδοθησομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης 2.100.000 δραχμῶν διὰ τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἐπὶ τῆς γωνίας Σταδίου καὶ Σανταρόζα κτιρίου τοῦ Δημοσίου πρὸς στέγασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

(Ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας)

(κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΚΕ' τῆς 18 Φεβρουαρίου 1932 συνεδρίαν αὐτῆς).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 75 τοῦ Συντάγματος, ἐκδίδομεν τὸν ἑπόμενον νόμον, ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

Ἄρθρον μόνον.

1. Ἐγκρίνεται ἡ ὑπ' εὐθύνην τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διαταχθεῖσα διὰ προσωρινῶν ἐνταλμάτων δαπάνη δύο ἑκατομμυρίων ἑκατὸν χιλιάδων (2.100.000) δραχμῶν διὰ τὴν ἐπισκευήν, διαρρύθμισιν, ἐπίπλωσιν καὶ θέρμανσιν τοῦ ἐπὶ τῆς γωνίας τῶν ὁδῶν Σταδίου καὶ Σανταρόζα κτιρίου τοῦ Δημοσίου πρὸς στέγασιν, ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀναγραφομένης ἰσοπόσου πιστώσεως εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1931—32 ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον, δεκτῆς ἀναπληρώσεως μέχρι 30 ο)ο κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐκδοθήσονται τὰ ἀπαιτούμενα ἐντάλματα πληρωμῆς.

2. Δι' ἀποφάσεως ἐκδιδομένης ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνίας καθορισθήσεται ὁ τρόπος ἐκτελέσεως τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς δικαιολογήσεως τῶν δαπανῶν καὶ κατὰ παρέκκλισιν ἔτι τῶν κειμένων περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ διατάξεων, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, ἡ τήρησις των καθίστατο ἀνέφικτος.

Συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται μετὰ τοῦτο ἡ σύνεδρίασις ὥρᾳ 8.45' μ.μ. διὰ τὴν 4.30' μ.μ. τῆς προσεχοῦς Τρίτης.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ἀποστόλου
Θ. Παπαστρατῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΕ'

Τρίτης 1 Μαρτίου 1932.

Ὥρᾳ 4.30 μ. μ. Ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελλιῶν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Τὰ Πανεργατικὰ Κέντρα Καβάλλας καὶ Καλαμῶν ζητοῦν τὴν ἄμεσον ἔναρξιν ἐπεξεργασίας τῶν ἐμπορευσίμων Κρατικῶν καπνῶν, τὴν ἔναρξιν τῶν ἔργων ὁδοποιΐας, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ 8ώρου κλπ.

Οἱ Ἐνορῖται Ἁγίας Φανερωμένης Τυρνάβου, καὶ Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου καὶ Ἁγίου Γεωργίου ζητοῦν τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 3184 περὶ ἐνοριῶν καὶ τὴν μὴ ψήφισιν τοῦ τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ Ἕνωσις τῶν τυρεμπόρων Σερρῶν παρακαλοῦν ὅπως ἀποφευχθῇ ἡ λῆψις Νομοθετικῶν μέτρων διὰ τὴν παροχὴν χρεωστασίου εἰς τοὺς κτηνοτρόφους.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Παπαναστασίου καὶ Α. Μπακόπουλος*** καταθέτουσιν αἴτησιν τῶν κατοίκων Ροΐνου-Μαντινείας ζητούντων τὴν παροχὴν ἀδείας ξυλεύσεως.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Τηλικίδης*** καταθέτει τηλ)μα τῶν Προέδρων Κοινοτήτων Φιλοτίας καὶ Θηριοπέτρας ζητούντων τὴν ἀναστολὴν εἰσπράξεως χρεῶν πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ι. Παπαφλέσσας*** καταθέτει αἴτησιν ἐπιτροπῆς πτυχιούχων Θεαλογίας ζητούντων τὸν διορισμόν των ὡς γραμματέων τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων.

Οἱ ἐκπρόθεσμοι δικαιούμενοι πολεμικῆς συντάξεως Θυμάτων πολέμου τῆς Ἐπαρχίας Καρδίτσης τοῦ Νομοῦ Τρικκάλων ζητοῦν τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς δικαιολογητικῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** καταθέτει τηλ)μα τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Θ)νίκης διαμαρτυρομένης κατὰ τοῦ Δήμου Θ)νίκης καταλαβόντος αὐθαιρέτως τὰ Νεκροταφεῖα Εὐαγγελιστρίας καὶ Ἁγίας Παρασκευῆς ἀποτελοῦντα ἰδιοκτησίαν τῆς Ἀδελφότητος.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. ***Δ. Φλωριᾶς καὶ Ν. Κωσταντόπουλος*** καταθέτουσιν ἀναφορὰν τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Σερρῶν ζητοῦντος τὴν ἀναστολὴν πληρωμῆς χρεῶν ἐπὶ ἓν ἔτος τὴν μείωσιν τοῦ τόκου τῶν δανείων εἰς 10ο)ο τὴν κατάργησιν τῆς προσωποκρατήσεως.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων Βυτίνης περὶ πλημμυρῆς τοῦ φόρου οἰκοδομῶν 1928-1929.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ι. Μουντζουρίδης*** καταθέτει αἴτησιν Π. Βασ.λαράκου Δημοδιδασκάλου Τακτ κουπόλεως Τροιζηνίας ζητοῦντος τὴν προσμέτρησιν τῆς προϋπερησίας του ὡς συνταξίμου.

Ὁ Ὑπάλληλος Τ.Τ Τ. Σπῦρος Σπυρόπουλος παραπονεῖται κατὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων μὴ χορηγήσαντος εἰς αὐτὸν δάνειον.

Οἱ Μικροκαταθέται τῆς πτωχευσάσης Τραπέζης Χ. Τσαγκοπούλου παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπεκταθῶσιν καὶ εἰς αὐτοὺς τὰ εὐεργετήματα τῆς Τραπέζης Κοσμαδοπούλου.

Οἱ Ἐμπορικοὶ Σύλλογοι Λαμίας, Φλωρίνης, Καλαμῶν, Ἀλεξανδρουπόλεως, Καρδίτσης κλπ. ἐπαρχιῶν παρακαλοῦν ὅπως αἱ εὐεργετικαὶ διατάξεις τοῦ Ν)δίου περὶ χρεωστασίου Ἀγροτῶν ἐπεκταθῶσι καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἐμπορεπαγγελματικοῦ κόσμου.

Οἱ Ἔμποροι Νιαούστης ζητοῦν τὴν παροχὴν συναλλάγματος διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῶν κλωστοϋφαντουργείων τῆς πόλεως των.

Οἱ ἡνίοχοι Βέλου ζητοῦν τὴν παράτασιν τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεων ἀποζημιώσεως.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει ἀναφορὰν τοῦ Εἰσαγγελέως Πλημμελειοδικῶν Γρεβενῶν αἰτουμένου τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς περὶ τῆς ποινικῆς διώξεως τοῦ Βουλευτοῦ κ. Π. Λεβαντῆ ἐπὶ παραβάσει τοῦ Νόμου περὶ Τύπου.

Τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης διαβιβάζει ἀναφορὰν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ἀθηνῶν αἰτουμένου τὴν ἄδειαν τῆς Βουλῆς περὶ ποινικῆς διώξεως τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ι. Ράλλη κατηγορουμένου ἐπὶ ἐξυβρίσει.

Ὁ Ὀδοντοϊατρὸς Φάβιος Κωνσταντάτος ζητεῖ ὅπως ὑποβληθῇ εἰς ἐξετάσεις παρὰ τῷ Ἀνωτάτῳ Ὑγειονομικῷ Συμβουλίῳ πρὸς παροχὴν ἀδείας συνεχίσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Π. Ράλλης*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Κυκλάδων ζητοῦντος τὴν ἐπέκτασιν τοῦ οἴκου τοῦ Ναύτου καὶ εἰς Σύρον.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Π. Ράλλης*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Συνεταιρισμοῦ ἁλιέων Σύρου ζητούντων τὴν ἵδρυσιν Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας.

Ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ὁ κ. ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1932 Ν. Δ. «περὶ παροχῆς εἰς τὸ Χρηματιστήριον Ἀθηνῶν ἀδείας συνάψεως δανείου παρ' Ἀνωνύμῳ Τραπεζιτικῇ Ἑταιρίᾳ ἢ Νομικῷ προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου».

Ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1932 συμβάσεως ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Ἐθνικοῦ λιγνιτωρυχείου Κύμης».

Ὁ κ. ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων· 1) «Περὶ προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 36 τῆς Ποιν. Δικονομίας, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ὁ - θρου τοῦ νόμου 5023 ἔτους 1931».

2) «Περὶ διατάξεών τινων περὶ συμβολαιογράφων κλπ.»

3) «Περὶ κυρώσεως πράξεων τοῦ Ὑποθηκοφυλακείου Ναούσης ἀνυπογράφων ὑπὸ τοῦ ὑποθηκοφύλακος».

Τὸ ***Ὑπουργικὸν Συμβούλιον*** ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ νόμου 4879 (1931) περὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων»

Οἱ κ. κ. ***Φ. Ζαΐμης*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Α. Ζάννας*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4834 περὶ προστασίας τοῦ λιγνίτου».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου».

Ὁ κ. ***Γ. Παπανδρέου*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 276 περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας».

Ὁ κ. ***Κ. Λιδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῶν ἄρθρων 16 - 37 τοῦ νόμου 4108 τοῦ ἔτους 1929 περὶ ἐπιβολῆς φορολογίας ὑπὸ τῶν Δήμων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς εἰς ἀσκεπῆ οἰκόπεδα».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ φορολογίας τῶν σφαζομένων ζώων».

2) «Περὶ ὀργανώσεως Ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων:

1) «Περὶ παροχῆς ἀδείας συνάψεως συναλλαγῶν ἐπὶ ὁμολογιῶν ἐθνικῶν δανείων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τοῦ Χρηματιστηρίου.»

2) «Περὶ συμπληρώσεως καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῶν νόμων 4180 καὶ 4131, περὶ προστασίας ἐφέδρων.»

Ἡ μειοψηφία τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανώσεως ἀνωτάτου Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Κ. Πετσάλης,*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3717, περὶ ἱδρύσεως αὐτονόμου ὀργανισμοῦ σεισμοπαθῶν Κορινθίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῶν νόμων 4180 καὶ 4181, περὶ προστασίας ἐφέδρων».

Ὁ κ. ***Γ. Κατεχάκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἑρμηνείας τοῦ Νόμου 4864, περὶ συγκροτήσεως Εἰδικοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου».

Οἱ βουλευταὶ ***Σ. Σταυρόπουλος, Δ. Γιαννόπουλος, Δ. Χατζίσκος, Π. Ράλλης, Ι. Νικολίτσας, Α. Παπαθανάσης*** κλπ., ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3348» καὶ περὶ παρατάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 23 ἐδ. 2 τοῦ Ν' Διατάγματος «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας τασσομένης προθεσμίας».

Οἱ βουλευταὶ ***Σ. Σταυρόπουλος, Ι. Παπαφλέσσας,*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν εἰς τὴν πρότασιν «περὶ προσθήκης ἄρθρου 11 εἰς τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Κ. Βλαχοθανάσης*** καὶ ***Δ. Χατζῆς,*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 4180 καὶ 4181, περὶ προστασίας ἐφέδρων».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Θ. Κριμπᾶς,*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Καλαντζάκος,*** ὑποβάλλει τροπολογίαν καὶ σημείωμα ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ε. Καρυωτάκης,*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀναστολῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως κατ' ἀγροτῶν κτλ.».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Ἀνδρεάδης,*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διατάξεων ἐπὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ ***Θ. Κολιαλέξης,*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ σωματικῆς ἀγωγῆς».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Π. Ράλλης, Δ. Χατζίσκος, Α. Μάρκου, Δ. Τσιτσάρας, Σ. Τρικούπης,*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐκδόσεως καὶ κυκλοφορίας ἐφημερίδων».

Οἱ κ.κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑφυπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον περὶ καταθέσεων εἰς κοινὸν λ)σμόν.

Ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ δασμολογικῶν τινων διατάξεων».

Ὁ κ. ***Π. Βουρλούμης*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ διατάξεών τινων, ἀφορωσῶν εἰς τὴν κανονικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἰαματικῶν πηγῶν».

Οἱ κ. κ. ***Α. Ζάννας*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) καὶ ***Φ. Ζαΐμης*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον «περὶ ὁρισμοῦ τῆς ἀγοραίας τιμῆς τῆς ξυλείας Καστανέας διαμέτρου ἐλάσσονος τῶν 0.20 τοῦ μέτρου».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), ***Γ. Κατεχάκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν), ***Κ. Λιδωρίκης***

(Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) καὶ **Α. Ἀλεξανδρῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Δασικοῦ Κώδικος (Νόμος 4173, 4687 καὶ 5263) τῶν ἀφορωσῶν τὰς ἐκχερσώσεις καὶ πυρκαϊὰς τῶν δασῶν».

Ὁρκίζεται κατόπιν ὁ νέος βουλευτὴς Λέσβου κ. **Βοστάνης** Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν **Σ. Σακελλαρίου** καὶ **Ἠλία Μαγκανάρα** συνταξιούχων ἀξιωματικῶν περὶ παροχῆς μερίσματος ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου.

Ὁ κ. **Ε. Τριποδάκης**. Λέγει ὅτι πρέπει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν νὰ κλείσῃ ὀλίγα πυράθυρα διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ λαμβάνουν μέρισμα ἐκεῖνοι ποὺ πρέπει.

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας**. Συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Πρόεδρος. Νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν.

Ε. Κουλουμβάκης. Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν Μάνην δὲν ἔχουν ἄλλο προϊὸν ἀπὸ τὸ ἔλαιον, πρόκειται δὲ αὐτὰς τὰς ἡμέρας νὰ γίνῃ ἀγορά. Διὰ τοῦτο ἡ κοινότης Πύργου-Δάρα ζητεῖ μίαν χαλάρωσιν εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ταμείου διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν φόρων μέχρις οὗ ἀγορασθῇ τὸ ἔλαιον καὶ δυνηθοῦν οἱ ὀφειλέται νὰ πληρώσουν τὰ χρέη των. Θὰ παρακάλουν τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ δώσῃ ἐντολὴν νὰ γίνῃ μία σύστασις πρὸς τὸν ἁρμόδιον ταμίαν.

Ὁ κ. **Ε. Κουλουμβάκης**. Συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ συνδέσμου ἀποστράτων ὁπλιτῶν ξηρᾶς καὶ χωροφυλακῆς ζητούντων τὴν μεταφορὰν ἐκ τῆς πολιτικῆς εἰς τὴν στρατιωτικὴν σύνταξιν. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, λέγει, οἱ ἄλλοτε ἀστυφύλακες καταταχθέντες τὸ 1897 ἦσαν στρατιῶται ἐξ ἀρχῆς. Ἀπόδειξις δὲ ὅτι μετέσχον εἰς τὴν μάχην τοῦ Γρηπόβου, ὅπου πολλοὶ ἐκ τοῦ σώματος αὐτῶν ἐφονεύθησαν καὶ ἄλλοι ἐτραυματίσθησαν. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουν δύο νόμοι, οἱ ὁποῖοι σαφῶς καθορίζουν τὰ τῆς συντάξεως αὐτῶν, κακῶς δὲ τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον τοὺς ἐθεώρησεν ὡς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους.

Ι. Παπαφλέσσας. Καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν διὰ τὸ ζήτημα τῆς συντάξεως τῶν ἀποστράτων ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐκτοτε οὐδεμία μέριμνα ἐλήφθη ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τὸ ἄδικον ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενον. Διότι δὲν ἐμελετήθη καλῶς ὁ νόμος ὑπὸ τῶν ἐφαρμοσάντων αὐτόν, καὶ οὕτε ἐδόθη εἰς αὐτοὺς σύνταξις πολιτική. Ὁ νόμος 1010 λέγει ὅτι ὁ παρὰ τῇ Διοικητικῇ Ἀστυνομίᾳ καὶ τῇ ἀστυφυλακῇ χρόνος ὑπηρεσίας προσμετρᾶται εἰς τὸν χρόνον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸν προβιβασμὸν καὶ τὴν σύνταξιν. Ὁ δὲ νεώτερος νόμος τοῦ 1922 λέγει ὅτι ὁ χρόνος καθ' ὃν διετέλεσαν ἐν οἱᾳδήποτε πολιτικῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ στρατιωτικῇ πρὸ τῆς ἐν τῷ στρατῷ κατατάξεώς των, ὁ χρόνος τῆς παρὰ τῇ Κρητικῇ καὶ Σαμιακῇ πολιτείᾳ δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐν τῇ πρώην ἀστυφυλακῇ τοιαύτης λογίζονται ὡς χρόνος στρατιωτικῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας. Καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ εἰς τοὺς ἀποστρατευθέντας πολίτας οἱ ὁποῖοι ἔλαβον μέρος κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 97 εἰς Σύνταγμα συγκεκροτημένον καὶ ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληγώθησαν ἐδόθη πολιτικὴ σύνταξις.

Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐνεργήσῃ ὅ,τι πρέπει πρὸς ἀπονομὴν τῶν καθυστερουμένων δικαιωμάτων των.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** συνιστᾷ τὴν αὐτὴν ἀναφοράν.

Ι. Παπαφλέσσας. Οἱ κάτοικοι Γιαννιτσῶν ἐν ἀπελπισίᾳ εὑρισκόμενοι λόγῳ τῆς ἀφορήτου οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ τῆς ἐκ ταύτης γενικῆς ἀπραξίας παρεκάλεσαν τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἔλαβον τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι θὰ ἱδρυθῇ ἐκεῖ ὑποκατάστημα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης θὰ τοποθετηθῇ δὲ καὶ τμῆμα στρατοῦ. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν της καὶ οἱ δυστυχεῖς κάτοικοι δικαίως διαμαρτύρονται. Πλὴν τούτου καὶ ἄλλην αἰτίαν παραπόνων ἔχουν. Ὅτι τὰ καπνὰ τῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν παραμένουν ἀπώλητα τοῦτο δὲ φέρει εἰς ἀπόγνωσιν τοὺς κατοίκους, οἱ ὁποῖοι τηροῦν στάσιν νομοταγῆ ἄξιαν ἐπαίνου ἀλλὰ καὶ προσοχῆς.

Ὁ κ. **Κ. Κατσαδήμας** συνιστᾷ νὰ ἱδρυθῇ ὑποκατάστημα τῆς Ἀγροτικῆς καὶ εἰς τὴν Παραμυθίαν διότι οἱ κάτοικοι ὑποφέρουν πολὺ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοιούτου.

Ὁ κ. **Ν. Τζερμιᾶς** παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια ἱδρύσεως ὑποκαταστήματος καὶ εἰς τὴν Ἔδεσσαν.

Θ. Χαβίνης. Αἱ ἑνώσεις τῶν συνεταιρισμῶν δέχονται καὶ μίαν ἐπιβάρυνσιν εὐχαρίστως διὰ νὰ ἱδρυθοῦν ὑποκαταστήματα τῆς Ἀγροτικῆς.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Ἀγλαΐας Νούλη πρόσφυγος ἐκ Πετριτσίου τῆς Βουλγαρίας παθούσης ἐν πολέμῳ ὅτε ὑπηρέτει ὡς νοσοκόμος καὶ ζητούσης σύνταξιν.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἀπὸ ἀπόψεως δικαίου εἶναι ὀρθόν, ἀλλ' ἡ αἴτησις δὲν στηρίζεται ἐπὶ οὐδεμιᾶς κειμένης διατάξεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα.

Μ. Μαντᾶς. Νὰ τεθῇ μία εἰδικὴ διάταξις εἰς τὸν νόμον.

Ὁ κ. **Π. Καλιγκάτσης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Ξιφωνίας περὶ διορισμοῦ δημοδιδασκάλου καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια, διότι τὰ ἐκεῖ σχολεῖα παραμένουν κλειστὰ ἐλλείψει διδασκάλου.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἐν Χαλκίδι ὑπάρχει ναΐδριον τῆς Ἁγίας Βαρβάρας ἐξαρτώμενον ἀπὸ τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Κατὰ τὸν ψηφισθέντα τὸ παρελθὸν ἔτος νόμον 5148 ἅπαντα τὰ παρεκκλήσια τῶν ὁποίων τὸ ἐτήσιον ἀκαθάριστον ἔσοδον ὑπερβαίνει τὰς εἴκοσι χιλιάδας δραχμῶν περιέρχονται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ταμείου ἀσφαλείας κλήρου. Τὸ ναΐδριον τῆς Ἁγίας Βαρβάρας ἔχει εἰσόδημα ἄνω τῶν 20.000 ἔπρεπε συνεπῶς νὰ περιέλθῃ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦτο, ὅτι δὲ ἔχει τόσα ἔσοδα, πιστοποιεῖ ὁ Μητροπολίτης Χαλκίδος δι' ἐγγράφου του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, μὲ ὅλα αὐτὰ ὁ νόμος δὲν ἐφαρμόσθη καὶ τὸ ναΐδριον δὲν περιέρχεται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Ταμείου Ἀσφαλείας. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ διατάξῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Γ. Παπανδρέου. (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Θὰ ἐξετάσω καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

Ὁ κ. **Ι. Παπαφλέσσας** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐν αὐτεπαγγέλτῳ ἀποστρατείᾳ ἀξιωματικῶν τοὺς ὁποίους ἡ ὑπηρεσία ἀπεμάκρυνε τοῦ Στρατοῦ ὡς ἀξιωματικούς. Λέγει ὅτι λαμβάνουν οὗτοι γλίσχρον σύνταξιν 300-1000 δραχμῶν καὶ προσθέτει ὅτι εἰς ἐξ αὐτῶν ηὐτοκτόνησε λόγῳ πενίας. Παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια μεταφορᾶς των εἰς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται καὶ οἱ ἄλλοι παθόντες ἀξιωματικοί.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἀπαντᾷ ὅτι θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Α. Παπανασταίσιου**. Συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ ἐφέδρου βοηθητικοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Δερβέναγα ζητοῦντος τὴν κατάταξίν του εἰς τὸ στράτευμα μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς**. Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Τσουκαλάδων ζητούσης τὴν παροχὴν ἀραβοσίτου ἐπὶ πιστώσει.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνογιάννης**. Παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ τὸν πληροφορήσῃ ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Χ. Φιωτάκης ὑπηρετήσας εἰς τὸ Μέτωπον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου τραυματισθεὶς ἐπανειλημμένως καὶ προταθεὶς πρὸς προαγωγὴν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, Λοχαγὸς τότε εἶναι ἤδη Ταγματάρχης, ἐνῶ ὁ ὑπηρετῶν ἐν τῇ αὐτῇ Μεραρχίᾳ λοχαγὸς Τρεπεκλῆς φέρει ἤδη τὸν βαθμὸν Συνταγματάρχου μὲ σειρὰν Στρατηγοῦ.

Ὁ κ. **Σ. Ἀνθρακόπουλος**. Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Σιδηροκάστρου ζητούσης τὴν ἵδρυσιν ὑποκαταστήματος Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. **Ε. Κουλουμβάκης**. Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Δημοδιδασκάλων Ἀκράτας.

Ὁ κ. **Α. Λούλης**. Συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν καλλιεργητῶν Παραμυθίας καὶ Σαμπένων περὶ ἱδρύσεως ὑποκαταστήματος Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Π. Φλῶρος. Λέγει ὅτι οἱ κάτοικοι Παραμυθίας λόγῳ ἐλλείψεως συγκοινωνίας μαστίζονται δεινότερον πάσης ἄλλης ἐπαρχίας ἀπὸ τοὺς τοκογλύφους, διὰ τοῦτο συνιστᾷ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ἵδρυσις ὑποκαταστήματος Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ νὰ σωθῶσιν οἱ δυστυχεῖς ἀπὸ αὐτὴν τὴν φαγάναν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Προκειμένου νὰ συζητηθῇ τὸ σχέδιον τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ὁ κ. Πρόεδρος λέγει, ὅτι ἔχουν ὑποβληθῇ δεκαεπτὰ τροπολογίαι.

Ι. Κούνδουρος. Ὑπάρχει καὶ μία ἐντελῶς ἀβλαβὴς ἀρωσα τοὺς κλητῆρας. Πρόκειται περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως αὐτῶν, τὴν ὁποίαν ἀνεγνώρισεν ὡς ἀνάγκην ἄλλος τις βουλευτής.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης**. Συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς τροπολογίας τονίζει ὅτι οἱ κλητῆρες τῆς Βουλῆς δὲν μισθοδοτοῦνται ἐπαρκῶς.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της τὰς οἰκονομικὰς στενοχωρίας τὰς ὁποίας διερχόμεθα.

Π. Φλῶρος. Καίτοι σέβομαι τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὀφείλω νὰ ὑποβάλω εὐλαβῶς τὴν γνώμην ὅτι αἱ οἰκονομίαι πρέπει ν' ἀρχίσουν ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ ὄχι ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω. Ἔπειτα οἱ κλητῆρες δὲν ἔχουν καὶ καμμίαν διαχείρισιν διὰ νὰ κάμουν καμμίαν λοβιτούραν.

Ε. Δεληγιάννης. Ἐπειδὴ ὑπάρχουν 17 τροπολογίαι καὶ ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει γνῶσιν αὐτῶν, παρακαλῶ νὰ τυπωθοῦν καὶ διανεμηθοῦν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκφέρωμεν γνώμην ἀναγινωσκομένων τῶν τροπολογιῶν αὐτὴν τὴν στιγμήν.

Ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν τροποποιήσεων τοῦ κανονισμοῦ ἀναβάλλεται.

Ἔρχεται ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Α. Παπαθανάσης. Δὲν εἶναι δικαιολογημένον νὰ ψηφίζωνται ἀπὸ ὑμᾶς νομοσχέδια τόσο σοβαρὰ ποὺ τώρα . . .

Π. Τσαλδάρης. Ζητεῖται ἀπὸ τὴν ἀντιπολίτευσιν ἡ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως διότι τὸ νομοσχέδιον μετεβλήθη κατ' ἐπανάληψιν. Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον μετεβλήθη τόσον ὥστε ἔρχεται ἐντελῶς νέον. Ἀφίστε τοὐλάχιστον νὰ τὸ ἀναγνώσωμεν.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ὁ ὀργανισμὸς ὡς νομοσχέδιον κατετέθη πρὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως μηνός. Αἱ τροπολογίαι ἀφοροῦν πέντε ἕως ἓξ ἄρθρα τὰς ὁποίας ἀνεκοίνωσα εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Ἐὰν ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν εἶναι, διότι ἐγένετο μακρὰ ἐπεξεργασία αὐτοῦ, ἐπανειλημμένως δὲ κατηρτίσθησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιτροπαὶ καὶ πολλαὶ συσκέψεις ἐγένοντο μὲ τὴν Σύγκλητον. Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὅταν ἦλθε πρὸς συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον ἐζήτησε τὴν ἀναβολὴν διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν καὶ τὴν ἐδέχθημεν. Ἀλλὰ περαιτέρω ἀναβολήν, ἥτις σημαίνει ἐγκατάλειψιν τοῦ νομοσχεδίου, δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν δύναμαι νὰ ἀξιώσω τὴν ἐγκατάλειψιν, ἀλλὰ χάριν τῆς συνειδήσεώς μου λέγω ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δὲν δύναται ἡ πλευρὰ αὕτη νὰ παρακολουθήσῃ τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος**. Λέγει, ὅτι ἡ ἀναβολὴ εἶναι ἐπιβεβλημένη διότι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπεξειργάσθη τὸ ἄλλο νομοσχέδιον. Τὸ νέον νομοσχέδιον περιέχει νέας διατάξεις οὐσιώδεις.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Διατί προτιμᾶτε τὴν Δικονομίαν ἀπὸ τὴν οὐσίαν. Κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν παρέστην καὶ ἀνεκοίνωσα ὡρισμένας τροπολογίας, ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ συνεζήτησε ἐπὶ τοῦ κειμένου μετὰ τῶν τροπολογιῶν, ἃς ἀνεκοίνωσε.

Ι. Τσιριμῶκος. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐπαναρθώσω κάποιαν ἀνακρίβειαν ἀφειλομένην εἰς διαφορὰν ἀντιλήψεως τοῦ κ. Βουλευτοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὰ γενόμενα ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπήνεγκε διαφόρους τροπολογίας ὡς δὲ ἐδήλωσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τινὰς μὲν ἐκ τούτων τὰς εἶχεν ἐκ τῶν προτέρων ἀποδεχθῇ τινὰς δὲ μετὰ τὴν γενομένην συζήτησιν. Ἀληθῶς αἱ τροπολογίαι αὗται παρελείφθησαν κατὰ λάθος ἢ ἐκ πλάνης ὁ δὲ κ. Ὑπουργὸς κατὰ τὴν β' συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς διώρθωσε τὸ Νομοσχέδιον προσθέσας διὰ χειρὸς τὰς γενομένας τροπολογίας.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Πρόκειται περὶ δύο ἀσημάντων σημείων.

Ι. Τσιριμῶκος. Αἱ ἀνησυχίαι συνεπῶς τοῦ κ. Βουλευτοῦ διότι δὲν ἤρεσε τὰς τροπολογίας εἰς τὸ ἀνατυπωθὲν σχέδιον δὲν εἶναι δικαιολογημέναι. Νομίζω ὅτι εὑρισκόμεθα ἐν ἀπολύτῳ τάξει.

Ὁ κ. **Ρ. Διβαθνόπουλος**. Ἐξηγεῖ πῶς ἔλαβον χώραν τὰ πράγματα ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, ἀναφέρει ποῖαι ἦσαν αἱ τροπολογίαι καὶ τονίζει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔκαμε μπαλαμούτια. (Γέλωτες).

Π. Τσαλδάρης. Καταφαίνεται καὶ ἐξ ὅσων εἴπατε σεῖς καὶ ὅσων εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός ὅτι ἡ ἐπεξεργασία τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο κατὰ τρόπον ἀνώμαλον. Ἡ ἔκθεσις δὲν δεικνύει τίποτε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μᾶς λέτε. Ἄλλως τε νομοσχέδια τοιαύτης φύσεως δὲν πρέπει νὰ ψηφίζωνται ἐσπευσμένως, σπουδαῖαι μεταβολαὶ διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ ἐπέρχονται εἰς τὸν ἰσχύοντα ὀργανισμὸν καὶ ἐπιβαρύνσεις ἀρκεταί, ἐπὶ πλέον δὲ δὲν ὑπάρχει οὔτε μία ἔκθεσις περὶ τῶν δαπανῶν. Αἱ δαπάναι κατὰ τὸν πρόχειρον ὑπολογισμὸν τὸν ὁποῖον ἔκαμα, ἀνέρχονται εἰς 20 ἑκατομμύρια καὶ τοῦτο ὅταν ὁμιλοῦμεν περὶ οἰκονομιῶν καὶ ἤκουσα εὐχαρίστως τὸν κ. Πρωθυπουργὸν προηγουμένως νὰ ὁμιλῇ περὶ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, καίτοι ἐπρόκειτο περὶ τῶν κλητήρων τῆς Βουλῆς οἱ ὁποῖοι θὰ πάρουν 20 δραχμὰς περισσότερον. Ἐὰν ὁ κ. Ὑπουργὸς θέλει νὰ ἐπιμείνῃ, ἂς ἐπιμείνῃ, ἀφοῦ ἡ μικρὰ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἀντιπολίτευσις δὲν δύναται νὰ κάμῃ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ γνώμη της.

Ι. Ράλλης. Ὑποβάλλω, κύριε πρόεδρε, τὸ συνταγματικῶς ἀπαράδεκτον, διότι κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ Συντάγματος θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκτυπωθοῦν αἱ τροποποιούμεναι διατάξεις ἑνὸς νόμου καὶ νὰ ὑπάρχῃ ἐπίσης καὶ τὸ κείμενον τοῦ τροποποιουμένου νόμου διὰ νὰ γίνῃ ἡ σύγκρισις.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Ὅταν εἰσάγωνται κώδικες δὲν ἀναγράφονται οἱ προηγουμένως ἰσχύοντες. Τὸ Σύνταγμα ὁρίζει ὅτι ὅταν τροποποιοῦνται ἄρθρα ἑνὸς νόμου δημοσιεύεται καὶ τὸ κείμενον τοῦ νόμου διὰ νὰ ἐννοῇ ἡ Βουλὴ τὸν εἰρμὸν τῆς τροποποιήσεως. Ἑπομένως ὅ,τι ἠξίωσεν ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος δὲν περιέχεται εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ι. Ράλλης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἑρμηνεύει τὸ Σύνταγμα ὡς αὐτὸς θέλει καὶ ὡς τὸν συμφέρει.

Ρ. Διβαθνόπουλος. Τὸ Πανεπιστήμιον διῳκήθη ἐπὶ τῇ βάσει παλαιῶν ὀργανισμῶν μεταβαλλομένων ἑκάστοτε ἀκόμη καὶ διὰ Διαταγμάτων τῆς Δικτατορίας. Ἡ προσφυὴς Κυβέρνησις ἐπελήφθη ἀμέσως τῆς ρυθμίσεως τῆς καταστάσεως ταύτης τοῦ Πανεπιστημίου μας, μετεκάλεσε τὸν διαπρεπῆ καθηγητὴν κ. Καραθεοδωρῆν, συνέστησε δύο ἐπιτροπάς, μίαν οἰκονομικὴν ὑπὸ τὸν κ. Μάξιμον καὶ ἄλλην περὶ διδασκαλίας ὑπὸ τὸν κ. Παπούλιαν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκθέσεων τῶν Ἐπιτροπῶν αὐτῶν ἀνέλαβε νὰ συντάξῃ τὸν Ὀργανισμόν. Καὶ θαυμάζω τὸν κ. Ὑπουργὸν πῶς κατώρθωσε νὰ συντονίσῃ τὰς σκέψεις του τόσον καλὰ μὲ τὰς εἰσηγήσεις

τῶν Ἐπιτροπῶν, ὥστε νὰ μὴ ἐγερθῇ ἡ ὀθέλλα τῶν διαμαρτυριῶν ὡς ἐκ τῶν θιγομένων συμφερόντων. Ὁ κ. Βενιζέλος ἀναλύει ἀκολούθως τοὺς διαφόρους νέους θεσμοὺς οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλονται διὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ. Βελτιοῦται, λέγει, καὶ ἡ θέσις τῶν Ἐπιμελητῶν καὶ ὑφηγητῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ οἱ ἀμεσώτερον ἐρχόμενοι εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς φοιτητάς. Αὐτοὶ εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς διδασκαλίας. Ἐνισχύεται ἡ Ἰατρικὴ Σχολή, διότι ἡ Ἰατρική, κύριοι, δὲν ἐκμανθάνεται ἀπὸ τὰ βιβλία. Ἐκμανθάνεται εἰς τὰ νοσοκομεῖα. Τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν, ὡς συνέχεια τοῦ πρώτου Πανεπιστημίου τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἤδη τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κερκύρας . . . . . .

Γ. Καφαντάρης. Καὶ ὅμως εἰς ἕνα νομοσχέδιον ταχυδρομείου τῆς σημασίας ὑποβλήθη ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς δύο μόνον γραμμῶν. Τοῦτο δὲν συμβάλλει, νομίζω, εἰς τὴν καλὴν πορείαν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας. Διότι τότε ποῖον σκοπὸν ἔχουν αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί.

Ρ. Διβαθυνόπουλος. Τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν διετήρησε τὴν ἱερὰν φλόγα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔκαμε τὸ καθῆκόν της κατοχυρώσασα τὴν ὁλικὴν ἐνίσχυσίν του.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Κύριοι Βουλευταί, ἐκφράζω εἰλικρινῆ ἀπορίαν ὅτι δικονομικοὶ τύποι ἐκινδύνευσαν νὰ ἐκφυλίσουν τὴν οὐσιαστικὴν συζήτησιν ἐπὶ ἑνὸς θεμελιώδους νόμου ὅπως εἶναι ὁ νέος ὀργανισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐπὶ τοῦ δικονομικοῦ θέματος παρέσχον ἤδη πληροφορίας καὶ θὰ τὰς ἐπαναλάβω, διότι δὲν ὑπάρχει καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐργασίας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καμμία ἀπολύτως ἀνωμαλία. Ἐπιθυμῶ μάλιστα μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν νὰ ἐξάρω τὸ ἔργον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Παιδείας. Σπανίως Νομοσχέδιον ἐξητάσθη μὲ μεγαλυτέραν ἐπιμέλειαν, ἄρθρον πρὸς ἄρθρον. Ἀλλὰ ἐὰν τελικῶς ἡ Ἐπιτροπὴ συνεμερίσθη τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Ὑπουργείου ἦτο ἐπιβεβλημένον μ' ὅλα ταῦτα νὰ ἐκθέσῃ διὰ μακρῶν τοὺς λόγους τῆς ταυτότητος τῶν ἀντιλήψεών της, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργείου ὑπάρχει, καὶ ἐπὶ τέλους τὸ Βῆμα τῆς Βουλῆς εἶναι ἐδῶ καὶ διὰ τὸν εἰσηγητὴν καὶ διὰ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τὸν Ὑπουργόν, ἵνα ἀναπτύξουν εὐρύτερον ἐνώπιον τῶν Σωμάτων τὰς γνώμας των ἐπὶ τοῦ νέου ὀργανισμοῦ. Ἐὰν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐξήτασεν ἐπαρκῶς τὸ νομοσχέδιον τότε θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπευθυνθῇ μομφὴ κατ' αὐτῆς. Ἀλλὰ βέβαιον εἶναι ὅτι διὰ μακρῶν καὶ ἐπισταμένως τὸ ἐξήτασε, καὶ διὰ τοῦτο θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ προστατεύσω τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἀπὸ τὴν παρεξήγησιν καὶ νὰ ἐξάρω τὸ ἔργον αὐτῆς. Ὅ,τι συνέβη εἶναι: τοῦτο: Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου ὡς νομοσχέδιον ἐξετυπώθη κατὰ τὰ μέσα Ἰανουαρίου. Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ δύο κυρίως ἄρθρων τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς τὸν νέον ὀργανισμὸν καὶ ἀπετέλουν ἐπανάληψιν τῶν διατάξεων τοῦ παλαιοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ἡ συζήτησις μετὰ τοῦ Πανεπιστημίου, ἐδήλωσα ὅτι εἰσάγω τροποποιήσεις. Ἦτο φυσικὸν ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε δεδομένας τὰς τροποποιήσεις ταύτας, τὰς συνεζήτησε καὶ συνεψήφισε. Ποῦ λοιπὸν ὑπάρχει ἡ ἀνωμαλία; Ἰδοὺ διατί νομίζω ὅτι ματαία ὑπῆρξεν ὁλόκληρος ἡ δικονομικὴ συζήτησις καὶ ὅτι ἂν πράγματι ἐνδιαφερόμεθα διὰ μίαν μακρὰν καὶ ἐμπεριστατωμένην συζήτησιν τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ὅπως ὑπεστήριξεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἐπιβάλλεται ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἡ ἔναρξις τῆς συζητήσεως διὰ νὰ παρασχεθῇ εἰς τὰς Βουλὰς ὁλόκληρος ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος, ὥστε μετὰ πάσης ἐπιβαλλομένης ἡρεμίας καὶ σοβαρότητος νὰ ἐξετασθοῦν αἱ νέαι διατάξεις. Καὶ ἐὰν δὲν ἀπεδέχθημεν τὴν ἀναβολήν, εἶναι διότι θέλομεν νὰ παρασχεθῇ χρόνος ἐπισταμένης συζητήσεως. Διότι ἡμᾶς δὲν ἀνησυχεῖ ἡ ἐξέτασις τοῦ νομοσχεδίου τοῦ νέου ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα διετῶν μόχθων. Μετεκαλέσαμεν τὸν διακεκριμένον Ἕλληνα Καθηγητὴν κ. Καραθεοδωρῆν καὶ ἀνεθέσαμεν εἰς μίαν Ἐπιτροπὴν οἰκονομικὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Δ. Μαξίμου καὶ τοῦ κ. Τσουδεροῦ καὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου κ.κ. Πετιμεζᾶ καὶ Βαρβαρέσου τὴν μελέτην τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ ὁποία Ἐπιτροπὴ κατόπιν μακρᾶς μελέτης καὶ ἐξέδωκε εἰς ὀλόκληρον τόμον τὴν Οἰκονομικὴν της ἔκθεσιν. Κατηρτίσαμεν μίαν ἄλλην ἐπιτροπὴν ἀπὸ τὸν κ. Παπούλιαν καὶ τὸν κ. Καραθεοδωρῆ, ἀπὸ τοὺς γενικοὺς Γραμματεῖς τοῦ Ὑπουργείου καὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἡ ὁποία ἐξέδωσε ἐπίσης τὸ προσχέδιον τοῦ ὀργανισμοῦ. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δύο τούτων κειμένων διεξήχθησαν μακρόσταται συζητήσεις. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰσάγεται εἴτε προχείρως εἴτε ἐσπευσμένως. Δὲν γνωρίζω ἐγὼ τολλάχιστον νομοσχέδιον τοῦ ὁποίου ἡ προεργασία νὰ ἐγένετο περισσότερον ἐμπεριστατωμένη.

Δὲν ἔχομεν λοιπὸν ἡμεῖς καμμίαν ἀνησυχίαν ἀπὸ τὴν ἀναλυτικὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τοῦ νέου ὀργανισμοῦ. Τὴν προκαλοῦμεν μάλιστα. Διὰ τὸν πρόσθετον μάλιστα λόγον ὅτι δὲν κατεχόμεθα ἡμεῖς ἀπὸ τὴν ματαιότητα τοῦ ἀλαθήτου ἔργου.

Κατεχόμεθα μόνον ἀπὸ τὴν εἰλικρινῆ πρόθεσιν τοῦ χρησίμου ἔργου καὶ θὰ εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς τὴν Βουλήν, ἐὰν ἡ συζήτησις τοῦ νέου ὀργανισμοῦ ἀδηγήσῃ εἰς περαιτέρω αὐτοῦ βελτίωσιν. Καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν συζήτησιν. Θὰ ἀναλύσωμεν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ γενικὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἐπέρχονται μεταβολαὶ τοῦ παλαιοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ κυρίως τὰς ἕδρας τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ ἀνώτερον ὄργ. διδακτικὸν προσωπικόν, ἐπέρχονται οὐσιώδεις μεταβολαί. Ὁ παλαιὸς ὀργανισμὸς τ.ὸ Πανεπιστημίου ἔχει τακτικὰς ἕδρας 94. Ὁ νέος ὀργανισμὸς ἔχει τακτικὰς ἕδρας 81. Ὁ παλαιὸς ὀργανισμὸς ἔχει ἐκτάκτους αὐτοτελεῖς ἕδρας 35. Ὁ νέος ἔχει 32. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον αἱ μεταβολαὶ αὐταί, αἱ ὁποῖαι ἐπέρχονται καὶ αἱ ὁποῖαι ἐγκεινται εἰς τὴν μείωσιν τῶν τακτικῶν ἑδρῶν, αἱ ὁποῖαι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν ἦσαν πληθωρικαί. Μὲ τὴν αὔξησιν τῶν αὐτοτελῶν ἑδρῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀτροφικαί, εἰσάγεται ὁ νέος θεμελιώδης θεσμὸς τῶν ἐκτάκτων ἀμίσθων καθηγητῶν. Μέχρι τοῦδε εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὑπῆρχον μόνον ἔμμισθοι ἕδραι. Τοιουτοτρόπως ὅμως ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποκτήσουν ἀκαδημαϊκὴν ἰδιότητα, ἦτο διὰ λόγους κυρίως οἰκονομικοὺς περιωρισμένος. Διότι τὸ Πανεπιστήμιον ἔπρεπε πρῶτον νὰ ἀναμετρήσῃ τὰς οἰκονομικάς του δυνάμεις διὰ νὰ κρίνῃ ἂν τοῦ εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἱδρύσῃ νέας ἕδρας, εἴτε τακτικὰς εἴτε ἐκτάκτους αὐτοτελεῖς. Διὰ τῆς νέας διατάξεως, τὴν ὁποίαν εἰσάγομεν κάθε ἐπιστήμων, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχει πρωτοτύπους ἐπιστημονικὰς πραγματείας, δικαιοῦται νὰ ὑποβάλῃ ταύτας πρὸς κρίσιν καὶ τὸ Πανεπιστήμιον ὀφείλει νὰ τὰς κρίνῃ. Καὶ ἐὰν τὸ Πανεπιστήμιον εὕρῃ ὅτι ἔχει πράγματι ἐπιστημονικὴν περιωπὴν δικαιολογοῦσαν τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐκτάκτου καθηγητοῦ θ' ἀναγνωρίζῃ τοῦτον ὡς ἔκτακτον καθηγητήν. Τοιουτοτρόπως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκτάκτων καθηγητῶν καθίσταται ἀπεριόριστος καὶ τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἄμιλλα θὰ διεξαχθῇ ὄχι μόνον ἐντὸς τοῦ στενοῦ καὶ περιωρισμένου κύκλου τῶν καθηγητῶν, ἀλλὰ εἰς εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν κύκλον πρὸς ἀπόκτησιν τῆς Ἀκαδημαϊκῆς αὐτῆς ἀναγνωρίσεως. Ἐπίσης ὅμως εἶναι βέβαιον ὅτι ἀφ' ἧς θὰ ὑπάρξουν ἕκτακτοι καθηγηταὶ διδάσκοντες, θὰ ἔχωμεν πρῶτον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναθέτωμεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐντολήν -διότι εἰσάγεται ταυτοχρόνως ὁ θεσμὸς τοῦ ἐνταλμένου καθηγητοῦ, δηλαδὴ ὅταν κρίνῃ τὸ Πανεπιστήμιον ὅτι ἔχει χρησιμότητα ἰδιαιτέραν διδακτικὴν ἢ διδασκαλία αὐτῆ τοῦ ἐκτάκτου καθηγητοῦ, θὰ τοῦ ἀναθέτῃ τριετῆ ἐντολὴν ἐμμίσθου, τότε θὰ ἔχωμεν λοιπὸν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁρίζωμεν ἐκτάκτους ἐνταλμένους καθηγητάς, ἀλλὰ ταυτοχρόνως μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν τοὺς ἐκτάκτους αὐτοὺς καθηγητάς, διδάσκοντας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐξασφαλίζομεν τὸ φυτώριον τῆς διαδοχῆς τῶν τακτικῶν καθηγητῶν, καὶ τὸ ἐξασφαλίζομεν κατὰ τὸν δικαιότερον τρόπον. Διότι καθηγηταὶ

οἱ ὁποῖοι ἔχουν διδάξει ἔχουν ἤδη δώσει πλήρη ἀπόδειξιν τῆς ἀξίας αὐτῶν εἰς τρόπον ὥστε, ὅταν ἐπιστῇ ὁ καιρὸς τῆς ἐκλογῆς τῶν τακτικῶν καθηγητῶν ἡ κοινὴ συνείδησις νὰ ἔχῃ πλέον ὑπαγορεύσῃ τὸν ἄριστον μεταξὺ τῶν διαφόρων ὑποψηφίων. Ἐνῶ σήμερον μὲ τὴν ἔλλειψιν τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς, ἔχει μόνον τὸ φυτώριον εἶναι περιωρισμένον, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἡ ἐπιστημονικὴ ἱκανότης, ἡ ὁποία κρίνεται μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπιστημονικῶν πραγματειῶν, εἶναι γνωστὴ μόνον εἰς τὸν στενὸν κύκλον τῶν εἰδικῶν καὶ μεμυημένων, εἰς τρόπον ὥστε ἡ εὐρυτέρα κοινὴ συνείδησις καὶ τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου νὰ εἶναι ὀλιγώτερον παρεσκευασμένη διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἀληθῶς ἀρίστου μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων.

Καθ' ὁμοιον τρόπον εἰσάγεται καὶ ὁ θεσμὸς τῶν ἐντεταλμένων ὑφηγητῶν. Ὁρίζεται ἐπίσης, ὅτι εἰς περίπτωσιν κενώσεως τακτικῆς ἕδρας ἡ ἀναπλήρωσις δὲν γίνεται ἀπὸ τοὺς διδάσκοντας τὰ συγγενέστερα μαθήματα, ἀλλὰ γίνεται ἀπὸ τοὺς ἐκτάκτους καὶ ἀπὸ τοὺς ὑφηγητάς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἰσάγεται ὁ νέος ἐπιστημονικὸς κόσμος εἰς τὸ διδακτικὸν ἔργον καὶ εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς διδακτικῆς εὐθύνης. Ἐτέθη κ. βουλευταὶ ἐνώπιον ἡμῶν τὸ ἐρώτημα. Κατὰ ποῖον τρόπον ἔπρεπε νὰ γίνεται ἡ ἐκλογὴ τῶν καθηγητῶν; Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἡ ἐκλογὴ τῶν καθηγητῶν ἀπὸ τὰς σχολὰς τοῦ Πανεπιστημίου δὲν συνήντησε κοινὴν ἀναγνώρισιν. Ἐπὶ μακρὸν ἐξητάσαμεν τὸ θέμα. Δύο τρόποι θὰ ἦσαν δυνατοί. Ἢ ἔπρεπε νὰ ἐμπιστευθῶμεν τὴν ἐκλογὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἢ νὰ τὴν ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, τὸν Ὑπουργόν. Μετὰ μακρὰν ἐξέτασιν τοῦ θέματος ἐκρίναμεν ὅτι ἂν ἔχῃ ἐλάττωμα ἡ ἐκλογὴ τῶν καθηγητῶν ἀπὸ τὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, θὰ ἔχῃ ἐνδεχομένως ἀκόμη μεγαλύτερα ἐλαττώματα ἡ ἐκλογὴ ἀπὸ τὸν Ὑπουργόν. Διότι ἐκτὸς τῶν κοινῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν θὰ προσετίθετο καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἀναρμοδιότης. Προσεθέσαμεν ὅμως μίαν νέαν διάταξιν. Ὡρίσαμεν ὅτι τότε ἡ ἀπόφασις τῆς σχολῆς εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργόν, ἐὰν ἡ πλειοψηφία εἶναι τολλάχιστον τὰ 2/3 τῶν καθηγητῶν. Ὅταν ὅμως ἡ πλειοψηφία εἶναι ἁπλῆ, τότε ἀποτελεῖ πρότασιν διὰ τὸν Ὑπουργόν, ὅστις δύναται νὰ τὴν δεχθῇ ἢ νὰ τὴν ἀπορρίψῃ, οὐδέποτε ὅμως νὰ τὴν τροποποιήσῃ. Τοιουτοτρόπως ἐξασφαλίζομεν ὅτι θὰ ὑπάρχῃ ὁμόφωνος σχεδὸν ἀναγνώρισις τοῦ ἀρίστου, ἡ ἀπόφασις τῆς σχολῆς ὑποχρεώνει. Εἰς τὴν δευτέραν ὅμως περίπτωσιν καὶ ἡ πολιτικὴ ἐξουσία καλεῖται νὰ κρίνῃ ἐὰν τὴν τυχὸν πλειοψηφίαν εἰς πολλὰς περιπτώσεις τῆς μιᾶς μόνον ψήφου πρέπει νὰ κυρώσῃ διὰ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐκλογῆς ἢ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἐκλογὴν εἰς τὴν σχολὴν εἴτε διὰ νὰ συγκεντρώσῃ τὴν πλειοψηφίαν εἰς ἕνα εἴτε διὰ νὰ ἀναμένῃ καλύτερον ὑποψήφιον εἰς τὸ μέλλον.

Ἀλλὰ ἐπίσης ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἀπεδόθη ἰδιαιτέρα σημασία εἶναι ἡ βελτίωσις τῆς θέσεως τοῦ κατωτέρου διδακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, τῶν ἐπιμελητῶν καὶ τῶν βοηθῶν. Διότι ἐκεῖνοι εἶναι οἱ συνεργάται τῶν καθηγητῶν ἐκεῖνοι εἶναι οἱ ὁδηγοὶ τῶν φοιτητῶν καὶ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν ἀπὸ αὐτοὺς περισσοτέρας ἐπιστημονικὰς ἀξιώσεις. Διὰ τοῦτο ὡρίσαμεν ὅτι δευτέρα ἀνανέωσις τῆς θητείας τῶν ἐπιμελητῶν δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένη, εἰμὴ μόνον ἐὰν τῷ μεταξὺ ἔχει ἀποκτήσει διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν τὸν τίτλον τοῦ Ὑφηγητοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι οἱ ἐπιμεληταὶ δὲν εἶναι ἁπλῶς πρακτικοὶ βοηθοὶ ἀλλὰ ἐπιστημονικοὶ συνεργάται. Ἀλλὰ πέραν τῶν διατάξεων αὐτῶν αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τὸ διδακτικὸν προσωπικόν, τὸ ἀνώτερον καὶ τὸ κατώτερον εἰσάγονται θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις καὶ ἔπρεπε νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι καὶ ὁ ἀφορῶσαι τοὺς φοιτητάς. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι καὶ ὁ κείμενος ὀργανισμὸς καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ εἶχον ἀμελήσει τὴν προστασίαν τῶν φοιτητῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρέχεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον ὑπάρχει ὄχι χάριν τῶν φοιτητῶν ἀλλὰ χάριν τῶν καθηγητῶν.

Ὁ ὀργανισμὸς ἡμῶν ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὅτι οἱ καθηγηταὶ εἶναι μέσον μιᾶς, σκοπὸς εἶναι οἱ φοιτηταὶ καὶ ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον πρέπει νὰ προσαρμοσθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην πληρεστέρας μορφώσεως τῶν φοιτητῶν. Ὀργανοῦμεν πρῶτον κατὰ διάφορον τρόπον τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τῶν φοιτητῶν, ἀφοῦ γενικὴ γραμμὴ τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἐτέθη ὁ περιορισμὸς τοῦ πληθωρισμοῦ καὶ ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος.

Ἀφοῦ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τοῦτον διετηρήσαμεν τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις καὶ ὡρίσαμεν ἐπίσης περιωρισμένον ἀριθμὸν κατ' ἔτος εἰσαγομένων φοιτητῶν, ἦτο φυσικὸν ὅτι εἰσωρήσαμεν ἐπιβαλλόμενον ἀκριβῶς, διότι ὑπῆρξαμεν αὐστηροὶ νὰ καταστῶμεν ἀπολύτως δίκαιοι. Ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον μέχρι σήμερον διεξήγοντο αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις ὑπῆρξε πραγματικῶς ἀτελής.

Ὁ νέος ὀργανισμὸς προβλέπει ὅτι διάταγμα θὰ ὁρίσῃ τὸν τρόπον τῶν νέων εἰσιτηρίων ἐξετάσεων ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Ἐν τῷ μεταξὺ κατηρτίσαμεν ἐπιτροπὴν ἀπὸ καθηγητὰς τον Πανεπιστημίου καὶ ἀνωτέρους ἐκπαιδευτικοὺς καὶ τὸ διάταγμα εἶναι σχεδὸν ἕτοιμον εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἰμεθα βέβαιοι, ὅτι ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς τοὐλάχιστον ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους δὲν θὰ ἐπαναληφθοῦν αἱ ἀνωμαλίαι καὶ τὰ βάσιμα παράπονα, τὰ ὁποῖα ἠκούσθησαν κατὰ τὸ τρέχον καὶ τὸ παρελθὸν ἔτος διὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου.

Ρυθμίζομεν ἐπίσης κατὰ διάφορον τρόπον τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων καὶ τῶν τμηματικῶν καὶ πτυχιακῶν ἐξετάσεων. Ἐτόνισε καὶ ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ὁ ὁποῖος ὡς εἰσηγητὴς προηγουμένως ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶναι καὶ εἷς ὅλως γνωστὸν πόσον ἀτυχὲς εἶναι τὸ ἰσχῦον πρόγραμμα τοῦ Πανεπιστημίου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς φοιτητάς. Πλήρης καταπόνησις τῶν φοιτητῶν ὑπάρχει. Ἰδίως εἰς τὴν Ἰατρικὴν τὰ μαθήματα ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν 8ην πρωϊνὴν καὶ τελειώνουσι τὴν 8ην νυκτερινὴν χωρὶς καμμίαν διακοπὴν τὰς μεσημβρινὰς ὥρας.

Ὑπάρχουν ἐπίσης ἀκόμη καὶ τὰς Κυριακὰς ὧραι διδασκαλίας διὰ τοὺς ἀτυχεῖς φοιτητὰς τῆς Ἰατρικῆς. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εἶναι προφανὲς ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν μὲ τὴν φυσικὴν καὶ τὴν σωματικὴν αὐτὴν κάμπωσιν ἡ διδασκαλία νὰ εἶναι γόνιμος. Αὐτὴ ἡ κατάστασις ἔπρεπε νὰ τερματισθῇ καὶ τερματίζεται διὰ τοῦ νέου ὀργανισμοῦ κατὰ δύο τρόπους. Ὁρίζομεν μέγιστον ἀριθμὸν διδασκαλίας καθ' ἑβδομάδα. Ὁρίζομεν 30 διδασκαλίας εἰς ὅλας τὰς σχολάς. Ἐκτὸς τῆς Ἰατρικῆς διὰ τὴν ὁποίαν ὁρίζονται μέχρι 36, ὀνιαθῆ μέχρι 36 ὡρῶν καθ' ἡμέραν καὶ μέχρις 6 διὰ τὴν Ἰατρικήν. Ἀλλὰ ὁρίζομεν ἐπίσης ὅτι τὸ πρόγραμμα προτείνεται ἀπὸ τὰς σχολὰς καὶ ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον.

Μέχρι τοῦδε ἡ ἀπόφασις ἀνῆκεν εἰς τὰς σχολὰς καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ἦτο ἀμέτοχον. Ἀλλὰ ἐκρίνομεν ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον ἔπρεπε νὰ ὑπάρξῃ παραστάτης τῶν φοιτητῶν, ὅτι δὲν ἐπετρέπετο νὰ παραμείνῃ ἀμέτοχον εἰς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον διεξάγεται ἡ διδασκαλία εἰς τὰ Πανεπιστήμιον, δεδομένου μάλιστα ὅτι ὑπάρχει πλέον καὶ εἰδικὸς σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, συμβαίνει δὲ σήμερον νὰ εἶναι τόσον εἰδικὸν καὶ διακεκριμένον πρόσωπον, ὅπως ὁ κ. Καραθεοδωρῆς. Ὁρίζομεν ἐπίσης ὅτι τὰ μαθήματα τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνουν τὰ τρία, τῶν δὲ πτυχιακῶν ἐξετάσεων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπερβαίνουν τὰ 5, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐξετάζωνται ταυτοχρόνως.

Καὶ ἐὰν ὑπάρχουν μαθήματα ὑποχρεωτικὰ πέραν τῶν τριῶν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ βαθμολογία αὐτῶν ἐξαρτᾶται ὑπὸ τὴν ἐπίδοσιν εἰς τὰς φροντιστηριακὰς καὶ ἐργαστηριακὰς ἐξετάσεις. Διότι τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ γενικὸν χαρακτηριστικὸν τοῦ νέου ὀργανισμοῦ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν διδασκαλίαν τῶν φοιτητῶν. Μετατοπίζεται τὸ κέντρον τοῦ βάρους ἀπὸ τὴν ἀκροαματικὴν διδασκαλίαν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν διδασκαλίαν

τῶν φροντιστηρίων καὶ τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν κλινικῶν. Ἀναγνωρίζεται εἰς τοὺς καθηγητὰς τὸ δικαίωμα νὰ βαθμολογοῦν μόνον εἰς τὰ φροντιστήρια καὶ νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις. Ὁ βαθμὸς ἐπίσης ἀκόμη καὶ τῶν προφορικῶν ἐξετάσεων εἶναι ἄθροισμα τῆς ἐπιδόσεως εἰς τὰς προφορικὰς αὐτῶν ἐξετάσεις καὶ εἰς τὰ φροντιστήρια εἰς τρόπον ὥστε ἡ τύχη ἑνὸς φοιτητοῦ νὰ μὴ εἶναι ἐξηρτημένη ἀπὸ τὸ τυχαῖον μηχανικὸν γεγονὸς τῶν προφορικῶν ἐξετάσεων, ἀλλὰ νὰ βασίζεται εἰς τὴν θετικὴν ἐπιστημονικὴν ἐπίδοσιν τῶν φροντιστηρίων καὶ τὰς ἐργαστηριακὰς ἀσκήσεις. Ὁρίζομεν ἀκόμη—καὶ εἰς τὴν λεπτομέρειαν αὐτὴν ἀποτίθεμεν τὴν θεμελιώδη σημασίαν—ὅτι οἱ φοιτηταὶ δὲν δύνανται νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις τοῦ δευτέρου ἔτους, ἐὰν δὲν ἔχουν ἐνδεικτικὸν εὐδοκιμήσεως εἰς μίαν ξένην γλῶσσαν. Τοιουτοτρόπως ἐξασφαλίζομεν ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐπιστήμονες θὰ γνωρίζουν ἐπιστημονικῶς τοὐλάχιστον μίαν ξένην γλῶσσαν, εἰς τρόπον ὥστε, ὅταν ἀποφοιτήσουν τοῦ Πανεπιστημίου, νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ παρακολουθήσουν τὴν ἐπιστήμην των, καὶ νὰ μὴ ἀποζοῦν εἰς τὰς ἐπαρχίας μὲ τὰς πτυχὰς ἐπιστημονικὰς ἀναμνήσεις τῆς φοιτητικῆς των ζωῆς. Ἀλλὰ ἐπίσης καθόσον ἀφορᾷ τοὺς φοιτητὰς τῆς Ἰατρικῆς, ἔχομεν εἰσαγάγει μίαν νέαν οὐσιώδη διάταξιν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ πανεπιστημιακαὶ κλινικαὶ εἶναι ἀνεπαρκεῖς. Εἶναι γνωστὸν ἐπίσης ὅτι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἀκριβῶς ἐνδιαφέρονται τῶν φοιτητῶν ἀπὸ μακρὸν ἐζήτουν ὅπως ἀναλάβουν τὴν διεύθυνσιν τῶν κλινικῶν τῶν ἰδρυμάτων δημοσίου δικαίου, εἰς τρόπον ὥστε διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ νὰ ἀσκοῦν τοὺς φοιτητὰς τῆς ἰατρικῆς. Ἐκ τούτου αὐτῆς τῆς ἀξιώσεως ἐξηγέρθησαν τὰ ἐδρύματα ὑποστηρίζοντα ὅτι θέλουν νὰ διακηρύττουν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν διευθυντῶν αὐτῶν, νομίζομεν ὅτι μὲ τὴν λύσιν τὴν ὁποίαν ἐδώσαμεν εἰς τὸ πρόβλημα, παρέχομεν ταὐτοχρόνως ἱκανοποίησιν καὶ εἰς τοὺς καθηγητὰς καὶ εἰς τὰ ἱδρύματα, διότι ὁρίζομεν ὅτι ἡ ἰατρικὴ σχολὴ ἀναγνωρίζει ὡρισμένους διευθυντὰς νοσοκομείων καὶ κλινικῶν, οἱ ὁποῖοι, μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν αὐτήν, δικαιοῦνται νὰ παρέχουν ἀποδείξεις ἀσκήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων οἱ φοιτηταὶ τῆς ἰατρικῆς δύνανται νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς ἐξετάσεις. Τοιουτοτρόπως ὅλα τὰ νοσοκομεῖα τῶν Ἀθηνῶν παραδίδονται εἰς τοὺς φοιτητὰς διατηροῦντα τὰς διευθύνσεις των. Μὲ τὴν λεπτομερῆ αὐτὴν διάταξιν ἐδώσαμεν μίαν πλήρη λύσιν εἰς ἓν ἐπεῖγον καὶ ζωτικότατον πρόβλημα, διότι σήμερον κατὰ μέγα μέρος μὲ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν Πανεπιστημιακῶν κλινικῶν εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ ἰατροί μας ἐκπαιδεύονται περίπου ὅπως οἱ δικηγόροι, μὲ τὰς ἀγορεύσεις τῶν καθηγητῶν των. Ἀλλ' ἐπίσης προτεθέσαμεν διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ὁρίζουν ὅτι εἰς τοὺς διακρινομένους καὶ ἀριστεύοντας φοιτητὰς παρέχονται καὶ βοηθήματα καὶ ὑποτροφίαι. Καθιεροῦμεν τοιουτοτρόπως τὴν δημοκρατικὴν ἀρχήν, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν οἱ διακρινόμενοι πρέπει νὰ ἐνισχύωνται πρὸς τὸ κοινὸν ἀγαθόν.

Αὐταὶ εἰς τὰς γενικὰς των γραμμὰς εἶναι περίπου αἱ μεταβολαὶ αἱ ὁποῖαι εἰσάγονται εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς φοιτητάς.

Ἐναντίον τῶν μεταβολῶν αὐτῶν ἔχουν διατυπωθῇ κυρίως δύο ἀντιρρήσεις, μία ἐν ὀνόματι τῆς αὐτοτελείας τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡ ἄλλη ἐν ὀνόματι τῆς οἰκονομικῆς του ἐπαρκείας. Θὰ ἐξετάσωμεν ἀμφοτέρας. Ἡ ἀντίρρησις ἡ ὁποία διατυπώνεται ἐν ὀνόματι τῆς αὐτοτελείας τοῦ Πανεπιστημίου ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν σκέψιν ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πρέπει νὰ εἶναι αὐτοτελὲς καὶ νὰ διοικῆται ἀπὸ τοὺς καθηγητάς του, τὸ δὲ Κράτος πρέπει νὰ παραμένῃ ἀμέτοχον, ὡς ἐὰν τὸ Πανεπιστήμιον ἦτο ἰδιωτικὸν Σωματεῖον, ἐπιδιῶκον ἰδιωτικοὺς σκοπούς, καὶ ὄχι τὸ ἀνώτατον ἐθνικὸν ἵδρυμα, ἀπὸ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ὁποίου εἶναι ἐξηρτημέναι αἱ τύχαι τοῦ Ἔθνους. (Χειροκροτήματα).

Ἔσχομεν καὶ ἄλλοτε τὴν εὐκαιρίαν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ν' ἀναπτύξωμεν τὰς σκέψεις ἡμῶν, καθόσον ἀφορᾷ τὴν αὐτοτέλειαν εἴτε τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων εἴτε τῶν ἱδρυμάτων δημοσίου δικαίου. Ὁ τόπος μας ἔχει διέλθῃ ἀπὸ δύο ἀνακρατικὰς περιόδους. Διήλθε πρῶτον τὴν περίοδον τῆς ἀπεριορίστου πολιτικῆς ἐξουσίας, ἡ ὁποία ὡς γνωστὸν εἶχεν ὁδηγήσει εἰς τὴν πολιτικὴν συναλλαγήν, εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας. Τὴν κατάχρησιν αὐτῆς τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας κατέλυσεν ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1909, ἡ ὁποία κατέρωσε τὸν θεσμὸν τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων.

Ἀλλὰ ὁ θεσμὸς αὐτός, ὁ ὁποῖος συνωδεύθη μὲ τὴν κοινὴν ἐμπιστοσύνην, κατέληξεν ἐπίσης εἰς κατάχρησιν ἐξουσίας, διότι ἀνήκει φαίνεται εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας οἱαδήποτε μονοπωλιακὴ χρῆσις ἐξουσίας νὰ ὁδηγῇ εἰς κατάχρησιν. Καὶ διεμορφώθη τοιουτοτρόπως ἡ νέα συνείδησις, εἰς τὴν ὁποίαν πιστεύομεν καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ ἄσκησις τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον, οὔτε νὰ ἀνήκῃ ὁλόκληρος εἰς τὴν πολιτικὴν ἀρχήν, ἀλλὰ οὔτε νὰ ἀνήκῃ ὁλόκληρος εἰς τὰ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια, ἢ εἰς τὰ συμβούλια τῶν ὀργανισμῶν τοῦ δημοσίου δικαίου. Διεμορφώθη ἡ νέα συνείδησις, ὅτι μόνον ὁ συγκερασμὸς τῶν δύο ἐξουσιῶν περιέχει τὰς μεγαλυτέρας διοικητικὰς ἐγγυήσεις καὶ ὁ συγκερασμὸς αὐτὸς ἐκδηλοῦται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προτάσεως. Κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν τὰ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδίδουν ἀποφάσεις, διότι τότε ἔχουν ἀπεριόριστον ἐξουσίαν καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ ὁδηγοῦνται εἰς κατάχρησιν αὐτῆς, εἰς τὴν ὑπαλληλικὴν φυλοκρατίαν.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει ἐπίσης καὶ μόνον νὰ γνωμοδοτοῦν, διότι ἡ ἐξουσία ἡ πολιτικὴ εἶναι ἐπίσης ἀπεριόριστος ὁδηγοῦσα τελικῶς εἰς τὴν πολιτικὴν φυλοκρατίαν. Τὰ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια καὶ τὰ συμβούλια τῶν ὀργανισμῶν τοῦ δημοσίου δικαίου πρέπει νὰ προτείνουν καὶ ἡ πολιτικὴ ἐξουσία εἴτε νὰ ἀποδέχεται εἴτε νὰ ἀπορρίπτῃ, ἀλλὰ χωρὶς τὸ δικαίωμα νὰ τροποποιῇ. Τοιουτοτρόπως δημιουργεῖται ὁ συγκερασμὸς καὶ ἡ ἰσορροπία τῶν δύο ἐξουσιῶν καὶ παρέχονται αἱ μεγαλύτεραι δυναταὶ ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἀνεπηρέαστον λειτουργείαν τῆς διοικήσεως. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ ἡ γενικὴ διέπει ὁλόκληρον τὸν νέον ὀργανισμόν. Ἀλλὰ ὑπάρχουν τρεῖς ἐξαιρέσεις, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν προτείνει τὸ Πανεπιστήμιον εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἀλλὰ μόνον γνωμοδοτεῖ, καὶ τὰς ἐξαιρέσεις αὐτὰς θὰ δικαιολογήσωμεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ὡρίσαμεν πρῶτον ὅτι ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ νέου ὀργανισμοῦ θὰ γνωματεύσῃ ἡ σχολή, καὶ ὁ Ὑπουργὸς θὰ ἐκδώσῃ διάταγμα διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν τακτικῶν ἑδρῶν. Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ διμήνου θὰ προτείνουν αἱ σχολαὶ καὶ ὁ Ὑπουργὸς θὰ ἀποδέχεται ἢ θὰ ἀπορρίπτῃ. Καὶ ἐρωτᾶται, διατὶ διὰ τὸ πρῶτον δίμηνον προέβημεν εἰς τὴν ἐξαίρεσιν; Διότι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν αἱ σχολαὶ τοῦ Πανεπιστημίου, οἱ καθηγηταί, πρόκειται ὄχι νὰ ἀποφασίσουν περὶ ξένων θεμάτων ἀλλὰ μόνον περὶ ἑαυτῶν. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν οἱ καθηγηταὶ ἐξαιροῦνται συμφώνως πρὸς τὰς παγίας ἀρχὰς τοῦ δικαίου. Πρόκειται νὰ καθορισθῇ ποῖαι ἀπὸ τὰς ὑπαρχούσας ἕδρας πρέπει νὰ παραμένουν ὡς τακτικαὶ καὶ ποῖαι ὡς ἔκτακτοι αὐτοτελεῖς. Εἶναι φυσικὸν ὅτι ἡ ἀβρότης, ἡ συναδελφικὴ φιλοφροσύνη, αἱ προσωρινὰι καταστάσεις τῶν καθηγητῶν, εἶναι φυσικὸν καὶ ἀνθρώπινον νὰ ἀσκήσουν ἐπιρροήν. Ἴσως ἐρωτηθῶμεν ἂν ἡ πρότασις εἶναι ἀτυχὴς διατὶ δὲν τὴν ἀπορρίπτετε; Ἀπαντῶμεν: Διότι ἂν τὴν ἀπορρίψωμεν θὰ παραμείνῃ τὸ ἰσχύον καθεστὼς, καὶ τὸ ἰσχύον καθεστὼς ἡμεῖς δὲν τὸ θεωροῦμεν εὐτυχές. Διὰ τὴν πρώτην λοιπὸν περίπτωσιν ἐκρίναμεν ὅτι ἔπρεπε νὰ γνωματεύσουν αἱ σχολαὶ καὶ νὰ ἐκδοθῇ τὸ διάταγμα μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου. Διὰ τὸ μέλλον ὅμως, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἀφορᾷ τοὺς ἰδίους καθηγητάς, ἀλλὰ τὰς νέας ἕδρας θὰ προτείνουν αἱ σχολαὶ καὶ θὰ ἐκδίδῃ τὸ διάταγμα ὁ Ὑπουργός. Ὑπάρχει καὶ δευτέρα περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ σχολαὶ γνωματεύουν. Εἶναι τὸ πρόγραμμα. Θὰ γνωματεύσουν αἱ σχολαὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ λειτουργήσῃ τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων καὶ τῶν ἐξετάσεων καὶ ὁ Ὑπουργὸς θὰ ἐγκρίνῃ. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐπροτιμήσαμεν τὴν γνώμην διότι ἔχομεν τὴν σκληρὰν πεῖραν τῆς

σημερινῆς καταστάσεως. Εἶναι παγκοίνως ἀνεγνωρισμένον ὅτι καθ' ὃν τρόπον λειτουργεῖ σήμερον τὸ πρόγραμμα καταπονεῖ καὶ καταδυναστεύει τοὺς φοιτητάς. Καὶ ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον πρέπει νὰ ὑπάρξῃ στοργικὸς παραστάτης τῶν φοιτητῶν, διὰ νὰ ρυθμίζῃ τὸ πρόγραμμα ὄχι συμφώνως πρὸς τὰς ἑκάστοτε ἀνέσεις τῶν καθηγητῶν καὶ τὰς φιλοτιμίας των, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὰς διδακτικὰς ἀνάγκας τῶν φοιτητῶν.

Διότι καὶ σήμερον ἀκόμη μία ἔκθεσις τὴν ὁποίαν ἔχω, καὶ ἡ ὁποία περιέχει ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς διατάξεως, τὸ ἐπιχείρημα τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὑπὲρ τοῦ δικαιώματος τῶν σχολῶν εἶναι νὰ μὴ ὑπάρξῃ τυχὸν μείωσις καθηγητοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ μάθημα δὲν θὰ προσετίθετο. Εἶναι φανερὸν ὅτι τὸ γενικώτερον πνεῦμα τὸ ὁποῖον διέπει τὴν σύνθεσιν τῶν προγραμμάτων εἶναι ἡ συναδελφικὴ ἀβρότης, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τὸ νὰ καθίσταται τὸ σύνολον τῶν μαθημάτων ὑποχρεωτικὸν εἰς τοὺς φοιτητάς, διὰ νὰ μὴ δοθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι εἰς καθηγητὴς τοῦ ὁποίου τὸ μάθημα δὲν κατέστη ὑποχρεωτικὸν, μειοῦται ἀπέναντι τοῦ συναδέλφου του. Ἀλλὰ ἡμεῖς, κύριοι, ἀναχωροῦμεν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὅτι ὑπεράνω τῆς ψευδοῦς αὐτῆς εὐαισθησίας καὶ συναδελφικῆς ἀβρότητος εὑρίσκεται ἡ προστασία καὶ τῆς φυσικῆς καὶ σωματικῆς ὑγείας τῶν φοιτητῶν. Καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφασίσαμεν μὲ τὴν εὐθύνην ἡμῶν, μὲ τὴν εὐθύνην τοῦ ἑκάστοτε Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ φυσικὸς παράστατης τῶν φοιτητῶν νὰ ἐγκρίνεται τὸ πρόγραμμα. Καὶ ὑπάρχει τρίτη περίπτωσις. Εἶναι ἡ περίπτωσις τῶν συγγραμμάτων τῶν καθηγητῶν. Ὁρίζομεν ὅτι θὰ ἐκδώσωμεν διάταγμα κατόπιν γνώμης τῆς οἰκείας σχολῆς τῆς συγκλήτου καὶ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὑπάρχουν ὡρισμένα ἀτυχῆ περιστατικὰ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, τὰ ὁποῖα, ὅπως καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν Γερουσίαν εἴχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκθέσω, ἀσφαλῶς δὲν τιμοῦν τὸ Πανεπιστήμιόν μας. Τὴν ἄποψιν ταύτην συμμερίζεται καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Ψηφίσαμεν πέρυσι εἰδικὴν διάταξιν ἀλλὰ καὶ αὐτὴ δυστυχῶς, καθὼς πληροφορούμεθα, καταστρατηγεῖται. Διὰ τοῦτο ἐλάβομεν τὴν ἀπόφασιν νὰ ρυθμίσωμεν κατὰ νέον τρόπον τὴν ἔκδοσιν τῶν πανεπιστημιακῶν συγγραμμάτων, ὥστε νὰ καθίσταται βέβαιον ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ὑπάρχουν ὅλα τὰ ἀπαραίτητα διδακτικὰ συγγράμματα διὰ τοὺς φοιτητάς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ τιμὴ αὐτῶν θὰ εἶναι προσιτή, ἵνα λήξῃ ἐπὶ τέλους ἡ περίοδος τῶν καταδυναστεύσεων καὶ τῶν ἐκβιασμῶν τῶν φοιτητῶν (χειροκροτήματα). Θεωρῶ καὶ πάλιν καθῆκον νὰ δηλώσω ὅτι τὰ περιστατικὰ αὐτὰ πρὸς τιμὴν τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι ἐλάχιστα καὶ ὅτι ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἔχει πλήρη ἐπίγνωσιν καὶ τῶν βαρειῶν ὑποχρεώσεων καὶ τοῦ ὑψηλοῦ του προορισμοῦ. Ἀλλὰ ὑπάρχουν συγκεκριμένα περιστατικά, τὰ ὁποῖα βεβαίως πρέπει νὰ πλήξωμεν, τὰ ὁποῖα καὶ τὸ παρελθὸν προσεπαθήσαμεν νὰ πλήξωμεν καὶ τὰ ὁποῖα μὲ τὴν διάταξιν, τὴν ὁποίαν σήμερον εἰσάγομεν καὶ τὰ ὁποῖα θὰ πλήξωμεν ἀποτελεσματικῶς. Αὐταὶ εἶναι μόνον αἱ μεν, θὰ πλήξωμεν ἀποτελεσματικῶς. Αὐταὶ εἶναι μόνον αἱ μεν, θὰ πλήξωμεν ἀποτελεσματικῶς. Αὐταὶ εἶναι μόνον αἱ τρεῖς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας τὸ Πανεπιστήμιον γνωματεύει καὶ τὸ Ὑπουργεῖον ἀποφασίζει, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἐρωτήσω, ἐφ' ὅσον αὐταὶ μόνον εἶναι αἱ τρεῖς περιπτώσεις, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅ,τι ἐγράφη καὶ εἰς τὸν τύπον, ὅτι διὰ τοῦ νέου ὀργανισμοῦ ἡ πολιτικὴ συναλλαγὴ εἰσέρχεται εἰς τὸ Πανεπιστήμιον; Μήπως εἰς τὰς τρεῖς αὐτὰς περιπτώσεις ὑπάρχει οἱαδήποτε προσωπικὴ περίπτωσις;

Ὁ καθορισμὸς τῶν τακτικῶν ἑδρῶν τοῦ προγράμματος καὶ ἡ ρύθμισις τῶν Πανεπιστημιακῶν συγγραμμάτων εἶναι ὑπόθεσις οὐσιαστικὴ, ἀντικειμενική, δὲν εἶνε ὑπόθεσις προσωπική. Καὶ ἂν ἐπομένως ἀναλαμβάνῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ρυθμίσεως, δὲν ἐμπνέεται ἀπὸ καμμίαν πρόθεσιν προσωπικῶν ἐξυπηρετήσεων, ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν πρόθεσιν προσωπικῶν ἐξυπηρετήσεων καὶ τῆς ἀποθέσεως τῆς εἰλικρινοῦς ἐξάρσεως τῆς λειτουργίας καὶ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πανεπιστημίου, τῆς εἰλικρινοῦς ἐξυπηρετήσεως τῆς φοιτητικῆς μας νεότητος. (Χειροκροτήματα). Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀπάντησις τὴν ὁποίαν δίδομεν εἰς τὴν ἔνστασιν τῆς καταλύσεως τῆς αὐτοτελείας, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀκόμη ἡ ἀντίρρησις ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον θὰ κινδυνεύσῃ οἰκονομικῶς ὑπὸ τὸν νέον ὀργανισμόν. Κύριοι, βουλευταί, εἶνε γνωστὸν εἰς τὴν Βουλὴν ποῖα μέτρα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἐνισχύσῃ οἰκονομικῶς τὸ Πανεπιστήμιον. Ἐψηφίσαμεν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὸν νόμον τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως αὐτοῦ, ἡ ὁποία συνίσταται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν παροχὴν 60.000.000 ἐκ τῶν περισσευμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν βαθμιαίαν αὔξησιν τῆς ἐτησίας χορηγίας τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον ἀπὸ 5 ἑκατομμύρια μέχρις 25 ἑκατομμυρίων ἐντὸς 5 ἐτῶν. Διὰ τῆς οἰκονομικῆς αὐτῆς ἐνισχύσεως ἀνταποκρινόμεθα καὶ πρὸς τὰς ἐπειγούσας οἰκοδομικὰς ἀνάγκας τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ταὐτοχρόνως πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς καλυτέρας αὐτοῦ λειτουργίας. Δυστυχῶς τὸ ποσὸν τῶν 60.000.000 δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ δοθῇ λόγῳ τῶν οἰκονομικῶν περιστάσεων. Ἀλλ' ἰσχύει ἡ διάταξις, καὶ ἡ Κυβέρνησις βεβαίως θὰ τὴν θέσῃ εἰς ἐφαρμογήν, — τῆς βαθμιαίας ηὐξημένης ἐνισχύσεως τοῦ Πανεπιστημίου, — εἰς τρόπον ὥστε τὰ 5 ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα ἀνεγράφοντο κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ὡς ἐπικουρία πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον, νὰ αὐξηθοῦν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος εἰς 10 ἑκατομμύρια, μὲ τὴν αὔξουσαν αὐτὴν χορηγίαν, κατόπιν συσκέψεως μὲ τὴν Σύγκλητον τοῦ Πανεπιστημίου, ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἱκανοποιηθῶν ταὐτοχρόνως καὶ οἱ οἰκοδομικοί του σκοποί, διότι, διαθέτον τὸ Πανεπιστήμιον 5 – 6 ἑκατομμύρια ἐτησίως ὡς τοκοχρεωλύσιον, θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ποσὸν τῶν 50—60 ἑκατομμυρίων, τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς προεβλέπετο, καὶ τὸ ὁποῖον ἐνισχυόμενον καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ περιουσίαν ἐντὸς μακροτέρου χρονικοῦ διαστήματος νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸ σύνολον τῶν οἰκοδομικῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἀλλὰ ἐλέχθη, αἱ ἐπιβαρύνσεις, τὰς ὁποίας εἰσάγει ὁ νέος ὀργανισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου, εἶνε ὑπέρογκοι. Ἀπαντῶμεν. Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου ἀποτελεῖ πρόγραμμα. Πρόγραμμα ἀποτελεῖ καὶ ὁ ἰσχύων ὀργανισμός. Ἂν ὁ ἰσχύων ὀργανισμὸς τεθῇ ὁλόκληρος εἰς ἐφαρμογήν, θ' ἀπαιτηθοῦν 10 ἑκατομμύρια ἀκόμη, ἀπὸ ὅσα σήμερον δαπανῶνται.

Ἂν ὁ νέος ὀργανισμὸς τεθῇ ἀκέραιος εἰς ἐφαρμογὴν θὰ ἀπαιτηθοῦν περίπου 15 ἑκατομμύρια. Ἡ διαφορὰ ἑπομένως τῆς δαπάνης διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐφαρμογῆς, εἶναι μόνον 5 ἑκατομμύρια. Ἀλλὰ καὶ ἡ δαπάνη αὐτὴ δὲν θὰ ἐπακολουθήσῃ ἀμέσως. Ἀναποκρινόμενοι εἰς τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τῆ συγκλήτου καὶ τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐνεγράψαμεν εἰδικὴν διάταξιν συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν πᾶσα δαπάνη προκύπτουσα ἐκ τοῦ νέου ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου θὰ ἀποφασίζεται κατόπιν γνώμης τοῦ οἰκονομικοῦ συμβουλίου καὶ ἀποφάσεως τῆς συγκλήτου, εἰς τρόπον ὥστε πλήρεις εἶναι οἱ φραγμοὶ διὰ τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐκρίνετο ὅτι τὰ οἰκονομικὰ μέσα τοῦ Πανεπιστημίου καὶ μετὰ τὴν ἐπικουρίαν τοῦ Κράτους εἶναι ἀνεπαρκῆ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν νέων αὐτῶν ἀναγκῶν. Ἴδού διατὶ καὶ τὸ ἐπιχείρημα τοῦ οἰκονομικοῦ κινδύνου εἶναι ἐπίσης ἀβάσιμον. Κύριοι βουλευταί, τὸ ἔργον τῆς συντάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου δὲν ὑπῆρξεν εὐχερές. Ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα μακρῶν μελετῶν, μακρῶν προσπαθειῶν καὶ μακρῶν μόχθων. Ἀλλ' ὁσονδήποτε πλῆρες καὶ ἂν κατηρτίσθη, δὲν τὸ ὑπερτιμῶμεν. Διότι οἱ νόμοι ὅπως καὶ ἄλλοτε ἐτονίσαμεν εἶναι δυνατότητες ἁπλῶς, αἱ ὁποῖαι ἀναμένουν πραγματοποίησιν, εἶναι σχήματα τὰ ὁποῖα ἀναμένουν περιεχόμενον. Καὶ μάλιστα κατ' ἐξοχὴν οἱ ἐκπαιδευτικοὶ νόμοι ἀναμένουν τὸ περιεχόμενον τὸ ὁποῖον θὰ δοθῇ εἰς αὐτούς, ἀπὸ τὴν ψυχήν, ἀπὸ τὸ πνεῦμα, ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν συνείδησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν. Ἴδού διατὶ καὶτοι περιβάλλομεν μὲ πλήρη ἐμπιστοσύνην τὸν νέον ὀργανισμόν, τὰς ἐλπίδας ὁμῶν πρὸ παντὸς ἀναθέτομεν εἰς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Δὲν ἔχομεν καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἔχουν

ὑψηλὴν ἐπίγνωσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ ἔθνους καὶ ὅτι διευκολυνόμενοι οἰκονομικῶς καὶ διοικητικῶς μὲ τὸν νέον ὀργανισμόν, θὰ ἐπιτελέσουν πληρέστερον τὸν προορισμόν αὐτῶν, καὶ θὰ δικαιώσουν τὴν κοινὴν ἐμπιστοσύνην δημιουργοῦντες μίαν ἀληθῶς ἡγέτιδα τάξιν, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν δύναμιν διὰ μέσου τῶν δεινῶν δοκιμασιῶν τὰς ὁποίας διέρχεται ἡ πατρὶς νὰ ὁδηγήσῃ εἰς μίαν νέαν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν. Μὲ τὴν χαρὰν συνον αὐτὴν προσδοκίαν συνοδεύομεν τὸν νέον ὀργανισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου!! (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Ὁ κ. **Δ. Γιαννόπουλος** δηλοῖ ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατὰ τὴν Δ' συζήτησιν.

Μετ' ὀ γίνεται τὸ νομοσχέδιον δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν ἀποφασισθέντος μετὰ διαλογικὴν συζήτησιν μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ κ. Ζαϊτζιάνου ὅπως ἡ β' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου γίνῃ κατὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας».

Ἐπὶ τῆς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζητήσεως τοῦ σχεδίου νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4187 «Καταστατικὸς νόμος τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ὁ κ. **Α. Μάρκου** δηλοῖ ὅτι θὰ ὑποστηρίξῃ τὴν τροπολογίαν του κατὰ τὴν β' συζήτησιν.

Ὁ κ. **Α. Παπαθανάσης** ἐρωτᾷ ποῖον σχέδιον συζητεῖται.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς Παιδείας). Εἰς τὸ διανεμηθὲν κείμενον ἀναγράφεται ἐπὶ κεφαλῆς ὡς ἐτροποποιήθη.

Α. Παπαθανάσης. Προσετέθησαν ὅμως τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7.

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς Παιδείας). Τῇ προτάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Α. Παπαθανάσης. Καὶ τοῦ ἄρθρου 8;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς Παιδείας) Μάλιστα.

Α. Παπαθανάσης. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ περὶ γάμων;

Γ. Παπανδρέου (Ὑπουργὸς Παιδείας). Ὁρίζεται ὅτι εἰς τὴν κωδικοποίησιν θὰ περιληφθοῦν ἐκεῖναι αἱ διατάξεις ὡς εἶχον.

Α. Παπαθανάσης. Εἶναι ὅμως διατάξεις ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἔννοιά σας εἶναι ὅτι θὰ περιληφθοῦν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις καὶ αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἐκκλησίαν.

Γ. Παπανδρέου. Βεβαίως.

Μετ' ὀ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ ἀγροφυλακῆς τῆς νήσου Ἰκαρίας» ἔχον οὕτω:

Περὶ ἀγροφυλακῆς νήσου Ἰκαρίας.

Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τὰς νήσους Ἰκαρίαν καὶ Καρσεούς ἐπαναφέρεται ἐν ἰσχύι τὸ Ν. Δ. τῆς 20ῆς Μαΐου 1926 «περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ ἀγροφυλακῆς», καταργουμένης πάσης μεταγενεστέρας τούτου σχετικῆς διατάξεως.

Αἱ λεπτομέρειαι κανονίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὴ εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον ἡ πρότασις νόμου «περὶ ἱδρύσεως ἐπαρχιακοῦ νοσοκομείου ἐν Φιλιάταις Ἠπείρου».

Συζητουμένου εἶτα εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς ἀτμοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν τακτικὴν καὶ κανονικὴν ἐκτέλεσιν τῆς γραμμῆς Ἰωαλλήνικων λιμένων Βορείου Ἀμερικῆς» ὁ κ. **Δ. Ἀφθονίδης** παρατηρεῖ ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγων λεπτῶν διενεμήθησαν αἱ τροπολογίαι τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἔγιναν δεκταὶ αἱ περισσότεραι παρατηρήσεις. Καὶ ἤδη θὰ ἀναπτύξω τὰς νέας τροπολογίας, θὰ ἀπαντήσω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν γενομένων γενικῶν καὶ εἰδικῶν παρατηρήσεων. Μοῦ ἐγένετο ἡ παρατήρησις, διατὶ φροντίζομεν μόνον διὰ τὴν ἐπιβατηγὸν ναυτιλίαν καὶ δὲν φροντίζομεν καὶ διὰ τὴν φορτηγόν. Ἀπήντησα καὶ προχθὲς ὅτι δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμόσωμεν διὰ μιᾶς ὅλον τὸ ὑπὸ τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἐπιτροπῆς ὑποδειχθὲν πρόγραμμα. Ἀκολουθοῦμεν τὰς ὁδηγίας αὐτῆς ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐφαρμόσωμεν ὅλα τὰ μέτρα. Ἀναγωρίζομεν ὅτι ἀπὸ τὴν φορτηγὸν ναυτιλίαν ὠφελεῖται ὅλος ὁ τόπος καὶ χρήζει ἐνισχύσεως. Μερικὰ μέτρα, σύμφωνα μὲ τὰ ὑποδείξεις τῆς Ὑπιτροπῆς τῆς ναυτιλίας, ἐλήφθησαν, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ μέτρα ὅπως ἡ ναυτασφάλεια καὶ ἡ σύστασις Πιστωτικοῦ Ἱδρύματος, τὰ ὁποῖα αἱ σημεριναὶ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουν. Προσπαθήσαμεν συνεπῶς, νὰ ἐπιλύσωμεν τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ λυθοῦν καὶ πρό τινος χρόνου ἐψηφίσατε μέτρα τινὰ περὶ τῆς Ἀκτοπλοΐας, σήμερον δὲ συζητοῦμεν τὴν σύμβασιν περὶ τῆς τὸ Νομοσχέδιον. Μοῦ παρετηρήθη, διατὶ δὲν φέρομεν γενικὸν Νομοσχέδιον διὰ τὴν ὑποστήριξιν ὅλων τῶν γραμμῶν καὶ ἀπαντῶ, ὅτι δὲν δυνάμεθα σήμερον, ὡς ἔχουν τὰ πράγματα, νὰ γενικεύσωμεν τὸ μέτρον, ἔχομεν ὅμως ὑπὸ μελέτην τὴν λῆψιν προστασίας διὰ τὴν γραμμὴν Αἰγύπτου, καὶ ἐφέρομεν ἤδη τὴν σύμβασιν διὰ τὴν γραμμὴν τῆς Ἀμερικῆς, διότι τὸ πρᾶγμα εἶναι ὡριμον καὶ ἐπείγον. Μοῦ παρετηρήθη, συνεχίζει, ὅτι δὲν ἔγινε δημοπρασία καὶ ἀπαντῶ, ὅτι δὲν θὰ ἤμην διατεθειμένος, ἐγὼ τοὐλάχιστον ὡς Ὑπουργός, νὰ προέλθω εἰς συζητήσεις μὲ μεσίτας, ἵνα διαπραγματευθῶ μὲ ἀνυπάρκτους Ἑταιρίας καὶ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ζητοῦν συμβάσεις διὰ νὰ δημιουργήσουν ἐργασίας. Δι' αὐτὸ ἐκρίναμεν ἐπιβεβλημένον νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς προτάσεις τῆς μόνης Ἑταιρίας ποὺ ὑπάρχει. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιχορηγήσεως καθ' οὗ ἐγένετο ἐπίκρισις, θὰ ἴδετε ὅτι δίδομεν τὴν ἐπιχορήγησιν διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν λειτουργίαν τῆς Ἑταιρίας διὰ τῆς τμηματικῆς ἐνισχύσεως καὶ διὰ τῆς ἐγγυήσεως πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ στόλου της καὶ καθ' ὃ διάστημα θὰ ἔχῃ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου τῆς δίδομεν καὶ τὴν ἐπιχορήγησιν. Ταῦτα ὡς πρὸς τὸ γενικὸν μέρος. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς γενομένας παρατηρήσεις διὰ τὴν ταχύτητα καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ πληρώνῃ ἡ Ἑταιρία τὸν Κυβερνητικὸν ἀντιπρόσωπον, τὸ τελευταῖον αὐτὸ τὸ ἐδέχθημεν. Ὡς πρὸς τὰς ἄλλας ὑποδειχθείσας τροπολογίας ἡ Ἑταιρία ἐδέχθη ὅλας.

Δ. Ἀφθονίδης. Ἐκτὸς μιᾶς, τῆς σοβαρωτέρας.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἔγινε παράρτημα ἐμφαῖνον τὰς τροποποιήσεις. Καὶ πρῶτον, ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα τοῦ πλοίου ἐτέθη 19—20 μιλλίων καὶ χωρητικότητος ὁλικῆς τοὐλάχιστον 14.000 τόννων. Ὡς πρὸς τὴν γενομένην παρατήρησιν παρὰ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Προσδευτικῶν διὰ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἐν σχέσει μὲ τὴν τροποποίησιν τῶν σχεδίων ἐγένετο τροποποίησις ἐξασφαλίζουσα τοῦτο. (Ἀναγινώσκει). Τρίτη τροποποίησις εἶναι ὅτι τῆς ἐγκρίσεως τῶν ὅρων τοῦ δανείου προηγεῖται ἡ ἔγκρισις τοῦ σχεδίου παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν. Ὁ κ. Ρεδιάδης παρετήρησεν ὅτι τὸ ἄρθρον 5 εἶναι ἀσαφὲς καὶ ὅτι πρέπει τὰ ἔχῃ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της Προσεθέσαμεν λοιπὸν καὶ τροποποίησιν τετάρτην (ἀναγινώσκει) διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ οὐδεμία ἀμφιβολία. Μένει ἤδη ἕνα τελευταῖον ζήτημα. Ὅτι τοῦ νὰ ἀναγνωρίζωμεν μέρισμα 6 ο/ο ἐπὶ 20 χρόνια δὲν εἶναι ὀρθόν, διότι ἠμπορεῖ νὰ πέσῃ ὁ τόκος.

Περιορίζομεν λοιπὸν ἐπὶ πέντε χρόνια τὸ 6 ο/ο καὶ ἐδέχθη ἡ Ἑταιρία τὴν σχετικὴν τροποποίησιν καὶ ἡ τροποποίησις αὕτη ἱκανοποιεῖ ὅλας τὰς παρατηρήσεις. Κατόπιν ὅλων τούτων, συνεχίζει, νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ κύρωσις τῆς συμβάσεως, ἥτις θὰ ἐξυπηρετήσῃ οὐσιαστικὰ συμφέροντα τῆς ναυτιλίας. Ἠρωτήθην πόσους ἐπιβάτας θὰ μεταφέρῃ ἡ Ἑταιρία ἀφοῦ δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μετανάστευσις ἀλλὰ ὡς γνωστόν, ναὶ μὲν φεύγουν ὀλίγοι ἐξ Ἑλλάδος διὰ τὴν Ἀμερικήν, εἶναι ὅμως χιλιάδες Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι πηγαίνουν καὶ ἔρχονται ἐτησίως ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τἀνάπαλιν. Κατὰ τὴν στατιστικὴν οὗτοι φθάνουν τὰς 6.000. Ἔχομεν ὅμως καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων, ἥτις αὐξάνει κατ' ἔτος, καὶ ἄρθρον εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν τῆς κρίσεως τῶν πρώτων νὰ ἔχουν καὶ τὰ Ἑλληνικὰ προϊόντα ἕνα Ἑλληνικὸν μέσον μεταφορᾶς. Τέλος ἂν ἡ γραμμὴ αὕτη ἔπαυε νὰ λειτουργῇ θὰ εἴχομεν καὶ νέαν ἀνεργίαν. Ἀφοῦ 4.000 ἀτόμων θὰ μείνουν ἄνευ μέσων πάρου ζωῆς. Ἐκτὸς τούτου ἡ Ἑταιρία ἔχει ἀναπτύξει ἕνα κύκλον ἐργασιῶν εἰς τὸν Πειραιὰ ὁπανώσα ἐτησίως περὶ τὰ 60.000.000 εἰς τοὺς Ἕλληνικοὺς λιμένας καὶ ἂν ἦσαν ξένα τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα θὰ κἀμνουν τὰς μεταφορᾶς, τὰ τρόφιμα καὶ τὰς ἀποσκευὰς θὰ ἐξοδεύουν διὰ ταῦτα εἰς τὰ ξένα μέρη. Ὑπάρχουν λοιπὸν οἰκονομικοὶ λόγοι σπουδαῖοι νὰ ἐνισχύσωμεν αὐτὴν τὴν Ἑταιρίαν. Ἔχω, ἐπιλέγει, τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ἐξυπηρετεῖ πραγματικὰς ἀνάγκας καὶ ὅτι ἐκάμαμεν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας καὶ αὐτὰ τὰ ὁποῖα κάμνομεν δὲν εἶναι οὔτε ὑπερβολικὰ οὔτε ἀνεπαρκῆ καὶ παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ ψηφίσῃ ὁριστικῶς τὸ νομοσχέδιον.

Γ. Κουλούρας. Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, λέγει, δὲν ἔχω τί νὰ ἀντείπω, διότι καὶ ἄλλα Κράτη ὄχι τόσον ναυτικὰ ὅσον ἡμεῖς ἔλαβον τοιαῦτα μέτρα, ὅπως προπολεμικῶς ἡ Ρουμανία καὶ μεταπολεμικῶς ἡ Τουρκία. Τῷ ὄντι δὲνεῖναι μικρὸν πρᾶγμα νὰ διασχίζῃ ἡ Ἑλληνικὴ σημαία τοὺς Ὠκεανοὺς νὰ τὴν βλέπουν τὰ ξενητευμένα τέκνα της καὶ νὰ μεταφέρωνται μὲ τὰ πλοῖά της. Δ δομένου ὅμως ὅτι ἡ ταχύτης 20 μιλλίων ἢ ταχύτης, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ πράξει θὰ καταλήγουν εἰς τὰ 18.

Γ. Στράτος. Ἀπὸ τὰς Πάτρας μέχρις Ἀμερικῆ, ἔχομεν ἀπόστασιν 4 1)2 χιλιάδων μιλλίων καὶ μὲ 17 μίλλια ταχύτητα φθάνουν διὰ τὸν πλοῦν 17 ἡμέραι καὶ ὀλίγαι ὧραι

Γ. Κουλούρας. Πολὺ καλά. Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, διὰ τὴν χωρητικότητα πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι μεγαλυτέρα τοιαύτη ἀπαιτεῖ τὸ μεγαλύτερον βάθος καὶ συνεπῶς καὶ βαθυτέρους λιμένας, διὰ δὲ τὰς προβλεπομένας ἀποδόσεις ἐπὶ τῆς κινήσεως μᾶλλον πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν εἰς τὴν ἐξ ἐπὶ τῆς κινήσεως μᾶλλον πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν εἰς τὴν ἐξ ἐμπορευμάτων τοιαύτην. Ὅσον ἀφορᾷ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 περὶ ἀγορᾶς πλοίου νομίζω ὅτι πρέπει νὰ διαγραφῇ ἡ λέξις «ἀγοράσουν» ἢ ἂν θὰ μείνῃ νὰ τεθῇ τοὐλάχιστον ἡ ἡλικία.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθ.) Πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡλικία.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπ. Ναυτ.) Ὅπως εἶναι τώρα διατυπωμένοι οἱ ὅροι ἔχουν τὰ δικαίωμα οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν ν' ἀπορρίψουν τὰ σχέδια καὶ νὰ μὴ δώσουν τὸ δάνειον, ἂν δὲν ἐγκρίνουν τὴν καταλληλότητα τοῦ πλοίου. Κατόπιν δὲ τῆς εἰδικῆς διατάξεως ποὺ προσεθέσαμεν δὲν ὑπάρχει λόγος διασαφηνίσεως.

Γ. Κουλούρας. Ἐφ' ὅσον γίνεται ἡ σύμβασις δι' 20 χρόνια, ἔπρεπε νὰ μπῇ ἕνα ὅριον ἡλικίας τοῦ ἀγοραζομένου πλοίου.

Δ. Πετσάλης. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀγορᾶς πλοίων θὰ δοθῇ ὀλιγωτέρα ἐγγύησις.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθ.) Καὶ ἐγὼ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ ὅτι ἐν περιπτώσει ἀγορᾶς, δὲν πρέπει ἡ ἡλικία τοῦ ἀγοραζομένου νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ 7ον ἢ 8ον ἔτος.

Ι. Λεωνίδας. Εἰς τὸ ἄρθρον 4 ὁμιλεῖ περὶ δανείων; Πρόκειται περὶ τῶν πλοίων ποὺ θὰ κάμνουν τὸν πλοῦν Ἀμερικῆς ἢ καὶ δι' ἄλλα πλοῖα;

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπ. Ναυτ.) Τὸ λέγει καθαρὰ ἡ διάταξις, ὅτι πρόκειται περὶ 2 πλοίων τοὐλάχιστον καὶ εἶναι σύμφωνος αὐτὴ πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Τὴν ἐγγύησιν ποὺ θὰ δώσῃ τὸ Κράτος θὰ ἔχῃ ὑποχρέωσιν νὰ τὴν δώσῃ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς γραμμῆς τῆς Ἀμερικῆς;

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπ. Ναυτ.) Μόνον, εἴμεθα σύμφωνοι.

Γ. Κουλούρας. Συνεχίζων, λέγει ὅτι πρέπει νὰ μπῇ εἰς τὸ ἄρθρον τὸ ὅριον τῆς ἡλικίας, ὡς πρὸς δὲ τὸ ζήτημα τῆς ταχύτητος.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπ. Ναυτ.) Σᾶς εἶπα δι' αὐτὸ τὶ τροποποίησις ἔγινε, κάμνω ὅμως τὴν ὑπόλωσιν ὅτι δὲν θὰ εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀξιοῦμεν ἀπὸ τὴν Ἑταιρίαν νὰ πάρῃ ὡρισμένα πλοῖα.

Γ. Κουλούρας. Ἔχομεν, συνεχίζει, καὶ τὴν φορτηγὸν ναυτιλίαν, ἡ ὁποία πλουτίζει τόσα Κράτη. Δυστυχῶς τώρα, λόγῳ τῆς κρίσεως ἡ φορτηγός μας ναυτιλία, ὄχι μόνον δὲν εἰσκομίζει τί, ἀλλὰ καὶ καθημερινῶς φθίνει καὶ θὰ ἦτο εὐκταῖον κάθε δυνατὸν μέτρον νὰ ληφθῇ ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ὡς πρὸς τὰ δύο μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐπρότεινεν ἡ Ἐπιτροπή, τὴν αὐτασφάλειαν δηλ. καὶ τὸ Πιστωτικὸν Ἵδρυμα, φρονῶ καὶ ἐγὼ ὅτι εἰς τὰς περιστάσεις αὐτὰς δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ τί ποτε. Ἂς ἔχῃ ὅμως τοὐλάχιστον τὴν ἠθικήν ὑποστήριξιν, διότι ζοῦν ἀπὸ τὰ ἀτμόπλοια αὐτὰ 15 χιλιάδες ψυχαὶ καὶ ἐπαφίεμαι καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὴν μέριμναν τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς ναυτιλίας στοργὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν.

Ι. Ράλλης. Νομίζω ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅτι ἀποτελεῖ ἱερὸν καθῆκον ἡ ἐνίσχυσις τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν εἶναι σκόπιμον ἡ ἐνίσχυσις νὰ γίνεται κατὰ τρόπον ὥστε ν' ἀποδαίνῃ διασπάθισις τοῦ Δημοσίου Πλούτου. Κράτος βέβαια καὶ πλούσιον ὡς ἡ Γαλλία ἠθέλησε νὰ ἐνισχύσῃ μίαν μεγάλην ὑπερωκεάνειον Ἑταιρίαν, ἀλλ' ὅταν ὑπεβλήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον, ἀντεπάχθη ὅτι δὲν ἀποτελεῖ ἐνίσχυσιν ἡ ἐγγύησις ὑπὲρ μιᾶς Ἑταιρίας, ἥτις ἐν τῷ παρελθόντι δὲν ἐπέδειξε μεγάλην φειδὼ εἰς τὴν διαχείρισιν. Καὶ ἡ Βουλὴ ἀπεφάνθη ἀρνητικῶς καὶ τὸ ζήτημα παρεπέμφθη εἰς μεγάλην Ἐπιτροπὴν Ἐλέγχου ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν δεδομένων τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς ἐγένετο νέα Σύμβασις;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργ. Ναυτ.) Τὸν ἔλεγχον αὐτὸν ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς πρὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ι. Ράλλης. Ἐγὼ λέγω ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἔλεγχος, οἷος ἀπῃτεῖτο νὰ γίνῃ καὶ τοῦ ὁποίου τὰ πορίσματα νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. **Π. Ἀργυρόπουλος** (Ὑπουργ. Ναυτ.) Ἀντικρούει τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ προλαλήσαντος τονίζων ὅτι δὲν δικαιολογεῖται ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ ἐλλείψεως φειδοῦς ἐκ μέρους τῆς Ἑταιρίας.

Ι. Ράλλης. Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Ἀτμοπλοΐα εἶναι ὀργανισμός, ὅστις συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων, ἀλλ' ὁποίαν ὅτι δυσκόλως θὰ εὑρεθῇ τις ὅστις θὰ ἀρνηθῇ ὅτι διεπράχθησαν ὑπ' αὐτῆς σφάλματα.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργ. Ναυτ.) Διὰ τοῦτο ἐπεβάλαμεν τὸν ἔλεγχον, τὸν ὁποῖον θ' ἀσκοῦμεν διὰ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου.

Ι. Ράλλης. Ἡ Ἑταιρία λαμβάνει τὸ δάνειον διὰ τὴν ναυπήγησιν πλοίου διὰ τὴν συγκοινωνίαν Ἑλλάδος Ἀμερικῆς ἀλλ' οἱ Ὑπουργοὶ καὶ αἱ Βουλαὶ παρέρχονται καὶ αἱ Συμβάσεις μένουν. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι αὗται σαφεῖς. Ὑποθέτω ὅτι αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου δὲν ἔδωσαν πολλὴν προσοχὴν κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς Συμβάσεως.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργ. Ναυτ.) Τὴν Σύμβασιν κατήρτισα ἐγώ.

Ι. Ράλλης. Τότε τὴν κατηρτίσατε, ἐπιτρέψατέ μοι τὴν φράσιν, κατὰ τρόπον ἐπιπόλαιον. Εἶναι μεγάλη ἡ γενναιοφροσύνη νὰ ἀναλάβετε ὅλας τὰς εὐθύνας, ἀλλ' ἐγὼ ἐπιμένω κα-

τηγορῶν τὰς ὑπηρεσίας ἐπὶ ἐπιπολαίᾳ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των. Πρόκειται περὶ ἐπιγραφῆς τριῶν ἑκατομ. δολλαρίων τὰ ὁποῖα δίδομεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ περὶ 100 χιλ. δολλαρίων σημερινῆς χρυσῆς ράσεως, τὰ ὁποῖα θὰ δίδομεν ἐπὶ 20 ἔτη.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν πρόκειται νὰ δώσωμεν ἀμέσως, θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

Ι. Ράλλης. Παρέχεται ἐγγύησις ἑνὸς δανείου εἰς πρόσωπον, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐκτάκτως φερέγγυον λόγῳ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως. Καὶ ἐὰν αὔριον ἡ Ἑταιρία ἐφεθῇ ἐν ἀδυναμίᾳ ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών της, ποῖος θὰ πληρώσῃ;

Ἐγὼ μάλιστα σᾶς λέγω ὅτι θὰ εὑρεθῇ.

Δ. Ἀφθονίδης. Δὲν τὸ ἀρνοῦνται καὶ οἱ ἴδιοι.

Ι. Ράλλης. Θὰ πληρώσουν τὰ ὑπέγγυα πλοῖα. Ἀλλὰ ποῖα θὰ εἶναι ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς δημόσιον πλειστηριασμόν; Καὶ ἔρχεται ἡ ἔκθεσις τοῦ Δημοσίου Λογιστηρίου, ἡ ὁποία λέγει κάτι ὄχι ἀπολύτως καλῆς πίστεως. Λέγει ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς θὰ ἐπιδαρυνθῇ μὲ 7.200 δραχ. ἀλλ' ἐξέλιπετε ἀπ' ἐδῶ διὰ νὰ ἴδητε ὅτι τὸ δολλάριον δὲν ἔχει 78 δραχμάς.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν ἐπιτρέπω εἰς κανένα νὰ μοῦ λέγῃ ὅτι λέγω ψέμματα. Θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

Ι. Ράλλης. Ὁμιλῶ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνθρώπων ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ λέγουν τὰ σῶκα σῶκα καὶ τὴν σκάφη σκάφη. Δὲν εἶπον ὅτι ψεύδεσθε, ἀλλ' ὅτι ψεύδεται ἡ ὑπηρεσία τοῦ Δημοσίου Λογιστηρίου. Πόσα ταξείδια ὁρίζονται κ. Ὑπουργὲ διὰ τὴν Ἀμερικήν;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ λέγει τὸ νομοσχέδιον νὰ τὸ διαβάσετε, λέγει δεκαέξ.

Ι. Ράλλης. Εἰς τὴν σύμβασιν δὲν λέτε αὐτό. 8 ταξείδια μετ' ἐπιστροφῆς δὲν σημαίνει 16, ἠμπορεῖ νὰ εἶναι 4 καὶ 4 καὶ δὲν πρόκειται ἐδῶ περὶ πλεμονιοῦ τῆς γάτας. Τὸ χείριστον εἶναι ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαλλάσσῃ ἕνα πλοῖον τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπέγγυον. Ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν θέλει ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ τὴν ἀπάντησιν θὰ τὴν εὕρετε ἐκεῖ ποὺ τὴν γυρίζατε καὶ χθὲς καὶ θὰ τὴν εὕρετε καὶ αὔριον. (Διαμαρτυρίαι ἐκ τοῦ Κέντρου).

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δίδομεν ἐγγύησιν μέχρι 3 ἑκατομ. δολλαρίων, θὰ βάλωμεν δὲ ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ κτιρίου, τὸ ὁποῖον θ' ἀγοράσῃ ἡ Ἑταιρία καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ πολὺ μεγαλειτέραν ἀξίαν. Ὑπάρχουν ἐδῶ ἐφοπλισταί, οἱ ὁποῖοι ἠμποροῦν νὰ ποῦν ἂν εἶναι τοῦτο ἀκριβές. Ἐξ ἄλλου ἐκ τῆς συμβάσεως ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἀσφαλισθῶμεν καὶ δι' ὑποθήκης ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ στόλου τῆς Ἑταιρίας ἀξίας 7.200 χιλ. δραχ. μεταλλικῶν. Ὡς πρὸς τὰς δύο ἄλλας παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἔκαμε ὁ κ. Βουλευτὴς νομίζω ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι σαφής. Λέγει ὅτι τὰ 8 ταξείδια ἠμποροῦν νὰ σημαίνουν 4 καὶ 4 ἀλλὰ γρο.ῶ ὅτι ἡ διάταξις εἶναι σαφής. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἡλικίαν τοῦ πλοίου τὸ ὁποῖον θ' ἀγορασθῇ ἠμπορεῖ νὰ προστεθῇ διάταξις ὅτι θὰ εἶναι κάτω τῶν δέκα ἐτῶν.

Π. Ρεδιάδης. Λυποῦμαι διότι εἶμαι εἰς θέσιν νὰ διαπιστώσω τὴν ἑξῆς ἀλήθειαν. Ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς παρέλειψε ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἐπέκρινα προχθὲς καὶ ὅτι εἰς ἐκεῖνα ποὺ ἀπήντησε, ἀπήντησε κατὰ τρόπον ὄχι διαφωτιστικόν. Τὸν ἠρώτησα, διατί ἐνῷ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἀπεφάνθη, καὶ εἰς ἐποχὴν μάλιστα ποὺ αἱ ἐπιχορηγήσεις ἐδίδοντο εὐκολώτερα, ἀπὸ τώρα, ὅτι ἐὰν ἔπαυε νὰ χρησιμοποιῆται ὁ λιμὴν τῶν Πατρῶν ὡς μεταναστευτικὸς δὲν θὰ ἐδίδετο ἐπιχορήγησις.

Γ. Σακκαλῆς. Ἤμην μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ πρώτην φορὰν τὸ ἀκούω αὐτό.

Π. Ρεδιάδης. Εἰς τὴν σελίδα 58 εἰς τὴν ἔκθεσίν της λέγει. (Ἀναγινώσκει). «Ἐὰν καταργηθῇ ὁ λιμὴν τῶν Πατρῶν δὲν ὑπάρχει λόγος ἐπιχορηγήσεως».

Γ. Σακκαλῆς. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν διαμαρτύρομαι διὰ τὴν διατυπουμένην ἐν τῇ ἐκθέσει ταιαύτην γνώμην. Εἶναι ἄνω ποταμῶν.

Π. Ρεδιάδης. Ἀλλὰ διατί ἐπρατιμήσαμεν τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς ἐνισχύσεως καὶ ὄχι ἐκεῖνον ποὺ ἐφαρμόζομεν δι' ὅλας τὰς ἀγόνους γραμμάς; δηλ. δημοπρασίαν; Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀριθμὸν τῶν πλοίων ποὺ δύνανται νὰ κατασκευάσῃ ἡ Ἑταιρία ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐγγυήσεως δὲν εἶχον σαφῆ ἀπάντησιν. Ὄχι ἕνα ἀλλὰ δύο πλοῖα ἠμπορεῖ.

Δ. Ἀφθονίδης. Δέκα πέντε.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν ἠμπορεῖ περισσότερα ἀπὸ δύο.

Δ. Ἀφθονίδης. Ἔχει δύο λίρες ὁ τόννος. Εἰς τὸ ἀγγλικὸν Λόϋδ ἀνέγνωσα ὅτι ὑπὸ ὁμογενοῦς ἠγοράσθη πλοῖον 22 χιλ. τόννων διὰ τὰ ταξείδια Ἑλλάδος Ἀμερικῆς. Δὲν σᾶς ὡμίλησαν, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, περὶ τούτου ἐν Λονδίνῳ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν μοῦ ὡμίλησαν. Ἐὰν μοῦ ὑπέβαλαν ὑπόμνημα δὲν ἐνθυμοῦμαι, διότι μοῦ ὑποβάλλονται τόσα πολλὰ εἰς τὰ ταξείδιά μου.

Ι. Κούνδουρος. Ἀντὶ ἐγγυήσεως διὰ 3.000.000 δὲν ἠμπορεῖ νὰ τεθῇ εἰς τὴν σύμβασιν, ὅτι δίδεται ἐγγύησις διὰ τὴν ἀξίαν ἑνὸς ἢ δύο πλοίων;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τῶν ὁποίων ἡ ἀξία δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσόν.....

Ι. Κούνδουρος. Ὄχι, τῶν ὁποίων ἡ ἐγγύησις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Νὰ διατυπωθῇ ὅτι ἡ ἐγγύησις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 3.000.000.

Ι. Κούνδουρος. Νὰ τεθῇ καὶ ἕνα ὅριον τῆς ἀξίας τῶν πλοίων καὶ ὅτι ἡ ἐγγύησις δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν 3/4 τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἡ παρατήρησίς σας εἶναι ὀρθή, ἀλλὰ.....

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν θὰ κάμῃ ἡ Ἑταιρία ὅ,τι θέλει, ἀλλὰ θὰ μᾶς φέρνῃ καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὰς ἀποφάσεις της. Ὁ στόλος της ἄλλως τε εἶναι ἐλεύθερος πάσης ὑποθήκης καὶ εἴμεθα ἠσφαλισμένοι.

Α. Πετσάλης. Δὲν χρεωστεῖ οὔτε μίαν δραχμὴν ἡ Ἑταιρία. Τὸ γνωρίζω, διότι εἶμαι σύμβουλος.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἄλλως τε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τὸ ἐξήτασε τὸ ζήτημα αὐτὸ ὡς εἶχε καθήκον.

Ὁ κ. ***Π. Ρεδιάδης*** λέγει κατόπιν ὅτι πρέπει νὰ αὐξηθῇ ἡ ταχύτης τοῦ σκάφους, διότι μὲ 16 μίλλια δὲν ἠμπορεῖ νὰ φθάσῃ εἰς Ἀμερικὴν ἐντὸς 11 ἡμερῶν.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι τὸ πλοῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ ταχύ, διότι αὐτὸ θὰ ἐστοίχιζε περισσότερον καὶ ἡ Ἑταιρία θὰ ἔπεφτε ἔξω. Ἐὰν πρόκειται νὰ κάμνῃ τὸ ταξεῖδι εἰς ἴσον χρόνον μὲ τὰς ἄλλας Ἑταιρίας ποὺ κάμνουν αὐτὸ τὸ ταξειδι καὶ μάλιστα 2 – 3 ὥρας γρηγορώτερα τί ἄλλο θέλομεν; Βέβαια ὡραῖον εἶναι νὰ ζητοῦμε τὰ περισσότερα, θὰ σᾶς ἔλεγα ὅτι ἤθελα 30 μίλλια ταχύτητα, ἀλλὰ πρέπει νὰ κρίνωμεν τὰ πράγματα σύμφωνα μὲ τὸ ἀνάστημά μας. Δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι ἡ Ἑταιρία θὰ εἶχε παύσει ἀπὸ πολλοῦ τοὺς πλόας της εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἐὰν δὲν ἐστηρίζετο εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δὲν εἶχε τὴν ἐλπίδα τῆς χορηγήσεως.

Ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς Ἀττικῆς καθ' ἣν ὥραν ἀπουσίαζον ἐπέκρινε τὴν σύμβασιν, εἰπὼν ὅτι εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν διερχόμεθα τόσας στενοχωρίας οἰκονομικὰς δὲν πρέπει νὰ δώσωμεν 3.000.000 δολλάρια. Δι' αὐτὸ ἔχω καθήκον νὰ δώσω μερικὰς ἐξηγήσεις. Τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ναυτιλίαν καθυστέρησεν. Ἤμην δὲ διστακτικὸς ἐὰν ἔπρεπε νὰ παρουσιάσω τοιαύτην σύμβασιν. Εἰς μίαν ὅμως συνάντησίν μου μὲ τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων διὰ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα εἰς τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως τοὺς εἶπα ὅτι ὁ

συνάδελφός μου Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν εἶχε ἕνα σχέδιον ἕτοιμον καὶ τοὺς ἠρώτησα ἐὰν πρέπει νὰ ἀφίσωμεν τὴν Ἑταιρίαν νὰ πέσῃ ἢ νὰ τὴν ἐνισχύσωμεν. Καὶ εὑρέθησαν σύμφωνοι εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσωμεν αὐτήν.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Πραγματικῶς ἐγένετο ταιαύτη εἰσήγησις κατ' ἀρχὴν ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἐνισχύσεως τῆς ναυτιλίας. Ἤρχισεν ἡ συζήτησις ἐὰν δὲν θὰ πάῃ χαμένη ἡ ἐνίσχυσις καὶ ἐκεῖ ἐσταμάτησεν, ἀφοῦ ἐζητήσαμεν νὰ μᾶς σταλῶσι διάφορα στοιχεῖα πρὸς μελέτην.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Δὲν μᾶς εἴπατε ὅτι εἴχατε ἀντίρρησιν. Αὐτὸ ἴσως δὲν θὰ τὸ ἐγνώριζεν ὁ κ. Ράλλης.

Ι. Ράλλης. Τὸ ἐγνώριζα καὶ εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τῆς ναυτιλίας.

Ἐπακολουθεῖ μακρὰ διαλογικὴ συζήτησις ἐξ ἀφορμῆς παρατηρήσεων τοῦ κ. Ρεδιάδη περὶ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ συναλλάγματος λόγῳ τῆς ἐγγυήσεως τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ τὸ Κράτος.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἐὰν μᾶς λέγατε ὅτι κακῶς κάμνομεν νὰ δίδωμεν τὴν ἐπιχορήγησιν, τότε νὰ συζητήσωμεν. Ἂν ὅμως λέτε ὅτι κακῶς κάμετε νὰ τὴν δίδετε εἰς χρυσόν, σᾶς λέμε ὅτι δὲν θὰ βγῇ περισσότερος χρυσός.

Γ. Καφαντάρης. Ἀπὸ τὸ δάνειον δὲν ὑπάρχει ἐξαγωγὴ συναλλάγματος. Ἀπὸ τὴν ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν τῶν 100.000 δολλαρίων ὑπάρχει διαρροὴ εἰς συνάλλαγμα.

Π. Ρεδιάδης Καὶ διὰ ποίων μέσων, κύριοι Βουλευταί, θὰ ἐπιβληθῇ τὸ Κράτος εἰς τὴν Ἑταιρίαν;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐπιβάλλονται πρόστιμα μέχρι 50.000 δραχμῶν διὰ κάθε περίπτωσιν.

Π. Ρεδιάδης. Ἠμπορεῖ ὅμως νὰ εἶναι οὐσιώδεις αἱ παραβάσεις. Κάθε ταξεῖδι θὰ τὸ συνοδεύουν καὶ 1.000 000 δραχμαί. Δὲν γνωρίζω ἂν πρέπει νὰ τὸ κάμωμεν αὐτὸ τώρα. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἀντὶ νὰ ὑπογραφῇ ἡ σύμβασις θὰ ἔπρεπε νὰ πεποιθήσιν ὅτι ἀντὶ νὰ ὑπογραφῇ ἡ σύμβασις θὰ ἔπρεπε νὰ πρ:κηρυχθῇ δημοπρασία καὶ νὰ δοθῇ ἡ ἐνίσχυσις εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἡ ὁποία θὰ παρεῖχε τοὺς καλυτέρους ὅρους.

Α. Παπαναστασίου. Εἶναι ἀκριβὲς τὸ λεχθὲν ὅτι ὅλα τὰ κόμματα ἔμειναν σύμφωνα, ὅτι δικαιολογεῖται ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἐμπορικῆς μας ναυτιλίας, ἵνα ἐξασφαλισθῇ κανονικὴ ἐπιβατικὴ γραμμὴ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀμερικῆς. Θὰ ἠδύνατο προσωπικῶς ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἐπίσης τακτικὴ συγκοινωνία καὶ μὲ τοὺς ἄλλους λιμένας τῶν ὁμόρων Κρατῶν, διότι εἶναι ἐπιζήμιον καὶ ἐντροπὴ ὅτι παρεμερίσθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία ἀπὸ τοὺς λιμένας τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς. Δὲν ἔχομεν ἀντίρρησιν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς ἀτμοπλοΐας πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν μετὰ τῆς Ἀμερικῆς συγκοινωνιῶν. Ἀλλὰ τὸ ἀνώλισιν τῶν μετὰ τῆς Ἀμερικῆς συγκοινωνιῶν. Ἀλλὰ τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ἐγγυήσεως τὸ θεωροῦμεν ὑπερβολικόν, δεδομένου ὅτι αἱ τιμαὶ σήμερον εἶναι χαμηλαί.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τότε δὲν θὰ τὸ χρησιμοποιήσωμεν.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν δύναμαι δὲ νὰ ἐννοήσω πῶς, ἀφοῦ τὸ Κράτος προσφεύγει εἰς διαγωνισμοὺς διὰ τὴν ναυπήγησιν τῶν πολεμικῶν πλοίων, διὰ ποῖον λόγον ἡ προμήθεια τῶν πλοίων τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος ἔρχεται νὰ ἐνισχύσῃ, δὲν θὰ ἐγίνετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διαγωνισμοῦ.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγοράσετε καράβια ἕτοιμα μὲ διαγωνισμόν; Ἱκανὴ ἐγγύησις περὶ τοῦ καλυτέρου καὶ τοῦ εὐθηνοτέρου εἶναι τὸ συμφέρον τῆς Ἑταιρίας.

Α. Παπαναστασίου. Θὰ ἐπεθύμουν ἐπίσης νὰ δύναται τὸ Ὑπουργεῖον νὰ ἐγκρίνῃ καὶ τοὺς οἰκονομικοὺς ὅρους τῆς ἀγορᾶς τῶν πλοίων.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θὰ ἐγκρίνῃ τοὺς ὅρους τῶν βαπουργείων τῶν Οἰκονομικῶν θὰ ἐγκρίνῃ τοὺς ὅρους τῶν βαπουργείων.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ὄχι πρέπει καὶ τὸ τίτλημμα νὰ ἐγκριθῇ. Καὶ προτιμῶ τὴν ἔγκρισιν τοῦ τιμήματος νὰ τὴν κάμῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον βεβαίως θὰ ζητήσῃ καὶ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Α. Παπαναστασίου. Ἄλλην παρατήρησιν ἐπιθυμῶ νὰ ἐπιφέρω εἰς τὸ ἄρθρον 5ον τὰ 100.000 δολλάρια τῆς ἐγγυήσεως θὰ χρησιμεύσουν διὰ νὰ πληρωθῇ καὶ τὸ μέρισμα τῆς Ἑταιρίας. Διατί θὰ τοὺς πληρώσωμεν εἰς δολλάρια;

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ Ἑταιρία διὰ τοὺς τόκους τοῦ δανείου της.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Διότι καὶ ἂν δώσωμεν εἰς δραχμὰς τὴν ἐγγύησιν καὶ ἡ ἀξία τῆς δραχμῆς εἶναι ἄλλη, θὰ προσθέσωμεν ἕνα ποσὸν διὰ νὰ μπορέσῃ ἡ Ἑταιρία νὰ πληρώσῃ τὸ τοκοχρεωλύσιόν της.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ ἐγγύησις τὴν ὁποίαν παρέχετε σημαίνει, ὅτι θὰ καταβάλλετε σεῖς ἐὰν δὲν πληρώσῃ ἡ Ἑταιρία. Δὲν ἔχει σημασίαν εἰς ποῖον νόμισμα θὰ πληρώσετε. Τὰ 100.000 δολλάρια θὰ χρησιμεύσουν καὶ διὰ μέρισμα.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μόνον αἱ δραχμαὶ θὰ πάνε διὰ τὸ μέρισμα.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ βάσις εἶναι ὅτι ἡ Ἑταιρία δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ νομίσματός μας καὶ τοῦτο δὲν τὸ θεωρῶ θεμιτόν. Ἐπίσης τὸ ἄρθρον σας ποὺ ἀναφέρει τὰ τοῦ μερίσματος εἰς 6ον δὲν τὸ θεωρῶ σαφές. Ὁ κ. Παπαναστασίου ἀναγινώσκει σχετικὴν τροπολογίαν του.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Εἶμαι σύμφωνος.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν γνωρίζω ἐπίσης νὰ παρέχεται εἰς ἄλλην Ἑταιρίαν καὶ εἰς κανὲν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου μέρισμα δι' ἀποθεματικὸν κεφάλαιον.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Ἡ παρατήρησις μὰς κάμνει ἐντύπωσιν. Ἡ φράσις εἶναι νομίζω ἀφαιρετέα, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ ἐξετάσωμεν.

Π. Ἀργυρόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἡ ἀξία τῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρίας εὑρέθη ἀπὸ συμφώνου ὅτι ἀντιπροσωπεύει ἐν συνόλῳ 9.000.000 μεταλλικὰς δραχμάς. Ἐκεῖ ἐκλείσαμεν τὸ κεφάλαιόν της.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Τότε ἀφοῦ ἐξετιμήθη ἀπὸ συμφώνου τὸ σημερινὸν κεφάλαιον δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐπιφυλάξεις.

Α. Παπαναστασίου. Πάντως εἶναι ὑπερβολικὸν τὸ ἀνώτατον ὅριον τοῦ μερίσματος εἰς 6ο/ο.

Ε. Βενιζέλος (Πρωθυπουργός). Μὰ πρέπει νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι πρόκειται περὶ μιᾶς Ἑταιρίας μὲ τόσους κινδύνους καὶ μὲ τόσας ὑποσχέσεις.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶμαι συνεχίζει τεχνικὸς, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ποὺ θὰ πάρωμεν ἐν πλοῖον, πρέπει τοῦτο νὰ εἶναι τοιοῦτον, ὥστε νὰ δύναται νὰ συναγωνισθῇ καὶ νὰ προσφέρῃ τὴν εὐμάρειαν ποὺ προσφέρουν αἱ ξέναι Ἑταιρίαι. Δι' αὐτὸ θὰ ἐπεθύμουν, καὶ μὲ θυσίαν ἀκόμη τινά, νὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Δ Μάρκου. Θὰ συζητήσω λέγει ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐφ' ὅσον ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν μελλουσαν τύχην καὶ ἐξέλιξιν τοῦ λιμένος τῶν Πατρῶν. Ἀναντιρρήτως, συνεχίζει, οὐδεὶς θὰ διαφωνῇ ὅπως ἀναπτυχθοῦν οἱ πλουτοπαραγωγικοὶ πόροι τῆς χώρας, ἐν οἷς καὶ ἡ ναυτιλία, καὶ πᾶσα ὑπὲρ αὐτῆς μέριμνα εἶναι κατ' ἀρχὴν ὀρθὴ καὶ ἐπιβεβλημένη. Ἐν τούτοις καίτοι τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται, φρονῶ ὅτι δὲν θὰ ὑποστηρίξουν τὴν ὑπερωκεάνειον, ἀλλὰ θὰ συγκρατήσουν μόνον μίαν ἐνωτικὴν γραμμὴν Ἑλλάδος καὶ Ἀμερικῆς καὶ θὰ παράσχουν ἐν καιρῷ ἔν πλωτὸν ὑλικὸν διὰ τὰς στρατιωτικάς μας μεταφοράς, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ συναγωνισθῶμεν ξένας ἑταιρίας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν καλὰ ἴδια ναυπηγεῖα, ἐν τούτοις λέγω ἡ σύμβασις καὶ ἂς ἔχῃ καὶ τοὺς ἐλαχίστους αὐτοὺς σκοπούς. ἔχει τὴν ἐπιδοκιμασίαν μου ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 9 καίτοι δὲν ἐμπνέει ἄμεσον κίνδυνον διὰ τὰς Πάτρας, ὡς λιμένος μεταναστευτικοῦ, ὑπάρχει ὅμως παράγραφος, καθ' ἣν συντρέχει εὐχέρεια παραλείψεως τῶν Πατρῶν ἀπὸ τὸ δρομολόγιον καὶ

ἡ εὐχέρεια ἐπιθυμοῦν οἱ συμπολῖται μου νὰ μὴν ὑπάρχῃ. Λῃρομένης τῆς εὐχερείας αὐτῆς θὰ παρασχεθῇ μία πραγματικὴ ὑπηρεσία εἰς τὸν λιμένα Πατρῶν καὶ θὰ ἡσυχάσουν καὶ οἱ συμπολῖται μου, οἵτινες δυσπίστως ἀποβλέπουν εἰς τὴν διάταξιν.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Εἶμαι ἀναρμόδιος νὰ εἰπω ἐγὼ ὅτι ὁ λιμὴν τῶν Πατρῶν θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι μεταναστευτικός. Ἐγὼ περιωρίσθην νὰ μὴ τὸν παραλείψω, ἀφ' οὗ διετήρησα τὴν γραμμὴν ὡς γραμμὴν Ἑλλάδος Πατρῶν Ἀμερικῆς. Δὲν ἠμπορῶ ὅμως ἐπὶ χρόνια πολλὰ εἶναι ἡ σύμβασις νὰ εἰπῶ ὅτι δὲν θὰ ἀλλάξουν αἱ συνθῆκαι αἱ ἐμπορικαί.

Α. Μάρκου. Ἐγὼ σᾶς ζητῶ νὰ μὴ ἔχῃ ἡ ἑταιρία τὸ δικαίωμα νὰ καταργήσῃ τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν. Τὸ τελευταῖον τῆς ταξείδιον αὐτὸ ἔκαμε, καὶ ἂν τὸ ἐξακολουθήσῃ θὰ ζημιωθοῦν τὰ μέγιστα αἱ Πάτραι καὶ ὁ λιμήν των.

Π. Ρεδιάδης. Εἶναι ὀρθόν, τονίζει, νὰ μὴ παρασχεθῇ εἰς τὴν ἑταιρίαν ἡ εὐχέρεια αὐτή.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ ἑταιρίαι συμμορφοῦνται μὲ τὰς ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου.

Α. Μάρκου. Ἡ διάταξις ὅμως λέγει ὅτι ἡ Ἑταιρία ἁπλῶς γνωστοποιεῖ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ δρομολογίου.

Κ. Ζαβιτζιᾶνος. Διὰ νὰ γίνῃ συμβιβασμὸς πρέπει νὰ τεθῇ ὅτι μεταβάλλονται αἱ λιμένες ἐγκρίσει τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Αὐτὸ γίνεται ἀπὸ τὴν διάταξιν ἀλλὰ τὸ βάζω καὶ εἰδικῶς. Δέχομαι ἐπίσης ὅτι ἡ ἐγγύησις θὰ δίδεται δι' ἓν ἢ δύο πλοῖα διὰ τὴν γραμμὴν τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὅτι τὸ ἀμορτισθησόμενον πλοῖον δὲν θὰ εἶναι ἡλικίας ἀνωτέρας τῶν 10 ἐτῶν. Καὶ ὡς πρὸς τὸ μέρισμα ἀναφέρομαι εἰς τὰς ὀηλώσεις τὰς ὁποίας ἔκαμα.

Π. Τσαλδάρης Τί ἄλλο εἴπατε ὅτι δέχεσθε;

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀλλάξῃ τὰ δρομολόγια ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον κατ' ἄρθρον εἰς β' συζήτησιν ὡς ἐτροπολογήθη ἀναβλήθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τὸ σχέδιον νόμου «περὶ διακανονισμοῦ ὑπηρεσίας παραιτηθέντων ὑπαλλήλων Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἔχον οὕτω :

Περὶ διακανονισμοῦ ὑπηρεσίας παραιτηθέντων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας.

Ἄρθρον μόνον.

Τεχνικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας παραμείναντες ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν κοινοποίησιν τοῦ περὶ ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεως αὐτῶν Διατάγματος, συνάμει διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου, καὶ προσληφθέντες ἀκολούθως ὡς ἐκτακτοι τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου, θεωροῦνται ὡς νομίμως κατέχοντες τὴν ἐξ ἧς παρητήθησαν θέσιν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς τοιαύτης προσλήψεώς των, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς παραιτήσεως μέχρι τῆς ἐκ νέου προσλήψεώς των χρονικὸν διάστημα ἐξηκολούθησαν παρέχοντες ὑπηρεσίαν ἐν τῇ ἐξ ἧς παρητήθησαν θέσει ἄνευ διακοπῆς καὶ ἐφ' ὅσον τὸ παρεμπεσὸν ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας των δὲν ὑπερβαίνει τοὺς τεσσαρας μῆνας.

Ἐπὶ τῆς β' συζητήσεως κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀρχῆς τῆς α' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 2270 «περὶ ἐκτελέσεως ἔργων ἠλεκτροφωτισμοῦ δήμων καὶ κοινοτήτων» οἱ κ. κ ***Κ. Ζαβιτζιᾶνος*** καὶ ***Π. Ρεδιάδης*** ζητοῦν νὰ δηλωθῇ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν ἐξασκοῦν ἐπιρροὴν ἐπὶ ἐπιχειρήσεων ἄλλων ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου.

Δ. Δίγκας (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Μάλιστα.

Γίνεται μετὰ ταῦτα δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν, ἔχον οὕτω :

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀρχῆς τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Νόμου 2979.

Ἡ ἀρχὴ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 2979 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

«Οἱ Δῆμοι, αἱ Κοινότητες ἢ ἄλλα Νομικὰ πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου δύνανται μετὰ ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας παρεχομένην κλπ.».

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ παραμονῆς τῶν ὑπομηχανικῶν τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πέραν τοῦ ὁρίου ἡλικίας», ἔχον οὕτω :

Περὶ παραμονῆς τῶν Ὑπομηχανικῶν τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ πέραν τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

Ἄρθρον μόνον.

Ὑπομηχανικοὶ τῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, καταλαμβανόμενοι ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας δύνανται τῇ αἰτήσει των νὰ παραμείνωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Σιδηροδρόμων.

Τὸ Συμβούλιον ἐν προκειμένῳ γνωμοδοτεῖ κατ' ἀρχὴν καὶ περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἑκάστοτε μεταθέσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, ὅπερ ἐφ' ἅπαξ ἢ ἀθροιστικῶς δὲν δύναται νὰ ἐξιχνῇ πέραν τοῦ ἕβδομου ἔτους συμπεπληρωμένου.

Ἡ γνώμη τοῦ Συμβουλίου δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν Ὑπουργόν.

Συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται μετὰ ταῦτα ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 10 μ. μ. διὰ τὴν 4.30' μ. μ. τῆς αὔριον.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Ἀποστόλου

Δ. Μέλφος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΛΣ'

Τετάρτης 2 Μαρτίου 1932.

Ὥρα 4.30 μ.μ. ὁ Πρόεδρος κ. ***Θ. Σοφούλης*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ὁ κ. ***Ε. Κουλουμβάκης*** παρατηρεῖ ὅτι χθὲς ὑπεστήριξεν ἀναφορὰν ἐκ Πύργου – Δυροῦ τοῦ μέρους δηλαδὴ ἐκείνου ὅπου ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν Μανιατῶν ἡ ἀπόβασις τοῦ Ἰμβραὶμ Πασσᾶ καὶ ὄχι Πύργου – Δάρας ὡς ἀναγράφεται εἰς τὰ πρακτικά. Ἐπίσης εἰς ἄλλην ἀναφορὰν προκειμένου περὶ τῶν ἀστυφυλάκων εἶπον ὅτι κατετάχθησαν οὗτοι κατὰ τὸ ἔτος 1893 καὶ οὐχὶ εἰς τὰ 1897 ὡς ἀναφέρεται εἰς τὰ πρακτικά. Παρατηρεῖ κατόπιν ὅτι ποτὲ δὲν ἀπεδόθησαν πιστῶς τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ οὔτε εἰς τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ οὔτε εἰς τὰ ἐπίσημα τοιαῦτα.

Ἐπικυροῦνται κατόπιν τὰ πρακτικὰ καὶ ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Κυρώζης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν μικροϊδιοκτητῶν Βόλου καὶ περιχώρων ζητούντων τὴν ἀναστολὴν ἐπὶ τριετίαν τῶν πλειστηριασμῶν τῶν ἀστικῶν ἀκινήτων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ε. Μαχαίρας*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Κερκύρας ζητοῦντος τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὰ Ἐργοστάσια Ἀσπιώτη τῶν Κρατικῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς γραμματοσήμων, ὁμολογιῶν, ταινιῶν καπνοῦ δελταρίων κ.λ.π.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Θ. Κριμπᾶς*** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος Κων)ταντίνων Μεσσηνίας διαμαρτυρομένων κατὰ τοῦ Μητροπολίτου Καλαμῶν χειροτονήσαντος Ἱερέα τὸν νεώτερον τῶν ὑποψηφίων.

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ ***Α Παπαθανάσης. Μ. Μαντᾶς*** καὶ ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτουσι ψήφισμα τοῦ Συλλόγου τῶν ἐργολάβων Θ)ικῆς διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἀνάθεσιν ἀνακαινίσεως τῶν Ἐθνικῶν ὁδῶν εἰς τὴν Ἑταιρίαν Γκαμόν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Γερογιάννης*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Συλλόγου ταξειμπόρων καὶ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Πρεβέζης περὶ χορηγήσεως χρεωστασίου.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως ἀναπήρων πολέμου ὁλικῆς ἀνικανότος Σπῦρος Σπυρόπουλος ὑποβάλλει τὴν ὄηλωσιν ὅτι δὲ ἀποθέτει ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τῶν σκοπῶν τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος τὸ ἓν πέμπτον τῆς καθαρᾶς προσόδου τοῦ ἐκ τῆς Πλατείας Ὁμονοίας ἢν ἀπὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους ζητεῖ.

Ἡ καταθέτις τῆς ἐν Καρδίτσῃ Τραπέζης Ταγκανοπούλου καὶ θῦμα πολέμου Φραγκιὼ-Ἀρώνη Πυργαντῆ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ Νομοθετικὴ πρόνοια καὶ προτιμηθῇ ἐν τῇ ἀποδόσει ποσοστοῦ τῆς ἐξ ἑπτὰ χιλιάδων δραχμῶν καταθέσεώς της.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Σ. Σταυρόπουλος Κ. Κατσαδήμας,*** καὶ ***Π. Φλῶρος*** καταθέτουσι τηλεγράφημα τῶν ταξειμπόρων Ἰωαννίνων ζητούντων τὴν τροποποίησιν τοῦ κατατεθέντος Νομοσχεδίου περὶ χρεωστασίου.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Γιαννόπουλος*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ περιφερειακοῦ Ἐπιμελητηρίου Δράμας περὶ τῆς ἀγορᾶς τῶν καπνῶν παλαιῶν ἐσοδειῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Ι. Νικολίτσας*** καταθέτει αἴτησιν τῶν κηδεμόνων τῶν μαθητῶν Κεφαλοβρύσου ζητούντων τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Γυμνασίου των.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Π. Πετρίδης*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Ἐπαγγελματικοῦ Συλλόγου Κιάτου περὶ διαρρυθμίσεως τῶν Ἀγροτικῶν χρεῶν.

Ὁ κ. ***Φ. Ζαΐμης*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεων, τροποποιήσεων καὶ συμπληρώσεων νόμων περὶ συντάξεων».

Ὁ κ. ***Κ. Διδωρίκης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ νομιμοποιήσεως ἀναστολῆς διατάξεων περὶ τῆς ὀξύτητος τοῦ ἐλαίου καὶ ἐλαιῶν».

Ὁ κ. ***Α. Παπᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Ὑγιεινῆς) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ ἀντικειμένου ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς κ.τ.λ.

Ὁ κ. ***Χ. Λαδᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως διατάξεως τῆς Τ. Τ. Τ. Ὑπηρεσίας».

Ὁ κ. ***Π. Θηβαῖος*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1931 Ν. Δ. περὶ παρατάσεως προθεσμιῶν τοῦ νόμου 4428 περὶ τρόπου διακοπῆς παραγραφῶν καὶ περὶ νέας παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τούτων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καταργήσεως τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων «περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαρχίαν Τροιζηνίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων :

1) «Περὶ ἀναγραφῆς εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ.λ.π. χρήσεως 1931-32 πιστώσεως δραχμῶν 300.000 διὰ παράτασιν τῶν φοιτητικῶν πιστώσεων τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

2) «Περὶ ἀναγραφῆς πιστώσεως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας 1931-32 δραχμῶν 200.000 πρὸς ἐνίσχυσιν φοιτητικῶν συσσιτίων τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ

3) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 276 περὶ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς ἐν Κρήτῃ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 4639 «περὶ ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν ἐγγείων βελτιώσεων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων :

1) «Περὶ παροχῆς συνδρομῆς τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ κυβερνήτου Ι. Καποδίστρια.

2) «Περὶ ἐπιβολῆς φορολογίας ὑπὸ τῶν Δήμων Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς εἰς ἀσκεπῆ οἰκόπεδα.

3) «Περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἀφορώσης τὴν διάλυσιν τῶν ὑφισταμένων συμβάσεων διὰ τὴν βρεττανικὴν ἀποστολὴν Ἀστυνομίας πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ κάτωθι σχεδίου νόμου :

1) «Περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς ἀποστρατευομένους ἢ ἀπολυομένους ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνθυπασπιστὰς συνεπείᾳ τραυμάτων λαμβανομένων ἐν τῇ ἐκτελέσει ὑπηρεσίας κ.τ.λ.».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Παχνὸς*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ν. Ζαρίφης** ὑποβάλλει δύο τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διατάξεων σχετικῶν μὲ τὴν ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τῶν ἐφημερίδων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Α. Παπανασταοίου, Γρ. Τηλυκίδης, Δ. Εὐθυμιάδης, Ι. Μιχαὴλ καὶ Ν. Μπακόπουλος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ Σωματικῆς ἀγωγῆς».

Ὁ βουλευτὴς **Π. Φλῶρος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐνισχύσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ 1931—1932».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Α. Μπακάλμπασης, Κ. Κατσαδήμας, Κ. Σαρακηνὸς, Ι. Παπαδάκης, Α. Κανάρης, Ν. Γουργουρῆς** καὶ **Δ. Μέλφος** ὑποβάλλουσι πρόταιν νόμου «περὶ ἑρμηνείας καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1202 τῆς 10 Ἰουλίου 1929 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου 1920 Ν. Δ. περὶ διευκολύνσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων πρὸς ἀπόκτησιν κατοικίας κ. λ. π. καὶ τῶν τροποποιησάντων αὐτὸν μεταγενεστέρων τοιούτων».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ε. Πριμίδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ διατάξεων σχετικῶν πρὸς τὴν ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τῶν ἐφημερίδων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Γ. Τηλυκίδης, Α. Μυλωνογιάννης, Α. Βερδέλης, Φ. Μανουηλίδης, Α. Μπακάλμπασης, Ι. Ταρσούλης, Ι. Ἀποστόλου** καὶ **Δ. Δημάδης** κ.λ.π. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως ταμείου Συντάξεως καὶ αὐταρκείας τῶν ἰατρῶν ἐν Ἑλλάδι».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** καὶ **Κ. Σαρακηνὸς** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου καὶ προσθήκης νέων τοιούτων».

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.

Α. Παπανασταοίου. Ὅταν ἐψηφίσαμεν τὸ νομοσχέδιον τὸ ἀφορῶν τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἄχρηστα πλοῖα εἴπατε κ. Ὑπουργὲ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις ἡ ὁποία θὰ δοθῇ κατὰ τόννον θὰ εἶναι 45 σελλίνια νομίζω. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὅμως ἡ ὁποία ἐξετίμησε τὴν ἀξίαν τῶν πλοίων ὥρισε τιμὴν πολὺ κατωτέραν ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι τὰ πλοῖα αὐτὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ νὰ πωληθοῦν ὡς σίδηρα, ἀλλὰ δὲν ἐλήφθη ὑπ ὄψιν ὅτι ἡ πώλησις δὲν γίνεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀλλ' εἰς τὴν Γένοβαν ὅπου τὰ ὑλικὰ των χρησιμοποιοῦνται διὰ διομηχανικοὺς σκοπούς. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ ἐκτίμησις καὶ νὰ ὁρισθῇ δικαία ἀποζημίωσις.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου ὅταν ἠρωτήθην ποία κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἦτο ἡ μέση ἀξία τοῦ σιδήρου ἀπήντησα ὅτι κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοὺς ὁποίους εἶχα κάμει ἦτο περίπου 41 σελλίνια κατὰ τόννον.

Ε. Πριμίδης. 42 καὶ 3 εἴπατε.

Π. Ἀργυρόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν ἦτο γνώμη τῆς ἐκτιμητικῆς ἐπιτροπῆς αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπα, ἀλλ' ἰδική μου. Ἡ ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη κατόπιν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον καὶ κα'ὼς γνωρίζω ὥρισε ὡς μέσην τιμὴν διὰ τὴν πώλησιν εἰς Γένοβαν 41-42 σελλίνια. Αὐτὴν τὴν ἐκτίμησιν δὲν τὴν ἔκαμε χωρὶς μεγάλους διστάγμους, διότι ἡ τιμή, αὐτὴ εἶναι τιμὴ τῶν πλοίων ποὺ πωλοῦνται κατὰ τόννον ἀλλ' ἔχουν μεγάλην ἀξίαν, διότι πωλοῦνται μαζὶ μὲ ὅσα ἔχουν μέσα μὲ σερβίτσια δηλαδὴ κ.τ.λ. Τὴν ἀπόφασίν της ἔλαβεν ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχι κατὰ συνείδησιν, ἀλλὰ ἐπιεικῶς, διὰ νὰ μπορέσῃ νὰ δώσῃ μίαν καλὴν τιμήν. Πρέπει ὅμως νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀφαιρέσῃ τὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔχῃ τὸ ταμεῖον ἐκκαθαρίσεως διὰ τὴν μεταφοράν, ἡ ὁποία στοιχίζει μάλιστα πάρα πολὺ ὅταν γίνεται μὲ ρυμουλκόν, διὸ αὐτὸ ἔφθασεν εἰς τὸν ὁρισθέντα τιμὴν πολὺ κατωτέρας τῶν 41 σελλινίων, ὡς ἐκ τούτου διαμαρτυρίαι ἐγένοντο ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐγὼ δὲ ἔδωσα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὴν κατεύθυνσιν τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ, εἶπα δηλ. ὅτι ὀρθὸν εἶναι νὰ ἀφήσωμεν τὸν καθένα ἐλεύθερον νὰ μᾶς παραδώσῃ τὸ πλοῖόν του εἰς τὴν Τζένοβαν ἂν θέλῃ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀντίκειται εἰς τὸν νόμον. Ὡς μοῦ εἶπον οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἶναι ἱκανοποιημένοι ἐκ τοῦ τοιούτου διακανονισμοῦ. Ὅστις ἐξ αὐτῶν θέλει νὰ τὸ μεταφέρῃ ἐκεῖ, ἄλλως θὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν Πειραιᾶ.

Ὁ κ. **Κ. Ζαβιτζιάνος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐξετάσῃ καλὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῶν δαπανῶν, ἔφοσον μάλιστα δὲν πρόκειται νὰ πληρώσῃ τὸ δημόσιον, ἀλλ' ἡ ἀκτοπλοΐα κατὰ τῆς ὁποίας εἶμαι δέδαιος ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔχει παράπονα.

Ὁ **Ε. Πριμίδης.** Παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι αὐτόχρημα ἐξωφρενική, διότι δὲν πρόκειται μόνον περὶ τῶν 17 σελινίων, ὀφείλει ἡ ἐπιτροπὴ νὰ καθορίσῃ τιμὴν παραδοτέαν τσὶφ Πειραιᾶ καὶ τιμὴν Τζένοβας, ἀλλὰ μὲ διαφορὰν ἀντιπροσωπεύουσαν πραγματικῶς τὰς δαπάνας τῆς μεταφορᾶς.

Ὁ κ. **Γ. Στράτος.** Συμφωνεῖ μὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦ προλαλήσαντος.

Ὁ κ **Δ Λούλης.** Λέγει ὅτι εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ στρατοῦ ὑπηρετοῦν 6 λοχαγοί, οἱ ὁποῖοι κατετάχθησαν κατόπιν ἐπιτυχῶν ἐξετάσεων, ἔχουν δὲ τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἀπὸ τοῦ 1922, καταλαβόντων τὴν σειρὰν τῆς προαγωγῆς των ἀλλων ἀξιωματικῶν μεταταγέντων ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου. Τὸ ἀδίκημα τὸ ὁποῖον διαπράττεται εἰς βάρος τῶν ἐξ αὐτῶν ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐπιστήμονες καὶ ὑπηρέτησαν ὡς ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ κατὰ τὸν πόλεμον, εἶναι προφανές, διὸ αὐτὸ παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως τοὺς προαγάγῃ δι' εἰδικοῦ νόμου, ἐκφράζει δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδεμία πτέρυξ τῆς Βουλῆς θὰ φέρῃ εἰς τοῦτο ἀντίρρησιν.

Α. Φωκᾶς. Μοῦ κάμνει ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν ἡ ἀδικία ἡ ὁποία γίνεται εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀκούσω τὴν γνώμην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Γ. Κατεχάκης. (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Θὰ παρακαλέσω νὰ μοῦ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ διὰ νὰ ἐξετάσω, ὁμολογῶ ὅμως ὅτι θὰ μοῦ εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ φέρω εἰδικὸν νόμον.

Α. Παπανασταοίου Νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι εἰσεπήδησαν ἀξιωματικοὶ ἄλλου Σώματος.

Γ. Κατεχάκης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Δὲν ἠμπορῶ διὰ νομοθετήματος νὰ θέσω μίαν κακὴν ἀρχήν.

Α. Φωκᾶς. Ὅταν πρόκειται νὰ ἐπανορθώσωμεν ἕνα ἀδίκημα; Ἐκ τῶν κειμένων νόμων δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ἀρθῇ ἡ ἀδικία. Κατέφυγον οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον τίποτε.

Γ. Κατεχάκης. (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Θὰ ἐξετάσω ἐὰν ἠμπορῶ νὰ κάμω τίποτε.

Π. Τσαλδάρης. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ παραπονοῦνται ὅτι ἠδικήθησαν, διότι εἰσεπήδησαν ἄλλοι εἰς τὸ Σῶμά των.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ἐὰν ἔχουν ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα δύνανται νὰ τὸ εὕρουν εἰς τὰ δικαστήρια.

Α. Φωκᾶς. Δὲν ἔχουν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός) Τότε δὲν πρέπει νὰ ἔρχεται ἡ Βουλὴ νὰ προκαλῇ τοιαύτας συζητήσεις.

Ι. Παπαφλέσσας. Ἠδικήθησαν, διότι ἐψηφίσθη ἕνας χαριστικὸς νόμος.

Π. Τσαλδάρης. Μίαν ἀπάντησιν ἔχω νὰ δώσω εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Λέγει, ὅτι ἂν ἠδικήθησαν εἶναι ἀνοικτὰ τὰ δικαστήρια. Βεβαίως ἐὰν ἠδικήθησαν διὰ διοικητικῆς πράξεως, ἀλλ' ἐδῶ ἡ ἀδικία ἐγένετο διὰ νομοθετικῆς πράξεως, κατὰ παράβασιν τῶν γενικῶν Ἀρχῶν περὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν καὶ ἡ ἀδικία ἐγένετο ὄχι μόνον εἰς ἄτομα ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἔννοιαν τῆς πειθαρχίας.

Γ. Κατεχάκης. (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Θὰ ἐξετάσω ἀλλ' ἀρνοῦμαι νὰ δημιουργήσω ὑπεραρίθμους.

Α. Φλῶρος. Πρόκειται περὶ καταφανεστάτης ἀδικίας. Δὲν πρέπει νὰ διστάσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον ἔστω καὶ διὰ νόμου.

Ὁ κ. **Ι. Νικολίτσας.** Λέγει ὅτι μολονότι εἶναι γνωστὴ ἡ βαρεῖα φορολογία τοῦ καπνοῦ, τελευταίως ἐπεβλήθη νέα τοιαύτη 8 δραχ. κατὰ κιλόν. Ἡ γνώμη ὅτι βαρύνει τοὺς καπνοαὐτὴ 8 δραχ. κατὰ κιλόν. Ἡ γνώμη ὅτι βαρύνει τοὺς καπνοβιομηχάνους δὲν εἶναι ἀκριβής, μοιραίως θὰ βαρύνει τὴν παραγωγὴν καὶ δι' αὐτὸ φρονεῖ ὅτι πρέπει ν' ἀνασταλῇ, διότι τὸ προϊὸν δὲν δύναται νὰ βαστάξῃ τόσα βάρη.

Α. Παπαθανάσης. Ἀπορῶ κ. Βουλευταί, πῶς ἡ Κυβέρνησις, ἐπιβαλοῦσα τὴν φορολογίαν ταύτην, ἐφάνη πιστεύσασα ὅτι οἱ βιομήχανοι,πολλοὶ μάλιστα τῶν ὁποίων καταναλίσκουν μεγάλα ποσὰ καπνοῦ, ἠμποροῦν νὰ ὑποστῶσι ἀδιαπενῆντα χιλ. κιλῶν μηνιαίως, θ ἀνεχθοῦν νὰ ὑποστῶσι ἀδιαμαρτυρήτως μίαν τοιαύτην μείωσιν τῶν κερδῶν των κατὰ 8 δραχ. τὸ κιλόν, δηλ. 800 χιλ. μηνιαίως. Ἦτο προφανὲς ὅτι ἡ φορολογία αὕτη ἐφ' ὅσον ἐπὶ τῆς καταναλώσεως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιπέσῃ μὴ ἐπιτραπείσης τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ σιγαρέτου θὰ ἐβάρυνε τὴν παραγωγήν. Ἡ καπνοπαραγωγὴ τὸ ἀντελήφθη ἀμέσως καὶ ἔσπευσεν ἐντόνως νὰ διαμαρτυρηθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ ἀστοργίαν πρὸς αὐτήν, εἰς ἐπίμετρον τῆς ὁποίας οὐδὲν ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις, νὰ ὑποστῇ καὶ τὸ νέον φορολογικὸν βάρος. Ἡ καπνοπαραγωγὴ ἐπλήγη καὶ δὴ εἰς τὸ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Διοικήσεως αὐτὴν κρίσεως πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ὁποίας οὐδὲν ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις, νὰ ὑποστῇ καὶ τὸ νέον φορολογικὸν βάρος, ἀλλὰ αἱ διαμαρτυρίαι της εἰς οὐδὲν ἴσχυσαν αὐτὸ πλῆγμα, ἀλλὰ αἱ διαμαρτυρίαι της εἰς οὐδὲν ἴσχυσαν καιοσύνης Συμβούλιον πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 811 περὶ ἀπολύσεως καταδίκων ὑπὸ ὅρους, διότι ἀτυχῶς τὰ δικαστικὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου δὲν κρίνουν κατὰ τὸν νόμον ἀλλὰ περὶ τοῦ νόμου. Ἡ ὑπὸ ὅρον ἀπόλυσις δίδεται εἰς τοὺς καταδίκους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐξέτισαν ἐν μέρος τῆς ἐπιβληθείσης αὐτοῖς ποινῆς καὶ ἐπέδειξαν καλὴν διαγωγήν. Ἀλλ' οἱ δικαστικοὶ δυστυχῶς ζητοῦν ὅλην τὴν δικογραφίαν, μελετοῦν τὰς καταθέσεις καὶ ἐπαναλαμβάνουν τὴν δίκην. Ἀκούσατε ἓν παράδειγμα. Ἀπέρριψαν αἴτησιν ἀναστολῆς κατα-δίκου ἐκ Μάνης ἐπὶ ἀποπείρᾳ ἀναιρέσεως. Ἐὰν εἶχε καταδικασθῇ Μανιάτης ἐπὶ κλοπῇ, ὑπεξαιρέσει, πλαστογραφίᾳ, βέβαια θὰ ἦτο τέρας κακίας, ἀλλὰ πρόκειτ ι περὶ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος ἔρριψε μίαν πιστολιάν, εἶναι ἄνθρωπος παρεκτραπείς.

Κατεδικάσθη καὶ ἐξέτισε ἓν μέρος τῆς ποινῆς του, ὅλα δὲ τὰ πιστοποιητικά του εἶναι ἐν τάξει καὶ ἐν τῇ φυλακῇ ἔχει ἀρίστην διαγωγήν.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός. Καὶ τὴν ἀπέρριψαν, διότι οὗτος ἔχει καταδικασθῇ ἐπὶ ἀποπείρᾳ ἀναιρέσεως;

Ε. Κουλουμβάκης. Μάλιστα.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Ὁ νόμος τὸ ἐπιτρέπει;

Ε. Κουλουμβάκης. Ὁ νόμος ἀφορᾷ τὴν διαγωγὴν τοῦ καταδίκου.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** λέγει, ὅτι ἀτυχῶς ὁ νόμος περὶ Συμβουλίου μετερρυθμίσθη τὸ 1930 καὶ οἱ δικασταὶ οἱ μετέχοντες αὐτοῦ ἀποφαίνονται μόνον ἐπαγγελματικῶς. Ὑπάρχει παράδειγμα περὶ ἀνθρώπου ἐπιδείξαντος ἀρίστην διαγωγὴν καὶ τοῦ ὁποίου τὴν αἴτησιν ἀπέρριψε τὸ Συμβούλιον, διότι κατὰ τὴν γνώμην του κατεδικάσθη ἐπιεικῶς.

Ε. Βενιζέλος. (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται, ὑπόσχομαι νὰ καλέσω τὸ Συμβούλιον καὶ νὰ τοὺς πῶ ὅτι δὲν ἔχουν δικαίωμα.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἶτα εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνεται δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑθνικῆς Ἀτμοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν τακτικὴν καὶ κανονικὴν ἐκτέλεσιν τῆς γραμμῆς Ἑλληνικῶν Λιμένων - Βορείου Ἀμερικῆς», ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως Συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑθνικῆς Ἀτμοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν τακτικὴν καὶ κανονικὴν ἐκτέλεσιν τῆς γραμμῆς Ἑλληνικῶν λιμένων - Βορείου Ἀμερικῆς.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται ἡ μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑθνικῆς Ἀτμοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος ὑπογραφεῖσα τὴν 7ην Ἰανουαρίου 1932 ἐν Ἀθήναις Σύμβασις περὶ τακτικῆς καὶ κανονικῆς ἐκτελέσεως τῆς γραμμῆς Ἑλληνικῶν λιμένων—Βορείου Ἀμερικῆς, ὡς καὶ τὸ Παράρτημα ταύτης, ὑπογραφὲν τὴν 27ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔ., ὧν τὸ κείμενον ἕπεται κατωτέρω :

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀφ' ἑνός, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ναυτικῶν Ὑπουργῶν καὶ τῆς Ἑθνικῆς Ἀτμοπλοΐας τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' ἑτέρου, Ἀνωνύμου Ἑταιρείας, ἐδρευούσης ἐν Ἀθήναις καὶ ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ κ. Δημητρίου Θεοχάρους Θεοχάρη κατοίκου Ἀθηνῶν, Διευθυντοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἀνδρέου Λ. Ἐμπειρίκου, κατοίκου Ἀθηνῶν, ἐντεταλμένου Συμβούλου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς, συνωμολογήθησαν τὰ ἑξῆς :

Ἄρθρον 1.

Ἡ Ἑθνικὴ Ἀτμοπλοΐα τῆς Ἑλλάδος (ὀνομαζομένη ἐφεξῆς Ἑταιρεία) ἀναλαμβάνει ἀπέναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου (ὀνομαζομένου ἐφεξῆς Δημόσιον), τὴν τακτικὴν καὶ κανονικὴν ἐκτέλεσιν διὰ τῶν ὑπερωκεανίων ἐπιβατηγῶν πλοίων της τῆς γραμμῆς Ἑλληνικῶν λιμένων—Βορείου Ἀμερικῆς.

Ἡ διάρκεια τῆς παρούσης συμβάσεως ὁρίζεται ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς κυρώσεως αὐτῆς διὰ νόμου.